Digitized by Google

Digitized by Google

AVCTORES

LATINAE LINGVAE

IN VNVM REDACTI

CORPVS:

Quorum Auctorum Veterum & Neotericorum Elenchum sequens pagina docebit.

Adiectis Notis DIONYSII GOTHOFREDI I.C.

VNA CVM INDICE generali in omnes Auctores.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

S. GERVASII.

Excudebat Petrus de la Rouiere.

MDCII.

Digitized by Google

Digitized by Google

6-5.L.42

ELENCHVS ET SERIES
huius Corporis.

M. TERENTIVS VARRO De lingua Latina, *col.* 1.
M. VERRII FLACCI fragmenta, *col.* 109.
FESTI fragmenta à Fuluio Vrſino edita, *col.* 118.
SCHEDÆ FESTI à Pomp. Læto relictæ, *col.* 121.
SEXT. POMP. FESTVS, Paulo Diacono coniunctus, *col.* 141.
NONIVS MARCELLVS, *col.* 481.
FVLGENTIVS PLACIADES, *col.* 801.
ISIDORI ORIGINVM libri XX. *col.* 809.
EX VETERIBVS GRAMMATICIS qui de Proprietate & Differentiis ſcripſerunt, excerpta, *col.* 1327.
VETVS KALENDARIVM ROMANVM, *col.* 1381.
DE NOMINIBVS & PRÆNOMINIBVS Romanorum, *col.* 1397.
VARII AVCTORES qui de Notis ſcripſerunt, *col.* 1453.
NOTÆ DIONYSII GOTHOFREDI I. C. ad Varronem, Feſtum, Nonium, & Iſidorum, *col.* 1569.
VARIÆ LECTIONES in Fulgentium & Iſidorum, *col.* 1905.

Huic editioni acceſsère præter ſuperiora iam antea edita

LIBER GLOSSARVM ex variis Gloſſariis, quæ ſub ISIDORI nomine circumferuntur collectus.
EXCERPTA PYTHOEANA ex veteribus gloſſis.
EXCERPTA DIFFERENTIARVM BONGARSII Regij legati.

Digitized by Google

Digitized by Google

GENEROSIS ET MAGNIFICIS DD. VVOLFGANGO CHRISTOPHORO ET VVILHELMO

Christophoro, Mareschalis hereditariis S.R. Imperij, Dominis in Bappenheym, Tionysius Gothofredus IC. S. P. D.

CVM meos in ius Romanum Commentarios ederem (Generosi ac nobilissimi Domini Bappenheymij) inter antiquos illos authores , quorum testimoniis vsus sum ad ea vocabula , quæ in iure obscura essent , illustranda, Varro, Festus , Nonius & Isidorus, inter postremos non leguntur. Cœpi ab eo tempore consilium de illis omnibus in vnum quasi corpus redigendis, atque ita in publicum emittendis, cum aliis quibusdam auctoribus , qui ad superiorum argumenta facere, atque conducere videbantur. Etsi autem me non fugiebat illos authores seorsim à multis editos , commodius tamen edi coniunctos videbam: vt qui in vnum legendo incidisset , alios euoluendi occasionem , & in mutua illorum inter se collatione , iusti commentarij atque interpretis vicem , in ipsis manibus , præsentem haberet. Multi enim Varronem legunt , quibus Festi, Nonii atque Isidori nomina penitus sunt ignota: aut si nota sunt , vno illorum sæpe contenti, plenam linguæ Latinæ originem, spretis aliis, assequi non possunt: vt omittam in auctoribus illis, qui à Festo & Nonio præsertim laudantur , veterandæ vetustatis reliquias spectari , cuius forma &

Digitized by Google

imagine qui non capiuntur, vix eſt vt politi, neſcio an homines, dici atque appellari debeant. Sed cùm mutili atque laceri variis locis illi authores eſſent: viſum fuit breues ad Varronem, Feſtum & Nonium notas adiungere: facta potiſſimùm collatione earum vocum, quæ ad ius noſtrum pertinerent (quod à quoquam alio antehac factum eſſe non videbam) vt noſtræ profeſſionis homines, eò magis ad antiquos illos auctores euoluendos excitarem. Et audenter dicam, ad multa in illis authoribus reſtituenda collationem noſtri iuris ſummopere, & quaſi neceſſariam requirt: quæ ſi defuiſſet, de multorum locorum reſtitutione quaſi deſperaſſem. Hæc autem cùm à me ita abſoluta (vel cum aliquo ſucceſſu) viderem, ſubiit illico animum meum, generoſa illa indoles atque comitas, quæ inter cæteras & maximas virtutes in illa nobili ac veſtra adoleſcentia elucet, cui hoc animi mei obſequentis indicium atque munus debere me ſtatim intellexi. Idque eò magis, quòd ampliſſimæ veſtræ familiæ ſtemmatis, & in imperio Romano ob illuſtrem & hereditariam Mareſchaliæ dignitatem ſatis ſupérque cognitæ, præter omnium virtutum ſtudia, iuris etiam ciuilis ac Romani (quæ mea profeſſio eſt) cognitionem adiungitis: ductu atque auſpicio doctiſſimi viri Friderici VVeckmani præceptoris veſtri: vt patriæ aliquando, non minus virtute, quàm ſapientia ciuili, ornamento atque auxilio eſſe poſſitis. Vel id quoque me ad hoc munus vobis offerendum incitabat, quòd illi authores ex ſe digni, qui veſtræ generoſitatis manibus tererentur, cùm ab his tanquam à capite & fontibus, docti quíque, linguæ Latinæ originem petere atque haurire ſoleant: præter alia infinita, quæ ad hiſtoriam & ad religionem, aut potiùs ſuperſtitionem veterum, intelligenda pertinent. Cuius rei maiorem etiam ſpem mihi faciebam, ex illa diſcẽdi (quæ in vobis eſt) cupiditate, atque conſtantia incredibili, quam

& ætatis

Digitized by Google

& ætatis veſtræ in omne virtutum genus ſuccreſcentis indoles, & quotidiana moderatoriis veſtrifides atque diligentia auctioré atque cumulatioré reddit. Atque vtinam hæc mea oratio ſponte alioqui vos iam ad honoris metam currentes comitari atque ſubſequi poſſit: ídque, quod à me vobis munus offertur, gratum atque acceptum eſſe poſſit. Interea tamen vt ad hoc meum opus reuertar, ea conditione atque lege id à me ſic incœptum ac perfectum, vt laudi atque diligentiæ eorum qui me tempore, in hoc interpretandi genere anteceſſerunt, nihil detractum, aut velim aut putem. Nam vt illis ſua, ita & mihi in quibuſdam mutandis ſententia peculiaris eſſe potuit: libera tamen & aperta diſcendi ac iuuandi perpetuò cupida, ſine conuicio, ſine contumelia: & quod mihi ſolenne, breuis, citra affectationem vllam, vitatis prologis, qui nihil ad rem conferunt. viderint iſta diligentiores, mihi certè neque tempus, neque animus fuit rebus otioſis lectorem fallere. mihi contrà curæ ac ſtudio fuit nudam & ſimplicem lectionis varietatem oſtẽdere, authores authoribus breuiter conferre. Neque dubito, quin tam grato à vobis animo hoc meum munus à vobis ſuſcipiatur, quàm à me,

Generoſiſſimi Domini, ſinceriter
& in arram perpetui erga
vos obſequij, offertur.

Ex muſæo xv.
Auguſti
1585.

Digitized by Google

Digitized by Google

M. TERENTIVS VARRO DE LINGVA LATINA.

SVMMA EORVM QVAE LIBRIS DE lingua Latina M. Terentij Varronis continentur, distributio.

OMNIS operis de lingua Latina tres feci partes. Prima, quemadmodum vocabula imposita essent rebus: secunda, quemadmodum ea in casus declinãtur: tertia, quemadmodum coniungerentur, *sumptum ex ipso Varrone libro 6. de ling. in fine, & libro 7. in prine.* ¶ Idem *libro 6. sub finem*, Institutis sex libris, quemadmodum rebus Latina nomina essent imposita ad vsum nostrum, è queis tres scripsi P. Septimio, qui mihi fuit quæstor: tres, tibi (Ciceronem alloquitur) quorum hic est tertius. Priores, de disciplina originis verborum: posteriores, de verborum originibus. ¶ Hoc libro vt & secundo & tertio tractauit Varro De disciplina quam vocant ἐτυμολογικὴν. & quidem in hoc volumine primo explicauit, quæ contra eam dicerentur: quæ pro ea secundo: quæ de ea (id est eius forma) tertio, *ex Varrone 4 de ling. in pr.* Idem *libro 6 in fine.* In primo volumine est, quæ dicantur, cur etymologicè neque sit, neque ea vtilis sit.

tiquum Græcum. Multa enim vetera illorum ignorantur, quòd pro iis, aliis nunc vocabulis vtantur, & illum esse plerique ignorent Græcum quem nunc nominant ἁλλᾶνα, *panem* esse quod vocant φρίγα, leporem quod λαγῶν dicunt. In quo non modò L. Ælij ingenium non reprehendo, sed industriam laudo. successum enim fortuna, experientiam laus sequitur ex *Gellij 17. iuxta fidem veterum librorum.*

* * *

Idem Varro dicit *furem* ex eo dictum, quòd veteres Romani furuum atrum appellauerint: & fures per noctem, quæ atra sit, facilius furantur. *Ex 1. Gell. 17. iuxta fidem veterum librorum.*

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA AD P. Septimium libri primi Fragmenta.

Aggulus, aggens, aggilla, iggerunt, in eiusmodi Græci, & Actius noster binam g scribunt: alij n & g, quod in hoc videri veritatem facile non est. similiter agteps, & agrora, *ex Prisciano libro 1.* * L. Ælius noster literis ornatissimus memoria nostra errauit aliquoties. Nam aliquot verborum antiquorum Græcorum, perinde atque essent propria nostra, reddidit causas falsas. Non enim *leporem* dicimus, vt ait quod est leuipes, sed quòd est vocabulum antiquum Græcum. Multa enim vetera illorum ignorantur, quòd pro iis, aliis nunc vocabulis vtantur, & illum esse plerique ignorent Græcum quem nunc nominant ἁλλᾶνα, *panem* esse quod vocant φρίγα, leporem quod λαγῶν dicunt. In quo non modò L. Ælij ingenium non reprehendo, sed industriam laudo. successum enim fortuna, experientiam laus sequitur ex *Gellij 17. iuxta fidem veterum librorum.*

* * *

Idem Varro dicit *furem* ex eo dictum, quòd veteres Romani furuum atrum appellauerint: & fures per noctem, quæ atra sit, facilius furantur. *Ex 1. Gell. 17. iuxta fidem veterum librorum.*

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA AD P. Septimium libro II.

Fragmenta.

Hoc volumine Varro explicauit quæ pro disciplina quam vocant ἐτυμολογικὴν, dicantur, *ex Varronis 4. de lingua in pr.* Idem *libro 6. in fine.* In secundo volumine est quæ sit Etymologice, & cur ea sit, & in illis sit.

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA AD P. Septimium lib. IIII.

Fragmenta.

Hoc volumine explicauit Varro quæ de disciplina Etymologica [id est eius forma] diceretur. *ex Varrone 4. de ling. in pr.* Idem *lib. 6. in fin.* In tertio volumine est quæ forma Etymologiæ. *Feneratus* à fenore cognominatus: *fenus* autem dictum à fetu, & quasi fetura quadam pecuniæ parientis, atque increscentis, & idcirco & M. Cato & cæteri ætatis eius feneratorem sine A litera pronuntiauerunt, sicuti fetus ipse, & fecunditas, appellata *ex 16. Gell. 12. ex Nonio Marcello in Fenus.*

* *

Vtrunque mulieres & Epicrocum viri quoque habitarunt. *Ex Nonio in Habitare.*

Digitized by Google

EPITOME LIBRI QVARTI.

In quo de vocabuleis locorũ, & quæ in loco: eorúmque origine, ex auctoribus qui soluta oratione scripserunt.

¶ *Præfatio* 1.

¶ *De vocabuleis locorum in genere* 2 *Cœlestium* 3. *Terræ* 4. *Aquæ* 5. *Mundi partium* 6. *Montium vrbis Romæ* 7. *Quatuor regionum vrbis Romæ* 8. *Tribuum vrbis Romæ* 9.

¶ *De vocabuleis eorum qui in loco, Deorũ* 10. *Asium* 11. *Piscium & conchyliorũ* 12. *Amphybiorũ* 13. *Magistratuum Romanorũ* 14. *Sacerdotum* 15. *Militarium personarum* 16. *Diuitum, pauperum* 17. *Artificum* 18. *Pecorum* 19. *Ferarum* 20. *Stirpium, herbarum, arborum, fructuum* 21. *Manufactorũ, ad victum* 22. *ad Vestitum* 23. *ad Instrumenta militaria* 24. *Mensæ escariæ* 25. *Mensæ vinariæ rotundæ & quadratæ* 26. *Mensæ vrnariæ* 27. *Sedium ac sedilium* 28. *Mundi muliebris* 29. *Indutus & amictus* 30. *Instrumẽtorum rusticorũ, quæ ad serendum, colendum, & importandos fructus pertinent* 31. *Ædificiorum publicorum* 32. *Ædificiorum priuatorum* 33. *Portarum vrbis Romæ ac palatij* 34. *Eorum quæ ad lectos pertinent* 35. *Assis & eorum quæ ab asse* 36.

¶ *Conclusio* 37.

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA AD M. TVLLIVM CICERONVM LIBER QVARTVS.

VEMADMODVM vocabula essent imposita rebus in lingua Latina, sex libreis exponere institui. De heis treis ante hũc feci, quos Septimio misi: in quibus est de disciplina quam vocant *ἐτυμολογικὴν*. Quæ contra eam dicerentur, volumine primo: quæ pro ea, secundo: quæ de ea, tertio. In heis ad te scribam, à quibus rebus vocabula imposita sint in lingua Latina: & ea quæ sunt in consuetudine apud poetas. ¶ Quum vniuscuiusque verbi naturæ sint duæ: à qua re & in qua re vocabulum sit impositum: itaque à qua re sit *Pertinacia*, cum quæritur: ostenditur esse à pertendendo: in qua re sit impositum, dicitur; cum demonstratur, in quo non debet pertendi, & pertendit: Pertinaciam esse: quòd in quo oporteat manere, si in eo perstet, *Perseuerantia* sit. Priorem illam partem, vbi, cur & vnde sint verba, ferutantur Græci: vocant, *ἐτυμολογίαν*; illam alteram *ἀπὸ συμφυομένων*: de quibus duabus rebus in heis libreis promiscuè dicam, sed exilius de posteriore. ¶ Quæ ideo sunt obscura, quòd neq. omnis impositio verborum extat: quòd vetustas quasdam deleuit: nec quæ extat, sine mendo omnis imposita: nec quæ rectè est imposita, cuncta manet: multa enim verba littereis commutateis sunt interpolata: neque omnis origo est nostræ linguæ è vernaculeis verbeis: & multa verba aliud nunc ostendunt, aliud ante significabant, *vt Hostis*. nam tum eo verbo dicebant peregrinum, qui sueis legibus vteretur: nũc dicunt cum quẽ tum dicebant per duellem. ¶ In quo genere verborum, vt casu erit illustrius, vnde videri possit origo, inde repetam. Ita fieri oportere apparet; quòd recto casu quom dicimus *Impos*, obscurius est esse à potentia, quàm quom dicimus impotem: & eo obscurius fit, si dicas *pos*, quàm impos. videtur enim pos significare potius pontem, quàm potentem. Vetustas non pauca deprauat, multa tollit. Quem puerum vidisti formosum, nunc vides deformem in senecta. Tertium sæculum non videt eum hominem, quem vidit primum. Quare illa quæ iam maioribus nostreis ademit obliuio fugitiua, secuta sedulitas Mucij & Bruti retrahere nequit. Non si non potuero indagare, eo ero tardior; sed velocior ideo, si quiuero. Non mediocreis enim tenebræ in silua, vbi hæc captanda: neque eò quò peruenire volumus, semitæ tritæ: neque non in tramitibus quædam obiecta quæ eũtem retinere possent. Quoniam verborum nouorum & veterum discordia omnis in consuetudine communi: quot modeis litterarum commutatio sit facta, qui animaduerterit, scrutari facilius origines patietur verborum. Reperiet enim esse commutata, vt in superioribus libreis ostendi, maximè propter bis quaternas causſas. Litterarum enim fit demptione, aut additione; & propter earum attationem, aut commutationem, item syllabarum productionem. Quæ quoniam in superioribus libreis, cuiusmodi essent, exempleis satis demonstraui, heic commorandum esse modò non putaui. ¶ Nunc singulorum verborum origines expediam. quorum quatuor explicandi gradus. Primus, in quo populus etiam venit. Quis enim non videt, vnde *erifodine & viocurrus*? Secundus, quò grammatica descendit antiqua, quæ ostendit quemadmodũ quodque poeta verbum confinxerit, quod declinarit. Hinc Pacuuius, *rudentisibilus*, hinc *incuruicernicum* pecus, hinc chlamyde *clupeat* brachium. Tertius gradus, à quo philosophia ascendens peruenit: atque ea quæ in consuetudine communi essent, aperire cœpit, vt à quo dictum esset *oppidum, vicus, via*. Quartus, vbi est aditus, & initia regis: quo si non perueniam, scientiam ad opinionem audacior. quod etiam nonnunquam in salute

noſtra facit, cum ægrotamus, medicus. Quòd ſi ſummum gradum non attigero; tamen ſecundum non præteribo. Quod non ſolùm ad Ariſtophanis lucernam, ſed etiam ad Cleanthis lucubraui. Nolui præterire eos qui poetarũ modò verba, vt ſint ficta, expediunt. Non enim videbatur conſentaneum quærere me eo in verbo, quod finxiſſet Ennius, cauſſam: negligere quod ante rex Latinus finxiſſet: cum poeticeis multeis verbeis magis delecter quàm vtar, antiqueis magis vtar quàm delecter. Annon potius mea verba illa quæ hereditate à Romulo rege venerunt, quàm quæ à poeta Liuio relicta? Igitur quoniam hæc ſunt tripartita *verba*, quæ ſunt aut *noſtra* aut *aliena*, aut *obliuia*: de noſtreis dicã, cur ſint: de alienis, vnde ſint: de obliuieis relinquam, quorum partem cùm ita inuenerim, vt opinor, ſcribam. In hoc libro dicam de vocabuleis locorum, & quæ in heis ſunt. In ſecundo, de temporum, & quæ in heis ſiunt. In tertio, de vtraque re à poetis compreheuſa. ¶ Pythagoras Samius ait, omnium rerum initia eſſe bina: vt finitum & infinitum, bonum & malum. vitã & mortem, diem & noctem. Quare item duo: ſtatus, & motus. quod ſtat, aut agitatur, corpus: vbi agitatur, locus: dum agitatur, tempus: quod eſt in agitatu, actio. Quadripartitio magis ſic apparebit: corpus eſt, vt curſor: locus, ſtadium, quà currit, tẽpus: hora quà currit: actio, curſio. Quare ſit vt omnia ferè ſint quadripartita, & ea æterna. quòd neque vnquã tẽpus, quin fuerit motus (eius enim interuallum tempus) neque motus, vbi non locus & corpus: (quòd alterum eſt quod mouetur: alterum vbi) neque vbi ſit agitatus, non actio ibi. Igitur initiorum quadrigæ, locus, & corpus, tẽpus & actio. Quare quatuor genera prima rerum, totidem verborum: [horum enim] De heis loceis, & heis rebus quæ in heis videntur, in hoc libro ſummatim ponam. Sed quæ cognatio eius erit verbi, quas radices egerit extra fines ſuas perſequemur. Sæpe enim ad limitem arboris radices ſub vicini prodierunt ſegetes. Quare non cum de loceis dicam, ſi ab agro ad *agreſtem* hominem & agricolam peruenero, aberraro. Multa ſocietas verborum: nec *vinalia* ſine vino expediri, nec *curia celebra* ſine cautione poteſt aperiri.

2 ¶Inciptam de loceis ſub ipſius loci origine. *Locus* eſt, vbi quid locatum eſſe poteſt: vt nunc dicunt, conlocatum veteres id dicere ſolitos apparet apud Plautum, Filiam habeo grandem, caſſam dote, atque inlocabilẽ, neque eam queo locare cuiquam. Apud Ennium, O terra trota, vbi Liberi fanum in cuius muro locaui. Vbi quidquam conſiſtit, locus. Ab eo præco dicitur *Locare*, quoad vſque id emitur, quoad in aliquo conſiſtit pretium. Inde *Locarium*, quod datur in ſtabulo, & taberna, vbi conſiſtant. Sic *loci* ſunt *ſepulchres*, vbi nascendi initia conſiſtuht.

3 ¶Locã mundi a, ſecundum antiquam diuiſionem, prima duo, cælum & terra deinde particulatim vtriuſque multa. *Cæli* dicuntur loca ſupera, & ea deorum: *terræ*, loca infera, & ea hominum. Vt aſia, ſic cælum dicitur modeis duobus. Nam & Aſia, quæ non Europa, in qua eſt Syria: & Aſia dicitur prioris pars Aſiæ, in qua eſt Ionia, & prouincia noſtra Cilicia. Sic *cælum* dicitur duobus modeis: & pars eius ſummum, vbi ſtellæ: & id quod Pacuuius demonſtrat, cùm dicit, Hoc vide circum ſupráque quod complexu continet terram. Cui ſubiungit. Id quod noſtri cælum memorant. A qua bipartita diuiſione. Lucretius ſuorum vnius & viginti librorum initium fecit hoc. Ætheris & terræ genitabile quærere tempus. *Cælum* dictum ſcribit Ælius Gallus, quod eſt cælatum: aut à contrario nomine, quod apertum eſt: non malè, quòd poſterior Ælius, multo potius cælare à cælo, quàm cælum à cælando. Sed non minus illud alterum de cælando, ab eo potuit dici quòd interdiu cælatur, quàm quod noctu non cælatur omnino. Ego magis puto à chao *cauum*: & hinc cælum: quoniam, vt dixi, Hoc circum ſupráque, quod complexu continet terram, cauum cælum. Itaque dicit Andromacha, Noctíque caua cæli ſignitenentibus conſicis bigeis. Et agamemnon, In altiſono cæli clypeo. Cauum enim clypeum. Et Ennius item ad cauationem, Cæli ingentes fornices. Quare vt à cauo *caua*, & *cauile*, & *conuallis*, cauata vallis, & cauere cautione: vt *cauum* ſit ortum, vnde omnia apud Heſiodum, à chao cauum cælum.

4 ¶Terra dicta ab eo, vt Ælius ſcribit, quòd teritur. Itaque tera in augurum libreis ſcripta cum R vno. Ab eo coloneis locus cõmunis, qui prope oppidum relinquitur, *Territorium*, quòd maxime teritur. Hinc linteum, quod teritur corpore, *Tergutarium*: hinc in meſſe *Tritura*, quòd tum frumentum teritur: & *Tribolum*, quo teritur. Hinc fines agrorum, *Termini*, quòd hæ partes propter limitare iter maxime teruntur. Itaque terminus cùm in Latio aliquot loceis dicitur, vt apud Actium, nõ terminus, ſed Termẽ. hoc Græci τέρμα. Euander enim qui venit in Palatiũ è Græcia, Arcas fuit. *Via* quidẽ *Iter*, quòd ea vehendo teritur: *Actus* iter in agreis, quòd agendo teritur: etiam *Ambitus iter*, quòd circumeundo teritur. nam ambitus circumitus: ab eóque duodecim tabularũ interpretes, *ambitum parietis*, circumitũ eſſe deſcribunt. Igitur tera *terra*, & ab eo poetæ appellarũt ſumma terræ, quæ ſola teri poſſunt, *Sola terra*. Terra, vt putant, eadẽ & *Humus*. ideo Ennius, In terram cadenteis, dicit, cubiteis pinſibant humum. Et quòd terra ſit humus, ideo *Humatus*, mortuus, qui terra ſit obrutus: ab eo qui Romanus combuſtus eſt, aut in ſepulchrũ eius abiecta gleba non eſt: aut ſi os exceptũ eſt mortui ad familiam expurgandam; donec in purgando, humo non eſt opertus, vt pontifices dicunt, quoad inhumatus ſit, familia-

funesta manet, & dicitur humilior. ¶ Quæ ad humum sunt, aut à re, vt Sabini, & Lucani: aut declinata ab hominibus, vt Appulia & Latium: vtrunque, vt Etruria, & Tuscia. Qua regnũ fuit Latini, vniuersus ager dictus *Latium* particulatim oppideis cognominatus: vt à Prænestе *Prænestinus*, ab Aricia *Aricinus*. Vt nostri augures publicè dixerunt: agrorum sunt genera quinque: *Romanus*, *Gabinus*, *Peregrinus*, *Hosticus*, *Incertus*. *Romanus* dictus, vnde Roma, ab Romulo. *Gabinus*, ab oppido Gabiis. *Peregrinus*, ager pacatus, qui extra Romanum & Gabinum: quòd vno modo in heis seruntur auspicia. dictus *peregrinus* à pergendo, id est progrediendo. eò enim ex agro Romano primùm progrediebatur. quocirca Gabinus, siue peregrinus, secundum hos auspicia habent singularia. Ab reliquo discretus. *Hosticus*, dictus ab hostibus. *Incertus* is ager, qui de heis quatuor qui sit ignoratur. ¶ *Ager* dictus est, in quam terram quid agebant, & vnde quid agebant fructus caussa. id Græci dicunt ἀγεῖν. Vt ager, quod agi poterat, sic qua agi, *Actus*. Eius finis minimus constitutus in latitudinem pedes quatuor, fortasse ab eo quatuor, quòd ea quadrupes agitur: in longitudinem pedes centum & viginti. in quadratum actus, & in latum, & longum, vt esset centum & viginti. Multa antiqui duodenario numero finiebant: vt duodecim decuriis actum. *Iugerum* dictum iunctis duobus actibus quadrateis. *Centuria* primò à centum iugeribus dicta: post duplicata retinuit nomen: vt tribus multiplicatæ idem tenent nomen: Vt quò agebant, *Actus*: sic qua vehebant *Via* dictæ: quò fructus conuehebant *Villa*. quæ ibant, ab itu *Iter* appelarunt: qua angustè, *Semita*: vt semiiter dictum. *Ager cultus* ab eo quòd ibi cum terra semina coalescebant: ab eo inconditus, *incultus*. Quod primùm ex agro plano fructus capiebant, *Campus* dictus. postea quàm proxima superiora loca colere cœperunt, à colendo *Colles* appellarunt. Quos agros non colebant propter siluas, aut id genus, vbi pecus possit pasci, & possidebant: ab vsu suo *Saltus* nominarunt. Hæc etiam Græci νῦν ἄλσεα ἢ νομὰς, nostri *Nemora*. Ager, quòd videbatur pecudum ac pecuniæ esse fundamentum. *Fundus* dictus: aut quòd fundat quotquot anneis multa. *Vineta*, ac *Vinea*, à vite multa. *Vitis* à vino, idque [*vina*] à vi. hinc *Vindemia*, quod est vini demia, vitis demia. *Seges* ab satu, id est semine. *Semen*, quod non planè id quod inde. hinc *seminaria*, *sementes*. item alia quæ *segetes* ferunt. *Fruges* à fruendo, fructúsque ab spe *Spica*, vti & *Culmi*, quod in summo campo nascuntur, summum culmen. Vbi frumenta secta terantur, & arescant. *Area*. Propter horum similitudinem loca in vrbe pura, *area*, à quo potest etiam *Ara* deûm esse, quòd pura. Nisi potius ab ardore, ad quem vt sit, fit ara, à quo ipsa *ara* non abest: quòd, qui arefacit, ardor est solis. *Ager Restibilis*. qui restituitur ac referitur quotquot anneis: contrà qui intermittitur, à nouando *Noualis ager*. *Arua* & *arationes* ab arando: & ab eo quod arari vomer sustollit. *Sulcus*: quòd ea terra iacta, id est proiecta. *Porca*, *Prata* dicta ab eo quòd sine opere parata. Quod in agreis quotquot anneis rursum facienda eadem, vt rursus capias fructus: appellata *Rura*. (Diuidit in eos agros, cum scribit Sulpicius, Plebi rura largitur ad aream.) *Prædia* dicta item vt *prædes*, à præstando: quod ea pignori data publicè mancupes fidem præstent.

* * *

¶ ¶Vbi nunc est Roma, septem montium demissior infimus locus. Infimus, *humillimus* quòd in mundo infima humus. *Humor* hinc itaque. Ideo Lucilius, Terra abiit in nimbos, imbresque. Pacuuius, Terra exhalat auram, atque auroram humidam humectam. Hinc ager *Vliginosus*, humidissimus: hinc *Vdus*, *Vuidus*. Hinc *sudor* quiuis deorsum in terra himber. Vnde sumi potest. *Puteus*. nisi potius quod Æoles dicebant τὸν φρέατος ἢ πηγὴν. Sic *Puteus* à potu, non vt nunc à puteo. A puteis oppidum *Puteoli*, quòd sint circa eum locum aquæ frigidæ & calidæ multæ. Nisi à putore potius: quòd putidus sit odoribus sæpe ex sulfure & alumine. Extra oppida à puteeis *Puticulæ*: quòd ibi in puteeis obruebantur homines. Nisi potius, vt Ælius scribit, puticulæ, quòd putescebant ibi cadauera proiecta: quis locus publicus vltra Esquilias. itaque eum Afranius Puticulos in togata adpellat, quòd inde suspiciunt perpetuo lumen. *Lacus*, lacuna magna, vbi aqua contineri potest. *Palus*, paululum aquæ in altitudinem, & palam latius diffusæ. *Stagnum*, quòd Græcè στάσιμον, quod nomen habet primum. Hinc ad villas rotunda stagna: quòd rotundum facilè continet: [nec] anguli maximè laborant. *Flumen*, quod fluit, item *flumen*: à quo lege prædiorum vrbanorum scribitur: *Stillicidia, fluminaque, vt ita fluant, cadántque.* Inter hæc hoc interest, quòd *stillicidium*, eo quòd stillatim cadat: *flumen*, quòd fluit continuè. *Amnis*, id flumen est quod circuit aliquid: nam ambitu amnis. Ab hoc qui circum Aternum habitant amnem, *Amiternini* appellati. Ab eo qui populum candidatus circumit *ambit*: qui aliter fecit, *ex ambitu caussam dicit*. Itaque *Tiberis amnis*, qui ambit Martium campum, & vrbem. Oppidum *Inter amnia* dictum, quòd inter amneis est constitutum. item *Antemna*, quòd ante amnem qui influit in Tiberim: quod in bello malè acceptum cõsenuit. ¶ *Tiberis*, quòd caput extra Latium, si inde nomen quoque effluit in linguam nostram, nihil Latium: vt quod oritur è Samnio Volturnus, nihil ad Latinam linguam. at quod proximum oppidum ab eo secundum mare *Volturnum*,

Volturnum, ad nos iam Latinum vocabulum, vt *Tiberinus*: nam & colonia noſtra *Volturnum*, & deus *Tiberinus*. Sed de *Tiberis* nomine anceps eſt hiſtoria. nam & ſuum Etruria & Latium eſſe credit. Fuerunt qui à vicino regulo Veiętum Dehebri dixerint appellatũ primò Dehebrim. ſunt qui Tiberis priſcum nomen Latinum Albulam vocatum littereis tradunt: poſterius propter Tiberinum regem Latinorum mutatum, quòd ibi interierit: nam hoc eius, vt tradunt, ſepulcrum.

6 ¶ VT omnis natura in cælum & terram diuiſa eſt, ſic cælum in regiones, terra in Aſiam & Europam. Aſia enim iacet ad meridiem, & auſtrum: Europa ad ſeptentrionem, & Aquilonem. *Aſia* dicta ab nympha, ex qua & Iapeto trahitur Prometheus. *Europa* ab Europa Agenoris filia, quam ex Phœnicia Manlius ſcribit taurum exportaſſe: quorum egregiam imaginem ex ære Pythagoras Tarenti fecit. Europæ loca multę incolunt nationes. ea ferè nominata aut tranſlatitio nomine, aut ab hominibus.

7 ¶ SVNT & nomina ab tot mõtibus, quos poſtea vrbs muteis comprehendit: è queis *Capitolium* dictum, quòd heic, cùm fundamenta foderentur ędis Iouis, caput humanum inuentum dicitur. Hic *mons* antè *Tarpeius* dictus, à Virgine Veſtali Tarpeia, quæ ibi ab Sabineis necata armeis, & ſepulta: eius nominis monimentum relictum, quod etiam nunc eius rupes *Tarpeium* appellatur *ſaxum*. Hunc antea *montem Saturnium* appellatum prodiderunt, & ab eo late *Saturniam terram*, vt etiam Ennius appellat. Antiquum *oppidum* in hoc fuiſſe *Saturniam* ſcribitur. Eius veſtigia etiam nunc manent tria: quòd *Saturni fanum* in ſaucibus: quòd *Saturnia porta*, quam Iunius ſcribit, quam nunc vocat Pandanam: quòd poſt ædem Saturni, in ædificiorum legibus parietes poſtici muri ſunt ſcripti. ¶ *Auentinum* aliquot de cauſſeis dicunt. Nævius ab auibus, quòd eò ſe ab Tiberi ferrent aues: alij ab rege Auentino Albano, quòd ibi ſit ſepultus: alij ab aduętu hominum, quòd commune Latinorum ibi Dianæ templum ſit cõſtitutum. Ego maximè puto ab aduectu: nam olim paludibus mons erat ab reliqueis diſcluſus. Itaque eò ex vrbe qui aduehebantur rebus, quadrantem ſoluebant. cuius veſtigia, quòd ea, qua tum itur, velabrum: & vnde aſcendebãt ad tumam noua via lucus eſt, & ſacellum Iarum. *Velabrum* dicitur à vehendo. *Velaturam facere* etiam nunc dicuntur qui id mercede faciunt. *Merces* dicitur à merędo & ære. Hinc vecturæ, quas ſoluebant hi qui ratibus tranſibant, *Quadrans*. ab eo Lucilius ſcripſit *quadrantu ratiti*.

8 ¶ RELIQVA vrbis loca olim diſcreta (vt Argeorum ſacraria in ſeptem & viginti parteis vrbis ſunt diſpoſita. *Argeos* dictos putant à principibus qui cum Hercule Argiuo venerũt Romam, & in Saturnia ſubſederunt) è queis prima eſt ſcripta *regio Suburana*: ſecunda, *Eſquilina*: tertia, *Collina*: quarta, *Palatina*. ¶ In Suburanę regionis parte princeps eſt *Cælius mõs*. à Cœlio Vibennio Tuſco, duce nobili, qui cum ſua manu dicitur Romulo veniſſe auxilio contra Sabinum regem. Hi, poſt Cœlij obitum, quòd nimis munita loca tenerent, neque ſine ſuſpicione eſſent, deducti dicũtur in planum. Ab eis dictus *vicus Tuſcus*: & ideo ibi Vortumnum ſtare, quòd is deus Etruriæ. Principes de Cœlianeis, qui à ſuſpicione liberi erant, traductos volunt in eum locum qui vocatur *Cæliolus*. Cum Cœlio coniunctæ *Carinæ*: ſed inter eas quem locum *Cerolienſem* appellatum apparet, quòd primæ regionis quartum ſacrarium ſcriptum ſic eſt, *Cerolienſis quarticeps circa Mineruium: quæ in Cælium montem itur, in tabernola eſt*. Cerolienſis à Carinarum iunctu dictus *Carinæ*: poſtea *Ceronia*, quòd hinc oritur caput ſacræ viæ ab Streniæ ſacello, quæ pertinet in arcem, qua ſacra quotquot menſibus feruntur in arcem, & per quam augures ex arce profecti ſolent inaugurare. Huius ſacræ viæ pars hæc ſola volgo nota quę eſt à foro eunti proximo cliuo. Eidem regioni attributa *Subura*, quòd ſub muro terreo Carinarum: in ea eſt Argeorum ſacellum ſextum. Subura, Iunius ſcribit ab eo quòd fuerit ſub antiqua vrbe. cui teſtimonium poteſt eſſe, quòd ſubeſt ei loco qui terreus murus vocatur. Sed ego à pago potius Sucuſano dictam puto *Sucuſam*. Nunc ſcribitur litera B, non C. *Pagus Sucuſanus*, quòd ſuccurrit Carineis. ¶ Secundæ regionis *Eſquilinæ* ab Eſquileis: alij has ſcripſerunt ab excubiis regis dictas: alij ab eo quòd exultæ à rege Tullio eſſent. Huic origini magis conciunt luci vicini: quòd ibi lucus fagutalis & lucus Mephitis, & Lucus Iunonis Lucinæ: quorum anguſti fines: non mirum, iamdiu enim late auaritia vna eſt. Item lucus Larum, Querquetulanum ſacellum. Eſquiliæ duo montes habiti, quòd pars *Ciſpius mons* ſuo antiquo nomine etiam nunc in ſacreis appellatur. In ſacreis Argeorum ſcriptum eſt ſic, *Oppius mons princeps lucum Eſquilinum, lucum fagutalem ſiniſtra, qua ſub mœrum eſt. Oppius mons bicepſos ſimplex. Oppius mons tericepſos lucum Eſquilinum, dexterior via in tabernola eſt. Oppius mons quadricepſos lucum Eſquilinum, via dexterior in figlinem eſt. Septimus mõs quinticepſos lucũ Pætilium. Eſquilinus ſexticepſos. Ciſpius mõs ſepticepſos apud ædem Iunonis Lucinæ, vbi editumus habere ſolet.* ¶ Tertiæ regionis colles ab quinque deorum faneis appellati: è queis nobiles duo colles. *Viminalis* à Ioue Viminio, quòd ibi aræ ſunt eius. aut quòd ibi vimineta fuerunt. *Collis Quirinalis*, vbi Quirini fanum: qui à Curetibus, qui cum T. Tatio Curibus venerunt Romam, quòd ibi habuerunt caſtra: quod vocabulum coniunctarum regionum nomina obliteraui-

Dictos enim colles pluteis apparet ex Argeorum sacrificiis : in quibus sic scriptum est, *Collis Salutaris quarticepsos ædem Quirini: collis Salutaris quarticepsos aduersum est porta Naeui, ædem Saluti: collis Mutialis quinticepsos apud ædem Dei fidij in delubro, vbi æditumus habere solet : collis Latiaris sexticepsos in uico Mustellario summo apud Turacium ædificium solum est.* Horum deorum atæ, à quibus cognomina habent, in eius regionis partibus sunt. ¶ Quartæ regionis *Palatium*, quòd Palantes cum Euandro venerunt : aut quòd Palatini, qui & Aborigines, ex agro Reatino, qui appellatur Palatium, ibi consederunt. Sed hoc alij à Palatia vxore Latini putarunt. Eundem hunc locum à pecore dictum putant quidam. itaque Næuius Balantium appellat. Huic Germalum & Velias coniunxerunt & in hac regione scriptorus est, & in ea sic scriptū, *Germalensis quinticepsos apud ædē Romuli. Viliensis sexticepsos in Velia apud eadem deum penatium. Germalum* à germaneis Romulo & Remo, quòd ad ficum ruminalem & hi inuenti, quò aqua hiberna Tiberis eos detulerat in alueolo expositos. *Velia* vade essent, plures accepi causas : in queis, quòd ibi pastores Palatini ex ouibus ante tonsuram inuentam vellere lanam sint soliti: ex quo *Vellere* dicitur.

9 ¶ Ager Romanus primū diuisus in parteis treis, à quo tribus appellatæ Tatiensium, Ramnium, Lucerum. nominatæ, vt ait Ennius, *Tatienses* à Tatio, *Ramnenses* à Romulo : *Luceres*, vt ait Iunius, à Lucumone. Sed omnia hæc vocabula Tusca, vt Volumnius, qui tragœdias Tuscas scripsit, dicebat. Ab hoc quoque quatuor parteis vrbis tribus dictæ : & ab locis *Suburana, Esquilina, Collina, Palatina*, Quinta, quòd sub Roma *Romila*. Sic reliquæ tribus ab iis rebus, de quibus in tribuum libreis scripsi.

10 ¶ Quod ad loca, quæque iis adiuncta fuerunt, diximus : nunc de iis quæ in locis esse solent. Immortalia & mortalia expediam, ita vt prius quod ad deos pertinet, dicam. *Principes Dei, cælum & terra*: hi dei iidem qui in Ægypto *Serapis & Isis*, & ste Harpocrates digito significat. qui sunt *Tautes* & *Astarte* apud Phœnicas, vt idem principes in Latio *Saturnus* & *Ops*. Terra enim & cælum, vt Sarmothracum initia docent, sunt *Dei magni*, & hi, quos dixi multeis nominibus. Nam neque, quas Ambracia ante portas statuit duas virileis species aheneas, dei magni : neque, vt volgus putat, hi *Samothraces dei*, qui Castor & Pollux: sed hi mas & fœmina : & hi quos augurum libri scriptos habent sic, *Diui potes* : & sunt pro illeis qui in Samothrace *Dei Seuani*. Hæc duo, cælum & terra: quod anima, & corpus: humidum, & frigidum. Oua parire solet genus penneis cōdecoratum: non animas, vt ait Ennius. & post. Inde venit diuinitus pulleis inlinuans se ipsa anima, siue, vt Zenon Citieus, animalium semen ignis, qui anima & mēs: qui calor è cælo, quod hoic innumerabiles & immortales ignes. Itaque Epicharmus Enni de mēte humana dicit. Illic est de sole sumptus ignis. Idē solem adserit, Isque actus mētis est, vt humores frigida sunt humi, vt supra ostēdi, quibus iuncti cælū & terra omnia ex se genuerūt: quòd per hos natura frigori immisceet calorē, atq; humori aritudinem. Rectè igitur Pacuuius ait, Animam æther adiungat. Et Ennius, Esse igitur corpus terram, quæ deperit ipsam, Et capit, & neque iam dispendei conficit hilum. Animæ & corporis discessus, quòd nateis sit exitus, inde *Exitium*, vt cum in vnum iuerunt, *Initia*. Inde omne corpus, vbi nimius ardor aut humor viget, aut interit, aut manet sterile. cui testis æstas & hiemps : quòd in altero aer ardet, & spica aret: & in altero natura ad nascendum cum himbre & frigore vicitare non volt, & potius ver expectat. Igitur causa nascendi duplex, ignis & aqua. Ideo ea in nuptiis in limine adhibentur, quòd coniungit hic. & mas ignis, quòd ibi semen, aqua femina, quod tetus ab eius humore, & eorum iunctione sumit *Venus*. Hinc comicus, *Victrix Venus* vidēsne hæc ? non quòd vincere velit Venus, sed quòd vincire, & vinciri ipsa. *Victoria* ab eo quòd superati vinciuntur. Vtrique testis poesis, quòd & Victoria & Venus dicitur cæligena. Tellus enim, quòd prima vincta cælo, *Victoria* ex eo. & ideo hæc cum corona, & palma, quòd corona vinculum capitis, & ipsa à vinctura dicitur. *Vincire, Vincire* : à quo est in Asoto Enni, Ibant malam viere Veneriam coroliam. *Palmam* dicunt quòd ex vtraque parte natura vincta habeat paria folia. Poetæ de cælo semen igneum cecidisse dicunt in mare, ac natam è spumeis Venerem coniunctione ignis & humoris quam haberet vim significantes. à quā vī nateis dicta *Vita*, vt illud à Lucilio, Vis est vita vides, quæ nos facere omnia cogit. Quare quòd cælum principium, ab satu est dictus *Saturnus*, & quòd ignis Saturnalibus, hoc est cerei superioribus mittuntur. Terra, *Ops*, quòd hoic omne opus, & hæc opus ad viuendum : & ideo dicitur Ops mater, quòd terra nutriat. Hæc enim terreis genteis omneis peperit, & resumit denuo. quæ dat cibaria, vt ait Ennius : quæ quòd gerit fruges, *Ceres*. Antiqueis enim, quod nunc & hi dei cælum & terra, Iuppiter & Iuno. quòd, vt ait Ennius, Istic est is Iuppiter, quem dico, quem Græci vocant aera: qui ventus est, & nubes, himber postea, atque ex himbre frigus : ventus post fit, aer denuo. Hæc propter *Iuppiter* sunt ista, quæ dico tibi : qui mortaleis atque vrbeis beluasque omneis iuuat. quòd hic omneis & sub hoc. Eundémque appellans dicit Ennius, Diuumque hominumque pater rex. *Pater*, quòd patefaciat omnia, & ipsum semen : nam cum est conceptum, & inde cum exit, quod oritur. Hoc

idem

idem magis ostendit antiquum Iouis nomen. Nam olim *Diouis* & *Diespiter* dictus, hoc est aer, & dies pater. à quo *diei* dicti, qui inde: & *pies*, & *diuus*, & *diuum*. Vnde *Sub Dio*, & *Diuo Fidius*. Itaque inde eius perforatum tectum, vt videatur *diuum*, id est cælum. Quidam negant sub tecto per hunc deierare oportere. Ælius Gallus *Diuus Fidius* dicebat Diouis filius, vt Græci Διόσκουρον Castorem: & putabant hunc esse Sanctum ab Sabina lingua, & Herculem ab Græca. Idem hic *Diespiter* dicitur, infimus aer, qui est coniunctus terræ, vbi omnia oriuntur, vbi aboriuntur: quorum quòd finis ortus, *Orcus* dictus. Quòd Iouis Iuno conjux, & hic cælum, hæc terra, quæ eadem tellus: & ea dicta: quòd vna cum Ioue iuuat *Iuno*: & *regina*, quòd hæc omnia terrestria regit. *Sol*, vel quòd ita Sabini, vel quòd solum ita lucet vt ex eo dies sit. *Luna*, quòd sola lucet noctu. itaque ea dicta *Noctiluca* in Palatio: nam ibi noctu lucet templum. hanc, vt Solem Apollinem, quidam Dianam vocant Apollinis: vocabulum Græcum alterum, Latinum alterum. & hinc quòd in altitudinem & latitudinem simul, *Diuiana* appellata. Hinc Epicharmus Enni Proserpinam quoque appellat, quòd solet esse sub terreis. *Proserpina* dicta, quòd hæc vt serpens modò in dextram, modò in sinistram partem latè mouetur. Serpere & Proserpere idem dicebant: vt Plautus, qui scribit, Quasi proserpens bestia. Quæ ideo videtur à Latineis *Iuno Lucina* dicta, vel quòd terra (vt physici dicunt) iuuat & lucet, vel quòd ab luce eius, qua quis conceptus est, vna iuuat, donec mensibus actis produxit in lucem. Facta igitur à iuuando & luce *Iuno Lucina*: à quo parientes eam inuocant. Luna enim, nascentium dux, quòd menses huius. Hoc vidisse antiquos apparet, quòd mulieres potissimum supercilia sua attribuerunt ei deæ. Heic enim maximè debuit collocari Iuno Lucina, vbi ab dieis lux datur oculeis. *Ignis* à nascendo, quòd hic nascitur: & omne quod nascitur, ignis scindit. Ideo calet, vt qui denascitur, ignem amittit ac frigescit. Ab ignis iam maiore vi, ac violentia *Vulcanus* dictus. Ab eo quòd ignis per splendorem fulget, *Fulgor Fulmenque* & *Fulgur*: quòd fulmine ictus Phaethon contrariis diis. Ab aquæ lapsu lubrico Lympha, *Nympha Iuturna*, quæ iuuaret. Itaque multi ægroti propter id nomen hinc aquam petere solent. A fontibus, & fluminibus, ac ceteris aqueis, dei: vt *Tiberinus* à Tiberi: & ab lacu Velino, *Velinia*: & *nympha Commotia* ad lacum Cutilienſem, à commotu: quòd ibi insula in aqua commouetur. *Neptunus*, quòd mare terras obnubit, vt nubes cælum: à nuptu, id est, opertione, vt antiqui. à quo *Nuptia*, *Nuptúsque* dictus. *Salacia* Neptuni ab salo. *Venilia* à veniendo, ac vento illo quem Plautus dicit, Quod ille dixit qui secundo vento vectus est tranquillo mari, *Ventum gandeo*. *Bellona* à bello nũc, quæ *Duellona* à duello. *Mars* ab eo quòd maribus in bello præest: aut quòd â Sabineis acceptus, ibi Mamers. *Quirinus* à Quiritibus. *Virtus*, vt viri vis, à virilitate. *Honos* ab honesto honore. Itaque *Honestus* dicitur, quòd honoratus: & dictum *Honus* est honos, qui sustinet rempublicam. *Castoris* nomen Græcum, & *Pollucis* à Græceis in Latin eis littere s veteribus nomen, quod est, inscribitur, vt Πολυδεύκης, Polluces, non, vt nunc, Pollux. *Concordia* à corde congruente. *Feronia*, *Minerua*, *Nouensiles* à Sabineis. paulò aliter ab eisdem dicimus *Larem*, *Vestam*, *Salutem*, *Fortem*, *Fortunam*, *Fidem*. Ea re Sabinorum linguam olent, quæ Tatij regis voto sunt Romæ dedicatæ. Nam vt annales dicunt, vouit Opi, Floræque: Diouí, Saturnóque: Soli, Lunæque: Volcano, Summanóque: itémque Larundæ, Termino, Quirino, Vortumno, Laribus, Dianæ, Cloacinæque. E queis nonnulla nomina in vtraque lingua habent radices: vt arbores quæ in confinio natæ, in vtroque agro serpunt. Potest enim esse Saturnus heic alia de causſa dictus atque in Sabineis, & sic Diana, de quibus suprà.

11 ¶ Dictvm est quo ad immortaleis attinet. deinceps quod ad mortaleis attinet, videamus. & de his animalia in tribus loceis, quòd sunt in aere, in aqua, in terra: à summa parte ad infimam descendam. ¶ Primùm nominem *Alites* ab aleis: *Volucres* alij à volatu deinde generatim. De heis pleræque à sueis vocibus, vt hæ: *Vpupa*, *Cuculus*, *Cornus*, *Hirundo*, *Vlula*, *Bubo*: ité hæ, *Pauo*, *Anser*, *Gallina*, *Columba*. Sunt quæ alieis de causſeis appellatæ: vt *Noctua*, quòd noctu canit ac vigilat: *Luscinia*, quod luctuosè canere existimatur, atque esse ex Attica Progne in luctu facta auis. Sic *Galerita*, & *Motacilla*: alter quod in capite habet plumam elatam: altera, quod semper mouet caudam. *Merula*, quod mera, id est sola, volitat: contrà ab eo *Graculi*, quod gregatim: vt quidam Græci τὰ γρίππια ex. *Ficedula*, & *Miliaria*, à cibo: quod alteræ fico, alterę milio fiant pingues.

12 ¶ Aquatilium vocabula animalium partim sunt vernacula, partim peregrina. ¶ Foris, *Murena* quod μύραινα: *Cybium*, *Thynnus*, culus ité partes Græceis vocabuleis omnes, vt *Melandria*, atque *Vrion*. ¶ Vocabula piscium, pleraque translata à terrestribus: ex aliqua parte similib. rebus: vt *Anguilla*, *Lingulaca*, *Sudis*: alia à coloribus, vt hæc: *Asellus*, *Vmbra*, *Turdus*: alia à vi quadam, vt hæc: *Lupus*, *Canicula*, *Torpedo*: ¶ Item in conchyleis aliqua ex Græceis: vt *Peloris*, *Ostrea*, *Echinus*. Vernacula ad similitudinem: vt *Surena*, *Pectunculi*, *Vngues*.

13 ¶ Svnt etiã animalia, in aqua quæ inter-

dum in terram exeunt:alia Græceis vocabuleis: vt *Polypus*, *Hippopotamus*, *Crocodilus*:alia Latineis, vt *Rana*, *Anas*, *Mergus*, à quo Græci ea quæ in aqua & terra possiunt viuere, vocant μεί ζ α. E queis *Rana* ab sua dicta voce: *Anas*,à nando: *Mergus*, quòd mergendo in aquam captet escam. Item aliæ in hoc genere à Græceis: vt *Querquedula*,*Cerceris*,*Halcedo*, quòd ea Halcyon. Latina,vt *Testudo*, quòd testa tectum hoc animal: *Loligo*, quòd subuolat,littera commutata,primò Voligo. Vt Ægypti in flumine quadrupes,sic in Latio nominati *Lytra* & *Fiber*. *Lytra*, quòd succidere dicitur arborum radices in ripa, atque eas dissoluere: vnde Lytra. *Fiber*,ab extrema ora fluminis dextra & sinistra maximè quòd solet videri: & antiqui *Fibrum* dicebant extremum, vnde in sageis extrema *Fimbria*,& in iecore extremum *Fibra*. hinc *Fiber* dictus.

14 ¶Quae sunt hominum propria primùm, deinde de pecore,tertiò de fereis scribam:incipiam ab honore publico. *Consul* nominatus, quòd consulere populum & senatum debet.nisi illinc potius vnde Actius ait in Bruto. Qui rectè consulat,consul fiat. *Praetor* dictus,qui præiret iure & exercitu. A quo Lucilius, Ergo prætorum est ante præire. *Censor*,ad cuius censionẽ. id est arbitrium,censeretur populus. *Ædilis*, qui ædes sacras & priuatas procuraret. *Quaestores*,à quęrendo,qui conquirerent publicas pecunias, & maleficia,quæ triumuiri capitales nunc conquiruntiab heis postea qui quęstionum iudicia exercent,*quaestores* dicti. *Tribuni militũ*,quòd terni tribus tribubus Ramnium, Lucerũ, Tatiensium olim ad exercitum mittebantur. *Tribuni plebei*, qui ex tribuneis militũ primùm tribuni plebei facti, qui plebem defenderent in secessione Crustumerina. *Dictator*,quòd à consule dicebatur, cui dicto audientes omnes essent. *Magister equitum*, quòd summa potestas huius in equites,& adcẽses:vt est summa populi Romani dictator, à quo is quoque *magister populi* appellatus. Reliqui,quòd minores quàm hi magistri,dicti Magistratus:vt ab albo *Albatus*.

15 ¶ Sacerdotes vniuersi à sacreis dicti. *Pontifices*(vt Q Scęuola Põtifex Maximus dicebat)à posse & facere.pontifices ego à ponte arbitror. nam ab iis sublicius est factus primùm, & restitutus sæpe, cum ideo sacra & vls & eis Tiberim non mediocri ritu fiant. *Curiones* dicti à curieis:qui sunt vt in heis sacra faciant. *Flamines*, quòd in Latio capite velato erãt semper, ac caput cinctum habebant filo, Flamines dicti. Horum singuli cognomina habent ab eo deo cui sacra faciũt:sed partim sunt aperta, partim obscura. Aperta,vt *Martialis*,*Volcanalis*: obscura, *Dialis*, & *Furinalis*: cum *Dialis* à Ioue sit, qui Dionis est: *Furinalis* à Furina,cuius etiam in festeis Furinales feriæ sunt. Sic *Flamen Falacer* à diuo patre Falacre. *Salij* à saltando, quod facere in comitio in sacreis quotanneis & solent & debent. *Luperci*, quòd lupercalibus in lupercali sacra faciunt. *Fratres Arvales* dicti sunt qui sacra publica faciunt propterea vt fruges ferant aruaã ferendo & arueis *fratres arvales* dicti sunt quia fratria dixerunt. *Fratria* est Græcum vocabulum partis hominum: vt Apollini etiam nũc. *Sodales Titij* dicti ab Titiis auibus, quas in auguriis certeis obseruare solent. *Feciales*,quòd fidei publicæ inter populos præerant: nam per hos fiebat vt iustum conciperetur bellum, (& inde desitum,) & vt fœdere fides pacis constitueretur. Ex heis mittebant, antequam conciperetur,qui res repeterẽt: & per hos etiam nũc fit *fœdus*,quod fidus scribit Ennius dictum.

16 ¶In re militari *Praetor* dictus, qui præiret exercitui. *Imperator* ab imperio populi,qui eos qui id adtentassent,oppressit hosteis. *Legati*, qui lecti publicè, quorum opera consilioque vteretur peregre magistratus: quíve nuntij senatus aut populi essent. *Exercitus*, quòd exercitando fit melior. *Legio*,quòd leguntur milites in delectu. *Cohors*, quòd vt in villa ex pluribus tecteis coniungitur,ac quiddam fit vnum: sic hæc ex manipuleis copulatur cohors: quæ in villa dicta,quòd circa eum locum pecus coerceretur. Tametsi cohortem in villa Isicrates dicit esse Græce κοίρανον apud poetas dictam. *Manipulus exercitus* minimas manus, quæ vnum sequuntur signum. *Centuriae*, quæ sub vno Centurione sunt quorum centenarius iustus numerus. *Milites*,quòd trium millium primò legio fiebat,ac singulæ tribus, Tatiensium, Rammium, Luceum,millia singula militum mittebant. *Hastati* dicti qui primi hasteis pugnabant: *Pilani*, qui pileis: *Principes*, qui à principio gladiis, & posit commutata re militari minus illustres sumuntur. Pilani,*Triarij* quoque dicti, quòd in acie tertio ordine extremeis subsidio deponebãtur. Quod hi subsidebant, ab eo *Subsidium* dictum,à quo Plautus, Agite nunc, subsidite omnes, quasi solent triarij. *Auxilium* appellatur ab auctu, cùm accesserant, qui adiumento essent,alienigenæ. *Praesidium* est dictum, quia extra castra præsidebant in loco aliquo,quo tutior regio esset. *Obsidium* dictum ab obsidendo, quo minus hostis egredi posset inde. item ab abscidendo: cùm id ideo facerent quo facilius diminuerent hosteis. *Duplicarij* dicti,quibus ob virtutem duplicia cibaria vt darentur, institutum,*Turma* terma est: E in V abiit: quòd terdeni equites ex tribus tribubus,Tatiensium, Rammium, & Lucerum, fiebant. Itaque primi singularum decuriarum, *Decuriones* dicti, qui ab eo in singuleis turmeis sunt etiam nunc terni. Quos hi primo administros ipsi sibi adoptabant. *Optiones* vocari cœpti, quos nunc propter ambitionem tribuni faciunt. *Tubicines* à tuba & canendo, similiter *Liticines*, & *Classicos* à classe: qui item cornu canunt, vt

tum

tum cùm classes, comitiis ad comitatum vocant.

17 ¶ QVAE à fortuna vocabula, in heis quædam minus aperta: vt pauper, diues, miser, beatus: sic alia. *Pauper* à paulola re. *Miser*, à minus, cui cum opus est, minus nullo elt. *Diues*, à diuo, qui, vt deus, nihil indigere videtur. *Beatus*, qui multa bona possidet: & is *Opulentus* ab ope, cui ex opimę. Ab eadem *Inops*, qui eius indiget. Ab eodem fonte *Copia*, & *Copiosus*. *Pecuniosus*, à pecunia magna: *Pecunia* à pecu. à pastoribus enim horum vocabulorum origo.

18 ¶ ARTIFICIBVS maxima caussa ab arte. i. ab arte medicina vt fit *Medicus*, à sutrina *Sutor*: non à medendo, ac suendo, quæ omnino vltima. Huic rei earum earum radices, vt in proximo libro aperietur. Quare, quòd ab arte *Artifex* dicitur, nec multa in eo obscura, relinquã. Similis caussa, quæ ab scientia vocantur aliqua, vt *præstigiator*, *munitor*, *nomenclator*. Sic etiam à spatio quodam dicuntur *cursor*, *natator*, *pugil*. & in hoc genere, quæ sunt vocabula, pleraque aperta: vt *Legulus*, & *Vindemiator*: alter ab oleis, alter ab vueis. Hæc etsi minus aperta, vindemiator, vt *vestigator*, & *venator*: tamen id est quod *Vindemiator*, vel quòd vinum legere dicitur, vel quòd de vita id dicunt: *Vestigator* à vestigiis ferarum, quas indagatur: *Venator* à venatu. [Quod sequitur verbum aduentum & inuentum.] Hęc de hominibus.

19 ¶ HINC quod sequitur, de pecore. *Pecus* ab eo quòd perpascat, à quo pecora vniuersa: quòd in pecore pecunia tum consistebat pastoribus: & ităndi fundamentum *Pes* (à quo dicitur in ædificiis area *pes magnus*: & qui fundamentum instituit, *pedem ponit*.) A pede *Pecudes* appellarunt, vt ab eodem *Pedicam*, *Pedissequum*, & *Peculatoria omnes*, aliúdve quid. id enim *peculi* *primum*. Hinc *Peculatum* publicum, primo vt cum pecore diceretur multa, & id esset coactũ in publicum, si erat auersum, ex qua fructus maior. Hinc est quod Græceis *Bos*, βοῦς, & *Taurus*, ταῦρος, item οἶς, *ouis*. ita enim antiqui dicebant, non vt nunc, πρόβατον. Possunt in Latio quoque vt in Græcia, à sueis vocibus hæc eadem ficta. *Armenta*, quòd boues ideo maxime parabantur vt inde eligerent ad arandum: inde Armenta dicta, postea tertia littera extrita. *Vitulus* quòd Græcè antiquitus, ἰτῶλος, aut quòd plerique vegeteis, vegitulus *Iuuencus*, iuuare qui iam ad agrum colendum posset. *Capra*, carpa, à quo scriptum omnicarpæ capræ. *Hircus* quòd Sabini fircus: & quòd illeic fedus in Latio rure *hedus*: quod in vrbe, vt in multeis, A addito hædus. *Porcus*, quod Sabini dicunt de aprino porco poridus, inde porcus nisi à Græceis, quòd Atheneis in libreis sacrorum scriptum est, κάπρος ἢ ὗς. *Aries*, quòd eum dicebant ares veteres, nostri *arriga*: hinc *Arrugus*. Hæ sunt quarum in sacrificiis exta in olla, non in veru coquuntur. quas & Actius scribit, & in pontificalibus libreis videmus in hostius eam arvigem, quæ cornua habet. quoniam is cui oui mari testiculi dempti: & ideo vt natura versa *Vervex* declinatus. Pecori ouilo quòd agnatus, *Agnus*. *Catulus* à sagaci sensu, & acuto. Hinc *Canis*: nisi quòd tuba, & cornu, signum cum dant, canere dicuntur. quod hic item, & nocticulus in custodia, & venando signum voce dat, canis dictus.

20 ¶ FERARVM vocabula item partim peregrina, vt *Panthera*, *Leo*: vtraque Græca. à quo etiam & rete quoddam *Pãther*, & *Leena*, & muliercula *Panthera*. *Tigris*, qui est vt leo varius, qui viuus capi adhuc non potuit: vocabulum e lingua Armenia nam ibi & sagitta & quod vehementissimum flumen, dicitur Tigris. *Vrsi* Lucana origo, vel vnde illi, nostri ab ipsius voce. *Camelus* suo nomine Syriaco in Latium venit: vt Alexandria *Camelopardalis* nuper adducta, quòd erat figura vt camelus, maculeis vt panthera. *Apri* ab eo quod in locis asperis. mili à Græcis, quòd hi κάπρος. *Capreæ* à similitudine quadam capræ. *Cervi*, quòd magna cornua gerunt, mutato G in C, vt in multeis: quasi gerui. *Lepus*, quòd e Siculeis quidam Græci dicunt λάπαρον. à Roma quòd orti Siculi, vt annales nostri veteres dicunt, fortasse hinc illud tulerunt, & heic reliquerunt id nomen. *Vola*, vt Ælius dicebat, quòd volat pedibus.

21 ¶ PROXIMA animalibus sunt ea quæ viuere dicũtur, neque habere animam, vt virgulta. *Virgultum* dicitur à viridi, idque à vi quadam humoris: quæ si exaruit, moritur. *Vitis*, quòd ea vini origo. *Malum*, quod Æoles dicunt μᾶλον. *Pirus iuglans*: quòd hæc nux antequam purgetur, similis glandi. Hæc glans optima & maxima, ab Ioue & glande iuglans est appellata. Eadem, *Nux*, quod vt nox aërem, ita huius succus facit corpus atrum. ¶ Quę in orteis nascuntur, alia peregrineis vocabuleis, vt Græceis *Ocymum*, *Menta*, *Ruta*, quam nunc πήγανον appellant. Item *Caulis*, *Lapatium*, *Radix*. Sic enim antiqui Græci quam nunc *Raphanum*. Item ex Græceis vocabuleis, σέρφυλλον, ἴσον, addita & commutata vna littera, *Serpyllum*, *Rosa*. Item Græca, κερεφύλλον, μαλάχη, κύμινον. Item Latina, *Lilium*, ἀπὸ λειρίου, & *Malua* à μαλάχη. & *Sisimbrium* ἀπὸ σισυμβρίου. Vernacula *Lactuca* à lacte, quòd olus id habet lac. *Brassica*, vt præseca: quòd ex huius scapo minutatim præsecatur. *Asparagi*, quòd ex asperis virgulteis nascuntur, & ipsi serpi asperi sunt, non leues. Nisi Græcum: illic enim quoque dicitur ἀσπάραγος. *Cucumeres* dicuntur à curuore, vt curui meres dicti. *Fructus* à ferendo res: & hæ, quas fundus: & hæ quæ in fundo ferũtur, vt fruamur. Hinc declinatæ *Fruges*, & *Frumentum*. Sed hæ è terra, etiam Frumentum, quòd exta loco quo solent addi ex mola, id est ex sale, & farre molito. *Vua* ab vuore.

22 ¶ Quae manu facta sunt dicam, de victu, de vestitu, de instrumento: & si quid aliud videbitur heis aptum. ¶ De victu antiquissima *Puls*: appellata, vel quòd ita Græci, vel ab eo (vt scribit Apollodorus) quòd ita sonet, cum aqua feruenti inspitur. *Panis*, quòd primò figuras faciebant mulieres in panibcio Panis: postea que figuras facere instituerunt alias. A pane & faciendo *Panificium* cœptum dici. Hinc *Panarium*, vbi id seruabant: sicut *Granarium*, vbi granum frumenti condebant, vnde id dictum. Nisi ab eo quod Græci σίτον, à quo Græceis quoque granum dictum. & in quo eadem condunt-ur, *Horreum* ab horrendo. *Triticum*, quod tritum est spiceis. *Far*, à faciendo, quòd in pristino fit. *Milium* à Græco. nam id prius μίλιον, post μελίον. *Libum*, quòd libaretur priusquam esset, vt erat coctum. *Testuatium*, quòd in testu caldo coquebatur: vt etiam nunc Matralibus id faciunt matronæ. *Circuli*, quòd mixta farina caleo & aqua circuitum æquabiliter fundebant. Hoc quidã, qui magis inconditè faciebant, vocabant *Laxulas & Semilixulas*, vocabulo Sabino: ídque frequentius Sabini à globo farinæ dilatato. Item in oleo cocti, dicti à globo *Globuli*. *Crustulum* à crusta pultis, quo ius ea quæ vt corium exuritur, *Crusta* dicta. Cetera ferè opera à vocabuleis Græceis sumpta, vt Σφόλλα, ἢ τρύφη, & *placenta*, quòd edebant cum pulte. Ab eo *Pulmentum*, vt Plautus: hinc *Pulmentarium* dictum Hoc primum debuit pastoribus *Caseus*: à coacto lacte, vt coaxeus dictus. Dein posteaquam desierunt esse contenti heis quæ suapte natura ferebat sine igne: in quo erant poma, quæ nimis cruda esse poterant, decoquebant in olla. Ab olla *Olera* dicta: quorum à genere cruda olera, è queis ad coquendum, quòd rueret è rure, Ruapa: vnde *Rapa*. *Olea* ab elea: olea grandis, *Orchitis*: quòd ea antiquitus *Orchemora*.

¶ Hinc ad pecudis carnem peruetum est. *Suilla* sic ab illeis generibus cognominata. Hanc primò assam, secundò elixam: tertiò è iure vti cocpisse natura docet. Dictum *Assum*, quòd ab igne, assudescit. *Vuidum* est quod humidum, & ideo vbi id non est, succus abest: & ideo sudando assum distillat calore: vt crudum nimium habet humoris: sic excoctum parum habet succi. *Elixum*, est è liquore aquæ deductum: & ex iure; quod iucundum magis conditione est. *Succidia*, ab subus concidendis: nam id pecus primum occidere cœperunt domini, & vt seruarent, salere. *Tergus* suis, ab eo, quòd eo tegitur. *Perna* à pede suis, à nomine eius. *Offula* dicta, vt offa minima in sue. *Insicia*, ab eo quòd insecta caro, vt in carmine Saliorum est: quod ip exteis dicitur nunc *Profectum*. *Murtatum* à myrto, quòd eo largè farcum intestinum crassum. *Lucanicam* dicunt, quòd milites à Lucaneis didicerunt, qui & Falerus *Falisca ventrem*. *Fundulum*, à fundo: quòd non vt reliquæ partes, sed ex vna parte sola apertum. ab hoc Græcos puto τυφλὰν ἔντερα appellasse. Ab eadem fartura *Farcimina* in exteis appellata: à quo, quod in eo tenuissimum intestinum fartum, *Hila*, ab hilo dicta, id est minimo: quod ait Ennius, Neque dispendei facit hilum. Quod in hoc farcimine summo quiddam eminet: ab eo quòd vt in capite apex, *Apexabo* dicta. Tertium fartum est. *Longabo*, quod longius quàm duo hila. *Agumentum*, quod ex immolata hostia defectum in iecore imponendo agendei causa. *Magmentum*, à magis: quod ad religionem magis pertinet. Itaque propter hoc montana fana constituta loceis certeis, quod id imponeretur matæ: ab quod Græci μάσσω ἢ μάσσω. Item Græci figillatim, vt ouum, bulbum.

23 ¶ Lana Græcum, vt Polybius & Callimachus scribunt. *Purpura*, à purpuræ maritimæ colore. *Pœnicum*, quod à Poeneis primùm dicitur adlatum. *Stamen*, à stando, quòd eo stat omne in tela velamẽtum. *Subtemen*, quod subit staimini. *Trama*, quòd tranat frigus id genus vestimenti. *Densum*, à dentibus pectinis, quibus feritur. *Filum*, quod minimum est hilum. id enim minimum est in vestimento. *Pannus*, Græcum: *Pannulum* dictum à panno, & voluendo filo. *Tunica*, ab tuendo corpore: tunica vt induca. *Toga*, à tegendo. *Cinctus & Cingulum*, à cingendo: alterum vircis, alterum mulieribus attributum.

24 ¶ Arma, ab arcendo, quòd heis arcemus hostem. *Parma*, quòd è medio in omneis parteis par. *Conum*, quòd cogitur in cacumen versus. *Hasta*, quòd stans solet ferri. *Iaculum*, quod vt iaciatur, fit. *Tragula* à trahendo. *Sectum* à sectura, vt secutum: quòd minute confectũ sit tabelleis. *Umbones*, aut à Græco, vel quod ambones. *Gladius*, C in G commutato, à clade. quòd fit ad hostium cladem gladius. similiter ab omine *Pilum*, quòd hostis ferret, vt perilum. *Lorica*, à loreis: quòd de corio crudo pectoralia faciebant: postea succuderunt Galli è ferro sub id vocabulum ex anuleis ferream tunicam. *Balteum*, quòd cingulum è corio habebant bullatum, balteum dictum. *Ocrea*, quòd opponebatur ob crus. *Galea* ab galero, quo multi vti antiqui. *Tuba* à tubeis, quos etiam nunc ita appellant tubicines sacrorum. *Cornua*, quòd ea quæ nunc sunt ex ære, tunc fiebant ex bubulo cornu. *Vallum*, vel quòd ea varicare nemo possit: vel quòd singula ibi extrema bacilla furcillata habent figuram literæ V. *Cervi* à similitudine cornuum cerui. Item reliqua ferè ab similitudine, vt *vinea*, *testudo*, *aries*.

25 ¶ Mensam escariam *eb illã* appellabant ea erat quadrata, vt etiã nũc in castreis est. A cibo *Cibilla* dicta: postea rotunda facta. & quod à nobis media, à Græceis μέσα, *Mensa* dici potest. nisi etiã quòd ponebant pleraq. in cibo mensa. *Trulla* à similitudine truæ, quæ quòd magna, & hæc

hæc pusilla,vt truula. Hinc Græci τρυλλίον, nos trullam. *Trua*,quæ à culina in lauatrinam aquâ fundunt. Trua,quòd trauolat ea aqua,ab eodem est appellatum *Trullium*.simile enim figura,nisi quòd latius concipit aqua,& quòd manubrium cauũ nõ est,nisi vinaria trulla accessit. *Matellio* à matula dictus, & dictus posteaquam logius à figura matulæ discessit, & ab aqua *Aqualis* dictus.Vas aquariũ vocant *Futum*,quo in triclinio allatam aquam infundebant:quo postea accessit μείγνυσι cum Græco nomine: & cũ Latino nomine Græca figura *barbatur*. *Pelus*,à pedũ lauatione,vt pedeluis. *Candelabrum* à cadela. ex heis enim funiculi ardẽtes figebãtur. *Lucerna* pòst inuẽta,quæ dicta à luce,aut quòd id vocant Græci λύχνον. Vasa in mensa escaria,vbi putè aut iurulenti quid ponebãt:à capiẽdo *Catinum* nominauerũt.nisi quòd Siculi dicũt κάτινον,vbi assa ponebãt. *Magidã* aut *Lãgulã*,alterũ à magnitudine, alterum ab latitudine finxerunt. *Patinas* à patulo dixerũt,vt pusillas, quod heis libarent cæuas *patellas*. *Tryblia*,& *Canistra*, quæ putãt esse Latina,sunt Græca. τρυβλίον ἀ κάνεον Græca sunt. Reliqua,quòd aperta sint,vnde sint,relinquo.

26 ¶Mensam vinariam rotundã nominabãt *Cylibatium*,vt etiã nũc in cattreis,id videtur declinatum à Græco, ἀπὸ τῦ κυλικος. qui illa capit,& minores. *Capula* à capiendo;quod ansatæ,vt prehendi possint,id est capi. Harũ figuras in vasculis sacreis ligneas & fictiles antiquas etiã nunc videmus. Præterea in poculeis erant *Patera*, eo quòd pateant,Latinè ita dictę. Heisce etiã nunc in publico conuiuio, antiquitatis retinẽdæ caussa,cũ magistri fiunt,potio circũfertur; & in sacrificãdo deeis, hoc poculo magistratus dat deo vinum. *Pocula* à potione:vnde *Potatio*; & etiam *Poma*, quod hæc poscũt potũ. ἀπὸ τῦ ποτε Græca origo potionis. *Aqua* quod æqua summa. *Fons*, vnde funditur è terra aqua viua, vt *fistula aquæ*, fusus aquæ. Vas vinarium grandius,*Simum*, ab sinu; quòd sinũ maiorẽ cauationẽ quàm pocula habebat.Item dicta *Depesta* etiã nunc in diebus sacreis,Sabineis vasa vinaria in mẽsa deorũ sunt posita.Apud antiquos scriptores Græcos inueni appellari poculi genus *Amineum*.Quare vel inde radices in agrum Sabinum Romanũ sunt profectæ.Quo vinum dabãt,vt minutatim funderent,à gutteis *Guttum* appellarunt:& quo sumebant minutatim:à sumẽdo,*Sumpulum* nominauere. In huiusce locum in conuiuiis è Græcia successit *Epichysis*, & *Cyathus*; in sacrificeis remansit guttum & simpulum. ¶ Altera vinaria mensa erat lapidea quadrata oblonga vna columella; vocabatur *Cartibulum*. Hæc in ædibus ad compluuium apud multos me puero ponebatur; & in ea, & cum ea ænea vasa: à gerendo *Gertibulum*,vnde cartibulum pòst dictum.

27 ¶Præterea erat tertium genus mẽsæ, & quadratæ vasorũ:vocatúrque *Vrnarium*,quòd vrnas cum aqua positas ibi potissimum habebant in culina.Ab eo etiam nũc ante balineum locus vbi poni solebant vrnæ, *Vrnarium* vocatur. *Vrnæ* dictæ quòd vrinant in aqua hauriendæ,vt *Vrinator*.*Vrinare* est mergi in aquam. *Imburnum* fictum ab vrbo,quòd ita flexum vt redeat sursum versus;vt in aratro, quod est vrbum. *Calix* à caldo: quod in eo calda puls apponebatur:& calidum eo bibebant. Vas,vbi cibum coquebant,ab eo *Cacabum* appellarunt. *Verua* à vertendo.

28 ¶A b sedendo appellantur *Sedes*, *Sedile*, *Sedum*,*Sella*,*Seliquastrum*. Deinde ab heis *Subsellium*. vt *Subsipere*, quod non planè sapit: sic quod non planè erat sella,*subsellium* dictum.vbi in eiusmodi duo, *Bisellium* dictum. *Arca*, quòd arcentur fures ab ea clausa. *Armarium* & *Armamentarium* ab eadem origine, sed declinata aliter.

29 ¶Mvndvs muliebris dictus à munditia. *Ornatus*,quasi ab ore natus. hinc enim maximè sumitur quod eam deceat. Itaque ob id paratur speculũ. *Calamistri*,quòd heis calefacteis in cinere capillus ornatur. Qui ea ministrabat,à cinere *Cinerarius* est appellatus. *Discerniculũ*,quo discernitur capillus. *Pecten*, quòd per eum explicatur capillus. *Speculum*,à speciẽdo quòd ibi spectant. *Vestis* à veleis: vel ab eo quod vellus lana tonsa vniuersa ouis.id dictum quod vellebant lanam:ex lana facta vestis. Et quod capillum contineret, dictum à rete *Reticulum*. *Rete* ab ratitudine.Item *Texta*,fasciola qua capillum in capite colligarent. Dictum *Capital* à capite, quod sacerdotulæ in capite etiam nunc solent habere. Sic *Rica* à ritu: quòd Romano ritu sacrificium feminæ cùm faciunt, capita velant. *Mitra*, & reliqua ferè in capite, postea addita cum vocabulcis Græceis.

30 ¶Privs de indutu aut amictu quæ sunt, tangã. *Capitium* ab eo quòd capit pectus,id est, vt antiqui dicebant, indutu comprehendit: alterum quod subtus,à quo *Subucula*:alterũ quod supra,à quo *Supparum*.nisi quod id dicunt Osce. Alterius generis item duo: vnum quod foris, ac palam, *Palla*: alterũ quod intus,à quo *Intusium*. id quod Plautus dicit, Intusiatam, patagiatam caltulam,ac crocotulam. Multa post luxuria adtulit: quorum vocabula apparent esse Græca.vt ἀνάξυρις. Amictus est dictum *Amictlum*, id est circumiectum: à quo etiam quod vestes se inuoluunt, *Circumiectum* appellant: & quòd amictui habent purpuram circum, vocant *Circumtextum*. Antiquissimi amictui *Ricinium*,id quod eo vtebãtur duplici, ab eo quòd dimidiam partem retrorsum iaciebãt, ab reiiciendo Reciniũ dictum. Hinc quòd facta duo simplicia paria, *Partilia* primo dicta: *reclusum* propter leuitatem ἀβρωλιπία,χλαμύς: sic multa Græca. *Lena*,quòd de lanã multã:duarum enim togarum instar.vt antiquissimum mulierum,recinium:sic hoc duplex, virorum.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

31 ¶ INSTRVMENTA rustica,quæ serendi aut colẽdi fructus causſa facta.*Sarculũ* à serẽdo ac sarrẽdo.*Ligo*,quòd eo,propter latitudinem, quod sub terra facilius legitur. *Pala* à pangendo, G in L mutatum quod fuit. *Rutrum* vt ruitum,à ruendo. *Aratrum*, quòd arauit terram. Eius terrũ *Vomer*, quòd vomit eo plus terram. *Dens*,quòd eo mordetur terra. Supra id regula quæ stat. *Stiua*, à stando: & in ea transuersa regula, *Manicula*, quòd manu bubulci tenetur: qui quasi est temo inter boues. *Bura* à bubus. alij hoc à curuo *Curuum* appellant. Sub iugo medio *Cauum*, quod bura extrema addita appellatur, vocatur couum à cauo. *Iugum* & Iunctum à iunctu. *Irpices*,regula cum pluribus dentibus, quam item vt plaustrum boues trahunt, vt eruant quę in terra sunt. *Sirpices* postea,S detrita à quibusdam dicti. *Rastelli*,vt Irpices,serræ leues: itaque homo in prateis per tenicecia eo festucas abradit: quo ab rasu Rastelli dicti. *Rastri*, quibus dentalibus penitus eradunt terrã atq; eruunt à quo & *Rutabridicti*. ¶ *Falces* à farre,littera commutata.Hæ in Campania *Secula*,à secando à quadam similitudine harum, aliæ: & quod apertum,vnde *falces Fenariæ*, & *Adoreæ*: & quod non apertum, vnde *Lunariæ falces*,& *sirpiculæ*. *Lunariæ* sunt, quibus secant lunecta,cum in agreis serpũt spinæ.quas quòd à terra agricolæ soluunt, id est luunt, *Lunecta*. *Sirpiculæ* vocatæ à sirpando,id est ab alligando. sic *Sirpata dolia* quatta cùm alligata dicta. heis vtuntur in vinea alligando fasces, incisos iustes, faculas. has *phancillas* Chersonecisẽ dicunt fasces. *Pilum*,quòd eo far pinsunt.id vbi fit: *Pistrinum*. L & S inter se sæpe commutant. Inde post in vrbe Lucili *pistrina*, & *pistrix*. *Trapetes* molæ oleariæ vocantur.Trapetes à terendo,missi Græcum. *Molæ* à Molendo:harum enim motu eo iniecta moliuntur. *Vallum* a volatu, quòd cùm id iactant, volant inde lenia. *Ventilabrum*, quo ventilatur in aere frumentũ. ¶Quibus cõportantur fructus ac necessariæ res, de iis *Fiscina* aferendo dicta. *Corbes* ab eo quòd spicas aliudve quid conruebant. Hinc minores *corbulæ* dictæ.¶ De heis quæ iumenta ducũt.*Tragula* ab eo quòd trahitur per terram.*Sirpea*,quę virgeis sirpatur, id est colligando implicatur, in qua stercus aliudve quid euehitur.*Vehiculum* in quo faba aliudve quid vehitur,quo ex viminibus viterentur,& quod eo vehitur, breuis veha Vehiculu dictum est. Ab alus etiam dictum *Arcera*, quæ etiam in XII.tabuleis appellatur. quòd ex tabuleis vehiculum erat factum vt area, Arcera dictum. *Plaustrum* ab eo quòd non,vt in heis quæ suprà dixi,sed ex omni parte palã est. quæ in eo vehuntur,quod perlucent,lapides,asseres, tignum.

32 ¶ÆDIFICIA nominata à parte, vt multa ab ædibus,& faciendo. Maximum ædificium est *Oppidum* ab opẽ dictum: quòd munitur opis causſa, vbi sint: & quod opus est ad vitã gerendam,vbi habitent tutò: vel oppida,quòd opere munibant mœnia,quo munitius essent. Quòd exaggerabant. *Aggeres* dicti,& quòd aggerem contineret murus, quòd muniendi causſa manu parabatur, quo cepiebant oppidum: è quo munere *Murus*.Eius summa,*Pinna*,ab heis quas insigniti milites habere in galeis solent, & in gladiatoribus Samnites. *Turres* à rorueis, quòd hæ prospiciunt ante alios. Qua viam relinquebant in muro,qua in oppidum portarent, *Portas*. Oppida condebant in Latio, Etrusco ritu multa: id est iunctis bubus tauro, & vacca interiore aratro circumagebant sulcum. Hoc faciebant religionis causſa die auspicato,vt fossa, & muro essent munita. Terram vnde excalpserant,*Fossam* vocabãt: & introrsum factum murum.Postea quòd fiebat orbis,*Vrbs*.Principium quod erat post murum,*Pomerium* dictum: eiusque ambitu auspicia vrbana finiũtur.Cippi pomerij stant,& circum Ardoam Ardeam, & circum Romam.Quare & oppida quæ prius erant circumducta aratro, ab orbe & vrbo *Vrbes*: & ideo coloniæ nostræ omnes in litteris antiquis scribuntur vrbes: quòd item conditæ, vt Roma:& ideo coloniæ,vt vrbes cõdantur quòd intra pomerium ponũtur. ¶ Oppidũ quod primũ conditũ in Latio stirpis Romanæ *Lauinium*, nam ibi dies penates nostri. Hoc à Latini filiæ quæ coniuncta Æneæ, Lauinia appellata. Hinc post triginta annos oppidum alterum conditur *Alba*, id ab sue alba cognominatum. Hæc è naui Æneæ cùm fugisset Lauinium, triginta parit porcos. Ex hoc prodigio pòst Lauinium conditum anneis triginta,hæc vrbs facta: propter colorem suis,& loci naturam, *Alba Longa* dicta. Hinc mater Romuli *Rhea*,ex hac *Romulus*,hinc *Roma*. ¶In oppido *vici* à via,quòd ex vtraque parte viæ sunt ędificia.*Fundula* à fundo, quòd exitum non habet,ac penitũ non est iter, *Angiportum*, & id angustum, ab angendo, & portu.Quò conferrent suas cõtroueršias,& quę vendere vellent, & quo quæque ferrent, *Forum* appellarunt. Vbi quid generatim additum,ab eo cognomen, vt *boarium forum*, *forum oliterium*. hoc erat *antiquum Macellum*, vbi olerum copia. ea loca etiam nunc Lacedæmonij vocãt μακελλαρια: sed Ionesostia ortorum & castelli μακελλαια.Secundum Tiberim ad Iunium *forum piscarium* vocant. Ideo ait Plautus, Apud piscarium, vbi variæ res. Ad cotneta *forum cupedinis*,à Cupedio: quòd multi forum cupidinis,à cupiditate. Hæc omnia postquam cõtracta in vnum locum, quæ ad victum pertinebant, & ædificatus locus,appellatum *Macellum*,vt quidam scribũt, quòd ibi fuerit ortus:alij,quòd ibi domus fuerit cui cognomen fuit Macellus,quæ ibi publicè diruta: è qua ædificatum hoc, quod vocatur ab eo macellum. In foro *Lacum Curtium* à Curtio dictum constat. de eo triceps historia. nam

& Porci-

& Procilius non idem prodidit quod Piso: nec quod is, C. Ælius Stilo secutus. A Procilio relatum, in eo loco dehisse terram, & ex senatusco-sulto ad haruspices relatum, esse respósum *deum Manium Postulionem* postulare, id est, ciuem fortissimum eodem mitti. tum quendam Curtium, virum fortem, armatum ascendisse in equum, & à Concordiæ versum, cum equo in eũ præcipitatum. eo facto, locum coisse, atque eius corpus diuinitus humasse, & reliquisse gẽti suæ monumentum. ¶ L. Calpurnius Piso in annalibus scribit, Sabino bello, quod fuit Romulo & Tatio, virum fortissimum Metiũ Curtium Sabinum, cùm Romulus cum sueis ex superiore parte impressionem fecisset, Curtium in locum palustrẽ, qui tum fuit in foro, ante quàm cloacæ sint factæ, secessisse, atque suos in Capitoliũ recepisse. Ab eo lacũ inuenisse nomen. ¶ C. Ælius & Q. Lutatius scribunt eum locum esse fulguratum, & ex senatusconsulto septum esse: idque factum esse à Curtio consule, cui Marcus Genucius fuit collega, Curtium appellatum.

¶ *Arx* ab arcendo, quòd is locus munitissimus vrbis; à quo facilimè possit hostis prohiberi. *Carcer* à coercendo, quòd exire prohibentur. In hoc pars quæ sub terra, *Tullianum*: ideo quòd additum à Tullio rege: quòd Syracusæis, vbi simili de caussa custodiuntur, vocantur *Latomiæ*, & de latonia translatum, quòd hèic quoque lapidicinæ fuerunt. Inde *Lauretum*, ab eo quòd ibi sepultus est T. Tatius rex, qui à Laurentibus interfectus est. ab silua laurea, quòd ea ibi excisa, & ædificatus vicus. vt inter sacram viam & macellum editum. *Corneta* à corneis, quæ abscissæ loco reliquerunt nomen. vt *Esquletum* ab esculo dictum, & *Fagutal* à fago: vnde etiam quod ibi sacellum, *Iouis Fagutalis*. *Armilustrum*, ab ambitu lustri locus. item *Circus maximus* dictus, quòd circum spectaculeis ædificatus, vbi ludi fiunt; & quòd ibi circum metas fertur pompa, & equi currunt. Itaque dictũ in Cornicula millies aduentu, quem circumeunt ludentes, Quid cessamus ludos facere? Circus noster ecce adest. In circo primo, vnde mittuntur equi, nunc dicuntur *carceres*. Nævius *Oppidum* appellat. *Carceres* dicti quòd coercentur equi, ne inde exeãt ante quàm magistratus misit: *Oppidum*, quòd à muri parte pinneis turribùsque carceres olim fuerunt. Scripsit poeta, Dictator vbi currum infidit, peruehitur vsque ad oppidum. Intimus *circus ad Murtium* vocatus, vt Procilius aiebat, ab vrceeis, quòd is locus esset inter figulos. alij esse dicunt à murteto declinatum, quòd ibi id fuerit. cuius vestigium manet, quòd ibi sacellum etiam nunc Murtiæ Veneris. Itẽ similr de caussa *circus Flaminius* dicitur, qui ædificatus est circum Flaminium campum, & quòd ibi quoque ludeis Tauriceis circum metas currunt. *Comitiũ* ab eo, quòd coibant eò comitiis curiateis, & liqium caussa. ¶ *Curiæ* duorũ generum. nam & vbi curarent sacerdotes res diuinas, vt *curiæ veteres*: & vbi senatus humanas: vt *curia Hostilia*, quòd primus ædificauit Hostilius rex. Ante hàc *Rostra*, cuius id vocabulum ex hostibus capta fixa sunt rostra. Sub dextra huius à comitio locus substructus, vbi nationum subsisterent legati, qui ad senatum essent missi. Is *Græcostasis* appellatur à parte, vt multa. *Senatum* supra Græcostasin, vbi ædes Concordiæ, & basilica Opimia. Senaculum vocatum vbi senatus, aut vbi seniores consisterent, dictum vt γερουσία apud Græcos. *Lautolæ* à lauando, quòd ibi ad Ianum Geminum aquæ calidæ fuerunt. Ab heis palus fuit in minore Velabro, à quo, quòd ibi vehebantur lintribus, *Velabrum*, vt illud maius, de quo suprà dictum est. *Aequimelium*, quòd æquata Melij domus publicè, quòd regnum occupare voluit is. Locus *ad busta Gallica*, quòd Roma recuperata, Gallorum ossa, quî possederunt vrbem, ibi coaceruata ac cõsita. Est locus qui vocatur *Doliola* ad cloacam maximam, vbi non licet despuere, à dolioleis sub terra. Eorum duæ traditæ historiæ: quòd alij esse aiunt ossa cadauerum: alij Numæ Pompilij religiosa quædam post mortem eius insossa. *Argiletum* sunt qui scripserunt ab Argo, seu quòd is huc venit, ibique sepultus sit: alij ab argilla, quòd ibi id genus terræ. *Cliuus Publicius*, ab ædilibus plebei Publicieis, qui eum publicè ædificarunt. Simili dẽ caussa *Publilius vicus*, & *Cofonius vicus*, quòd ab heis vireis dicuntur ædificati. Cliuus proximus ad florales vsus versus. *Capitolium vetus*, quòd ibi sacellum Iouis, Iunonis, Mineruæ: & id antiquius quàm Ædis quæ in capitolio facta. Esquilius *vicus Africus*, quòd ibi obsides ex Africa bello Punico dicuntur esse custoditi. *Vicus Ciprius* à cipro: quòd ibi Sabini ciues additi confederunt, qui à bono omine id appellarunt. Nam *ciprum* Sabinè bonum. Propè hunc *vicus Sceleratus* dictus à Tullia Tarquinij Superbi vxore, quòd, ibi cum iaceret pater occisus, supra eum vt mitteret carpentum mulio, iussit.

¶ Et quoniam vicus constat ex domibus, nunc earum vocabula videamus. *Domus* Græcum est. & ideo in ædibus sacreis ante cællam, vbi sedes dei sunt, Græci dicunt πρόδομον: quòd post, ὀπισθόδομον. *Aedeis* ab aditu, quòd plano pede adibant. Itaque ex ædibus efferri indictiuo funere præco etiam eos dicit, qui è taberneis eferuntur, & omneis in censu villas inde dicimus Ædes. *Cauum ædium* dictum, qui locus rectus intra parietes relinquebatur patulus, qui esset ad communem omnium vsum. In hoc locus si nullus relictus erat, sub diuo qui esset, dicebatur *Testudo* à testudinis similitudine, vt est in prætorio in castreis. Si relictum erat in medio, vt lucem caperet: deorsum, quò impluebat, *Impluuium* dictum: & sursum, qua compluebat, *Compluuium*, vtrunque à pluuia. *Tuscanicum* dictum à Tuscis, posteaquã illorũ cauũ

Digitized by Google

ædium ſimulare cœperunt. *Atrium* appellatum ab Atriatibus Tuſceis. illinc enim exemplum ſumptum. Circum cauum ædium ærant vniuſcuiuſque rei vtilitatis cauſſa parietibus diſſepta: vbi quid conditum eſſe volebant; à cælando *Cellam* appellarunt, *Penarium*, vbi penus. Vbi cubabant, *Cubiculum*: vbi cænabant, *Cenaculum* vocitabant: vt etiam nunc Lanuuij apud ædem Iunonis, & in cetero Latio, ac Faleriis, & Cordubæ dicuntur. Poſteaquam in ſuperiore parte cænitare cœperunt, ſuperioris domus vniuerſa, Cænacula dicta. Poſteaquam ibi cœnabant, plura facere cœperunt, vt in caſtreis ab hieme hiberna, *hiternum* domus vocarunt: contra *eſtiuum*.

* *Deſunt pagine tres.* *

34 ¶ religionem Porcium deſignat, cùm de Ennio ſcribens dicit eum coluiſſe Tutilinæ loca. Sequitur *porta Nœuia*, quòd in nemoribus Nœuius Nœuius enim loca vbi ea ſic dicta, coluit. Deinde *porta Rauduſcula*, quòd ærata fuit. æs *Raudus* dictum: ex eo in veteribus mancupiis ſcriptum, *Rauduſcula libram ferito*. Hinc *porta Lauernalis* ab ara Lauernæ, quòd ibi ara eius deæ. Præterea intra muros video portas dictas in Palatio, *Mucionis*, à mugitu, quòd ea pecus in Bucitarum antiquum oppidum exigebant: Alteram, *Romanulam*, quæ eſt dicta ab Roma, quæ habet gradus in naualia ad Volupiæ ſacellum. Tertia eſt *Iannalis* dicta ab Iano. & ideò ibi poſitum Iani ſignum, & ius inſtitutũ à Numa Pompilio, vt ſcribit in annalibus L. Piſo, vt ſit clauſula ſemper, niſi cùm bellum ſit. Nuſquam traditum eſt memoriæ Pompilio rege fuiſſe apertam: & poſt T. Manlio conſule, bello Carthaginienſi primo confecto, & eodem anno apertam.

* *Deſunt quædam.* *

35 ¶Svper lectuleis origines, quas aduerti, hæ. *Lectica*, quòd legebant, vnde eam facerent, ſtramenta atque herbas, vt etiam nunc fit in caſtreis. lectos, ne eſſent in terra ſublimes in heis ponebant. Niſi ab eo quòd Græci antiqui dicebant κλίνεσθαι, lectum potius, quam lecticam quòd inuoluebant. quòd ferè ſtramenta erant è ſegete, *Segeſtriam* appellant, vt etiam nunc in caſtreis. Niſi à Græceis. nam στρωτὸς, vbi lectus mortui fertur, dicebant. *feretrum* noſtri, Græci φέρετρον ἢ φέρετρον. Poſteaquam tranſierunt ad culcitas, quòd in ea ſagum, aut tomentum, aliúdve quid calcabant, ab inculcando *Culcita* dicta: ac quicquid inſternebant, à ſternendo. *Stragulum* appellabãt. *Puluinar* vel à plumeis, vel à pelluceis declinarunt. Quibus operiebantur, *Operimenta*, & *pallia*, *Opertula* dixerunt. In heis multa peregrina, vt *Sagum*, *Reno* Galli quid gaunacumma eius ſagum, & *Amphimallon*, Græca: contra Latinum *Torale*, quod ante totum & *Torus* à toruo, quòd is in promptu. ab hac ſimilitudine *Torninus* in mulieris capite ornatus. Quia ſimplici ſcanſione ſcandebant in lectum non altum, *Scabellum*: in altiorem, *Scamnum*. Duplicata ſcanſio, *Gradus* dicitur, quòd gnitur ab inferiore in ſuperiorem. Græca ſunt, *Periſtromata* & *Peripetiſmata*. ſic aliud aliquid item conuiuij cauſſa ibi.

36 ¶Mvlta pecuniæ ſignatæ vocabula ſũt æris & argenti hæc. *As* ab ære. *Dupondius* à duobus ponderibus, quòd vnum pondus *Aſſipondium* dicebatur: id ideo quòd As erat libræ pondus. deinde ab numero reliquum dictum vſque ad *Centuſſis*, vt as ſingulari numero. Ab tribus aſſibus *Treſſis*, & ſic proportione *Nouuſſis*. in denario numero hoc mutat: quod primum eſt, ab decem aſſibus *Decuſſis*: ſecundum à duobus decuſſibus *Biceſſis*, quod dixi ſolum à duobus decuſſibus *biceſſis*. Reliqua conueniunt, vt *Triceſſis* à tribus, ſic proportione vſque ad *Centuſſis*: quo maius æris vocabulum non eſt. Nam ducenti in proportione cùm dicuntur, non magis aſſes, quàm denarij aliæve res ſignificantur. Æris minima pars, *Sextula*, quòd ſexta pars vnciæ. *Semuncia*, quòd dimidia pars vnciæ. *Se* valet dimidium, vt in *Selibra* & *Semodio*. *Vncia* ab vno. *Sextans* ab eo quòd ſexta pars aſſis: ſicut *Quadrans*, quòd quarta: & *Triens*, tertia pars. *Semiſſis*, quòd ſemi æs, id eſt, dimidium aſſis, vt ſuprà dictum eſt. *Septunx* à ſeptem & vncia concluſum: Reliqua obſcuriora, quòd à diminutione: & ea quæ diminuuntur, ita ſunt vt extremas ſyllabas habeant. vt à duodecima vna dempta vncia, *Deunx*. *Dextans* dempto ſextante: *Dodrans*, dempto quadrante. *Bes*, vt olim des, dempto triente. In argento nummi id à Siculeis. *Denarij*, quòd denos æris valebant. *Quinarij*, quòd quinos. *Seſtertius*, quòd ſemis tertius. Dupondius enim & ſemis antiquus ſeſtertius eſt: & veteris conſuetudinis vt retro æra dicerentur, ita vt ſemis tertius, ſemis quartus pronuntiarent. Seſtertius igitur ab ſemis tertius dictus. Nummi denarij decuma *libella*, quòd libram pondo as valebat, & erat ex argento parua. *Sembella*, quòd ſit libellæ dimidium, quod ſemis aſſis. *Terruncius* à tribus vnciis, ſembellæ quod valet dimidium: & eſt quarta pars, ſic vt quadrans aſſis. Eadem pecunia vocabulum mutat. nam poteſt idem dici dos, *arrabo*, *merces*, *corollarium*. *Dos* erit pecunia, ſi nuptiarum cauſſa data: hæc Græcè δοτίνη, ita enim hoc Siculi: ab eodem *Donum*. Nam Græcè vt ipſi δῶρον, vt alij δῶτον, & vt Attici δόσις. *Arrabo* ſic dicta, vt reliquum reddatur. hoc verbum à Græco ἀρραβών. Reliquum, ex eo quòd debitum reliquit. *Damnum* à demptione, cùm minus refactum quàm quanti conſtat.

Lucrum

Digitized by Google

Lucrum, ab luendo, ſi amplius, quàm exoluerit quanti eſſet ceptum. *Detrimẽtum*, à detritu, quòd ea quæ trita, minoris pretij. Ab eadem *Intertrimẽtum*, ab eo quòd duo, quæ inter ſe trita & deminuta, à quo etiam *Intrigo* dicta, & *Intertrigo*. *Multa*, à pecunia, quæ à magiſtratu dicta, vt exigi poſſit ob peccatum. quòd ſingulæ dicuntur appellatæ eſſe multæ, quòd olim vnum dicebãt *multa*. Itaque cùm in dolium aut culeum vnum addunt ruſtici, prima vna addita, dicunt etiam nunc *Multa*. *Pœna*, à puniendo: vel à pœnitendo, quod poſt peccatum ſequitur. *Pretium*, quod æſtimationis, emptioniſve cauſſa conſtituitur dictum à peritis, quòd hi ſolum poſſunt facere rectè id. Si quid datum pro opera aut opere, *Merces*, à merendo. Quod manu factum erat, & datum pro eo, *Manupretium*, à manibus & pretio. *Corollarium*, ſi additum præter quàm quod debitum eius. vocabulũ fictũ à corolleis: quòd hæ: cùm placuerant actores, in ſcena dari ſolitæ. *Præda* eſt ab hoſtibus capta, quòd manu parta, vt parida præda. *Præmium* à præda, quòd ob rectè quid factum cõceſſum. Si datur quod reddatur, *Mutuum*, quod Sículi μοῖτον. Ita ſcribit Sophron. μοῖτον ἀνταπόδομον, & *Munus*, quod mutuo animo qui ſunt, dãt officij cauſſa. Altetum munus, quod muniendei cauſſa imperatum, à quo etiam *Municipes*, qui vnà munus fungi debent, dicti. Ea pecunia quæ in iudicium venit in litibus, *Sacramentum* à ſacro. Qui petebat, & qui inficiabatur de aliis rebus, vterque quingentos æris ad pontem deponebant: de aliis rebus item certo alio legitimo numero aſſium. Qui iudicio vicerat, ſuum ſacramentum à ſacro auferebat, victi ad ærarium redibat. *Tributum* dictum à tribubus, quòd ea pecunia quæ à populo imperata erat, tributim à ſinguleis pro portione cenſus exigebatur. Ab hoc ea quæ aſſignata erat, *Ad tributum* dictum. Ab eo quoque quibus adtributa erat pecunia, vt militi reddant, *Tribuni erarij* dicti. Id quod adtributum erat, *æs militare*: hoc eſt quod ais Plautus, Cedit miles, æs petit. Et hinc dicuntur *milites erary*, ab ære, quòd ſtipendia facerent. Hoc ipſum *Stipendium* ab ſtipe dictum, quòd æs quoque Stipem dicebãt. Nam quòd aſſes libræ pondo erant; qui acceperant maiorem numerum, non in arca ponebant, ſed in aliqua cælla ſtipabãt, id eſt, componebant, quo minus loci occuparet: à ſtipando *Stipem* dicere cœpertũt. *Stipare* ab στείβειν fortaſſe. Græco vocabulo. Id apparet, quòd vt alias, tum inſtitutum etiam nunc, diis cum theſaureis aſſes dant, ſtipem dicunt: & qui pecuniam alligat, *Stipulari & Reſtipulari*. *Milites ſtipendiarij* ideo quòd eam ſtipem pendebãt. Ab eo Ennius ſcribit, Pœni ſtipendia pendunt. Ab eodem ære impendendo, *Diſpenſator*, & in tabuleis ſcribimus *Expenſum*. & inde *prima Penſio*, & ſic aut ſecunda, aut quæ alia. Et *Diſpendium*, ideo quòd in diſpendendo ſolet minus fieri: *Compendium*, quòd cùm compenditur, vna ſit. A quo vſura, quòd in ſortem accedebat, *Impendium* appellatum: quæ cùm accederet ad ſortem, ex vſu *Vſura* dicta, vt *Sors* quod ſuũ ſit ſorte. Per *trutinam* ſolui ſolitum, veſtigium etiam nunc manet in æde Saturni, quòd ea etiam nunc propter penſuram, Trutinam habet poſitam. Ab ære *Ærarium* appellatum.

17 ¶Ad vocabula, quæ pertinere ſumus rati, ea quæ & loca, & ea quæ in loceis, ſunt ſatis arbitror dicta: quòd neq; parum multa ſunt aperta: neque ſi amplius velimus, volumen patietur. Quare in proximo (vt in primo libro dixi) quod ſequitur de temporibus dicam.

EPITOME LIBRI QVINTI.

In quo de vocabuleis temporis, & quæ in tempore, eorúmque origine ex auctoribus qui ſoluta oratione ſcripſerunt. *Præfatio* 1.

¶ *De vocabuleis temporum in genere* 2. *De vocabulis temporum in ſpecie dierum qui inſtituti deorum cauſſa.* ¶ *Quorum alij ſtatim, alij annales* 3. *Dierum qui inſtituti hominum cauſſa: vbi inter cætera de menſibus* 4.

¶ *De vocabuleis eorum quæ in tempore eorum obſcuritate ac multitudine* 5. *Eorum autem alia pertinẽt ad ea quæ debemus cogitare* 6. *Dicere* 7. *Facere: vbi inter cætera agitur de his quæ ad viſum, auditũ, olfactum, guſtum, tactum* 8.

¶ *De iudicio ex cenſorijs tabuleis* 9.

¶ *De quibuſdam vocabuleis quæ Latini à Græcis mutuati* 10. ¶ *Concluſio* 11.

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA LIBER QVINTVS AD M. TVLLIVM CICERONEM.

ORIGINES verborum, quæ ſunt locorum, & quæ in heis in priore libro ſcripſi: in hoc dicam de vocabuleis temporum, & earum rerum quæ in agendo fiunt aut dicuntur cũ tempore aliquo; vt ſedetur, ambulatur, loquitur. Atque ſiqua erunt ex diuerſo genere adiuncta, potius cognationi verborum quàm auditori calumnianti geremus morẽ. Huius rei auctor ſatis mihi Chryſippus, & Antipater, & illi in quibus etſi non tantum acuminis, aut plus litterarum; in quo eſt Ariſtophanes, & Apollodorus. qui omnes verba ex verbeis ita declinari ſcribunt, vt verba litteras alia adſumant, alia amittant, alia commiſtent;

Digitized by Google

vt fit in *turdo*, in *turdario*, in *turdelice*. Sic declinantes Græci nostra nomina, dicũt Lucianũ Λευκιον, & Quinctium, Κοιντον. Ἀριστοφανη illi, nos Aristarchum, & Διονα, Dionem. sic inquam consuetudo nostra multa declinauit, vt à vetere *vetustũ*, ab solo *solũ*, ab libero *liberũ*, ab lasib⁹ *lares*, quę obruta vetustate, vt potero eruere conabor.

2 ¶ Dicemvs primò de temporibus, & quæ per ea fiunt. Sed ita vt ante de natura eorum. ea enim dux fuit ad vocabula imponenda homini. ¶ Tempus esse dicunt interuallum mundi, & motus. Id diuisum in partes aliquot maximè ab solis & lunæ cursu. Itaque ab eorũ tenore temperato *Tempus* dictum: vnde *Tempestiuum*: & à motu eorum, qui toto cælo coniunctus mundus deo, motus casu venit. à quo tempus id ab hoc deo *dies* appellatur. *Meridies* ab eo quod medius dies. D antiqui non R. in hoc loco dicebant, vt Prænestę inscisum in solario vidi, quod Cornelius in basilica Æmilia & Fuluia inumbrauit. Diei principium *Mane*, quòd tum manat dies ab Oriente. Nisi potius quòd bonum antiqui dicebant Manum. ad cuiusmodi religionẽ Græci quoque, cùm lumen adfertur, solent dicere εἰς ἀγαθὸν. *Suprema*, summum diei, id à superrimo. hoc tempus duodecim tabulæ dicunt *Occasum* esse *solis*: sed postea Lex Prætoria id quoque *tempus* iubet esse *supremum*, quo prætor in comitio supremam pronuntiauit populo. Secundum hoc dicitur *Crepusculum*, à crepero. id vocabulum sumpserunt à Sabineis: vnde veniunt *Crepusci* nominati Amiterno, quòd eo tempore erant nati, *vt Lucy* prima luce in creatione. *Crepusculum* significat dubium: ab eo res dubiæ dictæ *Crepe a*, quòd crepusculum, dies etiamnum sit, an iam nox, multeis dubium. *Nox* (vt Catulus ait) quòd omnia, nisi interueniat sol, pruina obriguerint. quòd nocet. nox, nisi quòd Græcè νὺξ, nox. Cùm stella prima exorta, Græci vocant ἑσπερον, nostri *Vesperuginẽ*. vt Plautus, Neque vesperugo, neque vergiliæ occidũt. Exortæ stellæ tempus dictum à Græceis ἑσπερος, Latinè *Vesper*: vt ante solem ortum, quòd eadem stella vocabatur *Iubar*, quòd iubata. Pacuuius dicit, Pastor exorto iubare, noctis decurso itinere. Ennius, Aiax lumen iubáte in cælo cernoi Inter vesperuginem & iubar dicta nox. *Intempesta nox*, vt in Bruto Cassius, quod dicebat Lucretia, Nocte intempesta nostram deuenit domum. Intempestam Ælius dicebat, cùm tempus agendi est nullum: quòd alij *concubium* appellarunt, quòd fere omnes tunc cubarent: alij, ab eo quòd sileretur, *Silentium* noctis. Quod idẽ Plautus tẽpus *Conticinium*. scribit enim, Videbimus. factum volo: si, redito conticinio. ¶ Alter motus solis est, alter cæli, quod mouetur à bruma ad solstitium. Dicta *Bruma*, quòd breuissimus dies est: *Solstitium*, quòd sol eo die sistere videatur: aut quòd sol ad nos versum, proximum est solstitium. Cùm venit in medium spatium inter brumam & solstitium, quòd dies æquus sit ac nox, *Æquinoctium* dictum. Tempus à bruma ad brumam dum sol redit, vocatur *Annus*: quòd vt paruuli circuli annuli, sic magni dicebatur circites anni: vnde Annus. huius temporis pars *Hiemps*, quòd tum multi himbres. hinc *Hibernacula*, *Hibernum*: vel quòd tum anima, quæ fiatur, omnium apparet. ab hiatu *hiemps*. ¶ Tempus secundum, *Ver*: quòd tum virere incipiunt virgulta, ac vertere se tempus anni. nisi quòd Iones dicunt φῆρ. ¶ Tertium, ab æstu, *Æstas*. hinc *Æstiuum*. Nisi fortè à Græco αἴθειν. ¶ Quartum, *Autumnus*.

* *Multa desunt.* *

ab sole: sic *mensis* à lunæ motu dictus, dum ab sole profecta, rursus redit ad eum luna, quòd Græcè olim dicta μὴν: vnde illorum μῆνες. ab eo nostri. A mensibus *Intermestru* dictus: quòd putabant inter prioris mẽsis senescentis extremos dies, & nouam lunam, esse diem, quem diligentius Attici νέαν καὶ νέαν appellarunt: ab eo quòd ea die potest videri extrema & prima luna. *Lustrum* nominatum tempus quinquennale, à luendo, hoc est soluendo: quòd quinto quoque anno vectigalia & vltro tributa per censores persoluebantur. *Seculum*, spatium annorum centum vocarunt: dictum à sene, quòd longissimum spatium senescendorum hominum id putarunt. *Ævum* ab ætate omnium annorum: hinc *Æuiternum*, quod factum est *Æternum*. Id ait Chrysippus esse αἰῶνα. Ab eo Plautus, Non omnis ætas ad perdiscendum est satis. hinc poetæ, *Æterna templa cæli*.

3 ¶ A cæli naturali discrimine ciuilia vocabula dies acceperunt. Dicam prius, qui deorum caussa, tum qui hominum, sint instituti. *Dies Agonales*, per quos rex in regia arietem immolat, dicti ab agone: eo quòd interrogatur à principe ciuitatis. & princeps gregis immolatur. *Carmentalia* nominantur quòd sacratum & feriæ Carmentis. *Lupercalia* dicta quòd in lupercali luperci sacra faciunt. Rex cùm feriis mensiruas Nonis Februariis edicit, hunc *diem Februatum* appellat. *Februum* Sabini purgamentum, & id in sacreis nostreis verbum. Nam & Lupercalia Februario, vt in antiquitatum libreis demõstraui. *Quirinalia* à Quirino, quòd ei deo feriæ, & eorum hominũ qui fornacalibus sueis nõ fuerunt feriati. *Feralia* ab infereis, & ferendo, quòd ferũt tum epulas ad sepulchrum, quibus ius ibi parẽtare. *Terminalia*, quòd is dies anni extremus constitutus. Duodecimus enim mensis fuit Februarius, & cùm intercalatur, interiores quinque dies duodecimo demuntur mense. *Equiria*, ab equorum cursu. Eo enim die currunt equi in campo Martio. *Liberalia* dicta quòd per totum oppidũ eo die sedent sacerdotes liberi, hedera coronatæ anus cũ libeis & toculo pro emptore sacrificoan-

Digitiz

sacrificãtes. In libreis Saliorum,quorum cognomen Agonensium, forsitan hic dies ideo appellatur potius Agonia. *Quinquatrus*: hic dies vnus à nominis errore obseruatur proinde vt sint quinque, dictus vt ab Tusculaneis: post diem sextum Eidus similiter vocatur *Sexatrus*; & post diem septimum, *Septimatrus*: sic hic quòd erat post diem quintũ Eidus, *Quinquatrus*. *Tubilustrum* appellatur,quòd eo die in atrio sutorio sacrorũ tubæ lustrantur. *Megalesia* dicta à Græceis, quod ex libris Sibyllineis accersita ab Attalo rege Pergami prope murum Megalesion, vbi templum eius deæ, vnde aduecta Romam. *Fordicidia* à fordeis bubus. *bos Forda*, quæ fert in ventre,quòd ea die publicè immolantur boues prægnantes in curiis complureis. A fordeis cædẽdeis *Fordicidia* dicta. *Palilia* dicta à Pale, quòd & feriæ ei deæ fiunt, vt *Cerealia* à Cerere, *Vinalia* à vino. Hic dies Iouis,non Veneris. Huius rei cura non leuis in Latio. nã aliquot loceis vindemiæ primùm à sacerdotibus publicè fiebãt, vt Romæ etiã nunc. nã flamen Dialis auspicatur vindemiã: & vt iussit vinũ legere, agna Ioui facit: inter cuius exta cæsa & porrecta flamẽ *prorsum vinũ* legit. In Tusculaneis sacreis est, Vinum nouum ne vehatur in vrbem antequàm vinalia kalentur. *Robigalia* dicta à Robigo. secundũ segetes huic deo sacrificatur, ne rubigo occupet segetes. *Dies Vestalia*, vt virgines Vestales Vestæ sacrificent. *Quinquatrus Minusculæ* dictæ Iuniæ Eidus ab similitudine Maiorũ, quòd tibicines tũ feriati per vrbẽ vagantur, & conueniunt ad ædẽ Mineruæ. *Dies Fortis Fortunæ* appellatus ab Seruio Tullio rege, quòd is fanum Fortis Fortunæ secundum Tiberim extra vrbem Romam dedicauit Iunio mense. *Dies populi Fugia* videtur nominatus, quòd eo die repente tumultu fugerit populus. non multo enim pòst hic dies quàm decessus Gallorum ex vrbe: & qui tum sub vrbe populi, vt Ficulcates ac Fidenates, & finitimi alij, contra nos coniurarunt. Aliquot huius diei vestigia fugæ in sacreis apparent, de quibus rebus antiquitatum libri plura referunt. *Nonæ Caprotinæ*, quòd eo die in Latio Iunoni Caprotinæ mulieres sacrificant, & sub sacrificio faciunt, & è caprifico adhibent virgam. Ob hoc toga prætexta data eis:

* * *

Apollinaribus ludeis docui populum.

* * *

Neptunalia à Neptuno. eius enim dei feriæ. *Furinalia* à Furina, quòd ei deæ feriæ publicæ dies is,cuius deæ honos apud antiquos. Nam ei sacra instituta annua, & flamen adtributus: nunc vix nomen notum pauceis. *Portunnalia* dicta à Portunno, cui eo die ædes in portu Tiberino facta, & feriæ institutæ. *Vinalia Rustica* dicuntur ante diem duodecimum kalendas Septembris, quòd tum Veneri dedicata ædis, & orti eius tutelæ adsignantur, ac tum sunt feriati olitores. *Consualia* dicta à Conso, quòd tum feriæ publicæ ei deo, & in circo ad aram eius ab sacerdotibus fiunt ludi illi, quibus virgines Sabinæ raptæ. *Volcanalia* à Volcano, quòd ei tum feriæ, & quòd eo die populus pro se in ignem animalia mittit. *Opeconsiua* dies ab dea Opeconsiua, cuius in regia sacrarium, quòd ideo actum *vt eo praeter virgines Vestales, & sacerdotem publicum, introeat nemo: Is cùm eat, suffibulum haud habeat*: scriptum id dicitur, vt à suffiendo subligaculum. *Vortumnalia* à Vortumno, cuius feriæ Octobri mense. *Meditrinalia* dies dictus à medendo, quòd, vt Flaccus flamen Martialis dicebat, hoc die solitum vinum nouum & vetus libari & degustari medicamenti caussa. Quod facere solent etiam nunc multi, cùm dicant, *Nouum vetus vinum bibo: nouo veteri morbo medeor*. *Fontinalia* à fonte, quòd is dies feriæ eius. ab eo autem tum, & in fontes coronas iaciunt, & puteos coronant. *Armilustrium*, ab eo quòd in armilustrio armati sacra faciunt. Nisi locus potius dictus ab heis. sed quod de heis prius. Id ab luendo aut lustro, id est, quòd circumibant ludentes ancilibus armati. *Saturnalia* dicta à Saturno, quòd eo die feriæ eius. vt post diem tertium *Opalia*, Opis. *Angeronalia* ab Angerona, cui sacrificium fit in curia. *Accalia* feriæ publicæ Laurentinæ is dies, quem quidam inscribendo *Laurentalia* appellant, ab Acca Laurentia nominatus, cui sacerdotes nostri publicè parentant sexto die, qui atra dicitur, & dicunt hunc diem Tarentini *Accas Tarentinas*. Hoc sacrificium fit in Velabro, qua in nouam viam exitur, vt aiunt quidam, ad sepulcrum Accæ: vt quod ibi prope faciunt diis manibus seruilibus sacerdotes. qui vterque locus extra vrbem antiquam fuit, non longè à porta Romanula, de qua in priori libro dixi. *Dies Septimõtium* nominatus, ab heis septem montibus in queis sita vrbs est. Feriæ non populi, sed montanorum modo, vt *Paganalibus*, qui sunt alicuius pagi. ¶ De statutis diebus dixi, nunc de annalibus dicam. *Compitalia*, dies adtributus laribus, vt alibi: ideo vbi viæ competunt, tum in compiteis sacrificatur; quotanneis is dies concipitur. Similiter *Latinæ feriæ* dies conceptiuus dictus à Latineis populeis, quibus ex Albano monte ex sacreis carnem petere fuit ius cum Romaneis: à quibus Latineis Latinæ dictæ *Sementinæ feriæ*, dies is qui à pontificibus dictus, appellatus à semente, quòd sationis caussa susceptæ. *Paganicæ*, eiusdem agriculturæ caussa susceptæ, vt haberet in agreis omnis pagus: vnde paganicæ dictæ sunt. Præterea *feriæ Conceptiuæ*, quæ non sunt annales, vt hæ quæ dicuntur sine proprio vo-

cabulo, aut cum perſpicuo, *vt Nouendialis.*

4 ¶ De his diebus nunc iam, qui hominũ cauſſa conſtituti, videamus. Primi dies menſium nominati *kalendæ*, ab eo quòd heis diebus kalentur eius menſis Nonæ à pontificibus quintanæne an ſeptimanæ ſint futuræ, in Capitolio in curia kalãbra ſic dictæ, *Quinque kalo Iuno Nouella. Septem kalo Iuno Nouella. Nonæ* appellatæ, aut quòd ante diem nonum Eidus ſemper, aut quòd vt nouus annus kalendæ Ianuariæ ob nouo ſole appellatæ, nouus menſis, noua luna Noneis. Eodem die enim in vrbem ab agreis ad regem conueniebat populus. Harum rerum veſtigia apparent in facreis Nonalibus in arce; quòd tunc ferias primas menſtruas, quas futuras ſint eo menſe, rex prædicit populo. *Eidus* ab eo quod Tuſci Itus, vel potius quod Sabini Eidus dicunt. *Dies* poſtridie kalendas, Nonas, Eidus appellati *ari*, quòd per eos dies noui incipierent. *Dies Fasti*, per quos prætoribus omnia verba ſine piaculo licet fari. *Comitiales* dicti, quòd tum eſſet populus conſtitutus ad ſuffragium ferendum, niſi ſi quæ feriæ conceptæ eſſent, propter quas non liceret: vt Compitalia, & Latinæ. Cõtrarij horum vocantur *dies Nefaſti*, per quos dies nefas fari prætorem: Do, *dico, addico.* Itaque non poteſt agi. Neceſſe eſt aliquo eorum vti verbo, cum lege quid peragitur. Quòd ſi tum imprudens id verbum emiſit, aut quem manumiſit, ille nihilominus eſt liber, ſed vitio: vt magiſtratus vitio creatus, nihilo ſecius magiſtratus. Prætor qui tum fatus eſt, ſi imprudens fecit, piaculari hoſtia facta piatur: ſi prudens dixit, Quintus Mucius abnegabat eum expiari, & vt impium non poſſe dicebat. *Interciſi dies* ſunt, per quos mane & veſperi eſt nefas, medio tẽpore inter hoſtiam cæſam & exta porrecta fas: à quo quòd tas tum intercedit, interciſi dies, aut quòd tum interciſum, nefas. *Dies* qui vocatur ſic, *Quando rex comitiauit fas*: dictus ab eo quòd eo die rex ſacrificulus dicat ad comitium. Ad quod tempus eſt nefas, ab eo fas. Itaque poſt id tempus lege actum ſæpe. *Dies* qui vocatur, *Quando ſtercus delatum fas*: ab eo appellatus, quòd eo die ex æde Meſtæ ſtercus euerritur, & per Capitolinum cluuum in locum defertur certum. *Allienſis dies* ab Allia fluuio dictus. nam ibi exercitu noſtro fugato, Galli obſederunt Romam. Quod a ſingulorum dierum vocabula pertineat dixi. ¶ Menſium nomina ſunt aperta ferè, ſi à Martio, vt antiqui inſtituerunt, numeres. Nam primus [*id eſt Martius*] à Marte. Secundus [*id eſt Aprilis*] (vt Fuluius Flaccus ſcribit, & Iunius Gracchus) à Venere, quòd ea ſit Ἀφροδίτη. cuius nomen ego, antiquis litteris quod nuſquam inueni, magis puto dictũ, quòd ver omnia aperit, Aprilem, Tertius, à maioribus, *Maius.* Quartus, à iunioribus, *Iunius.* Dehinc quintus *Quintilis*, & ſic deinceps vſq; ad Decembrem à numero. Ad hos qui additi, prior à principe Iano *Ianuarius* appellatus. Poſterior, vt itidẽ dicunt ſcriptores, ab diis inferis *Februarius* appellatus, quòd tum heis parentetur. Ego magis arbitror Februarium à die februato, quòd tũ Februatur populus, id eſt, luperceis nudeis luſtratur antiquum oppidum Palatium, gregibus cinctum.

5 ¶ Quod ad temporum vocabula Latina attinet, hactenus ſit iatis dictum. Nunc quod ad eas res attinet, quæ in tempore aliquo fieri animaduerterim, dicam. & hæc ſunt, Legiſti currens, ludens. De queis duo prædicere volo, quanta ſit *multitudo* eorum, & quæ ſint *obſcuriora* quàm alia. ¶ Cum verborũ declinantium genera ſint quattuor: vnum, quod tẽpora adſignificat, neque habet caſus, vt ab lego, legis: alterum quod caſus habet, neque tempora adſignificat, vt ab lego, lectio, & lector: tertium, quod habet vtrumque, & tempora & caſus, vt ab lego, leges, lecturus: quartum, quod neutrũ habet, vt ab lego, lectè, lectiſſimè: horum verborũ ſi primigenia ſunt ad mille (vt Coſconius ſcribit) ex corũ declinationibus verborum diſcrimina quingenta millia eſſe poſſunt: ideò quia ſinguleis verbeis primigenis circiter quingentæ ſpecies declinationibus fiunt. *Primigenia* dicũtur verba, vt lego, ſcribo, sto, ſedeo, & cetera, quæ nõ ſunt ab aliquo verbo, ſed ſuas habent radices. Contra, *verba declinata* ſunt, quæ ab aliquo oriuntur, vt ab lego, legis, legit, legam, & ſic itidem hinc permulta. Quare ſiquis primigeniorum verborum origines oſtenderit, ſi ea mille ſunt, quingentùm millium ſimplicium verborum cauſſas aperuit vna. In nulleis tamen, qui ab heis reliqua orta oſtenderit, ſatis dixerit de origine verborum, cùm vnde nata ſint principio erant pauca, quę inde nata ſunt, innumerabilia. A quibus iiſdem principiis, antepoſiteis præuerbiis pauceis, immanis verborum accedit numerus, quòd præuerbiis additeis, atque commutateis aliud atque aliud fit. Vt enim ceſſit atque receſſit, ſic acceſſit & abſceſſit: item inceſſit & exceſſit, ſic ſucceſſit, & deceſſit, & conceſſit, & præceſſit. Quòd ſi hæc decem ſolùm præuerbia eſſent, quoniam ab vno verbo declinatione quingenta diſcrimina fierent, heis decemplicateis coniuncto præuerbio, ex vno quinque millia numero efficerentur: ex mille ad quinquagies centum millia diſcrimina fieri poſſunt. Democritus, ſecuti & item alij, qui infinita principia dixerunt. quæ vnde ſint, non dicunt, ſed cuiuſmodi ſint. faciunt tamen magnũ quod quæ ex heis conſtant in mundo, oſtendunt. Quare ſi etymologia principia verborum poſtulet mille, de quibus ratio ab ſe non poſcatur, & reliqua oſtendat, quod non poſtulat: tamen immanem

verbo-

verborum expediet numerum. ¶ De multitudine quoniam, quòd fatis esset, admonui: *de obscuritate* pauca dicam. Verborum quæ tempora adsignificant; ideo locus difficillimus est *memorare*, quòd neque heis ferè societas cum Græca lingua, neque vernacula ea, quorum repertum memoria adfuerit nostra. de quibus, vt dixi, quę poterimus. incipiam hinc. Primum quod dicitur *Ago*, *Actio* ab agitatu facta. Hinc dicimus, *Agit gestum* tragœdus, & *Agitantur* quadrigæ. Hinc *Agitur pecus* pastum, qua vix agi potest. Hinc *Angiportum*, quia nihil in eo potest agi. Hinc *Angulus*, quod in eo locus angustissimus, cuius loci is angulus.

6 ¶ Actionvm trium, primus agitatus mentis; quòd primùm ea quæ sumus acturi, *cogitare* debemus; deinde tum *dicere*: ac postremo *facere*. De heis tribus minimè putat volgus esse actionem cogitationem: tertium, in quo quid facimus, id maximum. Sed & cùm hoc agitamus, quid & in eam rem cogitamus, in mente agimus: & cùm pronuntiamus, agimus. Itaque ab eo orator dicitur *agere causam*: & augures *agere auspicium* dicuntur, cùm in eo plura dicant quàm faciant. ¶ *Cogitare* à cogendo dictum. mens plura in vnum cogit, vnde deligere possit. Sic è lacte coacto *Caseus* nominatus. sic ex hominibus *Concio* dicta: sic *Coalitio*, sic *Compitum* nominatum. A cogitatione *Consilium*: vnde *Consilium*: quòd vt vestimentum apud fullonem cùm cogitur, *Cõsiliari* dicitur. ¶ Sic *Reminisci*, cum ea quæ tenuit mens ac memoria, cogitantur, & cogitando repetuntur. Hinc etiam *Comminisci* dictum, à con. & mente: cùm finguntur in mente quæ non sunt: & ab hoc illud quod dicitur *Reminiscor*, cùm commentum pronuntiatur. Ab eadem mente *Meminisse* dictum: & *Amens*, quod à mente sua discedit. Hinc etiam, *Metuo*, mentem quodammodo motam amoueo. sic quod frigidus timor est, *Tremisti*, id est, timuisti. *Tremo* dictum à similitudine vocis, quæ tunc cum valde timetur, apparet. tum etiam in corpore pili, vt arista in spica hordei *Horrent*. ¶ *Curare* à cura dictum. *Cura*, quòd cor vrat. *Curiosus*, qui hac præter modum vritur. *Recordari*, rursus in cor reuocare. *Curia* vbi senatus rempublicam curat: illa etiam Curia dicitur vbi cura sacrorum publica: ab heis *Curiones*. ¶ *Velo* à voluntate dictum, & à volatu, quòd animus ita est vt puncto temporis peruolet quò volt. ¶ *Libere* à labendo dictum, quòd vt lubrica mens prolabitur, vt dicebant olim. A libendo *Libido*, *Libidinosus*: sic alia, vt *Libentina*. ¶ *Metuere* à quodam motu animi, cùm id quod malum casurum putat, refugit mens. Cùm vehementius in mouendo, vt ab se abeat, & foras fertur, *Formido*. Cum pauet, ab eo *Pauor*. ¶ *Meminisse*, à memoria, cùm id quod remansit in mente, in id rursus mouetur quæ à manando, vt *Manimoria* potest esse dicta. Itaque Salij, qui canunt *Mamurium Veturium*, significant veterem memoriam. *Monere* ab eadem, quòd is qui monet, proinde sit ac memoria sic *Monimenta* quæ in sepulcreis. Et ideo secundùm viam, quo præterentcis admoneant & se fuisse, & illos esse mortaleis. Ab eo cetera quæ scripta ac facta memoriæ causa, Monimenta dicta. ¶ *Merere* à marcere, quòd mærore corpus marcescere videatur. hinc etiam *Macri* dicti. ¶ *Lætari* ab eo quòd latius gaudium propter magni boni opinionè diffusum. Itaque Terentius ait, Gaudia ita si omnes homines conferant vnum in locum, tamen mea exsuperet lætitia. Sic cùm se habent læta.

7 ¶ Narro cùm alterum facio narrum: à quo *Narratio*, per quam cognoscimus rem gestam, quæ pars agendi est.

* *Desunt quædam.* *

Adiicienda & hæc, quæ aut coniuncta cum tẽporibus, aut ab heis. eorum hoc genus videntur etyma. ¶ *Fatur* is qui primum homo significabilem ore emittit vocem. Ab eo, ante quàm ita faciant pueri, dicuntur *Infantes*, cum id faciunt, iam fari: cum hoc vocabulum à similitudine vocis pueri, ac *Fatum* fari id dictum. Ab hoc tempore quod tum puereis constituant Parcæ fando, dictum *Fatum*, & res *Fatales*. Ad hæc eandem vocem qui facilè fantur, *Facundi* dicti: qui futura prædiuinando solẽt fari, *Fatidici* dicti. iidem *Vaticinari*, quod vesana mente faciunt. Sed de hoc postea erit vsurpandum, cum de poeteis dicimus. Hinc *Fastidues*, quibus certa verba legitima sine piaculo prætoribus licet fari. Ab hoc *Nefasti*, quibus diebus ea fari ius non est: &, si fati sunt, piaculum faciunt. Hinc *Effata* dicuntur, quòd augures finem auspiciorum cælestium extra vrbem agreis sunt effati. hinc *effari templa* dicuntur ab auguribus: *adfatus*, qui in heis fines sunt. Hinc *Fana* nominata, quòd pontifices in sacrando fati sunt finem. hinc *Profanum* est, quod ante fanum, id est coniunctum fano: hinc *Profanatum*, quod in sacrario pollutum. Atque inde Herculi decuma data ab eo est, quod sacrificio quodam *Fanatur*, id est, vt fani lege sit, id dicitur. *Pollutum*, quod à porriciendo est fictum. Cum enim ex mercibus libamenta porrecta sunt Herculi in ara, tum pollutum est: vt cum *Profanum* dicitur, id est proinde vt sit fani factum. Itaque vbi olim fano consumebatur: omne quod profanum erat, vt etiam fit: quod prætor vrbanus quotanneis facit, cum Herculi immolat publicè iuuencam. Ab eodem verbo fari, *Fabulæ*, vt tragœdiæ & comœdiæ, dictæ. Hinc *Fasti*, & *Confessi*, qui fati id quod ab heis quæsitum. Hinc *Professi*, hinc *Fama*, & *Famosi*. Ab eodem *Falli*, *Falsum*, & *Fallaciæ* quæ propterea quòd fando quem decipiũt

ac contra quàm dixit, faciat. Itaque si quis re fallit, in hoc non proprio nomine fallacia, sed translatione. vt à pede nostro pes lecti, ac pes beræ. Hinc etiam *Famiger*, *Affabile*, & sic composita alia item, vt declinata multa, in quo & *Fatuus*, & *Fatuè*. ¶ *Loqui* ab loco dictum: quòd qui primò dicitur fari & vocabula & reliqua verba dicit, ante quam suo quisque loco ea dicere potest. Hinc Chrysippus negat loqui, sed *vt loqui*: quare vt imago hominis non sit homo: sic in coruicis, cornicibus, puereis primitus incipientibus fari, verba non esse verba, quòd non non loquantur. Igitur is loquitur qui suo loco quodque verbum sciens ponit: & istum *Prolocutum* dicimus, cùm animo quod habuit, extulit loquendo. Hinc etiam amplius dicuntur *Eloqui* ac *Reloqui* in faneis Sabineis è cælla dei, qui eloquuntur. hinc dictus *Loquax*, qui nimium loquitur: hinc *Eloquens*, qui copiosè loquitur, hinc *Colloquium*, cùm conueniunt in vnum locum loquendi causa. Hinc *Ad locutum* mulieres ire aiunt, cùm eunt, ad aliquam locutum consulendi causa. hinc quidam *Loquelam* dixerunt, verbum quod in loquendo efferimus *Concinne loqui* dictum à concinne, vbi inter se conueniunt partes, & inter se respondent aliud alij. ¶ *Pronuntiare* dictum & *Nuntiare*. Pro idem valet quod ante, vt in hoc Proludit. Ideo *actores pronuntiare dicuntur*, quod proscenio pronuntiant poeta cogitare: quod maximè tum dicitur propriè, nouam fabulam cùm agunt. *Nuntius* est enim ab eis rebus nominatus, quòd à Græco verbo νέος videri potest declinatum: ab ea quidem Græca voce *Neapolis*, νέα πόλις, ab antiqueis nostreis vocitata: à quo etiam extremum *Nouissimum* quoque dici cœptum volgo. quod mea memoria, vt Ælius Gallus, sic senes aliquot, nimium nouum verbum quòd esset, vitabant. Cuius origo, vt à vetere vetustius, ac veterrimum, sic à nouo declinatum *nouius*, & *nouissimum*: quod extremum. Sic ab eadem origine *Nouitas*, *Nouitius*, & *Nouales*, & *sub noueis*, dicta pars in foro ædificiorum. quod vocabulum eius peruetustum, vt nouæ viæ, quæ via iamdiu vetus. Ab eo quoque potest dictum *nominare*, quòd res nouæ in vsum quomodo additæ erant: quibus ea nouissent, nomina ponebant. Ab eo *nuncupare*, & *nuncupata res*, quòd tum in ciuitate vota noua suscipiuntur. Nuncupare, nominare valere, apparet in legibus, vbi *nuncupata pecunia* sunt scriptæ. Item in choro in quo est, Æneas quis est qui meum nomen nuncupat? Item in Medea, Quis tu es mulier quæ me insueto nuncupasti nomine? ¶ *Dico*, originem habet Græcam, quod Græci δείκνυμι. hinc Ennius, Dico qui hunc dicare cupit. hinc *Iudicare*, qquòd tũc ius dicatur: hinc *Iudex*, quòd ius dicat accepta potestate, id est, quibusdam verbeis dicendo finit. Sic enim *ædes* sacra à magistratu pontifice præeunte dicendo dedicatur. Hinc ab indicando *Iudicium*: hinc illa, *Indicit bellum*, *Indixit funus*: *Prodixit diem*: *Addixit iudiciũ*. Hinc appellatum *Dictum* in mimo, ac *Dictiosus*. hinc in manipuleis castrensibus *Dicta* ducibus. Hinc *Dictata* in ludo: hinc *Dictator* magister populi, quòd is à consule debet dici: hinc antiqua illa, *Dicis immo*, & *Dicis caussa*, & *Addictus* (si dico quid scienti quod det, quod ignorauit trado). Hinc *Doceo* declinatum: vel quòd cùm docemus, dicimus: vel quòd qui docentur, inducãtur in id quod docentur: ab eo quod sit ducere, qui est *Dux*, aut *Ductor*, qui ita inducit, vt doceat. Ab docere *Disciplina*, & *Discere*, litteris commutateis pauceis. Ab eodem principio *Documenta*, quæ exempla docendi caussa dicuntur. ¶ *Disputatio*, & *computatio*, cum præpositione, à Putando, quod valet purum facere. Ideo antiqui purum *Putum* appellarunt. Ideo *Putator*, quòd arbores puras facit. Ideò *Ratio putari* dicitur, in qua summa sit pura. Sic is sermo, in quo pura disponuntur verba, ne sit confusus, atque vt diluceat, dicitur *Disputare*. ¶ Quod dicimus, *Disserit partes*, item *areas*, translatitio æque ex agreis verbo vtimur. Nam vt olitor dilerit in areas sui cuiusque generis res, sic in oratione qui facit, *Disertus*. *Sermo*, opinor, est à serie: vnde *Serta*, & in vestimento *Sartum*, quod comprehensum. Sermo enim non potest in vno homine esse solo, sed vbi oratio cum altero coniuncta. Sic *Conserere* manum dicimur cum hoste: sic *ex iure manum cõsertum* vocare. Hinc *Adserere manu* in libertatẽ, cùm prehendimus. Sic augures dicunt, Si mihi auctor es verbi.

* * *

nam *manu adserere* dicit. Hinc etiam ipsi *Consortes*, ad quos eadem sors hinc *Sortes*, quòd in heis iuncta tempora cum hominibus ac rebus. Ab heis *Sortilegi*. Ad hoc pecunia quæ in fenore, *Sors est*, impendium quod inter se iungat. ¶ *Legere* dictum quòd legantur ab oculeis litteræ. Ideo etiam *Legati*, quòd vt publicè mittantur, leguntur. Item à legendo *Legnli*, qui oleam aut vuas legunt. Hinc *Legumina* in frugibus variis: *Leges* etiam, quæ lectæ, & ad populum latæ, quas obseruet. Hinc *Legitima*, & *Collega*, qui vnà lecti. & qui in eorum locum suppositi, *Subiecti*, addicti, *Adlecti*, & *Collecta*, quæ ex pluribus locis in vnum lecta. Ab legendo *Ligna* quoque, quòd ea caduca legebantur in agro, quibus in focum vterentur. Itidem ab legendo *Legio*, & *Diligens*, & *Dilectus*.

¶ *Murmuratur*, dictum à similitudine sonitus. Qui murmurat, ita leuiter loquitur, quòd magis id sono facere, quam vt intelligatur, videatur. Hinc etiam poetę *murmurantia littera*. Similiter, *Frenere*, *Gemere*, *Clamare*, *Crepare*, ab vocis

simi-

similitudine & sonitus dicta. Hinc illa, arma *Sonant*, *Fremor* oritur: nil nec *increpitando* commoues. Vicináque horum, *Quiritari*, *Iubilare*, *Quiritare* dicitur is qui Quiritium fidem clamans implorat. Quirites a Curensibus, & ab iis qui cum Tatio rege in societatẽ venerunt, & donati ciuitate. Vt Quiritare, vrbanorum, sic *Iubilare*, rusticorum. Itaque hos imitatus Aprissius ait in Bacche, Quis me iubilat? Vicinus tuus antiquitus. Sic *Triumphare* appellatũ, quòd cum imperatore milites redeuntes clamitant per vrbẽ in Capitolium eunti, *io triumphe*, *io*. Idq; à θριαμβος Græco Liberi patris cognomento potest dictum esse. ¶ *Spondere* est dicere. *Spondeo*, à σπένδω. nam id valet, & à voluntate. Ideo Lucilius scribit de Cretea, Cùm ad se cubitũ venerit sua voluntate, sponte ipsam suapte adductam, vt tunicã & cetera reiiceret. Eandem volũtatem Terentius significat, cum ait, Satius esse sua sponte rectè facere, quàm alieno metu. Ab eadem sponte, à qua dictum spondere, declinatũ spondet, & *Respondet*, *Despondet*, *Sponsor*, & *sponsa*, item sic alia. *Spondet* enim, qui dicit sua sponte, spondeo. spondet etiam *sponsor*, qui idem vt faciat obligatur. hinc *Sponsus*, *Consponsus*. hoc Næuius significat cùm ait, *Consponsi*. Spondebatur pecunia, aut filia nuptiarum caussa: appellabatur & pecunia, & quæ despondenda erat, *Sponsa*. quæ pecunia inter se contra sponsum rogata erat, dicta *Sponsio*, cui desponsa quòd erat. *Sponsor*. quo die sponsum erat, *Sponsalia*. qui spoponderat filiam, *Despondisse* dicebatur: quòd de sponte eius, id est voluntate, exierat. Non enim si volebat, dabat, quòd sponsu erat alligatus. Nam in comœdijs vides duci, Spondẽ tuam gnatam filio vxorem meo? quòd tum & prætorium ius ad legem, & centorium iudicium ad æquum æstimabatur. Sic *Despondisse* animum quoque dicitur, vt despondisse filiam; quòd suæ sponti statuerat finem. a qua, *Sponte dicere*, cùm spõdere quoque dixerunt, cùm à sponte respõderetur, id est, ad voluntatẽ roganti. Itaque qui ad id, quod rogatur, non dicit, non respondet: vt non respondet ille statim, qui dixit spondeo, si iocandi caussa dixit, neque agi potest cum eo *ex sponsu*. Ita quisquis dicit in tragœdia, Meministine te despondere mihi gnatam tuam? quod sine sponte sua dixit, cum eo agi non potest *ex sponsu*. Etiam *Spes* à sponte potest esse declinata, quòd tum *sperat*, tum quod volt, sic fieri putat. nam quod non volt, si putat; metuit, non sperat. Itaque hic quoque qui dicit in Astraba Plauti, Sequere, adsequere Polyba, disce: meam spem cupio consequi. Sequor Hercule quidem, nam libenter mea *sperata* consequor. Et quod sine sponte dicunt: vere neque ille sperat qui dicit adolescens, neque illa *sperata* est. *Sponsor*, & *pro*, & *vas*; neque idem, neque res à quibus ij, sed dissimiles. Itaque *Pres*, qui à magistratu interrogatus in publicum vt prædet: à quo & cùm respondet, dicitur Præs. *Vas* appellatus, qui pro altero vadimonij promittebat. Consuetudo erat, cùm reus parum esset idoneus, incepreis rebus, vt pro se alterum daret: à quo caueri postea lege cœptũ est, ab hèis, qui prædia venderent, *vades ne darent*. Ab eo scribi cœptum in lege mancipiorum: *vadem ne posceret*, *nec dubitur*. ¶ *Canere*, & *canit*, & *Succinit*, & *Cantus*, & *Cantio*, ex camena, permutato N: ab eo quod semel canit; ũ sæpius, cantat. hinc *Cantitat*, itẽm alia. nec sine canendo *tibicines* dicti. Omnium enim horum quid à canere. etiam *Buccinator* à vocis similitudine & cantu dictus. ¶ *Oro* ab ore, & *Perorat*, & *Exorat*, & *Oratio*, & *Orator*, & *Osculum* dictum. Inde *Omen*, & *Ornamentum*. alterum quod ex ore primum elatum est, Osmen dictum; alterum cum præpositione dicitur nũc ornamentum, olim osnamenta: vt scenici plerique dicunt. Hinc *Oscines* dicũtur apud augures, quòd ore faciunt auspicium.

8. ¶ Tertium gradum agendi dicunt, vbi quid faciunt: in eo propter similitudinem *agendi*, & *faciendi*, & *gerendi*. quidam error heis qui putant esse vnum. Potest enim aliquid facere, & non agere: vt *poeta facit fabulam*, & non agit: contrà *actor agit*, & non facit, & sic *a poeta fabula fit*, & non agitur; *ab actore agitur*, & non fit. Contrà *imperator qui dicitur res gerere*: in eo neque agit, neque facit, sed gerit, id est sustinet. translatum ab heis qui honera gerũt, quòd sustineat. Proprio nomine dicitur *Facere* à facie, quòd rei, quam facit, imponit faciem. vt *fictor* cùm dicit Fingo, figuram imponit: cùm dicit *Informo*, formam: sic cùm dicit *Facio*, faciem imponit: à qua facie discernitur, vt dici possit aliud esse vestimentum, aliud vas. Sic enim quæ fiunt apud fabros, fictores, item apud alios alia. Qui quid administrat, cuius opus non extat, quod sub sensum veniat, ab agitatu, vt dixi, magis *agere*, quàm facere putatur. sed quòd heis magis promiscuè quàm diligenter consuetudo est vsa, translatitijs vtimur verbeis. Nam & quidem *Facere verba* dicimus, & qui aliquid agit, non esse insitientem. ¶ Qui *adiuuet*, dicitur Luere, ab luere: & luce dissoluuntur tenebræ, ab luce *Noctiluca*. *Lucere* item à luce, quòd propter lucem vultus institutus. *Adquirere* est ab ad & quærere: ipsum *Quærere*, ab eo quòd, quæres vt recuperaretur, datur opera: à quærendo *Quæstio*: ab heis *Conquæstor*. ¶ *Video*, à visu: quinque enim sensuum maximus est in oculeis. Nam cum sensus nullus, quod abest mille passus, sẽtire possit, oculorũ sensus visusque ad stellas peruenit. Hinc *Visenda*, *Vigilant*, *Pernigilium*, & *Inuidẽt*. & Actiacũ illud Obliuio lauet, quod incidit inui-

dum. à quo etiam *Violauit* virginem, pro vitiauit, dicebant. Æquè eadem modestia potius Cum muliere fuisse, quàm Concubuisse, dicebant *Cerno*, idem valet. Itaque pro video, vt ait Ennius, Lumen, iubárve in cælo cernoẽ C. Annius, Sensúmq; inesse & morũ in membreis cerno. Dictũ *Cerno*, à creo, id est à creando: ab eo quod, cũ quid creatũ est, tunc denique videtur. Hinc *fines capillorum descripti*, quòd finis videtur discrimen, & in testamento, id est, facito videant te esse hæredẽ. Itaque in cretione adhibere iubent testes. Ab eodem est quod ait Medea, Ter sub armeis malim *vitam cernere*, quam semel modo parere. Quod vt decernunt de vita eo tempore multorum, videatur vitæ finis. *Spectare* dictum ab Specio antiquo: quo etiam Ennius vsus, Vos epulo postquam spexit. Et quod in auspiciis distributum est: qui habeant *Spectionem*, qui nõ habeant, & quod in auguriis augures dicunt, *auem spectare*. Consuetudo auem communis, quæ cum præuerbiis coniuncta sunt, etiam nunc seruat: vt *Aspicio*, *Conspicio*, *Respicio*, *Suspicio*, *Despicio*: sic alia. In quo etiam *Exspecto*, quod spectare volo. Hinc *specula*: hinc *Speculum*: quod in eo specimus imaginem, *Specula*, de qua prospicimus. *Speculator*, quem mittimus ante, vt respiciat quæ volumus. Hinc, quo oculos inungimus, quibus specimus, *Specillum*. ¶ Ab auribus videntur dicta verba, *Audio*, & *Ausculto*. *audio*, ab aueo, quòd auribus auemus discere semper. quod Ennius videtur etymon ostendere velle in Alexandro, cùm ait, Iamdudum ab Iudeis animus atque aures auent, auidè expectantes nuntium. Propter hanc aurium auiditatem theatra replentur. Ab audiendo etiam *Auscultare* declinamus, quòd hi auscultare dicuntur qui auditeis parent, à quo dictum poetæ, audio, aut auscultо. ¶ Litteræ commutatione dicitur *Odor*, olor. hinc *Olet*, & *Odorari*, & *odoratur*, & *Odora res*. ¶ Sic ab ore, edo, sorbeo, bibo, poto. *Edo* à Græco ἔδω. Hinc *Esculentum*, & *Esca*, *Edulia*: & quod Græcè γινώσκω, Latinè *Gisto*. *Sorbere*, item *Bibere*, à vocis sono: vt *Feruere aquam* ab eius rei simili sonitu. Ab eadem lingua πίνω, vnde *Potio*, vnde *Poculum*: *Potatio*, *Reportatio*: itidem *Putens*, quòd sit Græcum antiquum non vt nunc ὀπίσω dictum. ¶ A manu *Manupretium*: *Mancipium*, quod manu capitur. Cùm iungit plures manus, *Manipulus*. vnde *Manipularis miles*, vnde *Manica*, *Manubrium*, quòd manu tenetur. *Mantelium* quasi manuterium, vbi manus terguntur.

9 ¶ Nvnc primùm ponam de censoriis tabuleis. Vbi noctu in templum censura auspicatur, atque de cælo nuntium erit: præconi sic imperato, vt viros vocet, *Quod bonum fortunatum, felixque salutarique sit populo Romano Quiritium, reique publicæ populi Romani Quiritium, mihique, collegæque meo, fidei, magistratuique nostro. Omnes Quirites, pedites armatos, primatosque, curatores omnium tribuum, siquis pro se sine altero dare rationem volet, voca inlicium huc ad me.* Præco in templo primùm vocat, postea de mœreis item vocat. Vbi lucet, censor, scribæ, magistratus murrha, vnguenteis vnguntur. Vbi prætores, tribunique plebei, quique in consilium vocati sunt, venerunt: censores inter se sortiuntur, vter lustrum faciat, vbi templum factum est. Post autem conuentionem habet qui lustrum conditurus est. In commentariis consularibus scriptum sic inueni, Qui exercitum imperaturus erit, accenso dicit hoc, *Calpurni voca inlicium omnes Quirites huc ad me.* Accensus dicit sic, *Omnes Quirites inlicium visite huc ad iudices.* C. Calphurnius dicit, *Voca ad conuentionem omnes Quiritis huc ad me.* Accensus dicit sic, *Omnes Quirites ite ad conuentionem huc ad iudices.* Deinde consul loquitur ad exercitum, *Impero qua conuenit ad comitia centuriata.* Quare hìc accenso, illic præconi dicit, *hæc est caussa.* in aliquot rebus idem vt præco, *accensus* accibat. à quo Accensus quoque dictus. Accensum solitum ciere Brotia ostendit: quam comœdiam alij esse dicunt: hoc versu, Vbi primùm accensus clamari meridiem. Hoc idem Cosconius in actionibus scribit, prætorem accẽsum solitum tum esse iubere, vbi ei videbatur horam esse tertiam, *inclamare horam esse tertiam, itémque meridiem, & horam nonam.* Circum aras mitti solitum, quom inliceret populum in eum locum vnde vocare posset ad conuentionem vocantis, non solùm ad consulis & censoris sed etiam quæstoris, vt commentarium indicat vetus inquisitionis M. Sergij Mani filij quæstoris, qui capitis accusauit Trogum: in qua sic est, *Auspicio orando sede in templo auspicii, dum aut ad prætorem aut ad consulem mittas auspicium petitum commeatum. prætores vocet ad te, & eum de mœros vocet: præconi id imperare oportet, cornicinem ad priuati ianuam, & in arcem mittas, vbi canat collegæ T. Trogi, & comitia edicat è rostreis. argentarij tabernas occludant: patres censeant, exquiras & adesse iubeas. magistratus censeant ex ara consules, prætores, tribunósque plebei collegásque suos, & in tẽplo iubeas adesse homineis, ac, cùm mittas concionem aduoces.* In eodem commentario inquisitionis ad extremum scriptum caput edicti hoc est. *Item quod attingat, qui de censoribus classicum ad comitia centuriata redemptum habent, vti curent eo die, quo die comitia erunt, in arce classicum canat tum circúmque mœros, & ante priuati huiusce T. Quinctij Trogi sceleros hominis hostiensum canat, & vt in campo cùm prima luci adsit.* Et inter id cum circum mœros mittitur, & cùm concio aduocatur, interesse tempus, apparet ex heis quæ

interea fieri inlicium scriptum est. Sed ad comitia tum vocatur populus: ideo quòd alia de caussa hic magistratus non potest exercitum vrbanum conuocare, censor, consul, dictator, interrex potest. quòd censor exercitu centuriato constituit quinquennalem cùm lustraret, & in vrbem *ad vexillum* ducere debet. dictator & consul in singulos annos: quòd hic exercitui imperare potest quò eat, id quod propter centuriata comitia imperare solent. Quare non est dubium cùm hoc inlicium sit, cùm circum muros itur, vt populus inliciatur ad magistratus conspectum, quòd consul vocare potest in eum locum, vnde vox ad cõuentionem vocantis exaudiri possit. Quare vna origine *Inlicio* & *Inlicium*, quòd in choro Proserpinæ est: & *Pellexit* quòd in Hermiona est, cùm aut Pacuuius, Regni alieni cupiditas pellexit. Sic *Elicio* Iouis ara in Auentino, ab eliciendo. Hoc nunc aliter fit atque olim, quòd augur consuli adest tũ cùm exercitus imperatur, ac præit quid eum oporteat facere. Consul auguri imperare solet vt inlicium vocet, non accenso, aut præconi. Id inceptum credo, cùm abesset accensus, & nihil intererat cui imperaret; & *dicta cassa* fiebant quædam, neque item facta, neque item dicta semper. Hoc ipsum Inlicium scriptum inueni in M. Iunij commentariis: quod tamen ibidem est quod illicitè illexit, Quæ cum E, & C, cum G, magnam habent communitatem.

10 ¶ Sed quoniam in hoc de pauceis rebus verba feci multa: de pluribus rebus verba faciã pauca, & potissimum, quæ in Græca lingua putant Latina. vt Scalpere, γράφειν: Sternere, στρωννύειν: Lingere, λείχειν: Ferre, φέρειν: Prouidere, προνοεῖν: Errare, ἐρρεῖν. quæ omnia Græca sunt. Item ab γίγνομαι, Gigno, & ab eo quod dicunt στραγγαλίζειν, Strangulare: Tingere, βάπτειν. Præterea ab eo quod nos Malaxare, illi μαλαττίζειν, Potare, πωτίζειν, Domare, δμᾶν, Mulgere ab ἀμέλγειν. vt Runcinare à runcina, cuius origo Græca ῥυγεῖν.

11 ¶ Quod ad originem verborum huius libri pertinet, quoniam satis multas arbitror positas huius generis, desistam. Et quoniam de hisce rebus treis libros ad te mittere instituí: de oratione soluta duos, de poetica vnum: & ex soluta oratione ad te misi duos, priorem de loceis, & quæ in loceis sunt, hunc de temporibus, & quæ cum heis sunt coniuncta. deinceps in proximo de poeticeis verborum originibus scribere instituí.

EPITOME LIBRI SEXTI.

In qua de vocabulis locorum, Temporum & quæ in loco aut tempore: eorúmque origine ex Poetis.

¶ *Præfatio* 1. *De loceis* 2. *De his qui in loco* 3. *De Temporibus* 4. *De his quæ tempus adsignificant, seu de verbis, aduerbiis, & verbalibus.* 5. *Prisca quædam vocabula ex Poetis* 6. *Conclusio.* 7.

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA LIBER SEXTVS.

AD M. TVLLIVM CICERONEM.

TEMPORVM vocabula, & eorum quæ coniuncta sunt, aut in agendo fiunt, aut cum tempore aliquo enuntiantur, priore libro dixi. In hoc dicam de poeticeis vocabuleis, & eorum originibus. In queis multa difficilia. nam verbum, quod conditum est, & quibus litteris oporter scribi, aperiam. Inde si posit aliqua dépta fit, obscurior fit voluntas, in posteriores nõ reprehendenda. Igitur in illeis qui in scrutando verbo litteras adiiciunt aut demunt, facilius quid sub ea voce sublit, videre possint. Etenim facilius obscuram operam Myrmecidæ ex ebore oculi videant, si extrinsecus admoueant nigras setas. cùm hæc adminicula addas ad erudendam voluntatem impositoris: tamen latent multa. Quod si poetice in eorum minibus seruaret multa prisca, quæ essent: sic etiam cur essent, posuisset: secundus poemata ferret fructum. Sed vt in soluta oratione, si in poemateis verba omnia quæ habet ἔπεσι, possunt dici nec multa ab eo quòd non erũt in lucubratione litteræ profecturæ: licet multum legerent C. Ælij hominis in primo in littereis Latineis exercitari interpretationem carminũ saliorum: videbis & exili littera expeditam: & præterita obscura multa. Nec mirũ, cùm non modo Epimenides posit annos quinquaginta expeditus à multeis non cognoscatur, sed etiã Teucer Luij posit annos duodecim ab suis qui sit ignoratur. At hoc quid ad verborũ poeticorum ætatem? quorum si Pompilij regnum fons in carminibus saliorũ, neque ea à superioribus accepta: tamen habent septingentos annos. Quare, cur scriptoris industriam reprehendas, qui heroïs trinum trinumque non

potuerit reperire,cùm ipſe tui tritaui matrem non poſſis dicere? Quod interuallum multo tanto propius nobis, quam hinc ad initium Saliorum,quo Romanorum prima verba poetica dicuntur Latina. Igitur de originibus verborum qui multa dixerit commode, potius boni conſulendum, quàm qui aliquid nequiuerit, reprehendendum.præſertim cùm dicat etymologicè, non omnium verborum poſſe dici cauſſas: vt quia quare ad medendum medicina.neque ſi non norim radices arboris,nó poſſem dicere pirum eſſe ex ramo, ramum ex arbore,eam ex radicibus quas nó video. Quare qui oſtendit equitatum eſſe ab equitibus, equites ab equite,equitem ab equo: neque equus vnde ſit dicit tamen hic docet plura, & ſatisfacit gratè. Quem imitari poſſumus,vt ipſe liber erit indicio.

2 ¶ Dicam iſto libro de verbeis quæ à poeteis ſunt poſita. Primùm de loceis: deinde de iis quæ in loceis ſunt: tertio de temporibus: tum quæ cum temporibus ſunt coniuncta, vique cum heis ſunt coniuncta, adiungam. & ſiquid excidit ex hac quadripartitione, tamen in ea vt comprehendam,incipiam hinc. Vnus erit quem tu tolles in cærula cæli tẽpla. *Templum* tribus modeis dicitur, ab natura, ab auſpicio,ab ſimilitudine. Natura in cælo: ab auſpiciis,in terra: ab ſimilitudine,ſub terra. *In cælo templum dicitur*: vt in Hecuba, O magna templa cæli tum commixta ſtelleis ſplendideis. *In terra*,vt in Peribœa,Scrupea ſaxa Bacchi templa prope adgreditur. *Sub terra*, vt in Andromacha, Acheruſia templa alta Orci ſaluete infera. quam quia initium erat oculi, à tuendo primò *templum* dictum, quocirca cælum qua tuimur, dictum templum Sic,Cõtremuit templum magnum Iouis altitonantis. id eſt (vt ait Næuius in Hemiſpherio) vbi terra cærulo ſeptum ſtat. Eius *templi partes quatuor*: ſiniſtra ab oriente, dextra ab occaſu: antica ad meridiem, poſtica ad ſeptentrionẽ. *In terreis* dictum *templum* locus augurij aut auſpicij cauſſa quibuſdam conceptis verbeis finitus. Concipitur verbeis non iiſdem vſquequaque. In arce ita, *Teſtisque mihi ſunto, quod ego ea res nquam, nuncupauero. Olla ver arbor, quicquid eſt,quam me ſentio dixiſſe, templum tectúmque ferto in ſiniſtrum. Olla ver arbor, quicquid eſt quod me ſentio dixiſſe, templum tectúmque ferto in dextrum. Interea concretione, conſpicione, contemione, vtique ea rectiſſime ſenſi.* In hoc templo faciundo arbores conſtitui fines apparet, & intra eas regiones qua oculi conſpicient, id eſt tuimur: à quo *templum* dictum,& *Contemplare*. vt apud Ennium in Medea, Contempla, & templum Cereris ad læuam aſpice. Contemplare & *Conſpicare* idem eſſe apparet.ideo dicere cùm templum faciant augures *Conſpicionem*, qua oculorum conſpectum finiant: quòd cùm dicunt conſpicionem, addunt *Contemionem*, quæ dicitur à cordis viſu. Cor enim, contemionis origo. Quod addit templa vt ſint dextra: aiunt ſancta eſſe, qui glollas ſcripſerunt. Id eſt falſum. nam curia Hoſtilia templum eſt, & ſanctum non eſt,ſed hoc vt putarent ædem ſacram eſſe templum & ſanctum eſſe: quòd in vrbe Roma pleræque ædes ſacræ ſunt templa, eadem ſancta. ¶ Et quòd loca quædam agreſtia, quòd alicuius dei ſunt, dicuntur *Teſca*. Nam apud Actium in Philoctete, Lemnia quis tu es mortalis, qui in diſerta & teſca te apportes loca: Loca enim, quæ ſunt,deſignat cum dicit Lemnia. Præſtolare, & celſa Cabirum delubra tenes, myſteriáque priſtina caſteis concepta ſacreis. Deinde Volcania templa ſub ipſeis collibus: in quos delatus locos dicitur,alto ab limine cæli. Et Næuius,Expirante vapore vides vnde ignes cluet mortalibus diuẽis. Quare heic qui teſca,dixit,non errauit. neque ideo quòd ſancta, ſed quòd ibi myſteria ſunt, ac tuentur, Tueſca dicta, pòſt teſca. *Tueri* duò ſignificat, vnum ab aſpectu,vt dixi: vnde eſt illud,*Tueor te* ſenex proh Iuppiter? Et,Quis pater aut cognatus volet nos contra tueri? Alterum à curando ac tutela: vt cùm dicimus, *Bellum tueor*, & *tueri villam*. à quo etiam quidam dicunt illum qui curat ædeis ſacras, *Aeditumum*, non Æditumum. Sed tamen hoc ipſum ab eadem profectum eſt origine, quod quem volumus domum curare,dicimus. Tu domi videbis vt Plautus, cum ait, Intus para, cura, vide quod opus fiat. Sic dicta *Veſtiſpica*,quæ veſtem ſpiceret, id eſt,videret veſtem ac tueretur. Quare à tuendo & *templa* & *teſca* dicta, cum diſcrimine eo quod dixi. Etiam inde idem, illud enim extemplo acceptum me negato & filium. *Extemplo*, eſt continuò: quòd omne templum debet circum ſeptum, nec plus,quam vnum introitum habere. ¶ Quod eſt apud Actium Peruade polum, ſplendida mundi ſidera bigeis continueis ſecepit ſpoliis. *Polus*,Græcum: id ſignificat circuitum cæli. Quare quod eſt *Peruade polum*, vade per polum. *Signa* dicuntur eadem & ſidera. Signa, quòd aliquid ſignificent, vt libra, æquinoctium. *Sidera*, quæ inſidunt: atque ita ſignificant aliquid in terreis perurendo, aliúdve. Quare & ſignum candens in Hectore. Quod eſt terrarum amfracta reuſum. *Amfractum* eſt ab origine flexum duplici, dictum ab ambitu, & frangendo. ab eo leges iubent indirecto pedum octo eſſe, in amfracto ſexdecim: id eſt,in flexu. ¶ Ennius,Vt tibi Titanis Triuia dederit ſtirpem liberũm. Titanis Triuia Diana eſt,ab eo dicta *Triuia* quòd in triuio ponitur ferè in oppideis Græceis. vel quòd luna dicitur eſſe, quæ in cælo tribus viis

mouetur,in altitudinem & latitudiné & longitudinem. *Titanis* dicta quòd eam genuit Titani filia Latona, vt scribit Manilius, Creta Titano. vt idem scribit,Latona peperit casto complexu Iouis-Deli deos geminos: id est, Apollinem & Dianam. ¶ Idem de eodem,O sancte Apollo, qui vmbilicum certum terrarum obtines. *Vmbilicum* dictum aiunt ab vmbilico nostro: quòd is medius locus sit terrarum, vt vmbilicus in nobis. Quod vtrumque est falsum. neque hic locus est terrarum medius: neque noster vmbilicus, est hominis medius. Itaque pingitur qui vocatur ὀμφὼν à Pythagora: vt media cæli ac terræ linea ducatur intra vmbilicum, per id quo discernitur homo, mas an femina sit: vbi ortus humanus similis vt in mundo. Vbi enim omnia nascuntur in medio, quod terra mundi media. Præterea si quod medium, id est vmbilicus vt pila terræ: non Delphis medium, & terræ medium non hoc: sed quod vocant Delphis in æde foramen, adlatum est quiddam, vt thesauri speciem, quod Græci ὀμφαλὸν, vmbilicum dixerunt. ¶ Pacuuius, *Calydona* altrix *terra* exuberantium virum. Vt ager Tusculanus, sic Calydonius, ager est, non terra, sed lege poëtica, quòd terra Ætolia, in qua Calydon, a parte totam accipi Ætoliam voluit. ¶ Actius, *Mystica* ad dextram per vada vecti, Mystica à mysteriis, quæ ibi in propinqueis locis nobilia sunt. ¶ Ennius, *Areopagita* quid dedere aliud quàm pedam? Areopagitæ ab Areopago, is locus Athenis. ¶ Musæ quæ pedibus magnum pulsatis *olympum*, Cælum dicunt Græci olympum, montem eum in Macedonia omnes: à quo potius puto dictas musas *Olympiadas*. Ita enim ab terrestribus locis cognominatæ *Libethrides, Pipleides, Pimpliades, Thespiades, Heliconiades*. ¶ Quasi Hellespontum, & *claustra*: quòd Xerxes quondam eum locum clausit. Nam, vt ait Ennius, Isque Hellesponto pontem contendit in alto. Nisi ab eo quòd Asiam & Europam ibi concludit mare, & inter angustias facit Propontidis fauces. ¶ Pacuuius, Liqui in Ægeo freto. Dictum *Fretum* à similitudine feruentis aquæ: quòd in fretum sæpe concurrat æstus, atque efferuescat: *Aegeum* dictum ab insulis, quòd in eo mari sic scopuli vocantur, à similitudine caprarum. αἴγες. ¶ Pacuuius. (Æger) ferme aderant æquore in alto ratibus repentibus. *Aequor* mare appellatum, quòd æquatum, cum motum vento non est, *Ratis* nauis longa dicitur: vt Ennius, cùm ait, Conferre aut ratem æratam qui perit, & qui dum mare sudantes eunt, atque sedentes Ratis dicta nauis longa propter remos, quòd hi cùm per aquam sublati sunt dextra & sinistra, duas partes efficere videntur. ratis enim, vnde hoc translatum, illic vbi plures mali aut alteri.

* *Deest pagina.* *

3 ¶ AGRESTIS ab agro. *Insulæ* dictas apparet in hostes, quòd velamenta e lana quæ adduntur, Infulæ, intra hostiarum cornua velamenta erant. itaque cùm ad sepulcrum ferũt frondes atque flores, addunt nunc lanas, sed velatas frondenteis comas. *Cornuatum* vmbram iaci. Dicere apparet cornuatam à cornibus. *Coruna* à curuore dicta, quòd pleraque curuamus. ¶ At quas memorat nosse vos esse *Casmenas*. Casmenarum priscum vocabulum, ita natum atque scriptum est: alibi Carmenæ, ab eadem origine sunt declinatæ: vt in multeis verbeis, in quo antiqui dicebant S, postea dicunt R, vt in carmine saliorum sunt hæc, Cosauli, Dolosi, Esos. Omina verò adpatula coemisse. Iam Cusiatij, Muses, Ruse, dúmque Ianus venet: pòst Melios, Melior: Fœdesum, Foederũ: Plusima, Plurima: Asena, Arena: Ianitos, Ianitor. Quare Casmena, Carmena: inde *carmina*. R postea extrito camena factum. Ab eadem voce canite, pro quo in saliari carmine scriptum est *Cante*, hoc versu, *Diuum exta cante, diuum deo supplice cante*. In carmine priami apud Actium, quod est, Veteres casmenas *cascas* res volo profari. Et primùm *Casum* significat vetus. eius origo Sabina, quæ vsque radices in Oscam linguam egit Casum, vetus esse significat Ennius, cùm ait, Quam primum casci populi genuere Latini. Eo magis Manilius quod ait, Casum duxisse cascam non mirabile est, quoniam canoras conficiebant nuptias. Item ostendit Papinij epigrammation, quod in adolescentem fecerat Cascam,

Ridiculum est cùm te Casca tua dicit amica
Casca Philotonis, ipsa senex puerum.
Dic tu illam pusam: sic fiet mutua muli.
Nam vere pusa tu, tua amica senex est.

Item ostendit quod *oppidum* vocatur *Casinum*. Hoc enim à Sabineis orti Samnites tenuerũt, & nunc nostri: vnde & *Casinum forum* vetus. Item significant in Atellaneis aliquot pupum senem, quod Osci *Casnar* appellãt. ¶ Apud Lucilium, Quid tibi ego *ambages* Ambiui scribere coner? Profectum à verbo Ambe, quod est in *ambitu* & *amb tioso*. Apud Valerium Soranũ, Vetus *adagio* est, ó P. Scipio. Quod verbum vsque eò euanuit, vt Græcum παροιμία, pro eo positum, magis sit apertum. nam idem quod vocant Græci παροιμίαν. vt, Auribus lupum teneo. Canis caninam non est. Adagio, & littera commutata Abagiò, dicta ab eo quòd ambit orationem: neque in aliqua vna re consistit sola. *Ambagio* dicta vt Ambustum, quod circum vstum est. vt *Ambiegna* bos apud augures, quam circum aliæ hostiæ constituuntur. ¶ Cùm tria sint coniuncta in origine verborum, quæ sint animaduertenda, à quo sit impositum, & in quo, & quid: sæpe non minus de tertio quàm de primo dubitatur, vt in

hoc:vtrum primùm *vna Canis*, an *Canes* sit appellata.dicta enim apud veteres, *vna canes*. Itaque Ennius scribit, Tantidem quasi feta canes sine dentibus latrat.Lucilius, Nequam & magnus homo, laniorum immanis canes vt. Impositio vnius debuit esse canis, plurium canes. Sed neque Ennius consuetudinem illam sequens,est reprehendendus:neque is qui nũc dicit,Canis caninam non est. *Canes*,quòd latratu signa dant, vt signa canant,canes appellatæ: & quòd ea voce indicant quæ noctu latent, *Latratus* appellatus. Sic dictum à quibusdam vt vna canes, vna trabes remis rostrata per altum. ¶Ennius,Vtinam ne in nemore Pelio securibus Cæsa adcidissẽt abiegna ad terram *trabes*. Cuius verbi singularis casus rectè correptus, ac facta trabs. ¶In Medo Ennius,Cælitum *Camilla* expectata aduenis, salue hospita Camilla:qui glossemata interpretati,dixerunt administram; addi oportet,in heis quæ occultiora. Igitur dicitur in nuptiis *Casmillus*,qui cum merum fert, in quo quid sit in ministerio plerique extrinsecus nectunt. hinc *Casmillus* nominatur in Samothraces mysteriis Dius quidã administer dijs magneis. Verbum Græcum arbitror, quod apud Callimachum in poemateis eius inueni. ¶ Apud Ennium *Subulo* finitimas propter astabat aquas: Subulo dictus, quòd ita dicunt tibicines Tusci quocirca radices eius in Etruria non Latio quærendum est.Versus quos olim *Fauni* vatésque canebant. Fauni, dei Latinorum, ita vt Faunus & Fauna sint in versibus quos vocant Saturnios:in siluestribus loceis traditum est solitos fari.à quo fando Faunos dictos. Antiquos poetas *Vates* appellabant à versibus viendeis,vt in poemateis cùm scribam, ostendam. Corpore *Tartarino* prognata paluda virago. Tartarino,à Tartaro dictum. Plato in quarto de fluminibus, apud inferos quæ sint, in heis vnum Tartarum appellat: quare *Tartari* origo Græca.*Paluda* à paludamenteis. Sunt hæc insignia & ornamenta militaria. Ideo ad bellum cùm exit imperator, ac lictores mutant vestem,& signa inciuerunt: *Paludatus* dicitur prodiisse:quæ,propterea quòd conspiciuntur qui ea habent,ac fiunt palàm, *Paludamenta* dicta. ¶Plautus,*Epeum fumificum* cocum:ab Epeo illo qui dicitur ad Troiam fecisse equum Troianum Argiueis, & aptè cibum curasse. ideo ait Epeum fumificum qui legionẽ nostræ habet coctum cibum. ¶ Apud Ennium, Atque prius pariet locusta *lucam bouem*.Luca bos, elephas.cur ita fit dicta, duobus modeis inueni scriptum. Nam & in C. Ælij commentario erat,à Libyceis Lucas:& in Verginij commentario, ab Lucaneis Lucas: ab eo quòd nostri cùm maximam quadrupedem, quam ipsi habebant, vocarent bouem: & in Lucaneis Pyrrhi bello primum vidissent apud hostes elephantos,id est quadrupedes cornutas (nã quos dentes multi dicunt, sunt cornua) lucam bouem appellasse. Si à Libya dictæ essent lucæ; pantheræ & leones,non Africanæ bestiæ dicerentur,sed lucæ.Si ab Lucaneis dictæ: vt si cur potius Lucani quàm Luci dicti? Quare ego arbitror potius Lucas ab luce, quòd longe relucebant propter inauratos regios clypeos, quibus eorum tum ornatæ erant turres. Ennius, *Orator* sine pace redit,regíque refert rem.Orator ab oratione dictus. qui enim verba haberet orationum publicè aduersus eum quo legebatur ab oratione Orator dictus: cùm res maiore ratione legebantur potissimum, qui caussam commodissimè orare poterant.Itaque Ennius ait, Oratores doctiloqui. Apud Ennium, *Olli* respondet suauis sonus Egeriai. Olli valet dictum illi,ab olla, & ollus. quod alterum comitiis cum recitatur, à præcone dicitur olla centuria; non illa: alterum apparet in funeribus indictiueis, quum dicitur, *Ollus leto datus est*.quod Græcus dicit λήθῳ, id est obliuioni. Apud Ennium,Mensas constituit,idémque *ancilia*. Ancilia dicta ab ancisu, quòd ea arma ab vtraque parte, vt peltæ Thracum, incisa. ¶Saturnio in carmine,*Libíque*,fictores,Argeos,& turulatos.Liba quòd libãdi caussa fiunt: *Fictores* dicti à fingendeis libeis: *Argei* ab Argis. Argei fiunt è scirpeeis virgulteis, simulacra sunt hominum triginta: ea quotanneis à ponte sublicio à sacerdotibus publicè iaci solent in Tiberim. *Tutulati* dicti hi qui in sacreis in capitibus habere solent, vt metam. id Tutulus appellatur, ab eo quòd matres familias crines conuolutos ad verticem capitis, quos habent vti velatos, dicunt Tutulos: siue ab eo quòd tuendi caussa capilli fiebant: siue ab eo quòd altissimum in vrbe quod est, ea res tutissima, Tutulus vocatur. Eundem Pompilium Numam ait fecisse *flamines*, qui cùm omnes sint à singuleis deeis cognominatiin quibuidam apparent etyma. vt cur sit *Martialis,Quirinalis*. Sunt in quibus flaminum cognominibus latent origines: vt qui sunt in versibus plerique, *Volturnalis*, *Palatualis*, *Furinalis*, *Floralis*, *Falacer*, *Pomonalis*: obscura est eorum origo. Volturnus,Palatua,Furina,Flora, Falacer, Pomona pomorum patrona. Apud Ennium,Iam *cata* signa fere sonitum dare voce parabant. Cata,acuta.hoc enim verbo Sabini dicunt:quareCatus Ælius Sextus,non(vt aiunt)sapiens,sed acutus, & quod est,tunc cœpit memorari.*Simul cata* dicta,accipiendo acuta dicta. Apud Lucilium, *Thynno* capto *cornua* excludunt foras.occidúntque *lupos* aperdite,& iura *siluri*. Sumerete atq. amiã. Pisciũ nomina sunt,eorúmque in Græcia origo. ¶ Apud Fauiũ, Quæque cæruleo freto orta nare cœpta.

* *Desunt quædam.* *

Cæua *cortina* dicta, quòd est inter terrã & cælum ad

lum ad similitudinem cortinæ Apollinis: eà corde, quòd inde sortes primùm æstimatæ.
¶ Apud Ennium, Qui inde iuuicteis sumpserunt *perduellibus*. Perduelles sunt hostes. vt perficit, sic *Perduellum*, *Duellum*: id postea bellum. Ab eadem causa facta *Duellona*, *Bellona*.
¶ Apud Plautum, Neque iugula, neque vesperugo, neque vergiliæ occidunt. *Iugula* signum est quod Actius appellat Oriona, cùm ait, Citius Orion patefit. huius signi caput dicitur è stelleis quatuor quas infra duæ claræ, quas appellant humeros. inter quas quod videtur iugulum: vnde iugula dicta. *Vesperugo*, stella quæ vespere oritur, à quo etiam Opilius scribit vesperum. itaque dicitur, Alter vesper adest, quem dicunt Græci *Hesperon*. ¶ Næuius patrem suum optimum, appellat supremum. *Supremum* à superrimo dictum. itaque in duodecim tabuleis. *Solis occasus dici suprema tempestas esto*. Libri augurum pro tempore *Tempestatem* dicunt, id est, supremum augurij tempus. ¶ In Cornicula, Qui *regi latrocinatus* decem annos Demetrio. *Latrones* dicti à latere, qui circum latera habebant ferrum: quos postea à stipatione *Stipatores* appellarunt, & qui conducebantur mercede. Ea enim merces dicitur Græcè λάφυρον ἢ σύλημα. Ab eo veteres poetæ nonnunquam milites appellant *Latrones*, quod item vti milites cũ ferro, aut quòd latent ad insidias faciendas. ¶ Apud Næuium, Nisi egomet cassabundum ire ebrium. *Cassabundum*, à cadendo. Item, *Diabathra*, in pedibus habebat, & erat amictus epicroco. Vtrumque vocabulum Græcum. ¶ In Menæchmeis Plauti, Inter ancillas sedere iubeas, lanam *carere*. Idem est hoc verbum in Cosmotria Næuij. Carere à carendo, quòd eam tum purgant ac deducunt, vt careat spurcitia. Ex quo *Carminari* dicitur tum lana, cùm caret eo quod in ea est nequam. Est *lana quam* in Romulo *Naeuius appellat Oscam*, ab Osceis. In Persa, Iam pol ille hic aderit credo congerro meus. *Congerro* à gerra, & Græcum est, & in Latina crassis. In Menæchmeis, Idem istuc alieis adscriptiueis fieri ad legionem solet. *Adscriptiui* dicti, quòd olim adscribebantur inermes, qui succederent armateis militibus: id est, si quis eorum deperisset. In Trinummo, Nam illum tibi *ferentarium*. à ferendo, id est, inanem, ac sine fructu: aut quod Ferentarij equites his dicti, qui ea modò habebant arma quæ ferrẽtur, vt iaculũ, Huiuscemodi equites pictos vidi in Æsculapij æde vetere, & ferentarios adscriptos. In Friuolaria, Vbi rorarij estis? en sunt. vbi sunt accensi? ecce *Rorarij* dicti à rore: qui bellũ cõmittebant ante. ideo quòd ante rorat quàm pluit. *Accensos*, ministratores Cato esse scribit: potest id ab arbitrio: nam inde ad arbitrium eius, cuius minister. (Pacuuius deũ triporcora in Mercatore posuit.) ¶ Idem in Mercatore „Non tibi istuc magis diuidia est quàm mihi hodie fuit. hæc eadem in Corollaria Næuij. Diuidia à diuidendo dicta, quòd Diuisio distractio est doloris. Itaq. in Curculione ait, Sed quid tibi est? lienes necant, renes dolent, pulmones distrahuntur. In Phagone, Honos *synceratto* perit. Synceratũ est omne edulium antiquo vocabulo Græco. In Parasito pigro, Domum ire cœpi *tramite* dextra via. Trames à transuerso dictus. In Fugitiueis, Age, euge, specta, vide *vibices* quantas. Iam inspexi quid essent. Vibices, alij excitatum verberibus corpus. In Cistellaria, non quasi vt hæc sunt heic, *limaces* liuidæ. Limax, à limo, quòd ibi viuit. *Diobolares*, scænicula, miracula. Diobolares, à bineis oboleis: *Scenicula*, ab scæno nugario voguento. *Miracula*, à mireis, id est monstreis. à quo Actius ait, Personas distortas oribus deformeis, *miriones*. ¶ Ibidẽ, Scrantiæ, scrupedæ, stritabillæ, Tantalæ. Ab screando *Scrantia* si adsignificat. *Scrupedã* Aurelius scribit Auscaripedam. Iuuentius comicus dicebat à vermiculo piloso, qui solet esse in fronde cũ multeis pedibus. Valerius, à pede ac scrupea. Ex eo ab Actio positũ, Incuriosa itaque es Menalippe? Reiicis abs te religionẽ? scrupeã imponas. *Stritabillas*, à stritilando. *Stritare* ab eo qui sistit ægrè. In Astraba. *Actiosa* annonam è vili cõcinna vireis. Ideo in Sitelitergo idem ait, Mulieres vxorculauit: ego noui, scio actiosas. quas sic Claudius scribit actiosas demonstrari suspicatrices, ab agendo actiosas. Vt ab vna faciendo, *Factiosa*: sic ab vna agendo, Actiosæ dictæ. In Cestione, *Cerastibola*, vt de lũbo obscænabis. Cerastibola Opilius scribit circũ coxendices sunt nobis: id Græcũ est ab huius loci versura. In Neruolaria, *Scobinam* ego illam actutum adrasi. Scobinam, à scobe. lima enim materia fabrilis est. In Pœnulo, Vinceretis cerruum cursu, vel *grallatorem* gradu. Grallator à gradu magno dictus. In Truculento, Sine virtute argutũ ciuẽ mihi habeã pro *prafica*. Præfica, vt Aurelius scribit, mulier ab luctu, quæ eõduceretur, quæ ante domum mortui laudes eius caneret. Hoc factitatum Aristoteles scribit in libro qui inscribitur, Nomina Barbarica, quibus testimonium est quod fretũ est Næuij, Hæc quidẽ hercle opinor præfica est. nam mortuos cõlaudat. Claudius scribit, dicta, quæ præficeretur ancilleis, quemadmodũ lamentarentur, præfica est dicta. Vtrunque ostendit à præfatione Præficã dictã. ¶ Apud Ennium, Decem *coelites*, quos montibus summeis ripeis sedere. Ab oculo Cocles quasi ocles dictus, qui vnũ haberet oculum. quocirca in Curculione est, De coelitum prosapia te esse arbitror. nam hi sunt vnoculi.

4 ¶ Nvnc de tẽporibus dicã. Quod est apud Cassiũ, Nocte *intempesta* nostram deuenit domum. Intempesta nox dicta ab tempestate.

Tempestas ab tempore: *intempestiua nox*; quo tempore nil agitur. Quid noctis videtur in altissimo cæli clypeo temo superat stellas sublime cogens etiam atque etiam noctis iter. Hic multam noctem ostendere vult à temonis motu. Sed *temo* vnde & cur dicatur latet. Arbitror antiquos rusticos primùm notasse quædam in cælo signa, quæ præter alia erant insignia, atque ad aliquem vsum culturæ tempus designandum conuenire aduertebant. E queis signa sunt, quòd has septem stellas Græci, vt Homerus vocat ἅμαξαν, & propinquum eius signum, βοώτην; nostri eas septem stellas, boues, & triones, & prope eas axem. *Triones* enim, & boues appellantur à bubulceis etiam nunc, maxime cùm arant terram: è queis vt dicti valentes, *Glebarij*, qui facilè prosoindunt glebas: sic omnes qui terram arabant, à terra *Teriones*, vnde Triones, vt dicetur à detritu. *Temo* dictus à tenendo: is enim continet iugum, & plaustrũ appellatum, à parte totum, vt multa. Possunt *triones* dici septem, quòd ita sitæ stellæ vt terna trigona faciant. Aliquod lumen iubárve in cælo cernoi *Iubar* dicitur stella lucifer, quæ in summo habet diffusum lumen, vt leo in capite iubam. Huius ortus significat circiter esse extremam noctem. Itaque ait Pacuuius, Exorto iubare, noctis decurso itinere. Apud Plautum in Parasito Pigro, Inde hic bene potus primo crepusculo. *Crepusculum* dictum à Sabineis, & id dubium tempus, noctis an dici sit. Itaque in Condalio est, Tam crepusculo ferè vt ament lampadas accendere. Ideo dubiæ res Creperæ dictæ. In Trinummo, *Concubium* fit noctis prius, quàm ad postremum perueneris. Concubium à concubitu, dormiendi caussa dictũ. In Asinaria, Videbitur, factum volo at redito conticinio. *Conticinium* putò à conticescendo dictum, siue (vt Opilius scribit) ab eo quòd conticuerunt homines.

5 ¶ Nvnc de heis rebus quæ adsignificãt aliquod tempus, cùm dicuntur aut fiunt, dicam. ¶ Apud Actium, *Reciproca* tendẽs neruo equino concita tela. Reciproca est, cùm vnde quid profectum, redit eo: quod ab recipere *Reciprocare* fictũ: aut quod poscere *Precare* dictum. ¶ Apud Plautum. Vt *transuersus* nõ prouersus cedit, quasi cancer solet. Dicitur ab eo qui in id quod est versus. & ideo qui exit in vestibulum, quod est ante domum, *Prodire*, & *Procedere* dicitur. quod cùm leno non faceret, sed secundum parietem transuersus iret: dixit: Vt transuersus cedit, quasi cancer, nõ prouersus, vt homo. ¶ Apud Ennium, *Andromache* nomen qui indidit, rectè indidit. Item, Quapropter Parim pastores nunc Alexãdrum vocant. Imitari dum voluit Euripidem, & ponere etymon, est lapsus. Nam Euripides quòd Græca potuit, etyma sunt aperta. Illic ait ideo nomen additum Andromachæ quòd ἀνδρὶ μάχεται. hoc Ennij quis potest intelligere in versu significare; Andromachæ nomen qui indidit, rectè indidit? An Alexandrum ab eo appellatum in Græcia, qui Paris fuisset? A quo Herculem quoque cognominatum ἀλεξίκακον, ab eo quòd defensor esset hominum. ¶ Apud Actium, Iámque *auroram* rutilare procul cerno. Aurora dicitur ante solis ortũ, ab eo quòd ab igne solis cum aureo aer aurescit. Quod addit *Rutilare* est ab eodẽ colore. Aurei enim *Rutili*; & inde etiam mulieres valde rufæ *Rutilæ* dictæ. ¶ Apud Terentiũ, Scortatur, potat, olet vnguentum de meo. *Scortari*, est lupum meretriculam ducere: quæ dicta à pelle. Id enim non solùm antiqui dicebant Scortum, sed etiam nunc dicimus *Scortea* ex quæ ex corio & pellibus sunt facta. Inde aliquot sacreis ac sacelleis scriptum habemus, *Nequid scortenum adhibeatur*, ideo ne morticinum quid adsit. In Atellanis licet animaduertere rusticos dicere se adduxisse pro scorto pelliculam. ¶ Apud Actium, Multeis nomen vestrum *numénque* ciendo. Numen dicunt esse imperium dictum ab nutu, omnia sunt eius, cuius imperiũ maximum esse videatur. Itaq; in Ioue hoc, & Homerus, & aliquotiẽs Liuius. ¶ Apud Plautum, Si vnum *epityrum* edam apud illum esuriens insanè bene. Epityrum vocabulum est cibi, quo frequentius Sicilia quàm Italia vsa. Idem vehementer cùm vellet dicere, dicit *Insanè*: quod insani faciunt omnia vehementer. ¶ Apud Pacuuium, Flexanima tanquam *lymphata*. Dicitur à lympha Nympha: vt apud Græcos Thetis. Apud Ennium, Ea Thetis illimater. In Græcia commota mente, quos λυμφολήπτους appellant: ab eo Lymphatos dixerunt nostri. *Bacchus* Liber, cuius comites Bacchæ: & vinũ in Hispania Baccha. origo in heis omnibus Græca. ¶ Apud Pacuuium. *Halcyonis* ritu littus peruolgans furor. Hæc enim auis nunc Græcè dicitur ἀλκυών, à nostreis Halcedo: hæc hieme quòd pullos dicitur tranquillo mari facere, eos *dies Halcyonies* appellant. Quod est in versu, Halcyonis *ritu*, id est, eius instituto. vt cùm Haruspex præcipit, vt. *suo quisque ritu sacrificium faciat*: & nos dicimus duodecim viros Græco ritu sacra, non Romano, facere. Quod enim fit *rite*, id ratum ac rectum: ab eo Actius rectè perfectis sacreis vult accipi. ¶ Apud Ennium, Si voles aduortere animum, *comiter* mõstrabitur. Comiter, hilarè ac lubenter: cuius origo Græcè κῶμος: inde Latina *comissatio* dicta, & a Græceis (vt quidam dicunt) *Comœdia*. Apud Atilium: Cape, cæde Lyde, come, conde. *Cape*, vnde Accipe. sed hoc in proximo libro retractandum. ¶ Apud Pacuuium, Nulla res neque *cicurare*, neque mederi potis est, neque reficere. *Cicurare*, manuefacere. quod enim à ferο discretum,

tum,id dicitur *Cicur*: & ideo dictum, *Cicur ingenium* obtineo, manſuetum. à quo Veturij quoque nobiles cognominati *Cicurini*. Id natum à cico. *Cicum* dicebant membranam tenuem quæ eſt in malo Punico diſcrimen. à quo etiam Plautus dicit, Quod volet denſum cicum non interduo. ¶ Apud Næuium, Eccum venire video *ferme* iniuria. *Ferme* dicitur quod nunc ferè. vtrunque dictum à ferendo, quòd id quod fertur, eſt in motu, atque aduentat. ¶ Apud Plautum, *Euax inrgio* vxorem tandem abegi ab ianua. *Euax* verbum nihil ſignificat,ſed effutitium naturaliter eſt,vt apud Ennium, *Hebe* ipſe clypeus cecidit. Apud Næuium, *Eheu* mea puella ſpe quidem is ſuccenſit tibi. Apud Pompilium, *Heu* qua me cauſſa fortuna inieſta premis? Quod ait *Inrgio*, id eſt litibus. Itaque quib. s res erat in controuerſia, ea vocabatur *Lis*: ideo in actionibus videmus dici, *Quam rem fiue litem* dicere oportet. Ex quo licet videre *Iurgare* ab iure dictum: cùm quis iure litigaret. à quo *Obiurgat* is qui id facit iniuſte. ¶ Apud Lucretium, Atque aliquos ibi ab rebus *clepſere* foro. Qui clepſere dixit, vnde etiam alij *Clepere*: id eſt corripere: quorum origo à clam,vt fit dictum *clapere*,& ex E,A commutato,vt multa,eſt factum clepere. Poteſt & à Græco dictum, κλέπτειν. ¶ Apud Matium,Corpora Graiorum merebar *mandier* igni. Dictum *Mandier* à mandendo, vnde manducari. à quo in Atellaneis obſonium vocant *Manducum*. Apud Matium, *Obſceni* interpres, funeſtíque ominis auctor. *Obſcenum* dictum ab ſcæna. ea vt Græci. vt Actius ſcribit,ſcena. In pluribus verbeis A ante E alij ponunt,alij non. vt quod partim dicunt *Sceptrum*,partim dicunt *Sceptrum*: alij *Fenus*, alij *Fœnus*: ſic *Fœniſicia*, & *Feniſicia*. à quo ruſtici pappum *Maſum*, non *maſum*. A quo Lucilius ſcribit,Cæcilius ne ruſticus fiat. Quare turpe, id *obſcenum*: quòd niſi in ſcæna palam dici non debet. Poteſt vel ab eo quòd puereis turpicula res in collo quædam ſuſpenditur,ne quid obſit bonæ ſcæuæ cauſſa. inde *Scæuola* appellatus. Ea dicta ab ſcæua, id eſt ſiniſtra: quòd quæ ſiniſtra ſunt, bona auſpicia exiſtimantur. A quo dicuntur comitia, aliúdve quid ſit,dici aue ſiniſtra, quæ nunc eſt. id à Græco eſt,quòd hi ſiniſtram vocant *σκαιὰν*. quare quod dixi ſcæuum, bonum omen eſt: obſcænum verò, turpe. quod inde dicitur **obſcæne**, quod exotericum. ¶ Apud Plautum, Qua ego antehac te amaui: & mihi amicam eſſe *credi*. valet,conſtitui. Itaque heres, cùm conſtituit ſe heredem eſſe, dicitur *Cernere*, & cùm id fecit, creuiſſe. Apud eundem, Quo de ſinu *frequentem* operam dediſtis. valet aſſiduam. Itaque qui adeſt,*aſſiduus*: ferre quem quæ oportet, is *frequens*. opponi ſolet itaque. Illud quod eædem mulierculæ dicunt, Pol iſtoc quidem nos pretio *tanti eſt frequentare*: ita in prandio nos lepidè ac nitide accepiſti. Apparet dicere facile eſt,curare vt aſſimus, cùm tam bene nos accipias. ¶ Apud Ennium,Decretum eſt *foſſare* corpora teleis. hoc verbum Ennij,dictum à fodiendo: à quo *Foſſa*. Apud Ennium, Vocibus concidefac ſiet obrutus.

* *Deſunt quædam.* *

Muſſare dictum, quòd muti non amplius quàm *μῦ* dicunt. à quo idem dicit, Quod minimum eſt,neque vt aiunt, *μῦ* facere audet. ¶ Apud Pacuuium, Dij monerint meliora,atque amentiam *auerruncaſſint*. A vertendo *Auerruncare*: vt deus, qui iis rebus præeſt, *Auerruncus*. Itaque ab eo precari ſolent vt pericula auertat. ¶ In Aululatia, *Pipulo* te differam ante ædeis. id eſt conuicio, declinatum à pipatu pullorum. Multa ab animalium vocibus tranſlata in homines: partim quę ſunt aperta,partim obſcura. Perſpicua,vt Ennij, Animus cum pectore *latrat*. Plauti, *Gannit* odioſus omni totæ familiæ Cæcilij, Tantam rem *dibalare*, vt pro nihilo habuerit. Lucilij, Hæc inquam, *rudet* ex roſtreis, atque *hinnilitabat*. Eiuſdem, Quantum *hinnitum* atque equitatum. Hæc minus aperta: Porcij ab lupo, volutare *vlulantis*. Ennij à vitulo, Tibicina maximo labore *mugit*. Eiuſdem à boue, Clamore *bouantes*. Eiuſdem à leone, Pauſam fecere *fremendi*. Eiuſdem ab hædo, Clamor ad cælum voluendus per æthera *vagit*. Et à frendice, Frunde *frutimi* ſuauiter. M. Actius in Caſina à fringilla, Quid *fringutis*? quid iſtuc tam cupide cupis? ſues auoluerat. Ita trude neque in re, neque in iudicium Æſopi, nec theatrales. ¶ In Colace, *Nexum*. Manilius ſcribit, omne quod per libram & æs geritur, in quo ſint mancipi: Mucius Scæuola, quæ per æs & libram fiant, vt obligentur, præterquam quæ mancipio dentur. Hoc verius eſſe, ipſius verbum oſtendit, de quo quæritur. Nam idem quod obligatur per libram, neque ſuum fit, inde Nexum dictum. Liber, qui ſuas operas in ſeruitute pro pecunia, quam debeat, dum ſolueret, *Nexus* vocatur, vt ab ære *Oberatus*. Hoc C. Popilio rogante Sylla dictatore ſublatum ne fieret, & omneis qui bonam copiam iurarent, ne eſſent nexi, diſſoluti. ¶ In Caſina, Sine amet, ſine, quod lubet, id faciat: quando tibi nil domi *deliquium* eſt. Deliquium dictum ab eo quòd deliquatur: vt turbida quæ ſunt, deliquantur, vt liquida fiant. Aurelius ſcribit deliquium eſſe à liquido: Claudius, ab eliquato. Si quis alterutrum ſequi malit, habebit auctorem Cæcilium, Per lætitiam liquitur animus. Aliquando liquitur fictum.

6 ¶ Multa apud poëtas reliqua eſſe verba, quorum origines poſſunt dici, non dubito: vt apud Næuium in Eſiona. Enimuero *gladij lingula* à lingua. In Claſtidio, *Vitulantes*, à vitula. In Dolorcite, *Caperata fronte*, à caprę

fronte. In Demetrio, *Persibus* aperite. Itaque sub hoc glossema callide subscribunt. In Lampadione, *Protinam* à protinus continuitatem significans. In Agidone, *Candaces*, suauis: tametsi, à magistreis accepimus mansuetum. In Romulo, *Sponsus*, contra sponsum rogatus. In Stigmatia, *Prabia* à præbendo, vt sit tutum: quòd sint remedia in collo puereis. In Therimo, *Confictitant*, à conficto conuenire dictum. ¶ In Tarentilla Pacuuij, Ab luce *Inlustre*. In Tunicularia, *Exbolas quassant*, eiiciunt. à Græco verbo ἐκβολὰς dictum. In Bello Punico, Nec satis *reserrire*, ab serra dictum, id est aperire. Hinc etiam *Serae*, quibus remoteis fores panduntur.

7 ¶ Sed vereor ne plures sint futuri qui de hoc genere me quòd nimiũ multa scripserim, reprehendant: quàm quòd reliquerim quædã, accusent. ideo potius iam reprimendum quàm producendum puto esse volumen. Nemo reprehensus qui e segete ad spicilegium reliquit stipulam. Quare institueis sex libreis, quémadmodum rebus Latina nomina essent imposita ad vsum nostrum, è queis treis scripsi P. Septimio, qui mihi fuit quæstor: treis tibi, quorum hic est tertius: priores de disciplina originis verborum: posteriores de verborum originibus: in illeis qui ante sunt, in primo volumine est, quæ dicantur, cur etymologicè neque sit neque ea vtilis sit: in secundo, quæ sit, & cuiusmodi sit, & in illeis sit: in tertio, quæ forma etymologiæ. In secundeis tribus quos ad te misi, item generatim discreteis: primum, in quo sunt origines verborum locorum, & earum rerum quæ in locis esse solent: secundum, quibus vocabuleis tempora sint notata, & hæc res quæ in temporibus fiũt. Tertius hic, in quo à poëteis item sumpta vtilia, quæ dixi in duobus libreis soluta oratione. Quocirca, quoniam omnis operis de lingua Latina treis fieri partes: prima, quemadmodum vocabula imposita essent rebus: secunda, quemadmodum ea in casus declinantur; tertia, quemadmodum coniungerentur: prima parte perpetrata, vt secundam orditi possimus, huic libro faciam finem.

EPITOME LIBRI SEPTIMI.

Pro anomalia, dissimilitudine, ac consuetudine vulgari loquendi, aduersus Analogiam, similitudinem & formam certa ratione loquendi.

¶ Præfatio 1. ¶ Declinationum ex quibus anomalia descendit, vtilitas necessaria 2. ¶ Declinationum subiectum 3. ¶ Declinationes partibus orationis inesse 4. Nominibus 5. Casibus 6. Comparatiuis & superlatiuis 7. Verbis 8. ¶ Declinationum species 9. ¶ Pro anomalia aduersùs analogiam 10. Anomalia aperta, & breuis 11. Aeque significat ac analogia 12. Anomalia in vestitu 13. Aedificiis 14. Supellectile 15. Elegans 16. Necessaria 17.18.19. 20.21.22. Analogia nusquam est in nominibus 23. (Sine spectemus ipsarum vocum formas ac terminationes 24. Numero 25. Casus 26.) Articulis seu pronominibus 27. Pronominibus 28. Nominatiuis 29. (Sine deducta sint à vocabulo 30. Nemine 31. Verbo 32.) Compositis verbis 33. Casibus 34. (Propterea quod si esset Analogia omnes nominatiui & articuli haberent æqualiter totidem casus non alij plus, alij minus 35. Litera declinarentur 36. Nullus casus duobus modis efferretur 37. A similibus verbis & nominatiuis similiter declinatis, ijdem casus obliqui fierent 38.) Superlatiuis 39. Deminutiuis 40. Nominibus infinitis 41.

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA LIBER SEPTIMVS.

Vom oratio natura tripartita esset, vt superioribus libreis ostendi, cuius prima pars, quemadmodum vocabula rebus essent imposita: secunda, quo pacto de heis declinata in discrimina ierunt: tertia, vt ea inter se ratione coniuncta sententiam effecant: prima parte exposita, de secunda incipiam hinc. Vt propago omnis natura secunda: quod prius illud rectum, vnde ea sit declinata. Ita declinatur in verbeis rectum Homo: obliquum *Hominis*, quod declinatum à recto. De huiusce multiplici natura discriminum oræ sunt hæ: cur, & in quo, & quemadmodum in loquendo declinata sunt verba. De quibus duo prima duabus causseis percurram breuiter: quod & tum cùm de copia verborum scribam, erit retractandum: & quòd de tribus tertium quod est, habet suas permultas ac magnas parteis.

2 ¶ Declinatio inducta in sermones non solum Latinos, sed omnium hominũ, vtili & necessaria de causa. Nam si enim ita esset factũ, neque dicere tantum numerum verborũ possemus. infinitæ enim sunt naturæ, in quas ea declinantur: neque quæ didicissemus ex heis, quæ inter se rerum cognatio esset, pparet. At nunc ideo videmus, quod simile est, quod propagatum. *Legi*, vt declinatum est à lego: duo simul apparent quodammodo: eadem dici, & non eodem tempore factum. Vt si verbi gratia

ntia alterum horum diceretur Priamus, alum Hecuba: nullam vultatem adsignifica-, quæ apparet in Lego & legi, & in Priaas Priami. Vt in hominibus quædam sunt gnationes,& gentilitates: sic in verbeis. Vt im ab Aimilio homines orti *Aimily*, ac ntiles, sic ab Aimilij nomine declinatæ ces in gentilitate nominali. Ab eo enim iod est impositum recto casu Aimilius, or-, *Aimily*, *Aimilium*, *Aimilios*, *Aimilio-* 10 *m*: & sic reliqua, eiusdem quæ sunt stirpis; uo igitur omnino verborum principia, imositiorum & declinatorum: alterum, vt ns, alterum vt rium. Impósititia nomina Sc voluerunt quampauciſſima; quo citius discere possent: declinata quamplurima, uæ illoc opere facilius omnes, quibus opus lent, discerent. Ad illud genus quod prius, storia opus est. nisi descendendo enim, ater id non peruenit ad nos: ad reliquum 20 enus, quod posterius, ars: ad quam opus est auceis præceptcis,quæ sunt breuia. Quæ eam recte in vno vocabulo declinare didiceis:in infinito numero nominum vti possis. taque noueis nominibus adlateis in consuetudinem, sine dubitatione eorum declinatus tatim omnis dicit populus: etiam nouitij crui empti in magna familia, citò omnium conseruorum nomina recto casu accepto in eliquos obliquos declinant. Qui si nonnum- 30 quam offendunt, non est mirum: etenim illi qui primi nomina imposuerunt rebus forsitan in quibusdam sunt lapsi. Voluisse enim putant singularem res notare, vt ex iis in multitudine declinarentur, vt est ab Homine *Homines*, sic mares hberos voluisse notari, vt ex eis feminæ declinarẽtur: vt est à Terẽtio *Terentia*: sic in recto casu, quas imponerent voces, vt illinc essent futuræ quæ declinarentur: sed hæc in omnibus tenere nequisse, quòd & 40 na dicuntur *scopa*, & mas & femina *equa*: & recto & obliquo vocabulo *vis*. Cur hæc non tam sint in culpa, quàm putant plerique: soluere non difficile, sed nunc non necesse. non enim quod non potuerunt adsequi, sed quod voluerunt, ad hoc quod propositum refert. Quod nihilo minus declinari potest ab eo quod imposuerunt *scopa*, scopas: quã si imposuisset scopa, ab eo scopæ sic alia.

3 ¶ Caussam quare ab impositeis nominibus declinarint, ostendi. Sequitur, in queis voluerint declinare aut noluerint: genecatim ac summatim, item in formeis. *Duo* nim *genera verborum*: vnum *fecundum*, quod declinando multas ex se parit disparitis formas, vt est lego, legis, legam, sic alia: alterum genus *sterile*, quod ex se parit nihil. vt est etiam, vix, magis, cras, cur. Quarum rerum sus erat simplex, ibi etiã vocabuli declinatus. sic in qua domo vnus seruus, vni seruolo posit 60

nomẽ: in qua multi, pluribus. Igitur & in heis rebus, quorũ sunt nomina, & discrimina vocis plura propagines plures. In neis rebus quę copulæ sunt, at heis iunguntur verba, quòd non opus fuit declinari in plura, si rẽ singula sunt. Vno enim loro colligare possis vel hominem, vel equum, vel aliud quod, quicquid est quod cũ altero potest colligari. Sic quod dicimus in loquẽdo, Consul fuit Tullius & Antonius: eodem illo & omneis binos consules colligare possumus. Vel dicam amplius, omnia nomina, atqi ideo etiam omnia verba: (cùm fiunt tunc ex vna syllaba, illud & maneat vnũ.) Quare duce natura, si qui eimposita essẽt vocabula rebꝰ:

* *Multa desunt.* *

Ne ab omnibus heis declinatus putarent: quorum gentium declinationes oriuntur.

4 ¶ Partes orationis sunt duæ, si item vt Dion, in treis diuiserimus partes res quæ verbeis adsignificatur, vna quæ adsignificat casus: altera, quę tempora: tertia, quæ neutrũ. De heis Aristoteles duas partes orationis esse dicit: vocabula & verba: vt homo & equus, & legit & currit. Vtriusque generis & vocabuli & verbi, quædã priora. quædam posteriora. priora, vt homo scribit: posteriora, vt doctus & doctè. dicitur enim Homo doctus, & Scribit doctè. Hæc sequitur & locus & tẽpus: quòd neqi homo, neque scribit, potest sine loco & tempore effe: ita vt magis sit locus homini coniunctus, tẽpus scriptioni, cùm de heis nomen sit primũ. Prius enim nomen est quàm verbum tẽporale: & reliqua posterius quàm nomen & verbũ. Prima igitur nomina. Quare de eorum declinatione quàm de verborum ante dicam.

5 ¶ Nomina declinantur, aut in earum rerum discrimina quarum nomina sunt, vt à Terentius, *Terentij*: aut in eas res extrinsecus, quarum ea nomina non sunt: vt ab equo, *Equito*. In sua discrimina declinantur, aut propter ipsius rei naturam de quo dicuntur, aut propter illius qui dicit. Propter ipsius rei discrimina, aut à toto, aut à parte. A toto, vt ab homine *Homunculus*, à capite *Capitulum*: propter multitudinem, vt ab homine *Homines*: ab eo, quod alij dicunt Ceruices, & id Hortensibus in poemateis ceruix. Quæ à parte declinata, aut à corpore, vt à mamma *Mammosa* à manu *Manubiæ*: alia ab animo, vt à prudentia *Prudens*, ab ingenio *Ingeniosus*. hæc sine agitationibus: aut vbi motus maiores. Item ab animo, vt ab strenuitate & nobilitate, *Strenui* & *Nobiles*. Sic à pugnando, & currendo, *Pugiles* & *Cursores*. Vt aliæ declinationes ab animo, aliæ à corpore: sic aliæ quæ extra hominem: vt *Pecuniosi*, *Agrarij*, quòd foris pecunia & ager propter eorum, quam dicuntur.

6 ¶ Sunt declinati casus, vt is qui de altero diceret, distinguere posset cùm vocaret, cùm daret, cùm accusaret: sic alia quidem di-

Digitized by Google

ſcrimina, quæ nos & Græcos ad declinandum duxerunt. Sine controuerſia ſunt hi quinque. Quis vocetur, vt Hercules: Quemadmodum vocetur, vt Hercules: Quò vocetur, vt ad Herculem: Cui vocetur, vt Herculi: Cuius vocetur, vt Herculis.

7 PROPTER ea verba, quæ erant proinde ac cognominata, vt prudens, candidus ſtrenuus: quòd in heis præterea ſunt diſcrimina propter incrementum, quod maius vel minus in heis eſſe poteſt: adeſſit declinationum genus, vt à candido, *candidus*, *candidiſſimus*: ſic à longo, diuite, id genus aliis, vt ficret. Quæ in ea res quæ extrinſecus declinantur, ſunt ab equo *Equile*, ab ouibus *Ouile*: ſic alia. hæc contraria illeis quæ ſuprà dicta, vt à pecunia *Pecuniosus*, ab vrbe *Vrbanus*, ab atro *Atratus*. vt nonnúquam ab homine locus, ab eo loco homo: vt à Romulo Roma, à Roma, Romanus. Aliquot modeis declinata ea quæ foris. nam aliter qui à maioribus ſueis *Latonius* & *Priamides*: aliter quæ à facto, vt à prædando *Præda*, à merendo *Merces*. Sic alia ſunt quæ circumire non difficile: ſed genus iam videtur, & alia vrgent: omitto.

8 ¶ IN verborum genere, quæ tempora adſignificant, quòd ea erant tria, præteritum, præſens, futurum: declinatio facienda fuit triplex vt ſaluto, ſalutabam, ſalutabo. Cùm item perſonarum natura triplex eſſet, qui loqueretur, de quo, ad quem, hæc ab eodem verbo declinata, quæ in copia verborum explicabuntur.

9 ¶ QVONIAM dictũ de duabus declinationibus, cur & in qua ſit forma: tertium quod relinquitur, quemadmodum, nunc dicetur. *Declinationum genera* ſunt *duo*, Voluntarium, & Naturale: *voluntarium* eſt, quo, vt cuiuſque tulit voluntas, declinauit. Sic tres cum emerunt Epheſi ſingulos ſeruos: nonnunquam alius declinat nomen ab eo qui vendit: Artemidorus, atqúe Artemam appellat: alius aut ab regione, quòd ibi emit, ab Ionia, Ionam: aut ab vrbe Epheſo Epheſium: ſic alius ab aliqua alia re, vt viſum eſt. Contra *naturalem declinationem* dico, quòd non à ſingulorum oritur voluntate, ſed à communi conſenſu. Itaque omnes impoſueis nominibus, eorum item declinant caſus: atque eodem modo dicunt huius Artemidoti, & huius Ionæ, & huius Epheſij: ſic in aliis talibus. Cùm vtrumque nonnumquam accidat: & vt in voluntaria declinatione animaduertatur natura, & in naturali voluntas: quæ cuiuſmodi ſint, aperietur infra. Quòd vtraque declinatione alia ſiunt ſimilia, alia diſſimilia, de eo Graeci Latinique libros fecerunt multos: partim cùm alij putarent in loquendo ea verba ſequi oportere quæ à ſimilibus ſimiliter eſſent declinata, quas appellarunt ἀναλογίας: alij cùm id negligendum putarent, ac potius ſequendam συνήθειαν, diſſimilitudinémque quæ in conſuetudine eſt: quam etiam vocant ἀνωμαλίαν: cùm, vt ego arbitror, vtrumque ſit nobis ſequendum. quòd in declinatione voluntaria ſit ἀνωμαλία: in naturali magis analogia. De quibus vtriuſque generis declinationibus libros faciam bis ternos: prioreis trei de earum declinationum diſciplina: poſterioreis, ex eius diſciplinæ propaginibus. De prioribus primus erit hîc: quæ contra ſimilitudinem declinationum dicantur. Secundus quæ contra diſſimilitudinem. Tertius de ſimilitudinum forma. De quibus quæ experiero, ſinguleis tribus: tum de altereis totidem ſcribere ac diuidere incipimus.

10 ¶ INCIPIAM, quod huiuſce libri eſt, dicere contra eos qui ſimilitudinem ſequuntur: quæ eſt, vt in ætate puer ad ſenem, puella ad anum: in vrbeis, vt eſt ſcribo, ſcribam: dico, dicam. prius contra vniuerſam analogiam: tum de ſinguleis partibus à natura ſermonis incipiam.

11 ¶ OMNIS oratio cùm debeat dirigi ad vtilitatem: ad quam tum denique peruenit, ſi eſt *aperta* & *breuis*: quæ petimus, quòd obſcurus & longus orator eſt odio: & cùm efficiat *aperta*, vt intelligatur: *breuis*: vt citò intelligatur: & apertam conſuetudo, breuem temperantia loquentis: & vtrumque fieri poſſit ſine analogia. nihil ea opus eſt. Neque enim vtrum Herculi an Herculis clauam dici oporteat, ſi doceas analogia, cùm vtrumque ſit in conſuetudine, non negligendum, quòd æquè ſunt & breuia & aperta.

12 ¶ PRÆTEREA quod is vtilitatis cauſſa quæq. res ſit inuenta: ſi ex ea quis id ſit conſecutus, amplius eam ſcrutari non debet, cum ſit nimium otioſi. & cùm vtilitatis cauſſa verba ideo ſint impoſita rebus, *vt ea ſignificent*: ſi id conſequimur vna cõſuetudine, nihil prodeſt analogia.

13 ¶ ACCIDIT, quòd quæcumque vſus cauſſa ad vitam ſint adſumpta, in heis vtilitatem quærere, non ſimilitudinem. itaque *in veſtitu*, cùm diſſimilima ſit virilis toga tunicæ muliebri, ſtola pallio: tamen inæqualitatem hanc ſequimur nihilominus.

14 IN *ædificiis*, quod non videmus habere atrium *μείωσιν*, ſimilitudinem, & cubiculum ad æquale; cùm tamen propter vtilitatem in heis diſſimilitudines potius quàm ſimilitudines ſequamur. itaque & hiberna triclinia & æſtiua, non item valuata & fenеſtrata facimus.

15 QVARE cum in veſtitu ædificiis, ſic in *ſupellectile*, *cibo*, ceteris omnibus quæ vſu ad vitam ſunt adſumpta, dominetur inæqualitas: in ſermone quoque, qui eſt vſus cauſſa conſtitutus, ea non repudianda.

16 ¶ QVOD

16 ¶Qvod si quid duplicē putat esse summam, ad quas metas naturæ sit perueniendum in vsu, vtilitatis & *elegantiæ*: quòd non solùm vestiti esse volumus, vt vitemus frigus, sed etiam vt videamur vestiti esse honestè: non domum habere, vt simus in tecto & tuto solùm, quod necessitas construxerit, sed etiam vbi voluptas retineri possit: non solùm vasa ad victum habilia, sed & figura bella, atque ab artifice: quòd aliud homini, aliud humanitati satis est. Quoduis sitienti poculum homini idoneum; humanitati nisi bellum, parum, sed cùm discessum est ab vtilitate ad voluptatem, tamen in eo ex dissimilitudine plus voluptatis quàm ex similitudine sæpe capitur. quo nomine & gemina cōclauia dissimiliter pollent, & lectos non omneis pareis magnitudine ac figura faciunt. Quòd si esset analogia petenda in supellectile, omnes lectos haberemus domi ad vnam formam, & aut cum fulcro aut sine eo, nec tum ad tricliniarem gradum, non item ad cubicularem: neque potius delectaremur supellectile, distincta quæ esset ex ebore, aliisq; rebus disparibusque figureis, quàm grabateis analogeis, cùm ad similem formam plerunque eadem materia fiunt. Quare aut negandum nobis disparia esse iucunda: aut quoniam esse necesse est confiteri, dicendum, verborum dissimilitudinem, quę sit in consuetudine, non esse vitandam.

17 ¶Qvod si analogia nobis sequenda est: aut ea nobis obseruanda est quæ est in consuetudine: aut quæ non est. si ea quæ est, sequenda est: præcepteis nihil opus est: quòd cùm consuetudinem sequemur, ea nos sequetur. si, quæ non est in consuetudine, sequemur: vt quisque duo verba in quattuor formeis finxerunt similiter, quamuis hæc nollemus. tamen erunt sequēda: vt, Iupiter, Marspiter, quas si quis seruet analogias. pro insano sit reprehendendus. non ergo ea est sequenda.

18 ¶Qvod si oportet vt à similibus similiter omnia declinentur verba, sequitur vt ab heis similibus similia debeat fingi. quod non fit: nam & à similibus alia fiunt similia, alia dissimilia: & à dissimilibus partim similia, partim dissimilia. ¶A similibus similia, vt à bono ac malo, bonum, malum. ¶A similibus dissimilia, vt à lupus, lepus: lupo, lepori. ¶Contrà à dissimilibus dissimilia, vt Priamus Paris, Priamo Pari. ¶A dissimilibus similia, vt Iupiter Iouis, & Iouis Iouis. Eo etiam magis ἀναλογίαν dissimilia finguntur, sed etiam ab iisdem vocabuleis dissimilia: neque à dissimilibus similia, sed etiam eadem. Ab iisdem vocabuleis dissimilia fingi apparet, quòd cùm duæ sint Albæ, ab vna dicuntur *Albani*, ab altera *Albenses*: cùm trina fuerint Athenæ, ab vna dicti *Athenæi*, ab altera *Athenienses*, à tertia *Athenopolitæ*. Si ex diuersis verbeis multa facta, in declinādo inueniūntur eadem: vt cùm dico à luo, luam, & abluo, abluam. Omnia ferè nostra liberalia & muliebria multitudinis, cum recto casu fiunt dissimilia, cum dandei casu, similia, vt mares Terentij, feminæ Terentiæ: eadem in dandei, vireis Terentiis, & mulieribus Terentiis. Dissimilia, Plautus & Plautius: & communia, huius Plauti, & huius Plautij.

19 Denique si est analogia, quod in multeis verbeis est similitudo verborum: sequitur quod in pluribus est dissimilitudo: vt non sit in sermone sequenda analogia.

20 ¶Postremo, si est in oratione, aut in omnibus eius partibus est, aut in aliqua: & in omnibus non est: in aliqua esse parum est: vt album esse Æthiopem, non satis est quòd habet candidos dentes. non est ergo analogia.

21 ¶Cvm à similibus verbeis quę declinantur, similia fore pollicentur qui analogias esse dicunt, & cùm simile tum denique dicentes se ostendere ex verbo verbum, quod ex eodem sit genere, eadem figura transitum de casu in casum similiter ostendi possit. Qui hæc dicunt, vtrumque ignorant, & in quo loco similitudo debeat esse, & quemadmodum spectari soleat, simile sit nēne. quæ cùm ignorant, sequitur, vt cùm analogiam dicere non possint, sequi debeamus [*analogiam.*] Quarto enim, *verbum* vtrum dicant vocem quæ ex syllabeis est ficta, eam quam audimus, an quod eam significat quam intellegimus; an vtrumque. si vox voci esse debet similis, nihil refert, quod significet, mas an femina sit: & vtrum nomen, ac vocabulum sit. quod illi interesse dicunt. Sin illud quod significatur, debet esse simile, Diona & Theona, quos dicunt esse ipsi pene geminos, inueniuntur esse dissimiles: si alter erit puer, alter senex, aut vnus albus, alter Æthiops: item aliqua re alia dissimiles. Sin ex vtraque parte debeat verbum esse simile: non cito inuenietur quin in alterutra re claudicet. nec Perperna & Alphena erit simile: quod alterum nomen virum, alterum mulierē significat. Quare quoniam vbi similitudo esse debeat, neque vult ostendere: impudentes sunt qui dicunt esse analogias.

22 ¶Alterum illud, quod dixi, quemadmodum simile expectari oporteret, ignorare apparet ex eorum præcepto, quòd dicunt, cùm trāsierit è nominādei casibus in eos quos appellāt vocandei, tum denique posse dici rectos esse simileis aut dissimileis. esset enim, vt siquis Menæchmos geminos cùm videat, dicat se non posse iudicare dissimilēsne sint, nisi qui ex heis sint nati, considerarit: nūc discrepant inter se. nihil inquam quo magis minusve sit simile, quod conferas cum altero, ad iudicandum extrinsecus oportet sumi. Quare

cùm ignorent quemadmodum ſimilitudo debeat ſumi, de analogia dicere nō poſſunt. Hæc apertius dixiſſem, niſi breuius eo nunc mallem: quæ infra ſunt, planius vſurpanda. Quare quod ad vniuerſam verborum naturam attinet, hæc attigiſſe modò ſatis eſt.

23 ¶ Qvod ad parteis ſingulas orationis, deinceps dicam. quarum vis, quoniam ſunt diuiſiones plures, nunc ponam potiſſimum in quæ diuidi tur. *Oratio* ſecanda, vt natura, *in quatuor parteis: vnam*, quæ habet caſus: *alteram*, quæ habet tempora: & *tertiam*, quæ habet neutrum: & *quartam*, in qua eſt vtrumque. Has vocant quidam, appellãdei, dicendei, adminiculandei, iungendei. *Appellandei* dicitur, vt homo, & Neſtor: *dicendei*, vt ſcribo, & lego: *iungendei*, vt atq; *adminiculandei*, vt doctè, & commodè. *Appellandei partes* ſunt *quatuor*: è quibus dicta à quibuſdam *prouocabula*, quæ ſunt vt quiſque: *vocabula*, vt ſcutum, gladius: *nomina*, vt Romulus, Remus: *prænomina*, vt hic, hæc. Duo media dicuntur *nomina*: prima & extrema, *articuli*. Primum genus eſt *infinitum*: ſecundum, vt *infinitum*: tertium, vt *effinitum*: quartum, *finitum*. Hæc ſigillatim triplicia eſſe debent; quod ſexum, multitudinem, caſum. *Sexum*, vtrum virile, an muliebre, an neutrum ſit: vt doctus, docta, doctũ. *Multitudinem*, vnum, an plura ſignificet: vt hic, hi, hæ. *Caſum*, vtrum, recto ſit, vt Marcus an obliquo, vt Marco; an cõmuni, vt Iouis.

24 ¶ Hæc dicteis partibus, ſingulas proſpice, quo facilius nuſquã eſſe analogias, quas ſequi debeamus, videas. Nempe eſſe oportebat vocis formas ternas, vt in hoc, humanus, humana, humanum, ſed habent quædam binas, vt ceruus, cerua: quædam ſingulas, vt aper, & ſic multa. non ergo eſt in huiuſcemodi generibus analogia.

25 ¶ Et in multitudine, vt vnum ſignificat pater, plures partes: ſic omia debuerũt eſſe bina. Sed & ſingularia ſolùm ſunt multa, vt cicer, ſiſer (nemo enim dicit cicera, ſiſera) & multitudinis, vt ſalinæ. non enim ab heis ſingulari ſpecie dicitur ſalina, & balnea. Neque ab eo quod dicunt balneum, habet multitudinem conſuetudo. nam quòd eſt, vt prędium, balneum debuerunt eſſe plura, vt prædia, balnea: quod nõ eſt. non eſt ergo in heis quoque analogia.

26 ¶ Alia caſus habent, & rectos & obliquos: alia rectos ſolùm: alia modò obliquos. Habent vtroſque, vt Iuno, Iunonis: rectos modò, vt Iupiter, Marſpiter: obliquos ſolùm, vt Iouis, Iouem. non ergo in heis eſt analogia.

27 ¶ Nvnc videamus in illa quadripartita. Primùm ſi eſſet analogia, vt in heis tribus articuleis, vt eſt quis, quem, cuius: ſic diceretur, qux, quam, cuiun. Et vt eſt quis, cui, ſic diceretur qua, quanam eſt proportione ſimile. vt dea bonæ, quæ ſit: dea bona, quę eſt & vt eſt quem, quis: ſic quos, *ques*. Quare quod nunc dicitur, qui homines, dici oportuit ques.

28 ¶ Præterea, vt eſt ab is, ei, ſic ab ea, ex diceretur, quod nunc dicitur ei: & pronuntiaretur, vt in ieis, vireis, ſic eeis mulieribus. & vt eſt in rectеis, is, ea: debuit eſſe ibus, eeis: ſed id eſt in obliqueis ieis, nunc non modò in virili, ſicut in muliebri, dicitur eius: ſed etiam in neutreis articuleis, vt, eius viri, eius mulieris, eius pabuli: cùm diſcriminentur in rectеis caſibus, is, ea, id. De hoc genere parcius tetigi, quòd librarios hæc ſpinoſiora indulgẽtius laturos putaui.

29 ¶ De nominatiueis, quę accidunt proxime ad finitam naturam articulorum, atque appellantur vocabula, vt homo & equus: eorum declinationum genera ſunt quatuor. vnum, *nominandei*, vt ab equo, equile: alterum, *caſuale*, vt ab equo, equum: tertium, *engendei*, vt ab albo albius: quartum, *minuendei*, vt à ciſta ciſtula. Primum genus (vt dixi) id eſt, cum aliqua parte orationis declinata ſunt recto caſu vocabula: vt à balneeis balneator. hoc ferè triplices habet radices: quod & *à vocabulo* oritur, vt à venatore venabulum: & *à nomine*, vt à Tibure Tiburs: & *à verbo*, vt à currendo curſor. In nullo horum analogiam ſeruare videbis.

30 ¶ Primvm cùm dicatur, vt à boue & à ſue, Ouile & Suile, ſic à boue dicitur Bubile, non *bouile*. Et cùm ſimile ſit auis, & ouis: neque dicitur, vt ab aue Auiarium, ab oue ouile, ab aue *auile* non eſt, neque ab oue *ouiarium*. Et cùm debuerit eſſe, vt à cubatione Cubiculum, ſic à ſeſſione *ſedeculum* non eſt. Quoniam taberna, vbi venit vinum, à vino Vinaria, à creta Cretaria, ab vnguento Vnguentaria dicitur: ἀναλογίως ſi eſſent vocabula, vbi caro venit, *carnaria*: vbi pelles, *pellaria*: vbi calcei, *calcearia* dicerentur: non laniena, pelleſuina, ſuttrina. Et ſic, vt eſt ab vno Vni, à tribus Trini, à quatuor Quatrini, ſic à duobus *duini*, non Bini dicerentur. nec non vt quadrigæ, trigæ, ſic potius *duigæ* quàm Bigæ. Permulta huiuſce generis: quæ, quoniam admonitus perſpicere poteſt, omitto.

31 ¶ Vocabvla quæ *à nominibus* oriuntur, ſi à ſimilibus nominibus ſimilia eſſe debent dicemus, quoniam gemina ſunt, Parma, Alba, Roma, Parmenſes: aut quoniam ſimilis eſt Roma, Nola, Parma, dicemus, vt Romani, Nolani, ſic *Parmani*. & à Pergamo, ab Ilio ſimiliter, vt Pergamenus, ſic *Ilienus*. aut vt Ilius meas & Ilia femina, ſic *Pergamus*, & *Pergama*. Et quoniam ſimilia nomina ſunt Aſia, Lybia, dicemus vt Aſiaticos, ſic *Libyaticos* homines.

32 ¶ Qvæ vocabula dicuntur *à verbeis*, ſiunt, vt à ſcribendo Scriptor, à legendo Lec-

ton

ctor: hæc quoque,non ſeruare ſimilitudinem licet videre ex heis,cùm ſimiliter dicatur, vt ab amando Amator, à ſalutando Saluator, à cantando Cantator: & cùm dicatur: Laſſus ſum metendo, ferendo:ex heis vocabula non reddunt proportionem: quòd non ſit, vt Meſſor, *Ferter*. Multa ſunt item in hac ſpecie, in quibus potius cõſuetudinem ſequimur quàm rationem verborum. Præterea, cum ſint ab eadem origine verborum vocabula diſſimilia ſuperiorum,quòd ſimul habeant caſus & tempora,quæ vocantur participia: & multa ſint contraria, vt amor amo,feror fero: ab amo & huiuſmodi omnibus verbeis oriuntur præſens & futurum, vt amans & amaturus: & ab heis verbeis tertium, quod debet fingi præteriti, in lingua Latina reperiri, non poteſt. non ergo eſt analogia. Sic amabor, legor & huiuſmodi verbi, eſt vocabulum eius generis præteriti temporis, fit,vt amatus eram, ſum, ero:neque præſentis & futuri ab heis fit. non eſt ergo analogia: præſertim,cùm tantus numerus vocabulorum in eo genere interierit, quòd dicimus in heis verbeis, & in ieis verbeis quæ contraria non habent, loquor, venor: tamen dicimus loquens, venans: locuturus, venaturus.quod ſecundùm analogias non eſt. quoniam dicimus loquor & venor. Vnde illa quæ erant ſuperiora, minus ſeruãtur. quòd cum heis,quæ contraria verba habent,alia efficiunt terna, vt ea quæ dixi:alia, bina,vt ea quæ dicam,currens, ambulans:curſurus,ambulaturus. tertia enim præteriti non ſunt: vt *curſus ſum*, *ambulatus ſum*. Neque in heis quidem quæ ſæpius quid fieri oſtendunt, ſeruant analogiam: vt eſt à cantando cantiturus, ab amando *amitans* non eſt, & ſic multa. Vt in heis ſingularibus, ſic in multitudinis: ſicut enim cantitantes, *ſeditantes* non dicuntur.

33 ¶ QVONIAM eſt vocabulorum genus quod appellant *compoſitum*, & negant conferri id oportere cum ſimplicibus, de quibus adhuc dixi; de compoſiteis ſeparatim dicam. Cùm à tibiis & canendo tibicen dicitur, quærant, ſi analogias ſequi oporteat, cur non à cithara & pſalterio,& pandura,dicamus *citharicen*, & ſic alia.Si ab æde & tuendo Æditimus eſt,cur ab atrio & tuendo non *atritimus* ſit potius quàm Atrienſis? Si ab auibus capiendis Auceps dicatur, debuiſſe aiunt ex piſcibus capiendis *piſcireps*,vt aucupem,ſic *piſcicupem* dici,& vbi lauetur æs,*æraria*,non Æralauinas nominari,& vbi fodiatur argentum,Argentifodinas dici: neque vbi fodiatur ferrum, *Ferr fodinas*. Qui lapides cædunt,lapicidas:qui ligna,*lignicidas* nõ dici: neque vt auificem, ſic *argentificem*: non doctum dici indoctum, non falſum infalſum. Sic & ab hoc quoque fonte quæ proſluant, animaduertere eſt facile.

34 ¶ RELINQVITVR de caſibus,in quo Ariſtarchei ſuos intendunt neruos.

35 ¶ PRIMVM ſi in heis eſſet analogia, dicunt debuiſſe omneis nominatiuos & articulos habere totidem caſus: nunc alios habere vnum ſolum,vt litteras ſingulas omnes: alios treis,vt prædium, prædij, prædio:alios, quattuor,vt mel,mellis,melli,mellealios,quinque, vt quintus,quinti,quinto,quintum, quinte: alios,ſex,vt vnus,vnius,vni,vnum,vne,vno. Nõ eſſe ergo in caſibus analogias.

36 ¶ SECVNDO,quòd Crates dicebat, cur quæ ſingulos habent caſus, vt litteræ Græcæ, non dicantur alpha,alphatos? Si idem mihi reſpondebitur quod Cratet:,non eſſe vocabula noſtra,ſed penitus barbara: quæram cur idem noſtra nomina, & Perſarum & ceterorũ quos vocant barbaros,cum caſibus dicant. quare, ſi eſſet analogia, aut, vt Pœnicorum & Ægyptiorum vocabula, ſinguleis caſibus dicerentur:aut pluribus, vt Gallorum & ceterorum. Nam dicunt ab alaco *alacus*, & ſic alias. In quod ſcribent, dicent, quod Pœnicum ſit,ſinguleis caſibus: ideò eas litteras Græcas nominari: ſic Græci noſtra ſeneis caſibus non quineis dicere debebant. quod cùm non faciunt, non eſt analogia.

37 ¶ QVAE ſi eſſet, negant vllum caſum duobus modeis debuiſſe dici: quod ſit contra. Nam ſine reprehenſione vulgò alij dicunt in ſingulari, hac oui & aui: alij, hac oue & aue. In multitudinis, hæ puppeis, reſteis,& hæ puppes, reſtes. ¶ Item, quod in patrico caſu hoc genus diſpariliter dicatur ciuitatum,parentium:ciuitatum parentium: in accuſandei hos monteis, fonteis, hos montes, fontes.

38 ¶ ITEM cùm ſi ſit analogia,debent à ſimilibus verbeis ſimiliter declinateis ſimilia fieri & id non fieri oſtendi poſſit: deſpiciendam eſſe eam rationem. Atqui oſtenditur. nã quid poteſt ſimilius eſſe quàm mens, dens, gens? cùm horum caſus patricus,& accuſandei, in multitudine ſint diſpariles. nam à primo ſit gentium,& genteis, vtrobique vt ſit I: à ſecundo mentium, & mentes, vt in priore ſolo ſit I:à tertio & dentum, dentes, vt in neutro ſit I. ¶ Sic item, quoniam ſimile eſt recto caſu furus, lupus, lepus, rogant cur non dicant proportione item furo. lupo,*lepo*. Si reſpondent ſimilia non eſſe, quòd ea vocemus diſſimiliter,fure,lupe lepus:ſic enim reſpondere voluit Ariſtarchus Cratet:. nam cùm ſcripſiſſet ſimilia eſſe, Philomedes, Heraclides, Melicertes, dixit non eſſe ſimilia. in vocando enim eum E breui dici *Philomede*, cũ E longo *Heraclide*,& cũ E breui *Melicerte*. In hoc dicunt Ariſtarchum non intellexiſſe quod quæreretur,cùm ſic ſolueris. Sic enim, vt quidquid in obliqueis caſibus diſcrepant, dicere po-

Digitized by Google

tuit, propterea rectos casus non esse simileis: cùm quæratur duo inter se similia sint nécne, non debere extrinsecus adsumi. cur similia sunt. Item, si esset analogia, simul ter aues, oues, sues dicerent; item vt ouium, auium, sic *suium*. ¶Si analogia est, inquit, cur populus dicit dij Penates, dij Consentes? cùm sit, vt hic reus, ferus, deus: sic hi rei, feri, *dei*? ¶ Item quærunt, si sit analogia, cur appellant omnes ædem *deum Consentum*, & non *deorum Consentium*? Item cur dicatur *mille denarium*, non mille denariorum? est enim hoc vocabulum ea figura, vt Vatinius, Manlius, denarius. debet igitur dici, vt Vatiniorum, Manliorum, sic denariorum. & non equum publicum *mille assarium* esse, sed mille assariorum. ab vno enim assario multi assarij. ab eo assariorum. ¶ Item secundùm illorum rationem debemus secundeis syllabeis longeis dicere Hectorem, Nestorem. est enim vt quæstor, prætor, Nestor, Hector. Eb non debuit dici, quibus das, sed *quem* das. est enim vt eeis, heis, queis. At si est quibuscum, non ibus & *hibuscum* dicitur? Da *patri familias*, dicere non debuerunt, si analogias sequi vellent: quod est vt Atiniæ, Scatiniæ, familiæ: sic vna Atinia, Scatinia, familia. Item plures patres familias dicere non debuerunt, sed, vt Sisenna scribit, *patresfamiliarum*. Neque oportebat consuetudinem notare: alios dicere boum greges, alios *bouerum*: vt struũ, sic *Iouum*, & *Iouerum*: cùm esset vt Iouis, bouis, struis, Iouem, bouem, struem, Ioui, boui, strui. Nec cùm hæc conuenirent in obliqueis casibus, dubitare debuerunt in rectеis propinquioribus: nunc in consuetudine aliter dicere pro Iouis, Iuppiter: pro bouis & bus, bos: pro struis, strues.

39 ¶ Deinceps dicam de altero genere vocabulorum, in quo contentiones sunt: vt album, albus, albissimum. in quo eam analogiam non seruari apparet. nam cùm sit simile, falsum: caldum: & dicatur ab eis, falsius, falsissimum, *caldius*, *calissimum* debuit dici, quoniam simile est bonum, malum: ab heis *bonius* & *maiius*, *bonissimum*, & *malissimum*: nónne dicimus, bonum, melius, optimum? malum, peius, pessimum? In aliis verbeis nihil deest: vt dulcis, dulcior, dulcissimus. in aliis primum, vt peius, pessimum: in aliis medium, vt cæsius, cæsissimus: in aliis bina sunt quæ sint ab eadé voce declinata: & ea ita vt aliás desint secundum & tertium, vt in hoc, mane, *manius*, *manissime*: aliás, vt duo prima absint, vt optimum: aliás, vt primum & tertium desit, vt melius. ¶ Præterea si dicerent similiter declinari, cùm similia essent macer, sacer, tener: & macerrimus, sacerrimus, tenerrimus: non discreparent in heis, macrior, & magis sacer, & tenerior: neque alia trisyllaba fierent &, si in eis dominaretur similitudo, diceremus, vt candidissimus, candidissima, pauperrimus, pauperrima, vt candidus, candida, pauper, *pupera*, & vt dicimus doctus, docta, doctissimus, doctissima: sic diceremus, frugalissimus, frugalissima, *frugus* & *fruga*. Ea si proportione essent verba, vt vno vocabulo dicimus virum & mulierem sapientem, & diligentem, & sapientiorem, & diligentiorem: sic diceremus item cùm peruenieremus ad summum. quod facimus aliter: nam virum dicimus sapientissimum & diligentissimum. feminam, sapientissimam & diligentissimam. ¶ Quod ad vocabulorum huius generis exempla pertinet, multa sunt reliqua. sed eadem quæ dicta, ad iudicandum satis sùt, quòd analogia in collatione verborum sequi non debemus.

40 ¶ Magnitudinis vocabula cùm possint esse terna, vt cista, cistula, cistella: in medius non sunt: vt in heis, macer, macricolus, macellus niger, nigricolus, nigellus. Item minima in quibusdam non sunt, vt auis, auicula, auicella: caput, capitulum, capitellum. In hoc genere vocabulorum, quod multa desunt, dicendum est non esse in eo, sed potius sequendam consuetudinem quàm rationem. Quod ad vocabulorum genera quatuor pertinet, vt in hoc potius consuetudinem quàm analogiã dominari facile animaduerti possit, dictum est.

41 ¶ Sequitvr de nominibus, quę differunt à vocabuleis, ideò quòd sunt *infinita*, ac res communes designent vt vir, mulier: cùm nomina sint finita, ac significent res proprias vt Paris, Helena, e quibus sunt alia nomina à nominibus, vt Ilium, ab Ilo, & Ilia, ab Ilio: alia à vocabulo, vt ab albo, albius, & ab atro, atrius: in neutreis seruata est analogia. Nam & cùm sit à Romulo Roma, proportione non est, quod debuit esse Perperni filia, non Perpernæ. Perperna mulieris nomen esse debuit, & nata à Perperno: quod est, vt Arbernus, Perpernus: Arberna, Perperna. Quòd si Marcus Perperna virile est nomen, & analogia sequenda: Lucius Ælia, & Quinctus Mucia, virilia nomina esse debebunt. Item quæ habent ab Rhodo, Andro, Cyzico, Rhodius, Andrius, Cyzicenus: similiter Cyzicius ciuis diceretur vnusquisque. Nam vt ab Athenæis Athenæus dicitur rhetor nomine, etsi non sit Athenienſis: in hoc ipso analogia non est: quòd alij nomina habent ab oppideis, alij aut non habent, aut non, vt debent, habent. habent plerique libertini à municipio manumissi. in quo, vt societatum & fanorum serui, non seruarunt proportionem, & rationem, & Romanorum liberti debuerunt dici, vt à Fauentia Fauentius, à Reate Reatinus: sic à Roma Romanus, vt nominantur à libertinis orti publici serui, Romani, qui manumissi ante quàm sub magistratus nomina, qui eos libe-

berarunt, succedere cœperunt. hinc quoque illa nomina Lesas, Vfenas, Carinas, Męcenas: quę cum essent à loco, vt Vrbinas, & tamen Vrbinus, ab heis debuerunt dici, ad nostrorum nominum similitudinem.

* *Deest pagina.* *

EPITOME LIBRI OCTAVI.

Pro Analogia, similitudine ac ratione loquendi, aduersùs Anomaliam, dissimilitudinem, & nudam ac solam consuetudinem loquendi.

¶ *Præfatio* 1.

¶ *Pro vniuersa Analogia: seu causse vniuersales cur similitudo in oratione sit & obseruari debeat, & quem ad finem* 2. *Analogiam autem seu rationem in loquendo seruandã esse & ea constare indicio est, quòd qui eã reprehẽdunt, cum ratione nituntur eam reprehendere: qua in re satis demonstrãt rationem, vt in omni re, ita quoque in loquendo seruari oportere.* 3. *Spectari Analogiam in Triclimiis.* 4. *Membris humanis* 5. *Pictura* 6. *Re militari* 7. *Republica* 8. *Scholis* 9. *ad quam paulatim* 10. *& lectione poetarum, præsertim comicorum pedeundum est* 11. *ex eáque pranam consuetudinem loquendi corrigendam* 12. *ad Analogiam omnia reuocari in pictura* 13. *Vestimentu, ædificiis, suppellectili* 14. *Legibus* 15. *Vasis* 16. *Nominum impositione* 17. *Cælo* 18. *Mari* 19. *Terra* 20. *Aere* 21. *Brutis* 22. *Homine* 23. *Græcis* 24. *Omni oratione* 25. *Mundo* 26. *In voluntariis & naturalibus declinationibus* 27.

¶ *De Analogia speciales quæstiones* 28. *A voce non à significatione verbi sumendam esse similitudinem* 29. *Cur diuersæ nationis hominum vocabula plerũque sint eiusdem terminationis* 30. *Similitudines vocabulorum posse ostendi ex vocandi casibus* 31. *An similitudo sit in maiori parte orationis* 32. *An vt in suppellectile, ita in oratione dissimilitudinem sequi oporteat* 33. *Cur non vt persedit & persidit, dicimus percubuit & percubimit* 34. *Cur à Romulo, Roma dicta est potius quàm Romula* 35. *Cur literarum vocabula non declinantur* 36. *An sit verum quædam vocabula declinari quorum partes non declinentur* 37.

¶ *De Generibus & cur in quibusdam vocabulis, terna figura, generum ac terminationum* 38.

¶ *De numeris cur alia vocabula singularia solum, alia pluralia tantum habent, nec omnia plurale & singulare æqualiter habent* 39. *Cur non vt vitia & vnguenta dicimus, non dicimus aceta, gara, olea, plumba, argenta* 40. *Cur dicimus publica balineæ, non balinea* 41.

¶ *De casibus & cur omnes voces non habent rectos & obliquos casus* 42.

¶ *De comparatiuis & cur non omnium vna declinatio* 43.

¶ *De superlatiuis & cur non omnium vna declinatio* 44.

¶ *De Diminutiuis & cur non omnium vna declinatio* 45.

¶ *Responsio ad nonnulla quæ pro Anomalia dicta sunt, cur quædam nomina rectos casus habent, obliquos non habent* 46. *Cur dicatur hæc strues. hic Hercules, hic homo: non hæc strues, hic Hercules, hic homon* 47. *An in plurali recto dici possit Cupressus & Cupressei, ficus, ficei: Platanus, platanei* 48. *De Asse, Decusse, Tresse, Centussi, Dupondio, mille denariũm, Triumuirũm, Decemuirũm* 49. *Cur eadem vel res diuersæ nomen & verbum interdum significat* 50. *Cur cùm Sapphus & Sappho: Alcæus & Alcæa dicatur, non dicimus Sapphonis, Alcæonis, vt à Geryo Geryonis dicimus* 51. *Cur Melicertes facit in vocandi casu Melicerta: Philomedes facit Philomede. Cur in eodem vocandi casu lepus facit lepus: lupus facit lupe: Cur in genitiuo macer facit macri, socer facit soceri: Lepus facit lepores in plurali: Nemus facit nemora* 52.

¶ *Num Analogiam seruari oporteat in tempore* 53.54.55.56.57. *In personis* 58. *In generibus* 59. *In diuisionibus* 60. *&* 61. *(& cur Colo facit colui. Dolo facit dolui. Meo facit meas Neo facit Nes. Veho facit vehis* 62.) *In participiis* 63.

¶ *Quædam de Analogia* 64.

¶ *Conclusio* 65.

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA LIBER OCTAVVS.

* *Desunt quædam.* *

tam nesciũt docere quàm dicere quæ ignorant. in quo fuit Crates nobilis grammaticus, qui fretus Chrysippo homine acutissimo, qui reliquit sex libros περὶ τῆς ἀνωμαλίας: heis libreis contra analogiam atque Aristarchum est nixus: sed ita vt scripta indicant eius, vt nutritius videatur peruidisse voluntatem. quod & Chrysippus, de inæqualitate cùm scribit sermones, propositum habet ostendere similes res dissimilibus verbeis, & similibus dissimiles esse vocabuleis notatis. id quidem est verum: & cùm Aristarchus de æqualitate conscribit, & de verborum similitudine; quorundam inclinationes sequi iubet, quoad patiatur consuetudo. Sed hi qui in loquendo partim sequi iubent nos consuetudinem, partim rationem, non tam diserepant: quòd consuetudo & analogia coniunctiores sunt inter se quàm hi credunt. quòd est nata ex quadam consuetudine analogia: & ex hac consuetudo ex dissimilibus & similibus verbeis eorum, quod declinationibus constat. neque anomalia neque analogia est repudianda. nisi si non est homo ex anima, quòd est homo ex corpore & anima. Sed ea quæ dicam, quo facilius prouideri possint, prius de trineis copuleis differendum, nam confusim ex vtraque parte pleraque dicuntur, quorum alia ad aliam referri debent summam. Primùm *de copuleis naturæ* & sueis. hæc enim duo sunt quæ exigunt diuersa: quòd aliud est, dicere verborum analogias, aliud dicere vti oportere analogiis. Secundum *de copulcis multitudinis, ac finis*: vtrumque omnium verborum dicatur esse analogia, an vsus, an maioris partis. Tertium, *de copuleis personarum*, qui eis debent vti, quæ sunt plures. Alia enim populi vniuersi, alia singulorum: & de heis non eadem oratores & poetæ: quòd eorum non idem ius. Itaque populus vniuersus debet in omnibus verbeis vti analogia: &, si perperam est cõsuetus, corrigere se ipse; cùm orator non debeat in omnibus vti: quod sine offensione non potest facere, cùm poetæ transilire lineas impunè possint. Populus enim in sua potestate, singuli in illius. Itaque vt suam quisque consuetudinem, si mala est, corrigere debeat; sic populus suam. Ego populi consuetudinis non sum, vt dominus: at ille meæ est. Vt rationi obtemperare debet gubernator, gubernatori vnusquisque in naui; sic populus rationi, nos singuli populo. Quare ad quãcunque summam in dicendo referam, si animaduertes, intelliges vtrum dicatur analogia esse, an, vti oportet, redigere, dici id in populum aliter, ac inde omnibus dici in eum qui sit in populo.

2 ¶Nvnc iam primùm dicam pro vniuersa analogia, cur non modò videatur esse reprehendenda, sed etiam cur in vsu quodammodo sequenda. Secundò, de singuleis criminibus, quibus rebus possint quæ dicta sunt contra, solui. dicam ita vt generatim comprehendum & ea quæ in priori libro sunt dicta, & ea quæ possunt dici, atque illic prætermissa.

3 ¶Primvm quod aiunt, qui bene loqui velit, consuetudinem non rationem similitudinum sequi oportere: quòd alterum si neglegat, sine offensione facere non possit, alterum si sequatur, quòd sine reprehensione non sit futurum; errant: quòd qui in loquendo consuetudinem, qua oportet vti, sequitur, non sine ea ratione.

4 ¶Nam vocabula ac verba quæ declinamus, similiter ea in cõsuetudine esse videmus, & ad eam referimus: & si quid est erratum, nõ sine ea corrigimus. Nam vt qui *triclinium* constrarunt, si quem lectum de tribus vnum imparem posuerunt, aut de paribus nimium, aut parum produxerũt, vnà corrigimus, & ad consuetudinem communem, & ad aliorum triclinium analogias. Sic si quis in oratione in pronuntiãdo ita declinat verba vt dicat dĩspária, quod peccat, redigere debemus ad certorum similium verborum rationem.

5 ¶Cvm duo peccati genera sint declinationum, quod in cõsuetudinem perperam receptum est, alterum, quod nondum est, & perperam dicitur: vnum dant, non oportere dici quod sit in consuetudine: alterum non conceditur, quin ita dicatur, vt sit simile. cùm id faciat, ac si quis puerorum per delicias *pedes* malè ponere, atque imitari vacias cœperit, hos *corrigi oportere*, si concedant: contra si quis in consuetudine ambulandi iam factus sit vacia, aut compernis, si eum corrigi non concedant. non sequitur vt stultè faciant qui pueris in geniculeis alligent serperastra, vt eorum deprauata corrigant crura. cum culpãdus non sit medicus qui è longinqua mala consuetudine ægrum in meliorem traducit: quare reprehendendus sit, qui orationem minus valentem propter malam consuetudinem traducit in meliorem.

6. ¶Pictores, Apelles, Protogenes, sic alij artifices egregij non reprehendendi, quòd consuetudinem Myconis, Dioris, Arimnæ & aliorum

aliorum superiorum non sunt secuti: Aristophanes improbandus, qui potius in quibusdã veritatem quàm consuetudinem secutus?

7 ¶Quid si viri sapientissimi, & *in re militari* & in aliis rebus multeis contra veterem consuetudinem cùm essent vsi, laudati; despiciendi sunt qui potiorem dicunt oportere esse consuetudinem ratione?

8 ¶ An cùm quis perperam consueuerit quid facere *in ciuitate*, non modò non patiemur, sed etiam pœna adficiemus? item si quis perperam consueuerit dicere verbum, nõ corrigemus, cùm id fiat sine pœna?

9 ¶Et hi qui pueros *in ludum mittunt* vt discant quæ nesciunt verba, quemadmodum scribant: itidem barbaros, qui ignorabunt verba quemadmodum oportuit dici, nõ docebimus, vt sciant qua ratione conueniat dici.

10 ¶Sed vt nutrix pueros à lacte non subitò euellit à consuetudine, cùm à cibo pristino in meliorem traducit: sic in maioribus loquendo, à minus cõmodeis verbeis ad ea quæ sunt cum ratione, modice traducere oportet, cùm sint in consuetudine contra rationem alia verba, ita vt ea facile tolli possint: alia vt videantur esse fixa, quæ leuiter hærent ac sine offensione commutari possint. Si enim ad rationem corrigi oportet quæ non ad rationem sunt, ita vt in præsentia corrigere nequeas: quin ita dicas, his oportet, si possis, non vti. sic enim obsolescent, ac postea iam oblitterata facilius corrigi poterunt.

11 ¶Quas nouas verbi declinationes ratione introductas respuet forum, iis boni poetæ, maximè scenici, consuetudine subigere aureis populi debent, quod poetæ multũ possint in hoc propter eos quædam verba in declinatione melius, quædam deterius dicũtur. Cõsuetudo loquendi est in motu. itaque solet fieri ex meliore deterior, meliora verba perperam dicta apud antiquos aliquos, propter poetas non modò nunc dicuntur rectè, sed etiam quæ ratione dicta sunt tũ, nunc perperã dicuntur.

12 ¶ Quare qui ad consuetudinem nos vocant, si *ad rectam*, sequamur: in eo enim quoque est analogia, si ad eam inuitent quæ est deprauata nihilo magis sequemur. nisi cùm efficit necesse, sequar in cetereis rebus mala exẽpla, nam ea quoque, cùm aliqua vis vrget, inuiti sequimur.

13 ¶ Neque enim *Lysippus* artificũ priorum potius est vitiosa sequutus, quàm artem: sic populus facere debet, etiam singuli sine offensione quod fiat populi, qui amissa modò quærant, sed etiam quod indicium dent: iidem ex sermone si quid deperiit, non modò nihil impendunt vt requirant, sed etiam contra indices repugnant, ne restituatur verbum nouũ & ratione introductum, quominus vt recipiamus vitare non debemus.

14 ¶Nam ad vsum *in vestimentis, edificiis, supellectili*, nouitati non impedit vetus consuetudo. Quem enim amor adsuetudinis potius in panneis possessorem retinet, quàm ad noua vestimenta traducit?

15 ¶ Annon sæpe *veteres leges* abrogatæ noueis cedunt?

16 ¶ Nonne inusitateis formeis *vasorum* recentib. à Græcia adlatis obliteratæ antiquæ consuetudinis sinorum & capidarum species? Heis formeis vocabulorum contaminati vti nollent, quæ docuerit ratio ptopter consuetudinem veterem. ¶ Et tantum inter duos sensus interesse volunt, vt oculeis semper aliquas figuras supellectilis nouas conquirant, contrà aureis expertes velint esse?

17 ¶Quotus quisque iã *seruos* habet priscis nominibus quæ mulier suum instrumentum atque vasa auri, veteribus vocabuleis appellat? Inducteis non tam irascendum, quàm huiusce prauitatis patroneis. Si enim vsquequaque non esset analogia, tum sequebatur vt in verbeis quoque non esset: non cõm esset vsquequaque (vt est) non esse in verbeis.

18 ¶ Quæ enim est *pars mundi* quæ non innumerabiles habeat analogias? *Cælum*, an mare, an terra, an aer, & cætera quæ sunt in heis? nónne in cælo, vt ab æquinoctiali circulo ad solstitialem, & hinc ad septentrionalẽ diuisum? sic contra paribus partibus itẽ à bruma versũ contraria parte? non, quantũ polo superior, abest inferior ab eo quẽ ἀντιπαντὸς vocant astrologi, & is ad brumalẽ? nõ quẽadmodum quodque signum exortũ hoc anno, quotquotanneis eodẽ modo exoritur? Nũ aliter sola bruma venit ad æquinoctiũ? an contra cùm ad solstitiũ, venit ad æquinoctialẽ circulũ, & inde ad brumam? Nonne luna, vt à sole discedit ad aquilonẽ, & inde redit in eandẽ viam, sic inde fertur ad austrũ & regreditur inde? Sed quid plura de astreis, vbi difficilius reperitur quidsit, aut fiat in motibus dissimiliter?

19 ¶At *in mari*, credo, motus non habent dissimilitudines geminas, qui in viginti quatuor horeis lunaribus cottidie quater sẽ mutant? At cùm sex horeis æstus creuerunt, totidem decreuerunt rursum iidẽ. Item ab heis, an hanc analogiam ad diem seruant, ad mensem non item alios motus? Sic itẽ cùm habeãt alios inter se conuenientes, de quibus in libro, quem de æstuariis feci, scripsi.

20 ¶ Non *in terra* in sationibus seruata analogia? nec cuiusmodi in præterito tẽpore fructuũ genera reddidit, similia in præsenti reddat: & cuiusmodi à tritico iacto reddit segetes, sic ordeo fato proportione reddit pariteis? Nónne vt Europa habet flumina, lacus, monteis, campos sic habet Asia?

21 ¶Non *in volucribus* generatim seruatur analogia? non ex aquileis aquilæ, atque ex

turdeis; qui procreẽntur,turdi: sic ex reliqueis sui cuiusque generis?

22 ¶An aliter hoc fit quàm in aëre, in aqua? non hic conchæ inter se generatim innumerabili numero similes? non pisces? sanè muræna sit lupus, aut merula? Non bos ad bouem conlatus,similis? & qui ex heis progenerantur inter se vituli? etiam vbi dissimilis fetus, vt ex equa & asino mulus: tamen ibi analogia. quòd ex quocunque asino & equa nascitur item mulus, aut mula, vt ex equo & asina hinnuli.

23 ¶Non sic ex viro & muliere omni similis partus? quid pueri & puellæ? non horũ ita inter se non omnia similia membra, vt seperatim in suo vtroque genere similitudines sint pariles? Non homines omneis cùm sint ex anima & corpore, partes quoque horum proportione similes? Quid ergo cùm omnes animæ hominum sint diuisæ in octonas parteis, inter se non proportione similes? quinq; quibus sentimus:sexta,qua cogitamus: septima,qua progeneramus:octaua, qua voces mittimus? Igitur quoniam quæloquimur voce orationem,hanc quoque necesse est natura habere analogias,itaque habet, annon.

24 ¶Vides vt Græci habeant eam quadripartitam?vnam,in qua sit casus;alteram,in qua tempora:tertiam,in qua neutrum:quartam,in qua vtrunque:sic nos habere? Et quid verba nescis,vt apud illos sint alia finita, alia non: sic vtraque esse apud nos equidem non dubito. Qui animaduerterunt item in eam innumerabilem similitudinem numerum:vt trium temporum verba,vt trium personarum.

25 ¶Quis enim potest non animaduertisse in omni oratione esse, vt legebam, lego, legam:sic lego,legis,legit: cùm hæc eadem dicantur alias vt singula, alias vt plura significẽt? Quis est enim tam tardus qui illas quoque nõ animaduertit similitudines, quib. vtimur imperando, quibus in optando, quibus in interrogando, quibus in infecteis rebus, quibus in perfecteis,sic in aliis discriminibus?

26 ¶Quare qui negat esse rationem analogiæ: non videt naturam non solùm orationis,sed etiam mundi: qui autem vident & sequi negant oportere, pugnant contra naturã, non contra analogiam: & pugnant volselleis, non gladio:cùm pauca excepta verba ex pelago sermonis puri,minus trita efferant: cùm dicant propterea analogias non esse similiter vt si quis videritmutilum bouem,aut luscum hominem,claudicantem equum neget in cornibus boum,hominum & equorum,naturam similitudinis proportione conitare.

27 ¶Qui autem,cùm *duo genera* esse dicũt *analogiæ*,vnum *naturale*, quòd, vt ex lentibus nateis nascuntur lentes, sic ex lupineis lupinum: alterum *voluntarium*, vt in fabrica, cùm vident scænam, vt dexteriore parte sint ostia, sic esse in sinisteriore simili ratione facta: de heis duobus generibus *naturalem* esse analogiam:vt fit in motibus cæli: *voluntariam* verò esse,quòd vt cuique fabro libitum sit,possit facere partem scænæ: sic in hominum partibus esse analogias:quòd eas natura fecit:in verbeis non esse, quòd & homines ad suam quisque voluntatem fingunt. itaque de eisdem rebus alia verba habere Græcos, alia Syros, alia Latinos. Ego declinatus verborum & voluntarios & naturales esse putò.*voluntarios*, quibus homines vocabula imposuerint rebus quædam, vt à Romulo Roma,à Tibure Tiburtes:*naturales*,vt ab impositeis vocabuleis, quæ inclinantur in tempora aut in casus: vt ab Romulus, Romuli,Romulo,Romulum, & à Dico, dicebam,dixeram. Itaque in voluntariis declinationibus inconstantia est, in naturalibus constantia:quas vtrasque,quoniam id non debeãt negare esse in oratione quod in mundi partibus omnibus sit, & declinationes verborum innumerabiles,dicendum est esse in iis analogiam. Neque ideò statim ea in omnibus verbeis est sequenda. nam siqua perperam declinauit verba consuetudo,vt ea aliter atlerri non possint sine offensione multorum, hinc orationem verborum non prætermittendam ostendit loquendi ratio.

28 ¶Quod ad vniuersalem pertinet caussam,cur similitudo & sit in oratione & debeat obseruari,& quam ad finem quoque, satis dictum. ¶Quare,quod sequitur,*de partibus singulis deinceps expediemus*, ac singula crimina quæ dicunt in analogias, soluemus. In quo animaduerto, naturã *quadruplicem esse formam, ad quam in declinando accommodari debeant verba*: quòd debeat subesse res quæ designetur: & vt sit ea res in vsu: & vt vocis natura ea sit quæ significauit, vt declinari possit, & similitudo. Figura verbi, vt sit ea quæ ex se declinata genus prodere certum possunt. quo neque à terra *terrus* vt diceretur,postulandũ erit,quòd natura non subesset.vt in hoc alterũ maris, alterũ feminæ debeat esse. Sic neque propter vsum, vt Terentius significat vnũ,plures.Terẽtij, postulandũ est vt sic dicamus faba & fabæ, nõ enim in similibus vtrũque. neque vt dicimus Terẽtius Terentium,sic postulãdum vt inclinemus *A* & *B*:quòd non omnis vox natura habet declinatus.neque enim forma conlata quærendũ solùm quid habeat in figura simile, sed etiam nonnunquam in eo, quem habeat effectum. Sic enim lana Gallica & Appula videtur imperito similis propter speciem, cùm peritus Appulam emat pluris, quod in vsu firmior sit. Hæc nunc strictim dicta, apertiora fient infrà.incipiam hinc.

29 ¶Quod rogant ex qua parte oporteat simile esse verbũ, ab voce an à significatione: respon-

respondeamus à voce. sed tamen nonnumquã quærimus,genere similiane sint, quæ significentur;ac nomen virile cum virili conferimus, feminæ cum muliebri. non quòd id,quod significant voces,commoueat:sed quòd nonnũquam in re dissimilis figuræ,formas vocum :nedissimiles ponunt dispariles. vt calcei, muliebres sint an viriles, dicimus ad similitudinem figuræ:cùm tamen sciamus nonnunquam & muliebrem habere calceos viriles, & virum muliebreis. Sic dici virum Perpernam, & M.Læcam muliebri forma, &contrà: parietem, vt abietem, esse forma similem: cùm alterum vocabulum dicatur virile, alterum muliebre: & vtrunque natura neutrum. Sic itaque ea virilia dicimus, non quæ virum significant,sed quibus proponimus hic & hi. & sic muliebria, in quibus dicere possumus hæc & hæ.

30 ¶Qvarre nihil est quod dicunt Theona & Diona non esse similes: si alter est Æthiops,alter Gallus:si analogia rerum dissimilitudines adsumat & ad discernendum vocis verbeis figuras.

31 ¶Qvod dicunt,simile sit nécne,nomen nomini,imprudenter Aristarchum præcipere, oportere spectare non solùm ex recto, sed etiã ex eorum vocandi casu.esset enim ridiculum, si similes inter se parentes sint, de filio iudicare. Qui errant, quòd non ab obliqueis casibus sit,vt recti simili facie ostendantur: sed propter eos facilius prospici similitudo potest eorum, quam vim habeat.vt lucerna in tenebris adlata non facit,quæ ibi sunt posita, similia sint: sed vt videantur quæ sint quæve desint: Quid similius videtur quàm in heis est extrema littera,*crux,frux*? quas qui audit voces, auribus discernere potest nemo cùm easdem non esse similes ex aliis verbeis intelligamus. quòd cùm sint cruces,& fruges.& de heis extremeis syllabeis exemptum sit C ex altero: sic, vt ex C & S crux,ex G & S frux. quod item apparet cùm est demptum S. nam fit vnum, cruci,alterum, frugi.

32 ¶Qvod aiunt. cùm in maiore parte orationis non sit similitudo, non esse analogiã: dupliciter stultè dicunt, quòd & in maiore parte est,& in minore parte est:&, si in minore non sit,tamen sit in maiore. Nisi etiam nos calceos negabunt habere,quòd in maiore parte corporis calceos non habeamus.

33 ¶Qvod dicunt, nos sequi dissimilitudiné: itaque in vestitu,in supellectile delectari varietate:non paribus subuculeis vxoris: respondeo,si varietas est iucunda: magis varium esse,in quo alia sunt similia,alia non sunt. Itaque sic,vt abacum argento ornati videmus, vt alia paria sint,alia disparia:sic in oratione.Roant,si similitudo sit sequenda, cur malimus habere lectos alios ex ebore, alios ex testudine, sic item genere aliquo alio ad quæ dicono non dissimilitudines quoque sequi. sæpe itaque ex eadem supellectili licet videre. nam nemo facit triclinij lectos, nisi pareis & materia,& altitudine,& figura. Quis facit mappas triclinarias non similes inter se? quis pulvinos? quis denique cetera quæ vnius generis sint plura? ¶ Cum (inquit) vtilitatis caussa introducta sit oratio,sequendum non quæ habebit similitudinem, sed quæ vtilitatem. Ego quidem vtilitatis caussa orationem factam esse concedo,sed vt vestimenta quare vt hîc similitudines sequemur:vt virilis tunica sit virili similis, item toga togæ: sic mulierum stola stolæ,proportione, & pallium pallio simile: si cùm sint nomina vtilitatis causa, tamen virilia inter se similia: item muliebria inter se sequi debemus.

34 ¶Qvod aiunt, vt persedit, & perstitit, sic percubuit,& percubuit: quoniam non sit, non esse analogiam &in hoc errant:quòd duo posteriora ex prioribus declinata sunt: cùm analogia polliceatur ex duobus similibus similiter declinateis similia fore.

35 ¶Qvi dicunt, quòd sit à Romulo Roma,& non Romula: neque vt ab oue Ouilia, sic à boue Bouilia,esse analogias: errant,quod nemo pollicetur è vocabulo vocabulum declinari recto casu singulari in rectum singulare: sed ex duobus vocabuleis similibus casus similiter declinatos similes fieri.

36 ¶Qvod dicunt, quòd vocabula litterarum Latinarum non declinentur in casus, non esse analogias: hi ea quæ natura declinari non possunt, eorum declinatus requirunt. proinde vt non ea dicatur esse analogia,quæ à similibus verbeis similiter declinateis similia declinat. Quare non solum in vocabuleis litterarum non hæc requirenda analogia, sed ne in syllaba quidem vlla, quod dicimus hoc ab, huius ab:sic alia. Quòd si quis in hoc quoque velit dicere esse analogias rerum; tenere potest:vt enim dicũt ipsi alia nomina,quòd quinque habent figuras,habere quinque casus,alia quatuor, sic minus alia:dicere poterunt esse litteras ac syllabas in voce, quæ singulos habent casus.In rebus plurimeis, quemadmodũ inter se conferrent ea, quæ quaternos habebunt vocabuleis casus;item ea inter se quaternos:sic,quæ singulos habebunt, vt conferant inter se.dicentes vt sit hoc A,huius A.esse hoc E,huius E,huic E.

37 ¶Qvod dicunt,esse quędam verba quę habeant declinatus, vt caput:quorum pars reperiri quòd non possit, non esse analogias: respondendum sine dubio, si, quod est singulare verbum,id non habere analogias: minimum duo esse verba debent, in quibus sit similitudo. quare in hoc tollunt esse analogias:sed initio vocabulum recto casu apparet in

hoc, Quod dedit ira caput,nec dispendi facit hilum, Quod valet,neque dispēdij facit quidquam. Idem hoc obliquo apud Plautū. Video enim te nihili pendere præ Philolache omnes homines. Quod ex ne & hili: quare dictus est *Nihil*,qui non hili. habet casus tum cùm cōmutatur,de quo dicitur. De homine, dicimus enim, hic homo nihili est, & huius hominis nihili,& hunc hominem nihili. Si in illo commutaremus:diceremus, vt hoc linum,& limū, sic nihilum,non hic nihili, & huic lino & limo:sic nihilo, non huic nihili. Potest dici patricus casus, vt ei præponuntur pronomina plura:vt hic casus Terentij, hunc casum Terentij:hic miles legionis, huius militis legionis,hunc militem legionis.

38 ¶ Negant,cùm omneis natura sit aut mas,aut femina,aut neutrum : debuisse ex singuleis vocibus ternas figuras vocabulorū fieri, vt albus,alba,album: nunc fieri in multeis rebus binas,vt Metellus,Metella : nonnulla singula,vt tragœdia, comœdia. sic esse Marcum, Numeriumiat Marcam,& Numeriam non: dici coruum,turdum,non dici coruam turdam.cōtrà dici pantheram,merulam,,non dici pātherū,merulū.Nullius nostrum filium,x filiā non aptè discerni marè ac feminā:vt Terentium & Terentiam.contrà deorum liberos, & seruorū non itidem:vt Iouis filium & filiam, non Iouē & Iouam.item magnum numerum vocabulorum in hoc genere non seruare analogias. Ad hęc dicimus,omnis orationis,quamuis res natura subsit, tamen si ea in vsum non peruenerit,eo non peruenire verba:i deo equus dicitur & equa.in vsu enim horum discrimina:coruus & *corua* non. quòd sine vsu id,quod dissimilis natura.Itaque quædam aliter olim, & nunc:tū omnes mares & feminæ dicebantur columbę, quòd non erant in eo vsu domestico quo nūc. contra propter domesticos vsus quòd internouimus,appellatur mas,columbus : femina,columba. Nam cùm in tria genera transit,& idē est in vsu discriminare, totúmque denique appareat,vt est in doctus,docta, doctum. doctrina enim per hæc tria transire potest, & vsus docuit discriminare doctas res ab hominibus & in beis maretn ac feminam in mare,& femina, & neutro.Neque natura mas transit,neque femina,neque neutra : & ideo non dicitur *feminas,femina,feminum*:sic reliqua Itaque singularibus & secreteis vocabuleis appellati sunt:quare in quibus rebus non subest similis natura, aut vsus,in heis vocabuleis huiuscemodi ratio quæri non debet. Ergo dicitur,vt surdus vir, surda mulier,sic surdum theatrum : quod omnes tres ad auditum sunt comparatæ. Contrà nemo dicit cubiculum surdū, ad silentiū, non ad auditū. at si fenestram nō habet,dicitur cæcū,vt cæcus & cæca, quod omnia habēt lumē, habere debent mas ac femina. Habent inter se natura quandam societatem neutra cum heis, quòd sunt diuersa non inter se : quódque de heis perpauca sunt quę habeant quandā communitatem dei & serui nomina,quod non itē vt libera nostra transeunt, eadem ex caussa, quod ad vsum attinet, institui opus fuit de liberis,de reliqueis nihil attinuit : quòd in seruceis gentilitia natura non subest in vsu: in nostreis nominibus,qui sumus in Latio,& liberi, necessaria.Itaque ibi apparet analogia:ac dicitur Terentius vir,Terentia femina,Terentium genus:in prænominibus ideo non fit itē, quòd hæc instituta ad vsum singularia, quibus discernerentur nomina gentilitia : vt à numero Prima, Secunda, Tertia,Quarta. In viteis,vt Quintus, Sextus, Decimus. sic ab aliis rebus, cùm essent duo Terentij,aut plures,discernendei caussa,vt aliquid singulare haberent, notabant.forsitan ab eo qui mane natus diceretur, vt is *Manius* esset: qui luci, *Lucius*: qui post patris mortem, *Postumus*. E quibus,quæ cùm item accidissent femineis, proportione appellata. declarant prænomina mulierum antiqua,Mania,Lucia,Postuma. Videmus enim *Maniam*, matrem larum, & *Luciam* Volumniam,saliorum carminibus appellari. *Postumam* à multeis post patris mortem etiam nunc appellari. Quare quocunque progressa est natura, cum vsu vocabuli similis, proportione propagata est analogia. Cùm in quibus declinationibus voluntatis maris, & feminæ, & neutri,quæ voluntaria sunt, non debent similiter declinari : sed in quibus naturales sine declinatus,hi qui esse reperiuntur. Quocirca in tribus generibus nominum iniquè tollunt analogias.

39 ¶ Qvi autem eas reprehendunt quòd alia vocabula singularia sunt solùm, vt cicer: alia multitudinis solùm, vt scalæ: cùm debuerint esse omnia duplicia, vt equus equei : analogiæ fundamentum esse obliuiscuntur naturam. nam & vsu singulare est quod natura vnum significat, vt equus : aut quod coniuncta quodammodo ad vnum vsum,vt bigæ. itaque dicimus vna musa,sic dicimus vnæ bigæ.Multitudinis vocabula sunt, vnum, infinitum, vt musæ : alterum, finitum,vt duo,tres,quattuor. dicimus enim,vt hæ musæ,sic vnæ bigæ. & binæ.& trinæ bigæ:sic deinceps. Quare tā vnei & vnæ & vna quodammodo singularia sunt, quàm vnus,& vna,& vnum hoc modo mutat, quòd altera in singularibus altera in cōiūcteis rebus,& vt duo,tria,sunt multitudinis, sic bina,trina.Est tertium quoq. genus singulare,vt in multitudine,vter : in quo multarum dinis, vt vter, vtrei: vter poēta singularis, vtrei poētæ multitudinis est. Qui explicata natura,appareret non debere omnia vocabula multitudinis habere par singulare. omnes enim numeri à duobus sursum versus multitudinis sunt : neque eo-

que eorum quiſquam habere poteſt ſingulare compar. Iniuria igitur poſtulat, ſiqua ſint ſingularia, oportere habere multitudineis.

40 ¶ Item qui reprehendunt quòd non dicatur, vt vnguentum vnguenta, vinum vina: ſic acetum *aceta*, garum *gara*: faciunt imperitè, qui ibi deſiderant multitudinis vocabulum, quæ ſub menſuram ac pondera potius quàm ſub numerum ſuccedant. nam in plumbo, oleo, argento, cùm incrementum acceſſit dicimus, multum oleum, multum plumbum, argentum: non multa *olea*, *plumba*, *argenta*: cùm quæ ex hiſce fiãt, dicamus plumbea & argentea. aliud enim cùm ex argento: nam id tum cùm iam vas argenteum, aut pocillum, aut quid item: quòd pocilla argentea multa, non quòd argentum multum. ea natura, in quibus eſt menſura, non numerus, ſi genera in ſe habent plura, & in vſum venerunt, & genere multo. ſic vina, vnguenta dicta. aliud enim generis vinum, quod Chio, alius quod Lesbo. Sic ex regionibus, quæ ipſa dicuntur, nunc melius vnguenta, cui nunc genera aliquot. Si item diſcrimina magna eſſent olei & aceti; & ſic ceterarum rerum huiuſcemodi in vſu communi, dicerentur ſic olea vt vina. Quare in vtraque denique re, ſcindere conatur analogiam: & cùm in diſſimili vſu ſimilia vocabula quærunt: & cum item ea quæ metimur, atque ea quæ numeramus, dici putant oportere.

41 ¶ Item reprehendunt analogias, quòd dicantur multitudinis nomine *publica balinea* non *balinea*. contrà quòd priuati dicunt vnum balineum. quòd plura balinea dicant. Quibus reſponderi poteſt, non eſſe reprehendendum quòd ſcalæ, & aquæ calidæ, pleraque, quæ cùm multitudinis vocabuleis ſint appellata, neque eorum ſingularia in vſum venerint. Idémque, item contra primum balineum nouum, & Græcum introiit in vrbem, publicè ibi conſedit vbi bina eſſent coniuncta ædificia lauandi cauſſa: vnum vbi viri, alterum vbi mulieres lauarentur: ab eadem ratione domi ſuæ quiſque vbi lauatur, balineum, dixerit. & quòd non erant duo balinea, dicere non conſueuerunt: cùm hoc antiqui non balineum, ſed Lauatrinam appellare conſueuiſſent. Sed aquæ calidæ à loco, & quæ vbi ſcaterent, cùm vt colerentur, & veniſſent in vſum noſtreis, cùm aliæ ad alium morbum idoneæ eſſent. Hæ cùm plures eſſent, vt Puteoleis, & in Tuſceis, quibus vtebantur, multitudinis potius quàm ſingulari vocabulo appellarunt. Sic ſcalas, quòd à ſcandendo dicantur, & ſingulos gradus ſcanderent: magis erat quærendum ſi appellaſſent ſingulari vocabulo ſcalam, cùm origo nominatus oſtenderet contra.

42 ¶ Item reprehendunt de caſibus, quòd quidam nominatus habent rectos, quidam obliquos; quòd dicunt vtroſque in vocibus oportere. Quibus idem reſponderi poteſt: in quibus vſus & natura non ſubſit, ibi non eſſe analogiam, ſed ne in heis vocabuleis quæ declinantur, ſi tranſeunt è recto caſu in rectum caſum: quæ tamen ferè non diſcedunt à ratione iuſta cauſſa. vt hi qui gladiatores dicunt *Fauſtinios*. nam quod plerique dicuntur, vt treis extremas ſyllabas habeant eaſdem, Caſceliani, Aquiliani, Cæciliani: animaduertant vnde oriuntur nomina diſſimilia: Caſcelius, Cæcilius, Aquilius, Fauſtius: rectè dicerent *Fauſtianos* potius quàm Fauſtinios. ſic à Scipione quidam malè dicunt *Scipionios*. nam cõtra eſt *Scipionarios*. Sed, vt dixi, quòd ab huiuſcemodi cognominibus rarò declinantur cognomina, neque in vſum etiam perducta notant quædam.

43 ¶ Item dicunt, cùm ſit ſimile ſtultus, luſcus: & dicatur, ſtultus, ſtultior, ſtultiſſimus: non dici, luſcus, *luſcior*, luciſſimus, ſi in hoc genere multa. Ad quæ dico ideo fieri, quòd natura nemo luſco magis ſit luſcus: cùm ſtultior fieri videatur.

44 ¶ Quod rogant, cur non dicamus mane, *manius*, *maniſſime*: item de veſpertino tempore: verè magis & minus eſſe non poteſt ante & poſt poteſt. itaque prius eſt hora prima quàm ſecunda, non magis hora, ſed magis mane ſurgere tam dicitur qui primo mane ſurgit, quàm qui non prior. Vt enim dies non poteſt eſſe magis quàm mane: itaque ipſum hoc quod dicitur magis ſibi non conſtat: quòd magis mane ſignificat primum mane, magis veſpere, nouiſſimum veſper.

45 ¶ Item ab huiuſcemodi ſimilitudinibus analogia, quòd cùm ſit anus, casus ſimile: & ſit ab anu *Anicula*, *Anicella*, à cado duo reliqua. quòd non ſint propagata: ſic non dicatur à piſcina. *piſcinula*, *piſcinella*. ad huiuſcemodi vocabula analogias eſſe, vt dixi, vbi magnitudo animaduertenda ſit in vnoquoque gradu, & quæ ſit in vſu communi, vt eſt ciſta, *ciſtula*, *ciſtella*, & canis, *catulus*, *catellus*: quod in pecoris vſu non eſt. Itaque conſuetudo frequentius res in binas diuidit parteis, vt maius & minus: vt lectus, & *lectulus*, arca & *arcula*, ſic alia.

46 ¶ Quod dicunt, caſus alia non habere rectos, alia obliquos. & ideo nõ eſſe analogias, falſum eſt. Negãt habere rectos, vt in hoc frugis, frugem, itẽ roris, rorem: obliquos nõ habere, vt in hoc, Dieſpiter, Marſpiter. Ad hoc reſpõdeo, & priora habere nominãdei, & poſteriora obliquos. Nam & *frugi* rectus eſt natura *frux*: ac ſi ſecundum conſuetudinem dicimus, vt hæc auis, hæc ouis, ſic hæc frugis. Sic ſecundum naturam nominandei eſt caſus roris, ſecundum conſuetudinem ros: cùm vtrumque

conueniat ad analogiam; quòd & id quod in consuetudine non est, cuiusmodi debeat esse, apparet: & quod est in consuetudine nunc in recto casu, eadem est analogia ad pleraque, quæ ex multitudine cùm transeunt in singulare, difficulter efferuntur ore sic cùm transiretur ex eo quod dicebant hæ oues, vna non est dicta oues, sed additum I, ac factum ambiguum verbum nominandei an patrici sit casus vt ouis, & auis. Sic in obliqueis casibus cur negant esse *Marspitra*, *Diespitra*, non video: nisi quòd minus st tritum in consuetudine quàm Diespiter; quod in nihil argumentum est. nam tam casus, qui non tritus est, quàm qui est. Sed in casuum serie alia vocabula non habent nominandei, alia de obliqueis aliquem. Nihil enim video quo minus si ratio percellere poterat hoc crimen. Nam vt signa quæ non habent caput, aut aliquam aliam partem, nihilominus in reliqueis membreis eorum esse possunt analogiæ, sic in vocabuleis casuum. Possunt item fieri, ac reponi quod aberit, vbi patietur natura & consuetudo: quod nonnunquam apud poetas inuenimus factum. vt in hoc apud Næuium in Clastidio, Vna insepulta lætus in patriam reduxit.

47 ¶ ITEM reprehendunt quòd dicatur hæc strues, hic Hercules, hic homo: debuissent enim dici (si esset analogia) hic *Hercul*, hæc *strus*, hic *homon*. hæc ostendunt non analogiam non esse, sed obliquos casus non habere caput ex sua analogia. nam vt in Alexandri statua si imposueris caput Philippi, membra conueniunt ad rationem: sic & ad Alexandri membrorum simulacrum caput, quod respondeat, ita fit. Nam si quis tunicam in vsu ita consuit, vt altera plagula sit angusteis claueis, altera lateis: vtr q ie pars in suo genere caret analogia.

48 ¶ ITEM negant esse analogias, quòd alij dicunt cupressus, alij cupressei. item de ficeis, plataneis, & plerisque arboribus: de quibus alij extremum VS, alij EI faciunt. Id est falsum. nam debent dici hei & hæ ficei: quòd est vt nummei, ficei, vt nummorum, ficorum, si essent plures ficus, vt manus, diceremus vt manibus, sic ficibus: & vt manuum, sic ficuum. neque has ficos diceremus, sed ficus, vt non manos, sed manus. Sed neque consuetudo diceret singulareis obliquos casus huius fici, neque ab hac fico: vt non dicit huius mani, sed huius manus. & ab hac mano, sed manu.

49 ¶ ET illud putant esse causæ cur non sit analogia, quòd Lucilius scribit, Decuis, siue decussis est, qui errat: quòd Lucilius nō debuit dubitare, quod vtrūque: nam in ære vsq, ab asse ad centussis numerus æs adsignificat, & eius numeri finito casus omnes à dupondio sunt quod dicitur à multeis duobus modeis, hic dupondius, & hoc dupondium: vt hoc gladium, & hic gladius. à tressibus virilia multitudinis hei tresses & heis tressibus: cum sit singulare hoc tressis ab eo, sic deinceps ad centussis. Deinde numerus æs non significat. numeri qui æs non significant, vsque à quatuor ad centum, tripliceis habent formas; quòd dicuntur hei quattuor, hæ quattuor, hæc quattuor: cùm peruentum est ad mille, quartum adsumit singulare neutrum: quòd dicitur hoc mille denarium, à quo multitudinis sit millia denaria. Quare quom ad analogias quod pertineat, non est vt omnia similia dicantur. sed vt in suo quæque genere similiter declinentur: stultè quærunt cur æs & dupondius & tressis non dicantur proportione: cùm as sit simplex, dupondius fictus, quòd duo asses pendebat, tressis ex tribus æris, quòd sic pro assibus nonnunquam æs dicebant antiqui. à quo dicimus assem tenentes, *Hoc ab ære, eneáque libra*; & mille æris legasse. quare, quòd à tressis vsque ad centussis numeri eiusmodi sunt compositi: eiusmodi habent similitudinem: dupondius, quòd dissimilis est, vt debuit, dissimilem habet rationē: Sic as, quoniam simplex est ac principium, & vnum significat, & multitudidis habet suum infinitum. dicimus enim asses: quos cùm finimus, dicimus dupondius & tressis, & sic porro. Videtur mihi, quoniam finitum & infinitum habeat, similitudinem non habere, vtrunque item dici: eo magis quòd in ipseis vocabuleis vbi additur certus numerus, aliter atque in reliqueis dicitur. Na sic loquuntur, hoc mille denarium, non hoc mille denarij: &, hæc duo millia denariūm, non duo millia denarij. Si esset denarij in recto casu, atque infinitam multitudinem significaret, tunc in patrico denariorum dici oportebat. & non solùm in denariis, victoriateis, drachmeis, numineis, sed etiam in vireis idem seruari oportere, cùm dicimus iudicium fuisse triumuirum, decemuirum, nō triumuirorum, decemuirorum. Numeri antiqui habent analogias, quòd omnibus est vna nouenaria regula, duo actus, tres gradus, sex decuriæ; quæ omnia similiter inter se respondent. regulæ est numerus nouenarius, quod ab vno nouem cùm peruenimus, rursus redimus ad vnum, & hinc vnum & nongenta ab vna sunt natura nouenaria. sic ab octonaria & deorsum versus ad singularia perueniunt. Actus primus est ab vno ad nonagenta: secundus, à mille ad nonaginta millia: quod idem valebat vnum, & mille: vtruque singulari numero appellant. Nam vt dicitur hoc vnum hæc duo millia, & sic deinceps multitudineis: in duobus actibus reliqui omnes item numeri. Gradus singularis est in vtroque actu ab vno

Digitized by Google

ab vno ad nouem: denarius gradus ad decem ad nonaginta: centenarius ad nongenta. ita tribus gradibus sex decuriæ fiunt, tres milliariæ,& tres minores. antiqui heis numeris fuerunt contenti. Ad hos tertium & quartum actum à deciens minora imposuerunt vocabula, neque ratione: sed tamen non contra est eam de qua scribimus analogiam. Nam vt deciens cum dicatur, hoc deciens, vt hoc mille,huius mille,vt sit vtrunque sine casibus vocis, dicemus, vt hoc mille, huius mille, sic hoc deciens, huius deciens: nec eo minus in altero,quod est mille, præponemus hei mille, horum mille.

¶ QVONTAM in eo est nomen commune, quam vocant ὁμωνυμίαν obliqui casus, ab eodem capite vbi erat ὁμωνυμία, quo minus dissimiles fiant, analogia non prohibet. Itaque dicimus hic Argus, cùm hominem dicimus; cùm oppidum, Græcanice hoc Argos, Latine hei Arges,item faciemus. eadem vox nomen & verbum significabit,vt in casus & in tempora dispariter declinetur, vt faciamus à Meto, quod nomen est, Metonis, Metonem: quod verbum est,meto,metis, metam, metebam.

¶ REPREHENDVNT, cùm ab eadem voce plura sunt vocabula declinata, & sunt quas συωνυμίας appellant, vt Sappho, & Alcæus, & Alcæo, sic Geryon, & Geriones, & Geryonas: in hoc genere, quòd casus perperam permutant quidam: non reprehendunt analogiam, sed qui eis vtitur imperitè quod quisque caput pertenderit, sequi debet eius consequentias casus in declinando: ac non facere, cùm dixerit recto casu Alcæus in obliquis dicere Alcæoni & Alcæonem: quòd si initierit, & non secutus erit analogias.

¶ REPREHENDVNT Aristarchum, quòd hæc nomina *Melicertes* & *Philomedes* similia neget esse, quòd vocandi casus habet alter *Melicerta*, alter *Philomede*. Sic qui dicat,*lepus* & *lupus*, non esse simile, quòd alterius vocandi casus sit *lepe*, alterius,*lupe*. Sic *facer*,*macer*, quòd in transitu fiat ab altero trisyllabum *faceri*,ab altero bisyllabum *maceri*. De hoc etsi supra responsum est cùm dixi de lana, huic quoque amplius adiiciam: similia non solùm à facie dici,sed etiam ab aliqua coniuncta vi & potestate, quæ & oculis & auribus latere soleat; itaque sæpe gemina facie mala negamus esse similia,si sapore sunt alio. Sic equos eadem facie, nonnullos negamus esse similes in nationes ex progenitore dissimiles. Itaque in hominibus intendetis, si natione alter est melior,eminus plures. atque in hoisce omnibus similitudines non sumimus tantum à figura,sed etiam alunde,vt in equis aras, vt in heis eiusmodi faciant pullos: vt in pomeis, quo sint succo. si igitur idem sequitur in similitudine verborum, quis reprehendendus non est. quare dissimilitudinem discernendarum causa nonnunquam vt pronomen adsumitur, sic casum aliquem addimus, vt in heis nemus, lepus,hic lepus,hoc nemus. Itaque differunt, accidunt hei lepores, hæc nemora, sic aliud siquid adsumptum erit extrinsecus,quo similitudo penitus perspici possit. non enim erit remotum à natura. neque enim magnetes lapides duo inter se similes sint necne, perspicere possis, nisi minutum extrinsecus prope apposueris ferrum: quod simile lapides similiter ducunt,dissimiliter dissimiles. Quod ad nominationum analogiam pertinet, ita declinatum arbitror vt omnia quæ dicuntur contra, ad respondendum ab heis fumi fontibus possit.

¶ QVOD ad verborum rationem attinet, cùm partes sint quattuor,temporum personarum,generum,diuisionum: ex omni parte quoniam reprehendunt. ad singula respondebo.

¶ PRIMVM quod aiunt analogias non seruari *in temporibus*, cùm dicant,lego,legi, legam, & sic mille alia: nam quæ sunt vt legi, perfectum significare,duo reliqua,legam & lego,inchoatum: iniuria reprehendunt. Nam ex eodem genere & diuisione idem verbum, quod sumptum est,per tempora traduci potest: vt discebam,disco,discam: & eadem perfecti, sic,didiceram,didici,didicero: ex quo licet scire verborum rationem constare. Sed eos qui trium temporum verba pronuntiare velint, scienter id facere scire licet.

¶ ITEM illos qui reprehendunt,quòd dicimus,amor,amabor,amatus sum. non enim debuisse in vna serie vnum verbum esse duplex,cùm duo simplicia essent. Nec ex diuisione vniusmodi pæne verba discrepant inter se. nam infecta omnia simplicia similia sunt & perfecta duplicia inter se paria in omnib. verbeis: vt heic,amabar,amor, amabor,amatus ero. quare item male dicunt,ferio, feriam,percussi: quòd est ordo,feriam,ferio. ferebam: & item percussi,percutio,percutiam. sic deinceps in reliqueis temporibus reprehendenti responderi potest.

¶ SIMILITER etiam qui dicunt ex vtraque parte verba omnia commutare syllabas oportere,vt in heis pungo,pungam, pupugi: tundo,tundam,tutudi. Similia enim comerunt,verba infecta cum perfectis. Quod si infecta modò conferrent, omnia verbi principia incommutabilia viderentur: vt in heis, pungebam,pungo, pungam. Et contrà ex vtraque parte commutabilia si perfecta ponerent, vt pupugeram,pupugi,pupugero.

¶ ITEM male conferunt, fui, sum, ero quòd fui est perfectum: cuius series sibi, vt debet,in omnibus personeis & formeis constan

quod eſt,fueram,fui,fuero, de infecteis: ſum, quod nunc dicitur,d cebatur,eſum : & in omnibus perſoneis conſtabat , quòd dicebatur,eſum,es,eſt:eram,eras,erat:ero,eris,erit. ſic huiuſmodi cetera ſeruare analogiam videbis.

58 ¶Etiam hoc reprehendunt,quòd quędam verba neque perſonas habent ternas, neque tempora terna. Id imperitè reprehẽdunt, vt ſi quis reprehendat naturam quòd non vniuſmodi finxerit animaleis omneis. Si enim natura non omnes formæ verborum terna habeant tempora, ternas perſonas : non habent totidem verborum diuſiones : quare cùm imperamus naturæ , quòd infecta ſolum habet: cùm & præſenti & abſenti imperamus, fiunt terna,vt lege,legito,legat.perfectum enim imperat nemo.contrà quæ ſunt fatendei ,vt,lego, legis,legit,nouena fiunt verba infecti, nouena perfecti.

59 ¶ Qvocirca non ſi genus cum genere diſcrepat, ſed in ſuo quiſque genere ſi quid deeſt,requirendum : ad hæc addita ſi erũt ea quæ de nominatiueis ſupra ſunt dicta , facilius omnia ſoluentur. Nam vt illeic extremum caput rectos caſus , ſic heic in forma eſt perſona eius qui loquitur, & tempus præſens: vt ſcribo , lego quare vt illeic fit , ſic heic item acciderit in formula , vt aut caput non ſit , aut ex alieno genere ſint proportione eademque illeic dicimus. cur nihilominus ſeruetur analogia:item ſicut illeic caput ſuum habebit , & in obliqueis caſibus tranſitio erit in aliquam formulam,qua adſumpta,reliqua facilius poſſunt videri verba vnde ſint declinata. Fit enim vt rectus nonnunquam ſit ambiguus:vt in hoc verbo *Volo*,quòd id duo ſignificat: vnum à voluntate,alterum à volando. Itaque à Volo intellegimus & volare & velle.

60 ¶Qvidam reprehendunt quòd *Pluit* & *Luit* dicamus in præterito & præſenti tempore,cùm analogię ſui cuiuſque temporis verba debeant diſcriminare.Falluntur: nam eſt,ac putant, aliter : quòd in præteriteis V dicimus longum luit,pluit:in præſenti breue luit,pluit. Ideóque in venditionis lege fundi *vsta caſa* ita dicimus vt V producamus.

61 ¶ Item reprehendunt quidam quòd putant idem eſſe *ſacrifico* & *ſacrificor*,& *lauat*,& *Luater*.quod ſit annon, nihil commouet analogiam :dum ſacrificat , qui dicat,ſeruet ſacrificabo,& ſic per totam formam. nec dicat ſacrificandus , aut ſacrificatus ſum. hæc enim inter ſe non conueniunt. Apud Plautum cùm dicit,Piſceis ego credo, qui vſque dum viuunt. adlauant , diu minus lauari quàm hæc lauat Phroneſium. Adlauant lauari non conuenit: vt T ſit poſtremũ,ſed R, vt lauantur. analogia adlauari reddit , quod Plauti aut librarij mendum fuit.ſi eſt,non ideo analogia,ſed qui ſcripſit, eſt reprehendendus omnino & lauant & lauantur dicitur ſeparatim rectè in rebus certeis : quòd puerum nutrix lauat,puer à nutrice lauatur:nos in balineis &lauamus & lauamur. Sed conſuetudo alterutrum cùm ſatis haberet, in toto corpore potius vtimur *Lauamur*, in partibus,*Lauimur*.quòd dicimus lauo manus , ſic pedes,& cetera.Quare & in balineis non rectè dicunt *Laui*,laui manus rectè. ſed quoniam in balineis lauor.*Lauatus ſum*,ſequitur. vt contrà, quoniam eſt ſoleo,oportet dici *Solui* , vt Cato & Ennius ſcribunt.non, vt dicit volgus,*Solitus ſum*,debere dici.neque propter hæc, quòd hæc quoque diſcrepant in ſermone pauca , minus eſt analogia,vt ſupra dictum eſt.

62 ¶Item cur non ſit analogia , adferunt, quòd à ſimilibus ſimilia non declinãtur, vt ab *dolo*,& *colo*.ab altero enim dicitur *dolaui*, ab altero *colui*. In quibus adſumi ſolet aliquid, quo facilius reliqua dicantur , vt in Myrmecidis operibus minuteis ſolet fieri. Igitur in verbeis temporalibus quom ſimilitudo ſæpe ſit cõfuſa,vt diſcerni nequeat niſi trãſieris in aliã perſonam aut in tẽpus,quæ propoſita ſunt , noſſe, ſimilia intelleguntur , cùm tranſitũ eſt in aliã perſonam:quod alterum eſt,dolas,alterũ colis. Itaque in reliqua forma verborũ ſuam vterque ſequitur formã , vtrum in ſecunda forma verborum temporale habeat in extrema ſyllaba as,acſi diſcernendas diſſimilitudines intereſt: quocirca quare ibi potius index analogiæ, quàm in prima? quòd ibi abſtrula eſt diſſimilitudo,vt apparet in heis,*meo*,*neo*,*vebo*. ab heis enim diſſimilia fiunt tranſitu. quod ſic dicuntur,*meas*,*nes*,*vehis*:quorum vnumquodque ſuas conſeruat ſimilitudinis formas.

63 ¶Analogiam item de heis quæ appellantur participia,reprehendunt multa iniuria.Nam nõ debent duci terna à ſinguleis verbeis,amaturus,amans, amatus : quòd eſt ab amo,amans,& amaturus:ab amor,amatus,Illud analogia quod præſtare debet, in ſuo quidque genere habet caſus,vt amatus,amato,amati: & ſic in mulieribus,amata,amatę:item amaturus eiuſmodi habet declinationes. amans paulo aliter,quòd hoc genus omnia ſunt in ſuo genere ſimilia proportione. ſic virilia & muliebria ſunt eadem.

64 ¶De eo quod in priore libro extremũ eſt,ideo non eſt analogia : quòd qui de ea ſcripſerint,aut inter ſe non cõueniant aut in quibus conueniant,ea cũ conſuetudinis diſcrepãt verbeis vtcunque. Sic enim omneis repudiandum eſt arteis:quòd in medicina & in muſica & in aliis multeis diſcrepant ſcriptores. itẽ in quibus conueniunt, vt ſcripteis, ſic etiã re repudiant.nam quod ita dicitur , non ſit ars , ſed artifex reprehendendus, qui debet in ſcribendo non vidiſſe verũ : non ideo non poſſe ſcribi verum. qui dicit hoc monti, & hoc fonti, cùm alij dicant hoc monte & hoc fonte : ſic aliæ quæ

alia quæ duobus modeis dicuntur, cùm alterum ſit verum, alterum, falſum: non vter peccat, tollit analogias: ſed vter rectè dicit, confirmat: & quemadmodum is qui cùm peccat in heis verbeis, vbi duobus modeis dicuntur, non tollit rationem cùm ſequitur falſum: ſic etiam in heis quæ non duobus dicuntur, ſiquis aliter putat dici oportere atque oportet. Non ſcientiam tollit orationis, ſed ſuam inſcitiam nudat.

63 ¶ Qvibvs rebus ſolui arbitraremur poſſe quæ dicta ſunt priore libro contra analogiam, vt potui, breui percurri. Ex quibus ſi id confeciſſent, quod volunt, vt in lingua Latina eſſet anomalia: tamen nihil egiſſent: ideo quòd in omnibus partibus mundi vtraque natura inest: quòd alia inter ſe, alia ſunt ſicut in animalibus diſſimilia: vt equus, bos, ouis, homo, item alia in vnoquoque horum genere inter ſe ſimilia innumerabilia. Item in piſcibus, diſſimilis murænæ lupo, heis ſoleæ, hæ murenæ, & muſtellæ, ſic alliis. vt maior ille numerus ſit ſimilitudinum eraum quæ ſunt ſeparatim in muræneis, ſeparatim in aſelleis, ſic in generibus aliis. Quare cùm in inclinationibus verborum numerus ſit magnus à diſſimilibus verbeis ortus, quòd etiam vel maior eſt in quibus ſimilitudines reperiuntur, confitendum eſt eſſe analogias. Itémque cùm ea non multo minus quàm in omnibus verbeis patiatur vti conſuetudo communis: fatendum illud, quodammodo analogiam ſequi nos debere vniuerſos, ſingulos autem, præterquam in quibus verbeis offenſura ſit conſuetudo communis. quòd, vt dixi, aliud debet præſtare populus, aliud è populo ſinguli homines. Neque id mirum eſt, cùm ſinguli quoque non ſint eodem iure. nam liberius poteſt poeta quàm orator ſequi analogias. ¶ Quare, cum hic liber id quod pollicitus eſt demonſtraturum abſoluerit, faciam finem. proximo deinceps de declinatorum verborum forma ſcribam.

EPITOME LIBRI NONI.

De quatuor rebus quæ continentur declinationibus verborum. De ſimili ac diſſimili. 1. Quid ratio quam appellant λόγον. 2. Quid Proportio quod dicunt ἀνάλογον. 3. Quid conſuetudo & vſus. 4. In quibus non ſit ſeruanda Analogia. 5. In quibus ſit ſeruanda Analogia. 6.

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA LIBER NONVS.

IN VERBORVM declinationibus diſciplina loquēdi diſſimilitudinem an ſimilitudinē ſequi deberet multi quæruunt. Cùm ab heis ratio quæ a ſimilitudine oriretur, vocaretur *analogia*, reliqua pars appellaretur *anomalia*: de qua re primo libro, quæ dicerentur, cur diſſimilitudinem ducem habere oporteret, dixi. Secundo contra quæ dicerentur, cur potius ſimilitudinem conueniret præponi. quarum rerum quòd nec fundamenta, vt debuit, poſita ab vllo, neque ordo ac natura, vt res poſtulat, explicata, ipſe eius rei formam exponam. ¶ Dicam de quattuor rebus quæ continentur declinationibus verborum: quid ſit *ſimile* ac *diſſimile*, quid *ratio* quam appellant λόγον, quid *proportio*, quod dicunt ἀνάλογον, quid *conſuetudo*. quæ explicatæ declarabunt analogiam & anomaliam, vnde ſit, quid ſit, cuiuſmodi ſit.

2 ¶ De ſimilitudine & diſſimilitudine ideo primum dicendum, quòd ea res eſt fundamentum omnium declinationum, ac continet rationes verborū. ¶ *Simile* eſt, quod res pleraſque videtur habere eaſdem, quas illud cuiuſque ſimile. ¶ *Diſſimile* eſt quod videtur eſſe contrarium. huius minimum ex duobus conſtat omne ſimile, item diſſimile, quòd nihil poteſt eſſe ſimile quin alicuius ſit ſimile: item nihil dicitur diſſimile quin addatur quoius id ſit diſſimile. Sic dicitur ſimilis homo homini, equus equo: & diſſimilis homo equo: nam ſimilis eſt homo homini, ideo quòd eaſdem figuras membrorum habent quæ eos diuidunt ab reliquorum animalium ſpecie: in ipſeis hominibus ſimili de cauſſa vir viro ſimilior quam vir mulieri, quòd plures habent eaſdem partes: & ſic ſenior ſeni ſimilior quam puero. Eo porro ſimiliores ſunt qui facie quoque pæne eadem, habitu corporis ſimili. Itaq. qui plura habent eadem dicuntur ſimiliores: qui proximè accedunt ad id vt omnia habeant eadem, vocantur gemini, ſimilimi. ¶ Sunt qui treis naturas rerum putent eſſe, *ſimile*, *diſſimile*, *neutrum*, quod aliàs vocetur non ſimile, aliàs non diſſimile. Sed quamuis tria ſint, ſimile, diſſimile, neutrum, tamen poteſt diuidi

Digitized by Google

etiam in duas parteis: sic, quodcumque conferas, aut simile esse, aut non esse. *simile* esse & *dissimile*, si videatur esse, vt dixi: *neutram*, si in neutram partem præponderet: vt si duæ res quæ conferuntur, vicenas habent parteis, & in eis denas habeant easdem, denas alias ad similitudinem & dissimilitudinem æquè animaduertendas. hanc naturam plerique subiiciunt sub dissimilitudinis nomen. Quare quoniam sit vt potius de vocabulo quàm de re controuersia esse videatur: illud est potius aduertendum, cùm *simile* esse dicitur quid, cui parti simile dicatur esse. in hoc enim solet esse error, quòd potest fieri vt homo homini simile sit, & non sit, vt multas partes habeat similes; & ideo dici possit similes habere oculos, manus, pedes, sic alias res separatim, & vnà plures. Itaque, quod diligenter videndum est in verbis, quas parteis & quot modis oporteat vt similes dicantur, vt infrà apparebit: is locus maximè lubricus est. Quid enim similius potest videri in diligenti, quàm duo verba hæc, *fuu*, & *fuu*? quæ non sunt: quòd alterum significat fuere, alterum suem. Itaque similia esse vocibus ac syllabis confitemur, dissimilia esse partibus orationis videmus: quod alterum habet tempora, alterum casus. quæ duæ res vel maximè discernunt analogias. Item propinquiora genere inter se verba similem sæpe pariunt erroiem, vt in hoc, quòd *nemus* & *lepus* videntur esse simile, quod vtrumque habuerit eundem casum rectum: sed non est simile, quòd eis certæ similitudines, opus sunt, in quo est, vt in genere nominum sint eodem. quod in heis non est: nam in virili genere est lepus, & neutro nemus: dicitur enim hic lepus, & hoc nemus. Si eiusdem generis essent, vtrique præponeretur idem, ac diceretur aut hic lepus aut nemus, hic aut hoc lepus, & hoc nemus. quare, quę & cuiusmodi sunt genera similitudinũ ad hanc rem, perspiciendum ei qui declinationes verborum proportione sintne, quæret. Locum hunc, quod est difficilis, qui de heis rebus scripserunt, aut vitauerunt, aut inceperunt, neque adsequi potuerunt. itaque in eo dissensio, neque ea vnius modi, apparet. nam alij de omnibus vniuersis discriminibus posuerunt numerum: vt Dionysius Sidonius, qui scripsit eas esse septuagiuta vnum: alij, partes eius, quæ habent casus: cuius eadem hic cum dicat esse discrimina quadraginta septem, Aristoteles retulit in litteras quattuordecim, Nicostocles Parmenilius in litteras octo. sic alij pauciora, aut plura. quarum similitudinum si esset origo rectè capta, & inde orta ratio, minus erraret in declinationibus verborum. quarum ego *principia* prima *duorum generum* sola arbitror esse, *ad quæ similitudines exegi oportet*: è queis vnum positum *in verborum materia*, alterum vt *in materia figura*, quę ex declinatione sit. Nam debet esse vnum, vt verbum verbo, vnde declinetur, sit simile: alterum, vt è verbo in verbum declinatio, ad quam conferatur, eiusdem modi sit. aliàs enim à similibus verbeis similiter declinantur, vt ab herus ferus hero, fero: aliàs dissimiliter herus ferus, heri ferum. Cùm vtrumque & verbum verbo erit simile, & declinatio declinationi; tum denique dicam esse similem, ac duplicem & perfectam similitudinem habere, id quod postulat analogia. Sed ne astutius videar posuisse *duo genera* esse *similitudinum sola*, cùm vtriusque inferiores species sint plures: si de heis reticuero, vt mihi relinquam latebras, repetam ab origine, quæ similitudineis conferendeis verbeis & inclinandeis sequendæ aut vitandæ sunt. ¶ Prima diuisio in oratione, quòd *alia verba nusquam declinantur*, vt hæc, vix, mox: *alia declinantur*, vt à limo, limabo: à fero, ferebam: & cùm *nisi in heis verbeis quæ declinantur, non possit esse analogia*, qui dicit simile esse *mox* & *nox*, errat: quòd non est eiusdem generis vtrumque verbum, cum mox succedere debeat sub casuum ratione. mox neque debeat neque possit. ¶ Secunda diuisio est *de heis verbeis quæ declinari possunt*: quòd alia sunt à voluntate, alia à natura. *Voluntatem* appello, cum vnusquisque à nomine alio imponit nomen, vt Romulus, Roma. *Naturam* dico, cum vniuersi acceptum nomen ab eo qui imponit non requirimus quemadmodũ id velit declinari: sed ipsi declinamus, vt huius Romæ, hic Romam. De heis duabus partibus, *voluntaria declinatio refertur ad consuetudinem, naturalis ad rationem*. Quare proinde ac simile, conferri non oportet, ac dicere, vt sit a Roma Romanus, sic ex Capua dici oportere Capuanus. quod in consuetudine vehementer mutat: quòd declinantes imperitè rebus nomina imponunt, à quibus cùm accepit consuetudo, turbulenta necesse est dicere. itaque neque Aristarchus neque alij in analogiis defendendam eius susceperunt causam. Sed, vt dix, hoc genere declinatio in communi consuetudine verborum ægrotat & languescit: quòd oritur è populi multiplici imperio. itaque in hoc genere in loquendo magis anomalia quàm analogia. ¶ Tertia diuisio est, quæ verba declinat à natura. ea diuiditur in parteis quattuor. in vnam *primam*, videlicet, quæ habet casus, neque tempora habent: vt docilis, facilis: in *alteram*, quæ tempora habent, neque casus: vt docet: facit: in *tertiam*, quæ vtraque habet, vt docens, faciens: in *quartam*, quæ neutrum: vt doctè. Ex hac diuisione singuleis partibus tres reliquere dissimiles. Quare nisi in sua parte inter se collata erũt verba, si nõ conueniunt, nõ erit ita simile vt debeat facere idem.

¶ In

¶ In articuleis vix adumbrata eſt analogia & magis vocum quàm rerum : in nominibus magis expreſſa : ac plus etiam in vocibus ac ſimilitudinibus, quàm in rebus, ſuam obtinet rationem. Etiam illud accedit, in articuleis, habere analogias, oſtendere ſit difficile, quòd ſingula ſint verba: heic contra facile, quòd magna ſit copia ſimilium nominum. Quare non tam hàc partem ab illa diuidendũ, quàm illud videndum, vt ſatis ſit verecundi, etiam illam in eandem harenam vocare pugnatum. ¶ Vt in articuleis duæ partes, finitæ & infinitæ: ſic in vocabuleis duæ, vocabulum & nomen: non enim idem, oppidum, & Roma: cùm oppidum, ſit *vocabulum*, Roma *nomen*. quorum diſcrimen in heis reddendeis rationibus alij diſcernunt, alij non: nos ſicubi opus fuerit, quid ſit, & cur, adſcribimus vniuſcuiuſque partes. quoniam ſpecies plures, de ſingulis dicam. Prima pars caſualis diuiditur in parteis duas, in *nominatiuum* ſcilicet: quod finitum & infinitum eſt, vt hic & quis de heis generibus duobus vtrum ſumpſeris, cum reliquo non conferendum, quòd inter ſe diſſimiles habeant analogias nominatus.

¶ Vt ſimilis ſit nominatus, habere debet vt ſit eodem genere, ſpecie eadem, ſic caſu, exitu. *Genere*, vt, ſi nomen eſt, quod conferas ſit nomen. *Specie ſimile*, vt non ſolum ſed vtrunque ſit virile. *Caſu ſimile*, vt ſi alterum ſit dandei, item alterum ſit dandei, quocum conferas. *Exitu*, vt quas vnum habeat extremas litteras, eaſdem alterum habeat. ¶ Ad hunc quadruplicem fontem ordines diriguntur bini: vni, tranſuerſi; alteri, directi: vt in tabula ſolet in qua latrunculeis ludunt. *Tranſuerſi* ſunt qui à recto caſu obliqui declinantur, vt albus, albi, albo: *directi* ſunt, qui à recto caſu in rectos declinantur, vt albus, alba, album: vtrique ſunt partibus ſeneis. Tranſuerſorum ordinum partes appellantur *caſus*: directorum, *genera*: vtriſque inter ſe implic. teis, *forma*. Dicam prius de trãſuerſeis. ¶ Caſuum vocabula alius alio modo appellauit. nos dicemus, qui nominandei cauſſa dicitur, *nominandei*, vel *nominatiuum*.

* *Deſunt pagina* *

& ſcopæ dicitur vna ſcopa. aliter enim natura, quòd priora ſimplicibus, poſteriora coniunctis rebus vocabula ponuntur. ſic bigæ, ſic quadrigæ, à coniunctu dictæ. itaque non dicitur, vt hæc vna, lata, & alba: ſic vna biga, ſed vnæ bigæ: neque vt dicitur, vt hæ duæ, latæ, albæ, ſic hæ duæ bigæ, & quadrigæ. Item *figura verbi* qualis ſit refert, quòd in figura vocis aliàs commutatio ſit in vno verbo in medio: vt curſo, curſito: aliàs in extremo, vt doceo, docui: aliàs cõmunis, vt lego, legi. Refert igitur, ex quibus litteris quodq; verbum conſtet, maxime extrema, quòd ea in plereiſque commutantur. quare in heis quoque partibus ſimilitudines ab aliis malè, ab aliis bene. quod ſolent ſumi in caſibus conferendeis, rectè an perperam videndum. ſed vbicunque commouentur litterę, non ſolùm hæ ſunt animaduertendæ, ſed etiam quæ proximæ ſunt, neque mouentur. hæc enim vicinitas aliquantum poteſt in verborum declinationibus. In queis figureis non ea ſimilia dicemus quæ ſimileis res ſignificant: ſed quæ ea forma ſint vt eiuſmodi res ſimilia ex inſtituto ſignificare plerunque ſoleant. vt tunicam virilem & muliebrem, dicimus nõ eam quam habet vir aut mulier, ſed quam habere ex inſtituto debet. poteſt enim muliebrem vir, virilem mulier habere (vt in ſcæna ab actoribus haberi videmus) ſed eam dicimus muliebrem, quæ de eo genere eſt, quo induti mulieres, vt vtrentur, eſt inſtitutum. vt actor ſtolam muliebrem, ſic Perperna, & Cęcina, & Purpurina figura muliebria dicuntur habere nomina, non mulierum. ¶ *Flexura* quoque *ſimilitudo* videnda, ideo quòd alia verba quam vim habeant ex heis verbeis vnde declinantur, appareat, vt quemadmodum oporteat, vt à prætor, conſul; prætori, conſuli. Alia ex tranſitu intelliguntur, vt, ſocer, macer: quòd alterum ſit ſocerum, alterum macrum: quorum vtrũque in reliqueis à tranſitu ſuam viam ſequitur & in ſingularibus, & in multitudinis declinationibus. hoc fit ideo quòd naturarum genera ſunt duo. quæ inter ſe conferri poſſunt. vnum, quod per ſe videri poteſt, vt homo & equus: alterum ſine adſumpta aliqua re extrinſecus perſpici non poſſit, vt Eques, & Equito. vtrunque enim dicitur ab equo: quare hominem homini ſimilem eſſe, aut non eſſe, ſi contuleris ex heis ipſeis homini animaduerſeis ſcies. Ac duo inter ſe ſimilitérne ſint longiores quàm ſint eorum fratres, dicere non poſſis, ſi illeis breuiores, cum quibus conferuntur, quàm longi ſint ignorentur. ſic latiorum atque altiorum. item cetera eiuſdem generis, ſine adſumpto extrinſecus aliquo perſpici ſimilitudines non poſſunt. Sic igitur quidam caſus, quòd ex hoc genere ſunt, non facilè eſt dicere ſimiles eſſe, ſi eorum ſingulorum ſolùm animaduertas voces: niſi adſumpſeris alterum, quo flectitur in tranſeundo vox. ¶ Quod ad nominatuum ſimilitudines animaduertendas arbitratus ſum ſatis eſſe augere, hæc ſunt. ¶ Relinquitur de articuleis. in quibus quædam eadem, quædam alia. De quinque enim generibus duo prima habent eadem, quòd ſunt & virilia & muliebria, & neutra; & quòd alia ſunt, vt ſignificent vnũ, alia vt plura; & de caſibus, quos habent quinos. nã vocãdei voce notatus nõ eſt. Proprium illud habent, quòd *partim* ſint *finita*, vt hic & hæc; partim *infinita*, vt quis & quæ; quorum

Digitized by Google

quòd adumbrata & tenuis analogia: in hoc libro plura dicere nō neceſſe eſt. ¶ Secundū genus, quæ verba tēpora habent, neq; caſus, ſed habent perſonas, eorū declinatuū ſpecies ſunt ſex. Vna, quæ dicitur *tēporalis*, vt legebam, gemebā. lego, gemo. Altera, *perſonarum*, vt ſero, meto; ſeris, metis, Tertia, *rogandei*, vt ſcribóne, legóne; ſcripſiſne, legiſſue? Quarta, *reſpondendei*, vt fingo, pingo; fingis, pingis. Quinta, *optandei*, vt dicerē, facerē; dicā, faciā. Sexta, *imperandei*, vt cape, rape; capito, rapito. Item ſunt declinatuum ſpecies quattuor, quæ *tempora* habēt ſine perſonis, in rogando: vt foditurne? ſeriturne? &, fodietúrne? ſeretúrne? Ab *reſpondendei ſpecie* cædē figuræ fiunt extremeis ſyllabeis dempteis. *Optandei ſpecies*, vt viuatur ametur: viueretur, amaretur. *Imperandei declinatus* ſitne, habet dubitationem: & earum ſitne hæc ratio, paretur, pugnetur: parari, & pugnari. Accedunt ad has ſpecies à copulcis diuiſionū quadrineis, *ab infecti & perfecti*, emo, edo: emi, edi: *à ſemel & ſepius*, vt lego, ſcribo: lectitaui, ſcriptitaui: *faciendei, & patiendei*, vt vro, vngo, vror, vngor: *à ſingulari & multitudinis*, vt laudo, culpo: laudamus, culpamus. Huius generis verborū, cuius ſpecies expoſiui quàm latè quidque pateat, & cuiuſmodi efficiat figuras, in libreis qui de formuleis verborum erunt diligentius expedietur. ¶ Tertij generis quæ declinantur cum temporibus & caſibus, ac vocantur à multeis ideo *participalia*, hoc eſt, *gerundi*.

* *Deſunt pagina tres* *

2 ¶ quēadmodū declinamus, quærimus caſus eius, etiamſi is qui finxit poeta aliquot vocabulum, & ab eo caſu ipſe aliquē perperā declinauit, potius cum reprehēdimus quàm ſequimur. Igitur ratio, quam dico, vtrobique eſt & in heis verbeis quæ imponuntur, & in heis quæ declinātur: neque non etiā tertia illa quæ ex vtroque miſcetur genere. Quarū vnaquæque ratio conlata cum altera, aut ſimilis, aut diſſimilis, aut ſæpe verba alia, ratio eadem: & nōnunquam ratio alia, verba eadem. Quæ ratio in amor amori, eadē in dolor dolori: neque eadem in Dolor dolorem: & cum eadem ratio quæ eſt in amor & amoris, ſit in amores & amorum, tamen ea, quòd non in ea quæ oportet confertur materia, per ſe ſolùm efficere non poteſt analogias, propter diſparilitatem vocis figurarūm. quòd verbum copulatum ſingulare cum multitudine, ita cum eſt proportione, vt eādem habeat rationem: tum denique ea ratio conficit id quod poſtulat analogia: de qua deinceps dicam.

3 ¶ SEQVITVR tertius locus, quæ ſit ratio & proportio, quæ à Græcis vocatur ἀναλογία: hinc dicta analogia. Ex eodem genere quę res inter ſe aliqua parte diſſimiles rationē habent aliquam, ſi ad eas duas alteræ res duæ conlatæ ſunt, quæ rationem habeant eandem: quòd ea verba bina habeant eandem λόγον, dicitur vtrumque ſeparatim analogon: ſimul conlata quattuor, analoga. Nam vt in gemineis, cùm ſimile dicimus eſſe Menæchmum Menæchmo, de vno dicimus, cùm ſimilitudinem eſſe in heis, de vtroque videatur: ſic cùm dicimus eandem rationem habere aſſem ad ſemiſſem, quam habet in argento libella ad ſembellam, quid ſit analogon, oſtendimus: cùm vtrobique dicimus & in ære & argento, eſſe eandem rationem: cùm dicimus de analogia, vt ſodalis & ſodalitas, ciuis & ciuitas, non eſt idem: ſed vtrunque ab eodem, ac coniunctum. ſic analogon & analogia idem non eſt, ſed item eſt congeneratum. Quare ſi homines ſubſtuleris, ſodales ſubſtuleris: ſi ſodales, ſodalitatē. Sic item ſi ſubſtuleris λόγον, ſubſtuleris analogon: ſi id, analogiam. quæ cùm inter ſe tanta ſint cognatione, debebit ſubtilius audiri quàm dici expectare. id eſt, cùm dixero quid de vtroque, & erit commune, expectes dum ego in ſcribendo transfera in reliquum. Sed vt potius tu perſequare animo, hæc fiunt in diſſimilibus reous. vt in numereis, ſi conferis cum vno duo, ſi cum decem viginti. Nam quum rationem duo ad vnum habent, eandem habent viginti ad decem. In nummeis in ſimilibus, ſic eſt ad vnum victoriatum denarius. ſicut ad alterum victoriatum alter denarius. Sic item in aliis rebus omnibus proportione dicuntur, in quo eſt: ſic quadruplex natura, vt in progenie, vt eſt filius ad patrem, ſic eſt filia ad matrem: & vt eſt in temporibus meridies ad diem, ſic media nox ad noctem. Hoc poetæ genere in ſimilitudinibus vtuntur. multum hoc acutiſſimè geometræ, hoc in oratione diligentius quàm alij ab Ariſtarcho grammatici: vt cùm dicunt proportione ſimilia eſſe, amorē amori, dolorem dolori. Cùm item diſſimile eſſe videant amorē dolori, quòd eſt alio caſu, item dolorē dolori. ſed dicūt quod à ſimilibus nōnunquam rationes habent implicatas duas, vt ſit vna directa, altera tranſuerſa. Quod dico, apertius ſic fiet. Eſto ſic expoſitos eſſe numeros, vt in primo verſu ſit vnum, duo, quattuor: in ſecundo, decem, viginti, quadraginta: in tertio, centum, ducenta, quadringenta. In hac formula numerorum duo inerūt quos dixi λόγους, qui diuerſas faciunt analogias, vnus duplex, qui eſt in obliqueis verſibus, quod eſt vnius ad duo, ſic duo ad quattuor: alter, decēplex, in directis ordinibus: quod eſt vnus ad decem, ſic decem ad centum. Similiter in verborum declinationibus eſt biuium, quod ab recto caſu in recto: ita vt formulam ſimiliter efficiant: quod ſit primo verſu hic albus, huic albo, huius albi. ſecundo, hæc alba, huic albæ, huius albæ, tertio, hoc album huic,

huic albo,huius albi.Itaque fiunt per obliquas declinationes ex heis analogiæ hoc genus.

Desunt quædam.

albius, atrius: albiò,atrio:per directas declinationes,albius,atrius:albia,atria : quæ scilicet erit particula ex illa ducenaria tria, quæ scilicet centenaria formula analogiarum, de qua suprà dixi. ¶ Analogia quæ dicitur, eius genera sunt duo.Vnum *disiunctum* sic est,vt vnum ad duo,sic decem ad viginti:alterum *coniunctũ*, sicut est vnũ ad duo,sic duo adquattuor:in hoc quòd duo bis dicuntur: & tũ conferimus ad vnũ,& tũ cũ quattuor. Hoc quoque,natura dicitur quadruplex. sic à septem chordeis citharæ, tamen duo dicuntur habere tetrachorda: quòd quemadmodum crepat prima ad quartã chordã,sic quarta ad septimã respondet: media est alterius prima,alterius extrema. ¶Medici, in ægroteis septimos dies qui obseruant quarto die, ideò diligentius signa morbi aduertunt,quòd quam rationem habuit primus dies,ad quartum,eandem præsagit habiturum qui est futurus,ab eo quartus, & qui est septimus à primo. *Quadruplices disiuncta sunt in casibus vocabulorum* vt rex regi:*coniuncta sunt triplices,in verborum tribus temporibus*,vt legebam,lego,legam: quòd quam rationẽ habet legebam ad lego,hanc habet lego ad legam.In hoc ferè omnes hòmines peccant, quòd perperam tribus temporibus hęc adiiciunt,cùm proportione volunt pronuntiari.Nam cùm sint verba alia,infecta,vt legò & legis: alia, perfecta,vt legi & legisti:& debeant sui cuiusque generis in conjungendo copulari: & cùm rectè sit ideò lego ad legebã,non rectè est lego ad legi:quòd legi significat quid perfectũ,vt hoc, tutudi,pupugi:tundo,pungo:tũdam,pungam.item necatus sum,verberatus sum:necabor, verberabor. Iniuria reprehendunt, quòd infecti inter se similia sunt, & perfecti inter se, vt tundebam,tundo,tundam :& tutuderam,tutudi,tutudero. Sic amabar,amor,amabor: & amatus eram,amatus sum, amatus ero. Itaque reprehendunt, qui contra analogiã dicunt cur dispariliter in tribus temporibus dicantur quædam verba natura, cùm quadruplex sit natura analogia. Id nonnunquam, vt dixi, pauciores videtur habere partes, sic etiam alias plureis: vt cùm est, quemadmodũ ad tria vnũ & duo, sic ad sex duo & quattuor. quæ tamen quadripartita comprehẽditur forma quòd bina ad singula conferuntur. quod in oratione quoque nonnunquã reperietur. Sicut Diomedes confertur Diomedibus, sic dicitur ab Hercules Herculibus.& vt hæ heic ab vno capite à recto casu in duos obliquos descendunt casus:sic contrà multa à duobus capitibus recti casuum confluunt in obliquum vnum. Nam vt ab heis rectеis, hei Bœbiei, hæ Bœbiæ,fit heis Bœbieis : sic est ab heis, hei Cœliei,hæ Cœliæ,heis Cœlieis A duobus similibus similiter declinatur : vt fit in heis, nemus, olus:nemora,olera. Alia à dissimilibus similiter declinantur : vt in articuleis ab hic, ille.huius,istum. *Analogia fundamenta habet*, aut *à voluntate* hominum,aut *à natura verborum*,aut *ex vtraque. Voluntatem* dico, impositionẽ vocabulorũ *naturã*,declinationem vocabulorum, quò decurritur sine doctrina. Qui impositionem sequetur, dicet: si simile in recto casu dolus & malus:fore in obliquo, dolo & malo : si naturam sequetur, si sit simile in obliqueis Marco, Quincto, fore vt sit Marcum, Quinctum. Qui vtrunque sequetur, dicet,si sit similis trãsitus, vt est in seruus serue, fore vt sit item in ceruus cerue. Commune omnium est,vt quattuor figuras vocis habeat proportione declinatus. *Primum* genus est ortum ab similitudine in rectеis casibus : *secundum* ab similitudine quæ est in obliqueis : *tertium* à similitudine quæ est in transitibus de casu in casum. Primo genere ab impositо ad naturam proficiscuntur:in secundo, contra:in tertio,ab vtroq. Quo circa etiã hoc tertiũ potest bifariam diuisum esse : tertium & quartum dici, quod in eo vt prosis,& rosis potest dici,qui initia faciet analogiæ, impositiones ab heis obliquas figuras declinare habebit:qui naturam, cõtra.qui ab vtraque, reliquas declinationes ab huiusmodi transitibus. Impositio est in nostro dominatu, nos in natura. quemadmodum enim quisque vult,imponit nomen,at declinat quẽadmodum vult natura. Sed quoniam *duobus modis imponitur vocabulum*, aut re singulari, aut multitudine: singulari,vt cicer, multitudinis,vt scalæ. Nec dubium est quin ordo declinatuũ,in quo res singulares declinantur, solæ ab singulari aliquo casu proficiscantur, vt cicer,ciceri,ciceris.item contra in eo ordine qui multitudinis erit solùm,quin à multitudinis, aliquo casu ordiri conueniat, vt scalæ, scaleis scalas. Aliud videndum est, cùm duplex natura copulata, ac declinatuum bini fiant ordines,vt est Mars,Martis.Vnde autẽ ratio analogiæ debuit ordiri,vtrum ab singulari re in multitudinem,an contrà? neque enim si natura ab vno ad duo peruenit : idcirco non potest amplius esse in docendo posterius, vt inde incipias,vt quod sit prius ostendas. Itaque illi qui de omni natura disputant, atque ideò vocantur physici, tamen ex heis ab vniuersa natura profecti, retróque esse principia mundi ostendunt. Oratio cùm ex littereis constat,tamẽ eã grammatici littereis ostenderunt. quare in demonstrando,quoniã potius profeciscì oportet ab eo qđ apertius est, q̃ ab eo quod prius est, & potius ab incorrupto principio, ab natura rerum, quàm ab libidine hominum. Et hæc tria quæ sequenda magis sunt, minus sunt in singularibus quàm in multitudine,

commodius poteſt ordiri, quòd in heis principiis minus orationis verbeis fingendis, verborum forma, facilius ſingularia videri poſſe quàm ex ſingularibus multitudinis: hæc oſtendunt,trabes,trabs: duces,dux. Videmus enim ex heis verbeis, trabes, duces, de extrema ſyllaba E literam excluſam, & ideò in ſingulari factum eſſe trabs,dux. Contrà ex ſingularibus non tam videmus quemadmodum facta ſint ex B & S trabs, ex C & S dux. Si ſimilitudinis rectus caſus forte figura corrupta erit (id quod accidit rarò) prius id corrigemus quàm inde ordiemur. obliqueis adſumere oportere figuras eas quæ non erunt ambiguæ, ſiue ſingulares, ſiue multitudinis,ex quibus id cuiuſmodi debent eſſe, perſpici poſſint. Nam nunquam alterum ex altero videtur:vt Chryſippus ſcribit, quemadmodum pater ex filio, & filius ex patre, neque minus in fornicibus propter ſiniſtram dextra ſtat,quàm propter dextram ſiniſtra. Quapropter, vt ex rectеis caſibus obliqui, & ex obliqueis recti, & ex ſingularibus multitudines, & ex multitudinis ſingulares nonnunquam recuperari poſſunt: principium id potiſſimum ſequi debemus, vt in eo fundamentum ſit in natura, quòd in declinationibus ibi facilior ratio. Facilè enim eſt animaduertere peccatum magis cadere poſſe in impoſitiones eas quæ fiũt plerunque in rectеis caſibus ſingularibus: quòd homines imperiti & diſperſi vocabula rebus imponunt, quocunque eos libido inuitauit. natura incorrupta eſt plerumque ſuapte ſponte, niſi qui eam vſu inſcio deprauauit. Quare ſiquis principium analogiæ potius poſuerit in naturalibus caſibus quàm in impoſitiueis, non multa in conſuetudine occurrent, & vt à natura libido humana corrigitur, non ab libidine natura, quòd,qui impoſitionem ſequi voluerint, facient contrà. ſin à ſingulari quis potius proficiſci voleт, id illum facere oportebit ab ſexto caſu, qui eſt proprius. Latineis enim non eſt caſus alius. Heis litterarum diſcriminibus facilius reliquorum varietatem diſcere poterit, quòd ij habent exitus aut in A,vt ab hac terra: aut in E,vt ab hac lance: aut in I, vt ab hoc leui: aut in O,vt ab hoc cælo: aut in V,vt ab hoc verſu. Igitur ad demonſtrandas declinationes biceps vna hæc. ¶ Sed quoniam *vbi analogia, tria*:vnum,quod *in rebus*: alterum,quod *in vocibus*:tertium,quod *in vtroque*: duo priora ſimplicia,tertium duplex: animaduertendum hæc quam inter ſe habeant rationem. *Primùm ea* quæ ſunt diſcrimina in rebus, partim ſunt quæ ad orationem non attineant, partim quę pertineant. Non pertinent, vt ea quæ obſeruant in ædificiis & ligneis faciendeis ceteriſque rebus artifices: e queis vocantur aliæ, harmonicæ: ſic item aliæ nominibus aliis: ſed nulla harum ſit loquẽdo pars ad orationẽ. Quę pertinent res, ex ſunt quæ verbeis dicuntur proportione, neque à ſimilitudine quoque vocum declinatus habent.vt Iuppiter, Marſpiter:Ioui,Marti.Hæc enim genera nominum & numero & caſibus ſimilia ſunt,proportione.ſimilia inter ſe, quòd vtraque nomina ſunt, & virilia ſunt,& ſingularia, & caſu nominandei & dandei. *Alterum* genus vocale eſt,in quo voces modò ſunt proportione ſimiles, non res: vt biga, igæ,nuptia,nuptiæ, Neque enim in heis res ſingularis ſubeſt vna, cùm dicitur biga,quadriga.neque ab heis vocibus quæ declinata ſunt, multitudinis ſignificant quidquã. Ideo quòd omnia multitudinis quæ declinantur ab vno:vt à merula,merulæ, ſunt eiuſmodi vt ſingulari ſubiungantur: ſic merulæ duæ, caculæ tres, faculæ quattuor. Quare cùm idem non poſſit ſubiungi:cùm dicimus vnę bigæ,quadrigæ duæ,nuptiæ tres, ſed pro eo vnæ bigæ,binæ quadrigæ, trinæ nuptiæ: apparet non eſſe biga,& quadriga, & bigæ, & quadrigæ:ſed vt eſt huius ordinis vna,duæ, tres.principium vna:ſic in ordine altero,vnæ,binæ,trinæ,principium vna: ſic in hoc ordine altero, vnæ,binæ,trinæ,principium eſt vnæ. *Tertium* genus,eſt illud duplex quod dixi, id quo & res & voces ſimiliter proportione dicuntur: vt bonus,malus:boni,mali. de quorum analogia & Ariſtophanes & alij ſcripſerunt. Etenim hæc demique perfecta, vt in oratione illæ duæ ſimplices inchoatæ analogiæ, de quibus tamẽ ſeparatim dicam, quòd heis quoque vtimur in loquendo. Sed prius de perfecta in qua & res & voces quadam ſimilitudine continentur,cuius genera ſunt tria vnum,*vernaculum* ac domi natum:alterum,*aduentitium*: tertium,*nothum*, ex peregrino heic natum. *Vernaculũ* eſt,vt ſutor,& pictor:ſutori,& pictori. *Aduentitium* eſt, vt Hectores,Neſtores,Hectoras,Neſtoras. Tertium illud *nothum*,vt Achilles,& Peleus,de genere multi vtuntur, non modò poetæ, ſed etiã plerique,hæc primò omnes qui ſoluta oratione loquũtur,dicebant, vt quæſtorem,prætorẽ, ſic Hectorẽ,Neſtorem. Itaque Ennius ait,Hectoris natum de muro Troiano iactari. Actius hoc in tragœdiis largius à priſca conſuetudine mouere cœpit, & ad formas Græcas verborum magis reuocare. & à quo Valerius ait, Actius Hectorem nollet facere,Hectora mallet quòd aduentitia pleraque habemus Græca,ſecutum,vt de notheis Græcanicos quoque nominatos plurimum liberemus. Itaque vt heic alia Græca,alia Græcanica, ſic analogiæ, è quibus quæ ſic nothæ fiunt declinationes, de heis aliæ ſunt priſcæ,vt Bacchides, Chryſides:aliæ,minores, vt Chryſideis, Bacchideis. aliæ,recentes, vt Chryſidas,Bacchidas: cùm heis omnibus tribus vtatur noſtri. maximè qui ſequũtur media in loquẽdo, offendũt minimũ quod prima parũ ſimilia videt eſſe Græceis.vnde ſint tranſlata: tertia parum ſimilia noſtreis

4 ¶OMNIS analogiæ fundamentum similitudo quædam, vt dixi. quæ solet esse in rebus, in vocibus, & in vtroque: in qua harum parte cumque sit in ferendo, & cuiusmodi, videndum. Nam, vt dixi, neque rerum, neque vocis similitudo ad has dupliceis, quæ in loquendo quærimus, separatim satis est, quod vtraque parte opus est simili, analogias verborum exprimendas: quas ad loquendum vt perducas, accedere debet *vsus*. Alia enim ratio qua facias vestimentum, alia, quemadmodum vtare vestimento. *Vsus species* videntur esse *tres*: vna, *consuetudinis veteris*; altera *consuetudinis huius*, *tertia autem*, *neutra*. *Vetera*, vt cascus furus, casci furi. *Huius consuetudinis*, vt albus, caldus: albo, caldo. *Neutra*, vt scala, falera, scalam, faleram. Ad quas accedere potest *quarta*, quæ est *mixta*, vt amicitia, inimicitia: amicitiam, inimicitiam. *Prima* est, qua vsi antiqui, & nos reliquimus: *secunda*, qua nunc vtimur: *tertia*, qua vtuntur poetæ. ¶ Analogia non item ea definienda *quæ dirigitur ad naturam* verborum, atque illa *quæ ad vsum loquendi*. Nam *prior* definienda sic, Analogia est verborum similium declinatio similis. *Posterior* sic, Analogia est verborum similium declinatio similis, non repugnante consuetudine communi. Ad quam harum duarum ad extremum additum erit hoc: ex quadam parte: *poetica analogia* erit definita. harum *primam* sequi debet populus, *secundam* omnes singuli è populo: *tertiam* poetæ. ¶Hæc diligentius quam apertius dicta esse arbitror. sed non obscurius quàm de re simili definitiones grammaticorum sunt, vt Arusini, Aristodemi, Aristoclis, item aliorum. quorum obscuritates eo minus reprehendendæ, quòd pleræque definitione re incognita propter summam breuitatem, non facilè perspiciuntur, nisi articulatim sit explicata. Quare magis apparebit si erit apertè de singuleis partibus: quid dicatur *verbum*, quid *similitudo verbi*, quid *declinatio*, quid *similitudo declinationu. non repugnante consuetudine communi*, quid *ex quadam parte*. ¶*Verbum* dico, orationis vocalis partem, quæ sit indiuisa & minima, si declinationem naturalem habeat. Similem, verbum verbo, tum quom & res, qua significatur, & in figura transitum declinationis parilem. *Declinatio* est cùm ex verbo in verbum, aut ex verbi discrimine, vt transeat mens, vocis commutatio sit aliqua. ¶*Similitudo declinationis*, cùm item ex aliqua figura in figuram transit vt id transit cum quo conferetur. ¶Adiectum est, *non repugnante consuetudine communi*: quòd quædam verba contra vsum veterem declinata patietur, vt passa Hortensium dicere pro has ceruices, ceruix: quædam non, vt si dicas pro fluces, faux. Vbi additur, *ex quadam parte*, significat non esse in consuetudine in heis verbeis omneis parteis: vt declisiatum amo, iuuo: amor, iuuor.

5 ¶QVID videretur analogia in oratione, & quas haberet species, & quæ de heis sequenda viderentur, vt breui potui, informaui. ¶ Nunc in quibus non debeat esse, ac proinde ac debeat, soleat quæri, dicam. Ea ferè sunt quattuor genera: *Primùm* in id genus verbeis quæ non declinantur, analogia non debet quæri, vt in heis, nequam mox, vix. De heis magis in alio quàm in alio erratur verbo. dicunt enim non habere casus mox & vix, nequam habere: quòd dicamus, hic nequam, huius nequam, huic nequam: cùm intelligimus, aut hominis eius quem volumus ostendere esse nequam, dicimus casus, & ei præponimus non, cuius putamus nequitiam. Quod vocabulum factum, vt ex non & volo, Nolo: sic ex ne & quidquam, item media extrita syllaba, coactum est Nequam. Itaque vt eum quem putamus esse nonhili dicimus Nihili, sic in quo putamus esse nequidquam, dicimus nequam. ¶ *Secundò*, si vnum solum habent casum in voce, quod non declinentur, vt literæ omnes. ¶ *Tertiò*, si singularis est vocabuli series, neque habet cum qua comparari possit, vt esse putant caput, capitis, capite. ¶ *Quartum*, si ea vocabula quæ conferuntur inter se, rationem habent quam oportet, vt socer, socerus, socerum, socrum.

6 ¶CONTRA in quibus debeat quæri analogia, ferè totidem gradus debent esse coniuncti. *Primum*, vt sint res: *secundum*, vt earum sit vsus: *tertium*, vti hæ res vocabula habeant: *quartum*, vt habeant declinatus naturaleis. *De prime gradu* quod natura subest & multitudinis & singularis, dicimus hei asses, hosce asses, hic as, hunc assem: contra quòd in numereis niteis multitudinis natura singularis non est, dicimus hei duo, & hei tres: heis duobus, heis tribus. ¶*Secundo gradu* si est natura, neque est vsus, id genus vt sit diseriminandũ, vt sit in faba, & id genus. Non enim opus fuit, quæ vt in seruceis, itẽ ex parte & vniuersa nominamus.

* *Desunt quædam* *

LIBER X.

*

LIBER XI.

Rure ordinatum arbustum. *Ex Sosipatr. lib.1.*
Horum poematorum, his poematis, *Ex eodem libro.*
Catinuli. *Ex eodem libro.*
Sit per omnes casus. *Ex eodem libro.*

LIBER XII.

*

LIBER XIII.

Oliuo & osbo. *Ex Sosipatro lib.1.*

Digitized by Google

LIBER XIV.

*

LIBER XV.

*

LIBER XVI.

*

LIBER XVII.

*

LIBER XVIII.

Quibus nos in hoc libro proinde, vt nihil interfit, vtemur indiscriminatim. *Ex Nonio Marcello Indiscriminatim.*

LIBER XIX.

*

LIBER XX.

*

LIBER XXI.

*

LIBER XXII.

Rure veni. *Ex Sosipatro libro* I.

LIBER XXIII.

*

LIBER XXIV.

Proloquium est sententia, in qua nihil desideratur. *Ex* 16. *Gellij* 8.

Quom inde haurierint. *Ex Prisciano lib.*10.

Incerti libri.

Quare in huiusmodi locis poni oportet, notam in transuersum inter syllabas frequentius ad extremum versum senarium, & similes, si pro longa, breuem habebunt, vt in hoc: Amicus summus meus & popularis Geta, *Ex Rufino de metris Terentij.*

*

Caput quod ab eo capiunt initium sensus ac nerui. *Ex Lactantio de opificio Dei, c.*5.

*

In priore verbo graues prosodiæ quæ fuerũt manent: reliquæ mutant. *Ex Lactantio* 18. *c.*12. *ex* 2. *ad M. Marcellum.*

*

Semel minúsve, an bis minus sit, non scio.

An verumque horum, vt quondam audiui dicier.

Ioui ipsi regi noluit concedere. *Ex* 12. *Gell.* 6.

*

Id præsente legatis omnibus, exercitu pronunciat. *Ex Donato est.* 4. *scena* 3. *Eunuchi.*

*

Fixum. *Ex Diomede* 1. *c.*4.

*

Varro ait, Alia ex Græco sumpta ex masculino in femininum transire) & A litera finiri: ὁ κοχλίας, hæc cochlea, ὁ χάρτης, hęc charta, ὁ γαυσάπης, hæc gausapa. *Priscianus lib.*7.

*

Varro in libris ad Ciceronem ait iuuenior & senior comparatiui sunt per diminutionem: senior non satis senex: iunior non satis iuuenis vel intra iuuenem: sicut pauperior, intra pauperem. *Ex Seruio in* 5. *&* 6. *Æneid.*

*

Varro ait quatuor foraminum fuisse libras apud antiquos, & se vidisse libras quatuor foraminum. *Ex Acrone in artem poeticam Horatij.*

M. Varro in libro secundo ad Marcellum de Latino sermone, æditimum dici oportere ésset, magis quàm edituum: quòd alterum sit recenti nouitate fictum, alterum antiqua origine incorruptum. *Ex* 13. *Gellij* 10.

FINIS.

M. VERRII

Digitized by Google

M. VERRII FLACCI QVAE EXTANT.

De M. Verrio Flacco.

VERRIVS *Flaccum libertinum docendi genere maximè inclaruit. namque ad exercitanda discentium ingenia aequales inter se committere solebat, proposita non solùm materia, quam scriberent, sed & praemio, quod victor auferret, id erat liber aliquis antiquus, pulcher, aut varius. Quare ab Augusto quoque nepotibus eius praeceptor electus transit in Palatium cum tota schola. verum vt neque amplius posthac discipulum reciperet. Docuitque in atrio Catilinae domus, quae pars Palatij tunc erat: sistertia centena in annum accepit. Decessit aetate tractae sub Tiberio. Statuam habet Praeneste in inferiore fori parte contra hemicyclum, in quo fastos a se ordinatos, & marmoreo parieti incisos publicarat.* Ex Suetonio de Grammaticis.

Scribonius Aphrodisius Orbilij servus, atque discipulus mox a Scribonia Libonis filia, quae prior Augusti vxor fuerat, redemptus, & manumissus docuit, quo Verrius, tempore. cuius etiam libros de Orthographia rescripsit non sine insectatione studiorum, morumque eius. Ex eodem.

Marcum quidem Antonium, vt insanum increpat Augustus, quasi ea scribentem, quae mirentur potius homines, quam intelligant &c. Tuque dubitas, inquit, Cimberne, Annium, an Verrius Flaccus imitandi sint tibi: ita vt verba, quae Crispus Sallustius excerpsit ex originibus Catonis, vtrum an potius Asiaticorum oratorum inanibus sententiis verborum volubilitas on nostrum sermonem transferenda. Ex eod. in Aug c.86.

Ante obitum Augusti anno quarto Athenodorus Tarsensis Stoicus philosophus & M. Verrius Flaccus grammaticus, insignes habentur. Ex Eusеb. in Chron.

M. VERRII FLACCI RERVM MEMORIA DIGNARVM.

LIB. I.

VERRIVS hoc libro refert, cur dicatur versus ille ex Hesiodo, Malum consilium consultori pessimum est. Statua Romae in comitio posita Horatij Cocliti fortissimi viri de caelo tacta est. Ob id fulgur piaculis luendum aruspices ex Etruria acciti inimico atque hostili in populum Romanum animo instituerant eam rem contrariis religionibus procurare. Atque illam statuam suaserunt in inferiorem locum perperam transponi. quem sol oppositu circum vndique aliarum aedium nunquam illustraret. quod cum ita fieri persuasissent, delati ad populum proditique sunt. & cum de perfidia confessi essent, necati sunt. constitutque eam statuam perinde, vt verae rationes post compertae monebant, in locum editum subducendam, atque ita in area Volcani subliniori loco statuendam. Ex qua re bene & prospere reipub. cessit. Tunc igitur quod in Etruscos aruspices male consulentes animadversum, vindicatumque fuerat versus hic senarius forte factus, cantatúsque esse pueris vrbe tota fertur. *Ex Gell. lib. 5. c. 18.*

INCERTI LIBRI.

PLVRIMAS prodidit Verrius mortes repentinas. *Ex Plin. lib. 12. c. 71.*

Roma plurimos elephantos vidit anno quingentesimo secundo, victoria L. Metell. Pontificis in Sicilia de Poenis captos CXLII fuere transuecti ratibus, quas doliorum consertis ordinibus imposuerant. Verrius eos pugnasse in circo, interfectosque iaculis tradit, penuria cõsilij: quoniam neque ali placuisset neque donari regibus. *Ex eod. lib. 13. c. 6.*

Tenuissimũ muraenis tergus, cõtra anguillis crassius, eoque verberari solitos tradit Verrius praetextatos, & ob id multam his dicit non institutam. *Ex eod. 9. c. 3.*

Populum Romanum farre tantum e frumento trecentis annis vsum Verrius tradidit. *Ex eod. lib. 18. c. 7.*

Verrius Flaccus auctores ponit, quibus ge-

Digitized by Google

dat in oppugnationibus ante ómnia ſolitum a Romanis ſacerdotibus euocari deum, cuius in tutela id oppidum eſſet, promittique illi eundem:aut ampliorem locum apud Romanos,cultumve. *Ex eod.lib.28.c.2.*

Tunica aurea triumphaſſe Tarquinium Priſcum Verrius tradit. *Ex eod.lib.23.c.9.*

Enumerat auctores Verrius, quibus credere ſit neceſſe: Iouis ipſius ſimulacri facié diebus feſtis minio illini ſolitam, triúphantumque corpora. Sic Camillum triumphaſſe. Hac religione etiam nunc addi in vnguenta caenae triumphalis: & a Cenſoribus in primis Iouem mirandum locari *Ex eod.lib.ca.7.*

Verrius Flaccus ait, cum populus Ro. peſtilentia laboraret, eſſetque reſponſum id accidere,quod dij deſpicerentur: anxiam vrbem fuiſſe, quia non intelligeretur oraculum: euenifſeque,vt Circenſium die puer de caenaculo pompam ſuperne deſpiceret, & patri referret, quo ordine ſecreta ſacrorum in arca pilenti compoſita vidiſſet. Qui cum rem geſtam ſenatui nunciaſſet: placuiſſe velari loca ea,qua pōpa veheretur: atque ita peſte ſedata puerum, qui antiquitatem ſortis abſoluerat, togae praetextæ vſum minus impetrauiſſe. *Ex Macrob.lib.1.*

M. VERRII FLACCI
SATVRNVS.

SATVRNALIORVM dies apud Graecos quoque feſti habentur. *Ex Macrobio lib.1. Saturn.*

Dilucide me de conſtitutione Saturnaliorum ſcripſiſſe arbitror. *Ex eod.lib.*

Cur autem Saturnus ipſe in compedibus viſatur, Verrius Flaccus cauſam ſe ignorare dicit. *Ex eod.lib.*

XII. Kal. Ian. feriae ſunt Diuae Angeroniae, cui Pontifices in ſacello Volupiae ſacrificiunt: quam Verrius Flaccus Angeroniam dici ait, quod angoret, ac animorum ſollicitudines propitiata depellat. *Ex eod.lib.*

M. VERRII FLACCI
DE OBSCVRIS CATONIS.

LIB. I.

LIB. II.

IN eo libro ſcriptum inuentum eſt, receptitium ſeruum dici nequam, & nulli pretij, qui,cum venum eſſet datus,redhibitus ob aliquod vitium,receptuſque ſit. Propterea, inquit, ſeruus eiuſmodi ſectari maritum, & flagitare pecuniam iubebatur. vt eo ipſo dolor maior,& cōtumelia grauior viro fieret, quod cum ſeruus nihili petendae pecuniae cauſa compellaret. Cum pace autem, eunque venia illorum, ſi qui ſunt, qui Verrij Flacci auctoritate capiuntur, dictum hoc ſit. receptitius enim ſeruus in ea re, quam dicit Cato, aliud omnino eſt, quam Verrius ſcripſit. *Ex Gellio libro 17.c.6.*

M. VERRII FLACCI
DE VERBORVM SIGNIFICATIONE

LIB. I.
LIB. II.
LIB. III.
LIB. IIII.

VERRIVS hoc libro dies, qui ſunt poſtridie kalendas Nonas, Idus, quos vulgus imperite nefaſtos dicit: propter hanc cauſam dictos,habitoſque atros eſſe ſcribit. Vrbe, inquit à Gallis Senonibus recuperata L. Atilius in ſenatu verba fecit, Q. Sulpitium TR. MIL. ad Alliam aduerſus Gallos pugnaturum, rem diuinam dimicandi gratia poſtridie Idus feciſſe: tum exercitum populi Romani occidione occiſum. & poſt diem tertium eius diei vrbem praeter Capitolium captam eſſe. Complurcſque alij ſenatores recordari ſeſe dixerunt, quotiens belli gerendi gratia res diuina poſtridie kalendas, Nonas, Idus a magiſtratu populi Rom. facta eſſet: & eius belli proximo deinceps prælio reipublicae malam geſtam eſſe. Tum Senatus eam rem ad Pontificeis reiecit, vt ipſi, quod videretur, ſtatuerēt. Pontifices decreuerunt nullum iis diebus ſacrificium recte futurum. *Ex Gell.lib.5.c.17.*

Hiſtoriam ab annalibus quidam differre eo putant, quod,cum vtrumque ſit rerum geſtarum narratio, earum tamen proprie rerū ſit hiſtoria, quibus rebus gerendis interfuerit is,qui narret,eamque eſſe opinionem quorūdam, Verrius refert. Ac ſe quidem dubitare ſuper ea re dicit. Poſſe autem videri putat nō nihil eſſe rationis in ea opinione quod hiſtoria Graece ſignificat rerum cognitionē praeſentium. Sed nos audire ſoliti ſumus, annales omnino id eſſe, quod hiſtoriae ſint: hiſtorias non omnino eſſe id, quod annales ſint. *Ex Gell.libro 5.c.18.*

LIB. V.

SALVA *res eſt dum ſaltat ſenex*, quare parentes Apollinis in ſcaena dicitent, cauſam Verrius in libro quinto,quorū prima eſt P litera,reddidit. Quod C. Sulpicio. C. Fuluio Cōſulibus &c. At in hoc libro refert Sinnij Capitonis verba &c. Quam inconſtantiam Verrij noſtri non ſine rubore retuli. *Ex Feſto verbo ſalua res eſt.*

LIB. VI.

IN-

Digitized by Goo

INCERTI LIBRI EX FESTO VEL PAVLO.

BELLITVDINEM sicut magnitudinem Verrius (alias Varus) dixit.

Impetum, indultum, indulgentem perinde composita ait Verrius, atque impunis, & immunis, mihi non satis persuadet.

Mamphula appellatur panis Syriaci genus, quod, vt ait Verrius, in clibano ante, quã percoquatur, decidit in carbones, cinerémque, &c.

Mater, Matura, manes, mane, matrimonii, materfamiliae, matertera, matrices, materiae dictae videntur, vt ait Verrius, quia sint bona, &c.

Matronae a magistratibus non summouebantur &c. quã ob causam ait Verrius ..... nec viri earum sedentes cum vxoribus in vehiculo, descendere cogebantur.

Mendicum dici Verrius putat a mẽte eius, quem fefellerit fortuna: vel quod precetur quemque, vt vitæ suæ medeatur cibo.

Metaphoram quam Græci vocant, nos tralationem, id est domo mutuatum verbum, quo vtimur, inquit Verrius, &c.

Naucum ait Ateius Philologus poni pro nugis, &c. Quidam nucis iuglãdis, quam Verrius iuglandum vocat, medium, velut dissepimentum, &c.

Occare, & occatore Verrius putat dictum ab occaedendo, quod caedat grandis globos terrae, cum Cicero venustissime dicat ab occaecando fruges fatas.

Orcum quem dicimus, ait Verrius ab antiquis dictum vragum &c. sed nihil affert exemplorum, &c.

Oscos, quos dicimus, ait Verrius Opscos antea dictos teste Ennio, cum dicat: De muris res gerit Opscus. Adiicit etiam, quod stuprum inconcessae libidinis obscena dicantur ab eius gentis consuetudine inducta. Quod verum esse non satis adducor &c.

Pedum est quidem baculũ incuruum, &c. Sed in eo versu, qui est in Iphigenia Ennij, Procede. gradum proferre pedum, nitere, cessas? id ipsum iaculum significari cum ait Verrius: mirari satis non possum, &c.

Percunctatio pro interrogatione dicta videtur ex nautico vsu &c. ob quam causam ait Verrius etiam secundam syllabam per O solere scribi. Mihi id falsum videtur, &c.

Piari eos, veluti proprio verbo ait Verrius, qui parum sint animati, &c.

Pictor Zeuxis risu mortuus, dum ridet effigiem pictam a se anum γεραιὰν. Cur hoc loco relatum sit a Verrio, cum de significatu verborum scribere propositum habuerit, equidem non video, &c.

Praedia rustica Verrius vocari ait ea remedia, quae data Caecilia &c. ea vocari ait, quod mala prohibeant.

Praerogatiuae centuriae dicuntur etc. Verrius probabilius iudicat esse, & cum essent designati a praerogatiuis, in sermonem res veniret etc.

Profanum, quod non est fanum etc. vt Verrius etc. cuius opinionem neque in hoc, neque in aliis compluribus refutare minime necesse est. Cum propositum habeam ex tanto librorum eius numero intermortua iam, & sepulta verba, atque ipso saepe contẽte nullius vsus, atque auctoritatis praeterire: & reliqua quam breuissime redigere in libros admodum paucos. Ea autem, de quibus dissentio, & aperte, & breuiter, vt sciero, scripta in his libris meis inuenientur, inscribuntur: PRISCORVM VERBORVM CVM EXEMPLIS.

Quatere suspensum, & vicinum rei alicuius motum significat: non, vt Verrius putat, ferire etc.

Refert cum dicimus, errare nos ait Verrius. esse enim rectum Rei fert etc. sed esse iam vsu possessum.

Repagula sunt, vt Verrius ait, quae patefaciundi gratia ita figuntur, vt ex contrario quae oppangantur, etc.

Repalmari ager is dicitur, vt Verrius existimat, cuius natura mutatur fodiendo etc.

Repudium Verrius ait dictum, quod fit ob rem pudendam, etc.

Rhegium appellare oportere ait Verrius id municipium, quod in freto e regione Siciliae est etc.

Romuliam tribum etc. . . . nisse ait Verrius . . . etc.

Ruscum est, vt ait Verrius, amplius paullo herba, & exilius virgultis etc.

Sacram viam quidam appellatam esse existimant etc. nec appellari debere ait Verrius, sed disiuncte vt ceteras vias Flaminiam, Appiam, Latinam. vt ne nouam viam quidé, etc.

Salicem verrius virgulti genus non arboris dicit. & ridicule interpreratur. dictũ, quod ea celeritate crescat, vt salire videatur.

Salinum in mensa pro aquali solitum esse poni ait cum patella: quia nihil aliud sit sal, quam aqua.

Sas Verrius putat significare eas, auctore Ennio. etc. cum suas magis videatur significare. etc.

Satis verbum Verrio melius fuit praeterire, vt mihi videtur, quam tam absurdas opiniones suas de eo recitare, quas sciens praeterij, tam Hercules, quam de scabro, quod proximum sequebatur.

Scraptae dicebantur nugatoriae, ac despiciendæ mulieres, vt ait Verrius, ab iis, quae screa idem appellabant etc.

Scurrae vocabulum Verrius ineptissime aut exGraeco tractum ait, quod est σκωπτειν, aut a sequendo, cui magis adsentitur etc.

Senonas Gallos Verrius ait existimare appellari, quia noui venerint etc.

Serilla Verrius appellari putat nauigia Istrica etc. cum σειρηνικῶν, & ficto vocabulo vlus sit etc.

Sertorem quidam putant dictum a prendendo etc. quod totum Verrius ἀπὸ σκοπῆς introduxit.

Silicernium Verrius existimat etc.

Solea, vt ait Verrius, est nõ solum ea, quae solo pedis subiicitur: sed etiam pro materia robusta etc.

Solida sella etc..... bant inquit Verrius quod..... absurde, vt mihi videtur, etc.

Solli appellantur sedilia etc. quae, vt ait Verrius, omnia dicta sunt a solo etc.

Spondere Verrius putat dictum, quod spõte sua, id est voluntate, promittatur. Deinde oblitus inferiore capite sponsum & sponsam ex Graeceo dictam ait etc.

Stellionem g..... Verrius dic.... etc.

Stipatores ait dictos a stipe etc.

Suburam Verrius alio libro a pago Succusano dictam ait: hoc vero maxime probat eorum auctoritate etc.

Superuacaneum u..... cludit Verrius ab u... etc.

Taenias Graecam vocem sic interpretatur Verrius, vt dicat ornamentum esse laneum capitis honorati etc.

Talionis mentionem fieri in duodecim ajt Verrius etc. neque id, quid significet, indicat: puto quia notum. etc.

Taminia, vua siluestris generis videtur Verrio dicta. quæ tam mira fit, quam minium.

Tarquitias scalas etc. appellatas esse ait vulgo existimari Verrius.

Tartarino cum dixit Ennius, horrendo, & terribili Verrius vult accipi. a Tartaro, qui locus apud inferos.

Tentipellium Artorius putat esse calciamentum etc. Titinium ait Verrius existimare id medicamentum esse etc. cum ille τερμαῦς dixerit.

Tonsillam esse Verrius ait palũ dolatũ etc.

Tumultũ dici ait Verrius, qui ab alis oriatur, quam ab Italicis, & Gallicis hostibus etc.

Turrhenos Etruscos appellari solitos ait Verrius, a Turrheno duce Lydorum etc.

Vacerram Verrius, & alij complures vocari dicunt, stipitem, ad quem equos solebant religare.

Vineæ, vt Verrius præcipit, quod vini feraces sint. etc.

M. VERRII FLACCI EPISTVLAE.

NAm crebro in antiquis lectionibus inuenitur, sicut in epistulis probat Verrius Flaccus exemplis, auctoritate, ratione dicens in aduerbiis pro V, O plerunque maiores ponere consuetos. & sic pro Huc Hoc, veteres dicere solebant, sicut pro illuc, illo dicimus. *Ex Seruio lib. 8. Aen.*

M. VERRII FLACCI CARMINA.

BLANDITVS q. labor molli curabitur arte. *Ex Prisc. lib. 8.*

INCERTA VERRII FLACCI.

SAEVITIA q. eorum abominaretur ab hominibus. *Ex Prisc. lib. 8.*

Festinat a fando dicitur: quoniam isti ignauiores, qui nihil perficere possunt, plus verborum, quam operae habent. Sed id minus coactum, atque absurdum videtur, inquit Gellius *Ex Gell. lib 16. ca. 14.*

Caper ostendit de dubiis generibus. Verrium Flaccum posuisse, aletem hanc dicens. *Ex Prisc. lib. 6.*

Alicam sine aspiratione dictam Verrius tradit, & sic multi dixerunt. *Ex Charis. lib. 1.*

Helenius Acron Verrium dicit errare, qui putat hos ambo dici debere. *Ex eod. lib.*

Amoena loca Varro dicta ait, eo quod solum amorem præstent, & ad ea amanda alliciant. Verrius Flaccus, quod sine munere sint, nec quidquam his officiat: quasi amunia, hoc est sine fructu, vnde nullus fructus exsoluitur. inde etiam nihil præstantes immunes vocãtur. *Ex Isid. lib. 14. cap. 8. etym.*

Non negat Verrius Flaccus kal. Apr. postea constitutum, vt matronæ Veneri lacrum facerent. *Ex Macrob. lib. 1 Saturn.*

Nonnulli etiam ex participiis putauerunt talia figurari. vt Verrius Flaccus, qui ab eo, quod est audens, audenter. *Ex Charis. l. p. 11.*

Camara dicuntur, vt Verrius Flaccus adfirmat, non camera per E. Sed Lucretius cameraeque caminis ex cratibus: etiam cameram dici posse ostendit. *Ex eod. lib. 1.*

Inchoaui ab inchoo dicendum putat Iulius Modestus: quia sit compositum à caho initio rerum, quod Verrius (&) Flaccus in postrema syllaba aspirandum probauerunt Cohum enim apud veteres mundum significat. *Ex Dione l. b. 1.*

Clunes Verrius Flaccus masculino genere dici probat, quoniam in I S syllaba terminata omnia carentia nomine quo singulari masculina sunt. vt panis, cinis, crinis, & similia *Ex Charis. lib. 1.*

Diligenter

Digitized

Diligente. Verrius Flaccus, inquit Plinius, eorum nominum, quæ N S finiuntur casu nominatiuo, ablatiuus in E dirigendus est. *Ex eodem lib.*

Differt fatigatus à fesso, vt Verrius ait, quod fatigatus, cum quis per alium laborare compellitur: fessus vero, cum quis labore deficit, vt lassus. *Ex dirmede* 1.

Nec hanc solum Romani meretricem colunt, sed Faulam quoque, quam Herculis scortum fuisse Verrius scribit. *Ex Lact. lib.* 1 *c.xx.*

Verrius Flaccus sic distinxit: modica esse labra, labia immodica, & inde Labiones dici *Ex Carisi. lib.* 1.

Verrius lacte pro lac dicit. *ex eod. lib.*

Nonnulli syualephas quoque circa obseruandam scriptionem existimauerant. sicut Verrius Flaccus. vt vbicumque prima vox M littera finiretur, sequens à vocali inciperet; M non tota, sed pars illius prior tantum scriberetur, vt appareret exprimi non debere. *Ex Velio longo de Orthogr.*

Manibias per duo I dicendum, quia sunt à manibus, vt putat Verrius. sed & manubiae per V dici possunt. *Ex Charisi. lib.* 1.

Nomenclator sine V dicitur, vt Verrius ait, velut nominis calator *Ex eodem.*

Panis genitiuo plurali panum Verrius dixit. *Ex eodem.*

Polenta dici debet per O, cuius rei Verrius Flaccus rationem *** vsus omnium poliatur. *Ex eodem.*

Cum autem quid hoc est hominis quaeritur, inquit, de alicuius quæro hominis qualitate * qui necesse * sit in masculine dicendus est, vt Verrius ait. quoniam neutra in I & in V S non exeunt. *Ex eodem.*

Sal neutro genere Verrio etiam placuit. *Ex eodem.*

Porphyrio ex Verrio & Festo, inauguralibus, inquit, libris ita est, SANE SANCTEQVE. *Ex eodem* lib. 2.

Verrij Flacci scripta ad hoc genus quæstionis pertinentia haec fuerunt: *Senatum* dici & pro loco, & pro hominibus *ciuitatem* & pro loco, & oppido: & pro iure quoque hominum. & pro hominum multitudine, *tribus* quoque & *decurias* dici, & pro loco, & pro iure, & pro hominibus. *concionem* autem tria significare, locum, suggestúmque vnde verba fierent: item significare coetum populi adsistentis: item orationem ipsam, quę ad populum diceretur. *Ex Gell. lib.* xv. *cap.* 7.

Verrio Flacco videtur eandem esse apud nos V litteram, quae apud Graecos Y. namque his exemplis argumentatur, quod illi dicunt κύμινον, nos cuminum. quam illi κυπάρισσον, nos cupressum. illi κυβερνήτην, nos gubernatorē nec non ex eusmodi Theseus, Menoeceus, Peleus, & similibus adfirmat. *Ex Velio Longo de Orthogr.*

X, & Z Verrio Flacco placet mutas esse: quoniam a mutis incipiant, vna a C, altera a P * quod si quos mouet, quod in semiuocalem desinant: sciant, inquit, Z litteram sic scribi ab iis, qui putant illam ex C & D* constare, vt sine dubio muta finiatur. *Ex eodem.*

Ex Verrio Flacco Plinij lib. III. VII. VII. XIV. XV. XVIII. XXVIII. XXIX. XXXIII. XXXIV. XXXV. *Ex Plin. lib.* I *de nat. hist.*

SEXTI POMPEII FESTI
DE VERBORVM SIGNIFICATIONE
FRAGMENTVM.

Ex vetustissimo exemplari Bibliothecæ Farnesianæ descriptum.

SCHEDAE QVAE FESTI FRAGMENTO DETRACTÆ APVD POMPONIVM LÆTVM EXTABANT.

Ex Bibliotheca Fulvii Vrsini.

In Sextum Pompeium Festum eiúsque fragmentum admonitio ad Lectorem.

MVerrius Flaccus, cuius quæ extabant fragmenta paulò ante exhibuimus, de significatu verborum scripserat. *Festus in Pictor Zeuxis* libros complureis ex tanto librorū eius numero Sex. Pompeius Festus intermortua iam & sepulta verba, atque, ipso sæpe confitente Verrio, nullius vsus, aut auctoritatis, præterire voluit: reliqua verò, quàm breuissimè redigere in libros admodum paucos, cum hac inscriptione, Priscorum verborum cum exemplis, *Festus in Profanum.* Is liber Festi integer adhuc extabat Caroli magni temporibus, cū Paulus quidam

Digitized by Google

Diaconus ieſta lege Talionis,Feſti librum in Epitomen redegit:eo indigno ſucceſſu,vt præ eo Feſtus negligeretur.Vnus tamen adhuc Feſti liber extabat totius quaſi cladis ſuperſtes,& is quidē,pro tēporis iniuria,media parte mutilus (huius enim ante M literam nihil extat : & ab ea ad finem vix dimidium eius quod antea)ex Illyrico aduectus , cuius aliquot pagellas Pomponius Lætus : maiorem partem,Manilius Rallus (ab his Angelus Politianus librum accepit , agnouit, & exſcripſit & ab eo exemplo Petrus Victorius aliquot locis , vulgares Feſti libros emendare cœpit :) reliquiæ vero ad Aldum Manutium perueuere, qui conatus eſt cum Pauli Epitome eas coniungere ac quaſi vnum corpus ex duplicibus membris conficere.Simili ratione ex vtroque libro cōfectus alter liber extabat,apud Achillem Maſeum,Aldino locupletior,reapſe tamē imperfectus. Ea res mouit Antonium Auguſtinū accepto veteri monumēto Feſti a Rainutio Farneſio Cardinale (cui id Michaelis Siluij Cardinalis teſtamento relictum erat) ad vtrumque auctorem Feſtum & Paulum ordine literarum paulò aptiore coniungendum : lectore, quà licuit,admonito eorum quæ Feſti, quæque Pauli eſſent, neglecta quoque praua librorum Feſti diuiſione quam Aldus cōfecerat Sed cùm antiquitati ſua ac peculiaris ſit maieſtas & forma,Fuluius Vrſinus idem vetus monumentum Feſti,ex Farneſiorum bibliotheca,vti erat planè mutilum ac lacerum, iiſdem pagellis iiſdem lineis repræſentauit, niſi quòd charactere Italico de ſuo ingeniò ac per coniecturam partim exeſas,partim fugientes ſententias Feſti primum ſupplenit : iis autem quæ planè extabant ac legi poterant, coniecturas margini adiecit. Feſto ita mutilo ſchedas quæ apud Pomponium Feſtum fuiſſent,idem Vrſinus,vti eæ erant ſubiecit.Hunc alij ſecuti, ſpreto tantæ vetuſtatis monumēto atq. exemplari , Antonij Auguſtini editioni, Vſinianam confudere. Nos contrà , vtraſque enim ſeparatim edidimus priore quidem loco poſt Verrium Flaccum,hoc eſt Feſti fragmētum vti purum ac ſimplex fuit cum ſchedis, Pomponij Læti:ſecundo,compoſitum ex Paulo Diacono & Feſto ab Antonio Auguſtino corpus. Nam & ſimplicia natura,priora ; & hæc quoque ratione magnis viris laus ſua ac priora redditur:ſed & vetuſtatis venerandæ ſpecies curioſis conſeruatur:& reliquis poſt Vrſinum,diuinandi occaſio maior patet:vt nihil dicam,hac etiam editione magnum in eo lectioni adiumentum, quod primores dictiones,de quarum interpretatione agitur,hac nota peculiari ¶ à cæteris diſtinctæ atq. ſeparatæ ſunt,vt primo obtutu in lectoris oculos incurrant,quæ alioqui abſcedentes ac reliquis commixtæ, propter eundem tenorem literarum, Lectori faſtidium adferebant. Hoc te volui Lector.

* * *

M I

¶mutum dicimus:aut quod nullius fiant vocis , cùm in eas litteras incidant. ¶ Metaphoram , quam Græci vocant , nos tralationem, id eſt, domo mutuatum verbum: quo vtimur inquit Verrius , *in orō*ne, ſæpius quidē honeſti ac-*ſignificantis verbi defectu*, vt ſpecioſiora, [1] atq. -*eodem etiam*- ſignifican-*tiore*, quàm proprio vo-*cabulo*,-tem indicemus . . . redit ad ſua . . . . . tralatum manebit quo peruenit . . . . as alieno perinde ac ſuo ab . . . . . ¶ Metaplaſticos dī apud p-*oetas vſurpari id* , - q- propter neceſſitatem metri - *mutare conſueuerunt* ,- quod item barbarif - *mus dicitur in ſolu* - ta oratione conſcrib - *enda* . . . . . ¶Meta . . . . . ca a cariore . . . . . peruentura . . . . quod . . . dicare ait Ennius . . . . id eſt . . . . . ¶Meta- . . . abus vt . . accip- . . . . gratia . . . . . neceſſitate. ¶ Metonymia eſt tropos , cum ab eo, quod continet , ſignificatur id , quod continetur, aut ſuperior inferiore,& inferior ſuperiore. Quae continet , quod continetur ; vt Ennius, cum ait. Africa terribili tremit, [2] horrida terra tumultu. ab eo quod continetur id quod continet; vt cum dicitur , epota amphora vini. a ſuperiore inferior , vt Ennius: Cum magno , ſtrepitu Volcanum ventus vegetat, ab inferiore ſuperior , vt perſuaſit animo vinum deus , qui multo eſt maximus. ¶ Maſculina & feminina vocabula dici melius eſt ſecundum Graecorum quoq. conſuetudinem , qui non ἀπὸ εἰκὸς & γυναικεῖα ea, [1] *ſpecioſiora.* [2] *tremit.*

fol. 2

ſed ἀφ' οὗ dicunt & ἀπὸ τοῦ.

¶ Matroni *s aurum fuiſſe redditum Sinnius Capito* ait: quod - *videtur hoc ſignificare : matronis* fuiſſe re-*ſtitutum aurum , ex quo P. R. crateram fecerat*, & eam A - *pollini Delphos miſerat* : vt eſt teſtimonio in *dex tabella: quod quidem aurum dederant matronæ* orna - *tui demptum ſuo , vt votum ſolueretur* Apollini. q *dam dicunt de eo potius eſſe intelligendum*, quod contule - *runt olim matronae ad Capitolium* a Gallis Senoni - *b. liberandum. id eis poſtea reddi*tum eſt a pop-*ulo Ro.* ¶ *Magiſterare pro regere , & temperare* dic - *ebant antiqui Sed alius magiſterare quidam ponunt pro* . . . . . ¶Mitta . . . . . iſi voce . . . . . multo . . . . . .

Digitized

intelle . . . . . .
rem . . . as dici . . . .
vt cui potius con . . . . . .
¶ M- ille- singulariter di- cebant antiqui, quod nunc nó aliter dicim? cũ mille nũmũ proferimus. ¶ Munica it.[1] é „ cómunicas, dicit- I' errius a munus id é operib. é . . . aut potius co.. ¶ M.icipatus, ita adoptãtis vt patri [2] sui heres e rat, adoptiuus.n.eius qui adopt- tet, tam heres eſt, q̃- ſi ex eo natus eſſet ſui patris, quaſi in poteſtate alie- na non eſſet, ita . eſt legitimus & ſuus heres, vt p atet manifeſte ex eo, quod ait Scr. Sulpicius in ea oratio- ne, quam ſcripſit & habuit pro Auſidia.- ¶ Multi facere antiqui dicebant ſicut magnifice- re, ita & parum facere. teſtis eſt M. Cato in ea, quam- ſcripſit contra Q. Minucium Thermũ de x- hominib.- Neque fidem, neque [illegible] iusiurandum neq. pud- icitiã multi fecit . .quod quidã merito ab

[1.id.2.ferre.]

pag 3.

vſu receſſit, quia non aeſtimatur nunc quã- ntitas, nec deſiderat multitudinem, nec conti- netur nu- mero. ¶ Magiſtri dicunt in omnib. rebus, qui ma- gis ceteris poſſunt, vt ¶ Magiſtri e- quitum, & ¶ Magiſtri populi, item ludorum Apo- llinis dixe- runt antiqui: quos nunc aliter di- cuntur, velut e ſtendit Cato in oratione quam dixit contra ora- tionem . . . . . ¶ Maledi- ctiores dicebant antiqui, quos nos appellamus maledicos. Cato cum proficiſceretur, in Hiſpani [3] re- mouendi maledictiores . ¶ Mihipte pro mihi ipſe, Cato poſuit, cum dixit, decuit talenta . . . . . verſia, atque . . . . . entia item a . . ¶ Manſues, pro, manſuetus dixit Cato in epiſtola ad . . . . . manſues ad . . . . . ¶ Meritauere, ſaepe meruere dixit Cato in . . . Po enorum, IIII Suffetes euocauerunt ſtatim om- nis cohortes, omnis etiam, qui ſtipendia merit- auerunt. ¶ Magnificius, pro magnificentius vſurp- auit Cato, in ea quã ſcripſit . . . . . gna, quis homo . . . . . ant pulchrius purgat ant magnificius: nunc magnifice tius dicimus, cũ magnifice eius poſitiuus ſit. at nepos eius, in ea quam ſcripſit . . . Ta- men ait, cũ Aedilis Curulis eſſet, Magnae Ma- tris ludos magnificentius, quam alij, fecit. ¶ Magnificior [4] quoq; idem deduxiſſe videtur a munifice, cum dicamus nunc munificentior, quam- uis munificens non ſit apud nos in vſu. Cato in ea, quam ſcripſit, id . . . . . nemo munificior . . . . . ¶ Mediocriculo

[1.qualitas. 2.vetus 3. Hiſpaniam, 4.Munificior.]

pag.4.

vſus eſt in ea quã dixit Cato in conſulatu: Ridibum dũ magiſtratũ genere [1]pauculos homines, mediocriculum exercitum obuiũ duci. ¶ Mutini Titini facellum fuit in Velliis,[2] aduerſum mutũ Muſtellinũ in angi- portu de quo aris ſublatis balnearia ſunt ſacta domus. CN. D- emitii. Caluini, cũ man-

ſiſſet ab vrbe condita ad principatum Auguſti Caeſaris inuiolatum: religioſeq. & ſancte cultum fuiſſet, vt ex Pontificum libris manifeſtum eſt, nunc habet aediculã ad miliarium ab vrbe ſ- extũ. & vicenſimum, dextra v- ia iuxta diuer ticulum viae, vbi & colitur, & mulieres ſacrificans in- a toga praetexta velatae, ¶ Matronae à magiſtra- tib. non ſummouc- bantur, ne pulſari ne contre- ctari vc viderentur, neuc gra- uidae contuterentur, ob quã etiam ea uſum ait Verrius, neq. earũ vires ſedentes cũ vxorib. de eſſequo [3] aſcen- dere coac- tos à magiſtratib. quod communi vehiculo vehitur vir & vxor. ¶ Minuitur populo luctus aedis dedicatione: cũ Cenſores luſtrum condiderũt: cum votum publice ſuſceptum ſoluitur: primat s aũt, cũ liberi nati ſunt: cum honos in familia venit, cum parens aut liberi, aut vir, aut frater ab hoſte captus domum redit. eum deſponſa eſt: cum propiore quis cognatione quam his, [4] qui lugetur, natus eſt: cũ in caſto Cereris é, omniq. gratulationi. [5] ¶ Maxime dignationis Flamen Dialis eſt inter quindecim Flamines, & cũ cetera [6] diſcrimina maieſtatis ſuæ habeãt. minimæ habetur Pomonalis, q̃ Pomona leuiſſimo fructui agrorum praeſidet pomis. ¶ Mundus, vt ait Capito Aleius in L. VII. Pontificali, ter in anno patere ſolet, diebus his: poſtridie Volcanali, & ante diem VI. Id Nou. qui, quid ita dicatur ſic re-

[1.genere. 2.velijs 3.velatae 4.eſſedi 5.in 6.sione 7.certa.]

pag.5.

fert Cato in commentariis iuris ciuilis. ¶ Mũdo nomẽ impoſitum eſt ab eo mũdo, qui ſupra nos eſt: forma enim eius eſt, vt ex his q̃ intrauere cognoſcere potuit, [1] adſimilis illae [2] eius inferiorẽ partẽ veluti conſecratam Dis Manib. clauſam omni tẽpore, niſi his dieb. qui ſupra ſcripti ſunt maiores c- enſuerunt: quos dies etiam religioſos iudicauerunt ea de cauſa, q̃ quo tẽpore ea quae occulte, & abdita ea [3] religionis Deorũ Manium eſſent veluti in lucẽ quandã abducerentur, & patefierent, nihil eo tempore in rep. geri voluerũt. itaq̃ p eos dies non cũ hoſte manus cõſerebant: non exercitus ſcribebatur: non comitia habeba ntur: nẽ aliud quicquam in rep. niſi q̃ vltima neceſſitas admonebat, adminiſtrabatur. ¶ Mos eſt inſtitutum pa triũ, id eſt, memoria veterũ. pertinens maxime ad religiones, ceremo- niaſq. antiquorum. ¶ Milium quidã putant cepiſſe nomen a maxima nummorum ſumma, quae eſt mille, quod ali [4] Graeca ſtirpis iudicant eſſe, cum id illi μύριον vocent; tam hercules, quam panicum, μελίνη. ¶ Municipalia ſacra vocãtur, quae ab initio habuerunt ante ciuitatem Romanam acceptam; quae obſeruare eos voluerunt Pontifices, & eo more facere, quo adfuiſſent [5] antiquitus. ¶ Minora templa fiunt ab Augurib. cum loca aliqua tabulis. aut linteis ſaepiuntur, ne vno amplius oſtio pateant, certis verbis definita. itaque templum eſt locus ita effatus aut ita ſeptus, vt ea vna parte pateat, angulus q̃ adfixus [6] habeat ad terram ¶ Manalis fons appellatur ab Augurib. puteus perennis, neque tamen ſpiciendus [7] videtur, quia flumen id ſpiciatur,

Digitized by Google

quod sua sponte in amnem influat. ¶Manes Di ab Augurib. inuocantur, quod per omnia aetheri [1 pars 2.illi 3 neutras & abditas 4.alij 5.adfuissent 6 sanguine adfusi respiciendus.]

pag.6.

terrenæque[1] manare credantur. ¶ Idem, Dij superi atque inferi dicebantur: quos ideo inuocabant Augures, quod hi existimabantur fauere vitae hominum. ¶ Manes, ait Verrius, dicitur administratio reip. (publicae,) item magistratus, ait praefecturae, imperi, prouinciae: cum multitudinis voluntate consensu, atque legitimis in vnum conuenientis populi comitiis aliqui mandatur per suffragia; vt capere eam possit iussu populi demandatam: certo re ex tempore ex fide sua: & certum vsque ad[2] tempus administrare. ¶ Monstra dicuntur naturae modum egredientia: vt serpens cum pedibus cum quatuor alis: homo cum duob. capitibus iecur cum distantibus in eodem. ¶ Mutae exta dicuntur, quibus nihil diuinationis, aut responsi elicitur, vt contra, dicuntur adiutoria, quae certum aliquid euentorum indicant, aut ab incendio vt caueamus[3], aut a veneno aliq. re certum aliquid, manifestumq. instare periculum portendunt, aut indicant finium diminution-em. ¶ Minora, itemq. maiora auspicia, quae dicuntur, docet Messalla; nam maiora Consulum, Praetorum, Censorumq. dici ait, reliquorum minora: cum illi maiores, hi autem minores magistratus dici consueuerint. ¶ Mensae in aedibus sacris ararum vicem obtinent, quia legib. earum omnium sacrare quoq. mensae sunt: vt velut in ararum, vel in puluinaru loco sint. priuati quoq. in primis ipsis locis habere solent, vbi sacras[4] habituri sint, cuius modi est parentatio, non sacrific-ium . . . magno cr . . . . . tenebat aram . . . . . .

[1 terrenaque 2.ad 3.prius 4.sacra]

pag.7.

¶ Mille vrbium populus stetit pro regno dixisse ait . . . . Veranius in libro quem inscripsit priscarum vocum, quod ei summae videatur originem dedisse, ac causam Graecus sermo, χελωνὴ & χελώνη. eo autem non omnes vti. ¶ Mutas litteras & semiuocales solebant antiqui duplicare scribendo, aut legendo, & ita ait Ennium scripsisse, in eo quem de . . . . a quo muta duplicata fit primum. ¶ Manumitti dicebatur ser. sacrorum causa, cum dominus eius tenens modo membrum aliud eiusdem serui, ita edicite[1] hunc hominem liberum esse volo: ac pro eo auri x x puri, probi, profani mei soluo, vt priusquam de gredi[2], efficiatur iuris sui. dum[3] his verbis e manu homi-nem liberum mittebat. ¶ Masculis Cato pro paruis (qui) moribus dixit in ea quam scripsit . . . ¶ Migrare mensa quod legib. cum sacra esset, di-isque templi postea mansit casum apud antiquos habe-tur, cum sequitur sua

migrantem poena. ¶ Mensas aiunt quidam fuisse in triuiis poni solitas, quae sint trinales appellatae. ¶ Mente captus dicitur, cum mens ex hominis potestate abiit: & idem appellatur de-mens, quam (quod) de sua mente decesserit, & a mente (mente) abierit.

¶ Manare solem tunc solitos esse antiquos dicere ait Verrius, cum solis orientis radij splendorem iacere coepissent, atque ideo primum dici tempus, mane dictum: quamuis magis addicitur, quod manu bonu dicebant a mane, idem a mature: quid bonum est, quod maturum est, vnde & ¶ Matura dicta quoque videtur Mater. ¶ Mamertini appellati sunt hac de causa, cum de toto Samnio [1 edixit Ego 2.tum 3.emittebat 4.id dicitur.]

pag.8.

grauis incidisset pestilentia, Schennius Mettius eius gentis princeps, conuocata ciuium suorum contione, exposuit se vidisse in quiete praecipientem Apollinem, vt si vellent eo malo liberari, Ver sacrum vouerent id est, quaecunque vere proximo nata essent, immolaturos sibi. quo facto leuatis, post annum vicensimum deinde eiusdem generis incessit pestilentia. rursum itaque consultus Apollo respondit, non esse persolutum ab his votum, quod hominem immolati non essent. quos si expulissent, certe fore, vt ea clade liberarentur. itaque iussi patria decedere, cum in parte ea Siciliae consedissent, quae, nunc Tauricana[1] dicitur, forte labo rantib. bello nostro Messanensib. auxilio venerunt vitro, eosque ab eo liberarunt: prouinciales quod ob meritu eorū, vt gratiā referrent; & in suum corpus, communionēq. agrorū inuitarunt eos, & nomen acceperūt vnum, vt dicerentur Mamertini, quòd coniectis in sorte duodecim deorum nominibus, Mamers forte exierat: qui lingua Oscorum Mars significatur. cuius historiae auctor est Alsius libro primo belli Carthaginiensis.

¶ Murrata portione vsos antiquos indicio est, quod etiam nunc Aediles per supplicationes diis addunt ad pulunaria, & quod XII. tabulis cauetur, ne mortuo indatur, vt ait Varro in antiquitatum L.I. ¶ Muger dici solet a Castrensium[2] hominib. quasi mucosus his, qui talis male ludit. ¶ Muri[4] est quemadmodum Veranius docet, ea quae fit ex sali sordido, in pila pisato, & in ollam fictilem coniecto, ibique operto, gypsatoq. & in furno percocto, cui Virgines Vestales ferra ferrea secto, & in seriam coniecto, quae est intus in aede, [1.Taurominana. 2.Castrensib. 3.in 4.Muries.]

pag.9.

Vestae in penu exteriore, aquam iugē, vel quālibet praeterquam quae per fistulas venit, addent, atq ea demum in sacrificiis vtuntur. ¶ Mortuae pecudis corio calceos, aut soleas fieri Flaminicis nefas habetur. sed aut occisae alioqui, aut immolatae, quoniā sua morte extincta omnia funesta sūt. ¶ Me, pro mihi dicebant antiqui, vt Ennius cum ait L.II. si quid me fuerit humanitus, vt teneatis. & Lucilius, Nunc ad te redeo, vt quae res me impendet, agatur. ¶ Minorum Pontificū maximus dī, qui primus

mus in id collegium venit: item minimus, qui nouissimus. ¶ Malcuoli Mercurij signũ erat ꝓxime Lanum; qui item erat in Turdellis M. Ios, *malculi etiã cognomine* appellabatur: Malcuoli autem, quod in nullius taberuam spectabat. ¶ Malluuiũ Latum[2] in cõmentarium[3] sacrorum, significat manus[4] lauet à quo malluuiae dicunt, quibus manus sunt lauatae perinde, vt quib. pedes, pelluuiae. ¶ Maximum Praetorem dici putat alij eum qui maximi imperij sit; alij, quia[5] aetatis maximae. ꝓ collegio quidẽ Augurum decretũ est, ꝙ in Salutis augurio Praetores maiores & minores appellantur: non ad aetatem, sed ad vim imperij pertinere. ¶ Mortis causa stipulatio existimatur fieri, vt ait Antistius Labeo, quae ita fit, vt morte promissoris confirmetur, aut, vt quidam dixerunt, cuius stipulationis mors fuit causa. ¶ Marspedis, siue sine s. littera maspedi- imprecatricie soluta vallium[6] quid significet, ne Metlala quidem Augur in explanatione auguriorum reperire se potuisse ait. ¶ Maiorem consulem L. Caesar putat dici, vel eum, pedes quem fasces sint, vel eum, qui prior factus sit. Praetorem autẽ maiorem, Vibanum: minores ce-

[1 *addunt.* 2 *datum Vr.* 3 *Commentario.* 4 *quia.* 5 *qui.* 6 *in precatione soli taurilium.*]

teros. ¶ Mend-acium *dici Verrius putat a mente* eius qua in fel-*icibus fortunis, vel quod precetur quemque* vt vitae fu-*ae medetur cibo.* ¶ *Mater Matuta* manis *mane*, *matrimonium*, *mater familiae*, matertera, *matrices*, *materiae dicta* videntur, vt ait De-*rrius*. *quia sint bona*: *qualia scilicet* sint, quae *sunt matura*. *vel potius à matre*, quae est ori-*ginis Graecae*, μήτηρ. ¶ *Modo* quodam id est *ratione*, *dicuntur ista omnia*, *a modo* fit commodi-*tas*. *commodus*, *commodat*, *accommodat*. modi-*ce*, *modestia*, *moderatio*, *modificatio*.

N

¶ Naenia est *carmen*, *quod in funere laudandi* gratia can-*tatur ad tibiam*. *quod vocabulum Afranius in Ma-tertera posuit*. *Naeniam autem inter ex se* quias canti-*tabant sunt qui eo verbo fidem* significari cred-*iderunt*. *Plautus in* . . . . . *ubi ergo* . . . . . Idem Trucul. Huic nom-*ini*. [1] *amanti mea hera* dixit domi, & ap-*ud nos de bonis naeniam esto*. [2] Quosdam *dicunt velle ideo dici naenia* quod & [3] voci fim-*ilior querimonia fientium* sit. quidam aiunt nae-*niae ductum nomen ab extremi* intestini voca-*bulo*, *ad quod probandum testimonio* vtitur [4] Plautus [5] *in Bacchidibus*, *si tibi est mechacoẽ*, ad [6] nob-*is verisima est domi*, *qua quidem ego* te reddam, v-*bi me irritaueris*. *confossionem* foricina *naenia*. *sine quod extremam flendo* efferim-*us eam vocem*, *quereudoque*. *nam* Graeci *τέλος extremum dicunt*, *sive quod chordarum* vltima *τέλη dicitur*, *appellarint extremam* cantionis *vocem*, *naeniam*. *Naeniae deae* sacellum vltra portam *Viminalem fuerat*

[1. *Herum.* 2. *nulla.* 3. *v.* 4. *vinum Plauti.* 5. *cantra* 6. *ai*]

dedicatum nunc habet tantum aediculam. ¶ *Nauali corona donatur*, *qui primus in hostium* nauem *armatus transilierit*. *eiusue* opera, *manu nauis hostium capta fuerit*. *adeptus* est eam M. *Terentius Varro*, *bello Piratico*, *donante* C.N. Pompeio *Magno*. *Item alij*, *inter quos Mu-tillus*[1] *bello quod gestum est contra Nabin*, *vt scribtum* est in carmine *Saturnio*, *quod quidem duces ipsi* sunt *consueti in tabellis publice ponere*, *in quo nominabantur qui nauali corona donati erant*. ¶ *Neũq ponitur* ꝓ nulla tenus, *propositis*, *& non*, *etiam significatis*, vt, nec ¶ *Nefrendes dictos asserit Q. Muci*- us Scaeuola *arietes*, *quod dentibus frendere non pos*- sint. Ateius *Capito*, *infantes esse nondum fre*- ndentes, id est, *frangentes*, *Livius in Odyssea vete vi*- Quem ego ne-*frendem alui lacteam immulgen*-s ppem. & . . . . . pro nefrendibus *autem*, *vt antiqui dicebãt*, *vienes nunc dicit* vsus recens. *sunt qui nefrendes dici putent testiculos*, quos Lanu-*vini appellant nebrundines*. Graeci [illegible] *ú*, *Frantestini nefrones*. ¶ Necerim, nec eum. ¶ *Nemora*, *significat sylvas* amoenas, *valet enim idem eras autem vocabuli* auctor Homerus, *qui dixit in Iliade*, *ὃς νέμεται ἐν Τροίῃ ἐπὶ νήιον ἄμπελος ἔστω*. dubium non est, *quin eum designet locum*, qui campos & pascua *habeat*: *vivat à Graecis διὰ τὸ νέμειν τὰ ἐν αὐτῷ*, *appellatum*. ¶ Ne-mut, nisi etiam vel *nempe*: *vsus est Cato de potestate Tribunici*, [2] eum ait . . . . . aerumnas. ¶ Neminis genitivo casu vs[2] *est Cato*, *cũ dixit*. & qs diceret eum sit *neminis*. *Idem de magistratib*. vitio creatis, neminisque . . . . . *Ennius in* Erechtheo lapideo sunt

[1. *Atilius* 2. *Tribunicia.*]

corde multi, quos non miseres neminis. ¶ Nemo cõpositũ videtur ex ne, & homo: quod confirmatur magis, quia in persona semper ponitur, nec pluraliter formari solet, quia intelligitur pro nullo. ¶ Neci datus proprie dr, qui sine volnere interfectus est vt veneno, aut fame. ¶ Necessarium ait esse Opillus[1] Aurelius, in quo non sit cessandum, aut sine quo viui non possit: aut sine quo non bene viuatur: aut ꝙ non possit probiberi quin fiat. ¶ Necessarij sunt vt Gallus Aelius ait, qui aut cognati, aut adfines sunt, in quos necessaria officia conferuntur praeter ceteros. ¶ Neclegens dictus est, non legens, neque dilectum habens, quid facere debeat, omissa ratione officij sui. ¶ Nec coniunctionem Grammatici fere dicunt esse disiunctiuam, vt nec legit, nec scribit, cum si diligentius inspiciatur, vt fecit Sinnius Capito, intelligi possit. eam positam esse ab antiquis pro non, vt & in X I I. est. ast ei custos nec escit. item, si adorat furto, quod nec manifestum erit. & apud Plautum in Fasinate. nec recte si illi dixeris. & Turpilium in Demetrio. nec recte dici mihi, quod iamdudum audio. Nec vnquam, necunquam, quemquam. ¶ Nequalia, detrimenta. ¶ Nequiuont, pro nequeunt, vt solinunt, & ferinunt:

pro ſolent, & feriunt dicebant antiqui. Liuius in Odiſſia. partim errant, neq; nunc Graeciam redire. ¶Nequiũ & nequitur, p nõ poſſe dicebãt, vt Pacuuius cũ ait. Sed cũ cõtendi nequitu, vt etiã tendendi eſt plaga. Plautus in Satyrione. tetrahi nequitur, quoquo progreſſa eſt ſemel. & Cato Originum L.I. Fana in eo loco complura fuere: ea exauguraui, preterquam quod Termino fanum fuit, id nequicum exauguraui. ¶Nequiquam ſignificare

[1. *Opiliue.* 2. *Neguinont.* 3. *tum*]

idem p frustra, plurimis auctorũ exẽplis manifeſtũ eſt. ¶Nectere, ligare ſignificat, & eſt apud plurimos auctores frequẽs, quin etiam in cõmentario ſacrorum vſurpatur hoc modo. Pontifex minor ex ſtramentis naturas[1] nectito, id eſt, funiculos facito, quib. ſues adnectantur. ¶Nectar Graece ſignificat deorum potionem. Vnde Vergilius ait. Stipant & dulci diſtendunt nectare cellas; item Lucretius L. II. Et nardi florem, nectar de floribus[2] halet. ¶Nõ pridẽ, aeque, & recte, & frequẽter dicitur, ac iampridẽ, quampridẽ. ¶Neq; aurũ eſt, auris quod vis vehementius ambit, hoc verſu Lucilli ſignificari ait Sinnius Capito, nequam eſſe aurũ q auris laedat: vel pondere inaurium, cum molliſſima pars auris inciditur; vel ex auro intelligi pecuniã, cuius reſpectu, & nimia cupiditate homines ad peccandũ adducũ. ¶Nec mulieri, nec gremio credi oportere: prouerbium eſt, q & illa incerti & lenis animi eſt, & plerumq. in gremio poſita, cùm in obliuionẽ venerunt pro[3] exſurgentiũ, procidunt. ¶Nexũ eſt, vt ait Gallus Aelius, quodcũq. p aes & libram geritur. idq. necti dr. quo in genere ſunt haec, teſtamenti factio, nexi dando[4] nexi liberaro[5] ¶Neruũ appellamus etiam ferreum vinculũ, quo pedes impediuntur. quãquam Plautus eo etiam ceruices vinciri ait. perfidioſe captus eo epol[6] nemo ceruices probat. ¶Nexũ aes, apud antiquos dicebatur pecunia, quę p nexũ obligatur. ¶Negumate in carmine cn. Marciuatis, ſignificat, negate: cũ ait. quamuis mouẽtium duonum negumate. ¶Negritu in auguriis ſignificat aegritudo. ¶Nebulo dictus eſt, vt ait Aelius Stilo, qui nõ pluris eſt, quàm nebula, aut q nũ facile perſpici poſſit, qualis ſit, nequam, nugator,

[1 *napuras.* 2. *narb.* 3. *propire.* 4. *datio.* 5. *liberatus.* 6 *eedrp l.*]

¶Negibundum a-*niqui pro negantẽ dixerũt. Cato in ea qua ereptus*
negibundus
¶Neutiquam *pro nullo modo dici teſtis eſt*
cum ait. Sed *mihi neutiquam cor conſentit, cum oculor. aſpect u. Cic. Indiſſolubiles quide eſſe non poteſtis, neutiquam tamen diſſoluemini.* ¶*Nepos luxurioſus a* Tuſcis dicitur: *nam nepotes ſunt luxurioſae vitae* homines *appellati, quod non magis his res* ſua famil*iaris curae eſt, quam iis, quib. pater annoſus* viuũt. qu*od nomen ductum ab eo, quod natus poſt patri* fit, quam fil*ius. Quidam inter quos Ariſtarchus* iter*pres Homeri, Graecũ cẽ volunt, ad quos mitti*

mittebat Ennius, afferunt ex Apollonio. ¶*Nephaſti* dies not*abãtur. N. littera quod in nephas eſt Praetor* apud[1] quem *lege agitur, fari tria verba, do, dico,* addico. ¶Nep. *nota deſignari ſolent qui nephaſti priores ſunt, quorum pars anterior fas: hi ſerui* liberati ſunt, *delectus habentur, exercitus ſcribuntur*, & in prouin*cias ire licet, ſacra quoque inſtituta fiunt, & vota nuncupata ſolui,* & aedes ſacrari, ſo*lent.* ¶*Nepa Aforum lingua* ſidus, q dicitur à noſtris c*ancer, vel vt quidam volunt,* ſcorpios. Plautus in *Caſina, Receſtim dabo me* ad parietem imita*bor nepam.* ¶*Nepos, non parus,* ¶ Neſi pro ſine poſitum *eſt in lege dedicationis erat* Dianae Aventinen*ſis.* ¶*Nauteam ait Opi*lius Aurelius, herb*ae genus eſſe grauis nigri,* qua coriarij vtuntur, *cuius videri a nauſea ductum nomen*, quia nauſea fa*cit, permutatione T. &* S. litterarum interme*diaantiquis conſueta.*
Plautus in Artemone. *Vnguentum quod naribus mu*lionum nauteam feciſſet

[1 *apud*

. . . . . lem atq. aro*matum. Idem Curculione. Nam odor v*nguentum o*mnium pre tuo nautea eſt. In Caſina. ei pro* ſcorto ſup*ponetur hircus vnctus nautea. Labeo* in commen*tario iuris pontificij ait, nauteam rubi*dum quiddam, eſſe, quo *Pontificum veſtimenta quaedam* colorant. *Nationem, item apud antiquos* natum Cin*cum, genus hominum, qui non alunde* vener*unt, ſedibus* ſui *ſunt, ſignificare ait. qui &* nationem ait *non tantum vniuerſim de omnibus*, ſer[1] e*t de ſingularibus quoque hominibus ſeiunctim dici ſolere. Sinnius autem Capi*to, omnia fe*re genera hominũ per nationes diuidi, vt Cures Sabinos Hernicos, Aequos, item Volſcos. In pecorib.* quoq. bonus *prouentus futurae bonae natio dicitur.* ¶Nautiorum fa*milia a Troiana oriunda eſt: nam fuit* eorum princeps *Nautes, qui Romae deuulſi ſimulacrum* aeneum mi*nervae, cui poſtea Nautij ſacri*ficare ſoliti *ſunt. Vnde ipſa quoq. dea Nautia vo*cabatur[1] de cau*ſa. Alij quod duce Naute accitis* conductiq. a Bu*tiis milites fuerint ad Maſſ*anam oppugnandam, contra quos a ſenatu ſit* miſſus L. Caecilius *Metellus: qui cum ab illis inter* ſectus eſſet: miſſi *ad eos fuerunt expoſtulat*um de fœdere viola*to legati* . . . . . us, P. Veturius, qui *cum aliquantiſper, ob* refectionem corpo*ris in oppido quodam i*nſediſſent, Bu*tij quibus fœdus tunc* Romanis erat, bello *ſtatim eo deſſiter*unt inde a principe. *Nauta, familia Nautia* appellata eſt. ¶Nati*natio dicebatur negotia* tio: & ¶Naunatores *ex eo, ſeditioſi, negotia* gerentes, M. Cato in . . . . . tu*multu Macedoniae. E*

[1 *ſed.* 2. A *hoc.* trium enim litterarum ſpatium in exemplari relictum eſt.]

truriam, Samnites, Lucanos inter ſe natinari, atq.

factio-

factiones esse. ¶Naeuae appellantur vulgo fullones, vt ait Curiatius, quod nauci non sint, id q̄ est nullius preti. Idem sentit & Cincius.quidam aiunt,quod omnia fere opera ex lana, naeuae dicantur a Graecis. ¶Naucum[1] ait Ateius Philologus poni pro nugis. Cincius, q̄ in oleae nucis, q̄ intus sit. Aelius Stilo omnium rerum putam. n. Glossematorum aũt scriptores,fabae grani q̄ haereat in fabulo[2]. Quidam ex Graeco ναῦς ἢ ὠκεῖ, leuem hominem significari. Quidam nucis iuglandis, quam Verrius iugulandam[3] vocat,medium velut dissepimentum. Plautus in parasito pigro, ambo magna laude lauti, postremo ambo iumus non nauci. item in Mostellaria. Quod id esse dicam verbum nauci,nescio.& in Truculento: Amas hominem non nauci. & Naeuius (&) in Tunicularia. Eius noctem nauco ducere. Sed Ennius, illuc[4] est nugator nihili non nauci homo. ¶Nares appellari putant, q̄ per ea nasi foramina odoris cuiusque nari flamus.[5] ¶Narica est genus piscis minuti. Plautus. Muriaticam autem video in vasis stagneis naricam bonam & canutam & taguma quinas factas conchas piscinarias. ¶Nancitor in XII. nactus erit, pro[6] erit. Item in foedere Latino: pecuniam quis[7] nancitor habeto: & si quid pignoris nancisciturꝰ[8] sibi habeto. ¶Nare à naue ductum Cornificius ait, quod aqua feratur natans, vt auis,[9] Ennius L. VII. alter nare cupit, alter pugnare paratust. Plautus in Aululatia. Quasi pueri, qui nare discunt, scirpea induitur ratis. natare igitur est, saepius nare, vt dictitare, factitare. ¶Nauus, celer, ac strenuus, a nauium velocitate videtur dictus. En-

[Nauci 2 faba hilo 3 inglandam 4 illic 5 flamus 6 pradatus 7 qui 8 nancitor 9 nauis]

pag. 17

nius L. VI. Nauus repertus hō Graio patre Graius homo rex. & L. XVI. Nauorum imperium seruare est insuperantum. Plautus in Friuolaria. Naue agere oportet,quod agas non ductarier. ¶Naualis scriba, qui in naue apparebat, inter aliud genus scribarum minimae dignitatis habebatur, q̄ periculis quoque eius ministeriũ eé[1] obiectũ. Plautus. nõ ego te noui naualis scriba columbari impudens. siue quod columbaria in naue appellantur ea, quibus rem gerunt[2] siue q̄ columbariorum quaestus temerarius incertúsque. ¶Nassiterna est genus vasis aquari ansati, & patentis, quale est quo equi perfundi solent.Plautus in Bacchidib.haec quis[3] euocat cũ nassiterna,& cum aqua istum impurissimum? & in Nervolaria. Equis huc effert nassiternam cum aqua sine suffragio? & Cato in ea oratione, quam composuit in Q. Sulpicium. Quoties vidi truilos nassiternas perfusos[4] aquali matellas sine ansis. ¶Nassa est piscatoria[5] vasi[6] genus,quo cũ intrauit piscis, exire non potest. Plautus. Numquam hercule ex ista nassa hodie ego escam petam. ¶Napturas nectito, cum dixit Pontifex, funiculi ex stramentis fiunt. ¶Nauistibulum vocabant antiqui vas aluei simile vide[7] a nauis similitudine. ¶Nauia est vno ligno exculpto, vt nauis, quo vtuntur aluco in vindemia. ficus quoque in comitio appellatur Nauia ab Attio Nauio augure. Nam cum Tarquinius Priscus institutas tub. a Romulo mutare vellet, deterreturq. ab Attio per augurium, vt eluderet eius prudentiam, interrogauit eum, an fieri posset id, quod animo proposuisset suo; cum illo[8] permittente augurio cum respondisset effici posse; iussit Rex cotem, ac

[1 esset 2 vemicant 3 Ecquis 4 partusos 5 piscatory 6 vasi 7 videlicet 8 ille]

pag.18.

nouaculam pro *ferri quia prolata, interrogatus augur* an eos illa *posset praecidi, respondisseq. posse: nouaculam subito praecidit. quo facto statim Naeuium* ex eo, Tarqui- *nio nihil ausо contra amplius fe*cere, noua- *culam illam ac cotem sub locum conse*cratum, defo- *di iussisse: & ficum ab eo satam ibi* esse intra i- *d spatium loci, qui contentum fine* sacro sit: e- *amq. si quando arescere contigisset,* subseri, sum *iq. ex ea furculos iussisse. quo facto*, tantos i- *ntra temporis tractus, cum aliae in eo* loco complu- *res ficus enatae essent, atque eas* euulsae de- *inde de sacro illo loco radicitus re*moueren- *tur: omnes quae mihi tunc temporis* erant, ficum *praeter vnam illam, eiectas fu*isse, adm- *onitu fatali, ac iussu in primis aruspi*cum,& diuin- *is etiam responsis promittentib. quandiu ea* viueret, lib- *ertatem populi R. incolumem man*suram, ideoq. *coli & subseri ex illo tempore coeptam.* ¶Nauseit cum gran- *um fabae se aperit nascendi* grã,quod non sit dis- *imile nauis formae.* ¶*Nauitas* secundum incorr- *uptam consuetudinem dic*tos, quos nunc n- *os nautas dicimus*, testis est Cato in ea,quam scr- *ipsit cum in Hispaniam proficisce*retur, cum ait; nauitae *quod secum portauerant* vinũ atq.oleum, v- *sus tantum eo sum.* ¶*Naeuiam syluam* vocitatam extra *vrbem ad miliarium quar*tum, quod Naeuij cu- *iusdam ibi domus fuerit, a quo* nemora Naeuia ap- *pellata etiam fuisse, Verrius* ait: quam opprobrij loco *obiici ab antiquis solere,* quod in ea morari ad- *suescant perditi ac nequam ho*mines, testis est M.Ca- *to in ea, quam scripsit in* M. Caelium si se appella- *uisset. Orsus iter erat* a porta Naeuia atq. ex- *inde in nemora Naeuia*

pag. 19

a domo procul *Naeuia. Vnde dicu*- nt prouerbium *natum esse, a domo Naeuia*, quod refertur a Verrio. ¶*Nudinus tertius videtur compos*i- tum ex nunc *& die tertio. N . . . dicuntur* in agro quos . . . *alio nomine appel*- ant, a parte totum *significantes; quasi inde appell*- ati sine . . . . . dicantur pa- . . . . . *dici*- tur caelũ casum . . . . . *d icatur dam*- . . ¶*Naptã nouam, sponsam* (vt ẽe mu- lieres quib. *in nuptiis vtuntur, pronubae ab* eadem causa *hoc est a nubendo dicuntur*) *ali*- qui appellatam *esse volunt: nec defuerunt*- tamen qui dicerent, *sic appellatam, ab eo quod vias viaeꝶ*

rem vòv Homerus, loquendi quadam consuetudine, quae est antiqua Graecorum, cum ait: ἐξ ἀπίνε γάπε νὸν ἐπέων αἰχμητάων. ¶ Numero & numero dicitur, sed numero sunt, videt esse praesentis temporis, & prorsus alie-num numero fuerunt, quod de praeterito vsurpat, siue eo ordine vsurparunt antiqui quadam consu- etudine loquendi qua solebant proferre verba eiusmodi: siue certa fine extremarum vocal ium, quemadmodum videtur in suis scriptis vsus Pompeius Sextus, apud quem reperitur extre-ma syllaba vocatiui casus producta, & eiusdem casus eadem corrupta, terminatasque in e, temporis praesentis, Numero autem dixisse antiquos, nimiumque significare, ait Sinnius capito; esse enim ita locutum . . . . ũ: vos estis minime . . . nisi num- ero perbiterint, nisi citro . . id est ni-mium si illo, qui ex eam nume-

[1 cito.]

pag.20.

ro estis mortui, hoc exemplo, vt pingeretis, id est, cur cito mortui estis? Itẽ in Nelei. Nunquam numero matri faciemus volui. Idem[2] est nunquã nimium faciemus. Apud Naeuium Neminem vidi, qui numero sciret. q. q. scit, id est opus, id est, nimiũ sciret. An panurgus Antonius haec ait numero nimium cito: celeriter nimium: vt Plautus in Casina. Ere mit qd vis mea ancilla? nimium saepius numero dicis nimium cito. Attius in Oenomao. Ego vt essem adfinis tibi, non vt te extinguerem, tuam peti gnatam, numero te expurgat timor. Afranius in Suspecta per falsum, & abste creditum numero nimis celeriter. Caecilius in Aethine.[3] Ei peri, quid ita? numero. venit fuce[4] domum. Afranius in Simulante. e[5] misera numero, ac ne quicquam egi grans. ¶ Numera Senatum ait cuiuis Senator consuli, cum impedimento vult esse quo minus faciat. S. C. postulatque. vt aut res, quae adferuntur, [6] diuidantur: aut singuli consulantur. aut si tot non sint Senatores, quo numero liceat praescribi[7] S.C. ¶ Nupta verba dicebantur ab antiquis, quae virginem dicere non licebat, vt Plautus in Discolo. Virgo sum, nondum didici nupta verba dicere. ¶ Nuptias dictas esset ait Santra ab eo, q nymphaea dixerunt Graeci antiqui, γάμας, inde nouam nuptam νέαν νύμφην Cornificius, quod noua petantur coniugia. Curiatius, q noua ratio[8] fiat. Aelius & Cincius, quia flammeo caput nubentis obuoluatur, qd antiqui obnuere vocarint[9] ob quam causam legem quoq. Parenstam[10] iubere caput eius obnubere, qui parentem necauisset, q est obuoluere. ¶ Numerius pnomen nunquam ante fuisse in patricio familia dicitur, quãuis[11] Fabius, qui

[1 volup. 2 id 3 Aethriene. 4 fuge 5 Ei 6 referantur 7 prescribi 8 pallio. 9 vocarunt. 10 funestam 11. quam si.]

pag.21.

vnus post sex & trecentos ab Eutrisci interfectos superfuit, inductis[1] magnitudine diuitiarum, vxorem duxit Oracili Maleuentani, vt tum dicebantur, hac conditiõe, vt qui primus natus eẽt, pnomine

aui materni, Numerius appellaretur. ¶ Non omnib. damio: prouerbium natum a Cipio quodam, qui Pararenchon dictus est, q simularet dormientem, quo impuniti[2] vxor ei[3] moecharet, eius meminit Lucilius. ¶ Nuncupata pecunia est, vt ait Cincius in L. I I. de officio iurisconsulti, nomina, [4] certa, nominib. propriis pronunciata. cum nexum faciet, mancipiumq. vti lingua nuncupasset, * ita ius esto: ita,[5] vti nominarit: locutusve erit, ita ius esto. vota nuncupata dicuntur quae Consules, Praetores. cum in prouinciam proficiscuntur, faciunt, ea in tabulas psentib. multis referuntur. At Santra L. I I. de verborum antiquitate, satis multis nuncupata conligit nou de recto nominata significare, sed promissa, & quasi testificata, circumscripta, receptaque.[6] e iam in votis nuncupandis esse conuenientius. ¶ Nescioſum Ateius Philologus ait appellari solitum, qui propter oculorum vitium parũ videret. At Popilius[7] Aurelius nuscitiones esse caecitudines nocturnas. Aelius Stilo, q plus videret vesperi, quam meridie, nec cognoscere, nisi q vsq. ad oculos admouisset. ¶ Nonas quidam a noua Luna, q in eas concurreret principiũ Lunae: alii q semper ante diem iduum nonum etiẽt, scribit. ideo debere primam appellationis eius syllabã adiecta u littera. ¶ Nundinas feriarum diem esse voluerunt antiqui, vt rustici conuenirent mercandi, vendendiq. causa, eũq. nefastum, ne si liceret cum populo agi, interpellarentur nundinatores. ¶ Nundina-

[1 inductus. 2 Nuncupata 3 nominata 4 nuncupauit 5 id est 6 quod 7 Opilius.]

pag. 22

lem eocum Plautus dixit in Aululatia. Cocus nundinalis ille est,[1] in nonum diem solet ire coctum cocum, qui nouendial- is alias appellatur, manifesto significat, quẽ dixit nundinalem, quod in nouũ diem coqueret. ¶ Nucu- Las, Praenestinos antiqui appellabant, quod inclusi a Poeno Cassilini, famem nucib. sustentauerunt: vel q in eorum regione plurima nux minuta pascitur.[2] ¶ Nummum ex Graeco vocabulo νόμισμα existimant d- ictum, & tantundem apud nos, & apud illos valere, qa pleraque nomina a Graecis accepimus, quorum hoc propriũ est. ¶ Nũtius & persona dicitur, & res ipsa. in persona dicitur, vt nuntius aduenit. in re, vt nuntius allatus est: qu-am differentiam. C. Caesar in Commentariis fec- isse videtur. ¶ Nuper, quasi nuniper, tanquam dica- mus nouissime. estque praeteriti temporis, id autem . . . . . sa erant, qui ni . . . ¶ Numen quasi nutus dei ac pote- stas dicit. ¶ Numella genus vinculi quo quadrupe- des alligantur. solent autem ea fieri neruo, aut co- rio crudo bouis vt plurimum. ¶ Numidas dicimus quos Graeci Νομάδας. siue quod id genus hominum pecorib, n- egotiatur, siue quod herbis, vt pecora alantur. ¶ Nuces flagitantur nuptu, & iaciuntur pueris, vt nouae nuptae intranti domum noui mariti auspi- cium fiat secundum & felistimum.

¶ Numam Pompilium Ianicul- um montem habitauisse ferunt, in quo arcam eius in- ventam, cum libris Numae

nominis

nominis ; a Terentio *quodam scriba reprehensum* re agrum. ¶Nonuncium *quod vulgo Magistri* ludi appellant, signifi-*cat nonam vnciae* : *at te*-runcium, & singula sex-*uncia dimidium vnciarum tri*-um sit. ¶Nomen siue ex Graeco *ὄνομα dictum est*,

[1.*cocus ille nundinalis est.* 2.*nascitur.*]

pag.23.

quasi nominem, *quod notitiam faciat* : *si*-ue familiae est. *vt Terentius ponitur et pro debito*: *vt ex*- actum dicimus *fuisse nomen*, *cum a debitore exacta* pecunia sit. ¶ *Noctua* videtur *dicta a noctis tem*pore, eo quo *canere solet*, *aut volare*. *ab ea* γλαυκῶπις appellatur *Minerua a Graecis*, *quia noctua oculis* est caesis. a . . ¶ *Nuncolae*, *vocãtur papillae quae ex faucib. ca*-prarũ suppendent. ¶ *Noctilucam cum dixit Lucilius* L.II. obscenum *significat*. . . *noctiluca* . . . . . medica. ¶ *Nouerca* dicitur, *quam qui liberis fabl*-tis, nouam *vxorem ducit*, *arcendae familiae* gratia, id est, coercendae, *prima autem memoratur apud* veterannia, *quae nupsit* . . ¶ *Nauibus regnante* Ser. Tullio. & *in Auentinũ montẽ pal idib. disclusum a*-scenderetur *ab aduectu sic dictũ aiunt*, *vel* & *Auen*-tinus in Aduentino *rex Albanus sit sepultus*. ¶ *Noualem a*-grũ Aelius *Gallus*, *Opilius item Aurelius* eum aiunt esse *quem Graeci νῶτον dicunt*. *ad quod Ho* mero quoque *teste vtuntur*, *qui dixit*, *ν-εοῖο βαθὺν νῶτον ἰκάνει*. *Sed C*-incius eum esse, vbi glaeba *proscissa ad nouam* sementem sic relicta. ¶ *Nauti consulatu*, *&*-- T. Sicini, Volsci *populi*, *cum atrox proelium* inissent aduersus *Romanos* : *Trib. Mil. in Cir*-co combusti feruntur *& sepulti in crepidi*-ne, quae est proxime Circum, *qui locus postea fuit la*-pide albo constratus, *qui pro rep. in eo proelio occubuere*, Opiter Verginius *Tricostus* . . *Valerius* Laeuinus. Posthumus Cominius *Auruncus*. *Ma*-llius Tolerimus. P. Veturius *Geminus*. *A. Sempr*-onius Atratinus. Verginius *Tricostus*. *Mu*-tius Scaeuola. Sex. Fusius *Medullinus*. ¶ *Noxa*—vt Ser. Sulpicius Ru-*fus ait*, *damnum significat*. apud poetas autem &

[1.*cassis.* 2.*veteres Annia.* 3 πλοῦτον.]

pag.24.

oratores ponitur pro culpa. ad 1 noxa peccatũ, aut pro peccato pœnã, 2, vt Accius in Melanippa. 3 Tete esse huic noxae obnoxiũ. Item, cum lex iubet noxae dedere, pro peccato dedi iubet. Caecilius in Hypobolimaeo chaerestrato. 4 Nam ista quidem noxa mulierem, & 5 magis quam viri. ¶ Nouae curiae proximae 6 compitum Fabricii aedificatae sunt, & parũ amplae erant veteres a Romulo factae, vbe 7 is populum, & sacra in partis triginta distribuerat, vt in iis ea sacra curarent, quae cum ex veterib. in nouas euocarentur, septem 8 curiarum per religiones euocari non potuerunt. itaque Forensis, Raptae, Vellensis 9 Velitiae res diuinae fiunt in veteribus curis. 10 ¶Nothum Graeci natum ex vxore non legitima vocant, qui apud nos spurio patre natus dr, & Ser. Tullius qui Romae regnauit, natus est ex concubina Spurius. 11 Tulli tributis 12 nisi forte maluimus cedere. 13 Oelisiam corniculam captiua eum suscepisse mature seruientem. 14 ¶Nota

alias significat signum, vt in pecoribus, tabulis, libris litterae singulae, aut binae, alias ignominiam. ¶Nobilem antiqui pro noto ponebant. & quidem per c. litterã, 16 vt Plautus in Pseudolo. Peregrina facies videtur hominis, atque ignobilis 17. &, oculis meis obuiã ignobilis 18 obiicitur. Accius in Diomede. Ergo me Argos referam, nam hic sum nobilis 19 Liuius in Virgo. 20 ornamentũ incẽdũt nobili 21 ignobiles. ¶Noegeũ quidam amiculi genꝰ praetextum purpura : quidam candidũ ac lucidum, quasi a nauo, & putamen quorundam pomorum est tenuissimum non sine candore, vt Liuius ait in Odyssia. Simul ac lacrimas de ore noegeo detersit, id est candido. ¶Nixi di appellantur tria

[11 *at poena.* 3 *Menalippo.* 4 *Chaerestrato.* 5 *muliebris est.* 6 *proximo.* 7 *vbi* 8 *I I I I* 9 *Velienses.* 10 *Curiis.* 11 *sp. Tullius.* 12 *Tr.* 13 *credere.* 14 *Occisia carniculana captiua.* 15 *feruiente.* 16 *per G. literam.* 17 *gnobilis.* 18 *gnobi is.* 19 *suam gnobilis.* 20 *Virgine.* 21 *ornatu incedunt gnobili.*

pag 25.

signa in Capitolio ante cellam Mineruae genibus nixa, velut praesidentes parientium nixib. quae suat sunt qui memoriae prodiderint, Antiocho rege Syriae superato, M. Accillum a subtracta a populo R. adportasse, atque vbi sunt, posuisse. et quis capta Corintho aduecta huc, quae ibi subiecta fuerint mensae. ¶Nictare & oculorũ, & aliorum membrorum nisu saepe aliquid conari, dictum est ab antiquis, vt Lucretius in L.IIII. Hic vbi nexari 4 nequeunt insistereque alis. Caecilius in Hymnide. garrulis medentes iactent sine nictentur perticis. Nonius in Macchoco pone. 5 actutũ scribere. 6 cum in neruo nectabere 7 vnde quidam nictationẽ : quidam nictũ, vt Caecilius in pugile 8 : tum inter laudandum hunc timidum tremulis palpebris percutere nictum : hic gaudere & mirarier. Nictit canis in odorandis ferarum vestigiis leuiter ganniens, vt Ennius in L. X. veluti siquando vinclis venatica venenox, apta solet, si forte ex nare sagaci sensit, voce sua nictus 10 vlulatque ibi acuta & 11 vnde & ipsa gannitio. ¶ Niquis sciuit centuria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua ; nequis ciuis suffragij iure priuaretur, nam scisscito 13 significat sententiam dicito, 14 ac suffragium ferto 15, vnde scita plebis. sed in ea centuria, neque censetur quicquam, 16 neque centurio fit, neque centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem nequis 17 sciuit, nisi quis sciuit. ¶Ningulus, nullus, vt Ennius L.II. qui ferro minitere, atque inte 18 ninculus 19 mederi queat. ¶ Niger lapis in Comitio locum funestum significat, vt ali 20, Romuli morte destinatum.

[1 *signa.* 2 *M. Acilium.* 3 *vtramque.* 4 *nitari.* 5 *Macrobe Capuae.* 6 *scribet.* 7 *nitabere.* 8 *pugile.* 9 *vnnix.* 10 *nitit.* 11. *eit.* 12 *inde.* 13 *scisce.* 14 *dico.* 15 *fero.* 16 *quisquam.* 17 *niquis.* 18 *nise.* 19 *ningulus.* 20 *alij.*

pag.26.

Sed non vsu obu-*enit*, *vt ibi sepeliretur* : *sed Fa*-*stulum nutri-cium eius ibi sepultum fuisse*, *& Quin*-*tilium annum ti*. . . *qui Romuli partes sequebantur*

cuius familia *dicta Quintilia*, *iuxta appellationem eius.* ¶ *Nauum Graeci vas aquarium dicunt* humilem: & *concauum*, *quod vulgo vocant fiſulum* barbarum *vocabulum*. *Nauipuliones appellantur.*

¶ Necem ſuſpicatur *Verrius a Graeco ductum*: *nam illi* necyn, mortuum *dicunt. Inde nos dicimus necida.* ¶ Niuem *Verrius interpretatur nouum ex* Graeco, qui id ne-on *dicunt. N . . . ſignificat da . . . . .* ¶ *Nequinates dicti ſunt* Narnienſis *qui e Nequino oppido eiectu colonis* veteri-*bus ibi habitarunt. Cato in ea aduerſus* x *hominib. . . . . .*

¶ Negotium quod n-ōn ſit otiū. ¶ *Nauos a nauis celeritate*, quae ne-*ceſſima eſt, dicimus.* ¶ *Numidae dicuntur* Noma-*des, qui diutius vinere dicuntur*, vnde Cato in *. . . . Numidas vinaces quod* multum viuunt *aetatem, dixit.* ¶ *Nuces mitti* Cerialib. Capito. *Sinnius ſolitum eſſe dici* ait, cum vellimus 4 *ſig-nificare, miſſilia Cerialib.* in Circo mitti, *quod cum mitti nuces mos eſſet*, plane volumus *a parte totum deſignare* quia adeo diligantur *ſupra omnia alia miſſilia* prae flamma cum ſint *vola-tae, quae ſparguntur nuces.* ¶ Nouendiales feriae *dicuntur inſtitutae a Tullo* Hoſtilio 5 rege, ex *monitu procurandis prodigiis* nono die in feri-*is Latinis: ſiue quod in* more 6 Albano lapi-*dib. pluuiſſet: ſiue quod vox eſſet* exaudita, vt Albani *ſuo ritu facerent, quae omiſerant ſacra.* nam ab his *illa ſunt tunc renouata*, quae miſſa crate 7 a pœ-*ne funditus deleta*

[1. humile. 2 Narnienſes. 3 A Thermunde. 4 velimus. 5 Hoſtilio. 6 monte. 7 amiſſa ciuitate ac]

pag. 27.

negligere temporibus ſequen-tibus coepiſſent *N . . dicuntur inuentae a Marcel*-lo cos. operae *quibus admotis Syracuſae facilime*- expugnari poſſent. ¶ *Nauales porta, item nauale* regio, videntur *vtraque ab naualium victima, ita* appellata *fuiſſe.* ¶ *Nonarum poſtridie, Iduum* Kalendarum *dies alieni habentur. item no*-uae nuptiae *a.d. IIII. Kalend. nonas*, Idus *diem at*-rū inluceſcere, *quoniam decreto Pontificum atri hi dies* eſſe iudicati *ſunt*, & *quotieſcunque Romani duces belli gerendi gratia his diebus ſupplicauere*, male remp. geſſere.

O

¶ *SEX. POMPEI. FESTI. DE VERBOR. SIGNI. LIB. 16. INCIPIT. FELICITER*

¶ *OB PRAEPOSITIO ALIAS PONITVR pro circum, vt cum dicimus vibem* obſideri, ob-*ſignari, obuallari. alias ponitur* in vicem praepoſitionis, *quae eſt propter, vt ob merita*, ob ſuperatos *hoſtes V*n̄ *obſides, pro obſides* q; *ob fidē pat*-riae ſolidādam *dātur. aliàs pro ad ponitur, vt Ennius.* Ob Romam noctu *legiones ducere coepit. & alibi.* ob Troiam duxit. ¶ *Oculiſſimum, cariſſimū. Plau. oculiſſi*-mū oſtiū amicæ: *Idem in Curculione, oculiſſi*-me dixit, ſignific..tq.q *clare aſpicit. Idem in Piſeu* dolo. ¶ oculatū ꝑ ſ *ſenti poſuit, cum dixit. Emito* die caeca Hercule *clinū, id vendito oculata die.* Idem alibi oculatum Argū *dixit*, & ꝑ *totū corpus oculos hēt.* Idem pluris ē ocu-

latus teſtis vnus, q̄ *auriti decē*, id eſt, qui ſe vidiſſe dicat. *ductā aūt ait Verrius hanc* formam ab oculi appellatione. ¶ *Oculitus dr̄, vt fusditus. penitus ſignificatque tam earum eſſe, quam* ocu-lum, vel initar, *oculi eſſe.* ¶ *Odefacit dicebant* antiqui ab odore, *pro olefacit, vetere quadam* conſuetudine in-*mutandi litteras, quae ſunt, vt* ſaepe alias, tum in

[1. oſculatum, antea male.]

pag. 28.

hoc quoque libro cōtētae. quae vox vt quibuſdā vr̄, ex Graeca ὀ῀ρμὶ, tracta eſt. ¶ Octauiae porticus duæ appellantur, quarum alteram, theatro Marcelli ꝓpiorē, Octauia ſoror Auguſti fecit, alteram theatro Pōp. ꝓximā CN. Octauius. CN. filius, qui fuit Aed. cur. PR. coſ. decemuirum ſ ſacris faciendis, triūphauitq. de rege Perſe nauali triumpho: quam combuſtam reficiendam curauit Cæſar Auguſtus. ¶ Ogygia moenia Accius in Diomede appellans ſignificat Thebas, qui eā vrbem Ogygus condidiſſe traditur. ¶ Occaſio, opportunitas temporis caſu quodā prouenientis eſt, Occaſus, interitus vel Solis, cum decidit a ſuperis infra terras, quo vocabulo Ennius pro occaſione eſt vſus in lib. ij. hic occaſus datus eſt, at Oratius inclutus ſaltu. item in L. V. inicit inritatus, tenet, occaſus iuuat res. Item in L. VIII. aut occaſus vbi, tempuſue audere repreſſit. ¶ Occiſum a necato diſtingui quidam, q; alterum a caedendo, atque ictu fieri dicunt, alterum ſine ictu. itaque in Numæ Pompilii regis legibus ſcriptum eſt, ſi hominem fulminibus occiſit, ne ſupra genua tollito. Et alibi. homo ſi fulmine occiſus eſt, ei iuſta nulla fieri oportet. ¶ October equus appellat, in qui cāpo Martio menſe Oct. immolatur quod annis 4 Marti, bigarum victricum dexterior. de cuius capite non leuis contentio ſolebat eſſe inter Suburanenſes, & Sacravienſes, vt hi in regiae pariete, illi ad turrim Mamiliam id figerent, eiuſdemque coda tanta celeritate perfertur in regiam, vt ex ea ſanguis deſtillet in focum, participandae rei diuinae gratia. quem hoſtiae loco quidā Marti bellico deo ſacrari dicunt, non vt vulgus putat, quia velut ſupplicium

[1 x vir. 2 Ogyges. 3 fulminum. 4 quot annis]

pag. 29.

de eo ſumatur, q; Romani Ilio ſunt oriūdi, & Troiani ita effigie in equi ſint capti. Multis autem gentibus equū hoſtiarū numero haberi teſtimonio ſunt Lacedaemonij qui in monte Taygeto equū ventis immolant, ibidēmque adolent vt eorum flatu cinis eius per finis quam latiſſime differatur. & Sallentini, apud quos Menzanae Ioui dicatus viuos ſ conicitur in ignem, & Rhodi, qui q; annis, quadrigas ſoli conſecratas in mare iaciunt, q; is tali curriculo fertur circumuehi mūdum. ¶ Occidamus Plautus ponit ꝓ contra cedamus. cum plurimae aliae ꝓpoſitiones familiariores huic verbo ſint. ¶ Occentaſſint antiqui dicebant, q; nunc conuicium fecerint, dicimus, q; id clare, & cū quodam canore fit, vt procul exaudiri poſſit. q; turpe habetur, quia non ſine cauſa fieri putatur, inde cantilenam dici, quia illam

illam non cantus iucunditatem puto. ¶ Ocrem antiqui, vt Ateius Philolog⁹ in libro Glossematorũ refert, montem confragosum vocabant, vt apud Liuium. Sed qui sunt hi, qui ascendũt altũ ocrim? & celsosq. ocris, aruaq. putria, 3 & mare magnum. Namq. Tænari celsos ocris. &, haut vt quem Chiro in Pelio docuit ocri. vnde fortasse etiam ocriae, 4 sint dictae inaequaliter tuberatae. ¶ Occare, & occatorem Verrius putat dictum ab occædendo, qd caedat grandis globos terræ: cũ Cicero venustissime dicat ab occaecando fruges satas. ¶ Ocius sedae collationis & deinde tertiae occissime frequentata sunt. Alij dictas nostras tracta 5 ex Graeco, id est ὠκύτερος, cuius prima significatio, ex qua ꝓcedere in comparationem debet, apud nos non est tertiæ verò cõsolationis, cuius maiora exẽpla sunt, auctor est Plautus in Neruolaria. occissimè nos li-

[1 vtuus. 2 quotannis. 3 patria, 4 ocreae 5 Alij non dicta. 6 nostro, sed tracta 6 collationis.

pag. 30.

beti possimus fieri 5 . . . . .
quicquam occisi . . . . Coelius historiarum libro . . . . concitantur occissime . . . . Aelius Lamia apud . . . . Lamiam oport . . . .

¶ Ocimũ, Graecum, & a celeritate nascendi est dictum ¶ Occupaticius ager dicebatur ab antiquis, qui desitus à cultorib. frequentari proprijs ab alijs est occupari cœptus. quod in agro Campano factum est. Nam cum Hanni-bal, Capuanos, qui de Punica rep. bene meri- ti fuerant, remunerare vellet, atq. eorum agr-os, qui essent occupati, damnatique tanquam ex ho-ste receptos, restituere: nominandos pub-lice edixit. sed cum querelam audiret commu-nem eorum, quorum ager occupatus est a priuatis, iussit dare agros, non quos illi accepissent, sed occupaticios. ¶ Orchitin Accius 1 Philologus in collectanea ait esse genus oleae ductum ex Græco ὄρχις, quod testiculorum sit magnitudinis, itaq. vocari ex eo orchitin. . . . . to grandiores. ¶ Orchestra, locus in scaena, quo antea, qui nunc pla- nipedes appellantur, non admittebantur histriones. nisi tantum interim dum fabulae ex- plicarentur, quae sine ipsis explicari non poterant. Ricinia autem portabant, quo acquiore habitu prodirent, atque vt inde nomen ducerent. ¶ Orca genus marinae beluae maximum dicitur, a- d cuius similitudinem vasa quoque fictar- ia, orcae dicuntur. sunt enim terreia, atq. infor- mi specie . . . . malae & ante . . . . quintae ne . . . .

[Ateius]

pag. 31

¶ Oriri, nasci, vel surgere. ¶ Orba apud poetas significat priuatam, aliqua persona cara. apud oratores. qua patrem amisit, aut matr. 1 vt Ser. Sulpitius ait, qua liberos quasi oculos. orba est vir . . . . tris est ante

Gal-lus Ælius O- stantior in eo libro pontificatu pu-ella sine sacrae nupa ali-cui fuisset Cornificius in on Vginus interserunt nactos sse. ¶ Ortygia dicta est insula, que vecitatur nunc Delos. ¶ Orbium clivus videtur appella- tus esse ab orbib. per cuius flexuosos orbes Tullia filia Ser. Tullij regis, & L. Tarqui- nnius Superbus gener, interfecto rege propera- uerat 2 tendentes vna in regia domus po- ssessionem. coeptus est autem is clivus appellari Orbius. quod pro nus cũ esset p orbes in exquiliarũ colle-m ducere.; vnde Orbius ab ipsis orbib. sic appellatus est. ¶ Oratores ex Graeco ἐρατῶρ - es dictos existimant, quod ad reges & gentes, qui missi erant pro republica no- stra a populo R. ij conceptis verbis solerent deos ἀερᾶσθαι id est testari . . . qui . . cit

[1 maerim. 2 properauerant 3 duceret]

pag. 32.

eos nostri alij 1 pro legatis appellant, vt Cato in ea quam scripsit de suis virtutibus contra Thermum. M. Fuluio consuli legatus fum in Ætoliam, ꝓpterea qd ex Aetolia complures venerant Aetolos pacem velle: de ea re oratores Romam profectos. & in originum L. I. prepter 2 id bellum cœpit Coelius P R. Albanus. oratores misit Romam eum . . . alias pro decretoribus, 3 vt Terentius. orator venio, facite exorator sim. Item & Afranius in Emancipato si . . . tum si qꝑ oritur. . . . alias ꝓ disertis & eloquentibus ab eo qꝑ antiqui orare, dicebant ꝓ agere. ob quam causam, orationes quoque eorum vocãtur. ¶ Orata genus piscis appellatur à colore auri, quod rustici orum dicebant, vt auriculas, oriculas. itaq. Sergium quoq. quendam prædiuitem, qꝑ & duob. anulis aureis, & grandib. vteretur, Oratam dicunt esse appellatum. ¶ Orae extremae partes terrarum, id est, maritimae dicuntur, vnde & vestimentorum extremae partes, quae quidẽ & primae dici possunt. Cæcilius in Aethrione vsus est pro initio rei, cum ait: oram reperire nullam quam 4 expediam, queo. ¶ Oreae, freni qꝑ ori inferuntur. Titinius in Setina. & si tacebit, tamen gaudebit sibi promitti oreae 5 & Næuius in Hariolo. Deprandi aũt Leonis 6 obdas oreas. Cato originum L. III. equos respondit: oreas mihi inde, tibi cape flagellum. Coelius pro se apud populum. equusq. 7 mihi sub feminibus occisus erat, oreas detrabo inspectante Lucio Stertinio. ¶ Oreos

Liber pater, & Oreades Nymphae appellantur, quod in montibus frequenter apparent. ¶ Ordinarium hominem Oppius ait dici solitum scurram*

[1 *alias* 2 *propterea* 3 *deprecatoribus*, 4 *qua me* . 5 *permitteream* 6 *Leemist* 7 *eque qui* ' Quod hic desideratur habes in Schedis pag 172.v.21.vsque ad pag. 187.v.19]

pag. 33.

est, cum ait, cum magistratus nihil audent imperare, ne quid consul auspici peremat.

P

¶ Perihodos dicitur & in carmine lyrico pars quaedam, & in soluta oratione verbis circumscripta sententia, & in gymnicis certaminibus perihodon vicisse dicitur, qui Pythia, Isthmia, Nemea, Olympia vicit a circumitu eorum spectaculorum. Perempta & interempta pro imperfectis 1 poni solet a poetis. Lucretius. cum corpus simul, atque animi natura perempta. ¶ Perpetē, pro perpetuo dixerunt poetæ. ¶ Pacuuius Iliona. fac, vt coepisti, hanc operam mihi des perpetem. oculis traxerim. ¶ Persillum vocant sacerdotes ridiculum picatum, quo voguine Flamen Portunalis 2 arma Quirini vnguet. ¶ Persicum portum, Plautus cum ait, mare Euboicum videtur significare, qp in eo classis Persarum dicitur stetisse, non procul. a Thebis. ¶ Personata fabula quaedam Næuij inscribitur, quam putant quidam primum; a personatis histrionibus. sed cum post multos annos comoedi, & tragoedi personis vti coeperunt, verisimilius est eam fabulam propter 3 inopiam comoedorum actam nouam per Atellanos, qui proprie vocantur personati, quia ius est is 4 non cogi in scaena ponere personam, quod ceteris histrionibus pati necesse est. ¶ Persicus peracutum significare videtur, vt Plautus. nihil de conciliare sibus, 5 nisi qui persib. 6 sapis. Næuius. & qui fuerit persicus carpēti ad stratio. 7 ¶ Perpetrat peragit, perficit. Pacuuius in Teucro. neque perpetrare precibus, imperia qui detinui patris 8 Spartam reponere 9 instat, id si perpetrat. quo etiam sine praepositione vsi sunt, quòd conuer.

[1 *interfectis* 2 *Quirinalis* 3 *ad eam* 4 *vt* 5 *sibi* 6 *persicum* 7 *adest varro* 8 *nec preter quit. qp in Nipris* 9 *repedare*]

pag. 34.

sum iam *in consuetudinem est.* perpulit, *persuasit*, impulit . . . . dicendo me per*pulit* . . . . scilicet c*ompulit* . . . ¶ *Pertisum, pro* pertesum di*xerunt antiqui* . . . . qui paul. . . . *Persuasit, impulit.* ¶ Puteum *antiqui dixerunt vnde sumi potest:* inde ¶ *Puticulos, antiquissimum genus sepulturae appellatos, quod ibi in puteis sepelirentur homines: qualis fuerit locus, quo nunc cadauera proici solent extra p*ortam *Exquilinam: quae ibi putescerent* inde p*uticulos Aelius Gallus: qui ait antiq moris fuisse, vt patres familias in locum publicum extra oppidum mancipia vilia proicer*ent, *atque ita proiecta, quod ibi ea putesce*rent, *nomen esse factum Puticulos.* ¶ *Putum* antiquos *pro puro dixisse ait, inde putatae vites, quib.*

decisum 1 est id, *quod impedimento erat*, dici Cornificii 2 ait neq. *aliter accepit Ennius, cum dixit* in Alexandro . . . . . amidio. 3 purus put*us. & Plautus. purus putus hic* sycophanta est . . . . . quo certior se . . . . *aurum quoq.* putatū dici so*let, quod est expurgatum, & ratio putata* id est pura facta, vt . . . . . *here* dib. retulit. ¶ *Putitium Plautus dixit stultū Putitio stultior* est barbaro. *Id autem ex hac causa.* ¶ *Putitius cum* ad 4 Hercule rit*um sacrificandi accepisset, cum* milib. aeris gra*vi quinquaginta edocuisse dicitur* seruos publicus 5 P. R. *quo facto Putitij intra diem* xxx. cum eius fami*liae xij. fuissent, omnes interierunt.* ¶ Pubes adulescens, *qui iam generare potest*, vocatur, cui contrarium est *impubes.* ¶ *Pubes etiam &*

[1 *decisum* 2 *Cornificius* 3 *dimedio* 4 *ab* 5 *publicos.*]

pag. 35

plurium numerum eiusdem aetatis dici solet. ¶ *Puteolos quidem dictos aiunt ab aquae ca*-ldae pu*tore. quidam a multitudine puteorum ear*-undem *aquarum gratia factorum* . . . . ver-. . . . . cū autē . . . . . is vio-. . . . . illius *tra* . . . ¶ *Pugnus a pune*-tione *id est percussione dictus.* ¶ *Pegasum equum* alatum *fuisse tradunt poetae: cuius quidem, vngu*-lam *fu*-*scitasse fontem, qui Hippocrene dictus est.* traditur. sed . . . . . ersus alia . . . . . Lucinā Iuno *sa* . . . . formon-. . . . . ¶ Prospera *quaedam nomina vsurpabant antiqui in*, e, declinata *vt praefiscine*, *extrema produ*- cta syllaba, *videlicet vt occurreret fascino*, vt ait L. Cincius: *quod etiam fieri consuevit in fa*-miliae purgandae *sacro.* ¶ *Porca prae*-cidanea dicitur, *quae ante immolari solet.* qp genus hostiae qp *ante nouā frugē praecideretur, pre*-cidariū appellabant. ¶ *Placenta libi quoddam genus vo*-catur ex trib. pu*ltibus factum: alij dicunt genus pulti*-is, cum trib. libamentis. ¶ *Porriciam, pro porro ia*-ciam, maximè *de extis dicebant antiqui. Plaut. in P*-seudolo. atq. in*manib. exta tentam, vt porriciam intebea* 1 loci *porricitur autem foculo ar*-isq. quod consecrandum *est deo, dicendumque* contra it 2 consumi*tur in sacro, quod est profanatum* vt Verrius eo*dem libro de significatione verbo*-rum. sint dicta libe*re, si qua contra dixero: iam* arbitratur ob eam cau*sam porrici exta ara & fo*-culo, quia profana 3 ea

[1 *interea* 3 *id* 3 *profanata.*]

pag. 36.

quoq. id est deo dicta consume 2 est necesse, cuius opinionem, neq. in hoc, neque in aliis complurib. refutare minime necesse est, cum propositum habeam ex tanto librorum eius numero intermortua iam, & sepulta verba, atq. ipso sæpe confitente nullius vsus, aut auctoritatis præterire, & reliqua quam brauissime redigere in libros admo-

admodum paucos.ea autem, de quibus dissentio, & aperte & breuiter, vt scio, scribta in his libris meis inuenientur. inscribuntur priscorum verborum cum exemplis. ¶Porigam dixisse antiqui videntur,pro porrigam, propter more nō ingeminādarum litterarum. ducto verbo a porro regam. aut si id friuolum videtur, cum aperte e ciuo regit[2].tractum sit.sed antiqui etiam porgam dixerunt,ꝑ porrigam. ¶Porcae appellantur rari sulci,qui dicūtur[3]. aquae deriuandae gratia Dicti ꝙ porcāt[4], id est ꝑhibent saquam frumentis nocere : nam crebriores sulci,limi[5] vocantur. ¶Postliminium[7] receptum, Gallus Aelius in libro primo significationum, quae ad ius pertinent, ait esse eum, qui liber ex qua ciuitate in aliam ciuitatem abierat, in eandem ciuitatem redit eo iure, quod constitutum est de postliminis, itemque seruos[8] a nobis in hostium potestatem peruenit postea ad nos, redit in eius potestatem, cuius antea fuit iure post limini. equi, & muli & nauis eadem ratio est post liminium receptum is[9] quae serui. quae genera rerum ab hostibus ad nos postliminium[10] redēunt, eadem genera rerum a nobis ad hostis redire possunt.cum populis liberis, & confœderatis, & cum regibus postliminium nobis est ita, vti cum hostib. quae nationes in opinione[11] nostra sunt, cum his

[1 *consumere.* 2 *riuo regam.* 3 *dicuntur.* 4 *porcent.* 5 *prohibeāt.* 6 *lare.*7 *postliminio.*8 *qui seruat.*9 *is.*10 *postliminis* 11 *dicione.*]

pag.37.

procul sint. ¶ Prouorsum fulgur appellatur,ꝙ ignoratur noctu,an interdiu sit factum. itaque Ioui fulguri[1] & Summano fit, ꝙ diurna, Ioui, nocturna Summani fulgura habentur. ¶ Propatulum latè patens,atq.apertū,& patuli boues, quorum cornua in diuersum super modū patent.¶Propriassit,proprium fecerit. ¶Properus antiquos dixisse,pro celer, testimonio est qualitatis aduerbium,quod est propere.¶Prophetas in Adrasto Iulius nominat antistites fanorum,oraculorumq. interpretes. cū capita viridi lauro velare imperant prophetae, sancta ita caste qui purant[3] sacra. ¶Propter viam sit sacrificiū.ꝙ est proficiscendi grā Herculi,aut Sāco,[4]qui scilicet idem est deus.¶Prodigia quod praedicūt futura, permutatione g. litterae: nam quae nunc c, appellatur, ab antiquis g. vocabatur. ¶Produit, porro dederit, vt est in lege Censoria. porticum fartām,tectámque habeto, prodito. alias ꝑdiderit. ¶Prodegeris, consumpseris,prodideris, vt Caecilius in hymnis prodigere est, cum nihil habeas, te intridier. & Plautus in Neruolaria : productae prodigium[6] esse in[7] amatorem addecet.[1] ¶Prodinunt, prodeunt, vt Ennius Annali. L.111.prodinunt famuli tum candida lumina lucent. ¶Probrum, stuprum,flagitium, vt Accius in Hellenib. qui nisi probrum,omnia alia indelicta æstimant. Caecilius in Dauo.ea tum compressa parit huic puerum, sibi probr.¶Probriū[8] velut,,phibi,qui se[9] delinquendo prohibēt. ¶Prodigiatores haruspices,prodigiorum interpretes.¶Prodita,[10] memoriae porro dat,& falsis. item: ex interiore loco procedit. item

perdit, vt Ennius L.xvi. non in ꝑperando cupide[11] rē prodere summā.¶Punicum ꝙ appellatur.

[1 *Fulgura teri.* 2 *supra.* 3 *parant.* 4 *Sango.* 5 *Hymnide.*6 *producte prodigum.*7 *me.*8 *Probi.*9 *a.*10 *prodit.*11 *cupidi*].

pag.38.

genus *sibi translatum a Poenis. idem appellatum fuit probum, ceteris sibis suauissimum quia videtur . . Punicum dicitur etiam vestis no-men . . . . ¶Pro, significat, in,vt pro rosto-re, pro aede, pro tribunali. ¶ Progenerum app-ellat au[9] ueptis suae virū.¶ Profanū ꝙ non ē fanum app-ellāt Plautus,sacrum,an profanū habeas parui pēdit.* Liu-*ius in . . . . . publici . . . . . Pacuuius in Periboea . . . . . inde profanationem dici ait Verrius. ¶ Pro, ponitur pro amplifi-cando, ac palam faciendo: vt prodi, pro voca*, prop *elle . . ponitur alias pro prohibendi facultate, vt in propudio, prohibendo, quia vtrunq.abnuit in his esse pudorem, potestatemq. alias aliud alio[1],vt pro pecunia, pro praedio[3], pro consule,[4]. alias pro a-dmiratione, vt pro Iuppiter, Accius* in Melani-*ppo[5] pro Iuppiter . . . . . manu omium[6] , ...* Plautus in Condalio . . *alias pro ante, vt* pro hostio.alias pro *in, vt dicimus promittere barbam, & capillum. ¶Profundum dicitur id quod est altum ac fundum longe habet . Pacuuius* in Medo,neq. *profundum . . . . .* ¶Profesti dies di-*cti, quod sint procul a religione noīs* diuini. Caecilius in . *quod facimus profesto, fecisti tantundem. festiuo die . item Afranius* in Priuigno. ae-*que profesto, contra cum celebras.* ¶Profusus super mo-*dum sumptuosus dicebatur.* Terentius in Ade-*lphis, profundat, perdat, pereat*, nihil ad me . *alias obiectum, iacens . .* & Pacuuius in Teuc-*cro. profusus gemitu murmuro,occultians* 7 ru-[11] . . . . .

[1 *rostru.* 2 *apud ob ab.* 3 *praede.* 4 *consilio.* 5 *Menalippo.*6 *omnium.*7 *ofcitans.*]

pag.39.

. . . . . cant
. . . . . rta
¶ *Planti appellantur canes, quorum aures Lang-uidae sunt, ac flaccidae, vt latius videa-ntur patere . . . . . quae*
. . . . . e
. . . . . vni-
. . . . . vi-
. . . . . cis
¶ *Plantae appellantur femina elerum,quod planae sunt, vt appellantur plantae nostrorum pedum ex causa simili.* ¶ *Plancae dicebantur tabulae planae, ob quam causam &* ¶ *Planci appellantur,qui supra modū pe-dib. planis sunt.* ¶ *Plaustrum perculi antiqui di-cebant ab eo, qui pede onusta plaustra perculit, id est euertit : quod postea abijt in proverbium* id ; quod *a Plauto in Epidico Comoedia relatum est. E-pidicus mihi magister fuit, perij : pene plaustr-um perculi.* ¶ *Plebeium magistratum nemi-nem licet ca-*

*Pere , nisi qui ex plebe est : cuius ge-*neris est *omnis magistratus , qui appellatur i-*lle nomine. ¶ *Plutei dicuntur crates corio cru-*do intentae i. *quae solebant opponi militibus* opus facientib- *& appellabantur militares.* nunc etiam tabulae , *quib. quid praescribitur , eodem* nomine dicuntur. *Plebei Aediles non minus populi* q; plebeiscito, *quae de eo magistratu creando* suffragium tulit , *vt sacris aedibus praeessent* , sunt constituti : *quos Tribu. pl. ministros fuisse dic-*unt: qui vna cum *Plebeis Aedilib. sunt creati , dissid-*ente plebe , a *Patrib. ij tabernas fecerunt* , *q-*uas nouas vocant. nos *autem quinque dicimus e-*as esse & septem feruntur, *& plebeios quidem appella-*mus à genere ma-

[1. *Intestae.*]

pag. 40

gistratus. eas enim faciendas curauerunt M. Iunius Brutus. Q. Oppius Aedilis pl. Plexa colligata significat ex Græco , cui eos etiam praepositionem adicimus , cum dicimus perplexa. Plentur antiqui etiam sine praepositionibus dicebant. ¶ Plera dixisse antiquos testis est Pacuuius , cum ait. plera pars pessumdatur. ¶ Ploximum appellari ait Catullus, capsam in cisio , capsaue[t]. cum dixit , gingiuas verò ploximi habet veteris. ¶ Plorare , flere , inclamare nunc significat , & cum praepositione implorare , id est inuocare : & apud antiquos plane inclamare. in regis Romuli , & Tatij legibus. si nurus sacra diuis parentum estod. in Ser. Tulli , haec est. si parentum puer verberit , astolle ploraſſit , (pareri.) puer diuis parentum facer esto 2. id est, clamarit, dix . . . ¶ Pedulla quae dicimus nea 3. . . Graecos appellare manifestum est. ¶ Pacem a pactione condicionum putat dictam Sinnius Capito , quae vtriq. inter se populo sit obseruanda. ¶ Penem, antiqui eodam vocabant . a qua antiquitate etiam nunc offa porcina cum cauda in cenis puris offa penita vocatur . & peniculi , quis calciamenta terguntur , quod e codis extremis faciebant antiqui , qui, tergent 4 ea. dictum est forsitan a pendendo. Naeuius in Tunicularia. 5 Theodotum compellas , qui aras compitalibus sedens in cella circumtectuas tegetibus Lares ludentis peni pinxit bubulo. significat peniculo grandi , id est coda. ¶ Proprius sobrino mihi est consobrini mei filius , & consobrinae meae filia 6 & patris mei consobrinus , & matris

[1. *capsamue.* 2. *esto d.*; *nos, ea τὸ δεῖλαιον.* 4 *tergerent.* 5 *Tunicularia.* 6 *filius.*]

pag. 41

meae cōsobrinus. ¶ Possessio est, vt definit Gallus Ælius, vsus quidam agri, aut aedifici, non ipse fundus, aut ager. non enim possessio est a reb. quae tangi possunt. . . qui dicit, se possidere , his verè potest dicere. itaque in legitimis actionibus nemo ex his qui possessionem suam vocare audet , sed ad interdictum venit , vt Praetor his verbis vtatur. Vti nūc possidetis, eum fundum Q D. A. qd nec vi, nec clam , nec precario alter ab altero possidetis

ita possideatis, aduersus ea vim fieri, veto

¶ Praefecturae eae appellabātur in Italia , in quib. & ius dicebatur , & nundinae agebantur , & erat quaedam earum R. P. neque tamē magistratus suos habebant. in qua 1 his legibus praefecti mittebātur quot annis qui ius dicerent. quarum genera fuerunt duo : alterum , in quas solebant ire praefecti quattuor viginti sex virum 4. pro populi suffragio creati erant , in haec oppida : Capuam , Cumas, Casilinum, Volturnum, Liternum, Puteolos, Acerras, Suessulam, Atellam, Calatium: alterum, in quas ibant, quos Praetor vrbanus q annis 6 in quaeq. loca miserat legibus , vt Fundos , Formias, Caere, Venareum, 7 Allifas 8 Priuernum, Anagniam, Frusinonem , Reate , Saturniam , Nursiam , Arpinum, aliaque complura. ¶ Parret, quod est in formulis, debuit & producta priore syllaba pronuntiari, & nō gemino r. scribi , vt fieret paret , quod est inueniatur , vt comparet , apparet. ¶ Portum in xij. pro domo positum omnes fere consentiunt. cui testimonium defuerit , his 9 tertiis diebus ob portum obuagulatum ito. ¶ Patrocinia appellari coepta sunt , cum plebs distributa est inter patres, vt eorum opib. tuta esset. ¶ Posticam lineam in agris diuidendis Ser. Sulpicius appellauit ab

[1. *de 2. is. 3. quas 4. numero qui. 5. Calatium. 6. quotannis. 7 Venafrum 8. Allifas 9. is.*]

42

exori- *ente sole ad occidentem , quae spectabat*
qua . . . . . .
tur . . . . . .
riq. . . . . .
abd . . . . . .
tab . . . . . .
frum . . . . . .
danto . . . . . ¶ *Pontina tribus a Pon-*tia vt *dicta , a qua & palus quoque Pontina appellata est iuxta Terracenam.* ¶ *Papiria tribus a Papirio appellata est , vel a nomi* tag- *ri, qui circa Tusculum est Huic Pupinia trib. ita* coniu- *ncta fuit, vt de finib. aliquando susceperit bellum,* q in d- *ictum per fetiales cum esset, duce. . . infer-*tur: bellum *itaque inituras, cum vtraque tribus instructos* exerc- *itus haberent ad dimicādum, quia alterius dux* discesserat *iam ab armis , traduceatoribus ante quam* signum conf- *errent , vtrinque ad exercitus missis,* rem *in* ipsorum ar- *bitrio futuram denuntiarunt, ac po-*testate, (ac pote- *state) ita sine vlla dimicatione vtriusq.* exercitus suffrag- *io pax facta.* ¶ *Pupinia Tribus* ab agri nomine *dicta , qui Pupinus appellatur circa* Tusculum vrbem. . . . . me-minit inuictum . . . . . ē. ¶ Popillia tri- *bus vna quinque & triginta tribuum , tot enim fuerunt : a Popilliae feminae felici* nomine ap- *pellata , quomodo tribus quoque* ¶ Pinaria a fororis *Pinarij dicta , sine ab eius no-*mine. Populi com- *mune est in legibus ferendis* cum plebe suffragium. *nam* ¶ *Comitia centuriata* ex patribus , & plebe *constant in centurias distis. at* cum plebes sine patr- *ib. tributis comitiis convenit,* quod plebes sciuit , plebi- *scitum id ea de causa*

Digitized

appellatur. Patrum com-*mune cum popu'o suffra-*
(i.ne.)

pag.43.

gium : quibus suffragantibus fit populi scitum. ¶ *Pror-si limites appellantur in agrorum mensuris, qui di-recti sunt ad orientem.* ¶ *Pugio dictus vi-detur eo quod punctim pugnat.*[1] ¶ *Propilia tribus a nomine progenetricis traxit vocabulum. nam consuerunt nam solum a viris, sed a feminis q-uoq. tribus nominare.* ¶ *Praebia dicuntur curan-di mali remedia, videlicet, quae curationis causa praebeantur.* ¶ *Parare inter se ma-gistratus dicebatur, cum sortitio fiebat a magistrati-b.P.R. vter magistratus, veram rem ac-cere deberet : aut inter se comparabant de re-eb. lege mandatis. Itaque in senatu, & in comiti-a quoque sortiri, aut inter se parare solebant, vi-rum exire, vtrum domi manere oporteret. nam Con-sulib. aeque ac Praetoribus nouis in prouinciam ire,* atq. ex ea *rem gerere : contra abire, anni prioris* magistra-*tib. opus erat. lege etiam cauebatur, vt certos-intra dies designati magistratus prouinc-ias inter se pararẽt.* ¶ *Peregrinos iter Pr.dr̃.q; alr̃-* Inter ciuis alr̃ in *t̃ peregrinos ius dicebat̃ a Praetore: iõq.* lege primũ fus-*cum vnus dantum fuisse, postea duo id-circo* sunt creati *Praetores.* ¶ *Praemetiũ dicitur, quod* ante metitur, qua *si premessũ, prae libationis causa.* ¶ *Prote-lare dr̃ lõge, p pellere, ex Graeco videlicet, quod* é The, ς & signi-*ficat longe.* ¶ *Privato sumptu* se alebant mili-*tes Romani antequam stipend-a* mererentur, quod in *consuetudine fuit p.me ad* id tempus, quod fuit pau-*lo antequam Romana ciuitas* capta est a Gallis, *a quo tempore sine publico stipendio m-ilites* non fiebãt, ¶ *Porci effigies inter militari-a* signa quintum locum *obtinebat, quia confecto bel-lo,* inter quos populos *pax fiebat, ea caesa porca foed-ere* firmari solet. ¶ *Polimenta, ait Verrius, antiqui* dicebant testiculos

[1 *pungat.* 2. *Popillia.* 3. *agere.* 4 *feuns.* 5. τῆλε,]

pag.44.

porcorum, cum eos castrabant, a politione segetum, aut vestimentorum, quod similiter atq. illa, curẽtur. ¶ Pater patrimus dicebatur apud antiquos, qui cũ iã ipse pater esset, habebat etiam tum patrem. ¶ Portis-culus est, vt scribit Aelius Stilo, qui in portu mo-dum dat classi. id autem est malleus. cuius meminit Cato in dissuasione de rege Attalo, & vectigali-bus Asiae. C. Licinio Pr. remiges scripti ciues Romani sub portisculum sub flagrum conscrib-ti veniere passim. ¶ Pro scapulis cum dicit Cato, significat pro iniuria verberum. nam complures leges erant in ciues rogatae, quibus sanciebatur poena verberum. his significabat prohib. se multos suos ciuis in ea oratione, quae est contra Mar. Caelium. si em percussi, saepe incolumis abij, prerea pro rep. pro scapulis, atq. aerario multum R.P. pro-fuit. ¶ Primanus Tribunus apud Catonẽ, in ea, quae est contra Thermum de suis virtutib. Aliud est pro-perare, aliud festinare. qui vnum quodq. mature transigit is, properat : qui multa simul incipit, neque perficit, is festinat. ¶ Prorsus porro versus,

nisi forte ex Graeco πεῖ ? Cato de feneratione legis Iuniae. Camerni ; cives nostri oppidum pul-chrum habuere, agrum optimum, atque pulcher-rimum, rem fortunatissimam. cum Romam venie-bant, prorsus deuertebantur pro hospitibus ad ami-cos suos. ¶ Prohibere comitia, dicitur vitiare diem morbo, qui vulgo quidem maior, ceterum ob id ip-sum comitialis appellatur. Cato in ea oratio-ne, quam scripsit de sacrilegio commisso. domi-cum auspiciamus, honorem me dium 4 immortalitũ velim habuisse. serui, ancillae. si quis eorum sub centone crepuit, quod ego non sensi, nullum mihi vitium facit. si cui ibidem seruo. aut ancillae

[1. *prohibuisse* 2. *meis* 3. *Camerini* 4. *Deûm.*]

pag. 45.

dormiẽti euenit, quod comitia prohibere solet, nec is quidem mihi vitiũ facit. ¶ Penatores qui penus ges-tant. Cato aduersus M. Acilium quarta. postquam nauiuitas ex nauibus eduxi, non ex militib. atq. nau-tis piscatores penatores fisci sedarum 2 dedi. ¶ Pila-res lapidis genus, cuius M. Cato originum L. v. lapis candidior quam pelastes. ; ¶ Peregrina sacra appel-lantur, quae aut euocatis dis in oppugnandis vr-bibus Romã sunt conata, 4 aut quae ob quasdã reli-giones per pacem sunt petita, vt ex Phrygia Ma-tris Magnae : ex Graecia Cereris : Epidauro Aescu-lapi : quia coluntur eorum more, à quib. sunt accep-ta. ¶ Peculatus furtum publicum dici coeptus é a pe core, quia ab eo initiũ eius fraudis esse coepit. siqui-dem ante aes, aut argentum signatum ob delicta poena grauissima erat duarum ouium, & x x x. bouum. ea leges sanxerunt T. Menenius Lanatus, & P. Sestius Capitolinus cõs. quae pecudes, postquam aere signato vti coepit P.R. Tarpeia lege cautum est, vt bos centusib. ouis decusib. aestima-retur ¶ Potitium, & Pinarium Hercules, cum ad arã, quae hodieque maxima appellatur, decima bouum, quos a Geryone abductos abigebat Argos in Patriam profanasset, genus sacrifici edocuit quae familia, & posteri eius non defuerunt decumant-bus vsq. ad Ap. Claudium censorem, qui quinquaginta millia aeris grauis his dedit, vt seruos publicos edocerent ritum sacrificandi : quo facto Potiti, cum essent ex familia 6 numero duodecim, omnes inter-erant 7 intra diem xxx. Pinarius, quod non adfuit sacrificio postea cautum est, ne quis Pinariorũ ex eo sacrificio vesceretur. ¶ Plebeiae pudicitiae sacel-lum in vico lõgo est, q; cum Verginia patrici gene-ris foemina, conuiuio 8 facto inter patres & ple-

[1. *Nauitas* 2. *feci. sed cibum* 3 *pilates* 4. *collecta* 5. *eam legem* 6. *eae familiae* 7. *interierunt* 8. *conuicio.*]

pag. 46.

bem, n-*am patricia plebeio homini L. Volumnio con-*sul-*i nupserat*
qui
bit
fere
eo iu-re

¶ Porto-*rium dictum est vectigal id, quod soluitur* portũ- *toribus, : qui conduxerint, , dimi-*

Digitized by

diato . . . . . .
in ve-*ligalibus autem porteria fruenda locan-*
tur dua-*bus* . . . . . .
liusq. . . . . & *Ti.*
Corun-*canius Ti. F. censores* . . .
intra *temporis spatium certum* . . . .
quid ae . . . . *censoria ma-*
iestate sp-*reta* . . . . . .
dā probi ꝛ & . . . . . .
sint. ¶ Primi-*genius sulcus dicitur, qui in noua vrbe*
condenda ta-*uro & vacca imprimitur, quod genus*
iumenti velut ex-*ercitum adhibebatur.* . .
vtrinq. media p . . . . . .
lari iudicio qui & i-*pse* . . . ¶ *Parilib. vr-*
bem condidit Rom*ulus, quem diem festum praecipue*
habebant iunio-*res.* ¶ *Praetexta pulla nulli*
alij licebat vti, q-*uam ei qui funus faciebat. Idem*
ius magistratus h-*abebat, equi in aliquo*
loco publicos lud*os faciebat. nam is praetexta*
vtitur, & scribam *habere solet propter eos,*
quos facit, ludos. *praetextae ius datum est item Consu-*
lib. & Praetorib. vota. *nuncupantibus ob igno-*
rantiam sacra nouorum[2] *ascitorum. Idem da-*
tum est vti emit ꝛ votum *aliquod soluentibus*
quod item Valerius vica-*nus cum veteretur pu-*
ra ex senatu, improbat-*i coepius est.* ¶ *Pilae*

[1. *praedib.* 2. *sacrorum nouorum* 3. *item.*]

pag. 47.

& viriles & muliebres effigies in compitis
suspendebantur Compitalibus ex lana, quod esse deorum
inferorum hunc diem festum, quos vocant La-
res, putarent, quib. eo die tot pilae, quot
capita seruorum: tot effigies, quot esse- nt li-
beri, ponebantur: vt viuus, sic enim inu- ocantur
*parcerent, & essent his pilis, & simulachris con-*tenti.
¶ *Punicae fortunae aede vouisse dicitur Cornelius* Sc-ipio
cum Carthaginem obsideret: ne aduersa ea Fortu-
na veteretur. Idem quoq. vouit aedem Ven- eris,
quae cognomentum habuisse dicitur. G- enit-
ricis quam dedicauit, vbi primum aemu-
lam Romae ciuitatis Carthaginiensem vrbem
expugnauit: quamuis alij dicant, aliquot post annis
dedicauisse . . . . . *eos.* quum Pu-
*nicae Fortunae aedem, quam ex vo-*to debebat
primam dedicare, locandam non curasset. ¶ Pueri, in-
puberes dicuntur, in quo significatu vtitur Atta-
in . . . . *plurib.* versib docet.
. . . *Pueri impuberis aeneam* signum ad salinas
olim a . . . *positum fuit, quod* signum allatum
. . . . . *fuisse ferunt,* quod sunt cona-
*ti quidam auferre, sed aselle-*re nemo vnquam
potuit. Alij dicunt aulsam basim praeter ipsum signū
a quibusdam fuisse, quiq. abstulerint, sub signo abierūt.
basi sola potiti. Alij tamen trad- unt simul, vt
*signū ipsū abstulerint, in agro Tibur-*ti erexere ad qui-
ntum ab vrbe milliarium. ¶ Plena sue Tellu-
ri Matri sacrificabatur, q*ꝑ pecudis* id gen⁹ cū feretur,
satis inimicum, quia vestro sem- en sodiendo corrum-
peret. ¶ *Ploti appellati sunt* Vmbri, pedib. planis
q*d̄ essent. vꝫ* *soleas dimidiatas qui-* b. vtūtur in venādo

quo planius pedem ponerent, vo-cant semiplotia, &
*ab eadem causa M. Acci-*us poeta, quia Vmber
[1 *fine* 2. *confertur.*]

p. g. 48.

Sarsinas erat, a pedum planicie initio Plo-
tus, postea Plautus coeptus est dici. ¶ Postumus co-
gnominatur post patris mortem natus. Pla-
utus in Aulularia. Post mediam aetatem qui medā
ducit vxorē domum si eam senex anū praegnātem
fortuito fecerit; quid dubitas, quin sit paratum
his nomen pueris Postumi? ¶ Porcas, quae inter
duci ꝛ sulcos fiunt, ait Varro dici, quod porrigant
frumentum. ¶ Parmulis pugnare milites
soliti sunt. quarum vsum sustulit C. Mari-
us datis in vicem earum Bruttianis. ¶ Porcam
auream & argenteam dici ait Capito Ateius,
quae & si numero hostiarum non sint, nomen
tamen earum habere, alteram ex auro, alteram
ex argento factam adhiberi sacrificio Ceri-
ali. ¶ Pulcher bos appellatur ad eximiam pin-
guitudinem perductus. ¶ Propudi ait ꝛ porcus dic-
tus est, vt ait Capito Ateius, qui in sacrificio gentis
Claudiae velut piamentum, & exsolutio omnis
contractae religionis est. ¶ Parum cauisse ꝛ
videri pronuntiat magistratus, cum de consi-
lij sententia, capitis quem condemnaturus
est. ¶ Piscatorij ludi vocantur qui q̄ annis, mense
Iunio trans Tiberim fieri solent a PR.
Vrbano pro piscatorib. Tiberinis, quorum quaestus
non in Macellum peruenit. sed fere in aream Vol-
cani, quod id genus pisciculorū viuorū datur ei Deo
pro animis humanis. ¶ Publicius cliuus appel-
latur quem duo fratres L. M. Publici Malteoli[5] Ae-
diles. Cur. pecuariis condemnatis ex pecu-
nia, quam coeperant,[6] munierūt, vt in Quentinum
vehiculi,[7] Vel[8] venire posset[9]. ¶ Praedia [10] rursus
Verrius vocari ait ea remedia, quae data[11]
Caecilia vxor Tarquini Prisci inuenisse ex

[1. *duos.* 2. *Propudianus.* 3. *Patrauisse.* 4. *quotannis.* 5. *Ma-*
leolli. 6. *ceperant.* 7. *vehiculis.* 8 *Velia* 9. *possint.* 10. *Praebia*
vel praebia. 11. *Caia.*]

pag. 49.

istimatur, & immiscuisse on, suae, qua ꝑcincta sta-
tua ei⁹ est in aede sāct⁹[2] qui de⁹, di⁹ fidi⁹ vocatur. ex
qua zona periclitantes ramenta sumunt. ea vocari
ait praedia, [3] quod mala prohibeant. ¶ Priscae latinae
coloniae appellatae sunt, vt distinguerent a nouis
quae postea a populo dabantur. ¶ Praetor ad por-
tā nūc salutatur his,[4] qui in ꝓuincia Pro ꝓtore, aut
Pro consule exst: cuius rei more ait fuisse Cincius in
libro de Cōsulum potestate talem. Albanus [5] rerum
potitos vsque ad Tullum regem: Alba deinde diruta
vsque at poectum [6] Murem eos populos latinos ad
capud octentinae, [7] quod est sub monte Albano cō-
sulere solitos, & imperium communi consilio ad-
ministrare. itaque quo anno Romanos imp⁹s
ad exercitum mittere oporteret iussu nomi-
nis Latini, cōplures nostros in Capitolio a sole orie-
ente auspiciis operam dare solitos. vbi aues ad-
dixissent, militem illū qui a cōmuni Latio [8] missus
esset (illum quem aues addixerunt) Praetorē salutā

reso-

Digitized by Google

re solitũ, qui eam prouinciã optineret Praetoris nomine. ¶ Patricios, Cincius ait in libro de comitiis, eos appellari solitos, qui nunc ingenui vocẽtur. ¶ Possessiones appellantur agri late patentes, publici priuatique, quia non mancipatione, sed vsu tenebantur, & vt quisquam occupauerat, collidebat.[9] ¶ Potestur, Scipio Africanus in ea, quae est de imperio D. Bruti. & ¶ poteratur, C. Gracchus in ea qua vocis [10] est cum circum conciliabula iret. ¶ Probrum virginis Vestalis, vt capite puniretur: vir qui eam incestauisset, verberibus necaretur; lex fixa in atrio Libertatis cum multis aliis legibus incendio consumpta est, vt ait M. Cato in ea oratione, quae de Auguribus inscribitur. adicit quoque virgines Vestales sacerdotio exaugu-

[1 Zonar. 2 Sanctii 3 praebia, vel probia. 4 it. 5 Albanos. 6 ad P. Decium. 7 caput Feretinae. 8 Latij. 9 colebat. 10 ipsum.]

pag. 50.

rat-ae quae incesti damnatae, vivae, defossae sũt, quod sacra Vestae matrũ pollu[issent], nec tamen, licet nocentes extra vrbem obruebantur, sed in campo proximè porta-m Collinam, qui Sceleratus appellatur. ¶ Prinilegium sunt qui dicat esse primatam legem. Cicero in orõe quam scri-psit pro domo sua ad Pontifices. . . .
viri . . . . .
cons. . . . . .
in eo . . . . .
licto-res . . . . ex-
istim-ate . . . . .
cons. . . . . n
os aut em . . . . .
nemo . . . . in-
dicant Senatores, Equites, Trib. Aerarij, condemnant trib. xxx-v. quo iur, quo more, quo exẽplo noĩatim legem de capite ci-ue indemnati sustuli[sti]? vetant leges sacratae, vetãt XII. tabularũ leges primatu hominib. irrogari Veneticos quinq. & triginta trib. omnino non condemnãr, quia ipsi in dicta causa occidantur. ¶ Puniei dicuntur non Poeni, quãuis, vt ait Verrius, a Phoenicib. oriantur: & Punicũ bel lũ, nõ Poenicũ quãq; Poeni appellãtur, nam quae solebant antiqui efferre per Pũ syllabã lõgã[1] Ennius in P-oe, extulit, Pœnos dicẽs. sed est culpa librariorũ, q ea q̃ fe-minino gn̄re dicũtur, scribũt masculino. ẽt ipsi Grae-ci ita loquuntur, qui solent philolo-gos, philargyros, feminae dicẽ. ¶ Poenos, putãs viros librarios appellari, mut-auit q̃ per adiectionẽ ab Ennio ea vox explanata non fuerit, cum tamen eiusmodi fere nomina etiã in vi-rili, nõ rãtũ in femineo sexu proferãt. dicimus, tã hic lapis [2] q-uã haec lup[a], quin ẽt ea q̃ parti cipia appellantur, quae vt plurimum aliquem ordinẽ rerum significant, e-t quae casũ, numeros, species, tempora, personas, recipi-ũt, vtroq. genere enuntiãtur.

[1 longam. 2 lupa]

pag. 51.

. . . . . ¶ Portumnus qui & Palaemon alio nomine dicitur, inter deos, qui praesunt mari a Romanis colebantur. ¶ Poenas pendere in eo proprie dicebant, qui pecuniam ob delictum soluit; quia penso aere olim vteba-ntur. ¶ Pullariam, manum dextram dixisse videtur Pla-

ntus in . . . . ¶ Procedere interdũ succedere, interdum pone cedere, ¶ Pertusum dolium cum dicimus, venenũ significamus. ¶ P-es dr[a]
. . . . . pe- de ruit
. . . . . Ennius lib. 1. Annalium . . . . .
. . ¶ Polit, pro pila ludit . . dixit
. . . . . ¶ Petreia vocabatur, quae pompam praecedens in coloni-is, aut municipiis, imitabatur anum ebriam, ab agri vitio, scilicet petreia appellata. ¶ Procilli si ue ¶ praecilli Cato dixit in . . . . . con-uertar ad illam
. . . . . impuentior
. . . . . ntur legationes
. . . . . reit. ¶ Pelliculationẽ, pro inductionem a pellicien-do, q̃p est inducendo, dixit Cato in ea oration-e, quam scripsit de
. . . 1, loco-s, Cato saepe dicit, vt Contra, is roboseni, & arbo-res, loco, 1, dicebant antiqui . . . . proprie mari opus est. ¶ Praemiosã pro Pecuniosã dixit Cato in orõe, q̃ scribsit . . . . . impudentiam praemiosã. ¶ Pascales oues pro pascuales, inscienter dixit in ea quam scripsit . . . . . pascalis ouis venit. Idem. ¶ pellitam onem Tarẽtin-am appellat in ea oratione, quam scripsit . . . pretio Tarenti plus. C. Sestertiis pellitam onem, quam ignaro [1] Tarentino q̃p pasceret, Tarentinã dicũt. Periculatus sũ, Cato ait in

[1. in agro.]

pag. 52.

ea oratione, quam scripsit ad litis [1] Censorias ¶ Parci non peperci, ait Cato in eadem orõne. Scio fortunas secundas negligentiam prendere solere: q̃ vti prohibitũ itẽ, q̃ in me esset, meo labori non parsi. ¶ Praedonulos Cato hypocoristicos dixit in epistularũ: qa saepe vtiles vidẽtur p̃donuli. ¶ Praecẽ[a] singulariter idem in ea, quae est de coniuratione. ¶ Pulchralib[a] atq. cupidus[a] idẽ in ea, quae est de mundo oleario. ¶ Punctatoriolas, leuis pugnas appellat Cato in ea q̃ dixit de re Histriae militari. ¶ Praedificatũ dr̄. q̃ ex priuato loco processit in publicũ solũ. ¶ Percunctatũ patris familiae, nomẽ nequis sernum mitteret, lege sanctum fuisse ait in ea, qua legẽ Orchiã dissuadet. ¶ Prodidisse nõ solũ in illis dr̄, qui patriã hostib[a] prodiderũt, sed ẽt tẽp[a] longius feciſſe. vt Cato. Te C. Caecili diẽ p̃didisse [a] militibus legionis III. cum p̃ditionem nõ haberent. ¶ Pauimenta Poenica marmore Numidico constrata significat Cato, cùm ait in ea, quam habuit neque cos. bis fieret. dicere possum, quib[a] villae atque reds. redificatae, atque expolitae maximo opere, citro, atque ebore, atq. pauimentis Poenicis steut. ¶ Prolato aere astitit, Ennius Achillae in Aristarchi 5 cùm ait, significat clypeo ante se protento. ¶ Poenitã 6 offam Nœuius appellat absegm̄ carnis cũ coda: antiqui aũt offam vocabant abscisum globi forma vt manu glomeratam pultem. ¶ Priuatae feriae vocãtur sacrorũ propriorũ, vèlut dies natales, operationes, denecales. ¶ Pronubae adhibentur nuptiis quae semel nupserunt, vt matrimonia pauperta-

tem 7 auſpicantes. ¶Pudicitiae ſignum in foro Boario eſt, vbi familiana aediſſet[8] Herculis. eam quidam Fortunae eſſe exiſtimant. Item via Latina ad miliarium illi 9 Fortunæ Mulicbris, nefas

[1 nefas. 2 precem. 3 cupidu. 4 prodidiſſe 5 in Achille Ariſtarchi. 6 penitam. 7 matrimony perpetuitatem. 8 aeais eſt. 9 toti.]

pag 53

eſt attigi, niſi ab ea, quae ſemel nupſit. ¶Patrimi & matrimi pueri praetextati tres nubentem deducũt; vn[2], qui facẽ pfert, ex ſpina alba, quia noctu nubebãt duo, qui tenent nubentẽ. ¶Pilentis & carpentis per vrbem vehi matronis conceſſum eſt, ꝙ cũ aurũ non reperiretur, ex voto, quòd Camillus vouerat Apollini Delphico, contulerũt. ¶Prima aut ſecunda hora ducant[1] ſponſalib. omnis cauſa, vt optima ac fecundiſſima eueniant. ¶Praetextum[2] ſermonẽ quidã putant dici, ꝙ praetextatis nefas ſit obſceno verbo vti. alii[3] ꝙ nubentib. depoſitis praetextis a multitudine puerorum obſcena clamentur. ¶Palatualis Flamen conſtitutus eſt, ꝙ in tutela eius deae Palatium eſt. ¶Portenta exiſtimarũt quidã grauia eſſe, oſtenta bona. alij portenta quaedam bona, oſtenta quaedam triſtitia appellari. portenta, quae quid porro tendeatur, indicent; oſtenta, quae tantummodo oſtendant monſtra: praecipiant quoque remedia. ¶Poſtularia fulgura, quae votorũ vt[4] ſacrificiorum ſpretam religionem deſiderant[5] ¶Peſtifera, quae mortem, aut exilium oſtendunt. ¶Peremptalia, quae ſuperiora fulgura, vt[6] portenta peremunt, id eſt olunt[7] ¶Pullus Iouis dicebatur Q. Fabius, cui Eburno cognomen erat propter eã dorem, quod eius natis fulmine icta erat. antiqui autem puerum, quem quis amabat, pullum eius dicebant. ¶Peregrinus ager eſt, qui neque Romanus, neque hoſtilis habetur. ¶Publica ſacra, quae publico ſumptu, pro populo fiunt, quæq. pro mõtibus, pagis, curiis, ſacellis. ad[8] priuata, quae pro ſingulis hominibus, familiis, gentibus fiunt. ¶Perẽne dicitur auſpicari, qui amnẽ aut aquã, quae ex ſacro oritur, auſpicato tranſit. ¶Puls potiſſimum datur pullis in auſpiciis, quia ex ea ne-

[1. dicata. 2. praetextatum. 3. alij 4. aut 5. deſignant. 6. aut. 7. tollunt. 8. at.]

pag. 54.

cel-ſe decidere in terrã aliquid quod tripudium faceret, id eſt terripauium (pauire enim ferire eſt) ex quo notionem caperent futuri. nam ſi pulli, per quos auſpicabantur, non ediſſent, periculum imminere arbitrabantur. ac qui p-auiſſent, bonum augurium eſſe putabant, ſi tum ex ore eo edentibus aliquid decidiſſet. ¶Portenta re-rum fieri dicuntur, cum ſolida corpora raro ſe oſt-oſt-endunt; vt cometae turbines, barathra, tonitr-ua ſereno coelo facta. ¶Pedeſtria auſpicia arbitrabantur a vulpe, lupo, ſerpente, equo, ceteriſque animalibus quadrupedibus. Propter-via ap-pellabantur auſpicia, quae ſeſe propter viam oſtent-abant . . . . infirm- . . . ¶Piacula-ria ap-ellabant auſpicia, id eſt ſacrificia, antiqua lo-

quendi co-ſuetudine, cum aut hoſtia ab ara effugit, aut percuſſa mugitum dedit, aut in aliam quam oportuit p-artem corporis decidit. ¶Peſtifera auſpicia ſunt, cum cor in extis, aut caput non fuiſſet in iocinore. ¶Pul-larium a pullis appellatum quidam putant, quia non-aliud, ſed hoc ei peculiare eſt, auem auſpican-do obſeruare. ¶Praepetes aues dicuntur, quae ſe ante auſpicantem ferunt: nam antiqui praepetere dicebant pro anteire. ¶Pecunia ſacrificium fieri dicebant, cum frugum, fructumque[4] cauſa mola pu-ra offerebatur in ſacrificio, quia omnis res fam-iliaris quam nunc pecuniam dicimus, ex his rebus con-ſtabat. ¶Proiecta ſacra appellantur, quae fulgu-rante caelo fiunt; tunc.n. proiecta depellendorũ ma lorũ fulgurũ, vel procurandorũ bonorum cauſa fiunt. ¶P-arilia feſta ſibi obſeruanda iudicant pri-uatim ipſe quoque puerperae adminiſtrantis a v-ti pariendo ab ea quaſi ſtabillantur; Parilia feſta

[1 fructumque. 2 domi in fratiũ. 3 ſtabiliantur.

pag. 55.

. . . . . pa-
rilia . . . . . um in
. . . . . ¶Publici. Augures eodem iure cum ceteris Augu ribus non erant: nam cum eſſent Augures numero plures, publici maieſtate ceteros anteibant. ori-go vetuſta, ideoque obſcura: illud manifeſtum, ductu ſo-rtis deligi ſolitos, qui Augures populi P.R. Quiri-tium in Auguralibus dicerentur. Captabant auſpic-ia, templo caeli regionib. deſignato, quod liruo, qui Quirinal. appellatur, deſignabant, in pomerio extra vrbem. . . . . es faci-
. . . . . feciũt
¶Picus rex pico aue vtebatur, vt Verrius ait ob augurium, à quo ſic dictus, is regem Fat-uum, Faunum aly quem vocant, & Fatuam procrea-uit; & ex eis Latinus ortus, Troianos ſummo honore adfecit: vt etiam eorum regem fugientem Ar-giuos Aeneam hoſpitio ſuſcepit, dedit ciuitatem, iunxit natam connubio. ¶Polubrum eſſe exi-ſtimant quam nos peluim vocamus, cuius eadem formula, quae eſt polubri, teneturque manu ſin-iſtra, vt eius ſignificatio docet. ¶Patres appellantur, ex quibus Senatus conſtat, quos initio vrbis conditae Romulus C. delegit. & ſic appellanit, quorum conſilio, atque prudentia reſpublica ad- miniſtraretur, atque gubernaretur; quique agrorum pars adtribuerent tenuioribus perinde ac liberis, ac pecunias diuiderent, etenim ſolebãt iam inde a Romulo nummis auri atq. argenti ſignati vltramarinis vti: id quod publicae, & priuatae rationes commentariorum docent. ¶Publica ponderа quibus populus Rom. vti ſolet, ex ea cauſa Iunius in . . . . dicta ſic ait, quod duo Silli[1] P. & M.

[1. Silũ.]

pag. 56.

Trib. pleb. rogarint his verbis. Ex põderibus publicis, quib. hac tẽpeſtate populus oetier (qui) ſolet, vti coaequetur ſedulum, vt hi[1] quadrantal vini octoginta

ginta pondo fiet. congius vini decemp. is s sex sextari congius fiet in ; duo de quinquaginta sextari quadrantal fiet vini. Sextarius aequs aequo4 cũ l brar.o r fiet. sex de quiq. 6 librae in medio fient. si quis magistratus aduersus hae.7 d. m.pondera, med.oſq., vasaq. publica, modic., minora, maiora ve fax t, iussi: vere fieri, dolumve adduit, quod ea fiat, eum qui volet magistratus multaretur, 8 dum minore pat.i 9 familias taxat, liceto; siue quis in 10 sacrum iudicare voluerit, liceto. ¶ Pecuũ, cũ dixit M. Cato per casum genitiuum, a singulari casus recti formauit, quo vtebantur antiqui, id est pecu, ac tertu, tonitru, genu, veru, quorum omnium genitiuu pluraliter geminat v l.tterã, nõ quia dicimus pecus, vt pecꝰ, eã quae in vsu est, f rmam in declinat.onib. sequimur. ¶ Preteriti Senatores quondam in opprobrio non erant, quod vt reges sibi legebant, sublegebantque, quos in consilio publico haberent: ita post exactos eos, Consules quoque & Tribunos 11 Militum consulari potestate coniunctissimos sibi quoque 12 patriciorum, & deinde plebeiorum legebant; donec Ouinia Tribunicia intercessit, qua sanctum est, vt Censores ex omni ordine optimum quemque curiatim in senatu legerent. quo factum est, vt qui praeterit esset, & ignominiosi, haberentur ignominiosi. ¶ Procentu classis iuniorum Ser. Tullius cum dixit in descriptione centuriarum, accipi debet in censu, vt ait M. Varro in L. v 1. rerum humanarum. sicuti pro aede Castoris, pro tribunali, pro testimonio.

[1. vti 2. fiet 3. uini 4. atque 5. tinaria 6 sextarios 7. haec 8 mutare, uti 9 parte 10. im 11. Tribunos 12. quisque 13. curiatim]

Pag 57.

¶ Procũ (patricium) in descriptione ceasiũ quã fecit Ser. Tullius, significat pe rũ ij enim sunt principes nam proci dicũtur qui poscunt aliquã in matrimonium, Graece μνηστῆρες. est enim procare, poscere. vt cum dr in iudice conlocando, si alium procas, nisi eum procas, hoc est poscis; vnde etiã mereirices procaces. ¶ Praerogatiuae centuriae dicuntur. vt docet Varro rerum humanarum l. v 1. quae rus. a Romani, qui ignorarent petitores, facilius eos animaduertere possent. Verrius probabilius iudicat esse, vt cum essent designati a praerogatiuis, in sermonem res veniret., populi de dignis, indignisue, & fierent ceteri diligentiores ad suffragia de his ferenda. ¶ Peculium seruorum a pecore item dictum est, vt ex i pecunia patrum familiae. ¶ Puelli per diminutionem a pueris dicti sunt. itaque & Ennius ait. Poeni soliti suos sacrificare puellos. & Lucilius cumque hic tam formosus homo, ac te dignus puellus. Et Plautus. olim huic puello sese venum ducier. ¶ Praeciamitatores 4 dicuntur qui Flaminib. Diali, Quirinali, Martiali antecedentes exclamant feriis publicis, vt homines abstineant se opere, quia his opus facientem videre religiosum est. ¶ Pedum est quidem baculũ incuruum, quo pastores vtuntur ad comprehendendas oues, aut capras, a pedibus. cuius meminit etiam Vergilius in Bucolicis, cum ait: At tu sume pedum. sed in eo versu, qui est in Iphigenia. Enni. procede gradum, proferre pedum, mitere cessas? Id ipsum iaculum 7 significari, cum ait Verrius, mirari satis non possum. cum sit ordo talis, & per eum significatio aperta, gradum proferre pedum cessas? mitere. ¶ Pone graui sono antiqui vtebantur prologi significatione. Sed praecidentes vocabu-

[1. dos. 2. quae nullis 3. & 4. praeclamatores 5. antecedentes. 6 meminit 7. baculum 8. loci.]

pag. 58.

li . . . . . .
. . . . . .
. . . . . ¶ *Pe-rimit, adimit, tollit. Vnde & peremptum, interfectum.* ¶ *Pe-rire tantum antiqui dicebant, aqua pura la-catum* . . . . .
iti . . . . . ¶ *Pura vesti-menta sacerdotes populi Romani, cum sacrific-abant, habere soliti erant, id est, non obsita, non fulgurata, non funesta, non maculata, ex hostia cassa* . . . . .
voca . . . . . .
tiata . . . ¶ *Proculato, pronocato, & pro citato etiam vsurpari solet.* ¶ *Praefericulum vas aeneum lance ansa appellatur, patens summum, velut peluis. quo ad sacrificia vtebantur in sacrario Opis Consiuae.* ¶ *Patellae, vasula parua picata, item sacris faciendis apta: quae erant forma velut capidula quaedam.* ¶ *Pantices dicebant ventris . . . . . appellat a quo . . . . . lus.* ¶ *Procincta classis dicebatur exercitus ad proelium instructus, & paratus: quê Diali Flamini videre non licet: antiqui enim procinctum militem dixerunt, vt nunc quoq., cum exercitu instructus est. procincta autem idco, quod togis incinctis ad pugnam ire solut-i fuerint. Vnde & testamenta in procinctu fieri dicta, quae faciũt ad pugnã euntes.* ¶ *Prosimo* runi esse ait Antistius *in commentario iuris pontificalis, pomoerium, id est l-ocum proximum muro.* Cato olim quidem omn-es auspicabantur extra Auentinum, nunc etiam intra ae *dificia. dictũ aũt pomoeriũ* quasi pomoerium. solet au-tem *in potissimum dari* rus i pomoeri proferendi, qui *Populum Romanum*

[1. ius.]

pag. 59.

agro de hostibus capto auxerunt. Antiquissimum Romuli pomoerium Palatini montis radicibus terminabatur. protulit id Ser. Tullius rex. i tem L. Cornelius Sulla Dictator imitatus vt videtur, Tullium regem, proferre temptauit: sed pomoerium eũ locus fit, qui finem vrbani auspicij faciat intra agrum effatum certis regionibus terminatus, ad capta-da auspicia, quem liceat proferre, nemo tamen Auentinũ, cum pomoerium protul-it, intra moenia inclusit. cuius rei causa illa probatur, quod Remus *in ea auspicatus erit, auesq. irritas habuerit*: in se-

quenti autem aetate inclusum aiunt. Pomoerium si tactum *a priuatis fossset, poena statuta erat.* ¶ *Pontificale pomoerium appellabam locum illum*, agrumque *pone murum, in quo Pontifices* su-a conitituerent *auspicia. cum aũt pomoerium profer-*retur, tum *Augures publicos P. R. hec verba praeire* solitos:. *Di tutelares vrbis pomoerium hanc ne* minus maiusue *faxitis: sed in quib. terminatum ẽ regionibus* effe ceatis. *dictum autem videtur pomoerium*, velut post moe-*ros id est, quod esset retro &* intro muros vrbis. ¶ *Põptũ pro eo quod quis aere para*-uit suo, vidri ait po-*situm* . . . . . de cuius aere tute-. . . . . *prompt*-um triticum in commen-*tario tuo retulisti. at* quidam prolatum significare *aiunt idem quod pro*-mptum. sed proprium[1] ait *id dici promptum, quod in su*-turum factum sit, cui *significationi penus contrarium* é, cum praesertim aliud *penus, aliud promptuarium* pantoleum[2] appelletur, *vt est apud Plautum in Trina*-mo. ¶ Potitus seruitute *ab antiquis dicebatur*, qui vt ait Labeo, seruitu-*tem seruit. tales consuetu*-dines proxime Graeci no-*minis sunt. eodem modo* dicebatur ab antiquis *potitus hostium.* ¶ *Penum* v-ocatur locus intimus in ae-

[1 *proprie* 2 *panis olei vini* 3 *moris*]

pag. 60.

de Veste segetib. saepi*, 1 qui certis dieb. circa Vesta-lia aperitur. ij dies religiosi habẽtur. ¶ Planta oliaginaea est virga foliata ex olea deplantata. ¶ Pomonal est in agro Solonio, via ostiensi ad duodecimum lapidem deuerticulum 2 a miliario octauo. ¶ Pubes &[3] qui pubem generare potest his 4 incipit esse a quatuordecim annis: femina a duodecim viri potens, siue patiens, vt quidam putant. ¶ Prandicula antiqui dicebant, quae nunc ientacula. ¶ Prodiguae hostiae vocantur, vt ait Veranius, quae consumuntur, vnde homines quoq. luxuriosi, prodigi. ¶ Petronia amnis est in Tiberim perfluens, quã magistratus auspicato trãseunt, cum in cãpo quid agere volunt. ꝙ genus auspici pemne vocatur. amnem autem feminine antiqui enuntiabant. ¶ Peneup-le sacrificium dicitur, ꝙ interiore parte sacrari conficitur. vnde & penetralia cuiusque dicuntur, & ¶ penes nos, quod in potestate nostra est. ¶ Puri, probi, profani, sui auri dr in manumissione sacrorũ causa. ex quib. puri significat, quod in vsu porco[5] nõ fuerit. ꝙbi quod recte excoctũ pugnatumq. sit. profani, quod sacrũ non sit, & quod omni religione solutum sit. sui, quod alienũ nõ sit. ¶ Pacioné antiqui dicebãt quam nunc pactionem dicimus. vnde & pacisci adhuc, & paceo in vsu remanet. ¶ Presan.[6] . . porca dicitur, vt ait Veranius, quae familiae purgandae causa Cereri immolatur, quod pars quaedam eius sacrificii fit in conspectu mortui eius, cuius funus instituitur. ¶ Pateram perplouere, in sacris cum dicitur, significat pertusam esse. ¶ Pastillum est in sacris libi genus rutundi. ¶ Puilia saxa esse ad portum, qui sit secũdum Tiberim, ait Fabius Pictor, quem locum putat Labeo dici, vbi fuerit Ficana, via Ostiensi ad lapidem vndecimum. ¶ Pauc-

[1. *saeptus* 2. *diuerticulo* 3. *antiqm.* 4. *is* 5. *porco.* 6 *praesentanea* 7. *perpluere.*]

pag. 61.

ri fruméta dicebãt antiqui, quae de vagina non bene exibant. ¶ Paludati in libris auguralibus significat, vt ait Veranius, armati, ornati. omnia enim militaria ornamenta, plaudamenta dici. ¶ Purimenstrio esse dicuntur, qui sacrorum causa toto mense in caerimoniis sunt, id est puri sint certis diebus carendo. ¶ Prox bona vox, velut quidam praesignificare videtur, vt ait Labeo de iure pontificio L. xi. ¶ Penatis singulariter Labeo Antistius posse dici putat, quia pluraliter Penates dicantur, cum patiatur proportio ét Penas dici, vt optimas, primas, Antias. ¶ Proculiunt, promittunt ait significare Antistius de iure pontificali L. viiii. ¶ Popularia sacra sunt, vt ait Labeo, quae omnes ciues faciunt, nec certis familiis adtributa sunt. Fornacalia, Parilia, Laralia, porca praecidania. Pollucere merces . . . liceat sunt far, polenta, vinum, panis fermentalis,[2] ficus passa, suilla, bubula, agnina, caseii, ouilla, alica, sesama, & oleum, pisces, quib. est squama, pter squarũ; Herculi autem omnia esculenta, poculenta. ¶ Pro festum est facere, tamquam profanum facere, id est quod eo die, qui dies feriarum non est, facere. vel, vt quidam dixerunt, pro eo facere velut feriae non sint, aut id facere, quod feriis fieri non liceat. Itaque diem profestum, diem sine feriis esse. ¶ Profanum est, quod fani religione non tenetur. ¶ Procubitores dicuntur feri vetites,[4] qui noctu custodiae causa ante castra excubant, cum castra hostium in propinquo sunt, vt M Cato in eo, quem de re militari scripsit. ¶ Properam, pro celeri, ac strenua dixisse antiquos testimonio est Cato, cum ait in libro de re militari. tertia e fastris, eductio celeris profperaq.[6] est. ¶ Pro . . . sta dolia ait dici Labeo

[1 *putant significare* 2. *fermentatus* 3. *scarum* 4 *fere valitos* 5. *castris* 6 *properaque*]

pag 62.

quod . . . . . .
r . . . . . .
tur . . . . . .
do . . . . . ¶ *Prineras mulieres*
pr-*inatas dicebant* . . . . . .
tur pro . . . . . ¶ *Pube praesent-e, est populo praesente, ouinde χαῦ*
ab *ẽis, qui puberes sunt, omnem populum significan-t* . . . . . .
qua . . . . . .
susc . . . . . .
dem . . . . . .
deci-*dit* . . . . . .
conc . . . . . .
agor . . . . . .
eadem . . . . . ce-
tera loc-*a* . . . . . .
fulgura s-*acra* . . . . . ¶ *Pecunia*
quae erogatur *in ludos, & spectacula, appellatur* lucarie;[3] dicta ꝙ *e lucis capiatur* . . . . . .
in eodem libro . . . . . .
dixi* existimat, *cuius opinionis est & Valerius Mes-*sala

Digitized by Google

fata in exempla na-*tione XII.* ¶ *Pipulum dicebatur* ploratus. ¶ Promel-*lere*, *Verrius ait significari* lituũ *puere*,[3] ¶ *Furime tetinero, positum est pro purissime tenuero.* ¶ *Publicum ager dictus, quia Augurũ*, publicos est. *vt Oscus in Veienti: u enim vsu*, & iure Augurum est. ¶ *Prodiere diem est, prodere*: prodictio naq. prod-*itio est, quae vt ait Verrius, in praesens* valet. ¶ Patr-*ocinus ab antiquis cur dictus* sit, manifestum: quia *vt patres filiorum, sic hi* numerari inter do-*minos clientem consueuerunt.* ¶ *P* 10 ritima, velut prist-*ina*[5]: *sic prior, & alia* eius modi dictita-*bant, ab eo quod est prius*

[1 *lucar, unde.* 2 *dici.* 3 *significare litem promouere.* 4. *publicor.* 5 *prinstina.*

. . . . . e
. . . . . s
. . . . . nte
. . . . . rũ
. . . . . qui

¶ *Praesagitio dicta est* ꝙ *praesagire est acute sentire, vnde & sagae anus* dꝭ ictae, *quae multa sciãt, & sagaces canes, quod ferarum cubilia* ꝑ *sentiant.*

¶ *LIBER XVI. SEX. POMPEI FES*-TI *INCIPIT LIBER XVII. FELICI*-TER

Q

¶ *Quirinum ex hac causa Romulum est appel*-la-*tus, quod curi, id est hasta vteretur, a qua Roma*-ni eo[30] *nomine Romulum appellauerunt.* ¶ Quiri-*nalis porta, eadem quae & Collina dicebatur*, vt le-*gimus apud antiquos scriptores posi*-tum autem *vnius nomen pro alterius noũe reperiẽ.* ꝙ *ini*-tio ita con-*iunctae fuerunt, vt vnam tantum fuisse* quasi id suffra-*getur. quam ideo nominari ait Collina*-m Santra pro-*xime eam quod collis Quirinalis* est porta-*m rursum Quirinalem ideo appell*-ant, siue quod *ea in collem Quirinalem itur: siue* ꝙ ꝓxime eam sacel-*lum est Quirini. vnde, vt videtur*, vsurpatio facta,[40] *& duplex nomen vni eidemq. rei im*-positũ est. ¶ Qui-*rites, dicti & Sabini a Curi dea, cui* aqua & vino *sacra facere soliti erant. quos* tamen quidam [1] curis, *dictos volunt, in quib. ab*-his ei sacra fiant; *cui opinioni Verrius aduer*-satur. ab eiusdem autem *deae nomine videntur ite*-m Curres [2] Sabinae *hastae appellatae quib. ea gen*-s armis erat potens. *nunc & Sabini & Romani popu*-li singulare vsur-*patur nomen, vt indicio ẽ*-preco, qui in funeris [3] *indictiuis ita prõnuntiare soles*, illius[4] Quiris leco datus,[50]

[1 *quidam a.* 2. *Curet.* 3 *funerib.* 4 *illum.*]

Quirites autem dicti post fœdus a Romulo, & Tatio peussum, cõmunionem, & societatẽ populi factam indicant. ¶ Quirinalia mense Februario dies, quo Quirini fiunt sacra. idem stultorum feriae appellantur (antequam in eum commigrarent fere Sabini Curib. venientes post fœdus inter Romulum & Tatium) ꝙ quidem [1] suorũ fornacalium sacrorum cognominant, [2] eo potissimum [3] A rem diuinam fa-[60] cta est. ¶ Quiritium ex hac causa Romulus est appellatus, quod curi, id est hasta vteretur, a qua Romani eo nomine Romulum appellauerunt. ¶ Quirinalis porta, eadem quae & Collina dicebatur, vt legimus apud antiquos scriptores positum autem vnius nomen pro alterius noũe reperiẽ. ꝙ initio ita coniunctae fuerunt, vt vnam tantum fuisse quasi id suffragetur. quam ideo nominari ait Collina-m Santra proxime eam quod collis Quirinalis est porta-m rursum Quirinalem ideo appellant, siue quod ea in collem Quirinalem itur: siue ꝙ ꝓxime eam sacellum est Quirini. vnde, vt videtur, vsurpatio facta, & duplex nomen vni eidemq. rei impositũ est. ¶ Quirites, dicti & Sabini a Curi dea, cui aqua & vino sacra facere soliti erant. quos tamen quidam [1] curis, dictos volunt, in quib. ab-his ei sacra fiant; cui opinioni Verrius aduersatur. ab eiusdem autem deae nomine videntur ite-m Curres [2] Sabinae hastae appellatae quib. ea gens armis erat potens. nunc & Sabini & Romani populi singulare vsurpatur nomen, vt indicio ẽ-preco, qui in funeris [3] indictiuis ita prõnuntiare soles, illius[4] Quiris leco datus,

[1 *quidam a.* 2. *Curet.* 3 *funerib.* 4 *illum.*]

ciũt. ¶ Quirinalis collis, qui nunc dicitur, olim egonus [4] appellabantur antequam in eum commigrarent (fere) Sabinis [5] Curib. venientes post foedus inter Romulum & Tatium ictum. a quo hanc appellationem sortitus est; quamuis existiment quidam ꝙ in eo factũ sit tẽplum Quirino, ita dictũ. Quirina tribus à Curensibus Sabinis appellationem videtur traxisse. ¶ Quiritum fossæ dicuntur, quibus Ancus Marcius circundedit vrbem, quam secũdũ.n ostium Tiberis posuit, ex quo etiam Ostiam. & quia populi opera eas fecerat, appellauit Quiritium. ¶ Quincentum & producta prima syllaba, & per c. litteram vsurpabant [6] antiqui, quod postea leuius visum est, ita vt nunc dicimus pronuntiari. ¶ Qui patres, qui conscripti vocati sunt in Curiam. qui tempore regibus vrbe expulsis, P. Valerius Cons. propter inopiam patriciorum ex plebe adlegit in numerum senatorum c. & lx. & IIII. vt expleret numerum senatorum trecentorum, & duo genera appellaret esse. ¶ Quispiam quin significet aliquis: & quaepiam aliquae [8] similiter qui [9] alia eiusdẽ generis, vt dubium non est, ita (vt) vnde sequens pars eius coeperit, inueniri non potest. ¶ Quin quatrus appellari quidam putant a numero dierum, qui fere his [10] celebrantur. qui scilicet errant tam hercule, quam quatriduo Saturnalia, & totidem

[1 *quidam.* 2 *cumgnerant.* 3 *A dis.* 4 *Agonus* 5 *Sabini* 6 *vsurpabant.* 7 *appellata sunt.* 8 *aliqua.* 9 *que.* 10 *ferys.*]

dieb. Cõpitalia. nam omnib. his singulis diebus fiunt sacra. forma autem vocabuli eius, exemplo multorum populorũ Italicorũ enuntiata est, ꝙ post diem quintum iduum est is [1] dies festus, vt apud Tusculanos Triatrus, & Sextatrus, & Septematrus, & Falisco Decimatrus. Mineruae autem dicatum eum diem existimant, quòd eo die aedis eius in Auentino consecrata est. ¶ Quinquertium vocabant antiqui, quem Graeci πένταθλον. vt indicat versus hic. omnis aequalis [2] vincebat quinquertio. Liuius quoque ipsos athletas sic nominat. quinquertiones preco in medium vocat. ¶ Quisquiliae dici putantur, quidquid ex arboribus minutis surculorum, foliorumue cadit. velut quidquid cadiae. [2] Caecilius. quisquilias volantis venti spolia memoranti modo. & Nouius in Togulario. abi de turba te saxo, homo non quisquiliae. quid est. ¶ Quintipor seruile nomen frequens apud antiquos erat, a praenomine domini ductum, vt Marcipor, gripor [3] quamis sint, qui a numero natorum ex ancilla quinto loco dictum putent. ¶ Quippe significare quid ni, testimonio est Ennius L. xi. [4] quippe solent reges omnes in rebus secundis. idem L. xvi. quippe vetusta virum non est satis bella moueri. item alij complures. ¶ Quianam pro quare, & cur positum & [5] apud antiquos, vt Naeuium in carmine Punici belli. summe deum regnator quianam genus isti, & in satyra, (quia nã genus isti. & in satyra.) quia nam Saturnium populum pepulisti. & Ennium in Li. vii, quianam dictis nostris sententia flexa est. ¶ Quid

nisi vsurpariſe 4 antiquos teſtis eſt Afranius in epiſtula. Me auctore mater abſtinebis quid nisi? ¶ Quintalis? ab antiquis dicebatur o cui.

[1 it. 2 cadit. 3 Caipor. 4 ei. 5 eſſ. 6 vſurpauiſſi 7 Quintalus.]

pag. 66

¶ Qui ntia prata dicta ſunt a Quintio Cincinnato, qui ſibi damnato filio, venditis omnibus quatuor iugerum agrum trans Tiberim parauerat. quem agrum colentem Senatum Dictatorem, per viatorem, ſalutauit Cincinnatum, qui de re bene geſta acto triumpho, ad priuata negotia confeſtim redit, depoſita Dictatura pecuariamque rem & agrariam exercens Romanis ipſis aemulationi fuit . . . . . uos . . . . . q eo . . . ¶ Quinctiliani Luperci appellati videntur a Quinctilio, qui praepoſitus eſt Lupercis: vt a Fabio Fabiani dicti ſunt. item Luperci, quib. is praepoſitus fuerit. fuiſſe autem Romuli temporibus inſtitutos vtroſque. & Fabianos & Quinctilianos, multi ſunt qui exiſtiment quorum nam erum poſtea ſaepe auctum fuiſſe: quia honoris gratia multi Luperci adſcribebantur. ¶ Quintanam claſſem ait Verrius dicta, quod in ea Ser. Tullius rex diſtribuit a capite cenſorum multitudine, quinque. fecit cum eas ordinauit. hanc autem offerri cauſam de capite cenſorum nomine, quod ij qui cenſerentur, nihil praeter ſe haberent, ſummque caput. Lucilius ſic meminit, quod . . . . . adeptus. ¶ Querque-ram febrem, grauem & magnam. nam quidam querquerum dictam volunt, quod id genus arboris, cum grande ſit ac durum. ſum etiam in ingentem euadat altitudinem. Aurelius autem Opilius frigidam ait dici, & cum horrore tremente. Santra eam ex Graeco deduxit, qui tremorem eiuſmodi κόρυγος dicunt. Vnde dici etiam carcerem. Plautus in Frivolaria. Is mihi erat, bilis querque-ra tuſſis. Lucilius libro . . iactans me vt feb-ris querquera. terret alibi querque-ra conſequitur febris, capitiſque

pag. 67

dolores . . . . . ius
. . . . . quae
. . . quarum ex legib. quadrupli erat actio
. . . . . ibus
. . . . . ata
. . . . . oē
. . . . . abant
. . . . . ab eo
. . . . . in
. . . . . tis
. . . . . q. licto-
. . . . . populo
. . . . . cur ia Ca-
labra . . . . . m legum
. . . . . in populi dominatu. . . . ¶ Quando Rex comitia ſic fas: ſic notatum eſſe diem in feſtis in honorem regni ſacrorum, aiunt qui de feriis menſtruis ſcripſerunt, quae nouo februario in Curia a Rege dicuntur:

tae vero a multis ſcriptoribus traditae ſunt. nam quo die rex in Comitium venit, eius pars anterior nefas habetur, contra autem posterior fas: quo a ſacris peractis inde abit, quo ſiquis alius Rege eo die in Comitio fecerit, puta Pontifex, tum his dies totus eſt factus. ¶ Quando ne-teus delatum, fas. eodem modo in faſtis notatur dies, qui talis eſt, vt aedis veſtae eo die purgetur, ſiercuſq. in aluum Capitolinum ex aede Veſtae deferatur. cum id factum ſit tunc praetori liceat fari tria verba. Quaeſtores dicebantur, quo quaererent de rebus capitalib. vnde qui talia quaerunt, ¶ Quaeſtores parricidi appellantur. ¶ Quando cum grani voce pronuntiatu, ſignificat quod, quoniam, & eſt coniunctio, vt Plautus in Menaechmis. Ideo quia menſam, quando edo,

[1 comitia. 2 ſit. 3 eſtimantur. 4 is 5 aedes Veſtae 6 alnum.]

pag 68

detergeo: & in Pſeudolo. Dabo, quando erit. ducito, quando habebis. & Ennius l. xvj. Nox quando medios ſignis praecincta volabit. in xij. quidem cum c littera vltima ſcribitur, idemque ſignificat. ¶ Quadrata Roma in Palatio ante templum Apollinis dicitur, vbi repoſita ſunt, quae ſolent boni ominis gratia in vrbe condenda adhiberi, quia ſaxo munitus eſt initio in ſpeciem quadratam. eius loci Ennius meminit cum ait. & quis eſt erat Romae regnare quadratae. ¶ Quadrubem Athenas Accius appellauit, quo ſcilicet ex iiii. vrbibus in vnam domicilia contulerunt, Bl uarone, Eleuſine, Pireaco, Sunio. ¶ Quaeſo, vt ſignificat idem, quod rogo, ita quaeſere ponitur ab antiquis pro quaerere. vt eſt apud Ennium. l. ij. Oſtia munita eſt idem loca nauibus pulchris mundo facit. nautiſque mari quaeſentibus vitam. & in Chreſponte. ducit me vxorem liberorum ſibi quaeſendum gratia. & in Andromeda liberum quaeſendum cauſa familiae matrem tuae. ¶ Quadrantal vocabant antiqui, quam ex Graeco amphoram dicunt, quod vas pedis quadrati octo & xl. capit ſextarios. Plautus in Curculione. Auus haec fuit, quantillum fuit? modica eſt, capit quadrantal. & Cato contra Oppium. Vinum redimiſti, praedia pro vini quadrantalibus ſexaginta in pulli dediſti, vinum non dediſti. ¶ Quaxare ranae dicuntur, cum vocem mittunt. Quartarios appellabant antiqui muliones mercennarios, quod quartam partem quaeſtuus capiebant. Lucilius. Porro homines nequam malus vt quartarius cippos colligere omnes. Quatenus ſignificat, qua fine, vt hactenus, hac fine. At quatinus, quoniam. ſed antiqui quatenoc dicebant, vt Scipio Africanus in ea oratione, quam ſcripſit poſt quā ex Africa rediit vti negotium natum erat, quatenoc caſtra noſtra ita munita erant, vt poſſet partem exercitus abducere. ¶ Quin de pro quam vſos eſſe antiquos, cum multi veteres teſtimonio

[1 E. 2 meminit. 3 exteterat. 4 Munda. 5 Creſphonte. 6 publicum 7 Quoxare. 8 quotenus.]

pag. 69

ſunt

Digitized by Google

sunt, tamen huius[1] in primo. Iuppiter, vt muro fretus magis quã de manus impe[2] . . sed o. quan de tuas omnes legiones, ac populatis. & Lucretius. clarus ob obscuram linguam magis inter inanes. quan de grauis tergaios, [3] qui vera requirunt. ¶ Quã mox, significat quam cito. sed si per se ponas mox, significabit paullo post, vel postea.

¶ Quatere, suspensum, & vicinum rei alicuius motum significat, non vt Verrius putat, ferire, cum idipsum verbum concutere ex præpositione, quae est con, & quatere sit compositum. quassare autem est saepe quatere. ¶ Querquetulanae vt re[5] putantur significari nymphae praesidentes querqueto virescenti q̃ genus syluae indicant fuisse intra portam, quae ab eo dicta sit Querquetularia, sed feminas antiqui quas scien[6] dicimus, viras appellabant. vnde adhuc permanent virgines & viragines. ¶ Quos antiqui dixerunt, inde declinatum remanet dativo casu, quib. nã qui adhuc item qui[7] facit, vt isti istis, illi illis. ¶ Qui hoc censetis, illuc transite; qui alia omnia, in hanc partem. his verbis pit ominis videlicet causa, ne dicat, qui non censetis. ¶ Quot serui, tot hostes, in prouerbio est, de quo Sinnius Capito existimat errorem hominib. interuenisse praeposterе plurimis enuntiantib. vero enim similius esse dictum initio, quot hostis, tot serui, tot[8] captiui fere ad seruitutem adducebantur. vnde etiam mancipia, nec

[1 quatenus 2 tum Ennius vel tum & Liuius 3 manu sui Idem in 4 inter Graios. 5 viras 6 fugas nos 7 qui 8 quod.]

pag. 70.

san . . . . .
ser . . . . .
epti . . . . .
ruti . . . . .
gia . . . . .
curbat . . . . .
rent . . . . .
vncia . . . . .
Sinn-ius Capito . . . . .
vt peth-ibent . . . . . Be-
nificae virtutis . . . . .
omnibus . . . . . an-
cillae . . . . .
omnis vn . . . . .
me part . . . . . re-
gula, sed v . . . . .
f altius fixa . . . . .
ferendum qui . . . . .

¶ Quoniã significat nõ sẽlũ id quod quia, vt ait Verrius apud antiquos, sed etiam id quod postquam, hac scilicet de causa, quod Graecum ἐπεὶ, vtriusq. signification-em optinet. ¶ Quod significat etiã aliquid praeterquã quod in vsu fere ẽ, & Gracci dicunt π̃. ¶ Quin-quennales Censores appellabãtur, qui lustriũ cõderent quinto quoq. anno a quo nõari coepti. ¶ Quin-que genera signorum obseruabant Augures publici, ex coelo, ex auibus, ex tripudiis, ex quadrupedib. ex diris, vt est in Auguralibus

R

Rufuli Tribuni mil-itum appellabantur, quas Consul faciebat, n-on populus: de quorum iure, quod Rutilius Rufus leg-ẽ tulerat, qua ea cauebatur multis modis (sic enim elcua-uerant eorum ius, ac tunc eleuabant, qui populi suffra-gia creabantur,) ¶ Rufuli a cognomine Rutili, a-e post Rutili appellati sunt,

[etc]

pag. 71.

. . . . . nas
. . . . . Naeui-
as . . . . . uit
. . . r . . . ad
. . . . . escen-
. . . . . Ru-ctare
non ructari. dicendum ait Verrius. vt pro
. . . . . os igi-
ter . . . . . scrib-
. . . . . Valerius Fl-accus
. . . . . Videres alios Ructa-re, ac
respuere pulcherrima superbia. . M. Cicero tamen in libro II. Philippicarum, ructaretur dixit. ¶ Respersum, vinum si-gnificat apud antiquos: quia in sacris no-nendia. lib. vino mortui sepulchrum. s-pargebatur.
. . . . . ¶ Romani
vedentur ab initio nulla vsi esse artificum opera, sed vbi primùm ludos facere c-oeperunt tunc asciti artifices ab Etruscis ci-uitatibus fuerunt: sero autem ludi omnes, qui nunc a Romanis celebrari solent. sunt institu-ti. Quidam primos ponunt Rom-anos. Alij aiunt Megalenses, id est Matris Magnae ac populares Cereris. Alij aiunt in conferendis equis Troiam lusitasse pueros Romanos. Alij institutum, vt luderent e-quitando, iactu, saltu, cursu festu Pa-lilibus: parib. q. etiam vt ludicrae certationes a ludentibus fierent. ¶ Rubidus panis appellat-ur parum coctus, cum rubro colore, rubefactus. Plautus in Casina. In fornum condit-o, atque ibi torreto pr. pane rubido. It-em. ¶ Scortae ampullae

pag. 72.

vetustate rugosae, & coloris eiusdem, rubidae dici solent. ¶ Romanam portam vulgus appellat, vbi ex epistylio defluit aqua. qui locus ab antiquis appellari solitus est statuae Cinciae, quod in eo fuit sepulcrum eius familiae. sed porta Romana instituta est a Romulo infimo[1] cliuo Victoriae, qui locus gradibus in quadram formatus est. appellata autem Romana a Sabinis praecipue quod ea proximus aditus erat Romam. ¶ Rutabulum est, quo rustici in proruendo igne, panis conquendi gratia. A Nouius in Pico quid ego facerem, otiosi, [2] rodebam rutabulum. Nauius obscenam viri partem describens. vel quae spe-

Digitized by Google

rat se nupturam viri [5] adolescentulos, [6] ea licet senile tractet retritum rutabulum. ¶ Ruta caesa dicuntur quae venditor possessionis, sui vsus gratia concidit, ruendoq. contraxit. [7] ¶ Rutilium [8] rufum significat, cuius coloris studiosae etiam antiquæ mulieres fuerunt, vnde traxerunt cognomina rutilias, [9] vt indicat frequenter Afranius ¶ Rutrum tenentis iuuenis est effigies in Capitolio ephebi, more Graecorum harenam ruentis, exercitationis gratia. quòd signum Pompeius Bithynicus ex Bithynia suppellectilis regiae Romam deportauit. ¶ Rutundam eadem Vestae Numa Pompilius rex Romanorum consecrasse videtur, quod eandem esse terram, qua vita hominum sustentarentur, edididerit: eamq. pilae forma, esse, vt sui simili templo dea coleretur. ¶ Ruscum est, vt ait Verrius, amplius paullo herba, & exiruis [10] virgultis, fructibusq. [11] non dissimile iunco, cuius coloris reb. vti mulieres solitæ, [12] commemorat Cato origi-

[1 in imo 2 Aruntur 3 otiosus? 4 Naeuius 5 viro 6 adolescentulo. 7 extraxit 8 Rutilius vel, Rutilus 9 Rutilae 10 exilius 11 frutectibúsque 12 solitus.

pag. 73.

num l. vij. Mulieres opertae auro, purpuraq. ars, inhæret diadema, coronas aureas ruscea facile, [2] galbeos, [3] lineas, pelles, redimicula. ¶ Rupitias in xij. significat damnum dederit. 4 ¶ Rodus, vel raudus significat rem rudem, & imperfectam. nam saxum quoque raudus appellant poetae vt Accius in Menalippo. 5 Constituit [6] cognouit, sensit 7 conlocat sese in locum celsum. hinc manib. repete raudus saxeum grandem & grauem. & in Chrysippo. Neque quisquam à telis vacuus, sed vti cuiq; obuiam [8] fuerat, ferrum saxio rudem. [9] Vulgus quidem in vsu habuit, non modo [10] aere imperfecto, vt Lucilius, eum ait. plumbi paxillum [10] rodus liniq. matexam: [11] sed etiam pro signato, quia in mãcipando, cum dicitur, ruduscülo libram ferito, asse tangitur libra. Cincius de verbis priscis sic ait. Quemadmodum omnis fere materia non deformata, rudis appellatur, sicut vestimentum rude, non perpolitum: sic aes infectum ruduscülum apud aedem Apollinis aes conflatum iacuit, id adrudus appellabant. . . in aestimatione Censoria aes infectum rudus appellatur. ¶ Rudiarij ab eodem dicuntur, qui saga noua poliunt. Hominem imperitum rudem dicimus. Rudentes restes nauticae, & asini, cum voces mittunt. ¶ Ruspari est quaerere cribro, [12] vt hoc versu indicatur, & ego ibo, vt latebras ruspans rimarem optimas. ¶ Rustica vinalia appellantur mense Augusto xiiij. kal. Sept. Iouis dies festus, quia latini bellum gerentes aduersus Mezentium, omnis vini libationem ei Deo dedicauerũt, eodem aũt die Veneri templa sunt consecrata, alterum ad Circum Maximum, alterũ in luci libitia densi, [13] quia impius [14] Deae tutela sunt orti. ¶ Rustum ex rubus

[1 aui 2 facit, 3 galbeas 4 dederit. 5 Menalippo

6 constitit 7 sensim 8 obuium 9 saxum rudum 10 paxillum 11 metaxam 12 crebro 13 Lucs Libitinensi 14 in ipsius.

pag. 74.

pag. 75.

Digitized by Google

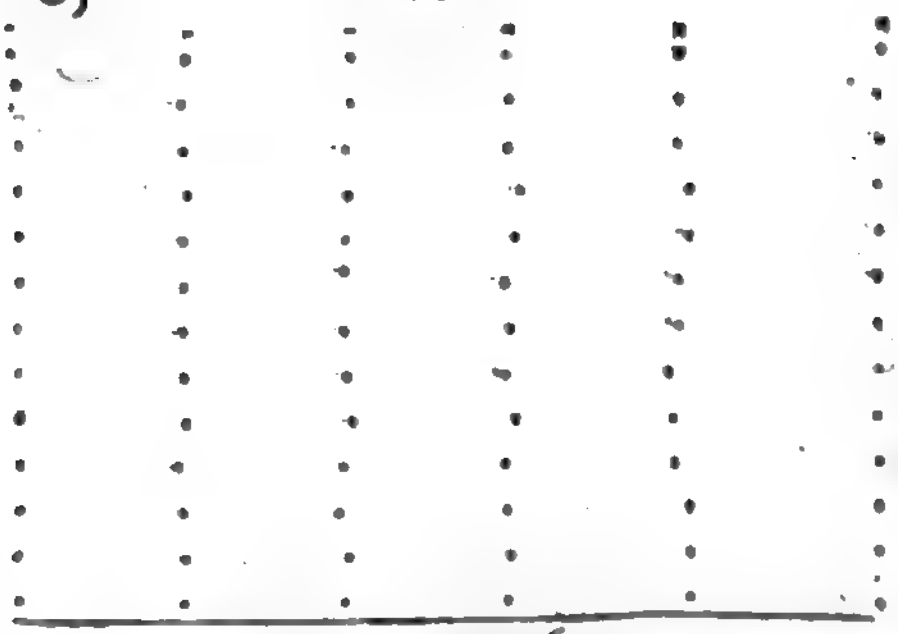

pag.76

vbi incubare posset auspicij repetendi causa. ¶ Rogatio est, cū popul⁹ cōsulitur de vno plurib. ve hominibus. qđ non ad oīs pertineat, & de vna, plurib. de reb. de quib. nō omnib. sanciatur. nā, quod in omnes homines, tesuepopulus sciuit, lex appellatur. Ita q. Gallus Aelius ait, inter legem & rogationem hoc interest rogatio est genus legis, quae lex non continuo ea rogatio est. Aut non potest non esse lex, si modo iustis comitiis rogata est. ¶ Romulum quidam ficu ruminali, alij quod lupae ruma nutritus est, appellatum esse ineptissime dixerunt. quem credibile est a virium magnitudine, item fratrem eius, appellatos. Romam appellatam esse Cephalon Gergithius (qui de aduentu Aenae in Italiā videtur conscribsisse) ait ab homine quodam comite Aeneae eū enim occupato mōte, qui nūc Palatius dicitur, vrbē condidisse. atq. eam Rhomē nominasse. Apollodorus in Exenide ait, Aenea, & Lauinia natos Mayllem, Mulem, Rhomūque atque ab Rhomo vrbi tractum nomē. Alcimus ait Tyrrhenia Aeneae natum filium Romulū fuisse, atque eo ortā Albā Aeneae neptē, cuius filius nomine Rhodius; condiderit vrbem Romam. Antigonus Italicae historiae scriptor ait, Rhomum quendam nomine, Ioue conceptum, vrbem condidisse in Palatio Romae, eique dedisse nomen. Historiae Cumanae compositor Athenis quosdam profectos Sicyonem Thespiadasq. ex quib. porro ciuitatib. ob inopiam domiciliorū compluris profectos in exteras regiones, delatos in Italiam, eosque multo errore nominatos Aborigines, quorum subiecti qui fuerint Caeximparum viri, vnicarumque virium imperio montem Palatium, in quo frequentissimi consederint, appellauisse a viribus regentis Valentiam: quod no-

[1 A rogatio 2 Palatinus, vel palatinum; Rhomus 4 Thespiasq.]

pag. 77

men aduentu Euādri, Aeneaeque in Italiā cū magna Graece loqntiū copia iterptatū, dici coeptum Rhomē. Agathocles Cyzicenarū rerum conscriptor, ait, vaticinio Heleni impulsum Aeneā, Italiā petiuisse portantem suam secū neptem Ascani filiā nomine Rhomē, eamq. vt Italia sint Phryges potiti, & hisce regionibus maximè, quae nunc sunt vicinae vrbi, prima omnium consecrasse in Palatio Fidei tēplū, in quo monte postea cum conderetur vrbs, visam

ēe iustā vocabuli Romae noīs cām, eā quae priore, vnde ea locū dedicauisset Fidei. Ait quidem Agathocles complures esse auctores, qui dicant Aenean sepultum in vrbe Berecynthia proxime flumen Nolon, atq. ex eius progenie quendā nomine Rhomum venisse in Italiam, & vrbem Romam nominatā cōdidisse: Caltinus; Agathoclis Siculi qui res gestas conscribsit, arbitratur e manu Troianorum fugentium Ilio capto, cuidā fuisse nomē Latino, eūq. habuisse coniugem Rhomam, a quo vt Italia sit potitus, vrbem condiderit, quā Rhomam appellauisse. Lembus, qui appellatur Heraclides, existimat, reuertentibus al Ilio Achiuis, quendam tempestate deiectos in Italiæ regiones secutos Tiberis decursum peruenisse, vbi nunc sit Roma, ibique ppt̄ taedium nauigationis, impulsas captiuas auctoritate virginis cuiusdam tempestiuae nomine Rhomes, incendisse classem, atque ab ea necessitate ibi manendi vrbem conditam ab his, & potissimum eius nomine eam appellatam, à cuius consilio eas sedes sibi firmauissent. Galitas scribit, cum post obitū Aeneae imperiū Italiae pueniisset ad Latinum Telemachi Circesq. filiū, hisque; ex Rome suscepisset filios, Romum, Romulumq. vrbi conditae in Palatio causām fuisse appellandae potissimum Rho-

[1 in iis 2 primam; Callias 4 quosdam; isque.]

pag. 78

mae. *Diocles Peparethius ait Iliam Numitoris Albani regis filiam, gemellos edidisse, quos in ripa Tiberis a Faustulo, regio ministro, exp-ositos iuxta ficum appellatam postea a Rom-ulo Ruminalem, sic iacentes lupam lac-tasse. & picum Martium nutrisse. post repertos Accam Larentiam, Faustuli vxorem, educasse, plet-isque tamen, conscio, & alimenta praebente Numitore, nutritos aiunt, quod Ilia ex Marte se pepe-risse eos asseuerabat, ac secreto litteris, omni* deni-*que liberali disciplina Gabiis institutos* atque *exercitos fuisse. atque ita in musicis primam p-ueritiam traduxisse, cum inter aequales* omne pr-*aestarent corporis proceritate, & forma,* nomin-*atos, alterum Romulum, Reā alterum. Eos vbi ex* compre-*ssu Iliae natos se cognouerint, & quod expositos in ripa Tiberis lupa lactauerit praebens rumam, monte vicino descēdēs, & quod reperti a Faustulo* sunt educa-*ti, Romulusque & Remus a ruma nominati* poti-*ssimum: praeterea quo patre* essent procreati *intellexerint, Numitori auo primum* restituisse reg-*num, deinde de vrbe condenda* per auguria decrē-*uisse, vter eam conderet, nominaretq. ac Deorum manifesta approbatione, Romulum vrbem con-didisse, eamque nominasse Romam potius, quam Romu-lam de suo nomine, vt ampliore vocabuli signifi-catione prosperiora patriae suae ominaretur. Romam antea Romulam appellatam Terentius quidem Varro fuisse ait ab Romulo deinde detortam voca-lem, detritasque lr̄as fuisse credibile. ceterum cau-sam eius appellationis inuenisse ait Verrius vetitam esse publicari Romanam portam ante-a Romulam voci-*

[1]atam ferunt, quae fuerit *ab Roma appellata*

pag.79.

¶ *Romuliam Tribum appellatam ait Dio-nysius ab Romulo, quod in agro ab eo capto de Veientibus populis, ea Tribus cen-*ſe*batur. Terentius Varro dictam ait, quod pro-xima Romae eſſet* . . . . . quae . . . . . c-uidam . . . . . ep . . . . . *ruma, id eſt,* mamma . . . . . Capi- . *tolio* . . . . . nium . . . . . de . . . . . que . . . . . requiſi- . . . . . *ap-*pellatam . . . . . eſt quae . . . . . ¶Rumex *genus teli ſimile ſpari Gallici, cuius* m̃. Lucili- *us. Tum ſpara, tum rumices portantur* tragula *porro. Rumitant, ſignificat rumigera-*nt, vt Naevius. *Simul alius aliunde rum-*itant inter *ſe*s. ¶ *Ruminalem ficum appel-*latam, ait Varro *prope Curiam ſub Veter-*ibus, quod ſub ea arbore *lupa rumam dederit* Remo & Romulo *id eſt, mammam. Mamm-*a autem rumis dicitur. *vnde ruſtici haedos lactent* es ſubrumios vocant, *qui adhuc ſub mammis hęntur.* alibi [2] autem ſunt qui *putent. quod ſub ea pecus* ruminari ſolitum *eſſet.* ¶ *Rumen eſt pars colli*, qua eſca deuoratur, *vnde ramare dicebat*, quod nunc ruminare. ¶ *Rumentum in Augur-*alib. ſignificare videtur *interruptio, abrupti* one dum verba ancilib. *mouendis pracit, ſi int-*rim vis [3] canerit, *tum aeque atque auſpici-*o augurio rumentum *eſtod.* ¶ *Rhegium ſignifi* care oportere, ait

[1 *ſeſe* 2 *aliꝙ* 3 *auis.*]

pag.80.

Verrius id municipium, ꝙ in freto regno, Siciliae eſt: qm̃ id dictũ eſt a rumpendo, ꝙ eſt Graece *ῥηγνυμι*, eo quidem magis, quia in Gallia Ciſalpina vbi forum Lepidi fuerat, Regium vocatur. ¶ Rhõde ſicadionque [1] cum dixit Lucillius quo nomina riparum [2] poſuit, tam infeſtum ſibi corpus, & valitudinẽ referens, quàm lenis, ſed [3] ſaluti nauigantium. ¶ Rhinoceroté quidam eſſe aiunt boué Aegyptium. Redemptores proprie, atque antiqua conſuetudine dicebantur, qui cum quid publice faciendum, vt [4] praebẽdum condixerant, [5] effecerantq;, tum demum pecunias accipiebant. nam antiquitus emere pro accipere ponebatur. at hi nũc dicuntur redẽptores, qui quid cõduxerunt praebendum, vtendumq;. Redditũ [6] dicitur proprie dr', ꝙ redditũ eſt, im ꝓbatũq;, & [7] qui dedit, idẽque rurſus coactus eſt habere id, ꝙ ante habuit. ¶ Rediuiam quidam, alij reduuium appellant, cum circa vnguis cutis ſe reſoluit, quia ruere [8] eſt, ſoluere. Titinnius in ſetina, laſſitudo conſeruum rediuiae, & flagri. & Liui. Scabra in legendo, reduuioſaue offendens. ¶ Redhoſtire referre gratiam. Naeuius [9] in Lupo. Vel Ve- [10] n-a, id eſt, *purgan*da; *reſtae* enim vocantur arbores, quae

[1 *regione* 2 *ῥηξαι* 3 *Rhondon, Icadiengue.* 4 *cognomina piratarum* 5 *illa eſſent* 6 *aut* 7 *conduxerant* 8 *Redibitum* 9 *ei* 10 *luere* 11 *Naeuius* 12 *ſaluere iubet* 13 *Amulium* 14 *redhoſtitum* 15 *cum in ea ſe obiectet* 16 *hoſtiris* 17 *Redamptruare* 18 *ampiruauit.* 19 *&c.*]

iens regem ſalutant iubae, [12] Albanũ mulium [13] comitem ſenem ſapientem contra redhoſtis Menalus. & Accius in Amphitryone. cedo ecquid te redhoſtitium [14] cum eas ſeni obiectet [15] facilius. nã & hoſtire, ꝓ aequare poſuerunt. Ennius in Creſſphonte. Audis, atque auditis hoſtimentum adiungito. & in Hectoris lytris. quae mea cominus machaëra, atque haſta hoſpius [16] manu & Pacuuius in Teucro. Niſi coerceo ꝓteruitates, atque hoſtio ferociam. ¶ Redãtruare [17] dicitur in Saliorũ exultationibus, cũ praeſul ampiruauit, [18] ꝙ eſt, motus edidit, ei [19] referuntur inuicem iidem motus. Lucilius, ꝓſul

[1 *regione* 2 *ῥηξαι* 3 *Rhondon, Icadiengue.* 4 *cognomina piratarum* 5 *illa eſſent* 6 *aut* 7 *conduxerant* 8 *Redibitum* 9 *ei* 10 *luere* 11 *Naeuius* 12 *ſaluere iubet* 13 *Amulium* 14 *redhoſtitum* 15 *cum in ea ſe obiectet* 16 *hoſtiris* 17 *Redamptruare* 18 *ampiruauit.* 19 *&c.*]

pag.81

vt ampiruet, inde vulgus redamplauit: [1] at Pacuuius. Proaertréda [2] gratia. Simul cũ videã Graios nihil mediocriter redamptruare, [3] opibuſque ſummis perſequi. ¶ Rediuiuũ eſt ex vetuſto renouatum. Cicero l. 1. [4] in Verrẽ. Vtrum exiſtimatis minus operis eſſe vanam colũnam efficere ab integro nouam nullo lapide rediuiuo. ¶ Redarguiſſe [5] per e, litterã Scipio Aphricanus Pauli filius dicitur eunti aſſe, vt idem etiam pertiſum. cuius m̃ Lucilius, cum ait. Quo facetior videare, & ſcire pluſquam ceteri, pertiſum hominẽ, nõ pertaeſum dicere ferũt, [6] nam genus. ¶ Redimiculum vocant mulieres catellam, qua maxime vtuntur ornatus cauſa. ¶ Reus nunc dicitur, qui cauſam dicit: & itẽ qui, qd ꝓmiſit ſponditue, ac debet. at Gallus Aelius li. II. ſignificationum verborũ, quae ad ius pertinet. ait. Reus eſt, qui cum altero litem conteſtatam habet, ſiue his [7] egit, ſiue cum eo actum eſt. ¶ Reus ſtipulãdo é. idẽ qui ſtipulator dicitur, quippe ſuo nomine ab altero quib populat' [8] eſt, nõ his [9] q alteri adſtipulatus eſt. ¶ Reus promittendo eſt, qui ſuo nomine alteri quod promiſit, qui [10] ꝓ altero qd ꝓmiſit. ait Capito Actus [11] in eadẽ quidẽ opinione eſt ſed exẽplo adiuuat interpretationẽ. Numa [12] in ſecunda tabula, ſecũda lege, in qua ſcriptũ eſt, qd horũ fuit vnũ [13] iudici arbitroue, reouc, eo die diffenſus [14] eſto. nunc vterq; actorũ rei quae [15] in iudicio me [16] vocaſ, itemque accuſator de vi accitur [17] more veterc, & conſuetudine antiqua. ¶ Riuus vulgo appellatur tenuis fluor aquae, non ſpe conſilioue [18] factus, verum naturali ſuo impetu. ſed hi [19] riui dicuntur, qui Manu facti ſunt, ſiue ſuper terram foſſa, ſiue ſuper [20] ſpecu, cuius vocabuli origo ex Graeco pendet. ¶ Repanda [21] locantur Pomptina, [22] flumi-

[1 *redantruauit* 2 *Promorẽda* 3 *redamptruare* 4 *in* 5 *Redarguiſſe* 6 *ſerunt* 7 *is* 8 *qui ſtipulatus* 9 *is* 10 *quine* 11 *At eius* 12 *Nã* 13 *vitium* 14 *dies diffinſus* 15 *actor., reuſque* 16 *rei* 17 *de via citu* 18 *ſpecu inciſione* 19 *ij* 20 *ſubter* 21 *Reranda* 22 *Pomptina.*]

pag.82

a-nt ex ripis fluminum eminent, aut in alueis extant. ¶Rit-*us est mos, vel consuetudo.* ¶*Rite autem be-*
ne a-*ec recte significat* . . . .
iltic. *Plautus Menaechmis. Certe hac mulier can-*
terino *ritu astans somniat* . . . .
homi . . . . .
ina . . . . .
telo . . . . .
alio . . . . *facit men-*
tionem . . . . *te-*[1]
lorum . . . . *se-*
litum est . . . .
remo . . . ¶*Retractare est rursus tractare.* ¶Ra-*bidus a rabie dictus, qui morbum caninum est.*
Catullus *de Berecynthia, & Atti. Abit in quiete mol-*
li rabidus *furor animi.* ¶*Rani coloris, ranistellis*
appellant *a Plauto, qui sunt inter flauos & caesios,*
rauo sub con-[2] . . . .
quod genus hominum *pessimum est. Idem in Epidico:*
Sed quis hæc est *muliercula, & ille ranistellus, qui*
venit. ¶Rates *vocantur tigna inter se colligata,*
quae per aquam agan- *tur: quo quidem vocabulo*
interdum etiam na- *ues ipsae significantur*
Afranius in epistula . . . *Vento per-*
culsam ratem. it- *em eodem nomine signi-*
ficarint [3] etiam re- *mes. Attius in Neopto-*
lemo. Atque ego rep- *ercutio ratibus mare.*
& alio loco. Sed iam *propellunt caeruleum ra-*
tes salum. ¶Radere g *enus veterum est. in*
lege xij. id est, vnguib. *scindere.* ¶*Rabula*
dicitur in multis intus [3] neg- *otijs, paratusq. ad ra-*
dendum, quid, auferendumq. *vel est ita dictus,*
quia acrior sit in neg- *otijs agendis, & quasi*
rabiosus. . . . . .

[1 *eclore* 2 *significarunt*, 3 *intentum.*]

pag. 83.

. . . . . .
¶ *Roduscalana porta videtur appellata, quo-* od
rudis & impolita sit relicta; vel quia ae- re
*vincta fuit. nã aes, vt Varro ait in libro antiqui-*tatum,
*raudus dicebatur: atque ex eo dici in man-*cipando, *Rauduscolo libram ferito.* ¶*Runa genus* teli.
Ennius: runata recedit, id est, pilata est genus
etiam . . . . enim
. . . . m, atque
. . . . *quod* vene-
no *tingebant* . . . us. M.
. . . . *Val-*etio
. . . ¶ *Rasores antiqui fidicines appel-* labant,
*qui vt ait Verrius, ita appellati vid-*entur, quia
radere ictu chordas videantur artifi-
cio *quodam.* ¶*Ratitam quadrantem* Tarquitius *in libro quem inscripsit de* . . . & Oppius[1]
Aurelius, *dictum putant, quod* in eo, & trien*te, ratis fuerit effigies*, vt nauis in as-
se, *aqua quidem re appellatum* quoque ratitum
dicunt. Meminit trientis ratiti Antonius,
aqua ratitos ex hac causa dici trientes putat,
quod ratis appellatio tertiae parti- s alis sit, quin-

tae autem, aut alius partis in illa fie, [4] sed se-
cundum numerum, vt sex- tans. nec hac re ra-
tem dici solere, nisi de terna: ac legionum vnam [5]
*vnam ratem triente sig-*nificat. quòd hi pe-
nderentur *trientes, cum ra-*tio cum his putaretur,
*quibus soluendae res ess-*ent. ¶Rauim anti-
qui pro raucitate dicebant. Plautus. Vbi si quid pos-
camus, ad rauim poscamus. Item experiuraui [6] her-
cle *omnia ad raucam rau-* im. & in Attemone. &
. . . . . *Caecilius in* Hypobolimaeo. Prius
*ad rauim poscaris, qua placen-*tam feceris. ¶Ratus sum,

[1 *Opilius* 2 *nulla sit* 3 *legib. Numat.* 4 *expurgabo.*]

pag. 84.

significat putaui, sed alioqui, pro firmo, certo po-
nitur ratus, & ratũ Ennius. Occidũt, vbi potiũ ratus
Romulus praedam. & Accius in Menalippo. Neque
ratũ est, qp dicas, neq. quae agitas, dicendi est locus
R. duobus in cõplurib. orationib. cũ de actis differ-
ti cuius etiã perscribi solet, id est rationũ relatarum
qp bis [1] tabulis docentur iudices, quae publice data,
arq. accepta sint. ¶Rauillae à rauis oculis. quemad-
modum a caesis caesillae. ¶Ratumena porta
a nomine eius appellata est, qui ludicro certamine
quadrigis victor, clarusci [2] generis iuuenis vo-
his [3] consternatis equis excussus Romae periit, qui
equi feruntur non ante constitisse, quã peruenirent
in Capitolium, conspectumq fictilium quadrigarũ
quae erant in fastigio Iouis templi, quas faciendas
locauerant Romani vegenti [4] cuidã artis figulinae
prudenti. quae bello sunt reciperatae: quia in for-
nace adeo creauerant, vt eximi nequirent. idque
prodigium portendere videbatur, in qua ciuitate
eae fuissent, omnium eam futuram potentissimam.
¶Reciperatio est (vt ait Gallus Aelius) cũ inter popu
lum, & reges, nationesque & ciuitates peregrinas
lex conuenit, quomodo per reciperatores red-
dantur res, reciperentur que, res q. priuatas inter se
persequantur. ¶Reciprocare pro vitio, citroq. posce-
te vsi sunt antiqui quia procare est poscere.
Pacuui [5] in Teucro. Rapido, reci pco, pcito, angusto,
citare, rectem, reciprocare. vnde &q. gremiis sub-
iectare, adfigere. Plautus in Astraba. Quasi tolle-
nono, [6] aut pilum Graecum reciproceis plana via.
¶ Recellere, reclinare, & excellere, in altum extol-
lere. ¶Recinium omne vestimentum quadratũ. hi [7]
qui. xij. interpretati sunt, esse dixerunt vir toga [8]
mulieres vtebantur, praetextum [9] clauo purpureo.

[*differtur euinspiam* 2 *yi* 3 *Ranill.is* 4 *Etrusci* 5 *Veijs*
6 *Veienti* 7 *tollenonem* 8 *y* 9 *virilem togam, qua* 10 *pra-*
textam.]

pag. 85.

vnde reciniati mimi planipedes. quam rem dili-
genter exsequitur Santra l. ij. de antiquitate ver-
borum. ¶Reconductæ [1] fecerit [2] & condere vrbem,
facere, aedificare, vt Cincius testatur in libro de
verbis priscis. ¶Ricae, & riculæ vocantur parua
ricinia, vt palliola ad vsum capitis facta. grane [3]
quidem ait esse muliebre cingulum capitis, quo
pro vita Flaminica redimiatur. ¶Rectae appel-
lantur vestimenta virilia, quæ patres libris

Digitized by Google

ſuis ſonficienda curant omnis cauſa. ita vſurpata. q. a ſtantibus & in altitudinem texuntur. ¶ Remancipatam GallusAelius eſſe ait, quae mancipata ſit ab eo, cui in manum conuenerit. ¶ Renes (quos nunc vocamus) antiqui nefrundines appellabant. quia Graeci νεφρους eos vocant. Plautus in Satyrione. Male tibi euenisse video, glaber erat tanquam tien. ¶ Refriua fabra[4] dī, via[5] ait Cincius quoq. quae ad ſacrificium referri ſolet domum ex ſegete auſpicij cauſa, quaſi reuocant[6] fruges, vt domum datantes teuirtico[7] ad rem diuinam faciendam. Aelius dubitat, an ea ſit, quae prolata in ſegetem domum referatur, an quae refrigatur, q̄ eſt torreatur. ſed opinionem Cinci adiuuat, q̄ in ſacrificiis publicis, cum puls fabata dis datur, nominatur refriua. ¶ Remeare, redire: vt cōmeare, vltro, citro[8] ire. vnde commeatus dari dicit, id eſt, tēp[9], quo ire, redire cum[9] poſſit. Afranius (vt in ea mancipato.[10] Vetuit me ſine mercede proſum paucius[11] remeare in lūdum. ¶ Remeligens,[12] & remorae memorando[13] dictae ſunt ſm[14] Plauto in Patina, Nā qd illae nūc tā diuinitus[15] remorantur remeligines. ab Afranio in Prodito, remeligo a Laribus miſſa ſum hanc,[16] quae curſum

[1 Recenderis 2 refecerit 3 Granum 4 faba 5 vt 6 reuocent 7 e tritico 8 citroq. 9 redireq. 10 in Emancipato. 11 Paccius vel Paucius. 12 Remeligines 13 a morando 14 a 15 tardius intus 16 huc.]

pag. 86

cohib-*eam nauis.* ¶ *Remora alias tarditas* ſīman-*tur,*[1] *ab eo quod moram facit. Plautus Trin*-inno[2]. *Quae in rebus multu obſtant, odioſ*-aeq.ſu *nt., remoramque faciunt rei priuatae, &* publi-*cae. Lucillius. Quantum vox ex te reſonans* meo gr-*adu remoram facit.* ¶ *Remurinus ager* dictus, *quia poſſeſſus eſt a Remo. & habitatio Remi* Remu-*ria item in Auentino dicta. nam q; Auent*-inum, *in quo habitaret, elegiſſe Remū dicunt. Vnde voci*-tatam *aiunt Remuriam, locum in ſummo Auentino, vbi* de vrb-e *condenda fuerat auſpicatus. alias Remo*-rum[3] qu-*ondam eum locum appellatum fuiſſe* . . . teſtis eſt. . . . ¶ *Remores* item in vſp-*icio aues dicuntur, quae aſturum aliquid* remora-*ri compellunt* . . . ¶ *Rima*-ri, quaere-*re valde vt in rimis quoq.* . . . qui te rima-*tur* . . . . Ennius li. x L . . . . viriq. ¶ Re-*millum dicitur, quaſi repandum* . . . Lucilius Suda . . . . . remilium & Afra-*nius in* . . . co-xendice pergam . . . . ¶ Re-morbeſcat En-*nius poſuiſſe videtur*; pro *in mor*-bum recidat. ¶ Re-*futare* ſignificat. redargue-re. Pacuuius in Hem-*iona*[4] . . . quas gloria & . . . rictas humanum . . . *compoſitum a fundo, verſa a* litera in u. *vt item in cludo factum eſt, a quo* recludere. ¶ Re-*nanciſcitur.* Verrius quidem ſig-nificare ait rep-*rehendit. Vnde adhuc nos* agnoſcimus nanciſcitur; & *noſtu, id eſt adeptus. Rem*

exiſtimo; & quaec-*unq. ab eo declinantur,* quorum paſſiua auēto-*ritas eſt.* *Remul.*

[1 nominatur 2 Trinummo 3 Remorium vel Remonium 4 Hermiona.]

pag. 87.

eo eſt, cum ſcaphae remis nauis magn-a tra-hitur. ¶ *Rigidum & praeter modum frigidum ſi*-gnificat, *& durum* . . . . ugido[1] . . . . . rigido . . . . . *vigi*-do ferro . . ¶ *Regifugium dies notatur in Faſtis* VI. kal. *Martias, vt ait Verrius, ita dictus, quia eo die rex Tarquinius Roma fugerit*; quod falſum eſſe arguit *Cincius in libro Faſtorum*, & Tul-ius[2] *de feriis qui Saliares virgines, &* Salios *adeſſe dicunt Regi ſacrorum, cum facit ſacri*-ficium in *Comitio, quo facto ſtatim fugit quod verum cog* nouerit *eſſe, qui legerit in Faſtis dies tales, qua*-les no-*tantur ſic. Q. R E X. C. F. id eſt* quando Rex *comitiauit, Fas*; *id eſt ad comitium it*-at his *enim tantum feriis Regi ſacrorum in Comitium*, nec in *alijs ire licet. qui mos videtur aſcitus ex E*-truria. *Regifugium item dies notatur in Faſtis*, kal. Iuniis. *qui dies, quia totus nefaſtus non eſt*, legi debet cum nota *N'*. *non N. quod illo dies ſit* e nefaſto faſtus. ¶ *Regia dicta, vel q̄ ſacrorū cauſa tā q̄* infanū a Pon-*tifice conuocati, in eam conuenirent*: aut quod in ea, ſa-*cra a Rege ſacrificulo erant ſol*- ita vſurpari. ¶ *Regiae feriae dictae videntur*, quae fiunt fori, co-nuentus, *& nundinarum cauſa in* ciuitate aliquem per *ſacerdotem, qui ſit regia mai*- eſtate. ſed non *ſemper ob hanc vnā cauſam tant*-um, qui[3] homini talis *maieſtatis cura datur ēt, cum expiatio* ictus fulguris fit, *aut in procurando portento ſimi*- li quo regiae fe-riae fieri *etiam ſolitae ſunt.* ¶ *Re*-gleſcit, cum dixit *Plautus, ſignificat creſcit, hoc* verſu: vix ſuper-ſum *dolori, qui in dies va*-e miſero mihi ac perdito, *regleſcit magis, magiſque* inde etiam glires

[1 rigido 2 Iulius 3 quia]

pag. 88.

dicti videntur, quibus corpus pinguitudine adcre-ſcit. Reapſe eſt reipſa. Pacuuius in Armorum iudi-cio. Si nō eſt ingratum reapſe quod feci bene. ¶ Re-gimen pro regimento vſurpant poetae. Ennius l. xvi. Primus ſenex bradyn (in) regimen belliq. pe-ritus. ¶ Relegati dicuntur proprie, quib. ignomi-niae, aut poenae cauſa neceſſ. eſt ab vrbe Roma, alioue quo loco abeſſe lege, Senatuique conſul-to, aut edicto magiſtratus, vt etiam Aelius Gallus indicat. Religioſus eſt non modo de-orum ſanctitatem magni æſtimans, ſed etiā officio-ſus aduerſus homines dies autem religioſi, quib. niſi quòd neceſſe eſt, nefas habetur facere: quales ſunt ſex & triginta atri, qui appellantur, & alij ſenes,[1] atq. hi[2], quib. mūdus patet. A[3] eſſe Gallus Ae-lius, quòd homini ita facere non liceat, vt ſi id faciat, contra deorum voluntatem videatur fa-cere, quo in genere ſunt haec, in aedem Bonae deae

virum introire ; aduerſus myſticae 4 legem ad populum ferre : dic ne faſto apud Praetorem lege agere. Inter ſacrũ autẽ,& ſanctũ : & religioſum differentias belliſſime refert. ¶ Sacrum aedificium, conſecratũ deo. ¶Sãctũ murũ,qui ſit circũ oppidũ religioſum ſepulcrum, vbi mortuus ſepultus, aut humatus ſit , ſatis conſtare ait. ſed ita portione quadam , & temporibus eadem videri poſſe, ſiquidem quod ſacrum eſt , idem lege , aut inſtituto maiorum ſanctum eſſe putant, 5 violari id ſine poena non poſſit. idem religioſum quoque eſſe, qui non iam 6 ſit aliquid , quod ibi homini facere non liceat : quod ſi faciat , aduerſus deorum voluntatem videatur facere. ſimiliter de muro & ſepulcro debere obſeruari , vt eadem

[1 & *Allienſius* 2 y. 3 A *Religioſum* 4 *auſpicia*.5.*putat*,*vt*.6. *quoniam*.]

pag.89

& ſacra , & ſancta, & religioſa fiant, ſed quo 1 modo,quod 2 ſupra expoſitũ eſt,cum de ſacro diximus. ¶Reporia poſtridie nuptias apud nouum maritum cenatur , quia quaſi reficitur potatio. Pacuuius in Iliona. Ab eo depulſum mamma paedagogandum accipit appot. . talis ; libet. ¶Repagula ſunt. vt Verrius ait , quae patefaciendi gratia (qua) ita figuntur, vt ex contrario quae oppanguntur. Cicero in Verrem l.iij. Poſtea conuolſis repagulis , effractiſque valuis demoliri ſignum, ac veſtibus labefactare conantur. quae poetae interdum repages appellant. ¶Repudium Verrius ait dictum , quod fit ob rem pudendam. Accius , Repudio eiecta ab Argis iam dudum exſulo. ¶Repedare, recedere. Pacuuius. Paulum recede 4 gnate a veſtibulo gradum. ¶Repaſtinari ager , is dicitur , vt Verrius exiſtimat, cuius natum ; mutatur fodiendo , cum aut ſilueſter ex quo dicatur 6 , aut lapis mollitur frangendo, vt fiat paſcui 7 , vel pecoribus herba , vel hominibus ſatione. Cato in ea , quam ſcribit de ſuis virtutibus contra Thermum. Ego iam a principio in parſimonia , atque in duritia, atque induſtria omnem adoleſcentiam meam abſtinui , 8 agro colendo , ſaxis Sabinis, ſilicibus repaſtinandis , atque conferendis. Afranius in Repudiato. Repaſtina ſerati ſenex , ſugis. ¶Reluere. , reſoluere , repignerare. Caecilius in Carine , Vt aurum , & veſtem , quod matris fuit , reluat , quod viua ipſi 10 oppoſuit pignori. ¶Reſignare , antiqui pro reſcribere ponebant, vt adhuc ſubſignare dicimus pro ſubſcribere : Cato de ſpoliis , ne figerentur , niſi quae de

[1 *et*.2 *quo*.3 *repaſtinatio*.4 *repeda*.5 *natura*. 6 *excedicatur*.7 *Paſcuus* 8 .*abſtinui* 9.*Repaſtinare ſero tu ſenex*.10.*ipſa*]

pag.90

hoſtibus capta eſſent. ſed tum vbi indiuiſi ſunt
reu-*eriantur reſignatis vectigalibus* . . .
nat . . . . . .
requi . . . . . .
alia a . . . . . .
quod a . . . . . .

reb . . . . . .
indi . . . . . .
tertium . . . . . .
ranorum . . . . . .
poſiti . . . . . .
niſi a . . . . . .
vocabu . . . . . .
cretum . . . . . ¶Re-
ſulta-re *ſaepe reſilire.* ¶ *Reſtibilis* ager dicitur qui bie-*mio continuo ſeritur ferreo ſpi-*
co,id eſt ari-*ſto. quod ne fiat , ſolent qui praedia la-*
cant excip-*ere.* ¶ *Reſes,& reſiduus dĩ ignauus, qui*
reſidet Accius *in* . . . *Odi*
reſiduos ſũn-*o deditos , atque inertes. Afranius in*
Roſa praetere-*a reſides multi* . . .
Pacuuius in arm-*orum iudicio* . . .
Tuq. te deſider-*e mauis reſidem , at contra*
nos hic eſſe in *labore* . . . .
¶Reſecrare , reſo-*luere religione. vtique cum*
reus populum co-*mitiis orauerat per deos,*
vt eo periculo li-*beraretur . iubebat magi-*
ſtratus eum reſec-*rare. Rurſus , autem, idem*
vti ſe liberarent inſ-*iſtebat , & quod inſons*
innocenſque eſſet cau-*ſabatur : & quod caput*
eſt , ne eidem iter-*um dies diceretur , neue iterum*
animaduerti ſta-*tuerent in eum , deprecabantur,*
cumque comitia eſſe-*nt dimittenda* .

pag 91

. . . . . aut
. . . . . iure
. . . . . ut
. . . . . ica
. *Plautus, Reſecroque mater quod dud*-um ob
ſecraueram . . . . *reſecr*-or
. . . . . ¶*R*-es con-
perendinata dicitur ; vt Verrius ait , ind-icium
in diem tertium conſtitutum. ¶ *Raucam* vocem
ſignificare ait Verrius raucam , & Parum
liquidam , proxime canum latratum ſona-ntem:
Vnde etiam cauſidicus pugnacite-r loquen-
s, rabula appellabatur , vt eſt apud Lu-cilium
. . . . . t *rauil-*
la . . . *raniſ*-elli niſi
a rani potius dictos velimus,vt eſt apud Plau tum,qui
ait in Aululatia. Vbi ſi quid poſcamus (quod)
ad rauim poſcamus prius. Et ali-bi. Expurga-
bo hercle omnia ad raucam rauim.
¶*Roſea in agro Reatino campus appellatur*
quod in eo arua rore humi-da ſemper ſerent.
¶*Rediculi fanum extra portam* Capenam Cornifi-
cius ait fuiſſe: qui Rediculus pro-pterea appel-
latus eſt , quia accedens ad vr-bem Hannibal,
ex eo loco redierit , quibuſ-dam viſis perterritus.
¶*Reſerari Verrius ait* dici ab eo quae ; de
mota ſera a ian-uae cardine ; pateſiant
fores: inde , quae patefacta,& decluſa ſint , re-
ſerata dici. ſerae neque dicantur a fuſtes
qui opponuntur clauſis foribus. Pacuuius in
Armorum iudicio Nunc pandite valuas,

Digitized by Google

remouete *ferat*, vt complectar. ¶ Remanent, [1 *quod.* 2 *namque dicuntur.*]

pag. 92

nant, 1 reptent. 2 Ennius l. 5 j. desunt 3 riuos camposque remant. 4. ¶ Refert cum dicimus, errare nos ait Verrius. esse enim rectum rei fert, datiuo scilicet, non ablatiuo casu. sed esse iam vsu possessum. ¶ Ridiculus proprie dicitur, qui in rebus turpib. ridetur. ¶ LIBER XVII. SEXTI POMPEI FESTI LIBER XVIII.]

¶ RIDEO, INQVIT GALBA CANterio, prouerbium est, quod Sinnius Capito ita interpretatur, nisi 3, qui principio rei alicuius inchoatae deficiunt animo Sulpicius Galba, cum in prouinciam exiens, ad portam ipsam canterium suum animaduertisset cecidisse, rideo (inquit) canteri te iam lassum esse, cum tam longum iter iturus, vix id sis ingressus. ¶ Retricibus cum ait Cato in ea, quam scribsit, cum edissertauit Fului Nobiliorris Censuram, significata aquam eo nomine, quae est supra viam Ardeatinam inter lapidem secundum, & tertium. qua inrigantur horti infra viam ardeatinam, & Asinariam vsque ad Latinam. ¶ Recepticium seruum, Cato in suasione legis Voconiae cum ait, significat, qui ob vitium redhibitus sit. vbi irata facta est, seruum receptitium sectari, atque flagitare virum iubet. ¶ Rogat, id est, consulit populum vel petit ab eo, vt id sc. iscat, quod ferat. vnde nos. quoque in consuetudine habemus propetere, & orare. Cato in dissuasione, ne lex Baebia derogaretur, ait. hoc potius agam, quod hic rogat. ¶ Restat

[1 *Renitant.* 2 *repetant.* 3. *desierunt.* 4 *remitant.* 5. *de iis.*]

pag. 93.

pro distat ait Ennius 1 ponere, cum his 2 dicat. Impetus aut 3 longe mediis regionibus restat. ¶ Ruri esse, non rure dicendum, testis est Terentius in Phormione, cum ait. ruri se continebat, ibi agrum de nostro patre, ¶ Religioni est quibusdam porta Carmentali egredi, & in aede Iani, quae extra eam, Senatum haberi 4: quod ea egressi sex & trecenti Fabij apud Cremeram omnes interfecti sunt, cum in aede Iani S.C. factum esset, vti proficiscerentur.

¶ Retiario pugnanti aduersus murmillonem, cantatur. Non te peto, piscem peto. quid me fugis Galle? quia murmillonicum genus armaturae Gallicum est, ipsique murmillones ante Galli appellabantur, in quorum galeis piscis effigies inerat. Hoc autem genus pugnae institutum videtur a Pittaco, vno ex septem sapientibus, qui aduersus Phrynonem dimicaturus propter controuersias finium, quae erant inter Atticos, & Mytilenaeos, rete occulte lato impediuit Pærynonem. ¶ Resignatum aes dicitur militi, cum obdelicti aliquod ignominiae TR. Militum, a in tabulas refertur, ¶ Reliquare enim antiqui pro scribere interdum ponebant. ¶ Rituales nominantur Etruscorum libri, in quibus praescriptum est, quo ritu condantur vrbes, arae, aedes sacrentur, qua sanctitate muri, quo iurae portae, quomodo tribus, curiae, centuriae distribuentur, exercitus constituantur, ordinentur. ceteraque eiusmodi ad bellum, ac pacem pertinentia. ¶ Rutilae canes, id est, non procul à rubro colore immolantur, vt ait Ateius Capito canario sacrificio pro frugibus deprecandae saeuitiae causa sideris caniculae. ¶ Religionis praecipuae ha-

[1 *Ennium.* 2 *it.* 3 *haud.* 4 *habere.* 5 a *ne stipendium ei detur.*]

pag. 94.

betur Censo-*ria maiestas, cuius in libris de vita P. R.* Varro exe-*mpla haec profert. M. Fuluius Nobilior*, cum M. *Aemilio Lepido Censor factus*, *cum ei* admodum i-*nimicus antea extitisset*, *saepeque iudicio* cum e-*o sibi fuissent*, *publicae rei causa*, quae in pri-*mis spectatur*, *statim eo delato muner*e, homini *inimicus remisit*, *quod eius animi* iudicium fu *it omnib. gratum & probatum.* A *Postumius* Q. F-*uluius Censores facti, quia Fuluius duos filios* amiserat *in Illyrico militantes, & propter grauem morbum* oculo *rum, censuram gerere non poterat*, vt libr. Sibyl-*lini adiuentur*, *auctor fuit*, *& vt publice* supp-*licaretur pro valetudine collegae*, Tit. Sempron *ius, cum à Rutilio Tr. pl. Censoria* fides labe *factaretur qui ob parietem dirutum iratus* cum esset ae-*dis primae, die dicta collegam Claudium* cõdemna-*uerat fecit vt eaedem illae, eodem quae in loco* erant, con *demnatum absoluerent centuriae.* L. Amili Paulus 1 *& Q. Philippi religiosa censura* fuit. Laborauit *Paulus morbo graui, & paene* amissione capitis *in eo honore.* *Religiosa item* & P. Corneli S-*cipionis Nasicae, cui collega M. P.* Opilius, post cons-*ulem qui fratrem vidit*, *censura* fuit vadatus *enim cũ esset* . . *S. P. R. liberatum* constat. M. Val-*erius Messala.* *C. Cassius Longinus* Censores, *quorum in magistratu subuersa pudicitia* fuerat, famosi *exiterunt*: *nam palmam, quae* in Capitolio in ara *ipsa Iouis optimi maximi, bello Persico* nata fuerat, *tunc prostratam ferunt*, *& ibi enatam* ficum, infames quae *rursus fecit*, *qui sine* vllo pudicitiae resp-*ectu fuerant Censores.* L. Corneli Lentuli *C. Censorini sequitur censura*: Lentulus iudicio pu-*blico repetundarum damnatus* fuerat, *plurimi itaque censuram adepto damna-*

[1. *Paul.*]

pag. 95

tionis poenam remiserunt. P. Africani, L. Mummi *Censura insignis*: *sed in qua segniti-*ae in agendo *notetur Mummius.* *Is Asellum nulla* soluta poena *ex aerariis exemit*, *Africani irrisa* seueritate *qui illum fecerat aerarium.* *Sed & Q.* Fului Nobilioris, *& eius collegae T. Anni Lusci* fuit nobilissima *Censura*: *nobilitati* tribus notis *insignibus seueriss. Q. Pompei & Q. Caecili* Metelli *Macedonici Censura lectus* senatus, ad summum *senatores amoti* sunt tres, & eo lumine, *qui aliorum offunderent* claritatem.

¶ *Redimunt*

¶ *Redimunt*, *sguificat*, *redeunt*. Ennius
. . . . redimunt in
patriam . . . . cum feri
. . . . ¶ *Regium* est,
quod est, *aut fuit Regis*, vt seruus
regius, *& domus regia, qualis est* Numae Pompili.
¶ *At regale facinus, quod est dignum rege.*
¶ *Romanos in lib. xi. Graecos* appellat Ennius, *cum ait. Contendunt Graecos*, Graios memorare solent sos, *quod Graeca lin*-gua longos per *temporis tractus gentibus H*-ispani.[1] Non Romanos *ait Graece locutos*, cum Romulus vrbis *conditor verbis linguae Lati*-nae locutus sit: *sed quod olim lingua Graeciae* gentis fuerit *eadem cum Latina, parum* prola-tione mutata. *hoc autem verum esse* indicat origo eius *quae videtur quasi Graecae* v-surpatio. ¶ Rigido *sum caerula furo, cum ait* Ennius, locatus a videtur *super etymo verbi caeru*-li. est enim a matris nomine. *eadem verbo de eadem re* vsus est. & L.II. *Fert se se per lacta camp*-i caerula prata caerula, *mare ipsum dixit* & alibi. Inde parum *per caerula naubus amb*-ulabant.[4] Parum insulam

[1.*Hesperiae*. 2.*iocatus*. 3 *maris* 4.*ambulabant*.]

pag. 96.

refert. Item. Vnum surum surus ferre, tamen defendere possunt.[1] suri autem sunt rustes,[2] & hypocoristicos surculi. ¶Reque eapse Scipio Africanus, Paulli filius, cum pro aede Castoris dixit, hac compositione vsus est. quib. de hominib. ego saepe, atq. in multis locis opera, factis, consiliis, reque eapse (saepe) benemeritus spem,[3] id est & re ipsa. ¶Resp. mutarum ciuitatum pluraliter dixit C. Gracchus in ea, quam conscripsit de lege p. Enni 4 & peregrinis, cum ait. eae nationes, cum aliis reb. per auaritiam, atq. stultitiam, res publicas suas amiserunt ¶ Recto fronte ceteros sequi si norit. Cato in dissertatione consulatus. antiquae id consuetudinis fuit, vt cum ait Ennius quoq. a stirpe supremo, & Iliadia nepos. & lupus foeta.[5] & nulla metus. etiam in commentariis sacrorum pontificalium frequenter est his ouis, & haec agnus, ac 6 porcus. quae non vt vitia, sed vt antiquam consuetudinem testantia, debemus accipere. ¶Recipe apud Catonem, pro recipiam, vt alia eiusmodi complura. ¶Redemptitauere item, vt clamitauere Cato (idem) in ea, qua egit de signis & tabulis. honorem temptauere 7 ait, l. efecta[8] beneficiis non redemptitauere. ¶ Repulsior secunda conlatione dixit Cato in ea, quae est contra Cornelium apud populum, haec 9 quis incultior, religiosior, desertior, publicis negotiis repulsior. ¶Ratissima quoq. ab his, 10 quae rata dicimus. vnde etiam rationes dictae. Cato in quam 11 Thermũ Erga remp. multa beneficia ratissima atq. gratissima. ¶ Regillis, tunicis albis, reticulis loteis vtrisque . . .tis,[12] textis susum ver-

[1.*possint*. 2.*fusti*. 3.*fem*. 4.*Poeni*. 5 *femina*. 6.*haec*

7.emptitauere 8.malefacta. 9.ei. 10. eis. 11.Q. Mu. Mirutum. 12.vtilis.]

pag. 97.

sum a stantib. pridie nuptiarum diem virginis[1] indutae cubitum ibant omnis causa, vt etiam in totis virilibus diuidis obseruari solet.
¶Rapi simulatur virgo ex gremio matris: aut, si ea non est, ex proxima necessitudine, cum ad virum traditur,[2] quod videlicet ea res feliciter Romulo cesserit. ¶Rapi solet fax, qua praelucente noua nupta deducta est ab vtrisq.[3] amicis, ne aut vxor eam sub lecto viri ea nocte ponat, aut vir in sepulcro comburendam curet, quo vtroq. mors propinqua alterius vtrius[4] captari putatur. ¶Ritus est mos comprobatus in administrandis sacrificiis. ¶ Receptus mos est, quem sua sponte ciuitas alienum adsciuit. ¶Religiosi dicuntur, qui faciendarum, praetermittendarumq rerum diuinarum secundum morem ciuitatis delectum habent, nec se superstitionibus implicant. ¶ Renouatiuum fulgur vocatur, cum ex aliquo fulgure functio fieri coepit, si factum est simile fulgur, quod idem significet. ¶ Referri diem prodictam, id est anteferri, religiosum est, vt ait Veranius in eo, qui est auspiciorum de comitiis, idque exemplo comprobat L. Iuli & P. Licini Censorum, qui id fecerunt sine vllo decreto Augurum, & ob id, lustrum parum felix fuerit. ¶Regalia exta appellantur, quae potentibus, insperatum honorem pollicentur: priuatis & humilioribus, hereditates: filio familiae, dominationem. ¶Respicere autem & in auspicando, vnde quis auem prospexit, eum eodem reuertitur. ¶Religiosum ac sacrum est, vt templa omnia, atq. aedes, quae etiam sacratae dicuntur. ad 6 quod per se religiosum

[1.*virgines*. 2.*traducitur, vel trahitur*. 3. *vtrisq*. 4.*alterutrum*. 5.*autem, est*. 6.*at*.]

pag. 98.

est, non vtiq. *sacrum est, vt sepulcra* quod ea non *sacra, sed religiosa sunt.*
¶Reus, cum pro v-troque ponatur, vt ait Sinnius in eo, qu-em de reo *inscribit, & cum dicit* pro se, a-ut cum *contra te agit*, iuramento tuo vti p-otest. ¶*Roscij* vulgo appellari solent, in *omni arte ita perfecti, vt Roscius* comoedus in *arte sua perfectus fuerit*, cui nihil decesset *ad perfectionem*, vt *libro i.* de oratore ai-t *Cicero*. ¶ *Rustica Vinalia* mense Aug-usto, vt est in *Fastis, Veneri fiebat*, quod eodem illo *die aedis ei deae consecrata* est, iumenta-q., *& olitores ab opere cessant*, quia omnes horti *in tutela Veneris esse* dicuntur.
¶Raucos appella-tos *esse ait Verrius videri* ab ariditate, *sine a similitudine quadam spicarum aristae*. in spi-cis namque *firma frumenta* raua . . appe-llari *idem Verrius* docet. Rica est *vestimentum quadratum*

Digitized by Google

simbriatum, pur-*purem*, *quo Flaminicae pro* pallulo mitra ve *vtebantur*, *vt Verrius* existimat. Titi-*nius*. *Rica ex lana* fucida, alba vesti-*tus*. *Alij dicunt, pallium esse* triplex, quod conf-*iciant virgines ingenuae*; patrimae, m-*atrimae*, *quod caeruleo colore infectũ* lauetur aqua p-*ura*. *Alij quod Flaminica cingat pileum*. ¶Respici auis, *tunc dicebatur, cum peracto sacrificio*, quasi finis imp-*etratus esset*, *& quasi forent* comitia perfecta, sum-*i tunc reum iubebant sacerdotes* suo more, alii-*sq. peractis iuxta consuetudinem* luci, in quo sacra fa-*ciebant reo a calatorib.* ingeniculato, *atque ita inclinato* vinum in caput infun-*debant solenni cum precatione*. ¶Remillo *exercitu simul etiam*

pag. 99.

Augur, *quo consul in bello* v-sus est in *auspicando*, *discedere vna* iubetur, quod *tunc illo discedente cer*-tum est, *exercitum etiam esse remissum*, vt cum opus sit, *tunc si velit*, *discede*-re possit. nam *Consules*, *& censores non* in perpetuum *Auguribus praesentibus vtu*-ntur, vt ait *Ap. Pulcher*, *sed tantum in auspi*-cio, quas *postea dimittat is*, *a quo lege se* cures habitae *sint prius*, *quem & priorem* esse ait Antistius *Labeo quiq. eadem qu*-oq. lege signi*ficari*, *vt prior sit in auspi*-cando dicitur, *vt ait idem Labeo in libro de* officio Augu*rio*. *Potest autem Augur id &* in consilio facere, *vel in alio*, *quo se*-det loco; pullis q; *putem edentibus solistim*-um facit auspi*cium*. *potest etiam si ve*-lit, intra pomoe*rium*. *sin autem in tem*-plo consist.t. ¶Re*pertum dicitur idem quod* amissum recipere, *quasi repartum & re*-paratum. ¶Rictus, *rixae*, *rixatae*, *ringitur* dici videntur, quia *in diuersum rump.untur*, contrariaq. sint *recto quod vocabulum* a regendo, vt commodum *deductum videatur*, dictum videri potest.

S

¶*Sesopia in Auguralí & Saliari* carmine appellantur, *quae aliae ese*-pia pro sedilib. dicere *habemus nunc ad*-huc in consuetudine. ¶*Susq.deq fre*-quens est, pro plus minusve. *significat autem id* quod antiqui vsque dicere *soliti erant*. ¶*Soni*-uio significat in carmine *Saliari & Au*-gurali, sonanti. ¶*Sine sacris hereditas* in prouerbio dici solet, *cum aliquid obuenerit* fine vlla incommodi a-

[*s aues*]

pag. 100.

ppendice: quod olim sacra non solum publica curiosissime administrabant, sed etiam priuata. relictusq. heres sic pecuniae, etiam sacrorum erat; vt ea diligentissime administrare esset necessarium. ¶Suppum antiqui dicebant quem nunc supinum dicimus ex Grae-

co, videlicet pro adspiratione ponentes litteram, vt cum idem hylas dicunt, & nos siluas. item ἓξ sex, & ἑπτὰ, septem. eius vocabuli meminit etiam Lucilius. Si verò das, quod rogat, & si suggeri 2 suppus. ¶Sempronia horrea, qui locus dicitur, in eo fuerunt lege Gracchi, ad custodiam frumenti publici. ¶Statua est ludi 3 eius, qui quondam fulmine ictus in Circo, sepultus est in Ianiculo. cuius ossa postea ex prodigiis, oraculorumque responsis Senatus decreto intra vrbem relata in Volcanali, quod est supra Comitium, obruta sunt. superq. ea columna, cum ipsius effigie, posita est. ¶Seruilius lacus appellabatur a 4 eo, qui eum faciendum curauerat in principio vici Iugari continens basilicae Iuliae, in quo loco fuit effigies hydrae posita a M. Agrippa. ¶Sonticum morbum in xij. significare ait Aelius Stilo certum cum iusta causa, quem non nulli putant esse, qui noceat, quod sontes significat nocentes. Naeuius ait. Sonticam esse oportet causam, quam ob rem perdas mulierem. ¶Sacram viam, quidam appellatam esse existimant, quod in ea foedus ictum sit inter Romulum, ac Tatium. quidam, quod eo itinere vtantur sacerdotes idulium sacrorum conficiendorum causa. itaque ne eatenus

[1 fiunt 2. suggerr 3. Indiuitia. A ab]

pag. 101.

quidem, vt vulgus opinatur, sacra appellanda est a regia ad domum Regis sacrificuli, sed etiam a regis domo ad sacellum Streniae, & rursus a regia vsq. in arcem. nec 1 appellari debere ait Verrius, sed disiuncte, vt ceteras vias Flaminiam, Appium, Latinam. vt ne Nouamuiam quidem, sed Nouam viam. ¶Scita plebei appellantur ea, quae plebs suo suffragio sine patribus iussit, plebeio magistratu rogante. ¶Solitaurilia hostiarum trium diuersi generis immolationem significant, tauri, arietis, verris, quod omnes eae solidi, integriq. sint corporis: contra aci 2 . . verbices 3 maiales 4 qui; quia sollum Osce totum, & solidum significat. vnde tela quaedam soluferrea 6 vocantur tota ferrea, & homo bonarum artium sollers & quae nulla parte laxata cauaque sunt, solida nominantur. atque harum hostiarium omnium inuiolati sunt tauri, quae pars scilicet creditur 7 in castratione, sunt quidem qui portent, 8 ex trib. hostiis praecipue nomen inclusum cum solido tauri, quod amplissima sit earum; quidam dixerunt omnium trium vocabula confixa, suis, ouis, tauri adeffeciſſe id, quod vno modo appellarentur vniuersae. quod si io a sollo, & tauris earum hostiarum dictum est nomen, antiquae consuetudinis 11 per vnum 12 enuntiari non est mirum, quia nulla tunc gemina-

minabatur littera in ſcribendo. quam, conſuetudinem Ennius mutauiſſe fertur vtpote Graecus Graeco more vſus, quod illi aeque ſcribentes, ac legentes ſuplicabant

[1 necessita. 2 contrari. 3 verueces. maialesq. 5. follisferrea 6 cardistur. 7 putei. 8 confusa. 9 sc. i. scilicet. 10. antiqua consuetudine.]

pag. 102.

mutas ſemi-*uocales*, & *liquidas*. ¶*Secordiam* quidam *pro ignauia poſuerunt*. M. Cato pro *ſtultitia poſuit*, *Originum lib.* 10 vij. cum ait . . . . *ob immenſam ti-miditatem*, *ac ſecordiam cauſa erat*, nequid neg-*otij publici*, *vel priuati* gereretur. compoſ-*itum autem videtur ex ſe*, quod eſt ſine, & *corde*.

¶Semis ſemodi-*us*, *ſemuncia* : *qua ratione ex Grae-co trahuntur aliae*, *quae*, 's, litteram pro *aſpiratione eorum* habent, vt *ἑπτὰ ſeptem*, *ὕλη* ſiluae, ſic *ἕπτα ab eo*, *quod illi ὕμε-* 20 *νο dicunt*, *declinata videntur*.

¶Sublicium pon-*tem quidam putant* appellatum eſſe *a ſublicibus*, *peculiari vocabulo Volſco-rum*, *quae ſunt tigna* in latitudinem *extenſa*, *quae non eliser Formiani vocent*, *quam a nomine* librorum : & *quae ab alijs exſtoribus* ſublices voca-*ntur*, *quod ſub eis* aqua liquens *labereture*, *dictae*. in qua opinio-*ne fuit* . . . *qui* 30 & meminit Sub-*lici pontis* ; & *Naeuius*, qui ait in belli *Punici libro* . . . quam liquidum *Sublicio* transat *ponte* amnem, & alij [2] tab-*alis qui adhuc* nomen retinet . . . Salluſtius libro qua-*rto hiſtoriarum*, ne inrumpendi p-*ontis Sublici* . . . ſublicibus cauata . . . eſſent.

¶Supernacaneum, *vt videtur*, *ſe-* 40 cludit Verrius ab *v-acuo*, *quod*

[1 ab.]

pag. 103.

naeum quidem dicatur id t-*antummodo*, *quod ſufficiat*, *ſatu-q.* ſit *familiae* : *quod autem ſuperſit*, *ſuper-naceaneum id dicitur*.

¶*Struferiarios* appellabant antiqui vt ait . . . *h-ominesconductos mercede*, *qui ad arbores ſuſ-*50 *gurites piacularium* com-*miſſarum cauſſa ſacrificia quotidem* ſtruae [1] & *feria ſollemnibus verbis* faciant *PRECOR TE IVPPI-TER VTI MIHI VOLENS PROPITIVS SIES*, *quod & nullo etiã fiebat adhibito ſtru-*lectario.

¶*Suberies*, *arboris genus*, ex qua cortex *natatorius detrahitur*. Lucilius ti hibernatulis

¶*Silicernium dicitur cuius fu-* nebris, quam

alio nomine exequiam ſcriptores vocant ſed . . . . . & *Verrius* exiſti-*mat ſilicernium dici*, quod nos farcimen *dicimus*, *qua* fletum [2] familia *purgabatur* : *quia cuius* nomine ea res *inſtituebatur*, *i-s* iam ſilentium *cernerit Caecilius* Obolostate. Credidi *ſilicernium eius* meſſe eſurum.

¶*Sudum Verrius ait* ſignificare ſub vdum *ſed auct-orum* omnium fere *exempla volunt*, *vt ſudus* ſiccum ſignificet. *ſudum enim quaſi ſeudum*, *id eſt*, ſine vdo, vt ſecurus, *ſine cura dictum eſt*

¶*Sulaeſta antiqui* dicebant infirma, & *tenuia*. Plautus in Perſa. Ad

[1 strue. 2 fletu]

pag. 104.

paupertatem ſi immigrant infamiae, grauior paupertas fit fides ſubleſtior. id eſt, infirmior. Idem in Neruolaria. vinum ait ſubleſtiſſimum, quia infirmos faciat vel corpore, vel animo.

¶Statur, & vir, & caro non habent. ¶Supellectilis recto caſu, & ſenis ratione dicebantur, quae nunc contraria videntur eſſe finitioni portionis [1] : quia omnia vocabula, X. littera finita, per declinationes obliquorum caſuum ſyllabam accipiunt. haec autem duo deſciuerunt ab ea, vt alia compium [2], quae non ideo infirmare debent praeceptum.

¶Scurrae vocabulum Verrius ineptiſſime aut ex Graeco tractum ait, quod eſt ſchypozzain, aut a ſequendo, cui magis adſentitur. quod & tenuiores fortunae homines, & ceteri alioqui, qui honoris gratia proſequerentur quempiam, non antecedere, ſed ſequi ſint ſoliti, quia videlicet dicat Lucilius. Cornelius P. noſter Scipiadas dicto, tempuſq. intorquet in ipſum oti, & deliciis, luci effictae, atq. cinaedo. & ſectatori adeo ipſi ſuo, quo rectius dicas. Ibat forte domum, ſequimur multi, atque frequentes. cum ſecutos videri velit, ob eorum iurgia, non ob adſuetum officium.

[1 proportionis. 2 alia compium.]

pag. 105.

¶Secus, Valgi[us] putat ex Graeco [illegible] eſt, [illegible] dictũ. abſurde ſcilicet. ſignificat enim aperte aliter, exemplis omnium fere, qui eã uocẽ vſurpant. Stipẽ eſſe nummum ſignatũ, teſtimonio eſt & de eo quae [1] dat ſtipendium militi, & cum ſponderur pecunia, q. ſtipulari dicitur. ¶Sobrinus eſt, vt ait Gallus Aelius patrui mei conſobrini filius, & matris meae conſobrinae filius. femina iiſdem de cauſis appellat fratrem, & fratrem patruelem, & conſobrinum,

& propius consobrino. [2] & sobrina. iidem gradus in sobrina quoq. sunt. ¶ Sororium tigillum appellatur hac de causa. ex conuentione Tulli Hostilili regis, & Metti Fufitij [3] ducis Albanorum, Trigemini Horatij, & Curatij [4] cum dimicassent, vt victores sequeretur imperium, & Horatius noster exuperasset, victorq. domum reuerteretur, obuia soror, cognita morte sponsi, sui fratris manu occisi, auersata est eius osculum, quo nomine Horatius interfecit eam, & quamquam a patre absolutus scelleri [5] erat accusatus tamen parricidi apud Duumuiros, damnatusq. prouocauit ad populum cuius iudicio victor, duo tigilla tertio superiecto, quae pater eius constituerat, velut sub iugum missus subit, consecratisq. ibi aris Iunoni Sororiae, & Lano Curiatio, liberatus omni noxia sceleris est augurijs adprobantibus. ex quo sororium id tigillum est appellatum. ¶ Sororiae [6] mammae dicuntur puellarum, cum primum tumescunt, vt fraterculare puerorum. Plautus in

[1 id. quod. 2 sobrino. 3 Metij Suffetij. 4 Curiatij. 5 scelerv. 6 Sororiare.]

pag. 106.

Fribolaria. *tunc sororiabant* papillae pri- *mulum*, *sed illud* volui dicere, *fraterculabant. quid* opus est verb- *is multis.* ¶ *Surrigit* & sortus an- *tiqui ponebant pro surrexit*, & eius parti- *cipio*, *quasi sit surrectus*, quibus L. Liuill- *us frequenter vsus* est. ¶ Sors & *patrimonium* significat, vnde con- *sortes dicimus*, & Deis [1] respon- *sum*, & *quod cuiq.* accidit in so- *rtiendo.* ¶ *Soracum dicitur*, quo ornamen- *ta portantur* scaenicorum. Plau- *tus in Persa. librorum* incillum *plenum soracum habeo.*
¶ Sobrium victum *dictum putant Clodius* & Aelius, quod *in eo nullus tabernae* locus, neq. caup- *onae fuerit.* alij, quod in eo M- *ercurio non lacte*, *sed* vino solitum *se supplicari.* ¶ *Sonium* tripu- *dium*, *vt ait Appius* Pulcher, quod *sonet*, *cum pullo excidit* plus, quad- *rupedue ex ore.* ¶ *Sons*, nocens, vt ex *Contrario insons*, innocens. ¶ Sodalis *quidam dictos putant*, quod vna [2] *sederent*, *essentq.* alij quod ex suo *dapib. vesci soliti sint.* alij, quod inter *se inimicum suaderent*, quod vtile es- *set. eosdem*, quod *coeant* crebro, congre [3] voca- *ri a Graeco* vocabulo, quod est *γίνεσθαι.*
¶ Sodes, si audes, vti- *sis*, *pro si vis. & sic* pro in loco. Terentius in *Andria. Di*

[1 sum. 2 sederent.]

sodes, quis heri Chry- *sidem habuit.*
¶ Surum dicebant, ex quo *per domi-*

[1 Dei. 2 pult. 3 corgerv.]

pag. 107.

nutionem furentius fac- tum est Pla- *mento in . . . surum* non est tibi. *surum dicebant p.l-* um item: nam qui- *a sarpiebatur Cir-* cus surculis, *longum deligebant su-* rum, tum poli- *ebant asciа . . .* aut asulae. *. . . Ennius. vnus su-* rus surum *ferre*, *tamen descende-* re possent.
¶ *Surenit*, *sumpsit*, *neq.* manum su- *remit hastam. Idem* . furempsit, *vsurpauit*, *pro p-* uerum sustule- *rit.* ¶ *Surum* . . cum dixit: *qui ita appellatus* est, quod cum *in Academia & Ly-* cio nobilissi- *mos inter excelleret*, atq. ob eam *causam*, *praestant-* issimus semper *habitus fuisset*: *i-* nstituit, cum *disputaretur*, *vt pri-* mus sumere- *tur is*, *qui esset*, ipso dignior. *vnde . . . οὐκέτι ἂν οὐκ ἐν οὐκέτι illum nominaui-* t. quod si mon- *itus esset*, *disputan-* tem non numquam *refellebat.* Socratem. quas *. . . . coniece-* rat in librum *a se scriptum*, *quem* inscripserat Scy- *rium*, *ob eum*, *cuius* gratia id appel- *larat opus.* ¶ *Summus-* si dicebantur *murmuratores.* Naeuius, odi, inquit *Summussos*, pro- inde aperte dice *quid sit*, *quod times.* Ennius in sexto *Annalium. Qui-* ntus in occulto mussa- *bat*: & *Accius* in Andromacha. di- *ce iam mater no-* n est: nam [1] mussare si- *ne. Caelius* in Agnorizomene [2]

[1 iam. 2 Anagerizomene.]

pag. 108.

quod potes, sile, cela, occulta, tege, tace, mussa, mane. ¶ Sum, pro eum vsus est Ennius li. i. At tu non vt sum summa [1] seruare decet rem. & li. ij. At se se sum quae dederat in limmis oras. ¶ Sollo Osce dicitur id, quod nos totum vocamus. Lucillius. suasa [2] quoq. omnino dormit non sollo [3] dupondi; id est non tota. idem Liuius. ¶ Sollicuria, in omni re curiosa. [4] & sollisferreum genus teli, totum ferreum. ¶ Solers etiam in omni re prudens; & solemne, quod omnibus annis praestari debet. ¶ Solla [5] appellantur sedilia, in quibus non plures singulis possunt sedere. ideoq. soliat stetuere dicuntur. qui ¶ sollisternium habent, & solaria vocantur Babylonicae, quibus eadem sternuntur. quae, vt ait Ver-

Digitized by Google

is Verrius, omnia ducta sunt solo. 6 aluei quoq. cauandi 7 gratia instituti, quo singuli descendunt, solla dicuntur. quae ascendendo 8 potius dicta videntur, quam a solo. 9 ¶Sollistimum. Ap. Pulcher in Auguralis disciplinae. l. i. ait esse tripudium, quod aut 10 excidit ex eo, quod illa fert. saxum-ve solidum, aut arbos viuiradix ruit, quae nec prae vitio, humani 11 caedantur ve, iaciantur ve, pellantur ve. Solum, terram. Ennius l. iij. Tarquinio dedit imperium

[1. *summam.* 2. *vasa.* 3 *solla.* 4. *curiosa.* 5. *Solia.* 6. *a solo.* 7. *lauandi.* 8. *a sedendo.* 9. *solo.* 10. *auis* [11. *humana ve vi.*]

pag. 109.

simul & sola regni. & aliubi. 1 Sed sola tartaram postquam permensa parumper. ¶Solea, vt ait Verrius, est non solum ea, quae solo pedis subicitur, sed etiam pro materia robustae, 2 super quam paries craticius extruitur. ¶ Solox, lana crassa, & pecus, quod passim pasc itus non tectum. Titinius in Barrato. 3 Ego ab lana soloci ad purpuram data. & Lucilius. Pastali 4 pecore, ac montano, hirto, atq. soloce. ¶ Sos pro eos antiqui dicebant, vt Ennius lib. 1. Constitit inde loci propter sos dea diarum. l. iij. Circum soique sunt magnae gentes opulentae. l. vij. Dum censent terrere minis, hortanturue sos. l. xi. Contendunt Graios Graecos memorare solent: sos. interdum pro suos ponebantur, vt cum per datiuum casum idem Ennius effert. Postquam lumina sis oculis bonus Ancus reliquit. ¶Sultis, si voltis. Plautus in Friuolaria. Sequimini me hac sultis legiones omnes lauernae. & in Rudente. Curatae hae sultis magna diligentia. M. Cato pro L. Caelio. Audite sultis milites, si quis vestrum in bello superfuerit, si quis non inuenerit pecuniam, egebit. ¶Solari sine praepositione dixisse antiquos testis est Pacuuius, cum ait. ¶Solatur, sexibiatur, hortaturq. me. ¶Solatum genus morbi maxime a rusticantibus dicitur, cuius meminit

[1. *alibi.* 2. *reiecta.* 3. *Barbato.* 4. *Pascali.*]

pag. 110.

etiam Afrani-us in . . . arquato medici, *cuius nomen ab* aegine. 5 ¶Solip-*sa genus* . . . *bistiolae* maleficae, *quod acrius*, concitatiúsque he feruore so-*lis*, a quo nomen traxit. ¶Sol *per* . . . *significat apud* omnes ferè . . . auctores *Solem*;

Afranius in ep-*istola*. Di *te* sospitem seruent tuis. *Vergil. l. viij. Aeneid.* Maxime Teu-*crorum ductor*, *quo* sospite nunquam. En-*nius in* . . . parentem & pa-*triae di* seruato sospitem. Ac-*cuius in* . . . si rite ad patri-*am* sospes peruenisset. Ennius vi-*detur* seruatorem significare, cum dix-*it*. *Quo* sospite liber. caeterum s-*ospitare*, *Verrius* ait esse bona spe *afficere*, *aut bonam* spem non falle-re. ¶ *Succrotilla* tenuis diceba-*tur*, & *alta vox*. Titinius in . . . *Feminea* fabulare succro-*tilla* vocula. *Afranius* in epistola. *loquebatur* succrotilla voce serio. *Plautus in de*scribendis mulie-*rum* crur*ibus* gracilibus in Syro. *Cum extortis* talis, cum sodellis; cr-*usculis. bel*le, quae non pedibus *irent*. ¶Sucula est machinae *genus teretis* materiae, & foratae, *ac crassae*, quam vt vber scrofae *porci circum*stant sic, versant-*que ductario* fune volunt. 4 eodem no-*mine* stellas ruint que 5 *dicunt*, *quae aliter*

[1. *aur.gine* 2. *fere* 3. *todellis* 4. *volumi* 5. *quinque.*]

pag. 111

appellarunt a pluui-a hyadas. Grae-*ci ducuc. nostri*, *exi*- stimantes a subus *dici*, *modo Latine lo*-quenti, dixerint 1 *eas* ¶ *Sbeculae*. ¶ *Suc*-cingulum appellabant *antiqui* bal-teum. Plautus, *Ab Hippolyta succingul*-um Herculis *aeque magno* nun-tiquam abstulit *periculo*. ¶ *Succerdae* stercus si-*cillum dicebatur* . . . us.simus *succedae*. *Titinius*. Quid habes, nisi *meam arcam sive* cla-ui, eo condis *succerdae*. *alio nomin*-e succerda: *dicitur opicerda* . . . homo opicerda . . . *homi*-nem, quem Sol *in opicerdis aspici*-t. ¶Suburanam *tribum antea* succisanam, per c. *appellabe*-nt ex nomine *regionis*, *nam parte*-m imam illam quoq. *tradunt fuisse* suc-cusanam dictam. *Verrius autem ait se* mi-ratum esse, *cur non a nomine* pagi. ¶Succusa-*ni*, *in quo milites* exercerentur. ¶*Sucridanea hostia* appellatur, quae *secundo loco caedeba*-tur, quod quasi *succideretur*, dicta quidam a succidendo, non a *sacri*-dendo dictam putant. ¶ *Sugillatum* dici existimo ex *Graeco vocabulo*, quod ea pars quae est *sub collo*, *sugi*-lari ab iis dicitur. ¶ *Sycophantae* quidam ex hac causa dicti putant. Atticos quondam, solitos aiunt, in horto

quorundam i-rrumpere : fiſcoſq. *deligere* , qu-am ob cauſam lege factum

[1 *loquendi,dixerunt* 2. *Hercules* 3.*Succuſanam* 4 *quoſdam* 5.*cautum.*]

pag.112.

qui id feciſſet, capite ¹ eſſet ei. quam poenam qui perſequerentur ob paruola detrimenta, ſycophantas appellatos. ¶ Sulci appellantur, qua aratrum ducitur, vel ſationis faciendae cauſa, vel vrbis condendae. vel foſſura rectis lateribus, vbi arbores ſerantur. ſulmen quoq., qua eius veſtigium, ſimiliter appellatur. quod vocabulum quidam ex Graeco fictum, quia illi dicant ὀλκὸν. ¶Suaſum, colos appellatur, qui fit ex ſtillicidio fumuſo in veſtimento albo. Plautus. Quia tibi ſuaſo infeciſti pro pudioſa pallulam. quidam autem legunt in ſuaſo. nec deſunt, qui dicant, omnem colorem, qui fiat inficiendo, ſuaſum vocari, quod quaſi perſuadetur ² in alium ex albo tranſire. ¶Saltum Gallus Aelius l. ij. ſignificationum, quae ad ius pertinent. ita definit. ¶ Saltus eſt, vbi ſiluae & paſtiones ſunt, quarum cauſa caſae quoq. ſi qua particula in eo ſaltu paſtorum, aut cuſtodum cauſa aratur ea res non peremit nomen ſaltui, non magis, quam fundi, qui eſt in agro culto, & eius cauſa habet aedificium, ſi qua particula in eo habet ſiluam. ¶ Superesſcit, ſignificat ſupererit. Ennius. Dum quidem vnus homo Romanus ³ toga ſuperesſcit. & Acer ⁴ in Chryſippo. Quin hinc ⁵ ſuperesſcit, Spartam atq.

[1.*capital* 2 *perſuadeatur* ;.*Romae* 4.*Accius* 5.*ſi.*]

pag.113

Amyclas trado. ſed per ſe ¶ Super ſignificat quidem ſupra, vt cum dicimus, . ſuper illum cedit.¹ verum ponitur etiam pro de, Graeca conſuetudine, vt illi dicunt, ὑπὲρ. Plautus in Milite glorioſo. Mea opera ſuper hac vicina, quam ego nunc concilio tibi. In Phaſmate. Ehe . . . tandem percipio, ſuper rebus noſtris loqui te. Pacuuius in Medo. qua ſuper re interfectum eſſe Hippotem dixiſti? Cato contra Annium. Nemo antea fecit ſuper tali re cum hoc magiſtratu vtiq. rem. Afranius in Virgine. Alis ² de rebus in qua coepiſti ſuper A ; ¶ Supercilium dicitur, quod ſupra cilium ſit, id eſt integimentum oculi ſuperius. ¶ Sub iugum mitti dicuntur hoſtes victi, ereptis omnibus armis, telisque, tum, haſtis defixis duabus

in terra ; tertiaq. ad ſummum earum deligatum, ſpeciei am ⁴ iubentur ſubeuntes tranſire. ¶Subices Ennius in Achille pro ſubiectis poſuit. cum dixit. Nubes per ego deum ſubices humidas, inde ¹ oritur imber ſonitu ſaeuo ſpiritu. Superſtites A ⁶, teſtes praeſentes ſignificat. cuius rei teſtimonium eſt, quod ſuperſtitibus praeſentibus, ij, inter quos controuerſia eſt, vindicias ſumere iubentur. Plautus in Artemone. Nunc mihi licet quid vis loqui, nemo hic adeſt ſuperſtes . volgari . quidem . conſue-

[1 *ſedit* 2. *Alius* 3. A *re* 4. *ipſi eam* 5. *vnde* 6.A *praeſentes.*]

pag.114.

tudinem, poni-*tur pro iis*, *qui ſatis* ſuperq. ſint *ſuperſtites etiam* liberi parentib-*us dicuntur* . quamobrem *progredi cupiens vlterius viuendo*. quamquam o-*mnes ſuperſtites mihi* velim. ¶Su-*pernaganea auis* vocatur ab Au-*guribus*, *quae ex ſummo* cacumin-*e vocem emiſit*, *quia* quaſi in altiſ-*ſimis*, *ſuperq. omnia* vagatur, ap-*pellata*. ¶*Supercilia in* Iunonis tu-*tela putabant*, *in qua dicuntur* mulieres *etiam quod in* protegantur oculi, per q-*uos luce fruimur*, quam tribuat I-*uno*. *Vnde ipſa dea* lucina quoq. *dicta videtur*. ¶ Suppernati dicu-*ntur*, *quibus femina* ſunt ſucciſa *in modum* ſuillarum pernarum. *Ennius in Annalib.* is ² pernas ſucci-*dit iniqua ſuperbia* Poeni, & Catu-*llus ad Colonias in* foſſa Ligari ia-*cet ſuppernata* ſecuri. ¶Supp-*remum modo ſignificat* ſummum. vt *cum dicit* . . *pater* ſuppreme bel-*li*, *& armarum Maurus* potens. Plautus. *Me certe ſuppremum* habuiſti ſem-*per in rebus* tuis. alias extre-*mum ſignificat*, *vt* in legib. xij. Solis *occaſus ſupprema* tempeſtas eſto . . . *ſuppremo* crimine necte tuo. *Vnde dicimus* ab illo ſepeliri die ſ-*uppremo* . . . & quaſi ſuppremo l-*ugentes* tempora voltu. Cato d-*e* . . *dolentis nunquam cuiq. reo apud Praeto-*

[1.*conſuetudine.* 2.*His.*]

pag. 115.

rem denegaſſe ſupp-remam aduocationem. alias pro maximo, cum duas *uer, & triginta bou-es* ſuppremam multam *dixerunt*. ¶*Sub-ſidium* dicebatur *quando mi-lites* ſubſidebant *in extrema acie Lab-entiq.* aciei *ſuccurrebant. quod* genus militum conſtabat *ex iis, qui* emeruerant

ſtipendia; *locum t-amen* retine-*bant in exercitu* quae erat ter-*tia acies Triariorum*, vt Plautus *in Friuolaria*. agite nunc, ſubſi-*dite omnes*, *quaſi ſolent-* triario [1] ſi *mili modo dicti prae-*ſidiarij ante eos *collocati qui er-ant*, aut in ali-*o loco praepoſ-iti*. ¶Subſolaneae *quae ſunt ſolo re-a* appellantur, *nec ad vsus numan-*rei ſolum conferunt *ſubſolanei enim dicuntur qui* infimum *ſolum colunt*: [2] *vt qui* in terram ſuper-*ſolanei*. *dicitur inde ſoli-*dum, imum *ſolum*, *rurſum quo planta pedis* innititur. ¶*Subſilles ſunt*, *quas aliter ipſiles* [3] vo-*cant lamellae neceſſariae ſacri-*s, quae ad rem *diuinam conferre dicuntur* maxime *ſpecie virum & muli-*erum. ¶Subſtillum *antiqui appellaba-*nt tempus ante *pluuiam*, *iam p-*aene vuidum, (dum) *& poſt pluui-*am, non per ſiccum, quod *iam ſtillaret*, aut nondum deſiſet. [4] ¶*Subſcudes* ap-pellantur cuneatae [5] ta-*bellae*. *quib.* tabulae inter ſe con-*ſigantur*, *qui-e* quo eae immiſuntur, *ſuccuditur*. *Pac-*uuius in Niptris. Nec

[1 *trinũ*. 2 *ipſilices*. 3 *deſiſſet*. 4 *cuneatae*.]

pag. 116.

vlla ſubſcus cohibet compagem aluei. Plautus in Aſtraba. Terebra-mus multum ſit, & ſubſcudes addi-te. ¶Sub corona venire dicuntur, quia captiui coronati ſolent ve-nire, vt ait Cato in eo [1], qui eſt de re militari. vt populus ſuus ſua opera potius ob rem bene geſtam coro-natus ſupplicatum eat, quam re male geſta coronatus veniat. [2] id autem ſignum eſt mihi praeſtari a populo. [3] quod etiam Plautus ſignifi-cat in Hortulo. Praeco ibi adſit cum corona, cuiq. liceat veniat. [4] ¶Sublimen eſt in altitudinem ela-tum, vt Ennius in Thyeſte. Aſpice hoc ſublime candens, quem vocant omnes Iouem. Vergilius en Georgicis l. i. Hic vertex nobis ſemper ſub [5] ¶Sublimauit dixit A[6] id eſt in altum extulit Originum l.ij. In ma-ximum, decus atq. in exceliſſi-mam claritudinem ſublimauit. Id autem dicitur a limine ſuperiore, quia ſupra nos eſt. ¶Subcenturia-re eſt explendae centuriae gratia ſupplere, ſubicere. Plau-tus in Saturione. ¶Subcenturia centum, requite, qui te delec-tet domi. & Caecilius in Trium-pho. nunc meae militiae [7] aſtutia opus eſt ſubcenturia [8]. Subru-

mari dicuntur haedi, cum ad mammam admouentur, quia ea

[1 *veneat* 2 *ab vllo*. 3 *veneat*. 4 *ſublimis*. 5 A *Cato*. 6 *maiſtus* 7 *ſubcenturiata*.]

pag. 117.

his vocabantur, [1] vel quia rumina trahunt lacte ſugentes. ¶Subulo Tuſce tibicen dicitur. itaq. En-nius Subulo quondam marinas propter adſtrabat [2] plagas. ¶Subu-ram Verrius alio libro a pago Succuſano dictam ait: Hoc vero ma-xime probat eorum auctoritate, qui aiunt, ita appellatam & re-gionem vrbis, & tributum à ſtatiuo praeſidio, quod ſolitum ſit ſuccur-rere Exquiliis, infeſtantibus eam partem vrbis Gauinis. incidioq. eſſe, quod adhuc ea [3] tribus per c. litteram non b. ſcribatur. ¶Sub-uerbuſtam, veribus vſtam [4] ſig-nificat Plautus cum ait. vlce-roſam, compeditam, ſubuerbuſtam, ſordidam. ¶Suboles ab oleſcendo, id eſt creſcendo, vt adoleſcentes quoq. & adultae, [5] & indoles dici-tur. ¶Lucretius. l.v. Siue virum ſuboles, ſiue eſt muliebris origo. Vergilius. Cara deum ſuboles, mag-num Iouis incrementum. ¶Subucu-lam Aelius Stilo, & Cloatius iiſ-dem fere verbis demonſtrant vocari, quod diis detur ex ablica [6] & oleo, & melle. nam de tupicae genere notum eſt omnibus. ¶Sub vos placo, in precibus fere cum dicitur, ſignificat id, quod ſupplicio [7]. vt in legibus. tranſq. dato, edendo que [8] plorato. ¶Suſiſcus dicebatur folliculus teſticulorum arietinorum,

[1 *rumn vocabatur*. 2 *adſtabat*. 3 *veribus*. 4 *adulti*. 5 *halica*. 6 *ſupplico*. 7 *eudoq*.]

pag. 118.

qui celebris *vſ-ſus erat pro* marſu-pio, fortitan *dictus ſuſſitus* a fiſci ſimilitu-*dine*. ¶*Subactis* molliti. alia-s *compulſi*, *& coacti*. vt cum dicim-*us pecus ſub arbore* ſubactum. *alias victi*. ¶*Suppli-*cium a ſupp-*licio differt*, *vt vſus ar-*guit. quod *in vſu fit*, *vt dicimus* haec deorum. *illud hominum*: *cum ſu-*matur ſupp-*licium de aliquo*, id eſt de poe-*na agatur cum*, *qui iubetur* caedi. ¶Suppli-*cia ſunt*, *quae caduceato-*res portent *ea ſumebantur ex* verbena ſalic-*i* [1] *arbore*, *nec enim ex* alia ſupplicia *ſua erat quem de ver-*bonis [2] ſumi. Sin-*nius Capito ait*, *cum ti-*uis *necaretur*, *i-nitiatum fuiſſe*, *vt*

Digitized by Google

Sermoniae res ſ-acra fieret verne-ce bidente, vt eo ſacrificio poena ſalutis [3] c-iuibus, caput ipſum damnati, patri-æ-animumq. cui delibatum eſſet id fieret ſa-crum deo: : indeq. fuiſſe ſolitum, vt quia tunc in forum ſupplicandi cauſa prodiret Rex ſacrorum, vt id vo-caretur ſupplicium, hoc vero ſemper cla-tum [4] a multis. quo exemplo docet ſuppli-cia dici ſupplicamenta. nunc fere ſupp-licia, pro poenis dicuntur. ¶ Suſes die-tus Poenorum magiſtratus, vt Oſcor-um Mediaſtuticus. Calidius in oration-e in Q. Caecilium. Non ne vobis I-udices ignem & fumus proſequi & flamma videtur Sinatus [5] cen-ſuit verentib. ſufetis. ¶ Sub vitem h-aſtas iacere

[1 feliei 2 verbene. 3 ſolutis. 4 ſaepe relatum ; Seruius]

pag. 119.

dicitur veles, cum eas ſub manu ſurſum mitti-t. Lucilius. Vt veles bonus ſub vice-m qui ſubſit [1] haſtas. ¶ Sub vitem proelia-ri dicuntur milites, cum ſub vinea militari pugnant. Lucilius. Ae-q. prodite in altum, proeliari, pro-cul ſub vite. ¶ Sub vineam iacere dicun-tur milites, cum adſtantibus centuri-onibus, iacere coguntur ſudes. ¶ Supparus dicebatur puellare veſtimentum lineum, quod & ſ-ubucula appellabatur. Pomponius i-n Fullonia . , . velum omne quod ex lino eſt-, dicitur ſup-parum: puniceum veſtimentum ita vo-cat Neui [2] de bello Puni-co in Nautis, vocat Neptuno v-eſtem onſecratam, ſupparum. at nunc ſupparos appellamus vela li-nea iam [3] crucem expanſa. Mulier vi-detur puella ſupparo induta, vt Afrenius ait. Puella non ſum, ſupparo ſi in-duta ſum. Supa [4] ſignificat iacit. vnde diſſip-at, dificit & obſipat, obicit. & inſipa, t inſipit. . . . inicit far in olam [5] ¶ Sutelae, doloſae aſſutiae, a ſimili ſudine ſuentium di-ctae ſunt. ¶ Suſpectus, eſt diuerſae ſignificationis: a ſuſpicor enim, & ſuſpicio partim venit. ita-q. non mirum, ſi ſibi vna ſignificatio dari poteſt. ¶ Sutrium quaſi cant, vt iq. in prouerbium abiit ex hac cauſa. Gallico tumultu quon-dam edictum eſt legiones Sutrij vt praeſto eſſent

[1 ſubmiſit. 2 Naeuius 3 linea in. 4 Sipar. 5 ollam.]

pag. 120

cum cibo ſuo. quod vſurpari coeptum eſt in iis, qui ſuis rebus, opibuſq. officij id praeſtarent, quib. deberent. Plautus. Sed facito dum merula per [1] verſus. quod [2] cantat colas cum ſuo cuiq. [3] facito veniant, quaſi eant Sutrium. ¶ Suopte, A ipſius. vt meopte, meo ipſius, tuopte, tuo ipſius. ¶ Suillum genus immiſum Veneri prodiderunt poetae ob interfectum ab apro Adonim, quem diligebat Dea. quidam autem, quod immundiſſimi ſint ſues ex omni manſueto pecore, & ardentiſſimae libidinis. ita, vt opprobrium mulieribus inde tractum ſit, cum ſubare, & ſubire dicuntur. ¶ Sus Mineruam in prouerbio eſt, vbi quis id docet alterum, cuius ipſe ioſcius eſt. quam rem in medio, quod aiunt poſitam Varro & Euhemerus ineptis mythis inuoluere maluerunt, quam ſimpliciter referre. ¶ Strues genera librorum ſunt, digitorum coniunctorum non diſſimilia, qui ſuperiecta panicula in tranſuerſum continentur. ¶ Struices antiqui dicebant extructiones omnium rerum. Plautus. Cerialis caenas dat. ita menſas extruit, tantas ſtruices concinnat patinarias. Et Liuius quo Caſtalia, per ſtruices ſaxeas lapſu accedit. ¶ Struere, an-

[1 meminerit. 2 quos. 3 colax, cum cibo tuo quoq. eos. 4 A ſuo.

pag. 121.

tique dicebant pro adicere, augere, vnde induſtrios quoque M. Cato iure, lege, libertate, Rep. communiter vti oportet gloria atq. honore, quomodo ſibi quiſq. ſtruxit. aut [1] in xij. quod eſt. ſi caluitur, pedem ve ſtruit: manum endo iacito. Alij putant ſignificare retrorſus ire: alij in aliam partem: alij fure: [2] alij gradum augere; alij minuere: ac vix pedem pedi praeferat, otioſe it, remoratur. ¶ Scopus eſt, vt Adeius [3] Philologus exiſtimat, quod Graecè σκεφτικὸν vocatur. & quod ſacerdotes pro inſigni habent in capite quidam coronam eſſe dicunt, aut quod pro corona inſigne in caput imponatur, quale ſit ſtrophium. itaq. apud Haliſcos idem [4] feſtum eſſe, qui vocetur ¶ Struppearia, quia corona ti ambulent. & a Tuſculanis, quod in puluinari imponatur Caſtoris, ſtruprum vocari. ¶ Strutheum: in mi-

Digitized by Google

in mimis praecipue vocant obſcenam partem virilem. s. a falacitate videlicet paſſeris, qui Graece ſtruthos dicitur. ¶Strenam vocamus, quae datur die religioſo, omnis boni gratia a numero, quo ſignificatur alterum, initiumq.[6] venturum ſimilis commodi veluti trenam, praepoſita ſ. littera, vt in loco, & lite ſolebant antiqui. ¶Strebula Vmbrico nomine Plautus appellat coxendices hoſtia-

[1 *at* 2 *fugere*, 3 *Ateius* 4 *σφόρον* 5 *diem* 6 *tertiumq.*]

pag. 122.

rum, quas Graeci *μηρία* dicunt, *quae* in altaria im- *poni ſolebant*, *ve Plautus* ait in Fri- *uolaria* ¶ *Strebula* agnina tene . . . . . bulis. ¶ Stlat- *a gentis erat* nauigij latum mag- *is*, *quam altum*, *ſic* appellatum *a latitudine*, *ſed ea* conſuetudin- *e*, *qua ſtlocum pro locum*, *& ſlitem* antiqui *pro litem dicebant*. ¶*Stlembus*, grauis, tar- *dus*, *ſicut Lucilius* . . . Apulidae pe- *dibus ſtlembum dixit*, cum refer- *t equum pigrum & tardum*. ¶Stelionem[2] g- *enus aiunt lacertae quod* Verrius die- *tum ait*, *quia virus* ſtillet cibo, p- *otius*, *quam quod* alibi[2] a ſtellarum *ſimilitudine*, *quia* varium eſt. ¶*Stipem dicebant* pecuniam ſigna- *tam quod ſtiparetur*: ideo ſtipular- *i dicitur is*, *qui* interrogatus, *ſpondet ſtipem*, *id eſt* aes. ¶ Sti- *rpem in maſculino genere* antiqui *vſurparunt pro eo quod eſt*, *femina*, met- *aphorice dicentes*, *poſtea* quae nunc in *femineo proferunt genere*. Liuius. e- *radunt familias quorundam* Rom- *anorum*, *Troiano ſtirpe ante* conditam Rom- *am procreatas*. *Idem Liuius*. Oetrymon *quendam memorant* Graio ſtirpe ex- *tiiſſe*. *Ennius Annal.* nomine Pyrrh- *us vti memorat*, a ſtirpe ſupremo . . . eſt reuoca fratre- *m eodem ſtirpe prognatum*, plaudite. quam Gall- *us Aelius ſic definit*. ¶Stirpeſt[3] gent- *is propagatio*, *vt* qui[4] a quoq. eſt progna- *tus*. *ſtirpes autem*

[1 *Strellionem* 2 *alij* 3 *ſtirps eſt* 4 *quia*.]

pag. 123.

per tranſlationem dicuntur *ab ſtirpibus ijs*, *quae ſu*- b imis arboribus *naſcuntur*. ¶*Stip*- atores appellabantur *corporis cu*- ſtodes, quos *antiqui latrones dice*- bant, i. mercenarios *qui cu*- m ferro, velut *circumdaban*- t Regum corpora. ¶*Stipes fuſtis terrae* defixus: Afra-

nius in . . . Porro honeſte *quam fecerit*, *qui ſtip*- ite hoſtium[1] *impulit*, *noſtram impl*- oro fidem, qui *adeſſe* . . . eam ſiluam, & . . . *ne in* . . hoſtili in me la- *ſtu*[2] *percuſſit la*- tus, vt reuulſo *ſtipite miles*, qui iactu valido *percuſſit* parmam. niſi ſi *ſtipitem ponere* voluit pro *telo*, *vel haſta*. *Accius* in Bacchis: Ecquem *ſtipitem abi*- egum,[3] aut alneum . . . . us. Ennius . . . . *ſtipi*- tes abiegno[4] . . . . eſt ſtipitem . . . . intere- mit eum, qua . . . . *ſtipitem a*- rripit. ¶*Stritauum antiqui* diceb- ant pro tritauo, *qui eſt pater ata*- ui, & atauiae, *vt ſtlitem*, *pro lite*. ¶ Strigores in Neuii *carmine pro Stri*- goſis poſitum *inuenitur*, *id eſt*, *denſa*- rum virium haminibus. ¶ *alias*, *ſtrigo*- res[5] exerciti. ¶*Strigae* appellabantur ordines rerum *inter ſe contin*- uatae[6] colocatarum, *a ſtringen*- do dictae. *Strigas* (*vt ait Nerri*- us Graeci ſyrnia appellant, quod maleficis mulieribus

[1 *oſtium* 2 *iactu* 3 *abiegnum* 4 *abiegnus* 5 *hominibus*. 6 *continuatae*.]

pag. 124.

nomen inditum eſt, quas volaticas etiam vocant. Itaq. ſolent his verbis eas veluti auertere Graeci ΣΤΡΡΙΝΤΑ ΡΟΜΡΕΙΕΝ ΝΤΚΤΙΚΟ ΜΑΝ ΣΤΡΙΝΤΑΤΟΛΑΟΝ ΟΡΝΙΝ ΑΝΩ ΝΤΜΙΟΝ ΩΚΤΡΟΡΟΤΣ ΕΡΙ ΝΗΑΣ. ¶Statuliber eſt, qui teſtamento certa conditione propoſita iubetur eſſe liber. & ſi per heredem eſt,[1] quo minus ſtatuliber praeſtare poſſit, quod praeſtare debet nihilominus liber eſſe videtur. ¶Status dies vocatur qui iudicij cauſa eſt conſtitutus cum peregrino[2] eius enim generis ab antiquis hoſtes[3] appellabantur, quod erant pari iure cum populo R. atq. hoſtire ponebatur pro aequare. Plautus in Curculione. Si ſtatus condictus cum hoſte intercedit dies, tamen eſt eundem; quo imperant ingratis. ¶ Stagnum quidam dicī putant, quod in eo aqua perpetuo ſtet. alij, quod is locus a Graecis *ονομ*- *ὶ* dicitur[4], quia bene contineat aquam. ¶ Satura, & cibi genus ex variis rebus conditum eſt, & lex tis alis[5] legibus conferta. itaque in ſanctione legum adſcribitur. neue per Saturam abrogato, aut derogato. T. Ennius Luſcus in ea, (quam

Digitized by Google

quam dixit aduerſas Ti. Gracchum, Imperium quod plebes per Saturam dederat, id abrogatum eſt, & C. Laelius in ea, quam pro ſe dixit. Dein poſtero die quaſi per Saturam ſenten-

[1 *ſtet.* 2 *hoſte.* 3 *peregrini.* 4 στγὸς 5 *multa alias.*]

Pag. 125.

tiis exquiſitis in deditionem accipitur. ¶Statae Matris ſimulacrum in Foro colebatur, poſtquam id collaſtrauit, [1] ne lapides igne corrumperentur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore, magna pars populi in ſuos quiq. vicos rettulerunt eius deae cultum. ¶Stalagmium genus inaurium videtur ſignificare Caecilius in Carine, cum ait. Tum ex aure eius ſtalagmium domi habeo. ¶Stolidus, ſtultus. Ennius l. i. Nam vi depugnare ſues ſtolidi ſolidi [2] ſunt. & in Alexandro. Hominem appellat, quia laſciui ſtolidę non intellegit. & Caecilius in Hypobolimaeo. Abi hinc tu ſtolide, illi [3] vt tibi ſit pater? & in Andronico [4] ſed ego ſtolidus, gratulatum me oporteat [5] prius.

¶Stuprum pro turpitudine antiquos dixiſſe apparet in Nelei carmine. ſoede, ſtupreque caſtigor cotidie. & in Appi ſententiis. qui animi . . compotem eſſe, nequid fraudis, ſtupriq. ferocia pariat. Nacuius. Seſeq. l. ij perire mauolunt ibidem, quam cum ſtupro redire ad ſuos popularis. item. Sin illos deſerant fortiſſimos viros, magnum ſtuprum populo fieri pergentis. [6] ¶Stuppam linum impolitum appellant Graeci Dorij. ¶Stura flumen in agro Laurenti eſt, quod quidam

[1 *colluſtrauit.* 2 *ſoliti* 3 *illic* 4 *Androgyno.* 5 *oportuit* 6 *pergetis.*]

pag. 126.

Aſturam vo- *cant. Suber arbor* ac ſuberies, q- *ua natabant in* thermi [1] Ste- *rilem mulierem appella*bant, quam G- *raeci* στεῖραν *dicunt*: quae non cipi- *t* [2] *ſemen genitale.* ¶ *Sep*laſia, aut Se- *phaſium, vbi vnguentum* memoraba- *tur pretioſum. Pomponius* in Adelph- *io. Di te, perdant in*feri Anti- *pho, quia vnde hoc vnguen*tum ſit, q- *uaeris; atqui leprdum* vnde vng- *uentum, niſi ex Seplaſia* eſt; ¶Stulto- *rum feriae appellaban*tur Quirina- *lia, qui erat dies feſtus* Qui primi, [3] qu- *od eo die Quirino ſa*crificant id qui ſolemni die aut

non potuer- *unt rem diuinam face*re, aut ign- *orauerunt ſuorum* fornacaliu- *m ſacrorum diem,* commiſſumq. *piaculum expiabant,* motae a- *tq. quod ſuis non fecerant,* quib. p- *ermittebatur ferijs, ſacrum faciebant.* ¶Sanctum *ait dici Opilius Aure*lius, quod *nec ſacrum eſſet, nec religioſum.* At Aelius *Stilo, quod vtrumq. eſſe* videatur, *& ſacrum ſcilicet, & religioſum.* pleriq. autem, *quod ei, qui id violauit,* poena ſit, multa- *ue ſanctus* ſe ponetur [4] pro *ſacro tantum. Vnde* & ſanctio dict- *a legum; ſancta item* & rogatio: qui [5] c- *ontionem roganit; Tr. pl.* ¶Sanqualis auis ap- *pellatur, quae in com*mentariis augura- *libus oſſifraga* dicitur, quia in *Sangi dei* tutela eſt. ¶Saccom- *orum genus eſt*

[1 *thermis* 2 *concipit* 3 *Quirim,* 4 *ſed ponitur* 5 *quinque.*]

pag. 127.

arboris, quam dicta- m Pomponius *ait ex ſico, & m-* or [1] quod ficus ea *ſit & morus: vnde* nomen per m *oron & ſycon de-*ductum eſt. ¶Lo *lem* [2] *dici ait, q ſolus ſit. Eund-*em modo So*lem, modo Apollinem vocari.* tu es Apollo, *vt eſt in carmine Saeculari.* ¶Sacrem *porcum dici ait Verri-* us, vbi nam *a partu habetur parum, a qu-* a re appel*latum eſſe ſacrem dici-*t. ita id adiicit, *quod parum opus eſt*; omiſit vocabuli etymon. *Plautus. Ado-* leſcens qui *bus hic pretijs porci* veniunt ſa*cres, ſinceri?* nummum vnum *em a me accipe iube te* plari [3] de mea *pecunia. & in Rudent-* e. Sunt domi *agni & porci ſacres. C-* ato aduer*ſus. Q. Minucium The-* rmum, poſt . . . . *ſac*rem in ſi*nu mactauit. ponitur ali-* quando pro ho*ſtia. Ennius. ſuſo ſangui-* ne ſacrem ¶*Sacrificium quod pro vuis pr-* imis fiat, *appellabatur ab antiquis ſa-* crima: eſt *autem, vt Aelius Stilo & Cl-*atius dicunt, *muſtum indi-* tum. in amphoram *Liberalibus ſacri-* ficij cauſa, pro *vuis & vino,* quae quaſi ſacra *ſunt, cum lib-* ero fit, vt prae*metium, cum* Cereri. ¶Sacrificulus *Rex appellatur,* quin ea ſacra, quae *facere Rege-* s ſuenerant, facit. *primus memorat-* ur poſt reges ex*actos Sicinnius Bel-*utus. ¶Sacella di*cuntur loca* Diis ſacra ſine rec.

[1 *more,* 2 *ſolem anteà* 3 *piari.*]

pag. 128.

10. ¶Sacroſanctum dicitur, quo

iure

ure iurando interposita est institutum si quis id violasset, vt morte poenas penderet. cuius generis sunt TR. PL. Aedilesq. eiusdem ordinis. quod affirmat M.Cato in ea, quam scripsit, Aedilis plebis sacro sanctos esse. ¶Sacratae leges sunt, quibus sanctum est, qui quid aduersus eas fecerit, sacer alicui deorum sicut familia, pecuniaque. sunt qui esse dicant sacratas, quas plebes iurata in monte Sacro sciuerit.

¶Secluſa sacra dicebantur, quae Graeci mysteria appellant. ¶Scaena ab aliis: a quibusdam sacena appellatur, dolabra pontificalis. ¶Sarissa est hastae Macedonicae genus. ¶Sacer mons appellatur trans Anienem[1], paulo vltra tertium miliarium: quod eum plebes, cum secessisset a patribus, creatis TR. plebis, qui sibi essent auxilio discedentes Ioni consecrauerunt.

At homo sacer is est, quem populus iudicauit ob maleficium, neq. fas est eum immolari: sed, qui occidit, parricidij non damnatur; nam lege tribunicia prima cauetur, si quis eum, qui eo plebei scito sacer sit, occiderit: parricida ne sit. ex quo quiuis homo malus, atq. improbus sacer appellari solet. Gal-

[1 *sit eum.*]

faciendum, bellumq. indicendum. vel a sanciendo, id est confirmando. Naeuius. A Ius sacratum Iouis iurandum sagmine. ¶Sagaces appellantur multi ac sollertis acuminis Afranius in Brundisina. Quis tam sagaci corde, atq. ingenio vnico. Lucretius l. ij. Nec minus haec animum

[1 *locus* 2 *suscepta*] A *scapis, atque verbenas sagmina sumpserunt.*]

---

pag.130

cognoscere *posse sagacem.* ¶ *Sagacem* etiam canem *dixit* inuictus ca-*nis*, *sagax*, *validis* viribus fretus. ¶ *Saga quoque dicitur* mulier peri-*ta sacrorum*, *&* vir sapiens pro-*docta prima syllaba*, forsitan prop-*ter ambiguitatem* euitandam. ¶ *Sanates quasi sanati* appella-*ti*, *id est sanatas mentis.* Sulpicius *autem* Ru*fus*, *Sanates* & Opillus, *Aurelius existimant* dici inferio-*ris loci gentes.* vt Tiburte-*s*, *& alias cum* populo Tibur-*te habi*[illegible]*agro* Tiburti. id e-*st peregrinos*, *inferioris*q.loc-*i gentes. itaque scriptum est* in xij. Nex-*o*, *solutoque*, forti, sanati-*q. idem ius esto*, id est, bonor-*um*, *quod & peregrino*, qui & infe-*riorum coloniarum* quae sunt [illegible]*ductae in Priscos* Latinos, *quas Priscus rex* inegerit secundum *mare*, *supra & infra* Romam, in c-*ivitates Latinorum*, eosq. sanat-*is*, *propterea quod* praeter opinio-*nem eos* parauisset, sanauisse-*tq. & cum eis* pacisci potuisset, no-*minauit*, *vt ait* Cincius l. ij. de *officio iurisconsulti.* ne Valerius *quidem Messala* in xij. explanatio-*ne id omisit. qui tamen* in eo libro qu-*em de dictis in*uolute inscribi. 2 for-*tis & sanatis* duas gentes finitimas *esse ait*,

[1 *Opinus* 2 *inscribit.*]

---

pag.131

*de quibus le*gem hanc scriptam *esse*, *qua cautu*m, vt id ius manesset, *quod populus* R. haberent. neq. *alios*, *quam for*tes, & sanates eam legem *sig*nificare existimat, *hoc intellec*tu. multi sunt, quib. *quod alias pla*cuit, displiceat *postea*; *ideoque ai*t, sant sorcti, *significare se*nati insani.

¶*Sarpta vinea putata*, i-d est pura

pag.129.

Ius Aelius ait sacrum esse quocunque modo atq. instituto ciuitatis consecratum sit. siue aedis, siue ara, siue signum, siue locum: siue pecunia, siue quid aliud quod dis dedicatum, atq. consecratum sit: quod autem priuati, suae religionis causa, aliquid earum rerum Deo dedicent, id Pontifices Romanos non existimare sacrum. at si qua sacra priuata fuscepta[1] sunt, quae ex instituto Pontificum statodie, aut certo loco facienda sint, ea sacra appellari, tanquam sacrificium. ille locus, vbi ea sacra priuata facienda sunt, vix videtur sacer esse. ¶Sacrani appellati sunt Reate orti, qui ex Septimontio. Ligures Siculosq. exegerunt, nam vere sacro nati erant. ¶Sagmina vocantur verbenae, id est herbae purae, quia ex loco sancto arcebantur a Consule. Praetoreue, legatis proficiscentibus ad foedus

*facta. virgulae enim re-*licuae impedimento *vitibus sole-nt* esse, quae *ideo abscinduntur.* inde etiam *sarmenta scripe-*ores dici putant *sarpere enim a-*ntiqui pro purgare *dicebant.* ¶ *Sar-*te in Augu*ralibus pro inte-*gro ponitur. *sane, sarteque-* audire videreq. *. ob quam caus-*am opera publica, *quae locantur, vt i-*ntegra praestantur, *sarta tecto vo-*cantur. et *enim sarcire est integrum* facere. ¶ *Sarra dicebatur, q-*uae nunc Epiros *dicitur.* ¶ *Sardare,* intelligere *significat. Nae-*uius belli Pu*nici libro . . Quo-*d bruti nec satis *sardare queunt.* ¶ Sardi venales *alius alio nequ-*ior: ex hoc natum *prouerbium vi-*detur, quod ludis *Capitolinis, qui* fiunt a vicinis [1] *praetextatis* ac- ctio Velentium, *fieri solet* in qua nouissimus *quisq. dete-*rrimus producitur *a praecone* senex cum toga pa-

[1 *sanatisacti*, 2 *vicanis* ; *Veientium.*]

retexta, [1] bullaque aurea, quo cultu reges soliti sunt esse E . . corum [2], qui Sardi appellantur. quia Etrusca gens est orta Sardibus ex Lydia. Tyrrhenus enim inde profectus cum magna manu eorum, occupauit eam partem Italiae, quae nunc vocatur Etruria. At Sinnius Capito ait Ti. Gracchum Consulem collegam P. Valeri Faltonis Sardiniam, Corsicamq. subegisse, nec praedae quicquam aliud, quam mancipia captum, quorum vilissima multitudo fuerit. ¶ Sarcito in xij. Ser. Sulpicius ait significare damnum soluito, praestato. ¶ Sardanapalus rex Assyriorum fuit vnicae luxuriae, inter mulieres, epulasq. versatur semper atq. omni tempore. ¶ Sargus, piscis genus, qui in Aegyptio mari fere nascitur. Lucilius. Quem praeclarus helops, quem Aegypto sargus mouebit. ¶ Saturnia Italia, & mons, qui nunc est Capitolinus, Saturnius appellabatur, quod in tutela Saturni esse existimantur. Saturnij, quoq. dicebantur qui castrum in imo cliuo Capitolino incolebant, vbi ara dicata ei deo ante bellum Troianum videtur, quia apud eam supplicant apertis capitibus, nam Italici auctore Aenea, velant ca-

[1 *praetexta* 2 *Etruscorum.*]

pita, quod is, cum rem diuinam faceret in litore Laurentis agri Veneri matri ne ab Vlyxe cognitus interrumperet sacrificium, caput adoperuit. atq. ita conspectum hostis euitauit. ¶ Saturno dies festus celebratur mense Decembri, quod eo aedis est dedicata: & is culturae agrorum praesidere videtur, quo etiam [1] falx ei est ei insigne. versus quoq. antiquissimi, quibus Faunus fata cecinisse homnibus videtur. Saturnij appellantur. quibus & a Naeuio bellum Punicum scriptum est [2] & multis aliis plura composita sunt qui deus in saliaribus Saturnus [3] nominatur, videlicet a sationibus. ¶ Sas Verrius putat significare eas, teste Ennio qui dicat in l. j. Virgines nam sibi quisque domi Romanus habet sas. cum suas magis videtur significare. sicuti eiusdem l. iiij. fatendum est eam significari, cum ait. Nec [5] quisquam philosophiam quae doctrina [4] latina lingua non habet, sapientia quae perhibetur (in somnis vidit prius, quam sam discere coepit. idem cum ait sapsam pro ipsa, nec alia potuit in l. xiij. Quo res sapsa loco se se. ostentatque, iubetque. & Pacuuius in Teucro. Nam Teucrum regi sapsa res restibiliet. [5] ¶ Scaeuam, volgus quidem & in bona, & in mala re vocat: cum aiunt

[1 *quoniam.* 2 *Saturnus.* 3 *Neque.* 4 *philosophia quã doctrinam.* 5 *Teucro regnum sapsa res stabiliet.*]

bonam, & malam *scaeuam. at scriptores* in mala pone-re *consueuerunt, vt* apud Graecos *inuenitur positum* pro sinistro sca-*euum vsurpauit Hos*tius in belli Hi-*stirici libro* . . . sentit scaeu-*um* . . . . abit penitus . . . ¶ *Saperda* genus pessimi p-*iscis sapientem etiam* significat, c-*um ait Varro. Belli, festiui* saperdae, cu *m-imus omnes.* ¶ Sanderacam *ait esse genus coloris,* quod Graeci S-*andicem appellant.* Naeuius, meru-*la sanderacina colore.* ¶ Sabini quod *volunt somniant, vetus* prouerbium e-*sse, & inde manasse, ait,* Sonnius Capit-o, *quid quotiescunq. sacrificium prote-xuiam ferret, hominem* Sabinum [1] at *illud adhibere solebant:* nam his [2] pro-*mittebat se pro eis somniaturum.* idemq. *postquam euigilasset sacrae* [3] facientibus *narrabat omne quidquid* in quie-

itized by Google

...ssen zum Kalb; ...ndigkeit, ...ch, ...ch, ...ch

hil aliud sit sal quam aqua. ¶ Salentinos a salo dictos, Cretas, & Illyrios, qui cum Locrensib. nauigantes societatem fecerint, eius re-

[1 sunt, 2 accedentium.]

pag. 138.

gionis Italiae, quam *dicunt ab eis.* ¶ *Saeculare ludi* Tarquini superbi regis *in agro: sunt primum facti, quē* Marti consecrauit *P. Valerius Poplicola* Cos. quod populus R. in l-*oco illo antea repertam* aram quoq. Diti, ac *Proserpinae conseruauerat, in* extremo Mart-*io Campo, quod Terentum* appellatur demissam *infrà terram pedes fere* vigenti, in qua *pro salute auertendis populus* R. facere sacr-*a solitus erat. Ludos postea saeculares* & nonagensi-*mo quoq. anno facere tibi coepit* Popilio Lenate *Duumviro sacrorum: in quib. hostiis furuli* est *operatus tribus diebus, totidemq.* noctibus ac de-*inde institutum esse, centum* post annos, vt *fierent. Vnde videntur saeculares* appella-*ti, quod centum annorum spatium* saeculi habetur. ¶ Scuti-*lum tenue & macrū dicitur, ex* Graeco, vt cum dici-*mus scutilum hominem, exilem* aliquem demo-*nstramus in quo pellicula tantū. In* pompa aliud di-*cimus scutilum, vt videatur scutilum* de scrutil-*o derivatum detrita r. littera, siq.is,* q virtute po-*test scrutari. sed ex Graeco nomen factum* scutilo. cum co-*riarium significamus.* ¶ *Squalidum inculcum* & sord-*idum ait Verrius significare, sic dictum*, quod proxime *ad similitudinem squamae pi*scium accedit, *miq.eorum, qui in profunditatibus ab*diti paludum, squ-*allent maxime. Vnde Ennius* in Telepho. Quam ve-*stitus squalida saepius* sola. ¶ Squarrosos *ab eadem squamarum piscium* similitudine ait dic-*tos, quorum cutis exsurgat* ob assiduam in-*luuiem. Lucilius. Varonum* ac rupicum squar-*rosa, in condita* rostra. Schoeniculas app-*ellare videtur meretriculas* Plautus propter vsum vn-*guenti scaeui,* quod est pessimi generis. itaq. *dixit, Diabolas-*

pag. 139.

tes schoeniculae, mi-*raculae.* cum extritis *salis, cum todellis crusculis.* Idem. Prosedas pistorum *amicas, reliquias halicarias* miseras schoeno dili*bratas: seruilicolas, sordid-as.* ¶ Scorta appel*lantur meretrices ex consu-* uetudine rusticorum *qui, vt est apud Atellanos anti-* quos, solebant di*cere, se attulisse pro scorto* delicularum. [1] omnia *nanq. ex pellibus facta scortea* appellantur. ¶ *Scortes id est pelles testium arie-* tenorum ab iisdem *scortea pellib. idem Verrius dictas esse ait.* ¶ Scandu*laca genus herbae frugibus i-* nimicae, quod eas *velut hedera implicando ne-* cat. ¶ Scaptensula *locus vbi argentum effoditur* in Macedonia, *ita dictus a fodiendo*, quod est Graece *σκάπτειν. Lucretius. Qual-* es expiret Scaptensula *fabter odores.* ¶ *Spara* parui*ssimi generis iacula, ab eo quod s-* pargantur, dicta *Lucilius Satyrarum L.* Tum Spara, cum mu*rices,* [2] *portantur tragula pro-* to. ¶ Scitum populi

dicebatur, quod sine plebe cum- tus patricius *erdo, rogante patricio, suis suf-* fragiis iussit *quod autem aliquo interrogante* ex patribus & *plebe suffragante scitum esset. id* iam leges scrib*ta dicebantur. Sed illud plebeisci-* tum est q. TR. *PL. sine patricijs plebem ro-* gauit, id est, consuluit. *plebesq. scinit.* ¶ Plebes autem est *omnis populus praeter senatores*, & praeter patricios. ¶ *Scita facie*, *pro* bona facie., alias, bonis *pro scitis, a po-* etis vsurpantur. Te*rentius in Phormione.* satis, inquit, scita. & *in Heautontimoru-* meno, ac si scias, quam scite *in mentem veneri.* L. Ennius in libro vj. lumen . . . . . scitus agaso. ¶ Scenam genus *fuisse culturi* manifestum est, sed futurum [3] se-

[1 pelliculam. 2 muricis 3 vtrum]

pag. 140.

curis, an dolabra sit, ambigitur. quam Cincius in libro qui est ei[1] de verbis priscis, dolabrā ait esse pontificiam. Liuius in Lydio. Corruit quasi ictus scena, haud multo secus. SEX POMPEI FESTI DE VERBORVM SIGNIFICAT. LIB. XVII INCIPIT LIB. XVIII.

¶ Scirpus [2] est id, quod in palustribus locis nascitur leue & procerum, vnde teges fiunt. Inde prouerbium est in eas natum res, quae nullius impedimenti sunt, in scirpo nodum quaerere Ennius. Quaerunt in scirpo, soliti q dicere, nodum. & Plautus in Aululatia. Quasi pueri, qui nare discunt, scirpo inducetur ratis. Nouius in Phoeniss. Sume arma i. ante [3] occidam claua scirpia. ¶ Spira dicitur, & basis columnae vnius tori, aut duorum, & genus operis pistorij. & funis nauticus in orbem conuolutus, ab eadem ōē similitudine. Pacuuius. Quid cessatis socij eicere spiras sparteas? Ennius quidem hominum multitudinem ita appellat, cum ait. Spiras legionibus nexunt. ¶ Spectu, sine praepositione Pacuuius in Dulorestе vsus est, cum ait. Amplus, rubicundo colore, & spectu propteruo [4] ferox. ¶ Spetile [5] vocatur infra vmbilicum suis, q est carnis, proprij cuiusdam habitus, exos, qua etiam antiqui per se viebantur. Plautus enumerandis villis [6] obsoniis in Carbonaria sic .m. Ego pernam, sumen, sueres, spectile, galium, [7] glandia. ¶ Spicit quoq. sine praepositione dixerunt antiqui. Plautus. Flagitium, si nihil mitteretur, quae supercilio [8] spicit, & spexit. Ennius l. vi. Quos vbi rex. . ulo spexit de contib. [9] celsis. ¶ Spirillum vocari ait Opilius Aurelius caprae barbam. ¶ Spinturnix est auis genus turpis

[1 ii. i. secundus. 2 Scriptū antea malè *scirpus* 3 *iā te* 4 *proterue.* 5 *Spetile* 6 *suillis.* 7 *callum.* 8 *supercilio.* 9. *montib.*

pag. 141.

figurae. occursatrix artificum, perdita spinturnix ea Graece dicit (vt ait Sātra) ΣΠΙΝΘΑΡΙΞ. ¶ Spicum masculine antiqui dicebant, vt hunc stirpem & hanc amoenum. versus est antiquus. Quasi messor per messim vnumquemq. spicū collegit. Speres antiqui pluraliter dicebant, vt Ennius l. ij. Et

simul

simul effugit speres ita funditus nostras & l. xvi. ¶Spero, si speres quicquam prodesse potis sunt, ¶Spectio in auguralib. ponitur pro [1]aspectione, & nuntiatio quia [2] omne ius sacrorum habent Auguribus spectio dumtaxat, quorum consilio rem gererent magistratus, non vt possent impedire nuntiando, quae cum vidissent satis. spectio sine nuntiatione data est, vt ipsi auspicio rem gererent, non vt alios impedirent nuntiando. ¶Scripturarius ager publicus appellatur, in quo vt pecora pascantur, certum aes est. quia publicanus scribendo conficit rationem cum pastore. ¶Scribas proprio nomine antiqui, & librarios, & poetas vocabant. at nunc dicuntur scribae quidem librarij, qui rationes publicas scribunt in tabulis. itaque cum Liuius Andronicus bello Punico secundo scribsisset carmen, a virginibus est cantatū, quia prosperius resp. populi R. geri coepta est, publice adtributa est & [3] in Auentino ædis Mineruae in qua liceret scribis, histrionib. q. consistere, ac dona ponere in honorem Liuij quia his, & scribebat fabulas, & agebat. ¶Scraptæ dicebantur nugatoriae, ac despiciendae mulieres, vt ait vnus, [4] ab his [5] quae screa idem appellabant, id est quae quis excreare solet, quatenus id faciendo se purgaret. Titinnius in Trulla. Rectus mecastor Piculetae Postumae lectum hodie stra-

[1 iis, qui 2 ei 3 is 4 Verrius 5 iis.]

pag. 142

tum vidi scratiae muli-eris. ¶ *Scrutillus* appellabatur venter fullus condito farre expletus Plautus. venter fullus, [1] dicam suo nomine scrobillum. [2] ego me hodie. *si quid esset*, qui concisa farre biberem . . . . . ¶Spinther vocabatur armillae genus, quod mulieres antiquae gere-re solebant brachio sinistro. Plautus. Iubeasque spinter nouam reconcinnarier. ¶ *Scrupi* dicuntur asperi saxa, & difficili-a. petrae etiam attrectatu insuetae, aut naufragiorum pollutae sedere. Ennius in Andromacha. Scrupea inuesta saxa atque hos-tium; quam excaprent. Vnde scrupulosam rem dicimus quae aliquid habet in se asperi. Corne-lius Sisenna histor. libro iiij. his tum iniect-us est leuis scrupulus, & quaedā dubitatio. ¶ *Scortum* ab eadē causa, qua scortum vocabatur pellicum, in quo sagittae recunduntur, ab eo quod ex pellib. factum est quia pellib. nomen a exuiis quod Graece pellis. Vnde scyticae & scuta, quia non sine pellib. sunt. ¶Sceleratus campus ap-pellatur prope portam Collinam, in quo virgin-es Vestales, quae incestum fecerunt, defossae sunt v-ivae. Scribonianum appellatur antea 4 atria putea, quod fecit Scribonius, cui negotium da-tum a Senatu fuerat, vt conquireret lacella att-acta. Vsque illud procurauit, qua in eo loco attactum fulgure sacellum fuit. quod ign-oratur autem, vbi esset (vt quidam) fulgur conditum, quod cum scitur, ne-

[1 ius, qui 2 ei 3 is 4 Verrius 5 iis.]

fas est integi, semper forami-ne ibi aperto caelum patet. ¶Sceleratus vi cus appellatur, quod cum Tarquinius Superbus interfici-endū curasset Ser. Tullium regem soce-rum suum, corpus

[1 fuillus 2 scrutilliū 3 saxo asq. ostreis 4 ante 5 coinquerat.]

pag. 143

eius iacens filia carp-ento superuecta est, properans in possessionem domus paternae. ¶Sceleratа porta eodem appellatur a quibusdam, quae & Carmentalis dicitur, quod ei proximum Carmentae sacellum fuit. Sceleratа autem, quod per eam sex & trecenti Fabij cum clientium millib. quinque egressi aduersus Etruscos, ad amnem Cremeram omnes sunt interfecti. qua ex causa factum est, vt ea porta intrare, egrediue omen habeatur. ¶Schedia genus nauigij inconditi, trabib. tantum inter se connexis facti. quo mercimonia circum ferunt post amissam nauem. Vnde schedia vsus quoq. poemata dicit & versus, non satis perfectis [1] qui essent. appellauit schedium . . . cum dixit. Qui schediū fecit inconditum, & inelaboratum. ¶Sexagenarios de ponte olim deiiciebant, cuius causam Manilius hanc refert. quod Romam, qui incoluerint primi Aborigines, hominem sexaginta annorum qui esset, immolare Diti Patri quotannis soliti fuerint. quot facere eos desitisse aduentu Hercules. sed religione postea veteris moris sc irpeas hominum effigies de ponte in Tiberim vetere modo mittere instituisse. Alij dicunt, morante in Italia Hercule, quod quidam eius comitum habitauerint secundum ripam haberi, [2] atque Argeos se ab Argiuis voca-uerint arui, [3] quorum proditam memori-am redintegrari eo gente missum ab Grace-a legatum quendam Argeum diu cum iis Romae moratum esse. is vt abieri-t institutum esse a sacerdotibus effigies sc-irpea ex omnibus, eum quae publicae erant rei nu-ntiauisset, per flumen, ac mare

[1 perfecti 2 Tiberis, 3 arui.]

pag. 144

in patriam remitteretur. sunt qui dicant, post vrbem a Gallis liberatam, ob inopiam cibatus coeptos sexaginta annorum homines iaci in Tiberim, ex quo numero vnus, filij pietate occultatus, saepe profuerit patriae consilio, sub persona filij. id vt sit cognitum, ei iuueni esse ignotum, & sexagenariis vita concessa. latebras autem eius [1] quibus arguerit, [2] semen, id est cohibuerit, & celauerit, sanctitate dignae esse visas, ideoq. arcaea [3] appellata, sed exploratissimum illud est causae. quo tempore primum per pontem coeperūt comitiis suffragium ferre, iuniores conclamauerunt, vt de ponte deicerentur, sexagenarij qui iam nullo publ. comunere fungerentur, vt ipsi potius sibi quam illi deligerent imperatorem: cuius sententiae est etiam Sinnius Capito. vanam autem opinionem de ponte Tiberino, confirmault

Afranius in Repudiato. ¶ Secus aliter significat sexu, natura, habituque ex Graeco, quam illi vocant ἕξιν, Afranius in Priuigno. Sic egit; orbus virili sexu adoptauit sibi.

Pacuuius in Atalanta. Triplicem virili sexu partum procreat. ¶ Simpludiarea funera sunt, quibus adhibentur D.T. ⁊ ludi, corbitoresque quidem ea dixerunt esse, quibus neutrum genus interesset ludorum. nam indictiua sunt, quibus adhibentur non ludi modo, sed etiam desultores, quae sunt amplissima. ¶ Sex suffragia appellantur in equitum centuriis, quae sunt adiectae ⁊ ei numero centuriarum quas Priscus Tarquinius rex constituit.

¶ Sestertius dicitur quarta pars denarij, quo tempore his ⁸decussis valebat, id est dupundius, S.

[¹ est ² arcuerit ³ Atgata ⁴ sexus ⁵ ait ⁶ duntaxat ⁷ adiectae ⁸ a.]

pag. 145

¶ Sinistrae aues, sinistrúque est sinistimũ, auspiciũ, i. q. sinat fieri. Varro l. v. epistolicarum quaestionũ ait. A deorum, sede cum in meridiem spectes, ad sinistra sunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes; factum arbitror, vt sinistra meliora auspicia, quam dextera esse existimentur. idem fere sentiunt Sinnius Capito, & Cincius. ¶ Sentinare, fatagere, dictum à sentina, quam multae aquae ² nauis cum recipit, perichitatur. Caecilius in Aethrione. Cum Mercurio capit consiliũ, post quam sentinat satis. ¶ Senatores a senectute dici satis constat, quos instio Romulus elegit centum; quorum consilio Remp. administraret. itaque etiam Patres appellati sunt, & núc cum senatores adesse iubentur, quibusque in senatu sententiam dicere licet: quia hi, ³ qui post lustrum conditum ex iunioribus magistratum ceperunt, & in senatu sententiam dicunt, & non vocantur Senatores ante, quam in senioribus sunt censi. ¶ Senatus decretum a consulto Aelius Gallus sic distinguit, vt id dicat particulam quandam esse senatus consulti, vt cum prouincia alicui decernitur, quod tamen ipsum senatus cõsulti est. ¶ Senis crinib. nubétes ornantur, quod his ⁴ ornatus vetustissimus fuit. quidam quod eo Vestales virgines ornentur, quarum castitatem viris suis spondeo; . . . a ceteris. ¶ Sentes, cum constet esse spinas, & Afranius in Abducta dixerit. Quam senticosa verba pertorquet turba; ⁵ pro spinosis accipi debet. ¶ Senium a senili acerbitate, & vitiis dictum. posuit Caecilius in Hymnide. Sine suam senectutem ducat vtique ad senium sorbitio. ¶ Senonas, Gallos (Verrius ait) existimari appellari, quia noui venerint ex

[¹ auspiciorũ ² quia multum aquae ³ qui ⁴ ab ⁵ spondeant ⁶ lupa.]

pag 146

transalpina regione, ac primum appellatus Senones postea Seno-nas. ¶ Septentriones septem stellae appell-antur a septem bobus iunctis, quos trio-nes a terra rustici appellent, quod iuncti simul terram arent Boserum quasi terriones. quidam a septem stellis quod id astrum Grae-ci ἑπτάζωνον dicant, quia habet partem quand-am temonis speciem. Vnde ait Ennius Superat temo septem stellas. Sed & physici eum situm septem stellarum contem templati, a septem-trriones dici aiunt, quod ita sunt sitae septem stellae, vt ternae proximae speciem efficiant velut trigona. ¶ Scensas antiqui dicebant, quam nunc caenas. quae autem nunc prandia, pro cenis habebant, & pro cae nis vesperna appellabant. ¶ Signa, vt rerum, ita quoque res ipsae dicuntur, aut lapides, aut fictile. aut si qua eiusmodi adhuc aliqua, & signa dicuntur quae sculpantur etiam. Sed po-cula etiam in quibus sunt simulacra ad effigi-es sigillata. ¶ Sequester is dicitur, qui inter aliquos, qui certant, medius, vt inter eos conuenerit, depositum ita tenet aliquid, vt ei reddat, qui a id deberi iure sibi constiterit. Cato in ea ora tione, quam habuit de Indigitibus. Sinunt m-iseros perire vt bona rapiant; aut si superstites petant, vi seques prodent; & Pla-utus Mercatore. Summo sic sequestro mihi data est . . . ¶ Sepulchrum est, vt ait Gallus Aelius, in quo mortuus sepultus est, quod anti-qui bustum appellabant hisque ⁴ cippis, aut ali-qua aliare, mentu causa designatus est, intra quos sepultura est facta. ¶ Segnitia dicitur, quod sine

[¹ contemplati ² quoi ³ sequestro dem- sque.]

pag. 147

nitendo quid vtile, aut honestum, Terentius. Enimuero Dane, nihil loci est segnitiae, neque socordiae. ¶ Signa-re dicitur signis notare, velut in pecoribus fit. sed antiqui eo pro scribere vtebantur, vnde & subsigna-re, & consignare, inuenitur positum, pro subscrib ere, & conscribere. ¶ Septimontium dies appellatur mense Decembri, qui dicitur in Fastis Agonalia, quod eo die septem m-ontibus sunt sacrificia Palatio, Velia, F-agutali, Suburae, Cermalo, Coelio, Opio, Cispio. ¶ Sursum vsurpatum est pro su-bis ipsis, id quod Graece dicitur εἰσω in le-ge triualicia sic est quae lata fuit rogani-e populum. Ser. Sulpicio Ser. F. Rufo. Mon-tani, paganiue, siphonibus aquam diuidunto: donec eam inter se diuiserint: Praetori-s iudicatio esto. ¶ Si parum, quo in scaenis mimi vtuntur dictum ait Verrius a vela-mento, quod velatur alias aulaeum. ¶ Supparum appellant dolonem, quod est velum minus in naui, vt acation, maius, supparum autem dictum ait Sinnius Capito velut separatum quod sit, disiunctumque a dolo ne interioris mali. ¶ Sepultum morte, moroque: eum ait . . . . . d-e L. Terentio. Tusci vici magistro significat vinum de saxo Tarpeio elatum, cum ea re-nisset commissatum, quod mero, id est vino-s-set coactus. ¶ Sepulia Capuae in quo plurimi vnguenta-

vij erant.in Pison em. Cicero. Seplasia m- *sbarcule*, *vt dici* audiebam, te vt primum aspe- *xit Campanum* consulem repudiauit. ¶ Sati- *cula oppidum* in Samnio captum est: quo *postea coloni*-am deduxerunt Triumuiri. M. [1.*mereq.*]

pag.148

Valerius Coruus, Iunius Scaeua, P. Fluuius 1 Longus ex S. C. Kal. Ianuariis P. Papiro Cursore, C. Iunio. ij. Cos. Segesta, quae nunc appellatur, oppidum in Sicilia est, ꝙ videtur Aeneas condidisse praepositio ibi Egesto, qui eam Egestam nominauit. sed praeposita est ei S littera, ne obscoeno nomine appellaretur, vt factum est in Maluento. quod Beneuentum dictum est. & in Epidamno, ꝙ vsurpatur Dyrrachium. ¶Seliquastra sedilia antiqui generis appellantur D littera in L. conuersa, vt etiam in sella factum est, & subsellio, & solio, quae non minus a sedendo dicta sunt. ¶S lus appellatur naso f. rusus versus repando. vnde galeae quoq. a similitudine, silae dicebantur. ¶ Siluij sunt appellati Albani reges, a Lauiniae filio, quem post excessum Aeneae grauida relicta, timens periculum, & suae vitae, & eius, quem vtero gerebat, in siluis latens, enixa est. qui restitutus in regnum est post mortem Ascanij, praelatus Iulio 3 fratris filio, cum inter eos de regno ambigeretur. ¶Sertorem quidam putant dictum a prendendo, quia cum cuipiam adferat 4 manum educendi eius gratia ex seruitute in libertatem, vocetur adfertor. cum verisimilius sit dictum, qui sereret quid, ac potius adsertorem a serendo cepisse nomen, cum aliquem serat petendo in libertatem eandem, qua ipse sit, id est iungat, quia fruges cum seruntur, terrae iungit, ꝙ totum Verrius ἀπὸ τοῦ σείρειν introduxit. ¶ Seges dicitur ea pars agri, quae arata, & consita est. a serendo videlicet. ¶ Serilla Verrius appellari putat nauigia Histricia, 5 ac

[1.*Fuluius* 2.*susum* 3.*Iulo* 4.*asserat* 5.*Histrica.*]

pag.149

Liburnica, quae lino ac sparto condensantur, a conferendo & contexendo dicta. quia dicat Pacuuius in Niptris. Nec vlla subcus 1 cohibet compagem alnei: sed suta lino, & sparteis serillis. cum σειρᾶσιν, & ficto vocabulo, vsus sit pro funiculis, qui sparto conseruntur. ¶Seruorum dies festius vulgo existimatur Idus 2 Aug. quod eo die Ser. Tullius, natus seruus, aedem Dianae dedicauerit in Auentino, cuius tutelae sint cerui, a quo 4 celeritate fugitiuos vocent seruos. ¶Sero sapiunt Phryges, prouerbium est natum a Troianis, qui decimo deniq. anno velle coeperant Helenam, quaeq. cum ea erant rapta, reddere Achiuis. ¶Sispitem Iunonem, quam vulgo sospitem appellant, antiqui vsurpabant, cum ea vox ex Graeco videatur sumpta, quod est σῴζειν. ¶ Sul

tis. si voltis significat, compositio vocabulo. ita, vt alia sunt, A si audes; scis, si vis, 5 licet A 6 in loco; scis licet, 7 scias licet; 8 equidem (equo) ego quidem. Ennius Pandite sulci genas, & corde relinquite sommum. ¶Setius 9 a sero videtur dictum. Accius in Amphitryone. Si forte paulo, quam tu veniam setius. 10 ¶Sedum, alij sadum, appellant herbam, quam Opilius Aurelius seruium vocari ait, eamq. in tegulis seri, nec quamobrem id fiat, indicat. ¶Specus feminino genere pronuntiabant antiqui. vt metus & nepos, tam hercules, quam masculino turpis, vt 10 frons, 11 vt Ennius. Tum causa 12 sub monte alteis specus in ius 13 patebat 14 & Pacuuius in Chryse: Est ibi sub eo saxo penitus strata harena ingens specus.

¶Spondere antea ponebatur pro dicere, vn-

[1.*subsemus* 2.*Idib*, 3.*serua* 4. *quarum* A 5.*sodes* 6.*sicet*, *ire licet*. 7.*alitco*, 8 *scilicet*, 9.*Serius* 10.*serius* 11.*sirps ant* 12.*casu* 13.*altae* 14.*intus* 15.*patebant.*]

pag.150

de & respondere adhibebatur, nec manet, sed postea vsurpari coeptum est etiam in promissione alterius. ¶Subditus dicitur is, qui in demortui, (in demortuis) iudicem locum index datur his, 1 qui eum habuerant iudicem dumtaxat in eandem rem, vel item. ¶Saturno sacrificium fit capite aperto. Eius autem sacro Metellus Pont. Max. cum Claudium augurem iussisset adesse vt eum tunc adhiberet Ser. Sulpici Ser. F. inaugurationem: ille autem excusaret se sacra sibi fam 1 haria obstare, quib. supplicandum esset capite operto: Saturno autem esset futurum, vt cum aperto capite res sacra facienda esset: Pont ifex illum multauit: Claudius prouocauit. sed cum reconciliatus Pontifici esset Claudius familiae sacris peractis, Saturno sacra fecit religione solutus. ¶ Saxum Tarpeium appellatam aiunt partem montis, qui ob sepultam Tarpeiam ibi virginem, quae eum montem Sabinis prodere pacta erat, ita nominatus est. vel ab eo, quod quidam nomine L. Tarpeius Romulo regi cum propter raptas virgines aduersa retur, in ea parte, qua saxum est, de noxio poena sumpta, Tarpeium dictum, noluere funestum locum cum altera parte Capitoli coniungi. ¶ Scaptia tribus a nomine Vrbis Scaptiae appellata, quam Pedani incolebant. ¶ Stellati natrium dicta, non a campo eo, qui in Capan a é, sed eo, qui parũ abest ab vrbe Capena, ex quo Tusci profecti, Stellatinum eum campum appellauerunt. Sabatina a lacu Sabate. ¶ Sabini dicti, vt ait Varro Terentini, qđ ea genus ꝑp 2 praecipue colat de-as sine σὺν πῶ σίδηρῳ. Sanqualis porta appellata est

[1.in 2.*Penates.*]

pag.151

ab aui sanquali. id-eoq. eodem est nomine quo auus ipsa appellatur. ¶ Silere, tangere significat a ficta verbo a littera, quae in-

dum eius vocis est. ¶ Sellae Curulis locus *in circo datus est Valerio Dicta-*tori, posteriusq. *eius honoris causa, vt pro-*xime sacellum Mu*tiae spectarent, vnde aspi-*ciebant spectacula *magistratus.* ¶ *Sontica* causa dicitur a morbo *sontico, propter quem, quod est ge-*rendum agere *desistimus. M. Porcius* lato de re, *quid dicam causae extitu-*isse, timidus ne *fis, an impedimento t-*ibi causam sonticam *fuisse?* ¶ *Stiricidium qu-*asi stillicidium, cum stel*lae, concretae frigore, ca-*dunt. Cato pro C. . . . . *n-*ihilominus voluit semper *de stiricidio* in re praesenti cognoscere. *atque etiam statu-*ere. ¶ Sacramento dicitur quod *iuris iurandi sacrati-*one interposita actum *est. Vnde quis sacramen-*to dicitur interrogari, quia *iusiurandum interponitur. Cato* in Q. Thermum de x. *hominib. Tunc vero ibi ad-*erunt, ne mala *facinora, bona fide, aut* scelera nefaria fie*rent, qui dicerent sacrame-*nto, traderentur, lege aest- *imarentur.* ¶ *Sremp-*s ponitur pro eadē, vel, pro inde *quasi similis res ipsa.* Cato in dissuadendo le*gem, quae postea re-*licta est. Et praeterea rogas *ne quemquam aduersus* ea, si populus condemna*verit, sremps lex* fiet, quasi aduersus le*gem fecisset.* ¶ Spiciunt, antiquos di*xisse sine praepos-*tione testis est Cato in ea, quam *habuit in Q. Thermum de* septem hominib. Vt solent *euitare son-*tuios, nisi qui sempiterni sunt, quos *dum occur-*rant, ne spiciunt, neq. ratos, *esse volunt.* ¶ *Spa-*tiatorem, erratorem Cato in An.

[1. *tacere* 2. *posteriſq.* 3. *Cato de re Floria.* 4. *ſ. illas* 5. *M.*]

pag. 152

Caelium si se appellauisset. In coloniam me hercules scribere nolim, si trium virum a sim. spatiatorem atq. sescennium. ¶ Stata sacrificia sunt, quae certis dieb. fieri debent, Cato in ea, quam scripsit de L. Veturio, de sacrificio a commisso, cum ei equum ademit. Quod tu, quod in te fuit, sacra, stata solemnia, capite sancta desecuisti. ¶ Solemnia sacra dicuntur, quae certis temporib. anniq. fieri solent. ¶ Serra proeliari dicitur cum assidue acceditur, recediturq., neq. vllo consistitur tempore. Cato de re militari. Sine a forte opus sit cuneo, aut globo, aut forcipe, aut turribus aut serra, vti adoriare. ¶ Stercus ex aede Vestae 17. Kal. Iul. defertur in angiportum medium fere clivi Capitolini, qui locus clauditur porta stercoraria. tantae sanctitatis maiores nostri esse iudicauere. ¶ Summissiorem aliis aedem Honoris, & Virtutis C. Marius fecit, ne si forte officeret auspiciis publicis, Augures eam demoliri cogerent. ¶ Sex Vestae sacerdotes constitutae sunt, vt populus pro sua quaq. parte haberet ministram sacrorum, quia ciuitas Romana in sex est distributa partis. in primos secundosq. Titienses, Ramnes, Luceres. ¶ Sinum cum sale in mensa ponere figulis religioni habetur, q quondam in Esquilino regione figulo, cum fornax plena vasorum coqueretur, ardebat, & valebant de-narius denos asses, quadriga-

atq. ille proxime eam conuiuatus, super modum potus, somno esset oppressus cum conuiuis suis, praeteriens quidam petulans, ostio patente ex mensa salinum coniecit in fornacem: atq. ita, incendio excitato, figulus cum suis concrematus est. ¶ Sacramentum, aes significat, q poenae nomine penditur, siue eo quis interrogatur,

[1. *Trimmuir* 2. *sacrilegio* 3. *sine.*]

pag. 153

siue contenditur. id in alijs reb. quinquaginta assiū é, in alijs reb. quingētorum inter eos, qui iudicio inter se contenderent. qua de re lege. L. Papirij Tr. pl. 1 sanctū é his verbis. Quicunq. Praetor post hoc 2 factus erit, qui inter ciues ius dicet, tres viros Capitales populum rogato, hique 3 tres viri 4. . . quicūq. a 5. . . ēti erūt sacramēta ex a 6. . . iudicātoq. eodemq. iure sunto, vti ex legib., plebeiq. scitis exigere, iudicareq. (esse), esseq. oportet. sacramenti autem nomine id aes dici coeptum est q & propter aerarij inopiam, & sacrorum publicorū multitudinem, consumebatur id in reb. diuinis. ¶ Sextantarij asses in vsu esse coeperunt ex eo tempore, q propter bellū Punicū secūdū, q cu Hannibale gestum est, decreuerunt patres, vt ex assib. qui tum erant librarij, fierent sextantarij (per quos cum solui coeptū esset) & 8 populus aere alieno liberaretur, & priuati quib. debitum publice solui oportebat, non magno detrimento adficerentur. Septuennio quoq. (anno) a 9 vsus est, vt priore numero 10 sed id non permansit in vsu, nec amplius processit in maiorem. ¶ Senacula tria fuisse Romae. in quib. senatus haberi solitus sit, memoriae tradidit 11 Nicostratus in libro, qui inscribitur de Senatu habendo. vnum, vbi nunc est aedes Concordiae inter Capitolium & Forū, in quo solebant magistratus D. T. 12 cum seniorib. deliberare. alterum, ad portam Capenam. tertium, citra aedem Bellonae, in quo exterarum nationum legatis, quos in vrbem admittere nolebant, senatus dabatur. ¶ Scholae dictae sunt, non ab otio ac vacatione omni, sed quod, ceteris reb. omissis, vacare liberalib. studijs pueri debent, vt etiam ludi appellantur, in quibus minime luditur, ne tristi

[1. *Militum* 2. *Ff. L. R.* 3. *q que* 4. a *Capitales* 5. a *ex h. l. ſa* 6. a *iguntq* 7 *que* 8. *vt* 9. a *quod eo* 10 *nummo* 11 *prodidit* 12. *duntaxat.*]

pag. 154

aliquo nomine fug-*iant pueri suo fungi mu-*nere. ¶ Subici ar-*ies dicitur, qui agitur, vt caedatur.* quod fit (vt ait Cincius *in libro de officio iure-*consulti) exemplo At-*henien sium, apud quos* expiandi gratia aries *iugitur ab eo, qui sce-*lus admisit, poenae p-*endendae loco.* ¶ *Speciem,* quam nos dicimus, *eidos Graeci dixerunt. Pla-*to quidem idean. *nobis species pro eadem po-*nitur. Sesterti no-*ta apud antiquos fuit* dupondi, & semissis. *vnde sestertius dictus q semis-*tertius. Sed auctos *est bello Punico secundo.* apud antiquos autem *denarius, & quinquesis in vsu e-*rant, & valebant de-*narius denos asses, quadriga-*

ti bi-

ti,bigati. quinqueſi-*s quinos. ſed vterq. auctus* eſt, numerum aeris perduct-*um* [1] *eſſe aiunt lege Flaminia* minus ſoluendi, *c-um aere alieno premeretur* P.R. ¶ Solida ſella, ait *Verrius ſedere tum quis* iubetur, cum mane ſurg-*ens auſpicandi gratia* euigi lauit, quod antiqui expreſe, *nihilq. ab interiore parte excauata-s, aut laxatas* faciebant ſedes. quas ſ-*edes, ſolidas ideo, quod* in his nihil erat con-*cauum, maxime appellabant*, inquit Verrius, quod *ſcilicet eſſent totae* abſurde, vt mihi videtur, *cum omne id quod* ſit totum, ait dictum ſolidum. ¶ *Silatum antiqui* pro eo q̃ nunc ientaculum dicim-*us, appellabant*, quia iciuni vinum ſoli [3] condi-*tum ante meridiem* obſorbebant. ¶ Suffragato-*res dicebantur apud* maiores, hi qui vulgo in vſu *erãt cãdidatis. nã vt melius* apparent, iuncta ſuffra-*gia ſuffragator*, quem quiſq. fieri vellet, notabat a-*ppoſito puncto*, ſcribtis candidatorum hominum *nominib.* Varro in L. vij. rerum humanarum *hoc tradit.* ¶ Struppi vocantur in puluinarib. *faſciculi*

[1 *auctus* 2 *productum* 3 *ſili*]

pag. 155.

de verbum facti, qui pro deorum capitib. ponuntur. *S . . . apud vrb-*em Calo Antiſtius *Labio dicì ait ma-* giſtratum publicum

. . . ¶ Seceſpitam eſſe Antiſti-*us Labeo ait, cultrum fe-*rreum, oblongum, mani-*brio eburneo, rotund-*o, ſolido, vincto ad ca-*pulam aere argentoq.*, fixum clauis aeneis. ae-*ne Cypro, quo Flami-*nes, Flaminicae Virgi-*nes, Pontifices q. ad ſa-*crificia vtuntur. Ea-*dem aliae dicitur, qua* in ſacrario vtuntur *ſacraria namq. in templi-*culo [1] aeneo olim *ſacrabantur*, *in quo* tubae relictae ſunt, *per quae manib. ſacr-*a tangere licet. eſt *hoc in templo, Bonae deae*: ſed & in aliis locis: & *ſunt velut repagula* quaedam. ita ſeceſpitae di-*cuntur duob. modis. Secim* eſt, quod seceſpita ſecatur *libum, ſeu placenta, qu-*ae ſoleat neceſſariis ſa-*crificijs adhiberi.* ¶ Suffimenta ſunt, quae *faciebant ex faba milio* q. molito, multo, ſpar-*ſo, ea dijs dabantur eo tempo-*re, quo vuae calcatae *prelo.* ¶ Serpſit, *vſi ſun-*t antiqui pro ſerpſerit, *unde videntur ſerp-*ulae dictae, quas nunc ſer-*pentes dicimus ex Grae-*co, quia illi ſpiritu, nos *per aſpirationem eorum*, S, litera poſita, vt *ſit ſex, ita ſeptem.* ¶ Suffibulum eſt veſtimentũ al-*bũ, praetextum pu-*rpurantium, oblongum. q̃ in ca-*pite Virgines Veſt-*ales cum ſacrificant ſemper *habere ſolent*, idq. fibula comprehenditur. ¶ *Silentio ſurgere ait* dici, vbi qui poſt mediam *noctem ſurgendi* cauſa ex lectulo ſuo ſi *ſilentio ſurrexit*. & liberatus a lecto, in ſolido ſe poſuit, ſedetq; ne quid eo tempore deiciat, *rurſuſq.* ſe in lectum repoſuit: hoc enim eſt *proprie ſi-*lentium, *omnis* vitij in auſpicijs va-

[1 *vrticulo.*]

pag. 156.

canitas Veranius ait non vtiq. ex lecto, ſed ex cubili, ne [2] rurſus ſe in lectum reponere neceſſe eſſe. ¶ Sarpiuntur vineae, id eſt putantur, vt in xj. Quandoq. ſarpta, donec demp-ta erunt, Sammanalia, liba farinacea in modum rotae finctae. [3] Suffuerat, ſub eo-dem tecto fuerat. Scribtum lapidem eſſe ait, & ita vocari Antiſtius Labeo in agro Manullino [3] a diuinam rem faceret [4] Se quamq. ſeorſum quamq. ¶ Sanates dicti ſunt, qui ſupra, inſraq. Romam habitauerunt. qđ nomen his fuit, quia cum defeciſſent a Romanis, breui poſt redierunt in amicitiam, quaſi ſanata mente: itaq. in xij. cautum eſt, vt idem iuris eſſet Sanatib. q̃ Forctib. id eſt bonis, & qui nũquam defecerant a P. R. ¶ Sublucare arbores eſt ramos earum ſupputare, & veluti ſuptus lucem mittere; conlucare autem, ſucciſis arborib. locum implere luce. ¶ Spurcum vinum eſt, quod ſacris adhiberi non non licet, vt ait Labeo Antiſtius. l. x. commentarij iu-ris pontificij, cui aqua admixta eſt, de fructum ve [5], aut igne tactum eſt, muſtum ve ante, quam deſerueſcat. ¶ Septimontio, vt ait Antiſtius Labeo hiſce montib. fe-riae. Palatio, cui ſacrificium, quod fit, Palatuar dicitur. vilae [6] cui item ſacrificium. Fagiuali [7], Subu-rae, Cermalo, [8] Oppio, Coelio monti, Ciſpio monti. [9] Oppius autem appellatus eſt, vt ait Varro rerum humanarum l. viij. ab Opita [9]-Oppio Tuſculano, qui cum praeſidio Tuſcula-norum miſſus ad Romam tuendam, dum Tullius Hoſtilius Veios oppugnaret, conſederat in Carinis, & ibi caſtra habuerat. ſimiliter

[1 *nec* 2 *ſilio*, vel *ſalio* 3 *A obi ſcribae* 4 *facerent.* 5 *defrutum-ve* 6 *Veliae* 7 *Fagutali* 8 *Cermalo* 9 *Opitre.*]

pag. 157.

Ciſitũ [1] a Laeuo Ciſpio Anagnino, q̃ eiuſdẽ rei cau-ſa eam partem Eſquiliarum, quae iacet ad vicũ Pa-tricium verſus, in qua regione eſt aedis Meſitis, tuitus eſt. ¶ Siſtere ſana cum in vrbe condenda dicitur, ſignificat loca in oppido futurorũ fanorum conſtituere. quam [2] Antiſtius Labeo ait in com-mentario xv. iuris pontificij, fana ſiſtere eſſe lectiſternia certis locis & diis habere. ¶ Subi-gere [3] arietem in eodem libro Antiſtius eſſe ait dare arietem, qui pro ſe agatur, cædatur. Bene ſpon-ſis, beneq. volueris in precatione augurali Meſſalà augur ait ſignificare ſpopondo-ris, volueris. ¶ Serpula ſerpſerit, ait idem Meſſala, ſerpens irrepſerit. Soleno idem ait eſſe conſulo. ¶ Suad ted idem ait eſſe, ſic te. ¶ Stellam ſignificare ait Ateius Capito lactum, & proſperum, auctoritatem ſecutus P. Seruilij augu-ris, (ſtellam) quae extamella [4] aerea adſimilis ſtellae locis inauguratis infigatur. ¶ Siniſtrum in auſpicando ſignificare ait Ateius Capito lactum & proſperum auſpicium, aut [5] ſilentiũ du-bii [6] dunaxat vacat vitio. igitur ſilentio ſurge-re cum dicitur, ſignificat nõ interpellari, quo minus rem gerat. ad [7] ſinistrum horiari quoq. auſpi-

cia ad agendum, quod animo quis propoſuerit. ¶Satis verbum Varro melius fuit praeterire, vt mihi videtur, quam tuam abſuri qui [8] opinio ſuas de eo reſtare [9]; quia ſciens praeterij, tam hercules, quam de ſcabro, q̃ proximũ ſequebatur. ¶ Stipatores ait dictos a ſtipa, quam mercedis nomine accipiant cuſtodes cuiuſq. corporis. vnde & ſtipam, quam [10] amphorae cum extruuntur, firmari ſolent; etiam ſtipites, qui ob eandem cauſam deſtituatur. ¶ Sollicitare

[1 *Criſpus.* 2 *Q.* 3 *Subicere.* 4 *lamella.* 5 *at.* 6 *ebi.* 7. *at.* 8 *abſurdae.* 9 *reſtare.* 10 *qua.*

quidam dictum putant, vel *vt citare ex ſolio, quod eſt* ex ſuo loco ac ſententia *mouere. ſollum autem* quin ſignificet locum, quis *dubites? cum exſules* quoq. dicantur loco p- *atriae ſuae pulſi.*

T

¶ Tappete [1] ex Graeco ſum- *pſit, tappetae* Ennius cum ait. t- *appetem etiam dixit Turpilius* in Demetrio Le . . *tappetem* vetetem. ſic tappet- *e neutro genere. Terentum* in campo Martio locum *Verrius ait ab eo* dicendum fuiſſe, quod t- *erra ibi per ludos* Seculatis Ditis patris *ita leuiter terratur* ab equis quadrigari *it, vt eorum leuis mobilitas* [2] aequiparet mo- *tus rapidos velocis Lunae.* quod quam aniliter re- *latum ſit, cuius* manifeſtum eſt. ¶ *Taurij ludi inſtituti* dis Inferis ex *hac cauſa videntur.* Tarquinio regnante, cum *magna incidiſſet* peſtilentia in mulieres *grauidas, earum* fetu ſi facti [3] ſunt ex car- *ne diuendita populo* taurorum immolatorum. ob *hoc ludi Taurij* appellati ſunt, & fiunt *in circo Flaminio, ne* intra muros euocentur dij *Inferi. Sed Taurios* ludos Varro ait vocari, quod *eis ludis diſcipulus* pendens a doctore in cr- *udo corio tauri* ſolitus ſit impelli, atq. vſ- *q. eo inibi cogi* docere, quoad conſiſteret, *& ſola virtute* talorum conſtaret pedu- *m firmitas.* ¶ *Talaſſionem* in nuptiis Varro ait- *ſinum eſſe lanificii* [illegible], id eſt quaſillum, i- *ta enim ſolitum* appellati Talaſſionem. *at quidam* hiſtoriarum ſcribtor, Talaſſium ait *nomine virum*, rapta virgine vnicae p- *ulchritudinis*, quod ei id coniugium fuerit fe- *lix, boni* hominis [4] gratia nunc redintegrari. *tribuni*

[1 *tapetae.* 2 *mobilitas.* 3 *fetus infecti.* 4 *ominis.*]

lia rogatione l-ex Curiata fertur, quo Hanni- *bal anno in conſpectu* Romae eſſet. nec ex praeſidiis *diſcedere liceret,* Q. Fabius Maximus Verru- *coſus, id per TR. PL. & Ma-*rcellus coſ. facere in *ſtituerunt, vt nota-*uit Aelius in xij. ſignificationum *verborum.* ¶ *T-*riſulcum fulgur fuit *ab antiquis dictum q-*uia id, aut incendit, aut *affl-at, aut* ſe- rebrat. ¶ Togatarum *duplex genus: praetextarum, h-*ominum faſtigio: quae *ſic appellantur*, quod togis praetextis rem

*p. adminiſtren-*t, tabernariarum, quia *hominib. ex-*cellentibus etiam humiles *permixti, vt ſunt p-*lagiarij, ſerui deniq. & *cauponae ex tab-*ernis honeſte prodeant *perſaepe.* ¶ *Ta-*uras, vaccas ſteriles appellabant, *ait Verrius*, quae non magis pariant, *quam tauri, ſed vero* ſimilius ſit ex Graeco dictas, *quia Graeci vaccas, ταύρας* appellant. ¶ Todi ſunt *aues paruae, & toti-*lli, quarum. m. Plautus in Syro, *cum ait Cum extri-*tis talis, cum todillis cruſculis. ¶ *Tubiluſtria* quib. dieb. adſcribi tum in *Faſtis eſt, cum in atr-*io Sutorio agna tubae *luſtrantur. ab is* tubos appellant, quod genus *luſtrationis ex* Arcadia Pallanteo [1] tranſlatum *eſſe dicunt.* ¶ *T-*uditantes, tundentes; *negotium tund-*entes ſignificare ait Cincius, *id eſt agentes. E-*nnius l. 2. Haec inter ſe totum [2] *ui tuditan-*tes. & Lucretius item libro 2. Nec *tuditantia* rem ceſſant extrinſecus vllam. ¶ *Tudites mal-*eos appellant antiqui a tundendo, *quamu-*is ali [3] crurib. [4] tudites. Inde Ateius *Philolog-*us exiſtimat Tuditano cognomen *inditum, quod* caput malleoli ſimile habuerit. *Tullios al*ij dixerunt eſſe ſilanos, alij riuos, alij

[1 *Arcadiae Pallantes, vel Arcadia Pallante* 2 *tota* 3 *alij* 4 *tudib.*]

vehementes proiectiones ſanguinis [1] arcuatim fluentis, quales ſunt Tiburti in Aniene. Ennius in Aiace. Aiax miſſo ſanguine tepido tulij effiantes volant. ¶ Topper ſignificare ait Artorius cito, fortaſſe, celeriter, temere. [2] cito, ſic in Nelei carmine. Topper fortunae commutantur hominib. (citius) ſic C. Naeui [3]. Capeſſet flam mã Volcani cito. [3] ſic in eodem. Namq. nullũ peius macerat [4] humanũ, [5] quam de mare ſaeuum. Viret [6] cui ſunt magnae, topper confringent. impor tunae vnde [7] (fortaſſe) ſic Coelius l. vij. Ita vti ſe quiſq. vobis ſtudeat æmulari in ſtatu fortunae reſp. (eadem re geſta.) topper nihilo minore negotio acto, gratia minor eſſet. fortaſſe, ſic Aecius in Io. Topper, vt ſit, patris tenebras eicit iras. [8] (Ennius vero ſic.) Topper, fortaſſe valet ĩ Enni & Pacuui ſcriptis. apud Ennium eſt, Topper quam nemo melius fecit. Pacuuius. Topper tecum ſit poteſtas faxſit, ſi mecum velit. ad [9] in antiquiſſimis ſcriptis celeriter, ac mature. in Odyſſia vetere Topper facit homines vtrius fuerint. Topper citi ad aedis venimus Circae, [10] ſimul duona eorum portant ad nauis millia. alia in iiſdem [11] & inferiuntur. Tibicines etiam hi appellantur, qui ſacerdotes viri ſpecioſi publice ſacra faciunt, turbarum luſtrandarum gratia.

¶ Torrens participaliter pro exurens ponitur, vt eſt apud Pacuuium in Antiopa. Flammeo vapore torrens terrae fetum exuſſerit. ſignificat etiam fluuium ſubitis imbrib. concitatum, qui alioqui ſiccitatib. exareſcit. quius [1] aquã ipſam quae fluit, flumen recte dici ait Aelius Gallus l. 2. quae ad ius pertinent. ceterum volgi conſuetudi-

ſuetudine vtrumq. iam dici flumen, & perennem

[1.annis. 2.mature. 3.topper. 4.macil. 5.hamonem. 6.vires. 7.undae. 8.pater iſtam eiecit foras. 9. al.10.Circet.11.indidem. 12.Tubicines. 13.quamuis.]

pag.161.

fluuium & torrentem. ¶ Torum, vt ſignificet torridũ, aridum, per vnum quidem, R, antiqua conſuetudine ſcribitur. ſed quaſi per duo R, ſcribatur pronuntiari oportet, nam antiqui nec mutas, nec ſemiuocales litteras geminabant, vt ſit in Ennio, Arrio, Annio. ¶ Turmam equitum dictam eſſe ait Curiatius quaſi terimam: quod terdeni equites ex trib. tribub. Titienſium, Ramnium, Lucerum fiebant. itaque primi ſingularum decuriarum decuriones dicti, qui ex eo in ſingulis turmis ſunt etiam nunc terni. ¶ Torreri a torro,[1] deductum proprie ſignificat ficcare, atq. arefacere ſed vſurpatum eſt iam pro eo, quod ſit igne vrere. Plautus (in)vna edet[2] opera in furnum calidum condito, atque ibi torreto. ¶ Turannos, Etruſcos appellari ſolitos ait Verrius a Turrheno duce Lydorum, a cuius gentis præcipua crudelitate etiam tyrannos dictos. ¶ Tyria maria in prouerbium deductum eſt: quod Tyro oriundi Poeni adeo potentes maris fuerunt, vt omnib. mortalib. nauigatio eſſet periculoſa. Afranius in Epiſtola. Hunc ferrium autem maria tyria conciet. ¶ Toruitas a ferocia taurorum dicta eſt. Pacuuius in Armorum iudicio. Feroci ingenio toruus præ grandi gradu. &. Cum recordor eius ferocem, & toruam confidentiam. Turbelàs[4] dixiſſe antiquos, quas nunc turbas appellamus, teſtis eſt Plautus in Pſeudolo. Quo altos & quantas ſoleam turbelas dare. ¶ Tutulum vocari aiunt Flaminicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta purpurea innexa crinib., & extructum in altitudinem. quidam pileum lanatum forma metali figuratum, quo Flamines., ac Pontifices vtuntur, eodem nomine vocari. Ennius li-

[1.Torrere a torreo. 2. vna aedepol. 3.Turrhenos. 4.turbelias 5.Quales.]

pag.162.

baq. fictores argaeos, & *tutulatos*. ¶ Tuor video; Tueor, defendo *in vſu olim fuit*. ſed iam promiſcue vtuntur, *& ponitur* tueor, pro video; & contueor, *pro defendo*. ¶ Tugurria a tecto appellantur *domicilia ruſticorum* ſordida. Afranius in V*irgine*. *Sordidum* tugurium eſt, turpe. *Caecilius in Hypo*boſimaeo. Habitab*at in tugurio ſine o*perculo. quo nomine *Valerius in explana*tione xij. ait etiam . . . . ſignificari. ¶ Tuſcum vicum ce*teri omnes quidem ſcrip*tores dictum aiunt ab *eo*, *quod Perſena rege* deſcendentes ab obſi*dione*, *remanſerint* Romae, locoq. his dato, *ibi habitauerint Vei*entes fratres Celes & Vibena, *vnde poſt eiecti*, *quod* Tarquinium Romam ſecum max*ime reducere cupie*rint. M. Varro, q ex Coe*lio in eum locum deducti* ſint. ¶ Toxicum dicitur cerua*rium venenum*, *quo* quidam perungere ſagit*tas ſoliti ſint*. Caecilius in Gemo. Vt homi*nem miſerum* toxico tranſegerit. Afra*nius in* . . . vxorium iſtud toxicum mit*tit*. ¶ *Tuſcos* quidam dictos aiunt a Tuſco *rege Hercu*lis filio. Alij quod vnice ſtudij ſi*nt ſacrificiorum*, ex Graeco, velut θυοσκόοι. ¶ *Vnde* ¶ *Tuſculum* ab eadem cauſa ſacrificiorum, *vel quod aditum dif*ficilem habeat, id eſt, δύσοδον. ¶ *Tumulum Stilo* Aelius ſic definit; Tumulus eſt *tumulus are*nae editus ſecundum mare fluctib. in *altum ele*uatus. vnde ſimiliter & manufac*tus*, *& na*turalis proprie dici poteſt. ¶ Tumult*uarij* milites, dicuntur lecti ob ſubitum ti*morem*, *vn*de etiam tumultum dici ait Verrius, quia *non alibunde* is ornatur[2] quam ab Italicis & Gallicis h*ominib*.

[1.diſcedente. 2.ornatur.]

pag.163

*qui immin*ent Italiae. itaq. nullum *tumultum*, *praeter* quam Gallicum, aut domeſticum *nominabant*. ¶ *Thomices Graeco* nomine appellantur *canabi impoliti*, & ſparto leuiter tortae *reſtes*, *ex quibus funes* fiunt. Lucilius Vidimus *vinctum thomice can*abina. Opillus[1], Aure*lius ait mol*lem puluillum, quem in *collo habent*, *reſtio ne l*aedat, thomicem vocari. ¶ *Tongere Aelius Sti*lo ait noſcere eſſe, *quod Praeneſtini tongi*tionem dicant., pro notionem. *ſignificat & la*tius dom. nari. Ennius. *Alij rhetorica* tongent, & vincere *etiam quandoq.* videtur ſignificare. ¶ *Teſca Verrius* *ai*tio ca augurio deſig*nata*, *quo term*ino finis in terra auguri. O*ſilius Aurelius* loca conſecrata ad *augurandum ſcrib*ſit. ſed ſancta loca vndiq. *ſaepta docent* Pontificis libri, in quibus *ſcribtum eſt*. ¶ *Templum*q. ſedemq. teſcumq. *ſine deo*, *ſine dea*e dedicauerit, vbi eos ac*cipiat volentes*, propitioſq. Hoſtius belli *Hiſtrici l. i.* per gentes alte aetherias, atque *auia teſca*, pe*que violabis*[2] templa antiqua *deum*. *Cicero* vero aſpera difficilia aditu *dixit*, *cum ait Loca* aſpera, ſaxa teſca tuor. *Accius in Philoctete*. Quis tu es mortalis, *qui in deſer*ta, & teſqua te adportas loca, ¶ *Tonſillam ait* eſſe Verrius palum dolarum *in acumen*, *&* cuſpide praeferratum, vt exiſtimat, *qu*em configis in litore nauis religandae cauſa. Pacuuius in Medio.[4] Acceſi ad*eam*, & tonſillam[5] pegi laeto in litore. *Accius* Phinidis. Tacete, & tonſillas litore *la*edo[6] edite. ¶ Tonſim Ennius ſignifi-

[1. Opilum 2. volabile 3. configi 4. Aedo 5. tonſillam 6. aito.]

pag.164

cat remum, quod quaſi tondeatur ferro cum ait l vij. Poſte recumbite, veſtraq. pectora pellite tonſis. item. Pone petunt, exin referunt ad pectora tonſas. & in Aſota. Alius in mari vult magno tenere tonſam. ¶ Thymbraeum. Apollinem Vergilius

a monte Thymbraeo appellauit [1]; qui eſt in agro Troiano. ¶Tolenno [2] eſt genus machinae, quo trahitur aqua alteram partem praegrauante pondere. dictus a tollendo. ¶Tolerare, patienter ferre. Accius in Neoptolemo. Aut [3] quiſquam potis eſt tolerare acritudinem. Ennius Liij. Ferro ſe caede, [4] quam dictis his toleraret. ¶ Toles tumor in faucib. quae per diminutionem tonſillae dicuntur. ¶Tullianum, quod dicitur pars quaedam carceris Ser. Tullium regem aedificaſſe aiunt. ¶Taxat verbum ponitur in his, [4] quae finiuntur, quoad tangi liceat. in. litibus quoque, arbitro ve [5] cum proſcribitur, quoad ei iuſſit [6] ſtatuendi. ¶Taxatio dicitur, quae fit certae ſummae. a tangendo autem dici etiam ſcaenici teſtimonio ſunt, qui taxatores dicuntur, quod alter alterum maledictis tangit. ¶Tabernacula dicuntur a ſimilitudine tabernarum, quae ipſae, quod ex tabulis olim fiebant, dictae ſunt, non vt quidam putant, quod tabulis claudantur. ¶Tagit. Pacuuius in Teucro. Vt ego, ſi quiſquam me tagit. & tagam. Idem in Hermiona. Aut non cernam, niſi tagam. ſine dubio antiqua conſuetudine vſurpauit. nam nunc ea ſine praepoſitionib. non dicuntur, vt contigit, attigit. ¶Tablinum proxime Atrium locus dicitur, q antiqui magiſtratus in ſuo imperio tabulas

[1. *Tollenno* 2. *Haud* 3. *caedi*, 4. *ſit*. 5. *arbitrium* 6. *iuſſit*.]

SCHEDAE

Digitized by Google

SCHEDAE QVAE FESTI FRAGMENTO DETRACTAE APVD PAVLVM LATINO VINDICANTVR.

ADMONITIO PRAEVIA.

Quum Festi Pauli Epitomen, quae ad nos pervenit, ex Verrii Flacci libris de verborum significatione excerptam esse constet, ipsum autem Festum, quum Epitomen illam scriberet, ad Verrii exemplar saepe recensuisse, ut ex ipsius praefatione intelligitur, non dubium est, quin quae in Festo Verrii Flacci nomine citantur, ea ex ipsius Verrii libris sint desumpta. Quae quum ita sint, mirum videri potest, quod Verrii Flacci nomen in Festo non nisi bis occurrat, quum tamen ex Festo ipso constet, Verrium Flaccum in libris de verborum significatione saepissime Catonem, Varronem, Aelium Stilonem, Aelium Gallum, Caesarem, Ateium Philologum, Nigidium Figulum, Trebatium, Capitonem, Antistium Labeonem, Ateium Capitonem, Gallum Fabium, Cassium Longinum, Sabinum, Proculum, Nervam, Cassium, Massurium, Cornificium, Scaevolam, Servium Sulpicium, Ofilium, Aufidium Bassum, Tullium, Ateium Philologum, Hyginum, Iulium Modestum, Iulium Hygenum, Iulium Higinum, Iulium

poteſt. Accius. Cum virginali mundo clam patre. Ennius. Idem loco nauibus celſis munda facie, atq. etiam ære Cereris. Qui[3] mundus appellatur, qui ter in anno ſolet patere. 3. kal. Sep. & 4. Non. Octobr. & 3. id Nouemb. Qui (vel omni[4] dictus eſt, quod terra mouetur. ¶ Mamphula appellatur panis Syri ci genus, quod, vt ait Verrius, in clibano antequ perco quatur, decidit in carbones, cineremq, cuius memimit Lucilius. Piſtricem valida[5] ſi nummi ſuppeditabunt, addas empleuron, mamphulas quæ ſerat omnis. ¶ Municeps eſt, vt ait Aelius Gallus, qui in municipio liber natus eſt. Item qui ex alto genere hominum munus functus eſt. Itē qui in municipio ex ſeruitute ſe liberauit à municipe. Item municipes erāt, qui ex aliis ciuitatib. Romam veniſſent, quib. non licebat magiſtratū capere, ſed

[1 *al. verruntur, al. vertuntur,* 2 *A & Aelius* 3 *Quin* 4 *id omne* 5 *validam.*]

pag. 170.

tantum munetis partem. At Seruilius[1] aiebat initio fuiſſe, qui ea conditione ciues Ro. fuiſſent, vt ſemper remp. ſeparatim a populo Rom. haberent, Cumanos, Acerranos, Atellanos, qui aeque ciues Ro. erant & in legione merebant, ſed dignitates non capiebant. ¶ Mutas, quaſi[2] e litteris appellatas quidam putant, quod poſitae in vltimis partibus orationis obmuteſcere cogant loquentem. quidam q̄ paruæ, exiguæq. ſint vocis, vt quando mutum oratorem, aut tragœdum dicimus. Multam Oſce dici putant pœnam quidam. M. Varro ait pœnam eſſe, ſed pecuniariam, de qua ſubtiliter in I. 1. quæſtionum Epiſt. refert. ¶ Mulleos genus calceorum aiunt eſſe, quibus reges Albanorum primi, deinde patricij ſunt vſi. M. Cato originum li. VII. Qui magiſtratum Curulem cepiſſet (calceos) mulleos allutaciniatos[3] ceteri perones. Item Titinius in Setiana[4] Iam cum mulleis te oſtendiſti, quos tibiſtis in calceos. quos putant a mullando dictos. i. ſuendo. ¶ Multifariam dixerunt antiqui, videlicet, quod in multis locis fari poterat. ¶ Manius Egeri[5] . . . Nemorenſem Dianæ conſecrauit, a, quo multi, & clari viri orti ſunt, & pat multos annos fuerunt. vnde & prouerbium. Multi Mani Ariciæ. Sinnius Capito longe aliter ſentit. ait enim turpes & deformes, ſignificari, quia ¶ Maniæ dicuntur deformes perſonæ. & Ariciae genus panni[6] fieri, quod manici[7] appelletur. ¶ Moene ſingulariter dixit Ennius. Apud Emporium in campo hoſtium pro[8] moene. ¶ Mutire, loqui. Ennius in Telepho. Palam mutire plebeio piaculum eſt. ¶ Moenia, muri, & cetera muniendæ vrbis gratia

[1 *al. Ser. filius* 2 *quaſdam* 3 *alutacinatos, vel lunatos* 4 *Setina* 5 *Aegerius agrum* 6 *panis* 7 *Manj* 8 *al. ter*]

pag. 171.

facta: vt Accius in Hellenibus. Signa ex templo canere, ac tela ob moenia offerre imperat. Significat etiam officia. Plautus in Neruolaria. [1] Prohibentq; moenia alia, vnde ego fungor[2] mea, Murinam genus . . . . ¶ Manuos in carminib. ſaecular. Aelius Stilo ſignificare ait bonos: & Inferi-

di. ¶ Manes pro boni dicuntur a ſuppliciter eos venerantibus propter metum mortis, vt immanes quoq; pro valde A[1] . . . . dicuntur, ¶ Muſcerdas prima ſyllaba producta dicebant antiqui ſtercus murum. ¶ Mapalia caſæ Poenicæ appellantur: in quibus q̄ nihil eſt ſecreti, ſolete ſolute viuentibus obici id vocabulum. Cato Originum libro quarto. ¶ Mapalia vocantur vbi habitant: ea quaſi cohortes rotundæ ſunt ¶ Metalli[4] dicuntur in lege militari quaſi mercenarij. Accius Annali. XXVII. Calones, famulique metalliq.[5] caculæq. a quo genere hominū Cæcilia familiæ cognomen putat dictum. Quod eſt. . . . . ¶ Manum & mentum, prouerbium eſt ex Græco ductum, quod eſt, πολλὰ μεταξὺ πίλυι κύλικος, καὶ χείλεος ἄκρου. Calchantem vitis ferentem quidam augur vicinus præteriens dixit errare: non enim ei fas eſſe nouum vinum . . . ¶ Minuſculae quinquartus appellantur Idus Iun. quod is dies feſtus eſt tibicinum, qui colunt Mineruam. cuius deae peoprie feſtus dies eſt. Quinquartus menſe Martio. Muli Mariani dici ſolent a C. Mari inſtituto, cuius milites in furca ſunt poſita[6] tabella varicoſius onera ſua portare aſſueuerant.

[1 *Stiche* 2 *al. fungar* 3 *A non bonis* 4 *metelli* 5 *metellique* 6 *ſuperpoſita*]

pag. 172.

SEX. POMPEI FESTI
LIBER XIII. INCIPIT.

¶ Mulus A[1] . . . . ea ſterilis ſit quam mulus. vel quod vt mulus non ſuo genere ſed equis ortus, ſic ea Solis, non ſuo fulgore luceat. ¶ Murtiae deæ ſacellum . . . . ¶ Martius menſis initiū anni fuit & in Latio, & poſt Romam conditam, quod eo[2] genus erat bellicoſiſſima. cuius rei teſtimonium eſt, quod poſteriores menſes, qui annum finiunt, a numero appellati vltimum habent Decembrem. ¶ Malo cruce, maſculino genere cū dixit Gracchus in oratione, quae eſt in P. Popillium poſteriorem[3] tam repraeſentauit antiquam conſuetudinem, quam hunc frontem, atq. hunc ſtirpem idem antiqui dixerunt, & rurſus hanc lupum, hanc metum. Item cum idem in Pompilium & matronas[4] ait. Eo extemplo inſtituto, dignus fuit qui malo cruce periret . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . & improbum, qui aſſidue in [illegible] tibus moraretur: ob eamque cauſam in ordine ſtaret adeuntium Praetorem. At Aelius Stilo, qui minime ordine viueret. A[6] . . . . in ea oratione, quam ſcribit de ſuis virtutibus contra Thermum. Quid mihi fieret, ſi non ego ſtipendia (in ordine) omnia ordinarius meruiſſem ſemper? ſunt quidam etiam, qui manipularem, quia infimi ſit ordinis, appellatum credant ordinarium. ¶ Ornatus dicitur & bonis artibus inſtru-

Digitized by Google

[1 A vehiculo luna adhibetur quid eam 2 ea 3 pellerione, 4 Papilium & Mathonem 5 Hæc cum fine pag.31.coniungenda ſunt. 6 A M.Cato.]

pag. 173

instructus, & honores adeptus à populo: etiam beneeptus, vt miles, aut gladiator, & acturus fabulas. Atque & ornatus dicitur cultus ipſe, quo quis ornatur vt cum dicimus aliquem tragico vel comico ornatu prodire. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

¶Oreſtiades nymphæ, montium cultrices

¶Ordo ſacerdotum æſtimatur deorum A[1] . . . maximus quiſq. Maximus videtur Rex, dein Dialis, poſt hunc Martialis, quarto loco Quirinalis, quinto Pontifex maximus. Itaque in ſolus[2] Rex ſupra omnis accubat. Licet[3] Dialis ſupra Martialem, & Quirinalem Martialis ſupra proximum. Omnes idem, ſupra Pontificem. Rex, quia potentiſſimus. Dialis, quia vniuerſi mundi ſacerdos qui appellatur Dium. Martialia, quod Mars conditoris vrbis parens. Quirinalis, ſocio imperij Romani Curibus aſcito Quirino. Pontifex maximus, quod iudex atq. arbiter habetur rerum diuinarum, humanarumque. ¶ Ordiri eſt rei principium facere, vnde & togæ vocantur exordiæ[5]. ¶Opaca vocantur vmbroſa. ¶ Opalia dies feſti, quibus ſupplicatur Opi, appellantur, quorum alter . . . . ¶Optutu, quaſi optuitu, a verbo, quod eſt tuor, & ſignificat video. ¶ Optatam hoſtiam, alij optimam appellant eam, quam Ædilis tribus conſtitutis hoſtiis optat, quam immolari velit. ¶ Optima ſpolia dicuntur originem quidem trahentia ab ope Saturni vxore, quod ipſe agrorum cultor habetur, nominatus a ſatu, tenenſque falcem effingitur, quæ eſt inſigne agricolæ. Itaq. illa quoque cognomina-

[1 manifeſtate, vt 2 al. in conuiuiis ſolus, 3 ſcilicet 4 item 5 al. exordita.]

pag. 174

tur Conſiua, & eſſe exiſtimatur terra. Ideoque in Regia colitur à P.R. quia omnes opes humano generi terra tribuat, ergo & opulenti dicuntur terreſtribus rebus copioſi, & hoſtiæ opimæ præcipue pingues, & opima magnifica & ampla. Vnde ſpolia quoque quæ dux P. R. duci hoſtium detraxit, quorum tanta raritas eſt, vt intra annos paulo . . . . . trina contigerint nomini Romano. vna, quæ Romulus de Acrone, altera, quæ Conſul Colius Cornelius de Tolumnio, tertia quæ M. Marcellus Ioui Feretrio de viridomaro[1] fixerunt. M. Varro ait opima ſpolia eſſe, etiam ſi manipulari miles detraxerit, dummodo duci hoſtium . . . . . .

. . . . . .

non ſint. Ad eædem Iouis Feretri poni teſtimonio eſſe libros Pontificum, in quibus ſit. Pro primis ſpoliis bouem[2] pro ſecundis ſolitaurilibus pro tertiis agno publice fieri debere, eſſe etiam compelli

reges[1] legem opimorum ſpoliorum talem. Cuiu[2] auſpicio claſſe procincta opima ſpolia capiuntur[3] Ioui Feretrio dari oporteat, & bouem cædito[4] qui cepit æris. ec. ſecunda ſpolia in Martis aram in campo, ſolitaurilia vtra voluerit, cædito. tertia ſpolia Ianui[5] Quirino agnum marem cædito, c. qui ceperit ex aere dato, cuius auſpicio capta dis biaculum dato. huius ædis lex nulla extat, neque templum habeat neques ſcitur. Vt qui optima lege fuerint[6] adici ſolet, cum quidam magiſtratus creantur. . . . . .

¶ Obſcum duas diuerſas & contrarias ſignificationes habet. Nam Cloatius putat eo vocabulo ſi-

[1 Virdumaro. 2 bouē. 3 Pompilius rex 4 Ianō 5 mense 6 fruant.]

pag. 175

gnificari ſacrum, quo etiam leges ſacræ obſcatæ[1] dicuntur, & in omnibus fere antiquis commentariis ſcribitur Opicum pro Obſco, vt in Titini fabula quinta. Qui obſce & Volſce fabulantur, nam latine neſciunt. a quo etiam verba impudentia, & elata appellantur obſcena, quia frequentiſſimus fuit vſus Oſcis libidinum ſpurcatum. Sed eodem etiam nomine appellatur locus in agro Veienti, quo frui ſoliti produntur Augures[2] Λ Romani. ¶Obigitat antiqui dicebant. pro ante agitat, vt obambulare.

¶ Obinunt, Obeunt. ¶ Obiurat antiqui pro adiutu ponebant, vt eſt in . . . . . Penteſilea. Formipabant obiurare . . . . . .

¶ Ob vos ſacro, in quibuſdam precationibus eſt, pro vos obſecro, vt ſub vos placo, pro ſupplico. ¶Opportune dicitur ab eo quod nauigantibus maxime vtiles, optarique ſunt portus. ¶ Obherbeſcere, herbam increſcere.

¶ Oboritur, naſcitur. nam præpoſitionem ob, pro ad, ſolitam ponis, teſtis hic verſus. Tantum gaudium oboriri ex tumultu maximo. & Ennius. Ob Romam noctu legiones ducere cœpit. ¶ Obnectere, obligare, maxime in nuptiis frequens eſt. ¶ Obſernaſſe dicitur, qui obſeruat quid cuiuſque cauſa facere debet. Itaque bis obſeruat, coluiſſe aliquem dicitur. ¶ Ommentans, Liuius in odyſſea quom ait, In Pylum aduenies, aut ibi ommentans, ſignificat obmanens, ſed ea ſignificatione, qua ſæpe fieri dicitur. id enim eſt mantare. ¶ Ops antiqui dicebant quem nunc opulentum, vt teſtimonio eſt, non ſolum ei contrarium inops . . . . .

[1 al. ſacrata obſca al. obſcita. 2 Λ publici populi. 3 is, qui]

pag. 176.

concedit. ego egens exortus ſum. ¶ Obſidionalis corona eſt, quæ datur imperatori ei, qui obſidione liberauit ab hoſtibus obſeſſos. ea fit ex gramine viridi fere ex eo loco decerpto, in erant incluſi. herbā autem victoriæ ſignum fuiſſe apud antiquos alij quod[1] exemplis docuimus. Quæ corona magnæ auctoritatis fuit. nam & P. Decio datæ duæ ſunt. vna, ab exercitu vniuerſo, altera, ab his qui fuerunt in præſidio obſeſſi, & L. Sergio[2] Dentato, qui

Achilles Romæ exiſtimatus eſt: ac fertur centies & vicies pro rep. depugnaſſe. coronis donatus. XXVI. in his aureis VIII. ciuicis XIIII. muralibus tribus. obſidionali vna. Inter obſidionalem,& ciuicam hoc intereſſe,altera ſingularis ſalutis ſignum eſt;altera,diuerſorum [3] ciuium ſeruatorum. ¶Obſtitum Cloatius, & Aelius Stilo eſſe aiunt violatum attactumq.de cælo. Cincius quō, [4] qui deo deque [5] obſtiterit,id eſt qui viderit quod videri [6] nefas eſſet. ¶Obſtinato,obfirmato,perſeueranti,vt tenere poſſit, vt Pacuuius. obſtinati exortus. vt Accius in Amphitryone. Vt tam obſtinato animo cōſiſus tuo. Cato in Q. Termum de. X. hominibus. Rumorem, fama floccifecit capitas [7] ſtupris, obſtinatus inſignibus flagitiis. Næuius in Lycurgo. Vos qui aſtatis obſtinati. ¶Obſtrudāt,obſaculent,ab auide truendo [8] cyngilam, [9] non tumendo cibum. Vnde & obſtrudulcatum . . . . . dixit Titinius. Obſtrudulenti aliquid, quod pectam ſedens: aut luculentaſter, [10] aut formaſter frigidus. ¶Obſidium, tanq̄ præſidium, ſubſidium, recte dicitur. cuius etiam auctor. C. Lælius pro ſe apud populum. Vt in [11] nobis terra mariq. ſimul obſidium

[1 *aliquot* 2 *Sicinus* 3 *vniuerſorum* 4. *eum* 5 *qui deo, qui dea* 6 al. *videre* 7 al.*capitus* 8 al.*trudendo* 9 *gugiam* 10 al.*hic latoſter*, 11 *vti.*]

pag. 177.

ſacerent. Et Salluſtius hiſtoriarum. I. Magnis operibus [1] perfectis [2] obſidium cœpit per L.Catilinam legatum. ¶Obſtitum,obliquum. Ennius. LXVI. Montibus obſtitis, obſtantibus, vnde oritur nox. & in L.VIII Amplius exaugere obſtipolumve [3] ſolis. Cæcilius in imbros. Reſupina obſtito capitulo ſibi ventum facere cunicula 4. Lucretius. Omnia mendoſe fieri,atq obſtita neceſſe eſt. ¶Obſalutare,offerre ſalutandi gratia dicebant antiqui, vt conſalutare, perſalutare. ¶Obuaricator dicebatur, qui cuipiam occurrebat,quo minus rectū iter cōficeret. ¶Oufentinæ tribus initio cauſa fuit nomē fluminis Oufens, quod eſt in agro Priuernate mare intra [4] & Taracinam. Lucretius [7] Priuerno Oufentina venit, fluuioque Oufente, poſtea deinde a Cenſoribus alij quoq. diuerſarum ciuitatum eidē tribui ſunt adſcripti. ¶Oſcillum Santra dici ait, quod oſcillent,id eſt inclinent, præcipiteſq. afferantur. [8] Oſcillantes, ait Cornificius, ab eo quod eos cælare ſint ſoliti perſonis propter verecundiā, qui eo genere luſus vtebantur. Cauſa autem eius iactationis proditur Latinus rex, qui prælio quod eis [9] fuit aduerſus Mezentium Cæritum regem nuſquam apparuerit, iudicatuſq. eſt Iupiter factus Latiaris. Itaque (ſcit eius [10] dies feriatos liberos,ſeruoſque requirere eum non ſolum in terris, ſed etiam qua videretur cæſum poſſe adiri per oſcillationem, velut imaginem quandam vitæ humanæ, in qua altiſſima ad infimum interdum, infima ad ſummum efferuntur. atq.ideo memoriam quoq. redintegrari initio acceptæ vitæ per motus cunarum,lactiſque alimentum, quia per eos dies feriarum, & oſcillis moueantur, & lactata potione

[1 al.*opig.* 2 al.*profectis* 3 *obſtipo lumine.* 4 al.C.*Lacinius*

Imbrex 5 *tunicula* 6 al.*inter mare,&* 7 al.*Lucilius* 8 *efferantur.* 9 al.*ei* 10 al.*per ſex eos ſ. ſcilicet eos.*]

pag. 178.

vtantur. nec deſunt qui exemplum Græcorum ſecutos putent Italos, quod illi quoq. iniuria interfecto Icaro, Erigone filia eius dolore inpulſa ſuſpendio periiſſet,per ſimulationem . . . . . ¶Oſtentum non ſolum pro portento poni ſolere, ſed etiam participaliter . . . . . teſtimonio eſt Pacuuius in Medo. Atq.eecum in ipſo tempore oſtentum ſenem. & Accius in Bacchis. Præſens præſto irridetis nobis ſtirpe . . . . . vltro oſtentum obtulit. ¶Obſcinum tripudium eſt, quod oris cantu ſignificat quid portendi; cum cecinit coruus,cornix,noctua,parra picus. ¶Obſtinet dicebant antiqui, quod nunc oſtendit; vt in veteribus carminibus. Sed iam ſe cælo cedens [1] aurora obſtinet ſuum patrem. ¶Oſcines aues Ap. Claudianus eſſe ait, quæ ore canentes faciant auſpicium, vt cornus,cornix, noctua, aut [2] quæ alis ac volatu; vt buteo, ſanqualis, aquila, immiſſulus, vulturius. picam aut 4 Martius, Feroniuſque, & parra, & in oſcinibus, & in alitibus habentur. ¶Oſtiam vrbem ad exitum Tiberis in mare fluentis Ancus Martius rex condidiſſe, & feminino appellaſſe vocabulo fertur. quōd ſiue ad vrbem, ſiue ad coloniam, quæ poſtea condita eſt, refertur, Quod neutrum certe plura . . . ferri non debet. ¶Oſculana pugna in prouerbio, quo ſignificabatur victos vincere,quia in eadē & Valerius Læuinus imperator Ro. a Pyrrho erat victus,& breui eundem regem deuicerat.Sulpicius. . . . . item Imperator noſter. eius rei meminit Titinius hoc modo. Hæc quidem quaſi Oſculana pugna eſt . . . . . ſecus, quia in fugere poſſi hinc ſpolia colligāt. Signi

[1 al.*candens* 2 al.*Claudius* 3 *alites* 4 *Picus aūt.*]

pag. 179

ficatur etiam oſculo ſauium, vt Plautus in Neruolaria. ¶Oſculum ſat eſt mihi . . . . . qui ambo [1] mi pater; quod inter cognatos, propinquoſq.inſtitutum ab antiquis eſt, maximeque feminas . . . . . ¶Optima lex [2] A . . . in Magiſtro populi faciēdo,qui vulgo Dictator appellatur,quam pleniſſimum poſſet ius eius eſſe ſignificabatur, vt fuit Mani Valerij. M.F. Voluſtinæ gentis [3] qui primus Magiſter a populo 4 creatus eſt.propter 5 quam vero prouocatio ab eo magiſtratu ad populum dicta [6] eſt, quæ ante non erat, deſitum eſt adici; vt optima lege, vtpote imminuto iure priorum Magiſtratuum. ¶Originum libros quod inſcripſit Cato,non ſatis plenum titulum propoſiti ſui videtur amplexus,quando prægrauant ea,quæ ſunt rerum geſtarum P.R. ¶Optio qui nunc dicitur, antea appellabatur accenſus. his, adiutor dabatur centurioni à Trib.Militum, qui ex eo tempore, quem velint, centurionibus permiſſum eſt optare. etiam nomen ex facto ſortitus eſt. Plautus in Aſinaria. Quia me,qua vxorem,qua tu ſeruum Sauream potes, circūduce, aufer, promitto tibi non obſu-

obſuturum ſi id effeceris tibi,optionem ſumito Leonidam. ¶Obſidionem potius dicendum eſſe, quam obſidium,adiuuat nos teſtimonio ſuo Ennius in Telamone quom ait.Scibas natum ingenuum Aiacem, cui tu obſidionem paras. Item alio loco. Hector, qui haud ceſſat obſidionem obducere. ¶Orare antiquos dixiſſe pro agere; teſtimonio ſunt, ꝙ & oratores, & hi qui nunc quidem legati, tunc vero oratores reip. mandatas partis agebant. Ennius quoque quom dixit in libro 1. Annalium. Facere vero.

[1 *ambo* 2 A *cum dicebatur* 3 *Voluſi* N 4 *populi* 5 *poſt* al. *data* 6 *u.*

pag 180.

quod tecum ſcibus pater orat.¶Oſcosquos dicimus ait Verrius Opſcos antea dictos. teſte Ennio,quom dicat,De muris rem gerit Opſcus. Adicit etiam,ꝙ ſtuprum inconceſſæ libidinis obſcena dicantur, ab eius gentis conſuetudine inducta ꝙ verum eſſe non ſatis adducor, quom apud antiquos omnes fere obſcena dicta ſint,quæ mali ominis habebantur. vt illa Virgilij teſtimonio ſunt, vt ſuperiorum auctorum exempla referre non ſit neceſſe, quom ait. Harpyias obſcenas volucres. & Obſcenamque famem. ¶Ob præpoſitione antiquos vſos eſſe pro ad,teſtis eſt Ennius,quom ait.L X I I I I.Omnes occiſi,obcenſique in nocte ſerena,id eſt,accenſi.1 et in Iphigenia,Acherontem adibo 2 vbi mortis theſauri adiacent.3 Eiuſdem autem generis eſſe ait obferre, obtulit, obcurrit,oblatus,obiectus:mihi non ſatis perſuadet. ¶Oſtentum, quo nunc vtimur interdum prodigij vice, quin participaliter quoque dici ſolitum ſit, non dubium facit etiã C.Gracchus de legibus a ſe promulgatis,quom ait. Quod vnum nobis in oſtentum,ipſis in vſum adportatur. ¶Occiſitantur,ſæpe occiduntur. ſic C. Gracchus pro roſtris in P.Popillium. Homines liberi nunc in oppido occiſitantur. ¶Oſi ſunt, ab odio declinaſſe antiquos teſtis eſt C. Gracchus in ea, quæ eſt de lege Minucia, quom ait. Mirum ſi quid his iniuriæ ſit, ſemper eos oſi ſunt. quod nunc quoque cum præpoſitione elatum frequens eſt,quom dicimus,ſemper peroſi. ¶Oſtende, oſtendam:vt permultis aliis exẽplis eius generis manifeſtum eſt. ¶Optionatus, vt Decurionatus, Pontificatus dicitur, vt Cato in ea, quam habuit apud equites. Maiores ſeorſum,atque diuerſum pretium

[1 al. *Incenti* 2 al *obibo* 3. *obiacent.*]

pag.181.

parare bonis,atque ſtrenuis, decurionatus, optionatus.haſtas donaticas,alioſque honores.

¶ Ob os,ad os ſignificat . . . . Item vt ſuperioribus quoq.exemplis teſtatus 1 eſt.¶Obſonitauere,ſæpe obſonauere. Cato in ſuaſione (de lege orchia derogaretur. 2 Qui abtea obſonitauere: poſtea centenis obſonitauere. Significat autem conuiuari. ¶Oſtentas,ſæpe oſtendis gloriandi cauſa.Sed & participialiter: id & dici debet, & dictum eſt feminino genere. ¶Ouibus duabus multabãtur apud antiquos in minoribus delictis,vt in maioribus amb.3 nec hũc vltra numerũ excedebat multatio:que poſteaq̃ aere ſignato vti ciuitas coepit, pecoraq. multaticia incuria corrumpebãtur vnde ẽt peculatus crimẽ vſurpari coeptum eſt.facta æſtimatio pecoralis multæ,& boues cẽtenis aſſibus,oues denis æſtimatæ. Inde ſuprema multa,id eſt maxima appellatur tria millia æris. Item vinceſis 4 minoribus delictis. ¶Oliuitam antiqui dicebant,quom olea cogebatur :5 vt meſſem cũ frumenta:aut vindemiam,quom vuas. quod vocabulum potius frequentari debebat,quam nullum 6 eius ſignificationis cauſa 7 haberemus, quam vis quidam obliuitatem meam 8 dicant. Oppidorum originem optime refert Cato. Cicero lib.1.de gloria,eamque appellationem vſurpationem appellatam eſſe exiſtimat,quod opem darent adiciens, vt imitetur inertias 9 Stoicorum. ¶Orcum,quem dicimus, ait Verrius ab antiquis dictum Vragum 10,quod & v,litteræ ſonum per o,efferebant: per c, litteræ formam nihilominus, g, vſurpabant. Sed nihil affert exemplorum, vt ita eſſe credamus: niſi quod his 11 deus maxime nos vrgeat.¶Obmoueto. pro admoueto di-

[1 *teſtatum* 2 *ne lege Orchia derogaretur* 3 *xxx bob.* 4 *viceſſis* 5 al *colligebatur* 6 al *nullam* 7 al. *cauſam* 8 al. *oliuitatem eam* 9 al.*ineptias* 10 *Vrgum* 11 *u.*]

pag.182.

cebatur apud antiquos,vt alia:quæ relata ſunt. ¶Offendices ait eſſe Titius nodos, quibus apex retineatur,& remittatur. At Veranius coriola exiſtimat, quæ ſint in loris apicis,quibus apex retineatur,& remittatur,quæ ab offendendo dicantur,nam quom ad mentum peruentũ ſit, offendit mentũ.¶Oluatũ.Antiſtius Labeo ait eſſe menſurę genus.¶Occultum offerre,ſignificat ſub terram fere ponere. ¶Obiacuiſſe antea iacuiſſe. ¶Præceptat,in ſaliari carmine eſt, ſeſe præcipit. ¶Pa pro parte; & ¶po, pro potiſſimũ. poſitum eſt in ſaliari carmine. ¶Promeneruat item, pro monet.¶Prædotiont,præoptãt. ¶Proſpices,pro ſpice. ¶ Peſnisi,pennis 4,vt Caſmenas dicebant,pro Camaenis:& Caeſnas pro cænis. ¶Polteo,pro vlteriore. ¶Polet:pollet:quia nondũ geminabãt antiqui conſonantis.¶Pliſima 5,plurima. ¶ Pretet:tremonti prætemuntpe. ¶Per fines,perfringas.6 ¶Pro metion 7 præcipuum,præter cæteros meritum. aut pro medium 8 hoc eſt participat; aut 9 pro indiuiſo dicimus.Priuiclio es,10 priuis id eſt ſingulis. ¶Petilam ſuram:ficcam, & ſubſtrictam vulgo interpretatur. Scæuola ait vngulam albam equi ita dici. ¶Pilũnoe poploe in carmine ſaliari,Romani, velut pilis vti aſſueti:vel quia præcipue pellant hoſtis. ¶Præpetes aues quidam dici aiunt, quia ſecundum auſpicium faciant præteruolantes.alij quod aut ea, quæ præpetamus indicent.aut ꝙ præteruolẽt. aut ex Græco tractum putant,quod ante conſpectum volẽt noſtrum. inepte.s.ex præpoſitione Latina cõponentes & Græco vocabulo. ceterum poetæ promiſcue omnes aues ita appellant. Pilare compilare. ſunt qui Græcæ originis . . . . . .

[1 al *Oluatium* 2 al *populo* 3 al. *Poſſuis* 4 al.*Pienis* 5 al. *Pliſima* 6 al. *perſtringas* 7 al. *premorem* 8 al. *medio* 9. al.*vt vt* 10 *priuicles.*]

pag.183

¶Picati appellantur quidam,quorum pedes formati

Digitized by Google

sunt in speciem sphingum: quod eas Poriticas vocãt. ¶Petulantes,&petulci etiam appellantur qui proteruo impetu, & crebro petunt lædendi alterius gratia. Ver.in IV. Geor. Neq. oues, hoedig.petulci floribus insultent.&, Cornigeras norunt marres. . . . . agnique petulci.Et Afranius in Ida. Nostrum in conuentum,aut consessum ludum, lapsumq. petulcum. Interdũ pro veloce vsi videntur antiqui, vt hoc versu intelligi potest. Exiluit quasi petulcus quidam, pedibus,conuibrauit. ¶Petrarum genera sunt duo, quorum alterum naturale saxum prominens in mare, cuius Ennius meminit L.XI. Alte delata,ceterisque [2] ingentibus tecta.& Leuius, in Centauris. Vbi ego sæpe petris. alterum manufactum, vt docet Ælius Gallus.petra est, qui locus [4] dextra ac sinistra fornicem expleturusque [5] ad libramentũ summi fornicis.¶Petiisse antiqui pro petere dicebant ea quidem forma verbi,qua sunt lacessere, & incessere. sed vt mihi videtur. quom significabant sæpius petere, vt peteslant,sæpius petant. ¶Petrones rustici fere dicũtur propter vetustatem, & quod deterrima quæq. ac præruptus [6]iam agri petræ vocantur, vt rupices idé a rupicis.[7] ¶Petauristas Lucilius a petauro appellatos existimare videtur,quom ait. Sicuti mechanici, cũ alto exiluere petauro. At Aelius Stilo q; ĩ aere volent,cum ait Petauristа proprie Græce, ideo q; his, *πηγὸν ἀίειν πέτεσθαι*. ¶Petoritũ,& Gallicũ vehiculũ esse & nomẽ eius diẽũ esse existimant a numero iumentorum. alij Osce q; hi quoque petora quatuor vocent alij Graece.sed *ἀπὸ τοῦ πέτεσθαι* dictum. ¶Petiminia in his [8] iumentorum vlcera,& vulgo appellant, & Lucilius

[1 al.*pedicus*. 2 *petrisque* 3 *Laenius* 4 al. *qua Iouis* 5 al. *explenturaque est* 6 *a rupibus* 7 *is* 8 al.*humeris*]

pag.184.

meminit quom ait. Vt petimen naso,aut lumbos ceruicibus tangat. eo nomine autem, & inter duos armos suis q; est,aut nectos,[1] solitum appellari testatur Nævius in descriptione fullæ [2], quom ait. Petimine piscino qui mieruerat. ¶Penuas antiquos fertur appellasse peenas ex Graeco, quod illi *πτηνὰ* ea, quæ sunt volucriora, dicant. Item easdem pesnas, vt caesnas. ¶Pictor Zeuxis risui 4 mortuus, dum ridet effuse pictam a se anum *γραῦν*. cur hoc loco relatum sit a Verrio, cum de significatu verborum scribere propositum habuerit,equidem non video, cum verticulos quoque(adhæreret tulerit & ineptos pati,sed nullius prætoris [5] prætexto nomine: qui tamen sunt hi. Nam quid modi facturus risu denique? nisi pictor fieri vult,qui risu mortuus est. ¶ Picta quæ nunc toga dicitur,purpurea ante vocitata est, eaque erat sine pictura.eius rei argumentum est pictura in æde Vertumni, & Consi, quarum in altera M. Fulvius Flaccus, in altera T.[6] Papirius Cursor triumphantes ita picti sunt.¶Tunica autem palmata a latitudine clauorum dicebatur, quæ nunc a genere picturæ appellatur.¶Impetum,industrium, indulgentem perinde composita esse ait Verrius,atque impune,& immunis,mihi non satis persuadet.

¶Pietati ædem consecratam ab Acillo [7] aiunt eo loco,quo quondam mulier habitauerit, quæ patrem

suum inclusum carcere mammis suis clam aluerit. ob hoc factum,impunitus [8] ei concessa est. ¶Picunnum quidam dictum putant [a] Pico rege Aborignum,quo dissolutus sit [9] A . . . . . .

. . . . . .

¶Piscatorium æs vetusto more appellatur, quod in

[1 al.*pellus* 2 al.*fullia* 3 al.*volucria* 4 *risu* 5 *ea de re reticuerit, & inepte satis,& nullius pretij* 6 *f L.* 7 *Aeilio* 8 *impunitas* 9 A *quod is solutus ea vtr.*]

pag 185

monte Albano datur pro piscibus. ¶ Pedam vestigiũ humani præcipue pedis appellasse ant.quos in commentarijs quibusdam inueniri solet. ¶Pescia in saliari carmine Aelius Stilo dici ait capitia ex pellibus agninis facta quod Graeci pelles vocent pesce neutro genere pluraliter. ¶ Pestiferum fulgur dicitur, quo mors,exiliumve significari solet.¶Pisalitem appellat Nævius Pantaleontem,id est Pisis oriũdum tyrannum, cum alioqui inde profecti nunc Pisani dicantur. ¶Pedibus obsitum,id est pediculis,Titinius pedicosum appellat hoc modo. Rus detrudetur pedicosus, squalidus. Pedes autem pro pediculis. sic Plautus refert in Curculione.Item genus A[1] inter homines meo quidem animo,vt muscæ, culices, cimices,pedesq.,pulicesq. & Liuius an gladiolo. Pulices ne,an cimices an pedes,responde mihi.& Lucilius. Vbi me vidit,caput scabit,pedes legit. ¶Pesestas inter alia quæ (si) inter precationem dicuntur,[2] cum fundus lustratur, significare videtur pestilentiam, vt intelligi ex ceteris possunt, quom dicitur, Auertas morbum,mortem, labem, nebulam,impetiginem. ¶Pedum baculi genus incuruum,vt Virg.in Buc quom ait. At tu sume pedum, quod mę cum sæpe rogaret. ¶Pedem struit in xij. significat fugit, vt ait Ser.Sulpicius. ¶Pistum pisendo perpolitum; antiqui frequentius vsurpabant, quam nunc nos dicimus. ¶Pedarium Senatorem significat Lucilius quom ait. Agipes vocem mittere cœpit.qui ita appellatur,quia tacitus transeundo ad eum, cuius sententiam probat,quid sentiat,indicat. ¶ Piscatorij ludi,vocantur,qui mense Iunio trans Tiberim fieri solent pro quæstu piscantium. ¶ Piscinæ publicæ ho-

[1 A al *est tenuem* 2 al. *interpretatores dicunt imprecatores* 3 al.*a pisendo propolitum*.]

pag.186.

dieq.nomen manet,ipsa non extat ad quam & natatum, & exercitationis alioqui causa veniebat populus. Vnde Lucilius ait Pro obtuso ore pugil,piscinensis reses. ¶ Pectenatum tectum dicitur a similitudine pectinis in duas partes diuisum, vt testudinatum in quatuor. ¶Piari eos velut proprio verbo,ait Verrius,qui parũ sint animati, cum mentis suæ non sunt, per quædam verba liberantur incommodo.

¶Pignosa,pignora eo modo,quo Valesij,Auselij, pinosi,palusi [1] dicebantur.

¶Pectusculum Palati dicta est ea regio Vrbis, quam Romulus obuersam posuit, ea parte, in qua plurimũ erat agri Romani ad mare versus, & quia [2] mollissime adibatur vrbs. cum Etruscorum agrum a Romano Tiberis discluderet ceteræ vicinæ ciuitates colles

aliquos

aliquos haberent oppositos. ¶ Tecklatus est nunc quidem qualecunq. publicum furtum, sed inductum est à pecore, vt pecunia quoque ipsa. Iam 4 etiam noxij 5 pecore multabantur, quia neque æris adhuc, neque argenti erat copia. Itaque suprema multa etiam nunc appellatur. ¶ Piatrix dicebatur sacerdos, quæ expiare erat solita, quam quidem simulatricem, alij sagam, alij expiatricem vocãt; & piamenta, quibus vtitur expiando. alij purgamenta. ¶ Piacularis porta appellatur propter aliqua piacula, quæ ibidem fiebant. vel, vt ait Cloatius, cum ex sacro 6 per aliquem piaculo soluitur, vt aliqua piandi propitiandíque causa immolatur. ¶ Pigere interdum pro tardari, interdum pro pœnitere poni solet. ¶ Pangere, figere. vnde plantæ pangi dicuntur, cum in terram demittuntur. ¶ Permutatur id proprie dici videtur, quod ex alio loco

[1 *Pinasti, Papisti.* 2 *qua* 3 *aliquot* 4 *Nam* 5 *noxia* 6 *cum sacro.*]

pag. 187.

in alium transfertur. at commutatur, quõ aliud pro alio substituitur. Sed ea iam confuse in vsu sunt. ¶ Pierides Musæ propter amœnitatem, ac solitudiné Pierij montis dictæ videntur, quo 1 esse 2 secretis locis propter studia liberalia delectentur. ¶ Percontatio pro interrogatione dicta videtur ex nautico vsu, quia conto pertentant, cognoscuntq. nauigantes aquæ altitudinem. ob quam causam ait Verrius etiam secundam syllabam per. o. solere scribi. mihi id falsum videtur: nam est illa percunctatio, quod is, qui curiose quid interrogat, percunctari sit 3 vt recte per v. literam scribatur. ¶ Per fugam Gallus Ælius ait, qui liber, aut seruus, aut hostis sui 4 voluntate ad hostes transierit. qui idem dicitur transfuga, quanquam sunt, qui credant perfugam esse, non tam qui alios fugiat, quam qui ob ipsem commodorum ad quempiam perfugiat. ¶ Perfacul antiqui, & per se facul dicebant, quod nunc facile dicimus, inde permansit in consuetudine facultas. ¶ Peremptalia fulgura Graccus 5 ait vocari, quæ superiora fulgura, vt 6 portenta vi sua perimant duobus modis, prioribus tollendis 1 aut maiore manubia, vt tertia secundæ, secunda primæ cedat. nam vt omnia 7 superentur fulgure, sic ictum fulgur manubiis vinci. ¶ Perediam & bibesiam Plautus finxit sua consuetudine, cum intelligi voluit cupidi 2 atem edendi & bibendi. ¶ Peremere Cincius in libr. de verbis priscis ait significare idem, quod prohibere. at Cato in li. qui est de re militari pro viciare vsus est.

. . . . . .

. . . . . .

¶ Tabem eam, quæ faceret tabescere apud antiquos

[1 *quod* 2 al. *eat* 3 *per sumstat rest it,* 4 *sua* 5 *Gramm* 6. *aut* 7 *emina.*]

pag. 188

vsurpatum. Sallustius quoque frequenter, vt in Catilina, cum ait. Vti tabes pleroscque ciuium animos inuaserat. & in li. 1 v. historiarum. Quiquidem mos, vt tabes in Vrbem coierit, & Coruinius 2 pro Liburnia. Propter hanc tabem, atque perniciem do-

mus totius. ¶ Tabellis pro chartis vtebantur antiqui, quibus vltro citro 3 siue priuatim. siue publicè opus erat, certiores absentes faciebant. vnde adhuc tabellarij dicuntur. & tabellæ missæ ab imperatoribus. ¶ Tagax furunculus a tangendo 4 cuius vocabuli Lucilius meminit. Et mutonis manum perscribere 5 posse tagé. 6 ¶ Tages nomine Genij filius, nepos Iouis, puer dicitur disciplinam dedisse aruspicij duodecim populis Etruriæ. ¶ Taminia vuæ siluestris genus. videtur Verrio dicta, quod tam mira fit quam minium. ¶ Talus in Sabinorum nominibus prænominis loco videtur fuisse. ¶ Talentorum non vnum genus. Atticum est sex mill unu denarium. Rhodium & 7 Cistophorum quatuor millium, & quingentorum denarium. Alexandrinum xij. 8 denarium Neapolitanum sex 9 denarium. Syracusanum trium 10 denarium. Rheginum victoriati. ¶ Tãne, eo vsque, vt Aelius Stilo & Opillus 11 Aurelius interpretantur. Itaque Afranius. Tamne arcula tua plena est aranearum. ¶ Thaleae 12 nomen dictum 13 alij ab aetatis flore aiunt, alij quod carmina semper floreant. ¶ Talipedare antiqui dicebant pro vacillare pedibus lassitudine, quasi qui trahit pedes, vt talis videatur insistere, aut identidem tollere pedes. ¶ Tam significationem habet, cũ ponimus praepositiuam quandam, cui subiungimus quam, vt cum dicimus, tam egregium opus tam paruo pretio venisse,

[1 *al. concilium.* 2 *Cornificius.* 3 *utroque* 4 *tagax* 5 *manu perscabere* 6 *tagax.m* 7 *septem.m.* 8 *tix. m.* 9 *vi.m.* 10 *iii.m.* 11 *Opilius* 12 *Thalias* 13 *esse.*]

pag. 189

id est sic. vt apud Græcos quoque ὡς ἀγαθός. Item ex contrario ei dicimus, quam malus Homerus, tam bonus Cherylus 1 poeta est. At antiqui tam etiam pro tamen vti sunt, vt Naeuius. Quid 2 si taceat, dum videat, tam ét sciat, quid scriptum sit. Ennius. Illae meae tam potis pacis potiri. Titinnius. Bene cum facimus, tam male subimus, vt quidem perhibent viri Item. Quanquam 3 estis nihili, tam escator 4 simul vobis consului. ¶ Tandem quom significat aliquando, interdum tamen ex superuacuo ponitur. vt apud Ter. in Phormione, quom ait. Ita ne tandem vxorem duxit Antipho iniussu meo? non enim hic tempus vllum significat. At Cicero etiam duplicat temporalem significationem, cum ait. Tandem aliquando. ¶ Tauri, verbenaque in commentario sacrorum significat ficta farinacea. ¶ Tama dicitur, cum labore viæ sanguis in crura descendit, & tumorem facit. Lucilius. 5 Inguenne existat, papulae, tama, ne boa noxit. ¶ Taenias, Græcam vocem sic interpretatur Verrius, vt dicat ornamentum esse laneum capitis honorari, vt sit apud Cæcilium in Androgyno. Sepulchrum plenum tæniarum, ita vt solet, & alias. Dum taeniam qui 6 volnus vinciret. Ennius in Alexandro. Volans de caelo cum corona, & tæniis. Accius in Neoptolemo. Decorare est satius, quam vrbem exeneis. 7 ¶ Tædulum antiqui interdum pro fastidioso: interdũ, quod omnibus tædio esset, ponere soliti sunt. ¶ Tatium occisum ait Laniuij 8 ab amicis eorum legatorum, quos interfecerant Tininius la-

trones, sed sepultum in Auentinensi laureto. Quod ad significationem verborum non magis pertinet, quam plurima alia, & praeterita iam, & deincepta

[1 *Choerilus* 2 al. *Qui* 3 *Quam* 4 *Tu me caller* 5 al. *Lucretius.* 6 *qua* 7 al *e taenus* 8 al. *Lauinij* 9 al. *Tatiam.*]

quae referentur. ¶ Taurorum specie simulacra fluminum, id est cum cornibus formantur, qꝑ sunt atrocia, vt tauri. ¶ Talionis mentionem fieri in xij. ait Verrius hoc modo. Si membrum rapit, [1] ni cum eo pacit, talio esto. neq. id, quid significat indicat, puto quia notum est. permittit enim lex parem vindictã. ¶ Tarquitias scalas, quas rex Tarquinius Superbus fecerit, abominandi eius nominis gratia ita appellatas esse ait volgo existimari. ¶ Tarpeix esse [2] effigiem ita appellari putant quidam in æde Iouis Metellini, eius videlicet in memoriã virginis quae pacta a Sabinis hostibus ea, quæ in sinistris manibus haberent vt sibi darent, intromiserit eos cum rege Tatio, qui postea in pace faciendã cauerit à Romulo, vt ea Sabinis semper pateret. ¶ Tam perit, quam extrema faba. in prouerbio est, qꝑ ea plerumq. aut proteritur, aut decerpitur a prætereuntibus. ¶ Tapulam legem conuiualem ficto nomine conscripsit iocoso carmine Valerius Valentinus, cuius. m. Lucilius hoc modo. Tappulam rident legem concere [3] opimi. ¶ Termonem Ennius Græca consuetudine dixit, quem nos nunc terminum hoc modo. Ingenti vadit cursu, qua redditus termo est. &, Hortatore bono prius, quam finibus termo. ¶ Trientem tertium pondo coronam auream dedisse se Ioui donum scripsit. T. Quintius Dict. . . . quom per nouem dies totidem vibes, & decimam [4] Praeneste cepisset. id significare ait Cincius in Mystagogicon. ii. duas libras pondo, & trientem, qua consuetudine hodieq; vtimur, quom lignum bes alterum dicimus, id est pedem, & bessem latitudinis habens. & sestertium, id est duos asses, & semissem tertium. item si

[1 *rapsit*, al. *rapit*, 2 al. *etiam* - *peregere* 4 *dedisse.*]

tres asses sunt & A [1] quadrans quartus [2] . . . . ¶ Tersum diem pro sereno dictũ ab antiquis, nec se habere rei auctorem ait. ¶ Teretinatibus a flumine . . . . . ¶ Tripudium . . . . . eiis, in exultatione tripudiat . . . . a terra pauienda, nam pauire, est ferire, a quo & pauimenta id ex Graeco, quod illi [3], quod nos ferire . . . . mum intactus vsur . . . . . ¶ Teminare, violare . . . . . & contamin . . re, dictum videlicet . . . . ilitate. ¶ Teres est in longitudine rotundi tũ. quales asseres natura ministrat. ¶ Temetum, vinum. Plautus in Aululatia. Cererin' Strobile has facturi nuptias? qui? quia temeti nihil aliatum video. Pomponius in Decima. Non multi temeti, sed plurimi. Nouius in duobus Dossenis. Sequimini perminate, sequere temeti timor. idem in Funere. Agite, exite, temulentum [3] tollite. & in Surdo. Filias habeo temulentas, sed eccas video incedere. Afranius in Consobrinis. Pol magis istius temulentae, futilis. ¶ Tintinnare est [4] apud Naeuium hoc modo. Tantum ibi molae crepitum faciebant, tintinnabant compedes. & apud Afranium. Oltiarij impedimenta tintinnire audio. ¶ Tributorum collationem, quom sit alia in capite, illud [5] ex censu, dicitur etiam quoddam temerarium vt post Vrbem & Gallis captam collatum est, quia proximus x v. annis census alius [6] non erat. Item bello Punico secundo M. Valerio Laeuino, M. Claudio Marcello cos. quom & Senatus, & populus in æratium, quod habuit [7] detulit.

¶ Tentipellium Artorius putat esse calciamentũ ferratum, quo pelles extenduntur, indeque Afranium

[1 A *quadrans.* 2 A *dicitur*, al. *temulentiamq.* 4 al. *Tintinnire* 5 al *alius* 6 *populus* 7 al *potuit.*]

dixisse in Promo [1]. Pro manibus credo habere ego illos tentipellium. Trinium ait Verrius existimare, id medicamentum esse, quo rugae extendantur, quom dicat. Tentipellium inducitur, rugæ in ore extenduntur. quom ille [2] dixerit. ¶ Tignum non solum in ædificiis, quo vruntur, appellatur, sed etiam in vineis, vt est in X I I. Tignum iunctũ ædibus, vineave, & concapit [3] ne soluito. ¶ Tela proprie dici videntur ea, quae missilia sunt. ex Graeco videlicet translato eorum nomine, quoniam illi [4] missa dicunt, quæ nos eminus. sicut arma ea, quae ab humeris dependentia retinentur manibus, quoniam quidem non minus in nobis eam partem corporis armum vocari existimandum est, quam . . . . ¶ Tigillum, Sororium. Vici appellari incipiunt ex agris, qui ibi villas non habent, vt Marsi, aut Peligni. sed ex vicis partim habent remp. & ius dicitur, partim nihil eorum, & tamen ibi nundinæ aguntur [5] negotij gerendi causa. & magistri vici, item magistri paci quotannis fiunt. altero, cum id genus ædificiorum definitur, quæ continentia sunt his oppidis, quæ itinetibus, regionibusque distributa inter se distant, nominibusque dissimilibus discriminis causa sunt disparata. tertio, cum id genus ædificiorum definitur, quæ in oppido primo, id est, in suo quisque loco proprio ita ædificat, vt in eo ædificio peruium sit, quo itinere habitatores ad suam quisque habitationem habeat accessum, qui non dicuntur vicani sicut hi, qui aut in oppidi vicis, aut hi, qui in agris sunt, vicani appellantur.

¶ Viget dictum videtur a vi agendo, sed non vi

[1 al. *Primo.* 2 *capulo* 3 *habentur.*]

agendis, hostilibusque rebus, verum his, quæ cessêre [1] . . . concitato animo ad bonam frugem ten . . . . . ¶ Voiseram auem, quæ se vellit. Augures hãc eandem fucillantem [2] appellant. . . . . ¶ Vigintiquinq; poenas in x i i. significat vigintiquinque asses. ¶ Victimam Aelius Stilo ait esse vitulum, ob eius vigorem. alij autem, quæ vincta ducatur ad altar

altercant quae ad 4 hostis victor immoletur. ¶ Vectigalia es appellatur, quod ob tributum, & stipendium, & equestre, & ordinatum populo debetur. ¶ Viae sunt & publicae, per Δ s . . . e omnibus eorum, quorum sunt priuatae . . . . . viam licet priuatae, quibus vetitum vti. . . . praeter muniunto. dionisa m lapides sunt, qua volet, iumenta agito. ¶ Viatores appellantur, qui magistratib. apparét. eo quia initio omnium tribuum, cũ agri in propinquo erant vrbis, atque assidue homines rusticabant, crebrior opera eorum erat in via, quam vrbe, quod ex agris plerumq. homines vocabantur a magistratib. ¶ Verticulas, cum ait Lucilius, ita appellant vertebras. ¶ Vernae, qui in villis vere nati, quod tempus dulce natura feturae est: & tunc rem diuinam instituerit Marti Numa Pompilius, pacis cõcordiaeve obtinendae gratia: inter Sabinos, Romanosque vt vernae viuerent, ne vincerent. Romanos enim vernas appellabant, id est ibidem natos, quos vincere pernicioſum arbitrium Sabinis, qui coniuncti erant cum P. R. Vergiliae dictae, quod eorum ortu ver finitur, aestas incipit. ¶ Vastu pro magnum. ponitur tamen & pro inani. Accius. Iam hanc vrbem ferro vastam faciet Peleus. & Pacuuius.

[1 celeriter 2 tendunt. 3 al. felicitram. 4 ob 5 A quat ip.]

pag 194

Quales, scabres quod, inculta vastitudine. ¶ Ve victis, in prouerbium veniſſe existimatur, cum Roma capta a Senonibus Gallis aurum ex conuentione, & pacto adpenderetur, vt recederent, quod iniquis ponderibus exigi a barbaris querente A P. Claudio, Brennus rex Gallorum ad pondera adiecit gladium, & dixit, ve victis. quem postea persecutus Furius Camillus, cum insidiis circumuentum concideret, & quereretur contra fœdus fieri, eadem voce remuneratsse dicitur. ¶ Vegrande significare alij aiunt male grande: vt vecors, vesanus, mali cordis, maleque sanus. alij, paruum, minutum, vt quom dicimus, vegrande frumentum. & Plautus in citellaria. Qui misi tures nimium is vegrandi gradu. ¶ Vecors est turbati, & mali cordis. Pacuuius in Iliona. Qui veloci superstitione cum vecordi coniuge. & Nonius in . . . Coactus tristimoniam ex animo deturbat & Vecordiam. ¶ Vapula Papiria, in prouerbio fuit antiquis, de quo Sinnius Capito sic refert, tum dici solitum esse, cũ vellent minantibus ibi a significare se eos negligere, & non curare, fretos iure libertatis. Plautus in Feneratrice. Heus tu in barbaria quod fecisse dicitur libertus suae patronae, ideo dico . . . liberta salue. Vapula Papiria in barbaria est, in Italia. Aelius hoc loco, vapula positum esse ait pro dole. Varro, pro peri. tesse Terentio in Phormione. Num tu . . resipis verbero. & Plauto in Curculione. Reddin', an non mulierem prius, quam te huic meae machaerae obicio malitigia? Vapula ergo tes vehementer iubeo, ne me territes. ¶ Vacerram Aelius & alij complures vocari aiunt stipitem, ad quem equos solent religare. Ateius ve-

[1 squate scabre atq. 2 sibi 3 Vapulare ego]

pag. 195.

rò Philologus hoc nomine significari maledictum magnae acerbitatis, vt sit vecors & vesanus teste Liuio, qui dicit. Vecorde, & malefica vecordia. ¶ Vagere pro vagitu. Ennius li. X V I. Qui clamor oppugnãtis vigore volãti. Lucretius li. I I. Et superãtur, itẽ miscet funere vigor. ¶ Valuoli fabae folliculi appellati sunt, quasi vallicoli, quia valuo facto excutiant. ¶ Vagulato in L. X I I. significat quaestio cũ conuicio. Cui testimoniũ defuerit, is tertiis diebus ob portum obuagulatum ito. ¶ Valgos Opillus Aurelius, aliique cõplures aiunt dici, qui diuersas suras habeant. Plautus in Milite glorioso. Qui talos vitiosos maiorem partem videas vagi sãlis & in Silitergo; Sin ea mihi insignitos pueros pariat postea, aut varum, aut valgum, aut compernem, aut paetum, aut bocchum hlisũ. ¶ Viere, alligare significat, vt hic versus demonstrat. Ibant malaci viere Veneriam corollam, vnde vimina, & vala viminea, quae vinciũtur ligata. ¶ Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu quasi a vermibus scindantur. hic dolor Graece σκῶλος dicitur. ¶ Veruta, pila dicuntur, q Alba beant praefixa. Ennius L. X . . . . cursus quingẽtos sæpe veruti. ¶ Vruat, Ennius in Andromeda significat, circundat, ab eo sulco, qui fit in vrbe condẽda vuo aratri, quae sit forma simillima vncini a curuatione brutis & dentis, cui praefigitur vomer. ait autem. Circum sese vruat ad pedes a terra quadringentos caput. ¶ Vngulus Oscorum lingua anulus, vt . . . . . si quid monumenti nacta est, qui eorum requireret, est vngulus quem ei detraxit ebrio. Pacuuius in Iliona. Repugnãti ego porro hunc vi detraxi vngulum, & in Atalanta Su-

(1 malefice, 2 vacerra 3 frali 4 al. verua.)

pag 196

spensum laeuo brachio ostendo vngulũ. ¶ Vnciaria lex appellari coepta est, quam L. Sulla, & Pompeius Rufus tulerunt, qua sanctum est, vt debitores decimam partem . . . . . dicebant antiqui, cuius color inficiendo mutatur, vt Ennius cum ait. Cum illud, quo iam semel est imbuta veneno. ¶ Ventabant dixisse antiquos verisimile est, cum & præpositione adiecta . . . . . aduentabant. V. nt uptum est, vel . . . . . quod Graeci ὦνον dicunt. ¶ Venditiones dicebantur olim Censorũ locationes: q velut fructus publicorũ locorũ venibãt. ¶ Viminalis & porta & collis appellantur, q ibi viminũ fuisse videtur silua. vbi est & ara Ioui Viminio cõsecrata. ¶ Vindex ab eo q vindicat, quominus is, qui prensus est, ab alio teneatur. ¶ Vineae, vt Verrius scripsit, q vino feraces sint, etiam militares quaedam machinationes a similitudine appellantur. ¶ Viuatus & viuidus a poetis dicũtur a vi magna. ¶ Vindiciae appellantur res eae, de quibus controuersia: (quod potius dicitur ius, quia fit inter eos, qui contendunt. 2 Cato in ea, quam scribit. L. Furio de aqua . . . . . L. Praetores secundum populum vindicias dicunt . . Lucilius. Nemo hic vindicias, neque sacra. ne-

q.numen veretur.de quo verbo Cincius ſic ait. Vindiciæ olim dicebantur illæ, quæ ex fundo ſumptæ in ius adlatæ erant.at Ser.Sulpicius . . . . . iam ſingulariter formato vindiciam eſſe ait, qua de re controuerſia eſt,ab eo quod vindicatur . . .

. . . . . & in XII. Si vindiciam falſam tulit, (ſi velit is, . . tor arbitros tres dato,eorum arbitrio . . fructus duplione damnum decidito.

[*aut potius dicuntur vindiciæ in ter eos, qui contendunt de re ſua inter ſe.*

S E X.

Digitized by Google

SEX. POMPEI
FESTI DE VERBORVM SIGNIFICATIONE.
LIBRI XX.

VNA CVM PAVLI DIACONI AB ANTONIO AVGVSTINO EPITOME, COMIVNCTI.

EPISTOLA PAVLI AD CAROLVM REGEM,

DIVINÆ largitatis munere, sapientia potentiáque prefulgido Domino Regi Carolo Regum sublimissimo Paulus vltimus seruulus. Cupiens aliquid vestris bibliothecis addere, quia ex proprio perparum valeo, necessariò ex alieno mutuaui. Festus denique Pompeius Romanis studijs affatim eruditus, tam sermonum abditorum, quàm etiam quarundam causarum origines aperiens, opus suum ad viginti vsque prolixa volumina extendit. ex qua ego prolixitate superflua quaque, & minus necessaria pretergrediẽs, & quædam abstrusa penitus stilo proprio enucleans, nonnulla ita vt erant posita relinquens, hoc vestræ celsitudini legendum compendium obtuli. In cuius serie si tamen lectum ire non dedignabimini, quædam secundum artem, quædam iuxta etymologiam posita non inconuenienter inuenietis, & præcipuè ciuitatis vestræ Romulea, viarum, portarum, montium, locorum, tribuúmque vocabula diserta, reperietis, ritu præterea gentilium, & consuetudines, varias dictiones quoque poetis, & historiographis familiares, quas in suis opusculis frequentius posuere. quod exiguitatis meæ munusculum si sagax, & subtilissimum vestrum ingenium non vsquequaque reppulerit, tenuitatem meam, vita comite, ad potiora excitabit. Vale.

Digitized by Google

ABACTI magistratus dicebantur, qui coacti deposuerant imperium.
Abalienatus dicitur, qué quis a se remouerit.
Abambulantes, abscedentes.
Abarcet, prohibet.
Abauus dicitur, quia abest ab auo, & est auus aui.
Abditiui, abortiui.
Abemito significat demito, vel auferto. *emere* enim antiqui dicebant pro accipere.
Abgregare, est ab grege ducere: *adgregare*, ad gregem ducere: *segregare*, ex pluribus gregibus partes seducere. vnde & *egregius* dicitur è grege lectus. quorum verborum frequens vsus nõ mirum si ex pecoribus pendet: cum apud antiquos opes, & patrimonia ex his præcipue constiterint. vt adhuc etiam *pecunias*, & *peculia* dicimus.
Abiectaria negotia dicebãtur, quã materiã nũc dicimus videlicet ab abietibus coemendis.
Abisse, pro adisse dicebant.
Abitionem antiqui dicebant mortem.
Abnutare sæpe abnuere.
Aboles dicebant, pro ab illis. antiqui enim litteram non geminabant.
Aborigenes appellãti sunt, quod errantes consederint in agrũ, qui nunc est populi Romani. fuit enim gens antiquissima Italiae.
Abortum grauidae mulieris dicitur, quod non sit tempestiue ortum.
Abrogare, infirmare.
Ab præpositio à Graeco deducitur ἀπὸ. significat autem retractionem in partem posteriorem.
Acerratum lutum, cum paleis mixtum.
Acerra, ara, quae ante mortuum poni solebat, in qua odores incendebantur. alij dicunt aculam esse thurariam, scilicet vbi thus reponebant.
Acetare dicebãt, quod nunc dicimus agitare.
Aceruo, securis aerea, qua in sacrificiis vtebantur sacerdotes.
Acies, Acumen, Acus, & Acuere dicuntur ab ἀκὴ, quam Latine dicimus cotem.
Aclasßu tunica, ab humeris non consuta.
Acroamatema, vtensilia ampliora.
Actus, modo significat in comoediis, & tragoediis certa spatia canticorum: modo iter inter vicinos quatuor pedum latum: modo in geometrica minorem partem iugeri, id est centum viginti pedum: modo motum corporis, vt histrionum & saltatorum, qui etiam ex hoc ipso actuosi dicuntur.
Acupedius dicebatur, cui praecipuum erat in currendo acumen pedum.
Acus palea est Varro rerum rusticarum tertio: acus substruendum parturientibus. acus in area excutitur. Idem in eodem primo argillam mixtam acere.

Acus dicitur, qua sarcinatrix, vel etiam ornatrix vtitur. paleae et ã quaedam de frumẽto acus dicuntur. exercitus quoque instructio: quod ea pars militum vehemẽtissima est ad honestem vulnerandũ acumine telorum. totum autẽ ex Graeco sermone trahitur cum sarcire apud illos ἄκεσμα dicitur.
Ad, aut proprie personã significat. vt Eo, ad Pompeium: aut locũ, vt Abiit ad theatrum.
Adagia, ad agendum apta.
Adasia, suis vetula recentis partus.
Adaxint, adegerint.
Adcensi dicebãtur, qui in locum mortuorum militum subito subrogabantur: dicti ita, quia ad censum adiiciebantur.
Addicere est proprie idem dicere. & approbare dicendo: alias addicere damnare est.
Addubium, Danubium.
Addues, addideris.
Adeo duas habet significationes. nã cum prima acuta effertur: idẽ significat, quod accedo. vt cũ dicimus Adeo prætorem, cum autẽ secunda, id est, quod vsque eo, nõ quidem secundum rationem, qua ad praepositio accusatiuus accommodata est: ed vetusta quadam loquendi consuetudine.
Ad extam aetatem, ad vltimam aetatem.
Adfabrum, fabrefactum.
Adfatim dictũ a copia fandi, siue abundanter. Liuius: Adfatim edi, bibi, lusi. Terẽtius adfatim dixit pro eo, quod est, ad lassitudinẽ.
Adfectare est pronum animum ad faciendum habere.
Adfines, in agris vicini, siue consanguinitate coniuncti.
Adgrettus. apud Ennium adgrettus fari, pro eo quod est adgressus ponitur. quod verbum venit a Graeco ἄγρα.
Adigas, dare cogas.
Aditiculum, parum aditum.
Adlecti dicebantur apud Romanos, qui propter inopiam ex equestri ordine in senatorum sunt numero adsumpti. nam *patres* dicuntur, qui sunt patricij generis: *conscripti*, qui in senatu sunt scriptis adnotati.
Adlicit est, perducit aliquem in rem. dictum a verbo lacit, id est decipit. Hinc descendit inlicere, & oblectare, id est frustrantem inducere.
Adlinescit, liuere incipit, hoc est liuidũ fieri.
Admissiuae aues dicebãtur ab auguribus, quae consulentem iuberent.
Adnictat, saepe, & leuiter oculo annuit. Naeuius in Tarentilla: alij adnutat, alij adnictat, alium amat, alium tenet.
Adolescit a Graeco ἀδολεσχῶ, id est adrescо, venit. vnde fiunt *adultus*, *adolescens*, *altare*: eo quod in illo ignis excrescit: & *exoletus*, qui excessit olescendi, id est crescendi modum: & *inoleuit*, id est creuit.

Adoptatitius

Adoptatiuus ex adoptato filio natus.

Ador farris genus,odor quondam appellatum, ab edēdo,vel quod aduratur, vt fiat tostum. vnde in sacrificio mola salsa efficitur.

Adorare apud antiquos significabat agere.vnde & legati oratores dicuntur:quia mandata populi agunt.

Adoream laudem,siue gloriam dicebant: quia gloriosum eum putabat esse, qui farris copia abundaret.

Adpromissor est, qui quod suo nomine promisit,idem pro altero quoque promittit.

Adrumauit, rumorem fecit, siue commurmuratus est. quod verbum quidam a rumine, id est parte gutturis putant deduci.

Adsciscere est adiungere vel adsumere.

Adscripti dicebantur, qui in colonias nomina dedissent,vt essent coloni.

Adscripticij, veluti quidam scripti dicebantur: qui supplendis legionibus ad cribebantur. hos & adcensos dicebant: quod ad legionum censum essent adscripti. quidam velatos, quod vestiti inermes sequerentur exercitum, nonnulli ferentarios,quod fundis lapid.busque praeliaturi ea modo ferrent, quae in hostes iacerent. alij rorarios, quod id genus hominum ante, quam acies coirent in modum rorantis tempestatis dimicaret.

Adsectata femina vel in bonam partem dicitur,velut honorata: vel in malam; quasi ad extremum periculum adducta.

Adserere manu est admonere. quod ea quoq. quae in terram dimittuntur,seri dicuntur. vnde etiam serae appellantur, quia foribus admotae opponūtur defixae postibus:quēadmodum ea,quae terrae inseruntur.

Adsidelae, mensae vocantur, ad quas sedentes flamines sacra faciunt.

Adsiduus dicitur, qui in ea re, quam frequenter agit, quasi consedisse videatur.alij adsiduum locupletem: quasi multorum assium dictum putarunt. alij eum, qui sumptu proprio militabat: ab asse dando vocatum existimarunt.

Adsipere,& praesipere dicebāt antiqui a sapiēdo.sicut nos quoque modo dicimus ab aequo iniquum:a quaerendo inquirere.

Adtegrare est, viuum in sacrificiis augere. integrare enim, & adtegrare minus factum est in statutum redigere.

Adtassent,statuerunt.

Adtestata dicebantur fulgura,quae iterato fiebant, videlicet significationē priorum adtestantia.

Adtritum, & tritum ex Graeco descendit: quia illi vestem tritam τριβώνιον appellant.

Adtributalis, habitator continuae tabernae. quod genus domicilij antiquissimum Romanis fuisse testimonio sunt exterae gentes, quae adhuc tabulatis habitant aedificiis. vnde etiam tecta castrensia,quāuis pellibus contegantur,tabernacula tamen dicuntur.

Aduelitatio iactatio quaedā verborum figurata ab hastis velitaribus. velites dicūtur expediti milites,quasi volites, id est volantes.

Aduersus aut contrarium significat: aut idem. quod erga.

Adulari est compositum ex accedendo, & adludendo.

Aduiter,& aduitera dicuntur: quia & ille ad alteram, & haec ad alterum se conferunt.

Aduitrina signa dicuntur alienis anulis facta.

Aduocatus saepe aduocat.

Aduosum,aduersarium hostem.

Æ syllabam antiqui Graeca consuetudine per AI scribebant.vt aulai,pictai,musai.

Aedilis initio dictus est magistratus, qui aedium non tantum sacrarum,sed etiam priuatarum curam gerebat. postea hoc nomen & ad magistratus translatum est. Dictus est autem Aedilis, quod facilis ad eum plebi aditus esset. sed & Aedilatur dicebatur eadem dignitas:sicut pontificatus, magistratus.

Aedis, domicilium in edito positum, simplex, atque vnius aditus. siue ideo aedis dicitur, quod in ea aeuum degatur, quod Graece αἰὼν vocatur.itaque aedificare, cum sit proprie aedem facere,ponitur tamen pro omni genere constructionis κατ' ἐξοχήν.

Aeditimus,aedis intimus

Aedituus,sacrae aedis tutor.id est cura ageus.

Aegeum mare appellatur, quòd crebrae in eo sint insulae:vt procul aspicientibus species caprarum videatur. siue q̄ in eo Aegaea Amazonum regina perierit. siue quòd in eo Aegeus pater Thesei se praecipitauerit.

Aegrum ex Graeco ἀπὸ τοῦ ἄγειν appellatur. a quibusdam putatur à voce doloris appellari: quod est αἰ αἰ.

Aegyptios,Aethiopas.

Aemidum,tumidum.

Aemilium gentem appellatam dicūt a Mamerco Pythagorae philosophi filio: cui propter vnicam humanitatem cognomen fuerit Aemilios. alij, quod ab Ascanio descendat, qui duos habuit filios Iulum, & Aemilion.

Aenariam appellauere locum,vbi Aeneas classem à Troia veniens appulit.

Aenatores cornicines dicuntur id est cornu canentes.

Aeneolum,quod ex aere fit dicimus.

Aeneti dicti sunt comites Aeneae.

Aenulum,vas ex aere paruum.

Aequidiale apud antiquos dictū est,quod nunc dicimus aequinoctiale. quia nox diei potius, quam dies nocti adnumerari debet. Graeci quoque in hoc cōsentiunt ἰσημερίαν, id est aequidiale,dicentes.

Digitized by Google

Aequilanus, significat ex toto dimidium dictum à lunatione lunae, quae dicitur aequilauio redire, cum dimidium decidit fordibus.

Aerarij Tribuni à tribuendo aere sunt appellati. Aerarium sane populus Romanus in æde Saturni habuit.

Aeribus pluraliter ab aere, id est aeramento dicit Cato.

Aeroſam appellauerunt antiqui insulam Cyprum; quod in ea plurimum aeris nascatur.

Aerumnulas Plautus refert furcillas, quibus religatas sarcinas viatores gerebant. quarum vsum quia C. Marius retulit, *muli Mariani* postea appellabantur. itaque aerumnae, labores honerosos significant, siue à Graeco sermone deducuntur. nam αἴρω Græce, Latine tollere dicitur.

Aeruſcare, aera vndique, id est pecunias, colligere.

Aeſtimata poena ab antiquis ab aere dicta est. qui eam aestimauerunt aere: quem decussi, bouem centussi, hoc est decem & centum assibus.

Aeſtimias, aestimationes.

Aeſtuaria sunt omnia, qua mare vicissim tum accedit, tum recedit.

Agaſones equos agentes, id est minantes.

Aegra via in naui dicta, quod in ea maxima quaeque res agi solet.

Agedum significat age modo. est enim adhortantis sermo.

Agere modo significat ante se pellere, id est minare. Vergilius: & potum pastas age Tytire. modo significat iurgari; vt cum dicimus, agit cum eo furti. modo rependere: vt cum dicimus, gratias ago modo verbis indicare: vt cum dicimus causam ago. quin etiam si accessit gestus, & vulgus quidam decor: vt cum scaenici agere dicuntur.

Agina est, qua inseritur scapus trutinae. id est in quo foramine trutina se vertit. vnde *aginatores* dicuntur.

Agnus dicitur a Graeco ἁγνὸς, quod significat castum. eo quod sit hostia pura, & immolationi apta. Agnus ex Graeco ἀμνὸς deducitur. quod nomen apud maiores communis erat generis, sicut & lupus, quod venit ex Graeco λύκος.

Agolum, pastorale baculum, quo pecudes aguntur.

Agonia hostias putabant ab agendo dictas.

Agonium dies appellabatur, quo rex hostiam immolabat. hostiam enim antiqui *agonium* vocabant. ¶ *Agonium* etiam putabant deum dici praesidentem rebus agendis: *Agonalia* eius festiuitatem. siue qua agones dicebant montes: *Agonia sacrificia*, quae fiebant in monte. hinc Romae mons Quirinalis Agonis, & collina porta Agonensis. ¶ *Agonium* id est ludum. ob hoc dictum, quia locus in quo ludi initio facti sunt, fuerit sine angulo, cuius festa *Agonalia* dicebantur.

Albogmina partes extorum, quae diis immolabant.

Albeſia scuta dicebantur, quibus albenses, qui sunt Marsi generis, vsi sunt, haec eadem *decumana* vocabantur, quo essent amplissima, vt *decumani fluctus*.

Albiona ager trans Tiberim dicitur, a luco Albionarum: quod loco bos alba sacrificabatur.

Albogalerus, a galea nominatus. est enim pilcum capitis, quo Diales flamines, id est sacerdotes Iouis vtebantur. fiebat enim ex hostia alba Ioui caesa: cui adfigebatur apex virgula oleagina.

Albula Tiberis fluuius dictus ab albo aquae colore. *Tiberis* autem a Tiberio Siluio rege Albanorum: quod is in eo extinctus est.

Album, quod nos dicimus, a Graeco, quod est ἄλφος, est appellatum. Sabini tamen *alpum* dixerunt. vnde credi potest nomen *Alpium* a candore niuium vocitatum.

Alcedo dicebatur ab antiquis pro halcyone. vt pro Ganymede *Catamitus*: pro Nilo *Melo*.

Alebria, bene alentis.

Aleonem, aleatorem. Naevius: pessimorum pessime, audax, ganeo, lurco, aleo.

Aletudo, corporis pinguedo.

Alga, herba, quam mare ad litus proiicit. Vergilius in Bucolicis: Proiecta vilior alga.

Algeo ex Graeco ἀλγῶ dicitur, id est doleo. vt sit frigus, dolor quidam membrorum rigore coniectus.

Alica dicitur quod alit corpus.

Alicariae meretrices appellabantur in campania solitae ante pristina alicariorum versari quaestus gratia. sicut hae, quae ante stabula sedebant, dicebantur *prostibulae*.

Alienatus, qui alienus est factus.

Alimodi pro aliusmodi.

Alienſum, & *illorſum*, sicut *introrſum* dixit Cato.

Ali rei dixit Plautus pro eo: quod est aliae rei.

Alites volatu auspicia facientes istae putabantur buteo, sanqualis, immusculus, aquila, vulturius.

Aliuta antiqui dicebant pro aliter ex Graeco ἄλλως vel ἄλλως transferentes. Hinc est illud in legibus Numae Pompilij: SI QVIS ALIVTA FAXIT IPSOS IOVI SACER ESTO.

Allus, pollex saltans proximum digitum quod

Abel Tasman, a Dutch navigator, discovered it in 1642, and named it Van Diemen's Land, in honour of the governor of Batavia, who had fitted out the expedition. It was afterwards called Tasmania, in honour of the discoverer.

Tasmania is separated from the south-east coast of Australia by Bass's Strait, which is 120 miles wide. It is 210 miles long, and 150 broad, and contains about 18,000 square miles. The surface is mountainous, and the climate cold and wet. The principal mountains are Mount Wellington, Ben Lomond, and Cradle Mountain. The rivers are the Derwent, the Huon, the Tamar, the Esk, the Macquarie, the Gordon, and the Derwent. The principal towns are Hobart Town, Launceston, Richmond, Brighton, Oatlands, Ross, Campbell Town, Perth, Longford, and George Town.

Hobart Town, the capital, is situated on the south-east coast, at the mouth of the river Derwent, in lat. 42° 53′ S., long. 147° 20′ E. It is a well-built town, and contains about 25,000 inhabitants. It has a good harbour, and a considerable trade. Launceston, the second town, is situated on the river Tamar, about 40 miles from its mouth. It contains about 10,000 inhabitants, and has a considerable trade. Richmond, Brighton, Oatlands, Ross, Campbell Town, Perth, Longford, and George Town are small towns.

Tasmania was first settled by the British in 1803, when a party was sent out from Port Jackson to form a settlement at Risdon, on the river Derwent. In 1804 the settlement was removed to Hobart Town. In 1825 Tasmania was separated from New South Wales, and made a separate colony. It is governed by a lieutenant-governor, assisted by a legislative council and a house of assembly.

The principal exports are wool, timber, and whale oil. The imports are manufactured goods, tea, sugar, and tobacco.

The aborigines of Tasmania are a race of savages, who are rapidly decreasing in number. They are of a dark colour, and have woolly hair. They live by hunting and fishing, and have no fixed habitations. They are very expert in the use of the spear and the boomerang.

Tasso, Torquato

Torquato Tasso was born at Sorrento, in the kingdom of Naples, in 1544. His father, Bernardo Tasso, was a poet of some reputation. Torquato was educated at Naples, and afterwards at Rome, where he was patronised by Cardinal Hippolito d'Este. He then entered the service of Alfonso II., duke of Ferrara, and remained at his court for many years.

Tasso's first poem was the *Rinaldo*, which he published in 1562, when he was only eighteen years old. It was a romantic poem, and was very popular. He then began his great work, the *Gerusalemme Liberata*, which he finished in 1575. It is a heroic poem, and relates the story of the first crusade. It is considered one of the finest poems in the Italian language.

Tasso's life was unhappy. He was subject to fits of melancholy, and his mind gradually gave way. He was confined in a madhouse at Ferrara for seven years, from 1579 to 1586. He was released at the request of the princes of Italy, and went to Mantua, where he published a new edition of his poem. He died at Rome in 1595, on the day before he was to receive the laurel crown.

Tatius, Titus

Titus Tatius was king of the Sabines, and reigned jointly with Romulus over Rome. He was killed at Lavinium, in 748 B.C., by the friends of Lavinia, whose father he had murdered.

Tatius, Achilles

Achilles Tatius was a Greek writer of romances, who lived in the second century after Christ. His only work that has come down to us is the *Loves of Clitophon and Leucippe*, which is a romance in eight books. It is written in a pleasing style, and is full of adventures.

Tatius, Alexander

Alexander Tatius was a Greek writer who lived in the fifth century after Christ. He wrote a work on the Greek language, which is now lost.

Tatius, Publius Papinius Statius

Publius Papinius Statius was born at Naples, in the reign of Nero. His father, Papinius Statius, was a poet of some reputation. Statius was educated at Naples, and afterwards at Rome, where he was patronised by the emperor Domitian. He then retired to Naples, where he died in 96 A.D.

Statius's first poem was the *Thebaid*, which he published in 80 A.D. It was a heroic poem, and relates the story of the war of the Seven against Thebes. It is considered one of the finest poems in the Latin language.

Statius's life was unhappy. He was subject to fits of melancholy, and his mind gradually gave way. He was confined in a madhouse at Naples for seven years, from 89 to 96 A.D. He was released at the request of the princes of Italy, and went to Mantua, where he published a new edition of his poem. He died at Rome in 96 A.D.,

Abacot, *sub.* Abacus.

Abacus, *sub.* Cum Cardo ad ea pertinentia.

Abactor, *sub.* Fur animalium.

Abactus, *sub.* Furtum animalium.

Abalienare, *v.* Alienare, Dare, Vendere.

Abalienatio, *sub.* Alienatio, Donatio, Venditio.

Abalienatus, *sub.* Alienatus, Datus, Venditus.

Abandonare, *v.* Abandonare, Dimittere, Relinquere.

Abandonatio, *sub.* Abandonatio, Dimissio, Relictio.

Abandonatus, *sub.* Abandonatus, Dimissus, Relictus.

Abatere, *v.* Abatere, Deponere, Destruere, Diminuere, Dimittere, Exonerare, Minuere, Prosternere, Subtrahere.

Abatere se, *v.* Abatere se, Declinare, Deponere se, Dimittere se, Exonerare se, Minuere se, Subtrahere se.

Abatere se de Curia, *v.* Abatere se de Curia, Dimittere se de Curia, Exonerare se de Curia, Minuere se de Curia, Subtrahere se de Curia.

Abatere se de Placito, *v.* Abatere se de Placito, Dimittere se de Placito, Exonerare se de Placito, Minuere se de Placito, Subtrahere se de Placito.

Abatere se de Querela, *v.* Abatere se de Querela, Dimittere se de Querela, Exonerare se de Querela, Minuere se de Querela, Subtrahere se de Querela.

Abatere se de Recto, *v.* Abatere se de Recto, Dimittere se de Recto, Exonerare se de Recto, Minuere se de Recto, Subtrahere se de Recto.

Abatere se de Sectâ, *v.* Abatere se de Sectâ, Dimittere se de Sectâ, Exonerare se de Sectâ, Minuere se de Sectâ, Subtrahere se de Sectâ.

Abatere se de Servitio, *v.* Abatere se de Servitio, Dimittere se de Servitio, Exonerare se de Servitio, Minuere se de Servitio, Subtrahere se de Servitio.

Abatere se de Tenurâ, *v.* Abatere se de Tenurâ, Dimittere se de Tenurâ, Exonerare se de Tenurâ, Minuere se de Tenurâ, Subtrahere se de Tenurâ.

Abatere se de Terrâ, *v.* Abatere se de Terrâ, Dimittere se de Terrâ, Exonerare se de Terrâ, Minuere se de Terrâ, Subtrahere se de Terrâ.

Abatere se de Tortis, *v.* Abatere se de Tortis, Dimittere se de Tortis, Exonerare se de Tortis, Minuere se de Tortis, Subtrahere se de Tortis.

Abatere se de Turnamento, *v.* Abatere se de Turnamento, Dimittere se de Turnamento, Exonerare se de Turnamento, Minuere se de Turnamento, Subtrahere se de Turnamento.

Abatere se de Turno, *v.* Abatere se de Turno, Dimittere se de Turno, Exonerare se de Turno, Minuere se de Turno, Subtrahere se de Turno.

Abatere se de Visu, *v.* Abatere se de Visu, Dimittere se de Visu, Exonerare se de Visu, Minuere se de Visu, Subtrahere se de Visu.

Abatere se de Warrantiâ, *v.* Abatere se de Warrantiâ, Dimittere se de Warrantiâ, Exonerare se de Warrantiâ, Minuere se de Warrantiâ, Subtrahere se de Warrantiâ.

Abatere se de Wastis, *v.* Abatere se de Wastis, Dimittere se de Wastis, Exonerare se de Wastis, Minuere se de Wastis, Subtrahere se de Wastis.

Aristopharum vas, in quo prandium fertur, vt discus.

Arma proprie dicuntur ab armis, id est humeris, dependentia: vt scutũ, gladius, pugio, sica: & ea, quib. prope praeliatur: sicut *tela*, quibus procul.

Armata dicebatur virgo sacrificans, cui lacinia togae in humerum erat reiecta. Legibus etiam Laurentium sancitum est, ne pomũ ex alieno legatur *in armum*, id est, quod humeri onus sit.

Armentum id genus pecoris appellatur, qp est idoneum ad opus armorum. Inuenies tamen feminine *armentas* apud Enniũ positũ.

Armillas ex auro, quas viri militares ab imperatoribus donati gerunt, dictas esse existimant, quod antiqui humeros cum brachiis armos vocabant. vnde *arma* ab his dependentia sunt vocata.

Armillum vas vinarium in sacris: dictum, quod *armo*, id est humero deportetur.

Armilustrium festum erat apud Romanos, quo res diuinas armati faciebant, ac dum sacrificarent, tubis canebant.

Arnas caput, agni caput.

Arquites arcu praeliantes, qui nunc dicuntur sagittarios.

Arse verse, auerte ignem significat. Tuscorum enim lingua *arse*, auerte: *verse* ignem cõstat appellari. vnde Afranius ait: Inscribat aliquis in ostio ARSE VERSE.

Arsinoum, ornamentum capitis muliebris.

Artifices dicti, quod scientiam suam per ratus exercent: siue quod apte opera inter se artent. qua ex causa etiã *artes* appellatae sunt.

Artium, bonis instructus artibus.

Artus ex Graeco appellantur, quos illi ἄρθρα dicũt. siue artus dicti, quod membra membris artentur.

Aruum dicimus agrum necdum satum.

Arytenam, siue artenam, vas ab hauriendo sic appellabant.

Asparagus herba dicta, quod in aspero virgulto nascatur.

Assa dicebatur cantus tibiarium.

Assores dicti qp assideant parieti, trabibusque.

Assiratum apud antiquos dicebatur genus quoddã potionis ex vino & sanguine temperatum, quod Latini prisci sanguinẽ *assir* vocarent.

Ast significat at, sed, vel autem.

Astu apud poetas astutiam significat. cuius origo ex Graeco ab oppido ἄστυ deducitur: in quo qui conuerset adsidue sint cauti, atq. acuti esse videantur.

Astutus, arteturus.

At differentiam rerum significat. vt cum dicimus, Scipio est bellator, at M. Cato orator.

Atanonium est populi fictilis genus, quo in sacrificiis Romani vtebantur sacerdotes Potitij.

Atauum: quia *tata* est aui, id est pater: vt pueri vsurpare solent.

Atra bilis ab atro, id est, animi vitio dicta. est enim atrũ nigrũ, id est, à cãdore remotum.

Atratas atri colotis.

Atriplexum herba, quae nunc atriplex dicitur.

Atrium proprie est genus aedificij ante eadem continens mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluuia defcẽdit. dictum autem atrium, vel quia id genus ædificij Atriae primum in Etruria sit institutum: vel quia a terra oriatur quasi *aterreum*.

Atroces appellantur ex Graeco, quia illi atrocia appellant, quae cruda sunt. siue atrox dicitur ab eo, quod nihil timeat. τρέω enim Graeci dicunt timere.

Attae appellantur, qui propter vitium crurum, aut pedum plantis insistunt: & attinguntmagis terram, quam ambulant. quòd cognomen Quintio poetae adhaesit.

Attam pro reuerentia seni cuilibet dicimus: quasi eum ati nomine appellemus.

Atticissat, Attice loquitur. Plautus: non Atticissat, sed Sicilissat. id est Sicule loquitur.

Attinge pro attingam posuere.

Auctа saepe aucta.

Auctuarium dicebãt antiqui, quod supra mensuram, vel pondus iustum adiicitbatur, vt cumulus vocatur in modio.

Auctar communis generis apud antiquos.

Auctum vocabatur spatium circi, quod supra definitum modum victoriae adiungitur.

Audacia ab aude, i. cupide agendo, dicta est.

Audacias pluraliter Cato dixit.

Audax deminutiuum facit audaculus.

Auditaui, saepe audiui.

Auentinus mons intra vrbem dictus est: quod ibi rex Alobanorum Auentinus bello fuerit extinctus: atque sepultus.

Auere nihil aliud est, quam cupere, argumento est *auidum & auiditatem*. ex quibus praecipua cupiditas intelligitur, cum significet & gaudere.

Aues ab aduentu earum dicuntur, quod inde veniant, vnde quis non suspicetur.

Augur ab auibus, gerendóque dictus: quia per eum auium gestus educitur: siue ab auium garritu: vnde & *augurium*.

Auguraculum appellabant antiqui, quam nos arcem dicimus: quod ibi augures publice auspicarentur.

Augustus locus sanctus, ab auium gestu: id est quia ab auibus significatus est, sic dictus: siue ab auium gustatu: quia aues pastae id ratum fecere.

Auidus a non videndo propter nimiam cupiditatem appellatur. sicut *amens*, qui mentem suam non habet.

Auillas agnas recentis partus.

Aulas antiqui dicebant, quas nos dicimus ollas:quia nullam literam gemipabant. Itaque *aulicoqua* exta,quae in aulis coquebantur,dicebant,id est elixa.

Auolant,euolant.

Aureas dicebant frenos, quibus equorum aures rediguntur.

Aureax auriga.*aureas* enim dicebatur frenum, quod ad aures equorum religabatur. *orias* quo ora coercebantur.

Aureliam familiam ex Sabinis oriundam a Sole dictam putant: quod ei publice a populo Romano datus sit locus, in quo sacra facerent Soli. qui ex hoc Auselij dicebantur,vt Valesij,Papisij:pro eo,quod est Valerij,Papitij.

Auricalchum, vel oricalchum quidam putant compositum ex aere,& auro:siue quod colorem habeat aureum. *oricalchum* tamè dicitur, quod in montuosis locis inuenitur. mons etenim Graece ὄρος appellatur.

Auritus à magnis auribus dicitur, vt sunt asinorũ,& leporũ,alias ab audiendi facultate.

Aurum dictum, quia praecipue custoditur. Graece enim αὔειν, custodire dicitur. vnde & thesaurum Hippocrates medicus de nomine inuentoris id dictum putat.quem vocitatum ait Aurum. quidam à similitudine aurorae coloris nomen traxisse existimãt. nonnulli quia mentes hominum auertat. alij a Sabinis translatum putant: quod illi ausum dicebant.

Auscultari dicebant antiqui pro *osculari*, quod est os cum ore conferre.

Ausis,audeas.

Ausoniã appellauit Auson Vlyssis, & Calypsus filius eam primam partem Italiæ, in qua sunt vrbes Beneuentũ,& Cales.deinde paulatim tota quoque Italia,quæ Apẽnino finitur.dicta est Ausonia ab eodem duce a quo etiam conditã fuisse Aruncam vrbẽ ferunt.

Auspicium ab aue spicienda. nã quod nos cum praepositione dicimus aspicio: apud veteres sine A præpositione spicio dicebatur.

Autumnum quidam dictum existimant, quod tunc maxime augeantur hominum opes coactis agrorum fructibus.

Auunculus matris meae frater. traxit appellationem ab eo, quod neque tertius a me, vt auus est: sed non eiusdem iuris. ideoq. vocabuli facta deminutio est, siue auunculus appellatur, quod aui locũ obtineat, & proximitate tueatur sororis filium.

Auus patris,matrisq.pater.dictus à Græco vocabulo, quod est apud eos ἀεὶ ἀὼν, mutatis quibusdãlitteris. Alij volunt,quod ex ea voce appelletur,quod apud eosdẽ Græcos ἀὼν appellatur. significatq. magnum. cum veluti magnus pater sit auus. Alij putant auum dictum esse, quia ad duos attineat, quasi ad duum:vel quia ad patrem sit additus.

Auxiliares dicuntur in bello socij Romanorum exterarum nationum; dicti ex Graeco vocabulo αὔξειν, quod nos dicimus rerum crescentium auctionem.

Auxilla,olla paruula.

Axamenta dicebantur carmina saliaria, quæ à Saliis sacerdotibus componebantur in vniuersos homines (cõposita.) Nam in deos singulos versus facti, a nominibus eorum appellabantur.vt Ianualij, Iunonij, Minerualij.

Axare,nominare.

Axe adglomerati, vniuersi stantes, id est cohortibus,aut legionibus.

Axis,quem Graeci ἄξονα dicunt,plures habet significationes. Nam & pars caeli septentrionalis, & stipes teres, circa quem rota vertitur:& tabula lectilis axis appellatur.

Axitiosi factiosi dicebantur: cum plures vna quid agerent,facerentque. *Axit* autem antiquos dixisse, pro egerit, manifestum est. vnde *axies* mulieres, siue dij dicebantur vna agentes.

B

Bacar vas vinarium simile bacrioni.

Bacchanalia dicebantur Bacchi festa.

Bacrionem dicebant genus vasis longioris manubrij. hoc alij *trullam* appellant.

Baiulos dicebant antiqui, quos nunc dicimus operarios.vnde adhuc *baiulari* dicitur.

Balaenae nomen a Graeco descendit. hanc illi φαλαιναν dicunt antiqua cõsuetudine, qua πῖον *burrum*, πυξον *buxum* dicebant. Balaenam belluam marinam, ipsam dicunt esse pistricem.ipsam esse cetum.

Balatrones, & blateas bullas luti ex itineribus: aut quod de calceamentorum soleis eraditur,appellabant.

Barathrum Graeci appellant locum praecipitem,vnde emergi non possit.dictum ab eo, quod est βαθύ.

Barbari dicebantur antiquitus omnes gentes exceptis Graecis. vnde Plautus Naeuium poetam Latinum, barbarum dixit. & de se cum transferret fabulam ex Græco dixit. M. Attius vortit barbare (Fortasse & hinc noster apostolus Græcis, ac barbaris se debitorem esse fatetur.)

Barbaricũ appellatur clamor exercitus: videlicet quod eo genere barbari vtantur.

Bardus stultus a tarditate ingenij appellatur. Caecilius: nimis audacem, nimisque bardum, barbarum. trahitur autem a Graeco, quod illi βραδὺς dicunt. *Bardus* Gallice cantor appellatur,qui virorum fortium laudes canit, a gente Bardorum, de quibus Lucanus. Plurima securi fudistis carmina Bardi.

Barium vrbem Italiae appellauerunt conditores eius expulsi ex insula Bara, quae non

Digitized by Google

longè eſt a Brundiſio.

Barrire elephanti dicuntur, ſicut oues dicimus *balare*, vtique à ſono ipſo vocis.

Baſilica ἀπὸ τῦ βασιλέως. hoc eſt rege dicta.

Baſilicum, regale.

Baſiliſcus appellatur genus ſerpentis. vel quod in capite habeat album ioſtar diadematis: vel quod reliqua ſerpentum genera vim eius fugiant.

Batus genus herbae.

Bellarium, & *bellaria* res aptas bellis appellabant.

Bellicrepam ſaltationem dicebant, quãdo cum armis ſaltabãt. quod à Romulo inſtitutum eſt: ne ſimile pateretur, quod fecerat ipſe, cum a ludis Sabinorum virgines rapuit.

Bellitudinem ſicut magnitudinẽ Verrius dixit.

Bellona dicebatur dea bellorum. ante cuius templum erat columella, quae bellica vocabatur, ſupra quam haſtam iaciebant, cum bellum indicebatur.

Bellule, apud Plautũ, deminutiuum aduerbium eſt a bene, quod facit belle, & bellule.

Bellum a belluis dicitur: quia bellarum ſit pernicioſa diſſenſio.

Belluatus beſtiae ſimilis.

Beneficiarij dicebantur milites, qui vacabant muneris beneficio. e contrario *munifices* vocabantur, qui non vacabant, ſed munus reipublicae faciebant.

Beneuentum colonia cum deduceretur, appellari coeptum eſt melioris ominis cauſa. namque eam vrbem antea Graeci incolentes μελαίνιον appellarunt.

Benignus proprie dicitur is, qui bonis, & dignis largitur. eſt autẽ compoſitum ex bono, & gignendo.

Benna, lingua Gallica, genus vehiculi appellatur. vnde vocantur conbennones in eadem benna ſedentes.

Bes appellatum eſt, quod bis triens ſit, quamuis dura compoſitio fiat beſſis ex triente beſſis vnciae octo ſunt, triens quatuor.

Bibliothecae & apud Graecos, & apud Latinos, tam librorum magnus per ſe numerus, quã locus ipſe, in quo libri collocati ſunt, appellantur.

Bidental dicebant quoddam templum, quod in eo bidentibus hoſtiis ſacrificaretur. *Bidentes* autem ſunt oues duos dẽtes longiores ceteris habentes.

Bigenera dicuntur animalia ex diuerſo genere nata, vt leopardus ex leone & panthera; equicurſus ex apro & ſcropha domeſtica, mulus ex equa & aſino.

Bigae geminae dicũtur, quia bis vna die natae ſunt.

Bilbit factum à ſimilitudine ſonitus, qui fit in vaſe. Nacuius. Bilbit amphora, inquit.

Bilinges Bruttes Ennius dixit, quod Bratij & Oſce, & Graece loqui ſoliti ſint, ſunt autem Italiae populi vicini Lucanis.

Billa apud Afros appellatur ſemen humanum humi profuſum.

Binomius, cui geminum eſt nomen, vt Numa Pompilius, Tullus Hoſtilius.

Biſeta porca dicitur, cuius à ceruice ſetae biſariam diuiduntur, cum iam eſſe incipit maior ſex menſium.

Bitienſes dicuntur, qui peregrinantur aſſidue.

Blandicellae verba blanda per deminutionem ſunt dicta.

Blaterare eſt ſtulte, & percupide loqui, quod à Graeco βλάξ originem ducit. ſed & camelos, cum voces edunt, blaterare dicimus.

Blennos ſtultos eſſe Plautus indicat, qui ait: Stulti, ſtolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones.

Blitum genus oleris a ſaporis ſtupore appellatum eſſe ex Graeco putatur. quod ab his βλάξ dicatur ſtupidus.

Boa ſerpens eſt aquatilis, quẽ Graeci ὕδρον vocant. a qua icti obturgeſcunt. cruũ quoq. tumor viae labore collectus boa appellat.

Boare, id eſt clamare, à Graeco deſcendit βοάω.

Boarium forum Romae dicebatur, quod ibi venderentur boues.

Bocae genus piſcis. a boando, id eſt vocem emittendo appellatur.

Boiae, id eſt genus vinculorum, tam ligneae, quam ferreae dicuntur.

Boicus ager dicitur, qui fuit Boiorum Gallorũ. is autem eſt in Gallia citra Alpes, quae togata dicitur, in qua ſunt Mediolanenſes.

Bombitatio eſt ſonus apum. ab ipſo ſonitu dictus, ſicut *mugitus* boum, *hinnitus* equorũ.

Bona, id eſt ſubſtantia rerum dicta ſunt quod digna ſint bonis.

Botulus genus farciminis propter connexionem a bolis ſic appellatur.

Bouem bidentem a dentium numero dicunt appellari.

Bonitatur, conuiciatur.

Brachium nos, Graeci βραχίονα dicunt, quod deducitur a βραχὺ, id eſt breue: eo quod ab humeris ad manus breuiores ſint, quam a coxis plantae.

Braſſica a praſecando eſt dicta.

Breue a Graeco deſcendit, quod eſt βραχύ.

Bruma a breuitate dierum dicta.

Brundiſium quidam poetae breuitatis cauſa Brendam dixerunt.

Brutianae parmae dicebãtur ſcuta, quibus Brutiani ſunt vſi.

Brutiani dicebantur, qui officia ſeruilia magiſtratibus praeſtabant: eo quod hi primũ ſe Hannibali tradiderant, & cũ eo perſeuerauerunt, vſque dum recederet de Italia.

Brutum antiqui grauem dicebant.

Bubinare eſt menſtruo mulierum ſangui-

Digitized by Google

ne inquinati. Lucilius: Haec, inquit, te imbubinat, & contra te iubulbitat. *Imbulbitare* est puerili stercore inquinari, dictum ex fimo, quod Graeci appellant βόλβιτον.

Bubleum est genus quoddam vini.

Buccina quam nos appellamus, Graeci buchianon a similitudine soni dicunt.

Bucephalus vocatus est equus Alexandri regis, propter quandam bubuli capitis similitudinem.

Bucerum pecus de bubus dicimus.

Bulgae Galli sacculos scorteos appellant.

Bulimam Graeci magnam famem dicunt, adsueti magnis & amplis rebus praeponere BV, a magnitudine scilicet bouis. hinc est, quod grandes pueros *bupaedas* appellant; & mariscam ficum, *bussycon*.

Bulla aurea insigne erat puerorum praetextatorum, quae dependebat eis a pectore, vt significaretur eam aetatem alterius regendam consilio. dicta autem est a Graeco sermone βουλὴ, quod consilium dicitur Latine. vel quia eam partem corporis bulla contingat, id est pectus, in quo naturale manet consilium.

Burranica potio appellatur lacte commixtũ sapa. a rufo colore, quem *burrum* vocant.

Burranicum, genus vasis.

Burrum dicebant antiqui, quod nunc dicimus rufum. vnde rustici burram appellant *buculam* quare rostrum habet rufum. pari modo rubens cibo ac potione ex prandio burrus appellatur.

Bustum proprie dicitur locus, in quo mortuus est combustus & sepultus. diciturque bustum quasi bene vstum. vbi vero combustus quis tantum modo, alibi vero est sepultus, is locus ab vrendo *vstrina* vocatur. sed modo bustum, eo, quod sepelitur, *sepulchra* vocamus.

Buteo genus auis, quae ex eo se alit, quod accipitri eripuit: vastitatisque est causa his locis, quae intrauerit, vt bubo: a quo etiam appellatur buteo.

Buttubata, Naeuius pro nugatoriis posuit, hoc est nullius dignationis.

C

Acula seruus militis Plautus: Video caculam militarem. dicitur autem a Graeco κάλον, quod fustibus clamsque ligneis ad tutelam dominorum armati soliti sint.

Caculatum, seruitium.

Cadmea terra, quae in aes coniicitur, vt fiat ex orichalcum.

Caduca auspicia dicunt, cum aliquid in templo excidit, veluti virga e manu.

Caduceatores legati pacem petentes. Cato Caduceatori, inquit, nemo homo nocet.

Caeculant: caecis proximi sunt oculorũ acie obtusa. Plautus: Num nam mihi oculi caeculant, est ne hic noster Hermio?

Caeculitare est caecos imitari.

Caeculus condidit Praeneste. Vnde putãt Caecilios ortos, quorum erat nobilis familia apud Romanos. Alij appellatos eos dicunt a Caecade Troiano Aeneae comite.

Caecũ vallũ dicitur, in quo praeacuti pali terrae adfixi, herbis vel frondib. occuluntur.

Caedem putant ex Graeco dici, quod apud Dlos κτείνειν significat interficere.

Caedere a caedendo dictum.

Caeditiae tabernae in via Appia a domini nomine sunt vocatae.

Caelasis, caelaueris.

Caelestia auguria vocant, cum fulminat aut tonat.

Caelibem dictum existimant, quod dignam celo vitam agat.

Caelia, quod ea caelentur, quae volumus esse occulta.

Caena apud antiquos dicebatur, quod nunc est prandium. *Vesperna*, quam nunc caenam appellamus.

Caenacula dicũtur, ad quae scalis ascenditur.

Caerimoniarũ causam alij ab oppido Caere dictã existimãt: alij a caritate dictam iudicãt.

Caesar, quod est cognomen Iuliorum, a caesarie dictus est, quia scilicet cum caesarie natus est.

Caesariati, comati.

Caesones appellantur ex vtero matris exsecti.

Caestus vocantur & ij, quibus pugiles dimicant. & genus quoddam muliebris ornatus.

Calasis tunicae genus quod Graecei καλάσιριν dicunt. Alij dicunt nodũ esse tunicae muliebris, quo connexa circa ceruicem tunica submittitur.

Calathos Graeci, nos dicimus quasillos.

Calatores dicebant serui ἀπὸ τοῦ καλεῖν, quod est vocare: quia semper vocari possent ob necessitatem seruitutis.

Calbeos armillas dicebant, quibus triumphãtes vtebantur, & quibus ob virtutem milites donabantur.

Calces ampullae plumbeae.

Calicata aedificia calce polita. Calicatis calce politis.

Calim antiqui dicebant pro clam: vt *nis* pro nobis: *sam* pro suam, *im* pro eum.

Caliptra genus vestimenti, quo capita operiebant.

Calix, quod in eo calidũ bibitur: vel a Graeco κάλυξ.

Calones, calcei ex ligno facti. Calones militũ serui, dicti, quia ligneas clauas gerebant, quae Graeci κόρυνα vocant. Is quoque qui huiusmodi telo vtitur, *clauator* appellatur.

Calpar vinum nouũ: quod ex dolio demitur

ſacrificij cauſa ante, quam guſtetur. Ioui .n. prius ſua vina libabant, quae appellabãt *feſta vinalia*. ¶ Calpar genus vaſis fictilis.

Calpurnij a Calpo Numae regis filio ſunt oriundi.

Camara, & *camuri boues* a curuatione, ex Graeco *καμαρα* dicuntur.

Camelis virginibus ſupplicare nupturae ſolitae erant.

Camenae muſae a carminibus ſunt dictae: vel quod canunt antiquorum laudes: vel quod ſint caſtae mentis praeſides.

Camillus proprie appellatur puer ingenuus.

Cana dicunt Graeci, nos caniſtra, & per deminutionem caniſtellam.

Canalicolae forenſes, homines pauperes dicti, quod circa canales fori conſiſterent.

Cancri dicebantur ab antiquis, qui nunc per deminutionẽ *cancelli*, ex quo genere ſunt *calces*, qui per deminutionem appellantur calculi.

Candelabrum dictum, quod in eo candelae figantur.

Canentas capitis ornamenta.

Canephora mulier appellatur, quae fert canum, id eſt qualum, quod eſt ciſtae genus.

Canicae furfures de farre, a cibo canum vocatae.

Canitudinem pro canitie. Plautus: Stultus eſt aduerſus aetatem, & capitis canitudinem.

Cannenſem cauſorem Titinius pro piſtore dixit.

Canta pro cantata ponebant.

Cantherius hoc diſtat ab equo, quod maialis a verre, capus a gallo, veruex ab ariete. eſt. n. cantherius equus, cui teſticuli amputãtur.

Canturnus nomen loci.

Caperatum rugoſum, a cornuum caprinorum ſimilitudine dicitur.

Capidulum genus veſtimenti, quo caput tegebatur.

Capillatam vel capillarem arborem dicebant, in qua capillum tonſum ſuſpendebant.

Capis poculi genus dictum a capiendo.

Capita deorum appellabantur faſciculi facti de verbenis.

Capital facinus, quod capitis poena luitur. Capital linteum quoddam, quo in ſacrificiis vtebantur.

Capitalis lucus, vbi ſiquid violatum eſt, caput violatoris expiatur.

Capitarium aes, quod capi poteſt.

Cappas marinos equos Graeci a flexione poſteriorum partium appellant.

Caprae dictae, quod omne virgultum carpãt, ſiue a crepitu crurum. Vnde & *crepas* eas priſci dixerunt.

Capreoli vitium cincinni intorti, quia ad locum capiendum tendunt appellati.

Caprilia appellatur ager, qui vulgo ad Caprae paludes dici ſolet.

Capronae equorum iubae in frõtem deuexae dictae quaſi a capite pronae.

Caprunculum vas fictile.

Capſae a Graeco appellantur. Has illi *κάμινον τοῦτο* dicunt.

Capſit, prehenderit.

Capſus locus dicitur ad ſacrificandum legitime conſtitutus.

Capuam in Campania quidam a Capy appellatam ferunt, quem a pede introrſus curuato nominatum antiqui, noſtri *Falconem* vocant: alij a planicie regionis.

Capulum & manubrium gladij vocatur; & id quo mortui efferuntur. vtrunque a capiendo dictum. ſane a capulo fit capularis.

Caput ex Graeco, dictum quod illi interdum *κρανίον* dicunt.

Carinantes, probra obiectantes, a carina dicti, quae eſt intima pars nauis: ſic illi ſortis infimae.

Carifſam apud Lucilium vaſram ſignificat.

Carnifex loco habebatur is, qui ſe vulneraſſet, vt moreretur.

Caſa a cauatione dicta.

Caſaria, quae cuſtodit caſam.

Caſcum, antiquum.

Caſeus a coeundo dictus.

Caſinam fabulam Plautus inſcripſit ab ancillae nomine Caſina, quam amari a ſene introduxit.

Caſnar, ſenex Oſcorum lingua.

Caſſabundus crebro cadens.

Caſſia via a Caſſio ſtrata.

Caſſiculum, reticulum, a caſſibus per deminutionem dictum.

Caſſilum antiqui pro caſſide ponebant

Caſta mola genus ſacrificij, quod Veſtales virgines faciebant.

Caſtrenſi corona donabatur, qui primus hoſtium caſtra pugnando introiſſet. cui inſigne erat ex auro vallum.

Caſus dicimus non modo ea, quae fortuito hominibus accidunt, ſed etiam vocabulorum formas, quia in aliam, atque aliam cadunt effigiem.

Catachreſin tropum nos abuſionem dicimus, cum alienis abutimur perinde, ac propriis cum propria deficiunt.

Catamitum pro Ganymede dixerunt, qui fuit Iouis concubinus.

Catampo genus eſt luſus.

Catax, claudus.

Catifons, ex quo aqua Petronia in Tiberim fluit; dictus, quod in agro cuiuſdam fuerit Cati.

Catillatio graue opprobrium hominibus generoſis obiiciebatur, ſi qui prouincias amicas populi Romani expoliaſſent.

Catillones appellabant antiqui guloſos.

Catones appellantur portus in mari interio-

res

Digitized by Google

res arte & manu facti.

Catularia porta Romae dicta est, quia non longe ab ea ad placandum caniculae sidus frugibus inimicum rutae canes immolabantur, vt fruges flauescentes ad maturitatem perducerentur.

Catulinam carnem elitauisse, hoc est comedisse Romanos Plautus in Saturione refert.

Catulus genus quoddam vinculi, qui interdum *canis* appellatur.

Caudecae cistellae ex iunco, a similitudine equinae caudae factae.

Caudicariae naues ex tabulis crassioribus factae.

Caulares hostiae dicebantur, quod cauiae, id est pars hostiae cauda tenus diceretur, & ponebatur in sacrificio pro collegio pontificum quinto quoque anno.

Cauillatio est iocosa calumniatio.

Cauillum, cauillatio, id est irrisio.

Cautionem dicebant, quam modo dicimus cautionem.

Caulae à cauo dictae. antiquitus enim ante vsum tectorum oues in antris claudebantur.

Cauum a chao dictum, & eius inanitate.

Celeres antiqui dixerunt, quos nunc equites dicimus, a Celere interfectore Remi qui initio a Romulo iis praepositus fuit, qui primitus electi fuerunt ex singulis curiis deni, ideoque omnino trecenti fuere.

Celibari hasta caput nubentis comebatur, quae in corpore gladiatoris stetisset abiecti, occisique, vt quemadmodū illa cōiuncta fuerit cum corpore gladiatoris, sic ipsa cū viro sit. vel quia matronae Iunonis Curitis in tutela sint, quae ita appellabatur a ferenda hasta. quae lingua Sabinorum *curis* dicitur. vel quos fortes viros genituras ominetur. vel quod nuptiali iure imperio viri subiicitur nubens: quia hasta summa armorum, & imperij est. quam ob causam viri fortes ea donantur, & captiui sub eadem veneunt, quos Graeci δορυαλώτους & δορικτήτους vocant.

Celsus, ex Graeco κέλης eques dictus.

Cenina vrbs, quae fuit vicina Romae, a Cenite conditore appellata,

Censere nunc significat putare, nunc suadere, nunc decernere.

Censio aestimatio. vnde *censores*. *Censio hastaria* dicebatur, cum militi multae nomine ob delictum militare indicebatur, quod hastas daret. *Censionem facere* dicebatur censor, cum multam equiti inrogabat.

Censores dicti, quod rem suam quisque tanti aestimare solitus sit, quantum illi censuerint.

Censui censendo agri proprie appellantur. qui & emi, & venire iure ciuili possunt.

Centaurion medicamentum à Chirone centauro inuentum.

Centenariae caenae dicebantur, in quas lege Licinia non plus centussibus, praeter terra nata impendebatur: id est, centum assibus (qui erant breues nummi ex aere.)

Centenas pondo dicebant antiqui referentes ad libras.

Centumuiralia iudicia a centum viris sunt dicta. Nam, cum essent Romae triginta & quinque tribus, (quae & curiae dictae sunt) terni ex singulis tribubus sunt electi ad iudicandum, qui centumuiri appellati sunt, & licet quinque amplius, quam centum fuerint, tamen quo facilius nominarentur, centumuiri sunt dicti. Centumuiralia iudicia, quae centumuiri iudicabant.

Centuria in agris significat ducenta iugera: in re militari centum homines.

Centuriata comitia, (item curiata) dicebantur, quia populus Romanus (per centenas turmas diuisus erat.

Centuriatus ager in ducenta iugera definitus. quia Romulus centenis ciuibus ducenta iugera tribuit.

Centurionus antea, qui nunc Centurio, & *centurionus* & *decurionus* dicebantur.

Cercolopis genus simiae, quae vltimam partem caudae villosam habet.

Cercopa Graeci appellant lucrari vndique cupientem. quasi κάπηλον, quem nos quoque *lucrionem* vocamus.

Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus: quia candelis pauperes; locupletes cereis vtebantur.

Cermalus locus in vrbe sic nominatus.

Cernuus calciamenti genus.

Cerritus furiosus.

Cerrones leues & inepti a cratibus dicti: quod Siculi aduersus Athenienses cratibus pro scutis sunt vsi, quas Graeci κίρκας appellant.

Cernaria ouis, quae pro cerna immolabatur.

Cernus, quod κίγκλον, id est cornua gerat, dictus,

Cespes est terra in modum lateris caesa, cum herba, siue frutex recisus & truncatus est.

Cesticillus appellatur circulus, quem superponit capiti, qui aliquid est laturus in capite.

Chalcidonicum genus aedificij, ab vrbe Chalcida dictum.

Chaos appellat Hesiodus confusam quandam ab initio vnitatem hiantem, parentemq. in profundum, ex eo & χαίνειν Graeci, & nos *hiare* dicimus. Vnde *Ianus* detracta aspiratione nominatur ideo, quod fuerit omniū primus, cui primo supplicabant velut parenti, & a quo rerum omnium factum putabant initium.

Digitized by Google

Chilo dicitur cognomento a magnitudine labrorum. *Cilo* sine aspiratione, cui frons est eminentior, ac dextra, similtaque velut recisa videtur.

Choenica, mensurae genus.

Choragium, instrumentum scenarum.

Cibus appellatur ex Graeco, quod illi *peram*, in qua cibum recondunt, κίβισιν appellant.

Cicatricare, cicatricem inducere.

Ciccum membrana tenuis malorum punicorum.

Cicindela genus muscarum, quod noctu lucet, videlicet a candore. Vnde etiam *candelabra* putantur appellata.

Circuma auis noctua.

Ciere nominare.

Cilium est folliculus, quo oculus tegitur. vnde fit *supercilium*.

Cillibae, mensae rotundae.

Cimbri lingua Gallica latrones dicuntur.

Cimmerij dicũtur homines qui frigoribus occupatas terras incolunt. quales fuerunt inter Baias & Cumas in ea regione, in qua conuallis satis eminenti iugo circundata est, quae neque matutino, neque vespertino tempore sole contegitur.

Cincia, locus Romae, vbi Cinciorum monumentum fuit.

Cincta flaminica veste velata.

Cingulo noua nupta praecingebatur, quod vir in lecto soluebat, factum ex lana ouis: vt sicut illa in glomos sublata coniuncta inter se sit, sic vir suus secum cinctus, vinctusque esset. Hunc Herculaneo nodo vinctum vir soluit ominis gratia: vt sic ipse felix sit in suscipiendis liberis, vt fuit Hercules, qui LXX. liberos reliquit.

Cingulos appellabant homines, qui in his locis, vbi cingi solet, satis sunt tenues.

Cinxiae Iunonis nomen sanctum habebatur in nuptiis, quod initio coniugij solutio erat cinguli, quo noua nupta erat cincta.

Circanea dicitur auis, quae volans circuitum facit.

Circites, circuli ex aere facti.

Circumluuium ius prædiorum.

Cispius mons in vrbe Esquilinae regionis de nomine cuiusdam hominis dictus.

Cisterna dicta est, quod cis in est infra terram.

Citeria appellabatur effigies quaedam argutæ, & loquax, riduculi gratia, quae in pompa vehi solita sit. Cato in M. Caecilium. Quid ego cum illo diserte amplius, quem ego denique credo in pompa vectitatum ire ludis pro citeria, atque cum spectatoribus sermocinaturum?

Citimus, extremus. Vt enim facit vltra, vltimus: cis, citra, citimus.

Citior comparatiuum à cito. Plautus: Nullam ego rem citiorem apud homines esse, quam famam reor.

Citrosa vestis appellata est a similitudine citri.

Ciuicam coronam ciuis salutis suae causa seruatus in praelio dabat, quae erat ilignea frondem habens perennem.

Clacendix, genus conchae.

Clam a clauibus dictum, quod his, quae celare volumus, claudimus.

Claritudinem claritatem.

Classes clypeatas antiqui dixerunt, quos nunc exercitus vocamus.

Classici testes dicebantur, qui signandis testamentis adhibebantur.

Classis procincta; exercitus instructus.

Claua teli genus, qua Hercules vtebatur.

Clauata dicuntur aut vestimenta clauis intertexta, aut calciamenta clauis confixa.

Claudere & clauis ex Graeco descendit. cuius rei tutelam penes Portumnum esse putabant, qui clauim manu tenere fingebatur, & deus putabatur esse portarum.

Claudiana tonitrua appellabantur, quia Claudius Pulcher instituit, vt ludis post scenam collectus lapidum ita fieret, vt veri tonitrus similitudinem imitaretur. nam antea leues admodum, & parui sonitus fiebant, cum claui & lapides in labrum aeneum coniicerentur.

Clauim consuetudo erat mulieribus donare ob significandam partus facilitatem.

Clausula, quam Graeci κατακλεῖδα vocant, a breui conclusione est appellata.

Clauus annalis appellabatur qui figebatur in parietibus sacrarum aedium per annos singulos, vt per eos numerus colligeretur annorum.

Clientum pro cliente Plautus dixit.

Clingere cingere a Graeco κλείειν dici manifestum est.

Clitellae dicuntur non tantum eae, quibus sarcinae coniugatae mulis portãtur, sed etiam locus Romae propter similitudinem. & in via Flaminia loca quaedam deuexa subinde & accliua. est etiam tormenti genus eodem nomine appellatum.

Cliuia auspicia dicebant, quae aliquid fieri prohibebant. omnia enim difficilia cliuia vocabant. vnde & *cliui* loca ardua.

Cloacae a conluendo dictae.

Cloacale flumen dixit Cato pro cloacarum omnium conluuie.

Cloacare, inquinare. vnde & cloacae dictae.

Cloelia familia a Cloelio Aeneae comite est appellata.

Cloeliae fossae à Cloelio duce Albanorum dictae.

Cluc:datum dulce, & suaue dicebatur.

Clumae folliculi ordei,

Cha. 1 Cha. 1 Cha. 1

Chap. 1 Chap. 2 Chap. 3 Chap. 4 Chap. 5 Chap. 6 Chap. 7 Chap. 8 Chap. 9 Chap. 10 Chap. 11 Chap. 12 Chap. 13 Chap. 14 Chap. 15 Chap. 16 Chap. 17 Chap. 18 Chap. 19 Chap. 20 Chap.

certis diebus seruabantur quotannis, vt *sementinae, compitaliciae.*

Conciliabulum dicitur locus, vbi inconcilium conuenitur.

Conciliatrix, dicitur, quae viris conciliat vxores, & vxoribus viros.

Concilium dicitur à populi consensu siue concilium dicitur a *concalando*, id est vocando.

Concinnare est ante componere. *Concinere* enim conuenire est

Concio conuentus dicta, quasi conuocatio. Concio significat conuentum, non tamen alium, quam eum, qui a magistratu, vel a sacerdote publico per praeconem conuocatur Concionem antiqui masculino genere posuere.

Concipi auisti dictū a Naeuio pro corripuisti, & inuolasti.

Conclauatae dicebantur, quae sub eadem erāt claue.

Conclauia dicuntur loca, quae vna claue claudūtur.

Condere, componere. Condere proprie est in vnum, & in interiorem locum dare ad custodiam faciliorem. quod verbum nunc significat conscribere: nunc facere: nunc cōponere, & instruere.

Condicere est dicendo denuntiare.

Condictio in diem certum eius rei, quae agitur, denuntiatio.

Condictum est, quod in communi est dictum

Condulus anulus. *Condalium* similiter anuli genus.

Confecerunt, vna fecerunt.

Cōfesa sus dicebatur, quae cum omni fetu adhibebatur ad sacrificium.

Conflages loca dicuntur, in quae vndique cōfluunt venti.

Confoeduſti, foedere coniuncti.

Confugium antiqui, confugium dicebant.

Congruere dictum est a gruibus, quae nō se segregant, siue cum volant, siue cum pascunt.

Conlector, interpres somniorum.

Comitum genus libaminis, quod farina conspersa faciebant. Comitum Afranius pro ornatu & exultu posuit.

Coniuola, occulta.

Conlatia oppidum fuit prope Romā, eo quod ibi opes aliarum ciuitatum fuerint conlatae: a qua *porta* Romae *Conlatina* dicta est.

Conlatinum sacrificium dicitur, quod ex conlatione offertur.

Conlatinum ventrem magnum, & turgidum dixit Plautus, quia in eum omnia edulia cōgeruntur.

Coniuere dicebant, cum profanae siluae rami decidērentur officientes lumini.

Conquirere, coercere.

Conregione, e regione.

Conruspari, conquirere. Plautus: Conruspare tua consilia in pectore.

Conscripti dicebantur, qui ex equestri ordine patribus adscribebantur, vt numerus Senatorum expleretur.

Consentia sacra, quae ex multorum consensu sunt statuta.

Considerare a contemplatione siderum videtur appellari.

Consilium vel à consulendo dicitur, vel quod in vnam sententiam plurium mentes consiliant & conueniant. sed a silentio credibilius dictū putatur quo maxime inuenitur.

Consilere Ennius pro conticuere posuit.

Consiluere apud Ennium pro conseptum reperitur. Consiptum clauis praefixum.

Consponsor, coniurator.

Consponsos antiqui dicebant fide mutua conligatos.

Consternatio, quae est concitatio quaedam subita ex aliquo metu: a sternutamento deducta est: quod eo toto concutimur corpore.

Constitutus hominum a consistentium multitudine appellatur.

Consualia ludi dicebantur, quos in honorem Consi faciebant: quem deum consilij putabant.

Consuetionem Plautus pro consuetudine dixit.

Consulas antiqui ponebant, non tantum pro consilium petas, & perconteris: sed etiam pro iudices, & statuas.

Contagionem esse dicendum, non contagium.

Contemplari dictum est a *templo*: id est loco, qui ab omni parte aspici, vel ex quo omnis pars videri potest, quem antiqui templum nominabant.

Contestari est, cum vterque reus dicit, Testes estote. Contestari litem dicuntur duo, aut plures aduersarij, quod ordinato iudicio vtraque pars dicere solet Testes estote.

Contignum fruſtum carnis cum septem costis demptum.

Contrarium aes, graue aes.

Contubernales dicuntur a tabernis, quae fiebāt ex tabulis. vnde & *tabernacula* dicta sunt, licet ex tentoriis, & ex pellibus fiant.

Contubernium dicitur contubernalium habitatio.

Contuoli oculi sunt in angustum coacti conniuentibus palpebris.

Conuallis est planities ex omni parte cōprehensa montibus, collibusue. *Vallis* duobus lateribus inclusa planities. Vallis deminutiuum vallicula facit.

Conuentae conditio dicebatur, cum primus sermo de nuptiis, & earum conditione habebatur.

Conuentus quattuor modis intelligitur. Vno

cum

Digitized by Google

cum quemlibet hominem ab aliquo conuentum esse dicimus: Altero, cum significatur multitudo ex compluribus generibus hominum contracta in vnum locum: Tertio, cum a magistratibus iudicij causa populus congregatur: Quarto, cum aliquē in locum frequentia hominum supplicationis, aut gratulationis causa colligitur.

Conuexum est ex omni parte declinatū, qualis est natura caeli, quod ex omni parte ad terram versus declinatum est.

Conuicium a vicis in quibus prius habitatum est, videtur dictum: vel immutata littera quasi conuocium.

Conuoti, isdem votis obligati.

Copona taberna copiis dicta.

Coquitare pro coctitare, id est frequenter coquere, Plautus posuit.

Cocum & pistorem apud antiquos eundem fuisse accepimus. Naeuius, Coquus, inquit, edit Neptunum, Venerem, Cererem. significat per Cererem panem, per Neptunum pisces, per Venerem holera.

Corbitae dicuntur naues onerariae: quod in malo earum summo pro signo corbes solerent suspendi.

Corculum a corde dicebant antiqui solertem, & acutum. Plautus in Casina: Ego sum liber Meum corculum melliculum, verculum.

Corda frumenta, quae sero matureſcunt, vt *finum cordum*.

Corgo apud antiquos pro aduerbio, quod est profecto ponebatur.

Corinthienſes ex eo dici coeperunt, ex quo coloni Corinthum sunt deducti, qui antea Corinthij sunt dicti. quam consuetudinem seruamus etiam, cum Romanenses, & Hispanienses, & Sicilienses negotiatores dicimus, qui in alienis ciuitatibus negotiantur.

Corius apud antiquos masculino genere dicebatur. Plautus: Iam tibi tuis meritis crassus corius redditus est. Pari modo diuerso genere dicebant, haec ludus, haec metus, haec amnis, hic frons.

Corniſcarum diuarum locus erat trans Tiberim cornicibus dicatus, quod in Iunonis tutela esse putabantur.

Cornua Liberi patris simulachro adiiciuntur, quem inuentorem vini dicunt: eo quod homines nimio vino truces fiunt.

Corolla deminutiuum est a corona. corollam noua nupta de florib. verbenis, herbisque a se lectis sub amiculo ferebat.

Corona, cum videatur a choro dici, caret tamē aspiratione: siue coronae dicuntur, quod cohonorent eos, quibus imponuntur.

Corpulentis Ennius pro magnis dixit. nos corpulentū dicimus, corporis obesi hominem

Coſſi ab antiquis dicebātur natura rugosi corporis homines, a similitudine vermium ligno editorum, qui cossi appellantur.

Cotilae lacus appellatur, quod in eo est insula Cotila nominata a Graecis.

Coturnium vas, quo in sacrificiis vinum fūdebatur.

Coturnix appellatur a sono vocis.

Cracentes graciles. Ennius: Succincti gladiis media regione cracentes.

Craticulum a Graeco κρατίον deducitur.

Crebriſuro apud Ennium significat vallū crebris furis, id est palis, munitum.

Creduas, credas, Plautus: Ipsus nec amat, nec tu creduas.

Creperum, dubium. vnde *increpitare* dicimus, quia male dicta fere incerta, & dubia sunt.

Crepidines, saxa prominentia.

Crepitulum ornamentum capitis. id enim in capitis motu crepitum facit.

Crepos Romani lupercos dicebant a crepitu pellicularum, quem faciunt verberantes. Mos enim erat Romanis in lupercalibus nudos discurrere, & pellibus obuias quasque feminas ferire.

Creterre vocabulum trahitur a cratere, quod vas est vini.

Creui modo significat hereditatem adij: modo maior aetate, vel censu sum: modo iudicaui: modo diuisi. quae omnia a duobus verbis cresco, & cerno veniūt: cuius vnius origo ex Graeco trahitur, quod illi κρίνειν dicunt perficere.

Crines a discretione dicti, quam Graeci κρίσιν appellant. nam iidem eos κριθώδεις vocant.

Crocatio, coruorum vocis appellatio.

Crocotilum valde exile. Plautus: Extortis talis cum crocotilis crusculis.

Crocotium genus operis pistorij.

Crucium, quod cruciat. Vnde Lucilius vinum insuaue crucium dixit.

Crumina sacculi genus. Plautus: Dij bene vortant, tene, tene, crumina minuerint triginta minae.

Cruſculum deminutiuum a crure.

Crustariae tabernae a vasis potoriis crustatis dictae.

Cruſtumina tribus a Tuscorum vrbe Crustumena dicta.

Cubam Sabini vocant eam, quam militares lecticam. vnde videtur deriuatum esse *cubiculum*.

Cubare auspicatur, qui in lecto quaerit augurium.

Calcita, quod tomento inculcatur, appellata.

Caligas vas potorium. Cato, Caligā, inquit, in foeno Graeco ponito. vt bene oleat. Culigna vas vinarium a Graeco dicta, quam illi dicunt κύλικα.

Calina vocatur locus, in quo epulae in fune-

re comburuntur.

Cadiola cortices nucum viridium, dicta à similitudine culeorum, quibus vinum siue oleum cõtinetur.

Cadicula fusticulus quidem ligneus in sacris dicebatur.

Cumalter significat cum altero, dictum ab antiquis ita breuitatis causa, *ve fodes* pro si audes, *scilicet* pro scias licet, *fis* pro si vis.

Cumerum vocabant antiqui vas quoddã, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis vtensilia, quod & camillum dicebant, eo quod sacrorum ministrum *κανηφόρον* appellabant.

Cumerum vas nuptiale a similitudine cumerarum, quae fiunt palmeae vel sparteae ad vsum popularem, sic appellatum.

Cum imperio esse dicebatur apud antiquos, cui nominatim a populo dabatur imperium.

Cum populo agere, hoc est populum ad concilium, aut comitia vocare.

Cũ potestate esse dicebatur de eo, qui a populo alicui negotio praeficiebatur.

Cuncti significat quidem omnes, sed coniuncti & congregati: at vero *omnes* etiam si diuersis locis sint.

Cuniculum, id est foramen sub terra occultũ, aut ab animali, quod simile est leporis, appellatur, quod subterfossa terra est latere solitum, aut a cuneorum similitudine, qui omnem materiam intrant findentes.

Cunire est stercus facere. vnde & inquinare.

Cupes, & cuped a antiqui lautiores cibos nominabant. inde macellum forum cupedinis appellabant. Cupedia autem a cupiditate sunt dicta. vel, sicut Varro vult, quod ibi fuerit Cupedinis equitis domus, qui fuerat ob latrocinium damnatus.

Cupressi mortuorum domibus ponebãtur ideo, quia huius generis arbor excisa non renascitur: sicut ex mortuo nihil iam est sperandum, quam ob causam in tutela Ditis patris esse putabatur.

Cura dicta est, quasi cor edat: vel qa cor vrat.

Curatores dicuntur, qui pupillis loco tutorum dantur. siue illi, qui rei frumentariae, agrisve diuidundis praepositi sunt.

Curia, locus est, vbi publicas curas gerebant. *Calabra* curia dicebatur, vbi tantũ ratio sacrorũ gerebatur. Curiae etiã nominãtur in quibus vnusquisque partis populi Romani quid geritur. quales sunt eae, in quas Romulus populum distribuit numero triginta. (quibus postea additae sunt quinque) vt in sua quisque curia sacra publica faceret, feriasque obseruaret. hisque curiis singulis nomina Curiarum virginum impolita esse dicuntur, quas virgines quondam Romani de Sabinis rapuerunt.

Curiales eiusdem curiae, vt tribules, & municipes. *Curiales flamines* curiarum sacerdotes. *Curiales mensae*, in quibus immolabatur Iunoni, quae Curis est appellata.

Curiata comitia a curiis appellata.

Curu fana a Curio dicta, quia eo loco domũ habuerat.

Curionem aguum Plautus pro macro dixit, quasi cura macruisset.

Curionia sacra, quae in curiis hebant.

Curionium aes dicebatur, quod dabatur curioni ob sacerdotium curionatus.

Curis est Sabine hasta. Vnde Romulus Quirinus, quia eam ferebat, est dictus: & Romani a Quirino *Quirites* dicuntur. Quidam eam dictam putant à Curibus, quae fuit vrbs opulentissima Sabinorum.

Curitim Iunonem appellabant, quia eandem ferre hastam putabant.

Curriculo pro cursim ponebãt. Plautus, Licet, inquit, vos abire curriculo

Curriculus deminutiuum est a curru.

Curtij locus appellatur a Curtio, qui eo loco in profundissimum se ob salutem populi Romani proiecit hiatum.

Curules equi quadrigales. Curules magistratus appellati sunt, quia curru vehebantur.

Cusilirem pro ignauo dicebant antiqui.

Custodelam dicebant antiqui, quam nunc dicimus custodiam.

Custodiis est opera ad custodiẽdũ quid sũpta

Cutis Graecam habet originem. hanc enim illi *κυτος* dicunt.

Cybele mater, quam dicebant magnã, ita appellabatur, quod ageret homines in furorem, quod Graeci *κυβιστᾶν* dicũt. Cybele vero eadem dicta a loco, qui est in Phrygia.

Cybium dictum, quia eius medium aeque patet in omnes partes, quod genus a geometris *κῦβος* dicitur. Vnde etiam tessellae quadratae *κῦβοι*. Hinc & *κυβιον* genus piscis, qa piscantes id genus piscũ velut aleã ludunt.

Cyllenius Mercurius dictus, quod omnẽ rem sermone sine manibus conficiat, quibus partibus corporis, qui carent, *κυλλοὶ* vocantur: ideoque quadratum eum fingunt. Alij volunt sic appellatum, quod in Cyllenia via sit nutritus. Alij quod in monte Arcadiae Cyllene. Alij quod a Cyllene sit nympha educatus.

Cymbam Graeci appellant *κυμβον*.

Cymbium poculi genus a similitudine nauis quae dicitur cymba, appellatum.

Cynthius Apollo a Cynthio Deli monte vocatus.

Cyparissae appellantur acies quaedam igneae, quae noctu apparere solent ad similitudinem cupressi.

Cyparissiae dicuntur ignes prodigiosi a similitudine cyparissorum.

Cypria Venus, quod ei primũ in Cypro insula templum sit constitutum, vel qua parientibus

tibus praesideat, quod Graeco νέμειν parere sit.

Cypria boui merendam, Ennius soradico versu cum dixit, significat id, quod solet fieri in insula Cypro, in qua boues humano stercore pascuntur. Idem cum dicit. Propter stagna, vbi lanigerum genus piscibus pascitur: esse paludem demonstrat, in qua nascuntur pisces similes ranunculis, quas oues consectatae edunt.

Cytherea, Venus ab vrbe Cithera, in quam primum deuecta esse dicitur concha, cum in matri esset concepta.

D

Dacrimas pro lacrimas Liuius saepe posuit nimirum, quod Graeci appellant δάκρυα. Item *dantia*, quae lautia dicimus, & dantur legatis hospitij gratia.

Daedalam à varietate rerum, artificiorumq. dictam esse apud Lucretium terram, apud Ennium Mineruam, apud Virgilium Circem facile est intelligere: cum Graece δαιδάλλειν significet variare.

Dagnales sunt auium genus, quas Aegyptij inter potandum cum coronis deuincere soliti sunt, quae vellicando, mordicandoque & canturiendo assidue non patiuntur dormire potantes.

Dalinum supinum ait esse Aurelius, Aelius stultum. Oscorum quoque lingua significat insanum. Santra vero dici putat ipsum quem Graeci δείλαιον, id est propter cuius fatuitatem quis misereri debeat.

Damium sacrificium, quod fiebat in operto in honorem Bonae deae, dictum a contrarietate, quòd minime esset δημόσιον, id est publica. dea quoque ipsa δαμία, & sacerdos eius δαμίας, appellabatur.

Danistae, feneratores.

Dannt, dant.

Daps apud antiquos dicebatur res diuina, quae fiebat aut hiberna semente, aut verna. quod vocabulum ex Graeco deducitur, apud quos id genus epularum δαὶς dicitur. Itaque & *daptice* se acceptos antiqui dicebant, significantes magnifice, & *dapticum negotium* amplum, ac magnificum.

Dasi, dari.

Daunia Appulia appellatur a Dauno Illyricae gentis claro viro, qui eā propter domesticā seditionē excedens patria occupauit.

Deactio, peractio.

Deblaterare est stulte loqui. Nā Graeci βλῆδας stultos appellant.

Decalicatum calce litum.

Decermina dicuntur: quae decerpuntur purgandi causa.

Decima quaeque veteres diis suis offerebant.

Decotes togae detritae.

Decrepitus est desperatus crepera iam vita vt *crepusculum* extremum diei tempus. Siue decrepitus dictus, quia propter senectutem nec mouere se, nec vllū facere potest ecpitum.

Decultarunt, valde occultarunt.

Decumana oua dicuntur, & *decumani fluctus*, quia sunt magna. nam & ouum decimum maius nascitur, & fluctus decimus fieri maximus dicitur.

Decumanus appellatur *limes*, qui sit ab ortu solis ad occasum. Alter ex transuerso currens appellatur *cardo*.

Decures, decuriones.

Decuriones appellantur, qui denis equitibus praesunt.

Dedita intelligitur valde data.

Defomitatum a fomitibus succisum, quibus confoueri erat solitum.

Defrensam detritam atque detonsam.

Defui dicebant antiqui, vt deamare, deperire: significantes omnem fructum percipere.

Degere antiqui posuerunt pro expectare.

Degunere degustare.

Deinceps qui deinde cepit: vt *princeps*, qui primum cepit.

Deincipem antiqui dicebant proxime quenque captum, vt principem primum captum.

Deinde compositum est ex praepositione, & loci significatione: vt exinde, perinde, proinde, subinde: quae item tempus significant.

Delapidata, lapide strata.

Deliberare a libella, qua quid perpenditur, dictum.

Delibrare aquam sulco deriuare.

Delicare ponebant pro dedicare.

Delicata dicebant dijs consecrata, quas nunc delicata. Vnde adhuc manet *delicatus*, quasi lusui dicatus. *Dedicare* autem proprie est dicendo deferre.

Delicia est tignum quod a culmine ad regulas angulares infimas versus fastigatum collocatur, vnde *tectum deliciatum*, & *regulae deliciares*.

Delinquere est praetermittere, quod nō oportet praeteriri. Hinc deliquia & delicta.

Delicium solis a delinquendo dictum, quod delinquat in cursu suo.

Deliquum apud Plautum significat minus.

Delubrum dicebant fustem delibratum, hoc est decorticatum, quem venerabantur pro deo.

Deluit, soluit. à Graeco δαλύειν

Demagis pro minus antiqui dicebant.

Deminutum capite appellatur, qui ciuitate mutatus est: & ex alia familia in aliam adoptatus: & qui liber alteri mancipio datus est: & qui in hostium potestate ve-

Digitized by Google

ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκβάλλει, ἐκ τοῦ ἰδίου ἐκβάλλει, ἐκ τῶν ἰδίων ἐκβάλλει, ἐκ τῶν οἰκείων ἐκβάλλει, ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ἐκβάλλει, ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ἐκβάλλει, ἐκ τῶν ἑαυτοῦ

caſtella,ex quibus a riuo communi aquam quiſque in ſuum fundum ducit.

Diurni antiqui ex Graeco appellabant,vt a deo ortum,diurnum ſub caelo lumẽ ἀπὸ τοῦ Διός. Vnde adhuc *ſub dio* fieri dicimus, quod nõ ſit ſub tecto:& *interdiu*, cui contrarium eſt noctu. *Diuum*, quod ſub caelo eſt extra tectum,ab Ioue dicebatur.& *Dialis flamen*, & *Dius* hercũ aliquis ab Ioue genus ducens. *Diuum fulgur* appellabant diurnum, quod putabant Iouis,vt nocturnum Summani.

Doli vocabulo nunc tantum in malis vtimur: apud antiquos autem etiam in bonis rebus vtebantur. vnde adhuc dicimus *Sine dolo malo*:ni imirum,quia ſolebat dici & bonus.

Delicla, locus in vrbe ſic vocatus,quia inuadentibus Gallis Senonibus vrbem,ſacra in eodem loco doliolis repoſita fuerunt. qua de cauſa in eodem loco ne deſpuere quidem alicui licebat.

Domus a Graeco venit *δόμος*.

Donaticae coronae dictae, quod his victores in ludis donabantur, quae poſtea magnificentiae cauſa inſtitutae ſunt ſuper modum aptarum capitibus, quali amplitudine hũt cum lares ornantur.

Donum ex Graeco eſt,quod illi vocant *δῶρον*.

Dorſum dictum, quod pars ea corporis deuexa ſit deorſum.

Dotem manifeſtum eſt ex Graeco eſſe. nam *δίδωμι* dicitur apud eos dare.

Draconcs dicti ἀπὸ τοῦ δέρκεσθαι, quod eſt videre. clariſſimam enim dicuntur habere oculorum aciẽ.qua ex cauſa incubantes eos theſauris cuſtodiae cauſa finxerunt antiqui, Ideoque Æſculapio adtribuuntur: quod vigilantiſſimi generis putantur. quae res medicinae maxime neceſſaria eſt.

Dubemus apud antiquos dicebatur, qui nunc dominus.

Dubiat, Dubitat.

Duco,cum pro puto ponimus, ex Graeco deducitur,quod, illi dicunt *δοκῶ*.

Duellum,bellum videlicet quod duabus partibus de victoria contendentibus dimicatur. Inde & *perduellis*, qui pertinaciter retinet bellum.

Duicenſus dicebatur cum altero,id eſt cum filio,cenſus.

Duidens hoſtia bibens.

Duis duas habet ſignificationes. nam & prodis ponebatur,& pro dederis.

Dumeta antiqui, quaſi dumiceta appellabãt, quae nos dumeta.

Dumoſa,frondoſa.

Duodeuiginti dicẽdi cõſuetudinẽ a Graecis traxiſſe videmus,qui ſic enunciant *δυοκαίεικοσι*.

Duonum,bonum.

Duplabis,duplicabis.

Duplionem antiqui dicebant,quod nos duplũ, venit autem a Graeco *διπλοῦν*.

Duſmoſo in loco apud Liuiũ ſignificat dumoſum locum. antiqui enim interſerebant S litteram,& dicebant coſmittere pro committere,& caſmenae pro camenae.

E

Eamus ex Graeco ἴωμεν.

Eapſe,eaipſa.

Eccere i. ſiurandũ eſt, ac ſi dicatur per Ceremem,vt aceaſtor,aedepol.alij eccere pro ecce poſitum accipiunt.

Edeatrae,qui praeſunt regiis epulis, dicti ἀπὸ τοῦ ἐδηδοκέναι.

Edecimata,electa.

Ederam flamini diali neque tangere, neque nominare fas erat: pro eo quod edera vincit ad quodcunque ſe applicat.Sed ne anulum quidem gerere ei licebat ſolidum, aut aliquem in ſe habere nodum.

Effaſſatum exertũ, quod ſcilicet omnes exerto brachio ſint exſilati, id eſt extra veſtimentum filo contextum.

Effari,& effata a fando, quod ipſum ex Graeco φάσθαι.

Effata,elocuta.

Egens velut exgens, cui ne gens quidem ſit reliqua.

Egeriae nymphae ſacrificabant praegnantes, quod eam putabant facile conceptam aluum egerere.

Egretus & adgretus ex Graeco ſunt ducta, a ſurgendo,& proficiſcendo. Vnde & Nycgreſſa,quaſi noctiſurgium.

Eiuratio ſignificat id, quod deſideretur, non poſſe praeſtari. Plautus. eiurauit militiam.

Elacatena genus falſamenti, quod appellatur vulgo malandrea.

Elaudare plus,quam nominare.

Electebrae argentariae meretrices,ab eliciendo argento dictae.

Electabo,eliciam.

Elices ſulci aquarij, per quos aqua collecta educitur eliris.

Elinguem ſine lingua.

Elixa a liquore dicta.

Elucum ſignificat languidum, ac ſemiſomnũ: vel,vt alij volunt,allucinatorem, & nugarum amatorem ſiue halonem,id eſt heſterno vino languentem, quem ἐλαὸν vocitant Graeci.

Elumbem,euulſo lumbo.

Em pro eum ab eo, quod eſt is.

Emancipati duobus modis intelliguntur, aut ij qui ex patris iure exierunt, aut ij, qui aliorum fiunt dominij. quorum vtrunque fit mancipatione.

Emem,eundem.

Emere quod nũc eſt mercari, antiqui accipiebant pro ſumere.

Empanda,paganorum dea.

Digitized by Google

Emptiuum militem, mercenarium.
Emussitata, ad amussim facta.
Endoitium, initium.
Endoplorato, implorato, quod est cum questione inclamare. *Implorare* nanque est cũ fletu rogare, quod est proprie vapulantis.
Endoprocinctu, in procinctu. significat autem cum ex castris in praelium exitum est. *Procinctos* quasi praecinctos, atque expeditos. nam apud antiquos togis incinctu pugnasse dicuntur.
Ennam, etiam ne.
Enubro, inhibenti.
Enunquam, ecquando.
Epeus nomẽ cuiusdam fabri, qui equum Dureum fecit.
Epicrocum genus amiculi croco tinctum, tenue, & perlucidum.
Epilimma genus viliſſimi vnguenti.
Epistylium trabs, quæ super columnas ponitur.
Epolones dicebant antiqui, quos nunc epulones dicimus. Datum autem est his nomen, quod epulas indicendi Ioui, ceteriſque dii potestatem haberent.
Epulam antiqui etiam singulariter posuere.
Epulares appellabantur, qui in quibusdam ludis nocte epulabantur.
Equestre aes, quod equiti dabatur.
Equiria ludi, quos Romulus Marti instituit per equorum cursum, qui in campo Martio exercebantur.
Equirine, iusiurandum per Quirinum.
Equo vehi flamini diali non licebat, ne si longius digrederetur, sacra neglegerentur.
Equitare antiqui dicebant equum publicum merere.
Equus Marti immolabatur, quod per eius effigiem Troiani capti sint: vel quod eo genere animalis Mars delectari putaretur.
Erctum citúmque fit inter consortes, vt in libris legum Romanorum legitur. *Erctum* a coërcendo dictum, vnde & ercisцundae & ercisci. *Citum* autem est vocatum a ciendo.
Erebum Vergilius interdum obscuritatẽ quandam esse describit apud inferos, cum ait. Imas Erebi descendit ad vmbras. Interdum flumen eiusdẽ loci, dicens. Et magnos Erebi transnauimus amnes. Varro vero Erebo natam noctem ait. Vnde est & illud: Erebo creata fuscis crinibus nox te inuoco.
Ergo correptum significat idem, quod apud Graecos ἕνεκα, producte, idem quod χάριν, hoc est gratia: cum scilicet gratia intelligitur pro causa. Sed illud superius etiam sine exemplis notum est: hoc inferius, sic formatur: cum dicimus de aliquo, statua donatus est honoris, virtutisque ergo, id est honoris, virtutisque causa.
Erinnys, seruitudo.

Erũgere semel factum significat, quod *eructare* saepius. illud enim perfectae formae est, hoc frequentatiuae.
Eruum & eruilia a Graeco sunt dicta; quia illi eruum ὄροβος, eruilia ὀροβίνη appellant.
Escariae mensae quadratæ vocantur, in quibus homines epulantur. *Anclabris* ea quae in sacrificando diis *anclatur*, quod est hauritur, ministraturque.
Escit erit.
Euboicum talentum nummo Graeco septem milliũ, & quingentorum cistophorum est, nostro quattuor millium denariorum.
Eudiacon lineum filum, quod medici extremo in clysterio relinquunt, per quod climos emittitur.
Euelatum, euentilatum. Vnde *velabra*, quibus frumenta ventilantur.
Euerriator vocatur, qui accepta iure hereditate iusta facere defuncto debet. quae si non fecerit, seu quid in ea re turbauerit, suo capite luat. id nomen ductum a verrendo. Nam *euerrae* sunt purgatio quaedam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus est, quae fit per euerriatorem certo genere scoparum adhibito, ab extra verrendo dictarum.
Eum antiqui dicebant pro eorum.
Europam tertiam orbis partem ab Europa Agenoris filia certum est appellari. Sed alij de amore Iouis in taurum versi, narrant. Alij eam a praedonibus raptam. & nauem, quae Iouis tutelam effigiem tauri habuerit, in eam regionem esse delatam. Quidam ob pulchritudinem regionis per simulationem raptae filiae occupatam eam terram ab Agenore, & Phœnicibus ferunt.
Exagogen, euectionem.
Examen est & aequamentum, & iudicij inuestigatio, & apum congregatio, vel locustarum.
Examussim, regulariter. *amussis* enim regula fabrorum est. vel, vt alij volunt. ferramentũ, quo in poliendo vtuntur.
Exanclare, exhaurire.
Exbuetes ex interatas; siue exbuae, quae ebiberunt, quasi epotae.
Excedere, egredi.
Excidionem vrbis a caedendo dictam manifestum est.
Exbiet, excutiet.
Excipuum, quod excipitur, vt *praecipuum*, quod ante capitur.
Excudere, pro cudere, & incus ipsa a cudendo dicta sunt.
Exdorsua, dorsum confringe: alij exime.
Exdutae, exuuiae.

Exemplum

Digitized by Google

Exemplum eſt, quod ſequamur, aut vitemus: *exemplar*, ex quo ſimile faciamus. Illud animo aeſtimatur, iſtud oculis conſpicitur.

Exercirent, ſarcirent.

Exercitionem exerciti dicebant antiqui: exercitationem exercitati. Item exercitiorem, exercitiſſimum: ſicut ab exercitato, exercitatiorem, exercitatiſſimum.

Exercitus & militum copia dicitur: & homo multis negotiis exercitus. ſed ſuperius quarti ordinis, hoc ſecundi eſt.

Exeſto, extra eſto: ſic enim lictor in quibuſdã ſacris clamitabat: *hoſtis, vinctus, mulier, virgo exeſto*, ſcilicet intereſſe prohibebatur.

Exſit purgamentũ, vnde adhuc manet ſuffitio.

Exſuti, exſuſi: vt mertat pro merſat.

Exgregiae, egregiae: id eſt egregie lectae.

Exhauſtant, effeciunt.

Exiles & alia à tenuitate viarum, quas Graeci in chartis ita appellant, videntur eſſe dicta.

Exilica cauſa, quae aduerſus exulem agitur.

Eximium inde dici cœptum, quod in ſacrificiis optimum pecus e grege eximebatur: vel quod primum erat natum.

Exin metri cauſa dicitur pro exinde.

Exinfulabat exercebat. infulas enim ſacerdotũ, filamenta vocabant.

Exiſtimare dictum eſt ab aeſtimatione.

Exitium antiqui ponebant pro exitu. nunc exitium peſſimum exitum dicimus.

Exodium exitum.

Exomides ſunt comici veſtis exertis humeris.

Exoletus qui adoleſcere, id eſt creſcere deſiit.

Exoriri ſurgere.

Expapillato brachio exerto: quod cum fit, papilla nudatur.

Expatare, in locum patentem ſe dare, ſiue in ſpatium ſe conferre.

Expectorat, ex pectore eiicit.

Expergitus, ab alio excitatus: quem ſolemus dicere expergefactum.

Experitos, imperitos.

Experrectus, à corrigẽdo ſe vocatus; quod fere facimus recentes à ſomno. Experrectus eſt, qui per ſe vigilare coepit.

Explenunt, explent.

Explorare antiquos pro exclamare vſos: ſed poſtea proſpicere, & certum cognoſcere coepit ſignificare. itaque ſpeculator ab exploratore hoc diſtat, quod *ſpeculator* hoſtilia ſilentio perſpicit, *explorator* paeata clamore cognoſcit.

Exporgere, porro agere, exporrigere.

Expreta antiqui dicebant, quaſi expertia habita.

Exrogare eſt, ex lege vetere aliquid eximere per nouam legem.

Exta dicti, quod ea diis proſecentur, quae maxime extant, eminẽtque.

Externum eſt alienae terrae.

Exterraneus ex alia terra. Exterraneus quoque dicitur, & qui ante tempus natus, vel potius eiectus eſt. dictus autẽ exterraneus quod eum mater exterita aluo eiecit.

Extimum extremum ſignificat, vt ita intimo ſit contrarium.

Extrarium ab extraneo ſic diſtinguitur. *extrarius* eſt, qui extra focum, ſacramentum, iuſque ſit. *extraneus* ex altera terra, quaſi exterraneus.

Exugentes, exprimentes.

Exuuiae ab exuendo dictae.

F

Fabam nec tangere nec nominare Diali flamini licet, quod ea putatur ad mortuos pertinere. Nam & lemuralibus iacitur faruis, & parentalibus adhibetur ſacrificiis. & in flore eius luctus litterae apparere videntur.

Fabiani, & Quintiliani appellabantur lupercí a Fabio & Quintilio praepoſitis ſuis.

Facem in nuptiis in honorem Cereris praeferebant, aquaque ſpargebatur noua nupta: ſiue vt caſta, puraque ad virum veniret: ſiue vt ignem atque aquam cum viro communicaret.

Faces antiqui dicebant, vt fides.

Faceſſere ſignificat interdum facere, vt eſt, Iuſſa faceſſunt. interdum verò pro abire ponitur. Pacuuius: Faceſſite omnes hinc. id eſt abite.

Factio & factioſus, initio honeſta vocabula erant. vnde adhuc factiones hiſtrionum, & quadrigariorum dicuntur. Modo autẽ nomine factionis ſeditio, & arma vocantur.

Facul antiqui dicebant. & faculter pro facile. vnde facultas & difficultas videntur dicta. Sed poſtea facilitas morum facta eſt, facultas rerum.

Fagutal ſacellum Iouis, in quo fuit fagus arbor quae Ioui ſacra habebatur.

Falae dictae ab altitudine à falando, quod apud Etruſcos ſignificat caelum,

Falarica, genus teli miſſile, quo vtuntur ex falis, id eſt ex locis extructis dimicantes.

Falcones dicuntur, quorum digiti pollices in pedibus intro ſunt curuati, a ſimilitudine falcis.

Faleri oppidum a ſale dictum.

Faiſus, & *falſior* cum rationabiliter dici poſſint, non tamen ſunt in conſuetudine.

Fama a fando dicta. ſic apud Graecos φήμη ἀπὸ τοῦ φάναι.

Famelicoſam terram, terrã paluſtrem vocabãt.

Famella deminutiuum a fama.

Familia antea in liberis hominibus dicebatur, quorum dux & princeps generis vocabatur pater, & mater familiae. Vnde familiae nobilium Pompiliorum, Valeriorum Corneliorum. & *familiares* ex eadem

familia. postea hoc nomine etiam *famuli* appellari coeperunt permutata I cum V littera.

Familiaris Romanus, priuatus Romanus.

Famino, dicito.

Famulitium dicebatur, quod nunc seruitium.

Famuli Origo ab Oscis dependet, apud quos seruus famel nominabatur. vnde & familia vocata.

Fana, quod fando consecrantur.

Fanatica dicitur arbor fulmine icta.

Fanum a fano dictum; siue à fando; quod dum pontifex dedicat, certa verba fatur.

Farfenum virgulti genus.

Farrago appellatur id, quod ex pluribus satis pabuli causa datur iumentis.

Farreum, genus libi ex farre factum.

Fartores, nomenclatores qui clam velut infarcirent nomina salutatorum in aurem candidati.

Fascinum, & fas, à fando nominantur.

Fastigium aedificij summum.

Fastis diebus iucunda fari licebat; de fastis quaedam non fari licebat.

Fasterum libri appellantur, in quibus totius anni fit descriptio. Fasti enim dies fasti sunt.

Fatantur, multa fantur.

Fauentia bonam ominationem significat. Nam praecones clamantes, populum sacrificijs *fauere* iubebant. *Fauere* enim est bona fari. at veteres poetae pro libere vti sunt fauere.

Faui, a fauendo.

Fauissae locum sic appellabant, in quo erat aqua inclusa circa templa. Sunt autem, qui putant fauissas esse in Capitolio cacllis cisternisque similes: vbi reponi erant solita ea, quae in templo vetustate erant facta inutilia.

Faustulum porcellum, feturam porcorum.

Februarius mensis dictus, quod tum, id est extremo mense anni, populus *februabatur*, id est lustraretur, ac purgaretur: vel a *Iunone Februata*. quam alij *Februatem*, Romani *Februlam* vocant: quod ipsi eo mense sacra fiebant, eiusque feriae erant lupercalia, quo die mulieres februabantur a lupercis amicto Iunonis, id est pelle caprina. quam ob causam is quoque *dies Februatus* appellabatur. Quaecunque denique purgamēti causa in quibusque sacrificijs adhibentur, *februa* appellantur. Id vero, quod purgatur, dicitur *februatum*.

Fedum antiqui dicebant pro hedo, solus pro holere, foltim pro holte, foltiam pro hostia.

Felices arbores Cato dixit, quae fructum ferunt, infelices quae non ferunt.

Femur, femoris, & femen feminis, fenero, &

feneror dici potest.

Fenus appellatur naturalis terrae fetus; ob quam causam & nummorum fetus fenus est vocatum, & de ea re leges fenebres. Fenus, & feneratores, & lex de credita pecunia. *Fenebris*, a fetu dicta, quod crediti nummi alios pariant, vt apud Graecos eadem res τόκος dicitur *fenum* quoque pratorum ab hac causa elt appellatum, quando idipsum manens quotannis nouū patit. Vnde etiam *festuca* vocata est.

Feralia, diis manibus sacrata festa, a ferendis epulis, vel a feriendis pecudibus appellata.

Ferctum genus libi dictum, quod crebrius ad sacra ferebatur, nec sine strue, altero genere libi. quae qui adferebant, *strufertarij* appellabantur.

Ferentarij, auxiliares, in bello, a ferendo auxilio dicti. vel quia fundis, & lapidibus pugnabant: quae tela feruntur, non tenentur ita appellati. Ferentarij leuis armaturae pugnatores.

Feretrius Iuppiter dictus a ferendo, quod pacē ferre putaretur, ex cuius templo sumebant sceptrum, per quod iurarent, & lapidem silicem, quo foedus ferirent.

Feria a feriendis victimis appellata.

Feriae statae appellabantur, quod certo statutóque die obseruarentur.

Ferias antiqui festas vocabant. & aliae erant sine die festo, vt nundinae: aliae cum festo, vt Saturnalia. quibus adiungebantur epulationes ex prouentu fetus pecorum frugumque.

Ferire dictum, quod ferientes feruntur

Ferocit, apud Catonem, Ferociter agit. *Finere* idem pro figere.

Ferus ager incultus.

Fescenini versus, qui canebantur in nuptiis, ex vrbe Fescenina dicuntur allati. siue ideo dicti, quia fascinum putabantur arcere.

Fesnae vocabantur, qui depellere fascinum credebantur.

Festram antiqui dicebant, quam nos fenestrā.

Fetiales a feriendo dicti. apud hos enim belli, pacisque faciendae ius est.

Fiber genus bestiae quadrupes. Plautus: Sic me subes cotidie, qua fiber salicem. quo nomine extremae fluminis orae appellantur. Vnde & *fibras* iocinorum, & *fimbrias* vestimentorum dicimus.

Ficolea palus ficulneus.

Fides genus citharae dicta, quod tantum inter se chordae eius, quantum inter homines fides, concordent. cuius deminutiuum *fidicula* est.

Fiducia a fide denominata, et, quae maxime fidei erant.

Filicata patera dicta, quod ad filicis herbae speciem sit caelata.

Filices

Filicones mali & nullius vſus, a filice dicti
Firmum ἀπὸ τῆ ἕρμης, dictum videtur.
Fiſcellus caſei mollis appetitor, vt *catillones* catillorum liguritores.
Fixulae, fibulas.
Flagratores dicebãtur genus hominum, quod mercede flagris caedebantur.
Flamearij infectores flamei coloris: *violarij* violatij coloris dicuntur,
Flamen Dialis dictus, quod filo aſſidue velatur. 10 indeque appellatur flamen, quaſi filamen. Dialis autem appellatur a Dio, a quo vita dari putabatur hominibus.
Flameo amicitur nubens hominis boni cauſa, quod eo aſſidue vtebatur *Flaminica*, id eſt Flaminis vxor, cui non licebat facere diuortium. Flameo veſtimento Flaminica vtebatur, id eſt Dialis vxor, & Iouis ſacerdos, cui telum fulminis eodem erat colore.
Flaminia dicebatur ſacerdotula, quae *Flaminicae* Diali praeminiſtrabat, eaque *patrimes*, & *matrimes* erat, id eſt patrem matremque adhuc viuos habebat.
Flaminiae aedes domus flaminis Dialis.
Flaminius camillus puer dicebatur ingenuus patrimes, & matrimes, qui Flamini Diali ad ſacrificia praeminiſtrabat, antiqui enim miniſtros *camillos* dicebant. Alij dicũt omnes pueros ab antiquis camillos appellatos, ſicut habetur in antiquo carmine, cum pater filio de agricultura praeciperet: Hiberno puluere, verno luto, grandia Farra Camille metes.
Flaminius circus, & via Faminia a Flaminio conſule dicta ſunt, qui ab Annibale interfectus eſt ad lacum Traſimenum.
Flaminius lictor eſt, qui Flamini Diali ſacrorum cauſa praeſto eſt.
Flator, tibicen.
Flemina dicuntur, cum ex labore viae ſanguis defluit circa talos.
Floriferium dictum, quod eo die ſpicae feruntur ad ſacrarium,
Flumentana porta Romae appellata, quod Tiberis partem ea fluxiſſe affirmant.
Fluoniam Iunonem mulieres colebant, quod eam ſanguinis florem in conceptu retinere putabant.
Fluſtra dicuntur, cum in mari fluctus nõ mouentur, quam Graeci μαλακίας vocant.
Focus, fomenta, focillationes, foculi, a fouendo, id eſt calefaciendo, dicta ſunt.
Fodare, fodere.
Foedus appellatum ab eo, quod in paciſcendo (foedere hoſtia necaretur. Vergilius: & caeſa iungebant foedera porca. vel quia in foedere interponatur fides.
Folium a Graeco venit, quod illi dicunt φύλλον, ſed ideo per vnum λ; quia antiqui non geminabant conſonantes.

Folliculare appellatur pars remi, quae folliculo eſt lecta, a quo vita folliculatis.
Fomites ſunt aſſulae ex arboribus, dum caeduntur excuſſae, dictae, quod in eo opere occupati, cibis, potuque confouentur. At Opilius aduſtas iam vires vocari exiſtimat fomites. alij vocari putant ſcintillas, quae ex ferro candenti maleis excutiuntur. dictae autem ita, quia igni ſunt confotae. pari modo *aſſulae*, quae ſunt ſecuribus excuſſae.
Fons a fundendo dicitur.
Fontinalis fontium ſacra. vnde & Romae fontinalis porta.
Forago filum, quo textrices diurnum opus diſtinguunt, a furando dictum.
Forbeam antiqui omne genus cibi appellabant, quam Graeci φορβὴν vocant.
Forcipes dicuntur, quos his forma, id eſt calida capiuntur.
Fordicidiis boues fordae, id eſt grauidae, immolabantur, dictae a fetu.
Forma ſignificat modo faciem cuiuſque rei; modo calidam, vt cum exta, quae dantur, *deforma* appellantur. Et Cato ait de quodam aedificio aeſtate frigido, hieme formido. Item forma appellatur plus miliacia ex melle.
Formiae oppidum appellatur ex Graeco, vel vt hormiae, quod circa in crebrae ſtationes, tutaeque erant, vnde proficiſcebantur nauigaturi.
Formucales forcipes dictae, quod forma capiant, id eſt ſeruentia.
Fornacalia feriae inſtitutae ſunt faris torrendi gratia, quod ad fornacem, quae in piſtrinis erat, ſacrificium fieri ſolebat. Fornacalia ſacra erant, cum far in fornaculis torrebant.
Fortis frugi, & bonus, ſiue validus.
Forum ſex modis intelligitur. ¶ Primo, negotiationis locus, vt forum *Flaminium*, foſſa Iulium, ab eorum nominibus, qui ea fora conſtituenda curarunt, quod etiam locis priuatis, & in viis, & in agris fieri ſolet. ¶ Alio, in quo iudicia fieri, cum populo agi, conciones haberi ſolent. ¶ Tertio, cum is, qui prouinciae praeeſt, forum agere dicitur, cum ciuitates vocat, & de controuerſiis eorum cognoſcit. ¶ Quarto, cum id forum antiqui appellabant, quod nunc veſtibulum ſepulchri dici ſolet. ¶ Quinto, locus in naui, ſed tum maſculini generis eſt, & plurale. ¶ Sexto, fori ſignificant Circenſia ſpectacula, ex quibus etiam minores forulos dicimus. Inde & *forare*, & *foras dare*, & *fores*, & *foras*, & *foricula*, id eſt oſtiola dicuntur.
Fouij, qui nũc Fabij dicũtur. dicti, quod prin-

eeps gentis eius ex ea natus sit, cum quâ Hercules in fouea concubuit. Alij putant eum primum ostendisse quemadmodum vrsi & lupi foueis caperentur.

Fragebunt, displicebunt.

Frater a Graeco dictus est φράτωρ, vel quod sit fere alter.

Fratilli, villi sordidi in tapetis.

Fratrare puerorum mammae dicuntur, cum primum tumescunt, quod velut fratres pares oriuntur. quod etiam in frumento spica facere dicitur.

Fratria, vxor fratris.

Fraus erit, fraudem commiserit.

Fraxare, vigiliam circumire.

Fregellae locus in vrbe, in quo ciuitatis felij hospites habitauere.

Fremitum dictum velut ferimentum.

Frendere est frangere. vnde est *faba fressa*: vnde & dentibus dicimus frendere.

Frequentarium, frequentem.

Frigire & frictum à Graeco venit φρύγειν.

Fringilla auis dicta, quod frigore cantet, & vigeat. vnde & *frigutire*.

Frivola sunt proprie vasa fictidia quassa. Vnde dicta *verba frivola*, quae minus sunt fide subnixa.

Frontem antiqui masculino genere dixere.

Frugamenta a frugibus appellata.

Frunisco & frunitum dixit Cato, nosque, cum adhuc dicimus *infrunitum*, certum est antiquos dixisse frunitum.

Frutinal templum Veneris fruti.

Frux frugis dixerũt antiqui fructã & fructum.

Fucus falsa, dicta autem quasi fucata.

Fulgere prisci pro ferire dicebant. Vnde *fulgur* dictum est.

Fulguritum id, quod est fulmine ictum. qui locus statim fieri putabatur religiosus, quod eum Deus sibi dicasse videretur.

Fulmen dictum à fluore flammae.

Fundus dicitur ager, quod planus sit ad similitudinem fundi vasorum. ¶ Fundus quoque dicitur populus esse rei, quam alienat, hoc est auctor.

Funebres tibiae dicuntur, cum quibus in funere canitur, quas Flamini audire putabant illicitum.

Furcilles, sunt furcilla, quibus homines suspendebant.

Furnalia sacra Furinae, quam deam dicebant.

Furum genitiuus pluralis a fure.

Furuum nigrum, vel atrum. hinc dictá *furnus*, *furiae*, *funus*, *fuligo*, *fulgur*, *fumus*. *Furuum bouem*, id est nigrum, immolabant Auerno.

Futare, augere est. vnde & *confutare*. Sed Cato hoc pro saepius fuisse posuit.

Futiles dicuntur, qui silere tacenda nequeunt, sed ea effundunt. sic & *vasa futilia* a fundendo vocata.

G

Gaia Caecilia appellata est, vt Romam venit, quae antea Tanaquil vocitata erat vxor Tarquinij Prisci regis Romanorum. quae tantae probitatis fuit, vt id nomen ominis boni causa frequentent nubentes, quam summam asseuerant lanificam fuisse.

Galbeum, ornamenti genus.

Gallam bibere, ac rugas conducere ventri, cum ait Lucilius; praemonet parsimonia esse vtendum, neque gulae indulgendum, ventremque coartandum.

Galli qui vocantur Matris Magnae comites dicti sunt a flumine, cui nomen est Gallo. quia qui ex eo biberint, in hoc furere incipiant, vt se priuent virilitatis parte. Alij putãt ideo eos sibi genitalia incidere, quia violauerint nomẽ patris, matrisve, ne possint ipsi fieri parentes.

Ganeum antiqui locum abditum, ac velut subterra dixerunt. Terentius: Vbi illum quaeram? credo abductum in ganeum.

Gannitio, canum querula murmuratio.

Galearia a galearum similitudine dicta.

Gaudium διὰ τῦ γανύειν dictum.

Gaulus genus nauigij paene rotundum.

Gemursa sub minimo digito pedis tuberculum, quod gemere faciat eum qui id gerat.

Genas Ennius palpebras putat, cum dicit hoc versu: Pandite sulti genas, & corde relinquite somnum. Alij eas partes putant genas dici, quae sunt sub oculis. Pacuuius genas putat esse. qua barba primum oritur, hoc versu: Nunc primum opacat flore lanugo genas.

Geniales deos dixerunt aquam, terrã, ignem, aerem. ea enim sunt semina rerum, quae Graecorum alij στοιχεῖα, alij ἀρχὰς vocant. Duodecim quoque signa, lunam, & solem inter deos computabant. Geniales autem dicti a gerendo, quia plurimum posse putabantur, quos postea gerulos appellarunt.

Genialis lectus, qui nuptiis sternitur in honorem genij, vnde & appellatur.

Genium appellabant deum, qui vim obtineret rerum omnium gerẽdarum. Aufustius, genius, inquit, est deorum filius, & parens hominum, ex quo homines gignuntur. & propterea *genius* meus nominatur, quia me genuit. Alij genium esse putarunt vniuscuiusque loci deum.

Gens Aelia appellatur, quae ex multis familiis conficitur.

Gentilis dicitur & ex eodem genere ortus, & is qui simili nomine appellatur. vt ait Cincius: *gentiles* mihi sunt, qui meo nomine appellantur.

Gennini

Digitized by Google

Genuini dentes, quod a genis dependent.

Genus dictum putatur a terrae G. aeco vocabulo, quam γῆν dicunt.

Germen est, quod ex arborum surculis nascitur, vnde & germani, quasi eadem stirpe geniti.

Gerrae, crates vimineae. Athenienses cum Syracusas obsiderent, & crebro gerras poscerent, irridentes Siculi, gerras clamitabāt. Vnde factum est, vt gerrae pro nugis, & contemptu dicantur.

Gerusia curia ab aetatis vocabulo dicta.

Gestit, qui subita felicitate exhilaratus, nimio corporis motu praeter cōsuetudinem exultat.

Gestus, quo indicatur, quid geratur, praeter participium, quod a gerendo deducitur.

Gesum graue iactum.

Gigeria ex multis obsoniis decerpta.

Gingeriator tibicen.

Gingrire anserum vocis proprium est. Vnde genus quoddam tibiarum exiguarum *gingrinae*.

Glisc ere crescere est, & *glisc erae, mensae* glisc ētes, id est, crescentes per instructionem epularum scilicet.

Glittus subactis, leuibus, teneris.

Glocire & *glocidare* gallinarum proprium est, cum ouis incubiturae sunt.

Glomus in sacr.s crustulum cybij figura & oleo coctum appellatur.

Gloria a Graeca voce dicta. hanc enim illi κλέος vocant.

Glos, viri soror, a Graeco γάλως.

Glucidatum, suaue, & iucundum. Graeci enim γλυκὺν dulcem dicunt.

Gluma hordei tunicula: dictum, quod glubatur, id granum. vnde & *pecus glubi* dicitur, cuius pellis detrahitur.

Gnaeus & corporis insigne, & prænomen, a generando dicta esse, & ea ipsa ex Graeco γίγνεσθαι apparet.

Gnarigauit significat, apud Liuium, narrauit.

Gnarissse, narrasse.

Gnarus cum significet id, quod scius, peritus, tamen inuenimus *prognare* significare aperte.

Gnephosum, obscurum: videlicet ex Graeco, quod est νηφαλ.

Gnitus, & *gnixus* a generibus prisci dixerunt.

Gnotu, cognitu.

Gracchurus vrbs Iberae regionis, dicta a Gracho Sempronio, quae antea Illurcis nominabatur.

Gracchuli a sono oris vocati. siue a gerendo dicti, quod iacta segetum semina plurimum gerant. vel quod ex oliuetis cubitum se recipientes duas pedibus baccas, tertiam ore ferant.

Gradiuus Mars appellatus est a gradiendo in bella vtro citroque: siue a vibratione hastae, quod Graeci dicunt κραδαίνειν: vel vt alij dicunt, quia gramine sit ortus, quod interpretantur, quia corona graminea in re militari maximae est honorationis.

Graeca sacra, festa Cereris ex Graecia translata, quae ob inuentionem Proserpinae matronae colebant. quae sacra dum non essent matronae, quae facerent propter cladem Cannensem, & frequentium lugentium; institutum est, ne amplius centum diebus lugeretur.

Grallatores appellabantur pantomini, qui vt in saltatione imitarentur aegipanas, adiectis perticis furculas habentibus atque in his superstantes ad similitudinem crurum eius generis gradiebantur, vtique propter difficultatem consistendi. Plautus: Vinceretis cursu ceruas, & grallatorem gradu.

Gramiae oculorum sunt vitia, quas alij *glaucomas* vocant.

Grando guttae aquae concretae solito grandiores.

Grassari antiqui ponebant pro adulari. *grassarij* autem dicuntur latrones vias obsidentes. *grad* siquidem ambulare est. vnde tractum grassari, videlicet ab impetu gradiendi.

Grauastellus, senior. Plautus: qui est grauastellus, qui aduenit? vt puto grauastellus a grauitate dictus.

Graue aes dictum a pondere, quia deni asses, singuli pondo libras, efficiebant denarium ab hoc ipso numero dictum. Sed bello Punico populus Romanus pressus aere alieno, ex singulis assibus librariis senos fecit, qui tantundem valerent. Item *nummi quadrigati*, & *bigati* à figura caelaturae dicti.

Grauida est, quae iam grauatur cōceptu: *praegnans* velut occupata in generando, quod cōceperit *incipiens* propinqua partui, quod incitatus sit fetus eius.

Greges ex Graeco dici, quos illi ἀγέλας solent appellare.

Gricenea funis crassus.

Groma appellatur genus machinulae cuiusdam, quo regiones agri cuiusque cognosci possunt, quod genus Graeci dicūt γνώμονα.

Gruere dicuntur grues, vt sues *grunnire*. vnde tractum est *congruere*, hoc est conuenire, quia id genus volucrum minime soliuagum est.

Grumus, terrae collectio minor tumulo.

Gulliocae nucum iuglandium summa, & viridia putamina.

Gurgustium genus habitationis angustum a gurgulione dictum.

Gutturnium vas, ex quo aqua in manus da-

Digitized by Google

tur: ab eo quod propter oris angustiã guttatim fluat.

H

Habitior, pinguior.
Habitudo, habitus corporum.
Halapanta significat omnia mentientem. ab eo quod *halet* omnia. ἅλλω enim Graeci τλῶ πάντω, id est fallentem appellant.
Hallus, pollex pedis scandens, super proximũ, dictus a saliendo. nam ἅλλομαι Graece, Latine significat salio.
Hamo cognominatus, quia in arena putatur inuẽtus. quae Graece hoc nomine ἄμμος appellatur. cui cornua adfiguntur arietis, a genere pecoris inter quod inuentus est.
Hamotrahones alij piscatores, alij qui vnco cadauera trahunt.
Hamula parua delubra quasi fanula.
Harviga dicebatur hostia, cuius adhaerentia inspiciebantur exta.
Hastae subiiciebantur, ea quae publice venũdabant: quia signum praecipuum est hasta. Nam & Carthaginienses cum bellum vellent, Romani hastam miserunt: & Romani fortes viros saepe hasta donarunt.
Hebes, retusi acuminis.
Hecate, Diana, eadem putabatur & luna, & Proserpina.
Hedera dicta, quod haereat: siue quod edita petat, vel quia, id cui adhaeserit, edat. quae in tutela Liberi putabatur esse, quia vt ille, iuuenis semper, ita haec viret, vel quia ita omnia, sicut ille mentes hominum illigat.
Heliconides musae a monte Helicone vocatae.
Heluacea genus ornamenti Lydij, dictum a colore boum, qui est inter rufum & album, appellaturque *heluus*.
Heluus ab hiatu & oscitatione dictus.
Heluela, holera minuta.
Helwo dictus est immoderate bona sua consumens, ab eluendo. Cui aspiratur, vt auiditas magis exprobretur. fit enim vox incitatior.
Helus & *heluſa* antiqui dicebant, quod nunc holus, & holera.
Hemina ex Graeco ἥμισυ, quod est dimidia pars sextarij.
Hemona humana, & *hemonem hominem* dicebant.
Herbam do, cum ait Plautus, significat, victum me fateor: quod est antiquae, & pastoralis vitae indicium. nam qui in prato cursu, aut viribus contendebant, cùm superati erant, ex eo solo, in quo certamen erat, decerptam herbam aduersario tradebant.
Herbilis ager, herba pastus, qui graciliot est, quam frumento altus.
Hercem Iuppiter intra conseptum domus cuiusque colebatur, quem etiam deum penetralem appellabant.
Hercules astrologus dictus, quod eo die se fũmis iniecit, quo futura erat obscuratio solis.
Here, id est aduerbium temporis heri, dictum a Graeco ἐχθές.
Heredium, praedium paruulum.
Herem Martem antiqui accepta hereditate colebant. quae a nomine appellabatur *heredum*, & esse vna ex Martis comitibus putabatur.
Heres apud antiquos pro domino ponebatur.
Herma a Graecis ponitur pro firmamento. Vnde etiam Mercurij nomen inuentoris, vt putabant, firmae orationis dictum. Interdum etiam saburram significat.
Hernici dicti a saxis, quae Marsi *herna* dicunt.
Hetta res minimi pretij, quasi *hieta*, id est hiatus hominis, atque oscitatio. Alij pusulam dixerunt esse, quae in coquendo pane solet adsurgere: a qua accipimus rem nullius pretij, cum dicimus, *non hetta te facio*.
Heus aduerbium vocandi a Graeco αὖ venit.
Hilarodos, lasciui & delicati carminis cantor.
Hilum putant esse, quod grano fabae adhaeret. ex quo *nihil*, & *nihilum*.
Hippacare est celeriter animam ducere. ab equi halitu, qui est supra modum acutus.
Hippagines naues, quibus equi vehuntur, quas Graeci ἱππαγωγούς dicunt.
Hippius, id est equester, Neptunus dictus est, vel quod Pegasus ex eo, & Pegaside natus sit: vel quod equuleus, vt putant, loco eius suppositus Saturno fuerit, quem pro Neptuno deuorarat: vel quod tridentis ictu terra equum excierit. cui ob hoc in Illyrico quaternos equos iaciebant nono quoque anno in mare.
Hippocaum vinum ex insula Coo, dictum ab agro generoso, cui nomen est Hippo.
Hira, quae deminutiue dicitur *hilla*, quã Graeci dicunt χοῖρος, intestinum est, quod ieiunũ vocant.
Hircipili duorum pilorum homines.
Hirquitalli pueri primum ad virilitatem accedentes. a libidine scilicet hircorum dicti.
Hirrire, garrire, quod genus vocis est canis rabiosae.
Histriones dicti, quod primum ex Histria venerint.
Hodidocos latro, atque obsessor viarum.
Homelium pilei genus.
Honorarios ludos, quos & liberalia dicebant.
Horctum, & *forctum*, pro bono dicebant.
Herda pregnans. vnde dies, quo grauidae hostiae

Digitized by Google

hostiae immolabantur, *hordicidia*.
Hordiarium aes, quod pro hordeo equiti Romano dabatur.
Horreum antiqui dicebant *farreum*, a farre.
Hortus apud antiquos omnis villa dicebatur, quod ibi, qui arma capere possent, orirentur.
Hostia dicta est ab eo, quod est *hostire*, ferire.
Hosticapax, hostium captor.
Hostilia laribus immolabant, quod ad his hostes arceri putabant.
Hostimentum, beneficij pensatio.
Hostis apud antiquos peregrinus dicebatur, & qui nunc hostis perduellis.
Humanum sacrificium dicebant, quod mortui causa fiebat.
Hyperborei supra aquilonis flatum habitantes dicti, quod humanae vitae modum excedant viuendo vltra centesimum annum, id est ὑπερβαίνουσι ὄρον saeculi humani.
Hyperionem alij patrem solis, alij ipsum, quod erat super terras, ita appellatum putabant.

I

Iambi vocabantur, qui singuli ex proscenio loquebantur: *triambi*, qui terni.
Ianeus, ianitor.
Ianiculum dictū, quod per eum populus Romanus primitus trāsierit in agrū Etruscum.
Ianual, libi genus, quod Iano tantum modo libatur.
Ibi dicitur, cum locus semel demonstratur, ibidem cum saepius.
Icadion, nomen saeuissimi piratae.
Icit, percussit.
Idulis ouis dicebatur, quae omnibus idibus Ioui mactabatur.
Iecinarium victimarium.
Igitur nunc quidem pro completionis significatione valet, quae est ergo; sed apud antiquos ponebatur pro inde, & postea, & tum.
Ignem ex domo Flaminia efferri non licebat, nisi diuinae rei gratia.
Ignia vitia vasorum fictilium.
Ignis Vestae siquando interstinctus esset, virgines verberibus afficiebantur a Pontifice. quibus, quos erat tabulam felicis materiae tamdiu terebrare, quousque exceptum ignem cribro aeneo virgo in aedem ferret.
Ignitabulum, ignis receptaculum.
Ilia dicta ab ima, quae pars chartae est tenuissima.
Ilicet, sine dubio.
Im ponebant pro eum, a nominatiuo is.
Imago ab imitatione dicta.
Imbarbescere, barbatum fieri.
Imbellium, belli insciens.
Imbrex, nomen cuiusdam comici.

Imbrica tempestate pluuia videtur significare.
Imbutum est, quod cuiuspiam rei succum bibit. vnde infantibus, an velint bibere, dicentes *bu* syllaba contenti sumus.
Immanis, ferus, siue magnus.
Immolare est mola, id est farre molito, & sale hostiam perspersam sacrare.
Immunis, vacans munere. aliquotiens pro improbo ponitur, vt apud Plautum: Immune est facinus.
Immasculus auis genus, quam alij regulum, alij ossifragam dicunt.
Immustulus ales ex genere aquilarum est, sed minorum virium, quam aquilae. quae volucris raro, & non fere, praeterquam vere apparet, quia aestum, algoremque metuit. appellatur autē ita, quod subito & inexpectata se immittat.
Impages dicuntur, quae a fabris in tabulis figuntur, quo firmius cohaereant. a *pangendo*, id est figere. vnde poetae *pangere versus* dicuntur, & agricolae *pangere plantas*, id est infigere.
Imparem numerum antiqui prosperiorem hominibus esse crediderunt.
Impares tibiae numero foraminum discretae.
Imparentem, non parentem, hoc est obedientem.
Impelimenta, impedimenta dicebant.
Impenetrale, cuius vltimum penetrale intrare non licet.
Impensam, stipem, aes sacrum, quod nondum erat pensum.
Impercito, parcito, futurum ab imperatiuo.
Impescere, in laetam segetem pascendi gratia immittere.
Impetix, impetigo.
Impetritum, impetratum.
Impetum, industrium, iudulgentem perinde composita ait Verrius, atque *impunis*, & *inmunis*, mihi non satis persuadet.
Impiatur, sceleratus.
Impite, impetum facite.
Implexum, implicatum, quod Graeci ἐμπλεκόμενον dicunt.
Implorare, inclamare, ad auxilium inuocare.
Impluuium, quo aqua impluit collecta de tecto. *Compluuium*, quo de diuersis tectis aqua pluuialis confluit in eundem locum.
Impolitias Censores facere dicebantur, cum equiti aes abnegabant ob equum male curatum.
Impomēta, quasi imponimenta, quae post caenam mensis imponebant.
Impercitor, qui porcas in agro facit arando. *Porca* autem est inter duos sulcos terra eminens.
Importunum, in quo nullum est auxilium, velut esse solet portus nauigantibus.
Impos est, qui animi sui potens non est, qui

Digitized by Google

[illegible] Ausgabe [illegible] Ausgabe [illegible] Ausgabe [

aegroti a medicis aqua maxime sustententur.eiusdem esse tutelae draconem, quod vigilantissimum sit animal, quae res ad tuendam valetudinem aegroti maxime apta est.canes adhibentur eius templo quod is vberibus canis sit nutritus. bacillum habet nodosum, quod difficultatem significat artis.laurea coronatur, quod ea arbor plurimorum sit remediorum. huic gallinae immolabantur.

Initium est principium: sed alias quo quid incipiat,vt viae Appiae porta Capena: alias ex quo quid constet,vt aqua,terra,aer.

Ininges boues,qui sub iugo non fuerint.

Iniurium,periurium.

Inlaqueatum alij pro vincto vtuntur, alij pro soluto.

Inlex producta sequenti syllaba significat, qui legi non paret. *Inlex* correpta sequenti syllaba significat inductorem ab inliciendo. Plautus: Erica est meretrix. lectus inlex.

Inlices canales, in quos aqua confluit in viis lapide stratis,ab eliciendo dicti.

Inlicitator emptor.

Inlicium dicitur, cum populus ad concionem elicitur,id est vocatur. vnde *coliciae* tegulae,per quas aqua in vas defluere potest.

Inlicium vocare antiqui dicebant ad concionem vocare.

Inlitterata pax est quae litteris comprehensa non est.

In mundo dicebant antiqui, cum aliquid in promptu esse volebant intelligi.

Inori minores.

In pelle lanata noua nupta considere solet, vel propter morem vetustum, quia antiquitus homines pellibus erant induti, vel quod testetur lanificij officium se praestaturam viro.

In procincto factum testamentũ dicitur, quod miles pugnaturus nuncupat praesentibus commilitonibus.

Inquilinus,qui eundem colit focum, vel eiusdem loci cultor.

Insanum pro valde magnum vsus est Plautus.

Insicia,stultitia.

Insecta,non secta, sed & aliquotiens significat secta.

Insptum non septum. ponitur tamen & pro non aedificatum.

Insequi apud Ennium,dic.*Insexit*,vixit.

Insessores latrones,qui circa vias insidiantur sedentes.

Insignes appellantur boues,qui in femine, & in pede album habent,quasi insigniti.

Insignis tam ad laudem,quam ad vituperationem inflecti potest.

Insimulare,crimen in aliquem confingere.

Insipare inijcere,vnde fit *disipare*,

Insipere farinulam iacere pultis:vnde *disipare*, *obsipare*.vt cum rustici dicunt, obsipa pulis escam.

Insitum abinferendo tractum. sed aliquotiens significat impositum.

Insons, extra culpam. a quo dici *morbus* quoque existimatur *insticus*, quia perpetuo noceat.

Instaurari ab instar dictum est, cum aliquid ad pristinam similitudinem, & comparationem reficitur.

Instigare,incitare.

Insuasum appellabant colorem similem luteo qui fiebat ex fumoso stillicidio.

Insulae dictae proprie, quae non iunguntur communibus parietibus cum vicinis, circuituque publico, aut priuato cinguntur,a similitudine videlicet earum terrarũ,quae fluminibus,ac mari eminent,suntque in salo positae.

Intempestam noctem dicimus pro incertiore tẽpore,quia non tam facile noctis horae,quã diei possunt intelligi. ¶ *Tempestatem* enim antiqui pro tempore posuere.

Intercapedo,tempus interceptum,cum scilicet mora est ad capiendum.

Inter eutem flagitatos dicebant antiqui mares qui stuprum passi aliquando essent.

Intercutitus,vehementer *cutitus*, id est valde stupratus.

Interduatim,&*interatim* dicebãt antiqui,quod nunc interdum,& interim.

Intergerini parietes dicuntur, qui inter confines struuntur,& quasi intergeruntur.

Intestatum testamentum est, propter quod dominus eius necatus est.

Internectio, vitae priuatio appellatur interfectio a nece denominato vocabulo.

Interregnum appellatur spatium temporis, quousque in loco mortui alius ordinetur.

Intrabere est contumeliam intorquere.

Involutus vermiculi genus, qui se involuit pampino.

Iouistae compositum a Ioue, & iustae.

Ipsipe,ipsi neque alij.

Ipsullices bracteae in virilem, muliebremque speciem expressae.

Irascundia dicta,quod iram incendat.

Ircei genus farciminis in sacrificiis.

Ircens,genus farciminis.

Irnella,vasis genus in sacris.

Irpices genus rastrorum ferreorũ, quod plures habent dentes ad extirpandas herbas in agris.

Irpini appellati nomine lupi, quem *irpum* dicunt Samnites. eum enim ducem secuti agros occupauere.

Irquitallus puer, qui primo virilitatem suam experitur.

Digitized by Google

Ita caſtor, ita mehercules, vt ſubaudiatur iuuet.

Italia dicta, quod magnos Italos, hoc eſt boues habeat. vituli etenim *itali* ſunt dicti. Italia ab Italo rege, eadem ab Attelido . . . . appellata.

Itonida Minerua a loco ſic appellata.

Iubar ſtella, quam Graeci appellant φωσφόρον ἕωσφορον, hoc eſt lucifer, quod ſplendor eius diffunditur in modum iubae leonis.

Iubere ponebatur pro dicere, quod valet interdum pro decernere: vt, Populus iuſſit.

Iubilare eſt ruſtica voce inclamare.

Iugarium vicum dicitur Romae, quia ibi fuerat ara Iunonis Iugae, quam putabant matrimonia iungere.

Iuge auſpicium eſt, cum iunctum iumentum ſtercus fecit.

Iugere mihi dicuntur, cum vocem emittunt.

Iuges, eiuſdem iugi, pares. vnde & *coniuges*, & *ſeiuges*.

Iugula ſtella orion, quod amplior ſit ceteris, quaſi nux iuglandis.

Iugum, ſub quo victi tranſibant, hoc modo fiebat: fixis duobus haſtis ſuper eas ligabatur tertia. ſub iis victos deſunctos tranſire cogebant.

Iunium menſem dictum putant a Iunone. iidé ipſum dicebant *Iunonium* & *Iunonialem*. *Iulium* quod eo menſe dicitur Iulius natus.

Iurare Flamini Diali fas non erat.

Iurgatio, iuris actio.

Iuſſa iura.

Iuſti dies dicebantur triginta, cum exercitus eſſet imperatus, & vexillum in arce poſitum.

Iuſtum vadem, idoneum ſponſorem.

Iuuenalia fingebãtur Dianae ſimulachra, quia ea aetas fortis eſt ad tolerandam viã. Diana enim viarum putabatur dea.

Iuuentutis ſacra pro iuuenibus ſunt inſtituta.

L

Labes macula in veſtimento dicitur, & deinde μετωφορικῶς trãsfertur in homines vituperatione dignos.

Lacerare, diuidere, comminuere eſt. ex quo dictus eſt *lanius*, qui diſcindendo lacerat pecora. *Lacinia*, quod pars veſtimenti eſt. *Lacerna*, quod minus capitio eſt. *Lacer*, quod auribus curtatis eſt. *Lacerum*, quodcumque eſt in corpore imminutum.

Lacit, decipiendo inducit. *Lax* etenim fraus eſt. *Lacit*, in fraudem inducit. inde eſt *allicere*, & *Laceſſere*. inde *lactat*, *illactat*, *delectat*, *oblectat*.

Lacobriga nomen compoſitũ (a lacu & briga Hiſpaniae oppido.

Lactaria columna in foro olitorio dicta, quod ibi infantes lacte alendos deferebant.

Lacuna, aquae collectio, a lacu deriuatur, quã alij *lamam*, alij *luſtrum* dicunt.

Lacus Lucrinus in vectigalibus publicis primus locatur eruendus, ominis boni gratia, vt in dilectu, cenſuve primi nominantur Valerius, Saluius, Statorius.

Laena veſtimenti genus habitus duplicis. quidam appellatam exiſtimant Tuſce, quidam Graece, quam χλαῖναν dicunt.

Laeua, ſiniſtra, quam Graeci ἀριστερὰν. vnde tractum cognomen *Scaeuola* a laeua *laeuum*, ſiniſtrum: & *laeuorſum*, ſiniſtrorſum.

Lamberat, ſcindit, ac laniat.

Lance & *licio* dicebatur apud antiquos: quia qui furtum ibat quaerere in domo aliena, licio cinctus intrabat, lancemque ante oculos tenebat propter matrũ familiae, aut virginum praeſentiam.

Lances a Graeco dicta, quam illi λάγχας vocant.

Lanear effigies compitalibus noctu dabantur in compita: quod lares, quorum is erat dies feſtus, animae putabantur eſſe hominum, redactae in numerum deorum.

Lanerum veſtimenti genus ex lana ſuccidã confectum.

Lanoculus, qui lana tegit oculi vitium.

Lapidem ſilicem tenebant iuraturi per Iouem haec verba dicentes, *Si ſciens fallo, tum me Dieſpiter ſalua vrbe, arceque bona eiiciat, vti ego hunc lapidem.*

Lapidicinae, vbi excinduntur lapides.

Lapit, dolore afficit.

Larentalia coniugis Fauſtuli nutricis Remi, & Romuli Laurentiae feſta.

Laruati, furioſi, & mente moti, quaſi laruis exterriti.

Latex a lapſu, profluens aqua dicitur. vtimur tamen vocabulo & in vino.

Latine loqui a Latio dictum eſt, quae locutio adeo eſt verſa, vt vix vlla pars eius manèat in notitia.

Latitauerunt Cato poſuit pro ſaepe tulerunt.

Latrare Ennius pro poſcere poſuit.

Latrones eos antiqui dicebant, qui conducti militabant, διὰ τὴν λατρίαν. at nunc viarum obſeſſores dicũtur, quod à latere adoriuntur, vel quod latenter inſidiantur.

Latomias ex Graeco, & maxime a Syracuſanis, qui latomias & appellant, & habent ad inſtar carceris, ex quib. locis excifi ſunt lapides ad extruendam vrbem.

Laudare ponebatur apud antiquos pro nominare.

Lauerniones fures antiqui dicebant, quod ſub tutela *deae Lauernae* eſſent, in cuius luco obſcuro, abditoque ſoliti furta, praedamque inter ſe fuere. hinc & *lauernalis porta* vocata eſt.

Laurea

Laureati milites sequebantur currum triumphantis, vt quasi purgati a caede humana intrarent vrbem. Itaque eandem laurum omnibus suffitionibus adhiberi solitum erat: vel quod medicamento siccissima fit: vel quod omni tempore viret, vt similiter resp. vireat.

Lautia epularum magnificentia, alij a lauatione dicta putant quia apud antiquos hae elegantiae, quæ nunc sunt, non erant, & raro aliquis lauabat.

Lautitia farina appellabatur ex tritico aqua conspersa.

Lautulae locus extra vrbem, quo loco quia aqua fluebat, lauandi vsum exercebant.

Lectusia insula dicta a consobrina Æneae ibidem sepulta.

Lectus dictus, vel a collectis foliis ad cubitandum: vel quod fatigatos ad se alliciat: a Graeco λίκτρον.

Legimus aut scriptum, aut oleam, glandemve, & alia quaedam, & addita praepositione dicimus, colligimus, deligimus.

Legio Samnitum linteata appellata est, quod Samnites intrantes singuli ad aram, velis linteis circumdatam, non cessuros se Romano militi iurauerunt.

Lemniſci, id est, fasciolae coloriſae dependentes ex coronis, propterea dicuntur, quod antiquissimarum genus coronarum lanearum.

Lemonia tribus a pago Lemonio appellata est. qui est a porta Capena via Latina.

Lenones ab alliciendo adolescentulos appellati.

Leparenses, Liparitani ciues, id est, Liparenses.

Lepista, genus vasis aquarij.

Leria ornamenta tunicarum aurea.

Lesbium, genus vasis caelati a Lesbis inuentū.

Letum ab obliuione, quam Graeci λήθην vocant, dictum.

Levir est vxoris meae frater.

Libella deminutiuum est a libra.

Liber repertor vini, ideo sic appellatur, quod vino nimio vsi omnia libere loquantur.

Liberales dicuntur non solum benigni, sed etiam ingenuae formae homines.

Liberalia Liberi festa, quae apud Graecos dicuntur Διώνυσα. Naeuius: libera lingua loquemur ludis Liberalibus.

Liberata ponebant pro *effata*, id est, locuta.

Libertatis templū in Auētino fuerat constructū.

Librile, scapus librae.

Librilla appellantur instrumenta bellica, saxa scilicet ad brachij crassitudinem in modū flagellorum loris reuincta.

Libycum campus in agro Argeo appellatus, quod in eo primum fruges ex Libya allatae sunt. quam ob causam etiam Ceres ab Argeis Libyssa vocata est.

Licitari, in mercādo, siue pugnādo cōtendere.

Lictores dicuntur, quod fasces virgarum ligatos ferunt. hi parentes magistratibus, deliquentibus plagas ingerunt.

Limaces cochleae a limo appellatae.

Limitatus ager est in centurias dimensus.

Limites in agris, nunc termini, nunc viae trāsuersae.

Limus, obliquus, id est, transuersus, vnde & limina.

Lingua non solum pars corporis dicitur, sed etiam differentia sermonum promontorij quoque genus non excellentis, sed molliter in planum deuexi.

Lingula per deminutionem linguae dicta. alias a similitudine linguae exertae, vt in calceis: alias infertae, id est infra dentes coërcitae, vt in tibiis.

Lingulaca, genus piscis, vel mulier auguratrix.

Liquitur, labitur, fluit.

Litatum alij solitum, deditum deo, quasi luitatum: alij ex Graeco a precibus, quas illi λιτὰς dicunt.

Liti cecidisse dicitur, qui eius rei, de qua agebat, causam amisit.

Litum appellatus est, quod litis sit testis. est enim genus buccinae incuruae, quo qui cecinerit, dicitur liticen Ennius. Inde loci lituus sonitus effundit acutos.

Lixabundus, iter libere, ac prolixe faciens.

Lixae, qui exercitum sequūtur quaestus gratia. dicti, quod extra ordinem sint militiae eisque liceat, quod libuerit. alij eos a Licha appellatos dicunt, quod & ille Herculem sit secutus. quidam a liguriēdo quaesitum.

Locatum, positum.

Locupletes, locorum multorum domini.

Loebesum & loebertatem antiqui dicebant liberum & libertatē. ita Graeci λωβὸν & λαιβὸν.

Longiturſus sic dicitur, sicut dextrorsus, sinistrorsus.

Lotos, arboris genus, ex cuius materia frequēter tibiae fiebant, cuius baccis pasti quondam Lotophagi dicti.

Lucani appellati dicuntur, quod eorum regio sita est ad partem stellae luciferae, vel quod loca cretosa sunt, id est multae lucis. vel a Lucilio duce. vel quod primitus in luco cōsederunt.

Lucar appellatur aes, quod ex lucis captatur.

Lucaria festa in luco colebant Romani, qui permagnus inter viam Salariam, & Tiberim fuit: pro eo, quod victi a Gallis fugientes e praelio ibi se occultauerunt.

Lucaris pecunia, quae in luco erat data.

Lucem facere dicuntur Saturno sacrificantes, id est capita detegere.

Lucerenses, & Luceres, quae pars tertia populi Romani est distributa a Tatio, & Romulo, appellati sunt a Lucero Ardeae rege, qui

Digitized by Google

auxilio fuit Romulo aduerſus Tatium bellanti.

Lucetium Iouem appellabant, quod eum lucis eſſe cauſam credebant.

Lucius, praenomen eſt eius, qui primum fuit, quia oriente luce natus eſt.

Lucomedi a duce ſuo Lucomo dicti, qui poſtea *Lucerenſes* appellati ſunt.

Lucomones quidam homines ob inſaniam dicti, quod loca, ad quae veniſſent, infeſta facerent.

Lucretilis mons in Sabinis.

Luctus, & lugere a Graeco trahuntur λυγεῖν, vel λύειν.

Luculentus a luce appellatus.

Lucunere genus operis piſtorij.

Lues eſt diluēs vſque ad nihil, tractum a Graeco λύειν. hinc dictum *lutum* terra humore ſoluta, & *luſtratio*, qua quid ſoluitur, ac liberatur. hinc & λύτρα λύσι τῆς λύσεως, id eſt, ſolutione auri: λύτρα enim libra eſt.

Luma genus herbae, vel potius ſpinae.

Lumbago vitium, & debilitas lumborum.

Lura os culei, vel etiam vtris. vnde *lurcones* capacis gulae homines, & bonorum ſuorum conſumptores.

Luridi, ſupra modum pallidi.

Luſcitio, vitium oculorum, quod clarius veſperi, quam meridie cernit.

Luſtra ſignificat lacunas lutoſas, quae ſunt in ſiluis, aprorum cubilia. a qua ſimilitudine ij, qui in locis abditis, & foedidis ventri, & deſidiae operam dant, dicuntur in luſtris vitam agere. & cum eiuſdem vocabuli prima ſyllaba producitur, ſignificat nunc tempus quinquēnale, nunc populi luſtrationē.

Luſtrici dies infantium appellantur, puellarū octauus, puerorum nonus. quia his luſtrantur, atque eis nomina imponuntur.

Luxa membra e ſuis locis mota, & ſoluta: a quo *luxurioſus* in re familiari ſolutus.

Luxantur a luxu dictum, id eſt luxuriantur.

Lycij Apollinis oraculum in Lycia maximae claritatis fuit ob luporum interfectionem. λύκος enim lupus eſt.

Lycophos Graeci dicunt, quod nos primū tempus lucis, dictum autē lycophos, quaſi λυκὸν φῶς, id eſt lumen candidum.

Lymphae dictae ſunt a nymphis. vulgo autem memoriae proditum eſt, quicunque ſpecie quandam e fonte, id eſt effigie nymphae viderint, furendi non feciſſe finem, quos Graeci νυμφόληπτους vocant, Latini *lymphatos* appellant.

Lyrniſſiades, ab oppido Phrygiae Lyrneſſo dicti.

M

Macellum dictū a Macello quodam, qui exercebat in vrbe latrocinia. quo dānato Cenſores Æmilius, & Fuluius ſtatuerunt, vt in domo eius obſonia venderentur.

Macilenti macie tenuati. (PAVL.

Mactum, magis auctus.

Madoſa ebrius, a Graeco μεθύειν deductum, vel quia madidus ſit vino.

Maeandrum, genus picturae, dictum eſt a ſimilitudine flexus amnis, qui appellatur Meāndrus.

Maecia tribus a quodā caſtro ſic appellatur.

Maeniana aedificia a Maenio ſunt appellata: is enim primus vltra columnas extendit tigne, quo ampliarentur ſuperiora.

Maeſius lingua Oſca, menſis Maius. *Oſci* enim a regione Campaniae, quae eſt Oſcos, vocati ſunt.

Magis a Graeco μᾶλλον venit.

.... temperare di.. erare quida... FEST.

Magiſterare regere, & temperare eſt. *Magiſterare* moderari. vnde *magiſtri* non ſolum doctores artium: ſed etia pagorum, ſocietatū, vicorum, collegiorum, equitum dicuntur quia omnes hi magis ceteris poſſunt. vnde & *magiſtratus*, qui per imperia potentiores ſunt, quam priuati. Quae vox duabus ſignificationibus notatur. nā aut perſonā ipſam demonſtrat, vt cum dicimus, magiſtratus iuſſit: aut honorem, vt cum dicimus Titio magiſtratus datus eſt. PAVL.

Magiſteria dicūtur in omnib. rebus, quae magis ceteris poſſunt, vt magiſteriū equitum. .. rebus, qui ma.... quitum. et... llinis dixe... untur velit.. cōtra ora.. FEST.

Magmentum, magis augmentatum. PAVL.

Magnificiſſima, dicebant antiqui pro magnificentiſſima. re enim vera magnificens dici non poteſt. vnde magnificentiſſima videtur deduci

Magnificius idem Cato pro magnificentius dixit, & non fruſtra: nam politius eius magnifice eſt.

Magni .....

....auit Cato in ea, quam .....

....gna quis homo .....

.... pulchrius purgat...., ...

.... Ateius, dicimus, cum mag.....

....at nepos eius in ea .....

.... men ait, cum Aedilis.....

....ſtria ludos magni..... FEST.

Magnificior quoque .....

Magnum annum dicunt mathematici, quo ſeptem ſidera errantia expletis propriis curſibus ſibimet concordant. PAVL.

Magnum ſocerū appellat vir vxoris ſuae auū.

Magnam ſocrū vir vxoris ſuae auiam appellat.

Magnos ludos, Romanos ludos appellabant, quos in honorem Iouis, quem principem deorum putabant, faciebant.

Maieſtas a magnitudine dicta.

Maius Idibus mercatorū dies feſtus erat: quod eo die Mercurij aedes eſſet dedicata.

Maius

Maius mensis in compluribus ciuitatibus Latinis ante vrbem conditam fuisse videtur. qua ex causa vtrum a maioribus, vt *Iunius* a iunioribus dictus sit: an a Maia, quòd Mercurio filio eius res diuinae . . . fiant solemnes; an quod ipsi deae in multis Latinis ciuitatibus sacrificia fiebãt (ipso mense.) . . . . .

Maior patruus, aui & auiae patruus.

Maior amita, aui & auiae amita.

Maior auunculus, aui & auiae auunculus.

Maior Graecia dicta est Italia, quod eam Siculi quondam obtinuerunt. vel quod in ea multae, magnaeque ciuitates fuerunt ex Graecia profectae.

Maior magistratus consul dicitur.

Maior socer vxoris meae proauus.

Maior socrus vxoris meae proauia.

. . . iora auspicia. quae d.
. . . maiora Consulum, Pr.
. . . liquorum minora cum ill
. . . res magistratus dicu

Maiorem Consulem L. Caesar putat dici, vel eum, penes quem fasces sint: vel eum, qui prior factus sit: *Praetorem* autem *maiorem* Vrbanum, minores ceteros. FEST.

Maior Consul dicitur vel is, penes quem fasces sunt, vel is, qui prior factus est: Praetor autẽ maior vrbanus, minores ceteri. PAVL.

Maiores Flamines appellabantur patricij generis, minores plebei.

Maledictores dicebantur ab antiquis, qui nunc maledici.

Maledic . . . . . .
. . . nos appellamus . . . .
. . Hispania re . . . FEST.

Malevoli Mercurij signum erat proxime Ianum, qui iter erat in Turdellis Me . .
. . . . . .
. . . appella . . .
malevoli autem, quod in nullius tabernam spectabat.

Malevoli Mercurij signum, id est statuam, appellabant, idco quod in nullius tabernam spectabat. PAVL.

Malleoli vocantur non solum parui malleoli, sed etiam ij, qui ad incendium faciendum aptantur: videlicet ad similitudinem priorem dicti.

Malluuium dicitur, quo manus lauantur. *Malluuiae*, quibus manus sunt lautae: *pelluuiae*, quibus pedes.

Malluuium latum in commentarium sacrorum significat, manus qui lauet. a quo malluuiae dicuntur, quibus manus sunt lautae, perinde vt quibus pedes pelluuiae. FEST.

Maltha dicitur a Graecis pix cum cera mixta.

Mamercus praenomen est Oscum, eo quod ibi Martem Mamertem appellant. PAVL.

Mamers Mamertis facit, id est lingua Osca Mars Martis. vnde & *Mamertini* in Sicilia dicti, qui Messanae habitant.

Mamertini appel . . . . . .
. . . e de causa cum de toto Samnio grauius incidisset pestilentia, Stheneius Mettius eius gentis princeps conuocata ciuium suorum concione, exposuit se vidisse in quiete praecipientem Apollinem, vt si vellent eo malo liberari, vel sacrum vouerent, id est quaecunq. vere proximo nata essent, immolaturos sibi. Quo facto leuatis post annum vicesimum, deinde eiusdem generis incessit pestilentia. rursum itaque cõsultus Apollo, respondit nõ esse persolutum ab iis votum, quod homines immolati non essent: quos si expulissent, certe fore, vt ea clade liberarentur. Itaque ij iussi patria decedere, cum in parte ea . . . consedissent. quae Tauricana dicitur, forte parantibus bello . . . Messanensibus auxilio venerunt vltro, eosque . . liber
. . . prouincial . . .
quod ob . . ciuum eorum, vt gratiam referrent, & in suum corpus, communionemque agrorum inuitarunt eos, & nomen acceperunt vnum, vt dicerentur *Mamertini*, quod coniectis in sortem duodecim deorũ nominibus *Mauors* forte exierat, qui lingua Oscorum Mars significatur. cuius historiae auctor est Alfius libro primo belli Carthaginensis. FEST.

Mamilia turris intra Saburae regionem a Mamilio nomen accepit.

Mamiliorum familia (progenita fuit a) Mamilia Telegoni filia, quam Tusculi procreauerat, (quando id oppidum ipse condidisset.)

Mamphula appellatur panis Syriaci genus, quod, vt ait Verrius, in clibano ante, quam percoquatur, decidit in carbones, cineremque. cuius meminit Lucilius: Pistricẽ valida si nummi suppeditabunt, Addas empleuron, mamphulas quae sciat omnes.

Mamphur appellatur loro circumuolutum medioeris longitudinis lignum rotundum, quod circumagunt fabri in operibus tornandis.

Marmor Vetus nomen frequenter in carminibus Romani frequentabant, hac de causa Numa Pompilio regnante caelo cecidisse fertur ancile, id est scutum breue: quod ideo sic est appellatum, quia ex vtroque latere erat recisum; vt summum, infimumque eius latius medio pateret. vnaque edita vox, omnium potentissimam fore ciuitatem, quamdiu id in ea manisset.

Digitized by Google

Itaque facta sunt eiusdem generis plura, quibus id misereretur, ne internosci caelite posset. probatum opus est maxime Mamurij: qui præmij loco petiit, vt suum nomen inter carmina Salij canerent.

Manalem fontem dici, pro eo, quod aqua ex eo semper manet.

Manalis fons appellatur ab augurib̃s puteus perennis. neque tamen spiciendius videtur, quia flumen: id spitiatur, quod sua sponte in amnem influat.

Manalem lapidem putabant esse ostium Orci, per quod animae inferorum ad superos manarent, qui dicunt manes. ¶ Manalem etiam lapidem vocabant petram quandam, quae erat extra portã Capenam iuxta aedem Martis: quam, cum propter nimiam siccitatem in vrbem protraherent, insequebatur pluuia statim. cũque quod aquas manaret, manalem lapidem dixere.

Manare dicitur, cum humor ex integro, sed non solido nimis per minimas suas partes erumpit. quod ex Græco trahitur: quia illi non satis solidum μανὸν dicunt.

Manare solem antiqui dicebant, cum solis orientis radij splendorẽ iacere coepissent, a quo & dictum putabãt *mane*. alij dictum *mane* putant ab eo, quod *manum* bonum dicebant.

. . olitos esse antiquos, ...
. . cum solis orientis radij . . .
. . sset atque ideo primum . . .
. . uis magis addicitur . . . .
. . ne id est a mature. quod id . .
. . unde Matuta di . . . . .

Mane a diis manibus dixerũt. nam *mana* bona dicitur. vnde & *Mater Matuta*, & *poma matura*.

Manceps dicitur, quod manu capiatur. Manceps dicitur, qui quid a populo emit, conducitve, quia manu sublata significat se auctorem emptionis esse. qui idem praes dicitur: quia tam debet praestare populo quod promisit: quam is, qui pro eo praes factus est.

Mancini fana appellabantur, quod Mancinus habuit insignem domum, quæ publicata est eo interfecto.

Manducus effigies in pompa antiquorum inter ceteras ridiculas, formidolosasque ire solebat magnis malis, ac late delusceas, & ingentem dentibus sonitum faciẽs, de qua Plautus ait in Rudente: Quid si aliquo ad ludos me pro manduco locem; Quapropter clare crepito dentibus.

Manes dij ab auguribus inuocantur: quod hi per omnia aetherea, terraeque ma . .

. . . . . .
. . peri, atque inferi . . .
. . augures quod L. I. . . .

minis .

Manes dij ab auguribus vocabantur, quod eos per omnia manere credebant: eosque deos superos, atque inferos dicebant.

Manuos in carminibus saliaribus Aelius Stilo significare ait bonos. (& inferi *dij manes* pro bonis dicuntur a suppliciter eos venerantibus propter metum mortis: vt immanes quoque pro vade non bonis dicuntur.

Maniae turpes, deformesque personae. Manias (Aelius Stilo dici ait ficta quaedam ex farina in hominum figuras, quia turpes fiant, quas alij *maniolas* appellant.) Manias autem, quas nutrices minitãtur pueris parnulis esse, laruas, id est manes, quos deos, deasque putabant, quosque ab inferis ad superos emanare credebant. (vt Mania est eorum auia, materve.) Sũt enim vtriusque opinionis auctores.

Manius agrum Nemorensem Dianae consecrauit, a quo multi, & clari viri orti sunt, & per multos annos fuerunt. vnde prouerbium: Multi manij Ariciae. Asinius, Capito longe aliter sentit. ait enim turpes, & deformes significari: quia maniae dicuntur deformes personae; & Ariciae genus panis fieri, quod manici . . . . . appellantur. *Manius* praenomen dictum est ab eo, quod mane quis initio natus sit: vt *Lucilius*, qui luce.

Manliae gentis patriciae decreto nemo ex ea Marcus appellatur: quod M. Manlius, qui Capitolium à Gallis defenderat, cum regnum affectasset, damnatus, necatusque est.

Mansucium edacem a mandendo scilicet.

Mansues pro mansuetus.

. . M. Cato in epistula . . .
. . mansues ad . . . . . .

Mansuetum ad manum venire suetum. alij aiunt mansus tum dictum, neque ex misericordia maestum, neque ex crudelitate saeuum, sed modestia temperatum.

Mantare saepe manere. Caecilius in epistula:

Iam ore adeo manta. Iam hoc vide caecus
animum aduentus angit.

Manticularia dicuntur ea, quae frequenter in vsu habentur & quasi manu tractantur. frequens enim antiquis ad manus tergendas vsus fuit mantiliorum; vnde haec trahitur similitudo.

Manticularum vsus pauperibus in nummis recondendis, etiam nostro saeculo fuit. vnde *manticulari* dicebantur, qui furandi gratia manticulas attrectabant. Vnde poetae pro dolose quid agendo vti sunt eo verbo. Pacuuius; Ad manticulandũ aditu aggreditur. scit enim quid prometuerit. . . . .
medici menticulatur, . . . ita me facti op-

facti oppreſſi iugo. Item deinde: Aggreditur alter regem: manticulandum eſt hic mihi. Et: Machinam ordiris nouam manticula tacto, an ſanctiora dicis iureiuranda. Plautus hoc ſignificare videtur, quibus cotidie paruae noxae extergeantur.

Mantiſa additamentum dicitur lingua Tuſca, quod ponderi adiicitur: ſed deterius, & quod ſine vllo vſu eſt. Lucilius: Mantiſa obſonia vincit.

Manubiae Iouis tres dicuntur eſſe, quarum vnae ſunt minimae, quae moneant, placidae que ſint. ¶ Alterae quae maiores ſunt, ac veniant cum fragore, diſcutiantq. aut diuellãt, quae a Ioue ſint, & conſilio deorum mitti exiſtimentur. ¶ Tertiae his ampliores, quae cum igne veniant: & quanquam nullum ſine igne fulgur eſt, hae propriam differentiam habeant, quod aut adurant, aut fuligine deforment, aut accendant, quae ſtatum mutent deorum conſilio ſuperiorum.

Manum, & *mentum*, prouerbium eſt ex Graeco ductum, quod eſt πολλὰ μεταξὺ πίλυε κύλικος, καὶ χείλους ἅπτου. Chalcantem vites ſerẽtem quidã augur vicinus praeteriens, dixit errare: non enim ei fas eſſe nouum vinum

. . . . . .

Manumitti ſeruus dicebatur, cum dominus eius, aut caput eiuſdem ſerui, aut aliud mẽbrum tenens dicebat; *Hunc hominem liberum eſſe volo*: & emittebat eum e manu

FESTVS. . . .odo caput . . . . .
. . .edicito, hunc . . . . .
. . .pro eo aurix . . . . .
. . .uſquam digre . . . . .
. . .ſui dum his . . . . .
. . .nem liberum mit . . . .

Mapalia caſae Poenicae appellantur: in quibus quia nihil eſt ſecreti: ſolet id vocabulũ ſolute viuentibus obiici. Cato libro quarto Originum: Mapalia vocantur vbi habitant. ea quaſi cohortes rotundae ſunt.

PAVLVS. *Marculus* deminutiuum a Marco.

Marſpedis, ſiue ſine R littera Maſpedis imprecaticie, ſeſita vallium, quid ſignificet ne Meſſala quidem augur in explanatione auFESTVS. guriorum reperire ſe potuiſſe ait.

Martialis campus in Coelio monte dicitur, quod in eo Equiria ſolebant fieri, ſiquando aquae Tiberis campum Martium occuPAVLVS. paſſent.

Martias kalẽdas matronae celebrabant: q eo die Iunonis Luciniae aedes coli caepta ſit

Martius menſis initium anni fuit & in Latio & poſt Romam conditã, eo quod gens erat bellicoſiſſima. cuius rei teſtimonium eſt, quod poſteriores menſes, qui annũ finiũt a numero appellati vltimũ habẽt Decembrẽ.

Mas deminutiue facit maſculus.

Maſculina; & feminina vocabula dici melius

eſt ſecundum Graecorum quoque conſuetudinẽ, qui nõ ἀπὸ ἄρρην & γυναικεῖα ea, ſed ἀφ'. FESTVS.

Maſculine genere *parentem* appellabant antiqui etiam matrem. *Malo cruce* maſculino genere cum dixit Gracchus in oratione quae eſt in F. Popullium poſteriorem, tam repraeſentauit antiquam conſuetudinem, quam *hunc fromen*, atque *hunc ſtirpem* iidem antiqui dixerunt: & rurſus *hanc lupũ*, & *hãc metum*. Item cum idem in Popillium & matronas ait, eo exemplo inſtituto. Dignus fuit qui *malo cruce* periret. PAVLVS.

Matellio, diminutiuum a matula.

Materfamiliae non ante dicebatur, quam vir eius paterfamiliae dictus eſſet. nec poſſunt hoc nomine plures in vna familia praeter vnam appellari. ſed nec vidua hoc nomine: nec quae ſine filiis eſt, appellari poteſt.

Mater Matuta, *manes*, *mane*, *matrimonium*, *materfamiliae*, *matertera*, *matrices*, *materiae* dictae videtur, vt ait Verrius, quia ſint bona: qualia ſcilicet ſint, quae ſunt matura. vel potius a matre, quae eſt originis Graecae. FESTVS.

. . .manis . . . . .
. . .matertera, ...
. . .vt ait Ve . . . .
. , .ſint, quae . . . .
. . .quae eſt ori . . . .

Matrem Matutam antiqui ob bonitatem appellabant: & *maturum* idoneum vſui: & mane principium diei, & inferi dij manes, vt ſuppliciter appellati boni eſſent; & in carmine Saliari *Cerusmanus*, intelligitur creaPAVLVS. tor bonus.

Matertera, 'matris ſoror', quaſi mater altera. Matertera. patris & matris, mihi magna mater eſt.

Matralia, Matris Matutae feſta.

Matrici cognominantur homines malarum magnarum, atque oribus late patentibus.

Matrimes, ac *patrimes* dicuntur, quibus matres & patres adhuc viuunt.

Matronae a magiſtratibus non ſubmouebantur, ne pulſari, contrectarive viderentur: neue grauidae conculcarentur. Sed nec viri earum ſedentes cum vxoribus in vehiculo deſcendere cogebantur.

. . .atibus non ſummoue . . .
. . .tat . . .ntrectari . . .
. . .ntur: neue . .tur. quam . .
. . .uſam ait Verrius . . .
. . .eteri . . . . .
. . .uxoribus deeſſe quo deſcen . .
. . .ros a magiſtratibus. quod commu . .
. . .uehic . . .itur vir, & uxor . . .

Matronas appellabant eas fere, quibus ſtolas habendi ius erat. PAVLVS.

Matronus aurum redditum cum legitur, hoc ſignificare videtur: quia matronae cõtule-

Ord Minerals Pty Limited, a company having its registered office at 1 Adelaide Street, Melbourne, Victoria, Australia.

Dated 3 December 1970.

Signed by the said Ord Minerals Pty Limited by its Attorney [illegible] in the presence of [illegible]

Witness [illegible]

Address [illegible]

Occupation [illegible]

Mentecaptus dicitur, cum mens ex hominis poteſtate abiit, & idem *demens*, qui de ſua mente decellerit; & *amens*, qui a mente abierit.

FEST. . . hominis poteſtate . . .
. . mens,quid de ſua . . .
. . a mente abierit . . .

PAVLVS. *Mentum* dicebant,quod nos commentum.

Mercedicius mercenarius, quod mercede ſe tueatur.

FEST. *Mercedonias* dixerunt a mercede ſoluenda.

PAVL. *Mercurius* a mercibus eſt dictus. Hunc etenim negotiorum omnium exiſtimabant eſſe deum.

Meremdam antiqui dicebant pro prādio; quod ſcilicet medio die caperetur.

Mergae furculae, quibus acerui frugum fiunt, dictae a volucribus mergis, quia vt illi ſe in aquam mergunt,dum piſces perſequuntur, ſic meſſores eas in fruges demergunt, vel eleuare poſſint manipulos.

Meritauere(idem)Cato ait,pro meruere.

FEST. . . . ere,ſæpe merue . . .
. . . enorum IIII. . Suf . .
. . . uis cohortes omnis . . .
. . . tauerunt

PAVL. *Mertat* pro merſat dicebant.

Metum antiqui dicebant ſolum vnde & anis *merula* nomen accepit; quod ſoliuaga eſt, & ſolitaria paſcitur. at nunc *merum*, purum appellamus.

FEST. *Meſon* perſona comica appellatur, aut coci, aut nautae, aut eius generis. dici ab inuentore eius Meſone comoedo ait Ariſtophanes Grammaticus.

Meſſapia Appulia a Meſſapo rege appellata.

PAVL. *Metaphoram* quam Graeci vocant, nos tralationem, id eſt, domo mutuatum verbum, quo vtimur,inquit Verrius ali . nec ſaepius quidem honeſti,ac q. . . .
. . enas vt ſpecioſiora at . .
. . ere ſignificante . . .
. . no,quam proprio uo . . .
. . emiudicemus . . .
. . leret,redit ad ſua . . .
. . tralatum manebit . .
. . quo peruenit . . .
. . as . alieno perinde ac ſuo ab .
Meta. . ſtices dicitur aput p. .
. . quod propter neceſſitatem metri .
. . t.quod idem barbaris . .
. . ta oration. , ſcrib . . .
Meta . .ca . a . eriore . .
. . . peruentura. . . .
. . . dicare ait Ennius . . .
. . id eſt.
. . abus vt . . .
. . accip.

PAVL. *Metari* caſtra dicuntur, quod metis diriguntur.

Metelli dicuntur in re militari quaſi mercenarij. Attius annalium vigeſimoſeptimo, calones,famulique,metellique,caculaeque a quo genere hominum Caeciliae familiae cognomen putatur dictum.

Metonymia eſt tropos, cum ab eo, quod continet, ſinificatur id quod continetur: aut ſuperior inferiore, & inferior ſuperiore. quae continet,quod continetur: vt Ennius cum ait: Africa terribili tremit horrida terra tumultu. ab eo, quod continetur, id quod continet: vt cum dicitur epota amphora vini.a ſuperiore inferior. vt Ennius: cum magno ſtrepitu Volcanum ventus vegerat.ab inferiore ſuperior: vt Perſuaſit animo vinū deus,qui multo eſt maximus

FEST.

Metus feminino genere dicebant. Ennius:Viuam,an moriar,nulla in me eſt metus.

PAVL.

Migrare mens a . . . .

FEST. . . ſq.templi poſita . . .
. . tur,cum ſequitur ſua . . .
. . uidam fuiſſe in tri . . .
. . uales appellatae.

Mihipte pro mihi . . dcuit talen .
. . . uerſia,atque . .
. . entia item a . .

PAVL.

Mihipte Cato pro mihi ipſi poſuit.

Militem Aelius mollitia κατ' ἀντίφρασιν dictum putat.eo quod nihil molle,ſed potius aſperum quid gerat. ſic *ludum* dicimus, in quo minime luditur.

Milium quidam putant cepiſſe nomen maxime a nummorum ſumma, quae eſt mille. quod alij Graecae ſtirpis iudicant eſſe, cum ad illi κέγχρον vocant,tam Hercules, quam panicum μελίνην.

FEST.

Millus collare canum venaticorum, factum ex corio, confixúmque clauis ferreis eminentibus aduerſus impetum luporum. Scipio Aemilianus ad populum:Vobis inquit, reique publicae praeſidio critis quaſi millus cani.

PAVL.

Miluina genus tibiae acutiſſimi ſoni.

Mina ſingulariter d.
pluraliter dicimus cu . . .
item M.Cato in s . . .
mina cog . . . .

FEST.

Minam Aeliam vocitatam ait mammam alteram lacte deficientem, quaſi minorem factam.

PAVL.

Minerrimus pro minimo dixerunt.

Minerua dicta,quod bene moneat. hanc enim pagani pro ſapientia ponebant. Cornificius vero, quod fingatur, pingatúrque minitans armis,eandem dictam putat:

Minime gentium dicebant, pro eo quod eſt omnium gentium iudicio minime eſſe faciendum.

Miniſcitur pro reminiſcitur antiquitus dicebatur.

Digitized by Google

FESTVS. *Minora* templa fiunt ab augutibus cum loca aliqua tabulis, aut linteis sepiuntur, ne vno amplius ostio pateant. Itaque *templum* est locus ita effatus, aut ita septus, vt ea vna parte pateat, angulusque adfixus habeat ad terram.

PAVLVS. *Minorem* Delum Puteolos esse dixerūt, quod Delos aliquando maximum emporium fuerit totius orbis terrarum, cui successit postea Puteolanum, quod municipium Graecum. antea *Dicearchia* vocatum est. vnde Lucilius Inde Dicearchum populos. Delumque minorem.

Minores & maiores inter cognomina feminorum poni solebant.

FESTVS. *Minorum Pontificum* maximus dicitur, qui primus in id collegium venit. Item minimus, qui nouissimus.

PAVLVS. *Minotauri* effigies inter signa militaria est: quod non minus occulta esse debent consilia ducum, quam fuit domicilium eius Labyrinthus. Minotaurus putatur esse genitus, cum Pasiphaë Minois regis vxor dicitur concubuisse cum tauro. sed affirmāt alij Taurum fuisse nomen adulteri.

Minucia porta appellata est, eo quod proxima est sacello Minuci. Minuci aporta Romae est dicta ab ara Minuti, quem deum putabant.

Minuebatur populo luctus aedis dedicatione; cum a Censoribus lustrum condebatur; cum votum publice susceptum soluebatur. ¶ Priuatis autē, cum liberi nascerentur; cum honos in familiam veniret: cum pater, aut liberi, aut vir, aut frater ab hoste captus domum rediret: cū puella desponsaretur: cum propiore quis cognatione, quam is qui lugeretur natus esset: cum in casto Cereris constitissent.

FEST. *Minuitur* populo luctus aedis dedicatione: cum Censores lustrum condiderunt: cum votum publice susceptum soluitur. priuatis autem, cum liberi nati sunt: cum honos in familia venit: cum parens, aut liberi, aut vir, aut frater ab hoste captus domum redit: cum despōsa est, cum propriore quis cognatione, quam is, qui lugetur, natus est, cum in Catto Cereris est, omnique gratulatioui.

PAVL. *Minutitiones* appellantur auium minorum cantus.

FEST. *Minuscula Quinquatrus* appellabantur Idus Iuniae, quod is dies festus erat tibicinum qui Mineruam colebant. *Quinquatrus* proprie dies festus erat Mineruae, Martio mense.

PAVL. *Minutum* & minuere ex Graeco μινυω dictū videri potest.

Minyae dicti Argonautae, quod pleriq. eorum ex filiis Minyae fuerant orti.

Miracliidion primae adolescentiae.

Miracula, quae nunc digna admiratione dicimus, antiqui in rebus turpibus vtebantur.

Mirior dicebant comparatiuum a miro. Titinius. Mirior inquam tibi videor.

Miscelliones appellantur, qui non certae sunt sententiae, sed variorum, mixtorumque iudiciorum sunt.

Miscenum promontorium a Miseno tubicine Aeneae ibi sepulto est appellatum.

Miseratur is, qui conqueritur aliena incommoda: *miseretur is*, qui miserum subleuat.

Miseres me eadem forma dicitur, qua piget poenitet, taedet.

Modo cum per correptum O dicitur, significat tempus, vt modo veni. & ponitur pro tantum, vt Tace modo. quod si producta posteriore syllaba enuntietur, dativus vel ablatiuus est casus, ab eo, quod est modus.

Modo quodam, id est ratione. dicuntur omnia illa a modo: commoditas, commodus, commodat, accommodat, modice, modestia, moderatio, modificatio. . . . FEST.
. . . . quondam id . . . .
. . . . fit commodi . . . .
. . . . dat, modi . . . .
. . . ficatio.

Moene singulariter dixit Ennius: Apud Emporium in campo hostium per moene. PAVL.

Moenia muri, & alia muniendae vrbis gratia facta, vt Attius in Helenibus: Signo ex templo canere, ac tela ob moenias offerri imperat. Significat etiam officia. Plautus in Neruolaria: prohibentq. moenia alia, vnde ego fungar mea.

Mola vocatur etiam far tostum, & sale sparsum, quod eo molito hostiae aspergantur. FESTVS.

Moles pro magnitudine fere poni solet. moliri, & molitiones a molendo certum est dici.

Molestras dicebant pelles ouiles, quibus galeas extergebant.

Molucrum, non solum quo molae vertuntur dicitur, id quod Graeci μύλακρον appellant, sed etiam tumor ventris, qui etiam virginibus solet euenire, cuius meminit Atranius in Virgine: Ferme virgini, tanquam grauidae mulieri crescit vterus, molucrum vocatur, transit sine doloribus, Cloatius etiam in libris sacrorum. Molucrum aiunt esse lignum quoddam quadratum, vbi immolatur. Idem Aelius in explanatione carminum Saliarum eodem nomine appellari ait, quod sub mola supponatur. Aurelius Opilius appellat, vbi molatur. PAVL.

Momar, Siculi stultum vocant.

Momen-

Digitized by Google

Momen, momentum. Lucretius: Momine si paruo possent impulsa moueri.

Monile dictum est ornatus muliebris, qualem habuisse Eriphylem fabulae ferunt. ex eo etiam equis praependēs a collo ornamentum monile appellatur.

Monimentum est, quod mortui causa aedificatum est: & quidquid ob memoriam alicuius factum est, vt fana, porticus, scripta, & carmina. Sed monimentum quamuis mortui causa fit factum, non tamen significat ibi sepultum.

Monitores dicuntur & qui in scena monent histriones, & libri commentarij.

Monodos appellatus est Prusiae filius, qui vnum os habuit dentium loco. similiter habuit & Pyrrhus rex Epirotarum.

Monstrum, vt Aelius Stilo interpretatur, a monendo dictum est, velut monestrum. Item Sinnius Capito, quod monstret futurum, & moneat voluntatem deorum. quod etiam *prodigium*, velut praedictum & quasi praedictum, quod praedicat eadem, & *portentum*, quod portendat, & significet. inde dici apparet id quartum, quod mihi visum est adiiciendum. praesertim cum ex eadem significatione pendeat, & in promptu sit omnibus, id est *ostentum*, quod item ab ostendendo dictum est. *Monstra* dicuntur naturae modum egredientia, vt serpens cum pedibus, auis cum quattuor alis, homo duobus capitibus, iecur cum distabuit in coquendo.

FEST. . . turae modum e. . . . .
. . auis cum quatt . . . .
. . iecur cum dist . . . .

PAVL. *Moracias nuces*, Titinius duras esse ait. vnde fit deminutiuum moracillum.

Morbosum hominem, morbo aliquo affectum.

Mortem obisse, ea consuetudine dicitur, qua dixerunt antiqui *ob* Romam legiones ductas, & *ob* Troiam duxit exercitum, pro ad similiterque, *vadimonium obisse*, id est ad vadimonium iisse, & *obuiam*, ad viam.

FEST. *Mortis causa* stipulatio existimatur fieri, vt ait Antistius Labeo, quae ita fit, vt morte promissoris confirmetur, aut vt quidam dixerunt, cuius stipulationis non fuit causa.

Mortuae pecudis corio calceos, aut soleas fieri Flaminicis nefas habetur: sed aut occisae alioqui, aut immolatae quoniam sua morte extincta omnia funesta sunt.

PAVL. *Mortua pecudis* corio calceos fieri Flaminicis nefas habebatur, quoniam sua morte extincta omnia funesta aestimabantur.

Mortuus ab emerita vita dictus.

Mos est institutum patrium pertinens maxime ad religiones, caeremoniasque deorum antiquorum.

Mos est . . trium defunctorū vetez̄ pertinens maxime ad religiones c . . o- . niasque antiquorum. FEST.

Mosculis Cato pro paruis moribus dixit .
. . uis qui moribus dixit . . . FEST.

Mox, paulo post.

Mucia prata trans Tiberim dicta a Mucio, cui a populo data fuerant, pro eo quod Porsenam Etruscorum regem sua constantia ab vrbe dimouit. FAVL. FEST. PAVL.

Muger, muccosus.

Muger dici solet a castrensium hominibus quasi muccosus is, qui talis male ludit.

Muginari est nugari, & quasi tarde conari.

Mugionia porta Romae dicta est a Mugio quodam, qui eidem tuendae praefuit.

Mulciber Vulcanus a molliendo scilicet ferro dictus est. *mulcere* enim mollire, siue lenire est. Pacuuius: Quid me obtutu terres; mulces laudibus? FEST. PAVL.

Muli Mariani dici solebant a C. Mario instituti, cuius milites in furca interposita sabella varicosius onera sua portare adsueuerant.

Mulis celebrantur ludi in circo maximo Cōsualibus. quia id genus quadrupedum primum putatur coeptum currui, vehiculoque adiungi.

Mulus vehiculo lunae adhibetur: quod tam sterilis ea sit, quam mulus. vel quod vt mulus non suo genere, sed equi erigetur; sic ea solis, non suo fulgore luceat.

Mulleos genus calceorum aiunt esse. quibus reges Albanorum primi, deinde patricij vsi sunt. M. Cato Originem libro septimo: Qui magistratum curulem cepisset, calceos mulleos allucinatos. ceteri perones. Item Titinius in Satina: Iam cum muleis te ostendisti, quos tibiatis ih calceos. quos putant a mullando, id est suendo dictos. FEST.

Multam Osce dici putant poenam quandam. M. Varro ait poenam esse, sed pecuniariam, de qua subtiliter in libro primo quaestionum epistolarum refert. *Maximam multam* dixerunt trium millium & viginti assium. quia non licebat quondam pluribus triginta bobus, & duabus ouibus quemquam multari. aestimabaturque bos centussibus, ouis decussibus.

Multifacere dicitur, sicut *magnifacere*, & *parui-facere*. Cato: Neque fidem, neque iusiurandum, neque pudicitiam multifacit. Quod merito ab vsu recessit; quia quantitas numero non aestimatur, nec desiderat multitudinem. PAVL.

Multifa . . *magnifacere*, & *par* . .
. . tiam de pudicitia.
Al . . . . . .
. . . ntitas . . . .
. . . neturnu, . . . FEST.

PAVLVS. *Multifariam* dixerunt antiqui, quod videlicet in multis locis fari poterat. id est dici.

Mummiana aedificia a Mummio dicta.

Mundus appellatur caelum, terra, mare, & aer. mundus etiam dicitur ornatus muliebris. quia non alius est, quam quod moueri potest. mundus quoque appellatur lautus, & purus. Ateius: Cum virginali mundo clam pater . . . Ennius: idem loco nanibus celsis, mūda facie, atque etiam aere.

FEST. *Mundus*, vt ait Capito Ateius in libro sexto pontificali, ter in anno patere solet, diebus his: postridie Volcanalia, & ante diem sextum Id. Nouemb. Qui quid ita dicatur, sic refert Cato in Commentariis iuris ciuilis: *Mundo* nomen impositum est ab eo mundo, qui supra nos est. Forma enim eius est ex iis, qui intrauere, cognoscere potuit, adsimilis ille eius inferiorem partem, veluti consecratam diis manibus clausam omni tempore, nisi iis diebus, qui supra scripti sunt, maiores e . . . quos dies etiam religiosos iudicauerunt, ea de causa, quod quo tempore ea, quae occulte, & abdita ea religionis deorum manium essent, veluti in lucem quandam adducerentur, & patefierent: nihil eo tempore in republica geri voluerunt. Itaque per eos dies non cum hoste manus conferebant: non exercitus scribebatur: non comitia habeba . . aliud quicquam in re . . . nisi quod vltima ne-ce . . . admonebat, administrabatur.

PAVL. *Mundum* gentiles ter in anno patere putabant diebus his: postridie Volcanalia, & ante diem tertium Nonas Octobris, & ante diem sextum Idus Nouembris. inferiorem enim eius partem consecratam diis manibus arbitrantes clausam omni tempore, praeter hos dies, qui supra scripti sunt. quos dies etiam religiosos iudicauerunt ea de causa, quod his diebus ea, quae occulta, & abdita religionis deorū manium essent, in lucem adducerētur, nihil eo tempore in rep. geri voluerunt. Itaque per hos dies non cum hoste manus conferebatur, non exercitus scribebatur, non comitia habebantur, non aliud quidquam in rep. nisi quod vltima necessitas exegisset, administrabatur.

Munem significare certum est officiosum, vnde a contrario *immunis* dicitur, qui nullo fungitur officio.

Muneralis lex vocata est, qua Cincius cauit, necui liceret munus accipere. Plautus: Neque muneralem legem, neque lenoniam roga: fuerit, necne, flocci aestimo.

Munices pro communicas dicebant.

. . . communicas dicit . . . FEST.
. . . aut vt potius co . . . .

Municeps est, vt ait Aelius Gallus, qui in municipio liber natus est. Item qui ex alio genere hominum munus functus est. Item qui in municipio a seruitute se liberauit a municipe. Item municipes erant, qui ex aliis ciuitatibus Romam venissent, quibus non licebat magistratum capere, sed tantum muneris partem. At Ser. filius aiebat initio fuisse, qui ea conditione ciues Ro. fuissent, vt semper remp. separatim a populo Ro. haberent, Cumanos videlicet, Acerranos, Atellanos, qui atque ciues Ro. erant, & in legione merebant, sed dignitates non capiebant.

Municipalia sacra vocabantur, quae ante vrbem conditam colebantur.

Municipalia sacra vocabantur, quae ab initio habuerunt ante ciuitatem Romanam acceptam; quae obseruare eos voluerūt Pontifices, & ex eo more facere, quod adfuissent . . antiquitus. FEST.

Municipium id genus hominum dicitur, qui cum Romam veniissent, neque ciues Ro. essent; participes tamen fuerunt omnium rerum ad munus fungendum vna cū Romanis ciuibus, praeterquā de suffragio ferēdo, aut magistratu capiendo; sicut fuerūt Fundani, Formiani, Cumani, Acerrani, Lanuuini, Tusculani, qui post aliquot annos ciues Ro. effecti sunt. Alio modo, cū id genus hominum definitur, quorum ciuitas vniuersa in ciuitatem Romanam venit; vt Aricini, Caerites, Anagnini. Tertio, cum id genus hominum definitur, qui ad ciuitatem Romanam ita venerunt, vti municipia essent sua cuiusque ciuitatis, & coloniae, vt Tiburtes, Praenestini, Pisani, Arpinates, Nolani, Bononienses, Placentini, Nepesini, Sutrini, Lucenses. PAVL.

Munificior a munifico identidem Cato dixit. cum nunc *munificentior* dicamus, quamuis munificens non sit in vsu.

. . . munifico cum dicamus . . .
. . . . vis munificens non sit . . . FEST.
. . . . esim scripsit . . . munifi . .

Munitio morsicatio ciborum.

Munus significat officium, cum dicitur quis munere fungi. Item donum, quod officij causa datur. PAVL.

Murciae deae sacellum erat sub monte Auentino, qui antea Murcus vocabatur.

Murgisonem dixerunt a mora, & decisione.

Muries dicebatur sal in pila tunsum, & in dilam fictilem coniectum, & in furno percoctū, quo dehinc in aquam misso Vestales virgines vtebantur in sacrificio.

Muries est, quemadmodum Verrius docet, ea quae fit ex sale sordido in pila pinsato. FEST.

& in ollam fictilem coniecto, ibique operto, gypsatoque, & in furno percocto, cui virgines Vestales ferra ferrea secto, & in seriam coniecto, quae est intus in aede Vestae in penu exteriore, aquam iugem, vel quamlibet, praeterquam quae per fistulas venit, addent, atque ea demum in sacrificiis vtuntur.

Murrata potione vsos antiquos indicio est quod etiam nunc Aediles per supplicationes diis addunt ad puluinaria, & quod XII. tabulis cauetur, ne mortuo indatur, vt ait Varro in antiquitatem libro primo.

PAVLVS. *Murrata potione* vsi sunt antiqui: sed postea adfuerunt murrā diis suis libare. ideoque duodecim tabulis est cautum, ne mortuo inderetur.

Murricidium ignauum, stultum. Plautus: Murricide homo, ignaue, iners.

Murrina genus potionis, quae graece dicitur *nectar*. hanc mulieres vocabant *murriolam*, quidam *murratum vinum*. quidā id dici putant ex *vuae* genere *murrinae* nomine.

Muscerdae prima syllaba producta stercus murum appellant.

Mussare, murmurare. Ennius. In occulto mussabant. vulgo vero pro tacere dicitur, vt idē Ennius: Non decet mutilare bonos.

Mustricola est machinula ex regulis, in qua calceus nouus fuitur. Afranius, Mustricolā in dentes impingam tibi.

FESTVS. Muta
. . . isi vocem
. . . multo
. . . intelle
cem . . as dici
vt cui potius con

PAVLVS. *Muta* exta appellabant, ex quibus nihil diuinationis animaduertebant.

FESTVS. . . dicuntur, quibus ni
. . respon
. . iutoria quae
. . cant, aut ab in
. . a veneno taliq.
. . mistare periculum
. . finium deminution

PAVLVS. *Mutae* dicuntur literae, quod positae in vltimis partibus orationis obmutescere cogāt loquentes, vel quod paruae, exiguaeque sint vocis. vt cum mutum oratorem, aut tragedum dicimus.

FESTVS. . . . mutum dicimus: aut quod nullius fiant vocis, cum in eas literas incidant.
. . iuocales
. . ubendo, aut
. . fisse, in eo
. . uplicata sit.
. . fer sacrorum

Mutini Titini sacellum fuit in Velis aduersum Murum Mustellinum in angi
. de quo aris sublatis balnearia sunt
acta dom. . . . caluint, cum mansisset ab vrbe cond.ta . . . ncipatum Augusti . . . . . & sancte cultum
. manifestum est . . . extum & vicensimum dextra u . . . iculum
. . colitur et . ine . .
. . . ula . . .

Mutini Titini sacellum fuit Romae, cui mulieres velatae togis praetextatis solebant sacrificare. PAVLVS.

Mutire, loqui. Ennius in Telepho: Palam mutire plebeo piaculum est.

Myoparo genus nauigij ex duobus dissimilibus formatum. Nam & midion, & paron per se sunt.

Myrmilonica scuta dicebant, cum quibus de muro pugnabant. erant siquidem ad hoc ipsum apta.

Myrtea corona Papirius vsus est. quod Sardos in campis myrteis superasset,
. vt patri sui heres e FESTVS.
. tet tam heres est, quam
. in potestate alie
. & suus heres vt p
. Sulpicius in ea oratio
. pro Autidia
reip. publi
rae imperi
fae consensu
populi comit
vt capere eam
certoue ex
ad tempus admi
. lebatarum
. s stetit pro regno
. Veranius in libro
. cum quod ei summae
. causam Grae
. eo autem non

N

Naeae appellantur vulgo fullones, vt ait Curiatius, quod *nauci* non sint, id est nullius pretij. Idem sentit & Cincius. quidam aiunt, quod omnia fere opera ex lana *nacae* dicantur a Graecis. FESTVS.

Naceae appellantur fullones, quod nauci non sint, id est nullius pretij. omnia fere opera ex lana nacae dicuntur a Graecis. PAVLVS.

Naenia est carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. Sunt qui eo verbo finē significari putant. Quidam volunt naeniam ideo dici, quod voci similior querimonia fluentium sit. Quidam aiunt naeniae ductum nomen ab extremi intestini vocabulo; Graeci enim *νέυρον* extremum dicunt. Siue quod chordarum vltima *νεῦρα* dicitur, extremam cautionis vocem naeniam appellarunt.

Digitized by Google

Electrical

A 4.00 cu. ft. refrigerator
- with interior light
- with 2 glass shelves
- with 1 vegetable crisper
- with 1 meat keeper
- with 1 egg rack
- with 1 ice cube tray
- with 1 butter dish
- with 1 bottle rack
- with 1 utility shelf
- with 1 frozen food storage compartment
- with 1 ice cube tray
- with 1 frozen food basket
- with 1 ice cube ejector
- with 1 ice cube release
- with 1 defrost control
- with 1 defrost drain
- with 1 defrost pan
- with 1 defrost heater
- with 1 defrost thermostat
- with 1 defrost timer
- with 1 defrost switch
- with 1 defrost relay
- with 1 defrost fuse
- with 1 defrost wiring
- with 1 defrost cord
- with 1 defrost plug
- with 1 defrost socket
- with 1 defrost bulb
- with 1 defrost lens
- with 1 defrost reflector
- with 1 defrost shade
- with 1 defrost globe
- with 1 defrost fixture
- with 1 defrost mounting
- with 1 defrost screw
- with 1 defrost nut
- with 1 defrost washer
- with 1 defrost gasket
- with 1 defrost seal
- with 1 defrost hinge
- with 1 defrost latch
- with 1 defrost handle
- with 1 defrost door
- with 1 defrost liner
- with 1 defrost insulation
- with 1 defrost foam
- with 1 defrost fiberglass
- with 1 defrost vapor barrier
- with 1 defrost moisture barrier
- with 1 defrost condensation drain
- with 1 defrost evaporator
- with 1 defrost condenser
- with 1 defrost compressor
- with 1 defrost motor
- with 1 defrost fan
- with 1 defrost blade
- with 1 defrost shaft
- with 1 defrost bearing
- with 1 defrost pulley
- with 1 defrost belt
- with 1 defrost coupling
- with 1 defrost gear
- with 1 defrost worm
- with 1 defrost cam
- with 1 defrost follower
- with 1 defrost lever
- with 1 defrost arm
- with 1 defrost rod
- with 1 defrost tube
- with 1 defrost valve
- with 1 defrost orifice
- with 1 defrost capillary
- with 1 defrost refrigerant
- with 1 defrost charge
- with 1 defrost service valve
- with 1 defrost access panel
- with 1 defrost cover
- with 1 defrost base
- with 1 defrost leveling leg
- with 1 defrost caster
- with 1 defrost wheel
- with 1 defrost axle
- with 1 defrost bearing
- with 1 defrost grease fitting
- with 1 defrost oil hole
- with 1 defrost oil cap
- with 1 defrost oil level
- with 1 defrost oil drain
- with 1 defrost oil plug
- with 1 defrost oil filter
- with 1 defrost oil pump
- with 1 defrost oil line
- with 1 defrost oil cooler
- with 1 defrost oil heater
- with 1 defrost oil thermostat
- with 1 defrost oil pressure switch
- with 1 defrost oil pressure gauge
- with 1 defrost oil temperature gauge
- with 1 defrost oil level gauge
- with 1 defrost oil sight glass
- with 1 defrost oil reservoir
- with 1 defrost oil return line
- with 1 defrost oil supply line
- with 1 defrost oil vent line
- with 1 defrost oil fill line
- with 1 defrost oil drain line
- with 1 defrost oil overflow line
- with 1 defrost oil check valve
- with 1 defrost oil relief valve
- with 1 defrost oil bypass valve
- with 1 defrost oil shutoff valve
- with 1 defrost oil solenoid valve
- with 1 defrost oil expansion valve
- with 1 defrost oil capillary tube
- with 1 defrost oil strainer
- with 1 defrost oil dryer
- with 1 defrost oil muffler
- with 1 defrost oil accumulator
- with 1 defrost oil receiver
- with 1 defrost oil separator
- with 1 defrost oil trap
- with 1 defrost oil sump
- with 1 defrost oil pan
- with 1 defrost oil gasket
- with 1 defrost oil seal
- with 1 defrost oil ring
- with 1 defrost oil piston
- with 1 defrost oil cylinder
- with 1 defrost oil head
- with 1 defrost oil valve plate
- with 1 defrost oil reed valve
- with 1 defrost oil discharge valve
- with 1 defrost oil suction valve
- with 1 defrost oil crankshaft
- with 1 defrost oil connecting rod
- with 1 defrost oil wrist pin
- with 1 defrost oil bearing
- with 1 defrost oil thrust washer
- with 1 defrost oil main bearing
- with 1 defrost oil rear bearing
- with 1 defrost oil front bearing
- with 1 defrost oil housing
- with 1 defrost oil shell
- with 1 defrost oil hermetic seal
- with 1 defrost oil terminal
- with 1 defrost oil overload protector
- with 1 defrost oil start capacitor
- with 1 defrost oil run capacitor
- with 1 defrost oil relay
- with 1 defrost oil contactor
- with 1 defrost oil transformer
- with 1 defrost oil rectifier
- with 1 defrost oil diode
- with 1 defrost oil resistor
- with 1 defrost oil thermistor
- with 1 defrost oil sensor
- with 1 defrost oil control board
- with 1 defrost oil wiring harness
- with 1 defrost oil connector
- with 1 defrost oil plug
- with 1 defrost oil socket
- with 1 defrost oil terminal block
- with 1 defrost oil ground wire
- with 1 defrost oil bonding wire
- with 1 defrost oil shielding
- with 1 defrost oil insulation
- with 1 defrost oil tape
- with 1 defrost oil sleeving
- with 1 defrost oil conduit
- with 1 defrost oil clamp
- with 1 defrost oil strap
- with 1 defrost oil bracket
- with 1 defrost oil mounting
- with 1 defrost oil screw
- with 1 defrost oil nut
- with 1 defrost oil washer
- with 1 defrost oil rivet
- with 1 defrost oil weld
- with 1 defrost oil braze
- with 1 defrost oil solder
- with 1 defrost oil flux
- with 1 defrost oil paint
- with 1 defrost oil primer
- with 1 defrost oil finish
- with 1 defrost oil coating
- with 1 defrost oil rust inhibitor
- with 1 defrost oil corrosion inhibitor
- with 1 defrost oil sealant
- with 1 defrost oil adhesive
- with 1 defrost oil gasket cement
- with 1 defrost oil thread sealant
- with 1 defrost oil pipe dope
- with 1 defrost oil teflon tape
- with 1 defrost oil lubricant
- with 1 defrost oil grease
- with 1 defrost oil oil
- with 1 defrost oil refrigerant oil
- with 1 defrost oil compressor oil
- with 1 defrost oil motor oil
- with 1 defrost oil bearing oil
- with 1 defrost oil gear oil
- with 1 defrost oil worm oil
- with 1 defrost oil cam oil
- with 1 defrost oil follower oil
- with 1 defrost oil lever oil
- with 1 defrost oil arm oil
- with 1 defrost oil rod oil
- with 1 defrost oil tube oil
- with 1 defrost oil valve oil
- with 1 defrost oil orifice oil
- with 1 defrost oil capillary oil
- with 1 defrost oil refrigerant oil
- with 1 defrost oil charge oil
- with 1 defrost oil service valve oil
- with 1 defrost oil access panel oil
- with 1 defrost oil cover oil
- with 1 defrost oil base oil
- with 1 defrost oil leveling leg oil
- with 1 defrost oil caster oil
- with 1 defrost oil wheel oil
- with 1 defrost oil axle oil
- with 1 defrost oil bearing oil
- with 1 defrost oil grease fitting oil
- with 1 defrost oil oil hole oil
- with 1 defrost oil oil cap oil
- with 1 defrost oil oil level oil
- with 1 defrost oil oil drain oil
- with 1 defrost oil oil plug oil
- with 1 defrost oil oil filter oil
- with 1 defrost oil oil pump oil
- with 1 defrost oil oil line oil
- with 1 defrost oil oil cooler oil
- with 1 defrost oil oil heater oil
- with 1 defrost oil oil thermostat oil
- with 1 defrost oil oil pressure switch oil
- with 1 defrost oil oil pressure gauge oil
- with 1 defrost oil oil temperature gauge oil
- with 1 defrost oil oil level gauge oil
- with 1 defrost oil oil sight glass oil
- with 1 defrost oil oil reservoir oil
- with 1 defrost oil oil return line oil
- with 1 defrost oil oil supply line oil
- with 1 defrost oil oil vent line oil
- with 1 defrost oil oil fill line oil
- with 1 defrost oil oil drain line oil
- with 1 defrost oil oil overflow line oil
- with 1 defrost oil oil check valve oil
- with 1 defrost oil oil relief valve oil
- with 1 defrost oil oil bypass valve oil
- with 1 defrost oil oil shutoff valve oil
- with 1 defrost oil oil solenoid valve oil
- with 1 defrost oil oil expansion valve oil
- with 1 defrost oil oil capillary tube oil
- with 1 defrost oil oil strainer oil
- with 1 defrost oil oil dryer oil
- with 1 defrost oil oil muffler oil
- with 1 defrost oil oil accumulator oil
- with 1 defrost oil oil receiver oil
- with 1 defrost oil oil separator oil
- with 1 defrost oil oil trap oil
- with 1 defrost oil oil sump oil
- with 1 defrost oil oil pan oil
- with 1 defrost oil oil gasket oil
- with 1 defrost oil oil seal oil
- with 1 defrost oil oil ring oil
- with 1 defrost oil oil piston oil
- with 1 defrost oil oil cylinder oil
- with 1 defrost oil oil head oil
- with 1 defrost oil oil valve plate oil
- with 1 defrost oil oil reed valve oil
- with 1 defrost oil oil discharge valve oil
- with 1 defrost oil oil suction valve oil
- with 1 defrost oil oil crankshaft oil
- with 1 defrost oil oil connecting rod oil
- with 1 defrost oil oil wrist pin oil
- with 1 defrost oil oil bearing oil
- with 1 defrost oil oil thrust washer oil
- with 1 defrost oil oil main bearing oil
- with 1 defrost oil oil rear bearing oil
- with 1 defrost oil oil front bearing oil
- with 1 defrost oil oil housing oil
- with 1 defrost oil oil shell oil
- with 1 defrost oil oil hermetic seal oil
- with 1 defrost oil oil terminal oil
- with 1 defrost oil oil overload protector oil
- with 1 defrost oil oil start capacitor oil
- with 1 defrost oil oil run capacitor oil
- with 1 defrost oil oil relay oil
- with 1 defrost oil oil contactor oil
- with 1 defrost oil oil transformer oil
- with 1 defrost oil oil rectifier oil
- with 1 defrost oil oil diode oil
- with 1 defrost oil oil resistor oil
- with 1 defrost oil oil thermistor oil
- with 1 defrost oil oil sensor oil
- with 1 defrost oil oil control board oil
- with 1 defrost oil oil wiring harness oil
- with 1 defrost oil oil connector oil
- with 1 defrost oil oil plug oil
- with 1 defrost oil oil socket oil
- with 1 defrost oil oil terminal block oil
- with 1 defrost oil oil ground wire oil
- with 1 defrost oil oil bonding wire oil
- with 1 defrost oil oil shielding oil
- with 1 defrost oil oil insulation oil
- with 1 defrost oil oil tape oil
- with 1 defrost oil oil sleeving oil
- with 1 defrost oil oil conduit oil
- with 1 defrost oil oil clamp oil
- with 1 defrost oil oil strap oil
- with 1 defrost oil oil bracket oil
- with 1 defrost oil oil mounting oil
- with 1 defrost oil oil screw oil
- with 1 defrost oil oil nut oil
- with 1 defrost oil oil washer oil
- with 1 defrost oil oil rivet oil
- with 1 defrost oil oil weld oil
- with 1 defrost oil oil braze oil
- with 1 defrost oil oil solder oil
- with 1 defrost oil oil flux oil
- with 1 defrost oil oil paint oil
- with 1 defrost oil oil primer oil
- with 1 defrost oil oil finish oil
- with 1 defrost oil oil coating oil
- with 1 defrost oil oil rust inhibitor oil
- with 1 defrost oil oil corrosion inhibitor oil
- with 1 defrost oil oil sealant oil
- with 1 defrost oil oil adhesive oil
- with 1 defrost oil oil gasket cement oil
- with 1 defrost oil oil thread sealant oil
- with 1 defrost oil oil pipe dope oil
- with 1 defrost oil oil teflon tape oil
- with 1 defrost oil oil lubricant oil
- with 1 defrost oil oil grease oil
- with 1 defrost oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil refrigerant oil oil
- with 1 defrost oil oil compressor oil oil
- with 1 defrost oil oil motor oil oil
- with 1 defrost oil oil bearing oil oil
- with 1 defrost oil oil gear oil oil
- with 1 defrost oil oil worm oil oil
- with 1 defrost oil oil cam oil oil
- with 1 defrost oil oil follower oil oil
- with 1 defrost oil oil lever oil oil
- with 1 defrost oil oil arm oil oil
- with 1 defrost oil oil rod oil oil
- with 1 defrost oil oil tube oil oil
- with 1 defrost oil oil valve oil oil
- with 1 defrost oil oil orifice oil oil
- with 1 defrost oil oil capillary oil oil
- with 1 defrost oil oil refrigerant oil oil
- with 1 defrost oil oil charge oil oil
- with 1 defrost oil oil service valve oil oil
- with 1 defrost oil oil access panel oil oil
- with 1 defrost oil oil cover oil oil
- with 1 defrost oil oil base oil oil
- with 1 defrost oil oil leveling leg oil oil
- with 1 defrost oil oil caster oil oil
- with 1 defrost oil oil wheel oil oil
- with 1 defrost oil oil axle oil oil
- with 1 defrost oil oil bearing oil oil
- with 1 defrost oil oil grease fitting oil oil
- with 1 defrost oil oil oil hole oil oil
- with 1 defrost oil oil oil cap oil oil
- with 1 defrost oil oil oil level oil oil
- with 1 defrost oil oil oil drain oil oil
- with 1 defrost oil oil oil plug oil oil
- with 1 defrost oil oil oil filter oil oil
- with 1 defrost oil oil oil pump oil oil
- with 1 defrost oil oil oil line oil oil
- with 1 defrost oil oil oil cooler oil oil
- with 1 defrost oil oil oil heater oil oil
- with 1 defrost oil oil oil thermostat oil oil
- with 1 defrost oil oil oil pressure switch oil oil
- with 1 defrost oil oil oil pressure gauge oil oil
- with 1 defrost oil oil oil temperature gauge oil oil
- with 1 defrost oil oil oil level gauge oil oil
- with 1 defrost oil oil oil sight glass oil oil
- with 1 defrost oil oil oil reservoir oil oil
- with 1 defrost oil oil oil return line oil oil
- with 1 defrost oil oil oil supply line oil oil
- with 1 defrost oil oil oil vent line oil oil
- with 1 defrost oil oil oil fill line oil oil
- with 1 defrost oil oil oil drain line oil oil
- with 1 defrost oil oil oil overflow line oil oil
- with 1 defrost oil oil oil check valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil relief valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil bypass valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil shutoff valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil solenoid valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil expansion valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil capillary tube oil oil
- with 1 defrost oil oil oil strainer oil oil
- with 1 defrost oil oil oil dryer oil oil
- with 1 defrost oil oil oil muffler oil oil
- with 1 defrost oil oil oil accumulator oil oil
- with 1 defrost oil oil oil receiver oil oil
- with 1 defrost oil oil oil separator oil oil
- with 1 defrost oil oil oil trap oil oil
- with 1 defrost oil oil oil sump oil oil
- with 1 defrost oil oil oil pan oil oil
- with 1 defrost oil oil oil gasket oil oil
- with 1 defrost oil oil oil seal oil oil
- with 1 defrost oil oil oil ring oil oil
- with 1 defrost oil oil oil piston oil oil
- with 1 defrost oil oil oil cylinder oil oil
- with 1 defrost oil oil oil head oil oil
- with 1 defrost oil oil oil valve plate oil oil
- with 1 defrost oil oil oil reed valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil discharge valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil suction valve oil oil
- with 1 defrost oil oil oil crankshaft oil oil
- with 1 defrost oil oil oil connecting rod oil oil
- with 1 defrost oil oil oil wrist pin oil oil
- with 1 defrost oil oil oil bearing oil oil
- with 1 defrost oil oil oil thrust washer oil oil
- with 1 defrost oil oil oil main bearing oil oil
- with 1 defrost oil oil oil rear bearing oil oil
- with 1 defrost oil oil oil front bearing oil oil
- with 1 defrost oil oil oil housing oil oil
- with 1 defrost oil oil oil shell oil oil
- with 1 defrost oil oil oil hermetic seal oil oil
- with 1 defrost oil oil oil terminal oil oil
- with 1 defrost oil oil oil overload protector oil oil
- with 1 defrost oil oil oil start capacitor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil run capacitor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil relay oil oil
- with 1 defrost oil oil oil contactor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil transformer oil oil
- with 1 defrost oil oil oil rectifier oil oil
- with 1 defrost oil oil oil diode oil oil
- with 1 defrost oil oil oil resistor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil thermistor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil sensor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil control board oil oil
- with 1 defrost oil oil oil wiring harness oil oil
- with 1 defrost oil oil oil connector oil oil
- with 1 defrost oil oil oil plug oil oil
- with 1 defrost oil oil oil socket oil oil
- with 1 defrost oil oil oil terminal block oil oil
- with 1 defrost oil oil oil ground wire oil oil
- with 1 defrost oil oil oil bonding wire oil oil
- with 1 defrost oil oil oil shielding oil oil
- with 1 defrost oil oil oil insulation oil oil
- with 1 defrost oil oil oil tape oil oil
- with 1 defrost oil oil oil sleeving oil oil
- with 1 defrost oil oil oil conduit oil oil
- with 1 defrost oil oil oil clamp oil oil
- with 1 defrost oil oil oil strap oil oil
- with 1 defrost oil oil oil bracket oil oil
- with 1 defrost oil oil oil mounting oil oil
- with 1 defrost oil oil oil screw oil oil
- with 1 defrost oil oil oil nut oil oil
- with 1 defrost oil oil oil washer oil oil
- with 1 defrost oil oil oil rivet oil oil
- with 1 defrost oil oil oil weld oil oil
- with 1 defrost oil oil oil braze oil oil
- with 1 defrost oil oil oil solder oil oil
- with 1 defrost oil oil oil flux oil oil
- with 1 defrost oil oil oil paint oil oil
- with 1 defrost oil oil oil primer oil oil
- with 1 defrost oil oil oil finish oil oil
- with 1 defrost oil oil oil coating oil oil
- with 1 defrost oil oil oil rust inhibitor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil corrosion inhibitor oil oil
- with 1 defrost oil oil oil sealant oil oil
- with 1 defrost oil oil oil adhesive oil oil
- with 1 defrost oil oil oil gasket cement oil oil
- with 1 defrost oil oil oil thread sealant oil oil
- with 1 defrost oil oil oil pipe dope oil oil
- with 1 defrost oil oil oil teflon tape oil oil
- with 1 defrost oil oil oil lubricant oil oil
- with 1 defrost oil oil oil grease oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil refrigerant oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil compressor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil motor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil bearing oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil gear oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil worm oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil cam oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil follower oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil lever oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil arm oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil rod oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil tube oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil orifice oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil capillary oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil refrigerant oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil charge oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil service valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil access panel oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil cover oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil base oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil leveling leg oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil caster oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil wheel oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil axle oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil bearing oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil grease fitting oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil hole oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil cap oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil level oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil drain oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil plug oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil filter oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil pump oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil line oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil cooler oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil heater oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil thermostat oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil pressure switch oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil pressure gauge oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil temperature gauge oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil level gauge oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil sight glass oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil reservoir oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil return line oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil supply line oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil vent line oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil fill line oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil drain line oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil overflow line oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil check valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil relief valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil bypass valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil shutoff valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil solenoid valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil expansion valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil capillary tube oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil strainer oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil dryer oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil muffler oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil accumulator oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil receiver oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil separator oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil trap oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil sump oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil pan oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil gasket oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil seal oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil ring oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil piston oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil cylinder oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil head oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil valve plate oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil reed valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil discharge valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil suction valve oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil crankshaft oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil connecting rod oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil wrist pin oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil bearing oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil thrust washer oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil main bearing oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil rear bearing oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil front bearing oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil housing oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil shell oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil hermetic seal oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil terminal oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil overload protector oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil start capacitor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil run capacitor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil relay oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil contactor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil transformer oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil rectifier oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil diode oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil resistor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil thermistor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil sensor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil control board oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil wiring harness oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil connector oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil plug oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil socket oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil terminal block oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil ground wire oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil bonding wire oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil shielding oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil insulation oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil tape oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil sleeving oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil conduit oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil clamp oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil strap oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil bracket oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil mounting oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil screw oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil nut oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil washer oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil rivet oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil weld oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil braze oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil solder oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil flux oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil paint oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil primer oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil finish oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil coating oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil rust inhibitor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil corrosion inhibitor oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil sealant oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil adhesive oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil gasket cement oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil thread sealant oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil pipe dope oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil teflon tape oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil lubricant oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil grease oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil refrigerant oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil compressor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil motor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil bearing oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil gear oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil worm oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil cam oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil follower oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil lever oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil arm oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil rod oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil tube oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil orifice oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil capillary oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil refrigerant oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil charge oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil service valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil access panel oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil cover oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil base oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil leveling leg oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil caster oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil wheel oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil axle oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil bearing oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil grease fitting oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil hole oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil cap oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil level oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil drain oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil plug oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil filter oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil pump oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil line oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil cooler oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil heater oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil thermostat oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil pressure switch oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil pressure gauge oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil temperature gauge oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil level gauge oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil sight glass oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil reservoir oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil return line oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil supply line oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil vent line oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil fill line oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil drain line oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil overflow line oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil check valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil relief valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil bypass valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil shutoff valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil solenoid valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil expansion valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil capillary tube oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil strainer oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil dryer oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil muffler oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil accumulator oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil receiver oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil separator oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil trap oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil sump oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil pan oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil gasket oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil seal oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil ring oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil piston oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil cylinder oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil head oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil valve plate oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil reed valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil discharge valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil suction valve oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil crankshaft oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil connecting rod oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil wrist pin oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil bearing oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil thrust washer oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil main bearing oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil rear bearing oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil front bearing oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil housing oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil shell oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil hermetic seal oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil terminal oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil overload protector oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil start capacitor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil run capacitor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil relay oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil contactor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil transformer oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil rectifier oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil diode oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil resistor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil thermistor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil sensor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil control board oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil wiring harness oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil connector oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil plug oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil socket oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil terminal block oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil ground wire oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil bonding wire oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil shielding oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil insulation oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil tape oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil sleeving oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil conduit oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil clamp oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil strap oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil bracket oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil mounting oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil screw oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil nut oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil washer oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil rivet oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil weld oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil braze oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil solder oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil flux oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil paint oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil primer oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil finish oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil coating oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil rust inhibitor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil corrosion inhibitor oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil sealant oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil adhesive oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil gasket cement oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil thread sealant oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil pipe dope oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil teflon tape oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil lubricant oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil grease oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil refrigerant oil oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil compressor oil oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil oil motor oil oil oil oil oil
- with 1 defrost oil oil oil oil

ministerium esset obiectum. Plautus: Non ego te noui naualis scriba columbari impudens. siue quod columbatia in naue appellantur ea, quibus remigent, siue quod columbariorum quaestus temerarius, incertúsque.

Naucum ait Ateius Philologus poni pro nugis. Cincius quod in oleae nucis, quod intus sit. Aelius Stilo omnium rerum putamen. Glossematorum autem scriptores fabae grani quod haereat in fabulo. Quidam ex Graeco, νηὶ ἢ νηΐ, leuem hominem significari. Quidam nucis iuglandis, quam Verrius iuglandam vocat, medium velut dissepimentum. Plautus in Parasito pigro: Ambo magna laude lauti, postremo ambo sumus non nauci. Item in Mostellaria: Quod id esse dicam verbum nauci nescio. & in Truculento: Amas hominem non nauci. & Naeuius, (&) Tunicularia: eius noctem nauco ducere. Sed Ennius. Illic est nugator nihili, non nauci homo.

PAVL. *Naucum* pro nugis ponitur. alias pro oleae, aut nucis nucleo. alij omnium rerum putamen ita appellari volunt. quidã ex Graeco, quod sit νηὶ ἢ νηΐ, leuem hominem significari volentes. quidam volunt sic appellari membranulam, quae in nucis iuglandis est medio.

Nauia lignum cauatum vt nauis, quo in vindemiis vti solent.

FEST. *Nauia* est vno ligno exculpto, vt nauis, quo vtuntur alueo in vindemia. ficus quoque in comitio appellatur Nauia, ab Attio Nauio augure. Nam cum Tarquinius Priscus instituras tribus a Romulo mutare vellet, deterrereturque ab Attio per Augurium, vt eluderet eius prudentiam, interrogauit eum, an fieri posset, id quod animo proposuisset suo; cui ille permittente augurio cum respondisset effici posse, iussit rex cotem, ac nouaculam pro . . . an eos illa . . . culam subito . . . ex eo Tarq. . . . cere noua. . . . eratum de . . . esse intra . . . sacro sit e . . . subscrisiu . . . to tanto s . . . loco compiu . . . cuulsae de . . . moueren . . . erant ficu. . . . isse. adm . . . cum & diuin . . . uiueret lib . . . furam ideo quod . . . tas secundum in cor

tos, quos nunc n. . . .
Cato in ea, quam scr . . .
retur, cum ait nauitae . . .
vinum atque oleum u . . .
Nauscit cum gran . . .
. . . gratia quod sit non diss . . .
Nauscit cum granum fabae se nascendi gratia aperit, quod sit non dissimile nauis formae. PAVL.

Naustibulum, alueum ad nauis similitudinem factum.

Naustibulum vocabant antiqui vas aluei simile, videtur a nauis similitudine. FEST.

Nausea herba granis nigris, qua coriarij vtuntur, a naue ductum nomen, quia nauseam facit permutatione T in S. PAVL.

. . . lius Aurelius herb. . . . FEST.
quo coriarij vtuntur . . .
tum nomen, quia nauseam fa . . .
s literarum inter me . . .
Plautus in Artemone . . .
lionum nauteam feciisset . . .
. . . . . .
lem atq. aro . . .
nguentum o . . .
o scorto sup . . .
in Commen . . .
dum quidam . . .
colorant . . .

Nautiorum familia a Troianis dicitur oriunda. PAVL. FEST.

Nautiorum sa . . . .
eorum princeps . . .
aeneum Mi . . .
ucare soliti . . .
abatur de cau . . .
conductiq. ab . . .
anam appugna . . .
missus L. Caecilius . . .
fectus esset. missi . . .
um de fœdere viola . . .
us P. Veturius, qui . . .
refectionem corpo . . .
nsedissent Bruti . . .
Romanis erat bello . . .
aut inde a principe . . .
appellata est.

Nauus, celer, ac strenuus: a nauium velocitate videtur dictus. Ennius libro sexto: Nauus repertus homo Graio patre Graius homo rex. & libro sextodecimo: Nauorum imperium seruare est insuperantum. Plautus in Triuolaria: *Naue agere* oportet, quod agas, non ductarier.

Nauus, celer, ac strenuus: a nauium velocitate dictus. PAVL.

Nebulo dictus est, vt ait Aelius Stilo, qui non pluris est, quam nebula, aut qui non facile perspici possit, qualis sit, nequam, nugator. FEST.

Nec coniunctionem grammatici fere dicunt

Digitized by Google

esse disiunctiuam, vt Nec legit, nec scribit: cum si diligentius inspiciatur, vt fecit Sinnius Capito, intelligi possit eam positam esse ab antiquis pro non. vt in XII. est, *Ast ei cuiios necesit.* Item: *Si adorat furto, quod nec manifestum erit.* & apud Plautum in Phasmate: Nec recte si illi dixeris. & Turpilium in Demetrio: nec recte dici mihi quod iamdudum audio.

PAVL. *Nec* coniunctio disiunctiua est, vt Nec legit, nec scribit. ponitur etiam pro non. Turpilius: Nec recte dici mihi iamdudum audio.

FEST. *Nec mulieri*, nec gremio credi oportere. prouerbium est, quod & illa incerti, & leuis animi est: & plerumque in gremio posita, cum in obliuionem venerunt exsurgentium, procidunt.

Necem suspic
. . . *vinum* mor
. . . da

PAVL. *Necem* a Graeco dici certum est, *vinum* enim mortuum dicunt Graeci.

FEST. *Neci datus* proprie dicitur, qui sine vulnere interfectus est, vt veneno, aut fame.

PAVL. *Necerim*, nec eum.

FEST. . . erim, nec eum.

Necessarium ait esse Opillus Aurelius, in quo non sit cessandum, aut sine quo viui non possit. aut sine quo non bene viuatur; aut quod non possit prohiberi, quin fiat.

PAVL. *Necessarium*, in quo non sit cessandum.

FEST. *Necessarij* dicuntur cognati, aut affines, in quos necessaria officia conferuntur.

Necessarij sunt, vt Gallus Aelius ait, qui aut cognati, aut adfines sunt, in quos necessaria officia conferuntur praeter ceteros.

Nectar Graece significat deorum potionem. vnde Vergilius ait; Stipant, & dulci distendunt nectare caellas. Itē Lucretius libro 2: Et nardi florem, nectar qui floribus habet.

PAVL. *Nectar* Graece significat deorum potionem.

Nectere, ligare.

FEST. *Nectere*, ligare significat; & est apud plurimos auctores frequēs, quin etiam in commentario sacrorum vsurpatur hoc modo. *Pomifex mmor ex stramentis naptuias nectito.* id est funiculos facito, quibus sues adnectantur.

Necumquam, nec vnquam quenquam.

PAVL. *Nefasti dies* N littera notantur.

FEST. . . . ti dies nom
. . . aput quem
. . . addico nep
. . . riores sunt q.
. . . liberati sunt
. . . unt. & in prouin
. . . instituta fiunt, & aedes sacrari
. . so.

PAVL. *Nefrendes* arietes dicerunt, quod dentibus

frendere non possint. Alij dicunt nefrendes infantes esse nondum frendentes, id est frangentes. Liuius: Quem ego nefrendem alui, lacteam immulgens opem. Sunt qui nefrendes testiculos dici putent, quos Lanuuini appellant *nebrundines*, Graeci νηγοὺς, Praenestini *nefrones*.

. . , us Scaeuola . . FEST.
. . . sint. Ateius . . .
. . . ndentes id est . . .
. . . vt quem ego non . . .
. . . us opem. et . . .
. . . pro nefrendibus . . .
. . . vsus recens . . .
. . . s, quos Lanu . . .
. . . Graeci νηγοὺς . . .
Negibundum a . . . .
. . . ea, quam scrip . . .
. . . negibundus . . .

Negibundum pro negante dixerunt. PAVL.

Neglegens non legens, neque electum habens, quid debeat facere.

Neclegens dictus est non legens, neque dilectum habens, quid facere debeat omissa ratione officij sui. FEST.

Negotium quod . . .
. . . tate quae . . .

Negotium, quod non sit otium. PAVL.

Negritu in augurijs significat aegritudo. FEST.

Negumate in carmine C N. Marci vatis significat negate, cum ait: Quanuis mouentium duonum negumate.

Negumate, negate. PAVL.

Neminis genitiuo casu Cato vsus est, cum dixit, Sunt multi corde, quos non miseret neminis.

Neminis . . & quis dicere cum sit . FEST.
. . . vitio creatis, neminisque . . .
. . . in Erectheo: lapideo sunt corde multi, quos non miseret neminis.

Nemo compositum videtur ex ne, & homo. quod confirmatur magis, quia in persona semper ponitur, nec pluraliter formari solet, quia intelligitur pro nullo.

Nemo, nec homo. PAVL.

Nemora significant siluas amoenas.

. . . as amoenas ua . . . FEST.
. . . buli auctor bo . . .
. . . ὲ νηγοὺς ουὶς . . . .
. . , ὲν dubium non . . .
. . . qui campos & pascua . . .
. . . ερα ὲξ ὲ αν . . . .

Nemut, nisi etiam, vel nempe. PAVL.
. mut, nisi etiam, vel . . FEST.
. . ibuniti. cum ait. nemut . . .
. . rumnas.

Nepa Afrorum lingua sidus, quod cancer appellatur, vel, vt quidam volunt scorpius. Plautus: Dabo me ad parietem, imitabor nepam. PAVL.

Digitized by Google

. . .fidus,quod dicitur noſtra ſi . . .

FESTVS. . . .ſcorpios.Plautus in . . .

. . .ad parietem imita . . .

PAVLVS. *Nepotes* luxurioſae vitae homines appellati, quod non magis his rei ſuae familiaris cura eſt,quam iis, quibus pater,auuſque viuunt. *Nepos* compoſitum ab eo,quod natus poſt ſit patri,quam filius.

FESTVS. . . .Tuſcis dicitur . . . .

. . .homines . . . . .

. . .ſua famil . . . . .

. . .uiuunt.qui . . . . .

. . .ſit,quam fil . . . . .

. . .chus inter . . . . .

. . .*widsum* . . . . .

PAVLVS. *Nepus*,non purus.

FESTVS, *Nequalia*,detrimenta.

Nequam aurum eſt, auris quod vis vehementius ambit hoc verſu Lucilij ſignificare ait Sinnius Capito nequam eſſe aurum, quod auris laedat; vel pondere inaurium cum molliſſima pars auris inciditur; vel ex auro intelligi pecuniam, cuius reſpectu & nimia cupiditate homines ad peccandum adduci.

PAVLVS. *Nequam aurum* eſt, auris quoduis vehementius ambit. Hoc verſu Lucilius ſignificare videtur,nequam eſſe aurũ, quod aures laedat, pondere inaurium cum auris inciditur,vel etiam cupiditatem pecuniae,voluit ſignificare.

Nequam,qui ne tanti quidem eſt, quam quod habetur minimi.

Nequeunt,non eunt.

PAVLVS. *Nequinates*,Narnienſes.

FESTVS. . . .Narnienſis . . .

. . .nis veteri . . . .

. . .verſus x . . . .

Nequinont pro nequeunt, vt *ſolinunt*, *ferinunt* pro ſolent,& feriunt dicebant antiqui. Liuius in Odyſſia: Partim errant,neque nũc Graeciam redire (nequinont).

PAVLVS. *Nequinont*, nequeunt.

Nequiquam,fruſtra.

FESTVS. *Nequiquam* ſignificari idem,quod fruſtra,plurimis auctorum exemplis manifeſtum eſt.

PAVL. *Nequitum*, & *nequitur* pro non poſſe dixerunt.

FEST. *Nequitum*,& *nequitur*, pro nõ poſſe dicebant, vt Pacuuius cum ait:Sed cum contendi nequitum,vt clam tendenda eſt plaga. Plautus in Satyrione: Retrahi nequitur, quoquo progreſſa eſt ſemel. & Cato Originũ libro primo: Fana in eo loco cõplutia fuere,ea exaugurauit, praeterquam quod termino fanum fuit; id nequitum exaugurari.

Nexum appellamus etiam ferreum vinculũ

quo pedes impediuntur, quanquam Plautus eo etiam ceruices vinciri ait: Perfidioſe captus, eo aedepol nexo ceruices probat.

Nexum appellamus etiam ferreum vinculũ quo pedes, vel etiam ceruices impediuntur. PAVLVS.

Niſi pro ſine poſitum.

. . .Dianae Auentinen . . . FESTVS.

Neutiquam . . . . . .

. .cum ait ſec. . . . . .

. .lorum aſpect. . . .

. .neutiquam . . . . .

Neutiquam,pro nullo modo.

Nexum eſt,vt ait Gallus Aelius, quodcunque per aes & libram geritur, idque necti dicitur.quo in genere ſunt haec:teſtamenti factio,nexi danto,nexi liberanto. *Nexum aes* apud antiquos dicebatur pecunia,quae per nexum obligatur. PAVLVS. FESTVS.

Nictare & oculorum, & aliorum membrorũ niſu ſaepe aliquid conari,dictum eſt ab antiquis,vt Lucretius in libro quarto: Hic vbi *nexari* nequeunt,inſiltereque alis. Caecilius in Hymnide: garrulis medentes iactẽt ſine *nictentur* perticis. Nouius in Macchoco,pone actutum ſcribit, cum in neruo nictabere: vnde quidam *nictationem*,quidã nictum,vt Caecilius in pugilem: tum inter laudandum hunc timidum tremulis palpebris Percutere nictu.hic gaudere, & mirarier. *Nictit* canis in odorandis ferarum veſtigiis leuiter ganniens, vt Ennius in libro x.veluti ſiquando vinculis venatica venenox apta ſolet ſi forte ex nare ſagaci ſenſit voce ſua nictit. vlulatque ibi acuta eſt vnde ipſa *gannitio*.

Nictare eſt oculorum, & aliorum membrorum niſu ſaepe aliquid conari. dicimus enim *Nictationem* & *nictum*, Caecilius.Hũc tremulis palpebris Percutere nictu, Nictit canis in odorandis ferarum veſtigiis leniter ganniens. Ennius: Nare ſagaci ſenſit, voce ſua nictit, vlulatque. vnde & gannitio. PAVL.

Niger lapis in comitio lecum funeſtum ſignificat,vt alij,Romuli morti deſtinatum, ſed non vſu obu . . . . . FEST.

. . .ſtultum nutr . . . . .

. . .tilium auum Ti . . . . FEST.

. . .cuius famili . . . . .

Nihili,qui nec hili quidem eſt.

Ningulus,nullus. Marcius vates:Ne ningulus mederi queat.

Ningulus nullus,vt Ennius libro ſecũdo: Qui ferro minitere. atque in te ningulus mederi queat. PAVLVS

Niqui ſcinit centuria eſt, quae dicitur a Seruio Tullio rege conſtituta, in qua liceret FEST.

Digitized by Google

ei suffragium ferre, qui non tulisset in suã. nequis ciuis suffragij iure priuaretur. nam *sciscito* significat sententiam dicito, ac suffragium ferto: vnde *scita plebis*. Sed in ea cẽturia, neque censetur quicquam. neque cẽturio praeficitur, neque centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem Niqui sciuit, nisi quis sciuit.

Ninem. . . Graeco qui id . . . .
. . nificat da . . . .

PAVLVS. *Ninem* interpretatur nouum ex Graeco, quod illi dicunt νέον.

FESTVS. *Nixi dij* appellabantur, quos putabãt praesidere parientium nixibus.

Nixi dij appellantur tria signa in Capitolio ante caellam Mineruae genibus nixa, velut praesidentes parientium nixibus. quae signa sunt qui memoriae prodiderint. Antiocho rege Syriae superato M. Acilium subtracta a populo Ro. adportasse, atque vbi sunt, posuisse. etiam quae capta Corintho aduecta huc, quae ibi subiecta fuerint mensae.

Nobilem antiqui pro notho ponebant, & quidem per G litteram, vt Plautus in Pseudolo. Peregrina facies videtur hominis atque gnobilis. & oculis meis obuiam gnobilis obiicitur. Attius in Diomede: Ergo me Argos referam, nam hic sum ignobilis. Liuius in Virgo ornamenta incendunt gnobili ignobiles.

Nobilem antiqui pro noto ponebant. Plautus Peregrina facies, atque ignobilis.

Noctilucam Lucilius cum dixit, obscaenum significat.

. . . . . lib. ij. obscae . . . . .

FESTVS. . . . . medica . . . .

PAVLVS. *Noctua* a tempore noctis dicta, quo canit, vel volat.

. . . ore, eo quo . . . .
. . . appellatur . . . .

FESTVS. *Noegeum* quidam amiculi genus praetextum purpura, quidam candidum ac perlucidum, quasi a *nauco*, quod putamen quorundam pomorum est tenuissimum non sine candore, vt Liuius ait in Odyssia: Simul ac lacrimas de ore noegeo Detersit. i. candido.

Noegeum amiculi genus. Noegeum candidũ. Liuius: Lacrimas de ore noegeo Detersit. id est candido.

FESTVS. *Nomen* dictum quasi nouimẽ, quod notitiam facit.

Nomen siue ex Graec . . . .
. . ue familiae est . . . .
. actum dicimus . . . . .
. ecunia sit . . . . . .

Nonarum, Iduum, Kalẽdarum posteri dies nuptiis alieni habentur; quoniam hi dies decreto Pontificum atri iudicati sunt: quod quotiescumque Romani duces belli gerendi gratia his diebus supplicauerũt, male rempublicam gessere.

. .III. kalen. . . . . FESTVS.
. .vae nuptae. . . . .
. .trum inluciſce . . . .
. .es esse iudica . . . .
. .uees belli ge . . . .
. .e remp. ges . . . .

Nonas quidem a noua luna, quod in eas concurreret principium lunae. alij quod semper ante diem Iduum nonum esset. scribique ideo debere primam appellationis eius syllabam adiecta V littera.

Noncola: vocantur papillae, quae ex faucibus caprarum dependent.

. .as est caesis . . . .
. .parum sup . . . .

Non omnibus dormio prouerbium videtur natum a cipio quodam qui Pararhenchon dictus est, quod simularet dormiẽtem, quo impunitius vxor eius moecharetur. eius meminit Lucilius.

Non pridem, aeque, & recte, & frequenter dicitur, ac iampridem, quam pridem.

Nonuncium. . . . . .
. .ludi adpellant signi . . .
. .runcium, quod singuli sex . .
. .um sit . . . . .

Nonuncium, & *teruncium* dicitur, quod nouem vnciarum sit, siue trium. PAVLVS.

Nota nunc significat signum, vt in pecoribus nunc litteras singulas, aut binas; nũc ignominiam. FEST.

Nota nunc significat signum, vt in pecoribus tabulis, libris, litterae singulae, aut binae; alias ignominiam.

Nothum Graeci natum ex vxore non legitima vocant, qui apud nos spurio patre natus dicitur, quod Ser. Tullius, qui Romae regnauit, natus esset ex concubina Spurius Tulli tributis nisi forte malumus credere Ocrisia Corniculana captiua, cum susceptum matre seruiente. PAVLVS.

Nothi Graeci natũ ex vxore non legitima dicunt, qui apud nos spurio patre natus est.

Nouae curiae, proximae compitum Fabricium aedificatae sunt. quod parum amplae erant veteres a Romulo factae, vbi is populum & sacra in partes trigita distribuerat, vt in iis ea sacra curarent, quae, cum ex veteribus in nouas euocarentur: septem curiarum per religiones euocari non potuerunt. itaque Foriensis, Raptae, Vellensis. Veteres res diuinae fiunt in veteribus curiis. FEST.

Nouale ager nouae relictus sementi.

. .ucius eum esse vbi . . . PAVLVS.
. .sementem sit relic . . . FEST.
. .T. Sicini Volsci. . . .
. iissent, aduersus . . .
. combusti feruntur . . .

aeque,

Digitized by Google

.neque eſt proxime cir
.pide albo conſtratus
.OpiterVergin us
.Laeuinus Poſtumus Co.
.llius Tolerimus,P.Ve
.onius Atratinus,Ver.
.ius Scaeuola.Sex. Fuſi
Nouendiales feriae
.Hoſtilio rege extin
.is nono die inferi
.more Albano lapi
.exaudita,vt Alban
.rant ſacra.nam ab his
.quae miſſa crate a poet.
.tibus coepiſſent
.lo Cos.operae
.pugnari pos

FAVLVS. *Nouendiales* feriae a numero dierum ſunt dictae.

Nouerca dicitur, quã quis ſublatis liberis nouam vxorem ducit, augendae familiae gratia

.tis nouam
FESTVS. .gratia,id eſt coer
.ercterrannia
.Ser.Tullio.
.ſcenderetur
.tinus in Auen
.rum Aelius
.aiunt eſſe
.mero quoque
.ὰπὸ βακχίου τε

PAVL. *Noxa* ponitur pro peccato, aut pro peccati poena, cum lex iubet noxae dedere pro peccato.

Noxia apud antiquos damnum ſignificat,ſed a poetis ponitur pro culpa.

.vt Ser.Sulpicius.
.apud poetas autem, & oratores ponitur pro culpa. at noxa peccatum, aut pro peccato poenam, vt Attius in Melanippo. te te eſſe huic noxae obnoxium. Item cum lex iubet *noxae dedere*, pro peccato dedi iubet. Caecilius in Hypobolymaeo chereſtato. Nam iſta quidem noxa mulieris eſt magis,quam viri.

Nuces
untur pueris, vt nonae
noui mariti auſpicium
liſtimum:

FAVLVS. *Nuces* flagitantur nuptiis, & iaciuntur pueris, vt nouae nuptae intranti domũ noui mariti ſecundum fiat auſpicium.

Nucules Praeneſtinos appellabant: quod inclusi a Poenis Caſilini famem nucibus ſuſtentarunt:vel quod in eorum regione plurima nux minuta naſcitur. FEST.

Nux
quod incluſi
uerunt:vel quod in
ta naſcitur.

Nudius tertius cõpoſitũ ex nunc,& die tertio. PAVLVS.
.ſitum ex nunc FESTVS.
.in agro
.ant a pa
.ati ſint
.dicantur pa
tur caelum cau.
.icatur dum
Numam Pompilium Ianiculi
.ferunt,in quo arcam eius in
.nominis a Terentio
.te agrum
Numae Pompilij in ianiculo eſt ſepulchrum. PAVLVS.

Numella genus vinculi, quo quadrupedes deligantur. FESTVS.
.quod qu..druped
.ri neruo,aut eo

Numen,quaſi nutus dei,ac poteſtas, dicitur.
. nutus dei,ac pote FEST.

Numera ſenatum ait quiuis ſenator conſuli, cum impedimẽto vult eſſe, quo minus faciat ſenatuſconſultum,poſtulatque, vt aut res,quae adferuntur,diuidantur: aut ſinguli cõſulãtur:aut ſi tot nõ ſint ſenatores quo numero liceat praeſcribi ſenatuſconſultũ.

Numerius praenomen nunquam ante fuiſſe in patricia familia dicitur, quamuis Fabius, qui vnus poſt ſex & trecentos ab Etruſcis interfectos ſuperfuit, inductus magnitudine diuitiarum vxorem duxit Otacilij Maleuentani,vt tum dicebantur, filiã,ea conditione,vt qui primus natus eſſet, praenomine aui materni Numerius appellaretur.

Numerius praenomẽ eſt tractũ ab auo. PAVL.

Numero dicebant pro nimium.

Nu
nt videtur eſſe FESTVS.
num numero fu
eo ordine vſur
etudine loquen
eiuſmodi,ſiue
ium quemadmodum
vſus Pompeius Sex
ma ſyllaba voca
u caſus eadem cor
e temporis praeſentis
antiquos nimium
Sinnius Capito eſſe enim
um vos eſtis minime
ero perbiterint, niſi cito
miũ ſi illo,qui exeam, numero eſtis mortui, hoc exemplo, vt pingeretis,id eſt, cur cito mortui eſtis? Item in Nelei: Nunquam numero matri faciemus volui. Idem eſt. Nunquam nimium facietmus. Apud Naeuium: Neminem vidi,qui numero ſciret, quique ſcit, id eſt opus, id eſt nimium ſciret. An panurgus Antonius haec ait numero nimium cito? celeriter nimium. vt Plautus,in Caſina: Ere mi? quid

vis mea ancilla? nimium saepius numero dicis nimium cito. Attius in Oenomao: Ego vt essem adfinis tibi, non vt te extinguerem, Tuam peti gnatam, numero te expurgat timor. Afranius in Suspecta: Per fallum, & abs te creditum numero nimis Celeriter. Caecilius in Aethrio: Ei perij. quid ita? numero. venit fuce, domum. Afranius in Simulante: Ei misera numero, ac nequiquam egi gratias.

PAVLVS. *Numidas* dicimus, quos Graeci Nomadas: siue quod id genus hominum pecoribus negotiatur: siue quod herbis vt pecora aluntur.

FESTVS. . .das dicimus, quos Gr . . .
. .hominum pecoribus . . .
. .cora aluntur . . .

PAVLVS. *Nummum* ex Graeco numismate nascitur.

FESTVS. . .iltimantur d . . .
. .ualere, quia . . .
. .hoc proprium est . . .

Nuncupata pecunia est, vt ait Cincius in libro secundo de officio iurisconsulti, nomina certa nominibus propriis pronũtiata. *Cum nexum faciet, mancipiumque vti lingua nuncupassit ita ius esto*: ita, vti nominarit, locutusue erit, ita ius esto. Vota nuncupata dicuntur, quae Consules, Praetores, cum in prouinciam proficiscuntur, faciunt: ea in tabulas praesentibus multis referuntur. At Santra libro secundo de verborum antiquitate satis multis nuncupata contigit nõ derecto nominata significare, sed promissa, & quasi testificata, circumscripta, receptaque etiam in votis nuncupandis esse conuenientius.

Nundinalem cocum Pla . . .
. .dinale est in . . .
. .nouendial . . . .
. .nificat qu . . . .
. .ret.

Nundinas feriarum diem esse voluerunt antiqui, vt rustici conuenirent mercandi, vendendique causa, eumque nefastum, ne si licerat cum populo ag', interpellarentur nũdinatores.

PAVLVS. *Nundinae* feriarum diem esse voluerunt antiqui: quo mercandi gratia vrbẽ rustici conuenirent.

FESTVS. *Nuncium* & res ipsa, & persona dicitur.

. .in persona dicitur . . .
. .allatus est, quod . . .
. .mentaris fec . . .

PAVLVS. *Nuper* quasi nouiter, tanquam dicamus nouissime.

FESTVS. . .tanquam dici e . . .
. .ris id autem . . .
. .sa erant, qui nu . . .

Nupta verba dicebãtur ab antiquis, quae virginẽ dicere non licebat, vt Plautus in Dis-

colo. Virgo sum, nondum didici nupta verba dicere.

Nuptam a Graeco dictum, illi enim nuptam appellant νύμφην. PAVLVS.

. .heres quibus . . . . FESTVS.
. .eadem causa . . . .
. .qui appellatam . . . .
. .tamen qui dice . . . .
. .νύμφην . . . . .
. .appellat vxo . . . .
. .consuetudi . . . .
. ,ait ἔχειν . . . . .
. .χεῖν . . . . .

Nuptias dictas esse ait Santra ab eo, quod nymphea dixerunt Graeci, antiqui γάμους. inde nouam nuptam *ire* νύμφην. Cornificius, quod noua petantur coniugia. Curiatius, quod noua ratio fiat. Ælius, & Cincius, quia flameo caput nubentis obuoluatur, quod antiqui *obnubere* vocarunt. ob quam causam legem quoque Parentam iubere caput eius obnubere, qui parentem necauisset, quod est obuoluere.

Nuscicioſum Ætius Philologus ait appellari solitum, qui propter oculorum vitium parum videret. at Popilius Aurelius, nuscitiones esse cæcitudines nocturnas. Ælius Stilo, qui plus videret vesperi, quam meridie, nec cognoscere, nisi quod vsque ad oculos admouisset.

Nuscicioſus, qui parũ videt ꝓpter vitiũ oculorum, quiq; plus videt vesperi, quã meridie. PAVLVS.

. . . cuntur noma . . . FESTVS.
. . . vnde Cato in . . .
. . : multam viuunt . . .
. . . cerialibus Capito Si . . .
. . . ait, cum velimus sig . . .
. . . libus in Circo mitti . . .
. . . set plane volumus . . .
. . . quia adeo diligantur s . . .
. . . prae flamma cum sunt u. . .

O

OB praepositio alias ponitur pro circum, vt cũ dicimus vrbem *obsideri*, *obsignari*, *obmallari*. alias in vicem praepositionis, quae est propter, vt *Ob* merita, ob superatos hostes: vnde *obsides*, pro obsides, qui ob fidem patriae praestandam dantur. alias pro ad, vt Ennius: *Ob* Romam noctu legiones ducere coepit. PAVLVS.

. .onitur. . . . . FESTVS.
. .obsideri ob. . . .
. .in vicem praepo . . .
. .superatos . . . .
. .riae praestandam . . . .
. .ob Romam noc . . . .
. .ob Troiam duxit . . .

Ob praepositione antiquos vsos esse pro ad, testis est Ennius, cum ait libro quartodecimo: Omnes occisi, *obcisique* in nocte serena

id est

Digitized by Google

id est, accensi. * & in Iphigenia: Acherontem obibo, vbi mortis thesauri *obiacent*. eiusdem autem generis esse ait *obferre, obcalit, obcurrit, oblatus, obiectus*, mihi non satis persuadet.

PAVL. *Ob os* significat ad os.

FEST. *Ob os* ad os significat . . item vt superioribus quoque exemplis testatus est.

PAVL. *Obaccrare*, obloqui, atque alterius sermonem molestè impedire. quod sumptum videtur a paleis, quas Graeci ἄχυρα vocant. Itaque & frumentum, & panis non sine paleis *aceroſus* dicitur. item *lutum aceratum* paleis mixtum.

Obacerbat, exacerbat.

Obambulare, aduersum alios ambulare, & quasi ambulanti sese opponere.

Obdere, opponere, vel opperire.

Obedire, obaudire.

Obesset, oberit, vel aderit.

Obesus, pinguis, quasi ob edendum factus.

Obherbescere, herbam increscere.

Obiacuisse, antea iacuisse.

Obices, pessuli, serae.

FEST. *Obigitat*, anteagitat, vt obambulat.

Obigitat antiqui dicebant, pro ante agitat, vt obambulare.

PAVL. *Obimunt*, obeunt.

Obitu dicebant pro aditu.

FEST. *Obiurare*, iureiurando obstringere.

Obiurare, iureiurãdo obstringere, vt est in Pantasilea, formidabant obiurare.

PAVL. *Obiurgatio* post turpe factum castigatio. *Admonitio* vero est ante commissum.

Oblitteratum, alij ab oblitione, alij a littore, quod ibi notata fluctibus aequari, & tolli solent.

Oblucinasse dicebant antiqui mente errasse, quasi in luco deorum alicui occurrisse.

Obmanens pro diu manens, vt permanens.

FEST. *Obmoueto* pro admoueto dicebatur apud antiquos, vt alia quae supra relata sunt.

PAVL. *Obnectere*, obligare, maxime in nuptiis frequens est.

Obnectere, oblegare.

Obnoxius, poenae obligatus ob delictum.

Obnubit, caput operit. vnde & *nuptiae* dictae a capitis operitione.

Oboritur, adnascitur.

FEST. *Oboritur*, adnascitur. nam praepositionem ob pro ad solitam poni, testis hic versus: Tantum gaudium oboriri ex tumultu maximo, & Ennius: ob Romam noctu legiones ducere cepit.

PAVL. *Obprobare*, probrum obiicere.

Obpuniat, verberat, a *paniendo*, id est feriendo, vnde pueri quod puniendo coercentur, id est, plagis. vnde & *panimenta*.

Obrogare est legis priori infirmandae, causa legem aliam ferre.

Obrutuit, obstupuit a bruto, quod antiqui pro graui interdum pro stupido dixerunt. Afranius: Non potlum verbum facere, obrutui.

Obsalutare, salutandi gratia offerre.

Obsalutare, offerre salutandi gratia dicebant antiqui, vt consalutare, persalutare. FEST.

Obsecrare est opem a sacris petere. PAVL.

Obsequela, obsequium.

Obseruasse dicitur, qui obseruat, quid, cuiusq. causa facere debeat. itaque is qui obseruat, colnisse aliquem dicitur. FEST.

Obsidionalis corona est, quae datur imperatori ei, qui obsidione liberauit ab hostibus obsessos: ea fit ex gramine viridi fere ex eo loco decerpto, in quo erant inclusi. herbam autem victoriae signum fuisse apud antiquos, aliisque exemplis docuimus. quae corona magnae auctoritatis fuit. Nam & P. Decio datae duae sunt: vna ab exercitu vniuerso, altera ab iis, qui fuerunt in praesidio obsessi. & L. Sicinio Dentato, qui Achilles Romae existimatus est, ac fertur centies, & vicies pro Rep. depugnasse. Coronis donatus viginti sex. In iis aureis octo, ciuicis quattuordecim, *muralibus* tribus, obsidionali vna. Inter *obsidionalem*, & *ciuicam* hoc interest, quod altera singularis signum salutis est, altera diuersorum ciuium seruatorum.

Obsidionalis corona dicebatur, quae ei, qui obsessos liberasset ab hostibus, dabatur. ea fiebat ex gramine viridi ex eo loco decerpto, in quo erant inclusi. quae corona magnae auctoritatis erat. Ciuica corona singularis salutis signum erat; obsidionalis vniuersorum ciuium seruatorum. PAVL.

Obsidionem potius dicendum esse, quam obsidium, adiuuat nos testimonio suo Ennius in Telamone, cum ait: Scibas natum ingenuum Aiacem, cui tu obsidionem paras. Item alio loco: Hector quid haud cessat obsidionem obducere? FEST.

Obsidium, tamquam praesidium, subsidium, rectè dicitur. Cuius etiam auctor C. Laelius pro se apud populum, vt in nobis terra, marique simul obsidium facerent. & Sallustius historiarum primo: Magnis opibus profectis obsidium cepit per L. Catilinam legatum.

Obsonitauere saepe obsonauere. Cato in suasione (de lege Orchia derogaretur) qui antea obsonitauere, postea centemis obsonitauere. significat autem conuiuari.

Obsonitauere, saepe obsonauere. significat autem conuiuari. PAVL.

Obstinat, obstirmat.

Obstinato, obstirmato, perseueranti, vt tenere possit. Pacuuius obstinati exorsus. vt Attius FEST.

Digitized by Google

in Amphitryone: aut tam obſtinato animo conſilius tuo. Cato in Q Thermum de decem homimb. rumorem, famam flocciſecit captus ſtupris. obſtinatus inſignibus flagitiis. Naeuius in Lycurgo: vos, qui aſtatis obſtinati.

Obſtinet dicebant antiqui, quod nunc oſtendit, vt in veteribus carminibus: Sed iam ſe caelo candēs aurora obtinet ſuum patrem.

Obſtinet, pro oſtendit,

PAVL. *Obſtitum*, violatum.

FESTVS. *Obſtitum* Cloatius, & Aelius Stilo eſſe aiunt violatum attactumque de caelo. Cincius eum, qui deo, deaeque obſtiterit; id eſt qui viderit, quod videri nefas eſſet.

Obſtitum, obliquum.

PAVL. FEST. *Obſtitum*, obliquum. Ennius lib. XVIII. Montibus obſtitis, obſtātibus, vnde oritur nox. & libro octauo: amplius ex augure obſtipolumve ſolis. C. Licinius Imbrex: reſtipina obſtito capitulo ſibi ventum facere cuniculo. Lucretius Omnia mendoſe fieri, atque obſtita neceſſe eſt.

Obſtrudant, obſatulent, ab auide trudendo gulam, nō ſumendo cibum. vnde & *obſtrudulentum* dixit Titinius. obſtrudulēti aliquid, quod pectam ſedens. Aut hic laetaſter, aut formaſter frigidus.

PAVL. *Obſtrundant*, auide trudant.

Obteſtatio eſt, cum deus teſtis in meliorem partem vocatur; *deteſtatio* cum in deteriorem.

Obtrectat, contra ſententiam tractat.

Obtrectator eſt, qui facit quid contra tractantem.

Obturare ex Graeco trahitur: ab eo, quod illi oſtia dicunt Θύρας.

Obtutu, quaſi obtuitu, a verbo tueor, quod ſignificat video.

Obuaricator dicebatur, qui cuipiam occurrebat, quo minus id rectum iter conficeret.

Ob vos ſacro, pro vobis obſecro: vt *ſub vos placo*, pro ſupplico

Ob vos ſacro, in quibuſdam precationibus eſt, pro vos obſecro: vt & ſub vos placo pro ſupplico.

Occare, & occatorem Verrius putat dictum ab occaedendo, quod caedat grandis globos terrae; cum Cicero venuſtiſſime dicat ab occaedendo fruges ſatas.

PAVLVS. *Occare*, & occator ab occidendo dictum, quod grandes terrae caedit globos.

FESTVS. *Occaſio* opportunitas temporis caſu quodam prouenientis eſt.

PAVLVS. *Occaſio*, opportunitas temporis caſu prouenientis

FESTVS. *Occaſus*, interitus, vel Solis, cum decidit a ſuperis infra terras. quo vocabulo Ennius pro occaſione eſt vſus in lioro ſecundo; hic occaſus datus eſt, at Horatius inclutus

ſaltu. Item in libro quinto: Iniicit intitatus, tenet, occaſus iuuat res. Item in libro octauo: aut occaſus vbi, tempuſve audere repreſſit.

Occaſus, interitus, vel Solis in Oceano merſio.

Occentare dicebant pro cōuicium facere, cum id clare, & cū quodā canore fieret, vt procul exaudiri poturſſet: quod turpe habebatur; quia non ſine caſu fieri putatur inde cantilenan dici, qui illam non cantus iucunditatem puto.

Occentaſſint antiqui dicebant, quod nunc conuicium fecerint, dicimus: quod id clare, & cum quodam canore fit, vt procul exaudiri poſſit. quod turpe habetur, quia non ſine cauſa fieri putatur. inde cantilenam dici, quia illam non cantus iucunditatem puto. FEST.

Occidamus Plautus ponit pro contra cedamus, cum plurimae aliae praepoſitiones familiariores huic verbo ſint.

Occidamus Plautus poſuit pro contra cedamus. PAVLVS.

Occiſitantur, ſaepe occiduntur.

Occiſitantur, ſaepe occiduntur. ſic C. Gracchus pro roſtris in P. Pompilium: Homines liberi nunc in oppido occiſitantur. FEST.

Occiſus a necato diſtingnitur. nam *occiſus* ab caedendo dictus, *necatus* ſine ictu. PAVL.

Occiſum a necato diſtingui quidam, quod alterum à caedendo, atque ictu fieri dicunt, alterum ſine ictu. Itaque in Numae Pompilij Regis legibus ſcriptum eſſe, *Si hominem fulminibus occiſit, ne ſupra ianua tollito.* & alibi, *Homo ſi fulmine occiſus aſt ei iuſta nulla fieri oportet.* FESTVS.

Occultum offerre, ſignificat ſub terram fere ponere.

Occupaticius ager dicitur, quod deſertus a cultoribus propriis, ac aliis occupatur. PAVL.

Occupaticius
. . a cultoribus ſt
. . ri coeptus, quo in
. . nam cum Hann
. . bene meri
. . atque eorum a
. . tanquam ex l
. . nandos pu
. . direct commu
. . eſt a priuatis
. . accepiſſent.

Ocimum Graecum.

Ocimum Graecum, (& a celeritate naſcendi eſt dictum.) PAVL.

Ocius & ociſſime poſitiuum Latinum non habent, ſed ab eo veniūt, quod eſt in Graeco ὠκύς.

Ocius ſecundae collationis, & deinde tertiae ociſſime frequentata ſunt. alij dicta a noſtris, &

Digitized by Google

noſtris,& tracta ex Graeco, id eſt *ὠκὺς*, cuius prima ſignificatio, ex qua procedere in comparationem debet, apud nos non eſt. tertiae vero collationis, cuius maiora exẽpla ſunt, auctor eſt Plautus in Neruolaria: Ociſſime nos liberi poſſumus fieri.

. . quicquam occiſa . . .
. . lius hiſtoriarum . . .
. . tantur ociſſim . . .
. . lamia apud . . .
. . lamiam opor . . .

Ocrem antiqui, vt Ateius Philologus in libro Gloſſematorum refert, montem cõfragoſum vocabant,vt apud Liuium:Sed qui sũt his qui aſcendunt altum ocrim? Et, celſoſque ocris,aruaque patria, & mare magnũ. Namque Taenari celſos ocris. Et, haud vt quem Chiro in Pelio docuit ocri.vnde fortaſſe etiam *ocreae* ſint dictae inaequaliter tuberatae.

PAVLVS. *Ocrem* montem confragoſum dicebant antiqui.hinc *ocreae* dictae inaequaliter tuberatae.

FESTVS. *Octauiae* porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Marcelli propiore Octauia ſoror Auguſti fecit,alteram theatro Põpei proximam CN. Octauius CN. filius, qui fuit Aedilis Curulis, Praetor, Conſul, Decemuir ſacris faciendis, triumphauitque de rege Perſe nauali triumpho. quam combuſtam reficiendam curauit Caeſar Auguſtus.

October equus appellatur, qui in campo Martio menſe Octobri immolatur quotannis Marti, bigarum victricum dexterior: de cuius capite non leuis contentio ſolebat eſſe inter Suburanenſes, & Sacrauienſes,vt hi in regiae pariete, illi ad Turrim Mamiliam id figerent: eiuſdemque cauda tanta celeritate perfertur in regiam, vt ex ea ſanguis deſtillet in focum, participandae rei diuinae gratia. quem hoſtiae loco quidam Marti bellico deo ſacrari dicunt,nõ vt vulgus putat,quia velut ſupplicium de eo ſumatur,quod Romani Ilio ſunt oriundi, & Troiani ita effigie in equi fint capti. Multis autem gentibus equum hoſtiarum numero haberi,teſtimonio ſunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equum ventis immolant, ibidémque adolent, vt eorũ flatu cinis eius per finis quam latiſſime deferatur, & Sallentini, apud quos Menzanae Ioui dicatus vnus conicitur in ignem, & Rhodij,qui quotannis quadrigas ſoli conſecratas in mare iaciunt, quod is tali curriculo fertur circumuehi mundum.

PAVLVS. *Octobri* equus appellabatur, qui in campo Martio menſe Octobri Marti immolabatur, de cuius capite maxima erat contentio inter Suburanos, & Sacrauienſes, vt hi in regiae pariete, illi ad turrim Mamiliam id figerent. Cuius cauda,vt ex ea ſanguis in focum diſtillaret, magna celeritate perferebatur in regiam.

Oculatum pro praeſenti poſuit Plautus cum dixit: oculata die. Item ipſe:pluris eſt oculatus teſtis vnus,quam auriti Decem,id eſt qui ſe vidiſſe dicat.

FESTVS. . . dolo oſculatum pro prae . . . .
. . odiae caeca hercule . . . . .
. . tem alibi oculatum ar . . . . . .
. . idem pluris eſt ocul . . . .
. . id eſt qui ſe vidiſſe di . . . . .
. . formam ab oculi ap . . . .

PAVLVS. *Oculiſſimum*,cariſſimum.Plautus: Oculiſſimũ oſtium amicae.

FESTVS. . . imum oſtium amicae . . .
. . me dixit ſignifi. . . .

PAVLVS. *Oculitus* quoque dicitur, vt funditus, penitus: quo ſignificatur tam carum eſſe, quam oculum.

FESTVS. . . unditus,penitus ſignifi . . . . .
. . alum vel inſtare . . . . . .

PAVLVS. *Odefacit* dicebat,pro olfacit:quae vox a Graeco *ὀσφρᾶσθαι* tracta eſt.

FESTVS. . . antiqui ab odore . . . .
. . conſuetudine in . . . . .

vt ſaepe alias,tũ in hoc quoque libro contentae.quae vox,vt quibuſdam videtur, ex Graeca *ὀσφρᾶσθαι* tracta eſt.

PAVLVS. *Oenigenas*,vino genitos.

Oeſtrum,furor Graeco vocabulo.

Offectores,colorum infectores.

Offendices dicebantur ligaturae nodos, quibus apex retinebatur.id cũ peruenisſet ad mentum,dicebant *offendimentum*.

FESTVS. *Offendices* ait eſſe Titius nodos, quibus apex retineatur,& remittatur.at Veranius Choriola exiſtimat, quae ſint in loris apicis,quibus apex retineatur,& remittatur, quae ab offendendo dicuntur. nam cum ad mẽtum peruentum eſt, offendit mentum:

PAVLVS. *Offerumenta* dicebant,quae offerebant.

Officioſus ab efficiendo dictus.

Offringi terra dicitur, cum iterum tranſuerſo ſulco aratur.

Offucare, aquam in fauces ad ſorbendum dare.

Offudas fallacias.

Ogygia moenia Thebana ab Ogyge conditore dicta.

FESTVS. *Ogygia* moenia Artius in Diomede appellans, ſignificat Thebas, quia eam vrbem Ogygus condidiſſe traditur.

PAVLVS. *Oleagineis* coronis miniſtri triumphantium vtebantur,quod Minerua dea belli eſſe putabatur.

Olentica mali odoris loca.

Oletum,ſtercus humanum. Veranius: Sacerdotula in ſacrario Martiali fecit oletum.

Digitize

Olinetum dicebãt ab oleis, vt a vino vindemiã.

FESTVS. *Olinetam* antiqui dicebant, cum olea colligebatur: vt ipsem, cum frumenta: vindemiam, cum vuas. quod vocabulum potius frequentari debebat quam nullam eius significationis causam haberemus, quamuis quidam oliuitatem eam dicant.

PAVLVS. *Ollic*, illic: vt olli, illi:

FESTVS. *Olnatium* Antistius Labeo ait esse mensurae genus.

PAVLVS. *Omen* velut oremen quod fit ore. augurium, quod auibus alioue modo fit.

FESTVS. *Onmentans* . . . in Odysse cum ait: in Pylum aduenies, aut ibi onmentans. significat obmanens. Sed ea significatione qua saepe fieri dicitur. id enim est mantare.

PAVLVS. *Opaca* vocantur vmbrosa.

FESTVS. *Opaca*, vmbrosa.

Opalia dicebantur dies festi, quibus Opi supplicabant.

Opalia dies festi, quibus supplicatur Opi, appellantur, quorum alter . . . .

Opertas, saepe operit.

PAVLVS. *Opigenam* Iunonem matronae colebãt, quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant.

Opilio, genus auis.

FESTVS. *Opima* spolia dicuntur originem quidam trahentia ab Ope Saturni vxore. quod ipse agrorum cultor habetur, nominatus a satu tenensque falcem effingitur. quae est insigne agricolae. Itaque illa quoq. cognominatur *Consiua*, & esse existimatur terra. Ideoque in regia colitur a populo Romano, quia omnes opes humano generi terra tribuat. Ergo & *opulenti* dicuntur, terrestribus rebus copiosi: & *hostiae opimae* praecipue pingues: & opima magnifica, & ampla. vnde spolia quoque, quae dux populi Romani duci hostium detraxit, opima dicuntur. quorum tanta raritas est, vt intra annos paulo . . . . trina cõtigerint nomini Romano. vna, quae Romulus de Acrone: altera, quae Cossus Cornelius de Tolumnio: tertia, quae M. Marcellus Ioui Feretrio de Viridomaro fixerunt. M. Varro ait opima spolia etiam esse, si manipularis miles detraxerit dummodo duci hostium . . . . non sit. Ad eadem Iouis Feretrij poni, testimonio esse libros pontificum, in quibus sit pro primis spoliis bouem, pro secundis solitaurilibus, pro tertiis agno publice sacra fieri debere. esse etiam compelli reges legem opimorum spoliorum talem: *Cuius auspicio classe procincta opima spolia capiuntur, Ioni Feretrio dariier oporteat. Qui bouẽ caedito, qui coepit aeris ducenta secunda spolia. in mortis aram in campo, solitaurilia vtra voluerit caedito. tertia spolia Iano Quirino agnum*

marem caedito centum qui ceperit ex aere dato huic aedi. ex nulla extat, neque templum habeat, neque scitur. Vt qui opima lege fuerint, adiici solet, cum quidam magistratus, creatur.

PAVLVS. *Opiparum* magnarum opum apparatum.

Ops dicta est coniux Saturni, per quam voluerunt terram significare: quia omnes opes humano generi terra tribuit. Vnde & opulenti terrestribus rebus copiosi, & hostiae opimae praecipue pingues: & opima, magnifica & ampla spolia.

Opiter est, cuius pater auo viuo mortuus est, ducto vocabulo, aut quod obitu patris genitus sit, aut quod auum ob patrẽ habeat, id est pro patre.

Opitulus Iuppiter, & *opitulator* dictus est, quasi opis lator.

Oportune dicitur ab eo, quod nauigãtibus maxime vtiles, optatique sunt portus.

Opperiri, expectare.

Oppido, valde multum. ortum est autem hoc verbum ex sermone inter seconfabulantiũ, quantum quisque frugum faceret. vtque multitudo significaretur, saepe respondebatur, quantum vel oppido satis esset hinc in consuetudinem venit, vt diceretur oppido, pro valde multum. Itaque si qui in aliis rebus eo vtuntur, vt puta si qui dicant oppido didici, spectaui, ambulaui, errant: quia nulli eorum subiici potest, vel quod satis est.

Oppidorum originem optime refert Cicero libro primo de gloria, eamque appellationẽ vsurpatione appellatam esse existimat, quod opem darent, adiiciens, vt imitetur ineptias Stoicorum.

Oppidum dictum est, quod opẽ praebeat. Oppidum dictum, quod ibi homines opes suas conferunt oppidum dicitur & locus in circo, vnde quadrigae emittuntur.

FESTVS. *Ops* antiqui dicebant opulentum. vnde e contrario *inops*.

Ops antiqui dicebant quem nunc opulentum dicimus, vt testimonio est, non solum ei contrarius inops . . . . . concedit, ego egens exortus sum.

Optatam hostiam, alij optimam appellant eã, quam Aedilis trib. constitutis hostiis optat. quam immolari velit.

Optima lex . . . in Magistro populi faciendo, qui vulgo Dictator appellatur, quam plenissimum posset ius esse, significabatur. vt fuit Manij Valerij, M. Fabij, Volusianae gentis, qui primus Magister a populo creatus est. propter quam vero prouocatio ab eo magistratu ad populum data est, quae antea non erat. desitum est dici, vt optima lege, vtpote imminuto iure priorum magistratuum.

Optio, qui nunc dicitur, antea appellabatur accensus. Is adiutor dabatur centurioni a Tribuno militum, qui ex eo tẽpore, quem velint, centurionibus permissum est optare, & nomen ex facto sortitus est. Plautus in Asinaria: qua me, qua vxorem, qua tu Sauream seruum potes, circumduce, aufer, promitto tibi, non obfuturum, si id effeceris, tibi optionem sumito Laomidam.

PAVL. *Optio* est optatio, sed in re militari optio appellatur is, quem decurio, aut centurio, optat sibi rerum priuatarum ministrũ, quo facilius obeat publica officia.

Optionatus vt Decurionatus, siue Pontificatus dicitur.

FEST. *Optionatus*, vt Pontificatus, Decurionatus dicit, vt Cato in ea, qua habuit apud equites. maiores seorsum, atque diuersum parauere bonis, atque strenuis, decurionatus, optionatus, hastas donaticas, aliosque honores.

PAVL. *Opuncula*, quod opilionis genus cantus imitatur.

FEST. *Orae* extremae partes terrarum, id est maritimae dicuntur. vnde & vestimentorum extremae partes; quae quidem & dici possunt. Caecilius in Aschrione vsus est pro initio rei, eum ait: Oram reperire nullam, quam expediam, queo.

PAVL. *Orare* antiqui dixerunt pro agere. vnde & *oratores* causarum actores, & oratores, qui nunc legati. quod reip. mandata peragerent.

FEST. *Orare* antiquos dixisse pro agere testimonio sunt, quod & oratores, & ij, qui nunc quidem legati. tũc vero oratores, quod Reip. mandatas partes agebant. Ennius quoque eum dixit libro primo annalium. face, vero, quod te cum precibus pater orat.

Orata genus piscis appellatur à colore auri, quod rustici orum dicebant, vt auricilas, *oricolas*. itaque Sergium quoque quendam praediuitem, quod & duobus anulis aureis, & grandibus vteretur. *Oratum* dicunt esse appellatum.

PAVL. *Orata* genus piscis a colore auri dicta, quod rustici orum dicebant, vt auriculas, oriculas.

Oratores ex Graeco ἀγορεύειν dicti, quod missi ad reges, nationesque deos solet ἀγορεύειν, id est testari. hi modo appellantur legati.

FEST. . . es dictos ex
. . gentes qui missi
. . strum populo Ro
. . ἀγορεύειν
. . acte. eos nostri alij pro legatis appellant, vt Cato in ea, quam scripsit de suis virtutibus contra Thermum: M. Fuluio Consuli legatus sum in Aetoliam, pro-

pterea quod ex Aetolia complures venerant Aetolos pacem velle: de ea re oratores Romam profectos, & in Originum libro primo: Propter id bellum coepit Coelius: R. Albanus, oratores misit Romam eum . . . pro decretoribus, vt Terentius: orator venio, facite exorator sim. Item & Afranius in Emancipato. si . . . tum si quid oritur . . as . . . sertis & loci veteribus. ab eo quod antiqui orare dicebant pro agere. ob quam causam . . . quoq. eorũ vocantur.

Orba significat apud poetas priuatam aliqua persona cara.

Orba est, quae patrem, aut matrem, aut filios, quasi lumen amisit. PAVL.

. . rba apud poe . . . FEST.
. . persona chara. apud . . .
. . mat. vt sea . . . .
. . neos. orba est . . .
. . tris est ante . . .
. . vius Aelius . . . .
. . in eo libro . . . .
. . pontificatu . . . .
. . ella sine . . .
. . sacrae . . . .
. . nupta . . . .
. . fuisse . . . .
. . nificius in . . . .
. . onygiarum . . . .
. . inter se . . . .
. . ront . . . .
. . ros . . . .
. . isse . . . .

Orca genus marinae belluae maximum ad cuius similitudinẽ vasa ficaria *orcae* dicuntur. sunt enim teretes, atq. vniuersi specie. PAVL. FEST.

. . nomen duceret . . .
. . maximum . . . .
. . vasa quoque in f. . . .
. . retes atque u . . .
. . malae & antae. . . .

Orchestra locus in scaena. PAVL.

. . . antea, qui nunc pla . . FEST.
. . non admittebantur . .
. . rim fabulae dum ex . .
. . explicari non potera . .
. . tabant quo equiori . .

Orchitis genus oleae ex Graeco dictum, quod magnitudine sit instar testiculorum. PAVL.

. . . Philologus in . . . FEST.
. . ductum ex Graeco . . .
. . tudinis, itaque u . . .
. . to grandior ore . . .

Orcus ab vrgendo mortem dictus. C enim pro G frequenter ponebant antiqui. PAVL.

Orcum, quem dicimus, ait Verrius ab antiquis dictum Vragum, quod & V litterae sonum pro O efferebant, & per E litterae formam, nihilominus E vsurpabant, sed

Digitized by Google

...ment of the Lords, 1714-15. 8vo. 6s.

...Lords, 1715-16. 8vo. 6s.

...Lords, 1716-17. 8vo. 6s.

...Lords, 1717-18. 8vo. 6s.

...Lords, 1718-19. 8vo. 6s.

...Lords, 1719-20. 8vo. 6s.

...Lords, 1720-21. 8vo. 6s.

...Lords, 1721-22. 8vo. 6s.

...Lords, 1722-23. 8vo. 6s.

...Lords, 1723-24. 8vo. 6s.

...Lords,

PAVL. *Oscum* dicitur significare sacrum. vnde leges *oscitae*, id est, sacratae. *Opicum* quoque inuenimus pro osco. Osciis enim frequentissimus fuit vsus libidinum spurcarum. vnde & verba impudentia appellantur *obscena*. Titinius: Osce, & Volsce fabulantur, nam Latine nesciunt.

FEST. *Oscum* duas diuersas, & contrarias significationes habet. Nam Cloatius putat eo vocabulo significari sacrum, quo etiam leges sacratae *oscae* dicuntur. & in omnibus fere antiquis commentariis scribitur *opicum* pro osco, vt in Titinij fabula Quinta: Qui Osce, & Volsce fabulantur, nam Latine nesciunt a quo etiam verba impudentia, & elata appellantur *obscena*, quia frequentissimus fuit vsus Osciis libidinum spurcarum. Sed eodem etiam nomine appellatur locus in agro Veienti, quo frui soliti produntur augures Romani. Oscos, quos dicimus, ait Vertius, *Opscos* antea dictos teste Ennio, cum dicat: De inuris res gerit Opscus. Adicit etiam, quod stupra inconcessae libidinis *obscaena* dicantur ab eius gentis consuetudine inducta. Quod verum esse non facis adducor, cum apud antiquos omnes fere *obscaena* dicta sint, quae mali ominis habebantur. vt illa Vergilij testimonio sint, vt superiorum auctorum exempla referre non sit necesse, cum ait Harpias, obscenas volucres: &, obscenamque famem.

Osculana pugna in prouerbio; quo significabatur, victos vincere. quia in eadem & Valerius Laeuinus imperator Romanus a Pyrrho erat victus, & breui eundem regem deuicerat. Sulpicius. . . . Item imperator noster. . eius meminit Titinius hoc modo: haec quidem quasi osculana pugna est . . . . secus, quia hinc fugere impulsi spolia colligunt. significat etiam *osculum*, suauium. vt Plautus in Neruolaria: osculum fac est osculi mihi. qui, ambo mi pater? quod inter cognatos propinquosque institutum ab antiquis est, maximeque feminas . . .

Osi sunt, ab odio declinasse antiquos testis est C. Gracchus in ea, quae est de lege Minucia, cum ait: Mirum siquid iis iniuriae fit semper eos osi sunt. quod nunc quoque cum praepositione clarum frequens est, cum dicimus, perosi.

PAVL. *Osi sunt*, vt perosi sunt, dicebatur.

Oserem dixerunt, qui aliquem odisset.

Ostentas, saepe ostendis gloriandi causa.

FEST. *Ostentas*, saepe ostendis gloriandi causa. sed & participialiter id etiam dici debet, & dictum est feminino genere.

PAVL. *Ostentum*, ostentatum.

FEST. *Ostentum* non solum pro portento poni so-

lere, sed etiam participialiter . . . testimonio est Paeuuius in Medo . . . atque eccum in ipso tempore ostentum ferem. & Attius in Bacchis: praesens praesto irridetis nobis. . . . stipe vltro ostentum obtulit. Ostentum quo nunc vtimur interdum prodigij vice, quin participialiter quoque dici solitum sit, non dubium. facit etiam C. Gracchus de legibus a se promulgatis, cum ait: quod vnum nobis in ostentum, ipsis in vsum asportatur.

Ostiam vrbem ad exitum Tiberis in mare fluentis Ancus Marcius rex condidisse, & feminino appellasse vocabulo fertur. quod siue ad vrbem, siue ad coloniam, quae postea condita est, refertur.

Ostia vrbs ab exitu Tiberis appellata.

Oualis corona est myrtea, quam habebant, qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. PAVL.

Ouantes, laetantes, ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna victores milites geminata O littera.

Ouem masculino genere dixerunt, vt ouibus duobus, non duabus.

Oufentina tribus ab Oufente fluuio dicta.

Oufentinae tribus initio causa fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro Priuernate inter mare, & Terracinam. Lucretius: Priuerno Oufentina venit, fluuioque oufente. FEST.
postea deinde a Censoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribui sunt adscripti.

Ouibus duabus multabantur apud antiquos in minoribus criminibus, in maioribus autem bubus. nec vltra huuc numerum excedebat multatio, quae posteaquam aere signato vti ciuitas coepit, pecoraque multaticia incuria corrumpebantur. vnde etiam *peculatus* crimen vsurpari coeptum est, facta est aestimatio pecoralis multae, & boues centenis assibus, oues denis aestimatae. Inde *suprema multa*, id est maxima appellatur tria millia aeris. Item vicesis minoribus delictis.

Oxime, ocissime. PAVL.

P

P*a*, pro parte, & po, pro populo positum est in saliari carmine. FEST.

Pacem a pactione condicionum putat dictam Sinnius Capito, quae vtrique inter se populo sit obseruanda.

Pax dicta est a pactione. PAVL.

Pacionem antiqui dicebant, quam nunc pactionem dicimus. vnde & *pacisci* adhuc, & paceo in vsu remanet. FEST.

Paeana Apollinem vocauerunt, quod sagittarum ictu eum nocere putabant. est enim enim ferire. Alij quod remedium morbis PAVL.

finem faceret talis grauitatis.

Paedidos fordidos significat, atque obsoletos. tractum vocabulum a Graeco; quia παῖδες, id est, pueri, talis sint ætatis, vt a fordibus nesciant abstinere.

Pagani a pagis dicti.

Pagi dicti a fontibus: quod eadem aqua vterentur. aquae enim lingua Dorica πηγαὶ appellantur.

Paginae dictae quod in libris suam quaeque obtineat regionem, vt pagi. vel a pangendo, quod in illis versus pangantur, id est, figuntur.

Palatium mons Romae appellatus est, quod ibi pascens pecus balare consuenerit: vel palare, id est, errare, ibi pecudes solerent alij quod ibi Hyperborei filia Palanto habitauerit, quae ex Hercule Latinum peperit. alij eundem, quod Pallas ibi sepultus sit, existimant appellari.

Palatualis Flamen ad sacrificandum ei deae constitutus erat, in cuius tutela Palatium esse putabant.

FEST. *Palatualis* Flamen constitutus est, quod in tutela eius deae Palatium est.

PAVL. *Pales* dicebatur dea pastorum, cuius festa *palilia* dicebantur. vel, vt alij volunt, dicta *pavilia*, quoniam pro partu pecoris eidem sacra fiebant.

Pallas Minerua est dicta, quod Pallantem gigantem interfecerit; vel, sicut putabat, quod in Pallante palude nata est.

Palmites vitium sarmenta appellantur, quod in modum palmarum humanarum virgulas, quasi digitos edunt.

Palmulae appellantur remi a similitudine manus humanae.

Palpari, blandiri.

Paludati, armati, ornati. omnia enim militaria ornamenta *paludamenta* dicebant.

FEST. *Paludati* in libris auguralibus significat, vt ait Veranius, armati, ornati. omnia enim militaria ornamenta *paludamenta* dici.

Pancarpiae dicuntur coronae ex vario genere florum factae.

PAVLVS. *Pandana* porta dicta est Romae, quod semper pateret.

Pandiculari dicuntur, qui toto corpore oscitantes extenduntur: eo quod pandi fiunt.

Pandicularis dicebatur dies, idem & communicarius, in quo omnibus diis communiter sacrificabatur.

FEST. *Pangere*, figere. vnde *plantae pangi* dicuntur, cum in terram demittuntur. inde etiam *versus pangi*, vel figi in cera dicuntur.

Pangere significat figere. vnde *plantae pangi* dicuntur, cum in terram demittuntur . .

. . . . . .

PAVL. *Panibus* cedimebant caput equi immolati Idibus Octobribus in campo Martio, quia sacrificium fiebat ob frugum eucntum. & equus potius, quam bos immolabatur; quod hic bos frugibus pariendis est aptus.

Pantices frus ventris.

. . . frus ventris

. . . mi ag PAVL.

Pauus facit deminutiuum panicula.

Papillae capitula mammarum dictae, quod papularum sunt similes. PAVL.

Papiria tribus a Papirio vocata.

. diria FEST.

. . . coniu

. . . quod ind

. . . tur bellum

. . . tos ex er

. . . discessera

. . . signum con

. . . rem in ipsorum ar

. . . testate, ac pote

. . . exercitus suffrag

Pappi carduorum flores. Lucretius: Vestem, nec plumas auium, paposque volantis. PAVL.

. . . o quoque FEST.

. . . rum ex

. . . sulibus ae

. . . tq. ex ea

. . . s magistra

. . . intra dies

. . . ncias inter se pa

. . . uit ciuis aliter inter

. . . lege primum factus

. . . circo sunt creati

Pararium aes appellabatur id, quod equitibus duplex pro binis equis dabatur. PAVL.

Parasangae apud Persas viarum mensurae.

Parens vulgo pater, aut mater appellatur. sed iuris prudentes auos, & proauos, auias & proauias parentum nomine appellari dicunt.

Parere, obedire.

Paribus equis, id est duobus, Romani vtebantur in praelio, vt fudante altero transirent in srecum.

Parci quaestores appellabantur, qui solebant creari causa rerum capitalium quaerendarum. Nam paricida non vtique is, qui parentem occidisset, dicebatur, sed qualemcumque hominem. Id autem fuisse indicat lex Numae Pompilij Regis his composita verbis: *Si quis hominem liberum dolo sciens morti duit, paricida esto.*

Parilibus Romulus vrbem condidit, quem diem festum praecipue habebant iuniores. FEST.

. . . vrbem condidit Rom.

. . . habebant iunio.

Parmulis pugnare milites soliti sunt. quarum vsum sustulit C. Marius datis in vicem earum Brutianis.

Parmu

PAVLVS. P*arones* nauium genus, ad cuius similitudinẽ myoparo vocatur.

P*arret* significat apparebit.

FESTVS. P*arret*, quod est in formulis, debuit & producta priore syllaba pronuntiari, & non gemino R scribi, vt fieret paret, quod est inueniatur. vt comparet, apparet.

P*arsi* non *peperci*, ait Cato in eadem oratione. Scio fortunas secundas neglegentiam prendere solere: quod vti prohibitum irem, quod in me esset, meo labori non parsi.

PAVLVS. P*arsi* (idem) Cato dixit pro peperci.

PAVLVS. FESTVS. P*artus* & pro nascendo ponitur, & pro parato. Naeuius: Male parta male dilabuntur.

PAVLVS. P*arum cauisse* videri pronuntiat magistratus, cum de consilij sententia capitis quẽ condemnaturus est.

P*arumper* significat paulisper, quasi perparum hoc est valde parũ refertur aiũt ad tempus.

FEST. P*ascales oues* Cato potuit pro pascuales.

. . . cienter Cato dixit in ea . .
. . . calis ouis vetuit . . .
. . . appellat in ora . . . .
. . . cio Tarenti plus. c. . .
. . . uam ignaro Terentino . .

PAVL. P*ascito linguam* in sacrificiis dicebatur, id est coerceto, contineto, taceto.

P*assales* & oues, & gallinae appellantur, quod passim pascuntur.

FEST. P*asser marinus*, quem vocat vulgus struyomellum.

PAVL. P*astillum* est in sacris libi genus rotundi.

P*astillus* forma panis parui, vtique: deminutiuum est a pane.

P*atagium* est, quod ad summam tunicam assui solet, quae & *patagiata* dicitur, & *patagiarij*, qui eiusmodi opera faciunt.

P*atagus* morbi genus.

P*atacem bouem* Plautus appellat cuius cornua diuersa sunt, ac late pateant.

FEST. P*atellae*, vasa picata parua sacrificiis faciendis apta.

. . . item sacris fa . . .
. . . velut capidul . . .

PAVL. P*ateram* perplouere in sacris cum dicitur, significat pertusam esse.

P*ateram perplouere* cum dicerent, significabãt pertusam esse. FEST.

P*ater patrimus* dicebatur apud antiquos, qui cum iam ipse pater esset, habebat etiam tũ patrem.

P*ater* . . . . . .
. . . fit manifestum, quia, . .
. . . numerari inter do . . .

P*atres* senatores ideo appellati sunt, quia agrorum partes attribuebant tenuioribus, ac liberis propriis, PAVL.

. . . lantur ex quibus Senatus . FEST.
. . . conditae Romulus C. . .
. . . quorum consilio, atq. . .
. . . ministraretur, atq. . .
. . . agrorum partes ac . .
. . . perinde ac liberis . .
. . . solebant iam inde a Ro . .
. . . argenti signati vl . .
. . . publicae, & priuatae. . .
. . . nt.

P*atrum comm* . . . . . .
. . . . . PAVLVS.

P*atricios*, Cincius ait in libro de Comitiis, eos appellari solitos, qui nunc ingenui vocentur.

P*atricius vicus* Romae dictus, eo quod ibi patricij habitauerunt iubente Seruio Tullio, vt siquid molirentur aduersus ipsum, ex locis superioribus opprimerentur. FESTVS.

P*atrimi*, & *matrimi* pueri tres adhibebantur in nuptiis: vnus, qui facem praeferret ex spina alba, quia noctu nubebant, duo, qui nubentem tenebant.

P*atrimi*, & *matrimi* pueri praetextati tres nubentem deducũt: vnus qui facem praefert ex spina alba, quia noctu nubebant; duo, qui tenent nubentem.

P*atrocinia* appellari coepta sunt, cũ plebs distributa est inter patres, vt eorum opibus tuta esset.

P*auciens* dicebant pro raro. Titinius: Vxorem pauciens videbo. PAVL.

P*aueri* frumenta dicebant antiqui, quae de vagina non bene exibant. FESTVS.

P*au menta Pœnica* marmore Numidico constrata significat Cato, cum ait in ea, quam habuit, *nequis consul bis fieret*: Dicere possum quibus villae, atque aedes aedificatae, atque expolitae maximo opere, citro, atque ebore, atque pauimentis Poenicis sient. PAVL.

P*auimenta Poenica*, hoc est marmore Numidico strata.

P*auperies* damnum dicitur, quod quadrupes facit.

P*ectenatum* tectum dicitur a similitudine pectinis in duas partes deuexum, vt *testudinatum* in quattuor. FEST.

P*elusium* palati dicta est ea regio vrbis, quã Romulus obuersam posuit, ea parte, in qua plurimum erat agri Romani ad mare versus, & quae mollissime adibatur vrbs cum Etruscorum agrum a Romano Tiberis discluderet, ceterae vicinae ciuitates colles aliquos haberent oppositos.

P*eculatus* est nunc quidem, qualecunque publicum furtum, sed inductum est a pecore, vt pecunia quoque ipsa. Iã etiam noxij

Digitized by Google

ตามที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญาเช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

มาตรา ๕๖๗ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป และผู้ให้เช่าซื้อได้บอกกล่าวเป็นหนังสือให้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระภายในเวลาอันสมควรที่กำหนดไว้ในหนังสือบอกกล่าวนั้น ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือบอกกล่าว ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อได้

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนได้ และมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันบอกเลิกสัญญาพร้อมด้วยค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระนั้นได้ แต่ไม่มีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ยังมิได้ถึงกำหนดชำระ

มาตรา ๕๖๘ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อตามมาตรา ๕๖๗ ผู้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาเงินที่ได้ชำระไว้แล้วคืนได้ แต่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากเงินที่ต้องคืนแก่ผู้เช่าซื้อ

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันบอกเลิกสัญญา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนตามวรรคหนึ่งออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้ ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคหนึ่ง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๖๙ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนได้ โดยไม่ต้องบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๐ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๑ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๒ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๓ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๔ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๕ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๖ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๗ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๘ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๙ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๐ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๑ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๒ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๓ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๔ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๕ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๖ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการเรียกคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อ

ถ้าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นต่ำกว่าเงินจำนวนที่ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักตามวรรคสอง ผู้เช่าซื้อต้องชดใช้เงินส่วนที่ขาดนั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๕๘๗ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อเป็นเวลาติดต่อกันตั้งแต่สองงวดขึ้นไป ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเรียกเอาค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดได้ทันที

ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาโดยผู้เช่าซื้อมิได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิหักเงินจำนวนดังต่อไปนี้ออกจากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อที่ได้คืนมานั้นได้

(๑) ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระจนถึงวันที่ได้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมา

(๒) ค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ

(๓) ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ซึ่งคำนวณตามอายุการใช้งานของทรัพย์สินนั้น

(๔) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นใน

Pelliculationem Cato a pelliciendo dixit.

Pelliculatio . . . .

FEST. . . . ndo, quod inducen. . .

. . . quam scripsit de . . .

PAVL. *Pellicum* galerum, quia fiebat ex pelle.

Pelluuiae, quibus pedes lauantur, vt malluuiae, quibus, manus.

Pelta, genus scuti.

Penates alij volunt, vt habeat nominatiuum singularem penas. alij penatis.

FEST. *Penatis* singulariter Labeo Antistius posse dici putat, quia pluraliter penates dicantur, cum patiatur proportio etiam *penas* dici, vt *optimas*, *primas*, *Antias*.

Penatores qui penus gestant. Cato aduersus M. Acilium quarta: Postquam nautas ex nauibus eduxi, non ex militibus, atque nautis piscatores penatores ficisedarum dedi.

PAVL. *Pendere poenas*, soluere significat, ab eo quod aere graui cum vterentur Romani, penso eo, non numerato, debitum soluebant. vnde etiam *pensiones* dictae. *Poenas pendere* proprie dicitur, qui ob delictum pecuniam soluit, quia penso aere vtebantur.

FEST. . . . oe . . . .

. . . ob . . . .

. . . ntur . . . .

Penem antiqui eodam vocabant. a qua antiquitate etiamnum offa porcina cum cauda in cenis puris *offa penita* vocatur. & *peniculi*, queis calciamenta tergentur, quod e codis extremis faciebant antiqui, qui tergerent ea. dictum est forsitan a pendendo. Naeuius in Tunicularia. Theodotum compellas, qui aras compitalibus Sedens in caella circumtectuas tegetibus Lares ludentes *peni* pinxit *bubalo*. significat peniculo grandi, id est, codi.

PAVL. *Penem* caudam vocabant. vnde & offam porcinam cum cauda. *offam penitam* dicebant. hinc & *peniculos* dicimus, quibus calciamenta terguntur, qui de caudarum extremitate fiunt. *Penis* denique a pendendo vocata est.

FEST. *Penetrale* sacrificium dicitur, quod interiore parte sacrarij conficitur. vnde & *penetralia* cuiusque dicuntur, & *penes nos*, quod in potestate nostra est.

PAVL. *Penetralia* sunt penatium deorum sacraria.

Penetrare, penitus intrare.

Peniculi spongiae longae propter similitudinem caudarum appellatae. Penes enim vocabantur caudae.

FEST. *Penitam offam* Naeuius appellat absegmen carnis cum coda. antiqui autem *offam* vocabant abscissum globi forma, vt manu glomeratam pultem.

Pennas antiquos ferunt ex Graeco, quod illi πτηνὰ ea, quae sunt volucria dicant. Item

easdem pesnas, & coessas.

PAVL. *Pennas*, impennataque agnas, in saliari carmine; spicas significat cum aristis; & alias sine aristis agnas nouas volunt intelligi.

Penora dicuntur res necessariae ad victum cotidianum. & locus eorum *penarium*.

Pentathlum antiqui quinquertium dixerunt. id autem genus exercitationis ex his quinque artibus constat, iactu, disci, cursu, saltu, iaculatione, luctatione.

Penuria est id, quod paene minus sit, quam necesse est.

FEST. *Penus* vocabatur locus in aede Vestae intimus.

. . ocatur locus intimus in aede Vestae segetibus . Saeptus qui certis diebus circa Vestalia aperitur. ij dies religiosi habentur.

PAVL. *Perbitere* Plautus pro perire posuit.

FEST. *Percunctatio* pro interrogatione dicta videtur ex nautico vsu, quia conto pertentant, cognoscuntque nauigantes aquae altitudinem. ob quam caulam ait Verrius etiam secundam syllabam per O solere scribi. mihi id falsum videtur. nam est illa percunctatio, quod is, qui curiose quid interrogat, per cuncta visit, vt recte per V litteram scribatur.

PAVL. *Percontatio* videtur dicta ex vsu nautico, quia aquae altitudinem conto pertentant. Alij volunt percunctationem dici, quod scilicet is, qui curiosus est, per cuncta interrogat.

FEST. *Percunctatum* patris familiae nomen nequis seruum mitteret, lege sanctum fuisse ait Cato in ea, qua legem Orchiam dissuadet.

PAVL. *Perditum* est, quod interit, ac recuperari non potest.

Peredim, & *bibesim* Plautus cum dixit, intelligi voluit cupiditatem edendi, & bibendi.

FEST. *Peredim*, & *bibesim* Plautus finxit sua consuetudine, cum intellegi voluit cupiditatem edendi, & bibendi.

PAVL. *Peregere* dicebant expergefacere.

FEST. *Peregrina sacra* sunt dicta, quae ab aliis vrbibus religionis gratia sunt adiecta.

Peregrina sacra appellantur, quae aut euocatis diis in oppugnandis vrbibus Romam sunt conlata, aut quae ob quasdam religiones per paecm sunt petita, vt ex Phrygia Matris Magnae, ex Graecia Cereris, Epidauro Aesculapij, quae coluntur eorum more, a quibus sunt accepta.

Peregrinus ager est, qui neque Romanus, neque hostilis habetur.

PAVL. *Peremere* alij posuere pro prohibere, alij pro vitiare.

FEST. *Peremere* Cincius in libro de verbis priscis ait significare idem, quod prohibere. at Cato in libro qui est de re militari, pro vitia-

by Google

re vſus eſt, cum ait: cum magiſtratus nihil audet imperare, nequid Conſul auſpicij peremat.

. . . eſt, cum ait: Cum magiſtratus nihil audet imperare, nequid Conſul auſpicij peremat.

Perenne dicitur auſpicari, qui amnem, aut aquam, quae ex facto oritur, auſpicato tranſit.

Perempta, & interempta pro imperfectis poni ſolet a poetis. Lucretius: Cum corpus ſimul, atque animi natura perempta.

Peremptalia fulgura Gracchus ait vocari, quae ſuperiora fulgura, vt portenta, vi ſua perimant duobus modis, prioribus tollendis, aut maiore manubia, vt tertia ſecundae, ſecunda primae cedat. Nam vt omnia
PAVL. ſuperantur fulgore, ſic ictum fulgur manubiis vinci.

Perfacul, & per ſe facul antiqui dicebant, quod nunc facile, & perfacile dicimus. inFEST. de permanſit in conſuetudine facultas.

Perfines, perſtringas.

Perfugam, Gallus Aelius ait, qui liber, aut ſervus, aut hoſtis ſui voluntate ad hoſtes tranſierit, qui idem dicitur transfuga, quāquam ſint, qui credant perfugam eſſe, non tam qui alios fugiat, quàm qui ob ſpem commodorum ad quempiam perfugiat.

PAVL. *Perfuga*, & *transfuga* dicitur. quod ad hoſtes perfugiat, & transfugiat.

Pergite, agite. Vergilius: Pergite Pierides.

Pergraecari eſt epulis, & potationibus inſeruire. Titinius: Hominem improbum, Nunc ruri pergraecatur.

Periculatus ſum Cato eſt vſus in dicendo.

FEST. . . . ulatus ſum Cato ait in ea oratione, quam ſcripſit ad litis Cenſorias.

Periodos dicitur & in carmine lyrico pars quaedam, & in ſoluta oratione verbis circum ſcripta ſententia, & in gymnicis certaminibus *periodon* viciſſe dicitur, qui Pythia, Iſthmia, Nemea, Olympia vicit: a circumitu eorum ſpectaculorum.

PAVL. *Perimit*, adimit, tollit: vnde & peremptus, interfectus.

FEST. P. . pellat, a quo etiam . . .
. . ſus.

PAVL. *Permiſſus* appellatur aries: qui annis compluribus tonſus non eſt.

FEST. *Permutatur*, id proprie dici videtur, quod ex alio loco in alium transfertur, at *commutatur*, cum aliud pro alio ſubſtituitur. ſed ea iam confuſe in vſu ſunt.

Perpetem pro perpetuo dixerunt poetae. Pacuuius in Iliona: fac, vt cœpiſti hanc operam mihi des perpetem. Oculis traxerim.

Perpetem pro perpetuo dixerunt poetae.

PAVL. *Perpetrat*, peragit, perficit.

FEST. *Perpetrat* peragit, perficit. Pacuuius in Teu-

cro: neque perpetrare precibus imperia qui dicimus patris ſpartam deponere. iuſtat, id ſi perpetrat. quomodo etiam ſine praepoſitione vſi ſunt, quod conuerſum iam . . . . .

Perpulit, perſuaſit, impulit.

. . . impulit . . . . PAVL.

Perſicum portum Plautus cum ait, mare Euboicum videtur ſignificare, quod in eo claſſis Perſarum dicitur ſtetiſſe non procul a Thebis. FEST.

Perſicum portum, mare Euboicum: quod in eo ſteterit claſſis Perſarum. PAVL.

Perſicum Plautus dixit peracutum.

Perſicus peracutum ſignificare videtur, vt Plautus: nihil de conciliare ſibi, niſi qui perſicus ſapis. Naevius: & qui fuerit perſicus carpenti eſt ratio. FEST.

Perſillum vocant ſacerdotes rudiculum picatum, quo vnguine flamen Portunalis arma Quirini vnguet.

Perſillum dicebant vas quoddam picatum, in quo erat vnguentum, vnde arma Quirini vngebantur. PAVL.

Perſonata fabula quaedam Naeuij inſcribitur, quam putant quidam primum a perſonatis hiſtrionibus. ſed cum poſt multos annos comoedi, & tragoedi perſonis vti coeperunt, veriſimilius eſt eam fabulam propter inopiam comoedorum actam nouam per *atellanos*, qui proprie vocatur perſonati, quia ius eſt iis non cogi in ſcena ponere perſonam, quod ceteris hiſtrionibus pati neceſſe eſt. FEST. PAVL.

Pertiſum pro perteſum dixerunt antiqui. FEST.

. . . do me . . . . .
. . . licet . . . . .
. . . ſum di . . . . .
. . . qui paul . . . . .

Pertuſum dolium (dicitur cum ventrem ſignificat. PAVL.

Pertu . . . t dicitur . . .
. . . deruit . . . . FEST.
. . . L. I. An . . . .

Peſcia in Saliari carmine, Aelius Stilo dici ait, capitia ex pellibus agninis facta, quod Graeci vocent pelles *μηλα* neutro genere pluraliter.

Peſeſtas inter alia, quae interpretatores dicunt, cum fundus luſtratur, ſignificare peſtilentiam, vt intelligi ex ceteris poſſint, cum dicitur: Auertas morbum mortem, labem, nebulam, impetiginem.

Peſeſtas dicebatur peſtilentia. PAVL.

Peſtifera auſpicia eſſe dicebant, cum cor in extis, aut caput in iecinore non fuiſſet.

. . . ſunt, cum cor in . . . . FEST.
. . . in iocinore.

Peſtiferum fulgur dicitur, quo mors, exilium ve ſignificari ſolent.

Pegaſi-

Digitized by Google

Petauriſtas Licilius a petauro appellatos exiſtimare videtur, cum ait: Sicuti mechinici, cum alto exiluere petauro. at Aelius Stilo, quod in aere volent, tum ait: petauriſta proprie Graece, quod ij πεῤι ἀερα πετῶνται.

Petilam ſuram ſignificat vngulam equi albam.

PAVLVS. *Petilam ſuram*, ſiccam, & ſubtrictam vulgo interpretatur: Scaeuola ait vngulam equi albam ita dici.

FESTVS. *Petimina*, in humeris iumentorum vlcera, & vulgus appellat, & Lucilius meminit. cum ait: Vt petimen naſo, aut lumbos ceruicibus tangat. eo nomine autem, & inter duos armos ſuis quod eſt, aut pectus, appellari ſolitum teſtatur Naeuius in deſcriptione ſuillae, cum ait: petimine piſcino qui meruerat.

PAVLVS. *Petimina*, in humeris iumentorum vlcera.

Petiſſere, petere.

FESTVS. *Petiſſere* antiqui pro petere dicebant, ea quidem forma verbi, qua ſunt *Laceſſere*, & *incaſſere*. ſed, vt mihi videtur, tum ſignificabant ſaepius petere, vt *Petiſſant* ſaepius petant.

Petoritum, & Gallicum vehiculum eſſe, & nomen eius dictũ exiſtimant a numero quatuor rotarum. alij Oſce, quod ij quoque petora quattuor vocent. alij Graece, ſed αἰολικῶς dictum.

PAVLVS. *Petoritum*, vehiculum Gallicum. alij Oſce putant dictum, quod hi petora quattuor appellant: quattuor enim habet rotas.

FEST. *Petrarum* genera ſunt duo, quorum alterũ naturale ſaxum prominés in mare, cuius Ennius meminit lib. xi. alte delata, aeteriſque ingentibus tecta. & Liuius in Centauris: vbi ego ſaepe petris. alterum manufactum, vt docet Aelius Gallus. petra eſt, quae Iouis dextra, ac ſiniſtra fornicem expletura eſt ad libramentum ſupini fornicis.

PAVLVS. *Petreia* vocabatur, quae pompam praecedens in coloniis, aut municipiis imitabatur anum ebriam ab agri vitio, ſcilicet petris, appellata.

FESTVS. *Petre* [illegible] s, aut [illegible] agri vitio [illegible] ue praecilli c [illegible] uertar ad illam [illegible] impudentior [illegible] nter legationes [illegible] teſt.

Petronia amnis eſt in Tiberim profluens quã magiſtratus auſpicato tranſeunt, cum in campo quid agere volunt. quod genus auſpicij peremne vocatur, amnem autem feminine antiqui enuntiabant.

PAVLVS. *Petronia* nomen amnis in Tiberim defluentis.

Petrones ruſtici a petrarum aſperitate, & duritia dicti.

FESTVS. *Petrones* ruſtici ferè dicuntur propter vetuſtatem, & quod deterrima quaeque ac praerupta [illegible] iam agri petrae vocantur, vt *rupices* iidem [illegible]

Petulantes & *petulci* etiam appellantur, qui proteruo impetu, & crebro petunt laedendi alterius gratia. Virgilius quarto Georgicorum: neque oues, hediq. petulci Floribus inſultent. & Cornigeras norunt matres [illegible] agnique petulci. & Afranius in Ida: noſtrum in comentum, aut conſeſſum ludum, lapſumque petulcum. interdũ pro veloci vſi videntur antiqui, vt hoc verſu intelligi poteſt: exiliunt. quaſi petulcus quidã pedicus conuibrant.

PAVLVS. *Phaſcola* appellant Graeci, quas vulgus pernas vocat.

Piacularia auſpicia appellabant, quae ſacrificantibus triſtia portendebant; cum aut hoſtia ab ara profugiſſet, aut percuſſa mugitũ dediſſet, aut in aliam partem corporis, quã oporteret, decidiſſet,

[illegible] ria app [illegible] quendi c [illegible] fugit. aut [illegible] oportuit pa [illegible]

FESTVS. *Piacularis* Romae porta appellatur propter aliqua piacula, quae ibidem fiebant: vel, vt ait Cloatius cum ex ſacro per aliquem piaculo ſoluitur, vt aliqua piandi, propitiandique cauſa immolatur.

PAVLVS. *Piacularis porta* Romae dicta propter aliqua piacula, quae ibidem fiebant.

FESTVS. *Piari ees*, veluti proprio verbo, ait Verrius, qui parum ſint animati, cum mentis ſuae non ſint, & per quaedam verba liberantur incommodo.

Piatrix dicebatur ſacerdos, quae expiare erat ſolita, quam quidam *ſimulatricem*, alij *ſagã*, alij *expiatricem* vocant. & *piamenta* etiam dicebantur, quibus in expiando vtitur.

PAVLVS. *Piatrix* dicebatur ſacerdos, quae expiare erat ſolita, quam alij ſagam vocabant. Piamenta quoque dicebantur, quibus vtebantur in expiando.

FESTVS. *Picati* appellantur quidam, quorũ pedes formati ſunt in ſpeciem ſphingum, quod eas Dorij phicas vocant.

FESTVS. *Picenae regio*, in qua eſt Aſculum, dicta, quod Sabini, cum Aſculum proficiſcerentur, in vexillo eorum picus conſederit.

PAVLVS. *Picta* quae nunc toga dicitur, antea vocabatur purpurea, eaque erat ſine pictura.

FESTVS. *Picta* quae nunc toga dicitur, purpurea antea vocitata eſt, eaque erat ſine pictura. eius rei argumentum eſt [illegible] pictura in aede Vertumni, & Conſi, quarum in altera M. Fuluius Flaccus, in altera C. Papirius Curſor triumphantes ita picti ſunt. *Tunica* autem *palmata* alatitudine clauorũ dicebatur, quae nunc a genere pictura appellatur.

Digitized by Google

Ⅱ 1 a (1) **Ⅱ 1 a** (1) **Ⅱ 1 a** (1) **

. . ntur . . . tuae . .
. . e . . . . .
Plebeiae Pudicitiae facellum in vico Longo est, quod cum Verginia patricij generis femina conuiuio facto inter patres,& plebē.
. . sul . . . . .
. . qu . . . bit . .
. . . fere . . eo iu . .
PAVLVS. *Plebeiae* Pudicitiae facellum Romae, vt sacra cetera,colebatur.
Plebeij Aediles dissidente plebe a patribus sunt creati.
FESTVS. . . q.plebei scito . . . .
. . suffragium tu . . .
sunt constitu . . . .
unt,qui vna cum . . . .
ente plebe a pa . . . .
.uas vocant,nos . . .
. .as esse,& septem ferunt . . .
. . mus a genere magistratus.eas enim faciendas curauerunt M. Iunius Brutus, Q. Oppius Aediles Plebis.
PAVLVS. *Plebeium* magistratum neminem capere licet,nisi qui ex plebe est.
FESTVS. . . nem licet ca . . . .
. . . eneris est . . . .
. . .sto nomine. . . .
Plena siue tellu . . . .
id genus cum secretu . . .
in fodiendo corrum . . .
Plenior antiqui etiam sine praepositionibus dicebant.
Plera dixisse antiquos,teste Pacuuio,cum ait:plera pars pessumdatur.
Plexa, colligata significat, ex Graeco, cui nos etiam praepositionem adiicimus, cum dicimus perplexa.
PAVLVS. *Plexa*,colligata.inde & perplexa.
Plisima plurima.
FESTVS. *Plorare*,flere,inclamare, nunc significat, & cū praepositione implorare, id est inuocare. at apud antiquos plane inclamare. in Regis Romuli,& Latij legibus: *Si murum sacra Dinis parentum este.* & in Seruij Tullij haec est:*Si parentem puer verberit, ast ille plorassit parentes, puer dinis parentum sacer esto*, id est clamarit,dixit.
PAVLVS. *Plani* appellantur,qui sunt planis pedibus.vnde & poeta Attius, quia Vmber Sarcinas erat,a pedum planicie initio Plotus, postea Plautus est dictus. soleas quoque dimidiatas,quibus vtebantur in venando, quo planius pedē ponerēt, semiplotia appellabant.
FESTVS. . . . Vmbri pedibus planis . . .
. . bus vtuntur in venando . . .
. .bant semiplotia,et . . .
in poeta, quia Vmber Sarcinas erat, a pedum planitia initio Plotus, postea Plautus coeptus est dici.
Ploxinum appellari ait Catullus,capsum inei-

sio, capsaue cum ait. gingiuas vero ploxini habet veteris.
Ploxinum capsam dixerunt. PAVLVS.
Plutei crates corio crudo intentae, quae solebant apponi militibus opus facientibus, & appellabantur militares. nunc etiam tabulae,quibus quid praesepitur,eodem nomine dicuntur.
. . .do intentae . . .
. . .opus facientibus . . .
nunc etiam tabu . . . .
nomine dicun . . . .
Poesnis, Poenis, vt *caesmenae* dicebant pro camenis & *caesnae* pro caenis.
Polet,pollet.quia nondum geminabant antiqui consonantes.
Polimenta testiculi porcorum dicuntur, cum castrantur.a positione vestimentorū: quod similiter,vt illa curantur. PAVLVS.
. .dicebant testiculos porcorum, cum eos castrabant a positione segetum,aut vestimentorum: quod similiter, atque illa, curentur. FESTVS.
Pollit,pila ludit. PAVLVS.
. . . .in V. . . . FESTVS.
. . . .dixit. . . .
Pollubrū,*polluuiū*. vas, q̄ nos peluim vocam⁹. PAVLVS.
Pollucere merces . . .liceat sunt far, polēta,vinum, panis fermentatus, ficus,passa, suilla,bebula,agnina, casei, ouilla,alica,sesama, & oleum,pisces, quibus est squama, praeter squarum. Herculi autem omnia esculenta,poculenta. FESTVS.
Polteio pro vteriore.
Pomonal est in agro Solonio via Ostiensi ad duodecimum lapidem diuerticulo a miliario octauo.
Pone graui sono antiqui vtebantur pro loci significatione.sed praecidentes vocabu . . PAVLVS.
. . . . . .
Pone graui sono ponitur pro loci significatione.
Ponzina tribus a Pontia vrbe est dicta.
. . .tia vr. . . . FESTVS.
. . .tina . . . .
Popillia tr . . buum. tot enim
fue . . . .lici nomine a
. . . Pinaria a sorori . .
. . .mine .
Popillia tribus a ꝓgenetrice traxit vocabulū. PAVLVS.
Popularia sacra sunt, vt ait Labeo. quae omnes ciues faciunt,nec certis familiis attributa sunt. *fornacalia, parilia, laralia,porca praecidania.* FESTVS.
Populi com . . . cum plebe
suffragium . . .ex patribus
& plebe . . . . cum plebes
siue patri . . . quod plebes
sciuit,pleb . . . appellatur.
Porcae appellantur rari sulci, qui dicuntur a-

Digitized by Google

quae deriuãdae gratia dicti, quod *porcant*, id est prohibent aquam frumentis nocere. nam crebriores sulci, limi vocantur.

PAVLVS. *Porcae* in agris sunt dictae, quod *porcant*, id est prohibeant aquam frumentis nocere. nam crebriores sulci limi solent vocari.

FESTVS. *Porcam* auream, & argenteam dici ait Capito Ateius, quae & si numero hostiarum non sint, nomen tamen earum habere, alteram ex auro, alteram ex argento factam adhiberi sacrificio Cereali.

Porcas, quae inter duos sulcos fiunt, ait Varro, dici, quod porrigant frumentum.

PAVLVS. *Porcas*, quae in agris fiũt, ait Varro dici, quod porrigant frumentum.

Porci effigies inter militaria signa quintum locum obtinebat. quia confecto bello, inter quos pax fieret, caesa porca foedus firmari solebat.

FESTVS. . . . . a signa quintum locum
. . . . . lo inter quos populos
. . . . . ere firmari solet.

Porigam dixisse antiqui videntur, pro porrigam, propter morem non geminandarum litterarum, ducto verbo a porro rego. unde si id friuolum videtur. cum aperte e riuo regam tractum sit, sed antiqui etiam porgã dixerunt pro porrigam.

PAVLVS. *Porriciam*, porro iaciam.

FESTVS. . . . . iaciam, maxime . .

Portenta existimarunt quidam grauia esse, *ostenta* bona. alij *portenta* quaedam bona, *ostenta* quaedam tristia appellari. *portenta*, quae quid porro tendatur, incident, *ostenta* quae tantummodo ostẽdant mõstra, praecipiant quoque remedia.

PAVLVS. *Portenta* rerum fieri dicuntur, cum solita corpora raro se ostendunt, vt cometae, turbines, barathra, sereno caelo facta tonitrua.

Portisculus est, qui in portu modum dat classi. est autem malleus.

FESTVS. *Portisculus* est, vt scribit Aelius Stilo, qui in portu modum dat classi. id autem est malleus cuius meminit Cato in dissuasione de lege Attalo, & vectigalibus Asiae: C. Licinio Praetore, remiges scripti ciues Romani sub portisculum sub flagrum conscripti veniere passim.

Portum in duodecim pro domo positum omnes fere consentiunt: *Cui, testimonium defuerit, ys tertiis diebus ob portũ clamatũ ito.*

PAVLVS. *Portũ* frequẽter maiores p domo posuerunt.

Portumnus, qui & Palaemon, a Romanis inter deos colebatur.

FESTVS. *Por* . . . . te . . . .

Possessio est, vt definit Gallus Aelius, vsus quidam agri, aut aedificij, non ipse fundus, aut ager. non enim possessio est . . . de rebus, quae tangi possunt . . . .
. qui dicit, se possidere, is vere potest di-

cere. Itaque in legitimis actionibus nemo ex his qui possessionem suam vocare audet, sed ad interdictum venit, vt praetor his verbis vtatur: *Vti nunc possidetis, cum fundum Q. D. A. quod nec vi, nec clam, nec precario alter ab altero possidetis, ita possideatis, aduersus ea vim fieri veto.*

Possessio est vsus quidam agri, aut aedificij, non ipse fundus, aut ager. PAVLVS

10 *Possessiones* appellantur agri late patentes publici, priuatique, quia non mancipatione, sed vsu tenebantur, & vt quisque occupauerat, colebat. FESTVS.

Posticam lineam in agris diuidendis Seruius Sulpicius appellauit ab exori . .
. . . qua . . . . . .
. . tur . . . riq . .
. . abd . . . tab . .
. . frum . . danti . .

20 *Postica* linea in agris diuidendis ab oriente ad occasum spectat. PAVLVS.

Posticum ostiũ dicitur in posteriore parte aedium. ceterum antiqui etiam vicinũ habitantem ad posteriorẽ partem aediũ sic appellarunt. denique, & quae ante nos sunt, antica: & quae post nos sunt, postica dicuntur. & dextram anticam, sinistram posticam dicimus. sic etiam ea caeli pars, quae sole illustratur ad meridiem, antica vtique nominatur: quae ad septentrionem est, postica. rursumque diuiduntur in duas partes, orientem, atque occidentem.

Postliminium receptus dicitur is, qui extra limina, hoc est terminos prouinciae captus fuerat, rursus ad propria reuertitur.

Postliminium receptum, Gallus Aelius in libro primo significationum, quae ad ius pertinent, ait esse eum qui liber, ex qua ciuitate in aliã ciuitatẽ abierat, in eandẽ ciuitatem redit eo iure, quod constitutũ est de postliminiis. Itẽ qui seruus a nobis in hostiũ potestatẽ peruenit, postea ad nos, reũit in eius potestatẽ, cuius antea fuit iure postliminij. equi, & muli, & nauis eadẽ ratio est postliminiũ. receptum is quae serui, quae genera rerum ab hostibus ad nos postliminio redeunt, eadẽ genera rerũ a nobis ad hostes redire possunt. cũ populis liberis, & cũ foederatis, & cũ regibus postliminium nobis est ita, vti cum hostibus, quae nationes in opinione nostra sunt, cum his. FESTVS

Postularia fulgura, quae votorum, aut sacrificiorum spretam religionem designant *pestifera*, quae mortem, aut exilium ostendũt. *perũpralia*, quae superiora fulgura, aut portenta peremunt. id est tollunt.

Postumus cognominatur post patris mortẽ natus. Plautus in Aulul. Post mediã aetatẽ qui mediã dicit vxorẽ domum: Si eam senex anũ praegnãtẽ fortuito fecerit: Quid dubita

quin

quin sit paratũ his nomen pueris Postumis?

Potitur. Scipio Africanus in ea, quae est de imperio D. Bruti: & poteratur C. Graechus, in ea, quae vsus est, cum circum conciliabula iret.

Potitium, & Pinarium Hercules, cum ad aram, quae hodie quc maxima appellatur, decimam boum, quos à Geryone abductos abigebat Argos in patriam profanasset, genus sacrificij edocuit. quae familia, & posteri eius non defuerunt decumantibus vsque ad Appium Claudium Censorem, qui quadraginta millia aeris grauis hic dedit, vt seruos publicos edocerent ritum sacrificandi; quo facto Potitij, cum essent (ex familia numero duodecim omnes interierunt intra diem tricesimũ. Pinarius q̃ nõ adfuit sacrificio, postea cautum est, nequis Pinariorũ ex eo sacrificio vesceretur.

Potitum seruitu . . . qui, vt ait Labeo, seruitu . . . nes proxime Graecino . . . dicebatur ab antiquis . . .

PAVL. FEST. *Praebia*, remedia.

. . . eau . . .
. . . iuis . . .
. . . bus P. R. . .
. . . cere . . .
. . . ebus le . .

PAVL. *Praeceptat*, saepe praecipit.

FEST. *Praeceptat*, in Saliari carmine est, saepe praecipit.

Praeciamitatores dicũtur qui Flaminibus Diali, Quirinali, Martiali antecedent. exclamant feriis publicis, *vt homines abstineant se opere*: quia his opus facientem videre religiosum est.

PAVL. *Praeclamitatores* dicebantur, qui Flamini Diali, id est sacerdoti Iouis, antecedebant clamantes, vt homines se ab opere abstinerent; quia hunc opus facientem videre in religiosum erat.

Praecias dicebant qui a Flaminibus praemittebantur, vt denunciarent opificibus manus abstinere ab opere; ne, si vidisset sacerdos faciencem opus, sacra polluerentur.

Praecidania agna vocabatur, quae ante alias caedebatur. item *porca*, quae Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iusta non fecisset, id est glebam non obiecisset: quod mos erat eis facere prius, quam nouas fruges gustarent.

Praecidaneam porcam dicebant, quam immolare erant soliti ante, quam nouam frugem praecciderent.

FEST. *Praecidanea* dicitur . . .
. . gemis hostiae, quod . . .
. . arium appellabat . . .
atur ex tribus pu . . .
. . is cum tribus liba . .

Praecidere, antecedere, id est, ante immolare. PAVL.

Praedia rursus Verrius vocari ait ea remedia quae data Caecilia vxor Tarquinij Prisci inuenisse existimatur, & immiscuisse omnis suae, qua praecincta statua eius est in aede sanctus, qui deus Dius Fidius vocatur: ex qua zona periclitantesramenta sumunt. ea vocari ait praedia, quod mala prohibeant. FEST.

Praedonulos Cato ἀντιφράσει dixit in Epistulis. Quia saepe veiles videntur praedonuli.

Praedonulus ἀντιφράσει, id est deminutiue, idem Cato posuit pro praedonibus. PAVL.

Praedotiunt, praeoptant. FEST.

Praefecturae eae appellabantur in Italia, in quibus & ius dicebatur, & nundinae agebantur, & erat quaedam earum resp. neque tamen magistratus suos habebant. in quas legibus praefecti mittebãtur quotannis, qui ius dicerent. quarum genera fuerunt duo: alterum, in quas solebant ire praefecti quattuor (sex virum pro populi suffragio creati erant in haec oppida Capuam, Cumas, Casilinum, Vulturnum, Liternum, Puteolos. Acerras, Suessulam, Atellam, Calatiam, alterum in quas ibant quos Praetor vrbanus quotannis in quaeque loca miserat legibus, vt Fundos, Formias, Caere, Venafrum, Allifas, Priuernũ, Anagniam, Frusinonem, Reate, Saturnia, Narniam, Arpinum, aliaque complura.

Praefericulum vas aeneum sine ansa patens summum, velut peluis, quo ad sacrificia vtebantur. PAVL.

. . . aeneum si . . . FEST.
. . lut peluis . rio Opis PAVL.
Co . . . .

Praeficae dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductae, quae dant ceteris modum plangendi, quasi in hoc ipsum praefectae. Naevius: Haec quidem mehercle opinor, praefica est, quae sic mortuum collaudat.

Praeiurationes facere dicuntur ij, qui ante alios conceptis verbis iurant, post quos in eadem verba iurantes tantummodo dicũt. Idem in me.

Praeliares dies appellantur, quibus fas est hostem bello lacessere. erant enim quaedam feriae publicae, quibus nefas fuit id facere.

Praemetium, quod praelibationis causa ante praemetitur . . . .
ante metitur, qua . . . .
. . . . . FEST.

Praemiosa, pecuniosa.

. . . Cato saepe dicit, vt PAVL.
. . boses locor. dicebant . . FEST.
. . properi e mari opus est
. . in orationem, quam scrib.

Digitized by Google

Tyrol, Upper Austria, Lower Austria, Styria, Carinthia, Carniola, Salzburg, Bohemia, Moravia, Silesia, Galicia, Bukowina, Dalmatia, Croatia, Slavonia, Hungary, Transylvania, Military Frontier, Lombardy, Venetia, Trieste, Fiume, Tyrol, Vorarlberg, Austrian Littoral, Austrian Dalmatia, Austrian Silesia, Austrian Galicia, Austrian Bukowina, Austrian Lombardy, Austrian Venetia, Austrian Tyrol, Austrian

Praetores erant, qui nunc Consules, & ij bella administrabant: quorum tabernaculum quoque dicebatur *praetorium.*

Praeuaricatores a praetergrediẽdo sunt vocati.

Prandicula, ientacula.

FESTVS. *Prandicula* antiqui dicebant, quae nunc ientacula.

PAVLVS. *Prandium* ex Graeco . . . est dictum. nam meridianum cibum caenam vocabant.

Precem singulariter Cato dixit.

FESTVS. *Precem* singulariter idem (Cato) in ea, quae est de coniuratione.

Presan . . . porca dicitur, vt ait Veranius, quae familiae purgandae causa Cereri immolatur. quod pars quaedam eius sacrificij fit in conspectu mortui eius, cuius funus instituitur.

Prima, aut secunda hora ducant sponsalibus: ominis causa, vt optima, ac secundissima eueniant.

PAVLVS. *Prima*, aut secunda a diei hora causa ominis sponsis tribuebatur.

FESTVS. *Primanus* Tribunus erat, qui primae legioni tributum scribebat.

Primanus Tribunus apud Catonẽ, in ea quae est contra Thermũ de suis virtutibus . . .

Prim . . . condenda ta . .

. . . iumenti, velut exe . .

. . . vtrimq. media . . . .

. . lari iudicio, qui & ip . . .

PAVLVS. *Prinigenius* sulcus dicitur, qui in condenda noua vrbe, tauro, & vacca designationis causa imprimitur.

Primnesium, palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alij tonsillam dicunt.

Primordia, principia.

Principalis castrorum porta nominatur, quod in eo loco est, in quo principes ordines tẽdunt.

FESTVS. *Priscae* Latinae coloniae appellatae sunt, vt distinguerent a nouis, quae postea a populo dabantur.

PAVLVS. *Prisci* Latini proprie appellati sunt ij, qui prius quam conderetur Roma fuerunt.

Priscus Tarquinius est dictus, quia prius fuit, quam Superbus Tarquinius.

Pristina, velut priustina, dictum est.

FESTVS. *Pristima*, velut pris . . . .

. . . eiusmodi dicta . . . .

PAVLVS. *Pristinũ* ab eo venit, quod est prius. pari modo & prior.

Primatae vocabantur feriae sacrorũ propriorum, velut dies natales.

FESTVS. *Primatae* feriae vocantur sacrorum propriorum, velut dies natales, operationis, denecales.

PAVLVS. *Primato* sumptu se alebant milites Romani paene ad id tempus, quo Roma est capta a Gallis.

FESTVS. . . . se alebant mili . . .

. . . mererentur. quod in . . .

. . . tempus, quod fuit pau . . .

. . . capta est a Gallis . . . . .

. . . ilites non hebant . . .

Priuerae. mulieres priuatas. PAVLVS.

. . . priu . . . . . FESTVS.

. . . tur de . . . . .

Prinignus dictus, quod ante, quam mater secundo nuberet, est progenitus. pri enim antiqui pro prae dixerunt. PAVLVS.

Priuium es prius singulis. FESTVS.

Priuos priuasque ant. qui dicebant pro singulis. ob quam causam & *priuata* dicuntur, quae vnumcuiusque sint. hinc & *priuilegium*, & *priuatus* dicimus tamen & priuatum, cui quid est ademptum. PAVLVS.

Pro significat in, vt pro rostris, pro aede, pro tribunali. ¶Pro ponitur etiam pro amplificando, ac palam faciendo, vt prodi, prouoca, protrahe, propelle. ¶Alias pro priuandi facultate, vt in propudio, prohibendo: quia vtrunque abnuit in his esse pudorem, potestatemque. ¶Alias aliud alio, vt pro pecunia, pro praedio, Proconsule. ¶Alias pro admiratione, vt pro Iuppiter. ¶Alias pro ante, vt pro ostio. ¶Alias pro in, vt promittere barbam, & capillum.

. . . tione. . . . FESTVS.

pl fi. . . . ca, pro . . .

. . . tate. . . nuit . .

. . . ud alio . . . alias pro

. . . in Melan . . . .

. . . mani ouiu . . .

Plautus in cond . . . pro ostio, alia . . . bam, & capillum.

Pro censu classis Iuniorum Ser. Tullius cum dixit in descriptione centuriarum, accipi debet in censu, vt ait M. Varro in libro sexto rerum humanarum. sicuti pro aede Castoris, pro tribunali, pro testimonio.

Pro scapulis cum dicit Cato, significat pro iniuria verborum. nam complures leges erãt in ciues rogatae quibus sanciebatur poena verberũ. his significat prohibuisse multos suos ciuis in ea oratione, quae est contra M. Coelium: Siem percussi, saepe incolumis abij. praeterea pro republica, pro scapulis, atq. aerario multum Reip. profuit.

Pro scapulis cum dixit Cato, significauit pro iniuria verberum. PAVLVS.

Pro sententia, ac si dicatur in sententia, vt pro rostris, id est, in rostris.

Praedificatum dicitur, quod ex priuato loco processit in publicum solum. FEST.

Probi velut ptohibi, qui se a delinquendo prohibent.

Probrum, stuprum, flagitium, vt Attius in Helenibus: qui, nisi probrum, omnia alia indelicia aestimant. Caecilius in Dauo: Ea

Digitized by Google

Cornuum Ammonis pars. 2. fpec.
1. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 2. Cornu Ammonis ſpecies, quæ
ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, &
ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt.
lap. Helv. 3. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 4. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 5. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
6. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 7. Cornu Ammonis ſpecies, quæ
ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, &
ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt.
lap. Helv. 8. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 9. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 10. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
11. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 12. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 13. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 14. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
15. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 16. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 17. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 18. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
19. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 20. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 21. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 22. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
23. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 24. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 25. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 26. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
27. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 28. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 29. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 30. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
31. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 32. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 33. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 34. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
35. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 36. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 37. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 38. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
39. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 40. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 41. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 42. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
43. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 44. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 45. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 46. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
47. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 48. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 49. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 50. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
51. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 52. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 53. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 54. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
55. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 56. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 57. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 58. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
59. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 60. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 61. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 62. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
63. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 64. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 65. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 66. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
67. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 68. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 69. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 70. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
71. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 72. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 73. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 74. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
75. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 76. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 77. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 78. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
79. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 80. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 81. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 82. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
83. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 84. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 85. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 86. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
87. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 88. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 89. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 90. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
91. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 92. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 93. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 94. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
95. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 96. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 97. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 98. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
99. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 100. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv.

Cornuum Ammonis pars. 2. ſpec.
1. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 2. Cornu Ammonis ſpecies, quæ
ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, &
ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt.
lap. Helv. 3. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 4. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 5. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
6. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 7. Cornu Ammonis ſpecies, quæ
ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, &
ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt.
lap. Helv. 8. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 9. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 10. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
11. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 12. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 13. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 14. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
15. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 16. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 17. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 18. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
19. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 20. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 21. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 22. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
23. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 24. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 25. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 26. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
27. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 28. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 29. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 30. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
31. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 32. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 33. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 34. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
35. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 36. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 37. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 38. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
39. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 40. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 41. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 42. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
43. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 44. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 45. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 46. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
47. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 48. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 49. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 50. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
51. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 52. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 53. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 54. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
55. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 56. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 57. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 58. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
59. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 60. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 61. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 62. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
63. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 64. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 65. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 66. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
67. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 68. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 69. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 70. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
71. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 72. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 73. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 74. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
75. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 76. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 77. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 78. Cornu
Ammonis ſpecies, quæ ſpiris ſimplici-
bus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis ſeu tu-
berculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap. Helv.
79. Cornu Ammonis ſpecies, quæ ſpiris
ſimplicibus, ſulcis tranſverſis, & ſpinis
ſeu tuberculis ſcatet. Lang. Hiſt. lap.
Helv. 80. Cornu Ammonis ſpecies,
quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis tranſverſis,
& ſpinis ſeu tuberculis ſcatet. Lang.
Hiſt. lap. Helv. 81. Cornu Ammonis
ſpecies, quæ ſpiris ſimplicibus, ſulcis
tranſverſis, & ſpinis ſeu tuberculis ſca-
tet. Lang. Hiſt. lap. Helv. 82. Cornu
Ammonis ſ

Prodicit, porro dederit, vt est in lege censoria *porticum fartam, tectamque habeto, prodito*, alias prodiderit.

PAVL. *Profanum* est, quod fani religione non tenetur.

Profanum, quod non est fanum. Plautus: Sacrum, an profanum habeas, paruipenditur.

FESTVS. . . scudolo: Atque in . .
. . interea laci . .
. . isque quod consecran . .
. . ntra it consumi . .

vt Verrius eo . . rum sint dicta libe . . arbitratur ob eau cau . . culo, quia prophaca ea quoque, id est deo dicta, consume est necesse. Cuius opinionem neque in hoc, neque in aliis compluribus refutare minime necesse est. cum propositum habeam ex tanto librorum eius numero intermortua iam, & sepulta verba, atque ipso saepe consitente nullius vsus, aut auctoritatis praeterire, & reliqua quam breuissime redigere in libros admodum paucos. ea autem, de quibus dissentio & aperte, & breuiter: vt scierо, scripta in his libris meis inuenientur. inscribuntur: *Priscorum, verborum cum exemplis.*

Profesti dies di . . . .
diuini Caecilius . . .
sti tantumdem . . .
in Priuigno. aed. .

PAVL. *Profesti* dies procul a religiõe numinis diuini.

FEST. *Profestum* diem dicebant, qui festus non erat.

Profestum est facere, tamquam profanum facere, id est, quod eo die, qui dies feriarum non est facere. vel, vt quidam dixerunt, pro eo facere, velut feriae non sint: aut id facere, quod feriis non liceat. Itaque diem profestum, diem sine feriis esse.

PAVL. *Profundum*, quod longe habet fundum.

FESTVS. . . altum est, ac fund .
. . in Medo. neq .

Profusus, superni . . .
Terentius in Ade . . .
at nihil ad me . . .
et Pacuuius in Teu . . .
to occistians rua . . .

VAVLVS. *Profusus*, supra modum sumptuosus. Terentius: profundat, perdat, pereat, nihil ad me attinet, alias abiectus, iacens. Pacuuius; Profusus gemitu, murmuro.

Progenerum appellat auus neptis suae virum.

FESTVS. . . ap. .
. . pelli .
. . Liui .
. . bea .

Prohibere comitia dicitur vitiare diem morbo, qui vulgo quidem maior, ceterum ob id ipsum comitialis appellatur Cato in oratione. quam scripsit de sacrilegio commisso: Domi cum auspicamus, honorem

medium immortalium velim habuisse, serui, ancillae, si quis eorum sub centone crepuit, quod ego non sensi, nullum mihi vitium facit. Sicut ibidem seruo, aut ancillae dormienti euenit, quod comitia prohibere solet, ne is quidem mihi vitium facit.

Prolato aere astitit. Ennius in Achille Aristarchi, cum ait, significat clypeo ante se protento.

Prolato aere apud Ennium, significat scuto ante se protento. PAVLVS.

Proletarium capite censum dictum, quod ex his ciuitas constet, quasi proles progenie. Idem & *proletanei*.

Prologium, principium, *proloquium*. Pacuuius: Quid est? nã me examinasti prologio tuo.

Prolugere dicuntur, qui solito diutius lugent.

Promulcere, litem promouere.

Prome . . . . . FEST.
ri lituum prouere . . .

Promenerat item promonet (in Saliari carmine.)

Promerion, praecipuum, praeter ceteros meritum. aut pro medium hoc est participat, vt pro indiuiso dicimus.

Promiscam dicebant promiscue. PAVLVS.

Promissus capillus dicitur longus, item *barba promissa*, velut porro missa.

Promonstra, prodigia.

Promulco agi dicitur nauis, cum scaphae ducitur fune.

Promulgari leges dicuntur, cum primum in vulgus eduntur, quasi prouulgari.

Pronubae adhibebantur nuptiis, quae semel nupserunt, causa auspicij, vt singulare perseueret matrimonium.

Pronubae adhibentur nuptiis, quae semel nupserunt, vt matrimonia paupertatem auspicantes. FEST.

Pronurus nepotis vxor.

Prop. . . sta dolia ait dici Labeo, quod PAVL.
. . . . . FESTVS.

Propages propagines a propagando, vt faciunt rustici cum vitem vetulam supprimunt, vt ex ea vna plures faciant. PAVL.

Propatulum, late patens, atque apertum. & *patuli boues* quorum cornua in diuersum supra modum patent. FEST.

Properam pro celeri, ac strenua dixisse antiquos testimonio est Cato, cum ait in libro de re militari: Tertia e castris eductio celeris, properaque est.

Properam, celerem strenuamque significat. PAVL.

Properare aliud est, aliud festinare. qui vnum quodque mature transigit, is properat; qui multa simul incipit neq. perficit, is *festinat*. FEST.

Properus antiquos dixisse pro celer, testimonio est qualitatis aduerbium, quod est propere.

Properus, celer; vnde aduerbium propere. PAVL.

Digitized by Google

Pa
Pagan, death of the pagans, 1.
Pagans, their temples, 1.
Pagans, their temples and festivals, 1.
Pagans, their temples and festivals, 1.
Pagans, their temples and festivals

Quadrilaterum, quod ex ductis lineis fiet, æquale ipsi A. Oportet autem datum triangulum non maiorem habere angulum eo, qui ad centrum circuli constituitur, quem ad circumferentiam. Sit datum triangulum B, circulus autem, in quo oportet rectilineum inscribere, sit CDE, & oportet in circulo CDE rectilineum inscribere æquale triangulo B. Inscribatur in circulo CDE triangulo B æquale parallelogrammum rectangulum CD, & ad alterutram ipsius CE producatur, ut ad EF, & fiat ipsi quidem B æquale rectangulum AF, ipsi vero CD æquale rectangulum FG. Inter rectas igitur CE, EF media proportionalis est DE. Sit ergo ut CE ad DE, ita DE ad EF. Et quoniam rectangulum AF æquale est ipsi B, & CD ipsi G, erit rectangulum AF æquale ipsi CD. Ut autem AF ad CD, ita FE ad EC. Ergo ut FE ad EC, ita AF ad CD. Ut autem AF ad CD, ita B ad G. Ergo ut FE ad EC, ita B ad G. Ut autem FE ad EC, ita DE ad EF. Ut igitur DE ad EF, ita B ad G. Ut autem DE ad EF, ita CE ad DE. Ut igitur CE ad DE, ita B ad G. Ut autem CE ad DE, ita CD ad DE. Ut igitur CD ad DE, ita B ad G. Ut autem CD ad DE, ita G ad DE. Ut igitur B ad G, ita G ad DE. Ergo rectangulum B æquale est ipsi DE. Sed B ipsi CD. Ergo & CD ipsi DE. Ergo circa CDE circulum rectilineum inscriptum est æquale ipsi B.

Sit autem datum triangulum, cui oportet æquale rectilineum circumscribere, H, circulus autem, in quo oportet circumscribere, sit CDE, & oportet circa CDE circulum rectilineum circumscribere æquale triangulo H. Circumscribatur in circulo CDE triangulo H æquale parallelogrammum rectangulum CD, & ad alterutram ipsius CE producatur, ut ad EF, & fiat ipsi quidem H æquale rectangulum AF, ipsi vero CD æquale rectangulum FG. Inter rectas igitur CE, EF media proportionalis est DE. Sit ergo ut CE ad DE, ita DE ad EF. Et quoniam rectangulum AF æquale est ipsi H, & CD ipsi G, erit rectangulum AF æquale ipsi CD. Ut autem AF ad CD, ita FE ad EC. Ergo ut FE ad EC, ita AF ad CD. Ut autem AF ad CD, ita H ad G. Ergo ut FE ad EC, ita H ad G. Ut autem FE ad EC, ita DE ad EF. Ut igitur DE ad EF, ita H ad G. Ut autem DE ad EF, ita CE ad DE. Ut igitur CE ad DE, ita H ad G. Ut autem CE ad DE, ita CD ad DE. Ut igitur CD ad DE, ita H ad G. Ut autem CD ad DE, ita G ad DE. Ut igitur H ad G, ita G ad DE. Ergo rectangulum H æquale est ipsi DE. Sed H ipsi CD. Ergo & CD ipsi DE. Ergo circa CDE circulum rectilineum circumscriptum est æquale ipsi H.

Sit autem datum triangulum, cui oportet æquale rectilineum circumscribere, H, circulus autem, in quo oportet circumscribere, sit CDE, & oportet circa CDE circulum rectilineum circumscribere æquale triangulo H. Circumscribatur in circulo CDE triangulo H æquale parallelogrammum rectangulum CD, & ad alterutram ipsius CE producatur, ut ad EF, & fiat ipsi quidem H æquale rectangulum AF, ipsi vero CD æquale rectangulum FG. Inter rectas igitur CE, EF media proportionalis est DE. Sit ergo ut CE ad DE, ita DE ad EF. Et quoniam rectangulum AF æquale est ipsi H, & CD ipsi G, erit rectangulum AF æquale ipsi CD. Ut autem AF ad CD, ita FE ad EC. Ergo ut FE ad EC, ita AF ad CD. Ut autem AF ad CD, ita H ad G. Ergo ut FE ad EC, ita H ad G. Ut autem FE ad EC, ita DE ad EF. Ut igitur DE ad EF, ita H ad G. Ut autem DE ad EF, ita CE ad DE. Ut igitur CE ad DE, ita H ad G. Ut autem CE ad DE, ita CD ad DE. Ut igitur CD ad DE, ita H ad G. Ut autem CD ad DE, ita G ad DE. Ut igitur H ad G, ita G ad DE. Ergo rectangulum H æquale est ipsi DE. Sed H ipsi CD. Ergo & CD ipsi DE. Ergo circa CDE circulum rectilineum circumscriptum est æquale ipsi H.

Quadrilaterum, quod ex ductis lineis fiet, æquale ipsi A. Oportet autem datum triangulum non maiorem habere angulum eo, qui ad centrum circuli constituitur, quem ad circumferentiam. Sit datum triangulum B, circulus autem, in quo oportet rectilineum inscribere, sit CDE, & oportet in circulo CDE rectilineum inscribere æquale triangulo B. Inscribatur in circulo CDE triangulo B æquale parallelogrammum rectangulum CD, & ad alterutram ipsius CE producatur, ut ad EF, & fiat ipsi quidem B æquale rectangulum AF, ipsi vero CD æquale rectangulum FG. Inter rectas igitur CE, EF media proportionalis est DE. Sit ergo ut CE ad DE, ita DE ad EF. Et quoniam rectangulum AF æquale est ipsi B, & CD ipsi G, erit rectangulum AF æquale ipsi CD. Ut autem AF ad CD, ita FE ad EC. Ergo ut FE ad EC, ita AF ad CD. Ut autem AF ad CD, ita B ad G. Ergo ut FE ad EC, ita B ad G. Ut autem FE ad EC, ita DE ad EF. Ut igitur DE ad EF, ita B ad G. Ut autem DE ad EF, ita CE ad DE. Ut igitur CE ad DE, ita B ad G. Ut autem CE ad DE, ita CD ad DE. Ut igitur CD ad DE, ita B ad G. Ut autem CD ad DE, ita G ad DE. Ut igitur B ad G, ita G ad DE. Ergo rectangulum B æquale est ipsi DE. Sed B ipsi CD. Ergo & CD ipsi DE. Ergo circa CDE circulum rectilineum inscriptum est æquale ipsi B.

Sit autem datum triangulum, cui oportet æquale rectilineum circumscribere, H, circulus autem, in quo oportet circumscribere, sit CDE, & oportet circa CDE circulum rectilineum circumscribere æquale triangulo H. Circumscribatur in circulo CDE triangulo H æquale parallelogrammum rectangulum CD, & ad alterutram ipsius CE producatur, ut ad EF, & fiat ipsi quidem H æquale rectangulum AF, ipsi vero CD æquale rectangulum FG. Inter rectas igitur CE, EF media proportionalis est DE. Sit ergo ut CE ad DE, ita DE ad EF. Et quoniam rectangulum AF æquale est ipsi H, & CD ipsi G, erit rectangulum AF æquale ipsi CD. Ut autem AF ad CD, ita FE ad EC. Ergo ut FE ad EC, ita AF ad CD. Ut autem AF ad CD, ita H ad G. Ergo ut FE ad EC, ita H ad G. Ut autem FE ad EC, ita DE ad EF. Ut igitur DE ad EF, ita H ad G. Ut autem DE ad EF, ita CE ad DE. Ut igitur CE ad DE, ita H ad G. Ut autem CE ad DE, ita CD ad DE. Ut igitur CD ad DE, ita H ad G. Ut autem CD ad DE, ita G ad DE. Ut igitur H ad G, ita G ad DE. Ergo rectangulum H æquale est ipsi DE. Sed H ipsi CD. Ergo & CD ipsi DE. Ergo circa CDE circulum rectilineum circumscriptum est æquale ipsi H.

Acadia, or Arcadia, a country of North America, bounded by the river St. Laurence, which separates it from Canada, on the N. by the bay of Fundy, which separates it from Nova Scotia, on the E. by the Atlantic ocean, and on the S. by New England. It was first settled by the French, and is now in the possession of the English.

Acadia, a county of Pennsylvania, in Berks county, 10 miles N. of Reading.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Lycoming county, on the W. branch of Susquehanna river, 3 miles above Muncy.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Northumberland county, on the W. branch of Susquehanna river, 3 miles above Northumberland.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Washington county, 10 miles S. of Washington.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Westmoreland county, 10 miles S. of Greensburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Wyoming county, 10 miles N. of Wilkesbarre.

Acadia, a township of Pennsylvania, in York county, 10 miles S. of York.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Lancaster county, 10 miles S. of Lancaster.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Chester county, 10 miles S. of West Chester.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Delaware county, 10 miles S. of Chester.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Bucks county, 10 miles S. of Doylestown.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Montgomery county, 10 miles S. of Norristown.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Philadelphia county, 10 miles S. of Philadelphia.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Lehigh county, 10 miles S. of Allentown.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Northampton county, 10 miles S. of Easton.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Monroe county, 10 miles S. of Stroudsburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Pike county, 10 miles S. of Milford.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Wayne county, 10 miles S. of Honesdale.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Susquehanna county, 10 miles S. of Montrose.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Bradford county, 10 miles S. of Towanda.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Tioga county, 10 miles S. of Wellsboro.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Potter county, 10 miles S. of Coudersport.

Acadia, a township of Pennsylvania, in McKean county, 10 miles S. of Smethport.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Warren county, 10 miles S. of Warren.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Crawford county, 10 miles S. of Meadville.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Erie county, 10 miles S. of Erie.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Mercer county, 10 miles S. of Mercer.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Lawrence county, 10 miles S. of New Castle.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Butler county, 10 miles S. of Butler.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Armstrong county, 10 miles S. of Kittanning.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Indiana county, 10 miles S. of Indiana.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Cambria county, 10 miles S. of Ebensburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Somerset county, 10 miles S. of Somerset.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Bedford county, 10 miles S. of Bedford.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Fulton county, 10 miles S. of McConnellsburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Franklin county, 10 miles S. of Chambersburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Adams county, 10 miles S. of Gettysburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Cumberland county, 10 miles S. of Carlisle.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Perry county, 10 miles S. of New Bloomfield.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Dauphin county, 10 miles S. of Harrisburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Lebanon county, 10 miles S. of Lebanon.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Berks county, 10 miles S. of Reading.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Schuylkill county, 10 miles S. of Pottsville.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Carbon county, 10 miles S. of Mauch Chunk.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Luzerne county, 10 miles S. of Wilkesbarre.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Columbia county, 10 miles S. of Bloomsburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Montour county, 10 miles S. of Danville.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Northumberland county, 10 miles S. of Sunbury.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Snyder county, 10 miles S. of Selinsgrove.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Union county, 10 miles S. of Lewisburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Centre county, 10 miles S. of Bellefonte.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Clinton county, 10 miles S. of Lock Haven.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Clearfield county, 10 miles S. of Clearfield.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Cambria county, 10 miles S. of Ebensburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Somerset county, 10 miles S. of Somerset.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Bedford county, 10 miles S. of Bedford.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Fulton county, 10 miles S. of McConnellsburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Franklin county, 10 miles S. of Chambersburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Adams county, 10 miles S. of Gettysburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Cumberland county, 10 miles S. of Carlisle.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Perry county, 10 miles S. of New Bloomfield.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Dauphin county, 10 miles S. of Harrisburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Lebanon county, 10 miles S. of Lebanon.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Berks county, 10 miles S. of Reading.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Schuylkill county, 10 miles S. of Pottsville.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Carbon county, 10 miles S. of Mauch Chunk.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Luzerne county, 10 miles S. of Wilkesbarre.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Columbia county, 10 miles S. of Bloomsburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Montour county, 10 miles S. of Danville.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Northumberland county, 10 miles S. of Sunbury.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Snyder county, 10 miles S. of Selinsgrove.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Union county, 10 miles S. of Lewisburg.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Centre county, 10 miles S. of Bellefonte.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Clinton county, 10 miles S. of Lock Haven.

Acadia, a township of Pennsylvania, in Clearfield county, 10 miles S. of Clearfield.

. . .posterior . . . .
. . .si quis alius pro Rege . .
. . .tifex tum his dies . .

PAVL. *Quando stercus delatum fas*, eodem modo in fastis notatur dies, quo stercus purgatur ab aede Vestae.

FEST. . . . rcus delatum fas, eo . .
. . . es, qui talis est, vt . .
. . . stercusque in aluum ca . .
. . . cum id factum sit . .
. . . a.

Quartarios appellabãt antiqui muliones mercenarios, quod quartam partem quaestus capiebant. Lucilius: porro homines nequam malus vt quartarius cippos colligere omnes.

PAVL. *Quartarios* appellabant muliones mercenarios, quod quartam partem capiebat quaestus.

Quatenus significat qua fine: vt hactenus, hac fine. quatinus vero, quoniam, sed antiqui *quatenos* dicebant.

FEST. *Quatenus* significat quia fine, vt hactenus, hac fine. At quatinus, quoniam. Sed antiqui *quatenos* dicebant, vt Scipio Africanus in ea oratione, quam scripsit, postquam ex Africa rediit. Vti negotium natum erat; quatenos castra nostra ita munita erant, vt posses partem exercitus abducere.

Quatere, suspensum, & vicinum rei alicuius motum significat, non vt Verrius putat, ferire: cum id ipsum verbum *cõcutere* ex praepositione, quae est con, & quatere, sit compositum. *quassare* autem est saepe quatere.

PAVLVS. *Quatere*, suspensum, & vicinũ rei alicuius motum significat, & interdum concutere. quin & id ipsum verbum *concutere* ex quatere fit compositum. *quassate* autem est saepe quatere.

FESTVS. *Quaxare* ranae dicuntur cum vocem mittũt.

Quercus dicitur, quod id genus arboris graue sit, ac durum, tum etiam in ingentem euadat amplitudinem. *querqueram* enim graue, & magnam quidam putant dici.

FEST. *Querq.* . . . . .
nam quidam querc . . .
arboris cum gra . . . .
ingentem euadat . . . .
Opilius frigidam a . . . .
tem. Santra eam ex G . . .
rem eiusmodi re . . . .
etiam carcerem Plau . . .
erat bilis querque . . . .
iactans me vt feb . . .
ret alibi querque . . . .

PAVLVS. *Querquera*, frigidam cum tremore a Graeco κρύος certum est dici. vnde & carcer. Lucilius: Iactans me, vt teoris querquera. & alibi. Querquera consequitur (febris) capitisque dolore. Item Plautus: Is mihi erat *bilis querquerata*.

Querquetulanae dicebantur nymphae querqueto virescenti praesidentes.

FEST. *Querquetulanae* vtrae putãtur significari nymphae praesidentes querqueto virescenti, quod genus siluae indicãt fuisse intra portam, quae ab eo dicta sit. *Querquetularia*. Sed femmas antiqui quas sciens dicimus, *viras* appellabant. vnde adhuc permanent *virgines & viragines*.

PAVLVS. *Querquetularia porta* Romae dicta, quod querquetum intra muros vrbis iuxta se habuerit.

FEST. *Qui* antiqui dixerunt: inde declinatum remanet datiuo casu, *quibus*; nam Qui adhuc itẽ Queis facit, vt isti istis, illi illis.

Quianam pro quare, & cur positum, & apud antiquos, vt Naeuium in carmine Punici belli: Summe deum regnator quianam genus isti. & in satyra: Quianam Saturnium populum pepulisti. & Ennius in libro septimo: Quianam dictis nostris sententia flexa est.

PAVL. *Quianam* pro quare, & cur ponitur. Ennius: Quinam dictis nostris sententia flexa est.

FEST. *Quid nisi* vsurpauisse antiquos testis est Afranius in Epistula: me auctore, mater absti. nebi. quid nisi?

Quietalus ab antiquis dicebatur Orcus.

Qui hoc censetis, illuc transite, qui alia omnia in hanc partem his verbis praeit ominis videlicet causa, ne dicat, qui non censetis.

Quinctium & producta prima syllaba, & per C littem vsurpant antiqui, quod postea leuius visum est, ita vt nunc dicimus pronunciari.

Quinquatrus appellari quidam putant a numero dierum, qui fere his celebrantur: qui scilicet errant, tam Hercule, quam qui triduo Saturnalia, totidem diebus Compitalia. nam omnibus his singulis diebus fiunt sacra. forma autem vocabuli eius, exemplo multorum populorum Italicorum, enuntiata est, quod post diem quintum Iduum est is dies festus. vt apud Tusculanos *Triatrus*, & *Sexatrus*, & *Septimatrus*, & Faliscos *Decimatrus*. Mineruae autem dicatum eum diem existimant, quod eo die aedis eius in Auentino consecrata est.

PAVL. *Quinquatrus* festiuus dies dictus, quod post diẽ quintam Iduum celebraretur, vt *triatrus*, & *sexatrus*, & *septimatrus*, & *decimatrus*.

Quinque genera signorum obseruãt augures, ex caelo, ex auibus, ex tripudiis, ex quadrupedibus, ex diris.

FEST. *Quinq.* . . . . .
augures qui, e. . . .
ex qua

Digitized by Google

a copying machine, or
a computer, or
a computer terminal, or
a computer printer, or
a computer storage device, or
any part of any item listed above,

which has been stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(2) Knowledge of the character of the property may be proved by evidence of circumstances which would give rise to a reasonable inference that the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(3) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(4) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(5) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(6) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(7) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(8) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(9) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(10) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(11) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(12) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(13) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(14) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(15) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(16) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(17) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(18) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(19) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(20) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(21) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(22) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(23) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(24) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(25) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(26) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(27) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(28) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(29) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(30) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(31) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(32) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(33) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(34) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(35) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(36) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(37) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(38) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(39) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(40) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(41) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(42) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(43) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(44) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(45) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(46) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(47) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(48) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(49) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(50) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(51) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(52) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(53) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(54) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(55) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(56) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(57) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(58) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(59) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(60) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(61) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(62) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(63) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(64) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(65) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(66) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(67) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(68) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(69) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(70) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(71) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(72) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(73) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(74) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(75) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(76) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(77) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(78) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(79) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(80) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(81) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(82) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(83) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(84) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(85) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(86) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(87) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(88) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(89) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(90) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(91) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(92) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(93) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(94) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(95) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(96) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(97) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(98) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(99) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(100) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(101) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(102) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(103) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(104) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(105) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(106) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(107) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(108) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(109) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(110) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(111) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(112) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(113) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(114) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(115) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(116) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(117) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(118) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(119) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(120) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(121) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(122) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(123) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(124) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(125) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(126) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(127) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(128) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(129) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(130) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(131) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(132) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(133) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(134) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(135) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(136) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(137) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(138) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(139) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(140) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(141) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(142) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(143) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(144) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(145) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(146) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(147) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(148) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(149) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(150) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(151) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(152) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(153) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(154) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(155) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(156) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(157) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(158) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(159) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(160) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(161) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(162) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(163) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(164) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(165) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(166) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(167) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(168) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(169) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(170) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(171) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(172) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(173) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(174) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(175) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(176) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(177) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(178) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(179) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(180) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(181) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(182) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(183) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(184) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(185) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(186) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(187) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(188) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(189) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(190) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(191) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(192) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(193) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(194) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(195) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(196) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(197) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(198) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(199) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(200) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(201) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(202) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(203) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(204) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(205) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(206) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(207) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(208) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(209) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(210) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(211) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(212) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(213) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(214) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(215) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(216) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(217) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(218) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(219) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(220) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(221) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(222) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(223) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(224) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(225) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(226) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(227) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(228) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(229) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(230) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(231) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(232) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(233) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(234) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(235) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(236) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(237) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(238) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(239) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(240) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(241) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(242) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(243) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(244) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(245) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(246) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(247) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(248) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(249) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(250) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(251) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(252) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(253) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(254) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(255) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(256) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(257) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(258) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(259) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(260) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(261) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(262) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(263) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(264) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(265) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(266) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(267) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(268) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(269) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(270) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(271) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(272) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(273) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(274) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(275) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(276) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(277) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(278) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(279) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(280) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(281) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(282) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(283) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(284) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(285) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(286) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(287) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(288) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(289) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(290) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(291) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(292) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(293) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(294) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in violation of section 1703.

(295) Proof that a person possessed property described in this section shall be prima facie evidence that he knew the property was stolen, purchased or converted in viol

niri non poteſt.

FEST. *Quiſpiam* quin ſignificet aliquis, & quaepiam, aliquae, ſimil terque alia eiuſdem generis, vt dubium non eſt, ita vnde ſequens pars eius coeperit, inueniri non poteſt.

Quiſquiliae dici putantur, quidquid ex arboribus minutis ſurculorum, foliorumve cadit, velut quidquid cadit. Caecilius: Quiſquilias volantis venti ſpolia memoranti modo, & Nouius in Togularia; abi deturbate ſaxo, homo non quiſquiliae, quid eſt?

PAVL. *Quiſquiliae* putantur dici quidquid ex arboribus minutis ſurculorum, foliorumque cadit, velut quidquid cadit.

Quod ſignificat etiam aliquid, praeterquam quod in vſu fere eſt, & Graeci dicunt π.

FEST. . . . etiam aliquid, praeter
. . . dicunt π.

Quoniam ſignificat
apud antiquos
cet de cauſaq
gui ſignificationem

PAVL. FEST. *Quoniam* ſignificat non ſolum id, quod quia, ſed etiam id, quod poſtquam. hac de cauſa, quod Graecum ἐπεὶ vtriuſque ſignificationem obtinet.

FEST. *Quot ſerui, tot hoſtes*, in prouerbio eſt. de quo Sinnius Capito exiſtimant errorem hominibus interueniſſe praepoſtere plurimis enuntiatibus. vero enim ſimilius eſſe dictum initio, Quot hoſtes, tot ſerui. tot captiui fere ad ſeruitutem adducebantur. vnde etiam mancipia, nec ſan
ſer
epti
ruti
gia
turbat
rent
unciz
Sinni
vt peri
nifica
omnibus
cillae
. . . omnis vn
. . . me part
. . . gula ſed u
. . . ſaltius fixa
. . . ferendum qui

R

PAVL. R *Pro S* littera ſaepe antiqui poſuerunt, vt *maioſibus, melioſibus, laſibus, feſiis*, pro maioribus, melioribus, laribus, feriis.

FEST. *R* duobus in compluribus orationibus, cum de actis differitur etiam perſcribi ſolet, id eſt rationum relatarum, quod iis tabulis docentur iudices, quae publicae data, atque accepta ſint.

Rabidus a rabie, qui morbus caninus eſt. PAVL.

R . . . . . .
Catullu
li rabidu FEST.

Rabula dicitur in multis intentus negotiis, paratuſque ad rádendum quid, auferendumque. vel quia eſt in negotiis agendis acrior, quaſi rabioſus, PAVL.
. . dicitur in multis intus ne FEST.
. . dendum quid, auferund
. . quia acrior ſit in nego

Radere g
lege XII. id eſt vnguib.

Rapi ſimulatur virgo ex gremio matris, aut ſi ea nõ eſt, ex proxima neceſſitudine, cum ad virum trahitur, quod videlicet ea res feliciter Romulo ceſſit.

Rapi ſolet fax, qua praelucente noua nupta deducta eſt: ab vtriſque amicis, ne aut vxor eam ſub lecto viri ea nocte ponat, aut vir in ſepulchro comburendam curet, quo vtroque mors propinqua alterius vtrius capta eſſe putatur.

Raſores fidicines dicti, quia videntur chordas ictu radere. PAVL. FEST.
. . abant
. . dentur, quia
. . artifi

Rates vocant tigna colligata, quae per aquam aguntur, quo vocabulo interdum etiam naues ſignificantur. PAVL.

Rate FEST.
. . quae per aquam agan
. . interdum etiam na
. . Afranius in Epiſtula
. . culſam ratem. ite
. . ficarint etiam re
. . lemo. atque ego reper
. . & alio loco. Sed iam pro
. . tes ſalum.

Ratiſſima quoque ab iis, quae rata dicimus vnde etiam rationes dictae. Cato in Q. Thermum. erga rempublicam multa beneficia ratiſſima, atque gratiſſima. PAVL.

Ratiſſima quoque ab iis, quae dicimus rata, vnde etiam rationes dictae.

Ratitum quadrantem dictum putant, quod in eo, & triente ratis fuerit effigies, vt nauis in aſſe.

. . . Tarqui FEST.
. . . et Oppius
. . . in eo & tri
. . . t nauis in as
. . . quoque ratitum
ratiti Antonius
trientes putat
is aſſis ſit, quin
nulla ſic, ſed ſe
tans, nec hac re ra

Digitized by Google

. . na.ac legionum vnam
. . gnificat,quod hi pe
. . ratio cum his putaretur
. . ſſent.

Ratumena porta a nomine eius appellata eſt, qui ludicro certamine quadrigis victor Etruſci generis. iuuenis Veiis conſternatis quis exculſus Romae periit: qui equi ferũtur non ante conſtitiſſe, quam peruenirẽt in Capitolium, conſpectamque fictilium quadrigarum, quae erant in faſtigio Iouis templi,quas faciendas locauerant Romani Veienti cuidam artis figulinae prudenti,quae bello ſunt reciperatae: quia in fornace adeo creuerant, vt eximi nequirent. idque prodigium portendere videbatur, in qua ciuitate eae fuiſſent, omnium eã futuram potentiſſimam.

FESTVS. *Ratumena porta* a nomine cuiuſdam aurigae ſic appellata.

Ratus ſum, ſignificat putaui, item ratus, certus,& firmus.

FESTVS. *Ratus ſum*, ſignificat putaui, ſed alioqui pro firmo,certo ponitur ratus, & ratũ. Ennius: Occidantur, vbi potitur ratus Romulus praedam. & Attius in Menalippo: neque ratum eſt, quod dicas, neque quae agitas, dicendi eſt locus.

PAVL. *Raua* vox rauca, & parum liquida, proxime canum latratum ſonans. vnde etiam cauſidicus pugnaciter loquens *rabula*.

FESTVS. . . uocem
. . parum
. . autem
. . loquen
. . Lucilium
. . traui
. . elli,niſi
. . lautum, qui
. . poſcamus quod
. . bi ex purga
. . rauium

PAVLVS. *Rani coloris* appellantur, qui ſunt inter flauos & caeſios,quos Plautus appellat *raniſtellos*, Quis inquit, haec mulier, & ille raniſtellus,qui venit?

FESTVS. . . appellant
. . rauo ſub con
. . quod genus homin
. . ſed quis haec eſt
. . uenit.

Rauillae a rauis oculis.quemadmodum a caeſiis *caeſulae*.

Rauim anti
. .Plautus.Vbi ſi quid poſ
. .ani item experiuraui her
. .em & in Artemone,&
. .in Hypobolimeo: Prius
. .n tam feceris.

PAVLVS. *Rauis* dicebant pro rauciato. vnde & verbum rauio,rauis.

FESTVS.

Raucos appella
ab ariditate
carum ariſtae in sp
menta raua appell
docet.

Reapſe eſt re ipſa. Pacuuius in Armorum iudicio:Si non eſt ingratum reapſe, quid feci bene.

Recellere, reclinare, & excellere,in altum extollere.

Receptitium ſeruum,Cato in ſuaſione legis Voconiae cum ait, ſignificat, qui ob vitium redhibitus ſit. Vbi irrita facta eſt,ſeruum receptitium ſectari, atque flagitare virum iubet.

PAVLVS.

Receptitius ſeruus eſt, qui ob vitium redhibitus eſt.

FEST.

Receptus mos eſt,quem ſua ſponte ciuitas alienum adſciuit.

Recinium, omne veſtimentum quadratum.ij, qui XII interpretati ſunt, eſſe dixerunt virilem togam qua mulieres vtebantur, praetextam clauo purpureo.vnde *reciniati* mimi planipedes, quam rem diligentes exſequitur Santra libro ſecundo de antiquitate verborum.

PAVLVS.

Recinium,omne veſtimentum quadratum vnde *reciniati* mimi.

Reciperatio eſt,cum inter ciuitates peregrinas lex conuenit,vt res priuatae reddantur ſingulis,recuperenturque.

FEST.

Reciperatio eſt, vt ait Gallus Aelius, cum inter populum, & reges, nationeſque,& ciuitates peregrinas lex conuenit: quomodo per reciperatores reddantur res, reciperenturque, reſque priuatas inter ſe perſequantur.

Recipie apud Catonem pro recipiam, vt alia eiuſmodi complura.

Recipie,recipiam.

PAVL.

Reciprocare pro vltro, citroque poſcere. vnde eque gremiis ſubiectare,ac figere.

Reciprocare pro vltro, citroque poſcere vſi ſũt antiqui, quia *procare* eſt poſcere. Pacuuius in Teucro: Rapido,reciproco,percito,anguſto, citare, rectem,reciprocare. vnde eque gremiis ſubiectare,adfigere. Plautus in Aſtraba. quaſi tollenono, aut pilum graecum reciproces plana via.

FEST.

Reconditae fecerit, & condere vrbem,facere, aedificare, vt Cincius teſtatur in libro de verbis priſcis.

Rectae appellantur veſtimenta virilia, quae patres liberis ſuis conficienda curant omnis cauſa ita vſurpata,quod aſtantibus& in altitudinem texuntur.

PAVL.

Rectae appellantur veſtimenta virilia, quae a ſtantibus, & in altitudinem texuntur.

Recto fronte ceteros ſequi ſi nolit. Cato

FEST.

Digitized by Google

in dissertatione consulatus. antiquae id cō-
suetudinis fuit, vt cum ait Ennius quoque,
a stirpe supremo. & *ilia dia nepos.* & *lupus fera*
& , *nulla metus.* & iam in commentariis sa-
crorum pontificalium frequenter est *hic o-*
vis, & *hae agnus*, ac *porcus*. quae non vt vitia,
sed vt antiquam consuetudinem testantia
debemus accipere.

Redantruare dicitur in Salio rum exultationi-
bus, cum praesul *ampiruauit*, quod est mo-
tus edidit. ei referuntur inuicem iidē mo-
tus. Lucilius: praesul vt ampituet, inde vol-
gus redamplauit. At Pacuuius, promerenda
gratia Simul, cum videam Graios nihil me-
diocriter Redantruare opibusque summis
persequi.

Redarguisse per E litteram Scipio Africanus
Pauli filius dicitur enuntiasse, vt idem etiā
pertisum cuius meminit Lucilius, cùm ait:
quo facetior videare, & scite plusquam ce-
teri, pertisum hominem, non pertaesum
dicere ferunt, nam genus.

Redemptitauere item, vt clamitauere, Cato (i-
dem) in ea, qua egit de signis, & tabulis ho-
norem temptauere ait, malefacta benefa-
ctis non redemptitauere.

PAVLVS. *Redemptitauere*, vt domitauere.

FESTVS. *Redemptores* proprie, atque antiqua consuetu-
dine dicebantur, qui cum quid publice fa-
ciendum, aut praebendum conduxerant
effecerantque: tum demum pecunias acci-
piebant. nam antiquitus *emere* pro accipere
ponebatur. At ij nunc dicuntur redempto-
res, qui quid conduxerunt praebendum v-
tendumque.

Redhostire, referre gratiam. Naeuius in Lupo:
vel Veiens regem salutat iube Albanū mi-
lium. comitem senem sap entem contra
redhostis Menalus. & Attius in Amphi-
tryone: Cedo ecquid te redhostitum, cum
meassem obiectet facilius. Nam & *hostire*
pro aequare posuerunt. Ennius in Chres-
phonte: audis, atque auditis *hostimentum* ad-
iungito. & in Hectoris lytris. Quae mea
cominus machaera, atque hasta hospitis
manu. & Pacuuius in Teucro: nisi coerceo
proteruitates, atque hostio ferociam.

PAVLVS. *Redhostire* est gratiam referre. nam & *hostire*
pro aequare posuerunt.

FESTVS. *Redibitur* tum id proprie dicitur quod reddi-
tum est, improbatumque, & qui dedit. i-
demque rursus coactus est habere id, quod
ante habuit.

PAVLVS. *Redieuli* fanum extra portam Capenam fuit,
quia accedens ad vrbem Hannibal ex eo
loco redierit quibusdam perterritus vi-
sis.

FESTVS. . . . Capenam Comisi
. . . propterea apel

. . . vrbem Hannibal . . .
. . . dam visis perterritus.

Redimiculum vocant mulieres catellam, qua
maxime vtuntur ornatus causa.

Redimunt, redeunt.

. . . . Ennius . . . PAVLVS.
. . . . inunt in . . . FESTVS.
. . . eunt feri . . .

Rediuiam quidam, alij *reluuium* appellat, cum
circa vnguis cutis se resoluit, quia *luere* est
soluere. Titinius in Setina: lassitudo conser-
uum rediuiae, flagri: & Liuius: scabra in le-
gendo, rediuiosaue offendens.

Relinia siue *reluuium* dicitur, cum circa vn-
gues cutis se soluit, quia luere est sol- PAVLVS.
uere.

Rediuiuum est ex vetusto renouatum.

Redintegrum est ex vetusto renouatum. Cicero FESTVS.
libro primo in Verrem: vtrum existimatis
minus operis esse vnam columnam effice-
re ab integra nouam nullo lapide rediui-
uo.

Referri diem praedictam, id est anteferri religio-
sum est, vt ait Veranius in eo, qui est auspi-
ciorum de comitiis, idque exemplo cōpro-
bat L. Iulij, & P. Licinij Censorum qui id
fecerunt sine vllo decreto aug rum, & ob
id lustrum parum felix fuerit.

Refert cum dicimus, errare nos ait Verrius:
esse enim rectum refert: dativo scilicet,
non ablativo casu. sed esse iam vsu posses-
sum.

Refrina faba dicitur, vt ait Cincius quoque
quae ad sacrificium referri solet donum ex
segete auspicij causa, quasi reuocent fruges,
vt domum datantes reuertico ad rem diui-
nam faciendam. Aelius dubitat, an ea sit,
quae prolata in segetem, domum referà-
tur, an quae refrigatur, quod est torreatur:
sed opinionem Cincij adiuuat, quod in sa-
crificiis publicis, cum puls fabata dis datur,
nominatur refriua.

Refrina dicebant, quae ex segete causa auspi- PAVLVS.
cij domum ad sacrificium referebant.

Refutare, redarguere, compositum a fādo ver-
sa A littera in V.

R . . . . re. Pacuuius in Hemi . . . FESTVS.
. . . . . , quas gloria et.
. . . . . rietas humanu
. . . . littera in V tam
. . . . recludere

Regale est dignum rege. PAVLVS.
. . . gnum Rege. FEST.

Regalia exta appellantur, quae potentibus in-
speratum honorem pollicentur, priuatis &
humilioribus hereditates, filiofam. diue do-
minationem.

Regia, domus, vbi Rex habitat. PAVLVS.
. . . alioqui regiae se FESTVS.

Regiesci

gni aestimans, sed etiam officiosus aduersus homines. *Dies* autem *religiosi*, quibus, nisi quod necesse est, nefas habetur facere. quales sunt sex & triginta atri, qui appellantur, & Allienſis atque ij quibus mundus patet. Esse, Gallus Alius, quod homini ita facere non liceat, vt si id faciat, contra deorum voluntatem videatur facere. quo in genere sunt haec: in aedem Bonae deae virum introire: aduersus mystica legem ad populum ferre: die nefasto apud Praetorem lege agere. Inter sacrum autem, & sanctum, & religiosum differentias bellissime refert. *Sacrum aedificium*, consecratum deo. *Sanctum murum*, qui sit circum oppidum. *Religiosum sepulcrum*, vbi mortuus sepultus, aut humatus sit, satis constare ait. Sed ita portione quadam, & temporibus eadem videri posse. Siquidem quod *sacrum est*, idem lege, aut instituto maiorum sanctum esse putant, violari id sine poena non possit. Idem *religiosum* quoque esse, (qui non iam sit aliquid, quod ibi homini facere non liceat: quod si faciat aduersus deorum voluntatem videatur facere. Similiter de muro, & sepulchro debere obseruari, vt eadem, & sacra, & sancta, & religiosa fiant, sed quo modo, quod supra expositum est, cum de sacro diximus.

Reluere, resoluere, repignerare. Caecilius in Carine: vt aurum, & veste, quod matris fuit, Reluat, quod viua ipsi opposuit pignori.

PAVLVS. *Reluere*, soluere, repignerare.

FESTVS. *Remancipata* Gallus Aelius esse ait, quae mancipata sit ab eo, cui in manum conuenerit.

Remant, repetant. Ennius libro primo: desint riuos, camposque remant.

PAVLVS. *Remant*, repetant. Ennius, Riuos, camposque remant.

Remeare, redire: vt comeare, vltro, citroque ire. vnde *commeatus dari* dicitur, id est tempus, quo ire, & redire commode possit.

FEST. *Remeare*, redire: vt commeare, vltro, citro iure. vnde commeatus dari dicitur, id est, tempus, quo ire, redireque possit. Afranius (vt in emancipato vetuit me sine mercede prosum paucius remeare in ludum.

Remiligines, & remorae a morando dictae sunt a Plauto in patina. Nam quid illae nunc tam diu initus remorantur remeligines? Ab Afranio in Prodito. Remeligo a laribus missa sum, hanc, quae cursum cohi . .
. . .non ma . .
. . .in no . .
. . .aeq; su . .
. . .publi . .
. . .in eo, quod . .

PAVLVS. *Remeligines*, & *remorae* a morando dictae. Plautus: Quid illae nunc tam diu initus remorantur remeligines? & Lucilius: Quaenam vox ex te resonans meo gradu remoram facit?

Remillum dicitur, quasi repandum. FEST.

Re
Lucilius suda
remelium & Afra
xendice pergam

Remissio . . . vsus est in
. . . iubetur, quod
. . . tum est exer-
. . . ut cum opus sit
. . . in perpetuum
. . . untur, vt ait
. . . cio, quas po
. . . cures habitae
. . . esse ait Antis-
. . . oque lege signi-
. . . ando dicitur, vt
. . . officio augu-
. . . in consilio fa-
. . . let loco pullis
. . . um facit auspi-
. . . elit intra pome-
. . . plo consistit.

Remorbescat, in morbum recidat. PAVLVS
morbescat. En . . . FEST.
bum recidat.

Remores aues in auspicio dicuntur, quae actu- PAVL.
rum aliquid remorari compellunt.

. . . item inu . . . FEST.
. . . remor . . .

Remulco est, cum scaphae remis nauis magna PAVL.
trahitur.

. . . a tra . . . FEST.
. . . ficat . .

Remurinus ager dictus, quia possessus est a Re- PAVL.
mo. & habitatio Remi *Remona*. sed & locus in summo Auentino *Remoria* dicitur, vbi Remus de vrbe condenda fuerat auspicatus.

. . dictus . . . FEST.
. . remu . . .
. . num ei . .
. . tatam a . .
. . de vrb . .
. . rum quu . .
. . testis e . .

Renanciscitur significat reprehendit. vnde ad- PAVL.
huc nos dicimus *nanciscitur*, & *nactus*, id est, adeptus.

Rena . . . . . FEST.
nificare ait rep . . . .
dicimus nanciscitur . . .

Renouatiuum fulgur vocatur, cū ex aliquo fulgure functio heri coepit, si factum est simile fulgur, quod idem significet.

. . existimo & quaeri . .
. . quorum passum aucto. .

Rer,

Digitized by Google

PAVLVS. *Reor*, existimo, & quaecunque ab eo declinantur.

Repagula sunt, vt Verrius ait, quae patefaciundi gratia ita figuntur, vt ex contrario quae oppangũtur. Cicero in Verrem libro quarto: postea conuolsis repagulis, effractisque valuis demoliri signum, ac vestibus labefactari conantur. quae poetae interdum repages appellant.

Repagula sunt, quae patefaciendi gratia ita figuntur, vt e contrario oppanguntur. haec & *repages* dicuntur.

FEST. *Repanda* locantur Pompina flumin
ap

Repastinari ager is dicitur, vt Verrius existimat, cuius natura mutatur fodiendo cum aut siluester excodicatur, aut lapis molitur frangendo, vt fiat pascui, vel pecoribus herba, vel hominibus satione. Cato in ea, quam scripsit de suis virtutibus contra Thermum: ego iam à principio in parsimonia, atque in duritia, atq; industria omnem aduleſcentiam meam abstinui, agro colendo, saxis Saxinis, silicibus repastinandis atque conserendis. Afranius in repudiato: Repastina serati senex fugis.

PAVL. *Repastinari* ager is dicitur, cuius natura fodiendo mutatur.

Repedare, recedere.

FESTVS. *Repedari*, recedere. Pacuuius; Paulum repedagnate a vestibulo gradum.

PAVLVS. *Reperium* dicitur, quasi repartum, & reparatum.

FEST. *Re*
qtod amissum recipe
reparatum

Repotia postridie nuptias apud nouum maritum cenatur, quia quasi reficitur potatio. Pacuuius in Iliona: abeo depulsum mamma pedagogandum accipit appotalis liber.

PAVL. *Repotia* postridie nuptias apud nouum maritum cenatur, quia quasi reficitur potatio.

Repudium, quod fit ob rem pudendam, appellatum.

FEST. *Repudium* Verrius ait dictum, quod fit ob rem pudendam. Attius; Repudio electa ab Argis iamdudum exsulo.

Repurfior secunda conlatione dixit Cato in ea quae est contra Cornelium apud populum: Nec quis incultior, religiosior, desertior, publicis negotiis repulsior.

PAVL. *Repulsior* Cato dixit comparatiue a repulso.

Reque eapse, re ipsa.

FEST. *Reque eapse* Scipio Africanus Pauli filius, cum pro aede Castoris dixit, hac compositione vsui est. quibus de hominibus ego saepe, atque in multis locis opera, factis, consiliis, reque eapse (saepe) bene meritus spem,

id est re ipsa.

Res comperendinata significat iudicium in diem tertium constitutum. PAVL.
ut FESTVS.
iure.
ut
ica
um ob
ror
is con
dicium

Resecrare, res c
rebs populum co
ut eo periculo
stratus eum resecr
se liberarent insi
innocensque esset cau
est, ne eidem iterum
animaduertisti
eumque comitia esse

Resecrare, soluere religione. vtique cum rebs populum comitiis orauerat per deos, vt eo periculo liberaretur, iubebat magistratus eum reseerare. Plautus: Resecroque mater, quod dudum obseeraueram. PAVL.

Reserari a sera dictum est. FEST.
dici ab eo, quae de
ine patefiant
& decluſa sint re
neque dicantur fustes
foribus. Pacuuius in
pandite valuas
complectar.

Reses, ignauus, quia resident. PAVL.
resident. Atri FESTVS.
residuos summ
in rosa praeterea
pa cuius in arm
tuque te desider
nos hic esse in

Residiare, saepe resilire.
sulta. PAVL.

Resignare antiqui pro rescribere ponebant. vt adhuc *subsignare* dicimus pro subscribere. Cato de spoliis, ne figerentur, nisi quae de ho FEST.
re
nar
requi
alia a
quod m
reb
in di
tertium
ranorum
positi
uisi a
uocaba
cretum

Resignare antiqui dicebant pro rescribere, vt PAVL.

by Google

adhuc *subsignare* dicimus pro subscribere.

FEST. *R. signatum* aes dicitur militi, cum ob delictũ aliquod iussu tribuni militum, (ne stipendium ei detur,) in tabulas refertur. *resignare* enim antiqui pro scribere interdum ponebant.

PAVL. *Respersum* vinum dixerunt, quia vino sepulcrum spargebatur.

FEST. . . . gnificat . .
. . . ouendia . 10
. . . spargebatur . .
. . o ,

Respicere autem & in auspicando, vnde quis auem, prospexit, cum eodem reuertitur.

Respici auis . . . . .
ficio, quasi finis impe . . .
comitia perfecta sumi . . .
dores suo more, alisq . . .
ndum luci, in quo sacra sa . . .
latoribus ingeniculato . . . 20
vinum in caput infu . . .
catione.

Respublicas multarum ciuitatum pluraliter dixit C. Gracchus in ea, quam conscripsit de lege P. Ennij, & peregrinis, cum ait: eae nationes, cum aliis rebus, per auaritiam atque stultitiam. respublicas suas amiserunt.

Restat pro distat ait Ennius; ponere, cum is dicat, impetus, aut longe mediis regionibus restat. 30

PAVL. *Restas* Ennius posuit pro distat.

Restibilis ager fit, qui biennio continuo seritur farreo spico, id est aristato. quod ne fiat, solent, qui praedia locant, excipere.

FEST. . . dicitur qui bie. . .
. . co, id est arist . .
. . cant excipe . .

Retiario pugnãti aduersus mirmillonem cantatur: *Non te peto, piscẽ peto. quid me fugis Galle?* quia mirmillonicum genus armaturae Gallicum est, ipsique mirmillones ante *Galli* appellabantur, in quorum galeis piscis effigies inerat. Hoc autem genus pugnae institutum videtur a Pittaco vno ex septem sapientibus, qui aduersus Pirynonen dimicaturus propter controuersias finium, quae erant inter Atticos & Mytilenaeos rete occulto lato impediuit Phrynonen. 50

PAVL. *Retractare* est, rursus tractare.

FEST. . . . . .

Retribus cum ait Cato in ea, quam scripsit, cum edilis fuisset Fuluij Nobilioris Censuram, significat aquam eo nomine, quae est supra viam Ardeatinam inter lapidem secundum, & tertium. qua irrigantur horti infra viam Ardeatinam, & Asinariam, vsque ad Lauinam.

PAVL. *Retribus* cum ait Cato, aquam eo nomine 60

significat qua horti irrigantur.

Reus dictus est a re, quam promisit, ac debet.

Reus stipulando est, qui stipulatur. *Reus promittendo* est, qui suo nomine alteri quid pro altero promisit.

Reus nunc dicitur, qui causam dicit: & item qui quid promisit, sponditve, ac debet. FEST. at Gallus Aelius libro secundo significationum verborum, quae ad ius pertinent, ait: *Reus* est, qui cum altero litem contestatam habet, siue is egit, siue cum eo actũ est. *Reus stipulando* est idem qui astipulator dicitur. quippe suo nomine ab altero (qui stipulatus est, non is qui alteri adstipulatus est. *Reus promittendo* est, qui suo nomine alteri quid promisit, quive pro altero quid promisit. at Capito Ateius in eadem quidem opinione est; sed exemplo adiuuat interpretationem. Numa in secũda tabula secunda lege, in qua scriptum est: *Quid horum fuit vnum iudici arbitrove, reove, eo die deffensus esto.* nunc vterque actor, reusque in iudicio me vocatur. itemque accusator de vi accitur more vetere, & consuetudine antiqua.

Reus cum pro u . . .
nius in eo q . . .
cit pro se a . . .
to tuo vti . . .

Rhegium appellatur id municipium, quod in freto Siciliae est, quoniam id a rumpendo dictum est. PAVL.

. . are oportere, ait Verrius, id municipium, quod in freto e regione Siciliae est, quoniam id dictum est a rumpendo, quod est Graece ῥαγῆναι eo quidem magis, quia in Gallia Cisalpina, vbi forum Lepidi fuerat, Regium vocatur. FEST.

Rhinocerotem quidam esse aiunt bouem Aegyptium.

Rhonde. Sicadionque, cum dixit Lucilius. quo homina riparum posuit, tam infestum sibi corpus, & valetudinem referens, quam leuis, sed saluti nauigantium.

Rica est u . . . .
fimbriatum, purp . . .
palliolo, mitrave . . .
existimat. Titi . . . .
sucida alba vestit . . .
triplex, quod con . . .
nuae patrimae m . . .
tum lauetur aqua pe . . .
leum.

Rica est vestimentum quadratum fimbriatum purpureum, quo Flaminicae pro palliolo vtebantur. Alij dicunt, quod ex lana fiat succida alba, quod conficiunt virgines ingenuae patrimae, matrimae ciues, & inficiatur ceruleo colore. PAVL.

Ricae, & riculae vocantur parua ricinia, vt pallio-

Digitized by Google

Ecclesiasticus 47 C

Ecclesiasticus 47 E

ABSCISSA, in Conic Sections, is a right line cut off from the diameter of a curve, between the vertex of the same diameter and the point where it is cut by an ordinate.

ABSCISSION, in Surgery, the cutting off any part of the body.

ABSCISSUS, in Astronomy, a planet is said to be abscissus, when it is in the middle between the apogee and perigee, or between the aphelion and perihelion.

ABSCISSUS, in Geometry, is a line cut off from another line.

ABSCISSUS, in Optics, is a ray which falls upon a plane, and is reflected from it.

ABSCISSUS, in Surgery, is a wound made with a sharp instrument.

ABSCISSUS, in Astronomy, is a planet

. . . nam his pr
. . rum idem
. . . facientibus
. . . in quiete vi
. . . fici religione
. . . in prouerbium
. . . uellent somn
. . . tatem bibendi q
. . . id somnium cap
. . . illud quoque anus
. . . niat, ferè enim quo
. . . animo voluimus
. . . patere solet.

Sacer

. . . m Pomponius
. . . or, quod sicus ea
. . . nomen per M
. . . ductum est Io
. . . leuem modo So
. . . tu est Apollo

Sacella di

. . . a dij sacrata sine tecto.

PAVL. *Sacella* dicuntur loca diis sacrata sine tecto.

Sacer mons trans Anienem fluuium vltra tertium miliarium appellatur, qui Ioui fuerat consecratus.

FEST. *Sacer mons* appellatur trans Anienem paullo vltra tertium miliarium, quod eum plebes, cum succesisset a patribus creatis Tribunis plebis, qui sibi essent auxilio, discedentes Ioui consecrauerunt. ¶ At *homo sacer* is est, quem populus iudicauit ob maleficium, neque fas est eum immolari: sed qui occidit parricidi non damnatur: nã lege tribunicia prima cauetur: *Si quis eum qui eo plebiscito sacer sit, occiderit: parricida ne sit.* ex quo quiuis homo malus, atque improbus sacer appellari solet. ¶ Gallus Aelius ait *sacrum* esse quocunque modo, atque instituto ciuitatis consecratum sit, siue aedis, siue ara, siue signum, siue locus, siue pecunia, siue quid aliud, quod dis dedicatum, atque consecratum sit. Quod autem priuati suae religionis causa aliquid earum rerum dedicent: id Pontifices Romanos non existimare sacrum. at signa sacra priuata suscepta sunt, quae ex institutis Pontificum stato die, aut certo loco facienda sint: ea sacra appellari, tanquam sacrificium. Illic locus, vbi ea sacra priuata facienda sunt, vix videtur sacer esse.

PAVL. *Sacram viam* quidam appellatam esse existimant, quod in ea fœdus ictum sit inter Romulum, ac Tatium. quidam, quod eo itioere vtantur sacerdotes idulium sacrorum conficiendorum causa. Itaque ne eatenus quidem, vt volgus opinatur, sacra appellanda est a regia ad domũ regis sacrificuli, sed viam a regis domo ad sacellum Streniae. & rursus a regia vsque in arcem. eo

nec appellari debere ait Verrius, sed difficile, vt ceteras vias Flaminiã, Appiam, Latinam, vt ne Nouamuiam quidem, sed Nouam viam.

Sacra via in vrbe appellatur, quod in ea foe- PAVL.
dus ictum sit inter Romulum & Tatium.

Sacramenta dicitur, quod . . . FEST.
. . ae interposita, ne tum
. . to dicitur interrogari, quia
. . . in Q. Thermum de x
. . erant, ne mala
. . scelera nefaria fie
. . nto traderetur. lege est

Sacramentum dicitur, quod iusiurandi sacra- PAVL.
tione interposita geritur.

Sacramentum aes significat, quod poenae nomine penditur.

Sacramentum aes significat, quod poenae no- FEST.
mine penditur, siue eo quis interrogatur, siue contenditur. id in aliis rebus quinquaginta assium est, in aliis rebus quingentorum inter eos, qui iudicio inter se contenderet. qua de re lege L. Papinij Tribuni plebis sanctum est his verbis: *Quicumque Praetor post hoc fastum erit, qui inter ciues ius dicet, tres viros (capitales) populum rogato, iiqui tres viri . . . quicumque . . . facti trium sacramentorum . . . iudicantesque. eodemque iure sunto, uti ex legibus, plebeique scitis exigere, iudicare esseque oportet.* ¶ *Sacramenti* autem nomine id aes dici coeptum est, quod propter aerarij inopiam, & sacrorum publicorum multitudinem consumebatur id in rebus diuinis. PAVL. FEST.

Sacrani appellati sunt Reate orti, qui ex Septimontio Ligures, Siculósque exegerunt. nam vere sacro nati erant.

Sacratae leges sunt, quibus sanctum est, qui quid aduersus eas fecerit, sacer alicui deorum sicut familia, pecuniaque. Sunt qui esse dicãt sacratas, quas plebes iurata in monte sacro sciuerit.

Sacratae leges dicebantur, quibus sancitum e- PAVL.
rat, vt si quis aduersus eas fecisset, sacer alicui deorum esset cum familia, pecuniaque.

Sacrem FEST?
. . us vbi iam
. . ire appel
. . ita id adi
. . um sit voca
. . lescens qui
. . euent sa
. . mmmum
. . plari de mea
. . e sunt domi
. . to aduer
. . mum post
. . rem in fin
. . uando pro
. . me sacrem

Digitized by Google

1870 Kapellmeister Carl Reinecke, Leipzig
Carl Reinecke, Leipzig
Carl Reinecke, Leipzig

cum conuiuis suis, praeteriens quidam petulans ostio patente ex mensa salinum cóiecit in fornacem, atque ita incendio excitato figulus cum suis concrematus est.

Salios a saliendo, & saltando dictos esse, quamuis dubitari non debeat, tamen Polemon ait Arcada quendam fuisse nomine Saliũ, quem Aeneas a Mantinea in Italiam deduxerit, qui iuuenes Italicos armatam saltationem docuerit. At Critolaus Saonem ex Samothrace cum Aenea deos penates, qui Laurinium transtulerit. Saliare genus saltãdi instituisse: a quo appellatos Salios, quibus per omnis dies, vbicunque manent, quia amplae ponuntur caenae, si quae aliae magnae sunt, Saliares appellantur.

Salmacis nomine nympha Caeli, & Terrae filia fertur causa fõtis Halicarnassi aquae appellandae fuisse Salmacidis, quam qui bibisset, vitio impudicitiae molliscerer, ob eam rem, quod eius aditus angustatus parietibus occasionem largitur iuuenibus petulantibus antecedentium puerorum, puellarumque violandarum, quia non patet refugium. Ennius: Salmaci da spolia sine sanguine, & sudore.

Saltum Gallus Aelius libro secundo significationum, quae ad ius pertinent, ita definit: Saltus est. vbi siluae, & pastiones sunt, quarum causa casae quoque. Siqua particula in eo saltu pastorum, aut custodum causa aratur, ea res non peremit nomen saluti, non magis, quam fundi, qui est in agro culto, & eius causa habet aedificium siqua particula in eo habet siluam.

Salua res
. . enex, quare parasiti Apollinis in scaena dictitent, causam Verrius in libro quinto, quorum prima est P littera reddidit. quod C. Sulpicio, C. Fuluio consulibus M. Calpurnio Pisone Praetore Vrbis faciente ludos subito ad arma exierint, nuntiato aduentu hostium, victoresque in theatrũ redierint, soliciti, ne intermissi religionem adferrent, instaurati qui essent, inuentum esse ibi C. Pompinium libertinum mimum magno natu, qui ad tibicinem saltaret. Itaque gaudio non interruptae religionis editam vocem nunc quoque celebrari. At in hoc libro refert Sinnij Capitonis verba, quibus eos ludos Apollinares Claudio, & Fuluio Consulibus factos dicit ex libris Sibyllinis, & vaticinio Marcij vatis institutos, nec nominatur vllus Pomponius, ridiculeque de appellatione parasitorum Apollinis hic causam reddit, cum in eo praeteriisset. Ait enim ita appellari, quod C. Volumnius, qui ad tibicinem saltarit, secundarum partium fuerit, qui fere omnibus mimis parasitus inducatur. Quam inconstantiam Verrij nostri non sine pudore retuli.

Salutaris porta appellata est ab aede Salutis, quae ei proxima fuit. PAVLVS.

. . S porta ap . . . . FESTVS.
. . lutis, quod ei . . . .
. . utationes uo . . . .
. . unc ludi scenicos . . . .
. . s primum fecisse C . . .
. . lium M. Popilium. . . .
. . Aedes memoriae . . .
. . historici solebant . . .
. . ino. . hestra dum . . .
. . bulae componeren . . .
. . scaenis.

Sambuca organi genus, a quo *sambucistriae* dicuntur. machina quoque, qua vrbs expugnatur, similiter vocatur. Nam, vt in organo chordae, sic in machina intenduntur funes. PAVL.

Sam . . . . . FESTVS.
genus. a quo Sambi . . . .
dicuntur. per similitu . . .
eam machinam appella . . .
. . . nt. nam vt in . .
. . . machina funes . .

Samnites ab hastis appellati sunt, quas Graeci σάυνια appellant, has enim ferre assueti erãt. siue a colle Samnio, vbi ex Sabinis aduentantes consederunt. PAVLVS

. . mnitibus nomen . . .
. . s propter genus . . .
. . appellent . . .
. . t Sabinis vere . . .
. . hominum . . .
. . comio castronio . . .
. . collem, cui nomen . . .
. . . . . .

anates dicti sunt qui supra, infraque Romam habitauerunt, quod nomen his fuit, quia, cum defecissent a Romanis, breui post redierunt in amicitiam, quasi sanata mente. Itaque in XII. cautum est. *Vt idem iuris esset Sanatibus, quod fortibus*, id est bonis, & qui nunquam defecerant a populo Romano.

. . ti appella . FESTVS.
. . Sulpicius . .
. . et Opiliu . .
. . dici inferio . .
. . ut Tiburtes . .
. . populo Tibur . .
. . Tiburti ide . .
. . rioriſque loc . .
. . in XII. nex . .
. . forti sanati . .
. . id est bonor . .
. . qui & inf . .
. . que sunt . .

Digitized by Google

Les Estats
Les Estats de Bretaigne
Les Estats de Languedoc
Les Estats de Bourgongne
Les Estats de Prouence
Les Estats de Dauphiné
Les Estats de Normandie
Les Estats de Bearn
Les Estats de Foix
Les Estats de Comminges
Les Estats de Rouergue
Les Estats de Quercy
Les Estats de Limosin
Les Estats de Perigort
Les Estats de Xaintonge
Les Estats de Poictou
Les Estats de Berry
Les Estats de Bourbonnois
Les Estats de Nyuernois
Les Estats de Champaigne
Les Estats de Brie
Les Estats de Blois
Les Estats de Chartres
Les Estats de Dunois
Les Estats de Vendosmois
Les Estats de Beauce
Les Estats de Gastinois
Les Estats de Montargis
Les Estats de Sens
Les Estats de Tonnerrois
Les Estats de Auxerrois
Les Estats de Mascon
Les Estats de Chalonnois
Les Estats de Auxois
Les Estats de Beaujolois
Les Estats de Forez
Les Estats de Lyonnois
Les Estats de Mascon
Les Estats de Bugey
Les Estats de Valromey
Les Estats de Gex
Les Estats de Dombes
Les Estats de Lorraine
Les Estats de Barrois
Les Estats de Metz
Les Estats de Verdun
Les Estats de Toul
Les Estats de Alsace
Les Estats de Haynault
Les Estats de Flandres
Les Estats de Artois
Les Estats de Boulonnois
Les Estats de Picardie
Les Estats de Ponthieu
Les Estats de Vimeu
Les Estats de Corbie
Les Estats de Amiennois
Les Estats de Roy
Les Estats de Beauuoisis
Les Estats de Soissonnois
Les Estats de Laonnois
Les Estats de Rheims
Les Estats de Chaalons
Les Estats de Vitry
Les Estats de Perthois
Les Estats de Rethelois
Les Estats de Bassigny
Les Estats de Valois
Les Estats de Senlis
Les Estats de Beauuoisis
Les Estats de Clermont en Beauuoisis
Les Estats de Gouuernement de Paris
Les Estats de Isle de France
Les Estats de Vexin le François
Les Estats de Vexin Normand
Les Estats de Gouuernement de Rouen
Les Estats de Caux
Les Estats de Roumois
Les Estats de Pays de Auge
Les Estats de Lieuuin
Les Estats de Hyemois
Les Estats de Gouuernement de Caen
Les Estats de Bessin
Les Estats de Constantin
Les Estats de Auranchin
Les Estats de Gouuernement de Alençon
Les Estats de Perche
Les Estats de Gouuernement de Orleans
Les Estats de Orleanois
Les Estats de Gouuernement de Tours
Les Estats de Touraine
Les Estats de Anjou
Les Estats de Maine
Les Estats de Gouuernement de Poictiers
Les Estats de Poictou
Les Estats de Xaintonge
Les Estats de Gouuernement de Rochelle
Les Estats de Aulnis
Les Estats de Gouuernement de Angoulesme
Les Estats de Angoulmois
Les Estats de Gouuernement de Limoges
Les Estats de Limosin
Les Estats de Perigort
Les Estats de Gouuernement de Bourges
Les Estats de Berry
Les Estats de Gouuernement de Moulins
Les Estats de Bourbonnois
Les Estats de Gouuernement de Nyuers
Les Estats de Nyuernois
Les Estats de Gouuernement de Chaalons
Les Estats de Chaalonnois
Les Estats de Gouuernement de Auxerre
Les Estats de Auxerrois
Les Estats de Gouuernement de Mascon
Les Estats de Mascon
Les Estats de Gouuernement de Lyon
Les Estats de Lyonnois
Les Estats de Gouuernement de Dijon
Les Estats de Auxois
Les Estats de Gouuernement de Beaune
Les Estats de Beaunois
Les Estats de Gouuernement de Troyes
Les Estats de Troyes
Les Estats de Gouuernement de Sens
Les Estats de Sens
Les Estats de Gouuernement de Montargis
Les Estats de Montargis
Les Estats de Gouuernement de Gien
Les Estats de Gien
Les Estats de Gouuernement de Chartres
Les Estats de Chartres
Les Estats de Gouuernement de Blois
Les Estats de Blois
Les Estats de Gouuernement de Vendosme
Les Estats de Vendosme
Les Estats de Gouuernement de Dunois
Les Estats de Dunois
Les Estats de Gouuernement de Beauce
Les Estats de Beauce
Les Estats de Gouuernement de Gastinois
Les Estats de Gastinois
Les Estats de Gouuernement de Tonnerre
Les Estats de Tonnerrois
Les Estats de Gouuernement de Auxerre
Les Estats de Auxerrois
Les Estats de Gouuernement de Mascon
Les Estats de Mascon
Les Estats de Gouuernement de Lyon
Les Estats de Lyonnois
Les Estats de Gouuernement de Dijon
Les Estats de Auxois
Les Estats de Gouuernement de Beaune
Les Estats de Beaunois
Les Estats de Gouuernement de Troyes
Les Estats de Troyes
Les Estats de Gouuernement de Sens
Les Estats de Sens
Les Estats de Gouuernement de Montargis
Les Estats de Montargis
Les Estats de Gouuernement de Gien
Les Estats de Gien
Les Estats de Gouuernement de Chartres
Les Estats de Chartres
Les Estats de Gouuernement de Blois
Les Estats de Blois
Les Estats de Gouuernement de Vendosme
Les Estats de Vendosme
Les Estats de Gouuernement de Dunois
Les Estats de Dunois
Les Estats de Gouuernement de Beauce
Les Estats de Beauce
Les Estats de Gouuernement de Gastinois
Les Estats de Gastinois

Sparrow, who produced a Child to whom the
great woman had been for many Months preg-
nant, but was delivered of it by the Operation
of the Midwife's Hand, and not by Nature.

Sparrow (Walter Shirley) a Divine of the Church of England, Son of Dr. Sparrow Bishop of Norwich, and Nephew of Dr. Sparrow Bishop of Exeter, was Chaplain to Archbishop Laud, and Rector of Somerton in Oxfordshire, and Canon of Windsor. He died in 1681. He published, 1. Collectanea rerum Ecclesiasticarum, 1684. 2. Collectanea Liturgica, 1684. 3. Collectanea Canonum, 1684. 4. Collectanea Juris Ecclesiastici Anglicani, 1684. 5. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 6. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 7. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 8. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 9. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 10. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 11. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 12. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 13. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 14. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 15. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 16. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 17. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 18. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 19. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 20. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 21. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 22. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 23. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 24. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 25. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 26. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 27. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 28. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 29. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 30. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 31. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 32. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 33. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 34. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 35. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 36. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 37. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 38. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 39. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 40. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 41. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 42. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 43. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 44. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 45. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 46. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 47. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 48. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 49. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 50. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 51. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 52. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 53. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 54. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 55. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 56. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 57. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 58. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 59. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 60. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 61. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 62. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 63. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 64. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 65. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 66. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 67. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 68. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 69. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 70. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 71. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 72. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 73. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 74. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 75. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 76. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 77. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 78. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 79. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 80. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 81. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 82. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 83. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 84. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 85. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 86. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 87. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 88. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 89. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 90. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 91. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 92. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 93. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 94. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 95. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684. 96. Collectanea Constitutionum Ecclesiasticarum, 1684. 97. Collectanea Articulorum Ecclesiasticorum, 1684. 98. Collectanea Injunctionum Ecclesiasticarum, 1684. 99. Collectanea Homiliarum Ecclesiasticarum, 1684. 100. Collectanea Rituum Ecclesiasticorum, 1684.

Einzelheiten 1
Kurzübersicht 1
Kurzübersicht 2
Kurzübersicht 3
Kurzübersicht 4
Kurzübersicht 5
Kurzübersicht 6
Kurzübersicht 7
Kurzübersicht 8
Kurzübersicht 9
Kurzübersicht 10
Kurzübersicht 11
Kurzübersicht 12
Kurzübersicht 13
Kurzübersicht 14
Kurzübersicht 15
Kurzübersicht 16
Kurzübersicht 17
Kurzübersicht 18
Kurzübersicht 19
Kurzübersicht 20
Kurzübersicht 21
Kurzübersicht 22
Kurzübersicht 23
Kurzübersicht 24
Kurzübersicht 25
Kurzübersicht 26
Kurzübersicht 27
Kurzübersicht 28
Kurzübersicht 29
Kurzübersicht 30
Kurzübersicht 31
Kurzübersicht 32
Kurzübersicht 33
Kurzübersicht 34
Kurzübersicht 35
Kurzübersicht 36
Kurzübersicht 37
Kurzübersicht 38
Kurzübersicht 39
Kurzübersicht 40
Kurzübersicht 41
Kurzübersicht 42
Kurzübersicht 43
Kurzübersicht 44
Kurzübersicht 45
Kurzübersicht 46
Kurzübersicht 47
Kurzübersicht 48
Kurzübersicht 49
Kurzübersicht 50
Kurzübersicht 51
Kurzübersicht 52
Kurzübersicht 53
Kurzübersicht 54
Kurzübersicht 55
Kurzübersicht 56
Kurzübersicht 57
Kurzübersicht 58
Kurzübersicht 59
Kurzübersicht 60
Kurzübersicht 61
Kurzübersicht 62
Kurzübersicht 63
Kurzübersicht 64
Kurzübersicht 65
Kurzübersicht 66
Kurzübersicht 67
Kurzübersicht 68
Kurzübersicht 69
Kurzübersicht 70
Kurzübersicht 71
Kurzübersicht 72
Kurzübersicht 73
Kurzübersicht 74
Kurzübersicht 75
Kurzübersicht 76
Kurzübersicht 77
Kurzübersicht 78
Kurzübersicht 79
Kurzübersicht 80
Kurzübersicht 81
Kurzübersicht 82
Kurzübersicht 83
Kurzübersicht 84
Kurzübersicht 85
Kurzübersicht 86
Kurzübersicht 87
Kurzübersicht 88
Kurzübersicht 89
Kurzübersicht 90
Kurzübersicht 91
Kurzübersicht 92
Kurzübersicht 93
Kurzübersicht 94
Kurzübersicht 95
Kurzübersicht 96
Kurzübersicht 97
Kurzübersicht 98
Kurzübersicht 99
Kurzübersicht 100
Kurzübersicht 101
Kurzübersicht 102
Kurzübersicht 103
Kurzübersicht 104
Kurzübersicht 105
Kurzübersicht 106
Kurzübersicht 107
Kurzübersicht 108
Kurzübersicht 109
Kurzübersicht 110
Kurzübersicht 111
Kurzübersicht 112
Kurzübersicht 113
Kurzübersicht 114
Kurzübersicht 115
Kurzübersicht 116
Kurzübersicht 117
Kurzübersicht 118
Kurzübersicht 119
Kurzübersicht 120
Kurzübersicht 121
Kurzübersicht 122
Kurzübersicht 123
Kurzübersicht 124
Kurzübersicht 125
Kurzübersicht 126
Kurzübersicht 127
Kurzübersicht 128
Kurzübersicht 129
Kurzübersicht 130
Kurzübersicht 131
Kurzübersicht 132
Kurzübersicht 133
Kurzübersicht 134
Kurzübersicht 135
Kurzübersicht 136
Kurzübersicht 137
Kurzübersicht 138
Kurzübersicht 139
Kurzübersicht 140
Kurzübersicht 141
Kurzübersicht 142
Kurzübersicht 143
Kurzübersicht 144
Kurzübersicht 145
Kurzübersicht 146
Kurzübersicht 147
Kurzübersicht 148
Kurzübersicht 149
Kurzübersicht 150
Kurzübersicht 151
Kurzübersicht 152
Kurzübersicht 153
Kurzübersicht 154
Kurzübersicht 155
Kurzübersicht 156
Kurzübersicht 157
Kurzübersicht 158
Kurzübersicht 159
Kurzübersicht 160
Kurzübersicht 161
Kurzübersicht 162
Kurzübersicht 163
Kurzübersicht 164
Kurzübersicht 165
Kurzübersicht 166
Kurzübersicht 167
Kurzübersicht 168
Kurzübersicht 169
Kurzübersicht 170
Kurzübersicht 171
Kurzübersicht 172
Kurzübersicht 173
Kurzübersicht 174
Kurzübersicht 175
Kurzübersicht 176
Kurzübersicht 177
Kurzübersicht 178
Kurzübersicht 179
Kurzübersicht 180
Kurzübersicht 181
Kurzübersicht 182
Kurzübersicht 183
Kurzübersicht 184
Kurzübersicht 185
Kurzübersicht 186
Kurzübersicht 187
Kurzübersicht 188
Kurzübersicht 189
Kurzübersicht 190
Kurzübersicht 191
Kurzübersicht 192
Kurzübersicht 193
Kurzübersicht 194
Kurzübersicht 195
Kurzübersicht 196
Kurzübersicht 197
Kurzübersicht 198
Kurzübersicht 199
Kurzübersicht 200
Kurzübersicht 201
Kurzübersicht 202
Kurzübersicht 203
Kurzübersicht 204
Kurzübersicht 205
Kurzübersicht 206
Kurzübersicht 207
Kurzübersicht 208
Kurzübersicht 209
Kurzübersicht 210
Kurzübersicht 211
Kurzübersicht 212
Kurzübersicht 213
Kurzübersicht 214
Kurzübersicht 215
Kurzübersicht 216
Kurzübersicht 217
Kurzübersicht 218
Kurzübersicht 219
Kurzübersicht 220
Kurzübersicht 221
Kurzübersicht 222
Kurzübersicht 223
Kurzübersicht 224
Kurzübersicht 225
Kurzübersicht 226
Kurzübersicht 227
Kurzübersicht 228
Kurzübersicht 229
Kurzübersicht 230
Kurzübersicht 231
Kurzübersicht 232
Kurzübersicht 233
Kurzübersicht 234
Kurzübersicht 235
Kurzübersicht 236
Kurzübersicht 237
Kurzübersicht 238
Kurzübersicht 239
Kurzübersicht 240
Kurzübersicht 241
Kurzübersicht 242
Kurzübersicht 243
Kurzübersicht 244
Kurzübersicht 245
Kurzübersicht 246
Kurzübersicht 247
Kurzübersicht 248
Kurzübersicht 249
Kurzübersicht 250
Kurzübersicht 251
Kurzübersicht 252
Kurzübersicht 253
Kurzübersicht 254
Kurzübersicht 255
Kurzübersicht 256
Kurzübersicht 257
Kurzübersicht 258
Kurzübersicht 259
Kurzübersicht 260
Kurzübersicht 261
Kurzübersicht 262
Kurzübersicht 263
Kurzübersicht 264
Kurzübersicht 265
Kurzübersicht 266
Kurzübersicht 267
Kurzübersicht 268
Kurzübersicht 269
Kurzübersicht 270
Kurzübersicht 271
Kurzübersicht 272
Kurzübersicht 273
Kurzübersicht 274
Kurzübersicht 275
Kurzübersicht 276
Kurzübersicht 277
Kurzübersicht 278
Kurzübersicht 279
Kurzübersicht 280
Kurzübersicht 281
Kurzübersicht 282
Kurzübersicht 283
Kurzübersicht 284
Kurzübersicht 285
Kurzübersicht 286
Kurzübersicht 287
Kurzübersicht 288
Kurzübersicht 289
Kurzübersicht 290
Kurzübersicht 291
Kurzübersicht 292
Kurzübersicht 293
Kurzübersicht 294
Kurzübersicht 295
Kurzübersicht 296
Kurzübersicht 297
Kurzübersicht 298
Kurzübersicht 299
Kurzübersicht 300
Kurzübersicht 301
Kurzübersicht 302
Kurzübersicht 303
Kurzübersicht 304
Kurzübersicht 305
Kurzübersicht 306
Kurzübersicht 307
Kurzübersicht 308
Kurzübersicht 309
Kurzübersicht 310
Kurzübersicht 311
Kurzübersicht 312
Kurzübersicht 313
Kurzübersicht 314
Kurzübersicht 315
Kurzübersicht 316
Kurzübersicht 317
Kurzübersicht 318
Kurzübersicht 319
Kurzübersicht 320
Kurzübersicht 321
Kurzübersicht 322
Kurzübersicht 323
Kurzübersicht 324
Kurzübersicht 325
Kurzübersicht 326
Kurzübersicht 327
Kurzübersicht 328
Kurzübersicht 329
Kurzübersicht 330
Kurzübersicht 331
Kurzübersicht 332
Kurzübersicht 333
Kurzübersicht 334
Kurzübersicht 335
Kurzübersicht 336
Kurzübersicht 337
Kurzübersicht 338
Kurzübersicht 339
Kurzübersicht 340
Kurzübersicht 341
Kurzübersicht 342
Kurzübersicht 343
Kurzübersicht 344
Kurzübersicht 345
Kurzübersicht 346
Kurzübersicht 347
Kurzübersicht 348
Kurzübersicht 349
Kurzübersicht 350
Kurzübersicht 351
Kurzübersicht 352
Kurzübersicht 353
Kurzübersicht 354
Kurzübersicht 355
Kurzübersicht 356
Kurzübersicht 357
Kurzübersicht 358
Kurzübersicht 359
Kurzübersicht 360
Kurzübersicht 361
Kurzübersicht 362
Kurzübersicht 363
Kurzübersicht 364
Kurzübersicht 365
Kurzübersicht 366
Kurzübersicht 367
Kurzübersicht 368
Kurzübersicht 369
Kurzübersicht 370
Kurzübersicht 371
Kurzübersicht 372
Kurzübersicht 373
Kurzübersicht 374
Kurzübersicht 375
Kurzübersicht 376
Kurzübersicht 377
Kurzübersicht 378
Kurzübersicht 379
Kurzübersicht 380
Kurzübersicht 381
Kurzübersicht 382
Kurzübersicht 383
Kurzübersicht 384
Kurzübersicht 385
Kurzübersicht 386
Kurzübersicht 387
Kurzübersicht 388
Kurzübersicht 389
Kurzübersicht 390
Kurzübersicht 391
Kurzübersicht 392
Kurzübersicht 393
Kurzübersicht 394
Kurzübersicht 395
Kurzübersicht 396
Kurzübersicht 397
Kurzübersicht 398
Kurzübersicht 399
Kurzübersicht 400
Kurzübersicht 401
Kurzübersicht 402
Kurzübersicht 403
Kurzübersicht 404
Kurzübersicht 405
Kurzübersicht 406
Kurzübersicht 407
Kurzübersicht 408
Kurzübersicht 409
Kurzübersicht 410
Kurzübersicht 411
Kurzübersicht 412
Kurzübersicht 413
Kurzübersicht 414
Kurzübersicht 415
Kurzübersicht 416
Kurzübersicht 417
Kurzübersicht 418
Kurzübersicht 419
Kurzübersicht 420
Kurzübersicht 421
Kurzübersicht 422
Kurzübersicht 423
Kurzübersicht 424
Kurzübersicht 425
Kurzübersicht 426
Kurzübersicht 427
Kurzübersicht 428
Kurzübersicht 429
Kurzübersicht 430
Kurzübersicht 431
Kurzübersicht 432
Kurzübersicht 433
Kurzübersicht 434
Kurzübersicht 435
Kurzübersicht 436
Kurzübersicht 437
Kurzübersicht 438
Kurzübersicht 439
Kurzübersicht 440
Kurzübersicht 441
Kurzübersicht 442
Kurzübersicht 443
Kurzübersicht 444
Kurzübersicht 445
Kurzübersicht 446
Kurzübersicht 447
Kurzübersicht 448
Kurzübersicht 449
Kurzübersicht 450
Kurzübersicht 451
Kurzübersicht 452
Kurzübersicht 453
Kurzübersicht 454
Kurzübersicht 455
Kurzübersicht 456
Kurzübersicht 457
Kurzübersicht 458
Kurzübersicht 459
Kurzübersicht 460
Kurzübersicht 461
Kurzübersicht 462
Kurzübersicht 463
Kurzübersicht 464
Kurzübersicht 465
Kurzübersicht 466
Kurzübersicht 467
Kurzübersicht 468
Kurzübersicht 469
Kurzübersicht 470
Kurzübersicht 471
Kurzübersicht 472
Kurzübersicht 473
Kurzübersicht 474
Kurzübersicht 475
Kurzübersicht 476
Kurzübersicht 477
Kurzübersicht 478
Kurzübersicht 479
Kurzübersicht 480
Kurzübersicht 481
Kurzübersicht 482
Kurzübersicht 483
Kurzübersicht 484
Kurzübersicht 485
Kurzübersicht 486
Kurzübersicht 487
Kurzübersicht 488
Kurzübersicht 489
Kurzübersicht 490
Kurzübersicht 491
Kurzübersicht 492
Kurzübersicht 493
Kurzübersicht 494
Kurzübersicht 495
Kurzübersicht 496
Kurzübersicht 497
Kurzübersicht 498
Kurzübersicht 499
Kurzübersicht 500
Kurzübersicht 501
Kurzübersicht 502
Kurzübersicht 503
Kurzübersicht 504
Kurzübersicht 505
Kurzübersicht 506
Kurzübersicht 507
Kurzübersicht 508
Kurzübersicht 509
Kurzübersicht 510
Kurzübersicht 511
Kurzübersicht 512
Kurzübersicht 513
Kurzübersicht 514
Kurzübersicht 515
Kurzübersicht 516
Kurzübersicht 517
Kurzübersicht 518
Kurzübersicht 519
Kurzübersicht 520
Kurzübersicht 521
Kurzübersicht 522
Kurzübersicht 523
Kurzübersicht 524
Kurzübersicht 525
Kurzübersicht 526
Kurzübersicht 527
Kurzübersicht 528
Kurzübersicht 529
Kurzübersicht 530
Kurzübersicht 531
Kurzübersicht 532
Kurzübersicht 533
Kurzübersicht 534
Kurzübersicht 535
Kurzübersicht 536
Kurzübersicht 537
Kurzübersicht 538
Kurzübersicht 539
Kurzübersicht 540
Kurzübersicht 541
Kurzübersicht 542
Kurzübersicht 543
Kurzübersicht 544
Kurzübersicht 545
Kurzübersicht 546
Kurzübersicht 547
Kurzübersicht 548
Kurzübersicht 549
Kurzübersicht 550
Kurzübersicht 551
Kurzübersicht 552
Kurzübersicht 553
Kurzübersicht 554
Kurzübersicht 555
Kurzübersicht 556
Kurzübersicht 557
Kurzübersicht 558
Kurzübersicht 559
Kurzübersicht 560
Kurzübersicht 561
Kurzübersicht 562
Kurzübersicht 563
Kurzübersicht 564
Kurzübersicht 565
Kurzübersicht 566
Kurzübersicht 567
Kurzübersicht 568
Kurzübersicht 569
Kurzübersicht 570
Kurzübersicht 571
Kurzübersicht 572
Kurzübersicht 573
Kurzübersicht 574
Kurzübersicht 575
Kurzübersicht 576
Kurzübersicht 577
Kurzübersicht 578
Kurzübersicht 579
Kurzübersicht 580
Kurzübersicht 581
Kurzübersicht 582
Kurzübersicht 583
Kurzübersicht 584
Kurzübersicht 585
Kurzübersicht 586
Kurzübersicht 587
Kurzübersicht 588
Kurzübersicht 589
Kurzübersicht 590
Kurzübersicht 591
Kurzübersicht 592
Kurzübersicht 593
Kurzübersicht 594
Kurzübersicht 595
Kurzübersicht 596
Kurzübersicht 597
Kurzübersicht 598
Kurzübersicht 599
Kurzübersicht 600
Kurzübersicht 601
Kurzübersicht 602
Kurzübersicht 603
Kurzübersicht 604
Kurzübersicht 605
Kurzübersicht 606
Kurzübersicht 607
Kurzübersicht 608
Kurzübersicht 609
Kurzübersicht 610
Kurzübersicht 611
Kurzübersicht 612
Kurzübersicht 613
Kurzübersicht 614
Kurzübersicht 615
Kurzübersicht 616
Kurzübersicht 617
Kurzübersicht 618
Kurzübersicht 619
Kurzübersicht 620
Kurzübersicht 621
Kurzübersicht 622
Kurzübersicht 623
Kurzübersicht 624
Kurzübersicht 625
Kurzübersicht 626
Kurzübersicht 627
Kurzübersicht 628
Kurzübersicht 629
Kurzübersicht 630
Kurzübersicht 631
Kurzübersicht 632
Kurzübersicht 633
Kurzübersicht 634
Kurzübersicht 635
Kurzübersicht 636
Kurzübersicht 637
Kurzübersicht 638
Kurzübersicht 639
Kurzübersicht 640
Kurzübersicht 641
Kurzübersicht 642
Kurzübersicht 643
Kurzübersicht 644
Kurzübersicht 645
Kurzübersicht 646
Kurzübersicht 647
Kurzübersicht 648
Kurzübersicht 649
Kurzübersicht 650
Kurzübersicht 651
Kurzübersicht 652
Kurzübersicht 653
Kurzübersicht 654
Kurzübersicht 655
Kurzübersicht 656
Kurzübersicht 657
Kurzübersicht 658
Kurzübersicht 659
Kurzübersicht 660
Kurzübersicht 661
Kurzübersicht 662
Kurzübersicht 663
Kurzübersicht 664
Kurzübersicht 665
Kurzübersicht 666
Kurzübersicht 667
Kurzübersicht 668
Kurzübersicht 669
Kurzübersicht 670
Kurzübersicht 671
Kurzübersicht 672
Kurzübersicht 673
Kurzübersicht 674
Kurzübersicht 675
Kurzübersicht 676
Kurzübersicht 677
Kurzübersicht 678
Kurzübersicht 679
Kurzübersicht 680
Kurzübersicht 681
Kurzübersicht 682
Kurzübersicht 683
Kurzübersicht 684
Kurzübersicht 685
Kurzübersicht 686
Kurzübersicht 687
Kurzübersicht 688
Kurzübersicht 689
Kurzübersicht 690
Kurzübersicht 691
Kurzübersicht 692
Kurzübersicht 693
Kurzübersicht 694
Kurzübersicht 695
Kurzübersicht 696
Kurzübersicht 697
Kurzübersicht 698
Kurzübersicht 699
Kurzübersicht 700
Kurzübersicht 701
Kurzübersicht 702
Kurzübersicht 703
Kurzübersicht 704
Kurzübersicht 705
Kurzübersicht 706
Kurzübersicht 707
Kurzübersicht 708
Kurzübersicht 709
Kurzübersicht 710
Kurzübersicht 711
Kurzübersicht 712
Kurzübersicht 713
Kurzübersicht 714
Kurzübersicht 715
Kurzübersicht 716
Kurzübersicht 717
Kurzübersicht 718
Kurzübersicht 719
Kurzübersicht 720
Kurzübersicht 721
Kurzübersicht 722
Kurzübersicht 723
Kurzübersicht 724
Kurzübersicht 725
Kurzübersicht 726
Kurzübersicht 727
Kurzübersicht 728
Kurzübersicht 729
Kurzübersicht 730
Kurzübersicht 731
Kurzübersicht 732
Kurzübersicht 733
Kurzübersicht 734
Kurzübersicht 735
Kurzübersicht 736
Kurzübersicht 737
Kurzübersicht 738
Kurzübersicht 739
Kurzübersicht 740
Kurzübersicht 741
Kurzübersicht 742
Kurzübersicht 743
Kurzübersicht 744
Kurzübersicht 745
Kurzübersicht 746
Kurzübersicht 747
Kurzübersicht 748
Kurzübersicht 749
Kurzübersicht 750
Kurzübersicht 751
Kurzübersicht 752
Kurzübersicht 753
Kurzübersicht 754
Kurzübersicht 755
Kurzübersicht 756
Kurzübersicht 757
Kurzübersicht 758
Kurzübersicht 759
Kurzübersicht 760
Kurzübersicht 761
Kurzübersicht 762
Kurzübersicht 763
Kurzübersicht 764
Kurzübersicht 765
Kurzübersicht 766
Kurzübersicht 767
Kurzübersicht 768
Kurzübersicht 769
Kurzübersicht 770
Kurzübersicht 771
Kurzübersicht 772
Kurzübersicht 773
Kurzübersicht 774
Kurzübersicht 775
Kurzübersicht 776
Kurzübersicht 777
Kurzübersicht 778
Kurzübersicht 779
Kurzübersicht 780
Kurzübersicht 781
Kurzübersicht 782
Kurzübersicht 783
Kurzübersicht 784
Kurzübersicht 785
Kurzübersicht 786
Kurzübersicht 787
Kurzübersicht 788
Kurzübersicht 789
Kurzübersicht 790
Kurzübersicht 791
Kurzübersicht 792
Kurzübersicht 793
Kurzübersicht 794
Kurzübersicht 795
Kurzübersicht 796
Kurzübersicht 797
Kurzübersicht 798
Kurzübersicht 799
Kurzübersicht 800
Kurzübersicht 801
Kurzübersicht 802
Kurzübersicht 803
Kurzübersicht 804
Kurzübersicht 805
Kurzübersicht 806
Kurzübersicht 807
Kurzübersicht 808
Kurzübersicht 809
Kurzübersicht 810
Kurzübersicht 811
Kurzübersicht 812
Kurzübersicht 813
Kurzübersicht 814
Kurzübersicht 815
Kurzübersicht 816
Kurzübersicht 817
Kurzübersicht 818
Kurzübersicht 819
Kurzübersicht 820
Kurzübersicht 821
Kurzübersicht 822
Kurzübersicht 823
Kurzübersicht 824
Kurzübersicht 825
Kurzübersicht 826
Kurzübersicht 827
Kurzübersicht 828
Kurzübersicht 829
Kurzübersicht 830
Kurzübersicht 831
Kurzübersicht 832
Kurzübersicht 833
Kurzübersicht 834
Kurzübersicht 835
Kurzübersicht 836
Kurzübersicht 837
Kurzübersicht 838
Kurzübersicht 839
Kurzübersicht 840
Kurzübersicht 841
Kurzübersicht 842
Kurzübersicht 843
Kurzübersicht 844
Kurzübersicht 845
Kurzübersicht 846
Kurzübersicht 847
Kurzübersicht 848
Kurzübersicht 849
Kurzübersicht 850
Kurzübersicht 851
Kurzübersicht 852
Kurzübersicht 853
Kurzübersicht 854
Kurzübersicht 855
Kurzübersicht 856
Kurzübersicht 857
Kurzübersicht 858
Kurzübersicht 859
Kurzübersicht 860
Kurzübersicht 861
Kurzübersicht 862
Kurzübersicht 863
Kurzübersicht 864
Kurzübersicht 865
Kurzübersicht 866
Kurzübersicht 867
Kurzübersicht 868
Kurzübersicht 869
Kurzübersicht 870
Kurzübersicht 871
Kurzübersicht 872
Kurzübersicht 873
Kurzübersicht 874
Kurzübersicht 875
Kurzübersicht 876
Kurzübersicht 877
Kurzübersicht 878
Kurzübersicht 879
Kurzübersicht 880
Kurzübersicht 881
Kurzübersicht 882
Kurzübersicht 883
Kurzübersicht 884
Kurzübersicht 885
Kurzübersicht 886
Kurzübersicht 887
Kurzübersicht 888
Kurzübersicht 889
Kurzübersicht 890
Kurzübersicht 891
Kurzübersicht 892
Kurzübersicht 893
Kurzübersicht 894
Kurzübersicht 895
Kurzübersicht 896
Kurzübersicht 897
Kurzübersicht 898
Kurzübersicht 899
Kurzübersicht 900
Kurzübersicht 901
Kurzübersicht 902
Kurzübersicht 903
Kurzübersicht 904
Kurzübersicht 905
Kurzübersicht 906
Kurzübersicht 907
Kurzübersicht 908
Kurzübersicht 909
Kurzübersicht 910
Kurzübersicht 911
Kurzübersicht 912
Kurzübersicht 913
Kurzübersicht 914
Kurzübersicht 915
Kurzübersicht 916
Kurzübersicht 917
Kurzübersicht 918
Kurzübersicht 919
Kurzübersicht 920
Kurzübersicht 921
Kurzübersicht 922
Kurzübersicht 923
Kurzübersicht 924
Kurzübersicht 925
Kurzübersicht 926
Kurzübersicht 927
Kurzübersicht 928
Kurzübersicht 929
Kurzübersicht 930
Kurzübersicht 931
Kurzübersicht 932
Kurzübersicht 933
Kurzübersicht 934
Kurzübersicht 935
Kurzübersicht 936
Kurzübersicht 937
Kurzübersicht 938
Kurzübersicht 939
Kurzübersicht 940
Kurzübersicht 941
Kurzübersicht 942
Kurzübersicht 943
Kurzübersicht 944
Kurzübersicht 945
Kurzübersicht 946
Kurzübersicht 947
Kurzübersicht 948
Kurzübersicht 949
Kurzübersicht 950
Kurzübersicht 951
Kurzübersicht 952
Kurzübersicht 953
Kurzübersicht 954
Kurzübersicht 955
Kurzübersicht 956
Kurzübersicht 957
Kurzübersicht 958
Kurzübersicht 959
Kurzübersicht 960
Kurzübersicht 961
Kurzübersicht 962
Kurzübersicht 963
Kurzübersicht 964
Kurzübersicht 965
Kurzübersicht 966
Kurzübersicht 967
Kurzübersicht 968
Kurzübersicht 969
Kurzübersicht 970
Kurzübersicht 971
Kurzübersicht 972
Kurzübersicht 973
Kurzübersicht 974
Kurzübersicht 975
Kurzübersicht 976
Kurzübersicht 977
Kurzübersicht 978
Kurzübersicht 979
Kurzübersicht 980
Kurzübersicht 981
Kurzübersicht 982
Kurzübersicht 983
Kurzübersicht 984
Kurzübersicht 985
Kurzübersicht 986
Kurzübersicht 987
Kurzübersicht 988
Kurzübersicht 989
Kurzübersicht 990
Kurzübersicht 991
Kurzübersicht 992
Kurzübersicht 993
Kurzübersicht 994
Kurzübersicht 995
Kurzübersicht 996
Kurzübersicht 997
Kurzübersicht 998
Kurzübersicht 999
Kurzübersicht 1000

Ἀνακαλύπτω, ἀνακαλύψω, ἀνεκάλυψα, ἀνακεκάλυφα, ἀνακεκάλυμμαι, ἀνεκαλύφθην, ἀνακαλυφθήσομαι, ἀνακαλυπτός, ἀνακαλυπτέος, ἀνακαλυπτικός, ἀνακαλυπτήριος, ἀνακαλυπτήρια, ἀνακάλυψις, ἀνακαλυπτήρ, ἀνακαλυπτήρ, ἀνακαλυπτήρ

sita est a serendo videlicet.

Segesta, quae nunc appellatur oppidum in Sicilia est, quod videtur Aeneas condidisse praeposito ibi Egesto, qui eam Egestam nominauit. Sed praeposita est ei S. littera, ne obscenonomine appellaretur, vt factum est in *Malouento*, quod Beneuẽtum dictum est, & in *Epidamno*, quod vsurparunt Dyrrachium.

Segnitia . . . . . .
. . honestum. Terentius . . .
. . segnitiae, neque socor . .

PAVL. *Segnitia* dicitur, quod sine nitendo quid vtile, aut honestum. Terentius: Enimuero Daue nihil loci est segnitiae, neque socordiae.

Seliquastra, genus sedilium.

FEST. *Seliquastra* sedilia antiqui generis appellãtur D littera in L conuersa, vt etiam in sella factum est, & subsellio, & solio, quae non minus a sedendo dicta sunt.

Sellae curulis locus . . . . .
. . ictori posteriusque . . .
xime sacellum Mer . . . .
ciebant specta . . . . .

PAVLVS. *Sementinae feriae* fuerunt institutae, quasi ex iis fruges grandescere possint.

Semu, semodius, semuncia ex Graeco trahuntur sicut & alia nonnulla, quae S litteram pro aspiratione eorum habent, vt *ἑπτὰ* septem, *ὕλη* silua. sic ista ab eo, quod illi dicunt *ὕμνον*, declinata sunt.

FEST. *Semis*, semodi. . . . .
. . . tione ex Grae . . .
. . . litteram pro . . .
. . . habent, vt . . .
. . . siluae. sic . . .
. . . *ον* dicunt . . .

Sempronia horrea, qui locus dicitur, in eo fuerunt lege Gracchi, ad custodiam frumenti publici.

Senacula tria fuisse Romae, in quibus Senatus haberi solitus sit, memoriae prodidit Nicostratus in libro, qui inscribitur de Senatu habendo. vnum, vb: nunc est aedis Concordiae inter Capitolium & forum, in quo solebant magistratus D. T. cum senioribus deliberare. alterum ad portam Capenam. Tertium citra aedem Bellonae in quo exterarum nationum legatis, quos in vrbem admittere nolebant, senatus dabatur.

PAVLVS. *Senaculum* locus Senatorum.

FESTVS. *Senatores* a senectute dici satis constat, quos initio Romulus elegit centum, quorum consilio Rempublicam administraret. Itaque etiam patres appellati sunt, & nunc cum senatores adesse iubentur, quibusque in senatu sententiam dicere licet. quia ij, qui post lustrum conditum ex iunioribus magistratum ceperunt, & in senatu sententiam dicunt, & non vocantur senatores ante, quam in senioribus sunt censi.

Senatus decretum a consulto Aelius Gallus sic distinguit, vt id dicat particulam quandam esse senatusconsulti, vt cum prouincia alicui decernitur, quod tamen ipsum senatusconsulti est.

Senis crinibus nubentes ornantur, quod is ornatus vetustissimus fuit. quidam quod eo Vestales virgines ornentur, quarum castitatem viris suis sponoe . . . a ceteris.

Senium a senili acerbitate, & vitiis dictum. posuit Caecilius in Hymnide: Sine suam senectutem ducat vtique ad senium sorbitio.

Senonas, Gallos, Verrius ait, existimari appellari, quia noui venerint ex transalpina regione . . . ξένοις, postea Seno . . .

Sentes, cum constet esse spinas, & Afranius in Abducta dixerit: quã senticola verba pertorquet turba. pro spinosis accipi debet.

Sentinare, satagere, dictum a sentina quia multam aquam nauis cum recipit, periclitatur. Caecilius in Aethrione: cum Mercurio capit consilium, postquam sentinat satis.

Sentinare, satagere, dictum a sentina nauis, quã PAVLVS. quis vt aqua liberet, euacuare contendit. Itaque sentinare, subtiliter periculum vitare. Caecilius: Capit consilium, postquam sentinat satis.

Seplasia . . . . . FESTVS.
. . uo plurimi vnguenta . .
. . cuius memin.t Cicero. Seplasiam.
. . audiebam te, vt primum aspe . .
. . Consulem repudiauit . .
. . . septem stellae appel . .
. . . bus iunctis, quos trio . .
. . . appellent, quod iunc . .
. . . quasi terriones . . .
. . . quod id astrum Grae . . .
. . . partem quandam . . .
. . . Ennius supera . . .
. . . et physici eum sum- . .
. . . conten . . tem . . .
. . . aiunt quod ita sunt . . .
. . . ut ternae proxim . . . . .
. . . trigona.

Septimontio, vt ait Antistius Labeo hisce montibus feriae. Palatio, cui sacrificium, quod fit, *Palatuar* dicitur. Veliae, cui item sacrificium. Faguali, Suburae, Cermalo, Oppio, Coelio monti, Cispio monti. Oppius autem appellatus est, vt ait Varro Rerum humanarum libro octauo, ab Opita Oppio Tusculano, qui cum praesidio Tusculanorum missus ad Romam tuendam, dum Tullus Hostilius Veios oppugnaret, consederat in carinis, & ibi castra habuerat. similiter Cispius a Laeuo-

Cispio.

Digitized by Google

Libri, singulorum quos scribendi studii ad-
huc fuerunt, vel hodie sunt, vel saltem fuisse
dicuntur, index, ac ubi reperiri queant.

Londini, 1658. 8.

Bibliotheca Chemica curiosa, seu rerum ad Alchymiam pertinentium thesaurus instructissimus, in quo tractatus plus centum, ex variis auctoribus, de lapide philosophico, ejusque materia, modo, operatione, & proprietatibus, ad naturalem & supernaturalem transmutationem metallorum, ac ad universalem medicinam, conscripti, & ex variis bibliothecis collecti, recensentur, & ad veritatis trutinam examinantur. Cum indice locupletissimo. Opus ad Alchymiam, ejusque theoriam & praxin, ut & ad historiam naturalem, & ad medicinam, non minus utile, quam necessarium. Tomis duobus. Auctore Joanne Jacobo Manget, M. D. Genevensi, Collegii Medicorum Londinensis Socio, Academiæ Naturæ Curiosorum Collega, Comite Palatino, & Physico Ordinario Serenissimi Principis Hessiæ-Homburgici.

Genevæ, 1702. fol.

Bibliotheca Chemica curiosa, seu rerum ad Alchymiam pertinentium thesaurus instructissimus, in quo tractatus plus centum, ex variis auctoribus, de lapide philosophico, ejusque materia, modo, operatione, & proprietatibus, ad naturalem & supernaturalem transmutationem metallorum, ac ad universalem medicinam, conscripti, & ex variis bibliothecis collecti, recensentur, & ad veritatis trutinam examinantur. Cum indice locupletissimo. Opus ad Alchymiam, ejusque theoriam & praxin, ut & ad historiam naturalem, & ad medicinam, non minus utile, quam necessarium. Tomis duobus. Auctore Joanne Jacobo Manget, M. D. Genevensi, Collegii Medicorum Londinensis Socio, Academiæ Naturæ Curiosorum Collega, Comite Palatino, & Physico Ordinario Serenissimi Principis Hessiæ-Homburgici. Editio secunda.

Genevæ, 1731. fol.

Bibliotheca Chemica curiosa, seu rerum ad Alchymiam pertinentium thesaurus instructissimus, in quo tractatus plus centum, ex variis auctoribus, de lapide philosophico, ejusque materia, modo, operatione, & proprietatibus, ad naturalem & supernaturalem transmutationem metallorum, ac ad universalem medicinam, conscripti, & ex variis bibliothecis collecti, recensentur, & ad veritatis trutinam examinantur. Cum indice locupletissimo. Opus ad Alchymiam, ejusque theoriam & praxin, ut & ad historiam naturalem, & ad medicinam, non minus utile, quam necessarium. Tomis duobus. Auctore Joanne Jacobo Manget, M. D. Genevensi, Collegii Medicorum Londinensis Socio, Academiæ Naturæ Curiosorum Collega, Comite Palatino, & Physico Ordinario Serenissimi Principis Hessiæ-Homburgici. Editio secunda.

Coloniæ, 1751

fex eſt diſtributa partis. in primos, ſecundoſque Titienſes, Rammes, Luceres.

Sexagenarios . . . .
. . cuius cauſam Mani . .
. . qui incoluerint . . .
. . hominem ſexaginta . .
editi patri, quot . . .
. . q facere eos de . . .
. . ulis, ſed religio . . .
. . cirpeas hominum ef. . .
. . modo nuttere . . .
. . t, morante in Italia . .
. . ius comitum habitaue . .
. . am haberi, atque Arga . .
. . aucrint arui. quorum pro . .
. . am redintegrari eo ge . .
. . a legatum quendam Arga . .
. . is Romae moratum eſſe, his, vt . .
. . t. inſtitutum a ſacerdotibus, vt . .
. . ſcirpea ex omnibus, cumque publicae
. . ntrauiſſet, per flumen, ac mare in patriam remitteretur. Sunt, qui dicant, poſt vrbem a Gallis liberatam ob inopiam cibatus coeptos ſexaginta annorum homines iaci in Tiberim; ex quo numero vnus filij pietate occultatus ſaepe profuerit patriae conſilio ſub perſona filij. id vt ſit cognitum, ei iuueni eſſe ignotum, & ſexagenariis vita conceſſa. latebras autē eius quibus arguerit ſenem, id eſt cohibuerit, & caelauerit, ſanctitate dignas eſſe viſas, ideoque, *Arcae* appellata. Sed explorati ſſimum illud eſt caulae, quo tempore primum per pontem coeperunt comitiis ſuffragium ferre iuniores, conclamauerunt, *vt de ponte deijcerentur ſexagenarij*, qui iam nullo publico munere fungerentur, vt ipſi potius ſibi, quam illi deligerent imperatorem. Cuius ſententiae eſt etiam Sinnius Capito. Vanam autem opinionem de ponte Tiberino, confirmauit Afranius in Repudiato.

Sextantarij aſſes in vſu eſſe coeperunt ex eo tempore, quod propter bellum Punicum ſecundum, quod cum Hannibale geſtum eſt, decreuerunt patres, vt ex aſſibus, qui tū erant *librarij*, fierent ſextantarij, per quos cum ſolui coeptum eſſet, & populus aere alieno liberaretur, & priuati, quibus debitum publice ſolui oportebat, non magno detrimento adficerentur: Septuennio quoque (anno) vſus eſt, vt priore numero, ſed id non permanſit in vſu, nec amplius proceſſit in maiorem.

Sexus aliter ſignificat ſexu, natura, habituque ex Graeco, quam illi vocant ἕξιν. Afranius in Priuigno ſic agit: orbus virili ſexu adoptauit ſibi. Pacuuius in Atalanta: Triplicē virili ſexu partum procreat.

PAVLVS. *Sexus*, natura, vel habitus, ex Graeco ἕξις vo-

catur.

Sibinam appellant Illyrici telum venabuli ſimile. Ennius: Illyrici reſtant ſicis, ſibiniſque fodentes.

Sibus, callidus, vel acutus.

Sic verſantu . . . . FEST.
ſune voluit eodem non . . .
. . . pellant Dolonem . .
. . cation maius . . .
. . Capito velut ſe . . .
. . lone interioris . . .
. . orte moroque cum ait . .
. . L. Terentio Tuſcini . .
. . iuum de ſaxo Tarpeio . .
. . ueniſſet commiſſatum, quod . .
. . et coactus . . .

Sicilices haſtarum ſpicula lata. Ennius: Incedit PAVLVS,
veles vulgo ſicilibus latis.

Sicilicum dictum, quod ſemunciam ſecet.

Sicyonia genus calciamenti. Lucilius: Et pedibus lacua ſicyonia demit honeſta.

Sifus . . . . . FESTVS.
. . . is ipſis id quod Graece . .
. . . geniualicia ſic eſt . .
. . . e populum. Ser. Sulpi. . .
. . . tani, paganiue ſi . .
. . . donec eam inter ſe . .
. . . s iudicatio eſto . .

Signa, vt rerum, ita . . .
. . . aut lapides, aut f . . .
. . . adhuc aliqua, et . .
. . . pantur etiam, ſed po . .
. . . ſimulacra ad effi . . .

Signare ſignificat modo ſcribere, modo anulo PAVLVS.
ſigna imprimere, modo pecora ſignis notare.

. . . ri dicitur ſignis notare . . FESTVS.
. . . ſed antiqui eo pro ſcribe . .
. . . re, & conſignare . .
. . . ere, & conſeri . . .

Silatum antiqui pro eo, quod nunc ientaculum PAVLVS.
dicimus, appellabant, quia ieiuni vinum ſili conditum ante meridiem abſorbebant.

. . . pro eo quod nunc ientaculum FESTVS.
dicimus . . quia ieiuni vinum ſolicon.
. . obſorbebant.

Silere tacere ſignificat ficto verbo ad S litte- PAVL.
ra, quae nota ſilentij eſt.

Silere, tangere. FESTVS.
. . . a S littera, que ini . .
. . . dici, vbi qui poſt mediam . .
. . candi cauſa ex lectulo ſuo ſi . .
. . et liberatus a lecto in ſolido . .
. . letque ne quid eo tempore deiciat.
. . le in lectum repoſuit, hoc enim eſt.
. . entium, omnis vitij in auſpiciis vacui
. . tas. Veranius ait, non vtique ex lecto, ſed ex cubili, ne rurſus ſe in lectum reponere neceſſe eſſe.

Silicernium

Digitized by Google

PAVLVS. *Silicernium* erat genus farciminis, quo fletu familia purgabatur. dictum autem silicernium, quia, cuius nomine ea res instituebatur, is iam silicem cerneret. Caecilius. credidi silicernium eius me esse esurum.

FEST. . . nebris quam . . .
. . ocant, sed , .
. . errius existi . .
. . uod nos farei . .
. . letum familia . .
. . omine ea res . .
. . s iam silentium . .
. . oloſtate. Cre . .
. . me esse esurum . .

Siluij sunt appellati Albani Reges, a Lauiniae filio, quem post excessum Aeneae grauida relicta timens periculum, & suae vitae, & eius, quem vtero gerebat, in siluis latens enixa est. qui restitutus in regnum est post mortem Ascanij praelatus Iulo fratris filio, cum inter eos de regno ambigeretur.

Silus appellatur naso sursum versus repando. vnde galeae quoque a similitudine sileae dicebantur.

Simpludiarea funera sunt, quibus adhibentur D.T. ludi, corbitoresque quidam ea dixerunt esse, quibus neutrum genus interesset ludorū. nam indictiua sunt, quibus adhibentur non ludi modo, sed etiam desultores, quae sunt amplissima.

PAVL. *Simpludiarea* funera, quibus ludos adhibebāt.

Simpulum vas paruum non dissimile cyatho, quo vinum in sacrificiis libabatur. vnde & mulieres rebus diuinis deditae *simpulatrices* dicuntur.

Simultas, id est, odium, dicta ex contrario, quia minime sint simul. potest & a simulatione dicta existimari, quia simulare loquuntur ad inuicem.

FEST. *Sinciniam*, cantionem solitariam.

. . . in prouerbio dici solet
. . . siue vlla incommoda

appendice; quod olim sacra non solum publica curiosissime administrabant, sed etiam priuata. relictusque heres sic pecuniae etiam sacrorum erat; vt ea diligentissime administrare esset necessarium.

Sinistras aues, sinistrumque est sinistrinum auspicium, id est, quod sinat fieri. Varro libro quinto Epistulicarum quaestionum, ait; a deorum sede cum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes: factum arbitror, vt sinistra meliora auspicia, quam dextra esse existimētur. idem fere sentiunt Sinnius Capito, & Cincius.

Sinistrum in auspicando significare ait Ateius Capito, factum & prosperum auspicium, at silentium dubij duntaxat vacat

vitio: igitur silentio surgere cum dicitur, significat non interpellari, quo minus rem gerat, ad sinistrum hortari quoque auspicia ad agendum q animo quis proposuerit.

Siparium genus veli mimicum.

Si . . . . PAVL.
. utuntur, dictum ait . . . FEST.
. mento quod vocetur . . .

Siremps dicitur, quasi similis res ipsa. habetur hoc in libris Catonis. PAVL.

. . ponitur pro eadem, vel proinde . FEST.
. . Cato in dissuadendo le . .
. . licta est, & praeterea rogas .
. . ea si populus condemnaue .
. . fiet, quasi aduersus le . .

Sispitem Iunonem, quam vulgo *Sospitem* appellant, antiqui vsurpabant, cum ea vox ex Graeco videatur sumpta, quod est σώζειν.

Sistere fana cum in vrbe condenda dicitur, significat loca in oppido futurorum fanorum cōstituere, quod Antistius Labeo ait, in commentario quintodecimo Iuris Pontificij, fana sistere esse lectisternia certis locis & diis habere.

Sistere fana cum dicerent, significabatur lectisternia certis in fano locis componere. PAVL.

Sobrinus est patris mei consobrini filius, & matris consobrinae filius.

Sobrinum est, vt ait Gallus Aelius, patris mei cō- FESTVS
sobrini filius, & matris meae consobrinae filius, femina iisdem de causis appellat fratrem & fratrē patruelem, & consobrinum, & propius consobrino, & sobrina. iidem gradus in sobrina quoque sunt.

Sobrinum vicum . . .
. er Aelius quod , . .
. locus, neque caut . . .
. aliquod in eo n . . .
. vino solitum . . .

Sobrium vicum Romae dictum putant, vel quod in eo taberna nulla fuerit; vel quod in eo Mercurio lacte, non vino supplicabatur. PAVL.

Sodales dicti, quod vna sederent, & essent: vel quod ex suo dapibus vesci soliti sint: vel quod inter se inuicem suaderent, quod vtile esset.

Sodalis . . . . FESTVS
. tant, quod vna . . .
. . alij, quod ex suo . . .
. . alij quod inter se . . .
. rent. quod vtile es . . .
. . crebro congre vocan . .
. . vocabulo, quod est . .

Sodes, si audes, vti si . . .
. pro in loco. Terentius . .
. sodes, quis heri Chry . . .

Sodes, si audes; vti *sis*, pro si vis; & *illico* pro in loco. Terentius in Andria: Dic, sodes, quis heri Chrysidem habuit. PAVL.

Digitized by Google

FEST. *Solari* sine praepositione dixisse antiquos, testis est Paeuuius, cum ait: solatur, auxiliatur, hortaturque me.

Solatum genus morbi, maxime a rusticantibus dicitur, cuius meminit etiam Afran
. . arquato Medo . .
. . tigine . . .

PAVL. *Solatum* genus morbi.

Solea, vel ea dicitur, quae solo pedis subiicitur, vel genus piscis, vel materia robusta, super quam paries craticius extruitur.

Solea, vt ait Verrius, est non solum ea, quae solo pedis subiicitur, sed etiam pro materia robusta, super quam paries craticius extruitur.

FEST. *Solicitare* quidam dictum putant vel .
. . ex suo loco, ac sententia .
. . quin significet locum, quis .
. . quoque dicantur loca pa .

PAVL. *Soiicitare* est solo citare, id est, ex suo loco mouere. *solum* autem quin significet locum, quis dubitet? cum *exules* quoque dicantur loco patriae suae pulsi.

FEST. *Solida* sella at . . . .
iubetur, cum mane sur . . .
lauit quod antiqui expresse . .
riore parte excauat . . .
ciebant sedes, quas s . .
in his nihil erat con . . .
bant, inquit Verrius, quod . .
absurde, vt mihi videtur . .
sit totum ait dictum solidum.

Solino idem ait esse consulo.

Solino intelligitur consulo.

Sol·punga genus bestiolae maleficae, quod acrius, concitatiusque fit feruore solis. vnde etiam nomen traxit.

PAVL. *Soli* . . . .
maleficiae qu . . .
fit feruore s . . .
traxit.

FEST. *Solitaurilia* hostiarum trium diuersi generis immolationem significant, tauri, arietis, verris, quod omnes eae solidi, integrique sunt corporis. contra Aci . . . veru eces maiales, qui quia *sollum*, Osce totum, & solidum significat. vnde tela quaedam *solliferrea* vocantur tota ferrea, & homo bonarum artium *sollers*, & quae nulla parte laxata, cauaque sunt, *solida* nominantur. atque harum hostiarum omnium inuiolati sunt tauri, quae pars scilicet caeditur in castratione. sunt quidem qui putent, ex tribus hostibus praecipue nomen inclusum eum solido tauri, quod amplissima sit earum. quidam dixerunt omnium trium vocabula confusa suis, ouis, tauri adfecisse id, quod vno modo appellarentur vniuersae. quod sit a sollo, & tauris earum hostiarum ductum (est) nomen antiquae con-

suetudinis. per vnum L. enuntiari non est mirum, quia nulla tunc geminabatur littera in scribendo. quam consuetudinem Ennius mutauisse fertur, vtpote Graecus Graeco more vsus, quod illi aeque scribentes, ac legentes duplicabant mutas Sem . . . . .

Solitaurilia hostiarum trium diuersi generis immolationem significant tauri, arietis, verris, quod omnes hi solidi, integrique sint corporis. *Sollum* enim lingua Oscorum significat totum, & solidum. vnde tela quaedam *solliferrea* vocantur, teta ferrea: & homo bonarum artium *sollers*: & quae nulla parte laxata, cauaque, solida nominantur. PAVL.

Solla appellantur sedilia, in quibus non plures singulis possint sedere, ideoque solla sternere dicuntur, qui solliisternium habent, & solaria vocantur Babylonica, quibus eadem sternuntur. quae, vt ait Verrius, omnia ducta sunt solo aluei quoque lauandi gratia instituti, quo singuli descendunt, sola dicuntur. quae a sedendo potius dicta videntur, quam a sollo. FEST.

Solla sedilia, in quibus singuli tantum possunt sedere. ideoque solia sternere dicuntur, qui *sollisternium* habent. & solaria vocantur Babylonica, quibus eadem sternuntur. PAVL.

Solemnia sacra dicuntur, quae certis temporibus fiunt. FEST.

Solemnia sacra dicuntur, quae certis temporibus, anniisque fieri solent.

Solliſtimum App. Pulcher in Auguralis disciplinae libro primo ait esse tripudiū, quod aui excidit ex eo, quod illa fert. saxumve solidum, aut arbos viuiradix ruit, quae nec prae vitio, humani caedanturve, iaciantur-ve, pellanturue.

Sollo Osce dicitur id, quod nos totum vocamus. Lucilius: suasa quoque omnino dirimit non solla dupondi. id est non tota. Item Liuius *Sollicuria*, in omne re curiora. & *solliferreum*, genus teli totum ferreum. *sollers* etiam in omni re prudens; & solemne, quod omnibus annis praestari debet.

Sollo Osce dicitur id, quod nos totum vocamus. Liuius: *Solliferreum* genus teli, id est, totum ferreum. *Sollers* etiā in omni re prudens: & *solemne*, quod in omnibus annis praestari debet. PAVL.

Sollox, lana crassa, vel pecus lana contectum. Titinius: Lana soloci ad purpuram data. & Lucilius: Pascali pecore, & montano hirco, atque soloce.

Solox, lana crassa, & pecus, quod passim pascitur non tectum. Titinius in Barathro: ego ab lana soloci ad purpuram data. & Lucilius: Pascali pecore, ac montano, hirto, atque FEST.

Digitized by Google

Hercules ſcribere nolim, ſi Triumuirũ ſim, ſpatiatorem, atque feſceninum.

PAVLVS. *Spatiatorem* pro erratorem Cato poſuit.

FEST. . . . . quam nos dicimus, *erde*.
. . . . ton quidem idean, n . .
. . . n. tur.

Spectio in auguralibus ponitur pro aſpectione, & nuntiato. quia omne ius ſacrorum habent, auguribus ſpectio dumtaxat, quorum conſilio rem gererent magiſtratus, non vt poſſent impedire nuntiando, quae cum vidiſſent ſatis, ſpectio ſine nuntiatione data eſt, vt ipſi auſpicio rem gererent, non vt alios impedirent nuntiando.

Specta ſine praepoſitione Pacuuius in Dulore ſte vſus eſt, cum ait: amplus, rubicundo colore, & ſpecta proteruo ferox.

PAVL. *Specta* ſine praepoſitione Pacuuius poſuit.

FEST. *Specus* feminino genere pronuntiabant antiqui, vt metus, & nepos. tam Hercules, quã maſculino ſtirps, aut frons. vt Ennius: Tum caſu ſub monte altae ſpecus intus patebat. & Pacuuius in Chryſe: Eſt ibi ſub eo ſaxo penitus ſtrata harena ingens ſpecus.

Speres antiqui pluraliter dicebant, vt Ennius libro ſecundo: Et ſemel effugit ſperes ita fũditus noſtras. & libro ſextodecimo: Spero, ſi ſperes quicquã prodeſſe potis ſunt.

Spetile vocatur infra vmbilicum ſuis quod eſt carnis proprij cuiuſdam habitus, exos, qua etiam antiqui per ſe vtebantur. Plautus enumerandis vilibus obſoniis in Carbonaria ſic meminit: Ego pernam, ſumen, ſueres, ſpetile, callum, glandia.

PAVL. *Spetile* caro quaedam proprij cuiuſdam habitus infra vmbilicum ſuis.

FEST. *Spicit* quoque ſine praepoſitione dixerũt antiqui. Plautus: flagitium eſt ſi nihil mittetur, quae ſupercilio ſpicit. & ſpexit. Ennius libro ſextodecimo quod vbi rex paulo ſpexit de contibus celſis.

Spiciunt antiquos di . . .
. . tione teſtis eſt Cato in ea, quam . .
. . ſeptem hominibus, vt ſolent . .
. . inios niſi qui ſempiterni ſunt, quos
. . cant, ne ſpiciunt, neque ratos . .

Spicum maſculine antiqui dicebant, vt *hunc ſtirpem*, & *hanc amnem*. verſus eſt antiquus: quaſi meſſim per miſſim vnumquenque ſpicum collegit.

Spinther vocabatur . . .
tes antiquae ger . . .
ſiniſtro, Plautus . . .
reconcinnarier . . .

PAVL. *Spinther* armillae genus, quo mulieres vtebãtur brachio ſummo ſiniſtro.

Spintyrnix, genus auis turpis figurae. ea Graece *σπινθηρὶς* dicitur.

FEST. *Spintyrnix* eſt auis genus turpis figurae. occurſatrix artificum, perdita ſpinturnix. ea

Graece dicitur, vt ait Santra *σπινθηρὶς*.

Spira dicitur, & baſis colũnae vnius tori, aut duorum, & genus operis pictorij; & funis nauticus in orbem conuolutus; ab eadem omnes ſimilitudine. Pacuuius: Quid ceſſatis ſocij eiicere ſpiras ſparteas? Ennius quidem hominum multitudinem ita appellat, cum ait: Spiras legionibus nexunt.

Spirillum vocari ait Opillius Aurelius caprae barbam.

Spirillum barba caprae appellatur. PAVLVS.

Spondere putatur dictum, quod ſponte ſua, id eſt voluntate promittatur.

Spondere Verrius putat dictum, quod ſponte ſua, id eſt voluntate, promittatur. deinde oblitus inferiore capite ſponſum, & ſponſam ex Graeco dictam ait, quod ij *σπονδὰς* interpoſitis rebus diuinis faciant. Spondere antea ponebatur pro dicere. vnde & reſpõdere adh . . . . .
vſurpari coeptum eſt . . .
ne alterius.

Spondere ponebatur pro dicere, vnde & reſpõpere adhuc manet, ſed poſtea vſurpari coeptum eſt in promiſſo.

Sponſis bene, beneque volueris, in precatione augurali Meſſala augur ait ſignificare ſponderis, volueris.

Spurcum vinum dicebant, cum aqua admixta, aut igne tactum erat, muſtumve antequam deferueſcat.

Spurcum vinum eſt, quod ſacris adhiberi non licet, vt ait Labeo Antiſtius libro decimo commentarij iuris pontificij, cui aqua admixta eſt, defrutumve, aut igne tactum eſt, muſtumve ante, quam deferueſcat.

Squalidum incultum & ſordidum, quod proxime ſimilitudinẽ habeat ſquamae piſcium. ſic appellatum . . .
. . cultum, & ſord . . .
. . tum quod proxime . .
. . ſcium accedit, it . .
. . diti paludum ſqu . .
. . in Telepho. Quam ve .
. . ſtola . . . . .

Squarroſos . . . . . FEST.
ſimilitudine ait die . . . .
gat ob aſſiduam inlu . . .
num, ac rupicum ſquar . .
roſtra.

Squarroſi ab eadem ſquamarum ſimilitudine dicti, quorum cutis exſurgit ob aſſiduam illuuiem. Lucilius: Varronum ac rupicum ſquarroſa incondita roſtra.

Stagnum quidam dici putant, quod in eo aqua perpetuo eſt alij, quod is locus a Graecis *σταγνὸν* dicitur, quia bene contineat aquam.

Stalagmium genus inaurium videtur ſignificare Caecilius in Karine, cum ait: ium ex aure eius ſtalagmium Domi habeo.

Stalagmium,

Digitized by Google

Jahr im Monat Bul/ das ist der achte Monat/ vollendet
1 Kön. 6. 38. worden mit allen seinen Gezeugen/ und nach allen seinen Rechten/ also hatte er sieben Jahr daran gebauet.

Aber sein eigen Hauß bauete Salomo dreyzehen Jahr/ und vollendete sein gantzes Hauß.

Denn er hatte gebauet das Hauß des Waldes Libanon/ hundert Ellen lang/ fünfzig Ellen breit/ und dreyßig Ellen hoch/ auf vier Reihen Cedern Seulen/ und Cedern Balcken auf den Seulen.

Und es war gedeckt oben mit Cedern über den Gemächern/ die auf den Seulen lagen/ fünfzehen auf einer Reihe.

Und Fenster waren drinnen/ drey Reihen/ und Fenster gegen Fenster/ drey mahl.

Und alle Thüren und Pfosten waren viereckicht/ und Fenster gegen Fenster/ drey mahl.

Und machte eine Halle der Seulen/ fünfzig Ellen lang/ und dreyßig Ellen breit/ und eine Halle vor denselben/ und Seulen und Dicke vor denselben.

Und eine Halle des Stuels/ da er richtete/ eine Halle des Gerichts/ und war mit Cedern getäfelt von einem Boden zum andern.

Und sein Hauß/ da er wohnete/ hinten an der Halle/ war von gleicher Arbeit. Auch machte Salomo ein Hauß der Tochter Pharaonis/ die er zum Weibe genommen hatte/ gleich dieser Halle.

Alle diese waren von köstlichen Steinen/ nach dem Maß gehauen/ mit Sägen geschnitten/ inwendig und auswendig/ und von dem Grunde an bis an die Sparren/ auch auswendig gegen den grossen Hof.

Und der Grund war von köstlichen Steinen/ grossen Steinen/ zehen Ellen und acht Ellen.

Und oben auf waren köstliche Steine/ nach dem Maß gehauen/ und Cedern.

Und der grosse Hof umher hatte drey Reihen gehauener Steine/ und eine Reihe Cedern Balcken/ gleich wie der innere Hof im Hauß des HERRN/ und die Halle am Hauß.

Und der König Salomo sandte hin/ und ließ Hiram holen von Tyro/ der war ein Sohn einer Wittwen aus dem Stamm Naphthali/ sein Vater aber war ein Mann von Tyro/ ein Ertzgiesser/ und war voller Weisheit/ Verstand und Kunst/ allerley Ertzwerck zu machen. Der kam zu dem König Salomo/ und machte alle seine Arbeit.

Und machte zwo Seulen Ertz/ achtzehen Ellen hoch eine Seule/ und zwölff Ellen Maß umher eine Seule.

Und machte zwey Knäufe/ zu setzen auf die Seulen/ von gegossenem Ertz/ fünff Ellen hoch ein Knauf/ und fünff Ellen hoch der andere Knauf.

Und machte Netzwerck/ und Kettenwerck an den Knäufen auf den Seulen/ sieben an einem Knauf/ und sieben an dem andern Knauf.

Und machte die Seulen/ und zwo Reihen Granatäpffel um ein Netzwerck/ zu bedecken die Knäufe auf den Seulen/ und also that er an beyden Knäufen.

Und die Knäufe auf den Seulen in der Halle waren wie Lilien/ vier Ellen hoch.

Und die Knäufe auf beyden Seulen/ auch oben an dem Bauch/ der neben dem Netzwerck war/ hatten zwey hundert Granatäpffel/ in zwo Reihen um einen jeglichen Knauf.

Und richtete die Seulen auf/ in der Halle des Tempels/ und richtete die Seule zur Rechten auf/ und hieß sie Jachin/ und richtete die Seule zur Lincken auf/ und hieß sie Boas.

Und machte oben auf den Seulen Lilienwerck/ und also ward vollendet das Werck der Seulen.

Und machte ein gegossen Meer/ zehen Ellen weit von einem Rande zum andern/ rund umher/ und fünff Ellen hoch/ und dreyßig Ellen Maß lief eine Schnur umher.

Und unter dem Rande waren Ochsen/ die es umgaben/ zehen in einer Ellen/ und giengen zwo Reihen Ochsen/ die mit gegossen waren.

Und stund auf zwölff Ochsen/ drey gegen Mitternacht/ drey gegen Abend/ drey gegen Mittag/ drey gegen Morgen/ und das Meer oben darauf/ und alle ihre Hintertheile waren inwendig.

Und die Dicke war eine Handbreit/ und sein Rand war gemacht wie eines Bechers Rand/ wie eine Lilienblume/ und fassete drey tausend Bath.

Und machte zehen Gestelle Ertz/ vier Ellen lang eines Gestelles/ und vier Ellen breit/ und drey Ellen hoch.

Und das Gestelle war also gemacht/ es hatten Leisten/ und die Leisten waren zwischen den Rahmen.

Und auf den Leisten/ die zwischen den Rahmen waren/ waren Löwen/ Ochsen und Cherubim/ und auf den Rahmen oben und unten waren Löwen und Ochsen/ und hatten Gehänge.

Und vier Ertzene Räder hatte ein jeglich Gestelle/ und Ertzene Achsen/ und vier Füsse waren an seinen Ecken/ und Füsse unter dem Becken/ gegossen/ und Gehänge an einem jeglichen.

Und sein Mund war innerhalb einer Krone/ und oben eine Elle hoch/ und sein Mund war rund/ wie eines Fußgestelles Arbeit/ eine Elle und eine halbe Elle/ und auf seinem Munde waren auch Schnitzwerck/ und ihre Leisten waren viereckicht/ nicht rund.

Und die vier Räder waren unter den Leisten/ und die Achsen an dem Gestelle/ und eines Rades Höhe eine Elle und eine halbe Elle.

Und die Räder waren gemacht wie Wagenräder/ ihre Achsen/ ihre Felgen/ ihre Speichen/ ihre Naben alles gegossen.

Und vier Füsse waren an einem jeglichen Gestelle/ und seine Füsse waren aus ihm selbst.

Und oben auf dem Gestelle war eine runde Höhe/ eine halbe Elle hoch/ und oben auf dem Gestelle seine Handhaben und Leisten/ und machte seine Leisten viereckicht.

Und machte auf die Tafeln seiner Handhaben und auf seine Leisten Cherubim/ Löwen und Palmen/ nach dem/ wie ein jeglich Raum war/ und Gehänge umher.

Also machte er zehen Gestelle/ alle gegossen/ einerley Maß und einerley Arbeit.

Und machte zehen Becken Ertz/ vierzig Bath hielt ein Becken/ vier Ellen war ein jeglich Becken/ auf einem jeglichen Gestelle eins.

Und setzte die Gestelle/ fünff zur Rechten am Hauß/ und fünff zur Lincken am Hauß/ gegen Morgen/ gegen Mittag.

Und machte Hiram die Becken/ Schaufeln und Sprengbecken/ und vollendete alle Arbeit/ die er dem König Salomo machte am Hauß des HERRN.

Zwo Seulen/ zwo Knäufe oben auf den Seulen/ zwey Netzwercke/ zu bedecken die zwey Knäufe oben auf den Seulen.

Vier hundert Granatäpffel zu den zwey Netzwercken/ zwo Reihen Granatäpffel zu einem Netzwerck/ zu bedecken die zwey Knäufe auf den Seulen.

Zehen Gestelle/ zehen Becken auf den Gestellen.

Ein gegossen Meer/ zwölff Ochsen darunter.

Die Töpffe/ Schaufeln und Sprengbecken/ alle diese Gezeuge machte Hiram dem König Salomo am Hauß des HERRN/ von blankem Ertz.

Am Jordan goß sie der König in dicker Erde/ zwischen Succoth und Zarthan.

Und Salomo ließ alle diese Gezeuge unwogen/ denn es war sehr viel/ daß man das Gewicht des Ertzes nicht erfahren konnte.

Und Salomo machte alle Gezeuge am Hauß Gottes/ den güldenen Altar/ und den Tisch/ darauf die Schaubrodte lagen/ vom Gold.

Und die Leuchter/ fünff zur Rechten/ und fünff zur Lincken vor dem Chor/ von feinem Gold/ und die Blumen/ Lampen und Lichter von Gold.

Und die Schalen/ Messer/ Sprengbecken/ Löffel und Pfannen von feinem Gold/ und die Angel an den Thüren des innersten Hauses/ des Allerheiligsten/ und an den Thüren des Hauses/ des Tempels/ von Gold.

Also ward vollendet alle Arbeit/ die der König Salomo machte am Hauß des HERRN.

Und Salomo brachte hinein/ was sein Vater David geheiligt hatte/ Silber/ Gold und Gezeuge/ und legte es in die Schatzkammer am Hauß des HERRN.

Da versammelte der König Salomo die Aeltesten in Israel/ alle Häupter der Stämme/ die Fürsten der Väter unter den Kindern Israel/ vor dem König Salomo zu Jerusalem/ daß sie die Lade des Bundes des HERRN heraufbrächten aus der Stadt Davids/ das ist Zion.

Und alle Männer Israel versammelten sich zu dem König Salomo/ auf das Fest im Monat Ethanim/ das ist der siebende Monat.

Und alle Aeltesten in Israel kamen/ und die Priester trugen die Lade.

Und brachten herauf die Lade des HERRN/ und die Hütte des Stifts/ und alle heilige Gezeuge/ die in der Hütte waren/ die brachten herauf die Priester und Leviten.

Und der König Salomo und die gantze Gemeine Israel/ die zu ihm versammelt waren/ giengen mit ihm vor der Lade/ und opfferten Schafe und Ochsen/ die nicht zu zählen noch zu rechnen waren vor Menge.

Und die Priester trugen die Lade des Bundes des HERRN an ihren Ort/ in den Chor des Hauses/ in das Allerheiligste/ unter die Flügel der Cherubim.

Denn die Cherubim breiteten die Flügel über den Ort der Lade/ und bedeckten die Lade und ihre Stangen oben her.

Und die Stangen waren lang/ daß die Enden der Stangen an der Lade gesehen wurden vor dem Chor/ aber nicht auswendig/ und sind daselbst bis auf diesen Tag.

Es war nichts in der Lade/ denn allein die zwo steinerne Tafeln/ die Mose hineingelegt hatte zu Horeb/ da der HERR mit den Kindern Israel einen Bund machte/ da sie aus Egyptenland zogen.

Und da die Priester von dem Heiligthum giengen/ (denn alle Priester/ die sich funden/ heiligten sich/ und hielten nicht Ordnung in ihren Theilungen.

Und die Leviten/ die Sänger alle/ Asaph/ Heman/ Jeduthun/ ihre Söhne und Brüder/ mit leinen Kleidern angethan/ mit Cymbeln/ Psaltern und Harfen/ standen gegen Morgen vor dem Altar/ und mit ihnen hundert und zwantzig Priester/ die mit Trompeten bliesen.

Und es war/ da die Trompeter und Sänger/ als ein Mann/ mit einer Stimme sich hören ließen/ zu loben und zu preisen den HERRN/ und da sie ihre Stimme erhuben mit Trompeten und Cymbeln und Instrumenten der Music/ und lobten den HERRN/ daß er gütig ist/ und seine Barmhertzigkeit ewiglich währet/ da ward das Hauß des HERRN voll Wolcken.

Und die Priester konnten nicht stehen und dienen vor den Wolcken/ denn die Herrlichkeit des HERRN erfüllete das Hauß Gottes.

Da sprach Salomo: Der HERR hat gesagt/ er wolle im dicken Nebel wohnen.

Ich aber habe ein Hauß gebauet zu deiner Wohnung/ und eine Stätte/ da du ewiglich innen wohnest.

Und der König wandte sein Angesicht/ und segnete die gantze Gemeine Israel/ und die gantze Gemeine Israel stund.

Und sprach: Gelobet sey der HERR/ der Gott Israel/ der mit seinem Munde meinem Vater David geredet hat/ und hat es mit seinen Händen erfüllet/ und sprach:

Von dem Tage an/ da ich mein Volck Israel aus Egypten führete/ habe ich keine Stadt erwählet unter allen Stämmen Israel/ daß man mir ein Hauß bauete/ daß mein Name daselbst wäre/ sondern habe David erwählet/ daß er über mein Volck Israel wäre.

Und mein Vater David hatte es in seinem Hertzen/ daß er dem Namen des HERRN/ des Gottes Israel/ ein Hauß bauete.

Aber der HERR sprach zu meinem Vater David: Daß du es in deinem Hertzen hast/ daß du meinem Namen ein Hauß bauen wilt/ hast du wohl gethan/ daß du es in deinem Hertzen hast.

Doch sollst du nicht das Hauß bauen/ sondern dein Sohn/ der von deinen Lenden kommen wird/ der soll meinem Namen ein Hauß bauen.

Nun hat der HERR sein Wort bestätiget/ das er geredet hat/ denn ich bin aufgekommen an meines Vaters David Statt/ und sitze auf dem Stuel Israel/ wie der HERR geredet hat/ und habe gebauet ein Hauß meinem Namen des HERRN/ des Gottes Israel.

Und habe daselbst eine Stätte zugerichtet der Lade/ darinnen der Bund des HERRN ist/ den er mit unsern Vätern gemacht hat/ da er sie aus Egyptenland führete.

Und Salomo trat vor den Altar des HERRN gegen der gantzen Gemeine Israel/ und breitete seine Hände aus gen Himmel/ und sprach:

HERR/ Gott Israel/ es ist kein Gott dir gleich/ weder oben im Himmel/ noch unten auf Erden/ der du hältst den Bund und Barmhertzigkeit deinen Knechten/ die vor dir wandeln von gantzem Hertzen.

Der du deinem Knecht David/ meinem Vater/ gehalten hast/ was du ihm geredet hast/ und hast mit deinem Munde geredet/ und hast es mit deinen Händen erfüllet/ wie es denn heute stehet.

Nun HERR/ Gott Israel/ halte deinem Knecht David/ meinem Vater/ was du ihm geredet hast/ und gesagt: Es soll dir nicht mangeln an einem Mann vor mir/ der auf dem Stuel Israel sitze/ ohne daß deine Kinder ihren Weg bessern/ daß sie in meinem Gesetz wandeln/ wie du vor mir gewandelt hast.

Nun HERR/ Gott Israel/ laß deine Worte wahr werden/ die du deinem Knecht David/ meinem Vater/ geredet hast.

Denn sollte Gott wahrhaftig auf Erden wohnen? Siehe/ der Himmel und aller Himmel Himmel mögen dich nicht fassen/ wie viel weniger dieses Hauß/ das ich gebauet habe?

Wende dich aber zu dem Gebet deines Knechtes/ und zu seinem Flehen/ HERR mein Gott/ daß du hörest das Geschrey und das Gebet/ das dein Knecht heute vor dir betet.

Daß deine Augen offen stehen über dieses Hauß Tag und Nacht/ über die Stätte/ von der du gesagt hast/ du wollest deinen Namen daselbst setzen/ daß du hörest das Gebet/ das dein Knecht an dieser Stätte betet.

Und erhöre das Flehen deines Knechtes/ und deines Volcks Israel/ wenn sie an dieser Stätte beten/ und erhöre du an deiner Wohnstätte im Himmel/ und wenn du es hörest/ so wolle gnädig sein.

Wenn jemand wider seinen Nächsten sündigen wird/ und man ihm einen Eid auflegt/ daß er schwören soll/ und er kommt und schwöret vor deinem Altar in diesem Hause/

So wolle du hören im Himmel/ und thun/ und richten deine Knechte/ daß du dem Gottlosen vergeltest/ und seinen Wandel auf seinen Kopff kommen lassest/ und den Gerechten gerecht sprechest/ daß du ihm gebest nach seiner Gerechtigkeit.

Wenn dein Volck Israel vor dem Feinde geschlagen wird/ daß sie sich an dir versündigen/ und sich bekehren/ und deinen Namen bekennen/ und vor dir flehen und bitten in diesem Hause/

So wolle du im Himmel hören/ und vergeben die Sünde deines Volcks Israel/ und bringe sie wieder in das Land/ das du ihren Vätern gegeben hast.

Wenn der Himmel verschlossen wird/ daß kein Regen ist/ darum daß sie sich an dir versündigen/ und an dieser Stätte beten/ und deinen Namen bekennen/ und sich bekehren von ihren Sünden/ wenn du sie demüthigest/

So wolle du im Himmel hören/ und vergeben die Sünde deiner Knechte/ und deines Volcks Israel/ daß du sie den guten Weg lehrest/ darinnen sie wandeln sollen/ und wollest Regen geben auf dein Land/ das du deinem Volck zum Erbe gegeben hast.

Wenn eine Theurung im Lande ist/ wenn Pestilentz ist/ wenn Brand ist/ wenn Hitze ist/ wenn Heuschrecken oder Grillen sind/ wenn sein Feind ihn ängstet in seinen Städten/ wenn irgend eine Plage oder Seuche ist/

Was für Gebet oder Flehen irgend ein Mensch oder dein gantzes Volck Israel thun wird/ wenn ein jeglicher seine Plage und seinen Schmertzen kennet/ und seine Hände ausbreitet gegen diesem Hause/

So wolle du hören im Himmel/ der du wohnest/ und vergeben/ und thun/ und einem jeglichen geben nach allen seinen Wegen/ wie du sein Hertz kennest/ denn du allein kennest das Hertz der Menschen.

Auf daß sie dich fürchten/ daß sie wandeln vor dir/ so lange sie leben in dem Lande/ das du unsern Vätern gegeben hast.

Auch wenn ein Fremder/ der nicht von deinem Volck Israel ist/ kommt aus fernen Landen um deines grossen Namens willen/ und deiner starcken Hand/ und deines ausgereckten Armes/ wenn er kommt und betet gegen diesem Hause/

So wolle du hören im Himmel/ der du wohnest/ und thun alles/ darum der Fremde dich anruffen wird/ auf daß alle Völcker auf Erden deinen Namen erkennen/ daß sie dich fürchten/ wie dein Volck Israel/ und daß sie erfahren/ daß dein Name gepredigt ist an diesem Hause/ das ich gebauet habe.

Wenn dein Volck ausgehet in den Krieg wider seine Feinde/ auf welchem Wege du sie senden wirst/ daß sie beten gegen dieser Stadt/ die du erwählet hast/ und gegen dem Hause/ das ich deinem Namen gebauet habe/

So wolle du im Himmel hören ihr Gebet und Flehen/ und ihnen Recht schaffen.

Wenn sie sich an dir versündigen/ denn es ist kein Mensch/ der nicht sündige/ und du über sie zornig werdest/ und sie dahin gebest vor ihren Feinden/ daß sie sie gefangen führen in ihrer Feinde Land/ ferne oder nahe/

Und sie es sich nehmen in ihrem Lande/ da sie hingeführet sind/ und sich bekehren/ und flehen zu dir in ihrer Gefängnüß/ da sie hingeführet sind/ und sprechen: Wir haben gesündiget/ und missethan/ und gottlos gehandelt/

Und sich bekehren zu dir von gantzem Hertzen/ und von gantzer Seele in ihrer Feinde Land/ da sie sie gefangen führen/ und beten gegen ihr Land/ das du ihren Vätern gegeben hast/ und gegen die Stadt/ die du erwählet hast/ und gegen das Hauß/ das ich deinem Namen gebauet habe/

So wolle du im Himmel hören ihr Gebet und Flehen/ und ihnen Recht schaffen/ und vergeben deinem Volck/ das an dir gesündiget hat/ und alle ihre Missethaten/ die sie an dir begangen haben/ und wollest sie Barmhertzigkeit finden lassen vor denen/ die sie gefangen halten/ daß sie sich ihrer erbarmen.

Denn sie sind dein Volck und dein Erbe/ das du ausgeführet hast aus Egypten/ aus dem eisernen Ofen.

Laß deine Augen offen stehen/ und deine Ohren merck auf das Gebet an dieser Stätte.

Nun HERR Gott/ mache dich auf zu deiner Ruhe/ du und die Lade deiner Macht/ laß deine Priester/ HERR Gott/ angethan werden mit Heyl/ und deine Heiligen sich deiner Güte freuen.

HERR Gott/ verstoß nicht deines Gesalbten Angesicht/ gedencke an die Barmhertzigkeit deinem Knecht David.

Da nun Salomo ausgebetet hatte/ fiel das Feuer vom Himmel/ und fraß das Brandopffer und die Schlachtopffer/ und das Hauß ward voll der Herrlichkeit des HERRN.

Und die Priester konnten nicht in das Hauß des HERRN gehen/ denn die Herrlichkeit des HERRN erfüllete das Hauß des HERRN.

Und alle Kinder Israel sahen/ wie das Feuer herabfiel/ und die Herrlichkeit des HERRN über dem Hause/ und beugten sich mit dem Angesicht zur Erden auf das Pflaster/ und beteten an/ und lobten den HERRN/ daß er gütig ist/ und seine Barmhertzigkeit ewiglich währet.

Und der König und alles Volck opfferten Schlachtopffer vor dem HERRN.

Und der König Salomo opfferte Opffer/ zwey und zwantzig tausend Ochsen/ und hundert und zwantzig tausend Schafe/ also weihete der König das Hauß Gottes ein/ und alles Volck.

Und die Priester stunden auf ihren Hütten/ und die Leviten mit den Instrumenten der Music des HERRN/ die der König David gemacht hatte/ zu loben den HERRN/ daß seine Barmhertzigkeit ewiglich währet/ wenn David lobete durch ihren Dienst/ und die Priester vor ihnen Trompeten bliesen/ und alles Israel stund.

Und Salomo heiligte die Mitte des Vorhofs vor dem Hause des HERRN/ denn daselbst opfferte er Brandopffer/ und Fett der Dancopffer/ weil der eherne Altar/ den Salomo gemacht hatte/ nicht konnte die Brandopffer/ Speisopffer und Fett fassen.

Also hielt Salomo zu der Zeit das Fest sieben Tage/ und alles Israel mit ihm/ eine sehr grosse Versammlung/ von dem Eingang Hamath an bis an den Bach Egypti.

Und machten am achten Tage ein Fest/ denn sie hatten sieben Tage den Altar geweihet/ und sieben Tage das Fest.

Und am dreyundzwantzigsten Tage des siebenden Monats ließ er das Volck gehen in ihre Hütten/ fröhlich und guten Muths über dem Guten/ das der HERR David/ und Salomo/ und seinem Volck Israel gethan hatte.

Also vollendete Salomo das Hauß des HERRN/ und des Königs Hauß/ und alles/ was Salomo machen wollte/ das ihm gelang.

Und der HERR erschien Salomo zum andern mahl/ wie er ihm erschienen war zu Gibeon.

Und der HERR sprach zu ihm: Ich habe dein Gebet und Flehen gehöret/ das du vor mir gebetet hast/ und habe dieses Hauß geheiligt/ das du gebauet hast/ daß ich meinen Namen daselbst setze ewiglich/ und meine Augen und mein Hertz daselbst ewiglich sein sollen.

Und du/ wo du vor mir wandeln wirst/ wie dein Vater David gewandelt hat/ mit gantzem Hertzen/ und mit Aufrichtigkeit/ daß du thun alles/ was ich dir befohlen habe/ und meine Gebote und Rechte halten wirst/

So will ich den Stuel deines Königreichs bestätigen/ wie ich deinem Vater David verheissen habe/ und gesagt: Es soll dir nicht mangeln an einem Mann/ der in Israel herrsche.

Wo aber ihr euch abwendet/ und meine Gebote und Rechte/ die ich euch fürgelegt habe/ verlassen werdet/ und hingehen/ und andern Göttern dienen/ und sie anbeten/

So will ich sie ausrotten aus meinem Lande/ das ich ihnen gegeben habe/ und dieses Hauß/ das ich geheiligt habe meinem Namen/ will ich verwerffen von meinem Angesicht/ und will es zu einem Sprüchwort und Gespötte unter allen Völckern machen.

Und dieses Hauß wird hoch seyn/ daß jedermann/ der vorüber gehet/ sich entsetzen wird/ und sagen: Warum hat der HERR also diesem Lande und diesem Hause gethan?

Und man wird sagen: Darum/ daß sie verlassen haben den HERRN ihren Gott/ der ihre Väter aus Egyptenland geführet hat/ und haben sich zu andern Göttern gethan/ und sie angebetet/ und ihnen gedienet/ darum hat er alles dieses Unglück über sie gebracht.

Und es begab sich nach zwantzig Jahren/ da Salomo die zwey Häuser baute/ das Hauß des HERRN/ und des Königs Hauß/ und alles/ was Salomo gelüstete zu machen/

Daß Salomo gab dem Hiram zwantzig Städte im Lande Galilea/ da Hiram inne wohnete.

Und Hiram zog aus von Tyro/ die Städte zu besehen/ die ihm Salomo gegeben hatte/ und gefielen ihm nicht.

Und sprach: Was sind das für Städte/ mein Bruder/ die du mir gegeben hast? Und er hieß sie das Land Cabul/ bis auf diesen Tag.

Und Hiram sandte dem König hundert und zwantzig Centner Goldes.

Und dieses ist die Ursache/ warum der König Salomo Frohnleute aufbot/ daß er bauete das Hauß des HERRN/ und sein Hauß/ und Millo/ und die Mauer Jerusalem/ und Hazor/ und Megiddo/ und Gezer.

Pharao der König in Egypten war heraufgezogen/ und hatte Gezer gewonnen/ und mit Feuer verbrannt/ und die Cananiter/ die in der Stadt wohneten/ getödtet/ und hatte sie seiner Tochter/ Salomos Weibe/ zum Geschencke gegeben.

Und Salomo bauete Gezer/ und das untere Beth-Horon/

Und Baalath/ und Thamar in der Wüsten im Lande/

Und alle Städte/ darinnen Salomo Vorrath hatte/ und Städte für seine Wagen/ und Städte für seine Reuter/ und alles/ was Salomo gelüstete zu bauen zu Jerusalem/ und im Libanon/ und im gantzen Lande seiner Herrschafft.

Alles Volck/ das übrig war von den Amoritern/ Hethitern/ Pheresitern/ Hevitern/ Jebusitern/ die nicht von den Kindern Israel waren/

Ihre Kinder/ die nach ihnen im Lande übrig waren/ die die Kinder Israel nicht verbannet hatten/ machte Salomo zinsbar/ bis auf diesen Tag.

Aber von den Kindern Israel machte Salomo keine Knechte zu seinem Geschäfft/ sondern sie waren Kriegsleute/ Diener/ Fürsten/ Hauptleute/ Wagenherren und Reuter.

Dieses sind die Häupter der Amtleute/ die der König Salomo verordnete/ fünff hundert und funffzig/ die über das Volck herrschten/ die das Volck trieben zu machen.

Aber die Tochter Pharaonis zog herauf aus der Stadt Davids in ihr Hauß/ das er ihr gebauet hatte/ da bauete er Millo.

Und Salomo opfferte dreymahl des Jahrs auf dem Altar/ den er dem HERRN gebauet hatte/ und räucherte auf dem/ der vor dem HERRN war/ und vollendete das Hauß.

Und der König Salomo machte Schiffe zu Ezeon-Geber/ die bey Eloth liegt am Ufer des Schilffmeers im Lande Edom.

Und Hiram sandte auf dem Meer seine Knechte/ Schiffleute/ die kundig waren des Meers/ mit den Knechten Salomo.

Und sie kamen in Ophir/ und nahmen daselbst vier hundert und funffzig Centner Goldes/ und brachten es dem König Salomo.

Und die Königin von Reich Saba hörete von Salomo Gerücht/ und kam/ zu versuchen Salomo mit Räthseln zu Jerusalem/ mit einer sehr grossen Macht/ und mit Cameelen/ die Specerey trugen/ und viel Gold/ und Edelgesteine.

Und da sie zu Salomo kam/ redete sie mit ihm alles/ was sie sich vorgenommen hatte.

Und Salomo sagte ihr alle ihre Worte/ und war nichts vor dem König verborgen/ das er ihr nicht sagte.

Da nun die Königin von Reich Saba sahe alle Weisheit Salomo/ und das Hauß/ das er gebauet hatte/

Und die Speise seines Tisches/ und seiner Knechte Sitz/ und seiner Diener Auffwartung/ und ihre Kleider/ seine Schencken/ und ihre Kleider/ und seine Auffgänge/ die er aufging zum Hause des HERRN/ ward sie sehr entsetzt.

Und sprach zu dem König: Es ist die Warheit/ was ich in meinem Lande gehöret habe von deinen Geberden/ und deiner Weisheit.

Ich habe es nicht geglaubet/ bis ich kommen bin/ und habe es mit meinen Augen gesehen/ und siehe/ es ist mir nicht die Helffte gesagt von der Menge deiner Weisheit/ du thust viel mehr/ denn das Gerücht ist/ das ich gehöret habe.

Selig sind deine Leute/ selig sind diese deine Knechte/ die allezeit vor dir stehen/ und deine Weisheit hören.

Gelobet sey der HERR dein Gott/ der Lust zu dir hatte/ daß er dich auf seinen Stuel setzte zum König dem HERRN deinem Gott/ darum daß dein Gott Israel liebet/ daß er sie ewiglich erhalte/ und hat dich zum König über sie gesetzt/ daß du Gericht und Gerechtigkeit thust.

Und sie gab dem König hundert und zwantzig Centner Goldes/ und Specerey sehr viel/ und Edelgesteine.

Es kam auch nicht mehr solche Specerey/ als die Königin von Reich Saba dem König Salomo gab.

Auch die Schiffe Hiram/ die Gold brachten aus Ophir/ brachten aus Ophir sehr viel Sandelholtz/ und Edelgesteine.

Und der König machte von dem Sandelholtz Stützen am Hauß des HERRN/ und am Hauß des Königs/ und Harffen und Psalter für die Sänger.

Solches Sandelholtz kam nicht mehr/ noch ward gesehen bis auf diesen Tag.

Und der König Salomo gab der Königin von Reich Saba alles/ was sie begehrte/ und bath/ ohne was er ihr darüber gab nach seiner Königlichen Gewalt.

Und sie zog wieder in ihr Land mit ihren Knechten.

Das Gewicht des Goldes/ das Salomo kam in einem Jahr/ waren sechs hundert und sechs und sechtzig Centner Goldes/

Ohne was die Kaufleute brachten/ und die Krämer/ und alle Könige in Arabien/ und die Fürsten im Lande.

Und der König Salomo machte zwey hundert grosse Schilde/ sechs hundert Gold trieb er zu einem jeglichen Schilde.

Und drey hundert Tartschen machte er/ drey Pfund Gold trieb er zu einer jeglichen Tartschen/ und der König legte sie in das Hauß des Waldes Libanon.

Und der König machte einen grossen Stuel von Elffenbein/ und überzog ihn mit feinem Golde.

Sechs Staffeln hatte der Stuel/ und oben am Stuel ein rund Kalb hinten/ und Lehnen zu beyden Seiten des Sitzes/ und zwey Löwen standen bey den Lehnen.

Und zwölff Löwen standen daselbst auf den sechs Staffeln zu beyden Seiten/ dergleichen nie kein Königreich gemacht ist.

Alle Trinckgeschirre des Königs Salomo waren gülden/ und alle Gezeuge im Hause des Waldes Libanon waren auch gülden/ denn das Silber achtete man nicht für viel.

Denn der König hatte Tharsis-Schiffe auf dem Meer/ mit den Schiffen Hiram/ und alle drey Jahr kamen die Tharsis-Schiffe/ und brachten Gold/ Silber/ Elffenbein/ Affen und Pfauen.

Also ward der König Salomo grösser denn alle Könige auf Erden an Reichthum und Weisheit.

Und alle Welt begehrte Salomo zu sehen/ daß sie seine Weisheit hörete/ die Gott in sein Hertz gegeben hatte.

Und sie brachten ein jeglicher sein Geschencke/ silberne und güldene Gefässe/ Kleider/ Harnisch/ Specerey/ Rosse und Maulthiere/ deren jährlich ward gebracht.

Und Salomo brachte zusammen Wagen und Reuter/ und hatte tausend und vier hundert Wagen/ und zwölff tausend Reuter/ die legte er in die Wagenstädte/ und zu dem König gen Jerusalem.

Und der König machte/ daß Silber zu Jerusalem gemein ward wie Steine/ und Cedern wie Sycomoren/ die in den Gründen wachsen/ in grosser Menge.

Und man führete Rosse für Salomo aus Egypten/ und aus allen Landen.

Und das übrige von den Geschichten Salomo/ beyde die ersten und letzten/ sind nicht beschrieben in der Geschichte Nathan des Propheten/ und in der Weissagung Ahia von Silo/ und in dem Gesichte Iddo des Sehers/ wider Jerobeam den Sohn Nebat?

Und Salomo regierte zu Jerusalem über gantz Israel vierzig Jahr.

Und Salomo entschlief mit seinen Vätern/ und ward begraben in der Stadt seines Vaters David/ und sein Sohn Rehabeam ward König an seiner Statt.

Und Rehabeam zog gen Sichem/ denn gantz Israel war gen Sichem kommen/ daß sie ihn zum König machten.

Da nun Jerobeam der Sohn Nebat/ der noch in Egypten war/ da er vor dem König Salomo geflohen war/ solches hörete/ kam er wieder aus Egypten.

Und sie sandten hin/ und ließen ihn rufen/ und Jerobeam kam mit der gantzen Gemeine Israel/ und redeten mit Rehabeam/ und sprachen:

Dein Vater hat unser Joch hart gemacht/ nun mache du den harten Dienst deines Vaters/ und sein schweres Joch/ das er uns auflegte/ leichter/ so wollen wir dir dienen.

Er aber sprach zu ihnen: Kommet wieder zu mir über drey Tage. Und das Volck gieng hin.

Und der König Rehabeam hielt einen Rath mit den Aeltesten/ die vor seinem Vater Salomo gestanden waren/ da er noch lebete/ und sprach: Wie rathet ihr/ daß ich diesem Volck antworte?

Sie aber sprachen zu ihm: Wirst du heute diesem Volck dienstbar/ und gegen sie gelinde/ und redest gute Worte zu ihnen/ so werden sie dir ewiglich dienstbar seyn.

Er aber verließ den Rath der Aeltesten/ den sie ihm gegeben hatten/ und hielt einen Rath mit den Jungen/ die mit ihm auffgewachsen waren/ und vor ihm stunden/

Und sprach zu ihnen: Was rathet ihr/ daß wir diesem Volck antworten/ die zu mir gesagt haben/ sprich doch/ daß dein Vater unser Joch leichter mache/ was sagen wir zu ihnen?

Und die Jungen/ die mit ihm auffgewachsen waren/ sprachen zu ihm: Also sollst du zu dem Volck sagen/ das zu dir gesagt hat/ dein Vater hat unser Joch schwer gemacht/ du aber mache es leichter/ also sollst du zu ihnen sagen: Mein kleiner Finger ist dicker denn meines Vaters Lenden.

Nun/ mein Vater hat euch ein schweres Joch auffgelegt/ ich aber will euer Joch noch schwerer machen/ mein Vater hat euch mit Geisseln gezüchtiget/ ich aber will euch mit Scorpionen züchtigen.

Da kam Jerobeam mit dem gantzen Volck zu Rehabeam am dritten Tage/ wie der König geredet hatte/ und sprach: Kommet wieder zu mir am dritten Tage.

Und der König antwortete dem Volck hart/ und verließ den Rath der Aeltesten/

Und redete zu ihnen nach dem Rath der Jungen/ und sprach: Mein Vater hat euer Joch schwer gemacht/ ich aber will euer Joch noch schwerer machen/ mein Vater hat euch mit Geisseln gezüchtiget/ ich aber will euch mit Scorpionen züchtigen.

Also gehorchte der König dem Volck nicht/ denn es war eine Schickung von Gott/ auf daß der HERR sein Wort bestätigte/ das er durch Ahia von Silo geredet hatte zu Jerobeam dem Sohn Nebat.

Da nun gantz Israel sahe/ daß der König ihnen nicht gehorchte/ antwortete das Volck dem König/ und sprach: Was haben wir für Theil an David? Wir haben kein Erbe an dem Sohn Isai. Israel/ gehe hin zu deinen Hütten/ sihe nun nach deinem Hause David. Also gieng Israel in seine Hütten.

Aber über die Kinder Israel/ die in den Städten Juda wohneten/ ward Rehabeam König.

Und der König Rehabeam sandte Adoram/ der über die Frohnleute war/ und die Kinder Israel steinigten ihn mit Steinen/ daß er starb. Aber der König Rehabeam stieg eilend auf einen Wagen/ daß er gen Jerusalem entrinnen möchte.

Also fiel Israel ab vom Hause David bis auf diesen Tag.

Da nun gantz Israel hörete/ daß Jerobeam wieder kommen war/ sandten sie hin/ und ließen ihn rufen vor die gantze Gemeine/ und machten ihn zum König über gantz Israel. Und kein Stamm hielt sich zum Hause David/ ohne der Stamm Juda allein.

Da nun Rehabeam gen Jerusalem kam/ versammelte er das gantze Hauß Juda/ und den Stamm Benjamin/ hundert und achtzig tausend auserlesene Kriegsleute/ zu streiten wider das Hauß Israel/ daß sie das Königreich wieder brächten an Rehabeam.

Aber das Wort Gottes kam zu Semaja dem Manne Gottes/ und sprach:

Sage zu Rehabeam/ dem Sohn Salomo/ dem König Juda/ und zu gantz Israel in Juda und Benjamin/ und sprich:

So spricht der HERR: Ihr sollt nicht hinaufziehen/ noch streiten wider eure Brüder/ die Kinder Israel/ ein jeglicher gehe wieder in sein Hauß/ denn von mir ist diese Sache geschehen. Und sie gehorchten dem Wort des HERRN/ und kehreten wieder um/ daß sie hingiengen nach dem Wort des HERRN.

Und Jerobeam bauete Sichem auf dem Gebirge Ephraim/ und zog heraus von dannen/ und bauete Pnuel.

Und Jerobeam gedachte in seinem Hertzen: Nun möchte das Königreich wieder zum Hause David fallen/

Wenn dieses Volck hinaufgienge/ Opffer zu thun im Hause des HERRN zu Jerusalem/ so würde das Hertz dieses Volcks zu ihrem Herrn Rehabeam König Juda sich wenden/ und würden mich erwürgen/ und wieder zu Rehabeam König Juda fallen.

Und der König hielt einen Rath/ und machte zwey güldene Kälber/ und sprach zu ihnen: Es ist euch zu viel/ daß ihr hinaufgehet gen Jerusalem/ siehe/ das sind deine Götter Israel/ die dich aus Egyptenland geführet haben.

Und setzte eines zu Bethel/ und das andere that er gen Dan.

Und solches gereichte

est reuoca fratre
plaudite, quam Gallu
finit stirp est geni
quia quoque est progr
. . . dicuntur
. . . abimis arbori
. . .

PAVL. *Stiricidium*, quasi *stillicidium*, cum stillae concretae frigore cadunt. *Stiria* enim principale est, stilla deminutiuum.
. . asi stilliciduim, cum stel
. . . adu t. Cato pro C

FEST. . . . nihilominus volui semper
. . . re praesentiq; gnosce
. . e

PAVL. *Stlata*, genus, nauigij latum magis, quam altum, & latitudine sic appellatum, sed ea consuetudine, qua *flocum* pro locum, & *flitem* pro lite dicebant.

FEST. *Stla*
latum mag
appellatum
consuetudin
tem antiq

PAVL. *Stlembus*, grauis, tardus, sicut Lucilius pedibus stlembum dixit, equum pigrum, & tardum.

FEST. . . grauis, tar
. . Apulidae pe
. . eum refert

Stolidus, stultus. Ennius libro primo: Nam vidi pugnare sues, stolidi solent sunt, & in Alexadro; Homine appellat, qui a lascivi stolide nō intelligit. & Caecilius in Hypobolimaeo: Abi hinc tu stolide, illi vt tibi in patert & in Andronico Sed ego stolidus, gratulatum me oportuit prius.

PAVL. *Stolidus*, stultus.

Strebula lingua Vmbrorum appellabant partes carnium sacrificatarum.

FEST. *Strebula*. Vmbrico nomine Plautus appellat coxendices hostiarum, quas G
. . in altaria in
. . tus ait in Fri
. . agnina tene
. . bulis.

Strenam vocamus, quae datur de religioso, omnis boni grata a numero, quae significatur, alterum, tertiumque venturum similis commodi, veluti *trenam*, praeposita. S. littera, vt in loco, & lite solebant antiqui.

PAVL. *Striges* appellabantur ordines rerum inter se coniuncte collocatarum, a stringendo dictae.

FEST. *Stri*
. . ordines rerum
. . utae conlocata
. . ndo dictae

Stri
ius Gatci *suina* sp

maleficis mulieribus nomen inditum est. quas volaticas etiam vocant. Itaque solent his verbis ea, veluti auertere Graeci *αἰρίσκω τινὰ ἐπὶ κακῷ ἢ τίλλει ἔριον ἀπὸ τοῦ ἱματίου πονηρίας ἕνεκα.*

Strigoreum ne
. . rigosis positum
. . rum virium ha
ores exercitii.

Strigores densatum virium homines. PAVL.

Stritauum antiqui dicebant pro tritauo.

Strit FEST.
. . aut pro trita
aui, & atauiae

Stroppus est, vt Ateius Philologus existimat. quod Graece *στέφανος* vocatur, & quod sacerdotes pro insigni habent in capite. quidam coronam esse dicunt, aut quod pro corona insigne in caput imponatur, quale sit strophium. Itaque apud Falisios diem festum esse, qui vocatur *Struppearia*, quia coronati ambulent, & a Tusculanis, quod in pulmari imponatur Castoris, struppum vocari.

Stroppo quod Graece dicitur *στέφανον*, pro insigni ponebatur in capitibus sacerdotum. alij id coronam esse dixerunt. PAVL.

Struere antiqui dicebant pro augere, vnde instruere.

Struere antiqui dicebant pro adiicere, augere vnde industrios quoque M. Cato, iure, lege, libertate, Republica communiter vti oportet: gloria, atque honore quomodo sibi quisque struxit. aut in XII quod est. *talsitur, pedum vestruit: manum endoitacito.* alij putat significare retrortus ire, alij in aliam partem, alij furere, alij gradum augere; alij minuere. Ne vix quidem pedi praferri, otioseri, remoratur. FEST.

Strues genera liborum sunt, digitorum coniunctorum non dissimilia, qui superiecta panicula in transuersum continentur.

Strufertarios dicebant, qui quaedam sacrificia ad arbores fulguritas faciebant, a ferto scilicet quodam sacrificij genere. PAVL.

antiqui FEST.
minent con
arbores ful
millarum
struae, &
aciunt
et vti mihi
illo etiam
fertario
ex qua cortex
Lucilius
ti hibernacul

Struices antiqui dicebant extructiones omnium rerum. Plautus Certalin cenas das.
ita men-

Digitized by Google

ita menſas extruit, Tantas ſtruices concinnat patinarias. & Liuius: quo Caſtalia, per ſtruices ſaxeas lapſu accidit.

PAVL. *Struices* dicebãt omnium rerũ inſtructiones.

Struppi vocabantur in puluinaribus faſciculi de verbenis facti, qui pro deorum capitibus ponebantur.

FEST. *Struppi* vocantur in puluinaribus
. . . rum capitibus ponuntur,
. . . bem calo Antiſtius
. . . giſtratum publicum

Strutheum in mimis praecipue vocant obſcenam partem virilem, a ſalacitate videlicet paſſeris, qui Graece στρουθὸς dicitur.

PAVL. *Stultorum* feriae appellabantur Quirinalia, quod eo die ſacrificabant ij, qui ſolenni die, aut non potuerunt rem diuinam facere, aut ignorauerunt.

FEST. *Stult*
tur Quirina
Qui priniqu
ſacrificant ij
non potuer
re, aut iga
fornacalia
commiſſum.
more, at
quibus p

Stuppam linum impolitum appellant Graeci Dorij.

Stuprum pro turpitudine antiquos dixiſſe apparet in Nelei carmine: foede, ſtupreque caſtigor cotidie. & in Appi ſententiis: qui animi . . compotem eſſe, nequid fraudis, ſtuprique ferocia pariat. Naeuius: Seſeque ij perire mauolunt ibidem, quam cum ſtupro redire ad ſuos populares: item, ſin illos deſerant fortiſſimos viros, magõ ſtuprum populo fieri pergetis.

PAVL. *Stuprum* pro turpitudine antiqui dixerunt. vnde eſt in carmine: Foede, ſtupreque caſtigor cotidie.

FEST. *Stura* flumen in agro Laurenti eſt.

Stura flumen in agro Laurenti eſt, quod quidam Aſturam vo
. . te ſuberieſque
. . Thermi.

Suadeo, idem ait eſſe, ſic te.

Suaſum, colos appellatur, qui fit ex ſtillicidio fumoſo in veſtimento albo. Plautus: quia tibi ſuaſo inſeciſti propudioſa pallulam. Quidam autem legunt infuaſo. nec deſunt, qui dicant omnem colorem, qui fiat inficiendo, ſuaſum vocari, quod quaſi perſuadetur in alium ex albo tranſire.

Sub corona venire dicuntur, quia captiui coronati ſolebant venire, vt ait Cato in eo, qui eſt de re militari: vt populus ſuus ſua opera potius ob rem bene geſtam coronatus veneat. Id autem ſignum eſt nihil praeſtari a populo. quod etiam Plautus ſignificat in Hortulo. praeco ibi adſit cum corona, cuique liceat, veneat.

Sub iugum mitti dicuntur hoſtes victi, ereptis omnibus armis, teliſque, cum haſtis defixis duabus in terra, tertiaque ad ſummum earum deligata, ipſi eam iubentur ſubeuntes tranſire.

Sub iugum mitti dicuntur hoſtes, cum duabus haſtis in terra defixis, tertiaque ſuperligata, inermes ſub eas coguntur tranſire. PAVL.

Sub vineam iacere dicũtur milites, cum aſtantibus centurionib. iacere coguntur ſudes,
. . . tur milites
. . ionibus ia
. . . . .

Sub vitem haſtas iacere dicitur veles, cum eas ſub manu ſurſum mittit. Lucilius: vt veles bonus ſub vitem, qui ſubmiſit haſtas. Veles autem velitis facit.

Sub vitem ha
manu
t Lucilius. vt
m qui ſubit has

Sub vitem praeliari dicuntur milites, cum ſub vinea militari pugnant. Lucilius: Neque prodire in altum, praeliari procul ſub vite.
. . ri dicuntur
. militari pug
. q. prodire
. ul ſub vite.

Sub vos placo, in precibus fere cum dicitur, ſignificat id, quod ſupplico vt in legibus: *Tranſque dato, edendoque plorato.*

Sub vos placo, ſupplico.

Subactus modo ſignificat mollitus; modo victus, modo cõpulſus. vt cum dicimus, pecus ſub arbore ſubactum. modo coactus.
. . . molliti
. . vt cum dicim
. . ſubactum

Subditus dicitur iudex, qui loco mortui datur iis, qui eum habuerant iudicem in aliqua re, vel lite.

Subdit
tui in demortuis iu
datur his, qui eum hab
xat in eandem rem.

Subices Ennius in Achille pro ſubiectis poſuit, cum dixit. Nubes per ego deum ſubices humidas, Vnde oritur imber ſonitus aerio ſpiritu.

Subices Ennius pro ſubiectis poſuit.

Subiciunt
quod fit, ait Cincius
conſulti exemplo, at
explandi gratia aries int
lus admiſit poene p

Digitized by Google

Subigere arietem in eodem libro Antistius esse ait dare arietem, qui pro se agatur, caedatur.

. in dicebant infir . . .

. . Plautus in Persa: Ad paupertatem si immigrant infamiae, Grauior paupertas fit, *fides fiebleſtior*. id est infirmior. Idem, in Neruolaria, *vinum* ait *subleſtiſſimum*, quia infirmos faciat, vel corpore, vel animo.

PAVL. *Subleſta*, infirma, & tenuia. Plautus: Grauior paupertas fit, fides subleſtior. id est, infirmior. Idē ait vinum subleſtiſſimū, quia infirmos faciat, vel corpore vel animo.

FEST. *Sublicium* po . . . . . appellatum a . . . . . cabulo Volsc . . . . . in latitudinem . . . . liter Formian . . . . librorum qu . . . . sublimes vocan . . . . aqua liquens . . . . in qua opinio . . . . & meminit . . . . qui ait in belli . . . quam liquidum . . . . amnem, & alij tab . . . . men retinet . . . . Salluſtius libro qu . . . . ne intumiendi p . . . . sublicibus cauata . . . . sent . . . .

Sublimauit dixit, id est, in altum extulit, Origium libro secundo: In maximum decus, atque in excelliſſimam claritudinem sublimauit, id autem dicitur a limine superiore, quia supra nos est.

Sublimen est in altitudinem elatum. vt Ennius in Thyeste: Aspice hoc sublime candens, quem vocant omnes Iouem. Vergilius in Georgicis libro primo: Hic vertex nobis semper sublimis.

PAVL. *Sublimen* est in altitudinē elatū. id antē dicitur a limine superiore, quia supra nos est.

FEST. *Sublucare* arbores est ramos earum supputare, & veluti sputus lucem mittere; *conlucare* autem succisis arboribus locum implere luce.

Suboles ab oleſcendo, id est, creſcendo, vt *adoleſcentes* quoque & *adultae*, & *indoles* dicitur. Lucretius libro quinto: Siue virum suboles, siue est mulierbris origo. Vergilius: Cara deum suboles, magnum Iouis incrementum.

Subrumari dicuntur haedi, cum ad mammam admouentur: quia ea (his vocabantur; vel quia rumine trahunt lacte sugentes.

PAVL. *Subrumari* dicuntur haedi, cum ad mammam admouentur: quia ea rumis vocatur; vel quia rumine trahunt lac sugentes.

Subſcudes appellantur tabellae, quibus tabulae inter se configuntur, quia quo immittuntur succiditur. Pacuuius: Nec vlla subscus cohibet compagem. FEST.

. . ellantur cunctae ta . .

. . tabulae inter se con . .

. . a quo eae imittantur . .

. . uius in Niptris: Nec vlla subscus cohibet compagem aluei. Plautus in Astraba: Terebratus multum sit, & subscudes addite.

. . bſidium dice . . .

. lites subside . . .

. . entiq; aciei . . .

. genus militum . . .

. emeruerant . . .

. amen retine . . .

. quae erat ter . . .

. . m, vt Plautus . . .

. . gite nunc subſ . . .

. . ttiario ſi . . .

. . ſidiari ante eos . . .

. . rant aut in alio . . .

. . nti . . .

Subsilles dicebantur quaedam lamellae sacrificiis necessariae. PAVL.

. . , li ipſijles uo . . . FEST.

. . s, quae ad rem . . .

. . ui maxime . . .

. . rum . . .

Subsolaneae . . . . .

. . s appellantur . . .

. . rei solum conferunt . .

. . ui infimum . . .

. . in terram super . . .

. . lum imum . . .

. . s innititur.

Subſtillum . . . .

. . it tempus ante . . .

paene vuidum dum . . .

. . m non persiccum, quod aut non dum desisset.

Subſtillum tempus ante pluuiam iam paene vuidum, & post pluuiam non persiccū, quod iam stillaret, aut non dum desistet. PAVL.

Subucula genus libi dicitur, ex halica, & oleo, & melle, & genus vestimenti.

Subuculam Aelius Stilo, & Cloatius iisdem fere verbis demonstrant vocari, quod diis detur ex halica, & oleo, & melle. Nam de tunicae genere notum est omnibus. FEST.

Subuerbuſtam, veribus vstam significat Plautus cum ait: Vlceroſam, compediram, subuerbuſtam, sordidam.

Subuerbuſtam, veribus vstam significat. PAVL.

Subulo Tusce tibicen dicitur.

Subulo Tusce tibicen dicitur. Itaque Ennius: Subulo quondam marinas propter adstabat plagas. FEST.

Suburam Verrius alio libro a pago Succusano di-

Digitized by Google

no dicta ait: hoc vero maxime probat eorum auctoritate, qui aiunt ita appellatam & regionem vrbis, & tribum a statuo praesidio, quod solitum sit succurrere Esquiliis infestantibus eam partem vrbis Gabinis. indicioque esse, quod adhuc ea tribus per C litteram, non B scribatur.

PAVLVS. *Subura* regio Romae a pago Succusano vocabulum traxit, quod ei vicinum fuit.

FESTVS. *Suburanam* . . . .
. Succisanam . . .
. nt ex nomine . . . .
. umam illam quoque . . .
. cusanam dictam . . .
. iratum esse . . . .
. pag. succusa . . . .
. xercerentur.

Succenturire est explendae centuriae gratia supplere, subiicere. Plautus in Saturione: Succenturia centum, require, qui te dele- & et domi. & Caecilius in Triumpho: nunc meae militiae astutia opus est succenturia.

PAVLVS. *Succenturire* est explendae centuriae gratia supplere. Caecilius: Nunc meae malitiae astutia opus est succenturia.

Succerda stercus fuillum. Titinius: Quid habes nisi vnam arcam sine claue: eo condis succerdas.

FESTVS. . . est stercus fu. . . .
. . us Simus . . . .
. . uid habes, nisi . . .
. . ui, eo condis . . .
. . e succerda . . . .
. . homo opicer . . .
. . nem, quem sol . . .
. . it.

PAVLVS. *Succidanea hostia* dicebatur, quae secundo loco caedebatur. sic appellata est a succedendo.

FESTVS. . . ppellatur, quae . . .
. . ur, quod quasi . . .
. . quidam a suc . . .
. . dendo dictam.

PAVLVS. *Succingulum*, balteum . . .
FESTVS. . . ingulum ap. . . .
. . lteum. Plautus . . .
. . um Herculis . . .
. . ti, quam abitu . . .

PAVLVS. *Succrotilla*, vox tenuis, & alta. Titinius: Feminea fabula succrotilla vocula.

FESTVS. . . tenuis diceba . . .
. . Titinius in . . .
. . fabulare succr . . .
. . nius in Epistul . . .
. . tilla voce ferio . . .
. . scribendis muli . . .
. . gracilibus in Syr . . .
. . talis cum sodellis cr . .
. . le quae non pedibus . .

. . cula est machinae . .
. . materiae & foratae . .
. . quam vt uber scrote . .
stant.
. . stellas ruitque . . .
. . a hyadas Grae . . .
. . limantes a subus . .
. . uenti dixerint . . .

Sudiculum genus flagelli dictum, quod vapulantes, sudantes facit. PAVLVS.

Sudum, siccum, quasi seudum, id est sine vdo.

Securus, sine cura.
. . significare sub . . . FESTVS.
. . um omnium fere . .
. : us siccum significet . .
. . est sine vdo, vt se . .

Sufes dic . . . .
gistratus, vt oscor . . .
Calidius in Oration . . .
dium. Nonne vobis l . . .
et fumus prosequi . . .
videtur. Senatus cens . . .
Sufetis.

Sufes Consul lingua Poenorum, Calidius: Senatus inquit, censuit referentibus sufetis. PAVLVS.

Suffibulum, vestimentum album praetextum, quadrangulum, oblongum, quod in capite Vestales virgines sacrificantes habebant, idque fibula comprehendebatur.

Suffibulum est vestimentum al. . . FESTVS.
. . drangulum oblongũ, quod in ca .
. . est ales cum sacrificant, semper .
. . quae fibula comprehenditur. .

Suffimenta sunt, quae . . .
. . molito mulso spar . .
. . re, quo vuae calcatae . .

Suffimenta dicebant, quae faciebant ex faba, milioque mellito, mulso sparso. ea dus eo tempore dabãtur; quo vuae calcatae praelo premebantur. PAVLVS.

Suffiscus folliculus testium arietinorum, quo vtebantur pro marsupio, afisci similitudine dictus.

Suffiscus dicebatur folliculus testium arieti- FESTVS.
norum. qui celebris u. . . .
. . pio forsitan d . .
. . fisci similitu . . .

Suffragat . . . maiores hi,
qui vulgo in vsu . . . us apparerent
iuncta suffrag . . quem quisq.
fieri vellet notabat . . . to scriptis
cãdidatorũ hominu . . Varro in libro VII.
Rerum humanarum . . .

Suffuerat, sub eodem tecto fuerat. PAVLVS.

Sugillatum dicitur ex Graeco, quod ea pars, quae est sub collo, σφὺρα ab eis dicitur. FESTVS.
. . dici existimant . .
. . quod ea pars, quae .
. . σφὺρα ab iis dicitur.

Digitized by Google

Suillum genus inuisum Veneri prodiderunt poetae,ob interfectum ab apro Adonium, quem diligebat dea.quidam autem, quod immundissimi sint lues ex omni manlueto pecore,& ardentissimae libidinis.ita, vt opprobrium mulieribus inde tractum sit, cum subare, & subire dicuntur.

Sulci appellantur, qua aratrum ducitur, vel sationis faciendae causa, vel vrbis condendae, vel fossura rectis lateribus,vbi arbores serantur.fulmen quoque,qua eius vestigiū, similiter appellatur.quod vocabulum quidam ex Graeco fictum, quia illi dicant ὐλακὰς.

PAVLVS. *Sulcum* dictus a Graeco, qui ab illis ὐλακὸς appellatur.

Sultis,pro si vultis.Plautus:Sequimini me hac sultis.& Cato:Audite,sultis,milites.

FESTVS. *Sultis*,si vultis. Plautus in Friuolaria:Sequimini me hac,sultis, legiones omnes lauernae.& in Rudente:Curate haec,sultis,magna diligentia. M.Cato pro L.Caesetio. audite,sultis,milites, si quis vestrū in bello superfuerit, si quis non inuenerit pecuniā, egebit.

Sultis,si voltis significat composito vocabulo,ita vt alia sunt,sodes, sis si vis, vlicet in loco,scis licet scias licet,equidē ego quidē. Ennius:pandite sulti genas, & corde relinquite somnum.

PAVLVS. *Sultis*,si vultis.Ennius:Pandite sulti genas: & corde relinquite somnum.

Sum pro eum vsus est Ennius.

FESTVS. *Sum* pro cum vsus est Ennius libro primo:At tu non vt sum summam seruare decet rē. & libro secundo: At sese sum quae dederat in luminis oras.

Summanalia liba farinacea in modum rotae facta.

Summistiorem aliis aedem Honoris,& Virtutis C. Marius fecit,ne si forte officeret auspiciis publicis, augures eam demoliri cogerent.

FESTVS. *Summussi*,murmuratores. Naeuius: Odi, inquit,summusses, proinde aperte dice, quid sit. Terentius mussare pro tacere posuit, cum ait: Sile, caela, occulta, tege,tace mussa.

PAVLVS. . . ssi dicebantur
. . Naeuius:Odi.inquit.
. . inde aperte dice,
. . times.Ennius in sexto
. . ntus in occulto mussa
. . in Andromacha di
. . m est.nam mussare si
. . s in Agnorizomene: Quod potes fi-
le,caela,occulta,tege,tace,mussa,mane.

Suopte(suo)ipsius:vt meopte,meo ipsius: tuopte,tuo ipsius.

Supa

. . disicit
. . in . . insipit
. . iniicit farinolam.

Supat,iacit,vnde dissipat,disiicit: & obsipat, obiicit:& insipat,hoc est iniicit. PAVLVS.

Supellectilis recto casu, & senis ratione dicebantur, quae nunc contraria videntur esse finitioni proportionis, quia omnia vocabula x littera,finita,per declinationes obliquorum casuum syllabam accipiunt. Haec autem duo defecerunt ab ea, vt alia complura, quae non ideo infirmare debent praeceptum. FESTVS.

Supercilia in Iunonis tutela esse putabāt,quod iis protegantur oculi, per quos luce fruimur;quam tribuere putabant Iunonē. vnde & *Lucina* dicta est. PAVLVS.

. . Iunonis tu . . .
. . tur mulere . . .
. . tur oculi,per q . . .
. . quam tribuat . . .
. . Lucina quoque . . .

Supercilium dicitur,quod supra cilium sit, id est integimentum oculi superius.

Supersit significat supererit.Ennius: dū quidem vnus homo Romae toga supersit.& Attius in Chrysippo:Quin hinc supersit, Spartam, atque Amyclas tradō. Sed per se super significat quidem supra, vt cum dicimus super illum sedit, verum ponitur etiam prō De,Graeca consuetudine vt illi dicunt, ὑπὲρ. Plautus in Milite gloriōso: Mea opera super hac vicina,quam ego nūc concilio tibi.in Phasmate: Ehe . . . tandem percipio,super rebus nostris loquite.Pacuuius in Medo:Qua super re interfectum esse Hippotem dixisti? Cato contra Annium: Nemo antea fecit super tali re cum hoc magistratu vtique rem. Afranius in Virgine: Aliis de rebus in qua coepisti super re.

Supersis,supererit. Ennius: Dum quidem vnus homo Romae supersis. PAVL.

Superstites antiquitus appellati sunt testes.

Superstites testes praesentes significat. cuius rei testimoniū est, quod superstitibus praesentibus,ij,inter quos controuersia est,vindicias sumere iubentur.Plautus inArtemone: Nunc mihi licet quiduis loqui,nemo hic adest superstes. Volgari quidem cōsuetudine poni. FEST.

. . superque sint
. . liberi parentib
. . quamobrem
. . do quanquam o
. . velim

Supernacaneum u
cludit Verrius ab u
. . antum modo.
. . sit fami

uacaneum.

Digitized by Google

Schema, Muster-Tuch
- 40 cm
- 45 cm
- 50 cm
- 55 cm
- 60 cm
- 65 cm
- 70 cm
- 75 cm
- 80 cm
- 85 cm
- 90 cm
- 95 cm
- 100 cm
- 105 cm
- 110 cm
- 115 cm
- 120 cm
- 125 cm
- 130 cm
- 135 cm
- 140 cm
- 145 cm
- 150 cm
- 155 cm
- 160 cm
- 165 cm
- 170 cm
- 175 cm
- 180 cm
- 185 cm
- 190 cm
- 195 cm
- 200 cm
- 205 cm
- 210 cm
- 215 cm
- 220 cm
- 225 cm
- 230 cm
- 235 cm
- 240 cm
- 245 cm
- 250 cm
- 255 cm
- 260 cm
- 265 cm
- 270 cm
- 275 cm
- 280 cm
- 285 cm
- 290 cm
- 295 cm
- 300 cm

T 471.1 Schema, Muster-Tuch, Schablone

T 471.2 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung

T 471.3 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung

T 471.4 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung

T 471.5 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage

T 471.6 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung

T 471.7 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf

T 471.8 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze

T 471.9 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan

T 471.10 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell

T 471.11 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion

T 471.12 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik

T 471.13 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode

T 471.14 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren

T 471.15 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess

T 471.16 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf

T 471.17 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang

T 471.18 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung

T 471.19 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat

T 471.20 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion

T 471.21 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion

T 471.22 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion

T 471.23 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation

T 471.24 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information

T 471.25 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten

T 471.26 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung

T 471.27 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer

T 471.28 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet

T 471.29 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web

T 471.30 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite

T 471.31 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage

T 471.32 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite

T 471.33 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage

T 471.34 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign

T 471.35 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner

T 471.36 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin

T 471.37 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner

T 471.38 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner

T 471.39 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.40 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.41 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.42 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.43 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.44 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.45 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.46 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.47 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.48 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.49 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

T 471.50 Schema, Muster-Tuch, Schablone, Abbildung, Anleitung, Beschreibung, Vorlage, Zeichnung, Entwurf, Skizze, Plan, Modell, Konstruktion, Technik, Methode, Verfahren, Prozess, Ablauf, Vorgang, Handlung, Tat, Aktion, Reaktion, Interaktion, Kommunikation, Information, Daten, Datenverarbeitung, Computer, Internet, Web, Seite, Homepage, Webseite, Webpage, Webdesign, Webdesigner, Webdesignerin, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner, Webdesigner

git facit compositum.

Talassionem in nuptiis Varro ait signum esse lanificij. *Talassionem* enim vocabant quasillum,qui alio modo appellatur calathus, vas vtique lanificiis aptum.

FESTVS. . .sionem in nuptiis Varro ait .
. .fici ταλαεῖν,id est quasillum .
. .litum appellari talassionem. at .
. .historiarum scriptor Talassium .
. .uirum rapta virgine vnicae pu .
. . dinis, quod ei id coniugiũ fuerit fe .
. . ominis gratia nunc redintegrari .

Talentorum non vnum genus. *Atticum* est sex millium denarium. *Rhodium*,&,*cistophorum* quattuor millium quingentorum denarium. *Alexandrinum*, duodecim millium denariũ. *Neapolitanum*,sex denariũ. *Syracusanum* trium denariũ. *Rhegium* victoriati.

. . . . . .

Taliam Cornificius posuit, vnde & Talassus.

Taliam alij folliculum cepe.

PAVLVS. *Talia*,folliculum cepe.

FESTVS. *Talionis* mentionem fieri in XII ait Verrius, hoc modo,*si membrum rupserit, ni cum eo pacit,talio esto*.neque id, quid significet, indicat. puto quia notum est. permittit enim lex parem vindictam.

PAVLVS. *Talipedare* antiqui dicebant pro vacillare pedib. lassitudine, quasi trahat pedes,vt talis videat insistere,aut identidẽ tollere pedes.

Talepedare est vacillare pedibus, & quasi talis insistere.

Talus praenomen erat Sabinorum.

FEST. *Talus* in Sabinorum nominibus praenominis loco videtur fuisse.

Tam significationem habet,cũ ponimus praepositiuam quandã,cui subiungimus quam: vt cum dicimus, tam egregium opus tam paruo pretio veniisse. id est, sic. ita vt apud Graecos quoque ὅτως ἀγαθὸν, item ex contrario ei dicimus, quam bonus Homerus, tam malus Cherylus poeta est. At antiqui tam etiam pro tamen vsi sunt. vt Nonius. Qui,si taceat,dum videat, tam etiam sciat, quid scriptum sit. Ennius: illae meae tam potis pacis potiri. Titinius: Bene cum facimus,tam male subimus, vt quidam perhibent viri. Item: Quanquam estis nihili,tam escator simul vocis consului.

Tam significationem habet praepositiuã, cui subiungimus quam. vt tam malus Cherylus,quam bonus Homerus. tam etiam pro tamen vsi sunt.

PAVL. *Tam modo* antiqui dicebant pro modo.

Tam modo antiqui ponebant pro modo.vt Attius: Tam modo,inquit, Praenestinus.

FEST. *Tam perit,quam extrema faba*,in prouerbio est, quod ea plerunque aut proteritur, aut decerpitur a praetereuntibus.

Tama dicitur, cũ labore viae sanguis in crura descendit, & tumorem facit. Lucilius:

Inguenne existat,papulae,tama,neboa noxit. PAVLVS

Tama in carmine positum est pro tam.

Taminia vua siluestris dicta, quod tam mira sit,quam minium. FESTVS

Taminia vua siluestris generis videtur Verrio dicta, quae tam mira sit, quam minium. PAVLVS

Tamne,eousq.vt Aelius Stilo, & Opilius Aurelius interpretantur. itaque Afranius: Tãne arcula tua plena est aranearum? FESTVS.

Tamne,eousque. Afranius: Tamne arcula tua plena est aranearum? PAVLVS.

Tandem cum significet aliquando, interdum tamen ex superuacuo ponitur. vt apud Terentium in Phormione, cum ait: Itane tãdem vxorem duxit Antipho iniussu meo? non enim hic tempus vllum significat. at Cicero etiam duplicat temporalem significationem,cum ait, tandem aliquando.

Tappete ex Graeco sum . . . FESTVS
tae.Ennius cum ait.T . . .
lius in Demetrio.Le . . .
veterem dic tappet . . .

Tapulla dicta est lex quaedam de conuiuiis. PAVLVS

Tapullam legem conuiualem ficto nomine conscripsit iocoso carmine Valerius Valẽtinus. cuius meminit Lucilius hoc modo: FESTVS
Tapullam rident legem contere opimi.

Tarmes genus vermiculi carnem exedens.

Tarpeiae etiam effigiem ita appellari putant quidam in aede Iouis Metellina. eius videlicet in memoriam virginis, quae pacta a Sabinis hostibus, quae in sinistris manibus haberent,vt sibi darent, intromiserit eos cum Rege Tatio, qui postea in pace faciẽda cauerit a Romulo,vt ea Sabinis semper pateret. PAVLVS FESTVS

Tarquitias scalas, quas rex Tarquinius Superbus fecerit, abominandi eius nominis gratia ita appellatas esse ait vulgo existimari Verrius.

Tartarino cum dixit Ennius,horrendo,& terribili Verrius vult accipi a Tartaro, qui locus apud inferos.

Tartarino,horrendo & terribili, PAVLVS

Tatium occisum ait Lauinij,ab amicis eorum legatorum quos interfecerant Tatiani latrones,sed sepultum in Auentino laureto. quod ad significationem verborum non magis pertinet,quam multa alia praeterita deinceps,quae referantur. FESTVS

Tauras,vaccas steriles dici existimabant hac de causa, quod non magis, quam tauri,pariant. PAVLVS

. . uras vaccas steriles ap . . FESTVS
. . quae non magis ra piant . .
. . similius sit ex Graeco dic . .
exs appellant.

PAVLVS. *Tauri*, verbenaeque in commentario sacrorum significat ficta farinacea.

Taurij appellabantur ludi in honorem deorum inferorum facti. Instituti autem videntur hac de causa: Regnante Superbo Tarquinio cum magna incidisset pestilentia in mulieres grauidas, quae fuerat facta ex carne diu vendita populo taurorum, ob hoc diis inferis instituti ludi, & Taurij vocati sunt.

FESTVS. *Tau*
stituti diis inferis ex l.
Tarquinio regnante cum
pestilentia in mulieres
fetu si facti sunt ex car n
taurorum immolatorum. ob
appellati sunt, & fiunt
intra muros euocentur di
ludos Vetro ait vocari, quod
lus pendens a doctore iner
solitus sit impelli, atque vsque
docere, quoad consisteret
te talorum contaret pedu

Taurium aes dicunt, quod in ludos tauricos consumitur.

Taurorum specie simulacra fluminum, id est, cum cornibus, quod sunt atrocia, vt tauri.

Taxat verbum ponitur in iis, quae finiuntur quoad tangi liceat, in litibus quoque, arbitrove cum proscribitur, quoad eius sit statuendi. *Taxatio* dicitur, quae sit certae summae. a tangendo autem dici, etiam scaenici testimonio sunt, qui *taxatores* dicuntur, quod alter alterum maledictis tãgit.

PAVLVS. *Taxat & taxatio* a verbo tango dicuntur. vnde & taxatores a scaenicis dicuntur, qui ad alterutrum maledictis tangunt.

Tegillum cuculli iunculum ex scirpo factum. Plautus: Tegillum mihi aret, id si vis, dabo.

FESTVS. *Tela* proprie dici videntur ea, quae missilia sunt: ex Graeco videlicet eorum nomine, quia illi βάλλειν missa dicunt, quae nos eminus. sicut arma ea, quae ab humeris dependenti a retinentur manibus, quandoquidem non minus in nobis eam partem corporis armum vocari existimandum est.

PAVLVS. *Temerare*, violare sacra, & cõtaminare. dictum videlicet a temeritate.

Temetum, vinum. vnde *temulentus*, & *temulentia*.

FESTVS. *Temetum* vinum. Plautus in Aululari a: Quia quia temeti nihil allatum. Pomponius in Decima: Non multi temeti, sed plurimi. Nonius in duobus doffenis: Sequimini praeminate, sequere temeti timor. Idem in Funere: Agite, exite, temulentiamque tollite. & in Surdo: Filias habeo temulentas. sed eccas video incedere. Afranius in Cõsobrinis: Pol magis istius temulẽtae futilis.

Tempesta, tempestiua. PAVLVS.

Tempestatem pro tempore frequenter dixerũt antiqui.

Templum significat, & aedificium deo sacratũ, & tignum, quod in aedificio transuersum ponitur.

Tenite, credebantur esse sortium deae, dictae quod tenendi haberent potestatem.

10 *Tensa* vehiculum argenteum, quo exuuiae deorum ludis Circensibus in circum ad puluinar vehebantur.

Tensam ait vocari Sinnius Capito vehiculum quo exuuiae deorum ludicris Circensibus in circum ad puluinar vehuntur. fuit & ex ebore, vt apud Titinium in Barbato, & ex argento. FESTVS.

Tentipellium, genus calciamẽti ferratum, quo pelles extenduntur. PAVL.

20 *Tentipellium* Artorius putat esse calciamẽtum ferratum, quo pelles extenduntur. idẽ Afranium dixisse in Promo. Pro manibus credo habere ego illos tentipelliũ. Titinniũ ait Verrius existimare, id medicamẽtum esse, quo rugae extenduntur, cum dicat: Tentipellium Inducis, rugae in ore extenduntur. cum ille γρυπωθῇ dixerit. FESTVS.

Tenus significat finem: vt cũ dicimus, hactenus. PAVL.

30 *Terentum* locus in cãpo Martio dictus, quod eo loco ara Ditis patris in terra occultaretur.
. . in campo Martio loc . . FESTVS.
. . dicendum fuisse, quod Te .
. . saecularis Ditis patris .
. . tur ab equis quadrigari .
. . tilitas aequiperet mo .
. . nae, quod quam aniliter relat
. . uis manifestum est.

40 *Teres*, rotundus in longitudine.

Teres in longitudine rotundarum. quales assetes natura ministrat. PAVLVS. FESTVS.

Teretinatibus, qui a flumine Terede dicti existimantur, & syllaba eius tertia mutata, & pro Terede Teram scribi debuisse.

Termentum pro eo, quod nunc dicitur detrimentum, vtitur Plautus in Bacchidibus.

Termentum apud Plautum detrimentum. PAVLVS.

50 *Termes* ramus directus ex arbore, nec foliis repletus, nec nimis glaber.

Termino sacrificabant, quod in eius tutela fines agrorum esse putabant. denique Numa Pompilius statuit *eum, qui terminum exarasset, & ipsum, & boues sacros esse.*

Terminus, quo loco colebatur. super eum foramen patebat in tecto, quod nefas esse putarent terminum intra tectum consistere.

Termonem Ennius terminum dixit.

60 *Termone* Ennius Graeca consuetudine dixit.

quem.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἐλθὼν ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐκβαλεῖν τὸν ἄνθρωπον.

ἐκβάλλω, ἐκβαλῶ, ἐξέβαλον, ἐκβέβληκα, ἐκβέβλημαι, ἐξεβλήθην

Quadratum ex recta diuisa in extremam & mediam rationem, & ex maiori portione, quintuplum est quadratum ex linea circuli.

Sit recta linea AB diuisa in extremam & mediam rationem in C, & sit maior portio AC: dico quod quadratum ex AC quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Sit enim centrum circuli D, & ducatur DE, & ducatur DF ad rectos angulos ipsi DE, & ducatur DG, & ducatur EH, & ducatur HK ad rectos angulos ipsi EH, & ducatur HL, & ducatur KM ad rectos angulos ipsi KH, & ducatur KN, & ducatur MO ad rectos angulos ipsi MK, & ducatur MP, & ducatur OQ ad rectos angulos ipsi OM, & ducatur OR, & ducatur QS ad rectos angulos ipsi QO, & ducatur QT, & ducatur SV ad rectos angulos ipsi SQ, & ducatur SX, & ducatur VY ad rectos angulos ipsi VS, & ducatur VZ, & ducatur YAA ad rectos angulos ipsi YV, & ducatur YBB, & ducatur AACC ad rectos angulos ipsi AAY, & ducatur AADD, & ducatur CCEE ad rectos angulos ipsi CCAA, & ducatur CCFF.

Quoniam igitur recta linea AB diuisa est in extremam & mediam rationem in C, & maior portio AC, & ducta est AA ad rectos angulos ipsi AB, & facta est AA dimidia ipsius AB, & ducta est AADD, & facta est AC ipsi AA, & ducta est CCEE ad rectos angulos ipsi CCAA, & facta est CCEE ipsi AA, & ducta est CCFF, & ducta est DE ad rectos angulos ipsi DE, & ducta est DG, & facta est DE ipsi DG, & ducta est EH, & facta est EH ipsi DE, & ducta est HK ad rectos angulos ipsi EH, & facta est HK ipsi EH, & ducta est HL, & facta est KM ipsi HK, & ducta est KN, & facta est MO ipsi KM, & ducta est MP, & facta est OQ ipsi MO, & ducta est OR, & facta est QS ipsi OQ, & ducta est QT, & facta est SV ipsi QS, & ducta est SX, & facta est VY ipsi SV, & ducta est VZ, & facta est YAA ipsi VY, & ducta est YBB, & facta est AACC ipsi AAY, & ducta est AADD, & facta est CCEE ipsi AA, & ducta est CCFF, & facta est AADD ipsi AA, & ducta est AACC, & facta est AACC ipsi AAY, & ducta est YBB, & facta est YAA ipsi VY, & ducta est VZ, & facta est VS ipsi SQ, & ducta est SX, & facta est QO ipsi OM, & ducta est QT, & facta est OM ipsi MK, & ducta est OR, & facta est KH ipsi HE, & ducta est KN, & facta est HE ipsi ED, & ducta est HL, & facta est ED ipsi DA, & ducta est EG: manifestum est quod quadratum ex AC quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Quod erat demonstrandum.

Si recta linea diuisa sit in extremam & mediam rationem, & ex maiori portione, & ex dimidia totius, quadratum ex ea quæ fit ex dimidia totius, quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Sit recta linea AB diuisa in extremam & mediam rationem in C, & sit maior portio AC, & sit AA dimidia ipsius AB: dico quod quadratum ex AA quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Sit enim centrum circuli D, & ducatur DE, & ducatur DF ad rectos angulos ipsi DE, & ducatur DG, & ducatur EH, & ducatur HK ad rectos angulos ipsi EH, & ducatur HL, & ducatur KM ad rectos angulos ipsi KH, & ducatur KN, & ducatur MO ad rectos angulos ipsi MK, & ducatur MP, & ducatur OQ ad rectos angulos ipsi OM, & ducatur OR, & ducatur QS ad rectos angulos ipsi QO, & ducatur QT, & ducatur SV ad rectos angulos ipsi SQ, & ducatur SX, & ducatur VY ad rectos angulos ipsi VS, & ducatur VZ, & ducatur YAA ad rectos angulos ipsi YV, & ducatur YBB, & ducatur AACC ad rectos angulos ipsi AAY, & ducatur AADD, & ducatur CCEE ad rectos angulos ipsi CCAA, & ducatur CCFF.

Quoniam igitur recta linea AB diuisa est in extremam & mediam rationem in C, & maior portio AC, & ducta est AA ad rectos angulos ipsi AB, & facta est AA dimidia ipsius AB, & ducta est AADD, & facta est AC ipsi AA, & ducta est CCEE ad rectos angulos ipsi CCAA, & facta est CCEE ipsi AA, & ducta est CCFF, & ducta est DE ad rectos angulos ipsi DE, & ducta est DG, & facta est DE ipsi DG, & ducta est EH, & facta est EH ipsi DE, & ducta est HK ad rectos angulos ipsi EH, & facta est HK ipsi EH, & ducta est HL, & facta est KM ipsi HK, & ducta est KN, & facta est MO ipsi KM, & ducta est MP, & facta est OQ ipsi MO, & ducta est OR, & facta est QS ipsi OQ, & ducta est QT, & facta est SV ipsi QS, & ducta est SX, & facta est VY ipsi SV, & ducta est VZ, & facta est YAA ipsi VY, & ducta est YBB, & facta est AACC ipsi AAY, & ducta est AADD, & facta est CCEE ipsi AA, & ducta est CCFF, & facta est AADD ipsi AA, & ducta est AACC, & facta est AACC ipsi AAY, & ducta est YBB, & facta est YAA ipsi VY, & ducta est VZ, & facta est VS ipsi SQ, & ducta est SX, & facta est QO ipsi OM, & ducta est QT, & facta est OM ipsi MK, & ducta est OR, & facta est KH ipsi HE, & ducta est KN, & facta est HE ipsi ED, & ducta est HL, & facta est ED ipsi DA, & ducta est EG: manifestum est quod quadratum ex AA quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Quod erat demonstrandum.

Si recta linea diuisa sit in extremam & mediam rationem, & ex maiori portione, & ex dimidia totius, quadratum ex ea quæ fit ex dimidia totius, quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Sit recta linea AB diuisa in extremam & mediam rationem in C, & sit maior portio AC, & sit AA dimidia ipsius AB: dico quod quadratum ex AA quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Sit enim centrum circuli D, & ducatur DE, & ducatur DF ad rectos angulos ipsi DE, & ducatur DG, & ducatur EH, & ducatur HK ad rectos angulos ipsi EH, & ducatur HL, & ducatur KM ad rectos angulos ipsi KH, & ducatur KN, & ducatur MO ad rectos angulos ipsi MK, & ducatur MP, & ducatur OQ ad rectos angulos ipsi OM, & ducatur OR, & ducatur QS ad rectos angulos ipsi QO, & ducatur QT, & ducatur SV ad rectos angulos ipsi SQ, & ducatur SX, & ducatur VY ad rectos angulos ipsi VS, & ducatur VZ, & ducatur YAA ad rectos angulos ipsi YV, & ducatur YBB, & ducatur AACC ad rectos angulos ipsi AAY, & ducatur AADD, & ducatur CCEE ad rectos angulos ipsi CCAA, & ducatur CCFF.

Quoniam igitur recta linea AB diuisa est in extremam & mediam rationem in C, & maior portio AC, & ducta est AA ad rectos angulos ipsi AB, & facta est AA dimidia ipsius AB, & ducta est AADD, & facta est AC ipsi AA, & ducta est CCEE ad rectos angulos ipsi CCAA, & facta est CCEE ipsi AA, & ducta est CCFF, & ducta est DE ad rectos angulos ipsi DE, & ducta est DG, & facta est DE ipsi DG, & ducta est EH, & facta est EH ipsi DE, & ducta est HK ad rectos angulos ipsi EH, & facta est HK ipsi EH, & ducta est HL, & facta est KM ipsi HK, & ducta est KN, & facta est MO ipsi KM, & ducta est MP, & facta est OQ ipsi MO, & ducta est OR, & facta est QS ipsi OQ, & ducta est QT, & facta est SV ipsi QS, & ducta est SX, & facta est VY ipsi SV, & ducta est VZ, & facta est YAA ipsi VY, & ducta est YBB, & facta est AACC ipsi AAY, & ducta est AADD, & facta est CCEE ipsi AA, & ducta est CCFF, & facta est AADD ipsi AA, & ducta est AACC, & facta est AACC ipsi AAY, & ducta est YBB, & facta est YAA ipsi VY, & ducta est VZ, & facta est VS ipsi SQ, & ducta est SX, & facta est QO ipsi OM, & ducta est QT, & facta est OM ipsi MK, & ducta est OR, & facta est KH ipsi HE, & ducta est KN, & facta est HE ipsi ED, & ducta est HL, & facta est ED ipsi DA, & ducta est EG: manifestum est quod quadratum ex AA quintuplum est quadrati ex linea circuli.

Quod erat demonstrandum.

FEST. *Triſculum* fulgur fu
. . a,id aut incendit.a
. . rebrat.

PAVL. *Tritonia* Minerua a ripa Tritonis fluminis dicta,quod ibi primitus ſit viſa.

Triumphales coronae ſunt, quae imperatori victori aureae praeferuntur, quae temporibus antiquis propter paupertatem laureae fuerunt.

Troia,& Regio Priami, & luſus puerorum equeſtris dicitur, & locus in agro Laurente, quo primum in Italia Aeneas cum ſuis conſtitit.

Tromentina tribus a campo Tromento dicta.

Troſſuli equites dicti, quod oppidum Tuſcorum Troſſulum ſine opera peditum ceperint.

Truo auis onocrotalus.Caecilius irridens magnitudinem naſi: Pro di immortales, vnde prorepſit truo.

Tryga antiqui vinum appellabant.vnde *trygetus* adhuc dicitur.

FEST. *Tubicines* etiam ij appellantur,qui ſacerdotes viri ſpecioſi publice ſacra faciunt tubarum luſtrandarum gratia.

PAVL. FEST. *Tubiluſtria* dies appellabant, in quibus agna tubas luſtrabant.
. . quibus diebus adſcriptum in
. . rio ſutorio agna tubae
. . is tubos appellant, quod genus
. . Arcadia Pallanteo trans
. . . . . .

Tuditantes,tundentes . . .
. entes ſignificare ait Cinnius . .
. nius libro ſecundo. Haec inter ſe totum
. ntes,& Lucretius item lib.ij.nec . .
. rem ceſſam extrinſecus vllam . :

PAVL. *Tuditantes* ſignificat negotium tundentes, id eſt agentes. Lucretius:Nec tuditantia rem ceſſant extrinſecus vllam.

Tudites mallei a tundendo dicti. inde & cuidam cognomen Tuditano fuit, quod caput malleo ſimile habuerit.

FEST. . . alleos appellant antiqui a tunden-
. . is,alij cruribus tudites. inde Ateius
. . it, exiſtimat Tuditano cognomen
. . caput malleoli ſimile habuerit.

Tuor,video:tueor,defendo.
. video,tueor,defendo.
PAVL. . . ſed iam promiſcue vtuntur
FEST. . . or prouideo,& contueo.
. . ria tecto appellantur . :
. . ſordida.Afranius in V . .
. . tugurium eſt turpe . .
. . bolimaeo Habitab. . .
. . perculo,quo nomin . .
. . tione X I I.ait etia . .
. . cari.

Tullianum quod dicitur, pars quaedam carce-

ris, Ser. Tullium Regem aedificaſſe aiunt.
. . . Iij dixerunt eſſe ſilanos, alij rivos, alij vehementes proiectiones ſanguinis arcuatim fluentis, quales ſunt Tiburi in Aniene. Ennius in Aiace. Aiax, miſſo ſanguine tepido tullij effantes volant.

Tumu . . . . .
milites dicuntur lecti ob ſubitum ti . .
de etiam tumultum dici ait Vetrius, qui is ornatur, quam ab Italicis, & Gallicis h
. . t Italiae,itaque nullum
. . quam Gallicum, aut domeſti-
. . . . . .
. . Aelius ſic definit.tumultus es.
. nae editus ſecundum mare fluctibus
. uatas.vnde ſimiliter & manu fac . .
. turalis proprie dici poteſt.

Turbellas dixiſſe antiquos, quas nunc turbas appellamus, teſtis eſt Plautus in Pſeudolo: quales,quantas ſoleam turbellas dare. PAVL. FEST.

Turbellas apud Plautum turbas ſignificat.

Turmam equitum dictam eſſe ait Curiatius, quaſi terimam: quod terdeni equites ex tribus tribubus Titienſium, Ramnium, Lucerum, fiebant. itaque primi ſingularum decuriarum decuriones dicti, qui ex eo in ſingulis turmis ſunt etiam nunc terni.

Turrhenos Etruſcos appellari ſolitos ait Verrius, a Turrheno duce Lydorum, a cuius gentis praecipua crudelitate etiam tyrannos dictos.

Tuſci a Tuſco rege filio Herculis ſunt dicti, vel a ſacrificando ſtudioſe ex Graeco θυσκοι: velut Tuſculum dictum, quod aditum difficilem habet,id eſt δύσκολον. PAVL.
. . quidam dictos aiunt a Tuſco . FEST.
. . lis filio. alij quod vnici ſtudioſi ita .
. . ex Graeco velut θυσκοι. Tu .
. . ab eadem cauſa ſacrificiorum,u .
. . ficilem habeat,id eſt δύσκολον.

Tuſcum vicum co . . .
tores dictum aiunt a . . .
deſcendente ab obſ . . .
Romae locoque his dato . .
entes fratres Coeles,& Vibenn . .
Tarquinium Romam ſecum ma .
rint.M.Varro quod ex Coe . .
ſint.

Tuſcus vicus Romae eſt dictus,quod ibi habitauerunt Tuſci, qui recedente ab obſidione Porſena remanſerunt. PAVL.

Tutulum dicebant Flaminicarum capitis ornamentum vitta purpurea innexa crinibus, & in altitudinem extractum.Ennius:Fictores,Argeos,& tutulatos.

Tutulum vocari aiunt Flaminicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta purpurea innexa crinib.& extructum in altitudinem: quidam pileum lanatum forma e tali fi- FEST.

60.

Digitized by Google

Paralipomenon, & Hieremiæ, &c.

Paralipomenon, & Hieremiæ, &c.

Paralipomenon, & Hieremiæ, &c.

rebant, eo quod plerumque ex agris homines euocabantur a magistratibus, & frequens erat eorum ab agris ad vrbem via.

FESTVS. *Viatores* appellantur, qui magistratibus apparent, eo quia initio omnium tribuum cum agri in propinquo erant vrbis, atque assidue homines rusticabantur, crebrior opera eorum erat in via, quam vrbe, quod ex agris plerumque homines vocabantur a magistratibus, & frequés eorum erat ab agris ad vrbem via.

PAVLVS. *Vibices* plagae verberum in corpore humano dictae, quod vi fiunt.

Vibrissae pili in naribus hominū, dicti, quod his euulsis caput vibratur.

Vibrisse est vocem in cantando crispare. Titinius: Si erit tibi cantandum, facito, vsque exuibrisses.

FESTVS. *Vici* appellari incipiunt ex agris, qui ibi villas non habent vt Marsi, aut Peligni. Sed ex vicis partim habent rempublicam, & ius dicitur, partim nihil eorum, & tamen ibi nundinae aguntur negotij gerendi causa, & magistri vici, item magistri, paucique. . . . . annis fuerit. Altero cum id genus aedificij, quae continentia sunt, iis, oppidisque itineribus, regionibusque distributa distant, nominibusq. dissimilibus discriminis causa sunt dispartita. Tertio cum id genus aedificiorum definitur, quae in oppido priue in suo quisque loco proprie ita aedificat, vt in eo aedificio peruium sit, quo itinere habitatores ad suam quisque habitationem habeat accessum. qui non dicuntur *vicarij*, sicut ij, qui aut in oppido vias, aut hi, qui in agris sunt, vicarij appellantur.

Vicinia, vicinorum conuersatio.

FESTVS. *Victimam* Aelius Stilo ait esse vitulum ob eius vigorem. alij autem quae victa adducatur ad altare: aut quae ad hostis victos immoletur.

PAVLVS. *Viduertas* calamitas dicta, quod viduet bonis.

Viere, alligare, vnde *vimina*, & vasa *vimines*.

Vietus languidus, sine vi, & naturalibus priuatus viribus.

Viget dictum a vi agendo, sed in agendis hostilibus rebus: verum iis, qui concitato animo ad bonum tendunt.

FESTVS. *Viget* dictum videtur a vi agendo, sed non in agendis hostilibus rebus, verum his quae celerrimo, concitatoque animo ad bonam tendunt frugem.

Viginti quinque poenae significat viginti quinque asses.

Viminalis porta, & collis appellabantur, quod

ibi viminum silua fuisse videtur, vbi est & ara Ioui Viminio consecrata.

Viminalis porta & collis appellabantur, quod ibi viminum fuisse silua videtur. PAVLVS.

Vinalia diem festum habebant, quo die vinū nouum Ioui libabant.

Vinciam dicebant continentem.

Vindex, ab eo quod vindicat, quo minus is, qui prensus est, ab aliquo teneatur. FESTVS.

Vindiciae appellantur res eae de quibus controuersia est, quod potius dicitur ius, quia fit inter eos, qui contendunt. M. Cato in ea, quam scripsit L. Furio: De aqua . . . Praetores secundum populum vindicias dicunt. & Lucilius: Nemo hic vindicias, neque sacra, neque numen veretur: De quo verbo Cincius sic ait: *Vindiciae* olim dicebantur illae, quae ex fundo sumptae in ius adlatae erant. At Ser. Sulpicius . . . iam singulariter formato vindiciam esse ait . . qua de re controuersia est, ab eo quod vindicatur. & in XII. *Si vindiciam falsam tulit . . si velit is, arbitror tres dato. eorum arbitrij fructus duplione damnum decidito.*

Vineae, vt Verrius praecipit, quod vini feraces sint. etiam militares quaedam machinationes a similitudine appellantur.

Vinulus dicitur molliter se gerens, & minime quid viriliter faciens (Plautus: Oratione vinula, ac venustula.) PAVLVS.

Viritanus ager dicitur, qui viritim populo distribuitur.

Viritim dicitur dari, quod datur per singulos viros. Cato: praeda, quae capta est, viritim diuisa.

Vitiligo in corpore hominis macula alba, quā Graeci λεύκην vocant, a quo nos album. siue a vitio dicta, etiam si non laedit. siue a vitulo, propter eius membranae candorem. qua nascitur inuolutus. Lucilius. Haec odiosa mihi vitiligo est non dolet inquit.

Vitulans, laetans gaudio, vt prato vitulus. Ennius, Habet is coronam vitulans victoria.

Viuatum, & viuidus a vi magna dicuntur.

Viuatus & viuidus a poetis dicuntur, a vi magna. FESTVS.

Viuissimus, superlatiuus a viuido. PAVLVS.

Vls Cato pro vltra posuit.

Umbrae vocabantur Neptunalibus casae frondeae pro tabernaculis.

Uncinaria lex dici coepta est, quam L. Sulla, & Q. Pompeius tulerunt, qua sanctum est, vt debitores decimam partem . . . . FESTVS.

Vngulatos vngues magnos, atque asperos Cato appellauit.

Vngulum Oscorū lingua significat anulum. PAVLVS.

Digitized by Google

FEST. *Vngulus* Oſcorum lingua abulus, vt . . ſiquid monimenti nacta eſt, qui eorum requireret, eſt vngulus, quem ei detraxit e Lirio. Pacuuius in Iliona: Repugnanti ego porro hunc vi detraxi vngulum, & in Atalanta Suſpenſum in lacuo brachio oſtendo vngulum.

PAVL. *Vngustus* fuſtis vncus.

Voiſgram auem, quae ſe velit, augures hanc eandem felicitatem appellant.

Vola, veſtigium medij pedis concauum. ſed & palma manus vola dicitur.

Volones dicti ſunt milites qui poſt Cannenſem cladem vſque ad octo millia, cum eſſent ſerui, voluntarie ſe ad militiam ob-

tulerunt.

Volturnal a Volturno deo ſua ſacra faciebant, cuius ſacerdotem Volturnalem vocabant.

Vopte pro vos ipſi Cato poſuit.

Vrbanas tribus appellabant, in quas vrbs erat diſpartita a Ser. Tullio rege, id eſt Suburrana, Palatina, Eſquilina, Collina.

Vruat Ennius in Andromeda ſignificat circundat, ab eo ſulco, qui fit in vrbe condenda vruo aratri, quae ſit forma ſimillima vncini curuatione buris & dentis, cui praefigitur vomer. ait autem: circum ſeſe vruat ad pedeſterra oc . . . caput. FEST.

Vxorium pependiſſe dicitur, qui, quod vxorem non habuerit, aes populo dedit. PAVL.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

NONIVS MARCELLVS
DE PROPRIETATE SERMONVM.

Summa capitum quæ in Nonio.

De compendiosa doctrina ad filium. Cap.1.
De honestis & nouè veterum dictis. Cap.2.
De indiscretis generibus. Cap.3.
De varia significatione sermonum. Cap.4.
Differentiæ nonnullarum dictionum in significato. Cap.5.
De impropriis. Cap.6.
De contrariis generibus verborum. Cap.7.
De mutata declinatione. Cap.8.
De numeris & casibus. Cap.9.
De mutatis coniugationibus. Cap.10.
De indiscretis aduerbijs Cap.11.
De doctorum indagine. Cap.12.
De genere nauigiorum. Cap.13.
De genere vestimentorum. Cap.14.
De generibus vasorum & poculorum. Cap.15.
De genere vel colore vestimentorum. Cap.16.
De genere ciborũ & potuum. Cap.17.
De genere armorum. Cap.18.
De propinquitate. Cap.19.

NONII MARCELLI PERIPATETICI TIBVRIENSIS DE COMPENDIOSA DOCTRINA per litteras ad filium.

CAP. I.

SENIVM est tædium, & odium, dictum a senectute, quod senes omnibus odio sint, & tædio. Cæcil. Ephæstione: Tum etiam in senectute hoc deprimo miserrimum, Sentire ea ætate, esse odiosum se alteri. ¶ Nam *etatem malam*, senectutem veteres dixerunt. Plaut. Menæch. Consitus sum senectute, onustum gero corpus, vires reliquere, vt ætas mala est ergo merx. Accius Amphitryone: An mala ætate mauis malè mulcari exemplis omnibus? Turpilius Philopatro: Miserum puto, si etiam istuc ad malam ætatem accessit mali. Pacuuius Peribæa: Parum est, quod te ætas malè habet, ni etiam hîc ad malam ætatem adiungas cruciatum reticenti. Afranius Vopisco.

Si possent homines delinimentis capi,
Omnes haberent nunc amatores anus.
Ætas & corpus tenerum & morigeratio.
Hæc sunt venena formosarum mulierum,
Mala ætas nulla delinimenta inuenit.

¶ *Bonam ætatem* quoque dicimus adolescentiam, vel iuuenturem. Marcus Tullius de senectute: Quod si ipsis voluptatibus bona ætas fruitur, lubentius primum parvulis

Digitized by Google

fruitur rebus. ¶ Nam prudentissimè noster Maro diei partes primas, quasi eius ætatem puberem, *meliorem* dixit nono libro. Nunc adeo melior quoniam pars acta diei est. ¶ Senium ipsum positum [*pro malo*] Sic Titinnius Veliterna: Quot pestes, senia & iurgia sesemet diebus emigrarunt. Nonius Gallinaria: Opere, quæ actor, cantor, cursor, senium sonticum. Accius, Ἐπὶ νεκρῷ μάχῃ: Mors amici subigit, quod mihi est senium multo acerrimum. Pomponius Præcone posteriore; Calue apportas nuntium nobis disparem, diuisum, huic seni senium, & metum. Lucillius, Satyrarum lib. xv. In numero quorum nunc primus Trebellius multo Obmarcescebat febris, senium, vomitus, pus. Turpilius Demiurgo: Quia enim odio, ac senio mihi hæ sunt nuptiæ. Pacuuius Peribœa. Metus, egestas, mœror, senium, exsiliumque & senectus.

2 ¶ *Velitatio* dicitur leuis contentio, dicta ex congressione velitum. Plautus Asinaria: Verbis velitationem fieri compendio volo. Idem Menæch. Nescio quid vos velitati estis inter vos duo. Turpilius Lindia: Comperce verbis velitari, ad rem redi. Afranius Priuigno: Interea verba iactare, & labris inter se velitari, velificarier. Cæcilius Pausimacho: velitari te res tamen.

3 ¶ *Toga* dicta est à tegendo, & est toga (sicut in consuetudine habetur) vestimentum, quo in foro amicimur, cuius & Cicero meminit in Catilinam: Velis amictos, non togis. Titinnius Fullonibus: Quæ inter decem annos nequisti vnam togam detexerere. ¶ Dicitur & rectum. Titin, Gemina: Syrus cum scorto constituit ire, claues illico abstrudi iubeo, rusticæ togæ ne sit copia, id est recti.

4 ¶ *Tollere, occidi.* Lucil. lib. xxvj. Audiui quem febris vna, atque vna ἀνῳξία, vini in quam hiatus vnus potuit tollere. ¶ Tollere *mittere.* Vergil. Æneid. lib. ij. Clamores simul horrendos ad sidera tollit. ¶ Tollere *transferre.* Vergilius Æneid. lib. ij. Vnius in miseri exitum conuersa tulere. ¶ Tollere *inferre*, Virgil. Georg. lib. iij. Tollentémque minas, & sibila colla tumentem Deiice. ¶ Tollere est *eleuare.* Idem in xi. Tollit se ad rectum quadrupes. Idem lib. i. Et mulcere dedit fluctus & tollere vento. Marcus Tul. Philippicarum lib. xi. Vel in cælum vos, si fieri potuerit, humeris nostris tollemus. Lucilius lib. xxviij. Et fœdera tollent. Marcus Tul. Hortensio: Nihil tamen esse, in quo se animus excellens tollat. ¶ Tollere *ostendere, erigere.* Virgil. Æneid. libro primo: Cui mater media sese tulit obuia sylua. Idem lib. vij. laborum Prima tulit finem. ¶ Tollere *occidere.* Var. Sexagesi: Num quis patrem decem annorum natus non modo aufert sed tollit, nisi veneno? ¶ Tollere est & *differre.* Plautus Pœnulo: Omneis extollo ex hoc die in alium diem. ¶ Tollere *pati, sustinere.* Virgil. Æneid. lib. iij. Iuuenémque superbum Seruitio enixae tulimus. & idem lib. xij. Non tulit instantem Phegeus, animisque frementem. Terentius Phormione: Ego te complures aduorsum ingenium meum menses tuli. Marcus Tul. in Verrem, Diuinatione: Tuli grauiter, & acerbè iudices. Idem de offi. lib. ij. Nisi enim multorum impunitates scelerum tulissem.

5 ¶ *Tenacia* est *perseuerantia & duritia.* Ennius Hectoris lytris: Ducet quadrupedum iugo inuitum doma in frena, & iugo valida, quorum tenacia infrenari nimis. ¶ Tenacia *parsimonia.* Afranius Priuigno: Vixisti durus, difficilis, tenax.

6 ¶ *Tempestas* est *turbo ventorum.* Virgilius Georg. lib. i: Quid tempestates autumni, & sidera dicam? ¶ Tempestas *tempus.* Sallustius Iugur. Ea tempestate in exercitu nostro fuere complures noui, atque ignobiles. Lucilius lib. xxvij. Iam qua tempestate vivo certo fine ad me recipio. Pacuuius Teucro: Quam te post multis tueor tempestatibus. Marcus Tul. de senectute: Cursus est certus ætatis, & vna via naturae, eáque simplex, sua cuique parti ætatis *tempestiuitas* est data. Varro Eudæmonibus: Dum sermone cœnulam variamus, Interea tonuit bene tempestate serena.

7 ¶ *Trepidare, metuere.* Virgilius lib. ix. Dum trepidant, it hasta Tago per tempus vtrunque. Idem lib. ix. Trepident immisso lumine manes. Lucillius lib. xxx. Sed quid ego hæc animo trepidanti dicta profundo? ¶ Trepidare *festinare.* Virgil. lib. ix. Ne trepidate meas Teucri defendere naueis. & Geor. lib. iiij. Tum trepidae inter se coeunt, pennisque corruscant.

8 ¶ *Tangere, ferire, commonere.* Virgilius libro nono: Nec solos tangit Atridas Iste dolor. Idem lib. xij. Miseri te si qua parentis Tangere cura potest, oro. M. Tullius Frumentaria Verrinarum: Nunquam tua me cura, tuarúmve fortunarum cogitatio tangeret. & Lucret. Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira. ¶ Tangere est *contingere.* Lucretius lib. i. Tangere enim & tangi, nisi corpus, nulla potest res. Teren. Adelphi. Nunquam dum ego adero, hic te tanget. ¶ Tangere *inspicere.* Luc. xxvj. Neque prius, quàm venas hominis tetigit, ac præcordia. ¶ Tangere est *circumuenire.* Turpil. Demetrio: At etiam ineptus meus mihi est iratus pater, quia se talento argenti tetigi, veteri exemplo amanti. Item Leucadia: Hoc quæro ignoscere Istic solent necis minoris noxia Serum, si fortè quasi a-

lias res vini cauo Lucil. lib.xxx. Et Muſconis manu perſcribere poſſet Aiace. Pomponius Aleonibus: At ego ruſticatim tangam,verbatim neſcio. ¶ Tangere *contingere*.M.Tul. in Verrem actione ij. Verres ſimul ac tetigit prouinciam. Virg.lib.ix Sat fatis,Venerique datum, tetigere quod arua Fertilis Auſoniæ Troes.

9 ¶ *Triſte,crudele,immite*.Virgilius Ænei. lib.ij.Illi mea triſtia fata, Degenerémq; Neoptolemum narrare memento. Lucillius lib. xxx. Idque tuis ſæuis iactis & triſtibus dictis. ¶ Triſte eſt *maſtum*,aut *infeſtum*.Virg.in Buc. Triſtis at ille tamen, cantabitis Arcades, inquit.Idem Georg.lib. Aut vnde nigerrimus auſter Naſcitur, & pluuio contriſtat puluere cœlum.

10 ¶ *Phrygia* veſtis picta eſt.eius artifices *phrygiones* appellantur.hoc Virg. probat lib. ix. Vobis picta croco,& fulgenti murice veſtis. Item eodem: O verè Phrygiæ,neque enim Phryges.Titin.Barbato: Phrygio fui primo,benéque id opus ſciui, reliqui acus,aciáſque here,atque heræ noſtræ.Plaut. Menæch. Pallam ad phrygionem fert confecto prandio. Varro Coſmotoryne, *ἀφ' οὗ φρύγιος κέκραγεν*. Phrygio qui puluinar poterat pingere ſoliarde vigebat.

11 ¶ *Hoſtimentum* eſt æquamentum, vnde & *hoſtes* dicti ſunt, qui ex æqua cauſſa pugnam ineunt.Plautus Aſin. Par pari datum hoſtimentum eſt opera pro pecunia. vnde & *hoſtire* dicitur. Idem in eadem,Quin promitto inquam hoſtire contra, vt merueris.id eſt, æqua reddere.

12 ¶ *Tolutim* dicitur quaſi volutim, vel volubiliter.Plautus Aſin.Demam hercle iam de ordeo, tolutim ni badizas. Nouius Gallinaria: O peſtifera,Pontica,fera,trux *tolutiloquentia*.id eſt,volubilis locutio. Idem Macco exſule Edixi iturum hominem in Thuſcos tolutim. Item Lucil.Satyr.lib.viij. Si omne iter euadit,ſtadiúmque accliue tolutim. Idem, Velle tolutim: hic ſemper incepturus videtur. Var. Triodite triphylio, *ἀπὸ τριῶν*. Sed vt equus, qui ad vehendum eſt natus, tamen hic traditur magiſtro, vt equiſo doceat tolutim. Pomp. Decuma fullonis:Et vbi inſilui in cocleatum equuleum,ibi tolutim tortor. Var. Agathone:Hæc poſtquam dixit,cedit citus Celſus tolutim.

13 ¶ *Capulum* dicitur quidquam aliquam rem intra ſe capit.nam *ſarcophagum*, id eſt,ſepulchrum capulum veteres dici volunt, quòd corpora capiat. Plaut. Aſin. dicens de ſene: Perij miſera,vt oſculatur carnufex, capuli decus.Idem militem: Quid ais tu? Itáne tibi ego videor oppido acherontius, *capularis*? Idem: Capulo proximus. Nouius Pappo,Præterito, dum iſtos inuitaueris ſuffragatores, patet Prius in capulo, quam in curuli ſella ſuſpendit nates.Lucill.Satyr.libro ij. Quem cùm vidiſſent Hortenſius Poſthumúſque, Ceteri item in capulo hunc non eſſe, aliúmque cubare. Varro Coſmotoryne, *ἀφ' οὗ φρύγιος κέκραγεν*. Propter cunam capulum poſitum nutrix tradit pollinctori.

14 ¶ *Temulenta* dicta eſt ebrioſa, dicta à *temeto*, quod eſt vinum, quod attentet mentem.Plautus Aululariæ: Quia temeti nihil allatum intelligo. Idem Truculento: Siue adeò caret temeto, tamen ab ingenio eſt improbus.M.Tul.de Republic.lib.iiij. Ita magnã habet vim diſciplina verecundiæ, carent temeto omnes mulieres. Varro, Eum modus matulæ, *μέχρι μιᾶς*. Quis in omni vita helio *μᾶλλον* olfacet temetum? Idem Modio: Tremodiam, amphorámque eandem temeti ac farris modium.

15 ¶ *Cinædi* dicti ſunt apud veteres ſaltatores,vel pantomimi *ἀπὸ τῆς κινήσεως τῶν σώματος*.Plau. Aululariæ: Ita fuſtibus ſum mollior magis, quàm vllus cinędus.idem Militę:Tum ad ſaltandum non cinædus magis vſque ſaltat, quàm ego. Idem Sticho: Lepidam.& ſuauem *cantionem* aliquam occipito *cinædicam*, id eſt, quæ ad ſaltandum mouere poſſit. Lucillius Satyr.lib.ij. Stultè ſaltatum te interueniſſe cinædos.Varro, *ἐπὶ κόμης*. Meritò vt quietus, ac demiſſior probandus, *ἀξίως ἂν ἡσυχίου, μὴ κινησίου*.

16 ¶ *Exercitum* dicitur fatigatum, dictum ab exercitio. Salluſt. Iugurthino bello: Nabdalſa exercito corpore.Plautus Bacch. Quæ ſodalem, atque me exercitos habet. Lucretius libro ſecundo: Conciliis,& diſſidiis exercita crebris. Afranius Suſpecta: Ita, vt huic, ero adoleſcenti cui ſuſpiriũ tradidit, qui me eſt animi exercitus. Virg.lib.iij. Nate Iliacis exercite fatis.

17 ¶ *Tenus* eſt laqueus dictus à tendicula. Plaut Bac. Nunc ab trãſenna his turdus lumbricum petit, Pendebit hodie pulcrè, ita intendi tenus.

18 ¶ *Illicere* eſt proprie illaqueare.Neuius Lycurgo: Alis ſublime alios ſaltus illicite, vbi Bipedes volucres lino linquant lumina.

19 ¶ *Pellices* à Graeco vocabulo ſignificantiam ſapientes inflexam putant, quaſi pellex, hoc eſt *παλλακή*. quod ſi hoc non eſt,vana cõpoſitio hominis videri poteſt.

20 ¶ *Caluitur* dictum eſt fruſtratur, tractum à caluis mimis, quòd ſint omnibus fruſtratui. Plaut. Caſina: Nam vbi domi ſola ſum, ſopor manus caluitur. Pacuuius Medo: Sentio, Pater, te vocis calui ſimilitudine, Sed quid conſpicio? num me lactans caluitur

cebatur, lardum lurcabat lubens. Plautus Perſa. Perenniſerue, lurco, edax, furax, fugax. Lucilius Satyrarum lib. v. Viuite lurcones, comedones, viuite ventres. Varro Eumenidibus: Contra cum pſaltria & cum Flora lurcare, adſtrepis.

35 ¶ *Toral*, & *torialem* ſtragulum eſt. Varro De vita po. Rom. lib. i. Quod frontem lecticæ ſtruebant, ex ea herba torta torum appellatum, hoc quod iniicitur, etiamnum toral dicitur: lecticam quae inuoluebant ſegeſtria appellabant.

36 ¶ *Concenturiare* eſt colligere, dictum à centuriis quę ad ſuffragia cõueniebant. Plautus Pſeudolo: Concenturio in corde ſycophantias. Teren. Phor. Ego in inſidiis hîc ero *ſuccenturiatus*, ſiquid deficies.

37 *Finitores* dicebantur, quos nunc agrimenſores dicimus, dicti quòd fines diuiderent. Plautus Pœnu. Eius nunc regiones limites: confinia determinabo: eius rei ego ſum factus finitor.

38 *Paſſum* eſt propriè rugoſum, vel ſiccum. Plautus Sticho. In portu vento ſecundo, velo paſſo peruenit. id eſt, laxo & rugoſo. vnde & *uua paſſa* dicta eſt, quod ſit rugis implicata. Plautus Pœn. Si qui de æſtu mecum futurus pro uua paſſa penſili. Lucil. Sat. lib. 9. Rugoſi *paſſique ſenes* eadem omnia quærunt.

39 ¶ *Exſpes* dicitur ſine ſpe. Accius Euryface: Ille orbus, exſpes liberûm. Idem Medea: Exſul, inter hoſteis exſpes, expers, deſertus, vagus.

40 ¶ *Exſules* dicuntur extra ſolum. Virg. Georg. lib. iij. Longéque ignotis exulat oris, & in conſequentibus: Et ſtabula adſpectans regis exceſſit auitis.

41 ¶ *Veſtiſpici* appellabantur veſtium cuſtodes ſerui, quod frequenti diligentia veſtes inſpiciant. Plaut. Trinum. Nox datur, ducitur familia tota, veſtiſpici, vnctor, auri cuſtos. Afran. Vopiſco: Noui non inſcituram ancillulam veſpere, & veſtiſpicam. Varro Pappo, aut indigitamentis: *Naſturtium* nõnne vides ab eo dici, quod naſum torqueat: *veſtiſpicam*, quòd veſtem ſpiciat.

42 ¶ *Suppilare* eſt inuolare, vel rapere, à pilorum raptu. vnde & furtum paſſi *compilati* dicuntur. Plautus Trucul. Hæc cùm video fieri, ſuffuror, ſuppilo. de præda prædam capio. Cæcil. Nauc. Suppilatum eſſe eum, atque ornamenta omnia Pomp. Sarcularia: Alteram apportat, prodigit, patrem ſuppilat ſemper.

43 ¶ *Hauſtra* propriè dicuntur rotarum cadi, ab hauriendo, ſicuti Græcè ἄντλια. Lucretius lib. v. Vt fluuios verſare rotas, atque hauſtra videmus.

44 ¶ *Veterina* animalia dicuntur omnia, quæ vehere quid poſſunt. Lucretius lib. v. Et genus omne quod eſt veterino ſemine partum. Idem: Torto homine veterino ſemine equorum.

45 ¶ *Crepera* res proprie dicitur dubia. vnde & *crepuſculum* dicitur lux dubia, & ſenes *decrepiti* dicti in dubio vitæ conſtituti. *Creperum bellum*, anceps, & dubium. Lucret. lib. v. Exæquataque ſunt creperi certamina belli. Accius Phœniſ. Quæ ego cuncta eſſe fluxa, in mea *re crepera* comperi. Idem Telepho: Nunc tu in re crepera tua quid capias conſilij vide. Lucil. Satyr. lib. v. Sanute ſoli mihi in magno mœrore, triſtitia in ſumma, *crepera inuentus* ſalutis. Pacu. Duloreſte: Non vetet animum ægritudine in re crepera confici. Plautus Aſinaria. Qui quidem cum filio potet vnà, atque vna amicam ducitet *decrepitus* ſenex. Varro Myſteriis: Priſca horrida ſilent *oracla*, *crepera* in nemoribus.

46 ¶ *Auernus* lacus iccirco appellatus eſt, quia eſt odor eius auibus infeſtiſſimus. huius rei manifeſtator eſt Lucretius lib. vj. Principio quidem *auerna* vocantur: nomen id à re impoſitum eſt: quia ſunt auibus contraria cunctis. Vnde & Virgilius lib. vj. Inde vbi venere ad fauces graue olentis Auerni, Tollunt ſe celeres. Et poſtea in eo libro: Quam ſuper haud vllæ poterant impunè volantes Tendere iter pennis, talis ſeſe halitus atris Faucibus effundens ſupera ad conuexa ferebat.

47 ¶ *Vitulantes* veteres gaudentes dixerunt, dictum a bonæ vitæ commodo: ſicuti qui nunc eſt in ſumma lætitia viuere eum dicimus. Næu. Lycur. Vt in venatu vitulantes ex ſuis locis nos mittant (pœnis) decoratos feris.

48 ¶ *Exterris* dicitur extra terram, vel extra terminos. Accius Euryſ. Nunc per terras vagus, exterris regno, exturbatus mari. Turp. Lemn. Neque durare poſſunt, ita huius inſcitia, atque dementia extorrem facit. Salluſt. Iugurthino bello: Sicuti videtis extorrem patria, domo inopem, & cooperetum miſeriis effecit. Virgilius Æneid. libro iiij. Finibus extorris, complexus auulſus Iuli.

49 ¶ *Enoda* ſignificat explana, & quæ ſit proprietas manifeſtum eſt, hoc eſt nodis exolue. Acc. Euryface: Tu autem quod quæro abs te, enoda, & qui ſis explica. Idem Alpheſ. Quid hi tam obſcurum dicunt eſſe, támve *inenodabile*? Enn. Telepho: Verum quorum liberi leto dati ſunt in bello, non lubenter hæc enodari audiunt. Turp. Demetr. Ab initio vt res ſit geſta enoda mihi. Pacuu. Peribœa: Gnato ordinem omnem vt dederit, enodat patri. M. Tull.

de finibus bonorum & malorum libro v. Hęc igitur nobis explicanda sunt, sed si *enodatius*, vos ignoscetis eius ætati. Varro de vita populi Romani lib. I. Neque vt ita in singulis rebus diutius moremur, vt dixi, atque enodare subtilius velimus.

50 ¶ *Grumus* dicitur agger, à congerie dictus. Accius Oenomao: Quencunque institeram grumum, aut praecisum iugum.

51 ¶ *Torris* dicitur fax, vnde & *torridare* dicimus comburere. Acc. Menal. Regina erit tempus, cùm hic torris, quem ambusti vides. Idem Meleag. Eum suum vitæ finem, ac fati internecionem fore Meleagro, vbi torris esset interfectus flammeus.

52 ¶ *Exspectorare* est extra pectus eiicere. Accius Phœnissis: Incusant vltro, à fortuna opibusque omnibus Desertum, abiectum, afflictum ex animo expectorant. Idem Epigr. Eloquere propere, ac pauorem hunc meum expectora. Cic. de Oratore lib. iij. Tum pauor sapientiam omnem mihi ex animo expectorat.

53 ¶ *Extispices* propriè haruspices dicti sunt, quòd extra spiciant. Accius Medea: Principio extispicum ex prodigiis congruens ars te arguit. Varro Serr. περὶ ἀγχιστέων: Ait consulem mihi pilum cedere, subsilio, & hostias extispici disputanti relinquo.

54 ¶ *Lactare* est inducere, vel mulcere, vellere, decipere. Acc. Medea: Nisi vt astu ingenium, linguae laudem, & dictis lactem lenibus. Pacu. Iliona: Ne porrò te error, qui nunc lactat, maceret. Cæcilius Hypobolimæo Rastraria: Quod proluuium, quæ voluptas, quæ te lactat largitas? Acc. Alcmœone: Tanta vt frustrando lactans, vanans protrahis. Varro ὀνος λύρης: Quibus suam delectet ipse amasiam, Et auiditatem speribus lactet suis. Cicero Tuscul. lib. iiij. Maleuolentia lactans malo alieno, delectatio, iactatio, & similia.

55 ¶ *Succussare* est sursum frequenter excutere. Acc. Philoctete: Agite, ac vulnus ne succusset gressus, cautè ingredimini. Lucilius Satyrarum libro quarto, *Succussatorii* tetri, tardique caballi. Idem libro quarto, Campanus sonipes *succussor* nullus sequetur.

56 ¶ *Strena* dicta est à strenuitate. Pompon. Pistoribus: Aslide, siqua ventura est alia strena strenæ.

57 ¶ *Adulatio* est blandimentum propriè canum, quod & ad homines tractum consuetudine est. M. Tul. lib. de natura Deorum ij. Canum verò tam fida custodia, tamque amans dominorum adulatio. Idem de offic. lib. I. Cauendum est ne assentationibus patefaciamus aureis, néve adulari nos sinamus. Lucret. Gannitu vocis adulat. Acc. Prometh. Sublime aduolans Pennata cauda, nostrum adulat sanguinem.

58 ¶ *Manducones*, qui & *manduci* dicti sunt, & *mandones*, edaces. Pompon. Pistoribus: Magnus Camillus mandueus, canterius. Lucil. Atque omnes mandonum gulę. Varro Bimargo: Magna vt tremiscat Roma, & magnæ mandonum gulæ.

59 ¶ *Senica* significat senes. Pompon. Pistoribus: Pappus hic medio habitat senica, non sescuncia. Idem Præcone posteriore: Sed me exercet senica nequam, neque illo quid faciam scio.

60 ¶ *Gradarius* est molli gradu, & sine succussatura nitens. Lucil Satyr. lib. xiij. Ipse equus non formosus, gradarius, optimus, victor. Varro Modio: An qui gradu tolutili, te melius, quàm rute molliter vectus, cito reliuquat?

61 ¶ *Exdorsuare* dorso nudare. Plaut. Aululatia: Tu Machærio congrum, murenam exdorsua quantum potes.

62 ¶ *Delirare* est de recto recedere. *Lira* autem est fossa recta, quæ contra agros tuendos ducitur, & in quam vligo terræ decurrat. Pompon. Prostibulo: Iámne abierunt? iámne obtundunt? iámne ego sum in tuto satis? num quis hic resistit, qui nondum labeas *lirarii* mihi? id est, confoderit. Lucil. lib. xxvj. Quapropter deliro, & cupidè officium fungor ruderum. Plaut. Amphit. Delirat vxor.

63 ¶ *Centuriatim* dictum est abundanter, & copiosè à centuriis, quæ suffragium in comitiis ferebant. Pomponius Prostibulo: Continuo ad te centuriatim current, qui panem petent.

64 ¶ *Rumen* dicitur locus in ventre, quo cibus sumitur, & vnde redditur: vnde & *ruminare* dicitur. Pomponius Prostibulo: Ego rumorem paruifacio, dum fit rumen qui impleam.

65 ¶ *Rudus* stereus, quod raditur. Lucil. Satyr. lib. xj. Viam struendum, & iaciendum huc aggerent, & id genus rudus.

66 ¶ *Rutrum* dictum est à radendo. Pompon. Pannuc. Sarculum hinc illò profectus, illum redisti rutrum. Lucillius Satyrarum lib. ix. Frumentarius est, modium hic secum atque rutullum Vnum affert. Varro Margop. περὶ αἰχῶν: Cui Celer die nos lemmatos. Logos Antipatri Stoici filius rutro caput dissplanat.

67 ¶ *Nebulones*, & *tenebriones* dicti sunt, quia mendaciis, & astutiis suis nebulam quandam, & tenebras obiiciant: aut quibus ad fugam fugitiuis, & furta hæc erant accommodata, & vtilia. Pomponius Pann. Quid dedi

dedi nebuloni, quem pertesum pauperem? Lucillius Satyr. libro xiiij. Publius Paulus mihi Turditanus quæstor, Hibera in terra fuit lucifugus nebulo, id genus sanè. Idem lib.xx. Nugator quidam, ac nebulo sit maximus multò. Afranius in Epistola: Huc venit fugiens tenebriorem Tyrium. Var. Papiæ papæ, ὦ ἐγκωμίων. Si & accusator, & reus erunt tenebriones, vterq; vtrunque vituperato. Quod Homerus confirmat Ιλιάδ. γ. Εὖτ' ὄφις κοιμήσῃσι νέοις κατέχθετο μείλοις, Παμφίνοι ἢ φίλοιο, κλέπτων δ' τε νηπὶς ἀμύνει. Varro, γέγονε διδυμοκλέψ. Manius Curius consul in capitolio cùm delectum haberet, nec citatus in tribu ciuis respondisset, vendidit tenebrionem.

68 ¶ *Trudas* veteres à terendo, quam nos diminutiuo *trullam* dicimus, appellari voluerunt. Pomponius, Pannuceatis: Mulier vbi aspexit tam mirificè tutulatam truam. Titin. Setina: Sapientia gubernator torquet nauem, haud valentia, Cocus magnum ahenum quãdo feruit, paulla confutat trua.

69 ¶ *Euannetur* dictum est ventiletur, vel moueatur à vanno, in qua legumina ventilantur. Pomponius Pannuceatis: Dixi ego illud futurum, in prima valua etiam vix hæret misera, euannetur, & mea ocyus opera, vt fiat fecero. Lucillius. Satyr. libro vij. Hunc molere, illam autem vt frumentum *vannere* cunnis. Idem libro xi. Crissauit, vt frumentum clunibus *vannit*. Var. de re rustica lib.i. Vt quod leuissimum est in eo, atque appellatur acus ac palea, euannatur foras extra aream.

70 ¶ *Vafrum* est callidum, & quasi valde afrum, & vrbanum. Pomp. Præcone posteriore: Tergum varium, linguam vafram. M. Tull. de Republica libro iij. Non sunt in disputando vafri, non veteratores, non malitiosi. Afranius Diuortio: Qui coner noctu clauculum brusire dotem, ne remittat vafer honestè vt latites, & nos laudas diutius.

71 ¶ *Particulones* dicti sunt cohæredes, quòd partes patrimonij sumant. Pomponius Præcone posteriore: Age modò stagari, particulones producam tibi.

72 ¶ *Clepere*, est furari, tractum à κλέπτω verbo Græco. Accius Epigram. Eáque hoc causa, vt nequis nostra auribus verba cleperet. Plautus Pseud. Rape, clepe, harpaga. M. Tul. de Republica libro iiij. Non modò, vt Spartæ rapere, vbi pueri & clepere discunt. Idem de natura deorum libro iij. Agnum inter pecudes aurea clarum coma. Quendam Thyesten clepere ausum esse è regia. Pacuuius Hermiona: Sermonem hic nostrũ ex occulto clepit, quantum intelligo. Var. Octogesi: Si quæ opificio non probiter clepere

73 ¶ *Corporare* est interficere, & quasi corpus solum sine anima relinquere. Enn. Andr. Corpus contemplatur, vnde corporaret vulnere. Acc. σωματοῦσθαι, vel Trophæo libro primo, Corporare abs tergo es ausus.

74 ¶ *Circus* dicitur omnis ambitus, vel gyrus, cuius diminutiuum est *circulus*. Acc. Andromeda: Quot luna circulos annuos instituit.

75 ¶ *Medicinam* dicimus & venenũ tractum a Græcis, qui venenum φάρμακον appellant. Accius Phœnissis: Sterilem esse illius opera medicinam autumans.

76 ¶ *Cernuus* dicitur propriè inclinatus, quasi quòd terram cernat. Lucil. Satyrarum libro tertio, Cernuus extemplo plantas conuestit honestas. Virgilius libro x. Eiectóque incumbit cernuus armo. Lucil. Satyrarum libro xxvij. Modò sursum, modò deorsum, tanquam collus cernui. Varro de vita populi Romani libro i. Etiam pelles bubulas oleo perfusas percurrebant, ibíque *cernuabant*. A quo ille versus vetus est in carmine, Sibi pastores ludos faciunt cernui Consualia.

77 ¶ *Strictura* dicuntur propriè scintillæ, quæ de ferro feruenti exeunt, quòd aut strictè emittantur, id est, celeriter, aut oculos sui fulgore præstringant. Virgilius libro viij. Strictura chalybum, & fornacibus ignis anhelat. Lucil. Satyr. lib. iij. Crebræ vt scintillæ in strictura, quod genus olim feruenti ferro.

78 ¶ *Quiritare* est clamare, tractum ab iis, qui Quirites inuocant. Lucill. Satyrarum libro vi. Hic, inquam, rudet è rostris, atque eiulitabit, Concursans veluti arenarius, claréque quiritans. Nigid. Commento grammatices: Clamat quiritatum.

79 ¶ *Caries* est vetustas, vel putrilago. vnde *caricum* veteres dixerunt. Lucil Satyrarum libro vii. Ne auriculam obsidat caries, ne vermiculique. Turp. Leucadia: Ciperi viden' vt osculatur cariem? num illum illæc pudet? Afran. Priuigno: Nemo illa viuit carie carioſior?

80 ¶ *Virosæ* mulieres dicuntur virorum appetentes, vel luxuriosæ. Lucil Satyr. lib. vii. Dixi ad principium venio, vetulam, atque virosam Vxorem cædam potius, quàm castrem egomet me. Afranius Diuortio: Vigilans, ac sollers, sicca, sana, sobria: Vinosa non sum: & si sum, non desunt mihi Qui vltro dent. ætas integra est, formæ satis.

Digitized by Google

81 ¶ *Capronæ* dicuntur comæ, quæ ante frontem sunt, quasi à capite pronæ. Lucillius Satyrarum lib. vij. Aptari caput, atque comas fluitare capronas Altas frontibus immissas, vt mos fuit illis.

82 ¶ *Crebrosi* dicuntur ad insaniam faciles, quibus frequenter cerebrum moueatur. Lucilius Satyrarum lib. xv. Te primum cum istis insanum hominem & cerebrosum.

83 ¶ *Gliscit* est congelascit, & colligitur vel crescit vel ignescit. Turp. Phil. Cùm te saluum video, vt volui, gliscо gaudio. Acc. Æneadis: Disumma tibi perduellum est quorum, aut quibus se à partibus gliscunt. Pacuuius Peribœa: Sed nescio quidnam est: animus horrescit, gliscit gaudium. Sallustius Historiarum libro iij. Neque iam sustineri poterat immensum aucto mari, & vento gliscente. Virgil. lib. xij. Haud secus accenso gliscit violentia Turno. M. Tullius Hortensio: Ad iuuenilem libidinem copia voluptatum gliscit illa, vt ignis oleo. Plautus Asinaria: Tempus est subducere hinc me, pulcrè hoc gliscit prœlium.

84 ¶ *Postomis* dicitur ferrum, quod ad cohibendum equorum tenaciam naribus, vel morsui imponitur, Græcè ἀπὸ τῶ κόμματος. Lucilius Satyrarum libro xv. Trulleus postomis huic ingens de naribus pendet.

85 ¶ *Tricones* morosi, & ad reddendum duri, Lucillius Satyrarum lib. xv Lucius Cotta senex Crassi pater huius Panæti Magnus trico fuit numarius, soluere nulli. *Lenem*, id est, facilis.

86 ¶ *Saga* mulieres dicuntur fœminæ, ad libidinem virorum indagatrices. vnde & *sagaces* canes dicuntur ferarum, vel animalium quæsitores. Lucillius Satyrarum libro vij, Ætatem, & faciem, vt saga, & bona conciliatrix. Turpil. Boethuntibus: Non ago hoc per sagam pretio conductam, vt vulgo solent.

87 ¶ *Lapit* significat obdurefacit, & lapidem facit. Pacunius Peribœa: Lapit cor cura, ærumna corpus conficit.

88 ¶ *Munes* apud veteres dicebantur non à largitione, quæ ignota erat, sed consentientes ad [illegible], quæ amici velint. Pacuu. Doloreste: Animum quæ tum largitio multis ignota erat, munificus nemo putabatur, nisi pariter volens. Lucilius libro xxvi Munifici, comésque amicis nostris videamur viri.

89 ¶ *Petulantia* dicta est à petendo. M. Tull. de Republ. libro iiij. Itaque à petendo petulantia, à procando, id est, poscendo *procacitas* nominata est.

90 ¶ *Calendarum* vocabulum proprium Varro complexus est de vita populi Romani libro primo. Itaque *calabantur*, id est vocabantur, & ab eo Calendæ appellatæ, quod est tractum à Græcis, qui καλεῖν vocare dixerunt.

91 ¶ *Consulum* & prætorum proprietas, quòd consulant, & præeãt populis, auctoritate. Varr. ostenditur de vita populi Rom. li. ij. Quòd idem dicebantur consules & *prætores*: quòd prærirent populo prætores: quòd consulerent senatui consules.

92 ¶ *Procacitas à procando*, id est poscendo dicitur: vnde & *proci* dicti sunt matrimoniorum petitores. M. Tull. de Repub. libro iiij. A procando, id est poscendo, procacitas nominata est. Terentius Hecyra Maligna multo, & magis *procax* facta ilico est. Li. Ægistho: Quin, quod parere vos maiestas mea *procat*, Toleratis, extemplóque illam deducitis.

93 ¶ *Ignominia* est nominis nota. M. Tul. de Repub. libro iiij. Censoris iudicium nihil ferre damnato [offerrent] nisi ruborem. Itaque, vt omnis ea iudicatio versatur tantummodo in nomine, animaduersio illa ignominia dicta est. Lucill. Satyr. lib. xxix. Apollo'st nomen, qui te antiquis non sinet Deliciis maculam, atque ignominiam imponere.

94 ¶ *Fides* proprietatem exemplo manifestauit M Tull. de Repub. lib. iiij Fides enim nomen ipsum mihi videtur habere, cùm fit, quod dicitur.

65 ¶ *Portitores* dicũtur telonarij, qui portum obsidentes omnia scisciterentur, vt ex eo vectigal accipiant. M Tul. de Repub. lib. iiij. Nolo enim eundem populum imperatorem, & portitorem esse terrarum. Optimum autem & in priuatis familiis, & in Republica vectigal duco esse parsimoniam. Plautus Menæchmis: Portitorem domum duxit. Ita mihi necesse est eloqui, quidquid egi, atque ago M. Tul. de officiis: Primùm improbantur ij quæstus, qui in odia hominum incurrunt, vt portitorum, vt fœneratorum. Terent. Phormione: Sed epistolam ab eo allatam esse audiui modò, & ad portitorem esse delatam. Plaut. Asin. Ego pol illum portitorem priuabo portorio. Virg. lib. vj. Portitor ille Charon. Var. Mysteriis: Æs defraudasse camponem, bonam luto obleuisse, tum portitores æra induxere.

96 ¶ *Seditionis* proprietas à M. Tul. manifesta est lib. de Repub. vj. Eáque dissensione ciuium, quòd seorsum eunt alij ad alios, seditio dicitur.

97 ¶ *Hamiotæ* piscatores, ab hamis Varro Bimargo voluit appellari: Cohortes cocorum, atque hamiatarum, aucupúmque.

98 ¶ *Vasa*

98 ¶ *Valgum* est propriè intortum. Nou. Militibus Pomet mensibus: Valgus, veternosus, genibus magnis, talis turgidis.

99 ¶ *Vatrax*, & *vatricosus* pedibus vitiosis. Lucil. lib. xxviij. Vt si progeniem antiquam, qua est Maximus Quinctus, Qua vatricosus, vatrax.

100 ¶ *Catax* dicitur, quem nunc *coxonem* vocant Lucil. Satyrarum lib. 1. Hostilibus cõtra Pestem, perniciémque catax, quàm & Mãlius nobis.

101 ¶ *Silones* supercilijs prominẽtibus dicti significatione manifesta. Var. γνῶθι σεαυτόν. Nónne non vnum scribunt esse grandibus superciliis silonem quadratũ, quòd Silenus hirsutis superciliis fingeretur?

102 ¶ *Bronci* sunt producto ore, & dentibus prominentibus. Lucil. Satyr. lib. 3. Broncus nouit lanius, dente aduerso eminulo, hic est Rhinoceros.

103 ¶ *Compernes* dicũtur longis pedib. Lucil. Sat. lib. 3. Nunc censes καλλιπλοκαμον, καλλίσφυρον illam. Non licitum esse vterum, atque etiam inguina tangere mammis Compernẽ, aut varam fuisse Amphitryonis ἄκοιτιν Alcmenam, atque alias, Ledam ipsam denique nolo Dicere, tute vide, atque dissyllabon elige quoduis, Τυρὸ ἐνπατίρειον aliquam rem insignem habuisse Verucam, nævum pictum, dẽtem eminulum vnum.

104 ¶ *Vari* dicuntur obtortis plantis. Lucil. Satyr. lib. 17. Compernem aut Varam fuisse Amphitryonis ἄκοιτιν. Nam & *varices* inde dicuntur venæ in suris inflexæ, vel obtortæ. Var. epist. ad Varron. Nam si tuam rhedam non habuissem, haberem varices.

105 ¶ *Lingulacæ* dicuntur verbosi. Var. Papiapapæ, περὶ ἐγκωμίων. Quare residentlingulacæ, obtrectatores cui iam nunc murmurantes dicunt: μυμίσεται μᾶλλον ἢ μιμήσεται. Plautus Casina: Lingulaca est, nam nunquam tacet.

106 ¶ *Rabulæ* litigiosi, à rabie dicti. Varr. Papiapapæ, περὶ ἐγκωμίων: Ille ales gallus, qui suscitabat Atticarum musarum scriptores, an hic quia gregem rabularum?

107 ¶ *Ebullire* est effervescere, dictum à bullis. Cic Tusculanar. lib. 3. Qui si virtutes ebullire volent, & sapientias, nihil aliud dicẽt, nisi eam vim, qua fiant vestræ voluptates, quas suprà dixi.

108 ¶ *Rapones* à rapiendo dicti. Varr. Papiapapæ, περὶ ἐγκωμίων. Prætor noster eripuit mihi pecuniam, de ea quæstum ad annum veniam ad nouum magistratum, cùm hic rapo vmbram quoque spei deuorasset.

109 ¶ *Strabones* sunt, quos *strabos* nunc dicimus. Varr. Flexabul. περὶ ἐπαρχιῶν: Multi enim, qui limina intrarent, integris oculis strabones sunt facti. habet quiddam enim δυσκινὲς prouincialis formosula vxor. Lucil. lib. 27. Nulli me inuidere, non strabonem fieri sæpius delitijs me istorum.

110 ¶ *Exterminatum* est extra terminos missum Lucil. lib. 29. Non redirent ad se, atque illam exterminaret miseram. M. Tul. de officijs lib. 3. Atque hoc omne genus pestiferum, atque impium ex hominum communitate exterminandum est.

111 ¶ *Exodium* est finis, à Græco tractum, quasi ἔξω τῆς ὁδοῦ, id est, extra viam. Varr. ἑκατόμβη, ἀφὶ θυσιῶν. Socrates cùm in vinculis publicis esset, & iam bibisset κώνειον in exordio vitæ. Idem ἵνα τέλος, ἀφὶ αἰῶνος. Vitæ cursum vt cognoscere possem, & quæ seruitutis, & libertatis ab origine ad exodium adductæ. Idem περὶ μυθικοῦ. Quod cœperas modò in via narrare, vt ad exodium ducas.

112 ¶ *Putus* dictus est à putando. Plaut. Pseudolo: Purus putus est ipsus. Varro ἑκατόμβη, ἀφὶ θυσιῶν. Mea igitur hecatombe pura ac puta. Idem Prometheo: Chrysosandalos vocat sibi amiculam de lacte, & ceram tarentinam, quam apes Milesiæ coëgerint ex omnibus floribus libantes sine ossibus, & neruis, sine pelle, sine pilis, puram, putam, proceram, candidam, teneram, formosam. Nam & *rationes* ea caussa *putari* dictæ sunt, quoties ex his fraudis, aut falsi, aut mendacij, aut iniqui aliud separatur, & ipsum nanque dubitantes cum dicimus, *puto*, significamus nos in rebus incertis, & obscuris falsis opinionibus fieri ambiguos.

113 ¶ *Compedes* non à pedibus dictæ, sed ab impedimento. Varr. Prometheo libro 1. Ego infelix non queam vim propulsare, atque inimicum Orco immittere? nequicquam sæpe æratas manus compedes conor reuellere. Idem Flexabu. ἀφὶ ἐπαρχιῶν, Domo exeo, intro, & pedes corrigijs compedio. Idem Parmenone: Lepusculi timentes, hoc quadrãgulum. Dedit Diana rete nexile, ἄγρευμα, Viscum, sagenam, lineámque compedem. Idem Sesquiulysse: Quò cùm ire vellemus, obuium fiare vbi corpori ærinas compedes impositas video.

114 ¶ *Fulgura* dicuntur coruscationes à fulgore. Varro ἀφὶ κεραυνῶν: Cognitio enim tonitrum fulget, & tonitrum fulguris à flumine orta.

115 ¶ *Coagulum* à coagendo, quod est colligendo. Varro: est modus matulæ, ἀφὶ μίσθων. Cui nihil iucundius quisquam bibit. Hoc ægritudinem ad medendam inuenerunt: Hoc hilaritatis dulce seminarium: Hoc continet coagulum conuiuia.

116 ¶ *Mulierosi* dicti sunt mulierum appetentes. Afranius Vopisco: Homo mulierosus

ſus conſert me ilico alió.

117 ¶ *Flagriones* dicti ſunt ſerui, quod flagris ſubiecti ſunt: vt *verberones* à verberibus. Afranius Vopiſco: Tu flagrionibus priuigno: Iucundiorem plus ineſt in te mihi, Quàm cómercatis conquilitè edulibus.

118 ¶ *Merenda* dicitur cibus, qui poſt meridiem datur. Afranius Fratriis: Interim Merẽdam, occurro cautè, cum veni iuuat.

119 ¶ *Pedetentim*, & *pedepreſſim* dictum eſt cautè, quaſi lenta, & tarda itione. Mar. Tul. de officiis lib. 1. Sin minus ſenſim erit, pedetentimque faciendum. Idem Verrinis actione 2. Quæ tamen à me pedetentim, cautéque dicentur. Lucil. lib. 27. Ille contra omnia inter plures ſenſim, & pedetentim foris, ne quem lædat. Quadrigarius Annalibus: Exercitu inſtructo, pedetentim milites ducere cœpit. Cęcilius Annalibus: Ipſe cum cætera copia pedetentim ſequitur.

120 ¶ *Calces* à calcando, quod eſt, nitendo, dictæ ſunt, non à calcitrando. Nam & de omnibus pedibus, & de hominum: & vniuerſorum animantium dici poteſt. Nam ſunt calces extrema pars pedum terræ proxima. Virgil. libro 5. Ecce volans, calcemque terit iam calce Diores. Idem libro 6. Tollit ſe ad rectum quadrupedes, & calcibus auras Verberat.

121 ¶ *Subligaculum* eſt, quod pudendę partes corporis teguntur, dictum quod ſubtus ligetur. M. Tul. de offi. libro 1. Scænicorum quidem mos tantam habet vetere diſciplina verecundiam, vt in ſcænam ſine ſubligaculo prodeat nemo.

122 ¶ *Mediocritas* medium dici voluit. Mar. Tul. de offi. libro 1. Eadem ratio eſt habenda veſtibus, in quo, ſicut in pleriſque rebus, mediocritas optima eſt. Lucil. libro 27. Paullò hoc melius, quam mediocre, hoc minus malum, vt quàm peſſimum. Terent. Andr. Et tamen omnia hæc mediocriter. Cicero Tuſc. libro 3. At hæ mihi afferentur mediocritates, quæ ſi naturales ſunt, quid opus eſt conſolatione?

123 ¶ *Modeſtiam* à modo dictam M. Tullius auctor eſt de offi. lib 1. Nam hanc, quam interpretamur modeſtiam, quo in verbo modus eſt.

124 ¶ *Antes* ſunt quadraturæ, vnde & *ante* dictæ ſunt quadræ columnæ. Virg. Georg. libro ſecundo: Iam canit effœtos extremus vinitor antes.

125 ¶ *Immune* dicitur ſine officio, ſine munere. Virgil. Georg. libro quarto. Immuniſque ſedens aliena ad pabula fucus. Mar. Tul. Philip. libro primo. Nam immunitates datæ?

126 ¶ *Camerum* obtortum, vnde & *camera* tecta in curuitatem formata. Virg. Georg. libro 3. Et cameris hirtæ ſub cornibus aures.

127 ¶ *Dirum* eſt triſte, infeſtum, & quaſi Deorum ira immiſſum. Virgil. Georg. lib. 4. Prius, quàm Dira per incautum ſerpant contagia vulgus. Et Æneid. libro quarto. Vtriceſque ſedet in limine diræ. Mar. Tull. de ſenectute: Intelligi poteſt ex his fratribus, qui in Adelphis ſunt, quanta in altero duritas, in altero comitas.

128 ¶ *Exordium* eſt initium, vnde & veſtes *ordiri* dicitur, cum inſtituitur detexenda. Virg. Æneid. lib. 4. Quoniam reginam ambire furentem. Audeat affatu, quæ prima exordia ſumat? Marc. Tul. Hortenſio: Perge quæſo: nec enim imperitè exorſus es. Lucilius libro 29. Vtrum triſtis, contorto aliquo ex Pacuuiano exordio Cicero. Timæo dicit: Facillimum autem eſt in omni inquiſitione rationis exordium. Varro ὑφηγεῖσθαι. Qui fabularum collocant exordia.

129 ¶ *Inops* dicitur ſine ope, & auxilio: Virgil. libro octauo. Res inopes Euandrus habebat. Et Georg. libro primo. Atque inopi metuens formica ſenectæ. Terent. Adelphis: Ferte miſero, atque innocenti auxilium, ſubuenite inopi. Marc. Tull. de offi. libro 2. Nimirum enim inops ille, etſi bonus eſt vir, etiam ſi referre gratiam non poteſt, habere certè poteſt.

130 ¶ *Defrudare* ſignificat fructum minuere, vel per fraudem aliquid exquirere. Terent. Phorm. Suum defrudans Genium comperſit miſer. Plautus Aſinaria: Ten' ego defrudem, cui ipſi nihil eſt in manu, Niſi quid tu porrò vxorem defrudaueris?

131 ¶ *Sudum* dicitur quaſi ſemiudum, vt eſt aër poſt pluuias ſerenus & liquidus. Virg. 7. Arma inter nubes cæli regione ſerena, Per ſudum rutilare vident. Plautus Milite: Quàm Solis olim cum ſudum eſt ſolent. & Lucil. Nec ventorum flamina flando ſuda ſecundent.

132 ¶ *Irritare* dictum eſt propriè prouocare tractum à canibus, qui cum prouocantur, irruunt. Lucillius Satyrarum libro primo. Irritata cane, quàm homo, quam planius dicit. Terent. Phor. Irritor. Virgil. lib. 10. Irritáque virum telis, & voce laceſſit. Salluſt. Hiſtoriarum libro 1. Tunc verò & poſci, cum ceteri eiuſdem cauſſa & ducem ſenatus rati, maximo gaudio bellum irritare. Lucillius lib 28. Lucilli ſi in amore irritarit ſuo Plaut. Amphitryone. Irritabis crabrones. Varro Seſquiulyſſe: Omnes irritans ventos, omneiſque procellas.

133 ¶ *Ablegare* eſt propriè aliò mittere, dictum à legatis qui cum legationibus mittuntur Terent. Heeyra: Aliquò mihi eſt hinc ablegandus, dum parit Philumena.

134 ¶ *Ar-*

ed by Google

134 ¶ *Arcanum* dicitur secretum, vel abscõditum, quòd quæ in arcis sunt celata sunt, & abscondita. Virgil. Æneid. lib. 4. Solam nam perfidus ille Te colere, arcanos etiam tibi credere sensus. Et Æneid. lib. 1. Longius & voluens fatorum arcana mouebo.

315 ¶ *Tormines* genus morbi dicti quod dolore torqueant. Cicero Tuscul. lib 2. Quãuis idem forticulum se in torminibus, & in stranguria sua præbeat. Et 4. Itaque dicimus grauidinosos quosdam, quosdam torminosos.

136 ¶ *Monimenti* proprietatem a monendo M. Tul. exprimendam putauit, ad Cæsarem epistola 2. Sed ergo quæ monimenti ratio sit, nomine ipso admoneor, ad memoriam magis spectare debet posteritatis, quàm ad præsentis temporis gratiam. Virgilius libro sexto: Quem candida Dido Esse sui dederat monimentum, & pignus amoris.

137 ¶ *Riuales* dicti sunt quasi in vnum [*riuum*] amorem derivantes. Terentius Eunucho: Miles Thraso Phædriæ riualis.

138 ¶ *Gestire* significat lætum esse, dictum a gesticulis facilioribus. Terent. Eunuc. Chærea quid est quod sic gestis aut quid hic sibi vestitus quærit: Virg. Georg. libro 1. Et studio incassum videas gestire lauandi.

139 ¶ *Inuolare* est irruere, insilire, aut à volatu, aut à vola, id est media manu dictum. Ter. Eunu. Vt ego vnguibus facile illi in oculos inuolem venefico. Lucil. lib. xxx. Inde canino ritu, oculisque inuolem.

140 ¶ *Propinare* à Græco tractum est, προπίνειν, post potum tradere. Ter. Eunucho: hunc vobis comedẽdum, & bibendum, & deridendum propino. Ennius Satyrarum libro tertio. Enni poeta salue, qui mortalibus Versus propinas flammeos medullitus.

141 ¶ *Insulsum* propriè fatuum; quasi sine sale. M. T. ad Cæsarem iuniorem epistola 2. Sed ita locutus insulse est, vt mirum Senatus conuitium exceperit. & de Oratore lib. 2. Vt nihil aliud eorũ, quàm ipsa *insulsitas* rideatur.

142 ¶ *Ignauum* & segne, torpidum, effeminatum, & sine igni. Virgil. Georg. libro 4. Ignauum fucos pecus à præsepibus arcent. Et Georg. lib. 4. En age segneis rumpe moras. M. Tull. ad Cæsarem iuniorem lib. 2. In quo tua me prouocauit oratio, mea consecuta est segnis. Et de senectute: Quæ vitia sunt, non senectutis, sed certè ignauiæ, & somniculosæ senectutis.

143 ¶ *Calamitosum* dicitur malis, & calamitatibus prægrauatum. M. Tul. Verrinarum diuinatione: Et honoris amplissimi puto esse, & accusare improbos, & miseros, calamitososque defendere.

144 ¶ *Serium* triste, & quasi sine risu. M. Asianius Priuigno; Non ego te noui tristem, seruum serium? Plautus Amphitryone: Nunc quidem Præter nos nemo est, dic mihi verum seriò.

145 ¶ *Interpolare* est immittere, & interponere, & nouã formam è vetere fingere. M. Tul. Verr. actione 2. Aliquid demẽdo, mutando: interpolando. & est tractum ab arte fullonia, qui poliendo diligenter vetera quæque quasi in nouam speciem mutant. Plautus Amphitryone: Illic homo me interpolabit, meúmque os finget denuo.

146 ¶ *Euerriculum* genus est retis piscatorij, a verrendo dictum, vel quod trahatur, vel quod siquid fuerit piscium nactum euerrat. Ad hoc M. Tull. Verrinarum lib. vi. de signis: Quod vnquam, Iudices, huiusce modi euerriculum vlla in prouincia fuit?

147 ¶ *Diuaricari* dictum est distendi, dictum ab his, qui vitio naturæ ita sunt pedibus discretis, vt eos in diuersum habeant separatos. M. T. de signis: Sopatrum hominem summo magistratu præditum, deuaricari adeligari iubet.

148 ¶ *Vacillare* est trepidare, vel cum lassitudine niti, à sensibus, qui sint æuo defessi, atque ad sustinendam lassitudinem baculo tarditatem leuent. M. Tul. Philip. lib. 3. In Galliam mutilatum ducit exercitum cum vna legione, & ea vacillante.

149 ¶ *Præstringere* dictum est valde stringere, & claudere. Plaut. Milite glorioso: Præstringat oculorum aciem in acie hostibus. Lucil. lib. xxx. Præstringátque oculorum aciem splendore micami. M. Tull. de senectute: Voluptas rationi inimica est, mentis (vt ita dicam) præstringit oculos, nec habet vllum cum virtute commercium. Varro Andabatis: Non mirum si cæcutis, aurum enim Non minus perstringit oculos, quàm τὸ σὸν κέρμα. Cic. de fato, & de finibus bonorum & malorum lib. 2. Aciem animorum nostrorum virtutis splendore præstringitis.

150 ¶ *Angina* genus morbi eo quòd angat, & Græcè συναγχὴ appellatur. Lucillius lib. xxx. Insperato abiit, quem vna angina abstulit hora.

151 ¶ *Arquatus* morbus dictus qui regius dicitur, quod arquus sit concolor de virore, vel quod ita stringat corpora, vt in arcum ducat. Lucillius, Nos esse arquatos, surgamus, eamus, agamus. Varro Eumenidibus: Nam vt arquaris, & veternosis quæ lutea non sunt, æquè vt lutea videntur, sic insanis sani, & furiosis videntur esse insani.

152 ¶ *Priuum* est proprium vniuscuiusq., vnde & res priuata. Lucil libro xxx. Culcitulæ accedunt priuæ centonibus binis. Idem: Abdomina Tunni priua dabo.

153 ¶ *Nugator* nugis turbator. Lucil. lib. xxx. Quàm me hoc tempore nugator co-

Ætas? Accius Euryſace : Sed memet caluor, vos iſtum, vt iuſſi, ocyus Abſtrahite. Lucil. Satyr.lib.xvij.Si non it, capito,inquit,eum & ſi caluitur ergo Fur dominum. Pacuuius Duloreſte: Me caluitur ſuſpicio, hoc eſt illud,quod fore occultè Aiax prædixit. Salluſtius hiſtoriarum libro iij. Contrà ille caluiratus.

21 ¶ *Frigere* eſt & *frigutire*, & *fritinnire* ſubſilire cum ſono, vel erigi, & excitari: quod quæcunque friguntur, vel frigent nimiò calore,vel frigore, cum ſono ſuſum ſubſiliunt. Plautus Caſina: Nam quid friguttis? quid iſtuc tam cupide cupis? Var. Virgula diuina:Et pullos peperit frutinnientis. Idem ὑπὸ κώμῳ: Sæpe totius theatri tiones crebrò flectendo, commutare mentes, *frigi* animos eorum.

22 ¶ *Deflorcare* eſt atterere, tractum à veſtibus ſine flacco. Plautus Caſina: Perii, flacco habebit iam illic homo lumbos meos.

23 ¶ *Depexum* dictum eſt laceratum Terent Heaut. Næ(ſi viuo) adeò exornatum dabo. Adeò depexum, vſque dum viuat,meminerit ſemper mei.

24 ¶ *Sartores* dici non ſolùm à ſarciendo, verùm etiam à ſarriendo. Plautus Captiuis: Sartor,ſatórque ſcelerum,& meſſor maxume. Et in ſubſequentibus aperuit:Non occatorem priùs debebas dicere. Nam ſemper occant priùs,quàm ſarriunt ruſtici. Varro Vinalibus, ἀεὶ ἀγροδίκιον: Etenim ſic vide vtrum mercedem accipit is,qui meas vent ſegetes vt ſarriat,an ego ab illo. Sic ego centuſſim ſartor, ſi tu plus laboras, quàm ego do.

25 ¶ *Nautea* eſt aqua de coriis, vel,quod eſt verius,aqua de ſentina,dicta à nautis. Plautus Curculione : Nam omnium vnguentûm odor præ tuo nautea eſt.Idem Aſinaria: Nauteam bibere malim,ſi neceſſe ſit, quàm illam oſcularier.

26 ¶ *Trice* ſunt impedimenta, & implicationes:(& *intricare* impedire, morari)dictæ quaſi tericæ, quòd pullos gallinaceos inuoluant, & impediant capilli pedibus implicati. Plaut. Curculione: Quod argentum tu mihi quas tricas narras? Idem Epidico : Aliqua ope exſoluam,*extricabor* aliquâ. id eſt, ex impedimentis liberabor. Lucilius Satyr.lib.xx. Nec mihi amatore hoc opus, nec *tricone* vadato. Turpil. Demiurgo:Iudicia, liteis,turbas,tricas,conciones maxumas.Afranius Epiſt. Ita intricauit huius hanc rem temeritas Varro γεωργοδίκαις: Putas eos non citius tricas Atellanas,quàm id extricaturos?

27 ¶ *Caperare* eſt rugis frontem contrahere, & aſperare, tractum à caprorum frontibus criſpis. Plautus Epidico. Quid illud eſt, quod illi caperat frons ſeueritudine? Varro Eumenidibus: Quin mihi caperatam tuam frontem Strobile omittis?

28 ¶ *Examuſſim* dicitur examinatè ad regulam,vel coagmentum. eſt enim *amuſſis* regula fabrorum, quam architecti, cùm opus probant,rubrica illinunt. Plautus Amphit. Si vera hæc loquitur, examuſſim eſt optima. Idem Milite : Ineſt in hoc emuſſitata ſua ſibi ingenua indoles.id eſt,examinata. Idem Menæchmis : Vt hanc rem vobis examuſſim diſputem. Varro, Τῶν πατρικῶν τὸ ἀρχαῖον, πρὸς τὰ παιδαγωγικὰ: Quare ſi diu gens eſt,*ad amuſſim*, per me licet aſſumas, teneo. Idem, ἀπὸ κοινοῦ: Idem Quæſtionum Plaut. lib.ii. *Amuſſis* eſt æquamentum leuigatum, & eſt apud fabros tabula quædam, qua vtuntur ad ſaxa coæquanda.

29 ¶ *Mutus* onomatipœa eſt incertę vocis,quaſi mug tus. Nam mutus ſonus eſt proprie, qui intellectum non habet. Næuius Lycur. Ducite eo cum argutis linguis mutas quadrupedes. Accius Ἐπὶ τοῖσι μαχῇ: Item ad mœſtitiam mutam infantium quadrupedum.

30 ¶ *Diſpennere* eſt expandere,tractum à pennis,& volatu auium. Plautus Milite : Vbi iubet diſpennite hominem diuerſum, & diſtendite.

31 ¶ *Focula* dicta ſunt nutrimenta, vnde & *foculare* dicitur, vt fouere. Plautus Perſa: At edes. nam iam intus ventris fumant focula.

32 ¶ *Bardum* eſt vi præpoſtera, & ingenio tardum. Nam Græci βάρδεις tardos dicebant. Homerus Iliados xx.ij. βαρδιστὸν μὲν γὰρ σὲ ἔθεν χαλκοβατέχις ἔπεφνε. ὑμεῖς δ' ὦ κύνες ἀλλήλους ἐλεαίρετε μᾶλλον ἅπαντες. Plautus Perſa: Nimis tandem me quidé pro barda, & pro ruſtica reor habitam eſſe ab te.

35 ¶ *Illex*,& *exlex* eſt qui ſine lege vivit. Plautus Perſa:Impure, inhoneſte, iniurie, illex,labes populi. Lucil.Satyr.ij. Nõ dico vincat licet & vagus exulet, erret Exlex. Varro Σατυρικῷ, ἢ τριμαρτυρίᾳ: Poſtremò quæro,parebis legibus an non? Anne exlex ſolus vives? Lucilius lib xxx. Accipiunt leges populus quibus legibus exlex Cæcilius Ἀπροσδιόνυσος: Quid narras Barbare cum indomitis moribus, illiterate? illex es.Siſenna lib. iij. Armis,equis, commeatibus nos magis iuuerunt exleges,& minus honore dignos putabitis? Marcus Tul. pro Cluentio,Non quo illi,aut exlegem vllã, aut cauſam pecuniæ publicæ contemptam, atque obiectam putarunt.

34 ¶ *Lurcones* dicti ſunt à lurcando:lurcare eſt cum auiditate cibum ſumere. Lucilius Satyr.lib.ij. Nam quid Mœtino, ſubiectóque huic opus ſigno, Vt lurcaretur lardum, & carnaria furtum, Parum conficeret. Pomponius Syris : Lapatium nullum vescebatur,

Digitized by Goo

cipiendo Sacramentum Pœnitentiæ. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 3. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 1.

3 Ex quibus colligitur, quod Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, peccat quidem mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 4. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 2.

4 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 5. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 3.

5 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 6. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 4.

6 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 7. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 5.

7 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 8. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 6.

8 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 9. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 7.

9 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 10. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 8.

10 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 11. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 9.

11 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 12. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 10.

12 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 13. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 11.

13 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 14. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 12.

14 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 15. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 13.

15 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 16. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 14.

16 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 17. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 15.

17 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 18. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 16.

18 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 19. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 17.

19 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 20. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 18.

20 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 21. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 19.

21 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 22. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 20.

22 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 23. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 21.

23 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 24. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 22.

24 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 25. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 23.

25 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 26. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 24.

26 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 27. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 25.

27 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 28. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 26.

28 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 29. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 27.

29 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 30. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 28.

30 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 31. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 29.

31 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 32. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 30.

32 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 33. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 31.

33 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 34. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 32.

34 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 35. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 33.

35 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 36. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 34.

36 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 37. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 35.

37 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 38. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 36.

38 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 39. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 37.

39 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 40. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 38.

40 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 41. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 39.

41 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 42. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 40.

42 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 43. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 41.

43 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 44. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 42.

44 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 45. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 43.

45 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 46. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 44.

46 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 47. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 45.

47 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 48. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 46.

48 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 49. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 47.

49 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 50. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 48.

50 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 51. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 49.

51 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 52. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 50.

52 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 53. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 51.

53 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 54. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 52.

54 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 55. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 53.

55 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 56. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 54.

56 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 57. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 55.

57 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 58. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 56.

58 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 59. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 57.

59 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 60. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 58.

60 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 61. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 59.

61 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 62. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 60.

62 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 63. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 61.

63 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 64. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 62.

64 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 65. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 63.

65 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 66. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 64.

66 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 67. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 65.

67 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 68. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 66.

68 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 69. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 67.

69 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 70. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 68.

70 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 71. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 69.

71 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque debita intentione, vel absque debita materia, vel forma, vel cum defectu alterius conditionis requisitæ ad valorem Sacramenti, illud ministrat, ignorantiam invincibilem habeat, non peccat mortaliter, sed Sacramentum non confert. Vide Tolet. lib. 5. Instruct. Sacerdot. cap. 3. num. 72. Vide Conclusiones Theologicas Salmanticenses, tom. 4. tract. 18. cap. 1. punct. 1. num. 70.

72 Quod si Sacerdos, qui absque vera Ordinatione, vel absque debita Jurisdictione, vel absque deb

de finibus bonorum & malorum libro v. Hęc igitur nobis explicanda sunt, sed si *enodatius*, vos ignoscetis eius ætati. Varro de vita populi Romani lib. I. Neque vt ita in singulis rebus diutius moremur, vt dixi, atque enodare subtilius velimus.

50 ¶ *Grumus* dicitur agger, à congerie dictus. Accius Oenomao: Quencunque institeram grumum, aut praecisum iugum.

51 ¶ *Torris* dicitur fax, vnde & *torridare* dicimus comburere. Acc. Menal. Regina erit tempus, cùm hic torris, quem amburi vides. Idem Meleag. Eum suum vitæ finem, ac fati internecionem fore Meleagro, vbi torris esset intersectus flammeus.

52 ¶ *Expectorare* est extra pectus eiicere. Accius Phœnissis: Incusant vltro, à fortuna opibúsque omnibus Desertum, abiectum, afflictum ex animo expectorant. Idem Epigr. Eloquere propere, ac pauorem hunc meum expectora. Cic. de Oratore lib. iij. Tum pauor sapientiam omnem mihi ex animo expectorat.

53 ¶ *Extispices* propriè haruspices dicti sunt, quòd extra spiciant. Accius Medea: Principio extispicum ex prodigiis congruens ars te arguit. Varro Serr. *περὶ ἀφιερώσεων*: Ait consulem mihi pilum cedere, subsilio, & hostias extispici disputanti relinquo.

54 ¶ *Lactare* est inducere, vel mulcere, vellere, decipere. Acc. Medea: Nisi vt astu ingenium, linguae laudem, & dictis lactem lenibus. Pacu. Iliona: Ne porrò te error, qui nunc lactat, maceret. Cæcilius Hypobolimæo Rastraria: Quod proluuium, quæ voluptas, quæ te lactat largitas? Acc. Alcmæone: Tanta vt frustrando lactans, vanans protrahis. Varro *ὑπὲρ λύσεως*: Quibus suam delectet ipse amasiam, Et auiditatem speribus lactet suis. Cicero Tusc. lib. iiij. Malevolentia lactans malo alieno, delectatio, iactatio, & similia.

55 ¶ *Succussare* est sursum frequenter excutere. Acc. Philocteta: Agite, ac vulnus ne succusset gressus, cautè ingredimini. Lucilius Satyrarum libro quarto, *Succussatorii* tetri, tardique caballi. Idem libro quarto, Campanus sonipes *succussor* nullus sequetur.

56 ¶ *Strena* dicta est à strenuitate. Pompon. Pistoribus: Adsde, siqua ventura est alia strena strenæ.

57 ¶ *Adulatio* est blandimentum propriè canum, quod & ad homines tractum consuetudine est. M. Tul. lib. de natura Deorum ij. Canum verò tam fida custodia, tamque amans dominorum adulatio. Idem de offic. lib. I. Cauendum est ne assentationibus patefaciamus aureis, nève adulari nos sinamus. Lucret. Gannitu vocis adulat. Acc. Prometh. Sublime aduolans Pennata cauda, nostrum adulat sanguinem.

58 ¶ *Manducones*, qui & *manduci* dicti sunt, & *mandones*, edaces. Pompon. Pistoribus: Magnus Camillus mandueus, canterius. Lucil. Atque omnes mandonum gulę. Varro Bimargo: Magna vt tremiscat Roma, & magnæ mandonum gulæ.

59 ¶ *Senica* significat senes. Pompon. Pistoribus: Pappus hic medio habitat senica, non sescuncia. Idem Præcone posteriore: Sed me exercet senica nequam, neque illo quid faciam scio.

60 ¶ *Gradarius* est molli gradu, & sine succussatura nitens. Lucil Satyr. lib. xiij. Ipse equus non formosus, gradarius, optimus, vector. Varro Modio: An qui gradu tolutili, te melius, quàm tute molliter vectus, cito reliuquat?

61 ¶ *Exdorsuare* dorso nudare. Plaut. Aululatia: Tu Machærio congrum, murenam exdorsua quantum potes.

62 ¶ *Delirare* est de recto recedere. *Lira* autem est fossa recta, quæ contra agros tuendos ducitur, & in quam vligo terræ decurrat. Pompon. Prostibulo: Iámne abierunt? iámne obtundunt? iámne ego sum in tuto satis? num quis hic resistit, qui nondum labeas *lirarii* mihi? id est, confoderit. Lucil. lib. xxvj. Quapropter deliro, & cupidè officium fungor ruderum. Plaut. Amphit. Delirat vxor.

63 ¶ *Centuriatim* dictum est abundanter, & copiosè à centuriis, quæ suffragium in comitiis ferebant. Pomponius Prostibulo: Continuo ad te centuriatim current, qui panem petent.

64 ¶ *Rumen* dicitur locus in ventre, quo cibus sumitur, & vnde redditur: vnde & *ruminare* dicitur. Pomponius Prostibulo: Ego rumorem paruifacio, dum fit rumen qui impleam.

65 ¶ *Rudus* stercus, quod raditur. Lucil. Satyr. lib. xj. Viam struendum, & iaciendum huc aggerent, & id genus rudus.

66 ¶ *Rutrum* dictum est à radendo. Pompon. Pannuc. Sarculum hinc illò profectus, illum redisti rutrum. Lucillius Satyrarum lib. ix. Frumentarius est, modium hic secum atque rutullum Vnum affert. Varro Margop. *περὶ αἱρέσεως*: Cui Celer die nos lemmatos logos Antipatri Stoici filius rutro caput displanat.

67 ¶ *Nebulones*, & *tenebriones* dicti sunt, quia mendaciis, & astutiis suis nebulam quandam, & tenebras obiiciant: aut quibus ad fugam fugitiuis, & furta hæc erant accommodata, & vtilia. Pomponius Paon. Quid dedi

dedi nebuloni, quem pertesum pauperem? Lucillius Satyr. libro xiiij. Publius Pauus mihi Turditanus quæstor, Hibera in terra fuit lucifugus nebulo, id genus sanè. Idem lib.xx. Nugator quidam, ac nebulo sit maximus multò. Afranius in Epistola:Huc venit fugiens tenebriorem Tyrium. Var. Papiapapæ, ὄρνις ἰγχωμίων. Si & accusator, & reus erunt tenebriones, vterq; vtrunque vituperato. Quod Homerus confirmat Ιλιάδος γ. Εὖτ' ὄρνιες κλαγγῇσιν ἰὼν πεπότηνται ὑπ' αἰθὴρ, Πημανέοντ' ἔπι φῦλα, κακὴν δέ τε τεύχουσ' ἀμύνειν. Varro, γέγονε διδασκάλῳ. Manius Curius consul in capitolio cùm delectum haberet, nec citatus in tribu ciuis respondisset, vendidit tenebrionem.

68 ¶ *Trudas* veteres à terendo, quam nos diminutiuo *trullam* dicimus, appellari voluerunt. Pomponius,Pannuceatis: Mulier vbi aspexit tam mirificè tutulatam truam. Titin. Setina:Sapientia gubernator torquet nauem, haud valentia,Cocus magnum ahenum quãdo feruit, paulla confutat trua.

69 ¶ *Euannetur* dictum est ventiletur, vel moueatur à vanno, in qua legumina ventilantur. Pomponius Pannuceatis: Dixi ego illud futurum, in prima valua etiam vix hæret misera,euannetur,& mea ocyus opera, vt fiat fecero. Lucillius.Satyr.libro vij. Hunc molere, illam autem vt frumentum *vannere* cunnis. Idem libro xi. Crissauit, vt frumentum clunibus *vannat*. Var.de re rustica lib.i. Vt quod leuissimum est in eo, atque appellatur acus ac palea, euannatur foras extra aream.

70 ¶ *Vafrum* est callidum,& quasi valde afrum, & vrbanum. Pomp. Præcone posteriore: Tergum varium, linguam vafram. M. Tull. de Republica libro iij. Non sunt in disputando vafri, non veteratores, non malitiosi. Afranius Diuortio: Qui coner noctu clauculum brusire dotem, ne remittat vafer honestè vt latites, & nos laudas diutius.

71 ¶ *Particulones* dicti sunt cohæredes, quòd partes patrimonij sumant. Pomponius Præcone posteriore: Age modò stagari, particulones producam tibi.

72 ¶ *Clepere*, est furari, tractum à κλέπτω verbo Græco. Accius Epigram. Eáque hoc causa, vt nequis nostra auribus verba cleperet. Plautus Pseud. Rape, clepe, harpaga. M. Tul. de Republica libro iiij. Non modò, vt Spartæ rapere, vbi pueri & clepere discunt. Idem de natura deorum libro iij. Agnum inter pecudes aurea clarum coma. Quendam Thyestem clepere ausum esse è regia. Pacuuius Hermiona: Sermonem hic nostrũ ex occulto clepit, quantum intelligo. Var. Octogesi: Si quæ opificio non probiter clepere

73 ¶ *Corporare* est interficere, & quasi corpus solum sine anima relinquere. Enn. Andr. Corpus contemplatur, vnde corporaret vulnere. Acc. σωματοῦσθαι, vel Trophæo libro primo, Corporare abs tergo es ausus.

74 ¶ *Circus* dicitur omnis ambitus, vel gyrus,cuius diminutiuum est *circulus*. Acc. Andromeda: Quot luna circulos annuos instituit.

75 ¶ *Medicinam* dicimus & venenũ tractum a Græcis,qui venenum φάρμακον appellant. Accius Phœnissis: Sterilem esse illius opera medicinam autumans.

76 ¶ *Cernuus* dicitur propriè inclinatus, quasi quòd terram cernat. Lucil.Satyrarum libro tertio, Cernuus extemplo plantas conuestit honestas. Virgilius libro x. Iectóque incumbit cernuus armo. Lucil. Satyrarum libro xxvij.Modò sursum, modò deorsum,tanquam collus cernui. Varro de vita populi Romani libro i. Etiam pelles bubulas oleo perfusas percurrebant,ibíque *cernabant*. A quo ille versus vetus est in carmine, Sibi pastores ludos faciunt cernui Consualia.

77 ¶ *Strictura* dicuntur propriè scintillæ,quæ de ferro feruenti exeunt, quòd aut stricte emittantur,id est,celeriter, aut oculos sui fulgore præstringant. Virgilius libro viij. Strictura chalybum, & fornacibus ignis anhelat.Lucil.Satyr.lib.iij. Crebræ vt scintillæ in stricturis, quod genus olim feruenti ferro.

78 ¶ *Quiritare* est clamare, tractum ab iis,qui Quirites inuocant. Lucill.Satyrarum libro vi.Hic,inquam,rudet è rostris,atque eiulitabit,Concursans veluti arenarius, claréque quiritans.Nigid.Commento grammatices:Clamat quiritatum.

79 ¶ *Caries* est vetustas, vel putrilago. vnde *caricem* veteres dixerunt.Lucil Satyrarum libro vii. Ne auriculam obsidat caries, ne vermiculique. Turp.Leucadia: Ciperi viden'vt osculatur cariem? num illum illæc pudet? Afran.Priuigno:Nemo illa viuit carie cariosior?

80 ¶ *Virosæ* mulieres dicuntur virorum appetentes,vel luxuriosæ.Lucil Satyr.lib.vii. Dixi ad principium venio,vetulam,atque virosam Vxorem cædam potius,quàm castrem egomet me. Afranius Diuortio: Vigilans,ac sollers,sicca,sana,sobria:Vinosa non sum: & si sum,non desunt mihi Qui vltro dent: ætas integra est,formæ satis.

81 ¶ *Capronæ* dicuntur comæ, quæ ante frontem sunt, quasi à capite pronæ. Lucilius Satyrarum lib. vij. Aptari caput, atque comas fluitare capronas Altas frontibus immissas, vt mos fuit illis.

82 ¶ *Crebrosi* dicuntur ad insaniam faciles, quibus frequenter cerebrum moueatur. Lucilius Satyrarum lib. xv. Te primum cum istis insanum hominem & cerebrosum.

83 ¶ *Glisci* est congelascit, & colligitur vel crescit vel ignescit. Turp. Phil. Cùm te saluum video, vt volui, glisco gaudio. Acc. Æneadis: Disumma tibi perduellum est quorum, aut quibus se à partibus glisc unt. Pacuuius Peribœa: Sed nescio quidnam est: animus horrescit, gliscit gaudium. Sallustius Historiarum libro iij. Neque iam sustineri poterat immensum aucto mari, & vento glisc ente. Virgil. lib. xij. Haud secus accenso glisc it violentia Turno. M. Tullius Hortensio: Ad iuuenilem libidinem copia voluptatum glisc it illa, vt ignis oleo. Plautus Asinaria: Tempus est subducere hinc me, pulcrè hoc glisc it prælium.

84 ¶ *Postomis* dicitur ferrum, quod ad cohibendum equorum tenaciam naribus, vel morsui imponitur, Græcè ἀπὸ τῶ στόματος. Lucilius Satyrarum libro xv. Trulleus postomis huic ingens de naribus pendet.

85 ¶ *Tricones* morosi, & ad reddendum duri, Lucillius Satyrarum lib. xv Lucius Cotta senex Crassi pater huius Panæti Magnus trico fuit numarius, soluere nulli. *Lenior*, id est, facilis.

86 ¶ *Saga* mulieres dicuntur fœminæ, ad libidinem virorum indagatrices. vnde & *sagaces* canes dicuntur ferarum, vel animalium quæsitores. Lucillius Satyrarum libro vij, Ætatem, & faciem, vt saga, & bona conciliatrix. Turpil. Boethuntibus: Non ago hoc per sagam pretio conductam, vt vulgo solent.

87 ¶ *Lapit* significat obdurefacit, & lapidem facit. Pacuuius Peribœa: Lapit cor cura, ærumna corpus conficit.

88 ¶ *Munes* apud veteres dicebantur non à largitione, quæ ignota erat, sed consentientes ad ea, quæ amici velint. Pacuu. Duloreste: Animum quæ tum largitio multis ignota erat, munificus nemo putabatur, nisi pariter volens. Lucillius libro xxvi Munifici, coméque amicis nostris videamur viri.

89 ¶ *Petulantia* dicta est à petendo. M. Tull. de Republ. libro iiij. Itaque à petendo petulantia, à procando, id est, poscendo *procacitas* nominata est.

90 ¶ *Calendarum* vocabulum proprium Varro complexus est de vita populi Romani libro primo. Itaque *calabantur*, id est vocabantur, & ab eo Calendæ appellatæ, quod est tractum à Græcis, qui καλεῖν vocare dixerunt.

91 ¶ *Consulum* & prætorum proprietas, quòd consulant, & præeãt populis, auctoritate. Varr. ostenditur de vita populi Rom. li. ij. Quòd idem dicebantur consules & *prætores*: quòd prærirent populo prætores: quòd consulerent senatui consules.

92 ¶ *Procacitas à procando*, id est poscendo dicitur: vnde & *proci* dicti sunt matrimoniorum petitores. M. Tull. de Repub. libro iiij. A procando, id est poscendo, procacitas nominata est. Terentius Hecyra Maligna multo, & magis *procax* facta ilico est. Li. Ægistho: Quin, quod parere vos maiestas mea *procat*, Toleratis, extemplóque illam deducitis.

93 ¶ *Ignominia* est nominis nota. M. Tul. de Repub. libro iiij. Censoris iudicium nihil ferre damnato [offerrent] nisi ruborem. Itaque, vt omnis ea iudicatio versatur tantummodo in nomine, animaduersio illa ignominia dicta est. Lucill. Satyr. lib. xxix. Apollo'st nomen, qui te antiquis non sinet Deliciis maculam, atque ignominiam imponere.

94 ¶ *Fides* proprietatem exemplo manifestauit M. Tull. de Repub. lib. iiij. Fides enim nomen ipsum mihi videtur habere, cùm fit, quod dicitur.

65 ¶ *Portitores* dicũtur telonarij, qui portum obsidentes omnia scisc itarentur, vt ex eo vectigal accipiant. M. Tul. de Repub. lib. iiij. Nolo enim eundem populum imperatorem, & portitorem esse terrarum. Optimum autem & in priuatis familiis, & in Republica vectigal duco esse parsimoniam. Plautus Menæchmis: Portitorem domum duxit. Ita mihi necesse est eloqui, quidquid egi, atque ago M. Tul. de officiis: Primùm improbantur ij quæstus, qui in odia hominum incurrunt, vt portitorum, vt fœneratorum. Terent. Phormione: Sed epistolam ab eo allatam esse audiui modò, & ad portitorem esse delatam. Plaut. Asin. Ego pol istum portitorem priuabo portorio. Virg. lib. vj. Portitor ille Charon. Var. Mysteriis: Æs defraudasse cauponem, bonam luto obleuisse, tum portitores æra induxere.

96 ¶ *Seditionis* proprietas à M. Tul. manifesta est lib. de Repub. vj. Eáque dissensione ciuium, quòd seorsum eunt alij ad alios, seditio dicitur.

97 ¶ *Hamiotæ* piscatores, ab hamis Varro Bimargo voluit appellari: Cohortes cocorum, atque hamiatarum, aucupúmque,

98 ¶ Val-

98 ¶ *Valgum* est propriè intortum. Nou. Militibus Pomet inensibus: Valgus, veternosus, genibus magnis, talis turgidis.

99 ¶ *Vatrax*, & *vatricosus* pedibus vitiosis. Lucil. lib. xxviij. Vt si progeniem antiquam, qua est Maximus Quinctus, Qua vatricosus, vatrax.

100 ¶ *Catax* dicitur, quem nunc *coxonem* vocant Lucil. Satyrarum lib. 2. Hostilibus cõtra Pestem, pernicicinque catax, quàm & Mãlius nobis.

101 ¶ *Silones* superciliis prominẽtibus dicti significatione manifesta. Var. γνῶθι σεαυτόν. Nónne non vnum scribunt esse grandibus superciliis silonem quadratũ, quòd Silenus hirsutis superciliis fingeretur?

102 ¶ *Bronci* sunt producto ore, & dentibus prominentibus. Lucil. Satyr. lib. 3. Broncus nouit lanius, dente aduerso eminulo, hic est Rhinoceros.

103 ¶ *Comperes* dicũtur longis pedib. Lucil. Sat. lib. 3. Nunc censes καλλιπλόκαμος, καλλισφυρος illam. Non licitum esse vterum, atque etiam inguina tangere mammis Comperé, aut varam fuisse Amphitryonis ἄκοιτιν Alcmenam, atque alias, Ledam ipsam denique nolo Dicere, tute vide, atque dissyllabon elige quoduis, Τυρὸ ἐυπατήριον aliquam rem insignem habuisse Verucam, nævum pictum, dẽtem eminulum vnum.

104 ¶ *Vari* dicuntur obtortis plantis. Lucil. Satyr. lib. 17. Compernem aut Varam fuisse Amphitryonis ἄκοιτιν. Nam & *varices* inde dicuntur venæ in suris inflexæ, vel obtortæ. Var. epist. ad Varron. Nam si tuam rhedam non habuissem, haberem varices.

105 ¶ *Lingulacæ* dicuntur verbosi. Var. Papiapapæ, περὶ ἀγορᾶς. Quare resident lingulacæ, obtrectatores cui iam nunc murmurantes dicunt: μυμίσεται μᾶλλον ἢ μιμήσεται. Plautus Casina: Lingulaca est, nam nunquam tacet.

106 ¶ *Rabulæ* litigiosi, à rabie dicti. Varr. Papiapapæ, περὶ ἀγορᾶς: Ille ales gallus, qui suscitabat Atticarum musarum scriptores, an hic quia gregem rabularum?

107 ¶ *Ebullire* est efferuescere, dictum à bullis. Cic Tusculanar. lib. 3. Qui si virtutes ebullire volent, & sapientias, nihil aliud dicẽt, nisi eam vim, qua fiant vestræ voluptates, quas suprà dixi.

108 ¶ *Rapones* à rapiendo dicti. Varr. Papiapapæ, περὶ ἀγορᾶς. Prætor noster eripuit mihi pecuniam, de ea quæstum ad annum veniam ad nouum magistratum, si cùm hic rapo vmbram quoque spei deuorasset.

109 ¶ *Strabones* sunt, quos *strabos* nunc dicimus. Varr. Flexrabul. περὶ ἀναρχίας: Multi enim, qui limina intrarunt, integris oculis strabones sunt facti. habet quiddam enim

strabo prouincialis formosula vxor. Lucil. lib. 27. Nulli me inuidere, non strabonem fieri sæpius delitiis me illorum.

110 ¶ *Exterminatum* est extra terminos missum Lucil. lib. 29. Non redirent ad se, atque illam exterminaret miseram. M. Tul. de officiis lib. 3. Atque hoc omne genus pestiferum, atque impium ex hominum communitate exterminandum est.

111 ¶ *Exodium* est finis, à Græco tractum, quasi ἔξω τῆς ὁδοῦ, id est, extra viam. Varr. ἑκατόμβη, περὶ θυσιῶν. Socrates cùm in vinculis publicis esset, & iam b. bisset κώμιον in exordio vitæ. Idem ἵνα τὸν περὶ αἰῶνος. Vitæ cursum vt cognoscere possim, & quæ seruitutis, & libertatis ab origine ad exodium adductæ. Idem περὶ μανίας. Quod cæperas modò in via narrare, vt ad exodium ducas.

112 ¶ *Putus* dictus est à putando. Plaut. Pseudolo: Purus putus est ipsus. Varro ἑκατόμβη, περὶ θυσιῶν. Mea igitur hecatombe pura ac puta. Idem Prometheo: Chrysosandalos vocat sibi aniculam de lacte, & ceram tarentinam, quam apes Mulesiæ coëgerint ex omnibus floribus libantes sine osse, & neruis, sine pelle, sine pilis, puram, putam, proceram, candidam, teneram, formosam. Nam & *rationes* ea caussa *putari* dictæ sunt, quoties ex his fraudis, aut falsi, aut mendacij, aut iniqui aliud separatur, & ipsum nanque dubitantes cum dicimus, *puto*, significamus nos in rebus incertis, & obscuris falsis opinionibus fieri ambiguos.

113 ¶ *Compedes* non à pedibus dictæ, sed ab impedimento. Varr. Prometheo libro 1. Ego infelix non queam vim propulsare, atque inimicum Orco immittere? nequicquam sæpe æratas manus compedes conor reuellere. Idem Flexrabu. περὶ παρεχειῶν, Domo exeo, intro, & pedes corrigiis compedio. Idem Parmenone: Lepusculi timentes, hoc quadrãgulum. Dedit Diana rete nexile, ἄγκιστρα, Viscum, sagenam, lineámque compedem. Idem Sesquiulysse: Quò cùm ire vellemus, obuius fiare vbi corpori ærinas compedes impositas video.

114 ¶ *Fulgura* dicuntur coruscationes à fulgore. Varro περὶ κεραυνῶν: Cognitio enim tonitrum fulget, & tonitrum fulguris à flumine orta.

115 ¶ *Coagulum* à coagendo, quod est colligendo. Varro: est modus matulæ, περὶ μέθης. Cui nihil iucundius quisquam bibit. Hoc ægritudinem ad medendam inuenerunt: Hoc hilaritatis dulce seminarium: Hoc continet coagulum conuiuia.

116 ¶ *Mulierosi* dicti sunt mulierum appetentes. Afranius Vopisco: Homo mulierosus

Digitized by Google

ſus conſert me ilico alió.

117 ¶ *Flagriones* dicti ſunt ſerui, quod flagris ſubiecti ſunt: vt *verberones* à verberibus. Afranius Vopiſco: Tu flagrionibus priuigno: Iucunditatis plus ineſt in te mihi, Quàm cómercatis conquilitè edulibus.

118 ¶ *Merenda* dicitur cibus, qui poſt meridiem datur. Afranius Fratriis: Interim Merédam, occurro cautè, cum veni iuuat.

119 ¶ *Pedetentim*, & *pedepreſſim* dictum eſt cautè, quaſi lenta, & tarda itione. Mar. Tul. de officiis lib. 1. Sin minus ſenſim erit, pedetentimque faciendum. Idem Verrinis actione 2. Quæ tamen à me pedetentim, cautéque dicentur. Lucil. lib. 27. Ille contra omnia inter plures ſenſim, & pedetentim foris, ne quem lædat. Quadrigarius Annalibus: Exercitu inſtructo, pedetentim milites ducere cœpit. Cęcilius Annalibus: Ipſe cum cætera copia pedetentim ſequitur.

120 ¶ *Calces* à calcando, quod eſt, nitendo, dictæ ſunt, non à calcitrando. Nam & de omnibus pedibus, & de hominum: & vniuerſorum animantium dici poteſt. Nam ſunt calces extrema pars pedum terræ proxima. Virgil. libro 5. Ecce volans, calcémque terit iam calce Diores. Idem libro 6. Tollit ſe ad rectum quadrupedes, & calcibus auras Verberat.

121 ¶ *Subligaculum* eſt, quod pudendę partes corporis teguntur, dictum quod ſubtus ligetur. M. Tul. de offi. libro 1. Scænicorum quidem mos tantam habet vetere diſciplina verecundiam, vt in ſcænam ſine ſubligaculo prodeat nemo.

122 ¶ *Mediocritas* medium dici voluit. Mar. Tul. de offi. libro 1. Eadem ratio eſt habenda veſtibus, in quo, ſicut in pleriſque rebus, mediocritas optima eſt. Lucil. libro 27. Paullò hoc melius, quam mediocre, hoc minus malum, vt quàm peſſimum. Terent. Andr. Et tamen omnia hæc mediocriter. Cicero Tuſc. libro 3. At hæ mihi afferentur mediocritates, quæ ſi naturales ſunt, quid opus eſt conſolatione?

123 ¶ *Modeſtiam* à modo dictam M. Tullius auctor eſt de offi. lib 1. Nam hanc, quam interpretamur modeſtiam, quo in verbo modus eſt.

124 ¶ *Antes* ſunt quadraturæ, vnde & *ante* dictæ ſunt quadræ columnæ. Virg. Georg. libro ſecundo: Iam canit effœtos extremus vinitor antes.

125 ¶ *Immune* dicitur ſine officio, ſine munere. Virgil. Georg. libro quarto. Immuniſque ſedens aliena ad pabula fucus. Mar. Tul. Philip. libro primo. Nam immunitates datæ?

126 ¶ *Camerum* obtortum, vnde & *camera* tecta in curuitatem formata. Virg. Georg. libro 3. Et cameris hirtæ ſub cornibus aures.

127 ¶ *Dirum* eſt triſte, infeſtum, & quaſi Deorum ira immiſſum. Virgil. Georg. lib. 4. Prius, quàm Dira per incautum ſerpant contagia vulgus. Et Æneid. libro quarto. Vtriceſque ſedet in limine diræ. Mar. Tull. de ſenectute: Intelligi poteſt ex his fratribus, qui in Adelphis ſunt, quanta in altero diritas, in altero comitas.

128 ¶ *Exordium* eſt initium, vnde & veſtes *ordiri* dicitur, cum inſtituitur detexenda. Virg. Æneid. lib. 4. Quoniam reginam ambire furentem. Audeat affatu, quæ prima exordia ſumat? Marc. Tul. Hortenſio: Perge quæſo: nec enim imperitè exorſus es. Lucilius libro 29. Vtrum triſtis, contorto aliquo ex Pacuuiano exordio Cicero. Timæo dicit: Facillimum autem eſt in omni inquiſitione rationis exordium. Varro ὑφηγεῖσθαι. Qui fabularum collocant exordia.

129 ¶ *Inops* dicitur ſine ope, & auxilio: Virgil. libro octauo. Res inopes Euandrus habebat. Et Georg. libro primo. Atque inopi metuens formica ſenectæ. Terent. Adelphis: Ferte miſero, atque innocenti auxilium, ſubuenite inopi. Marc. Tull. de offi. libro 2. Nimirum enim inops ille, etſi bonus eſt vir, etiam ſi referre gratiam non poteſt, habere certè poteſt.

130 ¶ *Defrudare* ſignificat fructum minuere, vel per fraudem aliquid exquirere. Terent. Phorm. Suum defrudans Genium comperſit miſer. Plautus Aſinaria: Ten' ego defrudem, cui ipſi nihil eſt in manu, Niſi quid tu porrò vxorem defrudaueris?

131 ¶ *Sudum* dicitur quaſi ſemiudum, vt eſt aër poſt pluuias ſerenus & liquidus. Virg. 7. Arma inter nubes cæli regione ſerena, Per ſudum rutilare vident. Plautus Milite: Quàm Solis olim cum ſudum eſt ſolent. & Lucil. Nec ventorum flamina flando ſuda ſecundent.

132 ¶ *Irritare* dictum eſt propriè prouocare tractum à canibus, qui cum prouocantur, irruunt. Lucillius Satyrarum libro primo. Irritata cane, quàm homo, quam planius dicit. Terent. Phor. Irritor. Virgil. lib. 10. Irritáque virum telis, & voce laceſſit. Salluſt. Hiſtoriarum libro 1. Tunc verò & poſci, cum ceteri eiuſdem cauſſa & ducem ſenatus rati, maximo gaudio bellum irritare. Lucillius lib 28. Lucilli ſi in amore irritarit ſuo Plaut. Amphitryone. Irritabis crabrones. Varro Seſquiulyſſe: Omnes irritans ventos, omneſque procellas.

133 ¶ *Ablegare* eſt propriè aliò mittere, dictum à legatis qui cum legationibus mittuntur Terent. Hecyra: Aliquò mihi eſt hinc ablegandus, dum parit Philumena.

134 ¶ *Ar-*

134 ¶ *Arcanum* dicitur secretum, vel abscõditum, quòd quæ in arcis sunt celata sunt, & abscondita. Virgil. Æneid. lib. 4. Solam nam perfidus ille Te colere, arcanos etiam tibi credere sensus. Et Æneid. lib. 1. Longius & voluens fatorum arcana mouebo.

315 ¶ *Tormines* genus morbi dicti quod dolore torqueant. Cicero Tusculi. lib 2. Quãuis idem forticulum se in torminibus, & in stranguria sua præbeat. Et 4. Itaque dicimus grauidinosos quosdam, quosdam torminosos.

136 ¶ *Monimenti* proprietatem a monendo M. Tul. exprimendam putauit, ad Cæsarem epistola 2. Sed ergo quæ monimenti ratio sit, nomine ipso admoneor, ad memoriam magis spectare debet posteritatis, quàm ad præsentis temporis gratiam. Virgilius libro sexto: Quem candida Dido Esse sui dederat monimentum, & pignus amoris.

137 ¶ *Riuales* dicti sunt quasi in vnum [*riuum*] amorem deriuantes. Terentius Eunucho: Miles Thraso Phædriæ riualis.

138 ¶ *Gestire* significat lætum esse, dictum a gesticulis facilioribus. Terent. Eunuc. Chærea quid est quod sic gestis aut quid hic sibi vestitus quærit? Virg. Georg. libro 1. Et ludio incassum videas gestire lauandi.

139 ¶ *Inuolare* est irruere, insilire, aut à volatu, aut à vola, id est media manu dictum. Ter. Eunu. Vt ego vnguibus facile illi in oculos inuolem venefico. Lucil. lib. xxx. Inde canino ritu, oculisque inuolem.

140 ¶ *Propinare* à Græco tractum est, προπίνειν, post potum tradere. Ter. Eunucho: hunc vobis comedẽdum, & bibendum, & deridendum propino. Ennius Satyrarum libro tertio. Enni poeta salue, qui mortalibus Versus propinas flammeos medullitus.

141 ¶ *Insulsum* propriè fatuum; quasi sine sale. M. T. ad Cæsarem iuniorem epistola 2. Sed ita locutus insulse est, vt mirum Senatus conuitium exceperit. & de Oratore lib. 2. Vt nihil aliud eorũ, quàm ipsa *insulsitas* rideatur.

142 ¶ *Ignauum* & segne, torpidum, effeminatum, & sine igni. Virgil. Georg. libro 4. Ignauum fucos pecus à præsepibus arcent. Et Georg. lib. 4. En age segneis rumpe moras. M. Tull. ad Cæsarem iuniorem lib. 2. In quo tua me prouocauit oratio, mea consecuta est segnis. Et de senectute: Quæ vitia sunt, non senectutis, sed certè ignauiæ, & somniculosæ senectutis.

143 ¶ *Calamitosum* dicitur malis, & calamitatibus prægrauatum. M. Tul. Verrinarum diuinatione: Et honoris amplissimi puto esse, & accusare improbos, & miseros, calamitosósque defendere.

144 ¶ *Serium* triste, & quasi sine risu. M. Afranius Priuigno; Non ego te noui tristem, seruum serium? Plautus Amphitryone: Nunc quidem Præter nos nemo est, dic mihi verum serió.

145 ¶ *Interpolare* est immittere, & interponere, & nouã formam è vetere fingere. M. Tul. Verr. actione 2. Aliquid demẽdo, mutando: interpolando. & est tractum ab arte fullonia, qui poliendo diligenter vetera quæque quasi in nouam speciem mutant. Plautus Amphitryone: Illic homo me interpolabit, meúmque os finget denuo.

146 ¶ *Euerriculum* genus est retis piscatorij, a verrendo dictum, vel quod trahatur, vel quod siquid fuerit piscium nactum euerrat. Ad hoc M. Tull. Verrinarum lib. vi. de signis: Quod vnquam, Iudices, huiuscemodi euerriculum vlla in prouincia fuit?

147 ¶ *Diuaricari* dictum est distendi, dictum ab his, qui vitio naturæ ita sunt pedibus discretis, vt eos in diuersum habeant separatos. M. T. de signis: Sopatrum hominem summo magistratu præditum, deuaricari alligari iubet.

148 ¶ *Vacillare* est trepidare, vel cum lassitudine niti, à sensibus, qui sint ævo defessi, atque ad sustinendam lassitudinem baculo tarditatem leuent. M. Tul. Philip. lib. 3. In Galliam mutilatum ducit exercitum cum vna legione, & ea vacillante.

149 ¶ *Præstringere* dictum est valde stringere, & claudere. Plaut. Milite glorioso: Præstringat oculorum aciem in acie hostibus. Lucil. lib. xxx. Præstringátque oculorum aciem splendore micami. M. Tull. de senectute: Voluptas rationi inimica est, mentis (vt ita dicam) præstringit oculos, nec habet vllum cum virtute commercium. Varro Andabatis: Non mirum si cæcutis, aurum enim Non minus perstringit oculos, quàm τὸ σὸν κρανίον. Cic. de fato, & de finibus bonorum & malorum lib. 2. Aciem animorum nostrorum virtutis splendore præstringitis.

150 ¶ *Angina* genus morbi eo quòd angat, & Græcè συνάγχη appellatur. Lucillius lib. xxx. Insperato abiit, quem vna angina abstulit hora.

151 ¶ *Arquatus* morbus dictus qui regius dicitur, quod arquus sit concolor de virore, vel quod ita stringat corpora, vt in arcum ducat. Lucillius, Nos esse arquatos, surgamus, eamus, agamus. Varro Eumenidibus: Nam vt arquaris, & veternosis quæ lutea non sunt, æquè vt lutea videntur, sic insanis sani, & furiosis videntur esse insani.

152 ¶ *Priuum* est proprium vniuscuiusq., vnde & res priuata. Lucil libro xxx. Culcitulæ accedunt priuæ centonibus binis. Idem: Abdomina Tunni priua dabo.

153 ¶ *Nugator* nugis turbator. Lucil. lib. xxx. Quàm me hoc tempore nugator eo-

Digitized by Google

gnoscere non vis.

154 ¶ *Foramina* quasi diminutiuè à foribus dicta Cice. Tuscul. alib. 1. nam nunc quidem, quanquam foramina illa, quae patent ad animos à corpore, callidissime artificio natura fabricata est.

155 ¶ *Discerniculum* acus, quæ capillos mulierum ante frontem diuidit, dictum à discernendo. Lucillius libro xxx. Euphocamo digitis, discerniculúmque capillo.

156 ¶ *Fratrum* proprietatem Nigidius acutissimè dixit. Frater est, inquit, dictus quasi ferè alter.

157 ¶ *Supplantare* dictũ est quasi pedem supponere. Lucil. lib. xxix, Supplãtare aiunt, Græci ὑποσκελίζειν dicũt. M Tul. de offic. lib. 3. Contendere debet, quàm maximè potest, vt vincat, supplantare eum, qui cum certet: at manu pellere nullo modo debet.

158 ¶ *Coniungere* copulare dictum est à iugo. Lucil. lib. xxix. Qui mihi quantum est inter humanũ genus rerum quod inter se coniungat, communicat.

159 ¶ *Fenestra* à Græco vocabulo conuersum est in Latinum, ἀπὸ τοῦ φαίνειν. Cicero Tuscula. lib. 1. Non eas parteis, quæ quasi fenestræ sunt animi.

160 ¶ *Emungi* ex manifesta significatione manat. Lucil. lib. xxix. In mellis spem esse omnem quouis possem emungi volo. Terentius Phormione: Emunxi argento senem.

161 ¶ *Agglomerare* est implicare, coniungere, dictum est à glomere. Vergil. Æneid. lib. secundo. Et lateri adglomerant nostro.

162 ¶ *Collare* est vinculi genus, quo collum adstringitur. Lucil. lib. xxix. Cum manicis, catulo, collaríq. vt fugitiuum Deportem.

163 ¶ *Depilati* dictum rarefacti. Lucil. 29. Nato quid actum est, depilati omnes sumus.

164 ¶ *Excuriari*, curia excludi. Var. ἐκκοιᾶν. Apollonium ideo excuriant, quia nihil habebat.

165 ¶ *Pensum* significat exæquatum, quòd sine inclinatione sunt, quæ penduntur. Lucil. lib. 28. Nihil parui ac pensi, vti littera doceas Iurum.

166 ¶ *Aqua* intercus hydropum morbus, quasi aqua inter cutem. Lucilius li. 28. Aquam te in animo habere intercutem. M. Tull. de offi. lib. 3. Si quis medicamentum cuipiam dederit, ad aquam intercutem.

167 ¶ *Maltas* veteres molles appellari voluerunt à Græco, quasi μαλακάς. Lucil. lib. 27. Insanum vocant, quem maltam, ac feminam dici videt.

168 ¶ *Monogrammi* dicti sunt homines macie pertenues, ac decolores: tractum à pictura, quæ priùs, quàm coloribus corporatur, vmbra fingitur. Lucilius libro secundo: Vix vitio homini, ac monogrammo. Et 27. Quæ pietas? monogrammi quinque adducti pictatem vocant.

169 ¶ *Portorium* dicitur merces, quæ portitoribus datur. Lucil lib. 27. Facit idem quod illi, qui inscriptum è portu exportant clanculum, ne portorium dent.

170 ¶ *Impertire* est participare, & partem dare. Lucil. lib. 27. Quibus potest impertit. Nouius Decuma: Si ignotis impertit fleuit facilius. M. Tul. de Republ. lib. v. Quod molestis senectutis suæ vestris familiis impertire posset. Et ad Hirtium lib. v. Et quoniam, vt hoc tempus est, nihil habeo patriæ quod impertiam.

171 ¶ *Sedulo* significat sine dolo. Lucil. libro 27. Salutem fictis versibus Lucillius, quibus potest impertit, totúmque hoc studiosè & sedulò. M. Tul. de finibus bonorum, & malorum 3. Sedulò, inquam, faciam, sed fortuna fortis: quare conare quæso.

173 ¶ *Scripturarios*, quos nunc tabularios dicimus, dici volunt veteres, quòd scripturis, & commentariis omnia, vel vrbium, vel prouinciarum complecterentur. Lucillius lib. 26. Publicarum rerum assuetam, vt scripturarius.

173 ¶ *Versipelles* dicti sunt quolibet genere se commutantes. Lucil. libro 26. At Libertinus Tricorius Syrus ipse ad mastigias, quicum versipellis fio & quicum commuto omnia. Plautus Amphit. Versipellem se facit, quando lubet.

174 ¶ *Combibones* compotores à combibendo dicti. Lucillius lib 26. Quandoquidem reperi magnis combibonum ex copiis.

175 ¶ *Capital*. dictum est capitis periculum. Plaut. Menæchmis: Numquam hercule effugiet, tametsi capital fecerit. Lucillius lib. 26. Facilè deridemur, scimus capital esse irascier.

176 ¶ *Clandestino* est abscondite. Lucil. libro 26. At enim dicis clandestino tibi quod commissum foret, neu mutires, neu mysteria efferres foras.

177 ¶ *Idiotas* à Græco tractum ἰδιώτης, inutiles, quasi sibi tantùm non plurimis utiles. Lucillius libro 26. Quidni & tu idem illiteratum me, atqud idiotam diceres?

178 ¶ *Exspirare* dictum est, vel ab spiritu effuso, vel ab spiraminibus. Lucil. libro tertio: Exspirans animam pulmonibus æger agebat. Idem lib. 26. Vt si illuuiem facere per ventrem velis curare omnibus distento corpore expiret vis.

179 ¶ *Eliminare* extra limen eiicere. Pacuuius Duloreste, Vbi illic est? me miseram quónam clam vos eliminat? Pompon. Cantabit. Ilic manet. eliminabo extra ædis coniugem. Ennius Medea exsule: Antiqua, herilis fida custos corporis.

Quid

Digitized by Google

Quid ſic extra ædeis examinata eliminor? Accius Melcagro: Tum vt eliminor clamore, ſimul ac nota vox ad aures accidit.

180 ¶ *Incoxare* in coxam ſidere. Pomponius Pannuceatis: Neque interim cacandi cauſa vnquam incoxaui nates.

181 ¶ *Condepſere* commiſcere, à Græco tractum ἐφέψω. Homerus Odyſſeæ μιγεὶς δὲ ἑψάοντι μιήσατο. Pomponius Nuptis: Partem inſipui, concluſi, condepſui.

182 ¶ *Vituperare* dictum eſt vitio dare tanquam culpæ, vel diſplicentiæ. Terent. Andria: Nunc quam rem vitio dent quæſo animaduertite. Et in ſequentibus: Id iſti vituperant factum. Lectum eſt autem & vitium dare, hoc eſt, vnicuique rei culpam ampliare. ſed hoc incertæ auctoritatis ſcriptoribus inuenitur.

183 ¶ *Ordiri* eſt ponere, incipere. Accius Amph. Non paruam rem ordibor, ne retice, obſecro. Afranius Suſpecta: Tamẽ animo ordiri me oportet paulla pullulum.

184 ¶ *Pilare* dictum eſt, vt *plamare*, pilis veſtiri. Afranius Compitalibus: Præterea corpus meum nunc pilare primum cœpit. Nouius Exodio: Pati dum poterunt antè, quàm pugnæ pilant.

185 ¶ *Populare* ſignificat populi amorem conciliare. vnde *populares* dicti de vno populo amici. Pacuuius Chryſe: Atque, vt promeruit pater, mihi patriam populauit meam. Teren. Phorm. Amicus ſummus meus, & popularis Geta.

186 ¶ *Rabere* dictum eſt à rabie. Varro, Idẽ Attij quod Titij. Quid eſt? quid blateras? quid rabis? quid vis tibi? Cæcilius Hypobolimæo, Raſtraria: Rabere ſe ait.

187 ¶ *Superſedere*, manere, perſeuerare, quaſi in voluntate, & conſilio ſidere. Turpil. Pedio: Vt ille hac ſeſe abſtineret, ego ſuperſederem nuptiis. Plaut. Epidico: Superſede iſtis rebus: item tu ipſe vbi lubet finem face. Siſenna Hiſtor. lib. 4. De virtute eorum accuſanda proloqui ſuperſederunt.

188 ¶ *Tintinnire* dicitur ſonare, vnde & *tintinnabula* ſunt appellata. Afr. Vopiſco: Tintinnire ianitoris impedimenta audio. Nigidius lib. 18. Itaque ex ære in ſaliaribus Altanus tintinnat: id eſt, ſonat.

189 ¶ *Verminari* poſitum torqueri à vermibus, quod facilè ſe torqueant. Pomponius hirnea, Pappi decimus menſis eſt, cum factum eſt: ita fit: ita ſemper ſolet: decumo menſe demum turgens verminatur, parturit.

190 ¶ *Canatim, ſuatim, bouatim* canum, & ſuum, & boum genere. Nigidius Commento grammatico: Sunt etiam aſſimilanter dicta hæc, canatim, ſuatim, bouatim, quæ ab animalibus ſumuntur.

191 ¶ *Coſſim* dictum quaſi coxim. Pomp. Porcaria: Sciunt hoc omnes, quantum eſt, qui coſſim cacat.

192 ¶ *Infabre* fœdè, vt eſt *affabrè* pulcrè. Pacu. Nyptris: Barbaricam peſtem nauibus noſtris obtulit. Nota figura factam, commiſſam infabrè.

193 ¶ *Sepiunt* ſignificat tenent, impediũt, dictum à ſepibus, quæ obiectæ iter claudunt: vnde & *circunſeptum* dicitur. Afranius Materteris: Perij, lacrymæ linguam ſepiunt.

194 ¶ *Stigmatias* veteres punctos in notis dici voluerunt. M Tul. de offi. lib. 2. O miſerum, qui fideliorem, & barbarum, & ſtigmatiam putaret.

195 ¶ *Reſerare* aperire, à ſera dictum, qua remota valuæ patefiunt. Marc. Tul. de offic. libro ſecundo. Nec ita claudenda eſt res familiaris, vt eam benignitas aperire non poſſit: nec ita reſeranda, vt pateat omnibus. Virgilius libro octauo. Non ſecus, ac ſi qua penitus vi terra dehiſcens Infernas reſeret ſedes.

196 ¶ *Abundare* ſupra modum aliquid eſſe. Virgilius libro quarto. Ergo apibus fœtis idem, atque examine multo Primus abundare. tractum ex amnibus, qui quoties augentur imbribus maioribus. & crebris vndis eriguntur. Virgil. Georg. libro primo: Præſertim incertis ſi menſibus amnis abundans Exit.

197 ¶ *Tergiuerſari*, fallere, & dicta mutare, & eſt quaſi tergũ vertere, vt ait Plautus. Amphit. Verſipellem ſe facit, quando lubet. Mar. Tull. de offic. lib. 3. Tribus generibus, quomodo poſſunt, non incallidè tergiuerſantur. Varro: Itaque illa tergiuerſari non ſinent, ſecúmque rapient.

198 ¶ *Prudentiam* à prouidendo dictam, dilucide oſtendit Marc. Tullius Hortenſio: Id enim eſt ſapientis prouidere, ex quo ſapientia eſt appellata prudentia. Idem de ſenectute: Quid multa? ſic mihi perſuaſi, ſic ſentio, cùm tanta celeritas animorum ſit, tanta memoria præteritorum, futurorúmque prudentia. Et de repub. libro ſexto: Totam igitur exſpectas prudentiam huius rectoris, quæ ipſum nomen hoc nacta eſt, ex prouidendo.

199 ¶ *Appendix* dicitur quod alij eſt adjunctum, quaſi ex alio pendeat. Mar. Tullius Hortenſio: Vidit enim quod videndum fuit, appendicem animi eſſe corpus, nihilque eſſe in eo magnum.

200 ¶ *Conuiuij* proprietatem M Tul. de ſenectute demonſtrat: Bene enim maiores accubationem epularem amicorum, quia vitæ coniunctionem haberet, conuiuium nominauerunt.

201 ¶ *Occationem* ab obcæcatis feminibus, qua id efficitur, dici Mar. Tul. voluit de ſenq;

ctute : Sparſum ſemẽ,cohibet primum id obcæcatum: ex quo occatio,quæ hoc efficit,nominata eſt.

202 ¶ *Coagmenta* dictæ ſunt coniunctiones arctæ,& compactæ,à cogendo,id eſt ſtringendo:vnde & *coagulum* dicitur. Mar.Tullius de ſenectute : Viuendi eſt finis optimus, cum integra mente, certiſque cenſibus opus ipſa ſuum eadem , quæ coagmentauit, natura diſſoluit.

203 ¶ *Vernaliter* pro adulatoriè , à vernis' quibus hæc viuendi ars eſt. Cæcilius Venatore:Credo, nimis tandem hoc fit vernaliter.

204 ¶ *Pecunioſorum*, & *locupletum* proprietatem aperuit M.Tul.de repu. lib. 2. à pecore *pecuniosos*,& à poſſeſſionibus locorum *locupletes* appellatos eſſe aſſereus , multaque ditione ouium, & boum. quòd tunc erat res in pecore , & locorum poſſeſſionibus , ex quo pecuniosi,& locupletes vocabantur.

205 ¶ *Viritim* dictum eſt ſeparatim, & per ſingulos viros.M Tull.de repu. lib.2. Ac primus agros,quos bello Romulus ceperat , diuiſit viritim ciuibus. Plaut. Aulul.aliter, ſub hac tamen ſignificantia, diuidere argenti dixitnummos in viros.Varro de vita pop.Rom. lib 1.Extra vrbem in regiones 26. agros viritim liberis attribuit.

206 ¶ *Vernas* veteres appellabant,qui vere ſacro fuerant nati : & habebatur nomẽ hoc pro vitabili,& maledicto. Plaut.Amph. Hic, qui verna natus eſt,quæritur. Lucil. Verna acer cupit hæc.Plau.Amph. Cum cruciatu tuo iſtæc hodie verna verba funditas.

207 ¶ *Cõcinnare* eſt facere,vt Plaut.Amph. Lacrymantem ex habitu concinnas tu tuam vxorem. Sed proprietas verbi hæc eſt,quòd apud veteres *cinnus* potionis genus ex multis liquoribus confectum dici ſolet. ¶ Rectè autem concinnare & cõſentire intelligi poteſt, & quaſi concinere, vt multis diuerſe canentibus vnus efficitur modus.Plaut.Aſinaria : Auceps,quando concinnauit aream, offundit cibum.M.Tul de finibus bonorum & malorum, lib.4.Cum iis,cum quibus re concinnabatur verbis diſcrepare. Item Academicis li.2.Quæ cum ſimilitudine verbi concinnare maximè ſibi videretur.

208 ¶ *Paupertas* dicta eſt à pecunia parua. Varro de vita pop. Rom.lib.1. Pecunia quæ erat parua,ab ea paupertas dicta,cuius paupertatis magnum teſtimonium eſt.

209 ¶ *Pandere* Varro exiſtimat ea cauſa dici,quòd,qui ope indigerent , & ad aſylum Cereris confugiſſent, panis daretur. Pandere ergo quaſi panẽ dare , quòd nunquam fanum talib.clauderetur.Idem de vita pop.Rom.lib. 1.Hanc deam melius putat eſſe Cererem, ſed quod in aſylum , qui confugiſſent panis daretur , eſſe nomen fictum à pane dando pandere,hoc eſt aperire.

210 ¶ *Blatis* & *blateras* confingit,aut inconditè.& maniter loqueris.Plaut.Amphitr.Qui, malum , intelligere, quiſquam potis eſt,ita nugas blatis. Idem Aulul. Vbi tu es, quæ *deblateraſti* iam vicinis omnibus?

211 ¶ *Percontari* diligenter inquirere Plaut. Amph.Quî iſtuc in mente eſt tibi, ex me , mi vir,percõtarier? Et eſt proprietas verbi ab eo tracta,quòd vada in fluminib. cõtis exquirũt.

212 ¶ *Prodigia* dicta ſunt porrò adigenda. Plaut.Amphitryone: Sed mulier,Poſtquã exporrecta es,prodigiali Ioui aut mola ſalſa hodie,aut thure comprecatam oportuit.

213 ¶ *Cerriti*,& *Laruati* male ſani,aut Cereris ira,aut laruarum incurſatione animo vexati.Plaut.Amphit. Laruatus ædepol hominem miſerum medicum quæritat.Idem qui ſuprà: Quaſi aduenięte morbo medicati iuuenem, tu certè aut laruatus es,aut ceritus.

214 ¶ *Calcitrones* qui infeſtant calcib.Plaut. Aſinaria: Clamat procul ſi quem videt ire ad ſe calcitronem.Varro Sequiulyſſ. Itaque tum equum mordacem calcitronem horridũ miles,ac vir non vitabat.

215 ¶ *Votiũ* veteres rẽligione aliqua prohibitum vel interdictũ dici voluerunt. Plautus Aſinaria : Nolo illam habere cauſſam , & votitam dicere.

216 ¶ *Verberare* non ſolùm à verberibus dictum,ſed & à verbis.Plaut. Aulul .Nam cur me miſeram verberas?

217 ¶ *Caſſum* veteres inane poſuerunt , & arbitrandum eſt eius verbi proprietatem magis ab aranearum caſſibus dictam, quòd ſint leuis,ac nullius ponderis; nõ, vt quibuſdã videtur,quaſi quaſſum. Plaut.Aulul.Virginem habeo grandem,dote caſſam,atq; illocabilẽ.

218 ¶ *Crocitum* propriam coruorum vocẽ veteres voluerunt.Plau.Aulul. Simul radebat pedibus terram,& voce crocibat ſua.

219 ¶ *Subleuit* ſignificat illuſit , & pro ridiculo habuit , tractum à genere ludi,quo dormientibus ora pinguntur. Plaut. Aulul.Fidei cenſebam maximam multò fidem Eſſe , ea ſubleuit os mihi peniſſumẽ.

220 ¶ *Impubes* dicuntur impuberes,quibus propter tenerã ętatẽ nulla pars corporis pilat. Hoc & Æneid.lib.5.videtur ſenſiſſe Virg. Aurea cæſaries ollis,atq, aurea veſtis. Sed melius intelligi poteſt inuelles appellatos , quaſi in *Veſta*,id eſt,in pudicitia. & in caſtitate.

221 ¶ *Inferum* ab imo dictum. vnde *inferi*, quibus inferius nihil. vnde inferum rectè poteſt dici quicquid deſuper mittatur. Var.Marcipore:Nubes aquali frigido velo leues , Cæli cauernas aureas ſubduxerant, Aquam vomentes inferam mortalibus.

222 ¶ *Syras* à Græco magis tractum eſt,*σὺς* *ὗς*. Has nos ſcopas , ruſtici eo nomine

vres vocant. Var. Marcipore; Ventique frigido ſe ab axe eruperant Phrenetici ſeptentrionum filij, Secum ferentes tegulas, ramos, ſyros.

223 ¶ *Euirare* dicitur virilitatem amittere,& effeminari.Var.Marcipore:Spatulae euirauit omnes Veneriuaga pueros.

224 ¶ *Ludibria* proprietatem trahunt à leui ac ſine pondere, & contemnendo : aut, quod magis verum eſt à ludicro, Virg.lib.vi. Foliis tantum ne nomina manda, Nec turbata volent rapidis ludibria ventis.

225 ¶ *Febris* proprietatem habet à feritate morbi, vel mali, vt à calendo *calorem*, vel *candorem*. Var.Andabatis: Aperiendam putat, ſi lque alterum appellamus à calendo *calorem*, alterum à feruore *febrim*.

226 ¶ *Vulpinari* dictum eſt fraudibus, & mendaciis vera peruertere, vel effingere, dictum ab inrecto, ſeu intorto vulpium curſu. Var. Myſteriis; Vulpinare modò & concurſa quà libet,erras.

227 ¶ *Sufflatum* dicitur propriè tumidum & rectum, & quaſi vento quodam elatius factum. Var.Agathone : Neque auro,aut genere,aut multiplici ſcientia.Sufflatus quærit Socratis veſtigia.

228 ¶ *Veſpertilio* animal volucre biforme,dictum quod veſpere ſe ad volatum præparat noctis. Var.Agathone: Quid multa? factus ſum veſpertilio, neque in muribus planè,neque in volucribus ſum.

229 ¶ *Exporrectum* extentum:*porrectum* eſt enim tentum,id eſt porrò iactum. Var.Eudæmionibus : Quæ res in ſomnum recideris, & ἀναστὰς iterum exporrectus.

230 ¶ *Iugatum* coniunctum,à iugo dictũ. Cic. Tuſculanarum lib.3. Hoc quidem eſt commune virtutum.omnes enim inter ſe iugatæ ſunt.

231 ¶ *Prodire* dictũ eſt interius longius, à prodeundo, quaſi porrò eundo. Var.Virg.diuina : Primum venit in vrbem,atq; intra muros,deinde accedit prodius, atque introit domum,id eſt,intra priuatos muros.

232 ¶ *Granaria* loca in horreis ſeruandis ſeminum granis. Var.γεγραδδαναῖα. Vel decem Menſis,vbi vna ſepiant granaria.

233 ¶ *Torculum*, quod vſu torcular dicitur,quod intortum laticem vitis,vel olcae exprimat. Var .γεγραδδαναῖα. Vineis ibi ampla cella torculum reponant.

234 ¶ *Cingulum* à cingẽdo,quod *incingulum* plerumque dicitur. Var. γεγραδδαναῖα. Nouus maritus taciturus taximuſos is ſoluebat cingulum.

235 ¶ *Silicernium* peſſimè intelligentes,ita poſuiſſe Terent. putant, quòd incuruitate ſilices cernat. Inex.*ſilicernium* eſt propriè conuiuium funebre, quod ſenibus exhibetur, Var.Meleagris : Funus exequiati laude ad ſepulcrum antiquo more ſilicernium confecimus. Idem περὶ μίδας. Non quo pranſi diſcedentes dicimus alius alij,vale.

236 ¶ *Suffundatum* dictum eſt ſubiectum, dictum a fundamentis. Var.περὶ μίδας: vt antiqui noſtri in domibus lateritiis paullulum modò lapidibus ſuffundatis, vt humorẽ effugerent,habitabant.

237 ¶ *Edones*, & *phagones* ab edacitate, vnũ Latinum,alterum Græcum. Var.περὶ μίδας, ἢ ἀναίτιον: Edones Romam vt turba, intendat annona : ſed propter phagones ficedulam pinguem, aut turdum niſi volantem non video.

238 ¶ *Elixum* quicquid ex aqua mollitur, vel decoquitur. nam *lixam* aquam veteres eſſe dixerunt. vnde & *lixæ* dicti. qui militibus aquam ad caſtra, vel ad tentoria ſolent ferre. Var. περὶ μίδας : In pauimento non audes facere lacunam : at in humu calceos facis elixos.

239 ¶ *Parochos* à Græco tractum eſt nomen, quòd vehiculo præbeat. hoc ſchemate enim Græcè; Latinè vehicula appellantur : & eſt officij genus, quod adminiſtrantibus paret. Var.Scſquiulyſſe: Hic enim omnia erat: idem ſacerdos,prætor, *parochus*,denique idem ſenatus,idem populi caput.

240 ¶ *Troſſuli* dicti ſunt toroſuli. Var.Seſquiulyſſe : Nunc emunt troſſuli nardo nitidi vulgò Attico talento equum.

241 ¶ *Proboſcis* Græcum nomen eſt, dictũ quòd ante depaſcat; & eſt porrecta corporis pars inhærens naribus, quæ excepto homine in aliis animalibus inuenitur. Var. Serageſi: Inueniſſe ſe, cùm dormire cepiſſet tam glaber, quàm Socrates, caluum eſſe factum ericium è pilis albis cum proboſcide.

241 ¶ *Tutanus* deus à tutando. Var.ἐγκαλῶ. Tuam fidem, Noctu Annibalis cùm fugaui exercitum, Tutanus, hoc Tutanus Romæ nuncupor. Hac propter omnes,qui laborant, inuocant.

243 ¶ *Tutilina* dea eſt à tuendo dicta. Var. ἐγκαλῶ: Tuam fieri non Tutilinam, quam ego ipſe inuoco, quòd mea aures abs te obſtruantur.

244 ¶ *Cetarij* genus eſt piſcatorum, quòd maiores piſces capit, dictum ab eo, quòd cete in mari maiora ſunt piſcium genera : quod Virgil.Immania cete. Var.γῦν σκαιόν. Non animaduertis cetarios, cùm videre volunt in mari thunnos, adſcendere in malum altè, vt penitus per aquam perſpiciant piſces?

245 ¶ *Tonimus* poſitum ſonamus cum modo, à tono. Var. Eumenidibus. Tibi tympana non inani ſonitu matris deum tonimus.

246 ¶ *Tibimos* à tibiis modos. Var.Eumenidibus. Apage in directum à domo noſtra

istam insaniratem.

247 ¶ *Præsepia* non tantum, quibus aut cantheria, aut iumenta cætera, aut vetera animalia pabulantur, sed & omnia loca clausa, & tuta, dicta præsepia. Virg. Æned. libro 1. aut agmine facto Ignauum fucos pecus à præsepibus arcent. Var. ἔνοι κόμαι; Siquis melodiuis tonos lyras præsentibus se retundat sorensibus.

248 ¶ *Subrigere* significat sursum erigere. quo verbo rustici vtuntur, cùm tritæ fruges ad ventilandum in areis eriguntur. Virg. Æn. lib. 3. Tot linguæ, totidem ora sonant, tot surrigit aureis.

249 ¶ *Lingulaca* loquacitatis linguæ, & loquendi proprietatem trahunt. Plaut. Casina: Lingulaca est, nam nunquam tacet.

250 ¶ *Fures* significantiam habent à *furno*, quod Romani veteres atrum appellauerunt: eò quòd per obscuras, atque atras noctes oportuna sit eius mali affectio, eos dictos fures. Var. rerum diuinarum lib. 14. Furem ex eo dictum, quòd *furuum* atrum appellauerint: & fures per obscuras noctes, atque atras facilius furentur. Homerus: κακὸς δ' οἵη νυκτὶ ἐοικώς.

251 ¶ *Ventorum* proprietates & vocabulorum significationes in tractatibus nobilium philosophorum quæsitas, has apertissimas potuimus inuenire. ¶ *Eurum* dictum ἀπὸ τῆς ἐω ῥοιζου, quod flatus eius ab oriente sit hyemali. ¶ *Austrum*, qui Græcè νότος, dictum ab humore & nebula, quod νοτὶς Græcè humor Latina interpretatione dicatur, ac sit is ventus sudoris effector, vt est Homer. κρατὶ δ' ὑπὸ νότος ἔτι δεύει. ¶ *Circium* a turbine, ac vertigine. ¶ *Borream*, hoc est, aquilonem ἀπὸ τῆς βοῆς quod sonorus sit, & procellosus. Hom. Καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων. in alio loco: σὺν δ' ἄρσενι κῦμα πέσησι βορέω ἀργεστάο Πόντον ἐπ' ἀφνειὸν πολλὴ βορίη ἐφέηται.

252 ¶ *Pietatem* docti veteres hanc esse voluerunt, quod quæ in ea sunt, quasi penitus, & in penetralibus recondantur. hoc & in antiquis libris, & philosophorum tractatibus inuenitur.

253 ¶ *Leuum* significari veteres putant, quasi a leuando. Virg. quoque sub hac ostentione posuisse videtur, Georg. lib. 4. siquem Numina læua fouunt, auditque vocatus Apollo. Ennius Annalium lib. 3. Olim de cælo læuum dedit inclytus signum.

254 ¶ *Rudentes* ea causa sapientissimi dictos volunt, quòd funes, cùm vento verberentur, rudere existimentur, atque hunc sonum proprium funium, non asinorum putant.

255 ¶ *Infesti* proprietatem hanc esse Nigidius voluit, quasi nimium festinantis ad scelus, vel ad fraudem.

256 ¶ *Maturare* non vti consuetudo est, properare dicendum est, sed cum modo studium adhibere festinum à maturitate dictum, quæ ratione naturæ modificatione quadam, nec præcipitatur, ne præcox quid fiat, neque differtur, ne senio dissoluatur. Virg. Georg. 4. Frigidus agricolam si quando continet imber, Multa forent, quæ mox cælo properanda sereno Maturare datur.

257 ¶ *Lictoru* proprietatē à ligando dictam vetustas putat. ita enim carnificis officium antiquitus fungebatur. Mar. Tull. pro Rabirio: Lictor, inquit, colliga manus.

258 ¶ *Sororu* appellationem veteres elegauti interpretatione posuerunt: itaque maximi iuris scriptores exprimendam putauerunt. Antist. Labeo: Soror, inquit, appellata est, quòd quasi seorsum nascitur, separaturque ab ea domo, in qua nata est.

259 ¶ *Lues* à rebus soluendis proposita. Licin. Macer Annalibus li. 2. Nequaquam sui lauandi reluant arma lue.

260 ¶ *Humanitatem* non solùm, vti nunc consuetudine persuasum est, de benuolētia, dexteritatéque & comitate veteres dicendum putauere, & quam Græci φιλανθρωπίαν vocant: sed honestorum studiorum & artium appetitum, quod nulli animantium generi, præterquam hominibus concessa sit. Var. Rerum humanarum lib. 1. Praxiteles, qui propter artificium egregium, nemini est paullum modò humanior ignotus.

261 *Ador* frumenti genus, quod epulis, & immolationibus sacris pium putatur. vnde & *adorare* propitiare religiones, potest dictum videri. Var. de re rustica lib. 1. In loco humidiore *far adoreum* potius ferunt, quàm triticum. Virg. lib. 7. Et adorea liba per herbam subiicium epulis.

262 ¶ *Faciem* totius corporis formam, ὄψιν τοῦ, id est, os posuit antiquitas prudens, vt ab aspectu *species*, & à fingendo *figura*: ita à fictura corporis *facies*. Plaut. Poenulo: Sed earum nutrix qua sit facie mihi expedi: Statura non magna, corpore aquilo ipsa est. Pacuu. Nyptis: Ætate integra, Feroci ingenio, facie procera virum. Sallust. Historiar. lib. 2. Sardinia in Africo mari facie vestigij humani [promiuet] in occidentem, quàm in orientem latior.

263 ¶ *Vestibula* quidam putāt sub ea proprietate distincta, quod in primis ingressibus, & in spatiis domorum *Vestæ*, hoc est aræ, ac foci soleant haberi. Sed siue sic intelligi debeant nō abhorret à vocabuli proprio. ¶ Inuenitur etiā apud veteres doctos vestibula ob eam significantiā dicta, q̄ in his locis, ad salutandos dominos domorū quicunq. veniissent, stare

Digitized by Google

ſtare ſoleant, cùm introeundi daretur copia: atque ob hanc cognitionem, & quaſi ſtabulationem primos ingreſſus domorum veſtibula nominatos. Cicero Oratore: Veſtibula nimirum honeſta, aditúſque ad cauſam faciet illuſtres.

264 ¶ *Bidentes* qui æſtimant ob eam cauſam oues à Virgil. dictas, quòd duos dentes habeant, peſſimè ac vitiosè intelligunt. Nam nec duos dentes habent, & hoc quidem & genus monſtri eſt, & meliùs intelligi poteſt, ſi biennis dixerit auctoritate Pompon. Attellana: Mars tibi voueo facturum, ſi vnquam redierit, bidenti verte. Lab. Paupert. Vitus hac nocte bidentes propter viam facere. Et Nig. Figulus dicit *bidental* vocari, quòd bimæ pecudes immolentur.

265 ¶ *Iugeri* proprietatem Varro deſignat de re ruſtica lib. 1. Apud nos in agro Rom. ac Latino metiuntur iugeris, iugum vocãt, quod iuncti boues vno die exarare poſſunt.

266 ¶ *Fenus* ab eo dictum eſt, quòd pecuniam pariat increſcenti tempore, quaſi fetus, aut fetura. Nam & Græcè τόκος dicitur ἀπὸ τῦ τίκτειν, quod eſt parere. Varro lib. iij. de Latino ſerm. Fenus autem dictum à fetu, & quaſi fetura quadam pecuniæ. Nam & Catonem, & cæteros antiquiores ſine o littera fenus pronuntiaſſe contendit, vt fetus, & fecunditas.

267 ¶ *Receptitium* ſeruum quidam ab ea proprietate dictum volunt, vt ſi nequam, & nihili ſit, qui venundatus ob aliquod vitium aut maleſactum ab aliquo diſtrictiore recipiatur. Sed vera eſt hæc eius nominis interpretatio, quem in data dote, aut donatione quis exceperit, quod eſt propriè receperit. Plautus Trinummo: Poſticulum hoc recepit, cùm ædes vendidit. Cato: Mulier & magnam dotem dat, & magnam pecuniam retinet. ex ea igitur re familiari, ex qua ſibi dote data retinuit pecuniam, à viro forte irata repetere inſtituit. Apponit ei flagitatoré receptitium, hoc eſt, proprium ſeruum, quos reliqua pecunia receperat, nec dederat dotis, & exceperat. Cicero de Oratore libro ſecundo: Sed dicis te cum ædeis venderes, ne in rutis quidem & cæſis ſolum tibi paternum recepiſſe.

268 ¶ *Siticines*, vt *liticines* à lituo. vt *tubicines* à tuba, ita *ſiticines*, qui apud funeratos [vel vita functos] & ſepultos, hoc eſt, iam ſitos canere ſoliti erant, honoris cauſſa, cantus lamentabiles. hoc in libris Coniectaneis Attei Capitonis inuenitur, & Cato id vocabulum indubitanter appoſuit.

269 ¶ *Iumentum* à iungendo veteres dictum putant, g littera in eo nomine attrita. Nam & vectabulum dicunt, quod nunc vehiculum dicitur.

270 ¶ *Arcera* plauſtrum eſt ruſticum tectum vndique quaſi arca. Hoc vocabulum & apud Varronẽ. & M. Tullium inuenitur. Hoc autem vehiculi genere ſenes, & ægroti vectari ſolent. Varro γεροντοδιδασκάλῳ: Vehebatur cum vxore vehiculo ſemel aut bis annocum arcera: ſi non vellet, non ſterneret.

271 ¶ *Tropæi* ſignificantiam propriã. Var. Bimargo oſtendit: Ideo fuga hoſtium Græcè vocatur τροπή. hinc ſpolia capta, fixa in ſtipitibus appellantur tropæa.

272 ¶ *Luxum*, id eſt, vulſum, & loco motum, quod nunc *luxari* ignari Latinè dicimus. Inde *luxuria*, quia à recta viuendi via ſit excluſa, & iecta.

273 ¶ *Culinam* veteres coquinam dixerũt, non vt nunc vulgus putat. Varro Modio: At hoc intereſt inter Epicurum, & ganeones noſtros, quibus modulus eſt vitæ colina. Plaut. Muſtellaria: Exi è colina, ſis, foras, maſtigia, Qui mihi inter patinas exhibes argutias. Varro de vita populi Romani libro primo: Quã finis it, antica, & poſtica. in poſtica parte erat *culina*, dicta ad eo, quòd ibi colebant ignem: locupletiorum domus quàm fuerint anguſtiis paupertinis coactæ, ipſa nomina declarant.

274 ¶ *Modeſtum* à modico, hoc eſt, moderato poſitum. Varro Modio: Non eos optumè vixiſſe, qui diutiſſimè vixerint, ſed qui modeſtiſſimè, id eſt, modicé.

275 ¶ *Infans* à non fando dictus eſt. Cic. Oratore: Nam & infantes actionis ſæpe fructum tulerunt. Et eſt, quod aut dici non debeat, aut fari non poſſit. Nam & infantes vſque eò appellandi ſunt. donec cœperint fari. Curius lib. xix. Vt pueri infantes faciunt mulierculam honeſtã. & xv. Vt pueri infantes credunt ſigna omnia aëna Viuere, & eſſe homines. Virg. Æneid. lib. ij. Infandum regina iubes renouare dolorem. Varro ὄνος λύρας: Voces Amphionem tragœdum, iubeas Amphionis agere parteis infantiorẽ, quàm meus eſt mulio. Acc. Athemante: Prius quàm infans eſſes, facinus oculi veſcuntur tui. Var. Eumenid. Poſtremo nemo ægrotus quicquã ſomniat Tam infandum, quod non aliquis dicat philoſophus. Cicero de Oratore lib. iij. Modo hoc cõſter, neque infantiam eius, qui rẽ nouarit; ſed eam explicare dicẽdo non queat: neque ſcientiam illius, cui res non ſuppetit, ac verba non deſint, eſſe laudandam.

276 ¶ *Sarcinatricis*, non (vt quidam volunt) ſarcitricis, quaſi à ſarciendo; ſed magis à ſarcinis, quod plurimum veſtium ſumant. Varro ὄνος λύρας: Homines ruſticos in vindemia incondita cantare, ſarcinatricis in machinis.

277 ¶ *Petauriſta* à veteribus dicebantur, qui ſaltibus, vel ſchœnis leuioribus mouerentur; & hæc proprietas à Græca nomina-

Constantinopolim, ubi Valens Augustus hiemabat, ad Cæsarem Gallum, qui Antiochiæ agebat, ut ipse quoque ad Augustum proficisceretur, ne ipse solus ad Augustum proficisceretur, ne ipse solus ad Augustum proficisceretur, ne ipse solus

rotundo. & eſt rotundum collectum,& per omnem circuitum ſine offenſione aſperi, aut anguli leue:quam ſignificantiam Cic.Oratore,etiam ad humani ingenij tranſtulit formam: Theodectes autem præfractior,nec ſatis(vt ita dicam) rotũdus, primus inſtituit dilatare verbis.

298 ¶ *Rabula* a rabie dictus eſt, quem nũc aduocatum,vel cauſarum patronum dicimus: Cic. Oratore:Non enim declamatorem aliquem de ludo, aut rabulam de foro, ſed doctiſſimum, & perfectiſſimum quærimus.Inde & Salluſt. canina (vt ait Appius)facundia exercebatur.

299 ¶ *Meridies* manifeſtè medius dies. Cic.Oratore:Ipſum meridiem, cur non medidiem?

300 ¶ *Inepti* proprietatem. Cic.de Oratore lib.ij.patefecit: Quem enim nos ineptũ vocamus, is mihi videtur ab hoc nomen habere ductum,quod non ſit aptus.

301 ¶ *Diuerſoria* dicta ſunt hoſpitia à diuertendo.Cic.de Oratore lib.ij. Quieſcam in Cæſaris ſermone, quaſi in aliquo opportuno diuerſorio.

302 ¶ *Sanniones* dicuntur a ſanniis, qui ſunt in dictis fatui,& in motibus,& in ſcænis, quos μωμους,vocant Græci.Ter. Eunucho:Solus Sannio ſeruat domi. Cicero de Oratore lib.ij. Quid porrò tam ridiculum,quàm Sannio eſt? qui ore,vultu imitandis moribus voce,denique corpore ridetur ipſo.

303 ¶ *Hæredij* proprietatem indicat Varro de re ruſtica lib. 1. Bina iugera,quòd à Romulo primùm diuiſa dicebãtur viritim, quæ quòd hæredem ſequerentur, hæredium appellarunt.

304 ¶ *Legumina* Varro de re ruſtica lib.j. dicta exiſtimat, non quòd ſecentur,ſed quod vellantur à terra, quæ quòd ita leguntur legumina dicta.

305 ¶ *Porcæ* in agris quam dicamus ſignificantiam Varro deſignat de re ruſtica lib.j. Quà aratrum vomere lacunam iſtriam fecit. *ſulcus* vocatur: quod inter duos ſulcos elata terra dicitur *porca*, quòd ea ſeges frumentum porrigit. Accius Parergorum lib. j. Bene proſciſſas coſſigerare ordine porcas, bidenti ferro,tectas deruere. Porcæ ſunt ſigna ſulcorum, quæ vltra ſe iaci ſemina prohibeant. *porcere* enim prohibere ſæpius legimus.

306 ¶ *Occationis* proprietas his indiciis aperitur. Varro de re ruſtica lib.1. Et poſtea occare,id eſt comminuere ne ſit gleba, quod ita occidunt occare dicunt. Serenus: Occatio occęcatio eſt.

307 ¶ *Pomorum* à Varrone proprietas explanata eſt de re ruſt.lib.1. Aquam addi quotidie veſperi, à quo quòd indigent pŏtu, poma dicta eſſe poſſunt.

308 ¶ *Fraceſſere* tanquam friari, & putrefieri vetuſtate. Var.de re ruſt.lib.1. Hæc,de qua fit oleum, cõgeri ſolet aceruatim per dies ſingulos in tabularia, vti ibi mediocriter fraceſcat.

309 ¶ *Lixarum* proprietas hæc eſt,quod officium ſuſtineant militibus aquæ vehendæ, *lixem* nanque aquam veteres vocauerunt. Vnde *elixum* dicimus aqua coctum. *Lix* etiam cinis dicitur,vel humor cineri miſtus. Nam etiam nunc id genus *lixiuium* vocatur. Varro de vita populi Romani,lib,1. Proinde & elixum panem ex farre, & aqua frigida fingebant.

310 ¶ *Calonum* quoque proprietas hæc habetur, quod ligna militibus ſubminiſtret. κάλα enim Græci ligna dicunt, vt Homerus, καλὰ ξύλ' ἐνείκαν.

311 ¶ *Confluges*, loca in quæ riui diuerſi confluant.Liuius Andromeda: Confluges vbi conuentum campum totum inhumigant.

312 ¶ *Conſedo* à conſedendo, vt *aſſedo*, vel *aſſeſſor*.C.Hemina Annal.lib. iiij. Nemo vicinus conſedo.

313 ¶ *Conticinium*, noctis primum tempus, quo omnia quieſcendi gratia conticeſcunt. Auctores multi ſunt miri, ſed auctoritate deficiunt.

314 ¶ *Delibratum* decorticatum; vt *dearticulatum* per artus diſciſſum. Vir. Georg. lib.ij. Vdóque docent inoleſcere libro.

315 ¶ *Exterebrare* eſt vi aliquid extorquere,& ſcrutari,aut curioſius quærere. Plautus Aſtraba:Cum incurioſum locaretur, terebratum quidem pertundis.

316 ¶ *Gruma* ſunt loca media, in quæ directæ quatuor congregantur, & conueniunt viæ. ¶ Eſt autem gruma menſura quædã qua flexæ viæ ad lineam diriguntur, vt eſt agrimenſorum,& talium. Ennius lib.xviij. Grumam dirigere dixit,*degrumari ferrũ*. Lucillius lib.iij. Viámque Vis degrumari, vt caſtris menſor facit olim.

317 ¶ *Luculentum*,pulchrum,& bonum,& perſpicuũ,dictũ à luce.Licinius Macer Annal, lib.j. Auſpicia pulchra, & luculenta commemorat. Plaut.Cornicu. Pulcrum & luculentũ hodie euenit prælium.

318 ¶ *Logi* à Græco λόγοι ſermones,vel dicta ridicula,& contemnenda.Cicero pro Gallio: Ego te certè ſcio omnes logos,qui ludis dicti ſunt,animaduertiſſe.Turpil.Canephoro: Teſtamentum ergo celabis,logi.

319 ¶ *Fulguratores*,vt *extiſpices*,& *haruſpices*, ita hi fulgurum inſpectores. Cato de moribus Claudij Neronis: Haruſpicem fulguratorem ſi quis adducat.

d by Google

320 ¶ *Moletrina* à molendo, quòd piſtrinum dicimus: vt *ſeratrina*, vt *fetutina*. Cato in Thermum: Neruo, carcere, moletrina.

321 ¶ *Panis* proprietatem à paſcendo putant veteres exiſtimandam. Varro de vita populi Romani lib. I. Paſtillos, & panes, hæc vocabula paſtus, quod eſſet paſcere, dicebant.

322 ¶ *Muſtulentum*. & vinolentũ, vt feculentum. Plaut. Ciſtella. Nam ita muſtulentus æſtus nares attigit, Vt ſit odor muſti, aut muſto oblitus ac madens.

323 ¶ *Comitium* dictum eſt, quaſi è vitiis locum, qui ſecundum ignobilitatem loci maledictis, & dictis turpibus cauilletur.

324 ¶ *Prolubium* eſt patêre amicitiam & fidem. Accius Andromeda: Muliebre ingeniũ, prolubium, occaſio. Nouius Colace: Et volo, & vereor, & facere in prolubio eſt. Laberius Compitalibus: Quò quidem me à matronali pudore prolubium meretricis progredi coegit? Varro de lingua Latina lib. v. Prolubiem, & prolubidinem dici ab eo quod lubeat. Vnde etiam lucus Veneri Lubentinæ dicatur.

325 ¶ *Pedato* poſitum pro repentitu, vel acceſſu quaſi per pedem, ſicuti nunc vulgò dicitur tertio pedato. Cato Originum lib. I. Igitur tertio pedato bellum nobis facere. Idem Diſſuaſione de fœneratione. Tertio autem pedato, item ex fœnore diſcordia excreſcebat.

326 ¶ *Præclauium* pars veſtis, quæ ante clauum texitur. Afranius Homine: Tertium diem præclauium vnum texere. Idem Fratriis: Mea nutrix ſurge, ſi vis, profer purpurã, Præclauium, contextus.

327 ¶ *Propages* eſt ſeries, & affixio continua, vel longè ducta. *pages* enim compactio, vnde *compages*, & *propagare*, id eſt, genus iugè longè mittere. Pacuuius Antiopa: Saluete gemini mea propages ſanguinis. Ennius Nonis: Vnde florent fructus, vitæque propaginem.

328 ¶ *Prægradat*, prægreditur, anteuenit, dictum à gradu. Pacu. Atalanta: Extremum intra canterem ipſum prægradat Parthenorem.

329 ¶ *Promitare*, extendere, & porrò iacere. Vnde *emicare*. Næuius. Siquidem loqui vis, non perdocere, multa longe promicanda oratio eſt.

330 ¶ *Prænius* dictus eſt antecedens. Cicero: Alcion genuit claris delapſus ab aſtris. Præuius auroræ Solis, noctiſque ſatelles.

331 ¶ *Digladiari* dictum eſt diſſentire, & diſſidere dictum à gladiis. Cicero Academicorum lib. II. Quid autem ſtomachatur Muſarcus? quid Antipater digladietur cum Carneade tot voluminibus? Idem iij. Digladiari autem ſemper & depugnare cum facinoroſis, & audacibus, quis non cùm miſerrimum, tum etiam ſtultiſſimum dixerit?

332 ¶ *Æquor* ab æquo, & plano. Cicero Academicorum lib. II. vocabulum accepiſſe confirmat. Quid tam planum videtur, quàm mare? ex quo etiam æquor illud poetæ vocant. Lucret. lib. III. Voluitur, & plani raptim petit æquora campi.

333 ¶ *Meniana* ab inuentore eorum Menio dicta ſunt. Vnde & *columna Meniana*. Cicero Academicorum lib. IIII. Interim ille cùm æſtuaret, veterum vt Menianorum, ſic Academicorum viam ſecutus eſt.

334 ¶ *Natrices* dicuntur angues natantes. Cicero Academicorũ lib. IIII. Sic enim vultis, tantam vim natricum, viperarúmque fecerit? Lucilius Satyrarum lib. II. Natibus natricem impreſſit craſſam, & capitatam.

335 ¶ *Exſultare* dictum eſt exſilire. Cicero Academicorum lib. III. Et vt nos nunc ſedemus ad Lucrinum, piſciculóſque exſultantes videmus. Virg. Æneid. lib. III. Exſultántque vada, atque æſtu miſcentur arenæ.

336 ¶ *Excordes, concordeſque* ex corde ſignificantiam ducunt. Cic. Tuſc. lib. I. Aut vnde magna diſſenſio eſt. Aliis cor ipſum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordéſque dicuntur.

337 ¶ *Manum* dicitur clarum: vnde etiam *manè* poſt tenebras noctis diei pars prima: inde *Matuta*, quæ Græcè Ἀυτολύκη. Nam inde volunt etiam *Deos Manes* appellari, id eſt bonos, ac proſperos, quòd melior mors ſapientioribus, quàm vita probetur. Cic. Tuſc. lib. I. Quid Ino Cadmi filia? nónne Ἀυτολύκη nominata à Græcis, Matuta habetur à noſtris? Inde *immanes* non boni, vt ſæpe.

338 ¶ *Fodicare* eſt fodere, à fodiendo dictum. Cicero Tuſc. lib. III. Non eſt enim in noſtra poteſtate, ſodicãtibus iis rebus, quas malas appinemur, diſſimulatio, vel obliuio.

339 ¶ *Politiones* agrorum cultus diligentes, vt polita omnia dicimus exculta, & ad nitorem deducta. Ennius Satyrarum libro III. Teſtes ſunt lati campi, quos gerit Africa terra politos. Idem Annalium libro VIII. Raſtros dente fabres capſit cauſſa poliendi Agri. Varro: Quid mirum [ſi] ex agris depolitionibus eiciuntur, hîc in cœnaculo polito recipiuntur.

340 ¶ *Prefica* dicebantur apud veteres, quæ adhiberi ſolent funeri mercede conductæ, vt & flerent & fortia facta laudarent. Plaut. Friuola. Superabóque omnes argutando præficas. Idé Trucul. Argutũ ciuem mihi habeam pro præfica. Quæ alios collaudat, ea ſe verò

e vero non poteſt. Lucillius xxiij. Mercede quæ Conductæ flent alieno in funere præficæ. Multo; & capillos ſcindunt, & clamant magis. Varro de vita pop.Rom. Deinde neniam cantari ſolitam ad tibias & fides, eorúmque ludiſtricas curſitaſſent, Hæc mulier vocitata olim præfica vſque ad Punicum bellum.

341 ¶ *Parectati* hi,qui de pueritia veniunt ad pubertatem, à Græco vocabulum ſumptum. Lucilius lib. viij. Inde parectato chlamydes,ac barbula prima. Idem lib.x x.Tum ephebum quendam, quem vocant parectaon. Varro de compoſitione Satyrarum: Parectæ adſunt, muliérque mulier Venus caput.

342 ¶ *Proletarij* dicti ſunt plebei, qui nihil reipubl. exhibeant, ſed tantum prolem ſufficiant. Cato de tribunis militum: Expedito pauperem plebeium, atque proletarium. Caſſius Hemina Annalib.lib.ij. Tunc Marcus præco primum proletarios armauit. Varro de vita populi Rom.lib.x. Quibus erant pecuniæ ſatis locupletes,aſſiduos,contrarios, proletarios. Idem: Aſſiduo neminem,vindicem voluerunt locupleti.

343 ¶ *Proſapies* generis longitudo; dicta à proſupando, aut proferendo. Cato originum lib.j. Veteres proſapias, & multa alia apud multos.

344 ¶ *Optiones* in cohortibus,qui ſunt honeſti gradus, vt optatos, quod eſt electos: & *adoptatos*, quod adſcitos. Var. de vita populi Rom.lib.iij.exiſtimat appellatos. Referentibus centurionibus adoptati, in cohortes ſubibant, vt ſemper plenæ eſſent legiones: à quo optiones in turmis decurionum, & in cohortibus centurionum appellati.

NONIVS MARCELLVS DE HONESTIS ET NOVE VETERVM DICTIS PER LITERAS.

Caput II.

APVD iuxta. Siſen. Hiſtoriarum libro iiij. Dum priſtinum vitium apud ignem per ſudorem corpore exhauſerunt. M.Tul de offi. Cuius focum mirari ſolitus Cato, apud quem ille ſedens Samnitum quondam hoſtium, iam clientium ſuorum munera repudiauerat. Et de orat.lib.ij.Cùm etiam tum in lecto Craſſus eſſet, & apud eum Sulpitius ſederet.

2 ¶ *Apiſci*,inuenire. Siſenna Hiſt.lib.iiij. Itaque poſtero deligato ſigninum redeuntis apiſcitur.

3 ¶ *Abſtemius*,qui vino abſtinet.Apul.In te fuiſti quondam Athenis parcus,atque abſtemius.In lib. Ludicrorum.Abſtemius eſt,imò ſcit quo rete leporem tenebat, lupum nõ tenere. Lucil. Satyr.lib.vj. Thaunomeno inquit, vaina ſororem Lanificam dici ſiccam, atque abſtemiam vbi audit.Varro de vita pop. Rom.lib.j.Quãtopere abſtemias mulieres voluerint Eſſe, vel ex vno exemplo poteſt videriet.

4 ¶ *Adipatum* veteres honeſtè pro pingui & ſucculento & opimo poſuerunt. Cicero de Orat.Adſciuerunt ſuis artibus opimum quoddam,& tanquam adipatæ dictionis genus.

5 ¶ *Adhamare*, obligare,ab hamo tractũ. Cicero Academic. libr. ij. Qui enim ſeriùs honores *adhamarunt*, vix admittuntur ad eos, nec ſatis commendati multitudini poſſunt eſſe.

6 ¶ *Adſtipulari* poſitum eſt pro aſſentiri. Cic. Academic. lib. iiij. Falſum eſſe Stoici dicunt & eorum adſtipulator Antiochus.

7 ¶ *Addictum* eſt quaſi deuotum, vel obnoxium. Cicero Tuſc.lib.ij. Qui certis quibuſdam, deſtinatiſque ſentẽtiis quaſi addicti, & conſecrati ſunt.

8 ¶ *Aquilex*,aquã colligens.Varro Quinquatribus: An hoc præſtat hero filius Diogenis, quòd ille è ventre aquam mittit? an hoc te iactaſtat hoc pacto vtilior te Tuſcus aquilex.

9 ¶ *Aequimentum* poſitum eſt non æquamentum, quaſi patem vicem; ſed *merces pro eo quod dicitur admiſſum*. Var. Sexage. An ſi equam emiſſes quadrupedem, vt meo aſino Reatino admitteres, quantum popoſciſſem, dediſſes æquimenti?

10 ¶ *Aerificium*, dictum, quod ſit ex ære, Varro γνῶθι σεαυτὸν: Nihil ſum Muſæ poſtis, quaſi ærificiæ dixi.

11 ¶ *Apludes* frumenti furfures dicunt ruſtici veteres. hoc in antiquis inuenitur, quorum in dubio eſt auctoritas: quanquam & Plaut. in Aſtraba fabula ita dixerit; cuius incertum eſt, an ſit eius comœdia: atque ideo verſus eoſdem ponere ſuperſedimus.

12 ¶ *Adulterionem* pro adultero. Laberius in primo,quem ſiquis legere voluerit, ibi inueniet, & fidem noſtram ſua diligentia adiuuabit.

Digitized by Google

13 ¶ *Antelpare* posuerunt veteres prævenire, hoc est antè capere. Varro Bimargopoli: Sensistis dicite labdea: & vivos contemnite viui. Anticipate, atque addite calcar, stultos contemnite docti.

14 ¶ *Aurigatur* honestè positum pro moderatur, ac regit. Varro Modio. Ad se vnum esse pulmentarium secundas, quo natura aurigatur, non necessitudo.

15 ¶ *Architectari, componere.* Cicero de Finibus bonorum & malorum libro. 2. Cur tandem sapientia tantopere laudatur? An quòd ita callida est, vt optimè possit architectari voluptates.

16 ¶ *Aiat* quod est dicat. Cic. de finibus bonorum & malorum. Et Marcus: Quasi ego id curem, quòd ille aiat, aut neget.

17 ¶ *Apellas.* M. Tul. de finibus bonorum & malorum lib. 5. Nec tamen Epicurum licet obliuisci, si cupam: cuius imaginem non solùm in tabulis nostri familiares, sed etiam in poculis, & in anellis habebant.

18 ¶ *Amatio* Plautus Rudente: Nimis penè inepta, atque odiosa eius amatio est.

19 ¶ *Adesum* consumptum. Sisenna Histor. lib. 3. Iisdem tẽporibus Æsernini duplici fossa, vallóque circundati, frumento adeso, quod ex arcis in oppidum portatum est.

20 ¶ *Attendere* pro intendere, cogitare. Cic. Orat. Nihilne vobis in mentẽ venit, quod præterea à Crasso requiratis? Idem Hercules ipsum, inquit, attendo.

21 ¶ *Accomodat* adiungit, applicat. Cicero de Orat. lib. 2. Africano illi superiori coronam sibi in conuiuio ad caput accommodanti. Virg. Æneid. lib. 2. Laterique Argiuum accommodat ensem.

22 ¶ *Autumnitas* pro autumno. Vat. Serrano: μεσ' ἀχαμονῆν: Retinet viatorem meridie prætereuntem fontem: quod autumnitas inani terra ordo mensem præterierat. Idem Quinquatribus: Cape hanc caducam Liberi molem, depende frondem Bromij autumnitatis. vbi olim neutro. Varro Ephemeride: Nam ali Etesiæ diutius, & vberius flauerant, & autumnum ventosum fuerat.

23 ¶ *Aritudinem* pro ariditate. Varro Promethco lib. j. Humanam quandam gentem stirpis, inquit frigus, calore, atque humore aritudinem miscet.

24 ¶ *Aboriatur* pro aboriat. Varro pro Callio, vel Fundanio de admirandis rebus: Vinum quod ibi natum sit in quodam loco si prægnans biberit, fieri vt aboriatur.

25 ¶ *Adolescentiarus* pro luxuriaris, Varro, Ἐπὶ τῇ φωνῇ μέγα, μὴ ἀδολεσχίας: Tum quidem vt faciat conseo, quoniam tu quoque adhuc adolescentiaris.

26 ¶ *Ancillantur* pro seruiunt. Titinnius Fratia: Verum enim dotibus deliniri, vlud etiam vxoribus ancillantur. Accius Meleagro: Quam innita ancillans, dicto obediens viri.

27 ¶ *Absonum* sine sono. Cicero Oratore: Sed sunt quidam, aut ita lingua hęsitantes, aut ita voce absoni.

28 ¶ *Algu* pro algore. Accius Andromeda: Misera abualla saxo, senio, pædore, algúque, & fame. Varro, ἴχνος, ἀ μὴ τύχαι: Leges ruina ne iacentem subdealbet algu danti frigore. Lucillius: Nam tam algu, atque nigrore maius. Lucretius lib. iij. Morbis, algóque, faméque.

29 ¶ *Aetatem* positum pro ætate; ac diu. Plaut. Asin. Adeo vt ætatem ambo ambobus nobis sint obnoxij. Idem eadem: Ætatem velim seruire, Libanum vt conueniam modo.

30 ¶ *Altile* non solùm pingue ab alendo, verùm etiam opulentum. Plautus Cistellaria: Prohibet diuitiis maximis, dote altili, atque opima.

31 ¶ *Assulatim*, vt minutatim. Plaut. Captiuis: Priusquam pulsando assulatim foribus exitium dabo. Næuius Pullis escam: Hic iure inops paullò da adsimile, simul assulatim vis aias, sumit cibum. Plaut. Menæch. Nisi dedolabo assulatim viscera.

32 ¶ *Anxitudo.* Accius Euryface: Persuasit mœror, anxitudo, error, dolor. Idem Armorum iudicio: Vbi cura est, ibi anxitudo: acerba ibi cuncta consiliorum ratio, & fortunæ. Sic M. Tul. de repub. lib. ij Quæ taque anxitudo prona ad luctum, & mœrens, sempérque ipsa se solicitans. Pacuuius Hermiona: Tristitia, atque animi intoleranda anxitudine.

33 ¶ *Albitudinem* pro albore. Plaut. Trinummo: Vbi habitet & item alterum ad istanc capitis albitudinem.

34 ¶ *Adhæsum* à cohærendo dixit Lucret. lib. iij. Nam neque puluerís interdum sentimus adhæsum. Item lib. iiij. Tenue locis, quia non potis est affigere adhæsum.

35 ¶ *Amolimini* est recedite, vel tollite. Terent. Andria: Proinde hinc vos amoliminí, Nam mihi impedimento estis. Pacuuius Hermio. Non tute hinc è conspectu amolire? Idem Antiopa: Nónne hinc vos properè stabulis amolimini? Sisenna Histor. lib. iiij. Impedimentum omne de cunctis itineribus amoliuntur.

36 *Acrimonia* est animi viuacitas. Næuius Lycurgo: Ne ille mei feri ingenij, atque animi acrem acrimoniam. Accius Neoptolemo: Vim, ferociam, animum, atrocitatem, iram, acrimoniam.

37 ¶ *Abigat*, separat, alienat. Pacuuius Medo: Quæ res te ab stabulis abigat, certum est loqui.

38 ¶ *Angustitatem.* Accius Oenomao: Saxũ id facit angustitatem, & sub eo facto exuberans

berans ſcatebra ſinuia eradit rupem. Auguſtitatem dictum pro anguſtia. Accius Alphesibœa. Sed anguſtitatem incluſam, ac ſaxis ſqualidam.

39 ¶ *Adſeſtrix* femininum eſt ab eo, quod eſt aſſeſſor. Afranius Fratriis: Dimittit adſeſtricem, me ad ſeſe vocat.

40 ¶ *Atri* dies dicuntur, quos nunc neſaſtos, vel poſteros vocant. Afranius Fratriis: Septembris heri Kalendæ, hodie atri dies.

41 ¶ *Aiutamini* pro aiutate. Pacuuius Chryſe: Aiutamini, & defendite.

42 ¶ *Aera* numeri nota. Lucil. lib. xxix. Hæc eſt ratio perſuerſa aera ſumma, & ſubducta improbè.

43 ¶ *Appetones* ab appetendo dicti. Laberius Virgine, Alienum appetonibus vitæ perditæ diuerticula ſequi.

44 ¶ *Aduocaſſe* prouocaſſe. Lucil lib. xxix. Amicos hodie cum improbo illo audiuimus Lucilio aduocaſſe.

45 ¶ *Armillum*. Lucil. lib. xxviij. Hinc ad me, hinc licet anus rurſum ad armillum.

46 ¶ *Adoleſcenturire*. Laberius: Incipio adoleſcenturire, & neſcio quid nugarum facere.

47 ¶ *Auxiliatum*, vt *ſuppetiatum*. Lucret. lib. v. Alituum porrò genus alis omne videmus Fidere, & à pennis tremulum petere auxiliatum.

48 ¶ *Ardum* pro aridum. Lucil. lib. xxvij. Ardum miſerrimum, atque infelix lignum sãbucum vocant.

49 ¶ *Auerruncare*, auertere. Lucil. lib 26. Dij malauerint meliora, atque amentiã auerruncaſſint tuam. Pacuuius Modo: Poſſum ego iſtam capite cladem *auerruncaſſare* M. Tull. de finibus bonorum & malorum: Dij maluerint meliora, atque amentiam auerruncaſſint meam.

50 ¶ *Apiſci*, adipiſci. Lucil. lib. xxvj. Vt ego eſſuriam, quod ego te in primis cupere apiſci intelligo.

51 ¶ *Accepſo* accipio. Pacuuius Teucro: Haud ſinam Quicquam profari, prius quàm accepſo, quod peto.

52 ¶ *Adauctauit* auxit. Accius Ænadis: Quibus rem ſummam, & patriam noſtram quondam adauctauit pater.

53 ¶ *Adaxint* adigant. Plautus Aululasimilia: Vtinam me diui adaxint ad ſuſpendium.

54 ¶ *Affectare* afficere. Plaut. Bacch. Tua flagitia, aut dãmna, aut diſpoliabula, quibus patrem, & me, téque, amicóſque omneis affectas tuos.

55 ¶ *Adingare*, adiũgere. Pacuuius Chryſe: Mater eſt terra, ea parit corpus, anima mater adiugat. Idé Iliona: Blandam hortatricem adiugat voluntatem.

56 ¶ *Aedituor*, id eſt, ædem tueor. Pomponius Ædito: Qui poſtquàm tibi appareo, atque ædituor in templo tuo nec mortalibus, nec mortalium vllum in terra miſerius eſt.

57 ¶ *Aeternare*. Varro Rerum humanarum lib. ij. Litteriſque, ac laudibus æternare.

58 ¶ *Albicatur*, candidatur, exalbeſcit. Varro, Caue canem: Vbi riuus præcipitatur, in nemore, deorſum rapitur, atque offenſus aliquo à ſcopulo lapidoſo albicatur.

59 ¶ *Abſcandit* pro abſcondidit. Cæcil. Exſule: nam hic in tenebris intus ſeſe abſcondidit. Pomponius Maccus geminis: Peri, non puellula eſt, nunquid abſcondidiſti inter nates?

60 ¶ *Attigit*, contigit. Turpil. Leucadia: Ne me attigas, atque auſer manum. eia quàm ferocula eſt. Accius Erigonis: Age age amolire, amitte, caue veſtem attigas. Plaut. Bacchidibus: Ne attigas puerum iſta cauſa, quando fecit ſtrenuè.

61 ¶ *Augificat*, auget. Ennius Andromach. Quid ſit ſeditio, tabeſne, an numeros augificat ſuos.

62 ¶ *Atrox* crudum. Næuius Belli Pœnic. lib. iii. Simul atrocia porricerent exta miniſtratores.

63 ¶ *Adquo* pro inquantum. Afranius Promo: Vt ſcire poſſis adquo te expediat loqui. Idem Priuigno: Ni tantùm amarem talem tammeritò patrem, Miratus eſſem adquo licere.

64 ¶ *Alternatim* per vices. Quadrig. Annal. lib. 3. Item gaudium, atque ægritudinem alternatim ſequi.

65 ¶ *Apricari* in aprico eſſe. Var. Myſteriis: licet videre multos quotidie hyeme in ſole apricari.

66 ¶ *Abſente* nobis, & *præſente nobis* pro præſentibus, & abſentibus nobis. Plaut. Amphit. Nec nobis præſente aliquis quiſquam niſi ſeruus. Afran, Auctione. Ades, Si hic abſente nobis venerit puer.

67 ¶ *Antiquari* obſolefieri, & è memoria tolli. M. Tul. de offic. lib ii. Perniciosè enim Philippus in tribunatu, cùm legem agrariam ferret, quam tamen antiquari facile paſſus eſt, in eo vehementer ſe moderatum præbuit.

68 ¶ *Allectat*, illicit, delectat. M. Tull. de ſenect. Aſi quem fruendum non modò non retardat, verum etiam inuitat, atque allectat ſenectus.

69 ¶ *Abuſa* vtendo, vel in vſum conſumpta. Plaut. Aſin. Vbi illa, quæ dedi antè? abuſa ſunt. nam ſi ea durarent mihi mulier mitteretur ad te, nec te quiſquam poſcerem.

70 ¶ *Aſſa* voce ſola, linguæ tantummodo, aut vocis humanæ, non admiſtis aliis vocibus eſſe voluerunt. Varro de vita pop.

Digitized by Google

Romani libro ij. In conuiuiis pueri modesti, vt cantarent carmina antiqua, in quibus laudes erant maiorum, & assa voce, & cum tibicine. Idem Cato, vel de liberis educandis: Melos alterum in cantibus est bipartitum, vnum, quod est in assa voce, alterum quod vocant organicon. ¶ Assum autem existimandum est, vt in obsonis sine pigmento saporis alieni, quemadmodum merum dicitur solum.

71 ¶ *Arci*. Varro de vita pop. Rom. lib. 4. Eóque pecuniam magnam consumpsissent, quod arci, quos summopere fecerat, sessi, pódere diu facti, celeriter corruissent.

72 ¶ *Adminiculaui* positum pro adiuui. Varro Catò, vel de liberis educandis: Quod petisti, vt eius educationis fierem tibi socius, quoad potui adminiculaui tuam voluntatem scribendo.

B

73 ¶ *Betere* est ire. Varr. Assanos multos, quòd parere ea non poterat mulier foras betere iussit. Pacuuius Nyptris: Vos betite defensum patriam in pugnam. Idem Hedo. Bibite si resto, pergitur, iam si ire conor, prohibet betere.

74 ¶ *Bellior* est melioris. Varro Testaméto, ἀφ' ἑαυτοῦ. Venio nunc ad alterum genus testamenti, quod dicitur physicon, in quo Græci belliores, quàm Romani nostri.

75 ¶ *Brutum* dicitur hebes, & obtusum. Lucr. lib. iij. An contracta suis è partibus obbrutescat. Pac. Hermiona: Et obnoxium esse, aut brutum, aut elinguem putes.

76 ¶ *Bulga* est folliculus omnis, quam & crumenam veteres appellarunt: & est sacculus ad brachium pendens. Lucil. Satyr. lib. vi. Cui neque iumentum est, nec seruus, nec comes vllus, Bulgam, & quicquid habet nummorum, secum habet ipse. Cum bulga cenat, dormit, lauit: omnis in vna Spes hominis bulga, hac deuincta est cætera vita. Var. Octogesi ἀφ' ἑαυτοῦ. In quo nobilius est philippeum, quod accipimus, quàm quod bibimus, cùm alterum addamus in bulgam, alterum in vesicam. Luc lib. xxvi. Ita vt quisque nostrum è bulga matris est in lucem editus.

77 ¶ *Bacillum* M. Tull. de suppliciis: Denique proximus lictori Sextius, de quo sæpe iam dixi, conuerso baccillo oculos misero tundere vehementissimè cœpit. Afran. Homine. Bacillum deligatum corneolum poscit. Cic. de Finib. bonor. & malor. libr. ij. Vt baccillum aliud est inflexum, & incuruatum, aliud ita natum.

78 ¶ *Bacchari* veteres non solùm Bacchi numine furere dici voluerunt, verùm etiam loca, in quibus sit debacchatum, *bacchata* dixerunt. Virg. Georg. libro ij. O vbi campi; Sperchiúsque, & virginibus bacchata Lacæna Taygeta? Nam & quicquid vehementius có mouetur, bacchari voluerunt. Santra Nuntii Bacchis: Ita obsoletum sono furenter, ab omni parte bacchatur nemus.

79 ¶ *Blaterare* est confingere per mendacia. Afran. Augure: Quid est istuc te blaterare, atque obloqui. Idem Incend. Illud memẽto, nequid in primis blateres. Cæcilius Hymnide: Sine blaterare, nihil agit in amore inermus.

80 ¶ *Boant* dictum à boum mugitibus. Pacu. Medea: Clamore & sonitu colles resonantes bount. Virg. Georg. lib. iij. Reboant siluæque, & magnus olympus. Var. Parmen. Exunt citi, strepunt, bount.

81 ¶ *Baiulare*, ferre. Plaut. Asinaria: Ego baiulabo, tu, vt decet dominum, ante me itoinanis.

82 ¶ *Bipennis* manifestũ est id dici, quod ex vtraque parte sit acutum. Nam nonnulli gubernaculorum partes tenuiores ad hanc similitudinem pinnas vocant eleganter. Var. Marcipore: Delime bipennis, vt leuis passerculus. Idem eodem: Annos caduci naufragij it. Cicero: Nec quarum bipennis plumas vapor Perursit altè mœsti in terram cecidimus. Idem Parmenone: Ferens ferream humero bipennem securim.

83 ¶ *Biuiras* quas vsus viduas appellat. Varr. Lege Menia: Ad biuiram venio, cùm vellem ostendere quid vellem, Metamelos incõstantiæ filius me reprehendit.

84 ¶ *Bouinatores*, quos nunc malitiosos & tergiuersatores dicimus. Lucillius lib. xi. Hic strigosus, bouinatórque, ore improbus duro.

85 ¶ *Bubulcitare*. Varro Manio: Vinicius meus, quòd apud Plocium rhetorem bubulcitaret, alteri in dolore non defuit.

86 ¶ *Basis*. Varro ἐπὶ λέξεως. Primùm eam esse physicen, quid si item phyton, vt ipsa vox basis eius.

87 ¶ *Badius*. Varr. ἐπὶ λέξεως. Equi colore dispares, ita dati: hic badius, iste giluus, ille murinus.

88 ¶ *Binum* millium numero, pro binis millibus. Sisen. Histor. lib. iij. Ad binũm millium numero fauciis vtrinque factis.

89 ¶ *Balbe*, obscurè. Varr Rerum humanarum lib. xx. Præterquam duobus in primis est scriptũ balbè spectare velit potius, quàm voluntatem debeam non datum dicere magistratum.

90 ¶ *Baiulum*. Cic. de Oratore lib. iij. Remigem aliquem, aut baiulum nobis oratorem descripseris.

91 ¶ *Balbutire* est cum quadam linguæ hæsitatione, & confusione trepidare. Cic. Academicorum libro iiij. Planè vt supra dictum

dictus Stoicus perpauca balbutiens. Et Tusc. lib.5.Me quidem auctore etiam Peripatetici, veteresque Academici balbutire aliquàdo desinant.

92 ¶ *Bura* dicitur pars aratri posterior decuruata.Virg.Georg.lib.1. Continuò in siluis magna vi inflexa domatur In burim.Varr. de re rust.lib.1. Et sæpe fracta bura relinquunt vomerem in aruo. Hanc Virg burim vocauit.

93 ¶ *Blitea* inutilis, à blito herba nullius vsus.Plaut.Trucul.Blitea & lutea est meretrix. Laber.Tusco:Bipedem,blitcam,belluam.

94 ¶ *Bucerias* boum greges. Lucret. lib.2. Lanigeræ pecudes, & equorum duellica proles,Bucerizque greges.

95 ¶ *Baubare*,latrare,à canum voce. Lucr. lib.5 Et cùm deserti baubantur in ædibus.

96 ¶ *Bellosum*,bellicosum Cælius:Tantum bellum suscitare conari aduersarios contra bellosum genus.

97 ¶ *Buas* potionem positam paruulorũ. Var.Cato,vel de liberis educãdis. Cùm cibũ, ac potionem buas,ac papas docét, & matrem mammam,patrem tatam. Lucil.lib.8. Cùm vinulentas diceret,vini buas designauit.

C

98 ¶ *Comest* pro comedit.Varr.Margopoli,ὡς ἀρχῆς.Natura humanis omnia sunt paria:Qui te plus vrget, pisces vt sæpe minutos Magnus comest,vt aueis enecat accipiter.Titinnius Gemina: Libram aiebant satis Esse ambobus farris nutrire. plus comest Sola vxor. Idem Fullonibus: Ego me mandatam meo viro malè arbitror, Qui rem disperdit, & meam dotem comest. Afranius Æqualibus: Iste,vt tu rem narras, comest hic quotidie. Plautus Mustellaria:Sine modò venire saluum,quem absentem comest. Idem Trinummo: Quod & bibit, quod comest,quod facit sumpti. Pompon.Pistore: Decipit Vicinos quod molendum conduxit,comest.Nonius fullonibus seriatis: Vortit sè in omneis bestias,comest quicquid tetigit tãtùm. Idem Agric. Æpol paternam qui comest pecuniam.Lucilius Satyrarum libro 3. Commanducatur,totum complexa comẽstque. Ex Conficit ipse,comẽstque. Marc.Tullius Hortensio:Se ad extremum pollicetur prolaturũ, qui se ipse comest, quod efficit dialecticorum ratio.

99 ¶ *Cuia* pro cuius.Lucil.lib.30. Cuia opera troginus calix per castra cluebat.

100 ¶ *Contollere*, contra tollere.Plaut.Aulul.Contollam gradum.

101 ¶ *Claritudo* pro claritas.Sallust.Iugurt. Cũ præsertim tam multæ variæque sunt artes animi, quibus summa claritudo paratur. Sisen.Histor.lib.3. Quod fortasse an ex voluntate sua summa cum claritudine celeriter confecisset.

102 ¶ *Colluuio* labes ex immunditia.Mare. Tull.de senect. Cúmque ex hac turba & colluuione discedam.

103 ¶ *Commalaxare* est exercere, ac maturè facere.Varr Flexti.οὐκ ἐπιχειρῶν: Nec dolorem adiaphoron esse,quod philosophia commalaxarem ea patrem, neque irato mihi habenas dedi vnquam, neque cupiditas mihi imposuit frenos.

104 ¶ *Cetra* [obstaculum, scutum] Varro: Væ victis,οὐαὶ φιλομαθέσι. Quis rotundum facere cetram nequeat?

105 ¶ *Coracem* nouè positum pro coruo: Cicer.de Orat.lib.3. Quare coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere?

106 ¶ *Canitudinem* pro canicie.Varr.Aborig.οὐκ ἀνδρώδη φύσιν.Sed neque vetulus cæterius quàm nouellus melior, nec canitudini comes virtus.

107 ¶ *Condocefacere*, Cicer. Tusculanar. libro 5.Nemo est enim,qui eorum bonorum animum putet esse iudicem,eúmque condocefaciat,vt ea,quæ bona, maláve videantur,possit contemnere.

108 ¶ *Conscribillani* pro conscripsi. Varr, Columna Herculis,οὗ δέκα. Itaque eas in ceram conscribillauit Herculis ad litem. Idem Marcip. Astrologi non sunt, qui conscribillarunt pingentes cælum.

109 ¶ *Commictilis* [compositi]Pomponius Prætone posteriore:Si sciam quid velis, quasi serui comici commictilis.

110 ¶ *Contente* parcè,& continenter.Plaut. Asina.Quanquam illum mater arcte contentéque habet.

111 ¶ *Caries* est vetustas.Varr.Cosmotoryna,ὡς ὀφθῆς κίνμου. Singulos lectos stratos vbi habuimus, amisimus propter cariem, & tineam.Lucil.lib.30. Planta vna est pedibus carioſis mensulibano.

112 ¶ *Cortes* sunt villarum intra macteriam spatia.Var.Papiapap ὡς ἐγκωμίων.Dum vixi, promiscaris meis in cortibus pauit. Idem de re rustica libro 1. Nec minus & à pabulo cùm redierint anseres, sues, porci, in corte exteriore.Idem de vita populi Rom.libro 1. Ad focũ hyeme,ac frigoribus cænitabant: æstiuo tempore in propatulo; rure in corte; in vrbe, in tabulino, quod Mœnianum possumus intelligere tabulis fabricatum.

113 ¶ *Cupas*.Var.Est modus matulæ,ὡς μιᾶς: Cupas vinarias simpare noli,adde cyathũ vini in vxorculæ opicillum. Idem Sesquiulysse:Alteram viam deformasse Carneadem virtutis se cupis acris aceti.

114 ¶ *Comedim* pro comedam. Plautus Bacchidibus: Quod dem scortis, quódque in lustris comedim, congreget pater. Cicero ad Varr.epistola petisset: Cura si me amas,

vt valeas, ne ego te iacente bona tua comedim. Statui enim tibi ne ægroto quidem parcere. Pompon. Prostibulo: Ego quæro quod edim; has quærere quod cacent, contra ius est.

115 ¶*Commemoramentum*. Cæcil. Plocio. Pudebat,credo,commemoramentum stupri.

116 ¶*Conspicilium* vnde conspicere possis. Plautus. Medico:In conspicilio adseruabam, pallium obseruabam.

117 ¶*Coluſtra* lac nouum in mammis Lucil.libro 8. Hiberam insulam somento omni colore coluſtra. Laberius Virgine: Siquidem mea coluſtra fretus terris ſludere feciſſet ſumere aquam ex fonte.

118 ¶*Conquiniſcere*,& *ocquiniſcere* inclinari ſignificat.Plautus Ciſtel. Faciundum est puerile officium, conquiniſcam ad ciſtulam. Idem: & doloſi, idem conquiniſce,ſis,iſtic cæueto ſimul.

119 ¶*Copi* pro copioſo.Plautus Pſeudolo: Atque ego nunc me vt glorioſum faciam, & copi pectore. Turpil.Epiclero: Te quidem omnium iam pater copem cauſſa rem facit.Pacu. Peribœa: O multimodis variè dubium,& proſperum copem diem.

120 ¶*Collutulet* ſignificat dedecoret. Plautus Trinummo:Hæc famigeratio te honeſtet, me collutulet,etſi ſine dote duxerit.

121 ¶*Congenerat* eſt adiungit, aſſociat. Accius Fidicinis: Quam vehat grato tibi congenerat gentium,aut generum affinitas.

122 ¶*Cette* ſignificat dicite,vel date,ab eo quod cedo.Nævius Lycurgo: Pro induſtria ne te regem prognatum patrem Lycurgum cette:. Ennius Medea,: Saluete optima corpora, cette manus veſtras,meáſque accipite Accius Menalippo: Æneum aliquis cette in conſpectum,aut nos vbi eſt ducite ad eum. Pacu.Atalenta: Is veſtrorum vter ſit,cui ſignum datum eſt cette.

123 ¶*Cuppedia*,cupiditas. Cic.Tuſc.lib.3. Ambitio, mulieroſitas, peruicacia,luxuria,gurritio, vinolentia,cuppedia.

124 ¶*Caſtitudinem* pro caſtitate. Acc.Phœniſ. Ibi fas,ibi cunctam antiquam caſtitudinem.

125 ¶*Comitaſſet* pro cubuiſſet. Acc.Erigona: Tum autem Ægiſthus ſi me eſſe eodem lecto comitaſſet patri.

126 ¶ *Cituma* ſunt proxima cælo millia. Marc.Tullius de Repub. libro 6. Ex quibus erat ea minima,quæ vltima cælo,cituma terris luce lucebat aliena. Et libro 1. Quare ſi placet,deduc orationem tuam de eo loco ad hæc cituma.

127 ¶*Claret*,clara eſt,vel clareat. Turp.Pedio: Cuius aduentu inſula hodie claret Cypros Enn.Tela. Nam ita mihi Telamonis patris,atque facies proaui Iouis gratia ea eſt,atque hoc lumen candidum claret mihi.

128 ¶*Caſteria* locus,vbi cùm nauigatio cõquieſcit, remi, & gubernacula conquieſcunt: Plaut.Aſinar. Quin pol ſi repoſui remum,ſola ego in caſteria: vbi quieſco, omnis familiæ cauſſa conſiſtit tibi.

129 ¶*Coquinatum* ad coquendum. Plautus Aulularia: Neque ego vnquam, niſi hodie,ad Bacchas veni in bacchanal coquinatum.

130 ¶*Curio* curioſus.Plaut.Aulul.Volo ſcire ego ex te,qui ſit agnus curio.

131 ¶ *Culcita*.Var.Quinquatrib Quam in teſtudineo lecto, culcita plumea,in die dormire.Idem de vita pop.Rom.libr. 1. Qui primus vxorem ducebat duabus culcitis, ac duobus toris plagulis cum ſtraſſet.

132 ¶*Citrus*.Var.περιπεδιδεσκέλω. In quibus Lybia citrus faſce cingit fores.

133 ¶*Cæcutiunt*.Var.περιπεδιδεσκέλω. Vtrũ oculi mihi cæcutiunt, an ego vidi ſeruos in armis contra dominos?

134 ¶*Cabalius*.Lucil.lib.2.Succuſſatoris tetri,tardique caballi. Var.Parmeno:Alius caballum arbori ramo in humili alligatum relinquit.Idem Seſquiulyſſe. In caſtris permanſi,inde caballum reduxi ad cenſorem.

135 ¶*Coda*.Var. παρὰ μέρος. Sed vt canis ſine coda.

136 ¶ *Carnales*,ſedules Varr. Sexageſi:Vix & fatus erat,cum more maiorum vltro carnales arripiunt,de ponte in Tiberim deturbant.

137 ¶*Craſſum* poſitum pro hebeti,& ſtulto.Var Sexag. Senibus craſſis humili non vidimus quid fiat.

138 ¶*Canum* vetus,antiquum.Virg.libro 1. Cana fides,& Veſta Var.Eumenidib. Et ecce de improuiſo ad nos accedit cana veritas Atticæ philoſophiæ alumna.

139 ¶*Ciſium* vehituli biroti genus.M.Tull. Philipp.lib.2 Delituit in quadam caupona, atque ibi ſe occultans perpotauit ad veſperũ: inde ciſio celeriter ad vrbem adductus domum venit.

140 ¶*Celeratim*,celeriter.Siſen.Hiſtor.lib. 5.Quó magis celeratim poterant, in inſidiis ſuos diſponit.

141 ¶*Copiantur* à copia honeſtè poſitum, vt lignantur,& pabulantur,& aquantur. Cæſius lib.1.Armis & magno commeatu. prædaque ingenti copiantur. Virgil. Georg.lib.4. Sub nuœnibus vrbis aquantur.

142 ¶ *Conſutare* eſt confundere,vel commiſcere.Var.Manio: Harum ædium ſumma atria confutabant architecti omnes. Titinnius Setina, Cocus magnum ahenum quando feruit,paulla confutat tria.

143 ¶*Complures*,frequenter. Cato Suaſione in legem populi: Quod complures vsu venit, omni tẽpore anteuẽtum eſt, rẽp. reddidimus. Idem Orig.lib.4. Complures eorum milites mercẽ-

mercenarij inter se multi alteri alteros castris occidere. Plaut. Persa: Quid metuis? metuo hercle verò, sensi ego compluries.

144 ¶ *Cognomen* est eiusdem nominis. Afranius Diuort. Letium genus cognominationis morborum cognominis.

145 ¶ *Clypeat*. Pacu. Hermiona: Currum liquit, chlamide contra astu clypeat brachiũ. ita & galeare. Cynna Epigrammatis: Miseras audet galeate puellas.

146 ¶ *Conuasare* dicitur furto omnia colligere. Terentius Phormione: Aliquid conuasassem, atque hinc me ego coniicerem protinus in pedes.

147 ¶ *Cluet*, nominatur. Lucil. libro xxx. Cuia opera Troginus calix per castra cluebat, Enn. Ambrach. Per gentes esse cluebat omniũ miserrimus. Pacu. Iliona: Sed hæc eluentur hospitum infidelissimi. Var. ὁμ. ἀνέγν: Pacuuius discipulis dicor porrò is fuit Ennius, Musarum Pompilius eluor.

148 ¶ *Cibicidas* Lucil. lib. 27. Viginti domi, an triginta: vel centum cibicidas alas.

149 ¶ *Contenturum*. Lucil. lib. 27. Tu Lucilium credis contenturum, cùm me ruperint, summa omnia fecerim? Var. Cato, vel de liberis educandis: Vel maximè illic didici & sitienti videri aquam mulsum, esurienti panem cibarium siligineum, & exercitato somnum suauem.

150 ¶ *Canicas* veteres furfures esse voluerunt. Luc. lib. 27. Quanti vellet, quàm canicas à pulte, & maconis manu.

151 ¶ *Concorditas* pro concordia. Pacu. Hermiona: Concorditatem hospitio adiunctam perpetem probitatem conseruetis.

152 ¶ *Commentum* pro communitum. Plau. Amphitryon. Faciam Amphitryonem adeuntem ab ędibus, vt abeat quouis pacto, fac commentus scies.

153 ¶ *Cribrum*. Lucil. libro 36. Cribrum, incerniculum, lucernam in laterem, in telam licium.

154 ¶ *Contemnificum*. Luc. libro 37. Ego enim contemnificus fieri & fastidire Agamemnonis.

155 *Cordi est*, honestè dictum animo sedet Lucilius lib. 26. Et quod tibi magnopere cordi est, mihi vehementer displicet. Idem Si tibi porrò istæc res iccirco est cordi, quòd rere vtilem.

156 ¶ *Congenuclare* est flecti genibus. Cælius Annal. lib. 6. Ipse regis eminus equo ferit pectus anorsum congenuclat, percussus deiecit dominum.

157 ¶ *Caussari*, causam dicere, vel defendere. Accius Medea: Qui potis est repelli quisquam, vbi nullus est causandi locus? Afran. Emancip. Vide vt facundè contrà causeris patrem. Pacun. Armorum iudicio: Qui sese ad finem esse, ad causandum volunt, de virtute is ego certandi do potestatem omnibus.

158 ¶ *Celebrescat* celebris fiat. Acc. Diomede: Et qualis fuerit fama celebrescat tua.

159 ¶ *Cœptre*, incipere. Cæcil. Peribœa, rastraria: Aere obscuro, hercle desinam, manè cœpiam. Plat. Mœnechmis: neque ego insanio, neque pugnas, nec lites cœpio. Idẽ Truculento: Dum abeam quôdam, & vbi nihil cœpiam.

160 ¶ *Certissant* certa fiant. Pacuu. Chryses Aquæ eccos vnde certissent.

161 ¶ *Celebre* non solùm frequens, sed etiam velox. Accius Ægistho: Celebri gradu gressum acceleraſſe decet.

162 ¶ *Callisserunt* pro occaluerunt. Cato de bello Carthaginensi: Aures nobis callisserunt ad iniurias.

163 ¶ *Commetare* commeare. Nonius Bubulco cerdone: Cum ad lupam Nostram ea multi crebrò commetant lupi. Afran. Virgin. Quò tu commetas? vbi confixus desides?

164 ¶ *Concalluit* M. Tul lib. 4. ad Atticum: Locus ille animi nostri, stomachus vbi habitat, olim concalluit. Et de Deorum natura lib. 4. Quorum tanquam manus opere, sic animus vsu concalluit.

165 ¶ *Conciere*, cum perturbatione commouere. Accius Medea: Nisi quas terrestres pontus strages conciet: Afranius Deposito. Dij sunt irati tibi, Qui conciere cogites tantum mali. Ennius Dulorestę: Extemplo egisti fidem nuncupantes conciebant populum.

166 ¶ *Conglomerare*, inuoluere, superaddere Enn. Thyeste. Heu mea fortuna, vt omnia in me conglomeras mala.

167 ¶ *Congermanescere*, coalescere, coniungi vel consociari. Quadrigarius Annal. Facite exempla eorum, vt vos cum illis congermanescere sciatur. Var. Rerum humanarum li. 3. Posteà cum his vna reinp. coniuncti, & congerminati tenuere.

168 ¶ *Collabella*, adiunge labra. Laber. Annalium Petanna, collabella osculum.

169 *Cymbalissare*, cymbala quatere. Cassius Hemina lib. 3 Mulier cãtabat tibiis Phrygiis, & altera cymbalissabat.

170 ¶ *Concinnare*, conficere, vel colligere. Nęu. belli Pœnici lib. 4. Trãsit Melitam Rom. exercitus, insulam integram vrit, populatur, vastat, rem hostium concinnat.

171 ¶ *Catullire*, esurire, vel libidinari. Laber. Lacu. Auerno: Scinde vnam exoleto impatienti catullientem lupam.

172 ¶ *Caduciter*, præcipitanter. Var. Etratione: At frigidos nimbros aqua ista caduciter ruentes: Perimuerint aquatiles querquedulae natantes.

173 ¶ *Cupienter*, cupidissimè. Acc. Philo-

Digitized by Google

ctera : Cui poteſtas detur, tua Cupiente malis membra diſcrepat ſuis. Ennius Phœnice: Stultu'eſt, qui cupida cupiens cupienter cupit.

174 ¶ *Cõmemorare*, commonefacere, in memoriam reducere M.T. de ſenectu Pythagoreumq. more, exercendæ memoriæ gratia quid quo die dixerim, audiuerim, egerim, cõmemoro veſperi. Idem de finibus bonorum, & malorum lib.1. Sed à te opportunè mentio facta eſt. Sed etenim me vis audire Cicero, quænam ſit iſtius veteris, quam cõmemoras Academicorum de finibus bonorum, Peripateticorumque ſententia.

175 ¶ *Conjectarium* efficax, perfectum. M. Tul. de finib. bonorum & malorum lib 4. Illud verò minimè coniectarium, ſed in primis hebes illorum. *Concubia* nocte primi ſomni. Siſen. Hiſt. lib. 4. Ipſi legati cõcubia nocte oppido digreſſi iam ſupra hoſtium munitionem ſuccedunt.

176 ¶ *Ciſtæ* Siſen. Hiſtor. lib. 4. Ciſtæque, quæ erat legum ferendarum gratia paratæ, defecerant.

177 ¶ *Centones*, & cilicia. Siſen. Hiſt. lib. 4. Puppes aceto madefactis cētonibus integuntur, quos ſuprà perpetua claſſi ſuſpenſa cilicia obtenduntur.

178 ¶ *Crebritudinem* pro crebritate. Siſenna Hiſtoriarum lib. 4. Nam clandeſtina celeritet tranſigit apud notos cogitata dici decet, non explanati.

179 ¶ *Cæmenta* lapides non magni modi, quibus ædificia conſurgunt, Siſen. Hiſt. lib. 4. Formidine oppreſſus, quòd humilem cæmentis inſtructum oppidi murum ſciebat. Var. Bimargo : Non te pudet, Mani, cum domi tuæ vides commilitonum tuorum cohortes ſeruis tuis miniſtrare cæmenta?

180 ¶ *Cis* poſitum pro vltra. Sallust. Cis Rhenum, atque inter mare noſtrum, & Oceanum, niſi quà fuit paludibus inuia, per domitos. Var. Rhetoricorum lib. xx. Eo die cis Tiberim redeundum eſt, quòd de cœlo auſpicari ius nemini ſit præter magiſtratum.

181 ¶ *Quadrifariam*. Varr. Rhetoric. libr. xx. Et ea, quæ ad mortales pertinent, quadrifariam diſpertierim in homines, in loca, in tempora, in res.

182 ¶ *Concalfacere*, exercitare, vel incendere, vel hortari. Cic. de natura deorum lib. 3. Et ait idem, cùm brachium cõcalfecerit, tum ſe ſolere pugnare. Idem ad Panſam libr. 3. Nos Ventidianis rumoribus concalfecimus.

183 ¶ *Cauillantur*, vt iocantur. Cic. de Oratore lib. 3. Cauillantur, aut aliquid de oratoris arte paucis præcipiunt libellis.

184 ¶ *Catus* pro ſapiente. Cic. Tuſcul. lib. 2. Sed homo catus nunquam terminat, nec magnitudinis, nec diuturnitatis modum.

185 ¶ *Contrahi* dictum eſt honeſte quadam triſtitia liberari, & ſolicitudine, aut mœrore. Cic. Tuſculan. lib. 3. Hoc detracto, quod totum eſt voluntarium, ægritudo erit ſublata illa mœrens, morſus, tamen & contractiunculæ quædam animi relinquentur. Et libro 4. Itaque hæc prima definitio eſt, vt ægritudo ſit animi aduerſante ratione contractio.

186 ¶ *Ciceret* Cic. Tuſc. libro 5. Partim ſoliuagas, partim congregatas, immanes alias, quaſdam autem cicures, nonnullas abditas, tertáque tectas.

187 ¶ *Cuias* vnde. Cicero Tuſc. libro 5. Socrates quidem, cùm rogaretur cuiatem ſe eſſe diceret, mundanum inquit.

188 ¶ *Cibarium*, quod nunc aut de pane ſordido, aut de alio indigno dicatur. Varro Modio : In cubiculo dormire mallem, ſcilicet potius vinum meum cibarium, quàm ego dominus cibarem, Idem ὀψοφάγε νιφετε. Tuus autem ipſe ſtater cibarius fuit Ariſtoxenus. Cicero Tuſc. lib. 5. Cui cum peregrinanti Ægyptum comitibus non conſecutis, cibarius in caſa panis datus eſſet, nihil viſum illo pane iucundius.

189 ¶ *Comedones* ab edendo. Varr. Modio: Putat fore hoc, quod hic comedonibus conuenit vſu, quibus nota voluntate comedunt, duntaxat gula gaudet.

190 ¶ *Caulem* vitis robur Varro de re ruſt. lib. 1. Quem dicimus caulem, vt Virg. lib. 2. Puberibus caulem foliis. Varro : Ex ſarmento caules qui nati ſunt de iis plurimum valent primum, ac ſecundum, nonnunquam etiam tertium relinquere, reliquos decerpere.

191 ¶ *Continuare*, conuenire, concurrere. Siſenna hiſtoria lib. 6. Marius oſtio Liris euehitur, atque Ænariam ſuos continuare.

192 ¶ *Cinefactum*, in cinerem diſſolutum: figuratio, vt tepefactum & labefactũ. Lucr. li. 3. At nos honorifico cinefactũ te prope buſto.

193 ¶ *Coxendices* coxas. Lucil. Caput collo ſuſtentatur, truncus ſuſtinetur à coxendicibus. Varro de re ruſtica lib. 1. Lata fronte, naribus ſimis, lato pectore, craſſi coxendicibus.

194 ¶ *Conditaneum*, quod condi vel condiri poteſt, rectè dici. Varro de re ruſtica libro 1. In agro craſſo, & calido oleam conditaneam, radium maiorem, Salentinam orchitem, pauſiam Sergiuam, colmineam albicerem.

195 ¶ *Cenatus* vt pranſus, vt potus, vt lotus, id eſt confecta cena: Varro de vita populi Roman. lib. 3. Vt eius conuiuium, qui triumpharet in capitolio, videtur eſſe proprium, vt ipſe potius domum reduceretur cenatus à conuiuio.

196 ¶ *Cirros*, capitis crines. Var. Cato, vel de liberis educandis : Itaque Ambraciæ primum capillum pueriſem demptum, item cirros ad Apollinem ſolere ſolent.

197 ¶ *Catellos*

Digitized by Google

197 ¶ *Catellos.* Var. Cato,vel de liberis educandis: Quare meliuſculæ [curæ] conſuetudines pueriles illorum, qui ſuis catellis miniſtrant,quod edent.

D

198 ¶ *Dextima* pro dextra. Varro *ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ.* Porrò inde ab vno quoque compito ternæ viæ oriuntur,è quibus ſingulæ extumæ exitū ad cælos habent proprium: A primo compito dextimam viam munit Epicurus.

199 ¶ *Deſueui* illum pro deſuefeci illum, id eſt, conſuetudinem ei abſtuli. Titinnius Gemina: Parasitos amoui, lenonem ædibus abſterrui, Deſueui, ne quò ad cenam exiret extra conſilium meum.

200 ¶ *Dapalis cena* eſt amplis dapibus plena. Titinnius,Varro: Toto fit in foco de lignis mihi dapalis cena.

201 ¶ *Diuitant* pro diuites faciunt. Accius Aſtyanacte: Nihil credo auguribus,qui aures verbis diuitant Alienas, ſuas vt auro locupletent domos. Turpilius Thraſyleonte: Dij me diuitant.

202 ¶ *Deſquamat*, ſquamis exſpoliat. Plau. Aul. 1. Dromo deſquama piſceis. tu Machærio Gongrum, murænam exdorſua quantum potes. Lucilius Satyrarum lib.7. Sador,ſubellor,deſquamor,punicor,ornor, Expilor,pingor.

203 ¶ *Deartuare* eſt quaſi per artus concidere. Plautus Captiuis: Tum igitur ego deunctus,deartuatus ſum miſer. Idem eadem: Dilacerauiſti,deartuaſti,atque opes confeciſti.

204 ¶ *Demoliri*,diruere. Salluſtius Hiſtoriarum libro quarto: Pluteos reſcindit,ac munitiones demolitur,locóque ſummo potitur.

205 ¶ *Diuidos*, ſeparatos, Accius Andromeda: Nóſque vt ſeorſum diuidos leto offerres.

206 ¶ *Diſpuluerare* eſt diſſoluere. Næu. Gymnaſtico: Saxa, ſiluas,lapides,montes diſiicis,diſpulueras.

207 ¶ *Differitas* pro differentia. Lucret. lib. 4. Tantáque in his rebus diſtantia, differitaſque eſt.

208 ¶ *Debilo*,debilis. Ennius lib. 8. debilo homo.

209 ¶ *Domutionem.* Pacuuius Hermiona: Nam ſolus Danaus hic domutionem dedit. Lucillius lib. 26. Domutionis cupidi,imperiū regis pene imminuimus.

210 ¶ *Deſignare* cum nota, & ignominia aliquid facere. Terentius Adelph. Illa,quæ ante facta ſunt, Omitto. modò quid deſignauit?

211 ¶ *Deblaterare* eſt obloqui, confingere. Lucillius lib.30: Deblaterat, plenus bonus ruſticus concinit vnà.

212 ¶ *Deletile*, non quod deleatur,ſed quod deleat. Varro Modio: Si diſplicebit,tam tibi latum mare Partis, quantum ſpongiam deletilem.

213 ¶ *Datatim*,id eſt,inuicem dando. Plau. Curculione: Tum iſti,qui ludunt ſerui ſcurrarum datatim in via. Afranius Homine: Datatim vxorem vt ludas. Pomponius Adelph. Quod ille dicit cùm datatim in lecto tecum luſi. Nonius Exodio: In molis non ludunt raptim pila datatim morſo.

214 ¶ *Diuidia* eſt tædium. Accii. Armorum iudicio: Huius me diuidia cogit plus, quàm eſt par,loqui. Turpilius Epiclero: Sperabam conſilia mea diuidiæ tibi, cùm ætas acceſſet, non fore.

215 ¶ *Dulcitas* dulcitudo,pro dulcedo. Accius Tereo: O ſuauem linguæ ſonitū,ó dulcitas conſpirantis animæ. Cæcil. Syracuſ. Tanta huic inuaſit in corda indulcitas. Cicero de deorum natura lib. 3. Quin etiam guſtatus qui eſt ſenſus ex omnibus maxime voluptarius,quinque dulcedine præter cæteros ſenſus commouetur.

216 ¶ *Diſcorditas* pro diſcordia. Pacu. Hermiona: Quantámque ex diſcorditate cladem importem familiæ.

217 ¶ *Deletio*. Lucil. lib. 29. Deletionem noſtri ad vnum exercitus.

218 ¶ *Depeculaſſere*, ac deargentaſſere, & decalanticare. Lucil. lib. 26. Depeculaſſere aliqua ſperans me, ac deargentaſſere, decalanticare eburneo ſpeculo depeculaſſere.

219 ¶ *Diſſlare* eſt flatu diſturbare. Plautus: Cuius tu legiones diſſlauiſti ſpiritu. Lucil. lib. 26. Pars diſſlatur vento,pars autem obrigeſcit frigore.

220 ¶ *Danunt*,dant. Pacuuius Iliona: Dij me,& ſi perdunt, tamen eſſe ad vitam expetunt,Quod priuſquàm intereo; ſpatium vlciſcendi danunt. Plautus Pſeudolo: Cui ſeruitutem dij danunt lenoniam. Næuius Belli Pœnici li. 4. Eam carnem victoribus danunt. Cæcilius Plocio: Patiere quod datur,quando optata non danunt.

221 ¶ *Deamare* vehementiùs amare. Afranius Vopiſco: Voluptatem capio maximam, cruciari tua te culpa, qui det, & de illa peſſuma,quam deamas,promerere.

222 ¶ *Decollare*,collo deponere. Cæcilius; Notonicaſioni habes vide, tibi tradidi, in tuo collo eſt,decolles caue.

223 ¶ *Degulaſſe*,eſt gulæ dediſſe. Afranius Brundiſinis: Imò iamdudum occubuiſſe, degulaſſe oportuit.

224 ¶ *Delectare*,illicere, attrahere. Enn. Thyeſte: Et me Apollo ipſe delectat, ductat Delphicus. Quadrigarius Annalium libro quarto: Fabius de nocte cœpit hoſtibus caſtra ſimul oppugnare, eum hoſtem delectare, dum collega id caperet, quod captabat.

Digitized by Google

225 ¶ *Delica*, explana, indica. Accius Achille: Quare alia, ex crimine inimicorum, effugere possis, delica Cæcil. Obolostate: Immo verò hæc antè solitus sum, res delicat. Titinnius libro quinto: Quid istuc est? aut istic sibi vult sermo? mater delica.

226 ¶ *Denorare* absumere, eripere. Accius Æneadis: Patrio exemplo, & me dicabo, atque animam deuorabo hostibus.

227 ¶ *Dignet*, dignos putet. Pacu. Iliona: Quis deos internos, quibus cœlestes, dignet decorare hosteis?

228 ¶ *Debilster*, debilitatè. Pacuuius. Miseret me, lacrymis lingua debiliter stupet.

229 ¶ *Demagis*, valde magis. Lucilius lib. 16 Rex Corus ille duos hos ventos, Austrum, atque Aquilonem nouissimè alebat, solos demagis illos ex nimbo austellos, nec nos senices putare.

230 ¶ *Dio* pro die, vnde & interdiu dicitur. Titinnius Fullonibus: Nec noctu, nec diu licet fullonibus, quiescant. Plaut. Casina. Noctúque, & diu vt viro subdola sies. Idem Aulul. Nec noctu, nec diu quietus vnquam eam, nunc dormiam.

231 ¶ *Dubitatim*, dubitanter. Cælius Annalium libro tertio: Imperator conclamat de medio, vt velites è sinistro cornu remoueantur, & Gallis non dubitatim immittantur. Sisenna Hist. lib. 4. Quod hostem non dubitatim cum pluteis, ac scalis iter facere cernebat.

232 ¶ *Discedere*, hiari, diuidi, distendi. Mar. Tull. de officiis lib. 3. Hinc ille Gyges inducitur à Platone, qui cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus. Sisen. Hist. libro 4. Armata dextera ducti, magisque in latitudinem discedunt.

233 ¶ *Delegare* veteres dispescere posuerunt, vel dispertire. Plaut. Amphit. Si cui fautores delegatos viderint.

234 ¶ *Depsere* à Græco magis significantiam, & originem trahit. Homerus Odysseæ, μ πηγὴν δ' ἀφίσσε μυσσάων. Varr. Myst. Sed tibi fortasse alius molit, & depsit.

235 ¶ *Dolitum* quod dolatum vsu dicitur, quod est percæsum, vel abrasum, vel effossum. Varr. Agathone: Num nam cælatus in manu dextera scyphus cælo dolitus artem ostentat Mentoris? Cicero, dolatum. Academicorum lib. 4. Non enim est ex saxo scalptus, aut è robore dolatus.

236 ¶ *Descobinatis* sauciis, & abrasis, ac defectis. Varro Meleagris: Sin autem delectationis causa venamini, quanto satius est saluis cruribus in circo exspectare, quàm his descobinatis in silua currere?

237 ¶ *Dentarpagas*, quas Græci ὀδοντάγρας vocant, Latinè volsellas appellari. Varro Quinquatribus: Hic bipennifiles forcipes, dentarpagæ.

238 ¶ *Defubulare*, perfodere. Var Sesquiulysse: Vnam veniam esse non amouisse duce virtute, hanc esse nobilem, alteram Carneadem defubulasse, bona corporis secutum.

239 ¶ *Dormitio*. Var. Sexagesi, O stulta nostri pectoris dormitio vigilatis. Et alio loco idem: Quid mihi cum somno, si dormitio tollitur?

240 ¶ *Dissentaneum*, discors, & dissentiés, vt consentaneum contrà. Nigidius: Eum locum facit dissentaneum.

241 ¶ *Decidua* quæ cadant, vt occidua quę occidant. Laberius: In altum tinalium, non vbi caput, à foliis decidua folia pandit.

242 ¶ *Duodeuicesimo* ita vt duodecimo. Varro Humanarum rerum libro 16. Mortuus est anno duodeuicesimo. rex fuit 21. Cato quarto Originum: Deinde duodeuicesimo anno post dimissum bellū, quod 1111. & xx. annos fuit, Carthaginensis sextum de fœdere decernere.

243 ¶ *Diurnare* honestum verbum pro diu viuere, & apud veterem prudentem auctoritatis incognitæ: Neque optimum quenque inter nos sinunt diurnare.

244 ¶ *Duritudo* pro duritia. Cato in Veturium: Qui illius, inquit, impudentiam norat, & duritudinem.

245 ¶ *Delicia* numero singulari, quod aut rarum est, aut singulare. Plautus. Mea voluptas, mea delicia.

246 ¶ *Diritas*. M. Tul. de senectute: Quãta in altero diritas?

247 ¶ *Dirissimum*, seuerum. Varro Bimargo: Scæna quem senem Latina vidit dirissimum.

248 ¶ *Diis* diutinis, ac iugibus. Varro δι' ἠμέρας. Quem nobilem diuinum lyras sol hermoge quadam gubernans motibus diis viget.

249 ¶ *Dicteria* quasi dicta non seria. Varro δι' ἡμέρας. Quàm mobile, Neque orto psalticium attulit psalterium, Quibus sonant in Græcia dicteria.

250 ¶ *Dispalare* est separare. Sisenna Hist. lib. 3. Dispalati ab signis digressi omnes, ac dissipati. Idem: Tanto plures passim dispalantur.

251 ¶ *Deloricare* dictũ est scindere. Cic. de Orat. lib. 2. Qui in causa peroranda non dubitauit excitare reum consularem, & eius diloricare tunicam, & iudicibus cicatricem aduersam senis imperatoris ostendere.

252 ¶ *Diuitior*. Cic. de Oratore lib 3. Inde ille licentior, & diuitior fluxit dithyrambus.

253 ¶ *Deturbare*, deiicere, demouere. Sallust. lib. 2. Mœnibus deturbat. Virgil. lib. 5. Puppi deturbat ab alta. Et lib. 6. Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant, Deturbat.

254 Diui-

254 ¶ *Diuidia*, vt dissensiones. Accius Phœnissis: ne horum diuidiæ, & discordiæ dissipent, & disturbent tantas etiam optumas ciuium diuitias.

225 ¶ *Deintegrare*, diminuere. Cæcilius: Nomen virginis, nisi mirum est, deintegrauit.

256 ¶ *Deiugare*, deiungere, separare, dissociare. Pacuuius Chryse: Perque nostram egregiam vnanimitatẽ, quam memoria deiugat.

257 ¶ *Denasci*, decrescere. Cassi. Hemina 10 Annalium libro 2. Quæ nata sunt, ea omnia denasci aiunt.

E

258 ¶ *Euirescat*. Varro Prometheo lib. xv. Atque exsanguibus dolore euirescat colos.

259 ¶ *Euallare* dictum excludam, & quasi extra vallum mittam. Titinnius Prælia: Qua ego hodie extorrem hanc domo faciam pilatricem pallia euallauit: ô pulcre. Varro, Ἐξωμίσιν ἐξω τοῦ μεὶ πόρου. Donec foras non intus 20 euallauerunt.

260 ¶ *Excantare* significat excludere. Plau. Bacch. Nam credo cuiuis excantare cor potest. Lucillius Satyra lib. 2. Quæ ego nunc æmilio, præcanto, atque exigo, atque excanto. Varro Eumenid. Vbi vident se cantando ex ara excantare non posse, deripere incipiunt.

261 ¶ *Extundere* est extorquere, vel inuenire. Afranius Epistola: Atque adeo extundo, 30 ex officio datur mihi custodiendus. Vir. Geor. lib. 1. Vt varias vsus meditando extunderet artes Paullatim.

262 ¶ *Exculpere* est extorquere. Plaut. Cistellaria: In quæstione vix expulsi, vt dicerer. Lucillius Satyrarum lib. 2. Nunc nomen, iámque ex testibus ipse rogando Ex sculpo, hæc dicam. Idem: Vt efurienti leoni ex ore exsculpere prædam.

263 ¶ *E regione* positum est ex aduerso. 40 Cic. Academ. libro 4. Nec ego, non ita vos etiam dicitis esse è regione nobis in cõtraria parte terræ, qui auersis vestigiis stent nostra contra vestigia?

264 ¶ *Exsorbebo* pro exsorbeam. Plaut. Epidico: Iam ego me conuortam in hirudines, atque horũ exsorbebo sanguinem. Turpilius Leucadia: Iam ego istam tibi tristitiam exsorbebo.

265 ¶ *Egurgitem* exhauriã significat. Plautus Epidico: Atq. egurgitem domo prorsum. 50

266 ¶ *Expapillato* brachio, quasi vsque ad papillam renudato. Plautus Milite glorioso: Id connexum in humero, læuo expapillato brachio.

267 ¶ *Exos* dicitur sine osse. Lucret. lib. 3. Exos, & exanguis timidos perfluctuat artus.

268 ¶ *Extorrem* quasi alienum. Afranius Suspecta: Vt me esse in hac re ducat abs te extorrem. 60

269 ¶ *Errabundus* pro errans. Virgilius: Si qua fortè ferant oculis sese obuia nostris Errabunda bouis vestigia.

270 ¶ *Excandescentia*, iracundia, feruentia. Cicero Tuscul. lib. 4. libidini ira, excandescentia, odium, inimicitiæ, discordia. Idem eodem: Excandescentia autem est ira nascens, & fine modo existens.

271 ¶ *Emungere* sine labore tollere. Terentius Phorm. Emunxi argento senem.

272 ¶ *Effutire* cum mendacio dicere. Terent. Phorm. Ne vos fortè imprudentes foris effutiretis. Cicero Tusc. libro 5. Nec hæc sic agit, vt ex tempore quasi effutire videatur. Lucretius: Mata licèt simili ratione effutiat ore.

273 ¶ *Eleuit*, maculauit. Lucil. li. 6. Si hic vestimenta eleuit luto, ab eo risum magnum ad cachinnum imprudens subiicit.

374 ¶ *Eluuiem*, purgationem. Lucil. libro 26. Vt eluuiem facere per ventum velis.

275 ¶ *Exponere* pro exempla boni ostendere. Cic. Academ. lib. 2. Frangere auaritiam, scelera ponere, vitam suam exponere ad imitandum iuuentuti.

276 ¶ *Expetunt* pro volunt. Pacuuius Ilione: Dij me, etsi perdunt, tamen esse adiutam expetunt, Quòd priùs quàm intereo, spatium vlciscendi dantur.

277 ¶ *Expalpare*, elicere. Plaut. Pœnulo: Quid faciam? exora, blandire, expalpa. Pompo. Collegio: Siquid expalpare possim ab illo. Plautus Vidul. Nunc seruus argentum à patre expalpabitur?

278 ¶ *Expergo* pro expergefacio. Acci. Antigone: Heus vigiles properate, expergite pectora tarda Sopore, exurgite. Santra Nuntiis Bacchis: extemplo exite vadit qua genitrix, & omnis vocis expergit sono.

279 ¶ *Extrabunt* pro exibunt, Afran. Actione: Simul limen intrabo, illi extrabunt illico.

280 ¶ *Effictim*, vehementer. Plautus Pœnulo: Earum hic adolescens alteram effictim perit. Pompon. Dotata: Scio pol te illam amare effictim. Laberius Belonistria: Domina nustra priuignum suum amat effictim.

281 ¶ *Expulsim* dictum à frequenti pulsu. Varro sera parecte: Purgatum scito, quoniam videbis Romæ in foro ante ianienas pueros pila expulsim ludere. Nigidius Cõmen. li. 20. Cuiusmodi genus aduerbiorũ aduerbij motũ, qua euenit in, pulsim, cursim.

282 ¶ *Eluuie* corruptus, & morbiferis operis tractus. M. Tul. de offic. lib. 2. Qui collectis exteris caussis eluuionis, pestilentiæ, vastitatis.

283 ¶ *Exhiberi*, inferri: M. Tul. de offi. lib. 3. Quod cum audiuisset adolescens, filius negotium exhiberi patri.

284 ¶ *Equulei* diminutiuum ab equis,

M.Tul. Hortenſio dici voluit: Vt igitur domitores equorum non verbera ſolùm adhibent ad domandum, ſed cibum etiam ſæpe ſubtrahunt, vt fame debilitetur equuleorum nimis effrenata vis. Varro Eumenidib. Neque furentem equuleum Damacrinum inſanus equiſo exhibebis morbi fluctibus educat vnquam. Pomponius Decuma fullonis? Vbi inſilui in cocleatum equuleum, ibi tolutim tortor.

285 ¶ *Emancipatum* ſubnixum, deditum. M.Tul.de ſenectute: Ita ſenectus nimis honeſta eſt, ſi ſeipſa defendit, ſi ius ſuum retinet, ſi nemini emancipata eſt, ſi vſque ad vltimum ſpiritum dominatur.

286 ¶ *Exiurare*, & dejurare, id eſt valde iurare, vt deamare. Plaut. Amphitryone: Exiuraſti te mihi dixiſſe per iocum.

287 ¶ *Exornare* ornare: vt exſtruere, inſtruere. Plautus Aulul. Repudium rebus paratis, exornatis nuptiis. Vir. Æneid. lib. 4. Pulcrámque vxorius vrbẽ Exſtruis. Cicero Tuſcu. lib. 2. Modo eſt aliqua patientia, ſi nulla eſt, quid exornatur philoſophia?

288 ¶ *Equiſo* pro equite. Varro Triodite Tripylio: [illegible]. Nam vt equus qui ad vehendum eſt natus, tamen hic traditur magiſtro, vt equiſo doceat tolutim: Idem Marcipore: Quam nautici equiſones, per viam qua ducerent loca. Idem Eumenidibus: Neque ferentem equuleum Damacrinum inſanus equiſo exhibebis morbi fluctibus educat vnquam.

289 ¶ *Eunuchare*. Varro Lege Mænia: ſi qui patriam maiorem parentem extinguit, in eo eſt culpa, quod facit pro ſua parte is, qui ſe eunuchat, aut aliqua liberos producit.

290 ¶ *Equilam equam*. Varro Lege Mænia: Nemo eſt tam negligens, quin ſumma diligentia eligat alinum, qui ſuam ſaliat equilam.

291 ¶ *Eſurigo*, fames. Varro, [illegible]: Vbi lubet, ire licet accubitũ, accedo ſtrenuè, ſubſilimus, quòd eſurigo findebat coſtas.

292 ¶ *Ericium*. Varro Sexageſi: Se circunſpexiſſe, atque inueniſſe, cùm dormire cœpiſſet, iam glaber quàm Socrates, gallum eſſe factum ericium pilis albis, cum proboſcide.

293 ¶ *Elucifacere* dictum à luce. Laberius: Sic citò fulgentis ſplendore pecuniæ volo Eluci facere exitum ætatis meæ.

294 ¶ *Exigor* pro à'me exigitur. Caecilius Æſchino: Ego illud minus nihilo exigor portorium.

295 ¶ *Edulcare* pro dulcius facere. Matius: Quapropter edulcare conuenit vitam, Curaſque acerbas ſenſibus gubernare.

296 ¶ *Equitum* pro equo. Virg. Georg. lib 3. Atque equitem docuere ſub armis Inſultare ſolo, & greſſus glomerare ſuperbos. Ennius Anna. libro 7. At non quadrupes equites.

297 ¶ *Equitare* quóque Lucillius equum dicit, cum ſit hominis equũ inſidentis: Queis hunc currere equum nos, atque equitare videmus, His equitat, curritque: oculis equitare videmus.

298 ¶ *Exſequiantur* ab exequiis, vt conuiuantur & epulantur. Varro Bimargo: Ipſum propter vix liberti ſemiatrati exequiantur.

299 ¶ *Exedra* M.Tul. de offi. & de finibus bonorum & malorum 5. Sunt in ipſis locis indicia ſummorum virorum, tamen ego illa moueor exedra. Et de oratore lib. 3. Tunc dedita opera quieſcentibus aliis in eam tam exedram veniſſe, in qua Craſſus poſito lectulo recubuiſſet.

300 ¶ *Ergo* poſitum pro ea cauſa. Virgilius lib. 6. Illius ergo Venimus, & magnos Erebi tranſuauimus amnes. Siſenna Hiſt. lib. 4. Milites, vt lex Calpurnia conceſſerat, virtutis ergo ciuitate donati.

301 ¶ *Enixim* pro Enixè. Siſenna Hiſt. lib. 4. Ergo illos malos, & audaces ſemper enixim contra fortunas, atque honores huius ordinis omnia feciſſe, ac dixiſſe ſentio.

302 ¶ *Exinanita*, euacuata. Siſenn. Hiſt. li. 4. Denique exinanitas caſtris Romani, qui clauſo ſe loco potuerant expedire.

303 ¶ *Exanclare* eſt perpeti, vel ſuperare. Cicero Academicorum li. 4. Credóque Clitomacho ita ſcribenti, vt Herculis quendam laborem exanclatum. Et Tuſc. lib. 1. Quòd cum exanclauiſſet omnes labores, tum incideret in mortis malum ſempiternum.

304 ¶ *Eugium* media pars inter naturalia muliebria. Lucil. Epodis Hymnis: Sine eugio ac deſtina. Laberius Centenario, Quare tam arduum aſcendis, an concupiſti eugium ſcindere?

305 ¶ *Exoticum*, aduentitium a Græco. Plaut. Muſt. Non omnes poſſunt olere vnguenta exotica.

306 ¶ *Ebriulare*, ebrium facere, & ebriacus ebrius. Lab. Cithera, Ebriulati mentem hilarem arripiunt. Idem Aululuria, Homo ebriacus ſomno ſanari ſolet.

307 ¶ *Exfundere* à fundo auertere. Cælius Antipater lib. 7. Reſp. omiſſa exfundato pulcerrimo oppido.

308 ¶ *Externauit*, vt conſternauit: id eſt demẽtem fecit. Catul. Ah miſera aſſiduis quàm luctibus externauit Spinoſas Erycina ferens in pectore curas.

309 ¶ *Exciſſatum*, laniatum, vulneratum. Plautus Ciſtellaria: Capillo ſciſſe, atque exciſſatis auribus.

310 ¶ *Eduſam*, & Potinam deas præſides vult haberi puerorum. Varro Cato, vel de liberis educandis: Cùm pro cibo, & potione initia-

nitiarent pueros, sacrificabantur ab edulibus Eduſæ, & a potione Potinæ nutrici.

311 ¶ *Eſculentum*, & eſcarium ab eſcis, & ab edendo dictum. Varro Cato, vel de liberis educandis: Fortunaſſe illos non natura præſtare, ſi quid his datum ſit eſculentum. Plaut. Menæchmis: Ea enim ferè lenta vincula ſunt eſcaria.

312 ¶ *Ephippium* tegmen equi ad mollem vecturam paratum. Varro Cato, vel de liberis educandis: Mihi puero modica vna fuit tunica, & toga ſine taſceis calciamenti, equus ſine ephippio, balneum non quotidianum, alueus rarus.

F

313 ¶ *Famulantur* pro ſeruiunt. M. Tullius de Repub. lib. iij. Eſt enim genus iniuſtæ ſeruitutis, cùm hi ſunt alterius, qui poſſunt eſſe, cùm autem hi famulantur. Et de offic. lib. iiij. Quàm hi ſeruitutis famulatus, & ſeruientis voluntati.

314 ¶ *Firmitudo* pro firmitas. Plaut. Aſinaria. Si iſtam firmitudinem animi obtines, ſalui ſumus. M. Tullius de Repub. libro j. Habent æquabilitatem quandam, quia carere diutius vix poſſunt liberi, deinde firmitudinem.

315 ¶ *Fortunare* eſt proſperare, & omnibus bonis augere. Plaut. Trinummo: Dij fortunabunt noſtra conſilia. M. Tullius ad Curionem: Tibi patrimonium dij fortunent. Afranius Emancipato; Deos ego omneis, vt fortunaſſint, precor.

316 ¶ *Fallam* pro fallaciam. Nonius Decemnis: Me non vocauit, ob eam rem hanc feci fallam.

317 ¶ *Ficitatem* dictum, vt oliuitatem, id eſt, fructus fici. Nouius: Ficitores omnes capiunt ficitatem, iners ſine moleſtia.

318 ¶ *Fimbriæ* ſunt omnis extremitas. Nęuius Lycurgo: Vt videam Vulcani opera hæc flaminis fieri flora.

319 ¶ *Famulitas* eſt ſeruitus. Accius Andromeda: Nam poſtquam paruos vos oppreſſit famulitas; Vis atque egeſtas, fama, formido, pudor. Pacuuius Atalanta: Quæ famulitas.

320 *Fidelitatem*, id eſt, fidem. Acc. Myrmidonibus: Nolo equidem, ſed tu huic quem ſis quali in te ſiet Fidelitate, ob fidam naturam viri Ignoſce. Afran. Vopiſco: Intro actutum, petit opera, nimirum meæ Fidelitatis.

321 *Falſum* habuit, pro fefellit. Salluſt. Iugurth. Neque ea res me falſum habuit.

322 ¶ *Famul*, famulus. Ennius lib. viij, Mortalem ſummum Fortuna repentè Reddidit, vt ſummo regno, famul optimus eſſet

123 ¶ *Flaccet*, languet, deficit. Lucilius lib. viij. Hic eſt Macedo ſi agron longius flaccet. Accius Achille: An ſceptra iam flaccent, ferat. Afran. Diuort. Diſperij perturbata ſunt, iam flaccet fortitudo. Ennius Thyeſte: Inflaccebunt conditiones, repudiato, & reddito.

324 ¶ *Fulguriuit*, fulgorem fecit, vel fulmine afflauit. Nouius: Sanè à ſuo ſonitu clato fulguriuit Iupiter. Lucil. libro xxvj. Luporum exauctorem maluanum, & fulguritatem arborum.

325 ¶ *Friget*, frigidum eſt. Virgilius lib. vi. Corpúſque lauant frigentis, & vngunt. Terentius Phorm. Abi, tange, ſi non totus friget, me encea.

326 ¶ *Fauitorem*, fautorem. Lucillius libro xxix. Fauitorem me tibi, amicum, amatorem putes.

327 ¶ *Folliculum* Lucillius poſuit pro corpore, libro xxvi. Ego ſiquis ſum, & quo folliculo nunc ſum indutus, non queo.

328 *Fligi*, affligi. Liuius Ægiſtho: Ipſe ſe in terram ſaucius fligit cadens. Accius ἐπὶ ταφῇ μάχῃ: Nec perdoleſcit fligi ſocios morte, campos cotegi. Idem Ægiſtho: Heu cuiatis ſtirpem ſunditus fligi ſtudet.

329 ¶ *Frageſcere*, frangi. Acc. Ægiſto: Neque fera hominum pectora frageſcũt, donec vim perſenſerint imperij. Idem Eurylace: Numquam erit immanis, cùm mea opera extincti ſciat, qui frageſcat.

330 ¶ *Fuam*, ſim vel fiam. Pacuuius Duloreſte: Reſponſa explanat, mandat ne matri fiat Cognoſcendi vnquam, aut contuendi copia. Titinnius Fullonia: Perij hercle verò Tiberi, nunc tecum obſecro, Vt mihi ſubuenias, ego ne maialis fuam. Liuius Herm. Obſecro te Anticile matri ne quid tuę aduorſus ſuas. Afranius Promo: Caue ne pendeas, ſi ſuas in quæſtione. Ennius Hectoris Lytris: At ego omnipotẽs te expoſco, vt hoc conſilium Achiuis auxilij ſuat.

331 ¶ *Facul* pro faciliter. huic contrarium eſt difficul. Lucil. lib. vj. Peccare impunè rati ſunt Poſſe, & nobilitate facul propellere iniquos. Pacu. Teucro: Nos illum interea perficiendo propitiaturos facul remur. Afranius Auctione: Haud facul (vt ait Pacuuius) femina inuenietur bona. Accius Meleagro: Erat, vtile iſtuc ferre aduorſum fortunam facul. Varro Bimargo: Quod vtrum ſit magnũ an paruum facul, an difficul.

332 ¶ *Famulanter* pro ſuppliciter. Acc. Tereo: Deuincat mone natum Semela aſſute, & famulanter pete.

333 ¶ *Fluctuatim*, iactanter, & ſoluté. Afranius Pompa: Tene tu, in medio nemo eſt, magnificè volo fluctuatim ire ad illum, accipe hoc tegmen tu & ſuſtine.

334 ¶ *Fortunatim*, proſpeté. Ennius Annalibus: Mi reliquæ fidei, regnò vobiſque Quirites Se fortunatim feliciter, ac bene vortat.

Digitized by Goog

335 ¶ *Fruſtratim*, & fruſtillatim per fruſta, vt minutatim. Pompon. Verre: Ægroto, Verum illi valent, qui luctantur cum leonibus, Vt te obiectes fruſtatim paſſerinum prandium ſaturarum, non fruſtillatim, nec minutatim dari.

336 ¶ *Faſtidiliter*, faſtidioſé. Var. Cras credo, hodie nihil: Quibus inſtabilis animus ardens mutabiliter non habere faſtidiliter inconſtanti pectore.

337 ¶ *Fugere* dictum eſt deterius fieri. M. Tull. Officiorum lib. iiij. Siquis vinum fugiẽs vendat ſciens.

338 ¶ *Fatigare* poſitum pro fatigari. Virgil. lib. viij. Olli remigio noctémque diémque fatigant.

339 *Frauſus* pro fraudatus, id eſt, ad fraudis fructum venerit. Plautus Aſinaria: Non placet Metuo in commune ne quam fraudem frauſus ſiet.

340 ¶ *Fax* pro face. Var. *μεγαλοδωρεάν*: Confluit mulierum tota Roma, quę noctu fieri initia ſolita etiam nunc pinea fax indicat. Idem Sexageſi: Adeſt fax inuoluta incendio. Idem de vita populi Romani lib. ij. Cùm à noua nupta ignis in face afferretur, foco eius ſumptus fax ex pinu ablata eſſet, vt eam puer ingenuus afferret.

341 ¶ *Flauiſſas* eas dici Var. exiſtimat, quos Græci theſauros vocãt, in epiſtola, quam aduerſus Seruium Sulpitium dedit: Quintum Valerium Soranum ſolitum dicere, quos theſauros Græco nomine appellaremus, priſcos Latinè flauiſſas dixiſſe, quòd in eas non rudes, argentúmque, ſed flata, ſignatáque pecunia conderetur.

342 ¶ *Formidoloſum*, & quod ipſum formidet, & quod ſit formidabile. Salluſtius in Catilina: Non armatus hoſtis formidoloſus.

343 *Fruiſci* pro frui. Lucil. lib. xviij. Æquè fruiſcor ego, ac tu. Cælius lib. i. Domus ſuas quenque ire iubet, & ſua omnia fruiſci. Nonius Partu: Quod magnopere quæſierunt, id fruiſci non queunt.

344 ¶ *Fellare*, exſugere. Var Manio: Tum eum ad quem veniũt in hoſpitium, lac humanum fellaſſe.

345 ¶ *Falliciloquentia*. M. Tullius de Finibus bonorum & malorum lib. iiij. Quæ diligentiſſimè contra Ariſtonem dicuntur à Chryſippo, ex ea difficultate illæ fallaciloquentiæ.

346 ¶ *Fabellæ*. M. Tull. de finibus bonorum & malorum lib. v. Libentérque ſe cum his congregant, dánique ſe ad ludendum, fabellarúmque auditione ducuntur.

347 ¶ *Ferabite* poſitum pro agreſti. Siſen. Hiſt. lib. iiij. Et partim ſcrabite, partim lato, & arbuſto, ac multa pinu, ac myrtetis abundant.

348 ¶ *Foramen*. Siſenna Hiſt. lib. iiij. Neque porta, neque vllũ foramen erat, quâ poſſet eruptio fieri.

349 ¶ *Flexanima*. Cicero de Oratore lib. ij. Tantam vim habet illa, quæ recte à bono poeta dicta eſt flexanima, atque omnium regina rerum oratio. Pacuuius Hermiona: O flexanima, Atque omnium regina rerum oratio.

350 ¶ *Frons* pro fronde. Vrgilius Georg. lib. ij. Frons tenera imprudénſque laborum. Varro de re ruſtica lib. j. Quod Cato ait Circum fundum vlmos, & populos, vnde ſons ouibus, & bubus ſit.

351 ¶ *Fale* turres ſunt ligneæ. Ennius lib. xv. Malos defindunt, fiunt tabulata, falæque. Hæc ſunt & in Circo, quæ apud veteres propter ſpectatores è lignis erigebantur.

352 ¶ *Foria*, ſtercora liquidiora. Pomponius Macco: Conforiſti me Diomedes. Labetius in Panilicis: Foriolus eſſe videris, in coleos cacas.

353 ¶ *Foriolus*, qui foria facilè emittat, ſoluti ſcilicet ventris.

354 ¶ *Floces*, fex vini. Cæcilius ad Pol. Ego neque florem, neque floces volo mihi, vinum volo.

355 ¶ *Februare* poſitum pro purgare, purefacere. Varro de vita populi Romani lib. j. In eorum enim ſacris liba cum ſunt facta, incerni ſolent farris ſemine, ac dicere ſe ea februare, id eſt, pura facere.

G

356 ¶ *Grunnire* dicuntur porci, quod eorum proprium vocis eſt. Varro Aboriginibus: *περὶ ἀβρώτων φώνων*: Grunnit tepido lacte ſatur, mola mactatus porcus. Cicero Tuſculanarum lib. v. Aut grunnitum cùm iugulatur ſus. Laberius Sedigito: Grunnientem adſpexi ſcrofam.

357 ¶ *Grundulei* lares dicũtur Romæ conſtituti ad honorem Porcæ, quæ triginta pepererat.

358 ¶ *Grandire* eſt Grandem facere. Var. Rerum diuinarum lib. j. Cùm aut humus ſeminari incipere non poſſit, aut recepta non reddat, aut edita grandire nequeat. Plaurus Aulularia: Teſtudinem iſtum tibi ego grandibo gradum. Lucretius lib. iiij. Quæ nunc vix noſtro grandeſcunt aucta labore. Idé lib. j. Quæque ſua de materia grandeſcere, alique. Accius Meleagro: Fruges prohibet pergrandeſcere. Pacu. Duloreſte. Nec grandiri frugum fetum poſſe, nec miteſcere.

359 ¶ *Granditatem*, maiorem ætatem. Siſen. Hiſt. lib. iiij. Neque ætatis granditatem, neque ea merita, neque ordinis honeſtatem, aut

Digitized by G

aut dignitatem ſibi eſſe excuſationi.

360 ¶*Grauedinoſi*.Cic.Tuſ.li.iiij.Itaque dicimus grauedinoſos, quoſdam terminoſos.

361 ¶*Grallatores* ſunt collobathrarij.Grallæ enim ſunt fuſtes, quîs innituntur. Varro: Mutuum muli ſcabunt, Græcè ὄνοι ἀγγαρεύουσιν. Grallatores, qui gradiuntur grallis, quæ ſunt perticæ ligneæ ab homine iſto, qui in iſta tãgitantur, ſicilianimi noſtri ſunt, galeæ crura, ac pedes noſtri, eſſiare *nonni*, ſed ab animo mouentur.

362 ¶ *Grandiloqui*.Cic.Orat.Nam & grãdiloqui,vt ita dicam, fuerunt cum ampla & ſententiarum grauitate, & maieſtate verborum.Et Tuſculanar.lib.v. Quid tandem iſti grandiloqui contra hæc duo, quæ maximè angunt.

363 ¶*Guttatim* Plautus Mercatore: Cor. guttatim contabeſcit, quaſi in aqua indideris ſalem.Enn.Hecuba: Vide,hinc meæ,inquam, lacrymæ guttatim cadunt.

364 ¶*Gracilitudo*, & gracileus pro gracilis:& gracilentum pro gracili: & graciliũ pro gracilitas.Acc. Amphitryone: Tamen iſta tua gracilitudo propemodum & luctus facit ne dubitem. Ennius lib.vij. Deducunt habiles gladios filo gracilento. Næuius Proteſilao: Demia gracilentis colorem, dum ex hoc gracilens ſit.Turp. Canephoro: Noſti,quàm ſit gracili corpore?

365 ¶ *Grandeuitas*.Acc. Alcmæone: Quia nec vos nec illi impunè irriderent meã grandæuitatem. Idem Bacchis: Quia neque vetuſtas,neque mors, neque grandæuitas. Pacuuius Hermiona: Quod tamen ipſa orbitas grandæuitaſque Pelei per penuriam ſturpis ſubaxet.

366 ¶ *Geminitudinem*. Pacuuius Atalanta: Habeo ego iſtam, qui diſtinguam inter vos, geminitudinem.

367 ¶ *Gnaritas*, ſcientia.Salluſtius Hiſt. lib.iij. Diuerſa, vti ſolet,rebus perditis capeſſunt. Namque alij, fiducia gnaritatis locorũ, occultam fugam ſparſi globis eruptionem tentauere.

368 ¶ *Gallulare*,pubeſcere. Non.Exod. Puerum mulieri præſtare nemo ſcit quanto melior ſit,cuius vox gallulaſcit, cuius iam ramus roboraſcit.

369 ¶*Gratulari*,gratias agere. Enn.Hecu. Iupiter tibi ſumma tandé malè re geſta gratulor.Næu.Belli Pœnici li.iij. Is qui ſurſum ad cælum ſuſtulit ſuas res Ammulus gratulabatur Diuis.Afran. Cinet. Quòd ſaluus venis, melius eſt,gratulor Diis.

370 ¶*Garrire*, quaſi ineptè ſtrepere. Cic. de Orat li.ij. Nam & ſeclis multis ante gymnaſia inuenta ſunt, quàm in his philoſophi garrire cœperunt.

371 ¶*Gargaridiare*.Varr.Epiſt. ad Fuſium Quintiporis clodiant foriæ ac poemata eius, gargaridians dices,ó fortuna, ó ſors fortuna.

372 ¶*Gallinas* Cic.Acad.lib.iij.Qui gallinas alere permultas quæſtus cauſſa ſolerem.Idem lib.ij.Cùm ouum inſpexerat, quæ gallina peperiſſet,dicere ſolebat.

373 ¶ *Gabalum* crucem dici veteres volunt.Var.ἄμμων μυτρεῖς,ὄνοι φυλαγγεῖαι. Nos Barbari,quòd innocentes in gabalum ſuffigimus homines, vos non Barbari noxios abſoluitis.

374 ¶*Genialis*,hoſpitalis. Santra de Antiquitate verborum lib.iiij. Scis enim Geniales homines ab antiquis appellatos, qui ad inuitandum,& largiùs apparandum cibum promptiores eſſent.

375 ¶ *Gangræna*,eſt cancer Lucil lib.i.Serpere vti gangræna malo, ad quem herpeſtica poſſet.Var.ἀφὶ ἐξαγωγῆς. Non vituperamus, cùm ſciamus dictum præcidi oportere, ſi ob eam rem gangræna non ſit ad brachium vẽtura. Idem de vita populi Rom. lib.iij. Quò faciliùs animaduertatur per omnes articulos populi hanc mali gangrænam ſanguinolentam permeaſſe.

376 ¶*Genium*,parſimoniam.Terẽt. Phormione: Suum defrudans Genium comparſit miſer.Lucil.lib.xxvi.Curet ægrotum, ſumptũ homini præbeat, Genium ſuum defrudet, alij parcat.

377 ¶*Genne*,guloſi Lucil.lib.xxx.Illo quid fiat lamia, & Pitho ἐξοίδνυσι Quod veniunt gennæ illæ vetulæ,improbæ,ineptę.

378 ¶ *Glumam*,Varro folliculum grani frumentarij dici putat de re ruſtica li.i. Granum dictum,quod eſt intimum ſolidum: gluma, qui eſt folliculus eius: ariſta, quæ vt acus tenuis longè eminet [è gluma.]

379 ¶ *Gerdius*.Lucil.lib.xxx. Curare domi ſint Gerdius,ancillæ,pueri,zonarius, textor.

380 ¶*Grauidauit*, impleuit. Cęcil.Titthe: Per myſteria hic inhoneſtè grauidauit probro.

381 ¶*Germanitus*, fideliter,dictum à germanitate.Pomp.Præfecto morum: Vt ſi quis eſt amico amicus,gaudet ſi quid euenit boni, cui amicus eſt germanitus.

382 ¶*Generoſum*,nobile,vel forte. M.Tul. de offic.lib.iij.Cúmque de imperio certamen eſſet cum rege generoſo, ac potenti.

383 ¶*Gratioſum*,multæ gratiæ. M.Tul. de offic.lib.iij.Vt argentarius qui eſſet apud omnes ordines gratioſus,

384 ¶*Gratificari*,gratũ facere. M.Tul.Horte. Quare egredere quæſo,& gratificare reipub.

385 ¶ *Gerræ*,nugæ,ineptiæ, & ſunt gerręfaſcini, qui ſic in Naxo inſula Veneris ab incolis appellantur.Plaut. Aſin.Gerręs. Qui ſeſe parere apparent huius legibus profectò. Idem: Hic aderis credo cõgerro meus,vt col-

Paphus, ex quo Cyprus insula Paphia dicta est. Paphius, ad Paphum pertinens. Paphius, Venus. Ovid. Paphia, Venus. Ovid. Paphia, Helena. Ovid. Paphia, Myrrha. Ovid. Paphia, Hermione. Ovid. Paphia, Penelope. Ovid. Paphia, Phædra. Ovid. Paphia, Ariadne. Ovid. Paphia, Pasiphaë. Ovid. Paphia, Leda. Ovid. Paphia, Phyllis. Ovid. Paphia, Canace. Ovid. Paphia, Procne. Ovid. Paphia, Medea. Ovid. Paphia, Hypermnestra. Ovid. Paphia, Laodamia. Ovid. Paphia, Sappho. Ovid. Paphia, Deianira. Ovid. Paphia, Briseis. Ovid. Paphia, Oenone. Ovid. Paphia, Hypsipyle. Ovid. Paphia, Dido. Ovid. Paphia, Cydippe. Ovid. Paphia, Acontius. Ovid. Paphia, Ariadne. Ovid. Paphia, Hero. Ovid. Paphia, Leander. Ovid. Paphia, Ariadne. Ovid. Paphia, Phædra. Ovid. Paphia, Hypsipyle

Stat. 4 Geo. 1. c. 12. Stat. 5 Geo. 1. c. 4. Stat. 6 Geo. 1. c. 18. Stat. 7 Geo. 1. c. 21. Stat. 8 Geo. 1. c. 15. Stat. 9 Geo. 1. c. 28. Stat. 10 Geo. 1. c. 19. Stat. 11 Geo. 1. c. 18. Stat. 12 Geo. 1. c. 32. Stat. 13 Geo. 1. c. 29. Stat. 1 Geo. 2. c. 19. Stat. 2 Geo. 2. c. 28. Stat. 3 Geo. 2. c. 30. Stat. 4 Geo. 2. c. 26. Stat. 5 Geo. 2. c. 30. Stat. 6 Geo. 2. c. 35. Stat. 7 Geo. 2. c. 16. Stat. 8 Geo. 2. c. 24. Stat. 9 Geo. 2. c. 26. Stat. 10 Geo. 2. c. 32. Stat. 11 Geo. 2. c. 35. Stat. 12 Geo. 2. c. 28. Stat. 13 Geo. 2. c. 6. Stat. 14 Geo. 2. c. 37. Stat. 15 Geo. 2. c. 30. Stat. 16 Geo. 2. c. 26. Stat. 17 Geo. 2. c. 38. Stat. 18 Geo. 2. c. 26. Stat. 19 Geo. 2. c. 34. Stat. 20 Geo. 2. c. 43. Stat. 21 Geo. 2. c. 30. Stat. 22 Geo. 2. c. 46. Stat. 23 Geo. 2. c. 31. Stat. 24 Geo. 2. c. 48. Stat. 25 Geo. 2. c. 36. Stat. 26 Geo. 2. c. 33. Stat. 27 Geo. 2. c. 17. Stat. 28 Geo. 2. c. 29. Stat. 29 Geo. 2. c. 39. Stat. 30 Geo. 2. c. 24. Stat. 31 Geo. 2. c. 42. Stat. 32 Geo. 2. c. 28. Stat. 33 Geo. 2. c. 30. Stat. 1 Geo. 3. c. 25. Stat. 2 Geo. 3. c. 28. Stat. 3 Geo. 3. c. 43. Stat. 4 Geo. 3. c. 34. Stat. 5 Geo. 3. c. 39. Stat. 6 Geo. 3. c. 52. Stat. 7 Geo. 3. c. 46. Stat. 8 Geo. 3. c. 28. Stat. 9 Geo. 3. c. 44. Stat. 10 Geo. 3. c. 48. Stat. 11 Geo. 3. c. 50. Stat. 12 Geo. 3. c. 72. Stat. 13 Geo. 3. c. 63. Stat. 14 Geo. 3. c. 78. Stat. 15 Geo. 3. c. 32. Stat. 16 Geo. 3. c. 43. Stat. 17 Geo. 3. c. 56. Stat. 18 Geo. 3. c. 59. Stat. 19 Geo. 3. c. 69. Stat. 20 Geo. 3. c. 64. Stat. 21 Geo. 3. c. 65. Stat. 22 Geo. 3. c. 75. Stat. 23 Geo. 3. c. 70. Stat. 24 Geo. 3. c. 47. Stat. 25 Geo. 3. c. 80. Stat. 26 Geo. 3. c. 77. Stat. 27 Geo. 3. c. 29. Stat. 28 Geo. 3. c. 37. Stat. 29 Geo. 3. c. 66. Stat. 30 Geo. 3. c. 55. Stat. 31 Geo. 3. c. 54. Stat. 32 Geo. 3. c. 58. Stat. 33 Geo. 3. c. 65. Stat. 34 Geo. 3. c. 84. Stat. 35 Geo. 3. c. 63. Stat. 36 Geo. 3. c. 93. Stat. 37 Geo. 3. c. 90. Stat. 38 Geo. 3. c. 52. Stat. 39 Geo. 3. c. 79. Stat. 40 Geo. 3. c. 88. Stat. 41 Geo. 3. c. 90. Stat. 42 Geo. 3. c. 85. Stat. 43 Geo. 3. c. 161. Stat. 44 Geo. 3. c. 98. Stat. 45 Geo. 3. c. 92. Stat. 46 Geo. 3. c. 135. Stat. 47 Geo. 3. c. 68. Stat. 48 Geo. 3. c. 149. Stat. 49 Geo. 3. c. 126. Stat. 50 Geo. 3. c. 115. Stat. 51 Geo. 3. c. 97. Stat. 52 Geo. 3. c. 155. Stat. 53 Geo. 3. c. 141. Stat. 54 Geo. 3. c. 156. Stat. 55 Geo. 3. c. 184. Stat. 56 Geo. 3. c. 98. Stat. 57 Geo. 3. c. 99. Stat. 58 Geo. 3. c. 45. Stat. 59 Geo. 3. c. 69. Stat. 60 Geo. 3. c. 1. Stat. 1 Geo. 4. c. 114. Stat. 2 Geo. 4. c. 28. Stat. 3 Geo. 4. c. 126. Stat. 4 Geo. 4. c. 96. Stat. 5 Geo. 4. c. 83. Stat. 6 Geo. 4. c. 105. Stat. 7 Geo. 4. c. 64. Stat. 8 Geo. 4. c. 29. Stat. 9 Geo. 4. c. 60. Stat. 10 Geo. 4. c. 7. Stat. 11 Geo. 4. & 1 Will. 4. c. 70. Stat. 1 & 2 Will. 4. c. 37. Stat. 2 & 3 Will. 4. c. 123. Stat. 3 & 4 Will. 4. c. 85. Stat. 4 & 5 Will. 4. c. 95. Stat. 5 & 6 Will. 4. c. 76. Stat. 6 & 7 Will. 4. c. 111. Stat. 7 Will. 4. & 1 Vict. c. 78. Stat. 1 & 2 Vict. c. 106. Stat. 2 & 3 Vict. c. 110. Stat. 3 & 4 Vict. c. 97. Stat. 4 & 5 Vict. c. 99. Stat. 5 & 6 Vict. c. 109. Stat. 6 & 7 Vict. c. 96. Stat. 7 & 8 Vict. c. 101. Stat. 8 & 9 Vict. c. 109. Stat. 9 & 10 Vict. c. 95. Stat. 10 & 11 Vict. c. 102. Stat. 11 & 12 Vict. c. 119. Stat. 12 & 13 Vict. c. 109. Stat. 13 & 14 Vict. c. 99. Stat. 14 & 15 Vict. c. 104. Stat. 15 & 16 Vict. c. 86. Stat. 16 & 17 Vict. c. 107. Stat. 17 & 18 Vict. c. 116. Stat. 18 & 19 Vict. c. 120. Stat. 19 & 20 Vict. c. 94. Stat. 20 & 21 Vict. c. 79. Stat. 21 & 22 Vict. c. 106. Stat. 22 & 23 Vict. c. 63. Stat. 23 & 24 Vict. c. 145. Stat. 24 & 25 Vict. c. 104. Stat. 25 & 26 Vict. c. 107. Stat. 26 & 27 Vict. c. 125. Stat. 27 & 28 Vict. c. 114. Stat. 28 & 29 Vict. c. 104. Stat. 29 & 30 Vict. c. 62. Stat. 30 & 31 Vict. c. 142. Stat. 31 & 32 Vict. c. 125. Stat. 32 & 33 Vict. c. 94. Stat. 33 & 34 Vict. c. 97. Stat. 34 & 35 Vict. c. 127. Stat. 35 & 36 Vict. c. 92. Stat. 36 & 37 Vict. c. 91. Stat. 37 & 38 Vict. c. 96. Stat. 38 & 39 Vict. c. 77. Stat. 39 & 40 Vict. c. 79. Stat. 40 & 41 Vict. c. 79. Stat. 41 & 42 Vict. c. 77. Stat. 42 & 43 Vict. c. 71. Stat. 43 & 44 Vict. c. 69. Stat. 44 & 45 Vict. c. 58. Stat. 45 & 46 Vict. c. 50. Stat. 46 & 47 Vict. c. 39. Stat. 47 & 48 Vict. c. 43. Stat. 48 & 49 Vict. c. 72. Stat. 49 & 50 Vict. c. 55. Stat. 50 & 51 Vict. c. 71. Stat. 51 & 52 Vict. c. 41. Stat. 52 & 53 Vict. c. 63. Stat. 53 & 54 Vict. c. 70. Stat. 54 & 55 Vict. c. 76. Stat. 55 & 56 Vict. c. 55. Stat. 56 & 57 Vict. c. 61. Stat. 57 & 58 Vict. c. 60. Stat. 58 & 59 Vict. c. 54. Stat. 59 & 60 Vict. c. 58. Stat. 60 & 61 Vict. c. 65. Stat. 61 & 62 Vict. c. 47. Stat. 62 & 63 Vict. c. 58. Stat. 63 & 64 Vict. c. 62. Stat. 64 & 65 Vict. c. 57. Stat. 65 & 66 Vict. c. 48. Stat. 66 & 67 Vict. c. 52. Stat. 67 & 68 Vict. c. 71. Stat. 68 & 69 Vict. c. 51. Stat. 69 & 70 Vict. c. 52. Stat. 70 & 71 Vict. c. 57. Stat. 71 & 72 Vict. c. 61. Stat. 72 & 73 Vict. c. 62. Stat. 73 & 74 Vict. c. 53. Stat. 74 & 75 Vict. c. 61. Stat. 75 & 76 Vict. c. 64. Stat. 76 & 77 Vict. c. 48. Stat. 77 & 78 Vict. c. 63. Stat. 78 & 79 Vict. c. 46. Stat. 79 & 80 Vict. c. 65. Stat. 80 & 81 Vict. c. 65. Stat. 81 & 82 Vict. c. 67. Stat. 82 & 83 Vict. c. 61. Stat. 83 & 84 Vict. c. 62. Stat. 84 & 85 Vict. c. 73. Stat. 85 & 86 Vict. c. 72. Stat. 86 & 87 Vict. c. 71. Stat. 87 & 88 Vict. c. 57. Stat. 88 & 89 Vict. c. 62. Stat. 89 & 90 Vict. c. 70. Stat. 90 & 91 Vict. c. 73. Stat. 91 & 92 Vict. c. 63. Stat. 92 & 93 Vict. c. 52. Stat. 93 & 94 Vict. c. 60. Stat. 94 & 95 Vict. c. 72. Stat. 95 & 96 Vict. c. 55. Stat. 96 & 97 Vict. c. 61. Stat. 97 & 98 Vict. c. 54. Stat. 98 & 99 Vict. c. 58. Stat. 99 & 100 Vict. c. 60. Stat. 100 & 101 Vict. c. 57. Stat. 101 & 102 Vict. c. 56. Stat. 102 & 103 Vict. c. 57. Stat. 103 & 104 Vict. c. 58. Stat. 104 & 105 Vict. c. 59. Stat. 105 & 106 Vict. c. 60. Stat.

436 ¶ *Inconsulti* quibus consulentibus religio nihil diceret. Virgilius Æneid.lib.vj. Inconsulti abeunt, sedémque odere Sibyllæ.

437 ¶ *Illuuies*, sordes. Virgil. Æneid.lib. iij. Respicimus, dira illuuies. Lucillius libro xx. Illuuies, scabies oculos huic denique peregro Conscendere. Varro Manio: Ac periret squale, scabiéque, illuuie, & vastitudine. Lucillius libro xxxvj. Hic cruciatur fame, frigore, illuuie, inualnicie, improfundie, incuria.

438 ¶ *Inuidiosum*, quod sit vitabile ad videndum. Lucillius libro xxvj. Squalitate, summa scabie, summa in æruinna obrutam. Neque inimicis inuidiosam, neque amico exoptabilem.

439 ¶ *Indulgitate* pro indulgentia: Sisenna Histor. lib. iij. Bassus assiduitate, indulgitate victus.

440 ¶ *Ientare*. Afranius. Buccone adoptato: Iniare nulla inuitat. Plautus Curc. Quid antepones Veneri ientaculi? Afranius Crimine: Hæc ieiuna ientauit. Varro Marcipore: Vt eat, ac rempub.administret, quod pulli ientent.

441 ¶ *Ignauit*, ignauum fecit. Accius Æne.aut Decio: Fateor, sed sæpe ignauit sortem in spe exspectatio.

442 ¶ *Inaudire*, audire. M. Tullius ad Paufam.lib.i. Quorum erupit illa vox, de qua ego ex te primum quiddam inaudieram. Nouius Maleuolo: Vnde hoc tam repentè iucundum inaudiui melum? Pacuuius Armorum iudicio: Quod ego inaudini, accipite, & quid sit facto opus, decernite. Afranius Diuortio: Nouis dictis, quæso, ne ille inaudiat.

443 ¶ *Infelicitent*, infelicem faciant. Cæcilius Nauclero: Vt te Dij omnes infelicitent cùm malè monita memoria. Plautus Pœnulo: Dij illum infelicitent omnes.

444 ¶ *Iniquat*. Laberius Nuptiis: Æquum animum indignanti iniquat contumelia.

445 ¶ *Integrare*, redintegrare. Virgilius Georg. libro quarto: Ramósque sedens miserabile carmen Integrat. Accius Antenoridis: Nanque huic inuenio, vt mea ope opes togæ integrent. Pacuuius Chryse: Sed cesso inimicitiam integrare. Sisenna Hist.lib.iiij. Vltro citróque integram in oppido cædem.

446 ¶ *Irascere* pro irasci. Pomponius Arista: Noli quæso irascere. More fit, moriri suã quisque vxorem vt velit. Negidius Commento grammatico lib. j. Ita irascere, quid nunc irascitur?

447 ¶ *Iandiu* pro olim. Turpillius Hetera: Rhodiensis est, sed istuc commigrauit iandiu. Ennius Alcmæone: Factum est iandiu. Cæcilius Ἰὼ τεκοῦσ' μάχη: Liber essem iandiu si habuissem ingenioſos eoamatores mihi. Liuius Aiace: Mirum videtur quod sit factum iandiu.

448 ¶ *Incursim* pro celeriter. Cæcilius Fallacia: Nullus sum, nisi meã rem iam omnem propero incursim perdere.

449 *Indiscriminatim*, indifferenter. Varro de lingua Latina lib.xviij. Quibus nos in hoc libro, proinde vt nihil interfit, vtemur indiscriminatim, & promiscué.

450 ¶ *Insanum* pro insanè, vt immanè pro immaniter. Plautus Neruo: Insanum valde vterque deamat. Sallust lib.ij. Immane quantum animi exarsere. Nomen positum pro aduerbio.

451 ¶ *Iuxtim* pro iuxta. Sisenna ab vrbe condita: Iuxtim Numicium flumen obtruncatur. Liuius Ægistho: In sedes collocat se regias, Clytemnestra iuxtim; tertias natæ occupant.

452 ¶ *Inanima*, sine anima. M. Tul. de offic.libro ij. Quæ ergo ad vitam hominum tuendam pertinent, partim sunt inanima, vt aurum, argentum. Et Hortensio: Nam cùm omnis solertia admiranda est, tum ea quæ efficit, vt inanima quæ sunt, viuere, & spirare videantur.

453 ¶ *Indolentiam* nouã. M. Tul. quod sine dolore sit, de offic.lib.ij. Vt qui rem expetendam vel voluptate, vel indolentia metiuntur.

454 ¶ *Indicare* promittere, addicere. M. Tul. de offi. lib. iij. Scæuola Publij filius cùm postulasset vt sibi fundus, cuius emptor erat, semel indicaretur.

455 ¶ *Ineptitudo* pro ineptia. Cæcilius ἀπὸ συζυγίας: Qui homo ineptitudinis cumulatus, cultum oblitus est.

456 ¶ *Igitur* positum pro postea. Plautus Amphit. Sin aliter essent animati, neque dent, quæ petas: sese igitur summa vi, virisque eorum oppidum expugnassere.

457 ¶ *Inuolare*, irruere, euolare, vel insilire, vel inuadere. Plautus Amphitr. Cum clamore inuolant impetu alacri. Cicero de Oratore lib.iij. Ista prudentia, doctrinæque possessio, in quam homines caducam quasi, atque vacuam, abundantes otio nouis occupatis inuolauerunt.

458 ¶ *Iudicatum*, atque *iudictum*. Plaut. Asinaria: Malè cubãdum est: iudicatum me vxor duxit domum.

459 ¶ *Impendio* pro magis. Plautus Aululania: Atque ille verò minus, minúsque impendio Curare, minúsque impertire honoribus.

460 ¶ *Indipiscere*, petere, vsurpare. Plaut. Aululania: Nec partem tibi adeò cui sit indipisces, neque furem excipies.

461 ¶ *Incrustatum*, ornatum, crustis coopertum.

Ecclesiæ Anglicanæ, and declare the Ordinary of the Place to be the Judge, whether the Person be duly qualified or not.

XXXVI. And be it further enacted by the Authority aforesaid, That no Person shall be admitted to any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Cathedral or Collegiate Church, or Chapel of any College or Hall in the Universities, or any Chapel belonging to the Colleges of Westminster, Eton, or Winchester, or any Free Chapel, or any Donative, or Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Parish Church, or Chapel belonging to any Parish Church, or any Hospital, or Free Chapel, or Donative, or Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Cities of London or Westminster, or Borough of Southwark, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Bills of Mortality, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Berwick upon Tweed, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Kingston upon Hull, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Newcastle upon Tyne, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Portsmouth, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Plymouth, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Liverpool, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Bristol, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Chatham, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Deptford, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Greenwich, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Woolwich, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Sheerness, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Gosport, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Chelsea, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Kensington, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Hackney, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Islington, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Lambeth, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Rotherhithe, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Stepney, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Wandsworth, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Whitechapel, or any Benefice with Cure, or Curacy, or Lecture, or Preachership, or Readership, or Office, or Ministry, in any Church, Chapel, Hospital, or Place of Publick Worship within the Town of Lewisham

489 ¶ *Luminoſum* poſitum pro claro. Cicero Oratore: Tum ſunt maximè luminoſæ, & quaſi iactuoſæ partes duæ.

490 ¶ *Luſus*, vel luſio, qui ab omnibus ludus dicitur. Var. Marcipore: Vtri magis ſunt pueri, hi puſilli nigri, qui ſpectant nundinam, vt magiſter dimittat luſus. Idem, Cato vel de liberis educandis: Ab huiuſcemodi luſionibus radices crudelitas agere ſolet.

491 ¶ *Laborioſum*, in quo laboretur. Gallus Poematis: Durum rus fugite laborioſum.

492 ¶ *Laxitas*, laxitudo. Salluſt. Hiſt lib. IIII Simul eos, & cunctos iam inclinatos laxitas, & loci plures cohortes, atque omnes, vt in ſecunda re, pariter acre inuadunt. M. Tul. de offic lib. I Et admittenda hominum cuiuſque modi multitudo, adhibenda cura eſt laxitatis.

493 ¶ *Lamentas* pro lamentationes. Pacu. Hermiona: Lamentas fletus facere compendi licet.

494 ¶ *Lætare*, & lętiſcere, & lętificare. Liuius Ægiſtho: Iámne oculos ſpecie lętatuiſti optabili? Accius Pelopidis: Et te vt triplici lętarem bono. Siſen. lib. IIII. Vtrum ne viri cultu erga ſe mortalium lætiſcant: an ſuperna agentes humana negligant?

495 ¶ *Litteroſus*, litteratus. Caſſius Hemina Annalium lib. IIII. Homo merè litteroſus.

496 ¶ *Latibulet*, & latibuletur pro lateat. Nævius Erotopægnion: Nocte vt opertus amictu Latibuletur. Accius Putatoribus: Progredere, & ne quis latibuletur proſpice.

497 ¶ *Lupari* vt ſcortari, vel proſtitui, Turp. Acta: Atque ſcalis cum meretrice è noſtro ornatu per vias lupantur. Lucil. lib. v. Et Diuos thure precemur Conſilium, fas ſi placent, túne impunè ſuperbis.

498 ¶ *Lateſcit* honeſtè dictum in poematis, tamet ſi auctoritatis ſit ignobilis. Sanguine diluitur tellus, caua terra lateſcit.

499 ¶ *Libellionem* vt tabellionem. Varr. Manio: Tum ad me fuerunt, qui libellionem eſſe ſciebant.

500 ¶ *Limum* obtortum. Varro Manio: Alter alieno ſciens, ſed limus intra limites culinæ.

501 ¶ *Lacerſere* poſitum pro prouocare. Cicero Oratore: Et Ariſtoteles Socratem laceſſiuit, & Xenophontis voce Muſas quaſi locutas ferunt. Et Tuſ. lib. v. Impulſi ſumus ad philoſophiæ ſcriptionem, verùm etiam laceſſiti.

502 ¶ *Lenitudine* pro lenitate. Cicero lib. Tuſc. IIII. Eamque quam lenitatem nos dicimus, vitioſo lenitudinis nomine appellant.

503 ¶ *Lea* pro leænæ: Lucret. lib. v. Irritata lex aciebant corpora ſæltu.

504 ¶ *Ligellum*, tugurioluin, domicilium breue. Plautus Aululár. De ſuo ligello fumus ſi qua exit foras.

505 ¶ *Licitari*, congredi, pugnare. Ennius: Pars ludiere iactant, ſaxa inter ſe licitantur. Cæcilius Hymnide: Quæ narrare inepti eſt ſcitras feruentis, quin machæra licitari aduerſum cùm cœpiſti ſciens.

506 ¶ *Longiſcere*, longum fieri, vel frangere: Ennius lib. XVII. Neque corpora firma Longiſcunt quicquam. Idem: Cùm ſola eſt, eadem faciunt longiſcere longè.

507 ¶ *Ligurrire*, deguſtare. vnde abligurrire multa auidè conſumere. Horatius: Semeſos piſces tepidúmque ligurrierit. Attius Catul. Priapo: De meo ligurrire libido eſt.

508 ¶ *Latrocinari*, militare mercede. Plautus Cornicularia: Latrocinatus annos decem mercedem. In Tiberio: Qui apud regem in latrocino fuiſti, ſtipendium acceptitaſti. Ennius: Fortunas quas cœpere latrones iterſerare.

509 ¶ *Lauerna* dea, cui ſupplicant fures Plautus Cornicularia: Litauam Lauernam in fures ſceleraſſit manus. Lucil. lib. XVIJ. Si meſſes facis muſas, ſi vendis Lauernæ.

510 ¶ *Luculentitatem* à luculento. Cæcilius Hymnide: Vide luculentitatem eius, & magnificentiam. Laberius Tucca: Dominus noſter luculentitate captus.

511 ¶ *Luſtratus*, luxurioſus à luſtris abditis lucis. Plaut. Caſ. Vnde es, nihil vbi luſtretur ibi bibatur.

512 ¶ *Luſcioſi*, qui ad lucernam non vidét, & *μεσάνυκτες* vocantur à Græcis. Varro Diſciplinarum libro octauo: Veſperi non videre, quos appellant luſcioſos. Idem Andabatis: Ædepol idem cæcus non luſcioſus eſt.

513 ¶ *Lemures*, laruæ nocturnæ, & terrificationes imaginum, & beſtiarum. Varro de vita populi Romani libro primo: Quibus temporibus in ſacris fabam iactant noctu, ac dicunt ſe lemures domo extra ianuam eiicere.

514 ¶ *Mollitudinem* pro mollitie. Var. Papiapapæ *ἀπὸ τῆς γναμψίας*. Sigilla in mento impreſſa amoris digitulo, veſtigio demonſtrat mollitudinem. Cicero de Oratore lib. ſexto: In ipſo factu modum & mollitudinis, & leuitatis.

515 ¶ *Mirius* magis mirum. Varro *γνῶθι σεαυτόν*. Subſilis, ac plaudis, & ab aratro poſces ſtiuam. oro nunquid enim hoc mirius?

516 ¶ *Mandare* poſitum pro commendare. Sisenna Hiſtor. lib. III. Poſt principia paulatim recedunt, atque inde cum paucis fugæ ſe mandant. Vnde & procurationem mandare, commendare, vel cauſſam ſentire poteris.

517 ¶ *Macri-*

Ver. 1. Of Jupiter and Juno, who, as they
Ver. 2. Sate on the summit of the highest hill
Ver. 3. Of Ida, saw the flames of Troy, and saw
Ver. 4. The Grecian ships.

Ver. 5. Then Jupiter to Juno thus began,
Ver. 6. Sister and wife, &c.

Ver. 7. Thou shalt not, &c.

Ver. 8. Thou shalt not, &c.

Ver. 9. Thou shalt not, &c.

Ver. 10. Thou shalt not, &c.

Ver. 11. Thou shalt not, &c.

Ver. 12. Thou shalt not, &c.

Ver. 13. Thou shalt not, &c.

Ver. 14. Thou shalt not, &c.

Ver. 15. Thou shalt not, &c.

Ver. 16. Thou shalt not, &c.

Ver. 17. Thou shalt not, &c.

Ver. 18. Thou shalt not, &c.

Ver. 19. Thou shalt not, &c.

Ver. 20. Thou shalt not, &c.

Ver. 21. Thou shalt not, &c.

Ver. 22. Thou shalt not, &c.

Ver. 23. Thou shalt not, &c.

Ver. 24. Thou shalt not, &c.

Ver. 25. Thou shalt not, &c.

Ver. 26. Thou shalt not, &c.

Ver. 27. Thou shalt not, &c.

Ver. 28. Thou shalt not, &c.

Ver. 29. Thou shalt not, &c.

Ver. 30. Thou shalt not, &c.

Ver. 31. Thou shalt not, &c.

Ver. 32. Thou shalt not, &c.

Ver. 33. Thou shalt not, &c.

Ver. 34. Thou shalt not, &c.

Ver. 35. Thou shalt not, &c.

Ver. 36. Thou shalt not, &c.

Ver. 37. Thou shalt not, &c.

Ver. 38. Thou shalt not, &c.

Ver. 39. Thou shalt not, &c.

Ver. 40. Thou shalt not, &c.

Ver. 41. Thou shalt not, &c.

Ver. 42. Thou shalt not, &c.

Ver. 43. Thou shalt not, &c.

Ver. 44. Thou shalt not, &c.

Ver. 45. Thou shalt not, &c.

Ver. 46. Thou shalt not, &c.

Ver. 47. Thou shalt not, &c.

Ver. 48. Thou shalt not, &c.

Ver. 49. Thou shalt not, &c.

Ver. 50. Thou shalt not, &c.

Ver. 51. Thou shalt not, &c.

Ver. 52. Thou shalt not, &c.

Ver. 53. Thou shalt not, &c.

Ver. 54. Thou shalt not, &c.

Ver. 55. Thou shalt not, &c.

Ver. 56. Thou shalt not, &c.

Ver. 57. Thou shalt not, &c.

Ver. 58. Thou shalt not, &c.

Ver. 59. Thou shalt not, &c.

Ver. 60. Thou shalt not, &c.

Ver. 61. Thou shalt not, &c.

Ver. 62. Thou shalt not, &c.

Ver. 63. Thou shalt not, &c.

Ver. 64. Thou shalt not, &c.

Ver. 65. Thou shalt not, &c.

Ver. 66. Thou shalt not, &c.

Ver. 67. Thou shalt not, &c.

Ver. 68. Thou shalt not, &c.

Ver. 69. Thou shalt not, &c.

Ver. 70. Thou shalt not, &c.

Ver. 71. Thou shalt not, &c.

Ver. 72. Thou shalt not, &c.

Ver. 73. Thou shalt not, &c.

Ver. 74. Thou shalt not, &c.

Ver. 75. Thou shalt not, &c.

Ver. 76. Thou shalt not, &c.

Ver. 77. Thou shalt not, &c.

Ver. 78. Thou shalt not, &c.

Ver. 79. Thou shalt not, &c.

Ver. 80. Thou shalt not, &c.

Ver. 81. Thou shalt not, &c.

Ver. 82. Thou shalt not, &c.

Ver. 83. Thou shalt not, &c.

Ver. 84. Thou shalt not, &c.

Ver. 85. Thou shalt not, &c.

Ver. 86. Thou shalt not, &c.

Ver. 87. Thou shalt not, &c.

Ver. 88. Thou shalt not, &c.

Ver. 89. Thou shalt not, &c.

Ver. 90. Thou shalt not, &c.

Ver. 91. Thou shalt not, &c.

Ver. 92. Thou shalt not, &c.

Ver. 93. Thou shalt not, &c.

Ver. 94. Thou shalt not, &c.

Ver. 95. Thou shalt not, &c.

Ver. 96. Thou shalt not, &c.

Ver. 97. Thou shalt not, &c.

Ver. 98. Thou shalt not, &c.

Ver. 99. Thou shalt not, &c.

Ver. 100. Thou shalt not, &c.

Nobilis Marcellus Cæsaris Augusti ex sorore nepos, adolescens bonæ indolis, quem patruus ostendebat futurum successorem imperii, si modo ætas ferret, dum ingentia populi Romani spectacula, dum Agrippæ thermas, dum immensa porticus, dum nimium capacia stagna, dum tot millia aquarum, quæ magnis fluminibus similia omnes illabentes cloacas impetu suo purgant, dum opera tam multa, tam magna, tam æterna miratur, ad Tartarum descendit.

Nobilis Marcellus, the nephew of Cæsar Augustus by his sister, a youth of promising disposition, whom his uncle was showing to be the future successor of the empire, if only his age should allow, while he admires the huge spectacles of the Roman people, while he admires the baths of Agrippa, while he admires the immense porticoes, while he admires the overly capacious reservoirs, while he admires so many thousands of aqueducts, which like great rivers all flowing in purge the sewers with their force, while he admires so many works, so great, so enduring, descends to Tartarus.

Nobilis Marcellus, Cæsaris Augusti ex sorore nepos, adolescens bonæ indolis, quem patruus ostendebat futurum successorem imperii, si modo ætas ferret, dum ingentia populi Romani spectacula, dum Agrippæ thermas, dum immensa porticus, dum nimium capacia stagna, dum tot millia aquarum, quæ magnis fluminibus similia omnes illabentes cloacas impetu suo purgant, dum opera tam multa, tam magna, tam æterna miratur, ad Tartarum descendit.

Nobilis Marcellus, the nephew of Cæsar Augustus by his sister, a youth of promising disposition, whom his uncle was showing to be the future successor of the empire, if only his age should allow, while he admires the huge spectacles of the Roman people, while he admires the baths of Agrippa, while he admires the immense porticoes, while he admires the overly capacious reservoirs, while he admires so many thousands of aqueducts, which like great rivers all flowing in purge the sewers with their force, while he admires so many works, so great, so enduring, descends to Tartarus.

Nobilis Marcellus, Cæsaris Augusti ex sorore nepos, adolescens bonæ indolis, quem patruus ostendebat futurum successorem imperii, si modo ætas ferret, dum ingentia populi Romani spectacula, dum Agrippæ thermas, dum immensa porticus, dum nimium capacia stagna, dum tot millia aquarum, quæ magnis fluminibus similia omnes illabentes cloacas impetu suo purgant, dum opera tam multa, tam magna, tam æterna miratur, ad Tartarum descendit.

Nobilis Marcellus, the nephew of Cæsar Augustus by his sister, a youth of promising disposition, whom his uncle was showing to be the future successor of the empire, if only his age should allow, while he admires the huge spectacles of the Roman people, while he admires the baths of Agrippa, while he admires the immense porticoes, while he admires the overly capacious reservoirs, while he admires so many thousands of aqueducts, which like great rivers all flowing in purge the sewers with their force, while he admires so many works, so great, so enduring, descends to Tartarus.

Ecclesiastical Commerce. See Simony.

Ecclesiastical Courts. See Courts.

Ecclesiastical Law. See Law.

Ecclesiastical Persons. See Persons.

Ecclesiastical Property. See Property.

Ecclesiastical Revenues. See Revenues.

Ecclesiastical Tenures. See Tenures.

Ecclesiastical Things. See Things.

Ecclesiastical Trials. See Trials.

Ecclesiastical Vestments. See Vestments.

Ecclesiastical Vows. See Vows.

Ecclesiastical Writs. See Writs.

Ecclesiastics. See Persons.

Ecclesiastics, Benefit of Clergy. See Benefit of Clergy.

Ecclesiastics, Exemption of. See Exemption.

Ecclesiastics, Immunity of. See Immunity.

Ecclesiastics, Incapacity of. See Incapacity.

Ecclesiastics, Jurisdiction over. See Jurisdiction.

Ecclesiastics, Privilege of. See Privilege.

Ecclesiastics, Punishment of. See Punishment.

Ecclesiastics, Rights of. See Rights.

Ecclesiastics, Trial of. See Trials.

Ecclesiastics, Vows of. See Vows.

Ecclesiastics, Writs of. See Writs.

Ecclesiastics, Wrongs to. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Rights of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of Property of. See Wrongs.

Ecclesiastics, Wrongs to Writs of

Nonius Marcellus de Proprietate Sermonum ad Filium.

Nonius Marcellus to his son greeting.

Quamquam plerique prudentes viri, fili carissime, ad instruendam vitam tuam, quae nunc in ipso aetatis flore versatur, multa praecepta contulerint, quae tibi ad omnem usum vitae sufficere possint, ego tamen, quia ipse quoque te ardenti studio ad discendum videbam, ut ea quae ad sermonis proprietatem pertinent, quae ego ex multis lectionibus meis excerpsi, ordine digesta tibi traderem, non dubitavi.

Although many wise men, my dearest son, have contributed many precepts for the instruction of your life, which is now in the very flower of youth, which may suffice for every use of life, yet I myself also, because I saw you with an ardent zeal for learning, did not hesitate to hand down to you, digested in order, those things which pertain to the propriety of speech, which I have excerpted from many of my readings.

Quae ut diligenter animo tuo mandes, et ut ea quae ad sermonis proprietatem pertinent, quae ego ex multis lectionibus meis excerpsi, ordine digesta tibi traderem, non dubitavi.

That you may diligently commit these to your mind, and that those things which pertain to the propriety of speech, which I have excerpted from many of my readings, I did not hesitate to hand down to you digested in order.

Quae ut diligenter animo tuo mandes, et ut ea quae ad sermonis proprietatem pertinent, quae ego ex multis lectionibus meis excerpsi, ordine digesta tibi traderem, non dubitavi.

That you may diligently commit these to your mind, and that those things which pertain to the propriety of speech, which I have excerpted from many of my readings, I did not hesitate to hand down to you digested in order.

Quae ut diligenter animo tuo mandes, et ut ea quae ad sermonis proprietatem pertinent, quae ego ex multis lectionibus meis excerpsi, ordine digesta tibi traderem, non dubitavi.

That you may diligently commit these to your mind, and that those things which pertain to the propriety of speech, which I have excerpted from many of my readings, I did not hesitate to hand down to you digested in order.

Quae ut diligenter animo tuo mandes, et ut ea quae ad sermonis proprietatem pertinent, quae ego ex multis lectionibus meis excerpsi, ordine digesta tibi traderem, non dubitavi.

That you may diligently commit these to your mind, and that those things which pertain to the propriety of speech, which I have excerpted from many of my readings, I did not hesitate to hand down to you digested in order.

ſtanter.Plautus Perſa: Ego ſcio hercle vtrunque velle. Age, indica prognariter. Ennius Annalium libro 6.Diu hoc audite parumper: Vt pro Romano populo prognariter armis Certando, prudens animam de corpore mitto.

626 *Perperos*,indoctos,ſtultos, rudeis, & inſulſos,mendaces.Acc.Pragmatic.Deſcribere in theatro perperos populareis. Idem eodem:Et eo plectuntur poetæ, quàm ſuo vitio ſæpius,Ductabilitate nimia veſtra aut perperitudine.

627 ¶ *Præcox*,& pręcona,quod eſt,immatura.Ennius Annalium lib. 8. Præcox pugna eſt.Lucil.libro 8. Anicula aſpera,atque præcox eſt fuga. Non. Huic puellæ præcoquis libido ineſt.

628 ¶ *Populatim*,per populos.Pomponius, Magnus poëta placuit populatim omnibus.

629 ¶ *Præmiatores*,nocturni prædones Nęvius Amnagrennuntius: Nam in ſcæna nos nocturnos cœpit præmiatores tollere.

630 ¶ *Populacia*, vt nugalia,vel puerilia. Lab. Latè coquentibus hœdum populacia agimus per ludum.

631 ¶ *Poſſeſtrix*,à poſſidendo.Afran.Aliber totius monilis poſſeſtricem. ita tonſtrix, ita impulſtrix,ita curatrix, ita plauſtrix, ita aſſeſtrix.

632 ¶ *Perpetuitaſſit*, ſit perpetua,æterna. Enn.Annalium lib. 9. Libertatémque vt perpetuitaſſint quàm maximè.

633 ¶ *Præciſum*,& omaſum partes carnis& viſcerum. Nævius Aululariæ: Præciſum,omaſum,pernam,callum,glires,glandia. Lucil.libro 20.Illi præciſo, atque epulis capiuntur opimis.

634 ¶ *Piſculentum*, poſitum piſcoſum, vt puluerulentum.Cato Originum lib.5. Origine fluuium Naronem magnum, pulcrum, piſculentum. Et libro 8.Fluuium Hiberum, is oritur ex Catinatis magnus, atque pulcer, piſculentus.

635 ¶ *Paſceolus*,ex aluta ſacculus.Plautus Rudent. Præterea centum denaria Philippea In paſceolo ſeorſum. Lucilius lib.13. Adde Syracuſis ſola, paſceolum,alutam. Cato in Panſam: Pueri in ludo ſolent paſceolos furari.

636 ¶ *Piem*,colam,cuſtodiam.Plaut.Aſinaria:Vbi piem pietatem, ſi iſtoc more morata tibi poſtulem placere? Mater mihi quo pacto præcipis?

637 ¶ *Portiſculus*, propriè eſt hortator remigum, id eſt, qui eandem perticam tenet, quæ portiſculus dicitur, à qua excurſum, & exhortamenta moderatur. Plaut.Aſinaria: Et meam partem loquendi, & tuam trado tibi ad loquendum, atque ad tacendum tute habeas portiſculum. Ennius lib.8. Annal, Thus ante tenentes paterent, obſeruarent, portiſculus ſignum cùm dare cœpiſſet. Lab.Cithera:Nec palmarum pulſus,nec portiſculi.

638 ¶ *Perplexabile*,figuratum, quòd aliud audiatur,aliud ſentiatur. Plaut. Aſinaria: Nec vllum verbum faciat perplexabile.

639 ¶ *Præſegmina*, proprie Plautus Aululari.ea dici voluit,quæ vnguibus eminulis præſecantur: Quin ipſi pridem tonſor vngues dempſerat, Collegit, omnia abſtulit præſegmina.

640 ¶ *Pipulo*,pro conuitio. Plaut. Aululariа:Ita me bene amet Lauerna,te iam, niſi reddi, Mihi vaſa iubes, pipulo hìc differam ante ædeis.

641 ¶ *Pices*, veteres eſſe voluerunt,quos Græci ψῖτται appellant.Plaut.Aululariа: Pici diuitiis, qui aureos montes colunt, ego ſolus ſupero.

642 ¶ *Percellere*,euertere,percutere.Varro Parmenone: Alius teneram abietem ſolus percellit.

643 ¶ *Pinſere*,tundere,vel molere.Var.πτῆσαι μύλωνι: Nec piſtorem vllum noſſent,niſi eũ, qui in piſtrino pinſeret farinam.Idem de vita pop.Rom.lib.1. Nec piſtoris nomen erat,niſi eius, qui ruri far pinſebat, nominati ab eo quod pinſunt.

644 ¶ *Porcas*,Var.πτῆσαι μύλωνι. Non vides in publica nocte te tabernas, qua populus ambulando perinde, vt in arato porcas reddit?

945 ¶ *Putidum*,putre. Var.πτῆσαι μύλωνι. Inde putidas vuas acinis electis, & comeſtis extendit in lectis quondam. Cato Originum lib.2. Si inde ignauus putidas, atque ſenticoſas commeatu monere volebat. Cæcil. Andria:Conducit nauem putidam. Afran.Auguribus: Et fallaci aſpectu paries pictus, putidus.

646 ¶ *Pœnitudinem*.Pacuu.Teucro: Quæ deſiderio alumnum pœnitudine Squale, ſcapréque inculta vaſtitudine.

647 ¶ *Præbitio*, à præbendo, id eſt, exhibendo. Var.Eumenidibus:Quòd ea die mea erat præbitio,in ianuam caue canem inſcribi iubeo.

648 ¶ *Pueros* pro ſeruis.Var.Eumenid.Vix vulgus cõſtuit, non Furiarum:ſed puerorum, atque ancillarum.

649 ¶ *Paxillus* diminutiuum à palo.Var. Eumen. Vbi dicatur primus Zenon nouam hæreſin nouo paxillo ſuſpendiſſe. Idem Bimargo: Vt nouum cribrum nouo paxillo pendeat.

650 ¶ *Proximi*, id eſt,proximo. Cato cõtra Furium,die proximi hoc dicit, ſed ea declinatione à veteribus & caſtrini & priſtini, præpriſtini dictum.

651 ¶ *Properum*, dictum eſt properante-

itized by Google

Cæcilius Plocio: Properatim in tenebris istuc confectum est opus.

652 ¶ *Pernicies*, periculum, exitium. Lucil. 29. Nunc tu contra venis, vel qui in nuptiis, vel se seneces, nec sine pernicie. Plaut. Asinar. Pelle crebris perniciis.

653 ¶ *Parcuit*, parcit. Nęuius. Quadrigeminis: Suo labori nullus parcuit.

654 ¶ *Perbitere*, perire. Pacuuius Peribœa: Nam me perbitere, illis opitularier quouis exitio cupio, dum prosim modò. Titin. Fullonia: Iam pridem egressa vt perbiteris. Liuius Tereo: Ego puerum interea ancillæ subdam lætantem meæ, Ne fame perbiter. Ennius Hecuba: Nunquam scripsistis, qui parentem, aut hospitem nec aslat quos quis cruciatur peruiteret.

655 ¶ *Pigrare*, retinere. Acc. Erigonis: Fateor, sed cur propter te pigrem hæc aut huius dubitem parcere capiti? Idem Chrysippo: Melius pigrasse, quàm properasse est nefas.

656 ¶ *Præsidere*, mouere, & ferre. Pacu. Teu. Aut me occide, illa hinc sine vsquã prouideam gradum.

657 ¶ *Puellascere*, effeminari, vel reuirescere. Var. Baiis: Quòd non solùm innubæ fiũt communes, sed etiam veteres puellascunt, & multi pueri puellascunt.

658 ¶ *Palæstricos*, quasi ex vsu palestræ. Afran. Excepto: Etiam depellis mihi manum per palæstricos.

659 ¶ *Populatim*. Cæcil. Obolostate: Ego perdidi te, qui omnes seruos perdo populatim, quæso ne ad malum hoc addas malum.

660 ¶ *Præsente*, coram, vel præsentibus. Pomp. Syris: Quidam apud forum præsente testibus mihi vendidit. Acc. Mænalippo: Est res aliqua, quæ præsente his priùs maturè instituit. Fenestella Annal. lib. 2. Et quædam extrà præsente suis, quædam absente proiecissem. Nou. Mania. Medicatè volumus dono donare pulcro præsente omnibus.

661 ¶ *Primiter*, pro primè, & primitus pro primo. Pomp. Maccis geminis: Quin bono animo es video, eripis primiter dapes. Lucil. li. 5. Sicuti cùm primiter ficos populare sentis, item pretio ingenti ad primitus paucos.

662 ¶ *Prognariter*, audaciter. Plau. Persa: Age, indica prognariter.

663 ¶ *Properatim*, & *pperiter*, celeriter, *pperanter*. Quadrigar. Annal. lib. 2. Eò consules properè exercitum reducunt. Pomp. Baccone adoptato: Pergis properatim. Cæcil. Plocio: Properatim in tenebris istuc confectum est opus. Pacu. Teuc. Mihi classe impetrat Thessalam. Nostrámque in altum vt properiter deducerem. Acc. Telepho: Remísque nixi properiter nauem in fugam tradunt.

664 ¶ *Prafractum*, durũ, inflexibile. Marc. Tull. de offic. lib. 3. Ego etiam cum Catone meo sæpe dissensi. nimis mihi præfractum videbatur, ærarium vectigaliaque defendere: omnia publicanis negare. Et Hortensio: His contrarius Aristotius præfractus, ferreus, nihil bonum, nisi quod rectum atque honestum est.

665 ¶ *Pulcritas*, pro pulcritudo. Cęcil. Harpazomene: Dij boni, quid illud est pulcritatis?

666 ¶ *Proletarij*, ciues dicebantur qui in plebe tenuissima erant, & non amplius quam mille, & quingentos æris in censum deferebant. Enn. Annal. Protelarij, vt publicitus scutáque, ferrique ornatus.

667 ¶ *Prospica*, & despica intenta, & contempla. Næu. Assitogiola: Ac sibi prospica, ac despica. Potest ergo prospicus, ac despic' dici.

668 ¶ *Pollentia*, potentia à pollendo dicta. Plaut. Rudente: Ne ineptorum potior sit pollentia. Pollere ergo commune est.

669 ¶ *Propitiabilis*, ad propitiandum. Enn. Cupiuncula: Huic est animus propitiabilis, ita & adolabilis, id est sine dolore.

670 ¶ *Pauxillisper*, à pauxillo. Plaut. Truculento: Plus decem pondo amoris pauxillisper perdidit, id est, per particulas.

671 ¶ *Ponderitatem*, à pondere, vt grauitatem. Acc. Pragmaticon lib. 2. Et cuncta fieri cætera iubet illa, non quod ponderitaté, grauitatémque hominis.

672 ¶ *Puerina*, id est, puritas. Varr. Rerum diuin. lib. 1. Quæ pueritia est infrequens polluta.

673 ¶ *Prælumbare*, lũbos perfringere. Nou. Vindemiat. Cœpit vnumquemque prælumbare fustibus.

674 ¶ *Puere*, pro puellæ. Var. Væ victis, οἰμὶ φιλομμάς: Properate viuere puerę, quas sinit ætatula ludere, esse, amare, & Veneris tenere bigas. Idem de vita populi Romani lib. 2. Sic in priuatis domibus pueri liberi, & puerę ministrabant.

675 ¶ *Pupa*, & *Pupi*. Var. Aboriginibus, περὶ ἀνθρώπων φύσεως. Itaque breui tempore magna pars in desiderium puparum, & sigillorũ veniebat. Idem Tithono, περὶ γήρως. Ac mammam lactis sugentem pascere pupum.

676 ¶ *Pipare*, proprie gallinæ dicuntur. Var. Aboriginibus, περὶ ἀνθρώπων φύσεως. Mugit bos, ouis balat, equi hinniunt, gallina pipat.

677 ¶ *Procudere*, dixit prolatare, producere. Varro, τὸ δὲ καὶ τῇ φωνῇ μύειν, περὶ διατροφῆς. Legendo autem & scribendo vitam procudito. Virgil. Georg. lib. 1. Durum procudit arator Vomeris obtusi dentem.

678 ¶ *Præcox* id est, præcoqua. Varro Syne phebo, περὶ ἡμιόνων. Verere, ne manu nõ mittat, cùm octo medicarios honestos audissemus dare possis. mittet, quòd si non mittet, fugies, si me audies. cùm tempus reuocat, ea præcox est fuga.

679 Pau-

679 ¶ *Pauperauit*, id est, pauperem fecit. Plautus Milite glorioso: Quæ improba est, Pro mercis vitio dominum pretio pauperat. Idem Acari studio: Quam ego tanta pauperaui per dolum pecunia. Titinnius Priuigno: Nam quid ego feci, & aduorsum, aut patrem meum, quem pauperetis ambo vestris sumptibus. Idem Varro: Æquum est me habere eos pauperem sumptu meo.

680 ¶ *Potus*, à bibendo. Lucil. lib. 30. Secus cum eo medio ac ludo bene potus recessit.

681 ¶ *Paucies* pro raro dici veterum auctoritas docet. Titin. Gemina: Postquam factus maritus, hanc domum abhorres, tuam etiam vxorem paucis video. Idem eadem: Tu autem, inquit, in vrbem paucies venire soles: Cælius Annalium lib. vj. Consultò non paucies arcessitum.

682 ¶ *Pollinctores* sunt qui mortuos curãt. Varro mutuum muli scabunt, ἀλλήλους. Itaque plures dies inter medici discessum, & aduentum pollinctoris interfuerunt, & id æstate videas, Varro Cosmotyrine, ἀπὸ τῆς σπάρτου. Propter cunam capulum positum nutrix tradit pollinctori. Plautus Asinar. Ecquis currit pollinctorem accersere?

683 ¶ *Putamina* non solùm arborum sunt, verùm omnium rerum purgamenta. Nã quicquid ex quacunque re proiicitur, putamen appellatur. Glaut. Capti. Nucleum amisi, reliqui pigneri putamina.

684 ¶ *Pestilitas*, pestilentia. Lucillius libro vi. Atque ea vis omnis morborum pestilitásq. Lucr. libro vi. Hæ igitur clades nouæ pestilitásque.

685 ¶ *Pœniturum*. Accius ἀπὸ τοῦ μέχρι: Quod si procedit, neque te, neque quenquam arbitror tuæ pœniturum laudis: quam vt seruues vide.

685 ¶ *Pausa* est quies alicuius rei. Accius Epigono: Sed iam Amphilochum huc vadere cerno, & nobis datur bona pausa loquendi. Lucil. Satyr. lib. i. Hæc vbi dicta dedit, pausam facit ore loquendi.

687 ¶ *Prosferari*, impetrari. Lucillius li. 26. Nec minimo, & prosferatur pax, quod Cassandram signo deripuit.

688 ¶ *Puellos*, pueros. Varro Testamento, ἀφὶ διαθηκῶν. Sic ille puellus Veneris repentè vado cecidit cruentus olim. Lucil. Satyr. lib. 4. Cãmque hic tam formosus tibi, ac te dignus puellus. Lucre. lib. 4. Et natæ possint tamen inde puellos Suscipere, & partu possent ditescere dulci. Ennius: Ille suos Diuis meos sacrificare puellos. Varro Marcipore: Peliam me, & permisisse, vt ceu eluuiem degluberet dum madore puellum. Idem Sexagesi: Vltrà intra pectus dormitio vigilabis: quæ mi puellum impuberem cepisti.

689 ¶ *Pecus* non solùm quadrupes animal, verùm omnia animalia pecudes vocantur. Plaut. Rudente: Non vides referre me vuidũ rete sine squamoso pecu? Liuius Ægistho. Tum autẽ lasciuum Nerei simum pecus. Virgilius Geor. lib. 4. de apibus: Et pecudum custodia sollers. Lucret. lib. 2. Præterea genus humanum, mutæque natantes Squamigerum pecudes. Lucil. Sat. lib. 5. Lasciuire pecus iussit, rostríque repandum.

690 ¶ *Percitum* dictũ est percussum. Plaut. Amp. Delirat vxor, atra bili percita est.

691 ¶ *Pecua*, & pecuda ita vt pecora veteres dixerunt. Næuius Gymnastico: Homines pecua, belluásque. Idem Lycurgo: Sine ferro pecuda manibus vi ad mortem meant. Acc. Astya: In celsis montibus pecua, atque inter colles pascunt Danai in Phrygia, & terminis. Idem Medea: Vagant, pauore pecuda in tumulis deserunt, Quis nos pascet postea? M. Tul. de repub. lib. 4. Cùm adhibent in pecuda pastores. Accius Diomede: Passim quæ præda pecua balabant agris. Cæcilius vmbris: Et homini, & pecudibus omnibus. Sisenna Hist. lib. 4. Iumenta & pecuda locis trepidare compluribus.

692 ¶ *Putret*, putridum est. Pacuuius Teucro: Quanquam annisque & ætate hoc corpus putret. Accius Erigona: Quanquam exangue est corpus mihi, atque annis putret.

693 *Protollere* est differre. Lucil. Satyr. lib. 1. Si nõ amplius ad lustrũ hoc protolleret vnũ.

694 ¶ *Prima* significat singula. Lucil. Satyra lib. 1. Ad cenam adducam, & primum hisce abdomina thymni Aduenientibus priua dabo. Lucret. lib. 3. Quod si fortè animas extrinsecus insinuari Vermibus, & priuas in corpora posse venire Credis.

695 ¶ *Prodigitas* dicta profusio: Lucil. Satyr. lib. 6. Nequitia occupat os, petulántia, prodigitásque.

696 ¶ *Porcet*, significat prohibet. Pacu. Atalanta: Magna tẽ, vt verear eloqui, porcet pudor. Accius Erigona: Quibus oculis quisquam nostrum poterit illorum obtui vultus, quòd iam ab armis anni porcent? Ennius Telamone: Deum me sentit facere pietas, ciuium porcet pudor. Var. Manio: Hunc Cereris tibi ministra frugibus suis porcet. Lucil. libro 6. Non te porrò procedere porcent.

697 ¶ *Prolixitudinem* à prolixo. Pacu. Duloreste: Oro mi, ne flectas fandi mi prolixitudinem.

698 ¶ *Perfice*, perfeceris. Luca. lib. 2. Deniq; ad extremum crescendi perfice finem Omnia perduxit rerum natura creatrix.

699 ¶ *Pediolas* à pede diminutiue. Afran. Exceptо: Atque adeo nolo nudo pediolo esse pus.

700 ¶ *Petiet* genus morbi. Lucillius lib. 30. Illuuies, scabies, oculos hinc denique petigo. Conscendere, &c.

701 ¶ *Porrigo* morbi genus. Lucillius lib. xxx. Triſtem, & corruptum ſcabie & porriginis plenum.

702 ¶ *Profligare* verbum paſſiuum ad vſum trahi cœptum eſt. Nam cùm ſit profligatum perditum, & ad internecionem adductum, nunc perfectum ſolùm, tum aut ædificium, aut aliquod vtile inceptum dicendum putant, cùm affectum dici debeat, non profligatum. M. Tul. tamen Tuſcul. lib. v. Profligata iam, & penè ad exitum deducta, quæſtio eſt. Idem de prouinciis conſularibus: Bellum adfectum videmus. & infrà: Nam ipſe Cæſar quid eſt quod in ea pronincia commorari velit, niſi vt ea, quæ per eum adfecta ſunt perfecta reipubl. tradat. Et in Oeconomicis: Cum affecta iam prope ætate à ſole miteſcere tempus eſt.

703 ¶ *Patritum*, vt auitum. Varro Manio: Funere familiari commoto, auito ac patrito more precabamur. Idem reipub. lib. 20 Secundum leges habitaſſet patritas. Cicero Tuſc. lib. 1. Patritam illam, & auitam, vt ait Theophraſtus, philoſophiam.

704 ¶ *Parcedere*, vt decedere. Cicero Orat. Conciſum non conceſſum, & quod quidã perceſſum eam volunt.

705 ¶ *Popinones* vel hi, quos nunc dicimus tabernarios à popinis, vel luxurioſos, qui ſe popinis dedũt. Varro Modio: Quis poculis argenteis in quorum introibit? propino. Lucil. lib. 1. Infamem honeſtam, turpémque odiſſe popinam.

706 ¶ *Putidum* non putrem, ſed odoris mali. M. Tul. de finibus bonorum & malorum lib. v. Non inſcitè illud dictum videatur in ſue, animum illi pecudi datum pro ſale, ne putiſceret.

707 ¶ *Percurſionem*, excurſum. Cic. Tuſc. lib. v. Propter animi multarum rerum breui tempore percurſiones.

708 ¶ *Præfeſtinatim*. Siſenna Hiſt. lib. 4. Idemque perſeuerauerunt: vti lex perueniret, ad quæſitorem ac iudices, quos vellent inſtituerent præfeſtinatim & cupidè.

709 ¶ *Præſtolari* eſt expectare vel manere. Siſenna Hiſt. lib. 3. Occultè, taciſque aduenientium cohortium præſtolari accipiunt.

710 ¶ *Permittere*, promittere, incitare, vel præcipitare. Siſenna Hiſt. lib. 3. Et inde equum concitatum princeps ad hoſtium permittit aciem. Idem lib. 4. Multi præmiſſis armis ex ſummo ſe permitterent.

711 *Proÿcere*, effundere honeſtè poſitum. Siſenna Hiſt. libro 4. Tum poſtquam apud Æginos, ac Peruſinos eius facti mentionem proiecit.

712 ¶ *Petulantiam* pro improbitate: Cicero de Orat. lib. 2. Illud aſſequor, vt ſi quis mihi fortè maledicat, petulans, aut ſane inſanus eſſe videatur.

713 ¶ *Preſſa* quaſi compreſſione. Cicero de Orat. libro 3. Valerium Soranum leuitate vocis, atque ipſo vocis preſſu, & ſono facilè vincat.

714 ¶ *Paupertates* nouè poſitum numero plurali. Varro de vita populi Romani lib. xi. Quid inter hos Ioues interſit, & eos, qui ex marmore, ebore, auro nunc fiunt, potes animo aduertere, & horum temporum diuitias & illorum paupertates.

715 ¶ *Paupertinum*, pauperem. Varro de vita populi Romani lib. 1. Vt incitet, occultúq. ſunt conſentanea, quod ſunt paupertina ſine elegantia, ac cum caſtimonia.

716 *Plumarium* [a plumando] Varro Cato, vel de liberis educandis: Etenim nulla quæ nõ didicit pingere, poteſt bene iudicare, quid ſit bene pictum à plumario, aut textore in puluinaribus plagis.

717 ¶ *Purpuraſcit*. Cicero Academicorum lib. 2. Quid mare, nónne cæruleum? aut eius vnda cùm eſt pulſa ramis, purpuraſcit? & quidem aqua tinctum quodammodo & infectum.

718 ¶ *Perpendiculi* & normæ. Cic. Acad. li. 2. Atqui ſi id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis.

719 ¶ *Pingue* poſitum pro impedito, & inepto. Cicero Academicorum libro quarto: Quod ipſi Antiocho pingue videtur, & ſibi ipſi contrarium.

720 ¶ *Probatu* difficile. Cic. Tuſc. li. 5. Quod & difficile eſt probatu propter tam varia & tam multa tormenta fortunæ.

721 ¶ *Palpo* quaſi à palpando. Plaut. Mercatore: Palpo percutit.

722 ¶ *Peminoſum* mali odoris à pedore dictum. Varro de re ruſtica li. 1. Solida terra pauita, maximè ſi eſt argilla, ne ſitu peminoſa in rimis eius grana obliteſcant.

723 ¶ *Piſare*, frangere vel tundere. Varro de re ruſtica lib. 1. Promendum hyeme, vt in priſtino piſetur, ac torreatur.

724 ¶ *Præcidaneum* eſt præcidendum. Var. de vita populi Romani lib. 3. Quod humatus non ſit, hæredi porca præcidanea ſuſcipienda Telluri, & Cereri, aliter familia pura non eſt.

725 ¶ *Palange* dicũtur fuſtes teretes, qui nauibus ſubiiciũtur, cum attrahũtur ad pelagus, vel cùm ad littora ſubducuntur: vnde etiam, nunc palangarios dicimus, qui aliquid oneris fuſtibus tranſuehunt. Varro de vita populi Ro. lib. 4. Cum Pœnus in fretũ obuiam veniſſet noſtris, & quoſdam cepiſſet, crudeliſſimè pro palangis carnis ſubiecerat, quo metu debilitaret noſtros.

726 ¶ *Pondo* ducentum nouè. Varro ſæpe de vita populi Romani lib. 3. Delphos Apollini mu-

lini munera missa, corona aurea pondo ducentum.

R

727 ¶ *Rotunde* positum eleganter, cõcinnè, vel collectè. Cicero de finibus bonorũ & malorum lib. iiij. Ista ipsa, quæ tu breuiter, regem, dictatorem, diuitem solum esse sapientem, à te quidem aptè, ac rotundè, quippe habes à rhetoribus.

728 ¶ *Ruta* dicuntur diruta. Cicero de Orat. lib. 2. Et dicis te cùm ædes venderes, ne in rutis quidem & cæsis solum tibi paternum retinuisse. Virgilius Georg. lib. ij. Cumulóque ruit malè pinguis arena.

726 ¶ *Rauum*, fuluum. Cicero Academ. lib. iiij. Quia nobis metipsis tum cœruleum, tum rauum videtur, quodque nunc [quia] à sole colluceat.

730 ¶ *Rauis* est raucitas. Plaut. Aululari a: Vbi si quid poscamus, ad rauim poscamus prius. Idem Cistellaria. Expurgabo hercle omnia ad rancam rauim.

731 ¶ *Rurant* pro rusticantur. Plautus Captiuis: Dum rurant homines, quos ligurriam. Varro Serrano: *περὶ ἁρπαγῆς*: Dum in agro studiosius furor, aspicio Ptolemæum sculponeatum bigas sequi cornutas.

732 ¶ *Rarenter* pro raré. Cæcilius Plocio: Tu nurum non vis odiosam tibi esse, quam rarenter videas. Pomponius Ergastulo: Longè ab vrbe villicari, quò herus rarenter venit, Non villicarier, sed dominari est mea sententia.

733 ¶ *Ructus*, à ructando dictus. Plautus Pseudolo: Pergin' ructare in os mihi, suauis ructus mihi est, sic sine modo Lucilius Satyrarem lib. iij. Exhalas tum acidos ex pectore ructus.

734 ¶ *Resupinas*, honestè: id est, ab incepto reuocas, vel peruertis significat. Accius Antigona: Quid agis? perturbas rem omnem, ac resupinas sororem.

735 ¶ *Ringitur*, irascitur. Terentius: Dum tibi sit quod placeat, ille ringitur, tu rideas.

736 ¶ *Riscus*, loca in parietibus angusta. Terent. Eunucho: In risco odiosa es? sis?

737 ¶ *Reciproca*, Recipe. Reciproca animũ inquam odiosè. Ennius Andromeda: Riscus prorsus reciprocat, fructus feram.

738 ¶ *Repedare*. Lucilius libro xxvj. Redisse ac repedasse, vt Roma vitet gladiatoribus. Idemq; Sanctum ego à Metello Romam repedabam munere.

739 ¶ *Redandruare*, redire. Lucilius lib. xx. Vt vulgus redandruet inde. Pacuuius Chryse: Græcos nihil mediocriter redandruare.

740 ¶ *Redhostit*, redit, Accius Amphitr. Quid hic redhostit viam, cometet obtet tacitus? Idem *Διδασκαλικῶν* libro 3. Vt dum vellint breuitatem consequi verborum, aliter relatum redhostire sponsum.

741 ¶ *Repuerascere*, in puerum redire. Notius Agricola: Quid ita? quia enim repuerascis, fugit has personas pater. M. Tullius de Oratore lib. ij. Eósque incredibiliter repuerascere esse solitos, cùm rus ex vrbe tanquam ex vinculis euolauissent. Et de senectute: Et siquis Deus mihi largiatur, vt ex hac ætate repuerascam, & in cunabulis vagiam. Et de Oratore lib. ij. Cum Scipione solitum rusticari, eósque incredibiliter repuerascere esse solitos:

742 ¶ *Rhetorissat*, rhetoricè loquitur. Pomponius Medico: Dolasti vxorem, nunc & propter me cupis concidere, & iam rhetorissas.

743 ¶ *Ramices* dicuntur pulmones, vel hernia. Plautus Mercatore: Tui causa rupi ramices strum dum spuo sanguinem. Idem Pœnulo: Neque nos quenquam flagitamus, neque nos quisquam flagitat, Tua causa nemo nostrum est suos rupturus ramices. Var. Triodite, *μὴ φίμου*: Priùs quàm in orchestra Pythaules inflet tibias domi suæ ramices rumpit. Lucilius Satyrarum lib. nono: Quod deformis senex, appetitus ac podagrosus, Quod mancus, miser, exilis, ramice magno. Varro *γεροντοδιδασκάλῳ*: Rapta an nescio quo mulione, rapturis ramicis rumpit.

744 ¶ *Ruspari*, est scrutari. Accius Nyctegelia: Iube nunc attentare, iube nunc animo ruspari Phrygas. Idem Meleagro: Vagent ruspantes syluas sextam tesseras.

745 ¶ *Regredere*, reuocare. Ennius Achille: Quò nunc incerta re, atque ignorata, gradum regredere conatus?

746 ¶ *Ruminare*, dictum in memoriam reuocare. Varro Tanaquile: Non modo absens quicquam de te segnius cogitauit, sed etiam ruminabitur humanitatem. Liuius Ægistho: Nemo hæc vester ruminabitur mulieri.

747 ¶ *Rusticatim*, pro rusticè. Pomponius Aleonibus: At ego rusticatim tangam, vrbanatim nescio.

748 ¶ *Rumiferare* dictum honestè rumoribus ferre. Plautus Amphytrione: Quamque adeò ciues Thebani verò rumiferant probam.

749 ¶ *Reuupare*, aperire, contra id quod dicitur obturare. Varro Agathone: Pueri obscœnis verbis nouæ nuptæ aures reduparant.

750 ¶ *Retuba*, perturbatio. Varro Sexagesi: Ergo tum Romæ parcè, purèque pudentis Vinere tum in patriam, nunc sumus in retuba.

751 ¶ *Rotare*, positum per vices mutuò

vocare. Varro Sexagesi: Qui nobis ministrarunt pueri diebus festis cicet viride, qui nos prouocare, aduocare cùm audeant, nos illos reuocare timemus.

752 ¶ *Recentari* honestè positum pro nouari, quod est Græcè ἀνανεοῦσθαι. Matius. Iam albicascit Phœbus, & recentatur Commune lumen hominibus voluptásque.

753 ¶ *Rapinatores* pro raptoribus. Varro Mar. In inuidiam veniant in hoc ipso rapinatores. Lucilius lib. ij. Homo impudicus impunè est rapinator.

754 ¶ *Rheda*, vehiculum. Varro epist. ad Varronem: Quod si tuam heri rhedam non habuissem, varices haberem.

755 ¶ *Recentiorum*, nouorum M. Tul. de finibus bonorum & malorum lib. ij. Horum recentiorum nunquam dictum ab vllo, quod sciam.

756 ¶ *Rumam* veteres mammam dixerunt. Varro Cato, vel de liberis educandis: Hisce Manibus lacte fit, nõ vino: Cunine propter cunas, Rumine propter rumam, id est prisco vocabulo, mammam, à quo subrumi etiã nunc dicuntur agni.

757 ¶ *Reiculas* oues, aut ætate, aut morbo graues. Varro Cato, vel de liberis educandis: Vt in grege opilio oues minus idoneas remouere solet, quas reiculas appellat. Sæpe enim vnus puer petulans, atque impurus inquinat gregem puerorum.

S

758 ¶ *Saltuatim* [& vellicatim] Sisen. Hist. lib. i. Nos vna ætate in Asia & Græcia gesta litteris iccirco continentia mandauimus, ne vellicatim, aut saltuatim scribendo lectorum animos impediremus.

759 ¶ *Scapum*. Var. Margo: Mihique diuitum stylo nostro papyrino leuij scapos capitio, nouo partu pontico.

760 ¶ *Sutrinas* è suendo. Varro Hercule Socrat. Qui sutrinas facere inscius, nihil homo agis.

761 ¶ *Scabere*. Var. Manio: Ager derelinqueretur ac periret squale, scabréque, illuuie & vastitudine.

762 ¶ *Strigosus* apud veteres morbus dicitur iumentorum, qui corpora stringat, aut fame, aut alia vitij causa, quasi stringosus. Manlius Sabinus lib. vij. Cẽsores, inquit, Publius Scipio Nasica, & M. Pompilius, cùm equitum censum agerent, equum nimis strigosum, & malè habitum, sed equitem eius vberrimum, & habitissimum viderent.

763 ¶ *Suspicionosum*, qui in suspicione sit. Cato de re Floriana: Sed si qui palàm corpore pecuniam quæreret, aut sẽ lenoni locauisset, & si famosus, & suspicionosus esset, vim in corpus liberum non æquum consuete adferri.

764 ¶ *Subiges*, inde poliuum non à subiciendo, sed altitudine. Ennius Achille: Per ego Deùm sublimes subiices humidas. Vnde oritur imber. Virgilius Bucolicis: Quantum vere nouo viridis se subiicit alnus.

765 *Scraptas*, scrupedas, stritabilas exprobratio vitij, aut deformitatis meretricum. Plaut. Friuolaria: Scraptæ, scrupedæ, stritabilæ: sordidæ.

766 ¶ *Sabulum*. Varro παρὰ μέρος: Non vides in magnis peristylis, qui cryptas domi non habent, sabulum iacere à pariete aut cryptis, vbi ambulare possint.

767 ¶ *Suctu*. Varro γυμνὸς σταυνὸς: Vt crementa corpora fierent maiora paruo vt suctu candida lactis.

768 ¶ *Super*, valde, vehementer. Virgilius Æneid. lib. j. His accensa super iactatos æquore toto Troas. Et libro tertio: O mihi sola mei super Astyanactis imago: Sic oculos, sic ille manus, sic ora gerebat.

769 ¶ *Scapres*, pro scabres. Ennius Andromeda: Scrupeo iuuestita saxo, atque ostreis, quam exaperent. Pacuius Teucro: Quæ desiderio alumnûm, pœnitudine, Squale, scapréque inculta vastitudine.

770 ¶ *Secundare*, prosperare. Virgil lib. vj. Dij nostra incœpta secundent. Propertius Elegiarum lib. iij. Iam liquidum nautis aura secundat iter.

771 ¶ *Sunat*, deprimit. Lucillius libro vij. Sunauit taxim ad nares, delphinus vt olim.

772 ¶ *Scurrile*, quasi vulgare, à scurris. Cicero de Oratore lib. ij. Vitandum est oratori vtrunque, ne aut scurrilis iocus sit, aut mimicus.

773 ¶ *Sordet*, sordidata est. Accius Ægistho: Cùm manus materno sordet sparsa sanguine.

774 ¶ *Sublabrare*, cibum intra labra mittere. Næuius Decuma: Iam ego illi subiens sublabrabo esui illud sinciput.

775 ¶ *Sublimare*, extollere. Ennius Medea: Sol qui candentem in cælo sublimat facem.

776 ¶ *Superstitent*, saluent. Ennius Menalippo: Regnúmque nostrum vt sospitent, superstitentque.

777 ¶ *Septæsè*, obscurè. Liuius Antiopa: Ita septuosè dictio abste datur, quod consecutum sapiens ægrè contulit.

778 ¶ *Sempiternè*, semper. Pacuuius Medo: Populóque, vt faustum, sempiternè sospitent.

779 ¶ *Septifariam*, vt multifariam. Santra de verborum antiquitate: In quod volumen vnum nos lectitauimus, & postea inuenimus septifariam diuisum.

780 ¶ *Simulæ*, pro similiter. Plaut. Pseud. Exossabo ego illum simulæ itidem, vt murænam coqui.

781 ¶ *Scriptæ*, conflat esse harum. M. Tullius

Proposals—Supply of Coal and Coke.

Tenders are invited for the supply of Coal and Coke for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Timber.

Tenders are invited for the supply of Timber for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Oil, Tallow, and Waste.

Tenders are invited for the supply of Oil, Tallow, and Waste for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Iron and Steel.

Tenders are invited for the supply of Iron and Steel for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Fencing Wire.

Tenders are invited for the supply of Fencing Wire for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Paints, Oils, and Colours.

Tenders are invited for the supply of Paints, Oils, and Colours for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Crockery.

Tenders are invited for the supply of Crockery for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Ironmongery.

Tenders are invited for the supply of Ironmongery for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Stationery.

Tenders are invited for the supply of Stationery for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Printing.

Tenders are invited for the supply of Printing for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Bookbinding.

Tenders are invited for the supply of Bookbinding for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Rubber Stamps.

Tenders are invited for the supply of Rubber Stamps for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Boots.

Tenders are invited for the supply of Boots for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Clothing.

Tenders are invited for the supply of Clothing for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Hats and Caps.

Tenders are invited for the supply of Hats and Caps for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Blankets.

Tenders are invited for the supply of Blankets for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Drapery.

Tenders are invited for the supply of Drapery for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Groceries.

Tenders are invited for the supply of Groceries for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Provisions.

Tenders are invited for the supply of Provisions for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Fruit.

Tenders are invited for the supply of Fruit for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Meat.

Tenders are invited for the supply of Meat for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Bread.

Tenders are invited for the supply of Bread for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Milk.

Tenders are invited for the supply of Milk for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Ice.

Tenders are invited for the supply of Ice for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Soap.

Tenders are invited for the supply of Soap for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Tobacco.

Tenders are invited for the supply of Tobacco for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Wines and Spirits.

Tenders are invited for the supply of Wines and Spirits for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Beer.

Tenders are invited for the supply of Beer for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Aerated Waters.

Tenders are invited for the supply of Aerated Waters for the Government Railways for the year 1900.

Particulars may be obtained at the Railway Stations, Offices, and Depots.

Tenders will be received at the Railway Office, Wellington, up to noon on Monday, 5th February, 1900.

The lowest or any tender not necessarily accepted.

By order,

W. H. HOSKEN,
Secretary for Railways.

Railway Office, Wellington, 15th January, 1900.

Proposals—Supply of Cordials.

Tenders are invited for the supply of Cordials

Mr. Hall's Address to the Public, on the Subject of the Dispute between him and the Medical Society of London.

Mr. Hall's Letter to the Medical Society of London.

Mr. Hall's Letter to Dr. Pitcairn.

Mr. Hall's Letter to Dr. Duncan.

Mr. Hall's Letter to Dr. Haighton.

Mr. Hall's Letter to Dr. Simmons.

Mr. Hall's Letter to Dr. Lettsom.

Mr. Hall's Letter to Dr. Hamilton.

Mr. Hall's Letter to Dr. Gregory.

Mr. Hall's Letter to Dr. Hosack.

Mr. Hall's Letter to Dr. Mitchill.

Mr. Hall's Letter to Dr. Wistar.

Mr. Hall's Letter to Dr. Rush.

Mr. Hall's Letter to Dr. Physick.

Mr. Hall's Letter to Dr. Barton.

Mr. Hall's Letter to Dr. Chapman.

Mr. Hall's Letter to Dr. Dorsey.

Mr. Hall's Letter to Dr. Parrish.

Mr. Hall's Letter to Dr. Coxe.

Mr. Hall's Letter to Dr. Bard

Credo quorsum itiner tetinisse aiunt? Accius Clytemnest. Vt quæ tum absentem rebus dubiis cõiugem tetinerit, nunc probat vltorem. Pacuuius Hermiona: Sub iudicio quoque omnes gradus tetinetim.

839 ¶*Tetulit*, tulit. Accius Andromeda: Donec tu auxilium Perseu tetulisti mihi. Cæcilius Hypobolim. Ærumnam pariter tetulisti meam.

840 ¶*Taxim*, sensim, vel occultè. Pomponius Buccone adoptato: Clandestino tacitus taxim perspectaui percautum.

841 ¶*Temerius*. Accius διδασκαλικῶν lib.ij. Seu Euripidis, qui choros temerius in fabulis.

842 ¶*Testatim*, minutim. Pomponius Verre ægroto. Iam istam colaphis comminuissem testatim tibi.

843 ¶*Tractim* vt sensim, id est, diutinè, lõgo tractu. Plaut. Amphitr. Quid si ego illum tractim tangam, vt dormiat?

844 ¶*Tudiculare*, commouere. Varr. Marcipo: Hæccine nobis, tibive tudiculasse?

845 ¶*Trabs*, Var. Parmen. Alia trabs pronis in humum accedens proximè Frangit ramos cadens.

846 ¶*Tegillum* diminutiuum à tecto. Var. Sesquiuly sse: Vigere volitans mulsus aquam è nubibus tortam indicat fore, vt tegillum pastor sibi sumat.

847 ¶*Terta* pro tersa. Var. ἴχω οι ἐπὶ τῇ κόρυθι τέρτα: Atrei terta nitet galea. Idem, Cato, vel de liberis educand. Alij sunt circumtonsi, & terti, atque vnctuli, vt mangonis esse videantur serui.

848 ¶*Temperatura* pro temperie. Var. ἔμαθον μετεῖς, περὶ κράσεως: Quæro ex te vtrum hoc adduxerit cæli temperatura, an terræ bonitas.

847 ¶*Torto* pro tormento. Pacuuius Doloreste: Nam te in tenebris sæpe lacerabo fame, Clausum & fatigans artus torto distraham.

850 ¶*Tonsui* pro tonsura. Plaut. Amphit. Sura, pes, statura, tonsus, oculi, nasus, vel labra. Accius Amph. Sed quænam hæc est mulier, funesta veste, tonsu lugubri?

851 ¶*Tuburcinari* significat raptim manducare. Titin. Prælia: Tuburcinari sine me vultis reliquias. Plaut. Persa: Tuburcinari de suo, si quid domi sit. Turpil. Boëthontibus: Melixa intus cessat, credo hercle, helluo tuburcinatur.

852 ¶*Tabificabile* vel tabificum. Acc. Medea: Par neci orbificor liberorum leto, & tabificabili. Cic. Tusc. lib. iiij. Atque vt hæ tabificæ mentis perturbationes sunt.

853 ¶*Tuatim*, tuo more. Plaut. Amph. Ecce rem iam tuatim facis.

854 ¶*Tetritudo*. Act. Philoct. Quod te obsecro, ne hæc aspernabilem tetritudo mea in occulto faxit.

855 ¶*Temnere*, contemnere. Lucil. lib. xxx. Quodque adeo fuerint qui temnere superbum. Virgil. lib. vj. Discite iustitiam moniti, & non temnere diuos.

856 ¶*Taxit* pro tetigerit. Varro Modio: Sed, ô Petrulle, ne meum taxis librum.

857 ¶*Tippula* animal leuissimum, quod aquas non nando, sed gradiendo transeat. Varro Vimarco: Leuis tippula linifici frigidos transit lacus. Plaut. Leuior es quàm tippula.

858 ¶*Tonescit* pro tonat, Varro Vimarco: Tunc repentè cælitum altum, tonitribus templum tonescit.

859 ¶*Transenna*. non (vt quidam putant) transitus. sed est fenestra. Cicero de Orat. lib. j. Nunc pete à Crasso, vt illam copiam ornamentorum suorum, quam constructam vno in loco, quasi per transennam prætercuntes strictim aspeximus. Sallust. Historiarum libro ij. Transenna demissum Victoriæ simulacrũ cum machinato strepitu coronam capiti imponebat.

860 ¶*Tironem* positum pro ignaro. Cicero de Oratore libro ij. Frater enim callidum quendam hunc, & nulla in re tironem, ac rudem, nec peregrinum, & hospitem concedo esse debere.

861 ¶*Trutina* [à trutinãdo] Cicero de Oratore lib. ij. Ad oblectandos animos, ad impellendos, ad ea probanda, quæ non artificis statera, sed populari quadam trutina examinantur. Varro de vita populi Romani libro ij. Aut aliqua ex argentaria trutina, aut lingua pensum præ se omnes ferent.

862 ¶*Turpari* à turpitudine. Cic. Tusc. lib. iij. Iouis aram sanguine turpari.

863 ¶*Tenerascere*, tenerum esse. Lucretius lib. iij. Scilicet in tenero tenerascere corpore mentes.

864 ¶*Trichinum*, tardum, & quasi impeditum, vel siccum, & sine succo; vt sunt capilli, qui Græcè τρίχες dicuntur. Var. Eumen. Quod tunc quæstus trichinus erat, nunc est vber, vt quæstus sit magnus.

865 ¶*Tetrica* est seuera. Var. τῷ παρὰ τὸ αἰσχρὸν αἰσχρῷ, περὶ σωφροσύνης: Etiam si audisset, reddere potuisset mulieri tetricæ, is ducat ad Appiam, moribus bonis. Virg. Æneid. libro septimo: Qui tetricæ horrentis rupes, montémque seuerum.

866 ¶*Tarditudinem* & tarditiem pro tarditate. Plautus Pœnulo: Quòd estis pigri, cochleas vincitis tarditudine. Accius Alemæone: Atque eccos segneis somno, & tarditudine. Idem Diomede: Multa amittuntur tarditie, & secordia.

867 ¶*Temeritudinem* pro temeritate. Pa-

cuius Dolorcſte, Egon' tyrannûm noui temeritudinem?

868 ¶ *Tenta* dictum pro extenſa. Lucretius libro ij. Tympana tenta ſonant palmis & cymbala circum. Idem lib.vj. Duráque in ore iacens rictu frons tenta manebat. Lucillius Satyraum libro ſexto. Tres à Deucalione grabati reſtibus tentæ. Idem libro xi. Hic vbi conceſſum, pelléſque vt in ordine tentæ. Et lib.xxx. Hic vt muſcipula contenta, vt ſcorpius cauda Sublata.

869 ¶ *Triſtitias* pro triſtitia. Pacuuius Atalanta: Quid iſtuc eſt, vultum alligat quæ triſtitias? Turpilius Leucadia: Ante facta in ignẽ committo triſtitias ante diuortium.

870 ¶ *Torporauit* pro torpefecit. Turpilius Hetæra: Herus ſtupidus adſtat, ita eius aſpectus repens cor torporauit homini amore.

871 ¶ *Titubare*, trepidare. M. Tullius Philippicar.lib.viij. Titubare, hæſitare, quo ſe verteret neſcire. Virgilius Æneid.lib.v. Veſtigia preſſo Haud tenuit titubata ſolo. Teſtem. *ἐαυτὸν μὴ εὑρίσκειν*: Verùm illa nequid titubet.

872 ¶ *Tortor* pro torqueor. Pompon. Decuma fullonis: Et vbi inſilui in concleatum equuleum, vbi tolutim tortor.

873 ¶ *Tunicare* pro veſtire. Varro *λογομαχία*: Hæc lanigeras detonderi docuit, tunicaréque homolum.

874 ¶ *Titionem*, fuſtem ardentem. Var. de vita populi Romani lib. ij. Contrà nouo marito cum item è foco in titione ex felici arbore, & iam qualis qua allata eſſet.

V

885 ¶ *Vulgauit* honeſtè poſitum vile habuit, & quaſi in vulgus dedit. Plautus Amphit. Cuique me abſente corpus vulgauit ſuũ. Vulgare in vulgus dare, & quaſi multis audientibus, ac nõ tacituris dicere. Virgil.lib.x. Quid me alta ſilentia cogis Rumpere, & obductum verbis vulgare dolorem? Ennius: Quæ ſcis, In vulgum vulgas, artémque expromis inertem.

876 ¶ *Veget* pro vegetat, vel erigit, vel vegetum eſt. Pomponius Mariali: Animos Venus veget voluptatibus: Ennius Ambracia: Æquora ſalſa veges ingẽtibus ventis. Varro Manio: Nec natus eſt, nec morietur: viget, veget, vtpote plũrimum. Idem ὑγιαίνει: Quàm mobile Diuûm lyram ſola roge quædam gubernans motibus Diis veget.

878 ¶ *Verecundum* eſt audax, & confidens. Plautus Amphit. Sic eſt, vera prædico, niſi etiam hoc falſò dici inſimulaturus es. nimis verecunda es.

878r ¶ *Venor*, circunuenior. Enn. Nemæa: Teneor conſepta, vndique venor.

879 ¶ *Viciſſatim*, per vices. Næuius belli Punici lib.iiij. Viciſſatim volui victoriam.

880 ¶ *Viſceratim*, per viſcera. Ennius Androm. Alia fluctus differt, diſſipat viſceratim membra maria ſalſa ſpumant ſanguine.

881 ¶ *Vnoſe*, id eſt, ſimul. Pacuuius Ilionæ: Occidiſti, vt multa paucis verba vnoſè obnuntiem.

882 ¶ *Vtraque* pro vtrinque, vel vtroque. Hemina Hiſtor.lib.iiij. In Hiſpania pugnatũ his, vtrâque noſtri loco moti, cæde vili, hæc atq; hercle, vtraque & cùm ad nos venis, ſuffraginatam vidi.

883 ¶ *Vinum* pro vehementi, vel nouo. Virg. Æneid.lib.j. Paullatim abolere Sichęum Incipit, & vino tentat præuertere amore.

884 ¶ *Vegrande* valde grande. Lucillius lib.xxvj. Non iccirco extollitur, nec vitæ vegrandi datur.

885 ¶ *Vanans* dictum pro fallens. Accius Alcmena: Tanta vt fruſtrando lactans, vanans protrahit.

886 ¶ *Vanitudo* pro vanitate. Plaut: Pol ego, vt rem video, tu inuentus verò à vanitudine. Pacuuius Doloreſte: Primùm hoc abs te oro, nimis inexorabilem Faxis, ni turpaſſis vanitudine ætatem tuam.

887 ¶ *Variantia* pro varietas. Lucretius lib. j. Talibus in cauſſis, necdum variantia rerum.

888 ¶ *Viſcus* poſitum pro viſcere. Lucret. lib. i. Viſceribus viſcus gigni, ſanguẽque creari. i. Virgil. Georg.lib.j. Tum laqueis captare feras, & fallere viſco Inuentum. id eſt, tractu viſceris. Lucil. Satyr.lib.xiiij. Id ne ægri eſt magis, an quòd pane & viſcere priuo. Quod viſus dederas, tu primùm hæc viſcera largi.

889 ¶ *Vagor* dictum pro vagitus. Lucret. lib.ij. Et ſuperantur, item miſcetur funere vagor.

890 ¶ *Vetuſtas*, & antiquitas vel felix, vel ſapiens, vel manſueta eſt habita. Terent. Hecyra: Quis me eſt fortunatior, vetuſtatiſque adeò plenior.

891 ¶ *Vaſtities* & vaſtitudo, & vaſtitas, horror, & deſertio, & contagium. Plaut. Pſeudolo: Diſtractio, diſcidium, vaſtities venit. Acc. Euryſace: Sed vt ratuſta & raueſte, & vaſtitudine tardè forma tuis. Idẽ Meleagr. Quæ vaſtitudo hæc, aut vnde innaſit mihi? M. Tull. de offic. lib.ij. Qui collectis cæteris cauſſis eluuionis, peſtilẽtiæ, vaſtitatis. Pacu. Teucro: Quæ deſiderio alumnûm, pœnitudine, quales ſcabres, qua inculta vaſtitudine.

892 ¶ *Vaſteſcant* ſignificat inhorreſcant, vel deſerantur, Acc. Phœniſſis: Iuſſu proficiſci exſilium quouis gentium, Ne ſcelere tuo Thebani vaſteſcant agri. M. Tullius de Oratore libro ij. Quid iam de hominum genere dicam, qui quaſi cultores terræ conſtimti non patiuntur eam, nec immanitate bellua-

belluarum efferari, nec ſtirpium aſperitate vaſteſcere. Salluſt. Iugurtha: Aberat mons fere millia paſſuum xxx. tractu pari vaſtus, & humano cultu. Var. Manio: Aſperum valde ſcabre atque illuuie, & vaſtitudine.

893 ¶*Viciſſitatem*, pro viciſſitudine. Acc. Phœniſſis: Viciſſitatémq. imperandi tradidit.

894 ¶*Vllo*. pro vltus fuero. Acc. Epigone: Qui niſi genitorem vllo, nullum meis dat finem miſeriis.

895 ¶*Verruncent*, id eſt vertant. Acc. Æneadis, aut Decio: Te ſancte venerans precibus, inuicte inuoco, Portenta vt populo, patriæ verruncant bene. Pacu. Peribœa: Precor veniam, petens vt quæ egi, ago, axim, verruncent bene. Afran. Diuor. Et puncto auerruncent cur Syriam ſimul.

896 ¶*Vilitant*, vilem faciunt. Turpil. Lindia: Quin moneam, quin clamem, & querar tua vitia, quæ te vilitant.

897 ¶ *Villicari*, eſt ruſticari, vel villæ præeſſe. Pomp. Ergaſt. Nam longè ab vrbe villicarier, quò herus rarenter venit, Non villicarier, ſed dominari mea eſt ſententia. Afran. Suſpecta: In Arpinos iam, quantum pote, explodam hominem, vt villicetur. Turp. Paratier. Ego nondum etiam hic villicabar Phædria. Idem Hætera: Hic villicor ante vrbem, nunc rus eo.

898 ¶*Vinnulum*, ſenſilocum, id eſt, illecebrum: Plaut. Aſinaria: Compellando blanditer, Oſculando, oratione vinnula, venuſtula.

899 ¶*Vitabundus* pro vitans. Salluſt. Hiſt. Ii. iii. Duos quàm maximos vtreis leui tabulæ ſubiecit, quã ſuper omni corpore quietus inuicem tracto pede quaſi gubernator exiſteret, ea inter molem, atque ſaſulam, mari, vitabũdus claſſem hoſtium, ad oppidum peruenit.

900 ¶*Volentia* id eſt, quæ vellent [à voluntate] Salluſt. Hiſt. lib. iiii. Multiſque ſuſpicionibus volentia plebi facturus habebatur.

901 ¶*Valentia*, fortitudo: Næuius Danaë: Omnes formidant hominis eius valentiam. Titinnius Setina: Sapientia gubernator nauẽ torquet, non valentia.

902 ¶*Vomica*, concaua loca, vetuſtate exeſa. Lucil. lib. xxix. Tyroneo, & non mortifero adiectus vomica, & vulnere.

903 ¶*Viriatum*, dictum eſt magnarum virium Lucil. lib. xxvi. Contrà flagitium neſcire bello vinci à barbaro viriato Annibale.

904 ¶*Veſcum*, nimis obſcurum. Lucil. lib. xxvi. Quam faſtidioſum ac veſcum cum faſtidio viuere. Virg. Ceorg. lib. iiii. Nec veſcas ſalicum frondes Afran. Sororibus; At puer eſt veſcis imbecillus viribus.

905 ¶*Voluptate*. p voluptate. Plau. Aſin. Hic ſe nec ſiquis eã vxore ſuã animo fecit volup.

906 ¶ *Virgultemiam*, vti vindemiam, hoc eſt, virgarum apparatum, vel demptionem, vel decerptionem ob verbera. Varro Agathone: Quid triſtiorem video te eſſe, quam angit hæc Lampadion, Quid familiaris filius Amat? Hæc ſpes eſt auxilii argentaria, Ideóque ſcapulæ metuunt virgindemiam.

907 ¶*Viratum*, magnarum virium. Var. Meleag. Si non malit vir viratum vxorem habere Atalantam.

908 ¶*Vulga* capacitas, vel ſinus cum laxitate. Lucil. lib. ij. In vulgam penetrare piloſam. Var. Sexageſi: Eo vt viaticum ex arcula adderem in vulgam.

909 ¶*Verrucam* poſitum pro loco edito. Cato libris originum. Cenſeo, inquit, ſi rem ſeruare vis, faciundum, vt quadringentos aliquos milites ad verrucam illam ire iubeas, eámque vti occupent imperes.

910 ¶*Vibices*, plagarum vulnera. Cato de falſis pugnis: Vbi ſocietas? vbi fides? maiorum inſignitas iniurias, plagas, verbera, vibices, vis dolores, atque carnificinas per dedecus, atque maximam contumeliam inſpectantibus.

911 ¶*Vellicatim*, & ſaltuatim. Siſen. Hiſt. lib. i. Nos vna æſtate in Græcia, & Aſia geſta litteris idcirco continentia mandauimus, ne vellicatim, ac ſaltuatim ſcribendo lectorum animos impediremus.

911 ¶*Victurum*, victoriam potiturus auctoritas prudentium putauit eſſe. Pyrrhûſne Rex, an Manius Curius prælio victurus eſſet.

912 ¶*Vireſcit*, maiorum virium fit, Furius Poematis: Excreſcunt animi, vireſcit vulnere virtus.

913 ¶*Viro* etiam pro virtute naturali. Luc. libro ii. Concoctáſque ſuo ſeruare & perdere viro.

914 ¶*Venerata* pro veneranda. Virgilius libro 6. Curſúſque dabit venerata ſacerdos.

915 ¶*Vter* pro vtero. Cæcilius Vmbris Nunc vter creſcit, non poteſt cælari.

916 ¶*Vicatim*, per vicos. Siſen. Hiſt. lib. iij. Cùm complures menſes barba immiſſa, & tõſo capillo, lugubri veſtitu populum vicatim flens vnà cùm liberis circumiret.

917 ¶*Vultuoſum*, triſtem. Cic. Orat. In quo cùm effeceris, ne quid ineptum ſit, aut vultuoſum.

918 ¶*Vermiculatum* pro minuto atque miniato. Cic. de Oratore lib. iij. Quàm lepidè leteis compoſtæ, vt teſſerulæ omnes Arte, pauimento, atque emblemate vermiculato.

919 ¶*Venalitij*, venditores. Cic Oratione Corneliana lib. ij. Neque me diuitiæ mouent, quibus omnes Africanos, & Lælios multi venalitij, mercatoréſque ſuperarunt.

920 ¶*Vocare*, poſitum pro trahere, ducere. Cic. Orat. Si de iure ciuili tecũ ſerã, vocauit te hominẽ prudentiſſimũ his ipſis rebus, quas abs te didicerit, dicendi arte ſuperauit.

NONII MARCELLI DE INDIS CRETÆ GENERALIBVS VER-SVS HEXAMETRI.

1 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

2 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

3 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

4 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

5 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

6 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

7 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

8 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

9 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

10 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

11 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

12 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

13 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

14 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

15 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

16 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

17 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

18 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

19 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

20 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

21 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

22 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

23 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

24 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

25 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

26 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

27 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

28 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

29 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

30 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

31 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

32 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

33 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

34 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

35 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

36 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

37 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

38 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

39 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

40 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

41 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

42 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

43 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

44 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

45 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

46 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

47 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

48 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

49 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

50 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

51 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

52 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

53 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

54 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

55 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

56 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

57 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

58 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

59 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

60 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

61 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

62 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

63 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

64 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

65 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

66 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

67 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

68 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

69 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

70 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

71 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

72 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

73 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

74 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

75 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

76 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

77 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

78 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

79 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

80 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

81 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

82 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

83 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

84 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

85 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

86 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

87 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

88 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

89 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

90 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

91 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

92 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

93 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

94 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

95 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

96 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

97 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

98 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

99 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

100 Cretæ Centum fuerunt quondam Vrbes, nunc Centum Portæ.

vndas Inachi. Varro, περιηγ lib.1.In hac ciuitate agros colunt arenoſos.propter hos fluit amnis, quam olim Albulam dicunt vocitatam.

12 ¶ *Aranea* & *fem.* ſunt generis. Titin. Gemina. Euertite ædeis. abtergite araneas. Virg. Georg.lib. 4.Laxos in foribus ſuſpendit aranea caſſes. Ennius : Buxus araneæ. *Maſcul.* Plaut.Stiche. Vt operam omnem araneorum tergam, & texturam improbem, deiiciámque eorum omneis telas.Idem Aſinar. Iuſſin' columnis deiici operas araneorum ?

13 ¶ *Aetas,femin.*eſt generis. Plaut.Menæchmis : Vt ætas mala eſt,merx mala eſt ergo. ætas *maſcul*: Plautus Trinummo : Propter eoſdem; quorum cauſſa fui hoc ætate exercitus.

14 ¶ *Accipiter*, generis eſt *maſc.* Virg.lib.11. Quàm facile accipiter ſaxo ſacer ales ab alto. *Feminino*:Lucretius lib.4. Accipitres ſomno in leni,ſic prælia pugnáſque, Edere ſunt perſectantes,viſcque volantes.

15 ¶ *Arua neutri* ſunt generis. Virg.Arua aliena iugo premete. *Fem.*Næuius Lycurgo li. 2. Quáque incedunt omneis aruas obterunt. Pacuuius : Poſtquam calamitas plures annos aruas caluitur.

16 ¶ *Anfractum*, *maſculino* genere dici putant. *Neutro*:Accius Euryface:Super Oceani ſtagna alta patris terrarum anfracta reuiſam. Varro Parmenone : Cano fonte,vt cùm irrigauit cauata aurium anfracta in ſyluam vocans.

17 ¶ *Aeuum*,generis *neutri*.æuitas *feminini*. Varro Tithono,περὶ γήρως.Qua voluntatem æuitatis extima attigit metam æuitas.

18 ¶ *Aera neutri*. Marc. Tull. Hortenſio: Quid tu,inquam, ſoles, cùm rationem ad diſpenſatorem accipis, ſi æra ſingula probaſti, ſummam,quæ ex his confecta ſit, non probare?

19 ¶ *Acina* genere *neutro* frequenter Varr. poſuit. ¶ Acinus *maſcul.* M.Tull.de ſenectute: Quæ ex fici tantulo grano, aut ex acini vinaceo.Et alij obſcuræ auctoritatis:Preſſúſque labris vnus acinus arebat.

20 ¶ *Autumnus*,generis *maſcul.* Feminini: Varro Serrano, περὶ ἀμπέλων: Retinet viatorem meridie prætereuntem fontem, quod autumnitas in anni tetrachordo menſum præterierat.

21 ¶ *Aluus* generis *femin.* Virgil. Æneid. li.2. In latus,inque feri curuam compagibus aluum Contorſit. *Maſc.* Accius Annalibus : Vt quàm frigidiſſimus aluus, Sed alij auctoritatis obſcuræ:Mala nemus retinens grauido cõcepit in aluo.

22 ¶ *Accubitionem* genere *fœminino*. Marc. Tull.de ſenectute : Bene enim maiores accubitionem epularem amicorũ, quaſi vitæ coniunctionem haberet, cõuiuium nominarunt.

B

23 ¶ *Bubo* generis *Femin.* Æneid.lib.7. Seraque culminibus ferali carmine bubo. Genere *maſculino* : Agellius Hiſt.lib.1. Et quod bubo in columna ædis Iouis ſedens conſpectus eſt.

24 ¶ *Balnea*,nominis *feminin.* Marc.Tull. pro SextoRoſcio:Occiſus eſt ad balneas palatinas rediens à cena.Sex.Roſcius.Plaut.Aſinaria : Ille in balneas iturus eſt,inde huc veniet poſtea. Cæcil.Vmbris: Quid mihi non ſunt balneæ? *Neutri*: Marc. Tullius Hortenſio:Primus balneola ſuſpendit,incluſit piſces.

25 ¶ *Balteus maſc.*generis: Virg.lib.12.Humero cum apparuit alto Balteus. *Neutro*:Varr. rerum diuinarum lib. 11. Tragica vincula baltea ſunt. Accius διδασκαλικῶν lib. 8. Actoribus manuleos,baltea,machæras. Liuius lib.9. Auratæ vaginæ,aurata baltea illis erant.

26 ¶ *Buxum*,generis *neutri*: Virgil.Georg. lib.2. Et torno raſile buxum, *Feminini*:Ennius: Buxus victa taxis tonſa.

27 ¶ *Blandimentum* generis *neutri*: vt ſæpe *femin.*Cic.de repub.lib.4.In ciue excelſo, atque homine nobili blanditiam,oſtentationẽ, ambitionem meam eſſe leuitatis.

C

28 ¶ *Clinus* generis *maſcul.* vt plerunque. *Neutri*:apud Memmium inuenimus,cuius auctoritas dubia eſt : Ille ardua nitens fortunæ ſcandere cliua. Cato de tribunis militum.Loca ardua,& cliua depreſſa.

29 ¶ *Cyma neutro*, vt Lucillius: Aſparagi molles,ſed viride cyma. *Femin.*Cornelius Celſus,etſi minoris auctoritatis poſuit:Lætam formoſámque cymam.

30 ¶ *Conſitura* generis *femin.*Marc.Tull.de repub.libro 1. Quæ videlicet ille non exagri conſitura,quam cernebat, ſed ex doctrinæ inditis interpretabatur.

31 ¶ *Crux* generis *feminini* ſæpe. *Maſcul.*Ennius Annal.lib.11. Malo cruce ſatum vti des Iupiter.

32 ¶ *Culter*,& cultellus generis ſunt *maſc.* Varro γεγοντοδιδασκαλίᾳ.Noctu cultro coquinari ſe traiecit. Nondum enim mihi inuenti erant cultelli empeſtati e Bithynia.

33 ¶ *Cor* generis eſt *neutri*, vt dubium non eſt. *Maſculini*:Ennius lib.13.Annibal audac: dũ pectore de me hortatur, Ne bellum faciam: quem credit eſſe meum cor.

34 ¶ *Cupreſſus* generis *femin.* vt dubiũ non eſt. *Maſculini*, Ennius:Capitibus nutantes pinos,rectóſque cupreſſos.

35 ¶ *Carra neutri* generis eſſe conſuetudine perſuaſum eſt. *Maſc.* Siſenna Hiſt.lib 4.Impedimenta collocant omnia, conſtruunt *carros*, & ſarraca crebra diſponunt. Varr. Cæli. lib 2. Gallica porta carros adcurat vſque politos.

Digitized by Google

Ad Deum Patrem omnipotentem, per Iesum Christum Filium eius, in unitate Spiritus sancti, fides nostra dirigitur.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 8.

Fig. 9.

Fig. 10.

Fig. 11.

Fig. 12.

Fig. 13.

Fig. 14.

Fig. 15.

Fig. 16.

Fig. 17.

Fig. 18.

Fig. 19.

Fig. 20.

Fig. 21.

Fig. 22.

Fig. 23.

Fig. 24.

Fig. 25.

Fig. 26.

Fig. 27.

Fig. 28.

Fig. 29.

Fig. 30.

Fig. 31.

Fig. 32.

Fig. 33.

Fig. 34.

Fig. 35.

Fig. 36.

Fig. 37.

Fig. 38.

Fig. 39.

Fig. 40.

Fig. 41.

Fig. 42.

Fig. 43.

Fig. 44.

Fig. 45.

Fig. 46.

Fig. 47.

Fig. 48.

Fig. 49.

Fig. 50.

Fig. 51.

Fig. 52.

Fig. 53.

Fig. 54.

Fig. 55.

Fig. 56.

Fig. 57.

Fig. 58.

Fig. 59.

Fig. 60.

Fig. 61.

Fig. 62.

Fig. 63.

Fig. 64.

Fig. 65.

Fig. 66.

Fig. 67.

Fig. 68.

Fig. 69.

Fig. 70.

Fig. 71.

Fig. 72.

Fig. 73.

Fig. 74.

Fig. 75.

Fig. 76.

Fig. 77.

Fig. 78.

Fig. 79.

Fig. 80.

Fig. 81.

Fig. 82.

Fig. 83.

Fig. 84.

Fig. 85.

Fig. 86.

Fig. 87.

Fig. 88.

Fig. 89.

Fig. 90.

Fig. 91.

Fig. 92.

Fig. 93.

Fig. 94.

Fig. 95.

Fig. 96.

Fig. 97.

Fig. 98.

Fig. 99.

Fig. 100.

Fig. 101.

Fig. 102.

Fig. 103.

Fig. 104.

Fig. 105.

Fig. 106.

Fig. 107.

Fig. 108.

Fig. 109.

Fig. 110.

Fig. 111.

Fig. 112.

Fig. 113.

Fig. 114.

Fig. 115.

Fig. 116.

Fig. 117.

Fig. 118.

Fig. 119.

Fig. 120.

Fig. 121.

Fig. 122.

Fig. 123.

Fig. 124.

Fig. 125.

Fig. 126.

Fig. 127.

Fig. 128.

Fig. 129.

Fig. 130.

Fig. 131.

Fig. 132.

Fig. 133.

Fig. 134.

Fig. 135.

Fig. 136.

Fig. 137.

Fig. 138.

Fig. 139.

Fig. 140.

Fig. 141.

Fig. 142.

Fig. 143.

Fig. 144.

Fig. 145.

Fig. 146.

Fig. 147.

Fig. 148.

Fig. 149.

Fig. 150.

Fig. 151.

Fig. 152.

Fig. 153.

Fig. 154.

Fig. 155.

Fig. 156.

Fig. 157.

Fig. 158.

Fig. 159.

Fig. 160.

Fig. 161.

Fig. 162.

Fig. 163.

Fig. 164.

Fig. 165.

Fig. 166.

Fig. 167.

Fig. 168.

Fig. 169.

Fig. 170.

Fig. 171.

Fig. 172.

Fig. 173.

Fig. 174.

Fig. 175.

Fig. 176.

Fig. 177.

Fig. 178.

Fig. 179.

Fig. 180.

Fig. 181.

Fig. 182.

Fig. 183.

Fig. 184.

Fig. 185.

Fig. 186.

Fig. 187.

Fig. 188.

Fig. 189.

Fig. 190.

Fig. 191.

Fig. 192.

Fig. 193.

Fig. 194.

Fig. 195.

Fig. 196.

Fig. 197.

Fig. 198.

Fig. 199.

Fig. 200.

Fig. 201.

Fig. 202.

Fig. 203.

Fig. 204.

Fig. 205.

Fig. 206.

Fig. 207.

Fig. 208.

Fig. 209.

Fig. 210.

Fig. 211.

Fig. 212.

Fig. 213.

Fig. 214.

Fig. 215.

Fig. 216.

Fig. 217.

Fig. 218.

Fig. 219.

Fig. 220.

Fig. 221.

Fig. 222.

Fig. 223.

Fig. 224.

Fig. 225.

Fig. 226.

Fig. 227.

Fig. 228.

Fig. 229.

Fig. 230.

Fig. 231.

Fig. 232.

Fig. 233.

Fig. 234.

Fig. 235.

Fig. 236.

Fig. 237.

Fig. 238.

Fig. 239.

Fig. 240.

Fig. 241.

Fig. 242.

Fig. 243.

Fig. 244.

Fig. 245.

Fig. 246.

Fig. 247.

Fig. 248.

Fig. 249.

Fig. 250.

Fig. 251.

Fig. 252.

Fig. 253.

Fig. 254.

Fig. 255.

Fig. 256.

Fig. 257.

Fig. 258.

Fig. 259.

Fig. 260.

Fig. 261.

Fig. 262.

Fig. 263.

Fig. 264.

Fig. 265.

Fig. 266.

Fig. 267.

Fig. 268.

Fig. 269.

Fig. 270.

Fig. 271.

Fig. 272.

Fig. 273.

Fig. 274.

Fig. 275.

Fig. 276.

Fig. 277.

Fig. 278.

Fig. 279.

Fig. 280.

Fig. 281.

Fig. 282.

Fig. 283.

Fig. 284.

Fig. 285.

Fig. 286.

Fig. 287.

Fig. 288.

Fig. 289.

Fig. 290.

Fig. 291.

Fig. 292.

Fig. 293.

Fig. 294.

Fig. 295.

Fig. 296.

Fig. 297.

Fig. 298.

Fig. 299.

Fig. 300.

Fig. 301.

Fig. 302.

Fig. 303.

Fig. 304.

Fig. 305.

Fig. 306.

Fig. 307.

Fig. 308.

Fig. 309.

Fig. 310.

Fig. 311.

Fig. 312.

Fig. 313.

Fig. 314.

Fig. 315.

Fig. 316.

Fig. 317.

Fig. 318.

Fig. 319.

Fig. 320.

Fig. 321.

Fig. 322.

Fig. 323.

Fig. 324.

Fig. 325.

Fig. 326.

Fig. 327.

Fig. 328.

Fig. 329.

Fig. 330.

Fig. 331.

Fig. 332.

Fig. 333.

Fig. 334.

Fig. 335.

Fig. 336.

Fig. 337.

Fig. 338.

Fig. 339.

Fig. 340.

Fig. 341.

Fig. 342.

Fig. 343.

Fig. 344.

Fig. 345.

Fig. 346.

Fig. 347.

Fig. 348.

Fig. 349.

Fig. 350.

Fig. 351.

Fig. 352.

Fig. 353.

Fig. 354.

Fig. 355.

Fig. 356.

Fig. 357.

Fig. 358.

Fig. 359.

Fig. 360.

Fig. 361.

Fig. 362.

Fig. 363.

Fig. 364.

Fig. 365.

Fig. 366.

Fig. 367.

Fig. 368.

Fig. 369.

Fig. 370.

Fig. 371.

Fig. 372.

Fig. 373.

Fig. 374.

Fig. 375.

Fig. 376.

Fig. 377.

Fig. 378.

Fig. 379.

Fig. 380.

Fig. 381.

Fig. 382.

Fig. 383.

Fig. 384.

Fig. 385.

Fig. 386.

Fig. 387.

Fig. 388.

Fig. 389.

Fig. 390.

Fig. 391.

Fig. 392.

Fig. 393.

Fig. 394.

Fig. 395.

Fig. 396.

Fig. 397.

Fig. 398.

Fig. 399.

Fig. 400.

Fig. 401.

Fig. 402.

Fig. 403.

Fig. 404.

Fig. 405.

Fig. 406.

Fig. 407.

Fig. 408.

Fig. 409.

Fig. 410.

Fig. 411.

Fig. 412.

Fig. 413.

Fig. 414.

Fig. 415.

Fig. 416.

Fig. 417.

Fig. 418.

Fig. 419.

Fig. 420.

Fig. 421.

Fig. 422.

Fig. 423.

Fig. 424.

Fig. 425.

Fig. 426.

Fig. 427.

Fig. 428.

Fig. 429.

Fig. 430.

Fig. 431.

Fig. 432.

Fig. 433.

Fig. 434.

Fig. 435.

Fig. 436.

Fig. 437.

Fig. 438.

Fig. 439.

Fig. 440.

Fig. 441.

Fig. 442.

Fig. 443.

Fig. 444.

Fig. 445.

Fig. 446.

Fig. 447.

Fig. 448.

Fig. 449.

Fig. 450.

Fig. 451.

Fig. 452.

Fig. 453.

Fig. 454.

Fig. 455.

Fig. 456.

Fig. 457.

Fig. 458.

Fig. 459.

Fig. 460.

Fig. 461.

Fig. 462.

Fig. 463.

Fig. 464.

Fig. 465.

Fig. 466.

Fig. 467.

Fig. 468.

Fig. 469.

Fig. 470.

Fig. 471.

Fig. 472.

Fig. 473.

Fig. 474.

Fig. 475.

Fig. 476.

Fig. 477.

Fig. 478.

Fig. 479.

Fig. 480.

Fig. 481.

Fig. 482.

Fig. 483.

Fig. 484.

Fig. 485.

Fig. 486.

Fig. 487.

Fig. 488.

Fig. 489.

Fig. 490.

Fig. 491.

Fig. 492.

Fig. 493.

Fig. 494.

Fig. 495.

Fig. 496.

Fig. 497.

Fig. 498.

Fig. 499.

Fig. 500.

Fig. 501.

Fig. 502.

Fig. 503.

Fig. 504.

Fig. 505.

Fig. 506.

Fig. 507.

Fig. 508.

Fig. 509.

Fig. 510.

Fig. 511.

Fig. 512.

Fig. 513.

Fig. 514.

Fig. 515.

Fig. 516.

Fig. 517.

Fig. 518.

Fig. 519.

Fig. 520.

Fig. 521.

Fig. 522.

Fig. 523.

Fig. 524.

Fig. 525.

Fig. 526.

Fig. 527.

Fig. 528.

Fig. 529.

Fig. 530.

Fig. 531.

Fig. 532.

Fig. 533.

Fig. 534.

Fig. 535.

Fig. 536.

Fig. 537.

Fig. 538.

Fig. 539.

Fig. 540.

Fig. 541.

Fig. 542.

Fig. 543.

Fig. 544.

Fig. 545.

Fig. 546.

Fig. 547.

Fig. 548.

Fig. 549.

Fig. 550.

Fig. 551.

Fig. 552.

Fig. 553.

Fig. 554.

Fig. 555.

Fig. 556.

Fig. 557.

Fig. 558.

Fig. 559.

Fig. 560.

Fig. 561.

Fig. 562.

Fig. 563.

Fig. 564.

Fig. 565.

Fig. 566.

Fig. 567.

Fig. 568.

Fig. 569.

Fig. 570.

Fig. 571.

Fig. 572.

Fig. 573.

Fig. 574.

Fig. 575.

Fig. 576.

Fig. 577.

Fig. 578.

Fig. 579.

Fig. 580.

Fig. 581.

Fig. 582.

Fig. 583.

Fig. 584.

Fig. 585.

Fig. 586.

Fig. 587.

Fig. 588.

Fig. 589.

Fig. 590.

Fig. 591.

Fig. 592.

Fig. 593.

Fig. 594.

Fig. 595.

Fig. 596.

Fig. 597.

Fig. 598.

Fig. 599.

Fig. 600.

Fig. 601.

Fig. 602.

Fig. 603.

Fig. 604.

Fig. 605.

Fig. 606.

Fig. 607.

Fig. 608.

Fig. 609.

Fig. 610.

Fig. 611.

Fig. 612.

Fig. 613.

Fig. 614.

Fig. 615.

Fig. 616.

Fig. 617.

Fig. 618.

Fig. 619.

Fig. 620.

Fig. 621.

Fig. 622.

Fig. 623.

Fig. 624.

Fig. 625.

Fig. 626.

Fig. 627.

Fig. 628.

Fig. 629.

Fig. 630.

Fig. 631.

Fig. 632.

Fig. 633.

Fig. 634.

Fig. 635.

Fig. 636.

Fig. 637.

Fig. 638.

Fig. 639.

Fig. 640.

Fig. 641.

Fig. 642.

Fig. 643.

Fig. 644.

Fig. 645.

Fig. 646.

Fig. 647.

Fig. 648.

Fig. 649.

Fig. 650.

Fig. 651.

Fig. 652.

Fig. 653.

Fig. 654.

Fig. 655.

Fig. 656.

Fig. 657.

Fig. 658.

Fig. 659.

Fig. 660.

Fig. 661.

Fig. 662.

Fig. 663.

Fig. 664.

Fig. 665.

Fig. 666.

Fig. 667.

Fig. 668.

Fig. 669.

Fig. 670.

Fig. 671.

Fig. 672.

Fig. 673.

Fig. 674.

Fig. 675.

Fig. 676.

Fig. 677.

Fig. 678.

Fig. 679.

Fig. 680.

Fig. 681.

Fig. 682.

Fig. 683.

Fig. 684.

Fig. 685.

Fig. 686.

Fig. 687.

Fig. 688.

Fig. 689.

Fig. 690.

Fig. 691.

Fig. 692.

Fig. 693.

Fig. 694.

Fig. 695.

Fig. 696.

Fig. 697.

Fig. 698.

Fig. 699.

Fig. 700.

Fig. 701.

Fig. 702.

Fig. 703.

Fig. 704.

Fig. 705.

Fig. 706.

Fig. 707.

Fig. 708.

Fig. 709.

Fig. 710.

Fig. 711.

Fig. 712.

Fig. 713.

Fig. 714.

Fig. 715.

Fig. 716.

Fig. 717.

Fig. 718.

Fig. 719.

Fig. 720.

Fig. 721.

Fig. 722.

Fig. 723.

Fig. 724.

Fig. 725.

Fig. 726.

Fig. 727.

Fig. 728.

Fig. 729.

Fig. 730.

Fig. 731.

Fig. 732.

Fig. 733.

Fig. 734.

Fig. 735.

Fig. 736.

Fig. 737.

Fig. 738.

Fig. 739.

Fig. 740.

Fig. 741.

Fig. 742.

Fig. 743.

Fig. 744.

Fig. 745.

Fig. 746.

Fig. 747.

Fig. 748.

Fig. 749.

Fig. 750.

Fig. 751.

Fig. 752.

Fig. 753.

Fig. 754.

Fig. 755.

Fig. 756.

Fig. 757.

Fig. 758.

Fig. 759.

Fig. 760.

Fig. 761.

Fig. 762.

Fig. 763.

Fig. 764.

Fig. 765.

Fig. 766.

Fig. 767.

Fig. 768.

Fig. 769.

Fig. 770.

Fig. 771.

Fig. 772.

Fig. 773.

Fig. 774.

Fig. 775.

Fig. 776.

Fig. 777.

Fig. 778.

Fig. 779.

Fig. 780.

Fig. 781.

Fig. 782.

Fig. 783.

Fig. 784.

Fig. 785.

Fig. 786.

Fig. 787.

Fig. 788.

Fig. 789.

Fig. 790.

Fig. 791.

Fig. 792.

Fig. 793.

Fig. 794.

Fig. 795.

Fig. 796.

Fig. 797.

Fig. 798.

Fig. 799.

Fig. 800.

Fig. 801.

Fig. 802.

Fig. 803.

Fig. 804.

Fig. 805.

Fig. 806.

Fig. 807.

Fig. 808.

Fig. 809.

Fig. 810.

Fig. 811.

Fig. 812.

Fig. 813.

Fig. 814.

Fig. 815.

Fig. 816.

Fig. 817.

Fig. 818.

Fig. 819.

Fig. 820.

Fig. 821.

Fig. 822.

Fig. 823.

Fig. 824.

Fig. 825.

Fig. 826.

Fig. 827.

Fig. 828.

Fig. 829.

Fig. 830.

Fig. 831.

Fig. 832.

Fig. 833.

Fig. 834.

Fig. 835.

Fig. 836.

Fig. 837.

Fig. 838.

Fig. 839.

Fig. 840.

Fig. 841.

Fig. 842.

Fig. 843.

Fig. 844.

Fig. 845.

Fig. 846.

Fig. 847.

Fig. 848.

Fig. 849.

Fig. 850.

Fig. 851.

Fig. 852.

Fig. 853.

Fig. 854.

Fig. 855.

Fig. 856.

Fig. 857.

Fig. 858.

Fig. 859.

Fig. 860.

Fig. 861.

Fig. 862.

Fig. 863.

Fig. 864.

Fig. 865.

Fig. 866.

Fig. 867.

Fig. 868.

Fig. 869.

Fig. 870.

Fig. 871.

Fig. 872.

Fig. 873.

Fig. 874.

Fig. 875.

Fig. 876.

Fig. 877.

Fig. 878.

Fig. 879.

Fig. 880.

Fig. 881.

Fig. 882.

Fig. 883.

Fig. 884.

Fig. 885.

Fig. 886.

Fig. 887.

Fig. 888.

Fig. 889.

Fig. 890.

Fig. 891.

Fig. 892.

Fig. 893.

Fig. 894.

Fig. 895.

Fig. 896.

Fig. 897.

Fig. 898.

Fig. 899.

Fig. 900.

Fig. 901.

Fig. 902.

Fig. 903.

Fig. 904.

Fig. 905.

Fig. 906.

Fig. 907.

Fig. 908.

Fig. 909.

Fig. 910.

Fig. 911.

Fig. 912.

Fig. 913.

Fig. 914.

Fig. 915.

Fig. 916.

Fig. 917.

Fig. 918.

Fig. 919.

Fig. 920.

Fig. 921.

Fig. 922.

Fig. 923.

Fig. 924.

Fig. 925.

Fig. 926.

Fig. 927.

Fig. 928.

Fig. 929.

Fig. 930.

Fig. 931.

Fig. 932.

Fig. 933.

Fig. 934.

Fig. 935.

Fig. 936.

Fig. 937.

Fig. 938.

Fig. 939.

Fig. 940.

Fig. 941.

Fig. 942.

Fig. 943.

Fig. 944.

Fig. 945.

Fig. 946.

Fig. 947.

Fig. 948.

Fig. 949.

Fig. 950.

Fig. 951.

Fig. 952.

Fig. 953.

Fig. 954.

Fig. 955.

Fig. 956.

Fig. 957.

Fig. 958.

Fig. 959.

Fig. 960.

Fig. 961.

Fig. 962.

Fig. 963.

Fig. 964.

Fig. 965.

Fig. 966.

Fig. 967.

Fig. 968.

Fig. 969.

Fig. 970.

Fig. 971.

Fig. 972.

Fig. 973.

Fig. 974.

Fig. 975.

Fig. 976.

Fig. 977.

Fig. 978.

Fig. 979.

Fig. 980.

Fig. 981.

Fig. 982.

Fig. 983.

Fig. 984.

Fig. 985.

Fig. 986.

Fig. 987.

Fig. 988.

Fig. 989.

Fig. 990.

Fig. 991.

Fig. 992.

Fig. 993.

Fig. 994.

Fig. 995.

Fig. 996.

Fig. 997.

Fig. 998.

Fig. 999.

Fig. 1000.

tia *fœm.* M.Tul. de offi. libro 2. Ergo hæc deſpicientia admirabilitatem magnam facit, Et Tuſcul. lib. 4. Omnium rerum humanarum contemptione ac deſpicientia in omni virtute ponamus.

82 ¶ *Dominatio*, gen. *fem.* vt plerũq. *Maſc.* M.Tul. de repul. lib 1. Quid tum, cũ es iratus, permittis illi iracũdiæ dominatum animi tui? Et de offi. lib. 2. Quorum eſt leuis fructus, incertus dominatus.

83 ¶ *Debitum* generis eſt, vt manifeſtum eſt, *neutri*. *Feminini*. M.Tul. pro Plantio: Nam alia eſt *debitio* pecuniæ, alia gratiæ.

84 ¶ *Diluuium* generis eſt, vt ſæpius habetur, *neutri*. Virg. libro 8. Diluuio ex illo. *Fem.* Lucr. lib. 6. Pars etiam glebarum ad diluuiem reuocatur Imbribus. Horatius carminum lib. 4. Horrendámque cultis Diluuiem minitatur agris.

E

85 ¶ *Euentus* generis eſt *maſcul. Neutri*, Lucretius lib. 1. Nam quæcunque cluent, aut his coniuncta duabus Rebus, ea inuenies, aut horum euenta videbis. Idem lib. 1. Euentum dici poterit, quodcunque erit actum. Mar. Tul. Hortẽſio: Tu me & aliàs nonnunquã, & paullò ante adhortatus es, aliorum facta, & euenta conquirerem. Idem conſulatus ſui libro 2. Atque animo pendens noctu euenta timebat.

86 ¶ *Error maſc*, eſt generis. Virg. Æneid. lib. 10. Gratuſque parentibus error. *Fem.* Accius Neoptolemo. Satis iam dictum eſt, neq. ego errantia animi praue morigerabor. Neutri; M. Tul. ad Hirtium lib. 2. Qua in re ſi mediocriter lapſus ſum, defendes mecum tolerabile erratum.

87 ¶ *Epulum* generis *neutri* eſt. *Fem.* Lucil. Satyr. lib. 14. Idem epulo cibus, atque epulatio Iouis omnipotentis. qui verſus vtrunque deſignat. Virg. lib. 6. Epulæque ante ora parantq; Regifico luxu.

88 ¶ *Eruum* generis *neutri* eſt, vt plerunque *Fem.* Varro, Longè fugit, qui ſuos fugit: Sed vt his erat, hæc legumina arte praua pauca cicer, ernillam, ac paregia alia ſpiria cæteris.

F

89 ¶ *Frontem fem.* gen. Virg. Et frontẽ obſeænam rugis arat. *Maſc.* Titin. Setina: Quaſi Hermaphroditus fimbriarum frontẽ geſtas. *Fem.* Pacu. Voce ſuppreſſa, innata fronte, vultu turpido. Cato de re militari: Vna repugnatio eſt, fronte longo: quadrato exercitu. Cæcilius Subdititio: Nam hi ſunt inimici peſſimi, fronte hilaro, corde triſti: Quos neque vt apprehendas, neque vitare ſcias. Plaut. Nam coloratum frontem habet peruis.

90 ¶ *Finem maſc.* genere dicimus. Virg. Æneid. lib. 10. Hic finis fandi. ſolio tum Iuppiter aureo Surgit. *Fem.* Lucretius: Et merito. nã ſi certam finem eſſe viderent. Acc. Phœniſſis: Neque vlla interea finis curis datur. Virg. Æneid. lib. 4. Quam feſſis finem rebus ferat. Cæcilius Annal. lib. 5 In aliquã huic bello finem facere. Caſſius Hemina Hiſt. libro 4. Qua fine omnis res, atque omnes artes, humanitaſque aguntur. Var. Meleagris: Currere, vigilare, eſurire, quando hæc facere oportet quam ad finem. Siſenna Hiſt. lib. 4. Et propè mediam ad finem ripæ peruenerant. Varro de vita pop. Rom. libro 4. Ita huius belli horribilis finis facta.

91 ¶ *Funus maſc.* eſt generis *Feminini*, Lucr. lib. 9. Aurea de cælo demiſit funis.

92 ¶ *Fretum neutri* tantùm generis eſſe volumus. Virg. lib. 3. Et crebris legitimus freta concita terris. *Maſcul.* Lucretius lib. 6. Nã fretus ipſe anni permiſcet frigus ad æſtum. Nonius: Dubij ſauentem per fretum introcurrimus. Ennius: Craſſa puluis oritur, omnẽ peruolat cæli fretum Lucillius Serrano: Cæli nomine, & ſalis fretus. Varro Gallo, aut Fundanio: Inter Italiam & Siciliam, qui eſt fretus inter Rhegium, & Meſſanam.

93 ¶ *Fauor* eſt generis *maſcul. Fem.* Accius Oenomao: Auguſtam adhibeant Fauentiam more obſcæna dictis ſegregans.

94 ¶ *Fetus maſc.* Virg. Georgic lib. 3. Aut ouium fetus, aut vrenteis culta capellas. Virg. Bucolic. *fem.* At tu, Si *fetura* gregem ſuppleuerit, aureus eſto. Idem Geog. lib. 3. Cætera nec feturæ habilis, nec ſortis aratris.

95 ¶ *Frenos maſcul.* Virg. libro 3. Et ſtabulis frenos audire ſonanteis. *Neutro* Virgil. lib. 9. Frenáque bina eius, quæ nunc habet aurea Pallas, Accius Paride: Frena theſauri equorum accommodant.

96 ¶ *Forum* generis *neutri*. *Maſc.* Lucil. lib. 3. Romanis ludis forus olim ornatus lucernis. Salluſt. lib. 1. Illum nautis forum. Pomp. Petitore: Balnea, forus, macellus, fana, portus, porticus.

97 ¶ *Frigus neutri* gen. vt plerunque. *Fem.* Varro, eras credo, hodie nihil: Atque vt igni feruido medullitus aquiloniam intus ſeruat frigedinem.

98 ¶ *Fulmentum neutro*, vt eſt in prouerbio veteri, quo Varro vtitur ſæpius, fulmentum lectum ſcandunt. *Femin* Lucillius libro 28. Fulmentas eis atque æueis ſubducere. Et lib. 4. Sufficit huic dum fulmentas quattuor addit. Plaut. Trinummo: Fulmentas iubeam ſupponi foco.

99 ¶ *Famulatio*, vt dominatio plerunque generi *feminino*. *Maſcul.* Cic. de amicitia: Aut in fabulis, qui aliquandiu propter ignorationem ſtirpis & generis in famulatu fuerint, cogniti ſunt, & aut Deorum, aut regum filij inuenti ſunt.

100 ¶ *Fluuius maſculini* generis. *Femin.* vt amnis

Martyrologium Romanum, ad diem 4. Octobris, ubi de eo sic habetur: Apud Cordubam Hispaniæ civitatem, sancti Eulogii Presbyteri & Martyris, qui, cum Alvaro Presbytero, Spiritu Sancto plenus, Christi Ecclesiam, & Sanctorum Martyrum gesta, & Virginum Christi, ac Confessorum, ornatissimo sermone conscripsit, & Mahumetanæ impietatis errores, ac Prophetæ ejus mendacia, libris manifestissimis detexit. Qui, cum Virginem Christi Leocritiam, ad Christianam fidem perductam, & Mahumetanæ sectæ blasphemias detestantem, ad martyrium exhortatus esset, ipse, ab Abderrahamo Rege, gladio percussus, martyrii palmam adeptus est. Ejus autem corpus, ab Alvaro Presbytero, & Christi Virgine Flora, honorifice sepultum, ad Pampilonam translatum est, & in Ecclesia Sancti Zoili, ad dextram Altaris, honorifice tumulatum. Ejus Passio, ab Alvaro Presbytero, & Eulogii Martyris amico, conscripta, ad diem 11. Martii, ubi de eo sic habetur: Cordubæ

...ſtrong and ſtout, and ſo ſtiffe, that they cannot eaſily be bowed, and ſo ſharpe, that they will pierce through any armour. Their ſhafts are of Reed, and ſo ſtraight, that they flie very ſwift, and ſtrike very ſtrong. Their Arrowes are headed with Iron, and ſo ſharpe, that they will pierce through any armour. Their Arrowes are feathered with Feathers, and ſo ſtraight, that they flie very ſwift, and ſtrike very ſtrong. Their Arrowes are headed with Iron, and ſo ſharpe, that they will pierce through any armour. Their Arrowes are feathered with Feathers, and ſo ſtraight, that they flie very ſwift, and ſtrike very ſtrong.

...ſtrong and ſtout, and ſo ſtiffe, that they cannot eaſily be bowed, and ſo ſharpe, that they will pierce through any armour. Their ſhafts are of Reed, and ſo ſtraight, that they flie very ſwift, and ſtrike very ſtrong. Their Arrowes are headed with Iron, and ſo ſharpe, that they will pierce through any armour. Their Arrowes are feathered with Feathers, and ſo ſtraight, that they flie very ſwift, and ſtrike very ſtrong. Their Arrowes are headed with Iron, and ſo ſharpe, that they will pierce through any armour. Their Arrowes are feathered with Feathers, and ſo ſtraight, that they flie very ſwift, and ſtrike very ſtrong.

Marcipore: Mancipiorum sunt pueri, hi pusilluli nigri, qui spectant nundinas, vt magister dimittat suum. *Masc.* Lucil. lib. 26. Paucorum atq. hoc pacto si nihil gustat inter nundinũ. Varr. γερανοδιαγνώμων. Quoties priscus homo, ac rusticus Romanus inter nundinum barbam tadebat. Idem πρὸς ῥώμην: Romam ipsam in arcofice, non qui in orbe inter nundinum calumniarentur. Idem rerum humanarum libro 20. Decemuiri cùm fuissent arbitrati binos nundinum diuisum habuisse.

146 ¶ *Nasus masc. Neut.* Lucil. 7. Quot oculi non sunt, neque nasum, & qualia sunt. Idem lib. 22. Nasum rectius nunc homini est suæ, nec pedes dici.

147 ¶ *Nepos* dici & *femina* potest, Ennio auctore quæ nunc neptis dicitur. Iliada Nepos quis ærumnas retulisti?

148 ¶ *Nuntius* generis *masculi. Nostro* apud antiquos nõ receptæ auctoritatis lectum est, sed doctos.

149 ¶ *Nerui masculini* sunt generis, sicut plerumque. ¶ Neruia *femin.* apud doctos lectũ est sæpe. Verùm Varr. ὀνθ- λύρας: Scientia doceat, quemadmodum in psalterio est, tendamus neruias. Neut. Var. ὀνθ- λύρατ: Et id dicũ suam Briseidem producere, quæ eius neruias tractare solebat.

150 ¶ *Noualia* genere *neut.* Virg. Bucolicis: Impius hæc tam culta noualia miles habebit? *Femin.* Virg. Georg. lib. 2. Alternis tonsas idem cessare nouales.

O

151 ¶ *Obsequium neutro* genere habetur. Terent. Andria: Obsequiũ amicos, veritas odium parit. Obsequela *femin.* Plaut. Asinaria, Qui mihi auscultabũt, facient obsequelam. Turp. Epiel. Neq. offerre hunc diutius errari, & conqueri necesse suæ obsequelæ. Idem Trasilone: Cùm interea nihil quicquam à me est premij, neque erat tuæ benignitatis, atque obsequelæ. Sallust. Historiarum lib 2. Ibi Fimbriana seditione, qui regi per obsequelam orationis, & maximè odium Syllæ graues, carique erant: Afran. Priuigno: Quam mihi sit grata ipsius obsequela.

152 ¶ *Ostrea* generis *femin.* Lucil. Sat. lib. 3. Ostrea nulla fuit, non purpura, nulla Peloris. Turpil. Demetrio: In acta cooperta age in oras ostreas. Var. ὅτι τῇ φακῇ μίσει, οὐ δύναμις: Nec multum numus piscis ex salo captus belops, neque ostrea vlla magna capta quiuit palatum fuscitare. Afranius Excepto, Conchas: echinos, ostreas marinas. M. Tul. Hortensio: Sollertiaque eam, qua posset vel in tegulis proseminare ostreas. Var. Sexagesi: Tunc nuptiæ videbant ostreas Lucrinas. *Neutri*, Lucil. Satyrarum lib. 2. Quid ergo si cerno ostreas, Cognorim finium, limum, ac cœnum sapere ipsum? Idem lib. 23. His iisdem in cœna, dabis ostrea millibus nummùm Empta. Var. ἐκ τῶν, οὐδεὶ ὀστέον: Non potiẽ ostrea se Romæ præbere & echinos.

153 ¶ *Oues* generis *femin.* vt plerũque. *Masc.* Var. Rerum human. lib. 3. Vt etiam putantibus qui oues duos, non duas dicunt, Homer. securos, qui ait ἀμφ' ὄϊε τε. Idem Terentio: Quando citatus neque respondit, neque excitatus est, eum ego vnum ouem multam dico.

154 ¶ *Obsidio fem.* genere. Virgil. Æneid. lib. 3 Cingique vrbem obsidione videret: *Neut.* Ennius: Cum sĩo obsidio magnus Titanum premebat.

P

155 ¶ *Putei* sunt generis *masc.* Virg. Geog. lib. 3. Ad puteos, aut alta greges ad stagna iubeto, Currentem ilignis potare canalibus vndam. *Neut.* Varro Gallo vel Fundanio: De miris, secundò de statuis, aquis, vt sunt lacus, & stagna, & putea & maria.

156 ¶ *Piscatio* generis, vt sæpe, *feminini*. ¶ Piscatus *masc.* Cic. de finibus bonorũ & malorum lib. 2. Istius generis asotos iucundè putat viuere, mundos, elegantes, optimis cocis, pistoribus, piscatu, aucupio, venatione.

157 ¶ *Pulus* genere *masculino*, vt sæpe. *Femin.* Ennius lib. 8. Annalium: Iámque ferè puluis ad cælum vasta videtur. Idem lib. 8. Iámque ferè puluis fulua volat.

158 ¶ *Posticum femin.* genere consuetudine appellamus. Lucil. Satyr. libro 3. Non pepererit, verùm postica parte protundat. Var. πρὸς ὀπίσω: Pertexit interiores partes domus posticæ (vt ait Plautus) penitissimè. Titinnius *neutro* in Veliterna dici probat. Atque duo postica, quæ loco mercede. Idem Fullon. Si quis hodie præter has posticum nostrum pepulerit. Lucil. libro 8. Pistrinum appositum, posticum, sella, culina. Var, Prometheo lib. 2. Retrimenta cibi, quæ exierunt per posticum, vallem fecerunt.

159 ¶ *Partus masculi* est generis Virgil. Quin idem Veneri partus suus & Paris alter. ¶ Partitudo & partio *femin.* Plaut. Aululatia: Probrum, propinqua partitudo cui appetit. Idem eadem: Nam probrum atque partitudo propè adest. Afran. Vopisco: Non dolorum partionis veniet in mentem tibi, Quos misera pertuliſti, vt partum proiiceret pater? Plaut. Truculento: Horresco misera, mentio quò sit partionis.

160 ¶ *Præsepia neutri* sunt generis. Virgil. lib. 11. Qualis vbi abruptis fugit præsepia vinclis. *Femin.* Plaut. Curculione: Quin reciperet se huc cessum ad *præsepiam* suam. Idem ad meum herum arbitrum vocat me hic intra præsepias meas. Var. de Republ. lib. 2. Contrà hic laudabatur ab illis. Is habebat culinam rusticam vnã præsepiã latam, cellam vinariã,

161 ¶ *Panis* consuetudine *masculino* genere appellatur. *Neut.* Plaut. Curculione: Hæc sunt ventris stabilimenta, pane, & assa bubula.

162 ¶ *Pingue est*, pro pinguis est, *neutrum* pro alio genere positum. Novius Triperdita: Si autem pingue est, malè cubandum est putrem panticas.

163 ¶ *Perdix* & *masculino* genere dici potest. Varro Admirandis: Perdicas Boetios.

164 ¶ *Palpebrum* genere *neutro* consuetudo dici vult. *Palpebra femin.* Lucretius lib. 3. Brachia, Palpebræque cadunt, poplitésque cubanti. Var. Papiapapæ, *παῖ ἰγκωμιον*: Quos calliblephuro naturali palpebræ Tinctæ, Vallato mobili septos tenent. M. Tul. de Orat. lib. 2. Munitæque sunt palpebræ, tanquam vallo pilorum.

165 ¶ *Pannus* vsu generis *masc. Neut.* Næu. Tabel. qui habet vxorem sine dote, pannum positum in purpura est.

166 ¶ *Purpurissum* genere *neutro*, Afranius Homine: Cedo purpurissum. *Femin.* Næuius Sannionibus; In licio, cretam, cerussam, purpurissum.

167 ¶ *Pernicies* generis *feminini*, Lucillius Satyr. li. 2. Pestem, pereiciémque catax, quam & Manlius Nou. *Neut.* Acc. Menalippo: Paratus sum vbi vis, petere pestem, perniciem.

168 ¶ *Palumbi femin.* Virg. Bucolicis: Nec tamen interea raucæ tua cura palumbes. *Masc.* Lucil. lib. 14. Macrósque palumbos. Plaut. Bacchidibus: Qui enim intelligo duę vnũ expetitis palumbem. Pomponius de Vite: Quo expalumbem vnum ex ore tollit.

169 ¶ *Pigror* generis *mascul.* Lucil. Sat. lib. 1. Languor, & oppressit pigror, torpórque quietis.

170 ¶ *Pigne* Ennius lib. 17. Poreſtote pigne sufferre laborem. Acc. Clytemnestra: Omnes gaudent facere rectè mali pignem. *Femin.* pigritia.

171 ¶ *Pali* genere *femin. Neut.* Var. Flexatabulis, *ἀφὶ ἐυφυῶν*: Quid tu non vides in vineis, quòd tria pala habeant, tripales dici.

172 ¶ *Periculum* generis *neutri.* Ter. Andr. At istuc periculum fieri in filia graue est. Periclitatio *femin.* M. Tul. de Deorum natura li. 2. Sicut ex quibusdam stirpibus, & herbis quarum vtilitates longinqui temporis vsu & periclitatione percepimus.

173 ¶ *Paratus* generis *masc.* Paratio *femin.* Afranius Priuigno: Silentio opus est, nulla inest paratio.

174 ¶ *Penus* generis *femin.* Lucil. Magna penus paruo spatio cónsumpta peribit. *Masc.* Pomp. Dogali: Vnum penum, quæ omnem: cæterum aliam præberem penum. Næuius: Do fabæ meum in penum componam satius est. Neutri etiam lectum est apud plurimos, quorum auctoritas non probatur.

175 ¶ *Polypus* generis *femin.* Lucil. lib. 29. Paulisper cui medentia medem hæc se vt polypus ipsa.

176 ¶ *Pauperies* generis *femin. Neut.* Cæcilius Plocio: Ibo ad forum, & pauperi tutelam geram.

177 ¶ *Papaver neut.* Virg. Spargens humida mella, soporiferúmque papauer. *Masc.* Varro Admirandis: Infria seni papauerem. Plautus Asinaria: Formicis obiicias papauerem.

178 ¶ *Pileus* generis *masc.* Plaut. Captiuis: Pileum, quem habuit, diripuit, eúmque ad cælum tollit. *Neutri*, Plaut. Cornicul. Te obsecro, Lyde Pileum meum, mi sodalis, mea salubritas.

179 ¶ *Prosecta* exta, quæ aris dantur ex fibris pecudum dissecta, sunt generis *neutri.* Licinius Macer Ornithogonia: Vulgari tosta vapore Cum virgis prosecta ferunt. *Femin.* Lucil. libro 14. Cenam, inquit, nullam, neque Diuo prosectam vllam. Varr. Rerum diuin. lib. 11. Prosiciem extorum vel in mensam porrigere.

180 ¶ *Pedis*, quem nos pediculum dicimus, generis *masculini* est. Nonius: Est pedis vous ingens in naso. *Femin.* Plaut. Vidularia: Vbi quamque pedem videbat, suffurabatur omnis.

181 ¶ *Pluuia*, vt sæpe generis *femin.* Virg. Georg. lib. 1. Tunc cornix plena pluuiam vocat improba voce. *Mascul.* Laberius: Latè loquente qui pedem ex taberna tulimus, tantus cùm staret pluor.

182 ¶ *Pistillus masc.* Nou. minia medica: Lacrymæ cadent, calet pistillus. Idem Fullonibus: Testes pestinas pistillos mihi cantent. *Neut.* Muntius: Pistillum grande est.

183 ¶ *Propago* propages, vt sæpe, generis *femin.* Pacuuius Antiopa: Saluete gemini, mea propages sanguinis. *Neut.* Ennius: Boni secundè forent fructus, vt æquè propaginem.

184 ¶ *Patibulum* genere *neut. Masc.* Lucil. Rerum humanarum li. 21. Deligata ad patibulos, deligantur & circumferuntur, cruci defiguntur. Plautus Carbonaria: Patibulum ferat per vrbem, deinde affigar cruci.

A

185 ¶ *Rictus* generis est *masc.* Titinnius: Caue, exporge frontem habeat semper factos rictus. ¶ Ricta *neutri*, Lucr. libro 5. Mollia ricta tremunt duros nudantia dentes. M. Tul. de Signis: Vt rictum mentúmque eius paulo sit attritius.

186 ¶ *Rogus masc.* generis, Virg. Æneid. lib. 4. Hoc rogus iste mihi, hoc ignes atque parabant. *Neut.* Afran. Epistola: Pulcrè hoc incendi rogum, ardet, tenetur, hoc sepulcro sepeli licet.

187 ¶ *Rudens* generis est *masculini*, Virg. Æneid. lib. 5. Excussósque iubet laxare rudentes,

Femin.

Cant. 111. 1. By night on my bed I sought him whom my soul loveth: I sought him, but I found him not.

2. I will rise now, and go about the city in the streets, and in the broad ways I will seek him whom my soul loveth: I sought him, but I found him not.

3. The watchmen that go about the city found me: to whom I said, Saw ye him whom my soul loveth?

4. It was but a little that I passed from them, but I found him whom my soul loveth: I held him, and would not let him go, until I had brought him into my mother's house, and into the chamber of her that conceived me.

5. I charge you, O daughters of Jerusalem, by the roes, and by the hinds of the field, that ye stir not up, nor awake my love, till he please.

6. Who is this that cometh out of the wilderness like pillars of smoke, perfumed with myrrh and frankincense, with all powders of the merchant?

7. Behold his bed, which is Solomon's; threescore valiant men are about it, of the valiant of Israel.

8. They all hold swords, being expert in war: every man's sword is upon his thigh because of fear in the night.

9. King Solomon made himself a chariot of the wood of Lebanon.

10. He made the pillars thereof of silver, the bottom thereof of gold, the covering of it of purple, the midst thereof being paved with love, for the daughters of Jerusalem.

11. Go forth, O ye daughters of Zion, and behold king Solomon with the crown wherewith his mother crowned him in the day of his espousals, and in the day of the gladness of his heart.

Cant. IV. 1. Behold, thou art fair, my love; behold, thou art fair; thou hast doves' eyes within thy locks: thy hair is as a flock of goats, that appear from mount Gilead.

2. Thy teeth are as a flock of sheep that are even shorn, which came up from the washing; whereof every one bear twins, and none is barren among them.

3. Thy lips are like a thread of scarlet, and thy speech is comely: thy temples are like a piece of pomegranate within thy locks.

4. Thy neck is like the tower of David builded for an armoury, whereon there hang a thousand bucklers, all shields of mighty men.

5. Thy two breasts are like two young roes that are twins, which feed among the lilies.

6. Until the day break, and the shadows flee away, I will get me to the mountain of myrrh, and to the hill of frankincense.

7. Thou art all fair, my love; there is no spot in thee.

8. Come with me from Lebanon, my spouse, with me from Lebanon: look from the top of Amana, from the top of Shenir and Hermon, from the lions' dens, from the mountains of the leopards.

9. Thou hast ravished my heart, my sister, my spouse; thou hast ravished my heart with one of thine eyes, with one chain of thy neck.

10. How fair is thy love, my sister, my spouse! how much better is thy love than wine! and the smell of thine ointments than all spices!

11. Thy lips, O my spouse, drop as the honeycomb: honey and milk are under thy tongue; and the smell of thy garments is like the smell of Lebanon.

12. A garden inclosed is my sister, my spouse; a spring shut up, a fountain sealed.

13. Thy plants are an orchard of pomegranates, with pleasant fruits; camphire, with spikenard,

14. Spikenard and saffron; calamus and cinnamon, with all trees of frankincense; myrrh and aloes, with all the chief spices:

15. A fountain of gardens, a well of living waters, and streams from Lebanon.

16. Awake, O north wind; and come, thou south; blow upon my garden, that the spices thereof may flow out. Let my beloved come into his garden, and eat his pleasant fruits.

Cant. V. 1. I am come into my garden, my sister, my spouse: I have gathered my myrrh with my spice; I have eaten my honeycomb with my honey; I have drunk my wine with my milk: eat, O friends; drink, yea, drink abundantly, O beloved.

2. I sleep, but my heart waketh: it is the voice of my beloved that knocketh, saying, Open to me, my sister, my love, my dove, my undefiled: for my head is filled with dew, and my locks with the drops of the night.

3. I have put off my coat; how shall I put it on? I have washed my feet; how shall I defile them?

4. My beloved put in his hand by the hole of the door, and my bowels were moved for him.

5. I rose up to open to my beloved; and my hands dropped with myrrh, and my fingers with sweet smelling myrrh, upon the handles of the lock.

6. I opened to my beloved; but my beloved had withdrawn himself, and was gone: my soul failed when he spake: I sought him, but I could not find him; I called him, but he gave me no answer.

7. The watchmen that went about the city found me, they smote me, they wounded me; the keepers of the walls took away my veil from me.

8. I charge you, O daughters of Jerusalem, if ye find my beloved, that ye tell him, that I am sick of love.

9. What is thy beloved more than another beloved, O thou fairest among women? what is thy beloved more than another beloved, that thou dost so charge us?

10. My beloved is white and ruddy, the chiefest among ten thousand.

11. His head is as the most fine gold, his locks are bushy, and black as a raven.

12. His eyes are as the eyes of doves by the rivers of waters, washed with milk, and fitly set.

13. His cheeks are as a bed of spices, as sweet flowers: his lips like lilies, dropping sweet smelling myrrh.

14. His hands are as gold rings set with the beryl: his belly is as bright ivory overlaid with sapphires.

15. His legs are as pillars of marble, set upon sockets of fine gold: his countenance is as Lebanon, excellent as the cedars.

16. His mouth is most sweet: yea, he is altogether lovely. This is my beloved, and this is my friend, O daughters of Jerusalem.

Cant. VI. 1. Whither is thy beloved gone, O thou fairest among women? whither is thy beloved turned aside? that we may seek him with thee.

2. My beloved is gone down into his garden, to the beds of spices, to feed in the gardens, and to gather lilies.

3. I am my beloved's, and my beloved is mine: he feedeth among the lilies.

4. Thou art beautiful, O my love, as Tirzah, comely as Jerusalem, terrible as an army with banners.

5. Turn away thine eyes from me, for they have overcome me: thy hair is as a flock of goats that appear from Gilead.

6. Thy teeth are as a flock of ewes which go up from the washing, whereof every one bear twins, and there is not one barren among them.

7. As a piece of a pomegranate are thy temples within thy locks.

8. There are threescore queens, and fourscore concubines, and virgins without number.

9. My dove, my undefiled is but one; she is the only one of her mother, she is the choice one of her that bare her. The daughters saw her, and blessed her; yea, the queens and the concubines, and they praised her.

10. Who is she that looketh forth as the morning, fair as the moon, clear as the sun, and terrible as an army with banners?

11. I went down into the garden of nuts to see the fruits of the valley, and to see whether the vine flourished, and the pomegranates budded.

12. Or ever I was aware, my soul made me like the chariots of Amminadib.

13. Return, return, O Shulamite; return, return, that we may look upon thee. What will ye see in the Shulamite? As it were the company of two armies.

Cant. VII. 1. How beautiful are thy feet with shoes, O prince's daughter! the joints of thy thighs are like jewels, the work of the hands of a cunning workman.

2. Thy navel is like a round goblet, which wanteth not liquor: thy belly is like an heap of wheat set about with lilies.

3. Thy two breasts are like two young roes that are twins.

4. Thy neck is as a tower of ivory; thine eyes like the fishpools in Heshbon, by the gate of Bath-rabbim: thy nose is as the tower of Lebanon which looketh toward Damascus.

5. Thine head upon thee is like Carmel, and the hair of thine head like purple; the king is held in the galleries.

6. How fair and how pleasant art thou, O love, for delights!

7. This thy stature is like to a palm tree, and thy breasts to clusters of grapes.

8. I said, I will go up to the palm tree, I will take hold of the boughs thereof: now also thy breasts shall be as clusters of the vine, and the smell of thy nose like apples;

9. And the roof of thy mouth like the best wine for my beloved, that goeth down sweetly, causing the lips of those that are asleep to speak.

10. I am my beloved's, and his desire is toward me.

11. Come, my beloved, let us go forth into the field; let us lodge in the villages.

12. Let us get up early to the vineyards; let us see if the vine flourish, whether the tender grape appear, and the pomegranates bud forth: there will I give thee my loves.

13. The mandrakes give a smell, and at our gates are all manner of pleasant fruits, new and old, which I have laid up for thee, O my beloved.

Cant. VIII. 1. O that thou were as my brother, that sucked the breasts of my mother! when I should find thee without, I would kiss thee; yea, I should not be despised.

2. I would lead thee, and bring thee into my mother's house, who would instruct me: I would cause thee to drink of spiced wine of the juice of my pomegranate.

3. His left hand is under my head, and his right hand doth embrace me.

4. I charge you, O daughters of Jerusalem, that ye stir not up, nor awake my love, until he please.

5. Who is this that cometh up from the wilderness, leaning upon her beloved? I raised thee up under the apple tree: there thy mother brought thee forth: there she brought thee forth that bare thee.

6. Set me as a seal upon thine heart, as a seal upon thine arm: for love is strong as death; jealousy is cruel as the grave: the coals thereof are coals of fire, which hath a most vehement flame.

7. Many waters cannot quench love, neither can the floods drown it: if a man would give all the substance of his house for love, it would utterly be contemned.

8. We have a little sister, and she hath no breasts: what shall we do for our sister in the day when she shall be spoken for?

9. If she be a wall, we will build upon her a palace of silver: and if she be a door, we will inclose her with boards of cedar.

10. I am a wall, and my breasts like towers: then was I in his eyes as one that found favour.

11. Solomon had a vineyard at Baal-hamon; he let out the vineyard unto keepers; every one for the fruit thereof was to bring a thousand pieces of silver.

12. My vineyard, which is mine, is before me: thou, O Solomon, must have a thousand, and those that keep the fruit thereof two hundred.

13. Thou that dwellest in the gardens, the companions hearken to thy voice: cause me to hear it.

14. Make haste, my beloved, and be thou like to a roe or to a young hart upon the mountains of spices.

In gymnaſio vt ſchema antiquo eſt, peccatores retinerem.

207 ¶*Scrobes, femin.* genere. *Maſc.* Plautus Amph. Ibi ſcrobes fodito ſexagenos in dies. Idem Aſſularia: Ego ecfodiebam in die denos ſcrobes. Varro Ruſticarum rerum libro primo, ſcrobiculum dicit. Idem Manio: Quod dum adminiſtrant in ſcrobe fodiendo, inueniunt arcam.

208 ¶*Syngraphas fem.* gen. M. Tul. auctore dicimus: Præ negotiatoribus Achæis ſyngraphas, quas noſtra voluntate conſcripſimus. *Maſcul.* Plautus Aſinaria: Agedum iſtum oſtende: quem conſcripſiſti, ſyngraphum.

209 *Silex*, omnium conſenſu *femin.* appellatur genere. Virgilius Bucolico: Ah ſilice in nuda. *Maſc.* Lucret. lib. 1. Vnde queant validi ſilices, ferrúmque creari. Idem libro quinto: Non ruere auulſos ſilices à montibus altis.

230 ¶*Spica*, generis ſunt *feminini*. Varro Sexageſi: Si canis fit è catello, ſic è tritico ſpica, M. Tul. de finibus bonorum & malorum lib. quarto: Non enim quod facit in frugibus victum ad ſpicam perduxerit. *Maſc.* Tul. de ſenectute: Calomóque erecta geniculato, vaginis iam quaſi pubeſcens includitur, ex quibus cùm fundit fruges ſpici ordine ſtructas. Varro lege Mænia: Neque in bona ſegete nullum eſt ſpicum nequam; neq; in mala non aliquod bonum.

231 ¶*Squalor, maſcul.* eſt generis. *Femin.* Accius Euryſace: Prò dij immortales ſpeciem humanam, inuſitatam egregiam, Indignam clade & ſqualitudine. Idem Telepho: Nam etſi operta ſqualitate eſt, luctuque horrificali. Var. Manio: Ager derelinqueretur, ac periret ſquale, ſcabrę atque illuuie & vaſtitudine. Lucil. Squalitate ſumma, ſcabie ſumma, erumna obrutam.

232 ¶*Suaſiones*, gen. *fem. Neutri*; Accius Clytemneſtra: Sciebam hanc mihi ſuppetiam lucem, & ſeruitutis finem dari.

233 ¶*Scutum* generis *neutri*. *Maſcul.* Turpilius Demiurgo: Quia non minus res hominem, quàm ſcutus tegit.

234 ¶*Seplaſium*, generis *neutri*. Varro ἀπροσπάστως, ἀπὸ γραμματικῶς. Doti dato inſulam Chium, agrum Cæcubum, Seplaſia Capuæ, macellum Romuli. Seplaſia *fem.* Varro Synephebo, περὶ ὁμωνύμων: Hic natium ſeplaſiæ, hic hedycus Neapolis. Pomponius Quinquatribus: Venit, inquit, rogatum nos, quando noſtræ eſſent ſeplaſiæ.

235 ¶*Stupor*, generis *maſcul.* ¶Stupiditatem *f. m.* Accius Epigono: Ita imperitus ſtupiditate erumpit ſe, impos conſilij.

236 ¶*Statura* gen. *fem.* Lucillius lib. xxviij. Quare pro facie, pro ſtatura, ſtatus. *Maſc.* M. Tul. de offic. lib. 1. In corporis denique motu, & ſtatu cernitur.

337 ¶*Stirpem* generis *femin.* Virg. Æneid. lib. viij. Heu ſtirpem inuiſam, & fatis contraria noſtris Fata Phrygum. *Maſc.* Ennius Annal. lib. v. Omnes Pyrrhus, vti memorant, à ſtirpe ſupremo. Pacuuius Atalanta: Dubito quam inſiſtam viam, aut quod primordium Capiſſam ad ſtirpem exquirendum. Virgil. Æneid. lib. xij. Nanque diu luctans, lentóque in ſtirpe moratus.

238 ¶*Satio*, gener. *femin.* Virg. Geor. lib. j. Vere fabis ſatio. *Maſc.* tamen M. Tul. de ſenectute: Quid ergo vitium ortus, ſatus, incrementa commemorem:

T

239 ¶*Tactus*, generis *maſc.* vt ſæpe *Femin.* Cicero Tuſc. lib. iiij. Qualis hæc autium, tales ſunt & oculorum, & tactionum, & odorationum & ſaporum.

240 ¶*Tale*, poſitum pro talis. Titinnius Setina: Accede ad ſponſum audaciter, virgo nulla eſt, tale etiam eſt.

241 ¶*Tonitrus* poſitum pro tonitru. Plautus Amph. Strepitus, crepitus, ſonitus, tonitrus.

242 ¶*Tergum, neutro* genere dici, & conſuetudo, & veterum confirmat auctoritas. Plautus Pſeudolo: Nunquam ædepol veſtrum durum tergum erit, quàm hoc terginum meum. *Maſc.* Plaut. Aſinaria: Habeo opinor familiarem tergum, ne quæram foris.

243 ¶*Textus, maſc.* eſt generis. *Neutri*; Lucret. lib. v. Tres ſpecies tam diſſimileis, tria talia texta. Idem libro ſexto: Propter diſſimilem naturam, textáque rerum. Accius Nyctegreſia: Scindit hora laterum texta Vulcani vorax.

244 ¶*Terricula*, gener. *femin. Neutri*; Acc. ὅτι ναυσὶ μάχῃ: Vbi nunc terricula ſua ſunt. Idem Telepho: Proinde hæc iſta tua aufer terricula: atque animum iratum comprime.

245 ¶*Torquem*, gen. *maſc.* Lucil. Satyr. lib. xi. Conuentus, pulcer, bracæ, ſaga, fulgere torques Magni. M. Tull. de offic. lib. iij. Atque hic Titus Manlius is eſt, qui ad Anienum, Galli, quem ab eo prouocatus occiderat, torque detracto cognomen inuenit. *Fem.* Varro ἔχω τι περὶ πήχει: Tela dextra vibrant, ruſſatia emicant, atque inſignibus Martis torques aureæ, & ſcuta celata Hibero argento graui crebra fulgent. Claudius Quadrigarius deſcribens Manlij Torquati pugnam: Vbi eum euertit, caput præcidit, torquem detraxit, candémque ſanguinolentam ſibi in collum posuit. Varro de vita populi Rom. lib. 1. Auri pondo duo millia acceperunt ex ædibus ſacris, & matronarum ornamentis, à quibus poſtea id aurum, & torques aureæ multæ relatæ Romam, atque conſecratæ.

246 ¶*Ti-*

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Mr. Justice Parker, in the course of his judgment, said: The plaintiff's patent is for a combination of a number of old things, and the question is whether the defendant has taken the whole combination or not. The defendant has taken the whole combination, but has added to it a new feature, which is the use of a rubber ring. The question is whether that makes any difference. I am of opinion that it does not. The rubber ring is a mere substitute for the leather washer, and the defendant has taken the whole combination, and has added to it a mere substitute for one of the old things. I am of opinion that the plaintiff is entitled to an injunction.

Ecclesiæ Romanæ Cardinalis Sanctæ Crucis in Hierusalem, Episcopi Portuensis, & Sanctæ Rufinæ, Decani.

DE VARIA DIGNITATIONE

VERBORUM ESSE, & VIVERE.

Cap. I.

Quæstio.

Quæritur, an verba esse, & vivere, sint ejusdem dignitatis, & perfectionis? Et videtur, quod sic: quia quæ sunt ejusdem rationis, sunt ejusdem dignitatis, & perfectionis: sed esse, & vivere sunt ejusdem rationis: ergo sunt ejusdem dignitatis, & perfectionis. Probatur minor: quia quæ sunt ejusdem rationis, sunt ejusdem generis: sed esse, & vivere sunt ejusdem generis: ergo sunt ejusdem rationis. Probatur minor: quia quæ sunt ejusdem generis, sunt ejusdem ration

Psalm III.

1 LORD, how are they increased that trouble me! many are they that rise up against me.
2 Many there be which say of my soul, There is no help for him in his God. Selah.
3 But thou, O LORD, art a shield for me; my glory, and the lifter up of mine head.
4 I cried unto the LORD with my voice, and he heard me out of his holy hill. Selah.
5 I laid me down and slept; I awaked; for the LORD sustained me.
6 I will not be afraid of ten thousands of people, that have set themselves against me round about.
7 Arise, O LORD; save me, O my God: for thou hast smitten all mine enemies upon the cheek bone; thou hast broken the teeth of the ungodly.
8 Salvation belongeth unto the LORD: thy blessing is upon thy people. Selah.

To the chief Musician on Neginoth, A Psalm or Song of David.

1 HEAR me when I call, O God of my righteousness: thou hast enlarged me when I was in distress; have mercy upon me, and hear my prayer.
2 O ye sons of men, how long will ye turn my glory into shame? how long will ye love vanity, and seek after leasing? Selah.
3 But know that the LORD hath set apart him that is godly for himself: the LORD will hear when I call unto him.
4 Stand in awe, and sin not: commune with your own heart upon your bed, and be still. Selah.
5 Offer the sacrifices of righteousness, and put your trust in the LORD.
6 There be many that say, Who will shew us any good? LORD, lift thou up the light of thy countenance upon us.
7 Thou hast put gladness in my heart, more than in the time that their corn and their wine increased.
8 I will both lay me down in peace, and sleep: for thou, LORD, only makest me dwell in safety.

To the chief Musician upon Nehiloth, A Psalm or Song of David.

1 GIVE ear to my words, O LORD, consider my meditation.
2 Hearken unto the voice of my cry, my King, and my God: for unto thee will I pray.
3 My voice shalt thou hear in the morning, O LORD; in the morning will I direct my prayer unto thee, and will look up.
4 For thou art not a God that hath pleasure in wickedness: neither shall evil dwell with thee.
5 The foolish shall not stand in thy sight: thou hatest all workers of iniquity.
6 Thou shalt destroy them that speak leasing: the LORD will abhor the bloody and deceitful man.
7 But as for me, I will come into thy house in the multitude of thy mercy: and in thy fear will I worship toward thy holy temple.
8 Lead me, O LORD, in thy righteousness because of mine enemies; make thy way straight before my face.
9 For there is no faithfulness in their mouth; their inward part is very wickedness; their throat is an open sepulchre; they flatter with their tongue.
10 Destroy thou them, O God; let them fall by their own counsels; cast them out in the multitude of their transgressions; for they have rebelled against thee.
11 But let all those that put their trust in thee rejoice: let them ever shout for joy, because thou defendest them: let them also that love thy name be joyful in thee.
12 For thou, LORD, wilt bless the righteous; with favour wilt thou compass him as with a shield.

To the chief Musician on Neginoth upon Sheminith, A Psalm or Song of David.

1 O LORD, rebuke me not in thine anger, neither chasten me in thy hot displeasure.
2 Have mercy upon me, O LORD; for I am weak: O LORD, heal me; for my bones are vexed.
3 My soul is also sore vexed: but thou, O LORD, how long?
4 Return, O LORD, deliver my soul: oh save me for thy mercies' sake.
5 For in death there is no remembrance of thee: in the grave who shall give thee thanks?
6 I am weary with my groaning; all the night make I my bed to swim; I water my couch with my tears.
7 Mine eye is consumed because of grief; it waxeth old because of all mine enemies.
8 Depart from me, all ye workers of iniquity; for the LORD hath heard the voice of my weeping.
9 The LORD hath heard my supplication; the LORD will receive my prayer.
10 Let all mine enemies be ashamed and sore vexed: let them return and be ashamed suddenly.

Shiggaion of David, which he sang unto the LORD, concerning the words of Cush the Benjamite.

1 O LORD my God, in thee do I put my trust: save me from all them that persecute me, and deliver me:
2 Lest he tear my soul like a lion, rending it in pieces, while there is none to deliver.
3 O LORD my God, if I have done this; if there be iniquity in my hands;
4 If I have rewarded evil unto him that was at peace with me; (yea, I have delivered him that without cause is mine enemy:)
5 Let the enemy persecute my soul, and take it; yea, let him tread down my life upon the earth, and lay mine honour in the dust. Selah.
6 Arise, O LORD, in thine anger, lift up thyself because of the rage of mine enemies: and awake for me to the judgment that thou hast commanded.
7 So shall the congregation of the people compass thee about: for their sakes therefore return thou on high.
8 The LORD shall judge the people: judge me, O LORD, according to my righteousness, and according to mine integrity that is in me.
9 Oh let the wickedness of the wicked come to an end; but establish the just: for the righteous God trieth the hearts and reins.
10 My defence is of God, which saveth the upright in heart.
11 God judgeth the righteous, and God is angry with the wicked every day.
12 If he turn not, he will whet his sword; he hath bent his bow, and made it ready.
13 He hath also prepared for him the instruments of death; he ordaineth his arrows against the persecutors.
14 Behold, he travaileth with iniquity, and hath conceived mischief, and brought forth falsehood.
15 He made a pit, and digged it, and is fallen into the ditch which he made.
16 His mischief shall return upon his own head, and his violent dealing shall come down upon his own pate.
17 I will praise the LORD according to his righteousness: and will sing praise to the name of the LORD most high.

To the chief Musician upon Gittith, A Psalm of David.

1 O LORD our Lord, how excellent is thy name in all the earth! who hast set thy glory above the heavens.
2 Out of the mouth of babes and sucklings hast thou ordained strength because of thine enemies, that thou mightest still the enemy and the avenger.
3 When I consider thy heavens, the work of thy fingers, the moon and the stars, which thou hast ordained;
4 What is man, that thou art mindful of him? and the son of man, that thou visitest him?
5 For thou hast made him a little lower than the angels, and hast crowned him with glory and honour.
6 Thou madest him to have dominion over the works of thy hands; thou hast put all things under his feet:
7 All sheep and oxen, yea, and the beasts of the field;
8 The fowl of the air, and the fish of the sea, and whatsoever passeth through the paths of the seas.
9 O LORD our Lord, how excellent is thy name in all the earth!

To the chief Musician upon Muthlabben, A Psalm of David.

1 I WILL praise thee, O LORD, with my whole heart; I will shew forth all thy marvellous works.
2 I will be glad and rejoice in thee: I will sing praise to thy name, O thou most High.
3 When mine enemies are turned back, they shall fall and perish at thy presence.
4 For thou hast maintained my right and my cause; thou satest in the throne judging right.
5 Thou hast rebuked the heathen, thou hast destroyed the wicked, thou hast put out their name for ever and ever.
6 O thou enemy, destructions are come to a perpetual end: and thou hast destroyed cities; their memorial is perished with them.
7 But the LORD shall endure for ever: he hath prepared his throne for judgment.
8 And he shall judge the world in righteousness, he shall minister judgment to the people in uprightness.
9 The LORD also will be a refuge for the oppressed, a refuge in times of trouble.
10 And they that know thy name will put their trust in thee: for thou, LORD, hast not forsaken them that seek thee.
11 Sing praises to the LORD, which dwelleth in Zion: declare among the people his doings.
12 When he maketh inquisition for blood, he remembereth them: he forgetteth not the cry of the humble.
13 Have mercy upon me, O LORD; consider my trouble which I suffer of them that hate me, thou that liftest me up from the gates of death:
14 That I may shew forth all thy praise in the gates of the daughter of Zion: I will rejoice in thy salvation.
15 The heathen are sunk down in the pit that they made: in the net which they hid is their own foot taken.
16 The LORD is known by the judgment which he executeth: the wicked is snared in the work of his own hands. Higgaion. Selah.
17 The wicked shall be turned into hell, and all the nations that forget God.
18 For the needy shall not always be forgotten: the expectation of the poor shall not perish for ever.
19 Arise, O LORD; let not man prevail: let the heathen be judged in thy sight.
20 Put them in fear, O LORD: that the nations may know themselves but men. Selah.

1 WHY standest thou afar off, O LORD? why hidest thou thyself in times of trouble?
2 The wicked in his pride doth persecute the poor: let them be taken in the devices that they have imagined.
3 For the wicked boasteth of his heart's desire, and blesseth the covetous, whom the LORD abhorreth.
4 The wicked, through the pride of his countenance, will not seek after God: God is not in all his thoughts.
5 His ways are always grievous; thy judgments are far above out of his sight: as for all his enemies, he puffeth at them.
6 He hath said in his heart, I shall not be moved: for I shall never be in adversity.
7 His mouth is full of cursing and deceit and fraud: under his tongue is mischief and vanity.
8 He sitteth in the lurking places of the villages: in the secret places doth he murder the innocent: his eyes are privily set against the poor.
9 He lieth in wait secretly as a lion in his den: he lieth in wait to catch the poor: he doth catch the poor, when he draweth him into his net.
10 He croucheth, and humbleth himself, that the poor may fall by his strong ones.
11 He hath said in his heart, God hath forgotten: he hideth his face; he will never see it.
12 Arise, O LORD God, lift up thine hand: forget not the humble.
13 Wherefore doth the wicked contemn God? he hath said in his heart, Thou wilt not require it.
14 Thou hast seen it; for thou beholdest mischief and spite, to requite it with thy hand: the poor committeth himself unto thee; thou art the helper of the fatherless.
15 Break thou the arm of the wicked and the evil man: seek out his wickedness till thou find none.
16 The LORD is King for ever and ever: the heathen are perished out of his land.
17 LORD, thou hast heard the desire of the humble: thou wilt prepare their heart, thou wilt cause thine ear to hear:
18 To judge the fatherless and the oppressed, that the man of the earth may no more oppress.

1 IN the LORD put I my trust: how say ye to my soul, Flee as a bird to your mountain?
2 For, lo, the wicked bend their bow, they make ready their arrow upon the string, that they may privily shoot at the upright in heart.
3 If the foundations be destroyed, what can the righteous do?
4 The LORD is in his holy temple, the LORD's throne is in heaven: his eyes behold, his eyelids try, the children of men.
5 The LORD trieth the righteous: but the wicked and him that loveth violence his soul hateth.
6 Upon the wicked he shall rain snares, fire and brimstone, and an horrible tempest: this shall be the portion of their cup.
7 For the righteous LORD loveth righteousness; his countenance doth behold the upright.

1 HELP, LORD; for the godly man ceaseth; for the faithful fail from among the children of men.
2 They speak vanity every one with his neighbour: with flattering lips and with a double heart do they speak.
3 The LORD shall cut off all flattering lips, and the tongue that speaketh proud things:
4 Who have said, With our tongue will we prevail; our lips are our own: who is lord over us?
5 For the oppression of the poor, for the sighing of the needy, now will I arise, saith the LORD; I will set him in safety from him that puffeth at him.
6 The words of the LORD are pure words: as silver tried in a furnace of earth, purified seven times.
7 Thou shalt keep them, O LORD, thou shalt preserve them from this generation for ever.
8 The wicked walk on every side, when the vilest men are exalted.

1 HOW long wilt thou forget me, O LORD? for ever? how long wilt thou hide thy face from me?
2 How long shall I take counsel in my soul, having sorrow in my heart daily? how long shall mine enemy be exalted over me?
3 Consider and hear me, O LORD my God: lighten mine eyes, lest I sleep the sleep of death;
4 Lest mine enemy say, I have prevailed against him; and those that trouble me rejoice when I am moved.
5 But I have trusted in thy mercy; my heart shall rejoice in thy salvation.
6 I will sing unto the LORD, because he hath dealt bountifully with me.

1 THE fool hath said in his heart, There is no God. They are corrupt, they have done abominable works, there is none that doeth good.
2 The LORD looked down from heaven upon the children of men, to see if there were any that did understand, and seek God.
3 They are all gone aside, they are all together become filthy: there is none that doeth good, no, not one.
4 Have all the workers of iniquity no knowledge? who eat up my people as they eat bread, and call not upon the LORD.
5 There were they in great fear: for God is in the generation of the righteous.
6 Ye have shamed the counsel of the poor, because the LORD is his refuge.
7 Oh that the salvation of Israel were come out of Zion! when the LORD bringeth back the captivity of his people, Jacob shall rejoice, and Israel shall be glad.

1 LORD, who shall abide in thy tabernacle? who shall dwell in thy holy hill?
2 He that walketh uprightly, and worketh righteousness, and speaketh the truth in his heart.
3 He that backbiteth not with his tongue, nor doeth evil to his neighbour, nor taketh up a reproach against his neighbour.
4 In whose eyes a vile person is contemned; but he honoureth them that fear the LORD. He that sweareth to his own hurt, and changeth not.
5 He that putteth not out his money to usury, nor taketh reward against the innocent. He that doeth these things shall never be moved.

Michtam of David.

1 PRESERVE me, O God: for in thee do I put my trust.
2 O my soul, thou hast said unto the LORD, Thou art my Lord: my goodness extendeth not to thee;
3 But to the saints that are in the earth, and to the excellent, in whom is all my delight.
4 Their sorrows shall be multiplied that hasten after another god: their drink offerings of blood will I not offer, nor take up their names into my lips.
5 The LORD is the portion of mine inheritance and of my cup: thou maintainest my lot.
6 The lines are fallen unto me in pleasant places; yea, I have a goodly heritage.
7 I will bless the LORD, who hath given me counsel: my reins also instruct me in the night seasons.
8 I have set the LORD always before me: because he is at my right hand, I shall not be moved.
9 Therefore my heart is glad, and my glory rejoiceth: my flesh also shall rest in hope.
10 For thou wilt not leave my soul in hell; neither wilt thou suffer thine Holy One to see corruption.
11 Thou wilt shew me the path of life: in thy presence is fulness of joy; at thy right hand there are pleasures for evermore.

Psalm XVII.

1 HEAR the right, O LORD, attend unto my cry, give ear unto my prayer, that goeth not out of feigned lips.
2 Let my sentence come forth from thy presence; let thine eyes behold the things that are equal.
3 Thou hast proved mine heart; thou hast visited me in the night; thou hast tried me, and shalt find nothing; I am purposed that my mouth shall not transgress.
4 Concerning the works of men, by the word of thy lips I have kept me from the paths of the destroyer.
5 Hold up my goings in thy paths, that my footsteps slip not.
6 I have called upon thee, for thou wilt hear me, O God: incline thine ear unto me, and hear my speech.
7 Shew thy marvellous lovingkindness, O thou that savest by thy right hand them which put their trust in thee from those that rise up against them.
8 Keep me as the apple of the eye, hide me under the shadow of thy wings,
9 From the wicked that oppress me, from my deadly enemies, who compass me about.
10 They are inclosed in their own fat: with their mouth they speak proudly.
11 They have now compassed us in our steps: they have set their eyes bowing down to the earth;
12 Like as a lion that is greedy of his prey, and as it were a young lion lurking in secret places.
13 Arise, O LORD, disappoint him, cast him down: deliver my soul from the wicked, which is thy sword:
14 From men which are thy hand, O LORD, from men of the world, which have their portion in this life, and whose belly thou fillest with thy hid treasure: they are full of children, and leave the rest of their substance to their babes.
15 As for me, I will behold thy face in righteousness: I shall be satisfied, when I awake, with thy likeness.

To the chief Musician, A Psalm of David the servant of the LORD, who spake unto the LORD the words of this song in the day that the LORD delivered him from the hand of all his enemies, and from the hand of Saul: And he said,

1 I WILL love thee, O LORD, my strength.
2 The LORD is my rock, and my fortress, and my deliverer; my God, my strength, in whom I will trust; my buckler, and the horn of my salvation, and my high tower.
3 I will call upon the LORD, who is worthy to be praised: so shall I be saved from mine enemies.
4 The sorrows of death compassed me, and the floods of ungodly men made me afraid.
5 The sorrows of hell compassed me about: the snares of death prevented me.
6 In my distress I called upon the LORD, and cried unto my God: he heard my voice out of his temple, and my cry came before him, even into his ears.
7 Then the earth shook and trembled; the foundations also of the hills moved and were shaken, because he was wroth.
8 There went up a smoke out of his nostrils, and fire out of his mouth devoured: coals were kindled by it.
9 He bowed the heavens also, and came down: and darkness was under his feet.
10 And he rode upon a cherub, and did fly: and he was seen upon the wings of the wind.
11 He made darkness his secret place; his pavilion round about him were dark waters and thick clouds of the skies.
12 At the brightness that was before him his thick clouds passed, hailstones and coals of fire.
13 The LORD also thundered in the heavens, and the Highest gave his voice; hailstones and coals of fire.
14 Yea, he sent out his arrows, and scattered them; and he shot out lightnings, and discomfited them.
15 Then the channels of waters were seen, and the foundations of the world were discovered at thy rebuke, O LORD, at the blast of the breath of thy nostrils.
16 He sent from above, he took me, he drew me out of many waters;
17 He delivered me from my strong enemy, and from them which hated me: for they were too strong for me.
18 They prevented me in the day of my calamity: but the LORD was my stay.
19 He brought me forth also into a large place; he delivered me, because he delighted in me.
20 The LORD rewarded me according to my righteousness: according to the cleanness of my hands hath he recompensed me.
21 For I have kept the ways of the LORD, and have not wickedly departed from my God.
22 For all his judgments were before me, and I did not put away his statutes from me.
23 I was also upright before him, and I kept myself from mine iniquity.
24 Therefore the LORD hath recompensed me according to my righteousness, according to the cleanness of my hands in his eye sight.
25 With the merciful thou wilt shew thyself merciful, with an upright man thou wilt shew thyself upright;
26 With the pure thou wilt shew thyself pure; and with the froward thou wilt shew thyself unsavoury.
27 For thou wilt save the afflicted people; but wilt bring down high looks.
28 For thou wilt light my candle: the LORD my God will enlighten my darkness.
29 For by thee I have run through a troop; and by my God have I leaped over a wall.
30 As for God, his way is perfect: the word of the LORD is tried: he is a buckler to all those that trust in him.
31 For who is God save the LORD? or who is a rock save our God?
32 It is God that girdeth me with strength, and maketh my way perfect.
33 He maketh my feet like hinds' feet, and setteth me upon my high places.
34 He teacheth my hands to war, so that a bow of steel is broken by mine arms.
35 Thou hast also given me the shield of thy salvation: and thy right hand hath holden me up, and thy gentleness hath made me great.
36 Thou hast enlarged my steps under me, that my feet did not slip.
37 I have pursued mine enemies, and overtaken them: neither did I turn again till they were consumed.
38 I have wounded them that they were not able to rise: they are fallen under my feet.
39 For thou hast girded me with strength unto the battle: thou hast subdued under me those that rose up against me.
40 Thou hast also given me the necks of mine enemies, that I might destroy them that hate me.
41 They cried, but there was none to save them: even unto the LORD, but he answered them not.
42 Then did I beat them small as the dust before the wind: I did cast them out as the mire of the street.
43 Thou hast delivered me from the strivings of the people, and thou hast made me the head of the heathen: a people whom I have not known shall serve me.
44 As soon as they hear of me, they shall obey me: the strangers shall submit themselves unto me.
45 The strangers shall fade away, and be afraid out of their close places.
46 The LORD liveth; and blessed be my rock; and let the God of my salvation be exalted.
47 It is God that avengeth me, and subdueth the people under me.
48 He delivereth me from mine enemies: yea, thou liftest me up above those that rise up against me: thou hast delivered me from the violent man.
49 Therefore will I give thanks unto thee, O LORD, among the heathen, and sing praises unto thy name.
50 Great deliverance giveth he to his king; and sheweth mercy to his anointed, unto David, and to his seed for evermore.

To the chief Musician, A Psalm of David.

1 THE heavens declare the glory of God; and the firmament sheweth his handywork.
2 Day unto day uttereth speech, and night unto night sheweth knowledge.
3 There is no speech nor language, where their voice is not heard.
4 Their line is gone out through all the earth, and their words to the end of the world. In them hath he set a tabernacle for the sun,
5 Which is as a bridegroom coming out of his chamber, and rejoiceth as a strong man to run a race.
6 His going forth is from the end of the heaven, and his circuit unto the ends of it: and there is nothing hid from the heat thereof.
7 The law of the LORD is perfect, converting the soul: the testimony of the LORD is sure, making wise the simple.
8 The statutes of the LORD are right, rejoicing the heart: the commandment of the LORD is pure, enlightening the eyes.
9 The fear of the LORD is clean, enduring for ever: the judgments of the LORD are true and righteous altogether.
10 More to be desired are they than gold, yea, than much fine gold: sweeter also than honey and the honeycomb.
11 Moreover by them is thy servant warned: and in keeping of them there is great reward.
12 Who can understand his errors? cleanse thou me from secret faults.
13 Keep back thy servant also from presumptuous sins; let them not have dominion over me: then shall I be upright, and I shall be innocent from the great transgression.
14 Let the words of my mouth, and the meditation of my heart, be acceptable in thy sight, O LORD, my strength, and my redeemer.

To the chief Musician, A Psalm of David.

1 THE LORD hear thee in the day of trouble; the name of the God of Jacob defend thee;
2 Send thee help from the sanctuary, and strengthen thee out of Zion;
3 Remember all thy offerings, and accept thy burnt sacrifice; Selah.
4 Grant thee according to thine own heart, and fulfil all thy counsel.
5 We will rejoice in thy salvation, and in the name of our God we will set up our banners: the LORD fulfil all thy petitions.
6 Now know I that the LORD saveth his anointed; he will hear him from his holy heaven with the saving strength of his right hand.
7 Some trust in chariots, and some in horses: but we will remember the name of the LORD our God.
8 They are brought down and fallen: but we are risen, and stand upright.
9 Save, LORD: let the King hear us when we call.

To the chief Musician upon Aijeleth Shahar, A Psalm of David.

1 THE king shall joy in thy strength, O LORD; and in thy salvation how greatly shall he rejoice!
2 Thou hast given him his heart's desire, and hast not withholden the request of his lips. Selah.
3 For thou preventest him with the blessings of goodness: thou settest a crown of pure gold on his head.
4 He asked life of thee, and thou gavest it him, even length of days for ever and ever.
5 His glory is great in thy salvation: honour and majesty hast thou laid upon him.
6 For thou hast made him most blessed for ever: thou hast made him exceeding glad with thy countenance.
7 For the king trusteth in the LORD, and through the mercy of the most High he shall not be moved.
8 Thine hand shall find out all thine enemies: thy right hand shall find out those that hate thee.
9 Thou shalt make them as a fiery oven in the time of thine anger: the LORD shall swallow them up in his wrath, and the fire shall devour them.
10 Their fruit shalt thou destroy from the earth, and their seed from among the children of men.
11 For they intended evil against thee: they imagined a mischievous device, which they are not able to perform.
12 Therefore shalt thou make them turn their back, when thou shalt make ready thine arrows upon thy strings against the face of them.
13 Be thou exalted, LORD, in thine own strength: so will we sing and praise thy power.

To the chief Musician upon Aijeleth Shahar, A Psalm of David.

1 MY God, my God, why hast thou forsaken me? why art thou so far from helping me, and from the words of my roaring?
2 O my God, I cry in the daytime, but thou hearest not; and in the night season, and am not silent.
3 But thou art holy, O thou that inhabitest the praises of Israel.
4 Our fathers trusted in thee: they trusted, and thou didst deliver them.
5 They cried unto thee, and were delivered: they trusted in thee, and were not confounded.
6 But I am a worm, and no man; a reproach of men, and despised of the people.
7 All they that see me laugh me to scorn: they shoot out the lip, they shake the head, saying,
8 He trusted on the LORD that he would deliver him: let him deliver him, seeing he delighted in him.
9 But thou art he that took me out of the womb: thou didst make me hope when I was upon my mother's breasts.
10 I was cast upon thee from the womb: thou art my God from my mother's belly.
11 Be not far from me; for trouble is near; for there is none to help.
12 Many bulls have compassed me: strong bulls of Bashan have beset me round.
13 They gaped upon me with their mouths, as a ravening and a roaring lion.
14 I am poured out like water, and all my bones are out of joint: my heart is like wax; it is melted in the midst of my bowels.
15 My strength is dried up like a potsherd; and my tongue cleaveth to my jaws; and thou hast brought me into the dust of death.
16 For dogs have compassed me: the assembly of the wicked have inclosed me: they pierced my hands and my feet.
17 I may tell all my bones: they look and stare upon me.
18 They part my garments among them, and cast lots upon my vesture.
19 But be not thou far from me, O LORD: O my strength, haste thee to help me.
20 Deliver my soul from the sword; my darling from the power of the dog.
21 Save me from the lion's mouth: for thou hast heard me from the horns of the unicorns.
22 I will declare thy name unto my brethren: in the midst of the congregation will I praise thee.
23 Ye that fear the LORD, praise him; all ye the seed of Jacob, glorify him; and fear him, all ye the seed of Israel.
24 For he hath not despised nor abhorred the affliction of the afflicted; neither hath he hid his face from him; but when he cried unto him, he heard.
25 My praise shall be of thee in the great congregation: I will pay my vows before them that fear him.
26 The meek shall eat and be satisfied: they shall praise the LORD that seek him: your heart shall live for ever.
27 All the ends of the world shall remember and turn unto the LORD: and all the kindreds of the nations shall worship before thee.
28 For the kingdom is the LORD's: and he is the governor among the nations.
29 All they that be fat upon earth shall eat and worship: all they that go down to the dust shall bow before him: and none can keep alive his own soul.
30 A seed shall serve him; it shall be accounted to the Lord for a generation.
31 They shall come, and shall declare his righteousness unto a people that shall be born, that he hath done this.

A Psalm of David.

1 THE LORD is my shepherd; I shall not want.
2 He maketh me to lie down in green pastures: he leadeth me beside the still waters.
3 He restoreth my soul: he leadeth me in the paths of righteousness for his name's sake.
4 Yea, though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil: for thou art with me; thy rod and thy staff they comfort me.
5 Thou preparest a table before me in the presence of mine enemies: thou anointest my head with oil; my cup runneth over.
6 Surely goodness and mercy shall follow me all the days of my life: and I will dwell in the house of the LORD for ever.

A Psalm of David.

1 THE earth is the LORD's, and the fulness thereof; the world, and they that dwell therein.
2 For he hath founded it upon the seas, and established it upon the floods.
3 Who shall ascend into the hill of the LORD? or who shall stand in his holy place?
4 He that hath clean hands, and a pure heart; who hath not lifted up his soul unto vanity, nor sworn deceitfully.
5 He shall receive the blessing from the LORD, and righteousness from the God of his salvation.
6 This is the generation of them that seek him, that seek thy face, O Jacob. Selah.
7 Lift up your heads, O ye gates; and be ye lift up, ye everlasting doors; and the King of glory shall come in.
8 Who is this King of glory? The LORD strong and mighty, the LORD mighty in battle.
9 Lift up your heads, O ye gates; even lift them up, ye everlasting doors; and the King of glory shall come in.
10 Who is this King of glory? The LORD of hosts, he is the King of glory. Selah.

A Psalm of David.

1 UNTO thee, O LORD, do I lift up my soul.
2 O my God, I trust in thee: let me not be ashamed, let not mine enemies triumph over me.
3 Yea, let none that wait on thee be ashamed: let them be ashamed which transgress without cause.
4 Shew me thy ways, O LORD; teach me thy paths.
5 Lead me in thy truth, and teach me: for thou art the God of my salvation; on thee do I wait all the day.
6 Remember, O LORD, thy tender mercies and thy lovingkindnesses; for they have been ever of old.
7 Remember not the sins of my youth, nor my transgressions: according to thy mercy remember thou me for thy goodness' sake, O LORD.
8 Good and upright is the LORD: therefore will he teach sinners in the way.
9 The meek will he guide in judgment: and the meek will he teach his way.
10 All the paths of the LORD are mercy and truth unto such as keep his covenant and his testimonies.
11 For thy name's sake, O LORD, pardon mine iniquity; for it is great.
12 What man is he that feareth the LORD? him shall he teach in the way that he shall choose.
13 His soul shall dwell at ease; and his seed shall inherit the earth.
14 The secret of the LORD is with them that fear him; and he will shew them his covenant.
15 Mine eyes are ever toward the LORD; for he shall pluck my feet out of the net.
16 Turn thee unto me, and have mercy upon me; for I am desolate and afflicted.
17 The troubles of my heart are enlarged: O bring thou me out of my distresses.
18 Look upon mine affliction and my pain; and forgive all my sins.
19 Consider mine enemies; for they are many; and they hate me with cruel hatred.
20 O keep my soul, and deliver me: let me not be ashamed; for I put my trust in thee.
21 Let integrity and uprightness preserve me; for I wait on thee.
22 Redeem Israel, O God, out of all his troubles.

A Psalm of David.

1 JUDGE me, O LORD; for I have walked in mine integrity: I have trusted also in the LORD; therefore I shall not slide.
2 Examine me, O LORD, and prove me; try my reins and my heart.
3 For thy lovingkindness is before mine eyes: and I have walked in thy truth.
4 I have not sat with vain persons, neither will I go in with dissemblers.
5 I have hated the congregation of evil doers; and will not sit with the wicked.
6 I will wash mine hands in innocency: so will I compass thine altar, O LORD:
7 That I may publish with the voice of thanksgiving, and tell of all thy wondrous works.
8 LORD, I have loved the habitation of thy house, and the place where thine honour dwelleth.
9 Gather not my soul with sinners, nor my life with bloody men:
10 In whose hands is mischief, and their right hand is full of bribes.
11 But as for me, I will walk in mine integrity: redeem me, and be merciful unto me.
12 My foot standeth in an even place: in the congregations will I bless the LORD.

A Psalm of David.

1 THE LORD is my light and my salvation; whom shall I fear? the LORD is the strength of my life; of whom shall I be afraid?
2 When the wicked, even mine enemies and my foes, came upon me to eat up my flesh, they stumbled and fell.
3 Though an host should encamp against me, my heart shall not fear: though war should rise against me, in this will I be confident.
4 One thing have I desired of the LORD, that will I seek after; that I may dwell in the house of the LORD all the days of my life, to behold the beauty of the LORD, and to inquire in his temple.
5 For in the time of trouble he shall hide me in his pavilion: in the secret of his tabernacle shall he hide me; he shall set me up upon a rock.
6 And now shall mine head be lifted up above mine enemies round about me: therefore will I offer in his tabernacle sacrifices of joy; I will sing, yea, I will sing praises unto the LORD.
7 Hear, O LORD, when I cry with my voice: have mercy also upon me, and answer me.
8 When thou saidst, Seek ye my face; my heart said unto thee, Thy face, LORD, will I seek.
9 Hide not thy face far from me; put not thy servant away in anger: thou hast been my help; leave me not, neither forsake me, O God of my salvation.
10 When my father and my mother forsake me, then the LORD will take me up.
11 Teach me thy way, O LORD, and lead me in a plain path, because of mine enemies.
12 Deliver me not over unto the will of mine enemies: for false witnesses are risen up against me, and such as breathe out cruelty.
13 I had fainted, unless I had believed to see the goodness of the LORD in the land of the living.
14 Wait on the LORD: be of good courage, and he shall strengthen thine heart: wait, I say, on the LORD.

A Psalm of David.

1 UNTO thee will I cry, O LORD my rock; be not silent to me: lest, if thou be silent to me, I become like them that go down into the pit.
2 Hear the voice of my supplications, when I cry unto thee, when I lift up my hands toward thy holy oracle.
3 Draw me not away with the wicked, and with the workers of iniquity, which speak peace to their neighbours, but mischief is in their hearts.
4 Give them according to their deeds, and according to the wickedness of their endeavours: give them after the work of their hands; render to them their desert.
5 Because they regard not the works of the LORD, nor the operation of his hands, he shall destroy them, and not build them up.
6 Blessed be the LORD, because he hath heard the voice of my supplications.
7 The LORD is my strength and my shield; my heart trusted in him, and I am helped: therefore my heart greatly rejoiceth; and with my song will I praise him.
8 The LORD is their strength, and he is the saving strength of his anointed.
9 Save thy people, and bless thine inheritance: feed them also, and lift them up for ever.

A Psalm of David.

1 GIVE unto the LORD, O ye mighty, give unto the LORD glory and strength.
2 Give unto the LORD the glory due unto his name; worship the LORD in the beauty of holiness.
3 The voice of the LORD is upon the waters: the God of glory thundereth: the LORD is upon many waters.
4 The voice of the LORD is powerful; the voice of the LORD is full of majesty.
5 The voice of the LORD breaketh the cedars; yea, the LORD breaketh the cedars of Lebanon.
6 He maketh them also to skip like a calf; Lebanon and Sirion like a young unicorn.
7 The voice of the LORD divideth the flames of fire.
8 The voice of the LORD shaketh the wilderness; the LORD shaketh the wilderness of Kadesh.
9 The voice of the LORD maketh the hinds to calve, and discovereth the forests: and in his temple doth every one speak of his glory.
10 The LORD sitteth upon the flood; yea, the LORD sitteth King for ever.
11 The LORD will give strength unto his people; the LORD will bless his people with peace.

A Psalm or Song at the dedication of the house of David.

1 I WILL extol thee, O LORD; for thou hast lifted me up, and hast not made my foes to rejoice over me.
2 O LORD my God, I cried unto thee, and thou hast healed me.
3 O LORD, thou hast brought up my soul from the grave: thou hast kept me alive, that I should not go down to the pit.
4 Sing unto the LORD, O ye saints of his, and give thanks at the remembrance of his holiness.
5 For his anger endureth but a moment; in his favour is life: weeping may endure for a night, but joy cometh in the morning.
6 And in my prosperity I said, I shall never be moved.
7 LORD, by thy favour thou hast made my mountain to stand strong: thou didst hide thy face, and I was troubled.
8 I cried to thee, O LORD; and unto the LORD I made supplication.
9 What profit is there in my blood, when I go down to the pit? Shall the dust praise thee? shall it declare thy truth?
10 Hear, O LORD, and have mercy upon me: LORD, be thou my helper.
11 Thou hast turned for me my mourning into dancing: thou hast put off my sackcloth, and girded me with gladness;
12 To the end that my glory may sing praise to thee, and not be silent. O LORD my God, I will give thanks unto thee for ever.

To the chief Musician, A Psalm of David.

1 IN thee, O LORD, do I put my trust; let me never be ashamed: deliver me in thy righteousness.
2 Bow down thine ear to me; deliver me speedily: be thou my strong rock, for a house of defence to save me.
3 For thou art my rock and my fortress; therefore for thy name's sake lead me, and guide me.
4 Pull me out of the net that they have laid privily for me: for thou art my strength.
5 Into thine hand I commit my spirit: thou hast redeemed me, O LORD God of truth.
6 I have hated them that regard lying vanities: but I trust in the LORD.
7 I will be glad and rejoice in thy mercy: for thou hast considered my trouble; thou hast known my soul in adversities;
8 And hast not shut me up into the hand of the enemy: thou hast set my feet in a large room.
9 Have mercy upon me, O LORD, for I am in trouble: mine eye is consumed with grief, yea, my soul and my belly.
10 For my life is spent with grief, and my years with sighing: my strength faileth because of mine iniquity, and my bones are consumed.
11 I was a reproach among all mine enemies, but especially among my neighbours, and a fear to mine acquaintance: they that did see me without fled from me.
12 I am forgotten as a dead man out of mind: I am like a broken vessel.
13 For I have heard the slander of many: fear was on every side: while they took counsel together against me, they devised to take away my life.
14 But I trusted in thee, O LORD: I said, Thou art my God.
15 My times are in thy hand: deliver me from the hand of mine enemies, and from them that persecute me.
16 Make thy face to shine upon thy servant: save me for thy mercies' sake.
17 Let me not be ashamed, O LORD; for I have called upon thee: let the wicked be ashamed, and let them be silent in the grave.
18 Let the lying lips be put to silence; which speak grievous things proudly and contemptuously against the righteous.
19 Oh how great is thy goodness, which thou hast laid up for them that fear thee; which thou hast wrought for them that trust in thee before the sons of men!
20 Thou shalt hide them in the secret of thy presence from the pride of man: thou shalt keep them secretly in a pavilion from the strife of tongues.
21 Blessed be the LORD: for he hath shewed me his marvellous kindness in a strong city.
22 For I said in my haste, I am cut off from before thine eyes: nevertheless thou heardest the voice of my supplications when I cried unto thee.
23 O love the LORD, all ye his saints: for the LORD preserveth the faithful, and plentifully rewardeth the proud doer.
24 Be of good courage, and he shall strengthen your heart, all ye that hope in the LORD.

A Psalm of David, Maschil.

1 BLESSED is he whose transgression is forgiven, whose sin is covered.
2 Blessed is the man unto whom the LORD imputeth not iniquity, and in whose spirit there is no guile.
3 When I kept silence, my bones waxed old through my roaring all the day long.
4 For day and night thy hand was heavy upon me: my moisture is turned into the drought of summer. Selah.
5 I acknowledged my sin unto thee, and mine iniquity have I not hid. I said, I will confess my transgressions unto the LORD; and thou forgavest the iniquity of my sin. Selah.
6 For this shall every one that is godly pray unto thee in a time when thou mayest be found: surely in the floods of great waters they shall not come nigh unto him.
7 Thou art my hiding place; thou shalt preserve me from trouble; thou shalt compass me about with songs of deliverance. Selah.
8 I will instruct thee and teach thee in the way which thou shalt go: I will guide thee with mine eye.
9 Be ye not as the horse, or as the mule, which have no understanding: whose mouth must be held in with bit and bridle, lest they come near unto thee.
10 Many sorrows shall be to the wicked: but he that trusteth in the LORD, mercy shall compass him about.
11 Be glad in the LORD, and rejoice, ye righteous: and shout for joy, all ye that are upright in heart.

1 REJOICE in the LORD, O ye righteous: for praise is comely for the upright.
2 Praise the LORD with harp: sing unto him with the psaltery and an instrument of ten strings.
3 Sing unto him a new song; play skilfully with a loud noise.
4 For the word of the LORD is right; and all his works are done in truth.
5 He loveth righteousness and judgment: the earth is full of the goodness of the LORD.
6 By the word of the LORD were the heavens made; and all the host of them by the breath of his mouth.
7 He gathereth the waters of the sea together as an heap: he layeth up the depth in storehouses.
8 Let all the earth fear the LORD: let all the inhabitants of the world stand in awe of him.
9 For he spake, and it was done; he commanded, and it stood fast.
10 The LORD bringeth the counsel of the heathen to nought: he maketh the devices of the people of none effect.
11 The counsel of the LORD standeth for ever, the thoughts of his heart to all generations.
12 Blessed is the nation whose God is the LORD; and the people whom he hath chosen for his own in

Nomen Marcellus, Marcellorum familiæ, Marcellæ, Marcellarum familiæ, Marcellum, Marcellorum familiæ, Marcellis, Marcellorum familiæ, Marcelle, Marcellorum familiæ,

Parnassus, Mount, a mountain of Phocis, sacred to Apollo and the Muses, and famous for the Castalian fountain, and the Corycian cave. It is now called Liakura.

Parnassus, a mountain of Thrace, now called Despoto.

Parnassus, a mountain of Lycia.

Parnassus, a mountain of Pamphylia.

Parnassus, a mountain of Arcadia.

Parnassus, a mountain of Cilicia.

Parnassus, a mountain of Crete.

Parnassus, a mountain of Cappadocia.

Parnassus, a mountain of Mysia.

Parnassus, a mountain of Bithynia.

Parnassus, a mountain of Phrygia.

Parnassus, a mountain of Lydia.

Parnassus, a mountain of Caria.

Parnassus, a mountain of Ionia.

Parnassus, a mountain of Aeolis.

Parnassus, a mountain of Troas.

Parnassus, a mountain of Lesbos.

Parnassus, a mountain of Chios.

Parnassus, a mountain of Samos.

Parnassus, a mountain of Rhodes.

Parnassus, a mountain of Cyprus.

Parnassus, a mountain of Egypt.

Parnassus, a mountain of Libya.

Parnassus, a mountain of Ethiopia.

Parnassus, a mountain of Arabia.

Parnassus, a mountain of Persia.

Parnassus, a mountain of Media.

Parnassus, a mountain of Armenia.

Parnassus, a mountain of Iberia.

Parnassus, a mountain of Albania.

Parnassus, a mountain of Sarmatia.

Parnassus, a mountain of Scythia.

Parnassus, a mountain of Germania.

Parnassus, a mountain of Gallia.

Parnassus, a mountain of Britannia.

Parnassus, a mountain of Hibernia.

Parnassus, a mountain of Thule.

Parnassus, a mountain of Ultima Thule.

Parnassus, a mountain of Hyperborea.

Parnassus, a mountain of Cimmeria.

Parnassus, a mountain of Tartaria.

Parnassus, a mountain of China.

Parnassus, a mountain of Japan.

Parnassus, a mountain of Corea.

Parnassus, a mountain of Tibet.

Parnassus, a mountain of Mongolia.

Parnassus, a mountain of Siberia.

Parnassus, a mountain of Kamchatka.

Parnassus, a mountain of Alaska.

Parnassus, a mountain of Canada.

Parnassus, a mountain of Labrador.

Parnassus, a mountain of Greenland.

Parnassus, a mountain of Iceland.

Parnassus, a mountain of Spitzbergen.

Parnassus, a mountain of Nova Zembla.

Parnassus, a mountain of Lapland.

Parnassus, a mountain of Finland.

Parnassus, a mountain of Sweden.

Parnassus, a mountain of Norway.

Parnassus, a mountain of Denmark.

Parnassus, a mountain of Holland.

Parnassus, a mountain of Belgium.

Parnassus, a mountain of France.

Parnassus, a mountain of Spain.

Parnassus, a mountain of Portugal.

Parnassus, a mountain of Italy.

Parnassus, a mountain of Switzerland.

Parnassus, a mountain of Germany.

Parnassus, a mountain of Austria.

Parnassus, a mountain of Hungary.

Parnassus, a mountain of Bohemia.

Parnassus, a mountain of Poland.

Parnassus, a mountain of Russia.

Parnassus, a mountain of Turkey.

Parnassus, a mountain of Greece.

Parnassus, a mountain of Albania.

Parnassus, a mountain of Bulgaria.

Parnassus, a mountain of Servia.

Parnassus, a mountain of Bosnia.

Parnassus, a mountain of Dalmatia.

Parnassus, a mountain of Croatia.

Parnassus, a mountain of Slavonia.

Parnassus, a mountain of Transylvania.

Parnassus, a mountain of Wallachia.

Parnassus, a mountain of Moldavia.

Parnassus, a mountain of Bessarabia.

Parnassus, a mountain of Crimea.

Parnassus, a mountain of Circassia.

Parnassus, a mountain of Georgia.

Parnassus, a mountain of Mingrelia.

Parnassus, a mountain of Imeretia.

Parnassus, a mountain of Abasia.

Parnassus, a mountain of Daghestan.

Parnassus, a mountain of Tartary.

Parnassus, a mountain of Persia.

Parnassus, a mountain of Afghanistan.

Parnassus, a mountain of Beloochistan.

Parnassus, a mountain of Scinde.

Parnassus, a mountain of Hindostan.

Parnassus, a mountain of Cashmere.

Parnassus, a mountain of Nepaul.

Parnassus, a mountain of Bhotan.

Parnassus, a mountain of Assam.

Parnassus, a mountain of Burmah.

Parnassus, a mountain of Siam.

Parnassus, a mountain of Cambodia.

Parnassus, a mountain of Cochin China.

Parnassus, a mountain of Tonquin.

Parnassus, a mountain of Laos.

Parnassus, a mountain of Malacca.

Parnassus, a mountain of Sumatra.

Parnassus, a mountain of Java.

Parnassus, a mountain of Borneo.

Parnassus, a mountain of Celebes.

Parnassus, a mountain of Moluccas.

Parnassus, a mountain of Philippines.

Parnassus, a mountain of New Guinea.

Parnassus, a mountain of Australia.

Parnassus, a mountain of New Zealand.

Parnassus, a mountain of Tasmania.

Parnassus, a mountain of Polynesia.

Parnassus, a mountain of Micronesia.

Parnassus, a mountain of Melanesia.

Parnassus, a mountain of Antarctica.

Parnassus, a mountain of the Moon.

Parnassus, a mountain of Mars.

Parnassus, a mountain of Jupiter.

Parnassus, a mountain of Saturn.

Parnassus, a mountain of Uranus.

Parnassus, a mountain of Neptune.

Parnassus, a mountain of Pluto.

Parnassus, a mountain of the Sun.

Parnassus, a mountain of Mercury.

Parnassus, a mountain of Venus.

Parnassus, a mountain of the Earth.

Parnassus, a mountain of the Universe.

Parnassus, a mountain of the Multiverse.

Parnassus, a mountain of the Omniverse.

Parnassus, a mountain of the Infinite.

Parnassus, a mountain of the Eternal.

Parnassus, a mountain of the Absolute.

Parnassus, a mountain of the Unconditioned.

Parnassus, a mountain of the Unknowable.

Parnassus, a mountain of the Unthinkable.

Parnassus, a mountain of the Inconceivable.

Parnassus, a mountain of the Incomprehensible.

Parnassus, a mountain of the Ineffable.

Parnassus, a mountain of the Nameless.

Parnassus, a mountain of the Formless.

Parnassus, a mountain of the Void.

Parnassus, a mountain of Nothingness.

Parnassus, a mountain of Emptiness.

Parnassus, a mountain of Silence.

Parnassus, a mountain of Stillness.

Parnassus, a mountain of Peace.

Parnassus, a mountain of Rest.

Parnassus, a mountain of Sleep.

Parnassus, a mountain of Death.

Parnassus, a mountain of Oblivion.

Parnassus, a mountain of Forgetfulness.

Parnassus, a mountain of Lethe.

Parnassus, a mountain of Styx.

Parnassus, a mountain of Acheron.

Parnassus, a mountain of Cocytus.

Parnassus, a mountain of Phlegethon.

Parnassus, a mountain of Tartarus.

Parnassus, a mountain of Hades.

Parnassus, a mountain of Erebus.

Parnassus, a mountain of Nox.

Parnassus, a mountain of Chaos.

Parnassus, a mountain of Gaia.

Parnassus, a mountain of Uranus.

Parnassus, a mountain of Cronus.

Parnassus, a mountain of Rhea.

Parnassus, a mountain of Zeus.

Parnassus, a mountain of Hera.

Parnassus, a mountain of Poseidon.

Parnassus, a mountain of Demeter.

Parnassus, a mountain of Hades.

Parnassus, a mountain of Persephone.

Parnassus, a mountain of Hestia.

Parnassus, a mountain of Hephaestus.

Parnassus, a mountain of Athena.

Parnassus, a mountain of Apollo.

Parnassus, a mountain of Artemis.

Parnassus, a mountain of Ares.

Parnassus, a mountain of Aphrodite.

Parnassus, a mountain of Hermes.

Parnassus, a mountain of Dionysus.

Parnassus, a mountain of Hecate.

Parnassus, a mountain of Pan.

Parnassus, a mountain of Hermaphroditus.

Parnassus, a mountain of Priapus.

Parnassus, a mountain of Eros.

Parnassus, a mountain of Anteros.

Parnassus, a mountain of Himeros.

Parnassus, a mountain of Pothos.

Parnassus, a mountain of Hymen.

Parnassus, a mountain of Nemesis.

Parnassus, a mountain of Tyche.

Parnassus, a mountain of Moirai.

Parnassus, a mountain of Clotho.

Parnassus, a mountain of Lachesis.

Parnassus, a mountain of Atropos.

Parnassus, a mountain of Ananke.

Parnassus, a mountain of Themis.

Parnassus, a mountain of Dike.

Parnassus, a mountain of Eirene.

Parnassus, a mountain of Eunomia.

Parnassus, a mountain of Horae.

Parnassus, a mountain of Thallo.

Parnassus, a mountain of Auxo.

Parnassus, a mountain of Hegemone.

Parnassus, a mountain of Karpo.

Parnassus, a mountain of Charites.

Parnassus, a mountain of Aglaia.

Parnassus, a mountain of Euphrosyne.

Parnassus, a mountain of Thalia.

Parnassus, a mountain of Muses.

Parnassus, a mountain of Calliope.

Parnassus, a mountain of Clio.

Parnassus, a mountain of Melpomene.

Parnassus, a mountain of Terpsichore.

Parnassus, a mountain of Erato.

Parnassus, a mountain of Polyhymnia.

Parnassus, a mountain of Urania.

Parnassus, a mountain of Nymphs.

Parnassus, a mountain of Oreads.

Parnassus, a mountain of Dryads.

Parnassus, a mountain of Hamadryads.

Parnassus, a mountain of Naiads.

Parnassus, a mountain of Nereids.

Parnassus, a mountain of Oceanids.

Parnassus, a mountain of Satyrs.

Parnassus, a mountain of Sileni.

Parnassus, a mountain of Centaurs.

Parnassus, a mountain of Cyclopes.

Parnassus, a mountain of Giants.

Parnassus, a mountain of Titans.

Parnassus, a mountain of Titanesses.

Parnassus, a mountain of Gigantes.

Parnassus, a mountain of Gigantesses.

Parnassus, a mountain of Heroes.

Parnassus, a mountain of Heroines.

Parnassus, a mountain of Demigods.

Parnassus, a mountain of Demigoddesses.

Parnassus, a mountain of Gods.

Parnassus, a mountain of Goddesses.

Parnassus, a mountain of Deities.

Parnassus, a mountain of Divinities.

Parnassus, a mountain of Powers.

Parnassus, a mountain of Principalities.

Parnassus, a mountain of Virtues.

Parnassus, a mountain of Dominions.

Parnassus, a mountain of Thrones.

Parnassus, a mountain of Cherubim.

Parnassus, a mountain of Seraphim.

Parnassus, a mountain of Archangels.

Parnassus, a mountain of Angels.

Parnassus, a mountain of Spirits.

Parnassus, a mountain of Souls.

Parnassus, a mountain of Ghosts.

Parnassus, a mountain of Phantoms.

Parnassus, a mountain of Shades.

Parnassus, a mountain of Manes.

Parnassus, a mountain of Lemures.

Parnassus, a mountain of Larvae.

Parnassus, a mountain of Lamiae.

Parnassus, a mountain of Empusae.

Parnassus, a mountain of Gorgons.

Parnassus, a mountain of Harpies.

Parnassus, a mountain of Sirens.

Parnassus, a mountain of Sphinxes.

Parnassus, a mountain of Chimaeras.

Parnassus, a mountain of Hydras.

Parnassus, a mountain of Dragons.

Parnassus, a mountain of Serpents.

Parnassus, a mountain of Basilisks.

Parnassus, a mountain of Cockatrices.

Parnassus, a mountain of Griffins.

Parnassus, a mountain of Pegasi.

Parnassus, a mountain of Unicorns.

Parnassus, a mountain of Centaurs.

Parnassus, a mountain of Satyrs.

Parnassus, a mountain of Sileni.

Parnassus, a mountain of Cyclopes.

Parnassus, a mountain of Giants.

Parnassus, a mountain of Titans.

Parnassus, a mountain of Titanesses.

Parnassus, a mountain of Gigantes.

Parnassus, a mountain of Gigantesses.

Parnassus, a mountain of Heroes.

Parnassus, a mountain of Heroines.

Parnassus, a mountain of Demigods.

Parnassus, a mountain of Demigoddesses.

Parnassus, a mountain of Gods.

Parnassus, a mountain of Goddesses.

Parnassus, a mountain of Deities.

Parnassus, a mountain of Divinities.

Parnassus, a mountain of Powers.

Parnassus, a mountain of Principalities.

Parnassus, a mountain of Virtues.

Parnassus, a mountain of Dominions.

Parnassus, a mountain of Thrones.

Parnassus, a mountain of Cherubim.

Parnassus, a mountain of Seraphim.

Parnassus, a mountain of Archangels.

Parnassus, a mountain of Angels.

Parnassus, a mountain of Spirits.

Parnassus, a mountain of Souls.

Parnassus, a mountain of Ghosts.

Parnassus, a mountain of Phantoms.

Parnassus, a mountain of Shades.

Parnassus, a mountain of Manes.

Parnassus, a mountain of Lemures.

Parnassus, a mountain of Larvae.

Parnassus, a mountain of Lamiae.

Parnassus, a mountain of Empusae.

Parnassus, a mountain of Gorgons.

Parnassus, a mountain of Harpies.

Parnassus, a mountain of Sirens.

Parnassus, a mountain of Sphinxes.

Parnassus, a mountain of Chimaeras.

Parnassus, a mountain of Hydras.

Parnassus, a mountain of Dragons.

Parnassus, a mountain of Serpents.

Parnassus, a mountain of Basilisks.

Parnassus, a mountain of Cockatrices.

Parnassus, a mountain of Griffins.

Parnassus, a mountain of Pegasi.

Parnassus, a mountain of Unicorns.

Cæterùm & tempora metendis frugibus, & percipiendis accommodata ſunt.

31 ¶ *Aridum* dicitur *ſiccum.* Virg. Æneid. lib.I. Atque arida circum Nutrimenta dedit. ¶ Aridum, *horrificum, acutum.* Virg. Georg. lib. I. Et aridus altis Montibus audiri fragor. Lucret. Aridus vnde aures terget ſonus. ¶ Aridum *parum, lucidum.* Plaut. Rudent. Argento arido.

32 ¶ *Anceps* eſt *dubium.* Virg. Æneid lib. X. Anceps pugna diu. ¶ Anceps, *duplex.* Luci. lib. xxix Nemo hos ancipites ferro effringat cardines. Virg. Æneid. lib. III. Agnouit prolem ambiguam, geminóſque parentes. Var. de vita populi Romani lib. IIII. Cæſar reuerſionem fecit, ne poſt occipitium in Hiſpania exercitus qui erant, relinquerent: quò ſe conuerteret Pompeius, vt ancipiti vrgeretur bello. ¶ Anceps, *acutum ex vtraque parte.* Lucil. lib. xxix. Vecte, atque ancipiti ferro effringam cardines.

33 ¶ *Aura* eſt *ventorum* [*vis*] virg. Georg. li. IIII. At illi Dulcis compoſitis ſpirauit crinibus aura. Idem Æneid. lib. VI. Diſcolor vnde auri per ramos aura refulſit. ¶ Aura *adactus*, Var. Eumenidibus: Simul ac languido corpore ſolis calidior viſa eſt aura.

34 ¶ *Argutari* dicitur *loquaciter proloqui.* Ennius: Quem incertum tu iſti credere, atq; exercere lingua, vt argutarier poſſis. Nouius Exodio: Quando ad ludos venit, alij cùm tacent, totum diem argutatur, quaſi cicada. ¶ Argutari, *ſubſilire.* Titinnius Fullonibus: Terra hæc eſt noua, qua vbi tu ſolitus argutari pedibus, cretam dum compeſcis, veſtimentáque lauas.

35 ¶ *Attollere* ſignificat *erigere, fundere.* Virgil. Æneid. lib. III. Attollit ſe diua Lacinia cõtra. ¶ Attollere, *afferre.* Pacu. Medo: Cuſtodite iſtum vos, ne eum quis attollat, néve attigat. Idem Armorum iudicio: Pro imperio agendum eſt. quis vetat, quiſve attollat. Virg. Æneid. lib. IX. Attulit & nobis aliquando optantibus ætas.

36 ¶ *Auſcultare* eſt *obſequi.* Pacu. Quis ſe magis audiendum, quàm auſcultandum cenſeo. Ennius Menalippa: Mihi auſculta nate, Pueros cremari iube. Cæcil. Embono: Audire ignoti quod imperant, ſoleo, non auſcultare. ¶ Auſcultare, *audire.* Afran. Simulante: Næ ego illos vel tantis auſculto lubens. Pomponius Aſia: Atque auſcultare diſce, ſi neſcis loqui. ¶ Auſcultare, *videre, ſpectare.* Afranius Priuigno: Videt ludos, hinc auſcultaui procul.

37 ¶ *Adducere, ducere.* Terent. *Eunuch.* Adducimus ad te tuam Bacchidem. ¶ Adduci, *cogi.* M. Tul. de ſenectute: Nullo imbri, nullo frigore adduci, vt capite operto ſit. ¶ Adducere, *intorquere, rotare.* Virg. lib. III. Ipſe ter adductâ circum caput egit habena. ¶ Adducere, *producere.* Vir. lib. IX. Ocyus adducto torquens haſtile lacerto.

38 ¶ *Æquor, campus.* Virg. lib. XII. Illi æquore aperto, Ante notos, Zephyrúmque volant. ¶ Æquor, *mare.* Virg. Æneid. lib. I. Et vaſtas aperit ſyrtes, & temperat æquor. ¶ Æquor, *fluuius.* Virg. lib. IIII. Viridéſque ſecant' placido æquore ſyluas.

39 ¶ *Aduenire, venire.* Cæcil. Plocio: Ædepol ſenectus vt ſi nihil aliud apportes tecum cùm aduenis, vnum id ſat eſt. ¶ Aduenire, *incipere.* Plaut. Amph. Quæſo aduenienti morbo iure medicabis.

40 ¶ *Æſtus, ſolis & æſtiui temporis flagrantia.* Virg. Georg. lib III. Æſtibus in mediis vmbroſam exquirere vallem. ¶ Æſtus, *marini impetus, vel commotiones.* Lucr. lib. III. Frigus vt à pluuiis, calor ab ſole, æſtus ab vndis Æquoris. Plaut. Aſin. Quo magis te in altum capeſſis, æſtus te in portum refert. Virg. Fundóque exæſtuat imo.

41 ¶ *Acerbum, horrendum, infandum, immite.* Virg. Æneid. lib. IIII. & lib. VI. Et funere merſit acerbo. ¶ Acerbum, *incoctum, præcoquum*, & de pomis frequentiùs dicitur. Varro Agath. Virgo de conuiuio abdicatur ideo, quòd maiores noſtri virginis acerbæ aureis Veneris vocabulis imbui noluerunt.

42 ¶ *Album*, ſignificatione manifeſta eſt, vt Virg. Georg. lib. IIII. Color deterrimus albis, Et giluo. ¶ Album, *mite*, vel *placidum.* Var. Seſquiulyſſe: Aduerſi venti ceciderunt. quòd ſi pergunt diutius mare voluere, vereor, ne me quoque, cùm domum ab Ilio cæſus reuertero, præter canem cognoſcat nemo.

43 ¶ *Adolere* eſt *vrere.* Virg. Bucol. Verbenáſque adole pingueis, & maſcula thura.

44 ¶ *Adolere, augere, honorare, propitiare*, & eſt verbum ſacratum, vt macte magis aucte. Virg Æneid. lib. I Quinquaginta intus famulæ, quibus ordine longo Cura penum ſtruere, & flammis adolere penates. Et lib. VII. Præterea caſtis adolet cum altaria tedis. ¶ Adoleſcere, *creſcere* vnde adoleſcentem dicit Lucret. lib. II. Dúmque adoleſcendi ſummum tetigere cacumen. Liber. Soror. Laus nomine gloriæ adoleſcit.

B

45 ¶ *Bellum* eſt, vt plerunque *pugna.* ¶ Bellum, *elegans, venuſtum, prudens.* Lucil. lib. xxix. Ætatem illuc tibi laturam, & bellum, ſi hoc bellum putat. Varro περὶ ἱππικῆς. Diogenem litteras ſciſſe dum vſioni quod ſatis eſſet, nunc quod etiam acta bellorum hominum. Idem eodem: In certo ſtadio ἐπιπορίαν lego, à quo qui certaſſet animo bellus homo magis delectatus Stoicorum Pancratio, quàm athletarum. Idem Seſquiulyſſe: Quid enim eſt, quod homo maſculus lubérius videre debeat, quàm bellã virorem. Idem Bimargo: Socius es hoſti-

Ecclesiasticus 44. 1. Let us now praise famous men, and our fathers that begat us.

2. The Lord hath wrought great glory by them through his great power from the beginning.

3. Such as did bear rule in their kingdoms, men renowned for their power, giving counsel by their understanding, and declaring prophecies:

4. Leaders of the people by their counsels, and by their knowledge of learning meet for the people, wise and eloquent are their instructions:

5. Such as found out musical tunes, and recited verses in writing:

6. Rich men furnished with ability, living peaceably in their habitations:

7. All these were honoured in their generations, and were the glory of their times.

8. There be of them, that have left a name behind them, that their praises might be reported.

9. And some there be, which have no memorial; who are perished as though they had not lived, and are become as though they had not been born; and their children after them.

10. But these were merciful men, whose righteousness hath not been forgotten.

11. With their seed shall continually remain a good inheritance, and their children are within the covenant.

12. Their seed standeth fast, and their children for their sakes.

13. Their seed shall remain for ever, and their glory shall not be blotted out.

14. Their bodies are buried in peace, but their name liveth unto all generations.

15. The people will tell of their wisdom, and the congregation will shew forth their praise.

Ecclesiasticus 45. 1. Moses was beloved of God and men, whose memorial is blessed.

2. He made him like to the holy ones in glory, and magnified him, even as the enemies of him.

3. He caused him to hear his voice, and brought him into the thick darkness, and gave unto him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

4. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

5. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

6. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

7. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

8. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

9. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

10. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

11. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

12. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

13. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

14. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

15. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

16. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

17. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

18. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

19. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

20. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

21. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

22. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

23. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

24. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

25. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

26. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

27. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

28. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

29. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

30. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

31. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

32. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

33. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

34. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

35. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

36. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

37. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

38. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

39. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

40. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

41. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

42. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

43. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

44. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

45. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

46. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

47. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

48. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

49. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

50. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

51. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

52. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

53. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

54. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

55. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

56. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

57. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

58. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

59. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

60. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

61. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

62. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

63. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

64. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

65. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

66. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

67. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

68. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

69. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

70. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

71. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

72. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

73. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

74. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

75. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

76. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

77. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

78. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

79. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

80. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

81. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

82. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

83. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

84. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

85. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

86. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

87. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

88. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

89. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

90. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

91. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

92. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

93. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

94. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

95. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

96. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

97. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

98. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

99. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

100. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

101. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

102. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

103. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

104. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

105. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

106. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

107. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

108. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

109. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

110. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

111. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

112. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

113. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

114. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

115. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

116. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

117. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

118. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

119. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

120. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

121. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

122. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

123. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

124. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

125. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

126. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

127. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

128. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

129. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

130. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

131. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

132. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

133. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

134. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

135. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

136. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

137. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

138. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

139. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

140. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

141. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

142. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

143. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

144. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

145. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

146. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

147. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

148. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

149. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

150. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

151. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

152. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

153. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

154. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

155. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

156. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

157. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

158. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

159. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

160. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

161. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

162. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

163. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

164. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

165. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

166. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

167. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

168. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

169. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

170. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

171. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

172. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

173. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

174. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

175. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

176. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

177. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

178. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

179. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

180. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

181. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

182. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

183. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

184. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

185. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

186. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

187. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

188. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

189. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

190. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

191. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

192. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

193. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

194. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

195. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

196. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

197. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

198. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

199. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

200. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

201. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

202. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

203. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

204. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

205. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

206. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

207. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

208. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

209. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

210. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

211. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

212. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

213. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

214. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

215. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

216. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

217. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

218. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

219. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

220. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

221. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

222. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

223. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

224. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

225. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

226. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

227. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

228. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

229. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

230. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

231. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

232. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

233. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

234. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

235. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

236. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

237. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

238. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

239. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

240. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

241. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

242. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

243. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

244. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

245. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

246. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

247. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

248. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

249. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

250. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

251. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

252. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

253. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

254. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

255. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

256. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

257. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

258. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

259. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

260. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory.

261. He put upon him the perfect glory, and strengthened him with the holy garments, with the breeches, the long garment, and the ephod.

262. And he compassed him with pomegranates round about, with many golden bells, that there might be a sound given by him in the going, and a noise made to be heard in the temple, for a memorial to the children of his people.

263. With the holy garment, with gold, and blue silk, and purple, the work of the embroiderer, with the oracle of judgment, with twisted work, with costly stones, with the work of a lapidary graven like seals, with a memorial graven for the remembrance, according to the number of the names of the twelve tribes of Israel.

264. With a crown of gold upon his mitre, wherein was graven holiness, an ornament of honour, a work of might, pleasant things to the eyes, goodly and beautiful.

265. Before him there were no such things, neither did any stranger ever put them on, but only his children, and his children's children continually.

266. His sacrifices shall be wholly consumed every day twice continually.

267. Moses filled his hand, and anointed him with the holy oil, it was for an everlasting covenant unto him, and to his seed, as long as the days of heaven, that they should minister unto him, and execute the office of priesthood, and bless the people in his name.

268. He chose him out of all men living to offer sacrifice unto the Lord, incense and a sweet savour for a memorial, to make reconciliation for his people.

269. He gave unto him his commandments, and power in the statutes of judgments, that he should teach Jacob the testimony, and inform Israel in his law.

270. Strangers conspired against him, and envied him in the wilderness, even the men that were with Dathan and Abiram, and the congregation of Korah, in wrath and fury.

271. The Lord saw it, and was not pleased, neither were they consumed in the fierceness of his wrath, because they were wonderful upon him to consume them.

272. Therefore he made his glory to be honourable unto him, and established him in the faithfulness of his meekness, and chose him out of all men.

273. For he made him to be heard of his voice, and brought him into the cloudy darkness, and gave him the commandments before his face, even the law of life and knowledge, that he might teach Jacob the testimonies, and Israel his judgments.

274. He exalted Aaron also, an holy man like unto him, even his brother, of the tribe of Levi.

275. He made an everlasting covenant with him, and gave him the priesthood of the people, he blessed him with comeliness, and clothed him with a robe of glory

Ferrum, quod ad ferendum aptum est.

Ferrum, quod ad ferendum aptum est.

Ferrum, quod ad ferendum aptum est.

Ad Ecclesiam Dei pertinere, ut Ecclesiæ Dei Ministri, Ecclesiæ Dei Patrimonia, Ecclesiæ Dei Jura, Ecclesiæ Dei Privilegia, Ecclesiæ Dei Libertates, Ecclesiæ Dei Immunitates, Ecclesiæ Dei Dignitates, Ecclesiæ Dei Honores, Ecclesiæ Dei Reverentias, Ecclesiæ Dei Obsequia, Ecclesiæ Dei Servitia, Ecclesiæ Dei Officia, Ecclesiæ Dei Ministeria, Ecclesiæ Dei Sacramenta, Ecclesiæ Dei Sacrificia, Ecclesiæ Dei Oblationes, Ecclesiæ Dei Decimas, Ecclesiæ Dei Primitias, Ecclesiæ Dei Fructus, Ecclesiæ Dei Proventus, Ecclesiæ Dei Redditus, Ecclesiæ Dei Possessiones, Ecclesiæ Dei Hereditates, Ecclesiæ Dei Jurisdictiones, Ecclesiæ Dei Potestates, Ecclesiæ Dei Auctoritates, Ecclesiæ Dei Regalia, Ecclesiæ Dei Temporalia, Ecclesiæ Dei Spiritualia, Ecclesiæ Dei Mixta, Ecclesiæ Dei Mobilia, Ecclesiæ Dei Immobilia, Ecclesiæ Dei Feoda, Ecclesiæ Dei Advocationes, Ecclesiæ Dei Patronatus, Ecclesiæ Dei Præsentationes, Ecclesiæ Dei Collationes, Ecclesiæ Dei Electiones, Ecclesiæ Dei Confirmationes, Ecclesiæ Dei Consecrationes, Ecclesiæ Dei Benedictiones, Ecclesiæ Dei Unctiones, Ecclesiæ Dei Coronationes, Ecclesiæ Dei Investituræ, Ecclesiæ Dei Homagia, Ecclesiæ Dei Fidelitates, Ecclesiæ Dei Juramenta, Ecclesiæ Dei Consuetudines, Ecclesiæ Dei Leges, Ecclesiæ Dei Canones, Ecclesiæ Dei Decreta, Ecclesiæ Dei Decretales, Ecclesiæ Dei Constitutiones, Ecclesiæ Dei Ordinationes, Ecclesiæ Dei Statuta, Ecclesiæ Dei Sanctiones, Ecclesiæ Dei Judicia, Ecclesiæ Dei Sententiæ, Ecclesiæ Dei Excommunicationes, Ecclesiæ Dei Absolutiones, Ecclesiæ Dei Pœnitentiæ, Ecclesiæ Dei Indulgentiæ, Ecclesiæ Dei Dispensationes, Ecclesiæ Dei Relaxationes, Ecclesiæ Dei Commutationes, Ecclesiæ Dei Translationes, Ecclesiæ Dei Unitates, Ecclesiæ Dei Divisiones, Ecclesiæ Dei Separationes, Ecclesiæ Dei Reconciliationes, Ecclesiæ Dei Pacificationes, Ecclesiæ Dei Pacta, Ecclesiæ Dei Fœdera, Ecclesiæ Dei Concordiæ, Ecclesiæ Dei Compositiones, Ecclesiæ Dei Transactiones, Ecclesiæ Dei Confœderationes, Ecclesiæ Dei Unanimitates, Ecclesiæ Dei Consensus, Ecclesiæ Dei Conventiones, Ecclesiæ Dei Conventicula, Ecclesiæ Dei Concilia, Ecclesiæ Dei Synodi, Ecclesiæ Dei Congregationes, Ecclesiæ Dei Assemblæ, Ecclesiæ Dei Unitates, Ecclesiæ Dei Societates, Ecclesiæ Dei Communitates, Ecclesiæ Dei Communiones, Ecclesiæ Dei Fraternitates, Ecclesiæ Dei Amicitiæ, Ecclesiæ Dei Familiaritates, Ecclesiæ Dei Unanimitates, Ecclesiæ Dei Consensus, Ecclesiæ Dei Conventiones, Ecclesiæ Dei Conventicula, Ecclesiæ Dei Concilia, Ecclesiæ Dei Synodi, Ecclesiæ Dei Congregationes, Ecclesiæ Dei Assemblæ, Ecclesiæ Dei Unitates, Ecclesiæ Dei Societates, Ecclesiæ Dei Communitates, Ecclesiæ Dei Communiones, Ecclesiæ Dei Fraternitates, Ecclesiæ Dei Amicitiæ, Ecclesiæ Dei Familiaritates,

Ps. 17. 1 Cor. 15. 54. Heb. 2. 14. Rev. 20. 14. Ps. 18. 4. Ps. 116. 3. Ps. 18. 5. Ps. 116. 3. Ps. 18. 6. Ps. 120. 1. Ps. 18. 7. Ps. 77. 18. Ps. 97. 4. Ps. 18. 8. Ps. 97. 3. Ps. 18. 9. Ps. 144. 5. Ps. 18. 10. Ps. 104. 3. Ps. 18. 11. Ps. 97. 2. Ps. 18. 12. Ps. 97. 3. Ps. 18. 13. Ps. 77. 17. Ps. 18. 14. Ps. 144. 6. Ps. 18. 15. Ps. 106. 9. Ps. 18. 16. Ps. 144. 7. Ps. 18. 17. Ps. 144. 7. Ps. 18. 18. Ps. 59. 16. Ps. 18. 19. Ps. 118. 5. Ps. 18. 20. Ps. 18. 21. Ps. 18. 22. Ps. 18. 23. Ps. 18. 24. Ps. 18. 25. Ps. 18. 26. Ps. 18. 27. Ps. 18. 28. Ps. 18. 29. Ps. 18. 30. Ps. 18. 31. Ps. 18. 32. Ps. 18. 33. Ps. 18. 34. Ps. 18. 35. Ps. 18. 36. Ps. 18. 37. Ps. 18. 38. Ps. 18. 39. Ps. 18. 40. Ps. 18. 41. Ps. 18. 42. Ps. 18. 43. Ps. 18. 44. Ps. 18. 45. Ps. 18. 46. Ps. 18. 47. Ps. 18. 48. Ps. 18. 49. Ps. 18. 50.

temere coëgit, quine hortatus quidem est. Terentius Eunucho: Iubéne? iubeo, immò cogo, atque impero. ¶Cogere, *mollire, subigere.* Var. Virgula diuina: Sed pauca otio coacto Libamenta legens caduca verus. ¶Cogere, *in vnum colligere.* Sisenna Hist. libro 4. Summoti & intra mœnia rursum coacti. Cicero Tusc. li. 1. Cælum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur. Terentius Eunuch. Quasi talenta ad quindecim coëgi. M. Tull. ad M. Catonem: Coactóque in vnum locum exercitu, castra in Lycaonia apud Iconium faceret Virgil. Bucolicis: Cogere donec oueis stabulis. Lucil. lib. 26. Rauco concionem sonitu, & curuis cogant cornibus. ¶Cogere, *mulgere.* Virgilius Bucolicis: Cogite oues pueri: si lac præceperit æstus, Vt nuper, frustra pressabimus vbera palmis. ¶Cogere, *stringere.* Virgilius Georg. lib. 4. Nam frigore mella, Cogit hyems, eadémque calor liquefacta remittit. ¶Cogere, est *imprimere, coarctare.* Virgilius lib. 8. Quadrifidam quercum cuneis vt forte coactis Scindebant.

80 ¶*Claudere*, significat *includere.* Virgilius Georg. lib. 3. Aut intus clausos satura ad præsepia seruant. ¶Claudere rursus, *obsistere.* Virg. Æneid. lib. 9. Ecce maris magna claudit nos obice pontus. ¶Claudere, *circumuenire.* Idem Bucolicis: Claudite Nymphæ, Dictææ Nymphæ nemorum iam claudite saltus. Siquá fortè ferant oculis sese obuia nostris Errabunda bouis vestigia.

81 ¶*Citum, celere.* Sallust. Catilinæ bello: Modò citus, modò tardus incessus eius. ¶Citum, *diuisum*, vel *separatum*: vnde & oscitare dictum est. Virgilius libro 8. At procul inde citæ Metium in diuersa quadrigæ Distulerant.

82 ¶*Citare* est *vocare.* Marc. Tull. in Verrem: Citat reum, non respondit: Citat accusatorem. ¶Citare, *incitare, pronocare.* Marc. Tul. de diuinatione: Quorum studium legendi, nõ scribendi studium vehementius indies citant. ¶Citare, *laudare.* Marc. Tull. de offic. l b. 1. Citetúrque Salamis clarissimę testis victorię, quę anteponatur consilio Solonis.

83 ¶*Cadere*, est *ruere.* Virgil. Georg. lib. 1. Illa cadens raucum per læuia murmur Saxa ciet. ¶Cadere, *occidere.* Virgil. Æneid. libro 2. Cadit & Ripheus, iustissimus vnus. Qui fuit in Teucris. ¶Cadere, *euenire.* Marc. Tull. de offic. lib. 3. Et vt iidem dicunt, omnes numeros habet, nec præter sapientem cadere in quenquam potest.

84 ¶*Capessere, perficere.* Virgilius Æneidos libro primo: Mihi iussa capessere fas est. Plautus Aulul. In horum matura, in se sera condecet capessere. ¶Capessere, *immittere.* Plautus Asinaria: Quo magis te in altum capessis, æstus te in portum refert. ¶Capessere, *recipere.* Plaut. Amph. Nunc tamen heri imperium persequar. & me domum capessam.

85 ¶*Commodum*, sicuti plerunque, *vtile cõmodum, aptum, conueniens.* Virgil. libro 12. Accõmoda fraudi. ¶Commodum, *integrum, totum.* Lucillius Busquinoctoginta videbis commoda de Capua quinquaginta atque octo. Plautus Asinaria: Viginti argenti commodas minas, eius quas dem matri.

86 ¶*Candet, ignitum est.* Marc. Tullius de offic. lib. 2. Candente carbone adurebat capillum. ¶Candet, *candidum est.* Virgilius Æneid. lib. 4. Candentis vaccæ media inter cornua fundit. Varro γιῶδι σιωπῶν. Candens corpore taurus tritio lumine lunæ.

87 ¶*Castum, sine libidinis & turpitudinis nota.* Virgilius Georg. libro 2. Casta pudicitiam seruat domus. ¶Castum, *religiosum.* Virgilius libro 6. Quique sacerdotes casti dum vita maneret. Varro γεγαμιδίοις ἀγάλμ. Ergo tum sacræ, religiosæ, castæque fuerunt res omnes. Idem Eumenidibus: Nam quæ venustas: hic adest gallantibus, Quæ casta vestis? ¶Castum *à furtis & rapinis abstinens.* Varro Andabatis: Nec manus visco tenaci tinxerat viri casta. ¶Castum, *suaue, iucundum.* Varro Parmenone: Demittis acreis pectore luctus cantu, castique poesi.

88 ¶*Censere*, significat *existimare, arbitrari.* Accius Euryface: Nam eo oblectat spes ærumnosum hospitem, Dum id quòd miser est, clàm esse censet alteros. Næu. Pœnici Belli libro 6. Censent cõ venturum obuiam Pœnum. Cassius Hemina Histor. lib. 2. Censuit sese regem Porsennam occidere. Quadrigarius Annal. lib. 7. Ne nos ad certationem censeas hæc incepisse. ¶Censere *succensere.* Varr. Caprino prœlio, ἀφεῖ μάχης. Ne vobis censeam, si ad me referretis.

89 ¶*Coniicere*, est *iacere.* Virgil. Æneidos libro secundo: Telúmque imbelle sine ictu Coniicit. Afran. Simulante: Vellem interuenissem antè, nam vt signa indicant, Hi coniecere verba inter sese acriùs. ¶Coniicere, *colligere, certare.* Afran: Simulante: Nolim mater me præsente cum patre coniicere, non si me non vis, vel meum. ¶Coniicere, *agere.* Afranius Materteris: Caussam coniicere hodie ad te volo, ambo adestis, profuturos arbitror. ¶Coniicere, *furari, auferre.* Afranius Incendio: Seruus est mihi in casio sceleratus, curiosus, is cum filio ei coniicere ad nescio quicquid de latratiuncula. Lucil. libro 2. Quid dicis? cur est factum, quod coniicis istuc?

90 ¶*Contingere*, est *tangere.* Virgilius Æneidos libro secundo: Funémque manu contingere gaudent. ¶Contingere, *euenire.* Marc. Tullius libro 5. Quod non modò singulis hominibus, sed potentissimis populis sæpe contin-

contingit. Ennius Thyeste: Quàm mihi maximè hic hodie contigerit malum.

91 ¶ *Conferre* significationem habet manifestam. Marc. Tul. de offic. libro 2. Omnes meas curas, cogitationésque in eum conferebam. ¶ Conferre, *contoilere*. Virgilius: Et conferre gradum, & procedere longiùs audent. ¶ Conferre, *conferere*. Virgil. libro 9. Ergo & si conferre manum furor, iráque monstrat. ¶ Conferre, *comparare*. M. Tul. de offic. libro 2. Quæ conferri, & comparari cum eorum studius potest? ¶ Conferre, *transferre*. M. Tul. de offic. lib. 2. Ad hoc potissimum studium nos contulissemus.

92 ¶ *Confectum* dicitur *occisum, exanimatũ*. Virgilius lib. 11. Hactenus Acca soror potui; nũc vulnus acerbum Conficit. M. Tul. de Suppliciis: Plagis cõfectum dico à lictoribus tuis, pater, ante oculos tuos occidisse. ¶ Confectũ, *defessum*. Virg. lib. 11. Ducitur infelix æuo confectus aletes. Lucil. lib. 26. Tum doloribus cõfectum corpus animo obsistere. M. Tull. de officiis lib. 2. Nec me angoribus dedi, quibus essem confectus.

93 ¶ *Conficere, frangere*. Lucil. libro 28. Malo hercle vestro confectores cardinum. ¶ Conficere, *colligere*. Terent. Phorm. Id vt conficerem, confeci: affero. M. Tull. ad Cæsarem iuniorem libro 1. In singulas tegulas impositis sexcentis sexcenties confici posse. Et in Verr. actione 2. Permagnam eum dicere ex illa re pecuniam confici posse. Lucil. libro 26. Non te multitudinem tuorum, quàm in album inolyta dextra confiti sibi. ¶ Conficere, *facere*. Ter. Phor. Bonas me absente hic confeciſtis nuptias. M. Tullius Hortensio: Ea facultas maioribus nostris erat, qui confectis senatusconsultis. Et Tuculanarum libro 5. Nihil est enim apud istos, quod non eorum turba conficiat. ¶ Conficere, *explicare*. M. Tullius de offic. lib. 2. Honestatis pars confecta est, quam tibi cupio esse notissimam. ¶ Conficere, *consumere, finire*. Terent. Phorm. Cùm hic non videant, me credant conficere argentum suum. M. Tullius ad Cæsarem iuniorem lib. 2. Bellum, vt opinio mea fert, & consensu ciuitatis confectum iam haberemus. Lucil. lib. 30. Conficit ipse, coméstque. M. Tullius Hortensio: Quæ est enim confectio valetudinis? quæ deformatio corporis?

94 ¶ *Concedere, dare*, vel *permittere*. M. Tul. in Verrem actione 2. Da mihi hoc, concede quod facile est. Virg. libro 7. Concessit in iras Ipse Deũm antiquam genitor Calydona Dianæ. Terentius Adelphis: Hui metuisti, ne si de tuo iure concessisses paullulum. Lucil. libro 29. Concedat homini, id quod velit deleniat. M. Tul. de officiis libro 3. Si negligent omnia turpia per se ipsa, fugienda esse concedant. ¶ Concedere, *tradere*, vel *consentire*. Terent. Phorm. Nunquam ne hodie concedes mihi neque intelliges? Lucil. libro 28. Concedere vnum atque in eo dicere, quo separatur manus. ¶ Concedere, *recedere*, vel *cedere*. Terent. Heeyra. Hic video me inuisam esse meritò. tẽpus est concedere. Afranius Incendio: Atque etiam incendit hoc, procul concessero. Cæcilius Tithe: Hic dum abit, huc concessero. Cicero Tusculanarum lib. 4. Vt cum magnitudine medicinæ, doloris magnitudo concederet.

95 ¶ *Consequi* significat *sequi*. Virg. libro 5. Quem deinde Cleanthus Consequitur. M. Tul. de offic. libro 3. Ex quo intelligi debet, illum mentis agitatione, inuestigationéque earum rerum, quas cogitando consequebatur, neque otiosum, nec solùm vnquam fuisse. ¶ Consequi, *adipisci*. M. Tul. Epist. ad Cæsarem lib. 1. Tunc cum ea, quæ es ab senatu summo cum honore tuo cõsecutus Idem in Verrem actione prima: Quod ego meo labore, & vigiliis consecutus sum. ¶ Consequi, *exprimere, definire*, M. Tullius ad Cæsarem: Extrema verò nec quanta, nec qualia sunt, verbis consequi possum.

96 ¶ *Conserere* dictum est *miscere*. Virgilius Æneid. lib. 2. Multáque per cæcam congressi prœlia noctem Conserimus. ¶ Conserere, *inserere*. Virg. Georg. lib. 2. Iuuat Ismara Baccho Conserere.

97 ¶ *Cædere*, est *verberibus dedere*. Terent. And. Verberibus cæsum te in pristinum Dabo Dedam. M. Tul. de suppliciis: Cædebatur virgis medio in foro Messanæ. ¶ Cædere, *excidere*. Virg. Georg. lib. 1. Cæditur & tilia ante iugo leuis. Lucil. libro 27. Lignum cædat, pensum faciat, ædes verrat, vapulet. M. Tul. Hortens. Aut ibi id ipsum peruertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem, aut eius partes, quasi membra quædam cædenda. ¶ Cædere, *occidere*, vel *macture*. Virg. Georg. lib. 2. Noua aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris Cæditur. Et Æneid. lib. 2. Cæduntur vigiles. Var. Eumenid. Maximum cædit, ferro, sed cædere Vlyssem, Cum bacca syluam cadit, porcósque trucidat. ¶ Cædere, *immolare*. Plaut. Aulul. Cædendum conduxi ego illum. Virg. Æneid. li. 4. Cædunt quinas de more bidẽteis. ¶ Cædere, *frangere*. Virg. Georg. lib. 3. Cædunt-que securibus humida vina. M. Tul. in Verrem actione 2. Cædere ianuam saxis instare ferro. Lucil. lib. 29. Cæde ostium, grato vrgere istàm perimus. ¶ Cædere, *consumere*, Lucil. li. 30. Lana opus omne perit, squalor, tineæ omnia cædunt.

98 *Quatere* significat *percutere*. Virgil. lib. VIII. Quadrupedante putrem sonitu quatit vngula campum. ¶ Quatit, *infestat*, Virg. libro VIII, Aut rastris terram domat, aut quatit oppida bello. ¶ Quatit, *exhaurit*. Terent. Eunucho.

Nimiſum homo quacietur certè cum dono foras. ¶Quatit, *mouet*. Virg. lib. 10. At verò ingentem quatiens Mezentius haſtam.

99 ¶ *Conſtat, valet, conſiſtit*. Lucil. li. 28. Trado ergo alias minimo, portò quod mihi conſtat carius. Cic. Tuſc. lib. 1. Animus, qui ſi eſt quarnor horum generum, vnde omnia conſtare dicuntur. ¶Conſtat, *compoſitum eſt*. Lucil. lib. 26. Principio Phyſici omnes homines ex anima & corpore conſtare dicunt. Siſen. Hiſt. lib. 4. Multitudinem procul hoſtium conſtare viderunt. ¶Conſtat, *conuenit, manifeſtum eſt*. M. Tul. ad Cæſarem Iúmorem lib. 2. Cùm conſtet Cæſarem Lupercis id vectigal dediſſe, qui ante poterat id conſtare? Et Tuſc. lib. 1. Siue quod à grauioribus leuiora natura repellantur, quæ cùm conſtet.

100 ¶ *Conſtitit*, dicitur *ſtetit*. Virg. Æn. lib. 4. Hic primùm paribus nitens Cyllenius alis Conſtitit. ¶Conſtitit, *erectum eſt*. Plaut. Amphit. Fremitu virùm, & ſpiritu atque anhelitu nebula conſtat. Virg. lib. 5. Conſtitit in digitos. Cic. Tuſc. lib 1. Vbi rigida conſtat craſſa caligo inferùm.

101 ¶ *Colligere, in vnum redigere*. Virg. Æn. li. 6. Colligere arma iubet, validiſque incumbere remis. M. Tul. Philippicis lib. 6. Succurrendum eſt de Bruto, omnes vndique copiæ colligẽdæ. ¶Colligere, *reficere*. Cic. in Verrem actione 2. Sed manifeſto furto perturbatus, vbi ſe colligit. ¶Colligere, *celare, ſupprimere*. Virg. lib. 12. Subſiſtit Æneas, & ſe colligit in arma poplite ſubſidens. ¶Colligere, *auferre*. Lucil lib. 30. Ruis hæc, & colligis omnia furtim. Plautus Aululatia: Quin ipſi pridem tonſor vagueis dempſerat. Collegit, omnia abſtulit præſegmina.

102 ¶ *Continens*, eſt *abſtinens, integer*. M. Tul. ad M. Catonem: Vt quæ copiis, & opibus ferre vix poſſumus, ea manſuetudine, & continentia noſtra, ſociorum fidelitate tucamur. ¶Continens, *continctiõ, continuum*. M. Tul. Epiſt. ad ſenatum: Itaque cum exercitu per Cappadociæ partem eam, quæ cum Cilicia continens eſt, iter feci. Idem Hortenſio: In continentibus quidem terris veſtrum nomen dilatari poteſt.

103 ¶ *Curatum*, eſt *natum*. ¶Curatum, poſt laborum refectum. Virg. Corpora curamus, leſſos ſopor irrigat artus. ¶Curatum, *cum delectu apparatum*. Lucil. lib. 30. Et circum volitant ſiccedulæ, turdi, curatis coci.

104 ¶ *Conducere, emere*. Plaut. Aulul. Cxdendum conduxi ego illum. ¶Conducere eſt ſicuti ὠνεῖσθαι. Lucilius libro 29. Magno, non magna mercede, magno quidem conduxeris. Tull. de offic. libro 2. Vt ſæpe in noſtra republ. videmus mercede conducti. ¶Conducere, *colligere, conuocare*. Varr. Manio: Manius manè ſuſcitat nos, tum in roſtra adfert: populum in forum conducit. ¶Conducere, *conuertere*. Lucil. libro 30. Et virtute tua & claris conducere chartis. ¶Conducere, *vtile eſſe*: Solus verò ſoli quid re, quæſtu conducat ſuo. Marc. Tul. de offic. libro 3. Quomodo ſtultè? etiámne ſi reipub. conducebat? Poteſt autem, quod reipub. inutile ſit, id cuiquam vtile eſſe? Idem de repub. lib. 1 Facillimum autem in ea republ. eſſe poſſe concordiam, in qua idem conducat omnibus. Siſen. Hiſt. lib. 4. Quid in rempub. ſuam maximè conducere videretur.

105 ¶ *Concelebrare* dicitur *commonere*. Lucr. lib. 1. Quæ mare nauigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras. ¶Concelebrare, *diu amare*: Dictum à celebritate. Lucil. lib. 30. Multis indoctis ſermonibus concelebrarunt.

106 ¶ *Credere*, eſt *fidem habere dicto vel factis*. Lucil. lib. 27. Hymnis velim te id, quod verum eſt, credere. Virg. Æneid. libro 2. Ora Dei iuſſu non vnquam credita Teucris. ¶Credere, *fidei committere*. lib. 28. Vitam ac fortunas cui crederem meas. ¶ Credere, eſt *ſeruandum commendare*. Plaut. Aulul. Vbi is obiit mortem, qui mihi id aurum credidit.

107 ¶ *Commodare* eſt *mutuare*. Lucil. lib. 27. Certa ſunt ſine detrimento, quæ inter ſe commodent. M Tul. de officiis libro 2. Atque vt dando, & accipiendo, mutandiſque facultatibus, & cõmodandis, nulla re egeremus. Commodare, *cum commodo dare*. M. Tul. ad filium li. 2. Cui ego quibuſcunque rebus potero, libentiſſime commodabo.

108 ¶ *Captare, capere*. Lucil. lib. 27. Quòd ſi paulliſper captare, atque obſeruare hæc volueris.

109 ¶ *Cognoſcere*, eſt *audire, æſtimare*. Lucil. libro 26. Rem cognoſcas ſimul & dictis animum attendas, poſtulo. Pomp. Panſa Papipolæ: Magis curabo vbi cognorit, omnes vnà aſſent. aut. Terent. Andria: Eo pacto & gnati vitam & conſilium meũ cognoſces Vir. Geor. lib. 1. Nec refugis, tenuiſque piget cognoſcere curas. ¶Cognoſcere, *noſſe*, vel *perſpicere*. Virg. lib. 9. Venatu aſſiduo, & totum cognouimus amnem. Idem Geog. lib. 2. Nunc quo quanque modo poſſis cognoſcere, dicam M. Tull. Hortenſio, Vnde autem facilius, quàm ex annalium monimentis, aut bellicæ res, aut omnis reipub. diſciplina cognoſcitur? Idem de ſenectute: Neque verò eos ipſe cognoui, ſed illos etiam, de quibus & audiui, & legi, & ipſe conſcripſi. Cognoſcere, *agnoſcere*. Virg. Bucolicis: Incipe parue puer riſu cognoſcere matrem. M. Tull. de repub. lib. 1. Cognoſcere me hercle inquit, conſuetudinem iſtam, & ſtudium ſermonémque. Varr. Seſquiulyſſe: Vereor, ne me quoque, cùm domum ab Ilio ceſſim reuertero, præter canem cognoſcat nemo.

110 ¶Compe-

Digitized by Go

Ver. 1. *Thus from the tumult of the bloody fight*] Homer frequently compares the battle to a tempest, and the heroes to rocks, which receive the violence of the storm, and remain unmoved. Thus Ajax, in the fifteenth book of the Iliad, is compared to a rock, which the waves of the sea, driven by the winds, beat against in vain:

Ἔνθα δ' ἄρ' Αἴαντος μεγαθύμου ἔγχος ἔμιμνε
Πάντῃ ἐπαΐσσον· ὁ δὲ ἀσπερχὲς μένε θούρους
Ἄνδρας ἀμυνόμενος, καὶ ἐπιφρονέων ἀγορητὸς
Ἄλλους μὲν κατέρυκε, προσηνέα μῦθον ἐνίσπων,
Ἄλλους δ' ἠνώγει μεγάλ' ἐκτανέειν ἐλεγεινῷ.
Ἔνθα μάλ' ἀμφὶ σάκος τε καὶ ἀμφὶ φάλαγγας ἀρηρὼς
Ἑστήκει, ἀνδρὸς δὲ κατ' ἐξοχὰ δῦνε φάλαγγας
Ἕκτορος Ἀρηϊφίλου· τὸν δ' ἔμπεδον ἔστησεν Αἴας.
Ἔνθα δὲ Τρῶες μὲν καὶ Ἕκτορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἔσσυτο πρὸς τεῖχος καὶ ἐπὶ πρυμνὴν νέα δῦνον,
Ἀσπερχὲς μάλα δοῦπος ὑπὸ σφετέρων ὀχέων ἦν.
Ἀργεῖοι δ' ἄρα τοὺς μὲν ἀπὸ πρυμνῆς ἐλάτῃσιν
Ἀμφὶς ἀπεστυφέλιζον, ἐπεὶ πρῶτοι ἐπέβησαν
Ἀθανάτων ἐπιόντων ἐπὶ σφίσιν ἔγχεα μακρὰ
Ἀνδράσι δηϊόωσιν ἀπὸ νηῶν ἐρυσσάντων.
Ἔνθα δὲ Τρῶες μὲν καὶ Ἕκτορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἔσσυτο πρὸς τεῖχος καὶ ἐπὶ πρυμνὴν νέα δῦνον,
Ἀσπερχὲς μάλα δοῦπος ὑπὸ σφετέρων ὀχέων ἦν.
Ἀργεῖοι δ' ἄρα τοὺς μὲν ἀπὸ πρυμνῆς ἐλάτῃσιν
Ἀμφὶς ἀπεστυφέλιζον, ἐπεὶ πρῶτοι ἐπέβησαν
Ἀθανάτων ἐπιόντων ἐπὶ σφίσιν ἔγχεα μακρὰ
Ἀνδράσι δηϊόωσιν ἀπὸ νηῶν ἐρυσσάντων.

Ver. 2. *Thus from the tumult of the bloody fight*] Homer frequently compares the battle to a tempest, and the heroes to rocks, which receive the violence of the storm, and remain unmoved. Thus Ajax, in the fifteenth book of the Iliad, is compared to a rock, which the waves of the sea, driven by the winds, beat against in vain:

Ἔνθα δ' ἄρ' Αἴαντος μεγαθύμου ἔγχος ἔμιμνε
Πάντῃ ἐπαΐσσον· ὁ δὲ ἀσπερχὲς μένε θούρους
Ἄνδρας ἀμυνόμενος, καὶ ἐπιφρονέων ἀγορητὸς
Ἄλλους μὲν κατέρυκε, προσηνέα μῦθον ἐνίσπων,
Ἄλλους δ' ἠνώγει μεγάλ' ἐκτανέειν ἐλεγεινῷ.
Ἔνθα μάλ' ἀμφὶ σάκος τε καὶ ἀμφὶ φάλαγγας ἀρηρὼς
Ἑστήκει, ἀνδρὸς δὲ κατ' ἐξοχὰ δῦνε φάλαγγας
Ἕκτορος Ἀρηϊφίλου· τὸν δ' ἔμπεδον ἔστησεν Αἴας.
Ἔνθα δὲ Τρῶες μὲν καὶ Ἕκτορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἔσσυτο πρὸς τεῖχος καὶ ἐπὶ πρυμνὴν νέα δῦνον,
Ἀσπερχὲς μάλα δοῦπος ὑπὸ σφετέρων ὀχέων ἦν.
Ἀργεῖοι δ' ἄρα τοὺς μὲν ἀπὸ πρυμνῆς ἐλάτῃσιν
Ἀμφὶς ἀπεστυφέλιζον, ἐπεὶ πρῶτοι ἐπέβησαν
Ἀθανάτων ἐπιόντων ἐπὶ σφίσιν ἔγχεα μακρὰ
Ἀνδράσι δηϊόωσιν ἀπὸ νηῶν ἐρυσσάντων.
Ἔνθα δὲ Τρῶες μὲν καὶ Ἕκτορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἔσσυτο πρὸς τεῖχος καὶ ἐπὶ πρυμνὴν νέα δῦνον,
Ἀσπερχὲς μάλα δοῦπος ὑπὸ σφετέρων ὀχέων ἦν.
Ἀργεῖοι δ' ἄρα τοὺς μὲν ἀπὸ πρυμνῆς ἐλάτῃσιν
Ἀμφὶς ἀπεστυφέλιζον, ἐπεὶ πρῶτοι ἐπέβησαν
Ἀθανάτων ἐπιόντων ἐπὶ σφίσιν ἔγχεα μακρὰ
Ἀνδράσι δηϊόωσιν ἀπὸ νηῶν ἐρυσσάντων.

Ceremony to be performed by the Superintendent Registrar.

I [here the Superintendent Registrar shall say the name of the man] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful wife.

Then the man shall say to the woman:

I [name] do take thee [name] to be my lawful wife.

Then the Superintendent Registrar shall say:

I [name] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful husband.

Then the woman shall say to the man:

I [name] do take thee [name] to be my lawful husband.

Ceremony to be performed by the Registrar.

I [here the Registrar shall say the name of the man] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful wife.

Then the man shall say to the woman:

I [name] do take thee [name] to be my lawful wife.

Then the Registrar shall say:

I [name] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful husband.

Then the woman shall say to the man:

I [name] do take thee [name] to be my lawful husband.

Ceremony to be performed by the Superintendent Registrar.

I [here the Superintendent Registrar shall say the name of the man] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful wife.

Then the man shall say to the woman:

I [name] do take thee [name] to be my lawful wife.

Then the Superintendent Registrar shall say:

I [name] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful husband.

Then the woman shall say to the man:

I [name] do take thee [name] to be my lawful husband.

Ceremony to be performed by the Registrar.

I [here the Registrar shall say the name of the man] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful wife.

Then the man shall say to the woman:

I [name] do take thee [name] to be my lawful wife.

Then the Registrar shall say:

I [name] do call upon these persons here present to witness that I, [name], do take thee, [name], to be my lawful husband.

Then the woman shall say to the man:

I [name] do take thee [name] to be my lawful husband.

146 ¶ *Destinare*, dicitur *parare*. ¶ Destinare, *emere*. Lucilius lib. xxvij. Facio, ad leonem venio, tribus in libertatem millibus destinet.

147 ¶ *Docere*, significat *disciplinam vel artem quampiam magisterio dare*. Virg. Æneid. lib. v. Docuit post exitus ingens. ¶ Docere, *dicere*. Lucillius lib. xxix. At non sunt similes, neque dant: quid si dare vellent, Acceperis ne, doce.

148 ¶ *Diligere*, manifestam habet significationem, vt plerunque. Diligit, *diuidit*. Plautus Curcul. Clypeatus elephantum ibi machæra diligit. Titinnius Prælia: Pergam totam diligit.

149 ¶ *Dextrum*, dicitur *dextera partis*. Virgil. lib. quinto: Quò tantùm mihi dexter abis? ¶ Dextrum dicitur *felix, propitium*. Virg. lib. viij. Et nos, & tua dexter adi pede sacra secundo.

150 ¶ *Deprecor*, amolior, depello, propulso. Tul. de Repub. lib. vj. Non modò inuidia pari non erãt, sed etiam Claudij inuidiam Gracchi caritas deprecabatur. Ennius: Eripite ô cui nunc ærumnam, à libertate para quibus seruitutem meam miseram deprecor.

151 ¶ *Diuortium*, est *rerum omnium separatio*. Cicero de Oratore lib. iij. Sic è communis sapientiæ iugo sunt doctrinarum facta diuortia. Diuortium, *deflexus de via*, à diuertendo. Virgilius lib. ix. Obiiciunt equites sese ad diuortia nota.

E

152 ¶ *Exigere*, *vi extorquere*. M. Tullius in diuinatione: Et cùm esset tritici modius sestertiis duobus pro frumento in modios singulos duodenos sestertios exegisse. ¶ Exigere, *inquinare*, *verum perdiscere*. Virgilius Æneid. lib. primo: Quærere constituit, sociisque exacta referre. ¶ Erigere est *excludere*. Plautus Aululatia: Itaque omneis exigit foras. Terent. Andr. Spectandæ, an exigendæ sint vobis prius. Afranius Fratriis: Retinebitur vir vt voluntate vna probabili prægnãtem quod non exigat. Næuius Danaë: Indignè exigor patria innocens. M. Tull. Philippicis lib. ij. Claues ademit, foràsque exegit. Lucil. lib. xxvj. Vestimentis frigus, atque horrorem exacturum putet. ¶ Exigere, *debitum repetere*. M. Tull. Epistola ad Cassium: Sed non vrgeo. Longiores enim spectabo, vel potius exigam, quando hercle ego temerè exigam. ¶ Exigere, *facere*, *cogere*. Virgilius Æneid. lib. ij. Quos improba venturis Exegit cæcos rabies. ¶ Exigere, significat *agere*. Plautus Captiuis: Salue Tyndare, & tu cuius causa hanc ærumnam exigo. Virgil. Æneid. lib. j. Omneis vt tecum meritis pro talibus annos exigat. Terentius Hecyrã: Illique exoptò, vt reliquiam vitam exigat. Lucilius lib. xxviij. Cùm cognoueris vitam sine cura exigat. ¶ Exigere, *definire*, *constituere*. Virgilius Æneid. lib. 4. Decreuitque moti, tempus secum ipsa, modumque Exegit.

153 ¶ *Exactum*, *transcursum*, *praetertum*. Virgilius Georg. lib. tertio: At tribus exactis, vbi quarta accesserit æstas. Et eodem: Exactis grauidæ cùm mensibus errant.

154 ¶ *Elidere*, *excludere* significat. Virgilius libro viij. Elisos oculos, & siccum sanguine guttur. Plautus Rudente: Inbeo oculos elidere, idem vt sæpius faciunt coci. Lucillius Satyr. lib. ij. Iniuriarum hunc in fauces inuolasse, animámque elisisse illi. ¶ Elidere, *suffocare*, vel *occidere*. Virgilius lib. octauo: Geminósque premens eliserit angues. ¶ Elidere, *collidere*. Virgilius Æneid. lib. iij. Ter spumam elisam, & rorantia vidimus astra. Cicero Tuscul. lib. v. Qui rebus his fractus ægritudine eliditur, potest tamen esse non miser. ¶ Elidere, *deijcere*. M. Tul. de Rep. lib. ij. Vt auriga indoctus è curru trahitur, operitur, eliditur, laniatur.

155 ¶ *Exanclare*, significat *exhaurire*. Plaut. Sticho: Næ iste ædepol vinum poculo pauxillulo Exanclauit. Idem Pœnulo: Sæpe exanclatum merum scitissimé. ¶ Exanclari, *perfici*. Pacuuius Peribœa: Non potest, Menalippe, hic sine tua opera exanclari clauos. ¶ Exanclari etiam significat *perpeti*. Ennius Andromacha: Malo torquetis cum ærumnis illum exanclari diem. Accius Diomede: Ferè exanclauimus Tyranni sæuum ingenium, atque exsecrabile. Idem Amph. Pertolerarem vitam, cladésque exanclarem impatibileis. Lucillius libro x x x. Quantásque modo ærumnas, quantósque labores Exanclaris. ¶ Exanclare, *effundere*. Ennius Eumenidibus: N. si patrem materno sanguine exanclando vlciscerer.

156 ¶ *Eliminare*, est *exire*. Ennius Menea exsule: Antiqua ædilis filia custos corporis, Quid sic extra ædeis exanimata eliminat? Accius Phœnissis: Egredere, exi, effer te, elimina vrbe. Idem Meleagro: Timidè eliminor clamore, simul agnita vox ad aureis accidit. Varro Serrano, περὶ ἀφιγμενῶν: Occipitium ariuodeo ostendo, ex oracuio elimino me. ¶ Eliminare rursum *excludere*. Pacuuius Duloreste: Vbi ille est? me miseram quoniam clamor eliminat. Pomponius: Conclauos istic manet, eliminabo extra ędeis coniugem.

157 ¶ *Euadere*, *exire*, *tendere*. Terentius Phormione: Quid hic cœptat, aut quo euadet hodie? Lucillius lib. xxvj. Euadat saltem aliquid aliquâ, quod conatus sum. Plautus Asinaria: Demiror quid sit, & quò euadat sum in metu. ¶ Euadere, *fieri*, *prædici*.

[illegible] [illegible] [illegible] [

Fig. 1. Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 8.

Fig. 9.

temere coëgit, qui ne hortatus quidem eſt. Terentius Eunucho: Iubéſne? iubeo, imminò cogo, atque impero. ¶Cogere, *mollire, ſubigere.* Var. Virgula diuina: Sed pauca otio coacto Libamenta legens caduca verus. ¶Cogere, *in vnum colligere.* Siſenna Hiſt libro 4. Summoti & intra mœnia rurſum coacti. Cicero Tuſcul.li.1. Cælum hoc, in quo nubes, imbres, ventíque coguntur. Terentius Εὐνούχῳ. Quaſi talenta ad quindecim coegi. M. Tull. ad M. Catonem: Coactóque in vnum locum exercitu, caſtra in Lycaonia apud Iconium faceret Virgil. Bucolicis: Cogere donec oueis ſtabulis. Lucil. lib. 26. Rauco concionem ſonitu, & curuis cogant cornibus. ¶Cogere, *mulgere.* Virgilius Bucolicis: Cogite oues pueri: ſi lac præceperit æſtus, Vt nuper, fruſtra preſſabimus vbera palmis. ¶Cogere, *ſtringere.* Virgilius Georg. lib. 4. Nam frigore mella, Cogit hyems, eadémque calor liquefacta remittit. ¶Cogere, eſt *imprimere, conſtituere.* Virgilius lib. 8. Quadrifidam quercum cuneis vt fortè coactis Scindebant.

80 ¶*Claudere*, ſignificat *includere.* Virgilius Georg. lib. 3. Aut intus clauſos ſatura ad præſepia ſeruant. ¶Claudere rurſus, *obſiſtere.* Virg. Æneid. lib. 9. Ecce maris magna claudit nos obice pontus. ¶Claudere, *circumuenire.* Idem Bucolicis: Claudite Nymphæ, Dictææ Nymphæ nemorum iam claudite ſaltus. Siquá fortè ferant oculis ſeſe obuia noſtris Errabunda bouis veſtigia.

81 ¶*Citum, celere.* Salluſt. Catilinæ bello: Modò citus, modò tardus inceſſus eius. ¶Citum, *diuiſum*, vel *ſeparatum*: vnde & oſcitare dictum eſt. Virgilius libro 8. At procul inde citæ Metium in diuerſa quadrigæ Diſtulerant.

82 ¶*Citare* eſt *vocare.* Marc. Tull. in Verrem: Citat reum, non reſpondit: Citat accuſatorem. ¶Citare, *incitare, prouocare.* Marc. Tul. de diuinatione: Quorum ſtudium legendi, nõ ſcribendi ſtudium vehementius indies citant. ¶Citare, *laudare.* Marc. Tull. de offic. l b. 1. Citetúrque Salamis clariſſimę teſtis victoriæ, quę anteponatur conſilio Solonis.

83 ¶*Cadere*, eſt *ruere.* Virgil. Georg. lib. 1. Illa cadens raucum per læuia murmur Saxa ciet. ¶Cadere, *occidere.* Virgil. Æneid. libro 2. Cadit & Ripheus, iuſtiſſimus vnus. Qui fuit in Teucris. ¶Cadere, *euenire.* Marc. Tull. de offic. lib. 3. Et vt iidem dicunt, omnes numeros habet, nec præter ſapientem cadere in quenquam poteſt.

84 ¶*Capeſſere, perficere.* Virgilius Æneidos libro primo: Mihi iuſſa capeſſere ſas eſt. Plautus Aulul. In herum matura, in ſe ſera condecet capeſſere. ¶Capeſſere, *inuitare.* Plautus Aſinaria: Quo magis te in altum capeſſis, æſtus te in portum refert. ¶Capeſſere, *rapere.* Plaut. Amph. Nunc tamen heri imperium perſequar. & me domum capeſſam.

85 ¶*Commodum*, ſicuti plerunque, *vtile cõmodum, aptum, conueniens.* Virgil. libro 12. Accõmoda fraudi. ¶Commodum, *integrum, totum.* Lucillius Buſquinoctoginta videbis commoda de Capua quinquaginta atque octo. Plautus Aſinaria: Viginti argenti commodas minas, eius quas dem matri.

86 ¶*Candet, ignitum eſt.* Marc. Tullius de offic. lib. 2. Candente carbone adurebat capillum. ¶Candet, *candidum eſt.* Virgilius Æneid. lib. 4. Candentis vaccæ media inter cornua fundit. Varro γιὰρ σιαυτόν. Candens corpore taurus trimo lumine lunæ.

87 ¶*Caſtum, ſine libidinis & turpitudinis nota.* Virgilius Georg. libro 2. Caſta pudicitiam ſeruat domus. ¶Caſtum, *religioſum.* Virgilius libro 6. Quique ſacerdotes casti dum vita maneret. Varro γεγαμηκὼς ἁγνῶς. Ergo tum ſacræ, religioſæ, caſtæque fuerunt res omnes. Idem Eumenidibus; Nam quæ venuſtas: hic adeſt gallantibus, Quæ caſta veſtis? ¶Caſtum *à furtis & rapinis abſtinens.* Varro Andabatis: Nec manus viſco tenaci tinxerat viri caſta. ¶Caſtum, *ſuaue, iucundum.* Varro Parmenone: Demittis acreis pectore luctus cantu, caſtique poeſi.

88 ¶*Cenſere*, ſignificat *exiſtimare, arbitrari.* Accius Euryſace: Nam eo oblectat ſpes ærumnoſum hoſpitem, Dum id quòd miſer eſt, clàm eſſe cenſet alteros. Næu. Pœnici Belli libro 6. Cenſent eò venturum obuiam Pœnum. Caſſius Hemina Hiſtor. lib. 2. Cenſuit ſeſe regem Porſennam occidere. Quadrigarius Annal. lib. 7. Ne nos ad certationem cenſeas hæc incepiſſe. ¶Cenſere *ſuccenſere.* Varr. Caprino prœlio, ὀφεὶ μιᾶς. Ne vobis cenſeam, ſi ad me referretis.

89 ¶*Coniicere*, eſt *iacere.* Virgil. Æneidos libro ſecundo: Telúmque imbelle ſine ictu Coniicit. Afran. Simulante: Vellem interueniſſem antè, nam vt ſigna indicant, Hi coniecere verba inter ſeſe acriùs. ¶Coniicere, *colligere, certare.* Afran: Simulante: Nolim mater me præſente cum patre coniicere, non ſi me non vis, vel meum. ¶Coniicere, *agere.* Afranius Materteris: Cauſſam coniicere hodie ad te volo, ambo adeſtis, profuturos arbitror. ¶Coniicere, *furari, auferre.* Afranius Incendio: Seruus eſt mihi in caſio ſceleratus, curioſus, is cum filio ei coniicere ad neſcio quicquid de latratiuncula. Lucil. libro 2. Quid dicis? cur eſt factum, quod coniicis iſtuc?

90 ¶*Contingere*, eſt *tangere.* Virgilius Æneidos libro ſecundo: Funémque manu contingere gaudent. ¶Contingere, *euenire.* Marc. Tullius libro 5. Quod non modò ſingulis hominibus, ſed potentiſſimis populis ſæpe contin-

contingit.Ennius Thyeste:Quàm mihi maximè hic hodie contigerit malum.

91 ¶*Conferre* significationem habet manifestam. Marc. Tul.de offic.libro 2. Omnes meas curas, cogitationésque in eum conferebam. ¶Conferre,*contoüere*. Virgilius:Et conferre gradum, & procedere longiùs audent. ¶Conferre,*conferere*. Virgil.libro 9. Ergo & si conferre manum furor,iráque monstrat. ¶Conferre,*comparare*. M.Tul.de offic.libro 2. Quæ conferri, & comparari cum eorum studiis potest? ¶ Conferre,*transferre*.M.Tul.de offic.lib.2. Ad hoc potissimum studium nos contulissemus.

92 ¶ *Confectum* dicitur *occisum,exanimatũ*. Virgilius lib.11. Hactenus Acca soror potuit nũc vulnus acerbum Conficit.M. Tul.de Supplicijs: Plagis cõfectum dico à lictoribus tuis, pater,ante oculos tuos occidisse. ¶Confectũ, *defessum*. Virg.lib.11. Ducitur infelix æuo confectus ætates.Lucil.lib.26. Tum doloribus cõfectum corpus animo obsistere. M. Tull. de officiis lib.2. Nec me angoribus dedi, quibus essem confectus.

93 ¶*Conficere,frangere*.Lucil.libro 28. Malo hercle vestro confectores cardinum. ¶Conficere, *colligere*. Terent. Phorm.Id vt conficerem, confeci: affero. M.Tull.ad Cæsarem iuniorem libro 1. In singulas tegulas impositis sexcentis sexcenties confici posse. Et in Verr. actione 2. Permagnam eum dicere ex illa re pecuniam confici posse. Lucil.libro 26. Non te multitudinem tuorum, quàm in album inclyta dextra confici sibi. ¶Conficere,*facere*. Ter. Phor. Bonas me absente hic confeciſtis nuptias. M. Tullius Hortensio: Ea facultas maioribus nostris erat, qui confectis senatusconsultis. Et Tuculanarum libro 5. Nihil est enim apud istos, quod non eorum turba conficiat. ¶Conficere,*explicare*.M.Tullius de offic.lib.2.Honestatis pars confecta est,quam tibi cupio esse notissimam.¶Conficere,*consumere, finire*. Terent.Phorm. Cùm hîc non videant, me credant conficere argentum suum. M.Tullius ad Cæsarem iuniorem lib. 2.. Bellum, vt opinio mea fert, & consensu ciuitatis confectum iam haberemus.Lucil.lib.30.Conficit ipse, coméstque. M. Tullius Hortensio: Quæ est enim confectio valetudinis? quæ deformatio corporis?

94 ¶*Concedere,dare*,vel *permittere*.M.Tul.in Verrem actione 2. Da mihi hoc, concede quod facile est. Virg.libro 7. Concessit in iras Ipse Deûm antiquam genitor Calydona Dianæ. Terentius Adelphis:Hui metuisti, ne si de tuo iure concessisses paullulum. Lucil. libro 29. Concedat homini, id quod velit deleniat. M.Tul.de officiis libro 3. Si negligent omnia turpia per se ipsa, fugienda esse concedant. ¶Concedere, *credere*,vel *consentire*.Terent. Phorm. Nunquam ne hodie concedes mihi neque intelliges? Lucil.libro 28. Concedere vnum atque in eo dicere, quo separatur manus. ¶ Concedere,*recedere*,vel *cedere*. Terent.Heeyra. Hic video me inuisam esse meritò.tẽpus est concedere. Afranius Incendio.Atque etiam incendit hoc,procul concessero. Cæcilius Tithe: Hic dum abit,huc concessero. Cicero Tusculanarum lib.4. Vt cum magnitudine medicinæ, doloris magnitudo concederet.

95 ¶*Consequi* significat *sequi*.Virg. libro 5. Quem deinde Cleanthus Consequitur. M. Tul.de offic.libro 3. Ex quo intelligi debet,illum mentis agitatione, inuestigationéque earum rerum, quas cogitando consequebatur, neque otiosum, nec solùm vnquam fuisse. ¶Consequi,*adipisci*. M.Tul.Epist.ad Cæsarem lib.1. Tunc cum ea,quæ es ab senatu summo cum honore tuo cõsecutus Idem in Verrem actione prima: Quod ego meo labore, & vigiliis consecutus sum. ¶Consequi,*exprimere,definire*,M.Tullius ad Cæsarem:Extrema verò nec quanta, nec qualia sunt, verbis consequi possum.

96 ¶*Conserere* dictum est *miscere*. Virgilius Æneid. lib. 2. Multáque per cæcam congressi prœlia noctem Conserimus. ¶Conserere,*inserere*. Virg.Georg.lib.2. Iuuat Ismara Baccho Conserere.

97 ¶ *Cædere*,est *verberibus dedere*. Terent. And. Verberibus cæsum te in pristinum Daue Dedam. M.Tul.de suppliciis: Cædebatur virgis medio in foro Messanæ.¶Cædere,*excidere*. Virg. Georg. lib. 1. Cæditur & tilia ante iugo leuis. Lucil.libro 27.Lignum cædat,pensum faciat,ædes verrat, vapulet. M.Tul. Hortens. Aut ibi id ipsum peruertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem, aut eius partes, quasi membra quædam cædenda. ¶Cædere, *occidere*, vel *mactare*. Virg. Georg. lib.2. Nou aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris Cæditur. Et Æneid.lib.2. Cæduntur vigiles.Var. Eumenid.Maximum cædit,ferro, sed cædere Vlyssem, Cum bacca syluam cædit, porcósque trucidat. ¶Cædere,*immolare*.Plaut. Aulul. Cædendum conduxi ego illum. Virg. Æneid.li.4.Cædunt quinas de more bidẽteis. ¶Cædere,*frangere*.Virg.Georg.lib.3. Cædantque securibus humida vina. M. Tul. in Verrem actione 2. Cædere ianuam saxis instare ferro. Lucil.lib. 29. Cæde ostium,grato vrgere istàm perimus.¶Cædere,*consumere*,Lucil.li. 30. Lana opus omne perit, squalor, tineæ omnia cædunt.

98 *Quatere* significat *percutere*. Virgil.lib. VIII. Quadrupedante putrem sonitu quatit vngula campum. ¶Quatit,*infestat*,Virg.libro VIII,Aut rastris terram domat,aut quatit oppida bello.¶Quatit,*excludit*.Terent:Eunucho.

Nimiſum homo quatietur certè cum dono foras. ¶*Quatit*, *mouet*. Virg. lib. 10. At verò ingentem quatiem Mezentius haſtam.

99 ¶ *Conſtat*, *valet*, *conſiſtit*. Lucil. li. 28. Trado ergo alias minimo, portò quod mihi conſtat carius. Cic. Tuſc. lib. 1. Animus, qui ſi eſt quartus horum generum, vnde omnia conſtare dicuntur. ¶Conſtat, *compoſitum eſt*. Lucil. lib. 26. Principio Phyſici omnes homines ex anima & corpore conſtare dicunt. Siſen. Hiſt. lib. 4. Multitudinem procul hoſtium conſtare viderunt. ¶Conſtat, *conuenit*, *manifeſtum eſt*. M. Tul. ad Cæſarem Iúmorem lib. 2. Cùm conſtet Cæſarem Lupercis id vectigal dediſſe. qui ante poterat id conſtare? Et Tuſc. lib. 1. Siue quod à grauioribus leuiora natura repellantur, quæ cùm conſtet.

100 ¶ *Conſtitit*, dicitur *ſtetit*. Virg. Æn. lib. 4. Hic primùm paribus nitens Cyllenius alis Conſtitit. ¶Conſtitit, *erectum eſt*. Plaut. Amphit. Fremitu virûm, & ſpiritu atque anhelitu nebula conſtat. Virg. lib. 5. Conſtitit in digitos. Cic. Tuſc. lib 1. Vbi rigida conſtat craſſa caligo inferûm.

101 ¶ *Colligere*, *in vnum redigere*. Virg. Æn. li. 6. Colligere arma iubet, validiſque incumbere remis. M. Tul. Philippicis lib. 6. Succurrendum eſt de Bruto, omnes vndique copiæ colligédæ. ¶Colligere, *reficere*. Cic. in Verrem actione 2. Sed manifeſto furto perturbatus vbi ſe colligit. ¶Colligere, *celare*, *ſupprimere*. Virg. lib. 12. Subſiſtit Æneas, & ſe colligit in arma Poplite ſubſidens. ¶Colligere, *auferre*. Lucil lib. 30. Ruis hæc, & colligis omnia furtim. Plautus Aululari a: Quin ipſi pridem tonſor vagueis dempſerat. Collegit, omnia abſtulit præſegmina.

102 ¶ *Continens*, eſt *abſtinens*, *integer*. M. Tul. ad M. Catonem: Vt quæ copiis, & opibus ferre vix poſſumus, ea manſuetudine, & continentia noſtra, ſociorum fidelitate tucamur. ¶Continens, *coniunctũ*, *continuum*. M. Tul. Epiſt. ad ſenatum: Itaque cum exercitu per Cappadociæ partem eam, quæ cum Cilicia continens eſt, iter feci. Idem Hortenſio: In continentibus quidem terris veſtrum nomen dilatari poteſt.

103 ¶ *Curatum*, eſt *natum*. ¶Curatum, poſt laborum refectum. Virg. Corpora curamus, feſſos ſopor irrigat artus. ¶Curatum, *cum delectu apparatum*. Lucil. lib. 30. Et circum volitant ficedulæ, turdi, curatis coci.

104 ¶ *Conducere*, *emere*. Plaut. Aulul. Cædendum conduxi ego illum. ¶Conducere eſt ſicuti vſus. Lucilius libro 29. Magno, non magna mercede, magno quidem conduxeris. Tull. de offic. libro 2. Vt ſæpe in noſtra republ. videmus mercede conducti. ¶Conducere, *colligere*, *conuocare*. Varr. Manio: Manius manè ſuſcitat nos, tum in roſtra adfert: populum in forum conducit. ¶Conducere, *conuertere*. Lucil. libro 30. Et virtute tua & claris conducere chartis. ¶Conducere, *vtile eſſe*: Solus verò ſoli quid re, quæſtu conducat ſuo. Marc. Tul. de offic. libro 3. Quomodo ſtultè? etiámne ſi reipub. conducebat? Poteſt autem, quod reipub. inutile ſit, id cuiquam vtile eſſe? Idem de repub. lib. 1 Facillimum autem in ea republ. eſſe poſſe concordiam, in qua idem conducat omnibus. Siſen. Hiſt. lib. 4. Quid in rempub. ſuam maximè conducere videretur.

105 ¶ *Concelebrare* dicitur *commonere*. Lucr. lib. 1. Quæ mare nauigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras. ¶Concelebrare, *diu amare*: Dictum à celebritate. Lucil. lib. 30. Multis indoctis ſermonibus concelebrarunt.

106 ¶ *Credere*, eſt *fidem habere dictis vel factis*. Lucil. lib. 27. Hymnis velim te id, quod verum eſt, credere. Virg. Æneid. libro 2. Ora Dei iuſſu non vnquam credita Teucris. ¶Credere, *fidei committere*. lib. 28. Vitam ac fortunas cui crederem meas. ¶Credere, eſt *ſeruandum commendare*. Plaut. Aulul. Vbi is obiit mortem, qui mihi id aurum credidit.

107 ¶ *Commodare* eſt *mutuare*. Lucil. lib. 27. Certa ſunt ſine detrimento, quæ inter ſe commodent. M Tul. de officiis libro 2. Atque vt dando, & accipiendo, mutandiſque facultatibus, & cõmodandis, nulla re egeremus. Commodare, *cum commodo dare*. M. Tul. ad filium li. 2. Cui ego quibuſcunque rebus potero, libentiſſime commodabo.

108 ¶ *Captare*, *capere*. Lucil. lib. 27. Quòd ſi paulliſper captare, atque obſeruare hæc volueris.

109 ¶ *Cognoſcere*, eſt *audire*, *æſtimare*. Lucil. libro 26. Rem cognoſcas ſimul & dictis animum attendas, poſtulo. Pomp. Panſa Papipolæ: Magis curabo vbi cognorit, omnes vnà aſſentiant. Terent. Andria: Eo pacto & gnati vitam & conſilium meũ cognoſces Vir. Geor. lib. 1. Ni refugis, tenuiſque piget cognoſcere curas. ¶Cognoſcere, *noſſe*, vel *perſpicere*. Virg. lib. 9. Venatu aſſiduo, & totum cognouimus amnem. Idem Geog. lib. 2. Nunc quo quamque modo poſſis cognoſcere, dicam M. Tull. Hortenſio, Vnde autem facilius, quàm ex annalium monimentis, aut bellicæ res, aut omnis reipub. diſciplina cognoſcitur? Idem de ſenectute: Neque verò eos ipſe cognoui, ſed illos etiam, de quibus & audiui, & legi, & ipſe conſcripſi. Cognoſcere, *agnoſcere*. Virg. Bucolicis: Incipe parue puer riſu cognoſcere matrem. M. Tull. de repub. lib. 1. Cognoſcere me hercle inquit, conſuetudinem iſtam, & ſtudium ſermonémque. Varr. Seſquiulyſſe: Vereor, ne me quoque, cùm domum ab Ilio ceſſim reuertero, præter canem cognoſcat nemo.

110 ¶*Compe-*

Digitized by Google

Quæ Quadrata Rotunda, & Rotunda Quadrata fiant.

Quadrata Rotunda fiunt, cum Quadrato æquale Circulum facimus. Rotunda Quadrata fiunt, cum Circulo æquale Quadratum facimus. Quadrato æquale Circulum facere, est Quadrati latus in quatuor partes æquales dividere, & unam partem in se ducere, & per productum Circulum describere. Circulo æquale Quadratum facere, est Circuli diametrum in quatuor partes æquales dividere, & tres partes in se ducere, & per productum Quadratum describere.

Quadrato æquale Circulum facere.

Sit Quadratum ABCD, cujus latus AB in quatuor partes æquales dividatur, & una pars AE in se ducatur, & per productum AF Circulus describatur.

Circulo æquale Quadratum facere.

Sit Circulus ABCD, cujus diametrum AB in quatuor partes æquales dividatur, & tres partes AE in se ducantur, & per productum AF Quadratum describatur.

Quæ Quadrata Rotunda, & Rotunda Quadrata fiant.

Quadrata Rotunda fiunt, cum Quadrato æquale Circulum facimus. Rotunda Quadrata fiunt, cum Circulo æquale Quadratum facimus. Quadrato æquale Circulum facere, est Quadrati latus in quatuor partes æquales dividere, & unam partem in se ducere, & per productum Circulum describere. Circulo æquale Quadratum facere, est Circuli diametrum in quatuor partes æquales dividere, & tres partes in se ducere, & per productum Quadratum describere.

Quadrato æquale Circulum facere.

Sit Quadratum ABCD, cujus latus AB in quatuor partes æquales dividatur, & una pars AE in se ducatur, & per productum AF Circulus describatur.

Circulo æquale Quadratum facere.

Sit Circulus ABCD, cujus diametrum AB in quatuor partes æquales dividatur, & tres partes AE in se ducantur, & per productum AF Quadratum describatur.

Dutch Fleet, and the Loss of the Royal Prince, the Admiral's Ship, which was taken by the Enemy, and afterwards retaken by the English.

Now, Muse, from Battels sing, and Warriors fight;
The Drum goes first, the Trumpet next in Place,
Whose Heavenly Sound entices Mortal Men
To Meet in Fields, and Sacrifice their Breath
For Fame; and Quarrels not their own.
Behold the Combate, where the Fiery Work
Of Glory is to Burn, to Sink, and Destroy!
See how they Meet! a Square of Sturdy Oak
Shoots out its Battering Thunder from the Side
Of Each; the Stubborn Sides with Shot are Thick,
As Mustring Hail from Heaven's Artillery drops,
And Rebounds Hail-like from the Coast below.
The Sun, the Skies, the Sea, and Air around,
Are all Involved in Fight. The Element
Is Fire, and Flame, and Smoke, and Sulphur mixt
With Blood. The Noise of Guns, the Shouts of Men,
And Groans of Dying, Roar above the Rest.
Both Fleets Engage from Van to Rear-guard Line,
Nor Wind, nor Tide, nor Fortune, can Divide
The Warring Navies, but Sympathize
In Fight, and Follow where the Foremost Lead.
The Night Comes on, and Ends the Bloody Day,
But Leaves the Fight Undecided, and Neither Fleet
Victorious. Both Resolve to Fight Again,
Both Claim the Victory, both Prepare to Fight,
Both Wish the Coming Day, and Both Expect
Success, and Both Deserve it. Both Have Fought
Alike, Both Conquer'd, Both Have Won the Day.
Both Lost Alike, Both Lost the Victory.
Both Fleets Repair, Refit, Recruit, Renew
Their Strength, and Wait the Next Returning Day.
Now Both Resolve to Fight, and Both Prepare
For Fight, and Both Expect the Coming Day.
Thus Both Resolve, Prepare, Wish, Expect, Deserve,
Both Fleets Refresh'd, Both Fight Next Day Again

Harvest-Bug, or Harvest-Mite, *Leptus autumnalis*, Shaw, Gen. Zool. vol. viii. p. 172. pl. 31. f. 1. Latr. Gen. Crust. et Ins. vol. i. p. 127. Leach, Zool. Miscell. vol. iii. p. 39. pl. 129. Kirby and Spence, Introd. to Entom. vol. iv. p. 135. Sowerby, Brit. Misc. p. 73. pl. 31. f. 1. Curtis, Brit. Entom. pl. 19. Donovan, Brit. Ins. vol. iv. pl. 124. f. 1. Harvest-Bug, Withering, Arrang. of Brit. Plants, vol. iii. p. 1128. Harvest-Mite, Rennie, Introd. to Entom. vol. ii. p. 49. Harvest-Tick, Rennie, Introd. to Entom. vol. ii. p. 49.

Body oval, red; legs yellow; eyes black.

Inhabits Europe, and is found in the autumn on the stalks of corn, and on the leaves of various plants. It is very minute, and is frequently mistaken for a drop of blood. It is said to be very troublesome to reapers, by getting under the clothes, and causing a violent itching. Linnæus says that it is found in Sweden in the autumn, on the leaves of the *Rubus Chamæmorus*, and that it is called by the Laplanders *Aoutumnalis*.

Harvest-Bug, Withering, Arrang. of Brit. Plants, vol. iii. p. 1128. Harvest-Mite, Rennie, Introd. to Entom. vol. ii. p. 49. Harvest-Tick, Rennie, Introd. to Entom. vol. ii. p. 49.

Body oval, red; legs yellow; eyes black.

Inhabits Europe, and is found in the autumn on the stalks of corn, and on the leaves of various plants. It is very minute, and is frequently mistaken for a drop of blood. It is said to be very troublesome to reapers, by getting under the clothes, and causing a violent itching. Linnæus says that it is found in Sweden in the autumn, on the leaves of the *Rubus Chamæmorus*, and that it is called by the Laplanders *Aoutumnalis*.

Harvest-Bug, or Harvest-Mite, *Leptus autumnalis*, Shaw, Gen. Zool. vol. viii. p. 172. pl. 31. f. 1. Latr. Gen. Crust. et Ins. vol. i. p. 127. Leach, Zool. Miscell. vol. iii. p. 39. pl. 129. Kirby and Spence, Introd. to Entom. vol. iv. p. 135. Sowerby, Brit. Misc. p. 73. pl. 31. f. 1. Curtis, Brit. Entom. pl. 19. Donovan, Brit. Ins. vol. iv. pl. 124. f. 1. Harvest-Bug, Withering, Arrang. of Brit. Plants, vol. iii. p. 1128. Harvest-Mite, Rennie, Introd. to Entom. vol. ii. p. 49. Harvest-Tick, Rennie, Introd. to Entom. vol. ii. p. 49.

Body oval, red; legs yellow; eyes black.

Inhabits Europe, and is found in the autumn on the stalks of corn, and on the leaves of various plants. It is very minute, and is frequently mistaken for a drop of blood. It is said to be very troublesome to reapers, by getting under the clothes, and causing a violent itching. Linnæus says that it is found in Sweden in the autumn, on the leaves of the *Rubus Chamæmorus*, and that it is called by the Laplanders *Aoutumnalis*.

Ah, what avails the sceptred race,
Ah, what the form divine!
What every virtue, every grace!
Rose, once your cheek, your locks were mine,
Your locks that beauteous flow'd and shone,
Like Hermes' in the pride of noon,
Ere Paphian boys, I trow,
Their triple knots had tied,
Or, wanton, round the Stygian boat
Had play'd the pilot's side.

Him, late, a youth, the Thunderer sent
To soothe my weary woes,
Exulting in the firmament
The Eagle mark'd his foes.
What scenes appear'd before his view!
What regions round him drew!
Above the Olympian throne,
Beneath the starry pole,
Thro' Heaven's eternal realms he flew,
High as the Source of Light himself could fly,
Long as the Unbounded Soul.

But, snatch'd by fate in manhood's prime,
By unrelenting Heaven unmade,
Ye powers divine,
Ye average me with him who made
Your altars blaze
With Trojan victims, in your honour slain?
Or your resentments rise
Because on Ganymede and me
Your eagle stoop'd from upper skies?
This Deity was only mine:
Assist me to resent
Injustice done to Innocence,
Or I must be content.

With tow'ring pride the blood was fir'd
To see a soul exactly like his own,
So soon to all that life adorn'd retir'd,
So unconcern'd to live, so unprepar'd to die.
Thou poor inhabitant of breathless clay,
Stay, and partake my grief and day.
To-day, perhaps, some other favourite of Jove
Mounts the exalted throne,
Demands my eagle and my thunder,
And transformations new prepares for me and love.

Unfeeling, senseless, iron age,
That, in thy dark, fantastic reign,
Could first profane the shepherd's peaceful life,
And made the innocent and undesigning strife
Of rural swains grow fierce and bloody,
Then sacrificed whole hecatombs of human slain
To copy out the cruelties of thine own heart!
Thou, more than those, forbidst the birds of prey
To dwell in quiet with their destined game:
Made'st even the innocent lambs thy rage partake,
Because against thy wolves they bear the name.
Thou bring'st the fowler's guile,
Erect'st the crafty snare,
And spread'st the subtle net,
To tangle and betray
The list'ning, gaping prey,
Betwixt the fowler and the fowl
Thou set'st such feuds
As betwixt Trojans and Greeks arose,
Betwixt the Hawk and Crane,
Betwixt the Eagle and the Swan,
Betwixt the Dove and Kite,
Betwixt the Fox and Goose.
But why betwixt the Tyrant Power and Verse,
Betwixt the Hawk and Nightingale,
Betwixt the Fowler and the Muse,
Betwixt the Priest and Inspiration,
Betwixt the Critic and the Poet,
Betwixt the Rabble and the Throne,
Betwixt the Pulpit and the Stage,
Betwixt the Fop and Satire,
Betwixt the Beauty and the Lover,
Betwixt the Coward and the Brave,
Betwixt the Present and the Past,
Betwixt the Future and the Present,
Betwixt the Man and Wife,
Betwixt the Parent and the Child,
Betwixt the Tyrant and the Slave,
Betwixt the Fool and Reason,
Betwixt the Body and the Mind,
Betwixt the Soul and Heaven,
Betwixt the Heaven and Hell,
Betwixt the Hell and Chaos,
Betwixt the Chaos and the Void,
Betwixt the Void and Nothing?

Ah, what avails the sceptred race,
Ah, what the form divine!
What every virtue, every grace!
Rose, once your cheek, your locks were mine,
Your locks that beauteous flow'd and shone,
Like Hermes' in the pride of noon,
Ere Paphian boys, I trow,
Their triple knots had tied,
Or, wanton, round the Stygian boat
Had play'd the pilot's side.

Him, late, a youth, the Thunderer sent
To soothe my weary woes,
Exulting in the firmament
The Eagle mark'd his foes.
What scenes appear'd before his view!
What regions round him drew!
Above the Olympian throne,
Beneath the starry pole,
Thro' Heaven's eternal realms he flew,
High as the Source of Light himself could fly,
Long as the Unbounded Soul.

But, snatch'd by fate in manhood's prime,
By unrelenting Heaven unmade,
Ye powers divine,
Ye average me with him who made
Your altars blaze
With Trojan victims, in your honour slain?
Or your resentments rise
Because on Ganymede and me
Your eagle stoop'd from upper skies?
This Deity was only mine:
Assist me to resent
Injustice done to Innocence,
Or I must be content.

With tow'ring pride the blood was fir'd
To see a soul exactly like his own,
So soon to all that life adorn'd retir'd,
So unconcern'd to live, so unprepar'd to die.
Thou poor inhabitant of breathless clay,
Stay, and partake my grief and day.
To-day, perhaps, some other favourite of Jove
Mounts the exalted throne,
Demands my eagle and my thunder,
And transformations new prepares for me and love.

Unfeeling, senseless, iron age,
That, in thy dark, fantastic reign,
Could first profane the shepherd's peaceful life,
And made the innocent and undesigning strife
Of rural swains grow fierce and bloody,
Then sacrificed whole hecatombs of human slain
To copy out the cruelties of thine own heart!
Thou, more than those, forbidst the birds of prey
To dwell in quiet with their destined game:
Made'st even the innocent lambs thy rage partake,
Because against thy wolves they bear the name.
Thou bring'st the fowler's guile,
Erect'st the crafty snare,
And spread'st the subtle net,
To tangle and betray
The list'ning, gaping prey,
Betwixt the fowler and the fowl
Thou set'st such feuds
As betwixt Trojans and Greeks arose,
Betwixt the Hawk and Crane,
Betwixt the Eagle and the Swan,
Betwixt the Dove and Kite,
Betwixt the Fox and Goose.
But why betwixt the Tyrant Power and Verse,
Betwixt the Hawk and Nightingale,
Betwixt the Fowler and the Muse,
Betwixt the Priest and Inspiration,
Betwixt the Critic and the Poet,
Betwixt the Rabble and the Throne,
Betwixt the Pulpit and the Stage,
Betwixt the Fop and Satire,
Betwixt the Beauty and the Lover,
Betwixt the Coward and the Brave,
Betwixt the Present and the Past,
Betwixt the Future and the Present,
Betwixt the Man and Wife,
Betwixt the Parent and the Child,
Betwixt the Tyrant and the Slave,
Betwixt the Fool and Reason,
Betwixt the Body and the Mind,
Betwixt the Soul and Heaven,
Betwixt the Heaven and Hell,
Betwixt the Hell and Chaos,
Betwixt the Chaos and the Void,
Betwixt the Void and Nothing?

146 ¶ *Destinare*, dicitur *parare*. ¶ Destinare, *cupere*. Lucilius lib. xxvij. Facio, ad lenonem venio, tribus in libertatem millibus destinet.

147 ¶ *Docere*, significat *disciplinam vel artem quampiam magisterio dare*. Virg. Æneid. lib. v. Docuit post exitus ingens. ¶ Docere, *dicere*. Lucillius lib. xxix. At non sunt similes, neque dant: quid si dare vellent, Acceperis ne, doce.

148 ¶ *Diligere*, manifestam habet significationem, vt plerunque. Diligit, *diuidit*. Plautus Curcul. Clypeatus elephantum ibi machæra diligit. Titinnius Prælia: Pernam totam diligit.

149 ¶ *Dextrum*, dicitur *dextera parte*. Virgil. lib. quinto: Quò tantùm mihi dexter abis? ¶ Dextrum dicitur *felix, propitium*. Virg. lib. viij. Et nos, & tua dexter adi pede sacra secundo.

150 ¶ *Deprecor*, amolior, depello, propulso. Tul. de Repub. lib. vj. Non modò inuidia pari non erat, sed etiam Claudij inuidiam Gracchi caritas deprecabatur. Ennius: Ecipite ô cui nunc ærumnam, à libertate para quibus seruitutem meam miseram deprecor.

151 ¶ *Diuortium*, est *rerum omnium separatio*. Cicero de Oratore lib. iij. Sic è communis sapientiæ iugo sunt doctrinarum facta diuortia. Diuortium, *deflexus de via*, à diuertendo. Virgilius lib. ix. Obiiciunt equites sese ad diuortia nota.

E

152 ¶ *Exigere*, *vi extorquere*. M. Tullius in diuinatione: Et cùm esset tritici modius sestertiis duobus pro frumento in modios singulos duodenos sestertios exegisse. ¶ Exigere, *inquinare*, *verum perdiscere*. Virgilius Æneid. lib. primo: Quærere constituit, sociisque exacta referre. ¶ Erigere est *excludere*. Plautus Aululatia: Itaque omneis exigit foras. Terent. Andr. Spectandæ, an exigendæ sint vobis prius. Afranius Fratriis: Retinebitur vir vt voluntate vna probabili prægnãtem quod non exigat. Næuius Danaë: Indignè exigor patria innocens. M. Tull. Philippicis lib. ij. Claues ademit, foráque exegit. Lucil. lib. xxvj. Vestimentis frigus, atque horrorem exacturum putet. ¶ Exigere, *debitum repetere*. M. Tull. Epistola ad Cassium: Sed non vrgeo. Longiores enim spectabo, vel potius exigam, quando hercle ego temerè exigam. ¶ Exigere, *facere*, *cogere*. Virgilius Æneid. lib. ij. Quos improba ventris Exegit cæcos rabies. ¶ Exigere, significat *agere*. Plautus Captiuis: Salue Tyndare, extra cuius cunctã hanc ærumnam exigo. Virgil. Æneid. lib. j. Omneis vt tecum meritis pro talibus annos exigat. Terentius Hecyrã: Illique exeptõ, vt reliquam vitam exigat. Lucillius lib. xxviij. Cùm cognoueris vitam sine cura exigat. ¶ Exigere, *definire*, *constituere*. Virgilius Æneid. lib. 4. Decreuitque mori, tempus secum ipsa, modúmque Exegit.

153 ¶ *Exactum*, *transcursum*, *præteritum*. Virgilius Georg. lib. tertio: At tribus exactis, vbi quarta accesserit æstas. Et eodem: Exactis grauidæ cùm mensibus errant.

154 ¶ *Elidere*, *excludere* significat. Virgilius libro viij. Elisos oculos, & siccum sanguine guttur. Plautus Rudente: Inbeo oculos elidere, idem vt sæpius faciunt coci. Lucillius Satyr. lib. ij. Iniuriarum hunc in fauces inuolasse, animámque elisisse illi. ¶ Elidere, *suffocare*, vel *occidere*. Virgilius lib. octauo: Geminósque premens elisserit angues. ¶ Elidere, *collidere*. Virgilius Æneid. lib. iij. Ter spumam elisam, & rorantia vidimus astra. Cicero Tuscul. lib. v. Qui rebus his fractus ægritudine eliditur, potest tamen esse non miser. ¶ Elidere, *deiicere*. M. Tul. de Rep. lib. ij. Vt auriga indoctus è curru trahitur, operitur, eliditur, laniatur.

155 ¶ *Exanclare*, significat *exhaurire*. Plaut. Sticho: Næ iste ædepol vinum poculo pauxillulo Exanclauit. Idem Pœnulo: Sæpe exanclatum merum scitissimé. ¶ Exanclari, *perfici*. Pacuuius Peribœa: Non potest, Menalippe, hic sine tua opera exanclari clauos. ¶ Exanclari etiam significat *perpeti*. Ennius Andromacha: Malo torquetis cum ærumnis illum exanclari diem. Accius Diomede: Ferè exanclauimus Tyranni sæuum ingenium, atque exsecrabile. Idem Amph. Pertolerarem vitam, cladésque exanclarem impatibileis. Lucillius libro xxx. Quantásque modo ærumnas, quantósque labores Exanclaris. ¶ Exanclare, *effundere*. Ennius Eumenidibus: N. si patrem materno sanguine exanclando vlciscerer.

156 ¶ *Eliminare*, est *exire*. Ennius Menea exsule: Antiqua ædilis filia custos corporis, Quid sic extra ædeis exanimata eliminat? Accius Phœnissis: Egredere, exi, efferte, elimina vrbe. Idem Meleagro: Timidè eliminor clamore, simul agnita vox ad aureis accinit. Varro Serrano, ἐξ ἀχαριστῶν: Occipitium ariuodeo ostendo, ex oraculo elimino me. ¶ Eliminare rursum *excludere*. Pacuuius Doloreste: Vbi ille est? me miseram quoniam clamor eliminat. Pomponius: Conclauos istic manet, eliminabo extra ędeis coniugem.

157 ¶ *Euadere*, *exire*, *tendere*. Terentius Phormione: Quid hic cœptat, aut quo euadet hodie? Lucillius lib. xxvj. Euadat saltem aliquid aliquâ, quod conatus sum. Plautus Asinaria: Demiror quid sit, & quò euadat sum in metu. ¶ Euadere, *fieri*, *produci*.

Sir Thomas Bodley, Knight, Founder of the Publick Library in the University of Oxford, died at his House in Fryers, London, and was buried in the Church of St. Austin, commonly called Austin Fryers, on the 29th of January following.

Sir Thomas Bodley was born at Exeter, in the County of Devon, in the Year 1544. His Father, John Bodley, was a Gentleman of a good Family, and a Man of Learning, who, for his Religion, was forced to leave his Country in the Reign of Queen Mary, and retire to Geneva, where he was Tutor to Sir Thomas Bodley, and to Sir Thomas Cheek, Knight, Secretary of State to King Edward VI. Sir Thomas Bodley was admitted into Magdalen College in Oxford, in the Year 1563, and took the Degree of Master of Arts in 1569. He was afterwards Fellow of Merton College, and Reader of Greek in the University. He was employed in several Embassies by Queen Elizabeth, and was Ambassador to the Hague in the Year 1588. He retired from Business in the Year 1597, and applied himself to the Restoration of the Publick Library in Oxford, which was begun by Humphrey Duke of Gloucester, and had been destroyed in the Reign of King Edward VI. He was Knighted by King James I. in the Year 1604, and died in the Year 1613, aged 69 Years.

Sir Thomas Bodley, by his Will, left to the Library all his Books, and a Sum of Money for the Purchase of Lands, to maintain the Library, and the Keeper of it. He was buried in the Church of St. Austin, commonly called Austin Fryers, on the 29th of January following.

Sir Thomas Bodley was a Man of great Learning, and a Lover of Learning. He was a Patron of Learning, and a Friend to Learned Men. He was a Man of great Piety, and a Lover of the Church of England. He was a Man of great Charity, and a Lover of the Poor. He was a Man of great Prudence, and a Lover of Peace. He was a Man of great Courage, and a Lover of his Country. He was a Man of great Wisdom, and a Lover of Truth. He was a Man of great Virtue, and a Lover of Virtue. He was a Man of great Honour, and a Lover of Honour. He was a Man of great Integrity, and a Lover of Integrity. He was a Man of great Modesty, and a Lover of Modesty. He was a Man of great Humility, and a Lover of Humility. He was a Man of great Meekness, and a Lover of Meekness. He was a Man of great Patience, and a Lover of Patience. He was a Man of great Temperance, and a Lover of Temperance. He was a Man of great Chastity, and a Lover of Chastity. He was a Man of great Sobriety, and a Lover of Sobriety. He was a Man of great Moderation, and a Lover of Moderation. He was a Man of great Discretion, and a Lover of Discretion. He was a Man of great Prudence, and a Lover of Prudence. He was a Man of great Wisdom, and a Lover of Wisdom. He was a Man of great Knowledge, and a Lover of Knowledge. He was a Man of great Understanding, and a Lover of Understanding. He was a Man of great Judgment, and a Lover of Judgment. He was a Man of great Reason, and a Lover of Reason. He was a Man of great Sense, and a Lover of Sense. He was a Man of great Wit, and a Lover of Wit. He was a Man of great Eloquence, and a Lover of Eloquence. He was a Man of great Learning, and a Lover of Learning. He was a Man of great Piety, and a Lover of Piety. He was a Man of great Charity, and a Lover of Charity. He was a Man of great Humility, and a Lover of Humility. He was a Man of great Meekness, and a Lover of Meekness. He was a Man of great Patience, and a Lover of Patience. He was a Man of great Temperance, and a Lover of Temperance. He was a Man of great Chastity, and a Lover of Chastity. He was a Man of great Sobriety, and a Lover of Sobriety. He was a Man of great Moderation, and a Lover of Moderation. He was a Man of great Discretion, and a Lover of Discretion. He was a Man of great Prudence, and a Lover of Prudence. He was a Man of great Wisdom, and a Lover of Wisdom. He was a Man of great Knowledge, and a Lover of Knowledge. He was a Man of great Understanding, and a Lover of Understanding. He was a Man of great Judgment, and a Lover of Judgment. He was a Man of great Reason, and a Lover of Reason. He was a Man of great Sense, and a Lover of Sense. He was a Man of great Wit, and a Lover of Wit. He was a Man of great Eloquence, and a Lover of Eloquence.

Non ſic aggeribus ruptis cùm ſpumeus amnis Exit. ¶ Exire, *prohibere*. Virg. Æneid. lib. 11. Suſtinet à iugulo dextram, & vim viribus exit.

165 ¶ *Expedire, vtile eſſe*. Terent. Heaut. Expedit bonas eſſe vobis: nos, quibus cum eſt res, non ſinunt. Lucil. lib 27. Ego enim à pueritia, vt me amare expediat. Tul. de offic. lib 2. Sæpe enim aut eos lædunt, quos non debeãt; aut eos, quos non expedit. ¶ Expedire eſt *definire*. Vir. Æneid. lib. 4. Et Auſonio poſſis conſidere portu Expediam dictis. Terent. Phorm. Atque id, ſi potes, verbo expedi vno. ¶ Expediri, *liberari*. Virgil. Æneid. lib. 2. Flammam inter & hoſteis Expedior. Terent. Hecyr. Teque hoc crimine expedi. Siſenna Hiſt. lib. 4. Funeis expediunt, clauſtra foribus impoſita periclitantur. ¶ Expedire, *proferre*. Virg. Æneid li. 1. Cererémque caniſtris Expediunt. M. Tull. in Verrem de ſuppliciis: Hominem proripi, atque in foro medio nudari, ac deligari, & virgas expediri iubet. ¶ Expedire, *colligere*. M. Tull. ad Cæſarem iuniorem lib. 2. Ex cæteris autem generibus tunc pecunia expedietur, cum legionibus victricibus erunt, quæ ſpopondimus, perſoluenda.

166 ¶ *Enixa* dicitur *partu leuata*. Vir. Æn. lib. 3. Triginta capitum fœtus enixa iacebit. ¶ Enixa, *ſubiugata*. Virg. Æneid. lib. 3. Seruitio enixæ tulimus.

167 ¶ *Efferre, ſubdere*. Lucil. lib. xxvi. Depugnabunt pro te ipſi, & morientur, ac ſe vltrò efferent. ¶ Efferre ſignificat *proferre*. Vir. li. v. Tunc ſatus Anchiſa ceſtus pater extulit æquos. Et lib. 2. Méne efferre pedem genitor? Lucil. lib. 26. Ego vbi quem ex prçcordiis verſu effero. Ennius Medea: Vtinam ne vnquam me de cordis cupido corde pedem extuliſſe. ¶ Efferre, *oſtendere*. Virg. lib. 8. Vt belli ſignum Laurenti Turnus ab arce Extulit. ¶ Efferre, *eligere, leuare*. Virgil. Æneid. lib. v. Oſtendit dextram inſurgens Entellus, & altè Extulit. Lucil. lib. xxx. Continuò ſimul ac paullò vehementius aura Inflauit fluctus, erexerit, extuleritque. ¶ Efferre, *edere, prouehere*. Virg. Geor. lib. 2. Extulit hæc Decios, Marios. Lucillius li. xxvi. Non idcirco extollitur, vel iræ, vel gaudij dator. M. Tull. Hortenſio: Præter cæteros noſtra extulit ciuitas. ¶ Efferre, *extollere*. M. Tul. de ſignis: Nimirum forſitan hæc illi mirentur, atque efferant. Idem de offic. lib. 2. Itaque eos viros ſuſcipiunt, maximiſque efferunt laudibus. Lucillius lib. xxx. Omnia alia, in quibus efferimur rebus, ne ego multis loquar.

168 ¶ *Extollere, differre*. Cæcilius Plocio: Abi intro, atque iſta hæc aufer, tamen hodie extollat nuptias.

169 ¶ *Explere*, dicitur *implere*. Lucr. lib. 3. Atque explere bonis rebus, ſatiaréque nunquam. Virgil. Georg. libro 3. Improbus ingluuiem, ranaſque loquacibus explet. Explere, *minuere*. Virg. libro ſexto: Diſcedam, explebo numerum, reddárque tenebris.

170 ¶ *Educere, erigere*. Virgil. lib. 6. Arámque ſepulcri Congerere arboribus, cælóque educere certant. ¶ Educere dicitur *exuere*. Virgilius libro 10. Hoc dicens, eduxit corpore telum. ¶ Educere, *educare*. Terentius Adelphis: Eduxi à paruulo, habui, amaui pro meo.

171 ¶ *Excutere*, dicitur *commouere*. Virgil lib. 12. Gaudétque comanteis Excutiens ceruice toros. M. Tul. de offic. lib. 2. Explica, atque excute intelligentiam tuam. ¶ Excutere, *emittere*. Virg. 9. Excuſſus Aconteus Fulminis in morem. Excutere, *excludere, deijcere*. Virg. Æneid lib. 4. Excutimur curſu, & cæcis erramus in vndis. Idem lib. 9. Excuſſi manibus radij, reuolutáque penſa. Lucillius libro 30. Ipſo cum domino calce omneis excutiamus. ¶ Excutere. *eligere*. M. Tull. Philip lib. 12. Iuuentutem omnem ex tota Italia excuſſimus.

172 ¶ *Exponere, extollere*. M. Tul. de ſignis: Vocat ad cenam deinde ipſe prætorem, exponit ſuas copias omneis. ¶ *Exponere, deponere*. Virg lib. 11. Socios de puppibus aliis Pontibus exponunt. ¶ Exponere, *differere*. M. Tull. Philippic. lib. 1. Exponam vobis breuiter conſiliũ profectionis, & regreſſionis meæ. ¶ Exponere, *abiicere*. Terent. Heautont. Erat hic Corinthia anus haud impura ei dedi Exponendam. ¶ Expoſitum *ſubiectum*. M. Tul. in Verrem actione 2. Cùm tibi expoſita eſſet ad prædandũ omnis Pamphylia.

173 ¶ *Exornare, fœdare*. Terentius Heaut. Egóne? ſi viuo adeò exornatum dabo, Adeò depexum; vt dum viuat, meminerit ſemper mei. ¶ Exornare, *ornare*. M. Tull. in Verrem de ſignis: Exornat amplè, magnificéque triclinium. Terent. Eunucho: Ita viſus eſt dudum, quia varia veſte exornatus fuit. Cicero de Orat. lib. 1. Qui omnes eloquentes fuerunt, orationem ſuam, & Reipublicæ dignitatem exornabant.

174 ¶ *Explicare, oſtendere, explanare*. M. Tul. in Verrem de ſignis: Vitam alterius totam explicare. Idem de officiis lib. 3. Vt quædam ſibi concedantur, quò faciliùs, quæ volunt, explicent. ¶ Explicare, *emittere, extendere* Virgilius Georg. lib. ſecundo: Sed trudit gemmas, & frondeis explicat omneis. M. Tul. de Repub. lib. 1. Quæ virtus præter cæteras, totam ſe ad alienas vtilitates porrigit, atque explicat. Vir. Seſquiulyſſe: Vias ſtellígeras ætheris explicans ære cauo ſonitum hic in cothurnis. ¶ Explicare, *exercere*. M. Tul. de offic. lib. 3.

Explica,atqué excute. intelligentiam tuam,vt videas quæ ſit in ea ſpecies, forma, & notio viri boni.

175 ¶*Exui* eſt *exſolui*.Virg.Æneid.li.2.Suſtulit exutas vinclis ad ſidera palmas. ¶ Exui, *nudari*. Virg.li.v.Magna oſſa, lacertóſque Exuit. ¶Exuere,*deponere*. Virgil. Æneid.libro 4. Et ſi quis adhuc precibus locus , exue mentem. ¶ Exui, *liberari*. Lucil. lib.xxix. Vnde domum vix redeat , víxque hoc exuat ſe.

176 ¶*Excidere,cedere*.M. Tul Philip.lib.2. Excident gladij cruenta arma de manibus. ¶Excidere,*in oblivionem dare*.Virg. Æneid.lib. 1. Nec dum etiam cauſſæ irarum , ſæníque dolores Exciderant animo.

177 ¶*Eiectum,excluſum*. Virg.lib ix. Nec non Tarquinium eiectum Porſena. iubebat Accipere.Lucil.lib. xxix. Ibi erat ſcopios Eiicere iſtum abs te,quamprimùm, & perdere amorem. ¶Eiectum, *extenſum*. Virg. lib. x.Eiectóque incumbit cernuus armo.

178 ¶*Exſultare,ſæuire*. M. Tul.de Repub. lib.2. Quæ ſanguine alitur,quæ in omni crudelitate ſic exſultat , vt vix hominum acerbis funeribus ſatietur. ¶ Exſultare eſt *geſtu vel dicto iniuriam facere*.Lucil.lib. xxx. Quin totum purges , debelles me , atque deauras, exſultes,ſollicites. Virg.lib.v.Exſultantiáque haurit Corda pauor pulſans. ¶Exſultare, gloriari cum iactantia. Virg. Æneid. lib.x. Exſultat Amazon. M. Tul.Hort. Imbecillis autem eſt pudoris magiſter timor, qui,ſi quãdo paullulum aberrauit , ſtatim ſpe impunitatis exſultat. Et de ſenectute: Et Annibalem iuueniliter exſultantem patientia ſua molliebat. ¶Exſultare, *ſupra modum exſilire , & efferri*. M. Tul.de Republica:Eſt igitur quiddam turbulentum in hominibus ſingulis, quod vel exſultat voluptate, vel moleſtia frangitur.

179 ¶*Eligere*,ſignificationé habet apertã. ¶Eligere,*defatigare*. Lucil.lib.xxix. Corrumpat prorſus,ac neruos omneis eligat.

180 ¶*Excludere,liberare*.Lucil.27 Primùm qua virtute ſeruitutem excluſerit. ¶Excludere,dicitur *eũcere*. Terent.Eunucho: Excluſit, reuocat, redeam?

181 ¶*Excidere,diſſentire*. Lucil lib.27. Metuo vt fieri poſſit , egóne ab Archilocho excido.

182 ¶*Expectare* , dicitur *manere, obſeruare*. Terent.And. Exſpecto quid velis. ¶Exſpectare,*ſperare*. M.Tul.de offic.lib.2. Eſt enim deterior , qui accipit, atque etiam ad exſpectandũ ſemper paratior. Virg.Georg. lib 1. Sed illos Exſpectata ſeges vanis eluſit ariſtis. ¶ Exſpectare,eſt *à Deo poſcere*.

183 ¶*Expetere,accipere*.Plaut.Amphitr.Ergo in ſeruitute expetunt multa iniqua,

¶Expetere, *transferre, euadere*. Plaut. Amphit.Suámque vt culpam immortalem expetere vt ſinat.

F

184 ¶*Felix*,dicitur *fortunatus,beatus*.Virg. Æneid.lib.3. O felix vna ante alias Priameia virgo. ¶Felix,*propitius*. Virg. Æneid.libro 1. An Phœbi ſoror , an nympharum ſanguinis vna,Sis felix. ¶Felix, *fructuoſus,ferax*. Virg. Georg.lib.2. Exiit ad cælum ramis felicibus arbos. Varro de vita populi Romani lib 2. Contra nouo marito cùm item è foco in titione ex felici arbore,& inæquali aqua allata eſſet.

185 ¶*Faſtigium,ima altitudo*.Virg.Georg.li. 2.Forſitan,& ſcrobibus quæ ſint faſtigia,quæras.Varro de re ruſtica lib 1. Foſſa ita idonea ſit,vt omnem aquam, quæ de cælo venit,recipere poſſit, aut faſtigium habeat,vt exeat è fundo aggeris.

186 ¶*Ferre,oſtentare*. Virg.lib.xi.Captiuo ſiue vt ſe ferret in auro Venatrix. ¶ Ferre, conſuetudine *portare* dicimus. Vir lib.v.Vix illam famuli Phegeus. Sabariſque ferebant. ¶Ferre,*habere*. Virg.lib.v. In magno munere Cyſſeus Ferre ſui dederat monimentum, & pignus amoris , cùm filium nomen ſuum ferre voluiſſet. ¶ Ferre, *pati*.Virg Æneid. lib. 2.Miſerere animi non digna ferentis. Lucill. lib.27. Cæterùm quicquid ſit,qui non ſit ferro æquo animo , ac forriter prælio captiuos prædones non poſſes iam amplius perferre, tamen ſuadet , vt notat Terent.Heaut.Nam quem ferret , ſi parentem non refert ſuum? Cic. in Verrem:De prætura Sicilienſi , prout Thermitani hominis facultates ferebant. Et de Orat.lib.2. Eſt autem vetuſtum verbum quod tamen conſuetudo ferre poſſit. ¶Ferre,*conferre*. Virg.lib.v. Quibus acer Eryx in prælia ſuetus Ferre manum. ¶ Ferre,*diſturbare*. Virg. Æneid. lib.1. Quippe ferant rapidi ſecum,verrántque per auras. Et lib.2. Alij rapiunt incenſa ferúntque Pergama. ¶Ferre , *dicere,nominare*. Virgil. Æneid.lib.2. Et ſcelus expendiſſe merentem Laocoonta ferunt. Et lib.3. Quæ nunc Samothracia fertur. ¶Ferre,*dare,exhibere*.Virg.Æneid.lib 3. Sacra Dioneæ matri,diuiſque ferebant ¶Ferre,*afferre*. Virg. lib. xi. Legati reſponſa ferunt. M.Tul.de ſuppliciis:Prohibetur ſuis liberis cibum,veſtitúmque ferre. Lucil. libro 29.Colligere auxilium , tametſi eſt indignum vt feram. ¶Ferre,*dirigere,ducere*. Virg. lib.6. Hinc via Tartarei quæ fert Acherontis ad vndam.Lucill.lib xxx. Quid ſibi vult, quare ſit, vt intro verſus, vt ad te ſpectent , atque ferant veſtigia,ſed omnia prorſus? ¶ Ferre , *laudare*. Idem eodem : Et ſola ex multis nunc noſtra poemata ferri.

187 ¶*Elnere*,eſt *decurrere*, Virg. Georgic. lib.2.

Digitized by Google

Annuities, Life, Tables of, Northampton, Carlisle, Swedish, Deparcieux, Price, Milne, Morgan, Gompertz, Makeham, Farr, Thomas, Sprague, Woolhouse, Jones, Hardy, Oakes, Glaisher, Institute of Actuaries, Text-book of Institute of Actuaries, Assurance Companies, Assurance, Life, Tables of Mortality, Mortality, Tables of, Insurance, Life, Tables of Mortality, Mortality, Tables of, Friendly Societies, Friendly Societies, Tables of Mortality for, Mortality, Tables of, Friendly Societies, Tables of Mortality for, Mortality, Tables of, Friendly Societies, Tables of Mortality for, Mortality, Tables of

[illegible] [illegible] [illegible] [

¶Fatigare,*commouere,perturbare*. Vir.Æn.lib.1. Quę mare nunc terrásq.metu,cælumq.fatigat.

207 ¶*Frigaris*, quæ sit significatio, manifestum est. Virg. Geor. lib.1. Frigúsque calorémque Inter. Et Lucr.Frigus,vt à fluuiis,calor ab sole,æstus ab vndis Æquoris. ¶Frigus, *metus*. Virgilius Æneid.lib.1.Extemplo Æneæ soluuntur frigore membra. ¶Frigus,*aeris natura*.Virg.Georg.lib.2.At sceleratum exquirere frigus Difficile est.

208 ¶ *Frigidum,venenatum*. Virgil.Bucol. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. ¶Frigidus,*mortuus*. Virgil.Æneid.lib.9. Voluitur ille vomens calidum de pectore flumen Frigidus. ¶Frigidum,*segne,imbecille*.Virg.lib. 11 Largus opus, & lingua melior, sed frigida bello Dextera.

209 ¶*Ferire*,vsu significat *percutere*. Virg. Bucol.Cornu ferit ille,caueto: M. Tull.de supplicijs: Feriuntur securi:lætaris tu in omnium gemitu,& triumphas. ¶Ferire,*sancire,firmare*. Virg. Æneid.lib.10. Haud mora Tarcon Iungit opes,fœdúsque ferit.

210 ¶*Fouere*,est *nutrire,prouehere*.Virgilius Georgic.lib 3. Hinc nescio qua dulcedine læti,Progeniem,nidósque fouent.Et Æneid.lib. 1. Iam rum tenditque,fouétque. Lucil.lib.29. Ventrem alienum mœstum fouere exmolito ordeo,vti cataplasmo. ¶ Fouere, *adspergere*. Virg.libro 12 Fouit ea vulnus lympha longæuus Iapix. ¶Fouere,*constituere*.Virg.Geor.lib. 3.Sub terra fouere larem.Virg.lib.1. Et interdum gremio fouet inscia Dido,Insidet quantus miseræ Deus. ¶Fouere:*tueri*. Virg.Æneid. lib. 9. Obuia non ferre arma:vitos, sed castra fouere.

211 ¶*Fetum*,significat *plenum*. Virgil Æn. lib. 1. Loca feta furentibus austris. Et lib. 2. Scandit fatalis machina muros Feta armis. Var.*vino fœtus erumpit*: Nō videtis vnus vt paruulus Amor arditeta lampade. ¶Fetum,*onere leuatū*. Virg. lib. 9. Fecerat & viridi fœtum Mauortis in antro. Et Georg.lib.3. Nec tibi fetæ More patrum nineæ implebunt mulctaria vaccæ. Varr.de vita populi Rom.lib.2.Mensę anteponebantur cum culina ac vino, in quo quæ veniebant ad fetam amicę gratulatum,Diis mactabant.

212 ¶ *Fasces*: quam habeant significationem,manifestum est. Virg.Geor.lib. 2. Illum non populi fasces, non purpura regum flexit. ¶ Fascem,*consulem* posuit. Virg. Georg. lib. 2. Iniusto sub fasce viam dum cœpit. ¶Fascem, *onus*. Idem Bucol. Ego te hoc fasce leuabo. Idem Georg.lib.3. Vtróque animas sub fasce dedere.

213 ¶*Fundere*,est *liquorem defundere*. Virg. Georg lib. 3 Hic duo rite mero libans Carchesia Bacco Fundit humi. ¶Fundere,*prosternere,sternere*.Virg. Aeneid. 2.Quàm septem integentia victor Corpora fundat humi. Et Aeneid.lib.2. Fusus fine mente sine vllo subiacerent.M.Tul. Philip.libro 1 Sceleratissimorum hostium exercitum fusum, cæsumque cognoui. ¶Fundere.*dare*.Virg Bucol. Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores. Cic.Tusc. lib.3. Vt aut flores,aut fruges fundant,aut baccas. ¶Fundere,*dicere*.Virgil.Aeneid.lib.3.Talia fundebat lacrymans. Plautus Asinaria: Næ illa ecastor funerato fundit. ¶Fundere,*fugare*. Virg. Aeneid.lib.2. Itli eriam,siquos obscura nocte per vmbram fudimus insidiis, totáque agitauimus vrbe,Apparent.¶Fundere,*dimittere*.Virg.Georg.lib.4. Ruúntque effusi carcere cursus. Et lib.10. Cristisque à vertice flamma Funditur.

214 ¶*Filum,oris liniamentum*.Lucil.lib.29. Surge mulier,ducito filum non malum. ¶Filum dicitur *ducta res quæque ad tenuitatem*. Vir. lib.10. Extremáque Lauso parcæ fila legunt.

215 ¶*Flagitium*,*periculum*.Lucil.li.29.Quiete poscente minus, & præbent rectius multo, & sine flagitio. ¶Flagitium veteres,*vitiū,quod virgini infertur*,dici voluerunt.

216 ¶*Fides*,quid sit manifestū est. Vt Vir. Æneid.lib.1. Cana fides,& Vesta, vt plerunq. fides chordæ appellantur. Tul.Hor. Ponendæ sunt fides,& tibiæ.& Vir.lib.6.Threicia fretus cithara,fidibúsque canoris.

217 ¶*Facere*,apertam habet significātiam. ¶*Facere rem diuinam*, religionibus exhibere, Plautus Aululatia: Mulsi, congialem plenam faciam tibi fideliam. Virg.Bucol.Cùm faciam vitula pro frugibus,ipse venito.

G

218 *Graue,grauidum*. Virg.Æn.lib.1.Donec regina sacerdos Marte grauis. ¶ Graue, *plenum*. Virg. Buc.Non insueta graueis tentabunt pabula fetas. Et Georg. libro 4. Et grauido superant vix vbere limen. Et Aen. lib 1. Tunc pietate grauem, ac meritis. ¶ Graue,*secundum,ac frugiferum*. Virg.libro 3 Quid labor aut benefacta iuuant? quid vomere terras Inuertisse graueis? Graue secundum consuetudinem,*ponderosum*. Virgilius Georgie. lib.1. Vomis & inflexi primum graue robur aratri. Terent. Heaut. Hui tam graueis hos quæso?M.Tul.de offic. lib.1. Aut certè omni pondere grauior habenda est. ¶ Graue,*amarum*. Var. Quinquatribus: Absynthium vti bibam grauem,& castoreum, leuéque robur? Virgil. Et graueolentia centaurea. ¶ Graue, *multum valde*, significare veteres probant. Titin. Psaltria:Grauíque opsonio conuivas. Nam & grauiter multum intelligitur. Cæcil. Plocio: Placere hoc cœpit grauiter, postquam est mortua. Acc. Deiphobo: Aut infando homine ignatula ferat, aut arena, & ex sole, qui neque amico amicus vnquam grauis, neque hosti hostis fuit. Sallust histor.libro.3.Nanque

Mithridates, who had been sent to Parthia by Antiochus Sidetes, to restore Phraates to the throne, was detained by the Parthians, and Phraates was murdered. Mithridates then ascended the throne, and reigned thirty-seven years. He was succeeded by his son Phraates II., who reigned twenty-seven years, and was succeeded by his son Artabanus II., who reigned thirty-eight years. He was succeeded by his son Mithridates II., who reigned thirty-seven years. He was succeeded by his son Phraates III., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes I., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates IV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates V., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes II., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates VI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates VII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes III., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates VIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates IX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes IV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates X., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes V., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes VI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes VII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes VIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes IX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes X., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XL., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XLI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XLII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XLIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XLIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XLV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XLVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XLVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XLVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XLIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates L., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XXXIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XL., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates LXXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates LXXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XC., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XCI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XCII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XCIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XCIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XCV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XCVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XCVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates XCVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates XCIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XLIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates C., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes L., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXL., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXLI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXLII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXLIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXLIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXLV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXLVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXLVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXLVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXLIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CL., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes LXXXIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XC., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CLXXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXC., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXCI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXCII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXCIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXCIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXCV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXCVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXCVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CXCVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CXCIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes XCIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CC., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes C., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXX., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXVII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXVIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXXXIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXIX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXL., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXLI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXX., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXLII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXLIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXXI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXLIV., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXLV., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXXII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXLVI., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXLVII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXXIII., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCXLVIII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCXLIX., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXXIV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCL., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCLI., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXXV., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCLII., who reigned forty-two years. He was succeeded by his son Phraates CCLIII., who reigned four years, and was murdered by his sons Mithridates and Orodes. Mithridates then ascended the throne, and reigned nine years. He was succeeded by his brother Orodes CXXVI., who reigned twenty-seven years. He was succeeded by his son Phraates CCLIV., who reigned forty-two

Cæsar. Cæsar Augustus. Cæsar Augustus Germanicus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senatus Tribunitia Potestate. Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunitia Potestate Consul Designatus Imperator Pater Patriæ Princeps Senat

Ex Deuteronomio Capite XXII.

1 Non videbis bovem fratris tui aut ovem errantes, et
præteribis, sed reduces fratri tuo.

2 Si non habet frater tuus juxta te, nec novisti eum,
congregabis omnia in domum tuam, et erunt apud te
donec requirat frater tuus, et recipiat quæ sua sunt.

3 Sic facies de asino illius, et de vestimento ejus, et
de cuncta re fratris tui quæ perierit, et tu inveneris,
non poteris dissimulare.

4 Non videbis asinum fratris tui aut bovem cadentes
in via, et præteribis, sed sublevabis cum eo.

5 Non induetur mulier veste virili, nec vir utetur
vestimento femineo: abominatur enim Dominus Deus
tuus omnem qui facit hæc.

6 Si ambulans inveneris in via arborem, aut in terra
nidum avium, et matrem pullis vel ovis incubantem,
non tolles matrem cum filiis.

7 Dimittens matrem, et assumptis pullis vel ovis,
habebis longam vitam.

8 Cum ædificaveris domum novam, facies murum
tectorii per circuitum, ne effundatur sanguis in domo
tua, et sis reus cadentis.

9 Non seres vineam tuam diversis seminibus, ne
forte, cum sanctificatum fuerit semen quod sevisti, et
vineæ fructus, pereat.

10 Non arabis in bove simul et asino.

11 Non indueris vestimento quod ex lana linoque
contextum est.

12 Fimbrias facies tibi in quatuor angulis pallii tui,
quo operire consueveris.

13 Si duxerit homo uxorem, et postquam intravit ad
eam, habere eam cœperit in odium,

14 Et occasiones contra illam malas invenerit, et
detulerit famam pessimam, dicens: Uxorem hanc ac-
cepi, et ingressus ad eam non inveni in ea signa vir-
ginitatis:

15 Tollent eam pater ejus et mater, et signa virgi-
nitatis illius ferent ad seniores urbis in portam.

16 Dicetque pater puellæ ad eos: Filiam meam dedi
huic uxorem, quam quia odit,

17 Ecce ipse occasiones contra eam malas invenit,
dicens: Non inveni filiam tuam signa virginitatis: et
hæc sunt signa virginitatis filiæ meæ. Et ostendent
vestimentum coram senioribus civitatis.

18 Tollentes ergo eum seniores urbis illius, verbera-
bunt,

19 Et condemnabunt pro centum argenteis, quos
dabunt patri puellæ, eo quod detulerit famam pessi-
mam super virginem Israel: habebitque uxorem, nec
poterit dimittere eam omnibus diebus vitæ suæ.

20 Quod si verum fuerit, et signa virginitatis non
inventa fuerint in puella,

21 Educent eam ad fores domus patris sui, et lapi-
dibus obruent eam cives sui, et morietur: quia fecit
scelus in Israel, fornicata est in domo patris sui, et
auferes malum de medio tui.

22 Si dormierit vir cum uxore alterius, uterque
morietur, adulter et adultera: auferes malum de Israel.

23 Si puella virgo desponsata viro fuerit, et dormi-
ens cum ea vir in civitate,

24 Educetis utrumque ad portam civitatis illius, et
lapidibus obruetis eos, et morientur: puella, quia non
clamavit in civitate; vir, quia humiliavit uxorem
proximi sui: auferes malum de medio tui.

25 Si autem in agro invenerit vir puellam desponsa-
tam, et vi oppressam dormierit cum ea, solus vir qui
dormivit cum ea morietur puellæ nihil faciet:

26 Neque enim crimen mortis est in ea, sed sicut
cum consurgit homo contra proximum suum, et inter-
ficit animam ejus, ita et hæc res gesta est.

27 Exiit in agrum, clamavit puella desponsata, et
non fuit qui eam liberaret.

28 Si invenerit vir puellam virginem, quæ non habet
desponsatam virum, et apprehendens dormierit cum
ea, et res ad judicium venerit,

29 Dabit qui dormivit cum ea patri puellæ quinqua-
ginta argenteos, et habebit eam uxorem, eo quod hu-
miliaverit eam: non poterit dimittere eam cunctis die-
bus vitæ suæ.

30 Non accipiet homo uxorem patris sui, nec revela-
bit operimentum ejus.

Ex Deuteronomio Capite XXIII.

1 Non introibit eunuchus et vulneratus testiculis et
abscisum membrum ingredietur ecclesiam Domini.

2 Non introibit spurius in ecclesiam Domini: sed
nec decima generatione quidem ingredietur ex eo ec-
clesiam Domini.

3 Non introibit Ammonites et Moabites in ecclesiam
Domini: sed nec decima quidem generatione ingredie-
tur ex eo ecclesiam Domini in æternum,

4 Eo quod non occurrerint vobis cum panibus et
aqua in via, quando egressi estis de Ægypto, et quod
conduxerint contra te Balaam filium Beor de Mesopo-
tamia Syriæ, ut maledicat tibi.

5 Et noluerit exaudire Dominus Deus tuus Balaam,
sed verterit maledictionem in benedictionem tibi, eo
quod diligat te Dominus Deus tuus.

6 Non quæres pacem eorum et utilitatem illorum
cunctis diebus tuis in æternum.

7 Non abominaberis Idumæum, quia frater tuus est:
nec Ægyptium, eo quod advena fueris in terra ejus.

8 Filii qui ex eis nascentur, tertia generatione in-
gredientur ecclesiam Domini.

9 Quando egredietur castra adversum inimicos tuos,
custodi te ab omni re mala.

10 Si fuerit inter vos homo qui pollutus sit nocturno
somnio, egredietur extra castra, nec revertetur prius
quam ad vesperum lavetur aqua:

11 Et post solis occasum introibit castra.

12 Habebis locum extra castra, quo egrediaris ad
naturales excrementorum sordes.

13 Et paxillum habebis inter arma tua: cumque se-
derit foris, fodies per circuitum, et operies stercus
quod egesseris,

14 Quia Dominus Deus tuus ambulat in castris tuis,
ut eruat te, et tradat inimicos tuos in conspectu tuo:
sanctum sit castrum tuum, ne videat in te fœditatem
aliquam, et avertat se a te.

15 Non tradas servum fugitivum domino suo, qui
ad te confugerit.

16 Habitabit tecum, in loco quem elegerit in una
portarum tuarum, ubi ei placuerit: non contristabis
eum.

17 Non erit meretrix de filiabus Israel, neque scor-
tator de filiis Israel.

18 Non offeres mercedem prostibuli, nec pretium
canis in templum Domini Dei tui pro quolibet voto:
quia abominatur Dominus Deus tuus utrumque.

19 Non fœnerabis fratri tuo ad usuram pecuniam,
nec fruges, nec quamlibet aliam rem,

20 Sed alienigenæ: fratri autem tuo absque usura
quidquid indiguerit commodabis, ut benedicat tibi
Dominus Deus tuus in omnibus quæ operaberis in
terra ad quam ingredieris possidendam.

21 Si votum voveris Domino Deo tuo, non tardabis
reddere: quia requiret illud Dominus Deus tuus a te,
et si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.

22 Si nolueris promittere, absque ullo peccati re-
atu,

23 Quod semel egressum est de labiis tuis, imple
opere, et sicut spopondisti Domino Deo tuo, quod
ultro et sponte promisisti, et ore tuo locutus es.

24 Si ingressus fueris vineam proximi tui, comede
uvas quantum tibi placuerit, ita ut non auferas quid-
quam in vasa tua.

25 Si ingressus fueris segetem proximi tui, confrica
manu spicas, et messem falce ne succidas.

Ex Deuteronomio Capite XXIV.

1 Si duxerit homo uxorem, et habuerit eam, et non
invenerit gratiam ante oculos ejus propter aliquam
fœditatem, scribet libellum repudii, et dabit in manu
illius, et dimittet eam de domo sua.

2 Cumque egressa alterius uxor fuerit,

3 Si et hic oderit eam, et scripto libello repudii dimi-
serit de domo sua, aut certe mortuus fuerit,

4 Non poterit vir priorum recipere eam in uxorem,
postquam polluta est: abominatus est enim Dominus,
et non peccare facies terram tuam, quam Dominus
Deus tuus dat tibi possidendam.

5 Si quis nuper duxerit uxorem, non egredietur ad
bellum, nec quidquam publicæ utilitati necessarium
injungetur ei: absque uxore sua liber erit domi, ut
lætificet uxorem suam.

6 Non accipies in pignus inferiorem et superiorem
molam: animam enim suam apponet tibi qui pignus
dederit.

7 Si deprehensus fuerit homo furtum faciens de fra-
tribus tuis filiis Israel, et vendiderit eum, aut ipse
venierit, morietur fur ille, et auferes malum de medio
tui.

8 Cave ne incurras plagam lepræ, et quæ docuerint
vos sacerdotes Levitici generis, custodite et facite,
sicut præcepi illis.

9 Recordare quæ fecerit Dominus Deus tuus Mariæ
in via, cum egrederemini de Ægypto.

10 Si repetes a proximo tuo quidquam debitum, non
introibis domum ejus, ut pignus auferas.

11 Stabis foris, et ille proferet ad te quod habuerit.

12 Si pauper fuerit, non dormies cum pignore ejus.

13 Sed reddens ante occasum solis vestimentum ejus,
dormiet in vestimento suo, et benedicet tibi: et erit
tibi justitia coram Domino Deo tuo.

14 Non calumniaberis mercenarium egentem et pau-
perem, sive de fratribus tuis sit ille, sive de advenis
qui habitant in terra tua intra portas civitatis tuæ.

15 Die quo operatus fuerit, reddes ei mercedem suam,
et non occumbet sol super eo, quia pauper est, et ex
illa sustentat animam suam: ne clamet contra te ad
Dominum, et reputetur tibi in peccatum.

16 Non morientur patres pro filiis, nec filii pro pa-
tribus: unusquisque pro peccato suo morietur.

17 Non declinabis judicium advenæ et pupilli, nec
auferes pignus viduæ.

18 Memento quod servieris in Ægypto, et eruerit te
inde Dominus Deus tuus: propterea præcipio tibi ut
facias hanc rem.

19 Quando messueris segetem in agro tuo, et oblitus
manipulum reliqueris, non revertaris ut tollas eum:
sed advenæ, pupillo et viduæ relinquetur, ut benedicat
tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tua-
rum.

20 Si quando ceperis baculo arbores tuas, non scru-
taberis ramos, qui remanebunt, sed pauperibus et
peregrinis derelinquentur.

21 Quando vindemiaveris vineam tuam, non colli-
ges racemos qui remanebunt, sed pauperibus et pere-
grinis derelinquentur.

22 Memento quod servieris in Ægypto, et propterea
præcipio tibi ut facias hanc rem.

Ex Deuteronomio Capite XXV.

1 Si fuerit lis inter homines, et ad judicium venerint,
judicabuntur a judicibus, et justificabunt justum, et
condemnabunt impium.

2 Si impius fuerit qui cæditur, ante faciet judex eum
prosterni, et coram se præsente verberari pro mensura
delictorum suorum,

3 Usque ad certum numerum: quadragenarium ver-
berum non excedet, ne, si amplius cæsus fuerit, vile
fiat coram te quod frater tuus est.

4 Non alligabis os bovi terentis in area tua.

5 Si habitaverint fratres simul, et unus ex eis sine
liberis mortuus fuerit, uxor defuncti non nubet alteri,
sed accipiet eam frater mariti, et suscitabit semen
fratri suo.

6 Primogenitum quem pepererit, nomine illius qui
mortuus est succedet, ut non deleatur nomen ejus de
Israel.

7 Quod si noluerit homo accipere uxorem fratris sui,
ascendet illa ad portam civitatis, et dicet coram se-
nioribus: Non vult frater mariti mei suscitare nomen
fratri suo in Israel, nec mihi consortium copulare
voluit.

8 Vocabunt eum seniores civitatis illius, et loquen-
tur ad eum: quod si steterit in sententia, et dixerit:
Non placet mihi ut accipiam eam,

9 Veniet uxor ejus ad eum in conspectu seniorum,
et auferet calceamentum de pede ejus, et conspuet in
faciem ejus, et dicet: Sic fiet homini qui non ædificat
domum fratris sui.

10 Et vocabitur nomen ejus in Israel: Domus discal-
ceati.

11 Si rixati fuerint viri pariter, et unus cœperit
uxorem suam defendere de manu percutientis se, et
extenderit manum, et tenuerit verenda ejus,

12 Præcides manum illius, nec misereberis eum.

13 Non habebis in sacculo diversa pondera, majus et
minus,

14 Nec erit in domo tua modius major et minor,

15 Pondus habebis æquum et justum, et modius
æqualis et justus erit tibi: ut sis longævus super ter-
ram quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

16 Abominatur enim Dominus Deus tuus eum qui
facit hæc, et habet quidquam pondus iniquum.

17 Memento quæ fecerit tibi Amalec in via, cum
egrederemini de Ægypto,

18 Quomodo occurrerit tibi, et ausus sit ex tergo
percutere debilitatos qui longe fuerant: tu autem
esuriens et lassus,

19 Non timuerit Deum. Cum ergo requieverit Do-
minus Deus tuus ab omnibus inimicis tuis per circui-
tum in terra quam dat tibi possidendam, delebis nomen
Amalec sub cœlo: cave ne obliviscaris.

Ex Deuteronomio Capite XXVI.

1 Cum introieris terram quam Dominus Deus tuus
dabit tibi possidendam, et possederis eam, habitave-
ris que in ea,

2 Tolles de primitivis cunctorum fructuum tuorum,
quos de terra repromissionis Dominus Deus tuus dabit
tibi, et reponens in cophino venies ad locum quem
elegerit Dominus Deus tuus ut habitet nomen ejus ibi:

3 Et accedens ad sacerdotem qui fuerit in diebus illis,
dices ad eum: Confiteor hodie Domino Deo tuo, quod
introierim in terram pro qua juravit patribus nostris
ut daret eam nobis.

4 Tollensque sacerdos cophinum de manu tua, ponet
illum coram altari Domini Dei tui:

5 Et loqueris in conspectu ejus: Syrus persequebatur
patrem meum, et descendit in Ægyptum, habitavitque
ibi in paucitate hominum, et crevit in gentem magnam
et robustam et infinitæ multitudinis.

6 Affligentes autem nos Ægyptii et humiliantes, im-
posuerunt nobis servitutem durissimam.

7 Clamavimus ad Dominum Deum patrum nostrorum,
et exaudivit vocem nostram, et respexit afflictionem
nostram, et labores, et angustias nostras.

8 Et eduxit nos de Ægypto in manu forti, et brachio
extento, in ingenti pavore, et signis atque portentis.

9 Introduxitque nos in locum istum, et dedit nobis
terram lacte et mellis fluentem.

10 Nunc igitur offero primitias frugum terræ meæ,
quam dedit mihi Dominus. Et projicies eas coram
Domino Deo tuo, et adorabis in conspectu ejus.

11 Et epulaberis in cunctis bonis quæ dedit tibi Do-
minus Deus tuus, et domui tuæ, tu et Levites et ad-
vena qui tecum est.

12 Cum complueris decimas omnium frugum tuarum
anno tertio, qui est decimarum, dabis Levitæ, advenæ,
pupillo et viduæ, ut comedant in portis tuis, et satu-
rentur:

13 Et dices coram Domino Deo tuo: Eduxi sanctum
de domo mea, et dedi Levitæ et advenæ, pupillo et
viduæ, juxta omnia mandata quæ præcepisti mihi:
non præterivi sermones tuos, nec sum oblitus quidquam
eorum.

14 Non comedi in luctu meo ex eis, nec separavi ex
eis quidquam in re immunda, nec dedi ex eis pro mor-
tuo: audivi vocem Domini Dei mei, feci omnia sicut
præcepisti mihi.

15 Respice de habitaculo sanctificationis tuæ, de cœlo,
et benedic populo tuo Israel, et terræ quam dedisti
nobis, sicut juravisti patribus nostris, lacte et melle
manantem.

16 Hodie præcepit tibi Dominus Deus tuus ut facias
mandata hæc et judicia, et custodias et impleas ea in
toto corde tuo, et in tota anima tua.

17 Dominum elegisti hodie ut sit Deus tuus, et am-
bules in viis ejus, et custodias cæremonias ejus, et
mandata, et judicia, et obedias voci ejus.

18 Dominus elegit te hodie ut sis populus ejus pecu-
liaris, sicut locutus est tibi, et custodias omnia man-
data ejus,

19 Et faciat te excelsiorem cunctis gentibus quas
creavit in laudem et nomen et gloriam suam, ut sis
populus sanctus Domini Dei tui, sicut locutus est.

Ex Deuteronomio Capite XXVII.

1 Præcepit autem Moyses et majores natu populi,
dicentes: Custodite omnia mandata quæ præcipio vo-
bis hodie.

2 Cum ergo transieritis Jordanem, et veneritis in
terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi, erigetis
lapides grandes, et dealbabitis eos calce,

3 Et scribetis in eis omnia verba legis hujus, cum
transieritis Jordanem, ut possideatis terram quam
Dominus Deus tuus dabit tibi, terram lacte et melle
manantem, sicut locutus est patribus tuis.

4 Cum ergo transieritis Jordanem, erigetis lapides
quos ego hodie præcipio vobis in monte Hebal, et
dealbabitis eos calce.

5 Ædificabisque ibi altare Domino Deo tuo de lapi-
dibus quos ferrum non tetigit,

6 Et de lapidibus rudibus: et offeres super eo holo-
causta Domino Deo tuo,

7 Immolabisque hostias pacifica, et comedes ibi, et
epulaberis coram Domino Deo tuo.

8 Scribesque super lapides omnia verba legis hujus
manifeste et lucide.

9 Et locutus est Moyses et sacerdotes Levitici ge-
neris ad omnem Israel, dicens: Attende, et audi, Israel:
hodie factus es populus Domini Dei tui.

10 Audies ergo vocem ejus, et facies mandata illius
et cæremonias quas ego præcipio tibi hodie.

11 Præcepit quoque Moyses populo in die illo, dicens:

12 Hi stabunt super montem Garizim ad benedicendum
populo, cum transieritis Jordanem: Simeon, Levi, Judas,
Issachar, Joseph, Benjamin.

13 Et hi stabunt in monte Hebal ad maledicendum:
Ruben, Gad, Aser, Zabulon, Dan, Nephthali.

14 Respondebuntque Levitæ, et dicent ad omnem
cœtum Israel voce excelsa:

15 Maledictus homo qui facit sculptile et conflatile
simulacrum, abominationem Domini, opus manuum
artificis, et ponit illud in abscondito. Et respondebit
omnis populus, et dicet: Amen.

16 Maledictus qui non honorificat patrem suum et
matrem. Et dicet omnis populus: Amen.

17 Maledictus qui transfert terminos proximi sui.
Et dicet omnis populus: Amen.

18 Maledictus qui errare facit cæcum in via. Et
dicet omnis populus: Amen.

19 Maledictus qui pervertit judicium advenæ, pupilli
et viduæ. Et dicet omnis populus: Amen.

20 Maledictus qui dormit cum uxore patris sui, et
revelat operimentum lectus ejus. Et dicet omnis popu-
lus: Amen.

21 Maledictus qui dormit cum omni jumento. Et
dicet omnis populus: Amen.

22 Maledictus qui dormit cum sorore sua ex patre
suo vel matre. Et dicet omnis populus: Amen.

23 Maledictus qui dormit cum socru sua. Et dicet
omnis populus: Amen.

24 Maledictus qui percutit proximum suum occulte.
Et dicet omnis populus: Amen.

25 Maledictus qui accipit munera ut percutiat ani-
mam sanguinis innocentis. Et dicet omnis populus:
Amen.

26 Maledictus qui non permanet in sermonibus legis
hujus, nec eos opere implet. Et dicet omnis populus:
Amen.

Ex Deuteronomio Capite XXVIII.

1 Si audieris vocem Domini Dei tui, ut custodias et
facias omnia mandata ejus quæ ego præcipio tibi hodie,
faciet te Dominus Deus tuus excelsiorem cunctis gen-
tibus terræ.

2 Et venient super te omnes benedictiones istæ, et
apprehendent te, si tamen audieris præcepta Domini
Dei tui.

3 Benedictus eris in civitate, benedictus in agro.

4 Benedictus fructus ventris tui, et fructus terræ
tuæ, fœtus armentorum tuorum, greges ovium tua-
rum.

5 Benedictum horreum tuum, et reconditorium tuum.

6 Benedictus eris ingrediens, benedictus egrediens.

7 Dabit Dominus inimicos tuos, qui consurgunt ad-
versum te, corruentes in conspectu tuo: per unam viam
egredientur contra te, et per septem fugient coram te.

8 Mittet Dominus benedictionem tuam in horreis
tuis, et in cunctis ad quæ manum miseris, et benedicet
tibi in terra quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

9 Suscitabit te Dominus sibi populum sanctum, sicut
juravit tibi, si custodieris mandata Domini Dei tui, et
ambulaveris in viis ejus.

10 Videntque omnes populi terræ quod invocatum
sit nomen Domini super te, et timebunt te.

11 Et abundare te faciet Dominus cunctis bonis, in
fœtu ventris tui, et in fœtu jumentorum tuorum, et in
frugibus terræ tuæ, super terram pro qua juravit Do-
minus patribus tuis ut daret eam tibi.

12 Aperiet Dominus thesaurum suum optimum, cœ-
lum, ut det pluviam terræ tuæ in tempore suo, et be-
nedicat cunctis operibus manuum tuarum: et fœnera-
bis gentibus multis, ipse autem a nullo fœnus accipies.

13 Constituetque te Dominus caput, et non caudam:
eritque semper sursum, et nequaquam deorsum, si
audieris mandata Domini Dei tui, quæ ego præcipio
tibi hodie, ut custodias et facias,

14 Et non declines a cunctis sermonibus quos ego
præcipio vobis hodie, neque ad dexteram neque ad
sinistram, nec eas post deos alienos ut colas eos.

15 Si autem nolueris audire vocem Domini Dei tui,
ut custodias et facias omnia mandata ejus et cæremo-
nias quas ego præcipio tibi hodie, venient super te
omnes maledictiones istæ, et apprehendent te.

16 Maledictus eris in civitate, maledictus in agro.

17 Maledictum horreum tuum, et reconditorium tuum.

18 Maledictus fructus ventris tui, et fructus terræ
tuæ, fœtus armentorum tuorum, greges ovium tua-
rum.

19 Maledictus eris ingrediens, maledictus egrediens.

20 Mittet Dominus in te famem, et esurientem, et
increpationem in cunctis operibus manuum tuarum
quæ feceris, donec conterat te, et cito perdat, propter
nequitiam adinventionum tuarum, qua dereliquisti me.

21 Adhæreat Dominus pestilentiæ in te, donec con-
sumat te de terra ad quam ingredieris possidendam.

22 Percutiat te egestate, et febre, et frigore, et ar-
dore, et æstu, et aeris corruptione, et rubigine, per-
sequaturque te donec pereas.

23 Sit cœlum quod est super caput tuum æreum, et
terra quæ subjacet tibi ferrea.

24 Det Dominus imbrem terræ tuæ pulverem, et de
cœlo descendat super te cinis, donec conteraris.

25 Tradat te Dominus corruentem coram inimicis
tuis: per unam viam egredieris contra eos, et per
septem fugies coram eis, et dispergeris in cunctis re-
gnis terræ.

26 Erit cadaver tuum in escam cunctis volucribus
cœli et bestiis terræ, et non erit qui abigat.

27 Percutiat te Dominus ulcere Ægyptiaco, et sca-
bie, et prurigine, et ardore, quibus sanari non possis.

28 Percutiat te furore, et cæcitate, et mentis stupore.

29 Palpes in meridie sicut palpare solet cæcus in
tenebris, et non dirigas viam tuam: sis autem cunctis
diebus calumniam patiens, et vi opprimaris omni tem-
pore, et non sit qui te liberet.

30 Desponsabis uxorem, et alius dormiet cum ea:
ædificabis domum, et non habitabis in ea: plantabis
vineam, et non vindemiabis eam.

31 Bos tuus immolabitur coram te, et non comedes
ex eo: asinus tuus rapietur in conspectu tuo, et non
restituetur tibi: oves tuæ dabuntur inimicis tuis, et
non erit qui te adjuvet.

32 Filii tui et filiæ tuæ tradentur alienigenæ populo,
videntibus oculis tuis, et deficientibus ad eos per
singulos dies: et non erit fortitudo in manu tua.

33 Fructus terræ tuæ, et omnes labores tui comedet
populus, quem ignoras: et eris calumniam patiens, et
opprimeris omni tempore.

34 Et stupebis universa quæ videbunt oculi tui.

35 Percutiat te Dominus ulcere pessimo in genibus
et in suris, sanari non possis a vestigio pedis usque
ad verticem tuum.

36 Ducet te Dominus et regem tuum quem constitue-
ris super te in gentem quam ignoras tu et patres tui:
et servies ibi diis alienis, ligno et lapidi.

37 Et eris in exemplum et in proverbium cunctis
populis ad quos ducet te Dominus.

38 Semen multum projicies in terram, et modicum
congregabis: quia locusta devorabit omnia.

39 Vineam plantabis, et colas, et vinum non bibes,
neque colliges uvas: quia vermis comedet eas.

40 Olivas habebis in cunctis finibus tuis, et oleo non
ungueris: quia fructus olivæ tuæ decidet.

41 Filios et filias genues, et non habebis eos: quia
ducentur in captivitatem.

42 Omnes arbores tuas et fructus terræ tuæ occupa-
bit rubigo.

43 Advena qui habitat in medio tui, ascendet super
te per gradum, et tu descendes per ruinam.

44 Ipse fœnerabit tibi, et tu non fœnerabis ei: ipse
erit in caput, et tu eris in caudam.

45 Venient super te omnes maledictiones istæ, et
persequentes apprehendent te, donec pereas, quia non
audisti vocem Domini Dei tui, ut custodires mandata
ejus et cæremonias quas præcepit tibi.

46 Et erunt in te signum et ostentum, et in semine
tuo usque in sempiternum,

47 Eo quod non servieris Domino Deo tuo in gaudio
et lætitia cordis, propter abundantiam omnium rerum.

48 Servies inimico tuo, quem immittet Dominus in
te, in fame, et in siti, et in nuditate, et in omni pe-
nuria: et ponet jugum ferreum super cervicem tuam,
donec conterat te.

49 Assumet Dominus contra te gentem de longinquo,
de extremis terræ finibus, velut aquila volat, gentem
cujus linguam non intelliges,

50 Gentem procacem, quæ non consideret personam
senis, nec parvulis misereatur,

51 Comedetque fœtum jumentorum tuorum, et fruges
terræ tuæ, donec pereas: non relinquet tibi frumen-
tum, vinum, et oleum, armenta boum, greges ovium,
donec te faciat perire.

52 Et obsidebit te in cunctis urbibus tuis, donec
corruant muri tui excelsi et munitissimi, in quibus
habebas fiducias per totam terram tuam: et obsidebit
te in cunctis urbibus tuis per universam terram quam
dabit tibi Dominus Deus tuus.

53 Et comedes fructum ventris tui, carnes filiorum
tuorum et filiarum tuarum, quas dabit tibi Dominus
Deus tuus in angustia et vastitate qua premet te ini-
micus tuus.

54 Vir delicatus in te, et nimis mollis, invidebit fra-
tri suo, et uxori quæ dormit in ulnis suis,

55 Et reliquis liberis quos ipse genuerit: nec dabit
eis de carnibus filiorum suorum quas comedet, eo
quod nihil aliud habeat residuum in cunctis rebus
tuis, in obsidione et vastitate qua premet te inimicus
tuus in cunctis urbibus tuis.

56 Mollis et delicata mulier, quæ super terram in-
cedere non valebat præ nimia teneritudine et delicias,
invidebit viro suo qui dormit in ulnis suis, et filio et
filiæ suæ,

57 Pellibus quoque quæ egressæ sunt de utero ejus,
et liberis quos genuerit: comedet enim eos absque
ullis rebus, in obsidione et vastitate qua premet te
inimicus tuus in cunctis urbibus tuis.

58 Si nolueris custodire et facere omnia verba legis
hujus, quæ scripta sunt in libro isto, ut timeas nomen
gloriosum et terribile hoc, Dominum Deum tuum,

59 Augebit Dominus plagas tuas, et plagas seminis
tui, plagas magnas et mirabiles, et infirmitates pessi-
mas et perpetuas.

60 Et convertet omnes ærumnas Ægypti, quibus ter-
ruisti eum, et adhærebunt tibi.

61 Insuper et omnem infirmitatem et plagam quæ
non est scripta in libro legis hujus, inducet Dominus
super te, donec deleat te.

62 Et relinquemini pauci numero, pro eo quod fuis-
tis sicut stellæ cœli multæ, quia non audisti vocem
Domini Dei tui.

63 Et sicut lætatus est super vobis, ut bene faceret
vobis et multiplicaret vos, ita lætabitur super interi-
tu vestro, et perditione vestra, ut auferat vos: evelle-
mini de terra ad quam ingredieris possidendam.

64 Dispergetque te Dominus in omnes populos a fine
terræ usque ad finem terræ: et servies ibi diis alienis,
quos ignoras tu et patres tui, ligno et lapidi.

65 Inter gentes istas non requiescet, nec erit requies
pedibus tuis: dabit enim tibi Dominus ibi cor pavi-
dum, et deficientes oculos, et animam ægram.

66 Et erit vita tua quasi pendens ante te: timebis
nocte et die, nec credes vitæ tuæ.

67 Mane dices: Quis mihi det vesperum? et vespere:
Quis mihi det mane? propter cordis tui formidinem
qua terreberis, et propter ea quæ videbunt oculi tui.

68 Reducet te Dominus classibus in Ægyptum per
viam de qua dixi tibi: Ultra non videbis eam: ibique
venundabimini inimicis vestris in servos et ancillas,
et nullus erit emptor.

Ex Deuteronomio Capite XXIX.

1 Hæc sunt verba fœderis quod præcepit Dominus
Moysi ut feriret cum filiis Israel in terra Moab, præter
fœdus quod pepigerat cum eis in Horeb.

2 Vocavitque Moyses omnem Israel, et dixit ad eos:
Vos vidistis omnia quæ fecit Dominus coram oculis
vestris in terra Ægypti Pharaoni et servis ejus, et
universæ terræ illius,

3 Tentationes grandes, quas viderunt oculi tui, si-
gna et prodigia magna illa.

4 Et non dedit Dominus vobis cor intelligens, et
oculos videntes, et aures audientes usque in præsen-
tem diem.

5 Ego ducebam vos quadraginta annis per desertum:
non sunt attrita vestimenta vestra quæ habebatis in
vobis, et calceamenta pedum vestrorum non sunt at-
trita vetustate.

6 Panem non comedistis, et vinum et omne quod
inebriare potest non bibistis: ut scire possetis quia
ego sum Dominus Deus vester.

7 Venistis autem ad locum istum, et egressus est
Sehon rex Hesebon, et Og rex Basan in occursum
nostrum ad pugnandum, et percussimus eos,

8 Et tulimus terram eorum, et dedimus eam in pos-
sessionem Ruben et Gad, et dimidiæ tribui Manasse.

9 Custodite ergo verba fœderis hujus, et facite ea,
ut intelligatis universa quæ facitis.

10 Vos omnes stetistis hodie coram Domino Deo
vestro, principes vestri et tribus, majores natu et
magistri, cuncta multitudo virorum Israel,

11 Parvuli vestri, uxores vestræ, et peregrinus qui
habitat in castris, exceptis lignorum cæsoribus et
aquarum hauritoribus,

12 Ut transeas in fœdere Domini Dei tui, et in exe-
cratione ejus quam hodie Dominus Deus tuus cum
te pangit fœdus,

13 Ut suscitet te sibi populum, et ipse sit Deus tuus,
sicut locutus est tibi, et juravit patribus tuis Abra-
ham, Isaac et Jacob.

14 Non vobiscum tantum ego pango fœdus hoc et
execrationem hanc,

15 Sed cum his qui nunc nobiscum stant coram Do-
mino Deo nostro, et cum his qui non sunt hodie vo-
biscum.

16 Vos enim scitis quomodo habitaverimus in terra
Ægypti, et quomodo transierimus per medias gentes
quas transivimus,

17 Et vidistis abominationes eorum, et idola quæ
habuerunt apud se, lignum et lapidem, argentum et
aurum.

18 Ne forte sit in vobis vir aut mulier, familia aut
tribus, quorum cor hodie avertat se a Domino Deo
nostro, ut vadat et serviat diis gentium illarum, ne
sit in vobis radix germinans fel et amaritudinem,

19 Et cum audierit verba maledictionis hujus, be-
nedicat sibi in corde suo, dicens: Habebo pacem, et
ambulabo in pravitate cordis mei, ut addam ebrie-
tati siti meæ.

20 Non parcet ei Dominus, sed tunc fumabit furor
Domini et zelus ejus contra hominem illum, et requi-
escent in eo omnes maledictiones quæ scriptæ sunt in
libro isto, et delebit Dominus nomen ejus sub cœlo.

21 Separabitque eum in perditionem ab universis
tribubus Israel, juxta omnes maledictiones fœderis
quæ scriptæ sunt in libro legis hujus.

22 Dicetque generatio altera, filii qui nascentur de
vobis, et peregrinus qui de terra longinqua venerit,
videntes plagas terræ illius, et infirmitates quibus
eam Dominus afflixerit,

23 Sulphur et salem, et omnem terram illius exustam
absque ullo semine, et herba germinante, et quasi
subversionem Sodomæ et Gomorrhæ, Adamæ et Se-
boim, quas subvertit Dominus in furore et ira sua,

24 Et dicent omnes gentes: Quare fecit Dominus sic
terræ huic? quæ est ira furoris hujus tanti?

25 Et respondebunt: Quia dereliquerunt pactum Do-
mini Dei patrum suorum, quod pepigit cum eis quando
eduxit eos de terra Ægypti,

26 Et abierunt, et servierunt diis alienis, et adora-
verunt eos, quos ignorabant, et quibus nequaquam
debebantur.

27 Idcirco furor Domini succensus est contra terram
illam, ut induceret super eam omnia maledicta quæ
scripta sunt in libro isto.

28 Et eradicavit eos Dominus de terra sua in ira et
furore et indignatione magna, et projecit in terram
alienam, sicut patet hodie.

29 Quæ abscondita sunt Domino Deo nostro: quæ
autem manifesta sunt nobis et filiis nostris usque in
sempiternum, ut faciamus universa verba legis hujus.

Ex Deuteronomio Capite XXX.

1 Cum ergo venerint super te omnia verba hæc, be-
nedictio et maledictio, quæ proposui coram te, et re-
cogitaveris in omni gente in qua dispersit te Dominus
Deus tuus,

2 Et reversus fueris ad Dominum Deum tuum, et
audieris vocem ejus juxta omnia quæ ego præcipio
tibi hodie, tu et filii tui in toto corde tuo, et in tota
anima tua,

3 Reducet Dominus captivitatem tuam, et miserebi-
tur tui: et rursum congregabit te de cunctis gentibus
in quibus dispersit te.

4 Si fuerit vel ultimus tuorum in extremo cœli, inde
te congregabit Dominus Deus tuus, et inde tollet te,

5 Et introducet in terram quam possederunt patres
tui, et possidebis eam: benefaciet tibi, et ditabit te
super patres tuos.

6 Circumcidet Dominus Deus tuus cor tuum, et cor
seminis tui, ut diligas Dominum Deum tuum in toto
corde tuo, et in tota anima tua, ut vivas.

7 Et omnes maledictiones istas convertet Dominus
Deus tuus super inimicos tuos, et qui oderunt te, et
persecuti sunt te.

8 Tu autem reverteris, et audies vocem Domini, et
facies mandata ejus quæ ego præcipio tibi hodie.

9 Et abundare te faciet Dominus Deus tuus cunctis
bonis, in fœtu ventris tui, et in fœtu jumentorum tua-
rum, et in frugibus terræ tuæ: reversus enim delectabi-
tur Dominus super bonis tuis,

10 Sicut delectatus est super patribus tuis, si audie-
ris vocem Domini Dei tui, et custodieris mandata ejus
et cæremonias quæ scriptæ sunt in libro legis hujus,
et reversus fueris ad Dominum Deum tuum in toto
corde tuo, et in tota anima tua.

11 Mandatum hoc quod ego præcipio tibi hodie, non
supra te est, neque procul positum,

12 Nec in cœlo situm, ut possis dicere: Quis ascen-
det pro nobis in cœlum, et tollet illud ad nos, et au-
diamus illud, et faciamus?

13 Neque trans mare positum, ut causeris et dicas:
Quis transfretabit pro nobis mare, et tollet illud ad
nos, et audiamus illud, et faciamus?

14 Juxta te est sermo valde in ore tuo et in corde
tuo, ut facias illum.

15 Ecce proposui coram te hodie vitam et bonum,
et e contrario mortem et malum,

16 Quæ præcipio tibi hodie ut diligas Dominum
Deum tuum, et ambules in viis ejus, et custodias
mandata illius et cæremonias et judicia, et vivas, et
multiplicet te, et benedicat tibi Dominus Deus tuus
in terra ad quam ingredieris possidendam.

17 Quod si aversum fuerit cor tuum, et volueris non
audire, et errore deceptus adoraveris deos alienos, et
servieris eis,

18 Prædico tibi hodie quod pereas, et non diu per-
manebis super terram ad quam, transito Jordane, in-
gredieris possidendam.

19 Testes invoco hodie cœlum et terram, me vidisse
vitam et mortem, benedictionem et maledictionem:
elige ergo vitam, ut et tu vivas, et semen tuum,

20 Et diligas Dominum Deum tuum, et obedias voci
ejus, atque illi adhæreas: ipse enim vita tua est, et
longitudo dierum tuorum, ut habites in terra pro qua
juravit Dominus patribus tuis Abraham, Isaac et Ja-
cob, ut daret eis.

Ex Deuteronomio Capite XXXI.

1 Perrexit ergo Moyses, et locutus est omnia verba
hæc ad universum Israel,

2 Dixitque ad eos: Centum viginti annorum sum
hodie, non possum ultra egredi et ingredi, præsertim
cum Dominus dixerit mihi: Non transibis Jordanem
istum.

3 Dominus Deus tuus ipse transibit ante faciem tuam,
ipse delebit omnes gentes has coram te, et possidebis
eas: Josue iste transibit ante faciem tuam, sicut locu-
tus est

Ecclesiæ Cathedralis Sancti Petri Lugdunensis, Primatis Galliarum, Archiepiscopus, Sanctitatis Tuæ Devotissimus Filius, Petrus Cardinalis de Marca.

Sanctissimo Domino Nostro Alexandro Papæ VII. Pontifici Maximo.

Beatissime Pater,

Cum Sanctitas Tua me ad Archiepiscopalem Ecclesiam Lugdunensem, Primatis Galliarum, evehere dignata sit, ego, qui Sanctitatis Tuæ Devotissimus Filius semper fui, ac esse cupio, ad pedes Sanctitatis Tuæ provolutus, humillime supplico, ut me Benedictione Apostolica dignetur. Quam ut mihi impertiat, Deum Optimum Maximum precor, ut Sanctitatem Tuam quam diutissime incolumem servet.

Sanctitatis Tuæ Lugduni, Kalendis Martii 1657.

Ad hanc Regulam Fidei Catholicæ, quam nobis Dominus tradidit, quamque Prophetæ annuntiarunt, Filius Dei venit, qui per ordinem generationis longæ, quam omnes homines per eum Deum habent, omnia in semetipso recapitulavit, ut nos in semetipso recapitulatos salvaret. Quapropter Scriptura ait, Credidit Abraham Deo, et reputatum est ei ad justitiam. Quis autem Abraham credidit, nisi Verbo Dei? Et quis Verbum Dei, nisi Filius? Et quis Filius, nisi Jesus Christus? Et quis Jesus Christus, nisi Dominus noster? Et quis Dominus noster, nisi Verbum

¶ Limen non ſolùm, quod ſub pedibus eſt, dicitur, ſed etiam quod *ſuperius eſt ingreſſus*. Nou. Macco exſule: Limen ſuperum, quod mihi miſero ſæpe confregit caput: inferum autem vbi ego omneis digitos deſtegi meos.

279 ¶ *Leuare, ſoluere*. Virgil. Æneid. lib. 2. Atque arcta leuari Vincla iubet Priamus. ¶ Leuare rurſum, *releuare*. Cic. Tuſc. lib. 5. Alia nulla potuit inueniri leuatio. Virg. Bucol. Ego hoc te faſce leuabo. M. Tul. Epiſt. ad Cæſarem: Iam amplitudinem, gloriámque tuam magno mihi ornamento fore exiſtimo, quòd me leuas cura. Pacu. Peribœa: Neque tuum te ingenium moderat, neque fraternum ita exſilium leuat. Var. Virg. diu. Quos nos iacta nouo leuata paſcat. ¶ Leuare etiam *mitigare*. Acc. Meleagr. Caue laſſitudo poplitum curſum leuet. Idem Nyctegreſia: Illos ſuapte induxit virtus: tu laudem illorum leuas. Var. ἐξαγωγῶν: Quémnam te eſſe dicam feram, qui manu corporis feruidos fontium aperis lacus ſanguinis, téque vita leuas ferreo enſe? Virg. Georg. lib. 2. Omne leuandum Prodimus. Turpil. Demet. Nunc me ex aliorum ingeniis iudicat, Intercapedo quorum amicitias leuat. Var. Quinquatr. Abſynthium vti bibam graue, & caſtoreum, leuémque robur.

280 ¶ *Lautum*, ſignificat *lotum*. Terentius Phorm. Tene ad ſymbolum venire vnctum, atque lautum è balneis? ¶ Lautum, *nudum*. Lucil. lib. 26. Malis neceſſe eſt lautum è menſa purè capturus cibum. ¶ Lautum, *abundans, competens*. Var. εὐγνωδιδυναμίαν: Video quòd habeat ſatis, ſi vix putant lautum. ¶ Lautum etiam *inquinatum*, vel *maculatum*. Virg. Georg. lib. 3. Lauit ater vulnera ſanguis. Acc. Staſiaſtis: vel Tropæo: Vulnere tetro deformatum ſuo ſibi lautum ſanguine tepido. ¶ Lautum, *elegans, ſuaue*. Terent. Eunucho: Facetè, lautè, lepidè, nihil ſuprà. Afran. Vopiſco: Equidem te nunquam mihi Pataſitum, verum amicum, æqualem atque hoſpitem Quotidianum, & lautum etiam conuiuam domi. M. Tul. in Verrem actione 2. Romam vt ex Sicilia redij, comites iſtius, atque amici, homines lauti, & vrbani. Et Hortenſ. Quæ eſt igitur philoſophia? Socrate nec dubito quid, quæcũque ſit lautitia, cui ictum elegantem magnificè, neq; minus quàm deceret, colere inſtituiſſent.

281 ¶ *Lentum*, ſignificat *tardum*. M. Tul. de repub. li. v. Marcellus vt taceret pugnax: maximus vt conſideratus, vt lentus. Et Hortenſ. Hunc Craſſum qui lentiùs (vt ſcitis) dicere ſolebat, ad imitationem quaſi noſtri generis contendiſſe. ¶ Lentum, *ſecurum, otioſum*. Virgil. Bucol. Nos patriam fugimus, tu Tityre lentus in vmbra. ¶ Lentum, *flexuoſum*. Virgil. Bucol. Lenta ſalix quantum pallenti cedit oliuæ. Idem Geor. 1. Atque Amerina parant lentæ retinacula vitis. ¶ Lentum, *patiens, placidum*. M. Tul. Hortenſio: Qui, cùm plublicas iniurias lentè tuliſſet, ſuam non tulit. ¶ Lentum, *facile*. Lucil. Satyr. li. 11. Cotta ſenex Craſſi pater huius Panæti Magnus teſtitico fuit nummarius ſoluere nulli Lentus. ¶ Lentum, *tenax*. Plautus Menæchmis: Nimis lenta ſunt vincula. Virg. Georg. lib. 4. Et viſco, & Phrygię ſeruant pice lentiùs Idæ. ¶ Lentum, *frigidum*. Virg. Georg. lib. 1. Nocte leues melius ſtipulæ, nocte arida prata Tondẽtur, noctis lentus non deficit humor. Cic. Orat. lib. 2. Neque enim eſt facile perficere, vt iraſcatur ei, cui tu velis, ſi vel iuder, vel ipſe ferre id lentè videare.

282 ¶ *Locum, decus* ſignificare vult Accius Diomed. Non genus virum ornat, generi vir fortis loco. ¶ Locus, ſignificationis manifeſtę eſt. Virg Æneid. lib. 3. Hæc loca vi quõdam. Et: Hic locus vrbis erit. ¶ Locus, *genus, nobilitas, dignitas*. Acc. Euryſace: Atque, vt vides, non tenui de loco. Salluſtius Catilina: Natus haud obſcuro loco.

283 ¶ *Languor*, eſt *torpor*, & *inertia*. M. Tul. de offi. li. 1. Nihil autem magis cauendum eſt ſenectuti; quàm ne languori ſe, deſidiæque dedat. ¶ Languor, *defectio*, & *diſſolutio*. Vir. li. 9. Purpureus veluti cùm flos ſucciſus aratro Langueſcit moriens. Idem lib. x. Qualem virgineo demeſſum pollice florem, Seu mollea violæ, ſeu languentes hyacinthi.

284 ¶ *Longum*, eſt *per planum porrectum*. Virg. Georg. lib. 3. Tum longo nullus lateri modus. ¶ Longum, *altum, erectum*. Virg. Æneid. lib. 9. Stant longis innixi haſtis, & ſcuta tenentes. ¶ Longum, *diuturnum, perſeuerans*. Virg. Æneid. libr. 3. Et longum Andromache teſtatur amorem. ¶ Longum, *ſæuum, pernicioſum*. Virgil. Æneid. lib. 1. Infelix Dido, longúmque bibebat amorem.

285 ¶ Longè etiam *valde*. Virgil. libro v. Ante omnes ſtupet ipſe Dares, longéque recuſat. M. Tul. in Verrem de prætura Sicilienſi: Hic longè primus ciuitatis eſt Epicrates. Et de offi. lib. 1. In his & nobiliſſimi philoſophi longè principes. Lucil. lib. xxx. Cui vbi deciminutia meæ epitegina appedi longè opera ante alia omnia. Siſen. Hiſt. lib. 4. Egregias & longè præſtantes, ac metuendas aduerſariorum opes eſſe. Terentius Adelph. Et errat longè, mea quidem ſententia. ¶ Longè etiam ſignificat aut *temporis prolixitatem*, vt Virgil. Geor. li. 2. Nec longum tempus, & ingẽs Exiit ac cælum ramis felicibus arbos. Aut *ſpatij æſtimationem*. M. Tull. in Clodium, & Curionem: Credo, poſtquam tibi ſpeculum allatum eſt longè, & à puteris abeſſe ſenſiſti. Virg. lib. 12. Longè illi Dea mater erit, quæ nube fugacem Feminea tegat.

286 ¶ *Luxuria*, eſt *contra pudorẽ, & ſupra modum profuſio*. M. Tul. de offi. lib. 1. Intelligimus quàm ſit turpe diffluere luxuria, delicatè ac molliter

Pape (Walter), German writer, b. at Berlin, 1811; d. there, 1873. He was a bookseller, and published a number of works, among which are: *Die Kunst, Bücher zu machen* (1841); *Die Kunst, Bücher zu verkaufen* (1842); *Die Kunst, Bücher zu lesen* (1843); *Die Kunst, Bücher zu binden* (1844); *Die Kunst, Bücher zu schreiben* (1845); *Die Kunst, Bücher zu drucken* (1846); *Die Kunst, Bücher zu schenken* (1847); *Die Kunst, Bücher zu recensiren* (1848); *Die Kunst, Bücher zu bezahlen* (1849); *Die Kunst, Bücher zu verbieten* (1850); *Die Kunst, Bücher zu verbrennen* (1851); *Die Kunst, Bücher zu vergessen* (1852); *Die Kunst, Bücher zu machen* (1853).

Pape (Wilhelm), German philologist, b. at Braunschweig, 1804; d. there, 1868. He was professor of philology at the Collegium Carolinum, and published *Griechisch-deutsches Handwörterbuch* (3 vols., 1842–'4; 3d ed., 1880); *Griechisch-deutsches Schulwörterbuch* (1843; 3d ed., 1875); *Griechisch-deutsches Wörterbuch der Eigennamen* (1843; 3d ed., 1875); *Griechische Synonymik* (1846); *Griechische Wurzellexikon* (2 vols., 1863–'5); and *Griechische Accentlehre* (1864).

Pape (William), English poet, b. at Newcastle-upon-Tyne, 1743; d. there, 1826. He was a printer, and published *Poems, Lyric and Descriptive* (1786); *Poems, Political and Miscellaneous* (1790); *Poems, Dramatic and Miscellaneous* (1796); *Poems, Miscellaneous and Dramatic* (1803); *Poems, Miscellaneous and Lyric* (1813); and *Poems, Miscellaneous and Descriptive* (1820).

Papebroch (Daniel), Belgian Jesuit, b. at Antwerp, 1628; d. there, 1714. He was a member of the Bollandists, and published *Propylæum antiquarium circa veras aut falsas imagines* (1675); *Conatus chronico-historicus ad catalogum sanctorum Belgii* (1675); *Acta sanctorum Maii* (7 vols., 1680–1715); *Annales Antverpienses* (1708); and *Vindiciæ Antverpianæ* (1713).

Papelard, Henri, French poet, b. at Paris, 1310; d. there, 1358. He was a canon of Notre Dame, and wrote *Le Roman de la Rose ou de Guillaume de Dole*, which was published by Méon (1813).

Papen, Franz von, German statesman, b. at Werl, Westphalia, 29 Oct., 1879. He was a member of the Prussian Landtag, 1913–'15, and of the Reichstag, 1921–'4, and was chancellor of the German Reich, 1932–'3. He was appointed minister to Austria in 1934, and was ambassador to Turkey, 1939–'44.

Papenbroch, Daniel. See Papebroch.

Papencordt, Felix, German historian, b. at Münster, 1809; d. there, 1868. He published *Geschichte der Vandalischen Herrschaft in Afrika* (1837); *Cola di Rienzi und seine Zeit* (1841); *Geschichte der Stadt Rom im Mittelalter* (1857); and *Geschichte Theoderichs des Grossen und seiner Zeit* (1868).

Papendiek, Charlotte, English author, b. in Windsor, 1765; d. in Kew, 1838. She was the daughter of Charles Chamberlayne, and married Henry Papendiek, assistant keeper of the royal wardrobe. She published *Court and Private Life in the Time of Queen Charlotte* (2 vols., 1887).

Papendrecht, Hendrik van, Dutch painter, b. at Dordrecht, 1752; d. there, 1811. He was a pupil of Jan Stolker, and painted landscapes and animals.

Papenheim, Heinrich Wolfgang, Count von, German soldier, b. at Papenheim, Bavaria, 1594; d. at Lützen, 6 Nov., 1632. He was a general of cavalry in the Thirty Years' War, and was mortally wounded at the battle of Lützen.

Papenheim, Martin Gottfried, Count von, German soldier, b. at Papenheim, Bavaria, 1594; d. at Lützen, 6 Nov., 1632. He was a general of cavalry in the Thirty Years' War, and was mortally wounded at the battle of Lützen.

Papenheim, Wolfgang, Count von, German soldier, b. at Papenheim, Bavaria, 1594; d. at Lützen, 6 Nov., 1632. He was a general of cavalry in the Thirty Years' War, and was mortally wounded at the battle of Lützen.

Papenius, Johann Christian, German author, b. at Hamburg, 1 Jan., 1722; d. there, 1 Jan., 1800. He published *Geschichte der Stadt Hamburg* (1789); *Geschichte der Stadt Hamburg* (1790); and *Geschichte der Stadt Hamburg* (1791).

Ecclesiæ Cantuariensis, ut ipsi Deo et Ecclesiæ Cantuariensi et Archiepiscopo Cantuariensi Lanfranco et successoribus suis fidelitatem faciat, et ut ipse Archiepiscopus Lanfrancus et successores sui Archiepiscopi Cantuariæ Ecclesiæ Sancti Augustini Cantuariensis Abbatiæ et Abbati et successoribus suis fidelitatem faciant, et ut Abbas et successores sui Archiepiscopo Cantuariensi et successoribus suis fidelitatem faciant, et ut Archiepiscopus Cantuariensis et successores sui Abbatiæ Sancti Augustini Cantuariensis

Paint pots are made of tin, and are of various sizes, from a pint to a gallon. They are made with a flat bottom, and a cover which fits down over the top. The cover has a hole in the middle, through which the brush is passed. The hole is made small, so that the brush may be squeezed, and the paint prevented from running down the outside of the pot.

Paint rollers are made of wood, and are used for painting large surfaces, such as walls and ceilings. They are made in various sizes, and are fitted with a handle. The roller is covered with a piece of cloth, which is soaked in paint, and then rolled over the surface to be painted.

Paint scrapers are made of steel, and are used for removing old paint from surfaces. They are made in various shapes, and are fitted with a handle. The scraper is pushed over the surface to be painted, and the old paint is removed.

Paint stirrers are made of wood, and are used for stirring paint. They are made in various sizes, and are fitted with a handle. The stirrer is passed through the paint, and the paint is stirred.

Paint strainers are made of wire, and are used for straining paint. They are made in various sizes, and are fitted with a handle. The strainer is passed through the paint, and the paint is strained.

Paint trays are made of tin, and are used for holding paint. They are made in various sizes, and are fitted with a handle. The tray is filled with paint, and the paint is held in the tray.

Paint tubes are made of tin, and are used for holding paint. They are made in various sizes, and are fitted with a screw cap. The tube is filled with paint, and the paint is held in the tube.

Paint varnishes are made of tin, and are used for holding paint. They are made in various sizes, and are fitted with a screw cap. The varnish is filled with paint, and the paint is held in the varnish.

Paint washers are made of wood, and are used for washing paint. They are made in various sizes, and are fitted with a handle. The washer is passed through the paint, and the paint is washed.

Paint wringers are made of wood, and are used for wringing paint. They are made in various sizes, and are fitted with a handle. The wringer is passed through the paint, and the paint is wrung.

lib. 2. Et mæstas expromere voces. Lucillius xxix. Cohibet & domi mæstus se Albinus. ¶Mæstum, *tum fame*. Lucillius libro xxix. Ventrem alienum, mæstum, fouere ex molito ordeo, vti cataplasma.

315 ¶*Mutare, derelinquere*. Lucil. libr. xxvj. Mihi quidem nõ persuadetur, publicè vt mutem meos. ¶Mutare, *transferre*. Lucil. lib. 28. Doctior cæteris isasamitis mutes aliquò tecum sacra facta vitia. ¶Mutare, *aliud pro alio accipere*. Lucil. lib. xxvj. Publicanus verò, vt Asix fiam scripturarius pro Lucillio, id ego nolo; & vno hoc non muto omnia.

316 ¶*Mouere*, manifestum est, quam habeat significationem. ¶Mouere, *excludere*. M. Tull. de offic. libr. 3. Atqui quodam quasi veneno perficiat, vt veros heredes moueat, in eorum locum ipse succedat.

317 ¶*Meditari*, est *discere, perdoceri*. Plaut. Amph. Prius ipse mecum etiam volo hic meditari, si hoc pro hoc loquar. ¶Meditari, *excogitare*. Terent. Andria: Venit meditatus aliunde ex solo loco.

N

318 ¶*Nobile, ad dignitatem generis refertur*. Sall. Lucius Catilina, nobili genere natus fuit. ¶Nobilis dicitur & *notus*. M. Tul. de offic. lib. 2. Testis est Phalaris, cuius est præter cæteros nobilitata crudelitas. Lucil. Satyr. lib. 7. Phryne nobilis illa vbi amatorem improbius quĕ. Varro περὶ αἰρέσεων: Tum contremula aquilenta apud alta litora Oriris, ac relucet nobilis omnibus. Acc. Diomede: Me Atgos referam: nam hic suam nobilis, necui cognoscar noto. Teren. Heauton. Mea est potens, magnifica, sumptuosa, nobilis. Virgilius libr. 3. Est locus Italiæ medio sub montibus altis Nobilis. M. Tul. in Verrem actione 2. Oppidum est in Hellesponto Lampsacum. id in primis Asiæ prouinciæ clarum, & nobile. Lucil. l. xxix. Tum illud Epiphoni, quod etiam tum nobile est. Vnde nobilitarẽt, notificarent dictum est. Titinnius Prælia: Magisque famæ obiectarent, ne eam malefactis nobilitarent. Accius Telepho: Nam is demum miser est, cuius nobilitas miserias debilitat. Pacuuius Duloreste: Hiccine is est, quem fame gratia ante omneis nobilitat viros?

319 ¶*Numerum, ordinem*. M. Tul. de Deorum natura lib. 2. Nihil est enim vt orationem numero moueri possit sine consilio, in quo nihil est temerarium. Virg. Æneid. lib. 3. Digerit in numerum. ¶Numero, *signo*. Acc. Oenomao: Numero te expurgasti. Idẽ Antigona: Ne istum numerum amittas subitũ oblatũ. Turpil Demetrio: Nunquã nimis numero quenquam vidi facere, quàm facto est opus. Idem Lindia: Ego interim in turba foras subduxi cum hac me, Nequis ad numero mihi videbat currere. Varro περὶ ἐξαγωγῆς: Quid puer rogasset, & petasatus capite annuisset: ac discedens numero venire ait adolescentem. Afran. Priuigno: Numero inepti pertimuistis cassam terriculam aduersarij. Plaut. Amphit. Numero mihi in mentem fuit. Var. Cato, vel de liberis educandis: Vt qui contra celeriter erant nati, ferè numerariis præmuniebant: quòd, qui citò facturum quid se ostendere volebat, dicebat numero id fore, quod etiam in partu precabantur numeri, & quam deam solent indigetare etiã pontifices. ¶Numeros modos. Virg. Bucol. Numeros memini, si verba tenerem. Tul. de offic. lib. 3. Perfectum atque absolutum est, &, vt idem dicunt, omnes numeros habet.

320 ¶*Niti*, est *conari sub onere*. Virg. Georg. lib. 3. Post valido nitens sub pondere fagimus axis Increpat. Cic. Tusc. li. 1. Num illud, quod Sisyphus versat Saxum, sudans nitendo, neque proficit hilum? ¶Niti, *fultum esse*. Lucil. libro 26. Summis niti naturæ opibus, at ego contrà, vt dissimilis fiem. ¶Niti, est *incumbere*. Virgil. lib. 6. Ille vides pura iuuenis qui nititur hasta. ¶Niti rursum, *ambulare*. Pacuuius Peribœa: Ardua per loca agresti, ac trepidante gradu nititur. Virg. Æneid. lib. 2. Pressit humi nitens. Varro Pranso parato: Contrà coactus seruus latratu canum Fertur bisulcis vngulis nitens humo. ¶Niti, *volare*. Virgil. Æneid. lib. 3. Hic primùm paribus nitens Cyllenius alis Constitit.

321 ¶*Nare*, est *natare*. Virg. li. 8. Et fluuium vinclis innaret Cœlia ruptis. ¶Nare rursum *volare*. Virg. Georg. lib. quarto: Hinc vbi iam emissum caueis ad sidera cæli Nare per æstatem liquidam suspexeris agmen. ¶Natare iterum *trepidare*. Virg. Georg. lib. 4. Condítque natantia lumina somnus.

322 ¶*Necessitudo*, pro *necessitas*. Sallust. Iugurthæ bello: Etiam iam ante Iugurthæ filia Boccho nupserat, verùm ea necessitudo, quæ etiã timidos fortes facit. Idem eodẽ: Coactus rerum necessitudine, statuit armis certare. Var. Modio: Asse vinum, asse pulmentarium fedeas, quò natura aurigatur, non necessitudo. Sisen. Hist. li. 4. Id me neque metu, neque calamitatis necessitudine inductum facere.

323 ¶Necessitas, *vis quædam, quæ alterum cogere inuitum potest*, vt plerunque. ¶Necessitas, *affinitas*, vnde & hoc iure coniuncti necessarij appellantur. C. Cæsar, cùm Plautiam suasit rogationem: Equidem mihi videor, pro nostra necessitate, non labore, non opera, non industria defuisse.

324 ¶*Nomen*, est *proprium vocabulum singulorum*. Virg. lib. 7. Cui nomina mille, Mille nocendi artes. Et: Nomen aui referens Priamus. ¶Nomen, *decus, dignitas*. Virgil. Æneid. lib. 2. Auulsúmq. humeris caput, & sine nomine corpus. ¶Nomen etiam, *debitum* dicitur.

325 ¶*No-*

N. Hook of Norton, Yorks. 1665. Ann, dau. of Thomas Hook of Norton, Yorks. 1665. Ann, dau. of Thomas Hook of Norton, Yorks. 1665. Ann, dau. of Thomas

Afranius Suſpecta: Non amatorem olim defenſorem per eum volet.

334 ¶*Optare*, eſt *precibus à dijs aliquid poſtulare*. Virg. Æneid. lib. v.j. Et reor, &, ſi quid veri mens augurat, opto. ¶ Optare, *eligere*. Lucil. Satyr. lib. xix. Aurum vis, hominemve habeas hominem: quid ad aurum? Quare (vt dicimus) non video hic quid magnopere optem Salluſt. Hiſt. lib. 3. Atque cùm cupio laudatum accenſum, quæ præmiorum ſpes, quibus cùm optauiſſet, ire iubet. Virg. Æneid. lib. 3. Optauitque locum regno. M Tul. de offic. li. 1. Quæque maiori parti pulcerrima videantur, ea maxime optant. Terent Eunuch. Hoc ſi effeceris, Quoduis præmium donum à me optato. Varro Marcipore: Diogenes, qui amicos, qui ab Alexandro rege nullus optare, quid vellet ſe facturum.

335 ¶*Offendere*, eſt *percutere*. Turpil. Paratenſa: Caput vt offendit ad limen pol. Lucil. lib. xxix. Crus lapide, nihil eſt, credimi ſi te offenderit. Varro Marcipore: Dein mittit virile veretrum in flumen, offendit buccam bolumnio. ¶Offendere. *Ledere*. M. Tul. de ſuppliciis lib. ij. Cùm ille cum pallio purpureo, parique tunica verſaretur in conuiuiis cum mulieribus, non offendebantur homines in eo, neque moleſtè ferebant. Lucill. lib. xxvij. Nam hic quidem reditum [ſuum] talem portendebant, neque alia in re vlla offendere. ¶Offendere, *inuenire*, Pacuu. Iliona: Quos ego ita, vt volui, offendo incolumis. Afran. Homine: Eá memoriter cum venero confecta vt offendam. Quadrigarius Annal. lib. ij. Indè poſtquàm aliquantum receſſit, offendit mõtem loca munita, réſque omnes habere, quæ militibus opus ſunt, ligna, aquam, pabulum. Et Terent. Eun. Offendi aduenientis quendam mei loci, atque ordinis hominem. M. Tul. de ſignis: Quod nondum perfectum tẽplum offenderant, neque ponere, neque vulgò offendere voluerunt. Lucill. lib. xxvi. Si quod verum, inuſitatum autem ζωμμενον offenderam. M Tul. de Repub. lib. ij. Sed imitor Achitam illum Tarentinum, qui, cùm ad villam, veniſſet, & omnia aliter offendiſſet, ac ferat. Plaut. Amphit. Eo more expergefactum, aduenientis tenebroſum offendi dominum. Varro Sexageſi: Romam regreſſus, ibi nihil offendi, quod ante annos quinquaginta, cùm primùm dormire cœpi, reliqui.

336 ¶ *Obſcurum*, eſt *ſine lumine*. Virg. Georg. li. 1. Si nigrũ obſcuro comprẽderit aera cornu. ¶Obſcurum, *ignobile*. M. Tul. de offic. lib. ij. Qui magna ſibi proponunt obſcuris ortis maioribus. ¶Obſcurum, *abſconditum, latens*. Virg. nono: Vidimus obſcuris, primùm ſub vallibus vrbem

337 ¶*Obſeruare, ſuſpicere, magnificare*. Tul. de offic. li. 1. Sicut aliquo honore aut imperio affectos obſeruare, & colere debemus. ¶Obſeruare, *celare, & intus tegere*. Plaut. Aulul. Vbi is obiit mortem, qui mihi id aurum credidit, Cœpi obſeruare. ¶Obſeruare, *cognoſcere*. Virg. Æneid. lib. ij. Et veſtigia retrò Obſeruata ſequor per noctem. ¶Obſeruare, *curioſè, & ſuſpiciter circum adſpicere*. Plau. Aulul. Oculos ego iſtos improbè effodiam tibi, Ne me obſeruare poſſis, quid rerum geram. ¶Obſeruare, *captare*. Virg. Georg. lib. 3 Quos durus arator Obſeruans nido implumeis detraxit. Lucil. lib. xxvij. Quòd ſi obſeruas hominem qui pro commodo, & regno gaudeat. Ter. And. Perterrefacias Dauum, obſerues filiũ Quid agat.

338 ¶*Occurrere* dicitur *obuium fieri* Vir. Æn. lib. vi. Hic illi occurrit Tydeus. ¶Occurrere, *ſubuenire commouere*. M. Tul. de ſuppliciis: Occurrebat illa ratio.

339 ¶*Offerre, inuenire*. Lucil. li. xxvi. Homines ipſi hanc ſibi moleſtiam vltrò, atque ærumnam offerunt, ducunt vxores. ¶Offerre, *afferre*. Lucil. li. xxix. Vt nunc hac re mihi opem, atque auxilium offeras. ¶ Offerre, *oſtendere*. Virg Æneid. libro vi. Strictamque aciem venientibus offert.

340 ¶*Obducere, aperire*. Luc. lib xxix. Vos interea lumen afferte, atque aulæa obducite. ¶Obducere. *tegere*. Vir. Bucol. Obducat paſcua iunco.

341 ¶ *Orator*, ſignificatione manifeſta eſt. ¶Oratores, *legatos*. Virg. Æneid. lib. xi. Centum oratores prima de gente Latina Ire placet.

342 ¶*Orare*, eſt *precibus poſcere*. M. Tull. Verrinarum in diuinatione: Rogare & orare, ne eos ſupplices adipernarer. ¶ Orare, *agere*. M. Tul. de offic. lib. 3. Vt veram amici cauſſam eſſe malit, vt orandæ litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet.

343 ¶*Oppido valde*. Plau. Amp. Oppidò interij. obiecro hercle quantus, & quam validus eſt.

344 ¶*Oppetere, occumbere, mori*. Virg. Æn. li. 1. Queis ante ora patrum Troiæ ſub mœnibus altis Contigit oppetere. ¶Oppetere, *arridere*. Plaut. Aſin. Atque illa viua viuus vt peſtem oppetas.

345 ¶*Obeſum, pro vberi & craſſo* ſæpius ponitur. Virg. Georg. lib. 3. Argutúmque caput, breuis aluus, obeſaque terga ¶Obeſum *gracile, & exile*. Næuius Alceſtide: Corpore, pectoréque vndíque obeſo, ac mente exſenſa, tardigemulo ſenio oppreſſum.

P

346 ¶ *Proprium, diuturnum*. Siſenna Hiſt. libro iij. Tum ſubito tacuit: atque metu, & ſuſpicione propriã capere non poterat quietem. ¶ Proprium eſt ſuum vniuſcuiuſque.

Virg.

Ordinance No. 1 of 1948 (Chapter 2 of the Legislative Enactments) as amended by Ordinance No. 1 of 1949 and Ordinance No. 1 of 1950 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,154 of December 29, 1950, and by Ordinance No. 1 of 1951 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,200 of June 29, 1951, and by Ordinance No. 1 of 1952 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,252 of June 27, 1952, and by Ordinance No. 1 of 1953 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,307 of June 26, 1953, and by Ordinance No. 1 of 1954 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,360 of June 25, 1954, and by Ordinance No. 1 of 1955 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,414 of June 24, 1955, and by Ordinance No. 1 of 1956 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,468 of June 29, 1956, and by Ordinance No. 1 of 1957 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,522 of June 28, 1957, and by Ordinance No. 1 of 1958 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,576 of June 27, 1958, and by Ordinance No. 1 of 1959 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,630 of June 26, 1959, and by Ordinance No. 1 of 1960 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,684 of June 24, 1960, and by Ordinance No. 1 of 1961 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,738 of June 30, 1961, and by Ordinance No. 1 of 1962 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,792 of June 29, 1962, and by Ordinance No. 1 of 1963 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,846 of June 28, 1963, and by Ordinance No. 1 of 1964 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,900 of June 26, 1964, and by Ordinance No. 1 of 1965 and by Proclamation published in Government Gazette No. 9,954 of June 25, 1965, and by Ordinance No. 1 of 1966 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,008 of June 24, 1966, and by Ordinance No. 1 of 1967 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,062 of June 30, 1967, and by Ordinance No. 1 of 1968 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,116 of June 28, 1968, and by Ordinance No. 1 of 1969 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,170 of June 27, 1969, and by Ordinance No. 1 of 1970 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,224 of June 26, 1970, and by Ordinance No. 1 of 1971 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,278 of June 25, 1971, and by Ordinance No. 1 of 1972 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,332 of June 30, 1972, and by Ordinance No. 1 of 1973 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,386 of June 29, 1973, and by Ordinance No. 1 of 1974 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,440 of June 28, 1974, and by Ordinance No. 1 of 1975 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,494 of June 27, 1975, and by Ordinance No. 1 of 1976 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,548 of June 25, 1976, and by Ordinance No. 1 of 1977 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,602 of June 24, 1977, and by Ordinance No. 1 of 1978 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,656 of June 30, 1978, and by Ordinance No. 1 of 1979 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,710 of June 29, 1979, and by Ordinance No. 1 of 1980 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,764 of June 27, 1980, and by Ordinance No. 1 of 1981 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,818 of June 26, 1981, and by Ordinance No. 1 of 1982 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,872 of June 25, 1982, and by Ordinance No. 1 of 1983 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,926 of June 24, 1983, and by Ordinance No. 1 of 1984 and by Proclamation published in Government Gazette No. 10,980 of June 29, 1984, and by Ordinance No. 1 of 1985 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,034 of June 28, 1985, and by Ordinance No. 1 of 1986 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,088 of June 27, 1986, and by Ordinance No. 1 of 1987 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,142 of June 26, 1987, and by Ordinance No. 1 of 1988 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,196 of June 24, 1988, and by Ordinance No. 1 of 1989 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,250 of June 30, 1989, and by Ordinance No. 1 of 1990 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,304 of June 29, 1990, and by Ordinance No. 1 of 1991 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,358 of June 28, 1991, and by Ordinance No. 1 of 1992 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,412 of June 26, 1992, and by Ordinance No. 1 of 1993 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,466 of June 25, 1993, and by Ordinance No. 1 of 1994 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,520 of June 24, 1994, and by Ordinance No. 1 of 1995 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,574 of June 30, 1995, and by Ordinance No. 1 of 1996 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,628 of June 28, 1996, and by Ordinance No. 1 of 1997 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,682 of June 27, 1997, and by Ordinance No. 1 of 1998 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,736 of June 26, 1998, and by Ordinance No. 1 of 1999 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,790 of June 25, 1999, and by Ordinance No. 1 of 2000 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,844 of June 30, 2000, and by Ordinance No. 1 of 2001 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,898 of June 29, 2001, and by Ordinance No. 1 of 2002 and by Proclamation published in Government Gazette No. 11,952 of June 28, 2002, and by Ordinance No. 1 of 2003 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,006 of June 27, 2003, and by Ordinance No. 1 of 2004 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,060 of June 25, 2004, and by Ordinance No. 1 of 2005 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,114 of June 24, 2005, and by Ordinance No. 1 of 2006 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,168 of June 30, 2006, and by Ordinance No. 1 of 2007 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,222 of June 29, 2007, and by Ordinance No. 1 of 2008 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,276 of June 27, 2008, and by Ordinance No. 1 of 2009 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,330 of June 26, 2009, and by Ordinance No. 1 of 2010 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,384 of June 25, 2010, and by Ordinance No. 1 of 2011 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,438 of June 24, 2011, and by Ordinance No. 1 of 2012 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,492 of June 29, 2012, and by Ordinance No. 1 of 2013 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,546 of June 28, 2013, and by Ordinance No. 1 of 2014 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,600 of June 27, 2014, and by Ordinance No. 1 of 2015 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,654 of June 26, 2015, and by Ordinance No. 1 of 2016 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,708 of June 24, 2016, and by Ordinance No. 1 of 2017 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,762 of June 30, 2017, and by Ordinance No. 1 of 2018 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,816 of June 29, 2018, and by Ordinance No. 1 of 2019 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,870 of June 28, 2019, and by Ordinance No. 1 of 2020 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,924 of June 26, 2020, and by Ordinance No. 1 of 2021 and by Proclamation published in Government Gazette No. 12,978 of June 25, 2021, and by Ordinance No. 1 of 2022 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,032 of June 24, 2022, and by Ordinance No. 1 of 2023 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,086 of June 30, 2023, and by Ordinance No. 1 of 2024 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,140 of June 28, 2024, and by Ordinance No. 1 of 2025 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,194 of June 27, 2025, and by Ordinance No. 1 of 2026 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,248 of June 26, 2026, and by Ordinance No. 1 of 2027 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,302 of June 25, 2027, and by Ordinance No. 1 of 2028 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,356 of June 30, 2028, and by Ordinance No. 1 of 2029 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,410 of June 29, 2029, and by Ordinance No. 1 of 2030 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,464 of June 28, 2030, and by Ordinance No. 1 of 2031 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,518 of June 27, 2031, and by Ordinance No. 1 of 2032 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,572 of June 25, 2032, and by Ordinance No. 1 of 2033 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,626 of June 24, 2033, and by Ordinance No. 1 of 2034 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,680 of June 30, 2034, and by Ordinance No. 1 of 2035 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,734 of June 29, 2035, and by Ordinance No. 1 of 2036 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,788 of June 27, 2036, and by Ordinance No. 1 of 2037 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,842 of June 26, 2037, and by Ordinance No. 1 of 2038 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,896 of June 25, 2038, and by Ordinance No. 1 of 2039 and by Proclamation published in Government Gazette No. 13,950 of June 24, 2039, and by Ordinance No. 1 of 2040 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,004 of June 29, 2040, and by Ordinance No. 1 of 2041 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,058 of June 28, 2041, and by Ordinance No. 1 of 2042 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,112 of June 27, 2042, and by Ordinance No. 1 of 2043 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,166 of June 26, 2043, and by Ordinance No. 1 of 2044 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,220 of June 24, 2044, and by Ordinance No. 1 of 2045 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,274 of June 30, 2045, and by Ordinance No. 1 of 2046 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,328 of June 29, 2046, and by Ordinance No. 1 of 2047 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,382 of June 28, 2047, and by Ordinance No. 1 of 2048 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,436 of June 27, 2048, and by Ordinance No. 1 of 2049 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,490 of June 26, 2049, and by Ordinance No. 1 of 2050 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,544 of June 25, 2050, and by Ordinance No. 1 of 2051 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,598 of June 24, 2051, and by Ordinance No. 1 of 2052 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,652 of June 29, 2052, and by Ordinance No. 1 of 2053 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,706 of June 28, 2053, and by Ordinance No. 1 of 2054 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,760 of June 27, 2054, and by Ordinance No. 1 of 2055 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,814 of June 26, 2055, and by Ordinance No. 1 of 2056 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,868 of June 25, 2056, and by Ordinance No. 1 of 2057 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,922 of June 24, 2057, and by Ordinance No. 1 of 2058 and by Proclamation published in Government Gazette No. 14,976 of June 30, 2058, and by Ordinance No. 1 of 2059 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,030 of June 29, 2059, and by Ordinance No. 1 of 2060 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,084 of June 27, 2060, and by Ordinance No. 1 of 2061 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,138 of June 26, 2061, and by Ordinance No. 1 of 2062 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,192 of June 25, 2062, and by Ordinance No. 1 of 2063 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,246 of June 24, 2063, and by Ordinance No. 1 of 2064 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,300 of June 29, 2064, and by Ordinance No. 1 of 2065 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,354 of June 28, 2065, and by Ordinance No. 1 of 2066 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,408 of June 27, 2066, and by Ordinance No. 1 of 2067 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,462 of June 26, 2067, and by Ordinance No. 1 of 2068 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,516 of June 25, 2068, and by Ordinance No. 1 of 2069 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,570 of June 24, 2069, and by Ordinance No. 1 of 2070 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,624 of June 30, 2070, and by Ordinance No. 1 of 2071 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,678 of June 29, 2071, and by Ordinance No. 1 of 2072 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,732 of June 27, 2072, and by Ordinance No. 1 of 2073 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,786 of June 26, 2073, and by Ordinance No. 1 of 2074 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,840 of June 25, 2074, and by Ordinance No. 1 of 2075 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,894 of June 24, 2075, and by Ordinance No. 1 of 2076 and by Proclamation published in Government Gazette No. 15,948 of June 29, 2076, and by Ordinance No. 1 of 2077 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,002 of June 28, 2077, and by Ordinance No. 1 of 2078 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,056 of June 27, 2078, and by Ordinance No. 1 of 2079 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,110 of June 26, 2079, and by Ordinance No. 1 of 2080 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,164 of June 25, 2080, and by Ordinance No. 1 of 2081 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,218 of June 24, 2081, and by Ordinance No. 1 of 2082 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,272 of June 30, 2082, and by Ordinance No. 1 of 2083 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,326 of June 29, 2083, and by Ordinance No. 1 of 2084 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,380 of June 27, 2084, and by Ordinance No. 1 of 2085 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,434 of June 26, 2085, and by Ordinance No. 1 of 2086 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,488 of June 25, 2086, and by Ordinance No. 1 of 2087 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,542 of June 24, 2087, and by Ordinance No. 1 of 2088 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,596 of June 29, 2088, and by Ordinance No. 1 of 2089 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,650 of June 28, 2089, and by Ordinance No. 1 of 2090 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,704 of June 27, 2090, and by Ordinance No. 1 of 2091 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,758 of June 26, 2091, and by Ordinance No. 1 of 2092 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,812 of June 25, 2092, and by Ordinance No. 1 of 2093 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,866 of June 24, 2093, and by Ordinance No. 1 of 2094 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,920 of June 30, 2094, and by Ordinance No. 1 of 2095 and by Proclamation published in Government Gazette No. 16,974 of June 29, 2095, and by Ordinance No. 1 of 2096 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,028 of June 27, 2096, and by Ordinance No. 1 of 2097 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,082 of June 26, 2097, and by Ordinance No. 1 of 2098 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,136 of June 25, 2098, and by Ordinance No. 1 of 2099 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,190 of June 24, 2099, and by Ordinance No. 1 of 2100 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,244 of June 30, 2100, and by Ordinance No. 1 of 2101 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,298 of June 29, 2101, and by Ordinance No. 1 of 2102 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,352 of June 28, 2102, and by Ordinance No. 1 of 2103 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,406 of June 27, 2103, and by Ordinance No. 1 of 2104 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,460 of June 26, 2104, and by Ordinance No. 1 of 2105 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,514 of June 25, 2105, and by Ordinance No. 1 of 2106 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,568 of June 24, 2106, and by Ordinance No. 1 of 2107 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,622 of June 30, 2107, and by Ordinance No. 1 of 2108 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,676 of June 29, 2108, and by Ordinance No. 1 of 2109 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,730 of June 27, 2109, and by Ordinance No. 1 of 2110 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,784 of June 26, 2110, and by Ordinance No. 1 of 2111 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,838 of June 25, 2111, and by Ordinance No. 1 of 2112 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,892 of June 24, 2112, and by Ordinance No. 1 of 2113 and by Proclamation published in Government Gazette No. 17,946 of June 30, 2113, and by Ordinance No. 1 of 2114 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,000 of June 29, 2114, and by Ordinance No. 1 of 2115 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,054 of June 28, 2115, and by Ordinance No. 1 of 2116 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,108 of June 27, 2116, and by Ordinance No. 1 of 2117 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,162 of June 26, 2117, and by Ordinance No. 1 of 2118 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,216 of June 25, 2118, and by Ordinance No. 1 of 2119 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,270 of June 24, 2119, and by Ordinance No. 1 of 2120 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,324 of June 30, 2120, and by Ordinance No. 1 of 2121 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,378 of June 29, 2121, and by Ordinance No. 1 of 2122 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,432 of June 28, 2122, and by Ordinance No. 1 of 2123 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,486 of June 27, 2123, and by Ordinance No. 1 of 2124 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,540 of June 26, 2124, and by Ordinance No. 1 of 2125 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,594 of June 25, 2125, and by Ordinance No. 1 of 2126 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,648 of June 24, 2126, and by Ordinance No. 1 of 2127 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,702 of June 30, 2127, and by Ordinance No. 1 of 2128 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,756 of June 29, 2128, and by Ordinance No. 1 of 2129 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,810 of June 27, 2129, and by Ordinance No. 1 of 2130 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,864 of June 26, 2130, and by Ordinance No. 1 of 2131 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,918 of June 25, 2131, and by Ordinance No. 1 of 2132 and by Proclamation published in Government Gazette No. 18,972 of June 24, 2132, and by Ordinance No. 1 of 2133 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,026 of June 30, 2133, and by Ordinance No. 1 of 2134 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,080 of June 29, 2134, and by Ordinance No. 1 of 2135 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,134 of June 28, 2135, and by Ordinance No. 1 of 2136 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,188 of June 27, 2136, and by Ordinance No. 1 of 2137 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,242 of June 26, 2137, and by Ordinance No. 1 of 2138 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,296 of June 25, 2138, and by Ordinance No. 1 of 2139 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,350 of June 24, 2139, and by Ordinance No. 1 of 2140 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,404 of June 30, 2140, and by Ordinance No. 1 of 2141 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,458 of June 29, 2141, and by Ordinance No. 1 of 2142 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,512 of June 28, 2142, and by Ordinance No. 1 of 2143 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,566 of June 27, 2143, and by Ordinance No. 1 of 2144 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,620 of June 26, 2144, and by Ordinance No. 1 of 2145 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,674 of June 25, 2145, and by Ordinance No. 1 of 2146 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,728 of June 24, 2146, and by Ordinance No. 1 of 2147 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,782 of June 30, 2147, and by Ordinance No. 1 of 2148 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,836 of June 29, 2148, and by Ordinance No. 1 of 2149 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,890 of June 28, 2149, and by Ordinance No. 1 of 2150 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,944 of June 27, 2150, and by Ordinance No. 1 of 2151 and by Proclamation published in Government Gazette No. 19,998 of June 26, 2151, and by Ordinance No. 1 of 2152 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,052 of June 25, 2152, and by Ordinance No. 1 of 2153 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,106 of June 24, 2153, and by Ordinance No. 1 of 2154 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,160 of June 30, 2154, and by Ordinance No. 1 of 2155 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,214 of June 29, 2155, and by Ordinance No. 1 of 2156 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,268 of June 27, 2156, and by Ordinance No. 1 of 2157 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,322 of June 26, 2157, and by Ordinance No. 1 of 2158 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,376 of June 25, 2158, and by Ordinance No. 1 of 2159 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,430 of June 24, 2159, and by Ordinance No. 1 of 2160 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,484 of June 30, 2160, and by Ordinance No. 1 of 2161 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,538 of June 29, 2161, and by Ordinance No. 1 of 2162 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,592 of June 28, 2162, and by Ordinance No. 1 of 2163 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,646 of June 27, 2163, and by Ordinance No. 1 of 2164 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,700 of June 26, 2164, and by Ordinance No. 1 of 2165 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,754 of June 25, 2165, and by Ordinance No. 1 of 2166 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,808 of June 24, 2166, and by Ordinance No. 1 of 2167 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,862 of June 30, 2167, and by Ordinance No. 1 of 2168 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,916 of June 29, 2168, and by Ordinance No. 1 of 2169 and by Proclamation published in Government Gazette No. 20,970 of June 28, 2169, and by Ordinance No. 1 of 2170 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,024 of June 27, 2170, and by Ordinance No. 1 of 2171 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,078 of June 26, 2171, and by Ordinance No. 1 of 2172 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,132 of June 25, 2172, and by Ordinance No. 1 of 2173 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,186 of June 24, 2173, and by Ordinance No. 1 of 2174 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,240 of June 30, 2174, and by Ordinance No. 1 of 2175 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,294 of June 29, 2175, and by Ordinance No. 1 of 2176 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,348 of June 28, 2176, and by Ordinance No. 1 of 2177 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,402 of June 27, 2177, and by Ordinance No. 1 of 2178 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,456 of June 26, 2178, and by Ordinance No. 1 of 2179 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,510 of June 25, 2179, and by Ordinance No. 1 of 2180 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,564 of June 24, 2180, and by Ordinance No. 1 of 2181 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,618 of June 30, 2181, and by Ordinance No. 1 of 2182 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,672 of June 29, 2182, and by Ordinance No. 1 of 2183 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,726 of June 28, 2183, and by Ordinance No. 1 of 2184 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,780 of June 27, 2184, and by Ordinance No. 1 of 2185 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,834 of June 26, 2185, and by Ordinance No. 1 of 2186 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,888 of June 25, 2186, and by Ordinance No. 1 of 2187 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,942 of June 24, 2187, and by Ordinance No. 1 of 2188 and by Proclamation published in Government Gazette No. 21,996 of June 30, 2188, and by Ordinance No. 1 of 2189 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,050 of June 29, 2189, and by Ordinance No. 1 of 2190 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,104 of June 28, 2190, and by Ordinance No. 1 of 2191 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,158 of June 27, 2191, and by Ordinance No. 1 of 2192 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,212 of June 26, 2192, and by Ordinance No. 1 of 2193 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,266 of June 25, 2193, and by Ordinance No. 1 of 2194 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,320 of June 24, 2194, and by Ordinance No. 1 of 2195 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,374 of June 30, 2195, and by Ordinance No. 1 of 2196 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,428 of June 29, 2196, and by Ordinance No. 1 of 2197 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,482 of June 28, 2197, and by Ordinance No. 1 of 2198 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,536 of June 27, 2198, and by Ordinance No. 1 of 2199 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,590 of June 26, 2199, and by Ordinance No. 1 of 2200 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,644 of June 25, 2200, and by Ordinance No. 1 of 2201 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,698 of June 24, 2201, and by Ordinance No. 1 of 2202 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,752 of June 30, 2202, and by Ordinance No. 1 of 2203 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,806 of June 29, 2203, and by Ordinance No. 1 of 2204 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,860 of June 28, 2204, and by Ordinance No. 1 of 2205 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,914 of June 27, 2205, and by Ordinance No. 1 of 2206 and by Proclamation published in Government Gazette No. 22,968 of June 26, 2206, and by Ordinance No. 1 of 2207 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,022 of June 25, 2207, and by Ordinance No. 1 of 2208 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,076 of June 24, 2208, and by Ordinance No. 1 of 2209 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,130 of June 30, 2209, and by Ordinance No. 1 of 2210 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,184 of June 29, 2210, and by Ordinance No. 1 of 2211 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,238 of June 28, 2211, and by Ordinance No. 1 of 2212 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,292 of June 27, 2212, and by Ordinance No. 1 of 2213 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,346 of June 26, 2213, and by Ordinance No. 1 of 2214 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,400 of June 25, 2214, and by Ordinance No. 1 of 2215 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,454 of June 24, 2215, and by Ordinance No. 1 of 2216 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,508 of June 30, 2216, and by Ordinance No. 1 of 2217 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,562 of June 29, 2217, and by Ordinance No. 1 of 2218 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,616 of June 28, 2218, and by Ordinance No. 1 of 2219 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,670 of June 27, 2219, and by Ordinance No. 1 of 2220 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,724 of June 26, 2220, and by Ordinance No. 1 of 2221 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,778 of June 25, 2221, and by Ordinance No. 1 of 2222 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,832 of June 24, 2222, and by Ordinance No. 1 of 2223 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,886 of June 30, 2223, and by Ordinance No. 1 of 2224 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,940 of June 29, 2224, and by Ordinance No. 1 of 2225 and by Proclamation published in Government Gazette No. 23,994 of June 28, 2225, and by Ordinance No. 1 of 2226 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,048 of June 27, 2226, and by Ordinance No. 1 of 2227 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,102 of June 26, 2227, and by Ordinance No. 1 of 2228 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,156 of June 25, 2228, and by Ordinance No. 1 of 2229 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,210 of June 24, 2229, and by Ordinance No. 1 of 2230 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,264 of June 30, 2230, and by Ordinance No. 1 of 2231 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,318 of June 29, 2231, and by Ordinance No. 1 of 2232 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,372 of June 28, 2232, and by Ordinance No. 1 of 2233 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,426 of June 27, 2233, and by Ordinance No. 1 of 2234 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,480 of June 26, 2234, and by Ordinance No. 1 of 2235 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,534 of June 25, 2235, and by Ordinance No. 1 of 2236 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,588 of June 24, 2236, and by Ordinance No. 1 of 2237 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,642 of June 30, 2237, and by Ordinance No. 1 of 2238 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,696 of June 29, 2238, and by Ordinance No. 1 of 2239 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,750 of June 28, 2239, and by Ordinance No. 1 of 2240 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,804 of June 27, 2240, and by Ordinance No. 1 of 2241 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,858 of June 26, 2241, and by Ordinance No. 1 of 2242 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,912 of June 25, 2242, and by Ordinance No. 1 of 2243 and by Proclamation published in Government Gazette No. 24,966 of June 24, 2243, and by Ordinance No. 1 of 2244 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,020 of June 30, 2244, and by Ordinance No. 1 of 2245 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,074 of June 29, 2245, and by Ordinance No. 1 of 2246 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,128 of June 28, 2246, and by Ordinance No. 1 of 2247 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,182 of June 27, 2247, and by Ordinance No. 1 of 2248 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,236 of June 26, 2248, and by Ordinance No. 1 of 2249 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,290 of June 25, 2249, and by Ordinance No. 1 of 2250 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,344 of June 24, 2250, and by Ordinance No. 1 of 2251 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,398 of June 30, 2251, and by Ordinance No. 1 of 2252 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,452 of June 29, 2252, and by Ordinance No. 1 of 2253 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,506 of June 28, 2253, and by Ordinance No. 1 of 2254 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,560 of June 27, 2254, and by Ordinance No. 1 of 2255 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,614 of June 26, 2255, and by Ordinance No. 1 of 2256 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,668 of June 25, 2256, and by Ordinance No. 1 of 2257 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,722 of June 24, 2257, and by Ordinance No. 1 of 2258 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,776 of June 30, 2258, and by Ordinance No. 1 of 2259 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,830 of June 29, 2259, and by Ordinance No. 1 of 2260 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,884 of June 28, 2260, and by Ordinance No. 1 of 2261 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,938 of June 27, 2261, and by Ordinance No. 1 of 2262 and by Proclamation published in Government Gazette No. 25,992 of June 26, 2262, and by Ordinance No. 1 of 2263 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,046 of June 25, 2263, and by Ordinance No. 1 of 2264 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,100 of June 24, 2264, and by Ordinance No. 1 of 2265 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,154 of June 30, 2265, and by Ordinance No. 1 of 2266 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,208 of June 29, 2266, and by Ordinance No. 1 of 2267 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,262 of June 28, 2267, and by Ordinance No. 1 of 2268 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,316 of June 27, 2268, and by Ordinance No. 1 of 2269 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,370 of June 26, 2269, and by Ordinance No. 1 of 2270 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,424 of June 25, 2270, and by Ordinance No. 1 of 2271 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,478 of June 24, 2271, and by Ordinance No. 1 of 2272 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,532 of June 30, 2272, and by Ordinance No. 1 of 2273 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,586 of June 29, 2273, and by Ordinance No. 1 of 2274 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,640 of June 28, 2274, and by Ordinance No. 1 of 2275 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,694 of June 27, 2275, and by Ordinance No. 1 of 2276 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,748 of June 26, 2276, and by Ordinance No. 1 of 2277 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,802 of June 25, 2277, and by Ordinance No. 1 of 2278 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,856 of June 24, 2278, and by Ordinance No. 1 of 2279 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,910 of June 30, 2279, and by Ordinance No. 1 of 2280 and by Proclamation published in Government Gazette No. 26,964 of June 29, 2280, and by Ordinance No. 1 of

Ammianus Marcellinus, Rerum gestarum libri qui supersunt, ed. Wolfgang Seyfarth, Leipzig: Teubner, 1978, vol. 1, p. 82, lines 1–20.

Ammianus Marcellinus, Rerum gestarum libri qui supersunt, ed. Wolfgang Seyfarth, Leipzig: Teubner, 1978, vol. 1, p. 83, lines 1–20.

Mr. Bonar Law's Government, which was formed on the fall of Asquith, was a Conservative Government with Liberal support. Lloyd George was Prime Minister, but he was dependent on the Conservative Party for his majority in the House of Commons. Bonar Law was Chancellor of the Exchequer and Leader of the House of Commons. Curzon was Lord President of the Council. Balfour was Foreign Secretary. Austen Chamberlain was Secretary for India. Carson was First Lord of the Admiralty. Long was President of the Local Government Board. Walter Hume Long was President of the Board of Agriculture. Lord Lansdowne was Minister without Portfolio. Lord Crewe was Lord President of the Council. Lord Curzon was Lord Privy Seal. Lord Milner was Secretary for War. Lord Derby was Secretary for War. Lord Selborne was President of the Board of Agriculture. Lord Robert Cecil was Minister of Blockade. Lord Cecil was Minister of Blockade. Lord Cecil was Minister of Blockade. Lord

tueri,bene prædicare.M.Tull.de offic.libro 3. Nec omnino quicquam de eo genere præcipiendum fuiſſet.Et Hortenſio:Præcipiunt hęc iſtis,& facit nemo. Præcipere *præuenire.* Virg. lib.xi. Exultétque animis, & ſpe iam præcipit hoſtem. Et libro ſexto: Omnia præcepi,atq.animo mecum ante peregi.

370 ¶ *Pulſatum* ſignificat,*percuſſum.* Vir.li. vi Pulſatúſve parens , aut fraus innixa clienti.M. Tull.de ſuppliciis: Lictores circumſiſtũt valentiſſimi,& ad pulſandos,verberandóſque homines excitatiſſimi. ¶Pulſatum, *violatum*, Virg. lib. ii. Pulſatus referens infecto fœdere diuos.

371 ¶ *Producere*,dicitur *longiùs ducere.* Virg. Æneid. libro 2. Abnegat excita vitam producere Troia.Lucillius lib.xxix.Si retinere hunc voles, ſi longius te producturum , & diutius. M. Tull. de ſenectute : Conuiuiúmque vicinorum quotidie compleo , quod ad multam noctem , quàm maximè poſſumus , vario ſermone producimus. Varro ὑγιαίνειν : Valete, & me palmulis producite. ¶Producere,*proſequi.* Virgilius lib.viii. Nec te tua funera mater Produxi. ¶Producere.*inſtituere.* Terent.Adelph. Seni animam primùm extinguerem ipſi,qui illud produxit ſcelus. Lucil. lib. xxvi. Ducunt vxorem , producunt quibus hæc faciant liberos. ¶Producere,*dedocere.*Teren.Adelph. O,quin egomet produxi. ¶Producere. *foras ducere.* Terent. Heaut. Produxi, ac vendidi.M.Tull.in Verrem frumentaria : Quid opus eſt Lollio ? nemo tuorum amicorum,nemo abs te productus, nemo interrogatus. Lucil.lib.xxx. Producunt me ad te, tibi me hæc oſtendere cogunt.

372 ¶ *Proluuies*, & illuuies ſignificantiam habent parem:& eſt *immunditia.* Virg. Georg. lib.3. Fœdiſſima ventris Proluuies. Et: Reſpicimus, dira illuuies. Terent.Heauton. Pannis obſita,Neglecta,immunda illuie.

373 ¶ *Proluuium*,*profuſio.* Terent. Adelph. Quod proluuium?quæ hæc ſubitò largitas?

374 ¶ *Proiectum*, dicitur *& dimiſſum & derelictum.*Virg.lib.vi. Proiice tela manu. Idem Bucolicis : Non ego vos poſthac viridi proiectus in antro. ¶Proiectum,*longè iactum*,*extenſum.*M.Tul.de ſignis: Sed quod erat huiuſmodi loco, atque ita proiecta in altum. Vir.Æn. lib. 3. Proiectáque ſaxa Pachyni Radimus. M. Tul.de repub.lib.2. Iuſtitia foras expectat , & proiecta tota eſt, atque eminet. Et Orat.lib.3. Brachium procerius proiectum , quaſi quoddam telum orationis.¶Proiectum,*ſubtractum*, M Tul. Philip.li.4. Quid hoc, ſicut facit clàm te ex vrbe proieceris?

275 ¶ *Præſtringere*, *obtenebrare.* Plautus Milite glorioſo:Præſtringat oculorum aciem in acie hoſtibus.

376 ¶ *Perſtringere*, *attingere.* M. Tul. de ſignis : Ignoſcite , rei magnitudo me breuiter perſtringere atrocitatem criminis non ſinit. ¶ Perſtringere, *radere.* M. Tul. Philipic. lib. 3. Cuius quidem vomere portam Capuæ penè perſtrinxiſti.

377 ¶ *Poſcere*,*accipere.* Varro Parmenone: In argumentis Cæcilius poſcit palmam , in etheſin Terentius , in ſermonibus Plautus. ¶Poſcere, ſignificat *petere.* Virg.lib.xii. Poſcit æquos , gaudétque tuens ante ora frementis. Plaut. Aul. Vbi ſiquid poſcas , vſque adrauim poſcas prius. Varro γνῶθι σεαυτόν. Non ſub tiliis ac plaudes, & ab aratro poſces aſtrictã coronam. ¶Poſcere,*prouocare.*Virg.lib.8. Aut aciem dubites in prœlia poſcere Turnum. M. Tul.prima & ſecunda actione in Verrẽ: Poſcunt maioribus poculis. ¶Poſcere,*aduerſari.* Vir.li.v. Equidem ſic poſcere ventos Iamdudum & fruſtra cerno te tendere contrà.

378 ¶ *Proferre*,*palàm facere.* Lucil.li.2.Proferat ergo Iam veſtet ordo ſceleta, quæ in ſe admiſerit. ¶ Proferre, *protendere.* M.Tul.de Rep.li.3. Sapientia iubet proferre opes, amplificat diuitias.

379 ¶ *Penetrare*,*cum vi ingredi*,ſicuti plerunque. ¶Penetrare,*exire proripere.* Plautus Trinummo : Quo illic homo fortaſſe penetrauit ædibus.

382 ¶ *Pariter*,*ex æquo.* Næuius Decuma:Quid prophanari modo , ſi treis menſes in æde, vt pariter diſpertiam. Afra.Abducta: Diſpartiantur patris bona pariter. Pariter , *conuenienter.* Titin. Prælia : Ne tu illum ædepol inedia extulisti pariter,vt dignus fuit. Pariter, *ſimiliter.* Afranius Homine , tibi in vtraque parte poller,& pariter poteſt.Pacuuius Nyptris: Pariter te eſſe erga illum video,vt illum te erga ſcio. Plaut.Aulularia: Is ex ſe hunc reliquit,qui hîc habitat,filium Pariter moratum,vt pater, atq; auus eius fuit.

381 ¶ *Poſterius* , dicitur *tardius*, vel *ſecundò.* Poſterius,*minus.* Plautus Aſinaria : Poſterius iſtuc dicis:quàm credo tibi.

382 ¶ *Poſtulare* , intelligitur apertiſſimè quam habeat ſignificationem , vt eſt *poſcere.* Ter. Andr. Alios mores poſtulat. Et : Dehinc poſtulo ,&,ſi æquum eſt,te oro Daue. Poſtulare, *velle.* Plautus Aſin. Vbi picm pietatem,ſi iſtoc more morata tibi poſtulem placere, mater , mihi quo pacto præcipis ? Idem Aulul. Nam qui heri ex ſententia ſeruire ſeruus poſtulat. Paret, *obſequitur.* Virgil. Æneid.lib.i. Paret amor dictis carę genitricis. Paret, *videtur*, *oſtenditur.* Virg.li.x. Cui pecudum fibræ, cæli cui ſidera parent.

383 ¶ *Portenta*,dicuntur, *quæ aliquid portendunt*, vt ſæpe. Portenta, *inania quædam & irridenda.* Cic.Tuſcul.lib.i. Aut quid negotij eſt hæc portarum , & pictorum portenta conuincere?

384 ¶ Pro-

...ſtrong and ſtiffe, and ſo ſtrong that they will not eaſily be broken, and ſo ſtiffe that they will not eaſily be bowed, and ſo ſtiffe that they will not eaſily be bowed, and ſo ſtiffe that they will not eaſily be bowed

ad hoc genus castigàndi rarò,inuitíque veniamus.¶Rarum,*electum*.Virg Georg.lib.4. Hic rarum tamen in dumis olus.

589 ¶*Ruere*,est *decipi*. M. Tul.de offic lib. 3 Si hoc non est emptorem pati ruere, & per venditorem in maximam fraudem incurrere. ¶Ruere significat *cadere*. Virg. Æneid.lib.2. Ruit alto a culmine Troia. M Tul.de supplicijs:Quæ cum accidunt,nemo est,qui intelligat ruere illam Remp. ¶ Ruere, *effundi*. Virgilius libro sexto: Vnde ruunt totidem voces responsa Sybillæ. Idem Georg.lib.3. Ruit arduus æther. ¶ Ruere, *irruere sine cautela*. Virg lib.10. Quò moriture ruis,maioráque uribus audes? Lucil. lib.30.Ruis hæc, & colligis omnia furtim. ¶ Ruere,*eruere,leuare*.Virg.lib 11. Et confusa ruebant Ossa focis.Idem Æneid.lib.1. Totúmque à sedibus imis Vnà eurúsque,notúsque ruunt. ¶Ruere, *diruere,complanare*. Virg Georg. libro 1.Quid dicam, iacto qui semine comminus arua Insequitur, cumulósque ruit malè pinguis arenæ? Terent.Adelph. Cæteros ruerem,agerem, raperem,tunderem,& prosternerem.¶Ruere, *erigere,extollere*. Virg Georg.lib.2 Et ruit atrã Ad cælum picea crassus caligine nubem.Idem Æneid. libro secundo : Vertitur interea cælum,& ruit oceano nox.¶Ruere,*diuidere*.Virgilius Æneid. lib.1. Et spumas salis ære ruebant.

390 ¶*Rigidum,frigidum*. Virg. Georg.lib. 2.Tellurem borea rigidam spirante moueri. ¶Rigidum,*erectum*. Virg Bucolicis: Tunc rigidas nutare cacumina quercus. Idem Georg. lib.1. Et curuæ rigidum falces formantur in ensem. ¶Rigidum,*durum*. Virg.Georg.lib 3. Vestesque rigescunt Indutæ,cædúntque securibus humida vina.

391 ¶ *Relatum*,dicitur *perlatum, dictum*.M. Tullius ad Cæsarem iuniorem lib 1. Sed hæc videbimus, cùm legati responsa retulerint. ¶Relatum,*conuersum*. Virg. lib.11.Multa dies, variúsque labor mutabilis æui Rettulit in melius.

392 *Reddere,reponere*. Plautus Mustel. Tempestas venit, confringit tegulas,imbricésque. ibi dominus indiligens reddere alias neuult: ¶Reddere,dicitur *acceptum restituere*. Terent. Phorm. Si quid quis reddit,magna habenda est gratia.¶Reddere,*facere*. Lucill.lib 29 Plutæos excutit,tectaque & testitudines reddit. ¶Reddere,aduehi. Virg. Æn.6 Redditur his primum terris.Reddere,*exponere*,& *dare*.Plau. Aulul. Tibi ego rationem reddam stimulorum leges?

393 ¶ *Remi*, sunt nauales pedes,sicuti plerunque remus remigis. Virg.3.Quam deinde Cloanthus Consequitur melior remis, sed pondere pinus Tardat remet.

394 ¶*Referre,recensere*. Virg.Bucol.Cogere donec oues stabulis, numérúmq; referre Iussit. ¶Referre,*adscribere*. Var Eumen.Forenses decernunt, vt existimatio nomé meum in sanorum numerũ referat. ¶ Referre,*perferre,indicare*.Virg Æn lib.2 Referes ergo hæc,& nũtius ibis Pelidæ genitori. Lucil.li.26 Quod is intelligebat posse haud paucos retuli. ¶Referre,*ostendere*.Lucr.li.1. Vnde refer nobis vitior quid posset oriri, Quid nequeat.¶Referre,*reuocare*. Vir.lib 11.Ille pedé referens,& inutilis,ínque ligatus Cedebat. M.Tul.de signis: Cũ iã fatis perspexisse videretur, tollere incipiunt,vt referrẽt Idem de offi.li.2. Vt eò,vnde digressa est,referat.Plaut Asin. Quo magis te in altũ capessis, æstus te in portũ refert. ¶Referre,*reddere*.Vir.8. O mihi præteritos referat si Iuppiter annos, Qualis eram. Lucil. lib.29. Quòd te intromisi,gratiam referat mihi.

395 ¶*Rimari*,dicitur *scrutari,quærere*. Virg. lib.11. Et parteis rimatur apertas.Idem lib.7. Quod cuiq.repertũ Rimãti telum ira facit.Pacuu.Atalãta: Cùm incultos perueſtigans inrimare sinus.Acc. Ilione: Aut stagnorũ humoré rimaretur loca. Var. lege Menia:Admirantes quòd sereno lumine tonuisset oculis cæli rimari plagas. ¶Rimari,*expleri*. Virg. lib.6 Rimatúrque oculis,habitátque sub alto Pectore. ¶Rimari,*inhabitare*. Virg.Georg.lib.1.Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.

396 *Rumpere*,significantiam habet manifestam.Virg.7.Rumpimus inuitè tua vincula, vt plerunque.¶Rumpere, *defatigare*. Terent. Hecyr.Vt me ambulando rumperet. Afran. Epist. Ego misera risu clandestino rumperer. Lucil.lib.30. Quæ quondam populi oris aures pectora rumpit. Idem lib.27. Contemptũ cùm me ruperim, summa omnia fecerim. Rumpere,*disficere*. Vir.Buc.Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Rumpere,*retentũ proferre,diu tacita dicere*.Vir.li.10.Quidme alta silentia cogis Rumpere? Ter. Eunuc.Iam me rumpere hoc mihi licet gaudium. Rumpere, *introire*. Idẽ eadem: Cesso huc intrò rumpere?

397 ¶*Rogare,petere*.Luc.li.26.Ferri tantũ si roget me, non dẽ,quãtũ auri petit,si se cupit, & si quoq; à me,quę roget nõ impetret.Plau. Asin.Spectãdũ me cui annulũ det, neq.roget. ¶Rogare,dicitur *deprecari,poscere*.Tul.Verr.in diuinatione:Rogare & orare ne eos supplices aspernarer.Virgil.Æneid.j. Litúsque rogamus Innocuũ.¶Rogare, *quærere,scisciari*.M. Tull. ad Cæsarẽ iuniorem lib.1. Roga ipsum quemadmodum ego eum Arimini acceperim.Ter. Andr. Accedo ad pedissequas,Quæ sit rogo. ¶Rogare,*instituere*. M.Tul.Philipp.lib.2. Ego ad eam belli ciuilis causam attuli, ego leges pernicioſas rogaui? Lucil.lib.27.Consilium patriæ,legúmque oriundus rogator.

398 ¶ *Remissum,latum*.Marc.Tull.deOratore, Quis vnquam leges præter hũc tragicas pene

penè comicè,triſteis remiſsè? ¶Remiſſum,ſignificat *conceſſum*. Virgilius lib. x. Manibus, & cineri,ſi qua eſt ea cura,remitto. ¶Remiſſum,*miſſum*. Lucil. libro xxix. Cohibet domi mæſtus ſe Albinus: repudium quod filiæ remiſit. ¶Remittere,*delectare*.M.Tul Hortenſ. Quæro enim non quibus intendam animum rebus,ſed quibus relaxem,ac remittam. Idem de ſenectute: Sed tamen eſt ſenis ſermo quietus ac remiſſus.

399 ¶ *Recipere,promittere,polliceri*. Varro Bimargo: Ebrius eſt Marce, ὁ δὲ νήφων enim Homeri ruminari incipis,cùm μῆνιν ἄειδε θεὰ ſcripturum te ſcio receperis. ¶Recipere,*exſtinguere,proſternere*. Virgilius lib.9.Pectore in aduerſo totum cui cominus enſem Condidit aſſurgenti, & multa morte recepit. ¶Recipere,dictum eſt *datum accipere*. ¶Recipere,*accipere*. M.Tul.de offic.lib.3. Cyrſilum quendam ſuadentem,vt in vrbe manerent, Xerxémque reciperent,lapidibus obruerunt. Varro Meleagris: Quem idcirco terra non cepit,& cælum recepit. ¶Recipere,*renocare*.Lucil.lib.29. Primùm ex aduorſo, ſi quod eſt cenaculum, quò recipiat te. Virg. Æneid.lib.2. Sic ore effata recepit Ad ſeſe. M.Tull.de offic.libro 3. Qui cùm ad diem ſe recepiſſet, admiratus eorum fidem tyrannus. ¶Recipere,*exceptum ſacere*. Plaut. Trinum. Vbi nunc adoleſcens habet Poſticulum, hoc recepit cùm ædeis venderet. Cic.de Orat.lib.2. Sed dicis te, cùm ædes venderes, ne in rutis quidem, & cæſis ſolum tibi paternum recepiſſe.

400 ¶ *Redundare,redire*. ¶Redundare,*abundare,ſupereſſe*. Lucil.lib.2& Primò redundat aurum,& theſauri patent.M.Tul.de offic.libro 3. Nunc fugientes conſpectum ſceleratorum, quibus omnia redundant. Et Hortenſ.Tum intelligas, quàm illud non ſit neceſſarium, quod redundat.

401 ¶ *Redire*,manifeſtam habet ſignificantiam.Terent.Andria:Redeo inde iratus,atque ægrè ferens. ¶Redire,*referri,renocari*.Luc.lib. 27. Si tamen non ad te hoc rediuit,hoc carebis commodo. Virg.Georg.lib.2. Redit agricolis labor actus in orbem.

402 ¶ *Rurſus*,ſignificat *iterum*.Virg.Æneid. lib.2.Rurſus in arma feror.¶Rurſus,*retro*.Virgilius Geor. lib.3. Rurſus cura patrum cadere. Varro Andab. Mortales multi rurſus, ac prorſus meant. Ennius Andromeda: Rurſus prorſus reciprocat fluctus feram.

403 ¶ *Rumor*,vt plerunque,*opinio eſt*,Salluſt. Hiſtor.lib.2. Ad hæc rumoribus aduerſa in prauitatem,ſecũda in caſum, fortunam in temeritatem declinando corrumpebant. ¶Rumor,*fauor,auxilium*. Virg.lib.8.Et iter inceptum peragunt rumore ſecundo, id eſt, proſpero fauore, & auxilio fluminis. Feneſtella Annal. lib.21. Itaque vt magiſtratum tribuni inierunt. C. Cato tribulentus adoleſcens, & audax, nec imparatus ad dicendum, initionibus aſſiduis inuideat, & Ptolemæo, qui iam profectus ex vrbe erat, & P. Lentulo conſuli parenti iam iter cogitare, ſecundo quidem populi rumore cœpit. Ennius Annal.lib.7. Legio redita rumore ruinas Mox auferre domos populi rumore ſecundo.

404 ¶*Sublatum,ſuſceptum*. Virgil.libro 9. Troiæque labores Sublatum erudiit. ¶Sublatum,dicimus *remotum*. Virgil. lib. 12. Sine me hæc aut mollia fatu Sublatis aperire dolis. M. Tullius Philip. lib. 1. Non modò regno,ſed etiam regni timore ſublato.Lucil.lib.30.Sublatus pudor omnis, licentia fœnus refertur. M. Tul.de offi lib.3. Sustulit quos obſtare intelligebat. ¶Sublatum,*erectum*. Vir.li.v.Sublatiq. procul dextra connixa coruſcat. Terent. Hecyra: Quia vobis paululum acceſſit pecuniæ, ſublati animi ſunt.Lucil.li.xxx. Hic vt muſcipula tenta, atque vt ſcorpius cauda ſublata. M.Tul.Hort. Eloquentiam tueri, quam tu in cælum Hortenſi, credo, vt ipſe cum ea ſimul aſcenderis,ſuſtuliſſe.

405 ¶ *Sufficit*, ſignificat conſuetudine *ſatis eſt*. Virg.Æneid.12. Idque diuum dum terga dabant palantia Teucri Sufficiat. ¶Sufficit,*ſubminiſtrat*.Virg.Æneid.lib.2. Ipſe pater Danais animos,virẽſque ſecundas Sufficit. ¶Sufficit, *durat*. Virg.lib.v. Nec nos obniti contrà, nec tendere tantùm Sufficimus. Idem 9. Nec ſufficit vmbo ictibus. ¶Sufficere, ab *inficiendo*. M.Tull Horten. Vtij,qui conuiuij purpuram tuo ſufficiunt, priùs fanè medicamentis quibuſdam.

406 ¶*Suſpenſum,placidũ,ſilens*.Teren.Phor. Hæc vbi ego audiui, ad fores Suſpenſo gradu placidè ite perrexi. ¶Suſpenſum, dicitur *altè ligatum*. M.Tul.in Verrem, Caput obnubito, arbori infelici ſuſpẽdito. Virg.lib.5 Quo tendit ferrum malo ſuſpendit ab alto. ¶Suſpenſum, *ſolicitum*. Virg.Æneid.li.2. Suſpenſi Euripylum ſcitatum oracula Phœbi Mittimus. M. Tul. Philip.7. Aberrat à ſententia,ſuſpenſus à curis maioribus.

407 ¶*Species*,dicitur *effigies,facies* Liu Æ- giſt.Iam ne oculis ſpecie lata vira optabili. ¶Species,*factum,ſpectaculum*. Virg.Æn.lib.2. Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Coroebus. ¶Species,*imago*.Cicero de offi.lib.3 Tum ſcitis quia is bonum iudicet quod honeſtum, quæ autem huic repugnent ſpecie quadam vtilitatis. ¶Species,*pulchritudo*. Varr.Eumen. Quæ caſta ætas,quæ veſtis adoleſcẽtium, Quæ teneris ſpecies.

408 ¶*Segne,tardum*. Virg.Georg.3. Eo age ſegnes Rumpe moras. Et ſegne diſſimile. Vir. Æneid.3.Haud illo ſegnior ibat Æneas.

409 ¶*Solitus*, conſuetudine à *ſoliendo* di-

citur. Virgil. VIII Tum demum saltu præceps, sese omnibus armis in fluuium dedit. ¶Saltus *campi spatium*. Virg. Geor. lib. 3. Saltibus in vacuis pascunt, & plena secundum Flumina.

410 ¶*Subijcere*, est *subtus iacere*, *supponere*. Virg. Geor. l. 3. Et ramea costis Subiiciunt fragmenta. Et lib. XI. Caudámque remulcens, Subiecit pauitantem vtero. M. Tull. Philip. lib. 2. Ceruicésque suas ei subiecit securi, qui multi minoribus in peccatis occiderunt. ¶Subiicere, *sursum iacere*, *exercere*. Virg. Bucolicis: Quãtum vere nouo viridis se subiicit alnus. Idem Geor. li. 4. Ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit. Lib. XII. Aut corpora saltu Subiiciunt in equos.

411 ¶*Seruare liberare*. Virg. Æneid. lib. 3. Seruatum ex vndis Strophadum me littora primum accipiunt. ¶Seruare, dicitur *custodire*, *tueri*. Virg. Æneid. lib. 2. Seruate domum, seruate nepotem. Idem libro nono: Sola domum, & tantas seruabit filia sedes. ¶Seruare, *sollicitè*, *& suspiciosè obseruare*. Lucil. libro XXX. Quid seruas, quò eam, quid agam? quid id attinet ad te? Plautus Asinar. Tuus sermo seruiet, Veneri an eas det, an viro. Virgil. Geog. lib. I. Hoc metuens cæli menses, & sidera serua. quod est Menandri. πρὸς τὸν αἰεὶ τι τ' ἄστρα. ¶Seruare, *inhabitare*, *possidere*. Virgil. Geor 4. Centum quæ syluas, centum quæ flumina seruant. Idem: Immanem ante pedes hydrum moritura puella Seruantem ripas. ¶Seruare, *tenere*. Virg. lib. VII. Curuam seruans sub imagine falcem.

412 ¶*Supremum*, significat *extremum*. Virg. lib. XI. Qui supremum comitentur honorem. ¶Supremum. *Sursum*, altum. Virg. Georg. lib. 4. Clamore supremos implerunt montes Terent. Adelph. Proh supreme Iupiter. Plautus Amphit. Vt Iouis supremi vultis hosteis pacem expetam.

413 *Scæuum*, *iratum*. Virg. Æneid. libro I. Et sæuum ambobus Achillem. ¶Sæuum, dicitur *immite*. Vir. Æneid. lib. I. Sæuæ memorem Iunonis ob iram. Lucillius lib. XXX. Et sæuo ac duro in bello multo optimus hostis. Idem libro XXVI. Quod quæ te in tranquillum ex sæuis transfer tempestatibus. ¶Sæuum, *forte*. Virgil. I. Æneid. Sæuus vbi Aeacidæ telo iacet Hector. ¶Sæuum, *potens*. Idem eodem: Non illi imperium pelagi, sæuúmque tridentem, Sed mihi sorte datum. ¶Sæuum, *durum*. Virg. lib. V. Cùm sæuo scopulo multa vix arte reuulsus. Lucil. lib. XX. Idque tuis factis sæuis, & tristibus dictis.

414 ¶*Superare*, est *vincere*. Terent. Eunucho: Superat ipsam Thaidem. Virgil. Bucol. Quid si idem certet Phœbum superare canendo? Superate, *abundare*. Virg. Georg. lib. I. Si superant fetus, pariter frumenta sequentur. ¶Superare, *viuere*, *superesse*. Virg. Æneid. li. 3. Quid puer Ascanius, superátne, & vescitur aura? Idem 2. Satis vna superque Vidimus excidia, & captæ superauimus vrbi. ¶Superare, *supereſſe*. Virg. Georg. 3. Præterea superat gregibus cùm læta iuuentus ¶Superare, *ascendere*. Idem eodem: Superant montes, & flumina tranant. Et: Grauido superant vix vbere limen. ¶Superare, *occidere*. Virg. Æneid. I. Clam ferro incautum superat.

415 *Stratum*, significat *iacens*. Virg. Geor. 4. Sternunt se somno diuersi in litore ephocæ. ¶Stranum, *deiectum*. Virgil. lib. X. Sternitur infelix Acron. Idem Bucol. Strata iacent passim sua quæque sub arbore poma. ¶Stratum, *placatum*, *lenitum*. Virg. Buc. Omne tibi stratum silet æquor. ¶Stratum, *tectum*. Virg. Georg 3. Multorum stipula, silicúmque manipulis Sternere subter. Et Æneid. 8. Sternitur omne solum telis. ¶Stratum, *compositum*, *exstructum*. Virg. Æn. I. Minatur portas, strepitúmque, & strata viarum.

416 ¶*Secundum*, est *numero*, *aut ordine secundum*. ¶Secundum, *iuxta*. Virg. Georg. lib. 3. Saltibus in vacuis pascunt, & plena secundum Flumina. ¶Secundum. *prosperum*. Vir. lib. X. Et seruare modum rebus sublata secundis. M. Tull. de offic. lib. I. Sic homines secundis rebus effrenatos. Terent. *iucund.* Sic mihi secundæ res de amore meo essent. M. Tull. ad Cæsarem iuniorem libr. 2. Scriptum erat equestre prælium valde secundum, in his potiùs aduersum. ¶Secundum, *lene placidum*. Virg. Georg. lib. 3. Mersúsque secundo defluit amni.

417 ¶*Summissum*, significat *humile*. M. Tull. de officiis libro I. Neque summissum & abiectum, neque sese efferentem. Virg. Æneid. lib. 3. Summissi petimus terram, & vox fertur ad aureis. ¶Summittere, *subdere*, *supponere*. Lucil. lib. XXVIII. Summittas alios si quos possis censeas. ¶Summittere, *demittere*. Virgil. Bucol. Pascite vt ante boues pueri, summittite tauros. Idem Georg. lib. 3. Tu modò quos in spem statuis summittere gentis.

418 ¶*Seuerum*, *triste*. Var. Eumen. Tertia pœnarum Infamia stans nexa in vulgi pectore, fluctuanti intonsa, coma sordido vestitu, ore seuero. ¶Seuerum, *graue*, *censorium*. Vir. li. 7. Romulidis, Tatióque seni, Curibusque seueris. ¶Seuerum, *asperum*, *truculentum*. M. Tul. Hortensio: Aliud ex syluis seuerum, & triste. Virg. lib. 7. Qui terricæ horrentes rupes, montémque seuerum. ¶Seuerum *ferum*, *implacidum*, *vitabile*. Virgilius Georg. libro 3. Inuidia infelix furias, amnémque seuerum Cocyti metuet. M. Tullius de officiis libro 3. Et, qui perindulgens in patrem, idem acerbè seuerus in filium.

419 ¶*Soluere*, vsu significat *enodare*. Virgil. 7. Soluite crinales vittas, capite orgia mecum. ¶Soluere,

Ps. 113. 1 Praise ye the LORD. Praise, O ye servants of the LORD, praise the name of the LORD.
2 Blessed be the name of the LORD from this time forth and for evermore.
3 From the rising of the sun unto the going down of the same the LORD's name is to be praised.
4 The LORD is high above all nations, and his glory above the heavens.
5 Who is like unto the LORD our God, who dwelleth on high,
6 Who humbleth himself to behold the things that are in heaven, and in the earth!
7 He raiseth up the poor out of the dust, and lifteth the needy out of the dunghill;
8 That he may set him with princes, even with the princes of his people.
9 He maketh the barren woman to keep house, and to be a joyful mother of children. Praise ye the LORD.

Ps. 114. 1 When Israel went out of Egypt, the house of Jacob from a people of strange language;
2 Judah was his sanctuary, and Israel his dominion.
3 The sea saw it, and fled: Jordan was driven back.
4 The mountains skipped like rams, and the little hills like lambs.
5 What ailed thee, O thou sea, that thou fledst? thou Jordan, that thou wast driven back?
6 Ye mountains, that ye skipped like rams; and ye little hills, like lambs?
7 Tremble, thou earth, at the presence of the Lord, at the presence of the God of Jacob;
8 Which turned the rock into a standing water, the flint into a fountain of waters.

Ps. 115. 1 Not unto us, O LORD, not unto us, but unto thy name give glory, for thy mercy, and for thy truth's sake.
2 Wherefore should the heathen say, Where is now their God?
3 But our God is in the heavens: he hath done whatsoever he hath pleased.
4 Their idols are silver and gold, the work of men's hands.
5 They have mouths, but they speak not: eyes have they, but they see not:
6 They have ears, but they hear not: noses have they, but they smell not:
7 They have hands, but they handle not: feet have they, but they walk not: neither speak they through their throat.
8 They that make them are like unto them; so is every one that trusteth in them.
9 O Israel, trust thou in the LORD: he is their help and their shield.
10 O house of Aaron, trust in the LORD: he is their help and their shield.
11 Ye that fear the LORD, trust in the LORD: he is their help and their shield.
12 The LORD hath been mindful of us: he will bless us; he will bless the house of Israel; he will bless the house of Aaron.
13 He will bless them that fear the LORD, both small and great.
14 The LORD shall increase you more and more, you and your children.
15 Ye are blessed of the LORD which made heaven and earth.
16 The heaven, even the heavens, are the LORD's: but the earth hath he given to the children of men.
17 The dead praise not the LORD, neither any that go down into silence.
18 But we will bless the LORD from this time forth and for evermore. Praise the LORD.

Ps. 116. 1 I love the LORD, because he hath heard my voice and my supplications.
2 Because he hath inclined his ear unto me, therefore will I call upon him as long as I live.
3 The sorrows of death compassed me, and the pains of hell gat hold upon me: I found trouble and sorrow.
4 Then called I upon the name of the LORD; O LORD, I beseech thee, deliver my soul.
5 Gracious is the LORD, and righteous; yea, our God is merciful.
6 The LORD preserveth the simple: I was brought low, and he helped me.
7 Return unto thy rest, O my soul; for the LORD hath dealt bountifully with thee.
8 For thou hast delivered my soul from death, mine eyes from tears, and my feet from falling.
9 I will walk before the LORD in the land of the living.
10 I believed, therefore have I spoken: I was greatly afflicted:
11 I said in my haste, All men are liars.
12 What shall I render unto the LORD for all his benefits toward me?
13 I will take the cup of salvation, and call upon the name of the LORD.
14 I will pay my vows unto the LORD now in the presence of all his people.
15 Precious in the sight of the LORD is the death of his saints.
16 O LORD, truly I am thy servant; I am thy servant, and the son of thine handmaid: thou hast loosed my bonds.
17 I will offer to thee the sacrifice of thanksgiving, and will call upon the name of the LORD.
18 I will pay my vows unto the LORD now in the presence of all his people,
19 In the courts of the LORD's house, in the midst of thee, O Jerusalem. Praise ye the LORD.

Ps. 117. 1 O praise the LORD, all ye nations: praise him, all ye people.
2 For his merciful kindness is great toward us: and the truth of the LORD endureth for ever. Praise ye the LORD.

Ps. 118. 1 O give thanks unto the LORD; for he is good: because his mercy endureth for ever.
2 Let Israel now say, that his mercy endureth for ever.
3 Let the house of Aaron now say, that his mercy endureth for ever.
4 Let them now that fear the LORD say, that his mercy endureth for ever.
5 I called upon the LORD in distress: the LORD answered me, and set me in a large place.
6 The LORD is on my side; I will not fear: what can man do unto me?
7 The LORD taketh my part with them that help me: therefore shall I see my desire upon them that hate me.
8 It is better to trust in the LORD than to put confidence in man.
9 It is better to trust in the LORD than to put confidence in princes.
10 All nations compassed me about: but in the name of the LORD will I destroy them.
11 They compassed me about; yea, they compassed me about: but in the name of the LORD I will destroy them.
12 They compassed me about like bees; they are quenched as the fire of thorns: for in the name of the LORD I will destroy them.
13 Thou hast thrust sore at me that I might fall: but the LORD helped me.
14 The LORD is my strength and song, and is become my salvation.
15 The voice of rejoicing and salvation is in the tabernacles of the righteous: the right hand of the LORD doeth valiantly.
16 The right hand of the LORD is exalted: the right hand of the LORD doeth valiantly.
17 I shall not die, but live, and declare the works of the LORD.
18 The LORD hath chastened me sore: but he hath not given me over unto death.
19 Open to me the gates of righteousness: I will go into them, and I will praise the LORD:
20 This gate of the LORD, into which the righteous shall enter.
21 I will praise thee: for thou hast heard me, and art become my salvation.
22 The stone which the builders refused is become the head stone of the corner.
23 This is the LORD's doing; it is marvellous in our eyes.
24 This is the day which the LORD hath made; we will rejoice and be glad in it.
25 Save now, I beseech thee, O LORD: O LORD, I beseech thee, send now prosperity.
26 Blessed be he that cometh in the name of the LORD: we have blessed you out of the house of the LORD.
27 God is the LORD, which hath shewed us light: bind the sacrifice with cords, even unto the horns of the altar.
28 Thou art my God, and I will praise thee: thou art my God, I will exalt thee.
29 O give thanks unto the LORD; for he is good: for his mercy endureth for ever.

Ps. 119. 1 Blessed are the undefiled in the way, who walk in the law of the LORD.
2 Blessed are they that keep his testimonies, and that seek him with the whole heart.
3 They also do no iniquity: they walk in his ways.
4 Thou hast commanded us to keep thy precepts diligently.
5 O that my ways were directed to keep thy statutes!
6 Then shall I not be ashamed, when I have respect unto all thy commandments.
7 I will praise thee with uprightness of heart, when I shall have learned thy righteous judgments.
8 I will keep thy statutes: O forsake me not utterly.
9 Wherewithal shall a young man cleanse his way? by taking heed thereto according to thy word.
10 With my whole heart have I sought thee: O let me not wander from thy commandments.
11 Thy word have I hid in mine heart, that I might not sin against thee.
12 Blessed art thou, O LORD: teach me thy statutes.
13 With my lips have I declared all the judgments of thy mouth.
14 I have rejoiced in the way of thy testimonies, as much as in all riches.
15 I will meditate in thy precepts, and have respect unto thy ways.
16 I will delight myself in thy statutes: I will not forget thy word.
17 Deal bountifully with thy servant, that I may live, and keep thy word.
18 Open thou mine eyes, that I may behold wondrous things out of thy law.
19 I am a stranger in the earth: hide not thy commandments from me.
20 My soul breaketh for the longing that it hath unto thy judgments at all times.
21 Thou hast rebuked the proud that are cursed, which do err from thy commandments.
22 Remove from me reproach and contempt; for I have kept thy testimonies.
23 Princes also did sit and speak against me: but thy servant did meditate in thy statutes.
24 Thy testimonies also are my delight and my counsellors.
25 My soul cleaveth unto the dust: quicken thou me according to thy word.
26 I have declared my ways, and thou heardest me: teach me thy statutes.
27 Make me to understand the way of thy precepts: so shall I talk of thy wondrous works.
28 My soul melteth for heaviness: strengthen thou me according unto thy word.
29 Remove from me the way of lying: and grant me thy law graciously.
30 I have chosen the way of truth: thy judgments have I laid before me.
31 I have stuck unto thy testimonies: O LORD, put me not to shame.
32 I will run the way of thy commandments, when thou shalt enlarge my heart.
33 Teach me, O LORD, the way of thy statutes; and I shall keep it unto the end.
34 Give me understanding, and I shall keep thy law; yea, I shall observe it with my whole heart.
35 Make me to go in the path of thy commandments; for therein do I delight.
36 Incline my heart unto thy testimonies, and not to covetousness.
37 Turn away mine eyes from beholding vanity; and quicken thou me in thy way.
38 Stablish thy word unto thy servant, who is devoted to thy fear.
39 Turn away my reproach which I fear: for thy judgments are good.
40 Behold, I have longed after thy precepts: quicken me in thy righteousness.
41 Let thy mercies come also unto me, O LORD, even thy salvation, according to thy word.
42 So shall I have wherewith to answer him that reproacheth me: for I trust in thy word.
43 And take not the word of truth utterly out of my mouth; for I have hoped in thy judgments.
44 So shall I keep thy law continually for ever and ever.
45 And I will walk at liberty: for I seek thy precepts.
46 I will speak of thy testimonies also before kings, and will not be ashamed.
47 And I will delight myself in thy commandments, which I have loved.
48 My hands also will I lift up unto thy commandments, which I have loved; and I will meditate in thy statutes.
49 Remember the word unto thy servant, upon which thou hast caused me to hope.
50 This is my comfort in my affliction: for thy word hath quickened me.
51 The proud have had me greatly in derision: yet have I not declined from thy law.
52 I remembered thy judgments of old, O LORD; and have comforted myself.
53 Horror hath taken hold upon me because of the wicked that forsake thy law.
54 Thy statutes have been my songs in the house of my pilgrimage.
55 I have remembered thy name, O LORD, in the night, and have kept thy law.
56 This I had, because I kept thy precepts.
57 Thou art my portion, O LORD: I have said that I would keep thy words.
58 I entreated thy favour with my whole heart: be merciful unto me according to thy word.
59 I thought on my ways, and turned my feet unto thy testimonies.
60 I made haste, and delayed not to keep thy commandments.
61 The bands of the wicked have robbed me: but I have not forgotten thy law.
62 At midnight I will rise to give thanks unto thee because of thy righteous judgments.
63 I am a companion of all them that fear thee, and of them that keep thy precepts.
64 The earth, O LORD, is full of thy mercy: teach me thy statutes.
65 Thou hast dealt well with thy servant, O LORD, according unto thy word.
66 Teach me good judgment and knowledge: for I have believed thy commandments.
67 Before I was afflicted I went astray: but now have I kept thy word.
68 Thou art good, and doest good; teach me thy statutes.
69 The proud have forged a lie against me: but I will keep thy precepts with my whole heart.
70 Their heart is as fat as grease; but I delight in thy law.
71 It is good for me that I have been afflicted; that I might learn thy statutes.
72 The law of thy mouth is better unto me than thousands of gold and silver.
73 Thy hands have made me and fashioned me: give me understanding, that I may learn thy commandments.
74 They that fear thee will be glad when they see me; because I have hoped in thy word.
75 I know, O LORD, that thy judgments are right, and that thou in faithfulness hast afflicted me.
76 Let, I pray thee, thy merciful kindness be for my comfort, according to thy word unto thy servant.
77 Let thy tender mercies come unto me, that I may live: for thy law is my delight.
78 Let the proud be ashamed; for they dealt perversely with me without a cause: but I will meditate in thy precepts.
79 Let those that fear thee turn unto me, and those that have known thy testimonies.
80 Let my heart be sound in thy statutes; that I be not ashamed.
81 My soul fainteth for thy salvation: but I hope in thy word.
82 Mine eyes fail for thy word, saying, When wilt thou comfort me?
83 For I am become like a bottle in the smoke; yet do I not forget thy statutes.
84 How many are the days of thy servant? when wilt thou execute judgment on them that persecute me?
85 The proud have digged pits for me, which are not after thy law.
86 All thy commandments are faithful: they persecute me wrongfully; help thou me.
87 They had almost consumed me upon earth; but I forsook not thy precepts.
88 Quicken me after thy lovingkindness; so shall I keep the testimony of thy mouth.
89 For ever, O LORD, thy word is settled in heaven.
90 Thy faithfulness is unto all generations: thou hast established the earth, and it abideth.
91 They continue this day according to thine ordinances: for all are thy servants.
92 Unless thy law had been my delights, I should then have perished in mine affliction.
93 I will never forget thy precepts: for with them thou hast quickened me.
94 I am thine, save me; for I have sought thy precepts.
95 The wicked have waited for me to destroy me: but I will consider thy testimonies.
96 I have seen an end of all perfection: but thy commandment is exceeding broad.
97 O how love I thy law! it is my meditation all the day.
98 Thou through thy commandments hast made me wiser than mine enemies: for they are ever with me.
99 I have more understanding than all my teachers: for thy testimonies are my meditation.
100 I understand more than the ancients, because I keep thy precepts.
101 I have refrained my feet from every evil way, that I might keep thy word.
102 I have not departed from thy judgments: for thou hast taught me.
103 How sweet are thy words unto my taste! yea, sweeter than honey to my mouth!
104 Through thy precepts I get understanding: therefore I hate every false way.
105 Thy word is a lamp unto my feet, and a light unto my path.
106 I have sworn, and I will perform it, that I will keep thy righteous judgments.
107 I am afflicted very much: quicken me, O LORD, according unto thy word.
108 Accept, I beseech thee, the freewill offerings of my mouth, O LORD, and teach me thy judgments.
109 My soul is continually in my hand: yet do I not forget thy law.
110 The wicked have laid a snare for me: yet I erred not from thy precepts.
111 Thy testimonies have I taken as an heritage for ever: for they are the rejoicing of my heart.
112 I have inclined mine heart to perform thy statutes always, even unto the end.
113 I hate vain thoughts: but thy law do I love.
114 Thou art my hiding place and my shield: I hope in thy word.
115 Depart from me, ye evildoers: for I will keep the commandments of my God.
116 Uphold me according unto thy word, that I may live: and let me not be ashamed of my hope.
117 Hold thou me up, and I shall be safe: and I will have respect unto thy statutes continually.
118 Thou hast trodden down all them that err from thy statutes: for their deceit is falsehood.
119 Thou puttest away all the wicked of the earth like dross: therefore I love thy testimonies.
120 My flesh trembleth for fear of thee; and I am afraid of thy judgments.
121 I have done judgment and justice: leave me not to mine oppressors.
122 Be surety for thy servant for good: let not the proud oppress me.
123 Mine eyes fail for thy salvation, and for the word of thy righteousness.
124 Deal with thy servant according unto thy mercy, and teach me thy statutes.
125 I am thy servant; give me understanding, that I may know thy testimonies.
126 It is time for thee, LORD, to work: for they have made void thy law.
127 Therefore I love thy commandments above gold; yea, above fine gold.
128 Therefore I esteem all thy precepts concerning all things to be right; and I hate every false way.
129 Thy testimonies are wonderful: therefore doth my soul keep them.
130 The entrance of thy words giveth light; it giveth understanding unto the simple.
131 I opened my mouth, and panted: for I longed for thy commandments.
132 Look thou upon me, and be merciful unto me, as thou usest to do unto those that love thy name.
133 Order my steps in thy word: and let not any iniquity have dominion over me.
134 Deliver me from the oppression of man: so will I keep thy precepts.
135 Make thy face to shine upon thy servant; and teach me thy statutes.
136 Rivers of waters run down mine eyes, because they keep not thy law.
137 Righteous art thou, O LORD, and upright are thy judgments.
138 Thy testimonies that thou hast commanded are righteous and very faithful.
139 My zeal hath consumed me, because mine enemies have forgotten thy words.
140 Thy word is very pure: therefore thy servant loveth it.
141 I am small and despised: yet do not I forget thy precepts.
142 Thy righteousness is an everlasting righteousness, and thy law is the truth.
143 Trouble and anguish have taken hold on me: yet thy commandments are my delights.
144 The righteousness of thy testimonies is everlasting: give me understanding, and I shall live.
145 I cried with my whole heart; hear me, O LORD: I will keep thy statutes.
146 I cried unto thee; save me, and I shall keep thy testimonies.
147 I prevented the dawning of the morning, and cried: I hoped in thy word.
148 Mine eyes prevent the night watches, that I might meditate in thy word.
149 Hear my voice according unto thy lovingkindness: O LORD, quicken me according to thy judgment.
150 They draw nigh that follow after mischief: they are far from thy law.
151 Thou art near, O LORD; and all thy commandments are truth.
152 Concerning thy testimonies, I have known of old that thou hast founded them for ever.
153 Consider mine affliction, and deliver me: for I do not forget thy law.
154 Plead my cause, and deliver me: quicken me according to thy word.
155 Salvation is far from the wicked: for they seek not thy statutes.
156 Great are thy tender mercies, O LORD: quicken me according to thy judgments.
157 Many are my persecutors and mine enemies; yet do I not decline from thy testimonies.
158 I beheld the transgressors, and was grieved; because they kept not thy word.
159 Consider how I love thy precepts: quicken me, O LORD, according to thy lovingkindness.
160 Thy word is true from the beginning: and every one of thy righteous judgments endureth for ever.
161 Princes have persecuted me without a cause: but my heart standeth in awe of thy word.
162 I rejoice at thy word, as one that findeth great spoil.
163 I hate and abhor lying: but thy law do I love.
164 Seven times a day do I praise thee because of thy righteous judgments.
165 Great peace have they which love thy law: and nothing shall offend them.
166 LORD, I have hoped for thy salvation, and done thy commandments.
167 My soul hath kept thy testimonies; and I love them exceedingly.
168 I have kept thy precepts and thy testimonies: for all my ways are before thee.
169 Let my cry come near before thee, O LORD: give me understanding according to thy word.
170 Let my supplication come before thee: deliver me according to thy word.
171 My lips shall utter praise, when thou hast taught me thy statutes.
172 My tongue shall speak of thy word: for all thy commandments are righteousness.
173 Let thine hand help me; for I have chosen thy precepts.
174 I have longed for thy salvation, O LORD; and thy law is my delight.
175 Let my soul live, and it shall praise thee; and let thy judgments help me.
176 I have gone astray like a lost sheep; seek thy servant; for I do not forget thy commandments.

Ps. 120. 1 In my distress I cried unto the LORD, and he heard me.
2 Deliver my soul, O LORD, from lying lips, and from a deceitful tongue.
3 What shall be given unto thee? or what shall be done unto thee, thou false tongue?
4 Sharp arrows of the mighty, with coals of juniper.
5 Woe is me, that I sojourn in Mesech, that I dwell in the tents of Kedar!
6 My soul hath long dwelt with him that hateth peace.
7 I am for peace: but when I speak, they are for war.

Ps. 121. 1 I will lift up mine eyes unto the hills, from whence cometh my help.
2 My help cometh from the LORD, which made heaven and earth.
3 He will not suffer thy foot to be moved: he that keepeth thee will not slumber.
4 Behold, he that keepeth Israel shall neither slumber nor sleep.
5 The LORD is thy keeper: the LORD is thy shade upon thy right hand.
6 The sun shall not smite thee by day, nor the moon by night.
7 The LORD shall preserve thee from all evil: he shall preserve thy soul.
8 The LORD shall preserve thy going out and thy coming in from this time forth, and even for evermore.

Ps. 122. 1 I was glad when they said unto me, Let us go into the house of the LORD.
2 Our feet shall stand within thy gates, O Jerusalem.
3 Jerusalem is builded as a city that is compact together:
4 Whither the tribes go up, the tribes of the LORD, unto the testimony of Israel, to give thanks unto the name of the LORD.
5 For there are set thrones of judgment, the thrones of the house of David.
6 Pray for the peace of Jerusalem: they shall prosper that love thee.
7 Peace be within thy walls, and prosperity within thy palaces.
8 For my brethren and companions' sakes, I will now say, Peace be within thee.
9 Because of the house of the LORD our God I will seek thy good.

Ps. 123. 1 Unto thee lift I up mine eyes, O thou that dwellest in the heavens.
2 Behold, as the eyes of servants look unto the hand of their masters, and as the eyes of a maiden unto the hand of her mistress; so our eyes wait upon the LORD our God, until that he have mercy upon us.
3 Have mercy upon us, O LORD, have mercy upon us: for we are exceedingly filled with contempt.
4 Our soul is exceedingly filled with the scorning of those that are at ease, and with the contempt of the proud.

Ps. 124. 1 If it had not been the LORD who was on our side, now may Israel say;
2 If it had not been the LORD who was on our side, when men rose up against us:
3 Then they had swallowed us up quick, when their wrath was kindled against us:
4 Then the waters had overwhelmed us, the stream had gone over our soul:
5 Then the proud waters had gone over our soul.
6 Blessed be the LORD, who hath not given us as a prey to their teeth.
7 Our soul is escaped as a bird out of the snare of the fowlers: the snare is broken, and we are escaped.
8 Our help is in the name of the LORD, who made heaven and earth.

Ps. 125. 1 They that trust in the LORD shall be as mount Zion, which cannot be removed, but abideth for ever.
2 As the mountains are round about Jerusalem, so the LORD is round about his people from henceforth even for ever.
3 For the rod of the wicked shall not rest upon the lot of the righteous; lest the righteous put forth their hands unto iniquity.
4 Do good, O LORD, unto those that be good, and to them that are upright in their hearts.
5 As for such as turn aside unto their crooked ways, the LORD shall lead them forth with the workers of iniquity: but peace shall be upon Israel.

Ps. 126. 1 When the LORD turned again the captivity of Zion, we were like them that dream.
2 Then was our mouth filled with laughter, and our tongue with singing: then said they among the heathen, The LORD hath done great things for them.
3 The LORD hath done great things for us; whereof we are glad.
4 Turn again our captivity, O LORD, as the streams in the south.
5 They that sow in tears shall reap in joy.
6 He that goeth forth and weepeth, bearing precious seed, shall doubtless come again with rejoicing, bringing his sheaves with him.

Ps. 127. 1 Except the LORD build the house, they labour in vain that build it: except the LORD keep the city, the watchman waketh but in vain.
2 It is vain for you to rise up early, to sit up late, to eat the bread of sorrows: for so he giveth his beloved sleep.
3 Lo, children are an heritage of the LORD: and the fruit of the womb is his reward.
4 As arrows are in the hand of a mighty man; so are children of the youth.
5 Happy is the man that hath his quiver full of them: they shall not be ashamed, but they shall speak with the enemies in the gate.

Ps. 128. 1 Blessed is every one that feareth the LORD; that walketh in his ways.
2 For thou shalt eat the labour of thine hands: happy shalt thou be, and it shall be well with thee.
3 Thy wife shall be as a fruitful vine by the sides of thine house: thy children like olive plants round about thy table.
4 Behold, that thus shall the man be blessed that feareth the LORD.
5 The LORD shall bless thee out of Zion: and thou shalt see the good of Jerusalem all the days of thy life.
6 Yea, thou shalt see thy children's children, and peace upon Israel.

Ps. 129. 1 Many a time have they afflicted me from my youth, may Israel now say:
2 Many a time have they afflicted me from my youth: yet they have not prevailed against me.
3 The plowers plowed upon my back: they made long their furrows.
4 The LORD is righteous: he hath cut asunder the cords of the wicked.
5 Let them all be confounded and turned back that hate Zion.
6 Let them be as the grass upon the housetops, which withereth afore it groweth up:
7 Wherewith the mower filleth not his hand; nor he that bindeth sheaves his bosom.
8 Neither do they which go by say, The blessing of the LORD be upon you: we bless you in the name of the LORD.

Ps. 130. 1 Out of the depths have I cried unto thee, O LORD.
2 Lord, hear my voice: let thine ears be attentive to the voice of my supplications.
3 If thou, LORD, shouldest mark iniquities, O Lord, who shall stand?
4 But there is forgiveness with thee, that thou mayest be feared.
5 I wait for the LORD, my soul doth wait, and in his word do I hope.
6 My soul waiteth for the Lord more than they that watch for the morning: I say, more than they that watch for the morning.
7 Let Israel hope in the LORD: for with the LORD there is mercy, and with him is plenteous redemption.
8 And he shall redeem Israel from all his iniquities.

Ps. 131. 1 LORD, my heart is not haughty, nor mine eyes lofty: neither do I exercise myself in great matters, or in things too high for me.
2 Surely I have behaved and quieted myself, as a child that is weaned of his mother: my soul is even as a weaned child.
3 Let Israel hope in the LORD from henceforth and for ever.

Ps. 132. 1 LORD, remember David, and all his afflictions:
2 How he sware unto the LORD, and vowed unto the mighty God of Jacob;
3 Surely I will not come into the tabernacle of my house, nor go up into my bed;
4 I will not give sleep to mine eyes, or slumber to mine eyelids,
5 Until I find out a place for the LORD, an habitation for the mighty God of Jacob.
6 Lo, we heard of it at Ephratah: we found it in the fields of the wood.
7 We will go into his tabernacles: we will worship at his footstool.
8 Arise, O LORD, into thy rest; thou, and the ark of thy strength.
9 Let thy priests be clothed with righteousness; and let thy saints shout for joy.
10 For thy servant David's sake turn not away the face of thine anointed.
11 The LORD hath sworn in truth unto David; he will not turn from it; Of the fruit of thy body will I set upon thy throne.
12 If thy children will keep my covenant and my testimony that I shall teach them, their children shall also sit upon thy throne for evermore.
13 For the LORD hath chosen Zion; he hath desired it for his habitation.
14 This is my rest for ever: here will I dwell; for I have desired it.
15 I will abundantly bless her provision: I will satisfy her poor with bread.
16 I will also clothe her priests with salvation: and her saints shall shout aloud for joy.
17 There will I make the horn of David to bud: I have ordained a lamp for mine anointed.
18 His enemies will I clothe with shame: but upon himself shall his crown flourish.

Ps. 133. 1 Behold, how good and how pleasant it is for brethren to dwell together in unity!
2 It is like the precious ointment upon the head, that ran down upon the beard, even Aaron's beard: that went down to the skirts of his garments;
3 As the dew of Hermon, and as the dew that descended upon the mountains of Zion: for there the LORD commanded the blessing, even life for evermore.

Ps. 134. 1 Behold, bless ye the LORD, all ye servants of the LORD, which by night stand in the house of the LORD.
2 Lift up your hands in the sanctuary, and bless the LORD.
3 The LORD that made heaven and earth bless thee out of Zion.

Ps. 135. 1 Praise ye the LORD. Praise ye the name of the LORD; praise him, O ye servants of the LORD.
2 Ye that stand in the house of the LORD, in the courts of the house of our God,
3 Praise the LORD; for the LORD is good: sing praises unto his name; for it is pleasant.
4 For the LORD hath chosen Jacob unto himself, and Israel for his peculiar treasure.
5 For I know that the LORD is great, and that our Lord is above all gods.
6 Whatsoever the LORD pleased, that did he in heaven, and in earth, in the seas, and all deep places.
7 He causeth the vapours to ascend from the ends of the earth; he maketh lightnings for the rain; he bringeth the wind out of his treasuries.
8 Who smote the firstborn of Egypt, both of man and beast.
9 Who sent tokens and wonders into the midst of thee, O Egypt, upon Pharaoh, and upon all his servants.
10 Who smote great nations, and slew mighty kings;
11 Sihon king of the Amorites, and Og king of Bashan, and all the kingdoms of Canaan:
12 And gave their land for a heritage, a heritage unto Israel his people.
13 Thy name, O LORD, endureth for ever; and thy memorial, O LORD, throughout all generations.
14 For the LORD will judge his people, and he will repent himself concerning his servants.
15 The idols of the heathen are silver and gold, the work of men's hands.
16 They have mouths, but they speak not; eyes have they, but they see not;
17 They have ears, but they hear not; neither is there any breath in their mouths.
18 They that make them are like unto them: so is every one that trusteth in them.
19 Bless the LORD, O house of Israel: bless the LORD, O house of Aaron:
20 Bless the LORD, O house of Levi: ye that fear the LORD, bless the LORD.
21 Blessed be the LORD out of Zion, which dwelleth at Jerusalem. Praise ye the LORD.

Ps. 136. 1 O give thanks unto the LORD; for he is good: for his mercy endureth for ever.
2 O give thanks unto the God of gods: for his mercy endureth for ever.
3 O give thanks to the Lord of lords: for his mercy endureth for ever.
4 To him who alone doeth great wonders: for his mercy endureth for ever.
5 To him that by wisdom made the heavens: for his mercy endureth for ever.
6 To him that stretched out the earth above the waters: for his mercy endureth for ever.
7 To him that made great lights: for his mercy endureth for ever:
8 The sun to rule by day: for his mercy endureth for ever:
9 The moon and stars to rule by night: for his mercy endureth for ever.
10 To him that smote Egypt in their firstborn: for his mercy endureth for ever:
11 And brought out Israel from among them: for his mercy endureth for ever:
12 With a strong hand, and with a stretched out arm: for his mercy endureth for ever.
13 To him which divided the Red sea into parts: for his mercy endureth for ever:
14 And made Israel to pass through the midst of it: for his mercy endureth for ever:
15 But overthrew Pharaoh and his host in the Red sea: for his mercy endureth for ever.
16 To him which led his people through the wilderness: for his mercy endureth for ever.
17 To him which smote great kings: for his mercy endureth for ever:
18 And slew famous kings: for his mercy endureth for ever:
19 Sihon king of the Amorites: for his mercy endureth for ever:
20 And Og the king of Bashan: for his mercy endureth for ever:
21 And gave their land for a heritage: for his mercy endureth for ever:
22 Even a heritage unto Israel his servant: for his mercy endureth for ever.
23 Who remembered us in our low estate: for his mercy endureth for ever:
24 And hath redeemed us from our enemies: for his mercy endureth for ever:
25 Who giveth food to all flesh: for his mercy endureth for ever.
26 O give thanks unto the God of heaven: for his mercy endureth for ever.

Ps. 137. 1 By the rivers of Babylon, there we sat down, yea, we wept, when we remembered Zion.
2 We hanged our harps upon the willows in the midst thereof.
3 For there they that carried us away captive required of us a song; and they that wasted us required of us mirth, saying, Sing us one of the songs of Zion.
4 How shall we sing the LORD's song in a strange land?
5 If I forget thee, O Jerusalem, let my right hand forget her cunning.
6 If I do not remember thee, let my tongue cleave to the roof of my mouth; if I prefer not Jerusalem above my chief joy.
7 Remember, O LORD, the children of Edom in the day of Jerusalem; who said, Rase it, rase it, even to the foundation thereof.
8 O daughter of Babylon, who art to be destroyed; happy shall he be, that rewardeth thee as thou hast served us.
9 Happy shall he be, that taketh and dasheth thy little ones against the stones.

Ps. 138. 1 I will praise thee with my whole heart: before the gods will I sing praise unto thee.
2 I will worship toward thy holy temple, and praise thy name for thy lovingkindness and for thy truth: for thou hast magnified thy word above all thy name.
3 In the day when I cried thou answeredst me, and strengthenedst me with strength in my soul.
4 All the kings of the earth shall praise thee, O LORD, when they hear the words of thy mouth.
5 Yea, they shall sing in the ways of the LORD: for great is the glory of the LORD.
6 Though the LORD be high, yet hath he respect unto the lowly: but the proud he knoweth afar off.
7 Though I walk in the midst of trouble, thou wilt revive me: thou shalt stretch forth thine hand against the wrath of mine enemies, and thy right hand shall save me.
8 The LORD will perfect that which concerneth me: thy mercy, O LORD, endureth for ever: forsake not the works of thine own hands.

Ps. 139. 1 O LORD, thou hast searched me, and known me.
2 Thou knowest my downsitting and mine uprising, thou understandest my thought afar off.
3 Thou compassest my path and my lying down, and art acquainted with all my ways.
4 For there is not a word in my tongue, but, lo, O LORD, thou knowest it altogether.
5 Thou hast beset me behind and before, and laid thine hand upon me.
6 Such knowledge is too wonderful for me; it is high, I cannot attain unto it.
7 Whither shall I go from thy spirit? or whither shall I flee from thy presence?
8 If I ascend up into heaven, thou art there: if I make my bed in hell, behold, thou art there.
9 If I take the wings of the morning, and dwell in the uttermost parts of the sea;
10 Even there shall thy hand lead me, and thy right hand shall hold me.
11 If I say, Surely the darkness shall cover me; even the night shall be light about me.
12 Yea, the darkness hideth not from thee; but the night shineth as the day: the darkness and the light are both alike to thee.
13 For thou hast possessed my reins: thou hast covered me in my mother's womb.
14 I will praise thee; for I am fearfully and wonderfully made: marvellous are thy works; and that my soul knoweth right well.
15 My substance was not hid from thee, when I was made in secret, and curiously wrought in the lowest parts of the earth.
16 Thine eyes did see my substance, yet being unperfect; and in thy book all my members were written, which in continuance were fashioned, when as yet there was none of them.
17 How precious also are thy thoughts unto me, O God! how great is the sum of them!
18 If I should count them, they are more in number than the sand: when I awake, I am still with thee.
19 Surely thou wilt slay the wicked, O God: depart from me therefore, ye bloody men.
20 For they speak against thee wickedly, and thine enemies take thy name in vain.
21 Do not I hate them, O LORD, that hate thee? and am not I grieved with those that rise up against thee?
22 I hate them with perfect hatred: I count them mine enemies.
23 Search me, O God, and know my heart: try me, and know my thoughts:
24 And see if there be any wicked way in me, and lead me in the way everlasting.

Ps. 140. 1 Deliver me, O LORD, from the evil man: preserve me from the violent man;
2 Which imagine mischiefs in their heart; continually are they gathered together for war.
3 They have sharpened their tongues like a serpent; adders' poison is under their lips. Selah.
4 Keep me, O LORD, from the hands of the wicked; preserve me from the violent man; who have purposed to overthrow my goings.
5 The proud have hid a snare for me, and cords; they have spread a net by the wayside; they have set gins for me. Selah.
6 I said unto the LORD, Thou art my God: hear the voice of my supplications, O LORD.
7 O GOD the Lord, the strength of my salvation, thou hast covered my head in the day of battle.
8 Grant not, O LORD, the desires of the wicked: further not his wicked device; lest they exalt themselves. Selah.
9 As for the head of those that compass me about, let the mischief of their own lips cover them.
10 Let burning coals fall upon them: let them be cast into the fire; into deep pits, that they rise not up again.
11 An evil speaker shall not be established in the earth: evil shall hunt the violent man to overthrow him.
12 I know that the LORD will maintain the cause of the afflicted, and the right of the poor.
13 Surely the righteous shall give thanks unto thy name: the upright shall dwell in thy presence.

Ps. 141. 1 LORD, I cry unto thee: make haste unto me; give ear unto my voice, when I cry unto thee.
2 Let my prayer be set forth before thee as incense; and the lifting up of my hands as the evening sacrifice.
3 Set a watch, O LORD, before my mouth; keep the door of my lips.
4 Incline not my heart to any evil thing, to practise wicked works with men that work iniquity: and let me not eat of their dainties.
5 Let the righteous smite me; it shall be a kindness: and let him reprove me; it shall be an excellent oil, which shall not break my head: for yet my prayer also shall be in their calamities.
6 When their judges are overthrown in stony places, they shall hear my words; for they are sweet.
7 Our bones are scattered at the grave's mouth, as when one cutteth and cleaveth wood upon the earth.
8 But mine eyes are unto thee, O GOD the Lord: in thee is my trust; leave not my soul destitute.
9 Keep me from the snares which they have laid for me, and the gins of the workers of iniquity.
10 Let the wicked fall into their own nets, whilst that I withal escape.

Ps. 142. 1 I cried unto the LORD with my voice; with my voice unto the LORD did I make my supplication.
2 I poured out my complaint before him; I shewed before him my trouble.
3 When my spirit was overwhelmed within me, then thou knewest my path. In the way wherein I walked have they privily laid a snare for me.
4 I looked on my right hand, and beheld, but there was no man that would know me: refuge failed me; no man cared for my soul.
5 I cried unto thee, O LORD: I said, Thou art my refuge and my portion in the land of the living.
6 Attend unto my cry; for I am brought very low: deliver me from my persecutors; for they are stronger than I.
7 Bring my soul out of prison, that I may praise thy name: the righteous shall compass me about; for thou shalt deal bountifully with me.

Ps. 143. 1 Hear my prayer, O LORD, give ear to my supplications: in thy faithfulness answer me, and in thy righteousness.
2 And enter not into judgment with thy servant: for in thy sight shall no man living be justified.
3 For the enemy hath persecuted my soul; he hath smitten my life down to the ground; he hath made me to dwell in darkness, as those that have been long dead.
4 Therefore is my spirit overwhelmed within me; my heart within me is desolate.
5 I remember the days of old; I meditate on all thy works; I muse on the work of thy hands.
6 I stretch forth my hands unto thee: my soul thirsteth after thee, as a thirsty land. Selah.
7 Hear me speedily, O LORD: my spirit faileth: hide not thy face from me, lest I be like unto them that go down into the pit.
8 Cause me to hear thy lovingkindness in the morning; for in thee do I trust: cause me to know the way wherein I should walk; for I lift up my soul unto thee.
9 Deliver me, O LORD, from mine enemies: I flee unto thee to hide me.
10 Teach me to do thy will; for thou art my God: thy spirit is good; lead me into the land of uprightness.
11 Quicken me, O LORD, for thy name's sake: for thy righteousness' sake bring my soul out of trouble.
12 And of thy mercy cut off mine enemies, and destroy all them that afflict my soul: for I am thy servant.

Ps. 144. 1 Blessed be the LORD my strength, which teacheth my hands to war, and my fingers to fight:
2 My goodness, and my fortress; my high tower, and my deliverer; my shield, and he in whom I trust; who subdueth my people under me.
3 LORD, what is man, that thou takest knowledge of him! or the son of man, that thou makest account of him!
4 Man is like to vanity: his days are as a shadow that passeth away.
5 Bow thy heavens, O LORD, and come down: touch the mountains, and they shall smoke.
6 Cast forth lightning, and scatter them: shoot out thine arrows, and destroy them.
7 Send thine hand from above; rid me, and deliver me out of great waters, from the hand of strange children;
8 Whose mouth speaketh vanity, and their right hand is a right hand of falsehood.
9 I will sing a new song unto thee, O God: upon a psaltery and an instrument of ten strings will I

Bishop of Winchester, and Lord Chancellor of England, who had the Bishoprick of Durham, and the Archbishoprick of Yorke, and was

...ing the Parliament of Scotland, and the Parliament of Ireland, and the Parliament of England, and the Parliament of Great Britain, and the Parliament of the United Kingdom, and the Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, and the Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and the Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and the Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Ireland

Hundredum de Wrotham.

Hundredum de Wrotham tenet Archiepiscopus Cantuariensis. Valet per annum xxiiij. li. et de Gersuma xxiiij. li. et de Tolnetis xxiiij. li. et de Placitis et Perquisitis xxiiij. li. et de Curia Archiepiscopi xxiiij. li. et de Curia Regis xxiiij. li. et de Curia Comitis xxiiij. li. et de Curia Vicecomitis xxiiij. li. et de Curia Prepositi xxiiij. li. et de Curia Ballivi xxiiij. li. et de Curia Decani xxiiij. li. et de Curia Cancellarii xxiiij. li. et de Curia Thesaurarii xxiiij. li. et de Curia Camerarii xxiiij. li. et de Curia Senescalli xxiiij. li. et de Curia Marescalli xxiiij. li. et de Curia Pincerne xxiiij. li. et de Curia Constabularii xxiiij. li. et de Curia Dapiferi xxiiij. li. et de Curia Buticular

Ego sum flos campi, & lilium convallium.
Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.
Sicut malus inter ligna silvarum, sic dilectus meus inter filios.
Sub umbra illius quem desideraveram sedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo.
Introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me charitatem.
Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.
Sinistra ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.
Adjuro vos filiæ Jerusalem per capreas cervosque campi, ne suscitetis, neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit.
Vox dilecti mei, ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles.
Similis est dilectus meus capreæ hinnuloque cervorum.
Ecce iste stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos.
Ecce dilectus meus loquitur mihi: surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni.
Jam enim hiems transiit, imber abiit & recessit.
Flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis advenit.
Vox turturis audita est in terra nostra.
Ficus protulit grossos suos, vineæ florentes dederunt odorem suum.
Surge amica mea, & veni.
Columba mea in foraminibus petræ, in cavernis maceriæ.
Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis.
Vox enim tua dulcis, & facies tua decora.
Capite nobis vulpes parvulas quæ demoliuntur vineas, nam vinea nostra floruit.
Dilectus meus mihi & ego illi qui pascitur inter lilia.
Donec aspiret dies & inclinentur umbræ.
Revertere, similis esto dilecte mi capreæ hinnuloque cervorum super montes Bether.
In lectulo meo per noctes quæsivi quem diligit anima mea.
Quæsivi illum & non inveni.
Surgam nunc & circuibo civitatem per vicos & plateas, quæram quem diligit anima mea.
Quæsivi illum & non inveni.
Invenerunt me vigiles qui custodiunt civitatem.
Num quem diligit anima mea vidistis?
Paululum cum pertransissem eos, inveni quem diligit anima mea.
Tenui eum nec dimittam donec introducam illum in domum matris meæ, & in cubiculum genitricis meæ.
Adjuro vos filiæ Jerusalem per capreas cervosque campi, ne suscitetis, neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit.
Quæ est ista quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ & thuris, & universi pulveris pigmentarii?
Ecce lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel.
Omnes tenentes gladios & ad bella doctissimi.
Unusquisque super femur suum propter timores nocturnos.
Ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis Libani.
Columnas ejus fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum, medium caritate propter filias Jerusalem.
Egredimini & videte filiæ Sion regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua in die desponsationis illius, & in die lætitiæ cordis ejus.
Ecce tota pulchra es amica mea, ecce tota pulchra es, oculi tui columbarum absque eo quod intrinsecus latet.
Capilli tui sicut greges caprarum quæ ascenderunt de monte Galaad.
Dentes tui sicut grex tonsarum quæ ascenderunt de lavacro, omnes gemellis fetibus, & sterilis non est inter eas.
Sicut vitta coccinea labia tua, & eloquium tuum dulce.
Sicut fragmen mali punicei ita genæ tuæ absque eo quod intrinsecus latet.
Sicut turris David collum tuum quæ ædificata est cum propugnaculis, mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium.
Duo ubera tua sicut duo hinnuli capreæ gemelli qui pascuntur in liliis.
Donec aspiret dies & inclinentur umbræ, vadam ad montem myrrhæ & ad collem thuris.
Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.
Veni de Libano sponsa mea, veni de Libano, veni, coronaberis de capite Amana, de vertice Sanir & Hermon, de cubilibus leonum, de montibus pardorum.
Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum, & in uno crine colli tui.
Quam pulchra facta es dilecta mea, quam decora in deliciis tuis.
Statura tua assimilata est palmæ, & ubera tua botris.
Dixi ascendam in palmam & apprehendam fructum ejus.
Et erunt ubera tua sicut botri vineæ, & odor oris tui sicut malorum.
Guttur tuum sicut vinum optimum dignum dilecto meo ad potandum, labiisque & dentibus illius ruminandum.
Ego dilecto meo & ad me conversio ejus.
Veni dilecte mi egrediamur in agrum, commoremur in villis.
Mane surgamus ad vineas, videamus si floruit vinea, si flores fructus parturiunt, si floruerunt mala punica, ibi dabo tibi ubera mea.
Mandragoræ dederunt odorem in portis nostris, omnia poma nova & vetera, dilecte mi servavi tibi.
Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meæ, ut inveniam te foris & deosculer te, & jam me nemo despiciat?
Apprehendam te & ducam in domum matris meæ, ibi me docebis.
Et dabo tibi poculum ex vino condito & mustum malorum granatorum meorum.
Læva ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.
Adjuro vos filiæ Jerusalem ne suscitetis neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit.
Quæ est ista quæ ascendit de deserto deliciis affluens, innixa super dilectum suum?
Sub arbore malo suscitavi te, ibi corrupta est mater tua, ibi violata est genitrix tua.
Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum.
Quia fortis est ut mors dilectio, dura sicut infernus æmulatio.
Lampades ejus lampades ignis atque flammarum.
Aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam.
Si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione quasi nihil despiciet eam.
Soror nostra parva, & ubera non habet, quid faciemus sorori nostræ in die quando alloquenda est?
Si murus est, ædificemus super eum propugnacula argentea, si ostium est, compingamus illud tabulis cedrinis.
Ego murus & ubera mea sicut turris ex quo facta sum coram eo quasi pacem reperiens.
Vinea fuit pacifico in ea quæ habet populos, tradidit eam custodibus, vir affert pro fructu ejus mille argenteos.
Vinea mea coram me est, mille tui pacifici & ducenti custodientes fructum ejus.
Quæ habitas in hortis amici auscultant, fac me audire vocem tuam.
Fuge dilecte mi & assimilare capreæ hinnuloque cervorum super montes aromatum.

Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Mediolanensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Cremonensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Papiensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Vercellensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Nouariensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Tortonensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Alexandrinæ, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Vigeuanensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Laudensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Bobiensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Ticinensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Comensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Lodensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Crescentinatis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Asten. & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Albensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Montisregalis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Saluciarum, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Augustanæ, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Ianuensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Albingan. & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Sauonensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Vintimiliensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Nicæensis, & Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis Vent

penè comicè,triſteis remiſsè? ¶Remiſſum,ſignificat *conceſſum*. Virgilius lib. x. Manibus, & cineri.ſi qua eſt ea cura,remitto. ¶Remiſſum,*miſſum*. Lucil. libro xxix. Cohibet domi mœſtus ſe Albinus: repudium quod filiæ remiſit. ¶Remittere,*delectare*.M.Tul.Hortenſ. Quæro enim non quibus intendam animum rebus,ſed quibus relaxem,ac remittam. Idem de ſenectute: Sed tamen eſt ſenis ſermo quietus ac remiſſus.

399 ¶ *Recipere,promittere,policeri*. Varro Bimargo: Ebrius eſt Marce, *ἐδίνουσεν* enim Homeri ruminari incipis,cùm *περὶ τροίαν* ſcripturum te ſcio receperis. ¶Recipere,*exſtinguere,proſternere*. Virgilius lib.9.Pectore in aduerſo totum cui cominus enſem Condidit aſſurgenti, & multa morte recepit. ¶Recipere,dictum eſt *datum accipere*. ¶Recipere,*accipere*. M.Tul.de offic.lib.3. Cyrſilum quendam ſuadentem,vt in vrbe manerent, Xerxémque reciperent,lapidibus obruerunt. Varro Meleagris: Quem ideirco terra non cepit,& cælum recepit. ¶Recipere,*reuocare*.Lucil.lib.29. Primùm ex aduorſo, ſi quod eſt cenaculum, quò recipiat te. Virg. Æneid.lib.2. Sic ore effata recepit Ad ſeſe. M.Tull.de offic.libro 3. Qui cùm ad diem ſe recepiſſet, admiratus eorum fidem tyrannus. ¶Recipere,*exceptum facere*. Plaut. Trinum. Vbi nunc adoleſcens habet Poſticulum. hoc recepit cùm ædeis venderet. Cic.de Orat.lib.2. Sed dicis te, cùm ædes venderes, ne in rutis quidem, & cæſis ſolum tibi paternum recepiſſe.

400 ¶ *Redundare,redire*. ¶Redundare,*abundare,ſupereſſe*. Lucil.lib.28. Primò redundat aurum,& theſauri patent.M.Tul.de offic.libro 3. Nunc fugientes conſpectum ſceleratorum, quibus omnia redundant. Et Hortenſ.Tum intelligas, quàm illud non ſit neceſſarium, quod redundat.

401 ¶ *Redire*,manifeſtam habet ſignificantiam. Terent. Andria:Redeo inde iratus,atque ægrè ferens. ¶Redire,*referri,reuocari*.Luc.lib. 27. Si tamen non ad te hoc rediuit,hoc carebis commodo. Virg.Georg.lib.2. Redit agricolis labor actus in orbem.

402 ¶ *Rurſus*,ſignificat *iterum*.Virg. Ænei. lib.2.Rurſus in arma feror.¶Rurſus,*retro*.Virgilius Geor. lib.3. Rurſus cura patrum cadere. Varro Andab. Mortales multi rurſus, ac prorſus meant. Ennius Andromeda: Rurſus prorſus reciprocat fluctus feram.

403 ¶ *Rumor*,vt plerunque,*opinio eſt*,Salluſt. Hiſtor. lib. 2. Ad hæc rumoribus aduerſa in prauitatem,ſecũda in caſum, fortunam in temeritatem declinando corrumpebant. ¶Rumor,*fauor,auxiliatio*. Virg.lib.8.Et iter inceptum peragunt rumore ſecundo, id eſt, proſpero fauore, & auxilio fluminis. Feneſtella Annal. lib.22. Itaque vt magiſtratum tribuni inierunt. C. Cato turbulentus adoleſcens, & audax, nec imparatus ad dicendum, initionibus aſſiduis inuideat, & Ptolemæo, qui iam profectus ex vrbe erat, & P. Lentulo conſuli parenti iam iter cogitare, ſecundo quidem populi rumore cœpit. Ennius Annal.lib.7. Legio redita rumore ruinas Mox auferre domos populi rumore ſecundo.

S

404 ¶*Sublatum,ſuſceptum*. Virgil.libro 9. Troiæque labores Sublatum eruditi. ¶Sublatum,dicimus *remotum*. Virgil. lib. 12. Sine me hæc aut mollia fatu Sublatis aperire dolis. M. Tullius Philip. lib. 1. Non modò regno,ſed etiam regni timore ſublato.Lucil.lib.30.Sublatus pudor omnis, licentia fœnus refertur. M. Tul.de offi lib.3. Suſtulit quos obſtare intelligebat. ¶Sublatum,*erectum*. Vir.lib.v.Sublatiq. procul dextra connixa coruſcat. Terent. Hecyra: Quia vobis paululum acceſſit pecuniæ, ſublati animi ſunt.Lucil.li.xxx. Hic vt muſcipula tenta, atque vt ſcorpius cauda ſublata. M.Tul.Hort. Eloquentiam tueri, quam tu in cælum Hortenſi, credo, vt ipſe cum ea ſimul aſcenderis,ſuſtuliſſe.

405 ¶ *Sufficit*, ſignificat conſuetudine *ſatis eſt*. Virg. Æneid.12. Idque diu dum terga dabant palantia Teucri Sufficiat.¶Sufficit,*ſubminiſtrat*.Virg. Æneid.lib.2. Ipſe pater Danais animos,viréſque ſecundas Sufficit. ¶Sufficit, *durat*. Virg.lib.v. Nec nos obniti contrà, nec tendere tantùm Sufficimus. Idem 9. Nec ſufficit vmbo ictibus. ¶Sufficere, ab *injiciendo*. M.Tull Horten. Vt ij,qui conuiuij purpuram tuo ſufficiunt, priùs ſanè medicamentis quibuſdam.

406 ¶*Suſpenſum,placidũ,ſilens*.Teren.Phor. Hæc vbi ego audiui, ad fores Suſpenſo gradu placidè ire perrexi. ¶Suſpenſum, dicitur *altè ligatum*. M.Tul.in Verrem, Caput obnubito, arbori infelici ſuſpendito. Virg.lib.5 Quo tendit ferrum malo ſuſpendit ab alto. ¶Suſpenſum,*ſolicitum*. Virg.Æneid.li.2. Suſpenſi Eurypylum ſcitatum oracula Phœbi Mittimus. M. Tul. Philip.7. Aberrat à ſententia,ſuſpenſus à curis maioribus.

407 ¶*Species*,dicitur *effigies,facies* Liu Ægiſt. Iam ne oculis ſpecie lata viri optabili. ¶Species,*factum,ſpectaculum*. Virg. Æn.lib.2. Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Coræbus. ¶Species,*imago*.Cic.de offi.lib.3 Tum ſcirit quia is bonum iudicet quod honeſtum, quæ autem huic repugnent ſpecie quadam vtilitatis. ¶Species,*pulchritudo*. Varr.Eumen. Quæ caſta ætas,quæ veſtis adoleſcẽtium, Quæ teneris ſpecies.

408 ¶*Segne,tardum*. Virg.Georg.3. Ennage ſegnes Rumpe moras. Et ſegne diſſimile. Vir. Æneid.3.Haud illo ſegnior ibat Æneas.

409 ¶*Solum*, conſuetudine à *ſaliendo* di-

Psalm xcii. 1 Psalm xcii. 1

Digitized by Google

Ex. Rad. Ireos, Rad. Gentianæ, Rad. Aristolochiæ rotundæ, Rad. Angelicæ, Rad. Imperatoriæ, Rad. Valerianæ, Rad. Asari, Rad. Pyrethri, Rad. Zedoariæ, Rad. Cyperi, Rad. Galangæ, Rad. Calami aromatici, Rad. Ebuli, Rad. Tormentillæ, Rad. Bistortæ, Rad. Pimpinellæ, Rad. Scorzoneræ, Rad. Dictamni albi, Rad. Dictamni cretici, Rad. Contrayervæ, Rad. Serpentariæ, Rad. Ononidis, Rad. Saponariæ, Rad. Glycyrrhizæ, Rad. Althææ, Rad. Liquiritiæ, Rad. Symphyti, Rad. Consolidæ majoris, Rad. Consolidæ minoris, Rad. Bryoniæ albæ, Rad. Bryoniæ nigræ, Rad. Asparagi, Rad. Rusci, Rad. Filicis, Rad. Polypodii, Rad. Fragariæ, Rad. Caryophyllatæ, Rad. Caprifolii, Rad. Ononidis spinosæ, Rad. Petasitidis, Rad. Tussilaginis, Rad. Pulmonariæ, Rad. Lapathi acuti, Rad. Lapathi sanguinei, Rad. Lapathi hortensis, Rad. Rhapontici, Rad. Rhabarbari, Rad. Cichorii, Rad. Taraxaci, Rad. Lactucæ, Rad. Scabiosæ, Rad. Enulæ, Rad. Pæoniæ, Rad. Angelicæ, Rad. Levistici

...ward, and the other backward, and the ...
...ward, and the other backward, and the ...
...ward, and the other backward, and the ...

mihi ingenio opus eſt, vt agro non ſemel arato,ſed nouato,& iterato. ¶Subigere, eſt *ſuperare,& ſub ditione habere.* Vir. Æneid.lib.1. Ternáque tranſierint Rutulis hiberna ſubactis.Siſenna Hiſt.lib.4. Terrore perturbatam multitudinem ſubigunt. ¶Subigere, *exarare*.M. Tul. de ſenect. Cùm autem admiraretur Lyſander procetitatem arborum, & directos in quicuncem ordines, & humum ſubactam atque puram: ¶ Subigere,*mollire*,vel *exercere*. Virgil.Georg.lib.2. Aut ſcrobibus mandet mutata ſubactis. Lucil. lib xxx.An ego te acuam, atque animoſum Theſſalam,vt indomitam frenis ſubigam antè, domémque? M.Tul. Hortenſio: Vt enim segetes agricolæ ſubigunt aratris multo ante, quàm ſerant. Idem de ſenectute: Sed etiam ipſius terræ vis ac natura delectat, quæ cum gremio mollito, & ſubacto ſparſum ſemen excepit. ¶ Subigere, *gere*. Virg Georg lib.3. Et ſæpe ſuperbos Cornibus inter ſe ſubigit decernere amantes. Idem lib.6 Cæſt gátque,auditque dolos, ſub gitque fateri. Lucillius libro xxx. Túne ego iungis me antè, & ſuccedere aratro Iuſſerit, & glebas ſubigas proſcindere ferro? Plaut. Mercatore:Mirum quid me ſubagitaret.

440 ¶*Summum*, ſignificat *quod omnibus ſit altius*.Virg. Æneid.lib 4 Summóque vlulárunt vertice nymphæ. Idem lib xij Apicem tamen incita ſummum Haſta tulit, ſummaſque excuſſit vertice criſtas. ¶Summum,*proximum*. Cic.Tuſc.lib.1.Summam aquam attingens enectus ſiti Tantalus? ¶Summum, *extremum*.Virg.Æneid. li.2.Venit ſumma dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ. Lucill.lib. xxvi. Squalitate,ſumma ſcabie,ſumma in ærumna obrutam. M.Tul. Hortenſio:Vixit ad ſummam ſenectutem,valetudine optima.

¶Summum, *glorioſum,Laudabile*. Virg.libro 2. Méne igitur ſocium ſummis adiungere rebus Niſe fugis? Ennius Andromacha: Hæc malos annos, multóſque,longinquè ab domo bellum gerentes ſummum, ſumma induſtria.

441 ¶*Spectare,dirigere*. Lucil. li.xxx.Quid ſibi vult, quare ſit, vt intrò verſus, & ad te Spectent, atque ferãt veſtigia,& omnia prorſus? M Tuli.de offic. lib 3. Ad extremum ſi ad perniciem patriæ res ſpectabit,patriæ ſalutem anteponet ſaluti patris. Spectare,eſt *videre*.Virg Georg. lib.1. Heu magnum alterius frustra ſpectabis aceruum Lucret.lib.2. E terra magnum alterius ſpectare laborem, Virg. lib.xij Sedeant ſpecténtque Latini.M.Tull. Hortenſio: Cæli ſignorum admirabilem ordinem,inſatiabilémque pulcritudinem magis ſpectat. ¶Spectare,*inſpicere,cauere*. Plaut.Asinar.Spectandum,necui annulum der, neque roget. ¶Spectare,*probare*. Cic. Tuſc. libro v. Non igitur ex ſingulis vocibus philoſophi ſpectandi ſunt. Terentius prologo Andriæ. Spectandæ,an exigendæ ſint vobis prius.Virg. lib.8. Sunt nobis fortia bello Pectora,ſunt animi, & rebus ſpectata iuuentus. M Tull.de offic.lib.2. Qui ſimul ac iuuenes eſſe cœperunt, magna ſpectare, atque ad ea rectis ſtudiis debent contendere. Varro, τοὺς σπουδαίους: Qui ſint ſecundùm naturam perfecti homines, vt non modò eos ſpectemus, ſed etiam imitemur.

442 ¶*Stringere,percutere*. Vir.Æneid.lib.x. Atque animum patriæ ſtrinxit pietatis imago. ¶Stringere,*nudare*,vel *exercere*. Virg.Æneid.lib.xi. Strictum rotat acer Lucagus enſe. ¶Stringere,*rarefacere,excindere*. Virg Bucol. Hic vbi denſas Agricolæ ſtringunt frondes. Et Geor.lib.2. Tunc ſtringe comas, tunc brachia tonde. ¶Stringere, *decerpere*.Vir.Geor. lib.1 Sed tamen & quernas glandes tunc ſtringere tempus Et lauri baccas.Varro de re ruſtica lib.1. Quod non ſolum celeriter præterire ſtringere vocant, ſed etiam te tranſglubit. ¶Stringere,*radere*.Virg lib.8. Ego ſum,pleno quem flumine cernis Stringentem ripas. ¶Stringere,*Vulnerare*.Virg.lib.8. Hunc primo leuis haſta Camillæ Strinxerat.

443 ¶*Succedere*,dicitur *in alterius locum venire*.Virg.lib.x.Interea ſoror alma monet ſuccedere Lauſo Turnum. M. Tul.de offic.lib 3. Atqui quodam quaſi veneno perficiat, vt veros hæredes moueat, vt in eorum locum ipſe ſuccedat.¶Succedere,*ingredi*.Vir.lib.8.Et noſtris ſuccede penatibus hoſpes. Afranius Exceptо:Audite pueri pauca, vos ſuccedite.

444 ¶*Subit,in memoriam reducitur*. Virg. Æneid.lib.2. Subiit deſerta Creuſa, Aſcaniúſque,omníſque domus. Subire, ſignificat *ingredi*. Virg lib. 8.Hæc,inquit,limina victor Alcides ſubiit.Lucillius lib.28. Puer præterea noſtris qui ſubeant iubet. ¶ Subire,*ſuccedere*. Var.Sexageſi: In quarum locum ſubierunt inquilinæ impietas, perfidia, impudicitia, impudentia. ¶ Subire, *ſubdere, ſupponere*. Virg Æneas ſubiit mucronem,ipſumque morando Suſtinuit ¶Subire,*naſci,ſuccreſcere*.Virg.Georg.lib 1. Ne ſubeant herbæ,neu puluere vitta fatiſcat ¶Subire, *aggredi, ſuccedere*. Virg. Phœbúmque Hebeſúmque ſubit. ¶Subire,*reſiſtere,reſpondere*. M. Tul.in Verrem diuinatione: Poteríſne eius orationem ſubire?

445 ¶*Secare*.dicitur *excidere*. Virg lib.8. Qualis Nereia Clotho,Et Galatea ſecant ſpumantem pectore pontum ¶Secare,*ſequi*.vnde & ſectatores bonorum *ſectores* dicti ſunt:Virg. lib.x. Quæ cuique eſt fortuna hodie,quam quiſque ſecat ſpem,

446. ¶*Squali-*

Fig. 1. Hand of a child of 3 years. Fig. 2. Hand of a child of 5 years.

Fig. 3. Hand of a child of 7 years. Fig. 4. Hand of a child of 9 years.

Fig. 5. Hand of a child of 11 years. Fig. 6. Hand of a child of 13 years.

Fig. 7. Hand of a child of 15 years. Fig. 8. Hand of a child of 17 years.

Fig. 9. Hand of a child of 19 years. Fig. 10. Hand of a child of 21 years.

Fig. 11. Hand of a child of 23 years. Fig. 12. Hand of a child of 25 years.

Fig. 13. Hand of a child of 27 years. Fig. 14. Hand of a child of 29 years.

Fig. 15. Hand of a child of 31 years. Fig. 16. Hand of a child of 33 years.

Fig. 17. Hand of a child of 35 years. Fig. 18. Hand of a child of 37 years.

Fig. 19. Hand of a child of 39 years. Fig. 20. Hand of a child of 41 years.

tenditur neque miluo. ¶ Tendere eſt proprie *laxitatem diſtendere, & ſine rugis facere.* Virgilius Æneid. lib.3 Tendunt vela noti. Idem libro ſexto : Tendebántque manus ripæ vlterioris amore. ¶Tendere,eſt *dirigere.*Virgilius Æneid.lib.1. Per tot diſcrimina rerum Tendimus in Latium. Idem lib.ſecundo : Ad cælum tendens ardentia lumina.Lucretius libro primo : Primùm Graius homo mortalis tendere contra Eſt oculos auſus.
¶Tendere, *contendere.* Virgil.Æneid.libro ſecundo : Ille ſimul manibus tendit diuellere nodos. Idem lib. quinto : Æquo diſcrimine Piſtris : Centaurúſque locum tendunt ſuperare priorem.

459 ¶ *Turpe*,eſt *indecorum,informe.*Virgil. Æneid.libro ſexto : Et metus,maleſuada fames,& turpis egeſtas. Idem Georg.lib 3. Scabiémque ferat, turpeíſque podagras. ¶Turpe,*grande.* Virg. Georg.lib.3. Optima torux Forma bouis, cui turpe caput. Idem Georg. lib.4. Et turpeis paſcit ſub gurgite phocas.

460 ¶*Teneram*, ſignificat *gracile, lentum.* Virg.Georg. lib.3 Et ros in tenera pecori gratiſſimus herba.

461 ¶*Tenue, vehemens.*Virg.Georg.libro 2. Tenuíſque Lageos Tentatura pedes olim, vinctuáque linguam. ¶Tenue,*infœcundum.* Virgil.lib.2. Tenuis vbi argilla, & dumoſis calculus aruis. ¶ Tenue,*tenerum.* M. Tul.de ſuppl.in Verrem : Reticulúmque ſibi ad nareis admouebat tenuiſſimo lino. ¶ Tenue, *frigidum.*Virgil.Georg.libro primo:Ne tenues pluuiæ,rapidive potentia ſolis Acrior. Idem lib.3. Tum tenues dare rurſus aquas. ¶ Tenue,*parum,exiguum.* M Tul.Hortenſio : Eundem non mediocri pecunia, ſed etiam tenui percipere poſſumus. Virgil.lib.v. Et tenueis Teucrum res eripe leto. Idem Georg.lib.1. Ni refugis,tenuéſque piget cognoſcere curas.

462. ¶*Tenet*,ſicuti eſt vſus,ſignificat comprehendit, detinet. Virgil.Æneid.lib.quarto Verum vbi correptum manibus, vinclíſque tenebris.M.Tull.in Verrem diuinatione: Non te, ſed hunc librum eſſe reſponſurum, quem monitor tuus tenet hic. ¶ Tenet, *inhabitat, poſſidet.* Virg.Georg. lib.4. Quæ gurgitis huius Ima tenes. ¶Tenet,*prohibet.*Virgil.Georg. lib.3. Texendæ ſepes, etiam pecus omne tenendum. ¶Tenet.*compeſcit,ſupprimit.* Virgil. Georg.lib.4. Tenuíque inhians tria Cerberus ora. ¶Tenet,*tegit.* Virgilius Georg.lib.1. Amnis abundans Exit, & obducto late tenet omnia limo. ¶Tenet,*dirigit.*Virgil.Æneidos libro primo : Sed vos qui tandem ? quibus aut veniſtis ab oris ? Quóve tenetis iter? ¶Tenet, *intelligit*, dicit Terentius Andria: Id paues, ne dicas illam; tu autem vt ducas, rem tenes.

463. ¶*Tremere*, dicitur *commoueri, agitari,* Virgilius lib. 11. Cur ante tubam trémor occupat artus ? ¶Tremere,*timere.*Virgilius Æneid.li.2. Hîc aliud maius miſeris,multóque tremendum. Plaut.Aſinaria : Non placet,pro monſtro eſt,quando ſudat qui tremit.

464 ¶*Trahere*,conſuetudine manifeſtam habet ſignificationem. Virgil. Æneid. lib.2. Altaria ad ipſa trementem Traxit. ¶Trahere. Virgil.Æneid.lib.1.Partibus æquabat iuſtis,aut ſorte trahebat.

465 ¶*Tentare*,eſt *exerceri.*Virgil.Geor.lib. tertio : Et tentat ſeſe,atque iraſci in cornua diſcit Arboris obnixus trunco. ¶Tentare,*experiri.* Virgilius libro octauo: His fretus non legatos, neque prima per artem Tentamenta tui pepigi. ¶Tentare,*aggredi.*Virg.Æneidos lib.2. Extemplo tentanda fuga, canit æquora Calchas. ¶Tentare,*petere,dare.* Virg.Æneid. libr. 3. Vnde laborum Tentare auxilium iubeat.

466 ¶*Tetrum,vitabile.*M.Tul.de offic.lib. tertio : Poſtremò hæ iam in liberis ciuitatibus regnandi exiſtunt cupiditates, quibus nihil tetrius,nihil fœdius excogitari poteſt.
¶Tetrum,dicitur *illuuioſum,fœtidum.*Virgilius Æneid.lib.3. Tunc vox tetrum dira inter odorem. Idem lib.x. Lauit improba teter Ora cruor. M. Tul. in Verrem actione ſecunda: Quàm multis iſtum ingenuis, quàm multis matribus familiàs,in illa tetra, atque impura legatione vim attuliſſe exiſtimatis? Lucil. lib.xxx. Qui non exſpectans ſpectandi ſtudio,Sed hominis tetri impulſu ingreſſus.
¶Tetrum, *amarum.* Lucretius libro quarto: Ac veluti pueris abſinthia tetra medentes Cùm dare conantur. ¶Tetrum,*impium, crudele.* M.Tul.de offi. lib.3. Promiſſum potiùs non faciundum, quàm tetrum facinus admittendum fuit.

467 ¶*Torquere*,ſignificat *inflectere.*Virgil. Georg.libr.2. Ityreos taxi torquentur in arcus. Terent. Eunuch.Illud vide os vt ſibi diſtorſit carnifex. ¶Torquere,*gyro celeri rotare.* Virgilius Æneid. libro primo : Aſt illam ter fluctus ibidem Torquet agens circum.
¶Torquere, *iacere, mittere:* Virgilius libro quinto : In medios telum torſiſti primus Achiuos.

498 ¶*Tueri*, dicitur *ſeruare, cuſtodire.* M. Tul. Epiſtol.ad Cæſarem li.1. Vt ſciret tuenda maiore cura eſſe, quæ parta ſunt. Virgil. libro octauo : Succedunt, variántque vices, quod cuique tuendum eſt. ¶ Tueri, *videre.* Virgilius libr. 6. Excipiunt plauſu pauidos, gaudéntque tuêtes Dardanidæ. Paeu.Teucro: Quàm te póſt multis tueor tempeſtatibus.

469 ¶*Tergora*,dicũtur *coria.*Virg.Æneid. lib.1.Tergora diripiunt coſtis. ¶Terga.*dorſa.* Virg. 7. Hinc raptas fugientibus ingerit haſtas In tergum. Lucil. libr. 28. Orationem

facere.

Fig. 1. Cyclamen Europæum, Sowerby's English Botany, t. 1.

Fig. 2. Cyclamen Europæum, Curtis's Botanical Magazine, t. 1.

Fig. 3. Cyclamen Europæum, Flowering Plants, t. 1.

Fig. 4. Cyclamen Europæum, Flowering Plants, t. 2.

Fig. 5. Cyclamen Europæum, Flowering Plants, t. 3.

Fig. 6. Cyclamen Europæum, Flowering Plants, t. 4.

Fig. 7. Cyclamen Europæum, Flowering Plants, t. 5.

Fig.

Mr. Thomas Hall, Mr. Thomas Hall, Mr. Thomas Hall,

MONOSYLLABUM DICTIONUM

IN ALPHABETICUM DISTRIBUTUM.

A præpositio ablativi casus.
Ab præpositio ablativi casus.
Ac conjunctio.
Ad præpositio accusativi casus.
Am præpositio accusativi casus.
An conjunctio.
Ar nomen.
As nomen.
At conjunctio.
Au interjectio.
Aw interjectio.
Ax nomen.
Ay interjectio.
Az nomen.
Ba nomen.
Be verbum.
Bi præpositio ablativi casus.
Bo nomen.
By præpositio ablativi casus.
Ca nomen.
Co nomen.
Cu nomen.
Cy nomen.
Da nomen.
De præpositio ablativi casus.
Di nomen.
Do verbum.
Du præpositio accusativi casus.
Dy nomen.
E præpositio ablativi casus.
Ea nomen.
Ec nomen.
Ed nomen.
Ef nomen.
Eg nomen.
Ei nomen.
El nomen.
Em nomen.
En præpositio accusativi casus.
Er nomen.
Es nomen.
Et conjunctio.
Ex præpositio ablativi casus.
Fa nomen.
Fe nomen.
Fi nomen.
Fo nomen.
Fu nomen.
Fy nomen.
Ga nomen.
Ge nomen.
Gi nomen.
Go nomen.
Gu nomen.
Gy nomen.
Ha interjectio.
He pronomen.
Hi pronomen.
Ho interjectio.
Hu interjectio.
Hy interjectio.
I pronomen.
Id pronomen.
Il nomen.
Im nomen.
In præpositio ablativi casus.
Ir nomen.
Is verbum.
It pronomen.
Ka nomen.
Ke nomen.
Ki nomen.
Ko nomen.
Ku nomen.
Ky nomen.
La interjectio.
Le nomen.
Li nomen.
Lo interjectio.
Lu nomen.
Ly nomen.
Ma nomen.
Me pronomen.
Mi nomen.
Mo nomen.
Mu nomen.
My pronomen.
Na nomen.
Ne conjunctio.
Ni nomen.
No nomen.
Nu nomen.
Ny nomen.
O interjectio.
Od nomen.
Of præpositio ablativi casus.
Oh interjectio.
On præpositio accusativi casus.
Or conjunctio.
Os nomen.
Ou interjectio.
Ow interjectio.
Ox nomen.
Oy interjectio.
Oz nomen.
Pa nomen.
Pe nomen.
Pi nomen.
Po nomen.
Pu nomen.
Py nomen.
Qua nomen.
Que nomen.
Qui nomen.
Quo nomen.
Quu nomen.
Quy nomen.
Ra nomen.
Re præpositio ablativi casus.
Ri nomen.
Ro nomen.
Ru nomen.
Ry nomen.
Sa nomen.
Se pronomen.
Si nomen.
So nomen.
Su nomen.
Sy nomen.
Ta nomen.
Te nomen.
Ti nomen.
To præpositio accusativi casus.
Tu pronomen.
Ty nomen.
Ua nomen.
Ue nomen.
Ui nomen.
Uo nomen.
Uu nomen.
Uy nomen.
Va nomen.
Ve nomen.
Vi nomen.
Vo nomen.
Vu nomen.
Vy nomen.
Wa nomen.
We nomen.
Wi nomen.
Wo nomen.
Wu nomen.
Wy nomen.
Xa nomen.
Xe nomen.
Xi nomen.
Xo nomen.
Xu nomen.
Xy nomen.
Ya nomen.
Ye nomen.
Yi nomen.
Yo nomen.
Yu nomen.
Yy nomen.
Za nomen.
Ze nomen.
Zi nomen.
Zo nomen.
Zu nomen.
Zy nomen.

le ſit ſuauitati.

12 ¶Inter *Sacrificare*,& *Litare*, hoc intereſt. *Sacrificare*, eſt veniam petere: *Litare*, eſt propitiare, & votum impetrare. Virg. Æneid. 4. Tu modò poſce Deos veniam, ſacriſque litatis, id eſt, impetratis. Plaut Pœnulo Si hercle iſtuc vnquam factum eſt, tum me Iupiter faciat, vt ſemper ſacrificem, neque vnquam litem

13 ¶*Expleri*,& *Satiari*, hanc habent differentiam. *Expleri*, eſt tantummodo plenũ eſſe: *Satiari*, ſupra modum,& abundantiam. Lucr. lib.6. Deinde animi ingrata naturam paſcere ſemper, Atque explere bonis rebus, ſatiaréque nunquam. M. Tull. de repub. lib.6. Graues enim dominæ cogitationum libidines, infinita quædam cogunt, atque imperant: quæ, quia nec expleri, nec ſatiari vllo modo poſſunt, ad omne facinus impellunt eos, qui illecebris ſuis incenduntur.

14 *Arcus*,& *Arquus*, hoc diſtant, *Arcus*, enim ſuſpenſus fornix appellatur: *Arquus* non niſi qui in cælo apparet, quem Irim poetæ dixerunt: vnde & *Arquati* dicuntur, quibus color, & oculi virent quaſi in arqui ſimilitudinem. Lucret. lib.6. Tum color in nigris exiſtabat nubibus arquis.

15 ¶*Fors*,& *Fortuna*, hoc diſtant. *Fors* eſt caſus téporalis: *Fortuna* dea. Acc. Aſtyan. Itera in quibus partibus (nanque audire volo) ſi eſt quem exopto, Et quo captus modo, fortunáne an forte reperitur. Idem Andromeda: Multi in quo mulier animo ſibi mala auferre in malis, Quibus natura praua magis, quàm fors, aut Fortuna obfuit. Lucil. Satyr. lib.12. Cui parilem Fortuna locum, fatúmque tulit fors. Idem eodem: Aut fortè omnino, ac Fortuna vincere bello. Si fortè ac temerè omnino, quid curſum ad honorem? Var. Epiſt. ad Fuſium: Dij quæſo, fors fortuna quantis commoditatibus hunc diem.

16 ¶*Ferus*,& *Ferox*, hanc habent diſtantiam. *Ferus*, eſt ſæuus, *Ferox*, eſt fortis. Acc. Tereo: Nouus nouo dabunt, aduena animo, audaci in medium proripit ſeſe ferox. Salluſt. Iugurth. bello: Ille animo feroci negat ſe toties fuſum Numidam pertimeſcere. Virg. Æneidos lib.2. Ferus omnia Iupiter Argos Trãſtulit. Idem libro 4. Et frena ferox ſpumantia mandit.

17 *Antiquus*,& *Antiquior*, vt gradu, ita & intellectu diſtãt Nam *antiquum*, ſignificat vetus. Virg. Georg. lib. 2. Antiquáſque domos auium. *Antiquior* melior. Varr. rerum humanarum lib.10. Neque idonei ciues aliquid habent antiquius ſalute communi. Acc. Phœniſſis abdracontis: Surpe amata exoratus, genere antiquior. Lucil. libro 14. Quin potiùs vitam degas ſedatus quietam, Quam tu antiquiùs facere, quàm vt hoc feciſſe videaris, Marc. Tull. de amicitia: Hoc quidem eſt proprium amicitiæ, ſed antiquior, & pulcrior, & magis à natura profecta. Idem de repub. lib 1. Sed quoniam plurima beneficia continet patria, & eſt antiquior parens, quàm ſi quis (vt aiunt) curauerit: maior ei profectò quàm parenti debetur gratia.

18 ¶*Fauſtum*,& *Feſtum*, his intellectibus diſcernuntur. etenim *Fauſtum* quaſi à fauendo dictum, ac per hoc proſperum & propitium. vnde contrà infauſtum minax,& improſperũ: *Feſtum*, verò ſolenniter lætum, & feriatum. Virg. Æneid. libro 6. Feſtóſque dies de nomine Phœbi. Terent. O fauſtum & felicem hunc diem.

19 ¶*Cuius*, & *Cuiatis*, hæc eſt differentia. *Cuius* ad perſonam refertur hominis: *Cuiatis*, vnde ſignificat. Acc. Teleph. Qui neque cuiatis eſſet, vnquam potuimus multi rogitantes ſcire.

20 *Animus*,& *Anima*, hoc diſtant. *Animus* eſt, quo ſapimus: *Anima*, qua viuimus. Acc. Epig. Sapimus animo, fruimur anima. ſine animo anima eſt debilis. Var. Andab. In reliquo corpore ab hoc fonte diffuſa eſt anima. Hinc animus ad intelligentiam tributus.

21 ¶*Vultus*,& *Facies*, hoc diſtant. *Vultus*. eſt voluntas, quæ pro motu animi in facie oſtenditur: *Facies* ipſa oris ſpecies. Salluſt. Cat. Prorſus in facie, vultúque vecordia inerat. Lucil. Satyr. lib.1. Vultus item vt facies mors citer morbus venenum. Tul. de offic. lib.1. Præclaráque eſſe æquabilitas in omni vita,& idem ſæpe vultus, eadémque frons.

22 ¶*Sebum*,& *Vnguentum*, habent hanc diuerſitatem. *Sebum*, fit ex adipe ruminantiũ. Lucil. Satyr. lib.4. Tiſiphone te pulmonibus adirem, vnguentum Excoctum attuli Eumenidibus, ſanctiſſima Erinnys.

23 ¶*Muſſare*, & *Murmurare*, ita diſcernũtur: quòd *Muſſare*, hominum ſit occultè,& depreſſa voce loquentium, quod cælatum velint. Virgil. 10. Quid fortuna ferat, populi ſed dicere muſſant. Et alibi: Flent mæſti, muſſantque patres. *Murmurare*, autem maioris ſoni eſt proximi ad tumultum. Virgil. Georg. 1. Et reſonãtia longè Litora miſceri, & nemorum increbreſcere murmur.

24 ¶*Priores*, & *Primores*, hanc habent diuerſitatem. ¶Priores enim comparatiui sũt gradus: *Primores* ſummæ quæque res. Lucil. Satyr. lib.8. Gallinaceus cùm victor ſe gallus honeſtè Suſtulit in digitos, primoréſque erigit vngueis. Turpil. Demet. Sandalio innixa digitis primoribus. Varr. Armorum iudicio: Vt in litore cancri digitis primoribus ſtare. Lucil. Satyr. lib.20. Calphurnij ſæua lege in Piſonis reprehendi, Eduxique animam in primoribus naribus. Afran. Vopiſc. Apageſis clientum animum in naribus primoribus vix pertuli

...ſtrong and ſtiff, and ſo ſtand in need of a ſtrong and ſtiff Bow to bend them; and the Bow muſt be ſtrong and ſtiff, becauſe the Arrows are ſo: and the Force of the Bow muſt be anſwerable to the Force of the Arrows, that is, the Force of the Bow muſt be ſo much as may be ſufficient to bend the Arrows. Now in Archery the Force of the Bow is meaſured by the Force of the Arrows, and the Force of the Arrows is meaſured by the Force of the Bow. For as the Force of the Arrows is ſo much as is ſufficient to bend the Bow; ſo the Force of the Bow is ſo much as can bend the Arrows. So that the Force of the Bow and Arrows are mutually meaſured by each other.

And ſo in Muſick, the Force of Sounds is meaſured by the Force of Conſonances, and the Force of Conſonances is meaſured by the Force of Sounds. For as the Force of Sounds is ſo much as is ſufficient to make Conſonances; ſo the Force of Conſonances is ſo much as can be made by Sounds. So that the Force of Sounds and Conſonances are mutually meaſured by each other.

Now the Force of Conſonances conſiſts in the Proportion of Numbers, and the Force of Sounds conſiſts in the Force of Motion. Wherefore the Force of Motion is meaſured by the Proportion of Numbers, and the Proportion of Numbers is meaſured by the Force of Motion. For as the Force of Motion is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Numbers; ſo the Proportion of Numbers is ſo much as can be made by the Force of Motion. So that the Force of Motion and Proportion of Numbers are mutually meaſured by each other.

Now the Force of Motion conſiſts in the Force of Percuſſion, and the Proportion of Numbers conſiſts in the Proportion of Diſtances. Wherefore the Force of Percuſſion is meaſured by the Proportion of Diſtances, and the Proportion of Diſtances is meaſured by the Force of Percuſſion. For as the Force of Percuſſion is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Diſtances; ſo the Proportion of Diſtances is ſo much as can be made by the Force of Percuſſion. So that the Force of Percuſſion and Proportion of Diſtances are mutually meaſured by each other.

Now the Force of Percuſſion conſiſts in the Force of the Stroke, and the Proportion of Diſtances conſiſts in the Proportion of Times. Wherefore the Force of the Stroke is meaſured by the Proportion of Times, and the Proportion of Times is meaſured by the Force of the Stroke. For as the Force of the Stroke is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Times; ſo the Proportion of Times is ſo much as can be made by the Force of the Stroke. So that the Force of the Stroke and Proportion of Times are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Stroke conſiſts in the Force of the Hammer, and the Proportion of Times conſiſts in the Proportion of Weights. Wherefore the Force of the Hammer is meaſured by the Proportion of Weights, and the Proportion of Weights is meaſured by the Force of the Hammer. For as the Force of the Hammer is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Weights; ſo the Proportion of Weights is ſo much as can be made by the Force of the Hammer. So that the Force of the Hammer and Proportion of Weights are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Hammer conſiſts in the Force of the Arm, and the Proportion of Weights conſiſts in the Proportion of Bodies. Wherefore the Force of the Arm is meaſured by the Proportion of Bodies, and the Proportion of Bodies is meaſured by the Force of the Arm. For as the Force of the Arm is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Bodies; ſo the Proportion of Bodies is ſo much as can be made by the Force of the Arm. So that the Force of the Arm and Proportion of Bodies are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Arm conſiſts in the Force of the Nerves, and the Proportion of Bodies conſiſts in the Proportion of Matter. Wherefore the Force of the Nerves is meaſured by the Proportion of Matter, and the Proportion of Matter is meaſured by the Force of the Nerves. For as the Force of the Nerves is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Matter; ſo the Proportion of Matter is ſo much as can be made by the Force of the Nerves. So that the Force of the Nerves and Proportion of Matter are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Nerves conſiſts in the Force of the Spirits, and the Proportion of Matter conſiſts in the Proportion of Quantity. Wherefore the Force of the Spirits is meaſured by the Proportion of Quantity, and the Proportion of Quantity is meaſured by the Force of the Spirits. For as the Force of the Spirits is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Quantity; ſo the Proportion of Quantity is ſo much as can be made by the Force of the Spirits. So that the Force of the Spirits and Proportion of Quantity are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Spirits conſiſts in the Force of the Soul, and the Proportion of Quantity conſiſts in the Proportion of Quality. Wherefore the Force of the Soul is meaſured by the Proportion of Quality, and the Proportion of Quality is meaſured by the Force of the Soul. For as the Force of the Soul is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Quality; ſo the Proportion of Quality is ſo much as can be made by the Force of the Soul. So that the Force of the Soul and Proportion of Quality are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Soul conſiſts in the Force of the Mind, and the Proportion of Quality conſiſts in the Proportion of Relation. Wherefore the Force of the Mind is meaſured by the Proportion of Relation, and the Proportion of Relation is meaſured by the Force of the Mind. For as the Force of the Mind is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Relation; ſo the Proportion of Relation is ſo much as can be made by the Force of the Mind. So that the Force of the Mind and Proportion of Relation are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Mind conſiſts in the Force of the Underſtanding, and the Proportion of Relation conſiſts in the Proportion of Action. Wherefore the Force of the Underſtanding is meaſured by the Proportion of Action, and the Proportion of Action is meaſured by the Force of the Underſtanding. For as the Force of the Underſtanding is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Action; ſo the Proportion of Action is ſo much as can be made by the Force of the Underſtanding. So that the Force of the Underſtanding and Proportion of Action are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Underſtanding conſiſts in the Force of the Will, and the Proportion of Action conſiſts in the Proportion of Paſſion. Wherefore the Force of the Will is meaſured by the Proportion of Paſſion, and the Proportion of Paſſion is meaſured by the Force of the Will. For as the Force of the Will is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Paſſion; ſo the Proportion of Paſſion is ſo much as can be made by the Force of the Will. So that the Force of the Will and Proportion of Paſſion are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Will conſiſts in the Force of the Affections, and the Proportion of Paſſion conſiſts in the Proportion of Habit. Wherefore the Force of the Affections is meaſured by the Proportion of Habit, and the Proportion of Habit is meaſured by the Force of the Affections. For as the Force of the Affections is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Habit; ſo the Proportion of Habit is ſo much as can be made by the Force of the Affections. So that the Force of the Affections and Proportion of Habit are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Affections conſiſts in the Force of the Paſſions, and the Proportion of Habit conſiſts in the Proportion of Diſpoſition. Wherefore the Force of the Paſſions is meaſured by the Proportion of Diſpoſition, and the Proportion of Diſpoſition is meaſured by the Force of the Paſſions. For as the Force of the Paſſions is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Diſpoſition; ſo the Proportion of Diſpoſition is ſo much as can be made by the Force of the Paſſions. So that the Force of the Paſſions and Proportion of Diſpoſition are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Paſſions conſiſts in the Force of the Humours, and the Proportion of Diſpoſition conſiſts in the Proportion of Figure. Wherefore the Force of the Humours is meaſured by the Proportion of Figure, and the Proportion of Figure is meaſured by the Force of the Humours. For as the Force of the Humours is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Figure; ſo the Proportion of Figure is ſo much as can be made by the Force of the Humours. So that the Force of the Humours and Proportion of Figure are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Humours conſiſts in the Force of the Elements, and the Proportion of Figure conſiſts in the Proportion of Place. Wherefore the Force of the Elements is meaſured by the Proportion of Place, and the Proportion of Place is meaſured by the Force of the Elements. For as the Force of the Elements is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Place; ſo the Proportion of Place is ſo much as can be made by the Force of the Elements. So that the Force of the Elements and Proportion of Place are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Elements conſiſts in the Force of the Principles, and the Proportion of Place conſiſts in the Proportion of Time. Wherefore the Force of the Principles is meaſured by the Proportion of Time, and the Proportion of Time is meaſured by the Force of the Principles. For as the Force of the Principles is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Time; ſo the Proportion of Time is ſo much as can be made by the Force of the Principles. So that the Force of the Principles and Proportion of Time are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Principles conſiſts in the Force of the Cauſes, and the Proportion of Time conſiſts in the Proportion of Motion. Wherefore the Force of the Cauſes is meaſured by the Proportion of Motion, and the Proportion of Motion is meaſured by the Force of the Cauſes. For as the Force of the Cauſes is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Motion; ſo the Proportion of Motion is ſo much as can be made by the Force of the Cauſes. So that the Force of the Cauſes and Proportion of Motion are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Cauſes conſiſts in the Force of the Effects, and the Proportion of Motion conſiſts in the Proportion of Reſt. Wherefore the Force of the Effects is meaſured by the Proportion of Reſt, and the Proportion of Reſt is meaſured by the Force of the Effects. For as the Force of the Effects is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Reſt; ſo the Proportion of Reſt is ſo much as can be made by the Force of the Effects. So that the Force of the Effects and Proportion of Reſt are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Effects conſiſts in the Force of the Subſtances, and the Proportion of Reſt conſiſts in the Proportion of Eſſence. Wherefore the Force of the Subſtances is meaſured by the Proportion of Eſſence, and the Proportion of Eſſence is meaſured by the Force of the Subſtances. For as the Force of the Subſtances is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Eſſence; ſo the Proportion of Eſſence is ſo much as can be made by the Force of the Subſtances. So that the Force of the Subſtances and Proportion of Eſſence are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Subſtances conſiſts in the Force of the Eſſences, and the Proportion of Eſſence conſiſts in the Proportion of Exiſtence. Wherefore the Force of the Eſſences is meaſured by the Proportion of Exiſtence, and the Proportion of Exiſtence is meaſured by the Force of the Eſſences. For as the Force of the Eſſences is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Exiſtence; ſo the Proportion of Exiſtence is ſo much as can be made by the Force of the Eſſences. So that the Force of the Eſſences and Proportion of Exiſtence are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Eſſences conſiſts in the Force of the Exiſtences, and the Proportion of Exiſtence conſiſts in the Proportion of Nothing. Wherefore the Force of the Exiſtences is meaſured by the Proportion of Nothing, and the Proportion of Nothing is meaſured by the Force of the Exiſtences. For as the Force of the Exiſtences is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Nothing; ſo the Proportion of Nothing is ſo much as can be made by the Force of the Exiſtences. So that the Force of the Exiſtences and Proportion of Nothing are mutually meaſured by each other.

Now the Force of the Exiſtences conſiſts in the Force of Nothing, and the Proportion of Nothing conſiſts in the Proportion of God. Wherefore the Force of Nothing is meaſured by the Proportion of God, and the Proportion of God is meaſured by the Force of Nothing. For as the Force of Nothing is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of God; ſo the Proportion of God is ſo much as can be made by the Force of Nothing. So that the Force of Nothing and Proportion of God are mutually meaſured by each other.

Now the Force of Nothing conſiſts in the Force of God, and the Proportion of God conſiſts in the Proportion of Himſelf. Wherefore the Force of God is meaſured by the Proportion of Himſelf, and the Proportion of Himſelf is meaſured by the Force of God. For as the Force of God is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Himſelf; ſo the Proportion of Himſelf is ſo much as can be made by the Force of God. So that the Force of God and Proportion of Himſelf are mutually meaſured by each other.

Now the Force of God conſiſts in the Force of Himſelf, and the Proportion of Himſelf conſiſts in the Proportion of Himſelf. Wherefore the Force of Himſelf is meaſured by the Proportion of Himſelf, and the Proportion of Himſelf is meaſured by the Force of Himſelf. For as the Force of Himſelf is ſo much as is ſufficient to make Conſonances by the Proportion of Himſelf; ſo the Proportion of Himſelf is ſo much as can be made by the Force of Himſelf. So that the Force of Himſelf and Proportion of Himſelf are mutually meaſured by each other.

Now the Force of Himſelf

perſtitiſſent eſſent, *ſuperſtitioſi* ſunt appellati, quod nomen patuit poſtea latiùs. Qui autem omnia, quæ ad cultum deorum pertinerent, diligenter retractarent, & tanquam relegerent, dicti ſunt *religioſi*, ex eligendo. ¶Sed verè *ſuperſtitioſi* proprietatem ex hoc habent, quòd præ cultura deorum ſuperſedeant cætera, id eſt negligant. Itidem & *religioſi*, quaſi religioſi omnium cæterorum ſacrificiis deſeruiant.

37 ¶*Peius*, & *Deterius* hic ſenſibus diſcernuntur: quod ſit *Peius* à malo, quod in vſu eſt, & creberrimè frequentatur: *Deterius* verò à bono, vt minoris ſit meriti, quàm id, quod placet. Virgil. Geor. libro 4. Deterior qui vſus, eum ne prodigus obſit Dede neci. Idem libro VIII. Deterior donec paullatim ac decolor ætas. Hæc enim melioribus comparata ſunt.

38 ¶Inter *Circum*, & *Globum* hoc intereſt: quòd *Circus* eſt planities rotunda, vt circuitus: *Globus* ſoliditas vndique verſum rotunda, vt eſt ſphæra. M. Tullius de natura deorũ libro 2. Cúmque duæ formæ præſtantiſſimæ ſint ex ſolidis globis, ſic enim ſphæram interpretari placet. ex planis autem [aut eſt] circus, aut orbis. Virgilius libr. v. Mediáque in valle theatri Circus erat. Et: Lucentémque globum lunæ Titaniáque aſtra.

39 ¶*Manubiæ*, à *Præda* hoc diſtare veteres exiſtimarũt, vt ſit *Præda* corpora ipſa rerum, quę capiuntur: *Manubiæ* verò pecuniæ ex præda venditæ redactę, & ſic apud plurimos. nam & Marcum Tullium de lege agraria, ita ſenſiſſe voluerunt. Prædam, manubias ſectiles caſtra denique Cn. Pompeij ſedente imperatore cenſores.

40 ¶*Peruicacia*, & *Pertinacia* hoc diſtant: *Peruicacia* eſt interdum bonarum rerum perſeuerantia, *Pertinacia* ſemper malarum. Accius Myrmidonibus: Tu pertinaciam eſſe Archiloche hanc prædicas, Ego peruicaciam aio, & à me vti volo. Nam peruicacem dicis me eſſe, & vincere perfacilè patior, pertinacẽ nil moror: Hæc forteis dicitur, illam indocti poſſidẽt, Tu addis quod vitio eſt, demis quod laudi datur.

41 ¶*Senſus*, & *ſenſa* hoc ſeparantur: *Senſus* enim ſunt, qui ſentiunt: *Senſa* quę ſentiuntur. Cicero de oratore: & quod exprimere dicendo ſenſa poſſumus, nam primùm manifeſtum eſt, & ſapere nos, cùm incitatio ſit, vel ſenſus.

42 ¶*Iuuentus* & *Iuuenta* & *Iuuenilitas* hoc differunt. Iuuentus iuuenes: Iuuenta ætas ipſa, Iuuenilitas, quod ἡλικίαν, vel ἥβην vocant Græci. Virg. Geor. lib. 3. Et patiens operis, paruóque aſſueta iuuentus: Idem eodem: Interea ſuperat gregibus dum læta iuuentus, Solue mares. Salluſtius Catilinæ bello: Ibíque iuuẽtutem ſuam exercuit. Idẽ Catilina: Scio fuiſſe nonnullos, qui ita exiſtimarent, iuuentutem, quæ domum Catilinæ frequẽtabat. Varro Tithono, *mei ſeges*: Quam dereliquit multicupida iuuenilitas.

43 ¶*Mora*, *morigera*, & *moroſa* hanc habent diſtantiam: quòd *Moroſa* eſt contrariis, peruerſíſque moribus. Afranius Vopiſco: Dũ morigeram, dum moroſam præbeo, Deinde aliquid dedita opera controueriæ Concinno, lædo interdum contumeliis. M. Tull. de ſenectute: Ac ſunt moroſi, & anxij & iracundi, & difficiles ſenes. Plautus Aulul. Dum modo Morata rectè veniat, dotata eſt ſatis.

44 ¶Inter *Vegetum*, & *Vigens* hoc interest quòd *Vegetum* ſit incolume, *Vigens*, forte. Nã vegetum corporis, vigens etiam animi poſſumus dicere, vt in multis.

45 ¶*Profeſti*, & *Feſti* dies diſcernuntur ſic *Profeſti*, ſunt à feſtiuitate vacui. Afran. Priuigno: Quæ feſtiuo nos facere ſolemus die, quotidiano opere promiſcuè omnia, atque profeſto concelebras foetum.

46 ¶*Quærere*, & *requirere* hoc differunt: quoniam *Requirere* eſt diu quærere. Afranius Fratriis: Proin tutum quæram, ne requiſam te vide.

47 ¶*Specula*, & *ſpeculum* ſicut genere, ita ſignificantia differunt. Nam *Specula* deſpicientiam ſignificat. Virgil. libro decimo: Atque leo ſpecula cùm vidit ab alta Stare procul campis meditantem prœlia taurum. *Speculum*, quod imago redditur. M. Tullius in Clodium, & Curionem: Sed credo poſtquam tibi ſpeculum allatum eſt, longè te à pulcris abeſſe ſenſiſti. Varro Eumenidibus: Sed nos ſimul atque in ſummam ſpeculam peruenimus, Videmus populum futuris incinctum tribus.

48 ¶*Confiteri*, & *Profiteri* hoc diſtant: quòd *Profiteri* voluntatis eſt: *Confiteri*, neceſſitatis, & coactus: quod ita poſitum ſæpiùs legimus. Cicero pro Manlio: Hic ego non ſolùm confiteor, verùm etiam profiteor. Honeſtius profiteri, quàm confiteri.

49 ¶*Vlcus*, & *vulnus* hoc diſtant: quòd *Vlcus* tecta, & clauſa eſt malignitas. Virg. Geor. libro 3. Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum Vlceris os, alitur vitium, viuitque tegendo. *Vulnus*, hians, & patens. Idem libro nono: Produxi preſſive oculos, aut vulnera laui Veſte tegens.

50 ¶*Quartùm* & *quartò* prudentes differre dixerunt. Varro Diſciplinarum quinto: Aliud eſt quartò prætorem fieri, aliud quartùm. Et *Quartùm* locum ſignificat, & tres ante factus: *Quartò* tempus ſignat, & ter ante factum. Ennius rectè Quintus pater quartum ſit Conſul.

51 ¶*Turpe*, & *fœdum* quam habeant diſtantiam, manifeſtum eſt. Nam *turpe* leuior res eſt,

Ann. Dom. 1800. 39 & 40 Geo. III. c. 67. Persons refusing to be sworn, or to make affirmation, or to answer questions, may be committed to prison.

XI. Provided also, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XIV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XVI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XVII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XVIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XIX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXIV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXVI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXVII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXVIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXIX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXIV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXVI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXVII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXVIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XXXIX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XL. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLIV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLVI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLVII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLVIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

XLIX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

L. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LIV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LVI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LVII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LVIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LIX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXIV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXVI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXVII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXVIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXIX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXIV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXV. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXVI. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXVII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXVIII. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Persons refusing to be sworn, &c. may be committed to prison.

LXXIX. And be it further enacted, that if any person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, as he or she shall be required to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, by virtue of this act, it shall be lawful for the justices of the peace, or any one of them, before whom such person shall refuse to be sworn, or to make such affirmation, or to answer such questions, to commit such person to the common gaol or house of correction, there to remain without bail or mainprize, until he or she shall be sworn, or make such affirmation, or answer such questions, or be discharged by due course of law.

Pers

Lord, and Saviour, Jesus Christ, who is the Author and Finisher of our Faith, who for the joy that was set before him endured the Cross, despising the shame, and is set down at the right hand of the Throne of God, consider him that endured such contradiction of sinners against himself, lest you be wearied and faint in your minds.

Ye have not yet resisted unto blood, striving against sin, and have forgotten the exhortation which speaketh unto you as unto children, My son, despise not thou the chastening of the Lord, nor faint when thou art rebuked of him: for whom the Lord loveth he chasteneth, and scourgeth every son whom he receiveth. If ye endure chastening, God dealeth with you as with sons: for what son is he whom the father chasteneth not? But if ye be without chastisement, whereof all are partakers, then are ye bastards, and not sons. Furthermore we have had fathers of our flesh which corrected us, and we gave them reverence: shall we not much rather be in subjection unto the Father of spirits, and live? For they verily for a few days chastened us after their own pleasure; but he for our profit, that we might be partakers of his holiness. Now no chastening for the present seemeth to be joyous, but grievous: nevertheless afterward it yieldeth the peaceable fruit of righteousness unto them which are exercised thereby. Wherefore lift up the hands which hang down, and the feeble knees; and make straight paths for your feet, lest that which is lame be turned out of the way; but let it rather be healed. Follow peace with all men, and holiness, without which no man shall see the Lord: looking diligently lest any man fail of the grace of God; lest any root of bitterness springing up trouble you, and thereby many be defiled; lest there be any fornicator, or profane person, as Esau, who for one morsel of meat sold his birthright. For ye know how that afterward, when he would have inherited the blessing, he was rejected: for he found no place of repentance, though he sought it carefully with tears. For ye are not come unto the mount that might be touched, and that burned with fire, nor unto blackness, and darkness, and tempest, and the sound of a trumpet, and the voice of words; which they that heard entreated that the word should not be spoken to them any more: (for they could not endure that which was commanded, And if so much as a beast touch the mountain, it shall be stoned, or thrust through with a dart: and so terrible was the sight, that Moses said, I exceedingly fear and quake:) but ye are come unto mount Sion, and unto the city of the living God, the heavenly Jerusalem, and to an innumerable company of angels, to the general assembly and church of the firstborn, which are written in heaven, and to God the Judge of all, and to the spirits of just men made perfect, and to Jesus the mediator of the new covenant, and to the blood of sprinkling, that speaketh better things than that of Abel. See that ye refuse not him that speaketh. For if they escaped not who refused him that spake on earth, much more shall not we escape, if we turn away from him that speaketh from heaven: whose voice then shook the earth: but now he hath promised, saying, Yet once more I shake not the earth only, but also heaven. And this word, Yet once more, signifieth the removing of those things that are shaken, as of things that are made, that those things which cannot be shaken may remain. Wherefore we receiving a kingdom which cannot be moved, let us have grace, whereby we may serve God acceptably with reverence and godly fear: for our God is a consuming fire.

Let brotherly love continue. Be not forgetful to entertain strangers: for thereby some have entertained angels unawares. Remember them that are in bonds, as bound with them; and them which suffer adversity, as being yourselves also in the body. Marriage is honourable in all, and the bed undefiled: but whoremongers and adulterers God will judge. Let your conversation be without covetousness; and be content with such things as ye have: for he hath said, I will never leave thee, nor forsake thee. So that we may boldly say, The Lord is my helper, and I will not fear what man shall do unto me. Remember them which have the rule over you, who have spoken unto you the word of God: whose faith follow, considering the end of their conversation. Jesus Christ the same yesterday, and to day, and for ever. Be not carried about with divers and strange doctrines. For it is a good thing that the heart be established with grace; not with meats, which have not profited them that have been occupied therein. We have an altar, whereof they have no right to eat which serve the tabernacle. For the bodies of those beasts, whose blood is brought into the sanctuary by the high priest for sin, are burned without the camp. Wherefore Jesus also, that he might sanctify the people with his own blood, suffered without the gate. Let us go forth therefore unto him without the camp, bearing his reproach. For here have we no continuing city, but we seek one to come. By him therefore let us offer the sacrifice of praise to God continually, that is, the fruit of our lips giving thanks to his name. But to do good and to communicate forget not: for with such sacrifices God is well pleased. Obey them that have the rule over you, and submit yourselves: for they watch for your souls, as they that must give account, that they may do it with joy, and not with grief: for that is unprofitable for you. Pray for us: for we trust we have a good conscience, in all things willing to live honestly. But I beseech you the rather to do this, that I may be restored to you the sooner. Now the God of peace, that brought again from the dead our Lord Jesus, that great shepherd of the sheep, through the blood of the everlasting covenant, make you perfect in every good work to do his will, working in you that which is well pleasing in his sight, through Jesus Christ; to whom be glory for ever and ever. Amen. And I beseech you, brethren, suffer the word of exhortation: for I have written a letter unto you in few words. Know ye that our brother Timothy is set at liberty; with whom, if he come shortly, I will see you. Salute all them that have the rule over you, and all the saints. They of Italy salute you. Grace be with you all. Amen.

Written to the Hebrews from Italy by Timothy.

The Epistle of James.

James, a servant of God and of the Lord Jesus Christ, to the twelve tribes which are scattered abroad, greeting.

My brethren, count it all joy when ye fall into divers temptations; knowing this, that the trying of your faith worketh patience. But let patience have her perfect work, that ye may be perfect and entire, wanting nothing. If any of you lack wisdom, let him ask of God, that giveth to all men liberally, and upbraideth not; and it shall be given him. But let him ask in faith, nothing wavering. For he that wavereth is like a wave of the sea driven with the wind and tossed. For let not that man think that he shall receive any thing of the Lord. A double minded man is unstable in all his ways. Let the brother of low degree rejoice in that he is exalted: but the rich, in that he is made low: because as the flower of the grass he shall pass away. For the sun is no sooner risen with a burning heat, but it withereth the grass, and the flower thereof falleth, and the grace of the fashion of it perisheth: so also shall the rich man fade away in his ways. Blessed is the man that endureth temptation: for when he is tried, he shall receive the crown of life, which the Lord hath promised to them that love him. Let no man say when he is tempted, I am tempted of God: for God cannot be tempted with evil, neither tempteth he any man: but every man is tempted, when he is drawn away of his own lust, and enticed. Then when lust hath conceived, it bringeth forth sin: and sin, when it is finished, bringeth forth death. Do not err, my beloved brethren. Every good gift and every perfect gift is from above, and cometh down from the Father of lights, with whom is no variableness, neither shadow of turning. Of his own will begat he us with the word of truth, that we should be a kind of firstfruits of his creatures. Wherefore, my beloved brethren, let every man be swift to hear, slow to speak, slow to wrath: for the wrath of man worketh not the righteousness of God. Wherefore lay apart all filthiness and superfluity of naughtiness, and receive with meekness the engrafted word, which is able to save your souls. But be ye doers of the word, and not hearers only, deceiving your own selves. For if any be a hearer of the word, and not a doer, he is like unto a man beholding his natural face in a glass: for he beholdeth himself, and goeth his way, and straightway forgetteth what manner of man he was. But whoso looketh into the perfect law of liberty, and continueth therein, he being not a forgetful hearer, but a doer of the work, this man shall be blessed in his deed. If any man among you seem to be religious, and bridleth not his tongue, but deceiveth his own heart, this man's religion is vain. Pure religion and undefiled before God and the Father is this, To visit the fatherless and widows in their affliction, and to keep himself unspotted from the world. My brethren, have not the faith of our Lord Jesus Christ, the Lord of glory, with respect of persons. For if there come unto your assembly a man with a gold ring, in goodly apparel, and there come in also a poor man in vile raiment; and ye have respect to him that weareth the gay clothing, and say unto him, Sit thou here in a good place; and say to the poor, Stand thou there, or sit here under my footstool: are ye not then partial in yourselves, and are become judges of evil thoughts? Hearken, my beloved brethren, Hath not God chosen the poor of this world rich in faith, and heirs of the kingdom which he hath promised to them that love him? But ye have despised the poor. Do not rich men oppress you by power, and draw you before the judgment seats? Do not they blaspheme that worthy name by the which ye are called? If ye fulfil the royal law according to the scripture, Thou shalt love thy neighbour as thyself, ye do well: but if ye have respect to persons, ye commit sin, and are convinced of the law as transgressors. For whosoever shall keep the whole law, and yet offend in one point, he is guilty of all. For he that said, Do not commit adultery, said also, Do not kill. Now if thou commit no adultery, yet if thou kill, thou art become a transgressor of the law. So speak ye, and so do, as they that shall be judged by the law of liberty. For he shall have judgment without mercy, that hath shewed no mercy; and mercy rejoiceth against judgment. What doth it profit, my brethren, though a man say he hath faith, and have not works? can faith save him? If a brother or sister be naked, and destitute of daily food, and one of you say unto them, Depart in peace, be ye warmed and filled; notwithstanding ye give them not those things which are needful to the body; what doth it profit? Even so faith, if it hath not works, is dead, being alone. Yea, a man may say, Thou hast faith, and I have works: shew me thy faith without thy works, and I will shew thee my faith by my works. Thou believest that there is one God; thou doest well: the devils also believe, and tremble. But wilt thou know, O vain man, that faith without works is dead? Was not Abraham our father justified by works, when he had offered Isaac his son upon the altar? Seest thou how faith wrought with his works, and by works was faith made perfect? And the scripture was fulfilled which saith, Abraham believed God, and it was imputed unto him for righteousness: and he was called the Friend of God. Ye see then how that by works a man is justified, and not by faith only. Likewise also was not Rahab the harlot justified by works, when she had received the messengers, and had sent them out another way? For as the body without the spirit is dead, so faith without works is dead also.

My brethren, be not many masters, knowing that we shall receive the greater condemnation. For in many things we offend all. If any man offend not in word, the same is a perfect man, and able also to bridle the whole body. Behold, we put bits in the horses' mouths, that they may obey us; and we turn about their whole body. Behold also the ships, which though they be so great, and are driven of fierce winds, yet are they turned about with a very small helm, whithersoever the governor listeth. Even so the tongue is a little member, and boasteth great things. Behold, how great a matter a little fire kindleth! And the tongue is a fire, a world of iniquity: so is the tongue among our members, that it defileth the whole body, and setteth on fire the course of nature; and it is set on fire of hell. For every kind of beasts, and of birds, and of serpents, and of things in the sea, is tamed, and hath been tamed of mankind: but the tongue can no man tame; it is an unruly evil, full of deadly poison. Therewith bless we God, even the Father; and therewith curse we men, which are made after the similitude of God. Out of the same mouth proceedeth blessing and cursing. My brethren, these things ought not so to be. Doth a fountain send forth at the same place sweet water and bitter? Can the fig tree, my brethren, bear olive berries? either a vine, figs? so can no fountain both yield salt water and fresh. Who is a wise man and endued with knowledge among you? let him shew out of a good conversation his works with meekness of wisdom. But if ye have bitter envying and strife in your hearts, glory not, and lie not against the truth. This wisdom descendeth not from above, but is earthly, sensual, devilish. For where envying and strife is, there is confusion and every evil work. But the wisdom that is from above is first pure, then peaceable, gentle, and easy to be intreated, full of mercy and good fruits, without partiality, and without hypocrisy. And the fruit of righteousness is sown in peace of them that make peace. From whence come wars and fightings among you? come they not hence, even of your lusts that war in your members? Ye lust, and have not: ye kill, and desire to have, and cannot obtain: ye fight and war, yet ye have not, because ye ask not. Ye ask, and receive not, because ye ask amiss, that ye may consume it upon your lusts. Ye adulterers and adulteresses, know ye not that the friendship of the world is enmity with God? whosoever therefore will be a friend of the world is the enemy of God. Do ye think that the scripture saith in vain, The spirit that dwelleth in us lusteth to envy? But he giveth more grace. Wherefore he saith, God resisteth the proud, but giveth grace unto the humble. Submit yourselves therefore to God. Resist the devil, and he will flee from you. Draw nigh to God, and he will draw nigh to you. Cleanse your hands, ye sinners; and purify your hearts, ye double minded. Be afflicted, and mourn, and weep: let your laughter be turned to mourning, and your joy to heaviness. Humble yourselves in the sight of the Lord, and he shall lift you up. Speak not evil one of another, brethren. He that speaketh evil of his brother, and judgeth his brother, speaketh evil of the law, and judgeth the law: but if thou judge the law, thou art not a doer of the law, but a judge. There is one lawgiver, who is able to save and to destroy: who art thou that judgest another? Go to now, ye that say, To day or to morrow we will go into such a city, and continue there a year, and buy and sell, and get gain: whereas ye know not what shall be on the morrow. For what is your life? It is even a vapour, that appeareth for a little time, and then vanisheth away. For that ye ought to say, If the Lord will, we shall live, and do this, or that. But now ye rejoice in your boastings: all such rejoicing is evil. Therefore to him that knoweth to do good, and doeth it not, to him it is sin. Go to now, ye rich men, weep and howl for your miseries that shall come upon you. Your riches are corrupted, and your garments are moth eaten. Your gold and silver is cankered; and the rust of them shall be a witness against you, and shall eat your flesh as it were fire. Ye have heaped treasure together for the last days. Behold, the hire of the labourers who have reaped down your fields, which is of you kept back by fraud, crieth: and the cries of them which have reaped are entered into the ears of the Lord of sabaoth. Ye have lived in pleasure on the earth, and been wanton; ye have nourished your hearts, as in a day of slaughter. Ye have condemned and killed the just; and he doth not resist you. Be patient therefore, brethren, unto the coming of the Lord. Behold, the husbandman waiteth for the precious fruit of the earth, and hath long patience for it, until he receive the early and latter rain. Be ye also patient; stablish your hearts: for the coming of the Lord draweth nigh. Grudge not one against another, brethren, lest ye be condemned: behold, the judge standeth before the door. Take, my brethren, the prophets, who have spoken in the name of the Lord, for a example of suffering affliction, and of patience. Behold, we count them happy which endure. Ye have heard of the patience of Job, and have seen the end of the Lord; that the Lord is very pitiful, and of tender mercy. But above all things, my brethren, swear not, neither by heaven, neither by the earth, neither by any other oath: but let your yea be yea; and your nay, nay; lest ye fall into condemnation. Is any among you afflicted? let him pray. Is any merry? let him sing psalms. Is any sick among you? let him call for the elders of the church; and let them pray over him, anointing him with oil in the name of the Lord: and the prayer of faith shall save the sick, and the Lord shall raise him up; and if he have committed sins, they shall be forgiven him. Confess your faults one to another, and pray one for another, that ye may be healed. The effectual fervent prayer of a righteous man availeth much. Elias was a man subject to like passions as we are, and he prayed earnestly that it might not rain: and it rained not on the earth by the space of three years and six months. And he prayed again, and the heaven gave rain, and the earth brought forth her fruit. Brethren, if any of you do err from the truth, and one convert him; let him know, that he which converteth the sinner from the error of his way shall save a soul from death, and shall hide a multitude of sins.

The general Epistle of James.

The first Epistle of Peter.

Peter, an apostle of Jesus Christ, to the strangers scattered throughout Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, and Bithynia, elect according to the foreknowledge of God the Father, through sanctification of the Spirit, unto obedience and sprinkling of the blood of Jesus Christ: Grace unto you, and peace, be multiplied.

Blessed be the God and Father of our Lord Jesus Christ, which according to his abundant mercy hath begotten us again unto a lively hope by the resurrection of Jesus Christ from the dead, to an inheritance incorruptible, and undefiled, and that fadeth not away, reserved in heaven for you, who are kept by the power of God through faith unto salvation ready to be revealed in the last time. Wherein ye greatly rejoice, though now for a season, if need be, ye are in heaviness through manifold temptations: that the trial of your faith, being much more precious than of gold that perisheth, though it be tried with fire, might be found unto praise and honour and glory at the appearing of Jesus Christ: whom having not seen, ye love; in whom, though now ye see him not, yet believing, ye rejoice with joy unspeakable and full of glory: receiving the end of your faith, even the salvation of your souls. Of which salvation the prophets have inquired and searched diligently, who prophesied of the grace that should come unto you: searching what, or what manner of time the Spirit of Christ which was in them did signify, when it testified beforehand the sufferings of Christ, and the glory that should follow. Unto whom it was revealed, that not unto themselves, but unto us they did minister the things, which are now reported unto you by them that have preached the gospel unto you with the Holy Ghost sent down from heaven; which things the angels desire to look into. Wherefore gird up the loins of your mind, be sober, and hope to the end for the grace that is to be brought unto you at the revelation of Jesus Christ; as obedient children, not fashioning yourselves according to the former lusts in your ignorance: but as he which hath called you is holy, so be ye holy in all manner of conversation; because it is written, Be ye holy; for I am holy. And if ye call on the Father, who without respect of persons judgeth according to every man's work, pass the time of your sojourning here in fear: forasmuch as ye know that ye were not redeemed with corruptible things, as silver and gold, from your vain conversation received by tradition from your fathers; but with the precious blood of Christ, as of a lamb without blemish and without spot: who verily was foreordained before the foundation of the world, but was manifest in these last times for you, who by him do believe in God, that raised him up from the dead, and gave him glory; that your faith and hope might be in God. Seeing ye have purified your souls in obeying the truth through the Spirit unto unfeigned love of the brethren, see that ye love one another with a pure heart fervently: being born again, not of corruptible seed, but of incorruptible, by the word of God, which liveth and abideth for ever. For all flesh is as grass, and all the glory of man as the flower of grass. The grass withereth, and the flower thereof falleth away: but the word of the Lord endureth for ever. And this is the word which by the gospel is preached unto you. Wherefore laying aside all malice, and all guile, and hypocrisies, and envies, and all evil speakings, as newborn babes, desire the sincere milk of the word, that ye may grow thereby: if so be ye have tasted that the Lord is gracious. To whom coming, as unto a living stone, disallowed indeed of men, but chosen of God, and precious, ye also, as lively stones, are built up a spiritual house, an holy priesthood, to offer up spiritual sacrifices, acceptable to God by Jesus Christ. Wherefore also it is contained in the scripture, Behold, I lay in Sion a chief corner stone, elect, precious: and he that believeth on him shall not be confounded. Unto you therefore which believe he is precious: but unto them which be disobedient, the stone which the builders disallowed, the same is made the head of the corner, and a stone of stumbling, and a rock of offence, even to them which stumble at the word, being disobedient: whereunto also they were appointed. But ye are a chosen generation, a royal priesthood, an holy nation, a peculiar people; that ye should shew forth the praises of him who hath called you out of darkness into his marvellous light: which in time past were not a people, but are now the people of God: which had not obtained mercy, but now have obtained mercy. Dearly beloved, I beseech you as strangers and pilgrims, abstain from fleshly lusts, which war against the soul; having your conversation honest among the Gentiles: that, whereas they speak against you as evildoers, they may by your good works, which they shall behold, glorify God in the day of visitation. Submit yourselves to every ordinance of man for the Lord's sake: whether it be to the king, as supreme; or unto governors, as unto them that are sent by him for the punishment of evildoers, and for the praise of them that do well. For so is the will of God, that with well doing ye may put to silence the ignorance of foolish men: as free, and not using your liberty for a cloke of maliciousness, but as the servants of God. Honour all men. Love the brotherhood. Fear God. Honour the king. Servants, be subject to your masters with all fear; not only to the good and gentle, but also to the froward. For this is thankworthy, if a man for conscience toward God endure grief, suffering wrongfully. For what glory is it, when ye be buffeted for your faults, if ye shall take it patiently? but if, when ye do well, and suffer for it, ye take it patiently, this is acceptable with God. For even hereunto were ye called: because Christ also suffered for us, leaving us an example, that ye should follow his steps: who did no sin, neither was guile found in his mouth: who when he was reviled, reviled not again; when he suffered, he threatened not; but committed himself to him that judgeth righteously: who his own self bare our sins in his own body on the tree, that we, being dead to sins, should live unto righteousness: by whose stripes ye were healed. For ye were as sheep going astray; but are now returned unto the Shepherd and Bishop of your souls. Likewise, ye wives, be in subjection to your own husbands; that, if any obey not the word, they also may without the word be won by the conversation of the wives; while they behold your chaste conversation coupled with fear. Whose adorning let it not be that outward adorning of plaiting the hair, and of wearing of gold, or of putting on of apparel; but let it be the hidden man of the heart, in that which is not corruptible, even the ornament of a meek and quiet spirit, which is in the sight of God of great price. For after this manner in the old time the holy women also, who trusted in God, adorned themselves, being in subjection unto their own husbands: even as Sara obeyed Abraham, calling him lord: whose daughters ye are, as long as ye do well, and are not afraid with any amazement. Likewise, ye husbands, dwell with them according to knowledge, giving honour unto the wife, as unto the weaker vessel, and as being heirs together of the grace of life; that your prayers be not hindered. Finally, be ye all of one mind, having compassion one of another, love as brethren, be pitiful, be courteous: not rendering evil for evil, or railing for railing: but contrariwise blessing; knowing that ye are thereunto called, that ye should inherit a blessing. For he that will love life, and see good days, let him refrain his tongue from evil, and his lips that they speak no guile: let him eschew evil, and do good; let him seek peace, and ensue it. For the eyes of the Lord are over the righteous, and his ears are open unto their prayers: but the face of the Lord is against them that do evil. And who is he that will harm you, if ye be followers of that which is good? But and if ye suffer for righteousness' sake, happy are ye: and be not afraid of their terror, neither be troubled; but sanctify the Lord God in your hearts: and be ready always to give an answer to every man that asketh you a reason of the hope that is in you with meekness and fear: having a good conscience; that, whereas they speak evil of you, as of evildoers, they may be ashamed that falsely accuse your good conversation in Christ. For it is better, if the will of God be so, that ye suffer for well doing, than for evil doing. For Christ also hath once suffered for sins, the just for the unjust, that he might bring us to God, being put to death in the flesh, but quickened by the Spirit: by which also he went and preached unto the spirits in prison; which sometime were disobedient, when once the longsuffering of God waited in the days of Noah, while the ark was a preparing, wherein few, that is, eight souls were saved by water. The like figure whereunto even baptism doth also now save us (not the putting away of the filth of the flesh, but the answer of a good conscience toward God,) by the resurrection of Jesus Christ: who is gone into heaven, and is on the right hand of God; angels and authorities and powers being made subject unto him. Forasmuch then as Christ hath suffered for us in the flesh, arm yourselves likewise with the same mind: for he that hath suffered in the flesh hath ceased from sin; that he no longer should live the rest of his time in the flesh to the lusts of men, but to the will of God. For the time past of our life may suffice us to have wrought the will of the Gentiles, when we walked in lasciviousness, lusts, excess of wine, revellings, banquetings, and abominable idolatries: wherein they think it strange that ye run not with them to the same excess of riot, speaking evil of you: who shall give account to him that is ready to judge the quick and the dead. For for this cause was the gospel preached also to them that are dead, that they might be judged according to men in the flesh, but live according to God in the spirit. But the end of all things is at hand: be ye therefore sober, and watch unto prayer. And above all things have fervent charity among yourselves: for charity shall cover the multitude of sins. Use hospitality one to another without grudging. As every man hath received the gift, even so minister the same one to another, as good stewards of the manifold grace of God. If any man speak, let him speak as the oracles of God; if any man minister, let him do it as of the ability which God giveth: that God in all things may be glorified through Jesus Christ, to whom be praise and dominion for ever and ever. Amen. Beloved, think it not strange concerning the fiery trial which is to try you, as though some strange thing happened unto you: but rejoice, inasmuch as ye are partakers of Christ's sufferings; that, when his glory shall be revealed, ye may be glad also with exceeding joy. If ye be reproached for the name of Christ, happy are ye; for the spirit of glory and of God resteth upon you: on their part he is evil spoken of, but on your part he is glorified. But let none of you suffer as a murderer, or as a thief, or as an evildoer, or as a busybody in other men's matters. Yet if any man suffer as a Christian, let him not be ashamed; but let him glorify God on this behalf. For the time is come that judgment must begin at the house of God: and if it first begin at us, what shall the end be of them that obey not the gospel of God? And if the righteous scarcely be saved, where shall the ungodly and the sinner appear? Wherefore let them that suffer according to the will of God commit the keeping of their souls to him in well doing, as unto a faithful Creator.

The elders which are among you I exhort, who am also an elder, and a witness of the sufferings of Christ, and also a partaker of the glory that shall be revealed: Feed the flock of God which is among you, taking the oversight thereof, not by constraint, but willingly; not for filthy lucre, but of a ready mind; neither as being lords over God's heritage, but being ensamples to the flock. And when the chief Shepherd shall appear, ye shall receive a crown of glory that fadeth not away. Likewise, ye younger, submit yourselves unto the elder. Yea, all of you be subject one to another, and be clothed with humility: for God resisteth the proud, and giveth grace to the humble. Humble yourselves therefore under the mighty hand of God, that he may exalt you in due time: casting all your care upon him; for he careth for you. Be sober, be vigilant; because your adversary the devil, as a roaring lion, walketh about, seeking whom he may devour: whom resist stedfast in the faith, knowing that the same afflictions are accomplished in your brethren that are in the world. But the God of all grace, who hath called us unto his eternal glory by Christ Jesus, after that ye have suffered a while, make you perfect, stablish, strengthen, settle you. To him be glory and dominion for ever and ever. Amen. By Silvanus, a faithful brother unto you, as I suppose, I have written briefly, exhorting, and testifying that this is the true grace of God wherein ye stand. The church that is at Babylon, elected together with you, saluteth you; and so doth Marcus my son. Greet ye one another with a kiss of charity. Peace be with you all that are in Christ Jesus. Amen.

The first Epistle of Peter.

The second Epistle of Peter.

Simon Peter, a servant and an apostle of Jesus Christ, to them that have obtained like precious faith with us through the righteousness of God and our Saviour Jesus Christ: Grace and peace be multiplied unto you through the knowledge of God, and of Jesus our Lord, according as his divine power hath given unto us all things that pertain unto life and godliness, through the knowledge of him that hath called us to glory and virtue: whereby are given unto us exceeding great and precious promises: that by these ye might be partakers of the divine nature, having escaped the corruption that is in the world through lust. And beside this, giving all diligence, add to your faith virtue; and to virtue knowledge; and to knowledge temperance; and to temperance patience; and to patience godliness; and to godliness brotherly kindness; and to brotherly kindness charity. For if these things be in you, and abound, they make you that ye shall neither be barren nor unfruitful in the knowledge of our Lord Jesus Christ. But he that lacketh these things is blind, and cannot see afar off, and hath forgotten that he was purged from his old sins. Wherefore the rather, brethren, give diligence to make your calling and election sure: for if ye do these things, ye shall never fall: for so an entrance shall be ministered unto you abundantly into the everlasting kingdom of our Lord and Saviour Jesus Christ. Wherefore I will not be negligent to put you always in remembrance of these things, though ye know them, and be established in the present truth. Yea, I think it meet, as long as I am in this tabernacle, to stir you up by putting you in remembrance; knowing that shortly I must put off this my tabernacle, even as our Lord Jesus Christ hath shewed me. Moreover I will endeavour that ye may be able after my decease to have these things always in remembrance. For we have not followed cunningly devised fables, when we made known unto you the power and coming of our Lord Jesus Christ, but were eyewitnesses of his majesty. For he received from God the Father honour and glory, when there came such a voice to him from the excellent glory, This is my beloved Son, in whom I am well pleased. And this voice which came from heaven we heard, when we were with him in the holy mount. We have also a more sure word of prophecy; whereunto ye do well that ye take heed, as unto a light that shineth in a dark place, until the day dawn, and the day star arise in your hearts: knowing this first, that no prophecy of the scripture is of any private interpretation. For the prophecy came not in old time by the will of man: but holy men of God spake as they were moved by the Holy Ghost.

But there were false prophets also among the people, even as there shall be false teachers among you, who privily shall bring in damnable heresies, even denying the Lord that bought them, and bring upon themselves swift destruction. And many shall follow their pernicious ways; by reason of whom the way of truth shall be evil spoken of. And through covetousness shall they with feigned words make merchandise of you: whose judgment now of a long time lingereth not, and their damnation slumbereth not. For if God spared not the angels that sinned, but cast them down to hell, and delivered them into chains of darkness, to be reserved unto judgment; and spared not the old world, but saved Noah the eighth person, a preacher of righteousness, bringing in the flood upon the world of the ungodly; and turning the cities of Sodom and Gomorrah into ashes condemned them with an overthrow, making them an ensample unto those that after should live ungodly; and delivered just Lot, vexed with the filthy conversation of the wicked: (for that righteous man dwelling among them, in seeing and hearing, vexed his righteous soul from day to day with their unlawful deeds:) the Lord knoweth how to deliver the godly out of temptations, and to reserve the unjust unto the day of judgment to be punished: but chiefly them that walk after the flesh in the lust of uncleanness, and despise government. Presumptuous are they, selfwilled, they are not afraid to speak evil of dignities. Whereas angels, which are greater in power and might, bring not railing accusation against them before the Lord. But these, as natural brute beasts, made to be taken and destroyed, speak evil of the things that they understand not; and shall utterly perish in their own corruption; and shall receive the reward of unrighteousness, as they that count it pleasure to riot in the day time. Spots they are and blemishes, sporting themselves with their own deceivings while they feast with you; having eyes full of adultery, and that cannot cease from sin; beguiling unstable souls: an heart they have exercised with covetous practices; cursed children: which have forsaken the right way, and are gone astray, following the way of Balaam the son of Bosor, who loved the wages of unrighteousness; but was rebuked for his iniquity: the dumb ass speaking with man's voice forbad the madness of the prophet. These are wells without water, clouds that are carried with a tempest; to whom the mist of darkness is reserved for ever. For when they speak great swelling words of vanity, they allure through the lusts of the flesh, through much wantonness, those that were clean escaped from them who live in error. While they promise them liberty, they themselves are the servants of corruption: for of whom a man is overcome, of the same is he brought in bondage. For if after they have escaped the pollutions of the world through the knowledge of the Lord and Saviour Jesus Christ, they are again entangled therein, and overcome, the latter end is worse with them than the beginning. For it had been better for them not to have known the way of righteousness, than, after they have known it, to turn from the holy commandment delivered unto them. But it is happened unto them according to the true proverb, The dog is turned to his own vomit again; and the sow that was washed to her wallowing in the mire.

This second epistle, beloved, I now write unto you; in both which I stir up your pure minds by way of remembrance: that ye may be mindful of the words which were spoken before by the holy prophets, and of the commandment of us the apostles of the Lord and Saviour: knowing this first, that there shall come in the last days scoffers, walking after their own lusts, and saying, Where is the promise of his coming? for since the fathers fell asleep, all things continue as they were from the beginning of the creation. For this they willingly are ignorant of, that by the word of God the heavens were of old, and the earth standing out of the water and in the water: whereby the world that then was, being overflowed with water, perished: but the heavens and the earth, which are now, by the same word are kept in store, reserved unto fire against the day of judgment and perdition of ungodly men. But, beloved, be not ignorant of this one thing, that one day is with the Lord as a thousand years, and a thousand years as one day. The Lord is not slack concerning his promise, as some men count slackness; but is longsuffering to us-ward, not willing that any should perish, but that all should come to repentance. But the day of the Lord will come as a thief in the night; in the which the heavens shall pass away with a great noise, and the elements shall melt with fervent heat, the earth also and the works that are therein shall be burned up. Seeing then that all these things shall be dissolved, what manner of persons ought ye to be in all holy conversation and godliness, looking for and hasting unto the coming of the day of God, wherein the heavens being on fire shall be dissolved, and the elements shall melt with fervent heat? Nevertheless we, according to his promise, look for new heavens and a new earth, wherein dwelleth righteousness. Wherefore, beloved, seeing that ye look for such things, be diligent that ye may be found of him in peace, without spot, and blameless. And account that the longsuffering of our Lord is salvation; even as our beloved brother Paul also according to the wisdom given unto him hath written unto you; as also in all his epistles, speaking in them of these things; in which are some things hard to be understood, which they that are unlearned and unstable wrest, as they do also the other scriptures, unto their own destruction. Ye therefore, beloved, seeing ye know these things before, beware lest ye also, being led away with the error of the wicked, fall from your own stedfastness. But grow in grace, and in the knowledge of our Lord and Saviour Jesus Christ. To him be glory both now and for ever. Amen.

The second Epistle of Peter.

The first Epistle of John.

That which was from the beginning, which we have heard, which we have seen with our eyes, which we have looked upon, and our hands have handled, of the Word of life; (for the life was manifested, and we have seen it, and bear witness, and shew unto you that eternal life, which was with the Father, and was manifested unto us;) that which we have seen and heard declare we unto you, that ye also may have fellowship with us: and truly our fellowship is with the Father, and with his Son Jesus Christ. And these things write we unto you, that your joy may be full.

This then is the message which we have heard of him, and declare unto you, that God is light, and in him is no darkness at all. If we say that we have fellowship with him, and walk in darkness, we lie, and do not the truth: but if we walk in the light, as he is in the light, we have fellowship one with another, and the blood of Jesus Christ his Son cleanseth us from all sin. If we say that we have no sin, we deceive ourselves, and the truth is not in us. If we confess our sins, he is faithful and just to forgive us our sins, and to cleanse us from all unrighteousness. If we say that we have not sinned, we make him a liar, and his word is not in us.

My little children, these things write I unto you, that ye sin not. And if any man sin, we have an advocate with the Father, Jesus Christ the righteous: and he is the propitiation for our sins: and not for ours only, but also for the sins of the whole world. And hereby we do know that we know him, if we keep his commandments. He that saith, I know him, and keepeth not his commandments, is a liar, and the truth is not in him. But whoso keepeth his word, in him verily is the love of God perfected: hereby know we that we are in him. He that saith he abideth in him ought himself also so to walk, even as he walked.

Brethren, I write no new commandment unto you, but an old commandment which ye had from the beginning. The old commandment is the word which ye have heard from the beginning. Again, a new commandment I write unto you, which thing is true in him and in you: because the darkness is past, and the true light now shineth. He that saith he is in the light, and hateth his brother, is in darkness even until now. He that loveth his brother abideth in the light, and there is none occasion of stumbling in him. But he that hateth his brother is in darkness, and walketh in darkness, and knoweth not whither he goeth, because that darkness hath blinded his eyes.

I write unto you, little children, because your sins are forgiven you for his name's sake. I write unto you, fathers, because ye have known him that is from the beginning. I write unto you, young men, because ye have overcome the wicked one. I write unto you, little children, because ye have known the Father. I have written unto you, fathers, because ye have known him that is from the beginning. I have written unto you, young men, because ye are strong, and the word of God abideth in you, and ye have overcome the wicked one. Love not the world, neither the things that are in the world. If any man love the world, the love of the Father is not in him. For all that is in the world, the lust of the flesh, and the lust of the eyes, and the pride of life, is not of the Father, but is of the world. And the world passeth away, and the lust thereof: but he that doeth the will of God abideth for ever.

Little children, it is the last time: and as ye have heard that antichrist shall come, even now are there many antichrists; whereby we know that it is the last time. They went out from us, but they were not of us; for if they had been of us, they would no doubt have continued with us: but they went out, that they might be made manifest that they were not all of us. But ye have an unction from the Holy One, and ye know all things. I have not written unto you because ye know not the truth, but because ye know it, and that no lie is of the truth. Who is a liar but he that denieth that Jesus is the Christ? He is antichrist, that denieth the Father and the Son. Whosoever denieth the Son, the same hath not the Father: he that acknowledgeth the Son hath the Father also. Let that therefore abide in you, which ye have heard from the beginning. If that which ye have heard from the beginning shall remain in you, ye also shall continue in the Son, and in the Father. And this is the promise that he hath promised us, even eternal life. These things have I written unto you concerning them that seduce you. But the anointing which ye have received of him abideth in you, and ye need not that any man teach you: but as the same anointing teacheth you of all things, and is truth, and is no lie, and even as it hath taught you, ye shall abide in him. And now, little children, abide in him; that, when he shall appear, we may have confidence, and not be ashamed before him at his coming. If ye know that he is righteous, ye know that every one that doeth righteousness is born of him.

Behold what manner of love the Father hath bestowed upon us, that we should be called the sons of God: therefore the world knoweth us not, because it knew him not. Beloved, now are we the sons of God, and it doth not yet appear what we shall be: but we know that, when he shall appear, we shall be like him; for we shall see him as he is. And every man that hath this hope in him purifieth himself, even as he is pure. Whosoever committeth sin transgresseth also the law: for sin is the transgression of the law. And ye know that he was manifested to take away our sins; and in him is no sin. Whosoever abideth in him sinneth not: whosoever sinneth hath not seen him, neither known him. Little children, let no man deceive you: he that doeth righteousness is righteous, even as he is righteous. He that committeth sin is of the devil; for the devil sinneth from the beginning. For this purpose the Son of God was manifested, that he might destroy the works of the devil. Whosoever is born of God doth not commit sin; for his seed remaineth in him: and he cannot sin, because he is born of God. In this the children of God are manifest, and the children of the devil: whosoever doeth not righteousness is not of God, neither he that loveth not his brother. For this is the message that ye heard from the beginning, that we should love one another. Not as Cain, who was of that wicked one, and slew his brother. And wherefore slew he him? Because his own works were evil, and his brother's righteous. Marvel not, my brethren, if the world hate you. We know that we have passed from death unto life, because we love the brethren. He that loveth not his brother abideth in death. Whosoever hateth his brother is a murderer: and ye know that no murderer hath eternal life abiding in him. Hereby perceive we the love of God, because he laid down his life for us: and we ought to lay down our lives for the brethren. But whoso hath this world's good, and seeth his brother have need, and shutteth up his bowels of compassion from him, how dwelleth the love of God in him? My little children, let us not love in word, neither in tongue; but in deed and in truth. And hereby we know that we are of the truth, and shall assure our hearts before him. For if our heart condemn us, God is greater than our heart, and knoweth all things. Beloved, if our heart condemn us not, then have we confidence toward God. And whatsoever we ask, we receive of him, because we keep his commandments, and do those things that are pleasing in his sight. And this is his commandment, That we should believe on the name of his Son Jesus Christ, and love one another, as he gave us commandment. And he that keepeth his commandments dwelleth in him, and he in him. And hereby we know that he abideth in us, by the Spirit which he hath given us.

Beloved, believe not every spirit, but try the spirits whether they are of God: because many false prophets are gone out into the world. Hereby know ye the Spirit of God: Every spirit that confesseth that Jesus Christ is come in the flesh is of God: and every spirit that confesseth not that Jesus Christ is come in the flesh is not of God: and this is that spirit of antichrist, whereof

84¶ *Audacia*,& *Audentia* hoc differũt quòd *Audentia* fortitudinis ſit, *Audacia* temeritatis. Vt Salluſtius: Audacia pro muro habetur: & apud veteres ſæpe ſic.Audentia. Virg. Audenteis fortuna iuuat. Et: Audentior ibo in caſus omneis. quanquam & audaciã pro fortitudine legimus, vt Virg.lib.ix.Irim de cælo miſit Saturnia Iuno Audacem ad Turnum. Et: Aude hoſpes contemnere opes,quod humanitatis ſit potiùs,quàm temeritatis.

85 ¶ *Proſpicere*,& *Reſpicere* diſtant: vt aduorſum videre. *Proſpicere* rectè dicatur, *Reſpicere* quaſi retrò aſpicere. Varr.Manio: Sedens altus alieno ſumptu, neque pòſt reſpiciẽs neque ante proſpiciens.

86 ¶ *Furor*, ab *Inſania* diſtare Cic. Tuſc. lib.3.oſtendit:Itaque non eſt ſcriptum,ſi inſanus:ſed,ſi furioſus eſſe incipit. *Inſaniam* ènim cenſuerunt inconſtantiam, id eſt, ſanitate vacantem, tamen poſſe tueri mediocritatem officiorum, & vitæ communem cultum, atq. vſitatum. *furorem* autem eſſe rati ſunt mentis ad omnia cæcitatem, quod cùm maius eſſe videatur, quàm inſania, tamen eiuſmodi eſt, vt furor in ſapientem cadere poſſit, inſania non poſſit.

87 ¶ *Confidentia*,& *Fidentia* diſcretionem pandit M.Tul.Tuſc.lib.3. Qui fortis eſt,idem *fidens*, quoniam *confidens* mala conſuetudine loquẽtium in vitio ponitur, ductum verbum à confidendo, quod laudis eſt. Qui autem eſt *confidens*, is profectò non extimeſcit.diſcrepat enim à timendo *fidens*.

88 ¶ *Inuidia*,& *Inuidentia*.Cic.Tuſc.lib.3. Poſſet etiam in miſericordiam, poſſet in inuidiam. Non dixi in *inuidiam*,quæ tum eſt, cùm inuidetur. Ab inuidendo autem *inuidentia* rectè dici poteſt, vt fugiamus ambiguum nomen Inuidiæ. Et lib.3. Vt ægritudini inuidentia. vtendum eſt enim docendi cauſa verbo minùs vſitato: quoniam inuidentia non in eo,qui inuidet, ſolùm dicitur, ſed etiam in eo,cui inuidetur.

89 ¶ *Aegrotatio*,& *Aegritudo*.Cic.Tuſc.lib. 3. Sed propriè vt *egrotatio* in corpore, ſic *egritudo* in animo nomen habet.

90 ¶ *Iracundus*, & *Iratus*, ebrius & ebrioſus, amator & amans quid inter ſe diſtent, Cicero diſcreuit Tuſc.lib.4.Aliud iracundum eſſe,aliud iratum,vt differt anxietas ab angore.neque enim omnes *anxij*, qui anguntur aliquando. ¶Inter ebrietatem,& ebrioſitatem hoc intereſt, aliud eſt amatorem eſſe,aliud amantem.

91 ¶ *Lætari*,& *Gaudere* diſtant: vt Cicero Tuſc. lib.4. Atque vt confidere decet, timere non decet,ſic quidem gaudere decet, lætari non decet: quoniam docendi cauſa à gaudio lætitiam diſtinguimus. vt autem innuit idem Cicero, *gaudium* in ſapiente, & in rebus bonis ſemper eſt,*lætitia* etiam in malis,& turpibus rebus eſſe poteſt.

92 ¶ *Pernicitatem*, & *Velocitatem* Cic. diſcreuit Tuſc.li.v. Præſtans valetudine,viribus, forma, acerrimiſque ſenſibus: adde etiam, ſi lubet, pernicitatem. Virgil.Georg. lib.3. hoc ſenſit, Dura iacet pernix inſtrato ſaxa cubili. vt illud ſit celeritatis, hoc patientiſſimæ fortitudinis,

93 ¶ *Metum*,*Timorem*,*Formidinem*,*Pauorem* Cicero diſcreuit Tuſc.libro quinto: In quem autem metus, in eum formido, timiditas, pauor,ignauia.

94 ¶ *Innocens*,& *innocuum* hoc diſtãt: quòd ſit *Innocens* non nocens, & *Innocuum* illæſum. Virgilius libro decimo: Et ſedere carinæ Omnes innocuæ.

95 ¶ *Legere*,& *Eligere* non ſub ea ſignificatione intelligi vult Varro de re ruſtica lib.i. Aprica prius debet deſcendere de vite: in vindemia diligentis, vua non ſolùm legitur ad bibendum, ſed etiam eligitur ad edendum. vt ſit *legitur*,colligitur,vt plerunque eligitur melior quæque de plurimis.

96 ¶ *Miſerari*,& *Miſereri* cæteri his cenſibus eſſe voluerunt: vt ſit *Miſerari*, flere & lamentari: *Miſereri*, miſerationem alienis caſibus exhibere,& actiuo ad primum affectum: paſſiuo ad ſecundum. Acc.Euryſace:Heu mihi, vt etiam hæc ærumna mihi luctum addit luctibus. alia perſona: Quid miſerati id mo Euryſacem tuam ſodalitatem memoras? formidas tibi? te cõmiſerabar magis, quàm miſerabar mei. & multis mei & aliquando vexata generibus?

97 ¶ *Aceroſum*,& *Aceratum* vtrunque nouè poſitum: ſed diſtanti proprietate ſignatum. *Aceroſum* namque panem farre minus purgato, nec ſordibus à candido ſeparato dicendum veteres putauerunt.Lucillius li.xxv.Quę gallam bibere, ac tugis conducere ventris farre aceroſo, oleo decumano,pane cumano coegit, tunc Graci ἀμίνεα vocant. *Aceratum* verò eſt lutum paleis miſtum, vt laterarij vſus eſt. Lucil.lib.9. Latere qui ducit habet nihil amplius. Nam quam commune lutum à paleis,cœnúmque aceroſo.

98 ¶ *Multum*, & *Satis* eo diſtant: quòd *Multum* infinitum eſt: *Satis* finitum. Auaris illud, hoc parcis ſe continentibus applicandum eſt. Lucil.lib.v. Nam ſi quid ſatis eſt homini:id ſatis eſſe potiſſet:Hoc laterat: nunc cùm hoc non eſt, qui credimus potrò Diuitias vllas animum mi explere poſſe? Et libro xviii. Denique vti ſtulto nil ſit ſatis, omnia cùm ſint.

99 ¶ *Omne*, atque *Totum*, vt ab omni plus eſſe *Totum* putent, volunt quidam eſſe ſeiunctum,cùm indiſcretè inter auctores frequenter poſitum legerimus, & vtrunque cum ſi-

gnificantia *uniuersitatis*. Lucret.l.1. Totum video per inane geri res. Virgilius Bucolicis: Omnia vincit amor. Et idem Georg. libr. 3. Omne adeo genus in terris hominumq., ferarúmque. Et genus æquoreum, pecudes, pictæque volucres In furias, ignémque ruunt, amor omnibus idem. Et Æneid. lib. 6. Totámque infusa per artus Mens agitat molem, & magno se corpore miscet. Quid quòd totum, quod plus putatur, nõ *pro cuncto* alicubi accipi potest? Vir Geor. li. 3. Totas Aduoluere locis vlmos, igniq. dedere, vt sit totas integras: non omnes, quæ in mundo sunt, vlmos.

100 ¶ *Niti*, & *Obniti* cùm ex vno sint intellectu, acceptis tamen præpositionibus sit diuersum. *Niti* enim potest videri, aut aliquã gratiam, aut honorem, aut vtilitatem ærumnoso tendere sine labore: quanquam in aliquibus grauius audiatur, vt sint enixæ pariendi labore defunctæ. *Inniti* autem incumbere manifestũ est. Vir. li. 6. Ille vides pura iuuenis qui nititur hasta. Obniti verò est cõtra aduersa obluctari. Virgil. Sæpe vsque adeò obnixi non cedere. Et alibi: Obnixi torquent spumas, cærula verrunt. Terent. Andria: Pedibus, manibúsque obnixè omnia facturum.

101 ¶ *Illex* & *illex* hoc discernuntur. ab illicendo, *Illex*, *Illex* verò à quo lex nõ seruetur. Plautus Pœnulo: Qui illi tantæ rei ante fuimus illices. Idem Persa: In iure illex, hoc est, viuens sine lege, sine iure labes populi.

102 ¶ *Ergastulum*, & *Ergastulus* vt genere, ita & intellectibus differunt. Nam *neutro* carceris locus est, *masculino* custos pœnalis loci. Lucil. lib. xv. Non ergastulus vnus, & alius iudicem opposuit, vt nemo sententiam liberè, quasi ergastulus possit dicere.

103 ¶ *Fremere*, & *Frendere* hoc differantur: quòd est *Fremere* magnum sonare. Virg. Georgicorum lib. 2. Fluctibus, & fremitu assurgẽs, Benace, marino. *Frendere* alicubi cum gemitu, vel iracũdia miserum, aut minax sonare. Virg. Æneid. lib. 3. Luminis effossi fluuidum lauit inde cruorem Dentibus infrendens gemitu. Pacu. Antiop. Frendere noctes miseras, quas perpessa sum. Plaut. Nec machæram audes dentes frendere. Pacu. Antiopa: Fruges frendo solos, ac sic probo te. Accius Troadibus: Saxo fruges frendas.

104 ¶ *Fora*, & *Fori*, vt genere, & ita intellectibus discernũtur. *neutro* enim loca sunt, quibus ius dicitur, *masculino* spatia in nauibus, vt Virg. 6. Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant, Deturbat, laxatque foros, simul accipit alueo Ingentem Æneam. vel locus apertus, ac patens, vnde & gladiatores foros facere dicuntur, cùm longo circuitu sectantur.

105 ¶ *Educere*, & *Educare* hanc habent distantiam. *Educere* est extra trahere, *Educare* enutrire, vel prouehere. Var. de liberis educandis: Educit enim obstetrix, educat nutrix, instituit pædagogus, hoc & magister.

106 ¶ *Aborsus*, & *Abortus* varias habẽt significationes. *Aborsus* enim ille dicendus est, qui in primis mensibus, cùm conceptu exordium factum est; *Abortus* propè tempus, pariendi: tunc enim moritur quod nascitur. in plurimis hoc reconditum inuenimus.

DE IMPROPRIIS.

CAPVT VI.

Dolare fabrorum est verum verbum cùm materiarum complanatur asperitas. Vsi sunt eo laudandi scriptores vetustatis, etiam ad alias fabricas rerum. Varro Bimarg. Cùm tot comœdias sine vlla fecerimus, ego vnum libellum non edolem, vt ait Ennius.

2 ¶ *Sulcus* omne quicquid in longitudine aculeatum est, dici potest veterum auctoritate doctorum. Var. Bimarg. Et pater diuûm trisulcum fulmen igni feruido acturum mittat in tholum Marcelli. Virg. Æneid. lib. 2. Et linguis micat ore trisulcis.

3 ¶ *Penulam*, abusiuè omne quicquid tegit, nobilissimi veteres transtulerunt. Varr. Manio: Cùm corrigias disruptas tenet, penula reliquum pedem scortea perregere.

4 ¶ *Vitreum*, pertenue, & perlucidũ quicquid est, auctoritate veterum dici potest. Varr. Mod. Quàm istorum vitrea ætate os tendat vnicè clauos.

5 ¶ *Tela*, etiam lapides dici posse auctoritas docuit, & omnia quæ iaciuntur. Sisenn. Histor. libro 4. Manualeis lapides dispartit, propterea quòd is ager omnis eiusmodi telis indigebat.

6 ¶ *Silentium*, fieri consuetudine sumptũ est. Sinsen. Histor. lib. 4. Oriti de contrario silentium.

7 ¶ *Cæcum* non solùm oculis captum, sed & insidiosum, & occultè malum, vel latens, & tacitum quid veteres dicendum existimauerunt. Sisen. Histor. lib. 4. Subitò mare subhorrescere, cæcósque fluctus in se prouoluere leniter occepit. Vir. Æn. 6. Cæca regens filo vestigia.

8 ¶ *Labra*, non hominum solùm, sed & margines, vel fines dici posse autoritas persuadet

Cape of Good Hope, which was then in the possession of the Dutch, and was considered as the key to the East Indies. Admiral Sir George Elphinstone, afterwards Lord Keith, was appointed to the command of the fleet destined for the reduction of the Cape, and Major-General Alexander Campbell to the command of the troops. The fleet sailed from Portsmouth on the 22nd of June, and arrived in Saldanha Bay on the 4th of August. The troops were landed on the 6th, and on the 7th marched towards Cape Town, which capitulated on the 16th. The Dutch garrison, consisting of 1,500 men, marched out with the honours of war, and laid down their arms. The British loss was 1 officer and 15 men killed, and 3 officers and 60 men wounded. The Dutch had 1 officer and 20 men killed, and 2 officers and 50 men wounded. The Cape was restored to the Dutch by the treaty of Amiens, but was again taken by the British in 1806.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Missouri, bounded on the north by the county of Scott, on the east by the state of Illinois, on the south by the county of New Madrid, and on the west by the county of Stoddard. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Mississippi, which flows along the eastern boundary. The chief town is Jackson. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of New Jersey, bounded on the north by the county of Cumberland, on the east by Delaware Bay, on the south by the Atlantic Ocean, and on the west by the county of Gloucester. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Delaware, which flows along the eastern boundary. The chief town is Cape May. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Virginia, bounded on the north by the county of Accomack, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Princess Anne, and on the west by the county of Norfolk. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Chesapeake, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Charles. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of North Carolina, bounded on the north by the county of Pasquotank, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Carteret, and on the west by the county of Craven. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Neuse, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Fear. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of South Carolina, bounded on the north by the county of Horry, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Georgetown, and on the west by the county of Williamsburg. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Pee Dee, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Romain. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Georgia, bounded on the north by the county of Liberty, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Camden, and on the west by the county of Glynn. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Altamaha, which flows along the western boundary. The chief town is Cape St. George. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Florida, bounded on the north by the county of Jefferson, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Monroe, and on the west by the county of Leon. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the St. Marks, which flows along the western boundary. The chief town is Cape St. Marks. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Alabama, bounded on the north by the county of Marengo, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Mobile, and on the west by the county of Clarke. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Alabama, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Mobile. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Mississippi, bounded on the north by the county of Hinds, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Jackson, and on the west by the county of Warren. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Mississippi, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Vicksburg. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Louisiana, bounded on the north by the county of Rapides, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Terrebonne, and on the west by the county of Calcasieu. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Mississippi, which flows along the western boundary. The chief town is Cape New Orleans. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Texas, bounded on the north by the county of Red River, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Galveston, and on the west by the county of Brazoria. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Brazos, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Velasco. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Arkansas, bounded on the north by the county of Independence, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Pulaski, and on the west by the county of Conway. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Arkansas, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Arkansas. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Michigan, bounded on the north by the county of Mackinac, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Wayne, and on the west by the county of Washtenaw. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Detroit, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Detroit. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Wisconsin, bounded on the north by the county of Brown, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Dane, and on the west by the county of Iowa. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Fox, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Green Bay. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Iowa, bounded on the north by the county of Dubuque, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Des Moines, and on the west by the county of Jackson. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Mississippi, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Iowa. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Minnesota, bounded on the north by the county of Pembina, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Wabasha, and on the west by the county of Dakota. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Mississippi, which flows along the western boundary. The chief town is Cape St. Anthony. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Oregon, bounded on the north by the county of Clatsop, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Umpqua, and on the west by the county of Yamhill. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Columbia, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Oregon. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of California, bounded on the north by the county of Shasta, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Los Angeles, and on the west by the county of Santa Barbara. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Sacramento, which flows along the western boundary. The chief town is Cape San Francisco. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Nevada, bounded on the north by the county of Humboldt, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Clark, and on the west by the county of Lyon. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Carson, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Nevada. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Utah, bounded on the north by the county of Box Elder, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Iron, and on the west by the county of Tooele. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Jordan, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Utah. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Colorado, bounded on the north by the county of Larimer, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Pueblo, and on the west by the county of Park. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Arkansas, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Colorado. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Kansas, bounded on the north by the county of Nemaha, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Shawnee, and on the west by the county of Jefferson. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Missouri, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Kansas. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Nebraska, bounded on the north by the county of Dakota, on the east by the Atlantic Ocean, on the south by the county of Otoe, and on the west by the county of Douglas. It is 30 miles long and 20 broad, and contains 600 square miles. The surface is generally level, and the soil fertile. The principal river is the Missouri, which flows along the western boundary. The chief town is Cape Nebraska. Population in 1840, 5,000.

CAPE, a county of the United States of America, in the state of Dak

dicitur, sed auctoritas vetustatis liberiorem vsum loquendi dedit. vt Sallust. Hist. 1. & de iis qui nauigassent, & ipsis nauibus, eo verbo vti volunt, in quibus gradus non sit desertio: Nactus obscuram noctem, æstu secundo, ac inde transgressos omnes recipit modos præcepturus à Lusitanis. Alibi de scaphis: Earum aliæ paullum nimio progressæ interim sicco onere, cùm pauor corpora agitauerat, deprimebantur. Lucretius: Præterea pauit, vóxque, facítque, Asperiora foras gradiens arteria clamor.

28 ¶ *Bibere*, rectè dici ea omnia, quæ haustus habent, vt animalia, & terræ, vt Virgil. Bucol. Sat prata biberunt. Verùm auctoritate litterata etiam arida, aut sicca, & quibus haustus non sit, bibere positum inuenimus. Virgil. xi. Hasta sub exsertam donec perlata papillam Hæsit, virgineúmque altè bibit acta cruorem.

29 ¶ *Libidinem, & Appetitum*, vel *Aemulationem* etiam honestæ rei possumus dicere, vt sit libido omne quod libuerit. Sallust. Catilinæ bello: Magísque in decoris armis, & militaribus equis, quàm in scortis, atque conuiuiis libidinem habent.

30 ¶ *Vsus*, ab vtendo, vnde & vsurpare dictum est obtinere. Posuit quoque vetustas vsu perire, hoc est non vtendo aliquid posse. Plaut. Amphit. Est profectò, caue sis, ne tu te vsu perduis.

31 ¶ *Furtum*, etiam non ablata res solùm, sed etiam quicquid occultè geritur, auctoritate veterum dici potest. Virg. Geor. lib. 4. Vulcani, Martísq; dolos, & dulcia furta. Plautus Amphitr. Manifesto hunc obtorto collo teneo furem flagitij.

32 ¶ *Ingredi*, non solùm, vt est manifesta eius verbi significatio, sed etiam venire, ac se ostendere auctoritate Plauti possumus dicere in Amphit. Nihl te pudet, scelestе, populi in conspectum ingredi?

33 ¶ *Obsequia*, non solùm minores maioribus exhibere, sed etiam minoribus per vicem veterum excellens auctoritas voluit. Plaut. Asin. Ego sanè cupio obsequi gnato meo.

34 ¶ *Versutos*, non solùm ad malitiam callidos, verùm & rectè peritos intelligi posse, Plautus informat Asinaria: Nec magis versutum, nec quo caueas ægrius. Idē: Homini versuto, si quid rectè curatum velis, mandes.

35 ¶ *Deuorari*, nō solùm cibus gutture, sed & vox auribus potest. Plaut. Asin. Auscultate, atq; operam date, & mea dicta deuorate. Et Aulul. Nimiū libenter edi sermonem tuum.

36 ¶ *Bicipitem*, quoq; rerum incorporearū posse dici Varro de vita pop. Rom. lib. 4. aperuit: In spem adducebat, non plus soluturos, quàm vellent, iniquus equestri ordini iudicia tradidit, ac bicipitem ciuitatem fecit, discordiarum ciuilium fontem.

37 ¶ *Defaecata*, omnia pura, & inturbata, & sine fordibus possumus dicere, vt vinum sine fæcibus. Plautus Aulular. Nunc defæcato demum animo egredior domo.

38 ¶ *Malitiam*, veteres, vt dolū mediū, ponendā esse duxerunt, quasi sit & bona. Plaut. Aulul. Certè ędepol equidē te ciué sine mala omni malitia, adeò vt improbum proposuerit malo, quod grauius putatur. In eadem: Quid factis, neque malis, neque improbis.

39 ¶ *Belluam*, indifferenter posuit auctoritas veterum. Plaut. Aululatia: In quo quidem Agnoscat scio, magis nusquam curiosam esse vllam belluam.

40 ¶ *Crocire*, cùm sit coruorum, Plaut. Aulul. cantare eos dixit: Non temerè est, quod coruus cantat nunc mihi ab læua manu.

41 ¶ *Rostrum*, hominis dici non debere consuetudo præsumpsit apud Plautum Menæchmis positum: Apud mensam plenam homini rostrum deliges. Turpilius Pedio: Nec vnquam vidit rostrum tragœdia tantùm vti. Lucilius Satyr. libr. quinto: Ne designati rostrum prætoris, pedésque Spectes. Idem libro nono: Arripio & rostrum labe, atque hoc ze feriatim percutio, dentésque aduersos discutio omneis. Varro *de re* xx libro secundo *de moribus*. Itaque videas barba rostro illum commentari, & vnumquodque verbum statera aūraria pendere. Idem Serrano *de re agraria*: Rostrum in protrudendum cesserent.

42 ¶ *Fatum*, sicuti communiter intelligitur, significantiam decreti habet, à doctis tamen indaganter inuenimus positum pro voluntate. Virgilius libro vi. Heu stirpem inuisam, & fatis contraria nostris, Fata Phrygū. Nec enim Iuno, aut quisquam Deorum fatum habet, quod ipsi faciunt. Et eodem: Filius huic fato diuūm, prolésque virilis Nulla fuit. Et alio: Et si fata Iouis poscunt, hic terminus hæret.

43 ¶ *Rictum*, ferarum dici volunt, cùm Tintinnius etiam auctor sit hominis dici debere: Caue ex corde frontem labeat semper facto rictus. Item Pomponius Prostibula. Quis hic est quamobrem hic prostat, rictum & labeas cum considero? Lucilius Satyr. lib. iij. Malas tollimus nos atque vtimur rictu. Varro, *πανσία πάντα*, *de re ἐγκυμίων*: Antè auris modo ex sobolibus paruuli intorti dimittebantur, sed cinctinni oculis suppetulis, nigellis, pupillis, quam hilaritatem significanter animi rictus paruissimus, vt refrænato risu roseo.

44 ¶ *Stuprum*, quod cum viduis committitur hoc solū dici putant: veteres pro adulterio & vitio ponunt, Plaut. Amphit. Stupri, dedecoris à viro argutam meo. Sallustius

Histor.

Jaune, a name that has been given by the French to the Yellow Fever.

Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatile, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaune, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaunisse Volatilisée Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaunisse Volatilisée Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatile, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatile, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatile, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatile, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatile, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatile, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolique, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitriolée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitrée, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune d'Antimoine, a name given by the French to the Powder of Algaroth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Naples, a name given by the French to a pigment prepared from Antimony.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Minéral, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Cassel, a name given by the French to a pigment prepared from the Cassel Earth.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Pâle de Turner, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Royal, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaune Verdâtre, a name given by the French to a pigment prepared from Lead.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse, a name given by the French to the Jaundice.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Noire, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Rouge, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Verte, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Violette, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse Vitreuse, a name given by the French to the Yellow Fever.

Jaunisse Volatilisée Jaunisse Volatilisée Jaunisse

Ore ferunt dulcem nidus immitibus eſcam.

64 ¶ *Imbres*, conſuetudo agmen cęleſtium aquarum : & pluuiarum induxit ſolùm dici, cùm auctoritas variet. Virgilius omnium aquarum dixit, Geor. libro quarto: Ipſe feraces Figat humo planta , & amicos irriget imbres.

65 ¶ *Pecudes*, non ſolùm quadrupedes, ſed etiam alia animalia dicere Virgilio auctore poſſumus Georg. libro quarto : Quem mihi vix frugum , & pecudum cuſtodia ſollers. Et alibi: Ignauum fucos pecus à præſepibus arcent. Varro ſoxageſi: Neque quas agi pennis anates tremipedas, buxeis roſtris pecudes, paludibus, nocte nigra, ad lumina lampadis ſequens. Lucret lib. i. Mutæque natantes Squamigerûm pecudes.

66 ¶ *Profundum* , non ſolùm in imum altum , ſed etiam ſummum dici poſſe auctoritas vſurpauit. Virg. Æneid. lib. i. Maria, ac terras, cœlúmque profundum.

67 ¶ *Procacitatem* , non animantium ſolùm à procando, & poſcendo dici poſſe Virgilius auctoritatem dedit Æneid. lib. i. Penitúſque procacibus auſtris. quod eſt fœuientibus procelloſis.

68 ¶ *Putidum* non ſolùm ab ore fœtido, & graui, quod naribus præbetur, ſed & quod auribus triſte & inſuaue, auſterum, rancidum, id putidum dici poſſe auctoritas vetuſtatis, admiſit. Cicero Orat. Quonam igitur modo audiretur Myſus , aut Phryx Athenis, cùm etiã Demoſthenes agitetur putidus.

69 ¶ *Pacempeti*, & à diis poſſe Virg. ſignificat Georg. libro quarto: Tu munera ſupplex Tende petens pacem. Et Æneid. lib .iiij. Hic Helenus cęſis primùm de more iuuencis Exorat pacem diuûm Plaut. Amph. Vt Iouis Supremi multis hoſtiis pacem expetam.

70 ¶ *Deuotum*, ad proſperum tantùm vſus trahit. ſed auctoritas & aduerſus ſignificare voluit. Virg. AEneidos lib. i. Præcipuè infelix peſti deuota futuræ.

71 ¶ *Reos*, non ſolùm crimini & culpæ obnoxios, ſed etiam honeſti, vel voti debitores promiſſi auctoritas voluit. Virg. lib. v. Conſtituam ante aras voti reus.

72 ¶ *Dapes* , non ſolum opiparos apparatus, aut religioſos, ſicuti plerunque, ſignificare, ſed & vitabiles & infandos cibos, auctore Virgilio poſſumus dicere AEneid lib. iiij. De Cyclope: Nam ſimul expletus dapibus, vinóque ſepultus. Et Bucol. Quas illi Philomena dapes, quæ dona pararit.

73 ¶ *Domum*, conſuetudo hominum tantùm habitacula dici putat , cùm auctoritas & templum, & nidos domos dixerit. Virgil. AEneid. lib. vj. Hoſtia iámque domus patuere ingentia centũ Sponte ſua. Et Geor. li. ij. Anti quáſq; domos auiũ cum ſtirpibus imis Eruit.

74 ¶ *Inceſtum*, vſu dicitur flagitium in affines admiſſũ, ſed & *inceſtare*, funere polluere auctore Virgilio poſſumus dicere libro vj. Præterea iacet exanimum tibi corpus amici. Heu neſcis, totámque inceſtat funere claſsẽ.

75 ¶ *Reuocare*, pedem cum hominum, & aliorum animantium dici manifeſtum ſit, Virgilius libro nono, etiam fluuiorum dici poſſe oſtendit: Cunctatur & amnis Rauca ſonãs reuocátque pedẽ Tiberinus ab alto. Et Plautus remos nauium pedes dixit.

76 ¶ *Murices* , vetuſtas etiam ſaxorum aſperitates tela omnia voluit poſſe dici. Virg. libro v. Et acuto in murice remi Obnixi crepuere.

77 ¶ *Dentes*, non ſolùm quibus cibus atteritur, ſed omne quo aliquid exſecari, vel teneri poteſt Virgilius dici voluit Georg. lib. j. de falce: Et curuo Saturni dente relictã Perſequitur vitem attondens, fingítque putádo. Et Æneid. lib. vj. Tum dente tenaci Ancora fundabat naueis.

78 ¶ *Locupletes*, non magnarum opum tãtummodo, ſed & ad quamlibet rem firmos, & certos M. Tul. dici voluit, ad Cæſarem Iuniorem lib. ij. Nihil omnino certi, nec locupletem ad hoc auctorem habebamus. Et de offic. lib. iij. Accedit eodem teſtis locuples Poſidonius.

79 ¶ *Monimenta* & templa dici poſſe M. Tul. auctor eſt in Verr. actio. ii. Auſum eſſe in ęde Caſtoris celeberrimo, clariſſimóque monimento.

80 ¶ *Promeritum* , etiam in mala parte poſuit Plaut. Amphit. Quid mali ſum here tanta ex re promeritus?

81 ¶ *Pallorem*, vetuſtatem, & negligentiam Lucil. lib. xxx. volvit dici poſſe: Lana opus omne perit, pallor, tineæ omnia cædunt.

82 ¶ *Bonus*, & fortis, & pius dici poteſt. Lucil. lib. xxx. Caluus Palantino quidam vir nobilis bonus bello. Virg. Georg. lib. ij. Et bona bello Cornus.

83 ¶ *Multare*, cùm ſit condemnare, poſitũ eſt augere, voti compotem reddere. Næu. Colace: Et aſſeri laudes ago cum votis meis multatis meis , Quod præter ſpem quem vellem audiebam, hoc mihi Ennius.

84 ¶ *Diſciplinoſus* etiam peſſima arte poteſt dici. Cato de re militari: Quàm gladiator diſciplinoſus.

85 ¶ *Propitios*, & placatos homines dici vetuſtas voluit. Lucil. lib. xxvii. In bonis, porrò eſt viris, ſi irati, ſeu cui propitij ſunt dii, vt diutius eadem vnà maneant in ſententia, nam cũ benignitate ſolicito propoſitus. Teren. Adelph. Quàm vt ea , quæ parentes propitij.

86 ¶ *Cachinnare*, non riſu tantùm , ſed & de ſono vehementiore vetuſtas dici voluit. Accius Phœniſſis: Simul & circum magna ſonan-

ſonantibus excitatâ ſaxis Sæua ſonando cum crepitu clangentes cachinnant.

87 ¶ *Tacere* etiam ea poſſumus dicere, quæ ſine voce, vel ſono ſunt. Virgilius. Æneid. libro quarto: Totúmque pererrat Luminibus tacitis. Et: Cùm tacet omnis ager.

88 ¶ *Affari*, non ſolùm reſpondere, vel fabulari, ſed etiam rogare poſitum. Accius Tereo: Deum Cadmo generatum ſemel affare, & famularent perpetuere. Virg. Æneid. lib. quarto: I ſoror, atque hoſtem ſupplex affare ſuperbum.

89 ¶ *Faſtigia*, conſuetudinẽ ſummæ altitudines dici putantur, cùm ſint & imæ, ſignificant & fineis. Virgilius Georg. lib. ij. Forſitan & ſerobibus quæ ſint faſtigia quæras. M. Tul. de offi. li iij. Sed quoniam operi inchoato & propè iam abſoluto faſtigiũ imponimus.

90 ¶ *Numerum*, & de iis, quæ non numerantur, ſed admetiuntur, dici auctoritas voluit. M. Tul. de offi. lib. tertio: Si exempli gratia, vir bonus Alexandria Rhodum magnum frumenti numerum aduexerit.

91 ¶ *Feruor*, cùm ex igni ſit, & ex flammis, ex contrario & frigoribus poſitus inuenitur, vt ſit feruere, non ſolùm ex incendio calere, ſed ex quibuſcunque moleſtiis perturbari. vnde & ictus marini, & exæſtuatio animi ſub hac ſignificantia rectè poſiti ſentiuntur. Virgilius Georg. libr. i. Omnia tunc pariter vento, nimbíſque videbis Feruere.

92 ¶ *Templum*, & ſepulchrum dici poteſt veterum auctoritate. Virgilius Æneid. lib. iiij. Præterea fuit in tectis de marmore templum Coniugis antiqui.

93 *Veſtigia*, conſuetudine ſigna impreſſorum pedum dicimus, lectum inuenimus partes extremas pedum dicta veſtigia. Virg. lib. v. Veſtigia primi Alba pedis, frontémque oſtentans arduus albam.

94 ¶ *Parere*, etiam viros dici poſſe Cæcilius auctor eſt Calchis ſat hic vicinus, ſe autem peperiſſe. & vobis datum id prudenter & natum ab Hom. *ἰκτὰ. ζ. αὐτὰρ γλαῦκος ἐπιτὰν ἀριζήλους βοῦς ἔτεκεν.* Parere etiam dictum ea, quæ non concipiant. Virgilius lib. vndecimo: Ite ait, egregias animas, quæ ſanguine nobis. Hanc patriam peperere ſuo.

95 ¶ *Viros*, etiam de animalibus poſſe dici Virgilij auctoritas iubet in Bucol. Vir gregis ipſe caper deerrauerat, cùm poſſet maritum dicere, ſicut Georg. lib. iij. Quem legere ducem, & pecori dixere maritum.

96 ¶ *Grundire*, cùm ſit propriè ſuum, vt Laberius in ſue dicit: Grundientem aſperi feropham. Et Claudius lib. xvj. Agni grundibat dixit, grumiter pecus ſuillum. etiam *hominum eſſe* grunditum, Cæcilius ex Diomede in vmbris deſignauit. Cruento in ore grundibat miſer.

97 ¶ *Inſaniam* non hominibus ſolùm, aut animalibus, ſed & his, quæ ſine anima ſunt. Virgil. Bucol. Huc ades, inſani feriant ſine litore fluctus.

98 ¶ *Elegantes*, non ſolùm vt conſuetudine ab elegantia ingenij, aut cultus electione, & delectus plerunque dici poteſt, ſed à veteribus etiam vitio datur. M. Tul. in Clodium, & Curionem: Tu elegans. tu ſolus vrbanus, quem decet muliebris ornatus, quem inceſſus pſaltriæ, qui leuare vultum, mollire vocem potes. Cato de Moribus: Auaritiam omnia vitia habere putant, ſumptuoſus, cupidus, elegans, vitioſus.

99 ¶ *Amarum*, non ſolùm ex ſapore triſte, ſed ex quacunque cauſa terribile, & impenſum Maronis auctoritate dicimus lib. x. Hoſtis amare quid increpitas? mortémque minaris?

100 ¶ *Multitudo*, cùm ſit numeri populorum, vt quidam volunt, Var. pro multo non abſurdè adſcripſit de vita populi Rom. lib. ij. Nihilo magis propter argenti facti multitudinem miſerat furandum, quod propter cenſoriam ſeueritatem nihil luxurioſum habere licebat.

101 ¶ *Sanguinolentum*, corporum poteſt eſſe. lectũ eſt & de incorporeis. Varro de vita pop. Rom. lib. iiij. Itaque propter amorẽ imperij magiſtratus grauatim ſeditionibus ſanguinolentis, aut dominatus quo appellarent.

102 ¶ *Pondus* pro numero. Varro de vita pop. R. li. iiij. E Græcia Aſiaticas in villas cõportaſſe magnum pondus omnium artificũ.

103 ¶ *Audiendi* ſenſum etiam iis rebus Virgilius dedit, quæ nec aures habent, nec ſenſum, Georgic. lib. i. Et fruſtra retinacula tendens Fertur equis auriga, neque audit currus habenas.

104 ¶ *Carere*, etiam rem bonam dici poteſt. Turpil. Demetrio: Dolentis perſona eos parentes careo.

105 ¶ *Cauis* proprietas eſt ſinuoſi, & concaui, ac per hoc ſine dubitatione corporalis. Virgilius verò etiam de incorporalibus, quæ ſunt inania tantùm vel obſcura, dici poſſe teſtatur lib. vj. Et ni docta comes tenueis ſine corpore vitas Admoneat volitare caua ſub imagine formæ. Et lib. x. Tum dea nube caua tenuem, & ſine viribus vmbram.

106 ¶ *Lauare*, cum ſit eluere, & ſordida quæque purgare, vetuſtatis etiam auctoritas poſuit pro polluere. Virg. Geor. lib. iij. Lauit ater vulnera ſanguis. Et libr. x. Lauit improba teter Ora cruor. Plaut. Pſeudolo: Eas lacrymis laui. Ennius Hecuba: Heu me miſeram, interij, pergunt lauare ſanguen ſanguine. Varro *ἑκατόμβῃ*: Pater vt cruore laueret aratrum aggerem. Afran. Suſpecta: Vident lauere lachrymis me tuum collum pater.

DE CONTRARIO QUOD QUID CONTRARIO.

1

Contrarium, quod quid contrario quod quid, ut album nigro, quod album nigrum, et bonum malo, quod bonum malum, et sic de aliis. Quod quid enim est, quod quid est, ut dictum est, et ideo contrarium quod quid contrario quod quid. Et quia quod quid

Athenas antiquum opulentum oppidum Có tempta. Plaut. Asin. Meum caput cõtemples.

12 ¶ *Altercata est*, passiuum. Pacu. Iliona: Cur illa hic mecum altercata est?

13 ¶ *Arbitrabunt*. Plautus Sticho: Probiores verò arbitrabunt, ti probis narraueris.

14 ¶ *Amplexa*, pro amplexare. Acc. Alcmæone: Postremò amplexa, fructum quem dij dant cape.

15 ¶ *Amplexari*, pro amplecti. Cicero de Orat. lib. iij. Nec voluptatem tuentur, quam amplexari possunt.

16 ¶ *Criminat*. Ennius Satyr. libro tertio: Nam is non bene vult tibi, qui falsò criminat apud te.

17 ¶ *Dignaui*, pro dignatus sum, vel dignũ duxi. Accius Meleagro: Remanet gloria apud me; exuuias dignaui Atalantę dare. Pacuuius Hermiona: Cùm neque me aspicere æquales dignarent meæ.

18 ¶ *Miserarent*, pro miserarentur. Accius Athamante: Atque ita de illis merui, vt iure hæc nunquam miserarent mala.

19 ¶ *Largi*, pro largire. Lucillius libr. xiiij. Quòd viscus dederas tu quidem, hoc est viscera largi. Accius Diomede: Benignè, & pro beneficio largito atque amplter. Cato lege Bæbia: Pecuniam inlargibo tibi.

20 ¶ *Intui*, & *Contui* pro contueri. Turp. pedio: Tamen oculis longa intercapedine appetunt cupidè intui. Pomponius Maccis geminis: Incœpi contui, conspicio coleatam cuspidem.

21 ¶ *Proficisceret*, pro proficisceretur. Turpilius Hetæra: Hortatur hominem, quàm primùm proficisceret.

22 ¶ *Sortirent*, pro sortirentur. Varro Rerum humanarum lib. xx. Cùm venerint censores, inter se sortiant.

23 ¶ *Moderant*, pro moderantur. Pacuu. Peribœa: Neq; tuum te ingenium moderat, neque fraternum ita exsilium leuat.

24 ¶ *Sortiunt*. Ennius Cresphonte: An inter se sortiunt vrbem, atque agros?

25 ¶ *Polliceres*, pro pollicereris. Varro Anoputio πολλιτικὰν ἰδιάνυς. Nam in omnibus legi πολλιτικὰς πίσεσιν. Ne dares, ne polliceres quid datum est.

26 ¶ *Populat*, & passiuum *populatur*. Virg. Geor. lib. i. Populátque ingentem farris acernum Curculio. Cæcilius Asoto: Iamdudum depopulat macellum. Ennius Ambracia: Agros audaces depopulant serui dominorum domini. Quadrigarius: Agrum Nolanum populare cœperũt. Accius Astyanacte: Qui nostrã per vim patria populauit bona. Sisen. Hist. libro quarto: Protinus agros populabũdus ad Numerium conuertit.

27 ¶ *Punitur* aliquem, pro punit. M. Tull. de offic. li. i. Neque ad eum, qui punitur ali-

quem, aut verbis fatigat? sed ad Reipub. vtilitatem referri. Et Tusc. li. i. Quo multi inimicos etiam mortuos puniuntur.

28 ¶ *Ruminat*. Vir. Bucol. Ilice sub nigra pallentes ruminat herbas.

29 ¶ *Fabricantur*. M. Tul. de offi. li. i. Vt enim pictores, & ij, qui signa fabricãtur. Plautus Asin. Fabricare, quid vis comminiscere. Cic. de orat. lib. iij. Capitolij fastigium illud, & cæterarum ædium non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est.

30 ¶ *Palpatur*, pro palpat. Lucil. lib. xxix. Hic me vbi videt, subblanditur, palpatur, caput scabit.

31 ¶ *Luctant*, pro luctantur. Ennius li. ix. Viri validis viribus luctant.

32 ¶ *Bellantur*, pro bellant. Virg. li. x. Et pictis bellantur Amazones armis.

33 ¶ *Partiret*, pro partiretur. Lucil. li. xxix. Quid quas partiret ipse pro doctrina bona? Plaut. Asinaria: Hanc quidem, quam nactus prædam, cum illis partiam.

34 ¶ *Impertit*. Lucil. lib. xxviij. Sospitat, Impertit salutem plurimam, & plenissimam.

35 ¶ *Cohortarent*. Quadrigarius Annal. lib. vlt. dicerent castra facta esse, atque hos cohortarent, vti maturarent.

36 ¶ *Moderant*, pro moderantur. Acc. Epigonis: Viden' vt te impietas stimulat? nec moderat metus? Pacuuius Peribœa: Neqùe tuum te ingenium moderat, neque fraternum ita exsilium leuat.

37 ¶ *Commiserescim*'. Vir. Æneid. lib. ij. His lacrymis vitam damus, & miserescimus vltrò. Ennius Hectoris Lytris: Seruos & nostrum imperium, & fidem Myrmidonum vigiles commiserescite.

38 ¶ *Præliant*. Ennius Achille Aristarchi: Ita mortales inter sese pugnant, præliant.

39 ¶ *Complectite*. Pomponius Fullonibus: Quin ergo, quando conuenit, complectite. Mi frater salue, ô soror salue mea.

40 ¶ *Expergiscerer*, pro expergisceretur. Pomp. Agamemnone suppositio: Nequis miraretur, cùm tam clarè tõuerit, vt si quis dormitaret expergiscerer.

41 ¶ *Labascor* pro labor. Accius: Nullum est ingenium tantùm, neque cor tam ferum, quod non labascatur lingua, mitescat malo. Varro Rerum diuinarum lib. vij. Postquam vidit misericordia labasci mentem infirmam populi.

42 ¶ *Congredias*. Plau. Epid. Quid si adeam? haud scio an congredias, si hæc ea est.

43 ¶ *Certatur*. pro certat. Pacu. Armorum iudicio: An quis est, qui te esse dignum, qui cum certetur, putet?

44 ¶ *Frustro*, pro frustror. Pomp. Maiali: Miseret me eorum, qui sine frustis ventrem frustrarent suum.

45 ¶ *Exsecrarent*.Afran. Incendio: [illegible]erjurabant,exsecrabant,se,ac suos.

46 ¶ *Imitat*.Varro Epistola Latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille:Si malos Imitabo,tum tu pretium pro noxa dabis.

47 ¶ *Progredi*, pro progredere. Nouius Vindemiatoribus: Quid ilas,age,moue te inanem primus,progredi.

48 ¶ *Mutuet*,mutuũ sumat. Cæcil. Asoto: Ad amicũ curret mutuatũ mutuet mea causa

49 ¶ *Suauies*.Pomponius Munda: Ego illam non amplectar, non suauiem? Nouius Quæstione:Mammas teneas, pedes extollas, suauies cum gemit.

50 ¶ *Consolare*. Varro Oedipothyeste: Per idem tempus Oedipus Athenas exsul venire dicebatur,qui consolaret.

51 ¶ *Minitas*, pro minaris.Næuius Danaë: Etiam minitas?mitte ea,quæ tua sunt magis, quàm mea.Plautus Amph.Quid minitabas te facturum,si istas pepulissem fores?

52 ¶ *Percontat*.Næuius Maleuolis: Si percontassem, malum hoc me præteriisset.Næuius Belli Punici lib.ij. Blandè,& doctè percontat Enniusiquo pactoTroiam vrbem reliquisset.

53 ¶ *Ominat*. Pomponius Cretula: Nil petituræ bene eueniat.Ita sit,&tibi bene sit,qui rectè ominas.

54 ¶ *Paciscunt*. Næuius belli Punici libro septimo: Id quoque paciscunt mœnia sint, quę Luctatiũ reconciliant captiuos plurimos. Idem:Siculienses pascit,obsides vt reddant.

55 ¶ *Conuiuant* pro conuiuantur.Pomponius Munda:Si calendis conuiuent,idibus cenant foris.EnniusSatyr lib.j.Malo hercle suo magno conuiuat,sine modo.

56 ¶ *Mirabis*. Pomponius Patruo:Mirum facies fatuæ si studium mirabis diu.

57 ¶ *Vrinatur*.Cicero Academicis lib.ij.Si quando enim nos demersimus,vt qui vrinãtur,aut nihil superum, aut obscurè admodũ cernimus.

58 ¶ *Miserete*. Ennius Hecuba: Miserete manus,date ferrum,qui me anima priuem.

59 ¶ *Opino*, pro opinor. Plaut.Bacch. Præneſtinum opino esse,ita erat glorioſus. Pacu. Chryse: Inueni, opino esse optumũ, Oreſtes vt hæres sit,sed tamen.Enn.Eumenid. Tacete opino esse optumum, & pro viribus sapere,atque fabulari tute noueris.Cæcilius Asoto:Nihil fore opino inter me,atque illum.

60 ¶ *Promeres*,pro promereris. Plaut.Trinummo:Nam retinere nequeo, quin dicam ea,quæ promeres.

61 ¶ *Opitula*. Liuius Equo Troiano: Da mihi hasce opes, quas peto,quas precor,corrige,opitula.

62 ¶ *Fite*,imperatiuo modo.Cato de prędа militum diuidẽda:Tu diues fite. Crassus lib. xvi. Iliados: O socij nunc fite viri.Liuius Odysseа:fit quoque fitum est.

63 ¶ *Pœnitebãt*.Pac.Arm.iud.prologo.Nũc pœnitebunt,libant liberi grato ex loco.

64 ¶ *Partiret*, pro partiretur.Afra.Diuortio: Cum testamento patria partisset bona. Lucil.lib iii. Tu patrẽ laudis caperes.tu gaudia mecum partisses. Accius Chrysippo: Æternabilem diuitiam partissent.Ennius Telamone: Eandem me in suspicionem sceleris partiuit pater.

65 ¶ *Recordauit*.Quadrigari⁹ Anna.li.v.Is, vbi Daciũ cognouit, & patria eũ recordauit.

66 ¶ *Poti* pro potiri. Pac.Iliona: Vt si onere credo adhuc sceptrum patienter poti.

67 ¶ *Præstolat*,pro præstolatur. Turpilius Pedio:Ego pręstolabo illi,eo citante opiciũ. Liuius Tereo: Nimis pol imprudenter suis præstolaras.

68 ¶ *Reuertit*. Pomponius Maiali:Cenam quæritat. si eum nemo vocat, reuortit mœstus ad me,nam miser.

69 ¶ *Rethoricasti*,pro rethoricatus es.Nouius Asinio: Age nunc,quando rethoricasti, respondе,quod te rogo.

70 ¶ *Tutant*.Plaut.Mercatore:Inuoco vos Lares diales,vt me tutetis.Næuius Lycurgo: Tuos qui celsos terminos tutant. Pomp. Patruo:Nõ eratQuod corpus tremulum famula tutaret toga.Pacu.Peribœa:Tu mulier tege te,& tuta templa Liberi.

71 ¶ *Fatitor*,pro patere.Plaut.Asi.Patitor tu item,cùm ego te referiam.

72 ¶ *Copulantur*, pro copulant, passiuum pro actiuo.Plaut. Aulul.Adeunt,consistunt, copulantur dextras.

73 ¶ *Præsagitur* ꝑ prę sagit.Plau.Bacch.Occidi.animꝰ iã isto dicto plus pręsagitur mali.

74 ¶ *Expalpabitur*,pro expalpabit, quod est extorquebit Plaut. Vidul.Seruus à patre argentum expalpabitur.

75 ¶ *Reddibo*, pro reddam. Plaut. Casina. Ruri reddibo.Idem Menæchmis Saluum tibi ita, vt mihi dedisti, reddibo.

76 ¶ *Ludipicata* ero hominẽ,pro,ludificata lepidè ero,culpã omnem in me imponit.

77 *Osculaui*. Titinnius Ilarubra.Laudor, quòd osculaui priuignæ caput.

78 ¶ *Expedibo*,pro expediam. Plau.Truc. Ego expedibo, rem perdidi apud vos. Pacu. Peribœa:Mane,expedibo factum,mihi quod contrà rogo respondeas.

79 ¶ *Manducatur*.pro mãducat. Põp.Pappo agricola:Nescio qui sellam viget,quasi asinus vxorem tuam, ita apertis oculis simul mãducatur,ac molit.Lucil.Satyr.libro quarto:Assequitur neque opinantem,in caput insilit, ipsum Commanducatur totum. Idem libro xiij. Cùm illud quid faciat quod

quod manducamur in ore. Afranius Fratriis. Facilè manducari qui poteſt.

80 ¶ *Miſeretur*, pro miſeret. Turpil. Epicle ro: Quàm matris, nunc patris me miſeretur magis. Pacuuius: At accepiſti me iſto cũ verbo, miſeretur tui.

81 ¶ *Muneratur*, pro muneratur. Turpil. Thra ſileone: Dat vltrò, ac munerat, quod ab illo abſtulit.

82 ¶ *Rixat*, pro rixatur. Varro Armorum iudicio: Ille viros hortari, vt rixarent, pręclari philoſophi. Idem Serrano, *ὅτι ἀγχαρνικῶν*: Dormit alius, nimirum vigilant, clamant, calent, rixant. Idem de rerum natura lib. j. Ne familiæ rixent cum vicinis.

83 ¶ *Adiutatur*, pro adiutat. Pacu. Doloreſte: Illum quæro, qui adiutatur, Afranius Inimicis: Hæc obſecro igitur agite, & me adiutamini. Lucill. lib. xxvij. Nec ſi paulo minùs vſuras, & magna adiutatus diu.

84 ¶ *Pigneraretur*, pro pigneraret. M. Tull. de Rep. lib. i. Sed vt plurimas, & maximas noſtri animi, ingenij, conſilij partes ipſa ſibi ad vtilitatem ſuam pigneraretur.

85 ¶ *Murmurari*, pro murmurare. Varro *σῦριγξ ὁ λοπὰς τὸ πόμα, ὅτι τὴν γαστέρα μυκᾶται*: Ita vt ſolùti eramus, Romæ in balneis plodere cœpimus, & murmurari. Quadrigarius Annal. li. viii. In eo loco populus murmurari cœpit, Var. *ἐμοὶ τὸ πῶμα, ὅτι ἐγκαμπίζει*: Hoc Græcis renuntiato, vt facilè intelligeres, nos ab his amari, commurmurantur. Auctor idem Virgula diuina: Præſertim, cùm ventrem meum coërceam, nec murmurari patiar.

86 ¶ *Excalceatur*, pro excalceat. Varro Pſeudolo Apolline, *ἐπὶ δεῦρο μετακίνησις*: Quod in eius Dei templa calceati introeunt. Nam in oppido, quæ eſt ædes Apollinis, & qui ibi ad Herculis introeat, nemo ſe excalceatur.

87 ¶ *Nutritur*, & nutricatur pro nutrit, & nutricat. Varr. Teſtamento, *ἐπὶ διαθήκαις, μανικὸν φιλοσοφίας*: Natis quos Menippe hæreſis nutricata, & tutores do, Qui rem Romanã, Latiúmque adſciſcere vultis. M. Tul. de Deorum natura lib. ii. Omnium autem rerum, quę natura adminiſtrãtur, ſeminator, & ſator, & parens (vt ita dicã) atque educator, atque altor eſt mundus, omniáque ſicut membra, ſuas & partes nutricatur, & cõtinet. Afranius Vopiſco: Nĩ nutricatur oliua. Lucil. lib. xxx. Senſu nutricatum ſanè, caput opprimit ipſe.

88 ¶ *Volam*, pro velim. Lucil. lib. xxvij. Atque dolo attonitos vincere. Epicuri volam. Plaut. Aſin. Meo modo loquar quæ volam, quoniam intus non licitum eſt mihi.

89 ¶ *Commanducatur*. Lucil. Satyr. lib. iiii. Aſſequitur nec opinantem, in caput inſilit, iſum Commanducatur totum complexa, coméſtque. Idem libro xxv. Villicum Ariſtocratem mediaſtinum, atque bubulcum Commanducatus corrupit, ad incita adegit.

90 ¶ *Eſuribo*, pro eſuriã. Pompo. Augure: Immo mane non eſuribis diutius, quare roga. Nouius Mortis & vitæ, iudicio: Ita vobis otioſus ſum: mihi algebo, & mihi eſuribo.

91 ¶ *Fatiſcuntur*, pro fatiſcũt. Acci, *Οὐ μὴν καὶ πιστὸν*,: Tamen haud fatiſcar quin tuam implorem fidem. Varro Antiquitate humana libro xiiii. Altera ira, altera vulneribus fatiſcũtur. Pacuuius Doloreſte: Vereor ſi vnquam fatiſcar facere quidquam, quod quibo, boni.

92 ¶ *Conſecrabor*, pro conſecrabo. Plautus Perſa: Sed quis hic anſatus ambulat magnificè conſecrabor.

93 ¶ *Fruticari*, pro fruticare. Cicero ad Atticum lib. xv. Exciſa enim eſt arbor, nõ euulſa. itaque quàm fruticetur, vides.

94 ¶ *Exſugebo*. Plautus Epidico: Iam ego me vortam in hirudinem, Atque eorum exſugebo ſanguinem.

95 ¶ *Copulantur*, pro cõiungunt. Plaut. Aulul. Adeunt, conſiſtunt, copulantur dextras.

96 ¶ *Inuenibo*, pro inuenĩã. Põponius Buccone adoptato: Sæpe annuit, inuenibit ſæpe.

97 ¶ *Puniuntur*, pro puniũt. M. Tull. Tuſc. lib. i. Tenendum eſt igitur, nihil curandum eſſe poſt mortem, cùm multi inimicos, & mortuos puniuntur.

98 ¶ *Sacrificantur*, pro ſacrificant. Varro antiquitatum rerũ diuinarum libro xiiii. Viris nuptis ſacrificabantur in cubiculo viduæ. Sacrificari. Varro Manio: Nõ maledicere, pedem in focum non imponere, non maledicere, ſacrificari. Idem Varro de liberis educandis: Cùm primores cibo, & potione initiarẽt pueros, ſacrificabantur ab Idibus Eduſæ, & Potinæ.

99 ¶ *Diſcrepuit*, pro diſcrepauit. Cicer. de orat. libro tertio: Nihil ſanè ad rem pertinet, ſiqua in re diſcrepuit ab Antonij diuiſione.

100 ¶ *Spolior*, pro ſpolio. Afranius Crimine: Quos impunè depopulatur, & diſpoliatur dedecus. Quadrigarius Annal. Ita per ſexẽnium lugatiam polam, atque agrum Campanum, quod his per militẽ licebat, exſpoliabantur.

101 *Verecundantur*. Marc. Tull. Hortẽſio: Hi noſtri amici verecũdantur capti ſplendore virtutis.

102 ¶ *Conuertitur*, pro cõuertit. Plaut. Amph. Sed fugam in ſe tamen nemo conuertitur.

103 ¶ *Ruminatur*. Varro Sexagẽſi: Erras, inquit, Marce, accuſare nos ruminaris antiquitates. Idem Bimargo: Odyſſeam enim Homeri ruminari incipies.

104 ¶ *Precantur*. Varro Eumenid. Ego medicina Serapi vtor, quotidie precantur. intelligo rectè ſcriptum eſſe Delphis Theohera.

105 ¶ *Miras*, pro miraris. Varro Eumenidibus: Holpes quid miras animo curare Serapim. Quid quaſi nõ curat tantidem Ariſto-

Digitized by Google

teles,Idem eisdem:Aut ambos mira,aut noli mirare de eodem.

106 ¶*Nolitote*,pro nolite. Sisen.Hist.lib.iij. Nolitote mirari, quàm desperata voluntate ad vnam belli faciendi viam.

107 ¶ *Glisc itur*,pro glisc it.Sempronius Asellio Hist. lib. iiij. Vt maior inuidia Lepido gliscceretur.

108 ¶*Ignescitur*,pro ignescit.Laberius Colace:Figura humana inimici ardore ignescitur.

109 ¶*Luxuriabat*,pro luxuriabatur.Tubero Hist. lib. xiiij.Pars omnis luxuriabat.Virg. lib. ij. Luxuriátque toris animosum pectus.

110 ¶ *Focillatur*, pro fouet. Varro de vita pop.Rom.lib. 2. Propter secũdas sublato metu,non in communi spectant:sed suum quisque diuersi commodum focillantur.

111 ¶ *Emungerentur*. Varro de liberis educandis: Eam sunt consecuti corporis siccitatem, vt neque spuerent,neq; emungerentur.

112 ¶ *Libertatem vti*,pro,vti libertate. Titinnius lib. v. Item vti eũ oportet libertatẽ, qui sapit.Nonius Zona:Atque facilitatem video veteris vulgariam. Lucil. Satyr. libro 14. Quem metuas sępe,interdum quem vtare libenter. Sic potior illam rem, pro,illa re potior.Terent.Adelph.Mille potior gaudia.Lucret.lib.3. Adde Heliconiadum comites,quorum vnus Homerus Sceptra potitur.Næuius Lycurg. Die quo pacto eum potiti,pugna,an dolis? Accius Phœnissis: Natus virtute sceptrum potiretur patris. Pacuuius Atalanta: Regi vt memorabis, nunc regnum potitur transmissu patris.

113 ¶ *Opus* est illam rem, pro opus est illa re. Plautus Cistellaria:Malum auser,bonum mihi opus est. Et Captiuis:Omnes maritimi milites iã opus sunt tibi.Lucretius lib.2. Scire licet nil principiis opus esse colores. Turpilius Lindia: Me vis potiri? Fac ergo potiar quod volo. Sic & callet illam rem pro,illa re: Pomponius Pistoribus:Mirum ni hęc Marsa est,in colubras callet canticulam.Afran.Epistola: Quanquam isthæc malitiosa non tam calleo,tamen non fefelli.

DE MVTATA DECLINATIONE

CAPVT VIII.

1 *Apricatio*,pro apricitas.M.Tul.de senectute: Vbi enim potest illa ætas aut calescere apricatione melius, vel igni?

2 ¶ *Itiner*, dictum pro iter. Varro Pranso parato:Luna exspectanteAdria se itiner longum sermone leuare.Plaut.Mercatore: Quin tu ergo itiner exsequi meum me sines?Equidem mutata declinatio non est ab eo, quod est iter iteris,sed est ab eo,quod est iter itineris. Lucretius lib. 6. Obuia discutiat gladiis, itinérque sequatur.Accius Oenomao:Coniugium Tisis pater eat te itiner tendere. Idem Meleagro: Labore aut minuat itiner ingressum via Turpili Thrasileone.Age,age,egrede: atq: vtinã istuc perpetuũ itiner sit tibi.

3 ¶*Festinem*,pro festinantem.Titinn.lib.5. Nunc hoc vror,nũc hęc res me facit festiné.

4 ¶*Lacte*,nominatiuo casu,ab eo,quod est lac.Ennius lib.11. Etsi mulier erubuit,ceu lacte & purpura mista.Hemina Annalium lib. 4.Ex tiberi lacte haurire.Cęcilius Titthe:Prę sertim,quę non peperit,lacte nõ habet.Varr. Andabatis: Cãdidum lacte papilla cùm fluit.

5 ¶ *Mansuete,& mansuer*, pro mansuetus, vt sit nominatiuus mansues Plaut.Asin.Reddam ego te ex fera fame mansuetum.Accius Meleagro:Nunc si me matrem mansues misericordia capiit.Varro ὁ λέων. Nõ vidisti simulacrum leonis ad Idam è loco,vbi quondam subitò eum cùm vidisset,quadrupedem galli tympanis adeò ferunt mansuem,vt tractarent manibus?

6 ¶*Questi*,vel *Quastuis*,dictũ pro quęstus. Titinnius Fullonibus:Ni nos texamus, nihil est fullones nobis quæsti. Plautus Aulul. Nã hic apud nos nihil est quæsti furib⁹. Nonius: Per deam sanctam Lauernam, quæ cultrix quæstuis sit Terent.Hecyra: Nunquam animum quæsti gratia ad malas inducam parteis.Pomp.Pistore:Nam plus quęsti facerem, quàm quadrinas si haberem molas.Turpilius Demiurgo: Mulier meretrix,quæ me quæsti caussa eognouit sui Idem Hetęra:Simulauit me à se amari quęsti gratia:Cęcilius Venatore: Satísne huic ordini, & si nihil egi quæsti, quia sunt æmuli?Var.de liberis educãdis:Nõ in suarum manuum opificio:quibus almo lino quid faciunt aut palma.Nam lib.2. Quæstuis caussa deridebant suas res pueris.

7 ¶*Tumultu* pro tumultus.Plautus Casina: Quid intus tumulti fuit?Ter.Andr.Nihil ornati,nihil tumulti.Pomponius Piscatoribus: Quid hoc est tumulti? Acc.AEneadis,vel Decio: Nihil neque periculi,neque tumulti est, quod sciam.Idem Nyctegresia:Cuius vos tumulti caussa acie timeo quid parum aduorti.

8 ¶ *Victi*,pro victus, Plautus Captiuis:pro victi quotidiani ventrem ad me afferas.

9 ¶*Aesti*,pro æstus. Pacuuius Chryse: Æsti fortè ex arido.

10 ¶*Senatui*,vel *Senatui*,pro senatus:Plaut. Epidico:Senati qui columé cluẽt.Sallu.Catilinæ bello:Igitur senati decreto,Q.Martius Rex Fesulas,Metel.Creticus in Apuliam,circúmque ea loca missi.Sisen.Hist.lib. 3.Lucius Calpurnius Piso ex senati cõsulto duas nouas tribus.

Digitized by Google

tribus. Idem: simul & senatis consultis clarissimis amplificati. Varr. de vita po. Ro. li. 1. Posteaquam Q. Fabio Maximo dictatore.

11 ¶ *Vas*, pro vades. M. Tul. de offic. lib. 3. Vas factus est alter eius sistendi, vt si ille non reuertisset, moriendum esset ipsi.

12 ¶ *Sumpti*, pro sumptus. Plaut. Trinũmo: Quod ebibit, quod comest, quod facit sumpti. Turpilius Philopatro: Ecce autẽ tuo more, vti soles videre mihi ægrè id pati: quia hos dies cõplusculos intercapedo sumpti faciundi fuit. Lucil. lib. xxx. Quid dare, quid sumpti facere, ac præbere potisset. Cæcilius Plocio: Quid hoc futurum obsonio, & vbi tantùm sumpti factum? Varro Bimargo: Cùm nouissimè mitteret, quantum sumpti fecerit.

13 ¶ *Iteris*, positum pro itineris, & quidem rectè: ab eo, quod est iter iteris, facit iter itineris. Nouius Lycurgo: Ignotis iteris sumus, tute scis. Acc. Oenomao: Præstò etiam adsum, exprome quid fers: nam te longo itere cerno vadere. Idem Telepho: Studiumque iteris reprime. Varro θεῖ πρὸς: Tua templa ad alta pham properans citus itere.

14 ¶ *Exerciti*, vel *exercitus*, pro exercitus. Acc. Armorum iudicio: In quo salutis spes summas sibi habet exerciti. Idem ἐπὶ τοὺς μάχ: Contrà quantum obfueris, si victus sies, considera, & quò reuoces summam exerciti. Var. de vita pop. Rom. lib. 2. Quibus cùm turpe fecerant fœdus sine publico consilio dederunt hosti quotquot Decius imperator pro exerciti salute se diis manibus deuouit.

15 ¶ *Adspecti*, pro adspectus. Accius Astyanacte: Abducite intro. nam mihi Miseritudine commouit animum excelsa adspecti dignitas. Idem Alphesibœa: Odiorum hosti sicúmque diem obuium, turbam, adspecti atque horribilem.

16 ¶ *Scripto*, pro scriptura. Cicero de Orat. libro secundo: Illud autem est huius instituti, scriptionis, ac temporis.

17 ¶ *Lucti*, pro luctus. Accius Pelopidis: Cesso hinc ire, & rapere lucti vestem in lecto coniugis. Idem Nyctegresia: tunc quod superest, socium mittis leto, an lucti pœnitet.

18 ¶ *Salti*, pro saltus. Acc. Menalippo: Hi Menalippum interea traiectus nemorum in salti faucibus.

19 ¶ *Parti*, & *partus*, pro partus. Pacu. Antiopa: Vbi me grauidam sentio aggrauescere Propinquitate parti. Varro Andabatis: Candidum lacte papilla cùm fluit, signum putant partuis, quòd hic sequatur mulierem è partu liquor.

20 ¶ *Frons*, pro frondo, vt Virgil. Georg. lib. 2. Præterea cùm frons tenera, imprudénsque laborum. Varro Parmenone: Creditur lucos alta frons decidit platanos remis.

21 ¶ *Hau*, pro iis minùs Latinum putat cõsuetudo, cùm veterum auctoritate plurimum valeat. Titinnius Gemina: Euæ Castor si moratæ sitis ambæ, ibus, vt pro ego maioribus. Plaut. Milite: Latrones ibus denumerem stipendiũ. Pomponius Pappo agricola: Nunc quando voluisti facere, fac voluptati sies ibꝰ.

22 ¶ *Excelsitas*. M. Tul. de offi. lib. 3. Etenim magis est secundum naturam excelsitas animi & magnitudo.

23 ¶ *Campans* pro campanũ Plaut. Trinũmo: Credo ego istuc Stasime ita esse, sed campãs genus multo Syrorum iã anteit patiẽtia.

24 ¶ *Pernici*, pro perniciei. M. Tul pro Sexto Roscio: Quorum nihil pernici causa diuino consilio, & vi ipsa ac magnitudine rerum factum putemus. Sisenna Hist. lib. vi. Romanos in re cerne pernici causa venisse.

25 ¶ *Harem*, pro hæredem. Nœuius Gymnastico: Atque meis bonis omnibus ego te hærem faciam.

26 ¶ *Gelu*, ars monoptoton esse vult, contrà sentit auctoritas. Lucretius lib. v. Assiduúsque geli casus mortalibus aufert. Idem lib. vi. Deniq. sæpe geli multus fragor, atque ruina.

27 ¶ *Vapos*, & vapor, & timos, & labos & labor ita sunt, vt color & colos. Lucretius lib. v. Peruolitans permanat odos frigúsque, vapósque. Nœuius Lycurgo: Iam vbi nos duplicant aduenientis timos, vapósq; Accius Andromeda: Qui neque terræ est datus, nec cineris causa vnquam euasit vapos. Var. Manio: Sternitur iuuencus, quem labos mollem facit.

28 ¶ *Peruico*, pro peruicaci. Accius Armorum iudicio: Sed peruico Aiax animo atque morabilioni. Plau. Aulul. Hic quidam peruicus custodem addidit.

29 ¶ *Antistitam*. Accius Astyanacte: Vtinã vnicam mihi antistitã acquitenẽs suã tueretur.

30 ¶ *Gemiti*. Plautus Aulul. Tantum gemiti mali, mœstitiæque hic dies mihi obtulit.

31 ¶ *Specis* pro specubus. Accius Alcmæone: Quod dij interdum inferam penitus depressum altis clausere specis?

32 ¶ *Gallum*, pro gallorum. Varro Eumenidibus: Peditatem, an pudorem gallùm cœpit mihi videri.

33 ¶ *Generibus*, pro generis. Accius Alcmæone: Qui ducat, cùm te viderit socerum, generibus tantam esse impietatem?

34 ¶ *Argus*, pro Argiuus. Plautus Amph. Amphytrio natus Argus ex Argo patre. Virg. Æneid. lib. 4. Hauriat. hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.

35 ¶ *Augura*, pro Auguria. Accius Telepho: Pro certo arbitrabor sortis oracula adytus augura.

36 ¶ *Humo*, pro humo. Varro Prasso parato: Contrà coactus seruus latratu canum. Fertur bisulcis vngulis, ne se humo videant. Varro πρὸς μάχ: In pauimento nõ ander.

Digitized by Google

facere lacunam: at in humu calceos facis elisos.

37 ¶ *Fluctis* pro fluctus. Accius Telepho: Flucti cruoris voluerent mihi. Idem Clytemneſtra: Flucti immiſericordes iacere, & æra ad ſaxa allidere. Pacuuius Chryſe: Interea loca flucti flacciſcunt, ſileſcunt venti, mollitur mare.

38 ¶ *Piſcati*, pro piſcatus. Pomponius Piſcatoribus: Quid habes in ſcirpiculis calue? omne piſcati genus. Turpilius Demetrio: Anſehac ſufflabat aquilo, aut auſter, inopia tum erat Piſcati.

39 ¶ *Poematis*. M. Tul. lib. 3. Quod idem in poematis, in picturis vſu venit.

40 ¶ *Cultio*, pro cultura. M. Tul. de ſeneſcute: Num igitur horum ſenectus miſerabilis, qui ſe agricultione oblectabantur.

41 ¶ *Vulgariam*, pro vulgarem. Næuius Zona: Atque facilitatem video vti vulgariam. Turpilius Thraſyleone: Non eſt mediocris res, neque vulgaria fallacia hæc. Afranius Priuigno: Dehinc temeritatē repudio vulgariā.

42 ¶ *Pannibus*, pro pannis. Pomponius Maccis Geminis: Bono animo es video, eripuiſti primitus de pannibus.

43 ¶ *Indecoris*, pro indecora. Acc. Athamante: Cuius ſit vita indecoris', mortem fugere turpem conuenit. Virgil. lib. xii. Nec genus indecoris.

44 ¶ *Foetis*, pro fœtibus. Accius Bacchis: Vbi ſanctus Cytheron frondet viridantibus fœtis.

45 ¶ *Sublima*, pro ſublimis. Accius Phœniſſis: Aut ſæpe ex humili ſede ſublima euolat. Salluſt. Hiſt. lib. 3. Nam terna tunc erat, & ſublima nebula cælum obſcurabat.

46 ¶ Ab eo, quod eſt labos. *Laboſum* facit, non laborioſum. Lucil. Satyr. lib. 3. Præterea omne iter hoc eſt laboſum. Idem: Tantalus laboſas pœnas.

47 ¶ *Nefantia*, pro nefanda. Lucil. Satyr. lib. 3. Tantalus, qui pœnas ob facta nefantia pendit. Idem libro xxix. Diſſociat atque omnia ac nefantia. Varro *συναρχία*, *ubi ſupra*: Ego, inquit, eam ſuppetias, quæ tunc mihi nec res, nec ratio eſt diſſociat atque omnia nefantia?

48 ¶ *Gracila* eſt pro gracilis. Lucil. Satyr. lib. viii. Quòd gracila eſt, pernix, quòd pectore puro, Quòd puero ſimilis.

49 ¶ *Bacchanaliorum*, pro bacchanalium, vt vectigaliorum, compitaliorum, & nouaIiorum, Vulcanaliorum. Salluſtius: Exaudiríque ſonus Bacchanaliorum. Idem Hiſt. lib. 4. Curio Vulcanaliorum die ibidem moratus.

50 ¶ *Tumulei*, pro tumultus. Ennius Hectoris Lytris: Quí hoc hîc clamoris? quid tumulti eſt? nomen qui vſurpat meum? Turpilius Pedio: Progredior foras viſere, quid hinc tumulti ante fores. Salluſt. Catilinæ bello: Ille cohorteis veteranas, quas tumulti cauſſa conſcripſerat in frontem poſitas, cæterum exercitum in ſubſidio locat. Afranius Vopiſco, Hem quid hoc, perij, pertimui, quid tumulti exaudij?

51 ¶ *Progenij*, pro progenici. Pacu. Paulo: Pater ſupremæ noſtræ progenij patris.

52 ¶ *Strepiti*, pro ſtrepitus. Ennius Hectoris Lytris: Quid in caſtris ſtrepiti eſt?

53 ¶ *Mirabilitas*, pro admiratio. Tul. de offic. lib. 2. Ergo & hæc animi deſpicientia admirabilitatem magnam facit.

54 ¶ *Itiner*, pro iter. Enn. Telepho: Deúmque de conſilio hoc itiner credo conatú modo. Pacuuius Atalanta: Dolet: pigétque magis, magíſque me conatum hoc nequicquam itiner. Idem Doloreſte: Delphos venum pecus ſecundæ abſtabula, ac itiner contuli.

55 ¶ *Ferocia*, pro ferocitate, Pacuuius Teucro: Niti citia ferocitate, atque ferocia. M. Tul. de Repub. li. quinto: Qui comperit eius vim, & effrenatam illam ferociam.

56 ¶ *Deliritas*, pro deliratio. Laberius: Quænam mens, quæ deliritas vos ſuppilatores facit, cum cano eugio velitari?

57 ¶ *Holerorum*, pro holerum. Lucil. Satyr. lib. xv. Tintinnabulum abeſt hinc, ſurpiculíque holerorum.

58 ¶ *Miſtura*, pro moderatura. Varro de vita pop. Rom. lib. 1. Sed quod ea & propter talem miſturam immoderatam ex aquis cunctis: quod temperatura moderatur in Romuli vita tripliceis ciuitates.

59 ¶ *Gubernas*, pro gubernacula. Lucil. Satyr. libr. xx. Proras deſpoliate, & detundite guberna.

60 ¶ *Singularia*, pro ſingulari. Turpil. Demetrio: Homo vnica eſt natura, & ſingularia.

61 ¶ *Lubidinitas*, pro lubidine. Laberius Sylace, Lubidinitate labitur.

61 ¶ *Fructi*, vel fructuis pro fructus. Turpil. Canephoro: Satis fructi reddunt. Idem Hetæra: Hæc ſi impetro abs te, vt faciat, ſatis fructi ecpero ex te. Varro de re ruſtica lib. 1. Eius enim ſaliuam eſſe fructuis venenum.

63 ¶ *Menſionem*, pro menſura. Cic. de oratore. Aures enim, vel animus aurium nuntio naturalem quandam in ſe continet omnium vocum menſionem.

64 ¶ *Volutabundus*. pro volutans M. Tul. de Repub. libro 2. Cupido autem & expetenti, & lubidinoſo, & volutabundo in voluptatibus.

65 ¶ *Porti*. pro portus. Turpilius Demiurgo, Neque nautæ cùm eſſent circumuenti ventis, incerto itinere, porti indigentes.

66 ¶ *Domis*, pro domus. Varro *περὶ μέλιτος*: Perrexit in interiores partes domuis.

67 ¶ *Sonus*, & ſonus prò ſonitus, & ſonu,

Pacu.

Pacu.Doloreſte.Quidnã autẽ hoc ſoniti eſt, quod ſtridũt fores?Cæcilius Calcis:Nã quidnam fores facere ſoniti? Siſenna Hiſt.lib.iij. Poſtquàm in ſonu ſignorũ prælium magno cum clamore virorum commiſſum eſt.

68 ¶ *Glutine*, pro glutine. Lucil.lib. xxvj. Præterito tepido glutinator glutino.

69 ¶ *Cautio*, pro cautela. Cic. de orat.li.ij. Neq; illa mihi cautio, & timiditas in cauſſis, propter præſtantẽ prudentiam Craſſi negligenda eſt.Terent.Andria:Puerum autem ne reſciſcat mihi eſſe ex illa cautio eſt.

70 ¶*Gelo*,pro gelu.Varr.Seſquiul.Pueri dũ comitẽſq; tenẽt cata gelo putri mõtiũ ſaxa.

71 ¶*Ceſtis*,pro ceſtibus.Varr.Væ victis,*ἀπὸ φιλοστοργίας*:Pugilis ſpectatoris,qui miſerũ putatis vinci,quæro à vobis,ſi aduerſarius ſuper cilia miceſtis diſcobinarit, nunquis veſtrum ſuam mihi eſt daturus?

72 ¶*Fructus*,pro fructus.Varr.Meleagris: Quæro vtrũ fructuis,an delectationis cauſa, fructus vt vendatis.Idẽ *περὶ ἀμπέλων*: Aliquot Romæ ſunt, qui cellas vinarias fructus parant,vt vendant.

73 ¶*Quæſti*,pro quæſtus. Var.Prometheo: Æmulum illius artis,atque obſtrigilatorem. qui per aliquot annos quæſti nihil fecerit.

74 ¶*Senectã*,pro ſenectute.Virg.li.vj.Vires vltra,ſortémq.ſenectæ Lucildi.xxviij.Proſpiciẽdũ ergo in ſenecta,nunc adoleſcentia eſt.

75 ¶*Inermis*,pro inermibus.Sallu.Iugurthiq; bello:Neq; quẽquã decere,qui man^s armauerat,ab inermis pedibus auxiliũ petere.Siſen. Hiſt.li.iiij.Pleriq.inermi in caſtra perfugiũt.

76 ¶ *Gallia*,pro Gallice.Salluſt.Hiſt.li.iiij. Cùm interim lumine etiam cũ incerto, duæ Galliæ mulieres conuentum vitantes ad mẽſtrua ſoluenda montem adſcendunt.

77 ¶*Effigia*,p effigies.Afran.Vopiſco:Cui^s te ſuſcitat imago:cui^s effigia cognat^s patrei

78 ¶*Intemperia*,pro intemperantia apud veterem auctoritatis obſcuræ:Has eius intemperias in maritum.

79 ¶*Poematorum*,pro poematiũ.Afran.Priuigno:Poematorum nõ bonorum.Plaut.Aſin.Nam neque fictum vnquam eſt,neque pictum,neque ſcriptum in poematis.

80 ¶ *Acritas*.Accius Neoptolemo^Vis veritatis,atque acritas.

81 ¶*Largitas*,pro largitio.Ter.Adelph.Quod prohuuium^quæ iſthæc ſubita eſt largitas?

82 ¶ *Dextrabus*,pro dexteris.Liuius Odyſſea:Deque manibus dextrabus.

83 ¶*Curatura,& Curatio*,pro cura. Ter.Eun. Tametſi bona eſt natura:reddũt curatura iũceas.Cic.Tuſc.li.iij.Nã vt medici cauſſa morborum curationem eſſe inuentam putant.

84 ¶*Imberbi*,pro imberbis.Lucil.li.xxx.Maximus ſi argẽto in verbo androgyni barbati mœcho cinædi.Varro Epiſt.ad Fabiũ: Quòd facisSaturnorum ſimiles ſunt,quod maxima ſiunt,idémque imberbi.

85 ¶*Sexcentum*,pro ſexcentorum.Lucil.lib. xxx.Maximus ſi argenti ſexcentũm,ac mille reliquit.Idẽ lib.xxx. Quid verò eſt,centum, ac ducentum poſſideas ſi Millium?

86 ¶*Paupertes*,pro paupertate.Enn.Hecuba:Senex ſum,vtinam mortẽ oppetam priuſquam eueniat, quod in pauperie mea ſenex grauiter gemam.

87 ¶ *Ædis* nominatiuo ſingulari. Varr.de vita pop.Rom.lib.i.Hæc ædis,quæ nunc eſt, multis annis poſt facta ſit, in qua omnia regis temporibus delubra parua facta.

88 ¶ *Victus*,pro victus. Varro de vita pop. Rom. Li. Primùm de re familiari ab patrib^s. ſecundò de victuis cõſuetudine primigenia, tertiò de diſciplinis priſcis neceſſariis vitæ.

89 ¶*Gradus*,pro gradus.Varr.de vita pop. Rom.li.ii.Multo præditi pudore,& pudicitia adoleſcentes, dixerunt cũ maiore patre eius graduis,& [ætate] ad te ſtipendia facerent.

90 ¶*Puerilitas*,pro pueritia.Varro de liberis educãdis: Velim me hercules,inquit,ipſe vſu magno puerilitatis formulam audire.

91 ¶*Anuis*,pro anus.Var. Cato,vel de liberis educãdis:Eam nutricem oportet eſſe adoleſcentem. Anuis enim vt ſanguis deterior, ſic lac. Lac enim vt quidam dicunt phyſici,ſanguinis ſpuma eſt.

92 ¶*Præcantrix*.Varr. de liberis educãdis: Vt faciunt pleræque vt adhibeant præcantrices,nec medico oſtendunt.

93 ¶*Rituis*,pro rit^s. Var. Cato,vel de liberis educãdis:Itaq; domi rituis noſtri,qui perDeũ fidiũ iurare vult,prodire ſolet in cõpluuium.

94 ¶*Pronis*,poſitũ pro prona.Varr. Parmenone: Alia trabs pronis in humum accedens proximè frangit ramos cadens.

95 ¶*Teneritas*,teneritudo.Cicer. de finib^s bonorum & malorum lib.v. In primo enim ortu ineſt teneritas,ac mollitia quædam.

DE NVMERIS, ET CASIBVS.

CAPVT IX.

2 *Cruſtorum*, numeri ſingularis poſitus pro genitiuo plurali. Siſen. Hiſt. lib. quarto: Qui tamen,quibus litibus fœdera maiorum *ſuorum* diſſoluta. Titinnius Velitterna : Omnium *virium* expertem , conſilij plenum prohibui.Idem Gemina: Non eſſe eratis parafitum , nec virum aſpellit domo. Lucretius lib.vi.Flammea tempeſtas *Siculũ*

dominata per agros Plautus Perſa: Pol *Deûm* virtutem dicam & maiorum *meûm*. Torent. Hecyra: Propè iam remotum ab iniuria *aduerſariûm*. Accius Euryſace: Reprime parum per citatum quadrupedem. Nouius Euryſace: Millia ſex *nummûm* in arcam dimiſi nũmariam. Accius Ἀπὸ νεὼν μάχῃ: Ab claſſe ad vrbem tendunt, neque quiſquam poteſt Fulgentium *armûm* armatus ardorẽ obtui. Turpilius Epiclero: In Caliphonis nunc te miſeræ *liberûm* Pacuuius Atalanta: Parentum, *incertûm inueſtigandûm* gratia. Idem Peribœa: Regnum imperator *æternûm* morum ſator. Varro ναῦτα, ναῦτα, θεοὶ ἰγκαμίαι: O mi optãti miniſterio *inuidûm* tabes. Idem de vita populi Romani libro quarto: Hortenſius ſuprà decem millia *cadûm* hæredi reliquit, *medimnûm* vini mille cadum. Salluſt. Hiſtor. libro nono: Cuius duas inſulas propinquas inter ſe, & decem *ſtadiûm* procul à Gadibus ſatis conſtabat ſuopte ingenio alimenta mortalibus gignere. Afranius Vopiſco: Antiquitas petẽda in principio eſt mihi. maiores noſtri incupidiores *liberûm* fuere. M. Tul. de offic. li. iij. An emat denario, quòd ſit mille *denariûm*.

2 ¶ *Accuſatiuus*, poſitus pro datiuo: *Ignoſcamus illam rem*, pro illi rei ignoſcant. Plautus Amphit. Velatis manibus orant, *ignoſcamus peccatum ſuum*. Terentius Eunucho: An, ne comparandus hic quidem ad illum eſt.

3 ¶ *Genitiuus* caſus poſitus pro accuſatiuo. Titinnius Pſaltria: Dicis tu quæſo, quò te auortiſti? *mei faſtidii?* meæ delitiæ. Plautus Aulul. Abiit, neque certiorem fecit. *Faſtidit mei*, pro, me faſtidit. Lucillius Satyr. libro ſeptimo: Triſtes difficiles ſumus, *faſtidimus bonorum*. Turpilius Leucadia: Videmine *faſtidit mei*. Lucillius libro xxviij. Cui ſæpe *mille* impoſui *plagarum* in diem. Idem: *Si argenti indiget*. Plautus Aulul. Deinde egomet me cum cogitare interdum occœpi. Sic *vereatur illam rem*, ſicuti & conſuetudo, & Terentius Phorm. auctor eſt dicens: Non ſimultatem meam vereri ſaltem. ¶ Veteribus gentium pro accuſatiuo poni placet. Afranius Compitalibus: Si non verear, nemo *vereatur tui*. Idem Simulante: *Tui* vereatur me ad te miſit. oratum peteret. Idem Emancipato: Optandum vxorem, quæ non *vereatur viri*. Pacuuius Hermiona: Tyndareo fieri contumeliam: cuius à te veretur maximè acta gratulatione: Nihílne te *populi* vereatur, qui vociferare in via? Varro Sardis Venalibus: Non te tui ſaltem pudet, ſi nihil *mei* reuereatur? Accius Alphesiboea: Si *tui* vereatur progenitoris, cedo.

4 ¶ *Accuſatiuus*, poſitus pro ablatiuo. Titinnius Gemina: Ædepol hominis ignaui *ſanctum officium*. Plautus Menæchmis: Nam parasitus octo hominum *munia* facilè *fungitur*: Idem Trinummo: Sequere hac me, gnata, vt *munus fungaris tuum*. Lucillius Satyr. libro primo: *Munus* tamen *fungi*, & muros ſeruare potiſſent. Idem libro quinto: Liuius pauperem ait ſe ingentia *munera fungi*. Turpilius Epiclero: Sed vola, Vt familia noſtra *officia fungatur* ſua. Idem Pedio: Nuptias abieci, amicos vtor *primores* viros. Pacuuius Dulorẽſte: Nonne *officium fungar* vulgi, atque ægrè madefactum feram?

5 ¶ *Accuſatiuus*, vel nominatiuus poſitus pro ablatiuo. Turpilius Demetrio: Meos *parentes careo*. Marcus Tullius de Repub. libro quinto: Sed tamen vt bono patrifamiliâs, colendi, ædificandi, ratiocinandi quidam vſus *opus eſt*. Varro κἀν τῷ, θεοὶ πάντες: Deniq; ſi vestimenta ei *opus ſunt*, quæ fers? Idem Prometheo lib. primo: Id vt ſcias, audi hoc, quod falſum dicis eſſe, nemini *oculos opus eſſe*, ſi habet. Salluſt. Hiſtor. libro ſecundo: Ruina quæ pars magna, ſuiſmet, aut proximorum telis cæteri vice pecorum obtruncabantur. Afran. Vopiſco: Tandem vt poſſimus noſtra *fungi munera*. Idem Fratriis: Id aurum me cõdonat litteris. Lucil. li. xxvj Tu ſi voles, per aureis pectus irrigarier.

6 ¶ *Genitiuus*, poſitus pro ablatiuo, vel aduerbio loci. Plautus Trinummo: Nõ ego ſum *dignus ſalutis*? Cicero Tuſcul. libro quarto: Aliquod malum metuit exanimatus, *pendet animi*. Plautus Amph. Vt ſalui *potiremur domi*. Pomponius Pappo agricola, Domus hæc fuerit placita. Accius Epigonis: Locrorum latè viridia, & frugum vbera. Lucillius Satyr. libro ſexto: Hortare illorum ſi poſſim capi ſortiri. Idem libro octauo: Quarum & *abundemus rerum* & *quarum indigeamus*. Idẽ libro nono. Si nihil ad faciem, & ſi olim lupa proſtibulũ quæ Numini opus, atq. abſit. Pacu. Peribœa: Poſtquàm eſt *honoratus frugum*, & *floris* Liberi. Marcus Tullius de Repub. li. tertio: Noſter autem populus ſociis defendendis terrarũ tam *omnium potitus* eſt. Afranius Excepto: Quod vitæ ſtudiũ, aut quod præſidiũ in poſterũ mihi ſupponebãs, mecum *primus tui*? Varro de vita populi Romani libro ſecundo: Vt noſter exercitus ita ſit fugatus, vt Galli Romæ *Capitolij ſint potiti*, neque inde ante ſex mẽſes geſſerint. Significata ad genitiuum in poteſtatem venit. Plautus Capt. Ille alter *potitus hoſtis* eſt. Salluſt. Iugurthæ bello: Vt priuſquam legatos conueniret, *Adherbalis potiretur*. Idem eodem: Ager autem aridus, & *frugum* vacuus. Marcus Tullius de officiis libro primo: Hæc ſunt opera magni animi, & excellẽtis, & *prudentia* æquè, *conſilioq; fidentis*. Idem: Omnium autem rerum, ex quibus aliquid acquiritur, nihil eſt agricultura melius. Virgilius Æneidos libro primo: *Implentur veteris*

Digitized by Google

ueteris Bacchi, pinguiſq; ſerina. Marc. Tull. Hortenſio: Et qui expectat, pendet animi: quia ſemper quid futurum ſit, incertum eſt. Varro Eumenidibus: Ego autem qui eſſem *plenus vini, & veneris*. ¶ Sic *deſipiebam mentis*, pro mente. Plaut. Epidico: Deſipiebam mentis, cùm illa ſcripta mitterem. ¶ Sic *mille annorum viuunt*, pro mille annis viuunt. Plautus Milite: Qui mille annorum perpetuò viuunt.

7 *Datiuus*, pro accuſatiuo. Titin. Barath. Vbi ambitionem *virtuti* videas *antecedere*, pro virtutem antecedere. Plaut. Truculento: Quia tu veſtimento. & cibo *alienis rebus curas*. Acc. Meleag. Cuius exuuias, & coronam huic *numerauit virgini* [legendum munerauit] M. Tul de repub. lib. 4. Hic verò mulieribus præfectis reponatur, qui apud Græcos creari ſolet: ſed ſit cēſor, qui viros doceat *moderari uxoribus*. Salluſtius Catilinæ bello: Breui ſpacio legiones numero hominum expleuerat, cùm initio non amplius *duobus millibus habuiſſet*. Lucillius libro vigeſimo ſexto: *Si miſerantur ſe ipſi*, vide ne illorum cauſa ſuperiore loco coll cauerit. Terent. Facite ita vt *vobis decet*. Terent. Andr. Interea mulier quædam ab hinc triennium. Ex Andro *commigrauit huc vicinia*. Varro de vita populi Romani lib. 4. Tanta porrò *inuaſit* cupiditas honorum *pleriſque*, vt vel cælum ruere: dummodo magiſtratum adipiſcantur exoptent.

8 ¶ *Accuſatiuus*, pro genitiuo. M. Tul. de offi. lib. 2. Dum homines cruenti *haſtam illam cruentam meminerint*, & ſperabunt. Virg. Bucol. *Alternos*, Muſæ *meminiſſe* volebāt. Plau. Ciſtellaria: *Meminere officium ſuum*. Et Menæchmis: Propterea illius *nomen memini* faciliùs. Accius Euryſace: Heu me miſerum: cùm hæc recordor, cùm *illos reminiſcor dies*. Idē Ἐπ' ἀνδρὶ μάχῃ: Eos mortalis fœnis libro 11. Miſereor ſæpe ſtuditos volo. Et Athamante: Veritus ſum arbitror, atque vtinam *memet* poſſim *obliuiſcier*. Et Nyctegreſia: An ego *Vlyſſem obliuiſcar* vnquam, aut quenquam proponi velim? Turpilius Pedio: Iam deſine *meminiſſe* illius *formam*. M. Tul. de Republ. lib. 4. Atque ipſa mens, quæ futura videt, *præterita meminit*. Varro væ victis Ἐπὶ φλυαρίᾳ: Libet me epigrammata facere: & quoniam *nomina non memini*, quod inſolum mihi venerit ponam.

9 ¶ *Inuidit illam rem*, pro illa re. Accius Menalippo: Vnde, qui mortalis florem liberûm *inuidit* meûm? *Priuatur illam rem*, pro illa re. Næuius Pedio: Quod res vis hanc priuari puleras, quas vti ſolet?

10 ¶ *Ablatiuus*, pro genitiuo. Plaut. Pſeudolo: *Vos* modo *cupidi* eſtis. Lucil Satyr. lib. 1. Potrò quæcunque & cuicunque, vt diximus antè Obſtiterit primo hoc minuendi refert. res. Idem lib. 6. Et id ſolum aduerſæ fortunæ ei quæ reſiſtit. Turpil. Pedio: Neque virum educta, vt par eſt, *expers* malitiis. Virg. Geor. lib. 1. Illa ferax oleo eſt.

11 ¶ *Accuſatiuus*, pro nominatiuo. Pomp. Præcone poſteriore: Quòd *lætitias inſperatas* modò mihi *irrepſere* in ſinum. Virg. Æneid. lib. 1. *Vrbem quam* ſtatuo, *veſtra eſt*.

12 ¶ *Nominatiuus*, pro datiuo. Nonius Agricola: Lernete duo verbis etiam primo, & poſtremo. Plautus Aulul. Credo ego illum iam inaudiuiſſe mihi eſſe theſaurum domi. *idmihias*. Cic. Tuſc. lib. 1. Multáque ſecula poſt reſtituit Pythagoreorum nomen. Varro de re ruſtica lib. 1. Centum iugeribus vinearum *opus eſſe quindecim mancipia*.

13 ¶ *Genitiuus*, pro datiuo. Accius Neoptolemo: Quid ſi ex Græcia omne nomen Ilium par nemo reperiri poteſt? Turpilius Pedio: Neque mirum educta, vt par eſt, expers malitiis, *metuens ſui*. Virg. Æneid. libro 1. *Dines opum*, ſtudiiſque aſperrima belli. Plaut. Aſin. Volo amori obſecutum illius, volo amet me patrem. Idem Pſeudolo: Duorum laboti ego hominem parſiſſem lubens, Me interroganti & tui reſpondendi mihi. Cic. de orat. lib. 2. *Bonorum virorum plenum forum*. Varro de vita pop. Ro. lib. 4. Ipſa Italiæ oppida ſunt vaſtata, quæ prius fuerunt *hominum referta*.

14 ¶ *Nominatiuus*, pro genitiuo. Turp. Epicl. Ad edim ſcies *eo*, quæ *fuiſti inſcius*. Teren. Phorm. Ita plerique ingenio ſumus omnes, *noſtri* noſmet *pœnitet*. Sic & *potior illam rem*. Pacu. Peribœa: Regnum potior, coniugem macto inferis.

15 ¶ *Ablatiuus*, pro datiuo. Lucil. Quod ſumptum, atque epulas *dicto præponis* honeſto. Virg. libr. VI. Tēque *adſpectu*, ne *ſubtrahe noſtro*.

16 ¶ *Genitiuus*, pro nominatiuo. M. Tul. de Repub. libro VI. Vt quemadmodum ſcribit ille, quotidiano in forum *mille hominum* cum pallis conchylio tinctis diſcederent.

17 ¶ *Ablatiuus*, pro accuſatiuo. Virgil. lib. V. Gratior & pulcro *veniens in corpore* virtus. Adiuuat.

18 ¶ *Accuſatiuus*, pro genitiuo. Acc. Myrmidonibus: *Mea fata* in acie *obliti*. Sallu. Hiſt. libr. 3. Sed Pompeius à prima adoleſcentia ſermone fautorum ſimilem fore credens Alexandro regi. Virg. Æneid. lib. 8. Et vocem Anchiſiæ magni, *Sulcúmque recordor*.

19 ¶ *Accuſatiuus*, pro datiuo. Lucil. XXVI. Suſpēdat ne ſe, an *in gladium incumbat*, ne cælum videat. Plaut. Amph. Velatis manibus orant, *ignoſcamus peccatum ſuum*. Afran. Vopiſco: Malè merētur de nobis heri, qui *nos* tantoperè *indigent* in pueritia. Cæcil. Plocio: Dū ego eius mortem inibo. Virg. Æneid. libr. 5. *Treis* adeo incertos cæca caligine *ſoles Erramus* pelago, totidem ſine fidere noctes. Cicero de Orat. lib. 3. *Locutus*. eſſe dicitur homo

copioſus *aliquot horas.*

20 ¶ *Datiuus*, pro ablatiuo. Siſenna Hiſtor. libro IIII. *Alij ſaltui*, ac *celocitati certare.* Var. de re ruſt. lib. I. A quo quòd *indigent potui*, poma dicta eſſe poſſunt. Idem Varro de liberis educandis: Non ſolùm qui primus in alterutra re *præſtet alios*, ſed etiam qui ſit ſecundus, & tertius.

21 ¶ *Nominatiuus*, pro ablatiuo. Siſenn. Hiſtor. lib. III. Omnia quæ diximus *loca*, ſtatim *potitus*. Idem: Hoſtis *loca ſuperiora potiti*. Virg. Æneï. li. x. Saxúmq; vndis immane minatur.

DE MVTATIS CONIVGATIONIBVS.

CAP. X.

FEruit, pro feruet. Lucillius lib. nono: Feruit nunc, feruit ad annum. Acc. Nyctegreſia: Claſſis adit, clauditur, feruit. Titinnius Setina: Sapientia gubernator torquet nauem non valentia. Cocus magnum ahenum quando feruit: paulla confutat trua. Accius Meleagro: Heu cor ira feruit cæcum, amentia rapior ferórque. Pomponius Agricola: Domus hæc feruit flagitiis. Afranius Priuigno: Hoc potius hoc nunc feruit minus. hæc volo. Varro Sexageſi: Quod leges iubent, non faciunt, faciant do ſceláve feruit omnino. Ab eo quod eſt feruit breuiato accentu feruêre facit, vt ſpernit ſpernere. Afranius Epiſtola: Ego miſo Clandeſtinorum pietor fere matera menſtrua feruêre. Lucil. Satyr. lib. VIII. Feruere ne longum verò hoc litoribus tradam. Virg. Æneid. lib. IIII. Iam. Litora feruere flāmis. Lucret. li. II. Feruêre cùm videas claſſem latéque vagari. Næuius Lycurgo: Latè, longéque trans noſtros feruere Accius Telepho: Aere, atque ferro feruere igni, inſignibus florere. Varro Deſultorio: *θεὶ πυρῖ*, Feruere piratis, vaſtaríque omnia circum.

2 ¶ *Lauit*, pro lauat. Virg. Georg. lib. III. Lauit improba teter Ora cruor. Plaut. Pſeud. Eas lacrymis lauit Lucret. lib. II. Litoris incurui bibulam lauit æquor arenam. Acc. Phœniſſis: Salſis cruorem guttis lacrymarum lauit. Var. Coſmotorina, *θεὶ φθορεῖσθαι*: Atque Aegeus fluctus, quam lauit antè aquilo Sæuus vbi poſuit Neptuni filius vrbem. Salluſt. Hiſt. lib. II. Dubium an inſula ſit, quod euri, atq; auſtri ſuperiactis fluctibus circum lauit. Næuius Danaë. Animi iubeo fonte lauere memini manum. Lauere inde tractum eſt. Ennius Telamone ſtrata terra, lauere lacrymis veſtem ſqualam, & ſordidam. Idem Hecuba: Heu me miſerum, interij, pergunt lauere ſanguinem. Lucret. lib. V. Lubrica proluuie larga lauere humida ſaxa. Accius Medea: Lauere ſalſis vultum lacrymis. Var. *αἰθομένοις θεὶ χαθλεκτοῖς*. Et Hymenæus, qui primò lauere aluum marſupio ſolet. Idem *ἐκτέμνῃ, θεὶ θυσῶν*: Pater, vt cruore laueret aram aggerem. Afran. Suſpecta: Vident lauere lacrymis me tuum collum, pater. Lauerent etiam inde manauit. Enn. Andromeda: Nam vbi introducta eſt, puerúmque vt lauerent, locant in clypeo. Afran Fratr. Aquam ex cœno haurire, qui lauerent manus. Plaut. Amphitr. Poſtquam peperit, pueros lauere iuſſit nos. Inde imperatiuo modo lauite facit. Titinn. Pſaltria: Manus lauite mulieris, & capita velate. Laui etiam poſitum pro lauari. Pompon. Petitore hærede: Ita velim facias, iampridem volo latrinam laui.

3 ¶ *Feruat*, pro ferueat. Pomp. Fullone: Facite, vt ignis feruat, ligna inſtipite, far concidite. Acc. Achil. Ne tum cùm feruat pectus iracundia.

4 ¶ *Sonit*, pro ſonat. Acc. Æneadis, aut Decio: Clamore, & gemitu templum reſonit cœlitum. Idem Phæniſ. Ac vbi curuo litore latratu vnda ſub vndis labunda ſonit. Enn. Hectoris Lytris: Et ſonit, Franguntur haſtæ, terra ſudit ſanguine. Pacuu. Dulore ſt. Hymenæum fremunt æquales, aura reſonit crepitu muſico. Sonere inde tractum eſt. Lucr. li. I. Caligare oculos, ſonere aureis, ſuccidere artus. Accius Neopt. Atque adeò valuas ſonere ſenſi regias. Idem Atreo: Sed quid tonitru turbida toruo Concuſſa repentè æquora cæli Senſimus ſonere? Soniuit etiam inde manauit. Ennius Andromach. & Hermaphrodito: Nam neque irati, neque blandi quicquam ſyncerè ſonunt. Acc Ilione: Ibo ad eam, vt ſciſcam quid velint: valuæ ſonunt.

5 ¶ *Expedibo*, pro expediam. Pacuu. Atalant. Nam quod conabar, cùm interuentum eſt, dicere. Nunc expedibo. Acc. Nyctheg. Cunctexa pedibo id modo iuſiurandum date. Pompon. Vernion. Sed qui vtroque error vos agitat, expedibo. Enn. Eumenid. Id ego æquum aptius feciſſe expedibo, atque eloquar.

6 ¶ *Nolito*, pro noli. Lucil. lib. trigeſimo, Nolito, tibi me maledicere poſſe putare.

7 ¶ *Axim*, pro egerim. Pacuu. Perib. Vt quæ egi, ago, vel axim verruncent bene.

8 ¶ *Feruitur*, pro feruit. Afran. Vopiſc. Quanta vociferatione feruitur? Hei miſeræ mihi.

9 ¶ *Mauult*

9 ¶ *Mantat*, pro manet. Cæcilius Hypolimæo, Raſtr. in voltu eodem, in eadem mantat militia.

10 ¶ *Artiuit*, pro artauit. Nou. Dotata: Artiuit linguam in palatum, cœpit labia fugere. Idem Het. Conatus artiuit matri inter femina fortiter.

11 ¶ *Audibo*, pro audiam. Ennius Telamone: More antiquo audibo, neque aureis tibi contrà vtendas dabo. Idem Pancratiaſt. Quò nunc me ducis? vbi molarum ſtrepitum audibis maximum? Cæcil. Naucler. Num ab eo audibus præterea, ſi dicis, filia redeat Pergamo.

12 ¶ *Fulgit*, pro fulget. Lucil. Satyr lib. vij. Primùm fulgit vti caldum, & fornaceum ferrum. Pomponius Macco ſequeſt. Simile eſt, quaſi cùm in cælo fulgit propter lunam lucifer. Lucretius vj. Fulgit item nubes ignis cùm ſemina multa Excuſſere. Idem: Fulgit item cùm rareſcunt quoque nubila cæli Fulgere correptè pro fulgêre. Lucret. lib. v. Multa videmus enim cæleſtibus incita flammis Fulgere, cùm cæli donauit plaga vapores. Pacuuius Medo: Linguæ biſulcis actu criſpo fulgere. Accius Bacchis: Lætum in Parnaſſo inter pinos tripudiantem, in circulis ludo, atque tedâ fulgere. Lucillius Satyrarum lib. xj. Conuentus pulcer bracæ ſaga fulgere torques Magni.

13 ¶ *Es*, pro eſto. Lucillius lib. xxviij. Conſice te intro, ac bono animo es. Pomponius Maccis geminis: Bono animo es, video, deripis tibi primiter de pannibus.

14 ¶ *Amplant*, pro amplificant. Pacuuius Teucro: Vbi poetæ pro ſua parte falſa confictáque canant. Qui cauſam humilem dictis amplant.

15 ¶ *Aperibo*, pro aperiam. Pomponius Vernion. Aperibo, non poſſum ciuem pati. Orcus eſt, quem amare cœpi, pinguis non pulcer puer.

16 ¶ *Cupiret*, pro cuperet. Lucret. lib. j. Perfringere vt arcta Naturæ primus portàrum clauſtra cuperet.

17 ¶ *Dicebo*, pro dicam. Næuius Pathicis: Primùm quod dicebo rectè, ſecundum, quod dicebo eo meliùs.

18 *Edim*, pro edam. Cæcil. Aſot. Nihilne tibi eſſe, quod edim? Nou. Buccula: Quod editis nihil eſt, ſi vultis, quod cacetis, copia eſt. Pompon. Cõdition. Vix nunc quod edim inuenio; quid nam fiet, ſi quam duxero? Plaut. Pœnulo: Eſt domi quod edimus, ne nos tam contemptim conteras.

19 ¶ *Facitur*, pro fit. Nigid. Commentatione grammaticæ lib. xix. Id quod dico, eſt huiuſmodi: [illegible] facit, [illegible] facitur. Titinnius: Quanta ſtultitia cupidinis! petunt conſilium bona gratia, vt paruifaciatur.

20 ¶ *Euenat*, pro euenîat. Ennius Hecub. Senex ſum, vtinam mortem oppetam, Priusquàm euenat, quod in pauperie mea Senex grauiter gemam.

21 ¶ *Faxim*, pro fecerim. Ennius Phœnicæ: Plus miſer ſum, ſi ſceleſtum faxim, quod dicam fore.

22 ¶ *Moneris*, pro monueris. Pacuuius Armor. iudic. Die quid faciam. quod me moneris effectum da. Item Chryſe: Dij monerint meliora.

23 ¶ *Niuit*, pro ningit. Pacuuius Paulo: Sagittis, plumbo, & ſaxis grandinat, niuit.

24 ¶ *Obedibo*, pro obediam. Afranius Maritis: Meo vt obſequar amori, obedibo tibi.

25 ¶ *Operibo*, pro operiam. Pompon. Præfect. Morum pater at eſt negato eſſe, hîc me operibo caput.

26 ¶ *Parîbit*, pro pariet. Pompon Buccone auctorato: Si prægnans non es, paribis numquam.

27 ¶ *Peruenibunt*. Pomponius Pithone gorgonio: Hominem beatum, quò illæ peruenibunt diuitiæ.

28 ¶ *Redibo*. Plautus Vidular. Ego ſeruabo, quaſi ſequeſtri detis, neutri reddibo.

29 ¶ *Reperibitur* pro reperietur. Pompon. Anulo poſteriore: id credo, metuis, ne inuidia deſit tibi Cùm nemo, qui à te recipiat reperibitur. Plautus Epidico: Quid illa fiet fidicina igitur? aliqua res reperibitur. Cæcilius Obol. Nunc enimuero eſt, cùm meæ morti remedium reperibit nemo.

30 ¶ *Poſſetur*. pro poſſet. Quadrigarius Annalium libr. j. Cùm non poſſetur decerni victrius putaretur victoria eſſe.

31 ¶ *Sapiui*, pro ſapui. Nouius Virgine prægnante: Quando ego plus ſapiui, qui fullonem compreſſi quinquatribus.

32 ¶ *Venibo*, pro veniam. Pomponius Maccis geminis: Serò eſt, ſexta, ſi tibi placet, venibo.

33 ¶ *Poteratur*, pro poterat. Cælius Annal. lib. j. Cùm iure ſine periculo bello geri poteratur.

34 ¶ *Poteſtur*, pro poteſt Pacuuius Chryſe: Si qua poteſtur inueſtigari via. Quadrigarius Annalium libro tertio: Adeò memorari vix poteſtur, vt omnes ſimul ſuum quiſque negotium adorti eſſent.

35 ¶ *Soluerit*, pro ſolitus ſit. Cælius Annalium libro vij. Duos & ſeptuaginta lictores domum ante deportauiſſe facis, qui ductoribus hoſtium ſoluerint ferri.

36 ¶ *Fidebo*. Næu. De pathicis: Tibi cùm fidebo, fidelis ero.

37 ¶ *Deplorabundus*, pro deplorans. Plautus Aulularia: Homo ad prætorem venit deplorabundus.

38 ¶ *Coctum*, pro ad coquendum. Plautus Aulularia: Solet ire coctum.

39 ¶ *Macet*, pro macilentus est. Plautus Aulularia: Qui ossa, ac pellis totus est: ita cura macet.

DE INDISCRETIS ADVERBIIS.

CAP. XL.

Humaniter. Tul. ad Pansam lib. j. De animo fecisti humaniter, quem quidem ego semper dilexi, méque ab eo diligi sensi. Ad Atticum lib. ij. Inuitus litteras tuas scindegem: ita sunt humaniter scriptæ.

2 ¶ *Disertè*, & consuetudine dicitur, & Afran. autore in Diuort. Quod vult disertè pactum, aut dictum.

3 ¶ *Disertim*, dicere planè, palàm Titinnio auctore possumus Veliterna: Habui rectè disertim. Plautus Stich. Fuit disertim, verùm id vsu perdidi. Accius Euryst. Disertim id vnum in commodis defit meis. Liuius: Túmque mihi narrato omnia disertim.

4 ¶ *Insaniter*, Pompon. auctore: Metuo illum, iocari nescit, ludit nimium insaniter.

5 ¶ *Seueriter*, pro seuerè dici auctoritas veterum iubet. Titinnius Prœlia: Seueriter Hodie sermonem amica mecum contulit.

6 ¶ *Communiter*, pro communiter. Varro Rerum diuinar. Etenim vt Deos colere debet communitus ciuitas sic singulæ familiæ debemus.

7 ¶ *Blanditer*, pro blandè. Titin. Gemin. Iucunda primùm blanditer comparamus colloquia.

8 ¶ *Celere*, pro celeriter. Næu. Paul. Nunc ac obtestor, celerè facto subueni censori. Ennius Satyr. lib. j. Dum quicquid des celerè.

9 ¶ *Benigniter*, pro benignè. Titinnius Gemin. Nimium te patrocinari censeo beniginiter.

10 ¶ *Festiuiter*, pro festiuè. Næu. Gemin. O domus parata pulcræ familiæ festiuiter.

11 ¶ *Auariter*, pro auarè. Plaut. Curcul. Hoc vide, vt ingurgitas, impura in se merum auariter. Quadrig. Annal. lib. xxj. Crudeliter ille, nos misericorditer: auariter illi, nos largimur. Cat. de præda multum diuidenda: Fraudulenter atque auariter.

12 ¶ *Amiciter*, pro amicè. Plautus Persa: Quàm meo amico amiciter hanc commoditatis copiam danũt. Pacu. Dulore est. Nunc ne illum expectes, quãdo amico amiciter fecisti.

13 ¶ *Probiter*, pro probè. Varro Octogesi: Postquam auida libido rapere, ac contidere cœpit, séque opificè non probiter stirpere.

14 ¶ *Munditer*, pro mundè. Plaut. Pœnulo: Nam cùm sedulò mũditer nos habemus, vix, ægréque amatorculos inuenimus.

15 ¶ *Sauiter*, pro sæuè, Plaut. Pœnulo: Ah tam sæuiter. Idem Trinummo: Ah nimium Stasime, sæuiter. Accius Astyan. Ferum ferociter contundendum sæuiter.

16 ¶ *Seueriter*, pro sæuiter. Ennius Phœnice, Seueriter suspectionem ferre falsam, futilium est. Afran. Simulante: Seueriter ferre hæc, te simul ac gnatam ab illo abducere. Ennius Hectoris Lytris: Seueriter fortuna ferri cernunt de victoria.

17 ¶ *Mœstiter*, pro mœstè. Plaut. Rudente: Sed vnde vos ire cum vuida veste dicam obsecro, tam mœstiter vestitas?

18 ¶ *Propritim*, pro propriè. Lucret. lib. ij. Quid genus humanum propritim de quibus actum est.

19 ¶ *Ampliter*. Lucil. lib. iiij. Nam sumptibus magnis, Et structam ampliter, atque cùm accumbimus mensam. Pompon. Hærede petitore: Heus apta te pueri nunc mundè, atque ampliter conuiuium. Plaut. Stich. Sat est seruo homini modestè melius facere sumptum, quàm ampliter. Accius Diomed. Benignè, & pro beneficio largi, atque ampliter.

20 ¶ *Aliquantisper*. Quadrigarius Annalium lib. vj. Aliquantisper pugnate. nihil promouet pœnus. Cæcil. Fallac. Nam si illi, postquam rem paternam amiserant, Ægestate aliquantisper iactati forent. Idem Fallac. Velim paulisper experiri te, quantisper non plus triduum. Pomp. Dotat. possum exorare te, vt recedas à me paulisper modò. Quantisper sat habes.

21 ¶ *Duriter*, pro durè. Terent. Andr. primò hæc publicè vitam parcè, ac duriter Agebat. Noui. Zona: Duriter me habere, vigilasse. Afran. Priuig. Viuax vetus quàm duriter nunc consuinto tergo meo. Enn. Phœnic. Quam tibi ex ore orationem duriter dicti dedit. Cæcil. Fallac. Nam quàm duriter vos educauit, atque asperè, non negat.

22 ¶ *Cautim*, pro cautè. Acc. Alphesib. Sed tibi cautim est adeundum ad virum. Idem Philoct. Contrà est eundum cautim, & captandum mihi.

23 ¶ *Strictim*. Cic. de Orat. lib. j. Quasi per transennam prætereuntes strictim adspeximus. Sallust. Strictim, vt quæque memoria digna

digna videbantur,præferiberem.

24 ¶ *Firmiter*, pro firmè. Lucill.Sat.lib.x. Fluctibus,à ventísque aduersis firmiter esset. Idem libro duodecimo:Firmiter hoc paritér que tuo sit pectore fixum.Afran.Augur.Hic hæret vt clamor oritur , sed spiritu firmiter instat. M. Tul.de republic.lib.vj.Firmiter enim maiores nostri stabilita matrimonia esse voluerunt.

25 ¶ *Fedele*,pro fideliter.Plau.Captiu. Fac fidelè:caue fidem fluxam feras.

26 ¶ *AEquiter*,pro æquè.Pacuu.Atalanta: Concertare , ac dissentire partim da cursim æquiter.Accius Antenorid. Ad populum intelligo referundum, quoniam horum æquiter sententiæ fuerunt.Liuius Ægist. Nam vt pergam accensa,& prædam per participes æquiter partita est.

27 ¶ *Publicitus*, pro publicè.Lucil. Satyr. lib.xij. Huic homini quæstore aliquæ esse opus , atque chorago Publicitus, qui mihi atque Episeo præbeat aurum. Idem libro xvi. Publicitus vendis tamen atque extrema liguris.Plau. Amphit. Ita peregrè veniens hospitio publicitus accipiar. Cæcil. Ploc. Ibo domum,ad plebem pergitur, publicitus defendendum est. Pomp. Campanis : Dat ordo senio,& fullonibus publicitus cibaria.

28 ¶ *Proteruiter*.Ennius Pancratiast. Quis est,qui nostris foribus tam proteruiter.

29 ¶ *Ignauiter*, pro ignauè Lucill. Satyr. lib.xvj.Cur tam ignauiter hoc præsertim tẽpore quæris? Quadrigarius Annalium libro ii.Et qui ibi erant,non ignauiter putando,eũ diem pro meliore habuerunt.

30 ¶ *Mutuiter*,pro mutuo.Varr. Octogesi, *ἀφεῖ νομισμάτων*:Viue,méque ama mutuiter.

31 ¶ *Perspicacè*, pro perspicaciter. Afranius Diuort. Quàm perspicacè , quàm benignè, quàm citò,Quàm blandè,quàm miti est pectore.

32 ¶ *Asperiter* , Næuius pullis: Vbi tu nequaquam cubares asperiter.

33 ¶ *Celeranter*, pro celeriter. Acc. Anten. Sed quis hic est, quĩ matutinum cursum huc celeranter rapit?

34 ¶ *Dapsile*. Pomp.Rustico:Quid nunc vis fieri?verrem fume dapsilè ac diligentè.

35 ¶ *Exquisitim*. Varro Aiace stramentitio ære æger medicos exquisitim conuocabas, vt conualesceret.

36 ¶ *Hilarè*.Tul.de Orat.Quis vnquam res præter hũc tragicas penè comicè, tristeis remissè, serias hilarè. Afran. Priuig. Et propter patruelem tuam Constituit hilarè anhelans, deiecta coma.

37 ¶ *Festinatim*,pro festinanter. Pomp. Asin. Exsilui de nocte ad molam fullone festinatim.Sisen.Hist. li. iiii. Prætor festinatim de castellis ad castra maxima pedites cõduxit

38 ¶ *Pugnitus*.pro pugnis.Cæcil.Fallacia, Nisi quidam qui se malit pugnitus perfundari.

39 ¶ *Futile*, futiliter. Ennius Phœnice: Vt quod factum est futile , amici nos feramus fortiter.

40 ¶ *Humanitus*, pro humaniter. Turpil. Pedio : Quare esse dicat quisquam illum hominem, haud quicquam facere humanitus? Cassius Hemin.Histor.lib. iiii. Quare si omnes artes atque humanitus aguntur. Afran. Repud.Quantò facilius ego,qui ex equo venio,adducor ferre humana humanitus?

41 ¶ *Inimiciter*.Acc. *δύσνοικως* lib.i. Placare hostem ferocẽ, inimicitérque accẽsum.

42 ¶ *Memore*, pro memoriter. Pomp Philosop. Sed ne cũ ista hæc memore memineris,indica,qui illud aurum abstulerit,non didici hariolari gratis.

43 ¶ *Immortalitus*. Turp.Hetæra.Sat me,vt meum cor voluptatibus dat,immortalitus se obtulit mihi hæc facultas.

44 ¶ *Largitus*,pro largè. Afranius Materteris: Quid istuc est?quid fles?quid lacrymas? largitus proloquere.

45 *Iracunditer*.Cæcil.Subdituo:Quæso ne temerè hanc rem agas,& ne iracunditer.

46 ¶ *Minutim*, pro minutè.Lucil.lib.v.Dic quam cogitat vis ire minutim Per commissuras rimatum noctis nigrore.

47 ¶ *Parciter*,pro parcè Pomp.Verre:Salbeolo parciter tanquam frater mihi sis, medium abdomen cum diuidam.

48 ¶ *Superbiter*. Afran. Purgamento: Illa superbiter imperat. Næu. belli pœnici libro vi.Superbiter contẽptim conterit legiones.

49 ¶ *Longinquè*,& *longiter*. pro longè.Acc. Andromache:Hæc malos annos multos longinquè à domo Bellũ gerentes summũ summa industria.Lucil.lib.tertio:Nõ(vt opinor) id à lecto iam longiter rati.

50 ¶ *Perplexim* , pro perplexè. Plau.Stich. Vtrum ego perplexim lacessam oratione ad hunc modum. Hemin. Histor.lib.i.Prudens perplexim scotino scribit.

51 ¶ *Saniter*.Afran. Megalensibus:Adesto, assentio te amare,me adorare saniter.

52 ¶ *Rarenter*. Cæcil. Pausimach.Ædepol voluntas homini rarenter venit. Næu. Exodio: Multum ames,paulum des crebrò , venias rarenter.Ennius Androm.Sed quasi ferarum,aut lapis durat rarenter gemitum conatur trabem ergastulo:Longè ab vrbe villica rier,quò herus rarenter venit.Liu.Terco:Rarenter venio.

53 ¶ *Contemptim*,pro contemnenter. Næuius belli pœnici lib.vi.Superbiter,contemptim conterit legiones.

54 ¶ *Temeriter*.Accius Amphitryon.Hoc in re est , quod tu tam temeriter meam bo-

neuolentiam interiiſſe es ratus.

55 ¶ *Reſtrictim*, pro reſtrictè. Afran. Thaide: Eáque firmè ſedere melius cõſultoribus, quàm reſtrictim cogitata, atque omnibus rationibus.

56 ¶ *Præclariter*. Quadrigarius Annalium libro iiij Et ita rebus præclariter geſtis Romam reuerterunt.

57 ¶ *Toruiter*. Pomp. Auctorato: Occidit taurum toruiter me amores amauit. Ennius Lupiaſt. Quem nunc tu tam toruiter increpuiſti.

58 ¶ *Puriter*. Pomponius Haruſpice: Fac puriter, bucco, vel pectore ruſtico Vti tractes, laui iam dudum manus. Nou. Virgine prægnante: Sequere me, puriter volo facias, igni atque aqua volo hunc accipere.

59 ¶ *Verecunditer*. Pomp. Macco: Virginẽ præteriens vidit duos ſenſim in ludo, verecunditer non docentem diſcipulum, verùm ſcalpentem nateis.

60 ¶ *Certatim*. Virg. Æneid. lib. iij. Certatim ſocij ferunt mare, & æquora verrunt.

61 ¶ *Abunde*. Siſen. Hiſtor. lib. iiij. Perfusè atque abundè ſparſi vſi magnum pondus auri argentíque.

62 ¶ *Miſeriter*, pro miſerè. Laberius Macco: Mens incorrupta miſeriter corrumpitur.

63 ¶ *Properiter*. Catullus: Animula miſerula properiter abit.

DE DOCTORVM INDAGINE.

CAP. XII.

Omnes artem ſecuti negant aduerbiis præpoſitionem addi oportere, ſed auctoritas veterum præponi iubet. *Deſubito*. Titin Prælia: Sed amabò, quid deſubito tam repentè ad me veniſti? Ennius Panerat. Cùm deſubitò me orat mulier, lacrymánſque ad genua accidit. Afran. Emancip. Quàm beatæ ſcenicæ videntur mihi mulieres, quæ iurgio, & beneuolentia terrent de ſubito viros. Cæcil. Aſoto. Nam ego duabus vigiliis tranſactis duco deſubito domum. Quadrigar. Annal. libro ij. His deſubito vtriſque nuntiatur ipſorum copias adeſſe. Næu. Tripartita: Poſtquam ſe vidit hæredem, deſubito diuortium fecerũt. Lucret. lib. ij. Vim cupidam tam deſubito, quàm mens habet ipſa. Lucil. Satyrar. libro x. Quãuis deſubito trinus deducere ſcãlis. Tullius de republica lib. vj. In his, vt meminiſtis, concurſu leuiſſimæ multitudinis, & ære congeſto funus deſubitò eſſet ornatum. Acc. Euryſ. Tot tropæa tam deſubito ſummam gloriam eurotis fines? Pom. Pappo agricola: Volo ſcire ex te, cur vrbanas res tam deſubito deſeris. Idem Piſtore: Fit deſubito hilarus, triſtis ſaltat, ridens ringitur. Næuius Danaë: De ſubito famam tollunt, ſi quam ſolam videre in via.

2 ¶ *Derepente*. Turp. Boethunt. Eum derepente vxorem audio ducere. Enn. Phœnic. Ibi tum derepente ex alto in altum deſpexit mare. Afran. Incen. Non vſquequaque idoneum inuenias locum, Vbi derepente, cùm velis, facias lutum. Idem Homin. Atque ille derepente in iumentum exſilit, Cõtendit oculos, derepente abit cælo. Enn. Hectoris lytris: Ecce autem caligo oborta eſt, omnem proſpectum abſtulit, derepente contulit ſeſe in pedes. Varro Seſquiulyſſe: In Theſpiadum ore derepente. Acc. Aſtyanacte: Hiic per matutinum lumen, tardo properantem gradu Derepente adſpicio ex nemore pauidum, & properantem egredi. Nouius Macco: Scalpis dentes derepẽte, in cœnam ſi peccaueris. Terent. Hecyra, Ita coripuit derepente tacitus ſe ad filiam. Pomp. Præcone poſteriore: Vis facere. vt nouerca vetulũ derepente deſeratl

3 *Picumnus*, eſt auis Marti dicata, quam picum, vel picam vocant. & Deus, qui ſacris Romanis adhibetur. Æmil. Macer Theog. lib. j. Et nunc agreſteis inter picumnus habetur. Higinius: Picumnus eſt parua veſte picus Martis. Fabius pictor rerum naturalium lib. j. Et ſimul videbant picum Martium. Idem iuris pontificij lib. iij. Pilumno & Picũno. Varro de vita populi Romani lib. iij. Pedius Pœtus cùm eſſet prætor vrbanus, & ſedens in ſella curuli ius diceret populo, picus Martius aduolauit, atque in capite eius aſſedit.

4 ¶ Veterum memorabilis ſcientia *Panerum* numerum pro bonis ponebat, *Multos*, contrà malos appellabat. Terent. Eunuch. Si quiſquam eſt qui placere ſe ſtudeat bonis, quàm plurimis. Acc. Tereo: Video ego te mulier more multarum vtier, Vt vim contendas tuam ad maieſtatem viri. Idem Ibi *πανοπλίαν*, Probis probatum potiùs quàm multis forẽ. Lucil. Satyr. lib. xiiij. Non paucis malè, ſed ſapientibus eſſe probatum, *ἡ πᾶσιν ἀνθρώποις κρεμαθῆναι ἄμεινον*. Idem libro iij. Vnus modò de multis, qui ingenio ſit. M. Tul. de Repub. lib. quarto: Nec in hac diſſenſione ſuſcepi populi cauſſam, ſed bonorũ. Idẽ de Repub. libro ſexto: Enimuerò in diſſẽſione ciuili, cũ boni pluſquàm multi valent, expendendos ab his, non numerandos puto. Afran. Suſpecta: Noli ex ſtultitia multarum credere eſſe animum meum.

5 ¶ Con-

5 ¶ *Censere, & arbitrari*: veteres cognatione quadam socia: ac similia esse verba voluerunt. Varro de Repub. lib. xx. Quod verbum censeo & arbitror idem poterat ac valebat. Plautus Rudente: Non vidisse vndas maiores censeo. Idem Menæchmis: demam hanc coronam, atque abiiciam ad læuam manum, Vt si sequetur me hâc, abiisse censeat. Varro de vita pop. Rom. lib. ij. Itaque quod hos arbitros instituerunt, populi censores appellarunt. Idem enim valet censere, & arbitrari.

6 ¶ *Affici*, malis tantùm consuetudo præsumpsit, cùm sit positum & bonis. M. Tul. de offi. libro j. Si quo aliquo honore, aut imperio affectos obseruare, & colere debemus. Varro Eumenidibus: Coronam ex auro, & gemmis fulgentem gerit, Luce locum afficiens.

7 ¶ *Decuriones, & Centuriones*, à numero, cui in militia præerant, dicebantur.

8 ¶ *Accensi*, qui his accensebantur, id est attribuebantur. Varro de vita populi Romani libro iij. Quid ea scripti vis. Cùm erant attributi decurionibus, & centurionibus, qui eorum habent numerum, accensi vocabantur. Eosdem etiam quidam vocabant ferentarios, qui depugnabant pugnis & lapidibus, his armis, quæ ferrentur, non quæ tenerentur.

9 ¶ *Lateres*, apud quosdam, vt ferobes. cuius generis habeantur, incertum est. sunt autem generis masculini. Varro de vita populi Rom. lib. iij. Nam lateres argentei, atque aurei primùm conflati, atque in ærarium conditi. Alio loco idem: Later quod conquadrauit regius.

10 ¶ *Modestia*, moderatio, modus, modicum, mediocre, hunc habent ordinem, quòd *Modestia*, fundamentum, soliditas, basis ipsa virtutis est, è qua gignitur *Moderatio*, quæ temperat: aurig. itque *moder*, qui ex suprà memoratis disciplinis in factis, & in dictis, & in cæteris talibus, quæ agendi officia sunt, nugantur.

11 ¶ *Moditum*, verò moderatum est: *Mediocre* quod medium. Ita sæpe positum in magnis auctoribus aucupauimus. Varro Cato, vel de liberis educandis: Omnia, inquam, in docendis pueris, quæ damna non prohibent verum bonum fieri, mediocria modica sunt.

12 ¶ *Prouentum*, etiam malarum rerum dici veteres voluerunt. Lucil. lib. xxvj. Deinque adeò malè me accipiunt decimæ, & proueniunt malè.

13 ¶ *Inducere*, consuetudo inducere, vel inficere existimat, cùm sit propriè maculare, vel polluere, retinficere. Accius Armorum iudicio: Inter quos sæpe & multo imbutos sanguine. Idem Menalippo: Credite me a-mici morte imbuturum manus. Pacuuius Peribœa: Nam si te regeres pudor, siue adeò cor sapientia imbutum foret. M. Tullius de Repub. lib. v. Quæ cùm Scipio dixisset, admodũ probans, nimis enim erat odio rhetorum imbutus. Varro *Ἰκαριῷ, οἷς δυσὶν*: At regis ensis sanguine imbutus nigro. Sallustius Catilinæ bello: Ea quasi venenis malis inbuta, corpus, animúmque virilem effeminat. Virgilius vj. Quæ sors prima dedit, sanguis nouus imbuit arma. M. Tullius Hortensio: Vti qui combibi purpuram volunt, sufficiunt prius lanam medicamentis quibusdam; sic litteris, talibúsque doctrinis antè excoli animos, & ad sapientiam concipiendam imbui. & præparari decet. Varro Agath. Ideo quod maiores nostri virginis acerbæ aureis Veneris vocabulis imbui noluerunt.

14 ¶ *Compotem*, bonæ rei solùm dici existimatur, cùm etiam mala re positum sit. Accius Clytemnæstra: Cur me miseram irridet magis compotem & multis malis?

15 ¶ *Mira*, & *Miracula*, veteres pro monstris, vel horrendis ponebant. Lucil. Satyrarum libro i. Miracula ciet thelephantas. Plautus Amphit. Nimia memoras mira; sed viditin' vxorem meam? Virgil. Georg. lib. iiij. Omnia commutat se in miracula rerum.

16 ¶ *Diem* volunt cum feminino genere dicimus, tempus significare; masculino diem ipsum. Nos contrà inuenimus. Turpil. Pedio: Quando equidem amorem intercapedine ipse leniuit dies, id est, ipsum tempus. Pacuuius uoloreste: Gnatam despondit nuptiis, hanc dat diem. Virg. Æneid. li. ij. Ergo dies infanda aderat, mihi sacra parari.

17 ¶ *Victorem*, altæ rei superatorem dici voluit Virgilius Georg. secundo: Inde secutus Per montes victor, atque alta cacumina regnat.

18 ¶ *Versacrum*, quidam dictum putant, vt plerunque vitabile, & exsecrandum. Sed Sisenna religiosum dicit Historiarum libro quarto: Quondam Sabini feruntur vouisse, si res communis melioribus locis constitisset, se ver sacrum facturos.

19 ¶ *Apud*, ad. Lucilius libro x x x. Aut cùm iter est aliquò, & causam commentaui, vt apud artificem, ad matrem, cognatam, ad amicam. Error consuetudinis apud pro re vsus. Itaque vitiosè dicimus, cùm nos in foro fuisse dicamus, apud forum fuisse, cùm apud *intra* significet. Accius Euryst. Apud ipsum addiscas. Turpilius Lenocadia: Vtinam nunc apud ignem aliquem magnum assidam. M. Tullius de republic. libro tertio: cuius etiam locum Cato ille noster, cùm veneraret ad se in Sabinos, vt ex ipso audiebamus, visere solebat, apud quem sedens Samnitum quondam hostium, tum iam clien-

tium ſuorum dona relegauerat. Accius, Diomede: Adſum apud te, genitor. Salluſtius Iugurthino bello: Cæterùm apud aquam Syllam cum equitibus nocte agitari iubet. Apud pro *in* etiam dictum inuenimus: vt Terentius Andria: Apud forum modò è Dauo audiui. M. Tul. de ſignis: Cenam iſti dabat apud villam in Tyndaritano.

20 ¶ *Pro*, etiam ante ſignificat. vt Virgilius libro octauo: Stabat pro templo & capitolia celſa tenebat.

21 ¶ *Operari*, eſt deos religiosè, & cum ſumma veneratione ſacrificiis litare, vel conuiuari. Pomponius Præc. poſteriore: Ad Veneris profectus eſt manè vetulus, votum vt ſolueret: ibi nunc operatus eſt. Afran. Excepto: Proficiſcor. res, tempus, locus, ſimul otium hortabatur, vt operatum illum Dianæ degerem ſanctum diem. Idem eadem: Iubeo hominem tolli, & collocari, & confoueri, ſoluo operam Dianæ. Virgilius Georg. lib. primo: Lætis operatus in herbis. Lucil. libr. x x x. Aut operatu aliquo in celebri cum æqualibus ſano.

22 ¶ *Sexagenarios*, per pontem mittendos malè diu popularitas intellexit, cùm Varro de vita populi Rom. libro ſecundo honeſtam cauſam, religioſámque patefecerit. Cùm in quintum gradum peruenerant, atque habebant ſexaginta annos, tum denique erant à publicis negotiis liberi, atque otioſi. Ideo in prouerbium quidam putant veniſſe, vt diceretur ſexagenarios de ponte deiici oportere, id eſt, quòd ſuffragium non ferant, quod per pontem ferebant.

23 ¶ *Strictura*, propriè dictæ ſunt ſcintillæ, quæ de ferro feruenti micant, cùm maſſa malleis cuditur: vnde & incus eſt appellata. dictæ autem quòd aut ſtrictiùs emittantur, aut quòd oculos fulgore perſtringant. Virgilius libro octauo: Stricturæ chalybum, & fornacibus ignis anhelat.

24 ¶ *Proximum*, dicebant veteres non ſolùm adhærens, & adiunctum, verùm etiam longè remotum, ſi tamen inter duo diſcreta nihil medium exſtitiſſet, Virg. Æneid. lib. v. Proximus huic, longo ſed proximus intervallo Inſequitur Salius. Ita & Salluſtius in ſitu Ponti, de promontoriis Paphlagonum, & quod ἀκρωτήρια appellauit, poſuit.

25 ¶ *Meminiſſe illam rem*, difficilius dictu, putant plurimi. Virgil. Bucol. Numeros memini ſi verba tenerem. Et, Alternos Muſæ meminiſſe volebant. Cicero de Orat. libro iij. Quod fuit in Graecho, quem tu meliùs. Catule, meminiſti, quòd me puero tantopere ferretur.

26 ¶ *Turbam, & Turbas*, diuerſam volunt habere ſignificationẽ, vt ſit turba populi cõuentus, turbæ, turbationes. Nos contrà lectũ inuenimus & indiſeretè poſitum, & pro turbis turbã. Acc. Athamãte: Ah dubito, ah quid agis? caue ne in turbam te implices. Idem συνωχμάκει, vel Trophæo: non vides, Quantam turbam, quantóſve fluctus concites? Turpil. Thraſyleone: Nemo vnquam vidit ebrium ire interdiu, Neque turbam facere, neque fores exurere? Terent. Eunucho: Ne quam ille hodie inſanus turbam faciat, aut vim Thaidi. M. Tul. de ſenectute: Cùm in illud diuinorũ animorum concilium, cœtúmque proficiſcar, cúmque ex hac turba, & colluuione diſcedam. Plaut. Aulul. Redeo intro, nequid hîc turbæ fiat. Cæcilius Vmbris: Mirum adeò, niſi frater domi ebrius turbam aliquam dedit.

27 ¶ *Demenſum*, Terent. Phorm. quaſi deminutum poſuit: Quod ille vnciatim vix demenſo ſuo Suum defrudans Genium compeſſit miſer. Cicero de Orat. Æſtimatum, vel æquatum dicit, quæ non ex inſidiis, ſed apertè palàm elaborat, vt verba verbis quaſi demens, & paria reſpondeant.

28 ¶ *Superuacuum*, non putat oportere dici Varro de vita populi Romani libr. iij. ſed ſuperuacaneum, in quo eſt ſuperuacuum pro ſuperuacaneo.

29 ¶ *Cæcum*, veteres pro improuido dixerunt. Varro de vita populi Romani lib. iiij. Neque id cæci conſules feciſſent, quæ mandata arcanatam pio ſediſſent, aut duidi centum G N. magnum.

30 ¶ Quoties *per Accuſatiuum* caſum annos vel dies loquimur, iuges annos, vel dies ſignificamus: quoties per *Ablatiuum*, per interuallum interiectis aliquibus annis, vel diebus. Itaque qui optantes multis annis dicunt, multos annos meliùs dixerint. Virgilius Georgic. lib. 2. Ergo non hyemes illam, non flabra, neque imbres Conuellunt, immota manet, multóſque per annos, Multa virûm voluens, durando ſecula vincit. Plaut. Trinum. Quia ruri dum ſum ego, vno ſex d es Me abſente: atque inſciente inconſultu meo Ædes venales hiſce inſcribit litteris. Turpilius Philopat. Ecce autem tuo more, vt ſoles videre mihi Ægrè id pati, quia hos dies compluſculos Intercapedo ſumpti faciundi fuit. Idem Hæaut. Rus ad illas commigrat. Habitamus hyemẽ totam cum mulierculis. Virg. Geor. lib. iiij. Septem illos totos perhibent ex ordine menſes Fleuiſſe. Cicero de repub. libr. 1. Nec tantum Carthago habuiſſet opum ſexcentos ferè annos ſine conſiliis, & diſciplina. Idem de repub. lib. ii. Itaque illa præclara inſtitutio Romuli, cùm ducentos annos & triginta ferè firma manſiſſet. Salluſtius Hiſt. lib. i. Et ponere validam vrbem multos dies reſtantem pugnando vicit. Lucil. lib. xxvi. Qui ſex menſes vitam ducunt, Orco ſpondent ſeptimũ. Inuenimus & in Var-

in Varrone multis annis continuis dici, vbi pepercerunt. Cuius vbi annis multis masculini vestigium inuentum est. Dubio potiùs, quàm difficili intellectu vates posuit Mantuanus: Sed misera ante diem, subitóque accensa furore. cùm huic sententiæ obuersetur versus eius cum opinione sentiens plurimorum. Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum. Verùm sensibilitatis eius non leuis ratio est, quæ prima sententia philosophica accipit intellectum, quæ ait. sui cuique mores fortunam fingunt, omnipotens fortuna esse desinit. quod Sallustius mirè: Fortuna simul cum moribus immutatur. ac per hoc ex ea similitudine iam fatum ineluctabile esse non poterit, quod ex vna caussa fortuna fieri videatur & fatum. Potest etiam fatum morum mutabilitate conuerti, vt ex his aut celere, aut tardum, aut bonum fiat, aut pessimum. Accensa enim furore Dido amoris iniqua violentia, quia, vt ipse ait: Omnia vincit amor, ante diem meritò videretur occidere, quod etiam Homeri eiusmodi est, quē Virg. noster omni æmulatione sectatur, κοῦρον ἀποθαλέσσαι ὑπὲρ μόρον αἶσαν ἐόντα. quod est ὑπὲρ μόρον, vltra decretum. quòd si admittitur vt vlterius protendatur, quoniam id ex moribus factū est, quod significat κοῦρον ἀποθαλέσσαι, admittere poteritis de moribus properatam etiam fati celeritatem, vt intra diem possit admitti, quoniam receperit (vt Homerus ait) magnitudinem vltra vim fati.

31 ¶ *Impotentiam* enim potentiam auctoritas dedit. Sisenna Histor. libro iij. Sublatus lætitia nimia, atque impotentia commotus animi.

32 ¶ *Dona*, consuetudine hæc habentur, quæ aut propitiandis diis dantur, aut hominibus pro benefactis, reddduntur, sed auctoritate pro vltione positum manifestum est. Virgilius Bucolicis: Aut vt mutatos Terei narrauerit artus, Quas illi Philomela dapes, quæ dona parauit.

33 ¶ *Quando*, pro quoniam dici potest. Virg. libro vj. Vnum oro quando hîc inferni ianua ditis Dicitur. Et rursus idem: Hic tibi labor enim, quando hæc te cura remordet.

34 ¶ *Vel* pro etiam est. M. Tul. Epist. ad Brutū libro viij. Et quòd te tantùm amat, vt vel me audeat prouocare. Lucilius lib. xxix. Hoc inuenisset vnum ad morbum illum homini vel bellissimum. M. Tullius de officiis libro secundo: Contrà quæ beneuolentia fidelis, vel ad perpetuitatem. Idem Hortensio: Vidi in dolore podagræ nihilo ipsum vel sapientum maximum Stoicorum Posidonium, quàm Nichomacū Tyrium hospitem meum fortiorem. Virgil. Georg. libro tertio: Belgica vel molli melius feret esseda collo. Varro Eumenid. ex his, atque eiusmodi institutis, ac vita vel ad Herculis athletæ facti erant. Idem Virgilius: Carmina vel cælo possunt deducere lunam? Terent. Eunuch. Vel rex semper maxumas mihi agebat.

35 ¶ *De*, pro ab. Lucil. lib. xxv. Solus iam vim de classe prohibuit Vulcaniam.

36 ¶ *Pilumnus*, & *Picumnus* dij præsides auspiciis coniugalibus deputantur. Varro de vita pop. Ro. libro ij. Natus si erat vitalis, ac sublatus ab obstetrice, statuebatur in terra, aut auspicaretur rectus esse, diis coniugalibus Pilumno & Picumno in ædibus lectus sternebatur.

37 ¶ *Caduceum*, pacis signum Varro pronuntiat de vita populi Romani libro secundo: Verbenarius ferebat verbenam, id erat ea duceus pacis signum. nam Mercurij virgam possumus existimare.

38 ¶ Qui *liberi* fiebant ea caussa calui erant, quòd tempestatem seruitutis videbantur effugere, vt naufragio liberati solēt. Plautus Amphit. Vt ego hodie raso capite caluus capiam pileum.

39 ¶ *Luces*, numero plurali sunt, quod dies. Varro Hebdomad. sub imagine Demetrij: Hic Demetrius est natus quod luces habet annus absolutus.

40 ¶ *Quoties*, genere neutro plurali numero *Opera* legerimus, significantur fabricæ. Virg. Æneid. libro iiij. Pendent opera interrupta, minæque Murorum ingentes. Cum genere feminino numero singulari, intelligēdū est opus, vel labor pro mercede sumpta. Plautus Asinaria: Par pari Datum hostimentum est opera pro pecunia. Vel occasio & facultas, aut opportunitas. Plaut. Aulul. Da mihi operam parum, si opera est, Euclio, id quod te volo. Afra. Vopisco: Deinde id quod dedita opera controuersiæ concinno.

41 ¶ *Vile*, positum legimus pro frequenti. Varro Virgula diuina: Arabos cùm volucres venit, apud illos vsque ad limina indica vilis. Virg. Georg. lib. j. Vilémque faselum.

42 ¶ *Prater*, pro ante, vel per. Varro Eumenid. En domum præter matris deūm ędē exaudio cymbalorum sonitum. Cic. Verr. lib. ij. Præter loculos soli ferebant.

43 ¶ *Fœciales*, apud veteres Romanos erant, qui sancto legatorum officio ab iis, qui aduersum populū Ro. qui aut rapinis aut iniuriis hostili mente cōmouerant, pignora facto fœdere iure repetebant: nec bella indicebantur, quæ tamen pia vocabant, priusquam fuisset quid fœcialibus denunciatū. Varro de vita populi Ro. libro ij. Itaque bella, & tardè & nulla licentia suscipiebant, quod bellum nullum, nisi pium putabant geri oportere, & priùs quàm indicerent bellum iis, à quibus iniurias factas sciebant, fœciales legatos rerum repetitum mittebant quatuor, quos ora-

tores vocabant. Idem libro iij. Si cuius legati violati essent, qui id fecissent, quanuis nobiles essent, vt dederentur ciuitati, statuerunt, fœcialésque viginti, qui de his rebus cognoscerent, iudicarent, & statuerent, & constituerent.

44 ¶ *Atque* particula, si dil gentiùs intelligitur, multam habet significantiam, vt vel illud est Ennij: Atque atque adscendit muros Romana iuuentus. quod est festiuè. & intrepidanter ascendit. Significat etiam celeriter, & statim, vt Virg. Georgic. j. Si brachia fortè remisit, Atque istum in præceps prono rapit alueus amni. Habet etiam huiusmodi intellectum, vt dicas, aliter ego feci, & locutus sum atque tu. hoc est, aliter ego ac tu, vel quàm tu.

45 ¶ *Intra*, non solùm id significat, quod consuetudine persuasum est, vt intra modũ, hoc est, à modo minus, sed etiam in ipso modo, vt intra calendas dies etiam ipsę Calendę accipi debeant: vt intra oppidum, etiam intra cubiculum cùm dicitur, in oppido, & in cubiculo dictum esse videatur. Idque ita positũ in multis veteribus, sed non tam claris scriptoribus inuenitur.

46 ¶ *Negatiuas duas* negatiuam nonè significantiam habere. Varrò Bim. πίνον πόμα: Quę non modò ignorasse me clamat, sed omninò omneis hercas negat nescisse.

47 ¶ *Ludius*, quòd ludis pueri præsules essent glabri, ac depiles propter ætatem, quos antiqui Romani Lydios appellabant, vt est in libro j. Varronis de vita populi Romani. Idcò Plaut. Aulul. Tu istum gallum si sapis, Glabriorem reddes mihi, quàm vulsus Ludius.

48 ¶ *Deinsuper*. Sallust. Hist. lib. j. Sertorius Parthis turbam orantibus, & nullo (vt in terrore solet) generis, aut imperij discrimine per calonum corpora ad medium, quasi in deinsuper stantium manibus, in murum, attollitur.

49 ¶ *Sisilare*, quod nos vilitatem verbi vitantes sibilare dicimus. & est maledica vocis significatio, vel contumeliosa popularium, cùm sifilationibus quis explodituꝛ, à Græco ducere originẽ inuenimus. Huius rei auctor est venerabilis Hom. Iliad. xiij. ἀλλ' ὁμῷ ἂς ἐσίλησεν, ὡς δὶ ἐ ἐσιλήσεσι.

50 ¶ *Nubentes*, veteri lege Romana asses treis ad maritum venientes solebant ferre atque vnum, quem in manu tenerent, tanquam emendi causſa, marito dare: alium quẽ in pede haberent, in foco Larium familiariũ ponere: tertium in sacciperione cùm condidissent compito vicinali solere resonare. Inde Virg. Georg. j. Téque sibi generum Tethys emat omnibus vndis. quos ritus Varro libro j. de vita populi Romani diligentissimè percurrit.

51 ¶ *Secundum*, non solùm numeri, & ordinis, vel prosperum, quod plerunque positũ legimus, sed etiam iuxta. Varro de vita populi Romani lib. j. Tullum Hostilium in velis, vbi nunc est ædes deûm Penatium: Ancũ in palatio ad portam Mugionis secundum viã sub siniſtra. Virg. Georg. iij. Pascuntur verò syluas, & plena secundum Flumina.

52 ¶ *Fornum* & *Fornaces* dicuntur à forno, quod est, calido. inde *Forcipes*, quòd candentes teneant ferrum, vt Virg. lib. viii. Versántque tenaci forcipe massam. Varro de vita populi Romani lib. i. Locula quæ coquebat panẽ, primùm sub cinere, postea in forno: [cuius] vtriusque vocabulum à forno ductum, id est, à calore.

53 ¶ *AEre diruti*, appellabantur milites, quibus propter ignominiam stipendium, id est, merces menstrualis, aut annua, quæ esset in nummis æreis, subtrahebatur. Var. de vita populi Ro. lib. ii. stipendium appellabatur, quod æs militi semestre, aut annuũ dabatur: cui datum non sit propter ignominiam, ære diruꝛus esset.

54 ¶ *Negatiuas duas* pro negatiua vna accipiendas Varro monstrauit de vita populi Ro. lib. ii. Qua abstinentia viri, mulieréque Romanæ fuerint, quòd à rege munera eorũ noluerit nemo accipere.

55 ¶ *Tabernas*, non vinarias solùm, vt nunc dicimus, sed omnes, quæ sunt popularis vsus, auctoritas Romana patefecit. Varr. de vita populi Ro. lib. ii. Hoc interuallo primùm forensis dignitas creuit, atque ex tabernis lineis argentariæ factæ.

56 ¶ *Statilinum*, & *Statanum*, & *Fabulinum*, præsides Deos Varro Cato, vel de liberis educandis puerilitatis affirmat. Ali Statano, & Statilino, quorũ nomina habent scripta Pontifices. Sic cum primò fari incipiebant, sacrificabant diuo Fabulino.

DE GENERE NAVIGIORVM

CAPVT XIII.

Celox, est nauigium breue, dictum à celeritudine. Plautus Asinaria: Vnde sumam? quem interuortam? quò hanc celocem conferam? Idem Captiuis: Vidi in publica celocem,

Digitized by Google

celocem, ibídem illum adoleſcentulũ. Idem Pœnulo; Obſecro hercle operam celocẽ hãc mihi, ne corbitam date. Turpil. Lemnio: Remuli ſenſim celox ab oppido proceſſerat. Varr. Hercules: Tuam fidem procella frigida arte obruat celocem. Idem Bimarg. Nautæ remiuagam mouent celocem.

2 ¶ *Corbita*, eſt genus nauigij tardum, & grande. Plaut. Pœnulo: Tardiores, quam corbitæ ſunt in tranquillo mari. Idem eadem; Obſecro hercle operam celocem hanc mihi, ne corbitam date. Lucillius Satyrarum libro xv. Multa homines portenta in Homero verſificata Monſtra putant, quorum in primis Polyphemus ducentos Cyclopes coelites, & porrò huic maius bacillum, Quàm malus nauis in corbita maximus villa.

3 ¶ *Horia*, dicitur nauicula piſcatoria. Plautus Rudente: Saluete horia mari fluctuoſo. Idem eadem: Mea operâ laboratur, & rate, & horia.

4 ¶ *Cercurus*, nauis eſt Aſiana pergrandis. Plautus Sticho: Cùm percontor portitores, ecquæ nauis venerit ex Aſia? negant veniſſe. conſpicatus ſum interim cercurum, quo ego me maiorem non vidiſſe cenſeo. Lucil. Satyr. libro octauo: Rerum flumen, atque vti ipſo diuortio ligneis pedibus cercurum concurret æquis. Idem libro xiiij. Ad regem legatus Rhodum, Ecbatanam, ac Babylonem ibo, cercurum ſumam. Plaut. Mercatore: Ædificat nauem cercurum, & merces emit.

5 ¶ *Lembus*, nauicula breuis piſcatoria. Accius Deiphobo: Eo autem, nocte extrema retia vt proucherem, & ſtatuerem, Fortè aliquã to quàm ſolitus lembo ſum progreſſus longiùs. Turpil. Leucadia: Hortari noſtros cepi illico vt celerarent lembum. Idem Lemnio: Lembi redeuntes domum duo ad nos certam acceleraríit ratem. Virgil. Georgic. libro primo: Quam qui aduerſo vix flumine lembum Remigis ſubigit. Siſen. Hiſtor. libro tertio: Otacilium legatum cum ſcaphis, ac lembis. Plaut. Mercatore: Dum hæc aguntur, lembo aduehitur tuus pater pauxillulo.

6 ¶ *Myoparo*, eſt nauicula piratarum. Marcus Tullius de Repub. libro tertio: Nam cùm quæreretur ex eo, quo ſcelere impulſus mare haberet infeſtum vno myoparone, eodẽ inquis, quo tu orbem terræ. Salluſt. Hiſt. libro tertio: Et fortè in nauigando cohors vna grãdi faſelo vecta à cæteris deerrauit, marique placido à duobus prædonum myoparonibus circumuenta. Siſenna Hiſtor. libro quarto: Nauéſque triginta biremes, totidem myoparones.

7 ¶ *Faſelus*, nauigium Campanum. Varro Deſultorio, ubi quos: In aliis domini delitias faſelo nactum tenũi remo vilem fictam ſoluit. Salluſt. Hiſt. libro tertio: Et fortè in nauigando cohors vna grandi faſelo vecta à cæteris deerrauit. Siſenna Hiſtor. libr. quarto: Proræ actuariæ trahi grandes, ac faſeli primò.

8 ¶ *Lenunculus*, nauigium piſcatorium Salluſt. Hiſt. lib. ii. Primo indicit fortè ſuper noctem in lenunculo piſcantis.

9 ¶ *Actuaria*, nauiculæ celeres, dictæ quòd citò agi poſſent. Salluſt. Hiſt. libro ſecundo: Ad hoc pauca piratica actuaria nauigia. Siſenna Hiſtor. libro iii. Quibus occiſis actuarias ad viginti, naues item complures onerarias incendunt.

10 ¶ *Lintres*, naues fluuiales. Vir. Georg lib. i. Cauat arbore lintres.

11 ¶ *Scapha*, ſunt nauiculæ, quæ maiores naues conſequuntur. Salluſt. Hiſtor. libro quarto: Eum atque Metrophanen ſenatus magna induſtria perquirebat, cùm per tot ſcaphas, quas ad oſtia cum paucis fidis percontatum miſerant.

12 ¶ *Codicariæ*, naues etiam nunc conſuetudo appellat, eo quòd in fluminibus ſint vſui. Salluſt. Hiſt. lib. iiii. Quàm maximis itineribus per regnum Ariobarzani contendit ad flumen Euphratem, qua in parte Cappadocia ab Armenia diſiungitur. & quanquam ad id naues codicariæ occultè per hyemen fabricatæ aderant. Varro de vita populi Romani libro tertio: Quod antiqui plureis tabulas coniunctas codices dicebant, à quo in Tyberi naues codicarias appellamus.

13 ¶ *Priſtis*, nauigij genus à forma priſtium marinarum, quæ longi corporis ſunt, ſed anguſti. Claudius rerum Romanarum lib. xii. Quinque priſtes, nauigium ea forma à marina bellua dictum eſt. Virgilius libro quinto: Velocem Mneſteus agit acri remige priſtim. Et: Frons hominem præfert, in priſtim deſinit aluus.

14 ¶ *Cymba*. Afranius Excepto: Tum conſcendo cymbam interibi lucis piſcatoriam, venio, iacitur ancora, inhibent leuiter. Marcus Tullius de officiis libro tertio: Cymbarũ ante pedes multitudo, pro ſe quiſque quod ceperat afferebat.

15 ¶ *Onerariæ*, de oneribus tardas Siſenna Hiſtor. libro iiii. Quibus occiſis actuarias ad viginti, naues item complures onerarias incendunt.

16 ¶ *Ancora*, vincula, quibus antennæ tenentur. Lucillius: Armamenta tamen vel omnia ſeruo. Funis enim præciſus citò, atque ancora ſoluta.

17 ¶ *Proſumia*: nauigij genus. Cacil. Meretrice: Qui pro gubernatore propè euertit proſumiam. Idem Amphitryone: De nocte ad portum ſum prouectus proſumia.

DE GENERE VESTIMENTORVM.

CAP. XIV.

1 *Tunica*, est vestimentum sine manicis. Titinnius Veliterna : Tunica & cingula obuncula adimetur, pannos possidebit fœtidos. Cicero in Cati. Manicatis ac talaribus tunicis. Virgilius: Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. Titinnius. Quin togis cum candidis, tunicis sordidis sint, & dicis. Plautus Pseudolo: Manuleatam tunicã habere hominem addecet. Et ideireo manuleatam addidit, ne impropriè vteretur. Lucil. Satyr. lib. primo: Prætextæ, ac tunicę Lydorũ opus sordidum id omne. Idem libro xv. Scit poeticon esse, videt tunica, & toga quid sit. Varro Meleagris: Cùm etiam aliis Menandri tunicam demissam habeat ad talos. Ennius probro Carthaginensium tunicatam iuuentutem voluit dicere. Varro Modio: Quàm istorum quorundam vitreę togę ostentant tunicæ clauos.

2 ¶ *Calantica*, est tegmen muliebre, quod capiti innectitur. M. Tul. in Clodium: Túne, cùm vincerentur pedes fasceis, cùm calanticam capiti accommodares?

3 ¶ *Penula*, est vestis, quam supra tunicam accipimus. Pomp. Pannuceatis: Penulam in caput induce, ne te noscat. Lucil. Satyr. lib. xv. Penula si quæris, canterius, seruus, segestre Vtilior mihi quàm sapiens. Varro Virgula diuina: Non quærenda est homini, qui habet virtutem, penula in imbri.

4 ¶ *Aulæa*, genus véstis peregrinum. Varr. de vita populi Romani lib. iij. Quod ex hæreditate. Attalica aulæa, chlamydes, pallæ aureæ. Virg. Georg. iij. Purpurea intexti tollant aulæa Britãni. & est tanquam paludamentum Barbarici habitus militaris.

5 ¶ *Plaga*, grande linteum tegmen, quod nunc torale, vel lectuariam sindonem dicimus, quarum diminutiuum est plagulæ. Var. de vita populi Rom. lib. iij. Chlamydes, plagæ, vela aurea.

6 ¶ *Stolam*, veteres non honestam vestem solùm, sed etiam omnem, quæ corpus tegeret. Enn Teleph. Cedo, & caueo vestitus squalida septus stola. Idem eadem: Regnum reliqui septus medici stola. Varro Cosmot. ὀθόνας κόσμου: Mulieres, aliam cerneres cum stola holoserica. Idem Eumen. Partum venusta muliebri ornat stola.

7 ¶ *Palla*, est honestæ mulieris vestimentum, hoc est, tunicæ pallium. Plautus Menæchmis: Pallam ad phrygionem fert confecto prandio. Lucillius Satyrarum libro xv. Cùm tectum est quidvis? satis est: visuri alieni sint homines, spiram, pallas, redimicula promit. Virgilius Æneidos j. Pallam signis, auróque rigentem.

8 *Strophium*, est fascia breuis, quæ, virginalem tumorem cohibet papillarum. Turpil. Philop. Me miseram, quid agam? inter vias epistola excidit mihi, Infelix inter tuniculã, ac strophium quam collocaueram. Tullius in Clod. Cum strophio accuratè præcingere. Plautus Aulul. Pro illis crocotis strophiis, sumptu vxorio. Var. Sesquiul. Suspendit Laribus marinas molles pilas, reticula, ac strophia.

9 ¶ *Abolla*, vestis militaris. Varr. Cosmotor. ἀβολὴ φόρημα κόσμου. Toga tracta est, & abolla data est ad turbam, vbi sera militia in munera velli vt præstarem.

10 ¶ *Sagum*, vestimentum militare. Sallust. Hist. libro ij. Occurrere duci & prœlium accendere, adeò vti Metello in sagum, Herculeio in brachium tela venirent. Virgil. lib. viii. Virgatis lucent sagulis. M. Tul. ad Cæsarem iuniorem libro primo: Pridie nonas Februarias, cùm ad te litteras manè dedissem, descendi ad forum togatus, cùm reliqui consulares sagati vellent descendere. Var. Virgula diuina: Cùm neque aptam mollis humeris fibulam sagus ferret. Sisenn. Hist. lib. iii. Senatus auctoritate sagaria nunc.

11 ¶ *Paludamentum*, est vestis, quæ nunc chlamys dicitur. Sallust. Histor. libro iii. Eodem tempore Lentulus duplici acie locum editum multo sanguine suorũ defensus, postquam ex sarcinis paludamenta adstari, & delectæ cohortes intelligi cœpere. Tul. ad Cæsarem iuniorem lib. ii. Antonius demens ante lucem paludatus.

12 ¶ *Chlamys*. Virg. Æneidos libro quarto: Sidoniam pacto chlamydem circundata limbo. Var. Hercule Socrat. Cubo in Sardinia ista pedibus chlamyda, sed purpurea amicula.

13 ¶ *Regilla*, vestis diminutiuè à regia dicta, vt & basilica. Plaut. Epid. An regillam tunicu lam induam, an mendiculam? Var. ναυτικὸν κόσμον, οἷον ἱμάτιον: Collum procerum fictũ leui marmore Regillã tunicã diffingitur purpura.

14 ¶ *Ralla*, vestis dicta à raritate. Plautus Epidico: Tunicam rallam, tunicam spissam.

15 ¶ *Rica*, est quod nunc sudariũ dicimus. Plaut. Epidico: Ricã, basilicũ, aut exoticũ. Serenus opusculo lib. i. Aut zonulam, aut acũ, aut ricam. Nonius Pedio: Mollicinã, crocotam, chiridotam, ricam.

16 ¶ *Ricinum*. Lucil. Satyr. lib. ii. Ricini aurati cicę, & oraria mitrę. Turp. Veliterna: Ducit me secũ: postquã ad ædẽ venimus, veneratur deos. interea adspexit virginẽ gestantẽ in capite riculã indutã ostrinã. Varr. Prometheo lib. i. Alię mitrã ricinã, aut mitrã melitensem.

17 *Cesticus*

Digitized by Google

17 ¶ *Caſicium*, linteolum dicitur purum,& candidum à cædendo,quòd ita ad candorem perueniat, vel quòd oras circunciſas habeat. Plaut.Epidico:Linteolum cæſicium.

18 ¶ *Induſium*,eſt veſtimentum,quod corpori intra plurimas veſtes adhæret, quaſi intuſium.Plautus Epidico:Induſiatam,patagiatam,caltulam,aut crocotulam.

19 ¶ *Patagium*,aurea chlamys,quæ pretioſis vectibus immitti ſolet. Plaut. Epidico:Induſiatam, patagiatam. Næuius Lycurgo:Pallis patagiis,crocotis, manicis mortualibus.

20 ¶ *Supparum*, eſt linteum femorale vſque ad talos pendens,dictum quòd ſubtus appareat. Plautus Epidico : Supparum autem ſubnimium eſt ricam. Baſilicum, aut exoticum. Nonius Pedio : Supparum purum bellienſem interim eſcam meram.Afranius Epiſtola:Tace, puella non ſum,ſupparo ſi induta ſum.Varro Eumenidibus: Hic indutus ſupparum,Coronam ex auro, & gemmis fulgentem gerit.

21 ¶ *Exoticum*, dicitur peregrinum. Plaut. Epidico:Baſilicum,aut exoticum.

22 ¶ *Plumatile*, aut clauatum, aut ex plumis factum.Plaut.Epidico:Cumatile,aut plumatile.

23 ¶ *Mollicina* veſtis à mollicie dicta. Nonius Pedio : Mollicinam, crocotam,chiridotam,ricam,ricinium.

24 ¶ *Amphitapa*, veſtes dicuntur vtrinque habentes villos. Lucil. lib. 1. Pilæ atque amphitapæ, villis ingentibus molles. Idem libr. vi.Pluma atque amphitapæ, etſi aliud quid delitiarum. Varro.Manio: Alterum bene acceptũ dormire ſuper amphitapa bene molli.

25 ¶ *Togæ*, non ſolùm viri, ſed etiam fœminæ vtebantur.Afra. Fratriis: Equidẽ prandere ſtantem nobiſcum incinctam togam. Varro de vita pop. Ro. lib. 1. Præterea quod intellecto togas ante habebant. antè enim olim fuit commune veſtimentum, & diurnum,& nocturnum, & muliebre, & virile.

26 ¶ *Lana*, veſtimentum militare,quod ſupra omnia veſtimenta ſumitur. Virg. Æneid. lib.iiii. Tyrióque ardebat murice læna.

27 ¶ *Meretrices*, apud veteres ſuccinctiore veſte vtebantur. Afranius Excepto: Meretrix cum veſte longa, peregrino in loco Solet rutandi cauſſa ſeſe ſumere.

28 ¶ *Carbaſus*,pallium,quo ſtuui jamiciuntur, vel opulentiæ cauſſa, vt ſericũ, aut lino tenui.Virg. lib.viii. Eũ tenuis glauco velabit amictu Carbaſus.Idem lib.xi. Tunc croceam chlamidémque, ſinuſque crepantis Carbaſeos fuluo in nodum collegerat auro. M.T. in Verrem de ſuppliciis: Tabernacula carbaſeis intenta velis collocabat. Varro de vita populi Romani lib. iiii.Eadem poſtea carbaſinea magis, vt pellibus tegerentur togæ.

29 ¶ *Prætexta*. inſigne Romanum, quod ſupra tunicas honorati quique ſumunt. M. Tul. de ſuppliciis : Sententiæ dicendæ loco togam prætextam, ſellam curulem ius imaginis ad memoriam, poſteritatémque prodendam.

30 ¶ *Limbus*, vt annotatum inuenimus, muliebre veſtimentum, quod purpuram in imo habet. Plautus Aulul. Textores limborarij,arcularij.

31 ¶ *Flammeus*, veſtis, vel tegmen, quo capita matronæ tegunt. Plautus Aulul. Flammearij,violarij,carinarij.

32 ¶ *Reticulum*, tegmen capitis muliebre. Varro Seſquiulyſ. Suſpendit Laribus marinas molleis pilas,reticula, ac ſtrophia.

33 ¶ *Ricinium*, quod nunc mafurtium dicitur,palliolum femineum breue. Varro περὶ ἱματίων : Nihilo magis dicere muliebre, quã de muliebri ricinio palliolum ſimplex. Idem de vita pop.Romani libro j.Et quo mulieres in aduerſis rebus, ac luctibus cùm omnem veſtitum delicatiorem, ac luxurioſum poſtea inſtitutum ponunt,ricinia ſumunt.

34 ¶ *Tapete*, tegmen vnicè pictum de coloribus variis. Var.Hercule Socratico:In omnibus rebus bonis quotidianis cubo in Sardinianis tapetibus. Virg.lib. i x.Qui ſortè tapetibus altis Extructus toto proſlabat pectore ſomnum. Turpilius:Glabrum tapete.

35 ¶ *Culcita*. Cic. Tuſcul.lib.iiii.Eripiamus huic ægritudinem. quomodo?collocemus in culcita plumea:pſaltriam adducamus.

36 ¶ *Subucula*. Varro de vita pop. Rom.li. 1.Poſtea quàm binas tunicas habere cœperunt,inſtituerunt vocare ſubuculam,& induſium.

37 ¶ *Capitia*,capitum tegmina. Varro de vita populi Rom. lib.iiii. Tunicas,neque capitia,neque zonas.Idem eodem:Neque id ab orbita matrumfamiliâs inſtituti quod eæ pectore,ac lacertis erant apertis,nec capitia habebant hæc & capitula appellauit.

38 ¶ *Encombomata*, & *Parnacidas*,genera veſtium puellarum. Varro de liberis educandis:Vt puellæ habeant potius in veſtitu chlamydas, encombomata, ac parnacidas, quàm togas.

DE GENERIBVS VASORVM. ET POCVLORVM.

CAP. XIX.

Aula, vel *olla*, quod nos ollam dicimus, sed est capacissimum vas. Plaut. Amph. Optimo iure infringatur aula cineris in caput. Varro γεγυμνάσκαιλο. Sed simul manibus trahere lanam, nec non simul oculis obseruare ollam pultis ne aduratur. Idem Bimargo: Vulcanum, nec cùm nouę lagenæ ollarum frangantur, ter precatur.

2 ¶ *Matella*, aquarium vas. Plautus Amphitr. Ne tu postules matellam vnam tibi aquæ infundi in caput. Varro Endymionibus: Diuitum Aphoeaschiae ad communem reuocat matellam. Idem Manio: Lecto strato, matellam, lucernam, cæteras res huius vbique præ se portant.

3 ¶ *Mortarium*, in quo teruntur quæ solvenda sunt. Plautus Aulul. Cultrum, securim, pistillum, mortarium.

4 ¶ *Peluis*, sinus aquarius, in quo varia perluuntur, vnde ei nomen est. Laberius Virgine: Amore cecidi, tanquã blatta in peluim. Cœlius Fœneratore: Peluim sibi popposcit.

5 ¶ *Fidelia*, Samium vas ad vsus plurimos. Plaut. Aulul. Mulsi congialem, plenam faciam tibi fideliam.

6 ¶ *Patella*. Varro Eumenid. Patella esurienti posita. prouocat Neapolitanas piscinas. Idem Manio: Quocirca oportet bonum ciuem legibus parere, & deos colere, in patellam dare μικρὸν κρέας.

7 ¶ *Cupas*, & *Tineas*. Varro de vita pop. Ro. lib. j. Antiquissimi in conuiuiis vt res vini primò, postea cinas ponebant. Idem: Mori longi cum operculo ad cupas, tertio amphoras.

8 ¶ *Vrnula*, est vas aquarium. Varr. de vita pop. Rom. lib. i. Item ex ære, vt vrnulæ aquales, matulæ, sic cæteras.

9 ¶ *Cadi*, vasa quibus vina conduntur. Lucil. lib. xviij. Millia ducentùm frumenti tolle medimnûm, Vini mille cadûm. Virg Æneid. lib. j. Vina bonus, quæ deinde cadis onerarat Acestes. Var. de vita pop. Rom. libro iij. Hortensio supra decem millia cadûm hæredi reliqnit.

10 ¶ *Vrnarium*. Varro περὶ μέτρων. Sed quæ necessitas te iuuet aquam effundere domi tuæ, si vasa habes pertusa, plumbum non habent? ad quam rem nobis est confluuium, ad quam rem vrnarium?

11 ¶ *Polubrum*, quod Græci χέρνιβα, nos trulleum vocamus. Liuius: Argenteo polubro, & aureogutto. Fabius Pictor lib. xvi. Aquam manibus pedibúsque dato, polubrum sinistra manu teneto, dextera vasum cum aqua.

12 ¶ *Simpuuium*, est vas ligneum. Var. Est modus matulæ, εἶδος μέτρου, Non vides ipsos deos, siquando volunt gustare vinum, deripere ad hominum fana, & tamen tum ipsi illi libero simpuuio vinitari?

13 ¶ *Lenis*, vasis genus. Afran. Fratriis: Labella lenis. Laberius cophino: Cùm prouincias dispoliauit, columnas monolithas, labella lenis.

14 ¶ *Obba*, poculi genus, vel ligneum, vel ex sparto. Varro, Est modus matulæ, εἶδος μέτρου, Dolia, atque apothecas tricliniares, melicas, calenas obbas, & Cumanos calices. Idem, epistola ad Marullium: Vtrùm meridie, an vesperi libentius ad obbam accedas, locus, actus, aduentus declarabit.

15 ¶ *Cantharus*. Virgil. Bucolicis: Et grauis attrita pendebat cantharus ansa.

16 ¶ *Dolia*, vasa grandia, quibus vinum reconditur. Varro. Est modus matulæ, εἶδος μέτρου, Dolias atque apothecas tricliniares, melicas, Calenas. Idem Manio: Hæc aduentribus accedunt cellæ, claues, claustra, carnaria, dolia.

17 ¶ *Alabaster*. Cicero Academicorum libro ii. Quibus etiam alabaster plenus vnguenti putere videatur.

18 ¶ *Scyphus*. Virg. Et sacer impleuit dextram scyphus.

19 ¶ *Batiola*. Plautus Colace: Batiolam auream octo pondo habebat, accipere voluit.

20 ¶ *Calices*, Varro. Est modus matulæ, εἶδος μέτρου, Apothecas tricliniares, melicas, calenas, obbas, & Cumanos calices. Cic. Tusc. lib. iij. Quid huic calix mulsi impingendus est, vt plorare desinat?

21 ¶ *Cymbia*. Virgilius libro v Cymbiáque argento perfecta, atque aspera signis. Varro de vita populi Rom. lib. i. Item erant vasa vinaria, sini, cymbia, aquilinæ pateræ, gutti, sextarij, simpuuium.

22 ¶ *Craterę*, vasa vini, Virg. Æneid. libr i. Crateras læti statuunt, & vina coronant.

23 ¶ *Crateres*, vasa olearia. Virg. Bucolicis: Crateréque statuam tibi pinguis oliui. Idem Æneid. lib. vj. Fusco crateres oliuo.

24 ¶ *Orcæ*. Varro de re rust. lib. i. Sæpe vbi conditum vinum nouum, orcæ in Hispania feruore musti ruptæ.

25 ¶ *Nasiterna*, vas aquatile. Var. de re rust. lib. i. Vt ex ære ahena, vrceos, & nasiternam, item alia.

26 ¶ *Catinus*. Varro de re rust lib. i. Promendum enim frumentum, quod curculiones esse incipiunt. Id enim cùm promptũ est, in

eſt, in ſole ponere oportet aquæ catinos, qp eò conueniunt, vt ipſi ſe necent Idem de vita populi Rom.lib.j. Dicuntur enim patellæ, ſalini, acetabula, catini, patenæ.

27 ¶*Calamiſtrum*, fiſtula breuis, qua cirri continentur. Cicero Oratore: Remouebitur omnis inſignis ornatus, quaſi margaritarũ, nec calamiſtri quidem adhibebuntur.

28 ¶ *Carcheſia*, genera poculorum. Virgil. Æneidos libro primo: Hic duo rite mero libans carcheſia Baccho: Et Georg. lib. quarto: Mater cape Mœonij carcheſia Bacchi. Aliàs ſumma pars mali, id eſt, foramina, quæ ſummo mali funes recipiũt. Lucillius, Tertius hic mali ſuperat carcheſia ſumma. Catullus Veronenſis. Lucida qua ſplendent ſummi carcheſia mali.

29 ¶*Cyrnea*, vas vinarium. Plautus Amph. Cadus erat vini, inde impleui cyrneam.

30 ¶ *Miſtarium*, quo miſcemus. Lucil. lib. V. Vrceus, aut lõga geminus miſtarius anſa.

31 ¶ *Calpar*, nomine antiquo dolum, Varro de vita. po. Rom. libro j. Quod ante, quàm nomen dolij prolatum eſſet, cùm id genus vaſorum calpar diceretur, id vinum *calpar* appellatum.

32 ¶*Trulleum*. quo manus perluuntur. Varro de vita populi Romani libro j. Itaque ea ſibi modo ponere, ac ſuſpendere, quę vtilitas poſtularet, trulleum, matellionẽ, peluim, naſiternam: non quæ luxuriæ cauſſa eſſe parata eius vrceolum aquæ manalẽ vocamus, quòd ea aqua in trulleum effundatur. Vnde *Manalis* lapis appellatur in põtificalibus ſacris, qui tunc mouetur, cùm pluuię exoptantur. ita apud antiquiſſimos manalem ſacrum vocari quis non nouerit, vnde nomen illius?

33 ¶ *Armillum*, vrceoli genus vinarij. Varro de vita populi Romani lib. j. Etiã nũc pocula, quæ vocant capulas, ac capides, quod eſt poculi genus. item armillum, quod eſt vrceoli genus vinarij.

34 ¶*Sinum*, & *Galeola*, vaſa finuoſa. Virgil. Buc. Sinũ lactis, & hæc tibi liba Priape quotannis Exſpectare ſat eſt. Varr. de vita populi Romani libro j. Vbi erat vinum in menſa poſitum, aut galeola, aut ſinum.

35 ¶ *Lepiſta*, Varr. de vita populi Romani libro j. Vt ferè habent æneum aliqui venditent oleum. lepiſtæ etiam nunc Sabinorum fanis pauperioribus pleriſque, aut fictiles ſunt, aut æneæ.

36 ¶*Craterra*, eſt quam nunc ſitulam vocant. Næu. Lycurg. Nam vt ludere lætantes inter ſe vidimus propter amnem craterris ſumere aquam ex ponte. Varro de vita populi Romani libro tertio: Ad Sybaritanam prædam, in qua ſunt tripodes, craterræ, anaucea populo nobilium Tarentinarum. Cicero de Deorum natura libro ſecundo: In medióque ſinu fulgens craterra relucet.

DE GENERE VEL COLORE VESTIMENTORVM.

CAPVT XVI.

1 C*Vmatilis*, aut marinus, aut cœrule' à Græco tractum, quaſi fluctuum ſimilis. Fluctus enim Græcè κύματα dicuntur. Titin. Setina: Et quem colos cumatilis deceat. Plaut. Epidico: Cumatile, & plumatile.

2 ¶ *Melochinum*, à Græco color eſt flori ſimilis maluæ. Cæcil. Pauſimach. Carbaſina, molochina, ampelina. Plaut. Aulul. Infectores molochini coloris, molochinarios appellauit.

3 ¶*Impluuiatus*, color quaſi fumato ſtillicidio impletus, qui eſt Mutinenſis, quem nunc dicimus. Plaut. Epidic. Impluuiatas vt iſtę faciunt veſtimentis nomina.

4 ¶*Caltulam*, & *Crocotulam*, vtrunq; à generibus florum trãſlatum à calta, & à croco. Virgil. Bucol. Mollia luteola pingit vaccinia calta Plaut. Epidico: induſiatam, patagiatã, caltulam, aut crocotulam. Nou. Pedio: Molliciam, crocotam, chiridotam, ricam, riciniũ. Næuius Lycurg. Pallis, patagiis crocotis, malatis, mortualibus. Sed caltulam Var. de vita pop. Rom. li. j palliolũ breue voluit haberi.

5 ¶*Caſſula*, eſt palliolum præcinctu, quod nudæ infra papillas præcinguntur, quo mulieres nunc & eò magis vtuntur, poſtquam ſubuculis deſierunt.

6 ¶*Cerinum*, à ceræ colore. Plaut. Epidico: plumatile, aut cumatile cærinũ, aut melinũ.

7 ¶*Ferrugineum*, colorem ferri ſimilem eſſe volunt. Verè autem ferrugineus color cœrule' eſt. Virg. Georg. lib. iiij. Et ferrugineos hyacinthos. Plaut. Milite: palliolum habeas ferrugineum: nam is colos thalaſſicus eſt.

8 ¶*Oſtrinam*, ab oſtro colore, qui eſt ſubrubeus. Turpil. Veliterna: Interea adſpexit virginem geſtantem in capite riculam indutã oſtrinam. Varro Eumenidibus: aurora oſtrinam hîc indutus ſupparum.

9 ¶*Murex*, color purpureus. Virgil. Bucol. Ipſe ſed in pratis aries iam ſuaue rubẽti Murice. Et Æneid. lib. iiij. Tyrióque ardebat Murice læna.

10 ¶*Luteus*, color proprię croceus eſt. Virg.

Bucolicis: Iam croceo mutabit vellera luto. Et Æneid. lib.vij. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. Varr. Eumen. Nam vt arquatis & veternosis lutea quæ non sunt, æquè & lutea videntur, sic insanis sani, & furiosis esse videntur insani. Idem Mod. Sed cynicis inuolucrũ, & pallium luteum non est.

11 ¶ *Crocota*, crocei coloris vestis. Plautus Aul. Cùm incedunt infectores crocotarij.

12 ¶ *Violatia*, à violæ colore. Plaut. Aulul. Flammearij, violarij, coriarij.

13 ¶ *Pullus*, color est, quem nunc Hispanũ, vel natiuũ dicimus. Varr. de vita populi Romani lib. iij. Vt dum supra terram essent, ricinis lugerent funere ipso, vt pullis pallis amictæ.

14 ¶ *Anthracinus*, niger à Græco. ἄνθρακες enim Græcè, carbones Latinè appellantur, & est lugẽtium vestis. Var. de vita popul. Rom. lib. iij. Propinquæ adolescentulæ etiã anthracinis proximo amiculo nigello, capillo demisso sequerentur luctum.

DE GENERE CIBORVM ET POTVVM.

CAPVT XVII.

1 ¶ *Paragos*. Varr. Virgul. diuin. Oleum in lucubrationẽ seruauimus, quod in sparagos totum legitimè vertamus.

2 ¶ *Blitum*, est holus lone. Var. Eumen. Empedocles natos homines ex terra ait, vt blitũ.

3 ¶ *Lapathium*. Varro Mod. Hanc eandem voluptatem tacitulus taxim, consequi lapathio, & ptisana possum.

4 ¶ *Mena*. Tul. de finib. bonor. & mal. lib. ij. Qui enim voluptates ipsas cõtẽnunt, eis licet dicere, se acipenserem menę nõ anteponere.

5 ¶ *Acipenser*, piscis genus. Cic. Tuscul. lib. j. Et si quem tuorum affectum mœrore videris, huic acipenserem potius, quàm aliquem Socraticum libellum dabis.

6 ¶ *Nasturtium*. Cicer. Tusc. lib. v. Quos negat ad panem adhibere quicquam, pręter nasturtium.

7 ¶ *Mariscæ*. Varr. de re rustica lib. j. Vt nuces Græcæ, ac mariscæ fici.

8 ¶ *Ocymum*, quod ocymum dicimus. Var. de re rust. li. j. Primum ocymum, farraginem, viciam nouissimè fœnum vocari. Ocymum dictum à Græco verbo, ὠκὺ, quod venit citò, similiter quod ocymum in horto.

9 ¶ *Lopades*, genus conchæ marinæ. Plaut. Parasito medico: Addite lopades echinos, ostreas.

10 ¶ *Murrhina*, potio confecta. Varr. Anthropopoli: Non modò vinum dare, sed etiã (vt Plautus ait) murrhina, passum, defrutum.

Varr. de vita populi Romani. lib. i. Tum autẽ Murrhina.

11 ¶ *Loram*, dicebant in vindemia, cùm expressissent acinis mustum, & folliculos in dolium coniecissent.

12 ¶ *Portulaca*. Varr. Disciplinæ libro viii. Manducata portulaca citò tollit.

13 ¶ *Lora*, confectæ potionis genus grandæuis aptum. Var. de vita pop. Rom. lib. i. Antiquæ mulieres maiores natu bibebant lorã, aut sapam, aut defrutũ, aut passum, quã murrhinam quidam Plautum appellare putant.

14 ¶ *Sapa*, quod nunc mellaceum dicimus, mustum ad mediam partem decoctum. Var. de vita pop. Rom. lib. i. Sapã appellabãt, quod de musto ad mediam partem decoxerant.

15 ¶ *Defrutum*, si ex duabus partibus ad tertiam redegerant, defrueſaciendo.

16 ¶ *Passum*. Varr. de vita populi Romani lib. i. Passum nominabant, si in vindemia vuã diutius coctam legerent, eámque passi essent in sole aduri.

17 ¶ *Moriolam*. Varro de vita populi Romani. lib. i. Vino addito lorã passi vocare cœperunt: moriolam nominabant, quod ex vuis expressum erat passum ad folliculos rei, quos & vinacea ea dicebant sapam.

18 ¶ *Turunda*, vt libum sacrum quoddam, & farre genus panificij. Varr. Cato vel de liberis educandis: Alij afferunt libum, ac turundam.

DE GENERE ARMORVM.

CAPVT XVIII.

1 ¶ *Catapulta*, iaculum celer, vel sagitta. Plautus Curcul. Atque ita te neruo torquebo, vt catapultæ solent. Titin. Setina: Quem procul aspexit, immittere voluit, reuortit, quoniam catapulta volat. Plautus Captiuis: Nam meus est balista pugnus, cubitus catapulta est mihi. Næuius Paceuo Vt sole horresceit cera, castra crebro catapulta impulit. Luc. Sat. li. v. Custodẽ classis catapulta instila sariſſas. Sisen. Hist. lib. iii. Pręterea catapultas xvi. iiii. balistas. xxx. plaustra coriis, ac minorib⁹ sagittis onusta. Var. de vita pop. Rom. li. iii. Nã postea C. Lutatio cõsuli ad Ægades insulas, cùm ipse catapulta ictus esset.

2 ¶ *Veles*

2 ¶ *Veles*, leuis armatura. Titin. Barbato: Ita Spurius animatur in prælium, veles equis recepit se, nec ferit quenquam hostem. Salluſtius Iugurthæ bello: Cúmque his permiſti velites. Varro ἄμμιν μετρεῖ οἷσι φιλαγυρίαις, Quem ſequuntur cum rotundis velites leues parmis.

3 ¶ *Rorarij*, appellabantur milites, qui antè, quam congreſſæ eſſent acies, primò non multis: iaculis inibant prælium: tractum, quòd antè maximas pluuias cælum rorare incipiat. Lucil. Satyr. lib. vij. Quinque haſtæ aureolo cinctu rorarius velox. Idem lib. x. Po nè paludatus ſtabat rorarius velox. Varro de vita populi Rom. lib. iij. Rorarij appellati, quòd imbribus ferè primùm rorare incipiat.

4 ¶ *Anteſignanorum*, proprietas aperta eſt. Varro ἄμμιν μετρεῖ, οἷσι φιλαγυρίαις. Quem ſequuntur cum rotundis velites leues parmis, anteſignani quadratis multis inſignibus tecti.

5 ¶ *Funditores* ſunt, qui fundis magnis dimicant. Salluſt. Iugurthæ bello: Ipſe cum expeditis cohortibus, dehinc funditorum & ſagittariorum delecta manu apud primos erat. Siſen. Hiſt. li. iij. Ac poſt armatos funditores, & ſagittarios ponit.

6 ¶ *Glandis*, eſt plumbum in modum glandis informatum. Salluſt. Iugurthæ bello: Pars eminus glande, aut lapidibus pugnare. Virg. lib. vij. Pars maxima glandes Liuentis plumbi ſpargit.

7 ¶ *Scorpio*, eſt genus teli. Salluſt. Hiſtor. lib. iij. Quarum vna epiſtola fortè cum ſeruo nacti prædatores Valeriani ſcorpione in caſtra miſere. Siſenna Hiſt. lib. iij. Longius ſcorpios catapultas concitat.

8 ¶ *Tragula* eſt haſta. Salluſt. Hiſtor. li. iij. Auidiſſimis, atque promptis ducibus, vt Metellus ictu tragulæ ſauciaretur. Vac. Meleag. Aut ille ſeruum, qui volabile currens, ſparo ſecutus, tragulâve traiicit.

9 ¶ *Pugio*, eſt gladius breuis. Salluſt. Hiſt. lib. iij. At Oppius, poſtquam orans nihil proficiebat, timidè veſte tectum pugionem expedire conatus, à Cotta, Vulcióque impeditur.

10 ¶ *Aclides*, iacula brenia. Virg. lib. vij. Teretes ſunt aclides illi Tela, ſed hæc lento nocet eſt aptare flagello.

11 ¶ *Ancyle*, ſcutum grande: vnde etiam nunc arma & ancyle appellantur. Virg. lib. vii. Læuáque ancyle gerebat.

12 ¶ *Sparos*, lanceæ tela ſunt non bellica, Salluſt. Catilinæ bello. Sed ex omni copia circiter pars quarta erat militaribus armis inſtructa: cæteri, vt quoſque caſus armauerat, ſparos, aut lanceas, alij præacutas ſudes portabant.

13 ¶ *Phalera*, ſunt belli ornamenta. Salluſt. Iugurthæ bello: Ac ſibi reſtitui, & haſtas, vexillum, phaleras, alia militaria dona. Virgil. viii. Eurialus phaleras Ramnetis, & aurea bullis Cingula.

14 ¶ *Parma* eſt ſcutum breue. Salluſt. Hiſtor. libr. iiii. Hi locorum perignari, & ſoliti nectere ex viminibus vaſa agreſtia, ibi tum, quod inopia ſcutorum fuerat, ad ea arte ſe quiſquam in formam parmæ equeſtris armabat. Virg. libr. viii. Enſe leui nudo, parmáque inglorius alba.

15 ¶ *Ferentarij*, leuis armatura, quòd quicquid opus eſſet, auxilio ferrent excurſu leui, armis grauibus non impediti. Cato de re militari: Inde partem equitatus, atque ferentarios prædatum miſit. Salluſt. Catilinæ bello: Poſtquàm eò ventum eſt, vnde à ferentariis prælia committi poſſent.

16 ¶ *Verutum*, eſt telum breue, & acutum. Salluſt. Hiſt. lib. iii. Saxáque ingentia, & axæ iunctæ trabes per pronum incitabantur, axibúſque eminebant in modum ericij militaris veruta binum pedum. Varro ὅτος λύκος, Acerbus, qui tibi nihil mali fecit veritus ob artem præclaram.

17 ¶ *Cetra*, ſcutum breue. Virg. lib. vij. Læuas cetra regit.

18 ¶ *Pelta*, ſcuta Amazonica. Virg. Æneid. libr. i. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis.

19 ¶ *Geſa*, tela Galliarum. Virg. lib. ix. Alphina coruſcat Geſa manu. Varro de vita populi Rom. lib. iii. Qui gladiis cincti ſine ſcuto cum binis geſis eſſent.

20 ¶ *Falarica*, telum maximum. Virgil. Æneid. lib. i x. Sed magnum ſtridens contorta falarica venit Fulminis acta modo. Enn. Quæ validè veniunt falarica miſſa. & dictum hoc genus teli à falis, id eſt, turribus ligneis.

21 ¶ *Sparus*, telum agreſte. Virg. lib. xi. Agreſteíſque manus armat ſparus. Varro Meleagris: Aut ille ceruum, qui volabile currĕr, Sparo ſecutus tragulâve traiicit. Siſenna Hiſtor. lib. iij. Sparis, ac lanceis eminus peterent hoſteis.

22 ¶ *Baliſta*, ſaxa maiora & grauiora quibus iaciuntur. Lucilius libr. xxviii. Quid ſit baliſtas iactas, centenarias. Siſenn. Hiſt. libro iiii. Baliſtas quatuor talentarias.

23 ¶ *Venabulum*, venantium telum latiſſimum à cæteris aciei longiſſimæ. Virg. lib. ix. Supra venabula ſertur. Varro ὅτος λύκος, Nempe ſues ſyluaticos in montibus ſectaris venabulo, aut ceruos.

24 ¶ *Comti*, haſtæ longiores, & robuſtæ. Virg. lib. ix. Ac duris detrudere contis.

25 ¶ *Manipuli*, ſunt manus militum, vel collecti viri. Siſenna Hiſt. lib. iii. Conuictus tamen & tempora ſingula conſtituit, & ſicut ſteterat, manipulos obuerti iuſſit. Idē lib. iiii.

Matertera grauia bellica manipulorum.

26 ¶ *Lancea*. Siſen. Hiſtor. libro iij. Gallia materibus, Sueui lanceis configunt. Idem lib.iiij. Alij materibus, aut lanceis tamen medium perturbant agmen.

27 *Malleoli*, manipuli ſpartei pice conteĉti, qui incenſi aut in muros, aut in teſtudines iaciuntur. Siſenna Hiſt. lib.iiij. De quibus partim malleolos, partim faſces ſarmentorum incenſos ſupra vallum frequentes.

28 ¶ *Cataphracti*. Siſen. Hiſtor. libro iiij. Cuſtodiæ in muro ſtatuuntur cataphractorum Salluſt. Hiſt. lib. iiij. Dui prægrediebantur equites cataphracti ferrea omni ſpecie.

29 ¶ *Falces*, & harpagæ armorum genera murorum oppugnationi apta. Siſenna Hiſt. lib. iiij. Falces iniectas comminuunt: puteos propius collocatis harpagis, deiiciunt.

30 ¶ *Anſata*. iaculamenta cum anſis. Ennius lib.v. Anſatas mittunt è turribus.

31 ¶ *Coriſci*, leue miſſile in modũ ſagittarũ Vir. Coriſcique leues humeris, & letifer arcus.

uus vir.

6 ¶ *Fratria*, appellantur fratrum inter ſe vxores.

7 ¶ *Amitini*, fratrum maris, & fœminæ filij.

8 ¶ *Patrueles*, marium fratrum filij.

9 ¶ *Conſobrini*, ex duabus editi ſororibus, quaſi conſorroini: de quibus exempla multa ſunt in antiquis auctoribus, & maximè in Afranio, & iuris vetuſtiſſimis ſcriptoribus.

DE PROPINQVITATE.

CAP. XIX.

Cæſares dicti qui cæſa matre naſcuntur.

2 ¶ *Agrippæ*, qui cum labore matris educuntur, hoc eſt, per pedes contra naturam, non per caput, quaſi ab ægro partu.

3 ¶ *Vopiſcus*, qui ex duobus conceptis, vno abortu excluſo, ad partum legitimum deducitur.

4 ¶ *Glos*, appellatur mariti ſoror, atque eadem fratris vxor.

5 ¶ *Lenir*, dicitur frater mariti, quaſi le-

FINIS.

FVLGEN-

Digitized by Google

FVLGENTII LIBELLVS
DE PRISCO SERMONE,
AD CHALCIDIVM GRAMMATICVM TIMAEI PLATONIS Ecphraſten.

SANDAPILA MANTIQUI dici voluerunt feretrum mortuorum, id eſt, loculum, non in quo nobilium corpora, ſed in quo plebeiorum atque damnatorum cadauera portabãtur, ſicut Steſimbrotus Thaſius de morte Polycratis Samiorum regis ſcripſit, dicens, Poſteaquam de cruce depoſitus, ſandapila etiam deportatus eſt.

2 ¶*Veſpillones*, dicti ſunt baiuli, quanuis Antidamus Heracleopolites veſpillones dixerit cadauerum nudatores: ſicut in Hiſtoria Alexandri Macedonis ſcripſit: Pluſquàm trecentos cadauerum veſpillones reperiens crucibus affixit. Mnaſeas tamen in Cecrope ſcripſit, Apollinem poſtquam ab Ioue vinctus, atque interfectus eſt, à veſpillonibus ad ſepulturam elatum eſſe.

3 ¶*Pollinctores*, qui funera moriẽtium accurant, dicti ſunt. Plautus in Pœnulo: Quia mihi pollinctor dixerat, qui eũ pollinxerat. Dicti autem pollinctores, quaſi poiiutorum vnctores, id eſt, cadauerum curatores: vnde Apuleius in Hermagora ait: Pollinctor eius funeri dum vnctionem parat.

4 ¶*Manales*. Labeo qui diſciplinas Hetruſcas Tagetis & Bacchetidis quindecim voluminibus explicauit, ita ſcribit: Fibræ iocinoris ſandaracei coloris dum fuãt, manales tunc vertere opus eſt petras, hoc eſt, quas antiqui ſolebãt in modum cylindrorum per limites trahere pro pluuiæ cõmutanda inopia.

5 ¶*Neſrendes*. Diophantus Lacedæmonius, qui de ſacris Deorum ſcripſit, ait apud Meſſenios Ioui ſolere ſacrificari ſacrũ, quod ἱερεῖον φόνια appellatur. Si quis enim centum hoſtes interfeciſſet, Ioui homine ſacrificabat apud Ithomen, quod ſacrificatum eſt à duobus, Ariſtomene Gortynenſi, & Theoclo Elæo, ſicut Soſicrates ſcribit. Sed poſtquam hoc Athenienſibus diſplicuit, cœperunt efferre porcum caſtratum, quem neſrendem vocabant, quaſi ſine rene, id eſt, renibus. At apud Romanos Varro ſcribit Siccinium Dentatum centies, & vicies pugnaſſe ſingulari certamine, cicatrices habuiſſe aduerſas quadraginta quinque, poſt tergum nullam, coronas accepiſſe XXVJ. armillas CXL. & iſtum primum ſacrum feciſſe Marti.

6 ¶*Ambegna oues*. Bæb. Macer, qui faſtos dies ſcripſit, ait Iunoni eas, quæ geminas parerent oues, ſacrificare eum duobus agnis altrinſecus alligatis, quas oues ambegnas vocari, quaſi ex vtraque parte agnos habentes.

7 ¶*Suggrundaria*, antiqui dicebant ſepulcra infitium, qui necdum XL. dies impleſſent. quæ nec iam buſta dici poterant: quia oſſa quæ comburerentur, non erant, nec tanta cadaueris immanitas, qua locus tumeſceret. vnde Rutil. Geminus Aſtyan. ait: Melius ſuggrundarium quæreres, quàm ſepulcrum.

8 ¶*Silicernios*, dici voluerunt ſenes incuruos, quaſi iam ſepulcrorum ſuorum ſilices adſpicientes. Vnde Cincius Alimetus Hiſt. de Gorgia Leont. ſcribit dicens: Qui dum iam ſilicernius ſui finem temporis exſpectaret, etſi mori non potuit, tamen infirmitatibus inſultauit.

9 ¶*Aruales Fratres*. Acca Larentia Romuli nutrix conſueuerat pro agris ſemel in anno ſacrificare, XII. filiis ſuis ſacrificiũ præcedentibus: vnde cùm ex iis vnus eſſet mortuus, propter nutricis gratiam Romulus in vicem defuncti ſe ſuccedere pollicetur: vnde & ritus proceſſit, cum XII. iam deinceps ſacrificare, eóſque Aruales dici fratres, ſicut Rutil. Gemin. in libris Pontificalibus memorat.

10 ¶*Iuinges boues*. Manil. Chreſtus lib.

quem de Deorum hymnis ſcripſit, ait Mineruæ iniuges boues ſacrificari, id eſt, iugum nunquam ferentes, illa videlicet de cauſſa, quòd & virginitas iugum neſciat maritale, & virtus nunquam ſit iugo prementi ſubiecta.

11 ¶*Semones* dici voluerunt deos, quos nec cælo dignos adſcriberent ob meriti paupertatem, ſicut ſunt Priapus, Hippona, Vertumnus: nec terrenos eos deputare vellent, pro gratiæ veneratione, ſicut Varr. in Myſtagog. ait: Semonéque inferius derelicto, Deum de pinnato attollam orationis eloquio.

12 ¶*Blaterare*, quaſi verba trepidantia metu balbutire dixerunt. Pacu. Pſeudone comœdia inducit Sceparnionem ſeruum ancillæ dicentem: Ni ego te blaterantem adſpiscerem, his nuncium indicaſſem.

13 ¶*Lucitioſos*, dici voluerunt interdiu parum videntes, quos Græci μύωπας vocant. Plautus. Milit. Mirum eſt lolio victitare te tam vili tritico, Quid iam? quia luſcitioſus. Dicunt enim, quòd lolium comedentibus oculi obſcurentur.

14 ¶*Tutuli*. Varro in Pontificalibus ait Tutulos ſacerdotes dici breuium deorũ. Numa verò Pompilius & ipſe de Pontificalibus ſcribens, Tutulum dici ait pallium, quo ſacerdotes caput tectabant, cùm ad ſacrificium acceſſiſſent ſicut & Virgilius ait: Et capita ante aras Phrygio velamur amictu.

15 ¶*Oriam*, dicunt nauiculam modicam piſcatoriam. Plautus Caciſto: Malo hunc aligari ad oriam, vt ſemper piſcetur, etſi ſit tempeſtas maxima.

16 ¶*Problema*, eſt propoſitio in capite libri quæſtionaliter poſita. Demoſthenes ad Philippum, (Sed ne quid Græcum te turbet exemplum, ego pro eo Latinum tibi faciam, ait enim) Problematis autem gradum tradamus adſtanti, cui noſtra ſubſequens occurſet oratio. Nam & Tertullianus libro quem de Fato ſcripſit ita ait: Redde huic fati primum problematis mancipatum.

17 ¶*Pumilus*. Apul. Aſino aureo introducit ſorores Pſyches marito detrahentis, dicíque: Patre meo ſeniorem maritum ſortita ſum, dein quouis puero pumiliorem, & cucurbita glabriorem. Pumulos dicunt molles atque enerues: glabrum verò leuem, & imberbem.

18 ¶*Sutela*: Sutelam dici voluerunt aſtutiam, quaſi ſubtilem telam. Vnde & Plautus Caſina: Poſſíne, néene, clam me ſutelis tuis. Præripere Caſinam vxorem, proinde vt poſtulas?

19 ¶*Friguttire*, dicitur ſubtiliter adgarrire. Plaut. Caſina: Quídnam friguttis? Ennius Alceſtide: Hæc anus admodum friguttit, nimium ſe ſauciauit flore Liberi.

20 ¶*Titiuillitium*, dici voluerunt fila putrida, quæ de telis cadunt. Plantus Caſina: Non ego iſtud verbum emiſſem titiuillitio. id eſt, re admodum vili. Nam & M. Cornutus in Satyra ait: Titiuillitij ſat cedo tibi.

21 ¶*Sculponeas* dici volunt cœſtus plumbo ligatos. Vnde Nęuius Philemporo comœdia ait: Sculponeis batuenda ſunt huic latera probè. Et Plaut. Caſina: ſimili modo: Qui quęſo potius, quàm ſculponeas, Quibus batuatur tibi os, ſenex nequiſſime.

22 ¶*Catillare*, eſt per alienas domos gyrare: tractum à catulis, quòd per omnes domos circumeant. Vnde Propertius: Catillata geris vadimonia publicum proſtibulum. Et Plautus ſimiliter Caſina: Operam vxoris polliceor foras Quaſi catillatum.

23 ¶*Capularem*, nominari volunt ſenem iam morti contiguum; quin & reos capulares dicebant, qui capulo digni fuerunt, vnde & Lucilius ait: pergit capulare cadauer. Statius Cæcilius Melæne comœdia: Túne amare audes edentule & capularis ſenex: Edentulum autem quaſi ſine dentibus dici placuit.

24 ¶*Promus*, & *Condus*, appellari voluerunt cellarios, eò quòd inde promant, & eò rurſus condant. Plautus Pſeudolo: Ego ſum promus, condus, procurátor peni. Penum autem cellariam dicimus.

25 ¶*Suppetias*, dicimus auxilium. Memor in Tragœdia Herculis: Ferte ſuppetias optimi comites.

26 ¶*Auctio*, dicitur venditio, quaſi quod & ementem augeat & vendentem. Plautus Curculione: Auctionem facio parafiticam.

27 ¶*Naſiterna*, eſt aquæ vrna, id eſt, vrceus. vnde Calpurnius Phroneſi fabula: Vbi tu naſiternatus aquam petas. Plaut. Bacchid. Effer naſiternam cum aqua foras.

28 ¶*Antiſtare*, dicimus præcellere. Criſpinus Heraclea: Diuinis virtutibus antiſtas Alcides.

29 ¶*Stega*, eſt nauis proſcenium, ſiue tabulatum, ſuper quod nautæ ambulant. Plautus Chryſalo: Fortè vt aſſedi in ſtega.

30 ¶*Lembus*, genus nauiculæ, velociſſimæ, quod & dromonis nomine appellamus. Virgilius Georgic. Non aliter quàm qui adverſo vix flumine lembum Remigiis ſubigit. Limbus verò eſt ora veſtimenti cuiuſque.

31 ¶*Ramentum*, dici voluere quaſi proiectitium quoddam purgamentum. Quintus Fabius Lucullus Epico carm. Viliſſimum ramentum, proluuioſa peſtis.

32 ¶*Diobolares*, dicuntur viliſſimæ meretrices, quę paruo ſtipendio proſtant. Pammachius: Diobolare proſtibulum, quam ego a-

Digitized by Goog

Autum vt Dircen partitam reddam. Pacuu. Non ego sic fui, vt nunc sunt meretrices diobolæ, Quæ suam nummi causſa paruipendunt gratiam.

33 ¶ *Verutum*, iaculi genus longum, quod aliqui verutum nominant. Galbius Bassus Satyra, Veruina confodiende non te nauci facio. Nauci enim pro nihilo posuerunt. Plaut. Bacchid. Si tibi machæra est, & nobis varuina est domi, Qua quidem te faciam, si me irritaueris, Confossiorem Soricina nænia.

34 ¶ *Diuidias*, dixerunt tristitiam. Propert. Diuidias mentis conficit omnis amor.

35 ¶ *Iustitium*, dicitur luctus publicus. Vnde Fonteius Orat. pro Nucerinis ait: Denique iustitium plebi indicitur.

36 ¶ *Choragium*, virginale funus vocatur. Apuleius Metamorph. Choragio itaque perfecto domuitionem parant.

37 ¶ *Desidue*, pro diuturnè. Varr. Corollario: Diuidiæ mihi fuerunt, tam desiduò abfuisse te.

38 ¶ *Floci*, quasi nihili. Plautus Flocci est, quid rerum geras.

39 ¶ *Ientaculum*, cibi degustatio. Callim. *Ἀτίμητε* Ientaculum proferto Ioui.

40 ¶ *Edulium*, ab edendo, dicitur prægustatiua comestio. Apuleius Asino aureo: Eduliis opiparè excepta, opiparè, id est, lucidè, & delitiosè.

41 ¶ *Tuceta*, dicuntur escæ regiæ. Callim. Piscis: Ambrosio redolent tuceta sapore.

42 ¶ *Ferculum*, missus carnium. Petron. Arbiter: Postquam ferculum allatum.

43 ¶ *Myropola*, sunt qui vnguenta vendunt, & sunt pigmentarij. Vnde Næuius Diabolaria: Myropola affatim mihi vnguentum largitus est, quo me venustarem. Affatim dixit abundanter.

44 ¶ *Celocem*, dicunt genus nauiculę modicum quod bamplum dicimus. Apul. lib. de republic. Qui celocem regere nequit, onerariam petit.

45 ¶ *Cælibatum*, dici voluerunt virginitatis abstinentiam. Vnde Felix Capella libr. de nuptiis Mercurij & Philologiæ: Placuit Mineruæ petere cælibatum.

46 ¶ *Exercitus*, pro contempto. Plaut. Milit. glor. Itaque nos, nostrámque familiam habes exercitam.

47 ¶ *Valgia*, sunt labellorum obtortiones in supinatione, vel subatione peractæ. Plaut. Milite glorioso: Maiorem partem videas valgis suauis. Sic Petron. Arbiter: Abroso valgiter labello.

48 ¶ *Summates*, dicuntur viri potentes.

49 ¶ *Simplones* dicuntur conuiuæ: nam & amicus sponsi, qui cum eo per conuiuia ambulat, Simplator dicitur. Suetrius Piscatoria: Summates viri simplones facti sunt ganei. est autem ganeum taberna.

50 ¶ *Præsegmina*, sunt partes corporis incisæ, vt Tages in Haruspicina ait: Præsegminibus amputatis.

51 ¶ *Congerrones*, qui aliena ad se congregant. Vndę apud Romanos Gerones Brutiani dicti sunt.

52 ¶ *Cistella*, dicitur capsella. Plautus: Cistellam effer cum crepundiis, id est, cum muliebribus ornamentis.

53 ¶ *Fabre*, perfectè dicitur. Antidamus in Moralibus: Fabrè compactum animal hominem quis ferat, sic ex re pecuatum? quis auerruncassit tam Aretinas hominum mentes? Porrò auerruncare dixit pro eradicare, Aretinas verò testeas, vel argillaceas: & Pecuatum stultum.

54 ¶ *Hallucinari*, dicitur vana somniare. tractum ab allucitis, quos nos *κώνωπας* dicimus, sicut Petronius Arbiter asserit: Nam cętum vernales me allucitæ molestabant.

55 ¶ *Culleum*, dicitur saccus in quo rei conclusi in mare mittuntur. Plaut. Vidularia: Iube nunc insui Culleo, atque in altum deportari, si vis annonam bonam.

56 ¶ *Elogium*, est hæreditas in malo. Cornelius Tacitus libro facetiarum: Cæsi itaque morum elogio in filiis relicto.

57 ¶ *Laxa*, mercenarius. Lucanus: Stat, dū liza bibat.

58 ¶ *Sudum*, dicitur serenum. Tiberianus: Aureos subduxit ignes, sudus ora lucifer.

59 ¶ *Luteum*, dicitur splendidum. Pacuu. Thyeste: Non illic luteis aurora bigis.

60 ¶ *Absternium*, obseruans. Rubrius in Satyra: Absternium meruleuta fugit Metenia nomen.

61 ¶ *Vadatus*, obstrictus, vel sub fide, aut fideiussione ambulans, sicut Funestella ait: Apud quem vadatus amicitiæ nodulo tenebatur.

62 ¶ *Manubiæ*, sunt ornamenta regum. Petronius Arbiter: Tot regum manubiæ penes fugitiuum repertæ.

63 ¶ *Aumarium*, dicitur locus secretus publicus, sicut in theatris, aut circo. Petronius Arbiter: In aumarium memetipsum conieci.

64 ¶ *Delenificus*, blandiloquus. Lucil. Comicus Nummularia: Nescio quorsum mihi eueniunt tua verba, tam delenifica.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM LIBRI VIGINTI, EX antiquitate eruti.

SVMMA CAPITVM QVÆ SINGVLIS ISIDORI LIBRIS CONTINENTVR.

Capita libri primi.

1 De disciplina & arte.
2 De septem liberalibus disciplinis.
3 De literis communibus.
4 De literis Latinis.
5 De *Grammatica*.
6 De partibus orationis,& de nomine.
7 De pronomine.
8 De verbo.
9 De aduerbio.
10 De participio.
11 De coniunctione.
12 De præpositione.
13 De interiectione.
14 De voce.
15 De syllaba.
16 De pedibus.
17 De accentibus.
18 De figuris accentum.
19 De positura.
20 De notis sententiarum.
21 De notis vulgaribus.
22 De notis iuridicis.
23 De notis militaribus.
24 De notis literarum.
25 De notis digitorum.
26 De orthographia.
27 De analogia.
28 De etymologia.
29 De glossis.
30 De differentiis.
31 De barbarismo.
32 De solœcismo.
33 De cæteris vitiis.
34 De metaplasmis.
35 De schematibus.
36 De tropis.
37 De prosa.
38 De metris.
39 De fabula.
40 De vocabulo historiæ.
41 De primis auctoribus historiæ.
42 De vtilitate historiæ.
43 De generibus historiæ.

Capita libri secundi.

1 De *Rhetorica* & eius nomine.
2 De inuentoribus rhetoricæ artis.
3 De nomine oratoris, & partibus rhetoricæ.
4 De tribus generibus causarum.
5 De gemino statu causarum.
6 De tripartita controuersia.
7 De quatuor partibus orationis.
8 De quinque modis causarum.
9 De syllogismis.
10 De lege.
11 De sententia.
12 De cataskeua & anaskeua.
13 De prosopopeia.
14 De ethopeia.
15 De generibus quæstionum.
16 De elocutione.
17 De trimodo genere dicendi.
18 De colo,commate & periodis.
19 De vitiis literarum & verborum & sententiarum cauendis.
20 *De inuentis verborum.*
21 De figuris verborum & sententiarum.
22 De *Dialectica*.
23 De differentia dialecticæ & rhetoricæ artis.
24 De diffinitione philosophiæ.
25 De isagogis Porphyrij.
26 De categoriis Aristotelis.

Digitized by Google

27 De perihermeniis Aristotelis.
28 De syllogismis dialecticis.
29 De diuisione diffinitionum ex Marij Victorini libro, abbreuiata.
30 De topicis.
31 De oppositis.

Capita libri tertij. in quo Mathematica.

1 De vocabulo *Arithmetica* disciplinæ.
2 De auctoribus eius.
3 Quid sit numerus & vnde dicatur.
4 Quid præstent numeri.
5 De prima diuisione parium & imparium.
6 De secunda diuisione totius numeri.
7 De tertia diuisione totius numeri.
8 De differentia arithmeticæ, geometriæ & musicæ.
9 Quot numeri infiniti existunt.
10 Quid sit *Geometria*: & de inuentoribus & vocabulo eius.
11 De quadripartita diuisione geometriæ.
12 De figuris geometriæ.
13 De numeris secundum geometriam quærendis.
14 De *Musica*, & eius nomine.
15 De inuentoribus eius.
16 Quid possit musica.
17 De tribus partibus musicæ.
18 De triformi musicæ diuisione.
19 De prima diuisione musicæ quæ harmonica dicitur.
20 De secunda diuisione quæ orgonica dicitur.
21 De tertia diuisione quæ rythmica nuncupatur.
22 De musicis numeris.
23 De *Astronomia*.
24 De inuentoribus eius.
25 De scriptoribus astronomiæ.
26 De differétia astronomiæ & astrologiæ.
27 De astronomiæ ratione.
28 De mundo & eius nomine.
29 De forma mundi.
30 De cælo & eius nomine.
31 De situ sphæræ cælestis.
32 De motu eiusdem.
33 De cursu eiusdem sphæræ.
34 De celeritate cæli.
35 De axe cæli.
36 De cælestibus polis.
37 De cardinibus cæli.
38 De connexis cæli.
39 De ianuis cæli.
40 De gemina cæli facie.
41 De quatuor partibus cæli.
42 De hemisphæriis.
43 De quinque circulis cæli.
44 De zodiaco circulo.
45 De candido circulo.
46 De magnitudine solis.
47 De magnitudine lunæ.
48 De natura solis.
49 De cursu solis.
50 De defectu solis.
51 De itinere solis.
52 De lumine lunæ.
53 De formis lunæ.
54 De interlunio lunæ.
55 De cursu lunæ.
56 De vicinitate lunæ ad terras.
57 De eclypsi solis.
58 De eclypsi lunæ.
59 De differentia stellarum, siderum & astrorum.
60 De lumine stellarum.
61 De situ stellarum.
62 De cursu stellarum.
63 De vario cursu stellarum.
64 De inæqualis stellarum.
65 De numero circulari stellarum.
66 De stellis planetis.
67 De præcedentia & antegradatione stellarum.
68 De remotione vel retrogradatione stellarum.
69 De stata stellarum.
70 De nominibus stellarum, quibus ex causis nomina acceperunt.

Capita libri quarti. in quo de Medicina.

1 De *Medicina*.
2 De nomine eius.
3 De inuentoribus eius.
4 De tribus hæresibus medicorum.
5 De quatuor humoribus corporum.
6 De acutis morbis.
7 De chronicis morbis.
8 De morbis qui in superficie cutis videntur.
9 De remediis & medicaminibus.
10 De libris medicinalibus.
11 De instrumentis medicorum.
12 De odoribus & vnguentis.
13 De initio medicinæ.

Capita libri quinti, in quo, quæ ad ius pertinent.

1 De auctoribus legum.
2 De legibus diuinis & humanis.
3 Quid differunt inter se ius, & leges & mores.
4 Quid sit ius naturale.
5 Quid sit ius ciuile.
6 Quid sit ius gentium.
7 Quid sit ius militare.
8 Quid sit ius publicum.
9 Quid sit jus Quiritum.
10 Quid lex.
11 Quid scita plebeium.
12 Quid senatus consultum.
13 Quid constitutio & edictum.
14 Quid responsa prudentum.
15 De legibus consularibus & tribuniciis.

Digitized by Google

16 De lege ſatyra.
17 De legibus Rhodiis.
18 De priuilegiis.
19 Quid poſſit lex.
20 Quare lex facta ſit.
21 Qualis debeat fieri lex.
22 De cauſis.
23 De teſtibus.
24 De inſtrumentis legalibus.
25 De rebus.
26 De criminibus.
27 De pœnis in legibus conſtitutis.
28 De *Chronica* vocabulo.
29 De momentis & horis.
30 De diebus.
31 De nocte.
32 De hebdomada.
33 De menſibus.
34 De ſolſtitiis & æquinoctiis.
35 De temporibus anni.
36 De annis.
37 De olympiadibus & luſtris & iubileis.
38 De ſeculis & ætatibus.
39 De diſcretione temporum.

Capita libri ſexti. in quo Theologica tractat.

1 De veteri & nouo Teſtamento.
2 De ſcriptoribus & vocabulis ſanctorum librorum.
3 De bibliothecis.
4 De interpretibus.
5 De eo qui primùm Romã libros aduexit.
6 Qui apud nos bibliothecas inſtituerunt.
7 Qui multa ſcripſerunt.
8 De generibus opuſculorum.
9 De ceris.
10 De chartis.
11 De pergamenis.
12 De libris conficiendis.
13 De librorum vocabulis.
14 De librariis & eorum inſtrumentis.
15 De canonibus euangeliorum.
16 De canonibus conciliorum.
17 De cyclo paſchali.
18 De reliquis feſtiuitatibus.
19 De officiis.

Capita libri ſeptimi.

1 De deo.
2 De filio Dei.
3 De Spiritu ſancto.
4 De eadem Trinitate.
5 De hominibus qui quodam præſagio nomen acceperunt.
7 De patriarchis.
8 De prophetis.
9 De apoſtolis.
10 De reliquis in Euangelio nominibus.
11 De martyribus.
12 De clericis.
13 De monachis.
14 De cæteris fidelium nominibus.

Capita libri octaui.

1 De eccleſia & ſynagoga.
2 De religione & fide.
3 De hæreſi & ſchiſmate.
4 De hæreſibus Iudæorum.
5 De hæreſibus Chriſtianorum.
6 De philoſophis gentium.
7 De poetis.
8 De ſibyllis.
9 De magis.
10 De paganis.
11 De diis gentium.

Capita libri noni. in quo de iis quæ ad perſonas.

1 De linguis gentium.
2 De gentium vocabulis.
3 De regnis & militiæ vocabulis.
4 De ciuibus.
5 De affinitatibus & gradibus.
6 De agnatis & cognatis.
7 De prædictis affinitatibus.
8 De coniugiis.

Liber decimus tractat de quibuſdã vocabulis per alphabetum diſtinctis.

Capita libri Vndecimi. in quo de homine.

1 De homine & partibus eius.
2 De ætatibus hominis.
3 De portentis.
4 De transformatis.

Capita libri duodecimi. in quo de brutis animalibus.

1 De pecoribus & iumentis.
2 De beſtiis.
3 De minutis animantibus.
4 De ſerpentibus.
5 De vermibus.
6 De piſcibus.
7 De auibus.
8 De minutis volatilibus.

Capita libri tertiidecimi. in quo de Mundo.

1 De Mundo.
2 De atomis.
3 De elementis.
4 De cælo.
5 De partibus cæli.
6 De circulis cæli.
7 De aere & nube.
8 De tonitruo.
9 De fulminibus.
10 De arcu & nubium effectibus.
11 De ventis.
12 De aquis.
13 De diuerſitate aquarum.
14 De maris nomine.
15 De oceano.
16 De mediterraneo mări.
17 De finibus maris.

Digitized by Google

18 De æſtibus & fretis.
19 De lacis & ſtagnis.
20 De abyſſo.
21 De fluminibus.
22 De diluuiis.

Capita libri quartidecimi. in quo de Geogra phica.

1 De terra.
2 De orbe.
3 De Aſia & partibus eius.
4 De Europa.
5 De Libya.
6 De inſulis.
7 De promontoriis.
8 De montibus ceteriſque terræ vocabulis.
9 De inferioribus terræ.

Capita libri quintidecimi. in quo de locis publicis & priuatis.

1 De ciuitatibus.
2 De ædificiis publicis.
3 De habitaculis.
4 De ædificiis ſacris.
5 De repoſitoriis.
6 De operariis.
7 De aditibus.
8 De partibus ædificiorum.
9 De munitionibus.
10 De tentoriis.
11 De ſepulchris.
12 De ædificiis ruſticis.
13 De agris.
14 De finibus agrorum.
15 De menſuris agrorum.
16 De itineribus.

Capita libri ſextidecimi. in quo de metallis, ponderibus & menſuris.

1 De puluеribus & glebis terræ.
2 De glebis ex aqua.
3 De lapidibus vulgaribus.
4 De lapidibus inſignioribus.
5 De marmoribus.
6 De gemmis.
7 De viridioribus gemmis.
8 De rubris gemmis.
9 De purpureis.
10 De candidis.
11 De nigris.
12 De variis.
13 De criſtallinis.
14 De aureis.
15 De vitro.
16 De metallis.
17 De auro.
18 De argento.
19 De ære.
20 De ferro.
21 De plumbo.
22 De ſtanno.
23 De electro.
24 De ponderibus.
25 De menſuris.
26 De ſignis.

Capita libri decimiſeptimi. in quo de re Ruſtica.

1 De auctoribus rerum ruſticarum.
2 De cultura agrorum.
3 De frumentis.
4 De leguminibus.
5 De vitibus
6 De arboribus.
7 De propriis nominibus arborum.
8 De arboribus aromaticis.
9 De herbis aromaticis ſiue communibus.
10 De oleribus.
11 De odoratis oleribus.

Capita libri decimioctaui. in quo de re militari & ludis veterum.

1 De bellis.
2 De triumphis.
3 De ſignis.
4 De buccinis.
5 De armis.
6 De gladiis.
7 De haſtis.
8 De ſagittis.
9 De pharetris.
10 De fundis.
11 De ariete.
12 De clypeis.
13 De loricis.
14 De galeis.
15 De foro.
16 De ſpectaculis.
17 De ludo gymnico.
18 De generibus gymnicorum.
19 De ſaltu.
20 De curſu.
21 De iactu.
22 De virtute.
23 De luctatione.
24 De paleſtra.
25 De agone.
26 De generibus agonum.
27 De ludis circenſibus.
28 De circo.
29 De ornamentis.
30 De metis.
31 De obeliſco.
32 De carceribus.
33 De aurigis.
34 De quadrigis.
35 De curru.
36 De equis quibus currunt.
37 De ſeptem ſpaciis.
38 De equitibus.
39 De deſultoribus.
40 De peditibus.
41 De coloribus equorum.
42 De theatro.
43 De ſcena.
44 De orcheſtra.
45 De tragœdis.
46 De comœdis.

47 De themelicis.
48 De hiſtrionibus.
49 De mimis.
50 De ſaltatoribus.
51 Quid pro patrono agatur.
52 De amphiteatro.
53 De ludo equeſtri.
54 De retiariis.
55 De ſecutoribus.
56 De laqueatoribus.
57 De velitibus.
58 De ferali certamine.
59 De horum execratione ludorum.
60 De alea.
61 De pirgis.
62 De calculis.
63 De teſſeris.
64 De figuris aleæ.
65 De vocabulis teſſerarum.
66 De iactibus teſſerarum.
67 De calculorum motu.
68 De interdictione aleæ.
69 De pila.

Capita libri deciminoni in quo de iis quę ad naues, ædificia & veſtes.

1 De nauibus.
2 De partibus nauium & armamentis.
3 De velis.
4 De funibus.
5 De retibus.
6 De fabricis ſiue fornacibus.
7 De inſtrumentis fabrorum.
8 De fabricis parietum.
9 De diſpoſitione.
10 De conſtructione.
11 De venuſtate.
12 De laquearijs.
13 De cruſtis.
14 De lithoſtratis.
15 De plaſtis.
16 De pictura.
17 De coloribus.
18 De inſtrumentis ædificiorum.
19 De lignarijs.
20 De inuentione lanificij.
21 De veſte ſacerdotali.
22 De nominibus veſtium cæterarum.
23 De veſtibus quarundam gentium.
24 De palliis virorum.
25 De palliis fœminarum.
26 De ſtratu & reliquis veſtibus quæ in vſu habentur.
27 De lanis.
28 De coloribus veſtium.
29 De inſtrumentis veſtium.
30 De ornamentis.
31 De ornamentis capitis fœminarum.
32 De anulis.
33 De cingulis.
34 De calciamentis.

Capita libri vigeſimi & vltimi in quo de iis quæ ad victum, ſedes & inſtrumenta.

1 De menſis.
2 De eſcis.
3 De potu.
4 De vaſis eſcariis.
5 De vaſis potatoriis.
6 De vaſis vinariis & aquariis.
7 De vaſis olearijs.
8 De vaſis coquinarijs.
9 De vaſis repoſitorijs.
10 De vaſis luminarium.
11 De lecticis & ſellis.
12 De vehiculis.
13 De reliquis quæ in vſu habentur.
14 De inſtrumentis ruſticis.
15 De inſtrumentis hortorum.
16 De inſtrumentis equorum.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM LIBER I.

DE DISCIPLINA ET ARTE.

CAPVT PRIMVM.

DISCIPLINA à diſcendo nomen accepit: vnde & ſcientia dici poteſt. Nam *ſcire* dictum eſt à diſcere: quia nemo noſtrûm ſcit, niſi qui diſcit. Aliter *diſciplina*, quia diſcitur plena. *Ars* verò dicta eſt, quòd artis præceptis regulisque conſtet. Alij dicunt à Græcis hoc tractum eſſe vocabulum ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, id eſt, à virtute, quam ſcientiam vocauerunt. ¶Inter artem & diſciplinam Plato & Ariſtoteles hanc differentiam eſſe voluerunt, dicentes, *Artem* eſſe in iis quæ ſe & aliter habere poſſunt: *diſciplinam* verò eſt quæ de iis agit, quæ aliter euenire non poſſunt. Nam quando veris diſputationibus aliquid diſſeritur, *diſciplina* exit: quando aliquid veriſimile atque opi-

nabile tractatur,nomen *artis* habebit.

De septem liberalibus disciplinis. CAP. II.

DIsciplinæ liberalium artium septẽ sunt. Prima *Grammatica*,id est,loquendi peritia.Secunda *Rhetorica*, quæ propter nitoré & copiam eloquentiæ suæ,maximè in ciuilibus quęstionibus necessaria existimatur.Tertia *Dialectica* cognomento *Logica*, quæ disputationibus subtilissimis vera secernit à falsis.Quarta *Arithmetica*,quæ continet numerorum causas & diuisiones. Quinta *Musica*, quæ in carminibus cantibúsque cõsistit.Sexta *Geometria*,quæ mensuras terræ,dimensiónésque cõplectitur.Septima *Astronomia*,quę continet legem astrorum.

De literis communibus. CAP. III.

PRimordia Grammaticæ artis,*litera* communes existunt, quas librarij & calculatores sequuntur.quorũ disciplina velut quædam Grammaticæ artis infantia est. vnde & eam Varro literationem vocat. ¶Literæ autem sunt indices rerum,signa verborum,quibus tanta vis est,vt nobis dicta absentium sine voce loquantur. Verba enim per oculos non per aures introducuntur. ¶ Vsus literarum repertus est propter memoriam rerum. Nam ne obliuione fugiant, literis alligantur. In tanta enim rerum varietate nec disci audiendo poterant omnia,nec memoria cõtineri. ¶ Literæ autem dictæ quasi legiteræ, quòd iter legentibus præstent, vel quòd in legendo iterentur.¶Literæ Latinæ & Græcæ ab Hebræis videntur exortæ. Apud illos enim prius dictum est *aleph*, deinde ex simili enunciatione apud Græcos tractum est *alpha* idem apud Latinos A. Translator enim ex simili sono alterius linguæ literam condidit,vt nosse possimus linguam Hebraicam omnium linguarum ac literarum esse matrem.¶Sed Hebręi viginti duobus elementis literarum secundum veteris Testamenti libros vtuntur: Græci verò,xxiiij.Latini inter vtranque linguam progredientes, xxij. elementa habent. ¶*Hebræorum* literas à lege cepisse per Moysen : *Syrorum* autem & Chaldæorum per Abraham. Vnde cũ Hebræis & numero & sono concordant, solis characteribus discrepant.*Ægyptiorum* literas Ysis regina Inachi filia de Græcia veniens in Ægyptum,reperit,& Ægyptijs tradidit.Apud Ægyptios autem alias habuisse literas sacerdotes dicunt,alias vulgus.sacerdotales ἱερατικὰς,vulgares δημοτικὰς. ¶*Græcarum* literarum vsum primi Phœnices inuenerunt : vnde & Lucanus: Phœnices primi (famæ si creditur)ausi Mansuram rudibus vocem signare figuris. Phœnices dicti à rubro mari, quod profluit in Syriam, qui Sidonem vrbem inibi condiderunt. Hinc est quòd & Phœniceo colore librorum capita describũtur,quia ab ipsis literæ initium habuerunt. Cadmus Agenoris filius Græcas literas à Phœnice in Græciam xvij.primus attulit:Α. Β. Γ. Δ.Ε.Ζ.Ι.Κ.Λ.Μ Ν. Ο.Π.Ρ.Σ.Τ.Φ. His Palamedes Troiano bello tres adiecit Η. Χ Ω.Post quem Simonides miles similiter tres alias adiecit Ξ.Θ.Ψ.Y literam Pithagoras Samius ad exemplum vitę humanæ primus formauit, cuius virgula subterior significat primam ætatem,incertam quippe, & quæ adhuc se nec vitiis nec virtutibus dedit. Biuium autem quod supereſt, ab adolescentia incipit : cuius dextera pars ardua est, sed, ad vitam beatam tendens : sinistra facilior, sed ad labem interitúmque deducens. De qua sic ait Pers. Et tibi quæ Samios deduxit littera ramos, Surgentem dextro monstrauit limite callem. ¶ Quinque autem esse apud Græcos *mysticas* literas,prima Y. quę humanam vitam significat, de qua nunc diximus. Secunda θ,quæ mortem significat. Nam iudices eandem literam theta apponebant ad eorum nomina quos supplicio afficiebãt. Et dicitur theta ἀπὸ τοῦ θανάτου, id est,à morte. Vnde & habet per medium telum,id est,mortis signum.de qua quidam sic ait:O multum ante alias infelix littera theta. Tertia T figuram demonstrans dominicæ crucis. Vnde & Hebraicè signum interpretatur. de qua dictum est in Ezechiele angelo:Transi per mediam Ierusalem,& signa thau in fronte virorum gementium & dolentium Reliquas verò duas summam & vltimam sibi vendicat Christus.Ipse est enim principium & finis,dicens:Ego sum Α & Ω. Concurrentibus enim in se inuicem Α ad Ω vsque deuoluitur:& rursus Ω ad Α replicatur: vt ostenderet in se dominus & initij decursum ad finem, & finis decursum ad initiũ. Omnes autẽ literę apud Gręcos & verba cõponũt & numeros faciũt. Nã alphaliterale apud eos vocatur in numeris vnum.Vbi autem scribunt beta,vocantur duo.vbi scribunt gamma,vocantur in numeris ipsorum tria. vbi scribunt delta, vocantur quatuor.& sic omnes literæ apud eos numeros habent.Latini autem numeros ad literas non computant,sed sola verba componunt, exceptis I,quæ vnum,& X,littera,quę & in figura crucem significat, & in numero decem demonstrat.

De literis Latinis. CAP. IV.

LAtinas literas Carmentis nympha prima Italis tradidit. Carmentis autem dicta

dicta, quia carminibus futura canebat. Cæterùm propriè vocata Nicostrata. Literæ autem, aut sunt communes aut liberales. *Communes* dicendæ, quia multi eis vtuntur in commune, vt in scribere & legere. *Liberales*, quia eas tantùm illi nouerunt, qui liberos conscribunt: rectéque loquendi, dictandique rationem nouerunt. ¶ Literarum duplex modus est: diuidũtur enim principaliter in duas partes, in vocales & consonantes. *Vocales*, sunt quæ directo hiatu faucium sine vlla collisione variè emittuntur. Et dictæ vocales, quòd per se vocem impleant, & per se syllabã faciant nulla adhærente consonante. *Consonantes* sunt, quæ diuerso motu linguæ vel impressione labiorum efficiuntur. Et dictæ consonantes, quia per se non sonant, sed iunctis vocalibus consonant. Hæ in duabus partibus diuiduntur: in semiuocalibus & in mutis. *Semiuocales* dictæ, eo quòd quiddam semisonum de vocalibus habeant. Ab equippe vocali incipiunt, & desinunt in naturalem sonum. vt f,l,m. *Mutæ* autem dictæ, quia nisi subiectis sibi vocalibus nequaquam erumpunt. Si enim eis extremum vocalis detraxeris sonum, inclusum, literæ murmur sonabit, vt b,c,d. Vocales autem & semiuocales, & mutæ à veteribus *sonæ* & *semisonæ* & *insonæ* dictæ sunt. ¶ Inter vocales autem apud Grammaticos, I & V, varias habent significationes. nam modò vocales sunt, modò semiuocales, modò mediæ sunt. *Vocales* ideo sunt, quia solæ positæ syllabas faciunt, & aliis consonantibus coniunguntur. *Consonantes* habentur ideo, quia interdum habent post se vocales in eisdem syllabis constitutas. vt Iuno, vates. & habentur pro consonantibus. *Mediæ* autem idcirco dicũtur, quoniam naturaliter solæ medium sonum habent, vt illius, vnius. Coniunctæ aliis pinguius sonãt, vt Ianus, vanus. Solæ autem positæ aliter sonant, aliter iunctæ. ¶ I verò propterea interdũ duplex dicitur, quia quotiescunque inter duas vocales inuenitur, pro duabus consonantibus habetur. vt Troia. Geminatur enim ibi sonos eius. V quoque litera proinde interdum est nihil, quia alicubi nec consonans est, vt quis. Vocalis enim non est, quia i sequitur. consonans non est, quia q præcedit. ideóque quando nec vocalis nec consonans est, sine dubio nihil est. Eadẽ & digamma à Græcis vocatur, quando sibimet aliísque vocalibus iungitur: quæ ideo digamma dicitur, quia duplex est instar F literæ quæ duplex gamma habet, ad cuius similitudinem coniunctas vocales digamma appellari Grammatici voluerunt, vt votum, virgo. ¶ Inter semiuocales quædam *liquidæ* dicuntur, quia interdum in vna syllaba postpositæ aliis consonantibus deficiunt, & à mero excludnntur: ex quibus duæ apud Latinos liquescunt, L & R, vt fragor, & flatus. reliquæ M & N apud Græcos liquescunt: vt Mnesteus. Decem & septem autem Latinis literis vetus scriptura cõstabat. Vnde & Latinè nominantur illa ratione, scilicet vel quòd ab E vocali incipiunt, & in mutum sonum desinunt, vt sunt semiuocales, vel quòd à suo sono incipiunt, & in vocalem E desinunt, vt sunt mutæ. ¶ H autẽ litera pro sola aspiratione adiecta est postea. Vnde & à plerisque aspiratio putatur esse, non litera: quæ proinde aspirationis nota dicitur, quia vocem eleuat. *Aspiratio* enim est sonus vberius eleuatus, cui contraria est *prosodia* sonus æqualiter flexus. ¶ K literam Sallustius Ludimagister postea Latinis adiecit, vt in sono discrimen faceret duarum literarum C & Q. quæ ideo superuacua dicitur, quia exceptis Karta, Kalendis superflua iudicatur. per C enim vniuersa exprimimus. ¶ Q literam nec Græci resonant, nec Hebræi: exceptis enim Latinis nulla alia lingua hanc habet. Hæc prius non erat. Vnde & ipsa superuacua est vocata, quia per C. cuncta veteres scripserunt. ¶ X litera vsque ad Augusti tempora nondum apud Latinos erat, sed pro ea C & S scribebant. vnde & duplex vocatur, quia pro C & S ponitur. vnde & ex eisdem literis compositum nomen habet.

¶ A Græcis duas literas mutauit Latinitas, Y & Z. propter nomina Græca. & hæ apud Romanos vsque ad Augusti tempus non scribebantur. sed pro Z ſſ ponebant, vt hilarisſat. pro y verò i scribebant. ¶ Vnicuique autem literæ tria accidunt, *nomen*, quomodo vocetur. *figura*, quo charactere signetur. *potestas*, quæ vocalis, quæ consonans habeatur. A quibusdam & *ordo*, adiicitur, quæ præcedat, quæ sequatur: vt a prior sit, sequens b. A autem in omnibus gentibus ideo prior est litera, pro eo quòd ipsa prior nascentibus vocem aperiat. ¶ *Nomina* autem literarum gentes ex sono propriè linguæ dederunt notatis oris sonis atque discretis. Nam postquam eas animaduerterunt, & nomina illis & figuras imposuerunt: *figuras* autem partim ex placito, partim ex sono literarum formauerunt: vtputa i & o, quarum vnius sicut exilis sonus est, ita tenuis virgula: alterius pinguis sonus, sicut & plena figura. *Potestatem* autem natura voluntas *ordinem* dedit. ¶ Inter figuras literarum & *apices*, veteres dixerunt, apicem dictum pro eo quod longè sit à pedibus, sed in cacumine literarum opponitur. Est enim linea iacens super literam æqualiter ducta.

De Grammatica. CAP. V.

GRammatica est scientia recte loquendi, & origo & fundamentum liberalium artium. Hæc autem in disciplinis post lite-

ras communes inuenta est, vt iam qui didicerant literas, per eam rectè loquendi rationem sciant. Grammatica autem à literis nomen accepit. γράμματα enim Græci literas vocant. *Ars* verò dicta est quòd artis præceptis regulísque consistat. Alij dicunt à Græcis hoc tractum esse vocabulum ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, id est à virtute, quam scientiam vocauerunt. *Oratio* dicta est quasi oris ratio. nam *orare* est loqui & dicere. Est autem *oratio* contextus verborum cum sensu. Contextus autem sine sensu non est oratio, quia non est oris ratio. Oratio autem plena est *sensu*, *voce*, & litera. *Diuisiones* autem *Grammaticæ artis* à quibusdam triginta dinumerantur, & partes orationis octo: vox articulata, litera, syllaba, pedes, accentus, posituræ, notæ, orthographia, analogia, etymologia, glossæ, differentiæ, barbarismi, solœcismi, vitia, metaplasmi, schemata, tropi, prosæ, metra, fabulæ, historiæ.

De partibus orationis, & de Nomine.
CAP. VI.

PArtes orationis primus Aristoteles duas tradidit, *nomen* & *verbum*. deinde Donatus octo definiuit. sed omnes ad illa duo principalia referuntur, hoc est, ad nomen & verbum, quæ significant personam & actum. Reliquæ appendices sunt, & ex his originem trahunt. Nam *pronomen* ex nomine nascitur, cuius officio fungitur: vt Orator ille, *Aduerbium* de nomine nascitur: vt doctus, docte. *Participium* de nomine & verbo: vt lego, legens. *Coniunctio* verò & *præpositio*, vel *interiectio* in complexum istarum cadunt. Ideò & nonnulli quinque partes definiunt: quia istæ superfluæ sunt. ¶ *Nomen* dictum quasi notamen, quòd nobis vocabulo suo notas efficiat. Nisi enim nomen scieris, cognitio rerum perit. ¶ *Propria nomina* dicta sunt, quia specialia sunt. Vnius enim tamé personam significant. *Species proprorum nominum* quatuor sunt: prænomen, nomen, cognomen, agnomen. *Prænomen* dictum, eo quòd nemini præponatur. Vt Lucius, Quintus. *Nomé* vocatum quia notat genus, vt Cornelius. Cornelij enim omnes in eo genere vocantur. *Cognomen*, quia nomini coniungitur, vt Scipio. *Agnomen* verò quasi accedens nomen. vt Metellus Creticus, quia Cretam subegit. Extrinsecus enim venit agnomen ab aliqua ratione. *Cognomentum* autem vulgò, eo quòd nomini cognitionis causa super additur, siue quòd cum nomine est. ¶ *Appellatiua nomina* inde vocantur, quia communia sunt, & multorum significatione consistunt. Hæc *in Virgilii octo species* diuiduntur. ex quib. *Corporalia* dicta, quia vel videntur vel tanguntur, vt, cælũ, terra, *Incorporalia*, quia carent corpore vnde nec videri, neque tangi possunt, vt veritas, iustitia, &c. *Generalia*, quia multarũ rerum sunt, vt animal. Nam & homo, & equus, & auis animalia sunt. *Specialia*, quia partem demonstrant, vt homo. Species enim animalium homo. *Principalia*, quia primam positionẽ habent, nec aliunde nascuntur, vt mõs, fõs. *Deriuatiua*, eo quòd ex alio nomine deducuntur: vt à monte, montanus. *Diminutiua*, quia minuuntur sensu: vt græculus, scholasticulus. *Sono diminutiua*, quia sonant sicut diminutiua, sed intellectu principalia sunt, vt fabula, tabula: *Tota græca*, quia ex toto, Græcè declinantur: vt Calisto. Sic enim Græcus & Latinus dicit. *Tota latina*, quia ex toto in latinum vertuntur. Græcus dicit Odysseus. Latinus Vlysses. *Media* dicta, quia ex parte græca sunt, & ex parte latina. Eadẽ & *notha*, quia corrumpunt vltimas syllabas manentibus prioribus, vt apud Græcos, Alexandros, Menandros: apud Latinos verò Alexander, Menander. Dicta autem notha, quemadmodum nothus dicitur quisquis de dispari genere nascitur. *Synonyma*, hoc est plurinomina: eo quòd sit in pluribus nominibus significatio vna: vt terra, humus, tellus. Idem enim sunt nomina. *Homonyma*, hoc est vninomina, eo quòd sit in vno nomine significatio plurima: vt tumulus, nunc mons breuis est, nũc tumẽs tellus, nunc sepulchrum. Est enim in vno nomine significatio diuersa. *Relatiua* dicta, eo quòd ad aliam referantur personam: vt magister, pater, Dominus. Illa autem quæ dicuntur *ad aliquid* aliter se habentia, à contraria significatione dicta sunt, vt dexter. Dici enim dexter non poterit, nisi sinister fuerit. Porrò *qualitatis* nomina ex eo dicta, quia per ea qualis quisque sit ostẽditur: vt sapiens, formosus, diues. *Quantitatis*, quia à mensura trahuntur: vt longus, breuis. *Patronymica* dicuntur, eo quòd trahuntur à patribus: vt Titides, Tidei filius: Æneades Æneæ filius, quãuis & à maioribus & à matribus ducantur. *Thetica*, vel *possessiua*, à possessione dicuntur, vt Euandrius ensis. *Epitheta*, quæ latinè adiectiua vel suppositа appellantur, eo quòd ad implendam sui significationem nominibus adiciantur: vt magnus, doctus. Adiice ea personis, vt magnus philosophus, doctus homo, & plenus est sensus. *Actualia* ab actu descendunt: vt rex, dux, cursor, nutrix, orator. *Gentis*, à gente veniunt, vt Græcus, Romanus. *Patriæ*, à patria descendunt: vt Athenienſis, Thebanus. *Loci*, à loco: vt suburbanus. *Verbalia* dicuntur, quia de verbo nascuntur, vt lector. *Participalia*, quæ sic sonant sicut participia: vt clemens, prudens. *Verbis similia*: à verbi similitudine dicta, vt contemplator. Nam & verbum est imperatiui modi, futuri temporis, & nomen, quia comparationem recipit.

Hæ au-

Hæ autem omnes ſpecies à nominum appellatione deſcendunt. ¶ Secunda pars nominis *Comparatio*. Comparatio dicta, quia ex alterius comparatione alterum præfert. Cuius *gradus* tres ſunt: poſitiuus, comparatiuus, & ſuperlatiuus. *Poſitiuus* dictus, quia primus ponitur in comparationis gradu, vt doctus. *Comparatiuus*, ab eo quòd comparatus poſitiuo præfertur illi vt doctior. Plus enim doctior nouit, quàm doctus. *Superlatiuus* eo quòd comparatiuo ſuperferatur, vt doctiſſimus. plus enim ſcit quàm doctior. ¶ *Genera* dicta ſunt eo quòd generent: vt *maſculinum*, *fœmininum*. Cætera nomina non ſunt genera, ſed hoc nominum ratio & autoritas voluit. *Neutrum* dictum, quia nec hoc eſt, nec illud, id eſt, nec maſculinum nec fœmininum. *Commune* dictum, quòd duobus generibus nomen vnum communicat: vt hic & hæc canis. Cui contrarium eſt *Epicœnum*. quia vtrũque ſexum ſub vno genere enunciat, vt hic paſſer. Eſt enim incerti ſexus, quod nec natura nec oculis diſcernitur, ſed ſenſus tamen peritia. *Omne* genus dictum, quia cunctis generibus ſeruit: maſculino, & fœmino, neutro & communi. ¶ *Numerus* dictus, quia per eum vel ſingularia vel pluralia nomina oſtenduntur. ¶ *Figura*, quia vel ſimplicia vel compoſita ſunt. ¶ *Caſus* à cadendo dicti. per eos enim inflexa nomina variantur & cadunt. *Nominatiuus* caſus dictus: quia per eundem aliquid nominamus, vt hic magiſter. *Genitiuus*, quia per eum genus cuiuſcunque quærimus: vt huius magiſtri filius. vel quod rem ſignificamus: vt huius magiſtri. *Datiuus*, quia per eum alicui aliquid nos dare demonſtramus, vt da huic magiſtro. *Accuſatiuus*, quia per eum aliquem accuſamus: vt, accuſo hunc magiſtrum. *Vocatiuus*, quia per eum aliquem vocamus, vt ò magiſter. *Ablatiuus*, quia per eum nos auferre aliquid cuiquam ſignificamus, vt auferam à magiſtro. ¶ *Hexaptota* nomina dicta, quia per ſex caſus varietates habent, vt eſt vnus. *Pentaptota*, quòd tantum in quinque caſibus variantur, vt doctus. *Tetraptota*, quòd tantum in quatuor caſibus declinantur, vt latus. *Triptota*, quòd tantum in tribus, vt templum. *Diptota*, quòd tantum in duobus, vt Iupiter. *Monaptota*, quòd vno tantum caſu vtuntur, vt frugi.

De pronomine. CAP. VII.

PRonomen dictum, quia pro vice nominis ponitur, ne faſtidium faciat nomen ipſum dum iteratur. Nam cùm dicimus, Virgilius ſcripſit Bucolica, addimus pronomen, ipſe ſcripſit & Georgica, ſic varietatẽ ſignificationis, & faſtidium tollit, & ornatum inducit. ¶ Pronomina autem finita ſunt, aut infinita: *Finita pronomina* dicta, eo quòd definiunt certam perſonam: vt ego. me enim ſtatim intelligis. *Infinita* dicuntur, quia non ſunt certæ perſonæ. De abſentibus enim dicitur & incertis: vt quis, quæ, quod. *Minus quàm finita* appellantur, quia commemorationem faciunt notæ perſonæ, vt ipſe, iſte. Certum eſt enim de quo dicitur. *Poſſeſſiua* vocantur, eo quòd nos aliquid poſſidere oſtendunt. Nam cùm dico meus, tuus, diſſinio aliquid meum eſſe vel tuum. *Relatiua* dicuntur, quia ad interrogationem referuntur, vt quis eſt? reſpondetur, is eſt. *Demonſtratiua*, eo quòd habent demonſtrationis ſignificationem. Aliquem enim præſentem his demonſtramus: vt hic, hæc, hoc: quæ tria & articuli nominantur. ¶ Articuli autem dicti, quòd nominibus coarctantur. i. colligantur, cùm dicimus: hic orator. Inter articulum autem & pronomen hoc intereſt, quod *articulus* tunc eſt, quando nomini iungitur: vt hic ſapiens. Cùm verò non coniungitur, demonſtratiuum *pronomen* eſt: vt hic & hæc & hoc. ¶ Omnia autem pronomina aut primigenia aut deductiua ſunt. *Primigenia* dicta ſunt, quia aliunde originem non trahunt. Hæc viginti vnum ſunt. *Finita* tria: ego, tu, ille. *Infinita* vij. quis, qualis, talis, quantus, tantus, quotus, totus. *Minus quàm finita* ſex: Iſte, ipſe, hic, is, idem, ſui. *Poſſeſſiua* quinque: Meus, tuus, ſuus, noſter, & veſter. Reliqua autem *deductiua* dicuntur, quia ex illis deducta atque compoſita exiſtunt: vt quiſpiam, aliquis, &c.

De Verbo. CAP. VIII.

VErbum dictum eo quòd verberato aëre ſonet: vel quòd hæc pars frequenter in oratione verſetur. ¶ Sunt autem verba mentis ſigna, quibus homines cogitationes ſuas inuicem loquendo demonſtrant. Sicut autem *nomen* ſignificat perſonam: ita *Verbum* dictum factúmque perſonæ. ¶ In perſona verbi, agentis & patientis *ſignificatio* eſt. Nam ſcribo, perſonæ factum eſt. Item ſcribor non perſonæ factum indicat, ſed eius à quo patitur. ¶ *Verborum generalia* ſunt: Grammaticorum atque Rhetorum. *Grammaticorum* in tria cadunt tempora: inſtans, præteritum, & futurum. vt facit, fecit, faciet, *Rhetorum* autem vniuerſa oratio. Verba dicuntur, veluti, Verbis bonis nos cepit. verba bona habuit. Vbi non tantùm verba quæ in tria cadunt tempora: ſed vniuerſa oratio eſt. ¶ *Verborum ſpecies* ſunt, formæ, modi, coniugationes, & genera. ¶ *Forma* verborum inde dictæ, eo quòd nos ad vnamquamque rem

informent. per has enim ostendimus quid agamus. *Perfecta forma* dicitur à perficiendo: vt lego. tunc enim dicendum est quando in præsenti tempore legimus. *Meditativa* dicta à meditãtis sensu, vt lecturio, id est, legere meditor. *Inchoativa* post meditationem ab inchoantis iudicio: vt calesco. *Frequentativa* à fæpius agendo, vt lectito. Formæ enim sensum tenent: modi declinationem. Nam nescis quid sit declinatio, nisi prius didiceris quid sit sensus. ¶ *Modi* dicti ab eo: quemadmodum sint in suis significationibus. *Indicativus* modus dicitur: quia significationem indicandi habet, vt lego. *Imperativus*, quia sonum habet imperandi, vt lege. *Optativus*, quia per ipsum optamus aliquid agere, vt vtinam legerem. *Coniunctivus*, quia ei coniungitur aliquid, vt locutio plena sit. Nam quando dicis, cùm clamem, pendet sensus: quòd si dicam, cùm clamem, quare putas quòd taceam? plenus est sensus. *Infinitivus* dicitur, eo quòd tempora definiens personam verbi non definit: vt clamare, clamasse. Cui si adiungas personam: clamare debeo, debes, debet, fit *quasi finitum*. *Impersonalis* dicitur, quia indiget persona nominis vel pronominis: vt, legitur, addis personam à me, à te, ab illo, & plenè sentitur. Sed *infinitivus* modus persona tantùm verbi eget: *Impersonalis* verò vel pronominis persona, vel nominis. ¶ *Coniugatio* dicitur eo quòd per eam ad vnum sonum multa coniunguntur. Docet enim in quam syllabam exeat futurum tempus, ne per imperitiam quis dicat legebo, pro legam. Harum prima & secunda mittunt futurum tempus in bo, & in bor: tertia in am, & in ar. ¶ Genera verborum ideo dicta, quia gignunt. Nam actiuo adiicis r, & gignit passiuum. rursum passiuo adimis r & parit actiuum. Ipsa autem *activa* dicuntur, quia agunt: vt verbero. *Et passiva*: quia patiuntur, vt verberor. *Neutralia*, quia nec agunt nec patiuntur, vt iaceo, sedeo. His si r literam adiicis, non sonant Latinè. *Communia* autem dicuntur, quia & agunt & patiuntur, vt amplector. Hæc similiter deposita r litera Latina non sunt. *Deponentia* verò dicuntur, quia deponunt futuri temporis participium à significatione passiua, quod exit in dus, vt gloriandus.

De Aduerbio. CAP. IX.

ADuerbium dictum est eo quòd verbis accidat. vt puta, bene legi. Bene aduerbium est, legi verbum. Inde ergo dictum aduerbium quòd semper verbo iunctum adimpletur. Verbum enim solum sensum implet, vt scribo. Aduerbium autem sine verbo non habet significationem plenam vt hodie. Adiicis illi verbum, hodie scribo. & iuncto verbo implesti sensum.

De participio. CAP. X.

PArticipium dictum quòd nominis & verbi capiat partes, quasi participium. A nomine enim vendicat sibi genera & casus. à verbo tempora & significationes: ab vtroque numerum & figuram.

De coniunctione. CAP. XI.

COniunctio dicta quòd sensus sententiásque coniungat. Hæc enim per se nihil valet: sed in copulatione sermonum quasi quoddam exhibet glutinum. Aut enim nomina sociat, vt Augustinus & Hieronymus: aut verba, vt scribit & legit. ¶ Vna autem vis omnium: siue copulent, siue disiungant. *Copulativa* autem coniunctiones dictæ, eo quòd sensum vel personas coniungant: vt ego & tu eamus ad forum ipsum, & sensum coniunxit. *Disiunctiva* dictæ, quia disiungunt res aut personas; vt ego aut tu faciamus, *Subiunctiva* dicuntur, quia subiunguntur: vt que. dicimus enim regíque hominique Deóque: non dicimus, que regíque hominique Deo. *Expletiva* dictæ, quia explent propositam rem, vt puta. si hoc non vis, saltem illud fac. *Communes* nominantur: quia vbi vis præponuntur & subiunguntur: vt igitur hoc faciam, hoc igitur faciam. *Causales* dicuntur à causa: eo quòd aliquid cogitent facere, vt pu[illegible]. Occido illum, quia habet aurum: causa est. *Rationales* dicuntur à ratione, qua quisque vtitur in faciendo: vt quomodo eam occidam ne agnoscar, veneno an ferro?

De prapositionibus. CAP. XII.

PRæpositio dicta, quòd nominibus præponatur & verbis. *Accusativa* autem & *ablativa* præpositiones à casibus quibus seruiunt dictæ. *Loquelares* verò, quia loquelis, id est, verbis semper cohærent, nec aliquid valent solæ positæ: vt di, dis. *Communia* verò verbis figuram faciunt, vt diduco, distraho.

De Interiectione. CAP. XIII.

INteriectio est vocata, quia sermonibus interiecta, id est, interposita, affectum commoti animi exprimit: sicut cùm dicitur *ab exultante* eia. *adolente* heu. *ab irascente* hem. *à timente*

à rimente hei. Quæ voces quaruncumque lin
guarum propriæ sunt, nec in aliam linguam
facilè transferuntur.

De Voce. CAP. XIV.

VOx est aer ictu sensibilis auditu quãtum in ipso est. ¶Omnis vox aut est articulata aut confusa. *Articulata* est hominum: *confusa* animalium. *Articulata* est quæ scribi po
test: *confusa* quæ scribi non potest.

De Syllaba. CAP. XV.

SYllaba Græcè, Latinè conceptio dicitur, siue complectio. Nam syllaba dicta est ἀπὸ τῆ συλλαμβάνειν γράμματα, id est, à cõceptio ne literarum. συλλαμβάνειν enim dicitur con cipere. Vnde verè illa est syllaba quæ ex plu ribus nascitur literis. Nam vnam vocalem pro syllaba abusiuè, non propriè dicimus: quæ non tam syllaba dicenda est, quàm ratio temporum. ¶ Syllabę autem aut breues, aut longæ, aut communes sunt. *Breues* vocatæ, quia nunquam produci possunt. *Longæ*, quia semper producuntur: & nunquam corripi possunt. *Communes* autem quia pro scribentis arbitrio cùm necessitas cogit & producuntur, & corripiuntur. Lege Donatum. Ideo autem syllabæ longæ breuesque dicuntur, quia varias vocum moras aut dupla aut simplicia spatia temporis habere videntur. ¶ *Diphthongæ* syllabæ Græco nomine dictæ, quòd in eis binæ vocales iunganur. Ex his apud nos Verasesse scimus quatuor, ae, oe, au, eu. Ei verò *apud maiores* tantummodo celebrata fuit. ¶Syllaba autem apud metricos ideo *semipes* nominatur, quòd sit dimidius pes. Nam pes duabus constat syllabis. Cùm ergo syllaba vna est, quasi dimidius pes est. ¶Dionysius Lintius syllabarum omnium singulas formas aptissimas fecit, & ob id statua honoratus est.

De Pedibus. CAP. XVI.

PEdes sunt qui certis syllabarum temporibus consistunt, nec à legitimo spatio vnquã recedunt. ¶*Pedes* dicti eo quòd p ipsos metra ambulẽt. Nã sicut nos pedibus incedimus, ita metra quasi pedibus gradiũtur. ¶Pedes autẽ omnes cxxiiij. sunt. dissyllabi iiij. trisyllabi viij. tetrasyllabi xvj. pẽtasyllabi xxxij hexasyllabi lxiiij. Vsq. ad iiij. autẽ syllabas pedes dicũtur. reliquę συζυγίαι vocãtur. ¶Ipsi aũt pedes habent speciales causas nominũ quare ita vocãtur. *Pyrrichius* dictus est, quia hic assiduè vel in certamine vel in ludo puerili sępiꝰ frequẽtabatur, siue ab igne appellat, qui Græcè πῦρ dicitur, qui veluti ignis celeriter labitur. *Spondæus* dicitur, quia tractim sonat. Nam spondæus tractus quidam dicitur, id est, sonus, qui fundebatur circa aures sacrificantium. Vnde hi & qui tibiis canebant, in sacris gẽtilium *spondiales* nominabantur. *Trochæus* verò ab eo dictus est, quòd celeré cõuersionem faciat cantilenæ, & quasi rota velociter currat in metris. τρέχει enim Græcè rota dicitur. *Iambus* dictus est, quod ἰαμβίζειν Græci detrahere dixerunt. Huiusmodi enim carmine omnes inuectiones vel detractiones implere poetæ sunt soliti. Dictum autem nomen ab eo quod velut venenum quodam modo maledicti aut liuoris infundat. *Tribrachus* qui & *Cherius* appellatur, dictus, quia fit ex tribus breuibus. *Molossus* dictus à saltatione molossorum, quam exercuerunt armati. *Anapastus* Græcè dicitur repercussus. Græci enim ἀνάπαιστον repercussionem dicunt. Quia ideo dicitur repercussus, eo quòd repercutiatur à dactylo. Est enim illi contrarius. *Dactylus* à digito dictus, quòd à longiore nodo in choans in duas desinat breues. Sic & iste pes iunctura vnam habet longam, & duas breues. Vnde & manus oppansa palma dicitur, & pendentes digiti dactyli. *Amphibrachus*, quod in vtraque parte breuem habeat in medio longa interiacente. βραχὺς enim breuis dicitur. *Amphimacrus* dicitur, quòd duæ hinc inde longæ habeant in medio inclusam breuem. μακρὸς enim Græcè longus dicitur. *Bacchius* appellatus est, eo quòd isto pede Bacchia, id est, Liberi sacra celebrabantur. *Antibacchius*, vel *Palimbachius* dictus, quia tractꝰ à Bacchio est. *Proceleumaticus* eo quòd sit ad celeuma canendum aptus. *Dispondæus* autem & *ditrochæus*, & *diiambus* dictus, quòd geminis constent iambis, spondæis vel trochæis. *Antispastus*, quòd fit ex contrariis syllabis, ex breui & longa, ex longa & breui. *Choriambus* verò, quia ex hoc pede compositum carmen choris aptissimum sit. *Ionici* sanè propter numerorum inæqualem sonum dicti. habeant enim binas longas syllabas, binásque breues. *Pæones* autem à Pæone poeta suo inuentore vocati sunt. Constant ipsi ex vna longa & tribus breuibus: quæ longa iuxta nomina eorũ variatim est constituta. *Epitriti* quatuor ex diuisione sua nomina acceperunt, & ideo Epitriti vocati, quòd semper tres longas habeãt syllabas & vnam breuem. ¶ Syzygiæ autem sunt pentasyllabi & hexasyllabi pedes, dicti apud Græcos συζυγίαι, quasi quædam declinationes, sed hi non sunt pedes, sed appellantur pentasyllabi & hexasyllabi: quia vltra v. & vj. syllabis non procedunt. vnde non oportet in carmine has syllabas quodlibet excedere nomen. vt Carthaginensium Hierosolymitanorum, & Constantinopolitanorum. ¶Accidunt vnicuique pedi *arsis & thesis*, id

est eleuatio & positio vocis. neque enim iter dirigere poterunt pedes, nisi alterna vice leuētur & deponantur, vt arma:ar, eleuatio est. ma, positio. In his duobus per diuisionem pedes legitimi colligūtur. *Aequa diuisio* est quoties artis & thesis æquali temporum diuisione ceduntur. *Dupla* quoties ex his vnum alterum duplo vincit. *Sesquipla* verò est quoties vnum alterum sesquiplo superat. In simpla enim eius parte vnum plus inuenitur: in dupla vno minus habetur. Sesquiplum enim dimidium dicitur. Triplum est quādo maior pars ter continet totum minus, id est tria & vnū. *Epitrita* est quando minus continetur à maiore, & eius tertia pars. Ceduntur enim pedum membra vel per æqualitatem, vel per duplum, vel per sesquiplum, vel per triplum, vel per epitritum. Partimur ergo inæquales hos pedes.

Pyrrichium ⏑ ⏑	*Vt fuga. aqua.*
Spondæum	*Vt astra. aqua.*
Dactylum	*Vt Menalus. aqua.*
Anapæstum	*Vt Erato. aqua.*
Dispondæum	*Vt oratores. aqua.*
Proceleumaticum	*Vt auicula. aqua.*
Dyambum	*Vt propinquitas. aqua.*
Ditrochæum	*Vt cantilena. aqua.*
Antispastum	*Vt Salomonius. aqua.*
Choriambum	*Vt armipotens. aqua.*

Item in dupla partimur hos pedes.

Trochæum,	*Vt meta. dupla*
Iambum,	*Vt parens. dupla*
Molossum	*Vt Aeneas. dupla*
Tribrachum	*Vt macula. dupla*
Ionicum maiorem	*Vt Iunonius. dupla*
Ionicum minorem	*Vt Diomedes. dupla*

Vnus verò tantùm est qui tripla partitione diuiditur, qua est maxima, atque ideo minimè metris adest.

Amphibrachus	*Vt carina triplus.*

Sesquipli autem ij sunt.

Amphimacrus	*Vt insula. sesquipla.*
Bacchius	*Vt Achates sesquipla*
Antibacchius	*Vt natura. sesquipla*
Paon primus	*Vt legitimus. sesquipla*
Paon secundus	*Vt colonia. sesquipla*
Paon tertius	*Vt Menedemus sesquipla*
Paon quartus	*Vt celeritas. sesquipla.*

Restant quos epitritā partitione diuidimus.

Epitritus primus,	*Vt sacerdotes. epitri,*
Epitritus secundus,	*Vt condutores. epitri.*
Epitritus tertius,	*Vt Demosthenes. epitri.*
Epitritus quartus,	*Vt Fescennius. epitri.*

Sunt igitur æqui x. dupli verò vj. triplus vnus sesquipli vij. Epitriti iiij.

NVmerus syllabarum in pedibus à duabus vsque ad sex protenditur. vlterius enim non procedit: quia ad vsque sex syllabas tendūtur pedes. *Tempora* in pedibus sunt, vt quanta vnusquisque pes habeat. *Resolutio* est pedum quando pro vna longa duæ breues ponuntur, aut pro duabus longis quatuor breues ponūtur: vt Virgilius. *Sextaq; intexunt abiete costas.* Abiete nunc resolutio est spondæi in proceleumaticum: in qua resolutione semper episynalepha sequitur. Ex vna autem longa duæ breues fiunt: Ex duabus autem breuibus longa nunquam fit. Findi autem solida possunt, solidari scissa non possunt. *Figura* est, cuius nota syllabæ agnoscuntur. Vbi enim circuli partem inferiorem bis positam aspicis, pirrichius est ⏑ ⏑ vbi i geminum iacens spondeus ij-ij.

Nam nota breuis inferior semicirculus ⏑, nota longa j iacens.-

¶ Metra pedibus accidunt, vt à trochæo trochaicum, à dactilo dactilicum, à iambo iambicum, de quibus paulo pòst dicendum est.

De accentibus. CAP. XVII.

ACcentus, qui Græcè prosodia dicitur. ex Græco nomen accepit. Nam Græcè προσῳδία Latinè ad; πρὸς Græcè, Latinè cantus est. Hoc enim nomen de verbo ad verbum expressum est. Latini autem habent & alia nomina. Nam accentus, & tonos & tenores dicūt, quia ibi sonus crescit & desinit. *Accentus* autem dictus, quòd iuxta cantum sit: sicut aduerbium, quia iuxta verbum est. *Acutus* accentus dictus, quòd acuat & erigat syllabam. *Gravis* quòd deprimat & deponat. Est enim contrarius acuto *circumflexus*, quia de acuto & graui constat. Incipiens enim ab acuto in grauem desinit: atque ita dum ascendit & descendit circumflexus efficitur. Acutus autem & circumflexus similes sunt. Nam vtraque leuat syllabam. grauis contrarius est ambobus. Nam semper deprimit syllabas cùm illi leuent, vt, Vnde venit Titan, & nox vbi fidera condit. vnde hic grauis est, minus enim sonat quàm acutus & circumflexus.

¶ Monosyllaba autem pars orationis si naturaliter breuis est, vt vir, aut positione longa, vt ars, acutum accentum habebit. Si verò naturaliter longa, vt res, circumflexum. ¶ Disyllaba pars orationis si priorem naturaliter longam habet, & vltimam breuem, circumflectitur, vt Musa, aliter acuitur. ¶ Trisyllaba pars orationis si mediam breuem habet, vt tibia, tunc primam acuimus. Si verò naturaliter longam habet secundam, & vltimam

Digitized by Google

vltimam breuem, vt Metellus, tunc mediam circumflectimus. ¶ Tetrasyllaba autem & pentasyllaba ratione trisyllabarū retinentur. ¶ Grauis accentus cū vno accentu poni potest in dictione vna: cū vtrisque nunquam, vt Catullus. In composita dictione vnus accentus est, vt armipotens, omnipotens. Accentus autem reperti sunt vel propter distinctionem: vt Viridique in littore conspicitur sus, ne dicas vrsus, vel propter pronunciationem, ne dicas meta breuiter, & non producta me. vel discernendæ ambiguitatis causa, vt ergo. Nam cùm producitur, go, causam significat, cùm corripitur, coniunctionem.

De figuris accentuum. CAP. XVIII.

Figura accentuum decem sunt, quæ à Grammaticis pro verborū distinctionibus apponuntur, Ὀξεῖα, id est, acutus accentus, linea à sinistra parte in dexteram partem sursum ducta: fit ita ´, Βαρεῖα, id est, grauis linea, à summo sinistræ in dexterā depositā, fit ita `, Περισπωμένη, id est, circūflexa, linea de acuto & graui facta exprimitur ita ^. Μακρὸν autem, id est, longa virgula iacens, est ita ¯. Βραχὺ, id est breuis, pars est circuli inferior iacens ita ˘. Ὑφὲν, id est cōiunctio, quia duo verba coniungit, subiecta virgula versui circūflexa fit ita ῀. *Diastole*, id est, distinctio, quę è contrario separat, dextera pars circuli suppositā versui, fit ita ⁐. *Apostrophos*, pars item circuli dextra, & ad summam literam apposita, fit ita ᾽, qua nota deesse ostenditur in sermone vltimas vocales, vt tribunal᾽ pro tribunale. Δασεῖα, quod interpretatur aspiratio, id est, vbi h litera poni debet, tali figura notatur ἑ. Ψιλὴ, quod interpretatur siccitas, siue purum: id est, vbi h litera esse non debet, tali nota ostēditur᾽ Quorū duorū accentuū figurā Latini ex ipsa litera aspirationis fecerunt. Vnde si iungas has, facis eandē aspirationis notam, ʜ. Rursum si medium eius apicem scindis, διαστῶσι & ψιλοῖ facis.

De positura. Cap. XIX.

Positura est figura ad distinguendos sensus per cola, & commata, & periodos. quæ dū ordine suo apponitur, sensum nobis lectionis ostendit. ¶ Dictæ autem *positurę*, vel quia pūctis positis annotātur: vel quia ibi vox pro interuallo distinctionis deponitur. Has Græci θέσεις vocant, Latini posituras. ¶ *Prima* positura *subdistinctio* dicitur. ἡ αὐτὴ & ὑπόστιγμη. *Media* distinctio sequēs est. ipsa & κῶλον. *Vltima* distinctio quę totam sententiam claudit ipsa est περίοδος: cuius vt diximus partes sunt κῶλα & κόμματα: quarum diuersitas punctis diuerso loco positis demonstratur, Vbi enim in initio pronunciationis necdum plena pars sensus est, & tamen respirare oportet, fit *comma*, id est particula sensus, punctūsque ad vnam literam ponitur, & vocatur subdistinctio ,ὁ᾽, ab eo quod punctum subtus, id est, ad vnam literam accipit. vbi autem in sequentibus iam sententia sensum prę-stat, sed adhuc aliquid supereſt de sententiæ plenitudine, fit *colon*, mediámque literam puncto notamus, & mediam distinctionem vocamus, quia punctū ad mediam literam ponimus. Vbi verò iam per gradus pronuntiando plenam sententiæ clausulam facimus, fit *periodus*: punctūmque ad caput literæ ponimus, & vocatur *distincta*, id est, *distincte*: quia integram separat sententiam Hoc quidem apud oratores. ¶ Cęterùm apud poetas vbi in versu post duos pedes syllaba remanet, *comma* est, quia ibi post scansionem præcisio verbi facta est. Vbi verò post duos pedes de parte orationis nihil supereſt, *colon* est. Totus autem versus periodus est.

De notis sententiarum. CAP. XX.

Præterea, quædam sententiārum notæ apud celeberrimos auctores fuerunt, quásque antiqui ad distinctionem scripturarum carminibus & historiis apposuerunt. Nota, est figura propria in literæ modum posita, ad demonstrandam vnamquāque verbi sententiarúmque ac versuum rationem. Notæ autem versibus apponuntur numero xxvj. quæ sunt nominibus infra scriptis.

Asteriscus, apponitur in iis quæ omissa sunt, vt illucescant per eam notam quæ deesse videntur. Stella enim ἀστὴρ Græco sermone dicitur. à quo Asteriscus stellula est deriuatus. ⁂

Obelus, id est virgula iacens apponitur in verbis vel sententiis superflue iteratis, siue in iis locis vbi lectio aliqua falsitate notata est. vt, quasi sagitta iugulet superuacua, atque falsa confodiat. Sagitta enim Græcè ὀβελὸς dicitur. —

Obelus, supernè appunctatus ponitur in iis de quibus dubitatur vtrum tolli debeant, nécne. ⊙

Limniscus, id est virgula inter geminos punctos iacens, apponitur in iis locis quæ sacræ Scripturę interpretes eodem sensu, sed diuersis sermonibus transtulerunt. ⊙

Antigraphus, cum puncto apponitur, vbi in translationibus diuersus sensus habetur. ⋖

Asterisc. cum obelo : hac propriè Aristarchus vtebatur in iis versibus qui non suo loco positi erant.

Paragraphus, ponitur ad separandas res à rebus quę in connexu concurrũt, quemadmodũ in catalogo loca à locis, & regiones à regionibus, in agone præmia à præmiis, certamina à diuersis certaminibus separantur.

Positura, est figura paragrapho cõtraria. ideò sicut formata, quia sicut ille principia notat, ita ista fines à principiis separat.

Cryphia, circuli pars inferior cũ puncto ponitur in iis locis vbi quæstio dubia & obscura aperiri vel solui non potuit.

Antisigma, ponitur ad eos versus quorũ ordo permutandus est, sicut & in antiquis auctoribus positum inuenitur.

Antisigma, cum puncto ponitur in iis locis vbi in eodem sensu duplices versus sunt, & dubitatur qui potiùs eligendus sit.

Diple, hanc scriptores nostri apponunt in libris ecclesiasticorum virorum ad separanda vel demonstranda testimonia sanctarum scripturarum.

Diple, πλατυνὴ vel ἀειστικὴ, hanc primus Leogaras Siracusanus apposuit Homericis versibus ad separationem Olympi à cælo.

Diple ἀπεστιγμένη, id est, cum geminis pũctis. hanc antiqui in iis apponebant, quæ Zenodotus Ephesius non rectè adiecerat, aut detraxerat aut permutauerat, in iis & nostri ea vsi sunt.

Diple, κεκλασμένη interponitur ad separãdas in comœdiis vel tragœdiis periodos.

Versa obeliſmene quoties strophe & antistrophus infertur.

Aduersa cum obelo ad ea ponitur quæ ad aliquid respiciunt, vt, Nos ne tibi fluxas Frigię res vertere fundo Conamur nos, an miseros qui Troas Achiuis Obiecit.

Diple, supernè obelata ponitur ad conditiones locorum, ac temporum, personarúmque mutatas.

Recta & aduersa supernè obelata ponitur finita loco suo monade significante similem sequentem quoque esse.

Ceraunium, ponitur quoties multi versus improbantur, nec per singulos obelantur, κεραυνὸς enim fulmen dicitur.

Κεῖται, hæc sola ex voluntate vniuscuiusque ad aliquid notandum ponitur.

PHI & RO, id est fortis vel frontes. hæc vbi aliquid obscuritatis est ob sollicitudinem ponitur.

Anchora, superior ponitur, vbi aliqua res magna omnino est.

Anchora inferior vbi aliquid viliſſimè aut inconuenientiùs denuntiatum est.

Κεφαλὴ, nota tantùm in fine libri apponitur.

Ἄλογοι, nota quæ ad mendas adhibetur. Fuerunt & aliæ librorum notæ pro agnoscendis iis quę per extremitates paginarũ exponuntur. vt ibi lector in liminari huiusmodi signum inuenerit ad textum recurrens eiusdem sermonis vel versiculi, sciat esse expositionem cuius similem superiacentem notam inuenerit.

De notis vulgaribus. CAP. XXI.

Vulgares notas Ennius primus mille & cẽtum inuenit. Notarum vsus erat, vt quicquid pro concione vel contentione, aut in iudiciis diceretur, librarij scriberẽt cõplures simul astantes, diuisis inter se partibus, quot quisque verba, & quo ordine exciperet. Romæ primus Tullius Tiro Ciceronis libertus commentatus est notas. sed tantùm præpositionũ. Post eũ Tertius Persannius, Philargius, & Aquila libertus Mecænatis alius alias addiderunt. Deinde Seneca, contracto omniũ digestóque & aucto numero, opus effecit in quinque millia. Notæ autem dictæ, eò quòd verba vel syllabas præfixis characteribus notent, & ad notitiã legẽtiũ reuocent, quas qui didicerunt propriè iã notarij appellantur.

De notis iuridicis. CAP. XXII.

Quadam autẽ literæ in libris iuris verborum suorum notæ sunt, quo scriptio celebris breuior fiat. Scribebatur enim verbi gratia per B & F *bonum factum*. per S & C senatus consultum. per R & P. respublica. per P & R populus Romanus. per D & T. duntaxat: per supinam ui literam mulier. per p. secundùm naturam pupillus: per q verso capite, pupilla per vnũ k kaput. per duo k k iuncta kalũniæ causa: per I & E iudex esto. per D & M dolum malum. Cuius generis plurimæ consimiles notę in libris antiquis inueniũtur. Has iuris

iuris notas nouiti imperatores à codicib. legũ abolendas ſanxerũt:quia multos per has callidi ingenio ignorantes decipiebãt, atque ita iuſſerunt ſcribendas in legibus literas, vt nullos errores, nullas ambages afferant, ſed ſequenda & vitanda apertè demonſtrent.

De notis militaribus.

CAP. XXIII.

INbreuiculis quoque quibus militũ nomina continebantur,propria nota erat apud veteres,quæ inſpiceretur, quanti ex militibus ſupereſſent, quantique in bello excidiſſent. T,nota in capite verſiculi poſita ſuperſtitẽ deſignabat. ⊖ verò ad vniuſcuiuſque defuncti nomen apponebatur. Vnde & habet per mediũ telũ, id eſt mortis ſignũ.de qua Perſius ait, Et potis eſt nigrum vitio præfigere theta. Cùm autem pueritiam ſignificare vellent, A litera vſi ſunt:ſicut mortẽ ſignificabant cùm ponebant theta ad caput.In ſtipendiorum quoque largitione propriæ erant notæ.

De notis literarum.

CAP. XXIV.

NOtas etiam literarũ inter ſe veteres faciebant,vt ſi quid occultè inuicem ſcriptura ſignificare vellẽt mutuo ſcriberent.teſtis eſt Brutus qui vſus iis literis ea quæ acturus erat,notabat,ignorantibus aliis quid ſibi vellent eæ literæ.Cæſar quoque Auguſtus ad filium,cùm inquit,Innumerabilia incidunt aſſiduè quæ ſcribi ad alterutrum oportet,& eſſe ſecreta. habeamus ergo inter nos notas ſi vis tales, vt cùm aliquid notis ſcribendũ erit,pro vna quaque litera ſcribamus ſequentem hoc modo,pro a,b.pro b,c.& deinceps eadẽ ratione cæteras. pro z autem litera redeundum erit ad duplex aa. Quidam etiã verſis verbis ſcribebant.

De notis digitorum.

CAP. XXV.

SVnt quædam & digitorum notę,ſunt & oculorum,quibus ſecũ taciti procúlque diſtãtes colloquũtur:ſic mos eſt militaris, vt quoties conſentiat exercitus,quia voce nõ poteſt,manu promittat. alij quia voce non poſſunt,gladiorum motu ſalutẽt. Ennius de quadam impudica,Quaſi in choro pila ludens,dotatun dat ſeſe,& communẽ facit. Aliũ tenet,alij adnutat,alibi manus eſt occupata, alij peruellit pedem, alij dat anulum ſpectandũm, & à labris alium inuocat.cũ alio cantat, attamen aliis dat digito literas.Et Salomon:Annuit oculo,terit pede,digito loquitur.

De orthographia.

CAP. XXVI.

ORthographia Græcè,Latinè recta ſcriptura interpretatur ὀρθὸν enim Græcè rectat γραφὴ,ſcriptura dicitur.Hæc diſciplina docet quemadmodum ſcribere debeamus.Nam ſicut ars tractat de partium declinatione,ita orthographia de ſcribẽdi peritia:vt puta ad,cùm eſt præpoſitio,d literam:cùm eſt coniunctio,t literam accipit. ¶*Haud*, quando aduerbium eſt negandi, d litera terminatur, & aſpiratur in capite. quando autem coniunctio diſiunctiua eſt, per t literam ſine aſpiratione ſcribitur. ¶*Apud* præpoſitio per d,ſcribitur,ſicut ad. vt apud patrem.quoniã veteres ſæpe apud pro ad vſi ſunt,duabus ex iis mediis literis ſubtractis. ¶Interdũ autem aliæ literæ in locum aliarum literarum ritè ponuntur. B,& p,literis quædam cognatio eſt.Nã pro Pyrrho dicimus Birrhum.C,& g,quandam cognationem habent. Nam cùm dicimus centum & trecentos,poſtea dicimus quadringentos,g ponentes pro c.porrò inter c & q,quædam cognatio eſt. nam huiuſce per c,cuiuſque per q,ſcribimus Cùm autẽ præpoſitio per c,ſcribenda eſt, ſi autẽ aduerbium fuerit,per q.¶Dicimus enim quò lego,Deus per e ſolam: dæmon per æ diphthongum eſt notandus. ¶Equus quod eſt animal,per e ſcribendus. Æquus,quod eſt iuſtus, per æ, diphthongum eſt ſcribẽdus.¶Exul addita ſ,debet ſcribi:quia exſul dicitur,qui extra ſolum eſt. ¶Exultat,melius ſine ſ,litera ſcribitur. Nam cùm ipſa x,ex c,& ſ,conſtat,quomodo cùm in ea ſit ſ,rurſus ei additur alia? ¶Æquor per diphthongũ ſcribendum,quia non ab aqua ſed ab æqualitate nomen eſt factum.¶Forſitan per n, in fine ſcribendum, quia integrum eius eſt Forte ſi tandem. ¶Fedus quod eſt deformis,per e ſolam ſcribendum: fœdus quod eſt pactum,cum œ diphthongo ſcribendum.¶Formoſus ſine n ſcribitur:quia à forma vocatur. ¶Gnatus quod eſt filius, per g,ſcribendum: quia facit generatus. ¶H,quę aſpirationis nota eſt,in Latino tãtùm vocalibus iungitur: vt honor,homo, humus. A ſpiratur autem & conſonãtibus. ſed in Græcis & Hebręis nominibus.Heus autem & heu interiectiones per[illegible]dæ. ¶I,literam inter duas vo[illegible]tutam bis ſcribi quidam exiſ[illegible] Troia, Maia, ſed hoc ratio non [illegible]

Digitized by Google

N nquã enim tres vocales in vna ſyllaba ſcribuntur. Sed I litera inter duas vocales conſtituta, pro dupla habetur. ¶ Id pronomen neutri generis per deſcribitur, ab eo quod eſt is,ea,id: quia facit idem. Quod ſi verbum eſt tertiæ perſonæ, per t, notabitur, ab eo quod eſt eo,is,it: quia facit itur. ¶K, literam antiqui præponebãt quoties a, ſequebatur, vt kaput, kama, kalamus. Nunc autem kartago & kalendæ per eandem tantùm ſcribuntur. Omnia autem Græca nomina qualicunque ſequente vocali per k ſunt ſcribenda. ¶Lætus per æ, diphthongon ſcribitur: quia lætitia à latitudine vocata eſt, cui contraria eſt triſtitia, quæ anguſtiam facit. ¶ L autem litera interdum pro d litera vtimur: vt latum pro datum & calamitate pro cadamitate. à cadendo enim nomen aſſumpſit calamitas. Maxumus, an maximus, & ſi quæ ſimilia ſunt, qualiter ſcribi debeant, quæſitum eſt. Varro tradidit Cæſarem per i huiuſmodi verba enunciare & ſcribere ſolitum eſſe. inde propter auctoritatem tanti viri conſuetudinem factam, vt maximus, optimus, peſſimus ſcribatur. ¶Malo per vnum l ſcribendum: quia magis eſt volo, Malle per duo ll, quia eſt magis velle: Volo, nolo per vnum l. velle & nolle per duo. Nolo enim, non volo eſt, nolle non velle. ¶Os ſi vultum aut oſſa ſignificat per o ſolam ſcribendum eſt, ſi perſonam h. præponenda eſt. ¶Ora finium per o. hora diei, per h ſcribendum. ¶Onus ſi de onere venit per o ſolam ſcribendum, ſi de honore, cum h, aſpiratione. ¶Præpoſitio, & *praterea*, per æ diphthongon ſcribendũ. ¶ Penè verò quod eſt coniunctio per e. ¶Pœna quod eſt ſupplicium, per œ. ¶Q litera tunc rectè præponitur, cùm illã ſtatim u litera ſequitur, & alia quælibet vna pluréſve vocales iunguntur, ita vt vna ſyllaba fiat. Cætera per c ſcribuntur. ¶Quæ, pronomen cum a ſcribendum. que coniunctio, ſine a. ¶Quid, per d literam ſcribitur cùm pronomen eſt, per t, cùm verbum: cuius poſitio prima eſt queo, quis, quit, & in compoſitione nequeo, nequis, nequit. ¶*Quod* quando Pronomen eſt, per d ſcribendum. quando numerus, per t: quia totidem per t ſcribitur. ¶*Quotidie*, per q ſcribendum non per c, vt ſi quot diebus. ¶R, litera communionem habet cum ſ, litera. Itaque apud antiquos, honos, labos, arbos dicebatur. nunc honor, labor, arbor. ¶*Sat* per t, ſcribi oportet, quia integrum, eius facit ſatis. *Sed*, per d, oportet ſcribi. apud antiquos enim ſedum dicebatur, nos finales duas literas abſcidimus. ¶*Tantus*, ſicut & *quantus*, in medio n habebant. Quàm enim & tam, vnde & quantitas, quantus, tantus. ¶*Va*, interiectio cum a ſcribenda. Ve coniunctio, ſine a. ¶ *Chriſtus*, quia Græcum eſt, per X, id eſt Ch ſcribendum. ita Chriſma. ¶Y & Z literis ſola Græca nomina ſcribuntur. Nam cum iuſtitia z literæ ſonum exprimat, tamen quia Latinum eſt, per t ſcribendum eſt. Sicut militia, malitia, nequitia, & cætera ſimilia. In dubiis quoque verbis conſuetudo veterum erat, vt cum eadem litera alium intellectum correpta, alium producta, haberet, longæ ſyllabæ apicem apponebant, vt puta *populus* an arborem ſignificaret, an hominũ multitudinem, apice diſtinguebatur. ſic & vbi literæ conſonantes geminabantur. Sicilicum ſuperponebant, vt ſella, ſerra, aſſeres. Vereres enim non duplicabant literas, ſed ſupra ſicilicos apponebant. qua nota admonebatur lector geminandam eſſe literam: & *Siciliens*, quia in Sicilia inuentus eſt primò.

De Analogia.

CAP. XXVII.

Analogia Græcè, Latinè ſimiliſi comparatio, ſiue, proportio nominatur. Cuius hæc vis eſt, vt quod dubium eſt, ad aliquod ſimile quod non eſt dubiũ referatur, vt incerta certis probentur. ¶Octo autem modis cõparatio analogiæ colligitur, id eſt *qualitate, comparatione, genere, numero, figura, caſu, extremitatibus ſimilium ſyllabarum, & ſimilitudine temporum.* Siquidem de iis vnum defuerit, iam non eſt analogia, id eſt ſimilitudo, ſed eſt *anomalia*, id eſt, extra regulam, vt lupus & lepus, totum conuenit, ſed diſſentiunt caſu: facit enim lupo, leporis. Nam regulariter eſt, dum quæris vtrum trames maſculinum an fœmininum ſit, ſimilis eſt illi in omni declinatione limes. & erit maſculinum. Item funis ſi incerti generis eſſe credis, ſimilis eſt illi panis in declinatione, & erit maſculinum. Item ex comparatione poſitiuorum: vt ſi dicas, doctus, magnus, poſitiui ſunt & ſui ſimiles. Fit & per deminutionem, vt puta funem maſculinũ eſſe funiculus oſtendit. ſicut marmor neutri generis eſſe marmuſculũ indicat. Nam quod genus in principalitate eſt, id eſſe ſolet in diminutione. ſed hoc non ſemper, vt piſtrinum piſtrilla. ſed ſcire debemus expoſitione, id eſt, primitiuo, declinationem, & ex diminutione genus colligere.

De Etymo-

Digitized by Google

De Etymologia. CAP. XXVIII.

ETymologia, eſt origo vocabulorum, cùm vis verbi vel nominis per interpretationẽ colligitur. Hãc Ariſtoteles σύμβολον, Cicero *annotationem* nominauit: quia nomina & verba rerum nota facit exemplo propoſito, vt puta *flumen*, quia fluendo creuit, à fluendo dictum. ¶ Cuius cognitio ſæpe vſum neceſſarium habet in interpretatione ſua. Nam cùm videris vnde ortum eſt nomen, citius vim eius intelligis. Omnis enim rei inſpectio etymologia cognita planior eſt. ¶ Non autem omnia nomina à veteribus ſecundum naturam impoſita ſunt, ſed quædam & ſecundum placitum: ſicut & nos ſeruis & polleſſionibus interdum ſecundum quod placet noſtræ voluntati nomina damus. Hinc eſt quòd omnium nominum etymologiæ non reperiuntur: quia quædam non ſecundum qualitatem qua geſta ſunt, ſed iuxta arbitrium humanæ voluntatis vocabula acceperunt. ¶ Sunt autem etymologiæ nominum, aut *ex cauſa* datæ. vt *reges* à rectè agendo: aut *ex origine*, vt *homo*, quia ſit ex humo: aut *ex contrariis*, vt à lauando *lutum*, dum lutum non ſit mundum, & *lucus*, quia vmbra opacus, parum luceat. Quædam enim facta ſunt *ex nominum derivatione*, vt à prudentia *prudens*. quædam etiam *ex vocibus*, vt à garrulitate *garrulus*. quædam *ex Græca etymologia* orta & declinata ſunt in Latinum, vt *ſylua*, *domus*, Græcè ὕλη, δόμος. Alia quoque *ex nominibus locorum*, *fontium vel fluminum* traxerunt vocabula. Multa etiam *ex diuerſarum gentium ſermone* vocantur. Vnde & origo eorum vix cernitur. Sunt enim pleraque barbara nomina incognita Latinis & Græcis.

De gloſſis. CAP. XXIX.

GLoſſa, Græca interpretatione linguæ ſortitur nomen. Hanc Philoſophi *aduerbium* dicunt: quia vocem illam de cuius qualitate requiritur: vno & ſingulari verbo deſignat. Quid enim illud ſit in vno verbo poſitum declarat, vt Conticeſcere eſt tacere. Item, Latus hauſit apertum, hauſit, pereuntit. Item cùm terminum dicimus finem: aut populatas interpretamur eſſe vaſtatas, & omnino cùm vnius verbi rem vno verbo manifeſtamus.

De differentia. CAP. XXX.

DIfferentia, eſt ſpecies definitionis, quam ſcriptores artium de eodem & de altero nominant. Hæc enim duo quadam inter ſe communione confuſa, coniecta differentia ſecernuntur, per quam quid ſit vtrunque cognoſcitur: vt cùm quæritur, quid inter regem ſit & tyrannum, adiecta differentia quid vterque ſit definitur, vt *Rex* modeſtus & temperans, *tyrannus* verò crudelis. Inter hæc enim duo differentia cum poſita fuerit, quid ſit vtrunque cognoſcetur. ſic & cætera.

De barbariſmo. CAP. XXXI.

BArbariſmus, eſt verbum corrupta littera vel ſono enunciatum. *littera*, vt floriet, dum florebit dicere oporteat. *ſono*, ſi pro media, prima ſyllaba producatur, vt latebræ, tenebræ. ¶ Appellatus autem barbariſmus à barbaris gentibus, dum Latinæ orationis integritatem neſcirent. vna quæque enim gens facta Romanorum cum ſuis operibus, vitia quoque & verborum & morum Romam tranſmiſit. ¶ Inter *barbariſmum autem* & *barbarolexim* hoc intereſt, quòd *barbariſmus*, in verbo Latino fit, dum corrumpitur: quando autem barbara verba Latinis eloquiis inſeruntur, *barbarolexis* dicitur. Item quando in proſa vitium fit ſermonis, *barbariſmus* vocatur: quando in metro, *metaplaſmus* dicitur. ¶ Barbariſmus autem fit *ſcripto* & *pronunciatione*. *Scripto* iiij. modis, ſi quis in verbo literã vel ſyllabam adiiciat, mutet, tranſmutet, vel minuat. *Pronunciatione* autem fit in temporibus, tonis, aſpirationibus, & reliquis quæ ſequuntur. *Per tempora* quippe fit barbariſmus, ſi pro longa ſyllaba breuis ponatur, aut pro breui longa. *Per tonos*, ſi accentus in alia ſyllaba commutetur. *Per aſpirationem*, ſi adiiciatur h litera vbi non debet, aut detrahatur vbi eſſe oportet. *Per hiatum*, quoties in pronunciatione ſcinditur verſus antequam cõpleatur: ſiue quoties vocalis vocalem ſequitur. vt Muſæ Æonides. Fit barbariſmus & per *Motaciſmos*, *Iotaciſmos*, & *Labdaciſmos*. *Motaciſmus*, eſt quoties in m literam vocalis ſequitur: vt bonum aurum, iuſtum amicum. ſed & hoc vitium aut ſuſpenſione m literæ, aut detractione vitamus. *Iotaciſmus* eſt, quoties in iota litera duplicatur ſonus. vt Troiia, Maiia. vbi earum literarum adeò exilis erit pronuntiatio vt vnum iota non duo ſonare videatur. *Labdaciſmus* eſt, ſi pro vno l duo pronuncientur, vt Afri faciunt. ſicut Colloquium pro conloquium: vel quoties vnum l exilius, duo largius proferimus, quod contra eſt. Nam vnum largius, duo exilius proferre debemus. *Colliſio* eſt, quoties nouiſſimæ ſyllabæ finis in alterius principio eſt, vt matertera.

De ſoloeciſmo. CAP. XXXII.

SOloeciſmus eſt plurimorum verborum inter ſe inconueniens compoſitio: ſicut bar-

Digitized by Google

Nnquã enim tres vocales in vna ſyllaba ſcribuntur. Sed l litera inter duas vocales conſtituta, pro dupla habetur. ¶ Id pronomen neutri generis per deſcribitur, ab eo quod eſt is,ea,id: quia facit idem. Quod ſi verbum eſt tertiæ perſonæ, per t, notabitur, ab eo quod eſt eo,is,it: quia facit itur. ¶K, literam antiqui præponebãt quoties a, ſequebatur, vt kaput, kama, kalamus. Nunc autem kartago & kalendæ per eandem tantùm ſcribuntur. Omnia autem Græca nomina qualicunque ſequente vocali per k ſunt ſcribenda. ¶Lætus per æ, diphthongon ſcribitur: quia lætitia à latitudine vocata eſt, cui contraria eſt triſtitia, quæ anguſtiam facit. ¶ L autem litera interdum pro d litera vtimur: vt latum pro datum & calamitate pro cadamitate. à cadendo enim nomen aſſumpſit calamitas. Maxumus, an maximus, & ſi quæ ſimilia ſunt, qualiter ſcribi debeant, quæſitum eſt. Varro tradidit Cæſarem per i huiuſmodi verba enunciare & ſcribere ſolitum eſſe. inde propter auctoritatem tanti viri conſuetudinem factam, vt maximus, optimus, peſſimus ſcribatur. ¶Malo per vnum l ſcribendum: quia magis eſt volo, Malle per duo ll, quia eſt magis velle: Volo, nolo per vnum l. velle & nolle per duo. Nolo enim, non volo eſt, nolle non velle. ¶Os ſi vultum aut oſſa ſignificat per o ſolam ſcribendum eſt, ſi perſonam h. præponenda eſt. ¶Ora finium per o. hora diei, per h ſcribendum. ¶Onus ſi de onere venit per o ſolam ſcribendum, ſi de honore, cum h, aſpiratione. ¶Præpoſitio, & *praterea*, per æ diphthongon ſcribendũ. ¶ Penè verò quod eſt coniunctio per e. ¶Pœna quod eſt ſupplicium, per œ. ¶Q litera tunc rectè præponitur, cùm illã ſtatim u litera ſequitur, & alia quælibet vna pluréſve vocales iunguntur, ita vt vna ſyllaba fiat. Cætera per c ſcribuntur. ¶Quæ, pronomen cum a ſcribendum. que coniunctio, ſine a. ¶Quid, per d literam ſcribitur cùm pronomen eſt, per t, cùm verbum: cuius poſitio prima eſt queo, quis, quit, & in compoſitione nequeo, nequis, nequit. ¶*Quod* quando Pronomen eſt, per d ſcribendum. quando numerus, per t: quia totidem per t ſcribitur. ¶*Quotidie*, per q ſcribendum non per c, vt ſi quot diebus. ¶R, litera communionem habet cum ſ, litera. Itaque apud antiquos, honos, labos, arbos dicebatur. nunc honor, labor, arbor. ¶*Set* per t, ſcribi oportet, quia integrum, eius facit ſatis. *Sed*, per d, oportet ſcribi. apud antiquos enim ſedum dicebatur, nos finales duas literas abſcidimus. ¶*Tantus*, ſicut & *quantus*, in medio n habebant. Quàm enim & tam, vnde & quantitas, quantus, tantus. ¶*Va*, interiectio cum a ſcribenda. Ve coniunctio, ſine a. ¶*Chriſtus*, quia Græcum eſt, per X, id eſt Ch ſcribendum. ita Chriſma. ¶Y & Z literis ſola Græca nomina ſcribuntur. Nam cum iuſtitia z literæ ſonum exprimat, tamen quia Latinum eſt, per t ſcribendum eſt. Sicut militia, malitia, nequitia, & cætera ſimilia. In dubiis quoque verbis conſuetudo veterum erat, vt cum eadem litera alium intellectum correpta, alium producta, haberet, longæ ſyllabæ apicem apponebant, vt puta *populus* an arborem ſignificaret, an hominũ multitudinem, apice diſtinguebatur. ſic & vbi literæ conſonantes geminabantur. Siciliticum ſuperponebant, vt ſella, ſerra, aſſeres. Vereres enim non duplicabant literas, ſed ſupra ſicilicos apponebant. qua nota admonebatur lector geminandam eſſe literam: & *Siciliem*, quia in Sicilia inuentus eſt primò.

De Analogia.

CAP. XXVII.

Analogia Græcè, Latinè ſimiliũ comparatio, ſiue, proportio nominatur. Cuius hæc vis eſt, vt quod dubium eſt, ad aliquod ſimile quod non eſt dubiũ referatur, vt incerta certis probentur. ¶Octo autem modis cõparatio analogiæ colligitur, id eſt *qualitate, comparatione, genere, numero, figura, caſu, extremitatibus ſimilium ſyllabarum, & ſimilitudine temporum*. Siquidem de iis vnum defuerit, iam non eſt analogia, id eſt ſimilitudo, ſed eſt *anomalia*, id eſt, extra regulam, vt lupus & lepus, totum conuenit, ſed diſſentiunt caſu: facit enim lupo, leporis. Nam regulariter eſt, dum quæris vtrum trames maſculinum an fœmininum ſit, ſimilis eſt illi in omni declinatione limes. & erit maſculinum. Item funis ſi incerti generis eſſe credis, ſimilis eſt illi panis in declinatione, & erit maſculinum. Item ex comparatione poſitiuorum: vt ſi dicas, doctus, magnus, poſitiui ſunt & ſui ſimiles. Fit & per deminutionem, vt puta funem maſculinũ eſſe funiculus oſtendit. ſicut marmor neutri generis eſſe marmuſculũ indicat. Nam quod genus in principalitate eſt, id eſſe ſolet in diminutione. ſed hoc non ſemper, vt piſtrinum piſtrilla. ſed ſcire debemus expoſitione, id eſt, primitiuo, declinationem, & ex diminutione genus colligere.

De Etymo-

De Etymologia. CAP. XXVIII.

ETymologia, eſt origo vocabulorum, cùm vis verbi vel nominis per interpretationẽ colligitur. Hãc Ariſtoteles νύμϛλον, Cicero *annotationem* nominauit: quia nomina & verba rerum nota facit exemplo propoſito, vt puta *flumen*, quia fluendo creuit, à fluendo dictum. ¶ Cuius cognitio ſæpe vſum neceſſarium habet in interpretatione ſua. Nam cùm videris vnde ortum eſt nomen, citius vim eius intelligis. Omnis enim rei inſpectio etymologia cognita planior eſt. ¶ Non autem omnia nomina à veteribus ſecundum naturam impoſita ſunt, ſed quædam & ſecundum placitum: ſicut & nos ſeruis & poſſeſſionibus interdum ſecundum quod placet noſtræ voluntati nomina damus. Hinc eſt quòd omnium nominum etymologiæ non reperiuntur: quia quædam non ſecundum qualitatem qua geſta ſunt, ſed iuxta arbitrium humanæ voluntatis vocabula acceperunt. ¶ Sunt autem etymologiæ nominum, aut *ex cauſa* datæ. vt *reges* à rectè agendo: aut *ex origine*, vt *homo*, quia ſit ex humo: aut *ex contrariis*, vt à lauando *lutum*, dum lutum non ſit mundum, & *lucus*, quia vmbra opacus, parum luceat. Quædam enim facta ſunt *ex nominum derivatione*, vt à prudentia *prudens*. quædam etiam *ex vocibus*, vt à garrulitate *garrulus*. quædam *ex Græca etymologia* orta & declinata ſunt in Latinum, vt *ſylua*, *domus*, Græcè ὕλη, δόμος. Alia quoque *ex nominibus locorum*, *vrbium vel fluminum* traxerunt vocabula. Multa etiam *ex diuerſarum gentium ſermone* vocantur. Vnde & origo eorum vix cernitur. Sunt enim pleraque barbara nomina incognita Latinis & Græcis.

De gloſſis. CAP. XXIX.

GLoſſa, Græca interpretatione linguæ ſortitur nomen. Hanc Philoſophi *aduerbium* dicunt: quia vocem illam de cuius qualitate requiritur: vno & ſingulari verbo deſignat. Quid enim illud ſit in vno verbo poſitum declarat, vt Conticeſcere eſt tacere. Item, Latus haurit apertum, haurit, percutit. Item cùm terminum dicimus finem: aut populatas interpretamur eſſe vaſtatas, & omnino cùm vnius verbi rem vno verbo manifeſtamus.

De differentiis. CAP. XXX.

DIfferentia, eſt ſpecies definitionis, quam ſcriptores artium de eodem & de altero nominant. Hæc enim duo quadam inter ſe communione confuſa, conjecta differentia ſecernuntur, per quam quid ſit vtrunque cognoſcitur: vt cùm quæritur, quid inter regem ſit & tyrannum, adiecta differentia quid vterque ſit definitur, vt *Rex* modeſtus & temperans, *tyrannus* verò crudelis. Inter hæc enim duo differentia cum poſita fuerit, quid ſit vtrunque cognoſcitur. ſic & cætera.

De barbariſmo. CAP. XXXI.

BArbariſmus, eſt verbum corrupta littera vel ſono enunciatum. *littera*, vt floret, dum florebit dicere oportet. *ſono*, ſi pro media, prima ſyllaba producatur. vt latebræ, tenebræ. ¶ Appellatus autem barbariſmus à barbaris gentibus, dum Latinæ orationis integritatem nescirent. vna quæque enim gens facta Romanorum cum ſuis operibus, vitia quoque & verborum & morum Romam tranſmiſit. ¶ Inter *barbariſmum autem* & *barbarolexim* hoc interest, quod *barbariſmus*, in verbo Latino fit, dum corrumpitur: quando autem barbara verba Latinis eloquiis inſeruntur, *barbarolexis* dicitur. Item quando in proſa vitium fit ſermonis, *barbariſmus* vocatur: quando in metro, *metaplaſmus* dicitur. ¶ Barbariſmus autem fit *ſcripto* & *pronunciatione*. *Scripto* iiij. modis, ſi quis in verbo literã vel ſyllabam adiiciat, mutet, tranſmutet, vel minuat. *Pronunciatione* autem fit in temporibus, tonis, aſpirationibus, & reliquis quæ ſequuntur. *Per tempora* quippe fit barbariſmus, ſi pro longa ſyllaba breuis ponatur, aut pro breui longa. *Per tonos*, ſi accentus in alia ſyllaba commutetur. *Per aſpirationem*, ſi adiiciatur h litera vbi non debet, aut detrahatur vbi eſſe oportet. *Per hiatum*, quoties in pronunciatione ſcinditur verſus antequam cõpleatur: ſiue quoties vocalis vocalem ſequitur. vt Muſæ Æonides. Fit barbariſmus & per *Motaciſmos*, *Iotaciſmos*: & *Labdaciſmos*. *Motaciſmus*, eſt quoties in m literam vocalis ſequitur: vt bonum aurum, iuſtam amicum, ſed & hoc vitium aut ſuſpenſione m literæ, aut detractione vitamus. *Iotaciſmus* eſt, quoties in iota litera duplicatur ſonus. vt Troiia, Maiia. vbi earum literarum adeò exilis erit pronuntiatio vt vnum iota non duo ſonare videatur. *Labdaciſmus* eſt, ſi pro vno l duo pronuncientur, vt Afri faciunt. ſicut Colloquium pro conloquium: vel quoties vnum l exilius, duo largius proferimus, quod contra eſt. Nam vnum largius, duo exilius proferre debemus. *Colliſio* eſt, quoties nouiſſimæ ſyllabæ finis in alterius principio eſt, vt matertera.

De ſolœciſmo. CAP. XXXII.

SOlœciſmus eſt plurimorum verborum inter ſe inconueniens compoſitio: ſicut bar-

barismus vnius verbi corruptio. Verba enim non recta lege coniuncta *solœcismus* est. vt siquis dicat, inter nobis, pro inter nos. aut dare veniam sceleratorum, pro sceleratis. Dictus autem *solœcismus* à ciuibus Silicibus: qui ex vrbe Solæ quæ nunc Pompeiopolis appellatur, profecti, cùm apud Italos commorantes, suam & illorum linguam vitiosè inconuenientérque confunderent, solœcismo nomen dederunt. Vnde & similiter loquentes, solœcismos facere dicuntur. ¶ *Solœcismus* autem apud poetas schema dicitur, quoties in versu necessitate metri factus inuenitur. Cùm autem non inuenitur necessitas, permanet solœcismi culpa. ¶ Solœcismus fit duobus modis: aut per partes orationis, aut per accidentia partium orationis. *Per partes orationis* fit, si alteram pro altera ponamus: vtputa si præpositiones aduerbiis applicemus. *Per accidentia* fit, id est per ea quæ accidunt partibus orationis, vtputa per qualitates, geneta, numeros, figuram, casus. Per ista igitur omnia fiunt solœcismi, sicut Donatus exposuit. fiunt præterea & plurimis modis. Nam Lucilius *centum genera solœcismorum* dixit, quos omnes vitare potius quàm sequi debet, qui regulam rectè loquendi studet tenere.

De Vitiis. CAP. XXXIII.

Vitia, apud Grammaticos illa dicuntur quæ in eloquio cauere debemus. Sunt autè hæc, barbarismus, solœcismus, acyrologia, cacemphaton, & reliqua. *Barbarismus*, est corruptio verbi vnius. vt si tertiam syllabam quis producat in Ignoscere. *Solœcismus* compositio vitiosa verborum, vt si aliquis dicat, inter hominibus, pro inter homines. *Acyrologia*, non propria dictio, vt, Liceat sperare timenti. Proprium est autem timenti formidare, non sperare: & gramineo in campo. Proprium est graminosum dicere campum, non gramineum. *Cacemphaton*, dictio obscœna vel incompositè sonans. Obscœna, vt, His animum arrectis dictis. Incomposita, vt, Iuuat ire & Dorica castra videre. Mala enim compositio fit ab ea syllaba incipere, qua superior finierat. sed & si alio modo quolibet incomposita dictio proferatur, cacemphaton dicitur. *Plebeiasmos*, adiectio vnius verbi superuacua: vt in Virgilio: Hactenus armorum cultus & sidera cœli. Neque enim alibi nisi in cœlo sunt sidera. *Perissologia*, adiectio plurimorum verborum superuacua, vt viuat Ruben & non moriatur: dum non sit aliud viuere quàm non mori. Est in Esaia, Aure audietis. Et apud Ioannem, Quod vidimus oculis nostris, dum non aliter videmus nisi oculis. Et, Locutus sum lingua mea, *Macrologia*, longiloquium, res non necessarias comprehendens, vt Legati non impetrata pace retrò vnde venerant domum reuersi sunt. *Tautologia*, id est eloquium iteratum, vt Si fata virum seruant, si vescitur aura etherea, neque adhuc crudelibus occupat vmbris. Totum enim quod repetitur vna res est, sed crebro sermone enunciata. *Eclypsis*, est defectus dictionis, in quo necessaria verba desunt, vt, Cui pharetra ex auro: deest enim erat. *Tapinosis*, est humilitas, statum magnæ rei dictis infirmans: vt, Apparent rari nantes in gurgite vasto. Gurgitem posuit pro mari. *Cacosyntheton*, vitiosa compositio, vt Versáque iuuencum Terga fatigamus hasta. *Amphibologia*, ambigua dictio: quæ fit aut per casum accusatiuum, vt illud responsum Apollinis ad Pyrrhum: Aio te Æacida Romanos vincere posse. In quo non est certum, quem in illo versu monstrauerit esse victorem. Fit & amphibologia: *per incertam distinctionem*: vt Bellum ingens geret Italia. Incerta distinctio, vtrum bellum ingens, aut ingens Italia. Fit & *per communem verbum*, vt si quis dicat, Criminatur Cator vadatur Cicero: præstolatur Brutus: designatur Antonius, nec addat quem, vel à quo. Cato enim Philosophus aliorum crimina reprehendebat: Cicero defensor causarum erat. Vades enim dicuntur, qui legaliter causas agunt. Sed in hac ambiguitate non ostendit quem criminetur Cato, pro quo agat Cicero. Vadat enim id est causam agit, & non dicit cuius. Fit & *per homonymiam*, quando vno nomine multa significantur: vt acies, & non addas aut ferri, aut oculorum aut militum.

De metaplasmis. CAP. XXXIIII.

Metaplasmus, Græca lingua, Latinè dicitur transformatio. qui fit in vno verbo propter metri necessitatem, & licentiam poetarum, cuius species hæ sunt. *Prothesis*, appositio in principio verbi, vt gnato pro nato. *Epenthesis*: appositio in medio, vt relliquias, pro reliquias. & maneant in relligione nepotes, pro religione. *Paragoge*: appositio in fine, vt admittier, pro admitti. & potestur, pro potest. *Aphæresis*, abscisio de principio, vt temno pro contemno. *Syncope*, abscisio de medio, vt forsan, pro forsitan. *Apocope*, abscisio de fine, vt sat pro satis. *Ectasis*, productio contra naturam, vt, Italiam fato profugus. &, Exercet Diana choros. *Systole*, correptio contra naturam. Aquo sus Orion, &, Vrbemque Fidenam, cum prima syllaba produci debeat. *Diæresis*, discisio vnius syllabæ in

bæ in duas, vt Diues pictai veſtis, pro pictæ, & aulai, pro aulæ. *Epiſynalœphe*, conglutinatio duarum in vnam, vt prende coronas, & ianua pro ianua. *Synalœphe*, colliſio vocaliũ ad iuncta vocalibus: vt, Atque ea diuerſa penitus dum parte geruntur. *Eclipſis*, colliſio conſonantium cum vocalibus: vt, Multum ille & terris iactatus & alto. *Antitheſis*, contraria poſitio literæ pro alia litera. impete pro impetu, & olli pro illi. *Metatheſis*, tranſpoſitio literæ, vt Euandre pro Euander, Timbre pro Timber. ¶ Inter *barbariſmum*, & *figuras*, hoc eſt latinam & perfectam elocutionem eſſe dicunt Metaplaſmum, qui in vno ſermone, ratione ſit vitioſus. Item inter *ſolœciſmum*, & *ſchema*, id eſt, perfectam connexionem ſermonum, figura eſt, quæ fit contextu ſermonum ratione vitioſa. Ergo metaplaſmi & ſchemata media ſunt: & diſcernuntur peritia & imperitia. Fiunt autem ad ornatum.

De ſchematibus. CAP. XXV.

Schemata, ex Græco in Latinum eloquiũ figurę interpretantur, quę fiunt in verbis vel ſententiis per varias diſtinctionum formas propter eloquij ornatum. Hæc dũ multa ſunt apud Grammaticos, iſta inueniuntur. *Prolepſis*, eſt præſumptio, vbi ea quæ ſequi dicunt, anteponuntur: vt, Interea reges ingenti mole Latinus. Debuit enim ſic dicere, Interea reges ingenti mole, & ſtatim adiicere quod ſequitur, Procedunt caſtris. deinde dicere Latinus, &c. ſed facta eſt pro ornamento præſumptio rei, & qui ſequi debuere reges interpoſiti ſunt in ſeptem verſibus, & poſtea additum eſt, Procedunt caſtris. Inde præſumptio, quia antepoſita ſunt quæ ſequi debuere. *Zeugma*, eſt clauſula, cùm plures ſenſus vno verbo clauduntur, quę fit tribus modis. Nam aut in primo, aut in poſtremo, aut in medio id verbum ponitur, quod ſententias iungit. In primo, vt, Vertitur œnophori fundus ſententia nobis. In medio, vt, Græcia Sulpitio ſorti data, Gallia Cottæ. In poſtremo, vt, Namque hoc tempore obſequium amicos, veritas odium parit. *Hypozeuxis*, eſt figura ſuperiori contraria, vbi in ſingulis ſenſibus propria vnicuique clauſula eſt: vt. Regẽ adit, & regi memorat noménque, genúſque. *Syllepſis*, eſt in diſſimilibus clauſulis, aut pluralis dictio ſingulari verbo finita, vt Socius & rege recepto aut ſingularis dictio plurali verbo expleta, vt, Sunt nobis mitia poma, Caſtaneę molles, & preſſi copia lactis. Supra. n. ſunt dixit. Hic debuit dicere. Eſt preſſi copia lactis. Fit aũt Syllepſis nõ ſolùm per partes orationis, ſed & per accidentia partibus orationis. Nam vbi & pro multis vnus, & pro vno multi ponuntur, ſyllepſis eſt. pro multis vnus, vt eſt illud, Vterúmq; armato milite complet. cùm non vno, ſed multis militibus. Item pro vno multi, vt in Euangelio, Latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei. vbi pro vno vterque inducitur blaſphemaſſe. *Anadiploſis*, eſt quando ab eodem verbo quo prior verſus finiuit, ſequens verſus incipit, vt eſt illud, Certent & cignis vlulæ, ſit Tityrus Orpheus, Orpheus in ſyluis, inter delfinas Orion. *Anaphora*, eſt repetitio eiuſdem verbi per principia verſuum plurimorum, vt, Nos te Dardania incenſa tua qui arma ſecuti, Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor. *Epanaphora*, eſt in vno verſu per principia ſenſuum eiuſdẽ verbi repetitio, vt Te nemus Angitię vitrea te Fucinus vnda, Te liquidi fleuere lacus. *Epizeuſis*, in vno ſenſu congeminatio verbi, vt, Sic ſic iuuat ire ſub vmbras. *Epanalepſis*, eſt ſermonis in principio verſus poſiti, eiuſdem in fine replicatio, vt eſt illud, Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit. *Paranomaſia*, eſt in ſignificatione diuerſa dictio penè ipſa, vt illud, Abire an obire te conuenit, id eſt exulem fieri, an mori. *Scheſis onomaton*, multitudo nominum coniunctorum quodam ambitu copulata, vt, Nubila, nix, grando, procellæ, fulmina, venti. *Paromœon*, eſt multitudo verborum ex vna litera inchoantium, quale eſt apud Ennium, O Tite tute Tati tibi tanta tirranne tuliſti. Sed hoc bene temperat Virgilius dum non toto verſu vtitur hac figura, vt Ennius, ſed nunc in principio verſus tantùm, vt eſt illud, Sæua ſedens ſuper arma. nunc in medio, vt, Quæque lacus latè liquidos, quæque aſpera dumis. Nũc autem in fine, vt Sala mihi tales caſus Caſſandra canebat. *Homoioteton*, eſt cum plurima nomina per vnum caſum denunciantur, vt eſt illud, Sed neque currentem, ſed nec cognoſcit euntem, Tollentémque manus ſaxúmque immane mouentem. *Homœoteleuton*, eſt cum vno modo verba plurima finiuntur, vt abiit, abceſſit, euaſit, erupit: *Polyptoton*, eſt cùm diuerſis caſibus ſententia variatur. vt. Ex nihilo nihil, in nihilum nil poſſe reuerti. Marci dona papę Marco ſpondente recuſas. Marcus dixit ita eſt, aſſigna Marce tabellas. *Hirmos*, eſt ſententia continuatæ orationis, tenorem ſuum vſque ad vltimum ſeruans: vt, Eſt in ſeceſſu longo locus, inſula portum, & reliqua. Hinc enim in longum vadit ſenſus vſq; ad illud, De ſuper horrendis atrũ nemus imminet vmbris. *Polyſyndeton* eſt dictio multis concatenata coniunctionibus: vt, Tectúmq;, latémque, armáque, Amicleúmque canem. *Dialyton* vel *aſyndeton* figura eſt, quę è contrario ſine coniunctionibus ſolutè ac ſimpliciter effertur: vt, Venimus, vidimus, placuit. *Antitheton* eſt, vbi contraria contrariis

opponuntur, & ſententiæ pulchritudinem reddunt: vt illud, Frigida pugnabant calidis, humentia ſiccis: Mollia cum duris: ſine pondere, habentia pondus. *Hypallage*, eſt quotieſcunque per contrarium verba intelliguntur, vt, Dare claſſibus Auſtros, cum ventis naues demus, non nauibus ventos.

De tropis. CAP. XXXVI.

TRopos, Græco nomine Grammatici vocant, qui Latinè modi locutionum interpretantur. Fiunt autem à propria ſignificatione ad non propriam ſimilitudinẽ. Quorum omnium nomina difficillimum eſt annotare, ſed ex omnibus Donatus xiij. vſui tradendos conſcripſit. ¶ *Metaphora*, eſt verbi alicuius vſurpata tranſlatio, ſicut dicimus, fluctuare ſegetes, gemmare vites, dum in iis rebus fluctus & gemmas non inuenimus, in quibus hæc verba aliunde transferuntur: ſed hæ atque aliæ tropicæ locutiones ad ea quæ intelligenda ſunt propterea figuratis amictibus obteguntur, vt ſenſum legẽtis exerceãt, & ne nuda atque in promptu poſita vileſcant. Fiunt autem metaphoræ quatuor modis. *ab animali, ad animale*, vt Aligeros conſcendit equos. Metaphoricè loquens miſcuit quadrupedi alas auis, & quo curſu deſerta petiuit, miſcuit volatili curſum quadrupedis. *Ab inanimali, ad inanimale*: vt, Pontum pinus arat ſulcum premit alta carina. Miſcuit vſum terræ aquis, dum arare & ſulcum premere, ad terram pertineat, non ad mare. *Ab inanimali ad animale*, vt florida iuuentus: miſcuit flores inanimales, iuuentuti quæ animam habet: *Ab animali ad inanimale*: vt, Tu Neptune pater cui tempora cana crepanti Cinctaſalo reſonant, magnus cui perpete mento Profluit Oceanus, & flumina crinibus errant. Mentum enim & tempora & crines non ad Oceanum pertinent, ſed ad homines. Sic & alia rerum nomina de alio genere in aliud genus decentiſſimè decoris gratia transferũtur, vt oratio perornetur. Metaphora autem aut *partis* vnius eſt, vt fluctuare ſegetes, non potes dicere ſegetare fluctus: aut *antiſtropha* eſt, id eſt, reciproca, vt remigium alarum. Nam & alæ nauium & alarum remigia dicuntur. ¶ *Catachreſis*, eſt alienæ rei nomen appoſitum: & eo à metapho ra differt, quòd illa vocabulum habenti largitur aliud: hæc quia non habet proprium, alieno vtitur: vt, Faciémque ſimillima lauro: &, Nunc vna ambæ iunctiſque feruntur, Frontibus, & longa ſulcant vada ſalſa carina: Dum facies, & frons, tantùm animalium & hominum ſint. Quod nomen ſi poeta non appoſuiſſet naui, quid proprium eidem parti diceret non haberet. *Metalepſis*, tropus à præcedente indicis quod ſequitur. Inque manus cartæ nodoſáque venit arundo. Nam per manum verba, per arundinem literæ ſignificatæ ſunt. ¶ *Metonymia*, eſt tranſnominatio ab alia ſignificatione ad aliam proximitatem tranſlata. Fit autem multis modis. aut enim *per id quod continet, id quod continetur oſtendit*, vt theatra plaudunt, patria mugiunt: dum illic homines plaudant, hic boues mugiant: aut contrà, *per id quod continetur id quod continet*: vt, Iam proximus ardet Vcalegon, dum non ille, ſed domus eius arderet. Item *per inuentorem id quod inuentum eſt*: vt Sine Cerere & Libero friget venus: &, Commixtam Vulcanus mittit ab aſtra fauillam. Vult enim per Cererem frumenti inuentricem intelligere panem: per Liberum inuentorem vitis, vinum: per Venerem libidinem: per Vulcanum, ignem. At contrà *per inuentum inuentorem demonſtrans*. Vt, vinum precamur pro Libero qui vinum apud Græcos inuenit. Item *per efficientem id quod effectur*, ſicut Pigrum frigus, quòd pigros homines faciat: & timor pallidus, eò quòd pallidos homines reddat. At contrà *per id quod effectur efficiens*: vt, Iũgit equos auri genitor, ſpumantiáque addit frena loris. Spumantia frena dixit, cum vtique non ipſa faciant ſpumas, ſed equus, qui ea gerit, ſpumis conſpergat infulis. ¶ *Antonomaſia*, eſt pro nomine, id eſt vice nominis poſita, vt Maia genitus pro Mercurio. Qui tropus fit tribus modis ab animo, vt magnanmúſque Anchiſiades. à corpore: vt ipſe arduus: extrinſecus. vt, Infelix puer atque impar congreſſus Achilli. ¶ *Epitheton*, ſuprapoſitum nomen, præponitur enim proprio nomini: vt, Alma Ceres, obſcœnique canes, importunæque volucres. Inter antonomaſian autem & epitheton hoc differt, quòd antonomaſia, pro vice nominis ponitur: Epitheton autem nunquam ſine nomine eſt. Quibus duobus tropis vel vituperamus aliquem, vel oſtendimus, vel laudamus. ¶ *Synecdoche*, eſt conceptio: cum à parte totum, vel à toto pars intelligitur. Eo enim & per ſpeciem genus, & per genus ſpecies demonſtratur: ſed ſpecies pars eſt, genus autem totum. *A toto enim pars intelligitur*: vt, Quum multæ glomerantur aues, vbi frigidus annus Tranſpontum fugat. Non enim totus annus eſt frigidus, ſed pars anni, id eſt hiems. At contrà *à parte totum*: vt, Flammas cum regia puppis Extulerat. Vbi non ſolùm puppis, ſed nauis: & non nauis, ſed qui in ea: & non omnis, ſed vnus flammas extulit. ¶ *Onomatopœia*, nomen fictum ad imitandum ſonum vocis confuſæ, vt ſtridor valuarum, mugitus boum, balatus ouium.

¶ *Peri-*

Digitized by Google

¶ *Periphraſis* eſt circumloquium: dum res vna plurimis verbis ſignificatur, vt aurea vitales carpit. Significauit enim per copulationem verborum vnam rem, hoc eſt, viuit. Hic autē tropus geminus eſt. Nam aut veritatē ſplendidè producit, aut fœditatem circuitu euitat. *Veritatem ſplendidè producit*: ſicut, Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras Titoni croceum linquens aurora cubile. Vult enim dicere, iam lucеſcebat, aut dies ortus erat. *Fœditatem circuitu euitat*: ſicut, Placitúmque petiuit Coniugis infuſus gremio per membra ſoporem. Hoc enim circuitu euitat obſcœnitatem & decenter oſtendit concubitū. ¶ *Hyperbaton* eſt tranſcenſio, cùm verbum aut ſententia commutatur. Huius ſpecies quinque ſunt, Anaſtrophe, Hyſteron proteron, Parentheſis, Tmeſis, Syntheſis. *Anaſtrophe* verborū ordo præpoſterus: vt, littora circum, pro circum littora. *Hyſteron proterō*, ſententia ordine commutata: vt, Poſtquam altos tetigit fluctus, & ad æquora venit. Ante enim ad æquora venit, & ſic tetigit fluctus. *Parentheſis*, vbi interponimus ſententiam noſtram, quæ ex medio remota integer ſenſus perdurat: vt, Æneas (neque enim patrius conſiſtere mentem Paſſus amor) rapidum ad naues præmittit Achatem. Eſt enim ordo, Æneas rapidum præmittit Achatem. Nam illud in medio parentheſis eſt. *Tmeſis* eſt ſectio vnius nominis per interpoſitionem verborum: vt, Multum nebulæ circum Dea fudit amictum, Pro circumfudit. *Syntheſis* eſt, vbi ex omni parte confuſa ſunt verba: vt illud, Iuuenes, fortiſſima fruſtra pectora, ſi vobis audendi extrema cupido eſt Certa ſequi, quę ſit rebus fortuna videtis. Exceſſere omnes aditis arīſque relictis Dij quibus imperium hoc ſteterat, ſuccurritis vrbi Incenſæ, moriamur, & in media arma ruamus. Ordo talis eſt, Iuuenes fortiſſima pectora, fruſtra ſuccurritis vrbi incenſæ, quia exceſſere dij quibus hoc imperium ſteterat. Vnde ſi vobis cupido certa eſt me ſequi, audentem extrema, ruamus in media arma & moriamur. ¶ *Hyperbole* eſt excelſitas fidem excedens vltra quàm credendum eſt: vt, ſydera verberat vnda: &, Terram inter fluctus aperit. Hoc enim modo vltra fidem aliquid augetur: nec tamen à tramite ſignificandæ veritatis erratur, quamuis verba quibus indicatur excedant, vt voluntas loquentis non fallentis appareat. quo tropo non ſolùm augetur aliquid, ſed & minuitur: *augetur*, vt velocior aura: *minuitur*, vt, mollior pluma, durior ſaxo. ¶ *Allegoria* eſt alieniloquium, aliud enim ſonat, aliud intelligitur: vt, Tres in littore ceruos Conſpicit errantes. Vbi tres duces belli Punici, vel tria bella Punica ſignificantur. Et in Bucolicis, Aurea mala decem miſi, id eſt ad Auguſtum decem eglogas paſtorum. Huius tropi plures ſunt ſpecies, ex quibus eminent vij. Ironia, Antiphraſis, Ænigma, Charientiſmos, Paroemia, Sarcaſmos, Aſteiſmos. *Ironia* eſt ſententia per pronunciationem contrarium habens intellectum, Hoc enim tropo callidè aut per accuſationem, aut per inſultationem aliquid dicitur. vt eſt illud, Veſtras Eure domos, illa ſe iactet in aula Æolus, & clauſo ventorum carcere regnet. Et quomodo aula, ſi carcer eſt? Soluitur enim pronuntiatione. Nam carcer pronuntiatio eſt: iactet in aula, Ironia eſt, & totum per contrariam pronuntiationem enuntiatur per Ironiæ ſpeciem, quæ laudando deridet. *Antiphraſis* eſt ſermo è contrario intelligendus: vt lucus, quia caret luce per nimiam nemorum vmbram. & manes, id eſt mites & modeſti, cùm ſint terribiles & immanes, & Parcæ & Eumenides, id eſt Furiæ quod nulli parcant vel benefaciant. Hoc tropo & nani Athlantes, & cæci videntes, & vulgo Æthiopes argentei appellantur. Inter Ironiam autem & Antiphraſin hoc diſtat, quòd Ironia pronūtiatione ſola indicat quod intelligi vult, ſicut cùm dicimus homini agenti malè, Bonum eſt quòd facis. Antiphraſis verò non voce pronuntiantis ſignificat contrarium, ſed iis tantùm verbis quorum origo contraria eſt. *Enigma* eſt quęſtio obſcura, quæ difficilè intelligitur, niſi aperiatur: vt eſt illud, De comedente exiuit cibus. & de forti egreſſa eſt dulcedo: ſignificans ex ore leonis fauum extractum. Inter allegoriā autem & enigma hoc intereſt: quòd allegoria bis gemina eſt: & ſub re alia aliud figuraliter indicat: Ænigma verò tantùm ſenſus obſcurus eſt, & per quaſdam imagines adumbratus eſt: vt, Quædam filia mater matris, & mater filiarum filiæ ſuæ. *Charientiſmos* eſt tropus, quo dura dictu gratius proferūtur. vti cū interrogantibus nobis, numquid nos quæſierit aliquis? reſpondetur, bona fortuna. Vnde intelligitur, neminem nos quæſiſſe. *Paræmia* eſt rebus & temporibus accommodatum prouerbium. Rebus, vt Contra ſtimulum calces: dum ſignificatur aduerſis reſiſtendum. Temporibus, vt, Lupus eſt in fabula. Aiunt enim ruſtici vocem hominē perdere, ſi eum prior lupus viderit. Vnde & ſubitò tacenti dicitur illud prouerbium, Lupus in fabula. *Sarcaſmos* eſt hoſtilis irriſio, cum amaritudine: vt, Refer ergo hæc & nuntius ibis Pelidæ genitori, illi mea triſtia facta Degenerémque Neoptolemum narrare memento. Huic contrarius eſt *Aſteiſmos*, id eſt, vrbanitas ſine iracundia: vt id, Qui Bauium non odit, amet tua carmina Meui, Atque idem iungat vulpes & mulgeat hircos. id eſt, qui Bauium non odit, pro pœna ei contingat vt diligat Meuiū. Fuerūt autē Meuius & Bauius poetæ peſſimi, & ini-

mici Virgilij. Qui hos ergo diligit, faciat quę contra naturam ſunt, id eſt, iungat vulpes & mulgeat hircos. ¶ *Omoiosis* eſt, quæ Latinè interpretatur ſimilitudo, per quam minus notæ rei per ſimilitudinẽ eius quæ magis nota eſt panditur demõſtratio. Huius ſpecies ſunt tres, icon, parabolæ, paradigma, id eſt cõparatio, exemplum. *Icon* eſt imago, cùm figuram rei ex ſimili genere conamur exprimere: vt, Omnia Mercurio ſimilia, vocémque colorémque, Et crines flauos, & membra decora iuuentæ. Congrua enim eſt ſimilitudo de ſpecie, cuius perſona inducitur. *Parabola* eſt comparatio ex diſſimilibus rebus: vt, Qualis in artuis eſt ferè Libyę viſus leo, cominus hoſtem conſedit: vbi leoni Cęſarem comparauit, non ex ſuo, ſed ex alio genere comparationem faciens. *Paradigma* eſt exemplum dicti vel facti alicuius, aut ex ſimili, aut ex diſſimili genere, conueniens ei, quã proponimus rei. ita, Tam fortiter periit apud Hipponam Scipio, quàm Vticæ Cato. Similitudo autem tribus modis fit, à pari, à maiore, à minore. *A pari*, Ac veluti magno in populo cũ ſæpè coorta eſt Seditio. *à maiore ad minus*, Qualiter expreſſum ventis per nubila fulmẽ. *à minore ad maius*, Si potuit manes arceſſere coniugis Orpheus, Threicia fretus cithara, fidibúſque canoris. quaſi dicat, re parua & breui, id eſt, ſi ille cithara fretus, ego pietate.

De proſa. CAP. XXXVII.

PROſa eſt producta oratio, & à lege metri ſoluta. *Proſum* enim antiqui productum dicebãt & rectũ. Vnde ait Varro. Apud Plautum profis lectis ſignificare rectis. vnde etiã quæ non eſt perflexa numero, ſed recta *proſa oratio* dicitur, in rectum producendo. Alij *proſam* aiunt dictam ab eo, quòd ſit profuſa, vel ab eo quòd ſpatioſius proruat & excurrat, nullo ſibi termino præfinito. Præterea ſciendum tam apud Græcos, quàm apud Latinos longè antiquiorem curam fuiſſe carminum, quàm proſæ. Omnia enim prius verſibus condebantur, proſæ autem ſtudium ſerò viguit. Primus apud Græcos Pherecides Syrus ſoluta oratione ſcripſit. apud Romanos autem Appius Cæcus aduerſus Pyrrhum ſolutam orationem, primus exercuit. Iam exhinc & cæteri proſam orationem condiderunt.

De Metris. CAP. XXXVIII.

Metra vocata, quia certis pedum menſuris atque ſpaciis terminãtur, neq; vltra dimenſionẽ temporũ conſtitutã procedunt. Méſura enim Græcè *μέτρον* dicitur. *Verſus* dicti ab eo, quòd pedibus in ordine ſuo diſpoſitis, certo fine moderantur per articulos: qui cæſa, & membra nominantur. Qui ne lãgius prouoluerentur, quàm iudicũ poſſet ſuſtinere, modum ſtatuit ratio vnde reuerteretur, & ab eo ipſo verſum vocatũ dicunt, quòd reuertatur. Huic adhæret *rythmus*, qui nõ eſt certo fine moderatus: ſed tamẽ rationabiliter ordinatis pedibus currit: qui Latinè nihil aliud quã numerus dicitur. de quo eſt illud, Numeros memini ſi verba tenerẽ. *Carmen* vocatur quicquid pedibus cõtinetur: cui datũ nomen exiſtimãt, ſeu quòd carptim pronuntiaretur, vnde hodie lanã quã purgãtes diſcerpunt, carminare dicimus: ſeu quòd qui illa canerẽt, carere mẽte exiſtimabantur. ¶ *Metra* vel à pedibus nũcupata, vel à numero ſyllabarũ, vel ab inuẽtoribus, vel à frequentatoribus, vel à rebus quæ ſcribuntur. *A pedibus* metra vocata, vt dactilica, iũbica, trochaica. A trocheo enim trochaicũ metrũ naſcitur, à dactilo dactilicũ: ſic & alia à ſuis pedib⁹. *A numero* verò exametrũ, pẽtametrũ, trimetrũ. Nam ſenarios verſus ex numero pedum vocamus. Hos Græci quia gemmos ferũt, trimetros dicũt. Exametros autẽ Latinos primũ feciſſe Ennius traditur, eóſq; lõgos vocat. *Ab inuentoribus* metra vocata dicitur, vt Anacreonticũ, Sapphicũ, Archiloicũ. Nã Anacreontica metra Anacreõ Teius cõpoſuit. Sapphica Sappho mulier edidit. Archiloicũ, Archilochus quidam ſcripſit. Colophoniũ, Colophoni⁹ quidã exercuit. Sotadeorũ quoque repertor eſt Sotades genere Cretẽſis. Simonidia quoq; metra Simonides poeta liricus cõpoſuit. *A frequentatoribus*, vt Aſclepiadea. Nõ enim ea Aſclepius inuenit: ſed proinde ita vocata ſunt, quòd eis idẽ frequentiſſimè, & elegantiſſimè vſus ſit. *A rebus* quę ſcribuntur, vt heroicũ, elegiacũ, bucolicũ. *Heroicũ* enim carmẽ dictum, quòd eo viro rũ fortiũ res & facta narrẽtur. Nã *heroes* appellãtur viri quaſi aerij, & cœlo digni propter ſapientiã & fortitudinẽ: quod metrũ auctoritate cętera metra præcedit, vnũ ex omnibus, tã maximis operibus aptũ quàm paruis ſuauitatis & dulcedinis æquè capax. Quibus virtutibus nomẽ ſolùm obtinuit, vt heroicũ vocaretur ad memorãdas ſcilicet heroũ res, hoc eſt fortiũ. Nã & prę cęteris ſimpliſſimũ habetur, cõſtátq; duobus pedibus, dactilo & ſpondæo, ac ſæpe penè vel ex hoc, vel ex illo, niſi quòd temperantius fit vtriuſq; mixtura, quàm ſi inſtruatur à ſingulis. Omnibus quoque metris prius eſt. Hoc primũ Moyſes in cãtico Deuteronomij, lõgè ante Pherecidẽ & Homerũ ceciniſſe ꝓbatur. Vnde & apparet antiqui⁹ fuiſſe apud Hebręos ſtudiũ carminũ, quàm apud Gentiles. Siquidẽ & Iob Moyſi tẽporibus adæquat⁹ hexametro verſu dactilo ſpõdæóq; decurrit. Hoc apud Græcos Achateſius Mileſius fertur prim⁹ cõpoſuiſſe: vel, vt alij putãt, Pherecides Syrus. quod metrũ ante Homerũ Pythium

thium dictum est: post Homerum heroicum nominatum. Pythium autem vocatum volunt, eo quòd hoc genere metri oracula Apollinis sint edita. Nam cùm in Parnasso monte Pythonem serpentem in vindictam matris sagittis insequeretur, accolæ Delphici hoc illum metro hortati sunt, vt ait Terentianus. *Elegiacum* autem dictum, eo quòd modulatio eiusdem carminis conueniat miseris. Terentianus hos elegos dicere solet: quòd clausula talis tristibus, vt tradũt, aptior esset modis. Hoc autem vix omnino constat à quo sit inuentum: nisi quia apud nos Ennius eo prior vsus est. Nam apud Græcos sic adhuc lex Grammaticorum pendet: vt sub iudice res relegata sit. Nam quidam eorum Colophonium quendam, quidam Archilochũ auctorem atque inuentorem volũt. *Bucolicũ*, id est, pastorale carmen plerique Syracusis primum compositum à pastoribus opinantur: nonnulli Lacedæmone. Namque transeunte in Thraciam Xerxe rege Persarum, cùm Spartanæ virgines, sub hostili metu neque egredi vrbem auderent, neque pompam chorumque agrestem Dianæ deæ pro more exercerent: turba pastorum ne religio periret, eundem in conditis cantibus celebrarũt. Appellatur autem Bucolicum de maiore parte: quanuis opilionum caprariorumque sermones in iis & cantica inserantur. *Hymnus* primùm Dauid propheta in laudem Dei cõposuisse, ac cecinisse manifestum est. Deinde apud Gentiles prima Memmia Timotoe fecit in Apollinem & Musas, quæ fuit temporibus Ennij longe pòst Dauid. Hymni autem ex Græco in Latinum laudes interpretantur. *Epithalamia* sunt carmina nubentium, quæ decantantur à scholasticis in honorem sponsi & sponsæ. Hæc primum Salomon edidit in laudem ecclesiæ & Christi. Ex quo Gentiles sibi Epithalamium vindicarunt, & istius generis carmen assumptum hæsit. Quod genus primum à Gentilibus in scenis celebrabatur, postea tantùm in nuptiis hæsit. Vocatur autem epithalamium, eo quòd super thalamum decantetur. *Threnos*, quòd Latinè lamentum vocamus, primus Ieremias versus composuit super vrbem Hierusalem & populum, quando captiuus ductus est. Post hunc apud Græcos Simonides poeta liricus. Adhibebantur autem funeribus atque lamentis: similiter & nunc. *Epitaphium* Græcè, Latinè supra tumulum. Est enim titulus mortuorum, qui in dormitione eorum fit qui iam defuncti sunt. Scribuntur enim ibi vita & mores & ætas eorum. *Poesis* dicitur Græco nomine opus multorum librorum: *poema* vnius. *Idilion* paucorum versuum. *distichon* duorum: *monostichon* vnius. *Epigramma* est titulus, quòd in Latinum superscriptio interpretatur: ni e-

nim super. γραμμὴ litera vel scriptio nominatur. *Epodon* in poemate clausula breuis est. Dictum autem epodon quòd adunatur ad speciem elegiaci, vbi præmisso vno longiori, alter breuior componitur, atque ita in singulis quibusque maioribus sequentes minores quasi clausulæ recinunt. *Clausulas* autem Lirici appellant, quasi præcisos versus integris subiectos, vt est apud Horatium: *Beatus ille qui procul negotiis*, deinde sequitur præcisus, *vt prisca gens mortalium*: sic & deinceps alterni, quibus aliqua pars deest: & ipsi præcedentibus similes, sed minores: *Centones* apud Grammaticos vocari solent, qui de carminibus Homeri vel Virgilij ad propria opera more centenario, ex multis hic inde compositis in vnum farciuntur corpus ad facultatẽ cuiusque materiæ. Denique Proba vxor Adelphi centonem ex Virgilio de Fabrica mũdi, & euangelijs plenissimè expressit, materia composita secundũ versus, & versibus secundum materiam concinnatis: sic quoque & quidam Pomponius ex eo demum poemate inter cætera stili sui otia Tityrum in Christi honorem composuit: similiter & Æneidos.

De fabula. CAP. XXXIX.

Fabulas poetæ à fando nominauerunt: quia non sunt res factæ, sed tantùm fando fictæ. Quæ ideo sunt inductæ, vt ficto mutorum animalium inter se colloquio imago quædam vitæ hominum nosceretur. ¶ Has primus inuenisse traditur Alemon Crotoniensis: appellantur *Æsopicæ*, quia is apud Phrygiam in hac re pollebat. Sunt autem fabulæ aut *Aesopica*, aut *Libystica*. *Aesopica* sunt, cùm animalia muta inter se sermocinasse finguntur, vel quæ animam non habẽt: vt vrbes, arbores, montes, petræ, flumina. *Libystica* autem dum hominũ cum bestiis, aut bestiarum hominibus fingitur vocis esse cõmercium. ¶ Fabulas poetæ quasdam delectãdi causa finxerunt: quasdã ad naturas rerum: nonnullas ad mores hominum interpretati sunt. *Delectandi* causas fictas, vt eas quas vulgò dicunt, vel quas Plautus & Terentius cõposuerunt. *Ad naturam rerum fabulas fingũt*: vt, Vulcanus claudus, quia per naturam nunquam rectus est ignis, vt illa triformis bestia, prima leo, postrema draco, media ipsa Chimera: id est caprea, ætates hominum per eam volentes distinguere: quarum ferox & horrens prima adolescentia, vt Leochmidium vitæ tempus lucidissimum, vt caprea, eo quòd acutissimè videat: tunc sit senectus cæsibus inflexis, vt draco. Sic & Hippocentauri fabulam esse confictam, id est, hominum equo mixtum ad exprimendam humanæ vitæ velocitatem: quia equum constat esse velociss-

mum. *Ad mores*, vt apud Horatium mus loquitur muri : muſtella vulpeculæ: vt per narrationem fictam ad id quod agitur verax ſignificatio referatur. Vnde & Æſopi tales fabulæ ſunt ad morum finem relatæ, vel ſicut in libro Iudicum ligna ſibi regem requirunt, & loquuntur ad oliuam, & ad ficum, & ad vitem, & ad rubum: quod totum vtique ad mores finguntur: vt ad rem quæ intenditur, ficta quidem narratione, ſed veraci ſignificatione veniatur. Sic & Demoſthenes orator fabula abuſus eſt aduerſus Philippũ, qui cum ab Athenienſibus poſtularet, vt ſibi decem oratores darentur, vel diſcederet, finxit ille hanc fabulam, qua diſſuaderet, dicens: lupos aliquorum paſtoribus, quorum diligentiam decipere voluiſſent, ſuaſiſſe, vt in amicitiam conuenirent: ea tamen conditione, vt canes in quibus erat cauſa iurgiorum, iure illis traderentur: annuiſſe paſtores, & in ſpem ſecuritates dediſſe canes, quos ouium ſuarum vigilantiſſimos cuſtodes habebant. Tunc lupi adempta omni formidine omne quod in gregibus illis erat, non pro ſatietate tantum, verum etiam pro libidine lacerauerunt, Philippum hoc quoque princeps populi poſtulare, quo facilius poſſet opprimere ſpoliatam cuſtodibus vrbem.

De hiſtoria. CAP. XL.

Hiſtoria eſt narratio rei geſtæ, per quam ea quæ in præterito facta ſunt dignoſcuntur. Dicta autem Græcè Hiſtoria ἀπὸ τοῦ ἱστορεῖν, vel à videre, vel à cognoſcere. Apud veteres enim nemo conſcribebat Hiſtoriam, niſi is qui interfuiſſet, & ea quæ ſcribenda eſſent vidiſſet. Melius enim oculis quæ fiunt deprehendimus, quàm ea quæ auditione colligimus. Quæ enim videntur, ſine mendacio proferuntur. Hæc diſciplina ad Grammaticam pertinet, quia quicquid dignum memoria eſt, literis mandatur. Hiſtoriæ autem ideo *monimenta* dicuntur, quòd memoriam tribuunt rerum geſtarum. *Series* autem dicta per tranſlationem à ſertis florum inuicem comprehenſorum.

De primis auctoribus hiſtoriarum. CAP. XLI.

HIſtoriam autem primus apud nos Moyſes de initio mundi conſcripſit. Apud Gentiles verò primus Dares Phrygius de Græcis & Troianis hiſtoriam edidit: quam in foliis palmarum ab eo conſcriptam eſſe ferunt. Poſt Daretem autem in Græcia Herodotus primus hiſtoriographus habitus. Poſt quem Phærecides claruit iis temporibus quibus Eſdras legem conſcripſit.

De Vtilitate hiſtoria. CAP. XLII.

HIſtoriæ gentium non impediunt legentes in iis quæ vtilia dixerunt. Multi enim ſapientes præterita hominum geſta ad inſtitutionem præſentium hiſtoriis tradiderunt. Siquidem & per Hiſtoriam ſumma retrò temporum annorúmque ſupputatio comprehenditur: & per conſulum regúmque ſucceſſum multa neceſſaria perſcrutantur.

De generibus hiſtoriæ. CAP. XLIII.

GEnus hiſtoriæ triplex eſt. *Ephemeris* nanque appellatur vnius diei digeſtio: hoc apud nos *Diarium*, vocatur. Nam quod Latini diurnum, Græci Ephemerida dicunt. *Kalendaria* appellantur, quæ in menſes ſingulos digeruntur, *Annales*, ſunt res ſingulorum annorum. Quæcunque enim digna memoriæ domi militiæque mari ac terræ per annos in commentariis acta ſunt, ab anniuerſariis geſtis annales nominauerunt. *Hiſtoria* autem multorum annorum vel temporum eſt: cuius diligentia annui commentarij in libris delati ſunt. Inter *Hiſtoriam* autem & *Annales* hoc intereſt, quòd *hiſtoria* eſt eorum temporum quæ vidimus: *annales* verò ſunt annorũ quos ætas noſtra non nouit. Vnde Salluſtius ex hiſtorialibus, Euſebius & Hieronymus ex annalibus & hiſtoria conſtat. ¶ Inter. Hiſtoriam, & argumentum & fabulam intereſt. Nam *Hiſtoria* ſunt res veræ, quæ factæ ſunt. *argumenta* ſunt, quæ etſi facta non ſunt, fieri tamen poſſunt. *fabula* verò ſunt, quæ nec facta ſunt, nec fieri poſſunt, quia contra naturam ſunt.

ISIDO-

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM LIBER II.

CAPITA SECVNDI LIBRI.

1 *De Rhetorica eiúſque nomine.*
2 *De inuentoribus Rhetorica.*
3 *De nomine oratoris & partibus Rhetorica.*
4 *De tribus generibus cauſarum.*
5 *De genuino ſtatu cauſarum.*
6 *De tripertita controuerſia.*
7 *De quatuor partibus orationis.*
8 *De quinque modis cauſarum.*
9 *De ſyllogiſmis Rhetoricis.*
10 *De Lege.*
11 *De ſententia.*
12 *De Cataſcena & Anaſcena.*
13 *De proſopopœia.*
14 *De Ethiopœia.*
15 *De generibus quæſtionum.*
16 *De locutione.*
17 *De trimodo genere dicendi.*
18 *De colo, & commate, & periodo.*
19 *De vitiis literarum, & verborum & ſententiarum cauendis.*
20 *De iunctura verborum.*
21 *De figuris verborum & ſententiarum.*

DE RHETORICA. CAP. I.

RHETORICA eſt bene dicendi ſcientia, in ciuilibus quæſtionibus, ad perſuadendum iuſta & bona in rerũ perſonarúmque negotio, & cauſa. ¶ Dicta autem *Rhetorica* Græca appellatione ἀπὸ τῆ ῥητορίζειν, id eſt, à copia locutionis. ῥῆσις enim apud Græcos locutio dicitur ῥήτωρ orator. ¶ Coniuncta eſt autẽ Grammaticæ arti Rhetorica. in Grammatica enim ſcientiam rectè loquendi diſcimus. In Rhetorica verò percipimus qualiter ea quæ didicimus proferamus.

De inuentoribus Rhetorica artis. CAP. II.

HÆc autem diſciplina à Græcis inuẽta eſt à Gorgia, Ariſtotele, Hermagora: tranſlata in Latinum à Tullio videlicet & Ticiano, & Quintiliano, ſed ita copiosè, ita variè, vel pro ſcientia, vel pro loquacitate verborum, vt eam lectori admirari in promptu ſit, comprehendere impoſſibile. Nam membranis reteutis, quaſi accreſcit memoriæ ſeries dictionis: ac mox repoſitis recordatio omnis elabitur. Huius diſciplinæ perfecta cognitio oratorem facit.

De nomine oratoris & partibus Rhetorica. CAP. III.

ORator eſt igitur vir bonus dicendi peritus. ¶ *Vir bonus* conſiſtit natura, moribus, vita, artibus. *Dicendi peritus* conſiſtit artificioſa eloquentia, quæ conſtat partibus quinque, Inuentione, Diſpoſitione, Elocutione, Memoria, Pronuntiatione, & fine officij, quod eſt aliquid perſuadere. Ipſa autem *peritia dicendi in tribus rebus conſiſtit*, natura, doctrina, vſu. *Natura*, ingenio: *doctrina*, ſcientia: & *vſus*, aſſiduitate. Hęc ſunt enim quæ non ſolùm in oratore, ſed in vnoquoque homine artifice ſpectantur, vt aliquid efficiat.

De tribus generibus cauſarum. CAP. IV.

GENERA cauſarũ tria ſunt, deliberatiuũ, demóſtratiuũ, iudiciale. *Deliberatiuũ*, genus eſt, in quo de quibuslibet vtilitatib. vitæ, ꝙ aut debeat aut nõ debeat fieri tractatur. *Demõſtratiuũ*, in quo laudabilis perſona aut reprehẽſibilis oſtẽditur. *Iudiciale*,

Digitized by Google

in quo de ipsius personæ facto : aut pœnæ aut præmij sententia datur. ¶Dictum autem *iudiciale*, eo quòd iudicet hominẽ, & sententia sua ostẽdat, vtrũ laudabilis præmio dignus sit, aut certe reus condẽnari, liberarive supplicio debeat. ¶*Deliberatiuum* genus vocatur, eo quòd de vnaquaq; re in eo deliberatur. Huius genus duplex est, suasio & dissuasio, id est, de expectãdo & fugiẽdo, id est, de faciendo & nó faciẽdo Suasoria autẽ in tribus locis diuiditur, honesto, vtili, & possibili. Hæc differt aliquid à deliberatiua: quia *suasoria* eget altera persona, *deliberatiua* interdũ & apud se agit. In suasoria autẽ duę sunt, quę plus valẽt, spes & metus. ¶*Demonstratiuũ* dictũ quòd vnamquanque ré aut laudãdo aut vituperãdo demõstrat. quod genus duas habet species, laudẽ & vituperationẽ. *Laudis ordo tribus tẽporibus* distinguitur, ante ipsũ, in ipsum, post ipsũ. *Ante ipsum*: vt, quæ te tã læta tulerunt Secula: *In ipsũ*: vt, O sola infãdos Troiæ miserata labores *Post ipsum*. vt, In frena dũ fluuij current, dum montibus vmbræ Lustrabũt, conuexa polus dum sydera pascet: Sẽper honos nomẽnque tuum laudésque manebũt. Pari ordine è contrario & in vituperatione hominis hæc forma seruanda est, an hominẽ, in hominem, post hominẽ ¶*Locus cõmunis*, locus rhetoricus nullus est alius, nisi arguimẽti sedes. Hæc verò cõmunitas ad inquisitionẽ pertinet: vt nunquã manducaui cõmune, etiam immundum. Locus cõmunis demonstratiuum vituperationis genus pertinet. Quod tamen ab eo in aliquo differt. Nã vituperatio quæ contraria est laudi, specialiter ad certam facientis personam adhibetur. Cõmunis verò locus generaliter in facti crimine præponitur. Vnde & cõmunis locus dicitur: quia absente persona non tantùm in hominẽ, quantum in ipsum crimen exponitur. Omne enim vitium non in vno tãtùm, sed etiam commune in plurimis inuenitur.

De geminis statu causarum.
CAP. V.

Status causarũ, apud Rhetores dicitur ea res, in qua causa cõsistit, id est, constitutio. Græci enim statũ à contentione ἰσχυν dicunt. Latini autẽ non solùm à pugna per quam expugnẽt propositionẽ aduersarij, sed quòd in eo pars vtraq; cõsistat. Fit autẽ ex intentione & depulsione. ¶Status autẽ causarũ duo sunt, *rationalis* & *legalis*. De rationali oriuntur coniectura, finis, qualitas, translatio. De fine, iudicialis & negotialis. De iudiciali, absolutiua & assumptiua. De assumptiua, concessio, remotio criminis, relatio criminis, compensatio. De concessione, purgatio & deprecatio. *Coniecturalis status* est cùm factum quòd alij obiicitur, ab alio pernegatur. *Diffinitiuus status* est, cum id quod obiicitur, non hoc esse contenditur, sed quid illud sit adhibitis diffinitionibus approbatur. *Qualitas* est dũ qualis sit res quæritur: & quia de vi & genere negotij controuersia agitur, cõstitutio generalis appellatur. *Translatio* est, cùm causa pendet ab eo : quod aut non is agere videtur quem oportet, aut nõ apud quos, quo tẽpore, qua lege, quo crimine, qua pœna oporteat. Translatiua constitutio est: quòd actio translationis & commutationis indigere videtur. ¶*Iudicialis* est, in qua æqui & recti natura & præmij aut pœnæ ratio quæritur. *Negotialis* est in qua quid iuris ex ciuili more & æquitate sit consideratur. ¶*Assumptiua est*, quæ ipsa ex se nihil dat firmi ad recusationem, foris autem aliquid defensionis assumit. *Cõcessio* est, cùm reus omnis non id quod factũ est defendit, sed vt ignoscatur postulat, quod nos ad pœnitẽtes probauimus pertinere. *Remotio criminis* est, cùm id crimen quod infertur ab se & ab sua culpa, vi & potestate in aliũ reus dimouere conatur. *Relatio criminis est*. cũ ideo iure factũ dicitur, q̃ ali quis ante iniuria lacessitus sit. *Cõparatio* est, cùm aliud aliquod alterius factum honestum aut vtile contenditur, quod vt fieret illud quod arguitur, dicitur esse commissum. ¶*Purgatio* est, cum factum quidẽ conceditur, sed culpa remouetur. Hæc partes habet tres, imprudentiam, casum, necessitatem. *Deprecatio* est, cum & peccasse se, & consultu peccasse reus confitetur, & tamen vt ignoscatur postulat: quod genus perrarò potest accidere. ¶Itẽ ex legali statu hæc oriuntur, id est, scriptum & voluntas, leges contrariæ, ambiguitas, collectio siue ratiocinatio & diffinitio legalis. *Scriptum & Voluntas est*, quando verba ipsa videntur cum sententia scriptoris dissidere. *Legis contrarius status* est: quando inter se duæ leges aut plures discrepare videntur. *Ambiguitas est*, cum id quod scriptũ est, duas aut plures res significare videtur. *Collectio* vel *ratiocinatio* est: quando ex eo quod scriptũ est, aliud quoque quod non scriptũ est, inuenitur. *Diffinitio legalis* est, cum vis verbi quasi in diffinitiua constitutione in qua posita sit quæritur. ¶Status ergo tã rationales quàm legales à quibusdam certius xviij cõnumerati sunt, cæterum secundũ rhetoricos libros Tullij xix. reperiuntur propterea, quia translationem inter rationales principaliter affixit status. Inde se ipse etiam Cicero reprehendens, translationem legalibus statibus applicauit.

De triper-

De tripertita controuersia. CAP. LXI.

TRipertita controuersia,iuxta Ciceronem aut simplex est,aut iuncta. Et si iuncta est, considerandum est, vtrum ex pluribus quæstionibus iuncta sit,an ex aliqua cõparatione. ¶ *Controuersia simplex* est, quæ absoluram continet vnam quæstionẽ hoc modo: Corinthiis bellum indicimus, an non*Iuncta* est *ex pluribus quæstionibus*,in qua plura quæruntur hoc pacto : Vtrum Carthago diruatur, aut Carthaginensibus reddatur,an eò colonia deducatur? *Ex cõparatione*,in qua per contentionem vtrum potiùs,aut quid potissimùm quæritur, ad hunc modũ:Vtrũ exercitus in Macedoniã contra Philippum mittatur, qui sociis sit auxilio,an teneatur in Italia,vt quàm maximæ cõtra Annibalem positæ copiæ sint.

De quatuor partibus orationis. CAP. VII.

PArtes orationis *in Rhetorica* arte quatuor sunt,Exordium,Narratio, Argumentatio, Cõclusio. ¶ Harum *prima* auditoris animum prouocat. *secunda* res gestas explicat. *tertia* fidem assertionibus facit. *quarta* finem totius orationis complectitur. ¶ *Inchoandum* est itaque taliter,vt benevolum docilem vel attentum auditorẽ faciamus. *benevolum*,precãdo, *docilem* instruendo,*attentum* excitando. ¶ *Narrandum* est ita, vt breuiter atque apertè loquamur. ¶ *Argumentandũ* ita,vt primùm nostra firmemus, dehinc aduersa confringamus. ¶ *Concludendum* est ita,vt concitemus animum audientis implere quæ dicimus.

De quinque modis causarum. CAP. VIII

SPecies *causarum* sunt quinque,id est.honestum,admirabile,humile,anceps,obscurum.*Honestum* causæ genus est, cui statim sine oratione nostra fauet animus auditoris.*Admirabile* est quo attentus sit animus eorum qui audituri sunt.*Humile* est, quod negligitur ab auditore,& nõ magno peré attẽdẽdum videtur. *Anceps* est,in quo aut iudicatio dubia est,aut causa honestatis & turpitudinis particeps,vt & benevolentiam pariat & offensam. *Obscurum* est, in quo aut tardi auditores sunt, aut difficilioribus ad cognoscendum negotiis causa cernitur implicata.

De syllogismis. CAP. IX.

SYllogismus Græcè, Latinè argumentatio appellatur.*Argumentatio* autẽ dicta est, quasi argutè mentis oratio, qua inuẽtum probabile exequimur. *Syllogismus* igitur est propositionis & assumptionis, cõfirmationisque extrema conclusio: aut ex ambigẽtis incerto , aut ex fiducia comprobãtis. ¶ Cõstat enim tribus partibus,propositione,assumptione,cõcluñone. *Propositione*,vt puta,quod bonum est, turpẽ vsum habere nõ potest.Consentit audiẽs,assumpsit ille: Pecunia turpem vsum habet. Cõcluditur, Ergo pecunia non est bonũ.¶ Syllogismis autẽ non solùm rhetores,sed maximè Dialectici vtuntur, licet Apostolus sæpe proponat,assumat,confirmet, atque cõcludat: quæ,vt diximus, proprię artis Dialecticæ, atque Rhetoricæ sunt. ¶ Syllogismorum apud rhetores principaliter genera duo sunt,*Inductio* & *ratiocinatio*.¶ *Inductionis mẽbra* tria sunt,prima *propositio*,secũda *illatio*, quæ & assumptio dicitur, tertia *conclusio*. *Inductio* est, quæ rebus nõ dubiis captat assensionem eius cum quo instituta est: siue inter Philosophos,siue inter Rhetores, siue inter sermocinantes, *Propositio inductionis* est,quæ similitudines concedendæ rei necessariò vnius inducit aut plurimorum. *Illatio inductionis* est:quæ & assumptio dicitur:quæ rẽ de qua cõtenditur,& cuius causa similitudines habitæ sunt, introducit. *Conclusio inductionis* est, quæ aut concessionẽ illationis confirmat: aut quid ex ea cõficiatur declarat. ¶ *Ratiocinatio* est oratio, qua id,de quo quæstio,cõprobatur. ¶ *Ratiocinationis duo* sunt *modi*. Primus *enthimema*,qui est imperfectus syllogismus atque rhetoricus.Secundus *Epichirema*,qui est in Rhetoricis latior syllogismus. *Enthimema* igitur Latinè interpretatur mentis cõceptio,quã imperfectum syllogismum solẽt Antigraphi nuncupare.Nã in duabus partibus eius argumenti forma consistit, quãdo eo quo ad fidem pertinet faciendã vtitur syllogismorum lege præterita, vt est illud:Si tempestas vitanda est : non igitur nauigandum. Ex sola enim propositione constat esse perfectum : vnde magis Rhetoribus quàm Dialecticis conuenire iudicatum est.*Enthymematis membra* sunt quinque, primum conuincibile : secundum ostentabile:tertium sententiale : quartum exemplabile:quintum collectiuum. *Conuincibile* est, quòd euidenti ratione cõuincit, sicut fecit Cicero pro Milone : Eius igitur mortis fedetis vltores : cuius virã si putaretis per vos restitui posse,nolletis.*Ostentabile* est,quod certa rei demõstratione constringit: sicut Cicero in Catilina: Hic tamen viuit, imò viuit, & iam in senatum venit.*Sententiale* est,quod sententia generalis adiicit:vt apud Terẽtium: Obsequiũ amicos, veritas odium parit. *Exemplabile* est , quod alicuius exempli compa-

ratione euẽtum ſimilem cõminatur: ſicut Cicero in Philip. Te miror, Antoni, quorũ exẽpla imitaris, eorũ exitus non pertimeſcere *Collectiuum* eſt, cùm in vnũ quę argumẽta ſunt, colligũtur, ſicut ait Cicero pro Milone: Quem igitur cũ gratia noluit, hũc voluit cum aliquorum querela. Quẽ iure, quem loco, quem tempore non eſt auſus, hunc iniuria, alieno tempore, cum piaculo capitis non dubitauit occidere. Præterea ſecundũ Victorinũ *enthymematis* eſt *altera diffinitio ex ſola propoſitione*, ſicut iã dictum eſt: quæ ita conſtat: Si tempeſtas vitãda eſt, nõ eſt nauigatio requirenda. *Ex ſola aſſumptione*, vt eſt illud: Si inimicus eſt, occidit, inimicus autẽ eſt. Et quia illi deeſt concluſio, enthimema vocatur. ¶ Sequitur *epichirema*, deſcẽdẽs de ratiocinatione latior & executior rhetoricis ſyllogiſmis, latitudine diſtans & productione ſermonis à Dialecticis ſyllogiſmis, propter quod rhetoribus datur. Hic autẽ conſtat modis tribus, primus modus tripertitus eſt. ſecundus quadripertitus: tertius quinque partitus. *Tripartitus epichirematis ſyllogiſmus* eſt, qui cõſtat mẽbris tribus, id eſt, propoſitione, aſſumptione, concluſione. *Quadripartitus* eſt, qui cõſtat ex mẽbris quatuor: prima pròpoſitione, ſecũda aſſumptione, & vna propoſitionis ſiue aſſuptionis cõiunctione: tertia probatione & concluſione. *Quinque partitus* eſt, qui cõſtat ex membris quinque: id eſt, prima propoſitione: ſecũda eius probatione: tertia aſſũptione: quarta eius probatione: quinta cõcluſione. Hunc Cicero ita facit in arte Rhetorica: Si deliberatio & demonſtratio genera ſunt cauſarũ, nõ poſſunt rectè partes alicuius generis cauſæ putari. eadem enim res aliis genus. aliis pars eſſe poteſt. Idem genus & pars non poteſt. cætera quouſque ſyllogiſmi huius membra clauduntur.

De lege. CAP. X.

Lex eſt cõſtitutio populi, quã maiores natu cũ plebibus ſanxerũt. Nam quid Rex aut Imperator edicit, Cõſtitutio vel edictũ vocatur. ¶ *Inſtitutio æquitatis* duplex eſt, nũc in legibus, nũc in moribus. ¶ Inter *legem* autẽ & *mores* hoc intereſt, quòd lex ſcripta eſt: *mos* verò eſt vetuſtate probata cõſuetudo: ſiue lex nõ ſcripta: Nã *lex* à legendo vocata, quia ſcripta eſt. *Mos* autem lõga cõſuetudo eſt, de moribus tracta tantundẽ. *Conſuetudo* autem ius quoddã moribus inſtitutum, quod pro lege ſuſcipitur cùm deficit *lex*, nec ſcriptura aut ratione conſiſtat: quando & legem ratio commẽdat. Porrò ſi ratione lex conſiſtat, lex erit omne iam quod ratione conſtiterit, dummodo ſit quòd religioni cõgruat, quod diſciplinæ cõueniat, quod ſaluti proficiat. ¶ Vocata autẽ *conſuetudo* quia eſt in communi vſu. ¶ Omnis autẽ lex aut *permittit* aliquid, vt eſt illud, Vir fortis petat præmiũ: aut *vetat*, vt Sacrarum virginũ nuptias nulli petere liceat: aut *punit*, vt, Qui cædẽ fecerit, capite plectatur. ¶ Factæ ſunt autẽ leges, vt earum metu humana coerceatur audacia, tutáque ſit inter improbos innocẽtia: & in ipſis improbis formidato ſupplicio refrenetur nocendi facultas. Legis enim præmio aut pœna vita moderatur humana. ¶ Erit autem lex honeſta, iuſta, poſſibilis, ſecundum naturam, ſecundũ conſuetudinem patriæ, loco temporíque cõueniẽs, neceſſaria, vtilis, manifeſtáque, ne aliquid per obſcuritatem, captionem contineat, nullo priuato commodo, ſed pro communi ciuium vtilitate conſcripta.

De ſententia & chria. CAP XI.

Sententia eſt dictum perſonale, vt, obſequium amicos[1], veritas odium parit. Hinc ſi perſona fuerat adiecta, id eſt, iudicium, *chria* erit: ita offendit Achilles Agamemnonem vera dicendo: Metrophanes promeruit gratiam Mithridatis obſequẽdo. Nam inter *chriam* & *ſententiam* hoc intereſt, quòd *ſententia* ſine perſona profertur, *chria* ſine perſona nunquam dicitur. Vnde ſi ſententiæ perſona adiiciatur, fit *chria*: ſi detrahatur, fit *ſententia*.

De Cataſcene & Anaſcene. CAP. XII.

Cataſcene eſt confirmatio propoſitæ rei. *anaſcene* autẽ contraria ſuperiori eſt. Reuincit enim non fuiſſe aut non eſſe quod natum, aut factum, aut dictum eſſe proponitur: vt ſi quis Chimeram neget fuiſſe: aut fuiſſe confirmet. Inter has & *theſin* hoc intereſt, quòd *theſis* quamuis & ipſa habeat diſputationem in vtranque partem ſcilicet negandi & confirmandi, tamen incertæ rei quaſi quædam deliberatio vel coarctatio eſt. *Cataſcene* autem & *anaſcene* in his rebus quę veriſimiles non ſunt, ſed pro veris ponuntur, plerumque verſantur. ¶ Anaſceue prima diuiſio eſt, *inconueniens* & *mendacium*. *Inconueniẽtis ſpecies* ſunt, quod inhoneſtum eſt, & quod inutile. Item inhoneſtum tractatur, aut in dictis. aut in factis. In dictis, vt ſi quis indecora & nõ reſpõdẽtia auctoritati dixiſſe dicatur, velut ſi aliquis infamet Catonem illũ Cenſorium, iuuentutem illam ad nequitiam & luxuriam contractum. In factis, vt ſi ques

si quis abhorrens aliquid à sanctimonia & nomine suo fecisse dicatur, vt est fabula de adulterio Martis & Veneris. *Mendacium* autem tres habet species: *incredibile*, quod factum non esse credatur: vt adolescentem qui de Siculo littore ingredientes Africã classes videret. *Impossibile* est, vt Clodius insidias Miloni fecerit, & idem occisus sit à Milone. *Contrarium* est: Nam si insidias fecit, occidit. Qui occisus est, non fecit insidias. Hæc distributio in contrarium, vt Clodius insidias fecit miloni, & occidit. Cõfirmatio est. Reformata catasceue proderit. Oportebit tamen principia sic ordinare, vt aut credendum esse veterũ auctoritati, aut fabulis fidem non habendã esse dicamus. Et id postremum in anasceue requiramus, ne quid aliud significare voluerint, qui ista finxerunt: vt Scillam nõ marinam, sed maritimam fœminam: nec succinctam canibus, sed rapacem aliquam & inhospitalem venientibus extitisse.

De prosopopœia.
CAP. XIII.

Prosopopœia, est cùm inanimalium rerũ & persona & sermo fingitur: sicut Cicero in Catilina: Etenim si mecum patria mea, quæ mihi vita mea multò est charior loqueretur, dicens, &c. Sic & montes, & flumina vel arbores loquentes inducimus, personam imponentes rei, quæ non habet naturam loquendi: quod & tragœdis vsitatum est, & in orationibus frequentissimè inuenitur.

de Ethopœia. CAP. XIIII.

Ethopœiam verò illam vocamus, in qua hominis personam fingimus, pro exprimendis affectibus ætatis, studij, fortunę, lætitiæ, sexus, mœroris, audaciæ. Nam cùm piratæ persona suscipitur, audax, abrupta, temeraria erit oratio: cùm fœminę sermo simulatur, sexui conuenire debet oratio: iam verò adolescentis improuida: & senis, debilis: & militis fortis: & imperatoris grauis: & parasiti suasibilis: & rustici, inculta: & philosophi perornata, diuersa oratio dicenda est. Aliter enim loquitur gaudio affectus, aliter vulneratus. In quo genere dictionis illa sunt maximè cogitanda, quis loquatur, & apud quem, & de quo, & vbi, & quo tempore: quid egerit, quid acturus sit aut quid pati possit, si hæc consulta neglexerit.

De generibus quæstionum. CAP. XV.

Generaquæstionum duo sunt: quorum vnum est finitum, alterum infinitum. *Finitum* hypothesis Græcè, Latinè causa dicitur, vbi cum certa persona controuersia est. *Infinitum* quod Græcè thesis, Latinè propositum nominatur. hoc personã non habet certam, nec inest in aliqua certa circunstantia. id est, nec locus, nec tempus. In causa verò certa omnia sunt, vnde quasi pars causæ est propositum.

De elocutione. CAP. XVI.

IAm verò in elocutionibus illo vtì oportebit, vt res, locus, tempus, persona audientis efflagitat, ne profana religiosis, ne inuerecunda castis, ne leuia grauibus, ne lasciuia seriis, ne ridicula tristibus misceantur. Latinè autem & perspicuè loquẽdum. *Latinè* autẽ *loquitur*, qui verba rerum vera & naturalia persequitur, nec à sermone atque cultu præsentis temporis discrepat. Huic nõ sit satis videre quid dicat: nisi id quoque suauiter & apertè dicere, ne id quidẽ tãtùm: nisi id quod dicit & facere

De trimodo dicendi genere. CAP. XVII.

Dicenda sunt quoque summissa leniter incitata grauiter, inflexa moderatè. Hoc est enim illud trimodum genus dicẽdi, humile, medium, grandiloquum. Cùm enim magna dicimus, *granditer* proferẽda sunt: cùm parua *subtiliter*: cùm mediocria *temperatè*. Nam in paruis causis nihil grande, nihil sublime dicendum est, sed leni ac pedestri more loquẽdum. In causis autem maioribus, vbi de Deo vel hominum salute referimus, plus magnificẽtię & fulgoris exhibẽdum. In temperatis verò causis vbi nihil agitur vt agat, sed tantummodo vt delectetur auditor, inter vtrũque est moderatè dicendum: sed & quãuis de magnis rebus quisque dicat, non tamen semper granditer docere debet, sed summissè cùm docet, tẽperatè cùm aliquid vel laudat, vel vituperat: granditer cùm ad conuersionẽ aversos animos prouocat. Vtẽda tamẽ verba in summisso genere sufficiẽtia, in temperato splendentia, in grãdi vehementia.

De colo, themate, & periodo.
CAP. XVIII.

Componitur autẽ, instruiturq; omnis oratio, verbis, cómate, colo & periodo. *Cõma* particula est sententię. *Colo* mẽbrum. *Periodos* ambitus vel circuitus. Fit autẽ ex cõiunctione verborum cõma, ex commate colon, ex colis periodos. *Cõma est* iuncturæ finitio, vtputa, Etsi vereor, iudices, ecce vnum cõma. sequitur & aliud comma, ne turpe sit pro fortissimo viro dicere: & factum est *colo*, id est, membrum, quòd intellectum sensui præstat, sed adhuc pendet

oratio. ficque deindè ex pluribus mẽbris fit *periodos*, id eſt, extremæ ſententiæ clauſula: ita veterem iudiciorum morẽ requirunt. *Periodos* autem longior eſſe non debet, quàm vt vno ſpiritu proferatur.

De vitiis literarum & verborum, & ſententiarum cauendis. CAP. XIX.

PRæterea purum & honeſtum oratoris eloquium carere debet omnibus vitiis tam in literis quàm in verbis, quàm etiam in ſententiis. In literis, vt iunctura apta & conueniens ſit. & ſic obſeruandum, ne præcedentis verbi extrema vocalis in eãdem vocalem primam incidat verbi ſequentis, vt fœminę Ægyptię, quæ ſtructura melior fit, ſi conſonantes vocalibus applicentur: triũmque conſonantium, quæ in ſe incidentes ſtridere, & quaſi rixari videtur, vitanda iunctura eſt, id eſt, r, ſ, x. vt eſt ars ſtudiorum, rex Xerxes, error Romuli. Fugiẽda eſt & conſonans m, illiſa vocalibus, vt verùm enim. Præterea carere debet oratio & omnibus vitiis, quæ inter prima Grãmmaticorum ſtudia cognoſcuntur.

De iunctura verborum. CAP. XX.

IN *verbis* quoque *cauenda* ſunt *vitia*, vt non impropria verba ponantur, quæ Græci *Acyrologiam* vocant. Amãda eſt ergo *proprietas*: ſic tamen vt aliquando propter humilitatem ſordidi aut ſpurci vocabuli tranſlatis nominibus ſit vtendum. non tamen longè accitis, ſed vt veris proxima & cognata videantur. Fugienda etiã *Hyperbata* longiora, quæ fieri ſine aliorum ſenſuũ confuſione non poſſunt. *Ambiguitas* quoque & vitium illud cauendum: cùm quidã iactatione eloquentiæ ducti, quod vno aut duobus verbis ſignificare poterant, interpoſitis inanibus vocibus longa & circumflexa ambage concludunt: quod vitiũ *Periſſologia* vocatur. Cui cõtrarium vitium eſt *breuitatis* ſtudio etiam neceſſaria verba furari. Fugiẽda ſunt quoque ſicut in literis & verbis, ita & in ſententiis vitia, quæ inter prima Grammaticorũ ſtudia cognoſcuntur. Sunt autẽ *Cacemphatõ*, *Tautologia*, *Ellipſis*, *Acyrologia*, *Matrologia*, *Periſſologia*, *Pleonaſmos*, & his ſimilia. At contrà, orationẽ extollit & exornat *Energia* & *Emphaſis*, quę plus quiddã, quàm dixerat, intelligi facit: vt ſi dicas, Ad gloriã Scipionis aſcendet & Virgilius, Demiſſum lapſi per funẽ. Cùm enim dicit lapſi, altitudinẽ imaginis ſuggerit. Huic contraria virtus eſt, verbis minuere quæ natura ſua magna ſunt.

De figuris verborum & ſententiarum. CAP. XXI.

AVgetur & ornatur oratio etiã *figuris verborum* ac *ſententiarum*. Nam quia directa & perpetua oratio fatigationem atque faſtidiũ tã dicẽdi quàm audiẽdi creat: flectẽda eſt, & in alias verſanda formas, vt & dicentẽ reficiat & ornatior fiat, & iudicem diuerſo vultu auditúque deflectat. De quibus plurimæ ſuperiùs à Donato in ſchematibus artis Grãmaticæ annotatæ ſunt. Vnde tãtùm illa hîc interponi oportuit, quæ in poemate aut nũquã aut difficulter fiũt, in oratione autẽ libera fiũt. *Anadiploſis*, eſt congeminatio verborum, vt, Hic tamẽ viuit, imò viuit, & iã in ſenatum venit. *Climax*, eſt gradatio cũ ab eo verbo quo ſenſus ſuperior terminatur, inferior incipit: ac dehinc quaſi per gradus dicendi ordo ſeruatur, vt eſt illud Africani: Ex innocẽtia naſcitur dignitas: ex dignitate honor: ex honore imperium, ex imperio libertas. Hanc figurã nonnulli *catenã* appellãt, propter quod aliud in alio quaſi nectitur nomine, atque ita res plures in geminatione verborũ trahuntur. Fit autẽ ſchema nõ ſolùm in ſingulis verbis, ſed etiã in contexione verborũ, vt apud Gracchũ, Pueritia tua adoleſcentiæ tuæ inhoneſtamẽtũ fuit, adoleſcẽtia ſenectutis dedecoramentũ, ſenectus reipublicæ flagitiũ. Sic & apud Scipionẽ: Vi atque gratis coactus cũ illo ſpõſionem feci, facta ſponſione ad iudicẽ adduxi, adductũ primo cœtu dãmnaui, dãnatum ex voluntate dimiſi. *Antithetα*, quę Latinè cõtrapoſita appellãtur: quæ dũ ex aduerſo ponuntur, ſententiæ pulchritudinẽ faciunt, & in ornamẽto locutionis decentiſſima exiſtũt. vt Cicero, Ex hac parte pudor expugnat, illinc petulãtia: hinc pudicitia, illinc ſtuprũ: hinc fides, illinc fraudatio: hinc pietas, illinc ſcelus: hinc cõſtantia, illinc furor: hinc poteſtas, illinc turpitudo: hinc cõtinẽtia, illinc libido: hinc denique æquitas, temperãtia, fortitudo, prudẽtia, & virtutes omnes certãt: cũ iniquitate, luxuria, ignauia cũ temeritate, & cum vitiis omnibus: poſtremò copia cũ egeſtate: bona ratio cũ perdita: mens ſana cum amẽtia: bona denique ſpes cùm omniũ rerũ deſperatione confligit. In huiuſmodi certamine ac prælio, huiuſmodi locutionis ornamẽto liber Eccleſiaſticus vſus eſt, dicẽs: Cõtra malũ bonũ, & contra mortem vita: ſic contra pium peccator: & ſic intuere in omnia opera altiſſimi. bina & bina, vnum cõtra vnum. *Synonymia*, eſt, quoties in connexa oratione pluribus verbis vnam rem ſignificamus, vt ait Cicero: Nihil agis, nihil moliris, nihil cogitas. Irem,

tem,Non feram,non patiar,non ſinam. *Epanados*,quam regreſſionẽnoſtri vocant, Principiũ dignitatis erat penè par,nó par fortaſſe eorũ quæ ſequebantur. *Antapodoſis*,quoties media primis &vltimis conueniunt,vt ibi:Veſtrum hoc factũ reprehendo Patres conſcripti,nómeũ,aç pulcherrimum quidẽ factũ:verùm,vt dixi,non meũ ſed veſtrũ.*Paradiaſtole* eſt quoties id quod dicimus interpretatione diſcernimus, cũ te pro aſtuto ſapientem appellas: pro inconſiderato fortem, pro inliberali diligẽtem.*Antanaclaſis*, eſt quæ eodem verbo cõtrariũ exprimit ſenſum.Querebatur quidam de filio cur mortẽ ſuam expectaret: reſpondẽte,Nõ expecto: imò peto inquit, vt expectes. *Antimetabole*, eſt conuerſio verborũ,quę ordine mutato contrariũ efficit ſenſum:Nõ vt edã viuo,ſed vt viuam edo.Et illud: Si conſul Antonius, Brutus hoſtis:Si conſeruator reipublicæ Brutus, hoſtis Antonius.*Exeche*, Quis eos appellauit?Appius.Quis produxit?Appius. ¶Nũc *figuras ſententiarũ*,quas operepretiũ eſt cognoſcere,perſequamur.*Sẽtẽtia*,eſt dictum impersonale,vt,Obſequiũ amicos,veritas odium parit. Huic ſi perſona fuerit adiecta,*Chria* erit,ita: Offendit Achilles Agamemnonẽ vera dicẽdo.Metrophanes promeruit gratiãMithridatis,obſequendo.Nã inter chriã & ſententiã hoc intereſt,quòd *ſententia* ſine perſona profertur, *chria* ſine perſona nunquam dicitur.Vnde ſi ſententiæ perſona adiiciatur,fit chria:ſi detrahatur,fit ſententia.*Sententiarum ſpecies* multæ ſunt:Aliæ enim *indicatiuæ*,aliæ *pronũciatiuæ*:vt, Nuſquã tuta fides. aliæ *imperatiuæ*: vt,Vade,age naue,voca zephyros,& labere pennis.Aliæ *admiratiuæ*. vt,Tantæne animis cœleſtibus iræ?Aliæ *cõparatiuæ*, vt eſt: Si vinco & pereo,quid ibi me vincere pręſtat?Aliæ *ſuperlatiuæ*, quæ cũ aliquo motu animi & indignatione promuntur. vt ibi: Quid nó mortalia pectora cogis, Auri ſacra fames. Aliæ *interrogatiuæ*: vt,iuuenes quæ cauſa ſubegit Ignotas tentare vias? Quod genus, vnde domus? pacémne huc fertis an arma? Aliæ *reſpõſiuæ*, vt illinc,iſtinc.Aliæ *deprecatiuæ*: vt, Eripe me his inuicte malis.Aliæ *Promiſſiuæ*:vt,Parce metu Cytheræa,manẽt immota tuorũ.Aliæ *conceſſiuæ*,quæ cũ impulſione prohibeant:vt, Sequere Italiã vẽtis pete regna per vndas. quę tamen ne non intellecta ſit perſuaſio, permixta ſunt aliqua quæ vẽtent latẽter, vt,ventis pete regna per vndas.Aliæ *demõſtratiuæ*.vt,en,ecce.Aliæ *optatiuæ*:vt,O mihi præteritos referat ſi Iupiter annos.Alię *derogatiuæ*:vt nequaquã Aliæ *quæ cũ exclamatione proferuntur*:vt, Quis furor ô ciues paeẽ cõuertit in arma?Et Cicero,O dij immortales,vbinã gentiũ ſumus?Alię *exhortatiuæ*,cũ ad ſententiã prouocamus:vt,Aude hoſpes cõtẽnere opes.Aliæ *dehortatiuæ*, cũ à contrario vitio peccatóq;reducimus.Sũt & *affirmatiuæ*:vt, Quidni,quippe.*Præceptiuæ*:vt,Nudus ara,ſere nudus,habebis frigore meſſes,*Vetatiuæ*:vt,Néve inter vites corilũ ſere,néve flagellaSumma pete.*Negatiuæ*:vt,Nõ,minimè.Sũt & *miratiuæ*,vt Pape, viuere nõ licet,& fornicari libet? *Dolentis*, Heu mihi,q; nullis amor eſt ſanabilis herbis.*Flentis* ſimilitudinis ſic:vt,Creta,vt fertur quondã labyrinthus in alta.*Admonẽtis*, *irridentis*,*gementis*,*exhortatiuæ*, *conſolatiuæ*, *cõmiſeratiuæ*:quorum quot ſunt genera vel figuræ.tot & in pronunciando voces.Sunt & *Amphidoxæ*: quarũ pars honeſta eſt, pars inhoneſta:vt,nõ eſt tua tuta voluntas.Magna petis Phaeton.Sũt & aliæ,*procatalepſis*: cũ id quod nobis obiici poterat,antè præſumimus ad diluẽdum: vt,Si quis veſtrũm iudices,aut eorũ qui aſſunt fortè mirãtur. Sunt & *aporiæ*,dubitatio ſimulantis neſcire ſe quæ ſcit,aut quomodo dicatur. *Koinoſis* autẽ dicitur cõmunicatio conſilij cum iudicib.aut aduerſariis,vt ſi dicas: Vos conſulo iudices,aut vos aduerſarij:quidime facere cõuenit,aut quid vos facturi fueritis. *Paradoxon*,eſt cùm dicimus inopinatum aliquid accidiſſe,vt pro Flacco Cicero Cuius laudis prędicator eſſe debuerit,eius periculi deprecatorẽ ſe eſſe factũ. *Epitrope*,i. permiſſio, cùm aliquid ipſis iudicibus aut aduerſariispermittimus exiſtimãda:vtCãlius in Vaticinio:Perfrica frontẽ, & dic te digniorẽ qui prætor fieres quàm Catonẽ. *Parrheſia*,eſt oratio libertatis &fiducię plena,vt ibi,Occidi non Spurium Melium, & cætera.Qua figura cautè vtẽdum eſt,vtCicero: præmiſit enim rationẽ. *Ethopœia* eſt, cùm ſermonem ex aliena perſona inducimus:vt pro Cęlio Tullius facit Appiũ Cęcum cum Clodio loquentem. *Energia*,eſt rerum geſtarum aut quaſi geſtarũ ſub oculis inductio,de qua loquuti iam ſumus.*Metabeſis* eſt,quæ mittit animos iudicum in res preteritas aut futuras,hoc modo:Reuocate mentes ad ſpectaculũ expugnatæ miſerę ciuitatis,& videre vos credite incendia,cędes,rapinas,direptiones,liberorum corporũ iniurias,captiuitates matronarũ, trucidationes ſenum. In futurum autem, anticipatio eorum quę dicturus eſt aduerſarius:vt Tullius pro Milone, cùm mittit animos iudicũ in eum reipublicę ſtatum, qui futurus eſt,etiamſi occiſo Milone Clodius viueret. *Apoſiopeſis* eſt, cùm id quod dicturi videbamur: ſilentio intercipimus, ita: Quos ego, ſed motos præſtat componere fluctus.*Epanalepſis*, eſt digreſſio, ita:

Tulit calor me dicendi & dignitas rerum paulò ſegius quàm volebam: ſed redeo ad cauſam. *Anammeſis* eſt, commemoratio eius rei quam obſitos fuiſſe nos fingimus. *Apateſis* eſt, cùm id quod in animos iudicũ quaſi depoſueramus, opportunè reposcimus. *Ætiologia* eſt, cùm proponimus aliquid, eiúſq. cauſam & rationem reddimus. *Charactériſmus*, eſt deſcriptio figuræ alicuius expreſſa: vt, Omnia Mercurio ſimilis vocémq. coloré, Et crines & flauos & membra decora iuuenta. Ἀθροισμὸς, cùm plures ſenſus breuiter expeditos in vnum locum coaceruat, & cum quadam feſtinatione decurrit: vt Cicero, ſic: Reſpublicam Quirites vitámque omnium veſtrùm, bona, fortunas, coniuges, liberóſque veſtros, &c. *Irronia eſt*, cùm per ſimulationem diuerſum, quàm dicit, intelligi cupit. Fit autem, aut cùm laudamus eum quẽ vituperare volumus, aut vituperamus quem laudare volumus. Vtriuſquè exẽplũ erit: ſi dicas, Amatorẽ reipublicæ Catilinã: hoſtem reipublicæ Scipionẽ. *Diaſyrmos*, ea quę magna ſunt verbis minuit: aut minima extollit. *Hyphe* eſt, quoties in eodem ſenſu diutius immoramur, ſic: Cui randẽ pepercit? cuius amicitiæ fidem cuſtodiuit? cui bono inimicus nõ fuit? quando non aut accuſauit aliquẽ, aut verberauit, aut prodidit? *Epangelia* eſt promiſſio, qua iudicẽ attentũ facimus: polliceotes nos aliqua magna aut minima dicturos. *Proſopopœia* eſt, cùm inanimalium & perſona & ſermo fingitur. Cicero in Catilina: Etenim ſi mecũ patria mea, quæ mihi vita mea multo eſt charior loqueretur, dicens, &c. *Parathecis* eſt, cũ quaſi deponimus aliquid imperfectũ apud memoriam iudicum repetituros nos dicentes cùm opportunum fuerit. *Penſis*, id eſt, ſoliloquium, cùm ad interrogata ipſi nobis reſpondemus. *Synareſis* eſt, cum differimus aliquid petentes, vt aliud interim nos non permittant dicere.

Incipiunt capitula de Dialectica.

22 *De Dialectica.*
23 *De differentia Dialectica & Rhetorica artis.*
24 *De Diffinitione Philoſophiæ.*
25 *De Iſagogis Porphyrij.*
26 *De categoriis Ariſtotelis.*
27 *De perihermenias Ariſtotelis.*
28 *De ſyllogiſmis Dialecticis.*
29 *De diuiſionibus diffinitionum.*
30 *De topicis.*
31 *De oppoſitis.*

De Dialectica. CAP. XXII.

Dialectica eſt diſciplina ad diſcernendas rerum cauſas inuenta. Ipſa eſt Philoſophiæ ſpecies, quæ *Logica* dicitur, id eſt, rationalis, diffiniendi, quærendi & diſſerendi potens. Docet enim in pluribus generibus quæſtionum, quemadmodum diſputando vera & falſa diiudicentur. ¶Hanc quidam primi Philoſophi in ſuis dictionibus habuerunt, non tamen ad artis redegere peritiã. Poſt hos Ariſtoteles ad regulas quaſdam huius doctrinæ argumenta produxit, & *Dialecticam* nuncupauit, pro eo quod in ea de dictis diſputatur. Nam λέξις dictio dicitur. ¶Ideò autẽ poſt Rhetoricam diſciplinam Dialectica ſequitur: quia in multis vtrique communia exiſtunt.

De Differentia Dialectica & Rhetorica artis. CAP. XXIII.

Dialecticam verò & Rhetoricã Varro in nouem diſciplinarum libris, tali ſimilitudine diffiniuit. *Dialectica* & *Rhetorica* eſt quod in manu hominis pugnus aſtrictus & palma diſtenſa: illa verba contrahens, iſta diſtendens. *Dialecta* quidẽ ad diſſerendas res acutior. *Rhetorica* ad illa quæ nititur docenda facundior. Illa ad ſcholas, nonnunquam venit: iſta iugiter procedit in forũ. Illa requirit rariſſimos ſtudioſos: hæc autem frequenter & populos. Solent autem Philoſophi antequã ad iſagogen veniant exponendam, diffinitionem Philoſophi oſtẽdere: quò facilius ea, quæ ad eam pertinent demonſtrentur.

De diffinitione philoſophiæ. CAP. XXIV.

Philoſophia, eſt rerum humanarum diuinarúmque cognitio cum ſtudio bene viuendi coniuncta. ¶Hæc autem duabus ex rebus conſtare videtur, ſcientia & opinatione. *Scientia* eſt cum res aliqua certa ratione percipitur. *Opinatio* autem cum adhuc incerta res latet, & nulla ratione firmata videtur, vrputa: Sol vtrúmne tantus quãtus videtur, an maior ſit quàm omnis terra: item luna globoſa ſit an concaua, & ſtellæ vtrúmne adhæreãt cœlo an per aerem libero curſu ferantur: cœlum ipſum qua magnitudine, qua materia cõſtat vtrũ quietum & immobile ſit: an incredibili celeritate voluatur: quãta ſit terræ craſſitudo: aut

Digitized by Goog

do: aut quibus fundamentis librata & ſuſpenſa permaneat. ¶Ipſum autem *nomen Philoſophia*, Latinè interpretatum, amorem ſapientiæ profitetur. Nam græci φιλὸν amicum, σοφίαν ſapientiam dicunt. ¶*Philoſophiæ ſpecies* tripertita eſt: vna *naturalis*, quæ Græcè phyſica appellatur: in qua de naturæ inquiſitione diſſeritur: altera *moralis*, quæ græcè ethica dicitur, in qua de moribus agitur: tertia *rationalis*, quæ græco vocabulo logica appellatur, in qua diſputatur quemadmodum in rerum cauſis vel vitæ moribus veritas ipſa quæratur. In *Phyſica* igitur cauſa quærendi, in *Ethica* ordo viuendi, in *Logica* ratio intelligendi verſatur. ¶*Phyſica* apud græcos primus perſcrutatus eſt Thales Mileſius, vnus ex ſeptem ſapientibus. Hic enim ante alios cæli cauſas atque vim rerum naturalium contemplata ratione ſuſpexit, quam poſtmodum Plato in quatuor diffinitiones diſtribuit, ſcilicet *Arithmeticam*, *Geometricam*, *Muſicam*, & *Aſtronomiam*. ¶*Ethicam* Socrates primus ad corrigendos componendóſque mores inſtituit, atque omne ſtudium eius ad bene viuendi diſputationem perduxit: diuidens eam in quatuor virtutes, id eſt, prudentiam, iuſtitiam, fortitudinem & temperantiam. *Prudentia* eſt in rebus, qua diſcernuntur à bonis mala. *Fortitudo*, qua aduerſa æquanimiter tolerantur. *Temperantia*, qua libido, concupiſcentiáque frænatur. *Iuſtitia*, qua rectè iudicando ſua cuique diſtribuuntur. ¶*Logicam*, quæ rationalis vocatur, Plato ſubiunxit, per quam diſcuſſis rerum morúmque cauſis, vim earum rationabiliter perſcrutatus eſt: diuidens eam in *Dialecticam* & *Rhetoricam*. dicta autem *Logica*, id eſt, rationalis. λόγος enim apud græcos & ſermonem ſignificat & rationem.

¶In his quippe tribus generibus Philoſophiæ, etiam eloquia diuina conſiſtunt. Nam aut de natura diſputare ſolent, vt in Geneſi & Eccleſiaſte: aut de moribus, vt in Prouerbiis & in omnibus ſparſim libris: aut de Logica, pro qua noſtri Theologicam ſibi vendicant, vt in Cantico canticorum, & Euangelio. ¶ Item aliqui doctorum philoſophiam in nomine & partibus ſuis ita diffinierunt. *Philoſophia* eſt diuinarũ, humanarúmq; rerũ, in quantum homini poſſibile eſt, probabilis ſcientia. Aliter: philoſophia eſt ars artium, & diſciplina diſciplinarum. Rurſus: philoſophia eſt meditatio mortis: quod magis conuenit Chriſtianis, qui ſeculi ambitione calcata conuerſatione diſciplinabili, ſimilitudine futuræ patriæ viuunt. ¶Philoſophia diuiditur in duas partes: prima in ſpectatiuam: ſecunda in actualem. Alij diffinierunt philoſophiæ rationem in duabus conſiſtere partibus, quarum prior inſpectatiua eſt, ſecunda, actualis. Inſpectatiua diuiditur in tribus modis, id eſt, prima in naturalem: ſecunda in doctrinalẽ: tertia in diuinalẽ. [¶*Doctrinalis* diuiditur in quatuor partes id eſt, prima in Arithmeticam, ſecunda in Muſicam, tertia in geometriam, quarta in aſtronomiam. *Actualis* diuiditur in tres, id eſt, prima in moralẽ, ſecunda in diſpenſatiuam, tertia in ciuilem. *Inſpectatiua* dicitur qua ſupergreſſi viſibilia, de diuinis aliquid & cœleſtibus contemplamur eáque mente ſolummodo inſpicimus, quæ corporeum ſupergrediuntur obtutum.] *Naturalis* dicitur, vbi vniuſcuiuſque rei natura diſcutitur: quia nihil generatur in vita: ſed vnumquodque in iis vſibus deputatur, in quibus à creatore diffinitum eſt: niſi fortè cum voluntate Dei aliquod miraculum prouenire monſtratur. ¶*Doctrinalis* dicitur ſcientia, quæ abſtractam conſiderat quantitatem. *Abſtracta* enim quantitas dicitur, quam intellectu à materia ſeparantes, vel ab aliis accidentibus, vt eſt par, impar, vel ab huiuſcemodi, in ſola ratiocinatione tractamus. Cuius ſpecies ſunt quatuor, ſcilicet, Arithmetica, Geometria, Muſica, & Aſtronomia. *Arithmetica* eſt diſciplina quantitatis numerabilis ſecundum ſe. *Geometria*, eſt diſciplina magnitudinis immobiliúmque formarum. *Muſica*, eſt diſciplina quæ de numeris loquitur, qui ad aliquid ſunt his qui inueniuntur in ſonis. *Aſtronomia*, eſt diſciplina, quæ curſus cæleſtium ſyderúmque figuras contemplatur omnes, & habitudines ſtellarum circa ſe & circa terrã indagabili ratione percurrit. ¶*Diuinalis* dicitur, quando aut ineffabilem naturam Dei: aut ſpiritales creaturas ex aliqua parte profundiſſima qualitate diſſerimus. ¶ Porrò *actualis* dicitur, quæ res propoſitas operationibus ſuis explicat. Cuius partes ſunt tres, moralis, diſpenſatiua, & ciuilis. ¶*Moralis* dicitur, per quam viuendi mos honeſtus appetitur, & inſtituta ad virtutem tendentia præparatur. *Diſpenſatiua* dicitur, cùm domeſticarum rerum ſapienter ordo diſponitur. *Ciuilis* dicitur, per quam totius ciuitatis vtilitas adminiſtratur.

De Iſagogis Porphyrij. CAP. XXV.

POſt Philoſophiæ diffinitiones, in quibus generaliter omnia continentur, nunc Iſagogas porphyrij expediamus. ¶ *Iſagoga* quippe Græcè, Latinè introductio dicitur, eorum ſcilicet qui philoſophiã incipiunt: continens in ſe demonſtrationem primarum rationum de qualibet re quid ſit, ſuáque certa ac ſubſtantiali *diffinitione* declaratur. Nã, poſito primo genere, deinde ſpecies & alia quæ vicina eſſe poſſunt ſubiungimus, ac diſcretis communibus ſeparamus: tamdiu interpo-

nentes differentias, quousque ad proprium de quo quærimus signata eius expressione perueniamus, vt puta: Homo est animal rationale, mortale, terrenum, bipes, risúsque capax. *Genus* animal cùm dictum est, substantia ipsius hominis declarata est. Est enim ad hominem genus animal, sed quia latè patebat, adiecta est *species*, terrenum: & iam exclusum est id quod aut æthereum aut humidum. *Differentia* verò, vt bipes, quæ propter animalia posita est, quæ multis pedibus nituntur. Item rationale, propter illa quæ ratione egeant. mortale autem propter id quod non angelus est. Postea discretis atque disclusis adiectum est *proprium* in parte postrema, risus capax: est enim solum hominis quod ridet. sic perfecta est omnis ex parte diffinitio, ad hominem declarandum. ¶ Cuius disciplinæ diffinitionem plenam existimarunt Aristoteles & Tullius ex genere & differentiis constare.

¶ Quidam postea pleniores in docendo, eius perfectam *substantialem diffinitionem* in quinque partibus velut in membris suis diuiserunt. quarum prima est de genere: secunda de specie: tertia de differentia: quarta de proprio: quinta de accidente. *Genus*, vt animal. Est enim animal commune & generale omnium animam habentium. *Species*, vt homo. est enim specialitas, qua separatur à cæteris animantibus. *Differentia*, vt rationale, mortale. His enim duobus differt homo à cæteris. Cùm enim dicitur rationale: discernitur ab irrationabilibus & mutis, quæ non habent rationem. Cùm mortale, discernitur ab angelis, qui nesciunt mortem. *Proprium*, vt risibile. Homo est enim qui ridet, & hoc præter hominem nullius animalis est. *Accidens*, vt color in corpore, doctrina in animo. Hæc enim temporum varietate & accedunt & mutantur: vt est ex omnibus his quinque partibus oratio plenæ sententiæ, ita: Homo est animal rationale, mortale, risibile, boni malique capax. sic enim an omni oratione substantiali tamdiu interponere debemus species & doctrinas: quàm diu seclusis omnibus, quæ hoc idem possunt esse: ad id perueniatur, vt proprietas iam certa teneatur. ¶ *Isagogas* autem ex Græco in Latinum transtulit Victorinus orator, commentúmque eius quinque libris Boetius edidit.

De categoriis Aristotelis.
CAP. XXVI.

SEquuntur Aristotelis categoriæ: quæ Latinè *prædicamenta* dicuntur: quibus per varias significationes omnis sermo conclusus est. ¶ *Instrumenta categoriarum* sunt tria, scilicet prima æquiuoca: secunda vniuoca: tertia denominatiua. *Æquiuoca* sunt, quando multarum rerum nomen vnum est: sed non eadem diffinitio, vt leo. Nam quantum ad nomen pertinet, & verus & pictus & cœlestis leo dicitur. Quantum ad diffinitionem pertinet, aliter verus diffinitur, aliter pictus, & aliter cœlestis. *Vniuoca* sunt, quando duarum aut plurimarum rerum vnum nomen est & diffinitio, vt vestis. nam & birrus & tunica nomen vestis possunt accipere & eius diffinitionem. Ergo hoc vniuocum in generibus esse intelligitur: quia & nomen & diffinitionem dant formis suis. *Denominatiua* & *derivatiua* dicuntur quæcunque ab aliquo solo differentiæ casu secundum nomen habent & appellationem: vt à bonitate bonus, à malitia malus. ¶ *Categoriarum* autem *species* decem sunt, scilicet *Substantia, quantitas, qualitas, relatio, situs, locus, tempus, habitus, agere & pati. Substantia*, est, quæ propriè & principaliter subsistare dicitur, quæ neque de subiecto prædicatur, neque in subiecto est, vt aliquis homo, aliquis equus. *Secundæ* autem *substantiæ* dicuntur, in quibus illæ quæ principaliter substantiæ primò dictæ insunt atque clauduntur: vt in homine Cicero. *Quantitas* est mensura, per quam aliquid vel magnum vel minus ostenditur: vt longus, breuis. *Qualitas* est: vt qualis sit orator, aut rusticus niger, aut candidus. *Relatio* est, quæ refertur ad aliquid. Cùm enim dicitur filius: demonstratur & pater. Hæc relatiua simul incipiunt. Nam seruus & dominus vno tempore exordium nominis sumunt: nec aliquando inuenitur dominus prior seruo, nec seruus prior domino. Alterum enim alteri præesse non potest. Porrò *situs* à positione dictus est, vt quis aut stet: aut sedeat, aut iaceat. *Locus* est vbi sit, in foro, in platea. Loci autem motus habet sex partes, dexteram & sinistram, antè & retrò: sursum & deorsum. Partes quoque istæ sex duo habent, longè & propè. *Tempus*: vt hodie, heri. *Habitus* ab habendo aliquid dictus, vt habere scientiam in mente, virtutem in corpore. circa corpus vestimentum & cætera quæ ad habendi modũ designato à doctoribus numero comprehenduntur. Iam verò *agere* & *pati* ab agentis & patientis significatione consistunt. Nam scribo vocis actum, habet: quum facientis rem indicat. Scribor patientis est, quum pati se ostendit. In his enim nouem generibus, quorum exempli gratia quædam posita sunt, vel in ipso substantiæ genere, quod est *ἰδέα*, innumerabilia reperiuntur. Nam & ea quæ intellectu capimus, id ad alterum horum decem prædicamentorum sermone vulgamus. Plena enim sententia de his ita est. Augustinus magnus prædicator, filius illius

illius, ſtans in templo, hodie inſulatus, prædicando fatigatur. *ουσία* autem ſubſtantia eſt, id eſt, proprium. quæ cæteris ſubiacet: reliqua nouem accidentia ſunt. *Subſtantia* autem dicitur ab eo, quòd omnis res ad ſe ipſam ſubſiſtit. corpus enim ſubſiſtit, & ideò ſubſtantia eſt. Illa verò *accidentia*, quæ in ſubſiſtente atque ſubiecto ſunt, ſubſtantiæ non ſunt: quia non ſubſiſtunt, ſed mutantur, vt color vel forma. *De ſubiecto* autem & *in ſubiecto*: quaſi de ipſo & in ipſo. Vbi enim *dicitur de ſubiecto*, ſubſtãtia eſt, quaſi dicatur de ſubſtãtia. Vbi autem *dicitur in ſubiecto*, accidentia ſunt, id eſt, quæ accidunt in ſubſtantia, vt quantitas, qualitas, vel figura. *De ſubiecto* igitur genera & ſpecies. *in ſubiecto* accidentia ſunt. ex his nouem accidentibus tria *intra ouſiam* ſunt, ſcilicet quantitas, qualitas & ſitus. Hæc enim ſine ouſia eſſe non poſſunt. *Extra ouſiam* verò ſunt locus, tempus & habitus. *intra*, & *extra ouſiam* ſunt relatio, facere & pati. ¶ Appellatas autem *categorias* conſtat: quia non poſſunt niſi ex ſubiectis agnoſci. quis enim quid ſit homo poſſit agnoſcere, niſi aliquem hominem ſibi ponat ante oculos, quaſi ſubiectum nomini? Hoc opus Ariſtotelis intelligendum eſt, quoniam ſicut dictum eſt, quicquid homo loquitur, inter decem prædicamenta habetur. Proficiet etiam ad libros intelligendos, qui ſine rhetoribus & dialecticis apponuntur.

De perihermenis Ariſtotelis.

CAP. XXVII.

Sequitur dehinc *liber Perihermenias* ſubtiliſſimus nimis, & per varias formas iterationéſque cautiſſimus de quo dicitur: Ariſtoteles quando perihermenias ſcriptitabat, calamum in mente tingebat. ¶ Omnis quippe res quæ vna eſt, & vno ſignificatur ſermone, aut per *nomen* ſignificatur, aut per *Verbum*: quæ duæ partes orationis interpretantur totum quicquid concepit mens ad eloquendum. Omnis enim elocutio conceptæ rei mentis interpres eſt. Hanc Ariſtoteles vir in rerum expreſſione & faciendis ſermonibus peritiſſimus. *Perihermenian* nominat, quam Interpretationem nos appellamus, ſcilicet quòd res mente conceptas prolatis ſermonibus interpretatur per *cataphaſin*, & *apophaſin*, id eſt, per affirmationem & negationem. *Per affirmationem*, vt homo currit: *per negationem*, vt homo non currit. ¶ In his itaque perihermeniis, ſupradictus philoſophus de ſeptem ſpeciebus tractat, id eſt, de *Nomine*, de *Verbo*, de *Oratione*, de *Enunciatione*, de *Affirmatione*, de *Negatione*, de *Contradictione*. *Nomen* eſt vox ſignificatiua ſecundum placitum, ſine tempore: cuius nulla pars ſignificatiua ſeparata, vt Socrates. *Verbum*, eſt quod ſignificat tempus, cuius pars nihil extra ſignificat: ſed ſemper eorum quæ de altero dicuntur notata, vt cogitat, diſputat. *Oratio*, eſt vox ſignificatiua ad placitum: cuius partium aliquid ſeparatum ſignificatiuum eſt, vt Socrates diſputat. *Enunciatiua* oratio eſt vox ſignificatiua, de eo quod eſt aliquid vel non eſt: vt Socrates eſt, Socrates non eſt. *Affirmatio*, eſt enunciatio alicuius de aliquo, vt Socrates eſt. *Negatio* eſt alicuius ab aliquo, vt Socrates non eſt. *Contradictio*. eſt affirmationis & negationis oppoſitio, vt Socrates diſputat, Socrates non diſputat. ¶ Vtilitas perihermeniarum hæc eſt, quòd ex his interpretamentis *ſyllogiſmi* fiunt. Vnde & *analytica* pertractantur.

De ſyllogiſmis Dialecticis.

CAP. XXVIII.

Sequuntur dehinc *Dialectici ſyllogiſmi*, vbi totius eius artis vtilitas & virtus oſtenditur: quorum concluſio plurimum adiuuat lectorem ad veritatem inueſtigandam: tantùm vt abſit ille error decipiendi aduerſarium per ſophiſmata falſarum concluſionum. ¶ *Formulæ categoricorum*, id eſt, prædicatiuorum ſyllogiſmorum ſunt tres. ¶ Primæ formulæ modi ſunt nouem: *Primus* modus eſt, qui conducit, id eſt, qui colligit ex vniuerſalibus dedicatiuis, dedicatiuum vniuerſale directim: vt, Omne iuſtum honeſtum: omne honeſtum bonum: ergo omne iuſtum bonum. *Secundus* modus eſt, qui conducit ex vniuerſalibus dedicatiuo & abdicatiuo, abdicatiuum vniuerſale directum: vt, Omne iuſtum eſt honeſtum: nullum honeſtum turpe: ergo nullum iuſtum turpe. *Tertius* modus eſt, qui conducit ex dedicatiuis particulari & vniuerſali, dedicatiuum particulare directum: vt, Quoddam iuſtũ honeſtum. omne honeſtum vtile: ergo quoddã iuſtum vtile. *Quartus* modus eſt, qui conducit ex particulari dedicatiua, & vniuerſali abdicatiua, dedicatiuum particulare directum. vt, Quoddam honeſtum iuſtum: nullum honeſtum turpe: ergo quoddam iuſtum non eſt turpe. *Quintus* modus eſt, qui conducit ex vniuerſalibus dedicatiuis particulare dedicatiuum per reflexionem: vt. Omne iuſtum honeſtum: omne honeſtum bonum: ergo quoddam bonum iuſtum. *Sextus* modus eſt, qui conducit ex vniuerſali dedicatiua & vniuerſali abdicatiua, abdicatiuum vniuerſale per reflexionem: vt, Omne iuſtum honeſtum: nullum honeſtum turpe, ergo nullum turpe iuſtum. *Septimus* modus eſt, qui

conducit ex particulari & vniuersali dedicatiuis, dedicatiuum particulare per reflexionem: vt, Quoddam iustum honestum: omne honestum vtile: igitur quoddam vtile iustũ. *Octauus* modus est, qui cõducit ex vniuersalibus, abdicatiuo & dedicatiuo, particulare abdicatiuum per reflexionem: vt, Nullum turpe honestum: omne honestum iustum: ergo quoddam turpe non est iustum. *Nonus* modus est, qui conducit ex vniuersali abdicatiuo & particulari dedicatiuo, dedicatiuum particulare per reflexionem: vt, Nullum turpe honestum, quoddam honestum iustum: igitur quoddam iustum non est turpe. ¶Formulæ secundi modi sunt quatuor. *Primus* modus est, qui conducit ex vniuersalibus dedicatiuo & abdicatiuo abdicatiuum vniuersale directum: vt, Omne iustum honestum: nihil turpe honestum: ergo nullum turpe iustum. *Secundus* modus est, qui conducit ex vniuersalibus abdicatiuo & dedicatiuo, abdicatiuum vniuersale dictum: vt, Nullum turpe honestum: omne iustum honestum: ergo nullum turpe iustum. *Tertius* modus est, qui conducit ex particulari dedicatiuo & vniuersali abdicatiuo, particulare abdicatiuum directim. vt, Quoddam iustum honestum: nullum turpe honestum: igitur quoddam iustum non est turpe. *Quartus* modus est, qui conducit ex vniuersali dedicatiuo, & particulari abdicatiuo, abdicatiuum particulare directim: vt, Omne iustum est turpe: quoddã malum non est turpe: quoddam ergo malum non est iustum. ¶Formulæ tertij modi sunt sex: *Primus* modus, qui conducit ex dedicatiuis vniuersalibus, dedicatiuum particulare tam directim quàm reflexim. vt, Omne iustum honestum: omne honestum iustum: omne iustum bonum: quoddam ergo honestum bonum, quoddam bonum honestum. *Secundus* modus est, qui conducit ex dedicatiuis particulari & vniuersali, dedicatiuum particulare directim. vt, Quoddam iustum honestum: omne iustum bonum: quoddam ergo honestum bonum. *Tertius* modus est, qui conducit ex dedicatiuis vniuersali & particulari, dedicatiuum particulare directim. vt, Omne iustum honestum: quoddam iustum bonum: ergo quoddam honestum bonum. *Quartus* modus est, qui conducit ex particulari dedicatiuo & vniuersali abdicatiuo, particulare abdicatiuum directim. vt, Quoddam iustum honestum: nullum turpe honestum: igitur quoddam iustum non est turpe. *Quartus* modus est, qui conducit ex vniuersali dedicatiuo, & particulari abdicatiuo, abdicatiuum particulare directim: vt, Omne iustum est turpe: quoddã malum non est turpe: quoddam ergo malum non est iustum. ¶Formulæ quarti modi sunt sex: *Primus* modus est, qui conducit ex dedicatiuis vniuersalibus, dedicatiuum particulare tam directim quàm reflexim. vt, Omne iustum honestum: omne honestum iustum: omne iustum bonum: quoddam ergo honestum bonum, quoddam bonum honestum. *Secundus* modus est, qui conducit ex dedicatiuis particulari & vniuersali, dedicatiuum particulare directim. vt, Quoddam iustum honestum: omne iustum bonum: quoddam ergo honestum bonum. *Tertius* modus est, qui conducit ex dedicatiuis vniuersali & particulari, dedicatiuum particulare directim. vt, Omne iustum honestum: quoddam iustum bonum: ergo quoddam honestum bonum. *Quartus* modus est, qui conducit ex particulari dedicatiuo & vniuersali abdicatiuo, particulare abdicatiuum directim. vt, Quoddam iustum honestum: nullum iustum malum: ergo quoddam honestum non est malum. *Quintus* modus est, qui conducit ex dedicatiuo vniuersali, & abdicatiuo particulari, abdicatiuum particulare directim. vt, Omne iustum honestum: quoddam iustum non est malum: ERgo quoddam honestum non est malum. HAs formulas categoricorum syllogismorũ, qui plenè nosse desiderat, librum legat qui inscribitur Peri hermenias Apulei, & quæ subtiliùs sunt tractata cognoscet. DIstincta enim atque considerata ad magnas intelligentiæ vias lectorem, præstante Domino, vtiliter introducunt. ¶NUNC ad *Hypotheticos syllogismos* ordine sequenti veniamus. *Modi syllogismorum* Hypotheticorum qui fiunt cum aliqua conclusione sunt sex. *Primus* modus est, Si dies est lucet: ESt autem dies: ERgo lucet. *Secundus* modus est, Si dies est, lucet: NOn autem lucet: ERgo non est dies. *Tertius* modus est ita, NOn est dies, ergo non lucet. atqui dies est, lucet igitur. *Quartus* modus est ita: AUt dies est aut nox, Vtique dies est: nox ergo non est. *Quintus* modus est ita: AUt dies est aut nox: Vtique nox non est, Igitur dies est. *Sextus* modus est ita: NOn est dies: ERgo non lucet: DIes autem est: NOx ergo non est. *Septimus* modus est ita: NOn est dies & nox: Vtique nox non est: ERgo dies est. MOdos autem syllogismorum Hypotheticorum si quis plenius nosse desiderat, librum legat Marij Victorini, qui inscribitur de Syllogismis hypotheticis. ¶HInc ad dialecticas diffinitionum species accedamus, quæ tanta dignitate præcellunt, vt possint iudiciorum apertè manifestationes & quædam indicia dictionum ostendere.

De diuisione diffinitionum ex Marij Victorini libro abbreuiata. CAP. XXIX.

DIffinitio, est Philosophorum, quæ in rebus exprimendis explicat quod res ipsa sit, qualis sit, & quemadmodum mẽbris suis constare debeat. Est enim oratio breuis vniuscuiusque naturam à communione diuisam propria significatione concludens. ¶Diuisio diffinitionum in partes xiiij. habetur. ¶ *Prima species* diffinitionis est οὐσιώδης, id est *substantialis*: quę propriè & verè dicitur diffinitio, vt est: Homo est animal rationale, mortale, sensus disciplinæque capax. Hæc enim diffinitio per species & differentias descendens venit ad proprium, & designat plenissimè quid sit homo. ¶*Secunda* species diffinitionis est, quæ græcè ἐπινοηματικὸς dicitur, latinè *notio* nuncupatur: quam, notionem, communi non proprio nomine possumus dicere. Hæc isto modo semper efficitur.

Homo

homo est quod rationali conceptione & exercitio præest animalibus cunctis. Non enim dixit quid sit homo, sed quid agat: quasi quodam signo in notitiam deuocato. Ista enim & reliquis notitia rei profertur, nō substantialis explicatio declaratur. & quia illa substantialis est, diffinitionum omnium obtinet principatum. ¶ *Tertia* species diffinitionis est, quæ Græcè ποιότης dicitur, Latinè *qualitatiua* vocatur: quia ex qualitate nomē accepit pro eo quod, quale sit id quod quæritur, euidenter ostendit. cuius exemplum tale est. Homo est qui ingenio valet, artibus pollet. & cognitione rerum: aut quod agere debet, eligit, aut animaduersione quid inutile sit contemnit. His enim qualitatibus expressus ac diffinitus est homo. ¶ *Quarta* species diffinitionis est, quæ Græcè συμβεβηκὸς, Latinè à Tullio *descriptio* nuncupatur: quæ adhibita circuitione dictorum factorúmque rem, quę sit, describtione declarat. Quęritur enim, quid sit auarus, quid crudelis, quid luxuriosus, & vniuersa luxuriosi, auari & crudelis natura describitur. vt si luxuriosum volumus diffinire, dicimus: Luxuriosus est victus non necessarij, sed sumptuosi & honoris appetēs, in deliciis affluēs, in libidine promptus. Hæc & alia diffiniunt luxuriosum: sed per descriptionem diffiniunt. Quæ species diffinitionis Oratoribus magis apta est quàm dialecticis: quia latitudines habet, quæ simili modo in bonis rebus ponitur & malis. ¶ *Quinta* species diffinitionis est, quam Græcè κατ' αἰνιγμὸν, Latinè *aduerbium* dicimus. Hæc vocem illam de cuius re quæritur, alio sermone designat, vno & singulari, & quodāmodo quid illud sit in vno verbo positum, vno verbo alio declarat: vt, Conticescere est tacere. Item cùm terminum dicimus finem: aut populatas interpretamur esse vastatas. ¶ *Sexta* species diffinitionis est, quam Græci κατ' διαφοράν, nos *per differentiam* dicimus. Scriptores verò artium de eodem & de altero nominat: vt cùm quæritur, quid sit inter Regem & tyrannum: adiecta differentia quid vterque sit diffinitur, id est, rex est modestus & temperans: tyrānus verò impius & immitis. ¶ *Septima* species diffinitionis est, quam Græci κατὰ μετάφορὰν, Latini *per translationem* dicunt: vt Cicero in Topicis. Littus est, quia fluctus elidit, hoc variè tractari potest. Modò enim vt moneat, modò vt designet, modò vt laudet ac vituperet. Vt moneat, Nobilitas est virtutis, modorum apud posteros sarcina. Vt designet, Apex est arx corporis. Vt laudet, Adolescentia est flos ætatis. Vt vituperet, Diuitiæ sunt breuis vitæ longum viaticum. ¶ *Octaua* species diffinitionis est, quam Græci κατ' ἀφαίρεσιν τῆ ἐναντία. Latini *per priuantiam* contrarij eius quod diffinitur, dicunt, Bonum est, quod malum non est. Iustum est, quod iniustum non est, & his similia. Hoc autem genere diffinitionis vti debemus cùm contrarium est notum: vt, Si bonum est quod prodest cum honestate, id quod tale non est, malum est. ¶ *Nona* species diffinitionis est, quam Græci κατ' ἐπαγωγὴν, Latini *per quandam imaginationem* dicunt: vt, Æneas est Veneris & Anchisæ filius. Hæc semper in diuiduis versatur, quæ Græci ἄτομα appellant. ¶ *Decima* species ipsius diffinitionis est, quam Græci κατ' ἔλλειψιν πλήθους, ὁμοίου γένους, Latini *per indigentiam pleni ex eodem genere* dicunt. vt si quæratur, Quid sit thesis? respondeatur, cui vis deest, vt sit artis. ¶ *Vndecima* species diffinitionis est, quam Græci κατ' ἀναλογίαν, Latini *iuxta rationem* dicunt, vt si quæratur, Quid sit animal? respondeatur, vt homo. Rem enim quæsitam prædictum declarauit exemplum. Hoc est autem proprium definitionis quid sit illud quod quæritur declarare. ¶ *Duodecima* species diffinitionis est, quam Græci κατ' ἔπαινον vocant, id est, *per laudem*: vt Tullius pro Cluentio: Lex est mens & consilium, & animus, & sententia ciuitatis. Et alter: Pax est tranquilla libertas. Fit & *per vituperationem*, quam Græci ψόγον vocant: vt, Seruitus est postremum omnium malorum, non modò bello, sed morte quoque repellēda. ¶ *Tertiadecima* species diffinitionis est, quam Græci κατὰ τὸ πρός τι, Latini *ad aliquid* vocant, vt est illud, Pater est, cui est filius Dominus est, cui est seruus. ¶ *Quartadecima* species diffinitionis est κατὰ τὸ ὅλον, Latinè *generalis*, Cicero in Rhetoricis: Genus est, quod plures amplectitur partes. Ité pars est, quæ subest generi. ¶ *Quintadecima* species diffinitionis est, quam Græci κατ' ἀναλογίαν, Latini *secundum rei rationem* vocant: vt, Dies est sol supra terras. nox est sol sub terris. ¶ Scire autem debemus prædictas species diffinitionum topicis meritò esse sociatas: quoniam inter quædam argumenta sunt positæ, & nōnullis locis commemorātur in Topicis. Nunc autem ad *Topica* veniamus, quæ sunt argumentorum sedes, fontes sensuum, & origines dictionum.

De Topicis. CAP. XXXI.

Topica est disciplina inueniendorum argumentorum. ¶ Diuisio Topicorum siue locorum, ex quibus argumenta ducuntur, triplex est. Nam alia in eo ipso de quo agitur *hærent*: alia quæ dicuntur *effecta*, quæ quodammodo ex rebus aliis tracta noscuntur: alia quæ assumuntur *extrinsecus*. ¶ Argumenta quæ in eo ipso de quo agitur, hærent in tribus diuisa sunt. Prima à toto: secunda à parte: tertia à nota. *Argumentum à toto*, cùm diffinitio adhibetur ad id quod quæritur, si-

Digitized by Google

cùt ait cicero: gloria eſt laus rectè factorũ, magnorúmque in republica fama meritorũ. *A partibus* eſt argumẽtum, cùm is qui ſe defendit, aut negat factum, aut factum eſſe iure defendit. *A nota* eſt argumentum, cùm ſui nominis argumento aliquod dicitur, vt cicero: cõſulem inquit, quærebam, quem in iſto magali inuenire non poteram. ¶ Affecta argumenta ſunt, quæ quodammodo ex rebus aliis tracta noſcuntur. Sunt autem numero xiiij, id eſt, primùm à *coniugatis* argumentum eſt, cùm declinatur à nomine & fit verbum. vt cicero Verrem dicit euertiſſe prouinciam: vel nomen à verbo, cùm latrocinari dicitur latro. Nomen eſt à nomine, terentius: Inceptio eſt amentium, aut amantium. dummodo diſtat vnius appellationis poſtremitas, in alia vocis declinatione formata. Secundum argumẽtum *à genere* eſt, cùm de eodem genere ſententia dicitur, vt Virgilius: Varium & mutabile ſemper fœmina. Tertium *à ſpecie* argumentum eſt, cùm generali quæſtioni fidem ſpecies facit: vt, At non ſic Phrygius penetrat Lacedæmona paſtor. *A ſimili* argumentum eſt, quando rebus aliquibus ſimilia proferuntur: vt, Suggere tela mihi, non illum dextera fruſtra torſerit in rutulos, ſteteritque in corpore graiũm Iliacis campis. *A differentia* argumentum eſt, quando per differentiam aliqua ſeparantur, vt Virgilius, Nõ diomedis equos, nec currum cernis Achillis. *A contrariis* argumentum dicitur, quando res diſcrepantes ſibimet opponuntur: vt Virgilius, Mortali ne manu factæ, immortale carinæ fas habeant, certúſque incerta pericula luſtret Æneas, *A conſequentibus* argumentum ducitur. quando poſitam rem aliquid ineuitabiliter conſequitur, vt Virgilius: Non ea vis animo, nec tanta ſuperbia victis. *Ab antecedentibus* argumentum eſt, quando aliqua ex iis quæ prius geſta ſunt, comprobantur, vt cicero pro Milone, cùm non dubitauerit aperire quod cogitauerit, vos poteſtis dubitare quid fecerit? *A repugnantibus* argumentum eſt, quãdo illud quod obiicitur, aliqua contrarietate deſtruitur, vt cicero: Is igitur non modò de tali periculo liberatus, ſed honore ampliſſimo ditatus, domi te interficere voluiſſet? *A coniugatis* argumentum eſt, cũ probabiliter oſtenditur quid ſit ex re quaque venturum, vt Virgilius: Nos ſi pellant, nihil abfore credunt, quin omnem Heſperiam ſua ſub iuga mittant. *A cauſis* argumentum eſt, quando conſuetudine communi res quæque tractatur, vt Terentius, Ego non nihil veritus ſum dudum abs te cauere: Ne faceres quod vulgus ſeruorum ſolet, dolis vt me deluderes. *Ab effectis* argumentum eſt: cum ex iis quæ facta ſunt aliquid approbatur, vt Virgilius: Degeneres animos timor arguit. *A comparatione* argumentum eſt, quando per collationem perſonarum ſiue cauſarum, ſententiæ ratio ſub imputatione formatur, vt Virgilius: Tu potes Æneam manibus ſubducere Graiũm, Nos aliquid contrà rutulos inuaſſe nefandum eſt? ¶ Item argumenta quæ ducuntur extrinſecus, quæ Græcè ἄτεχνα, id eſt, artis expertia vocantur, vt eſt teſtimonium. *Teſtimonium* verò conſtat re & diuiditur quinque modis, id eſt, primo *ex perſona*, ſecundo *ex natura auctoritate*, tertio *ex temporibus auctoritatum*, quarto *ex dictis factiſq; maiorum*, quinto *ex tormentis*. Tertius ergo ſuperior modus qui eſt *ex temporibus*; in octo ſpecies derivatur. Prima *ingenio*, ſecunda *opibus*, tertia *ætate*, quarta *fortuna*, quinta *arte*, ſexta *uſu*, ſeptima *neceſſitate*, octaua *concurſione fortuitorum*. Teſtimonium omne eſt quod ab aliqua externa re ſumitur ad faciendam fidem. *Perſona* non qualiſcunque eſt, quæ teſtimonij pondus habet ad faciendam fidem, ſed morum probitate debet eſſe laudabilis. *Natura auctoritas* eſt, quæ maxima virtute conſiſtit. Teſtimonia multa ſunt quæ afferunt auctoritatem, id eſt, ingenium, opes, ætas, fortuna, ars, vſus, neceſſitas & concurſio rerum fortuitarum. *A dictis factiſq; maiorum* petitur fides, cùm priſcorum dicta factáque memorantur. *A tormentis* fides præbetur, poſt quæ nemo creditur velle mentiri. Ea vero quæ tractantur in tempore, quia ſuis nominibus plena ſunt, diffinitione non indigent. ¶ Memoriæ quoque condendum eſt, *Topica* oratoribus, dialecticis, poetis & iuriſperitis communiter quidem argumenta præſtare: ſed quando aliquid ſpecialiter probant, ad rhetores, poetas, iuriſperitóſque pertinet: quando verò generaliter diſputant, ad philoſophos pertinere manifeſtum eſt. ¶ Mirabile planè genus operis, id vnum potuiſſe colligi quicquid mobilitas ac varietas humanæ mentis in ſenſibus exquirendis per diuerſas cauſas poterat inuenire concluſum liberum ac volũtarium intellectum. Nam quocunque ſe verterit, quaſcunq; cogitationes intrauerit: in aliquid eorum quæ prædicta ſunt neceſſe eſt vt cadat ingenium.

De oppoſitis. CAP. XXXI.

Contrariorum genera quatuor ſunt: quæ Ariſtoteles ἀντικείμενα, id eſt, *oppoſita* vocat. Propter quod ſibi velut ex aduerſo videntur obſiſtere, vt contraria: nec tamen omnia quæ ſibi opponuntur, contraria ſunt, ſed omnia contraria oppoſita ſunt. ¶ Primum genus eſt *contrariorum*, quod iuxta ciceronẽ diuerſum vocatur, pto eo quod tãtũ cõtraria ſibi

sibi opponuntur, vt non eorum sint quibus opponuntur, vt sapientia stultitia. Quod genus in tres species diuiditur. Nam sunt quædam ex eis *quæ medium habent*: & sunt quædam quę *sine medio* sunt: & quædam sunt *quæ habent medium & tamen sine nomine sunt*: nisi vtrumque contrariorum ei vocabulum ereet. Candidum & nigrum medium habent. quia inter eos sæpe color pallidus vel fuscus inuenitur. sine medio sunt quoties vnum de duobus accidit, vt sanitas vel infirmitas. Horum nihil est medium. Ea autem quorum media sine nomine sunt, vt felix, infelix, medium habent: videlicet, neque à toto felix, neque in toto infelix. ¶Secundum genus est *relatiuorum*: quæ ita sibi opponuntur, vt ad se conferantur, sicut duplum, simplum. Horum solùm oppositorum genus ad se refertur. Non enim est maius, nisi referatur ad minus, & simplum nisi ad duplum: aut eius cui opponitur. Nam relatiuum relatiuo ita opponitur: vt hoc ipsum quod opponitur, aut eius sit cui opponitur, aut ad id quocunque modo referatur. Dimidium enim opponitur duplo, eiúsque dupli medium est: sed ita illi opponitur, vt eius sit cui opponitur. Sic & paruum opponitur magno: ita vt ipsum paruum ad magnũ cui opponitur, sit paruum. Nam quæ superiora dicuntur contraria ita sibi opponũtur, vt eorum non sint quibus opponuntur, nec ad ea quocunque modo referãtur. Siquidem iniquitas iustitiæ ita contraria est, vt non eiusdem iustitiæ iniquitas sit, aut ad illam sit iniquitas. ¶Tertium genus oppositorum est *habitus* vel *orbatio*. Quod genus Cicero *priuationem* vocat, qua ostendit aliquid quempiam habuisse, vnde priuatus est. Cuius species sunt tres: quarum prima est in re, secunda in loco, tertia in tempore congruo. *In re*, vt cæcitas & visio in oculis. *In loco*, vt cæcitatis & visionis in oculis locus est. *In tempore* congruo, vt infantem non dicere, sine dentibus: eum cui dentes ætas adhuc parua negauit. Non enim est priuatus dentibus quos nondum habuit. ¶Quartum verò genus ex *confirmatione & negatione* opponitur, vt: Socrates disputat, Socrates non disputat. Hæc à superioribus ideo differunt, quòd illa sigillatim dici possunt, hæc nisi connexè dici non possunt. Quod genus quartum apud dialecticos multum habet conflictum, & appellatur ab eis valdo oppositum: siquidem & tertium non recipit. Nam ex illis quædam habere tertium possunt, vt in contrariis, candidum & nigrum. Tertium eius nec candidum nec nigrum, sed fuscum vel pallidum. In relatiuis quoque, vt multa & pauca. Tertium eius, nec multa nec pauca, sed mediocra. In habitu vel orbatione, vt visio, & cæcitas. Tertium eius, nec cæcitas, nec visio, sed lippitudo. Hic ergo legit, non legit. tertium nihil habet.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM LIBER III.

Prefatio lib. Tertij de quatuor sequentibus disciplinis.

Mathematica Latinè dicitur doctrinalis scientia, quæ abstractam considerat quantitatem. *Abstracta* enim *quantitas* est, quam intellectu à materia separantes vel ab aliis accidentibus, vt est, par, impar: vel ab aliis huiusmodi in sola ratiocinatione tractamus. Cuius species sunt quatuor, id est, Arithmetica, Musica, Geometria & Astronomia. *Arithmetica* est disciplina quantitatis numerabilis secundum se. *Musica* est disciplina quæ de numeris loquitur, qui inueniuntur in sonis. *Geometria* est disciplina magnitudinis & formarum. *Astronomia* est disciplina quæ cursus cælestium siderum atque figuras contemplatur, atque omnes habitudines stellarum. Quas disciplinas deinceps paulò latius indicabimus, vt earum causæ competenter possint agnosci.

Incipiunt capitula de Arithmetica.

1 *De vocabulo Arithmetica disciplina.*
2 *De auctoribus eius.*
3 *Quid sit numerus.*
4 *Vnde numeri sunt dicti.*
5 *Quid praestent numeri.*
6 *De prima diuisione parium & imparium.*
7 *De secunda diuisione totius numeri.*
8 *De doctrina Arithmetica, Musica & Geometria artis.*
9 *Quot numeri infiniti existunt.*

DE VOCABVLO ARITHMETICA disciplina. CAP. I.

Arithmetica est disciplina numerorum. Graeci enim numerum ἀριθμὸν dicunt. Quam scriptores secularium literarum inter disciplinas mathematicas ideo primam esse voluerunt, quoniam ipsa vt sit, nulla alia indiget disciplina. Musica autem & Geometria, & astronomia quae sequuntur, vt sint, atque subsistant, istius egent auxilio.

De auctoribus eius. CAP. II.

NVmeri disciplinarum apud Graecos primum Pythagoram autumant conscripsisse: ac deinde à Nicomacho diffusius esse compositam: quam apud Latinos primus Apuleius, deinde Boetius transtulerunt.

Quid sit numerus & vnde dicatur. CAP. III.

NVmerus autem est multitudo ex vnitatibus constituta. Nam vnum semen numeri esse non numerum volunt. *Numero* nummus nomen dedit, & à sui frequentatione vocabulum indidit. *Vnus* ex Graeco nomen trahit, Graeci enim vnitatem μονάδα dicunt: sic duae & tres, quos illi δύο & τρία appellant. *Quatuor* verò à figura quadrata nomen sumpserunt. *Quinque* autem non secundum naturam: sed secundum placitum voluntatis vocabulum acceperunt ab eo, qui numeris nomina indidit. *Sex* autem & septem à Graeco veniunt. Multis enim nominibus quae in Graeco aspirationem habent, nos aspiratione s. literam ponimus. Inde pro ἕξ *sex* pro ἑπτὰ *septem*. sicut pro herpillo herba, serpillum. *Octo* verò per translationem, sicut illi ὀκτώ, & nos *octo* illi *Nea*, nos *novem*: illi Δέκα, nos *decem*. Dicti autem *decem* à Graeca etymologia, eo quòd ligent & coniungant infra iacentes numeros. Nam δεῖν, coniungere vel ligare apud eos dicitur: porro *viginti* dicti, quòd sint decem bis geniti, v pro b, litera posita. *Triginta*, quòd à ternario denario gignantur: sic vsque ad nonaginta. *Centum* verò vocati à cento, quod est circulus. *ducenti* à duo & centum: sic & reliqui vsque ad mille. *Mille* autem à multitudine, vnde & militia, quasi multicia: inde & milia, quae Graeci mutata litera scilicet pro l. myriades vocant.

Quid praestent numeri, & quid eorum utilitas. CAP. IIII.

RAtio numerorum contemnenda non est. In multis enim sacrarum Scripturarum locis, quantum mysterium habeant, elucet. Non enim frustra in laudibus Dei dictū est, Omnia in mensura & numero & pondere fecisti. Senarius namq; qui partibus suis perfectus est, perfectionem mundi quadam numeri sui significatione declarat. Similiter & xl. dies quibus Moyses & Helias, & ipse Dominus ieiunauerunt, sine numerorum cognitione non intelliguntur. Sic & alij in scripturis sanctis numeri existunt: quorum figuras non nisi huius artis scientia soluere possumus. Datum est etiam nobis ex aliqua parte sub numerorum consistere disciplina: quando horas per eam discimus, quando de mensium curriculo disputamus, quando anni spacium redeuntis agnoscimus. Per numerum siquidem ne confundamur, instruimur. Tolle numerum in rebus omnibus, & omnia pereunt. Adime seculo computum, & cuncta ignorantiae caecatio complectitur nec differre potest à caeteris animalibus qui calculi nescit rationem.

De prima diuisione parium & imparium. CAP. V.

NVmerus diuiditur paribus & imparibus. *Par numerus* diuiditur in iis: pariter par, & pariter impar, & impariter par, & impariter impar. *Impar numerus* diuiditur in iis, primum & simplum, secundum & compositum, tertium mediocrem, qui quodammodo primus & incompositus est. Alio verò modo secundus & compositus est. *Numerus par* est, qui in duabus aequis partibus diuidi potest, vt ii. iiii. viii *Impar* verò *numerus* est, qui diuidi aequis partibus nequit, vno medio vel deficiente vel superante, vt iii. v. vii. ix. & sic de aliis. ¶ *Pariter* par numerus est qui secundum parem numerum pariter diuiditur, quousque ad indiuisibilem perueniat vnitatem: vtputa sexaginta quatuor habet medium xxxii. hic autem xvi. Sedecim verò, viii. octonarius iiii. quaternarius ii. binarius vnum, qui singularis indiuisi-

Digitized by Google

indiuiſibilis eſt, *Pariter impar* eſt: qui in partes æquas recipit ſectionẽ, ſed partes eius mox indiſſecabiles permanẽt. vt vj. & x. & xij. triginta & quinquaginta. Mox enim vt hũc numerũ diuiſeris, incurris in numerũ quẽ ſecare non poſſis. *Impariter par* numerus eſt, cuius partes etiã diuidi poſſũt: ſed vſq; ad vnitatẽ non perueniunt, vt xxiiij. Hi autẽ in medietatẽ diuiſi, faciũt xij rurſũmq. in aliã medietatem, vj. deinde in aliã tres, & vltra diuiſionẽ nõ recipit ſectio illa, ſed ante vnitatẽ inuenitur terminus quẽ ſecare nõ poſſis. *Impariter impar* eſt, qui ab impari numero impariter menſuratur, vt xxv. xlix. qui dum ſint impares numeri: ab imparibus etiã partibus diuiduntur, vt ſepties ſeptem, quadragies nouies & quinquies quini xxv. ¶ Imparium numerorum: alij ſimplices ſunt, alij cõpoſiti, alij mediocres. *Simplices* ſunt qui nullã aliam partem habent niſi ſolam vnitatem, vt ternarius ſolã tertiam, & quinarius ſolã quintam, & ſeptenarius ſolã ſeptimam. His enim vna pars ſola eſt. *Cõpoſiti* ſunt qui nõ ſolùm vnitatẽ metiuntur, ſed etiã alieno numero procreantur: vt nouem, xv. xxj. & xxv. Dicimus enim ter nouem: & ſepties ter xxj. ter quini xv. & quinquies quini xxv. *Mediocres* numeri ſunt, qui quodammodo ſimplices & incõpoſiti eſſe vidẽtur. Alio verò modo ſecundi & incõpoſiti. Verbi gratia: Nouem ad xxv. dum cõpararus fuerit, primus eſt & incõpoſitus: quia nõ habet cõmunẽ numerũ, niſi ſolũ monadicũ, xv. verò ſi cõparatus fuerit: ſecũdus eſt & cõpoſitus: quoniã ineſt illi cõmunis numerus præter monadicũ, i. ternarius numerus: quia nouẽ mẽſurat ter terni & quindecim ter quini. ¶ Itẽ pariũ numerorũ alij ſunt ſuperflui, alij diminuti, alij perfecti. *Superflui* ſunt quorũ partes ſimul ductæ plenitudinẽ ſuã excedũt: vt puta duodenarius. habet enim partes quinque. Duodecimã, quod eſt vnum: ſextã quod duo: quartã quod tria: tertiam quod quatuor: dimidiã quod ſex. Vnum enim & dũo & tria, & quatuor, & ſex ſimul ductę faciunt xvj. & lõgè à duodenario excedũt: ſic & alij ſimiles plurimi, vt duodeniceſimus & multi ſuperflui tales. *Diminuti* numeri ſũt, qui partibus ſuis cõputati, minorẽ ſummã efficiũt: vt puta denarius, cuius partes ſunt tres: Decima quod eſt vnũ: quinta, quod duo: dimidia quod quinque. Vnum enim & duo & quinque ſimul ducta, octonariũ faciũt, lõgè à denario minoretũ. Similis eſt huic octonarius vel alij plurimi: qui in partes redacti infra conſiſtunt. *Perfectus* numerus eſt, qui ſuis partibus adimpletur, vt ſenarius, habet enim tres partes, ſextã, tertiã & dimidiam. Sextã enim eius eſt vnũ, tertia dũo, dimidia tres. Hæ partes in ſummã ductæ, i. vnum & duo & tres ſimul eundẽ cõſummãt perficiũntq. ſenarium. Sunt autem perfecti numeri inter denariũ ſex, inter centenarium xxviij. inter millenarium. CCCCxcvj.

De ſecunda diuiſione totius numeri.

CAP. VI.

Omnis numerus aut ſecundum ſe cõſideratur, aut ad aliquid refertur. ¶ Iſte qui eſt ſecundũ ſe, diuiditur ſic: Alij enim ſunt *æquales*, vt duo: alij ſunt *inæquales*, vt tres. ¶ Iſte qui refertur ad aliquid diuiditur ſic: ¶ Alij ſunt *maiores*, vt duo, alij ſunt minores, vt vnũ. Duo enim ad vnũ duplũ. Maiores diuidũtur ſic, multiplices, ſuperparticulares, ſuperpartiẽtes, multiplices, ſuperparticulares multiplices ſuperpartiẽtes. Minores diuidũtur ſic, ſubmultiplices, ſubſuperparticulares, ſubſuperpartientes, ſubmultiplices, ſubſuperparticulares: ſubmultiplices ſubſuperpartientes. *Per ſe numerus* eſt, qui ſine relatione aliqua elicitur: vt, j. ij. iij. iiij. v. vj. & cæteri ſimiles. *Ad aliquid* eſt *numerus* qui relatiuè ad alios numeros cõparatur. Verbi gratia, iiij. ad ij. dũ cõparatus fuerit duplex dicitur & multiplex. ſex ad iij. octo ad iiij. & iterum tres ad vnũ triplex. ſex ad ij. ix ad tria, &c. *Æquales numeri* dicuntur, qui ſecundũ quantitatẽ æquales ſunt. Verbi gratia, duo ad ij. tria ad tria. x. ad x. c. ad c. *Inæquales numeri* ſunt, qui ad inuicem cõparati inæqualitatẽ demonſtrant, vt iij. ad ij iiij. ad iij. v. ad iiij. x. ad vij. & vniuerſaliter maior minori, aut minor maiori. huiuſcemodi dũ cõparatus fuerit inæqualis dicitur. *Maior numerus* eſt qui habet in ſe illũ minorẽ numerum ad quẽ cõparatur, & aliquid plus: vt, verbi gratia: quinarius numerus trinario numero fortior eſt, eo q̃ quinarius numerus habet in ſe trinarium & alias partẽs eius duas, & reliqui tales. *Minor numerus* eſt qui cõtinetur à maiore ad quẽ cõparatur cum aliqua parte ſui, vt ternarius ad quinariũ continetur ab eo cũ duabus partibus ſuis. *Multiplex numerus* eſt, qui habet in ſe illũ minorẽ numerum bis aut ter aut quater, aut multipliciter. Verbi gratia, duo ad vnũ dũ cõparati fuerint, duplex eſt. iij. ad vnũ triplex, iiij ad vnũ, quadruplex, & reliqui. Ecõtra & illi ſuperiores qui continẽt intra ſe minores, appellantur *duces*, iſti verò *comites*. *Submultiplex* numerus eſt, qui inter multiplicẽ cõtinetur bis, aut ter, aut quater, aut multipliciter. Verbi gratia, Vnus à duob. bis cõtinetur, à tribus ter, à quatuor quater, & ab aliis multipliciter. *Superparticularis numerus* eſt, dũ fortior cõtinet inter ſe inferiorẽ numerũ circa quẽ cõparatur,

Digitized by

Incipiunt capitula de Arithmetica.

1 *De vocabulo Arithmetica disciplina.*
2 *De auctoribus eius.*
3 *Quid sit numerus.*
4 *Vnde numeri sunt dicti.*
5 *Quid praestent numeri.*
6 *De prima diuisione parium & imparium.*
7 *De secunda diuisione totius numeri.*
8 *De doctrina Arithmetica, Musica & Geometria artis.*
9 *Quot numeri infiniti existunt.*

DE VOCABVLO ARITHMETICA disciplina. CAP. I.

Arithmetica est disciplina numerorum. Graeci enim numerum ἀριθμὸν dicunt. Quam scriptores secularium literarum inter disciplinas mathematicas ideo primam esse voluerunt, quoniam ipsa vt sit, nulla alia indiget disciplina. Musica autem & Geometria, & Astronomia quae sequuntur, vt sint, atque subsistant, istius egent auxilio.

De auctoribus eius. CAP. II.

NVmeri disciplinarum apud Graecos primum Pythagoram autumant conscripsisse: ac deinde à Nicomacho diffusius esse compositam: quam apud Latinos primus Apuleius, deinde Boetius transtulerunt.

Quid sit numerus & vnde dicatur. CAP. III.

NVmerus autem est multitudo ex vnitatibus constituta. Nam vnum semen numeri esse non numerum volunt. *Numerus* nummus nomen dedit, & à sui frequentatione vocabulum indidit. *Vnus* ex Graeco nomen trahit, Graeci enim vnitatem μονάδα dicunt: sic duae & tres, quos illi δύο & τρία appellant. *Quatuor* verò à figura quadrata nomen sumpserunt. *Quinque* autem non secundum naturam: sed secundum placitum voluntatis vocabulum acceperunt ab eo, qui numeris nomina indidit. *Sex* autem & septem à Graeco veniunt. Multis enim nominibus quae in Graeco aspirationem habent, nos aspiratione s. literam ponimus. Inde pro ἕξ *sex* pro ἑπτὰ *septem*. sicut pro herpillo herba, *serpillum*. *Octo* verò per translationem, sicut illi ὀκτώ, & nos *octonarium* dicimus, not *nonem*: illi ἐννέα, nos *decem*. Dicti autem *decem* à Graeca etymologia, eo quòd ligent & coniungant infra iacentes numeros. Nam δεκὰς, coniungere vel ligare apud eos dicitur: porro *viginti* dicti, quòd sint decem bis geniti, v pro b, litera posita. *Triginta*, quòd à ternario denario gignantur: sic vsque ad nonaginta. *Centum* verò vocati à cento, quod est circulus. *ducenti* à duo & centum: sic & reliqui vsque ad mille. *Mille* autem à multitudine, vnde & militia, quasi multicia: inde & milia, quae Graeci mutata litera scilicet pro l, myriades vocant.

Quid praestent numeri, & quid eorum vtilitas. CAP. IIII.

RAtio numerorum contemnenda non est. In multis enim sacrarum Scripturarum locis, quantum mysterium habeant, elucet. Non enim frustra in laudibus Dei dictū est, Omnia in mensura & numero & pondere fecisti. Senarius namq; qui partibus suis perfectus est, perfectionem mundi quadam numeri sui significatione declarat. Similiter & xl. dies quibus Moyses & Helias, & ipse dominus ieiunauerunt, sine numerorum cognitione non intelliguntur. Sic & alij in scripturis sanctis numeri existunt: quorum figuras non nisi huius artis scientia soluere possumus. Datum est etiam nobis ex aliqua parte sub numerorum consistere disciplina: quando horas per eam discimus, quando de mensium curriculo disputamus, quando anni spacium redeuntis agnoscimus. Per numerum siquidem ne confundamur, instruimur. Tolle numerum in rebus omnibus, & omnia pereunt. Adime seculo computum, & cuncta ignorantiae caecatio complectitur nec differre potest à caeteris animalibus qui calculi nescit rationem.

De prima diuisione parium & imparium. CAP. V.

NVmerus diuiditur paribus & imparibus. *Par numerus* diuiditur in iis: pariter par, & pariter impar, & impariter par, & impariter impar. *Impar numerus* diuiditur in iis, primum & simplum, secundum & compositum, tertium mediocrem, qui quodammodo primus & incompositus est. Alio verò modo secundus & compositus est. *Numerus par* est, qui in duabus aequis partibus diuidi potest. vt ii. iiii. viii *Impar* verò *numerus* est, qui diuidi aequis partibus nequit, vno medio vel deficiente vel superante, vt iii. v. vii. ix. & sic de aliis. ¶ *Pariter* par numerus est qui secundum parem numerum pariter diuiditur, quousque ad indiuisibilem perueniat vnitatem: vtputa sexaginta quatuor habet medium xxxii. hic autem xvi. Sedecim verò, viii. octonarius iiii. quaternarius ii. binarius vnum, qui singularis indiuisi-

indiuiſibilis eſt, *Pariter impar* eſt: qui in partes æquas recipit ſectionẽ, ſed partes eius mox indiſſecabiles permanẽt. vt vj. & x. & xij. triginta & quinquaginta. Mox enim vt hũc numerũ diuiſeris, incurris in numerũ quẽ ſecare non poſſis. *Impariter par* numerus eſt, cuius partes etiã diuidi poſſũt: ſed vſq; ad vnitatẽ non perueniunt, vt xxiiij. Hi autẽ in medietatẽ diuiſi, faciũt xij rurſũmq. in aliã medietatem, vj. deinde in aliã tres, & vltra diuiſionẽ nõ recipit ſectio illa, ſed ante vnitatẽ inuenitur terminus quẽ ſecare nõ poſſis. *Impariter impar* eſt, qui ab impari numero impariter menſuratur, vt xxv. xlix. qui dum ſint impares numeri: ab imparibus etiã partibus diuiduntur, vt ſepties ſeptem, quadragies nouies & quinquies quini xxv. ¶ Imparium numerorum: alij ſimplices ſunt, alij cõpoſiti, alij mediocres. *Simplices* ſunt qui nullã aliam partem habent niſi ſolam vnitatem, vt ternarius ſolã tertiam, & quinarius ſolã quintam, & ſeptenarius ſolã ſeptimam. His enim vna pars ſola eſt. *Cõpoſiti* ſunt qui nõ ſolùm vnitatẽ metiuntur, ſed etiã alieno numero procreantur: vt nouem, xv. xxj. & xxv. Dicimus enim ter nouem: & ſepties ter xxj. ter quini xv. & quinquies quini xxv. *Mediocres* numeri ſunt, qui quodammodo ſimplices & incõpoſiti eſſe vidẽtur. Alio verò modo ſecundi & incõpoſiti. Verbi gratia: Nouem ad xxv. dum cõparatus fuerit, primus eſt & incõpoſitus: quia nõ habet cõmunẽ numerũ, niſi ſolũ monadicũ, xv. verò ſi cõparatus fuerit: ſecũdus eſt & cõpoſitus: quoniã ineſt illi cõmunis numerus præter monadicũ, i. ternarius numerus: quia nouẽ mẽſurat ter terni & quindecim ter quini. ¶ Itẽ pariũ numerorũ alij ſunt ſuperflui, alij diminuti, alij perfecti. *Superflui* ſunt quorũ partes ſimul ductæ plenitudinẽ ſuã excedũt: vt puta duodenarius. habet enim partes quinque. Duodecimã, quod eſt vnum: ſextã, quod duo: quartã quod tria: tertiam quod quatuor: dimidiã quod ſex. Vnum enim & duo & tria, & quatuor, & ſex ſimul ductę faciunt xvj. & lõgè à duodenario excedũt: ſic & alij ſimiles plurimi, vt duodenicẽſimus & multi ſuperflui tales. *Diminuti* numeri ſũt, qui partibus ſuis cõputati, minorẽ ſummã efficiũt: vt puta denarius, cuius partes ſunt tres: Decima quod eſt vnũ: quinta, quod duo: dimidia quod quinque. Vnum enim & duo & quinque ſimul ductæ, octonariũ faciũt, lõgè à denario minorem. Similis eſt huic octonarius vel alij plurimi: qui in partes redacti infra conſiſtunt. *Perfectus* numerus eſt, qui ſuis partibus adimpletur, vt ſenarius, habet enim tres partes, ſextã, tertiã & dimidiam. Sexta enim eius eſt vnũ, tertia duo, dimidia tres. Hæ partes in ſummã ductæ, i. vnum & duo & tres ſimul eundẽ cõſummãt perficiũntq. ſenarium. Sunt autem perfecti numeri inter denariũ ſex, inter centenarium xxviij. inter millenarium. CCCCxcvj.

De ſecunda diuiſione totius numeri.
CAP. VI.

Omnis numerus aut ſecundum ſe cõſideratur, aut ad aliquid refertur. ¶ Iſte qui eſt ſecundũ ſe, diuiditur ſic: Alij enim ſunt *æquales*, vt duo: alij ſunt *inæquales*, vt tres. ¶ Iſte qui refertur ad aliquid diuiditur ſic: Alij ſunt *maiores*, vt duo, alij ſunt minores, vt vnũ. Duo enim ad vnũ duplu. Maiores diuidũtur ſic, multiplices, ſuperparticulares, ſuperpartiẽtes, multiplices, ſuperparticulares multiplices ſuperpartiẽtes. Minores diuidũtur ſic, ſubmultiplices, ſubſuperparticulares, ſubſuperpartientes, ſubmultiplices, ſubſuperparticulares: ſubmultiplices ſubſuperpartientes. *Per ſe numerus* eſt, qui ſine relatione aliqua elicitur: vt, j. ij. iij. iiij. v. vj. & cæteri ſimiles. *Ad aliquid* eſt *numerus* qui relatiuè ad alios numeros cõparatur. Verbi gratia, iiij. ad ij. dũ cõparatus fuerit duplex dicitur & multiplex. ſex ad iij. octo ad iiij. & iterum tres ad vnũ triplex. ſex ad ij. ix ad tria, &c. *Æquales numeri* dicuntur, qui ſecundũ quantitatẽ æquales ſunt. Verbi gratia, duo ad ij. tria ad tria. x. ad x. c. ad c. *Inæquales numeri* ſunt, qui ad inuicem cõparati inæqualitatẽ demonſtrant, vt iij. ad ij iiij. ad iij. v. ad iiij. x. ad vij. & vniuerſaliter maior minori, aut minor maiori. huiuſcemodi dũ cõparatus fuerit inæqualis dicitur. *Maior numerus* eſt qui habet in ſe illũ minorẽ numerum ad quẽ cõparatur, & aliquid plus: vt, verbi gratia: quinarius numerus trinario numero fortior eſt, eo q̃ quinarius numerus habet in ſe trinariũ & alias partes eius duas, & reliqui tales. *Minor numerus* eſt qui cõtinetur à maiore ad quẽ cõparatur cum aliqua parte ſui, vt ternarius ad quinariũ continetur ab eo cũ duabus partibus ſuis. *Multiplex numerus* eſt, qui habet in ſe illũ minorẽ numerum bis aut ter aut quater, aut multipliciter. Verbi gratia, duo ad vnũ dũ cõparati fuerint, duplex eſt. iij. ad vnũ triplex. iiij. ad vnũ, quadruplex, & reliqui. Ecõtra & illi ſuperiores qui continet intra ſe minores, appellantur *duces*, iſti verò *comites*. *Submultiplex* numerus eſt, qui inter multiplicẽ cõtinetur bis, aut ter, aut quater, aut multipliciter. Verbi gratia, Vnus à duob. bis cõtinetur, à tribus ter, à quatuor quater, & ab aliis multipliciter. *Superparticularis numerus* eſt, dũ fortior cõtinet inter ſe inferiorẽ numerũ circa quẽ cõparatur,

similiter & vnã partem eius. Verbi gratia, iij.ad ij.dũ cõparata fuerint,continent inter se duos & alium vnum,qui media pars est duorũ. Quatuor ad iij.dum comparati fuerint,cõtinent in se iij.& alium vnũ qui est tertia pars trium.Itẽ quinq; ad iiij.dũ cõparati fuerint,habent in se quaternariũ numerum,& alium vnum qui quarta pars esse dicitur quaternarij numeri,&cęteri tales.*Superpartiẽs numer*⁹ est,qui in se inferiorẽ numerum totum continet,& super hoc alteras partes eius duas,aut iij. aut iiij,aut v.aut alias.Verbi gratia,v.ad iij.dũ comparati fuerint,habet in se quinarius numer⁹ trinariũ,& super hoc alias partes ei⁹ duas. vij.ad iiij.dum cõparati fuerint, habent in se quatuor,& alias tres partes eius,& vocatur supertripartiẽs quartas. Nouẽ ad v.dũ cõparati fuerint,habent in se quinque,& alias quatuor partesei⁹.Iste dicitur supertripartiẽs quintus,*Subsuperpartiẽs numerus* est,qui cõtinetur in numero superpartiẽti cũ aliquibus partibus suis duabus aut tribus aut pluribus.Verbi gratia, Tria continentur à v,cum aliis duab.partibus suis:v, à ix,cũ iiij.partibus suis.*Subsuperparticularis numerus* est minor,qui cõtinetur in fortiori numero cũ aliqua parte sua, aut media,aut tertia,aut quarta,aut quinta.Verbi gratia.Duo ad iij.iij.ad iiij.iiij.ad v.& cæteri similes.*Multiplex superparticularis numerus* est,qui dũ comparatus fuerit ad numerum sibi inferiorẽ,cõtinet in se totum inferiorem numerũ multipliciter,aut dupliciter,aut tripliciter,aut quadrupliciter cũ aliqua parte eius.Verbi gratia,v.ad duo dũ cõparati fuerint, continet in se bis binos & vnam partem eius. Nouem ad iiij,dum comparati fuerint, continẽt in se bis quaternos octo, & vnã partem eius, videlicet quæ est vnũ. *Submultiplex superparticularis numerus* est,qui dũ comparatus ad inferiorẽ sibi numerum fuerit,cõtinet enim multipliciter cũ aliis partibus eius.Verbi gratia,viij.ad tria dum cõparati fuerint, continẽt in se bis ternos, cum aliis duab.partibus eius.xiiij ad xij. dũ cõparati fuerint, cõtinent in se bis senos cum aliis duabus partib.eius.xvj.ad vij.dum comparati fuerint cõtinent inter se bis viij.cum aliis tribus partibus eius xxj.ad ix. dum cõparati fuerint,cõtinent inter se bis ix.cũ aliis tribus partibus eius.*Submultiplex superpartionalis numerus* est,qui dum ad fortiorẽ sibi cumparatus fuerit,continetur ab eo multipliciter, cum aliquibus partibus suis. Verbi gratia,iij ad viij.continentur bis cũ duabus partibus eius.iiij.ad xj.continentur bis cum tribus partibus suis.

De tertia diuisione totius numeri.

CAP. VII.

NVmeri aut discreti sunt,aut cõtinentes.Iste diuiditur sic,*Linealis*,vt vnus, duo. *Superficiosi*,vt tres. Ternarius enim primus latitudinẽ pandit. *Solidi*,vt octo.Is enim est primus cubus. *Discretus numerus* est,quia discretis monadibus continetur. Verbi gratia,ij.iiij.v. vi.& reliqui. *Cõtinens numerus* est,qui coniunctis monadibus cõtinetur.Vt verbi gratia,Ternarius numerus in magnitudine intelligitur, i. linea aut spatium,aut solidũ dicitur.Continens similiter:vt quaternarius & quinarius numeri. *Linealis numerus* est, qui inchoans à monade linealiter describitur vsq.ad infinitũ.Vnde alpha ponitur pro designatione linearũ. quoniã hæc litera vnũ significat apud Græcos.ista est figura linealis.*Superficialis numerus* est,qui nõ solũ lõgitudine,sed &latitudine cõtinetur,vt trigonus, quadrat⁹,quinquãgulus vel circulares numeri,&cęteri:qui semper in plano pede,i. superficie cõtinẽtur.*Circularis* dum similiter multiplicatus fuerit,à se inchoãs ad se cõuertitur.Verbi gratia,quinquies quini, vicies quinq;.*Solidus numerus* est qui lõgitudine & altitudine cõtinetur,vt sunt pyramides,qui in modũ flãmæ consurgunt. Cubus sunt tesseræ.Sphærę quib.est ęqualis vndiq.rotunditas.*Sphæricus* autẽ *numerus* est,qui circulato numero multiplicatus à se inchoat,&in se cõuertitur,vt quinquies quini,vigintiquinque.Hic circulus dum in seipso multiplicatus fuerit: facit sphæram,id est,quinquies xxv.Cxxv.

De differentia Arithmetica,Geometria,& Musica,in mediis inueniendo proportione Arithmetica,Geometrica,Musica.

CAP. VIII.

INter Arithmeticã autem,& Geometriã, & Musicam hoc interest,vt media inuenias *In Arithmetica* primo sic quæris.Conjungis extrema,& diuidis, & facis mediũ; vtputa fac extrema esse vj.& xij. simul iũgis& faciũt xviij.partiris media& facis ix. quod est analogicũ arithmeticę,vt medi⁹, quot monadibus superat primũ,iis superetur ab extremo. Superãt enim ix.vi.trib. monadibus,iis superatur à xij. *Secundũ* verò *geometriam* ita quæris. Extrema multiplicata tantũ faciũt,quantũ & media multiplicata,vt puta,vi.& xij. multiplicata facient septuagesies dipódius,media, viij.& ix.multiplicata tantundem faciunt,*Secundum musicam* ita : Qua parte superat medius primum,eadem parte superatur medius ab extremo,vt puta,vi.& viij.duabus partibus media superant:quæ duæ partes tertia media viij. superantur ab vlt.nona.

Quot

Quot numeri infiniti existunt. CAP. IX.

NVmeros autem infinitos esse certissimum est, quoniam in quocũque numero finem faciendum putaueris, id est, posse non dico vnde addito augeri: sed quamlibet sit magnus, & quamlibet ingẽtem multitudinem continens: in ipsa ratione atque scientia numerorum non solùm duplicari, verùm etiam multiplicari potest. Ita verò suis quisque numerus proprietatibus terminatur, vt nullus eorum par esse cùicunque alteri possit. Ergo & *dispares* inter se atque *diuersi sunt*, & singuli quique *finiti* sunt, & omnes *infiniti* sunt.

Capita Geometriæ.

10 *De inuentoribus Geometriæ & vocabulo eius.*
11 *De quadripartita diuisione Geometriæ.*
12 *De figuris Geometriæ.*
13 *De numeris Geometriæ.*

DE GEOMETRIÆ INVENTORIBUS & vocabulo eius.

CAP. X.

Geometria disciplina primum ab Ægiptiis reperta dicitur. quia inundante Nilo & omnibus possessionibus eius limo obductis, initium terrę diuidendæ per lineas & mẽsuras nomen arti dedit. Quæ deinde longiùs acumine sapientum producta, & maris & cœli, & aeris spacia metitur. Nã prouocati studiosi cœperunt post terræ dimensionem & cœli, spacia quærere: quanto interuallo luna à terris, à luna sol ipse distaret, & vsque ad verticem cœli quãta se mensura distenderet. ficque interualla ipsa cæli, orbísque ambitum per numerũ stadiorum ratione probabili distinxerũt. ¶ Sed quia ex terræ dimensione hæc disciplina cepit: ex initio sui & nomen seruauit. Nam *Geometria* de terra & de mensura nuncupatur. Terra enim Græcè γῆ vocatur. μέτρον mensura. ¶ Huius disciplinæ ars continet in se lineamenta, interualla & magnitudines, & figuras, & in figuris dimensiones & numeros.

De quadripartita diuisione artis Geometriæ. CAP. XI.

GEometriæ quadripartita diuisio est, in *planum*, in *magnitudinem numerabilem*, in *magnitudinem rationabilem*, & in *figuras solidas*. *Plana* figuræ sunt quæ longitudine & latitudine cõtinentur, quę sunt iuxta Platonem numero quinque: Trigonus, tetragonus, pentagonus, hexagonus, heptagonus. Iam octonarius in cubum, id est, in solidam pergit figuram. *Numerab. is magnitudo* est: quæ numeris arithmeticæ diuidi potest. *Magnitudines rationales* sunt, quarum mensuram scire possumus: *irrationales* verò sunt, quarum mensurę quantitas cognita non habetur.

De planis & solidis figuris Geometriæ. CAP. XII.

Figura solida sunt quæ longitudine & latitudine & altitudine continentur, vt est cubus, cuius species sunt quinque *in plano*. Quarum prima *circulus* est, plano pede figura plana, quæ vocatur circumducta. cuius in medio punctus est, quo cũcta cõuergunt, quod centrum Geometræ, Latini punctum circuli nuncupant. *Quadrilatera figura* est plano pede quadrata quę sub quatuor lineis rectis iacet. *Diamatheton* grammaton, figura plana. *Orthogoniũ*, id est, rectãgulũ figura plana in plano pede Est. n. triãgulú, & habet angulũ rectũ. *Isopleuros*: figura est plana, recta & subtiliter cõstituta in solidum. ¶ *Sphæra* est figura in rotundum formata, partibus cunctis æqualis in solidum. *Cubus* est figura propria solida: quæ lõgitudine & latitudine & altitudine cõtinetur in solidũ. *Cilindrus* est figura quadrata, habens superius semicirculũ in solidum. *Conus*, figura quæ ab amplo in angustum finit, sicut orthogonium. *Pyramis* est est figura, quæ in modum ignis ab amplo in acumen cõsurgit. Ignis enim apud Græcos πῦρ appellatur. Sicut enim intra x. omnis est numerus, ita intra circulũ omnium figurarũ concluditur ambitus. ¶ Prima autem figura huius artis *punctus* est, cuius pars nulla est. Secunda est *linea* pręter latitudinem. Longitudo recta linea est: quæ ex æquo in suis punctis iacet. *Superficies* verò, quòd longitudines & latitudines solas habet. Superficiei verò fines lineæ sunt, quorũ formæ ideò in superioribus x. figuris positæ nõ sunt, quia inter eas inueniũtur.

De Numeris Geometriæ. CAP. XIII.

NVmeros autẽ secundum Geometriã ita quæris: Extrema quippe eius multiplicata tantùm faciunt, quantum & media multiplicata: vt putà, vj. & xij. multiplicata faciunt septuagies dipondo, media vij. & ix. multiplicata tantundem faciunt.

Incipiunt capitula Musicæ artis.

14 *De Musica & eius nomine.*
15 *De inuentoribus eius.*

16 *Quid possit Musica.*
17 *De tribus partibus Musicæ.*
18 *De triformi Musica diuisione.*
19 *De prima diuisione Musica quæ harmonica dicitur.*
20 *De secũda diuisione, quæ organica dicitur*
21 *De tertia, quæ rythmica nuncupatur.*
22 *De numeris Musicæ.*

De Musica & eius nomine. CAP. XIIII.

MVsica est peritia modulationis sono cantúque consistens: Et dicta Musica per deriuationẽ à Musis. *Musæ* autem appellatę ἀπὸ τοῦ μώσθαι, id est, à quærendo, quòd per eas, sicut antiqui voluerunt, vis carminum & vocis modulatio quæreretur. Quarum sonus quia sensibilis res est, præterfluit in præteritum tempus, imprimitúrque memoriæ. Inde à poetis Iouis & Mineruæ filias Musas esse confictum est. Nisi enim ab homine memoria teneantur soni, pereuut, quia scribi non possunt.

De inuentoribus eius. CAP. XV.

MOyses dicit repertorem Musicę artis fuisse *Tubal*, qui fuit de stirpe Cain ante diluuium. Græci verò *Pythagoram* dicunt huius artis inuenisse primordia, ex malleorum sonitu & cordarum extensione percussa. Alij *Linum Thebeum* & *Zetum* & *Amphionem* in arte musica primos claruisse ferunt. Post quos paulatim directa est præcipuè hæc disciplina & aucta multis modis. erátque tam turpe Musicam nescire, quàm literas. ¶ Interponebatur autem non modò sacris, sed & omnibus solennibus, omnibúsque lætis, vel tristioribus rebus. Vt enim in veneratione diuina *hymni*: ità in nuptiis *Hymenæi* & in funeribus *threni*, & lamenta ad tibias canebantur. *In conuiuiis* verò lyra vel cithara circũferebatur, & accubantibus singulis ordinabatur conuiuiale genus canticorum.

Quid possit Musica. CAP. XVI.

ITaq; sine Musica nulla disciplina potest esse perfecta: nihil enim est sine illa. Nã & ipse mundus quadã harmonia sonorum fertur esse cõpositus, & cœlum ipsum sub harmonię modulatione reuoluitur. Musica mouet affectus, prouocat in diuersum habitum sensus. In præliis quoque tubæ concentus pugnantes accendit, & quanto vehementior fuerit clangor, tanto fit fortior ad certamen animus. Siquidẽ & remiges cantus hortatur, ad tolerãdos quoque labores, musica animum mulcet, & singulorũ operum fatigationẽ modulatio vocis solatur. Excitos quoq; anĩmos musica sedat, sicut legitur de Dauid, qui à Spiritu immundo Saulẽ arte modulationis eripuit. Ipsas quoque bestias, necnó & serpẽtes, volucres, atque delphinos ad auditũ suę modulationis musica prouocauit. Sed & quid loquimur, vel intrinsecus venarũ pulsibus commonemur, per musicos rythmos harmonię virtutib9 probatur esse sociatũ.

De tribus partibus Musicæ. CAP. XVI.

MVsicæ *partes* sunt tres, id est, harmonica, rythmica, metrica. *Harmonica* est quæ discernit in sonis acutum & grauem. *Rythmica* est quę requirit incursionẽ verborũ, vtrum bene sonus an malè cohęreat. *Metrica* est, quæ mensurã diuersorum metrorũ probabili ratione cognoscit: vt verbi gratia heroicum, iãbicum, elegiacó, &c.

De triformi Musicæ diuisione. CAP. XVIII.

AD omnem autem somnum qui materies cantilenarum est. triformem cõstat esse nuturam. Prima est *harmonica*, quæ ex vocum cantibus constat. Secunda *organica*, quæ ex flatu consistit. Tertia *rythmica*, quæ impulsu digitorum numerus recipit. Nam aut *voce* editur sonus, sicut per fauces, aut *flatu*, sicut per tubam, vel tibiã: aut *impulsu*, sicut per citharam: aut per quodlibet aliud quod percutiendo sonorum est.

De prima diuisione musicæ, quæ Harmonica dicitur. CAP. XIX.

PRima diuisio Musicæ quæ *harmonica* dicitur, id est, modulatio vocis, pertinet ad comœdos, tragœdos, vel choros, vel ad omnes qui voce propria canunt. Hęc ex animo & corpore motum facit, & ex motu sonum, ex quo colligitur Musica, quæ in homine vox appellatur. *Vox* est aer spiritu verberatus. vnde & verba sunt nuncupata. Proprię autem vox hominum est, seu irrationabilium animantium. Nam in aliis abusiuè non proprię sonitus vox vocatur: vt, Vox tubæ infremuit, fractáque ad littora voces. Nam proprium est, vt littore resonẽt scopuli: &, At tuba terribilẽ sonitum procul ære canoro. *Harmonica* est modulatio vocis & chęordantia plurimorum sonorum, vel co[illegible]patio. *Symphonia* est moderationis temperamentum ex graui & acuto concordantibus sonis, siue in voce, siue in

Digitized by Google

siue in flatu, siue in pulsu. Per hanc quippe voces acutiores, grauioresque concordant, ita vt quisquis ab ea dissonuerit, sensum auditoris offendat. Cuius contraria est *diaphonia*, id est, voces discrepantes vel dissonæ. *Euphonia* est suauitas vocis. Hæc & *melos* à suauitate & melle dicta. *Diastema* est vocis spatium ex duobus vel pluribus sonis aptatum. *Diesis* est spacium quoddam, & deductiones modulandi atque vergentes de vno in alterum sonum. *Tonus*, est acuta enunciatio vocis. Est enim harmoniæ differentia & quãtitas, quæ in vocis accentu vel tenore consistit: cuius genera in xv. partibus musici diuiserunt: ex quibus *hyperlidius* nouissimus & acutissimus. *hypodorius* omnium grauissimus est. *Cantus*, est inflexio vocis: nam sonus directus est. præcedit autem sonus cantum. *Arsis*, est vocis eleuatio, id est, initium. *Thesis*, vocis positio, hoc est finis. *Suaues*, voces sunt subtiles & spissæ, claræ atque acutæ. *Perspicuæ*, voces sunt quæ lõgiùs protrahuntur: ita vt omnem impleant continuò locum, sicut clangor tubarum. *Subtiles*, voces sunt quibus non est spiritus spissus, qualis est infantium, vel mulierum, vel ægrotantium, sicut in neruis. Quæ enim subtilissimæ cordæ sunt, subtiles ac tenues sonos emittunt. *Pingues*, sunt voces, quando spiritus multus simul egreditur, sicut virorum. *Acuta*, vox tenuis: alta, sicut in chordis videmus. *Dura* vox, est quæ violenter emittit sonos, sicut tonitruum, sicut incudis sonus, quoties in durum malleus percutit ferrum. *Aspera* vox, est rauca, & quæ dispergitur per minutos & indissimiles pulsus. *Caca*, vox est quæ mox vt emissa fuerit, conticescit, atque suffocata nequaquã longius producitur, sicut est in fictilibus *Vinnolata* vox, est leuis & mollis, atque flexibilis. Et vinnolata dicta à vinno, hoc est cincinno, molliter flexo. *Perfecta* autem vox, est alta suauis & clara. *Alta*, vt in sublimi sufficiat: *Clara*, vt aures impleat. *Suauis*, vt animos audientium blandiat. Si ex his aliquid defuerit, vox perfecta non erit.

De secunda diuisione qua Organica dicitur. CAP. XX.

Secunda diuisio *organica* est in iis quæ spiritu flante completa, in sonum vocis animantur: vt sunt tubæ, calami, fistulæ, organa, pandoria, & iis similia instrumenta. *Organum*, vocabulum est generale vasorum omnium musicorum. Hoc autem cui folles adhibentur, alio Græci nomine appellant. Vt autem organum dicatur: magis ea vulgaris est consuetudo Græcorum. *Tuba*, primum à Tyrrhenis inuenta, de quibus Virgilius. Tyrrhenúsque tubę mugire per æthera clangor. Adhibebatur autem non solùm in prœliis, sed & in omnibus festis diebus propter laudes vel gaudij claritatem. Vnde & in Psalterio dicitur, Canite initio mensis tuba, in die insigni solemnitatis vestræ. Præceptum enim fuerat Iudæis, vt initio nouæ lunæ tuba clangerent, quod etiam hucusque faciunt. *Tibias* excogitatas in Phrygia ferunt: has quidem diu funeribus tantùm adhibitas: mox & sacris gentilium. Tibias autem appellatas putant, quòd primùm de ceruinis tibiis cruribúsque hinnulorum fierent: deinde per abusionem ita cœptas vocari etiam, quæ non de cruribus ossibúsque essent. Hinc & *tibicen* quasi tibiarum cantor. *Calamus*, nomen est arboris proprium, à calendo, id est, fundendo voces vocatum. *Fistulam* quidam putant à Mercurio inuentam: alij à Fauno, quem Græci vocant Pana. Nonnulli eam ab Idi pastore Agrigentino ex Sicilia. Fistula autem dicta, quòd vocem emittat. *Sambuca*, in musicis species est symphoniarum. Est enim genus ligni fragilis, vnde & tibiæ componuntur. *Pandorius*, ab inuentore vocatus. de quo Virgilius, Pan primus calamos cera coniungere plures Instituit, Pan curat oues, ouiúmque magistros. Fuit enim apud gentiles Deus pastoralis, qui primus dispares calamos ad cautum aptauit, & studiosa arte composuit.

De tertia diuisione, qua Rithmica nuncupatur. CAP. XXI.

Tertia est diuisio *rithmica* pertinens ad neruos & pulsus, cui dantur species cithararum diuersarum, tympanum, & cimbalum, sistrum, acitabula aenea & argentea, vel alia quæ metallico rigore percussa reddunt cum suauitate tinnitum, & cætera huiusmodi. *Cithara* ac *psalterij* repertor Tubal, vt prædictum est, perhibetur. Iuxta opinionem autem Græcorum citharæ vsus repertus fuisse ab Apolline creditur. Forma citharæ initio similis fuisse traditur pectori humano, quod veluti vox de pectore, ita ex ipsa cantus ederetur, appellatáque eadem de causa. Nam pectus Dorica lingua *κίθαρις* vocatur. Paulatim autem plures eius species extiterunt, vt *psalteria*, *lira*, *barbita*, *phœnices*, & *pectides*, & quæ dicuntur *Indica*, & feriuntur à duobus simul. Item aliæ autem & aliæ, & quadrata forma vel trigonali. *Cardarum* etiam *numerus* multiplicatus est. & commutatum genus. Veteres autem citharam fidiculam, vel fidicen nominauerunt: quia tam concinnunt inter se chordæ eius, quàm bene conueniunt inter quos fides sit. Antiquitus autem *cithara septemchordis* erat. Vnde Vergilius, Septem discrimina vocum. *Discrimina* autem ideò, quòd nulla corda vicinæ cordæ simi-

lem vocem reddat. sed ideo vij. cordæ, vel quia totam vocem implent: vel, quòd septem motibus sonat cælum. *Cordas* autem dictas à corde : quia sicut pulsus est cordis in pectore, ita pulsus cordæ in cithara. Has primus Mercurius excogitauit : idémque prior in neruos sonum strinxit *Psalterium*, quod vulgo *canticum* dicitur, à psallendo nominatũ: quòd ad eius vocem chorus consonando respondeat. Est autem similitudo citharæ barbaricæ in modum Δ literæ: sed psalterij & citharæ hæc est differentia, quòd *psalterium* lignum illud concauum vnde sonus redditur superius habet, & deorsum feriuntur cordæ, & desuper sonant. *Cithara* autem econtrà cõcauitatem ligni inferius habet. Psalterio autem Hebræi decachordo vti sunt propter numerum decalogi legis. *Lyra* dicta à varietate vocum, quòd diuersos tonos efficiat. Lyram primùm à Mercurio dicunt inuentam fuisse, hoc modo: Cùm regrediens Nilus in suos meatus varia in campis reliquisset animalia, relicta etiam testudo est. Quæ cùm esset putrefacta, & nerui eius remansissent extenti inter corium percussa à Mercurio sonitum dedit, ad cuius speciem Mercurius lyram fecit, & Orpheo tradidit, qui erat huius rei maximè studiosus. Vnde & æstimatur eadem arte non feras tantùm, sed & saxa atque syluas cantus modulatione applicuisse. Hanc musici propter studij amorem & carminis laudẽ, etiam inter sidera suarum fabularum commentis collocatam esse finxerunt. *Tympanũ* est pellis vel corium ligno ex vna parte extensum. Est enim pars media symphoniæ in similitudinem cribri. Tymphanum autem dictum, quod medium est. Vnde & margaritum medium tympanum dicitur, & ipsum vt symphonia ad virgulam percutitur. *Cymbala* & *acetabula* quædã sunt, quæ percussa inuicẽ se tangunt & sonum faciunt. Dicta autem cymbala, quia cum ballematica simul percutiuntur. Ita enim Græci dicunt cymbala ballematica. *Sistrum* ab inuentrice vocatum. Isis enim Ægyptiorum regina id genus inuenisse probatur. Iuuenalis, Isis & irato feriat mea lumina sistro. Inde & hoc mulieres percutiunt, quia inuentrix huius generis est mulier. Vnde & apud Amazonas sistro ad bellũ fœminarum exercitus vocabatur. *Tintinnabulum* de sono vocis nomen habet, sicut & plausus manuum, stridor valuarum. *Symphonia* vulgo appellatur lignum cauum ex vtraque parte : pelle extensa, quam virgulis hinc & inde musici feriunt. Fitque in ea ex concordia grauis & acuti suauissimus cantus.

De musicũ numeris. CAP. XXII.

NVmeros autem secundum musicam ita quæris. Positis extremis, vtputa vj. & decies dipondius, vides quot monadibus superetur, vj. à xij. & vj. monadibus dictis per quadratum, sexies seni faciunt xxxvj. Coniungis extrema illa, vj. ad xij. simul efficiunt xviij. Partiris tricies sexies per decies octo, efficit dipondius. Hos iungis cum summa minore scilicet, sexies, erunt viij. & erit medium inter vi. & xii. Quapropter viii. superant vi. duabus monadibus, id est tertia de sexies, & superantur viii. à xii. iiii. monadibus, tertia portione. Qua parte ergo superat, eadem superatur. Sed hæc ratio quemadmodum in mundo est ex volubilitate circulorum: ita & in microcosmo in tantum præter vocem valet, vt sine ipsius perfectione etiam homo symphonis carens non consistat. Eiusdem musicæ perfectione, etiam metra constant, in arsi & thesi, id est, eleuatione & positione.

De Astronomia.

22 *De Astronomia nomine.*
23 *De inuentoribus eius.*
24 *De scriptoribus astronomiæ.*
25 *De differentia astronomiæ & astrologiæ.*
26 *De astronomiæ ratione.*
27 *De mundo & eius nomine.*
28 *De forma mundi.*
29 *De cælo eiusque nomine.*
30 *De situ sphæræ cælestis.*
31 *De motu eiusdem.*
32 *De cursu eiusdem sphæræ.*
33 *De celeritate cæli.*
34 *De axe cæli.*
35 *De cælestibus polis.*
36 *De cardinibus cæli.*
37 *De commensu cæli.*
38 *De zonis cæli.*
39 *De gemina facie cæli.*
40 *De quatuor partibus cæli.*
41 *De hemisphæriis.*
42 *De quinque circulis cæli.*
43 *De zodiaco circulo.*
44 *De candido circulo.*
45 *De magnitudine solis.*
46 *De magnitudine lunæ.*
47 *De natura solis.*
48 *De cursu solis.*
49 *De defectu solis.*
50 *De itinere solis.*
51 *De lumine lunæ.*
52 *De formis lunæ.*
53 *De interlunio lunæ.*
54 *De cursu lunæ.*
55 *De vicinitate lunæ ad terram.*

56 De

Digitized by Google

57 *De eclipsi solis.*
58 *De eclipsi lunæ.*
59 *De differentia siderum, stellarum atque astrorum.*
60 *De lumine stellarum.*
61 *De situ stellarum.*
62 *De cursu stellarum.*
63 *De varie cursu stellarum.*
64 *De interuallis stellarum.*
65 *De circulari numero stellarum.*
66 *De stellis planetis.*
67 *De precedentia & antegradatione stellarum.*
68 *De remotione vel retrogradatione stellarū.*
69 *De statu stellarum.*
70 *De nominibus stellarum quibus ex causis nomina acceperunt.*

De Astronomiæ nomine. CAP. XXIII.

Astronomia est astrorum lex, quæ cursus siderum ac figuras & habitudines stellarum circa se, & circa terram indagabili ratione percurrit.

De inuentoribus eius. CAP. XXIV.

ASTronomiam primi Ægyptij inuenerũt. Astrologiam verò & natiuitatis obseruantiam Chaldęi primi docuerunt. Abraham autem instituisse Ægyptios Astrologiã, Iosephus asseuerat. Græci autem dicunt, hanc artem ab Athlante prius excogitatam: ideóque dictus est sustinuisse cœlum. Quisquis autem ille fuit motu cœli & ratione animæ excitatus per temporum vices, per astrorum rotatus diffinitósque cursus, per interuallorum spacia moderata, considerauit dimensiones quasdam & numeros, quæ diffiniendo ac secernendo in ordinem nectens, Astrologiam reperit.

De scriptoribus Astronomiæ. CAP. XXV.

IN vtraque autem lingua diuersorum quidem sunt de astronomia scripta volumina: inter quos tamen Ptolemęus rex Alexandrię apud Græcos habetur præcipuus: hic etiam & canones instituit: quibus cursus astrorum inueniatur.

De differentia Astronomiæ & Astrologiæ. CAP. XXVI.

INter Astronomiam autem & Astrologiam aliquid differt. Nam *Astronomia* conuersionem cœli ortus, obitus, motúsque siderum continet: vel qua ex causa ita vocentur. *Astrologia* verò partim naturalis, partim superstitiosa est. *Naturalis* dum exequitur solis & lunæ cursus, vel stellarum, cerásque temporum stationes *Superstitiosa* verò est illa quam mathematici sequuntur, qui in stellis auguranturque etiam xij. cœli signa per singula animæ vel corporis membra disponũt, siderúmque cursu necessitates hominum & mores prædicere conãntur.

De Astronomiæ ratione. CAP. XXVII.

ASTronomiæ ratio modis plurimis constat. Diffinit enim quid sit mundus, quid cœlum, quid sphæræ situs & cursus, & quid axis cœli & poli, quæ sint climata cœli, qui cursus solis & lunæ atque astrorum, &c.

De mundo & eius nomine. CAP. XXVIII.

MVndus est hic, qui constat ex cœlo & terra, & mari, cũctisque sideribus. Qui ideirco mundus est appellatus, quia semper in motu est: nulla enim requies eius elementis concessa est.

De forma mundi. CAP. XXIX.

FOrmatio mundi ita demonstratur. Nam quemadmodum erigitur mundus in septentrionalem plagam, ita decl natur in australem. Caput autem eius & quasi facies, orientalis regio est, vltima pars septentrionalis.

De cœlo & eius nomine. CAP. XXX.

Cœlum physici rotundum, volubile atque ardens esse dixerunt: vocatúmque hoc nomine, eò quòd tanquam vas cœlatum impressas habeat figuras stellarum. Distinxit enim id Deus claris luminibus, & impleuit sole scilicet, & lunæ orbe fulgenti, & astrorum micantium splendentibus signis adornauit. Hoc autem Græcè οὐρανὸς dicitur ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν, id est à videndo, eò quòd aer perspicuus sit, & ad speculandum purior.

De situ sphæræ cœlestis. CAP. XXXI.

Sphæra, cœli est species quædam in rotundum formata, cuius centrum terra est ex omnibus partibus æqualiter concluſa. Hanc sphæram nec principium habere dicunt, nec terminum, ideò quòd in rotundum quasi circulus, vnde incipiat, vel vbi desinat non facilè comprehenditur. Philosophi autem

Digitized

mundi ſeptem cœlos, id eſt,planetas globorum conſono motu introduxerunt,quorum orbibus connexa memorant omnia,quos ſibi innexos & velut inſertos verſari retro,& è contrario cæteris motibus ſuis ferri arbitrantur.

De motis eiuſdem. CAP. XXXII.

SPhæræ *motus* duobus axibus voluitur: Quorum vnus *ſeptentrionalis*,qui nunquã occidit:appellatúrque *Borealis*: alter *Auſtralis*,qui nunquam videtur,& *Auſtronotus* dicitur. His duobus polis moueri ſphæram cœli dicunt, & cum motu eius ſidera in ea fixa ab oriente vſque ad occidentem circum ire: ſeptentrionibus breuiores giros iuxta cardinem peragentibus.

De curſis eiuſdem ſphæra. CAP. XXXIII.

SPhæra cœli ab oriente & occidente ſemel in die & nocte vertitur xxiiij horarum ſpaciis, quibus ſol curſum ſuum ſupra terras & ſub terra ſua volubilitate concludit.

De celeritate cœli. CAP. XXXIV.

TAnta celeritate cœli ſphæra dicitur currere, vt niſi aduerſus præcipitem eius curſum aſtra currerent,quæ eam remorarentur,mundi ruinam facerent.

De axe cœli. CAP. XXXV.

Axis, eſt ſeptentrionalis linea recta,quæ per mediam pilam ſphæræ tendit.& dicta axis, quòd in ea ſphæra,vt rota voluitur, vel quia ibi plauſtrum eſt.

De polis cœleſtibus. CAP. XXXVI.

Poli ſunt circuli qui currunt per axem. Horum alter eſt *Septentrionalis*:qui nunquam occidit,appellatúrque *Boreus*:alter *Auſtralis*, qui nunquam videtur. Et *Auſtronotus* dicitur. & dicti *poli*, quòd ſint axium cicli ex vſu plauſtrorum,à poliendo ſcilicet nomina ti.ſed polus Boreus ſemper videtur, Auſtronothus nunquam: quia dextra cœli altiora ſunt preſſa Auſtri.

De cardinibus cœli. CAP. XXXVII.

Cardines cœli extremæ partes ſunt axis. Et dicti cardines,eò quòd per eos vertitur cœlum, vel quia ſicut cor volumntur.

De conuexis cœli. CAP. XXXVIII.

Conuexa autem cœli,extrema eius ſunt, à curuitate dicta,vt eſt illud: Cõuexum quoties claudit nox humida cœlum Conuexum enim curuum eſt quaſi conuerſum ſeu inclinatum,& ad modum circuli flexum.

De ianuis cœli. CAP. XXXIX.

Ianua cœli duæ ſunt, oriens & occidens. Nam vna parte ſol procedit, alia ſe recipit.

De gemina facie cœli. CAP. XL.

Facies cœli vel caput, orientalis regio:vltima,ſeptentrionalis.De qua Lucanus,Sic mundi pars ima iacet,quam zona niualis Perpetuæque premunt hiemes.

De quatuor partibus cœli. CAP. XLI.

Climata cœli,id eſt plagæ,vel partes quatuor ſunt,ex quibus prima pars *orientalis* eſt,vnde aliquæ ſtellæ oriuntur. Secunda, *occidentalis*,vbi nobis aliquæ ſtellę occidunt. Tertia,*ſeptentrionalis*,vbi peruenit ſol in diebus maioribus. Quarta *Auſtralis*,vbi ſol peruenit noctibus maioribus. *Oriens* autem ab exortu ſolis eſt nuncupatus. *Occidens* quòd diem faciat occidere & interire. Abſcondit enim lumen mundo, & tenebras ſuperinducit. *Septentrio* autem,à ſeptem ſtellis axis vocatus,quæ in ipſo reuolutę rotantur.Hic prior & *Vertex* dicitur, eò quòd vertitur. *Meridies* autem vocatur, vel quòd ibi ſol facit medium diem quaſi mididies, vel quia tunc purius micat æther. *Merum* enim purum dicitur. ¶ Sunt & *alia* vij *climata cœli* quaſi vij lineæ ab oriente in occidentem, ſub quibus & mores hominum diſpares, atque animalia ſpecialiter diuerſa naſcũtur: quæ vocata ſunt à locis quibuſdam famoſis,quorũ primum eſt *Meroe*,ſecundum *Soenes* vel *Syenes*,tertiũ *catacorinus* id eſt,*Aphrica*.quartũ *Rhodus*.quintum *Helleſpontus*. ſextum *Meſopontus*. ſeptimum *Boriſthenes*.

De hemiſphæriis. CAP. XLII.

Hemiſphærium, dimidia pars ſphæræ eſt. *Hemiſphærium ſupra terras* eſt ea pars cœli,quæ à nobis tota videtur.*Hemiſphærium ſub terra* eſt,quæ videri non poteſt,quamdiu ſub terra fuerit.

De quinque circulis cœli. CAP. XLIII.

Zona cœli quinque ſunt: quarum diſtinctionibus quædam partes temperie ſua incoluntur,quędam immanitate frigoris aut caloris inhabitabiles exiſtunt. Quæ ideò & zonæ

zonæ vel circuli appellantur, eo quòd in circumductione ſphæræ exiſtunt. Quorum *primus circulus* ideo *Arcticus* appellatur, eo quòd inter eum Arcturi ſigna incluſa proſpiciuntur. *Secundus circulus θερινὸς*, qui & *tropicus* dicitur, quia in eo circuiens ſol Aquilonis finibùs æſtatem facit, & vltra eum circulum non tranſit, ſed ſtatim reuertitur, & inde tropicus appellatur. *Tertius circulus, himerinus*, qui à Latinis ideo *æquinoctialis* appellatur, eo quòd ſol cùm ad eum orbem peruenerit, æquinoctium facit. ἡμέρα enim Latinè, dies dicitur atque nox: quo circulo dimidia ſphæræ pars conſtituta perſpicitur. *Quartus circulus Antarcticus* vocatus: eo quòd contrarius ſit circulo: quem Arcticum nominamus. *Quintus circulus χειμερινὸς tropicus*, qui à Latinis *hiemalis* ſiue *brumalis* appellatur. ideo ſol cùm ad eum circulum peruenerit, hyemẽ iis qui ad Aquilonem ſunt facit, & æſtatem iis qui in Auſtri partibus commorantur.

De circulo zodiaco. CAP. 44.

Zodiacus autem circulus eſt, qui ex linearum quinque angulis & ex vna linea conſtat.

De candido circulo. CAP. 45.

Lacteus circulus via eſt, quæ in ſphæra videtur, à candore dicta, quia alba eſt, quã aliqui dicunt viam eſſe qua circuit ſol, & ex ſplendoris ipſius tranſitu ita lucere.

De magnitudine ſolis. CAP. 46.

Magnitudo ſolis fortior eſt terra, vnde & eodem momento quo oritur & orienti ſimul & occidenti æqualiter apparet. Quia verò tanquam cubitalis nobis videtur, conſiderare oportet quantũ ſol diſtat à terris: quæ longitudo facit, vt paruus videatur nobis.

De magnitudine lunæ. CAP. 47.

Magnitudo quoque lunæ minor fertur eſſe quàm ſolis. Nam dum ſol ſuperior ſit à luna, & tamen à nobis maior quàm luna videatur: iam ſi prope nos acceſſiſſet: multo maior quàm luna conſpiceretur. Sicut autem fortior eſt ſol terra: ita terra fortior eſt luna: per aliquam quantitatem.

De natura ſolis. CAP. 48.

Sol dum igneus ſit: præ nimio motu conuerſionis ſuæ ampliùs incaleſcit. Cuius ignem dicunt philoſophi aqua nutriri, & è contrario elemento virtutem luminis & caloris accipere. Vnde dicimus eum ſæpius madidum & rorantem.

De curſu ſolis. CAP. 49.

Solem per ſeipſum moueri, non cum mundo verti dicunt. Nam ſi fixus cælo maneret omnes dies & noctes æquales exiſterent: ſed cum alio loco cras occaſurum: alio occidiſſe heſterno videmus: apparet eum per ſeipſum moueri, non cum mundo verti. ſpatiis enim inæqualibus orbes annuos conficit propter temporum mutationes. Oriens diem facit: occidens noctem inducit. Nam vadens longius ad meridiem hyemem facit, vt hibernis humoribus atque pruinis terra pingueſcat. Accedens propius ad Septẽtrionem, æſtatem reddit, vt fruges maturitate durentur, & quæ ſunt in humidis incocta: feruefacta miteſcant.

De effectu ſolis. CAP. 50.

Sol oriens diem facit, occidens noctem inducit: nam *dies* eſt ſol ſuper terras, *nox* eſt ſol ſub terra. Ex ipſo enim ſunt horæ: ex ipſo dies, cùm aſcenderit: ex ipſo etiam nox, cùm occiderit: ex ipſo menſes & anni numerantur: ex ipſo viciſſitudines fiunt temporum. Quando autem per meridiem currit, vicinior eſt terræ: quando verò iuxta ſeptentrionem, ſublimis attollitur. Cui ideo Deus diuerſos curſus conſtituit, loca & tempora, ne dum ſemper eiſdem moraretur locis, quotidiano vapore eius vniuerſa conſumerentur, ſicut Clemens ait, Curſus diuerſos accepit quibus aeris temperies pro ratione temporum diſpenſatur, & ordo viciſſitudinum permutationúmque ſeruatur. Nam dum ad ſuperiora conſcenderit, ver temperat: vbi autem ad ſummum cæli venerit, æſtiuos accendit calores: deſcendens rurſus autumno temperiem reddit. Vbi verò ad inferiorem redit circulum: ex glaciali compage cæli rigorem nobis hiberni frigoris derelinquit.

De itinere ſolis. CAP. 51.

Sol oriens per meridiem iter habet: qui poſtquam ad occaſum venerit, & Oceano ſe intinxerit, per incognitas ſub terra vias vadit, & rurſus ad orientem recurrit.

De lumine lunæ. CAP. 52.

Lunam quidam philoſophi dicunt proprium lumen habere, globíque eius vnã partem eſſe luciſluam, aliam verò obſcuram, & paulatim ſe vertendo diuerſas formas efficere. Alij econtrà aiunt, lunam non ſuum lumen habere, ſed ſolis radiis illuminari. Vnde & *eclipſim* patitur: ſi inter ipſam & ſolem vmbra terræ interueniat. Sol enim longè ipſa ſuperior eſt. Hinc euenit, vt quoniam ſub

illo est, parte superiore luceat, inferiore verò quam habet ad terras parte obscura sit.

De formis lunæ. CAP. 53.

PRima figura lunæ bicornis est. Secunda sectilis. Tertia dimidia. Quarta plena. Quinta iterum dimidia ex maiore. Sexta iterum sectilis. Septima bicornis. Septima autem semis, & vicesima secunda semis in suo ordine mediæ sunt: cæteræ autem proportionales sunt.

De interlunio lunæ. CAP. 54.

INterlunium lunæ, est tempus illud inter deficientem & nascentem lunam. Est autem trigesimus dies, quo luna non lucet. Quæ ideo videri non potest, quia soli coniuncta obscuratur: sed eodem momento renascens paulatim ab eo recedendo videtur.

De cursu lunæ. CAP. 55.

LVna amissi ac recepti luminis vicibus menstrua spacia moderatur. Quæ ideo obliquo & non recto incedit cursu, vt solem incidat in centrum terræ & frequenter patiatur eclipsim. Vicinus est enim circulus eius terræ. Crescens autem orientem cornibus spectat: decrescens, occidentem: meritò, quia occasura & amissura est lumen.

De vicinitate lunæ ad terras. CAP. 56.

LVna terris vicinior est quàm sol. Inde & breuiori orbe celerius peragit cursum suum. Nam iter quod sol in diebus CCCLXV. ista per XXX. dies pereurrit. Vnde & antiqui menses in luna, annos autem in solis cursu posuerunt.

De eclypsi solis. CAP. 57.

ECLypsis solis, est quoties luna trigesima ad eandem lineam qua sol vehitur peruenit, eique se obiciens solem obscurat. Nã deficere nobis sol videtur, dum illis orbi lunæ opponitur.

De eclypsi lunæ. CAP. 58.

ECLypsis lunæ est quoties in vmbram terræ luna incurrit. Non enim suum lumen habere, sed à sole illuminari putatur. vnde & defectum patitur si inter ipsam & solem vmbra terræ intercueniat. Patitur autem hoc decimaquinta luna eousque, quàm diu centrum atque vmbra obstantis terræ exeat, videátque solem, vel à sole videatur.

De differentia stellarum, siderum, & astrorum. CAP. 59.

STellæ, & sidera, & astra inter se differunt. Nam *stella* est quælibet singularis. *Sidera* verò sunt stellis plurimis facta, vt Hyades, Pleiades. *Astra* autem sunt stellæ grandes, vt Orion, Bootes, Sed hæc nomina scriptores confundunt, & astra pro stellis, & stellas pro sideribus ponunt.

De lumine stellarum. CAP. 60.

STellæ non habere proprium lumen: sed à sole illuminari dicuntur, sicut & luna.

De stellarum motu. CAP. 61.

STellæ immobiles sunt, & cum cælo fixæ perpetuo motu feruntur: neque cadunt per diem, sed à solis splendore obscurantur.

De cursu stellarum. CAP. 62.

Sidera autem feruntur, aut mouentur. *Feruntur*, quæ cælo fixa sunt, & cum cælo voluuntur. *Mouentur* verò quædam, sicut planetæ, id est erraticæ, quæ cursus suos vagos certa tamen diffinitione conficiunt.

De vario cursu stellarum. CAP. 63.

STellæ dicuntur pro eo quòd per diuersos orbes cælestium planetarum feruntur. nã quædam celerius exortæ, tardius occidunt: quædam tardius exortæ citius ad occasum perueniunt. aliæ pariter oriuntur & non simul occidunt, omnes autem suo tempore ad suum cursum proprium reuertuntur.

De interuallis stellarum. CAP. 64.

STellæ inter se diuersis interuallis distant à terra: propterea dispari claritate magis minúsve nostris oculis apparent. Nam multæ maiores sunt iis quas videmus conspicuas, sed longius positæ paruæ videntur à nobis.

De numero circulari stellarum. CAP. 65.

NVmerus circularis stellarũ est, per quẽ cognosci dicitur, in quanto tempore circulum suum vnaquęque stella percurrat, siue per longitudinem, siue per latitudinem. *Latitudo* intelligitur per signiferũ, lõgitudo per proprium excursum. Nã *luna* viij annis fertur explere circulũ suum. *Mercurius* annis XX. *lucifer* annis IX. *Sol* annis XIX. *Vesper* XV. *Phaeton* XIJ. *Saturnus* XXX. Quibus peractis ad reuersionem circuli sui iisdem signis & partibus reuertuntur. Quædam *sidera* radiis solis

solis præsita *anomala* fiũt, aut *retrograda* aut *stationaria*: iuxta quod & poeta meminit dicens, Sol tempora diuidit æui: Mutat nocte diem, radísque potentibus astra Ire vetat, cursúsque vago ratione moratur.

De stellis planetis. CAP. LXVI.

QVædam stellæ ideò *planetæ* dicuntur, id est errantes, quia per totum mundum vario motu discurrunt. Vnde pro eo quod errant, *retrograda* dicuntur: vel *anomala* efficiuntur, id est, quando particulas addunt & detrahunt. Cæterùm quando tantum detrahunt *retrograda* dicuntur: *stationem* autem faciunt quando stant.

De præcedentia & antegradatione stellarum. CAP. LXVII.

PRæcedentia, vel *antegradatio stellarum* est dum stella motum suum consuetum agere videtur, & aliquid præter consuetudinem præcedit.

De remotione vel retrogradatione stellarum. CAP. LXVIII.

REmotio, vel *retrogradatio stellarum* est, quãdo stella dum motum suum agit, simul & retrorsum moueri videtur. Ista omnia in absidis colliguntur.

De statu stellarum. CAP. LXIX.

STatus *stellarum* est, dum stella semper mouetur: tamen in aliquibus locis stare videtur.

De nominibus stellarũ, quibus ex causis nomina acceperunt. CAP. LXX.

SOl appellatus eò quòd solus appareat, obscuratis fulgore suo cunctis sideribus. *Luna* dicta quasi Lucina, ablata media syllaba: de qua Virgilius: Casta fauo. Lucina Sumpsit autem nomen per deriuationem à solis luce: eò quòd ab eo lumẽ accipiat, acceptúmque reddat. *Stellæ* dictæ à stando, quia semper fixæ stant in cœlo: nec cadunt. Nam quòd videmus de cœlo stellas quasi labi, non sunt stellæ, sed igniculi ab æthere lapsi: qui fiunt dum ventus altiora petens æthereum ignem secum trahit, qui tractu suo imitatur stellas cadentes. Nam stellæ cadere non possunt: immobiles enim (vt prædictum est) sunt, & cùm cœlo fixæ feruntur. *Sidera* dicta, eò quòd ea nauigantes considerando iter dirigunt ad cursus consilium, ne fallacibus vndis aut ventis aliò deducantur. ¶Quædam autem stellæ idcirco *signa* dicuntur, quia eas nautæ obseruant in gubernandis remigiis, contemplantes aciem fulgoremque eorum, quibus rebus status cœli futurus ostenditur. Sed & omnes homines ea intendunt ad præuidendum aeris qualitates per æstatem & hyemem vernalémque temperiem. Ortu enim vel occasu suo certis stationibus temporum qualitates significant, *Signorum* primus *Arctos*, qui in axe fixus, vij. stellis in se reuolutis rotatur. nomen est Græcum quòd Latinè *Vrsa* dicitur: quæ quod in modum plaustri vertitur, nostri eam septentrionem dixerunt, *Triones* enim proprie sunt boues aratorij dicti eò quòd terram terant: q. terriones. Septentriones autem non occidere axis vicinitas facit: quia in eo sunt. *Arctophylax* dicitur, quòd *Arctum*, id est Helicem vrsam sequitur. Eundémque & *Bootes* dixerunt, eò quòd plaustro hæret: signum multis spectabile stellis, inter quas Arcturus est, sidus post caudam maioris vrsæ positum in signo Bootis. Vnde & *Arcturus* dictus est, quasi ἀπὸ τοῦ ἄρκτου: quia Bootis præcordiis socia collocata est. Oritur autem autumnali tempore *Orion* astrum antè Tauri vestigia fulget: & dictus Orion ab vrina, id est, ab inundatione aquarum. Tempore enim hyemis ortus mare & terras aquis & tempestatibus turbat. Hunc Latini *Iugulam* vocant, quòd sit armatus, vt gladius, & stellarum luce terribilis atque clarissimus: in quo si hæc fulgeant omnia, serenitas portenditur, si obscuratur huius acies tempestas cernitur imminere. *Hyades* dictæ ἀπὸ τοῦ ὕειν, id est, à sueco & à pluuiis. Nam pluuiæ Græcè ὗαι dicũtur, Ortu quippe suo efficiũt pluuias. vnde & eas Latini suculas appellauerunt: quia quando nascuntur pluuiarum signa monstrantur: de quibus Virgil. Arcturũ, pluuiásq; Hyadas geminósque Triones. Sunt autẽ in fronte Tauri vij. & oriuntur tempore vernali. *Pleiades* à pluralitate dictæ. Sunt autẽ stellæ septẽ ante genua Tauri, ex quibus sex videtur: nam latet vna. Has latini *Vergilias* dicũt, à tẽporis significatione, quòd vere exoriũtur. Nam occasu suo hyemẽ, ortu æstatem primęque nauigationis tẽpus ostendunt. *Canicula stella*, quę & *Sirius* dicitur, æstiuis mensibus in medio cẽtro cœli est: & dũ sol ad eã ascenderit, coniũcta cũ sole duplicatur calor ipsius, & dissoluũtur corpora & vaporantur. Vnde & ex ipsa stella *dies caniculares* dicuntur: quãdo & molestę sunt purgationes. *Canis* autẽ vocatur propterea quòd corpora morbo afficiat: siue propter flãmæ candorẽ, quod eiusmodi sit, vt præ cæteris lucere videatur. Itaq; quo magis eã cognoscerent, *Sirium* appellasse. *Cometes* stella dicta est, eò quod comas luminis fundat ex se. Quod genus sideris quãdo apparuerit, aut pestilẽtiã, aut famẽ, aut bella significat. Cometæ autẽ Latinè cri-

nitæ appellantur, quòd in modum crinium flamas ſpargunt, quas Stoici dicunt eſſe vltra xxx. quarũ nomina & effectus quidam Aſtrologi ſcripſerunt. *Lucifer* dictus, eò quòd inter omnia ſidera plus lucem ferat. Lucifer enim eſt vna ex planetis. Hęc propriè & *iubar* dicitur, eò quòd iubas lucis ex ſe fundat: ſed & ſplendor Solis & lunæ ac ſtellarum iubar vocatur: quòd in modum iubæ radij ipſorũ extendantur. *Veſperus* ſtella occidentalis, quam cognominatã perhibẽt ab Heſpero rege Hiſpaniæ. Eſt autẽ & ipſa ex quinque ſtellis planetis, noctẽ ducens & ſequens ſolem. Fertur autem quòd hæc ſtella oriens luciferum, occidens veſperum facit. de qua Statius: & alterno deperditur vnus in ortu. ¶ *Planeta* ſtellæ ſunt, quæ non ſunt fixæ in cælo, vt reliquæ, ſed in aere feruntur. Dicti autẽ planetæ ἀπὸ τῆς πλάνης, id eſt, ab errore. Nam interdum in Auſtrum, interdum in Septentrionẽ, plerunque contra mundum, nonnunquam cũ mundo feruntur. Hos Romani nominibus deorum ſuorum, ſcilicet Saturni, Lunæ, Iouis, Martis, Veneris & Mercurij ſacrauerunt. Decepti enim & decipere volentes, in eorũ adulationem, qui ſibi aliquid ſecundum amorem præſtitiſſent, ſidera oſtendebant in cœlo, dicentes, quòd illud ſidus eſſet Iouis, & illud Mercurij, & concepta eſt opinio vanitatis. Hanc opinionem erroris diabolus confirmauit, Chriſtus euertit. ¶ Iam verò illa, quæ ab ipſis gentilibus *ſigna* dicũtur, in quibus & animãtiũ imago de ſtellis formatur: vt, *Aries*, *Taurus*, *Libra* & huiuſmodi alia, ij qui ſidera præuiderunt, in numerum ſtellarũ ſpeciem corporis ſuperſtitioſa vanitate permoti finxerunt, ex cauſis quibuſdam deorũ ſuorum & imagines & nomina conformantes. Nam *Arietem* primum ſignum, cui vt libræ mediã mundi lineam tradunt, propter Ammonem, id eſt Iouem vocauerunt: quia in eius capite, qui ſimulachra faciunt Arietis cornua fingunt. Quod ſignum Gentiles ideò inter ſigna primum conſtituerunt, quòd in menſe Martio, qui eſt anni principium, ſolem in ſigno illo curſum ſuum peragere dicunt: ſed & *Taurum* inter ſidera collocant, & ipſum in honorem Iouis, eò quòd in bouem ſit fabuloſè conuerſus, quando Europam tranſuexit. Caſtorem quoque & Pollucem poſt mortem inter notiſſima ſidera conſtituerunt: quod ſignum *Gemini* dicitur. *Cancrum* quoque inde dixerunt, eò quòd cùm ad ſignum menſe Iunio ſol venerit, retro graditur in modũ cancri, breuioréſque facit dies. Hoc enim animal incertam habet partem primam, deniq; ad vtramque partem greſſum dirigit, ita vt prior pars ſit poſterior, & poſterior prior. *Leonem* ingentem Hercules in Græcia occidit & propter virtutẽ ſuam hunc inter duodecim ſigna conſtituit. Hoc ſignum ſol cùm attigerit, nimium calorem mũdo reddit, & annuos flatus & æſtus facit maiores quàm in toto reliquo anno. *Virginis* etiam ſignum ideireo inter aſtra collocauerunt, propter quod eiſdem diebus in quibus ſol per illud decurrit, terra exuſta ſolis ardore nihil pariat. Eſt enim hoc tempus caniculariũ dierum. *Libram* autem vocauerunt ab æqualitate menſis ipſius, quod viij kal. Octobris ſol per illud ſignum currens æquinoctium facit. Vnde & Lucanus. Ad iuſtæ pondera libræ. *Scorpium* quoque & *ſagittarium*, propter fulgura menſis ipſius appellauerunt. *Sagittarius* vir equinis cruribus deformatur, cui ſagittam & arcum adiungunt, vt ex eo menſis ipſius fulmina demonſtrẽtur. Vnde & ſagittarius eſt vocatus. *Capricornus* figurã ideò inter ſidera finxerunt propter capram Iouis nutricem: cuius poſteriorem partem corporis in effigiem piſcis ideò finxerunt, vt pluuias eiuſdem temporis deſignarent, quas ſolet idem menſis plerunque in extremis habere. Porrò *Aquarium* & *piſces*, ab imbribus temporum vocauerunt, quòd hyeme quando in his ſignis ſol vertitur, maiores pluuiæ profunduntur. Et miranda gentilium dementia, qui non ſolùm piſces, ſed etiam arietes, & hircos, & tauros, vrſas & canes, cãcros, & ſcorpiones tranſtulerũt. Nam & *aquilam* & *cygnum* propter Iouis fabulas inter cœli aſtra eius memoriæ cauſa collocauerunt. *Perſeum* quoque & vxorẽ eius *Andromedam* poſtea-quàm ſunt mortui in cœlum receptos eſſe crediderũt: ita vt imagines eorum ſtellis deſignarent, eorúmque appellare nominibus non erubeſcerent. *Aurigam* etiam *Erichthonium* inter cœli aſtra collocauerunt: propter quod vidiſſent eum primum quadrigam iunxiſſe. Mirati ſunt enim ingenium eius ad imitationem Solis acceſſiſſe: & propter hoc nomen eius poſt mortem inter ſidera poſuerunt. ſic *Caliſto* Lycaonis filia, dum ab Ioue compreſſa, & fabuloſè ab Iunone in vrſæ fuiſſet ſpeciem conuerſa, quæ Græcè ἄρκτος appellatur, poſt interfectionem ipſius nomen eius Iouis cũ filio in ſtellis Septentrionalibus tranſtulit, eámque *Arctum*: filium autem eius *Arctophylacem* ea appellauit. Sic *lyra* pro Mercurio in cœlum locata. ſic *Centaurus Chiron* propter quòd nutrierat Æſculapium & Achillem, inter aſtra dinumeratus eſt: ſed quolibet modo ſuperſtitiones hæ ab hominibus nuncupentur, ſunt tamen ſydera quæ Deus in mundi principio condidit, ac certo motu diſtinguere tempora ordinauit. ¶ Horũ igitur *ſignorum obſeruationes*, vel *geneſes*, vel cætera ſuperſtitioſa, quę ſe ad cognitionẽ ſyderũ coniungunt, id eſt, ad notitiam fatorũ, quę fidei noſtræ ſine dubitatione contraria ſunt, ſic ignorari debent

à Chri-

à Chreſtianis, vt nec ſcripta eſſe videantur. ſed nonnulli ſyderum pulchritudine & claritate pellecti, in lapſus ſtellarũ creatis mentibus corruerunt, ita vt per ſupputationes noxias, quę *mathefis* dicitur, euentus rerum prę-ſcire conentur : quos non ſolùm Chriſtianæ religionis doctores, ſed etiam gentilium Plato, Ariſtoteles, atque alij rerum veritate commoti concordi ſententia damnauerunt, dicẽtes : Confuſionem rerum potius de tali perſuaſionè generari. Nam ſi genus humanum ad varios actus naſcendi neceſſitate premeretur, cur aut laudem mereãtur boni, aut mali legum percipiant vltionem? Et quamuis ipſi non fuerint cœleſti ſapientię dediti, veritatis tamen teſtimonio errores eorum meritò perculerunt. ¶ Ordo autem iſte ſeptem ſecularium diſciplinarum ideo à Philoſophis vſque ad aſtra perductus eſt, ſcilicet vt animos ſeculari ſapientia implicatos à terrenis rebus abduceret, & in ſuperna contemplatione collocaret.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM LIBER IIII.

CAPITA LIBRI QVARTI.

1 *De Medicina.*
2 *De nomine eius.*
3 *De inuentoribus eius.*
4 *De tribus hæreſibus medicorum.*
5 *De quatuor humoribus corporis.*
6 *De acutis morbis.*
7 *De cronicis morbis.*
8 *De morbis qui in ſuperficie corporis & cutis videntur.*
9 *De medicinis & medicaminibus.*
10 *De libris medicinalibus.*
11 *De inſtrumentis medicorum.*
12 *De odoribus & unguentis.*
13 *De mixto Medicina.*

DE MEDICINA. CAP. I.

MEDICINA eſt quæ corporis vel tuetur vel reſtaurat ſalutem : cuius materia verſatur in morbis & vulneribus. Ad hanc itaque pertinent, non ea tantùm quę ars eorum exhibet, qui proprie Medici nominantur, ſed etiam cibus & potus, tegmen & regimen. Defenſio denique omnis atque munitio qua ſanum corpus noſtrum aduerſus externos ictus caſúſque ſeruatur.

De nomine eius. CAP. II.

NOmen autem *Medicina* à modo, id eſt, temperamento impoſitum æſtimatur, vt non ſatis, ſed paulatim adhibeatur. Nam in multo contriſtatur natura, mediocri autẽ gaudet. vnde & qui pigmenta & antidota ſatis vel aſſiduè biberint, vexantur. Immoderatio enim omnis non ſalutem, ſed periculum affert.

De inuentoribus Medicinæ. CAP. III.

MEdicinæ autem artis auctor ac reperitor apud Græcos perhibetur *Apollo*. Hanc filius eius *Æſculapius* laude vel opere ampliauit. Sed poſtquã fulminis ictu Æſculapius interiit, interdicta fertur medendi cura, & ars ſimul cum auctore defecit, latuítq; per annos penè quingentos vſque ad tempus Artaxerxis regis Perſarum. Tunc eam reuocauit ad lucem *Hippocrates* Aſclepio patre genitus in inſula Coo.

De tribus hæreſibus Medicorum. CAP. IIII.

ITaque tres viri totidem hæreſes inuenerunt. Prima *methodica* inuenta eſt ab Apolline: quæ remedia ſectatur & carmina. Secunda *Empirica*, id eſt, experientiſſima, inuẽta eſt ab Æſculapio, quæ non indiciorum ſignis, ſed ſolis conſtat experimentis. Tertia Logica, id eſt, *rationabilis*, inuenta ab Hippocrate. Iſte enim diſcuſſis ætatum, regionum, vel ægritudinum qualitatibus, artis curam rationabiliter perſecutatus eſt. *Empirici ergo* experientiam ſolam ſectantur: *Logici* experientię rationem adiungunt: *Methodici* nec elementorum rationem obſeruant, nec tempora, nec ætates, nec cauſas, ſed ſolas morborum ſubſtantias.

De quatuor humoribus.
CAP. V.

Sanitas est integritas corporis, & temperantia naturæ ex calido & humido, quod est sanguis. vnde & *sanitas* dicta est, quasi sanguinis status. *Morbi* generali vocabulo omnes passiones corporis continentur, quod inde veteres morbum nominauerunt: vt ipsa appellatione, mortis vim, quæ ex ea nascitur demonstrent. Inter sanitatem autem & morbum media est curatio, quæ nisi morbo congruat, non producit ad sanitatem. Morbi enim omnes ex quatuor nascuntur humoribus, id est, ex sanguine & felle, melancholia & phlegmate. Ex ipsis enim reguntur sani, ex ipsis læduntur infirmi. Dum enim amplius extra cursum naturæ creuerint, ægritudines faciunt. Sicut enim quatuor elementa, sic & quatuor humores, & vnusquisque humor suũ elementum imitatur. *Sanguis* aerem, *cholera*, ignem, *melancholia* terram, *phlegma* aquam. Et sunt quatuor humores, sicut quatuor elemẽta, quæ conseruãt corpora nostra. *Sanguis* ex Græca etymologia vocabulũ sumpsit, quòd ex eo corpus vegetetur & sustentetur & viuat. *Cholera*m Græci vocauerunt, quod vnius diei spacio terminetur: vnde & cholera, id est fellicula nominata est, hoc est, fellis effusio. Græci enim fel χολὴ dicunt. *Melancholia* dicta, eò quòd ex nigri sanguinis fece admixta sit abundantia fellis. Græci enim μέλας nigrũ vocant, fel autem χολὴ appellant. *Sanguis* Latinè vocat⁹ quòd sit suauis. vnde & homines quibus dominatur sanguis, dulces ac blandi sunt. *Phlegma* autem dixerũt quòd sit frigida. Ex his quatuor humoribus regũtur sani: ex his læduntur infirmi. Dum enim amplius excursum naturæ creuerint, ægritudines faciunt. Ex sanguine autem & felle acutæ passiones nascuntur, quas Græci ὀξεῖς vocant. Ex phlegmate verò & melancholia veteres causæ procedunt, quas Græci χρονίας dicunt.

De acutis morbis. CAP. VI.

Ὀξεῖα est acutus morbus, qui aut citò trãsit, aut celeri⁹ interficit, vt *pleurisis*, *phrenesis*. ὀξὺ enim acutum apud Græcos & velocẽ significat. χρονία est prolix⁹ corporis morbus, qui multis temporibus remoratur, vt *podagra*, *phtisis*. χρόνος enim apud Græcos tempus dicitur. Quædam autẽ passiones ex propriis causis nomen acceperunt. *Febris* à feruore dicta est. est enim abundantia caloris. Φρένησις appellata siue ab impedimento mentis: quia Græci mentem φρένας vocant. seu quòd dentibus infrendant. Nam *frendere* est dẽtes concutere. Est autem perturbatio cum exagitatione & dementia ex cholerica vi effecta. *Cardiace* vocabulum à corde sumpsit, dum ex aliquo tumore aut dolore afficitur. *Cor* enim Græci καρδίαν vocant. Est enim cordis passio cũ formidabili metu. *Lethargus* à somno vocata. Est enim oppressio cerebri cũ obliuione & somno iugi, velut stertentis. *Synanche* à continentia spiritus & præfocatione dicta. Græci enim συνάγχειν cõtinere dicũt. Qui enim hoc vitio laborant, dolore fauciũ præfocantur. *Phlegmone* est feruor stomachi cum extensione & dolore, siue φλεγμονὴ est inquietudo cum rubore & dolore & extensione, & duricia & vastitate. Quæ cùm ceperit fieri, inquietudo & febris consequitur. Vnde & dicta est φλεγμονὴ ἀπὸ τῆ φλογὸς. Sic enim fẽritur, & inde nomen accepit. *Pleuritis* est dolor lateris acutus cum febre & spato sanguinolento. Latus enim Græcè πλεύρα dicitur: vnde & pleuritica passio nomen accepit. *Peripneumonia* est pulmonis vitium cum dolore vehementi & suspirio. Græci enim pulmonem πνεύμονα vocant. inde & ægritudo dicta est. *Apoplexia* est subita effusio sanguinis, qua suffocati intereunt. Dicta autem apoplexia, quòd ex letali percussu repentinus casus fiat. Græci enim percussionem ἀποπλῆξιν vocant. *Spasmus* Latinè cõtractio subita partium aut neruorum cum dolore vehementi. Quam passionem à corde nominatam dixerũt: quia in nobis principatũ vigoris habet. Fit autem duobus modis: aut ex repletione, aut ex inanitione. *Tetanus* maior est contractio neruorũ à ceruice ad dorsum. *Telum* lateris dolor est. dictum est autem ita à medicis, quòd dolore corpus transuerberet, quasi gladius. *Ileos* dolor intestinorum. Vnde & *ilia* dicta sunt. Græcè enim εἱλεῖν obuoluere dicitur, quòd se intestina præ dolore inuoluant. Hi & tormini dicuntur ab intestinorum tormento. ὑδροφοβία, id est, aquæ metus. Græci enim ὕδωρ aquam vocant: φόβος timorem dicunt. vnde & Latini hunc morbum ob aquæ metum *limphaticum* vocant. Fit autem vel ex canis rabidi morsu, aut ex aeris spuma in terram proiecta, quam si homo vel bestia tetigerit, aut dementia repletur, aut in rabiem vertitur. *Carbunculus* dictus, quòd in ortu suo rubens sit vt ignis: postea niger, vt carbo extinctus. *Pestilentia* est contagium, quod dum vnum apprehenderit, celeriter ad plures transit. Gignitur autem ex corrupto aere, & in viscera penetrando innititur. Hæc etsi plerunque per aerias potestates fiat, tamen sine arbitrio omnipotentis Dei omnino non fit. dicta autem *pestilentia* quasi pastulentia, quòd veluti incendium depascat: Et toto descendit corpore pestis. Idem & *contagium* à contingendo: quia quem tetigerit, polluit,

polluit. Ipſa & *inguina* ab inguinum percuſſione. Eadem & *lues* à labe & luctu vocata, quæ tantopere acuta eſt, vt non habeat ſpacium temporis, quo aut vita ſperetur aut mors, ſed repẽtinus languor ſimul cum morte venit.

De Chronicis morbis. CAP. VII.

Chronica eſt prolixus morbus, qui multis temporibus remoratur, vt podagra, phtiſis. χρόνος enim apud Græcos tempus dicitur. *Cephalea* ex capite vocabulum habet. capitis enim paſſio eſt. Græci enim caput κεφαλὴν vocant. *Scotoma* ab accidente nomen ſumpſit, quòd repentinas tenebras ingerat oculis cum vertigine capitis. *Vertigo* autem eſt, quotieſcunque ventus conſurgit, & terrã in circuitu mouet. Sic & in vertice hominis arteriæ & venæ ventoſitatem ex reſoluta humectatione gignunt, & in oculis girum faciunt. Vnde & vertigo nuncupata eſt. *Epilepſia* vocabulum ſumpſit, quòd mentem apprehendens pariter etiam corpus poſſideat. Græci enim apprehenſionem ἐπιλῆψιν vocant. Fit autem ex melancholico humore quoties exuberauerit, & ad cerebrum aduerſus fuerit. Hæc paſſio & *caduca* vocatur, eò quòd cadens æger ſpaſmum patiatur. Hos etiam vulgus *lunaticos* vocat, quòd per hunc curſum comitetur eos inſania dæmonum. Eadem & *laruatio*: ipſe eſt & *morbus comitialis*, id eſt, maior & diutinus, quo caduci tenentur. Cuius tanta vis eſt, vt homo vadens concidat ſpumẽtque. *Comitialis* autem dictus, quòd gentiles eùm comitiorum die cuiquam accidiſſet, comitia dimittebantur. Erat autem apud Romanos comitiorum dies ſolennis in Kalend. Ianuariis. *Mania* ab inſania vel furore vocata. Nam Græcorum vetuſtas furorem μανίαν appellabat, ſiue à diuinatione, quia diuinare Græcè μαντεύεσθαι dicitur. *Melancholia* dicta eſt à nigro felle. Græci enim nigrum μέλαν vocant: fel autem χολὴν appellant. *Epilepſia* autem in fantaſia fit, melancholia in ratione, mania in memoria. *Typhi* ſunt frigidæ febres, quæ abuſiuè typhi appellantur ab herba quæ naſcit in aqua, quæ Latinè forma atque ſtatus dicitur. Eſt enim acceſſionum reuolutio per ſtatuta temporum interualla. *Reuma* Græcè, Latinè eruptio ſiue fluor appellatur. *Catarrus* eſt fluor reumæ iugis ex naribus, quæ dum ad fauces venerit βράγχος vocatur. dum ad thoracem vel pulmonem ῥόος dicitur. *Coriza* eſt quoties infuſa capitis in oſſa venerit narium & præfocationem fecerit cum ſternutatione. vnde & coriza nomen accepit. *Branchos* eſt præfocatio faucium à frigido humore. Græci enim gutturβράγχος dicunt. circa quod fauces ſunt, quos nos corruptè brancia dicimus. *Raucedo* amputatio vocis. Hæc & *arteriaſis* vocatur. eò quòd vocem raucam & clauſam reddat ab arteriarũ iniuriis. *Suſpirium* nomen ſumpſit, quia inſpirationis difficultas eſt, quam Græci ἀσθμαίνειν dicunt, id eſt, *ſuffocationem*. *Peripneumonia* à pulmonibus nomen accepit. Eſt enim pulmonis tumor cum ſpumarum ſanguinearum effuſione. *Haemopthyſis*, emiſſio ſanguinis per os, vnde & nomen accepit. αἷμα enim ſanguis dicitur. *Phthyſis* eſt vlceratio & tumor in pulmonibus qui iuuenibus facilius euenire ſolet. φθίσις autem apud Græcos dicta, quòd ſit totius corporis cõſumptio. *Taſſis* Græcè ab altitudine vocatur, quòd à profundo pectoris veniat. cuius contraria eſt ſuperior in faucibus vbi vua diſtillat. *Apoſtema* à collectione nomen accepit. nam collectiones Græci apoſtemas vocant. Ἐμπύημα dicta eſt apoſtema intrinſecus vel in latere, vel in ſtomacho cũ dolore & febribus, & tuſſi abũdantibus ſpumis & purulẽtiis. ἡπατικοὺς morbus à iecoris paſſione nomẽ accepit. Græci enim ἧπαρ iecur vocant. *Lienoſi* à ſplene vocabulum ſumpſit. Græci enim σπλὴν lien vocant. *Hydrops* nomen ſumpſit ab aquoſo humore cutis. Nam Græci ὕδωρ aquam vocauerunt, eſt enim humor ſubcutaneus cum inflatione turgente & anhelitu fetido. *Nephritis*, à renium languore nomen accepit. Renes enim Græci νεφροὺς dicunt. *Paralyſis* dicta à corporis impenſatione: facta ex multa infrigidatione, aut in toto corpore, aut in parte. *Cachexia* nomen ſumpſit à corporis iniuria vel malo habitu. κακοχυμία enim Græci malam vexationem vocauerunt. Fit autem hæc paſſio ex intemperantia ægrotantis, vel curatione medicaminis: aut poſt ægritudinem tarda reſumptio. *Atrophia* nomẽ accepit à diminutione corporis. Nam Græci nutrimenti ceſſationẽ ἀτροφίαν dicunt. Eſt enim tenuitas corporis ex cauſis latentibus, & paulatim conualeſcentibus. *Sarcoma* eſt ſuperfluum carnis incremẽtum, quo vltra modum corpora ſaginantur. Græci enim carnem σάρκα vocant. ἰσχία vocata à parte corporis quã vexat. Nã vertibulorum oſſa quorum ſummitas iliorum initio terminatur, Græci ἰσχία vocant. Fit autem quoties deſcenderit in recta oſſa, & efficitur ibi glutinatio. *Podagram* Græci à retẽtione pedum dicunt nominatam, & à ferali dolore. Siquidem omne quod immite fuerit, abuſiuè agreſte vocamus. *Arthritis* morbus ab articulorum paſſione vocabulum ſumpſit. *Calculus* lapis eſt qui in veſica fit, vnde & nomen accepit. Gignitur autem ex materia phlegmatica. *Stranguria* dicta eſt, eò quòd ſtringat vrinarum difficultatẽ. Σατυριάσεις iuge deſiderium Veneris cum extẽſione naturalium locorum: dicta paſſio à Satyris. *Diarrhea* iugis

ventris cursus sine vomitu, *Dysenteria* est diuisio continuationis; id est, vlceratio intestini. Δυς enim difficultatem significat. ἔντερα intestina. Fit autem antecedente fluore, quam Græci διάῤῥοιαν vocant. *Lienteria* dicta, quòd cibum tanquam per lineam intestina nullis obstantibus facit prolabi: *Colica* passio nomẽ sumpsit ab intestino, quæ Græci κῶλον appellant. *Ragades* dicuntur, eò quòd fissuræ sint rugis collectæ circa orificium. Hæ & hæmorroides à sanguinis fluore dictæ. Græci enim sanguinem αἷμα dicunt.

De morbis, qui in superficie cutis videntur.
CAP. VIII.

Alopecia est capillorum fluor circũscriptis pilis fului aeris qualitatem habentibus: vocata hoc nomine à similitudine animalis vulpeculæ, quam Græci ἀλώπεκας vocãt. *Parotides* sunt duritiæ vel collectiones, quæ ex febribus vel ex aliquo alio nascũtur in aurium vicinitate: vnde & παρωτίδες sunt appellatæ. οὖς enim Græci auriculam dicunt. *Lentigo* est vestigia macularum paruula in rotunditatem formata, à specie lenticulæ dicta. *Erysipelas* est quam Latini sacrum ignẽ appellant, id est, execrandum per antiphrasim. Siquidem in superficie rubore flammeo cutes rubescunt. Tunc mutuo rubore quasi ab igne vicina inuaduntur loca: ita vt etiam febris excitetur. *Serpedo* est rubor cutis cum pustularum extantia, & nomen sumpsit à serpendo, eò quòd serpat per membra. *Impetigo* est sicca scabies: promineus à corpore cum asperitate & rotunditate formæ. Hanc vulgus sarnam appellat. *Prurigo* vocata à perurendo & ardendo. Νυκτάλωπια est passio qua per diem visus patentibus oculis denegatur, & nocturnis irruentibus tenebris redditur, aut versa vice (vt plerique volunt) die redditur, nocte negatur. *Verruca* aliud sunt, *Satyriasis* aliud. *Verruca* singulatim sunt: *satyriasis* verò illa fortior, ac circa ipsam plures inueniuntur. *Scabies* quoque & *lepra* vtraque passio asperitas cutis cum pruritu atque squãmatione: sed scabies tenuis asperitas & squãmatio est. Hinc denique nomen accepit, quæ ita veluti purgamenta admittat. Nam *scabies* quasi squamies. *Lepra* verò cutis asperitas squammosa lepidæ herbæ similis, vnde & nomen sumpsit: cuius color nunc in nigredinẽ vertitur, nunc in alborẽ, nunc in ruborẽ. In corporẽ hominis ita lepra dignoscitur, si variatim inter sanas cutis partes color diuersis appareat: aut si ita se vbique diffundat, vt omnia vnius coloris quamuis adulterini faciat. *Elephantiasis* morbus dicitur ex similitudine elephanti: cuius naturaliter dura & aspera pellis, nomen morbo in hominibus dedit: quia corporis superficiem similẽ facit elephantorum cuti: siue quia ingens passio est, sicut animal ipsum ex quo deriuatum ducit nomen. *Morphea* Græci appellant à cuiusdam animalis nomine, quòd sit coloris fellei. Hunc morbum Latini *arcuatum* appellant ad similitudinem cœlestis arcus. *Aurigo* verò Varro appellari ait à colore auri. *Regium* autem *morbum* inde æstimant dictum, quòd vino bono & regalibus cibis citius curetur. *Cancer* à similitudine maritimi animalis vocatum, vulnus sic medici dicunt nullis medicamentis sanabile. Aut ergo præcidi debet à corpore membrum vbi nascitur, vt aliquantulum viuat: tamen inde mortem quamlibet tardius affuturam. *Ordeolus* est paruissima & purulenta collectio in capillis palpebrarum constituta, in medio lata, & ex vtroque conducta, hordei granum similans: vnde & nomen accepit. *Furunculus* est tumor in acutum surgens dictus, quòd ferueat, quasi feruneulus: vnde & Græcè φύραξ dicitur, quòd sit ignitus. *Oscedo* est, in quâ infantum ora exulcerantur, dicta ex languore oscitantium. *Frenusculi* vlcera circa rictum oris: similia his, quæ fiunt iumentis asperitate frenorum. *Vlcus* putredo ipsa: vulnus quod ferro fit quasi vi vlcus. Et vlcus quod olet quasi oleus. *Pustula* est in superficie corporis turgida veluti collectio. *Papula* est paruissima cutis erectio circunscripta cum rubore: & ideo papula dicta, quasi pupula sirimpia. *Sanies* dicta quòd ex sanguine nascitur: excitato enim calore vulneris, sanguis in saniẽ vertitur. Nam sanies non fit in quocunque loco, nisi vbi sanguis aduenerit: quia omne quod putrescit, nisi calidum & humidum fuerit, quod est sanguis, putrefieri non potest. Sanies autem & tabes sibi differũt. Fluere enim sanie viuorũ est, tabe mortuorum. *Cicatrix* est obductio vulneris, naturalẽ colorẽ partibus seruans: dicta quòd obducat vulnera & obcæcat.

De remediis & medicaminibus.
CAP. IX.

MEdicinæ curatio non est spernenda. Meminimus enim & Esaiam Ezechiæ languenti aliquid medicinale mandasse: & Paulus Apostolus Timotheo modicum vini prodesse dixit. ¶Curatio autem morborum tribus generibus cõstat: *Pharmacia*, quam Latini medicamina vocant: *Chirurgia*, quam Latini manuum operationem appellant: manus enim apud Græcos χεὶρ vocatur: *diæta*, quam Latini regulam appellant: est enim obseruatio legis & vitæ. ¶Sunt autem omni curationi species tres: primum genus *diæteticum*: secundum *pharmaceuticum*: tertium *chirurgicũ*. *Diæta* est obseruatio legis & vitæ. *Pharmaceutica* est

Digitized by Google

tica est medicamentorum curatio. *Chirurgia* est ferramentorum incisio. nam ferro excidũtur quę medicamentorum non senserint medicinam. ¶ Antiquior autem medicina herbis tantùm ex succis erat. Talis enim medendi vsus cepit: deinde ferro & cæteris medicamentis. ¶ *Omnis* autem *curatio* aut ex contrariis aut ex similibus adhibetur. *Ex contrariis*, vt frigidum calido. vel siccum humido. sicut & in homine superbia sanari non potest, nisi humilitate sanetur. *Ex similibus* verò, sicut ligamentum vel rotundo vulneri rotundum: vel oblongo oblongum apponitur. Ligatura enim ipsa non eadem membris & vulneribus omnibus, sed similis simili coaptatur. quæ duo etiam ipsa adiutoria nominibus suis significant. Nam *antidotum* Græcè, Latinè ex contrario datum dicitur. Contraria enim contrariis medicinæ ratione curãtur. At contrà ex simili: vt *mysi*, quod interpretatur amara: quia gustus eius amarus est. Ex conuenienti enim nomen accepit, quia amaritudo amaritudinem morbi soluere solet. ¶ Omnia autem medicamenta ex propriis causis habent vocabula. *Hiera* enim dicta quasi diuina. *Arteriaca*, quòd apta sint gutturis meatui, & tumores faucium & arteriarum leniãt. *Theriaca* est antidotum serpentinum, quo venena pelluntur, vt pestis peste soluatur. *Cathartica* Græcè, Latinè purgatoria dicuntur. *Catapotia*, eò quòd modicum potetur seu inglutiatur. *Diamoron* à succo mora nomen sumpsit, ex quo cõficitur. sicut *diacodion*: quia ἐκ τῶν μήκωνων, id est, ex papauere fit. sicut diaspermaton: quia ex seminibus componitur. *Electuarium* vocatum, eò quòd molle sorbeatur. *Trociscos* dictus, quia in modum rotulæ deformatur. τρόχος enim Græcè rota dicitur. *Collyria* Latinum sonat, quòd vitia oculorum detergant. *Epithema*, eo quòd supponatur, aliis adiutoriis præcedentibus. *Cataplasma*, eo quòd inductio sola sit. *Emplastrum*, eo quòd inducatur. *Malagma*, eo quòd sine igne maceretur & comprehendatur. *Enema* Græcè, Latinè relaxatio dicitur. *Pressaria* dicta quòd intus initiantur. ¶ *Medicinam inuenerunt*. Chiron quidam Græcus inuenit. inde pingitur dimidia parte homo: dimidia equ⁹. dictus autem Chiron ἀπὸ τῆς χειρός, quia Chirurgus fuisse dicitur: vnde appellatus. *Critici dies* medici vocant, quibus, vt credo, ex iudicio infirmitatis illud nomen impositum est. quod quasi iudicent hominem, & sententia sua aut puniant aut liberent.

De libris medicinalibus. CAP. X.

Aphorismus est sermo breuis, integrũ sensum propositæ rei scribens. *Prognostica* præsagia ægritudinum, à prænoscendo vocata. Oportet enim medicum & præterita agnoscere, & præsentia scire, & futura præuidere. *Dynamia*, potentia herbarum & vis & possibilitas. Nã in herbarum cura vis ipsa δυνάμις dicitur. vnde & *δυνάμερα* nuncupatur, vbi eorum medicinæ scribuntur. *Botanicum* herbarium dicitur, quòd ibi herbæ notentur.

De instrumentis Medicorum. CAP. XI.

Enchiridion dictum, quod manu astringatur, dum plurima contineat ferramenta. χείρ enim Græcè manus vocatur. *Phlebotomus* ab incisione vocatum. Nam incisio Latinè, Græcè τομὴ dicitur. *Similaria magistrum. Spatomeleguna*, quæ à Latinis à similitudine cucurbitæ, à suspirio *Ventosa* vocatur. Denique animata spiritu per igniculum, dehinc præciso corpori superposita omne quod inter cutẽ vel altius æstuat, siue humorẽ, siue sanguinem, vocat in superficiem glisscere. *Pisa* à pinsendis seminibus & terendis. Hinc & *pigmenta*, eo quòd in pila & pilo aguntur quasi piligmenta. Est enim *pila* vas concauum & medicorum aptum vsui, in qua propriè ptisanæ fieri & pigmenta concidi solẽt. Varro autem refert *Pilumnium* quendam in Italia fuisse, qui pinsendis præfuit aruis: vnde & *pilumni* & *pistores*. Ab hoc ergo pilum & pila inuenta, quibus far pinsitur, & ex eius nomine ita appellata. *Pilum* autem est vnde contunditur quicquid in pila mittitur. *Mortarium*, quòd ibi iam semina in puluerem redacta & mortua condiantur. *Citicula* est, in qua circunducta collyria resoluũtur. erit enim lenis. Nam aspera frangi potius quàm resolui collyrium facit.

De odoribus & vnguentis. CAP. XII.

Odor vocatus ab aere. *Thymiama* lingua Græca vocatur, quòd sit odorabile. Nã timos dicitur flos qui odorem refert. de quo Virgilius: redolẽtque timo flagrãtia mella. *Incensum* dictum: quia igne consumitur dum offertur. *Tetraides* formulæ incensi in longitudinem porrectæ, quæ fiunt ex quatuor pigmentis. Quatuor enim Græcè τέτταρα, formula εἶδος dicitur. *Stacte* est incensum quod ex pressura manat, dictum à Græcis ἀπὸ τῆς στάξεως, quod est manare & distillare. *Myrobalanũ*: quia fit ex glande odorata. de quo Horatius. Et pressa tuis balanus capillis. *Vnguentũ* verò est omne quod ex communi oleo confectum, aliarum specierum cõmixtione augetur, odoris iocunditatem sumens, & lõgius redolens. *Vnguenta* autem quædam dicuntur à locis vt telinum, cuius Iulius Cæsar meminit, dicens: Corpus suaui telino vnguimus. Hoc conficiebatur in insula Delo, quæ est

vna ex Cycladibus. Sũt & quædam ab inuentorum nomine, vt *amaracinũ*. Nam quidam tradunt regium quendam puerum Amaracũ nomine quamplura vnguẽtorum genera ferentem, casu prolapsum esse, & maiorem ex commixtione odorẽ creasse. Vnde nunc optima vnguẽta amaracina dicuntur: sunt autem ex genere florum. Item quæ à materiæ suæ qualitate dicuntur: vt *rosaceum* à rosa: *cyprinum* à flore Cypri: quę proinde & proprię materiæ odorem referunt. Ex his quædam simplicia vnguenta sunt, quæ vna tantùm specie existunt: vnde & sui nominis referunt odoratum, vt *anetinum*: est enim syncerum ex oleo & aneto tantum. Composita autem sunt quę pluribus admixtis fiunt: vnde & nominis sui odorem non habent: quia obtinentibus aliis quæ admiscentur, incertum odorem ducunt: vt *cerotum, calesticum, marciatum*.

De initio Medicinæ. CAP. XIII.

QVæritur à quibusdam, quare inter cęteras artes liberales ars Medicinę nõ cõtineatur. Propterea, quia illæ singulares continent causas: ista verò omniũ. Nam & *Grammaticam medicus scire iubetur*, vt intelligere vel exponere possit quę legit. similiter & Rhetoricam, vt veracibus argumentis valeat diffinire quæ tractat: necnõ & *Dialecticam* propter infirmitatũ causas ratione adhibita perscrutandas atque curandas. Sic & *Arithmeticam* propter numerum horarũ in accessionibus, & periodis dierũ: nõ aliter & *Geometriam* propter qualitates regionum, & locorum situs: in quibus doceat, quid quisque obseruare debeat. Porrò *Musica incognita illis non erit*. nã multa sunt quæ in Græcis hominibus per hanc disciplinam facta leguntur: sicut habetur de Dauid, qui à spiritu immundo Saulem arte modulationis eripuit. Asclepiades quoq; medicus Phreneticum quendã per symphoniã pristinæ sanitati restituit. Postremò & *Astronomiam notam habebit*, per quam contempletur rationem astrorum & mutationẽ temporum. nam sicut ait quidam medicorũ, cum ipsorum qualitatibus & nostra corpora commutantur, hinc est quod Medicina secunda Philosophia dicitur. Vtraque enim disciplina totum sibi hominem vendicat. Nã sicut per illam anima, ita per hanc corpus curatur.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM LIBER V.

CAPITA LIBRI QVAINTI.

1 *De authoribus legum.*
2 *De legibus diuinis & humanis.*
3 *Quid differunt inter se ius, leges, & mores.*
4 *Quid sit ius naturale.*
5 *Quid ius ciuile.*
6 *Quid ius gentium.*
7 *Quid ius militare.*
8 *Quid sit ius publicum.*
9 *Quid sit ius Quiritum.*
10 *Quid lex.*
11 *Quid scita plebium.*
12 *Quid senatus consultum.*
13 *Quid constituto & edictum.*
14 *Quid responsa prudentium.*
15 *De legibus consularibus & tribunitiis.*
16 *De lege Satyra.*
17 *De legibus Rhodiis.*
18 *De priuilegiis.*
19 *Quid possit lex.*
20 *Quare facta est lex.*
21 *Qualis debeat fieri lex.*
22 *De causis.*
23 *De testibus.*
24 *De instrumentis legalibus.*
25 *De rebus.*
26 *De criminibus in lege conscriptis.*
27 *De pœnis in legibus constitutis.*

De authoribus legum. CAP. I.

MOYSES genti Hebraicæ primus omnium diuinas leges sacris literis explicauit. *Foroneus* rex Græcis primus legis iudiciáque constituit. *Mercurius Trismegistus* primus leges Ægyptiis tradidit. *Solon* primus leges Athenensibus dedit. *Lycurgus* primus Lacedæmoniis iura legum ex Apollinis authoritate confinxit. *Numa Pompilius* qui Romulo successit in regno, primus leges Romanis edidit: deinde cùm populus seditiosos magistratus ferre non posset, *Decem-viros* legibus scribendis creauit, qui leges ex libris Solonis in Latinum sermonem translatas

Digitized by Google

xij. tabulis expoſuerunt. Fuerunt autem hi Appius Claudius, Genutius, Veterius Iulius, Manilius, Sulpitius, Sextius, Curatius, Romelius, Poſthumius. Hi Decem viri legum conſcribendarum electi ſunt. ¶ *Leges* autem *redigere in libris* primus conſul Pompeius inſtituere voluit, ſed non perſeuerauit, obtrectatorum metu: deinde Cæſar cepit id facere, ſed antè interfectus eſt. Paulatim autem antiquæ leges vetuſtate atque incuria exoleuerunt, quarum etſi nullus iam vſus eſt, notitia tamen neceſſaria videtur. *Leges nouæ* à Conſtantino Cæſare ceperunt, & reliquis ſuccedentibus: erántque permixtæ & inordinatæ. Poſtea Theodoſius minor Auguſtus ad ſimilitudinem *Gregoriani* & *Hermogeniani codicem* factum conſtitutionum à Conſtantini temporibus, ſub proprio cuiuſque Imperatoris titulo diſpoſuit, quem à ſuo nomine *Theodoſianum* vocauit.

De legibus diuinis & humanis. CAP. II.

OMnes autem *leges* aut diuinæ ſunt, aut humanæ. *Diuina* naturæ: *humana* moribus conſtant: idcóque hæc diſcrepant, quoniam aliæ aliis gentibus placent. *Fas* lex diuina eſt: *ius* lex humana. Tranſire per agrum alienum fas eſt, ius non eſt.

Quid differunt inter ſe ius, leges, & mores. CAP. III.

Ivs generale nomen eſt: *lex* autem iuris eſt ſpecies. *Ius* autem dictum, quia iuſtum eſt: omne autem ius legibus & moribus conſtat. *Lex* eſt conſtitutio ſcripta. *Mos* eſt vetuſtate probata conſuetudo: ſiue, lex non ſcripta. Nam *lex* à legendo vocata eſt: quia ſcripta eſt. *Mos* autem longa conſuetudo de moribus tracta tantùm. *Conſuetudo* autem eſt ius quoddám moribus inſtitutum: quod pro lege ſuſcipitur, cùm deficit lex: nec differt ſcriptura an ratione conſiſtat, quando & legem ratio commendat. Porrò ſi ratione lex conſtat, *lex* erit omne quod iam ratione conſtiterit, duntaxat quòd religioni congruat: quòd diſciplinæ conueniat: quòd ſaluti proficiat. vocata autem *conſuetudo*, quia in communi eſt vſu.

Quid ſit ius naturale. CAP. IIII.

Ivs naturale eſt, aut ciuile, aut gentium. *Ius naturale* eſt commune omnium nationũ, eò quòd vbique inſtinctu naturæ, non conſtitutione aliqua, habeatur, vt viri & fœminæ coniunctio, liberorum ſucceſſio & educatio: communis omnium poſſeſſio: & omnium vna libertas, acquiſitio eorum, quæ cælo, terra marique capiuntur. Item depoſitæ rei vel commendatæ pecuniæ reſtitutio: violentiæ per vim repulſio. Nam hoc aut ſi quid ſimile eſt, nunquam iniuſtum, ſed naturale æquúmque habetur.

Quid ſit ius ciuile. CAP. V.

Ivs ciuile eſt, quod quiſque populus vel ciuitas ſibi proprium, humana diuinaque cauſa conſtituit.

Quid ſit ius gentium. CAP. VI.

Ivs gentium eſt ſedium occupatio, ædificatio, munitio, bella, captiuitates, ſeruitutes, poſtliminia, fœdera pacis, inducíæ, legatorũ non violandorum religio, connubia inter alienigenas prohibita, & inde ius gentium, quòd eo iure omnes ferè gentes vtuntur.

Quid ſit ius militare. CAP. VII.

Ivs militare eſt belli inferendi ſolennitas: fœderis faciendi nexus, ſigno dato congreſſio in hoſtem vel commiſſio. Item ſigno dato receptio: item flagitij militaris diſciplina, ſi locus deferatur: item ſtipendiorum modus: dignitatum gradus: præmiorum honor, veluti cum corona vel torques donatur. Item prædæ deciſio: & pro perſonarum qualitatibus & laboribus iuſta diuiſio ac principis portio.

Quid ſit ius publicum. CAP. VIII.

Ivs publicum eſt in ſacris & ſacerdotibus & in magiſtratibus.

Quid ſit ius Quiritum. CAP. IX.

Ivs Quiritum eſt propriè Romanorũ, quod nulli tenent niſi Quirites, id eſt, Romani tanquam de legitimis hæreditatibus, decretionibus: de tutelis: de vſucaptione. quæ iura apud nullum alium populum reperiũtur, ſed propria ſunt Romanorum: & in eiſdem ſolis conſtituta. Conſtat autem Quiritum ius ex legibus & plebiſcitis, conſtitutionibus principum & edictis, ſiue prudentium reſponſis.

Quid lex. CAP. X.

Lex eſt conſtitutio populi, qua maiores natu ſimul cum plebibus aliquid ſanxerunt.

Quid ſcita plebium. CAP. XI.

Scita ſunt quæ plebs tantùm conſtituunt: & vocata ſcita, quòd ea plebs ſciat, vel

Digitized by

quòd ſciſcitatur & rogat vt fiat.

Quid ſenatuſconſultum. CAP. XII.

Senatuſconſultum, eſt quòd tantùm ſenatores populis conſulendo decernunt.

Quid conſtitutio & edictum. CAP. XIII.

Conſtitutio vel *edictum* quod rex vel Imperator conſtituit vel edicit.

Quid reſponſa prudentium. CAP. XIIII.

Reſponſa ſunt quæ iuriſconſulti reſpondere dicuntur conſulentibus: vnde & reſponſa Pauli dicta. fuerunt enim quidam prudentes & arbitri æquitatis, qui *inſtitutiones ciuilis iuris* compoſitas ediderunt: quibus dulidentium lites contentionéſque ſopirent.

De legibus conſularibus & tribunitiis. CAP. XV.

Quædam eſſe *leges* dicuntur ab iis qui condiderunt, vt *conſulares, tribunitia, Iulia, Cornelia.* Nam & ſub Octauio Cæſare ſuffecti conſules Papius & Pompeius legem tulerunt: quæ à nominibus eorum appellatur Papia & Pompeia, continens primum præmia pro ſuſcipiendis liberis. Sub eodem quoque Imperatore *Falcidius* tribunus plebis legem fecit, ne quis plus in extraneis teſtamento legaret, quàm vt quarta pars ſupereſſet hæredibus. Ex cuius nomine lex Falcidia nuncupata eſt. *Aquilius* quoque legem condidit, quæ hactenus Aquilia vocatur.

De Lege ſatyra. CAP. XVI.

Satyra verò lex eſt, quæ de pluribus rebus ſimul loquitur, dicta, à copia rerum, & quaſi à ſatietate: vnde & *ſatyram ſcribere* eſt poemata varia condere, vt Horatij, Iuuenalis & Perſij.

De legibus Rhodiis. CAP. XVII.

Rhodia leges naualium commerciorum ſunt, ab inſula Rhodo cognominatæ, in qua antiquitus mercatorum fuit vſus.

De priuilegiis. CAP. XVIII.

Priuilegia autem ſunt leges priuatorum, quaſi priuatæ leges. Nam priuilegium inde dictum, quòd in priuato feratur.

Quid poſſit lex. CAP. XIX.

Omnis autem *lex* aut *permittit* aliquid, vt, Vir fortis petat præmium, aut *vetat*, vt, Sacrarum virginum nuptias nulli petere liceat: aut *punit.* vt, Qui cædem fecerit capite plectatur: aut enim *præmio*, aut *pœna*, vita moderatur humana.

Quare facta ſit lex. CAP. XX.

Facta ſunt leges, vt earum metu humana coerceatur audacia, tutáque ſit inter improbos innocentia, & in ipſis improbis formidato ſupplicio, refrenetur nocendi facultas.

Qualis debeat fieri lex. CAP. XXI.

Erit autem lex honeſta, iuſta, poſſibilis, ſecundum naturam, ſecundum patriæ conſuetudinem, loco temporíque conueniens, neceſſaria, vtilis, manifeſta quoque, ne aliquid per obſcuritatem in captione contineat, nullo priuato commodo, ſed pro communi ciuium vtilitate conſcripta.

De cauſis. CAP. XXII.

Pragma Græcum eſt, quod Latinè cauſa dicitur: vnde & *pragmatica*, negotia dicuntur, & actor cauſarum & negociorum *pragmaticus* nuncupatur.

De teſtibus. CAP. XXIII.

Teſtes ſunt à quibus quæritur veritas in iudicio, quos quiſque ante iudicium ſibi placitis alligat: nec cui ſit poſtea liberum aut diſſimulare, aut ſubtrahere ſe: vnde & *alligati*, appellantur. Item teſtes dicti, quòd teſtamento adhiberi ſolent: ſicut *ſignatores*, qui teſtamenta ſignant.

De inſtrumentis legalibus. CAP. XXIV.

Voluntas generale nomen omnium legalium inſtrumentorum, quæ quia non vi, ſed voluntate procedit, ideo tale nomen accepit. *Teſtamentum* vocatum: quia niſi teſtator mortuus fuerit, nec confirmari poteſt, nec ſciri quid in eo ſcriptum ſit: quia clauſum & obſignatum eſt, & inde dictum teſtamentum: quia non valet niſi poſt teſtatoris monumentũ: vnde Apoſtolus, Teſtamentũ, inquit, in mortuis confirmatur. *Teſtamentũ* ſanè in ſcripturis ſacris non hoc ſolũ dicitur quòd non valet niſi teſtatoribus mortuis, ſed om-

Digitized by Google

sed omne pactum & placitum, testamentum vocabant: nam Laban & Iacob testamentum fecerunt, quod vtique etiam inter viuos valeret. & in Psalmis legitur, Aduersum te testamẽtum disposuerunt, hoc est, pactũ: & innumerabilia talia. *Tabulæ* testamẽti ideo appellatæ sunt: quia ante chartæ & membranarum vsum in tabulis dolatis non solùm testamentum, sed etiam epistolarũ alloquia scribebãtur: vnde & portitores earum *tabularij* vocãtur. *Testamentum iuris ciuilis*, est quinque testium signis signatum, subscriptione firmatum. *Testamentum iuris prætorij*, est septem testium signis signatum: sed illud apud ciues fit, inde *ciuile*, illud apud prætores, inde *iuris prætorij*. *Testamentum* autem *signare*, notare est, vt *notum fit* quod scriptum est. *Holographũ testamentum*, est manu autoris totum cõscriptum atque subscriptum: vnde & nomen accepit. Græci enim ὅλον totam, γραφὴν literam dicunt. *Irritum testamentum*, est si is qui testatus est, capite diminutus est, aut si non ritè factum sit. *Inofficiosum testamentum* est, quod frustrà liberis exhæredatis, sine officio naturalis pietatis in extraneas personas redactum est. *Ruptum testamentum*, inde vocatur, eò quòd nascente posthumo, neque exhæredato nominatim, neque hærede instituto disrumpitur. *Suppressum testamentum* est, quod in fraudem hæredum vel legatariorum seu liberorum non est palam prolatum: quod si non latet, tamen si prædictis personis non proferatur, supprimi tamen videtur. *Nuncupatio* est, quam in tabulis cerisque testator recitat, dicens: Hæc vt in his tabulis cerisque scripta sunt, ita videtur, ita dico, ita lego: itaque vos ciues Romani testimonium mihi perhibete, & hoc dicitur nuncupatio, *nuncupare* enim est in palam nominare & confirmare. *Ius liberorum*, est coniugium sine liberis inuicem pro loco pignorum hæreditatis alterna conscriptio. *Codicellum*, vt veteres aiunt, sine dubio ab autore dictum, qui hoc scripturæ genus instituit. Est autem scriptura nulla indigens solennitate verborum, sed sola testatoris voluntate qualicunque scripturæ significatione expressa: cuius beneficio voluntatibus defunctorum esse constat subuentum propter legalium verborum difficultatem, aut certè propter necessitatem adhibendorum solennium: ita vt qui titulum scribit eiusdem scripturæ codicellum vocet: sicut autem *codicellus* sit vice testamẽti: ita *epistola* vice codicillorum. *Cretio*, est certus dierum numerus, in quo institutus hæres aut accipit hæreditatem, aut finito tempore cretionis excluditur, nec liberum est illi vltra capiendi hæreditates. *Cretio* autem appellata est quasi decretio, id est, decernere, vel constituere: vipnta, ille hæres esto mihi: additur, cernitóque infra tot dies. Adeundarum autem hæreditatum centesimus statutus erat dies, quibus non esset cretio adiecta. *Fideicommissum* dictum, vt fiat quod à defuncto committitur. Nam *fides* dicta, eo quòd fiat: quod tamen non in directis verbis, sed precatiuis exposcitur. *Pactum*, dicitur, inter partes ex pace conueniens scriptura legibus ac moribus comprobata: & dictum pactum quasi ex pace factum. ab eo quod est *pango*, vnde & pepigit fœdus. *Placitum*, quoque similiter ab eo quòd placet. Alij dicunt *pactum* esse quod volens quis facit: *placitum* verò quo quisquam nolens compellitur, veluti quando quisquam paratus sit in iudicio ad respondendum: quod nemo potest dicere pactum, sed placitum. *Mandatum*, dictum quod olim in commisso negotio, alter alteri manum dabat. *Ratum* verò quasi rationabile & rectum: vnde & qui pollicetur dicit: Ratum esse profiteor, hoc est, firmum atque perpetuum: ritè autem esse non rectè, sed ex more. *Chirographum*, cautio vel scriptio duarum instar chartarum. Græcè enim manuscriptum, Latinè dicitur cautio. *Emptio & venditio*, est rerum commutatio atque contractus, ex conuenientia veniens. *Emptio* autem dicta, quòd à me tibi sit. *Venditio* quasi venundatio, id est, à nundinis. *Donatio* est cuiuslibet rei translatio. Dictam autem dicunt donationem, quasi domi actionem: & *dotem*, quasi do item. Præcedente enim in nuptiis donatione, dos sequitur. Nam antiquus nuptiarum erat ritus, quòd se maritus & vxor inuicem emebant, ne videretur ancilla vxor: sicut habemus in iure. Inde est quod præcedente donatione viri, sequitur dos vxoris. *Donatio vsufructuaria*, ideo dicitur: quia donator ex ea vsumfructum adhuc retinet, seruato cui donatum est iure. *Donatio directa*, ideo nuncupatur: quia & iure & vsu statim transit in alterum: nec vltra inde aliquid ad ius donatoris retorquetur. *Conditiones*, testium sunt propriè: & dictæ conditiones à condicendo, quasi condictiones: quia non ibi testis vnus iurat, sed vel duo vel plures. Non enim in vnius ore, sed in duorum aut trium testium stat omne verbum. Item conditiones, quòd inter se conueniat sermo testium, quasi condictiones. *Stipulatio*, est quasi promissio vel sponsio: vnde & promissores *stipulatores* vocantur: dicta autem *stipulatio* à stipula. veteres enim quando sibi aliquid promittebant, stipulam tenentes frangebant: quam iterum iungentes, sponsiones suas agnoscebant. *Sacramentum*, est pignus sponsionis: vocatum autem sacramentum, quia violare quod quisque promittit perfidiæ est.

De rebus. CAP. XXV.

HAEreditas, est res quæ morte alicuius ad quempiam peruenit: vel legato testamento, vel possessione retenta. Dicta autem *hereditas* à rebus additis: siue ab ære, quia qui possidet agrum & censum soluit: vnde & res. *Res* sunt quæ in nostro iure cõsistunt. *Iura* autem sunt, quæ à nobis iustè possidentur, nec aliena sunt. Dicta autem *res* a rectè habendo *ius* à iustè possidendo. Hoc enim iure possidetur quod iustè: hoc recte quod bene. Quod autem malè possidetur alienum est. *Male* autem *possidet*, qui vel suis malè vtitur, vel aliena præsumit. *Possidet* autem *iustè*, qui non irritatur cupiditate. Qui autem cupiditate tenetur, *possessius* est non possessor *Bona*, sunt honestorum seu nobilium: quæ proinde bona dicuntur, vt non habeant turpem vsum, sed ea homines ad res bonas vtantur. *Peculium*, propriè minorum est personarum siue seruorum. Nam peculium est, quod pater vel dominus filium suum vel seruum pro suo tractare arbitrio patitur. Peculiũ autem à pecudibus dictum in quibus veterum constabat vniuersa substantia. *Bonorum possessio*, est ius possessionis, certo ordine certóque titulo acquisita. *Intestata hereditas*, est quæ testamento scripta non est: aut si scripta sit, iure tamen nequaquam est edita. *Caduca*, inde dicuntur, quia eius hæredes ceciderunt. *Familia herciscunda*, est diuisio hæreditatis inter hæredes. *Herciscunda* enim apud veteres diuisio nuncupatur. *Communis diuisio*, est inter eos quibus communis res est: quæ actio iubet postulantibus iis arbitrum dari, cuius arbitratu res diuidantur. *Finium regundorum actio* dicta, eo quòd per eam regantur fines vtrique ne dissipentur: dummodo non angustiore quinque pedum loco ea controuersia sit. *Locatio*, est res ad vsum data cum diffinitione mercedis. *Conductio*, est res in vsum accepta, cum constituta mercede. *Res credita*, est quæ in obligatione ita deducta est, vt ex tempore quo res contrahebatur, certum sit eas deferri. *Vsura*, est incrementum fœnoris, ab vsu æris crediti nuncupata. *Commodum*, est id quod nostri iuris est, & ad alios temporaliter translatum est commodum temporis quamdiu apud eum sit: vnde & commodum dictum est. *Precarium*, est dum prece creditor rogatus permittit debitorem in possessione fundi tibi obligati demorari, & ex eo fructus capere, Et dictum precarium, quia prece additur: quasi dictum precadium, r pro d litera cõmutata. *Mutuum*, appellatum est: quia id quod à me tibi datur, ex meo tuum fit. *Depositum*, est pignus commendatum ad tempus, quasi diu positum. *Deponere* autem quis videtur, cùm aliquid metu furti, incendij, naufragij, apud alium custodiæ causa deponit. Interest autem in loquendi vsu inter *pignus* & *arram*. Nam *pignus* est quod datur propter rem creditam: quæ dum redditur, statim pignus aufertur. *Arra* verò est primum quod pro re bonæ fidei contracta empta, ex parte datur, & postea completur. Est enim arra complenda, non auferenda: vnde qui habet arram, non reddit sicut pignus, sed desiderat plenitudinem, & dicta arra à re pro qua traditur. Item inter pignus & fiduciam & hypothecam hoc interest. *Pignus* est enim quod propter rem creditam obligatur: cuius rei possessionem solam ad tempus consequitur creditor. Cæterùm dominium penes debitorem est. *Fiducia*, est cùm res aliqua sumendæ mutuæ pecuniæ gratia vel mancipatur: vel in iure creditur. *Hypotheca*, est cùm res aliqua commodatur sine depositione pignoris, pacto vel cautione sola interueniente. *Momentum*, dictum à temporis breuitate, vt tam citò quàm statim saluo negotio reformetur, nec in vllam moram produci debeat quod repetitur: sicut nec vllum spatium est momenti, cuius tam breuis est temporis punctus, vt in aliquam moram nullo modo producatur. *Instrumentum*, est vnde aliquid construimus: vt calamus, ascia, culter. *Instructum*, quod per instrumentum efficitur: vt baculus, codex, tabula. *Vsus*, quo in re instructa vtimur: vt in baculo inniti, in codice legere: in tabula ludere: sed & ipse fructus agrorum, quia eo vtimur, vsus vocatur. Hæc sunt tria illa. *Vsusfructus* autem vocatus: quia solo vsu habetur eius fructus, manente apud alium iure. *Vsucapio*, est adeptio dominij per continuationem iustæ possessionis, vel biennij, vel alicuius temporis. *Mancipatio*, dicta est: quia res manu capitur. Vnde oportet eum qui mancipium accipit, comprehendere idipsum, quod ei mancipio datur. *Cessio*, est propriè rei concessio, sicut est illud: Cedo iure propinquitatis. *Cedere* enim dicimus quasi concedere, & quæ propria sunt: nam aliena restituimus, non cedimus. Nam cedere propriè dicitur, qui contra veritatem alicui consentit: vt Cicero, Cessit, inquit, amplissimi viri authoritati, vel potius paruit. *Interdictum* est, quod à iudice non in perpetuum, sed pro reformando momento ad tempus interim dicitur: salua propositione actionis eius. *Pretium* vocatum, eo quòd prius illud damus, vt pro eius vice rem quam appetimus possidere debeamus. *Commercium*, dictum à mercibus, quo nomine res vænales appellamus. Vnde *mercatus* dicitur cœtus multorũ hominum, qui res vendere & emere solent. *Integri restitutio*, est causæ vel rei reparatio. *Causa redintegratur*, quæ vi potestatis expleta

expleta non est. *Res redintegratur* quæ vi potestatis ablata atque extorta est.

De criminibus in lege constitutis. CAP. XXVI.

Crimen à carendo nomen accepit: vt furtum, falsitas, &c. quæ non occidunt, sed infamant. *Facinus* dictum à faciendo malum, quòd noceat alteri. *Flagitium* à flagitãdo corruptelam libidinis, quòd noceat sibi. Hæc duo sunt genera omnium peccatorum. *Vis* est virtus potestatis, per quam causa siue res vel aufertur vel extorquetur. *Vis priuata* est si quisquam ante iudicium armatis hominibus, quenquam à suo deiecerit vel expugnauerit. *Vis publica* est, si quis ciuem ante populum vel iudicem vel regem appellantem necauerit, aut torserit, siue verberauerit, vel vinxerit. *Dolus* est mentis calliditas, ab eo quòd deludat. Aliud enim agit & aliud simulat. Petronius aliter æstimat, dicens: Quid est iudicis dolus? Nimirum vbi aliquid factum est quod legi dolet: habetis dolum, accipite nunc malum. *Calumnia* est iurgium alienę litis: à caluendo id est, decipiendo dicta. *Falsitas* appellata à fando aliud quàm verum est. *Iniuria* est iniustitia: hinc est apud Comicos: In iure sequi: vel, Iniuria est qui audet aliquid contra ordinem iuris. *Seditio* dicitur dissensio ciuium, quòd seorsum alij ad alios eunt. Nam hi maximè turbatione rerum & tumultu gaudent. *Sacrilegium* propriè est sacrarum rerum furtum: postea & in idolorum cultu hæsit hoc nomen. *Adulterium* est illusio alieni coniugij, quòd quia alter alterius torum commaculauit: adulterij nomen accepit. *Stuprum*, id est, raptus, propriè est illicitus coitus, à corrumpendo dictus: vnde & qui rapto potitur, stupro fruitur. *Homicidij* vocabulum compositum est ex homine & cæde. Qui enim cædem in hominem fecisse compertus erat: homicidam veteres appellabant. *Parricidij actio* non solùm in eum dabatur, qui parentem, id est, qui patrem vel matrem interemisset: sed & in eum qui fratrem occiderat, & dictum parricidium quasi parentis cædium. *Interneciei iudicium* in eum dabatur, qui falsum testimonium fecerat, & ob id hominem occiderat. Accusatorem eius possessio bonorum sequebatur. Interneciei autem significatio est, quasi hominis quædã necatio. Nam propositionem *Inter*, ponebãt antiqui pro E. Næuius: Mare interbibere. Et Plautus: Interluere mare, id est, ebibere & eluere. *Furtum* est rei alienæ clandestina contractio, à *furuo*, id est, fusco vocatum: quia in obscuro fit. Furtum autem capitale crimen apud maiores fuit ante pœnam quadrupli. *Persuasio* est rei alienæ manifesta præsumptio. Furtum autem earundem rerum fit, quæ de loco in locum transferri possunt: persuasio autem & earum quæ transferuntur, & earum quæ immobiles sunt. *Inficiatio* est negatio debitæ rei cùm à creditore deposcitur. Item & *abiuratio*, id est, rei creditæ abnegatio. *Ambitus* iudicium in eum est, qui largiorem honorem capit & ambit, amissurus dignitatem quam munere inuadit. *Peculatus* iudicium in eos datur, qui fraudem ærario faciunt, pecuniámque publicam interuertũt. Nam à pecunia peculatus est dictus. Non autem sic iudicatur furtum publicæ rei, sicut rei priuatæ. Nam ille sic iudicatur vt sacrilegus, quia fur est sacrorum. *Reperundarum* accusatur, qui pecunias à sociis cepit. In hoc iudicio reus si antè moriatur, in bona eius iudicium redditur. *Incesti* iudicium in virgines sacratas, siue in propinquas sanguine, constitutum est. Qui enim talibus miscẽtur, incesti, id est, incasti habentur. *Maiestatis* reatu tenentur ij, qui regiam maiestatem deseruerunt, vel violauerunt, vel qui rempublicam prodiderunt, vel cum hostibus consenserũt. *Piaculum* dictum quòd expiari potest: commissa sunt enim quæ erant quoquo ordine expianda.

De pœnis in legibus constitutis. CAP. XXVII.

Dvpliciter *malum* appellatur: vnũ quod homo facit: alterũ quod patitur. Quod facit, peccatum est, quod patitur pœna. Malum autem tunc plenum est, cùm & præteritum est, & impetit vel impendet, vt sit dolor & metus. *Pœna* dicta quòd puniat. Est autem epithetũ nomen, & sine adiectione non habet plenum sensum: adiicis pœna carceris, pœna exilij, pœna mortis, & imples sensum. *Supplicium* propriè dicitur non quo quis punitur: sed qui ita damnatur vt bona eius consecrentur & in publico redigantur. Nam *supplicia* dicebantur supplicamenta. Et supplicij dicitur de cuius damnatione delibatur aliquid Deo: vnde & *supplicare*. Octo genera pœnarum in legibus contineri Tullius scribit, scil. damnũ, vincula verbera, talionẽ, ignominiam, exilium, seruitutẽ & mortem. His namque pœnis vindicatur omne perpetratum peccatum. *Damnum* à diminutione rei vocatum. *Vincula* à vinciendo, id est, actando dicta, eò quòd cõstringant atque retineant: vel quia vi ligant colla. *Compedes* dictæ, quia comprehendunt pedes. *Pedica* sunt laquei quibus pedes illaqueantur, dictæ à pedibus capiendis. *Catena* autem quòd accipiendo tenent vtraque vestigia, ne progrediantur. Item catenæ quòd se capiendo teneant plurimis nodis. *Manica* sunt vincula, quibus ma-

nus capiuntur, licet & manicæ tunicarum sint. *Nervus* est vinculum ferreum, quo pedes vel ceruices impediuntur. *Boya* est torques damnatorum, quasi iugum boum: ex genere vinculorum est. *Carcer*, in quo custodiuntur noxij. Et dictus carcer, quòd eo homines coerceantur, includantúrque: quasi arcens, ab arcendo scil. Locum autem in quo seruantur noxij *carcerem* dicimus numero tantùm singulari: vnde verò emittuntur quadrigæ, *carceres* vocamus numero tantùm plurali. *Verbera* dicta: quia cùm agitantur, aerem verberant. Hinc *flagra*, & *plagæ*, & *flagella*: quia cù flatu & strepitu in corpore sonant. Nam *plagæ* quasi flagæ: sed plagæ & flagra primæ positionis sunt: flagella autem per diminutionem dicta. *Anguilla* est, qua coercentur in scholis pueri, quæ vulgò *scutica* dicitur. *Fustes* sunt, quibus pro criminibus iuuenes feriuntur: appellati quòd præfixi in fossis stent, quos *palos* rustici vocant. *Vectes* dicti, quòd manibus vectentur: vnde ostia saxáque velluntur: sed hi ad pœnas legum non pertinẽt. *Virgæ* sunt summitates frondium arborúmque, dictæ quòd virides sunt: vel quòd vim habeant arguendi: quæ si lenis fuerit, virga est. si certe nodosa vel aculeata, scorpio rectissimo nomine vocatur: quia arcuato vulnere in corpus infigitur. *Ictus* propriè flagellorum sunt ab agitando vocati. *Vngulæ* dictæ, quòd effodiant: hæc & fidiculæ, quia iis rei in oculeo torquẽtur, vt fides inueniatur. *Eculeus* autem dictus, quòd extendatur. Tormenta verò quòd torquendo mentem inueniant. Est & *lautumnæ* supplicij genus ad verberandum aptum, inuentum à Tarquinio Superbo ad pœnas sceleratorum. Iste enim prior lautumnas, tormenta, fustes, metella atque exilia adinuenit, & ipse prior ex regibus exilium meruit. *Talio* est similitudo vindictæ, vt taliter quis patiatur: vt fecit. Hoc enim & natura & lege est institutum: vt lædentem similis vindicta sequatur. Vnde & illud est legis: Oculum pro oculo, & dentem pro dente. Talio autem non solùm ad iniuriam referendam: sed etiam pro beneficio reddendo ponitur. Est enim communis sermo & iniuriæ & beneficentiæ. *Ignominium* dictum eò quòd desinat habere honestatis nomen, is qui in aliquo crimine deprehenditur. Dictum autem ignominium quasi sine nomine: sicut *ignarus* sine scientia, sicut *ignobilis* sine nobilitate. Hoc quoque & *infamium*, quasi sine bona fama: *fama* autem dicta: quia fando & loquendo peruagatur per triuium linguarum & aurium serpens. Est autem *nomen* & bonarum rerum & malarum. Nam *fama* felicitatis interdum est, vt illud est, Illustris fama quod laus est malarum, vt Virgil. Fama malum quo non aliud velocius vllum. Famæ autem nomen certi locum non habet, quia plurimum mendax est, adiiciens multa, vel demutans de veritate: quæ tamdiu viuit quandiu non probatur. At vbi probaueris, esse cessat, & exinde res nominatur: non fama. *Exilium* dictum quasi extra solum. Nam exul dicitur qui extra solum est. Vnde *postliminium* redeuntibus hoc est de exilio reducendis, qui sunt eiecti iniuria, id est extra limen patriæ. Diuiditur autem exilium in relegatis & deportatis. *Relegatus* est quem bona sua sequuntur. *Deportatus* quem non sequuntur. *Proscriptio* exilij procul damnatio, quasi portò scriptio. Item *proscriptus*, quia palam scriptus. *Metallum* est vbi exules deputantur ad eruendam venam, marmoráque secanda in crustis. *Seruitus* à seruando vocata. apud antiquos enim qui in bello à morte seruabantur, serui vocabantur. Hæc est sola malorum omnium postrema, quæ liberis omni supplicio grauior est. nam vbi libertas periit, vnà ibi perierunt & omnia. *Mortium* verò diuersi casus, ex quibus *crux* vel *patibulum* in quo homines appensi cruciantur vel patiuntur. vnde & nomina habent. *Patibulum* enim vulgò *furca* dicitur, quasi ferens caput. suspensum enim & strangulatum hæc exanimat: sed patibuli minor pœna, quàm crucis. Nam *patibulum* appensos statim exanimat, *crux* autem suffixos diu cruciat. vnde & in Euangelio latronibus, vt morerentur, & de ligno ante sabbatum deponerentur, crura cõfracta sunt: quia ligno suspensi citò moti non poterant. In ipso quoque genere necis differt. Crudelius est enim in aqua spiritum torquentis extingui: ignibus vri, frigore & fame necari, canibus & bestiis exponi. Nam ferro mori, ætas quoque maior optauit. *Gladius* enim sine grauiori cruciatu compendiosa morte vitam finire nouit. *Culeus* est parricidale vasculum ab occulendo, id est claudendo dictum. Est autem vter ex corio factus, in quo parricidæ cum simia & gallo & serpente inclusi, in mare præcipitantur. Omnium autem istarum mortium genus *animaduersio* nominatur. *Animaduersio* est, quando iudex reum punit, & dicitur animaduertere, id est animum illuc vertere, intendere vtique ad puniendum reum, quia iudex est. Ideò autem Romani *aquam & ignem interdicebant* quibusdam damnatis: quia aer & aqua cunctis patet, & omnibus data sunt: vt illi non fruerentur, quod omnibus per naturam concessum est.

De temporibus.

De temporibus.

28 *De Chronica vocabulo.*
29 *De momentis & horis.*
30 *De diebus.*
31 *De nocte.*
32 *De hebdomada.*
33 *De mensibus.*
34 *De solstitiis & aequinoctiis.*
35 *De temporibus anni.*
36 *De annis & iubileis.*
37 *De olimpiadibus & lustris.*
38 *De seculis & aetatibus.*
39 *De discretione temporum, & de prima aetate.*
40 *De secunda aetate.*
41 *De tertia aetate.*
42 *De quarta aetate.*
43 *De quinta aetate.*
44 *De sexta aetate.*

De Chronica vocabulo. CAP. XXVIII.

Chronica, Græcè dicitur quæ Latinè temporum series appellatur: qualem apud Græcos Eusebius Cæsariensis episcopus edidit, & Hieronymus presbyter in Latinam linguam conuertit: χρόνος enim Græcè, Latinè tempus interpretatur.

De momentis & horis. CAP. XXIX.

TEmpora autem momentis, horis, diebus, mensibus, annis, lustris, seculis, ætatibus diuiduntur. *Momentum* est minimum atque angustissimum tempus, à motu siderum dictum. Est enim extremitas horæ in breuibus interuallis, cùm sol aliquid sibi cedit atque succedit. *Hora* Græcum est nomen & tamen Latinum sonat. *Ora* enim finis est temporis: sicut & *ora* sunt fines maris, fluuiorum & vestimentorum.

De diebus. CAP. XXX.

Dies, est præsentia Solis:, siue sol super terras sicut *nox*, sol sub terris Vt enim dies aut nox sit: causa est, aut super terram sol, aut sub terris. *Dies legitimus* xxiiij. horarum est, vsque dum dies & nox spatia sui cursus ab oriente vsque ad alium orientalem solem cæli volubilitate concludat. *Abusiuè* autem *dies* vnus est spatium ab oriente sole vsque ad occidentem. Sunt autem *diei spatia* duo *interdianum & nocturnum*: & est dies quidem horarum xxiiij. spatium autem horarum xij. Vocatus autem *dies* à parte meliore. Vnde & in vsu est, vt sine commemoratione noctis, numerum dicamus dierum: sicut & in lege diuina scriptum est: Factū est vespere & mane dies vnus. *Dies* secundum Ægyptios inchoat ab occasu solis: secundum Persas, ab ortu solis: secundum Athenienses, à sexta hora diei: secundum Romanos à media nocte. Vnde & tunc *gallicinium* est, quarum vox diei ostendit præconium, quando & *mesonictium* afflatus sit. *Dies* dicti à diis, quorum nomina Romani quibusdam sideribus fecerauerunt. *Primum* enim diem à sole appellauerunt: qui princeps est omnium siderum: sicut & idem dies caput est cunctorum. *Secundum* à luna, quæ Soli & splendore & magnitudine proxima est: & ex eo mutuat lumen. *Tertium*, à stella Martis, quæ Vesper vocatur. *Quartum*, à stella Mercurij, quam quidam candidum circulum dicunt. *Quintum*, à stella Iouis, quam Phaetontem aiunt. *Sextum* à Veneris stella, quam Luciferum asserunt: quia inter omnia sidera plus lucis habet. *Septimum* à stella Saturni, quæ sexto cælo locata, xxx. annis fertur explere cursum suum. Proinde autē ex his septem stellis nomina diebus gentiles dederunt, eo quòd per eosdem aliquid sibi effici æstimarent, dicentes habere à sole spiritum, à luna corpus, à Mercurio ingenium & linguam, à Venere voluptatem, à Marte sanguinem, à Ioue temperantiam, à Saturno humorem. Talis quippe extitit gentilium stultitia: qui sibi finxerant tam ridiculosa figmēta. Apud Hebræos autem dies prima, *Vna sabbati* dicitur: quæ apud nos dies Dominicus est, quem Gentiles Soli dedicauerunt. *Secunda sabbati*, secunda feria: quem seculares diem lunæ vocant. *Tertia sabbati*, tertia feria: quem illi diem Martis vocant. *Quarta sabbati*, quarta feria: qui Mercurij dies dicitur à paganis. *Quinta sabbati*, quinta feria est: id est quintus à die dominica, qui apud gentiles Iouis vocatur. *Sexta sabbati*, sexta feria est, quæ apud eosdem paganos Veneris nuncupatur. *Sabbatum* autem septimus à dominico die est: quem gentiles Saturno dedicauerunt, & Saturnū nominauerunt. Sabbatum autem ex Hebræo in Latinum requies interpretatur, eo quòd Deus in eo requieuisset ab omnibus operibus suis. Melius autem in vocabulis dierum de ore Christiano ritus loquēdi Ecclesiasticus procedit. Tamen si quem fortè consuetudo traxerit, vt illud exeat ex ore quod improbat corde intelligat illos omnes, de quorum nominibus appellati sunt hi dies homines fuisse, & propter beneficia quædā mortalia, quia

plurimum potuerunt & inuenerunt in hoc seculo, delati sunt eis ab amatoribus suis diuini honores, & in diebus, & in sideribus: sed prius à nominibus hominum *sidera* nuncupata, & à sideribus *dies* sunt appellati. A fando autem *feriæ* nuncupatæ sunt, quod in eis nobis fit tempus dictionis, id est, in diuino vel humano officio fari. sed ex iis *festi dies* hominũ causa instituti sunt: *feriati* causa diuinorũ sacrorũ. *Partes diei* tres sunt: mane, meridies & suprema. *Mane*, lux matura & plena: nec iam crepusculum. Et dictum *mane* à manu *manum* enim antiqui bonum dicebãt. Quid enim melius luce? Alij *mane* existimant vocari à manibus, id est, à diis quorũ conuersatio à luna ad terram est. Alij putat ab aere: quia manus, id est rarus est atque perspicuus. *Meridies* dictus quasi medidies, hoc est medius dies: vel quia tunc prior dies est. *Merum* enim purum dicitur. In toto enim die nihil clarius meridie: quando sol è medio cælo rutilat: & omnem terrã pari claritate illustrat. *Suprema* est postrema pars diei, quando sol cursum suũ in occasum vertit: dicta eo quòd supereſt ad partem vltimam diei. *Serum* vocatũ à clausis seris, quando iã nox venit vt vnusquisque somno tutior sit. *Hodie*, quasi hoc die, & quotidie nõ totidie, vt sit quot diebus. *Cras*, quod est postea. *Heſternũ*, est pridie: & dictum hesternum ab eo quòd iam dies ipse sit à nobis extraneus, & prætereundo alienus. *Pridie* autem quasi priori die. *Perendie*, id est per ante die vel in anteceſſu, id est prius.

De nocte. CAP. XXXI.

NOX à nocendo dicta, eo quòd oculis noceat. quæ idcirco lunæ ac siderũ lucem habet, ne indecora esset, & vt consolaretur omnes nocte operantes: & vt quibusdam animantibus quæ lucem solis ferre non possunt ad sufficiẽtiã temperaretur. Noctis autẽ & diei alternatio propter vicissitudinẽ dormiendi & vigilandi effecta est, & vt operis diurni laborẽ noctis requies temperet. Noctem autem fieri dicunt, aut quia longo itinere lassatur sol, & cùm ad vltimũ cæli spatiũ peruenit, elãgueſcit, ac tabefactus efflat suos ignes: aut quia eadem vi sub terras cogitur, qua super terras pertulit lumen, & sic vmbra terræ noctem facit. Vnde & Virgilius, ruit Oceano nox, Inuoluens vmbra magna terrámque polúmque. *Noctis partes* septẽ sunt. id est vesper, crepusculũ, conticinium, intempestum, gallicinium, matutinum, diluculum. *Vesper* à stella occidentali vocatur, quæ solẽ occiduũ sequitur, & tenebras sequentes præcedit. De qua Virgilius, Ante diẽ clauso cõponet vesper Olympo. *Tenebræ* autem dictæ, quòd teneant vmbras. *Crepusculum* est dubia lux. Nam creperum dubium dicimus; hoc est inter lucem & tenebras. *Conticinium* est quãdo omnia silent. Cõticeſcere enim silere est. *Intempestum*, est medium & inactuosum noctis tẽpus: quando agi nihil potest, & omnia sopore quieta sunt. Nam tempus per se non intelligitur, nisi per actus humanos. *Medium* autem *noctis* actu caret. Ergo intempesta, inactuosa quasi sine tempore, hoc est sine actu per quẽ dignoscitur tempus. Vnde est, Intempestiuè venisti. ergo intempesta dicitur, qui caret tempore, id est actu. *Gallicinium*, propter Gallos lucis prænuncios dictum. *Matutinum*, est inter abscessum tenebrarum, & auroræ aduentum: & dictum matutinum, quod hoc tempus inchoantes manè fit. *Diluculum* quasi iam incipiens parua diei lux. Hæc est aurora quæ solem præcedit. Est autem *aurora* diei clarescentis exordiũ, & primus splendor aeris, qui Græcè ἠὼς dicitur, quam nos per derivationem auróram vocamus: quasi eo roram. Vnde est illud, Lætus Eois Buruequis. & Eoásque acies.

De hebdomada. CAP. XXXII.

HEbdomada, dicta à numero septẽ dierum repetitione, & menses, & anni & secula peraguntur. Ἑβδὰς enim Græci septẽ dicunt. hanc nos *septimanam* vocamus, quasi septem luces. Nam *mane* lux est. Octauus autem dies, id primus est, ad quem reditur, à quo rursus hebdomadis series orditur.

De mensibus. CAP. XXXIII.

MEnsis, nomen est Græcum de lunæ nomine tractum. Luna enim μὴν Græco sermone vocatur. vnde & apud Hebræos *menses legitimi*, non ex solis circulo, sed ex lunæ cursu enumerantur, quod est de noua ad nouam. Ægyptij autem propter lunæ velociorem cursum, & ne error computationis eius velocitate accideret, ex solis cursu dierum mensis adinuenerunt: quo tardior solis motus facilius poterat comprehendi. *Ianuarius mensis*, à Iano dictus, cui fuit à gentilibus consecratus, vel quia limes & ianua sit anni. Vnde & bifrons idem Ianus pingitur: vt introitus anni & exitus demonstretur. *Februarius* nuncupatur à Februo, id est Plutone, cui eo mense sacrificabatur. Nam Ianuariũ diis superis, Februarium diis manibus Romani consecrauerũt. Ergo Februarius à Februo, id est à Plutone, non à febre, id est, ægritudine, nominatur. *Martius*, appellatur propter Martem Romanæ gentis auctorẽ, vel quòd eo tẽpore cuncta animantia admarẽ agantur, & ad concumbendi voluptatem. Idẽ appellatur *mensis nouorum*, quia anni initium mensis est Martius. Idem & *Nouember* ab indiciis seminum germinum: quia in eo virescentibus fructibus nouis transactorũ probatur occasus. *Aprilis*, pro Venere dicitur, quasi Afrodi-

Grec

nrætè enim Augusto Venus dicitur, vel quia hoc mense omnia aperiuntur in florem: quasi aperilis. *Maius* dictus à Maia matre Mercurij, vel à maioribus natu: qui erant principes reipublicæ. Nam hunc mensem maioribus, sequentè verò minoribus Romani consecrauerunt. Vnde & *Iunius* dicitur, Antè enim populus in centurias seniorum, & iuniorum diuisus erat. *Iulius* verò & *Augustus* de honoribus hominum Iulij & Augusti Cæsarũ nuncupati sunt. Nam prius *Quintilis* & *Sextilis* vocabantur: *quintilis*, quia quintus erat à Martio: quem principem anni testantur esse Romani. *Sextilis* similiter quòd sextus sit. *September*, nomẽ habet à numero & imbre quia septimus est à martio & imbres habet. Sic & *October*, *November*, atque *December* ex numero & imbribus acceperũt vocabula: quem numerum decurrentem december finit: pro eo quòd denarius numerus præcedentes numeros claudit. *Kalendas* autẽ *Nonas* & *Idus* propter festos dies Romani instituerunt, vel propter officia magistratuũ. In iis enim diebus conueniebatur in vrbibus. Quidam autem *Kalendas* à colendo appellari existimant. Apud veteres enim omniũ mensium principia colebantur: sicut & apud Hebræos. *Idus* autem plerique Latinorum ab edendo dictas putãt: quòd ii dies apud veteres epularum essent. *Nona* à nundinis vocatæ. nundinæ enim sunt publicæ conuentiones, siue mercimonia.

De solstitijs & æquinoctijs. CAP. XXXIV.

Solstitium dictũ: quasi soils statiũ: quòd tũc sole stante, crescant dies vel noctes. *Æquinoctium* appellatũ, quòd tunc dies & nox horarũ spatio equali consistunt. *Duo* autem sunt *solstitia*. vnum *æstiuum* octauo Kalendarũ Iuliarum, de quo tẽpore remeare sol ad inferiores incipit circulos: alind *hyemale*, octauo kalẽdarum Ianuariarũ, quo tempore sol altiores incipit circulos petere. Vnde & hyemalis solstitij dies minimus, sicut æstiui maximus inuenitur. Item *duo* sunt *æquinoctia*. vnum *Vernale* & aliud *autũnale*, quę Græci ἰσημερίας vocant. Sunt autem hæc æquinoctia die octaua kalendarum Aprilium, & octauo kalendarũ octobrium, quia annus in duas partes tantũ diuidebatur: hoc est in æstiuũ & in hyemale solstitium & in duo hemisphæria.

De temporibus anni. CAP. XXXV.

Tempora anni sunt *quatuor*. ver, æstas, autumnus, & hyems. dicta sunt autem tẽpora à communionis temperamento, quòd inuicem se humore, siccitate, calore & frigore temperent. Hęc & *curricula* dicuntur: quia non stant sed currunt. Constat autem post factum mundum ex qualitate cursus solis tempora in ternos menses fuisse diuisa. Quorum temporum talem veteres discretionem faciunt, vt primo mense *Ver nouũ* dicatur, secundo *adultum*, tertio *præceps*. Sic & *æstas* in tribus mensibus, *noua*, *adulta*, & *præceps*. Item *hyems noua*, *adulta*, & *præceps* sine extrema. Vnde & illud: extremæ sub casum hyemis. *Ver* autem dictum quòd vireat. Tunc enim post hyemem vestitur tellus herbis, & in florem cuncta prorumpunt. *Æstas* dicitur ab æstu, id est à calore, & æstas quasi vsta, id est exusta & arista. Nam calor aridus est. *Autumnus* à tempestate vocatur: quando & folia arborum cadunt, & omnia maturescunt. *Hyemem* autẽ ratio hæmisphærij nũcupauit. quia tunc breuiori sol volvitur circulo. Vnde & hoc tempus *bruma* dicitur: quasi βραχεῖα ἡμέρα, id est breuis, vel à cibo, quòd maior tunc sit vescendi appetitus. Edacitas itaque *bruma* appellatur. vnde & *imbrumati* dicuntur quibus fastidium est ciborum. *Hybernus* autem inter hyemem & vernum est quasi hyuernus: qui plerunque à parte totam hyemem significat. Hæc tempora singulis etiam cœli partibus ascribuntur. *Ver* quippe *orienti* datur, quia tunc ex terris omnia oriuntur. *æstas* verò *meridiano*, eò quòd pars eius calore flagrãtior sit. *hyems*, *Septentrioni*, eò quòd frigoribus & perpetuo gelu torpeat. *Autumnus occidũo*, propter quod graues morbos habet. vnde & tunc folia arborum defluunt. Vt autem abundet morbis facit hoc confinium frigoris & caloris, & compugnantia inter se contrariorum aerum.

De annis. CAP. XXXVI.

Annus est solis anfractus: cum peractis trecentis lxv. diebus ad eadem loca siderum redit. Annus autem dictus: quia mensibus in se recurrentibus volvitur. Vnde & *annulus*, quasi annuus, id est circulus, quòd in se redeat. Virgilius: Atque in se sua per vestigia volvitur annus. Sic enim apud Ægyptios indicabatur ante inuentas literas, picto draconẽ caudam suam mordente. quia in se recurrit. Alij annum dicunt, ἀπὸ τοῦ ἀνανεοῦσθαι, id est, ab innouatione: renouatur enim semper. Tria sunt autem tempora annorum. Aut enim *lunaris annus* est triginta dierum: aut *solstitialis* qui xii continet menses: aut *magnus*, omnibus planetis in eundem locum recurrentibus, qui fit post annos solstitiales plurimos. *Æra* singulorum annorum constituta est à Cæsare Augusto: quando primum censum exegit: ac Romanum orbem descripsit. dicta autem æra ex eo quòd omnis orbis, æs reddere professus est reipublicæ.

De olimpiadibus & lustris & iubileis. CAP. XXXVII.

OLimpias apud Græcos constituta apud Elidem Græciæ ciuitatem. Eliis agentibus agonem: & quinquennale certamẽ quatuor mediis annis vacantibus: & ob hoc Elidum certaminis tempus olimpiadem vocauerunt, quadriennio in vna olimpiade supputato. *Lustrum* vs rò est πεντετηρὶς, id est quinquennium, quòd quinto anno dicitur condi propter olimpiadas à Romanis: adhuc enim consules, adhuc æra nondum erant. Est enim quinquennale tempus. Ideò verò sic vocatur: eo quòd censu per quinquennium in republica peracto, vrbs Roma lustrabatur. *Iubileum* interpretatur remissionis annus. Est enim Hebraicus & sermo & numerus, qui septenis annorum hebdomadibus, id est, quadraginta nouem annis texitur, in quo clangebatur tubis, & ad omnes reuertebatur antiqua possessio, debita absoluebantur, confirmabantur libertates. Hunc numerum etiam in diebus pentecostes & ipsi celebramus post Domini resurrectionem remissa culpa: & totius debiti chirographo euacuato, ab omni nexu liberi suscipientes, aduenientem in nos gratiam Spiritus sancti.

De seculis & ætatibus. CAP. XXXVIII.

SEcula generationibus constant: & inde secula quòd se sequantur. Abeuntibus enim aliis, alia succedunt. Hunc quidam quinquagesimum annum dicunt, quem Hebræi iubileum vocant. ob hanc causam & ille Hebræus qui propter vxorem & liberos amat Dominum suum, aure pertusa, seruitio subiugatus, seruire iubetur in seculum: hoc est vsque ad annum quinquagesimum. *Ætas* plerunque dicitur & pro vno anno, vt in annalibus, & pro septem, vt hominis: & pro cẽtum, & pro quouis tempore. Vnde & ætas tempus quod de multis seculis instruitur. Et dicta ætas quasi æuitas, id est similitudo æui. Nam æuum est ætas perpetua: cuius neque initium neque extremitas nascitur: quod Græci ἀίδιον vocant: quod aliquãdo apud eos pro seculo, aliquando pro æterno ponitur. Vnde & apud Latinos est deriuatum. *Ætas* autem propriè duobus modis dicitur: aut enim *hominis*, sicut infantia, iuuentus, senectus: aut *mundi*, cuius *prima ætas* est ab Adam vsque ad Noe. *secunda* à Noe vsque ab Abraham. *tertia* ab Abraham vsque ad Dauid. *quarta* à Dauid vsque ad transmigrationem Iudæ in Babyloniã. *quinta* deinde ad aduentum Saluatoris in carne. *sexta* quæ nunc agitur vsquequò mundus iste finiatur. Quarum decursus per generationes & regna ita inspicitur.

De discretione temporum. CAP. XXXIX.

PRima ætas cõtinet in exordio sui creationem mundi. Primo enim die Deus in lucis nomine condidit angelos. secundo in firmamenti appellatione cœlos. tertio in discretionis vocabulo speciem aquarum & terræ. quarto luminaria cœli. quinto animantia ex aquis. sexto animantia ex terra, & hominem, quem appellauit Adam.

Adam anno CCXXX genuit Seth à quo filij Dei. CCXXX.
Seth anno CCV genuit Enos: qui primus cœpit inuocare nomen Domini. CCCCXXXV.
Enos anno CLXXX genuit Cain. DCXXV.
Cain anno centesimo LXX genuit Malaleel. DCCXCV.
Malaleel anno CLXV genuit Iareth. DCCCC.LX.
Iareth anno cẽtesimo LXIJ genuit Enoch qui translatus est. M CXXIJ.
Enoch anno LXV genuit Matusalem. M CC LXXXVIJ.
Matusalem anno CLXVIJ genuit Lamech. MCCCCLIIIJ.
Lamech anno CLXXXVIIJ genuit Noe. arca ædificatur. MDCXLIJ.
Noe autem anno DC. factum est diluuium. II MCCXLIJ.

Secunda ætas. CAP. XL.

Sem post diluuium secundo anno genuit Arfaxat, à quo Caldæi. IIM CCXLIIIJ.
Arfaxat anno CXXXV genuit Sala: à quo antiqui samaritæ vel Indi fuerunt. IIM CCCLXXIX.
Sala anno CXXX genuit Heber à quo Hebræi IIM DIX.
Heber anno CXXXIIIJ genuit Phaleg. Turris ædificatur. IIM DCXLIJ.
Phaleg anno CXXX genuit Ragau. dij primum adorantur. IIM DCCLXXIIII.
Ragau anno CXXXII genuit Seruch. regnum inchoat Scytharum. IIM DCCCCV.
Seruch anno CXXX genuit Nachor. Regnum Ægyptiorum nascitur. IIIM XXXV.
Nachor anno LXXIX. genuit Tharam. Regnum Assyriorum & Siciniorum exoritur. IIIMCCXIIIJ.
Thara anno LXX. genuit Abraham.
Zoroastes magicam artem reperit. IIIM CLXXXIII.

Tertia.

Digitized by Google

Tertia ætas. CAP. XLI.

Abraham an. centesimo genuit Isaac ex Sara libera. Nam prius & Ismahel à quo & Ismahelitæ. IIIIMCCLXXXIIIJ.

Isaac an. sexagesimo genuit Iacob. Argiuorum regnum inchoat. IIIIMCCCXLIIIJ.

Iacob an. XCJ. genuit Ioseph.

Phoroneus Græciæ leges dedit. IIIIMCCCCXXXV.

Ioseph an. CV. vixit. Græcia segetes habere cœpit. IIIIMDXLV.

Hebræorum seruitutis in Ægypto an. CXLIIIJ.

Atlas Astrologiam inuenit. IIIIMDCLXXXIX.

Moyses an. XL. rexit populum in heremo. Hebræi legem & literas habere cœperunt. IIIIMDCCLXIX.

Iosue an. XXVIJ. Arctonius in Troia quadrigam iunxit. IIIIMDCCLV.

Othoniel an. XL. cadmus literas Græcis dedit. IIIIMDCXXV.

Aoth anno LXXX. fabulæ fictæ sunt. IIIIMDCCCLXXV.

Debora ann. XL. Apollo medicinæ artem inuenit & citharam reperit. IIIIMDCCCXVJ.

Gedeon anno XL. Mercurius lyram reperit & Orpheo tradidit. IIIIMDCCCLVJ.

Abimelech an. tres: chorus in Græcia inuentus est. IIIIMDCCCLIX.

Thola an. XXIJ. Priamus regnauit in Troia. IIIIMDCCCLXXXJ.

Iair an. XXIJ. Carmentis Latinas literas reperit. IIIIMIIJ.

Iephte an. VJ. Hercules se flammis iniecit. IIIIMIX.

Abesan an. VIJ. Alexander Helenam rapuit. IIIIMXVJ.

Abdon an. VIIJ. Troia capta est & Æneas in Italiam venit. IIIIMXXIIIJ.

Samson an. XX. Ascanius Albam condidit ciuitatem: à qua Albani. IIIIMXLIIIJ.

Heli sacerdos an. XL. Arca testamenti capitur. IIIIMLXXXIIIJ.

Samuel & Saul an. XL. Homerus fuisse putatur. IIIIMCXXVIIIJ.

Quinta ætas. CAP. XLII.

David ann. quadrag. Carthago à Didone conditur. Cad. Nathan & Asaph prophetauerunt. IIIIMCLXIIIJ.

Salomon an. XL. Templum Hierosolymis ædificatur. IIIIMCCIIIJ.

Roboam an. XVIJ. Regnum Israel & Iuda diuiditur. IIIIMCCXXJ.

Abia an. tribus, sub quo Abimelech pontifex fuit. IIIIMCCXXIIIJ.

Asa an. XLJ. Achias Amos Iehu. Iohel Azarias prophetauerunt. IIIIMCCLXV.

Iosaphat an. XXV. Prophetauit Helias & Michæas. IIIIMCCXC.

Ioram ann. VIIJ. Prophetauit Helias & Heliseus. IIIIMCCXCIX.

Ochozias anno VNO. Helias rapitur. IIIIMCCXCIX.

Athalia an. VIJ. Ionadab sacerdos claruit. IIIIMCCCVJ.

Ioas an. XL. Zacharias propheta occiditur inter templum & altare. Heliseus moritur. IIIIMCCCXLVJ.

Amasias an. XXIX. Carthago condita est. IIIIMCCCLXXV.

Ozias ann. IIJ. Olimpias à Græcis instituitur. Assiriorúmque regnum in Medos transfertur. IIIIMCCCCXXVIJ.

Ioathan ann. XVI. Remus & Romulus nascuntur. IIIIMCCCCXLIIJ.

Achaz anno XVI. Roma conditur. IIIIMCCCCLVIIIJ.

Ezechias an. XXIX. Senatus Romæ fit. IIIIMCCCCLXXVIIIJ.

Manasses an. LV. Sibilla Samia claruit. IIIIMDXLIIIJ.

Amon an. XII. Census primum agitur. IIIIMDLV.

Iosias an. XXXII. Thales philosophus agnoscitur. IIIIMDLXXXVIJ.

Ioachim ann. XI. Nabuchodonosor Iudæam capit. IIIIMDXCVIIJ.

Sedechias an. XI. Templum Hierosolymis incensum. Sappho mulier diuerso poemate claruit. IIIIMDCIX.

Quinta ætas. CAP. XLIII.

Hebræorum captiuitas ann. septuaginta. Iudith historia scribitur. IIIIMDCLXXIX.

Darius an. XXXIIII. Iudæorum captiuitas soluitur. IIIIMDCCXIIJ.

Xerxes an. XX. Sophocles & Euripides, tragœdi celebrantur insignes. IIIIMDCCXXXIIJ.

Artaxerxes an. XL. Esdras incensam legem renouat. IIIIMDCCLXXIIIJ.

Darius qui & nothus an. XIX. Hæc ætas habuit Platonem primum rhetorem. IIIIMDCCXCIJ.

Artaxerxes an. XL. Hester historia scribitur. IIIIMDCCCXXXIJ.

Artaxerxes qui & Ochus an. XXVI. Demosthenes & Aristoteles prædicantur. IIIIMDCCCLVIIJ.

Xerxes an. IIIJ. Xenocrates illustris habetur. IIIIMDCCCLXIJ.

Darius an. VI. Alexander Hierosolymam cepit. IIIIMDCCCLXVIIJ.

Alexander magnus an. V. Asiam obtinuit. IIIIMDCCCLXXIIJ.

Ptolemæus ann. XL. Machabæorum liber inchoat primus. IIIIMDCCCXIIJ.

Philadelphus an. XXXVIIJ. Septuaginta inter-

pretes agnoſcuntur. IIIIMDcccclj.
Euergetes an.xxvi. Ieſus ſapientiæ librū cōponit. IIIIMDcccclxxvii.
Philopator an. xvii. Machabæorum ſecundi libri hiſtoria componitur. IIIIMDccccxciiii.
Epiphanes an. xxiiii. Romani Græcos obtinuerunt. VMxix.
Philometor an.xxxv. Scipio Africam vicit. VMliii.
Euergetes an.xxiiii. Brutus Hiſpaniam ſubegit. VMlxxxii.
Soter ann. xvii. Thraces Romanis ſubiiciuntur. VMxcix.
Alexander an.x. Syria Romanis ſubiecta eſt. VMcix.
Ptolemæus an. viii. Rhetorica ars Romæ cepit. VMcxvii.
Dionyſius an. xxx. Pompeius Iudæam capit. VMcxlvii.
Cleopatra an. ii. Ægyptus Romanis ſubditur VMcxlix.
Iulius Cæſar ann.v. Hic primus Monarchiam tenuit. VMcliiii.

Sexta ætas. CAP. XLIV.

OCtauianus an.lvi. Chriſtus naſcitur. VMccxx.
Tiberius an.xxiii. Chriſtus crucifigitur. VMccxxiii.
Caius Caligula ann.iiii. Matthæus Euangeliū ſcripſit. VMccxxxvii.
Claudius an.xiiii. Marcus Euangelium edidit. VMcclii.
Nero an.xiiii. Petrus & Paulus necantur. VMcclxv.
Veſpaſianus an.x. Hieroſolyma à Tito ſubuertitur. VMcclxxv.
Titus an.ii. Hic facundus & pius fuit. VMcclxxvii.
Domitianus ann.xvi. Ioannes in Pathmos relegatur. VMccxciii.
Nerua an.i. Ioannes Epheſum redit. VMccxciiii.
Traianus ann.xviiii. Ioannes apoſtolus requieſcit. VMcccxiii.
Adrianus an.xxi, Aquila interpres habetur. VMcccxxx.
Antoninus pius an.xxii. Valentinus & Marciō agnoſcuntur. VMccclvi.
Antonius Verus an.xix. Catafrigarum hæreſis oritur. VMccclxxv.
Commodus ann.xiii, Theodotion tertius interpres habetur. VMcccIxxxviii.
Alius Pertinax an.i. Nihil habet hiſtoriæ. VMcccIxxxviii.
Seuerus an.xviii. Symmachus interpres quartus habetur. VMcccevii.
Antoninus Caracalla ann. vii. Quinta editio Hieroſolymis inuenitur, VMccccxiii.
Macrinus ann.i. Huius breuitas vitę nihil geſtorum habetur. VMccccxv.
Aurelius Antonius ann. iiii. Sabelli hæreſis oritur. VMccccxix.
Alexander ann.xiii. Origenes inſignis habetur. VMcccexxxii.
Maximus an.iii. Iſte Germanos vicit. VMccccxxxv.
Gordianus an.vi. Iſte de Parthis & Perſis triūphauit. VMcccexli.
Philippus an. vii. Hic primus Chriſtianus imperator fuit. VM ccccxlviii.
Decius an.j. Antonius monachus claruit. VMccccxlix.
Gallus an.ii. Nouatus hæreſim condit. VMccccl j.
Valerianus an.xv. Cyprianus martyrio coronatur. VMccccIxvi.
Claudius an. ii. Iſte Gothos ab Illyrico expulit. VMccccIxviii.
Aurelianus an.v. Iſte chriſtianos perſequitur. VMcccclxxiiii.
Tatius ann.i. Huius breuitas vitæ nihil habet hiſtoriæ. VMcccclxxv.
Probus an.vi. Manichæorum hęreſis orta eſt. VMcccIxxxi.
Carus an.ii. Iſte de Perſis triumphauit. VMccccIxxxiii.
Diocletianus ann. xx. Iſte diuinis libris aduſtis martyria facit. VMDiii.
Galerius ann.ii. Huius breuitas vitæ nihil dignum hiſtoriæ contulit. VMDv.
Conſtantinus ann.xxx. Nicæna ſynodus congregatur. VMDxxxv.
Conſtantius an.xxiiii. Anthropomorphitarū hæreſis oritur. VMDlviii.
Iulianus annis ii. Hic ex chriſtiano paganus effectus eſt. VMDlxi.
Iouinianus an.i. Iſte iterum chriſtianus effectus eſt. VMDlvi.
Valentinianus ann.xiiii. Gothi hæretici efficiuntur. VMDlxxvi.
Gratianus an.vi. Priſcillianus agnoſcitur. VMDlxxxii.
Valentinianus ann.vii. Hieronymus in Bethleem prædicatur. VDlxxxix.
Theodoſius ann.iii. Ioannes Anachoreta claruit. VMDxcii.
Arcadius an.xiii. Ioannes Chryſoſtomus doruit. VMDcv.
Honorius ann.xv. Auguſtinus Epiſcopus claruit. VMDcxx.
Theodoſius an.xxvii. Neſtorius hæreſiarches extitit. VMDcxlvii.
Martianus ann.vi. Chalcedonenſis ſynodus agitur. VMDcliij.
Leo maior an.xvi. Ægyptus errore Dioſcori languet. VMDclxix.
Zenō an.xvii. Acephalorum hęreſis orta eſt. VMDclxxxvi.

Anaſta-

Digitized by Google

Anastasius an. xvii. fulgentius Episcopus prædicatur, VM DCCXIII.
Iustinus an.vii. Acephalorum hæresis abdicatur. VM DCCCXXI,
Iustinianus xxix.an. Vvandali in Africa à Belisario extinguuntur. VM DCCLX.
Iustinus an.xi. Armenij fidem Christi suscipiunt. VM DCCLXXI.
Tiberius an.vij Longobardi Italiam capiunt. VM DCCLXXVIII.
Mauritius an.xxi. Gothi catholici effecti sunt. VM DCCXCIX.
Focas an.viii. Romani cæduntur à Persis. VM DCC CVI.
Eraclius an.xxvii. Residuum sextæ ætatis tẽpus Deo soli est cognitum. Colligitur omne tempus ab exordio mundi vsque in præsentem annum decimum gloriosissimũ principis, qui est Eraclius. VM DCCCLVII. Huius quarto & quinto religiosissimi principis Siseburi, in Hispania Iudęi baptizãtur. Quarum decursus per generationes & regna: primus ex nostris Iulianus Africanus sub Imperatore Marco Aurelio Antonino, simplicis historiæ stilo elicuit. dehinc Eusebius episcopus cæsarienſis: atque sanctæ memorię Hieronymus presbyter, chronicorum canonem multiplicem ediderunt, Historiam regnis simul & temporibus ordinatam. Dehinc alij atque alij inter quos præcipuè Victor turonensis ecclesiæ episcopus recensitis priorum historiis gesta sequentium ætatum vsque ad consulatum Iustini iunioris imperatoris exj leuit, Horum nos temporum summam ab exordio mundi ad Augusti Heraclij Imperatoris vel Sumptilani regis Gottorum, quanta potuimus breuitate notauimus tempora adiacente è latere descendente linea temporum cuius indicio summa præterita seculi cognoscatur.

Sequentia habentur in quodam codice excusso ante titulum. De discretione temporum: *in manuscriptis verò exemplaribus non leguntur*

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM, SIVE ETYMOLOGIARVM, LIBER VI.

Capita libri sexti.

1 *De nouo & Veteri testamento.*
2 *De scriptoribus & vocabulis sanctorum librorum.*
3 *De bibliothecis.*
4 *De interpretibus.*
5 *De eo qui primum Romam libros aduexit.*
6 *Qui apud nos bibliothecas instituerunt.*
7 *Qui multa scripserunt.*
8 *De generibus opusculorum.*
9 *De ceris.*
10 *De cartis.*
11 *De pergamenis.*
12 *De libris conficiendis.*
13 *De librarum vocabulis.*
14 *De libris & eorum instrumentis.*
15 *De canonibus euangeliorum.*
16 *De canonibus conciliorum.*
17 *De cyclo paschali.*
18 *De reliquis festiuitatibus.*
19 *De officiis.*

LIBER SEXTVS DE VETERI & nouo testamento.

Vetus testamentum ideo dicitur: quia veniente nouo cessauit: de quo Apostolus meminit, dicens: Vetera transierũt. & ecce omnia facta sunt noua. Testamentum autem nouum ideo nuncupatur, quia innouat. Non enim illud discunt, nisi homines renouati ex veteſtate per gratiam, & pertinentes iam ad testamentum nouum: quod est regnum cælorum Hebræi autem vetus testamentum, Esdra auctore, iuxta numerum literarũ suarum, viginti duobus libris accipiunt: diuidentes eos in *tres ordines*, *legis* scilicet, & *prophetarum*, & *agiographorum*. ¶ *Primus ordo legis* in quinque libris accipitur: quorum primus est Bereſith quod est *Genesis*. secundus. Veella-semoth, quod est *Exodus*, tertius Vaicra, quod est *Leuiticus*. quartus Vaiedabber. quod est *Numeri*. quintus Elle-addebarim, quod est *Deuteronomium*. Hi sunt quinque li-

ſeptuaginta interpretes transferre curauit: quas in Alexandrina bibliotheca habuit. Siquidem ſinguli in ſinguliſ ſeparati, ita omnia per Spiritum ſanctum interpretati ſunt, vt nihil in alicuius eorum codice inuentum eſſet, quod in cæteris vel in verborum ordine diſcreparet. Fuerunt & alij interpretes, qui ex Hebraica lingua in Græcum ſacra eloquia tranſtulerunt, ſicut *Aquila*, *Symmachus*, & *Theodotion*. ſicut etiam & *Vulgatio* illa *interpretatio*, cuius autor non apparet: & ob hoc ſine nomine interpretis *Quinta editio* nuncupatur. Præterea *ſextam* & *ſeptimam editionem* Origenes miro labore reperit, & cum cæteris editionibus comparauit. *Preſbiter* quoque *Hieronymus* trium linguarum peritus ex Hebræo in Latinum eloquium eaſdem ſcripturas conuertit, eloquentérque transfudit. Cuius interpretatio merito cæteris antefertur. Nam eſt & verborum tenacior, & perſpicuitate ſententiæ clarior, atque vtpote Chriſtiana interpretatione verior.

De eo qui primum Romam libros aduexit. CAP. V.

ROmæ primus librorum copiam aduexit Aemilius Paulus, Perſe Macedonum rege deuicto, deinde Lucullus è Pontica præda. Poſt hos Cæſar dedit Marco Varroni negotium cauſa maximè bibliothecæ conſtruendæ. Primum autem Romæ bibliothecas publicauit Pollio, Græcas ſimul atque Latinas, additis autorum imaginibus in atrio quod de manubiis magnificentiſſimum inſtruxerat.

Qui apud nos bibliothecas inſtituerunt. CAP. VI.

APud nos quoque *Pamphilus Martyr*, cuius vitam Euſebius Cæſarienſis conſcripſit, Paſiſtratum in ſacræ bibliothecæ ſtudio adæquare primus contendit. Hic enim in bibliotheca ſua prope triginta voluminum milia habuit. *Hieronymus* quoque atque *Gennadius* eccleſiaſticos ſcriptores toto orbe quærentes ordine proſecuti ſunt, eorúmque ſtudia in vno voluminis indiculo comprehenderunt.

Qui multa ſcripſerunt. CAP. VII.

MArcus Terentius Varro apud Latinos innumerabiles libros ſcripſit. Apud Græcos quoque *Callegius* miris attollitur laudibus, quòd tantos libros ediderit, quàtos quiſque noſtrum aliena & ſcribere propria manu vix poſſit. De noſtris quoq; apud Græcos *Origenes* in ſcripturarum labore tã Græcos quàm Latinos operum ſuorum numero ſuperauit. Denique Hieronymus ſex milia librorum eius ſe legiſſe fatetur. Horum tamen omnium ſtudia Auguſtinus ingenio vel ſcientia ſua vicit. Nam tanta ſcripſit, vt diebus ac noctibus non ſolùm ſcribere libros eius quiſquam, ſed nec legere quidem poſſit.

De generibus opuſculorum. CAP. VIII.

OPuſculorum genera ſunt tria. Primũ genus excerpta ſunt: quæ Græcè *ſcholia* nuncupantur, in quibus ea quæ videntur obſcura vel difficilia, ſummatim ac breuiter perſtringuntur. Secundum genus, *homelia* ſunt, quas Latini verba appellant, quæ proferuntur in populis. Tertium, *tomi*: quos nos libros vel volumina nuncupamus. *Homelia* autem ad vulgus loquuntur: tomi verò, id eſt libri maioris ſunt diſputationis. *Dialogus* eſt collatio duorum vel plurimorum, quem Latini ſermonem dicunt. Nam quos Græci dialogos vocant, nos ſermones vocamus. *Sermo* autem dictus, quia inter vtrunque ſeritur. Vnde & in Virgilio, Multa inter ſe longo ſermone ſerebant. *Tractatus*, eſt vnius rei multiplex expoſitio, eo quòd trahat ſenſum in multa, ſentiendo, contractando ſecum. Differt autem ſermo, tractatus, & verbum. *Sermo* enim altera eget perſona: *tractatus* ſpecialiter ad ſeipſum eſt: *Verbum* autem ad omnes. Vnde & dicitur, Verbum fecit ad populum. *Commentaria* dicta quaſi cum mente. Sunt enim interpretationes, vt commenta iuris, commenta euangelij. Nam quicquid breuiter componitur commentarium dicitur: quod verò elongatur expoſitio nominatur. *Apologeticum* eſt excuſatio, in quo ſolent quidam accuſantibus reſpondere. In defenſione enim aut negatione ſola poſitum eſt, & eſt nomen Græcum. *Panegiricum* eſt licentioſum & laſciuioſum genus dicendi in laudibus regum: in cuius compoſitione homines multis mendaciis adulantur. Quod malum à Græcis eorum eſt: quorũ leuitas inſtructa dicendi facultate & copia incredibili multas mendaciorum nebulas ſuſcitauit. *Faſtorum libri* ſunt, in quibus reges vel conſules ſcribuntur, à faſcibus dicti, id eſt poteſtatibus. Vnde & Ouidij libri Faſtorum dicuntur. quia de regibus & conſulibus editi ſunt. *Proœmiũ* eſt initium dicẽdi. Sunt enim proœmia principia librorum, quæ ante cauſæ narrationem ad inſtruendum audientium aures coaptantur. Cuius nomen plerique latinitatis periti ſine tranſlatione poſuerunt. Hoc autem vocabulum apud nos interpretatum, præfatio nuncupatur, quaſi prælocutio. *Præcepta* ſunt, quæ aut quid faciendum, aut quid non faciendum ſit docent. Quid faciendum, vt Di-

lige Deum tuum: & honora patrem tuum, & matrem tuam. Quid non faciendum, vt, Non mœchaberis, non furtum facies. Similiter & gentilium præcepta vel iubent vel vetant. Iubent faciendum, vt Nudus ara, sere nudus. Vetant, vt Neve inter vites corilum sere, neve flagella. Summa pete. Primus autem præcepta apud Hebræos Moyses scripsit: apud Latinos Martius vates primus præcepta composuit. Ex quibus est illud, Postremus dicas, primus taceas. *Parabola* & *problemata* nominibus suis indicant altius se perscrutari oportere. Parabola quippe alicuius rei similitudinem per se gerit. quod licet sit vocabulum Græcum, iam tamen pro Latino vsurpatur. Et notum est quòd in parabolis quæ dicuntur per rerum similitudines, rebus de quibus agitur comparantur. *Problemata* autem quæ Latinæ appellantur propositiones, quæstiones sunt habentes aliquid quod disputatione soluendum sit. *Quæstio* aut est quęstitio cùm quæritur, an sit, aut quid sit, aut quale sit. *Argumentum* verò dictum quasi argutum, vel quasi argutè inuentum, ad comprobandas res. *Epistolam* propriè Græci vocant, quod interpretatur Latinè missa. Antè cartæ & membranarum vsum, in dolatis ex ligno codicellis epistolarum colloquia scribebantur. Vnde & portitores earum *tabellarios* vocauerunt.

De ceris. CAP. IX.

Cera literarum materies paruulorum nutrices. Ipsæ dant ingenium pueris primordia sensus, quarum studium primi Græci tradidisse produntur. Græci enim & Tusci primùm ferro in ceris scripserunt. postea Romani iusserunt, ne graphium ferreum quis haberet. Vnde & apud scribas dicebatur. *Ceram ferro ne cædito*. postea institutum est, vt in cera ossibus scriberent, sicut indicat Atta in satyra dicens, Vertamus vomerem in ceram mucronéque aremus Osseo. —*Graphium* autem Græcè: Latinè *scripturium* dicitur. Nam γραφὴ dicitur scriptura.

De cartis. CAP. X.

Cartarum vsum primum Ægyptus ministrauit, cæptum apud Memphiticam vrbem. Memphis namque ciuitas Ægyptiorum est. vbi cartæ vsus inuentus est primum, sicut ait Lucanus, Conficitur bibula Memphitis carta papiro. *Bibulam* autem *papirum* dixit quòd humorem bibat. *Carta* autem dicta, quòd carptim papiri tegmen decerptum glutinatur. Cuius genera quàm plura sunt. Prima & præcipua *Augustea regia* maioris formæ in honorem Octauiani Augusti appellata. secunda *Lybiana* ad honorem Lybiæ prouinciæ, tertia *hieratica* dicta, eo quòd ad sacros libros eligebatur, similis Augustex, sed subcolorata. Quarta *Taneitica* à loco Alexandriæ qui ita vocatur vbi fiebat. Quinta *Saitica* ab oppido Salo. sexta *Corneliana* à Cornelio Gallo præfecto Ægypti primùm confecta. septima *emporetica*, quod ea merces inuoluuntur, cùm sit scripturis minus idonea.

De pergamenis. CAP. XI.

PErgameni reges cùm carta indigerent, membranas primò excogitauerunt. Vnde & *pergamenarum* nomen hucusque tradente posteritate sibi seruatum est. Hæc & *membrana* dicuntur, quia ex membris pecudum detrahuntur. Fiebant autem primùm *coloris lutei*, id est crocei, postea verò Romæ *candida membrana* reperta sunt: quòd apparuit inhabile esse: quòd & facile sordescant, aciémque legentium ledāt cum peritiores architecti neque aurea lacunaria ponenda in bibliothecis putent, neque pauimenta alia quàm eucaristeo marmore, quòd auri fulgor hebetat. & eucharisti viriditas reficiat oculos. Nam & qui nummulariam discunt, denariorum formis mirteos pannos subiiciunt, & gemmarum sculptores, scarabæorum terga quibus nihil est viridius subinde respiciunt. & pictores idem faciunt vt laborem visus eorum viriditate recreent. *Membrana* autē aut *candida*: aut *lutea*: aut *purpurea* sunt. *Candida* naturaliter existunt. *Luteum membranum* bicolor est: quòd à cōfectore vna tingitur parte, id est crocatur. de quo Persius, Iam liber & positis bicolor membrana capillis. *Purpurea* verò inficiuntur colore purpureo in quibus aurum & argentum liquescens, pāteſcat in literis.

De libris conficiendis. CAP. XII.

QVædam nomina librorum apud gentiles certis modulis conficiebantur. breuiore forma, carmina atque epistolæ. At verò historiæ maiore modulo scribebantur. & non solùm in carta vel membranis, sed etiam & in momentis elephantinis textilibúsque maluarum foliis atque palmarum. Cuius generis Cinna sic meminit, Hæc tibi arcteis multum inuigilata lucernis Carmina, quæ ignes nouimus aereos. Leuis inaridulo maluę descripta libello Perfica vexi munera nauicula. Circumcidi libror Siciliæ primum increbruit. Nam initio pumicabantur. Vnde & ait Catullus, Cui dono lepidum nouum libellum Arido modo pumice expolitum?

De librorum vocabulis. CAP. XIII.

Codex multorum librorū est: liber vnius voluminis. Et dictus codex, per translationem

d by Google

substantialem Deo patri Deum filium eadem sancta synodus per symbolum definiuit. *Secunda* synodus centum quinquaginta patrum sub Theodosio seniore *Constantinopoli* congregata est, quæ Macedonium. Spiritum sanctum Deum esse negantem, condemnans, consubstantialem Patri & Filio Spiritum sanctum demonstrauit, dans symboli formam, quam tota Græcorum & Latinorum confessio in Ecclesiis prædicat. *Tertia* synodus *Ephesina prima*, cucentorũ Episcoporum sub iunioreTheodosio Augusto edita est, quæ Nestoriũ duas personas in Christo asserentem iusto anathemate condemnauit: ostendens manere in duabus naturis, vnam Domini nostri Iesu Christi personam. *Quarta* synodus *Chalcedonensis* sexcentorum triginta sacerdotũ sub Martiano principe habita est, in qua Eutychem Constantinopolitanum abbatẽ Verbi Dei & carnis vnã naturã pronũtiantẽ & eius defensorẽ Dioscorũ quondã Alexãdrinũ Episcopum, & ipsum rursum Nestoriũ cum reliquis hæreticis vna Patrum sententia prædamnauit, prædicans eadem synodus Christum Dominum de virgine sic natum, vt in eo substantiam diuinæ & humanæ cõfiteamur naturæ. Hæ quatuor sunt synodi principales, fidei doctrinam plenissimè prædicantes: sed & si qua sunt concilia quæ sancti Patres spiritu Dei pleni sanxerunt, post istorum quatuor auctoritatẽ omni manent stabilita vigore: quorũ gesta in hoc opere condita cõtinentur. *Synodus* autẽ ex Græco interpretatur comitatus vel cœtus. *Concilij* autem nomen tractũ est ex Romano more. Tẽpore enim quo causæ agebantur, cõueniebant omnes in vnum, communique intentione tractabant. Vnde & concilium à communi intẽtione dictum. Nã *celsa* oculorum sunt. Vnde & *considium*, id est, consilium. d in l. literam tranieunte. *Cœtus* verò conuentus est, vel congregatio à coeundo, id est, conueniendo in vnum. Vnde & conuentus est nuncupatus: sicut à conuentu cœtus vel cõcilium à societate multorum in vnum.

De cyclo Paschali. CAP. XVII.

PAschalem *cyclum*, Hyppolitus Episcopus tẽporibus Alexandri Imperatoris primus conscripsit. Post quẽ probatissimi authores Eusebius Cæsariensis, Theophilus Alexãdrinus, Prosper quoque natione Aquitanus atque Victorinus amplificatis eiusdẽ festiuitatis rationibus, multiplices circulos ediderunt. Cuius quidem rationem beatissimus Cyrillus Alexandrię vrbis Episcopus in xcv. annos per quinquies decem nouies calculans: quoto Kalendas vel luna debeat paschalis solennitas celebrari, summa breuitate notauit. *Cyclus* autẽ vocatus, eo quòd in orbe digestus sit, & quasi in circulo dispositum ordinem complectatur annorũ sine varietate, & fine vlla arte. Vnde factũ est, vt cuiusque materiæ *carmina* simplici formitate facta *cyclica* vocarentur. Hinc & *latereculum* dictũ, quòd ordinem habeant stratum annorum.

Primus cyclus Decem Nouenalis.

II.Com.an ij.Idus	April.	xx.
C,vj.kal.	April.	xvj.
Em.xvj.Kal.	Maij	xvij.
C.vj.Idus	April.	xx.
B.C.ix kal.	April.	xv.
E.ij.Idus	April.	xvj.
C.ij.Non.	April.	xix.
E.viij.Kal.	Maij	xx.
B.C.v.Idus	April.	xv.
C.ij.Kal.	April.	xviij.
E.xij.Kal.	Maij	xix.
C.Non.	April.	xv.
B.C.v.Kal.	April.	xvij.
E.xvj Kal.	Maij	xvj.
C.vj.Idus	April.	xxj.
C.ix.Kal.	April.	xvij.
B.E.Idus	April.	xvij.
C.ij.Non.	April.	xx.
E.viij kal.	Maij	xxj.

Secundus cyclus lunæ.

		luna.
C.v.Idus	April.	xviij.
B.ij. kal.	April.	xx.
E.xij.kal.	Kal.Maij	xxj.
C.Non.	April.	xvij.
C.v.Kal.	April,	xx.
B.E.xvj.kal.	Maij	xx.
C.Kal.	April.	xvj.
E.xj.Kal.	Maij	xvij.
C.Idus	April.	xx.
B.C.v.Kal.	April.	xv.
E.xv.Kal.	Maij	xvj.
C.v.Idus	April.	xx.
C.viij.kal.	April.	xv.
B.E.Idus	April.	xv.
C.Non.	April.	xviij.
C.v.Kal.	April.	xxj.
E.iij.Idus	April.	xv.
B.C.kal.	April.	xvij.
E.xj.Kal.	Maij	xviij.

Tertius cyclus lunæ.

		Luna.
C.viij.Idus	April.	xv.
C.iij.Kal.	April.	xviij.
B.xv.kal.	Maij	xviij.
C.v.Idus	April.	xxj.

Digitized by Google

Mr. Hall	1	1
Mr. Hall	2	1
Mr. Hall	3	1
Mr. Hall	4	1
Mr. Hall	5	1
Mr. Hall

Encænia autem est noua templi dedicatio. Græcè enim καινὸν dicitur nouum. Quando enim aliquid nouum dedicatur, encænia dicitur. Hanc dedicationis templi solennitatem Iudæi Octobri mense colebant. *Dies palmarum* ideo dicitur, quia in eo Dominus & saluator noster, sicut Propheta cecinit, Hierusalem tendens asello sedisse perhibetur. Tunc gradiens cum ramis palmarum multitudo plebeium obuiam ei clamauerunt: Osanna, benedictus qui venit in nomine Domini rex Israel. Vulgus autem ideo diem hunc *Capitilauium* vocant: quia tunc moris est, lauandi capita infantium, qui vagendi sunt: ne obseruatione quadragesimæ sordidata, ad unctionem accederent. hoc autem die symbolum confitentibus traditur propter confinem Dominicæ paschæ solennitatem: vt qui iam ad Dei gratiam percipiendam festinant, fidem quam confitétur agnoscant. *Cœna Dominica* dicta est, eo quòd in illo die Saluator pascha cum discipulis suis fecerit, quod & vsque hodie sicut est traditum, celebratur, sanctúmque in eo chrisma conficitur. *Sabbatum*, ab Hebræis ex interpretatione vocabuli sui requies nominatur: quod Deus in ipso, perfecto mundo, requieuisset. Siquidem & eo die requieuit in sepulchro Dominus, vt quietis illius mysteriũ confirmaret: quod Iudæis obseruandum in vmbra futuri præceptum est. Sed postquã Christus in sepultura sua eius figuram adimpleuit, obseruatio eius quieuit. *Dominicus dies* proinde vocatur: quia in eo resurrectionis Domini nostri gaudium celebratur. Qui dies non Iudæis, sed Christianis in resurrectionem Domini declaratus est, & ex illo cepit habere festiuitatem suam. Illis enim solum celebrandum sabbatum traditum est: quia erat ante requies mortuorum: resurrectio autem illius erat: qui resurgens à mortuis nõ moreretur. Postquam autem facta est talis resurrectio in corpore Domini, vt præiret in capite Ecclesiæ, quod corpus Ecclesiæ speraret in fine, iam dies Dominicus, id est octauus, qui & primus, celebrari cœpit.

De officiis. CAP. XIX.

OFficiorum plurima sunt genera: sed præcipuum illud quod in sacris diuinisque rebus habetur. Officium autem ab efficiendo dictum, quasi efficium: propter decorem sermonis vna mutata litera: vel certè vt quisque illa agat, quę nulli officiat, sed prosint omnibus. *Vespertinum officium*, est in noctis initio vocatum, à stella vespere quæ surgit oriente nocte. *Matutinum* verò *officium*, est in lucis initio à stella lucifero appellatum, quæ inchoante manè oritur. Quorum duorum temporum significatione ostenditur, vt die ac nocte semper Deus laudetur. *Missa*, tempore sacrificij est: quando cathecumeni foras mittuntur, clamante leuita, *Si quis cathecumenus remansit, exeat foras.* & ideo missa: quia sacramentis altaris interesse non possunt, qui nondum regenerati nosceuntur. *Chorus*, est multitudo in sacris collectus & dictus chorus, quòd initiò in modum coronæ circa aras starent & ita psallerent. Alij chorum dixerunt à concordia, quæ in charitate consistit, quia si charitatem non habeat, respondere conuenienter non potest. Cùm autem vnus canit Græcè *monodia*, Latinè *ficinium* dicitur: cùm verò duo canunt, *bicinium* appellatur: cùm multi *chorus*. Nam *chorea* ludicrum cantilenæ, vel saltationes classium sunt. *Antiphona*, ex Græco interpretatur vox reciproca: duobus scil. choris alternatim psallentibus ordine commutato: siue de vno ad vnum. quod genus psallendi Græci inuenisse traduntur. *Responsoris* Itali tradiderunt. Quod carmen inde *responsorius cãtus* vocãt, quod alio desinẽte id alter respondeat. Inter responsorios autem & antiphonas hoc differt, quòd in *responsoris* vnus versum dicit: in *antiphonis* autem versibus alternant chori. *Lectio*, dicitur, quia nõ cantatur vt psalmus vel hymnus: sed legitur tantùm. Illic enim modulatio, hîc sola pronunciatio quæritur. *Canticum*, est vox cantantis in lætitiam. *Psalmus* autem dicitur, qui cantatur ad Psalterium, quo vsum esse prophetam Dauid in magno mysterio prodit historia. Hæc autem duo in quibusdam Psalmorum titulis iuxta musicam artem alternatim sibi apponuntur. Nam *canticũ Psalmi* est id quod cùm organum modulatur, vox postea cantãtis eloquitur. *Psalmus* verò canticũ quod humana vox præloquitur, ars organi modulantis imitatur. *Psalmus* enim à psalterio dicitur: vnde nec mos est ex alio opere eum cõponi. Tres autem gradus sunt in cantando: primus *succentoris*: secũdus *concentoris*, tertius *accẽtoris*. *Diapsalma*, Hebræum verbum quidam esse volunt: quo significatur, semper, id est, qi ỏd illa quibus hoc interponitur sempiterna esse confirmant. Quidam verò Græcum verbum existimant, quo significatur interuallũ psallendi: vt *psalma* sit quod psallitur: *diapsalma* verò interpositum in psallendo silentium: vt quemadmodum *symphalma* dicitur vocã copulatio in cantãdo: ita *diapsalma* disiũctio earum, vbi quædã requies distinctæ cõtinuationis ostenditur. Vnde illud probabile est, non coniungendas sententias in psallendo, vbi diapsalma interpolita fuerit: quia ideo interponitur vt conuersio sensuum vel personarum esse noscatur. *Hymnus*, est canticum laudantium, quod de Græco in Latinum interpretatus, pro eo, quod sit car-

ampliſicantur hæc dona, nec malorum attenuantur: quia neque qui plantat eſt aliquid, neq; qui rigat: ſed qui incrementũ dat Deus: Vnde & Græcè myſterium dicitur, quòd ſecretam & reconditam habet diſpẽſationem. *Baptiſmum* Græcè, Latinè tinctio interpretatur, quæ ideirco tinctio dicitur: quia ibi homo ſpiritu gratiæ in melius immutatur, & lõgè aliud quàm erat, efficitur. Prius enim deformitate peccatorum fœdi eramus: in ipſa tinctione reddimur pulchri dealbatione virtutum: vnde in Canticis ſcribitur canticorũ, Quæ eſt iſta quæ aſcendit dealbata? Cuius myſterium non aliter niſi ſub Trinitatis deſignatione, id eſt, Patris & Filij & Spiritus ſancti cognominatione completur, dicente Domino ad apoſtolos: Ite docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Sicut enim in tribus teſtibus ſtat omne verbum, ita hoc ſacramentum cõfirmat ternarius numerus nominum diuinorũm. Quod autem per aquam baptiſmũ datur, hęc ratio eſt. Voluit enim Dominus vt res illa inuiſibilis, per congruens, ſed profectò contractabile & viſibile impenderetur elementum, ſuper quod etiam in principio ferebatur Spiritus ſanctus. Nam ſicut aqua purgatur exterius corpus, ita latẽter eius myſterio per Spiritum purificatur & animus. Cuius ſanctificatio ita eſt. Inuocato enim Deo deſcendit Spiritus ſanctus de cœlis, & medicatis aquis ſanctificat eos de ſemetipſo & accipiũt vim purgationis, & in eis vt earo & anima delictis inquinata mundetur. *Chriſma* Græcè, Latinè vnctio nominatur: ex cuius nomine & Chriſtus dicitur, & homo poſt lauacrum ſanctificatur. Nã ſicut in baptiſmo peccatorũ remiſſio datur: ita per vnctionem ſanctificatio ſpiritus adhibetur: & hoc de priſtina diſciplina, qua vngi in ſacerdotium & in regnum ſolebãt: ex quo & Aaron à Moyſe vnctus eſt. Quæ dum carnaliter fit, ſpiritualiter proficit: quomodo & in ipſa baptiſmi gratia, viſibilis actus eſt quod in aqua mergimur: ſed ſpiritualis effectus, quod delictis mundamur. Hoc ſignificat illud vnguentum: quod peccatrix mulier ſuper pedes, & ea quæ dicitur non fuiſſe peccatrix ſuper caput Ieſu fudiſſe ſcribitur. *Manus impoſitio* ideò fit vt per benedictionem aduocatus inuitetur Spiritus ſanctus. Tunc enim ille paracletus poſt munda & benedicta corpora libens à Patre deſcendit, & quaſi ſuper baptiſmi aquam tanquam ſuper priſtinam ſedem recognoſcens quieſcit. Nam legitur quòd in principio aquis ſuperferebatur Spiritus ſanctus. *Exorciſmus* Græcè, Latinè coniuratio ſiue ſermo increpationis eſt aduerſus diabolum vt diſcedat: ſicut eſt illud in Zacharia: Et oſtendit mihi Ieſum ſacerdotem magnum ſtantem coram angelo Domini, & Sathan ſtabat à dextris eius, vt aduerſaretur ei: & dixit Dominus ad Sathan: Increpet Dominus in te Sathan, & increpet Dominus in te qui elegit Hieruſalem. Hoc eſt exorciſmus: increpare & coniurare aduerſus diabolum: vnde ſciendũ quod non creatura Dei in infantibus exorcizatur aut exſufflatur. ſed ille ſub quo ſunt omnes qui in peccato naſcuntur. Eſt enim princeps peccatorum. *Symbolum* per linguam Græcam ſignum vel cognitio interpretatur. Diſceſſuri enim apoſtoli ad euangelizandum in gentibus: hoc ſibi prædicationis ſignum vel indicium poſuerunt. Continet enim confeſſionem Trinitatis, & vnitatem Eccleſiæ, & omne Chriſtiani dogmatis ſacramentum. Quod ſymbolum fidei & ſpei noſtræ non ſcribitur in charta & atramento, ſed in tabulis cordis carnalibus. *Oratio* petitio dicitur. Nam orare eſt petere, ſicut exorare impetrare. Conſtat autem oratio loco & tempore. Loco, quia non vbique, cùm prohibeamur à Chriſto orare in publico: ſed vbi opportunitas dederit, aut neceſſitas importauerit. Neque enim contra præceptum reputatur ab apoſtolis factum, quia in carcere audientibus cuſtodibus orabant & canebant Deo. De tempore verò dictum eſt: Sine intermiſſione orare, ſed hoc in ſingularibus. Nam eſt obſeruatio quarundã horarum communium: quæ diei interſpacia ſignant, tertia, ſexta & nona: Similiter & noctis. ſed ideò orandi hæ horæ diuiſæ ſunt: vt ſi fortè aliquo fuerimus opere detenti: ipſum nos ad officium tempus admoneat: quæ tempora in Scripturis inueniuntur. Primùm enim Sanctus ſpiritus congregatis diſcipulis hora tertia eſt infuſus. Petrus qua die viſionem communicationis in illo vaſculo expertus eſt, ſexta hora orandi gratia aſcenderat. Idem etiam cum Iohanne hora nona templum adiit quando claudum ſanitate reformauit. Sed & Danielem legimus hæc tempora in oratione obſeruaſſe: & vtique ex Iſraelis diſciplina, vt ne minus quàm ter in die adoremus. Debitores enim ſumus trium perſonarum, Patris & filij & Spiritus ſancti, exceptis vtique & aliis legitimis orationibus, quæ ſine vlla admonitione debentur in ingreſſu lucis ac noctis ſiue vigiliarum: ſed & cibum non prius ſumere, quàm interpoſita oratione debemus. Priora enim habenda ſunt ſpiritus refrigeria: quia cœleſtia quàm terrena. Qui autem vult orationem ſuam volare ad Dominum, faciat illi duas alas, ieiunium & eleemoſynam, & aſcendet celeriter & exaudietur. *Ieiunium* eſt parſimonia victus abſtinentiáque ciborum, cui nomen eſt inditum ex quadam parte viſcerum tenui ſemper & vacua: quod vulgò ieiunum vocatur.

Ad Lectorem.

Ecce tibi Lector, Ecclesiasticæ Historiæ Autores, quos ego ex Græcis Latinos feci, ut ex Latinis Græci fierent

Ad Lectorem.

Quod ad Ecclesiasticam Historiam attinet, Lector, hoc habes in primis quod cupis, Ecclesiasticam Historiam, quam ab Eusebio Pamphilo, Socrate, Sozomeno, Theodoreto, Evagrio, Nicephoro, Cassiodoro, Beda, Paulo Diacono, Ado, Sigeberto, Hermanno Contracto, Martino Polono, Antonino, Platina, Blondo, Naucleris, Cuspiniano, Sabellico, Nauclero, Carione, Philippo Melanthone, Joachimo Camerario, Johanne Sleidano, Johanne Carion, Thuringo, Matthia Illyrico, Flacio, Wolfgango Musculo, Johanne Wigando, Centuriatoribus Magdeburgensibus, Johanne Funccio, Abrahamo Bucholcero, Christophoro Helvico, Johanne Cluverio, Philippo Cluverio, Johanne Hornbeckio, Hottingero, Spanhemio, Heidegero, Turretino, Basnagio, Mosheimio, Gibbono, Millero, Schroeckhio, Fleurio, Tillemontio, Pagio, Natali Alexandro, Orsio, Bossuetio, Pluquetio, Berruyero, Longueruanio, Du Pinio, Ceillierio, Dupradio, Bergierio, Gosselino, Rohrbacherio, Henrione, Darrasio, Gregorio, Bingamio, Cave, Lardnero, Mosheimio, Milnero, Moyleo, Whistono, Jortino, Priestleio, Gibbono, Hallamo, Hookio, Lingardo, Milmanno, Newmanno, Stanleio, Arnoldo, Robertsonio, Waddingtono, Hardouino, Pearsonio, Pagio, Basnagio, Tillemont

ſtolis dedit, vt idonei efficerentur fideliũ eruditione populorũ. Quòd verò ſupra ſingulos ſediſſe memoratur, id cauſæ eſt, vt intelligatur per plures nonfuiſſe diuiſus, ſed manſiſſe in ſingulis totus, ſicut verè ignib. mos eſt. Hic n. naturã habet ignis accenſus: vt quanti ad eũ, quãti ad crinẽ purpurei ſplẽdoris aſpexerint: tantis viſũ ſuæ lucis impertiat, tãtis miniſteriũ ſui muneris tribuat, & nihilominus ipſe in ſua integritate permaneat. Spiritus ſanctus nomine *aquæ* appellatur. in Euãgelio, Domino clamãte & dicente, Si quis ſitit, veniat ad me & bibat. Qui credit in me, flumina aquæ viuæ fluẽt de ventre eius. Euangeliſta autẽ expoſuit vnde diceret. Secutus n ait, Hoc autẽ dicebat de ſpiritu quẽ accepturi erãt credẽtes in eũ, ſed aliud eſt aqua ſacramẽti aliud aqua quæ ſignificat ſpiritũ Dei. Aqua n ſacramenti viſibilis eſt aqua. Spiritus ſãcti inuiſibilis eſt. Iſta abluit corpus, & ſignificat quod ſit in anima per illũ autẽ Spiritũ ſanctũ ipſa anima mundatur & ſaginatur. Spiritus ſanctus ideo *vnctio* dicitur, Ioãne apoſtolo teſtãte, quia, ſicut oleum naturali ponere ſuperfertur omni liquori, ita in principio ſuperferebatur Spiritus ſanctus aquis. Vnde & Dominus oleo exultationis, hoc eſt Spiritu ſãcto legitur fuiſſe vnctus: ſed & Ioanes apoſtolus Spiritu ſanctũ vnctionẽ vocat dicens, Et vos inquit vnctionẽ quam accepiſtis ab eo permaneat in vobis, & nõ neceſſe habetis, vt aliquis doceat vos: ſed ſicut vnctio eius docet vos de omni re. Ipſe n Spirit S. vnctio eſt inuiſibilis.

De eadem Trinitate CAP. IIII.

TRinitas appellatur, quod ſiat totũ vnũ ex quibuſdam tribus, quaſi Triunitas, vt *memoria, intelligẽtia, & voluntas*, in quib. mens habet in ſe quãdam imaginẽ diuinæ Trinitatis. Nã dum tria ſint, vnũ ſunt: quia & ſingula in ſe manẽt, & omnia in omnib. Pater igitur & Filius & Spiritus ſanctus Trinitas & vnitas. Idem n. vnum, idem & *tria*. In natura *vnũ*, in perſonis tria. *Vnũ* propter maieſtatis cõmunionem. *tria* propter perſonarũ proprietatem. Nã alius pater, alius filius, alius Spiritus S. ſed *alius* quidẽ *non aliud*, quia pariter ſimplex, pariterq. incommutabile bonum & coæternũ. *Pater* ſolus, nõ eſt de alio: ideo ſolus appellatur ingenitus. *Filius* ſolus de patre eſt natus: ideo ſolus dicitur genitus, *Spiritus S.* ſolus de patre & filio procedit: ideo ſolus amborũ nũcupatur ſpiritus. ¶ In hac Trinitate, alia ſunt appellatiua nomina, alia propria ſunt. *Propria* n. ſunt eſſentialia, vt Deus Dominus, omnipotens, incõmutabilis, immortalis. Et inde *propria*, quia ipſã ſubſtãtiã ſignificant, qua vnum ſunt. *Appellatiua* verò pater & filius & Spiritus S. ingenitus, & genitus, & procedens. Eadem & *relatiua* quia ad ſe inuicẽ referuntur. Cùm n. Deus dicitur, eſſentia eſt, quia ad ſeipſũ dicitur. Cũ verò dicitur pater & filius & Spiritus S. relatiuè dicuntur, quia ad ſe inuicẽ referũtur. Nã pater nõ ad ſeipſum, ſed ad filiũ, relatiuè dicitur: quia eſt ei filius: ſic & filius relatiuè dicitur, quia eſt ei pater ſic S. ſanctus, quia eſt patris filiiq. ſpiritus. His n. appellationib. hoc ſignificatur, quod ad ſe inuicẽ referuntur, non ipſa ſubſtãtia qua vnũ ſunt. Proinde Trinitas in relatiuis perſonarũ nominib. eſt, deitas nõ triplicatur, ſed in ſingularitate eſt: quia ſi triplicatur, deorum inducimus pluralitatẽ. Nomen autẽ *deorũ* in angelis & ſanctis hominibus ideo pluraliter dicitur, propter quod non ſint meritò æquales: De quib. pſalmus, Ego dixi dij eſtis. De patre autẽ & filio & Spiritu S. propter vnã & æqualẽ diuinationem nõ nomẽ deorum: ſed Dei eſſe oſtẽditur: ſicut ait apoſtolus, Nobis tamẽ vnus Deus, vel ſicut vocẽ diuina dicitur, Audi Iſrael, Dominus Deus tuus, Deus vnus eſt, vt ſcilicet Trinitas ſit, & vnus Dominus Deus ſit. Fides apud Græcos de Trinitate hoc modo eſt vna *ἰσία*, ac ſi dicatur vna natura, aut vna eſſẽtia. Tres *hypoſtaſes*, quod reſonat in Latinũ vel tres perſonas, vel tres ſubſtantias. Nã latinitas propriè non dicit de Deo niſi *eſſentiã, ſubſtantiã* verò non propriè dicit ſed abuſiuè: quoniã verè ſubſtãtia apud Græcos perſona intelligitur, non natura.

De angelis. CAP. V.

ANgelus Græcè vocãtur, Hebraicè dicũtur malooth: Latinè verò nũcij interpretãtur, ab eo q̃ Domini voluntatẽ populis nuntiẽt. Angelorum autẽ vocabulũ officij nomẽ eſt, no naturæ ſemper n. ſpiritus ſunt, ſed cùm mittũtur vocatur angeli. Quib. ideo piẽtorũ licentia pẽnas facit, vt celeré eoru in cuncta diſcurſum ſignificẽt, ſicut & iuxta fabulas poetarũ vẽti pennas habere dicũtur, propter velocitatẽ ſcilicet. Vnde ſcriptura ſacra dicit, Qui ambulat ſuper pẽnas vẽtorũ Nouẽ autẽ ordines eſſe angelorũ ſacræ ſcripturæ teſtantur, i. *angeli, archãgeli, throni, dominationes, virtutes principatus, poteſtates, cherubim & ſeraphim.* Quorũ officiorũ vocabula cur ita dicta ſint interpretãdo exequimus. ¶ *Angelus* vocãtur, q̃pter q̃ de cœlis ad annuntiãdũ hominibus mittũtur. Angelus enim Græcè Latinè nũtius dicitur. ¶ *Archãgelus* Græca lingua, Latina ſummi nũcij interpretantur. Qui n. parua vel minima annũtiãt, angeli: qui vero ſuma, archangeli nuncupãtur. Archangeli dicti quod primatum teneãt inter angelos. *Αρχὴ* enim Græcè, Latinè principatus interpretatur. Sunt n. duces & principes, ſub quorum ordine vnicuique angelorũ

officia deputata sunt. Nã quia archãgeli angelis prẽsunt, Zacharias propheta testatur dicens: Et ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur, & alius angelus egrediebatur in occursum eius, & dixit ad eũ, Curre, & loquere ad puerum istum dicens: Absque muro habitabitur Hierusalẽ. Si enim in ipsis officiis angelorũ nequaquã potestates superiores inferiores disponerent, nullo modo hoc quod homini diceret angelus ab angelo cognouissent. Quidã autem archangelorũ priuatis nominibus appellantur, vt per vocabula ipsa in opere suo quod valeant designetur. *Gabriel* Hebraicè in linguã nostrã vertitur fortitudo Dei. Vbi.n. potẽtia diuina vel fortitudo manifestatur: Gabriel mittitur. Vnde & eo tẽpore quo erat Dominus nasciturus & triũphaturus de mũdo Gabriel mittitur ad Mariã, vt illũ annũtiaret, qui ad debellãdas aereas potestates humilis venire dignatus est. *Michael* interpretatur, quis vt Deus? Quando n. aliquid in mundo miræ virtutis fit, hic archãgelus mittitur. Et ex ipso opere nomen est eius: quia nemo valet facere quod facere præualet Deus. *Raphael* interpretatur curatio, vel medicina Dei. Vbicũque enim curãdi & medẽdi opus necessariũ est, hic archãgelus à Deo mittitur, & inde medicina Dei vocatur. Vnde & ad Tobiã idẽ archãgelus missus oculis eius curationem adhibuit, & cæcitate detersa visum eius restituit. Nominis.n. interpretatione & angeli officiũ designatur. *Vriel* interpretatur ignis Dei, sicut legimus apparuisse ignẽ in rubo. Legimus etiã ignẽ missum desuper, & insplesse quod præceptu est. ¶ *Throni* autẽ, & dominationes, & principatus, & potestates, & virtutes, quibus vniuersã cælestẽ societatẽ Apostolus complectitur, ordines angelorũ & dignitates intelligũtur, & pro hac ipsa distributione officiorũ alij throni, alij dominationes, alij principatus, alij potestates dicũtur pro certis dignitatib. quibus inuicẽ distinguũtur. ¶ *Virtutes* angelica quædã ministeria perhibẽtur, per quæ signa & miracula in mundo fiunt: propter quod & virtutes dicũtur. ¶ *Potestates* sunt, quibus virtutes aduersæ subiectæ sunt, & inde Potestatũ nomine nuncupantur quia magni spiritus corũ potestate coercẽtur, ne tantũ mundo noceãt, quantum cupiũt. ¶ *Principatus* sunt hi, qui angelorũ agminibus prẽsunt. Qui pro eo quod subditos angelos ad explẽdũ ministeriũ diuinũ disponũt, principatus vocabulũ acceperũt. Nam alij sunt qui administrãt, alij qui assistunt, sicut per Danielẽ dicitur. Millia milliũ ministrabãt ei, & decies milies centena millia assistebãt ei. ¶ *Dominationes* sunt ij, qui etiã Virtutibus & principatibus præeminent; qui pro eo q̃ cæteris angelorũ agminibus dominãtur, Dominationes vocãtur. *Throni* sunt agmina angelorũ, qui latino eloquio sedes dicũtur: & vocati Throni, quia illis cõditor præsidet, & per eos iudicia sua decernit vel disponit. *Cherubim* autem & ipsæ sublimes cælorũ potestates, & angelica ministeria perhibẽtur: qui ex Hebræo in linguã nostrã interpretãtur scientiæ multitudo. Sũt autẽ subtilissima agmina angelorũ: qui pro eo quod vicinius positi diuina scientia cæteris amplius sunt, Cherubin, hoc est, plenitudo scientiæ appellãtur. Ipsa sunt duo illa animalia super propiciatoriũ arcę ficta ex metallo, propter significandã angeloru præscientiã, in quorũ medio ostẽditur Deus. *Seraphim* quoque similiter multitudo angelorũ est, qui ex Hebræo in Latinũ ardẽtes vel incedentes interpretantur. Qui idcircò ardẽtes vocantur, quia inter eos & Deu nulli alij angeli cõsistunt: & ideò quãto vicinius corã Deo cõsistũt, tãto magis claritate diuini luminis inflãmãtur. Vnde & ipsi velãt facię & pedes sedẽtis in throno Dei: & idcircò cætera angelorum turba videre Dei essentiã plenè nõ valet: quoniã Seraphim eã tegit. Hęc igitur vocabula agminu angelorũ ita sunt specialia ordinu singulorũ, vt tamẽ sint ex parte cõmunia omniu. Nã dũ Throni sedes Dei inquorundã angelorũ ordine specialiter designentur, tamẽ per Psalmistam, Qui sedes super Cherubin, dicitur. Sed ideò isti ordines angelorũ priuatis nominibus appellantur: quia hoc ipsum officiũ in proprio ordine acceperunt. Et cũ sint omnibus cõmunia, propria tamẽ hæc nomina suis ordinibus deputantur. Vnicuique etiam, sicut prædictũ est, propria officia sunt iũcta: quæ eos promeruisse in mũdi cõstat exordio. Nã quia angeli & locis & hominibus præsunt, per prophetã testatur angelus dicens, Princeps regni Persarũ restitit mihi. Vnde apparet, nullũ esse locũ cui angeli non præsint. Præsunt n. & auspiciis operũ omniu. Hic est ordo vel distinctio angelorũ: qui post lapsum malorũ in cælesti vigore steterũt. Nã postquã apostatæ angeli ceciderũt, hi in perseuerantia æternæ beatitudinis solidati sunt. Vnde & post cæli creationẽ in principio reperitur. Fiat firmamentũ, & vocatũ est firmamentũ cælũ. nimirũ ostendẽs: quod post ruinã angelorũ malorũ, hi qui permãserunt, firmitatem æternæ perseuerãtiæ consecuti sunt. nullo iã lapsu auersi, nulla superbia cadentes, sed firmiter in Dei amore & cõtemplatione manentes, nihil aliud dulce habent, nisi eum à quo creati sunt. Quod autem duo Seraphim in Esaia legũtur, figuraliter veteris & noui testamenti signifi-

Digitized by Google

enim à quo dicti ſunt Ammaniæ, vocatur populus meus. *Sarai*, interpretatur princeps mea, eo quòd eſſet varius tantummodo domus materfamilias. Poſtea cauſa nominis immutati ablata de fine litera dicitur Sara, id eſt princeps Omnium quippe gentium futura princeps erat, ſicut & Dominus pollicitus fuerat Abraham: Dabo tibi ex Sara filiũ, & benedicam ei, & erit in gentes, ſed & reges populorum erunt ex eo. *Agar*, aduena vel conuerſa. Fuit enim Ægyptia. *Cethura*, thymiama interpretatur. *Iſmael*, interpretatur auditio Dei: ſic enim ſcriptum eſt, Et vocauit nomen eius Iſmael, quia exaudiuit eum Deus. *Eſau*, trinomius eſt, & ex propriis cauſa variè nuncupatur. dicitur enim Eſau, id eſt rufus ob coctionem rufæ lentis ita appellatus, cuius edulio primogenita perdidit. *Edom*: aut ob ruborem corporis dictus eſt, quod Latinè ſanguineus dicitur. *Seir* verò quod fuerit hiſpidus, & piloſus: quoniam enim natus eſt, totus ſicut pellis piloſus erat. atque ideo tribus nominibus appellatur, Eſau, id eſt rufus. *Edom*, id eſt ſanguineus. *Seir*: id eſt piloſus: quia non habuit lenitatem. *Rebecca*, patientia: ſiue quæ multum accepit. *Lia*, laborioſa vtique generando. Plurimos enim dolores quàm Rachel fecunditate pariendi experta eſt. *Rachel*, interpretatur ouis. pro ea enim Iacob pauit oues Laban. *Zelpa*, os hians. *Bala*, inuerecunda. *Dina*, transfertur in cauſam iurgij enim in Sichimis cauſa extitit. *Thamar*, amaritudo pro viris mortuis. Eadem & cõmutãs. Mutauit enim ſe in habitũ meretricis, quando cum ſocero ſuo concubuit. *Phares*: diuiſio, ab eo quòd diuiſerit membranulam ſecundarum diuerſoris. Inde & Phares ſortitus eſt nomen. Vnde & Phariſæi qui ſe quaſi iuſtos à populo ſeparabant, diuiſi appellabãtur. *Zara*, frater eius in cuius manuere coccinũ, interpretatur oriens, ſiue quia primus apparuit, ſiue quòd plurimi ex eo iuſti nati ſunt, vt in libro Paralipomenon continetur. Zara, id eſt oriens appellatus eſt. *Iob*, in Latinum vertitur dolens, & rectè: propter percuſſionẽ carnis & paſſiones dolorũ. Calamitates enim ſuas nominis etymologia præfiguraũt. *Pharao*, nomẽ eſt nõ hominis ſed honoris ſicut & apud nos Auguſti appellantur reges cum propriis nominibus cenſeantur. Exprimitur autem in Latinum Pharao denegans eum, vtique Deum, ſiue diſſipator eius. Populi enim Dei fuit afflictor. *Iãnes* marinus, ſiue vbi eſt ſignũ eius. Ceſſit & defecit ſignum eius coram ſignis Moyſi vnde & dixerunt Magi, Hic digitus Dei eſt. *Mambres*, mare pellicenm, ſiue mare in capite. Denique Moyſes interpretatur ſumptus ex aqua. Inuenit enim eum ad ripã fluminis expoſitũ filia Pharaonis, quẽ colligens adoptauit filiũ ſibi: vocauitque nomen eius Moyſen, eo quòd de aqua ſumpſiſſet eũ. *Aaron*, mons fortitudinis interpretatur, propter quòd thuribulum accipiẽs in medio ſuperſtitum & interemptorum obuiam ſteterit, & ruinam mortis quaſi quidam mons fortis excluſit. *Eleazar*, Dei adiutorium. *Balac* præcipitãs ſiue deuorans. *Balaam*, vanus populus. *Phinees*, ori parcens. transfixit enim pugione Zambri cum ſcorto Madianitide, & Dominũ furorem placauit, vt parceret. *Zambri*, ſtella laceſſies vel amaricans. Propriè enim eſt nomen ab amaritudine vocatum: quòd peccando amaricauerit populum. *Raab*, latitudo vel fames ſiue impetus. *Ieſue* interpretatur ſaluator. Ipſe enim in figura Chriſti populum à deſerto ſaluauit, & in terram repromiſſionis induxit. *Caleb*, quaſi cor aut canis. *Othoniel*, tempus eius Deus, vel reſponſio Dei. *Aod*, glorioſus. *Barach*, fulgurans. *Debora*, Apis vel loquax. Apis, quia fuit ad bellum promptiſſima, dimicans aduerſus Siſaram: quo perempto cecinit canticum: inde loquax. *Iahel*, aſcenſio. *Gedeon*, experimẽtum iniquitatis eorum. Frequentibus enim documentis informatus eſt quaſi præſagio contra hoſtes futuram victoriam expediret: ex quo futuro experimento etymologiam nominis ſumpſit. *Abimelech*, pater meus Rex. *Thola*, vermiculus vel coccinũ. *Iair*, illuminãs. *Iephte*, aperiẽs vel apertus. *Eſebon*, cogitatio ſiue vinculum mœroris. *Abdo*, ſeruus eius. *Samſon*, ſol [illegible] vel ſolis fortitudo. Fuit enim [illegible] virtute clarus, & liberauit Iſ[illegible] de hoſtibus eorum. *Dalila* paupercula vel ſitula. *Booz*, in fortitudine: ſiue in quo robur. *Noemi*, quem interpretari poſſumus conſolatã: eo quòd marito & liberis peregrè mortuis, nurũ Moabitidẽ in conſolationem ſuã tenuit. *Ruth*, interpretatur feſtinans. Alienigena enim erat ex populo gẽtili: quæ relicta patria feſtinauit tranſire in terram Iſrael dicens ſocrui ſuæ, Quocunque perrexeris, pergã. *Anna*, gratia eius interpretatur, quia dum eſſet prius ſterilis natura, poſtremò Dei gratia fecundata eſt. *Eli*, Deus meus. *Ofni*, diſcalciatus. Filius enim fuit Heli electus in miniſterium ſacerdotij: cuius amiſſionem ſiue expreſſit vocabulo. Apoſtolus enim ait, Calciati pedes in præparationem Euangelij pacis. Et propheta: Quàm ſpecioſi pedes qui annunciant pacẽ! Iſte ergo diſcalciatus interpretatur, vt eius nomine veteris Teſtamenti ſacerdotium à veteri populo ſignificaretur ablatum. *Phinees*, frater Ofni, os mutum interpretatur, quo ſignificatur ſacerdotij veteris & doctrinæ ſilentiũ. *Samuel*, nomen eius Deus. *Geſſai*, in ſole ſacrificium vel incenſum. *Saul* petitio interpretatur. Notum eſt enim quomodo Hebræorũ populus eum ſibi regem petierit, & accepit nomẽ nõ ſecundũ Deum: ſed ſecundũ ſuã voluntatem,

Digitized by Google

Ultimately, the plot is the sum of the choices that the author makes in order to tell the story. Some of these choices are made consciously, others unconsciously. Some are made before the writing begins, others during the writing process. Some are made during the revision process. Some are made by the author, others by the characters. Some are made by the reader. Some are made by the critic. Some are made by the publisher. Some are made by the editor. Some are made by the agent. Some are made by the film director. Some are made by the screenwriter. Some are made by the actors. Some are made by the audience. Some are made by the market. Some are made by the culture. Some are made by the zeitgeist. Some are made by the gods. Some are made by the devil. Some are made by the author's subconscious. Some are made by the author's unconscious. Some are made by the author's id. Some are made by the author's ego. Some are made by the author's superego. Some are made by the author's muse. Some are made by the author's demons. Some are made by the author's angels. Some are made by the author's ancestors. Some are made by the author's descendants. Some are made by the author's past. Some are made by the author's future. Some are made by the author's present. Some are made by the author's dreams. Some are made by the author's nightmares. Some are made by the author's fantasies. Some are made by the author's memories. Some are made by the author's imagination. Some are made by the author's intuition. Some are made by the author's instincts. Some are made by the author's reason. Some are made by the author's logic. Some are made by the author's emotions. Some are made by the author's feelings. Some are made by the author's passions. Some are made by the author's desires. Some are made by the author's needs. Some are made by the author's wants. Some are made by the author's fears. Some are made by the author's hopes. Some are made by the author's beliefs. Some are made by the author's values. Some are made by the author's morals. Some are made by the author's ethics. Some are made by the author's conscience. Some are made by the author's sense of right and wrong. Some are made by the author's sense of justice. Some are made by the author's sense of fairness. Some are made by the author's sense of compassion. Some are made by the author's sense of empathy. Some are made by the author's sense of humor. Some are made by the author's sense of irony. Some are made by the author's sense of absurdity. Some are made by the author's sense of the tragic. Some are made by the author's sense of the comic. Some are made by the author's sense of the grotesque. Some are made by the author's sense of the sublime. Some are made by the author's sense of the beautiful. Some are made by the author's sense of the ugly. Some are made by the author's sense of the true. Some are made by the author's sense of the false. Some are made by the author's sense of the real. Some are made by the author's sense of the unreal. Some are made by the author's sense of the natural. Some are made by the author's sense of the supernatural. Some are made by the author's sense of the divine. Some are made by the author's sense of the profane. Some are made by the author's sense of the sacred. Some are made by the author's sense of the holy. Some are made by the author's sense of the unholy. Some are made by the author's sense of the spiritual. Some are made by the author's sense of the material. Some are made by the author's sense of the physical. Some are made by the author's sense of the metaphysical. Some are made by the author's sense of the transcendental. Some are made by the author's sense of the immanent. Some are made by the author's sense of the eternal. Some are made by the author's sense of the temporal. Some are made by the author's sense of the infinite. Some are made by the author's sense of the finite. Some are made by the author's sense of the absolute. Some are made by the author's sense of the relative. Some are made by the author's sense of the universal. Some are made by the author's sense of the particular. Some are made by the author's sense of the general. Some are made by the author's sense of the specific. Some are made by the author's sense of the abstract. Some are made by the author's sense of the concrete. Some are made by the author's sense of the theoretical. Some are made by the author's sense of the practical. Some are made by the author's sense of the ideal. Some are made by the author's sense of the real. Some are made by the author's sense of the possible. Some are made by the author's sense of the impossible. Some are made by the author's sense of the probable. Some are made by the author's sense of the improbable. Some are made by the author's sense of the necessary. Some are made by the author's sense of the contingent. Some are made by the author's sense of the causal. Some are made by the author's sense of the accidental. Some are made by the author's sense of the deterministic. Some are made by the author's sense of the free. Some are made by the author's sense of the predestined. Some are made by the author's sense of the fated. Some are made by the author's sense of the chosen. Some are made by the author's sense of the damned. Some are made by the author's sense of the saved. Some are made by the author's sense of the redeemed. Some are made by the author's sense of the lost. Some are made by the author's sense of the found. Some are made by the author's sense of the seeker. Some are made by the author's sense of the pilgrim. Some are made by the author's sense of the wanderer. Some are made by the author's sense of the exile. Some are made by the author's sense of the outcast. Some are made by the author's sense of the stranger. Some are made by the author's sense of the alien. Some are made by the author's sense of the other. Some are made by the author's sense of the self. Some are made by the author's sense of the ego. Some are made by the author's sense of the id. Some are made by the author's sense of the superego. Some are made by the author's sense of the unconscious. Some are made by the author's sense of the subconscious. Some are made by the author's sense of the conscious. Some are made by the author's sense of the preconscious. Some are made by the author's sense of the collective unconscious. Some are made by the author's sense of the archetypal. Some are made by the author's sense of the mythic. Some are made by the author's sense of the symbolic. Some are made by the author's sense of the allegorical. Some are made by the author's sense of the metaphorical. Some are made by the author's sense of the literal. Some are made by the author's sense of the figurative. Some are made by the author's sense of the denotative. Some are made by the author's sense of the connotative. Some are made by the author's sense of the semiotic. Some are made by the author's sense of the linguistic. Some are made by the author's sense of the grammatical. Some are made by the author's sense of the syntactical. Some are made by the author's sense of the phonetic. Some are made by the author's sense of the phonological. Some are made by the author's sense of the morphological. Some are made by the author's sense of the lexical. Some are made by the author's sense of the semantic. Some are made by the author's sense of the pragmatic. Some are made by the author's sense of the rhetorical. Some are made by the author's sense of the stylistic. Some are made by the author's sense of the poetic. Some are made by the author's sense of the prosaic. Some are made by the author's sense of the narrative. Some are made by the author's sense of the dramatic. Some are made by the author's sense of the lyrical. Some are made by the author's sense of the epic. Some are made by the author's sense of the tragic. Some are made by the author's sense of the comic. Some are made by the author's sense of the satirical. Some are made by the author's sense of the ironic. Some are made by the author's sense of the absurd

Journal Rules, Art. 64.

Art. 64. Every Journal shall be kept by the Clerk, or by some person under his direction, who shall enter therein a true and faithful account of all the proceedings of the Court, and of all the motions made in the Court, and of the names of the persons who make the same, and of the names of the persons who second the same, and of the names of the persons who speak to the same, and of the names of the persons who vote for and against the same, and of the names of the persons who are absent from the Court, and of the names of the persons who are present in the Court, and of the names of the persons who are excused from attendance in the Court, and of the names of the persons who are fined for non-attendance in the Court, and of the names of the persons who are fined for misconduct in the Court, and of the names of the persons who are fined for contempt of the Court, and of the names of the persons who are fined for any other offence committed in the Court, and of the names of the persons who are fined for any other offence committed out of the Court, and of the names of the persons who are fined for any other offence committed in the Court or

ἄγγελοι Latinè nuntij vocantur: ita Græcè Apoſtoli, Latinè miſſi appellantur. Ipſos enim miſit Chriſtus euangelizare per vniuerſum mundum: ita vt quidam Perſas Indóſque penetrarent: docentes gentes, & faciẽtes in nomine Chriſti magna & incredibilia miracula, vt atteſtantibus ſignis & prodigiis crederetur illis in iis quæ dicebant & viderant. Habent enim plerique eorum ex iis cauſas ſuorum vocabulorum. *Petrus* à petra nomen accepit, hoc eſt à Chriſto ſuper quem fundata eſt Eccleſia. Non enim à petro petra, ſed Petrus à petra nomen ſortitus eſt: ſicut non Chriſtus à chriſtiano, ſed chriſtianus à chriſto vocatur. ideóque ait Dominus: Tu es Petrus & ſuper hanc petram, & cætera. quia dixerat Petrus, Tu es Chriſtus filius Dei viui. deinde ei Dominus, Super hanc petrã, quam confeſſus es, ædificabo, inquit, Eccleſiã meã. Petra enim erat Chriſtus ſuper quod fundamentum etiam ipſe ædificatus eſt Petrus. *Cephas* dictus, eo quòd in capite ſit conſtitutus Apoſtolorum. κεφαλὴ enim Græcè, caput dicitur, & ipſum nomen in Petro Syrum eſt. *Simon Bariona*, in linguã noſtram ſonat filius columbæ, & eſt nomen Syrum pariter & Hebræum. *Bar* quippe Syra lingua filius, *Iona* Hebraicè columba, vtroque ſermone dicitur bariona. Alij ſimpliciter accipiunt quod Symon, id eſt Petrus filius ſit Iohannis, iuxta illam interrogationem: Simon Iohannis diligis me? & volunt ſcriptorum vitio depraua tum, vt pro bar Iohanna, hoc eſt filius Iohannis, bariona ſcriptum ſit, vna detracta ſyllaba. Ioanna autem interpretatur Domini Gratia. Et fuiſſe dicitur Petrum, trinomium: *Petrum*, *Cephan*, & *Simon Bariona*. Simon autem Hebraicè interepretatur obediens. *Saulus*, Hebraico ſermone tentatio dictus, eo quòd prius in tentatione Eccleſiæ ſit verſatus. Perſecutor enim erat, & inde nomen habebat iſtud, quando perſequebatur Chriſtianos. Poſtea mutato nomine de Saulo factus eſt Paulus, quod interpretatur mirabilis ſiue electus. Mirabilis, vel quia multa ſigna fecit, vel quia ab oriente vſque ad occaſum Euangelium Chriſti in omnibus gentibus prædicauit. Electus, ſicut in Actibus Apoſtolorum Spiritus ſanctus dicit: Segregate mihi Barnabam & Paulum ad opus ad quod elegi eos. Latino autem ſermone *Paulus* à modico dictus: vnde & ipſe ait, Ego ſum minimus Apoſtolorum omnium. Quando enim Saulus, ſuperbus, elatus. quando Paulus, humilis & modicus. Ideo ſic loquimur, paulo pòſt videbo te, id eſt poſt modicum. Nam quia modicus factus, ipſe dicit, Ego enim ſum nouiſſimus Apoſtolorum & minimus minimo omnium ſanctorum. Cephas autẽ & Saulus ideo mutato nomine ſunt vocati, vt eſſent etiam ipſo nomine noui, ſicut Abrahã & Sara. *Andreas* frater Petri carne, & cohæres gratiæ, ſecundum Hebræam etymologiã interpretatur decorus, siue reſpondens. ſermone autem Græco à viro virilis appellatur. *Ioannes*, quodam vaticinio ex merito nominẽ accepit. Interpretatur enim, In quo eſt gratia, vel Domini gratia. Amplius enim eum cæteris Apoſtolis dilexit Ieſus. *Iacobus Zebedæi* à patre cognominatur, quẽ relinquens, cum Ioanne verũ patrem ſecuti ſunt. Hi ſunt filij tonitrui, qui etiam Boanerges ex firmitate & magnitudine fidei nominati ſunt. Hic eſt Iacobus filius Zebedæi, frater Ioannis: qui poſt aſcẽſionem Domini ab Herode manifeſtatur occiſus. *Iacobus Alphæi*, ob diſtinctionem prioris cognominatus, qui dicitur filius Zebedæi ſicut iſte filius Alphæi. cognomentũ igitur ambo à patre ſumpſerunt. Iſte eſt Iacobus minor, qui in Euangelio frater Domini nominatur, quia Maria vxor Alphæi ſoror fuit matris Domini, quam Mariam Cleophæ Ioannes Euãgeliſta cognominat: à patre ſiue à gẽtilitate familiæ, aut quacunque alia cauſa ei nomen imponens. Alphæus autem Hebræorum, ſermone in Latinum exponitur milleſimus ſiue doctus. *Philippus*, os lampadarum, vel os manuum. *Thomas*, abyſſus vel geminus, vnde Græcè Didymus appellatur. *Bartholomæus*, filius ſuſpendentis aquas, vt filius ſuſpendentis me? Syrum eſt non Hebræum. *Matthæus*, in Hebræo donatus exprimitur. Idem & appellatus Leui ex tribu à qua ortus fuit. In Latino autem ex opere publicani nomen accepit, quia ex eis fuit electus, & in apoſtolatum tranſlatus. *Simon Cananæus*, ad diſtinctionem Simonis Petri, de vico Galilææ cana, vbi aquas Dominus mutauit in vinũ. Ipſe eſt qui in alio euangeliſta ſcribitur *Zelotes*. Cana quippe zelus interpretatur. *Iudas Iacobi*, qui alibi vocatur Lebbeus, figuratum nomẽ habet à corde: quod nos diminutiuè corculum poſſumus appellare. Ipſe in alio Euangeliſta Thaddæus ſcribitur, quem eccleſiaſtica tradit hiſtoria miſſum. Edeſſam ad Abgarũ regẽ. *Iudas Iſcariotes*, vel à vico in quo ortus eſt, vel ex tribu Iſachar vocabulũ ſumpſit, quodã præſagio futuri in cõdemnationẽ ſui. Iſachar enim interpretatur merces, vt ſignificaretur pretiũ proditoris, quo vendidit Dominũ, ſicut ſcriptum eſt. Et acceperunt mercedẽ meã, triginta argenteos, &c. *Mathias*, qui inter Apoſtolos ſine cognomine ſolus habetur interpretatur donatus, vt ſubaudiatur pro Iuda. Ipſe enim in locum eius electus eſt ab Apoſtolis, cùm pro duobus ſors mitteretur. *Marcus* excelſus mandato. vtique propter Euangelium altiſſimi quod prædicauit. *Lucas* ipſe conſurgens, ſiue eleuans, eo quòd eleuauerit per prædicationẽ Euangelij poſt alios.

NOTICE: This opinion is subject to formal revision before publication in the preliminary print of the United States Reports. Readers are requested to notify the Reporter of Decisions, Supreme Court of the United States, Washington, D. C., 20543, of any typographical or other formal errors, in order that corrections may be made before the preliminary print goes to press.

SUPREME COURT OF THE UNITED STATES

No. 1. — October Term, 1966.

Syllabus.

Adderley et al. v. Florida.

Certiorari to the District Court of Appeal of Florida, First District.

No. 1. Decided November 14, 1966.

Petitioners were convicted of trespass after warning, in violation of a Florida statute, for demonstrating on jail premises. The jail was situated some distance from the highway and was reached by a driveway leading from the highway to the jail. The demonstrators entered the jail property by way of the driveway and proceeded to the jail area, where they were arrested. Petitioners contend that their conduct was protected by the First and Fourteenth Amendments. *Held*: The conviction is affirmed. Pp. 2–8.

(a) Petitioners' conduct was not protected by the First Amendment. Pp. 2–7.

(b) Petitioners' conduct was not protected by the Fourteenth Amendment. Pp. 7–8.

188 So. 2d 236, affirmed.

Mr. Justice Black delivered the opinion of the Court.

Petitioners were convicted of trespass after warning, in violation of § 821.01 of the Florida Statutes, which provides:

"Trespass after warning.—Whoever, being warned by the owner or custodian of property or by any law enforcement officer not to trespass on such property, shall thereafter trespass on such property, shall be guilty of a misdemeanor of the first degree, punishable as provided in § 775.08 or § 775.09."

The jail was situated some distance from the highway and was reached by a driveway leading from the highway to the jail. The demonstrators entered the jail property by way of the driveway and proceeded to the jail area, where they were arrested. Petitioners contend that their conduct was protected by the First and Fourteenth Amendments.

(a) Petitioners' conduct was not protected by the First Amendment. Pp. 2–7.

(b) Petitioners' conduct was not protected by the Fourteenth Amendment. Pp. 7–8.

188 So. 2d 236, affirmed.

Mr. Justice Black delivered the opinion of the Court.

Petitioners were convicted of trespass after warning, in violation of § 821.01 of the Florida Statutes, which provides:

"Trespass after warning.—Whoever, being warned by the owner or custodian of property or by any law enforcement officer not to trespass on such property, shall thereafter trespass on such property, shall be guilty of a misdemeanor of the first degree, punishable as provided in § 775.08 or § 775.09."

nomen habet compoſitum ex Græco & Latino, quaſi ſacrum dans. ſicut enim rex à regendo, ita ſacerdos à ſacrificando vocatus eſt. conſecrat enim & ſanctificat. Sacerdotes gentilium *flamines* dicebantur. Hi in capite habebant pileum in quo erat breuis virga deſuper, habens lanæ aliquid: quod cùm pro æſtu ferre non poſſent, filo tantùm capita religare cœperunt. Nam nudis eos penitus capitibus incedere nefas erat. vnde à filo quo vtebantur, flamines dicti ſunt: quaſi filamines. verùm feſtis diebus filo depoſito: pileũ imponebant pro ſacerdotij eminentia. *Preſbyter* Græcè, Latinè ſenior interpretatur, non pro ætate vel decrepita ſenectute: ſed propter honorem & dignitatem quam acceperunt, presbyteri nominantur. vnde & apud veteres idem epiſcopi, & presbyteri fuerũt, quia illud nomen dignitatis: hoc eſt ætatis. Ideò autem & presbyteri ſacerdotes vocantur, quia ſacrum dant, ſicut & epiſcopi: qui licet ſint ſacerdotes, tamen pontificatus apicem non habent, quia nec chriſmate frontem ſignant nec paracletum ſpiritum dant: quòd ſolùm deberi epiſcopis lectio actuum apoſtolorum demonſtrat. *Leuita* ex nomine autoris vocati. de Leui enim leuitæ exorti ſunt, à quibus in templo Dei myſtici ſacramenti myſteria explebantur. Hi Græcè diaconi: Latinè miniſtri dicuntur, quia ſicut in ſacerdote conſecratio: ita in diacono miniſterij diſpenſatio habetur. *Hypodiacani* Græcè: quos nos ſubdiaconos dicimus, qui ideò ſic appellãtur, quia ſubiacent præceptis, & officiis leuitarum: qui in Eſdra Nathanei appellantur, id eſt in humilitate Domino ſeruientes. oblationes enim in templo Dei à fidelibus ipſi ſuſcipiunt, & leuitis ſuperponendas altaribus deferunt. Hi apud Hebræos Nathinnei vocantur. *Lectores* à legendo & pſalmiſtæ à pſalmis canendis vocati. Illi enim prædicit populis quid ſequantur. iſti canunt vt excitent ad compunctionem animos audiẽtium. licet & quidam lectores ita miſeranter pronuncient, vt quoſdam ad luctum lamentatio némque compellant. Idem etiam pronunciatores vocantur, quod porrò annuncient. Tanta enim & tam clara erit vox eorum, vt quamuis longè poſitorum aures adimpleant. *Cantor* autem vocatus, quia vocem modulatur in cantu. Huius duo genera dicuntur in arte muſica, ſicut ea docti homines Latinè dicere potuerunt, præcentor & ſuccentor. *Præcentor*, qui vocem præmittit in cantu. *Succentor* autem qui ſubſequenter canendo reſpondet. *Concentor* autem dicitur qui conſonat: qui autem non conſonat, nec concinit, nec cantor, nec ſuccentor erit. *Acolyti* Græcè, Latinè ceroferarij dicuntur à deportandis cereis quando Euangelium legendum eſt, aut ſacrificium offerendũ. tunc enim accenduntur luminaria ab eis & deportantur: non ad fugandas tenebras, dum ſol eodẽ tempore rutilet: ſed ad ſignum lætitiæ demõſtrandũ, vt ſub typo luminis corporalis, illa lux oſtendatur de qua in Euangelio legitur: Erat lux vera quę illuminat, & cętera. *Exorciſta* ex Græco in Latinũ adiuratores ſiue increpantes vocantur. Inuocant enim ſuper catheçumenos, vel ſuper eos qui habent ſpiritum immundũ, nomen Domini Ieſu, adiurantes per eum, vt egrediatur ab eis. *Oſtiarij*, id eſt ianitores qui inter Eſdra cuſtodes templi dicuntur ſeruorum Salomonis filij: qui in veteri teſtamento electi ſunt ad cuſtodiam templi, vt nõ ingrederetur eũ immundus in omni re. dicti autẽ oſtiarij, quòd præſint oſtiis templi. Ipſi enim tenẽtes clauẽ, omnia intus extrá: cuſtodiunt: atq; inter bonos & malos habẽtes iudicium, fideles recipiũt, reſpuunt infideles.

De monachis. CAP. XIII.

Monachus Græca etymologia vocatur, eò quòd ſit ſingularis. μόνος. n. Græcè ſingularitas dicitur. ergo ſi ſolitarius interpretatur vocabulum monachi, quid facit in turba, qui ſolus eſt? Plura autem ſunt genera monachorum. *Cœnobita*: quos nos in commune viuentes poſſumus appellare. cœnobium enim plurimorum eſt. *Anachoritæ* ſunt, qui poſt cœnobialem vitam deſerta petunt & ſoli habitãt per deſerta: & ab eo quòd procul ab hominibus receſſerunt, tali nomine nuncupantur: ſed anchoritæ Heliam & Ioannem cœnobitæ apoſtolos imitãtur. *Heremitæ* ij ſunt: qui & anachoritæ, ab hominũ conſpectu remoti: heremum & deſertas ſolitudines appetentes. Nam heremum dicitur quaſi remotum. *Abba* autem Syrum nomen, ſignificat in Latinum pater: quod Paulus Romanis ſcribens expoſuit dicens: In quo clamamus abba pater: in vno nomine duabus vſus linguis. Dicit enim abba Syro nomine patrem, & rurſus Latinè nominat, id eſt, patrem.

De cæteris fidelium nominibus. CAP. IV.

Chriſtianus quantũ interpretatio oſtendit, de vnctione dicitur, ſiue de nomine autoris & creatoris. A Chriſto enim chriſtiani ſunt cognominati, ſicut à Iuda Iudæi. De magiſtri quippe nomine cognomen ſectatoribus datum eſt chriſtiani: autem olim à Iudæis quaſi ob opprobriũ *Nazarei* vocabantur, pro eo quòd Dominus noſter atque ſaluator à vico quodam Galileæ Nazareus ſit appellatus. Non ſe autem glorietur

ITEMVRE HIER-
OSOLYMITANE
CIVITATIS DESCRI-
PTIO.

eam vni Deo religamus animas noſtras ad cultum diuinum vinculo ſeruiendi. Quod verbum compoſitum eſt à religendo, id eſt, eligendo, vt ita Latinum videatur religio ſicut eligio. Tria ſunt autem quæ in religionis cultu ad colẽdum Deum in hominibus perquirũtur, id eſt, *fides ſpes, charitas. In fide* quid credendum, *in ſpe* quid ſperãdum, *in charitate* quid ſit amandum. *Fides* eſt, quia veraciter credimus id quod nequaquam videre valeamus. Nã credere iã non poſſumus quod videmus. Propriè autẽ nomẽ fidei inde eſt dictũ: ſi omnino fiat quod dictum eſt, aut promiſſum. Et inde fides vocata, ab eo quòd fit illud quod inter vtroſque placitum eſt, quaſi inter Deũ & hominem, hinc & fœdus. *Spes* vocata quòd ſit ſpes progrediendi, quaſi, eſt pes. Vnde contrarium deſperatio. deeſt enim ibi pes, nullâque progrediẽdi facultas eſt. quia dum quiſque pũctum amat, futuram gloriam non ſuperat. charitas Græcè: Latine dilectio interpretatur, quòd duo in ſe ligant. Nam dilectio à duobus incipit: quod eſt amor Dei & proximi. de qua Apoſtolus, Plenitudo, inquit, legis dilectio. Maior eſt autem hęc omnibus: quia qui diligit, & credit & ſperat. Qui autem non diligit, quãuis multa bona faciat, fruſtra laborat. Omnis autẽ dilectio carnalis non dilectio: ſed magis amor dici ſolet. dilectionis autem nomen tantùm in melioribus rebus accipi ſolet.

De hæreſi & ſchiſmate. CAP. III.

HAEreſis Græcè ab electione vocatur, quòd ſcilicet vnuſquiſque id ſibi eligat quod melius ſibi eſſe videtur, vt philoſophi Peripatetici, Academici, Epicurei & Stoici: vel ſicut alij qui peruerſum dogma cogitantes, arbitrio ſuo de eccleſia receſſerunt. Inde ergo hæreſis dicta Græca voce, ex interpretatione electionis qua quiſque arbitrio ſuo ad inſtituenda ſiue ad ſuſcipienda quælibet ipſe ſibi eligit. Nobis verò nihil noſtro ex arbitrio inducere licet: ſed nec eligere quod aliqui de arbitrio ſuo induxerint. Apoſtolos autẽ Dei habemus autores: qui nec ipſi quicquam ex ſuo arbitrio quod inducerent elegerũt, ſed acceptam à Chriſto diſciplinam fideliter nationibus aſſignauerũt. Itaque etiãſi angelus de cœlis aliter euangelizauerit: anathema vocabitur. *Secta* autẽ à ſequendo & tenendo nominata. Nã ſectas dicimus habitus animorũ, ac inſtituta circa diſciplinã vel propoſitum quem tenendo ſequuntur. longè alia in religionis cultu opinantes quàm cæteri. *Schiſma* à ſciſſura animorũ nomẽ accepit. Eo dẽ. n. cultu eodémq; ritu credit vt cęteri: ſolo cõgregatiõis delectatur diſſidio. Fit aũt ſchiſma cùm dicũt homines, nos iuſti ſumus, nos ſanctificamus immundos, & cætera ſimilia. *Superſtitio* dicta, eò quòd ſit ſuperflua, aut ſuperſtatuta obſeruatio. Alij dicunt à ſenibus: quia multis annis ſuperſtites per ætatẽ deliranti, & errant ſuperſtitione quadam, neſcięntes quæ vetera colant, aut quæ veterum ignari aſciſcunt. Lucretius autem ſuperſtitionem dicit ſuperſtantium rerum, id eſt cœleſtium & diuinorum quæ ſuper nos ſtant: ſed malè dicit. Hæreticorum autem dogmata, vt facilè poſſint agnoſci cauſas eorum vel nomina demonſtrare oportuit.

De hæreſibus Iudæorum. CAP. IIII.

IVdæi, confeſſores interpretantur. Multos enim ex iis ſequitur confeſſio: quos antea perfidia poſſidebat. *Hebræi*, tranſitores dicuntur. Quo nomine admonentur, vt de peioribus ad meliora tranſeant, & priſtinos errores relinquant. *Phariſæi* & *Sadducæi* inter ſe cõtrarij ſunt. Nam *Phariſæi* ex Hebræo in Latinum interpretantur Diuiſi, eo quòd traditionum & obſeruationum ſuarum quas illi *Δευτερώσεις* vocant, iuſtitiam præferunt. Vnde & diuiſi vocantur à populo, quaſi per iuſtitiam. *Sadducæi*, interpretantur iuſti. vendicant enim ſibi quod non ſunt: corporis reſurrectionem negant, & animam interire cum corpore prædicant. Hi quinque tantùm libros Legis recipiunt, prophetarum vaticinia reſpuunt. *Eſſæi*, dicunt ipſum eſſe Chriſtum, qui docuit illos omnem abſtinentiam *Mirabiles*, dicunt ipſum eſſe Chriſtum, qui docuit illos in omni re ſabbatizare. *Geniſtæ*, dicti eo quòd de genere Abrahæ eſſe ſe gloriantur. Nam cùm in Babyloniam veniſſet populus Dei: plerique relinquentes vxores ſuas, Babylonicis mulieribus adhæſerunt: quidam autem Iſraeliticis tantùm coniugiis contenti vel ex eis geniti, dum reuerſi eſſent de Babylonia, diuiſerunt ſe ab omni populo, & aſſumpſerunt ſibi hoc nomen iactantiæ. *Meriſtæ*, appellati, eo quòd ſeparant Scripturas, non credentes omnibus prophetis, dicentes aliis & aliis ſpiritibus illos prophetaſſe. *μέρος* enim Græcè, Latinè pars dicitur. *Samaritæ* dicti, quòd legem ſolam cuſtodiunt. Nam prophetas non recipiunt. *Hemerobaptiſtæ*, eo quòd quotidie veſtimenta ſua & corpora lauent.

De hæreſibus Chriſtianorum. CAP. V.

QVidam etiam hæretici qui de eccleſia receſſerunt ex nomine autorum ſuorũ nuncupantur. quidam verò ex cauſis quas eligentes inſtituerunt. *Simoniani*, dicti à Simone magicæ diſciplinæ perito, cui Petrus in Actibus Apoſtolorum maledixit, pro eo quòd ab Apoſtolis ſpiritus ſancti gratiam pecunia emere voluiſſet. Hi dicunt creatu-

Cum Gratia & Privilegio Regiæ Majestatis.

GEORGII HERBERTI LIBELLUS CUI TITULUS TEMPLE.

CONTENTS.

THE CHURCH-PORCH.
THE CHURCH.
THE ALTAR.
REPENTANCE.
HOLY SCRIPTURE. I.
HOLY SCRIPTURE. II.
CHRIST.
CHRISTMAS.
THE CIRCUMCISION.
GOOD FRIDAY.
EASTER.
EASTER WINGS.
CONFESSION.
CHURCH-LOCKS AND KEYS.
THE CHURCH-FLOOR.
CHURCH-MUSICK.
CHURCH-MONUMENTS.
THE CHURCH-PORCH.
THE CHURCH-BANNER.
CHURCH-LORE.
THE CHURCH-BUILDING.
THE CHURCH-REVILER.
THE SACRIFICE.
THE THANKSGIVING.
THE BRITTANIE CHURCH.
THE CHURCH-MILITANT.

eam vni Deo religemus animas noſtras ad cultum diuinum vinculo ſeruiendi. Quod verbum compoſitum eſt à religendo, id eſt, eligendo, vt ita Latinum videatur religio ſicut eligio. Tria ſunt autem quæ in religionis cultu ad colẽdum Deum in hominibus perquiruntur, id eſt, *fides*, *ſpes*, *charitas*. *In fide* quid credendum, *in ſpe* quid ſperãdum, *in charitate* quid ſit amandum. *Fides* eſt, quia veraciter credimus id quod nequaquam videre valeamus. Nã credere iã non poſſumus quod videmus. Propriè autẽ nomẽ fidei inde eſt dictũ: ſi omnino fiat quod dictum eſt, aut promiſſum. At inde fides vocata, ab eo quòd ſit illud quod inter vtroſque placitum eſt, quaſi inter Deũ & hominem, hinc & fœdus. *Spes* vocata quòd ſit ſpes progrediendi, quaſi, eſt pes. Vnde contrarium deſperatio. deeſt enim ibi pes, nullâque progrediẽdi facultas eſt, quia dum quiſque pũctum amat, futuram gloriam non ſuperat. Charitas Græcè: Latine dilectio interpretatur, quòd duo in ſe ligant. Nam dilectio à duobus incipit: quod eſt amor Dei & proximi. de qua Apoſtolus, Plenitudo, inquit, legis dilectio. Maior eſt autem hęc omnibus: quia qui diligit, & credit & ſperat. Qui autem non diligit, quãuis multa bona faciat, fruſtra laborat. Omnis autẽ dilectio carnalis non dilectio: ſed magis amor dici ſolet. dilectionis autem nomen tantùm in melioribus rebus accipi ſolet.

De hæreſi & ſchiſmate. CAP. III.

HÆreſis Græcè ab electione vocatur, quòd ſcilicet vnuſquiſque id ſibi eligat quod melius ſibi eſſe videtur, vt philoſophi Peripatetici, Academici, Epicurei & Stoici: vel ſicut alij qui peruerſum dogma cogitantes, arbitrio ſuo de eccleſia receſſerunt. Inde ergo hæreſis dicta Græca voce, ex interpretatione electionis qua quiſque arbitrio ſuo ad inſtituenda ſiue ad ſuſcipienda quælibet ipſe ſibi eligit. Nobis verò nihil noſtro ex arbitrio inducere licet: ſed nec eligere quod aliqui de arbitrio ſuo induxerint. Apoſtolos autẽ Dei habemus autores: qui nec ipſi quicquam ex ſuo arbitrio quod inducerent elegerũt, ſed acceptam à chriſto diſciplinam fideliter nationibus aſſignauerũt. Itaque etiãſi angelus de cœlis aliter euangelizauerit, anathema vocabitur. *Secta* autẽ à ſequendo & tenendo nominata. Nã ſectas dicimus habitus animorũ, ac inſtituta circa diſciplinã vel propoſitum quem tenendo ſequuntur. longè alia in religionis cultu opinantes quàm cæteri. *Schiſma* à ſciſſura animorũ nomẽ accepit. Eo dẽ. n. cultu eodẽmq; ritu credit vt cęteri: ſolo cõgregatiõis delectatur diſſidio. Fit aũt ſchiſma cùm dicũt homines, nos iuſti ſumus, nos ſanctificamus immundos, & cætera ſimilia. *Superſtitio* dicta, eò quòd ſit ſuperflua, aut ſuperſtatuta obſeruatio. Alij dicunt à ſenibus: quia multis annis ſuperſtites per ætatẽ deliranti, & errant ſuperſtitione quadam, neſciẽtes quæ vetera colant, aut quæ veterum ignari aſciſcunt. Lucretius autem ſuperſtitionem dicit ſuperſtantium rerum, id eſt cœleſtium & diuinorum quæ ſuper nos ſtant: ſed malè dicit. Hæreticorum autem dogmata, vt facilè poſſint agnoſci: cauſas eorum vel nomina demonſtrare oportuit.

De hæreſibus Iudæorum. CAP. IIII.

IVdæi, confeſſores interpretantur. Multos enim ex iis ſequitur confeſſio: quos antea perfidia poſſidebat. *Hebræi*, tranſitores dicuntur. Quo nomine admonentur, vt de peioribus ad meliora tranſeant, & priſtinos errores relinquant. *Phariſæi* & *Sadducæi* inter ſe cõtrarij ſunt. Nam *Phariſæi* ex Hebræo in Latinum interpretantur Diuiſi, eo quòd traditionum & obſeruationum ſuarum quas illi δικαιώματα vocant, iuſtitiam præferunt. Vnde & diuiſi vocantur à populo, quaſi per iuſtitiam. *Sadducæi*, interpretantur iuſti. vendicant enim ſibi quod non ſunt: corporis reſurrectionem negant, & animam interire cum corpore prædicant. Hi quinque tantùm libros Legis recipiunt, prophetarum vaticinia reſpuunt. *Eſſæi*, dicunt ipſum eſſe chriſtum, qui docuit illos omnem abſtinentiam *Mei bonæ*, dicunt ipſum eſſe chriſtum, qui docuit illos in omni re ſabbatizare. *Geniſtæ*, dicti eo quòd de genere Abrahæ eſſe ſe gloriantur. Nam cùm in Babyloniam veniſſet populus Dei: plerique relinquentes vxores ſuas, Babyloniis mulieribus adhæſerunt: quidam autem Iſraeliticis tantùm coniugiis contenti vel ex eis geniti, dum reuerſi eſſent de Babylonia, diuiſerunt ſe ab omni populo, & aſſumpſerunt ſibi hoc nomen iactantiæ. *Meriſſæi*, appellati, eo quòd ſeparant Scripturas, non credentes omnibus prophetis, dicentes aliis & aliis ſpiritibus illos prophetaſſe. *μέρος* enim Græcè, Latinè pars dicitur. *Samaritæ* dicti, quòd legem ſolam cuſtodiunt. Nam prophetas non recipiunt. *Hemerobaptiſtæ*, eo quòd quotidie veſtimenta ſua & corpora lauent.

De hæreſibus Chriſtianorum. CAP. V.

QVidam etiam hæretici qui de eccleſia receſſerunt ex nomine autorum ſuorũ nuncupantur. quidam verò ex cauſis quas eligentes inſtituerunt. *Simoniani*, dicti à Simone magicæ diſciplinæ perito, cui Petrus in Actibus Apoſtolorum maledixit, pro eo quòd ab Apoſtolis ſpiritus ſancti gratiam pecunia emere voluiſſet. Hi dicunt creatu-

Annuities for Lives, Reversions, Survivorships, &c.

Annuities for Lives, Reversions, Survivorships, &c. are Purchases or Sales of Money, to be paid or received yearly, during the Continuance of one or more Lives, or for a certain Number of Years, or for ever, according to Agreement.

The Value of Annuities depends upon the Rate of Interest, and the Probability of the Continuance of the Life or Lives, upon which they are granted.

The Rate of Interest is usually 5 per Cent. per Annum, and sometimes 6 per Cent. per Annum.

The Probability of the Continuance of Lives is determined by the Bills of Mortality, which are published every Year, and which contain the Number of Persons that die in each Year, and the Ages they die at.

Annuities are either Single or Joint.

A Single Annuity is granted upon one Life only.

A Joint Annuity is granted upon two or more Lives.

Annuities are either Direct or Reversionary.

A Direct Annuity is granted upon Lives now in Being.

A Reversionary Annuity is granted upon Lives not now in Being, but which will be in Being at the Time the Annuity begins.

Annuities are either Certain or Contingent.

A Certain Annuity is granted for a certain Number of Years, or for ever.

A Contingent Annuity is granted upon Lives, and ceases when they cease.

Annuities are either Simple or Compound.

A Simple Annuity is granted upon one Life, or upon the Joint Lives of two or more Persons.

A Compound Annuity is granted upon the Lives of two or more Persons, and ceases when the Survivor dies.

Annuities are either Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly.

Annuities are either Payable in Arrear, or in Advance.

An Annuity in Arrear is payable at the End of the Year, Half-year, Quarter, Month, or Week.

An Annuity in Advance is payable at the Beginning of the Year, Half-year, Quarter, Month, or Week.

Annuities are either Forborne or Unforborne.

A Forborne Annuity is one that has been due for some Time, but has not been paid.

An Unforborne Annuity is one that has been due for some Time, and has been paid.

Annuities are either Redeemable or Irredeemable.

A Redeemable Annuity is one that may be redeemed by the Payment of the Principal.

An Irredeemable Annuity is one that cannot be redeemed by the Payment of the Principal.

Annuities are either Perpetual or Temporary.

A Perpetual Annuity is granted for ever.

A Temporary Annuity is granted for a certain Number of Years, or for the Continuance of one or more Lives.

Annuities are either Increasing or Decreasing.

An Increasing Annuity is one that increases every Year.

A Decreasing Annuity is one that decreases every Year.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression.

An Annuity increasing in Arithmetical Progression increases every Year by a certain Sum.

An Annuity decreasing in Arithmetical Progression decreases every Year by a certain Sum.

An Annuity increasing in Geometrical Progression increases every Year by a certain Ratio.

An Annuity decreasing in Geometrical Progression decreases every Year by a certain Ratio.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Forborne, or Unforborne.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Forborne, or Unforborne.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Forborne, or Unforborne, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Forborne, or Unforborne, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

Annuities are either Increasing or Decreasing in Arithmetical Progression, or in Geometrical Progression, and Payable Yearly, Half-yearly, Quarterly, Monthly, or Weekly, and Payable in Arrear, or in Advance, and Forborne, or Unforborne, and Redeemable, or Irredeemable, and Perpetual, or Temporary.

minationes reuerterentur. Est autem nomen Græcum.

De diis gentium. CAP. XI.

QVos autem pagani *deos* asserunt, homines olim fuisse produntur: & pro meritis cuiusque vita vel meritis coli apud suos post mortem cœperunt, vt apud Ægyptum Isis: apud Cretam Iouis: apud Mauros Iuba: apud Latinos Faunus: apud Romanos Quirinus. Eodem quoque modo apud Athenas Minerua: apud Samum Iuno: apud Paphos Venus: apud Lemnos Vulcanus: apud Naxos Liber: apud Delos Apollo. In quorum etiam laudibus acceſſerunt poetæ, & compoſitis carminibus in cælum eos ſuſtulerunt. Nam quorundam inuentiones artium cultu peperiſſe dicuntur, vt Eſculapio medicina, Volcano fabrica. Ab actibus autem vocantur, vt *Mercurius*, quòd mercibus præſit: *Liber* à libertate. Fuerunt etiam & quidam viri fortes aut vrbium conditores: quibus mortuis homines, qui eos dilexerunt, ſimulacra finxerũt: vt haberent aliquod ex imaginum contemplatione ſolatium: ſed paulatim hunc errorẽ perſuadentibus dæmonibus, ita in poſteris conſtat irreptiſſe, vt quos illi pro ſola nominis memoria honorauerunt, ſucceſſores deos exiſtimarent atque colerent. ¶ *Simulachrorũ ęſus* exortus eſt, cùm ex deſiderio mortuorum conſtituerentur imagines vel effigies, tanquam in cælum receptæ pro quibus ſe terrę dæmones colendi ſuppoſuerunt, & ſibi ſacrificari à deceptis & perditis perſuaſerunt. *Simulachra* autem à ſimilitudine nuncupata, eò quòd manu artificis ex lapide aliáve materia eorum vultus imitantur, in quorum honorem finguntur. Ego ſimulacra, vel pro eo quòd ſunt ſimilia, vel pro eo quòd ſimulata atque confiƈta, vnde & falſa ſunt. Et notandum quòd Latinus ſermo ſit, & non Hebræus. Apud eos enim idolum ſiue ſimulacrum ſemel dicitur. Iudæi dicunt quòd Iſmael primus ſimulacrum luto fecerit. Gentiles autem primum Prometheum ſimulacra hominum de luto finxiſſe perhibent: ab eóque natam eſſe artem ſimulacra & ſtatuas fingendi. Vnde & poetæ ab eo homines primum fictos eſſe confingunt figuratè propter effigies. Apud Græcos autem Cecrops ſub quo primùm in arce olim orta eſt, & Athenienſium vrbs ex Mineruæ appellatione nomen ſortita eſt. Hic primus omnia Iouem appellauit ſimulacra reperit, aeras ſtatuit, victimas immolauit: nequaquam iſtiuſmodi rebus in Græcia vnquam viſis. *Idololatria* idolorum ſeruitus ſiue cultura interpretatur. Nam λατρεία Græcè, Latinè ſeruitus dicitur: quæ quantum ad veram religionem attinet, nonniſi vni & ſoli Deo debetur. Hanc ſicut impiæ ſuperbiæ, ſiue hominum, ſiue dæmonũ ſibi exhiberi vel iubet vel cupit: ita pia humilitas vel hominum vel angelorum ſanctorũ ſibi oblatam recuſat, & cui debetur oſtendit. *Idolum* autem eſt ſimulacrum quod humanæ effigie factum & conſecratum eſt: iuxta vocabuli interpretationẽ. Vdo enim Græcè formam ſonat, & ab eo per diminutionem idolum deductum: quod apud nos formulam facit. Igitur omnis forma vel formula idolum ſe dici expoſcit. Inde *idololatria* omnis circa idolum ſimulatus & ſeruitus. Quidam verò Latinè ignorantes, Græcè imperitè dicunt, idolum ex dolo ſumpſiſſe nomen, quòd diabolus creaturæ cultum diuini nominis inuexit. *Dæmones* à Græcis dictos aiunt, quaſi *δαήμονες*, id eſt peritos ac rerum præſcios. Præſciunt enim futura multa: vnde & ſolent reſponſa aliqua dare. Ineſt enim illis cognitio rerum pluſquam infirmitati humanæ: partim ſubtilioris ſenſus acumine, partim experientia longiſſimæ vitæ: partim per Dei iuſſum angelica reuelatione. hi corporum aereorum natura vigent. Ante tranſgreſſionem quidem cæleſtia corpora gerebant. Lapſi verò, in aeream qualitatem conuerſi ſunt: nec aeris illius puriora ſpatia, ſed iſta caliginoſa tenere perpeſſi ſunt. qui eis quaſi carcer eſt vſque ad tempus iudicij. Hi ſunt prævaricatores angeli: quorum princeps diabolus eſt. *Diabolus* Hebraicè dicitur deorſum fluens: quia quietus in cæli culmine ſtare cõtem ſit: ſed ſuperbiæ pondere deorſum corruens cecidit. Græcè verò diabolus criminator vocatur, vel quòd crimina quæ ipſe inſerit ad Deum referat: vel quia electorum innocentiam criminibus accuſet fictis: vnde & in Apocalypſi voce angelica dicitur: proiectus eſt accuſator fratrum noſtrorum qui accuſabat illos in conſpectu Dei noſtri die ac nocte. Satanas in Latinum ſonat aduerſarius ſiue tranſgreſſor. Ipſe enim eſt aduerſarius, qui eſt veritatis inimicus: & ſemper ſanctorum virtutibus contrà ire nititur. Ipſe & tranſgreſſor quia prævaricator effectus in veritate quã conditus eſt, non ſtetit. Idem & tentator, quia tentandam iuſtorum innocentiam poſtulat: ſicut in Iob ſcribitur. *Antichriſtus* appellatur, quòd contra Chriſtum venturus eſt: non quomodo quidam ſimplices intelligunt: Antichriſtum ideo dictum, quòd ante Chriſtum venturus ſit, & poſt eum veniat Chriſtus. Nõ ſic, ſed antichriſtus Græcè dicitur: quod eſt Latinè contrarius Chriſto. ἀντὶ enim Græcè in Latinum contra ſignificat. Chriſtum enim ſe mentietur dum venerit, & contra eum dimicabit: & aduerſabitur ſacramentis Chriſti, vt veritatis eius euangelium ſoluat. Nam & templum Hieroſolymis reparare, & omnes veteris legis ceremonias reſtaurare tentabit.

Sed &

Digitized by Google

ἐν ἀνθρώπῳ ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ, τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων. διὸ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σατᾶν ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἴρηκέν μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου, ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

Γέγονα ἄφρων· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν. τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. ἰδοὺ τρίτον τοῦτο ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν ἀλλὰ οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. ἐγὼ δὲ ἡδέως δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· εἰ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν ἧσσον ἀγαπῶμαι; ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· ἀλλὰ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μὴ ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν;

Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; κατέναντι θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γὰρ μὴ πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε, μή πως ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· μὴ πάλιν ἐλθόντος μου ταπεινώσῃ με ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἣ ἔπραξαν.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. προείρηκα καὶ προλέγω ὡς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν νῦν τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι, ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζήσομεν σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς.

Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν; εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν ἀδόκιμοι. εὐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν ἦτε δὲ ὑμεῖς δυνατοί· τοῦτο καὶ εὐχόμεθα τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ὁ κύριος ἔδωκέν μοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

poſſitex eo:quippe qui omnia quę arripue
rit abſumat.Ouidius inFaſtis:Nec tu aliud
Veſtā,quàm viuam intellige flammam,Nā
q̄ de flamma corpora nuda vides.ꝓpterea,& virgines ei ſeruire dicuntur,eò quòd
ſicut devirgine:ita nihil ex igne naſcatur.
Iunonem dicunt quaſi ianonē,i.ianuam,pro
purgationib.fœminarū,eò quòd quaſi portas matrum aatorū pendat,i.nubentiū maritis.Sed hoc philoſophi.Poetæ autē Iunonē Iouis aſſerūt ſororē & coniugē: ignem
n.& aerem Iouem:aquā & terram Iunonē
interpretantur,quorum duorum permixtione vniuerſa gignuntur. Et *ſororem* dicunt,quòd mundi pars eſt.*Coniugem*,quòd
commixta corda tundit.Vnde & Virgilius:
Tum pater omnipotens fœcundis imbrib.
æther Coniugis in gremiū deſcendit.*Minerua* apud Græcos ἀπὸ τοῦ μένειν dicitur,i.fœmina.
Apud Latinos autem Mineruam vocatam,
quaſi deam & munus artium variarū.Hanc
n.inuentricem multorum ingeniorū perhibent,& inde eam artem & rationem interpretātur,quia ſine ratione nihil poteſt
contineri. Quæ ratio,quia ex ſolo animo
naſcitur,animūmq.putant eſſe in capite &
in cerebro: ideò eam dicunt de capite Iouis eſſe natā:quia ſenſus ſapientis qui inuenit omnia in capite eſt.In cuius pectore
ideò caput Gorgonis fingitur, quòd illic
eſt omnis prudentia quæ cōfundit alios &
imperitos ac ſaxeos comprobat:quod & in
antiquis Imperatorū ſtatuis cernimus in
medio pectore loricæ,ꝓpter inſinuandam
ſapientiā & virtutem.hæc Minerua &*Tritonia* dicitur. Triton n.Africæ palus eſt,
circa quam fertur virginali apparuiſſe ætate: ꝓpter quod Tritonia nuncupata eſt.
Vnde & tantò procliuius dea credita eſt:
quantominus origo eius innotuit. *Pallas*
autem dicta vel ab inſula Pallene in Thracia,in qua nutrita eſt: vel ἀπὸ τοῦ πάλλειν τὸ δόρυ,i.ab haſtæ concuſſione, vel quòd Pallantem gigantē occiderit. *Venerem* exinde dicunt nuncupatam,quòd ſine vi fœmina eſſe virgo nō deſinat. Hanc Græci ἀφροδίτην vocant ꝓpter ſpumā ſanguinis genitalem. ἀφρὸς enim Græcè ſpuma vocatur.
Quod autē fingunt Iouē Saturno Cœlo patri genitalia abſcidiſſe:& ſanguinē fluxiſſe
in mare:atq.ex ſpuma maris concreta Venus nata eſt:illud aiunt, quòd per coitum
ſalſi humoris ſubſtantia eſt & inde ἀφρογένειαν Venerem dici, quia coitus ſpuma eſt
ſanguinis,quæ ex ſucco viſcerum liquido
ſalſoq.conſtat.Ideò autē Venerem,Vulcani dicunt vxorē,quia Venereum officium
non ſine cālore conſiſtit. vnde & frigidus
in Venerē ſenior. Nam Saturnus dicitur
Cœlo patri virilia amputaſſe,quæ in mare
cadentia Venerem creaūerunt Ideò fingitur,quia niſi humor de cœlo in terrā deſcenderit,nihil creatur.*Cupidinē* vocatū ferunt ꝓpter amorē. Eſt n.dæmon fornicationis.Qui ideò alatus pingitur:quia nihil
amantibus leuius, nihil mutabilius inuenitur. Puer pingitur, quia ſtultus & irrationabilis amor. Sagittā & facē tenere fingitur.Sagittā,quia amor cor vulnerat: facē,quia inflāmat.*Pan* dicunt Græci. Latini
Syluanū:deum ruſticorū, quem in naturæ
ſimilitudinē formauerunt: vnde Pā dictus
eſt,i.omne. Fingunt n.eum ex vniuerſali
elementorū ſpecie Habet n.cornua in ſimilitudinē radiorū ſolis & lunæ.Diſtinctā
maculis habet pellē,ꝓpter cœli ſidera.Rubet eius facies,ad ſimilitudinē ætheris.Fiſtulam ſeptem calamorū geſtat, ꝓpter armoniam cœli in qua ſeptē ſunt ſoni & ſeptem diſcrimina vocum. Villoſus eſt,quia
tellus eſt conueſtita & agitur ventis. Pars
eius inferior fœda eſt, ꝓpter arbores & feras & pecudes.Caprinas vngulas habet,vt
ſoliditatem terræ oſtendat,quē volunt rerū & totius naturæ deum:vnde & Pā quaſi
omnia dicunt. *Iſis* lingua Ægyptiorū terra appellatur:quē Iſin volunt eſſe. Fuit n.
Iſis regina Ægyptiorū Inachi regis filia,
quæ de Græcia veniens Ægyptios literas
docuit,& terras colere inſtituit, ꝓpter q̄
& terrā eius nomine appellauerūt. *Serapis*
omniū maximus Ægyptiorum Deus. Ipſe
eſt Apis rex Argiuorū qui nauibus tranſuectus in Ægyptum,cùm ibidem mortuus
fuiſſet, Serapis appellatus eſt, propterea
quia arca in qua mortuus ponitur,quā Sarcophagū vocant,σῆρις Græcè dicitur,& ibi
eum venerari ſepultū ceperunt, priuſquā
templum eius eſſet inſtructum,velut σῆρις.
Sed Apis Serapis primò, deinde vna litera
cōmutata Serapis dictus eſt. *Apis* fuit apud
Ægyptios taurus Serapi conſecratus,& abeo ita cognominatus: quem Ægyptus ad
inſtar numinis colebat,eò quòd de futuris
daret quædam manifeſta ſigna Apparebat
enim in Memphis. Quem centum antiſtites proſequebantur & repentè velut limphatici præcinebant.Huius capitis imaginē ſibi in heremo videri fecerunt. *Fauni* à
fando velut ἀπὸ τοῦ φάναι dicti,quòd voce nō
ſignis oſtendere viderentur futura. In lucis n.conſulebantur à paganis:& reſponſa
illis non ſignis,ſed vocibus dabant.*Genium*
dicunt, quòd quaſi vim habeat omniū rerum gignendarum,ſeu à gignēdis liberis:
vnde & geniales lecti dicebantur à gentibus,qui nouo marito ſternebantur. ¶Hæc
& alia ſunt gentilium fabuloſa figmenta, quæ interpretata ſic habentur, vt ea
non intellecta damnabiliter tamen ado-

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Boston Library Consortium Member Libraries

BELLONII HISTA

Lutetiæ Parisiorum, apud Carolum Stephanum, typographum regium, via Iacobæa, sub Ciconiis. 1555.

Cum Gratia & Privilegio Regis.

Lacedæmones à Lacedæmone Semelæ filio dicti. Hi diu perſeuerantes in bello cõtra Meſſenios veriti ne diuturnitate prælij prolis ſpẽ perderent: præceperunt, vt virgines eorum cũ iuuenibus domi relictis concumberent, ſicque ex promiſcuo virginum & maritorũ cõcubitu iuuenes de incertis parentibus nati ſunt, & ex nota materni pudoris *Spartani* vocati ſunt. Nam ipſos eſſe Spartanos quos & Lacedæmones. *Thraces* ex filio Iaphet qui vocatus eſt Tiras & orti & cognominati, vt ſuperiùs dictum eſt perhibentur. Licet gentiles eos ex moribus ita dictos exiſtiment, quòd ſint truces. Sequiſſimi enim omnium gẽtium fuerunt, vnde & multa de iis fabuloſa memorantur: quòd captiuos diis ſuis litarent, & humanum ſanguinem in oſſibus capitum portare ſoliti ſunt. De quibus Virgilius: Heu fuge crudeles terras, fuge littus auarum: quaſi crudelium & auarorũ. *Iſtrorum gens* originẽ à locis ducit: qui miſſi ad Argonautas perſequendos, vt à ponto intrauerunt Iſtrum fluuium, à vocabulo amnis quo à mari receſſerant, appellati ſunt. *Romani* à Romuli nomine nuncupati qui vrbem Romam condidit, gentíque & ciuitati nomen dedit. Hi antè à Saturno *Saturni*, à Latino *Latini* vocati ſunt. Nam Latinus Italiæ rex fuit qui ex ſuo nomine Latinos appellauit, qui poſtea Romani nuncupati ſunt. Hi & *Quirites* dicti, quia Quirinus dictus eſt Romulus, quòd ſemper haſta vtebatur, quæ Sabinorum lingua *quiris* dicitur, *Italus* quoque & Sabinus, & Sicanus, fratres fuerũt ex quibus nomina populis impoſita & regionibus ſunt. Nam ab Italo *Itali*, à Sabino *Sabini*, à Sicano *Sicani*: qui & *Siculi*, cognominati ſunt, iidem & *Siculenſes*. *Tuſci* Italiæ gens eſt à frequentia ſacrorum, & thuris vocata, id eſt ἀπὸ τῶ θύειν. *Vmbri* Italiæ genus eſt: ſed Gallorum veterum propago: qui Apenninũ montem incolũt, de quibus hiſtoriæ perhibent quòd tempore aquoſæ cladis imbribus ſuperfuerint, & ob hoc ὑμβρίους Græcè nominatos. *Marſi* gens Italiæ dicta à comite Liberi Marſia: qui vſum illis vitium oſtendit, & ob hoc illi ſtatuam fecerunt, quam poſtea Romani victis Marſis tulerunt. Marſos autem Græci Tuſcos vocant quaſi ἰθύσους: quòd multos ſerpentes habeant, & ἰὸν ſerpens dicatur. illæſos autem eſſe carminum maleficiis. Inhabitant autem plagam Apennini montis ſimul cũ Vmbris. *Gothi* à Magog filio Iaphet nominati putantur, de ſimilitudine vltimæ ſyllabæ, quos veteres magis Getas quam Gothos vocauerunt: gent fortis & potentiſſima, corporũ mole ardua, armorũ genere terribilis, de quibus Lucanus, Hinc Dacus premat inde Getes occurrat Iberis. *Dari* autẽ Gothorum ſoboles fuerũt, & dictos putant Datos quaſi dagos, quia de Gothorum ſtirpe creati ſunt. De quibus ille, Ibis Aretos procul vſque Dagos. *Beſſi* barbari fuerũt: qui à multitudine boũ ſic vocati creduntur. De quibus quidam: Qui colit terræ medio vel ille Diuitis multo boue pilleatus Accola ripæ. *Gipedes* pedeſtri prælio magis quàm equeſtri ſunt vſi, & ex hac cauſa ita vocati. *Sarmatæ* patentibus *campis* armati inequitabant prius quàm eos Lentulus Danubio prohiberet, atque inde ob ſtudium armorũ Sarmatæ nuncupati exiſtimantur. Lanus fluuius fertur vltra Danubium, à quo *Alani* dicti ſunt, ũcut & populi habitantes iuxta Lemannũ fluuiũ *Alemanni* vocantur: De quibus Lucanus, Deſeruere cauo tentoria fixa Lemanno: *Longobardos* vulgo ferunt nominatos à prolixa barba & nũquam tonſa. Vandelicus amnis ab extremis Galliæ erumpẽs, iuxta quem fluuium habitaſſe, & ex eo traxiſſe nomen *Vandali* perhibentur. *Germanica* gentes dictæ, quòd ſint immania corpora, immanéſque nationes ſæuiſſimis duratę frigoribus, qui mores ex ipſo cœli rigore traxerunt, ferocis animi & ſemper indomiti: raptu venatúque viuentes. Horũ plurimæ gẽtes variæ armis, diſcolores habitu, linguis diſſonæ, & origine vocabulorũ incertæ, vt *Tolerates*, *Samſi*, *Variquadi*, *Tũgri*, *Marcomanni Bructeri*, *Camaſi*. *Blangiana*, *Tubãtes*, quorũ immanitas barbariæ etiã in ipſis vocabulis horrorem quendã ſignificat. *Sueui* pars Germanorũ fuerũt in fine Septẽtrionis, quibus Lucanus. Fũdit ab extremo flauos Aquilone Sueuos. Quorũ fuiſſe centũ pagos & populos multi tradiderũt. Dicti autem *Sueui* putantur à mõte Sueuo, qui ab ortu initium Germaniæ facit, cuius loca incoluerunt. *Burgundiones* quondã à Romanis ſubacta interiore Germania per caſtrorũ limites poſiti à Tiberio Cæſare in magnã coluerunt gentẽ, atque ita nomen ex locis ſumpſerunt: quia crebra per limites habitacula conſtituta, burgos vulgò vocant. Hi poſtea rebelles effecti Romanis: pluſquã octoginta milia armatorũ ripæ Rheni fluminis inſederunt, & nomen gentis obtinuerunt. *Saxonum gens* in oceani maris littoribus & paludibus inuiis ſita, virtute atq; agilitate habilis. Vnde & appellata, quod ſit durum & validiſſimum genus hominum & præſtans cęteris piratiis. *Franci* à quodam proprio duce vocari putantur. Alij eos à feritate morũ nuncupatos exiſtimãt. Sunt enim in illis mores inconditi, naturaliſque ferocitas animorũ. *Britones* quidã Latinè nominatos ſuſpicantur: eo quòd bruti ſint gẽs inter oceanũ interfuſo mari quaſi extra orbem poſita. de quibus Virgilius, Toto diuiſus orbe Britannos. *Scotti* propria lingua nomen habent à picto corpore, eo quòd aculeis ferreis cum atramento variarum figurarum ſtigmate annotentur. *Galli* à candore corporis nun-

Quæ ſi ſimul ſumantur, ſunt ſimul, & ſi ſimul non ſumantur, non ſunt ſimul. Ergo

Ludowicus imperator Aquisgrani palatium ingressus, ibique hiemem agens, filium suum Pippinum ad se venire iussit. Qui cum venisset, ab eo honorifice susceptus est. Missi quoque ab eo Hlotharius et Ludowicus filii eius ad Sclavos, qui Abodriti vocantur, ad Sclavum regem eorum, nomine Ceadragum, ut eum ad fidem suam et amicitiam populi sui perducerent. Quod et factum est. Nam et ipse cum eis venit, et fidem atque amicitiam imperatoris suscepit, et populum suum eius ditioni subiugavit. Quod ille audiens, legatos suos ad eum misit, qui ei regnum Sclavorum, quod ipse habebat, per beneficium tribuerent. Quod et factum est. Nam et ipse cum eis venit, et fidem atque amicitiam imperatoris suscepit, et populum suum eius ditioni subiugavit. Quod ille audiens, legatos suos ad eum misit, qui ei regnum Sclavorum, quod ipse habebat, per beneficium tribuerent. Quod et factum est.

Ludowicus imperator Aquisgrani palatium ingressus, ibique hiemem agens, filium suum Pippinum ad se venire iussit. Qui cum venisset, ab eo honorifice susceptus est. Missi quoque ab eo Hlotharius et Ludowicus filii eius ad Sclavos, qui Abodriti vocantur, ad Sclavum regem eorum, nomine Ceadragum, ut eum ad fidem suam et amicitiam populi sui perducerent. Quod et factum est. Nam et ipse cum eis venit, et fidem atque amicitiam imperatoris suscepit, et populum suum eius ditioni subiugavit. Quod ille audiens, legatos suos ad eum misit, qui ei regnum Sclavorum, quod ipse habebat, per beneficium tribuerent. Quod et factum est. Nam et ipse cum eis venit, et fidem atque amicitiam imperatoris suscepit, et populum suum eius ditioni subiugavit. Quod ille audiens, legatos suos ad eum misit, qui ei regnum Sclavorum, quod ipse habebat, per beneficium tribuerent. Quod et factum est.

Mancipium eſt quicquid manu capi ſubdiq; poteſt, vt homo, equus, ouis Hęc enim animalia ſtatim vt nata ſunt, mācipiū eſſe putantur. Nam & ea quæ in beſtiarū numero ſunt, tūc videntur mancipium eſſe quādo capi ſiue domari ceperint. *Ingenui* dicti qui in genere habēt libertatem, non in facto, ſicut liberti. Vnde & eos Græci ἐλευθέρους vocant, quòd ſint boni generis. *Libertus* autē vocatus quaſi liberatus. Erat enim prius iugo ſeruitutis addictus Libertorū autem filij apud antiquos libertini appellabātur, quaſi de libertis nati. Nūc verò libertinus aut à liberto factus, aut poſteſſus. *Manumiſſus* dicitur, quaſi manu emiſſus. Apud veteres enim, quādo manu mittebant, alapa percuſſos circumagebant, & liberos cōfirmabant. vnde & manumiſſi dicti, eo quòd de manu mitterentur. *Deditij* primùm à deditione ſunt nūcupati. *Dediti* enim dicitur, quando ſe victi aut vincendi hoſtes victoribus tradūt: quibus hęc origo nominis fuit. Dū quondā aduerſus populū Romanū ſerui armis ſumptis dimicaſſent, victi ſe dederūt, cōprehenſique varia turpitudine affecti ſunt. Ex his quidam poſtea à Dominis manumiſſi propter ſuppliciorū notas quas manifeſtè perpeſſi ſunt, ad dignitatē ciuiū Romanorū nō pertenerunt. *Latini* ante Romā conditam apud Latinos fiebant, nunquam per teſtamentū, ſed per epiſtolā libertatē ſumentes. Inde quia per teſtamentū non fiebant: nec ex teſtamento aliquid capere, nec ſuos hæredes facere poterāt, ciues Romani poſtea ſub cōſulib. per teſtaméta in vrbe Romana effecti ſūt. Dicti autē *ciues* Romani quia in teſtamēto liberi effecti in numerū Romanorū ciuiū rediguntur. His prænū additus erat in vrbe Roma cōmorari, cæteris autē libertis prohibebatur, ne vel in vrbe Roma, vel intra ſeptimū ab vrbe milliariū commanerent.

De affinitatibus & gradibus. CAP. V.

Hæredis nomē impoſuit cęſus æris. Soluit enim tributu auctoris. In hoc enim vocabulo prima ſucceſſio eſt *hæreditatis* & generis, vt ſunt filij & nepotes. *Proheres* eſt qui loco hæredis fingitur: quaſi pro hærede. Eſt enim aut inſtitutus aut ſubſtitutus. *Pater* eſt à quo naſcitur initiū generis: Itaque is *paterfamilias* vocitatur. *Pater* autem dictus eo quòd patratione peracta filiū procreet. Patratio enim eſt rei Venereæ cōſummatio. Lucretius. Et bene patra patrū. *Genitores* autē à gignendo: & parētes quaſi pariētes. Iidē & *creatores*. *Crementum* enim eſt ſemē maſculi, vnde animaliū & hominū corpora concipiūtur. Hinc creatores parētes dicūtur. *Mater* dicitur quòd exinde efficiatur aliquid. Mater enim eſt quaſi materia: nā pater cauſa eſt. *Paterfamilias* autē dictus, quòd omnibus in familia ſua poſitis ſeruis tanquā pater filiis patria dilectione conſulit, ſeruorūmque cōditionem à filiorū affectu nō diſcernit: ſed quaſi vnū mēbrū amplectitur. Hinc enim exortū eſt nomē patrisfamiliàs. Qui autē dominatur in ſeruis, hoc ſe nomine nequaquam reputēt appellari. *Materfamilias* inde vocatur, quia per quādam iuris ſolēnitatem in familiam tranſit mariti. Tabulæ enim matrimoniales inſtrumenta emptionis ſuæ ſunt Aliàs ſicut *matrona* eſt mater primi pueri, id eſt quaſi mater nati: ita *materfamilias* illa eſt, quæ plures enixa eſt. Nam familia ex duobus eſſe incipit. *Auus* patris pater eſt, ab æuo dictus eſt, id eſt ab antiquitate. *Proauus* aui pater eſt, quaſi prope auum. *Abauus* proaui pater, iā longè ab auo. *Atauus* abaui pater. *Trituauus* ataui pater: quaſi tetrauus, id eſt quartus ſupra abauum. Sed tritauus vltimū cognationis nomē eſt. *Familia* autē *tritur* à patre: *terminatur* in tritauo. *Filius* & *filia* à familia dicti ſunt, ipſi. n. primi in ordine naſcentiū exiſtūt. Vnde & Cornelia familia ſtirps ipſa omnis à Cornelio orta. *Familia* autē à femore. *Femur* enim genus eſt & ſtirps oſtēditur. Nā familia pro ſeruis abuſiue nō propriè dicitur. *ſtirps* ex longa generis ſignificatione vocatur. *Gnatus* dictus quaſi generatus. Vnde & per gniſcribitur. *Soboles* eo q̄ ſubſtitutio ſit generis. Quadripartitus eſt autē ordo filiorū ita: Vnigenit⁹, primogenitus, medius, nouiſſimus. *Vnigenitus* quòd ſit vnicus, nec antè, nec pòſt vllus. *Primogenitus* ante quē nullus, *Medius*, inter omnes. *Nouiſſimus*, poſt omnes. Idem & *minimus* à monade. Nouiſſimus autē propter q̄ nouus: quia cæteri præcedēdo antiquiores exiſtūt. ¶ *Quatuor* etiā *modis filij* appellātur, natura, imitatione, adoptione, doctrina. *Natura*, veluti dicūtur filij Abrahæ Iudæi, *Imitatione*, vt ipſius Abrahæ fidē imitantes ex gētibus, dicente Euangelio, Potens eſt Deus de lapidibus iſtis ſuſcitare filios Abrahę. vel ſicut eoſdē Iudæos Dominus filios eſſe dicit diaboli, à quo non nominati, vel nati, ſed quē fuerant imitati. *Adoptione* quoque, quod humana cōſuetudine nulli licet neſcire, vel ſicut nos Deo nō natura ſed adoptione dicimus, Pater noſter qui es in cęlis. *Doctrina*, ſicut Apoſtolus filios ſuos appellat eos quibus Euāgeliū prædicauit. Filij autē ideò in legibus *liberi* appellātur, vt iſto vocabulo ſecernantur à ſeruis: quia ſicut ſeruus in poteſtate domini, ſic filius in poteſtate eſt patris. Inter etiam filios fit *emancipatio*, vt ſit liber à patre: ſicut fit ſeruo *manumiſſio*, vt ſit liberatus à domino.

vocati, qui aut ex ſorore & fratre, aut ex duabus ſororibus ſunt nati: quaſi conſororini. *Fratrueles*, autum materteræ filij ſunt. *Sobrini* conſobrinorum filij. *Tius* græcum nomen eſt. *Patruus* frater patris eſt: quaſi pater alius. Vnde & decedente patre pupillum prior patruus ſuſcipit, & quaſi filium lege tuetur. *Auunculus* eſt matris frater, cuius nomen formam diminutiui habere videtur: quia ab auo venire monſtratur. *Amita* eſt ſoror patris quaſi altera mater. *Socer* eſt qui filiam dedit. *Gener*, eſt qui filiam duxit. Gener autem dictus, quòd aſciſcatur ad augendum genus. *Socer* autem & ſocrus quòd generum vel numerum ſibi aſſociauit. *Vitricus* autem qui vxorem ex alio viro filium aut filiam habentem duxit. Et dictus vitricus quaſi nutricius, quòd à matre ſuperducatur nouus. *Priuignus*, eſt qui ex alio patre natus eſt, & priuignus dici putatur: quaſi priuigenus: quia prius genitus. Vnde & vulgo antenatus. Vocabula autem à gente hæc videntur declinata genitor genitrix, agnati agnatæ cognati cognatæ, progenitores progenitrices, germani germanæ.

In quibuſdam exempl. hæc adiiciuntur.

* Hæc conſanguinitas dum ſe paulatim propaginum ordinibus dirimens, vſque ad vltimum gradum ſubtraxerit, & propinquitas eſſe deſierit: eam rurſus lex matrimonij vinculo repetit, & quodammodo reuocat fugientem. Ideo autem vſque ad ſextum generis gradum conſanguinitas conſtituta eſt, vt ſicut ſex ætatibus mundi generatio & hominis ſtatus finitur: ita propinquitas generis tot gradibus terminaretur.

Item de gradibus affinitatibus.

AVctor mei generis *pater* mihi eſt, ego illi filius aut filia. Patris mei pater, mihi *auus* eſt, ego illi nepos, aut neptis. Patris mei auus mihi *proauus* eſt: ego illi pronepos aut proneptis. Patris mei proauus: mihi *abauus* eſt, ego illi abnepos aut abneptis. Patris mei abauus, mihi *ataus* eſt, ego illi adnepos aut adneptis. Patris mei atauus mihi *triſauus* eſt. ego illi trinepos aut trineptis.

De patruis.

PAtris mei frater mihi *patruus* eſt: ego illi fratris filius aut filia. *Patrus* mei pater mihi *patruus magnus* eſt: ego illi filij fratris filius aut filia. *Patrus* mei, auus, mihi *propatruus* eſt, ego illi filij aut filiæ nepos aut neptis. *Patrus* mei proauus mihi *adpatruus* eſt: ego illi nepotis aut neptis filius aut filia.

De amitis.

MAtris meæ ſoror mihi *amita* eſt, ego illi fratris filius aut filia. *Amita* meæ mater, mihi *amita magna* eſt ego illi filiæ fratris filius aut filia. *Amita* meæ auia mihi *proamita* eſt, ego illi neptis filius aut filia. *Amita* meæ proauia mihi *abamita* eſt, ego illi neptis, nepos, aut neptis.

De auunculis.

MAtris meæ frater mihi *auunculus eſt*, ego illi ſororis filius aut filia. *Auunculi* mei pater mihi *auunculus magnus* eſt, ego illi ſororis filius aut filia. *Auunculi* mei auus mihi *proauunculus* eſt, ego illi neptis filius aut filia.

De materteris.

MAtris meæ ſoror mihi matertera eſt, ego illi ſororis filius aut filia. *Matertera* meæ ſoror mihi *matertera magna* eſt, ego illi ſororis nepos aut neptis. *Auia* meæ ſoror mihi *abmatertera* eſt, ego illi pronepos ſororis aut pronepotis. *Proauia* meæ ſoror mihi *promatertera* eſt, ego illi neptis filius aut filia

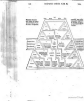
Man
Woman
Child
Male Line
Female Line
Marriage
Children
Grandchildren
Great Grandchildren
Great Great Grandchildren

Ursa Major
Ursa Minor
Draco
Cepheus
Cassiopeia
Perseus
Auriga
Bootes
Corona Borealis
Hercules
Lyra
Cygnus
Lacerta
Andromeda
Pegasus
Triangulum
Aries
Pisces
Aquarius
Capricornus
Sagittarius
Scorpio
Ophiuchus
Serpens
Libra
Virgo
Coma Berenices
Canes Venatici
Leo
Leo Minor
Cancer
Gemini
Taurus
Orion
Lepus
Monoceros
Canis Minor
Hydra
Crater
Corvus
Canis Major
Argo
Eridanus
Cetus
Sculptor
Fornax
Cassiopeia
Cepheus
Draco
Ursa Minor
Ursa Major

REVIEW OF BOOKS.

CLERICAL DUTIES, SUBJECTS FOR SERMONS, &c.

Sermons on Various Subjects, Doctrinal and Practical. By the late Rev. Thomas Scott, Rector of Aston Sandford, Bucks. 8vo. pp. 500. 10s. 6d. Seeley and Hatchard. 1822.

Sermons on Various Subjects, Doctrinal and Practical. By the late Rev. Thomas Scott, Rector of Aston Sandford, Bucks. Vol. II. 8vo. pp. 500. 10s. 6d. Seeley and Hatchard. 1822.

Sermons on Various Subjects, Doctrinal and Practical. By the late Rev. Thomas Scott, Rector of Aston Sandford, Bucks. Vol. III. 8vo. pp. 500. 10s. 6d. Seeley and Hatchard. 1822.

Sermons on Various Subjects, Doctrinal and Practical. By the late Rev. Thomas Scott, Rector of Aston Sandford, Bucks. Vol. IV. 8vo. pp. 500. 10s. 6d. Seeley and Hatchard. 1822.

Sermons on Various Subjects, Doctrinal and Practical. By the late Rev. Thomas Scott, Rector of Aston Sandford, Bucks. Vol. V. 8vo. pp. 500. 10s. 6d. Seeley and Hatchard. 1822.

Anceps hinc illúcque fluctuãs ac dubius iſtud aut illud capiat, & in qua parte declinet animus. *Atrus*, quòd ſit tetris moribus. *Abſtemius* à temeto, id eſt, vino, quaſi abſtinens à vino. *Ablactatus*, quòd ſit à lacte ablatus. *AEger*, quòd agatur infirmitate, vel triſtitia ad tempus. *AEgrotus*, quòd ſit æger frequentius, ſicut iratus & iracundus. *AErumnoſus*, à rumine dictus, quòd per inopiam miſer factus eſuriat & ſitiat. *Auſpex*, eo quòd auium auſpicia intendat, ſicut auceps, quòd aues capiat. *Aſtroſus* ab aſtro dictus, quaſi malo fidere natus. *AEnormis*, eo quòd normam & menſuram excedat. *Abactor* eſt for iumentorum & pecorum, quem vulgò abigeum vocant, ab abigendo ſcil. *Atratus*, & *Albatus*, ille à veſte nigra: iſte ab alba. *Aduena*, eo quòd aliunde aduenerit. *Alienigena*, qui ex alia gente genitus eſt: & non ex ea vbi eſt. Item alienigena, quòd alienæ regionis ſit, & non eius vbi eſt. *Accola*, eo quòd aduenientes tertam colat. *Agricola* à colendo agro, ſicut ſyluicola. *Aſſecla*, eo quòd ſequatur aliquẽ lucri cauſa. *Aſſiduus* dicebatur apud antiquos, qui aſſibus ad æratium expenſum conferendis præerat, & in negociis quoque publicis frequens: vnde & per ſ, non per d ſcribendum eſt. *Apparitor* nominatus, quòd appareat & videatur, & præſto ſit ad obſequiũ. *Attentus*, vt aliquid audiens teneat. *Attonitus*, veluti furore quodam inſtinctus atque ſtupefactus: dictus attonitus à tonitrui ſtrepitu: quaſi tonitruo ſtupefactus & vicino fulgore, aut à tacta proximus. *Allectus* quòd ſit palàm electus. *Abactus* quòd ſit ab actu remotus. *Abortiuus*, eo quòd non oriatur, ſed aboriatur & excidat. *Adoptiuus*, quia eſt palàm adoptatus in filiũ. *Ambo* ab eo quod ἀμφω, nomen de Græco Latinum factum, littera tertia demutata. *Alius* de multis dicitur: alter verò de duobus dicitur. *AEquimanus* appellatus, qui vtraque manu gladio incunctanter vtatur.

L.

B

Beatus dictus quaſi bene auctus, ſcilicet ab habendo quod velit, & nihil patiendo quod nolit. Ille autẽ verè beatus eſt, qui & habet omnia quæ vult bona, & nihil vult mali. Ex his enim duobus beatus homo effitur. *Bonus* à venuſtate corporis creditur dictus: poſtea & ad animum tranſlatum nomen eſt. Eum autem dicimus bonum, cui nõ præualet malum: eúmque optimum, qui peccat minimum. *Benignus* eſt vir ſponte ad benefaciendum paratus & dulcis alloquio. Non autem multum diſtat benignus à bono, quia & ipſe ad benefaciendum videtur expoſitus. Sed in eo differt, quia poteſt bonus eſſe & triſtior, & bene quidem facere & præſtare quod poſcitur, non tamen ſuauis eſſe nouit conſortio. Benignus autem ſua cunctos nouit inuitare dulcedine. *Beneficus* à benefaciendo alteri dictus. vnde & beneficentia vocatur, quæ proximo prodeſt. *Beniuolus* quia bene vult. Non tamen dicimus beneuolus ſicut nec maleuolus. Sæpe enim ex duabus partibus compoſitum nomen, aut priorem aut ſequentem literam corrumpit. Nam beneuolentia abſurdum ſonat. *Blandus*, dulcis & inuitans ad familiaritatem ſui. *Brutus* quaſi obrutus, quia ſenſu caret. Eſt enim ſine ratione, ſine prudentia. Vnde & ille Iunius Brutus ex ſorore Tarquinij Superbi genitus, cùm eundẽ caſum timeret in quem frater inciderat, qui ob diuitias & prudentiã ab auunculo fuerat occiſus, vtilem temporis ſimulauit ſtultitiam. Vnde etiam Brutus eſt cognominatus, dum vocaretur Iunius. *Balbus* à balando potiùs quàm loquendo dictus. Verba enim non explicat. Inde & *bleſus*, quia verba frangit. *Burro* garrulus, quòd ceteros oris loquacitate, non ſenſu exſuperet. *Bilioſus*, quòd ſemper ſit triſtis, ab humore nigro, qui bilis vocatur. *Baburrus*, ſtultus, ineptus. *Biothanatus*, quòd eſt bis mortuus. Βίος enim Græco ſermone mors dicitur.

C

Clarus à Cœlo, quòd ſplendeat. Vnde & clara dies, pro ſplendore cœli. *Celſus* à cœlo dictus, quòd ſit ſublimis & altus, quaſi cœleſtis. *Caſtus* primùm à caſtratione nuncupatus: poſtea placuit veteribus etiam eos ſic nominari, qui perpetuam libidinis abſtinentiam pollicebantur. *Cæles* dictus, quia iter ſibi facit ad cœlum. *Cælebs* connubij expers, qualia ſunt nomina in cœlo, quæ abſque coniugibus ſunt. Et cœlebs, dicitur, quaſi cœlo beatus. *Cælicola*, eo quòd cœlum colat: eſt enim angelus. *Continens* non ſolùm in caſtitate dicitur, ſed & in cibo & potu: in ira quoque & vexatione mentis & detrahendi libidine. Et continens dicitur, quòd ſe à multis malis abſtineat. *Clemens*, miſericors ab eo quòd eluat, id eſt, protegat & tueatur: ſicut ſolet patronus clientem. *Concors* à coniunctione cordis appellatus. Nam ſicut conſors dicitur, qui ſortem iungit: ita ille concors dicitur, qui corde iungitur. *Concinator*, multitudinis allocutor. *Conſolator*, vnius allocutor. Et inde dictus conſolator, quòd ſoli ſe applicat cui loquitur, & ſolitudinem leuat alloquio ſuo. Hinc & ſolatium. *Conſultus* eſt qui conſulitur, cui contrarius eſt inconſultus, qui nõ accipit conſilium. *Conſtans* dictus, quòd vndique ſtat: nec in aliquam partem declinari poteſt. *Confidens* quòd ſit in cunctis fiducia plenus. Vnde & Cecilius: Si confidentiam

habes, confide omnia. *Cautus* à cauendo dictus. *Callidus* fraudulentus, quia celare nouit, & malè peritus. *Callidum* autem veteres non pro astuto tantùm, sed etiam pro astutè docto ponebant. Hùc & versutũ, ab eo quòd animũ citò vertat. *Cupidus* à cupiendo multum, id est, accipiendo vocatus. *Clamosus*, quasi calamosus à calamo, scilicet quòd sonet. *Calumniator* falsi criminis accusator, à caluendo, id est, frustrando & decipiendo dictus. *Calculator* à calculis, id est, lapillis minutis, quos antiqui in manu tenentes numeros componebant. *Compilator* qui aliena dicta suis permiscet: sicut solent pigmentarij in pila diuersa mixta contudere. Hoc scelere quòdam accusabatur Mantuanus ille vates, cùm quosdam versus Homeri transferens suis permiscuit: & cùm compilator veterum ab æmulis diceretur, ille respondit: Magnarum esse virium clauam Herculi extorquere de manu. *Contumax* ab eo quòd contemnat. *Chromatizus*, quia non confunditur, nec colorem mutat. Græcè enim χρῶμα color vocatur. *Contumeliosus*, quia velox est & tumet in verbis iniuriæ. *Contentiosus* ab intentione vocatus, qui non ratione aliqua, sed sola pertinacia vindicat. *Contemptibilis*, vel quia contemptui habilis, vel quia contemptus & vilis, id est, sine honore. *Crudelis* hoc est, crudus, quẽ Græci ὠμὸν appellant per translationẽ, quasi nõ coctus nec esui habilis. Est enim asper & durus. *Carnifex* quòd carnem afficiat. *Cruciarius*, eò quòd sit cruce dignus. *Collega* à colligatione societatis & complexu amicitiæ dictus. *Coætaneus* quasi compar ætatis. *Complex*, qui vno peccato vel crimine alteri est applicatus ad malum: ad locum verò nunquam complicem dicimus. *Consors*, eo quod ad eum pars pertinet bonorum. Nam sortem veteres pro parte ponebant. Consors ergo quòd sit communis sorte, sicut dissors dissimilis sorte. *Celer* appellatus à celeritate, quia quod vsus exigit velocius facit. *Confinalis* ab eo quòd sit genere vel loco affinis. *Colonus* à colonia, vel ab agro colendo dictus. *Curator* quòd curam ferat pueris, qui adhuc eius ætatis sunt, vt negotia sua satis administrare non possint. *Cognitor* à cognoscendo causam dictus. *Clientes* prius colentes dicebantur, à colendis patronis. *Captus*, captiuus dicitur, quasi capite diminutus ingenuitatis: fortuna enim ab eo excedit: vnde & à viris peritis capite diminutus dicitur. *Columis* à columna vocatus, eo quòd erectus & firmissimus sit. *Comptus* à coma dictus, quòd sit formosus capillis, vel quia comam nutrit. *Calamistratus* à calamistro, id est, aeu ferreo in calami similitudine facto, in quo crines obtorquentur, vt crispi sint: quem in cinere calefacere solent qui capillos crispant, vt calamistrati sint. *Corpulentus* quòd sit corpore validus & lentis carnibus. *Crassus* à sagina corporis à creando carnes. *Comessor* à comedendo satis. Est enim gulæ ac ventri immoderatè deditus. *Caupo* pessimus de vino aquam faciens. *Candidus*, canus dictus candore, & candidus quasi candor datus. Studio enim accedit candor. Nam album vocari, naturæ est. *Cladus*, curuus, crispus. *Cæcus* appellatus quòd careat visu. Est enim luminibus amissis. Cæcus est qui vtroque oculo non videt. *Caducus* à cadendo dictus, id est, lunaticus, eo quòd certo lunæ tempore patiatur. *Confessus* à confessione sceleris appellatus. Inde & confitio. *Conuulsus* dicitur, cui sua, vi aliqua adimuntur. Vnde & conuulsa nauis, cuius eminentia vi tempestatis adimitur: vnde & Virgilius: Vix septem conuulsæ vndis, quasi mutilatæ. *Consumptus* totus sumptus & deuoratus. *Conciliatrix* eò societatem flagitiosæ consensionis dicta, eo quòd intercurrat, alienúmque nundinet corpus. Hãc etiam & lanonem vocant. *Circumforaneus*, qui aduocationum causa circum fora & conuentus vagatur. *Colligatus*. *Carpentarius*.

D

Dominus per deriuationem dictus, quòd domui præsit, & cunctæ familiæ dominetur. *Disertus*, doctus à disserendo dictus: dispositè enim disserit. *Doctus* à docendo, inde & doctor. *Docilis* non quòd sit doctus, sed quia doceri potest: est enim ingeniosus, & ad discendum aptus. *Discipulus* à disciplina dictus: disciplina autem à discendo vocatur, dispensator vocatur cui creditur administratio pecuniarũ. Et ideo dispensator, quia prius qui dabãt pecuniã, nõ numerabãt eam, sed appendebant. *Dines* ab ære vocatus, vel diu viscens. *Decorus*, perfectus, à decem dicitur. *Decens*, compositus, à numero decem dictus. Hinc & decorus & decibilis. *Directus*, eo quòd in rectum vadit. *Dilectus* à diligentia. Hæc sunt enim signa diligendi. *Delibutus*, de oleo vnctus, vt athletæ solent, vel in cereumate pueri. Hinc & delibutum gaudio, id est, perfusum vel plenũ. *Delicatus* quòd sit delitis pastus: viuens in epulis & nitore corporis. *Defessus*, semper infirmus, quasi diu fessus. *Debilis*, quòd per bilem factus sit fragilis. Bilis enim humor est afficiens corpus. *Decolor*, quòd desit illi color. *Desperatus* vulgò vocatur malus ac perditus, nec iam vllius prosperæ spei. Dicitur autem per similitudinem ægrorũ, qui affecti & sine spe deponuntur. Consuetudo autẽ erat apud veteres, vt desperati ante ianuas suas collocarentur, vel vt extremũ spiritum redderent tetrũ, vel vt

vel vt poſſent à trãſeuntibus fortè curari, qui aliquando ſimili laborauerãt morbo. *Degener* aut ignobilis, aut quòd ſit impari genere, aut ſi dum ſit optimo genere natus, inhoneſtè tamen viuit. *Decrepitus*, quòd morti ſit propior, & quaſi ad mortis tenebras crepat ſicut crepuſculum tempus noctis. Alij dicunt decrepitum, nõ qui ſenectute auulſus eſt, ſed qui iam crepare deſierit, id eſt, loqui ceſſauerit. *Depreciatus* ab eo quòd ſit vilis, nec aliquo precio dignus. *Dirus* præparcus & teter, quaſi diuina ira in id actus. Nam dirum dicitur, quòd diuina refertur ira. Aliàs dirus, magnus. *Dehiſcens* valde hiſcens. Hîc enim *De* augentis eſt, vt deamare, deſiderare. *Deſpicãs* eo quòd deorſum aſpiciat, vel cõtemptui habeat. *Doloſus*, inſidioſus vel malignus, ab eo quòd deludat. Vt enim decipiat, occultam malitiam blandis ſermonibus ornat. *Dubius*, incertus, quaſi duarũ viarum. *Delator* dictus, eo quòd detegat quod latebat. *Dilator*, quia differt ad proferendum. *Deſidioſus*, tardus, piger, à deſidendo vocatus, id eſt, valde ſedẽdo. Idem & reſidens à reſidẽdo. de, enim hîc augentis eſt. *Delirus* mente defectus per ętatem Νηπιάζει, vel quòd à recto ordine & quaſi à lira aberret. *Lira* enim eſt arationis genus, cùm agricolæ facta ſemente dirigunt ſulcos, in quos omnis ſeges decurrit. *Demens* idem qui amens, id eſt, ſine mente, vel quòd diminutionem habeat mentis. *Deſipiens*, eo quòd minùs ſapere incipit, quàm ſolebat. *Damnatus* & damnabilis: quorũ prior iam addictus eſt, ſequens poteſt addici. *Degulator*, quòd gulæ ſit deditus.

E

Eloquens, profuſus eloquio. *Exertus* in loquendo expeditus. *Exerere* enim proferre vel expedire eſt. *Eruditus*, quia non rudis, ſed iam doctus. *Expertus*, multũm peritus. *Ex* enim hic pro valde ponitur. *Expers* verò, qui eſt extra peritiam & intellectum. *Exornatus*, valde ornatus: *Ex*, enim pro valde ponitur: ſicut excelſus, quaſi valde celſus. *Eximius*, quaſi valde eminens. *Efficax* dictus, quia nullam difficultatem habet in qualibet re facienda. Hinc & efficiens à faciendo dictus. *Exſpes* quòd ſine ſpe. *Expers*, quia extra partem: caruit enim parte. *Exſors*, quia extra ſortem eſt. *Exſul*, quia extra ſolum ſitum eſt: quia trans ſolum miſſus: aut extra ſolum vagus. Nam *exulare* dicuntur qui extra ſolum eunt. *Exterris*, quia extra terram ſuã eſt, quaſi ex terris. Sed proprè extorris, cùm vi expulſus ſit: & cum terrore ſolo patrio electus: & extorris, ex terra ſua pulſus. *Exterris*, extra terram: aut extra terminos ſuos, quia exterretur. *Exterminatur* non ille, qui vulgo dicitur ἐξόριστος, ſed qui deiicit & expellit à terminis ciuitatis. *Exterminatus*, ab eo quòd ſit extra terminos ſuos electus. Sic & externus, eo quòd ſit alienæ terræ. *Egens* & egenus, ſine gente & ſine genere, indigens. *Exiguus* multum egens. Ex enim pro valde ponitur. *Exilis*, tenuis, quòd poſſit quamuis per anguſtum exire. *Exeſus* quaſi percomeſus. Eſt enim aridus, tenuis & exilis. *Exhauſtus*, quia conſumptus eſt & inanis effectus. *Exanguis*, quòd ſit extra ſanguinem. *Exanimis* eſt mortuus. Exanimis autem & exanimus dicimus, ſicut vnanimus & vnanimis: inermus, inermis: & hoc noſtro arbitrio ſubiacet. *Exuſtus* dicitur, de quo nihil ſupereſt, quaſi valde vſtus. Ex enim pro valde ponitur. *Exoſus* ab odio dictus. Nam antiqui & odi dicebant & oſus ſum. Hinc eſt exoſus, quo vtimur, licet iam oſus non dicamus. *Effractor*, quòd ſit expugnator clauſtrorum. *Exitioſus*, eo quòd multis exitio ſit. *Executor*, ab exequendo. Idem & exactor. *Efferatus*, mẽte ferina effectus, & vltra humanum modum excedens. *Effrenatus*, ab eo quòd ſit præceps & pronus, & ſine freno rationis. *Exemichus* Græcum nomen eſt, quod eſt ſpado. Horum quidam coeunt, ſed tamen virtus in ſemine nulla eſt. Liquorem enim habent & emittũt, ſed ad gignẽdum inanem atque inualidum. *Effœta*, quòd ſit frequenti fœtu exhauſta. Partus enim eam aſſiduus debilem reddit.

F

Facundus dictus, quia facilè fari poſſit. *Facetus*, qui iocos & luſus geſtus & factis cõmendat, à faciẽdo dictus. *Frugalis* à fruge nominatus, id eſt, à fructu vel parſimonia, ſiue, vt alij volunt, à modeſtiæ temperantia. *Fœnerator* qui pecuniam deponit apud debitorẽ, quaſi fœnoris actor: nam fœnus pecunia eſt. *Fœnerator* autẽ Latinè dicitur, & qui dat mutuum, & qui accipit. *Flamines*, pontifices idolorum. *Felix* dicitur, quæ felicitatem dat: felix qui accipit: & felix, per quem datur felicitas: vt felix tempus, felix locus. *Fidelis* pro eo quod ſit ab eo id quod dicit, vel promittit bonũ. *Facilis* à faciendo, nec tardus. *Formus*, vnde & formoſus. *Fortis*, quia fert aduerſa, vel quæcunque acciderint: ſiue à ferro, quòd ſit durus, nec molliatur. *Formoſus* à forma dictus. Formum enim veteres calidum & feruens dixerunt. Feruor enim ſanguinem mouet: ſanguis pulchritudinem. *Fœdus* nomen habet ab hirco & hœdo, f litera addita. Hunc veteres in graui ſignificatione ponebant: vt, Sanguine fœdantem quos ipſe ſacrauerat ignes. *Fragilis* dictus, eo quòd facilè frangi poſſit. *Feſſus*, quaſi fiſſus: nec iam integer ſalute: eſt autem generale. Dicimus enim feſſus animo, vt Terentius: Feſſus valdè re-

[illegible]

quia mollior: non durus aut ferreus: nam mollis quaſi mollius. *Minax* à facie oculorum quando furioſè ardeſcunt, vt videns amplius pertimeſcat. *Minator* eſt monitor, ſed monitor dicitur cum prænunciat bona: minator cum prænunciat aduerſa. *Mulcator*, eo quòd blandis verbis mulceat ad dechinandum animum. tranſlatio à mulſo, id eſt, quod acceptũ lenire ſolet fauces dolentis, aut oppletum ſordibus ſtomachum. *Metatores* appellãtur, qui caſtra deſignant, à metiendo ſcil. Lucanus, Heſperios audax veniat metator in agros. *Mollis*, quòd vigorem ſexus, eueruati corporis dedecore, & quaſi mulier emolliatur. *Macer* à Macie: & macies à macia, eo quòd immoderata libido macros faciat. *Mancus*, manu ancus, vel manu caſſus. *Moribundus* morienti ſimilis: ſicut vitabundus viuenti ſimilis. Quãdo enim dicimus, moriturus eſt, verè moriturus eſt: moribũdus autem non verè, ſed verè ſimilis morienti eſt. *Meretrix* dicta, eo quòd precium libidinis mereatur. Inde & meritorię tabernę: nam & milites cùm ſtipendia accipiunt, mereri dicũtur. *Mortuo* à morte vocatus, eoquòd nõ vigeat intellectu. *Mullo* dict' à mulis, eo quòd preſidet iſtis vehiculis. *Manuſeſtũ* dicitur, quod in manu eſt promptum.

N

Nobilis non vilis, cuius & nomen & genus ſcitur. *Nubilis* ad nubẽdum habilis. *Nemo* ab homine tractũ eſt, id eſt ne homo, quod eſt pro nullo. *Nullus* autem, quaſi ne villus. *Nihil* compoſitum eſt ex nil & hilo. Hilum autem Varro ait ſignificare medullam eius ferulæ quam Græci aſphodelon vocant: & ſic dici apud nos nihilum, quomodo apud Græcos oydegry. *Nequam* à malo plerique diſtinguunt: alium perniciosum: alium nugacem ex iſtimantes, vt ait Monatius: Hic adoleſcens nequam non malus, id eſt, nugax, non perniciosus. Alij confundunt, quaſi vtrunque vnũ idémq; ſignificet. *Nequaquam*, eo quòd nec quicquam ſit, id eſt, ex eo quòd nihil ſit, veteres eſſe dictum voluerunt. *Neuter* neque iſte, neque ille, quaſi dicat nec vterque. *Nefarius*, non dignus farre, quo primo cibi genere vita hominum ſuſtentabatur. *Nefandus*, id eſt, nec nominandus quidem. *Nuncius* enim & qui nunciat & quod nunciatur, id eſt, ἀγγελία & ἀγγελία, ſed nuncius ipſe homo genere maſculino: id verò quod nunciat genere neutro, vt hoc nuncium, & hæc nuncia. *Nazaræus*, id eſt, ſanctus Dei. Nazaræus olim dicebatur qui ſanctam comam nutriebat, & nihil contaminatum conſpiciebat, abſtinens ſe à vino omnique ſicera, quę mentem ab integra ſanitate peruertit. *Nugas* autem Hebræum nomen eſt. Ita enim in Prophetis eſt expoſitum, vbi dicit Sophonias: Nugas, qui à lege receſſerunt; vt noſſe poſſimus linguam Hebraicam omnium linguarum eſſe matrem. *Nugigerulus* appellatus, ab eo quòd ſit garrulus turpis nuncius. *Negligens*, quaſi nec legens. *Nepos* dictus à genere quodam ſcorpionum, qui natos ſuos cõſumit, excepto eo, qui dorſo eius inſederit: nam rurſus ipſe qui ſeruatus fuerit conſumit patrem: vnde homines qui bona parentum per luxuriam conſumũt, nepotes dicuntur. Hinc quoque nepotatio pro luxuria ponitur, qua certè quæque res conſumuntur. *Niger*, quaſi nubiger: quia non ſerenus, ſed fuſco coopertus eſt. Vnde & nubilum diem, tetrum dicimus.

O

Rhodoxus rectæ gloriæ. *Orator* ab ore vocatus, à perorando nominatur. i. dicendo. nam orare dicere eſt. *Obaudiens*, ab aure, eo quòd audiat imperãtem. *Oſpes*, quòd inferat oſtiis pedes. *Oſpes* facilis, apertus & oſtio patens. vnde & oſpitalis homo dicitur. *Oſor* inimicus ab odio dictus: ſicut amator ab amore. & eſt generis communis. *Odibilis*, odio habilis. *Obſitus*, obſeſſus, id eſt, vndique inſidiis conuallatus. *Obſcenus* impuræ libidinis, à vitio obſcuro dictus. *Obtuſus*, hebetior & obtuſior, quaſi ex omni parte tunſus. *Obnixus*, contraniſus & conabundus. *Obnexus*, quia obligatus eſt nexibus culpæ. *Oblectator*, quaſi cum lacte & fraude, vt Terentius: Niſi mę lactaſſes amantem. vnde & oblectare dictum eſt. *Obtrectator*, maligнus, & qui obſtringillando officiendóque non ſinat quẽpiam progredi & augeſcere. *Orbus*, quòd liberos non habeat, quaſi oculis amiſſis. *Opifex*, quòd opus faciat aliquid. *Opilio*, cuſtos ouium, quaſi ouilio.

P.

Prudens, quaſi porrò videns. perſpicax enim eſt, & incertorum præuidet caſus. *Patiens* dictus à pauendo: pauere enim ferire eſt: percutitur enim & tolerat. *Perfectus*, cui nihil iam adiici poteſt. Huic nomini apud Grammaticos comparatio nõ adnectitur, quia ſi dixeris: illa perfectior eſt: iſte perfectus nõ erit. *Pulcher* à ſpecie cutis dictus, quod eſt rubens pellis: poſtea tranſit hoc nomen in genus. Nam pulchritudo hominis aut in vultu eſt, vt: Os humeróſque Deo ſimilis. aut in capillis, vt: Námque ipſe decoram Cæſariem. aut in oculis, vt: Lætos oculis afflarat honores. aut in candore, vt: Quale manus addunt ebori decus, aut in lineamentis, vt: Te multò plus figura & lineamenta hoſpitis delectabant. aut in proceritate, vt Turnus.

Digitized by Google

Mr. Hall's Reply to Mr. Gilpin.

Mr. Gilpin's Letter to Mr. Hall, in the Monthly Review for March, 1791, p. 241, &c.

Sir,

I Am sorry that you have taken offence at my remarks on your Sermon. I am sorry that you have taken offence at my remarks on your Sermon. I am sorry that you have taken offence at my remarks on your Sermon. I

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM

LIBER XI.

CAPITA LIBRI VNDECIMI.

1 *De homine & partibus eius.*
2 *De atributis hominis.*
3 *De portentis.*
4 *De transformatis.*

De homine & partibus eius. CAP. I.

NATVRA dicta est ab eo quòd nasci aliquid faciat. Gignendi enim & faciendi potens est. Hãc quidam Deum esse dixerunt, à quo omnia creata sunt & existunt. *Genus*, à gignẽdo dictum, cui deriuatiuum nomen à terra ex qua omnia gignuntur. γῆ enim Græcè terra dicitur. *Vita*, dicta propter vigorem, vel quòd vim teneat nascendi atque crescendi. Vnde & arbores vitam habere dicuntur, quia gignuntur & crescunt. *Homo*, dictus quia ex humo factus est, sicut dicitur in Genesi, Et creauit Deus hominẽ de limo terræ. Abusiuè autem pronunciatur ex vtraque substantia totus homo, id est ex societate corporis & animæ. Nam propriè homo ab humo. Græci verò hominem ἄνθρωπον appellauerunt: eo quòd sursum spectet subleuatus ab humo ad contemplationem artificis sui. Quod Ouidius poeta designat cùm dicit, Pronúque cùm spectent animalia cætera terram, Os homini sublime dedit cælúmque videre Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus. Qui ideo erectus cælum aspicit, vt Deum quærat, non vt terram intendat, veluti pecora quæ natura prona & ventri obedientia finxit. *Duplex* est autẽ *homo*: interior & exterior. *Interior* homo anima, *exterior* homo corpus. *Anima* autem à ventis nomen accepit, eo quòd ventus sit. Vnde & ventus Græcè ἄνεμος dicitur, quòd ore trahentes aerem viuere videamur: sed apertissimè falsum est, quia multo prius gignitur anima quàm concipi aer possit: quia iam in genitricis vtero viuit. Non est ergo aer anima, quod quidam putauerunt, qui non potuerunt incorpoream eius cogitare naturam. *Spiritum* idem esse quod animam Euangelista pronunciat, dicens, Potestatem habeo ponendi animam meam & rursus potestatem habeo sumendi eam. De hac quoque ipsa Domini anima passionis tempore memoratus euangelista ita protulit, dicens, Et inclinato capite emisit spiritum. Quid est enim emittere spiritum, nisi quòd animam ponere? sed anima dicta propter quod viuit. spiritus autem vel pro speciali natura, vel pro eo quòd spiret in corpore. Itẽ *animum* idẽ esse quod animam: sed *anima* vitæ est, *animus* consilij. Vnde dicunt philosophi etiam *sine animo* vitam manere, *& sine mente animam durare*. vnde & *amentes*. nam *mentem* vocari volunt vt sciat: *animum* vt velit, *Mens* autem vocata quòd emineat in anima, vel quòd meminit. Vnde & immemores amentes, quapropter non anima, sed quod excellit in anima mens vocatur, tanquam caput eius vel oculus. Vnde ipse homo secundum mentem imago Dei dicitur. Ita autem hæc omnia adiuncta sunt animæ, vt vna res sit. Pro efficientiis enim causarum diuersa nomina sortita est anima. Nam & *memoria* mens est, vnde & *immemores* amentes. dum ergo viuificat corpus, *anima* est. dum scit, *mens* est, dum vult, *animus* est. dum recolit, *memoria* est. dum rectum iudicat, *ratio* est. dum spirat, *spiritus* est. dum aliquid sentit, *sensus* est. Nam inde animus sensus dicitur pro iis quæ sentit. vnde & sententia nomen accepit. *Corpus*, dictum pro eo quòd corruptum reperit, Solubile enim atque mortale est, & aliquando soluendum. *Caro* autem à creando est appellata. *Cremen-tum* enim semen masculi, vnde animalium & hominum corpora concipiuntur. Hinc &

Digitized by

enim inuicem, vt aſſiduo motu reficiant obtutũ. Munitæ ſunt autem vallo capillorum, vt & apertis oculis ſi quid inciderit repellatur, & ſomno connuentibus tanquam inuoluti quieſcant latentes. In ſummitate autem palpebrarum locis quibus ſe vtræque clauſæ contingunt extant admoti ordine ſeruato capilli, tutelam oculis miniſtrantes, ne irruente ſolide facilè iniurias excipiant, & ex eo noceatur, vt pulueris vel cuiuſquam craſſioris materiæ arceant contactum: aut ipſum quoque aerem concidendo mitificent, quòd tenuem atque ſerenum faciant viſum. *Lacrymas* quidam à laceratione mentis putant dictas, alij exiſtimant ideò quòd Græci δάκρυα vocant. *Cilia* ſunt tegmina quibus coperiuntur oculi, & dicta cilia quòd celent oculos, tegántque tuta cuſtodia. *Supercilia* dicta, quia ſuperpoſita ſunt ciliis, quæ ideirco pilis veſtita ſunt, vt oculis munimenta prætendant, & ſudorem à capite defluentem depellat. *Interciliũ* verò eſt medium illud inter ſupercilia quod ſine pilis eſt. *Genæ* ſunt inferiores oculorum partes, vnde barbæ inchoant. Nam Græcè γένειον barba. Hinc & genæ quòd inde incipiant gigni barbæ. *Malæ* ſunt eminentes ſub oculis partes, ad protectionem eorum ſuppoſitæ. Vocatæ autem malæ ſiue quòd infra oculos promineant, in rotunditatem quæ Græci μῆλα appellant, ſiue quòd ſint ſuper maxillas. *Maxilla* per diminutionẽ à malis, ſicut paxillus à palo, taxillus à talo. *Mandibulæ* ſunt maxillarũ partes, ex quo & nomen factum. *Barbam* veteres vocauerunt quòd virorum ſit, non mulierum. *Aurium* inde dictum nomen à vocibus hauriendis, vnde & Virgilius, vocémque his auribus hauſi. Aut quia vocem ipſam Græci αὐδὴν vocant, ab auditu. Per immutationem enim litterę aures, quaſi audes nũcupatæ ſunt. Vox enim repercuſſa per anfractus earum ſonũ facit quo ſenſum excipiant audiendi. *Pinnula* ſumma pars auris ab acumine dicta. Pinnum enim antiqui acutũ dicebant, vnde & bipennis & pinna. *Nares* idcirco nominantur, quia per eas vel odor vel ſpiritꝰ manare nõ deſinit, quia nos odore admonent, vt norimus aliquid & ſciamus. Vnde econtrà inſcij ac rudes ignari dicuntur. Olfeciſſe enim veteres ſciſſe dicebant. Terentius, Ac non totis ſex menſibus prius olfeciſſent quàm ille quicquam ſcierit. *Naſi rum* recta pars propter quod æqualiter ſit in longitudine & rotunditate porrecta. columna vocatur: extremitas eius, pirula à formula pomi piri. Quæ verò dextra leuáque ſunt, pinnulæ ab alarum ſimilitudine: medium autem interfinium. *Os* dictum quòd per ipſum quaſi per oſtium & cibos intus mittimus, & ſpiritum foris proũcimus, vel quia ibi ingrediuntur cibi, & inde egrediũtur ſermones. *Labia* à lambendo nominata. quod autem ſuperius eſt, labium dicimus, quod inferius eo quòd groſſius ſit, labrum. Alij virorum labra, mulierum labia dicunt. *Linguæ* à lingendo cibum patet. Varro nomen impoſitum. Alij quòd per articulatos ſonos verba ligat. Sicut enim plectrum cordis, ita lingua illiditur dentibus & vocalem efficit ſonum. *Dentes* Græci ὀδόντας vocant, & inde in Latinum nomen trahere videntur. Horum primi *præciſores* dicuntur, quia omne quod accipitur ipſi priùs incidunt. Sequentes *canini* vocantur, quorum duo in dextra maxilla, & duo in ſiniſtra ſunt. Et dicti canini, quia ad ſimilitudinem caninorum exiſtunt, & carnes ex ipſis oſſa frangit, ſicut & homo, & quod non poſſunt priores præcidere, illis tradunt, vt confringant. Hos vulgus pro longitudine & rotunditate *colomellos* vocant. Vltimi ſunt *molares*, qui conciſa à prioribus atque cõfracta ſubigunt, & molũt, atque immaſſant, vnde & molares vocati ſunt. Dentium autem numerum diſcernit qualitas ſexus. Namin viris plures, in fœminis pauciores exiſtunt. *Gingiua* à gignendis dentibus nominatæ. Factæ autem ſunt, etiam ad decorem dentium: ne nudi horrori potius, quàm ornamento exiſterent. *Palatum* noſtrũ ſicut cœlum ſurſum eſt poſitum, & inde palatum à polo per derivationem: ſed & Græci ſimiliter palatum οὐρανὸν appellant, eo quòd proſui concauitate cœli ſimilitudinem habeat. *Fauces* à fundendis vocibus nominatæ, vel quòd per eas famur voces. *Arteriæ* vocatæ, ſiue quòd per eas à pulmone aer, hoc eſt ſpiritus fertur, ſeu quod arctis & anguſtis meatibus ſpiritum vitalem retineant, vnde vocis ſonos emittunt: qui ſoni vno modo ſonarent, niſi linguæ motus diſtantias vocis efficeret. *Toles* Gallica lingua dicuntur quas vulgò per diminutionem *tuſillas* vocant, quæ in faucibus turgeſcere ſolent. *Mentum* dictum quòd inde mandibulę oriantur, vel quòd ibi iungantur. *Gurgulio* à gutture nomen trahit, cuius meatus ad os & nares pertendit: habẽs viam qua vox ad linguam tranſmittitur: vt poſſit verba colludere. Vnde & *garrire* dicimus. *Rumen* proximum gurguloni, quo cibus & potio deuoratur. Hinc beſtiæ quæ cibos reuocant ac remandunt: ruminare dicitur. *Sublinguium* operculum gurgulionis, quaſi parua lingua, quod foramen linguæ recludit operitve. *Gallum* dictum quòd ſit rigidum & rotundum, vt columna, baiulans caput & ſuſtentans, quaſi capitolium: cuius anterior pars gula vocatur, poſterior ceruix. *Ceruix* autem vocata, quod per eam partem cerebrum ad medullam ſpinæ dirigitur, qua ſi cerebri via. Veteres autem plurali tan-

Et vocatur alnus quòd abluatur, id eſt purgetur. Ex ipſa enim ſordes ſtercorum deſluunt. *Vterum* ſolæ mulieres habent in quo concipiũt, ad ſimilitudinem cauliculi. Tamẽ autores vterum pro vtriuſque ſexus ventre plerũque ponunt, nec poetæ tantummodo, ſed & cæteri. Vocatus autem vterum, quòd duplex ſit, & ab vtraq; in duas ſe diuidit partes, quæ in diuerſum diffuſæ ac replexæ circumplicantur in modum cornuũ arietis, vel quòd interius impleatur fœtu. Hinc & vter quod aliquid extrinſecus habuerit, vt membra & viſcera. *Aqualiculus* autem propriè porci eſt, hinc ad ventrem tranſlatio. *Matrix* dicitur quòd fœtus in ea generetur, ſemen enim receptu confouet, confotũ corporat, corporatum in membra diſtinguit. *Vulua* vocata quaſi valua ventris, id eſt ianua, vel quòd ſemen recipiat, vel quòd ex ea fœtus procedat. *Veſica* quaſi vas aquæ, quia ſicut vas aqua, ita de renibus vrina collecta completur, & humore diſtenditur. Cuius vſus in volucribus non habetur. *Vrina* autem dicta, ſiue quòd vrat, ſiue quòd ex renibus egeritur. Cuius indicio & ſalus & ægritudo futura mõſtratur. Qui humor vulgo lotium dicitur, quòd eo lota, id eſt munda veſtimenta efficiantur. *Semen* eſt quod iactu ſumitur, aut terra aũt ab vtero ad gignendum vel fructus vel fœtus. Eſt enim liquor ex cibi & corporis decoctione factus, ac diffuſus per venas atque medullas, qui inde deſudatus in modum ſentinæ concreſcit in renibus eiectúſque per coitum & in vtero mulieris ſuſceptus calorem quodammodo viſcerum, & menſtrualis ſanguinis irrigatione formatur in corpore. *Menſtrua* ſuperuacuus mulierum ſanguis. Dicta autem menſtrua propter circuitũ lunaris luminis, quo ſolet hoc venire præfluuiũ. Luna enim Græcè μὴν dicitur, hæc & mulierbria nuncupantur. Nam mulier ſolum menſtruale eſt animal. Cuius cruoris contactu fruges non germinant, acescunt muſta, moriuntur herbæ, amittunt arbores fructus, rubigo ferrum corrumpit, nigreſcunt æramenta. Si qui canes inde ederint, in rabiem efferũtur. Glutinum aſphalti quod nec ferro, nec aquis diſſoluitur pollutum cruore ipſo ſponte diſpergitur. Poſt plurimos autem dies menſtruos ideo ſemen non eſt germinabile, quia iam non eſt menſtrualis ſanguis à quo perfuſum irrigetur. Tenue ſemen locis mulierbribus non poteſt adhærere. Labitur enim nec habet vim adhærendi. Similiter & craſſum vim non habet gignendi, quia mulierbri ſanguini miſcere ſe non poteſt propter nimiam ſui ſpiſſitudinem. Hinc & ſteriles mares & fœminas dicunt fieri, vel per nimiam ſeminis vel ſanguinis craſſitudinem, vel propter nimiã raritatem. ¶ Primùm autem aiunt cor hominis fingi, quòd in eo ſit & vita hominis & ſapiẽtia: deinde quadrageſimo die totum corpus expleri: quod ex abortionibus, vt fertur, collectum eſt. Alij fœtus à capite ſumere dicunt exordium. Vnde & in auiũ fœtibus primum oculos fingi in ouis videmus. *Fœtus* autem nominatus, quod adhuc in vtero foueatur. Cuius ſecundæ dicuntur *folliculus* qui ſimul cum infante naſcitur, continẽtq; eum: dictus ita, quia eum cum editur, ſequitur. ¶ Naſci autem patribus ſimiles aiunt, ſi paternum ſemen validius ſit: matribus ſi matris, hac ratione ſimiles exprimi vultus. Qui autem vtriuſque parentis figuram reddunt, æqualiter mixto paterno maternóque ſemine concipiuntur, auorum proauorum ſimiles fieri, quia ſicut in terra multa ſemina occulta, ita & in hominibus ſemina celantur, figuras parentũ redditura. ex paterno autem ſemine puellas naſci, & ex materno pueros: quia omnis partus conſtat duplici ſemine: cuius pars maior cùm inualuerit, occupat ſimilitudinem ſexus. ¶ In corpore noſtro *quædam tantùm vtilitatis cauſa* facta ſunt: vt viſcera: quædam *& vtilitatis & decoris*, vt ſenſus in facie, & in corpore manus ac pedes. quorum membrorum & vtilitas magna eſt, & ſpecies decentiſſima. *Quædam tantum decoris*, vt mammillæ in viris, & in vtroque ſexu vmbilicus. *Quædã diſcretionis*, vt in viris genitalia, barba prolixa, pectus amplum: in mulieribus lẽnes genæ, & anguſtum pectus: ad concipiendos autem & portandos fœtus renes & latera dilatata. Quod ad hominem, & ad partes attinet corporis ex parte dictum eſt, nunc ætates eius ſubiungamus.

De ætatibus hominis. CAP. II.

Gradus ætatis ſex ſunt, infantia, pueritia, adoleſcentia, iuuentus, grauitas atque ſenectus. Prima ætas *infantia* eſt pueri naſcentis ad lucem, quæ porrigitur in ſeptẽ annis. Secunda ætas *pueritia*, id eſt pura & needũ ad generandum apta, tendens vſque ad decimumquartum annum. Tertia *adoleſcentia* ad gignendũ adulta, quæ porrigitur vſq; ad vigeſimumoctauũ annũ. Quarta *iuuentus* firmiſſima omnium ætatũ, niſi in quinquageſimo anno. Quinta ætas *ſenioris*, id eſt grauitas, quæ eſt inclinatio à iuuentute in ſenectutem: nondũ ſenectus: ſed iam nondum iuuentus, quia ſenioris ætas eſt quã Græci πρεσβύτην vocant. Nam ſenes apud Græcos non presbyter, ſed γέρων dicitur. Quæ ætas à quinquageſimo anno incipiẽs ſeptuageſimo terminatur. Sexta ætas eſt *ſenectus*, quæ nullo annorũ tẽpore finitur: ſed poſt illas quinq; ætates quantuncunque vitæ eſt, ſenectuti deputa-

Ad Corinthios. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

THE SPECTATOR.

Published by Jacob Tonson within Gray's-Inn Gate next Gray's-Inn Lane.

Where Advertisements are taken in.

quaſi mortui iacebit, temporeæſtiuo reuiniſcunt. *Erictus* animal ſpinis coopertum, quod exinde dicitur nominatum, eo quòd ſubrigit ſe quando ſpinis ſuis clauditur, quibus vndique protectus eſt contra inſidias. Nam ſtatim vt aliquid ſenſerit, primùm ſe ſubrigit: atque in globum conuerſus, in ſua ſe arma recolligit. Huius prudentia quædam eſt. Nam dum abſciderit vuam de vite, ſupinus ſeſe volutat ſuper eam, & ſic eam exhibet natis ſuis. *Grillus*, nomen à ſono vocis habet. Hic retrò ambulat, terram terebrat, ſtridet noctibus, venatur eum formica circumligata capillo in cauernam eius coniecta, arillata prius puluere ne ſe abſcondat. Ita formicæ complexibus trahitur. *Formica* dicta, eo quòd ferat micas farris, cuius ſolertia multa. Prouidet enim in futurum, & præparat in æſtate quòd hyeme comedat. In meſſe autem eligit triticum: hordeum non tangit. Dum pluit ei ſuper frumentum, totum eiicit. *Dicuntur in Aethiopia eſſe formicæ ad canis formam*, quæ arenas aureas pedibus eruunt, quas cuſtodiunt ne quis auferat, captantes ad necem perſequuntur. *Formicoleon*, ob hoc vocatus, quia eſt vel formicarum leo, vel certè formica pariter & leo. Eſt enim animal paruum formicis ſatis infeſtum, quòd ſe in puluere abſcondit, & formicas frumenta geſtantes interficit. Proinde autem leo & formica vocatur, quia aliis animalibus vt formica eſt: formicis autem vt leo eſt.

De ſerpentibus. CAP. IIII.

Anguis vocabulum omnium ſerpentium genus, quod plicari & contorqueri poteſt. Et inde anguis, quòd anguloſus & nunquam ſit rectus. Angues autem apud gentiles pro geniis lucorum erant habiti ſemper: vnde & Perſius: Pinge duos angues pueri ſacer eſt locus. *Colubrum*, conſtat ab eo dictum, quòd colat vmbras, vel quòd in lubricos tractus flexibus ſinuoſis labatur. Nam *lubricum* dicitur, quicquid labitur dum tenetur, vt piſcis & ſerpens. *Serpens* autem nomen accepit, quia occultis acceſſibus ſerpit: non apertis paſſibus, ſed ſquamarum minutiſſimis niſibus repit. Illa autem quæ quatuor pedibus nituntur, ſicut lacerti & ſtelliones, non ſerpentes ſed *reptilia* nominantur. Serpentes autem reptilia ſunt, quia ventre & pectore reptant. Quorum tot venena, quot genera: tot pernicies, quot ſpecies: tot dolores, quot colores habentur. *Draco*, maior cunctorum ſerpentium, ſiue omnium animantium ſuper terram. Hunc Græci δράκοντα vocant. Vnde & deriuatum eſt in Latino vt diceretur draco, quia ſæpe à ſpeluncis abſtractus fertur in aerem, concitatúrque propter eum aër. Eſt autem criſtatus ore paruo: & artis fiſtulis per quas trahit ſpiritum, & linguam exerit. Vim autem non in dentibus, ſed in cauda habet, & verbere potius quàm rictu nocet. Innoxius autem eſt à venenis: ſed ideo huic ad mortem faciendam venena non eſſe neceſſaria, quia ſi quem ligauerit, occidit. A quo nec elephas tutus eſt ſui magnitudine corporis. Nam circa ſemitas delitеſcens, per quas elephanti ſolito gradiuntur: crura eorum nodis ei gat, ac ſuffocatos perimit. Gignitur autem in Æthiopia & India, in ipſo incendio iugis æſtus. *Baſiliſcus*, Græcè, Latinè interpretatur regulus, eo quòd rex ſerpentiũ ſit adeò vt eũ videntes fugiant, quia olfactu ſuo eos necat: nam & hominem, vel ſi aſpiciat, interimit. Siquidem ad eius aſpectum nulla auis volans illæſa tranſit ſed quamuis procul ſit, eius ore combuſta deuoratur. A muſtelis tamen vincitur, quas illic homines inferunt cauernis, in quibus delitеſcit. Itaque ea viſa fugit, quem illa perſequitur & occidit. Nihil enim parens ille rerum ſine remedio conſtituit. Eſt autem longitudine ſemipedalis: albis maculis lineatus. *Reguli* autem, ſicut ſcorpiones, arentia quæque ſectantur, & poſtquam ad aquas venerint, ibíque aliquem momorderint, ὑδροφόβους & lymphaticos faciunt. *Sibilus*, idem eſt qui & regulus. Sibilo enim occidit antequam mordeat vel exurat. *Vipera* dicta, quòd vi pariat. Nam cùm venter eius ad partum intumuerit, catuli non expectantes naturæ maturam ſolutionem, ſed corroſis eius lateribus vi erumpunt eum matris interitu, Lucanus: Viperei coeunt abrupto corpore nati. Fertur autem quòd maſculus ore inſerto viperæ ſemen expuat. Illa autem ex voluptate libidinis in rabiem verſa, caput maris ore receptum præcidit. Ita fit vt parens vterque pereat, maſculus dum coit, fœmina cùm parturit. Ex vipera autem paſtilli fiunt, qui Θηριακοὶ vocantur à Græcis. *Aſpis* vocata, quòd morſu venena immittat & aſpergat: ἰὸς enim Græci venenum dicunt: & inde aſpis quòd morſu venenato interimat. Huius diuerſa genera & ſpecies, & diſpares effectus ad nocendum: fertur enim aſpis cùm ceperit pati incantatorem, qui eam quibuſdam carminibus propriis euocat, vt eam de cauerna educat: illa autem cùm exire noluerit, vnam aurem ad terram premit, alteram cauda obturat & operiatque ità voces illas magicas non audiens, non exit ad incantantem. *Dipſas*, genus eſt aſpidis, quæ Latinè ſitula dicitur, quia quem momorderit, ſiti perit. *Hypnalis*, genus aſpidis dicta, quòd ſomno necat. Hãc ſibi Cleopatra appoſuit, ac ita morte quaſi ſomno ſoluta eſt. *Hemorrhous aſpis* nuncupatur, eo quòd ſanguinem ſudet qui ab eo morſus

aſpicientis contra Orientem,& orto ſole intendit & illuminatur. *Stellio* de colore nomẽ habet inditum. Eſt enim tergore pictus lucentibus guttis in modum ſtellarum. De quo Ouidius, Aptúmque colori. Nomen habet, variis ſtellatus corpore guttis. Hic autẽ ſcorpionibus adeò contrarius traditur, vt viſo eo pauorem iis afferat & torporem. Sunt & alia genera ſerpentium vt *Admodita*, *Elephantia*, *Camadracontes*. Poſtremò quantus nominum, tantus mortium numerus. ¶ Omnes autem ſerpentes natura ſua frigidi ſunt, nec percutiunt, niſi quando calefcunt. Nam quãdo ſunt frigidi, nullum tangunt. Vnde & venena eorũ plus die quàm nocte nocent. Torpent enim noctis algore, & meritò, quia frigidi ſunt nocturno rore. In ſe enim adducunt vaporem corporis gelidæ peſtes, & natura frigidæ. Vnde & hyeme in nodos torquentur æſtate ſoluũtur. Inde eſt, quòd dum quicquam ſerpentium veneno percutitur, primùm obſtupeſcit: & poſtea vbi in illo calefactum ipſum virus exarſerit, ſtatim & hominem extinguit. *Venenum* autem dictum, eò quòd per venas vadit. Infuſa enim peſtis eius per venas vegetatione aucta diſcurrit, & animam extinguit. Vnde non poteſt venenũ nocere, niſi hominis tetigerit ſanguinem, Lucanus, Noxia ſerpentum eſt admixto ſanguine peſtis. Omne autem venenum frigidum eſt, & ideò anima quæ ignea eſt, fugit venenum frigidum. In naturalibus bonis, quæ nobis & irrationabilibus animantibus videmus eſſe communia, viuacitate quadam ſenſus ſerpẽs excellit. Vnde & legitur in Geneſi Serpens autem erat ſapientior omnibus pecoribus terræ. Dicit autem Plinius: Si creditur, quòd ſerpentis caput etiam ſi cum duobus euaſerit digitis, nihilominus viuit. Vnde & totum corpus obiicit pro capite ferientibus. *Anguibus* vniuerſis hebes viſus eſt. Rarò in aduerſum cõtuentur, nec fruſtrã, cùm oculos non in fronte habeant, ſed in temporibus, adeò vt citius audiant quàm aſpiciant. Nullum autem animal in tanta celeritate linguam mouet, vt ſerpens: adeò vt triplicem linguam habere videatur cùm vna ſit. Serpentium vda ſunt corpora: adeo vt quæcunque eunt, viam humore deſignent. Veſtigia ſerpentium talia ſunt, vt cum pedibus carere videantur: coſtis tamen & ſquamarum niſibus crepant: quas à ſummo gutture vſque ad imam aluum parili modo diſpoſitas habent. Squamis enim quaſi vnguibus, coſtis quaſi cruribus innituntur. Vnde ſi in qualibet corporis parte ab aluo vſque ad caput ictu caput aliquo collidatur, debilis reddita curſum habere non poſſit: quia vbicunque ictus ille inciderit, ſpinam ſoluit, per quam coſtarum pedes & motus corporis agebantur. Serpentes autem diu viuere dicuntur, adeò vt depoſita vetere tunica, ſenectutem deponere. atque in iuuentutem redire perhibeantur. Tunicæ ſerpentum *exuuiæ* nuncupãtur, eo quòd iis quando ſeneſcunt ſeſe exuut, quibus exuti in iuuentutem redeunt. Dicuntur autem *exuuiæ & indumenta*, quia exuũtur & induũtur. ¶ Pythagoras dicit de medulla hominis mortui quæ in ſpina eſt, ſerpentem creari, quod etiam Ouidius in Metamorphoſi libris commemorat, dicens: Sunt qui cum clauſo putrefacta eſt ſpina ſepulchro Mutari, credant humanas angue medullas. Quòd ſi creditur, meritò euenit, vt ſicut per ſerpentem mors hominis: ita per hominis mortem ſerpens. Fertur autem quòd ſerpens hominem nudum non ſit auſus attingere.

De Vermibus. CAP. V.

VErmis eſt animal quod plerunque de carne vel de ligno, vel de quacunque re terrena ſine vllo concubitu gignitur: licet nonnunquam & de ouis naſcantur, vt ſcorpio, Sũt autem *Vermes* aut *aeris*, aut *aquæ*, aut *terræ*, aut *carnium*, aut *frondiũ*, aut *lignorũ*, aut *veſtimentorum*. ¶ *Aranea* vermis *aeris*: ab aeris nutrimento cognominata quæ exiguo corpore longa fila deducit: & telæ ſemper intenta nunquam deſinit laborare, perpetuũ ſuſtinens in ſuo labore, ſuſpendium. ¶ *Sanguiſuga* vermis *aquatilis*, dicta quia ſanguinẽ fugit. Potantibus enim inſidiatur, cúmque illabitur faucibus, vel vbi vſpiam adhæſerit, ſanguinem haurit: & cùm nimio cruore maduerit, id euomit quod hauſit, vt recentiorẽ denuò fugat. ¶ *Scorpis* vermis *terrenus*, qui potius vermibus aſcribitur quàm ſerpẽtibus: animal armatum aculeo: & ex eo Græcè vocatum, quòd cauda figat: atque arcuato vulnere diffundat venena. Proprium autem eſt ſcorpionis, quòd manus palmam non feriat. *Cantarida* vermis terren⁹, qui humano corpori ſtatim vt fuerit applicatus, ſui aduſtione veſicas efficit plenas humore. *Multipes* vermis terrenus, ex multitudine pedum vocatus qui contra ictum contractus in globũ complicatur. Naſcitur ſub petris ex humore & terra. *Limax* vermis limi dictus, quòd in limo, vel de limo naſcatur: vnde & ſordidus ſemper & immundus habetur. ¶ *Bombyx* vermis *frondium*: ex cuius textura bombycinum conficitur. Appellatur autem hoc nomine ab eo quòd euacuetur dũ fila generat, & aer ſolus in eo remaneat. *Eruca* frondium vermis oleribus vel pampinis inuoluta: ab erodendo dicta, cuius meminit Plautus, Imitatus nequam beſtiam & maleficam inuolutam in pampino. Implicat ſe eadem: nec aduolat vt locuſta, vt huc il-

Marie Antoinette, Queen of France, daughter of the Emperor Francis I. and the celebrated Empress Maria Theresa, was born at Vienna, November 2, 1755. She was married to the Dauphin, afterwards Louis XVI., May 16, 1770, and ascended the throne of France with her husband in 1774. Her life was one of the most remarkable of the eighteenth century, and her fate one of the most tragic in history. She was guillotined in the Place de la Révolution, October 16, 1793.

1. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

2. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

3. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

4. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

5. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

6. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

7. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

8. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

9. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

10. Portrait, three-quarter length, standing, facing left, looking at spectator, wearing a large hat with feathers, a fur tippet, and a dress with a long train. Engraved by Bonnet, after Wertmüller. Size, 5 × 3½ inches.

Cum Gratia & Privilegio Regiæ Majestatis.

FLORIDA GUIDE

OR A

SHORT DESCRIPTION

OF THE

Country, Manners of the Inhabitants, Towns, Harbours, Rivers, Commodities, Fruits, Trees, Herbs, Roots, Beasts, Fishes, Fowls, Serpents, Stones, Mines, Waters, Temperature of the Air, Navigation, Distances, Courses, Elevations, Variations, Tides, Currents, Winds, Storms, Hurricanes, Rocks, Shoals, Sands, Keys, Islands, Plantations, Fortifications, Inhabitants, Government, Religion, Trade, Shipping, Manufactures, Customs, Coins, Weights, Measures, Languages, Arts, Sciences, Antiquities, Rarities, Wonders, Remarkable Occurrences, Accidents, Adventures, Exploits, Battles, Sieges, Victories, Losses, Defeats, Retreats, Famine, Sickness, Mortality, Wars, Peace, Alliances, Treaties, Conquests, Revolutions, Changes, Successions, Kings, Governors, Commanders, Officers, Soldiers, Seamen, Pilots, Gunners, Carpenters, Surgeons, Chirurgeons, Physicians, Apothecaries, Chymists, Merchants, Factors, Brokers, Interpreters, Ambassadors, Messengers, Spies, Guides, Pioneers, Miners, Smiths, Coopers, Shipwrights, Caulkers, Sailmakers, Ropemakers, Anchorsmiths, Boatswains, Cooks, Stewards, Trumpeters, Drummers, Fifers, Musicians, Tailors, Shoemakers, Barbers, Butchers, Bakers, Brewers, Victuallers, Taylors, Carpenters, Joyners, Turners, Wheelwrights, Coachmakers, Bricklayers, Masons, Plasterers, Glaziers, Painters, Gilders, Limners, Engravers, Printers, Bookbinders, Booksellers, Stationers, Scriveners, Notaries, Clerks, Secretaries, Registers, Auditors, Treasurers, Receivers, Accountants, Cashiers, Factors, Agents, Brokers, Pursers, Stewards, Victuallers, Taylors, Carpenters, Joyners, Turners, Wheelwrights, Coachmakers, Bricklayers, Masons, Plasterers, Glaziers, Painters, Gilders, Limners, Engravers, Printers, Bookbinders, Booksellers, Stationers, Scriveners, Notaries, Clerks, Secretaries, Registers, Auditors, Treasurers, Receivers, Accountants, Cashiers, Factors, Agents, Brokers, Pursers, Stewards,

Mr. Ruskin's Lectures on Architecture and Painting, delivered at Edinburgh in November 1853. Illustrated by Examples in Turner's Liber Studiorum. (Smith, Elder & Co.)

Mr. Ruskin's Lectures on Architecture and Painting, delivered at Edinburgh in November 1853. Illustrated by Examples in Turner's Liber Studiorum. (Smith, Elder & Co.)

omnibus partibus æquale, concludens terrã in media mundi mole libratam. Hoc moueri dicunt,& motu eius ſidera in eo fixa ab oriente vſque ad occidentem circuire,ſeptentrionibus breuiores giros iuxta cardinem peragentibus. *Axis* eſt ſeptentrionis linea recta:quæue per mediam pilam Sphæræ tendit,& dictus axis: quòd in eo Sphæra vt rota voluitur,vel quia ibi plauſtrum eſt. *Cardines* extremæ partes ſunt axis,& dicti cardines,eo quòd per eos vertitur cœlum. *Poli* ſunt circuli qui currunt per axem. Horum alter eſt *ſeptentrionalis*,qui nũquam occidit,appellatúrque *Boreus*:alter *auſtralis* qui nũquam videtur, & *auſtronothus* dicitur & dicti *poli* quòd ſint axium circuli ex vſu plauſtrorum, à poliẽdo ſcilicet nominati,ſed pol⁹ Boreus ſemper videtur:Auſtronothus nunquã,quia dextra cœli altiora ſunt,preſſa Auſtri. *Conuexa* extrema cœli ſunt,à curuitate dicta. Nam conuexum curuum eſt & inclinatum, & in modum circuli flexũ. *Lacteus circulus* via eſt quę in Sphæra videtur,à candore dicta,quia alba eſt: quam aliqui dicunt viam eſſe quam circuit ſol,& ex ſplendoris ipſius tranſitu ita lucere.

De circulis cæli. CAP. VI.

HAbitatio iſta *circulorum* diſtincta *zonis*, quaſdam partes temperie ſua incolere permiſit, quaſdam negauit, enormitate frigoris aut caloris. *Zona* autem ipſæ quinque ſunt, quæ ideo zonæ vel circuli appellantur, eo quòd in circumductione Sphæræ exiſtũt. Quorũ *primus circulus* ideo *arcticus* appellatur,eo quòd inter eum Arcturi ſigna incluſa perſpiciuntur, quæ à nobis in vrſarum ſpeciem ficta ſeptentriones appellantur. *Secundus circulus* ex eo τροπικὸς θερινὸς dicitur,quia in eo circulo ſol aquilonis finibus æſtatem faciens vltra eum circulum non tranſit: ſed ſtatim reuertitur,& inde tropic⁹ appellatur, *Tertius circulus* ἰσημερινὸς, qui à Latinis ideo æquinoctialis appellatur,eo quòd ſol cùm ad eum orbem peruenerit: æquinoctium facit: ἡμέρα enim Latinè dies dicitur atq; nox quo circulo dimidia ſphæræ pars conſtituta proſpicitur. *Quartus circulus* antarctic⁹ vocatur: eo quòd contrarius ſit circulo quem arctico nominamus. *Quintus circulus* χειμερινὸς τροπικὸς: qui à Latinis hiemalis ſiue brumalis appellatur, ideo quia cùm ſol ad eum circulum peruenit,hiemem iis qui ad Aquilonem ſunt facit,æſtatem autem iis qui in Auſtri partib⁹ cõmorantur. *Zodiacus autem circulus eſt*, qui duodecim continet ſigna, ἀπὸ τῶν ζώων,id eſt ab animalibus,ita dictus.

De aere & nube. CAP. VII.

AEr eſt inanitas plurimum habẽs admixtum raritatis quàm cætera elementa. De quo Virgilius, Longum per inane ſecutus. Aër dictus ἀπὸ τοῦ ἄγειν, ab eo quòd ferat terram, vel ab eo quòd feratur. Hic autem partim ad cæleſtem,partim ad terrenam materiam pertinet. Nam ille ſubtilis,vbi ventoſi ac procelloſi motus non poſſunt exiſtere, ad cœleſtem pertinet partem,iſte verò turbulẽtior,qui exhalationib⁹ humidis corporetur, terræ deputatur, quique ex ſe multas ſpecies reddit. nam commotus ventos facit,vehemẽtius concitatus,ignes & tonitrua:contractus, nubila:conſpiſſatus,pluuias: congelantibus nubibus niuem:turbulentius congelantibus denſioribus nubibus,grandinem. diſtentus, ſerenum efficit. nã *aerem denſum* nubem eſſe cõſtat: *nubem rarefactam & ſolutam*, aeré. *Nubes* dictæ ab obnubendo,id eſt operiendo cœlum, vnde & *nupta* quòd vultus ſuos velẽt,vnde & *Neptunus* quòd nubat,id eſt mare & terram tegat. *Nubes* autem aeris denſitas facit. *Venti* enim aerem conglobant,nubémque faciunt, vnde eſt illud, Atque in nubem cogitur aer.

De tonitruo. CAP. VIII.

TOnitruum dictum quòd ſonus eius terreat. nam tonus, ſonus. Qui ideo interdum tam grauiter cõcutit omnia,ita vt cœlũ diſcidiſſe videatur, quia cùm procella vehementiſſimi venti nubibus ſe repẽte immiſerit:turbine inualeſcente, exitúmque quærente nubẽ quam excauauit,impetu magno proſcindit, ac ſic cum horrendo fragore defertur ad aures. Quod mirari quis nõ debet, cum veſicula quauis parua, magnum tamen ſonitũ diſploſa emittat. Cum tonitruo autẽ ſimul & *fulgura* exprimit: ſed illud celerius videtur,quia clarum eſt:hoc autem ad aures tardius peruenit. Lux autem quę apparet ante tonitruum,alibi *fulgur* vocatur. Quæ vt diximus, ideo antè videtur, quia clarum eſt lumen,tonitruum autem ad aures tardius peruenit.

De fulminibus. CAP. IX.

FVlgur & *fulmen* ictus cœleſtis iaculi à feriendo dicti. *Fulgere* enim ferire eſt ac percutere. *Fulmina* autem colliſa nubila faciunt,nam omniũ rerum colliſio ignẽ creat, vt in lapidibus cernimus,vel attritu rotarũ, vel in ſiluis arborũ: ſimili modo in nubibus ignis,vnde & prius nubila ſũt,deinde ignes. Ex vento autem & igne fulmina certum eſt in nubibus fieri & impulſu vẽtorum emitti. Ideo autem fulminis ignẽ vim habere maiorem ad penetrãdum, quia ſubtilioribus elementis factus eſt,quàm noſter,id eſt qui nobis in vſu eſt. Tria ſunt autem eius nomina, fulgur,fulgor,& fulmen. *Fulgur*,quia tangis:

fulgor, quia incendit & vrit: *fulmen*, quia findit, ideo & cum trinis radiis pinguntur.

De arcu & nubium effectibus.

CAP. X.

ARcus *cæleſtis* dictus à ſimilitudine curuati arcus. *Iris* huic propriũ nomen eſt. Et dicitur iris quaſi aeris, id eſt quòd per aerem ad terras deſcendit. Hic autem à ſole reſplẽdet dum cauæ nubes ex aduerſo radium ſolis accipiunt, & arcus ſpeciem fingunt, cui varios colores illa dat res, quia aqua tenuis, aer lucidus, & nubes caligantes irradiata iſta varios creãt colores. *Pluuiæ* dictæ, quòd fluãt quaſi fluuiæ. Naſcuntur enim de terrę & maris anhelitu quæ, cùm altius eleuatæ fuerint, aut ſolis calore reſolutæ, aut vi ventorũ cõpreſſæ ſtillantur in terris. *Nimbus* eſt dẽſitas nubis intemperſta & obſcura, & inde nimbus à nube. Sunt autem nimbi repentinæ & præcipites pluuiæ. nam pluuias vocamus lentas & iuges quaſi fluuias, vel quaſi fluentes. *Imbres* autẽ & ad nubes & ad pluuias pertinẽt: dicti à Græco vocabulo quòd terram inebrient ad germinandum. Ex his enim cuncta creantur. vnde & Lucretius, Ex igni terra atque anima naſcuntur & imbri. eſt autem nomen Græcum. *Grando* appellata, quòd forma eius granorum ſimilitudinem habeat. Hæc autem ventorũ rigore durantur in nube, ac ſolidantur in niuem, ruptóque aere ſoluuntur. *Nix* à nube vnde venit. *Glacies* à gelu & aqua quaſi gelacies, id eſt gelata aqua. *Gelu* autem quòd eo ſtringatur tellus. *Tellus* quippe terra dicitur. Tunc autem maiori gelu ſtringitur terra, cùm fuerit nox ſerena. *Pruina* eſt matutini temporis frigus: quòd inde pruinæ nomẽ acceperit, quia ſicut ignis vrit. *Ardor* enim ignis, vrere verò & ad ſolem & ad frigus pertinet. Nã vno ſermone duo diuerſa ſignificantur, pro eo quòd vnum effectum habent. Similis enim eſt vis & caloris & frigoris. vnde & vtraque ſaxa rumpunt. Nam & calor vrit vt eſt, Vritur infœlix Dido. Item frigus vrit vt eſt, Aut boreæ penetrabile frigus adurat. *Ros* Græcum eſt quod illi δρόσον dicunt. Alij ros putãt dictum, quia rarus eſt nõ ſpiſſus, vt pluuia. *Nebula* inde dicta, vnde & nubila, ab obnubendo, hoc eſt operiendo terrã, ſiue quòd nubes volans faciat. Exhalãt enim valles humidæ nebulæ: & fiunt nubes, inde nubilum, inde niues. Nebulæ autem ima petũt cùm ſerenitas eſt, ſumma, cùm nubilum. *Caligo* vmbra eſt de ſpiſſitudine aeris effecta. Et dicta caligo, quòd maximè aeris calore gignatur. *Tenebræ* dicũtur quòd teneant vmbras. Nihil enim ſunt tenebræ, ſed ipſa lucis abſentia tenebræ dicũtur: ſicut ſilentiũ non aliqua res eſt: ſed vbi ſonus non eſt, ſilentium dicitur, ſic tenebræ non aliquid ſunt: ſed vbi lux non eſt, tenebræ dicuntur. *Vmbra* eſt aer carens ſole. dictum autem quòd fiat [illegible] lis obiicimur radiis. Eſt autẽ mobilita, & ex ſolis circuitu, & ex motu ve[illegible] Nanque quoties mouetur in ſole, n[illegible] moueri videtur: quia vbi quoquo l[illegible] diis ſolis obſiſtimus, proinde illi lum[illegible] rimus. ſicque ingredi nobiſcũ vmbr[illegible] ſtus noſtros videtur imitari. *Lux* ipſ[illegible] tia: lumen quod à luce manat, id eſt lucis. ſed hoc confundunt autores.

De ventis. CAP. XI.

Ventus aer commotus & agitatus diuerſis partibus cœli, nomina diuerſa. dicitur autem ventus, quòd [illegible] mens & violentus. Vis enim eius tan[illegible] non ſolùm ſaxa & arbores euellat, ſe[illegible] celum terrámque conturbet, maria c[illegible] ueat. *Ventorũ quatuor principales ſpir[illegible]* Quorum primus ab oriẽte *Subſolanus*, ridie *Auſter*, ab occidente *Fauonius*, à trione *eiuſdem nominis ventus* aſpira[illegible] geminos hinc inde ventorum ſpiritu[illegible] *Ianus* à latere dextro *Vulturnũ* habet, *Eurum*, *Auſter* à dextris *Euroauſtrũ*, à [illegible] *Auſtroafricũ*. *Fauonius* à parte dextra à lęua *Corũ*. Porro *Septentrio* à dextris à ſiniſtris *Aquilonem*. Hi duodecim ve[illegible] di globum flatibus circumagunt. Quo[illegible] mina propriis ex cautis ſignata ſunt. *Subſolanus* ventus, eo quòd ſub ortu ſo[illegible] catur: *Eurus*, eo quòd ab Eoo flatu id e[illegible] riente. Eſt enim *Subſolanus* coniũctus [illegible] *nus*, quòd altè tonat: de quo Lucretiu[illegible] tonans Vulturnus & Auſter fulmine *Auſter* ab hauriendo aquas vocatus, [illegible] eraſſum aerẽ facit, & nubila nutrit. H[illegible] cè νότος appellatur, propter quod intere[illegible] rumpat aerem. Nam peſtilentiã quæ [illegible] rupto aere naſcitur, Auſter flans in re[illegible] regiones tranſmittit; ſed ſicut Auſter p[illegible] tiã gignit, ſic Aquilo repellit. *Euroau[illegible]* ctus, quòd ex vna parte habeat Eurũ [illegible] tera Auſtrum. *Auſtroafricus*: quòd iun[illegible] hinc inde Auſtro & Africo. Ipſe & *Lib[illegible]* quòd ſit ei Libs hinc & inde Notus. *Z[illegible]* Græco nomine appellatus, eo quòd fl[illegible] germina eius flatu viuificentur. Hic *Fauonius* dicitur propter quòd fouea[illegible] naſcuntur. vnde eſt illud Et zephiro p[illegible] globa reſoluit. Auſtro autem flores ſol[illegible] zephiro fiunt. *Africus* à propria regio[illegible] catus. In Africa enim initiũ flandi ſum[illegible] *rus* eſt qui ab occidente æſtiuo flat. & [illegible] tur Carus, quòd ipſe ventorum circul[illegible] dat, & quaſi chorũ faciat. Hic antea [illegible] dictus, quem pleriq; *Argeſten* dicunt. [illegible] imprudẽs vulgus *Agreſte*. *Septentrio* dic[illegible] q; à circulo ſeptẽ ſtellarũ cõſurgit: qu[illegible] tẽte ſe mũdo reſupinato capite ferri vi[illegible] *Circius* dictus, eo quòd Coro ſit iũctus

Digitized by Google

Hispani *Gallicum* vocant, propter quòd eis à parte Galliæ flat. *Aquilo* dictus, eo quòd aquas stringat & nubes dissipet. Est enim gelidus ventus & siccus. Idem & Boreas, qui ab Hyperboreis montibus flat. Inde enim origo eiusdem venti est, vnde & frigidus. Naturaenim omnium septentrionalium ventorũ frigida & sicca est: australium humida & calida. ¶ Ex omnibus autem ventis duo cardinales sunt, *Septentrio* & *Auster*. ¶ *Etesia* autem flabra Aquilonis sunt, quibus nomen inditũ est, quòd certo anni tempore flatus agere incipiunt. *Annus* enim Græcè, annus Latinè dicitur. Hæc autem cursum rectum à Borea in Ægyptum ferunt: quibus Auster contrarius est. ¶ *Duo* sunt autem extra hos vbique *spiritus magis quàm Venti*, aura & altanus. *Aura* ab aere dicta, quasi aerea, quòd lenis sit motus aeris. Agitatus enim aer auram facit, vnde & Lucretius, Aereas auras. *Altanus*, qui in pelago est per deriuationem ab alto, id est mari vocatus. Nam altus est flatus in ripis quem diximus auram. Nam aura terræ est. ¶ *Turbo* est volubilitas ventorum, & turbo dictus à terra quoties ventus consurgit, & terram in circuitum mittit. *Tempestas* aut pro tempore dicitur, sicut vbique historiographi solẽt, dum dicunt, ea tempestate: aut ab statu cæli, quia magnitudine sui multis diebus oritur. Verno autem & autumnali tempore quàm maximæ fiunt tempestates: quando nec plena est æstas, nec plena hyems: vnde medium & confine vtriusque temporis ex coniũctione aerum contrariorum efficiuntur tempestates. *Fragor* à fractarum rerum nominatus est sonitu: quia sicca quæque & arida frangit facilè. *Procella* ab eo quòd percellat, id est percutiat & euellat. Est enim vis venti cum pluuia. Procellæ enim aut de fluminibus aut de ventis fiunt. Nihil autem velocius ventis. vnde & propter celeritatem tam ventos quam fulmina alata fingunt poetæ, vt Alatis viribus Austri.

De aquis. CAP. XII.

Aquadicta quòd superficies eius æqualis sit. Hinc & æquor appellatum, quia æqualiter sursum est. ¶ Duo autem sunt validissima vitæ humanæ elementa ignis & aqua. vnde grauiter damnantur quibus ignis & aqua interdicitur. ¶ Aquarum elementum cæteris omnibus imperat. Aquę enim cælum temperant, terram fecundant, aerem exhalationibus suis incorporant, scandunt in sublime, & cælum sibi vendicant: quid enim mirabilius aquis in celo stantibus? Parum sit in tantam peruenisse altitudinem: rapiunt & secum piscium examina: effusæ, omnium in terra nascentiũ causa fiunt. Fruges gignunt, arbores frutices herbásque producunt, sordes detergunt, peccata abluunt, potum cunctis animantibus tribuunt.

De diuersitate aquarum. CAP. XIII.

Aquarum natura multa est diuersitas. Aliæ enim *salsæ*, aliæ *nitri*, aliæ *aluminis*, aliæ *sulphuris*, aliæ *bituminis*, aliæ *curam morborum adhibentes*. Nam iuxta Romam Albulę aquæ *vulneribus medentur*. In Italia fons Cicer, *oculorum vulnera* curat. In Æthiopia lacus est quo perfusa *corpora velut oleo nitescũt*. Zamæ fons in Africa, *canorum voces facit*. Ex Clitorio lacu Italiæ qui biberint, vini tædiũ habent. In Chio insula fontem esse dicunt, *quo bebetes fiunt*. In Bœotia duo fontes alter *memoriam*: alter *oblitionem affert*. Cizici fons, *amorẽ Veneris tollit*. Bœotiæ lacus furialis est: de quo qui biberit *ardore libidinis exardescit*. In Campania sunt aquæ, quæ *sterilitatem* feminarũ, & virorum *infantiam abolere* dicuntur. In Æthiopiæ fonte rubro qui biberit *lymphaticus fit*. Lechnus fons Aread ę *abortus fieri non patitur*. In Sicilia fontes sunt duo, quorum vnus *sterilem fœcundat*: alter *fœcundam sterilem facit*. In Thessalia duo sunt flumina: ex vno bibentes *oues nigras fieri* ferũt: ex altero *albas*, ex vtroque *varias*. Clitumnus lacus in Vmbria *maximos boues gignit*. Reatinis paludibus *iumentorum vngulas indurari* dicunt. In Asphaltite lacu Iudææ *nihil mergi potest* quicquã animã habens. In India Siden vocatur stagnũ, in quo *nihil innatat*, *sed omnia mergũtur*. At cõtrà in Alce lacu per Porcidamum *omnia fluitant, nihil mergitur*. Marsidæ fons in Phrygia *saxa generat*. In Achaia aqua profluit è saxis Stix appellata, quòd ilico *potata interficit*. Celomum stagnum Siciliæ *tetro odore abigit proximantes*. Fõs est in Africa circa templũ Ammonis qui *humeris nexibus humum stringit*. *Fauillas etiã in cessiuẽ soldat* Fons Iob in Idumæa *quater in anno colorẽ mutasse dicitur*, id est puluerulentum, sanguineum, viridem, & limpidum. trinis mensibus in anno tenẽs ex his vnum colorem. In Troglodytis lacus est, *ter in die fit amarus & dein de toties dulcis*. Fõs Siloa ad radicẽ mõtis Siõ: non iugibus aquis sed *in certis horis diebusq; ebullit*. In Iudæa quondã riuus *sabbatis omnibus siccabatur*. In Sardinia fontes calidi *oculis medentur*: *fures arguunt*. Nã cæcitate detegitur eorum facinus. In Epiro esse ferũt fontẽ, in quo *faces extinguuntur accẽsæ*: *& accẽduntur extinctæ*. Apud Garamãtes fontẽ esse aiunt ita *algentem die*, vt nõ bibatur: ita *ardentem nocte*, vt non tangatur. Iã verò in multis locis aquæ manãt perpetim *feruentes*, tanta vi vt balnea calefaciant. Quædam enim terræ sunt quæ multum sulphuris & aluminis habent. Itaque cùm per venas calentes aqua frigida venit vicino sulphuris calore cõtacta exardescit: nec talis ab origine effluit, sed permutatur dum venit. Sulphur enim aluminéque

secum ferunt aquæ, vtranque materiam igne plenam marisque motibus inealescentem.

De maris nomine. CAP. XIIII.

Mare est aquarum generalis collectio. Omnis enim congregatio aquarum siue salsæ sint, siue dulces, abusiuè maria nuncupantur, iuxta illud, Et congregationes aquarum vocauit maria. Propriè autem *mare* appellatum: eo quòd aquæ eius amaræ sint. *Æquor* autem vocatum, quia æqualiter sursum est: & quanuis aquæ fluctuantes velut montes erigantur: sedatis rursus tempestatibus adæquantur. Altitudo enim maris diuersa est indiscreta tamen dorsi eius æqualitas. Ideo autem mare incrementum non capere, cum omnia flumina & omnes fontes recipiat, hæc causa est: partim, quòd influentes vndas ipsa magnitudo eius non sentiat, deinde quòd amara aqua dulce fluentum consumat, vel quòd ipsæ nubes multum aquarum ad se attrahant, siue quòd illam partim venti auferant, partim sol exiccet, postremũ quòd per occulta quædam terræ foramina percolatur, & ad caput amnium fontésque reuolutum recurrat. Maris autem certum non esse colorem: sed pro qualitate ventorum mutari. Nam modò flauum est, modò luculentum, modò atrum.

De Oceano. CAP. XV.

Oceanum Græci & Latini ideo nominant eo quòd in circuli modo ambiat orbẽ: siue à celeritate, eo quòd ocyus currat. Item quia vt cælum purpureo colore nitet. Oceanus quasi ὠκύαιος. Iste est qui oras terrarum amplectitur, alternísque æstibus accedit atque recedit. Respirantibus enim in profundum ventis aut remouet maria, aut resorbet. Quíque à proximis regionibus diuersa vocabula sumpsit: vt Gallicus, Germanicus, Scythicus, Caspius, Hircanus, Athlanticus, Gaditanus. Nam *Gaditanum fretum* à Gadibus dictum, vbi primò ab Oceano maris magni limen aperitur. Vnde & Hercules cùm Gadibus peruenisset, columnas ibi posuit, sperans illic esse orbis terrarum finem.

De mediterraneo mari. CAP. XVI.

Mare magnum est quod ab occasu ex Oceano fluit, & in meridiem vergit, deinde ad septentrionem tendit. Quòd inde magnum appellatur, quia cætera maria in comparatione eius minora sunt. Istud est *mediterraneum*: quia per mediam terram vsque ad orientem perfunditur, Europam & Africam Asiámque disterminans: Cuius primæ partis sinus, qui Hispaniis perfundit *cus & Balearicus* appellatur. Deinde qui Narbonensem prouinciam allu *Ligusticus*, qui iuxta Genuam vrben ximus. Post hæc *Tyrrhenus* qui Itali git: quem Græci Ionium, Itali inf cant. Deinde *Siculus*, qui à Sicilia Cretam vadit. Deinde *Creticus*, qu philiam & Ægyptum pertendit. In *sponticus*, qui in septentrionem retorq fractibus magnis iuxta Græcias & I in angustias septem stadiorum st quo Xerxes ponte nauibus facto i commeauit. ibi est Abydos. Inde æquore patente rursus stringitur & *pontidem*, qui mox in quingẽtos pas tatur, fitque *Bosphorus Thracius*, qu copias trasportauit. Inde Ponticus s plissimus à tergo *Meotidis paludis*, q re ex multitudine fluminum dulci cætera, nebulosúmque & breuius est *Ponticum vocatum*, quòd sit breuius præter phocas & thymos atque de alias belluas maiores non patitur. ¶ S tem terra dum vna sit, pro diuersis riis appellatur vocabulis: ita & pro bus hoc mare magnum diuersis no nuncupatur. Nam Ibericum & Asia *prouincus* dictum: *ab insulis*, Balearic culum, Creticum, Cyprium, Ægeum tium. Nam inter Tenedum & Chium est in mari potiùs quàm in insula, q dentibus procul capræ similo creditu *αἴξ* nuncupant, vnde & Ægeum mar ctum, sic & Carpatium mare inter Æg & Rhodum ab insula Carpatho illic *A gentibus*, Gallicum, Ausonium, Dal Ligusticum. Ab oppidis Argolicon, thium, Tyrium, Adriaticum. Nã Adr dam ciuitas Illyrico mari proxima fu Adriatico mari nomen dedit. *A positi* vt superum & inferum, quòd sit orie rior, occidens inferior. Est autem Tu Adriaticum. *A memoria regis*, vt Ion quippe rex fuit Græciæ, vnde Ione nienses. Hoc mare & Tyrrhenum dic ue quòd Tuscum alluit: id est Tyrrhe ue à Tyrrhenis nautis qui se in ho præcipitauerunt. Et sciendum Ionium esse immensum, ab Ionia vsque ad S & huius partes esse Adriaticum, Ae & Epiroticum, *A moribus accolarum* Euxinus, Axenus antea appellatus est *bus hominum* qui ceciderũt in mari, v Iesponticum, Icariũ, Myrteũ. Nam My mare dictum à Myrtili lapsu, quòd Oenomao præcipitatus sit. Icarus ve tensis, vt fabulæ ferunt, altiora petens solis calore solutis mari in quo cecidi impositit. Frixus quoque, cum Helle

Digitized by Google

fua fugiens inſidias nouercales, conſcendit nauem ſignum arietis habentem, qua liberatus eſt. Helles autem ſoror eius perpeſſa naufragium decidit in mare, & mortua Helleſponto mari dedit nomen. *Ab ordine*, fluenta Propontidis. Nam dictum Propontum, quia pontum præuenit. Idem & à *tranſitu vel angustijs meatibus boum* Boſphorus. Ægyptiũ autem pelagus Aſiæ datur, Gallicum Europæ, Africum Libyæ. His vt quæque proxima ſunt, venerunt in partes. *Pelagus*, autem eſt latitudo maris ſine litore & portu. Græco nomine Κατ' ἐξοχὴν, hoc eſt à latitudine dictũ, vnde & plagia, eo quòd ſint importuoſa.

De ſinibus maris. CAP. XVII.

Sinus, dicuntur maiores receſſus maris, vt in mari magno *Ionius* in Oceano, *Caſpius*, *Indicus*, *Perſicus*, *Arabicus*, qui & *mare rubrũ*, qui Oceano aſcribitur. *Rubrum* autem *mare* vocatum, eo quòd ſit roſeis vndis infectum: non talem naturam habet, qualem videtur oſtendere, ſed vicinis litoribus vitiatur gurges atque inficitur, quia omnis terra quæ circumitat pelago rubra eſt & ſanguineo colori proxima. Ideóque inde minium acutiſſimum excerpitur, & alij colores quibus pictura variatur. Ergo cùm terra habeat hanc naturam fluctibus ſubinde diluitur, & quicquid adhæſum eſt, in colorem cadit. Ob hoc etiam in iis litoribus gemmæ rubræ inueniuntur. Lapillus enim huiuſmodi humo inuolutus cùm inter arenas attritus eſt, & terræ colorem habet & maris. Hoc mare in duos ſcinditur ſinus. Ex iis qui ab oriente eſt *Perſicus* appellatur, quia ora illius Perſæ inhabitant. Alter verò *Arabicus* dicitur, quòd ſit circa Arabiam.

De æſtibus & fretis. CAP. XVIII.

Æſtus, ad Oceanum pertinet: fretum ad vtrumque mare. Nam æſtus eſt maris acceſſus vel receſſus, id eſt inquietudo, vnde & æſtuaria per quæ mare vicißim tam accedit quàm recedit. *Fretum* autem appellatum, quòd ibi ſemper mare feruear. Nam fretum eſt anguſtũ & quaſi feruens mare, ab vndarũ feruore nominatũ, vt Gaditanũ vel Siculum. Nam freta dicta Varro ait, quaſi feruida, id eſt feruentia, & motũ feruoris habentia. *Fretum Siciliæ* quod Rhegiũ dicitur. Saluſtius ex tali cauſa vocari ſcribit dicens, Italiæ olim Siciliam coniunctam fuiſſe, & dum eſſet vna tellus, medium ſpatiũ aut per humiditatem abruptum eſt aquis, aut per anguſtiã ſciſſum. Et inde *ἀπὸ τοῦ πορθεῖν* nominatum, quia Græcè abruptum hoc nomine nuncupatur. Eſt autẽ arctiſſimum trium millium ſpatio Siciliam ab Italia diuidẽs, fabuloſis infame mõſtris, quibus hinc inde Scilla & Charibdis oſtenditur. *Scillam*, accolæ ſaxum in mari imminens appellant, ſimile celebratæ formæ procul viſentibus. Vnde & monſtruoſam ſpeciem fabulæ illi dederunt, quaſi formã hominis, capitibus ſuccinctam caninis, quia colliſi ibi fluctus latratus videntur exprimere. *Charibdis* dicta, quòd gurgitibus occultis naues abſorbeat. Eſt enim mare verticoſum, & inde ibi laniata naufragia, profundo emergunt. Ter autem in die erigit fluctus, & ter abſorbet. Nam accipit aquas, vt vomat: vomit, vt rurſus accipiat. *Syrtes* autem ſunt oneroſa in mari loca. Syrtes autem Saluſtius à tractu vocari dicit, quòd omnia ad ſe trahant, & appropinquantes vadoſo mari hæreant. Hæ autem ad mare Ægyptium vicinæ ſunt, & pariter admiſcentur. *Vada* verò ſunt per quæ in mari vel in fluminibus homines vel animalia pedibus vadant: quæ Virgilius Breuia appellat, Græci βραχέα.

De lacis & ſtagnis. CAP. XIX.

SVnt & quædam maria quę non miſcentur Oceani fluctibus aut mari magno, & dicuntur lacus & ſtagna. *Lacus*, eſt receptaculũ in quo aqua retinetur, nec miſcetur fluctibus vt lacus Aſphalti, lacus Benacus & Larius, & cæteri quos Græci λιμνὰς, id eſt ſtagna vocãt. Nam fontes labũtur in fluuiis: flumina in freta diſcurrunt. Lacus ſtat in loco, nec profluit. Et dictus lacus quaſi aquę locus. *Lacus Aſphaltites*, idem & mare mortuũ vocatum, propter quod nihil gignit viuum, nihil recipit ex genere viuentium. Nam neque piſces habet, neque aſſuetas aquis & lętas mergendi vſu patitur aues: ſed & quæcunque viuentia mergenda tentaueris: quacunq; arte dimerſa ſtatim retiliunt: & quanuis vehementer illiſa cõfeſtim excutiuntur. ſed neq; vẽtis mouetur reſiſtẽte turbinibus bitumine, quo aqua omnis ſtagnatur. neque nauigationis patiẽs eſt, quia omnia vita carẽtia in profundũ merguntur: nec materiã vllã ſuſtinet, niſi quæ bitumine illuſtratur. Lucernam accenſam ferũt ſupernatare: extincto lumine demergi. Hoc & mare Salinarum dicitur, ſiue lacus Aſphalti, id eſt, bituminis. & eſt in Iudęa inter Hierico & Zoaran. Longitudo vſque ad Zoaras Arabiæ, dirigitur ſtadiis ſeptingentis octoginta: latitudo ſtadiis centum quinquaginta vſque ad vicinia Sodomorum. *Lacus Tiberiadis*, ab oppido Tiberiade vocatus, quod quondam Herodes in honorem Tiberij Cæſaris condidit. Eſt autem in Iudæa omnibus lacis ſalubrior, & ad ſanitatem corporum quodammodo efficacior. *Geneſar lacus*, ampliſſimus in Iudæa longitudine centum quadraginta extenditur ſtadiis, latitudine quadraginta diffundi-

tur, crispantibus aquis: auram non ventis, sed de seipso sibi excreans. Vnde & Genesar dicitur Græco vocabulo, quasi generans sibi aurã. denique per diffusiora spatia lacus frequentibus auris spirantibus agitatur. Vnde & purior haustus eius, & ad potandum dulcis & habilis. *Benacus lacus*, Italiæ in Venetia, de quo fluuius nascitur Mincius, qui lacus magnitudine sui tempestates imitatur marinas. *Lucrinus & Auernus lacus* Campaniæ sunt. *Lucrinus* autẽ dictus, quia olim propter copiam piscium vectigalia magna præstabat. *Auernus* autem lacus vocatus, quia aues ibi superuolitare non possent. Nam antea siluarum densitate sic ambiebatur, vt exhalantis inde per angustias aquę sulphureę fetor grauissimus superuolantes aues halitu suo necaret. Quam rem Augustus Cæsar intelligens, deiectis siluis ex pestilentibus amœna reddidit loca. Lacus autem idem & *stagnum* vbi immensa aqua conuenit. Nam dictũ est stagnũ, ab eo quòd illic aqua stet, nec decurrat.

De abysso. CAP. XX.

Byssus, profunditas aquarũ impenetrabilis: siue spelunce aquarũ latentium, de quibus fontes & flumina procedunt, vel quæ occultè subtereunt. vnde & abyssus dictus. Nam omnes aquas siue torrentes per occultas venas ad matricem abyssum reuertuntur. *Fluctus*, dicti quòd flatibus fiant. Ventorum enim impulsu agitatæ aquæ fluctuant. *Aqua*, est statiua & sine motu æqualis. *Vnda* verò eminent liquor, qui semper in motu est. Lucretius, *Aerias Vndas*, id est motus, & corpus illud quod refluctuat. Nam nec vnda per se aqua est: sed aqua in motu quodam & agitatione quasi abeundo & redeundo vnda vocata. *Latex* propriè liquor fontis est. Et dictus latex quòd in venis terræ lateat. *Gutta*, est quæ stat: stilla, quæ cadit. Hinc & stillicidium, quasi stilla cadens. *Stiria* enim Græcum est, id est gutta. inde fit diminutiuum, vt dicimus stilla: dum autem stat aut pendet de tectis vel arboribus, quasi glutinosa est: dum ceciderit, stilla est. *Spuma* dicta eo quòd spuatur. fordes enim sunt vndarum vnde & mustum, & ea quæ coguntur spuma purgantur. Hinc & sputum.

De fluminibus. CAP. XXI.

Fluuius, est perennis aquarum decursus, à fluendo perpetim dictus. Propriè autem *flumen* ipsa aqua, *fluuius* cursus aquæ. Prius autem flumen quàm fluuius, id est, prior aqua quàm decursus. *Duo* sunt *fluminum genera*: vnũ *torrens*: alterũ *Viuũ*, de quo Virgilius, donec me flumine viuo, Abluero —. *Torrens*, eũ aqua veniens cum impetu. Dictus autem torrẽs, quia pluuia crescit, siccitate torrescit, id est, arescit, de quo Pacuuius, Flammeo vapore torrens torret. Cui Græci ab hyeme nomen dederunt, nos ab æstate: illi à tempore quo sucrescit, non à tempore quo siccatur. *Amnis*, fluuius est nemore ac frondibus, redimitus, & ex ipsa amœnitate amnis vocatur. *Decursus*, propriè finis cursus, siue aquarum sit, seu quarumlibet rerum. *Rus* dicti, quòd deriuentur ad irrigandum, id est inducendũ aquas in agris. Nam *irrigare* inducere est. *Gurges*, propriè locus altus in flumine. *Puteus*, est locus defossus ex quo hauritur aqua, à potatione dictus. *Fons*, caput aquæ est nascẽtis, quasi fundens aquas. ¶ Quidam autem fluuiorum propriis ex causis nomina acceperent: ex quibus nonnulli nominandi sunt qui in historiis celebres memorantur. *Geon*, fluuius de paradiso exiens atque vniuersam Æthiopiam cingẽs, vocatus hoc nomine quòd incremento suæ inundationis terram Ægypti irriget: γῆ enim Græcè, Latinè terrã significat. Hic apud Ægyptios Nilus vocatur, propter limum quem trahit qui efficit fœcunditatẽ. Vnde & *Nilus* dictus est quasi *limum* trahens. Nam antea Nilus Latinè Melo dicebatur. Apparet autem in Nilide lacu, de quo in meridiem versus excipitur Ægypto, vbi Aquilonis flatibus repercussus aquis retro luctantibus intumescit, & inũdationem Ægypti facit. *Ganges*, fluuius, quem *Physon*, scriptura sacra nominat, exiens de paradiso pergit ad Indiæ regiones. Dictus autem Physon, id est, caterua, quia decem fluminibus magnis sibi adiunctis impletur & efficitur vnus. *Gãges* autem vocatus à Gangaro rege Indiæ. Fertur autem Nili modo exaltari, & super Orientis terras erumpere. *Tigris*, fluuius Mesopotamiæ de paradiso exurgens, & pergens contra Assyrios, & post multos circuitus in mare mortuum influens. Vocatur autem Tigris propter velocitatem instar bestię Tigridis, nimia pernicitate currẽtis. *Euphrates*, fluuius Mesopotamię de paradiso exurgens, copiosissimus gemmis, qui per mediam Babyloniam influit: hic à frugibus vel ab vbertate nomen accepit. Nam Hebraicè Euphrata fertilitas interpretatur. Mesopotamiam enim in quibusdam locis ita irrigat, sicut Nilus Alexandriam. Salustius autem autor certissimus asserit, Tigrim & Euphratem vno fonte manare in Armenia, qui per diuersa euntes longius diuiduntur spacio medio derelicto multorum millium: quæ tamen terra quæ ab ipsis ambitur, Mesopotamia dicitur. Ex quo Hieronymus animaduertit, aliter de paradisi fluminibus intelligendum. *Indus*, fluuius orientis, qui à rubro mari accipitur. *Hidaspes*, fuit Medorum rex antiquissimus, ex quo amnis orientis nomen accepit, qui nunc Hidaspes dicitur, de quo Lucanus: Vastis

Digitized by Google

Vastis Indus aquis mixtum non sentit Hidaspen. Et, quâ Medus Hidaspes Accedit pelago, Phœbi surgentis ab igne. Qui dum sit fluuius Persarum, dicitur tamen contra orientem decurrere. *Araris* fluuius Germaniæ. De quo Virgilius: aut Ararim Parthus bibet, aut Germania Tigrim. Currit enim Tigris per Parthiam & Assyriam. *Bactrus* fluuius orientis à rege Bactro vocatus fertur, à quo & Bactriani, & vrbs eorum. *Choaspis* fluuius Persarum, vocatus eorum lingua, quòd miram aquæ dulcedinẽ habeat: adeò vt Persici reges quamdiu inter ripas Persidis fuerunt, sibi ex eo pocula vendicarint. Ex hoc amne quidam Cygnum Ciliciæ fluuium deriuari existimant. *Araxis* amnis Armeniæ, qui ab vno monte cum Euphrate diuersa specie oritur, dictus quòd rapacitate cuncta prosternat. Vnde & cùm Alexander eum transgredi vellet ponte fabricato, tanta vi inundauit vt pontem dirueret. Hic breuibus interuallis ab Euphratis ortu caput tollit: ac deinde Caspium fertur in mare. Fluuius Scythiæ qui vocatur *Orontes* iuxta Antiochiæ muros decurrens, qui à solis ortu oriẽs non lõgè ab vrbe mari conditur, quem de originis suę tractu orientem veteres Latinè appellauerunt. Cuius fluentis ex ipso impetu frigidioribus, & zephiris assiduè ibi spirantibus, tota ciuitas momentis propè omnibus refrigeratur. *Iordanis* Iudææ fluuius, à duobus fõtibus nominatus: quorum alter vocatur Ior, alter Dan. His igitur procul à se distantibus in vnum alueum fœderatis, Iordanis deinceps appellatur. Nascitur autem sub Libano monte, & diuidit Iudæam & Arabiam, qui per multos circuitus iuxta Iericho in mare Mortuum influit. *Euxis* Caucaseis montibus fusus cum pluribus aliis in Euxinum se præcipitat mare. Vnde & nũcupatur. *Cydnus* amnis Ciliciæ, à Tauro monte progrediens, miram aquarum habens suauitatem, & quicquid candidum est, Cydum gentili lingua Siri dicunt. Vnde cydnus amni huic nomen datum, quia tumet æstate quando niues soluũtur: reliquis anni temporibus tenuis est & quietus. *Ilias* fluuius Asiæ. *Pactolus* fluuius Asiæ, arenas aureas trahens: de quo Virgilius, Pactolúsque irrigat auro. quem pro aurato fluore alij Chrysoroam vocant. *Ermus* fluuius Asiæ, qui Smirnęos secat campos, & ipse fluctibus aureis & arenis plenus, à quo Smirna vocata est. *Meander* amnis Asiæ flexuosus, qui recurrentibus ripis inter Asiam & Ionium præcipitatur in sinum, qui Miletum diuidit & Prienen. Meander autem vocatus, quòd sit flexuosus: & nũquam currat rectos. De quo Ouidius, Quique recuruatus ludit Meander in vndis. *Tanus* fuit rex Scytharum primus, à quo Tanais fertur fluuius nuncupatus, qui ex Riphæis syluis veniens, dirimit Europam ab Asia inter duas mundi partes medius currens, atque in Pontum fluens. *Inachus* Achaiæ amnis, Argolicos irrigans campos, quem rex Inachus à se nominauit, qui exordium Argiuæ gẽti primus dedit. Ior est & Erimanthus ab Erimento monte dimissus. *Padus* Italiæ fluuius à iugis alpium fusus, ex tribus fontibus oritur: ex quibus vni vocabulum est Padus, qui diffusus in modu stagni amnem sinu dirigit, à quo & Padus est nuncupatus. Hic à Græcis *Eridanus* cognominatur, ab Eridano Solis filio, quem Phaetontem dicunt, qui fulmine percussus in eodem fluuio desectus est, & extinctus. Augetur autem ex ortu Canis liquescentibus niuibus, & cum accessione triginta fluminum circa Rauennam in Adriaticum mare defertur. *Tiberis* Italię fluuius à Tiberino rege Albanorum dicitur appellatus, qui in hunc fluuium cecidit, de exitu suo nomen dedit. Nam anteà *Albula* antiquum nomen à colore habuit, quòd niuibus albus sit. Ipse est autem *Tibris*, qui & *Tiberis*, sed Tiberis in quotidiano sermone: *Tibris* in versu dicitur. *Danubius* Germaniæ fluuius vocari fertur à niuium copia, quibus magis augetur. Iste est qui in Europa plus omnibus famam habet. Idem & *Ister*, quia dum per innumeras vadit gentes, mutat & nomen, & maiores sibi ambigendo colligit vires. Oritur à Germaniæ iugis & occidentalibus partibus barbarorum, pergens contra orientem: sexaginta in se fluuios recipit. septem ostiis in Pontum influit. *Rhodanus* Galliæ fluuius ab oppido Rhodo cognominatus est, quẽ coloni Rhodiorum vocauerunt, qui rapido concitus cursu, Tyrrheni æquoris freta scindens, non modicum sæpe nauigantium facit periculum, dum inter se maris fluctus & amnis fluenta decertant. *Rhenus* à Rhodani societate fertur vocatus: quoniam cum eodem ex vna prouincia oritur. Est autem Germaniæ fluuius inter tres Europæ maximos fluuios computatus, qui à iugo Alpium vsque in Oceani profunda cursus suos dirigit. *Iberus* amnis qui quondam totius Hispaniæ nomen dedit. *Minius* fluuius Galliciæ nomen à colore pigmenti sumpsit, qui in eo plurimus inuenitur: *Durius* à Græcis quasi Doricus cognominatus. *Tagum* fluuium Carthago Hispaniæ nuncupauit, ex qua ortus procedit, fluuius arenis aureis copiosius, & ob hoc cæteris fluuiis Hispaniarum prælatus. *Betis* fluuius, qui & Beticæ prouinciæ nomen dedit: de quo Martialis: Betis oliuifera crinem redimite corona, Aurea qui nitidis vellera tingit aquis, eò quòd ibi lanæ pulchro colore tinguntur. Betis autem dictus, eò quòd humili solo decurrat. *Βαθὺ* enim Græci hu-

[illegible] vocant. Quædam autem [illegible] diluuio soluta mole terrarũ præ[illegible] quædam verò quæ non erant abiſ[illegible] præruptis meatibus eruperunt.

De diluuio. CAP. XXII.

Diluium dictum, quòd aquarum clade omnia quę inundauerit deleat. *Primum diluium* extitit ſub Noe, quando hominum ſceleribus offenſus omnipotens, toto orbe contecto, deletis cunctis, vnum ſpacium cœli fuit ac pelagi. Cuius hactenus indicium videmus in lapidibus, quos in remotis montibus conchis & oſtreis coneretos, ſæpe etiã cauatos aquis viſere ſolemus. *Secundum diluium* fuit in Achaia, Iacob patriarchæ, & Ogygi temporibus, qui Eleuſinæ conditor & rex fuit, noménque loco & tempori dedit. *Tertium diluuiũ* in Theſſalia Moyſi vel Amphitryonis temporibus, qui tertius poſt Cecropem regnauit. Cuius temporibus aquarum diluuies maiorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſit: paucis per refugia mõtium liberatis: maximè in monte Parnaſo, in cuius circuitu Deucalion tunc regno potiebatur: qui tunc ad ſe ratibus confugientes ſuſceptos, per gemina Parnaſi iuga fouit & aluit. A quo propterea genus hominũ Græcorum fabulæ ex lapidibus reparatum ferũt, propter hominum inſitam cordis duritiam. ¶Sed & flumina cùm in ſolitis aucta imbribus vltra cõſuetudinem, vel diuturnitatem, vel magnitudinem redundãt, multáque proſternunt, & ipſa diluuium dicuntur. Sciendum autem flumina cùm ſuper modum creſcunt, non tantùm ad præſens inferre damna, ſed etiam & aliqua ſignificare futura.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM

LIBER XIV.

CAPITA LIBRI DECIMIQVARTI.

1 *De terra.*
2 *De orbe.*
3 *De Aſia & partibus eius.*
4 *De Europa & partibus eius.*
5 *De Libya & partibus eius.*
6 *De inſulis.*
7 *De promonteriis.*
8 *De montibus cateriſque terræ vocabulis.*
9 *De inferioribus terræ.*

De Terra CAP. I.

TERRA eſt in media mundi regione poſita, omnibus partibus cœli in modum centri æquali interuallo conſiſtens, quæ ſingulari numero totum orbem ſignificat: plurali verò ſingulas partes, cui nomina diuerſa dat ratio. Nam terra dicta à ſuperiori parte, qua teritur: humus ab inferiore vel humida terra, vt ſub mari; tellus autem, quia fructus eius tollimus: hæc & *Ops* dicta, eò quòd opem ſert frugibus. Eadem & arida, ab arando & colendo vocata. Propriè autem terra ad diſtinctionem aquæ, arida nuncupatur: ſicut Scriptura ait: *Quia vocauerit Deus terram, aridam.* Naturalis enim proprietas ſiccitas eſt terræ. Nam vt humida ſit, hoc aquarum affinitate ſortitur. Cuius autem alij dicunt ventum eſſe in concauis eius, qui motus eam mouet Saluſtius, Venti per cõcaua terræ præcipitati rupti aliquot montes tumulique ſedere. Alij aquam dicunt generalem in terris moueri, & eas ſimul concutere, ſicut vas, vt dicit Lucretius. Alij *ωυθμενα* eandem terram vocant: cuius plerunque latentes ruinæ ſuperpoſita cuncta concutiunt. *Terræ* quoque *hiatus* aut motu aquę inferioris fit, aut crebris tonitruis, aut de concauis terræ erumpentibus ventis.

De Orbe CAP. II.

ORbis à rotũditate circuli dictus, quia ſicut rota eſt. Vnde breuis etiam rotella *orbiculus* appellatur. Vndique enim Oceanus circũfluens eius in circulo ambit fines. ¶Diuiſus eſt autem trifariè. Ex quibus vna pars Aſia: altera Europa: tertia Africa, quæ & Libya

Digitized by Google

Libya nuncupatur. Quas tres partes orbis veteres non æqualiter diuiserint. Nam *Asia* à meridie per orientem vsque ad septentrionem peruenit *Europa* verò à septentrione vsque ad occidentem: atque inde *Africa* ab occidente vsque ad meridiem. Vnde euidenter orbem dimidium duæ tenent Europa & Africa: alium verò dimidium sola Asia: sed ideo istæ duæ partes factæ sunt, quia inter vtramque ab Oceano mare magnum ingreditur, quod eas intersecat. Quapropter si in duas partes orientis & occidentis orbem diuidas, Asia erit in vna: in altera verò Europa & Africa.

De Asia. CAP. III.

Asia, ex nomine cuiusdam mulieris appellata, quæ apud antiquos imperium tenuit Orientis. Hæc in tertia orbis parte disposita, ab oriente ortu Solis, à meridie Oceano, ab occiduo nostro mari finitur: à septentrione Mæotide lacu & Tanai fluuio terminatur. Habet autem prouincias multas & regiones quarum breuiter nomina & situs expediam: sumpto initio à paradiso. *Paradisus*, est locus in orientis partibus constitutus, cuius vocabulum ex Græco in Latinum vertitur, hortus. Porrò Hebraicè Edem dicitur, quod in nostra lingua delitiæ interpretatur. Quod vtrunque iunctum facit hortum deliciarum. Est enim omni genere ligni & pomiferarum arborum consitus, habens etiam lignum vitæ. Non ibi frigus, non æstas: sed perpetua aeris temperies. E cuius medio fons prorumpens totum nemus irrigat: diuiditúrque in quatuor nascentia flumina: cuius loci post peccatum hominis aditus interclusus est. Septus est enim vndique romphea flamma, id est, muro igneo accinctus, ita vt eius tum cælo penè iungatur incendium. Cherubin quoque, id est, angelorum præsidium arcẽdis spiritibus malis super rõpheæ flagrantiam ordinatum est, vt homines flammæ, angelos verò malos angeli boni submoueant, ne cui carni vel spiritui trãsgressionis aditus paradisi pateat. *India* vocata ab Indo flumine quod ex parte occidẽtali clauditur. Hæc à meridiano mari porrecta vsq; ad ortũ Solis, & à septentrione vsque ad montem Caucasum peruenit, habens gentes multas & oppida: insulam quoque Taprobanã è gẽmis & elephãtis refertam. Chrysen & Argyreh auro argentóque fœcundas, vtilem quoq; arboribus foliis nunquam carentẽ. Habet & fluuios Gangen & Nidan & Hypanen illustrantes Indos. Terra Indiæ Fauonij spiritu saluberrima, in anno bis metit fruges: vice hyemis & æstatis Etesias patitur. Gignit autem tincti coloris homines, elephantes ingentes, monoceron bestiam, psittacum autem, ebenum quoque lignum, & cinnamomũ, & piper, & calamum aromaticum. Mittit & ebur lapides quoque pretiosos, berillos, chrysoprasios & adamantẽ, carbũculos, lychnites, margaritas, & vniones, quibus nobilium fœminarũ ardet ambitio. Vbi sunt & mõtes aurei, quos adire propter dracones, & gryphas, & immensorũ hominũ monstra impossibile est. *Parthia* ab Indiæ finibus vsque ad Mesopotamiã generaliter nominatur. Propter inuictã enim virtutẽ Parthorũ, & Assyria & reliquæ proximæ regiones in eius nomẽ trãsierũt. Sunt enim ea Arachosia, Parthia, Assyria, Media & Persia: quę regiones inuicem sibi coniunctæ initium ab Indo flumine sumunt. Tigri clauduntur, locis montuosis & asperioribus sitæ, habentes fluuios Hydaspen & Arben. Sunt enim inter se finibus suis discretæ, nomina à propriis authoribus ita trahentes. *Arachosia*, ab oppido suo nuncupata. *Parthiã*, Parthi à Scythia venientes occupauerunt, eámque ex suo nomine vocauerunt. Huius à meridie rubrũ mare est, à septentrione Hircanum salum: ab occidua Solis plaga, Media. Regna in ea octodecim sunt, porrecta à Caspio littore vsque ad terras Scytharum. *Assyria* vocata ab Assur filio Sem, qui eam regionẽ post diluuiũ primus incoluit. Hæc ab ortu Indiam: à meridie Mediam tangit: ab occiduo, Tigrim, à septẽtrione montem Caucasum, vbi portæ Caspię sunt. In hac regione primus inuẽtus est vsus purpuræ: inde primum crinium & corporũ vnguenta venerũt, ac odores quibus Romanorũ atq; Græcorũ effluxit luxuria. *Media* & *Persia*, à regibus Medo & Perso cognominatæ, qui scilicet easdem prouincias bellando aggressi sunt. Ex quibus Media ab Occasu transuersa Parthia regna amplectitur: à septentrione Armenia circũdatur: ab Ortu Caspios videt: à meridie Persiam. Huius terra Medicam arborem gignit, quam alia regio minimè parturit. Sunt autẽ Mediæ duæ, maior & minor. *Persida*, tendẽs ab ortu vsq; ad Indos: ab occasu rubrum mare habet: ab aquilone verò Mediam tangit: ab austro Armeniã, quę Persidæ annectitur, quibus est Susa oppidum nobilissimũ. In Persia primùm orta est ars magica, ad quam Nemroth gigas post cõfusionẽ linguarum abiit, ibíque Persas ignem colere docuit. Nam omnes in illis partibus solem colunt, qui ipsorum lingua El dicitur. *Mesopotamia*, Græcam etymologiam possidet: quòd duobus fluuiis ambiatur. Nam ab oriente Tigrim habet, ab occiduo Euphatem: incipit autem à septentrione inter montem Taurum & Caucasum: cuius à meridie sequitur Babylonia, deinde Chaldæa, nouissimè Arabia ad eúque. *Babylonia* regionis caput Babylon

vrbs est, à qua nuncupata, tam nobilis, vt Chaldæa & Assyria & Mesopotamia in eius nomen aliquando transierint. *Arabia* appellata id est, sacra. Hoc enim significare interpretatur, eo quòd sit regio thurifera, odores creans. Hinc eam Græci & *Assyrios*, nostri beatam nominauerunt. In cuius saltibus, & myrrha & cinamomum prouenit. Ibi nascitur auis Phœnix, Sardonix gemma, iaspis, Molochites & Pæderos ibi inueniuntur. Ipsa est Saba appellata, à filio Chus, qui nuncupatus est Saba. Hæc autem angusto terræ tractu ad orientem versus ad Persicum sinum extenditur, cuius septentrionalia Chaldæa claudit: Occasum, sinus Arabicus. *Syriam*, Syrus quidam perhibetur indigena à suo vocabulo nuncupasse. Hæc ab oriente, fluuio Euphrate: ab occasu, mari nostro & Ægyptio terminatur, habens à septentrione Armeniam & Cappadociam: à meridie sinum Arabicum. Situs eius porrectus in immensam longitudinem, in lato angustior. Habet enim in se prouincias Commagenam, Phœniciam, & Palæstinam: cuius pars est Iudæa absque Sarracenis, & Nabatheis. Commagena prima prouincia Syriæ à vocabulo Commagæ vrbis nuncupata, quæ quondam ibi metropolis habebatur. Huius est a septentrione Cappadocia: ab ortu Mesopotamia: à meridie Syria: ab occasu mare magnum. Phœnix Cadmi frater de Thebis Ægyptiorum in Syriam profectus, apud Sydonem regnauit, eámque prouinciam ex nomine suo Phœniciam appellauit. Ipsa est vbi Tyrus est, ad quam Esaias loquitur. Habet autem ab oriente Arabiam: à meridie mare rubrum. *Palæstina*, prouincia Philistinam vrbem metropolim habuit, quæ nunc dicitur Ascalon: ex qua ciuitate omnis circa eam regio Palæstina est nuncupata. Huius ab oriente mare rubrum occurrit: à meridiano latere Iudæa excipitur: à septentrionali plaga Tyriorum finibus clauditur: ab occasu Ægyptio limite terminatur. *Iudæa*, regio Palæstinæ ex nomine Iudæ appellata: ex cuius tribu reges habuit. Hæc prius Chanaan dicta est, à filio Cham, siue à decem Chananæorum gentibus: quibus expulsis eandem terram Iudæi possederunt. Initium longitudinis eius à vico Arfa vsque ad vicum Iuliaden porrigitur: in quo Iudæorum pariter & Tyriorum habitatio communis est. Latitudo autem eius à monte Libani vsque ad Tiberiadis lacum extenditur. In medio autem Iudææ ciuitas Hierosolyma est, quasi vmbilicus regionis totius terræ: variarum opum diues, frugibus fertilis, aquis illustris, optima balsamis. Vnde secundum elementorum gratiam æstimauerunt Iudæi eam promissam patribus terram fluentem lacte & melle: cùm hinc illi resurrectionis prærogatiuã pollicetur *ria*, regio Palæstinę ab oppido quodã accepit quod vocabatur Samaria: ciuidã regalis in Israel quæ nunc ab Augmine Sebastia nuncupatur. Hæc regIudæã & Galilæã media iacet: incipiẽcui nomen est Eleas, deficiens in terrbat Situs eius natura consimilis: nec ferens à Iudæa. *Galilæa*, regio Palæstcata, quòd gignat candidiores homiPalęstina. Hęc autẽ duplex est, superioferior: sibi tamen cõnexæ, Syriæ & Phadhærentes. Terra earũ opima & fertibus satis fœcunda. *Pentapolis*, regifinio Arabiæ & Palæstinæ sita. Dictæque ciuitatibus impiorum, quæ cælconsumptæ sunt: terra amplius olimrosolymis vberrima: nunc autem deque exusta. Nam pro scelere incolcælo descendit ignis, qui regionẽ illaneres æternos dissoluit. Cuius vmbr& species in fumillis & arboribus ipsadhuc videtur. Nascuntur enim ibi prentia sub tanta specie maturitatis, vdesiderium gignant. Si carpas fatiscusoluuntur in cinerem, fumúmque rquasi adhuc ardeant. *Nabathea*, regbath filio Ismael nuncupata. Iacet aIudæam & Arabiam & surgens ab Ein mare rubrum porrigitur, & est pbiæ. *Aegyptus*, quæ prius Ærea dicæÆgypto Danai fratre postea ibi rnomen accepit. Hæc ab oriente Syriri rubro coniuncta, ab occasu Libyaà septentrione mare magnum: à merò retrorsus recedit, pertendens vÆthiopiam: regio cæli imbribus& pluuiarum ignara. Nilus solus cumfluens irrigat, & inundatione cundat: vnde & ferax frugibus multem terrarum frumẽto alit: cæterorque negotiorum adeò copiosa, vnecessariis mercibus omnem etiaterrarum. Finis Ægypti *Canopia* àMenelai gubernatore sepulto in equæ Libyæ principium & ostium N*Seres*, oppidum orientis: à quo & sricum & regia nuncupata est. Hæc eo Oceano & mari Caspio ad Occrientalem inflectitur, nobilibus ferdibus: à quibus vellera decerpũtur, qris gentibus Seres ad vsum vestium *Bactria*, regioni proprius amnis Bacabulũ dedit. Partes eius quæ planæpansis iugis ambiũtur: quæ aduersædi fluuij fontibus terminantur. Recludit Ochus fluuius. Mittit Bactfimos camelos nunquam atterentes*Scythia* sicut & *Gothia* à Magog fili-

Digitized by Google

fertur cognominata: cuius terra olim ingens fuit: nam ab oriente India: à septentrione per paludes Mæotides inter Danubium & Oceanum vsque ad Germaniæ fines porrigebatur. Postea verò minor effecta à dextra orientis parte quà Oceanus Syricus tenditur vsque ad mare Caspium, quod est ad occasum: dehinc à meridie vsque ad Caucasi iugum deducta est: cui subiacet Hircania, ab occasu habens pariter gentes multas propter terrarum infœcunditatem latè vagantes. Ex quibus quædam agros incolunt, quædã portentuosæ ac truces carnibus humanis & eorum sanguine viuunt. Scythiæ plures terræ sunt locupletes: inhabitabiles tamen plures: nam dum in plerisque locis auro & gemmis affluãt gryphorum immanitate accessus hominum rarus est. Smaragdis autem optimis hæc patria est. Cyaneus quoque lapis & crystallus purissimus Scythiæ est. Habet & flumina magna Oscoron, Phasiden atque Araxen. *Hircania* dicta à sylua Hircana, quæ Scythiæ subiacet, habens ab oriente mare Caspium: à meridie Armeniam: à septentrione Albaniam: ab occasu Iberiam. Est autem sylua aspera, copiosa immanibus feris, tigribus, pantheríque ac pardis. de qua Virgilius. Hircanæque admorunt vbera tigres. *Albania* à colore populi nuncupata, eo quòd albo crine nascantur. Hæc ab oriente sub mari Caspio surgens per ora Oceani septentrionalis vsque ad Mæotides paludes per deserta & inculta extenditur. Huic terræ canes ingentes sunt, tantæque feritatis, vt tauros premant, leones permant. *Armenia* nuncupata ab Armeo Iasonis Thessali comite, qui amisso rege Iasone collecta multitudine eius, quę passim vagabatur, Armeniam cepit, & ex suo nomine nuncupauit. Sita est inter Taurum & Caucasum à Cappadocia vsque ad Caspium mare protensa, habens à septentrione Ceraunios montes, ex cuius collibus Tigris nascitur: & in cuius montibus arca post diluuium resedisse perhibetur. Duplex est autem Armenia superior & inferior: sicut duæ Pannoniæ. *Hiberia* regio Asiæ est, prope Pontum Armeniæ iuncta. In hac herbæ tinctuę vtiles nascuntur. *Cappadociam* vrbs propria nominauit. Hæc in capite Syriæ sita, ab oriẽte Armeniam tangit: ab occasu, Asiam minorem: ab aquilone, mare Cimmericũ: & Hemisicirios campos, quos habuêre Amazones: à meridie verò, Taurum montem cui subiacet Cilicia & Isauria vsque ad Cilicum sinum, qui spectat contra insulam Cyprum. Terra eius ante alias nutrix equorum. Halys amnis per eam fluit, qui quondam Lydiæ regna diuiunxit à Persis. *Asia minor* ab Oriente Cappadocia cingitur: ab aliis partibus vndique mari circundatur. Nam à septentrione pontum Euxinum habet: ab occasu Propõtidem: à meridie Ægyptium mare. Habet prouincias Bithyniam, Phrygiam, Galatiam, Lydiam, Cariam, Pamphyliam & Isauriam, Liciam atque Ciliciam. Prima Asiæ minoris *Bithynia* in Ponti exordio ad Solis orientis partem, aduersa Thraciæ iacet: multis antea nominibus appellata. Nam priùs Bebrycia dicta, deinde Migdonia, mox à Bithyno rege Bithynia nuncupata. Ipsa est & maior Phrygia. Nicomedia vrbs in ea est, vbi Hannibal fugiens veneni haustu animam exhalauit. *Galatia* dicta à priscis Gallorum gẽtibus à quibus exutus occupata. Nam Galli in auxilium à rege Bithyniæ euocati, regnum cum eo peracta victoria diuiserunt: sicque deinde Græcis admixti, primùm Gallograeci, nunc ex antiquo Gallorum nomine Galatæ dicuntur, & eorum regio Galatia nuncupatur. *Phrygia* dicta à Phrygia Europis filia. Hæc *Dardania* à Dardano Iouis filio dicta. De quo Homerus ait: Quem primùm genuit cœlesti Iupiter arce. Hic enim profectus de Corintho ciuitate primus venit in Phrygiam. Est autem regio *Troadis* superiecta ab Aquilonis parte Galatiæ: à meridiana, vicina est Lycaoniæ: ab oriente Lydiæ adhæret: ab occidente Hellespõto mari terminatur. Huius regio Troia est, quam ex suo nomine appellauit Tros Troianorũ rex Ganimedis pater. *Duæ* sunt autem *Phrygiæ*, maior & minor. *Maior Phrygia* Smirnam habet. *Minor* verò Ilium, Licaoniam, *Cariam* Hermus fluuius discernit à Phrygia. *Lydia* sedes antiqua regum, quam Pactoli vnda extulit in diuitias, torrentibus aureis. hæc antea Mæonia dicebatur, quæ dum pro breuitate duos fratres reges Lydum & Tyrrhenũ ferre non posset: hinc ex sorte Tyrrhenus cum ingenti multitudine profectus loca Galliæ occupauit, & Tyrrheniam nuncupauit. Lydia autem à Lydo regis fratre, qui in prouincia remanserat, cognominata est. Conungitur ab occidente minori Phrygiæ: ab ortu Smirnam vrbem habet, quam Helles fluuius cingit, cuius cãpos Pactolus, & Hermus circumfluunt, arenis aureis ditissimi. *Isauria* ex situ loci perhibetur cognominata, quòd vndiq; aurarum aperta flatibus pateat. Metropolim vrbem Seleuciam habet. *Cilicia* à Cilice quodam nomen traxit, quẽ ortum Phœnice dicunt, antiquiorem Ioue fuisse asserunt. Plurima iacet campis, recipiens ab occiduo Lyciam: à meridie mare Persicum: à tergo montis Tauri iuga. Hanc Cygnus amnis intersecat: matrem vrbium habet Tarsum. In ea & Coriscos oppidũ est: vnde crocum plurimum & optimum venit: spiramine fragrantior & colore pulchrior auro. *Lycia* nuncupata, quòd ab oriente ad-

iuncta Ciliciæ sit. Nam habet ab ortu Ciliciam: ab occasu & meridie mare: à septentrione Cariam. Ibi est mons Chimera, qui nocturnis æstibus ignem exhalat: sicut in Sicilia Ætna & Neseuus in Campania.

De Europa. CAP. IIII.

POst Asiam ad Europam stilus vertendus est. *Europa* quippe Agenoris regis Libyę filia fuit, quam Iouis ab Africa raptam Cretam aduexit, & tertiam partem orbis ex eius nomine appellauit. Iste autem est Agenor Libyæ filius, ex qua & Libya, id est, Africa fertur cognominata. Vnde apparet prius Libyam accepisse vocabulũ, postea Europam. Europa autem in tertiam partem orbis diuisa, incipit à flumine Tanais, descendens ab occasu per septentrionalem Oceanum vsque ad fines Hispaniæ, cuius pars orientalis & meridiana à Ponto consurgens, tota mari magno coniungitur, & in insulis Gadibus finitur. ¶ Prima Europæ regio *Scythia* inferior, quæ à Mæotidis paludibus incipiens, inter Danubium & Oceanum septentrionalem vsque ad Germaniam porrigitur: quæ terra generaliter propter barbaras gentes, quibus inhabitatur, barbarica dicitur. Huius pars prima *Alania* est, quæ ad Meotidas paludes pertingit. Post hãc *Dacia*, vbi & *Gothia*: deinde *Germania*, vbi plurimam partem Sueui incoluerunt. *Germania* post Scythiam inferiorem à Danubio inter Rhenum fluuium Oceanumque concluſa, cingitur à septẽtrione & occasu Oceano: ab ortu verò, Danubio: à meridie Rheno flumine dirimitur: terra diues virium, ac populis numerosis & immanibus. Vnde & propter fœcũditatem gignendorum populorum, Germania dicta est. Gignit aues hircinas, quarum pẽnæ noctu perlucent. Bisontes quoque feras & vrsos atque alces parturit. Mittit & gemmas, crystallum, & succinum, callaicum quoque viridem, & ceraunium candidum. *Duæ* sunt autem *Germaniæ superior* iuxta septentrionalem Oceanum: *inferior* circa Rhenum. ¶ Prouincias autem quas Danubius à Barbarico ad mediterraneum mare seclusit: prima est *Mesia*, à messium prouentu vocata. Vnde eam veteres Cereris horreum nuncupabant. Hæc autem ab oriente ostiis Danubij iungitur, ab Euro verò, Thraciæ: à meridie Macedoniæ ab occasu Histriæ copulatur. Post Mesiam autem *Pannonia* est. Inde *Noricus ager* frigidus, & parcius fructuosus. Post quem *Rheticus* ferax frugibus, qui excipit Galliam Belgicam. ¶ *Thracia* Tyras Iaphet filius veniens nomen dedisse perhibetur. Alij à fœuitia incolarum Thraciam appellatam dixerunt. Huic ab Oriente Propontis & vrbs Constantinopolis opposita est: à septentrione verò Ister obtendit: à meridie verò Ægæo mari adhæret: ab occasu Macedonia illi subiacet. Cuius regionem olim Bessorum populus Messagetæ, Sarmatæ, Scythæ, & aliæ plurimæ nationes incoluerunt. Ampla est enim, ideóque plurimas continuit gentes. Ebrum fluuium Thracia fundit, qui etiam gentes barbarorum plurimas tangit. ¶ *Græcia* à Græco rege vocata, qui cunctam eam regionem regno incoluit. Sunt autem prouinciæ Græciæ vij, quarum prima ab occidente *Dalmatia*, inde *Epirus*, inde *Hellas*, inde *Thessalia*, inde *Macedonia*, inde *Achaia*, & duæ in mari *Creta & Cyclades*. *Illiricum* autem generaliter omnis Græcia est. *Dalmatiam* à Delmi maxima eiusdem prouinciæ ciuitate traxisse nomen existimant. Adhæret ab oriente Macedoniæ: à septentrione, Misiæ: ab occasu Histria terminatur: à meridie verò Adriatico sinu clauditur. *Epirus* à Pyrrho Achillis filio cognominata, cuius pars Chaonia, quæ ante Molloſia dicta est, à Molosso filio Pyrrhi, quem de Andromacha habuit. Sed postquam occisus est Pyrrhus Orestis insidiis, Andromacham Helenus suscepit, tenuítque regnum priuigni qui successerat patri, à quo Molossia dicta pars Epiri, quam Helenus postea à fratre Chaone, quem in venatu per ignorantiam dicitur occidisse, Chaoniam nominauit, quasi ad solatium fratris extincti. *Hellas* dicta à rege Hellene Deucalionis & Pyrrhæ filio, à quo & priùs Græci Hellenes nuncupati à rege Hellene sunt. Ipsa est & Attica terra Atta priùs dicta. Nam Graius quidam Græciæ indigena fuit, ex cuius filia Attis nomine Attica terra vocata est. Hæc inter Macedoniam & Achaiam media iacet, Arcadiæ à septentrionali parte coniuncta. Ipsa est & vera Græcia, vbi fuit Atheniensis ciuitas mater liberalium literarum philosophorum nutrix, qua nihil habuit Græcia clarius atque nobilius. In ea est & Maratonius campus opinione quondam prælij cruentissimus. Hellades autem duæ sunt prouinciæ *Bœotia* & *Peloponensis*. *Bœotia* autem dicta hac ex causa: Dum Cadmus Agenoris filius Europam sororem à Ioue raptam ex præcepto genitoris quæreret nec reperiret, patris iram formidans exilium elegit. Nam bouis fortè conspectæ secutus vestigia, amplexus est sedem vbi recubauerat: sicque locum de nomine bouis Bœotiam nominauit: vbi & Thebas vrbem construxit, in qua olim ciuilia bella detonuerunt: & vbi nati sunt Apollo & Hercules maior ille Thebanus. Eadem est Aonia vocata, à fonte quodam Apollini & Musis consecrato, qui in eadem Bœotia est. *Peloponensis* secunda pars Helladis

Helladis à Pelope regnata atque vocata. *Theſſalia* à Theſſalo rege cognominata, quę ad meridianam plagam Macedoniæ coniuncta eſt, cuius à tergo Pieria eſt. Multa in Theſſalia flumina & oppida: inter quæ præcipuè Theſſalonica & Thebæ. Ibi eſt mons Parnaſſus quondam Apollini conſecratus. Theſſalia patria Achillis, & origo Lapitarum fuit, de quibus fertur, quòd hi primò equos frenis domuerunt. vnde & Cẽtauri dicti ſunt. In Theſſalia primùm ſolidi aurei facti ſunt: domandorum quoque equorum vſus primum repertus eſt. *Macedonia* in exordio ab Emathio rege Emathię nomen erat, ſed Macedo Deucalionis maternus nepos poſtquam ibi accepit principatum, mutauit vocabulum, Macedoniámque à ſuo nomine dixit. Eſt autem confinis ab oriente Ægeo mari: à meridie Achaiæ: ab occaſu Dalmatiæ: à Septentrione Miſiæ: patrix Alexandri Magni, & regio aureis venis argentó que opima. Lapidem quem peranitem vocant, iſta gignit. Mons Olympus in ea eſt, qui excellenti vertice tantus attollitur, vt in cacumine eius nec nubes nec venti ſentiantur. *Achaia* ab Achęo rege & vrbs & prouincia appellata. Hæc penè inſula eſt. Nam abſque Septentrionali parte qua Macedoniæ iungitur, vndique ſepta eſt mari. Ab oriente enim habet Mirteum mare: ab Euro Creticum: & meridie Ionium: ab Africo & occaſu Caſſiopas inſulas: à ſola ſeptentionali parte Macedoniæ vel Atticæ terræ adiungitur: huius caput eſt vrbs Corinthus Græciæ decus. Inachus eſt Achaię fluuius. *Arcadia* ſinus Achaiæ eſt, vt platani ſolium, inter Ionium & Ægeum mare expoſita, quam Areas Iouis & Caliſtæ filius, Pelaſgis in ditionem redactis, ex ſuo nomine Arcadiam nuncupauit. Ipſa eſt & Sicyonia à Sicyone rege, à quo & regnum Sicyoniorum eſt dictum. Habet autem Arcadia fluuium magnum Erimantum: Asbeſton quoque lapidem, qui ſemel accenſus nunquam extinguitur. Candidiſſimæ etiam merulæ ibi naſcuntur. ¶ *Pannonia* ab Alpibus Appenninis eſt nuncupata, quibus ab Italia ſecernitur: regio verò fortis & ſolida duobus ſatis acribus fluuiis Drabo Sabóque vallata. Coniungitur autẽ cum Norico & Rhetia, habens ab oriente Miſiam: ab Euro Iſtriam: ab Africo verò alpes Apẽninas: ab occaſu Galliam Belgicam: à ſeptentrione Danubij fontem, vel limitem, qui Germaniam Galliámque ſecernit. ¶ Iſtriam Iſter amnis vocauit, qui eius terram influit. Ipſe eſt Danubius. Habet autem Iſtria à ſeptentrione Pannoniam. ¶ *Italia* olim à Græcis populis occupata, magna Græcia appellata eſt: deinde à regis nomine *Saturnia*, mox & Latium dicta, eò quòd idem Saturnus à Ioue ſedibus ſuis pulſus ibi latuerit: poſtremò ab Italo Siculorum rege ibi regnante, *Italia* nuncupata eſt. Cuius ſitus longitudine amplius quàm latitudine à Circio in Eurum extenditur: meridie Tyrrheno mari: ab Aquilone Adriatico clauditur: ab occiduo Alpium iugis finitur: terra in rebus omnibus pulcherrima: ſoli fertilitate, pabuli vbertate gratiſſima. Habet lacus Benacum, Auernum, atque Lucrinum: fluuios, Eridanum & Tiberim, & tepẽtes fontibus Baias. Gignit gemmas Sereiten, Ligurium, & corallium: Boam quoque ſerpentem, lyncem feram, & Diomedias aues. Italia autem & Hiſpania ideirco *Heſperia* dictæ, quòd Græci Heſpero ſtella nauigent, & in Italia & in Hiſpania, duæque hac ratione diſcernuntur. Aut enim Heſperiam ſolam dicis, & ſignificas Italiam: aut addis vltimam, & ſignificas Hiſpaniam, quia in fine occidentis eſt. *Tuſcia* pars Italię: Vmbria verò pars Tuſciæ. Tuſcia autẽ à frequentia ſacrorum & thuris vocata ὀνὶ τῶ θυώζειν. *Vmbriam* verò hiſtoriæ narrant, eò quòd tempore aquoſę cladis imbribus ſuperfuerit, & ob hoc Vmbria Græcè cognominata. Eſt enim in iugis Appennini montis ſita, in parte Italiæ iuxta meridiem. *Hetruria* pars Italiæ dicta, quòd eius fines tendebantur vſque ad ripam Tiberis, quaſi ἴνεγς ὅρος. Nam ἴνεγς alter, ὅρος finis vocatur. Romæ enim finis antea vnam tantùm Tiberis ripam tenebat. Alij *Etruriam* ab Etruſco principe putãt. Itẽ & *Tyrrhenia* à Tyrrhene Lidij fratre, qui ex ſorte cum populi parte de Mæonia venit ad Italiam. Hæc eſt & *Tuſcia*, ſed Thuſciã dicere nõ debemus, quia nuſquã legimus. Thuſcia autem à frequentia ſacrificij & thuris dicta eſt ὀνὶ τῶ θύειν. Illic & aruſpicinã dicunt eſſe repertam. *Apulia* eſt vbi Brunduſiũ ſitũ eſt, quam Etholi ſecuti Diomedem ducẽ cõdiderunt. *Campania* habet terras hyeme atque æſtate vernantes. Sol ibi mitis, temperies grata, aer purus & blandus. ¶ *Gallia* à candore populi nuncupata eſt γάλα enim Græcè lac dicitur. Montes enim & rigor cœli ab ea parte Solis ardorem excludunt, quo fit vt cãdor corporum non coloretur. Hanc ab oriẽte alpium iuga tuentur: ab occaſu Oceanus includit: à meridie prærupta Pyrenæi: à ſeptẽtrione Rheni fluenta atque Germania: cuius initium Belgica, finis Aquitania eſt, regio gleba vberi ac pabuloſa ad vſum animantium apta, fluminibus quoque & fontibus irrigua, perfuſa duobus magnis Rheno & Rhodano fluuiis. *Belgæ* autem ciuitas eſt Galliæ à qua Belgica prouincia dicta eſt. *Ciſalpina*, quia citra alpes. *Tranſalpina*, id eſt trans alpes, contra Septentrionem. *Rhetia* verò quòd ſit iuxta Rhenum. *Aquitania* autem ab obliquis aquis Ligeri fluminis appellata, quia ex plurima parte

terminus eius est, eámque penè in orbe cingit. ¶ *Hispania* prius ab Ibero amne Iberia nũcupata. Postea ab Hispano Hispania cognominata est. Ipsa est & vera Hesperia, ab hesperia stella Occidentali dicta. Sita est autẽ inter Africam & Galliam, à Septẽtrione Pyrenæis montibus clausa: à reliquis partibus vndique mari concluſa salubritate cœli æqualis, omnium frugum generibus fœcũda, gemmarum, metallorúmque copiis ditissima. Interfluunt eam fluminа magna. Betis Mineus, Iberus & Tagus aurum trahens vt Pactolus. Habet prouincias sex, *Tarraconensẽ*, *Carthaginẽsem*, *Lusitaniam*, *Galliciam*, *Beticã*, & transfreta in regione Africę *Tingitaniam*, *Duæ* sunt *Hispaniæ*, *Citerior*, quæ in Septentrionali plaga à Pyrenæo vsque ad Carthaginem porrigitur: *Vlterior*, quæ in meridiem à Celtiberis vsque ad Gaditanum fretum extenditur. Citerior autem & vlterior dicta, quasi citra & vltra: sed citra, quasi citrea terra: & vltra, vel quòd sit vltima, vel quòd non sit post hanc vlla, hoc est, alia terra.

De Libya. CAP. V.

Libya dicta, quòd inde Libs flat, hoc est, Africus. Alij aiunt Epaphum Iouis filium, qui Memphim in Ægypto condidit, ex Cassiota vxore procreasse filiam Libyam, quæ postea in Africa regnum possedit. Cuius ex nomine terra Libya est appellata. *Africam* autem nominatam quidam inde existimant, quasi apricam, quòd sit aperta cœlo vel Soli, & sine horrore frigoris. Alij dicunt Africam appellari ab vno ex posteris Abrahæ de Cethura, qui vocatus est Afer, de quo suprà meminimus. Incipit autem à finibus Ægypti pergens iuxta meridiem per Æthiopiam vsque ad Athalantem montem. A septentrionali verò parte, mediterraneo mari coniuncta clauditur, & in Gaditano freto finitur, habens prouincias *Libyã Cyrenensem*, *Pentapolim*, *Tripolim*, *Byzantiũ Carthaginem*, *Numidiam*, *Mauritaniam Sitifensem*, *Mauritaniam Cæsariensem*, *Mauritaniam Tingitanam*, & circa Solis ardorem *Aethiopiam*. ¶ *Libya Cyrenensis* in parte Africæ prima est, à Cyrene vrbe metropoli, quæ est in eius finibus nuncupata. Hinc ab oriente Ægyptus est: ab occasu Sirtes maiores & Troglodytæ: à septentrione mare Lybicum: à meridie Æthiopia, & barbarorum variæ nationes, & solitudines inaccessibiles, quæ etiam basiliscos serpentes creant. ¶ *Pentapolis* Græca lingua à quinque vrbibus nuncupata, id est, Berenice, Ceutria, Apollonia, Ptolomais, ex quibus, Ptolomais, & Berenice à regibus nominatæ sunt. Est autem Pentapolis Libyæ Cyrenensi adiuncta, & eius finibus deputata. ¶ *Tripolitanam* quoque prouinciam Græci lingua sua designant de numero trium magnarum vrbium: Occa, Tabracæ, Leptis magnæ: hæc habet ab oriente Sirtes maiores & Troglodytas, à septentrione mare Adriaticum: ab occasu Byzantium: à meridie Getulos & Garamantes vsque ad Oceanum Æthiopicum pertendentes. ¶ *Byzacena* regio ex duabus nobilissimis vrbibus nomen sortita est, ex quibus vna Adrumetus vocatur, altera Byzantium. Hæc sub Tripoli est, patens passuum ducenta vel amplius millia, fœcunda oleis, & glebis ita præpinguis vt iacto ibi semine, incremento penè centesimo fruges renascantur. ¶ *Zeugis* vbi *Carthago* magna, ipsa est & vera Africa inter Byzantium & Numidiam sita, à septentrione mari Siculo iuncta, & à meridie vsque ad Getulorum regionem porrecta: cuius proxima quæque frugifera sunt: vlteriora autem bestiis & serpentibus plena, atque onagris magnis in deserto vagantibus. ¶ *Getulia* autem Africæ pars mediterranea est. ¶ *Numidia* ab incolis passim vagantibus sic vocata, quòd nullam certam haberent sedem. Nam lingua eorum incertæ sedes & vagæ, Numidiæ dicuntur. Incipit autem à flumine Amsiga, & Zeugitanum limitem definit: habens ab ortu sirtes minores à septentrione mare quod intendit Sardiniam: ab occasu Mauritaniam Sitifensem: à meridie Æthiopum gentes. regio campis præpinguis. Vbi autem syluestris est, feras educat, vbi iugis ardua, equos & onagros procreat: eximio etiam marmore prædicatur, quod Numidicum dicitur. Habet vrbes præcipuas Hipponen, Regium & Susicadam. ¶ *Mauritania* vocata à colore populorum Græci enim nigrum μαῦρον vocant. Sicut enim Gallia à candore populi, ita Mauritania à nigredine nomen sortita est. Cuius prima prouincia Mauritania Sitifensis est, quæ Sitifi habet oppidum: à quo & vocabulum traxisse regio perhibetur. ¶ *Mauritania* verò *Cæsariensis* coloniæ, Cæsariæ ciuitas fuit, & nomen prouinciæ ex ea datum. Vtræque igitur sibi coniunctæ ab oriente Numidiam habent: à septentrione mare magnum: ab occasu flumen Maluam: à meridie montem Astrixim, qui discernit inter fœcundam terram & arenas iacentes vsque ad Oceanum. ¶ *Mauritania Tingitana* à Tingi metropolitana huius prouincia ciuitate vocata. Hæc vltima Africæ exurgit à montibus vij, habens ab oriente flumen Maluam: à septentrione fretum Gaditanum: ab occiduo Oceanum Athlanticum: à meridie Gaulalum gentes vsque ad Oceanum hesperium pererrantes. regio gignens feras, simias, dracones, & struthiones. Olim etiam &

tiam & elephantis plena fuit, quos sola nunc India parturit. ¶ *Garamantis* regionis caput Garama oppidum fuit. Est autem inter Cirenensem & Æthiopiam, vbi est fons qui friget calore diei, & calet frigore noctis. ¶ *Aethiopia* dicta à calore populorum, quos Solis vicinitas torret. Denique vim sideris prodit hominum color: est enim ibi iugis æstus. Nã quicquid eius est sub meridiano cardine est. Circa occiduum autem montuosa est, arenosa in medio, ad orientalem verò plagam deserta: cuius situs ab occiduo Athlãtis montis ad orientem vsque in Ægypti fines porrigitur: à meridie Oceano: à septentrione Nilo flumine clauditur: plurimas habens gentes, diuerso vultu & monstruosa specie horribiles. Ferarum quoque & serpentium referta est multitudine. Ibi quippe Rhinoceros bestia: & camelopardus, basiliscus, dracones ingentes, ex quorum cerebro gemmæ extrahũtur. Iacynthus quoque & chrysoprassus ibi reperiuntur. Cinamomũ ibi colligitur. *Duæ* sunt autem *Aethiopiæ*, vna circa solis ortum: altera circa occasum in Mauritania. ¶ *Extra* tres autem partes orbis, *Quarta pars trans Oceanum* interior est in meridie, quæ Solis ardore nobis incognita est, in cuius finibus antipodes fabulosè inhabitare prodũtur. ¶ Proxima autem Hispanię Mauritania est deinde Numidia: inde regio Carthaginensis, post quæ, Getuliam accipimus, postea Æthiopiã inde loca exusta Solis ardoribus. ¶ Sciendum sanè quòd quædam prouinciæ primùm de nomine auctoris appellatę sunt: postea à prouincia gentis nomen est factum. Nam ab Italo Italia, & rursus ab Italia Italus, & sic vtimur ipso nomine gentis, quomodo fuit ipsum nomen auctoris: vnde deriuatum est nomen prouincię. Ex quo accidit ex vno homine nominari & ciuitatem & regionem & gentem. *Prouincia* autem ex causa vocabulũ, acceperunt. Principatus namque gentium qui ad alios reges pertinebant, cùm in ius suum Romani vincendo redigerent, procul positas regiones prouincias appellauerunt. *Patria* autem vocata, quòd communis sit omnium, qui in ea nati sunt. *Terram* autem significari, vt prædiximus, elementum: *terras* verò singulas partes, vt Africa, Italia. Eadem & loca. Nam *loca*, & terræ spatia in orbe terrarũ, multas in se continent prouincias, sicut in corpore locus est pars vna multa in se continens membra: sicut & domus multa in se continens cubicula: sic terra & loca dicuntur terrarum spatia, quorum partes sunt prouinciæ, sicut in Asia, Phrygia: in Gallia, Rhetia, in Hispania, Betica. Nam Asia locus est: prouincia Asiæ Phrygia, Troia regio Phrygiæ: Iliũ ciuitas Troię. Itẽ *regiones* partes sũt prouinciarum, quas vulgus cõuentus vocat: sicut in Phrygia Troia: sicut in Gallicia Cãtabria, Asturia. A rectoribus autem regio nuncupata est: cuius partes territoria sunt. *Territoriũ* autem vocatum, quasi *tauristorium*, *tritũ bobus & aratro*. *Antiqui* enim sulco ducto, possessionem & territorium limites designabãt.

De insulis. CAP. VI.

Insulæ dictæ, quòd in salo sint, id est in mari. Ex iis quoque notissimæ & maximæ, quas plurimi veterum solerti studio indagauerunt, notandę sunt *Britannia* Oceani insula interfuso mari toto orbe diuisa, à vocabulo suæ gentis cognominata. Hæc aduersa Galliarum parte ad prospectum Hispaniæ sita est: circuitus eius quadragies octies septuaginta quinque millia: multa & magna flumina in ea: fontes calidi, metallorum larga & varia copia Gagates lapis ibi plurimus & margaritæ. *Thanatos* insula Oceani freto Gallico à Britannia est, varia, tenuis, separata frumẽtariis campis & gleba vberi. Dicta autẽ Thanatos, à morte serpentum, quos dum ipsa nescia, asportata inde terra quoque gentium vecta sit, angues ilico perimit. *Thyle* vltima insula Oceani inter septentrionalem & occidentalem plagam vltra Britanniam, à Sole nomen habens, qui in ea æstiuum solstitium sol facit, & nullus vltra eam dies est. Vnde & pigrum & concretum est eius mare. *Orchades* insulæ Oceani vltra Britanniam positæ numero octoginta tres, quarum duodecim desertæ sunt: tredecim coluntur. *Scotia* eadem & *Ibernia proxima* Britanniæ insula: spacio terrarum angustior, sed situ fœcundior. Hæc ab Africo in Boream porrigitur, cuius partes priores Iberiam & Cãtabricum Oceanum intendunt. Vnde & Ibernia dicta. Scotia autem quòd ab Scotorum gentibus colitur appellata. Illic nullius anguis, auis rara, apis nulla: adeò vt aduectos inde pulueres seu lapillos tiquis alibi sparserit inter aluearia, examina fauos deserant. *Gades* insula in fine Beticę prouincię sita, quæ dirimit Europam ab Africa, in qua Herculis columnæ visuntur, & vnde Tyrrheni maris faucibus Oceani æstus immittitur. Est autem à continenti terra centum viginti passibus diuisa, quam Tyrij à rubro profecti mare occupantes in lingua sua Gades, id est, septam nominauerunt, pro eo quòd circumsepta sit mari. Nascitur in ea arbor similis palmæ, cuius gummi infectum vitrum. Ceraunium gemmam reddit. *Fortunata insula* vocabulo suo significant omnia fere bona, quasi felices & beatæ fructuum vbertate. Sua enim aptè natura pretiosarum poma syluarum parturiũt. Fortuitis vitibus iuga collium vestiuntur. Ad herbarum vicem messis & olus vulgò est

Digitized by Google

Vnde gentilium error & secularia carmina poetarum propter soli fœc üditatem eadem esse paradisum putauerunt Sitæ sunt autem in Oceano contra lævam Mauritaniæ occiduo proximæ, & inter se interiecto mari discretæ. *Gorgones* insulæ Oceani obuersæ promontorio quod vocatur Hesperuceras, quas incoluerunt Gorgones fœminæ aliti pernicitate, hirsuto & aspero corpore, & ex iis insulæ cognominatæ. Distant autem continenti tria bidui nauigatione. *Hesperidum insulæ* vocatæ à ciuitate Hesperide, quæ fuit in fine Mauritaniæ. Sunt enim vltra Gorgones sitæ sub Athlanteum littus in intimis maris finibus, in quarum hortis fingunt fabulæ draconem peruigilem aurea mala seruantem. Fertur ibi esse maris æstuarium adeò sinuosis lateribus tortuosum, vt visentibus procul laplus angueos imitetur. *Chryse & Argyre* insulæ in Indico Oceano sitæ, adeò fœcundæ copia metallorum, vt plerique eas auream superficiem & argenteam habere prodiderint, vnde & vocabula sortita sunt. *Taprobana* insula Indiæ subiacens ad Eurum, ex quo Occeanus Indicus incipit, patens in longitudine octingentis septuaginta quinque millibus passuum, in latitudine sexcentis xxv. millibus stadiorum. Scinditur amne interfluo, tota margaritis repleta & gemmis. Pars eius bestiis & elephantis repleta est: partem verò homines tenent. In hac insula dicunt in vno anno duas esse æstates & duas hyemes, & bis locum vernare floribus. *Telos* insula est Indiæ ferens omni tempore folia. Hucusque insulæ Oceani. ¶ Item insulæ quæ ab Hellesponto vsque ad Gades in mari magno constitutæ sunt. *Cyprus* insula à ciuitate Cypro quæ in ea est, nomen accepit: ipsa est & Paphos Veneri consecrata in Carpathio mari, vicina Austro, famosa quondam diuitiis, & maximæ æris. Ibi enim prima huius metalli inuentio & vtilitas fuit. *Creta* insula Græciæ pars est iungens contra Peloponnensem Hæc primũ à temperie cæli *Macaronesum* siue μακάρων νῆσος appellata est: deinde Creta dicta à Crete quodam indigena, quem aiunt vnum Cretarum fuisse à quibus Iupiter ibi absconditus est enutritus. Est autem insula Græciæ inter ortum & occasum longissimo tractu porrecta, à septentrione Græciæ æstibus, ab Austro Ægyptiis vndis perfusa. Fuit autẽ quondam centum vrbibus nobilis. vnde & hæc Hecatompolis dicta est. Prima etiam hæc insula remis & sagittis claruit. prima literis iura finxit. equestres turmas docuit. Studium musicum ab Idæis dactylis in ea ceptum: capris copiosa, ceruis eget, lupos & vulpes aliáque ferarum noxia nusquam gignit, serpens ibi nullus, & noctua nulla, & si inueniatur, statim moritur. Larga est autem vitibus & arboribus. Dyctamnus herba nascitur & Alimus, quæ admorsa famem prohibet. Phalangos autem tos gignit & lapidem qui Idæus dacitur. *Abydos* insula in Europa supe spontum posita, angustior & pericul separata & ἄβυδος Græcè dicta, quòtus Hellespontimaris, in quo Xer tem ex nauibus fecit, & in Græciam *Coos* insula adiacens prouinciæ Attic Hippocrates medicus natus est, qua ro testis est, arte lanificij prima in o to fœminarum inclaruit. *Cycladesi* tiquitus Græciæ fuerunt, quas inde autumant dictas, quòd licet spaciis ribus à Delo proiectæ, in orbem ta ca Delum sitæ sint Nam orbem ci loquuntur. Quidam verò, non qu bem digestæ, sed propter scopulos, eandem sunt, dictas putant Cycla in Hellesponto inter Ægeum & M mare constitutæ circundantur etian Mirteo. Sunt autem omnes nume quaginta tres, tendentes à Septent meridiem millia quingenta: ab or occasum millia ducenta: metropol *Rhodus*. *Delos* insula in medio Cycl ta. Et dicta Delos fertur, quòd post quod Ogygij temporibus notatur, c multis mensibus continua nox inun ante omnes terra radiis Solis illumi sortitáque ex ea nomen, quòd prima stata sit visibus. Nam δῆλος Græci ma dicunt. Ipsa est & Ortygia, eo quòd ibi visæ sunt coturnices aues, qua ὄρτυγας vocant. In hac insula Latona e Apollinem & Dianam. Delos auten tas dicitur & insula. *Rhodos* Cycladu ab oriente, in qua rosæ capitolium esse inuentum, dum ibi ciuitas con ex quo & vrbs & insula Rhodos est ta. In hac vrbe Solis Colossus fuit ære cubitorum altitudine. Fuerunt & tum numero in eadem insula Colos res. *Tenedos* vna ex Cycladibus ad se nem sita, in qua olim ciuitas à Tene condita est. Vnde nomen vrbis illius tius insulæ fuit. Nam Tenes iste inf vel quòd cum nouerca sua concubuis giens in hanc insulam, vacuam cu obtinuit. Vnde & Tenedos insula d sic Cicero, Tenen ipsum, cuius ex Tenedos nominatur. *Carpathos* vna e dibus in meridie posita contra Ægyp qua Carpathium mare appellatum es ta propter celerem fructuum matur Est enim inter Ægyptum & Rhoc hæ insula dicuntur & Carpasiæ na gnæ & spacioſæ. *Cytherea* insula vna cladibus à parte occidua sita: cuius l

Digitized by Google

ris antea nomen fuit. Citherea autem vocata, quòd ibi Venus orta sit: *Icaria* insula vna de Cycladibus, quæ Icario mari nomen dedit. Hæc inter Samum & Miconium procurrentibus saxis inhospitalis est, & nullis finibus portuosa. Dicitur autem Icarum Cretensẽ ibi naufragio interiisse, & de exitu hominis impositum nomen loco. *Naxos* insula à Dionysio dicta, quasi Dionaxos, quòd fertilitate vitium vincat cæteras: est autem à Delo nouemdecim millia passuũ separata, ex qua olim Iouis fertur aduersus Titanas fuisse profectus. *Melos* ex numero Cycladum, vna omnium insularũ rotundissima, vnde & nũcupata. Historia dicit ex Iasone natum fuisse Philomelum & Plutum: ex Philomelo Pareantum genitum: qui de suo nomine *Paron* insulam & oppidum appellauit. prius autem Minoia, deinde Paros dicta. De qua Virgilius: Niueúmque Paron. Gignit enim marmor candidissimum, quod Parium dicunt. Miscit & Sardan lapidem marmoribus quidem præstantiorem, & inter gemmas vilissimum. *Chios* insula Syra lingua appellatur, eò quòd ibi mastix gignitur. Syri enim mastice *Chion* vocant. *Samos* insula est in mari Ægeo, vbi nata est Iuno: ex qua fuit Sibylla Samia, & Pythagoras Samius, à quo philosophiç nomen inuentum est. in hac insula reperta prius fictilia vasa traduntur. Vnde & vasa Samia appellata sunt. *Sicilia* à Sicano rege Sicania cognominata est: deinde à Siculo Itali fratre Sicilia. Prius autem Trinacria dicta propter tria ἄκρα, id est, promontoria, Pelorum, Pachinum, & Lilibæum. Trinacria enim Græcum est, quod Latinè, triquetra dicitur, quasi in tres quadras diuisa. hæc ab Italia exiguo freto discreta, Africum mare prospectans, terris frugifera, auro abundans: cauernis tamen & fistulis penetrabilis, ventísque & sulphure plena. Vnde & ibi Ætnæ monti extant incendia: in cuius freto Scilla est & Charibdis, quibus nauigia aut absorbentur aut colliduntur. Fuit autem quondam patria Cyclopum, & postea nutrix tyrannorũ, frugum fertilis, ac primùm terris omnibus cõmissis seminibus aratro proscissa. Principem vrbium Syracusas habet: fontem Aretusam, & Alphæum fluuium magnorum generatorem equorum. In ea insula primùm est inuẽta comœdia. Achaten lapidem ipsa primùm ex Achate flumine edidit. Parturit & mare eius corallum: gignit & sales Agrigentinos in igne solubiles, crepitantes in aquis. Omnis ambitus eius clauditur stadiorum trium millium. Salustius autem dicit Italiæ coniunctam Siciliam fuisse: sed medium spacium impetu maris diuisum & per angustiam scissum. *Tapsus* insula, stadiis decem à Sicilia remota iacens & planior, vnde & nuncupata. de qua Virgilius, Tapsúmque iacentem. ¶ *Aeolia insula Sicilia*, appellatæ ab Æolo Hippotæ filio: quem poetæ finxerunt regem fuisse ventorum: sed vt Varro dicit, rector fuit istarum insularum: & quia ex earum nebulis & fumo futuros prædicebat flatus ventorum, ab imperitis visus est ventos sua potestate retinuisse. Eædem *insulæ* & *Vulcaniæ* vocantur, quòd & ipsæ sicut Ætna ardeant. Sunt autem nouem habentes propria nomina: quarum primam *Lipara* quidam Liparen vocauit, qui eam ante Æolum rexit. Altera *Hiera* vocatur, quòd sit collibus eminentissimis: reliquæ verò, id est, *Strongyle*, *Didyme*, *Ericusa*, *Phenicusa*, *Euonymos*, *Ericodes*, *Phacicodes*: quæ quoniam nocte ardent, *Aeoliæ* siue *Vulcaniæ* dicuntur. Ex iis quædam ab initio non fuerunt, quædam postea mari editæ vsque nunc permanent. ¶ *Stœchades* insulæ Massilienſium sexaginta millium spacio à continenti in fronte Narbonensis prouinciæ, quà Rhodanus fluuius in mare exit. Dictæ autem Græcè Stœchades, quasi operè in ordinem sint positæ. ¶ Sardis Hercule procreatus cum magna multitudine à Libya profectus *Sardiniam* occupauit, & ex suo vocabulo insulæ nomen dedit. Hæc in Africo mari facie vestigij humani, in orientẽ quàm occidente latior prominet: fermè paribus lateribus, quæ in meridiem & septentrionem vertunt: ex quo ante commercium à nauigantibus Græcorum ἴχνος appellata est. Terra patet in longitudine millia cxl. latitudine xl. In ea neque serpens gignitur, neque lupus, sed solifuga tantùm, animal exiguum hominibus pernicioſum. Venenum ibi quoque non nascitur, nisi herba per scriptores plurimos & poetas memorata, apiastro similis, quæ hominibus rictus contrahit, & quasi ridentes interimit. Fontes habet Sardinia calidos, infirmis medelam præbentes, furibus cæcitatem, si sacramento dato oculos aquæ eius tetigerint. ¶ *Corsica* insulæ exordium incolæ Ligures dederunt, appellantes eam ex nomine ducis: Nam quædam Corsa nomine Ligus mulier, cùm taurum ex grege, quem prope littora tegebat transnatare solitum, atque per interualla corpore aucto remeare videret: cupiens scire incognita sibi pabuli, taurum à cæteris digredientem vsque ad insulam nauigio prosecuta est. Cuius regressu insulæ fertilitatem cognoscentes Ligures, ratibus ibi profecti sunt, eámque nomine mulieris auctoris & ducis appellauerunt. Hæc autem insula Græcè κύρνος dicitur, à Cyrno Herculis filio habitata, de qua Virgilius: Cyrnia Taxos. Diuiditur autem à Sardinia xx. millium freto, cincta Ligustici æquoris sinu ad prospectum Italiæ. Est autem

multis promontoriis anguloſa, gignens lætiſſima pabula & lapidem, quem Catochiten Græci vocant. *Elolus* inſula Hiſpaniæ dicta quòd à zonis non procul ſit, quaſi ebozos. Nam lxx. ſtadiis ab ea diſtat, cuius terrâ ſerpentes fugiunt. Huic contraria eſt Colubraria, quę referta eſt anguibus. *Barbares* inſulę Hiſpaniæ duæ ſunt, Aphroliades, & *Gymneſides*, maior & minor, Vnde & eas vulgus Maioricam & Minoricam nuncupant. In his primùm inſulis inuenta eſt funda qua lapides emittuntur, vnde & Baleares dictæ: βάλλειν enim Græcè emittere dicitur: vnde & ballista quaſi miſſa, & fundibulum. Virgilius: Balearis verbere fundæ.

De Promontoriis. CAP. VII.

COmmune eſt inſulis, vt promineant. Vnde & loca earum *promontoria* dicuntur. Sic Saluſtius de Sardinia: In Oriente latior prominet quàm in Occidente. *Sigæum promontorium* Aſiæ, vbi Helleſpõtus apertius dilatatur. Dictum autem Sigæum propter Herculis taciturnitatem, quia prohibitus hoſpitio à Laomedõte Troianorum rege, ſimulauit abſceſſum, & inde contra Troiam cum ſilentio venit, quod dicitur σιγή. *Maleum promontorium* Græciæ, quod intrat mare, & per millia quinquaginta protenditur, vbi vnda ita ſæua eſt, vt proſequi nauigantes videatur. Hoc autem promõtorium à Maleo rege Argiuorum nomen accepit. *Pelorum promontorium* Siciliæ reſpiciens ad Aquilonem, ſecundum Saluſtium, dictum à gubernatore Hannibalis illic ſepulto. *Pachinũ promontoriũ* Sicilię Auſtrũ ſpectãs ab aeris craſſitudine dictũ. Nam παχὺς eſt pinguis & craſſus. Auſtro enim perflatur. *Lilybæum promõtorium* Siciliæ, Solis occaſum intendens: vocatum ab eiuſdẽ nomine ciuitatis, quæ ibi eſt ſita. *Borio promontorium* Numidiæ vocatum, eo quòd Aquilonem intendat, Hoc Hippone regium poſtea dictum, pro eo quòd ſit æquore interruptum. *Calpis* Hiſpaniæ promontorium.

De cæteris terræ vocabulis. CAP. VIII.

Montes ſunt tumores terrarum altiſſimi dicti, quòd ſint eminentes. Quidã autem proprius ex cauſis vocati ſunt, ex quibus notandi ſunt qui opinione maximi celebrãtur. *Mons Caucaſus* ab India vſque ad Taurũ porrectus, pro gentium & linguarum varietate quoquo verſum vadit, diuerſis nominibus nuncupatur. Vbi autem ad orientem in excelſiorem cõſurgit ſublimitatem: propter niuium candorem Caucaſus nuncupatur. Nã orientali lingua Caucaſum ſignificat candidum: id eſt, niuibus dẽſiſſimus candidantem. Vnde & eum Scythæ qui eidem monti iunguntur, Caſim vocauerunt. Caſim eos candor ſiue nix dicitur. Mons pleriſque idem vocatur qui & Caucaſus mons Phœnices cum altiſſimus, minuerunt prophetæ: dictus à thure colligitur. cuius ea pars quæ eſt ſup orientalem plagam reſpiciens, A appellatur, id eſt, contra Libanum mons Armeniæ in quo arcam hiſ diluuium reſediſſe teſtantur. Vnd hodie ibidem lignorum eius viden gia. *Acroceraunij montes* propter alt & fulminum iactus vocati ſunt. Gr κεραυνὸς fulmen dicitur. Sunt autem meniam & Iberiam, incipientes à p pius vſque ad fontem Tigridis flu *bores montes* Scythiæ dicti, quòd ſu vltra eos flat Boreas. *Riphæi montes* Germaniæ ſunt à perpetuo vento nominati. Nam ῥιπὴ Græcè impet dicitur, ἀπὸ τῶν ῥιπῶν. *Olympus Mons* niæ nimium præcelſus, ita vt ſub eſſe dicãtur. De quo Virgilius, Nul ſit Olympus. Dictus autẽ Olympus, ὀλυμπὸς, id eſt quaſi cœlum. Hic mo doniam diuidit à Thracia. *Athos mo* donię, & ipſe altior nubibus, tantó mis, vt in Lemnum vmbra eius p quæ ab eo lxxvi. millibus ſeparatur. *mons* eſt Theſſaliæ iuxta Bœotiam, no vertice eſt erectus in cœlum. H finditur iuga Cirra & Niſa. vnde & tus, eo quòd in ſingulis iugis coleb pollo & Liber. Hæc iuga à duobus Citheron & Helicon appellantur. licon dictus ab Helicone fratre Ci Item *Ceraunij ſunt montes* Epiri, à c cti fulminibus: Græcè enim fulme dicitur. *Apenninus* mons appellatus pes *Pœnus*: quia Hannibal venien eaſdẽ alpes aperuit, vnde & Virgili immittit apertas. Has enim Han bella Hiſpaniæ aceto rupit iuuenal tem rupit aceto. Et inde loca ipſa q Apenninæ alpes vocantur. *Mons A* gne & ſul[illegible]hure dictus: vnde & Geb ſtat autem hunc ab ea parte qua Eu friçus flat, habere ſpeluncas plẽnas ſ & vſque ad mare deduct as: quæ ſpel cipientes in ſe ductus ventũ creant tatus ignẽ g[illegible]gnit ex ſulphure, vnde videtur incendium. *Pirenæus* & ipſe fulminum ignibus nuncupatus. Gra ignis πῦρ vocatur, Iſte eſt qui inter que Hiſpaniam quaſi de induſtria m tum interiacet. *Solarius* à ſingularit tur, quòd omnibus Hiſpaniæ mont altior videatur, ſiue quòd oriente tẽ radius eius in eo quàm ipſe *Calpes* mons in vltimis finibus Oc

Digitized by Google

dirimit Europam ab Africa, quem Athlantis finem esse dicunt, de quo Lucanus, Hesperiam Calpen: summúmque impleuit Athlantem. *Athlas* Promethei frater fuit & rex Africæ, à quo astrologiæ artem, prius dicunt excogitatam. ideóque dictus est sustinuisse cælum. Ob eruditionē igitur eius disciplinæ & scientiam cæli nomen eius in montem Africæ deriuatum est: qui nunc Athlas cognominatur, qui propter altitudinem suam quasi cæli machinam atque astra sustentare videtur. *Alpes* autem propriè montes Galliæ sunt, de quibus Virgilius, Aerias alpes. Et dicendo aerias, verbum expressit à verbo. Nam Gallorum lingua alpes montes alti vocantur. Hæ sunt enim quæ Italiæ murorum exhibent vicem. *Colles* sunt præminentiora iuga montium, quasi colla. *Iuga* autem montium ex eo appellata sunt: quòd propinquitate sui iungantur. Tumulus est mons breuis, quasi tumens tellus. Item tumulus terra congesta, vbi nulla memoria est. *Valles* sunt humilia loca quasi vulsa. Hinc & conualles, depressa loca terrarum inter mōtes. *Campus* est terrarum planities. Dictus autem campus quòd breuis sit pedibus, nec erectus vt montes: sed patens & spatio suo porrectus & iacens. vnde & Græcè πεδίον dicitur. Sumpsit autem nomen ex Græca etymologia. χαμαὶ enim Græci humi dicunt. *Solum* est omne quod sustinet, à soliditate dictum scilicet. vnde & de mari Virgilius ait, Subtrahitúrque solum. *Saltus* sunt vasta & syluestria loca, vbi arbores exiliunt in altum. *Fauces* sunt angustorum locorum aditus inter arduos montes loca angusta & brenia, dicta à faucium similitudine, quasi foces. *Confragos* loca in qua vndique venti currunt, ac saxa frangunt: vt Neuius ait: In montes vbi venti frangebant locum. *Scabra* sunt loca situ aspera. Vnde & scabies dicitur, à corporis asperitate. *Lustra* obscura latibula ferarum & luporum cubilia sunt, vnde & lupanaria lustra dicuntur, per contrarium videlicet, quia parum lustrantur. *Lucus* est locus densis arboribus septus, soli lucem detrahens. Potest & à colluccendo crebris luminibus dici, quæ ibi propter religionem Gentilium cultúmque fiebant. *Deserta* vocata, quia non seruntur, & ideo quasi deseruntur: vt sunt loca siluarum & montium, contraria vberrimarū terrarum quæ sunt vberrimæ glebæ. *Deuia* sunt loca secreta & abdita, quasi extra viam. Ipsa sunt & inuia. Inde & auiaria secreta loca, & à via remota: aut tantùm adibilia auibus. Vnde est illud, Incultа rubent auiaria baccis. *Amœna* loca Varro dicta ait, eo quòd solum amorem præstent, & ad se amāda alliciant. Verrius Flaccus, quòd sine munere sunt, nec quicquam in his officij, quasi amunia, hoc est, sine fructu, vnde nullus fructus exsoluitur. Inde etiam nihil præstantes, immunes vocantur. *Aprica* loca quæ sole gaudent, quasi ἀφ' ἡφίστου, id est, sine frigore: siue quòd sint aperto cælo. *Opaca* verò *loca* quasi operto cælo, aprico contraria. *Lubricum* dici constat locum ab eo quòd ibi quis labitur: & lubricum dicitur, nō quòd labitur, sed in quo labitur. *Aestiua* sunt loca vmbrosa, quibus per æstatem vitant pecora solis ardorem. Statius, Et vmbrosi patuere æstiua Lucæi. *Naualia sunt loca* vbi naues fabricantur Hoc & textrinum vocatur. *Portus* autem locus est ab accessu ventorum remotus, vbi hiberna opponere solent. Et portus dictus à deportandis commerciis. Hunc veteres à bauliandis mercibus baias vocabant, illa declinatione à baia baias, vt à familia familiās. *Litus*, est terra aquæ & mari vicina. Et dictum litus. quia fluctu eluditur, vel quòd aqua alluitur Cicero in Topicis, Litus est quod fluctus allidit. *Circumluuium* locus quem aqua circumluit. Alluuium consumptio riparum ex aquis. *Margo* est pars cuiuslibet loci, vtputa maris, vnde & nomen accepit. *Maritima* quasi maris intima. *Ostia* ab ingressu & exitu fluminis dicta in mari. *Continens* perpetua terra, nec vllo mari discreta: quem Græci ἤπειρον vocant.

De inferioribus terræ. CAP. IX.

Specus est fossa sub terra quæ prospici potest. σπήλαια Græcè, spelunca Latinè. *Spiracula* appellata omnia loca pestiferi spiritus, quem Græci χάσματα appellant, vel Acherontea. Etiam Varro spiraculum dicit huiuscemodi locum, & spiracula ex eo dicuntur loca: qua terra spiritum edit. *Hiatus* præruptio terræ profunda, quasi hiatus. Propriè autem hiatus est hominis oris apertio, translata à feris, quarum auiditas oris adapertione monstratur. *Profundum* propriè quasi cuius porro sit fundus. Abusiuè autem profundum vel sursum vel deorsum dicitur. vt. Maria ac terras cælúmque profundum. *Barathrum* nimiæ altitudinis nomen est, & dictum barathrum quasi vorago atra, scilicet à profunditate. *Erebus* inferorum profunditas atque processus. *Styx* ἀπὸ τῆς στυγνότητος, id est à tristitia dicta, eo quòd tristes faciat, vel quòd tristitiam gignat. *Cocytus* locus inferi. Cocytus autem nomen accepit Græca interpretatione, à luctu & gemitu. *Tartarus* vel quia illic omnia turbata sunt ἀπὸ τῆς ταράξεως, vel quod verius, ἀπὸ τῆς τάρους, id est à timore frigoris, quod est algere, scilicet quia luce solēque caret. Nam neque illic vapores sunt, qui ex solis luce gignuntur: neque flatus qui eiusdē motibus incitantur, sed perpetuus stupor. τάρος enim horrere & tremere apud Græcos

legitur. Illic enim erit fletus & stridor dentium. *Gehenna* est locus ignis & sulphuris, quem putant ita nominatum à valle idolis consecrata, quę est iuxta murum Hierusalem, repleta olim cadaueribus mortuorum. Ibi enim Hebræi filios suos immolabant dæmonibus, & appellabatur locus ipse Gehennon. Futuri ergo supplicij locus vbi peccatores cruciandi sunt, huius loci vocabulo designatur. Duplicem autem esse gehennam & ignis & frigoris in Iob legimus. *Inferus* appellatur eo quòd infra sit. Sicut autem secundum corpus si ponderis sui ordinem teneant, inferiora sunt omnia grauiora: ita secundum spiritum inferiora sunt omnia tristiora, vnde & in Græca lingua origo nominis quo appellabatur inferus: ex eo quòd nihil suaue habeat, resonare perhibetur. Sicut autem cor animalis in medio eius est, ita & infernus in medio terræ esse perhibetur. Vnde & in Euangelio legimus, In corde terræ. Philosophi autem dicunt quòd inferi pro eo dicantur, quòd animæ hinc illinc ferantur.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM LIBER XV.

CAPITA LIBRI QVINTIDECIMI.

1 *De ciuitatibus.*
2 *De ædificiis publicis.*
3 *De habitaculis.*
4 *De ædificiis sacris.*
5 *De repositoriis.*
6 *De operariis.*
7 *De ædibus.*
8 *De partibus ædificiorum.*
9 *De munitionibus.*
10 *De tentoriis.*
11 *De sepulchris.*
12 *De ædificiis rusticis.*
13 *De finibus agrorum.*
14 *De mensuris agrorum.*
15 *De itineribus.*

De ciuitatibus. CAP. I.

DE autoribus conditarum vrbium plerunque dissensio innenitur: adeò vt nec vrbis quidem *Romæ* origo diligenter possit agnosci. Nam Salustius dicit: vrbem Romam sicuti ego accepi condidere atq; habitauere in initio Troiani; & cum iis Aborigines. Alij dicunt ab Euandro, secundum quod Virgilius dicit, Tunc rex Euandrus Romanæ conditor arcis. Alij à Romulo, vt Ennius, His nata auspiciis illa inclita Roma. Si igitur tantæ ciuitatis certa ratio non apparet, non mirum si in aliarum opinione dubitatur. Vnde nec historicos nec commentatores varia dicentes imperitè condemnare debemus, quia antiquitas ipsa creauit errorem. Sanè quasdam de quibus aut Sanctæ scripturæ, aut historię gentiũ certam originem referunt, paucis admodum verbis retexere oportet. Primus ante diluuiũ Cain ciuitatem *Enoch* ex nomine filij sui in India condidit: quam vrbem sola multitudine suæ posteritatis implenit. Primus post diluuionẽ Nembroth gigas *Babylonem* vrbem Mesopotamiæ fundauit. Hanc Semiramis regina Assyriorum ampliauit, murúmque vrbis bitumine & cocto latere fecit. Vocabulum autem sumpsit à confusione: eo quòd ibi confusæ sint atque permixtæ linguæ ædificantium turrim. Iudæi asserunt Sem filium Noe, quẽ dicunt Melchisedech, primum post diluuiũ in Syria condidisse vrbem *Salem*: in qua regnum fuit eiusdem Melchisedech. Hanc postea tenuerunt Iebusæi: ex quibus & sortita est vocabulum Iebus: sicque duobus nominibus copulatis, Iebus & Salẽ, vocata est Hierusalem, quæ postea à Salomone Hierosolyma quasi Ierosolomonia dicta est. Hæc & corruptè à poetis Solima nũcupata est, & postea ab Ælio Adriano *Elia* vocitata est. Inde ipsa est & *Sion*, quæ Hebraicè speculatio interpretatur, eo quòd in sublimi constructa sit, & de longè venientia contempletur. Hierusalem autem pacifica in nostro sermone transfertur. Oppida nobilia, qui vel quæ cõstituerunt. Dionysius qui & Liber pater, cum Indiam victor perambulasset, *Nisam* vrbem ex suo nomine iuxta Indum fluuiũ cõdidit, & quinquaginta milibus hominũ implenit.

Medus

Digitized by Google

Medus autem Egæi filius *Mediam* constru-
xit. vnde & regio eius Mediæ nomen sortita
est. *Persipolim*, vrbem caput Persici regni
Perseus Adiæ filius condidit, formosissimam
confertissimámque opibus, à quo & Persi la
dicta est. *Ctesiphontem* quoque Parthi apud
Parthiam condiderunt, in æmulationem Ba-
byloniæ vrbis. *Susis*, oppidum Persidæ aiunt
Memnonis fratrem constituisse. Dictum au-
tem Susis quod immineat Susæ Bunio. Ibi
est regia Cyri, lapide candido & vario cum
columnis aureis, & lacunaribus gemmísque
distincta, continens etiam simulacrum cæli,
stellis micantibus præsignatum, & cætera
humanis mentibus incredibilia. *Bactrum*,
oppidum Bactriani condiderunt ex proprio
amne illud cognominantes, qui Bactrus vo-
catur. *Carras*, ciuitas Mesopotamiæ trans Eu-
phratem condita à Parthis, vbi quondam Ro-
manus est cæsus exercitus, & Crassus dux ca-
ptus. *Edissam* vrbem Mesopotamiæ condi-
dit Nembroth filius Chus postquam de Ba-
bylone migrauit, in qua & regnauit, quæ
antè Iare cognominata est. Ipse construxit
& Calamie, quæ postea verso nomine à Se-
leuco rege dicta est Seleucia. *Philadelphiam*
vrbem Arabiæ condidit Raphaim gens anti-
quissima, quam interfecerunt filij Loth. *Se-
leucus*, vnus ex pueris Alexandri post mortē
eiusdem Alexandri occupato regno orien-
tis vrbem in Syria condidit, eámque ex An-
tiochi patris sui nomine *Antiochiam* nuncu-
pauit, & Syriæ caput instituit. Ipse quoque
Laodiciam & *Seleuciam*: ipse *Apamiam* &
Edissam vrbem construxit. *Damascus*, Syriæ
condita & nuncupata à Damasco dispensa-
tore Abrahæ filio. Hæc antea in omni Syria
tenuit principatum. Necdum enim efflore-
bant ibi Antiochia, Laodicia, & Apamia: quas
vrbes post Alexandrum constructas esse co-
gnoscimus. Hic est Damascus, quem Abrahã
futurum sibi hæredem dixerat, antequam es-
set illi promissus Isaac. *Gazam*, oppidum Pa-
læstinæ condiderũt Euæi, in qua habitauerũt
Cappadoces pristinis cultoribus interfectis.
Vocata autem Gaza, eo quòd ibi Cambyses
rex Persarum thesauros suos posuit, cùm bel-
lum Ægyptiis intulisset Persarum enim lin-
gua thesaurus Gaza nominatur. Philistim vr-
bem condiderunt Allophili, ipsa est *Ascalon*,
de qua superius memoratum: nuncupata ex
nomine Cesloim, qui fuit nepos Cain & filius
Misrain. *Dor* vrbs fuit quondam potentissima,
& versa vice *Stratonis turris*: postea ab Hero-
de rege Iudææ in honorem Cæsaris Augusti
Cæsarea nuncupata, in qua Cornelij domum
Christi vidit Ecclesia, & Philippi ediculas, &
cubiculum quatuor virginũ prophetarũ. *Ioppe*,
oppidum Palæstinæ maritimũ. De Palæsti-
nis ædificauerunt, vbi saxum ostenditur, quod
vinculorum Andromedæ adhuc vestigia re-
tinet: cuius beluæ forma eminentior elephã-
tis fuit. *Iericho*, à Iebusæis condita traditur: à
quibus & nomen traxisse perhibetur. hanc
subuertit Iesus. Postquam instruxit aliam O-
zam de Bethel ex tribu Ephraim. Sed & hæc
eo tempore quo Hierusalem oppugnabatur
à Romanis, propter perfidiam ciuium capta
atque destructa est. postquã tertia ædificata
est vrbs, quæ vsque hodie permanet. *Sichem*,
Samariæ vrbem, quæ Latinè & Græcè Sicima
vocatur, ædificauit Emor, appellauitque eam
nomine Sichem filij sui. Ipsa est nunc Neopo
lis ciuitas Samaritanorũ. *Bethel*, vrbẽ Sama-
riæ condiderunt Iebusæi: quæ prius vocaba-
tur Luz, sed postquam dormiens ibi Iacob
vidit scalam innitentem cælo & dixit, Verè
hæc domus Dei est & porta cæli: hac ex cau-
sa nomen locus accepit Bethel: id est domus
Dei. Quando autem ibi ab Ieroboam vituli
fabricati sunt, vocata est Bethauen, id est do-
mus idoli, quæ antea vocabatur domus Dei.
Bethleem Iudæ, ciuitas Dauid, quæ mundi ge-
nuit saluatorem. à Iebusæis condita fertur, &
vocata primùm Effrata. Quando autem Ia-
cob ibi pecora sua pauit, eidem loco Bethlee
nomen, quodam vaticinio futuro imposuit,
quòd domus panis interpretatur, propter eũ
panem qui ibi de cælo descendit. *Ebron*, ciui-
tas Iudææ, quæ quondam vocabatur Arbe,
condita est à gigantibus ante septem annos
quàm ab eis Tanis vrbs Ægypti conderetur. Ipsa est Arbe à numero ita vocata,
quòd ibi tres patriarchæ sepulti sunt, &
quartus Adam. Ipsa est Mambre vocata: ex
vno amico Abrahæ. *Samariam*, à qua omnis
regio quæ circà eam sunt, nomen accepit.
Semnacherib rex Assyriorum construxit, vo-
cauitque Samariam, id est, custodiam, quam
quando Israel transtulit, ibi constituit. Hanc
obsidione captam Antiochus solo coæquau-
it. Quam postea Herodes à fundamẽtis in-
staurans in honorem Augusti, Augustã, id est
Sebastiã Græco sermone vocauit, ibi sepulti
sunt Heliæus & Abdias Prophetæ, & quo
maior inter natos mulierem non fuit Bapti-
sta Ioannes. *Tiberiadem* verò Herodes alius
in Iudæa in nomine Tiberij Cæsaris condi-
dit. *Tyrus*, vrbs Phœnicum condita à Phœni-
cibus fuit. Hæc est ciuitas, ex qua aurum
regi Salomoni deferebatur, in qua optima
purpura tingitur. Vnde & Tiria dicitur no-
bilis purpura. Phœnices à Rubro mari pro-
fecti, *Sidonem* vrbem opulentissimam con-
diderunt: quam à pisce multa copia Sidon ap-
pellauerunt. Nam piscem Phœnices *Sidon*
vocant. Ipsi etiam *Tyrum* in Syria: ipsi *Vti-
cam* in Africa; *Hipponem Regium*, alásque
vrbes in ora maritima condiderunt. Ipsi
Thebas in Boetia dicunt *Cadmos*; ipsi po-

ſtremò in vltima orbis tendentes vrbem in Oceano condiderunt, eámque lingua ſua Gades nominauerunt. Nam mos erat antiquus Phœnicum gentis, cum multis ſimul mercandi cauſa à domo proficiſci, & cùm incolarum animos commercio rerum iis antè incognitarum ſibi conciliaſſent: loca quæ condendis vrbibus idonea videbantur, capere. Ex iis profecta & Dido in litus Africæ vrbem condidit, & *Carthadam* nominauit, quod Phœnica lingua exprimit ciuitatem nouam. mox ſermone verſo Cartago eſt dicta hanc Scipio deleuit. Quæ autem nunc eſt, poſtea à Romanis eſt condita. Cartago autem antea *Birſa*, poſtea *Tyrus* dicta eſt, deinde Cartago. *Memphim*, ciuitatem Ægypti ædificauit Epaphus Iouis filius, cùm in ſecunda Ægypto regnaret. Hæc eſt vrbs in qua charta naſcitur, vbi etiã optimi mathematici fuerunt. Nam hanc vrbem magicis artibus deditam, priſtini vſque ad præſens tempus veſtigia erroris oſtendũt. *Tanis*, Metropolis Ægypti, vbi Pharao fuit, & Moyſes cuncta ſigna fecit, quæ in Exodo ſcribuntur. Hanc conſtruxiſſe perhibentur Titanes, id eſt gigantes, & ex ſuo nomine nuncupauerunt. *Aeliopolis*, vrbs AEgypti, quæ Latinè interpretatur ſolis ciuitas, ſicut lxx. interpretes arbitrantur. AEdificata eſt autem à filiis Iſrael; in qua Phutifares ſacerdos fuit, cuius meminit Ezechiel. *Vrbem Alexandrinam* condidit Alexander magnus, cuius & nomen detinet. Hanc enim idem in terminis regionis Africæ & AEgypti conſtituit, & caput eſſe regionis Africæ & AEgypti iuſſit. Interiacet autem inter AEgyptum & mare: quaſi clauſtrum, importuoſa. Hæc eſt vrbs AEgypti, poſtea verſa in Alexandriam. *Thebas Aegyptias* condidit Cadmus, quæ inter AEgyptias vrbes numero portarum nobiliores habentur, ad quas commercia Arabes vndique ſubuehunt. Hinc regio AEgypti Thebais dicta eſt. Thebæ autem & Bœotiæ ſunt & AEgyptiæ, vno tamen auctore ſunt conditæ. *Ptolemais* & *Berenice* à regibus AEgyptiis nominatæ à quibus & ædificatæ fuerunt. *Cæſaream Cappadociæ*, Philippus in honorem Cæſaris ædificauit. *Tarſum Ciliciæ*, Danaes proles Perſeus ædificauit. de qua ciuitate Paulus Apoſtolus. Natus, inquit, Tarſo Ciliciæ. Quidam etiam locus Indiæ Tarſus vocatur. *Seleuciam Iſauriæ* condidit Seleucus: qui & Antiochiam. Ilus autem Apollinis filius in Phrygia *Ilium* condidit. Amazones *Epheſum* in Aſia conſtruxerunt. Theſeus verò *Smirnam* conſtruxit, quæ Homero poetæ patria extitit, & Smirna vocata, quòd eius campos Ermus fluuius ſecat. *Dioſcoriam*, Colchorum vrbem Amphitus & Circius aurigæ Caſtoris & Pollucis fabricauerunt, ex eò rum nomine eam cognominantes. Nam Caſtor & Pollux Græcè *Διόσκουροι* appellantur. *Nicomedia* à Nicomedo rege Bithiniæ ædificata eſt. *Bithinia*, condita à Phœnice, quæ primùm Mirandina vocabatur. *Conſtantinopolim*, vrbem Thraciæ Conſtantinus ex nomine ſuo inſtituit, ſolam Romæ meritis & potentia adæquatam. Hæc condita primùm à Pauſina rege Spartanorum, & vocata *Byzantium*, vel quòd tantùm pateat inter Adriaticum mare & Propontidem, vel quòd ſit receptaculum terræ marique copiis. Vnde & eam Conſtantinus aptiſſimam condere iudicauit, vt receptaculum ſibi terra marique fieret. Vnde & nunc Romani imperij ſedes & totius caput eſt orientis: ſicut & Roma occidentis. *Epirus*, Thraciæ condita eſt à Pyrrho & cognominata. *Athenas*, in Hellade Cecrops condidit, & ex ſuo nomine Cecropiam nominauit: hanc Amphion qui in Græcia tertius poſt Cecropem regnauit, Mineruæ ſacrauit, & nomen ciuitati Athenas dedit. Nam Minerua Græcè *Ἀθηνᾶ* dicitur. vnde & Mineruam Græci inuentricem multarum artium aſſerunt, quia & literæ & artes diuerſorum ſtudiorum, & ipſa Philoſophia veluti templum Athenas habuerunt. *Corinthum*, in Achaia condidit Corinthus Oreſtis filius. Hanc Græci Corintheam vocant, hoc eſt adminiſtrationem reipublicæ. *Thebas Bœotiæ*. Cadmus veniens à Phœnicibus condidit, Thebis AEgyptiis prius ab eo conſtructis. *Mycenas* Lacedæmonia condita à Lacedæmone Semele filio. *Sparta*, à Sparto filio Phoronei vocata: qui fuit filius Inachi. Ipſam autem eſſe Spartam, quam & Lacedæmoniam ciuitatem, atque inde Lacedæmonios Spartanos dici, *Achaia*, ab Achæo conſtructa. Pelops qui apud Argos regnauit, *Peloponenſem Vrbem* condidit. *Cecrops*, in inſula Rhodo, *Rhodum* ædificauit. Carpatus *Coum*, Acos Tifonis filius, *Paphum*. Angæus Licurgi filius, *Samum*. Dardanus autẽ condidit *Dardaniam*. *Theſſalonicam* Theſſalus Græci filius ædificauit, in qua etiam regnauit. *Brundaſium*, conſtruxerunt Græci. Brundiſium autem dictum eſt Græcè, quòd *brunda* caput cerui dicatur: ſic eſt enim vt & cornua videantur: & caput & lingua in poſitione ipſius ciuitatis. In Italia autem à Iano *Ianiculum*: à Saturno *Saturnia* atque *Latium* conditum, eò quòd ibi fugiens latuiſſet, cognominatũ. Ab Hercule in Campania *Pompeia*, qui victor ex Hiſpania pompam boum duxerat. AEneas autem poſt exidium Troiæ in eandem Italiam veniens, ab vxoris nomine *Laurniam* condidit. Aſcanius verò relicto Lauiniæ nouercæ ſuæ regno, *Albam longam* ædificauit. Alba autem vocata propter colorem ſus, longa, quia longum oppidum eſt, iuxta

prolixitatem collis in quo positum est. Ex hac etiam vrbe reges Albanorum appellari cœperunt. *Capuam* Capis Siluius rex Albanorum constituit, appellatam nomine conditoris, licet & sint qui dicant à capacitate eam Capuã dictam, quòd eius terra omnem vitæ fructum capiat: alij, à locis campestribus in quibus sita est. Est autem caput vrbium Campaniæ, inter tres maximas Romam, Cartaginémque numerata: ex qua & prouincia Italiæ Campania dicta est. Romulus cùm interfecto apud Albam Amulio, auum Numitorem in regnum constituisset, in eum locum vbi nunc Roma est deuenit: ibíque sedes posuit, mœnia constrũxit, vrbémque ex nomine suo *Romam* vocauit. Hanc autem antè Euander dicitur condidisse, vt est illud, Tunc pater Euander Romanæ conditor arcis. Ancus Martius ex filia Numæ Pompilij natus, hic vrbem in exitu Tiberis condidit, quæ & peregrinas merces exciperet, & hostem moraretur, quam ab ipso situ *Ostiam* appellauit. Galli quidam intestina discordia & assiduis dissensionibus suorum permoti, sedes nouas quærentes Italiam profecti sunt: sedibúsque propriis Tuscis expulsis, *Mediolanum* atque alias vrbes condiderunt. Vocatum autem Mediolanum, ab eo quòd ibi sus in medio lanea perhibetur inuenta. Historiis placet à Mesappo Græco *Mesappia* datam originem, versa post modum in nomen Calabriæ, quam in exordio Oenotri frater Peucetius Peucetiam nominauerat. Manto Tiresiæ filia post interitum Thebanorum dicitur delata in Italiam *Mantuam* condidisse. Est autem in Venetia quæ Gallia Cisalpina dicitur. Et Mãtua dicta, quòd manes tuetur. *Parthenopia* à Parthenope virgine quadam illic sepulta, Parthenopia appellata: quòd oppidum postea Augustus *Neapolim* esse maluit. Ad promontorium Leucaten in quo tractu Apollinis templum fuit, bellum Augustus contra Antonium gessit. Quo victo, vrbem in Actiaco sinu condidit: quam à victoria *Nicopolim* appellauit. Palantus Partheniorum dux *Parthenios* cõstituit. Taras Neptuni filius fuit, à quo *Tarentum* ciuitas & condita & appellata est. Cùm Cyrus maritimas vrbes Græciæ occuparet, & Phocenses ab eo expugnati omnibus angustijs premerentur, iurauerũt vt prosugerent quàm longissimè ab imperio Persarum, vbi ne nomen quidem eorum audirent: atque ita in vltimos Galliæ sinus nauibus profecti, armísque se aduersus Gallicam ferocitatem tuentes, *Massiliam* condiderunt, & ex nomine ducis nuncupauerunt. Hos Varro trilingues esse dicit: quòd & Græcè loquantur, & Latinè & Gallicè. *Narbonam* & *Arelatum* & *Pictauium* coloni proprij condiderunt. *Burdegalim* appellatam ferunt, quòd *Burgos* Gallos primùm colonos habuerit: quibus antea cultoribus impleta est. *Terraconam* in Hispania Scipiones constituerunt: ideò caput est Terraconensis prouinciæ. *Cæsaraugusta* Terraconensis Hispaniæ oppidum à Cæsare Augusto & situm & nominatum, loci amœnitate & delitijs præstantius ciuitatibus Hispaniæ cunctis, atque illustrius, florens sanctorum martyrum sepulturis. Afri sub Hannibale maritima Hispaniæ occupantes, *Carthaginem Spartariam* constituerunt, quæ mox à Romanis capta & colonia facta, nomen etiam prouinciæ dedit. Nunc autem à Gothis subuersa atque in desolationem redacta est. *Saguntum* Græci ex insula Zacyntho profecti in Hispaniam condiderunt: quam Afri postea bello impetitam deleuerunt. *Emeritam* Cæsar Augustus ædificauit, postquam Lusitaniam & quasdam Oceani insulas cepit: dans ei nomẽ ab eo quòd ibi milites veteranos constituisset. Nam emeriti dicuntur veterani solutíque à militia. *Vlyssipona* ab Vlysse condita & nuncupata: quo loco, sicut historiographi dicunt, cœlũ à terra, & maria disiunguntur à terris. *Hispalim* Cæsar Iulius condidit, quam ex suo nomine, & Romæ vrbis vocabulo *Iuliam Romulam* nuncupauit. *Hispalis* autem à situ cognominata est, eo quòd in solo palustri suffixis profundo palis locata sit: ne lubrico atque instabili fundamento caderet. *Gades* oppidum à Pœnis conditum: qui & Carthaginem Spartariam condiderunt. *Septa* oppidum à montibus septem: qui à similitudine fratres vocati Gaditano imminẽt freto. *Tingis* ciuitas & *Lixis* Anteus auctor est, quem Hercules fertur luctæ certamine superatum interfecisse. Lix autem à Lixo flumine Mauritaniæ nuncupata, vbi antea regia fuit & Sala quòd immineat Salæ flumini. *Cæsaream* Mauritaniæ oppidum Iuba rex Maurorum in honorem Cæsaris Augusti condidit: quam ex eius nomine Cæsaream appellauit: sicut Herodes aliam Cæsaream in Palestina, quæ nunc est vrbs clarissima. *Icosium* Cæsariensis Mauritaniæ oppidum, Hercule illic transeunte, viginti à comitatu eius discedentes constituerunt. Hanc ne quis imposito à se nomine priuatim gloriaretur, de cõdentium numero vrbi Icosio nomen est datum. Cyrene regina fuit Libyæ quæ ex suo nomine *ciuitatem Cyrenem* condidit: ex qua & Libyam Cyrenensem vocauit.

De ædificiis publicis.

CAP. II.

Ciuitas est hominũ multitudo societatis vinculo adunata, dicta à ciuib. id est ab

incolis ipſis vrbis, pro eò quòd plurimorum conſciſcat & contineat vitas. Nam vrbs ipſa mœnia ſunt: ciuitas autem non ſaxa, ſed habitatores vocantur. ¶ Tres autem ſunt ſocietates: familiarum, vrbium, gentium. *Vrbs* vocata ab *orbe* quòd antiquæ ciuitates in orbes fiebant: vel *ab Vrbo* parte aratri quo muri deſignabantur, vnde eſt illud, Optauitque locum regno & concludere ſulco. Locus enim futuræ ciuitatis ſulco deſignabatur, id eſt, aratro. Cato, *Qui Vrbem* inquit, *nouam condit, Tauro & Vacca aret, Vbi arauerit, murum faciat: Vbi portam fieri eſſe, aratrum ſuſtollat & portet, & portam ponat.* Ideò autem vrbs aratro circumdabatur diſpari ſexu iuuencorum, propter commixtionem familiarum, & imaginem ſerentis, fructúmque reddentis. Vrbs autem aratro conditur: aratro vertitur. Vnde Horatius, Imprimerétque muris hoſtile aratrum. *Oppidum* quidam ab oppoſitione murorum dixerunt: alij ab opibus recondendis: eo quòd ſit munitum, alij quòd ſit in eo conuentus habitantium, & opem det mutuam contra hoſtem. Nam primùm homines tanquam nudi & inermes, nec contra beluas præſidia habebant, nec receptacula frigoris & caloris, nec ipſi inter ſe homines ab hominibus ſatis erant tuti. Tandem naturali ſolertia ſpeluncis filueſtribúſque tegumentis tuguria ſibi & caſas virgultis arundinibúſque contexuerunt, quò eſſet vita tutior, ne ins qui nocere poſſent aditus eſſet. Hæc eſt origo oppidorum, quæ quòd opem darent, idcircò oppida nominata dixerunt. Oppidum autem magnitudine & mœnib. diſcrepat à vico, & caſtello & pago. Ciuitates autem aut *colonia*, aut *municipia*, aut *Vici*, aut *caſtella*, aut *pagi* appellantur. *Ciuitas* propriè dicitur quam non aduenæ, ſed eodem innati ſolo condiderunt. Ideóque vrbs à propriis ciuibus conditæ, ciuitates non coloniæ nuncupantur. *Colonia* verò eſt quæ defectu indigenarum nouis cultoribus adimpletur. Vnde & Colonia à cultu agri eſt dicta. *Municipium* eſt quod manente ſtatu ciuitatis ius aliquod minoris aut maioris officij à principe impetrat. Dictum autem municipium à muniis, id eſt officiis, quòd tantùm munia, id eſt tributa debita, vel munera reddant. Nam liberales & famoſiſſimæ cauſæ, & quæ ex principe proficiſcuntur, ibi non aguntur. Hæc enim ad dignitatē ciuitatum pertinent. *Vici & caſtella & pagi* ij ſunt, qui nulla dignitate ciuitatis ornantur, ſed vulgari hominū conuentu incoluntur, & propter paruitatem ſui maioribus ciuitatibus attribuuntur. *Vicus* autem dictus à vicinis tātùm habitatoribus, vel quòd vias habeat tantùm ſine muris. Eſt autem ſine munitione murorum, licet & vici dicantur ipſæ habitationes vrbis. Dictus autē vicus, eo quòd ſit vice ciuitatis, vel quòd vias habeat tantùm ſine muris. *Caſtrum* antiqui dicebant oppidum loco altiſſimo ſitum, quaſi caſam altam: cuius pluralis numerus caſtra diminutiuum caſtellum eſt: ſiue quòd caſtrabatur licentia inibi habitantium, ne paſſim vaga hoſti pateret. *Pagi* ſunt apta ædificiis loca inter agros habitantibus. Hæc & conciliabula dicta, à conuentu & ſocietate multorum in vnum. *Competa* ſunt vbi vſus eſt conuentus fieri ruſticorum, & dicta competa quia multa loca in agris eodem competunt & quò conuenitur à ruſticis. *Suburbana* ſunt circumiecta ciuitatis ædificia, quaſi ſub vrbe. *Mœnia* ſunt muri ciuitatis, dicti ab eo quòd muniant ciuitatem, quaſi munimenta ciuitatis, id eſt tutamenta. *Munium* autem dictum, quaſi manu factum: ſic & *muri* à munitione dicti, quaſi munitu: eo quòd muniant & tueantur interiora vrbis. *Mœnia* autē duplicem habent ſignificationem. Nam interdum mœnia abuſiuè dici ſolent omnia ædificia publica ciuitatis vt, Diuidimus muros, & mœnia pandimus vrbis. Propriè autem mœnia ſunt tantùm muri. *Murus* autem turribus propugnaculiſque ornatur. *Turres* vocatæ quòd teretes ſint & longæ. *Teres* enim eſt aliquid rotūdum cum procenitate, vt columna. Nam quanuis quadratæ aut latæ cōſtruantur, procul tamen videntibus rotundę exiſtimantur, ideò quia omne cuiuſque anguli ſimulachrum per longum aeris ſpacium euaneſcit atque conſūmitur, & rotundū videtur. *Propugnacula* pinnæ murorū ſunt dicta, quia ex his propugnatur. *Promurale* verò eo quòd ſit pro munitione muri. Eſt enim murus proximus ante murum. *Porta* dicitur: quia poteſt vel importari vel exportari aliquid. Propriè autem porta aut vrbis aut caſtrorum vocitatur, ſicut ſuperiùs dictum eſt. Vicus, vt prædictum eſt, ipſę habitationes vrbis ſunt, vnde & vicini dicti. Viæ ipſa ſpatia angūſta quæ inter vicos ſunt. *Platea* perpetuæ ac latiores ciuitatum vię ſunt: iuxta proprietatem linguæ Græcæ à latitudine nuncupatæ. πλάτος enim Græci latum dicunt. *Quintana* pars plateæ quinta eſt: qua carpentum progredi poteſt. *Cloacæ* dictæ, quòd iis percolantur aquæ. Has primùm Romæ feciſſe dicunt Tarquinium Priſcum, vt quotiens pluuiarūm inundatio exiſteret, per eas aquæ extrà ciuitatem emitterentur, ne maximis perpetuiſque tempeſtatibus planitiem vel fundamenta vrbium ſtrages aquarum ſubuerteret. *Imbuli*, vel quia ſub volumine ſunt, vel quia ſub iis ambulant. Sunt enim porticus hinc inde platearum. *Forum* eſt exercendarum litium locus à fando dictus: ſiue à Phoroneo rege, qui primus Græcis leges dedit. Hæc loca & proroſtra vocantur, ideò quòd

quod ex bello Punico captis nauibus Carthaginensium, rostra ablata sunt, & in foro Romano præfixa, vt essent huius insigne victoriæ. *Curia* dicitur, eo quòd ibi cura per senatum de cunctis administretur. *Prætorium*, eo quòd ibi prætor sedeat ad discutiendum. *Gymnasium*, generalis est exercitiorum locus. Tamen apud Athenas locus erat vbi discebatur philosophia, & sapientiæ exercebatur studium. Nam γυμνάσιον Græcè vocatur, quod Latinè exercitium dicitur, hoc est meditatio. Sed & balnea, & loca cursorum & athletarum gymnasia sunt, eo quòd illic omnes in suæ artis studio exercitentur. *Capitolium*, Romę vocatum, eo quòd fuerit Romanæ vrbis & religionis caput summum. Alij aiunt, cùm Tarquinius Priscus Capitolij fundamenta Romæ aperiret, in loco fundamenti caput hominis literis Tuscis notatum inuenit, & proinde Capitolium appellauit. *Arces*, sunt partes vrbis excelsæ atque munitæ. Nam quæcunque tutissima vrbium sunt, ab arcendo hostem arces vocantur. Vnde & arcus & arca. *Circus*, Romani dictum putant à circuitu equorum, eo quòd ibi circũ metas equi currant. *Theatrum* autem à spectaculo nominatum, ἀπὸ τῦ θεᾶσθαι, quòd in eo populus stans desuper atque spectans, ludos scenicos contemplaretur. *Amphitheatrum* verò vocatum, quòd ex duobus sit theatris compositũ. Nam amphitheatrum rotundum est, theatrũ verò ex medio amphitheatri est, semicirculi figuram habens. *Labyrinthus*, est perplexis parietibus ædificium, qualis est apud Cretam à Dedalo factus, vbi fuerit Minotaurus inclusus: in quo si quis introierit sine glomere lini, exitum inuenire non valet. Cuius ædificij talis est situs, vt aperientibus fores, tonitruum intus terribile audiatur. Descenditur centenis vltra gradibus, intus simulacra & monstrifer æ effigies, in partes diuersas transitus innumeri per tenebras, & cætera ad errorem ingredientium facta, ita vt de tenebris eius ad lucem venire impossibile esse videatur. Quatuor sunt labyrinthi. Primus *Aegyptius:* secundus *Creticus*: tertius *in Lemno*: quartus *in Italia*, omnes ita constructi, vt dissoluere eos nec vlla secula quidem possint. ¶ *Pharus*, turris est maxima: quam Græci & Latini in commune ab ipsius rei vsu Pharum appellauerint: eo quòd flammarum indicio longè videatur à nauigantibus, qualem Ptolemæus iuxta Alexandriam construxisse octingentis talentis traditur. Vsus eius est nocturno nauiũ cursui ignes ostendere, ad pronunciandа vada, portúsque introitus, ne decepti tenebris nauigantes in scopulos incidant. Nam Alexandria fallacibus vadis infidiosos accessus habet. Hinc igitur in portubus machinas ad præluccndi ministerium fabricatas pharos dicunt. Nam φῶς lux est. ἰδεῖν videre. Vnde & lucifer Græcè φωσφόρος appellatur. *Coclea*, sunt altæ & rotundæ turres, & dictæ cocleæ, quasi cycleæ, quòd in eis tanquam per circulum orbémque conscendatur, qualis est Romæ clxxxv. pedibus. *Thermæ*, appellatæ quòd caleant. Græci enim θερμὸν calorem vocant. Balneis verò nomen inditum à leuatione mœroris. Nam Græci βαλανεῖον dixerunt, quòd anxietatem animi tollat. Hęc & gymnasia dicuntur, quia ibi athletæ vncto corpore & perfricato manibus exercitantur. Nam γυμνάσιον Græcè, Latinè exercitium dicitur. γύμνης verò nudus, *Apodyterium*, vbi lauantium vestimenta ponuntur, ab exuendo dictum, Ἀπόδυσις enim Græcè exuere dicitur. *Propina*, Græcus sermo est, qui apud nos corruptè popina dicitur. Est autem locus iuxta balnea publica, vbi post lauacrũ à fame & siti reficiuntur. Vnde & prepina & propinare dicitur. Πεῖνα enim Græcè famem significat, eo quòd hic locus famem tollat. *Taberna*, olim vocabantur ædiculæ plebeiorum paruæ & simplices in vicis, axibus, & tabulis clausæ, vnde & tabernariæ, quòd ibi soleant consedere. dictæ autem tabernæ quòd ex tabulis ligneis erant constructæ: quæ nũc etsi non speciem: nomen tamen pristinum retinent. *Macellum* dictum, quòd ibi mactentur pecora, quæ mercantibus venundantur. *Mercatum* autem à commercio nominatum. Ibi enim res vendere vel emere solitum est, sicut & telonium dicitur, vbi merces nauium & nautarum emolumenta redduntur. Ibi enim vectigalis exactor sedet, precium rebus impositurus, & voce à mercatoribus flagitans. *Carcer*, est à quo prohibentur exire, & dictus carcer à coercendo. Hinc Fronto, Vt pergræcari potius amœnis locis, quàm coerceri carcere videretur.

De habitaculis. CAP. III.

Habitatio, ab habitando vocata, vt Habitare casas. *Domus*, ex Græca appellatione vocata. Nam δόμος Græci tecta dicunt. Est autem domus vnius familiæ habitatio: sicut vrbs vnius populi: sicut orbis, domicilium totius generis humani. Omne ædificium antiqui *ædem* appellauerunt. Alij ædem ab ædendo quidem sumpsisse nomen existimant, dantes exemplũ de Plauto, Si vocassem vos in ædem ad prandium. Hinc & ædificiũ, eo quòd fuerit prius ad edendum factum. *Aula*, domus est regia siue spacioſum habitaculum, porticibúsque quatuor conclusum. *Atrium*, magna ædes est, siue amplior & spacioſa domus, & dictũ est atrium, eo quòd addantur ei tres porticus extrinsecus. Aliis atrium quasi ab igne & ligno atrum dixerunt.

Atrum enim fit ex fumo. *Palatium*, à Palante principe Arcadum dictum: in cuius honore Arcades Palanteum oppidum construxerunt, & regiam in ipsius nomine conditam palatium vocauerunt. *Thalamum*, hac ex causa vocatum ferunt. Cùm enim raptæ fuissent à Romanis Sabinæ, ex quibus cùm vna ante alias specie nobilis cum magna omnium admiratione raperetur, Talamoni duci eam oraculo responsum est dari: & quoniam hæ nuptiæ feliciter cesserant, institutum est, vt in omnibus nuptiis thalami nomen iteretur. Ægyptij quoque lingua sua loca in quibus nubentes succedunt & incubant, thalamum nominant. *Cœnaculum*, dictum à communione vescendi: vnde & cœnobium, congregatio. Antiqui enim publicè & in commune vescebantur, nec vllius conuiuium singulare erat, ne in occulto deliciæ luxuriam gignerent. *Triclinium*, est cœnaculum, à tribus lectulis discumbentium dictum. Apud veteres enim in loco vbi conuiuij apparatus exponebatur, tres lectuli strati erant, in quibus discumbentes epulabantur, κλίνη enim Græcè lectus vel accubitus dicitur, ex quo confectũ est, vt triclinium diceretur. *Cella*, dicta quòd nos occultet & celet. *Cubiculum* verò, quòd eo cubemus, ibíque dormientes requiescamus. *Cubile* autem cubandi locus est. *Secessus* quòd sit locus secretus, id est sine accessu. *Diuersorium* dictum, eo quòd ex diuersis viis ibi conueniatur. *Hospitium*, sermo Græcus est: vbi quis ad tempus hospitali iure inhabitat, & iterum inde transiens migrat. Inde & metatum, quia mutatur. Vnde & legitur, & Castra metati sunt pro mutauerunt. Non enim illic permanet exercitus, sed pertransit. *Mœniana*, dicta sunt quòd maneamus. Mœnianus collega Crassi in foro proiecit materias, vt essent loca in quibus spectantes insisterent, quæ ex nomine eius mœniana appellata est. Hæc & solaria, quia patent soli: post hæc alij lapide, alij materia ædificare porticibus mœniana, & foribus, & domibus adiecerunt. *Tabulata*, olim ligneæ domus fiebant. Inde nomen permanet tabulatorum. *Apogeum*, est constructum sub terris ædificium, quod nos antrium vel speluncam dicimus. *Solarium*, quòd soli & auræ pateat, qualis fuit locus in quo Dauid Bersabeam lauantem aspexit & adamauit. Cùm Hierosolymam Antiochus obsideret, Hircanus princeps Iudæorum reserato Dauid sepulcro, tria millia auri talenta inde abstraxit: ex quibus ccc. Antiocho dedit, vt obsidionem relinqueret, atque vt facti inuidiam demeret, fertur ex reliqua pecunia instituisse primus *Xenodochia*, quibus aduentum susciperet pauperum & peregrinorum, vnde & vocabulum sumpsit. Nam ex Græco in Latinam ξενοδοχεῖον peregrinorum susceptio nuncupatur. Vbi autem ægrotantes de plateis colligunturπτωχοτροφεῖον Græcè dicitur: iniquo consumpta languoribus atque inediis miserorum membra fouentur.

De ædificiis sacris. CAP. IIII.

Sacra sunt *loca*, diuinis cultibus instituta, vtpote ea in quibus altaria litantibus de more pontificibus consecrantur. *Sancta*, iuxta veteres exteriora templi sunt. *Sancta* autem sanctorum locus templi secretior, ad quem nulli erat accessus, nisi tantùm sacerdoti. Dicta autem *Sancta sanctorum*, quia exteriori oraculo sanctiora sunt, vel quia sanctiorum comparatione sanctiora sunt, sicut Cantica canticorum, quia cantica vniuersa præcellunt. Sanctum autem à sanguine hostiæ nuncupatum. Nihil enim sanctum apud veteres dicebatur, nisi quod hostiæ sanguine esset consecratum aut conspersum. Item sanctum quod extat esse sancitum. *Sancire* autem est confirmare & irrogatione pœnæ ab iniuria defendere, sic & leges sanctæ, & mores sancti esse dicuntur. *Propitiatorium*, oraculum inter duo Cherubin. Et dictum propitiatorium quasi propitiationis oratorium. Propitiatio enim placatio est. *Oracula*, dicta eo quòd inde responsa redduntur, & oracula ab ore. *Penetralia*, secreta sunt oraculorum, & penetralia dicta ab eo quod est penitus, hoc est penè intus. *Oratorium*, orationi tantùm est consecratum, in quo nemo aliud agere debet, nisi ad quod est factum, vnde nomen accepit. *Monasterium* vnius monachi, id est solitarij habitatio. *Cœnobium*, ex Græco & Latino videtur esse compositum. Est enim habitaculum plurimorum in commune viuentium. κοινὸν enim Græcè commune dicitur. *Templa*, nomen generale, pro locis enim quibuscunque magnis antiqui templa dicebant. Et templa dicta quasi tecta ampla. Sed & locus designatus ad orientem, à contemplatione templum dicebatur. Cuius partes quatuor erant: antica ad ortum, postica ad occasum, sinistra ad septentrionem, dextra ad meridiem spectans, vnde & quando templum construebant, orientem spectabant æquinoctialem, ita vt lineæ ab ortu ad occidentem missæ fierent partes cæli dextra sinistra æquales, vt qui consuleret ac deprecaretur rectum aspiceret orientem. *Fana*, dicta à Faunis quibus templa error gentilium construebat, vnde consulentes dæmonium, responsa audirent. *Delubra*, veteres dicebant templa fontes habentia, quibus ante ingressum diluebantur, & appellati delubra à diluendo. Ipsa nunc sunt ædes cum sacris fontibus in quibus fideles

fideles regenerati purificantur,& bene quodam præſagio delubra ſunt appellata. Sunt enim in ablutionem peccatorum. Fons autem in delubris locus regeneratorum eſt, in quo ſeptem gradus in Spiritus ſancti myſterio formantur, tres in deſcenſu,& tres in aſcēſu.Septimus verò is eſt qui & quartus,id eſt ſimilis Filio hominis: extinguens fornacem ignis,ſtabilimentum pedum,fundamentum aquæ, in quo plenitudo diuinitatis habitat corporaliter. *Baſilica* priùs vocabantur regum habitacula,vnde & nomen habent. Nã βασιλεὺς rex, & baſilicæ regiæ habitationes. Nunc autem ideò diuina templa baſilicæ nominantur, quia ibi regi omnium deo cultus & ſacrificia offerũtur.*Martyrium* locus martyrum Græca deriuatione, eo quòd in memoriam martyris ſit conſtructum, vel quòd ſepulchra ſanctorum ibi ſint martyrũ.*Aram* quidam vocatam dixerunt,quòd incenſæ ibi victimæ ardeant. Alij aras dicunt à precationibus, id eſt, quas Græci ἀρὰς vocant,vnde contrà imprecatio ſatura dicitur. Alij volunt ab altitudine aras: ſed malè.*Altare* autem ab altitudine conſtat eſſe nominatum, quaſi alta ara.*Pulpitum* quòd in eo lector vel pſalmiſta poſitus in publico conſpici à populo poſſit, quò liberius audiatur. *Tribunal*, eo quòd inde à ſacerdote tribuantur præcepta viuendi.Eſt enim locus in ſublimi conſtitutus,vnde vniuerſa exaudiri poſſint. Alias tribunal à tribubus denominatum: quòd ad illum tribus conuocentur. *Analogium* dictum quòd ſermo inde prædicetur.Nam λόγος Græcè ſermo dicitur: quòd & ipſum altius ſitum eſt.

De repoſitoriis. CAP. V.

Aerarium propriè eſt locus templi in quo ſacra reponuntur: ſicut donarium eſt in quo collocantur oblata, ſicut lectiſternia dicuntur, vbi homines ſedere conſueuerunt. Ab inferendis ergo & deportandis ſacris ſacrarium nuncupatur.*Donaria* verò eo quòd ibi dona reponantur, quæ in templis offerri conſueuerunt.*Aerarium* vocatum,quia priùs æs ſignatum ibi recondebatur.Hoc enim olim in vſu erat auro argentóque nondum ſignato, ex quorum metallis quanuis poſtea facta fuiſſet pecunia, nomen tamen ærarij permanſit ab eo metallo vnde pecunia initium ſumpſit. *Armarium* locus vbi quarumcunque artium inſtrumenta ponuntur. *Armamentarium* verò vbi tãtùm tela armorum. Vnde Iuuenalis, Quicquid habent telorum armamentaria cœli. Dicta autem vtraque ab armis, id eſt brachiis quibus exercentur. *Bibliotheca* eſt locus vbi reponuntur libri.βίβλος enim Græcè liber,θήκη repoſitorium dicitur. *Promptuarium* dictum eo quòd inde neceſſaria victui promuntur,id eſt,proferuntur.*Cellarium* quòd in eo colligantur miniſteria menſarum: vel quæ neceſſaria victui ſuperſunt. Inter promptuarium autem & cellarium hoc intereſt,quòd cellarium eſt paucorum dierum, promptuarium verò temporis longi. *Apotheca* autem vel horrea à Græco verbum ex verbo repoſitoria vel reconditoria dici poſſunt, eo quòd in iis homines elaboratas fruges reponunt. Vnde & ἀπόθηκα Græco ſermone repoſitam rei copioſam ſubſtantiam appellamus.

De operariis. CAP. VI.

Ergaſterium locus eſt vbi opus aliquod fit.Græco enim ſermone ἐργάζομαι operor ſignificat. *Ergaſtula* quoque & ipſa à Græco vocabulo nuncupantur, vbi deputantur noxij ad aliquod opus faciendum,vt ſolent gladiatores & exules qui marmora ſecant, & tamen vinculorum cuſtodiis alligati ſunt. *Gynæcium* Græcè dictum, eo quòd ibi conuentus fœminarum ad opus lanificij exercendũ conuenit.Mulier enim Græcè γυνὴ nuncupatur. *Piſtrinum* quaſi piliſtrinum,quia pilo antea tundebant granum. Vnde & apud veteres non molitores,ſed piſtores dicti ſunt quaſi finſores,à findendis granis frumenti: molæ enim nondum vſus erat, ſed granum pilo tundebant: vnde Virgilius, Nunc torrete igni fruges,nunc frangite ſaxo. *Clibanus* fornax à clino dictus, ab eo quòd in erectione ſit collectus. *Clinum* enim aſcenſum dicimus ſiue flexuoſum. *Furnus* per deriuationem à farre dictus, quoniam panis ex eo factus ibi coquitur. *Torcular* dictum, eo quòd ibi vuæ calcentur,atque extortæ exprimantur. *Forus* eſt locus vbi vua calcatur,dictus quòd ibi feriatur vua,vel propter quod ibi teratur pedibus.Vnde & calcatorium dicitur:ſed hoc nomen multa ſignificat. Prima ſpecies fori, locus eſt in ciuitate ad exercendas nundinas relictus. Secunda, vbi magiſtratus iudicare ſolet.Tertia,quam ſuprà diximus, quam calcatorium nominamus. Quarta, ſpacia plana in nauibus,de quibus Virgilius,Lazátque fores. Lacus dictus quòd ibi decurrit frugum liquor.

De aditibus. CAP. VII.

Aditus ab eundo dictus, per quem ingredimur & admittimur.*Veſtibulum* eſt vel aditus domus priuatæ, vel ſpatium adiacens ædibus publicis. Et veſtibulum dictum, eo quòd veſtiuntur fores, aut quòd aditum tecto veſtiat, aut à ſtando. *Porticus* quòd tranſitus ſit magis quàm ad ſtandum

fita ſit,quaſi porta, & porticus eo quod ſit aperta. *Ianua* à Iano quodam appellatur, cui gentiles omne introitum vel exitum ſacrauerunt. Vnde Lucanus, Ferrea Belligeri cõpeſcat limina Iani. Eſt autem primus domus ingreſſus: cætera intra ianuam oſtia vocantur. Generaliter quidem oſtium eſt, per quod ab aliquo arcemur ingreſſu, ab obſtando dictum, ſiue oſtium, quia oſtendit aliquid intus. Alij aiunt oſtium appellari, quia hoſtem moratur. Ibi enim aduerſariis nos obiicimus. hinc & Oſtia Tiberina, quia hoſtibus ſunt oppoſita. *Fores & Valua* clauſtra ſunt. Sed fores dicuntur quæ foras: valuæ, quæ intus reuoluuntur, & duplices complicabileſq; ſunt: ſed generaliter vſus vocabula iſta corrumpit. *Clauſtra* ab eo quòd claudantur dicta. *Feneſtra* ſunt quibus pars exterior anguſta & interior diffuſa eſt, quales in horreis videmus dictæ, eo quòd lucem fœnerentur. Lux enim Græcè φῶς dicitur: vel quia per eas intus poſitus homo foras videt. Alij feneſtram putant dictam, eo quòd domui lucem miniſtrat, compoſitum nomen ex Græco Latinóque ſermone. φῶς enim Græcè lux eſt. *Cardo* eſt locus in quo oſtium vertitur: & ſemper mouetur, dictus ἀπὸ τῆς κραδίας, quòd quaſi cor hominem totum, ita ille cuneus ianuam regat ac moueat. Vnde & prouerbiale eſt, In cardine rem eſſe. *Limina* oſtiorum dicta, eò quòd tranſuerſæ ſunt, vt limes, & per ea ſicut in agro aut introeatur, aut foris eatur. *Poſtes* & *antes* quaſi poſt & ante ſtantes. Et antes quia ante ſtant, vel quia antea ad eas accedimus priuſquam domum ingrediamur. Poſtes eo quòd poſt oſtium ſtent.

De partibus ædificiorum.

CAP. VIII.

Fundamentum dictũ quòd fundus ſit domui. Idem & cementũ à cedendo dictũ, quòd craſſo lapide ſurgat. *Paries* nuncupatus, quia ſemper duo ſunt pares, vel à fronte, vel à latere. Siue enim tetragonũ ſiue hexagonum ſit, qui ſe conſpiciunt ex pari erunt. Aliter enim ſtructura facta deformis eſt. *Parietinas* dicimus quaſi parietum ruinas. Sunt enim parietes ſtantes ſine tecto & ſine habitantibus. *Angulus* quòd duos parietes in vnum coniungat. *Culmina* dicta ſunt, quia apud antiquos tecta tegebãtur culmo, vt nũc ruſtica. Hinc tecti ſummitas culmen dicitur. *Camera* ſunt volumina introrſum reſpicientia appellatæ à curuo. καμινὸν enim Græcè curuum eſt. *Laquearia* ſunt quæ camerã ſubtegunt & ornant: quæ & lacunaria dicuntur. Principaliter autem lacus dicitur: vt Lucilius, Reſultant ædéſque lacúſque. Cuius diminutio lacunar facit: vt Horatius, Neq; aureum mea renidet in domo lacunar. Inde fit alia diminutio lacunarum, & per αἰώρησιν laquearium facit. *Abſida* Græco ſermone, Latinè interpretatur lucida, eo quòd lumine accepto per arcum reſplendeat. Sed vtrum abſidam an abſidem dicere debeamus, hoc verbi genus ambiguum quidam doctorum exiſtimant. *Teſtudo* eſt camera templi obliqua. nam in modum teſtudinis veteres templorum tecta faciebant: quæ ideò ſic fiebant. vt cœli imaginem redderet, quod conſtat eſſe conuexum. Alij teſtudinem volunt eſſe locũ in partem atrij aduerſum venientibus. *Arcus* dicti quòd ſint arta concluſione curuati. ipſi & fornices. *Pauimenta* originem apud Græcos habent elaborata arte picturæ. *Litoſtrota* paruulis cruſtis ac teſſellis tinctis in varios colores. vocata autem pauimenta, eò quòd pauiantur, id eſt cædantur. Vnde & pauor, quia cædit cor. *Oſtracus* eſt pauimentum teſtaceum, eò quòd fractis teſtis calce admixta ſeriatur. Teſtam enim Græci ὄστρακα dicunt. *Complumium* dictum, quia aquæ partes quæ circa ſunt eò conueniant. *Teſſella* ſunt è quibus domicilia ſternuntur, à teſſeris nominata, id eſt quadratis lapillis, per diminutionẽ. *Baſes* fulturæ ſunt columnarum, quæ à fundamento conſurgunt, & ſuperpoſitæ fabricæ ſuſtinent pondus. Baſes autem nomen petræ eſt fortiſſimæ Syro ſermone. ¶ *Columna* pro longitudine & rotũditate vocatę, in quibus totius fabricæ pondus erigitur. Antiqua ratio columnarũ erat altitudinis, tertia pars latitudinis. Genera rotundarum quatuor: *Dorica*, *Ionica*, *Tuſcanica*, *Corinthea*, menſura groſſitudinis & altitudinis inter ſe diſtantes. Quintum genus eſt earum quę vocantur *Atticæ*, quaternis angulis aut amplius, paribus laterum interuallis. *Capitolia* dicta, quòd ſint columnarum capita: ſicut ſuper collum, caput. *Epiſtilia* ſunt, quæ ſuper capitella columnarum ponuntur: & eſt Græcum, id eſt ſupermiſſa. *Tegulæ* quòd tegant ædes, & *imbrices*, quòd accipiant imbres. *Lateres* & *Laterculi*, quòd lati formentur circumactis vndique, quatuor tabulis. *Canalis* ab eo quòd cava ſit in modum cannæ. Sanè canalem melius genere fœminino quã maſculino proferimus. *Fiſtulæ* aquarum ſunt dictæ, quòd aquas fundant, & emittant. Nam φίστειν Græcè mittere eſt. Formæ earum pro magnitudine aquæ & capacitatis modo fiunt.

De munitionibus. CAP. IX.

Munitum vel *munimentum* dictum, quia manu eſt factũ. *Cohors* vocata, vel quod coartet cuncta quæ interius ſunt, id eſt conclu-

concludat,vel quòd coerceat obiectu ſuo extraneos,& adire prohibeat. *Vallum* eſt,quod mole terræ erigitur, vt cuſtodia prætẽdatur. dictum autem vallum à vallis.Nam *Valli fuſtes* ſunt, quibus vallum munitur. Et valli dicti , quòd figantur & euellantur. *Interualla* ſpacia ſunt inter capita vallorum,id eſt ſtipitum quibus vallum fit , vnde & cætera quoqs ſpacia dicuntur,à ſtipitibus ſcilicet.*Agger* eſt cuiuſlibet rei aceruatio,vnde foſſæ aut valles poſſunt repleri. Agger propriè dicitur terra àggeſta,quæ vallo facto propius ponitur,ſed abuſiuè & muros & munimenta omnia aggerem dicimus. *Macerię* ſunt parietes longi, quibus vineæ aliquæ clauduntur. Longum enim Greci μακρὸν dicunt.*Formatum* ſiue *formatium* in Africa vel Hiſpaniæ parietes de terra appellant, quomodo in forma circumdatis duabus vtrinque tabulis infertiuntur verius quàm inſtruuntur.Æuis durant incorrupti,ventis,ignibus, omni cemento fortiores.*Sepes* munimenta ſatorum ſunt , vnde & appellatæ. *Caula* munimenta ouium , vel ſepimenta ouilium.Eſt enim Græcum nomen c.detracta. Nam Græci κάυλας vocant animalium receptacula.

De tentoriis. CAP. X.

Tabernacula tentoria ſunt militum, quibus in itinere ſolis ardores tempeſtatéſque imbrium frigoríſque iniurias vitant.Dicta autem tabernacula, quòd cortinę diſtentæ funibus,tabulis interſtantibus appenderẽtur,quæ tentoria ſuſtinerẽt.*Tentorium* vocatum,quòd tendatur funibus & palis, vnde & hodie prætendere dicuntur.*Papiliones* vocãtur à ſimilitudine paruuli animalis volantis, quod maximè abundat florentibus maluis. Hæ ſunt auiculæ quæ lumine accenſo conueniunt,& circa volitantes ab igne proximo interire coguntur.

De ſepulcris. CAP. XI.

Sepulchrum à ſepulto dictum.Prius autem quiſque in domo ſua ſepeliebatur. Poſtea vetitum eſt legibus , ne fœtore ipſo corpora viuentium contacta inficerentur. *Monumentum* ideo nuncupatur,eo quòd mentem moneat ad defuncti memoriã.Cũ enim nõ videris monumentum,obliuiſceris mortuũ. Hoc eſt illud quod ſcriptum eſt, Excidit tanquam mortuus à corde.Cùm autem videris,monet mentem & ad memoriam te reducit,vt mortuum recorderis.Monumenta itaque & memoriæ, pro mentis admonitione dictæ. *Tumulus* dictus quaſi tumens tellus.*Sarcophagus* Græcum nomẽ eſt,eo quòd ibi corpora aſſumantur, σὰρξ enim Græcè,caro, φάγω comedere dicitur. *Mauſolea* ſunt ſepulchra ſeu monumenta regum,à Mauſoleo rege Ægyptiorum dicta. Nam eo defuncto vxor eius miræ magnitudinis & pulchritudinis ſepulchrum extruxit,in tantum vt vſque hodie omnia monumenta precioſa ex eius nomine mauſolea nuncupentur.*Pyra eſt* genus ſepulchrorum quadratum &faſtigiatum vltra omnem celſitudinem quæ fieri manu poſſit,vnde & menſuram vnam vmbrarum egreſſæ nullam habere vmbram dicuntur. Tali autem ędificio ſurgunt,vt à lato incipiant & in anguſto finiantur, ſicut ignis. πῦρ enim dicitur ignis,has Ægyptus habet. Apud maiores enim , potentes aut ſub montibus aut in montibus ſepeliebantur.Inde tractum eſt vt ſuper cadauera aut pyramides fierent,aut ingentes columnæ collocarentur.

De adificiis ruſticis. CAP. XII.

Caſa eſt agreſte habitaculum palis atque virgultis , arundinibúſque contextum, quibus poſſint homines tueri à vi frigoris,vel caloris iniuria.*Tugurũ* caſula eſt, quã faciunt ſibi cuſtodes vinearũ ad tegimen ſui quaſi tegurium, ſiue propter ardorem ſolis & radios declinandos, ſiue vt inde homines vel beſtiolas , quæ inſidiari ſolent natis frugibus, abigant.Hanc ruſtici *capannam* vocant:quod vnum tantum capiat.*Teſcua* quidam putant eſſe tuguria,quędam loca prærupta & aſpera. *Magalia* ędificia Numidarum agreſtium ob longa incuruis lateribus recta,quaſi nauium carinæ ſint:ſiue rotunda in modum furnorũ. Et magalia dicta,quaſi magaria, quia *Magar* Pœnici nouam villam dicunt,vna litera commutata l pro r magaria,tuguria.

De agris. CAP. XIII.

Ager Latinè appellari dicitur,eo quòd in eo agatur aliquid.Alij agrum ex Græco nominari manifeſtius credunt. Vnde & villa Græcè χωρίον dicitur. *Villa* à vallo , id eſt aggere terræ nũcupata,quòd pro limite cõſtitui ſolet.*Poſſeßiones* ſunt agri latè patentes publici priuatíque: quos initio non mãcipatione,ſed quiſque vt potuit occupauit,atque poſſedit, vnde & nuncupati. *Fundus* dictus, quòd eo *fundatur* vel ſtabiliatur *patrimoniũ*. Fundus autem,& vrbanum ędificiũ & ruſticum intelligendum eſt.*Prædium*,quòd ex omnibus *patris familiàs maximè præuideatur*,id eſt appareat, quaſi præuidiũ,vel quòd antiqui agros,quos bello ceperant, vt *præda* nomine habebant.¶Omnis autem ager,vt Varro docet, quadrifarius diuiditur. Aut enim *aruus* eſt ager,id eſt ſationalis:aut *conſitus*, id eſt aptus arboribus:aut *paſcuus*,qui herbis tãtum,

& animalibus vacat: aut *florens*, quòd sunt horti apibus congruentes & floribus. Quod etiam Virgilius in quatuor libris Georgicorum secutus est. *Rura* veteres incultos agros dicebant, id est siluas & pascua, agrum verò qui colebatur. Nam rus est quo mel, quo lac, quo pecus haberi potest. Vnde & rusticus nominatur. hæc agrestium prima & otiosa fœlicitas. *Seges* ager est in quo seritur. vnde & Virgilius, Illa seges demum votis respondet auari Agricolæ. *Compascuus* ager dictus, qui à diuisoribus agrorum relictus est ad pascendum communiter vicinis. *Allmius* ager, est quem paulatim fluuius in agrum reddit. *Arcifinius* ager dictus est, quia certis linearum mensuris continetur: sed arcentur fines eius obiectu fluminum, montium, arborum. vnde & in iis agris nihil subcisiuorum intreuenit. *Noualis* ager est primum proscissus, siue qui alternis annis vacat, nouandarum sibi virium causa. Noualia enim semel cum fructu erãt, & semel vacua. *Squalidus* ager quasi excolidus, eo quòd iã à cultura exierit, sicut exconsul, quod à consulatu discesserit. *Vliginosus* ager est semper vuidus. Nam vuidus dicitur, qui aliquando siccatur. Vligo enim humor terræ naturalis est, ab ea nunquam recedens. *Subscicua* sunt propriè quę de materia præcidens sutor quasi superuacua abiicit. Inde & subsiciui agri, quos in pertica diuisos recusãt, quasi steriles vel palustres. Itẽ subcisiua, quæ in diuisura agri nõ efficiunt centurias, id est iugera cc. *Area* dicitur tabularum æqualitas. dicta autem area à planicie atque æqualitate, vnde & ara. Alij aream vocatam dicunt, quòd pro triturandis frugibus eradatur, vel quòd non triturẽtur in ea nisi aridi. *Pratum* est cuius fœni copia armenta tuentur, cui veteres Romani nomen indiderunt ab eo quòd protinus sit paratum: nec magnum laborem culturæ desideret. Prata autem sunt quæ secari possunt. *Paludes* dictæ à Pale pastorali dea, quòd paleam, id est pabula nutriant iumentorum.

De finibus agrorum. CAP. XIIII.

Fines dicti, eo quòd agri funiculis sunt diuisi. Mensurarum enim lineæ in terrarũ partitione tenduntur, vt dimensionis æqualitas teneatur. *Limites* appellati antiquo verbo transuersi. Nam transuersa omnia antiqui lima dicebant: à quo & limina ostiorũ per quę foris & intus itur: & limites quòd per eos foras in agros eatur. Hinc & *limus* vocabulum accepit, cingulum quo serui publici cingebãtur obliqua purpura. *Termini* dicti, quòd terræ mensuras distinguunt atque declarant. His enim testimonia finium intelliguntur, & agrorum intentio & certamen auferetur. ¶ *Limites maximi* in agris sunt duo, *cardo & decumanus*. *Cardo* qui à septentrione directus à cardine cœli est: nam sine dubio cœlum vertitur in septentrionali orbe. *Decumanus* est qui ab oriente in occidentem per transuersum dirigitur, qui pro eo quòd formam X faciat, decumanus est vocatus. Ager enim bis diuisus figuram numeri denarij efficit. *Area* ab arcendo vocata. *Fines* enim agri custodit, eósque adire prohibet. *Trifinium* dictum, eo quòd trium possessionum fines astringit. Hinc & *quadrifinium*, quod quatuor. Reliqui limites angustiores & inter se distant imparibus interuallis & nominibus designatis.

De mensuris agrorum. CAP. XV.

Mensura est quicquid pondere, capacitate, longitudine, altitudine, animóque finitur. Maiores itaque *orbem* in partibus: *partes*, in prouincias: *prouincias* in regionibus: *regiones*, in locis: *loca*, in territoriis: *territoria*, in agris: *agros*, in cẽturiis: *centurias*, in iugeribus: *iugera*, in climatibus: deinde *climata* in *actus*, *perticas*, *passus*, *gradus*, *cubitos*, *pedes palmos*, *uncias*, & *digitos* diuiserunt: Tanta enim fuit eorũ solertia. *Digitus* est minima pars agrestiũ mensurarum. Inde uncia habens digitos tres. *Palmus* autem quatuor habet digitos: *pes* sedecim digitos: *passus* pedes quinque *pertica* passus duos, id est, decem pedes. *Pertica* autẽ à portãdo dicta, quasi portica. Omnes autem præcedentes mensuræ in corpore sunt, vt palmus, pes, passus, & reliqua: sola pertica portatur. Est enim decem pedum ad instar calami in Ezechiele templum mensurantis. *Actus* est minimus, latitudine pedum quatuor, longitudine cẽtum sexaginta. *Climata* quoque vndique versum habent sexaginta pedes. *Actus quadratus* vndique finitur pedibus centũ viginti. Hunc Betici arapennẽ dicunt, ab arando scilicet. *Actus duplicatus* iugerum facit: & ab eo quod est iunctum, jugeri nomen accepit. *Iugerum* autem constat longitudine pedũ ducentorum quadraginta, latitudine cẽtum viginti. *Actum* prouinciæ Beticæ rustici agrũ vocant. *Porcam* iidem Betici triginta pedum latitudine, & octoginta lõgitudine definiũt. Sed porca est quod in arãdo extat. *Lyra* quod defossum est. At Galli *candetum* appellant in areis vrbanis spacium centum pedum, quasi centetum. In agrestibus autem pedum CL. quod aratores candetũ vocãt. Porrò *stadialis ager* habet passus CXXV, id est, pedes DCXXV, cuius mensura octies computata miliare facit, quod constat quinque millibus pedum. *Centuria* autem ager est ducentorum iugerum, qui

rum, qui apud antiquos è centum iugeribus vocabatur: sed postea duplicata est, nomén-que pristinum retinuit. In numero enim centuriæ multiplicatæ sunt.nomen mutare non potuerunt.

De itineribus. CAP. XVI.

Mensuras viarum nos *milliaria* dicimus, Græci *stadia*, Galli *leucas*, Ægyptij *signes*, Persæ *parasangas*. Sunt autem propriè quæque spacia *Milliarium* mille passibus terminatur: & dictum milliarium, quasi mille adium, habens pedes quinque millia. *Leuca* finitur passibus quingentis. *Stadium* octaua pars milliarium est, constans passibus CXXV. Hoc primùm Herculé statuisse dicunt, eúmque eo spacio determinasse, quod ipse sub vno spiritu confeciffet: ac proinde stadium appellasset, quod in fine respirasset, simúlque stetisset. *Via* est, qua potest ire vehiculum: & via dicta à vehiculorum incursu. Nam duos actus capit, propter euntium & venientium vehiculorum occursum. Omnis autem via aut publica est, aut priuata. *Publica* est quæ in solo publico est, qua iter actus populo patet. Hæc autem ad mare, aut ad oppida pertinet. *Priuata* est quæ vicino municipio data est. *Strata* dicta, quasi vulgi pedibus trita. Lucretius: Stratáque iam vulgi pedibus detrita viarum. Ipsa est & *delapidata*, id est, lapidibus strata. Primùm autem Pœni dicuntur lapidibus vias strauisse: postea Romani eas per omnem penè orbem disposuerunt, propter rectitudinem itinerum, & ne plebs esset otiosa. *Agger* est media stratæ eminentia, coaceruatis lapidibus strata, ab aggere, id est, coaceruatione dicta, quam historici viam militarem dicunt: vt, Qualis sæpe viæ deprensus in aggere serpens. *Iter* vel itus est via, qua iri *ab homine* quaqua versum potest. Iter autem & itiner diuersam habent significationem: *Iter* enim locus est transitu facilis. vnde & appellamus itum. *Itiner* autem est itus longæ viæ: & ipse labor ambulandi, vt quò velis peruenias. *Semita* itineris dimidium est, à semi itu dicta. Semita autem hominum est: callis ferarum & pecudum. *Callis* est iter pecudum inter montes angustum & tritum à callo pecudum vocatum, siue callo pecudum perduratum. *Tramites* sunt transuersa in agris itinera, siue recta via, dicti quòd transmittant. *Diuertia* sunt flexus viarum, hoc est, viæ in diuersa tendentes: eadem *diuerticula* sunt, hoc est, diuersæ ac diuisæ viæ: siue semitæ transuersæ, quæ sunt alteræ viæ. *Biuium*, quia duplex est via. *Competa*, quia plures in ea cõpetunt viæ, quasi *trinia*, *quatrinia*. *Ambitus* inter vicinorum ædificia locus, duorum pedum & *semipedis* ad circumeundi facultatem relictus, & ab ambulando dictus. *Orbita* vestigium carri, ab orbe rotæ dicta. Porrò *actus* quo pecus agi solet. *Clinosum* iter flexuosum. *Vestigia* sunt pedum signa primis plantis expressa, vocata quòd iis viæ præcurrentium inuestigentur, id est, cognoscantur.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM

LIBER XVI.

CAPITA LIBRI DECIMISEXTI.

1 *De pulueribus & glebis terræ.*
2 *De glebis ex aquis.*
3 *De lapidibus vulgaribus.*
4 *De lapidibus insignioribus.*
5 *De marmoribus.*
6 *De gemmis.*
7 *De viridioribus gemmis.*
8 *De rubris gemmis.*
9 *De purpureis.*
10 *De candidis.*
11 *De nigris.*
12 *De varijs.*
13 *De crystallinis.*
14 *De aureis.*
15 *De vitro.*
16 *De metallis.*
17 *De auro.*
18 *De argento.*
19 *De ære.*
20 *De ferro.*
21 *De plumbo.*
22 *De stanno.*
23 *De electro.*
24 *De ponderibus.*
25 *De mensuris.*
26 *De signis ponderum.*

De pulueribus & glebis terræ.

CAP. I.

PVLVIS dictus, quòd vi venti pellatur. Tollitur enim eius flatu nec resistit: nec stare nouit sicut ait propheta: Tanquam puluis, quem proiicit ventus à facie terræ. *Limus* vocatus, quòd leuis sit. *Cænum* est vorago luti. *Cinis* ex incendio dicitur ab eo enim fit. *Fauilla*, quòd per ignem effecta sit. Nam φῶς ignis est. *Gleba*, quòd globus sit. Pulueris enim collectione compingitur, & in vno glomere adunatur. Terra autem ligata gleba est, soluta puluis. *Labina* eo quòd ambulantibus lapsum inferat, dicta per derivationem à labe. *Lutum* vocatum quidã per antiphrasin putant, quòd non sit mundum: nam omne lotum mundũ est. *Volutabra* appellata, quòd ibi apri voluntentur. *Vligo* sordes limi vel aquæ sunt. *Sabulum* leuissimum terræ genus. *Argilla* ab Argis vocata: apud quos primùm ex ea vasa cõfecta sunt. *Creta*, ab insula *Creta*, vbi melior est. *Creta Cimolia* candida est: à Cimæa Italiæ insula dicta: quarum altera vestimentorum precioſos colores emollit: & confricato sulphure quodam nitore exhilarat: altera gemmis nitorem præstat. *Creta argentaria* & ipsa candida appellata, eo quòd nitorem argento reddat. *Terra Samia* à Samo insula dicta, glutinosa & candida, & linguæ lenis: medicamẽtis & vasculis necessaria. *Puluis Puteolanus* in Puteolanis Italiæ colligitur collibus, opponitúrque ad sustinenda maria fluctúsque frangendos. Nam mersus aquis protinus lapis fit, vndísque cotidie fortior effectus in saxum mutatur, sicut argilla igne in lapidem vertitur. *Sulphur* vocatum, quia igne accenditur. πῦρ: enim ignis est. Nam vis eius in aquis feruentibus sentitur, nec alia res facilius accenditur. Nascitur in insulis Æolis inter Siciliam & Italiam, quas ardere dicunt. Inuenitur & in aliis locis effossum. Huius genera quatuor. *Vnum* quod foditur transfucet & viret, quo solo ex omnibus medici vtuntur. *Alterum* quod appellant glebam vsibus tantùm fullonum familiare. *Tertium* liquor est, vsus eius ad lanas suffiendas, quia tandoré mollitiémque præstat. *Quartum* ad licinia conficienda maximè aptum. Sulphuris tanta vis est, vt morbos comitiales deprehendat nitore suo impositis ignibus in calice vini, prunáque subdita circumferens exardescentibus repercusso palorem dirum velut defunctorum effundit.

De glebis ex aqua. CAP. II.

BItumen in Iudæa de lacu Asphaltite emergit, cuius glebas supernatantes, naues scaphis appropinquantes colligunt. In Syria autem limus est passim à terra exæstuans. Spissantur autem vtraque & dẽsitate coeunt. & vtraque Græci μαλάττραν appellant. Natura eius ardens & igni cognata, & neque aqua neque ferro rumpitur, nisi solis muliebribus inquinamentis: vtilis ad compages nauium. *Alumen* vocatum à lumine, quòd lumen coloribus præstat tingendis. Est autem salsugo terræ, efficitúrque hyeme ex aqua & limo, & æstiuis solibus maturatur. Huius species duæ sunt, liquidum & spissum. *Sal* quidã dictum putant, quòd in igne exiliat. Fugit enim ignem dum sit igneus, sed naturam sequitur, quia ignis & aqua semper inter se inimica sunt. Alij sal à salo & sole vocatum existimant: nam *aquis maris sponte gignitur*, spuma in extremis littoribus vel scopulis derelicta & sole decocta. Sunt & *lacus & flumina & putei è quibus hauritur*. Dehinc in saliuis ingestus solè siccatur, sed & flumina densantur in sale, amne reliquo sub gelu fluente. *Alibi quoque detractis arenis colligitur*, crescens cum lunæ noctibus: nam in Cyrenea Ammoniacus sub arenis inuenitur. Sunt & montes *nativi salis*, in quibus ferro ceditur, vt lapis renascens maius: tantæ alicubi duritiæ, vt muros domósque massis salis faciant, sicut in Arabia. In natura quoque salis differẽtiæ sunt. Nam alibi suauis, alibi salsissimus: *commune sal* in igne crepitat. *Tragasaũ* nec crepitat in igne, nec exilit. *Agrigentinum* Siciliæ flammis patiens in aqua exilit, in igne fluit contra naturam. Sunt & colorum differentiæ. Memphiticus *rufus* est: in parte quadam Siciliæ *purpureus*, vbi Ætna mons est. Item in eadem Sicilia in Pachyno adeò *splendidus & lucidus*, vt imaginem reddat. In Cappadocia *crocinus* effoditur. ¶Salis natura necessaria est ad omnẽ escam. Fulmentis enim saporem dat: excitat auiditatem, & appetitũ in omnib⁹ cibis facit. Ex eo quippe omnis victus, delectatio & summa hilaritas. Hinc & salis nomen accepisse putatur. Nihil enim vtilius sale & sole. Denique cornea videmus corpora nauticorum. Quinetiam pecudes, armenta, & iumenta sale maximè prouocãtur ad pastum: multum largiores lacte, multóque gratiores casei dote. Corpora etiam sal astringit, siccat & alligat. Defuncta etiam à putrescendi labe vindicat, vt durent. *Nitrum* à loco sumpsit vocabulum. Nascitur enim in oppido vel regione Ægypti Nitria, ex quo & medicinæ fiunt, & sordes corporum vestiúmque lauantur. Huius natura nõ multum à sale distat. Habet enim virtutem salis & similiter oritur canescẽtibus littoribus siccitate. *Aphronitrum* Græcè, Latinè spuma nitri est, de quo quidam ait, Rusticus es, nescis quid Græco nomine dicar, Spuma vocor nitri, Græ-

tri,Græcus est aphronitrum. Colligitur autē in Asia, in speluncis distillans, dehinc siccatur sole. Optimum putatur, si minimè fuerit ponderosum & maximè fricabile, colore penè purpureo. *Chalcanthum* dictum, quia chalcidis est timum, id est, flos: vnde & apud Latinos aeris flos appellatur. Fit autem nūc multis in regionibus: olim in Hispaniæ puteis vel stagnis id genus aquæ habentibus, quam decoquebant, & in piscinas ligneas fundebant, appendentes super eas restes, lapillis extentas, quibus limus in similitudinem vitreis acinis adhærebat: sícque eiectum siccabatur diebus xxx. Fit autem nunc alibi in speluncis, quod liquidè collectum dehinc diffusum in quosdam solidatur botros: fit & in scrobibus cauatis, quarum de lateribus decidentes guttę coalescunt: fit & salis modo, ex flagrantissimo sole. Adeò autem constrictæ virtutis est, vt in leonum & vrsorum ora sparsum tantam vim habeat ad stringendum vt non valeant mordere. In codice quodam manuscripto ante vocabulum Aphronitrum habentur hęc: Nam sicut salem in littore maris feruor conficit Solis, durando in petram aquas marinas, quas maior vis ventorum vel ipsius maris feruor in littora vlteriora proiecerit: ita in Nitria, vbi çstate pluuię prolixiores tellurem infundunt. adurit sideris ardor tantus, qui ipsas pluuiales per latitudinem arenarum concoquat in petram: sali quidem vel glaciei aspectu simillimā, sed nihil rigidi rigoris, nil salsi saporis habentem, quæ tamen iuxta naturam salis in caumate durare atq; nubiloso aere fluere ac liquefieri solet. Hanc indigenæ sumentes seruant, & vbi opus fuerit, pro lauamento vtuntur. Vnde Iudææ peccanti dicit propheta: Si laueris te nitro, & multiplicaueris tibi herbam Borith, maculata es in iniquitate tua, dicit Dominus. Crepitat autem in aqua, quomodo calx viua, & ipsa quidem disperit, sed aquam lauationi aptam reddit.

De lapidibus vulgaribus. CAP. III.

Lapis à terra tanquam densior etiam vulgò discernitur. Lapis autem dictus, quòd lædat pedem. *Lapis mollis* est & sparsus. *Saxa* hærent & è montibus exciduntur. Petra Græcum est. *Silex* est lapis durus, eò quòd exiliat ignis, ab eo dictus. *Scopulus* à saxo eminente, quasi à speculando dictus: siue à tegimento nauium, ἀπὸ τῆς σκέπης. *Spelea* Græcè, spelunca Latinè. Est autem rupis cauata. *Crepido* extremitas saxi abrupti: vnde & crepido vocata, quòd sit abrupti saxi altitudo tacta. Hæret pede pes densus: vnde & vocatur. *Cautes*, aspera saxa in mari, dicta à cauendo, quòd cauta. *Murices* petræ in littore similes mu ricibus viuis, acutissimæ & nauibus perniciosæ. *Icon* saxum est, quod humanæ vocis sonū captans, etiam, verba loquentium imitatur. εἰκὼν autem Græcè, Latinè imago vocatur, eò quòd ad vocem respondens alieni efficitur imago sermonis: licet hoc quidem & locorū natura eueniat, ac plerunque conuallium. *Calculus* est lapillus terræ admixtus, rotūdus atque durissimus, & omni puritate lenissimus. Dictus autem calculus, quòd sine molestia breuitate sui calcetur: cui contrarius est scrupus, lapillus minutus & asper: qui si inciderit in calciamentum, nocet, & molestia est animo: vnde & molestiā animi dicimus scrupulum: hinc & scrupea saxa, id est, aspera. *Cos* nomen accepit, quòd ferrum ad incidendum acuat, Cos enim Græco sermone incisio, nominatur. Ex his aliæ aquariæ sunt: aliæ oleo indigent in acuendo, sed oleum lenem, aquariæ aciem acerrimam reddunt. *Pumex* vocatur, eò quòd spumæ densitate concretus fiat, & est aridus, candore paruus: tantámq; naturam refrigerandi habens, vt in vase missus, musta deferuere desinant. *Rudus* artifices appellant lapides contusos & calci admiatos, quos in pauimentis faciendis superfundunt: vnde & rudera dicuntur. *Gipsum* cognatum calci est, & est Græcum nomē: plura eius genera. Omnium autem optimum *lapis specularis*. Est enim signis ædificiorum & coronis gratissimus. *Calx viua* dicta, quia dum sit tactu frigida, intus occultum continet ignem. Vnde & perfusa aqua statim latens ignis erūpit. Natura eius mirum aliquid facit. Postquam enim arserit, aquis incenditur, quibus solet ignis extingui: oleo extinguitur, quo solet ignis accendi. Vsus eius structuris fabricæ necessarius. Nam lapis lapidi non potest adhærere fortius, nisi calce coniunctus. Calx è lapide albo & duro melior structuræ: ex molli, vtilis tectoriis. *Arena* ab ariditate dicta, non adhærendo in fabricis, vt volunt quidam. Huius probatio, si manu impressa stridat: aut si in vestem candidam sparsa nihil sordis relinquat.

De lapidibus insignioribus. CAP. IIII.

Magnes lapis Indicus ab inuentore vocatur. Fuit autem in India primum repertus. Clauis crepidarum, bacilique cuspidi hærens cùm armenta idem Magnes pasceret: postea & passim inuentus. Est autem colore ferrugineus, sed probatur cùm ferro adiunctus eum fecerit raptum. Nil adeò apprehēdit ferrum, vt catenam faciat annulorum. Vnde & apud vulgus ferrum vivum appellat. Liquorem quoque vitri, vt ferrum trahere creditum, multi antiqui vis hist (quod refert beatissimus Augustinus) quòd quidam eundem

Magnetem lapidem tenuerit sub vase argenteo, ferrúmque super argentum posuerit: deinde subtermouente manu cum lapide ferrum cursu desuper mouebatur. Vnde factum est, vt in templo quodam simulachrum ex ferro pendere in aere videretur. Est quippe & alius in Æthiopia Magnes, qui ferrum non ambit, sed respuit. Omnis autem Magnes tanto melior est, quanto magis cœruleus. *Gagates* lapis primùm inuentus est in Sicilia: Gagatis fluminis fluore reiectus. Vnde & nominatus, licet in Britannia sit plurimus. Est autem niger, planus, lenis & ardens igni admotus. Fictilia ex eo scripta non delentur: incensus serpentes fugat: dæmoniacos perdit, virginitatem deprehendit: mirum, quia accenditur aqua, oleo restinguitur. *Asbestos* Arcadiæ lapis, ferrei coloris: ab igne nomen sortitus, eo quòd accensus semel, nunquam extinguitur. De quo lapide mechanicum aliquid humana ars molita est: quòd gentiles capti sacrilegio mirarentur. Denique in templo quodam fuisse Veneris fanum dicunt, ibique candelabrum & in eo lucernam sub diuo sic ardentem, vt eam nulla tempestas nullus imber extingueret. *Pyrites* Persicus lapis fuluus aeris simulans qualitatem, cuius plurimus ignis: siquidem facilè scintillas emittit: hic tenentis manum si vehementius prematur adurit propter quod ab igne nomen accepit. Est alius Pyrites vulgaris, quem viuum lapidem appellant, qui ferro vel lapide percussus scintillas emittit, quæ excipiuntur sulphure vel aliis fugis vel foliis, & dicto celerius præbet ignem. Hunc vulgus focarem petram vocat. *Selenites* Latinè lunaris interpretatur, eo quòd interiorem eius candorem cum luna crescere atque deficere aiunt. Gignitur in Perside. *Dionysius* lapis fuscus & rubentibus notis sparsus. Vocatur autem ita, quia si aquæ mixtus conteratur, vinum flagrat: & quod in illo mirum est, ebrietati resistit. *Thracius* niger & sonorus: nascitur in flumine, cuius nomen est pontus in Equitia. *Phrygius lapis* ex loco traxit vocabulum. Nascitur enim in Phrygia, colore pallidus, mediocriter grauis. Est autè gleba pumicosa. Vritur ante à vino perfusus, flatúsque follibus donec rubescat: ac rursus vino dulci intingitur, trinis vicibus, tingendis tantùm vestibus vtilis. *Syrius lapis* à Syria, vbi reperitur appellatur: hic integer fluctuari traditur: comminutus mergi. *Arabicus* similis est ebori sine vlla macula. Hic defricatus ad ignem, succum demittit croco similem. *Iudaicus* lapis albus est, atque in schemate grandis scripturis sub inuicem modulatus, quas Græci γραμμὰς appellant. *Samius* à Samo insula, vbi reperitur, vocatus, & est grauis & candidus, poliendi aurum vtilis. *Memphitis* vocatus à loco Ægypti, & est gẽmantis naturæ. hic tritus, atque in iis quæ verenda & secanda sunt ex aceto illinitus ita obstupescere facit corpus, vt non sentiat cruciatum. *Sarcophagus* lapis dictus, eo quòd corpora defunctorum condita in eo infra quadraginta dies absumuntur. σὰρξ enim Græcè caro dicitur, φάγω comedere. Nascitur autem in Troade, fissilique vena scinditur. Sunt & eiusdem generis in Oriente saxa, quæ etiam viuentibus alligata, erodunt corpora. *Aemathites* appellatus, eo quòd cute resolutus in colorem veniat sanguinis. Est autem admodum humidus. Est & ferrugineus. Nascitur in vltima Ægypto, Babylonia & Hispania. *Androdamantus* colore niger, pondere & duritia insignis, vnde & nomen traxit, præcipuus reperitur in Africa. Trahere autem in se argentum vel æs dicitur, quíque attritus vt hæmathites in colorem redigitur sanguinis. *Iscistos* inuenitur in vltima Hispania croco similis cum leui fulgore, facilè friabilis. *Amiantos* appellatus à veteribus, eo quòd si ex ipso vestis fuerit contexta, contra ignem resistat, & igni imposita non ardeat, sed splendore accepto nitescat, & est scissili a-luminis similis: veneficiis resistens omnibus, specialiter magorum. *Batrachites* similis est testæ laminosæ scissibilis. *Galactites* colore cinereus, gustu suauis, sed ideo sic vocatus, quòd quiddam de se lacteum attritus dimittat. *Obsius* lapis niger est transluecidus, & vitri habens similitudinem. Ponitur in speculis parietum propter imaginum vmbras reddendas. Gemmas multi ex eo faciunt: nascitur in India & in Samo Italiæ. *Mytrides* lapis Euphratis Sole repercussus coloribus micat variis. *Aethides lapides* reperiuntur in nidis aquilarum: aiunt binos inueniri, marem & fœminam: nec sine iis parere aquilas. Horum masculus durus similis gallæ, subrutilus: fœmineus verò pusillus ac mollis. Alligati, partus celeritatem faciunt: etiam à quibus vuluæ excidunt, nisi citò parturientibus auferantur. *Phengites* Cappadociæ lapis, duritia marmoris candidus atque transluceus: ex quo quondam templum constructum est à quodam rege foribus aureis, quibus clausis claritas intus diurna erat. *Ebenites* eboris similis, in quo Darium conditum fertur, Paróque similis candore & duritia, minus tamen ponderosus, qui Porus vocatur. *Obracites* vocatus, quòd similitudinem testæ habeat. vsus eius est pro pumice. *Melanites* lapis dictus, eo quòd melleum & dulcem succum emittat. *Ismerus* lapis asper & indomitus, & omnia atterens: ex quo gemmæ teruntur. *Chrysites* colore similis ocreæ, inuenitur in Ægypto.

Ammites, similis nitro, sed durior: gignitur in Ægypto & Arabia: qui nascitur in Æthiopia veluti viridis, sed lacteus, cùm resoluitur, remordens vehementer. *Ceranus* albus est, duriórque Pario. *Melitites* veluti viridis & grãdis inuenitur in Ægypto *Tusculanus* à loco Italiæ dictus, dissilire igne traditur. *Sauinus* lapis fuscus addito oleo etiam lucere fertur. Est & quidam viridis lapis vehementer igni resistens. *Sisimus* mollis & candidus, excalefactus oleo nigrescit atque durescit. *Lapides* quoque *medicinalium mortariorum* & *pigmentariũ* vsibus apti. *Edessius* præcipuus & inde *collatitius*. *Thebaicus* quoque & *basanites* lapides vel ex sese remittentes *Specularis* lapis vocatus est, quòd vitri more transluceat: repertus primùm in Hispania citeriore & circa Segobricam vrbem. Inuenitur enim sub terra & effossus exciditur, atque finditur in quamlibet tenues crustas.

De marmoribus. CAP. V.

POst lapidum genera veniamus ad *marmora*. Nam inter *lapides* & *marmora* differentia. Nam *marmora* dicuntur eximij lapides, qui maculis & coloribus commẽdantur. Marmor sermo Græcus est à viriditate vocatus, & quamuis postea & alij colores inueniãtur: nomen tamen pristinum à viriditate retinuerunt. *Marmorum colores & genera* innumerabilia sunt. Non tamen omnia è rupibus eruuntur, sed multa sub terra sparsa sunt. Preciosissimi generis sicut *Lacedæmonium* viride cunctis hilarius: repertũ prius apud Lacedæmonem, vnde & vocabulum traxit. *Ophites* serpentiũ maculis simile est, vnde & vocabulum sumpsit: duo eius genera, molle cãdidum, nigrum durum. *Augustum & Tiberium* in Ægypto Augusti & Tiberij primùm principatu reperta sunt. Differentia eorum est ab Ophite: cùm illud vt prędiximus, serpentium maculis sit simile: hæc maculas diuerso modo colligunt. Nã Augusteũ vndatim est crispum in vertice: Tiberium sparsa nõ conuoluta canitie. *Porphyrites* ex Ægypto, est rubens, candidis intercedentibus punctis. Nominis eius causa quòd rubeat vt purpura. *Basanites* ferrei coloris sine duritia. Vnde & nomen ei datum est: inuentus in Ægypto & Æthiopia. *Alabastrites* lapis candidus: interstinctus variis coloribus: ex quo Euangelici illius vnguenti vasculũ fuit. Cauant enim hunc ad vasa vnguentaria: quoniam optimè seruare incorrupta dicitur. Nascitur circa Thebas Ægyptias & Damascum Syriæ, cæteris candidior: probatissimus verò in India. *Parius* candoris eximij *Lygdinus* cognomento. hic apud Paron insulam nascitur: vnde & Parius nuncupatus. Magnitudo eius quę lances excedat. vnguẽtis & ipse aptus. *Coralliticus* in Asia repertus, mensuram non vltra cubitos binos candore proximo eboris ad quandam similitudinem è diuerso niger. *Alabandicus* terræ suæ nomine nuncupatus: purpuræ aspectu similis. Iste in oriente igni liquatur, atque ad vsum vitri funditur. *Thebaicus* intertinctus aureis guttis inuenitur in parte Ægypti ascriptus coticulis ad terenda collyria quadam vtilitate naturali cõueniẽs. *Sienites* circa Sienem vel Thebas nascitur: trabes ex eo fecêre reges. *Marmora* autẽ *quæ in officinis* sunt, rupibus gignuntur: ex quibus istæ Sienites diuersi coloris maculis distinctus est: cuius primùm vsum insulæ Cyclades dederunt. *Lesbius* liuidior est paulò hoc, sed & ipse diuersi coloris maculas habent. *Corinthius* Ammoniacæ guttæ similis cũ varietate diuersorum colorũ. Corintho primùm repertus: ex eo columnæ ingentes liminaq; fiũt ac trabes. *Charistium* viride, optimum nomẽ ab aspectu habens, eo quòd gratum sit iis qui gemmas sculpunt: eius enim viriditas reficit oculos. *Numidicũ* marmor Numidia mittit, ad cutem luccum dimittit, croco simile: vnde & nomen accepit, non crustis, sed in massa & liminum vsu aptum. *Luculleum* marmor nascitur in Choo insula, cui Lucullus consul nomen dedit, qui delectatus illo primùm Romam inuexit, solúmque penè hoc marmor ab amarore nomen accepit. Est & *Liuensis nigri* appellatus à colore cineris, cuius lapidis alligatio contra serpẽtes laudatur. *Ebur* à *barro*, id est, elephante dictum. Horatius, Quid tibi vis mulier nigris dignissima barris?

De gemmis. CAP. VI.

POst marmorum genera gemmæ sequuntur, quæ multum auro decorum tribuunt venustate colorum. Primordia earum à rupe Caucasi. Fabulæ ferunt Prometheum primũ fragmentum saxi eiusdem incluſſe ferro ac digito circumdedisse: ísque initiis cœpisse *anulum* atque *gemmas*. Genera gemmarum innumerabilia esse traduntur, è quibus nos ea tantùm quæ principalia sunt siue notissima annotabimus. *Gemmæ* vocatæ, quòd instar gummi transluceant. *Pretiosi lapides* ideo quia carè valent: siue vt à vilibus discerni possint: seu quòd rari sint. Omne enim quod ratum est, magnum & pretiosum vocatur: sicut & in Samuelis volumine legitur: Et sermo Domini pretiosus erat in Israel, hoc est, rarus.

De viriditatibus gemmis. CAP. VII.

OMnium gemmarum viretium *Smaragdus* principatum habet, cui veteres ter-

tiam post margaritas & vniones tribunt dignitatem. Smaragdus à nimia viriditate dicitur. Omne enim satis viride Smaragdum dicitur. Nullis enim gemmis vel herbis maior hoc austeritas est. Nam herbas virentes frondesque exuperat: inficiens circa se viriditate repercussum aerem. Sculpentibus quoq; gemas nulla gratior oculorum refectio est. Cuius corpus si extentum fuerit, sicut speculum, ita imagines reddit. Quippe Nero Cæsar gladiatorum pugnas in smaragdo spectabat. Genera eius duodecim, sed nobiliores *Scythici*, qui in Scythica gente reperiuntur. Secundum locum tenent *Bactriani*. Colliguntur enim in commissuris saxorum flante Aquilone. Tunc enim tellure deoperta interminicant, quia iis ventis arenæ maximè moventur: Tertium *Aegyptij* habent. Reliqui in metallis ærariis inueniuntur, sed vitiosi. Nam aut ære aut plumbo aut lapillamentis vel salis similes notas habent. *Smaragdi* autē mero & viridi proficiunt oleo, quamuis natura imbuātur. *Chalcosmaragdus* dicta, quòd viridis sit: & turbida, aeris venis. Hæc in Ægypto vel Cypro insula nascitur. *Prasius* pro viridante colore dictus, sed vilis. Cuius alterum genus sanguineis punctis abhorret. Tertium distinctum virgulis tribus cādidis, *Beryllus* in India gignitur, gentis suæ linguā nomen habēns, viriditate similis smaragdo, sed cum pallore. Politur autem ab Indis in sexangulas formas, vt hebetudo coloris repercussione angulorum excitetur. Aliter politus non habet fulgorem. Genera eius nomē *Chrysoberillus* dictus, eo quòd pallida eius viriditas in aureum colorem resplendeat: & hunc India mittit. *Chrysoprasius* Indicus est, colore porri succū referēs, aureis interueniētibus guttis, vnde & nomen accepit, quem quidam Beryllorum generis indicauerunt. *Iaspis* de Græco in Latinum viridis gemma interpretatur. Est autem smaragdo subsimilis & crassi coloris. Species eius xvij. Volunt autem quidam Iaspidem gemmam, & gratiæ & tutelæ esse gestantibus, quòd credere non fidei, sed superstitionis est. *Topazion* ex virenti genere est omnique colore resplendens: inuenta primùm in Arabiæ insula, in qua Troglodytæ prædones fame & tempestate fessi cùm herbarum radices effoderent, reperuerunt. Quæ insula postea quæsita nebulis cooperta, tandem à fatigantibus inuenta est. Sed ob hoc locus & gemma nomen ex causa accepit. Nam τοπάζειν Troglodytarum lingua significationem habet quærendi. Est autem amplissima gemmarum: eadem sola nobilium limam sentit: genera eius duo. *Callaica* colore viridis, sed pallens & nimis crassa, nihil iocundus auriū decens, vnde & appellata. Nascitur in India vel Germania in rubi pibus gelidis, oculi modo extuberans. *Melochites* spissius virens & crassior quàm smaragdus, à colore malvæ nomen accepit: in reddendis laudata signis. Nascitur in Arabia: *Heliotropium* viridi colore & nubilo stellis puniceis supersparsa cum sanguineis venis. Causa nominis de effectu lapidis est. Nam deiecta in labris æneis radio Solis mutat sanguineo repercussu. Extra aquam autēm speculi modo Solem excipit, deprehenditq; defectus eius subeuntem lunam ostendens. Magorum impudentiæ, manifestissimum in hoc quoque exemplum est, quòd admixta herba Heliotropio quibusdam additis præcantationibus gerentem conspici negent. Gignitur in Cypro & Africa, sed melior in Æthiopia. *Sagda* gemma prasini coloris apud Chaldæos. Cuius tanta vis est, vt permeantes naues è profundo petat, & carinis ita tenaciter adhæreat, vt nisi abrasa parte ligni vix separetur. *Myrrhites* dicta est, quòd in eo myrrhæ color est: Compressus autem vsque ad colorem nardi, spirat suauitatem aromatis. Reperitur in Arabia vel Ægypto myrrhæ coloris & odoris, vnde & nomen accepit. *Melichloros* bicolor ex vna parte viridis: ex altera melli similis. *Chousspires* à flumine Persarum dicta est, ex viriditate fulgori aurei.

De rubris gemmis. CAP. VIII.

Corallius gignitur in mari, forma ramosus colore viridis & maximè rubens: baccæ eius vel viæ candidæ sub aqua & molles: detractæ confestim durantur & rubescūt, tactúque protinus lapidescunt. Itaque occupari euellíque retibus solet, aut aeri ferramento præcidi: qua de causa corallius vocitatur. Quantum autem apud nos margaritū Indicum pretiosum est, tantum apud Indos corallium. Hunc Magi fulminibus resistere affirmant, si creditur. *Sardius* dicta, eo quòd primùm reperta sit à Sardis: hæc rubrum habet colorem marmoribus præstans, sed inter gemmas vilissima: Genera eius quinque, *Onyx* appellata, quòd habeat in se permixtū candorem in similitudinem vnguis humani. Græci enim vnguem ὄνυχα dicunt. Hanc India & Arabia gignit: distant autem inuicem. Nam Indica igniculos habet albis cingentibus zonis: Arabica autem nigra est cum candidis zonis, genera eius quinque. *Sardonix* ex duum nominum societate vocata est. Est enim ex onychis candore & Sardo. Constat autem tribus coloribus: subterius nigra, medio candido, superius mineo. Hæc sola in signando nihil cera euellit. Reperitur autem apud Indos & Arabes directa torrentibus. Genera eius quinque. *Hæmatites* ruborē sanguineus ac propter eā Hæmatites vocatus.

ſus quippe ſanguis eſt. Gignitur in Æthiopia quidem, ſed principalis in Arabia & in Africa inuenitur. De qua promittunt Magi quiddam ad coarguendas barbarorum inſidias. *Succinum*, quem appellant Græci ἤλεκτρον, fului cereique coloris, fertur, arboris ſuccus eſſe: & ob id ſuccinum appellari. Electrum autem vocari fabuloſa argumentatio dedit. Namque Phaetonte fulminis ictu interempto ſorores eius luctu mutatas in arbores populos, lachrymis electrum omnibus annis fundere iuxta Eridanum amnem: & electrum appellatum, quoniam ſol vocitatus ſit electron plurimi poetæ dixerunt. Conſtat autem non eſſe ſuccum populi, ſed pineæ arboris. Nam accenſus tedæ nidore flagrat. Naſcitur autem in inſulis Oceani ſeptentrionalis ſicut gummi, denſatúrque vt cryſtallum rigore vel tempore. Ex ea fiunt decoris gratia agreſtium fœminarum monilia. Vocari autem à quibuſdam harpaga, eo quòd attritu digitorum accepta caloris anima folia paleaſque veſtium fimbrias rapiat: ſicut magnes ferrum. Quocunque autem modo libeat tingitur. Nam Anchuſę radice conchilióque inficitur. *Ligurius* vocatus, quòd fiat ex vrina lyncis beſtiæ tempore indurata. Eſt autem ſicut & ſuccinum fulua, attrahens ſpiritu folia propinquantia.

De purpureis. CAP. IX.

INter purpureas gemmas principatum *Ametiſtus* Indicus tenet. Ametiſtus purpureus eſt permixto violaceo colore, & quaſi roſæ nitor, & leniter quaſdam flammulas fundens. Alterum eius genus deſcendit ad hyacinthos. Cauſam nominis eius afferunt, quia ſit quiddam in purpura illius nõ ex toto igneum, ſed vini colorem habens. Eſt autem ſculpturis facilis: genera eius quinque, *Saphirus*, ceruleus eſt cum purpura, habens pulueres aureos ſparſos: apud Medos optimus, nuſquam tamen perlucidus. *Hyacinthus*, ex nominis ſui flore vocatur. Hic in Æthiopia inuenitur, ceruleum colorem habens. Optimus qui nec rarus eſt, nec denſitate obtuſus, ſed ex vtroque temperamento lucens purpuráque refulgens: hic autem non rutilat æqualiter, ſed cum facie cæli mutatur. Sereno enim perſpicuus eſt atque gratus, nubilo coram oculis euaneſcit atque marceſcit: in os miſſus frigidus eſt, in ſculpturis duriſſimus, nec tamen inuictus. Nam adamante ſcribitur & ſignatur. *Hyacinthizon*, Indicus eſt hyacinthum propè referens. Quidam autem eorum cryſtallis ſimiles, capillamentis intercurrentibus obſcurantur, ex quo etiam vitio nomẽ illorum eſt. *Ametiſtizon* appellatur, quia eius extremus igniculus in ametiſti violam exit. *Chelidonia*, ex hirundinũ vocata colore, & duum eſt generum, quarum vna ex altera parte purpurea, & altera purpurea nigris interuenientibus maculis, *Cyanea*, Scythiæ gemma cæruleo coruſcans nitore purpura interdum & punctulis intermicantibus auratis puluiſculis varians, *Roditis*, roſea eſt, & ex eo nomen accepit.

De candidis. CAP. X.

MArgarita, prima candidarum gemmarum, quam inde margaritam aiunt vocatam, quòd in conchulis maris hoc genus lapidum inueniatur. Ineſt enim in carne cochleæ calculus natus, ſicut in cerebro piſcis lapillus. Gignitur autem de cæleſti rore, quẽ certo anni tempore conchulæ hauriunt. Ex quibus margaritis quædam vniones vocantur: aptum nomen habentes, quòd tantùm vnus nunquam duo vel plures ſimul reperiantur. Meliores autem candidæ margaritæ, quàm quæ flaueſcunt. Illas enim aut inuentus: aut matutini roris conceptio reddit candidas: has ſenectus vel veſpertinus aer gignit obſcuras. *Pedorus*, ſecunda poſt margaritam candidarum gemmarum: de qua quæritur in quo colore numerari debeat: toties iactati per alienas pulchritudines nominis: adeò vt decoris prærogatiua vocabulo facta ſit. *Aſteries*, candida eſt: incluſam lucem continẽs, veluti ſtellam intus ambulantem, reddítque Solis candidantes radios, vnde & nomen inuenit. *Galactites*, lactea eſt, quæ attrita reddit ſuccum album ad lacteum ſaporem: fœminis nutrientibus illigata fœcundat vbera. Infantium quoque collo ſuſpenſa ſaliuam facere fertur: in ore autem liqueſcere, & memoriam adimere. Mittunt eam Nilus & Achelous amnes. Sunt qui ſmaragdum albis venis circumligatum Galactiten vocant. *Galaxias*, grandinis & candorem præfert & figuram, duritie quoque inuicta vt adamas: etiam in igne poſita, manet ſuum frigus. *Solis gemma*, candida eſt, traxítque nomẽ quòd ad Solis ſpeciem in orbem fulgentes ſpargit radios. *Selenites*, tranſlucet candido mallóque fulgore, continens lunæ imaginem quã iuxta curſum aſtri ipſius perhibent in dies ſingulos minui atque augeri. Naſcitur in Perſide. *Cimedia*, inuenitur in cerebro piſcis eiuſdem nominis: candida & oblonga. Præſagire iis ferunt Magi ſignã tranquillitatis vel tempeſtatis. *Beloculus* albicans pupillam cingit, nigra medio aureo fulgore lucentem, & propter ſpeciem Aſſyriorum regi Belo dicatam, vnde & appellata. *Epimelas*, dicitur cùm in candida gemma ſupernè nigricat color vnde & nomen habet: *Erebennus*, ſpecioſa & candida, qua aurifices aurum poliunt.

De nigris. CAP. XI.

Achates, reperta primùm in Sicilia iuxta flumen eiusdem nominis, postea plurimis in terris. Est autem nigra habens in medio circulos nigros & albos iunctos & variatos, similis Hæmathiti. Magi sumitu earũ, si creditur, tempestates euertunt: flumina sistunt. *Abseetes*, nigra & ponderosa distincta venis rubentibus. Hæc excalefacta igni septem diebus calorem tenet. *Aegyptilla*, nigra est radice, cœrulea facie, ex Ægypto vbi inuenitur vocata. *Media*, nigra est, à Medea illa fabulosa inuenta. Habet venas aeris coloris, sudorem reddit croci, saporem vini. *Veientana* Italica gemma est, à Veientibus reperta. nigra facie, albis intermicantibus notis. *Baraptos*, nigra est cum sanguineis & albis notis. *Meramelas*, nigra vena, quemlibet colorem secans per medium. *Veneris crinis*, nigerrimi nitoris: continens in se speciem rufi crinis. *Triconus*, ex Africa nigra est, sed tres succos reddit: ab radice nigrum est, medio sanguineum, è summo ocreæ. *Dionysia* nigro mixtis rubentibus notis ex aqua trita vinum flagrat, & odore suo ebrietati resistere putatur. *Pyritis*: nigra quidem, sed attritu digitos adurit.

De varijs. CAP. XII.

Anguus, varius ex omnibus penè coloribus constans, vnde & nominatur. *Oka*, barbaris nominis ex fuluo & nigro, viridique & candido est. *Mitridax*, Sole percussa coloribus micat variis. Gignitur in Perside. *Drusedrum* varius nominis causa: quia si ad ignem applicetur velut sudorem mittit. *Opalus* distinctus, diuersarum colore gemmarum. Est enim in eo carbunculi tenuior ignis: ametisti fulgens purpura: smaragdi niteus viriditas, & cuncta pariter sub quadam varietate lucentia. Nomen habet ex patria. Sola enim eum parturit India *Pontica*, à Ponto dicuntur: genere diuerso, nunc sanguineis, nunc auratis guttis micantes: aliæ habentes stellas, aliæ longis colorum ductibus lineatæ. *Exacontalibus*, in parua magnitudine multicolor: vnde & hoc nomen sibi adoptauit. Tam diuersis enim notis sparsus est, vt sexaginta gemmarum colores in paruo eius orbiculo deprehendantur. Nascitur autem in Libya apud Troglodytas. *Murina*, apud Parthos gignitur, sed præcipua in Germania, humorem sub terra putant calore defatum, vnde & nomen sumpsit. Varietas eius in purpuram candoremque & ignem cum quibusdam colorum repercussionibus, quales in cælesti arcu spectantur. Cuius contraria causa crystallum facit, gelu concreto vehementiore.

De crystallinis. CAP. XIII.

Crystallus, resplendẽs & æquosus colore. Traditur, quòd nix sit glacie durata per annos. Vnde & nomen ei Græci dederunt. Gignitur autem in Asia & Cypro: maximè in Septentrionum alpibus, vbi nec æstate sol feruentissimus inuenitur. Ideo ipsa diurna & annosa duritia reddit hanc speciem quæ crystallus dicitur. Hic oppositus radiis Solis adeò rapit flammam, vt aridis fungis vel foliis ignem præbeat. Vsus eius etiam ad pocula destinatur. Nihil autem aliud quàm frigidũ pati potest. *Adamas Indicus*, lapis paruus & indecorus, ferrugineum habens colorem & splendorem crystalli. Nunquam autem vltra magnitudinem nuclei auellani repertus. Hic nulli cedit materiæ, nec ferro nec igni, nec vnquam incalescit: vnde & nomen Græca interpretatione, indomita vis, accepit. Sed dũ sit inuictus ferri ignisque contemptor, hircino rumpitur sanguine, recenti & calido maceratur, sicque multis ictibus ferri perfringitur. Cuius fragmentis sculptores pro gemmis insigniendis perforandisque vtuntur. Hic autem dissidet cum Magnete lapide, in tantum vt iuxta positus, ferrum non patiatur abstrahi Magneti, aut si admotus Magnes comprehenderit, rapiat atque auferat. Fertur quoque in electri similitudine venena deprehendere: metus vanos expellere: maleficis resistere artibus. Genera eius sex. *Galatites*, grandinum & candorem & figurã adamantinæ duritiæ habet. Etiam in igne positus manet suum frigus. *Ceraunierum duo genera* sunt. Vnum quem Carmania mittit crystallini similem, splendet tamen cœruleo, & si sub diuo positus fuerit, fulgorem rapit sidereum. Ceraunium alterum Hispania in Lusitanis littoribus gignit, cui color Pyropo rubenti, & qualitas vt ignis. Hæc aduersus vim fulgurum opitulari fertur, si credimus. Dicta autem Ceraunia, quoniam alibi non inuenitur, quàm in loco fulminis ictui proximo. Græcè enim fulmen κεραυνὸς dicitur. *Iris*, apud Arabiam in mari rubro nascitur coloris crystallini, sexangulata, dicta ex argumento iris. Nam sub recto percussa Sole, species & colores arcus cælestis in proximos parietes imitatur. *Astrion*, ex India est, crystallo propinqua: in cuius centro stella lucet fulgore lunæ plenæ. Sumpsit autem nomen quòd astris opposita, fulgorem rapit ac egerit. *Electria*, quasi electoria. In ventriculis enim gallinaciis inuenitur, crystallina specie, magnitudine fabæ. Hac in certaminibus inuictos fieri Magi volunt, si credimus. *Enhydros*, ab aqua vocata. Exundat enim aquam, ita vt clausam in ea putes fontaneam scaturiginem. Omnium ardentium gemmarum princi-

principatum *carbunculus* habet. Carbũculus autem dictus, quòd sit ignitus vt carbo, cuius fulgor nec nocte vincitur. Lucet enim in tenebris, adeò vt flammas ad oculos vibret. Genera eius xij. sed præstantiores qui videntur fulgere, & velut ignem effundere. Carbũculus autem Græce ἄνθραξ dicitur. Gignitur in Libya apud Troglodytas. *Anthracites* vocatus, quòd sit & ipse coloris ignei, vt carbunculus, sed candida vena præcinctus, cuius proprium est quòd iactatus in ignem velut inter mortuos extinguitur: at contrà aquis perfusus exardescit. *Sandastrus* nascitur in India loco eiusdẽ nominis. Species eius, quòd veluti intro lucido igne intus fulgent aureæ guttæ. Constat autem inter omnes quantus numerus ſt. Harum accedit, tantò & precium accedere. *Lignus* ex eodem genere ardentium est appellata à lucernarum flagrantia. Gignitur in multis locis, sed probatissima apud Indos. Quidam eam remissiorem carbũculum esse dixerunt. Huius duplex facies: vna quæ purpura radiat: altera quæ cocci rubore. A Sole excalefacta, aut digitorũ attritu paleas & chartarum fila ad se rapere dicitur. Sculpturis resistit, ac siquãdo sculpta fuerit, dum signa imprimit, quasi quodam animali morsu partem ceræ retetat. Genera eius quatuor. *Carchedonius* hoc quod & *Lychnites* facere dicitur, quanquam multum vilior prædictis. Nascitur apud Nasamonas imbre, vt ferunt, diuino. Inuenitur ad repercussum lunæ plenę. Omnia autem genera sculpturę resistunt. *Alabandina* dicta ab Alabanda Asiæ regione, cuius color ad Carchedonium vadit, sed rarus. *Draconites* ex cerebro draconis eruitur, quæ nisi viuenti abscisa fuerit, non ingemmescit: vnde & eam Magi dormientibus draconibus amputant. Audaces enim viri explorant draconũ specus, & spargunt ibi gramina medicata ad incitandum draconũ soporem, atque ita somno sopitis capita desecant, & gemmas detrahunt. Sunt autem candore transluciclo. Vsu earum orientis reges precipuè gloriãtur. *Chrysoprasius* Æthiopicus est, quem lapidem lux celat, prodit obscuritas. Nocte enim igneus, est die aureus. *Flegites* ex Persida est, ostentans intra se quasi flammas æstuantes quæ non exeant. *Syrtites* vocata quoniam in littore Syrtium inuenta primum est in parte Lucaniæ. Color eius croceus, intus stellas continens elanguidas, sub nubilo renitentes, *Ermiscon* inter gratissimas aspicitur, & ex igneo colore radians auro, portans secum in extremitatibus candidam lucem.

De aureis. CAP. XIIII.

SVNT quædam gemmarũ genera ex specie metallorum vel lapidum cognominata. *Chrysophis* aurum tantùm videtur esse. *Chrysolithus* auro similis est cum marini coloris similitudine: hunc Æthiopia gignit. *Chrysolectrus* similis auro, sed in colorem electri vergens, matutino tantùm aspectu iocundus, rapacissimus ignium, & si iuxta fuerit, celerrimè ardescens. *Chrysolampis* ex auro & igne vocata. Aurea est enim die, & nocte ignea. hanc Æthiopia gignit. *Ammochrysus* arenis auro intermixtis nunc bracteárum, nunc pulueris habet quadrulas. Gignitur in Persíde. *Leocrysus* colore aureo interueniente candida vena. *Melectrisis* dicta, quòd veluti per aurum sincerum: sic hæc gemma trãsluceat. *Chrysocolla* gignitur in India, vbi formicæ eruunt aurum. Est autem auro similis & habet naturam Magnetis, nisi quòd augere aurum traditur, vnde & nuncupatur. *Argyrites* similis argento, habens stigmata aurea. *Androdamas* argenti nitorem habet, & penè adamas, quadrata semper tesseris. Magi putant nomen impositum ab eo quòd animorum impetus vel iracundias domare & refrenare dicatur, si credimus. Gignitur in mari Rubro. *Chalcites* aerij coloris est. *Calcofanus* nigra est, sed lapidi illisa æris tinnitum reddit. *Balanites* duo sunt genera, subuirides & Corinthij æris similitudine, mediam secante flammea vena. *Siderites* à contemplatione ferri nihil dissonat. In maleficiis quoquo modo si inferatur discordias excitat. *Ideus dactilus* ex insula Creta est, ferri coloris, causa nominis eius, quia pollicem humanum exprimit. *Aethiopicus* ferrei coloris est, qui dum teritur, succum emittit. *Similiaureus* in Euphratis aluco legitur pro connexione marmoris similis, medio colore glauco, veluti oculi pupilla internitens. *Arabica* ex patria dicta, aspectu eburnea est. *Hephaestites* speculi naturam habet in reddẽdis imaginibus, quanquam rutilet: experimentum eius si feruenti aquę addita statim refrigeret: aut si Soli oppositа aridam materiam accendat. Nascitur in Coryco. *Ostracites* lapidosus colore testaceo durior. *Alteria* Achati similis, nisi quòd Achates politura pinguescit. Duriori tanta inest vis, vt alię gemmæ sculpantur fragmentis eius. *Glossopetra* similis est linguæ humanæ, vnde & nomen sumpsit. Fertur autem deficiente luna cœlo cadere, cui non modicam Magi tribuunt potestatem. Nam ex eo lunares motus excitari putant. ¶ Sunt & quædam gemmarum genera cognominata ab animalibus. *Echites* vipereas maculas exprimit. *Carcinus* marini cancri coloris est. *Scorpitis* scorpionem & colore & effigie refert. *Myrmecites* formiceæ reptantis effigiem imitatur. *Taos* pauoni est similis. *Hieracites* accipitris coloris. *Aëtites* aquilæ. *Aë-*

gophthalmos, caprino oculo ſimilis. *Lycophthalmos* quatuor eſt colorum, ex rutilo ſanguineum, in medio nigrum candidus cingit vt luporum oculus. *Mecomites* papauer exprimit. ¶Sunt & quædam gemmæ quibus gentiles in ſuperſtitionibus quibuſdam vtuntur. *Liparia* ſuffita, omnes beſtias euocare tradunt. *Anancitida* in necromantia dæmonum imagines euocare dicuntur. *Smochitida* vmbras inferarum euocatas tenere dicuntur. *Chelonites* oculus eſt Indicę teſtudinis, varius & purpureus. Per hunc Magi impoſitum linguæ futura prænunciare fingunt. *Bronia* à capite teſtudinum, è tonitruis cadi putatur, & reſtinguere fulminis ictus. *Hienia* lapis in oculis hienæ beſtiæ inuenitur: qui ſi ſub lingua hominum ſubditus fuerit, futura eum præcinere dicunt. Sed & *coralium* tempeſtati & grandini reſiſtere fertur. *Pontica* eſt *gemma* quædam liuore perlucida: habens ſtellas rubras, interdum & aureas. Dicunt per eam interrogari dæmones & fugari. ¶In quibuſdam gemmarum generibus vera à falſis diſcernere magna difficultas eſt: quippe cùm inuentum ſit ex vero genere alterius in alia falſa tranſducere, vt Sardoniches, quæ trinis glutinantur gemmis, ita vt deprehendi non poſſint. Fingunt enim eas ex diuerſo genere, nigro, candido minióque colore. Nam & pro lapide pretioſiſſimo ſmaragdo quidam vitrum arte inficiunt, & fallit oculos ſub dolo quædam falſa viriditas, quo aduſque non eſt qui probet ſimulatum & arguat: ſic & alia alio atque alio modo. Neque enim eſt ſine fraude vlla vita mortalium. Omnes autem non tranſlucidas gemmas *cæcas* appellant, eò quòd denſitate ſua obſcurentur.

De Vitro. CAP. XV.

Vitrum dictum, quòd viſui perſpicuitate tranſluceat. In aliis enim metallis quicquid intrinſecus continetur, abſconditur. in vitro verò quilibet liquor vel ſpecies qualis eſt interius, talis exterius declaratur, & quodammodo clauſus patet. Cuius origo hæc fuit. In parte Syriæ quæ Phœnice vocatur finitima Iudææ, circa radicem montis Carmeli palus eſt, ex qua naſcitur Belus amnis, quinque millium paſſuum ſpacio in mare fluens iuxta Ptolemaidem: cuius arenæ de torrente fluctu ſordibus eluuntur. Hîc fama eſt pulſa naue mercatorum nitri, cùm ſparſim per littus epulas pararent, nec eſſent pro attollendis vaſis lapides: glebas nitri ex naue ſubdiderunt, quibus accenſis permixtâ arena littoris, tranſlucentes noui liquoris fluxiſſe riuos, & hanc fuiſſe originem vitri. Mox vt eſt ingenioſa ſolertia, non fuit contenta ſolo nitro, ſed & aliis mixturis hanc artem ſtuduit. Leuibus enim aridiſque lignis concoquitur, adiecto cupro ac nitro, continuiſque fornacibus, vt æs liquatur maſſæque fiunt. Poſtea ex maſſis rurſus funditur in officinis, & aliud flatu figuratur: aliud torno teritur: aliud argenti modo cælatur. Tingitur etiam multis modis, ita vt hyacinthos ſaphiróſque & virides imitetur, & oniches vel aliarum gemmarum colores: neque eſt alia ſpeculis aptior materia vel picturæ accommodatior. Maximus tamen honor in candido vitro, proximo in cryſtalli ſimilitudine. Vnde & ad potandum argenti metalla & auri vitrum repulit. Olim fiebat & in Italia, & per Gallias & Hiſpaniam arena alba & molliſſima pila moláque terebatur. Dehinc miſcebatur tribus partibus, nitri pondere & menſura: ac liquata in alias fornaces tranſfundebatur, quæ maſſa vocabatur admonitrum, atque hæc recocta fiebat vitrum purum & candidum. In genere vitri & obſianus lapis annumeratur. Eſt autem virens, interdum & niger, aliquando & trãſlucidus, craſſiore viſu & in ſpeculis parietũ pro imagine vmbras reddente: gemmas ex eo multi faciũt. Hunc lapidem & in India, & in Italia, & ad Oceanum in Hiſpania naſci tradunt. Fertur autem ſub Tiberio Cæſare quendam artificem excogitaſſe vitri temperamentum, vt flexibile eſſet & ductile. Qui dum admiſſus fuiſſet ad Cæſarem, porrexit phialam Cæſari. Quam ille indignatus in pauimentum proiecit. Artifex autem ſuſtulit phialam de pauimento, quæ complicauerat ſe tanquam vas æneum: deinde malleum de ſinu protulit, & phialam correxit. Hoc facto Cæſar dixit artifici, Nunquid alius ſcit hanc condituram vitrorum? Poſtquam ille iurans negauit alterum hoc ſcire, iuſſit eum Cæſar decollari, ne dum hoc cognitum fieret, aurum pro luto haberetur, & omnium metallorum precia abſtraherentur. Reuera, quia ſi vaſa vitrea non frangerentur meliora eſſent quàm aurum & argentum.

De metallis. CAP. XVI.

Metallum dictum Græcè ἀπὸ τῆς μεταλλᾶν, quòd natura eius ea ſit, vt vbi vna vena apparuerit, ibi ſpes ſit alterius inquirendi. Septem autem ſunt genera metallorum: aurum, argentum, æs, electrum, ſtannum, plumbum, & quod domat omnia ferrum.

De auro. CAP. XVII.

Aurum ab aura dictum, id eſt, à ſplendore quòd repercuſſo ære plus fulgeat. Vnde & Virgi-

ed by Go

& Virgilius: Discolor inde auri per ramos aura refulsit, hoc est splendor auri. Naturale enim est vt metallorum splendor plus fulgeat luce alia repercussus Hinc & aurarij dicti, quorum fulgor splendidos reddit. *Obryssum* aurum dictum, quòd obradiet splendore: est enim coloris optimi, quod Hebræi Ophax, Græci carion vocant. *Bractea*, dicitur tenuissima lamina, ἀπὸ τῆ βεγχεῖν, quod est ἠχεῖν, id est à crepitando. *Pecunia*, prius de pecudibus, & proprietatem habebat & nomen. *De corio* enim pecudum *nummi* incidebantur & signabantur. Postea à Saturno *aereus nummus* inuentus est. Ipse enim signari nũmos & scribi constituit. Propterea & ærarium Saturno à gentilibus consecratum est. Alij, vt superius, pecuniam à pecudibus appellauerunt: sicut à iuuando *iumenta* dicta sunt. Omne enim patrimonium apud antiquos *peculium* dicebatur à pecudibus, in quibus eorum constabat vniuersa substantia. vnde & *pecuarius* dicebatur qui erat diues: modò verò *pecuniosus*. Antiquissimi nondum auro argentóque inuento, ære vtebantur. Nam prius *area pecunia* in vsu hominum fuit: pòst argentea: deinde *aurea* subsecuta: sed ab ea qua cepit nomen retinuit. Vnde & *ararium* dictum, quia prius æs tantùm in vsu fuit; & ipsum solum recondebatur, auro argentóque nondum signato. ex quorum metallis quamuis postea facta fuissent pecunia, nomen tamen ærarij permansit ab eo metallo, vnde initium sumpsit. *Thesaurus* iuxta Græcam proprietatem θησαυρὸς à positione, hoc est, à repositio nominatur. Nam θέσις positio dicitur, & est nomen ex Græco Latinóque sermone compositum. Nam θὶς Græci repositum dicunt: χρύσιον aurum quod iunctum sonat repositum aurum. *Auraria*, nomen habet ab auro. *Tributa* verò, eo quòd antea per tribus singulas exigebantur. sicut nunc per singula territoria. Sic autem in tres partes diuisum fuisse Romanum populum constat, vt qui præerant in singulis partibus, *Tribuni* dicerentur. Vnde etiam sumptus, quos dabant populi *tributa* nominauerunt. *Vectigalia*, sunt tributa, à vehendo dicta. *Stipendium*, à stipe pendenda nominatũ. Antiqui enim appendere pecuniam soliti erant magis quàm annumerare. *Moneta* appellata est, quia monet ne qua fraus in metallo vel pondere fiat. *Numisma*, est solidus aureus vel argenteus siue æreus, qui ideo numisma dicitur, quia nominibus principũ effigiebúsque signabatur. Prius nummus ἀργυροῦς nuncupabatur, quia quamprimum ex argento percutiebatur. *Numi* autem à Numa Romanorum rege vocati sunt, qui eos primùm apud Latinos imaginibus notauit, & titulo nominis sui præscripsit. *Solidi*, dicũtur à sæculo, quo conduntur, à continente, id quod continetur appellatum. ¶ In numismate tria quæruntur, *metallum*, *figura*, & *pondus*. Si ex iis aliquid defuerit, numisma non erit. ¶ Tria sunt autem genera argenti, & auri, & æris: *signatum*, *factum*, *infectum*. *Signatum*, est quod in nummis est, *factum*, est quod in vasis & signis: *infectum*, quod in massis est, quod & graue dicitur, id est, massa. ¶ In notitiam autem formarum metalla ita venerunt. Dum enim quacunque causa ardentes syluæ excoquerent terram, ex calefactis venis fudit riuo, cuiuscunque structuræ. Siue igitur æs illud fuerat, siue aurum cùm in loca terræ depressiora decurrerit, sumpsit figuram, in quam illud vel profluens riuus vel excipiens lacuna formauerat. Quarum rerum splendore capti homines cùm ligatas attollerent massas, viderunt in ea terræ vestigia figurata, in quæ excogitauerunt liquefactas ad omnem formam posse deduci.

De argento. CAP. XVIII.

Argentum, non longè à Græca appellatione distat. Hoc autem illi ἄργυρον vocant. Cùm mirum in modum illud dum candidum sit, impressum corpori lineas nigras reddit. *Argẽtum viuum* dictum, quòd exscindat materias, in quibus iniicitur: hoc & liquidum, quia percurrit. Inuenitur specialiter in metallis, siue in argentariis fornacibus guttarum concretione tectis inhærens: sæpe etiam & in stercore vetustissimo cloacarum vel puteorum limo. Fit etiã & ex minio imposito conchulæ ferreæ patena testea superposita: tum circumlito vasculo circumdantur carbones, sícque argentum viuum ex minio stillat: sine hoc neque argentum, neque æs inaurari potest. Tantæ autem virtutis est, vt si super sextarium argenti viui centenarium saxum superponas: oneri statim resistat. Sin verò auri scrupulum, leuitatem eius raptim sinu recipit: ex quo intelligitur non pondus, sed naturam esse cui cedit. Seruatur autem melius in vitreis vasis: nam cæteras materias perforat. Potui autem datum interficit, ponderis causa. *Argenti purgamenta* λιθάργυρος, quam nos spumam argenti appellamus. Fit autem ex argento & plumbo.

De ære. CAP. XIX.

Æs, à splendore aeris vocatum sicut aurum & argentum. Apud antiquos autem prius æris quàm ferri cognitus vsus. Ære quippe prius scindebant terram, ære certamina belligerebant: erátque in pretio magis æs: aurum verò & argentum propter inutilitatem reiiciebantur. Nunc versa vice

iacet æs, aurum ſummo ceſſit honori: Sic voluenda ætas commutat tempora rerum. Et, Quod fuit in pretio, fit denique nullo in honore. Vſus æris poſtea tranſiit in ſimulacris, in vaſis, in ædificiorũ ſtructuris: maximè & ad perpetuitatem monimentorum etiam publicæ in eis conſtitutiones ſcriptæ ſunt. *Cyprium æs*, in Cypro inſula prius repertum, vnde & vocatum: factum ex lapide eroſo, quem Cadmiam vocant, & eſt ductile: huic ſi addatur plumbum, colore purpureo fit. *Aurichalcum* dictum, quòd & ſplendorem auri & duritiam æris poſſideat. Eſt autem nomen compoſitum ex lingua Latina & Græca. Æs enim ſermone Græcorum χάλκος vocatur. Fit autem ex ære & igne multo, ac medicaminibus perducitur ad aureum colorem. *Corinthium*, eſt omnium commixtio metallorum quod caſus primùm miſcuit, Corintho cûm caperetur incenſa. Nam dum hanc ciuitatem Hannibal cepiſſet: omnes ſtatuas æneas & aureas & argenteas in vnum rogum congeſſit, & eas incendit. Ita ex hac commixtione fabri ſuſtulerunt & fecerunt paraplides. Sic Corinthia nata ſunt ex omnibus in vnũ, nec hoc nec illud. Vnde & vſque in hodiernum diem: ſiue ex ipſo, ſiue ex imitatione eius æs Corinthium vel Corinthia vaſa dicuntur. Huius tria genera, candidum vnũ ad argenti nitorem accedens, alterum in quo ipſius auri fulua natura eſt: tertium in quo æqualis cunctorum temperies. *Coronarium*, ex ductili ære tenuatur in laminas: taurorúmque felle tinctum ſpeciem auri coronis hiſtrionũ præbet, vnde & appellatum. *Pyropum*, igneus color vocauit. Nanque in ſingulas vncias æris additis auri ſcrupulis ſenis prætenui bracteæ igneſcit, flammáſque imitatur, vnde & pyropum dicitur. *Regulare æs* dicitur, quòd ab aliis ductile appellatur: quale omne Cyprium eſt. *Ductile* autem dicitur, eo quòd malleo producatur: ſicut contra *fuſile*, quòd tantùm funditur. Hoc & *caldarium* quòd tantùm funditur. Nam malleis fragile eſt. Siquidem omne æs diligentius purgatis igne vitiis excoctiſque, regulare efficitur. *Campanum* quoque inter omnia genera æris vocatur à Campania prouincia, quæ eſt in Italiæ partibus, vtenſilibus & vaſis omnibus probatiſſimum. *Aes* omne frigore magno melius funditur. Æs rubiginem celerius trahit niſi oleo perungatur, ſeruari autem id optimè in liquida pice tradunt. ¶ Inter omnia metalla æs viliſſimum eſt, & maximæ poteſtatis, ideo & *ænea limina*: vnde & Virgilius, Hinc foribus cardo ſtridebat ahenis. *Origo æris*, Cadmia & Chalcitis. *Purgamenta æris*. Cadmia, & origo, & *æris flos*. *Cadmia*, gignitur in metallorum æris atque argenti fornacibus inſidente nidore. Namque vt ipſe lapis ex quo fit, æs. Cadmia vocatur: ſic rurſus in fornacibus exiſtit, & nominis ſui originem recipit. *Æris flos*, fit ſeu gignitur conflationibus, reſoluto atque liquato ære, ſuperfuſa frigida aqua. Repentina enim denſatione tanquam de ſucco reparatur flos. *Aeruginem* æs quoque creat. Nam laminæ æreæ ſuper vas aceti acerrimi ſarmentis ſuperpoſitæ, atque ita diſtillantibus: quòd ex eo cecidit in ipſum acetum teritur & cribratur.

De ferro. CAP. XX.

Ferrum, dictum quòd farta, id eſt ſemina frugum terræ condat. Idem & chalybs à Chalybe flumine vbi ferrum optima acie tẽperatur. Vnde & abuſiuè dicitur chalybs ipſa materies, vt, Vulnificúſque chalybs. *Ferri ſus*, poſt alia metalla repertus eſt. Cuius poſtea verſa in opprobrium ſpecies. Nam vnde prius tellus tractabatur, inde modò cruor effunditur. Nullum autem corpus tam denſis inter ſe cohærentibus & implicitis elemẽtis quàm ferrum: vnde ineſt illi duritia cum frigore. Ferri autem metallum penè vbique reperitur: ſed ex omnibus generibus palma *Serico ferro* datur. Seres enim hoc cum veſtibus ſuis pellibúſque mittunt, Secunda *Parthico*, neque alia genera ferri ex mera acie temperantur. Cęteris enim admiſcetur mollitur cõplexus. ¶ Differentia ferri plurima iuxta terræ genus. Nam aliud *molle plumboque ſimile*, rotarum & clauorum vſibus aptum. *Aliud fragile & eroſum*. culturæ terræ conueniẽs. *Aliud ſola breuitate placet clauíſque caligarius aliud rubiginem celerius ſentit*. *Strictura* vocantur hæ omnes, quòd non in aliis metallis à ſtringẽdo aptè vocabulo impoſito. ¶ Aquarum verò ſumma differentia eſt quibus ferrũ candẽs immergitur quo vtilior fiat: ſicut Bilbilis in Hiſpania & Tirraſona, Comus in Italia. ¶ In acuendo ferro, oleo delectatior fit acies, vnde & tenuiora ferramenta oleo reſtringi mos eſt: ne aqua in frangibilitatem durẽtur. A ferro ſanguis humanus ſeſe vleiſcitur. Contactum nanque celerius rubiginem trahit. Cum ferro *magnes* lapis concordiam habet. Sola enim hæc materia vim ab hoc lapide accipit, retinétque longo tẽpore. Et eodem lapide architectus quidam Alexandriæ templum concamerauit: vnde & in eo ſimulacrum ferro in aere pẽdere videretur. ¶ Ferrum accenſum igni niſi duretur ictibus, corrumpitur. Rubens non eſt habile ad tundendũ, neque antequam albeſcere incipiat, aceto vel alumine illitum ferrum, fit æris ſimile. *Purgamenta ferri*, rubigo & ſcoria. *Rubigo*, eſt vitium rodens ferrum ipſum vel etiam fogetes, quaſi rodigo mutata vna litera: hæc & erugo ab erodendo. Nam erugo vitium

eſt fer-

est ferri ab erodendo dicta, nõ ab eramento. *Scoria* verò purgamenta & sordes sunt quæ igne excoquuntur, dicta scoria, quia de ferro excutitur. *Rubigine* autem caret ferrum si ceruſſa & gipso & liquida pice perungitur. Item rubigo ferramenta non vitiat, si eadem medulla ceruinæ, vel ceruſſa mixta rosaceo vngatur.

De plumbo CAP. XXI.

Plumbum dictum quòd ex eo primùm pilis factis maris altitudo tẽtata est. Huius verò genera duo sunt *nigrum & candidum*, sed melius candidum, quod prius in insulis Atlantici maris inuentum est. Siquidem & in Lusitania & in Gallicia gignitur, summa terra arenosa, & coloris nigri, & põderis grauis: interueniunt & minuti calculi, maximè torrẽtibus siccatis lauant eas arenas, & quod sub fidit, coquunt in fornacibus. Inueniuntur & in aurariis metallis aqua missa calculi nigri, & graues, & dum aurum colligitur cum eo remanent, postea separati conflantur, & in plumbum album resoluũtur. Inde & eadem grauitas plumbi quæ auri. *Nigrum plumbum* circa Cantabriã abundat, cuius origo duplex est. Aut enim solùm ex sua vena prodit, aut cum argento nascitur, mixtísque venis conflatur. Huius primus in fornacibus liquor stannũ est, secundus argẽtum: quod remanet supper addita vena rursúsque conflata, fit nigrum plumbum. India neque plumbum neque æs habet, gemmis tantùm & margaritis hæc permutat. Nigro plumbo fistulis laminísque vtimur. Laboriosius in Hispania & Gallia eruitur plumbum. Nam in Britannia summo terræ corio.

De stanno. CAP. XXII.

Stanni etymologia διαχωρίζων, id est separans dicitur & secernens. Mixta enim & adulterata inter se per ignem metalla dissociat, & ab auro & argento æs plumbúmque secernit, alia quoque metalla ab igne defendit, & cùm sit natura eris ferríque durissima, si absque stanno fuerit, vritur & crematur. Stannum illitum æreis vasis saporem facit gratiorem, & compescit virus eruginis. Specula etiam ex eo temperantur. Ceruſſa quoque ex eo sicut ex plumbo conficitur.

De electro. CAP. XXIII.

Electrum vocatum quòd ad radium solis clarius auro argentóque reluceat. Sol. n. à poetis electron vocatur. Defecatius est enim hoc metallum omnibus metallis. Huius eris sunt genera. Vnum quod ex pini arboribus fluit, quod succinum dicitur. *Alterum* metallum, quod naturaliter inuenitur, & in precio habetur. *Tertium* quod fit de tribus partibus auri & argenti vna. Quas partes, etiam si naturam resoluas, inuenies. Vnde & nihil interest natum sit an factum, vtrunque enim eiusdem naturæ est. *Electrum* quod est *naturale*, eiusmodi natura est, vt in conuiuio & ad lumina clarius cũctis metallis fulgeat, & venenũ prodat. Nam si ei infundas venenum: stridorem edit, & colores varios in modum arcus cœlestis emittit.

De ponderibus. CAP. XXIIII.

Ponderum ac mensurarum iuuat cognoscere modũ. Nam omnia corporalia sicut scriptum est à summis vsque ad ima in mensura, & numero, & pondere dispositа sunt atque formata. Cunctis corporeis rebus pondus natura dedit. Suum regit omnia pondus. ¶Primus Moyses in heremo filiis Israel pondera & mensuras dedit. Primus Sidon Asgiuus ponderum rationem in Græcia constituit, & licet alij antiquiores extiterint, iste hac arte experientior fuit. ¶ *Pondus* dictum eo quòd in statera libratum pendeat, hinc & pensum. Abusiuè autem pondus libra vna est. Vnde etiam *dipondium* dictum est, quasi duo pondera, quod nomen adhuc in vsu retinetur. *Trutina* est gemina ponderum lances æquali examine pendens, facta propter talenta & centenaria appendenda, sicut *momentana* pro parua modicáque pecunia. Hæc & *moneta* vocata. Eadem & *statera* nomen ex numero habens, quòd duabus lancibus & vno in medio stilo librata æqualiter stet. *Examen* est filum mediũ quo trutinæ statera regitur, & lances æquantur. Vnde in lanceis *amentũ* dicitur. *Campana* à regione Italiæ nomẽ accepit, vbi primũ eius vsus repertus est. Hæc duas lances non habet: sed virga est signata libris & vncijs, & vago pondere mensurata. Vnicuique autem ponderi certus est modus nominibus propriis designatis. *Calcus* minima pars ponderis, quarta pars oboli est, constans lentis geminis granis. Appellatur autem calcus quod sit paruulus, sicut & lapis calculus, qui adeò minimus est, vt sine molestia sui calcetur. *Siliqua* vigesimaquarta pars solidi est, ab arboris semine vocabulum tenens. *Cerates* oboli pars media est, siliquam habens vnam seminis. Hunc latinitas *semiobolũ* vocat. *Cerates* aũt Græcè, Latinè *siliqua* cornuũ interpretatur. Obolus siliquis tribus appenditur, habẽs cerates duos calcos quatuor. Fiebat enim olim ex ere ad instar sagittę. Vnde & nomen à Græcis accepit, hoc est sagitta. *Scrupulus* sex siliquarum pondere cõstat. Hic apud Græcos dramma vocatur. Scrupulus

Digitized by Google

autem dictus per diminutionē à lapillo breui:qui scrupus vocatur. *Dragma* octaua pars vnciæ est, & denarij pondus argenti tribus constans scrupulis,id est xviij. siliquis. *Denarius* autem à dando dictus, quia pro decem nummis imputatur.*Solidus* nuncupatur,quia nihil illi deesse videtur. Solidum enim antiqui integrum dicebant & totum. Ipse quoque *nomisma* vocatur, pro eo quòd nominibus principum effigiebúsque signetur. Ab initio verò vnum nomisma vnus argenteus erat. Hoc enim ab Assyriis cœpit. Dicunt enim Iudæi, quòd Abraham in terram Chanaam primus hanc aduexit formam. *Solidus* apud Latinos alio nomine *sextula* dicitur, quòd de iis sex vncia cōpleatur. Hunc, vt diximus, vulgus aureum solidum vocat. cuius tertiam partem ideò dixerunt *tremissem*: eo quòd solidum faciat termissus.*Sextula* bis assumpta duellum facit, ter posita staterē reddit. *Stater* autem medietas vnciæ est, appendens aureos tres,vnde & vocatur stater,quòd tribus solidis stet. Hic & *semuncia*,quia semis habet de vncia. Hic & *semissis*, quia ponderis semissem quasi semis assis. *Quadrantem* similiter Hebræi cadrantem vocant. & vocatur quadra quòd vnciæ quartam partem appendant. *Sicel* qui Latino sermone siclus corruptè appellatur: Hebræum nomen est,habens apud eos vnciæ pondus.Apud Latinos autem & Græcos quarta pars vnciæ est, & stateris medietas,dragmas appēdens duas.Vnde cum in lteris diuinis legitur siclus, vncia est:cùm verò in gentilium libris, quarta pars vnciæ est. *Uncia* dicta quòd vniuersitatem minorū ponderū sua vnitate vinciat, id est complectatur.Cōstat autem dragmis viij,id est scrupulis xxiiij. Quod proinde legitimum pondus habetur, quia numerus scrupulorum eius horas diei noctisque metitur, vel quia libram efficit duodecies computatus XII.vnciis perficitur, & inde habentur perfecti pōderis genus:quia tot constat vncia quot mēsibus annus Dicta autem *libra* quòd sit libera, & cuncta inter se pondera prædicta concludat.*Mina* in ponderibus centum dragmis appenditur,& est nomen Græcum.*Talentum* autem summum esse pondus perhibetur in Græcis.nam nihil est chalco minus, nihil talento maius. Cuius variū apud diuersas gentes pōdus habetur. Apud Romanos enim talentū est lxxij.librarū,sicut Plautus ostendit, qui ait duo talenta esse CXLIIII. libras. Est autem triplex,id est minor,medius,summus. Minor quinquaginta,medius lxxij.librarum: summus cxx. constat. *Centenarium* numeri nomen est, eo quòd centum librarum ponderis sit. Quod pondus propter perfectionem centenarij numeri Romani instituerunt.

De mensuris. CAP. XXV.

Mensura est res aliqua modo suo vel tēpore circumscripta. Hæc aut corporis est, aut temporis. *Corporis* est, vt hominum, lignorum,& columnarum lōgitudo,vel breuitas. Sed & solum istum proprium sui orbis habere mēsuram, quod Geometrici perscrutari audent. *Temporis*, vt horarum,dierum,& annorum.Vnde & metiri pedes horarum dicimus,hoc est mensurare.*Propriè* autem *mensura* vocata,quòd ea fruges metiuntur atque frumentum, id est humida & sicca, vt modius, vrna, & amphora. Mensurarum pars minima *cochlear*, quòd est dimidia pars dragmæ,appendens siliquas nouem. Qui triplicatus conculam facit. *Concula* dragma vna & dimidia adimpletur. *Cyathi* pondus decem dragmis appenditur:qui etiam à quibusdam *coulacus* dicitur. *Oxifalus* fit si quinque dragmæ adduntur ad x.*Acetabulus* quarta pars heminæ est, xij dragmas appendens. *Cotula* hemina est habens cyathos sex, quæ idcirco cotula vocatur,quia Græco sermone cote incisio dicitur, & hemina sextarij in duo æqua inciditur,& cotulam facit.*Hemina* autem appendit libram vnam, quæ geminata sextarium facit. *Sextarius* duarum librarum est, qui bis assumptus bilibris nominatur assumptus quater,fit Græco nomine Chœnix.quinquies complicatus quinarum siue gomor facit. Adiice sextum, congium reddit. Nam congius sex metitur sextariis:à quo & sextarij nomen dederunt. *Congius* autem à congiendo,id est per augmentum crescendo vocatur. Vnde postea pecunia beneficij gratia dari cœpta, congiarium appellatum est. Vnusquisque enim sui temporis imperator fauorem populi captans, adiiciebat vt largior videretur in donis.*Congiarium* autem speciliter mēsura est liquidorum, cuius & rem simul & nomen à Romanis impositum inuenimus.*Metreta* est mensura liquidorum Hęs à mensura accepit nomen.*μέτρον* enim mensuram dicunt Græci:& inde appellata metreta,licet & vrna & amphora & reliqua huiusmodi nomina mensurarum sint: tamen ista hoc nomen à denarij numeri pērfectione accepit. *Metrum* ad omnem mensuram pertinet.*μέτρον* enim Græcè:Latinè mensura dicitur. Nam & cyathus mensura est, & amphora mensura est. & quicquid plus minúsve capit,mensura est. Sed ideò hoc nomen specialiter sibi assumpsit, quòd sit mensura perfecti numeri, id est denarij. *Modius* dictus ab eo quòd sit suo modo perfectus. Est autem mensura librarum XLIIII. id est sextariorum xxij.Cuius numeri causa inde tracta est, eo quòd in principio Deus xxij. opera fecerit.Nam prima die vij.opera fecit, id est materiam informem,angelos,lucem, cœlos superiores

periores,terram,aquam atque aerem.Secũda die firmamẽtum ſolum. Tertia die quatuor: maria,ſemina,ſationes atque plãtaria. Quarta die tria : ſolem & lunam & ſtellas. Quinta die tria:piſces & reptilia aquarum, & volatilia.Sexta die quatuor:beſtias , pecudes,reptilia terræ & hominẽ.Et facta ſunt omnia xxij. genera in diebus ſex. Et xxij. generationes ſunt ab Adam vſque ad Iacob,ex cuius ſemine naſcitur omnis gens Iſrael. Et xxij. libri veteris teſtamenti vſque ad Heſter.Et xxij.literarum ſunt elementa quibus conſtat diuinæ legis doctrina. His igitur exẽplis modius xxij . ſextariorum à Moyſe ſecundum ſacræ legis menſuram effectus eſt. Et quamuis diuerſæ gentes huic menſuræ pondus vel adiiciant ignoranter vel detrahant:apud Hebræos cõſtitutione diuina tali ratione ſeruatur. Modius enim à modo dictus.Hinc & modica,id eſt moderata.Modicis enim modius nomen impoſuit. Nam modica pro paruis abuſiuè non propriè dicimus. *Satum* genus eſt menſuræ iuxta morem prouinciæ Palæſtinę, vnum & dimidium modium capiens : cuius nomen ex Hebræo ſermone tractum eſt.Satum enim apud eos nominatur ſumptio , ſiue leuatio:eo quòd qui metitur,eandem mẽſuram ſumat ac leuet. Eſt & aliud ſatum mẽſura ſextariorum xxij. capax quaſi modius. *Batus* vocatur Hebraica lingua ab olearia mola quæ bath apud eos vel batha nominatur,capiens quinquaginta ſextaria,quę menſura,vna molæ vice proteritur. *Amphora* vocata quòd hinc & inde leuetur. Hæc Græcè à figura ſui dicitur: quòd eius anſæ geminatæ videntur aures imitari.Recipit autem vini vel aquæ pedem quadratum,frumenti verò modios Italicos tres.*Cadus* Græca amphora eſt continẽs vrnas tres. *Vrna* menſura eſt: quam quidam quartarium dicunt. Propriè autem vrna vas eſt quod pro condendis defunctorum cineribus adhiberi ſolet : de quo poeta , Cœlo tegitur qui non habet vrnam. *Medimna* eſt menſura quinque modiorum. Medimna autem Latina lingua vocatur , id eſt dimidia, eo quòd quinque modiis metiatur , qui eſt dimidius numerus à perfecto denario. *Artaba* menſura eſt apud Ægyptios ſextariorum lxxij. cõpoſita ex numero,propterę lxxij.gentes vel linguas,quæ orbem impleuerunt.*Gomor* xv. modiorum onus appendit. *Corus* xxx. modiis impletur. Hic ab Hebraico ſermone deſcendit : qui vocatur cora ſimilitudine collis.Cora enim Hebraicè colles appellantur. Coaceruati enim modij xxx. inſtar collis videtur,& onus cameli efficiunt.

De ſignis ponderum. CAP. XXVI.

Ponderis ſigna pleriſq; ignota ſunt , & inde errorem legentibus faciunt. Quapropter formas eorum & characteres ita vt à veteribus ſignata ſunt ſubiiciamus. *Zeta* litera ſignificat dimidium obolum. *Virgula* æqualiter iacens & porrecta ſimpliciter ſignificat obolum. *Geminata virgula* duo oboli ſunt. *T Latinum* ſignificat obolos tres. *F Latinum* ſignificat obolos quatuor.*E Latinum* demõſtrat obolos quinque.Oboli vero ſex propterea caracterem non habent quòd in vna dragma ſex veniãt, quod eſt pondus denarij argentei. *Heta* litera ſignificat ſiliquas viij. id eſt tremiſſem.*N Latinum* ſignificat nomiſma Græcum, id eſt ſolidum. *Iota* adiuncta beta ſignificat dimidium ſolidum.*Virgula* duæ ex vno angulo à lęua in dextram ſe diuidentes, ſignificant dragmam:quam etiam olcem appellant. *N Latinum* adiuncto gamma Græco ſignificat ſemiunciam. *Gamma* autem Græcæ literæ o Latinum in fine adiunctum , ſignificat vnciam. *Lambda* Græcum per medium ſui I Latinum adiectum , ſignificat libram. *Kappa* Græcum circa finem cornuum adiuncto y Græco ſignificat cyatum. *Si verò* ◻ Larinum habuerit adiũctum heminam demonſtrat , quam Græci cotylen vocant. *Xi Græcum* ſi habuerit iunctum E Latinum , ſignificat ſextarium. *Si* verò ◻ Latinum habuerit adiunctum, indicat acitabulum,quod Græci oxifalon vocant. *M Græcum* ſuperpoſita n Latino ſignificat mna. *A Latinum* in fine habens Lambda Græcum ſignificat talentum. *Alpha* Græcum in dextro brachio ſuperiori o litera coniuncta chœnix eſt.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM

LIBER XVII.

CAPITA LIBRI DECIMISEPTIMI.

1 *De auctoribus rerum rusticarum.*
2 *De cultura agrorum.*
3 *De frumentis.*
4 *De leguminibus.*
5 *De vitibus.*
6 *De arboribus.*
7 *De propriis nominibus arborum.*
8 *De arboribus aromaticis.*
9 *De herbis aromaticis vel communibus.*
10 *De oleribus.*
11 *De odoratis oleribus.*

De auctoribus rerum rusticarum. CAP. I.

RERVM rusticarum scribendi solertiam apud Græcos primus *Hesiodus* Bœotius humanis studiis contulit, deinde *Democritus* magnus quoque Carthaginẽsis in xvij. voluminibus studiũ agricolationis conscripsit. Apud Romanos autem de agricultura primus *Cato* instituit, quam inde *Marcus Terentius* expoliuit, mox *Virgilius* laude carminum extulit. Nec minus studium habuerunt postmodum *Cornelius Celsus & Iulius Atticus, Aemilianus* siue *Columella*, insignis orator, qui totũ corpus eiusdem disciplinæ complexus est. ¶ Primum ad aratrum boues iungisse ferunt quendam priuatum hominem & fulminatum nomine *Homogirum*. Quidam autem Osirim dicunt esse artis huius inuentorem. quidã *Triptolemum*. Et hic quæstio est, quomodo prima *Ceres* ferro in Græcia vertere terrã instituit, sed ferro qualicunque, non specialiter vomere aut aratro. ¶ Stercorandi agri rationem primus induxit quidã nomine *Stercutus* in Italia, cuius ara apico dedicata est Romæ. Hic plura instrumẽta agriculturę reperit, primúsque agros firmauit. Eundem quidam *Saturnum* putauerũt: vt maiorem illi nobilitatem facerent hoc nomine, quo splendidè sonaret, & dignitatem tituli compararet.

De cultura agrorum. CAP. II.

CVltura est qua fruméta vel vina magno labore quæruntur, ab incolendo vocata. *Diuitiæ* enim *antiquorum* in iis duobus erant, *bene pascere, & bene arare*. ¶ *Cultura agri* cinis, aratio, intermissio, incensio stipularum, stercoratio, occatio, runcatio. *Cinis* est incendiũ per quod ager inutilem humorem exudat. *Aratio* dicta, quia de ære prius terræ culturam exercebant, antequam ferri fuisset vsus repertus. duplex est autem aratio, vernalis & autumnalis. *Intermissio* est qua alternis annis vacuus ager vires recipit. *Stercoratio* est lętaminis aspersio. *Stercus* autem vocatum, vel quia sternitur in agris, vel quòd extergi oporteat quicquid sordium in ciuitate redundat. Idem & *fimus* est, qui per agros iacitur. Et dictus fimus quòd fiat imus, id est stercus quod vulgo *Letamẽ* vocatur, eo quòd suo nutrimento læta faciat germina, reddátque pinguia arua & fœcunda. *Occatio* est cum rustici satione facta bubus dimissis grandes glebas cædunt & ligonibus frangunt: & dicta occatio quasi obcæcatio, quòd operiat semina. *Occare* igitur est operire semina terra, vites vel arbores. *Runcatio* est à terra herbas euellere. Nam rus terra est. *Sulcus* à sole vocatus, quòd profciscus solem capiat. *Veraclum* dicitur, quasi verè actum, id est verno aratum. *Proscissio* est aratio prima cum adhuc durus est ager. *Satio* dicta quasi seminis actio, vel quæ sit satorum actio. *Serere* autem vocatum, quia hoc cælo sereno faciendum est: non per imbres. Hinc est & illud Virgilianum Nudus ara, sere nudus. *Messis* à metendo, id est recidendo dicta. *Seges* autem de semine dicta quòd iacimus, siue à sectione.

De frumen-

De frumentis. CAP. III.

PRima *Ceres*, cepit vti frugibus in Græcia, & habere segetes translatis aliunde seminibus: Huius meminit Ouidius dicens, Prima Ceres vno glebam dimouit aratro, Prima dedit fruges alimentáque mitia terris. *Frumenta* sunt propriè quæ aristas habent: *fruges* autem reliqua: frumenta autem vel fruges à *frumendo*, hoc est à vescẽdo dictæ. Nã *frumẽ* dicitur summa pars gulę. *Primitiæ* propriè sunt quæ de frugibus præcerpuntur. *Triticum* vel à tritura dictum, quod purissimum horreo condatur, vel quia granum eius commolitur & teritur. *Far* dicitur, eo quòd initio frangeretur. Apud antiquos enim molarum vsus nondum erat: sed frumentum in pila missum frangebant, & hoc erat genus molendi. *Adoreum* tritici genus, quod idem vulgo semen dicitur. *Ador* quondam appellarum ab edendo, quia primo eo vti sunt homines, siue quia in sacrificio ipsius gẽneris panis ad aras offerebatur. Vnde *adorea* sacrificia dicuntur. *Silgo* genus tritici à selecto dictum. Nam in pane eius specie præcipua est. *Trimense triticum* ideo nuncupatum, quia satum post tres menses colligitur. Nam vbi propter aquam aliámve causam matura satio omissa est, præsidium ab hoc petitur. *Alica* Græcum nomen est *Alicastrum* simile est alicæ, põdere & bonitate præcipuum. *Hordeum* dictum, quòd præ cæteris generibus frumenti arridũ antè fiat, vel quòd spica eius ordines habeat. Horum *tria genera*. Primum exaticum vocatur, eo quòd spica eius sex ordines habeat, quod quidam cãterinum appellant, quoniã animalia melius quàm triticum pascit, & homines salubrius quàm malum triticum. Alterum *distichon*, eo quòd duos ordines habeat, hoc plerique calaticũ vocant. Tertium *trimense*, quia dum cogit necessitas verno seminatur, & celeriter colligitur. *Scindula* à diuisione vocata. Dũplex enim est, scinditur, id est diuiditur, *Centenum* appellatũ, eo quòd in plerisque locis iactus seminis eius in incrementũ frugis centesimũ renascãtur. Hinc & *milium* à multitudine fructus vocatum. *Panicum* dictum, quòd in multis regionibus ex eo panis vice homines sustententur, quasi panis vitiũ. *Pistũ* à pastu. *Sisamum*, Græcum nomẽ est. *Farrago* dicta à farre. Est enim herba hordeacea adhuc viridis: necdũ granis ad maturitatẽ turgentibus. *Spicã* de maturis frugibus abusiuè dicimus. Nã propriè spica est, cùm per culmi folliculum, id est extremum tumorem aristę adhuc tenues in modũ spiculi eminẽt. *Arista* appellata, quòd prius ipsa arescat. *Culmus* est ipse calamus spicæ qui à radicibus nascitur. Et dictus culmus, quasi calamus. *Folliculus* est theca frumenti, in qua granum seruatur interius. Hæc super spicã vallo instructa munimen prætẽdit, ne aurum minorum morsibus spica suis fructibus exuatur, aut vestigiis proteratur. *Stipula* sunt folia seu vaginæ, quibus culmus ambitur atque fulcitur, ne pondere frugis curuetur qua ambiunt culmum. Et dicta stipula quasi vsta, & quasi vstipula Stipula dicta ab vsto: collecta enim messe vritur propter culturam agri. Item stipula, vel quia pars eius vritur, pars interdum pro palea præciditur. *Palea* à quibusdam votari dicitur, quod pala ventiletur, vt frumenta purgentur. Gentiles autem paleam à quadam Pale frugum inuentrice vocauerunt: quã Cererẽ esse volunt. De qua Virgilius, Te quoq; magna Pales, & te memorande canemus. Item alij à pabulo nuncupatam dicũt paleam, quòd ea primùm sola in pascẽdis animalibus pastus præbebatur. Cuius natura ex cõtrario tantùm est frigida, vt obrutas niues fluere nõ sinat: adeò calida, vt matureſcere poma compellat.

De leguminibus. CAP. IIII.

Legumina à legendo dicta, quasi electa. Veteres enim meliora quæque legebant siue quod manu legantur, neque sectionem requirant. ¶ Legumínum plurima genera, ex quibus faba, lens, pisa, faselum, cicer lupinum, gratiora in vsu hominum videntur. *Faba* Græca etymologia à vescendo vocabulum sumpsit, quasi faga. φάγω enim Græcè comedere dicitur. Primùm enim homines hoc legumine vsi sunt. Huius species duæ, quarum altera *communis*, altera *Aegyptia*, *Faba fresa* dicta, eo quòd eam homines frendant, id est frangant, id est molendo comminuant. *Lens* vocata, quòd humida & lenta est, vel quòd ad hæret humi. *Faselum* autẽ & *cicer* Græca nomina sunt: sed faselum vile genus leguminis, quia omne quod abundat vile est, hoc autem semen abundanter inuenitur. *Lupinum* Græcum & ipsum nomen est: de quo Virgilius, Tristésque lupini, quia vultum gustantis amaritudine contristant, vnde & illud præ amaritudine, nec vermis nec vllum animal comedit. *Medica*, *Vicia*, erutum pabulorum optima sunt. *Medica* dicta, quia à Medis translata est in Græciam tempore quo eam Xerxes rex Persarum inuasit. Hæc semel seritur & decem annis permanet, ita vt quater vel sexies possit par annum recidi. *Vicia* dicta, quòd vix ad triplicem perueniat fructum: cùm alia legumina prouentum habeat fertilem: vnde & Virgilius, Et tenuis fœtus viciæ. *Pisa* quòd ea pensabatur aliquid auri minutum. Nam *pis* aurum dicitur. *Ervum* à Græco trahit vocabulum. Hoc enim illi ἔρυον dicunt, quod dum sit quibusdam pecoribus infestum, tamen postea pingues efficit.

De Vitibus. CAP. V.

Vitis plantationem primus Noe instituit, rudi adhuc seculo. Apud Græcos autem inuentorem vitis Liberum appellant. Vnde & eum gentiles post mortem deum esse voluerunt. *Vitis* dicta, quòd vim habeat citius radicandi. Alij putant vites dictas, quòd inuicem se vittis innectant, vicinisque arboribus reptando religentur. Est enim earum natura flexibilis, quia quasi brachiis quibusdā quicquid comprehenderint stringunt. *Labrusca* est vitis agrestis quæ in terrę marginibus nascitur. Vnde & labrusca dicta à labris & extremitatibus terræ. *Codex* dictus, quasi caudex. Sic enim & veteres clodum pro claudo dicebant. *Sarmentū* à serendo, quasi serimentum. *Malleolus* est nouellus palmes innatus prioris anni flagello, cognominatus ob similitudinem rei: quòd in ea parte qua deciditur ex veteri sarmento prominens vtrunq; mallei speciē præbeat. *Spadones* sunt surculi fruge carentes, ex ipsa appellatione, quòd sint inhabiles fructu & sterilitate affecti. *Sagittā* rustici vocant nouissimam partem surculi: siue quia longius receſſit à matre, & quasi prosiliuit: seu quia acuminis tenuitate tela speciē præfert. Summitates vitium & fruticum *flagella* nuncupantur, eo quòd flatu agitentur. *Palmes* vitis materia mollis, quia per nouella brachia emissus fructum affert. Nā ideò rustici partem vitis palmitem vocant. Palmes enim diminutiuum nomen est, quòd nomen paragogum dicitur, quòd à palma deriuetur. *Palma* enim habet nomen proprium, quòd dicitur principale, ab eo quòd ex se deriuatū facit. *Pampinus* est folium cuius subsidio vitis à frigore vel ardore defenditur, atque aduersus omnem iniuriam munitur. Qui ideo alicubi interciſus est, vt solem ad maturitatē fructus admittat, & vmbram faciat. Et dictus pampinus, quòd de palmite pendeat. *Capreoli* dicti quòd capiant arbores, sunt enim cincinni siue vncinoli: quibus se innectere vites & suspendere solent arboribus, quo adminiculo freti palmites ventos ac turbines continere queant, & sine lapsu pediculorum fructus suos sustineant, ac sese vaga proceritate diffundant. *Corimbi* sunt annuli qui proxima quæque ligant & comprehendunt: nec longius laxati palmites ventorum flatibus dissipentur. *Vuæ* dictæ quòd intrinsecus humore sunt plenæ, siccique & pinguedinis. Nam humidum est, quod exterius humorem habet, vuidum quod interius. *Acinus* brotus est. *Racemus* est botrionis pars, & *botrio* Græcū est. ¶ *Suburbanæ vuæ* quædam dicuntur, quia fructus earum ad escam velut pomum in vrbibus venditur. Commendat enim eas & species & saporis iocunditas, ex quibus sunt *praecoqua, duracina, purpureæ dactyli, Rhodia, Libyca, Cerasina, Stephanita, Trepediana, Vncinaria, Cidonita. Praecoqua* vocatæ, quòd citò matureſcant, & ante omnes sole coquantur. Has λάγνας dicunt, quòd currant ad maturitatem velociter vt lepus. *Duracina* autem per totam hiemem. *Venicula*, & *Numesiana*. *Purpureæ* à colore dicuntur. *Dactyli* à longitudine. *Rhodia* & *Libyca* à regionibus nuncupatæ sunt. *Cerasina* verò quòd rubeant velut ignis. *Stephanita* à rotunditate. *Vncinaria* à magnitudine. Genera autem vuarum quæ vino deseruiunt plurima. Ex quibus *aminea* dicta, quasi sine minio, id est sine rubore. Album enim vinum reddit: quæ cùm sint vnius nominis, non vnam speciē reddit. Aminææ enim duæ geminæ ab eo dictę quòd duplicet vuas mittunt. *Aminea lagana*, quia plus omnibus lanescit lanugine. *Rubellana* dicta, quia eius materia rubet. *Fecinia* minuti aciei & duræ cutis vuas habet, nobilitate Aminean sequitur, fœcunditate præcedit. Quam proinde Feciniam vocant, quòd plus quàm cæteræ feces afferat. *Apiana* vinum dulce faciunt: quas nisi cito legas, pluuiis & ventis, & maximè apibus infestantur, quarum deprædatione apianæ cognominatæ sunt. *Balanina* à magnitudine nomen sumpserunt. Balanin etiam Græcè grande vocata. *Biturica* à regione nomen sortita est, turbines & pluuias & calores fortissimè sustinens, nec in macra terra deficiēs, huius meriti & *basilica* est. *Argitis* græcula vitis generis albi, fertilis, vastam materiam, & breue, & latum folium mittens, cuius fructum nisi primo tempore colligas, aut ad terram decidet, aut humore putrescit. *Inertiscula* nigra est, quam Græci *amaracion* vocāt, boni vini & lenis, à quo etiam nomen traxit, quòd iners in tentandis neruis habeatur. quanuis gustu non sit hebes. *Mareotica* à regione Ægypti Mareotis dictæ, vnde prius nuncupatæ sunt, sunt enim & albæ & nigræ. *Elbola* quas quidam varias appellant, neque purpureæ, neque nigræ: ab elbo colore ita dictæ, subalbi tamen musti. *Elbum* enim est inter nigrū candidúmque colore Nam elbum nec album nec nigrum est. *Tertius* locus vitium quæ sola fœcunditate commendantur, abundantia copiosa, multúmque vini fluens. *Vuisconia* vuas magnas magis quàm multas habet: nomen autem inde hoc sumens, quòd multum vini fluat. *Syriaca*, vel quia de Syria allata, vel quia nigra est. ¶ Multa autem genera vitium sunt: quæ tamen mutatione loci, & qualitatem & nomen amittunt. *Vitibus* inter cętera magis ista conueniunt, *oblaqueatio, putatio, propaginatio, fossio. Oblaqueare* est circa codicē terrā aperire, & velut lacus efficere. Hoc aliqui *excodicare* appellant. *Putare* est virgam ex vite superfluam resecare cum flagellis

flagellis luxuriat,Putare enim dicitur purgare,id est amputare.*Traducere* trāsducere.*Propagmare* verò flagellum vitis terræ submersum sternere, & quasi porrò pangere. Hinc *propagines* ac *propagare* & *protendere* dicūtur. *Fodere* verò est foueam facere,quasi fouere.

De arboribus. CAP. VI.

Arborum nomen siue *herbarum* ab aruis inflexum creditur,eo quòd terris, fixis radicibus adhærent.Vtraque autem ideò sibi penè similia sunt, quia ex vno alterū gignitur. Nam dum sementem in terram feceris, herba prius oritur: dehinc confota surgit in arborem,& infra paruum tempus quam herbam videras,arbustam suspicis.*Arbusta* arbor nouella & tenera in qua insertio fieri potest, & dicta arbusta, quasi arboris hasta. Alij *arbustum* locum in quo arbores sunt, volunt accipere, sicut salictum. Sic & *Virectum* vbi virgulæ nouellæ & virentes. *Arbor* autem & *fructifera* & *sterilis*,*arbos* autem non nisi fructifera.Genere autem fœminino *arbores* dicimus,*poma* verò neutro. *Frutex* brevis est appellatus,quòd terram frōde tegat. cuius plurale nomen fruteta arbor alta est.*Sylua* verò spissum nemus & breue.Sylua dicta quasi *xylua*,quòd ibi ligna cædantur.Nam Græci ξύλον lignum dicunt. Multa enim Latina nomina Græcam plerunque etymologiam recipiunt. *Nemus* à numinibus nuncupatum, quia pagani ibi idola constituebant. Sunt enim nemora arbores maiores,vmbrosæ frōdibus.*Lucus* est densitas arborum solo lucem detrahens,tropo per antiphrasin,eo quòd nō luceat,siue à luce, quòd in eo lucebant funalia vel cerei propter nemorum tenebras.*Saltus* est densitas arborum alta vocata hoc nomine eo quòd exiliat in altum, & in sublime eōsurgat.*Auiaria secreta* nemora dicta,quòd ea aues frequentant.Recidiua arborum sunt quæ aliis sectis repullulāt.Alij recidiua à cædendo dicunt,quia post casum nascuntur.Alij à recidendo & repullulando dixerunt.Ergo recidiuum vbi mors aut casus.*Insitio* dicitur cum fisso trūco surculus fœcundæ arboris sterili inseritur, aut oculorum impositio, cum inciso cortice, libro alienæ arboris germen immittitur. *Planta* sunt de arboribus. *Plantaria* verò quæ ex seminibus nata sunt cum radicibus,& à terra propria transferuntur. *Cespites* frutices sunt, quasi cuspites,vel quasi circa pedes.*Frondes* quòd ferant virgulta vel vmbras, sunt autem causa vmbrarum. *Oculi* nodi sunt ex quibus frondes exeunt. *Radix* appellatur, quòd quasi radiis quibusdā fixa terris,in profunda demergitur. Nam physici dicunt parem esse altitudinem radicum & arborum.Alij radicem à similitudine radiorum dictam putāt. vel quia si eradatur, nō repullulat,*Truncus* est statura arboris insistens radici.*Corticem* veteres corucem vocabant.Dictus autem cortex,quòd corio lignū tegat. *Liber* est corticis pars interior dictus à liberato cortice,id est ablato. Est autem medium quoddam inter lignum & corticē. *Rami* sunt qui de trunco manant,sicut à ramusculis cætera. *Surculi* à præcisione ferræ nuncupati.*Virgultū* est, quod de radice pullulat, ramus qui de ipso robore arboris, virga quæ de ramis.Propriè autem Virgultum appellatur,quod ad radicem arboris nascitur,&quasi inutile ab agricolis amputatur. Et hinc dictum virgultū, quia ex virga tollitur. *Virga* à virtute dicitur,quòd vim in se multam habeat, vel à viriditate,vel quia pacis indicium est,quòd vim regat. Vnde hae vtuntur magi ad placandos inter se serpentes, & idcirco in ea hos sustinent illigatos.Hac etiam philosophi,& reges ac magistri,nuncij & legati vtūtur.*Flagella* dicuntur:vt prædiximus,summę arborum partes, ab eo quòd crebros ventorum sustinent flatus. *Comæ* vocatas dicunt quasi comas,*Folia* Græcè φύλλα dicuntur,inde est ad nos hoc nomen per derivationē translatum.Flores nominati,quòd citò defluāt de arboribus,quasi fluores.quòd citò soluantur. Iu his duplex gratia,coloris & odoris.Austro enim flores soluuntur. Zephyro fiunt. *Germen* dicimus surculum prægnantem,à gerēdo:vnde & germinatio.*Fructus* nomen accepit à frumine,id est eminente gutturis parte qua vescimur.Inde & fruges.Fructus autem propriè dicuntur agrorum & arborum, quibus vtique vtimur. In animalibus verò abusiuè & translatiuè vocamus fructum. *Poma* dicta ab opimo, id est à copiæ vbertate. *Matura* dicuntur, quia apta sunt ad manducandum: sic & immatura,quia priusquam matura fiant:dura sunt ad manducandum. *Ligna* dicta, quia incensa conuertuntur in lumen. Vnde & *licinium* dicitur,quòd lumē det. *Hastula* à tollendo nuncupata,quasi abstula.fomes est hastula quæ ab arboribus excutitur, recisione aut hastulæ ambustæ,aut ligno cauata,à fūgis nomine accepto,quòd ita capiat ignem. De quo Virgilius, Rapuitque in fomite flammam.*Torris* lignum adustum: quē vulgus titionem appellat extractum ex foco, semiustum & extinctum. *Quisquilia* stipulæ immixtæ surculis & foliis aridis.Sunt autem purgamenta terrarum.*Carnes* putredo lignorum. dictum hoc nomine, quòd eueniat ligneis virtute carentibus.

De propriis nominibus arborum.

CAP. VII.

Palma dicta,quia manus victricis ornatus est, vel quòd oppansis est ramis, in modum palmæ hominis. Est enim arbor insigne

victoriæ, proceróq; ac decoro virgulto, diuturnisque frondibus vestita, & folia sua sine vlla successione conseruans. Hanc Græci φοίνικα dicunt, quòd diu duret, ex nomine auis illius Arabiæ, quæ multis annis viuere perhibetur. Quæ dum in multis locis nascatur: nõ in omnibus fructus perficit maturitatẽ. Frequentes autem in Ægypto & Syria. Fructus autem eius *dactili*, à digitorum similitudine nũcupati sunt: quorum etiam & nomina variantur. Nam alij appellant *palmulas*, similes *mirobalani*. Alij *Thebaici*: qui & *Nicolai*. Alij *nucales*, quos Græci καρυωτίδας vocant. *Laurus* à verbo laudis dicta. Hac enim cum laudibus victorum capita coronabantur. Apud antiquos autem *laudea* nominabatur postea d littera sublata, & subrogata r dicta est laur⁹: vt in auriculis quæ initio audiculæ dictæ sũt, & meridies, qui nunc meridies dicitur. Hanc arborem Græci Δάφνην vocant, quòd nunquã deponat viriditatem, inde illa potius victores coronantur. Sola quoque hæc arbor vulgo fulminari minimè creditur. *Malum* à Græcis dictum, quòd sit fructus eius pomorum omnium rotundissimus. Vnde & hæc sunt vera mala, quæ vehementer rotunda sunt. *Malum Matianum* à loco vocatum, vnde prius adue-ctũ est. Nam multæ arbores nomina ex prouinciis & ciuitatibus de quibus allatæ sunt, acceperunt. Virgilius, A mãtibus quid ex malo quẽri soleat ostendit. *Mala cidonia* nomen sumpserũt ex oppido, quòd est in insula Creta, de qua dicere solent Græci, vrbium Cretensium matrem Cidoniam: ex cuius pomo cidonitum conficitur. Fit quoque ex ea & vinum quo languentium desideria falluntur. Nam specie & gustu & odore cuiuslibet vini veteris imaginem repręsentat. *Malimellum* à dulcedine appellatũ, quòd fructus eius mellis saporem habeat, vel quòd in melle seruetur: vnde & quidam, Si tibi Cecropio saturata cidonia melle Ponentur, dicas: hæc melimella placent. *Malum punicum* dicitur, eo quòd ex Punica regione sit genus eius translatum. Idem & *malogranatum*, eo quòd inter corticis rotunditatem granorum contineat multitudinem. Arbor autẽ *malogranata* est generis fœminini, pomum verò generis neutri. Flores malorũ à Græcis appellati sunt *quintinas*: Latini *raducum* vocant. Agrestium autẽ malorum flores Græci βαλαύστια appellauerunt, quorũ alij alibi, alij purpurei, alij rosei reperiuntur similes floribus mali punici. Negant medici mali punici cibo nostra corpora nutriti: sed eo sic opinantur vtendum vt medicari potius non alere videatur. *Malum persicum*, cuius breuis admodum vita cõcessa est, trium generum esse fertur, *Duracenum*, *Armeniacũ* & *Persicum*. *Duracenũ* nuncupatur pro eo quòd pomũ eius in gustu acore refertur. *Armeniacũ* dicitur: quòd primũ genus ab Armenia sit aduectũ. *Persicum* vocatũ, quòd eam arborẽ primus in Ægypto seuerit Perseus, à quo se oriundos Ptolemæi ferebant. Hæc in Perside fructum generat interfectorium: apud nos autem iocundum ac suauem. Horum aliud *præcox*, aliud vocatur *æstiuum*. *Medica arbor* cuius, nomẽ etiam in carminibus Mantuanis inclaruit, asportata primùm à Medis, vnde & vocabulum sumpsit. Hanc Græci κιδρίαν, Latini *citream* vocant quòd pomum eius ac folia cedri odorem referant. Malũ eius inimicũ venenis, & hoc est quòd idem poeta intelligi voluit: cùm tradat ex illa foueri animã. Hæc arbor omni penè tempore plena est pomis, quæ in ea partim acerba, partim matura, partim adhuc in flore sunt posita, quod in cæteris arboribus rarum est. *Mella* quam Græci *Ioron* appellant, quę vulgo propter formã & colorẽ *faba Syriaca* dicitur. Arbor enim est magna, fructũ ferens comestibilem, maiorẽ pipere, gustu suauẽ: vnde & mella vocata est. *Cotumella* quam Latini ob colorem primum vocant, alij à multitudine enixi fructus nixam appellant. Cuius generis *Damascena* melior à Damasco oppido, vnde prius asportata est, dicta: cuius solum pomũ stomacho medetur probatur: nã cætera noxia perhibentur. Hæc sola arbor gummi glutinosum, & cõpactiuum distillat, quo & medici & scriptores vtuntur. *Oleomella* nascitur in Palmaria Syriæ ciuitate, ex eo ita appellata, quòd ex trunco oleũ defluat in crassitudine mellis, saporis suauis. *Pomelida* sorbo similis, mediocris arbor & flore candidulo, dicta quòd dulcedine sit eius fructus, & acuto sapore commixtus. Hæc arbor ætate durat exigua. *Melofus* arbor in Aphrica punica lingua vocata, ex qua profluit lẽtus *succus*, qui à loco *Ammoniacus* nominatur. *Mespila* arbor spinosa, fructu similis malorũ, sed paulo breuiore, vnde & appellata, quòd pilulæ formã habeãt eius poma. *Pirus* vocata videtur: quòd ignis speciẽ formata est: nã hoc genus pomi ab amplo incipit, & in angustũ finit, sicut ignis. Pirus autẽ arbor, fructus eius *perum* est. Cuius multæ species, ex quibus *Crustumia* sũt *pira* ex parte rubentia, ab oppido Crustumio nominata. *Pomapiri* iunctis impositi, vel si pauca vehementer onerosa dicũtur esse. *Cerasus* à Cerasonte vrbe Ponti vocata. Nã Lucullus cùm Cerasum ciuitatem Ponti deleret, hoc genus pomi inde aduexit, & à ciuitate cerasum appellauit. Arbor autẽ cerasus, pomum verò *cerasum* dicitur. Hoc etiã & ante Lucullum erat in Italia, sed durum, vnde & *cornũ* appellatũ est. Est autẽ arbor apta hastilibus. Vnde & Virgilius, Bona bello cornus. *Ficus* Latinè à fœcunditate vocatur. Feracior enim est cęteris arboribus. Nã ter quatérq; p

singulos

singulos ānos generat fructum, atque altero matureſcente alter oboritur. Hinc & *Caprea* à copia nominatæ. *Ficus Aegyptia* fœcūdior fertur, cuius lignū in aqua miſſum illico mergitur, & cùm in limo aliquandiu iacuerit, deinde in ſuperficiem ſuſtollitur verſa vice naturæ, quando madefactum debuit humoris pōdere reſidere. Antea athletæ ficis alebātur, priuſquā eos Pythagoras exercitator ad carnis vſum, qui fortior cibus eſt, tranſtuliſſet. A ſenibus quoque in alimentum ſumptæ ſæpius ficus, rugas eorum ferunt diſtendere. Tauros quoque ferociſſimos adfici arborem colligatos repentè māſueſcere dicūt. *Caprificus* appellata, eo quòd parietes quibus innaſcitur, carpitur. Rumpit enim & prodit ex latebris quibus concepta eſt. Alij putant caprificum dictū, quòd ficus arbor eius remedio fœcundetur. *Morus* à Græcis vocata, quā Latini *rubū* appellāt, eo quòd fructus vel virgulta eius rubent. Eſt enim *morus ſylueſtris* fructus afferens, quibus in deſerto paſtorum fames vel penuria cōfouetur. Huius folia ſuperpoſita ſerpenti, feruntur interimere eum. *Sicomorus* ſicut & morus ſūt Græca nomina. Dicta autem ſicomorus, quòd ſit foliis moro. Hanc Latini *Celſam* appellant ab altitudine, quia non eſt breuis vt morus. *Nux* appellata, quòd vmbra vel ſtillicidiū foliorū eius proximis arboribus noceat. Hanc alio nomine Latini *inglandē* vocant, quaſi Iouis glandē. Fuit enim hæc arbor conſecrata Ioui, cuius pomū tantā vim habet, vt miſſa inter ſuſpectos herbarum vel fungorum cibos, quicquid in eis virulentū eſt exudet, rapiat atque extinguat. *Nuces* autem generaliter dicuntur omnia poma tecta corio duriori, vt *pinea, nuces, auellanæ, glandes, caſtaneæ, amigdalæ*. Hinc & *nucles* dicti, quòd ſint duro corio tecti. At cōtrà *poma* omnia mala, *mala* dicta: ſed cum adiectione terrarum in quibus antea nata ſunt, vt *Perſica, Punica, Matina, Cidonia, &c. Amigdala* nomen Græcū eſt: quòd Latinè *nux longa* vocatur. Hanc alij *nucidā* vocāt, quaſi minorem nucem. De qua Virgilius, Cùm ſe nux plurima ſyluis indeit in florē. Cunctis enim arboribus prior ſe flore veſtit, & ad ferenda poma arbuſta ſequentia præuenit. *Auellanæ* ab Auellano Cāpaniæ oppido vbi abundant, cognominatæ ſunt. Hæc à Græcis ponticæ appellantur, eo quòd circa Ponticum mare abundent. *Caſtaneam* Latini à Græco appellant vocabulo. Hanc enim Græci *κάςανον* vocant, propter quòd fructus eius gemini in modum teſticulorum intra folliculum recōditi ſunt, qui dum eiiciuntur, quaſi caſtrātur. Hæc arbor ſemel vt exciſa fuerit, tanquam ſylua expullulare conſueuit. *Ilex* ab electo vocata. Huius enim arboris fructum homines primùm ad victū ſibi elegerunt. vnde poeta, Mortales primùm ructabāt gutture glandē. Prius enim quàm frumenti vſus eſſet antiqui homines glande vixerunt. *Suberies* arbor ex qua validiſſimus cortex natatorius extrahitur. Et ideo appellata ſuberies, eo quòd fructus eius ſues edunt. porcorum enim ſunt alimenta nō hominum, & dicta ſuberies quaſi ſubedies. *Fagus & eſculus* arbores glādiferæ, ideo vocatæ creduntur, quòd harū fructibus olim homines vixerunt: cibúmq; ſumpſerūt, eſcámque habuerūt. Nā *eſculus* ab eſca dicta, *fagus* verò à Græco vocabulum traxit. φάγω enim Græcè comedere dicitur. *Siliquā* quā Latini corruptè ſiliquā vocant, ideo à Græcis tale nomen accepit, eo quòd ligni eius fructus dulcis: ξύλον quippe dicunt lignū γλυκὺ dulce. Huius arboris pomo ſuccus expreſſus acetia à Græcis dicitur. *Piſtacia* quòd cortex pomi eius nardi Piſtici odorem referat. *Pinus* arbor picea ab acumine foliorum vocata. Pinum enim antiqui acutum nominabant, Pinū autem aliam *pitin*, aliam Græci πίτυλλον vocant, quā nos *piceam* dicimus, eo q̄ deſudat picē. Nam & ſpecie ſibi differunt. In Germaniæ autem inſulis huius arboris lacrima gignit electrum. Gutta enim defluens rigore vel tēpore in ſoliditatem dureſcit, & gemmā facit de qualitate ſua nomen accipiens, id eſt ſuccinum: eo quòd ſuccus ſit arboris. Pinus creditur prodeſſe cunctis quæ ſub ea ſeruantur, ſicut nux nocere omnibus. *Abies* dicta, quòd præ cæteris arboribus longè eat, & in excelſum promineat. Cuius natura expers eſt terreni humoris, ac proinde habilis atque leuis habetur. De qua Virgilius, Et caſus abies viſura marinos: quia ex ea naues fiunt. Hanc quidam *Gallicam* vocant propter candorem. Eſt autem ſine nodo. *Cedrus*, quàm Græci κέδρον vocant, quaſi ceomenes driofioron, id eſt arboris humor ardentis, cuius folia ad cypreſſi ſimilitudinem reſpondent. Lignum verò iocundi odoris eſt & diu durans: nec à tinea vnquam exterminatur. De qua Perſius, Et cedro digna locutus. Scilicet propter durabilē perpetuitatem. Vnde & in templis propter diuturnitatem ex hoc ligno lacunaria fiunt. Huius ligni reſina *cedria* dicitur, quæ in cōſeruandis libris adeo eſt vtilis, vt perliniti ex ea nec tineas patiantur, nec tempore conſenescant. Naſcitur in Creta, Aphrica atque Syria. *Cypreſſus* Græcè dicitur, quòd caput eius à rotunditate in acumē erigitur. Vnde & *conū* vocatur, id eſt alta rotunditas. Hinc & fructus eius *conus*, quia rotunditas eius talis eſt, vt conū imitetur. Vnde & *conifera cypariſſis* dicuntur. Huius lignū cedro penè proximā habet virtutem. Templorum quoque trabibus aptum, impenetrabili ſoliditate nunquā oneri cedit: ſed ea qua in principio fuerit firmitate perſeuerat. Antiqui cypreſſi ramos

propè rogum cōstituere solebāt; vt odorem cadauerum dum verentur comprimerent iocunditate odoris sui. *Iuniperus* Græcè dicta, siue quòd ab amplo in angustum finiant, vt ignis: siue quòd conceptū diu teneat ignem: adeò vt si prunæ ex eius cinere faciant operiæ, vsquè ad annum perueniant. *πῦρ* enim apud Græcos ignis dicitur. Iuniperus autem alix parua; alia magna est. *Ebenus* in India & Æthiopia nascitur, quæ cæsa durescit in lapidem. Cuius lignum nigrum est, & cortex lenis vt labri: sed *Indicū* maculosum est in paruis distinctionibus albis ac fuluis. *Aethopicū* verò quod præstantius accipitur, in nullo est maculatum: sed in nigrum leue & corneum. Est autem Mareotica palus in India vnde ebenus venit. Lucanus, Ebenus Mareotica, inquit. Ebenus autem crepundiis illigatur, ve infantem visu nigra non terreant. *Platanus* à latitudine foliorum dicta, vel quòd ipsa arbor patula sit & ampla. Nam πλατὺ Græci latum vocant. Expressit huius arboris Scriptura & nomen & formam dicens, Quasi platanus dilatata sum in plateis. Est autem tenerrimus foliis ac mollibus & vitium similis. *Quercus* siue quernus dicta, quòd ea solitierant diligentium quærentibus responsa dare, arbor multū annosa: sicut legitur de quercu Mambre, sub qua habitauit Abraham: quæ fertur vsque ad Constantini regis imperium per multa secula perdurasse. Huius fructus *glandula*, appellatur. E quibus vna agrestis ὀξυάκη dicta, paruæ formæ, sed firmo corpore atque nodoso, quæ medicaminibus & incaustis adhibetur. altera βάλανος leuis ac lenis: ac nimium perforata. Lucernarū tantum vsibus necessaria. *Fraxinus* vocari fertur, quòd magis in asperis locis montanisque fragis nascatur. Hinc per derivationem fraxinus, sicut à monte montanus. De quo Ouidius, Et fraxinus vtilis hastis. *Taxus* venenata arbor. Vnde & *toxica* venena exprimuntur. Ex hac enim Parthi & aliæ gentes faciunt. Vnde & poeta, Istireos taxi torquentur in arcus Istireos autē dicit Parthicos. *Ater* coloribus impar. *Robur* autem generaliter dicitur ex omni materia quicquid est firmissimum. *Alnus* vocatur, quòd alatur amne. Proximè enim aquæ nascitur, nec facilè extra vndas viuit. Hinc & renera & mollis, quia in humecto loco nutritur. *Vlmus* nomē accepit, quòd vliginosis locis & humidis melius proficit. Nam in montanis & asperis minus læta est. *Larex* cui hoc nomen à castello Laricino inditū est, ex qua tabulæ tegulis affixæ flammam repellunt, neque ex se carbonem ambustæ efficiunt. *Populus* dicta, quòd ex eius calce multitudo nascatur. Cuius genus duplex est. Nā altera est alba, altera nigra. Alba autem populus dicta, quia folia eius vna parte sunt alba, altera viridia. Hæc igitur bicolor habens quasi noctis & diei notas, quæ tempora ortu solis occasuque constant. Generat etiā resinam circa Eridanum fluuiū, vel vt alij memorāt, in finibus Syriæ. *Telā* dicunt, vocatā, eo quòd vtilis sit ad vsum telorum nitore & leuitate faculādi. Est enim genus materiæ leuissimæ. *Salix* dicta quòd celeriter saliat, hoc est velociter crescat, arbor lenta vitibus habilis vinciēdis. Cuius seminis hanc dicūt esse naturā, vt si quis illud in poculo hauserit, liberis careat: sed & fœminas infœcundas efficit. *Populus* autē & *salix*, & tilia molles materiæ sunt, & ad sculpturā aptæ. *Vimen* vocatur, eo q̄ vim habeat multam viroris. Natura enim eius talis est, vt etiā si arefacta abluatur, virescat: deinde excisa atque in humo fixa, radicibus sese ipsa dimergat. *Myrica* quā Latini tramaritā vocant ex amaritudine nominata. Gustus enim eius nimis amarus est. Hæc arbor in solitudine & saxoso humo nascitur: ex qua etiam arboré malefīcis artibus miſtra, id est odia concitari dicuntur. *Myrtus* à mari dicta, eo quòd magis littorea arbor sit. Vnde & Virgilius, Littora myrteis lætissima & Amantes litora Myrte. Hinc est quod & à Græcis *μυρσίνη* dicitur. Medicorum autē libri hanc arboré aptam scribunt mulieré necessitatibus plurimis. *Lentiscus*, quod cuspis ipsius lētis sit & mollis. Nam lentum dicimus quicquid flexibile est: vnde & lentū vimē & vites. Virgilius, Et lentæ vites: pro, flexibiles. Huius fructus oleum dest; dat; cortex resinā quæ mastix appellatur, cuius plurima & melior in Chio insula gignitur. *Terebinthus* arbor, Græcū nomē, generis resinā omniū resinarū præstantiorem. *Buxus* Græcū est nomē à Latinis ex parte corruptū. πύξος enim appellatur apud eos arbor semper virens, & lenitatē materiæ elementorū apicibus apta. Vnde & Scriptura, Scribe in buxo. *Rodandarum*, quod corruptè vulgo lorādeū vocatur, quòd sit foliis lauri similibus, flore vt rosa, arbor venenata. Interficit enim animalia. & medetur serpentiū vexationes. *Hemibitum* vocauerunt pastores, eo quòd vice herbæ præbeatur pecoribus vbi defut pascua. *Turbiscus*, quòd de vno cespite eius multa virgulta surgāt quasi turba. *Stipa* vocata propter quòd ex eo stipentur tecta. Hinc & stipula per diminutionē *Arundo* dicta, quod citò arescat: Hanc veteres cannā vocauerunt, arundinē verò postea Varro dixit. Sanè sciendum, quod Launū canna de lingua Hebræa sumptum est. Apud eos enim calamus *canna* dicitur. *Cicuta* autem est, quod est inter cannarum nodos; dicta, quòd lateat. In Indiæ stagnis nasci arundines calamique dicuntur, ex quorum radicibus expressū succū bibunt. Vnde & Varro ait: Indica nō magnū in arbore crescit arundo. Illius & lētis premitur radix eius humor. Dulcia cui nequeūt succo cōcoquere mellis. *Sambucus* mollis & peruia arbor.

Rhamnus

Rhamnus, genus est rubi quam vulgò senticem vrtinam appellant, asperum nimis & spinosum. *Sentex*, dicta à situ, quòd est terra inculta: in qua sentices spinæque nascuntur. Maiores autem nostri omnem arborem spinosam veprem dicebant, quòd vi prendat. *Oleaster*, dictus quòd sit foliis oliuæ similibus sed latioribus, arbor inculta atque syluestris: amara atque infructuosa. cui insertus oliuæ ramus vim mutat radicis, & vertit eam in propriam qualitatem. Lacryma oleastri arboris duplex est. Alia enim gummi similat sine vllo qualitatis morsu, alia ammoniaci guttam ex stillatione collectam ac remordentem. *Oliua*, Græcè ἐλαία dicitur: ex quo in Latinum tractum est, vt oliua dicatur. *Olea* autem ipsa arbor est, fructus oliua, succus *oleum*. Est autè arbor pacis insigne, cuius fructus diuersis nominibus appellatur. *Orchades oliuæ*, Græca etymologia à similitudine testiculorum vocatæ: quos Græci ὄρχεις vocant. *Radiola*, pro eo quòd oblongæ sunt in modũ radiorum. *Paphæ*, à Papho insula dictæ, vnde prius allatæ sunt. *Lychnia* eo quòd optimum dent lumen. Nam λύχνος lumen est. Vnde & lignum nomen accepit, quia aptum est flammis & luminibus. *Pausia*, quam corruptè rustici *pusiam* vocãt viridi oleo & suaui & apta, Ex dicta pausia quòd pauiatur, id est tũdatur, vnde & pauimentũ. *Syria* dicta, pro eo quòd de Syria est allata, siue quia nigra est. *Crustumia*, idem & *Volemia* dicta: eo quòd volã compleat magnitudine, hoc est mediam manum: vnde & *mnolare* dicimus. Quidam autem *Volemũ* Gallica lingua bonum & magnum intelligunt: colymbades appellatæ. *Oleum* autem ab olea nominatur. Nam vt diximus, olea est arbor, vnde deriuatum fit oleum. Sed quòd ex albis fuerit oliuis expressũ vocatur *Spanum*, à Græcis ἰσπανὸν appellatum. Quod autem ex fuluis & nondum maturis fuerit expressum, *Viride* appellatur. Quod verò ex nimium maturis, *Commune* dicitur. Ex iis ad vsum vitæ primum est spanum, secundum viride, tertium commune. *Amurca*, olei pars aquosa: ab emergendo dicta, vt est quòd ab oleo mergat, & fex eius sit. Hanc Græci *amurcem* vocãt ex Latina lingua trahẽtes vocabulum. *Gumẽ*, Græcum nomen est, hoc enim illi κόμμι dicunt. *Resinam*, Græci ῥητίνην vocant: ῥεῖν enim Græcè dicitur quicquid manat. Est enim lacryma sudore exhalata lignorum, vt cerasi, lentisci, balsami, vel reliquarum arborum siue virgultorum quæ sudare produntur, sicut & odorata orientis ligna: sicut gutta balsami, ac ferularũ vel fucinorũ, cuius lacryma dũrescit in gemmã Primã est *resina terebintina* omnium præstãtior. Affertur autẽ ex Arabiæ partibus atq; Iudæa & Syria, Cypro & Africa, ex insulis quoque Cycladibus. Secunda est *lentiscina*: quæ mastyx vocatur hæc ex Chio insula deportatur. Tertia *pinalis*: quarum alia πευκίνη, alia κεδρίνη. alia liquida, alia arida: & afferuntur ex Tyrrhena, Colophonia. Vnde etiam Colophonia resina sumpsit. *Pix*, Græcum nomen est, quã illi πίσσαν vocant. Alij volunt ex pino picem vocari, hæc à Græcis appellatur clodonia, nos *ramalem* dicere possumus, cui probatio splendens lenis & munda. ¶ Creandarum arborum naturaliter tria sunt genera: aut enim sua sponte nascuntur, aut ex seminibus fortuitu iacentibus surgunt, aut ex radicibus pullulant. Nam cætera vsus inuenit fauente natura. ¶ Omnia poma Latinè neutri generis esse dicuntur: arbores autem fœminini sunt generis: exceptis paucis, vt hic oleaster, hoc siler: vt Virgilius, Molle siler. Item hoc buxum, licet & hæc buxus dicatur. Nam superfluam quidam volunt facere discretionem, vt hæc buxus de arbore dicamus: buxum verò de ligno composito.

De arboribus aromatibus. CAP. VIII.

Aromata sunt quæque fragrantis odoris quæ India vel Arabia mittit, siue aliæ regiones. Nomen autem aromata traxisse videntur: siue quòd aris imposita diuinis inuocationibus apta videantur, seu quòd sese aeri inferere ac miscere probantur. Nam quid est odor nisi aer contactus? *Thus*, arbor Arabiæ immensa atque ramosa leniſſimi corticis, ramis ad aeris qualitatem. Amygdala modo succum aromaticum fundens album, & mastycatione velut in puluerem resolutum & cùm frangitur, intus pingue est, & igni appositum facilè ardescens. Et appellatur apud nos masculum, eo quòd sit natura rotundum in modum testiculorum. Reliquum planum penè scabrosum: minus optimum. Adulteratur autem admixta resina siue gummi, sed dignoscitur sua proprietate. Nam *thus* igni impositum ardescit resina fumescit: *gummi* verò liquescit calefactum. *Tus* verò sine aspiratione è tundendo dicitur, quia dum gummi guttæ ex arbore cadunt in glebis miscentur: dum verò glebæ in puluerem rediguntur, thus carpitur & virgulis tunditur, & sic inde manibus tollitur. Hoc & *libanum* vocatum à monte Arabiæ vbi Sabæi sunt. Nam mons eorum Libanus dicitur, vbi thura colliguntur, *Myrrha*, Arabiæ arbor altitudinis quinque cubitorum simlis spinæ, quam ἄκανθαν dicunt. cuius gutta viridis atque amara, vnde & nomen accepit myrrha. Gutta eius sponte manans preciosior est, elicita corticis vulnere vilior iudicatur. Sarmenta eius Arabes ignibus fouent: quorum fumo satis nõxio, nisi ad odorẽ storacis accurrant, plerunque insanabiles morbos contrahũt. *Myrrha* autem *Troglodyta* ab insulà Arabiæ dicta, vbi

propè rogum constituere solebāt, vt odorem cadauerum dum verentur comprimerent iocunditate odoris sui. *Iuniperus* Græcè dicta, siue quòd ab amplo in angustum finiant, vt ignis: siue quòd conceptū diu teneat ignem: adeò vt si prunæ ex eius cinere factæ operiæ, vsquè ad annum perueniant. *Prunus* enim apud Græcos ignis dicitur. Iuniperus autem alia parua, alia magna est. *Ebenus* in India & Æthiopia nascitur, quæ cæsa durescit in lapidem. Cuius lignum nigrum est, & cortex lenis vt lauri: sed *Indicū* maculosum est in partis distinctionibus albis ac fuluis. *Aethiopicū* verò quod præstantius accipitur, in nullo est maculatum: sed in nigrum leue & corneum. Est autem Mareotica palus in India vnde ebenus venit. Lucanus, Ebenus Mareotica, inquit. Ebenus autem crepundiis illigatur, ve infantem visu nigra non terreant. *Platanus* à latitudine foliorum dicta, vel quòd ipsa arbor patula sit & ampla. Nam πλατὺ Græci latum vocant. Expressit huius arboris Scriptura & nomen & formam dicens, Quasi platanus dilatata fugi in plateis. Est autem teneerimus foliis ac mollibus & vitium similis. *Quercus* siue quernus dicta, quòd ea solitiérant diligentium quærentibus responsa dare, arbor multū annosa: sicut legitur de quercu Mambre, sub qua habitauit Abraham: quæ fertur vsque ad Constantini regis imperium per multa secula perdurasse. Huius fructus *glandula*, appellatur. E quibus vna agrestis βαλανὶς dicta, paruæ formæ, sed firmo corpore atque nodoso, quæ medicaminibus & incaustis adhibetur. altera βάλανος leuis ac lenis: ac nimium perforata. Lucernarū tantum vsibus necessaria. *Fraxinus* vocari fertur, quòd magis in asperis locis montanisque fragis nascatur. Hinc per derivationem fraxinus, sicut à monte montanus. De quo Ouidius, Et fraxinus vtilis hastis. *Taxus* venenata arbor. Vnde & *toxica* venena exprimuntur. Ex hac arcus Parthi & aliæ gentes faciunt. Vnde & poeta; Istireos taxi torquentur in arcus Istireos autē dicit Parthicos. *Acer* coloribus impar. *Robur* autem generaliter dicitur ex omni materia quicquid est firmissimum. *Almus* vocatur, quòd alatur amne. Proximè enim aqua nascitur, nec facilè extra vndas viuit. Hinc & tenera & mollis, quia in humecto loco nutritur. *Vlmus* nomē accepit, quòd vlginosis locis & humidis melius proficit. Nam in montibus & asperis minus læta est. *Larex* cui hoc nōmen à castello Laricino inditū est, ex qua tabulæ tegulis affixæ flammam repellunt, neque ex se carbonem ambustæ efficiunt. *Populus* dicta, quòd ex eius calce multitudo nascatur. Cuius genus duplex est. Nā altera est alba, altera nigra. Alba autem populus dicta, quia folix eius vna parte sunt alba, altera viridia. Hæc igitur bicolor habens quasi notas & dici notas, quæ tempora ortu solis occasuque constant. Generat etiā resinam circa Eridanum fluuiū, vel vt alij memorāt, in finibus Syriæ. *Tilia* dicunt, vocatā, eo quòd vtilis sit ad vsum telorum nitore & leuitate faculādi. Est enim genus materiæ leuissimæ. *Salix* dicta quòd celeriter saliat, hoc est velociter crescat, arbor lenta vitibus habilis vinciēdis. Cuius seminis hanc dicūt esse naturā, vt si quis illud in poculo hauserit, liberis careat: sed & fœminas infœcundas efficit. *Populus* autē & *salix*, & tilia molles materiæ sunt, & ad sculpturā aptæ. *Vimen* vocatur, eo qp vim habeat multam viroris. Natura enim eius talis est, vt etiā si arefacta abluatur, virescat: deinde excisa atque in humo fixa, radicibus sese ipsa dimergat. *Myrica* quā Latini tramaritā vocant ex amaritudine nominata. Gustus enim eius nimis amarus est. Hæc arbor in solitudine & saxoso humo nascitur: ex qua etiam arboré malefícis artibus mistra, id est odia concitari dicuntur. *Myrtus* à mari dicta, eo quòd magis littorea arbor sit. Vnde & Virgilius, Littora myrteis lætissima & Amantes litora Myrte. Hinc est quod & à Græcis μυρσίνη dicitur. Medicorum autē libri hanc arborē aptam scribunt mulierē necessitatibus plurimis. *Lentiscus*, quod cuspis ipsius lētis sit & mollis. Nam lentum dicimus quicquid flexibile est: vnde & lentū vimē & vites. Virgilius, Et lentæ vites: pro, flexibiles. Huius fructus oleum defundat; cortex resinā quæ mastix appellatur, cuius plurima & melior in Chio insula gignitur. *Terebinthus* arbor, Græcū nomē, generis resinā omniū resinarū præstantiorem. *Buxus* Græcū est nomē à Latinis ex parte corruptū. πύξος enim appellatur apud eos arbor semper virens, & lenitatē materiæ elementorū aptissimus apta. Vnde & Scriptura, Scribe in buxo. *Rodandarum*, quod corruptè vulgo lorādeū vocatur, quòd sit foliis lauri similibus, flore vt rosa, arbor venenata. Interficit enim animalia. & medetur serpentiū vexationes. *Herbidum* vocauerunt pastores, eo quòd vice herbæ præbeatur pecoribus vbi desūt pascua. *Turbiscus*, quòd de vno cespite eius multa virgulta surgāt quasi turba. *Stipa* vocata propter quòd ex eo stipentur tecta. Hinc & stipula per diminutionē *Arundo* dicta, quod citò arescat: Hanc veteres cannā vocauerunt, arundinē verò postea Varro dixit. Sanè sciendum, quod Latinū canna de lingua Hebraea sumptum est. Apud eos enim calamus *canna* dicitur. *Cicura* autem est, quod est inter cannarum nodos i dicta, quòd lateat. In Indicis stagnis nasci arundines calamique dicuntur, ex quorum radicibus expressū succū bibunt. Vnde & Varro ait Indica nō magnū in arbore crescit arundo. Illius & lēvis premitur radix eius humor. Dulcia cui nequeūt succo cōcoquere mellis. *Sambucus* mollis & peruia arbor.

Rhamnus

Rhamnus, genus est rubi quam vulgò sentiscem vrtinam appellant, asperum nimis & spinosum. *Sentix*, dicta à situ, quòd est terra inculta: in qua sentices spinæque nascuntur. Maiores autem nostri omnem arborem spinosam veprem dicebant, quòd vi prendat. *Oleaster*, dictus quòd sit foliis oliuæ similibus sed latioribus, arbor inculta atque syluestris: amara atque infructuosa. cui insertus oliuæ ramus vim mutat radicis, & vertit eam in propriam qualitatem. Lacryma oleastri arboris duplex est. Alia enim gummi similat sine vllo qualitatis morsu, alia ammoniaci guttam ex stillatione collectam ac remordentem. *Oliua*, Græcè ἐλαία dicitur: ex quo in Latinum tractum est, vt oliua dicatur. *Olea* autem ipsa arbor est, fructus oliua, succus *oleum*. Est autè arbor pacis insigne, cuius fructus diuersis nominibus appellatur. *Orchades oliuæ*, Græca etymologia à similitudine testiculorum vocatæ: quos Græci ὄρχεις vocant. *Radiolæ*, pro eo quòd oblongæ sunt in modũ radiorum. *Paphæ*, à Papho insula dictæ, vnde prius allatæ sunt. *Lychnus* eo quòd optimum dent lumen. Nam λύχνος lumen ẽst. Vnde & lignum nomen accepit, quia aptum est flammis & luminibus. *Pausia*, quam corruptè rustici *pasiam* vocãt viridi oleo & suaui & apta, Ex dicta pausia quòd pauiatur, id est tũdatur, vnde & pauimentũ. *Syria* dicta, pro eo quòd de Syria est allata, siue quia nigra est. *Cruslumia*, idem & *Volemis* dicta: eo quòd volã compleat magnitudine, hoc est mediam manum: vnde & *mnolare* dicimus. Quidam autem *Volemũ* Gallica lingua bonum & magnum intelligunt: colymbades appellatæ. *Oleum* autem ab olea nominatur. Nam vt diximus, olea est arbor, vnde deriuatum fit oleum. Sed quòd ex albis fuerit oliuis expressũ vocatur *Spanum*, à Græcis ὑμάλινον appellatum. Quod autem ex fuluis & nondum maturis fuerit expressum, *Viride* appellatur. Quod verò ex nimium maturis, *Commune* dicitur. Ex iis ad vsum vitæ primum est spanum, secundum viride, tertium commune. *Amurca*, olei pars aquosa: ab emergendo dicta, vt est quòd ab oleo mergat, & fæx eius fit. Hanc Græci *amurcem* vocãt ex Latina lingua trahẽtes vocabulum. *Gummẽ*, Græcum nomen est, hoc enim illi κόμμι dicunt. *Resinam*, Græci ῥητίνην vocant: ῥέω enim Græcè dicitur quicquid manat. Est enim lacryma sudore exhalata lignorum, vt cerasi, lentisci, balsami, vel reliquarum arborum siue virgultorum quæ sudare produntur, sicut & odorata orientis ligna: sicut gutta balsami, ac ferularũ vel fucinorũ, cuius lacryma durescit in gemmã. Primã est *resina terebinthina* omnium præstãtior. Affertur autẽ ex Arabiæ partibus atq; Iudæa & Syria, Cypro & Aphrica, ex insulis quoque Cycladibus. Secunda est *lentiscina*: quæ mastyx vocatur hæc ex Chio insula deportatur. Tertia *pinalis*: quarum alia πευκίνη, alia πιτύϊνη, alia liquida, alia arida: & afferuntur ex Tyrrhena, Colophonia. Vnde etiam Colophonia resina sumpsit. *Pix*, Græcum nomen est, quã illi πίσσα vocant. Alij volunt ex pino picem vocari, hæc à Græcis appellatur elodoma, nos *ramalem* dicere possumus, cui probatio splendens lenis & munda. ¶ Creandarum arborum naturaliter tria sunt genera: aut enim sua sponte nascuntur, aut ex seminibus fortuitu iacentibus surgunt, aut ex radicibus pullulant. Nam cætera vsus inuenit fauente natura. ¶ Omnia poma Latinè neutri generis esse dicuntur: arbores autem fœminini sunt generis: exceptis paucis, vt hic oleaster, hoc siler: vt Virgilius, Molle siler. Item hoc buxum, licet & hæc buxus dicatur. Nam superfluam quidam volunt facere discretionem, vt hæc buxus de arbore dicamus: buxum verò de ligno composito.

De arboribus aromatibus. CAP. VIII.

Aromata sunt quæque fragrantis odoris quæ India vel Arabia mittit, siue aliæ regiones. Nomen autem aromata traxisse videntur: siue quòd aris imposita diuinis inuocationibus apta videantur, seu quòd sese aeri inferere ac miscere probantur. Nam quid est odor nisi aer contactus? *Thus*, arbor Arabiæ immensa atque ramosa lenissimi corticis, ramis ad aeris qualitatem. Amigdala modo succum aromaticum fundens album, & mastũcatione velut in puluerem resolutum & cùm frangitur, intus pingue est, & igni appositum facilè ardescens. Et appellatur apud nos masculum, eo quòd sit natura rotundum in modum testiculorum. Reliquum planum penè scabrosum: minus optimum. Adulteratur autem admixta resina siue gummi, sed dignoscitur sua proprietate. Nam *thus* igni impositum ardescit resina fumescit: *gummi* verò liquescit calefactum. *Thus* verò sine aspiratione è tundendo dicitur, quia dum gummi guttæ ex arbore cadunt in glebis miscentur: dum verò glebæ in puluerem rediguntur, thus carpitur & virgulis tunditur, & sic inde manibus tollitur. Hoc & *Libanum* vocatum à monte Arabiæ vbi Sabæi sunt. Nam mons eorum Libanus dicitur, vbi thura colligũtur, *Myrrha*, Arabiæ arbor altitudinis quinque cubitorum similis spinæ, quam ἄκανθον dicunt. cuius gutta viridis atque amara, vnde & nomen accepit myrrha. Gutta eius sponte manans preciosior est, ẽlicita cortícis vulnere vilior iudicatur. Sarmenta eius Arabes ignibus fouent: quorum fumo satis nõxio, nisi ad odorẽ storacis accurrant, plerunque insanabiles morbos contrahũt. *Myrrha* autem *Troglodyta* ab insulã Arabiæ dicta, vbi

melior colligitur, & purior. *Storax*, arbor Arabiæ, similis malo Cidonio, cuius virgulæ inter Caniculæ ortum cauernatim lacrymã fluunt. Distillatio eius in terram cadens mũda non est, sed cum proprij corticis scrobẽ seruatur. Illa autem quæ virgis & calamis inhæserit, munda est & albida: dehinc fulua fit Solis causa, & ipsa storax calamites pinguis, resinosa, odoris iocundi, humecta & veluti mellosum liquorem emittens. Storax autem dicta, quòd sit gutta arboris profluens & congelata. Nam Græci styriam guttam dicunt. Græcè autem στύραξ, Latinè storax dicitur. *Bidella*, Indiæ & Arabiæ arbor, cuius lacryma melior Arabica. Est enim lucida, subalbida, leuis, pinguis, æqualiter cerea. & quæ facilè molliatur, neque ligno vel terræ commixta: amara, odoris boni. Nam ex Iudia sordida est & nigra & maiori gleba. Adulteratur autem admixto gummi: qui nõ ita amarificat gustu. *Mastix*, arboris lẽtisci gutta est. Hæc *grammastix* dicta est, quia in modum granorum est. Melior autem in Chio insula gignitur, odoris boni, candoris ceræ puniceæ. Vnde & splendorem cutis pulchrificat. Adulteratur autem interdum resina vel thure. *Piperis*, arbor nascitur in India, & in latere montis Caucasi, quòd Soli obuersum est: foliis ad iuniperi similitudinem. Cuius syluas serpentes custodiunt, & serpentes igne fugantur: & inde ex flamma nigrum piper efficitur. Nam natura piperis alba est, cuius quidam diuersus est fructus. Nam quòd immaturum est *piper longum* vocatur: quòd incorruptum ab igne, *piper album*. quod verò *cute rugosa & horrida* fuerit, ex calore ignis trahit & colorem & nomen. Piper si leue est vetustum est, si graue est nouellum: vitanda est autem mercatorum fraus. Solent enim vetustissimo piperi humecto argenti spumam aspergere aut plumbum vt ponderosum fiat. *Aloa* in India atque Arabia gignitur: arbor odoris suauissimi ac summi. Denique lignũ ipsius, vice thymiamatum adoletur altaribus, vnde & nomen traxisse videtur. *Cinnamomum* dictum, quòd cortex eius in modum cannæ fit rotundus & gracilis. Gignitur in Indiæ & Æthiopiæ regionibus, fruticẽ breui: duorum tantùm cubitorum, colore subnigro vel cinereo, tenuissimarum virgularum. Nam quod in crassitudinem extenditur despectui est, quod verò gracilius prouenerit, eximium. Quod cùm frangitur visibile spiritamentum emittit: ad imaginem nebulæ vel pulueris. *Amomum* vocatum, quòd veluti odorem cinamomi referat. Nascitur in Syria & Armenia: frutex eius botrosum semen reddens sibi connexũ. flore albo veluti violæ, foliis similibus brioniæ, odore etiam bono, somnos suauificat. *Casia*, nascitur in Arabia: virga robusti corticis, & purpureis foliis, vt piperis. Est autem virtutis cinamomi similis, sed potentia inferit: vnde pro cinamomi vice duplex eius pondus in medicamentis admiscetur. *Calamus aromaticus*, à similitudine calami vsualis vocatur. Gignitur in India multis nodis geniculatus, fuluus, fragrans suauitate spiritus. Qui cùm frangitur, in multas fit partes scissilis, simulans gustu cassiam cum leui acrimonia remordente. *Balsami*, arbor in Iudæa intra terminos tantùm xx. iugerum erat. Posteaquam eandem regionem Romani potiti sunt. etiã latissimi collibus propagata est, stirpe similis viti, folius similis rutæ, sed albidioribus sempérque manentibus. Arbor autem *balsamum* lignum eius *xilobalsamum*: succus *opobalsamum*. Quod ideo cum adiectione significatur, eo quòd percussus ferreis vngulis cortex ligni per cauernas eximij odoris guttam distillat. Cuius guttam adulteram admixto Cyprino oleo vel melle. Sed sincera probatur à melle, si cum lacte coagulauerit: ab oleo, si instillata aqua aut admixta facilè fuerit resoluta: præterea si laneæ vestes ex ipsa pollutæ non maculantur. Adulteratum quidem neque cum lacte coagulat, & vt oleum in qua supernatat & vestem maculat. Balsama autem si pura fuerint, tantam vim habent, vt si sol excanduerit, sustineri manu non possint.

De herbis aromaticis siue communibus.

CAP. IX.

EXtant & quarundam *herbarum nomina*, quæ ex aliqua causa resonant, habentes nominum explanationem. Non tamen omnium herbarum etymologiam inuenies. Nam pro locis mutantur etiam nomina. *Folium* dictum, quòd sine vlla radice innatans in Indiæ littoribus colligitur. Quod ligno perforatum, siccant Indi atque reponunt. Fertur autem *paradisi* esse *herba* gustu nardum referens. *Nardus*, herba est spicosa, vnde & à Græcis νάρδος appellata quarum alia *Indica*, alia *Syriaca* vocatur, non quòd in Syria nascatur, sed quòd mons in quo inuenitur alio latere Indiam spectat, alio Syriam. Est autem Indica multiformis, sed melior Syriaca, leuis, fulua, comosa, spica parua, odorissima, Cyprum simulans. Quod si multum in ore tardauerit, linguam siccat. *Nardus Celtica*, à regione Galliæ nomen traxit. Nascitur enim sæpiùs in Ligyriæ alpibus, & in Syria, frutice paruo, radicibus in manipulo collectis ligamentis. Flos eius tãtùm propter odorem bonus. Tyrsi eius atque radiculæ vtiles probantur vsibus nostris. *Costum* radix herbæ est nascentis in India, Arabia

rabia & Syria,sed melius *Arabicum*: est enim album & leue,suaue,iocundi odoris:*Indicum* colore nigro,& leue vt ferula:*Syriacum* verò pōdere graue,colore buxeo,odore acro,summum tamen album, leue aridum, gustu incendens. *Crocus* dictus ab oppido Ciliciæ, quod vocatur Coritium, quanquam & alibi nascatur, sed non tantùm vel tale quale in Cilicia. Vnde & à potiore parte nomen accepit. Nam multæ res nomina sumpserunt à locis vbi plus prouenit, & aliquid melius. Optimum est autem quod fuerit recens,odoris boni,albedine parua,porrectæ longitudinis, integrum,& neque in fragmenta comminutum inspiratione,& cùm carpitur manus inficiens,& leuiter acre. Quòd si eiusmodi non fuerit,aut vetustum,aut infusum agnoscitur. Adulteratur autem admixto *crocomagmate*. Augendi quoque ponderis causa, spuma argenti contrita adicitur,& proditur,si puluerulentum reperitur,atque decoctum ab odore proprio fuerit lapsum. *Crocomagma* expressis aromatibus crocini vnguenti atque informato redimine in pannusculos fit:& ideò sic applicatur. *Alarum* nascitur in ymbrosis montibus, floribus Cassiæ similibus, inter quæ flos iuxta radicem purpureus, in quo semen continetur vuarū simile, radicibus pluribus atque tenuissimis & bene redolētibus, & est virtute similis nardo. *Fu* nascitur in Ponto,foliis oleastro similibus. *Quipparum* à Græcis vocatur, quòd habeat virtutem fermentem. Radix eius est iunci trianguli foliis porri similibus, radicibus nigris siue contiguis, in similitudinem oluarum odoriſſimis atque acerrimis. Nascitur in paludibus atque variis locis. Traditur etiam alia species quippari,quæ in India nascitur, & appellatur lingua eorū *Zingiber*. *Iris Illyrica* à similitudine Iris cœlestis nomen accepit. Vnde & Latinis *arcuum* dicitur. Iris quòd flos eius coloris varietate eundem arcum cœlestem imitetur. *Illyrica* autem dicitur, quia in Illyrico plurima & violentissima est:species eius foliis gladioli similibus, radice aromatica, odoris boni. *Acorum* foliis viridibus, similibus radicibus,acerrimi odoris, sed iocundi propter quod & aromatica est. *Mem* foliis pastinacæ similibus. *Cardamomum* herba, quam vulgus *Nasturgium* vocat. *Schines* melius quod in Euphrate nascitur, quàm quod in Arabia fuluū, multiflorum,purpureum,tenue, odoris rosei cum manu fricatur, gustu multum incendit linguam atque mordet. Huius flos χνοῦς dicitur. Κνοῦς enim Græcè flos nuncupatur. *Tamum* appellatum, quòd flos eius odorem refert. De quo Virgilius, Redoléntque thymo fragrantia mella. *Epithymum* Græcum, nomen quod Latinè dicitur flos thymi. Nam flos Græcè thymum vocatur. Est autem flos thymbræ similis,*Sambucus* est, quem Latini *amaracum* vocant. Cuius nominis vsum Virgilius etiam ad Venerem referens ait: Vbi mollis amaracus illum Floribus aspirās molli complectitur vmbra. Apta est autem hæc herba vnguentis. Vnde & nomē traxit amaracus à puero cuiusdam regis: qui casu lapsus dum ferret vnguenta,nouum & gratissimum ex confusione odorem creauit. *Hyacinthus* herba est habens florem purpureum. Traxit autem nomē à puero quodam nobili, qui in saltibus inter purpureos flores repertus est interfectus, deditque nomen herbæ puerilis funeris casus. Est autem radice & flore violæ similis, pueros à pubertate retinens. *Narcissus* herba fabulosè impositum nomen habet à quodam puero, cuius membra in hunc florem transierunt,qui & nomen Narcissi in appellatione custodit, & decus pulchritudinis in candore retinet foliorum. *Rosa* à specie floris nuncupata, quòd rutilante colore rubeat. *Lilia* lacteis floris herba, vnde & nuncupata, quasi lidia, cuius cùm candor sit in foliis, auri tamen species intus effulget. *Viola* propter vim odoris nomen accepit. Huius genera sunt tria, purpureum, album, melinum. *Acanthus* herba Ægyptia semper frondens, spinis plena, flexili virgulto. In cuius imitatione arte vestis ornatur, quæ achantina dicitur, & achantis dicta. *Hedera* dicta, quòd arboribus reptando adhæreat. De qua Virgilius,Inter victrices hederam tibi serpere lauros. Alij hederam aiunt vocatam, quòd hedis supra lactis abundantiam in esca à veteribus præbeatur. Hederæ, frigidæ terræ Indices sunt secundum Physicos. Nam antipharmacum ebrietatis est, si quis potus hedera coronetur. *Elleborum* memorant Græci circa Elleborum quendam fluuium plurimum gigni, atque inde à Græcis appellari. Hoc Romani alio nomine *Veratrum* dicunt,pro eo quòd sumptum, motam mentem in sanitatem reducit. Duo sunt autem genera,*album*, *& nigrum*. *Aconc* portus est Bithiniæ, qui prouentu malorum gramінum vsque adeò celebris est, vt noxiam herbam *aconita* illinc nominemus. Nam *toxica* venena ex eo dicta, quòd ex arboribus taxeis exprimuntur: maximè apud Cantabriam. *Euphorbium* dictum, quòd eius succus oculorum acuat visum. Cuius vis tanta est, vt duris carnibus superadiecta citius coqui compellat. Nascitur in multis locis, sed maximè in Mauritania. *Laser* herba nascitur in monte Oscobagi: vbi & Ganges fluuius oritur: cuius succus dictus primùm *lasis*: quoniam manat in modum lactis: deinde vsu demuante *laser* nomina-

tum est. Hoc & à quibusdam *opium Cyrenaicum* appellatum, quoniam & apud Cyrenas nascitur. *Aloe* herba amarissimi succi. *Panace* herba fragrantis odoris, tyrso ferulæ similis, ex quo profluit succus, qui *opopanace* dicitur, succus & pinguis, odore grauis & amarissimus. *Galbanum* est genus pigmenti albi, crescens in monte Amomo Syriæ. aliàs succus est ferulæ. *Dycta* est mons Cretæ, ex quo *dictamnum* herba nomen accepit, propter quam apud Virgilium ceruæ vulnerata saltus peragrat. Tantæ enim potentiæ est dictamnum vt ferrum à corpore expellat, sagittas excutiat. vnde & eius pabulo feræ percussæ sagittas à corpore inhærentes eiciunt. Hanc quidam Latinorum *polium* Martis dicunt, propter belli tela excutienda. *Mandragora* dicta, quòd habeat mala suaueolentia, in magnitudinem mali Matiani. Vnde & eam Latini *malum terræ* vocant. Hãc portę ἀνθρωπόμορφον appellant, quòd habeat radicem formam hominis simulantem. ἄνθρωπος enim Græcè, Latinè, dicitur homo. Cuius cortex vino mixtus ad bibendum datur iis quorum corpus propter curam secandum est, vt soporati dolorem non sentiant. Huius species duæ. *Fœmina*, foliis lactucæ similibus, mala generans in similitudinem prunorum. *Masculus* verò. folia betæ similia habet. *Papaver* herba somnifera: de qua Virgilius., Lethæo perfusa papauera somno. Soporem enim languentibus facit. Eius alia est vsualis, alia agrestis, ex quâ fluit succus, quem opium vocant. *Colocynthus* cucurbita agrestis & nehementer amara, quæ similiter vt cucurbita flagella per terram tendit. Dicta autem colocynthis, quòd sit fructu rotundo atque foliis vt cucumis vsualis. *Centaurium* Græci vocant, quoniam à Chirone Centauro fertur reperta. Eadem & μυίωνος, quia locis humectis nascitur. Eadem & fel terræ propter amaritudinem. *Glycyrrhiza* Græcè ex eo dicta, quòd dulcem radicem habeat. γλυκὺ enim dulce Græci dicunt. Eadem ἄδιψος, quia sitientibus sitim sedat. *Dracontea* vocata, quòd hasta eius varia sit in modum colubri, similitudinémque draconis imitetur, vel quòd eam herbam vipera timeat. *Chelidonia* ideò dicitur, vel quòd aduentu hirundinum videtur erumpere, vel quòd pullis hirundinum si oculi auferantur, matres eorum illis ex hac herba mederi dicuntur. *Heliotropium* nomen accepit primò, quòd æstiuo solstitio floreat, vel quòd Solis motibus folia circumacta conuertat. Vnde & à Latinis *solsequia* nuncupatur. Nam & Sole oriente flores suos aperit, item serò claudit, cùm sol occubuerit. Ipsa est quam Latini *sutubium sylvaticum* vocant. Hæc & *verrucaria*, quòd extingat verrucas ex aqua potata, vel in cataplasmate posita abstergat. *Pentaphyllon* à numero foliorum dicta: eam Latini quinquefolium vocant: herba adeò munda vt purificationi & templis adhiberi à gentibus solita esset. *Hyssopus* herba purgandis pulmonibus apta. Vnde & in veteri testamento per Hyssopi fasciculos aspergebantur sanguine qui mundari volebant. Nascitur in petris hætens saxo radicibus. *Reubarbarum*, siue *reponticum*, illud quod trans Danubium in solo barbarico: istud quod circa Ponticum colligitur nominatum est. Reu autem radix dicitur. *Reubarbarum* ergo quasi radix barbara. *Reponticum* quasi radix pontica. *Hyssopos* à Græcis, à Latinis *herba salicularis*, quòd caliculi eius in figuram cantharorum nascantur, vt est mali Punici, quorum ora serrata sunt, habentia intrinsecus semina papaueris similia. Hæc herba *insana* vocatur, quia vsus eius periculosus est. Denique si bibatur vel edatur, insaniam facit, vel somni imaginem torpidam. Hanc vulgus mihimindrum dicit: propter quod alienationem mentis inducit. *Saxifraga* vocata, quòd semen eius petras in vesica frangat atque comminuat. *Gentiana* nomen sumpsit vt medici memorant, ab inuentore, radicibus aristolochiæ similibus. Nascitur sub alpibus Galatiæ & Asiæ. *Satureia* calida & propè ignita. Vnde illi & nomen inditum credunt, quòd pronos facit in venerem. *Satyrion* dicta à Satyris, propter incendium libidinis, quam vulgus *stringum* vocat: venerem enim suscitat. Eadem & *orchis*, quòd radix eius in modum testiculorum sit: quos Græci ὄρχεις vocant. Item & *leporina*, propter quod caulem mollem emittat. *Vrtica* vocata, quòd tactus eius corpus adurat. Est enim igneæ omnino naturæ, & tactu perurit: vnde & pruriginem facit. *Artemisia* herba Dianæ à gentibus consecrata est, vnde & nuncupata. Græcè enim Diana ἄρτεμις dicitur. *Chamaelon* Græcè dicta, quòd mali Matiani odorem habeat: sitque breuis terræque vicina. *Chamadrys* à Græcis appellatur, quòd sit breuis, & per terram strata & minuta foliis paruissimis. *Paeon* quidam medicus fuit, à quo Pœonia herba perhibetur inuenta, vt Homerus dicit. Hanc quidam *glycysidem* vocant, quòd dulcis saporis, vel *pentorobinam* à numero granorum, vel, vt alij, *dactilosam* à digitorum similitudine. Nascitur in syluis. *Buglossos* à Græcis dicta, eo quòd folia asperrima admodum linguæ bouis habeat. Quæ mirum in modum ob sapientiam nutriendam vino infundenda à veteribus memoratur. Con-

uiuij quoque hilaritatem præbere fertur, pro olere etiam ſumitur. *Arnogloſſos*, id eſt, agni, lingua, quæ Romanis plantago dicitur, quòd planta eius citò adhæreat terræ. Hac multi pro olere veſcuntur. *Herpillus*, quæ apud nos *ſerpillus* vocatur, pro eo quòd radices eius lõgæ ſerpant. Eadem & matris animula, propter quòd menſtrua moueat. *Ariſtolochia* dicitur, quòd muliebribus fœtis optima ſit. Nã ſuperſeſſa poſt partum, matricem beneficio vaporis expurgat. Huius herbæ genera ſunt duo: quarum vna ariſtolochia rotunda dicitur, propter quod rotundam radicem habeat: altera ariſtolochia longa, quia longam radicem habet, cum ramis & foliis longioribus. quam etiam & dactylinam vocant, quòd ſit radice robore digitali & longa. *Erigonon*, nomen à Græcis dicitur, quòd vere primo ſeneſcat. Vnde & eam Latini herbam *ſenecionẽ* vocant. Naſcitur per macerias. *Pſyllion* dicta, quòd ſemen pulicis ſimile habeat. Vnde eam Latini *herbam pulicarem* vocant. *Hierobotane* ideo à Græcis hoc nomen accepit, quòd remediis ac ligamentis hominum & purificationibus ſacerdotum à gentilibus probaretur apta. Vnde & eam pontifices *ſagmen* appellabant, quaſi ſancimen, & hæc *Verbena*, quia pura. *Paliurus*, herba aſperrima & ſpinoſa, pungens, & retinens: vulnerans appropinquantem ſibi & adunco dente comprehendens. *Struthus*, quam quidam *herbam lanariã* vocant, eo quòd plerique lanam ex ea lauẽt. Naſcitur in locis cultis. *Cimicia*, propter ſimilitudinem cimicis. Vnde & eam Græci *coriſsem* vocauerunt. Naſcitur in locis aſperis atque cultis. *Marubium*, quod Græci *praſium* dicunt, vocatum propter amaritudinem. Naſcitur in campis. *Pulegium*, apud Indos pipere precioſius eſt. Habet autem vim thermanticam, calefacit & deducit, extenuat, & purgat, & digerit. *Abſinthium*, Græcum nomen, cuius probabilius eſt, quod in Ponti regione naſcitur: vnde & abſintium Ponticum nominatur. Eſt amarum guſtu, ſuaue odore, temperamentum corpori præſtans, cuius contuſa folia auferendis doloribus vel contuſioni corporum vtiliſſima comprobantur. *Symphyton*, Græcè dictum, ea quòd tantam in radice virtutem habeat, vt fruſta carnis aſperſa in cacabo coagulet. *Polypodion*. herba, cuius radix hiſpida atque crinita, vt eſt polypus: ex quo deriuatum vt polypodion diceretur: Naſcitur in teneris petrarum terris, ſiue querculus vicinis. *Polios*, à Græcis, à Latinis *Omnimorbia*, quòd multis morbis ſubueniat. Naſcitur in montibus & duris locis. *In quodam exemplari hæc præterea habentur*: De vna radice multas & tenues fibras mittit ſeminis plenas: in ſummitate habens quoſdam corimbos caneſcentes: odori graui & ſubdulci. Succus eius in aqua cocta à ſerpentibus percuſſos ſanat: ſparſa in domo vel incenſa omnes ſerpentes fugat. *Scammonia*, quam Latini *acridium* vocant, herba ſucci plena, quæ colligitur ſub cauata radice. Denique terram rotunda cauitate fodiunt: tum ſuppoſitis aut cochleis, aut nucis foliis excipitur ſuccus atque ſiccatus aufertur. Venit autem ſæpius probabilior ex Myſia Aſiæ. Huic contrarius atque falſus ex Syria atque Iudæa. *Daucus*, foliis fœniculis thyrſo bipalmis. *Citocaſia*, dicta, quòd ventrem cito depurget, quam vulgus corruptè *citocoſtiam* vocant. *Lappa* dicta, quòd habeat caulem ingentem per terram diſpoſitam. Hæc herba à Græcis φιλαίσχυνος vocatur, quòd veſtibus hominum inhæreat ob aſperitatem ſui. Naſcitur iuxta muros. *Capillus Veneris* vocatus, ſiue quòd delapſos poſt alopeciam capillos recreat, vel quòd capillorum fluores coerceat, vel quòd ſit virgulis nigris lenibus cum ſplẽdore quaſi capilli. Naſcitur in aquoſis locis. *Rubia* dicta, quòd radix eius ſit rubea, vnde & colorare lanas perhibetur. Eſt & vtilis puluis ex eius radice factus, ſiue in cibum ſumptus, ſiue potui datus ad eos qui rabiem patiuntur. *Anchuſa*, cuius radix contrita digitos inficit. Eſt enim colore ſanguineo, vnde etiam pictoribus ad purpuram efficiendam vſui eſt. *Chamaleon*, quæ Latinè *Viſcago* vocatur, eo quòd viſcum gignat: in quo hærent aues quæ propria voluntate deſcenderũt ad eſcam. *Cicuta*, propter quod in thyrſo geniculatos nodos habeat occultos vt cãna: ſic dicitur foſſa cæca, quæ occulta eſt. Hæc potui data interficit. Hanc in carcere Socrates bibit & expirauit. Perſius dicit, *Sorbitio quem tollit dira cicuta*. Hæc dum hominibus venenum ſit: capellas efficit pingues. *Trifolium*, eſt quod Græci τρίφυλλον vocant, quod ſit foliis trinis per ſingulas annotationes. *Flomos*, quam Latini *herbam lucernalem* vocant, ab eo quod ad lucinium proficiat. Eadem & *lucubros*, quòd lucẽ præbeat vmbris. *Pyretron*, Græcè dicta, quòd habeat radicem incendioſam atque coaceruantem. *Althea*, malua agreſtis, ſiue maluæ viſcus, ſed althea quòd in altum ſurgit: & viſcus, quia glutinoſa eſt. *Origanum*: quòd Latinè *colena* interpretatur, propter quod infuſum coloret vinum. *Titimallum*, vocabulum ſumptit, quòd foliorum comam vel radium Solis circumacta conuertat. Nam Græci Solem τιτάνα vocant, μάλλον comam ex quo confectum eſt, vt titimallum diceretur. Huius ſpecies ſeptem diuerſis locis naſcentes, *Strychnos*, quæ Latinè *herba ſalutaris* vocatur, propter quod dolorem capitis & ſtomachi incendium mitigat. Eadam & *Vua lupina* propter ſemen eius vuæ ſimile. *Pelegonus*, quam Latini *her-*

bam ſanguinariam vocant, propter quod miſſa in naribus ſanguinem moueat. *Ambroſia*, quam Latini *apium ſyluaticum* vocant. De qua Virgilius: Ambroſiæque comæ diuinum vertice odorem Spirauere —. *Apiacum*, quod flores eius apes maximè appetunt. *Roſmarinum*, quam Latini ab affectu *herbam ſalutarem* vocant: cuius folia fœniculi ſunt ſimilia atque aſpera: & rotatim terræ proſtrata. *Mantha* agreſtis, quam Græci καλαμίνθην noſtri vulgò *nepeta* vocauerunt: maioris virtutis & vehemens in calore. *Geniculatis* herba ſubſternitur ob ſcorpionum vim repellendam. *Gladiolus*, quòd ſit foliis gladij ſimilibus, cubitalis, floribus purpureis. *Agaricum*, radix vitis albæ. *Aſphodelus*, quàm Latini à colore *albutium* vocant. *Squilla*, quòd nocens ſit: de qua ſuperſtitio gentilium dicit, quòd ſi integra ad limen ſuſpendatur omnia mala fugat. κυαμίτης à Græcis dicta, quòd terræ adhæreat, & odorem pini habeat. Hanc Latini *cucurbitularem* vocant, quòd ex parte odorem cucurbitæ referat. *Staphyſagria*, naſcitur in locis amœnis. *Splenion* dicta, quòd ſplenem auferat, ſiue *ſcolopendryos*, eo quòd folia ipſius ſcolopendro animali ſunt ſimilia. Naſcitur in humidis petris. *Volubilis* appellatus, quòd radix eius volubilis ſit & rotunda. *Stœchas*, in inſulis Stœchadibus naſcitur: vnde & nuncupatur. *Cyclaminos*, Græcè dicta à quodam qui κύκλος vocatus eſt, qui primus virtutem huius herbæ inuenit: ſiue quòd talis herba habeat radicem rotundam. Græci enim κύκλον rotundum vocant. Cuius radix aut ſuccus ſi vino fuerit admixtus, ebrios facit. Naſcitur in ſyluoſis locis & agris. Κάμπλος λευκὸς, ſiue bryonia, quam Latini *Vitem albam* vocant: vel à qualitate coloris, vel quòd eius radix contrita & corpori infricata teneriorem & candidiorem cutem reddat. Nam & ſuccus baccarum eius lac vberibus ſiccis reddit. Κάμπλος μέλας, id eſt, *Vitis nigra*, eadémque labruſca: folia hederæ ſimilia, in omnibus maior quàm ipſa vitis alba: baccas ſimiliter habens, quæ baccæ immaturitate nigreſcunt: vnde & vocabulum ſumpſit. *Viticella* verò herba à Latinis appellata, quòd ſicut vitis quicquid proximum habuerit, apprehendat corimbis, quos annulos appellamus. *Ophthalmos*, florem habet croceum, oculo ſimilem. Vnde & à Græcis nomen accepit. Eſt autem caule molle, foliis coriandri ſimilibus. Naſcitur iuxta muros ciuitatum. *Flomos*, quam Latini *verbaſcum* vocant, quarum altera eſt maſculus, albidioribus foliis atque anguſtioribus: altera fœmina foliis latioribus atque nigris. *Ferula*, vocata à medulla. Nam *ilum* Varro tradit eſſe ferulæ medullam, quam appodelon Græci vocant. Nonnulli à feriendo *ferulam* dicunt. Hac enim pueri & puellæ vapulare ſolent: huius ſuccus *galbanum* eſt. *Papirum* dictum, quòd igni & cereis eſt aptum: πῦρ enim Græci ignem dicunt. *Iuncus* dicitur, eo quòd iunctis radicibus hæreat. *Scirpus*, à quo ſegetes teguntur ſine nodo: de quo Ennius: Quærunt in ſcirpo ſoliti quod dicere nodum. Et in prouerbio: Qui inimicus eſt, etiam in ſcirpo nodum quærit. *Fucus*, genus herbæ eſt, de qua tingitur veſtis: dicta, quia mentitur alienum colorem: vnde & Virgilius: -Diſcet mentiri lana colores. *Alga*, naſcitur in aquis ſtantibus. Ita denique nomen ſumpſit ab algore aquæ: vel quòd alliget pedes, quia craſſa eſt foliis aquam ex parte ſuperantibus. *Vlua* & *typhus* herbæ circa fontes & paludes ſtagníſque naſcuntur. Ex quibus vlua, id eſt, alga mollis & quodammodo fungus, dicta ab vligine. *Typhus* verò quæ ſe ab aquis inflat. Vnde etiam ambitioſorum & ſibi placentium hominum tumor typhus dicitur. *Carix*, acuta herba & duriſſima ſparto ſimilis. de qua Virgilius: Et carice paſtus acuta. *Spartus*, frutex virgoſus ſine foliis ab aſperitate vocatus. Volumina enim funium quæ ex eo fiunt, aſpera ſunt. *Gramen*, à ſitu potius dictum, quòd plurimorum agrorum ſit. Vnde illud Græci ἀγρῶστιν vocauerunt: licet omnis herba gramen vocetur, ab eo quòd germinetur: ſicut robur omnis ligni ſpecies & cutis, ab eo quòd firmiſſima. *Felix*, à ſingularitate folij dicta. Denique ex vna virgula altitudine cubitali vna ſciſſa folia gignit reſimplicata, velut pinna. *Zizania*, quod poetæ ſemper *infelix lolium* dicunt, quòd ſit inutile & infœcundum. *Fœnum* dictum, quòd eo flamma nutritur. φῶς enim flamma eſt. *Manipulum*, dicimus faſcem fœni. Et dictus manipulus, quòd manum impleat.

De oleribus. CAP. X.

Hortus nominatur, quòd ſemper ibi aliquid oriatur. Nam cùm alia terra ſemel in anno aliquid ereet: ortus nunquam ſine fructu eſt. *Olus*, ab alendo dictum, eo quòd primùm homines ab oleribus alerentur, antequam fruges & carnes ederent. Tantùm enim pomis arborum & oleribus alebantur, ſicut animalia herbis. *Caulis*, eſt generaliter herbarum & olerum medius frutex: qui vulgo *tyrſus* dicitur, quòd à terra ſurſũ conſcendat: ex quo deriuatũ eſt, vt ſpecialiter quoddam genus olerum caulis diceretur, quia tyrſus ipſius amplius cæteris oleribus coaleſcit, id eſt, creſcit. Eſt autem generale nomen. Omnis enim frutex caulis. *Cima* dicitur quaſi co-

Digitized by Google

si coma. Est enim summitas olerum vel arborum, in qua vigens virtus naturalis est. *Malua* ex parte Græco vocabulo appellatur ἀπὸ τῆς μαλάξεως, eo quòd molliendi aluum soluendique naturam habeat. Cuius succo si quis se oleo mixto perunxerit, ab apibus negatur feriri. Folia eius ex oleo trita & imposita scorpionibus, creduntur afferre torporé. *Pistinaca* vocata, quòd radix eius præcipuus pastus sit hominis. Est enim odoratu iocunda, cibo delectabilis. *Rapa* dicta à rapiendo, id est comprehendendo. Est autem radice amplior napo, sapore dulcior, & folio tenui. *Napus* à similitudine rapæ vocatus, nisi quòd foliis latior & radicis gustu subacrior est. Nominis autem affinitas in vtrisque inde penè communis, quia vtrúmque semen in alterum vicissim mutatur. Nam rapa in alio solo, vt Æmilianus ait, per biennium mutatur in napum: alio verò napus transit in rapam. *Napocaulis* ex duobus oleribus compositum nomen habet, quia dum sit sapore napo similis: non in radice, sed in tyrso conscendit vt caulis. *Sinapis* appellatur quòd foliis sit similis napis. *Raphanum* Græci, nos radicem vocamus, eo quòd deorsum totus nititur: dũ reliqua olera in summa magis prosiliant. cuius semine macerato quisquis manus infecerit, serpentes impunè tractabit. Siquidem ex ipsius radice etiã ebur albescit. In cibo quoque venenis obsistit. Nam cõtra venenas radices, nuces, lupini, citrum, apium, prosunt, sed contra futurum, non contra acceptũ venenum. Vnde & apud veteres ante alias epulas hæc solebant mensis apponere. *Lactuca* dicta est, quòd abundantia lactis exuberet, seu quia lacte nutrientes fœminas implet. Hæc & in viris Veneris vsum coercet. *Lactuca* agrestis est, quam sarraliam nominamus, eò quòd dorsum eius in modum serræ est. *Intubus* Græcum nomen est. Et intubus quòd intus sit tofus. *Cepa* vocatur, quia non aliud est, nisi tantùm caput. *Ascalonia* nuncupata est vna vrbium Palæstinæ, quæ Ascalon dicitur, vnde prius aduecta est. *Allium* dictum quod oleat. *Vlpicum* appellatum, quod alij odorem habeat. *Fasoles* vocari aiunt a Phaselo insula Græciæ, vbi non procul mons Olympus est. *Porrum* cuius duo genera sunt, capitatum & sectile. Capitatũ melius, sectile parvulum. *Beta* apud nos oleris, apud Græcos litera est. *Blitum* genus oleris, saporis euanidi, quasi vilis beta. *Cucumeres* quod sint interdum amari, qui dulces nasci perhibentur, si lacte mellito eorũ semen infundatur. *Olus* molle *atriplex*, *brassica olysatrum*. *Nasturtiũ* sapor appellauit, quòd acrimonia sui nasum torqueat. *Fungi*, quod aridi ignẽ acceptum concipiant. ἐφ' ὃ γὰρ ἐστὶ πῦρ, ἔνθεν καὶ *esca* vulgo dicitur, quod sit fomes ignis & nutrimentũ. Alij dicũt fungos vocatos, quod sint ex eorum genere quidam interẽptorii, vnde & defuncti. *Tubera* tumor terræ prodit, eáque causa nomen illi dedit. *Volus* appellati, quòd sint volubiles & rotundi. *Asparagus*, quòd sit spinosa & aspera, & frutex eius ex quo gignitur. *Capparis* à Græcis nomẽ sumpsisse videtur, quòd habeat rotunda in summitatibus seminum capitella. *Arboraca*, hoc est, lapsana. *Lapistrus* lapatium. Hæc in cibo sumpta stomachum confortat, venerem reprimit. *Carduus* genus herbæ spinosæ. Huius natura mordax & cùm austera est, mollis. Frigidus & indigestus succus eius alopecias curat. *Eruca* quasi vrica, quod ignitę sit virtutis, & in cibo sępe sumpta veneris incendiũ moueat. Huius species duæ: quarum altera vsualis, altera agrestis, acrioris virtutis: vtraque tamen veneris commouens vsum.

De odoratis oleribus. CAP. XI.

Apium dictum, quòd ex eo apex, id est, caput antiquorum triumphantium coronabatur. Hercules autem hanc herbam primus capiti circumtulit. Nam nunc populum capite præferebat: nunc oleastrũ: nunc apiũ, cuius radices efficaciter pugnant contra insidias venenorum. Eius generis sunt *petroselinũ*, *hipposelinon*, & *oleoselinon*. *Petroselinon* vocatũ quod sit simile apio, & nascatur in petris montibúsque præruptis, quod nos *petrapium* dicere possumus. ἄπιον enim Græcè apium dicitur, sed est summum ac probabile Macedonicum: gustu suaue, & odore aromatico. *Hipposelinon*, quòd sit durum & austerum. *Oleoselinon*, quòd mollius folio & caule tenerũ. *Feniculum* Latini vocant, quòd eius tyrsi seu radicis succus acuat visum: cuius virtus traditur vt serpentes annuam senectutem eius gustu deponant. Hoc olus Græci μάραθρον vocant. *Ligusticum* à regione nomen accepit. Nascitur enim plurimum in Liguria, odore aromatico & gustu acre. *Ammison*, vt Græci dicunt siue vt Latini anesum, herba omnibus cognitã, acerrimè feruẽs. *Coriandrum* ex Græco nomine sumptum, quod illi κόριον vocant. Cuius semen in dulci vino datum proniores reddit in venerem, si supra modũ deris, amentiam nutrit. Canos etiam ex coriandro infici traditum est. *Ruta* dicta, quod sit feruentissima. Cuius altera agrestis atque virtute acrior, sed vtraque feruẽtissima comprobatur. Hanc venenis repugnare mustelæ docẽt, quæ dum cum serpente dimicauerint, cibo eius armantur. *Inula* quam rustici alam vocant, radice aromatica, odoris summi, leui acrimonia. *Mentæ*, genus herbæ odoriferæ, huius genera sex.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINUM SIVE ETYMOLOGIARUM

LIBER XVIII.

CAPITA LIBRI DECIMIOCTAVI.

1 *De bellis.*
2 *De triumphis.*
3 *De signis.*
4 *De buccinis.*
5 *De armis.*
6 *De gladiis.*
7 *De hastis.*
8 *De sagittis.*
9 *De pharetris.*
10 *De fundis.*
11 *De ariete.*
12 *De clypeis.*
13 *De loricis.*
14 *De galeis.*
15 *De foro.*
16 *De spectaculis.*
17 *De ludo gymnico.*
18 *De generibus gymnicorum.*
19 *De saltu.*
20 *De cursu.*
21 *De actu agonum.*
22 *De virtute.*
23 *De luctatione.*
24 *De palastra.*
25 *De agone.*
26 *De generibus agonum.*
27 *De ludis Circensibus.*
28 *De circo.*
29 *De ornamentis Circi.*
30 *De metis.*
31 *De obelisco.*
32 *De carceribus.*
33 *De aurigis.*
34 *De quadrigis.*
35 *De curru.*
36 *De equis quibus currunt.*
37 *De septem spatiis.*
38 *De equitibus.*
39 *De desultoribus.*
40 *De peditibus.*
41 *De coloribus equorum.*
42 *De theatro.*
43 *De scena.*
44 *De orchestra.*
45 *De tragœdis.*
46 *De comœdis.*
47 *De themelicis.*
48 *De histrionibus.*
49 *De mimis.*
50 *De saltatoribus.*
51 *Quid pro patrono agatur.*
52 *De amphitheatro.*
53 *De ludo equestri.*
54 *De retiariis.*
55 *De secutoribus.*
56 *De laqueatoribus.*
57 *De velitibus.*
58 *De feriali certamine.*
59 *De horum execratione.*
60 *De alea.*
61 *De pyrgis.*
62 *De calculis tesserarum.*
63 *De tesseris.*
64 *De figuris alea.*
65 *De vocabulis.*
66 *De iactu tesserarum.*
67 *De calculorum motu.*
68 *De interdictione alea.*
69 *De pila.*

Digitized by Google

De bellis. CAP. I.

PRIMVS bella intulit *Ninus* Assyriorum rex. Ipse enim finibus suis nequaquã contentus, humanæ societatis fœdus irrumpẽs, exercitus ducere, aliena vastare, liberos populos aut trucidare, aut subiicere, vniuersámque Asiã vsque ad Libyæ fines noua seruitute perdomuit. Hinc etiam studuit orbis in mutuo sanguine grassari alterna cæde. *Quatuor* autem sunt *genera bellorum*, id est iustum, iniustũ, ciuile & plusquam ciuile. *Iustum* bellum est, quòod ex prædicto geritur de rebus repetitis, aut propulsandorum hostium causa. *Iniustum* bellum est quod de furore, non dẽ legitima ratione initur. De quo in republica dicit Cicero: Illa iniusta bella sunt, quæ sunt sine causa suscepta. Nam extra vlciscendi aut propulsandorũ hostium causam, bellum iustum geri nullum potest. Et hoc idẽ Tullius paruis interiectis subdidit: Nullum bellum iustum habetur, nisi denuntiatum, nisi indictum, nisi de repetitis rebus. *Ciuile* bellum est inter ciues orta seditio & concitatio tumultus, sicut inter Syllam & Marium, qui bellum ciuile inuicem in vna gente gesserunt. *Plus quàm ciuile* bellum est, vbi non solum ciues concertant sed & cognati: quale actum est inter Cæsarem & Pompeium, quando gener & socer inuicem dimicauerunt. Siquidem in hac pugna frater cum fratre dimicauit: & pater aduersus filium arma portauit. Lucanus: In fratrem ceciderunt præmia fratris. Itẽ, Cui cernix cæsa parentis Cederet. *Bella* itaque dicũtur *interna*, *externa*, *seruilia*, *socialia*, *piratica*. Nã *piratica* bella sunt sparsa latronũ manus per maria myoparonibus, leuibus & fugacibus, non solùm nauiũ commeatus, sed etiam insulas prouinciásque vastantibus. Quos primùm Cneus Pompeius post multam vastationem quam terra marique diu egerat, mira celeritate cõpressit ac superauit. Sicut autẽ bellum vocatur, quod contra hostes agitur: *ita tumultus* qui ciuili seditione concitatur. Nã seditio est dissensio ciuiũ: dicta quòd seorsum alij ad alios eant. Alij æstimant *dissensionem* animorum seditionem vocari, quã Græci στάσιν vocant. Quo autem differat vtrũque Cicero docet: Potest enim, inquit, esse bellum vt tumultus non sit. Tumultus autẽ esse sine bello non potest. Quid est enim tumultus, nisi perturbatio tãta vt maior timor oriatur? Vnde etiam dictus tumultus quasi timor multus. Grauior autem est tumultus, quàm bellum. Nam in bello vocationes valent, in tumultu non valent. Differt autem *bellum*, *pugna* & *prælium*. Nam *bellum* vniuersum dicitur, vt Punicum. Huius partis sunt pugnæ, vt Cannensis, Trimensis. Rursum in vna pugna sunt multa prælia. Aliud enim in cornibus, aliud in media, aliud in extrema acie geritur. Bellum igitur est totum: *pugna* vnius diei, prælium pars pugnæ est. *Bellum* antea *duellum* vocatũ, eò quòd duæ sint partes dimicantium, vel quòd alterum faciat victorem, alterũ victum. Postea detracta littera d, & mutata u in b, dictum est bellum. Alij per antiphrasin putant bellum, quòd sit horridum: vnde est illud, Bella horrida bella, cùm bellum contrà sit pessimum. *Prælia* dicuntur à premendo, hostis hostem. Vnde & præla, ligna quibus vua premitur. *Pugna* vocata, eò quòd initio vsus fuisset in bello pugnis contendere, vel quia primò bellum pugnis incipiebant. Vnde etiam pugna duorum est aliquando sine ferro. Quatuor autem in bello aguntur. *Pugna*, *fuga*, *victoria*, *pax*. *Pacis* vocabulum videtur à pacto sumptum. Posterius autem pax accipitur, fœdus primùm initur. *Fœdus* est pax, quæ fit inter dimicãtes, vel fide, vel à fecialibus, id est, sacerdotibus dictum. Per ipsos enim fiebant fœdera, sicut per seculares bella. Alij fœdera dicta putant à porca fœdè & crudeliter occisa, cuius mors optabatur ei qui à pace resiliisset. Virgilius: Et cæsa fingebant fœdera porca. Fœderis partes induciæ. Et dictæ, quasi in dies ocia.

De triumphis. CAP. II.

OMne regnum seculi huius bellis quæritur, victoriis propagatur. *Victoria* dicta, quòd vi, id est, virtute adipiscitur. Hoc est enim ius gentium, vim vi expellere. Nam turpis est dolo quæsita victoria. Certa autem victoria est vel occisio hostis, vel expoliatio, vel vtrunque. Non est autem iocunda victoria, quæ per immensa detrimenta contingit. Et hoc est quod laudat Salustius, duces victoriã incruento exercitu deportasse. *Pompa* dicta est Græca significatione, ἀπὸ τῆ πομπεύειν, hoc est, publicè ostentare. Præcedit autem victoria pompam, ideo quòd ituris ad hoc certamen primum est victoriæ votũ. *Trophæum* dictum ἀπὸ τῆς τροπῆς, i. conuersione hostis & fuga. Nam ab eo quòd hostem quis fugasset merebatur trophæũ: quòd occidisset triumphum, qui dictus est ἀπὸ τῆς θριάμβου, id est, ab exultatione. Plenæ enim victoriæ *triumphus* debetur: semiplenæ *trophæum*, quia nondum plenam est consecutus victoriam. Non enim obtinuit, sed fugauit exercitum. Hæc tamen nomina scriptores confundunt. Tranquillus autem triumphum Latinè dicit potius appellatum, quòd is qui triumphans vrbem ingrederetur, tripartito iudicio hono-

raretur. Nam primùm de triumpho duci concedendo exercitum iudicare ſolitum erat: ſecundò ſenatum: tertiò populum. ¶ Erat autem apud Romanos mos, vt triumphãtes quadrigis veherentur: ex illo quòd ſoliti ſunt priores duces hoc habitu bella inire. Quicunque autem in conflictu viciſſent, *palma aurea* coronabãtur, quia palma ſtimulos habet. Qui verò ſine conflictu fugientem proſtraſſet: *laurea*, eo quòd hæc arbor ſine ſpinis eſt. Namque & purpuream & palmatam togam triumphantes induebantur, & ſcorpionem cum ſceptro in manu gerebant ad imitationem victoriæ Scipionis: licet & ſcipio baculus ſit quo homines innituntur. Vnde & ille primus Cornelius Scipio appellatus eſt, quia in foro pater eius cæcus innixus eo ambulabat. Super ſcipionem autem aquila ſedebat ob indicium quod per victoriam quaſi ad ſupernam magnitudinem accederent. Inde & colore rufo perliniebantur, quaſi imitarentur diuini ignis effigiem. Quod verò à carnifice contingebantur, id erat indicio, vt ad tantum faſtigium euecti mediocritatis humanæ commouerentur. ¶ Duobus autem generibus deletur exercitus, aut *internecione* aut *diſperſione*. Saluſtius. Hoſtes, inquit, aut oppreſſi aut dilapſi forent. Sic & vtrumque Virgilius. *Internecione*, vt: Submerſáſque obrue puppes. *Diſperſione*, vt: Aut age diuerſos & diſice corpora ponto. Expolia, hoſtium præda: manubiæ, exuuiæ partes. *Præda* à prędando vocata. *Manubiæ* eo quòd manibus detrahuntur. Hæ & *exuuiæ* ab exuendo dictæ, quia exuuntur. Hæ & *partes* à pari diuiſione pro perſonarum qualitate, & laborum iuſta diuiſione. *Expolia* autem à pallijs, quaſi expallia: victis enim detrahuntur.

De ſignis. CAP. III.

Signa bellorum dicuntur, quòd ex iis exercitus & pugnandi & victoriæ receptui accipit ſymbolon. Nam aut per vocem tubæ, aut per ſymbolon admonetur exercitus legionum. *Principalia ſigna* aquilæ, dracones & pilæ. *Aquila* ideo quòd eadem auis Iouis in armis auſpicio fuerit. Nam dum idem Iouis aduerſus Titanos proficiſceretur, aquilam ei in auſpicio apparuiſſe ferũt, quam ille pro indicio victoriæ acceptam tutelæ ſuæ auſpicatus, eam legioni ſignum dedit: quo factum eſt, vt deinceps militum ſignis committeretur. Cuius Lucanus meminit dicens: Signa pares aquilas & pila minantia pilis. *Draconum ſigna* ab Apolline morte Pythonis ſerpentis inchoata eſt. Dehinc à Græcis & Romanis in bello geſtari cœperunt. *Pilam* in ſigno conſtituiſſe fertur Auguſtus, propter nationes ſibi in cuncto orbe ſubiectas, vt magis figuram orbis oſtenderet. *Vexillum* & ipſum ſignum bellicum, tractum nomen habens à veli diminutione, quaſi velillum. Sub Romulo autem faſciculos fœni, pro vexillis milites habuerunt. Hinc & *manipuli* appellantur. *Manipulos* enim dicimus faſces fœni, quòd manum impleant. Cætera ſigna diuerſis prælata aguminibus ſecundum militarem conſuetudinem exiſtunt, per quę exercitus permixtionem præliorum agnoſceret.

De bucinis. CAP. IV.

Bucina eſt, qua ſignum datur in hoſte dicta à voce, quaſi vocina. Nam pagani agreſtéſque ad omnem vſum bucina ad compita vocabantur. Propriè ergo hoc agreſtibus ſignum fuit: de qua Perſius: Bucina iam priſcos cogebat ad arma Quirites. Huius clãgor bucinum dicitur. *Tubam* Tyrrheni primùm inuenerũt, vnde Virgilius: Tyrrhenúſque tubæ mugire per æthera clangor. Hanc enim à Tyrrhenis prædonibus excogitatam dicunt, cùm diſperſi circa maritimas oras non facilè ad quamque prædæ occaſionem voce aut bucina conuocarentur, vento plerúque obſtrepente. Hinc poſtea bellicis certaminibus adhibita eſt ad denuncianda ſigna bellorum, vt vbi exaudiri pręco pro tumultu non poterat, ſonitus tubæ clangentis attingeret. Tuba autem dicta quaſi tofa, id eſt, caua. Item tuba quaſi tibia. Inter tubam autem & bucinam veteres diſcernebãt. Nam *bucina* inſonans ſolicitudinem ad bella denunciabat. Virgilius: Qua buccina ſignum Dira dedit. *Tuba* autem prælia indicabat, vt: At tuba terribilem ſonitum dedit ære canoro. Cuius ſonitus varius eſt. Nam interdum canitur vt bella committantur: interdum vt inſequantur eos qui fugiunt: interdum receptui. Nam receptus dicitur, quò ſe exercitus recipit, vnde & ſigna receptui canere dicuntur. *Claſſica* ſunt cornua quæ conuocandi cauſa, erant facta, & à calando claſſica dicebantur. de quibus Virgilius: Claſſica námque ſonant. Apud Amazonas autem non tuba ſicut à regibus: ſed à regina ſiſtro vocabatur fœminarum exercitus.

De armis. CAP. V.

Arma generaliter omnium rerũ inſtrumenta ſunt: vnde & vbi reponuntur armaria dicta ſunt. Item arma & tela omnium generũ, ſed arma ſũt quibus ipſi tuemur, tela quæ emittimus. Nã arma duplicia, id eſt, quibus percutimus, vel quib. tegimur. *Arma* autẽ propriè dicta ſunt, eo quòd armos tegunt. Nã arma

arma vel ab armis dicuntur, id est, humeris, vt: — Latos huic hasta per armos Acta tremit—. vel ἀπὸ τῶ ἄρθαι, id est, à Marte.

De gladiis. CAP. VI.

Gladius generaliter dicitur ensis in prælio, sed ensis ferrum tãtùm: gladius verò totus. Propriè autem appellatus gladius, quia gulam diuidit, id est, ceruicem desecat. ad hoc enim est factus: nam cætera membra securibus cæduntur, collum gladio tantùm. *Acies* autem gladij ab acumine dicta est. *Capulus* vocatur, vel quia caput est gladij, vel quia ibi capitur vt teneatur. Nam alibi acies ferri non sinit. Mucro non tantùm gladij est, sed & cuiuslibet teli acumen, dictus à longitudine. Nam μακρὸν Græci longum dicunt: hinc & machera. *Machera* autem est gladius longus ab vna parte acutus. *Framea* verò gladius ex vtraque parte acutus, quã vulgo spatam vocant. Ipsa est & *romphæa*. Framea autẽ dicta, quòd ferrea est. Nam sicut ferramentũ sic framea dicitur, ac proinde omnis gladius framea. *Spata* à patione dicitur verbo Græco, quoniam πατεῖν Græcè dicitur pati: vnde & patior & patitur dicimus. Alij spatam Latinè autumant dictum, eo quòd spaciosa sit, id est, lata & ampla. Vnde & *spatula* in pecoribus. *Semispatium* gladius est à media longitudine spatæ appellatus, non vt imprudens vulgus dicit, sine spacio, dum sagitta velocior fit. *Pugio* à pungendo & transfigendo vocatur. Est enim gladius paruus bis acutus lateri adhærens. Item & clunabulum dictum, quòd religetur ad clunem. *Chelidoniacus* gladius ferrum est latum: cuius duplex mucro ad bifurcus in modum caudæ hirundineæ formatur: vnde & chelidoniacus dicitur. *Sica* à secando dicta est. Est enim gladius breuis, quo maximè vtuntur qui apud Italos latrocinia exercent, à quo & sicarij dicti sunt. Trãquillus autẽ dicit: Dũ cuiusdam gladiatoris in ludũ emissi gladius curuatus fuisset ex acie recta: procurrit vnus ad eum corrigendũ, túmque à pugnante responsum est: sica pugnabo: inde sicæ nomen datũ est. *Secures* signa sunt quæ ante consules ferebantur, ne aut vsum perderẽt belli, aut vacãtes octo aspectũ amitterent gladiorũ. Quas & Hispani ab vsu Frãcorum per deriuationem *Franciscas* vocant.

De hastis. CAP. VII.

Hasta est contus cum ferro: cuius diminutiuum facit hastile. Nomen autem hasta ab astu sumpsit: vnde & astutia. *Contus* ferrum non habet: sed tantùm cuspide acuta est. Virgilius: Ferratáque trudes & acuta cuspide contos. Contus autem, quasi conitus. Est enim conitus acuta rotunditas. *Trudes* amites sunt cũ lunato ferro, quæ Græci aplustria dicunt. Trudes autem dicuntur ab eo quòd trudunt & detrudunt. Virgilius: Ferratáque trudes—. *Venabula* dicta, quasi venatui habilia. *Excipia*, quia venientem excipiũt, quasi excipiabilia. Excipiunt enim apros, expectántque leones, intrant vrsos, sit tantùm firma manus. *Lancea* est hasta, amentum habens in medio: dicta autem lancea, quia æqua lance, id est, æquali amento ponderata vibratur. *Armentum* vinculum est iaculorum hastilium, quod medijs hastis aptatur. Et inde amentum. quo media hasta religatur, vt scil. iaculatur. *Claua* est, qualis fuit Herculis, dicta quòd sit clauis ferreis inuicem religata, & est cubito semis facta in longitudine. Hæc & *cateia*, quam Horatius *caiam* dicit. Est enim genus gallici teli ex materia quàm maximè lenta, quę iactu quidem non longè propter grauitatem euolat: sed quò peruenit, vi nimia perfringit. quòd si ab artifice mittatur, rursum redit ad eum qui misit. Huius meminit Virgilius dicens: Teutonico ritu soliti torquere cateias. Vnde & eos Hispani & Galli, teutones vocant. *Falarica* est telum ingens torno factum, habens ferrum cubitale, & rotunditatem de plumbo in modum sphęræ in ipsa summitate. Dicitur etiam & ignem habere affixum. Hoc autem telo pugnatur de turribus, quas phalas dici manifestum est Iuuenalis: Consulis ante phalas delphinorúmque columnas. A phalis igitur dicta est *phalarica*: sicut à muro muralis. Sanè phalaricam Lucanus dicit neruis mitti tortilibus, & quadam machina, vt: — Nunc vibrata phalarica neruis. Virgilius verò ait, Turnũ manu phalaricam iaculasse. *Pala* sunt arma iaculorum atque telorum, à torquendo vel emittendo vocata. De quibus Lucanus: Signa parésque aquilas & pila minantia pilis. Cuius singulare pilum nititur. *Telum* vocatur secundum Græcam etymologiam, ἀπὸ τῦ τηλόθεν, quicquid longè iaci potest: quanquam abusiuè dicatur & gladius, vt est illud: At non hoc telum mea quod vi dextera versat. Propriè autem telum à longitudine dicitur. Vnde & *mustella* dicitur, quòd longior sit quàm mus. *Cuspis*, hastile amentatũ, à cespite dicta, quod est virgultum. Virgilius, Et pastoralem præfixa cuspide myrtum Propriè autem cuspis est posterior pars hastæ.

De sagittis. CAP. VIII.

Sagitta à sagaci iactu, id est, veloci ictu vocata. Pennis enim fertur quasi auis, vt celeriter mors percurrat ad hominũ. His primũ Cretenses vsi sunt: quibus pennæ ideo, vt diximus, agglutinantur, vt leues sint & peruolent scutatos. *Spicula* sunt sagittæ vel lanceæ breues, ab spicarum specie nuncupatæ.

Scorpio est sagitta venenata arcu vel tormentis excussa. Quæ dum ad hominem venerit, virus quod figit infundit: vnde & scorpio nomen accepit.

De pharetris. CAP. IX.

PHaretra sagittarum theca, à ferendo iacula dicta, sicut & *feretrum*, vbi funus defertur: quæ ideo etymologiam communem habent, quia pharetra mortem, feretrum mortuum portat. *Coriti* propriè sunt arcuum thecæ sicut sagittarum *pharetra*. *Vagina* appellatur, eo quòd in ea mucro vel gladius baiuletur. *Theca* ab eo quòd aliquid receptum tegat: c litera pro g posita. Alij Græco nomine thecam vocari asserunt, quòd ibi reponatur aliquid. Inde *bibliotheca* librorum repositio dicitur. *Dolones* sunt vaginæ ligneæ, inter quas latet pugio sub baculi specie. Dolones autem à dolo dicti sunt, quòd fallant & decipiant ferro cùm speciem præferãt ligni. Hos vulgus Græco nomine *axos* vocat, id est, acutos. Vnde & apud medicos acutus morbus ὀξεῖα vocatur. *Arcus* vocatur, eo quòd arceat aduersarium. Inde & *arces* dicuntur, à quibus arcentur hostes. Item *arcus* ob speciem, quòd sint curuati artius.

De fundis. CAP. X.

FVnda dicta, eo quòd ex eo fundantur lapides, id est emittantur. *Balista* genus tormenti ab emittendo iacula dicta. βάλλειν enim Græcè mittere dicitur. Torquetur enim verbere neruorum, & magna vi iacit aut hastas aut saxa. Inde, & *fundibalum*, quasi fundẽs & emittens. Contra balistam *testudo* valet. Series enim fit armorum vmbonibus inter se collectis.

De ariete. CAP. XI.

ARieti nomen species dedit, eo quòd cum impetu impingit murum in modum arietum pugnantium. Validę enim ac nodosæ arboris caput ferro vestitur, eáque suspensa funibus multorum manu ad murum impellitur: deinde retrorsum ducta impetu maiore destinatur: síeque crebris ictibus concussum muri latus cedit, cauatúmque irrumpit, ac fenestram facit. Contra impulsum arietis remedium est *saccus paleis plenus*: & in eum locum demissus, quò aries percutit. Laxo enim saccorum sinu ictus arietis illisus mollitur. Duriora enim mollioribus facilius cedunt. *Plutei* sunt crates corio crudo intextæ, quæ in opere faciendo hosti obiiciuntur. *Musculus* cuniculo similis est, quo murus perfoditur, ex quo & appellatur, quasi muruſculus.

De clypeis. CAP. XII.

CLypeus est scutum maius, dictus ab eo quòd clepet, id est, cælet corpus, periculisque subducat, ἀπὸ τῶ κλέπτειν. Oppositus enim sua defensione ab hastis & iaculis corpus munit. Clypeus autem peditum est. scutũ equitum. *Scutum* appellatum, eo quòd à se excutiat telorum ictum. Vt enim telis resista tur clypeus antefertur. *Vmbo* scuti pars media est, quasi vmbilicus. *Ancile* vocatur scutum breue & rotundum: de quo Virgilius:--Læua ancile gerebat. Et ancile dictum ab anciſione, quòd sit ab omni parte veluti anciſum & rotundum. Ouidius: Idque ancile vocãt quod ab omni parte reciſum. Quémq; notes oculis angulus omnis abest. *Pelta* scutum breuissimum in modum lunæ mediæ. Cuius meminit liber Regum: Fecit rex Salomon ducenta scuta de auro puro & trecentas peltas ex auro probato. *Scetra* scutum loreum sine ligno, quo vtuntur Afri & Mauri, de quo poeta: Leuam scetra tegit. *Parma* leuia arma, quasi paruus clypeus. Dicitur autem & *testudo* scutum. Nam in modum testitudinis fit clypeus. Est & *testudo* scutorum connexio curuata in testudinis more. Námque in armorum generibus milites etiam ab animalibus nomina sumunt, vt aries. Et Saluſtius, In modum, inquit, ericij militaris.

De loricis. CAP. XIII.

LOrica, vocatur, eo quòd loris careat: solis enim circulis ferreis contexta est. *Squama* est lorica ferrea ex laminis ferrei aut æreis concatenata in modum squamarum piscis, & ex ipso splendore squamarum & similitudine nuncupata est. De ciliciis autem & poliuntur & teguntur loricæ.

De galeis. CAP. XIIII.

CAssis de lamina est: *galea* de corio. Nam *galeros* corium dicitur. *Cassidem* autem à Tuscis nominatam dicunt. Illi enim galeã *cassim* nominant: credo à capite. *Apex* est, quod in summa galea eminet, quo figitur cristа, quam Græci κῶνον vocant. Nam *conus* est curuata, quæ in galea prominet, & supra quam cristæ sunt.

De foro. CAP. XV.

FOrum exercendarum litium locus, à fando dictum. Qui locus & *Prorostra* vocatur ab eo quòd ex bello Punico captis nauibus Carthaginensium rostra ablata sunt, & in foro Romano præfixa, vt essent huius insigne victoriæ. Constat autem forum cau-

ſa, lege,

Goog

sa,lege,& iudice.*Causa* vocatur à casu quo euenit. Est enim materia & origo negocij: necdum discussionis examine patefacta:quæ dum præponitur causa est,dum discutitur iudicium est,dum finitur iustitia. Vocatum autem *iudicium* quasi iurisdictio,& iustitia,quasi iuris status.Iudicium autem prius *inquisitio* vocabatur.Vnde & actores iudiciorũ & præpositos *quæstores* vel quæsitores vocamus.*Negocium* multa significat, modò actum alicuius, cui est contrarium ocium: modò actionem causæ,quod est iurgium litis.Et dictum negocium,quasi nec ocium, id est,sine ocio. *Negocium* autẽ est in causis, *negociatio* in cõmerciis dicitur, vbi aliquid datur, vt maiora lucrentur. *Iurgium* dictum, quasi iuris garrium,eò quòd qui causam dicunt, iure disceptent.*Lis* à contentione limitis prius nomen sumpsit.De quo Virgilius:Limes erat positus litem vt discerneret agri. *Causa* aut argumento aut probatione constat.*Argumentum* nunquam testibus,nunquam tabulis dat probationem,sed sola inuestigatione inuenit veritatem:vnde & dictum argumentum,id est, argutum inuentum. *Probatio* autem testibus & fide tabularum constat. ¶ In omni autem iudicio sex personæ quæruntur,iudex, accusator,reus,& tres testes.*Iudex* dictus,quasi ius dicens populo, siue quòd iure disceptet. Iure autem disceptare est iustè iudicare. Non est autem iudex,si non est in eo,iustitia.*Accusator* vocatus,quasi adcausator, quia ad causam vocat eum quem appellat.*Reus* à re qua petitur nuncupatus, quia quanuis sceleris conscius non sit: reus tamen dicitur quandiu in iudicio pro re aliqua petitur. ¶ Testes antiquitus *superstites* dicebantur, eò quòd super statum causæ proferebantur.Nũc parte ablata nominis,*testes* vocantur.*Testis* autem consideratur:conditione,natura & vita.*Conditione*,si liber non seruus.Nam sæpe seruus metu dominantis testimonium supprimit veritatis. *Natura*,si vir, non fœmina: *Vita*,si innocens & integer actu.Nam si vita bona defuerit,fide carebit.Non enim potest iustitia cum scelerato habere societatem. ¶*Duo* sunt autẽ *genera testium*:aut dicendo id quod viderunt, aut proferendo id quod audierunt. *Duobus* autem *modis testes delinquunt*, cùm aut falsa promunt,aut vera silentio obtegunt.

De spectaculis. CAP. XVI.

Spectacula, vt opinor,generaliter nominãtur voluptates, quæ non per semetipsa inquinant,sed per ea quæ illic geruntur. Dicta autem spectacula,eo quòd hominibus publica ibi præbeatur inspectio. Hęc & *lubrica* nũcupata, quòd in ludis gerantur aut in scenis. *Ludorum* origo traditur: Lydis ex Asia trãseuntes *in* Hetruria cõsederunt duce Tyrrheno, qui fratri suo successerat in regno. Contentione ergo in Hetruria inter cæteros ritus superstitionum suarũ, spectacula quoque religionis nomine instituerunt.Inde Romani accersitos artifices mutuati sunt,& inde *ludi* à Lydiis vocati sunt. Varro autem dicit ludos à luso vocatos, quòd iuuenes per dies festos solebãt ludi exultatione delectare populum. Vnde & eum lusum iuuenum & diebus festis & templis & religionibus reputant. Nihil iam de causa vocabuli, dum rei causa idololatria fit.Vnde & promiscuè ludi, *Liberalia* vocabantur,ob honorem Liberi patris. Ob hoc despicienda est originis macula, ne bonum æstimes, quòd initium à malo accepit. *Ludus* autem *gymnicus* est aut *circensis*, aut *gladiatorius*,aut *scenicus*.

De ludo Gymnico. CAP. XVII.

Gymnicus ludus est velocitatis ac virium gloria. Cuius locus *gymnasium* dicitur, vbi exercentur athletæ, & cursorum velocitas cõprobatur.Hinc accidit vt omniũ propè artium exercitia *gymnasia* dicantur. Antea enim in locis certantes cincti erant ne nudarentur: post relaxato cingulo repentè prostratus & exanimatus est quidã cursor. Quarè ex consilij decreto tunc *archon Hippomenes*, vt nudi deincepts omnes exercitarentur permisit. Ex illo gymnasium dictũ est, quòd iuuenes nudi exercentur in campo, vbi sola tantùm pudenda operiuntur.

De generibus gymnicorum. CAP. XVIII.

Genera gymnicorum quĩnque: saltus, cursus, iactus, virtus atque luctatio. Vnde ferunt quendam regem tot filios adolescentes habentem: totidem generibus de regno iussisse contendere.

De saltu. CAP. XIX.

Altus dictus, quasi exilire in altum. Est enim saltus altius exilire,vel longius.

De cursu. CAP. XX.

Cursus à velocitate crurum vocatur. Est enim cursus celeritas pedum.

De iactu. CAP. XXI.

Iactus dictus à iaciendo. Vnde & piscatorium rete iaculum dicitur. Huic arti vsus est arreptos lapides procul ferire,hastas pondere librato iacere,sagittas arcu emittere.

De virtute. CAP. XXII.

Virtus est immensitas virium in labore & pondere corporis.

De luctatione. CAP. XXIII.

Luctatio à laterum cõplexu vocatur: quibus cominus certantes inuitẽt qui Græca appellatione athletæ vocantur. Locus autem luctationis *palæstra* dicitur.

De palæstra. CAP. XXIV.

Palæstram autem vel ἀπὸ τῆς πάλης, id est à luctatione, vel ἀπὸ τοῦ πάλλειν, id est à motu ruinæ sortis nominatam dicunt scilicet, quòd in luctando cùm medios arripiat, ferè quatiunt, idq; apud Græcos πάλλειν vocatur. Quidam opinantur artem luctandi vrsorum cõtentione monstratam. Námque inter cæteras feras eos solos & erigi congressos, & subsidere celeriter ac reuerti, & modò manibus tentare inuicem, modò complexu abigere sese more luctantium dicunt.

De agone. CAP. XXV.

QVæ Latini certamina, Græci ἀγῶνας vocant à frequentia qua celebrantur. Siquidem & omnem cœtum atque conuẽtum *agona* dici. alij quòd in circulis, & quasi agoniis, id est sine angulo locis ederentur, nuncupatos agonas putant.

De generibus agonum. CAP. XXVI.

AGonum genera fuisse: immẽsitas viriũ, cursus celeritas, sagittandi peritia, standi patientia: ad citharam quoque vel tibiæ incedendi gestus: de moribus quoque, de forma, de cantandi modulatione, terrestris quoque belli & naualis prælij, perpetiendorúmque suppliciorum certamina.

De ludis Circensibus. CAP. XXVII.

LVdi Circenses sacrorum causa ac deorum gentilium celebrationibus instituti sunt. Vnde & qui eos spectant dæmonum cultibus inseruire videntur. Nam res equestris antea simplex agebatur, & vtique communis vsus reatus non erat: sed cùm ad ludos coactus est naturalis vsus, ad dæmoniorũ cultum translatus est. Itaque & Castori & Polluci deputantur hæ species: quibus equos à Mercurio distributos historiæ docent. sed & Neptuno equestris ludus est, quem Græci ἱππικὸν vocãt: sed & Marti & Ioui in ludis equi sunt consecrati, & ipsi quadrigis præsunt. Circenses autem ludi ideo dicti, vel à circumeundo, vel vbi nunc metæ sunt, olim gladij ponebantur, quos quadrigæ circuibant, & inde dicti Circenses, ab ensibus circa quos currebãt. Siquidem in littore circa ripas fluminum cursus agitantes, gladios in ordine in ripę littore ponebant, & erat artis, equum circa pericula torquere. Inde & Circenses dicti putantur: quasi circum enses.

De circo. CAP. XXVIII.

Circus Soli principaliter consecratus est à paganis, cuius ædes medio spacio & effigies de fastigio ædis emicat, quod nõ putauerunt sub tecto consecrandum, quem in aperto habent. Est autem circus omne illud spacium quod circuire equi solẽt. Hunc Romani dictum putant à circuitu equorum, eo quòd ibi circum metas equi currant. Græci verò à Circe filia solis, quæ patri suo hoc genus certaminis instituit, asserũt nuncupatũ, & ab ea circi appellationem argumentantur. Fuit autem maga & venefica, & sacerdos dæmonum, in cuius habitu & opere magicæ artes & cultus idolatriæ recognoscuntur.

De ornamentis circi. CAP. XXIX.

Ornamenta circi, ova, meta, obeliscus, carcer. *Ova*, honori Castoris & Pollucis asscribunt, qui illos ouo editos credendo de cigno Ioue non erubescunt. Fingunt autem Circensia Romani ad causas mũdi referri: vt sub hac specie superstitiones vanitatum suarum excusent.

De metis. CAP. XXX.

Metarum quippe appellatione prõprièterminum ac finem mundi designare volunt. ab eo quòd aliquis emensus finis est, siue ad testimonium orientis occidentísque solis.

De obelisco. CAP. XXXI.

Obeliscum Mesphres rex Ægypti primus fecisse fertur tali ex causa. Cùm quodã tempore Nilus vehementi inundatione Ægyptum nocuisset: ind. gnatus rex tanquam pœnas à flumine exigeret, sagittam in vndas misit. Nõ multo pòst graui valitudine correptus, lumen amisit: qui post exercitatem visu recepto duos obeliscos Soli consecrauit. Obeliscus enim sagitta dicitur: qui ideo in medio Circo ponitur, quia per medium mundũ sol currit. Medio autẽ spacio ab vtraq; meta cõstitutus obeliscus, fastigiũ summitatémq; cœli significat: cũ sol ab vtroque spacio medio horarum

Digitized by Google

horarum diſcrimine tranſcendit. Summo obeliſco ſuperpoſitum eſt quoddam auratum in modum flammæ formatum, quoniam ſol plurimum caloris atque ignis habet.

De carceribus. CAP. XXXII.

IN Circo vnde emittuntur equi *carceres* dixerunt, ab ea re qua & ille carcer qui eſt in ciuitate: quòd, vt ibi homines damnati atque inclusi, ita hîc equi coercentur, ne exeant antequam ſignum emittant.

De auriga. CAP. XXXIII.

AR*s Circi* auriga & currus, equites vel pedites. *Auriga* propriè dictus, quòd currum agat, ſiue quòd feriat iunctos equos. Nam haurit, ferit dicimus, vt, Latus haurit apertum. Ipſe eſt & agitator, id eſt verberator ab agendo dictus. Aurigæ autem duobus coloribus ſunt: quibus ſpeciem idololatriæ veſtiunt. Nam *praſinus* terræ. *Veneta* cælo & mari à paganis dicatus eſt.

De quadrigis. CAP. XXXIV.

ERichthonius autem qui regnauit Athenis primus quatuor equos iunxiſſe fertur, ſicut Virgilius autor eſt dicens, Primus Erichthonius currus & quatuor auſus iungere equos, rapidiſque rotis inſiſtere victor. Fuit autem Mineruæ & Vulcani filius de caduca in terram libidine, vt fabulæ ferunt procreatus, portentum dæmoniacum, imò diabolus qui primò Iunoni currum dedicauit. Tali autore quadrigæ productæ ſunt.

De curru. CAP. XXXV.

Currus à curſu dictus, vel quia rotas videtur habere multas, vnde & carrum quaſi currum. Quadrigarum verò currus duplici temone olim erant, perpetuóque, & qui omnibus equis iniiceretur. Iugo primus Ciriſtenes Sicionius tantùm medios iugauit, eóſque ſingulos ex vtraque parte ſimplici vinculo applicuit, quos Græci σεχοίνους Latini *funarios* vocant, à genere vinculi quo prius alligabantur.

De equis quibus currimus. CAP. XXXVI.

QVadrigæ & *biga*, *triga*, & *ſeiuga* ab equorum numero & iugo dictæ. Ex quibus *quadrigas* ſoli: *bigas* lunæ, & *trigas* inferis. *ſeiugas* Iouis: deſultores Lucifero, & heſpero conſecrauerunt. *Quadrigas* ideò ſoli iungũt, quia per quatuor tempore annus vertitur, ver & æſtatem, autumnum & hyemem. *Bigas*, lunæ quoniam gemino curſu cum ſole contendit, ſiue quia & nocte videtur & die. Iungunt enim vnum equum nigrum, alterum candidum. *Trigas* diis inferis, quia hi per tres ætates homines ad ſe rapiunt, id eſt, per infantiam, iuuentutem, atque ſenectam. *Seiugæ* maximus currus currit Ioui, propter quòd maximum deorum ſuorum eum eſſe credunt. Ideo autem rotis quadrigas currere dicunt, ſiue quia mundus iſte circuli ſui celeritate tranſcurrit, ſiue propter ſolem, quia volubili ambitu rotat. ſicut ait Enniũs, Inde patefecit radiis rota candida cœlum.

De ſeptem ſpaciis. CAP. XXXVII.

Septem ſpacia quadrigæ currunt referentes hoc ad curſum ſeptem ſtellarum quibus mundum regi dicunt, ſiue ad curſum ſeptem dierum potentium, quibus peractis vitæ terminus conſummatur, quorum finis eſt creta, id eſt iudicium.

De equitibus. CAP. XXXVIII.

POrrò *equites ſingulares* ideo currere dicũt quia ſingulariter vnuſquiſq; curſum vitæ huius peragit atque tranſit, alio tempore ſequens alium: per vnam tamen viam mortalitatis videlicet ad propriam metam mortis.

De deſultoribus. CAP. XXXIX.

D*eſultores* nominati, quòd olim prout quiſque ad finem curſus venerat deſiliebat, & currebat: ſiue quòd de equo in equum tranſiliebat.

De peditibus. CAP. XL.

P*edites* autem aiunt propter pede currere, quia pedibus curritur mortalitati. Ob hoc à ſuperiore parte curritur ad inferiora, id eſt ab oriente ad occidentem, quia mortales oriuntur & occidũt. Nudi currũt, quia & hominis & ſeculo nullæ reliquiæ ſũt. Recto ſpacio currunt, quia inter vitam & mortem nihil diſtant. Hæc ergo propterea fingũt, vt vanitates ſuas, & ſacrilegia excuſare conentur.

De coloribus equorum. CAP. XLI.

CIrca cauſas quoque elementorum idem gentiles etiam colores equorum iunxerunt: *roſeos* ſoli, id eſt igni: albos aeri: *praſinos* terræ, *Venetos* mari aſſimilantes. Item *roſeos* æſtati currere voluerunt, quòd ignei coloris ſint, & cuncta tunc flaueſcant. *Albos* hyemi, quòd ſit glacialis, & frigoribus vniuerſa caneſcant: veri *praſinos* viridi colore, quia tunc pampinus denſatur. Item *roſeos* currere

Marti sacerdotum. à quo Romani exoriuntur,& quia vexilla Romanorum cocco decorantur siue quòd Mars gaudeat sanguine. *Albos* zephiris & serenis tempestatibus: *prasinos* flori & terræ: *cæsios* aquis vel aeri,quia caeruleo sunt colore: *luteos*: id est croceos igni & soli: purpureos Iri tribuerunt,quæ arcum dicimus, quòd Iris plurimos colores habeat. Sicque dum hac expectatione deorum cultibus atque elementis mundialibus prophanantur:eosdem deos atque eadem elementa procul dubio colore nascuntur. Vnde animadvertere debes Christiane, quòd Circum nomina immunda possideant. Quapropter alienas erit tibi locus, quem plurimi Satanæ spiritus occupauerunt. Totum enim illud diabolus & angeli eius repleuerunt.

De theatro. CAP. XLII.

Theatrum est quo scena includitur, semicirculi figuram habens: in quo stantes omnes inspiciunt. Cuius forma primùm rotunda erat sicut & amphitheatris postea ex medio amphitheatro theatrum factum est. Theatrum à spectaculo nominatum ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι, quòd in eo populus stans desuper atq; spectans ludos contemplaretur. Idem verò theatrum, idem & prostibulum: eò quòd post ludos exactos meretrices ibi prosternerẽtur. Idem & *lupanar* vocatum ab eisdem meretricibus: quæ propter vulgati corporis leuitatẽ. *lupa* nuncupabãtur, Nã *lupa* meretrices sunt à rapacitate vocatæ, quòd ad se miseros rapiant & apprehendant. *Lupanaria* autẽ à paganis constituta sunt: vt pudor infelicium mulierũ ibi publicaretur,& ludibrio haberentur tam ij qui facerent, quàm quæ paterentur.

De scena. CAP. XLIII.

Scena autem erat locus infra theatrum in modum domus instructa cum pulpito, qui pulpitus orcistra vocabatur, vbi cantabant comici tragici, atque saltabant histriones & mimi. Dicta autem scena Græca appellatione, eo quòd in speciem domus erat instructa. Vnde & apud Hebræos tabernaculorum dedicatio à similitudine domiciliorum ἐγκαινισμὸς appellabatur.

De orcistra. CAP. XLIV.

Orcistra autem pulpitus erat scenæ vbi saltator agere posset, aut duo inter se disputare. Ibi enim poetæ comœdi & tragœdi ad certamen conscendebant: iisque canentibus alij gestus edebant. Officia scenica tragœdi, comœdi, themelici, histriones, mimi & saltatores.

De tragœdis. CAP. XLV.

Tragœdi sunt qui antiqua gesta atque facinora sceleratorum regum luctuoso carmine spectante populo concinebant.

De comœdis. CAP. XLVI.

Comœdi sunt qui priuatorum hominum acta dictis aut gestu canebant, atque stupra virginum & amores meretricum in suis fabulis exprimebant.

De themelicis. CAP. XLVII.

Themelici autem erant musici scenici qui in organis & lyris & citharis præcinebant. Et dicti themelici, quòd olim in orcistra stantes cantabant super pulpitum, quòd themele vocabãtur.

De histrionibus. CAP. XLVIII.

Histriones sunt qui muliebri indumento gestus impudicarum feminarum exprimebant: ij autem saltando etiam historias & res gestas demonstrabãt. dicti autem histriones, siue quòd ab Histria id genus sit adductum, siue quòd perplexas historiis fabulas exprimerent, quasi histriones.

De mimis. CAP. XLIX.

Mimi sunt dicti Græca appellatione, quòd rerum humanarum sint imitatores. nam habebant suum autorem qui antequam mimum ageret, fabulam pronuntiaret. Nam fabulæ ita componebantur à poetis vt aptissimæ essent motui corporis.

De saltatoribus. CAP. L.

Saltatores autem nominatos Varro dicit ab Arcade Salio, quem Æneas in Italiam secum adduxit, quique primò docuit Romanos adolescentes nobiles saltare.

Quid pro patrono agatur. CAP. LI.

Est planè in artibus scenicis Liberi & Veneris patrocinium, quæ priuata & propria sunt, scenæ de gestu & fluxu corporis. Nam molliciem Libero & Veneri immolabant, illi per sexum, illi per luxum dissoluti. Quæ verò ibi vocibus & modis & organis & lyris transfiguntur, Apollines, & Musas, & Mineruas & Mercurios patronos habent. Quod spectaculum odire debes Christiane: quorum odisti autores.

De am-

De amphitheatro. CAP. LII.

Amphitheatrum, locus est spectaculi, vbi pugnant gladiatores. Et inde ludus gladiatorius dictus: quòd in eo iuuenes vsum armorum diuerso motu condiscant, & modò inter se aut gladiis aut pugnis certantes, modò contra bestias incedentes: vbi non odio, sed præmio illecti subeunt ferale certamen. Amphitheatrum dictum, quòd ex duobus theatris sit factum. Nam amphitheatrū rotundum est, theatrum verò ex medio amphitheatro est, semicirculi figuram habens.

De ludo equestri. CAP. LIII.

Genera gladiatorum plura, quorum primum ludus equestrium. Duo enim equites præcedentibus prius signis militaribus vnus à porta orientis, alter ab occidentis procedebant in equis albis cum aureis galeis minoribus & habilioribus armis, sicque atroci perseuerantia pro virtute sua inibant pugnam, dimicantes quousque alter in alterius morte prosiliret, vt haberet qui caderet casum, gloriam qui perimeret. Quæ armatura pugnabat Marti duelli causa.

De retiariis. CAP. LIIII.

Retiarius, ab armaturæ genere, in gladiatorio ludo contra alterum pugnantem occultè ferebat rete (quod iaculum appellatur) vt aduersarium cuspide insistente operiret, implicitúmque viribus superaret, quæ armatura pugnabat Neptuno tridentis causa.

De secutoribus. CAP. LV.

Secutor, est ab insequēdo retiarium dictus. Gestabat enim cuspidem & massam plumbeam, quæ aduersarij iaculum impediret, vt antequam ille ferire rete, iste superaret. Hæc armatura sacrata erat Vulcano. Ignis enim semper insequitur: ideóque cum retiario componebatur, quia ignis & aqua semper inter se inimica sunt.

De laqueatoribus. CAP. LVI.

Laqueatorium pugna erat fugientes in ludo homines iniecto laqueo impeditos consecutósque prosternere inuictos vmbone pelliceo.

De velitibus. CAP. LVII.

Velitum pugna erat, vt vltrò citróque tela obiectarent. Erat autem eorum varia pugna & spectantibus gratior quàm reliquæ. Velites autem vocati sunt, siue à volitatione: siue à ciuitate Hetruscorum, quæ Veletes vocabatur.

De feruli certamine. CAP. LVIII.

Ferarum pugna erat missas bestias iuuenes excipere & pugnare aduersus eas, vltroneo funere certare, non crimine sed furore.

De horum exercitatione ludorum. CAP. LIX.

Hæc quippe spectacula crudelitatis & inspectio vanitatum: non solum hominum vitiis: sed & dæmonum iussis instituta sunt. Proinde nihil esse debet Christiano cum Circensi insania, cum impudicitia theatri, cum amphitheatri crudelitate, cum atrocitate arenæ, cum luxuria ludi. Deum enim negat, qui talia præsumit, fidei Christianæ præuaricator effectus, qui id denuo appetit quod in lauacro iam pridem renunciauit, id est diabolo, pompis, & operibus eius.

De tabula. CAP. LX.

Alea, id est ludus tabulæ inuenta à Græcis in ocio Troiani belli à quodam milite nomine Alea, à quo & ars nomen accepit. *Tabula* luditur pirgo, calculis, tesserísque.

De pirgis. CAP. LXI.

Pirgus, dictus, quòd per eum tesseræ pergant, siue quòd turris speciem habeat. Nam Græci turrim πύργον vocant.

De calculis. CAP. LXII.

Calculi vocati, quòd leues sint & rotundi. Vnde & calculus dicitur lapis breuis qui sine molestia sui breuitate calcatur. Item calculi, quòd per vias ordinales quasi per calles eant.

De tesseris CAP. LXIII.

Tesseræ, vocatæ, quia quadræ sunt ex partibus omnibus. Has alij *lepuscules* vocāt, eo quòd exiliendo discurrunt. Olim autem tesseræ iacula appellabantur à iaciendo.

De figuris aleæ. CAP. LXIIII.

Quidam autem *aleatores*, sibi videntur philosophicè per allegoriam hanc artem exercere, & sub quadam rerum similitudine fingere. Nam tribus tesseris ludere perhibent propter tria seculi tempora præterita, præsentia & futura, quia non stant, sed decurrunt. Sed ipsas vias senariis locis distinctas propter ætates hominum trinariis lineis propter tempora argumentantur. Inde & tabulam ternis descriptam dicunt lineis.

Digitized by Google

De vocabulis tesserarum. CAP. LXV.

IActus quisque apud *lusores* veteres à numero vocabatur, vt vnio, binio, trinio, quatrio, quinio, senio. Postea appellatio singulorum mutata est, & vnionem canem, trionem suppum, quatrionem planum vocabant.

De iactu tesserarum. CAP. LXVI.

Iactus tesserarum ita à peritis aleatoribus componitur, vt afferat quod voluerit, vt puta senionem, qui eis actu bonum affert. Vitant autem canem, quia damnosus est, vnum enim significat.

De calculorum motu. CAP. LXVII.

Calculi, partim ordine mouentur, partim vagè. Ideo alios *ordinarios*, alios *vagos* appellant. At vero qui moueri omnino non possunt incitos dicunt. Vnde & egentes homines *incisi* vocantur: quibus spes vltra procedendi nulla restat.

De interdictione alea. CAP. LXVIII.

AB hac arte fraus & mendacium atque periurium nunquam abest, postremò & odium & damna rerum, vnde & aliquando propter hæc scelera interdicta legibus fuit.

De pila. CAP. LXIX.

Pila propriè dicitur, quòd fit pilis plena. Hæc & *sphæra* à ferendo vel feriendo dicta, de quarum genere & pondere Dorcatius sic tradidit, Neu tu parce pilos viuaces condere cerui, Vncia donec erit geminam superaddita libram. Inter species pilarum sunt, *trigonaria* & *arenaria*. *Trigonaria*, est qua inter tres luditur. *Arenaria* qua in grege dum ex circulo astantium spectantiumque emissa, vltra iustum spatium pilam excipere lusumque inire consueuerunt. *Cubitalem lusum* appellant, cùm duo comminus ex proximo ac penè coniunctis cubitis palàm feriunt, *Suram* dicitur *dare*, qui pilam crure prolato ferendam colluforibus præbet.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM

LIBER XIX.

CAPITA LIBRI DECIMINONI.

1 *De nauibus.*
2 *De partibus nauium & armamentis.*
3 *De velis.*
4 *De funibus.*
5 *De remis.*
6 *De fabris siue fornacibus.*
7 *De instrumentis fabrorum.*
8 *De fabricis parietum.*
9 *De dispositione.*
10 *De constructione.*
11 *De vsuastate.*
12 *De laqueariis.*
13 *De cruptis.*
14 *De lithostrotis.*
15 *De plastris.*
16 *De pictura.*
17 *De coloribus.*
18 *De instrumentis aedificiorum.*
19 *De lignariis.*
20 *De inuentione lanificij.*
21 *De veste sacerdotali in lege.*
22 *De nominibus vestium caterarum.*
23 *De vestibus quarundam gentium.*
24 *De pallijs virorum.*
25 *De pallijs faeminarum.*
26 *De strato & reliquis quae in vsu habentur.*
27 *De lanis.*
28 *De coloribus vestium.*
29 *De instrumentis vestium.*
30 *De ornamentis.*
31 *De ornamentis capitis faeminarum.*
32 *De annulis.*
33 *De cingulis.*
34 *De calciamentis.*

Digitized by Google

De nauibus CAP. I.

ARTIVM quarundam vocabula quibus aliquid fabricatur, vel inſtrumenta artificũ, vel quæ miniſterium exhibent, atque aliquid huiuſmodi deinceps ex parte notanda ſtudui. *Artifex* generale nomen vocatur quòd artem faciat: ſicut aurifex qui aurum. *Faxo* enim antiqui pro facio dicebant. *Nauclerus* dominus nauis eſt appellatus ita quod nauis in ſorte eius ſit. κλῆρος enim Græcè ſors dicitur. Cęteri autem in naui in contributione ſunt *Gubernio* qui & gubernator, quaſi cohibernator, quòd cohibeat prudentia ſua hiberna, id eſt tempeſtates maris. *Nauta* à naue dictus per deriuationem. Nauita autem pro nauta poeticè dicitur, ſicut Mauors, pro Mars. Nam rectum eſt nauta. *Remex* vocatur quòd remum gerit, ſic autem remex quomodo tubex dicitur nominatiuo caſu. *Epibata* Græco ſermone appellatur: qui Latinè dicitur ſuperueniens. Hic nihil habet negotij ſed nullo dato in alias terras tranſire diſponit. *Nauita* quidam perhibent dictam, eo quòd gnauum rectorem quærat, id eſt peritum, ſapientem, ſtrenuum, qui continere & gubernare nouit propter maritima pericula & caſus vnde eſt illud Salomonis, Intelligens gubernacula poſſidebit. Lydij autem primùm nauim fabricauerunt, pelagíque incerta petentes peruium mare viribus humanis fecerunt. *Rates* primum & antiquiſſimum genus nauigij è rudibus tignis aſſeribúſque conſertum. Ad cuius ſimilitudinem fabricatæ naues, ratariæ dictæ. Nunc iam rates abuſiuè naues. Nam propriè rates ſunt connexæ inuicem trabes. *Trieris* nauis magna quam Græci dulconem vocant: de qua in Eſaia dicitur, Non tranſibit per eam trieris magna. *Carpaſia* nauis a Carpatho inſula nominata: ſicut à Rhodo Rhodia: ſicut ab Alexandria Alexandrina. *Liburna* dicta à Libyis: naues enim ſunt negotiatorum. De quibus Horatius, Ibis liburnis inter alta nauium. *Roſtrata* naues dictę ab eo quòd in fronte roſtra ærea habeant propter ſcopulos, ne feriantur & collidantur. *Longæ* naues ſunt, quas dromones vocamus: dictæ eò quòd longiores ſint cæteris, cuius contrarius muſculus, curtum nauigium. Droma autem à decurrendo dicitur. Curſum enim Græci δρόμον vocant. *Claſſis* dicta eſt à Græco vocabulo κλῆσις, id eſt lignis. vnde & calones nauiculæ quæ ligna militibus portant. *Anciromachus* dictus, pro eo quòd celeritate ſui anchoris & inſtrumentis reliquis nauium vehendis ſit aptus. *Phaſelus* eſt nauigium, quòd nos corruptè baſelum dicimus. De quo Virgilius, Pictiſque phaſelis. *Scafa* quæ κέλητας nauigium, quod Latinè ſpeculatorium dicitur. *Barca* eſt, quæ cuncta nauis cõmercia ad litus portat. Hæc naues in pelago propter nimias vndas ſuo ſuſcipit gremio. Vbi autẽ appropinquauerit portui reddit vicem barca naui quam accepit in pelago. *Paro* nauigium piratarii aptum, & ex iis ita vocatũ. Cicero, Tunc ſe fluctigero tradit mãdátque paroni. Et alibi, Parunculis ad litus ludit celeribus. *Mioparo* quaſi minimus paro, idem & carabus. Eſt enim parua ſcafa ex vimine facta, quæ contexta crudo corio genus nauigij præbet, quales vtuntur Germanorũ piratæ in oceani littoribus vel paludibus ob agilitatem. De qualibus Hiſtoria, Gens, inquit, Saxonum mioparibus non viribus nituntur. fugæ potius quàm bello parati. *Celoces* quas Græci κέλητας vocant, id eſt veloces biremes vel triremes agiles, & ad miniſterium claſſis aptæ. Ennius, Labitur vncta carina per æquora cana celonis. *Biremes* autẽ naues ſunt habentes remorum ordinem geminum. *Triremes* & *quatriremes* triũ & quatuor ordinũ ſic & penteremes & hexeremes quinos vel ſenos ordines habentes. *Actuaria naues* ſunt, quæ velis ſimul & remis aguntur. *Hippagoga* in quo equos tranſuehere ſolitum eſt. *Pęniconium* nauigium fluminale tardum & graue, quod nonniſi remigio progredi poteſt. Hinc & *traiectus*, id eſt extentus. Eſt enim funis latus, vnde *tranſenna* dicitur extẽtus funis. *Limbus* nauicula breuis, quæ alia appellatione dicitur & cymba & caupolus: ſicut & lintris, id eſt carabus quo in Pado paludibúſque vtuntur. *Carabus* parua ſcafa ex vimine facta quæ contexta crudo corio genus nauigij præbet. *Portemia* nauicula Syriatici generis lata & ſine carina à portando vocata. Vtuntur iis in Pannonia. *Trabaria* amnicæ naues, quę ex ſingulis trabibus cauantur: quę alio nomine litorariæ dicũtur. Hæ ex caudice factæ ex vno ligno cauato, & inde caudicæ: quia à quatuor vſque ad decem homines capiant.

De partibus nauium & armamentis.
CAP. II.

PUppis poſterior pars nauis eſt, quaſi poſt. Prora anterior quaſi priora. *Cymba* locus vnus nauis, quòd aquis incũbat. *Carina* à curredo dicta quaſi currina. *Fori nauium* latera concaua, à ferendo onere dicta, ſiue tabulata nauiſi quę ſternũtur *dicta*, ab eo quòd inceſſus ferant vel foris emineant. De quibus Virgilius. Laxántque foros. *Colũbaria* in ſummis lateribus nauium loca concaua: per quę eminent remi, dicta credo quòd ſint ſimilia latibulis colũbarum in quibus nidificant. *Agiauia* ſunt loca in naui per quæ ad remiges hortator accedit. De qua Ennius, Multa foro põnet, Et, Agiauia longa repletur. *Tranſtra* ſunt

rabulæ vbi ſedent remiges, quòd in tranſuerſo ſint dicta, quæ Virgilius iuga appellat. *Remi* à remouēdis, & decutiendis fluctibus dicti: ſicut tonſores à tondendis & decutiendis capillis. *Palmula* eſt extrema latitudo remi à palma dicta, qua mare impellitur. *Antemnæ* autē dictæ, quòd ante amnē ſint poſitæ. Præterfluit enim eas amnis. *Cornua* extremæ partes antemnarū ſunt, dicta per tropum ab animali ad inanimale. *Malus* eſt arbor nauis, qua vela ſuſtinētur. Malus autē dictus: quia habet inſtar mali in ſummitate, vel quia quaſi quibuſdā malleolis ligneis cingitur, quorū volubilitate vela faciliùs elevātur. *Modius* eſt cui arbor inſiſtit, ob ſimilitudinem mēſuralis vaſis dictus. *Carcheſia* ſunt in cacumine arboris. *Troclea*, quaſi t litera per quas funes trahuntur. Cinna, Lucida conſulgent alti carcheſia mali. *Troclea* autē vocatæ, quòd rotulas habeant. τροχὸς enim Græcè rota dicitur. *Parastate* ſtipites ſunt pates ſtantes, quibus arbor ſuſtinetur. Cato, Malū deligatū paraſtatæ iūctæ. *Clauus* eſt quo regitur gubernaculum. De quo Ennius, Vt clauū rectum teneam nauímque gubernem. *Porticulus* malleus in manu portatus, quo modus ſigēdúmq; datur remigantibus. De quo Plautus, ad loquendum atque tacendum tute habes porticulum. *Tonſilla* vncinus ferreus vel ligneus ad quem in litore defixum funes nauium illigantur. De quo Ennius, Tonſillas rapiunt, configunt litus ad vncas. *Anchora* dens ferreus ex Græca etymologia nomen ducit quòd quaſi hominis manus comprehendat vel ſcopulos vel arenas. Nam manus Græcè χεὶρ dicitur. Apud Græcos autem aſpirationem non habet. Nam ἄγκυρα dicitur, vnde & apud maiores ſine aſpiratione proferebatur. *Paluini* ſunt machinæ quibus naues deducuntur & ſubducuntur in portum. *Pons* ſcala nauium.

De velis. CAP. III.

Vela Græci ἀπὸ τοῦ dicūt, proinde quod aere mouentur. Apud Latinos autem vela à volatu dicta. Vnde eſt illud, Velorū pandimus alas. Genera velorū ἀκάτιον, ὑπερπάτιον, Νᾶιον, αἰτίμιον, Siparum, mendicium. Ex quibus *acatium* velum maximū eſt, & in media nauí conſtitutum. *Epidromos* ſecundæ amplitudinis: ſed ad puppim. *Dolon* minimum velū, & ad proram defixum. *Artemo* dirigendę potiùs nauis cauſa commendatum quam celeritatis. *Siparum* genus veli vnū pedem habens, quo iuuari nauigia ſolent in nauigatione quoties vis venti lāgueſcit. De quo Lucanus, Summáq; tendens Sipara velorum perituras colligit auras, quòd ex ſeparatione exiſtimant nominatum. Pes extremus angulus veli in quò nautæ locantur.

De funibus. CAP. IV.

Funes dicti, quod antea in vſum luminis fuerint circundati cera, vnde & funalia. *Reſtes*, ſiue quòd rates contineant: ſeu quòd in iis retia tendantur. *Rudentes* ſunt funes nauiū ex nimio ſtridore ita dicti. *Spira* funes quibus in tempeſtatibus vtuntur, quas nautici ſuo more curcubas vocant. Spiræ autem à ſparto vocatæ. *Propes* funis quo pes veli alligatur, quaſi propedes. De quo Turpilius, Quaſi cùm ventus fert nauim in mare ſecūdus ſi quis propedon miſit ſi velis ſiniſtrū. *Tormentum* funis in nauibus lōgus quo prora ad puppim extenditur, quò magis cōſtringantur. Tormenta autem à tortu dicta: ſunt reſtes funéſq;. *Siphon* funis in prora poſitus. De quo Cecilius. Venerio curſu veni pro lato pede vſque ad ſaphonem. *Opifera* funes, quæ cornibus antemnæ dextra ſiniſtráque tenduntur retroverſo. *Proſmeſium* funis, quo nauis in litore religatur ad palum. *Mutra* funis, qua nauis media vincitur. *Anquina* qua ad malū antenna conſtringitur. De qua Cinna, Atque anquina regit ſtabilem fortiſſima curſum. *Remulcum* funis, qua deligata nauis trahitur vice remi. De quo Valgius. Hic mea me longo ſuccedens prora remulco Lætantem gratis ſiſtit in hoſpitiis. *Struppi*, vincula loro vel lino facta, quibus remi ad ſcalmos alligantur. De quibus Liuius, Túncq; remos iuſſit religare ſtruppis. *Cataporates* linea cum maſſa plumbea qua maris altitudo tentatur. Lucilius, Hanc Cataporatem puer eodem defert vnctum plumbi pauxillum rudis linique mataxam.

De retibus. CAP. V.

Retia vocata ſiue à retinendis piſcibus, ſiue à reſtibus quibus tenduntur. Minus autem rete *implagium* dicitur à plagis. Nam plagas propriè dicimus funes illos quibus retia tendūtur circa imam & ſummam partem. *Funda* genus eſt piſcatorij retis, dicta ab eo quòd in fundum mittatur. Eadem etiam à iactando iaculū dicitur. Plautus, Probus quidem antea iaculator eras. *Tragum* genus retis ab eo quod trahatur nuncupatū, ipſum & verriculum. Verrere enim trahere eſt. *Naſſa* ex viminibus tanquam rete cōtextum. *Caſſis* genus venatorij retis quod capiant. Hinc eſt quod incaſſum dicimus, id eſt ſine cauſa: quaſi ſine caſſibus, ſine quibus venatio inanis eſt. *Conopeum* eſt rete in ſimilitudinem tentorij contextum propter muſcas & culices excludendos, quo magis Alexandrini vtuntur, quia ibi ex Nilo culices copioſè naſcuntur. vnde & Conopea dicitur. Nam conopea Ægyptus eſt.

De fabricis.

Digitized by Google

De fabricis siue fornacibus. CAP. VI.

Faber, à faciendo ferrum impositum nomen habet. Hinc deriuatum est nomen ad alias artium materias: fabros vel fabricas dicere: sed cum adiectione, vt *faber lignarius*, & reliqua propter operis scilicet firmitatem. In fabrorum autem fornace gentiles *Vulcanum* auctorem dicunt: figuraliter per Vulcanum ignem significãtes, sine quo nullum metalli genus fundi extendique potest. Nihil est enim pene quod igne non efficiatur. Alibi enim vitrum, alibi argentum, alibi plumbum, alibi minium, alibi pigmenta, alibi medicamenta efficit. Igne lapides in æra soluuntur, igne ferrum gignitur ac domatur, igne aurum perficitur, igne cremato lapide cemẽta & parietes ligantur. Lapides nigros ignis coquendo candificat, ligna candida vrendo obfuscat, carbones ex pruna fuluida nigros facit, de lignis duris fragiles, de putribilibus imputribiles reddit, stricta soluit, soluta restringit, dura mollit, mollia dura reddit. Habet & medicamentis vsum. Nam sæpe vri prodest. Pestilentiæ quoque quæ obscuratione solis contrahitur, auxiliari certum est. In opere quoque aliud gignit primis ignibus, aliud secundis, aliud tertiis. Habet quoque & aliam in se diuersitatem ignis. Nam alius est ignis qui vsui humano, alius qui iudicio patet diuino, siue qui de cœlo fulmen attringit: siue qui de terra per vertices montium eructat. *Ignis* autem dictus, quòd nihil gigni potest ex eo. Est enim inuiolabile elementum assumens cuncta quæ rapit. *Fabrica*, duabus rebus constat, ventis & flammis. *Flamma* verò proprie fornacis est dicta, quòd flatu follium excitetur. *Fornax* verò ab igne vocata: quẽ, enim ignis est. *Caminus*, est fornax, & est Græcum nomen deriuatum, ἀπὸ τῦ καίεσθαι, id est, à calore, *Fauilla*, est deserta igne scintilla. *Pruna*, est quamdiu ardet: cùm extincta fuerit *carbo* nominatur. Pruna autem à perurendo dicta est: carbo verò quòd flamma careat. Qui dum interiisse creditur, maioris fit virtutis. Nam iterum incensus fortiore luce calescit. Cuius tanta vis est & sine igne firmitas, vt nullo humore corrumpatur, nulla vetustate vincatur. Extinctus enim tantùm incorruptibiliter durat, vt ij qui limites figunt, eos infossos terra substernant: & lapides desuper figant, ad conuincendum litigatorem, vt fixum lapidem post quantalibet secula limitem esse cognoscant.

De instrumentis fabrorum. CAP. VII.

Incus, est in quo ferrum tunditur à cædendo dictus, eò quòd illic aliquid cudamus: id est, feriendo producamus. *Cudere* enim cædere & ferire est. Veteres autem non incudem vocabant: sed *intudem*, eo quòd in ea metallum tundatur, id est, tendatur. vnde & rudis malleus, id est, à tundendo, id est, tendendo dictus. *Malleus* vocatur, quia dum quid calet & molle est, cædit & producit. *Marcus* malleus maior, & dictus marcus, quòd maior sit ad cædendum & fortior *Marcello*, mediocris. *Marculus*, malleus pusillus. Lucilius: Et velut in fabricam feruens cum marculus ferrum, Multorum magnis ictibus tundit. *Forcipes*, quasi ferricipes, eo quòd ferrum candens capiant, teneantque: siue quòd ab his aliquid foruum capimus & tenemus, quasi *forucapes*. Nam *forum* est calidum, vnde & feruidum: vnde & *formosos* dicimus quibus calor sanguis ex rubore pulchritudinem creat. *Lima* dicta, eo quòd lene faciat. Nam *limum* lene est. *Cilium*, est vnde operantur argentarij, à quo & *calatа vasa* dicuntur.

De fabricis parietum. CAP. VIII.

IN fabricis parietum atque tectorum Græci inuentorem *Dedalum* asserunt. Iste enim primus didicisse fabricam à Minerua dicitur. *Fabros* autem siue *artifices* Græci τεκτονας vocant, id est, instructores. *Architecti* autem *cementarij* sunt qui disponunt in fundamentis. Vnde & Apostolus de semetipso, Vt sapiens, inquit, architectus fundamentum posui. *Machiones*, dicti à machinis in quibus insistunt propter altitudinem parietum.

De dispositione. CAP. IX.

A *Edificiorum partes* sunt *tres: dispositio, constructio, vetustas. Dispositio*, est areę vel solij & fundamentorum descriptio.

De constructione. CAP. X.

C *Onstructio*, est laterum & altitudinis ædificatio. *Cõstructio* autem vel *instructio* vocata eo quòd instringat, & cohærere faciat, vt lapides luto, & ligna, & lapides inuicem sibi. Nam & intinctio ferri in aqua *instructura* est. Nisi enim candens tingatur, stringi & cohærere non potest ferrum. Item *constructio* à multitudine lapidum & lignorum dicta: vnde & *strues*. *Aliud* est enim *ædificatio*, aliud *instauratio*. Nam *ædificatio* noua constructio est. *Instauratio* verò quod reparatur ad instar prioris. Nam veteres *instar*, pro similitudine ponebant. Inde & *instaurare* dicebant. *Constructio* autem constat fundamento, lapidibus, arena, calce & lignis. *Fundamentum*, dictum quòd fundus sit ædificij. Idem &

Digitized by Google

mentum à cedendo dictum, quod crasso lapide surgat. *Lapides*, in structuris apti, albus, Tiburtinus, columbinus, fluuialis, fungia, rubrus & reliqui. *Albus* lapis, alius durus, alius mollis. Mollis dentata serra secatur, tractabilis in opere est, ita vt in eo, quasi in tigno literæ scribantur. *Tiburtinus*, à loco Italiæ dictus, qui dum sit ad fabricam fortis, vapore tamen disilit. *Tophus*, ædificiis inutilis est fundamentis aptus mortalitate & mollitia. Ex æstu enim & halitu maris fricatur & verberatur imbribus. *Arenatius lapis*, concretus maris arenis, hic & bibulus dicitur. Seruat enim humorem acceptum. Idem & in Betica. *Gaditanus*, ab insula Oceani vbi plurimus exciditur. *Piperinus*, subalbidus cum punctis nigris, durus atque fortissimus. *Cementicius*, cocleis lapillisque & arena concretus, asperrimus & interdum fistulosus. *Columbinus*, à colore auis nuncupatus, natura vicinus gypso & mollitie simillimus. *Molaris*, in parietibus vtilis: quia est quædam natura eius pinguior duráque & aspera, ex quo etiam & molæ fiunt, vnde & nomen traxit. Huius quatuor genera, albus, niger, permixtus ac fistulosus. *Spongia* lapis creatus ex aqua leuis ac fistulosus & cameris aptus. *Silex*, durus lapis ex cuius genere nigri silices optimi quibusdam in locis & rubentes. Aliqui silices contra vetustatem incorrupti permanent. Iidem & in monumentis sculpti, & incorrupti permanent: quibus nec ignis quidem nocet. Nam ex iis etiam formæ fiunt, in quibus æra funduntur. *Viridis silex*, vehementer & ipse igni resistens: sed nusquam copiosius, & vbi inuenitur, lapis non saxum est. *Pallidus*, in cemento raro vtilis. *Globus*, contra iniurias fortis, & in structuris infidus: nisi fuerit multa suffrenatione deinctus. *Fluuiatilis silex*, semper veluti madens est. Hunc æstate exhiberi oportet, nec ante biennium inferi in structuris domorum, fictilium operum, ad parietes & fundamenta: quæ coctis lateribus ad tecta imbricibus tegulisque aptantur. *Tegula*, vocatæ quòd tegant ædes, & imbrices quòd accipiant imbres. Tegulæ autem primæ positionis nomen, cuius diminutiuum *tegillum*. *Laterculi* verò vocari, quòd lati formentur circumactis vndique quatuor tabulis. *Lateres* autem crudi sunt: qui & ipsi inde nominati, quòd lati ligneis formis efficiuntur. Quorum *crates* dicuntur, in quibus lutum pro eisdem lateribus crudis portare solent. Sunt enim connexiones cannarum, dicti ἀπὸ τῆς πλοκῆς, id est, quòd se inuicem teneant. *Lutum* autem vocatum quidam per antiphrasin putant: quòd non sit mundum. Nam omne lotum mundum est. *Calx viua* dicta: quia dum sit tactu frigida, intus occultum continet ignem. vnde perfusa aqua statim latens ignis erumpit. Natura eius mirum aliquid facit. Postquam enim arserit aquis incenditur, quibus solet ignis extingui, oleo extinguitur quo solet ignis accendi, vsus eius in structuris fabricæ necessarius. Nam lapis lapidi non potest adhærere fortius, nisi calce coniunctus. *Gipsum*, cognatum calci est, & est Græcum nomen. Plura eius genera. Omnium autem optimum *lapis* est *specularis*. Est enim in signis ædificiorum & coronis gratissimus. *Arena*, ab ariditate dicta: non ab adhærendo in fabricis, vt quidam volunt. Huius probatio si manu impressa stridet, aut si in vestem candidam sparsa nihil sordis relinquat. *Columna*, pro longitudine & rotunditate vocatæ: in quibus totius fabricæ pondus erigitur. Antiqua ratio erat columnarum altitudinis tertia pars latitudinum. *Genera* rotundarum quatuor. *Dorica*, *Ionica*, *Tuscanica*, *Corinthea*, mensura crassitudinis & altitudinis inter se distantes. Quintum genus est earum quæ vocantur *Attica*, quaternis angulis aut amplius, paribus laterum interuallis. *Bases*, fulturæ sunt columnarum, quæ à fundamento consurgunt, & superpositæ fabricæ sustinent põdus. Bases autẽ nomẽ petræ est tortilissimę Syro sermone. *Capitella* dicta, quòd sint columnarum capita, quasi super collum caput. *Epistilia* sunt, quæ super capitella columnarum ponuntur, & est Græcum. *Pauimenta* originem operis à Græcis habent. vocata autem pauimenta eo quòd pauiantur, id est cedantur. vnde & pauor: quia cedit cor. *Ostracum*, est pauimentum testaceum, eo quòd fractis testis calce admixto feriatur. *Testam* enim Græci ὄστρακα dicunt. *Rudera*, artifices appellant lapides contusos & calce admixtos, quos in pauimentis faciendis superfundunt. vnde & rudera dicũtur. *Canalis*, ab eo quòd caua sit in modum cannæ. Sanè canalem melius genere fœminino, quàm masculino proferimus. *Fistula*, aquarum sunt dictæ: quòd aquas fundant & mittant. Nam Græcè σίφων mittere est. Formæ earũ pro magnitudine aquæ & capacitate fiunt: per quas aquæ per modulos certos diuiduntur. E quibus est vncia & quinaria, digitus quadratus: digitus rotundus, & cæteri modi cuique causæ. Hucusque partes constructionis.

De Vernsta. CAP. XI.

Vernsta, est quicquid illud ornamenti & decoris causa ædificiis additur, vt tectorum causa auro distincta laquearia, & prætonsi marmoris crustæ & colorum pictura.

De laquearijs. CAP. XII.

Laquearia sunt, quæ cameram subtegũt & ornant: quæ & lacunaria dicuntur: quòd

lacus

Digitized by Google

lacus quoſdam quadratos vel rotundos ligno vel gipſo vel coloribus habeat pictos, cum ſignis intermicantibus. Principaliter autem lacus dicitur, vt Lucius, Reſultant ædéſque lacuſque. Cuius diminutio *lacunar* facit, vt Horatius, Neque aureum mea renidet in domo lacunar. Inde fit alia diminutio *lacunarium* & per antiſticon *laquearium* facit.

De cruſtis. CAP. XIII.

Cruſta ſunt tabulæ marmoris. Vnde & *marmorati parietes* & *cruſtati* dicuntur. Qui autem marmora ſecandi in cruſtas rationem excogitauerunt non conſtat. Fiunt autem arena & ferro ſerraque in prætenui linea premente arenas, tractuque ipſo ſecante: ſed craſſior arena plus erodet marmoris. Nam tenuis fabricis & polituris accommodata eſt.

De lithoſtratis. CAP. XIV.

Lithoſtrata ſunt elaborata arte picturę paruulis cruſtis ac teſſellis tinctis in varios colores. *Teſſellæ* autem à teſſeris nominati, id eſt quadratis lapillis per diminutionem.

De plaſtis. CAP. XV.

Plaſtice eſt parietum ex gipſo effigies ſignaque exprimere pingeréque coloribus. Plaſtice autem dictum Græce, quod Latine eſt pingere terra vel gipſo ſimilitudines. Nam impreſſa argilla formam aliquam facere plaſtis eſt. Vnde & *protoplaſtes* eſt dictus homo, qui ex limo primus eſt conditus.

De pictura. CAP. XVI.

Pictura autem eſt imago exprimens ſpeciem alicuius rei, quæ dum viſa fuerit ad recordationem mentem reducit. Pictura autem dicta quaſi fictura. Eſt enim imago ficta non veritas. Hinc & *fucata*, id eſt ficto quodam colore illita nihil fidei, & veritatis habentia. Vnde & ſunt quædam picturæ quæ corpora veritatis ſtudio coloris excedunt, & fidem dum augere contendunt, ad mendacium prouehunt; ſicut qui *Chimeram tricapitem* pingunt, vel Scyllam hominem ſurſum, caninis autem capitibus cinctam deorſum. *Picturam* autem *AEgyptij excogitauerunt primùm* vmbram hominis lineis circumductam. Itaque initio talis, ſecunda ſingulis coloribus, poſtea diuerſis? ſicque paulatim ſeſe ars ipſa diſtinxit, & inuenit lumen atque vmbras differentiaſque colorum, vnde & nunc pictores prius vmbras quaſdam & lineas futuræ imaginis ducunt, deinde coloribus implent, tenentes ordinem inuentæ artis.

De coloribus. CAP. XVII.

Colores autem dicti ſunt, quòd calore ignis vel ſole perficiuntur, ſiue quòd in initio colebantur, vt ſummæ ſubtilitatis exiſterent. *Colores* autem aut naſcuntur, aut fiunt. *Naſcuntur*, vt ſinopis, rubrica, parętonium, melinum, fretia, auripigmentum. *Ceteri finguntur* aut arte, aut permixtione. *Sinopis* primùm inuenta in Ponto eſt. Inde nomen à Synope vrbe accepit. Species eius tres, rubra & minus rubens, & inter has media. *Rubrica* vocata quòd ſit rubra & ſanguineo proxima. Hęc plurimis locis gignitur: ſed optima Ponto, vnde & Pontica dicitur. *Siricum* rubri coloris pigmentum, ex quo & librorum capita ſcribuntur. Ipſum eſt & *Phœniceum* appellatum ita, eo quòd in Syria colligatur in littoribus rubri maris vbi Phœnices inhabitant. *Aliud* eſt *ſericum*, aliud *Syricum*. Nam *ſericum* lana eſt quam Seres mittunt: *Syricum* verò pigmentum quod Syri Phœnices in rubri maris littoribus colligunt. Eſt autem inter factitios. Nam ſępe fit aut ſinopide, aut ſandice mixtus. *Minium* primi Greci in Epheſiorum ſolo inueniſſe traduntur. Cuius pigmenti Hiſpania cęteris regionibus plus abundat, vnde etiam nomen proprio flumini dedit. Huius diſtillatio argentum liquidum gignit. Minium autem hoc quidam dicunt eſſe cinnabarin. *Cinnabaris* à dracone & barro, id eſt elephanto cognominatum. Aiunt enim draconum eſſe ſanguinem dum implicant elephantos. Ruunt enim beluę & dracones obruũtur, quorum fuſus cruor terram inficit, fitque pigmentum quicquid ſolo tinxerit. Eſt autem puluis coloris rubri. *Praſina* id eſt creta viridis, etſi in aliquibus terris promiſcue generetur, optima tamen in Libya Cyrenenſi. *Chryſocolla* colore praſino eſt dicta, quòd vena eius habere aurum traditur. Hęc & in Armenia naſcitur, ſed ex Macedonia probabilis venit. Foditur enim ex metallis ęris: cuius inuentio argentum atque indicum prodit. Nam venę eius cum iis habent naturę ſocietatem. *Cypria* ab inſula Cypro, vbi plurima reperitur. *Sandaracha* in inſula rubri maris topazon naſcitur colore cinnabari, odore ſulphureo. Inuenitur autem in aureis & argentariis metallis, melior quo magis rufa, quoque mage virus redolet. quanquam & ceruſſa ſi torreatur in fornace ſandarachum facit, vnde & color eſt flammeus. Quòd ſi torreatur æqua parte rubrica admixta, ſandicem reddit. *Arſenicum* quòd Latini ob colorem auri, *auripigmentum* vocãt, colligitur in Ponto ex auraria materia, vbi etiam Sandaracha. Optimum eſt quod in auri colorem tranſit purum & fiſſile, gracili venarũ diſcurſu. Quòd verò pallidius aut Sanda-

rachæ ſimile eſt, deterius iudicatur. Eſt & tertiũ genus ſquamoſum, quo miſcetur aureus color. Vis earum vt Sandarachæ, ſed acrior. *Orra* & ipſa in inſula maris rubri topazon gignitur: vbi & Sandaracha. Fit quoque & ocra exuſta rubrica in ollis nouis luto curũlitis: quæ quanto magis in camino arſerit, tanto melior fit. *Venetum* ceruleum temperare primùm Alexandria reperit. In Italia ex arenæ puluere & nitri flore idem faciunt. Sed ſi Cyprium in fornace aduſtum huic permiſtioni addes, *Veſſorianũ* ſimilitudo erit. *Purpuriſſum* ex creta argentaria cum purpuris pariter tingitur, bibítque eum colorem celerius lanis. Præcipuum eſt tamen aliud quod adhuc vaſe rudibus medicamentis inebriatur. Proximũ eſt egeſto eo addita creta in vas idem, & quoties id factum eſt, eleuatur bonitas. Preciofiſſimæ purpuræ cauſa eſt quòd iſcino maximè inficitur rubeáque. *Indicum* in Indicis inuenitur calamis, ſpuma adhærente limo. Eſt autem coloris cyanei, mixturam pupuræ cerulique mirabilem reddens. Eſt alterum genus in purpurariis officinis, ſpuma in æreis cortinis innatans: quàm infectores detrahentes ſiccant. *Atramentum* dictum, quòd ſit atrum: cuius ſpecies & picturæ & quotidiano vſui neceſſaria eſt, iſtud inter factitios eſt. Fit enim & fuligine plurimis modis ſuper ardentes tedas reſina adiecta, lacuſculo ædificato, quòd fumum retineat. Huic pictores cum aqua miſcent gluten, vt illuſtrius reſplendeat. Ad feſtinationem autem operis etiam ſarmentorum vetervm carbones cum glutino triti inducendis parietibus atramẽti ſpeciem reddunt. Sunt & qui vini fæcem ſiccatam excoquant, affirmẽtque, ſi ex bono vino fex fuerit Indici ſpeciem id atramentum præbere. Sed & ſarmentum vuæ nigræ vino optimo tinctum poſteaquam ſiccitate aruerit, ſi exuras & conteras, adiecto glutine, nitorem Indici reddet, vſtáque plurimùm neceſſaria eſt, nullo negotio prouenit. Nam & ſi glebam ſilicis bene igne excoquas, & aceto acerrimo ſuperfuſam extinguas, madefacta ſuffungia colorem purpureum reddit. Eam vbi contriueris vſta erit. Omne autem atramentum ſole perficitur. Omnes colores calcis admixtione corrumpuntur. *Melinum* dictum, quòd eius metalli ferax ſit vna ex Cycladibus inſula Melos nomine. Eſt enim candidum, nec vtuntur eo pictores propter nimiam pinguedinem. *Anulare* quod vocant candidum eſt: quo muliebres picturæ luminantur. Fit & ipſum ex Creta admixtis vitreis gemmis. *Ceruſſa* fit hoc modo: In vaſe enim aceto acerrimo impleto ſarmenta aminea in eodem vaſculo collocabis, ac ſuper ſarmenta tabulas plumbi tenuiſsimas pones, deinde vas diligentiſſime claudes, illinéſque ne aliquid inde ſpiraminis exeat. Poſt dies autem xxx. vas aperitur, & ex diſtillatione tabularum innata ceruſſa inuenitur. Quod ablatum & arefactum teritur, atque iterum aceto admixtũ in paſtillis diuiditur, & in ſole ſiccatur. Hac obſeruantia ſi laminas æreas ſarmentis ſuper ponas, æruginem creant Chalcantium.

De inſtrumentis ædificiorum. CAP. XVIII.

IN ſtructura autem parietum *ad normam* fieri, & *ad perpendiculum* reſpondere oportet. *Norma* dicta Græco vocabulo extra quam nihil rectum fieri poteſt. Componitur autem ex tribus regulis, ita vt duæ ſint binorum pedum, tertia habeat pedes duos vncias decem, quas æquali craſsitudine politas extremis acuminibus ſibi iungit, vt ſchema tritoni faciant. Id erit norma. *Regula* dicta quòd ſit recta: quaſi rectula: & impedimentum non habeat. *Perpendiculum* eſt quod ſemper appenditur. denique in fabrica niſi omnia ad perpendiculum, & certam regulam fiant, neceſſe eſt vt curſta prona deſa inſtruantur, vt aliqua prau[illegible], prona nonnulla, alia ſupina, & [illegible] hoc vniuerſa ſunt conſtructa. *Linea* à genere ſuo appellata quia ex lino fit. *Trulla* nomen factum, eò quòd trudit & detrudit, id eſt, includit calce vel luto lapides. *Marcellus* machina. *Scala* à ſcandendo vocatę. hærent enim parietibus. Scalæ autem dicuntur, quæ aut vnæ ſunt, aut plures: quia numeri tantùm pluralis eſt nomen, vt literæ, quæ epiſtolam ſignificat.

De lignario. CAP. XIX.

Lignarius generaliter ligni opifex appellatur. *Carpentarius* ſpeciale nomen eſt. Carpentum enim ſolùm facit: ſicut nauicularius, quia tantùm nauium eſt fabricator & artifex. *Sarcinator* dictus, quòd ex multis hinc inde coniunctis tabulis vnum tecti ſarciat corpus. Idem & *tignarius*, quia tectoria lignis inducit. *Lignum* vocatur Græca etymologia, quia incenſum in lumen conuertitur, & in flammam. Vnde & *lucrnium* dicitur, quòd lumen det. *Materia* inde dicitur omne lignum, quòd ex ea aliquid efficiatur: vel ſi ad ianuam referas, vel ad ſtatuam, materia erit. Ad aliquid enim ſemper materia accipienda eſt, ſicut elementa materiam rerum eſſe dicimus: quia inde ea quæ ſunt facta videmus, & materia quaſi mater dicta. *Trabes* vocatæ, quod in tranſuerſo poſitæ vtroſque parietes contineant. Aliud autem ſunt *tigna*, aliud *trabes*. *Tigna* enim iuncta trabẽ faciũt. *Trabes* autem ſunt, cùm ſunt dolatæ. *Tolus* proprie eſt veluti ſcutum breue quod in medio tecto eſt in quo trabes coeunt. *Cupla* vocatæ, quòd copulent in ſe luctantes. *Luctantes* dicuntur, quòd erecti inuicem ſe teneant more luctantium.

Agrantes..

Agrantes. Asseres Ab asse dicti, quia soli ponuntur neque coniuncti. *Scindula*, eò quòd scindantur, id est, diuidantur. *Epigri* & claui sunt quibus lignum ligno adhæret. *Claui* autem dicti quasi chalybi, quia ex chalybe fiũt, id est, ferro. *Chalybs* enim ferrum est *Tabula* à veteribus taguiæ vocabantur, à tegendo scilicet. vnde & *tegula*. *Commissura* dicitur tabularum coniunctio. *Sectio* autem dicta à sequendo ea quæ ceperit. Nam secare sectari & sequi est. *Serra* autem nomen de sono factum est, id est, à stridore. *Serra* cercinique vsum Perdices quidam adolescens inuenit, quem puerum Dædalus frater matris suæ studiis perdocendum acceperat. Cuius pueri tãtum ingenium fertur: vt dum materiæ diuidendæ compendium quæreret, spinam piscis imitatus de ferro laminam exasperans dentium mordacitate armauit: quam serram artifices nuncupant. Pro cuius artis inuentione Dædalus magister eius inuidiæ liuore permotus, præcipitem puerum ex arce deiecit. dehinc exulatum Cretam abiit, ibique aliquandiu fuit, vt fabulæ ferunt. Ex Creta pennis volauit, & inde Ciliciam venit. *Circinus* dictus, quòd vergendo efficiat circulum. Huius modus duplicata linea fit, quæ simplex per latitudinem extensa fuerat. Punctus autem in medio circini centrum à Græcis dicitur in cuius medium cuncta conuergunt. *Securis* vocatur, eo quòd ea arbores succidãtur: quasi succurris. Item securis, quasi *semicuris*. Ex vna enim parte acuta est, ex altera fossoria. Hæc & apud veteres *penna* vocabatur, vtraque autem habens aciem, bipennis. Nam *bipennis* dicitur, quòd ex vtraque parte habeat acutam aciem: quasi duas pennas. *Pennum* autem antiqui acutum dicebant. Vnde & auium pennæ, quia acutæ. Et ecce nomen quod reseruauit antiquitatem, quia veteres dicebant pennas non pinnas. Hæc & *dolabra*: quòd habeat duo labra. nam securis simplex est. *Dextralis* dexteræ habilis. *Ascia* ab astulis dicta, quas à ligno eximit, cuius diminutiuum nomen est asciola. Est autem manubrio breui ex aduersa parte referens vel simplicem malleum, aut cauatum, vel bicorne rastrum. *Scalprum* dictum, quod scalpturis & foraminibus sit aptum, quasi scalforus. Cuius diminutiuum *scalpella*. *Terebra* vocata à vermiculi ligni, qui vocatur terebra: quem Græci σκώληκα vocant. Hinc terebra dicta, quòd vt vermis terendo forat, quasi terefora, vel quasi transforans. *Teratrum* quasi teratrum. *Scesina* dicta, quòd hærendo scopheu faciat. Canterium, Gallia *Guuia*.

De inuentione Latificij. CAP. XX.

Minerua. quandam gentiles multis ingeniis prædicant. Hanc enim primam lanificij vsum monstrasse, hanc etiam telam ordisse, & colorasse lanas perhibent. Oliuæ quoque hanc dicunt inuentricem & fabricæ, multarumque artium repertricem. Ideoque illi vulgò opifices supplicant. Sed & hoc poetice fingitur. Non enim Minerua istarum artium princeps est: sed quia sapientia in capite esse dicitur hominis, & Minerua de capite Iouis nata fingitur, hoc est ingenium, ideoque sensus sapientis qui inuenit omnia in capite est. Ideò & dea artium Minerua dicitur, quia nihil excellentius est ingenio quo regũtur vniuersa.

De Veste sacerdotali in lege.
CAP. XXI.

OCto sunt in lege *genera sacerdotalium Vestimentorum*. *Poderis* est tunica sacerdotalis linea, corpori astricta vsque ad pedes descendens. vnde & nuncupatur. ποδὴς enim Græci pedes dicunt. Hæc vulgò *camisia* vocatur. *Abanetum* cingulum sacerdotale rotundũ polimita arte ex cocco, purpura, hyacinthóque contextum, ita vt flores atque gemmæ in eo videantur esse distinctæ. *Pileum* est ex bisso rotũdum quasi sphæra media, caput tegens sacerdotale, & in occipitio vitta constrictum. Hoc Græci & nostri *tiaram* vel *galeam* vocãt. *Machil* quòd est tunica talaris tota thicinyna habens ad pedes LXXII. tintinnabula, totidémque intermixta ad dependentia punica mala. *Ephod*, quod Latine interpretatur superindumentum. Erat enim pallium superhumerale ex quatuor coloribus & auro contextum, habens in vtroque humero lapides duos smaragdinos auro concluſos, in quibus sculpta erant nomina patriarcharum. *Logicẽ*, quod Latine dicitur rationale, pannus duplex auro & quatuor textus coloribus, habens magnitudinem palmi per quadrum, cui intexti erant XII. pretiosissimi lapides. Hic pannus superhumerale contra pectus pontificis annectebatur. *Petalum* aurea lamina in fronte pontificis, quæ nomen Dei tetragrammaton Hebraicis literis habebat scriptum. *Bracæ*, siue fœminalia, id est bracæ lineæ vsque ad genua pertingentes, quibus verecunda sacerdotis velabantur.

De nominibus Vestium cæterarum.

CAP. XXII.

Diuersitas Vestimentorum, tegmen, regumẽ, indumentum, vestimentum, & reliqua. *Tegmen* dictum eo quòd tegat membra: sicut tegumenta, tecta quæ regunt corpora. *Indumentum* quòd intus ad corpus induitur, quasi intrumẽtũ. *Vestimentũ* vero est quod vsque ad vestigiũ prærenditur, quasi vestimentũ, vt est tunica talaris. Sed & hæc consuetudo sermo-

nes auctorum confundit. Discernitur autem *Vestitus* à cultu; quoniam lautius intelligitur *cultus*. Item cultus ab *habitu*. Nam habitus ad naturam pertinet, cultus ad homines. ¶ Plerǽque autem vestium aut à tempore quo maximè in vsu sunt appellantur, aut à locis vbi vel primùm vel maxime venditantur, aut à genere coloris, aut à nomine repertorum. ¶ Vestis antiquissima hominum fuit *perizomatum*, id est, succinctorium: quo tantùm genitalia cõteguntur. Hoc primum primi mortales è foliis arborum sibi fecerunt, quando post prǽuaricationem erubescentes pudenda velabant. Cuius vsum quædam barbaræ gentes dum sint nudæ vsque hodie tenent. Hæc & *campestria* nuncupantur, pro eo quòd eisdẽ iuuenes qui nudi exercentur in campo, pudenda operiunt. *Tunica* vestis antiquissima appellata, quia in motu incedentis sonum facit. *Tonus* enim sonus est. Primùm autẽ fuere pelliceæ tunicæ quibus post offensam & eiectionẽ de paradiso Adam & Eua induti sunt. *Talaris tunica* dicta, eo quòd ad talos vsque descendat, & ad pedes defluat, sicut *pectoralis*, quia apud antiquos breuis erat: vt tantùm pectus operiret, licet nunc profusior sit. *Manicleata* tunica, id est manicata, eo quòd habeat manicas, quam χειριδωτὸν Græci vocant. *Dalmatica* vestis primùm in Dalmatia prouincia Græciæ texta est, tunica sacerdotalis candida cum clauis ex purpura. *Russata* quam Græci phœnicam vocant, nos coccineam, reperta est à Lacedæmoniis ad celandum coloris similitudine sanguinem, quoties quis in acie vulneraretur, contemplanti aduersario animus augesceret. Hac sub consulibus Romani vsi sunt milites, vnde etiam *russati* vocabantur. Solebat enim pridie, quàm dimicãdum esset *ante principia poni*, quasi admonitio & indicium futuræ pugnæ. *Laculata* est, quæ lacus quadratos quosdam cum pictura habet intextos aut additos acu. *Iacinthina* vestis est aerio colore resplendens. *Molochina* quæ maluarum stamine conficitur, quam alii *melochinam*, alii *maluellam* vocant. *Bombicina* est à bombice vermiculo, qui longissima ex se fila generat, quorum textura bombicinum dicitur, conficiturque in insula Choo. Apocalama. *Serica* à serico dicta, vel quòd etiam Seres primi miserunt. *Holoserica* tota serica: ὅλον enim totum. *Tramoserica* stamine lineo: trama ex serico. *Holoporphyra* tota ex purpura. *Byssina* candida confecta ex quodam genere lini grossioris. Sunt & qui genus quoddam lini byssum esse existiment. *Fibrina*, tramam de fibri lana habens caprina. *Mastichina* & mena. *Linea*, quæ ex solo lino fit. *Linostema* vestis est ex lana linoque contexta. Et dicta linostema, quia in stamine linum, in trama lanam habet. *Recta* dicitur *vestis*, quam sursum versum stãtésque texunt. *Segmenta* zonis quibusdam, & quasi præcisamentis ornata. Nam & particulas cuiusque materiæ abscisæ præsegminas vocant. *Leuidensis*, quòd raro filo sit, leuitérque densata. *Pausiensis* contraria Leuidensi dicta, quòd grauiter pressa atque calcata sit. *Citrosa*, quasi concrispa ad similitudinem citri. Neuius: Pulchram ex auro vestémque citrosam. *Velenensis* tunica est, quæ affertur ex insulis. *Exotica* vestis est peregrina deforis veniens, vt in Hispania à Græcis. *Polimita* multicoloris. *Polimitus* enim textus multorum colorum est. *Acu picta* vestis acu textilis aut acu ornata. Eadem & *Phrygia*. Huius enim artis periti Phrygii omnes dicuntur: siue quia in Phrygia inuenta est. Vnde & artifices qui id faciunt, *Phrygiones* dicuntur. Virgilius: Phrygiam chlamydem. *Trilicis* à tribus licciis, quia est simplex & biplex. *Ralla*, quæ vulgò rasilis dicitur. *Intrispola* vestis illa vocatur, quæ dum sit vetus ad nouam speciem recurratur. *Pannutia* nuncupata, quòd sit diuersis pannis obsita. *Colobium* dictum, quia longum est, & sine manicis. Antiqui enim magis hoc vtebantur. *Libitonarium* est colobium sine manicis, quali monachi Ægyptii vtuntur. *Lumbare* vocatur, quòd lumbis religetur, vel quòd lumbis hæreat. Hoc in AEgypto & in Syria non tantùm fœminæ, sed & viri vtuntur. Vnde & Hieremias, trans Euphratem tulit lumbare suum, ibique illud in foramine petræ abscondit, & postea scissum reperit. Hoc à quibusdam & *renale* dicitur, quia renibus alligatur. *Limus* est vestis, quæ ab vmbilico vsque ad pedes producitur. Hæc autem vestis habet in extremo sui purpuram limam, id est, fluxuosam, inde & nomen accepit. Nam *limum* obliquum dicimus. *Lecinium* vocatum, quòd textura eius ligata sit in totum, quasi diceret ligínum, c. pro g litera commutata. *Armelausa* vulgò vocata, quod ante & retro diuisa atque aperta est: in armos tantùm clausa, quasi armiclausa: c litera ablata. *Camisias* vocamus, quòd in his dormimus in camis, id est, in stratis nostris. *Femoralia* appellata, eo quòd femora tegant. Ipsa & *bracæ*, quòd sint breues, & verecunda corporis reuelentur. *Tubrucos* vocatos dicunt, quòd tibias brachasque tegant. *Tubraci*, quòd à bracis ad tibias vsque perueniant.

De Vestibus quarundam gentium.

CAP. XXIII.

QVibusdam autem nationibus sua cuique propria vestis est: vt Parthis *Sarabra*. Gallis *limæ*. Germanis *renones*. Hispanis striges. Sardis *mastrugæ*. *Sarabara* sunt fluxa ac sinuosa vestimenta: de quibus

quibus legitur in Daniele, Et sarabara eorum non sunt immutata. Et Publius: Vt quid ergo in ventre tuo Parthi sarabara suspenderunt? Apud quosdam autem sarabaræ quędam capitum tegmina nuncupantur, qualia videmus in capite magorum picta. *Linna* saga quadra & mollia sunt. De quibus Plautus: Linnę cooperta est textrino Gallia. *Renones* sunt velamina humerorum & pectoris vsque ad vmbilicum, atque introrsus villis adeò hispida, vt imbres repuant: quos vulgò reptos vocant, eò quòd longitudo villorum, quasi reptat: de quibus Salustius, Germani intectum renonibus corpus tegunt. Dicti autem renones à Rheno Germanię flumine, vbi iis frequenter vtuntur. *Mastruga* vestis Germanica ex pelliculis ferarum, de qua Cicero pro Scauro: Quem purpura regalis non commouit, eum Sardonum mastruga mutauit. Mastruga autem dicta, quasi mōlt uosa, eo quòd qui ea induuntur, quasi in ferarum habitum transformentur. ¶ Dignoscuntur & gentes ita habitu, sicut & lingua discordes. *Persa* brachia & crura lineamentis, caput tiara tegunt Eminent apicibus fastigiatis *Alani*: horrent & male tecti cum latratoribus linguis *Scotti*: sacrati vel sagati *Alemanni* Linteati *Indi*: gemmati *Persæ*: lericati *Seres*: pharetrati *Armenij*. ¶ Nonnullę enim gentes non solùm in vestibus: sed in corpore aliqua sibi propria, quasi insignia vindicant, vt videmus *cirros* Germanorum: *grauos & cinnabar* Gothorum: *stigmata* Britonum. *Circumcidunt* quoq; Iudęi *præputia: pertundunt* Arabes *aures flauent capitibus intexto* Getę: *nitent* Albani *albentibus crinibus*. Mauros habet *tetra nox corporum*: Gallos *candida cutis: sine equis inermes extant* Alani: nec abest *gens Pictorum* nomen à corpore, quòd minutis opifex acus punctis & expressos natiui graminis succos includit, vt has ad sui specimen cicatrices ferat, pictus artubus maculosa nobilitas. ¶ Habet & sexus institutam speciem habitus, vt *in viris tonsi capilli*: *in mulieribus redundantia crinium*, quod maxime virginibus insigne est: quarum & ornatus ipse proprie sic est, vt concumulatus in verticem ipsam capitis sui arcem ambitu crinium contegat.

De pallio Grecorum. CAP. XXIIII.

Pallium est quo administrantium scapulæ conteguntur, vt dum ministrant expeditius discurrant. Plautus: Si quid facturus es, appende in humeris pallium, & pergat quantum valet tuorum pedum pernicitas. Dictum autem *pallium* à pellibus, quia prius super *nudamenta pellicia* veteres induebantur, quasi pellea, siue à *palla* per deriuationem. *Chlamys* est quę ex vna parte indutur neque consuitur, sed fibula infrenatur. Hinc & Grece nomen accepit. *Toga* dicta, quòd velamento sui corpus tegat atque operiat. Est autem pallium purum forma rotunda & fusiore, & quasi inundante sinu & sub dextro veniens, super humerum sinistrum ponitur: cuius similitudinem in operimentis simulachrorum vel picturarum aspicimus, eásque statuas togatas vocamus. *Toga* autem Romani in pace vtebātur: belli autem tempore paludamentis. Mēsura togæ iustę, si sex vlnas habeat. *Toga* autem *palmata* dicebatur, quam merebantur ij, qui reportabant de hostibus palmas. Ipsa vocabatur & *toga picta*, eo quòd victorias cum palmis intextas haberet. *Toga candida* eadémque *cretata*, in qua candidati, id est, magistratum petentes ambiebant, addita creta quo candidior insigniorque esset. Cicero oratione quā habuit contra competitores, in toga candida scripsit. *Cinctus Gabinus* est, cùm ita imponitur toga, vt togę lacinia, quæ post secus reicitur, attrahitur ad pectus, ita vt ex vtroque latere ex humeris picturę pendeant, vt sacerdotes gentilium faciebant, aut cingebantur prętores. *Trabea* erat togę species ex purpura & cocco, qua operti Romanorum reges initiò procedebant. Hanc primùm Romulus adinuenisse perhibetur, ad discretionem regij habitus. Trabea autem dicta, quòd in maiore gloria hominem transbearet, hoc est, vltra & in posterum ampliori dignitate honoris bearum faceret. *Paludamentum* erat insigne pallium Imperatorū cocco purpuráque & auro distinctū. De quo Salustius, Togā, inquit, paludamento mutauit. Erat enim pallium bellicum, dictum, vt quibusdam videtur, quòd eo indutus palàm faceret Imperator bellum futurum. *Circumtextum* est, quod Græcè *περιπλεκτον* dicitur. de quo Virgilius: Et circum textum croceo velamen acantho. Circumtextum autem dictum, quia est rotundum pallium. *Diplois* Græcum nomen, ab eo quòd sit duplex amictus Horatius: Contra quem duplici panno patientia velat. Est autem vestis militaris, cuius vsus Gallicis primùm expeditionibus cepit è prœda hostili. De qua vox illa senatui, Togis depositis Quirites ad saga conuersi fuerant. *Sagum* autem Gallicum nomen est: dictum autem sagum quadrum, eo quòd apud eos primùm quadratus vel quadruplex esset. *Penula* est pallium cum fimbriis longis. *Lacerna* pallium fimbriatū, quo olim soli milites vtebantur. Vnde & in distinguenda castrensi vrbanáque turba hos *togatos*, illos *lacernatos* vocabant. Inde autem *lacerna* quasi amputatis capitibus fimbriarum, neque ita laxis vt sunt penularum. *Mantum* Hispani vocant, quòd manus tegat tantùm. Est enim breue amictum. *Prætexta* puerile palliū est, quo vsque ad xvj. annos pueri no-

biles sub disciplinæ cultu vtebantur. Vnde & *prætextati pueri* appellati sunt. Dicta autem *prætexta*, quia præterexebatur ei latior purpura. *Casula* est vestis cucullata, dicta per diminutionem à casa, quòd totum hominem tegat, quasi minor casa. Vnde & *cuculla*, quasi minor cella, sic & Græci *Planetas* dictos volũt, quia horis errantibus euagantur. Vnde & *stellæ planetæ*, id est, vagæ suo errore, motúque discurrunt. *Birrus* à Græco vocabulo trahit: illi enim birrum bibrum dicunt. *Melotes*, quæ etiam *pera* vocatur, pellis est caprina à collo pendés præcincta vsque ad lumbos. Est enim habitus propriè necessarius ad operis exercitium. Fiebat autem prius, vt quidã existimant de pelliculis melonum. Vnde & *melotes* vocatæ sunt. *Fimbria* vocatæ ora vestimentorum, hoc est, fines ex Græco vocabulum trahentes. Græci enim terminum *πέρας* vocant.

De pallis fœminarum. CAP. XXV.

Rgillum est præfatum reginarum amictum, vnde & appellatum. *Peplum* matronale pallium ex purpura signatum: cuius fimbriæ aureis staminis summitate relplendent. *Palla* est quadrũ pallium muliebris vestis deductum vsque ad vestigia, affixis in ordinem gemmis. Et palla dicta, [illegible], id est, à nobilitate, quæ est circa finem huiusmodi indumenti: siue quòd rugis vibrantibus sinuata erispetur. *Stola* matronale operimentũ, quod cooperto capite & scapula à dextro latere in læuum humerum mittitur. Stola autem Græcè vocatur, quòd superemittatur. Eadem & *ricinium* Latino nomine appellatum, eo quòd dimidia eius pars retro elicitur, quod vulgò *mauortem* dicunt. Vocatam autem dicunt Mauortem, quasi Martem. Signum enim maritalis dignitatis & potestatis in eo est. Caput enim muliebris vir est, inde & super caput mulieris est. *Amictulum* est meretricum pallium lineum. Hos apud veteres matronæ in adulterio deprehensæ iuduebãtur, vt in tali amiculo potiùs quàm in stola pollucrent pudicitiã. Erat enim hoc apud veteres signum meretriciæ vestis: nunc in Hispania honestatis. *Theristrum* pallium muliebre dictum, quòd à [illegible], id est, in æstu & caumate corpora mulierum prõtegat, quousque hodie Arabię & Mesopotamię mulieres velantur, quibus in æstu turissimo teguntur vmbraculo. De quo in Isaia legitur. *Anabaladium* amictorium lineum fœminarum, quo humeri operiũtur, quod Græci & Latini *sindonem* vocant.

De strato & reliquis quæ in vsu habentur. CAP. XXVI.

Tragulum vestis est discolor, quòd manu artificis diuersa varietate distinguitur. Distum autem, quòd in stratu & in amictu aptum sit. De quo Salomon: Stragulatam vestem fecit sibi. *Ludices* à ludis, id est theatris vocatas existimant. Cùm enim egrediebantur de ludi prostibulo iuuenes horum velamento tegebant caput & faciem, quia solebant erubescere, qui lupanar introirent. *Galnapes. Tulera* sunt ornamenta lectorum, dicta quòd in iis fulcimur, id est, sustinemur, vel quòd toros fulciant, siue caput quæ reclinatoria vulgus appellat. *Cervicalia* autem eo quòd ponantur sub ceruice vel cubito. *Pulvinus* dictus à pulvinari, qui est diuitum lectus. *Culcitræ* vocatæ, quòd calcentur, id est farciantur pluma siue tomento, quò molliores calidioréque sint. *Tapeta* dicta, quòd pedibus primùm sternerentur, quasi tapedia. *Siplæ tapetæ* ex vna parte villosa quasi simpla. *Amphitabæ* ex vtraque parte villosa tapeta. Lucilius: Siple atque amphitaba villis ingentibus molles. *Mantelia* nunc pro operiendis mensis sunt, quæ vt nomen ipsum indicat, olim tergendis manibus præbebantur: siue mandelia à mandendo. *Mappæ* conuiuij & epularum appositarum sunt, quasi manupæ, atque ob id nominatæ: cuius diminutiuum mapella est. *Toralia* longæ perpetuæque mappæ, à toro dictæ. *Sabanum* Græcum nomen est. *Facitergium* & *manutergium* à tergendo faciem vel manus vocatur. *Vela* dicta, quòd obiectu suo interiora domorum velent. *Aulea* vela picta & grandia, quæ ideò aulea dicta sunt, quòd primùm in aula Attili regis Asiæ, cui successit populus Romanus, inuenta sunt. *Cortinæ* sunt aulea, id est, vela de pellibus, qualia in Exodo leguntur, à quibus tabernaculum extrinsecus tegebatur. Dictæ autem cortinæ à coriis, eo quòd prius ex pellibus fuissent factæ. vnde & in eodem tabernaculo legis iubetur, cortinas fieri ex pellibus arietũ rubris, & ex pellibus hyacinthinis. *Cilicia* Arabes nuncupant velamenta pilis caprarum contexta, ex quibus sibi tentoria faciunt.

De lanis. CAP. XXVII.

Lana à laniendo, id est, vellendo dicta. Hinc & *Vellus* dictus, quod prius lanæ vellerentur, non tonderentur. *Linum* ex terra oritur, deflexumque nomen eius ex Græco. Nam linum Græci *λίνον* dicunt: siue quòd sit molle & leue. *Stupa* verò cannabi est siue lini. Hæc secundum antiquam orthographiam stuppa dicitur, quòd ex ea rimæ nauium stipentur. Vnde & stipatores dicuntur, qui in vallibus eam componunt. *Fomentum* appellatum, quòd aut in filo aut in tela rumeat, nec subtilitatem habeat. *Cannabum* à similitudine cannæ vocatum: siue à Græca etymologia. Nam illi cãnabum *κάνναβιν* vocãt.

Byssum

Byſſum genus eſt quoddam lini nimium cādidi & molliſſimi, quod Græci *papaſē* vocāt, *Fibrinum* lana eſt animalium, quæ fibros vocant: ipſos & caſtores exiſtimant: quos dum venatores ſequuntur, ipſi ſibi teſticulos adimunt. *Aranea* vocata, eo quòd aeris infuſione in frōdibus nutriatur. *Sericum* dictū, quia id Seres primi miſerunt. Vermiculi enim ibi naſci perhibentur, à quibus hęc arcuum arbores fila ducuntur. Vermes autem ipſi Græcè βόμβυκες nominantur. *Placium* eſt ſtuppa & quaſi cratſedo ſerici, & eſt Græcum nomen.

De coloribus veſtium. CAP. XXVIII.

Tinctura vocata, quia tingitur, & in aliam ſpeciem nitoris gratia coloratur. κόκκος Græci, nos *rubrum* ſeu *Vermiculum* dicimus. Eſt enim vermiculus ex ſylueſtribus frondibus. *Conchilium* dictum, eo quòd ex cōchulis marinis color eius colligitur. Idem & *oſtrum* vocatur. *Oſtrum*, quòd pro colore purpuræ temperatur: plurimis quidem in locis, ſed optimum in inſula Cypro gignitur: ſiue in iis quos propior Solis curſus illuminat. *Cōchilia* autem ſunt maris, quę circumciſa ferro lachrymas purpurei immittunt coloris. His collectis color purpureus temperatur. Etoſtrum exinde appellatum dicunt, quòd ex teſte humore elicitur. *Purpura* apud Latinos à puritate lucis vocatur: apud Græcos autem πορφύρα dicitur cū aſpiratione: apud nos purpura ſine aſpiratione. *Ferrugo* eſt color purpuræ ſubnigræ, quæ fit in Hiſpania, vt: Ferrugine clarus Ibera. Dicta autē ferrugo, quòd omnis purpura prima tinctura huiuſmodi coloris exiſtat. *Glaucus* color eſt ferrugineus, ſubniger. *Elbidus*, ab elbo colore vocatum. *Elbum* enim eſt medius color inter album & nigrum: & elbum ab albo deriuatum. *Luteus* color rubicūdus, quòd eſt croceus. Nam *croceus* lutei coloris eſt, vt: Croceo mutatáque vellera luto. *Meſſus*, quòd ſit colore nigro. Græci enim μέλας nigrū dicunt. *Maſticinum*, quòd colorem maſticis habeat. *Blatteum*, blanum. *Meſticium*, oſticium, quia ex vſto eſt. Fit enim ex dependenti fuligine tectorum geſta aſſiduis ignibus. Vnde & color eiuſdem tincturæ flammeus eſt.

De inſtrumentis veſtium. CAP. XXIX.

Tela pro longitudine ſtaminum dicta, cuius deriuatū eſt *telaria*. *Inſubuli*, quia infrà & ſuprà ſunt: vel quia inſubulantur. *Radij* dicti, quia radendo fiunt. *Peſtines*, quia pexa fila reddant & imprimant. *Colum*, quòd ſit in longitudine & rotunditate, quaſi columna. *Fuſus*, quòd per ipſum fundatur quod netum eſt. *Alibrum*, quòd in eo librantur fila, id eſt, ſoluantur. *Calatum* leue geſtamen ex ligno vel canna, aut ex iunco factum, in qua vel penſa ponuntur, vel leguntur flores. κάλαθος enim Græcè lignum eſt, a quo deriuatum eſt calatum. Nam Latinè *quaſillum* dicitur. Cicero in Philippicis. Aut verò inter quaſilla pendatur aurum. *Penſum* mulierum à pendendo dictum. Vnde penſa & impenſa netum. *Fila* dicta, vel quia ex pilis animalium ſunt, vel quia lanificium filis tenuibus conſtat in modum pilorum, id eſt, quaſi filorum. *Matexa* à circuitu ſcilicet filorum. Nam meta circuitus dicitur, vel quòd transferatur. *Gubellum* corruptè à globo dictum per diminutionem, quaſi globellum. *Panulia* vel *panucla*, quòd ex iis panni texantur. Ipſæ enim diſcurrunt per telam. *Stamen* dictum, quia rectum ſtat. *Trama*, quòd via recta tranſmittatur per telam. Eſt enim filum inter ſtamen currens. *Licia* ſunt quibus ſtamina ligantur, quaſi ligia. *Ordure* eſt texere.

De ornamentis. CAP. XXX.

HActenus de veſte: dehinc ad cæterum cultum veniamus. *Ornamenta* dicta, quòd eorum cultu ora vultúſque decorentur. Primum ornamentum corona inſigne victoriæ, ſiue regij honoris ſignum. quæ ideo in capite regum ponitur, ad ſignificandum circumfuſos in orbe populos, quibus accinctus, quaſi caput ſuum coronatur. Hæc à Lucilio corolla, ab Homero στέφος dicta eſt. Huius principium à Libero quodam gentiles exiſtimant, quòd is in potando mota vino capita vincire faſciolis inſtituerit: ideirco olim linei & lanei generis corona fuit: ſicut erat in ſacerdotibus gentilium. Nomen *coronæ* hac ex cauſa vocatum, quòd initio circum aras curreretur, atque ad imaginem circuitus vel chori eſt formata & nominata corona. Imperatores Romani & reges quidam gentium aureis coronis vtuntur. Perſæ *tiaras* gerunt: ſed reges *rectas*, ſatrapæ *incuruas*. Reperta autem tiara à Semiramide Aſſyriorum regina. Quòd genus ornamenti exinde vſque hodie gens ipſa retinet. Athenienſes enim *cycladas aureas* gerebāt partim in vertice, nonnulli in fronte. Non enim eadem ſunt inſignia omnium regnorum. Gentilium vates *infula*, *apice*, *pileo* ſiue *galero* vtebantur. *Infula* eſt faſciola ſacerdotalis capitis alba in modum diadematis, à qua vittæ ab vtraque parte dependent, quæ infulam vinciunt. Vnde & *vittæ* dictæ ſunt, quòd vinciant. Infula autem plerunque lata erat, plerunque tortilis de albo & cocco. *Apex* eſt pileum futile, quo ſacerdotes gentiles vtebantur: appellatus ab *apiendo*, id eſt, à ligando. Nam

virgula quæ in pileo erat, contexebatur filo, quod fiebat ex lana hostiç. *Galerum* pileum, ex pelle cesæ hostiæ factum. *Pileum* autem dictum à pelle hostiæ vnde fiebant. *Cidaris* & ipsum sacerdotum erat, quod à plerisque *mitra* vocatur.

De ornamentis capitis fœminarum.

CAP. XXXI.

ORnamenta capitis fœminarum Diadema, nimbus, capitulum & mitra. *Diadema* est ornamentum capitis matronarum ex auro & gemmis contextũ, quod in se circumactis extremitatibus retrò astringitur, & exinde dictum Græcè quod prætenditur. *Nimbus* est fasciola trãsuersa ex auro assuta in linteo, quod est in fronte fœminarum. Plautus: Quò magis eam aspicio tantò magis nimbata est. Nam & lumen quod circa angulorum capita pingitur, *nimbus* vocatur: licet & nimbus sit dẽsitas nubis. *Capitulum* est quod vulgo *capitulare* dicunt. Idem & *cappa*, vel quòd duos apices vt Kappa litera habeat: vel quia capitis ornamentum est. *Mitra* est pileum Phrygium caput protegens, quale est ornamentũ capitis deuotarum. Sed *pileum* virorum est: *mitra* autem fœminarum. *Redimicula* autem sunt, quibus mitra alligatur. *Pileum* autem, vt prædiximus, à pelle erat. Nam mitra ex lana est. *Rigula* est mitra virginalis capitis. *Vitta* sunt quæ crinibus innectuntur, quibus fluentes religãtur capilli: & vittę dictæ, quòd vinciũt. *Tenia* autem est vittarum extremitas dependens diuersorũ colorum. Item *Corona* est qua vincitur: *tenia* verò extrema pars vittæ, quę dependet coronę. *Reticulum* est, quod colligit comas, dictum ab eo quòd retinet crines ne effundantur. *Discriminalia* capitis mulierum sunt vocata, ex eo quòd caput auro discernant. Nam discriminare diuidere dicitur. *Acus* sunt cincinni dependentes prope auriculas, Græco vocabulo ab auribus dictæ. *Acus* sunt quibus in fœminis ornandorum crinium compago retinetur, ne laxius fluant, & sparsos dissipent capillos. *Inaures* ab aurium foraminibus nuncupatæ, quibus preciosa genera lapidum dependuntur. Harum vsus in Græcia: puellæ vtraque aure, pueri tantùm dextra gerebant. *Torques* sunt circuli aurei à collo ad pectus vsque dependentes. *Torques* autem & *bulla* à viris geruntur: à fœminis verò monilia & catellæ. Dictæ autem torques, quòd sint tortæ: & bullæ, quòd sint similes rotunditate bullis, quæ in aqua vento inflantur. *Monile* ornamentum ex gemmis est, quod solet ex fœminarum pendere collo, dictum à munere. Hoc etiam & *serpentum* dicitur, quia constat ex amphorolis quibusdam aureis, gemmisque variis in modum figuræ serpentis. Nonnulli hoc & *segmenta* & *longos habitus*: licet & *segmentatas vestes* dicamus: vt ipsa, Et segmentatis dormisset paruula cunis. Plerunque autem & per *monile* omnia ornamenta matronarum significantur quicquid illis munere datur. *Murena* vulgò vocatur, quòd scilicet auri metallo in virgulis lentescente quædam ordinis flexuosi catena contexitur: in similitudinem murenę serpentis, quæ ad collum ornandum aptatur. Hæc interdum auri atq; argenti texitur virgulis. Vnde & dicitur in Canticis canticorũ: Mutenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. *Catellæ* sunt catenulæ colli ihuicem se comprehendentes in modum catenç, vnde & appellatæ. *Dextrae* communes esse virorum ac fœminarum: quia vtriusque sexus dextra sunt, ampla & ante manicam portantur: & possunt ibi iungi clauo vno. *Armillæ* autem propriè virorum sunt collatæ victoriæ causæ militibus ob armorum virtutem. Vnde & quondam vulgò *Virtutis* dicebantur. Ab intellectu autem circuli armilla non discrepat: quia ipsa quoque hoc vbi ponitur ambigendo constringit, sed quando *armilla* latius extenditur, *circulus* rotundus fit. *Fibulæ* sunt quibus pectus fœminarum ornatur, vel pallium tenetur: viris in humeris, seu cingulum in lumbis. *Lunulæ* sunt ornamenta mulierum in similitudine lunæ bullulæ aureæ dependentes. *Specula* dicuntur, in quibus fœminæ vultus suos intuentur. Dictum autem speculum, vel quòd ex splendore reddatur, vel quòd ibi fœminæ intuentes considerẽt, speciem sui vultus: & quicquid ornamenti deesse viderint, adiiciant. *Periscelides* sunt ornamenta crurum mulierum, siue armillæ pedum à quibus gressus earum ornantur. *Olfactoriola* vascula sunt muliebria, in quibus odoramenta gestantur.

De annulis. CAP. XXXII.

PRimus *Prometheus* fertur circulum ferreum incluso lapide digito circumdedisse. Qua consuetudine homines vsi annulos habere cœperunt. *Annuli* autem per diminutionem dicti à circulis & anis, qui sunt circa brachia & circũ crura. Vnde & signa eorum per diminutionem *sigilla*. Nam *signa* maiora sunt: *sigilla* verò quasi minora signa. ¶ *Annulos primùm homines gestare cœperunt quarto à pollice digito*, quod eo vena quędam vsque ad cor pertingat, quam notandam ornandámque aliquo insigni veteres putauerunt. ¶ Apud Romanos *annuli de publico dabantur*, & non sine discrimine. Nam dignitate præcipuis viris gemmati dabantur, cæteris soli-

Annulum

Anulum aureum neque ſeruus neque libertinus geſtabat, in publico: ſed annulo aureo liberi vtebantur: libertini argenteo: ſerui ferreo vtebantur. ¶ Apud veteres *Vitreum anulum vti infame habitum fuit*. Gracchus in Meuium, Conſiderate Quirites ſiniſtram eius, en cuius auctoritatem ſequimini, qui propter mulierum cupiditatem vt mulier eſt ornatus. Craſſus qui apud Parthos periit, in ſenectute duos habuit anulos, cauſam præferens, quòd pecunia ei immenſa creuiſſet. Multi etiam Romanorum pro grauitate anulum geſtare in digito abſtinuerunt. *Fœminæ non vſæ ſunt anulis*, niſi quos virgini ſponſus miſerat: neque amplius quàm binos anulos aureos in digitis habere ſolebant. At nũc præ auro nullum fœminis leue eſt atque immune membrum. ¶ Inter *genera anulorum* ſunt vngulus, ſamothracius, tinus. *Vngulus* eſt gemmatus vocatúſque hoc nomine, quiá ſicut vngula carnicita gemma anuli auro accingitur. *Samothracius* aureus eſt quidem, ſed capitulo ferreo, à loco ita vocatus. *Tinus* purus eſt, primùm in Bithinia fabricatus: quam olim tinam vocabant. Flaccus: Lugente mea vita, nec ſmaragdos, beryllóſque mi Flacce, nec nitentes per candida margaritas quæro, nec cortinalis me perpolibit anulus, nec laſpius capillus.

De cingulis. CAP. XXXIII.

Cinctus eſt lata zona, & minus lata ſemicinctium, & vtriſque minima cingulũ. Nam à cincto per diminutionem cingulum nominatur. Cincto autem iuuenes in exercitatione campeſtri verecunda velabant, vnde & *campeſtris* dicebatur. *Balteus* cingulum militare eſt dictus, propter quod ex eo ſigna dependent, ad demonſtrandam legionis militaris ſummam, id eſt, ſex milium ſexcentorum, ex quo numero & ipſi conſiſtunt. Vnde & baltheus dicitur non tantùm quo, cingitur, ſed etiam à quo arma dependent. *Zona* Græcum eſt, quam illi ζωνὴν, nos cingulum nuncupamus. *Strophium* eſt cingulum aureũ cum gemmis, de quo ait Cinna: Strophio lactantes cincta papillas. Et Prudentius: Nomen hoc gemmæ ſtrophio illigatæ. *Lunus* eſt cinctus, quem publicè habent ſerui. Et dictus lunus, quia tranſuerſas habet purpuras, id eſt, lunas. *Calculum* cinguli, genus à, coacto loro dictum. *Fibula* Græcum eſt, quam illi πόρπην dicunt, quòd ligat. *Subfibulum*, ſubligaculum. *Redimiculum* eſt quod ſuccinctorium, ſiue bracile nuncupamus, quod diuidens per ceruicem & à lateribus colli diuiſum, vtrarumque alarum ſinum ambit atque hinc inde ſuccingit, vt conſtringes latitudinem veſtiat corpus, atque coniungendo componat. hoc vulgò *bracile*, quaſi *brachiale* vocant, quanuis nunc non brachiorum, ſed renum ſit cingulum. *Succinctorium* autem vocatum, quod, vt dictum eſt, ſub brachiis ductum alarum ſinum ambit atque hinc inde ſuccingit. *Faſcia* eſt qua tegitur pectus, & papillæ comprimuntur, atque criſpante cingulo anguſtius pectus arctatur, & dicta faſcia, quòd in modum faſciculi corpus alligat. Hinc & *faſciolæ* quibus vulnera colligantur. *Vitta* dicta, quòd ea pectus vincitur inſtar vittis ligãtis. *Limbus* eſt quem nos ornaturam dicimus. *Faſciola* eſt quæ ambit extremitates veſtium: aut ex filis aut ex auro contexta aſſuráque extrinſecus in extrema parte veſtimenti vel chlamidis. De qua Virgilius: Sidoniam picto chlamidem circumdata limbo.

De calciamentis. CAP. XXXIV.

Sutores nuncupati ſunt, quòd inſertis filo porcorum ſetis ſuant, id eſt, conſuãt, quaſi *ſetores*. *Caligarius* verò non à callo pedum, ſed à calo, id eſt, ligno vocatus: ſine quo conſui calceamenta non poſſunt, quod Græci καλαποδεῖν dicunt. Fiebant autem prius ex ſalice tantùm. hinc & *calciamẽta* dicta, quòd in calo, id eſt, in ligno fiant, vel quòd calcentur. *Crepidæ* Græci ante repertas vſi ſunt. Eſt autem genus ſingulari forma, & idẽ vtrique aptum pedi vel dextro vel ſiniſtro. Crepidæ autem dictæ, quòd cum ſono ſtringantur: ſiue à pedum crepitu in ambulando. *Calceis* reges vtebantur, & Cæſares forma eorum. *Patricios calceos* Romulus reperit iij corrigiarum, aſſutáque luna. Iis ſoli Patricij vtebantur. *Luna* autem in eis non ſideris formã, ſed notam centenarij numeri ſignificabat, quòd initio patricij ſenatores centum fuerint. *Ocreæ* tibialia calciamenta ſunt, dicta quòd crura tegant. *Coturni* ſunt, quibus calciabantur tragœdi, qui in theatrò dicturi erant, & alta intonantíque voce carmina cantaturi. Eſt enim *calciamentum* in modum crepidarum, quo heroes vtebantur: ſed tale eſt vt in dextro & læuo conueniat pede. *Braxea* calciamentum comœdorum erat, ſicut tragœdorum *coturni*. Quos quidam etiam calones appellant, eo quòd ex ſalice fierent. Nam Græci, vt diximus, lignum καλὸν vocabant. *Talares calces ſocci* ſunt, qui inde nominati videntur, quòd ea figura ſint vt contingant talũ: ſicut *ſubtalares*, quod ſub talo ſunt, quaſi ſubtalares. *Obſtrigilli* ſunt, qui per plãtas cõſuti ſunt, & ex ſuperiore parte corrigia trahitur, vt conſtringantur: vnde & nominantur. *Oſſa* puto ab Oſo primum factas, & quãuis nunc ex alio genere, tamen nomen priſtinum retinent. *Mullei* ſimiles ſunt coturnorum ſolo alto: ſuperiore autem parte cum

osseis vel æreis malleolis ad quos lora deligabantur. Dicta autem sunt à colore rubro, qualis est mulli piscis. *Soleæ* sunt quibus tantùm pedum plantę teguntur dictæ à solo pedum. Item soleæ materiales ex materia corio intexta. *Socci* cuius diminutiuum *soccelli*, appellati inde quòd soccum habeant in quo pars plantę inicitur. *Calceolæ caligæ* vel à calo pedum dictæ, vel quia ligantur. Nam *socci* *non ligantur* sed tantum intromittuntur. *Cernui socci* sunt sine solo. *Lingulati*, quos nos *foliatos* vocamus. *Clauati*, quasi caluiati, eo quòd minutis clauis, id est acutis soleæ caligis vinciantur. *Perones* & *sulpenia* rustica calciamenta sunt. *Braxea* calciamenta mulierum sunt. *Corrigiæ* à coriis vocantur, vel à colligatione quasi colligiæ.

ISIDORI HISPALENSIS EPISCOPI, ORIGINVM SIVE ETYMOLOGIARVM

LIBER XX.

CAPITA LIBRI VIGESIMI.

1 *De mensis.*
2 *De escis.*
3 *De potu.*
4 *De vasis escariis.*
5 *De vasis potatoriis.*
6 *De vasis vinariis & aquariis.*
7 *De vasis olearijs.*
8 *De vasis coquinariis & pistoriis.*
9 *De vasis repositoriis.*
10 *De vasis luminariorum.*
11 *De lectiscis & sellis.*
12 *De vehiculis.*
13 *De reliquis quæ in vsu habentur.*
14 *De instrumentis rusticis.*
15 *De instrumentis hortorum.*
16 *De instrumentis equorum.*

De mensis. CAP. I.

PRIMVS *Dædalus* mensam & sellam fecit. Coquinæ apparatum *Apicius* quidam primus composuit, qui in eo absumptis bonis morte voluntaria periit, & meritò: quia is qui gulæ atque edacitati seruit, & animam & corpus interficit. Ab esu & comestu *mensa* factum dicitur vocabulum. Nullum enim aliud habet vsum. *Torus* dicitur à tortis herbis, quæ accumbentium humeris supponuntur. *Stefadium* à stipitibus dictum, quasi stipadium: sic enim prius ceptum est. *Accubitum* à cibo vocatum quasi ad cubitum epularum. *Conuiuium* apud Græcos à compotatione συμπόσιον. Apud nos verò à conuictu rectiùs appellatur: vel quia vitæ collocutionem habet. Item conuiuium dicitur à multitudine conuescentium: nam priuata mensa victus est. *Conuiuij* triplex est *modus*, discumbendi, edendi & bibendi. *Discumbendi*: vt, Toris iussit discumbere pictis. *Edendi* & *bibendi*, vt: Postquam prima quies epulis mensæque remotæ. Crateras magnos statuunt & vina coronant.

De escis. CAP. II.

Cibus dictus, quia capitur ore: sicuti *esca* quia eam nos capit. *Victus* propriè vocatur, quia vitam retinet, vtile & ad cibum vocare, incitare dicitur. *Alimonia* dicitur, eo quòd eius sumptu corpus alatur. Hanc iuuenes accipiunt ad incrementum, senes ad perseuerantiam. Neque enim subsistere potuit caro nisi alimentis. *Alimentum* enim est quo alimur: *alimonium* alendi cibus. *Affluentia* nuncupata quasi rei nimium exuberantis effusio vltra quàm satis est, modusque non est. *Opulentia* ab ope dicta est, quam si dixeris, inuenies eius tenere modum. Nam quomodo opitulatur quod nimium est, cùm incommodius sit sæpe quàm parum? *Epulæ* ab opulentia rerum dictæ. Epulæ autem simplices duo necessaria diuidunt, panem & vinum: & in duo superflua, quæ terra & mari vesci dicausa exquiruntur. *Dapes* autem regum fuisse, epulæ priuatorum. *Bellaria* nuncupatæ, quod iis delectentur homines, eisque suauiter appetam. *Pulmentum* vocatur à pulte, siue enim sola pultis, siue quid aliud eius permixtione formatur, pulmentum propriè dicitur. *Sumenta* autem & satura cibi

cibi differunt. Nam *satietas* ex vno cibo dici potest pro eo quòd satis sit: *saturitas* autem à saturo nomen accepit, quod est vario alimentorum apparatu compositum. *Crapula*, est immoderata voracitas, quasi cruda epula: cuius eruditate grauatur cor, & stomachus indigestus efficitur. Immoderata enim voracitas vitiũ est, sed tantum id salutis est, quantum sustentationi naturæque sufficiat. *Ientaculum*, est primus cibus quo ieiunium soluitur, vnde & nuncupatum. Nigidius: Nosipsi ieiunia ientaculis leuibus polluimus. *Prandium*, ab apparatu edendi dictum: propriè autem veteres prandium vocabant omnium militum cibum ante pugnam: vnde est illud Ducis alloquium, Prandeamus tanquam ad inferos cœnaturi. *Merenda*, est cibus qui declinante die sumitur, quasi post meridiem edenda & proxima cœnæ. Vnde & *antecœnia* à quibusdam vocabantur Item *merendare*, quasi meridie edere. *Annona*, tractum est à tempore, quo Romani veteres ad cibos aduocabãtur, sicut Martialis: Imperat excelsos frãgere nona toros. quod adúsque hodie Persæ faciunt. *Cœna*, vocatur à communione vescentium. κοινὸν quippe Græci commune dicunt. Vnde & *communicantes*, quòd communiter, id est, pariter conueniant. Apud veteres enim solitum erat in propatulo vesci, & communiter epulari, ne singularitas luxuriam gigneret. Est autem *cœna* vespertinus cibus, quam vespertinam antiqui dicebant. In vsu enim non erant *prandia*. *Panis* dictus, quòd cum omni cibo apponatur: vel quòd omne animal eum appetat. πᾶν enim Græcè omne dicitur. *Cibarius*, est, qui ad cibum seruis datur nec delicatus. *Fermentarius*, fermentis confectus. *Azymus*, non fermentatus. Nam ἄζυμος est sine fermento, sincerus. *Acrizymus*, leuiter fermentatus, quasi acroazymus. *Siligineus*, panis à frumenti genere nuncupatur. *Siligo* enim genus est tritici. *Rubidus*, recoctus & rubefactus. *Subcinericius*, cinere coctus & reuersatus. Ipse est & *focarius*. *Clibanitius*, in testa coctus. *Spongia*, panis aqua diutissimè laxatus, similam modicam accipit, & fermentum modicum, & habet humectationis plusquam omnis panis. Vnde & *spongiæ* nomen accepit. *Placenta* sunt quæ fiunt ex farre, quas alij *libas* dicunt, eo quòd libant & placeant. *Laganum*, est latus & tenuis panis qui primùm in aqua, postea in oleo frigitur. *Dulcia*, sunt genera pistorij operis, à sapore dicta. Melle enim asperso sumuntur. *Crustula*, diminutiuum est à crusta: panis oleo conspersus, in medio concauus & tortus. Hæc & *torta panis*. *Crusta*, est superficies panis. Ipsa & fragmenta, quia diuiditur vt fracta. *Similia*, subtilissima est farina. *Amolum*, flos farinæ tenuissimum præ leuitate de mola eiectum: vnde & appellatum, quasi amola. *Farina* & *furfures*, à farre dictæ, cuius sunt purgamenta. *Polles*, genus est farinæ candidissimæ. *Fermentum*, à feruore nuncupatum, quòd plus prima hora non potest contineri. Crescendo enim excedit. *Carnes* dictæ, quia caræ, siue à creando, vnde & à Græcis κρέας vocatur. *Crudum*, quòd sit cruentum: est enim cum sanguine coctum. *Coctum*, quasi coactum dicitur, id est ab igne & aqua violento modo actúque comestioni aptum. Sed & multi temporis aliquid coctum vocatur. *Assum*, quòd ardeat, quasi arsum. *Elixum*, eo quòd in aqua sola decoquitur. *Lixa* enim aqua dicitur, ab eo quòd sit soluta: vnde & solutio libidinis *luxus*, & *membra* loco mota luxata dicuntur. *Frixum*, à sono dictum: quãdo in oleo ardet. *Salsum*, quasi sale aspersum, demptis è medio syllabis tribus. *Rancidum*, ex vitio nuncupatum, quòd rancos efficiat. *Succidia*, carnes in vsum repositæ, à succidendo dictæ. *Lardum* dicitur, eo quòd in domo repositum conseruatur. Nam antiqui domos *lares* dicebant, Taxea, lardum est Gallicè dictum. Vnde dicit Afranius: In rosa gallum saginatum pingui pastum taxea. *Axungia*, ab vnctione vocata. *Sebum*, à sue dictum, quasi suebum, quòd plus pinguedinis hoc animal habeat. *Offa*, est propriè frustum dentium, cuius diminutiuum *offellam* facit. Vnde & *offarij* coci, quia particulatim id est, *offatim* excoquunt. Nunc *offa* est latrantium, quia si in os canis iacitur, satiatus illicò compescitur & silescit. *Frustum* vocatum, quòd capiatur à frumine. Est enim *frumen* summa pars gulæ. *Pulpa* dicta, quia cum pulte olim commixta vescebatur. Vnde & *pulmentum* & *pulmentarium* dicitur. *Pulpa* autem est caro sine pinguedine: dicta, quia palpitet: resilit enim sæpe. Hanc plerique *frixum* vocant, eo quòd glutinosa sit. *Lucania* dictæ, quòd prius in Lucania factæ sunt. *Farcimen*, caro concisa & minuta, dictũ quòd eo instrumento farciatur, hoc est impleatur, cum aliarum rerum commixtione. *Minutal* vocatum, quòd fiat de piscibus & isicis oleribúsque minutatim concisis. *Afratum*, quòd Latinè *spumeum* vocatur. ἀφρὸς enim Græcè spuma dicitur. *Martisia*, in mortario ex pisce fiunt, vnde & nominata. *Isocen*, piscem quendam vocant, ex quo primum *isicia* facta sunt: & quamuis ex alio genere piscium fiant, initium tamen piscis vocabulum dedit. *Galatica*, à colore lacteo nominatæ. Græci enim γάλα lac dicunt. *Sphæra* à rotunditate Græco vocabulo appellatur. Quicquid enim in rotundum formatur σφαῖρα à Græcis dicitur. *Ius*, coquinæ magistri à iure nuncupauerunt, quia ea lex condimenti eius. Hanc

Græci *zemam* vocant. *Caſeus* vocatur, quòd careat ſero, quaſi careum. Nam ſerum ei omne deducitur, vt ponderibus arguatur. *Coluſtrum*, lac nouum, quod neutri generis eſt. *Lac*, à Græco ſermone deriuatum eſt pro candore. Græci enim album λάκτα dicunt: lac verò & ſanguis quod nutrit & quod nutritur. Nam lacte nutrimur: viuimus ſanguine. *Quaſtum*, quaſi coactum & quaſi coagulatum. Accepta enim ſecum alia ſpecie coagulat. *Mel*, Græcæ appellationis eſt, quod ab apibus nomen habere probatur. Nam *apis* Græcè μέλισσα dicitur. Antea autem mella de rore erant, inueniebantúrque in arundinum foliis: vnde Virgilius: Hactenus aerij mellis cœleſtia dona. Siquidem hucuſque in India & Arabia colligatum reperitur: ramis inhærens in ſimilitudinem ſalis. Omne autem mel dulce dicitur. *Sardum*, amarum eſt abſinthij cauſa: cuius copia, eius regionis apes nutriuntur. *Faunus* vocatur, quia comeditur magis quàm bibitur: φαγεῖν enim Græci comedere appellant. Aiunt enim medici, & qui de humanorum corporum ſcripſere naturis, præcipuéque Galenus puerorum & iuuenum ac perfectæ ætatis virorum mulierúmque corpora calore feruere, & noxios eſſe iis ætatibus cibos qui calorem augeant, ſanitatíque conducere frigida quæque in eſum ſumere: ſicut contrario ſenibus qui pituita laborant & frigore, calidos cibos & vina vetera prodeſſe.

De potu. CAP. III.

Potio, à Græca deriuatione vocatur. Hanc enim illi πότον dicunt. *Aqua*, generaliter vocata, quòd ſuperficies eius æqualis ſit: hinc & æquora. Hanc quidam recentem vocant, quia reiicitur noua à fonte vel à flumine. Nam vetus putreſcit, quia non eſt vtilis vetuſta, vt vinum, ſed ſtatim ſublata de flumine, fonte, vel puteo: fœtereſcit enim vetuſta. *Vinum* inde dictum, quòd eius potus ſanguine venas citò repleat. Hoc alij quòd nos cura ſoluat. *Lyæum* appellant. Veteres vinum *Venenum* vocabant. Sed poſtquam inuentum eſt virus lætiferi ſucci: hoc vinum vocatum eſt, illud venenum. Vnde & Hieronymus in lib. quem de Virginitate conſeruanda ſcripſit: Adoleſcentulas, dixit, ita vinum debere fugere vt venenum, ne pro ætatis calore feruenti bibant & pereant. Inde eſt quod apud veteres Romanos fœminæ non vtebantur vino, niſi ſacrorum cauſa: certis diebus. *Merum*, dicimus cùm vinum purum ſignificamus. Nam *merum* dicimus quicquid purum atque ſincerum eſt: ſicut & *aquam meram*, nulli vtique rei mixtam. Hinc & *merenda*, quòd antiquitus id temporis pueris operariis, quibus panis merus dabatur, aut quòd meridient eodem tempore, id eſt ſoli ac ſeparatim non vtique in prandio aut in cœna ad vnam menſam. Inde creditmus etiam, illud tempus quod poſt medium diem eſt, *meridiem* appellari quòd purum ſit. *Muſtum*, eſt vinum è lacu ſtatim ſublatum. Dictum autem creditur muſtum, quòd in ſe limum & terram habeat mixtam. Nam *mus* terra eſt, vnde & humus. Cuius tanta vis feruoris eſt vt vaſa quanuis grandia ex eo plena abſque ſpiramine relicta illicò diſrumpat. *Roſeum vinum*, id eſt cum rubore. Roſa enim ruber. *Amineum* verò, quaſi ſine minio, id eſt ſine rubore: nam album eſt. *Succinatum* ſuccinæ gemmæ ſimile eſt, id eſt fului coloris. *Limpidum* vinum, id eſt perſpicuum ab aquæ ſpecie dictum, quaſi limphidum. *Limpha* enim aqua eſt. *Turbidum*, quaſi terbidum, id eſt terra commixtum, quod eſt fece. *Falernum*, vinum vocatum à Falerna regione Campaniæ, vbi optima vina naſcuntur. *Colatum*, vas proprium nuncupauit in quo deportatur. *Gazetum* verò à regione vnde defertur. Gaza enim oppidum eſt Palæſtinæ. *Infertum*, vinum dicitur, quòd altario libatur atque offertur. *Spurcum*, quod offerri non licet, aut cui aqua admixta, quaſi ſpurium, hoc eſt immundum. *Honorarium vinum*, quòd regibus & potentibus honoris gratia offertur. Cato de innocentia ſua: Cùm eſſem in prouincia legatus, quamplùres ad prætores & conſules vinum honorarium dabant: nunquam accepi, nec priuatus quidem. *Crudum*, vinum eſt inſuaue, quod ſerui potent. *Acetum*, vel quia acutum, vel quia aqua mixtum. Vinum enim aqua mixtum citò in hunc ſaporem redigitur. Vnde & *acidum* quaſi aquidum, quia aqua lauantur vuæ in torculari poſt expreſſum vinum. Eſt vilis potus ſeruis aptus *Conditum* vocatum, quòd non ſit ſimplex, ſed commixtione pigmentorum compoſitum. *Lactatum*, eſt potio è lacte. *Mulſum*, ex melle mixtum. Eſt enim potio ex aqua & melle, quod Græci μελίκρατον vocant. *Oenomelum*, muſtum melle admixtum vehementer agitatum atque commotum. *Hydromelum*, quòd fiat ex aqua & malis Marianis. *Saccatum*, liquor eſt aquę feci vini admixtus, ſacco expreſſus. *Luria*, oximelum appellatum, quòd aceti & mellis permixta conficitur materia: vnde & dulcedinem retinet & acorem. *Rodomelum* dicitur, eo quòd in ſucco roſæ mel admiſceatur. *Melicratum*, vinum melle mixtum. *Medus*, quaſi melus, quia ex melle fit: ſicut calamitas pro *cadamitas*. *Fecula*, vua pinguis, decocta vſque ad craſſitudinem mellis, ac refrigerata vtilis ſtomacho. *Paſſum*, quicquid ex vua paſſa compreſſum effluxerit. Dicitur au-

Digitized by Google

tur autem passum à patiendo. Nam percutitur vua siccior, & decoquitur, & inde fit passum. *Defrutum* dictum est, quòd defrudetur, & quasi fraudem patiatur. *Carenum*, eo quòd feruendo parte careat. Tertia enim parte musti amissa, quòd remanserit carenum est. Cui contraria *Sapa* est, quæ feruendo ad tertiam redacta descendit. *Sicera* est omnis potio: quæ extra vinum inebriare potest. Cuius licet nomen Hebræum sit: tamen Latinum sonat pro eo quòd ex succo frumenti vel pomorum conficiatur, aut palmarum fructus in liquorem exprimantur, coctisque frugibus aqua pinguior, quasi succus colatur: & ipsa potio sicera nuncupatur. *Cerusia* à Cerere, id est fruge vocata. Est enim potio ex seminibus frumenti vario modo confecta. *Celia* à calefaciendo appellata. Est enim potio ex succo tritici per artem confecta. Suscitatur enim igne illa vis germinis madefactæ frugis: ac deinde siccatur, & pòst in farinam redacta molli succo admiscetur, quo fermentato sapor austeritatis & calor ebrietatis adiicitur, quæ fit in iis partibus Hispaniæ, cuius ferax vini locus non est. *Fex* dicta, quòd fese vasis emergendo afficiat. *Garum* est liquor piscium sallus, qui olim conficiebatur ex pisce, quem Græci ἅλμην vocabant: & quanuis nunc ex infinito genere piscium fiat, nomen tamen pristinum retinet, a quo initium sumpsit. *Liquamen* dictum, eo quòd soluti in salsamento pisciculi eundem humorem liquant. Cuius liquor appellatur *salsugo* vel *muria*. Propriè autem *muria* dicitur aqua sale commixta, effectáque gustu in modum maris. *Succi* dicti, quòd sacco exprimuntur, vt tisanæ. *Tisana*, *Zema apozema* Græca vocabula sunt.

De Vasis escarum. CAP. IV.

VAs dictum à vescendo, quòd in eo escæ ponantur. Cuius diminutiuum *Vasculum* quasi vesculum. *Fictilia* dicta, quòd fiant & fingantur ex terra. Fingere enim est facere & formare & plasmare: vnde & *figuli* dicuntur. Et *Vas fictile* dicitur, nõ fictum in illud quod mendacium est, sed quod formatur vt sit, & habeat aliquam formam: vnde & Apostolus ait: Nunquid dicit figmentum ei qui se finxit, quare me sic fecisti? *Fictilia Vasa* in Samo insula priùs inuenta traduntur, facta ex creta & indurata igne, vnde & Samia vasa. Postea inuentum est rubricam addere, & ex rubra creta fingere. Antiquiorem autẽ fuisse dicũt vsum fictilium vasorum, quàm fundendi æris aut argẽti. Apud veteres enim nec aurea nec argentea, sed fictilia vasa habebantur: sicut ad vina doliis excogitatis: ad aquas *amphoris*, *hydriis* ad balnea: ac reliquis quæ in vsibus hominum, aut rota fiunt, à manu aptantur. *Arcilla* autem ex terra excocta testæ vocabulum suscepit, quia dum mollis esset, efficitur testa, nec cõmunicat cum vocabulo pristini generis, quia quod fuit non est. *Aretina Vasa* ex Aretio municipio Italiæ dicuntur vbi fiunt: sunt enim rubra. De quibus Sedelius: Rubra quod appositum testa ministrat olus. *Samia Vasa* quidam putant ab oppido Samo Græciæ habere nomen. Alij dicũt cretam esse Italiæ, quæ non longè à Roma nascitur, quæ Samia appellatur. *Calata Vasa* argentea vel aurea, sunt, quæ signis eminentioribus intus extráve expressa: à cælo vocata. quod est genus ferramenti, quod vulgò cælionẽ vocant. *Crisendita Vasa* deaurata. Græcum est. *Anaglypha*, quòd superius sint sculpta. Græci enim ἀνὰ sursum, γλυφὴν sculpturam dicunt, id est sursum sculpta. *Discus* antea iscus vocabatur à specie scuti: vnde & scutella per diminutionem. Est enim eiusdem similis. Postea discus vocatus est, quòd det escas, id est apponat. A quo & discumbentes dicti: siue ἀπὸ τῆς κλίσεως, id est quòd iaceant. *Mesorium* vocatum à mensa per deriuationem, quasi mensorium *Parapsis* quadrangulum & quadrilaterum vas, id est paribus absidis. *Patina*, quòd dispansis patẽtibúsque oris sit. *Lancis granata*, quasi cauata, g pro n litera posita. Hinc & concha, sed illa cauata, ista cõcaua: sic & Græci hæc nuncupant. *Apotheca* à Græcis à ferendo poma vel aliquid nominata: est enim plana. *Salinum* vas aptum salibus. Idẽ & *sulzica*, quasi salzica. *Acetabulum* quasi *acetaferum*, quòd acetum ferat. *Cochlear* ab vsu priùs dictum. Hinc est illud veterum distichon:

Sum cochleis habilis, & nec minus vtilis ouis:
Nunquid scis potiùs cur cochleare vocor?

Trisiles Græcè, Latinè tripedes. Qui autem quatuor pedibus insistunt, abusiuè dicuntur. In vasculis autem tria quæruntur quę placeant, manus artificis, pondus argenti, splendor metalli.

De Vasis potatoriis. CAP. V.

POculum à potando nominatum. Est enim omne vas in quo bibendi est consuetudo. *Phyala* dictæ, quòd ex vitro fiant. Vitrum enim Græcè ὕαλος dicitur. *Patera* phialæ sunt dictæ, vel quòd in ipsis potare solemnis, vel quòd patentes sunt dispansísque labris. *Crater* calix est duas habens ansas, & est nomen Græcum: declinatur autem apud eos, hic crater. Nã Latinè hęc cratera dicitur. Vnde Persius: Si tibi crateras argenti. Virgilius. Crateras magnos statuunt & vina coronant. Fiebant autem primùm à connexionibus virgularum: vnde & dictæ *cratera* ἀπὸ τῆς κεράσεως, id est quòd inuicem se teneant. *Cyathi* quoque & *scyphi*, *cymbia*, & ipsa pocu-

lorū ſunt genera. Ex quibus *cymbia* ſunt pocula ex ſimilitudine cymbæ nauis. *Emiſtis* ſpecies poculi, qua ductim, id eſt vno ſpiritu bibitur. *Bacchia* primùm à Baccho, quod eſt vinum nominata: poſtea in vſus aquarum tranſiit. *Calices* & *calathi* & *ſcala* poculorum genera, antea ex ligno facta, inde & vocata. Græci enim omne lignum κάλον dicebant. *Ampulla*, quaſi ampla bulla: ſimilis eſt enim rotunditate bullis quæ ex ſpumis aquarum ſiunt, atque ita inflantur vento.

De Vaſis vinariis & aquariis. CAP. VI.

Oenoforum vas ferens vinum: οἶνος enim vinum eſt. de quo illud eſt: Vertitur œnofori fundus ſententia nobis. *Flaſca* à Græco vocabulo dictæ. Hæ pro vehendis ac recondendis phialis primùm factæ ſunt: inde & nuncupatæ ſunt. Poſtea in vſum vini tranſierunt manente Græco vocabulo, vnde & ſumpſerunt initium. *Lagena* & *ſitula* Græca nomina ſunt: inflexa ex parte vt fierent Latina. Illi enim λάγυνος: nos lagenam: illi ſicile, nos ſitulam dicimus. *Cantarus*. *Hydria* vaſis genus aquatilis per deriuationē vocata: ὕδωρ enim Græci aquam dicunt. *Situla* quòd ſitientibus apta ſit ad bibendum, quod vas Græci κάδον vocant. *Catinum* vas fictile, quod melius neutro genere dicitur quàm maſculino, ſicut & *ſalinum* dicitur vas aptum ſalibus. *Orca* eſt amphoræ ſpecies, cuius minore vocabulo *Vrceus* diminutiuo vrceolus eſt. *Scipbus* in quo manus lauamus. *Seriola* eſt orearum ordo directus vel vas fictile vini: apud Syriam primùm excogitatum: ſicut Cilicienſes à Cilicia nuncupatæ, vnde primùm aduectę ſunt. *Dolium*, *cupos* & *cupas*, à capiendo, id eſt, accipiendo aquas vel vinum vocatas volunt: vnde & *cupones*. *Vtres* ab vtero. *Mulgarium* Gal. in quod mulgentur pecora. Idem & *muldrum*, quòd in eo mulgeatur lac. *Labrum* vocatum, eo quòd in eo lauationem ſolitum eſt fieri infantum, cuius diminutum *labellum*. Idem & *alueum*, quòd in ablutionem fieri ſolitum ſit. *Pelues* vocatæ, quòd pedes ibi lauentur. *Siphon* vas appellatum, quòd aquis ſufflando fundat: vtuntur enim hoc orientales. Nam vbi ſenſerint domum ardere, currunt cum *ſiphonis plenis aquis*, & extinguunt incendia ſed & cùm aras expreſſis ad ſuperiora aquis emundant.

De Vaſis oleariis. CAP. VII.

Micadium vas olearium. *Scortia* vas olearium, eo quòd ſit ex corio dictum. *Alabaſtrum* vas vnguentarium à lapide ſui generis cognominatum, quem *alabaſtriten* vocant, qui incorrupta vnguenta conſeruat. *Pyxides* vaſcula vnguentaria ex buxo facta. Nam quod nos buxum, Græci πύξον vocant. *Lenticula* medicum vas æneum vel argenteū quadrangulum in latere apertum, quod & lichitum. Eſt enim vas olei, quo reges & ſacerdotes vngebantur, à liniendo dictum.

De Vaſis coquinariis. CAP. VIII.

OMnia vaſa coquendi cauſa parata *cocula* dicuntur. Plautus: Ex æneis coculis mihi excocta eſt omnis miſericordia. *Olla* dicta, pro eo quòd ebulliat in ea aqua igni ſubiecto, vt altius vapor emittatur. Vnde & *bulla* dicitur quæ in aqua venti intus ſpiritu ſuffertatur. *Patella* quaſi patula. Eſt enim olla oris patentioribus. *Cacabus* & *cucuma* à ſono feruoris cognominantur. Hæc in Græcis & Latinis communia nomina habent: ſed vtrum Latini à Græcis, an Græci à Latinis hæc vocabula ſumpſerint, incertum eſt. *Lebetes* æneę ſunt Græco vocabulo vocatæ: ſunt enim ollæ minores in vſum coquendi paratæ. *Sartago* à ſtrepitu ſoni vocata quando in ea ardet oleum. *Tripedes* appellatæ, quòd tribus pedibus conſtent: has Græci tripodas vocant. *Mola* à rotunditate ſui vocata, vt mala pomorum: ſic & Græci. *Cribrum* quòd ibi currat frumentum, quaſi currifrum. *Rotabulum* dictum à proruendo ſtercora: ſiue ignem panis coquendi gratia.

De Vaſis repoſitoriis. CAP. IX.

Gazophylacium arca eſt vbi colliguntur in templa ea quæ ad indigentiam pauperum mittuntur. Compoſitum eſt autem nomen ex lingua Perſica & Græca. *Gaza* enim lingua Perſarum theſaurus, φυλακὴ Græcè cuſtodia interpretatur. *Arca* dicta, quòd arceat viſum atque prohibeat. Hinc & *archium*: hinc & *arcanum*, id eſt ſecretum, vnde cæteri arcentur. *Cibutum* Græcum nomen eſt, quod nos arcam dicimus. *Loculus* ad aliquid ponendum in terra factus locus, ſeu ad veſtes vel pecuniam cuſtodiendam. vndo & per diminutionem dicitur. *Mozica*, quaſi modica: vnde & modicum z pro d, ſicut ſolent Itali dicere *ozie* pro hodie. *Scrinia* ſunt vaſa, in quibus ſeruabantur libri vel theſauri. Vnde apud Romanos illi qui libros ſacros ſeruant, ſcriniarij nuncupantur. *Saccus* à ſago dictus, quòd eo conſuto efficiatur quaſi ſagus. *Marſupium* ſaculus nummorum, quē Græci μάρσιππον appellant. Quædam enim Græca nomina in Latinum paulò inflectuntur propter Romanum eloquium.

Sitar-

Digitized by Google

Sitarcia nautarum ſunt, ab eo quòd ſutæ ſunt *Inuoluerum* dictum, quòd aliquid in ſe teneat inuolutum. *Fiſcus*, ſaceus eſt publicus. vnde & *fiſcella* & *fiſcina*, dicuntur: hunc habent exactores, & in eo mittunt debitũ publicum quod redditur regibus. *Fiſcus* autem primæ poſitionis eſt: deriuatiuum *fiſcina* eſt: diminutiuum *fiſcella*. *Caniſtrum*, fillis cannis contexitur, vnde & nuncupatur: alij Græcum aſſerunt. *Ciſtella*, à coſtis ex canna vel ligno quibus contexitur nominata. *Cophinus*, eſt vas ex virgultis aptum mundare ſtercora & terram portare. De quo dicit Pſalmiſta pro Iſrael: Manus eius in cophino ſeruierunt. Dictus autem cophinus quaſi *cauus*, quaſi cauus. *Corbes* dicti, quia curuatis virgis contexuntur. *Sportula*, diminutiuum à ſporta: *ſporta* autem dicta, quia exportet aliquid, vel quia ex ſparto fit. *Spartus* verò eſt frutex virgoſus ſine foliis: ab aſperitate vocatus, ſimilis caricæ herbæ, & funes de eo conficiuntur.

De Vaſis luminariorum. CAP. X.

AColendo ignem & ligna, antiqui appellauerunt *focũ*: φῶς enim Græcè, Latinè ignis eſt, vnde iuxta philoſophos quoſdam cuncta procreantur. Et reuera ſine calore nihil naſcitur, adeò vt de ſeptentrione dicatur. Sterili non quicquam frigore gigni. Varro autem *focos* ait dictos, quòd foueant ignes: nam ignis ipſa flamma eſt. quicquid autem ignem fouet focus vocatur: ſeu ara ſit, ſiue quid aliud in quo ignis fouetur. *Lucerna*, à licinio diſta eſt, vnde & breuis eſt lux, vt Perſius: Diſpoſitæ pinguem nebulam vomuere lucernæ. Si enim à luce diceretur: non ſtaret verſus. *Licinius* autem quaſi lucinius. Eſt enim candela lucernæ. *Candelabrũ*, à candelis dictum, quaſi candelaferum, quòd candelam ferat. *Cereus*, per deriuationem nomen à cera habet ex qua formatur: de quo quidam, Hic tibi nocturnos præſtabo cereus ignes. Subducta luce altera lux tibi ſum. *Candela*, à candendo dicitur, eo quòd candendo deleatur. *Lacunaria*, pendentia ſunt lumina, quaſi lucanaria, id eſt in aere lucentia. *Funalia*, ſunt quæ intra ceram ſunt: dicta à funibus, quos ante vſum papiri cera circundatos habuêre maiores, vnde & funera dicuntur. Funalia autem Græci *ſcolaces* dicunt, quòd ſint ſcoliciæ hoc eſt mortis. Hos Romani funes & funalia nominabant. *Funalia* candelabra apud veteres extantes ſtimulos habuerũt aduncos, quibus funiculi cera vel huiuſmodi alimento luminis obliti figebantur. Idem itaque & ſtimuli præacuti funalia dicebantur. *Lampas* flamma eſt vertice lucens, dicta quòd labentis motum oſtendere videatur. *Fax* dicta, quòd focos faciat, eo quòd ſocos faciat, 60 cuius diminutiuum facula. *Laterna* dicta, quòd lucem interius habeat clauſam. Fit enim ex vitro, intus recluſo lumine vt venti flatus adire non poſſit, & ad præbendum lumen facilè vbique circumferatur. *Lucubrum* vocatum, quòd luceat in vmbra. Eſt enim modicus ignis qui ſolet ex tenui ſtuppa ceráque formari. *Pira*, eſt quæ in modum aræ ex lignis conſtrui ſolet vt ardeat. πῦρ enim ignis eſt, ſed pira eſt ipſa lignorum congeries, cùm nondum ardet: rogus eſt cùm ardere cœpit: buſtum verò iam exuſtum vocant. *Farus*, eſt turris maxima, quam Græci & Latini in commune ex ipſius rei vſu pharum appellauerunt, eo quòd flammarum indicio longè videatur à nauigantibus, ſicut ſuprà diximus: qualem Ptolemæus iuxta Alexandriam conſtruxiſſe octiagentis talentis traditur. Vſus eius eſt nocturno nauium curſui ignes oſtendere ad prænuncianda vada, portúſque introitus, ne decepti tenebris nauigantes in ſcopulos incidant: nam Alexandria fallacibus vadis inſidioſos acceſſus habet. Hinc igitur in portubus machinas ad prælucendi miniſterium fabricatas pharos dictas. Nam φῶς lux eſt: vnde & lucifer Græcè φωσφόρος appellatur.

De lectiſs & ſtelis. CAP. XI.

Lectica, à lectis herbis vocatæ. *Stratus*, à ſternendo dictus, quaſi ſtoriatus. In iis ſolis antiqui ad dormiendum accubabant: nondum laneis ſtramentis repertis. *Storia*, quòd ſit terra ſtrata. *Cama*, eſt breuis & circa terram. Græci enim cami breue dicunt. *Cubile*, eſt cubandi locus. *Grabatum*, Græcum eſt. *Baiomula*, eſt lectus qui in itinere baiulatur, à baulando, id eſt, deportando. *Puluinar*, lectus diuitum eſt, inde & puluillus. *Spinga*, ſunt in quibus ſunt ſpingatæ effigies, quos nos *griphos* dicimus. *Punicani lecti*, parui & humiles primùm à Carthagine aduecti, & inde nominati. *Lectica*, ſiue plutei lecti, de quibus Satilus Rufus de vita ſua. Primùm, inquit, conſuetudine imperatorum ipſe pro lectis lecticis vtebatur. *Sponda* autem exterior pars lecti, plureus interior. *Geniales lecti*, propriè ſunt qui ſternuntur puellis nubentibus dicti à generandis liberis. *Cunabula*, ſunt lectuli in quibus infantes iacere ſolebant, dicta quòd partui adhibebantur quaſi cynabula, nam κύειν eſt Græcè eniti. *Feretrum*, dicitur quòd in eo mortui deferantur & eſt Græcum nomen. Nam φέρετρον dicitur ἀπὸ τῦ φέρειν, id eſt à ferendo. nam Latinè *capulus* dicitur, quòd ſuper capita hominum feratur: ſic Plautus, *Capularis ſenex*, id eſt vicinus capulo. *Scamna*, ſunt quæ altioribus lectis apponuntur dicta à ſcandendo. Hinc

& *scabelli* qui lectis paruis vel sellis ad ascensum apponuntur. *Scabellum* autem & suppedaneum dicitur. Nam quod Græci dicunt θρηνύδιον: dixerunt Latini scabellum, & alij dixerunt suppedaneum, quòd sub pedibus sit. *Scansilia*, gradus sunt: vbi honorati in sedibus hærent. *Sedes* dictæ quòd apud veteres Romanos non erat vsus accumbendi. vnde & consedere dicebantur. Postea vt Varro ait de vita populi Romani, Viri discumbere cœperunt, mulieres sedere, quia turpis visus est in muliere accubitus. Sedes singulari numero propriè regni est, quòd Græci θρόνον dicitur. Item *thronum* Græci dicunt, nos solium. *Subsellia*, in quo rex sedet propter tutelam corporis sui, secundum quosdam à soliditate dictum, quasi solidum: secundum alios per antisticon, quasi solidum, à sedendo. Vnde & sella quasi sedda dicta est, & subsellia quasi subseddia. *Sella curules*, erant in quibus magistratus sedentes iura reddebant. Dictæ autem curules, quia apud veteres prætores & consules propter itineris longinquitatem curru prouehebantur, sellæ autem quæ post eos vehebantur, quibus sedentes dicere iura solebant, à curru currules sellæ sunt nominatæ. *Tripedes*, scabelli sunt habentes tres pedes, sed & candelabra tripoda sunt, quia similiter habent tres pedes.

De Vehiculis. CAP. XII.

Arrum, à cardine rotarum dictum. vnde & currus dicti quòd rotas habere videntur. *Rota* autem dicta quòd ruat, & rotundũ à rota vocatum. *Reda*, genus vehiculi quatuor rotarum. Has antiqui retas dicebant propter quòd haberent rotas. *Carpentum põpaticum*, vehiculi genus est quasi carrum põpaticum. *Plaustrum*, vehiculum duarum rotarum, quibus onera deferũtur. Et dictũ plaustrũ quia voluitur quasi dicat pilaustrũ. *Carracutũ*, vehiculum altissimarum rotarũ, quasi carrum acutum. *Capsus*, carruca vndiq; contexta, quasi capsa. *Pilentum* vel *petoritũ*, contextum iiij. rotarum vehiculum, quibus matronæ olim vtebantur. Virgilius, Pilentis matres mollibus. Horatius, Plures calones atque caballi Pascendi, ducenda petorita. Erat enim antea pilenta veneti coloris, non vt tunc sunt ruffati, quibus nisi castæ matronæ vti non poterant: sicut nec vittis. *Basterna*, vehiculum itineris, quasi viæ sterna, mollibus stramentis est posita, à duobus animalibus deportatur.

De reliquis quæ in vsu habentur. CAP. XIII.

Baculus, à Baccho repertore vitis fertur inuentus quo homines moti vino inniterentur. Sunt autem à Baccho baculus. ita à baculo *bacillus* per diminutionem. *Fustes* dicti, quòd præfixi in terram stent, quos rustici palos vocant, quibus iuuenes pro criminibus feriuntur. *Vectes*, dicti quòd manibus vectentur, vnde hostia sacráque euelluntur. *Forfices*, secundum etymologiam si à filo dicuntur f, ponitur vt forfices quæ sunt sartorum: si à pilo per p, vt *forpices*, quæ sunt tonsorum: si ab accipiendo per c, vt forcipes, eo quòd formum capiant, quæ sunt fabrorum. *Formus* enim dixerunt antiqui calidum: vnde & *formosus*. *Nouacula*, ferrum subtile: satisque acutum. Dicta autem nouacula eo quòd innouat faciem. *In quadam vet. cod. sic legitur*, Nouacula est in quadam subtilitate tensum latius ferrum, radédis pilis acutissimum præparatum, quòd licet barbæ segetem metat impressum corpori, tamen substantiam relinquit illæsam. *Pecten*, dictus eo quòd pexos capillos faciat atque compositos. *Calamistrum*, est acus quę celefacta & adhibita calefacit, & intorquet capillos. Vnde & *calamistrati* appellantur qui comam torquent. *Claui*, dicta quòd claudat & aperiat. *Catena*, quòd capiendo teneat. *Horologium*, quòd ibi horas legamus, id est colligamus. Est enim in solariis positum vbi à clauo per lineam currit vmbra, vt quancunque diei horam ostendat.

De instrumentis rusticis. CAP. XIIII.

Vomer, est dictus quòd vi humum eruat, seu ab euomendo terram. De quo Lucretius, Vncus aratri Ferreus, occultò decrescit vomer in aruis. Sumítque per detrimenta nitorem. *Aratrum*, ab arando terram vocatum dicimus quasi araterrium. *Burs*, est curuamentum aratri, dictum quasi bosoira, quòd fit in similitudine caudæ bouis. *Dentale*, est aratri pars prima in qua vomer inducitur quasi dens. *Cultelli*, à cultura dicti, eo quòd ex ipsis putatione veteres in arbore vtebantur & vite, priusquam falces essent repertæ. *Falx*, est qua arbores putantur & vites. Dictæ autem sunt falces, quòd his primùm milites herbam filicen solebant abscindere. vnde est illud, Pax me certa ducis placidos curuauit in vsus. Agricolæ nunc sum, militis antè fui. *Falcastrum*, à similitudine falcis vocatum. Est autem ferramentũ curuum cum manubrio longo, ad densitatẽ veprium succidendam. Hi & *runcones* dicti quibus vepres secãtur, à runcãdo dicti. *Serrula* est prætenuis lamina ferri, dentium mordacitate resecans arbores seu ramos. *Rastra* quoque aut à radendo terrã aut à raritate dentium dicta. *Ligones*, quòd terram leuent quasi leuones. *Scudicia*, dicta eo quòd circa caudicem terram

ed by Google

ram aperiat: & quanuis eius vsus in reliquis operiatur: nomen tamen ex e:udice retinet. Hanc alij generaliter *fossorium* vocant, quòd foueam faciat quasi fouissoriam. *Sarculum* ferrum fossorium est habens duos dentes à sarriendo, id est fodiendo dictum. *Pastinatum* vocant agricolæ ferramentum bifurcum quo semina purgantur. Vnde etiam *repastinari* dictæ sunt vineæ veteres, quæ refodiuntur. *Cilindrus* lapis est teres in modũ columnæ qui à volubilitate nomen accepit. de quo Virgilius, Area cum primis ingenti æquanda cilindro, Et vertenda manu. *Tribula* genus vehiculi vnde terũtur frumenta, & ob hoc ita vocatur. *Pala* quę *Ventilabrum* vulgò dicitur à ventilandis paleis nominata. *Furcilla* dictę, eo quòd iis frumenta cillentur, id est mouentur. Vnde & *oscilla* dicta ab eo quòd cilleantur, hoc est moueantur ora. Nam *cillere* est mouere. *Tessera* sunt, quibus frumentorum numerus designatur. *Trapedum* mola oliuaria. *Prælum* trabes quo vua calcata premitur, à premẽdo vocatum quasi *pressorium*. *Lacus* prælum quo premitur oleum quo liquatus profluat, & quo ab vuis vel oliuis torquẽdo oleum vinúmque exigitur. *Verennes* à vehere, id est exportare nominatæ. *Qualus* corbes colíque prælorum per quæ mustum fluit, à colando dictus. *Fiscum* quasi fisculum, à colando oleum dictum, vel quasi fiscella olei.

De instrumentis hortorum. CAP. XV.

Rota dicta quòd quasi rum. Est enim machina, de qua à flumine aqua extrahitur. Lucretius, In fluuio versare rotas atque austra videmus. *Austra* autem, id est rota, ab hauriendo aquas dicta. *Girgillus* quòd in girum vertatur. Est enim lignum in transuersa pertica mobile, ex quo funis cum situla vel vtre in puteum dimittitur hauriendæ aquæ causa. *Lelonem* hortulani vocant lignum longum quo hauriunt aquas. Et dictus telon a longitudine: τηλὸ enim Græcè dicitur quicquid longum est. Vnde & *mustela* vocata, quasi mus longus. Hoc instrumentum Hispani *cicoñam* vocant, quòd imitetur eiusdem nominis auem, leuantem ac deponentem rostrum dum clangit. *Amalupus* qui & *canicula ferrea harpax*, quia liquid in puteũ decidit, rapit & extrahit. vnde & nomẽ accipit. *Harpax* enim dictus quia arripit. ἁρπάζω enim Græcè rapere est.

De instrumentis equorum. CAP. XVI.

Phalerę ornamenta equorum sunt, & est sermo Græcus. *Frena* dicta quòd equos fremere cogant, vel hoc equi frendant, id est imprimant dentibus & obmordeant. Vnde & *nefrendes* dicti, adhuc lactentes porculi, quòd nondum aliquid frendant, id est comminuant dẽtibus. Hinc & *faba fresa* quę molita est. *Lupati* sunt freni asperrimi. Dicti autem lupati à lupinis dentibus: qui inæquales sunt. vnde etiam eorum morsus vehementer obest. *Camus* genus asperi freni est, quo caballi superbi coerceri solẽt, dictus à curuitate. χαμὸν enim Græci curuum dicunt. *Habenæ* ab habendo dictæ, quòd iis equos habeamus, hoc est teneamus. vnde & *equi habiles* dicti. Hęc & retinacula à retinendo ora. *Capistrum* à capite iumentorum dictum. *Sella* à sedendo quasi sedda. *Antella* quasi ante sella, sicut & postellam quasi post sellam. *Cingula* hominum, generis neutri est. Nam animalium genere fœminino dicimus, has cingulas. *Sagma* quæ corruptè vulgò dicitur sálma, à stratu sagorum vocatur. Vnde & caballus *sagmarius*, *mula sagmaria*. *Capulum* funis à capiendo quòd eo indomita iumenta compréhendantur. *Calcaria* dicta, quia in calce hominis ligantur, id est in pedis posteriore parte, ad stimulandos equos quibus aut pugnandum est aut currẽdum, propter pigritiam animalium aut timorem. Nam ex timore stimuli nuncupati, licet sint & libidinis stimuli. *Strigiles* nuncupati à tergendo, quòd iis equi tergantur. *Character* est ferrum coloratum, quo notæ pecudibus inuruntur. χαρακτὴρ autem Græcè Latinè forma dicitur. *Cauterium* dictum quasi cauturium, quòd vrat & prouida sit in eum seueráque cautio, vt dum videtur cuius sit auaritia refrenetur. Quod interdum pro signo, interdum pro cura adhibetur, vt vis morbi ignis ardore siccetur.

Digitized by Google

VETERVM GRAMMATICORVM DE PROPRIETATE ET DIFFERENTIIS LATINI SERMONIS LIBELLI.

Authorum hæc ſunt nomina.

1 CORNELII FRONTONIS.
2 NONII MARCELLI.
3 AORASTII.
4 ÆLII DONATI.
5 ARRVNTII CELSI.
6 FL. SOPITARII CHARISII.
7 Q. ASCONII PEDIANI.
8 MARII SERVII HONORATI.
9 SEX. POMPEII FESTI.
10 M. TERENTII VARRONIS.
11 Q. TERENTII SCAVRI.
12 AGELLII.

Nota quibus ſignificatur

† Deeſſe aliquid aut corruptum eſſe.
* Bis dictum, vel eſſe authoris alterius.
[] Gloſſæ.

Cornelij Frontonis.

VLTIO vindicat factũ: *Vindicta* vel *vindicatio* futura prohibet. Ideò Mars vltor, non vindex dicitur.

Præda victos ſpoliat: *Rapina* ſubitò venit. Itaque illa victoria gaudet, hæc petulantia.

Cur, ſimpliciter precontatur: *Quare*, cauſam rationémque deſiderat.

Qui deliquit, non fecit, quod facere debuit: *Qui peccauit*, hoc fecit, ſed parum rectè.

Remedium, ne periclitemur datur: *Medicamentum* ad ſubita pericula aptatur. Atque ita *remedium* ſubmouet imminentia, *medicamẽtum* ſanat non ſana.

Flumen idem fluit & manet: *Fluuius* temporibus ficcatur.

Corinthium ciuẽ dicimus, *Corinthiacum* vas, *Corinthienſem* fontem.

Picenum vas dicimus: *Picentem* verò hominem. Hilenius.]

Roſeum per ſe: *Roſaceum* mixtum.

Fuſco album opponitur: *Nigro* candidum. Qui *pugnat*, reſiſtit: qui *oppugnat*, obſeſſor eſt: qui *impugnat*, per omnia inimicus eſt. Itaque *pugnat* exercitus: *oppugnatur* vel caſtra vel vrbes: *impugnantur* inimici.

Album natura: *Candidum* cura fit.

Decus honoris: *Decor* formæ: *Decorum* actionis.

Põpeÿ portic⁹, ſi poſſidet: *Põpeia* ſi publicauit: *Pompeiana* ſi in alterius dominationẽ venit.

Satiatus ventris. *Saturatus animi.*

Obiurgat eum, cuius habet poteſtatẽ: *Admonet* propter beneuolentiam: *Admonet*, vt cõfirmet memoriã: *Submonet*, vt poſſit ordinatè pronunciare. Igitur in *obiurgante* poteſtas, in *monente* beneuolentia, in *admonente* memoria, in *ſubmonente* officium.

Antiquũ eſt, quod exceſſit patrũ memoriã: *Vetus* annorum multorum ſentit vtilitatem. Vinum hoc melius eſt, quò fit vetuſtius.

Sartrix, quę ſarcit: *Sarcinatrix*, quę ſarcinas ſeruat.

Videmus natura, *Spectamus* voluntate, *Intuemur* cura, *Aſpicimus* ex improuiſo, *Animaduertimus* animo, *Cernimus* oculis.

Oſtentum, quod præter conſuetudinem offertur, vt puta ſi videatur terra ardere, vel cœlũ, vel mare: *Portentũ*, quod porrò & diutius manet, futurúmque poſtmodũ aliquid ſignificat: *Monſtrũ* eſt cõtra naturam, vt eſt Minotaurus: *prodigiũ*, quod mores faciũt, per quòd detrimentum expectatur. Itaq; qui *prodigia* faciunt, *prodigi* vocãtur. In *oſtento* raritas adminiſtrationem facit. In *monſtro* rectus ordo naturę vertitur. In *portento* differtur euẽtus. In *prodigio* detrimentum ſignificatur.

Tur-

Turbam angustus locus facit: *Frequentiam* multitudo.

Qui *putant*, omni genere errant: qui *suspicantur*, aliquo modo præuident.

Frater aut ex alia matre, aut ex alio patre potest esse.

Germanus ex iisdē parentib. fit necesse est.

Sermo omnium gentiū est: *Loquela* cuiusque gentis dialectus propria.

Comes iter facit: *Assecla* sequitur potentiorem: *Sodalis* adolescentiæ nomen est: *Cliens* implorat opem & fidem. Ita *comes* turus, *assecla* officiosus, *sodalis* amicus, *cliēs* submissus.

Causa docet factum: *Ratio* soluit obscura.

Nomen proprium indicat: *Vocabulum* diffundit significationem.

Horret corpus: *Trepidat* motus animi.

Quærimus disciplinam: *Inquirimus*, de quo dubitamus. *Desideramus*, vel quod diligimus, vel, quod amisimus.

Temerarius, qui sine respectu salutis obiicit se periculis: *Audax* sine ratione impetū facit. Ergo *audax* nō prouidet, *temerarius* nō timet.

Longum prouerbium est, itaque verbum illi opponitur: *Longinquum* itineris est.

Felix ita natus est: *Fortunatus* cum opibus nomen accipit. Ita *felix* naturæ bono fruitur: *Fortunatus* commodo temporis.

Æstas est pars anni: *Æstus* calor temporis. *Æstus* à nimio calore nomen accipit: *Æstas* nomen non amittit, etiamsi temperata est.

Citius prouerbium qualitatis prælatiuæ, simile cognomini Pro, maturius est, etiam significantiam habens. Vt, Iam fessi ante tempus citius, vt loquantur: non ostentio qualitatis nec certi temporis: At *celeritas* sui temporis est perfecta.

Simul locū demōstrat: *Vnà* cōgregationē.

Comminus & *Eminus* de iaculis, quòd illud à manibus non recedit, hoc è manib. emittitur.

Parci semel: *Peperci* sæpius.

Dicimus, quod volumus: *Loquimur* inuicē: *Narramus*, quod ignoratur.

Vultus propriè hominis: *Os* omnium: *Facies* plurium.

Memorioſus habet ad dicta factáque referēda memoriam: *Memor*, beneficij memoriam vel iniurię refert. Ita *memoriosè* qui facit, ostēdit in omni re naturę bonū: *Memoriter* gratū vel fortē ex eo ostēdit, quòd vel retribuit beneficium gratè, aut iniuriā vindicat fortiter.

Ordinato simplex est: *Dispositio* vaga.

Consideratius prouerbium ex cognomine: *Consideantius* ex participio.

Dedicatur deo: *Consecratur*, quasi sanctum constituitur. hoc est, *Dedicatur* deo, quod illi debetur: *Consecratur*, quod prophanum fit.

Quatenus, qua fine: *Quatinus*, quoniam.

Voluntas facto gaudet: *Voluptas* fieri cupit.

Nouissimum ordinis: *Vltimum* orbis.

Furtim cùm incipit: *Furaciter* quasi artificiosè, à consuetudine inuolādi: *Furtiuè* quod iam ablatum. Ergo *Furtim & furaciter* furax, *furtiuè* locus facit.

Imum summo respondet: *Infimum*, vt infrà humum.

Commodat mutuam pecuniam: *Accommodat*, aptat.

Fulget natura, vt ignis, sol: *Splēdet* artificio vt aurum, argentum.

Meret precium: *Meretur* gratiam. Itaque illud vectigale, hoc honorarium est.

Pedale mensura est pedis: *Pedale* verò sub pedibus præstat vtilitatem.

Aranetum, quod textum est: *Aranea*, quæ texit.

Opinio hominē suspectum facit: *Fama* vel commendat, vel destruit. *Opinio* ostendit: *Fama* indicat: *Rumor* tumultuatur.

Querimonia certæ rei est: *Querela* superuacua est. Itaque prior grauitatis est, posterior leuitatis.

Transfuga suos relinquit, & ad alios venit: *Perfuga* supplex est. Ergo *transfuga* vt adiuuetur, fit *perfuga*.

Hunc & Illum in proximo notant: *Illum*, ostendit quidem longè stantem, sed in conspectu: *Eum*, absentem refert.

Glorius, vnius est glorię *Gloriator*, non habet causam gloriandi, sed tamen gloriatur, *Glorioſus* pluribus de causis cogitur.

Adrogat aliquid sibi, etiam si non meruit.

Abrogat, qui alij aufert. vel qui legē tollit.

Continuè, assiduè: *Continuate*, sine intermissione.

Externus est exterę gentis: *Alienus*, non loco, sed re differt: *Extraneus*, qui extra eandem ianuam est: *Extrarius*, qui extra eandē areā.

Lucidum est, quod aperto cœlo lumen accipit: *Luminoſum*, quod multis foraminibus illuminatur.

Expertus est aliquid, aut in bona parte, aut in mala: *Experrectus* de somno.

Delubrum, in quo homines pericula sua diluunt: ponunt enim vel pileum, vel scutum, vel alia suscepta votis: *Sacellum*, parnulum ædificium diis consecratum: *Templum*, in loco augurato: *Lucus*, locus fulmine ictus, & arborum spissitate tectus: *Fanum*, Fauno cōsecratum: vnde *Fauni* appellabantur prius, & illi, qui vagabantur Fanatici. *Bidental*, locus fulmine tactus, & expiatus oue: *Bidentes* enim oues appellantur.

Interficere & perimere prisca sunt: *Occidere*, ob cædem dictum est: *Iugulare*, ob iugulum: *Necare*, à nece: *Interficere*, à facto: *Perimere* ab emtione, quasi iure tollere.

Virtus hominis summū bonū est, quę & in oratione & in cursu potest videri: *Fortitudo* vis corporis, ad sustinendos labores: *Vigor*,

amini habet elationem: *Velocitas*, corporis celeritas, quasi velox & cita: *Vehementia* à vi: id est, impetu mentis.

Facultas locupletis: *Facilitas* artificis est. Itaque dives *facultatem* habet multam vel emendi, vel redimendi: Artifex opera perficiendi *facilitatem*.

Silet, cuius loquentis sermo comprimitur, ab ipsa significatione literæ S. *Tacet*, qui ne loqui quidem cœpit.

Ignoscit, qui dissimulat se nosse, quod comperit, & ita silentio peccata impunita dimittit: *Concedit*, qui omnia peccata condonat.

Habere potest etiam fur & nequã: *Possidet* nemo, nisi qui rei aut relictę, aut donatæ, aut emptæ dominus est. Ita in *habente* onus, *possidente* ius est.

Munus, quod amicus, vel cliẽs, vel libertus officij causa mittunt, vel munus gladiatorium: *Donũ*, quod diis datur: Inde, vbi *dona* ponuntur, *donariũ* appellatur. Possunt & illa nihilominus *dona* dici, quæ donãt pauperib. diuites vel potẽtes: illud quoq; *donũ* putãdũ est, quod militib. donatur in castris, vt corona vallaris.

Noxa pœna est: *Noxia* culpa.

Sciẽs, qui scit: *Scitus*, qui scitur, vel festinus.

Animantia animus facit: *Animalia* animam habent.

Visum semel: *Visitatum* sæpius esse scito.

Abspulsus est ab aliquo pulsus: *Repulsus* retro pulsus.

Metus, motus est animi: *Timor*, quasi tumor: *Formido* fert interdum rationem: *Pauor* puerilis est.

Reperimus nostra, *Inuenimus* aliena.

Videte imperatiuum: *Videmini*, mandatiuũ.

Proprium cuiusque suum. Priuatum, non publicum.

Onus vehiculorũ & maius est: *Sarcina* minum.

Sumimus, quæ posita sunt: *Accipimus*, quæ porriguntur.

Locuples à copia locorũ: *Diues*, quia diuidẽdi facultatẽ habet: *Opulẽtus* ab opibus: *Potẽs*, qui, quod vult, potest: *Fortunatus*, cui fortè aliquid cõtingit: *Beatus*, qui apud Græcos μακάριος est: *Pecuniosus*, qui habet pecuniã vel pecora.

Grande incremento: *Magnum* amplitudine: *Immane*, præcipuæ amplitudinis.

Poeticè est rei, vt historicè: *Poesis*, operũ cõtextus: *Poema*, certis pedib. & legitimis numeris inclusa materia: *Poeticũ* in poeta vtile est.

Homonymia, vna voce multa significat: *Synonymia* multis vocibus idem testatur.

Clupeum armorum: *Clypeum* imaginis.

Paruũ in tẽpore: *Breue* in spacio: *Exiguum* in corpore infantis: *Pusillum* in corpore pumilionis.

Insolat, qui in die venit: *Surripit* clàm, id est, furtiuè.

Species diuisio est generis: *Specialitas* ficta est ab Antonio [Guiphone] Grammatico: *Specietas* qualitatis.

Prouerbiũ est euphonon: *Aduerbiũ* vitiosũ & fictum, tamen in vsum nunc est receptum.

Cõpendium vtiq; ad pondus pertinet: *Dispẽdium* detexitur in põderibus: *Damnũ* dat omnibus: *Detrimentum*, vsu tritũ: *Iactura*, quòd iacitur ex onere nauis.

Aeger animo: *Aegrotus* corpore.

Altitudo incrementũ est corporis: *Alimentum* incrementum infantis: *Alumnia* derivatiuum ab alendo quasi particula animi.

Aequalis alterius staturæ par: *Aequabilis*, quod æquari potest.

Inscius aliquid nescit: *Nescius* nil nouit: alter in parte errat, alter in toto.

Glacies est, quę ex coitu aquæ constagnata. *Nix* ventorum ritu cadit.

Contrarium negotiũ: *Aduersarius* homo.

Gallus natione: *Gallicus* ex Gallia.

Acuere & Exacuere, præpositione distinguuntur.

Incertum, nec tempus, nec numerum recipit: *Dubium* à duobus incipit.

Ambulare incipiunt infantes: *Inambulant* homines.

Modulari est, carminis modos facere: *Moderari* est, modum imponere.

Barbara locutio propriè peregrina est: *Barbarismus* fit etiã in sermonis Latini locutione.

Cadit etiam in plano: *Decidit* ex alto.

Subsidiũ, quod subest deficiẽtibus: *Præsidiũ* imponitur: *Auxilium* repentinũ est. Ita *Subsidium* ad secũdos casus præparatur, *Præsidiũ* ad custodiam collocatur: *Auxilium*, vt prosit, ex insperato venit.

Distrahere à trahẽdo: *Deducere* à ducẽdo: *Diuellere* à vellendo.

Corruptela ipsa res est, *Corruptio*, corrũpẽtis administratio.

Cæruleus naturæ color est, *Cæruleus* naturã fingit. Ita alterum est, alterum fit.

Qui *properat*, apparet non esse fessus, Qui *festinat*, videtur esse defatigatus.

Polimus rudia, *Nouamus* vetera.

Nobilem nobilitate rerum, *Generosus*, qui Græcè εὐγενὴς appellatur. Ita alter ex re, alter ex generatione est.

Natio solũ patriũ quęrit: *Gẽs* seriẽ maiorũ.

Præparare prius: *Cõparare*, vndique parare.

Gutta manat: *Stilla* cadit.

Conuenit in vnum: *Cout* in multos.

Causa est, de qua agitur: *Patrocinium*, quod accommodatur: *Oratio*, quæ loquitur.

Superbia est, à superhabendo: *Arrogantia* etiam in pauperem cadit.

Scrutatur in te ille, qui intercipit aliqua secreta: *Quærere* duo significat, vel quod abest, vel quod ad patrimonium pertinet.

Innuit vel capite, vel supercilio: *Annuit* ad id, quod dictum vel factum est.

Gnatus

Digitized by Google

Gnatus filius: *Natus* pullus.

Qui *insimulat*, vel arguit, vel fingit: Qui *ſimulat*, probare vult, quod non eſt.

Bellum etiam ſine prælio eſt: cùm indicitur: *Prælium* ipſa pugna.

Diligentia à deligendo ſingula, huic negligentia opponitur, nec recipit errorem: *Cura* animi eſt, quæ anxium facit hominem, & tam honeſtæ quàm inhoneſtæ rei eſt.

Regium, quod regis: *Regale*, quod rege dignum eſt.

Erraticus & poteſt errare, & ſolet: *Erratícus* animus eſt, qui ſolet errare, & deſinit: *Erratio* enim animi eſt repentina commotio.

Error eſt rei vitium, vt amor, dolor: *Erratio* incertæ viæ.

Erratrix, per ſe rapta eſt, vt venatrix: *Erratica*, vt hedera, vitis.

Notat vel locum quis, vel perſonam, vel noxiam: *Annotat* qui notæ quid adiicit.

Salubre ad locum refertur, & ad cibum: *Salutare* conſilium eſt. Ita *Salubre* non nocet: *Saluteare* prodeſt conſilio.

Committimus conſilia. *Credimus* pecuniam. *Sub*, nonnunquam pro clàm ponitur. Vt, *Subripuit*, clàm rapuit: aut ferè notat aliquid ſubditum: *In*, aut intus ſignificat, aut minus, aut valde & in compoſitione pro non ponitur, vt, indoctus.

Claritas tam luminis, quàm perſpicuitatis: *Claritudo* generis. Prior itaque ſplendoris, poſterior nobilitatis eſt.

Vicinia vicorum coniunctio: *Vicinitas* hominum conſeruatio eſt.

Communitas eſt communicandi voluntas: *Communio*, vndique munitio.

Fultio, dum fit: *Fultura*, cùm facta eſt.

Ieiunium, dies eſt: *Ieiunitas*, cibi, abſtinentia.

Elinguis, habet linguam, ſed vſu eius caret: *Elinguatus* amiſit.

Suſpicax arguit: *Suſpicioſus* recipit.

Reſtiarius, qui facit: *Reſtio*, qui vendit.

Auſterus Græca conſuetudine: *Seuerus*, à Sæuo.

Eloquentia perfecta vis orationis: *Eloquium*, pars ſuppoſita commodè eloquendi.

Seruitus eſt ſub domino: Serui patientia *Seruitium* facit.

Vituperatio vitium parit: *Culpatio* à culpa incipit.

Nominatio nominat, quem appellat. *Appellatio* appellantis vox eſt, in miniſterio, & Appellat ad potentiorem propter iniuriam, vt cùm inuocat auxilium magiſtratus, vel eum pecuniam repoſcit.

Tres in accuſatiuo caſu: *Tres* in nominatiuo & vocatiuo.

Neceſſitudo vel ſanguinis, vel meritorum, cum præceptoribus, cum amicis. *Neceſſitas* immutabilis res eſt, vt mori neceſſitas eſt.

Serum ad negotium pertinet, *Serò* ad tempus.

Decus eſt inſtrumentum cuiuſque: *Gloria* quaſi honoris merces.

Honor dignitatis conſummatio, vel priuatim, vel publicè: *Laus* ſecunda exiſtimatio rectè factorum.

Familiare ad dominum non refertur, cùm amici familiares ſint: *Familiarium*, quod ſeruo competit, vt ſagum, gladius.

Infector colorem mutat: *Offector* officio obeſt.

Certum recipit præpoſitionem, & fit incertum, certúmque vel pondus vel rei pretium: *Verum* opponitur falſo.

Figura artis eſt opus: *Forma* naturæ bonum, vnde etiam *formoſus* dicitur.

Ignominia imponitur ab eo qui poteſt animaduerſione notare: *Infamia* ex multorum ſermone naſcitur.

Nullus eſt tam in re, quàm in perſona. *Nemo* in perſona dicitur, vt, nemo homo.

Iratus ex offenſa eſt: *Iracundus* natura.

Periculum contra quamuis rem timetur: *Pernicies*, contra necem.

Omnes nullum excipit, vt omnes homines, ita & res: *Cuncti* in perſonarum numero nominantur, priſco dicti verbo: *Vniuerſi*, in vnam ſententiam conuerſi, dicendi quid, ſiue faciendi.

Feroces animo: *Feri* leones, cęteríq; ſimiles.

Aufert, qui dedit: *Adimit* imperio coactus, *Eripit*, qui plus valet. Itaque *auferre* poſſumus, *adimere* iubemur, *eripere* valemus.

Studium animi eſt: *Diſciplina* artis.

Inchoat, qui incertum facit, *Incipit*, cuius exitum ſperat.

Bonus opponitur malo, qui alij vſu: *Commodus* alij neceſſariò vtique prodeſt.

Decens in geſtu eſt, & motu corporis: *Formoſus* ab excellenti ſpecie dicitur.

Decor communis eſt omnium, & is facit decentiam ſpeciei: *Species* propria eſt cuiuſq. Itaque *Decor* in habitu eſt: *Species* in mẽbris.

Lis naſcitur: Pertinacia efficit *controuerſiã*. Et *litigant* homines: res in *controuerſiam* deducitur. Ita *controuerſia* partis eſt. *Lis ſumma*.

Rixa ſine armis eſt, habet defenſionem: *Pugna* legem habet vel naturalem, vel moralem: Palæſtrans enim vel exhibet virtutem, vel armis per ſumma vitæ pericula dimicat.

Occultè latent: *Clàm* cęlant. Alteri non prodere, alteri cælare habitui naturali ineſt.

Nauus à præcipuo nauis curſu dicitur, vel alterius cauſa natus, qui ſtudet per officium ſuum, & recipit comparationem ſuperlationémque quia cognomen eſt. Ita *nauus* operam nauat alteri: *Celer*, vt ſuam rem, ita alterius quoque celeriter perficit.

Agilem actio facit. *Strenuum* motus: *Fortẽ*

Digitized by Google

animus. *Robuſtum* corpus.

Contumeliam inferunt, *Iniuriam* patiuntur homines.

Spectacula loca ſunt, vnde ſpectamus. *Spectamenta* quæ ſpectantur.

Paſcentia ſunt, quæ ex ſe paſcuntur, vt prata, & paſcentia mancipia: quia paſcuntur, ideo etiam paſtores vocantur: *Pabulantia* verò, quæ iis vtuntur, vt iumenta.

Voluentia, quæ voluunt: *Volubilia*, quę voluuntur.

Animus qualitas viuentis: *Anima*, cauſa vitæ.

Materies animi eſt: *Materia* arboris. Et *materies* qualitas ingenij, *Materia* fabris apta.

Hebeſcit, quod natura obſtupeſcit: *Hebetescit*, quod amittit aciem.

Cedo ſibi poſcit, & eſt immobile: *Dat*, qui non finite facit datum.

Fidelis ſit: *Fidus* naſcitur.

Laus facti inſtrumentum eſt: *Laudatio* verò eſt rerum geſtarum relatio.

Ferè futurum ſignificat: *Aliquando* & *Nonnunquam* quod intermittere non patitur.

Aptum loco venit & tempore, quod habet ſuam materiam. *Vtile* vſus fecit, vt prudentis literæ: *Idoneum*, vt amicum per conſilia diximus, & vt ſeruum in vſu hominis.

Saxum naturale: *Lapis*, qui è ſaxo cæſus eſt

Certatio eſt adminiſtrantium: *Certamen* operis.

Victima maior eſt: *Hoſtia* minor.

Nonij Marcelli.

CVpido & Amor idem ſignificare videntur, ſed eſt diuerſitas. *Cupido* enim incõſideratæ eſt neceſſitatis: *Amor* iudicij. Plaut. Cureulione diſcreuit, & vim eiuſdem diuerſitatis expreſſit, dicens,

Quod Venus Cupidóque imperat, ſuadétque amor.

Cupidinem, cùm genere fœmineo dicimus, cupiditatem ſignificamus. Virg lib. 6.

Quæ lucis miſeris tam dira cupido?

Cùm maſculino, deũ ipſum. Plaut. Mercat.

Cupido quantus eſt?

Amare vim habet maiorem: *diligere* autem eſt leuius amare. Cic. ad Brutum: *Sic igitur facies, & me aut amabis, aut quo contentus ſum, diliges.*

Perire leuior res eſt, & habet inuentionis ſpem, & non omnium rerum finem. Plaut. Capt.

Qui per virtutem peritat, non pol interit.

Alere eſt victu temporali vitam ſuſtentare: *Educare* autem ad ſatietatem perpetuam educere. Accius Andromeda,

Alui, educaui, id facite gratum vt ſit ſeni.

Tollere eſt leuare & erigere: *Auferre* legatum transferre. Virg. lib. 8.

Tollite cuncta, inquit, cœptóſque auferte labores.

Horrendum eſt tetrum & euitabile. Virgil. lib. 3. Æneid.

Concilium horrendum.

Horridum plerunque extans, & prominens. Virg. lib. 4. Æneid.

Et glacie riget horrida barba.

Meretrix honeſtioris loci eſt, & quæſtui. Nam *meretrices* à merendo dictæ ſunt, quòd copiam ſui tantummodo noctu facerent: *Proſtibula*, quòd ante ſtabulum ſtet, quæſtus diurni & nocturni cauſa. Plaut. in Ciſtel. manifeſtiſſimè diſcreuit.

Intro ad bonam meretricem, aſtat ea in via ſola.

Proſtibula ſanè eſt.

Genitrix ſemper, quæ genuerit, nũcupatur: *Mater* verò aliquando pro nutrice ponitur. Virg. lib. 8.

Geminos huic vbera circum
Ludere pendentes pueros, & lãbere matrẽ.

Plaut. in Menæch.

Ita forma ſimiles pueri, vt mater ſua
Non internoſſe poſſet, quæ mammam dabat,
Neq; adeò mater ipſa, quæ illos pepererat.

Pudet verecundiæ eſt: *Piget* pœnitentiæ. Plaut. in Pſeud.

Nimirum id quod pudet,
Facilius fertur, quàm illud quod piget.

Oſculum ab ore, *Suauium*, à ſuauitate dicitur. Varro de vita pop. Romani, *Ideóque hoc ab ore dicitur oſculum, non à ſuauitate, vnde & ſuauium, quod ſimile ſit ſuauitati.*

Sacrificare eſt, veniã petere: *Litare* eſt propitiare, & votum impetrare. Virg. lib. 4. Æn.

Tu modò poſce deos veniam, ſacriſque litatis, id eſt, impetratis.

Explere eſt tantummodo plenum eſſe: *Satiare* ſuprà modum, & abundantiam. M. Tull. de republ. lib. 6. *Graues enim domina cogitationum libidines, infinita quadam cogunt atque imperant: qua, quia explere nec ſatiare ſullo modo poſſunt, ad omne facinus impellunt eos qui illecebris ſuis incenduntur.*

Arcus omnis ſuſpenſus fornix appellatur: *Arquus* non niſi qui in cœlo apparet, quem Irin poetæ dixerunt. Vnde & *Arquati* dicuntur, quibus color & oculi virent, quaſi in arqui ſimilitudinem. Lucret. lib. 6.

Tum color in nigris extabat nubibus arqui.

Fors eſt caſus temporalis: *Fortuna* dea. Terent. in Phor.

O fortuna, ô fors fortuna: quantis commoditatibus.

Quàm ſubitò hero meo Antiphoni ope veſtrâ oneraſtis hunc diem?

Ferus est lævus: *Ferox* est fortis. Virg. 2. Æn.

Ferus omnia Iuppiter Argos
Transtulit. Idem lib. 4.
Et frena ferox spumantia mandit.

Antiquus significat vetus. Virg. lib. 2. Geor.

Antiquásque domos auium.

Antiquior, melior. M. Tull. de repub. li. 1. *Sed quoniã plurima beneficia continet patria, & est antiquior parens, quam si quis (vt aiunt) curauerit, maior ei profectò, quam parenti debetur gratia.*

Faustum quasi à fauendo dictum, ac per hoc prosperum & propitium. Vnde contrà *Infaustum*, minax & inprosperum. Terent.

O faustum & felicem hunc diem.

Cuius ad personam refertur hominis: *Cuiatis*, vnde significat. Accius Telepho,

Qui neque cuiatis esset vnquam potuimus
Multa rogitantes scire.

Animus est, quo sapimus: *Anima*, qua viuimus. Accius Epigono,

Sapimus animo, fruimur anima: sine animo anima est debilis.

Vultus est voluntas, quæ pro motu animi in facie ostenditur: *Facies*, ipsa oris species. Sal. in Catil. *Prorsus in facie vultúque verecundia inerat.*

Sebum fit ex adipe ruminantium.

Mussare hominũ fit occultè & pressa voce loquentiũ, quod celatũ velint. Virgil. lib. 10.

Se scire fatentur.
Quid fortunas ferat populi, sed dicere mussant.

Murmurare maioris soni est, proximi ad tumultum. Virg. Georg. lib. 1.

Et resonantis longè
Littora misceri, & nemorum increbrescere murmur.

Priores comparatiui sunt gradus: *Primores* summę quęque res. Cicero Orat. *Quæ iste rhethores ne primoribus quidem labris attigissent.*

Poesis est textus scriptorum: *Poema* inuentio parua, quæ paucis verbis expeditur. *Poesis* opus totum, totáque illa summa est vna Ilias, vt Annales Ennij: *Poema* est λέξις εἰρυθμος, id est, verba plura modicè in quãdam conjecta formam: Itaque etiam distichon epigrammation vocant poema:

Poesis est perpetuum argumẽtum εἰρυθμον, vt Ilias Homeri, & Annales Enn. j. *Poetice* est ars earum rerum.

Doctum & Peritum cùm simile videatur, à M. Tull. discretũ est, vt sit *Peritum* plus, quàm quod *Doctum*, de Off. lib 3. *Itaque cùm sint docti a peritis desistunt facilè sententia.*

Vrbs est ædificia: *Ciuitas* incolæ.

Cogitare est dubitare: *Deliberare*, confirmare. Turpilius Philopatro,

Certum ac deliberatum est, me illis obsequi.

Scius secum, *Conscius* cũ alio scius est: licet conscium indifferenter legerimus.

Auspicium, auium inspectio, & quæ ex volatu earum significetur & vocibus: *Augurium* autem rerum omnium coniecturas prudenter & diligenter amplectitur.

Monstra & Ostenta similiter intelliguntur, quòd imminentia monstrent & ostendant: *Omen* verò votum est mentis & vocis: Vnde sacrificantibus dicitur, *bona omina habere*, id est, vt circumstantes & mente recta velint, & bona oribus proferant: *Portentum* non solum quòd portendat, sed etiam quòd iam apportet, & faciat ex his significationibus, quæ in auspiciis & auguriis, & extispiciis ostenduntur: *Prodigium* autem semper pessimum est, dictum quasi porrò adigendum. Virgil. Æn. libro 3.

Sola nouũ, dictúq; nefas Harpyria Celęno.
Prodigium canit, & tristes denunciat iras.

Iniuria à cõtumelia hoc distat: *Iniuria* enim leuior res est. Pacuuius Peribœa,

Patior facilè iniuriam, si est vacua à contumelia.

Fulmen telum ipsum, quod iacitur. Vt Virgil. Georg. lib. 1.

Ipse pater medio nimborum, in nocte coruſca,
Fulmina molitur dextra.

Fulgur, ignis, qui coruscat: Vnde & *fulgetra* dicũtur, & *Fulgor*. *Fulguritum* dicitur fulgure tactum, vel exustum.

Iurgium leuior res est siquidem inter benevolos aut propinquos dissensio vel concertatio *iurgium* dicitur: Inter inimicos dissensio, *Lis* appellatur. M. Tull. de repub. lib. 4. *Admiror nec verum solùm, sed verborum etiã elegãtiam. Si iurgant, inquit, benevolorum concertatio non lis, inimicorum iurgium dicitur.*

Merx est species ipsa: *Mercatura* actus ipse vel lucrum de merce: *Mercatus* autem locus, in quo agitur mercatura.

Superstitionis & Religionis distantiam manifestissimè discernit M. Tull. de natura deorum libro 2. *Non enim philosophi solùm, verum etiã maiores nostri superstitionẽ a religione separarunt. Nam qui tota die precabantur & immolabant, vt sibi sui liberi superstites essent, superstitiosi sunt appellati, quod nomẽ patuit postea latius. Qui autẽ omnia, quæ ad cultum deorum pertinerent diligenter retractarent, & tãquã relegerent, dicti sunt religiosi, a religendo.* Sed verè *superstitiosi* proprietatem ex hoc habent, quòd prę cultura deorum supersedeant cætera, id est, negligant. Itidem & *religiosi* quasi religosi, omnium cæterorum sacrificiis seruiant.

Peius à malo, quod in vsu est. & creberrimè frequentatur: *Deterius* verò à bono, vt minoris sit meriti, quàm id quod placet. Vis-

gil.Georg.lib.4.

Deterior qui viſus eum ne prodigus obſit
Dede necí. Idem lib.8. Æneid.

Deterior donec paulatim ac decolor ætas. Hæc enim melioribus comparata ſunt.

Circus eſt planicies rotunda, vt circuitus: *Globus* ſoliditas vndique verſum rotunda, vt eſt ſphæra, & ſtaminum glomer. M. Tull.de Natura deorum libro 2. *Cúmque duæ forma præſtantiſſimæ ſint: ex ſolidis, globus (ſic enim ſphæram interpretari placet)ex planis autẽ, aut eſt circus, aut orbis.*

Manubias à Præda hoc diſtare veteres exiſtimarunt, vt ſit *Præda*, corpora ipſarum rerũ, quę capiuntur: *Manubia* verò pecuniæ ex præda venditæ redactæ. & ſic apud plurimos.

Pernicacia eſt interdum bonarum rerum perſeuerantia: *Pertinacia* ſemper malarum. Acc.Myrmidonibus,

Tu pertinaciam eſſe Archiloche hanc prædicas,
Ego peruicaciam aio, & me vti volo.
Nam peruicacem dicis me eſſe, & vincere.
Perfacilè patior, pertinacem nil moror,
Hæc fortes ſequitur. illam indocti poſſident.
Tu addis quod vitio eſt, demis, quod laudi datur.

Senſus ſunt qui ſentiunt: *Sénſa*, quæ ſentiũtur. Cic. de Orat. *Et quod exprimere dicendo ſenſa poſſumus, nã primùm manifeſtum eſt, & ſapere nos cùm excitatio ſit vel ſenſus.*

Iuuentus, inuenes: *Iuuenta* ætas ipſa: *Iuuenilitas*, quod ἡλικίαν vel νεότητα vocant Græci. [*Iuuentas* dea, &c. Cic. in Bruto, *Ludis Iuuentas* Et Liuius lib.5. *Iuuẽtas Terminúſque maximo gaudio patrum noſtrorum mouere ſe non ſunt paſſi.*

Moroſa eſt contrariis peruerſíſque moribus. Afraniius Vopiſco,

Dum morigeram me, dum moroſam præbeo.

Vegetum eſt incolume: *Vigens*, forte. Nam *Vegetum* corporis *Vigens* etiam animi póſſumus dicere.

Profeſti dies ſunt, à feſtiuitate vacui. Afran. Priuigno,

Quæ feſtiuo nos facere ſolemus die,
Quotidiano opere, promiſces omnia.
Et quæ profeſto concelebras die focum.

Quærere & requirere hoc differunt, quoniã *Requirere* eſt diu quærere. Afra. Fratriis,

Proin tu, dum quæram, ne requiram te vide.

Specula deſpicientiam ſignificat. Virgilius libro 10.

Leo, ſpecula cùm vidit ab alta
Stare procul campis meditantem prælia taurum.

Speculum, quo imago redditur. Marc. Tull. in Clodium & Curionem, *Sed credo poſtquàm tibi ſpeculum albatum eſt, longè te à pulchris abeſſe ſenſiſti.*

Profiteri voluntatis eſt: *Confiteri* neceſſitatis & coactus. quod ita poſitum ſæpiũ legimus. Cic pro Manilio, *Hic ego non ſolùm confiteor, verumetiã profiteor.* Honeſtius profiteri, quàm confiteri.

Vlcus tecta & clauſa eſt malignitas. Virg. Georg.lib 3.

Quàm ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum
Vlceris os, alitur vitium, viuítque tegẽdo.

Vulnus hians & patens. Idem lib.9.

Produxi, preſſiuè oculos, aut vulnera laui
Veſte tegens.

Quartùm & Quartò prudentes differre dixerunt. Varro Diſciplinarum 5. *Aliud eſt quartò prætorẽ fieri, aliud quartùm.* Et *Quartùm* locũ ſignificat, & tres antè factos: *Quartò* tempus ſignat, & ter ante factum.

Turpe & Fœdum quã habeant diſtantiam, manifeſtum eſt, nã *Turpe* leuior res eſt. Mar. Tullius de Offic. *Luxuria verò cùm omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt.*

Forma & Figura quæ ſit differentia. Marc. Tullius manifeſtator eſt. Nam *formam* integritatem ſpeciei eſſe voluit: *Figuram*, formã noſtram. Marcus Tullius de officiis libro primo, *Principiò corporis noſtri magnã naturam ipſa videtur habuiſſe rationẽ, quæ formã noſtrã reliquámque figurã, in qua eſſet ſpecies honeſta, eam poſuit in promptu.*

Dignitatem & Venuſtatem diſcernere voluit Marcus Tullius vt *Dignitas* vitis: *Venuſta*, fœminis ſit attribuenda, de Offic. libro 1. *Venuſtatem muliebrem dicere debemus, dignitatem virilem.*

Monſtra & Oſtenta ſunt monita deorum. Virg.lib.3.

primúmque parenti
Monſtra deúm refero.

Prodigia, deorum minæ vel iræ.

Idem lib.3.

Sola nouũ, dictúq; nefas Harpyia Celæno
Prodigium canit.

Portenta Oſtenta, quæ aliquid imminere ſignificant. Lucil.lib.21. *Niſi portenta angueſque volucres ac pinnatos ſcribitis.*

Celare eſt tegere & abſcõdere. Ter.in And.

Bene diſſimulatum amorem & celatum indicans.

Calare, inſculpere. Virg. Æneid.lib.1.

cælatáque in auro
Fortia facta patrum.

Ignoſcere & Concedere quemadmodum inter ſe diſtent, aperit M Tull.ad Cæſarem Iuniorẽ lib.1. *Quod mihi & Philippo vacationem das, bis gaudeo: nam & præteritis ignoſcis, & concedis futuris.*

Contemnere

Digitized by Google

Contemnere & Despicere eo distant, quòd Despicere grauis, quàm Contemnere. M. Tull. de senectute. *Contemni se putant, despici, illudi.*

Cupiditas & Cupido diuersa sunt: nam Cupiditas leuior est. Lucil. lib. 23. *Cupiditas ex homine. Cupido ex stulto nunquam tollitur: quòd cupiditas pars quædam sit temperatior, defluens ex cupidine.*

Imitatio simplex est, & liuorem atque inuidiam non admittit. *Aemulatio* autem habet quidem imitandi studium, sed cum malitiæ operatione. M. Tul. in Cæsarianis, *Quasi quodam amulo atque imitatore studium & laborum meorum & comite abstracto.*

Probatum & Spectatum, hoc vis maioris est, Lucil. lib. 26. *Tuam probatam mihi, & spectatam maximè adolescentiam.*

Bellum & prælium hoc differunt, quòd *prælia* partes sunt belli, hoc est, in bello congressiones. Lucil. lib. 26. *Vt populus Rom. Siculus si, & superatus prælis sæpe est multis bello sæuo nunquam in quo sunt omnia.*

Inter *Cauere & Vitare* Lucilius esse distantiam voluit lib. 26. & esse plus *Vitare*. *Quid tibi cauendum censes, quid vitandum maximè?*

Vetustiscere & Veterascere quid interesit, Nigidius (Figulus) cõmẽtator Grãmaticꝰ *lib.* 10. de proprietate. *Dicemus quæ vetustate deteriora fiunt vetustiscere: inueterascere, quæ meliora.*

Nocens à Nefario, & Impio distare vti *Nocens* leuius vitari possit. M. Tul. de offic. lib. 2. voluit, *Nec tamen vt hoc fugiendum est, ita habendum est religioni contrarium, nocentem, aliquando & nefarium impiúmque defendere.*

Innuere est facie significare. Ter. in Adelp.

Non innueram, verùm in istam partem potius peccare tamen.

Annuere, concedere. Virg. lib. 10.

Annuit his Iuno.

Flagrare est incendi & ardere, *Fragrare* verò olere & in plurimis inuenitur ista discretio.

Noxa est peccatum leue. Virgil. Æn. lib. 1.

Vnius ob noxam & furias.

Noxia, nocentia. Idem lib. 8.

iræque & crimina noxia cordi.

Plus à Multo vetustas voluit discrepare, & potest videri hanc habere posse distantiam vt sit *Multum* à plurimo minus, ac non supra modum. *Plus*, sicut in plerisque, quod maioris modi est quàm necessarium est, atque ideo M. Tul. discreuit Epist. ad Catonem, *Nec iccirco mihi desiderandum esse dignitatem meam, quòd eam multi impugnarint: sed eò magis recolendam, quòd plures desiderarint.*

Inter *Speratam, & dictam, & Pactam, & Sponsam* hoc interest, quòd virgo prius quàm petatur, *Sperata* dicitur. Plaut. in Amph.

Amphitruo vxorem salutat læsus, spera-

tam suam.

Dehinc *Promissa*, vel *Pacta*, vel *Sponsa* dici potest. Virgil. Æneid. lib. 2.

cui paruus Iulus.

Cui pater, & coniunx quondam tua dicta relinquor?

Et idem in alio loco,

Et gremiis abducere pactas.

Mutuum sine vsuris: *Fœnus* cum vsuris sumitur, & est accepti fœtus. Vnde & *Fœnus* dictum est, vt Græcè τόκος, quasi partus mutui sumti. Plaut. in Asin.

Si mutuò non potero, certum est sumam fœnore.

Vndè honestius *mutuum* est, quod sub amico affectu fiat meum tuum, vsu temporis necessarij.

Nutare capitis. *Annuere* vel *Innuere* nariũ vel labiorum: *Nictare* oculorum significantiam esse decreuerunt veteres. Plaut in Asin.

Nec vlla vlli homini nutet, nictet, annuat.

Simulare est fingere scire, quæ nescias: *Dissimulare*, fingere, nescire, quæ scias.

Castitas & pudicitia paria deputantur, cùm sit *Pudicitia* ab iniuria turpium libidinum libera: *Castitas* & ab his continens, & remota: præterea & religiosa mundicia & puritas. Virg. lib. 7.

Præterea castis adolet dum altaria tedis.

Atque ideo plus est *Castitas à pudicitia*, quòd par sit cum aliis cæteris *castitas*.

Alere & Pascere hoc distant auctoritate: vt sit *Alere* sufficiendi generis curam habere, *Pascere* natos cibo saginare γεγυμνάσθαι. *Vbi pragraues pascuntur pauonum greges.*

Ora & Ora licet paria esse videantur, tamen, vt genere, ita intellectu distant. Nam quoties in his neutrum genus tangitur, vultus vel facies nostra significatur. Virg. lib. 12.

Ora citatorum dextra detorsit equorum.

Quoties fœmininum, cuiuslibet rei fines. Virg. Æn. lib. 1.

exire, locósque

Explorare nouos, quas vento accesserit oras.

Inter *Extinguere & opprimere* interesse Cicero voluit de Amicitia, vt sit maius *Opprimere*, quàm *Extinguere*. *Quamobrem* inquit, *primùm danda opera est, ne qua amicorum dissidia fiant: sin tale quid euenerit, vt extincta potiùs amicitiæ, quàm oppressa videantur.* Quasi quod *Extinguitur*, possit renouari: quod *opprimitur*, non queat.

Morbum à Vicio prudentia veterum sic voluit separari, vt sit *Morbus* cum accessu vtique aut temporis, aut contagij: *Vicium* perpetua & insanibilis atque irreuocabilis causa.

Meminisse & memoriam redigere hoc differre Aristoteles putat, quòd διαθέσεως τὸν μνημονεύειν & vult *Meminisse* omnium

esse animantium,vt cibi,potionis, somni,voluptatis: *In memoriam reuocare* quod excidérit,non nisi homines posse.

Die quarta,& die quarto hoc differre prudentes volunt, (quarum tamen auctoritas in obscuro est) vt sit *Die quarto*,temporis præteriti:*Die quarta*,futuri.

Mentiri & Mendacium dicere, quemadmodum distent,P.Nigidius studiis bonarum artium præclarissimus, manifestissimè separauit. Qui *mentitur*,ipse non fallitur, sed alterum fallere conatur. Qui *mendacium dicit*, ipse fallitur.Qui mentitur,fallit, quantum in se est.Vir bonus præstare debet, vt non *mentiatur*, prudens,ne *mendacium dicat*:alterum iudicat in homine,alterum non.

Festinare & Properare veteres volucrunt habere distantiam, Cato oratione quam de suis virtutibus scripsit. *Aliud est properare, aliud festinare.* Qui vnum quid maturè transigit,is *properat*,qui multa incipit,neque perficit,is *festinat.* Verùm vtrorúmque verborum ratio sub hac significantia proxima est veritati,vt sit sæpe animi *properare*, studiosè ad res aliquas contendentis *festinare*, corporis necessitatibus obsequendi.

Matrona & Matrisfamiliás dissimilitudinem, hoc modo veteres quidam docti separant,vt sit *Matrona*, quæ peperit semel: *Materfamiliás*, quæ sæpius:sed hæc definitio videtur absurda,Ad hæc fidelius locupletiores, *Matronam*, quæ in matrimonio sit mariti, etiam ante susceptos liberos dictam,meliore tamen matris futuræ spe,M.Tullius nomine nuncupatam. *Matrem* verò *familiás*,quæ in familia mancipióque sit patrisfamiliæ, etsi in mariti matrimonio esset.

Auarum semper in reprehensione est: *Auidum* autem ab auendo,quòd est etiam honestè cupiendo, & ab electione intelligi potest, ac per hoc,aliquando malis, aliquando bonis adiungitur causis. Virg.lib.2. Georg.

Pascuntur oues, auidæque iuuenecæ.

Audẽtia,fortitudinis sit:*Audacia* temeritatis. Sallust.*Audacia pro muro habetur*. Virg. lib.6.

audentior ito,

In casus omnes. Ibidem.

Aude hospes contemnere opes.

quòd humanitatis sit potius,quã temeritatis.

Prospicere & Respicere,distant,vt aduorsum videre,*Prospicere* rectè dicatur:*Respicere*,quasi retrò aspicere.Varro Manio, *Sedens alius alieno sumptu,neque post respiciens,neque antè prospiciens.*

Furorem ab Insania distare Cic. Tusc. lib.3. ostendit.*Itaque non est scriptum,si insanus,sed si furiosus esse incipit.Insaniã enim cẽsuerũt inconstantiam.Insanitatem sanitate vocantẽ:posse tamen tueri mediocritate officiorum,& vita cõmunem cultum atque vsitatũ. Furorem autem esse rati sũt mẽtis ad omnia excitatẽ: quòd cùm maiꝰesse videatur,q̃ insania tamẽ eiusmodi est, vt furor i sapiẽtẽ cadere possit:insania nõ possit.*

Confidentia Fidentia discretionem pandit M.Tusc. lib.3. *Qui fortis est,idem fidens, quoniam cõfidẽs mala consuetudine loquentium, in vitio ponitur:ductum verbum à confidẽdo, quod laudis est. Qui autem est confidens, is profectò non extimescit,discrepat enim à timendo fidẽs.*

Inuidia & inuidentia. Cic. Tusc.lib.3. *Non dixi in inuidiam, quæ tum est, cum inuidetur. Ab inuidendo autem inuidentia rectè dici potest, vt effugiamus ambiguum nomen inuidiæ.*

Aegrotatio & Aegritudo,Cic.Tusc.lib.3.*Sed proprie vt Aegrotatio in corpore, sic Aegritudo in animo nomen habet.*

Iracundus & Iratus, Ebrius & Ebriosus, Amator, & Amans & alia quid inter se distent, Cic. discreuit Tusc. lib.4. *Aliud iracundum esse,aliud iratum,vt differt anxietas ab angore:neque enim omnes anxij,qui anguntur. Inter ebrietatem & ebriositatem interest, vt aliud est amatorem esse,aliud amantem.*

Lætari & Gaudere distant, vt Cic. Tusc.li. 4. *Atque vt considere decet, timere non decet:sic quidem gaudere decet, lætari non decet:quoniam docendi causa à gaudio lætitiam distinguimus.* Vt autem innuit idem Cic. *Gaudium in sapiente, in rebus bonis semper est: Lætitia etiam in malis & turpibus esse potest.*

Pernicitatem & Velocitatem. Cic.discreuit Tusc.lib.5 *Præstant valetudine,viribus,forma, acerrimis integerrimisq; sensibꝰ,adde etiã,si lubet pernicitatem*,Virg.Georg lib.3.hoc sensit.

Dura iacet pernix instrato saxa cubili,

Vt illud sit celeritatis, hoc patientissimæ fortitudinis.

Metũ,Timorẽ,Formidinẽ, Pauorem,Cicero discreuit Tuscul. lib. 5. *In quem autem metus in eũ formido,timiditas,pauor,ignauia incidit.*

Innocens est non nocens, & *Innocuum* illæsum. Virg.lib.2.

Et sedere carinæ Omnes innocuæ.

Legere & Eligere,non sub eadem significatione intelligi vult Varro de re rustica, *Vua non solum legitur ad bibẽdũ, sed etiam eligitur ad edendũ.* Vt sit *legitur*,colligitur, vt plerũque, *eligitur* verò melior quæq; de plurimis.

Miserari est flere & lamentari. *Misereri*,miserationum alienis casibus exhibere & significatione actiua ad primum affectum,passiua ad secundum.

Aceroſum & Aceratum vtrunque nouè positum,sed distanti proprietate signatum. *Aceroſum* namque panem farre minus purgato, ac sordibus à candido separato dicendum veteres putauerunt. Lucil. lib.25.

Quę gallã bibere ac rugis cõducere vẽtris
Farre aceroſo olei decumano pane coegit.

Hunc Græci ἀκέρατον vocant. *Aceratum* verò est lu-

Digitized by Google

est lutum paleis mistum, vt laterariis vsus est. Lucil. lib. 10.

Nam laterem qui ducit, habet nil amplius vnquam,
Quàm commune lotum è paleis, cœnúmque aceroſum.

Multum infinitum est, *Satis* finitum: Auaris illud, hoc parcis & se continentibus applicandum est. Lucil. lib. 18.

Deniq; vt ſtulto nil fit ſatis, omnia cũ ſint.

Omne atque totum volunt quidam esse seiunctum, vt *Omni* plus esse *Totum* putent: cùm indiscretè inter auctores frequenter positum legerimus, vt vtrunque cum significantia vniuersitatis. Quid quòd *Totum*, quod plus putatur, non pro cuncto alicubi accipi potest. Virgil Georgic. lib. 3.

-totas
Aduoluere focis vlmos, ignique dedere.

Vt sit totas, integras: non omnes, quæ in mũdo sunt vlmos.

Eniti, Inniti, Obniti. cùm ex vno sint intellectu, acceptis tamen præpositiõnibus fiunt diuersa. *Eniti* enim potest videri aut aliquam gratiam, aut honorem, aut vtilitatem æramnoso tendere sine labore, quanquam in aliquibus grauius audiatur, vt sint *enixæ*, parien di labore defunctæ. *Inniti* autem, incumbere, manifestum est. Virg. lib. 6.

Ille vides pura iuuenis qui innititur hasta.

Obniti verò est, contra aduersarium obluctari. Virg. 4. Georg.

Vsqueadeò obnixi non cedere.

Illex & Illex hoc discernuntur, ab illiciendo *Illex*: *Illex* verò à quo lex non seruetur. Plaut. Pœnulo,

Qui malæ rei antè fuimus Ilices.
Idem Persa,
Iniurie, illex, labes populi.

hoc est, viuens sine lege, sine iure.

Ergastulum & Ergastulus vt genere, ita & intellectibus differunt. Nam neutro carceris locus est masculino, custos loci pœnalis.

Fremere est magnum sonare. Virg. Ceorg. lib. 2.

Fluctibus & fremitu assurgens Benace marino.

Frendere cum gemitu vel iracundia, miserum aut minax sonore. Virg. lib. 3. Æneid.

Luminis effossi fluidum lauit inde cruorem,
Dentibus infrendens gemitu.

Fera & Feri, vt genere, ita & intellectibus discernũtur. Neutro loca sunt, quibus ius dicitur: masculino, spacia in nauibus. Vt idẽ lib. 6.

Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant
Deturbat, laxátque foros.

Vel locus apertus ac patens, vnde & gladiatores foros facere dicuntur, cùm longo sectantur circuitu.

Educere est extra trahere. *Educare*, enutrire, & prouehere. Varro Catone, vel de liberis educandis, *Educit enim obstetrix, educat nutrix, instituit pædagogus, docet magister.*

Aborsus ille dicendus est, qui & in primis mensibus, cùm conceptui exordium factum est. *Abortus* prope tempus pariendi: tunc enim moritur, quòd nascitur. In plurimis hoc recondicum inuenimus.

Agræcij.

Fuerimus coniunctiuo modo, tempore præterito. *Fuerimus* eodem modo, tempore futuro.

Cùm diceres: verbo actiuo, cõiunctiuo modo. *Dicerus*, verbo passiuo, indicatiuo modo.

Miramur opera, *Admiramur* virtutes.

Labium superius dicitur. *Labrum* inferius.

Rostrum non est, nisi quod incuruum est.

Exercitus laboribus. *Exercitatus* studiis.

Minores res esse aliquas, aut homines dicimus: nam *minoris* emptum aut æstimatum aliquid rectè dicimus, sicut est. *Pluris*, quod maioris summa taxatur.

Plures de multitudine scribimus, *Plures* comparatiui gradus. Cic. *Vnus plures prædonum duces cepit Seruilius, quàm cæteri.* Positiuum habet *Multi*, superlatiuum *Plurimi*.

Cepit, de capiendo. *Cœpit*, de incipiendo.

Vterque venit. *Vtrique* veniunt. Cic. *Iubeo promi vtrosque, binos vt habeam.*

Comparia vasa Delphica semper sunt: vnde ipse Cicero dicebat, *Scyphorum paria cõplura.*

Quæritur de inquirendo. *Queritur* de plorando dicimus: & sic *Quæstus* lucro, & *Questus* lacrymarum.

Poculum vas est. *Potio* quod hauritur. Cic. *Accepto poculo subitò in media potione exclamauit.*

Dimidiatum calicem bibi, non *dimidium* dicere debemus: non enim ipse vas bibis, sed quod intra vas est.

Olim & Quondam, & aliquando tria tempora tenent, præteriti, præsentis, & futuri: affatim inueniuntur exempla. Præsentis demus, quod difficile videtur. Virg.

Tumidis quod fluctibus olim
Tunditur. Idem,
Quondam etiam victis redit in præcordia virtus.

Cic. *Expergiscimini aliquãdo & capescite Rẽp.*

Conscribere est multa simul scribere. *Exscribere*, quod ab aliis scriptum sit, transferre. *Transcribere*, cùm ius nostrum in alium trãsit. *Inscribere* accusationis est, vel occasionis. *Adscribere* significationis est. *Describere* dictionis vel ordinationis.

Extruere, est in altum struere. *Instruere* actẽ vel actionem. *Astruere*, affirmare. *Constituere*,

ſtruendo coniungere. *Subſtruere*, eſt aliqua ſubſternere, ſuperpoſita re.

Memini me facere, dicere debemus, non, *Memini me feciſſe*: nam *Memini*, ſermo eſt totus præteriti temporis, qui ante factam rem in præſens reuocat. & ſi dixeris: *Memini me feciſſe*, duo præterita ſimul iungis. Cic. *Memini Pamphilum Lilybetanum mihi narrare ſolitum*. Idem inſià, *Reſpondi Metello & debui, & memini me dicere*. Terent.

Ego illam vidi virginem, forma bona,
Memini videre. Virg.

memini, fama eſt obſcurior annis,
Aruncos ita ferre ſenes.

& multis præterea in locis. Neque inuenitur vbi ab aliis magnis auctoribus *Memini* ita poſitum ſit, vt non addatur aut etiam, aut aliquantus ſermo, qui præſens tempus reſtituat, niſi vno loco, & hoc quaſi mirabile,

Namque ſub Oebaliæ memini me turribus altis
Corycium vidiſſe ſenem.

quod poetæ pro neceſſitate metri licuit vſurpare

Inſtar illius rei dicere debem⁹, nõ ad inſtar.

Arbor omne lignum dicitur. *Arbos* non niſi fructifera.

Hora dierum. *Ora* pro finibus.

Pignera rerum. *Pignora* filiorum & affectionum.

Columba, quæ manſuetæ fieri poſſunt, & domibus aſſueſcere. *Palumbes* feræ, arboribúſque & ſiluis, ſaxíſque inhabitantes.

Venũt, qui accedũt: Væneũt, qui vẽdũtur.

Conſueſcimus bona. *Inſueſcimus* mala. Aſſueſcimus vtraque.

Contingunt bona. *Accidunt* mala. *Eueniunt* vtraque.

Fungi agere eſt. *Defungi* eſt deficere, vel peragere.

Adoleſcere augmenti eſt. *Inoleſcere* coagmenti. *Exoleſcere* vaneſcentis.

Auena ſteriles, germen eſt. *Habena* dicuntur retinacula iumentorũ: hoc de habẽdi poteſtate, illud de occupandi auiditate dictum.

Deuncem, decem vncias. *Diuncem* vndecim.

Pulchritudo formæ: in viris *Dignitas*: vnde Cic. pro Cælio *Quis non poſſit hunc ætatis, atque dignitatis, etiamſi ſine ſuſpicione, at non ſine argumento maledicere?* In fœminis autem *Honeſtas* dicitur: vnde Terent. de horrido & ſene Eunucho,

Illúmne obſecro inhoneſtum hominem,
ſenem, mulierem?

Formoſus verò in luxurioſis, vt,

Formoſum paſtor Corydon ardebat Alexim.

Ipſe pronomen dignitatis. *Iſte* abiectionis, Terent. in And.

Id iſti vituperant factum.

Donũ dãtis eſt. *Munus* accipiẽtis: illud à dãdo, hoc à muniendo vel à mouẽdo dicimus.

Has manus, huius hominis dicimus. *Hanc* manum, multos homines coniungentes.

Coarguere eſt coercere, & compenſare. *Arguere* oſtendere & patefacere. Virg.

Degeneres animos timor arguit.

vnde argumenta dicuntur, quæ cauſam cauſæ oſtendunt.

* *Sunt* ſermones (vt ita dixerim) communes duo ſibi contraria ſignificantes.

Victor eſt ille, qui portat, & qui portatur.

Hoſpes eſt, qui recipit, & qui recipitur.

Sacer eſt, venerandus & execrandus. Virg.

Auri ſacra fames.

Vltus eſt vindicatus & punitus.

Gratia malæ & bonæ rei cauſa, nam ſic dicimus inimicitiarum, vel beneficij gratia. Ita vt Salluſt. Opprobrij gratia. Cic. *Religionis & ſupplicij gratia, colendam & fruendam tradiderat*. Et Terent.

Quî referam ſacrilegio illi gratiam?

Suffragia populi, & quæ honorãt, dicũtur, & quæ donantur. Cic. de præfectura vrbana, *Iſtum vix vllis populi ſuffragiis redimere potui*.

Donamus, & illud, quod damus: & illum, cui damus.

Afficimus honore. *Afficimus* iniuria.

Eleuamus, & quæ in altum extollimus, & quæ alleuiamus, id eſt, leuiora facimus.

Subducimus, & quæ retrò ſubtrahimus, & quæ in promptu afferimus bello. Salluſt. *Catilina optimũ quenque in primã aciẽ ſubduxit*.

Pudet, & quæ ab alterius facto, & quæ de ſuo, vt in Adelph. de verbis Æſchini,

Vbi eum pudet fratris nõ ante confeſſum.

Supremus, *Summus & Vltimus*, & ſuperiorem & inferiorem ſignificat.

Altũ, & quod ſurſum eſt, & quod deorſum.

Procul, & longè & propè ſignificat. Vt,

clypeo eſt excuſſa ſagitta, procúlque
Egregium autoré, latus inter & ilia fixit.

Damnatus, *& Addictus*, *& obligatus*, vel potius abſolutus. Virg.

Quem damnet labor, aut quô vergat.

id eſt quem virtus ſua abſoluat, aut victorem faciat. Nunquam enim Virgilius in duobus locis vnam ré ponebat, præſertim cùm AVT, interponeret coniunctionem diſiunctiuam. Idem alio loco,

Damnabis tu quoque votis:

ſicut voti reus, dixerat hîc, ita & abſoluendos dixit: Vnde & *iure damnas* iſtius & iſtum, *eſto ligatum* dicitur, hoc eſt, *ſoluendo, eſto iſtum*, quod ſolui omnibus modis neceſſe eſt, etſi res aliena ligatur.

In præpoſitio vtrique caſui ſeruit. Cùm in loquelas tranſit, fit etiam communis intellectus, nã & ſatis & parũ factũ aliquid, vel non factum dicimus, ſicut *Impotens & infractus*.

Latére

Digitized by

Latêre & Abſcenſum eſſe aliquid dicimus, & latè patêre. Virg.

Et ſcuta latentia condunt. Et,

Quod torua ſolum ſub fronte latebat.

Horridum dicimus deſpicabile aliquid.

Horrendum, admirandum. Virg.

Oculos horrenda in virgine fixit.

Aduocatur, daturus patrocinium: *Inuocatur* præſtaturum auxilium. *Euocatur* præbiturus obſequium.

Illuuies ſordiũ eſt: *Ingluuies* vẽtris. illud quidem à lauando, hoc ab inglutiendo dictum.

Torres, ligni præuſtum: *Torrens*, aqua præruptè decurrens.

Commonemus præterita: *Admonemus* præſentia: *Præmonemus* futura.

Ne, multas ſignificationes habet. *Vt*, *Ne quære doceri*. *Ne longa*, aduerbium prohibẽdi. *Ne breuis*, coniunctio diſiunctiua, vt eſt,

Hominéſne feræne.

Ne longa coniunctio cauſalis, Vt eſt,

Ne tenues pluuiæ. Et,

Ne ſubeant herbæ.

Temeritas ſine cõſilio dicitur. *Audacia* poſt conſilium.

Velocitas pedum & corporum. *Celeritas* animorum atque factorum.

Gaudium animi lætitia eſt: *Exultatio* membrorum atque factorum.

Vlcus eſt, quod naſcitur. *Vulnus*, quod ab alio infertur.

Viuum, de victuro dicimus. *Viuentem*, de morituro.

Naſcitur, quod de vtero decedit. *Enaſcitur* quod de terra aut de aqua exurgit.

Adducitur quis ad rem inhoneſtam: *Perducitur* ad ſtudia: *Deducitur* ad honorem.

Eluxit qui luctum deponit: *Illuxit*, cùm lumen apparuit.

Nunciatur de lõginquo: *Denũciatur* de præſenti: *Adnunciatur* de futuro: *Renunciatur* de excuſando & repudiando. Cic. *Renunciata eſt tota conditio*. *Deportare*, deponere: *Adportare* eſt aliquid afferre: *Comportare*, in vnum locum conferre: *Exportare*, de loco tollere. *Tẽperantia* eſt animorum: *Temperatio* rerum: *Temperies* ventorum.

Paſſim aliquid inueniri rerum, de re corporali rectè dicimus. *Aſſatim* de re aliqua incorporali: primùm enim de inceſſu, illud de affatu dictum.

Lepus animal eſt. *Lepor* iucũditas voluptatis, vnde & gradum aliquid, *lepidum* dicimus. *Lepos* eloquij.

Recipimus aliquid deferendum rogati. *Suſcipimus* noſtra ſponte.

Aſpicimus ſurſum. *Conſpicimus* palàm. *Reſpicimus* retro. *Inſpicimus* intus.

Prætereà præteriti temporis. Salluſt.

Numquã Hiſpanos prætereà tale facinus facere audiui. Temporis futuri. Præterea haud ſuſpecteris.

Eo verbum primæ perſonæ, facit *Eo, is, it*. *Eò* aduerbium loci, vt ſi dicis,

Eò redactus ſum.

Eho aduerbium interrogantis eſt. Terent.

Eho Parmeno mi, noſtin?

Eho eſt interiectio iubentis vel hortantis. Idẽ.

Eho puer, curre ad Bacchidem.

Heu interiectio dolentis eſt: *Eu* laudantis. Terent.

Eu Phormio, Idem,

Eu noſter, laudo.

Heus aduerbiũ vocantis. *Heu* reſpondentis.

Limen ædium eſt. *Limes* regionum.

Arundo canna eſt ab ariditate dicta. Vt,

Fluuialis arundo.

Harundo, telum è canna. Virg.

Hæret lateri lethalis harundo.

Hirundo auis eſt, quæ tignis adhæret. *Hirudo* ſanguiſuga dicitur.

Spirare viuentis eſt. *Expirare* mortui.

Pertinacia malæ rei. *Perſeuerantia* bonæ. *Conſequimur* ſtudio. *Obſequimur* officio. *Perſequimur* iniuria. *Proſequimur* ordine. *Aſſequimur* voto.

Nihil aduerbium. *Nihils* nomen eſt.

Nemo momenti. *Nullus* nihil dicitur.

Genus familiæ. *Gentem* regionem rectè dicimus.

Lætamur de noſtris. *Gratulamur* de alienis. Hoc gratificans lætitia, Cicero dixit, *Neque iſtius hominis perditi ſubita lætitia, quàm huius hominis amplißimi mea gratulatio, diutiùs eum commouebat*.

Herbidum locũ dicimus, in quo herba eſt, etſi aridus eſſe cõſueuerit: *Herboſum*, qui herbam facilè generat, etiamſi ad tempus aridus ſit. *Aquaticam* potionem rectè dicimus, quæ aquam aliunde recipit. *Aquoſum* locum, quòd ex ſe aquam fundat. Ita & *mericã* potionem, *meroſum* autem vinum appellatur.

Attollit Aggerat, non attollit, adgerat ſcribendũ eſt. In compoſitione enim A u præpoſitio accuſatiui caſus corrumpitur. cùm ſeruire vocali incipit, quando eam muta ſequitur. Integra autem permanet, quando ſemiuocalis. vt *adficit*, *adripit*. Huius rei ratio reddẽda eſt: vocales omnis vocis principes ſunt, & dominæ literarũ, vtque ſint vniuerſa fortiora naturaliter faciunt, ſubiecta & adiecta ſibi protegunt, æqualia autem & reſiſtentia elidunt. Nam quemadmodum nonnũquam inter ſe colliſa franguntur, interdum & Synalœphã faciunt: Ita conſonantes ſibi creditas cõſeruant, quarũ virtutẽ neceſſe eſt, vt ſemiuocales imitatæ vicina ſibi muta tueantur.

Quæritur ab aliquibus quid diſtat inter *Super & Supra*, & *Subter & Subtus*. *Super* eſt qd emnet. *Supra*, quod ſubſtratũ aliquid habet.

Item *Subter* eſt, quod ab re aliqua ſuperiore premitur & conculcatur. *Subtus* eſt, quod demiſſum altiùs non contingitur.

Sinum dicimus exterius expanſum receptaculum: *Gremium* veſtis receptaculum, interius iacens ſecretum. Virg.

Pandentémque ſinus, & tota veſte vocãtẽ
Cœruleum in gremium.

Gremium autem dicitur à contrario, ab ingreſſu difficili.

Dicimus *Adytum & Penum, & Penetrabile* eo quòd adiri & penetrari raro ſoleant.

Largitas, humanitatis eſt: *Largitio* ambitionis.

Craſſari in corporeis eſt, & ſanguineis.

Graſſari aut animi aut crudelitatis.

Album natura tantùm eſt: Candidũ etiam ſtudio: nam & corpori & animo aliquoties aſſignantur: *Albes* ergo capillos, carmen *candidum* rectè dicimus.

Muliebre dicimus à muliere aliquid factũ: *Mulierarium*, per mulieres ordinatum, & per viros geſtum.

Iuuentus ipſa hominis ætas, *Iuuentas* dea poeticè, ἡβη, vt Græcè dicitur.

Delictum, peccatũ aliquando dicimus: Delictũ militiæ. At alicuius rei examinatæ *Delectionem* appellamus: nam *Dilegi* affectionis, *Deligi* iudicij eſt.

Inter *Commodatũ & Mutuatũ* nõnihil differt. *Cõmodamus* amico pro tẽpore equũ, ſeruũ, veſtẽ. hanc ipſam rẽ, quã dedimus, recepturi. *Mutuò damus* pecuniã, triticũ, vinũ, & his ſimilia, quæ mutuò data recipi neceſſe nõ eſt.

Ligat quis vinculo. *Legat teſtamento.*

Loqui eſt hominis. *Obloqui* eſt obtrectatoris. *Alloqui* ſuadentis eſt, vel hortantis, vel blandientis. *Eloqui* oratoris.

Percuſſum corpore dicimus, *Perculſum* animo. Cicero de ignis, *Tandem illa face perculſus eſſe.*

Effertur, qui portatur. Et, *Efferunt*, qui laudando extollunt. Idem Cicero, *Nimium hac illi fortaſſe efferunt.*

Diſcrimen & ad periculũ pertinet, & ad experimentum.

Indigena homines dicuntur. *Indigenes* dij. Idem *Indigetes*, vnde geniti dij.

Circumpedes ſunt obſequia ſeruorum. *Antipedes* amicorum.

Inſita arbor eſt, cui inſitæ alienum germẽ includitur. *Adſita*, cui incolumi aliquid, vt ſuſtineat, adiungitur. Horat.

Quia populus adſita ſurgit, *quippe qua vitibus maritatur.*

Fremor eſt rumor hominũ. *Fremitus* ferarũ.

Flauum dicimus rubeũ, ſicut Flaua Ceres. *Furuum*, nigrum. Horat.

Quam penè furuæ regna Proſerpinæ.

Fuluũ, rubeũ & nigrũ. Vt, Fuluũ leonem, & fuluam aquilam, & fuluum aurum. Vt Virg.

Fulua pugnas de nube tuentem.

quę haberet igneum de cœleſti, & ſordidum de lugubri, aut certè de Ænea iracundiã, de Turno triſtitiã. *Fuluum* certè aurũ, cui ad decorẽ ſplendoris ſui ingeniti aliquid addatur.

Poſtulatur aliquid honeſtè: *Poſcitur* improbè. Cicero in Frumẽtaria, *Incipiunt poſtulare, poſcere nimia.*

Aluus virorum rectè dicitur: *Vterus* mulierum: *Venter* vtroque modo.

Supplicia de tormentis dicimus: *Supplicationes* de precibus diuinis.

Triceni de tricenis dices, *Trigeni* de trigẽta.

Accerſit, qui vocat: *Arceſſit*, qui accuſat. Sic Cicero, *Nos capitis arceſſere.*

Ecquando, increpando vel inquirendo, interrogantis aduerbium eſt. *Quando* ſimpliciter loquentis.

Ecce, cùm oſtendis. *En*, cùm increpas. Cic. *En cui tu quoque liberos tuos committas.*

Hem, cùm dolor iram mouerit, aut cùm admiratio, cogitatióque ſtuporem.

Aceruus mobilis eſt: *Acerbus* immaturus.

Aſper in moribus, & in ſignis.

Abitum ſine aſpiratione de abſceſſu ſcribis.

Habitũ de veſtitu geſtúq; corporis dicimus.

Primus è multis, & *Prior* è duobus. Ita, *Poſtremus*, de multis, & *Poſterior* de duobus. Et, *Alter* de duobus dicitur: Alius de multis.

Ve interiectio dolentis eſt, ſine æ *Ve*, coniunctio diſiunctiua.

Præmiũ cũ diphthongo, *Pretium* per t. ſine æ. Veteres enim maiores res ſermonis cũ diphthõgo, & quadã dignitate ſcribi voluerũt.

Precari, eſt rogare. *Deprecari* eſt purgare, & excuſare. Virg.

Equidem merui, nec deprecor.

Cicero, *Quid faciet Hortenſius, auariciane crimina frugalitatis laudibus deprecabitur?*

Fides de fidelitate dicitur, *Fidis* de chorda.

Diſertus orator eſt: *Diſertus*, derelictus.

Delator, qui defert ad accuſandum: *Dilator* qui differt ad proferendum. Martialis,

Traducta eſt Gyaris, nec cepit arena nocentes,
Et delator habet, quod dedit exilium.

Deluit, purgat: *Diluit*, temperat. Liuius de morte Mithridatis, *Quod cum diluiſſet.*

Aduerſus te, Aduerſarius: *Aduerſus te*, imitator.

Deduco, de amico producendo. *Diduco*, diſtraho.

Directum, in rectum vadens: *Directum*, in latera aptatum.

Partem nomen eſt, *Partim* aduerbium.

Faſtus de ſuperbia, & facit genitiuum faſtuum: *Faſtus* de libris, & facit faſtorum.

Expectatur vẽturus, *Spectatur* qui videtur, vel probatur.

Appãret, qui videtur. *Pãret*, qui obſequitur.

Digitized by Google

ÆLII DONATI, Arruntij Celsi, & aliorum Terentij interpretum.

Credimus, quod plerunque falsum est: *Intelligimus*, quod certum est.

Vtimur fructibus rei, quæ ab amantibus saluo vsu nobis subministrantur. *Abutimur*, quando deperdimus rem & fructum. *Vsus* est ager, domus: *abusus*, vinum, oleum, & cætera huiusmodi.

Scribit, qui verba adhibet tantùm: *Facit*, qui etiam argumentum componit.

Oratio, in sensu est: *Stilus* in verbis. *Oratio* ad res refertur: *Stilus* ad verba. *Stilus* non est in tempore, sed prolata oratione: *Oratio*, est in cogitatione, & in prolatu.

Orationem in sententijs dicunt esse: *Stilum* in verbis: *Argumentum* in rebus.

Auferimus ea, quæ cum fastidio cernimus: *Ferimus* ea, quæ cum honore tractamus.

Curatio, proprie medicorum est: *Cura* reliquorum. *Facere* est in opere esse: *Efficere* perfectionem designat.

Iustum, in quo nihil iniquum iubetur: *Clemens*, in quo etiã multu de iusto remittitur.

Aduersum, sine dubio præpositio est. Vt, Aduersum te habeo gratiam. *Aduersus* participiũ potest esse, ab eo, quod est, Aduerto.

Scimus, quod certum est. In And.

Nam qui scire possis, aut ingenium noscere?

Noscimus, quæ adhuc incerta desideramus. In Hæcyra,

Forma in tenebris nosci non quita est.

Laudat etiã alienus: *Gaudet*, qui pater est.

Ferre, est cum certo tempore: *Perferre*, finem expectat euentus.

Feruntur onera: *Sustinentur* supplicia.

Dedere se pertinacibus. *Obsequi* superioribus.

Obsequium assentator debet: *Veritatem* amicus. In And.

Obsequium amicos, veritas odium parit.

Duriter, sine sensu laboris: *Durè*, crudeliter: illud ad laborem, hoc ad sæuitiã. *Durè* in alterum, *duriter* in nos aliquid facimus.

Cibus, qui etiam delicatis præbetur: *Victus* in paruis aridisque alimonijs est cõstitutus.

Quæsit, qui ad plenum & perpetuum reponit: *Quæritat*, qui vix quotidie inquirendo victum inuenit.

Amator fingere potest: *Amans* verè amat.

Spondet puellæ pater: *Despondet* adolescentis.

Metuo illum, qui mihi ipsi aliquid facturus est: *Timeo* ab illo, cuius causa possum aliquid mali pati, etiamsi ipse nihil in me mali consulat.

Efferri dicuntur cadauera mortuorum: *ire* propriè ad exequias. In And.

Effertur, imus. Virg.

Ite, ait egregias animas.

Forma immobilis est & naturalis: *Vultus* mouetur & fingitur. *Vultum* sibi fingere multi possunt, *formam* nemo.

Modestia, ad probitatem vultus & morum pertinet: *Venustas* ad naturam corporis.

Honestum ad formam: *Liberale* ad vultum.

Feci, quasi facinus: *facere* enim quis & homicidium dicitur: *Commerui* minoris culpæ est: *Peccaui*, multo minoris, vel leuioris.

In And.

Quid feci, quid cõmerui, aut quid peccauit?

Damnum rei est: *Malum* ipsius hominis.

Æger animus dicitur: *Ægrotum* corpus.

Dare, est quod repetas: *Dedere*, est ad perpetuũ. *Damus* amicis: *Dedimus* tãtùm hostibus.

Lex ad homines: *Omen* ad deos refertur.

Segnitia ad agendum: *Socordia* ad considerandum. In And.

Nihil loci segnitiæ neque socordiæ.

Opem ferre dicitur in malis rebus, & iis, qui de salute dubij sunt. In Adelph.

Fer opem, serua me.

Opitulari & opitulatio dicta ab opem tollendo, hoc est, ferendo. In And.

Sin opitulor, huius minas.

In verbis παίγνιον dicitur. In And.

Inceptio est amentium, haud amantium.

In nominibus παιγνιογραφία. Cic. *Facie magis quam facetijs ridiculus.*

Παίγνια quoties verba sunt: Παιγνιογραφία, quoties nomina.

Temulentus vino: *Temerarius* natura.

In And.

Sanè pol illa temulenta est mulier, & temeraria.

Sanus, qui saluus est: *Validus*, qui multum rerum necessariarum ad salutem.

Exanimatus est perturbatus. Virg.

Exanimata sequens impingeret agmina muris.

Exanimus, mortuus. Idem.

Corpus vbi exanimum positum Pallantis.

Iracundia, ex iniuria: *Dolor*, ex miseria.

Inuenustus, cui displicens obiicitur: *Infelix*, cui placens negatur.

Ineptum, quod à quouis reprehendi potest.

Falsum, quod etiam prudentẽ possit fallere.

Sollicitudo est, quæ inhæret mentibus: *Sollicitatio*, quæ ab alio fit.

Amor, aduersus inhumanitatem: *Pudor*, aduersus ingratum animum.

Obtestatio dicitur, quando eũ adiuramus, quem rogamus: *Oramus* per eas res, propter quas rogamus. Virgil.

—per euersæ genitor fumantia Troiæ
Excidia obtestor.

Digitized by Google

* *Orabam*, quæ bona ſunt: Supplicamus in aduerſis magis, vel cum lachrymis.

Laſſus cura, ex præterita ſpe: *Confectus*, ſic vulneratus aut percuſſus, vt ſanari non poſſit. Conuenit gladiatoribus. Cicer. in Catil. *Gladiatores illi confecto & ſaucio.*

* *Laſſus* adempta attentione: *Confectus* cura, confirmato timore.

Fit, quod verum eſt: *Fingitur*, quod falſum eſt: *Inuenitur*, ne temerè fiat: *Efficitur*, vt in effectum perducatur.

Quæ opinamur, putamus: *Quæ putamus*, incerta ſunt.

Promiſſio & Pollicitatio eandē vim habent: ſed *Pollicitatio* maioris aſſeuerationis eſt.

Imponitur manus rebus, cùm perficitur id, quod cœperit. Virgil.

Imponit regina manum.

Relinquuntur res, cùm imperfectæ manēt. Idē,

Atq; opere in medio defixa reliquit aratra.

Petimus precariò. *Poſcimus* imperiosè: *Poſtulamus* iure.

Expectamus tā bona quàm mala: *Speramus* bona tantùm.

Aſſolet conſuetudinis eſt: *Oportet* rationis.

Coràm ad certas perſonas refertur. Vt,

Coràm quem quæritis, adſum.

Palàm ad omnes.

Veretur liber. *Metuit* ſeruus.

Deſpicere & Diſquirere conſilium: *Deſpicere*, deorſum aſpicere.

Timor eſt malorum: *Pudor* tantùm bonorū.

Aduerbia temporis aut certa ſunt, vt, hodie, eras: *Aut incerta*, vt dudum, nuper. Itaque in certis certum additur tempus, vt iamdudum nunc, nuper.

Pudor eſt mali facti: *Verecundia* recti & honeſti.

Expoſtulare eſt querelam apud eum ipſum deponere, de eo ipſo qui fecit iniuriam: *Poſtulare* autem, querelam dicere de altero apud alterum.

Amoliri dicuntur ea, quæ cūm magna difficultate & molimine ſummouentur & tollumtur è medio: *Diſcedere* dicitur, qui facilè abit è medio.

Amicus animi eſt: *Amator* corporis.

* *Amator* qui ad tempus: *Amicus*, qui perpetuò amat.

Interrogatio eſt, cui neceſſariò reſpondetur aut etiā, aut non: *Percontatio*, cui nihil horū.

Grandis ad partem ætatis refertur. Vt grādis natu: *Maior*, generaliter & ad ſummam ætatis refertur, & ad comparationem ætatis pariter ponitur.

Commodus eſt quis poteſt, & alieno tempore ſuperuenire: *Opportunus* malū etiā aduentum habere poteſt: *Commodum* in homine eſt, *aduentus* in eius facto.

Quantumuis & quantuus differunt, nam alterum contemptionis, alterum laudis.

Confidentia interdum in bona ſignificatione, interdum in mala ponitur: *Fiducia* ſemper in bona.

Gaudemus noſtris: *Gratulamur* alienis.

Sempiternum ad deos pertinet: *Perpetuum* proprié ad homines.

Viuus perit, qui etiā dormiēs opprimitur. *Videns* perit, qui vigilās vim patitur & perit.

Falſum eſt, quo tegitur id quod factū eſt: *Vanum* quod fieri non poteſt: *Fictum*, quod non eſt factum, & fieri potuit.

Falſum eſt fictum mendaciū, ſimile veritati: *Vanū* nec poſsibile, nec veriſimile: *Fictum*, totum ſine vero, ſed veriſimile: *Falſum loqui*, mendacis eſt: *Ficta*, callidi: *Vanum*, ſtulti. *Falſum* loqui, culpæ eſt: *Fictum* virtutis: *Vanum*, væcordiæ. *Falſis* decipimur: *Fictis* delectamur: *Vana* contemnimus. Sic Arruntius:

Prudentia naturalis eſt: *Gnaritas* extrinſecus venit. *Imprudens* per ſe. *Ignarus* per alios.

Reſtituimur iis, quibus nos volumus: *Reddimur* iis, qui nos volunt. *Reſtituimus* volentem: *Reddimus* volentibus

Reſtituitur cupiēs: *Redditur* cupiētibus: *Redditur & reſtituitur* cupiens cupientibus.

Expectatio certorum: *Spes* incertorum. *Expectatio* rerum propinquarum: *Spes* longinquarum. *Expectatio* deſtinat tempus: *Spes* nō deſtinat.

Expectamus ante diem: *Speramus* ad diem.

Locus natalium eſt. *Ordo* fortunæ.

Conſilium, in bonis animi: *Res*, in poteſtate fortunæ.

Lanij, qui laniunt pecora: *Laniſtæ*, qui laniendis præſunt gladiatoribus.

Ducitur quis, ad ſupplicium: *Deducitur* ad lætitiam.

Cura, mentis eſt: *Curatio*, medicinæ: *Curatura* diligentiæ.

Proxima nobis aut præterita ſunt aut futura: *Præſentia* ea ſunt, in quibus nūc ſumus.

Labra ſunt ſuperiora: *Labia* inferiora.

Adducimur vnde nolumus: *Ducimur*, quò volumus.

Ceſſat deſidioſus: *Requieſcit* defeſſus.

Facetus eſt, qui facit verbis, quod vult: *Lepidus*, qui politus eſt, vt ἀστεῖος. *Lautus*, qui mūdus & ſplendidus eſt.

Oſcula officiorum ſunt: *Baſia* pudicorum affectuum: *Suauia* libidinum vel amorum.

Dolus à lædendo dictus eſt, id eſt, à dolando, id eſt, minuendo. Nam & δόλος Græcis læſio dicitur, & *Dolones*, telā quædam bellica: & *Dolare* fabri, lignum eſt aſcia cædere.

Prædicamus vt res ſunt: *Laudamus* extollēdo. *Prædicamus* voce. *Laudamus* argumentū.

Statura corpori aſcribitur. *Status* ad habitum refertur. *Status* eſt ἕξις. *Statura*, longitudo corporis.

Indicat

Digitized by Google

Indicat is, qui de se volens aliquid, & de aliis etiam prodit: *Cõfitetur*, qui de se tantùm, & qui inuitus.

Ius est, quod omnia recta & inflexibilia exigit: *Aequitas* est, quæ de iure multùm remittit.

Rursum est introuersum: *Prorsum*, prius versum.

Fides in concipiendis comminationibus: *Denunciatio*, comminantis est.

Iniuria, quæ fit innoxio: *Ius*, illa vindicta, quæ redditur reo.

Mancipia dicũtur, quòd manu capta sunt: *Serui*, qui seruati sunt, cùm eos occidi oporteret iure belli.

Concertatio ipse actus. In Adelph.

Nunquam vidi iniquius concertationem comparatam.

Certamen, res ipsa, de qua certatur. Virg. 5.

Velocis iaculi certamine ponit in vlmo.

Diuiduum à diuisione: *Dimidium* à dimensione dicimus.

Memor, qui apud se meminit: *Gratus*, qui meruit hoc nomine vocari, dũ vicẽ reddit.

Laudat coràm, qui non tacet apud alios & hoc agit nõ per epistolam, sed ipse præsens: *Laudat* in os, qui apud ipsum loquitur qui collaudat.

Genus ad viuos pertinet: *Familia* etiam ad defunctos.

**Genus* ad nobilitatem: *Familia* ad copiam refertur.

Raptio ad personam refertur: *Rapina* ad rem: *Raptus* ad stuprum proprie.

Ducimus volentes: *Abducimus* inuitos.

Suademus facilia: *Persuademus* difficilia. *Suadere* facientis est: *Persuadere* perficientis.

Ordo vel bonorũ vel malorũ dicitur: *Grex* vel bonorũ, vel malorum est & leuium. Cic. *In his bonis gregibus omnes aleatores, omnes impuri impudicique versantur.*

Ineptũ est tãtùm stultum: *Absurdum*, quod & stultum est, & in ipsa stultitia diuersum, & quasi sibi repugnans.

Ludere piscem, est non læsum viuere: *Natare*, quod etiam languidi possunt.

Lenitas ad permittendum: *Facilitas* ad ignoscendum.

Praua est quod ipsum lædit facientem: *Malum*, quod alios tantùm.

Pudet, in his, quę turpiter facit: *Piget*, in his quæ cũ damno & malo, *Pudere* etiam ad dedecus: *Pigere* ad doloré refertur. *Pudet*, quod turpe est. *Piget*, quod dolet.

Aggredimur, de longinquo: *Adorimur*, ex insidiis, & è proximo.

Patronus aut temporale nomen est defensoris, aut certè appellatio, per quam ostenditur, quid illi cultus aut obsequij debeatur: *Parens* autem veri amoris nomen est.

Deficit socius: *Prodit* parẽs: *Deserit* patronus. Sallust. *Post defectionẽ sociorum & Latij.* Terẽ.

Prodidisti & te, & illam miseram, & gnarum quod quidem in te fuit.

Plaut. Qui liberos habent, eos deserunt.

Bonus est, qui non nocet: *Liberalis*, qui etiã prodest. *Bonus*, qui non peccat in facto: *Liberalis*, qui nec in verbis.

Orare est placidos petere: *Obsecrare*, iratos rogare. *Obsecrans* plus facit, quàm *orans*: Plus *orans*, quàm *rogans*.

Torquemus hominẽ: *Extorquemus* veritatẽ.

Obnunciat, qui malam rem nunciat: *Annũciat*, qui bonam.

Errato est pecudum: *Error* animi est, & loci, in quo erratur.

Coràm indiget adiectione: *Palàm* non indiget. *Coràm* ad certas personas refertur: *Palàm* generaliter dicitur.

Circumspicimus præsentia: *Prospicimus futura.*

Despondet puellam, qui petit: *Spondet*, à quo petitur.

Ira de causa est: *Iracundia* de vitio multùm irascentis.

Conseruamus parta: *Quærimus* noua: *Partimus* omnibus.

Ligare est iniicere alicui vincula: *Alligari* quicquam dicitur ad aliquid, sine quo esse nó possit.

Ridet, qui simpliciter ridet: *Deridet*, qui alterius irrisione & contemptu ridet.

Ducere est apud alium & palàm: *Subducere* apud seipsum & secretò.

Facilis est, cuius ira citò soluitur: *Clemens*, qui nón irascitur.

Clemens est circa rectè agentes: *Placidus* etiam circa delinquentes. *Clementis* est, nulli lædere os. *Placidi*, arridere omnibus.

Clemens animo: *Placidus* vultu.

Sauus factis: *Tristis* animo: *Truculentus* vultu. *Tristis*, qui dolet: *Truculentus & Sauus*, qui terret.

Probus sibi: *Modestus* apud alios.

Adiutor dicitur in re bona: *Impulsor* in mala.

Adiutor à non irascente: *Impulsor* à criminante & irato.

Vitium est, si tonat tantùm: *Calamitas*, si tonat, & grandinat, & etiam fulminat.

Calamitas παρὰ τὸ κατάγνυμι dicitur: *Clades*, quia clamatur: alius grandinis culmũ franso gentis, aliud furti aut doli mali. Sic Probus.

Orator est, dum agit: *Exercitator*, cùm impetrauerit: Aliud dicentis, hoc effectitiam significationem habet.

Docet poeta: *Discit* Scenicus.

Fidus in maximis: *Fidelis* in minoribus negotiis.

Fidus est amicus: *Fidelis* seruus.

Monemus consilio: *Hortamur* impulsu.

Spoliare est, non minimam partem auferre: *Mutilare*, aliquid detrahere, sine quo res

Digitized by Google

esse non possit. *Lacerare*, cùm omnino non habeas, quod imminuas.

Agere, est aliquid necessarium facere: *Agitare*, voluptarium.

Expostulatio, apud illum ipsum, qui peccauit, *Postulatio*, de illo apud alterum.

Visere, officij est: *Videre*, quærẽtis aliquem.

Visere officij est apud ægrotos: *Videre* cognitionis.

Scimus, quæ ad nos deferuntur: *Rescimus* occultata.

Confessio bonæ rei est, *Coniuratio* malæ.

Dedecoratur, quod honestũ est in animo. Horat. Dedecorant bene nata culpæ.

Turpatur, quod honestum est corpore.

Opera est, si sciẽtes læserimus. *Culpa*, si nescientes: alterũ sceleris, alterum stultitię est.

Refellit, qui negat: *Purgat*, qui fatetur, & sic defendit. *Refellimus*, per coniecturam: *Purgamus*, per cæteros status.

Iratus, qui ex aliqua re lacessitus irascitur. *Iracundus*, qui ex parua, nullâve causa præcedente irascitur.

Rursũ propriè retro: *Prorsũ* antè significat.

Trepidatio ad vocem refertur loquẽtium. *Cursatio* ad sonum pedum. *Trepidatur* ab his qui morbum putant. *Cursatur* ab his, qui raptum sciunt.

Exanimatus est conterritus, conturbatus. In And. Quidnam Pamphilum exanimatum video?

Exanimus verò est occisus. Virg.

Corpus vbi exanimum positum Pallantis.

Fortuna in incerto: *Fors Fortuna* in bono ponitur. Virg.

Si qua in te fortuna fuisset. Et ipse,

O fors fortuna.

* *Fortuna* dicta est incerta res. *Fors Fortuna*, euentus fortunæ bonus.

Tecta, ne videantur: *Tacita*, ne dicantur.

* *Tecta* sunt, ne hæc alij sciant: *Tacita*, ne ipse indicet.

Sobrini ex duabus sororibus: *Consobrini* ex fratre & sorore. *Consobrini*, cùm de fratre natus est alter, & alter ex sorore, cùm ex fratribus, *Patrueles* dicuntur.

Mereri bona dicimus: *Commereri* mala, id est, delinquere, peccare. In Hecyra,

Sæpe, quod vellem, meritam scio.

Virg. Ego te, quæ plurima fando

Enumerare vales, nunquam regina negabo Promeritam.

Scimus manifesta. *Rescimus* occulta.

Prospicere futura. *Iudicare* præsentia.

Edicimus, quod iubemus fieri. *Interdicimus*, quod vetamus fieri. *Edicimus* vni generi hominum. *Interdicimus* diuersis.

Agit, qui rẽ iustã dicit: *Orat*, q animo demisso precatur, vt quasi beneficiũ prẽstetur sibi.

Scitũ dicũt, quod placet: *Inscitũ* qđ displicet.

Offerimus iniuriam non merenti. *Reddimus* ei, qui meretur.

Accersi dicitur vxor ad maritum. *Abduci* à marito ad diuortium. Virg.

Et gremiis abducere pactas.

Facilis ad peccatũ, *Benevolus* ad irã refertur.

Segregari dicitur quis à meretrice: *Seiungi* ab vxore.

Redditur nobis, quod nostri cupidum est.

Restituitur nobis, cuius cupidi fumus.

Rescisount ad quos pertinẽt & qui nesciũt: *Sciunt*, qui negligunt. *Rescisimus* ex alio: *Scimus* etiam per nostram opinationem.

Bonitas in omnibus generaliter rebus est. *Aequanimitas* in spectãdo, *Bonitas* in probandis his, quæ bona sunt. *Aequanimitas* in ignoscendis vitiis atque delictis.

Metuimus eos, qui nos amant: *Timemus* etiam inimicos.

Vtimur cum honore: *abutimur* cũ iniuria.

Cura est in spe bonorum: *Solicitudo* in metu malorum.

Refutatio in rẽ est: *Confutatio* in personam.

Stillare est guttas emittere è corpore: *Extillari*, ipsum corpus guttatim fiuiri.

Delirare senectuti cõuenit: *Timor* cõscientię.

Fl. Sosipatri Charisij ex artis Grãmaticæ institutionibus.

Seruitiũ multitudo est seruorum: *Seruitus* conditio seruiendi: sed veteres indifferẽter seruitium & pro seruitute posuerunt. Virgilius Æneid 3.

Seruitio enixæ tulimus.

Mendum in mendacij significatione dicitur: *Menda* in culpa operis aut corporis.

Eborneum, & *Eboratum*, & *Eburneum*, ita placuit distingui, vt *Eborneum* sit ex solido ebore confectum: *Eboratum* extrinsecus ebore ornatũ: *Eburneum* à similitudine eboris aptatũ.

Podagrosus à podagra bene dicitur: Sed & *Podagricus* à pedum ægritudine.

Aeditimus dicitur, qui ædem seruat, quasi ædis intimus: *Aedituus*, ab æde tuenda.

Cùm dicimus *Hispanos*, nomen nationis ostẽdimus: Cùm autem *Hispanienses*, cognomen eorum, qui prouinciam Hispaniam incolunt, etsi non sint Hispani.

Lanius dicitur, vt Terent.

Lanij, coci.

Lanio autem quasi diminutio lanij.

Cubicularius est custos cubiculi: *Cubicularis* verò lectus, cubiculo aptus.

Caligarius artifex: *Caligarius* clauus.

Clypeus genere masculino, significatione scuti ponitur, vt Labienus ait: neutro autem genere, imaginem significat. Plinius dubij sermo-

sermonis secũdo, indistincto genere dici ait, sed litera differre, vt pugnatorium per *i Clypeum* dicamus, quod est à Clepere, id est, celare dictum: Imaginem verò per u, à cluẽdo. Sed hæc differentia mihi displicet, propter communionem i & u literarum.

Munificus est tanquam beneficus: *Munifex* autem tanquam opifex & artifex. Itaque *Munificus* munera largitur: *Munifex* autem munere fungitur.

Diuinitus cùm dicimus, ex Dei mente factum significamus: *Diuinè* verò cùm laudamus.

Redimus dicimus, quæ post interitum redeunt: *Recidua*, quæ ex suo casu restituuntur: vnde Virg.

Recidiua manu posuissem Pergama victis.

Necessitas imperij: *Necessitudo* sanguinis coniunctio. Sallustius tamen necessitudinẽ aut fæpe pro necessitate ponit, nec vnquam necessitatem aut ipse, aut quisquam veterũ.

Vicinia dicitur loci demonstratio: *Vicinitas* verò vicinorum conductio.

Longitudo mensura est: *Longinquitas* regionis aut temporis.

Largè qualitatis: *Largiter* quantitatis: vnde nascitur *Largitas* aut *Largitio*. Nõ *Largitudo* nusquam inuenitur, nisi apud Nepotem.

Insomnia plurali numero significari volũt Grammatici *Somnia*: singulari verò numero *Vigilias*. Vt Pacuuius in Antiopa dixit,

Perdita illuuie atque insomnia.

id est, vigilia.

Cilones dicuntur, quorum capita oblonga & compressa sunt: *Chilones* autem cũ aspiratione ex Græco, à labris improbioribus, quæ illi χείλη, vnde Chilones, improbius labeati.

Nihil si dicas, quantitatem uotas: Si verò *Nihili* adiuncta i, hominis mores.

Labra modica: *Labia* immodica, & inde *Labiones*.

Lingula cùm non à linguendo dicta est, in argento. In calceis verò *Lingula* à ligando: Sed vsus *ligulam* tine n frequentat.

Saturitas in cibo tantùm dicitur: In cæteris verò *Satietas*.

Stirps in significatione sobolis fœminino genere dicitur, vt ait Virg.

Heu stirpem inuisam.

Sed cùm materiam significat, masculino modò stirpem rectum. Idem,

Sed stirpem Teucri nullo discrimine sacrum
Sustulerant.

Breuis in natura: *Pusillus* in corpore, vt *Breuis* dies, *Pusillus* homo.

Pomata dicuntur, vbi poma nascuntur, vt oliueta: *Pomaria* autem, vbi seruantur, vt Penuaria.

Intrò est, in locum: *Intus*, in loco dicimus.

Quando acuta prima syllaba interrogationem temporis significat. Vt,

Quando erit illa dies?

Sed si posterior grauetur, significat quoniam vel quandoquidem. Virgil.

Quando tot stragis acernos.
Teucrorum, tua dextra dedit.

Tergũ hominis: *Tergus* pecoris nominatur.

Here, quàm diu: *Hesi*, quando: ita enim quidam putant dici debere.

Accedò tibi, eadem tecum sentio: *Accedo* te, id est, ad te venio.

Q. Asconij Pędiani interpretis Ciceronis.

Populari auaritia: *Vexati* libidine & crudelitate.

Sunt, qui *Templa* esse dicant, singulorum diis attributorum locorum: *Delubra* multarum ædium sub vno tecto, à diluuio pluuiæ munitarũm: *Fana*, vnde fata peruntur.

Rogare, vt hominem: *Orare*, vt Deum.

Qui defendit alterum in iudicio, aut *Patronus* dicitur, si orator est: aut *Aduocatus*, si aut ius suggerit, aut præsentiam suam amico commodat: aut *Procurator*, si negotium suscipit: aut *Cognitor*, si præsentis causam nouit, & sic tuetur, vt suam.

Praiudicium dicitur res, quæ cùm statuta fuerit, adfert iudicaturis exemplũm, quod sequantur: *Iudicium* autem res, quæ causam litemque determinat.

Suscipitur totum: *Recipitur* pars. *Recipitur*, quod hinc pendet: Solum aliquid propter se suscipitur.

Asportare aliquid, vt intereat: *Deportare* vt mutet locum.

Transigere, quod manifestum est: *Expedire*, quod definiendũ: *Absoluere*, quod diuidẽdũ. An *Transigere* est, quod aut confiteri non timeat, aut negatione excludat: *Expedire*, quod definitione soluatur: *Absoluere*, quod per qualitatem licitum esse monstratur.

Iniuria semper iniusta est; *Ladi* etiam aliquis iustè potest. Nam & qui iure damnantur, læduntur, sed non iniuria.

Corrupta iudicia sunt in iis, qui acceperũt pecuniam: *Contaminata* in iis, qui offensione ordinis infamantur.

Dies fœminino genere tempus, & ideo diminutiuè *Diecula*, dicitur breue tempus & mora: *Dies* horarũ duodecim generis masculini est. Vnde *Hodie* dicimus, quasi hoc die.

Perditum, quod inueniri non potest. *Profligatum*, quod potest.

Peius *Prodere*, quàm *Oppugnare*, propterea quòd *Oppugnare* inimici & hostis officiũ est: *Prodere* grauius, cùm ad eos, qui ãmici esse debent, referatur hoc verbum.

Digitized by Google

Alacer dicitur is, cui omnis sensus, in suo quisque loco degit. *Lacer* verò qui sic est affectus, vt vultu indicet adesse animum non sincerum sensibus suis: Quare cognita illud quoque intelligitur, aliud esse *Alacrē* aliud *Latum*. Sunt, qui *Alacrem* festinantē & properum putant, quasi alis acrem.

Apertè ad verba pertinet non obscura: *Palàm* ad præsentium multitudinem, & qualitatem frequentis loci.

Destrictus potest esse sine vinculis in diuersum manu ducentium ferri: *Obligatus* etiam nonnis vinculorum in loco intelligitur: Plus est ergo *obligatum* esse, quàm *destrictum*.

Intelligitur aliquid argumentis: *Animaduertitur* sensibus præsenti animo vtentibus: Plerunque enim *Aduertimus* rem aliquam oculis, aut quouis sensu corporis sine animi attentione: Ergo plus est *Animaduertere*, quàm *Intellectum*. An ab aliis *Intellectum*, ab aliis *Animaduersum* intelligi posset? quod si est, rursus plus erit *Intelligere*, quàm *Animaduertere*.

Deponitur in sequestri: *Accipitur* ab eo, qui corrumpitur: *Recipitur*, id est, promittitur, id est, pro iudicato respondetur.

Sequestres sunt, apud quos pecunia deponitur: *Interpretes*, per quos inducitur pactio.

Argumentari & Argumentis vti ad rē probandam: *Dicere*, amplificatione vti, ad rem, ad delectandum, commouendúmque auditorem orātione perpetua.

Nefandum est nō fandum: *Nefarium*, quod sacra polluit, farre pio solita celebrari: Ergo *Nefarij*, sacrilegi.

Reticiens malos & retinens bonos, *Verus Accusator* intelligitur. Qui verò cōtrà facit, vt sit impedimento cæteris, astúque tegat, de hoc intelligitur, quòd *Prauaricator*.

Figura est circa gestum sitúmque membrorum: *Status* circa ornatum & habitum vestis, insignium, & armorum.

Videmus, quod in promptu est: *Inuestigamus*, quod non videmus.

In *nascendo* sortem: in *faciendo* industriam esse veteres dicebant. Terent. in Adelph.

Ego profectò ingenio egregiè ad miseriam natus sum.

Cic. 3. Verrina, *Homo factus ad illius libidines.*

Plus significatur dicendo *Spiritus*, quàm si *Animositas*, *Contentiōne* diceretur.

Inter *Singrapha*, *& cætera Chirographa* hoc interest, quòd in *Chirographo* tātum quæ gesta sunt scribi solent: In *Syngrapho* etiā contra fidem veritatis pactio venit, & nō numerata quoque pecunia, aut non integrè numerata, pro temporaria voluntate hominum scribi solent. More institutóque Græcorum & cæteræ tabulæ ab vna parte seruari solēt: *Syngrapha* neutrius manu vtrique parti seruandæ traduntur.

Bona in ipsis possessionibus: *Fortuna* in fructibus eorum.

Prætexta honestiorum: *Toga* viliorum, quod etiam circa mulieres seruabatur.

Omen, auspicium: *Causa*, excusatio.

Boni pro magnis: *Honesti* pro diuitibus, vetustè.

Detrimentum vel vnius partis dici potest: *Intertrimentum* verò ad vtriusque partem spectat, dantis & accipientis.

Bona prædia dicuntur, *bona* satisdationibus obnoxia, siue sint in mancipiis, siue in pecunia numerata: *Prædia* verò, domus: agri.

Prædia sunt res ipsæ: *Prædes homines*, id est, fideiussores quorum res, *Bona prædia* nunc vno nomine dicuntur.

Aliud *Socius*, aliud *Particeps*. *Particeps*, qui certam habet partē, nō diuise agit, vt *Socius*.

Thensa sunt sacra vehicula: *Pompa* ordinū & hostiarū *Thensas* alijà diuinitate dici putant: alij, quòd ante ipsas lora tendūtur, quę gaudent manu tenere & tangere, qui eas deducunt.

Spolia quæsita de viuo hoste nobili per deditionem, *Manubias* veteres dicebant, & erat Imperatorum hæc præda, ex qua, quod vellent, facerent.

Ius, ad doctrinam pertinet: *Officium* ad virtutem.

Marij Seruij Honorati interpretis Virgilij.

Aræ & superis & inferis diis consecratæ sunt: *Altaria* verò sunt superorum tantùm deorum, quæ ab altitudine constat esse nominata. Vt,

En quatuor aras,
Ecce duas tibi Daphni: duas, altaria Phœbo,

Ara dicta ab ariditate, quia in iis adoletur ignis: *Altaria* ab alendo, quia igni adduntur alimenta.

Armenta sunt equorum & boum, quòd hæc animalia apta sint armis, vt scutis boū coria, equi prælio: *Greges* capellarū & ouiū sunt. Hæc tamen, armenta scilicet & greges, sciendū quòd plerūque cōfundit auctoritas.

Angues aquarum sunt: *Serpentes* terrarum: *Dracones* templorum. Vt Æn. 2.

per alta immensis orbibus angues.

Et paulò post,

serpens amplexus vterque. *Item*,
delubra ad summa dracones.

Sed hæc significatio plerunque cōfunditur.

Ædem numero singulari de templo tantùm dicimus: plurali, & de domibus, & de templo.

Augure

Auguro dicimus secundum Plinium, [Grãmaticum] cùm præsagio mentis futura colligimus: *Auguror* verò tum cùm futura veris captamus auguriis.

Balsamum est ipsa arbor: *Opobalsamum* succus collectus ex arbore: *Xylobalsamum*, lignum ipsius arboris.

Barba, singulari numero hominum: plurali verò quadrupedum dicitur.

Culmus est ipse calamus: *Stipula* verò folia, quæ ambiunt culmum.

Coryli, proprié dicuntur: *Auellana* ab Auella oppido Campaniæ, vbi abundant, nominatæ sunt.

Camuri sunt boum, qui cõuersa introrsum cornua habent: quibus contraria: *Patuli*, qui cornua diuersa habent, quorúmque cornua terram spectant: His contrarij *Liciui*, qui sursum versum cornua habent.

Candidum esse, id est, quadam nitenti luce perfusum: Aliud *album*, quòd pallori constat esse vicinum.

Crustam cùm dicimus fœminino genere, lapidis aut ligni, aut gelu partem significamus: Cùm verò *Crustum*: e iulium aliquod significamus, partem panis vel placentæ. Virgil. 7.

Orbem fatalis crusti. Horat.
dant crustula blandi
Doctores.

Cellarium est paucorum dierum, vnde & cella dicitur importatum frumentum: *Penus* verò longi temporis.

Cervix cùm numero singulari dicitur, collum significat: si plurali vtimur, superbiam ostendimus. Vt in Verr. Cic. *Frange cervices.*

Carcer est vndecunque prohibemur exire, & dictus quasi arcer, ab arcendo: & quando locum in quo seruantur noxij significamus, carcere tantùm numero singulari vtimur: *Carceres* dicimus numero tantùm plurali, vnde erumpunt quadrigæ, sed poeta plerũque singularem vsurpat. Vt est 5. Æneid.

Ruúntque effusi carcere cursus.

Copiæ, de exercitu numero plurali dicimus, vt Sallust. *Memorare possem, quibus in locis maximas hostium copias populus Rom. paruas manus fuderit. Copia* verò aliarum rerum est.

Cornus ipsa arbor dicitur: Pomũ verò *Cornum*, & *Corna*. Vt,

Lapidosíque corna.

Cestus per diphthongum, significat arma pugilum, habet etiam pluralem numerum, & est quartæ formæ: nam *Cestu*, *cestí*, numeri singularis, sine diphthongo, baltheum Veneris.

Consultor est, qui consulit: *Consultus*, qui cõsulitur: *Consultum* verò res ipsa, de qua consulitur.

Deduco est persequor: *Diduco* verò diuido.

Despiciens, deorsum aspiciens: *Suspiciens*, sursum aspiciens.

Dissimulamus nota, *Simulamus* ignota. *Dissimulamus*, quod sumus: *Simulamus* quod non sumus. Vt Sallust. *Cum sibi rei simulator, & dissimulator*, de Catilina.

Dapes regum sunt: *Epula* priuatorum. Vel *Dapes* deorum sunt. *Epula* hominum.

Deos, perpetuos dicimus, *Diuos*, ex hominibus factos, quasi diem obierint. Vnde diuos & Imperatores vocamus. Iuuen.

Respice riuales diuorum.

Sed Varro & Ætius [Philologus Grammaticus] contrà sentiunt, dicetes, *Diuos* perpetuos: *Deos*, qui propter sui consecrationẽ timentur, vt sunt dij manes. Quod tangit in 12 dicens,

Turni sic est affata sororem,
Diua, deam, stagnis quæ fluminibúsque sonoris
Præsidet.

Dona sunt tantùm superorũm: *Munera* inferorum. Vt in Bucol.

Phœbo sua semper apud me
Munera sunt, lauri & suaue rubens hyacynthus.

Ἐκκάιδεκα est, quod dicitur cadauere nondum sepulto. Vt,

Extinctum Nymphæ crudeli funere Daphnim.

Ἔκκαιτον post completam sepulturam dicitur. Vt,

Daphnis ego in siluis, hinc vsque ad sidera notus.

Excubiæ sunt diurnæ: *Vigiliæ* nocturnæ.

Fas, ad religionem: *Iura* pertinent ad homines.

Flabra, hoc nomen tantùm pluralẽ recipit numerum, ab eo verò, quod *Flamina*, *Flamen* possumus accipere: licet sit vitãdum propter aliam significationem, nam dicitur *Flamen* Dialis, *Flamen* Martialis.

Frondeum, est totum de frondibus, vt truncus: *Frondosus*, verò est, lucus.

Flagrat, dicimus, quoties incẽdium significatur, quod flatu alitur: vt,

Flagrantibus aris.

Sed quoties odor, qui fracta spẽcie maior est, per R dicimus *Fragrat*. Vt,

thymo fragrantia mella.

Fores proprié dicuntur, quæ foris aperiũtur, sicut apud veteres fuit: *Valuæ* autẽ sunt, vt dicit Varro, quę reuoluuntur, & se velãt: *Ianua* verò est primus domus ingressus, dicta, quia Iano consecratum est omne principium. Cætera inter ianuam *ostia* vocantur generaliter, siue valuæ sunt, siue fores.

Furiosus est, à quo furor nunquam recedit: *Furiatus* verò, qui furit ex causa.

Digitized by Google

Funus est cadauer iam ardẽs, quod dũ portatur *Exequias* dicimus: crematum, *Reliquias & bustum*: conditum iam, *sepulchrum*.

Fundere est supina manu libare, quod fit in sacris supernis: *Vergere* est conuersa in sinistram partem manu ita fundere, vt supernè conuertatur, quod in infernis fit.

Forfices sunt, quibus incidimus: *Forcipes* sunt, quibus aliud foruum tenemus, quasi *formicapes*, nam foruum est calidum. Vnde & *Formosos* dicimus, quibus calor sanguinis ruborem pulchritudinis creat.

Humidum est, quod extrinsecus habet aliquid humoris: *Vuidum*, quod intrinsecus, vnde & vuæ dictæ sunt.

Hostiæ dicuntur sacrificia, quę ab his fiunt, qui in hostem pergunt. *Victimæ* sacrificia, quæ post victoriam fiunt: sed hæc liceuter confundit autoritas.

Historia est eorum temporum, quæ vidimus, vel videre potuimus, dicta ἀπὸ τοῦ ἱστορεῖν, à videndo: *Annales* sunt eorum annorum & temporum, quæ ętas nostra non nouit. Vnde Liuius, Ex annalibus & historiis constat, inquit.

Ignarus est, qui ignorat: *Immemor*, qui oblitus est.

Ius generale est, sed *lex* iuris est species. *Ius* ad non scripta etiam pertinet: *Leges*, ad ius scriptum.

Infensus proprie dicitur plus, quàm *inimicus*.

Indocile est, quod penitus non potest discere: *Indoctum*, quod nondum didicit.

Labra sunt virorum: *Labia* mulierum.

Liquar cùm nomen est, i breuis est: Cùm ad verbum venerit, producitur. Vt: *Liquor*, Liqueris. Virg. 1. Georg.

canis cum montibus humor
Liquitur.

Legumen dicitur, quòd manu legatur, nec sectionem requirat: *Frumenta* sunt omnia, quæ ex se aristas mittunt.

Lactans est, qui lac præbet: *Lactens*, cui lac præbetur.

Legiones peditum sunt: *Turmæ*, equitum.

Lucens est, quod aliunde illuminatur: *Lucibile*, quod lucet per se.

Mulctra tempus dicitur, quo mulgentur animalia.

Mulctrale vas, in quo mulgentur.

Medicor, accusatiuum regit. Vt, *Medicor* illam rem: *Medicor Sero illi rei* vsitatè dicimus: *Medicor illam rem*, liguratum est.

Myrtetum, ipse locus est: *Myrtus*, ipsa arbor.

Metor, metaris, metatus sum, significat eligere. Vnde Lucan.

Hesperios audax veniã metatur in agros,

Metior, metiris, mensus sum.

Monstrum dictum à monstrando, & refertur ad præsens eius significatio: *Prodigium* est, quod in longum tempus dirigit significationem.

Monumenta sunt memorię: *Monimenta* verò, à mentis admonitione sunt dicta.

Matrona dicitur prima pueri mater: *Materfamilias*, quę plures peperit. Alij dicũt rectius. *Matronam* dici quæ in matrimonio cũ viro conuenerit, & in eo matrimonio manserit, etiamsi liberi nondum fuerint: dictam matris nomine spe, atque omine, vnde & *matrimonium* dictum. *Matrem* verò *familiàs* esse, quę in mariti manu mãcipioque esset, quę in familiam quoque mariti, & sui heredis veniisset. Alij *Matronas*, virgines nobiles dicunt. *Materfamilias* verò, quę in matrimonio per coemptionem conuenerunt. Nã per quandã iuris solemnitatem in familiam migrant mariti. Inter *Matrem & Matremfamilias* hoc interest, quòd *Mater* est, quę prętter illam significationem, quę est σεμνότατη, quę tantùm conuenit in matrimonio: quod alij *Materfamilias* verò, quę conuenit, vt iam diximus, per coemptionem.

Nayades sunt Nymphę fontium: *Oreades* montium: *Dryades* arborum.

Noxia, est culpa, id est, peccatum: *Noxa*, pœna.

Nimbi dicuntur repentinę & præcipites pluuię: *Pluuiæ* ipsas vocamus lętas & iuges.

Olea est arbor ipsa, vnde deriuatum est *oleum*. *Oliua* fructus ipse, Vnde est *oliuum*. Legimus tamen *oliuam* & de arbore. Vt,

Incumbens tereti Damon sic cœpit oliuę.

Oneratus est qualicũque pressus pondere: *Onustus*, cui onus ipsum honori est. Vt si quis hostium spolia ferat. Sed *Oneratus* aspirationem non habet, quia ab onere venit: *Honustus*, quia etiam ab honore descendit, retinet aspirationem.

Opes numero tantùm plurali diuitias significat. Virg.

Troianas vt opes.

Numero tãtùm singulari, auxiliũ. Terẽt.

Iuno Lucina fer opem, serua me obsecro.

Vtroque numero, possibilitatem.

Opim quando dicimus, nympham significamus: Si aũtem dicimus *opem*, auxilium intelligimus. *Opes* numero plurali, auxilia & census accipimus. Nam *Ops* terra est vxor Saturni, quam Græci Rheam vocant.

Orare est petere: *Exorare*, impetrare.

Odorum, quod per se olet. *Odoratum*, quod odorem aliunde accipit.

Hoc Opus & hæc Opera tũc dicimus, quando negotium ipsum, quod geritur, significamus: Si autem fœminino genere dixerimus *Operæ*, personas ipsas, quę aliquid faciunt, significamus.

Patulum

Digitized by Google

Patulum dicimus, quod per se patet naturaliter, vt, nares, arbor: *Patēs* est, quod & aperitur & clauditur, vt, ostium, oculi.

Patrij dij sunt, qui præsunt singulis ciuitatibus, vt Minerua Athenis, Iuno Carthagini: *Indigetes* autem propriè sunt dij ex hominibus facti, quasi in diis agentes, vt Æneas Romulus.

Planta raptæ sunt de arboribus: *Plantaria*: quæ ex seminibus natá, cum radicibus & terra propria transferuntur. Virg. 2. Georg.

Et viua sua plantaria terra.

Pecuaria, ab eo quod est pecuare venit: nã *pecua*, vt ait in Põpeiana Cicero, ab eo, quod est *pecu* venit. Vt *genu genua*.

Peior à malo dicitur: *Deterior* à meliore.

Parêre est obedire. Vt, Paret amor dictis: *Apparêre* autem est videri. Vt,

Apparet liquido sublimis in aëre nisus.

Pernix pedum est. Vt,

Pernicibus ignea plantis.

Celeritas pennarum. Vt,

celeríque fuga sub sidera lapsæ.

Populos cùm numero plurali dicimus, vrbes significamus: cùm verò *Populum*, vnius multitudinem ciuitatis intelligimus. Vt, populum latè regem, bellóque superbum, de Romano intellexit.

Pollicemur sponte: *Promittimus* rogati.

Pauidus est semper timés: *Pauens*, ex causa.

Pone verbum, nullum habet accentum. Vt,

Pone metum Cytherea.

Ponè tamen in vltima habet accentũ, cùm significat retro. Terent. in Phor.

Ponè apprehendit pallio.

Piget ad futurum spectat: *Pudet* ad præteritum. Et licet penè vna sit significatio, tamen dicimus, *Piget* me illud dicere: *Pudet* me feciſſe.

Poscere, est secundum Varronem, quoties aliquid pro merito nostro depoſcimus: *Petere* verò est, cùm aliquid humiliter & precibus poſtulamus.

Penetrale dicitur, quod penetrat: quod autem penetratur, *Penetrabile*.

Rura dicebant siluæ & pascua: *Agrum* verò eum qui colitur.

Ripa propriè fluminum sunt: *Littora* maris. Vt, Ouid.

Pro ripis littora pulsant.

Sinus genus est vasis, quod cùm significamus, si, producitur: Cùm gremium significamus, si corripimus.

Squallens, splendens significat, quod à squammis venit. Vt,

squammis auróque trilicem.

nam à squallore sordidum significat. Vt,

Squallentem barbam.

Spinus masculino genere prunorũ arbor vocatur: *Spina* verò fœminino, sentes vocantur.

Salem quo vtimur, singulari tãtùm numero dicimus: cùm *sacrum* significamus, plurale tantùm ponimus numerum, secundum Lucanum, qui ait,

Non soliti lusere sales,

Aliquando & *Vrbanitatem* per singularem numerum significamus. Terent. in Eunuch.

Qui habet salem, quod in te est,

id est, quæ res in te est. Masculini enim generis est, non neutri, & neutra *quidam* sunt, nec ab hoc accusatiuo nominatiuus esse potest, hoc sale.

Salum ab eo venit, quod est *Salum Sali*, Vt,

Pérque vndas superante salo:

Et quod ait,

Et sale tabentes artus, ab eo quod est, hic *Sal Salis*, cùm *Salum*, θάλασσα.

Statio est, vbi ad tempus stãt naues: *Portus*, vbi hiemant.

Stirps genere fœminino gen⁹ significat. Vt,

Heu stirpé inuisam: Masculino arboré. Vt,

Sed stirpé Teucri nullo discrimine sactũ.

Specula, quando speculationem significamus, generis est fœminini. Vt,

Specula Misenus ab alta.

Speculum autem, in quo nos intuemur, generis neutri est. Iuuen.

Speculum ciuilis sarcina belli.

quòd Græcè ἐνώπιον.

Sertum & Serta, cùm nihil adiicitur, dicimus. Vt,

Sertísque recentibus halant.

Item alibi expressius,

Serta procul tãtùm capiti delapsa iacebãt.

Si autem *Sertos* dixero, addo flores: Si *Sertas*, addo coronas. Vt Lucanus,

Accipiunt sertas nardo florente coronas.

Species rerum præsentium est, quod quasi aspicitur: *Fama* rerum absentium.

Sanies, mortui est: *Tabus*, viuentis scilicet sanguinis.

Timor de futuro est: *Odium*, de præsenti.

Turbo quando appellatiuum est, facit *turbinis*: Si nomen proprium, *Turbonis*. Vt Horat.

Turbonis in armis.

Troia, cùm prouinciam dicimus, & principale est nomen, breuis est Tro. Vt,

Troiæ ruinis.

Aliquando. Quando nõ est principale, & deriuatio est, longa est, Tro. Vt, Troius Æneas,

Tellurem deam dicimus: *Terram* verò elementum.

Totum est vniuscorporis plenitudo. Vt, Totum auditorium. id est, integrum. *Omne* de vniuersis dicimus. Vt, *Omne auditorium*, id est, Vniuersa auditoria.

Terror propriè est, qui aliis infertur, vt si dicas, Ille habet terrorem, hoc est, timédus est: vnde & *terribilis* dicitur.

Metus dicitur, quem habent timentes.

ed by Google

Volema ab eo,quod volam impleant, dicta sunt: *Vola* autem est medietas palmæ vel pedis, vnde & *inuolare* dicimus. *Volema* lingua Gallica bona & grandia dicuntur, sed magis dicta sunt ab eo,quod volam impleant.

Voluens,qui voluit:*Volubilis*, qui voluitur.

Vterus est mulierum: *Alnus* est,qua defluũt sordes. Sallust. Simulans sibi aluum purgari: *Venter* qui videtur.Iuuen.

Montani quoque venter adest abdomine tardus.

Vanus est, qui etiam sine vtilitate, mentitur:*Mendax*,qui tantùm ad decipiendũ. Sanè *Vanus* apud idoneos,stulte inuenitur. Vt Iuuẽ.

Sic libitũ, vano qui nos distinxit Othoni.

Vrbs muros. *Ciuitas* eius habitatores significat.

Visus genere vtimur *masculino*, cùm de his loquimur,quibus videmus, Vt si dicam, Nubecula obest visibus meis:Sin *neutro* vtamur, ea quæ videntur,significamus.

Vitta sacerdotis sunt: *Laurus* verò etiam Imperatoris victoris.

Vallum dicitur ipsa munitio:nam *Valli* fustes sunt,quibus vallum munitur.Virg.de sustentaculis inquit vitium.

Primus vallos sub tecta referto.

Sexti Pompeij Festi
DE VERBIS
VETERIBVS.

Ambaruales hostiæ appellabantur, quæ pro aruis à duobus fratribus sacrificabantur.*Amburbiales* hostiæ dicebantur, quæ circum terminos vrbis Romæ ducebantur.

Acus dicitur, qua sarcinatrix vel etiam ornatrix vtitur: *Acus* etiam paleæ quædam de frumento dicuntur.

Assiduus dicitur,qui in ea re,quã frequenter agit,quasi cõsedisse videatur. Alij *assiduũ*, locupletem,quasi multorum assium, dictum putarunt. Alij eum,qui sumptu proprio militabat, ab esse dando vocatum existimarunt.

Ad,aut propriè personam significat, vt eo ad Põpeium: aut locũ,vt, abiit ad theatrum. *At*,differẽtiã rerũ significat,vt cùm dicimus: Scipio est bellator,at Marcus Cato orator.

Adscripti dicebantur, qui in colonias nomina dedissent,vt essẽt coloni.*Adscripticij* veluti quidam scripti dicebantur, qui suppiendis legionibus adscribebantur.

Arbitrium dicitur sententia, quæ ab arbitro statuitur.*Arbitrariũ*,cùm adhuc res apud arbitrum geritur.

Ambitus honoris dici cœptus est, à circumeundo,supplicandóque.*Ambitio* est ipsa actio ambientis.

Adeo,cùm prima acuta effertur,idẽ significat quod accedo, vt cùm dicimus, adeo prætorem.Cùm secunda, idem est,quod vsque eo non quidem secundũ rationem,quia Ad prępositib accusatiuis accommodanda est, sed vetusta quadam loquendi consuetudine.

Aquilus color est fuscus & subniger, à quo aquila dicta esse videtur,quanuis eam ab acutè videndo dictã volunt.*Aquulus* autẽ color, ab aqua est nominatus. *Aquilo* vẽtus à vehementissimo volatu, aquilæ instar,appellatur.

Apud & Penes in hoc differunt, ꝙ alterum personam cũ loco significat: alterũ personã, & dominũ,ac potestatẽ ꝙ trahitur à penitus.

Abgregare est à grege,*Adgregare* ad gregẽ ducere,*Segregare* ex plurib.gregib.partes seducere:vnde &*Egregius* dicitur,è grege lect⁹.

Auidus à non videndo, propter nimiam cupiditatem appellatur:sicut *Amens*,qui mẽtem suam non habet.

Beneficiarij dicuntur milites,qui vacãt muneris beneficio:è contrario *Munifices* vocantur,qui non vacant sed munus Reip.faciunt.

Bardus stultus à tarditate ingenij appellatur,*Bardus* Gallicè cantor appellatur,qui virorum fortiũ laudes canit à gente Bardorũ.

Concinnare est aptè componere, *Concinere* est conuenire.

Cohum lorum, quo temo buris cum iugo colligatur,à cohibendo dictum.*Cohum* poëtæ cœlum dixerunt,à chaos,ex quo putabant cœlum esse formatum.

Comptum,genus libaminis,quod ex farina consperſa faciebant.*Comptum* Afranius pro ornatu,& cultu posuit.

Chilo dicitur cognomẽto,à magnitudine labiorũ.*Cilo* sine aspiratione,cui frõs est eminẽtior ac dextera sinistráq; velut recisa videtur.

Cupes & Cupedia antiqui lautiores cibos nominabant:inde & macellum & forum Cupedinis Romæ appellabant.*Cupedia* autem à cupiditate sunt dicta.

Curia locus est,vbi publicas curas gerebãt. *Calabra* curia dicebatur,vbi tantùm ratio sacrorum gerebatur.*Curiæ* etiam nominantur, in quibus vniuscuiusq; partis pop.Rom,quid geritur.*Curiata* comitia,à curiis appellata.

Curiales eiusdẽ curiæ,vt tribules, & municipes.*Curules* equi,quadrigales.*Curules* magistratus appellati sunt, qui curru vehebantur.

Cœna apud antiquos dicebatur,quod nunc est prãdiũ.*Vesperna* quã nunc cœnã appellam⁹.*Cœnacula* dicũtur,ad quę scalis ascenditur.

Cum imperio esse dicebatur apud antiquos, cui nominatim à populo dabatur imperium: *Cum potestate* esse dicebatur de eo, qui à populo alicui negotio præficiebatur.

Censere nunc significat putare,nunc suadere,nunc decernere. *Censio* hastaria dicebatur dum militi multę nomine ob delictũ militare indicebatur,quòd hastas daret.*Census agri* à cẽsendo

Digitized by Google

à censendo propriè appellantur, qui & emi & vænire iure ciuili possunt. *Censores* dicti, quòd rem suam quisque tanti æstimare solitus sit, quantum illi censuerint.

Comedus, *di*, qui bona sua consumit, antiqui dixerunt: *Comedio*, *onis*, recentiores.

Extrarius est, qui extra forum, sacramentum núsque sit. *Extraneus* ex altera terra, quasi extraneus. *Externus*, ex altera gente. *Extrameus*, ex alia terra, *Exterrameus* quoque dicitur, qui ante tempus natus vel potius eiectus est. dictus autem *Exterrameus*, quòd cum mater exterrita, aluo eiecit.

Explorator à Speculatore hoc distat, quòd *Speculator* hostia silentio perspicit: *Explorator* pacata clamore cognoscit.

Feralia, diis manibus sacrata festa, à ferendis, ecudibus appellata. *Feria* à feriendis victimis appellata.

Fœnus & Fœneratores, & lex de credita pecunia, *Fœnebris*, à fœtu dicta, quòd crediti nummi alios pariant, vt apud Græcos eadem res τόκος dicitur. *Fœnum* quoque pratorum ab hac causa est appellatum, quando idipsum manens, quotannis nouum parit: vnde etiam *fastuca* vocata est.

Fœnus appellatur naturalis terræ fœtus, ob quam causam & nummorum fœtus *Fœnus* est vocatum, & de ea re *leges Fœnebres*.

Factio & Factiosus initio honesta vocabula erant: vnde adhuc factiones histrionum & quadrigariorum dicuntur. Modò autem *nomine factionis* seditio, & arma vocantur.

Here, est aduerbium temporis: *Heri* dictum à Græco χθές.

Heres apud antiquos pro domino ponebatur. *Heredium*, prædium paruulum.

Hostis apud antiquos peregrinus dicebatur, & qui nunc hostis, perduellis.

Impages, dicuntur quæ à fabris in tabulis figuntur, quò firmius cohæreant, à *pangendo*, id est, fingendo. Vnde & poetæ *Pangere versus* dicuntur, & agricolæ *Pangere plantas*, id est, infigere.

In, non semper abnuitionem significat, sed interdum etiam pro ademptione ponitur, vt inuolando, inclamando, inuocando.

In præpositio significat modò *quod non*, vt inimicus: modò *actionem*, vt inclamauit: modò *ubi quod tendatur*, vt incurrit: modò *ubi quis sit*, vt inambulat.

Infectores qui alienum colorem in lanam coniiciunt. *Offectores*, qui è colore proprio nouum efficiunt.

Illex producta sequenti syllaba significat, qui legi non paret, qui legem putat tenere se nullam: *Illex* correpta sequente syllaba significat, inductionem, ab illiciendo.

Manubia Iouis tres dicuntur esse, quarum vnæ sunt minimæ, quæ moneát, placidæque sint. Alteræ quæ maiores sunt, ac veniant cum fragore, discutiántque, aut diuellant, quę à Ioue sint, & consilio deorum mitti existimentur. Tertiæ his ampliores, quæ cum igne veniant, & quanquam nullum sine igne fulgur sit, hæ propriam differentiam habeant, quòd aut adurant, aut fuligine deforment, aut accendant.

Modo, cùm per corruptum o. dicitur, significat *tempus*, vt, Modò introij, & ponitur pro *tantùm*, vt, Tace modò, nũc iam. Quòd si producta posteriore syllaba enuntietur, datiuus, vel ablatiuus est casus ab eo, quod est *modus* Vt, *Modo quodam*, id est, ratione.

Mente captus dicitur, cùm mens ex hominis potestate abiit: & idem *Demens*, qui de sua mente discesserit: & *Amens*, qui à mente abierit.

Miseratur is qui conqueritur aliena incõmoda: *Miseratur* is, qui miserum subleuat. *Miseret me*, eadẽ forma dicitur, qua *Piget me*.

Oculissimum, charissimum Plaut.

Oculissimum ostium amicæ.

Oculatum, pro præsenti posuit idem Plaut. cùm dixit,

oculata die. Idem ipse,

Pluris est oculatus testis vnus, quàm auriti decem.

id est, qui se vidisse dicat. *Oculatus* quoque dicitur, vt funditus, penitus: quo significatur tam charum esse quàm oculum.

Orba significat apud poetas priuata aliqua persona chara. *Orba* est, quæ patrem, aut filios, quasi lumen amisit.

Inter *Obsidionalem & Ciuicam coronã* hoc interest, quòd altera singularis salutis signum est, altera vniuersorum ciuium seruatorum.

Ob præpositio, aliàs ponitur pro *circum*: vt cùm dicimus, Vrbem obsideri, obsignari, obuallari. Aliàs *In*, vicem præpositionis, quæ est propter vt, Ob merita, Ob superatos hostes, vnde *obsides* quasi *obsides*, qui ob fidem patrię præstandam dantur. Aliàs pro *ad*, vt Ennius,

Ob Romã noctu legionem ducere cœpit.

Præsidium est, quod pro salute & vtilitate alicuius auxilij gratia præponitur: *Subsidium* quod postpositum est ad subueniendum laborantibus.

Properare aliud est, aliud *festinare*. Qui vẽ numquodq; e maturè transigit, is *Properat*: qui multa simul incipit, neque perficit, is *Festinat*, [Qui neque citius agit, neque serius, sed medium quiddam tenet, is *maturat*: vt bene atque propriè Nigidius.]

Portenta rerum fieri dicuntur, cùm solida corpora rarò se ostendunt, vt cometæ, turbines, barathra, item sereno cælo fieri tonitrua. *Ostenta*, quæ tantummodo ostendunt. *Monstra*, quæ perspiciantur, quæque remedio purgentur.

Digitized by Google

Puri, Probi, Profani, Sui auri dicitur in manumissione, sacrorum causa: ex quibus *Puri*, significat quod in vsu spurcum non fuerit: *Probi*, quòd rectè excoctum, purgatúmque sit: *Profani*, quod sacrum non sit, & quod omni religione solutum sit: *Sui*, quod alienum non sit.

Quatenus significat qua fine. vt hactenus, hac fine: at *Quatinus*, quoniam.

Inter *Legem & Rogationem*: *Rogatio* est genus legis. Quæ *lex* non continuò est, ea *rogatio* est, non potest non esse lex, si modò iustis comitiis rogata est. Ælius Gallus.

Rogatio est, cùm populus consulitur de vno, pluribúsque hominibus, quòd non ad omnes pertineat: & de vna pluribúsve rebus, de quibus non omnibus sanciatur. Quod in omnes homines, réive populus sciuit *Lex* appellatur.

Reus stipulando, est idem qui stipulatur: *Reus promittendo*, est qui suo nomine alteri quid promisit, quive pro altero quid promisit.

Inter *Sacrum, Sanctum, & Religiosum* hæc differentia. *Sacrum*, ædificium consecratum Deo. *Sanctum* murum, qui sit circa oppidum. *Religiosum* sepulchrum, vbi mortuus sepultus aut humatus sit.

Regium est quòd aut est, aut fuit regis: *Regale*, est dignum rege.

Sub Vitem hastas iacere dicitur veles, cùm eas sub manu sursum mittit: *Sub Vitem* præliari dicuntur milites, cùm sub vinea militaturi pugnant: *Sub Vineam iacere* dicuntur, cùm astantibus centurionibus iacere coguntur fudes.

Taciturnus, qui facilè tacet: *Tacitus*, arguitus etiam, quia potest aliquando tacere.

Diues, à diuo, qui vt deus, nullo videtur indigere. *Opulentus* ab ope, cui ea optimè. *Pecuniosus*, à pecunia magna.

Vindemiator, vel quòd vinum legere dicitur, vel quòd de vite id demit: *Vestigator*, à venatu.

Assum dictum, quod ab igni assudescit. *Vuidum* est, quod humidum: & ideo vbi id non est, succus abest, & ideo sudando assum destillat humorem. Vt *Crudum* minimum habet humoris, sic *Excoctum* parum habet succi. *Elixum* est è liquore aquæ deductum, & ex iure: quod iucundum magis, conditione succi.

Hasta, quòd astans solet ferri. *Iaculum*, quod vt iaciatur, fit. *Tragula*, à traiiciendo.

Damnum, à demtione, cùm minus re factum, quàm quanti constat: *Detrimentum*, à detritu: quòd ea, quæ trita, minoris sunt precij.

Merces à merendo, quod manu factum erat, & datum pro eo. *Manupretium*, à manibus & precio: *Præmium*: à præda, quòd ob rectè quid factum, concessum.

Loquax, qui nimium loquitur: *Eloquens*, qui copiosè loquitur.

Colloquium, cùm conuenitur in vnum locum, loquendi causa: *Loquela*, verbum quod in loquendo efferimus.

Loquitur is, qui suo loco quodque verbum sciens ponit: *Proloquitur* iste, cùm animo quod habuit, idque extulit loquendo.

Conserere manum dicimus cum hoste: *Asserere manu*, cùm libertatem comprehendimus.

Spondet, qui dicit à sua sponte: *Sponsor* etiã spondet, qui idem faciat obligatus: *Præs*, qui à magistratu interrogatus, in publicum vt præstet, à quo & cùm respondet, dicitur *præs*. *Vas* appellatus, qui pro altero vadimonium promittebat.

Inter *Agendi, Faciendi, & Gerendi* verba. Potest quis quid *facere*, & non *agere*. vt, *poeta facit fabulam*, & non agit: Contrà *actor agit*, & non facit, & sic à poeta fabula fit, & non agitur, & non fit. Contrà Imperator qui dicitur res gerere, in eo neque agit, neque facit: sed *gerit*, id est, sustinet: translatum ab his qui onera gerunt, quod hi sustinent.

Signa dicuntur eadem & *Sidera*. *Signa*, quòd aliquid significent. vt, libra æquinoctium: *Sidera* quæ insidiuntur, atque ita significant aliquid in terris perurendo.

Fretum, dictum à similitudine feruentis aquæ, quòd in fretum sæpe concurrat æstus, atque afferuescat. *Aequor*, mare appellatum, quod æquatum, commotum vento non est.

Martij Terentij Varronis DE LINGVA LATINA.

VErba aliud nunc ostendunt, aliud ante significabant, vt *hostis*. Nam tum eo verbo dicebant *Peregrinum*, qui suis legibus vteretur: nunc autem eum, quem tum dicebant *Perduellem*.

Lacus, lacuna magna, vbi aqua contineri potest: *Palus* paululum aquæ in altitudinem & palàm latius diffusæ.

Præsidiũ est dictum, quia extra castra præsidebãt in loco aliquo, quò tutior regio esset: *Obsidium* dictum ab obsidendo, quo minus hostis egredi possit in die.

Pauper, à paulo lare: *Mendicus* à minus, cui cùm opus est, minus est.

Digitized by Google

Q. TERENTII SCAVRI DE ORthographia.

DE, nonnunquam perperam ponitur pro ex. *De prouincia* venire, qui se dicit, dicit perperam. Imus enim *in prouinciam*, vt, in nauem, vt in Circum. *Eximus è prouincia*, vt è nauibus, è Corsica. *De prouincia* exist mamus, cùm de ea bene aut malè prædicamus. *De naui* dicimus, cùm longa an oneraria sit, rogamus. *De Circo*, cùm Flaminius, an Maximus.

Vitiosè dicitur. Senatum haberi *apud eadem* Apollinis, quod *in ade* dici oportet. Et *de senatus sententia* vitiosè: nam habent dicere, vt ex mea sententia. Item quidam dicunt *de senatu ire*, dici potius, quàm *è senatu* quòd de eo, quo inimus dicimus, in: de, cùm redimus. *Ex senatu egressus* potius quàm de senatu.

Malè imperant qui dicunt, *de tabulis* quid dicere. De tabulis enim is dicit, qui eas laudat, aut culpat: *è tabulis* is dicit, qui quod est in his scriptum: recitat è scripto, quę pronuntiantur.

A capite dempta quæ vocant, malè appellant, quòd sunt *de capite dempta*, non à capite. *Ad capùt additum* rectè dicitur, si est extra caput quod additur.

Qui transcribunt tabulas, nõ describunt sed exscribunt, qui quales sunt scribunt, id est, tribuunt.

A scena, venit spectator: *è scena* venit, qui egit. Contrà *spectator è theatro: à theatro actor*. *De scena* loquitur, qui de ea bene an malè ornata sit, loquitur. *In scena* pronuntiat, qui hoc idem subtiliùs vult dicere, non *in scena*, sed pro scena dicit, pronuntiare actorem *in scena* significanter Græcè dicimus. *E scena* actor exit, venit in pulpitum ac vestibulum: *in scena* itaque actor est, cùm eò venit.

Prodire dicimus, qui domo excedit. *Procedere* qui eo quod ducit producere.

Pro rostris dici oportet, cùm is qui concionatur his dicit, qui ante rostra sunt. *Pro rostris* enim *& ante*, idem sunt.

In rostra ascendit, *è rostris* descendit: *de rostris* dicit, qui ea eiusmodi sint, dicit. †

In cõcione stat, *è cõcione* venit, *de cõcione* dicit. §

Inscribunt quidam literis, *Data è Gallia*: Item, *Data in Roma*, vitiosè: nam sic dici oportet *in Gallia & Roma*. *Dantur* enim *in loco*, afferuntur *è loco*: sequitur vt dentur *in Gallia & Roma*.

Agellij.

Adoptatio dicitur, quòd per prætorem fit. *Arrogatio*, quòd per populum.

Auarus appellatur, qui auidus æris est. *Locuples*, qui multas possessiones tenet.

Lex est generale iussum populi aut plebis, rogante magistratu. *Plebiscitum* est lex, quam plebes non populus accipit.

Rogatio est, siue cùm populus, siue cùm plebs rogatur, siue quod vniuersos pertinet, caput ipsum, & origo, & quasi fons.

Populus est, in quo omnis pars ciuitatis, omnesque eius ordines continentur. *Plebs* ea dicitur, in qua gentes ciuium patriciæ non insunt.

Qui mentitur, ipse non fallitur, sed alterum fallere conatur. *Qui mendacium dicit*, ipse fallitur. *Qui mentitur*, fallit quantum in se est. *Qui mendacium dicit*, ipse non fallit, quantum in se est Ita Nigidius.

Necessitudo dicitur pro eo, quod necessum est. *Necessitas* pro iure officióque obseruantiæ affinitatisque.

Errare dictum, ἀπὸ τῶν ἰρρῶν. Hallucinari ex eo quod Græcè dicitur ἀλύειν.

Qui vnum quid maturè transigit, is *properat*: Qui multa simul incipit, neque perficit, is *festinat*.

Vani dicuntur, non (vt vulgus dicit) desipientes aut hebetes, aut inepti: sed vt veterũ doctissimi dixerunt, mendaces & infidi, & leuia inaniáque pro grauibus & veris astutissimè componẽtes. *Stolidi* vocantur non tã stulti, & excordes, quàm tetri, & molesti, illepidi, quos Græci μοχθηρὸς καὶ σκληρὸς dicunt.

Vena suapte vi immobiles sunt, & sanguinis tantùm demittendi gratia explorantur.

Arteria motu atque pulsu suo habitu & modum febrium demonstrant.

VOCVM ALIQVOT APVD TERENtium explicatio.

E veteribus membranis.

Heus, Ohe, Eho, Ehodum, vocandi.
Antehac, Quoad, Posthac, temporis.
Vsquam, Vspiam, Nusquam, Quopiam, loci.
Amabo, Sodes, Hem, Meastu, blandientis.
Pol, Edepol, Castor, Hercle, iurandi.
Eu, Euge, Esa, Age, Agedum, hortandi.
Nullus, pro non.
Vtut, qualitercunque. *Vbiuis, Vbicunque, Cuicui, cuicunque.*
Heu, heu, dolentis.
Hui, Phy, Papæ, admirantis.
Vaha, deridentis vel indignantis.
Atat, expauescentis.
Ha ha ha, deridentis.
Heu heu, au au, flentis.
Nequicquam, frustra. *Neutiquam*, nullo modo

Digitized by Google

Itidem, similiter.
Apprime, Valde.
Atqui, Certè.
Potis est, potest: *Pote*, potes.
Etsi, *tametsi*, pro quamuis.
Qui, quare vel quomodo.
Quam, quantum.
Maximè, sæpe pro libenter.
Eccum, ecce eum vel ipsum.
Ecca ipsa, ecce, ea ipsa.
Hicce, pro hic, *hiccine*, pro hicne: *hisce*, pro hij: *istoccine*, pro istòne: *huiusce*, pro huius: *hiscine*, pro hiisne.
Illaclon', pro illaclóne.
Malùm, interiectio.
Tute, tuipse.
Scelus, quandoque pro scelesto.
Periculum, pro experientia.
Res, pro prædiis vel vtilitate.
Factum, quandoque factum.
Mala, maxilla.
Dica, scedula.
Angiportum, via arcta.
Occipio, incipio.
Cesso, tardo.
Faxo, *faxim*, pro faciam vel fecerim: *faxint*, facient, fecerint.
Dedo, do: *dedim*, dabo: *duint*, dent.
Scies, pro scis: *Scient*, pro sint.
Face, pro fac. *Adduce*, pro adhuc.
Mitte, pro dimitte. *Rogo*, pro interrogo.
Offendi, pro inueni.
Mane, pro ausculta.
Opperior, expecto.
Percontor, inquiro.
Maturo, accelero.
Obtundo, eneco, de magna molestia.
Concedo, obedio.

Exigo, expello & sperno.
Arcessor, vocor.
Vereor, timeo. *Reuereor*, obseruo.
Calleo, callidè scio.
Abnuo, nego & subtraho.
Refello, contradico.
Gannit, latrat, inaniter loquitur.
Dispeream, per deos perij.
Posterdie, pro postridie, hoc est, postero die.
Astu, astutia, vel prouidentia. *Astu* pro ciuitate.
Misere, interdum pro immoderatè.
Praniso, videre desidero.
Sedulò, intentò, *Vtiliter*, studiosè, *examine*, sine dolo.
Ambages, verba frustratoria. *Phalera*, insidiosa.
Clientela, seruitium vel multitudo clientium.
Conclamatum, satis dictum.
Facessere, libenter & cum desiderio facere.
Id propterea, propter id.
Ostentare, vanè se iactare vel ostendere.
Propedìem, breui vel cito.
Diem, breue tempus: *Aetatem*, tempus lõgum significat, aduerbialiter.
Debacchari, furere, à furore non cessare.
Despicatus, despectus.
Aerumna, molestia vel miseria.
Floccifacere, contemnere, despicere.
Lacessere, prouocare.
Succinctus, succinctus.
Iurandum, pro iusiurandum.
Exemplum facere, id est pœnam constituere.
Potesse, *potis esse*, posse.
Qui, pro qui. *Quiuis* pro quæuis. *Quisnam* pro quænam.
Sycophanta, pro comedone.
Succenturiatus, sub centuria positus.

PAVLI

FINIS.

Digitized by Google

PAVLI MANVTII

PATRIS DE VETERVM DIERVM RATIONE.

SOLVM dierum in genera distribui Annum oporteat, multifariam rectè diuidetur, vt sic; *Annus constat ex Diebus* vel *Fastis*, vel *Nefastis*: aut sic, ex Diebus vel *Festis*, vel *Profestis*: aut sic, ex Diebus vel *Senatoriis*, vel *nõ Senatoriis*: aut sic, ex Diebus vel *Comitialibus*, vel *nõ Comitialibus*. harum enim quatuor diuisionum, si separatim singulæ considerentur, totum Annum quælibet complectitur. Nos autem, cùm de Diebus ex quæ scitu digna censuerimus, quæque ad Romanæ historiæ notitiam valde pertinent, breuiter ostendere instituerimus, ex his diuisionibus vtemur ea in qua quæ maior pars est, (duas enim partes habent singulæ) ea, cum ea parte, quæ in aliis diuisionibus item maior est, comparata, vberior aliquanto esse cognoscitur. incipiemus igitur à nominatis in prima diuisione, Fastis, & Nefastis: quandoquidem Fast., quæ duarum primæ diuisionis partium plenior est, plures in anno sunt, quàm quæcunque pars in tribus reliquis diuisionibus latius patet, hoc est: quàm vel Profesti, vel non Senatorij; vel non Comitiales. quòd si quis opponat, in kalendario plures notatos esse dies littera C, quàm littera F, vnde plures significantur Dies Comitiales, quàm Fasti: itaque non rectè me à Fastis, vt à pleniore parte, exordiri: sciat, non à me Fastos modò vocari quos notatos litera F videmus, sed omnes planè quibus fari tria verba, Do, Dico, Addico, Prætori licebat: quorum è numero Comitiales erant, & ij, quos in kalendario hæ literæ demonstrant EN. N'. Q. REX. C. Q.ST. D.F.P. quibus omnibus cùm fari liceret, etiam si non id semper fieret: qua de caussa notati sunt a his literis potiùs, quàm F, vt indicetur, præter Fari aliquid etiam fieri licuisse: non absurdè mihi facere videor, & ad Fastos, littera F vocatos, qui quidem verè Fasti dici possunt, quòd iis aliud prorsus nihil fiebat, quo Prætor à iure dicendo impediretur, eos quoque dies aggrego, quibus, Fari semper quidem licebat, non tamen, quod liceret, fieri semper solebat. vt omnino tria essent genera, quibus de singulis agetur suo loco: primùm Fasti ij, quibus fari semper & liceret, & soleret, qui notantur littera F, sũntque omnes XXXIII. hi & propriè erant Fasti, & toti: propriè quòd per eos nisi cùm aliquis casus extra ordinem interueniret, nunquam Prætorius non dicebat: toti, quòd Fari, horis omnibus liceret. Alterum genus fuit, Fasti ij, qui & ipsi propriè Fasti erant, sed non toti, quòd iis quidem omnibus Fari, non tamen horis omnibus, liceret. erãt autem hi, EN. N' F.P. EN. Q. REX. C. Q. S. T. D. quas litteras infrà explanauimus. atque hi erant omnes LX. Tertium genus Comitiales. fuêre casu Fasti, non propriè, quia, cum Comitia non haberentur, tũc fari solum Prætor solebat, hi modò toti erant Fasti, cùm nulla scilicet Comitia haberentur, modò ex parte, cùm haberentur illa quidem, sed minimè per totum diem. hi CLXXXIV. erant. Nos igitur Fastos omnes vocamus: quibuscunque Fari liceret, siue Fasti propriè, siue non propriè essent. Itaque ab his profesti, paullatim progrediemur diuidendo, vt, qui nobis propositus est huius narrationis finis, eò perueniamus. Omnes Dies aut Fasti sunt, aut Nefasti: & Fasti partim Festi, partim Profesti: Festos pleroſque partim Fastos, partim Nefastos fuisse, vt Quirinalia, Lupercalia, Terminalia, ex kalendario cognoscitur. quibus enim Festis diebus, adscriptum est N', ij sunt Nefasti. simul, & Fasti Nefasti, priore parte, Fasti, posteriore Dies Feralia adscriptam habet F. qui festus propriè non fuit, sed gestãdæ ad mortuos cœnæ dicatus dies. qbòd quia nõ hora stata fiebat, sed vt cuique commodum erat, ideò totus dies potuit esse Fastus. propterea, vt opinor, littera F. notabatur. Festis porrò diebus,

Digitized by Google

non dubito, quin omnibus haberi Senatum licuerit. cuius rei exempla sunt in antiquorum libris admodum multa. quanquam solemne hoc non erat vt semper Diebus Festis Senatus haberetur, sed legitimum vt haberi posset, solemne autem illud, ac statutum, ex more maiorum, vt kalendis, Nonis, Idibus, haberetur. Itaque in kalendario neque Kalendis, neque Nonis, neque Idibus littera C, quæ Comitiales dies significabat per quos haberi Senatus non poterat, neque diebus omnino vllis Festis adhæret profesti dies aut fasti erant, aut Nefasti, & omnibus Profestis Nefastis haberi Senatum licebat. Profastis autem Fastis non planè omnibus, sed iis tantùm, qui Comitiales non essent, quibus autem Profestis haberi Senatus poterat, iis omnino Agi cum Populo non poterat: contra quibus Profestis haberi Senatum non licebat, iis Agi quidem cum Populo licebat, nec tamen semper agebatur: cùm ea res ex eorum voluntate penderet, penes quos Populi cogendi potestas esset. non enim, quod licet, id etiam necesse est. Quod autem dixi Comitialibus haberi Senatum non licuisse, declarant illa verba, in epistola Ciceronis ad fratrem, quæ tertia est lib. II. Consecuti sunt dies Comitiales, per quos Senatus haberi nõ poterat. & illa in S. C. quod Cœlius ad Ciceronem misit, Epist. fam. lib. VIII. Vtique eius rei caussa per dies Comitiales Senatum haberent, S. Q. C. facerent. Quibus verbis quod extra ordinem à Senatu eo S. C. decretum est, id omnino fieri solitum non esse, dilucidè constat. ita Senatus Fastis quibusdam haberi poterat, quibusdam non poterat: siquidem Comitiales inter Fastos iam retulimus. Nefastis autem haberi omnibus potuisse, iam diximus. Sanè qui me torqueat, nodus est, mihi quidem perdifficilis, in epistola ad Atticum libro I, in qua, cùm dixisset iam, Nam, cùm dies venisset rogationi ex S. C. ferendæ, paucis post versibus subiunxit, Senatus vocatur. quod certè mos maiorum minus ferre videbatur. nam, si Rogationi ferendæ dies est, certè Comitialis est. quòd si Comitialis, haberi Senatum non licet: cuius rei testimonio sunt ea, quæ paullò antè recitauimus, & ex epistola ad fratrem verba Ciceronis, & è S. C. nisi si factum id extra ordinem dicamus, vt Pisonis Consulis iniquissimis conatibus obuiam iretur: qui cùm esset lator rogationis & eius Rogationis, quam ex S. C. & de religione ferebat, idem tamen erat dissuasor. Comitialium magnus erat numerus: eósque fuisse dies Fastos, quod suprà dixi, ita existimo, vt mihi videar affirmare posse, non enim inani quadam coniectura, sed certa in primis, vt puto, ratione commouear. nam in Orationibus Ciceronis, in Pisonem, de Prouinciis consularibus, pro Sextio, mentionem video fieri ea de lege, qua P. Clodius Tribunus pl. sanxit, vt omnibus diebus Fastis Agi cum Populo liceret. quo fit apertum, Fastis quibusdam non id licuisse, quod, vt omnibus liceret, lege Clodia sancitum est. quam tamen legem non fuisse obseruatam, demonstratũ est à nobis in lib. de Legibus Romanis. Nec verò mirari satis possum, cum, Fastos aliquot fuisse Comitiales pateat, quî venerit in mentem Macrobio Fastis, dicere, Lege agi licuisse, cum Populo non licuisse, Comitialibus autem vtrunque licuisse. quorum alterum verè dictum constat, Comitialibus, inquam, & Lege agi, & cum Populo licuisse: quia scilicet Comitiales erant de numero Fastorum: itaque & illud, omnium Fastorum commune habebãt, vt Lege agi posset, & hoc præter ea proprium, vt etiam cum Populo posset. Alterum autem de Fastis diebus, quibus ait lege agi licuisse, cum populo non licuisse, in prima parte verum esse video, in secũda qui possit non esse falsum, haud facilè reperio. quî enim Fastis agi cum populo non licet, cùm Comitiales omnes fasti sint &, Comitialibus agi licuisse cum populo, iam ostenderim: dixisset hoc modo: Fastis omnibus lege agi licet, cum populo non omnibus licet: nihil erat, quod reprehenderes: siquidẽ, quod docuimus, quibusdam Fastis agi cum populo poterat, quibusdam non poterat: quibus poterat, eos si quis Fastos, aut Fastos Comitiales diceret, non erraret, cùm dies fuerit nullus Comitialis, quin idem & Fastus: sed Comitiales potius, quàm Fasti, vt reliquis Fastis proprio nomine distinguerẽtur, & Comitiales item potius, quàm Fasti Comitiales, breuitatis caussa, vocabantur. Verùm quia libenter, quantum in me est, Antiquitatem soleo tueri; Macrobium, à quo multa didici, quasi gratiæ referendæ loco, ita conor excusare: vt cum Fastos nominauit, de iis tantum intellexerit qui Fasti vulgò dicebantur, non etiam de iis qui etsi Fasti ipsi quoque erant, Comitiales tamen appellabantur. spectauit igitur non verbi vim, quæ dies omnes, quibus Prætor tria verba fari posset siue Comitiales essent, siue nõ, complectitur; sed consuetudinem loquendi, quod Fastos nominabant eos, quibus tantum lege agi posset, cùm eos quibus cum populo posset, Comitiales præcipuo vocabulo mallẽt appellare. Quæritur hìc fortasse cùm Comitiales omnes essent Fasti, isque & cum populo, & lege agi posset, cum populo, quia Comitiales: lege, quia Fasti, fierétne simul vtrunque. Negatur. nam, etsi, licebat vtrunque

que eodem die, non tamen vtrunque poterat eodem tempore. cùm enim populus in Forum conuenisset, quid iudicibus, aut litigantibus loci relinqueretur? porrò, si vacaret locus, quî tamen posset Prætor, aut Iudices, in tanto strepitu, quantus coactæ in vnum locum multitudinis solet esse, eorum, qui causas agerent, orationes attentis auribus, animísque, vt par est, excipere? sedata mente diligenter aliquid considerantibus opus est, itaque absurdum est, credere, potuisse eodem tempore & cum populo agi, & iudiciis operam dari: sicuti Fastis ns, qui Comitiales non erant, eodem quidem die non tamen eodem tempore, & Lege actum, & Senatum esse habitũ inuenio; sic, vt Lege ageretur primùm, deinde Senatus haberetur. quòd cum ex aliis locis, tum ex 111. & 112. epistola libri 11 ad Quinctum fratrem intelligitur. Ergo cùm omnes Comitiales essent Fasti, non quia semper Lege ageretur, sed quia semper liceret, si modò cum populo non ageretur: (nec enim vtrunque simul fieri, iam diximus) ita concludemus: Fastos, litera r in Kalendario notatos, iurisdictionem omnes habuisse; Fastis, littera c notatis, & ius dici, & agi cum populo eodem die, non eodem tamen tempore, potuisse: idcóque Fastos eos quoque fuisse dico non ex eo, quod fieret, sed ex eo, quod liceret. Hæc de fastis: superfunt Nefasti. His omnino neq; lege agi, neque cum populo licebat. cùm enim opponantur Fastis, quorum è numero sunt Comitiales, constare, quòd omnes Fasti, siue Comitiales, sive non Comitiales, habent, prorsus careant necesse est. Festus etiam sic: Die nefasto apud Prætorem lege agere, religiosum erat. Causas tamen agi, & Concionẽ haberi, & legem promulgari, licebat. nam neque causas agi, est lege agi: neque Concionẽ haberi: aut, legem promulgari, est cum populo agi. quæ probare singula magni negotij nõ est. Agitur lege, cùm Prætor tria verba fatur, Do, Dico, Addico: qui est vltimus iudicij dies: cùm verò causis audiendis Prætor operam dat, lege tunc non agitur. quare fastos esse necesse non est omnes dies, quibus aut pro reo, aut contra reũ dicitur: sed fastum eũ quidem esse necesse est, quo Prætor, aut qui iudicio præest, cum consilio iudicum sententiam ferre debet. itaque in epistõla 1.11, libri 11. ad Quinctum fratrem, Ad 1.11. Idus, inquit, dixi pro Bestia, de Ambitu, apud Prætorem Cn. Domitium. Quem tamen diem (est autem 1.1. Idus Februarij) factum non fuisse, Kalendarium indicat: notatur enim, vt nefastus, littera N nec omnino de octo diebus, qui ab Idibus appellantur, mẽse Februario Fastus vllus fuit, vltimo tantùm die; hoc est Idibus ipsis, excepto, qui nefastus prioris, fastus posterioris parte fuit: notatur enim sic, N. Cõciones licet ad populum haberentur, non tamen Comitiali tantùm die, sed eo facto, qui Comitialis non esset, & Nefasto pariter haberi poterant. nolo enim quenquam in eo falli, quia fortasse, Agi ad populum, & Agi cum populo idem esse videatur: quæ diuersa sunt. nam Agebatur ad populum cum ad populum concionem aliquis habebat, vt Gellius docet lib. x 1 11. c. v. Agebatur autem cum populo, vt ait Festus, cum magistratus ad Contilium aut Comitia vocabat. quod fieri Comitiali duntaxat die licebat. Concionari autem omnibus æquè diebus licuisse, exempla demonstrãt. itaque quoties aliquod s. c. erat factum, dimisso Senatu, & s. c. ad populum recitato, magistratus aliquis, aut etiam priuatus Senator, Concione ei à magistratu data, ad populum verba faciebat, nec tamen is erat dies Comitialis nam Comitialibus fieri s. c. aut omnino Senatum haberi non potuisse, demonstratũ est. & Festus hæc apertè distinguit, cùm ait, Forum est, in quo iudicia fieri. Cum populo agi, Conciones haberi, soleant. Quo die igitur Agi cum populo, eodem, Agi apud populum, licebat: quo autem Agi apud populum, eodem. Agi cum populo, non semper licebat. Exempla sibi quisque notet in legendo, quod facillimum est: sunt enim infinita. itaque puto me facere non ineptè, quòd iis recitandis quæ passim extant, conterendum mihi tempus esse non existimem. Illud addendum vnum videtur: Cùm aduocabatur Concio, vt populus aliquid suffragiis, rogante magistratu, sciscceret, tum actum esse cum populo, non ad populum: cùm verò Magistratus, aut etiam priuatus aliquis, magistratu ei concionem dante, ad populum verba faciebat, non vt suffragia deinde ferrentur, sed vt aliquid exponeretur, tunc non cum populo, sed ad populũ actum esse. Aliud est igitur Habere concionem: aliud Aduocare concionem. Habere concionem, est Agere ad populum: Aduocare concionem, si aduocatur, vt suffragia ferantur, est Agere cum populo. ideo scripta sunt hæc, apud Macrobium lib. primo Sat. Iulius Cæsar Auspiciorum lib. x v 1. negat, Nundinis Concionem aduocari posse; id est, Cum populo agi, ideóque Nundinis Romanorum haberi Comitia non posse. Addita enim sunt illa verba. Id est, Cum populo agi quia non semper, Concione aduocata, cum populo agebatur, sed interdum ad populum dũtaxat. Nundinis autem, cum populo quidem agere non licuit, ex quo sequebatur, vt Comitia haberi nõ possent: ad populũ autẽ agere, hoc est concionẽ habere, certè licuit: non enim

aduersatur illud quod à Cicerone scriptum est, lib. IV. ad Atticum: Ante diem X. Kal. Nũdinæ: Concio biduo nulla. Quibus verbis, id quod factum non est, non id, quod nõ licuit, ostẽditur, nam cùm haberi Nundinis Comitia non possent, quod non ex Macrobio tantùm, verùm etiam ex Plinio lib. XVIII. cap. III. cognoscitur: propterea ne concionandum quidem P. Clodius, Appius, Metellus putauerunt, qui proximis diebus, Comitiorum caussa, Conciones habuerant. Supereſt de lege promulganda. id enim de tribus, quæ præposuimus, erat tertium Ferendæ legis, & Promulgandæ non eadem ratio fuit. Ferebatur die tantùm Comitiali; Promulgabatur etiã non Comitiali siue fastus, siue Nefastus esset. itaque C. Cato Tribunus pl. rogationem de abrogando Lentulo imperio, die non Comitiali, promulgauit. cùm enim & post IV. Nonas Februarij, & ante III. Idus eiusdem mensis promulgauerit: quod ex epistola III. libri II. ad fratrem colligitur: Comitiali die promulgare non potuit, ac ne Fasto quidem. primi enim duodecim Februarij dies Nefasti omnes fuerunt. Haberi autem Senatum per Nefastos omnes, licebat: nec per omnes tamen sed tantùm, cùm res postularet, habebatur, eorum magistratuum, quibus id iuris erat, arbitratu. ita Senatus in hoc præstare populo videbatur: quod agi cum populo per vnum modo dierum genus, hoc est, per Comitiales, quæ Fastorum pars erat, haberi autem Senatum per duo genera, hoc est, & per Fastos eos, qui Comitiales non essent, & per Nefastos omnes, licebat. Erant præterea Dies aliquot promiscui, quibus totis lege agi, neque omnino licebat, neque omnino non licebat, sed partim Fasti erant, partim Nefasti. horum tria erant genera alij, prima & postrema diei parte, Nefasti, media Fasti, qui dicebantur *Intercisi*, & in Kalendaria his duabus literis notantur, EN: quod est Endotercisi, pro Intercisi. Veteres enim Endo pro In vsurpabant. itaque dixit Cicero lib. II. de legibus: Quos endo cælum merita vocauerint. Et Festus notat, Endoitiũ pro initium. Varro autem lib III. de re Rust. Endo suam domum. Alij priore parte Nefasti, posteriore Fasti: qui notantur ipsi quoque duabus literis, NP, sed coniunctis, hoc modo N': quod valet, Nefastus primo, cuiusmodi fuisse dies ferè omnes Festos, inspecto Kalendario, cognoscitur. Nonnulli priore parte Fasti, posteriore Nefasti: qui notantur sic, FP. quod, Fastus primo, significat. quo ex genere videmus in Kalendario Vinalia fuisse. Dies eos, qui priore parte aut Fasti erant, aut Nefasti, de veteribus, quod memoriæ erant, nominat. de Fastis autem media diei parte hoc est de Intercisis, Varro sic lib. V. de lingua Latina. *Intercisi* dies sunt, per quos mane & vesperi est Nefas medio tempore, inter hostiam cæsam & exta porrecta fas: à quo, quod fas tum intercedit, Intercisi dies; aut quod Intercisum nefas. Patet iam. his literis, quæ sunt in Kalendario, F. N. C. R. P. N'. E N, sex dierum genera significari, Fastos, Nefastos, Comitiales, Fastos primò, Nefastos primo, Intercisos, Quòd si cui veniat in mentem, hae duarum litterarum connexione N. non significari, quod nos diximus, Nefastus primo sed potius, Nefas Prætoris huius opinionem argumentum primò è cõiectura, vel ex ipsa potius, vt ego sentio, ratione ductum, deinde etiam Historiæ veteris infirmat auctoritas. argumentum est hoc, Nemo, cui pauciora sufficiunt, pluribus vtitur, quid opus erat, vt ij dies, quibus adscriptum videmus N, Nefasti esse indicarentur, duas potius literas, quàm vnam, apponeret? Cur N', inquam, non N præsertim cùm Nefasti dies omnes hac vna littera, N, notentur: sicuti & Fasti, eorum quasi aduersarij, vna litera, F, demonstrantur. Age, dicat aliquis, leue hoc esse, planéque nugatorium argumentum. quod sanè mihi videtur contrà, quid Ciceroni respondebitur? mendacijne, & falsitatis, quasi testem corruptum, aut mscientem, arguemus, non ita, vt opinor, quisquam desipiet. Sunt igitur hæc in Epistola, Risi, Ciceronis verba, libro II. ad fratrem: Cognosce nunc Idus. Decimus erat Cœlio dies. Domitius ad numerum iudices non habuit. Quibus verbis, cùm Idus Februarij, de quibus Cicero loquitur, fastum ex parte diem fuisse, satis constet: quandoquidem eo die Prætor Domitius, vt de reo cognosceret, sententiámque ferret, in eorum descendit: sequitur, vt N, quod Idibus omnium mensium, exceptis Iuniis, in Kalendario adscriptum videmus Nefastus dies omnino significari non possit. Eodem in libro altera est Epistola, quæ sic incipit: Sextius noster absolutus est ad II. Idus Mart. qui dies, si eo die Sextius absolutus est, certè Nefastus planè non fuit, fuit autem, cùm ei sit adiunctum, priore quidem parte Nefastus, posteriore autem fastus: sicuti & Idus Februarij, de quibus proximè diximus. & omnes dies, quibus in Kalendario N' appositum animaduertimus. Aggrediamur nunc quando & de Dierum ratione, & de literis, eos significantibus satis multa, atque etiam, vt arbitramur, satis vera dicta, alias, quæ in Kalendario sunt, literas, aut consilas, eóque obscuriores dictiones interpretari: vt, quos Antiquitas capit eorum commodo pro nostra virili parte consulamus.

KALEN.

A R1AN.P
B F
C C
D C
E NON.F
F F
G C
H C
A AGON
B EN
C CAR.N°
D C
E EID.N°
F EN DIEI VITIOS.
G CAR EIS.C.
H C
A C
B C
C C
D C
E C
F C
G C
H C
A C
B C
C C
D C
E F
F N
G C
XXXI

H R.FEB.N
A N
B N
C N
D NON
E N
F N
G N
H N
A N
B N
C N
D EID.N°
E N
F LVPER.N°
G EN
H QVIR.N°
A C
B C
C C
D FERAL.F
E C
F TER.N°
G REGIF.N
H C
A EN
B EQ.N°.
C C
XXIIX

D R.MAR.N°
E F
F C
G C
H C
A N°HOC DIE CÆSAR PON
TIF.MAXIM.ACT.EST
B NON.F
C F
D C
E C
F C
G C
H EN
A EQ.N°
B EID.N°
C C
D LIB.N°
E C
F C
G C
D LIB.N°
E C
F QVIN.N
G C
H C
A N
B TVBIL.N°
C Q.REX.C.F
D C
E C
F N° HOC DIE CÆSAR.
ALEXAND.RECEPIT
G C
H C
A F
B C
XXXI

C K.APR.N
D C
E C
F CLVDI MATRI.MAC.
G N°ON.LVD
H N°LVDI
A N LVDI
B N LVDI
C N LVDI
D N LVD.IN.CIRC.
E N
F N LVDI CERER.
G EID.N°LVDI
H NLVDI
A FORD.N°LVD
B NLVDI
C NLVDI
D NLVDI
E CER.N.LVD
IN.CIRC
F N
G PAR.N
H N
A VIN
B C
C ROB.N°.
D F
E C
F N°LVD.FLOR.
G CLVDI
H CLVDI
XXX

A K.MAIN
B FCOMP
C C
D C
E C
F C
G NONN
H F
A LEM.N
B C
C LEM.N
D N°LVD.MART.
IN.CIRC.
E LEM.N
F C
G EID.N°
H F
A C
B C
C C
D C
E C
F C
G CXXXI

H K.IVN.N
A F MART. CAR. NO
B C NAT
C C
D NON
E N
F N
G MENTI. IN. CA
PIT
H VRT.F.PR.
A N
B MART.
C N
D EID.N
E N
F Q.ST.D.F
G C
H C
A C
B C
C C
D F
E C
XXX

Digitized by Google

F	K.IVLN.	E	K.AVG.N.	D	K.SEPT.N HOC DIE
G	N	F	CFER. HOC DIE CAES.	E	N PER. HISP.
H	N		SAR. HISP. VICIT.	F	N'
A	N	G	C	G	CLVDI.ROMANI
B	POPLIF. N'	H	C	H	NON. FLVD.
C	NLVDI APOLLIN.	A	NON.F	A	FLVDI
D	NON.NLVDI	B	F	B	CLVDI
E	NLVDI	C	C	C	CLVDI
F	NLVDI	D	C	D	CLVDI
G	CLVDI	E	N' HOC DIE CAESAR.	E	CLVDI
H	CLVDI	F	C HISPALIN. VIC.	F	CLVDI
A	N'LVDI	G	C	G	NLVDI
B	CLVD. IN. CIR.	H	C	H	EID.N'
C	CMERk.	A	EID. N'	A	F.F. FAVSTO PROB.
D	EID. N' MERk.	B	F	B	LVD. ROM.
E	FMERk.	C	C		IN. CIR C.
F	CMERk.	D	C	C	CINCIRC.
G	CMERk.	E	PORT. N'	D	CINCIRC.
H	LVCAR.N'MERK.	F	C	E	CINCIRC.
A	CLVD. VICT. CAES.	G	VIN.F.P.	F	CINCIRC.
B	LVCAR.LVD	H	C	G	CMERK.
C	CLVDI	A	CONS.N'	H	CMERK.
D	NEPT.LVDI	B	EN	A	CMERK.
E	NLVDI	C	VOLC.N'	B	N'MER.H.D.
F	FVRR.N'LVDI	D	C	C	C AVGVSTI. NATALIS
G	CILVDI	E	OPIC.N'		LVD. CIRC.
H	CINCRC.	F	C	D	C
A	CINCIRC:	G	VOLT.N'	E	C
B	CINCIRC.	H	N' H. D. ARA VICTORIA	F	C
C	CINCIRC.	A	F IN CVRIA DEDIC. EST	G	C
D	C	B	F	H	F
XXXI		C	C	A	C
		XXX		XXX	

B	K.OCT.N	A	K.NOVEM.N	G	K.DEC.N
C	F	B		H	
D	C	C		A	
E		D		B	
F	C	E	NON.F	C	NON.F
G	C	F	FLVDI	D	
H	NON.F	G	CLVDI	E	C
A	F	H	CLVDI	F	C
B	C	A	CLVDI	G	C
C	C	B	CLVDI	H	C
D	MEDITR.	C	CLVDI		AGON.
E	AVGVST.N'	D	CLVDI	B	EN
F	FONT.N'	E	EID.N' INVICT.	C	EID.N'
G	EN	F	F.FAVOR.PROB.	D	F
H	EID.N'	G	CLV.PL.INCIR.	E	CONS.N'
A	F	H	CINCIRC.	F	C
B	C	A	CINCIRC.	G	SAT. DERVALIA
C	C	B	CMERK	H	C
D	ARM.N'	C	CMERK.	A	OPAL.N'
E	C	D	CMERK.	B	C
F	C	E	C	C	DIV.N'
G	C	F	C	D	C
H	C	G	C	E	LAR.N'
A	C	H	C	F	C
B	C	A	C	G	C
C	C	B	C	H	C
D	CLVD.VICT.	C	C	A	C
E	CLVDI	D	C	B	C
F	CLVDI	E	F	C	F
G	CLVDI	F	C	D	F
H	CLVDI	XXX		E	
XXXI				XXXI	

Digitized by Google

KALENDARII ROMANI EXPLANATIO.

F. Fastus dies
C. Comitialis.
N. Nefastus

Fas. Varro, Festus

IAN.

NON. nonæ.
AGON. Agonalia. Ouidius
EN. Endotercisus: pro Intercisus
CAR. Carmentalia: quod sacra tum, & feriæ Carmenti. Varro
EID. Idus

FEBR.

LVPER. Lupercalia: quod in Lupercali Luperci sacra faciunt. Varro.
QVIR. Quirinalia, à Quirino: quod huic Deo feriæ ad Q. fratrem lib. 2.
FERAL. Feralia: ab inferis, & ferendo, quod ferunt tum Epulas ad sepulchrum, quibus ius ibi Parentare.
TER. Terminalia: quod is dies Anni extremus constitutus. duodecimus enim mensis fuit Februarius.
REGIF. Regifugium. Ouidius. quanquam est inter Ouidium, & kalendarium, de Die Regifugij controuersia. ille enim assignat ei Februarij diem XXIII, in kalendario autem video ad XXIV. esse appositum. nec sanè, si modo Regifugij dies N fuit videtur esse potuisse die XXIII, hoc est Terminalib. qui N' dies fuit. alioqui dies idem & N' & N fuisset.
EQ. Equiria. Varro, Festus, Ouidius

MART.

LIB. Liberalia. Varro
QVIN. Quinquatrus. Varro
TVBIL. Tubilustrum: quod eo die in Atrio sutorio Sacrorum Tubæ lustrantur. Varro libro 5. Ouidius libro 3. Fastorum, & Festus
Q. REX. C. F. Quando Rex Comitiauit, fas.
CIRC. Circenses
FORD. Fordicidia: à Fordis bubus Bos forda, quę fert in ventre, quod ea die publicè immolantur boues prægnantes in Curiis. complures à Fordis cædendis Fordicidia dicta. Varro libro 5. Ouid. libro 4.
CER. Cerialia. Varro
PAR. Parilia: à Pariendo, vt ait Victorinus Afer. Alij, Palilia, à Pale: quod eo die Feriæ ei deæ fiunt. Varro lib. 5. Ouidius lib. 15. Fast. Festus in verbo, Pales: & Parilibus. Tibull. el. 6. lib. 2. Propertius in IV.
VIN. Vinalia: à Vino. Varro
ROB. Robigalia: dicta ab Robigo, secundum segetes. Varro
FLOR. Floralia. Ouidius, Plinius

APR.

MAI.

COMP. Compitalia
LEM. Lemuria. Varro, Ouidius
LVD. MART. IN CIRC. Ludi. Marti in Circo. Ouidius
Q. REX C. F. Quando Rex comitiauit, fas.

IVN.

MART. CAR. MONET. Marti, Carneæ Deæ, Monetæ Iunoni. Macrobius, Ouidius
IN. CAPIT. In Capitolio
VEST. NE. PR. Vestæ, Nefas Prætori
Mat. Matri Maturæ, Ouidius
Q. ST. D I. Quando stercus defertur. Varro, Festus, Ouidius

IVL.

POPLIF. Poplifugium: pro, Pupulifugium

Digitized by Google

APOLLIN. Apollinares
MERK. Merkatus
VICT. CAESAR. Victoriæ Cæsaris
NEPT. Neptunalia
FVR. Furinalia

AVG.

FER. Feralia
HISP. VIC. Hispaniam vicit
PORT. Portunalia
VIN. F. P. Vinalia. Fas Prætori. Varro, Plinius.
CONS. Consualia. Plutarchus
VOLC. Volcanalia. Varro
OPIC. Opiconsiua. Varro
VOLT. Volturnalia. Varro
H. D. ARA. VICTORIAE. IN. CVRIA. DEDIC. EST. Hoc die Ara Victoriæ in Curia dedicata est

SEPT.

FER. NEP. Feriæ Neptuno
F. EQVOR. PROB. Feriæ equorum probandorum. Valerius Max. lib. 2.
LVD. CIRC. Ludi Circenses, in Augusti die natali. Suetonius. Dio

OCT.

MEDITR. Meditrinalia, à Meditrina Dea. Varro
AVGVST. Augustalia
FONT. Fontinalia. Varro
ARM. Armilustrium. Varro

NOV.

EPVL. INDICT. Epulum indictum!
LVD. PLEB. IN. CIRC. Ludi Plebeij, in Circo. Suetonius

DEC.

AGON. Agonalia
SAT. Saturnalia. Macrobius
OPAL. Opalia. Varro, Macrobius
DIV. Diualia. Diuæ Angeronæ dies festus. Is dies à Varrone lib. 5. de ling. Lat. appellatur Angeronalia, ab Angerona, cui sacrificium fit in curia. Macrob. Satur. lib. 1. kal. Ian. feriæ sunt diuæ Angeroniæ cui Pontifices in sacello Volupiæ sacrum faciunt.
LAR. Larentinalia. Varro, Ouidius, Plutarchus.

DE NO-

Digitized by Google

DE NOMINIBVS IMPOSITIVIS
EX CONSTANTINI CENSVRA.

Hæc Tito Probo tribuuntur.

DE PRÆNOMINE.

VARRO *simplicia in Italia fuisse nomina* ait existimationísque suæ argumẽtum refert, quòd Romulus & Remus, & Faustulus, neque prænomen vllum, neq; cognomen habuerũt. Qui ab eo dissentiunt, aiũt matrẽ eorũ Rhæam Syluiam vocatã: auum Syluiũ Numitorẽ: fratrem eius, Amulium Syluium: & superiores Albanorũ reges, Capetum Syluium: Agrippã Syluium: posterioréſque duces, Metium Sufferium, & Tutorem Claudiũ vocatos: nec eõrẽti iis, ad Sabinos transgrediuntur: & Titũ Tatium, Numam Pompilium, & patrẽ eius Pópium Pompiliũ: eius denique regionis principes enumerant, Putilianum Lauianum, Volesium Valentium, Metium Curtium. Alium Sumusileaticum, Hetruscis, recitant Lartem Porsenam. Ab equiculis, Septimum Medium, primum regem eorum, & Sertorem Refium, qui primus Ius Feciale instituit. In hunc modum Varronis sententia subruitur. ¶ Romanos autem arbitrandum est *ab Albanis & Sabinis multiplicandorum nominum consuetudinem traxisse*: quoniam ab illis orti sunt. Omnia autem quæ ad vnumquemque nostrum definiendum excogitata sunt, eandem vim significandi hominis obtinent. Quod per proprietatem dicitur, hoc distat, quia eo *genus cognoscitur*, ideóque dicitur *gentilitium*. Cætera ordine variantur. Nam quod præponitur, *prænomen*: quod pòst fertur, *cognomẽ*: quod ad vltimum dicitur, *agnomen*: quorum series non ita, vt exposui, semper seruata est. Animaduerto enim in consulum fastis, perplexũ vsum prænominum & cognominum fuisse, dictum, Posthumũ Comminium Aruntium: & Posthumum Ebutium Heluam, & Vopiscum Julium, & Opitrem Virgineum Tricostum, & Paulum Fabium Maximum. Quinetiam quædam cognomina in nomen versa sunt: vt *Cepio*: nanque hoc in Bruto nominis locum obtinuit. *Gentilium nomina*, Varro putat fuisse numero & prænomina circa triginta. Pueris non prius quam togam virilem sumerent, puellis non antequam nuberẽt prænomina imponi moris fuisse, Quintus Scæuola autor est. Quæ olim prænomina fuerũt, nunc cognomina sunt: vt, Posthumus Agrippa, Proculus. Cæsar *Opiter*, qui patre mortuo, auo vxore gignebatur: vt *Opiscus*, qui in vtero matris geminus conceptus, altero abortu edẽcto, incolumis editus erat. *Hostes* prænomẽ fuit in eo qui peregrè apud hospitẽ natꝰ erat, ídq; habuit Lucretius Tricipitinus collega Lucij Sergij. *Volero* enim in prænomẽ abiit, quia nolẽtibus nasci liberis parẽtibus videbatur, quo vsus est Pub. Philo. *Laertis* prænomen, est sumptũ à Iarib. Tuscũ antè creditũ esse, fuitque consularis. *Herminos*, est prænomẽ Tito Virgineo Casto. *Statius*, à stabilitate: *Faustus* à fauore prænomen ceperũt. Tullius prænominatus est ominis gratia, quasi tollendus, o litera in u, conuersa. *Sertor*, qui per sationem natus est, appellatus est. *Ancus* prænomen, Varro à Sabinis translatum putat: Valerius autem scribit, quòd cubitum vitiosum habuit, quòd Græcè vocatur ἀγκὼν. *Lucij* cœperunt appellari, qui ipso initio lucis orti erant: aut (vt quidam arbitrantur) à Lucumonibus Hetruscis. *Manij*, qui manè editi erant: vel ominis causa, quasi boni: Manum enim antiqui bonũ dicebant. *Cneus*, ob insignem rem appellatus, quòd vnum prænomen varia scriptura notatur: alij Neum, alij Gneum, alij Cneum scribunt: qui G litera in hoc prænomine vtuntur, antiquitatem sequi videntur, quæ multum ea litera vsa est: olim enim dicebant frugmentum, nunc frumentum refertur: & gnatura modò natura. Igitur etiam qui in corporibus gigni solet, Gneus appellatur, Qui C. corruptione syllabæ delectari videntur. Qui Neus, leuitatem Gaij indicant, à gaudio parentum dicti. *Auli*, qui diis alentibus nascuntur. *Marci*, qui Martio mense geniti. *Publij*, qui prius pupilli facti erant, quàm prænomina haberent: alij ominis cau-

sas, ex pube. *Tiberij* vocari cœperunt, qui ad flumen Tiberim nascebantur. *Titus* à Sabino nomine Tito fluxit. *Appius*, ab Acteo eiusdem regionis prænomine. *Cæsones* appellati sunt, qui mortuis matribus excti erant. *Servius*, qui mortua matre in vtero seruatus est. *Spurij*, patre incerto geniti, quasi Epoptæ. *Numerij*, sola patricia familia vsa est rabia, idcirco quòd cæsv r. apud Trebiam flumen cæsis: qui vnus ex ea stirpe extiterat, ducta in matrimonium vxore filij Numerij Iotalei Malemitani, sub eo pacto, vt quem primum filium sustuliſſet, ei Numerij prænomen imponeret, obtemperauit. ¶ Antiquarum mulierum frequenti in vsu prænomina fuerunt, Rutilia, Celsilla, Rodocilla, Mutrulla, Burra, à calore dicta. Ista prænomina, à viris tracta sunt, Caia, Lucia, Publia, Marca. Cæterùm Caia vsu super omnes celebrata est: fertur enim Caiam Cæciliam, Tarquinij Prisci regis vxorem, optimam lanificam fuisse, & ideo institutum fuit, vt nouæ nuptæ ante ianuam mariti interrogatæ quænam vocarentur, Caiam esse se dicerent.

CAROLI

CAROLI SIGONII DE NOMINIBVS ROMANORVM LIBER.

Cur Romani multis nominibus vsi sint.

QVm multæ res in tota antiquitate Romana parum adhuc tractatæ ac cognitæ sunt, tum illa difficilis atque obscura quæstio est quæ est de ratione nominum Romanorum. Nã etsi res est & à veteribus explicata dligenter, & ad huius etiam memoriæ hominibus penitus non neglecta, tamen quia illorum scripta vetustas vel consumpsit ferè vel deformauit, hi in hoc genere non satis accuratè omnia collegerunt, plurimum adhuc lucis desiderare videtur. Itaque, quoniam ad hos quos scripsimus, Romanorum magistratuũ Fastos eiusmodi maximè disputatio pertinet, quique proximè hac de re scripserunt, nec satis plenè nec ad rei veritatem satis aptè tantum argumentum tractarunt, faciendum esse nobis videtur, vt hoc loco quid de nominibus Romanorum inuenerimus, exponamus. Quum autem Romanos homines duobus primùm pòst etiam tribus nominibus vsos esse reperiamus, quorum vnum præcipuè Nomen, alterum Prænomen, tertium Cognomen aut Agnomen appellauerunt, iccirco danda opera est vt in huius quasi vestibulo disputationis causſam huiusce facti, quæ probabilis maximè videatur esse, reddamus. Qui igitur de his causſis dixerunt, ij in duas ferè partes diuisi sunt. quorum alij hanc consuetudinem propriam fuisse Romanorum, alij à vicinis populis acceptam esse tradiderunt. Ac priorem quidem opinionem tuetur Varro, (vt est apud Valerium Maximum in epitoma de prænominibus) posteriorem verò quidam alij. Varronem autem mouit maximè illa ratio, quòd in Italia ante Romam conditam quosdam homines vno tantummodo nomine præditos fuisse, vt Romulum & Remum & Faustulum animaduertit. Itaque Varronis opinionem Priscianus, fortè sequutus, causſas cur Romani nomina duplicauerint, exponit duas: vnam, vt qui in quaque familia eodem nomine vocarentur, præposito aliquo alio nomine, quo inde prænomen dixerunt, distinguerentur, alteram, vt Sabinorum gratiam beneuolentiámque colligerent, quos Romulus in ciuitatem susceperit, aut suis Sabinorum nomina, aut contrà sua Sabinorum nominibus præponentes. Id quod in Romulo scripsit etiam Eutropius. Quinetiam Appianus huc spectasse videtur, quum in proœmio historiæ scripsit Romanos vno primum nomine vsos esse, pòst duobus, tum tribus. Sic enim ait, Καὶ τὸ μὲν ἀρχαῖον Ῥωμαῖοι πολλοὶ ἐπὶ ἑνὶ ἦσαν, ὥστε πολλάκις ἀνόμασιν ἑκάστῳ μόνοις ἢ ἐπίκλησιν ἑνὸς καὶ δύο καὶ τρισὶν ἐξ ὧν καὶ τοῖσιν ἐρχομένοις ἐς θάψιν ἐν τοῖσδε ὁ αἰὼν ἐδίδου. Itémque Varro libro De lingua Lat. quum ait, Quum essent duo Terentij, aut plures, discernendi causſa, vt aliquid singulare haberent, notabant forsitan ab eo qui manè natus diceretur, vt is Manius esset: qui luci, Lucius: qui pòst patris mortem, Postumus. Qui verò secus senserunt, hanc rationem ab aliis populis mutuatos esse Romanos dixerunt: præsertim verò quum ipsi ante Romam conditam matrem Romuli legerét Rheam Siluiam, auum Numitorem Siluium, fratrem eius Amulium Siluium, posteriorésque duces Metium Fufetium, Titum Tatium, Numam Pompilium, patrémque eius Pomponem Pompilium nominatos. In hac autem opinione fuerunt Arruntius Claudius & Valerius Maximus. Nam Claudius (vt Diomedes scribit) à Græcis hoc sumptum tradit, apud quos multi æquè atque apud Romanos, tria nomina vsurpauerint, id quod in Alexandro Dardanio Paride & in Athille Æacide

Celeri intelligi posse putat. Valerius autem ab Albanis & Sabinis, à quibus potissimùm traxerunt originem, Romanos hanc consuetudinem accepisse ait. Atque huic quidem ego etiam assentior, quippe qui & hanc rationem apud Italos populos fuisse, & aliis præterea eos quibusdam prænominibus à Romanis vsos esse comperiam, & Remum ac Romulum, aut quia spurij fuerunt, gentis nomine caruisse, aut certè ex Siluia gente, cuius & mater erat, extitisse existimem. Distinguèdorum tamen filiorum atque nepotum causa inuenta prænomina esse. Varroni grauissimo in primis auctori assentior.

Quid sit nomen, prænomen & cognomen.

Celebrata est igitur (quemadmodum demonstratum est) à Romanis hæc tota multiplicandorum nominum ratio. neque enim nomine aut prænomine tantummodo contenti fuerunt, sed cognomen & agnomen etiam adiunxerunt. Quod etiam significat Pausanias in Atticis, quum eos tribus aut etiam pluribus nominibus vsos esse tradidit, ita, καλοῦσι γὰρ παῖδάς οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τοῦτο Ἕλληνες, ἀλλὰ ἡ πρόσθεσις (ἐπώνυμον ἢ ἐπίκλησιν) ἣν δὴ πλείοσιν ὀνόμασιν ἐκάστῳ νέμουσιν. De quibus omnibus quum ab aliis alia tradita sint, quid ipse sentiam, non dicam, quid autem veteres senserint, verbis eorum expositis, breui concludam. Ac primùm quidem nominabo Valerium, qui ita ait, Omnia quæ ad vnumquenque nostrum definiendum excogitata sunt, eandem vim significandi hominis obtinent. Quod per proprietatem dicitur, hoc distat, quia eo genus cognoscitur, ideóque dicitur gentilicium. cætera ordine variantur. Nam quod præponitur, prænomen: quod pòst fertur, cognomen: quod ad vltimum dicitur, agnomen vocatur. Neque verò aliter sensisse videntur Sosipater, Donatus & Diomedes, grammatici non solùm antiquitate, sed etiam doctrina nobiles. quorum, vbi de propriis nominibus agunt, hæc verba sunt, Vocabulorum, quibus Romani capita recensebant, quatuor genera sunt, prænomen, nomen, cognomen, agnomen. Prænomen, quod nomini gentilicio præponitur, vt Publius: nomen, quod originem gentis declarat, vt Cornelius: cognomen, quod nominibus gentiliciis subiungitur, vt Scipio: agnomen, quod extrinsecus addi solet aliqua ratione, vel euentu quæsitum, vt Africanus. Quod si quis hos fortasse, vt leues, huiusce rei auctores repudiauerit, nunc animum referat ad ea quæ scripta sunt apud Dionysium, Plutarchum, Ciceronem & Suetonium, auctores rerum Romanarum grauissimos, eosdémque certissimos, à quibus hæc eadem opinio confirmatur. Dionysius quidem nomen vnum commune Romanis fuisse ait, alterum verò gentilicium. Sic enim de Lucumone ait, μαθὼν ὅτι Ῥωμαίοις ἐφέστιον καὶ ὀνόματος κοινοῦ τυγχάνει, οὐ μὴν τὸ κύριον ἔσχει, ὃ δὴ συγγενικὸν ὀνομάζουσι καὶ πατρωνυμικόν. Sic alibi commune nomen, appellat prænomen, vt de Attio Nęuio, ὃν τοῖς ἄλλοις ἐφέστιον καὶ κοινὸν ὄνομα καὶ προσηγορικὸν Νέβιος. τὸ δὲ συγγενικὸν, Ἀττίου. Eodem autem in loco Dionysius commune nomen vocat Lucium, gentilicium verò Tarquinium. Plutarchus verò in Coriolano ait ita, Tertium igitur ei nomen Coriolano inditum est: ex quo intelligi potest, Caium ei fuisse proprium nomen, Marcium verò gentilicium. id est, ὃν τοίνυν τρίτον ἔσχεν ὄνομα τὸ Κοριολανὸν ὕστερον ἐπίκλησιν ἔλαβεν ὅτι τὴν ἀνωμαλίαν ἴδιον ἐποιήσατο τοῦ Γαΐου τὸ δὲ Μάρκιος, εἰκὸς ἦν γένους κοινὸν ὂν Μαρκίων. Idem etiam initio Marij. Ea verba quia nimis multa visa sunt, atque etiam in promptu sunt omnibus, non apposui: quid tamen ille tradiderit, breuiter mihi esse ostendendum putaui. Sic igitur ille disputat vt varia & ipse fuisse nominum genera dicat. quorum alia prima, alia secunda, alia tertia vocat. Ac prima quidem nomina quæ propria, vt Cnęum, Lucium, Publium: secunda verò quæ gentis causa multis communia sunt, vt Pompeios, Manlios & Cornelios: tertia, quæ ab actione aliqua, vel à corpore, vel à moribus indita sunt, vt Macrinum, Torquatum & Sullam. & secundis quidem respondere apud Græcos Heraclidas ac Pelopidas: tertijs verò Grypum & Gallinicum putat. Quid? quũ Cicero epistola ad Atticum libro quarto, ita ait, Qui vetere prænomine, nouo nomine T. erit Cæcilius: & Suetonius in Cęsare, quum inquit, Vt quod eo anno actum esset, Iulio & Cæsare actum scriberent, bis eundem repetentes, nomine ac cognomine: nónne satis ostendunt Titum quidem prænomen, Cęcilium verò & Iulium nomina, Cæsarem verò cognomen esse? Hæc mihi satis multa & satis firma visa sunt quæ afferrem cùm ad harum appellationum vim & naturam definiendam, tum ad eorum opinionem labefactandam qui contrà aut aliter senserint aut scripserint.

Quot & quæ prænomina fuerint, & vnde singula ducta sint.

Quum ergo multa vocabulorum genera sint, quibus plerunque veteres Romani appellarentur primùm de prænominib pòst de reliquis, quid sentiamus dicendum est. Ac prænomen quidem ἐπώνυμον Græcè dictum scribit

bit Diomedes: Plutarchus autem modò primum nomen, modò proprium nomen, Dionysius (vt ostendi) commune nomen appellat. Vis autem Latini vocabuli satis perspicua est, nam quod nomini pręponitur, id prę-nomen dici voluerunt. Ex his autem prænominibus alia à Romanis, alia à finitimis populis frequętius vsurpata esse reperio: Romana autem ad triginta fuisse ex Varronis sententia tradit Valerius. Hæc autę fuisse videntur, Agrippa, Appius, Aulus, Cæso, Caius Cnæus, Decimus, Faustus, Hostus, Lucius, Mamercus, Manius, Marcus, Numerius, Opiter, Postum⁹, Proculus. Publius, Quinctus, Serui⁹, Sextus, Spurius, Tiberius, Titus, Tullus, Vibus, Volero, Vopiscus: peregrina verò Ancus, Aruns, Lar, Lucumo, Metius, Numa, Petro, Pompo, Sertor, Tallus, Turnus, Volusus. De quorum prænominum origine ac significatione, quoniam qui de nominibus modò scripserunt, nihil dixerunt, nos scribemus ea quæ à veteribus tradita, à nobis quanta maxima fieri potuit diligentia sunt collecta.

Agrippa, Festo auctore, vocatus qui cum labore matris sit natus, exempli caussa in pedes contra naturam, & non in caput, id est, ab ægro partu. Item Marcellus & Quinctilianus lib. 9.

Appius ex Sabinorum prænomine Actio venit, vt ait Valerius, idque Romæ Claudiorum fuit: quorum princeps Actius Clausus dictus est. Liuius lib. 3. quo in loco multa in scholiis diximus.

Auli dicti qui diis alentibus nascerentur. Valerius.

Caeso qui ex vtero matris exectus est. Festus, Valerius, Plin. lib 7. cap. 9.

Caius à gaudio patrũ appellatus. Valerius.

Cnaeum ob insigne næui qui in corporibus gignitur.

Faustum à fauore dictum scribit Valerius.

Quinctus, *Sextus*, *Decimus*, à numero dicti sunt, teste Varrone, vt qui quincto, sexto, & decimo quoque loco esset natus, is demum primis temporibus Quinctus, Sextus & Decimus diceretur.

Hostes, inquit Valerius, fuit prænomen in eo qui peregrè apud hospitem natus est, fuitque prænomen Lucretij Tricipitini, collegæ L. Sergij consulis. Macrobius lib. Saturnal. primo, qui in hostico procreatus esset, eum Hostum vocatum fuisse scribit. Est autem mendum apud Valerium. Hospes enim legitur non Hostus. Quòd autem legendum sit Hostus, ex eo intelligi potest quòd Liuius Lucretium Tricipitinum, cuius Valerius meminit, Hostum vocat. Et in consulibus Capitolinis, An. CCCXXVI. scriptum est. *P. Lucretius Hostis F.* Macrobius etiam lib. 1. Hosti Hostilij mentionem facit.

Lucij duplex origo traditur à Valerio. aut enim à Lucumonibus Etruscis dictus est, vt Lucumo Tarquiniensis, qui se L. Tarquinium appellauit: aut is demum Lucius appellatus est qui lucis initio natus est. Quod scribit etiam Festus & Varro.

Mamercus prænomen gentis Æmiliæ fuit, de quo Plutarchus in Numa & Æmilio sic, Mamercus fuit Pythagoræ filius, à quo Numa Pompilius rex filium Mamercum nominauit, qui auctor & princeps gentis Æmiliæ fuit. Festus autem prænomen Oscum esse putat, quòd Oscei Martem Mamercum appellauerint.

Manius dictus est qui manè est ortus: aut ominis caussa, quasi bonus: manum enim antiqui bonum dicebant. Varro lib. 2. De analogia. Valerius, Festus, Macrobius lib. 1. Saturnal. Zosimus autem Græcus historiarum auctor lib. 1. tradit Manium in gentem Valeriam profectum esse à quodam Valerio, qui primus sacra diis manibus fecit. Sic enim ait, *τῶν τὸν βωμὸν ἱδρύσατο Οὐαλέριος λέγεται, καὶ τὸν θυσίαν καὶ τὰς πανυχίδας ἐπιτελέσας ἐπιχωρίους. ἀπὸ Μανίου Οὐαλερίου Ταρκυνίου. τοῦτο γὰρ χθονίους θεοὺς μάνους καλοῦσι Ῥωμαῖοι, ἢ τὸ γενόμενον βέλτιον.*

Marcus dictus est qui mense Martio natus est. Valerius.

De Numerio sic Festus, Numerius prænomen nunquam antea fuisse in patricia familia dicitur, quàm Q. Fabius, qui vnus post sex & trecentos ab Etruscis interfectos superfuit, inductus magnitudine diuitiarum vxorem duxit Oracilij Maleuentani (vt tum dicebantur) filiam, ea conditione vt qui primus natus esset, prænomine aui materni Numerius appellaretur. Et Valerius ita, Numerio sola patricia familia vsa est Fabia, iccirco quòd CCCVI. apud Cremeram flumen cæsis, qui vnus ex ea stirpe extiterat, ducta in matrimonium vxore filia Numerij Oracilij Maleuentani, sub eo pacto, vt quem primum filium sustulisset, ei Numerij prænomen imponeret, obtemperarit. Hinc mendosè apud Ciceronem lib. 1. De diuinatione legitur ita, His adiungatur etiam somnium Æneę, quod in numerum Fabij Pictoris Græcis annalibus scriptum est, quum sit legendum. Quod in Numerij Fabij Pictoris. Fuit enim alter Fabius Pictor prænomine Quinctus qui de rebus Romanis Latinè scripsit, Gellio & Nonio teste (qui eius sæpe verba Latina protulerunt) itémque Cicerone de leg. lib. 1. qui eum inter historicos Latinos numerat. at qui Græcè iisdem de rebus scripsit, is videtur fuisse Numerius nominatus, quem tamen 1. libro Dionys. Quinctum nominat. Hac ratione in oratione pro Cluentio Numerios Aurios legimus. & lib. 3. De orat. Numerium Fuscium, & lib. 3. De diuin. Numerium Suffucium, &

apud Pædianum Numerium Quinctium.

Opiter dictus, cuius pater, auo viuo, mortuus est, quasi qui post obitum patris genitus sit, aut qui ob patrem auũ habeat. Quod prænomen Virginio Tricosto consuli fuit. Valerius & Festus.

Postumus, qui post humatũ patrẽ est natus. Varro lib. 2. de analogia, & Plutarchus in Coriolano, vt Posthumus Æbutius, de quibus Valerius Nã Liuij libri mendosi erãt, qui haberẽt Postumius pro Postumus: quũ tamẽ Postumius gẽtis nomẽ sit, Postumus prænomẽ.

Proculus, qui natus sit patre peregrinante patria procul, vt ait Plutarchus in Coriolano. Valerius autem ait, qui patre sene natus sit, quasi procul ætate progresso, eum Proculum esse vocatum.

Publij, ait Valerius, qui prius pupilli facti erant quàm prænomina haberent: alij omnis caussa à pube.

Seruius is primùm dictus est quem seruiẽs mulier peperisset, vt de Ser. Tull. rege scribit Dionysius. at Valerius, qui mortua matre, in vtero seruatus est.

Spurius dictus, qui sine patre esset, antiqui enim iisdem literis S P Spurium, & sine patre scripserunt. Plutarchus in quæstionibus, & Valerius.

Tiberij. qui ad Tiberim nascerẽtur. Valeri⁹.

De Tito controuersia est. Valerius à Sabino quodam, nomine Tito, manasse ait, Festus à Titulo. Titulos autem milites fuisse quòd patriam tuerentur, quasi Titulos.

Tullus ominis caussa dictus est, quasi tollendus, □ in u versa. Valerius.

Volero, inquit Valerius, in prænomen abiit, quia nolentibus nasci liberis parentibus videbatur. quo vsus est Publilius Philo. Quare eo anno CCCLIII. Capitolino ita est, *L. Publilius L. F. Voler. N. Philo.*

Vibum prænomen esse indicat annus CCC. Capitolinus, vbi ita est, *P. Sestius Q. F. Vibi N. Capitolinus.* Itémque Liuius lib. 26, Vibus Virius.

Vopiscus dictus, qui ex duobus conceptis vno ab ortu excluso ad partum legitimum deduceretur. quo prænomine præcipuè Iulia gens vsa est, Valerius, Festus, Plutarchus in Coriolano, Plin. lib. 6. cap. 9. Sed de Romanorum prænominum vi ac significatione hactenus. Peregrinorum autem multo obscurior ratio & significatio est.

Ancum scribit Varro à Sabinis ortum. Valerius autem tradit eum Ancum esse appellatum, qui vitiosum habuit cubitum, qui ἄγκων Græcè dicitur, cui etiam Festus assẽtitur. Ancus enim, (inquit) ille vocatur, qui aduncũ habet brachium, ita vt regi non possit. Hinc Ancus Marcius rex, & Ancus Poblicius imperator Lanuuinus contra Hostilium regẽ, Dionysio auctore.

Arruntem & Lucumem Etrusca prænomina fuisse scribit Dionysius. Itaque Arruntem Tarquinium superbi regis filium, & Arruntem Tolumnium Porsenæ filium legimus.

Volusus Sabinũ fuit, cóque vsus est pater P. Valerij Poplicolæ, Liuio & Capitolinis lapid. auctoribus: quanquam Græci οὐάλεσον vocant.

Lartis prænomen, vt tradit Valerius, à laribus sumptum est. Tuscum autem antè creditum est esse, fuitque consulis Herminij. Idem ferè Carisius & Priscianus lib. 5. Larti familiaris est, facit laris, si Tolumij Porsenæ, Lartis. Et Seruius in 6. Æneidos, Lar Tolumnius à Cosso occisus, à loco dictus est. flectitur autem Lar Lartis. Et Liuius lib. 4. Daturos, quod Lar Tolumnius dedisset. Et Cicero Philippica 12. Lar Tolumnius Veientium rex. De Larte Porsena ita Dionysius li. 5. βασιλεύσαντος Κλουσινίων Λάρεω ἔτη, Πορσίνας δὲ καλουμένου. Quòd autem hoc prænomen Herminij consulis fuerit, (vt ait Valerius) id ex Dionysij lib 6 quoque cognoscitur: à quo ita anno CCCIII. consul scribitur Λάρεως Ἑρμίνιος, & à Diodoro Λαρίνιος Ἑρμίνιος. Ex his autem intelligi potest quàm verè scripserint quidã in libro de Nominibus ita, Posteaquam in vrbem migrarunt Sabini, duplicari nomina cœperunt, vt Numa Pompilius, Seruius Tullius, Lares Porsena. quanuis hoc nomen Etruscum fuerit. In quo prænomine *Lartes* sciendum eo veluti prænomine vsos veteres. Seruius interpres Vergilianus ab oppido dictum putat. Itidem Plutarchus in Publicola existimauit, qui tamen Λαύρους scribit, sed malè. Hæc illi. quàm autem verè, ipsi viderint. neque enim Lartes Porsena duobus tantùm nominibus vsus est, quum ex Tolumni gente fuerit. Carisio (quem antè nominaui) auctore nec *Lartes* in recto casu dicitur, sed *Lar*, quod superioribus testimoniis comprobatum est. nec Seruius *Lartem* ab oppido dictum ait, sed à loco: nec item Plutarchus vllo in libro, nedum, in Poplicola, ab oppido dictum ait, neque item est apud Plutarchum. Λαύρους, sed Λάρεω, quanquam mendosè. inquit enim ἐκείνου Κλάρεω Πορσίνου. quum sit legendũ ex Dionysio, τοῦ Λάρεω Πορσίνου. Cur igitur hoc illi dixerunt? quia interpretem legerũt, qui ita vertit. Supplex ad Laertẽ Porsenam confugit. Illi verò in Græcis libris versati, quid in Græco codice esse deberet, intelligentes, illud quod non erat, esse affirmarunt.

Metius, Albanorum prænomen fuit, vt in Metio Fufetio: & Sabinorũ, vt in Metio Curtio: & Latinorum, vt in Metio Geminio & Metio Octauio, de quibus Liuius.

Numa Sabinorum fuit, vt in Numa Pompilio rege, & in Numa Marcio pont. max. de quo dixi in primum Liuij librum.

Pompo-

Pomponis prænomine vſus eſt Põpo Põpilius Numæ regis pater, Dionyſ. in Numa, & Liuius li. 41. Itaq; Numa filiũ etiã habuit nomine Põponẽ, qui ex ſe gẽtẽ Põponiã propagauit, auctore Plutarcho, quãquã quidã imperitè Pomponij filiũ Numã eſſe ſcripſerunt.

Tullus Sabinorum prænomen fuit, de quo Feſtus. Dionyſius etiam cum Tatio rege Sabinorum Romam commigraſſe ait Tullum cognomine Tyrannum.

Turnus Latinorum fuit, vt in Turno Herdonio Aricino.

Sertor auctore Valerio dictus eſt, qui per ſationẽ natus eſſet, eóq; prẽnomine Sertor Reſius vſus eſt. is qui primus ius feciale inſtituit. Feſtus autẽ Sertorẽ à prendendo dictũ à quibuſdam ait, quia quũ cuipiã afferat manum, educẽdi eius gratia ex ſeruitute in libertátẽ, vocetur adſertor, quũ veriſimilius ſit dictum quòd ſereret quid: ac potius adſertorẽ à ſerẽdo accepiſſe nomẽ, quũ aliquẽ ſerat, petendo in libertatem eandem qua ipſe ſit, id eſt iungat. quia fruges, quum ſerũtur, terræ iungit.

Iſtius prænomen à ſtabilitate dictũ tradit Feſtus: ſimile autem nomẽ fuiſſe, Gellius.

QVEMADMODVM RO. PRAEnomina ſcriberentur, & errores quidam in iis ſcribendis ſublati.

His rebus expoſitis, reliquũ eſt vt (quod in ſcholiis etiam Liuianis fecimus) qua ratione hæc ipſa prẽnomina ſcriberẽtur, tradamus. id enim maximè rẽ eauſſámque continere videtur. Romanorũ igitur prænominũ alia ſingulis, alia binis, alia ternis literis ſcribi ſolita, cùm à veteribus traditũ, tũ ab antiquiſſimo quoq; lapide numóq; ita retentũ eſt vt nihil ea re poſſit eſſe illuſtrius. Auctores ſunt Plutarchus in quæſt. Soſipater, Donatus & Priſcianus: quorũ verba recitarẽ ſi rem indigere probationis putarẽ. Singulis literis ſcribebãtur, Aulus, Cæſo, Caius, Quinctus, Decimus, Lucius, Marcus, Manius, Numerius, Publius, Titus, vt A. Poſtumius, C. Iulius, K. Fabius, Q: Cæcilius, D. Iunius, L. Licinius, M. Valerius. M' Curius, N. Fabius, P. Cornelius, T. Mãlius, Binis. Appius, Cnæus, Spurius, Tiberius, Opiter: vt Ap. Claudius, Cn. Põpeius, Sp. Veturius, Titus Æmilius, Op. Virginius. Ternis, Mamercus, Sextus, Seruius, Tullus: vt Mam. Æmilius, Sex. Iulius, Ser. Cornelius, Tul. Hoſtilius. Neq; verò horũ omniũ antiquæ notæ in libris ſunt cõſeruatæ, verùm nõnullorum ita aut vetuſtate aut negligentia ſunt deletæ, vt non ſolùm nulla veſtigia nobis ſui reliquerint, ſed ipſa etiã in alia prænomina tranſmigrarint. Cui tamẽ incõmodo nos & apud Liuiũ & in Faſtis ipſis ita occurrimus, vt & ſua cuiq; prænomina reddiderimꝰ, & ea propriis cuiuſque, quæ deſiderabantur, notis diſtinxerimus. Ac primùm quidẽ, quoniã multos eſſe animaduerti qui D. Decium interpretarẽtur, notũ quidẽ errorẽ, ſed errorẽ tamen, tollere volui. nam præterquã quòd Decius eſt gentis nomen: Græcorum etiam monumenta ſatis indicant, quoties in libris Latinis aut aliis eiuſmodi monumentis D. loco prænominis ſcriptum eſt. Decimum eſſe exponendum, quia Δέκμοι plerunque habent, non Δέκιοι.

Manius ſcribebatur hoc pacto M'. Id autẽ ex eo argumẽto collegi. Animaduerti Curiũ Dentatũ, quẽ libri Latini, Græcíque plerũque Maniũ Curiũ nominant, in quarto eius triũpho Capitolino ita deſcribi, M'. Curius, M. F. N. *Dentatus*. eadẽ ratione Valerium, qui anno CCCLIX. dictator eſt, & à Dionyſio Manius Valerius dicitur, in fragmẽtis Capitolinis ita vocari, M'. *Val.*--, præterea conſules, qui anno CDXC in cõſulibus Capitolinis M'. *Valerius*, & M'. *Oſtacilius* ſcribũtur, à Polybio Μάνιος Ὁστίλιος, & Μάνιος Ὁυαλέριος nominari. Hæc igitur ipſa quũ legiſſem, accuratior deinde factus ſum in Acilius & Aquiliis, Æmiliis, Sergiis, cæteríſque eiuſmodi ſuo prænomine decorandis, quos in antiquis monumẽtis iiſdẽ notis eſſe deſcriptos, apud Græcos ferè, aut Manios aut Mallios finitimo errore vocatos eſſe reperiebã. Quibus rebus adductus, tum prænomẽ tum eius antiquã notam linguæ Latinæ reſtitui, eáque ipſa re hiſtoriã ipſã Romanã, quæ magnã iacturã fecerat, ſub leuaui. Puto autem veteres his notis M'. & M' diſtingui Maniũ à Marco voluiſſe, qui M'. litera notatur. Iccirco autem dixi & M'. Nam quæ nota in Capitolinis tabulis eſt M' ea eſt in numis argenteis M'. vt M' *Cordius*. *Ruſus* M' *Acilius III. Vir Valetu.* M' *Sergius Silus*. Quos numos cùm apud alios, tum maxim. è apud clariſſimum virum Andream Lauredanum, patricium Venetum, reperi.

Numerius N litera ſcribebatur. Itaq; ego & prænomẽ & prẽnominis notã renouaui, quæ iã prorſus vetuſtate obſoleuerat. Etenim quũ hoc eſſe Fabię gẽtis prẽnomẽ ex Feſto & Valerio didiciſſem, quúmq; ex Fabiis eũ primũ Numeriũ eſſe dictũ, qui Q. Fabij filius eſſet eius qui, CCCVI ad Cremerã interfectis, ſuperfuit, ſcirẽ, eũdémque in Capitolinis cõſulibus anno CCCXLVI N. *Fabius* Q. F. Q. N. *Vibulanus* deſcribi animaduerterẽ, nõ dubitaui quin & in eo & in cęteris Fabiis, qui N Fabij ſcriberẽtur, Numerius eſſet interpretandum. Quod ipſum deinde ex Diomede & ex Valerij lib. 4. c. 3. apertiùs etiã cognoui. Nam Diomedes Numerij prænomẽ N. litera deſignatũ fuiſſe ſcribit, & qui in Capitolinis triumphis N. *Fabius Pictor* ſcribitur, is à Valerio Numerius Fabius Pictor appellatur. Hæc autẽ nota eſt in L. *Sextio*, *Sex.* F. N. N. *Sextin. Lateranc.* & in epigrammatis antiquæ vrbis, N. *Iunio Epigono*. In libris autem Latinis ita euanuerat, vt

Digitized by Google

nullam propè sui imaginem reliquisset, sed in C N & M,& C euaserat.

Cæsonis etiã nota K quũ interiisset, ex Tertio Scauro & lapidib. Capitolinis restituta est. Quod tamen intellectu non admodum fuit difficile. nam quum in Fabiorum gente, quos Cæsonis filios aut nepotes esse Liuius & Dionysius scribũt, eos in marmoribus Capitolinis,K.F.K.N.describi animaduerterem, in eã veni sententiã vt pro K.Cæsonẽ esse intelligendũ putarẽ. Quã literã eos iccirco in hoc prænomine vsurpasse existimo,vt à Caio, qui C litera notatur, internosceretur,in quã literam passim in libris Latinis mutata erat.

Tiberiũ duabus literis notatũ fuisse,& Probus tradit & antiqua marmora testimonio sunt,in quibus quoties T I. inuenitur,semper, Tiberius in Græcorũ monumẽtis est script⁹, vt in Sẽproniis, Æmiliis, Claudiisque Neronibus. Hæc autẽ ratio scribẽdi, præterquã in paucis, hoc tẽpore seruabatur. Quã certè in omnibus nostri non neglexissent, si Plutarchi verba in quæstionibus scripta attẽdissent, à quo inter ea prænomina, quæ duabus notãtur literis, *Tiberius* numeratur.quãquã verba eius mendosa sunt. inquit enim alia prænomina binis fuisse notata literis, ὅσους τὸν Βίβιον καὶ τὸν Γναῖον, quũ sit legendũ ὅσους τὸν Τιβέριον quã vocẽ omnes qui hucusque eius loci testimoniũ protulerũt,(fuerũt autẽ plurimi) quique eũ librũ Latinè verterunt,vt superuacaneã omiserũt. Miror autem amicum meũ in libello De nominibus ita scribere T. i.Titus. vt T. Ampius (quãuis in Sẽpronio Graccho Tiberiũ significet) in quo multi errant. miror(inquã)eũ ea scribere, quæ neque scriptorũ neq; lapidũ neq; numorũ auctoritate cõprobare possit,quũ in omnibus sit Ti.Sempronius,non T.Sempronius,nisi mendosẽ.

Mamerci prænomen quũ esset prorsus tenebris vetustatis oppressum,in lucẽ produximus. Quod ipsum vnà cum eius nota debemus tum Capitolinorum marmorum, tum maximè Græcorum annalium monumentis.

Tullus item & *Opiter* eodem in numero poni possunt.Nam quum ab omnibus passim integra scriberentur, ea à nobis ad antiquæ scripturæ formulam ex Prisciani & Probi auctoritate redacta sunt,ita vt ille tribus,hic duabus literis notaretur.

De Seruio prænomine,quod nonnulli *Serg.* scribere cœperant, quasi esset gentis Sergiæ nomen, non dicam. est enim error iam satis à multis exagitatus.

Agrippa modò omnibus literis descriptus est,modò plerisque, vt in Capitolinis cõsulibus an. CCL. *Agrippa Menenius Lanatus*. & CCCXXXIIII. *Menenius Agrip.* F. Reliqua omnib.vt an. CCCXXXVI. *P.Lucretius Hosti.* F. CCC.P.*Sextius Vibi* N.& CCCXXXVIII. *C.Valerius Volusi*,N.CCCLII. *L.Iulius Vopisci*.N.at Volero plerisque.vt CCCLIII. *L.Publilius Voler.*N.Hactenus de notis prænominũ, de quibus nõ ita admodũ longa disputatione opus fuisset, si amicus meus qui de nominibus scripsit,in his tradẽdis, eadẽ qua cæteris solet in rebus, diligẽtia vsus esset.Ille enim satis esse duxit admonuisse, quædã prænomina vna litera notata,vt M. P. Q.L. C.D. T.quædam duabus.vt SP.AP.CN. quædã tribus, vt SER. SEX. quæ omnibus nota erant: quæ verò omnibus ignota,ea præteriit.nihil enim de Manio, nihil de Numerio, nihil de Cæsone, nihil de Viberio, & priscis eorũ notis,nihil de significatione eorũ, nihil de tota hac tam multiplici & varia ratione, nisi quæ multis iam sæculis sciebamus,sine vlla tamen auctoritate,traditi:ata vt nisi quatuordecim prænomina cognouisse videatur, aut certè,si plura cognouit.nõ, nisi ea quæ omnibus erãt in promptu, & quæ nulla ex parte deprauata erant,docuisse,quæ autẽ interciderãt,aut corrupta erant,pro notis præteriisse.Neque verò consulto omisisse potest, quippe quum inter prænomina statuat ea etiã quæ prænomina nõ sunt,vt *Licinus*,in Licinio Menenio Lanato apud Liuiũ.Quũ Licinius sit gentis nomẽ,& apud Liuiũ legendum sit L. Menenius Lanatus,quod ipse in scholiis Liuianis docui. siquidẽ Diodorus eũ nominat, Λεύκιον Μενήνιον Λανάτον. Ergo si breuitati studuit, cur ea quæ prænomina nõ sunt, pro prænominibus attulit? si nihil ex iis quæ ab aliis,vt ipse se facturũ profitetur, dicta erãt,prætermisit,vt ignotissimũ & obscurissimũ quodq; præteriit?

De duorum prænominum pronuntiatione, Caij & Cnæi.

Iam verò illa nõ cõtemnenda ea videntur quæ de duorũ prænominũ pronuntiatione à veteribus tradita sunt,Caij & Cnęi.Quæ ipsa cũ C litera notẽtur, Ģ tamẽ sono pronũtiari Diomedes his verbis testatur, G nona consonans est, in cuius locũ C solebat apponi,vt & hodie quum Gaiũ Cæsarem notamus, scribimus C.Cęsarẽ.ideóque post Ll literam tertio loco digesta est, vt apud Græcos T posita reperitur in eo loco. Et alibi, N prænominis nota Numerium significat, & præposita sibi G Gnęũ, quẽ antiqui Cnæũ scribũt. Et Valerius, Cnæi prænomen varia scriptura notatũ est:alij enim Cnæũ, alij Gnæũ,alij Næũ scripserunt. Qui G. litera in hoc prænomine vsi sunt, antiquitatẽ sequuti esse vidẽtur, quæ multùm ea litera vsa est. Olim enim dicebãt frugmentum,pòst frumentum: olim gnaturam,pòst naturam. itaque etiam qui in corporibus gigni solet, Gnæus appellatur. qui Cnæum dixerunt, corruptione syllabæ delectati esse videntur:qui Næum,leuitate.

Quæ prænomina pro cognominibus vsurpata sint.

Fuisse præterea aliquot etiã prænomina quæ

lõgo pòst tẽpore pro cognominibus vsurpare cœperint ex vetustis non solùm grãmaticis,sed etiã annalibus intelligitur.Quod ipsũ in Agrippa, Voluso, Mamerco, Proculo & Tullo facilè perspici potest. quæ in L. Vipsanum Agrippa, L. Valerio Voluso,M. Æmilio Mamerco, C.Plautio Proculo, L. Volcatio Tullo. viris cõsularib. cognomina esse perspicui est. Quod etiã tradit Valerius his verbis,Quo olim prænomina fuerunt,nunc cognomina sunt,vt Postumus,Agrippa,Proculus.Itémque Priscian. lib.2. his,Inueniuntur autem multa quæ in aliis personis sunt prænomina,loco cognominum accipi.

De Prænominibus feminarum.

Sanè restat vt quoniã de virorũ prænominibus satis dictu est,de feminarum prænominibus dicendum esse videatur. Quòd eò accuratius mihi faciendum esse existimo,quòd amicus meus nulla antiquorũ auctoritate adductus, suo iure, feminas Romanas omnino caruisse prænominibus docuit.sic.n.in lib.De nominibus loquitur, Mulieres à nomine gẽtis vocabãtur,& vno tantùm nomine,vt Porcia,Cornelia,Iulia, Tullia. Itẽ Plutarchus in Problem. vbi quærit cur maribus nono,feminis octauo die nomina imponerẽtur,ait,Mulieres vno aut duobus appellabantur nominibus. Ego duobus appellari nũquam obseruaui,ni fortasse prænomẽ illud significare voluit Plutarchus,quod est omnibus mulierib. cõmune, vt dicerentur Caiæ. Hæc ille se obseruasse ait.ab hac autẽ obseruatione omnia tum auctorũ tum lapidũ etiã veterum testimonia maximè dissentiunt. Scriptorum primùm verba recitabo,pòst lapidũ. Valer⁹ ita, Antiquarũ mulierũ frequenti in vsu prænomina fuerũt,Rutilla,Cetella, Rodocilla,Mutrulla,Burra.Ita prænomina à virilib⁹ tracta sũt,Caia,Lucia,Publia,Numeria. Festus verò ita,Prænominibus feminas vsas esse testimonio sunt Cæcilia & Tarratia,quæ ambę Caiæ solitę sint appellari,pari modo Lucia & Tita. Varro autem ita, In nostris nominibus, qui sumus in Latio,& liberi analogia necessaria. itaq. ibi apparet analogia, ac dicitur Terentius vir,Terentia femina Terentiũ genus.In præsentibus nominibus ideò non fit item, quòd hæc instituta ad vsũ singularia: quibus discernerentur nomina gentilicia,vt à Numero,Secũda,Tertia,Quarta:in viris,vt Quintus, Sextus, Decimus.sic ab aliis rebus quu essent duo Terentij,aut plures, discernendi caussa, vt aliquid singulare haberent, notabãt forsitan ab eo qui manè natus diceretur,vt is Manius esset:qui luci,Lucius:qui post patris mortem,Postumus, E quibus quædã item cecidisse in feminis, proportione appellata declarãt Prænomina antiqua mulierũ, Mania, Lucia, Postuma. Videmus.n.Maniam matrem Latũ, dici,Luciã Volumniã Saliorũ carminibus appellari.Postumã à multis post patris mortem etiã nunc appellari.Iccirco autem dixit,Quędã.nã paulò antè dixerat,Nõ quia Marcus & Numerius dicitur,iccirco Marcã & Numeriã dici. Postremò Plutarchus in Mario Posidoniũ reprehendit, qui quũ primũ nomen propriũ esse diceret, nulli tamen mulieri primũ nomen esse dicebat.ex quo efficiebatur,mulieres proprio nomine caruisse. Itaque idem in quęstionibus apertè scribit, mulieres duobus, viros tribus nominibus esse vsos. sic enim ait, *χρῶνται δὲ δυσὶν ὀνόμασιν αἱ θήλειαι, τρισὶ δὲ οἱ ἄρρενες*. Itaq. miror amicũ meũ Græcarum literarũ peritũ ita vertisse, Mulieres vno aut duobus appellabãtur nominibus. Non enim Plutarchus inquit, vno aut duobus, verùm expressè duobus. Idem præterea auctor est Romulũ ex Ersilia filiã vnam suscepisse,eámque ab ordine procreationis Primã appellasse,itémque Sullę dictatori filiã ex Valeria esse natam, eandemque (quia post obitum patris nata erat)Postumam esse vocatam.

Hæc ex auctoribus,quibuscum lapidum etiã testimonia consentiunt.Extant epigrammata duo Murinæ vetustissima, vnũ in turri D. Geminiani, alterũ apud eruditissimũ virũ Ludouicũ Casteluetrũ,in quibus *prima* mentio est.ea verò sunt hæc,*Salusia* C.F.*Sex.Tullius Sex*.F.V.*sibi & prima fecit & suis & prima Valeria Sp*. F. Et in multis epigrãmatis antiquæ vrbis,*Iulia secũda,& Cornelia secunda*.Item in eodem libro: *Tertia Prisca Iunia Salusia*.Tertiam item Liniam legimus apud Suetonium in Cæsare, & apud Macrob. lib.2. quam Tertullã vocat Cicero lib.13.epist. ad Atticũ, & Valerius, Paullo Æmilio filiam fuisse ait nomine *Tertiam*. vnde Paullus apud Cic. O mea Certia, inquit, De Quarta est inscriptio vetus in prætorio Patauini eiusmodi.

V. E.
T. LIVIVS
LIVIA. ET. P..
QVARTAE. L..
HALYS
CONCORDIALIS
PATAVI
SIBI, ET SVIS
OMNIBVS

Et apud Liu.li.40.Quarta Hostilia memoratur. Quinctę mẽtio est apud Liuiũ lib.28. vt Quinctia Claudia.Itẽ apud Cic.in oratione pro Cœlio,& de aruspicũ responsis. Præterea epigrãmata duo apud Horatium Malegutium clarissimum iuuenem sunt in agro Regienti eiusmodi,

QVINCTAE NONIAE SEPTIMIVS
RVFAE ET D.L.NICEPOR-
NONIAE Q. F. QVINCTVLAE & SEPTI-
MIA SP. E. QVINTA

De Lucia extat etiam tale Mutinæ monumentum in sepulchro marmoreo,

MEMORIAE CLA. FEM.
L. PAEDVCEAE IVLIANAE
MORIB. NATAL. AC PVD. PRISCIS.

Digitized by Google

IN LVSTRIBVS Q. REM. COMPARANDA.
QVAE VIXIT ANNOS XIII. D. XLVII.
CVM MARITO FECIT ME. V. D. XX.
L. NONIVS VER.

De Mania tale est in lib. epigr. antiq. vrbis.

M. ACILI AEM. F. IVSTINAE.
P. SIRIVS SERPICANVS MARITVS.
VXORI OPTIMAE, ET KARISSIMAE.

Et alio loco,

POPPIDIA SP. P. A. XIIX.
IVLIA PROCLA F. EIVS. V. A. X. M. III.

Est autem *Proculus* Iuliorum prænomen, vt in Proculo Iulio regnante Romulo, de quo Liuius & Dionysius. In eodē libro est T. *Flauia Aug.* L, multáque eiusmodi alia. Quibus ex omnibus cùm illud intelligi arbitror de quo dicere cœperam, mulieres præter Caiam, alio aliquando prænomine esse vsas, tū illud etiā (quod idē ne fieri quidē vnquā se obseruasse profitetur) prænomina modò præponi, modò postponi consueuisse. siquidē Primam Valeriā, & Saluiā Primam, ac Quartā Hostiliā, & Liuiam Quartam, ac Quintā Noniam, & Noniam Quinctulā scriptas esse, animaduerti potest. Quod idē in viris Liuius etiam fecit, qui Attius Tullus, Atti' Næus, Manlius Cnæus, & Octauius Metius: & Cicero, Maluginensis M. Scipio: & Suetonius, Claudius Appius Regillanus, & alia eiusmodi dixerunt. *Caiam* præterea, quod cōmune omnibus mulieribus prænomen fuit, & inuersa notatam fuisse, contráque Caium in viris, satis est ex Probo aliísque veteribus grammaticis atque lapidibus perspicuum.

De Prænominibus imponendis.

Nūc, quoniā ad rem pertinet, quid de prænominibus imponēdis veteres senserint, explicemus. Ac sanè qui de tēpore tradunt, quo ea imponeretur, auctores habeo nobiles illos quidē & magnos, verùm ita inter se dissidentes. vt vtrā sequaris sentētiam, facilè statuere non possis, nisi aliud aliis tēporibus obseruatum esse intelligas. Quid est enim tam dissimile, quàm ea quæ à Valerio & à Plutarcho Festóve scribūtur? quorū ille pueris nō priusquam togā virilem sumerent. puellis nō antequam nuberent, hi verò maribus quidē nono, feminis autem octauo die imponi consueuisse prænomina tradunt. Verba Plutarchi sunt hæc in quæstionibus, τῇ ὀγδόῃ τιθέασιν, οἷς δὲ ἀρρεσιν ἐνάτῃ, οἷς θήλεσιν, ἡμέρᾳ τὰ ὀνόματα τίθενται. Festi verò hæc, Lustrici dies infantium appellantur, puellarum octauus, puerorum nonus, quia his lustrantur atque eis nomina imponuntur. De ratione autem imponendi satis constat, suisquenque filiis ea prænomina indidisse quæ suæ essent cuiusq; familiæ maxime propria, ac primùm quenque filium patris esse prænomine plerunque vsum, eandémque deinceps rationē in adoptiuis filiis & liberis & nouis ciuibus esse seruatā, vt à quo quisq; adoptatus esset, aut per quē quisq; vel libertatē vel ciuitatem cōsequutus esset, eius maximè nomina vsurparet. Ac primùm quidē quod dixi, suæ quēque familiæ propria prænomina imposuisse, intelligendum est, non omnia omnibus familiis prænomina fuisse communia, sed alia aliis fuisse familiaria. *Appius* enim vix in alia quàm in Claudia gente patricia reperitur. *Marco* nequis vteretur decreto gentis Manliæ patricię cautum esse: *Lucium* à Claudiis repudiatum, *Cneum* & à Domitiis Ahenobarbis tantùm fuisse probatos, Suetonius in Tiberio & in Nerone tradit. Quòd autem plerunque primus quisque filius prænomen patris tulerit, id ex familiis iis quas in scholiis Liuianis digessimus, animaduerti potest. Fuisse autem quandam distinguendi rationem, si eodem pater & filius prænomine prediti eodē tēpore floruissent, hinc intelligi licet, quòd Cicero Q. Q. Catulos, modò patre, modò filio, modò sene, modò adolescente distinguit. Quod idē de Q. Q. Fabiis Liuius, C. C. Curionibus Suetonius. Neque verò de adoptiuorum appellatione multa mihi esse dicenda existimo, quum à multis iam res sit ex veterum annal. obseruatione tractata. Illud tamē dicam, Dionem lib. 40. & 46, huius auctorem sententiæ esse: qui adoptarentur ab aliquo, eos nomina illorum omnia, à quibus adoptarentur, ferre consueuisse, suum verò gentilicium nomen retinuisse illud quidem, sed aliquo tamen modo commutasse. vt C. Octauius qui dicebatur, postea quàm à C. Iulio Cæsare est adoptus, C. Iulius Cęsar appellari cœptus est, ita tamen vt gentilicium Octaui nomen non desereret, sed id quodammodo commutaret, & Octauia num pro Octauio redderet. Idem in P. Cornelio Scipione Æmiliano, & in L. Mālio Acidino Fuluiano, & in P. Licinio Crasso Muciano factū est qui omnes ab eo à quo adoptati erāt, nomina sumpserunt. Eodem spectans Cicero lib. epist. ad Attic. III. dixit, Cicero salutē Q. Cæcilio Pōponiano Attico. Eodem etiam referuntur ea quæ ab eo scripta sunt lib. 7. Dolabellā video Liuiæ testamenta cū duobus cohæredibus esse in triente, sed iuberi mutare nomen. Quod autē scribit Dio, id etiāsi verū est, non ab omnibus tamē vbique retentum est. Neque enim Aurelius Orestes, qui à Cn. Aufidio, nec Calpurnius Piso, qui à M. Pupio (vt scribit pro domo Cic.) adoptati fuerunt, aut Aurelianus, aut Calpurnianus appellati sunt, sed ille Cn. Aufidius Orestes, hic M. Pupius Piso nominatus est. Eadē etiā ratione ne P. quidē Corneli' Scipio qui. Dione auctore, à Q. Metello Pio, nec M. Iunius Brutus, qui teste Plutar. à Q. Seruilio Cæpione sunt adoptati, aut Cornelianus, aut Iunianus, sed ille Q. Cæcilius Metellus Pius Scipio, hic

Q Seruilius Cæpio Brutus est appellatus, vt Dio. lib. 40. Cicero in Philippicis, numi argentei testantur, in quibus numis est ita,

Quintus Metellus Scipio. *Q. Cæpio Brutus pro Coss.*

Metellus autẽ hic Scipio P. Corneli Scipionis Nasicæ filius naturalis fuerat, teste Dione, qui ita ait lib. 40. ὁ Πομπήϊος Κόϊντον Σκιπίωνα συνάρχοντα ἑαυτῷ ἔσχε. ἦν γὰρ γένει μὲν τῷ Νασικᾶ ὤν, εἰς δὲ τὸ πλῆθος τῶν Μετέλλων ἐσποιηθεὶς ἐς τὸν τοῦ Εὐσεβοῦς καὶ παῖδος. id est, Pompeius Q. Scipionem socerum sibi collegam asciuit: qui naturalis filius fuit Nasicæ ille quidem, at adoptatus à Q. Metello Pio. Quod quum ita sit, nescio quid in mentẽ amico meo venerit scribere in libro De nominibus ita, Cicero lib. epist. ad Att. 6. Scipionẽ hic Metellus proauum suum nescit censorẽ non fuisse. Significat Scipionẽ Asiatici illius filiũ, qui adoptatus fuit à Q. Metello Pio. Cur mirer, hęc causa est. nemo enim Asiatici filiũ fuisse Scipionẽ hũc scribit, nisi quẽ hic sequitur Dionis interpres. Neq. verò omninò hic Scipio Metellus Asiatici filius esse potuit, sed Nasicę primùm, quia hic idẽ P. Cornelius Scipio apud Eutropium, & Eutropij Græcum interpretẽ Pęaniũ nominatur: & P. Scipio in Epitomis, & apud Ciceronẽ pro domo dicitur, quũ ait, Atqui C. Atinius patrum memoria bona Q. Metelli, qui eũ ex senatũ censor eiecerat, aui tui Q. Metelle, & tui P. Seruili, & proaui tui P. Scipio. Asiatici verò Lucij pręnomẽ tulerunt. Deinde quod in Bruto auum huius vocat P. Scipionẽ Nasicam oratorem, proauum P. Scipionem Nasicam Serapionem, oratoris patrem, abauum verò P. Scipionem Nasicam Corculum Serapionis patrem: quæ quum in Asiatici filiũ cadere nullo modo possint, in Nasicæ certè maximè cadunt hoc modo,

1 P. Scipio Nasica Corculũ. cos. 591. 598. abauus Scipionis Met. — C. Lælius cos. 613. abauus Scipionis Metelli.

2 P. Scipio Nasica Serapio cos. 615. proauus Metelli Scipionis. — Lælia filia. vxor Q. Mucij Scæuolæ aug. cos. 636. proaui Scipionis Metelli.

3 P. Scipio Nasica orator. auus Scipionis Metelli cos. 642. vxor Cæcilia Macedonici filia. — Mucia filia. vxor L. Licinij Crassi oratoris cos. 658. aui Scipionis Metelli.

4 P. Scipio Nasica pater Metelli Scipionis. — Licinia filia. vxor P. Scipionis Nasicæ, patris Metelli Scipionis.

5 P. Scipio Nasica, qui adoptatus à Q. Metello Pio, Q. Metellus Pius Scipio dictus est. cos. 701.

5 P. Scipio Nasica, qui adoptatus à Q. Metello Pio, Q. Metellus Pius Scipio dictus est cos. 701.

Descripsi autem etiã maternos Metelli auos ex Ciceronis sententia in Bruto, ne quis eũdẽ de maternis, non paternis intellexisse suspicari posset, atque ita sẽ, (quod fieri ne hoc quidẽ pacto potest) ad Asiaticos traheret. Hęc autẽ cõmutãdorũ ex adoptione nominũ ratio cum in aliis tũ maximè in M. Licinio Lucullo. C. Cassij in consulatu collega Ciceronis interpretes decepit, qui quum in Verrẽ M. Terentiũ, C. Cassiũ cos. ac legẽ Terentiã & Cassiã nominaret, mendum esse in Terẽtio, & Licinium reponendũ esse duxerunt: quod profectò nõ fecissent si adoptionẽ subesse intellexissent, quod ex fragmẽto illius consulatus Capitolino colligitur, in quo ita est, M. TERENTIVS M. F. VARR. LVCVLLVS C. CASSIVS. Ita etiã alibi. A. TERENTIVS VARRO MVRENA. neque enim Murena Terentiorum sed Liciniorum, vt Lucullus cognomen fuit.

Transeamus ad seruos. Nõ est autẽ dubiũ quin quẽadmodũ quũ seruitutẽ seruiebant, prænomẽ domini sequebãtur ita, vt Lucipores, Marcipores, Publipores, Quinctipores: quasi Lucij, Marci, Publij, & Quincti pueri dicerentur, vt à Plinio & Quinctiliano scriptũ est: ita etiam in libertatẽ vindicati, patroni à quo manumissi essẽt, nomina vsurpauerint. nã prętereà quòd exẽplo sunt M. Tullij Ciceronis liberti duo, quorũ alter M. Tullius Tiro, alter M. Tullius Laurea dictus est, & Liuius Andronicus poeta, quẽ à M. Liuio Salinatore, cuius filios erudierat, libertate donatũ scribit Eusebius in Chronicis: id etiã ex verbis Ciceronis ad Att. lib. 4. & Artemidori lib. 1. effici potest. Cicero. n. de Eutychide seruo Attici manumisso ita loquitur, de Eutychide gratũ, qui vetere prænomine, nouo nomine T. erit Cęcilius, vt ex me & ex te iũctus M. Põponius. Artemidorus autẽ de serui cuiusdã somnio ita, Cognoui (inquit) quẽdã, qui quũ sibi videretur tria pudenda habere, ex seruitute in libertatẽ vindicatus, pro vno nomine tria accepit, duobus nominibus ab eo à quo manumissus fuerat, sumptis. Iã verò cos qui in ciuitatẽ susceptì essent, illorũ potissimùm nomina tulisse quorũ beneficio ciuitatẽ impetrassent, Latinorũ scriptorum exempla ostẽdunt. nam & Cicero ad Aciliũ ita scribit, Cum Demetrio Mega mihi vetustũ hospitium est. ei Dolabella rogatu meo ciuitatẽ impetrauit: qua in re ego interfui. Itaque nũc P. Cornelius vocatur. Itémq. in Verrem, Q. Lutatius Diodorus beneficio Q. Catulli à Sulla ciuis Romanus factus. Eadẽm

que ratione de Dione, qui beneficio Q. Merelli ciuis factus. Q. Cæcilius Dio est appellatus. Et Cæsar lib. 1. De bello Gallico, ita, Cõmodissimũ visum est M. Valeriũ Procillum C. Valerij Caburi filium, cuius patẽr à C. Valerio Flacco ciuitate donatus erat, mittere.

CVR GENTILICIA NOMINA in IVS desinant, & quid Gens sit, & à Familia differat.

His rebus expositis, reliquum est vt de nominibus gentilitiis agamus, de quibus amicus meus sic scripsit, Sciendũ omnia nomina quibus familiæ significãtur, proferri in ius, vt Porcius & Cornelius, Iulius, rectè ille quidẽ, sed parũ ad rẽ tantã. Illud enim docti hominis, & Romanæ antiquitatis periti erat, cautam oltẽdere, eámq. veterũ vlu & auctoritate probare, quã ipse (si potero) exponã. Credo enim eos ita factitasse, vt gẽtis originẽ eiusmodi deriuatione significarẽt, vt quẽadmodũ in voce deriuatio verbi, sic generis etiã, quæ voce illa exprimeretur, principiũ in voce appareret. Siquidẽ antiquissimã quanque gentẽ aut à viro aut à loco, tãquã à fonte aliquo, manasse & nomen accepisse, perspicuũ est: ita quidẽ vt hęc deriuationis significatio in omnib. studiosissimè cõseruata sit. Hãc autẽ cõsuetudinẽ si in paucis quibusdã gẽtibus, & antequã vrbs cõderetur, & postquã cõdita est, sub regib. cõsulibũque diligẽtissimè retentã esse ostẽdero, tũ neminẽ tore puto qui cõtrà dicat. Age, n. cur Iuliã gentẽ credimus aut Aemiliã, aut Atiã, aut Nautiã hac eiusmodi terminationẽ adeò religiosè seruasse, nisi vt appareret in voce quod in re existit, ab aliquo ipsas initio deriuasse? est autẽ ita. Nam Iulia gẽs Iuliũ Aneę, Aemilia Aemiliũ Iulij filiũ, Atia Atim, Nautia Nautẽ Troianos vicos sui generis auctores nũcupãt. At verò cõdita vrbe nonne id etiã obseruatũ est? Scribit enim Plutarchus Numã regẽ filios quatuor reliquisse, Põponẽ, Calpum, Pinũ, & Mamercũ, ab iisque Pomponiã, Calpurniã, Pinariã & Mamerciã gẽtes Romę propagatas. L. autem Tarquiniũ Priscũ scribit Dionysius Damarati Corinthij fuisse filiũ, & quũ Tarquiniis veneret Lucumonẽ Etrusco prẽnomine fuisse vocatũ: vbi verò Romã cõmigrauit, ad morẽ Romanũ sibi nomina cõposuisse: itaque cõmuni nomine se pro Lucumone Luciũ, gẽtilitio verò à Tarquiniis vrbe non se Tarquiniensẽ, sed Tarquiniũ appellari voluisse. Idẽ fecit Ap. Claudi9, q̃ ex Regillo Sabinorũ oppido post reges exactos anno sexto se cũ cliẽtib. Romã cõtulit. Etenim quũ Clausus antè diceretur, nõ iã amplius Clausum, sed Clauſiũ, post Claudiũ dici se, vbi Romæ domicilio collocauit, oportere existimauit. Itaque ab eo cęteri omnes Romę Claudij nominati sunt. Id autẽ ita esse, ex eo etiã intelligi potest quod ait Priscianus lib. 2. nomina hęc in IVS apud Romanos idem valere quod apud Græcos patronymica. verba eius sũt hęc, Nominũ deriuatiuorũ multa genera sunt, quorũ patronymicũ. i. quod à propriis tantũmodo patrũ nominibus deriuatur secundũ formã Grecã, quod significat cũ genitiuo primitiui filios vel nepotes, vt Aeacides Aeaci filius vel nepos. pro quo Romani nominib. familiarũ vtuntur, vt Cornelij. Omnes. n. ab illo qui primus Cornelius appellatus est, hoc nomẽ habuerũt, quicũque eiusdẽ familię sunt, sicut omnes minores Thesei Thesidas Græci appellauerũt. Hæc ille. Idẽ autem sentit etiã Dionysius, quĩ in Prisco hęc nomina συγγενικὰ & πατρωνυμικὰ vocat. Neque verò dubiũ est quin hæc tota ratio terminãdi vsq. ad reip. interitũ incorrupta peruenerit. Nã etsi nõnullos quasi gẽtilitij nominis expertes esse reperimus, vt M. Perpẽnã, & C. Norbanũ consulares, quos ita in libris & in Capitolinis marmorib. nominari videmus, id tamẽ cõtigisse videtur, aut quòd ij cognomine magis quã nomine delectati sunt, vt M. Agrippa, cuius gẽtilicĩũ nomẽ in omnib. lapidibus omissum est, quũ tamẽ ex Vipsaniorũ cum gente fuisse Nepos & Dio tradiderint: aut certè quòd ea nobis ignota sunt. Quęcũque autem causa sit, nõ est quòd exiguus horũ numerus tã religiosũ tot aliorũ cõsuetudinẽ impediat præsertim verò amico meo sumo viro auctore, qui ita habere omnia sine vlla exceptione asseuerauit. Quid autẽ sit Gens, vnde ipsa omnia gẽtilitia dicta sunt, ac quid à familia differat, nũc dicamus. Inter gentẽ & familiã illud interest, q̃ gẽs ad nomẽ, familia ad cognomen refertur. Itaque illa tãquã totũ cõtinere videtur, hęc quodãmodo partẽ. exẽpli gratia. Valerij omnes vnius esse gentis dicũtur, quia vno nomine cõtinentur omnes: at verò partes gentis huius sunt plures, quę ex cognominũ varietate distinctæ sunt, eæque familiæ nominãtur, vt in gẽte Valeria Maximi, Messalę, Flacci, Læuini, Faltones: in Cornelia Scipiones, Lẽtuli, Dolabellę, Sullę, Cinnę: in Æmilia Mamercini, Lepidi, Paulli, Scauri, Barbulę. itémque in cæteris. At verò Valerij omnes vnius sũt gẽtis, itémque Cornelij atque Æmilij. Itaque rectè Festus gentem definit eã quę ex multis familiis cõficeretur. Quod autẽ interest inter gentem & familiã, idẽ interest inter genus & stirpem. Quę quidem ita esse, ex his veterũ historiarũ verbis intelligitur. Sueton in Galba. Imagines vniuersi generis exequi lõgum est, familię breuiter attingã. Qui primus Sulpiciorũ cognomen Galbę tulit, cur aut vnde traxerit, ambigitur. Et Liuius li. 38. P. Scipio Nasica orationem habuit plenã veris decoribus nõ cõmuniter Cornelię gentis, sed ꝑpriè familię suę.

Et apud

Et apud Suetonium Cæſar, ab Anco Marcio ſunt Marcij Reges, quo nomine fuit mater: à Venere, Iulij, cuius gẽtis familia eſt noſtra. Et in Auguſto, Gẽs Octauia a Tarquinio Priſco rege inter Romanas gẽtes allecta, mox à S. Tullio inter patricias trãiducta. primus ex hac magiſtratũ cepit C. Rufus. is quęſtorius Cnæũ & Caium procreauit, à quibus duplex Octauiorum familia defluxit, conditione diuerſa. Et Cic. in Bruto, Funebres orationes ipſæ familiæ quaſi ornamenta ſeruabant ad vſũ, ſiquis eiuſdẽ generis occidiſſet. Et Liu. lib. 9. Duodecim Potitiorum familias fuiſſe, quum gẽs Potitia tota interiit. Et lib. 1. Iulia gẽs Iulu auctorẽ ſui nominis nũcupat. Et lib. 7. ſic loquitur Valer. Coruus, Nõ ſi mihi nouum hoc Corui cognomẽ diis auctoribus homines dediſtis, Poplicolarũ vetuſtum noſtrę familiæ cognomẽ memoria exceſsit. Et lib. 40. Inde cognomẽ familiæ inditũ, vt Annales appellarentur. Et Catul. Non decet tã vetus ſine liberis nomẽ eſſe, id eſt tã veterẽ gẽtẽ, qualis erat Manlia. Hæc de gente, familia & genere. nunc de ſtirpe dicã, Cic. pro Rabirio, Qua in familia laus aliqua forte floruerit hac ferè qui ſunt eius ſtirpis cupidiſſimè perſequuntur. Et primò De legibus, Hic orti ſtirpe antiquiſsima ſumus. Et in Lælio, Qui aliquandiu propter ignorantia ſtirpis & generis in famulatu fuerũt. Et lib. 1. de oratore Quid? qua de re inter Marcellos & Claudios patricios centũuiri iudicarũt? quũ Marcelli à liberti filio ſtirpe, Claudij patricij eiuſdem hominis hęrẽditatẽ gente ad ſe reuiſſe dicerent, nõnne in ea cauſſa fuit de toto ſtirpis & gentilitatis iure dicendũ? Et Suet. in Claudio, Claudius Cn. Põpeio antiquiſſimę ſtirpis Magni cognomẽ ademit. Quæ autẽ ratio eſt inter gentẽ & familiã, eadẽ eſt inter gentiles & agnatos. vt. n. familia aut ſtirps nos propiùs attingit quàm gẽs aut genus, ſic agnati quã gentiles. Siquidẽ gentilis auctore Feſto dicitur, qui eodem ex genere natus, & is qui ſimili nomine appellatur, rectè. quatenus. n. ait, Ex eodẽ genere, eos intelligit qui eiuſdẽ gentis eũdẽ principem habent: quatenus. Simili nomine, eos qui quanquam vno gentis nomine omnes vtuntur, tamen alĩũ atque alĩũ auctorẽ ſui generis nuncupãt. quomodo Cicero in prima Tuſculana, ſe gentilem eſſe ait Ser. Tullij regis, quòd vterque ſimili gẽtilitio nomine vteretur, quũ tamẽ è diuerſo vterque fonte manaret. Quũ autẽ ad Herennĩũ ſcriptũ ſit, Si furioſus exiſtat, agnatorũ gẽtiliúmque eius ius eſto. autẽ, Si paterfamiliàs inteſtato moritur, familia pecuniáque eius agnatorũ gẽtiliúmque eſto: agnati profectò, videtur eſſe qui ex eadẽ familia ſint, quibus deficiẽtibus, gẽtiles ſubeant. Nã Cic. dixit in De oratore, Iura gentilitatũ & agnationũ: itẽ, Ius gentilitãtis & ſtirpis. & de legib. 1. Homines deorũ agnatione & gente tenentur: quum vtriãque cõiunctionem complecti vellet. Amicus autem meus in ſuo libro de nominibus gẽtem & familiã gentiles & agnatos idem eſſe cenſet, quũ ait Agnomen familiæ eſt appellatio & gentis, vnde agnati & gentiles dicebãtur qui ex eadẽ erãt familia, vt Cic. in Topicis ait. & idem in Brut. Ser. Tullium regem gentilem ſuum ea de cauſſa nominat. Mea autem ſententia. Ciceronis ſententiam percepiſſe non videtur, qui in Topicis gẽtiles eos definit qui inter ſe eodẽ nomine ſunt, id eſt ex eadẽ gente, vt infrà alio loco oſtẽdã: familię verò aut agnatorũ nõ meminit. Eſt præterea intelligendum primum, gentiles nouo quodãmodo appellare. ſiquidem ſeruos gentiles eſſe dominorum ait, quia eodem prænomine appellarẽtur quo dominus. vt Marcipor, Quinctipor, id eſt Marci & Quinctꝰ puer.

De Romanarum gentium origine.

Duos autẽ populos ſeminarũ gentiũ Romanarum fuiſſe reperio, Aborigines & Troianos, qui ambo ab Æneа (vt Liuius & Dionyſius tradunt) cõmuni nomine Latini ſunt appellati. Aborigines autẽ, qui ante aduentũ Æneę Latiũ, regnante Latino, tenebant, docet Dionyſius ex Grẽcis in Italiã veniẽtibus eſſe conflatos. Græcos autem hos nominat, OEnotrũ ex Arcadia, Pelaſgos ex Theſſalia, Euandrũ itẽ ex Arcadia, Herculem ex Peloponeſo profectũ. Atque etiã idem ſcribunt Romulũ ſuperante Latinorum Albanorúmque multitudine, vrbẽ in Palatio cõdidiſſe. Quæ quum ita ſint, iã id dubium eſſe nõ poteſt quin ad hos populos alij etiã plurimi accederint, qui Romanã vrbem gentib. repleuerint. Siquidem accepimus Romulũ Cæninenſes, Auſemnates, Camerinos, Veiẽtes, Fidenates, quos bello deuicerat. Sabinos verò etiã quibuſcum æquo marte pugnauerat, in ſocietatẽ nouæ vrbis vocaſſe. Quinetiã multas Etruſcorum vrbes ſe ad eum recepiſſe initio à Medullia facto, traditũ eſt. Hoc autẽ Romuli inſtitutu reliqui deinceps reges ſtudioſiſsimè ſibi cõſeruandum eſſe duxerunt, vt finitimas ciuitates aut vi aut beneuolẽtia ſibi adiungerent, Romámque transferrent. Itaque Tullus Hoſtilius euerſa Alba familias eius vrbis Romã traduxit: Ancus Lucumonẽ Etruſcũ in ſenatũ aſciuit: Priſcus Ser. Tull. Corniculanum ſibi etiã generum adiunxit. Idẽ põſt quoque factũ eſt, liberata regio dominatu reip. Neque enim vnquã deſtitit, ciuitatem victis populis & gẽtibus dari, Italiámque ipſum municipiis deuinciri, quoque bello Marſico vniuerſa ferè ciuitate donata eſt. Quo tempore multi etiã noui Italicæ quidem gentis virtutis ergò in ciuitatẽ ſuſ-

cipi cœpti sunt. Quoniam autẽ difficile, immò verò difficillimum est, omnium gẽtium originem inuenire, paucarũ tantum quarũdam fontes & initia indicabo: ex quibus intelligi poterit, idem etiam in reliquis factũ esse. neque enim vllam aliam historiæ Romanæ partem tã & à veteribus & ab iis qui nunc sunt, neglectam esse comperi, quàm quæ hanc quæstionem continet.

Huius autem tractationis hos quasi fontes to constituo, vt alias gentes à nominibus Aboriginum vel Troianorum, vel aliorum eiusmodi populorum alias à prænominibus, nominibus & cognominibus, alias à locis, vrbibus & populis, alias à quadrupedibus, alias à re alia dictas esse affirmem.

Gentes ab Aboriginibus & Troianis ortæ.

Ae Vitellius quidem Fauno Aboriginum rege, & Vitellia, quæ multis locis pro numine colebãtur, ortos tradit Suetonius in Vitellio. 20

Fabij à Fabio Herculis filio orti. Plutarch. in Fabio. Vode Iuuenalis, *Natus in Hercule Fabius fuit.*

Antonij ab Antonio Herculis filio. Plutarchus in Antonio.

Potitiam gentem antiquiorem origine vrbis nominat Liuius, à Potitio illo sene qui ad tempus affuit epulis. Seruius.

Mamilij à Mamilia Telegoni filia. Liuius, Dionysius, Festus. 30

Multas præterea gentes Romanas à Troianis fluxisse credidit antiquitas. Itaque Seruius in 7. Æneid. scribit Varronem librum reliquisse de familiis Troianis, id est, quę genus trahebant à Troianis: & Iuuenalẽ idcircò Troiugenas appellare nobiles Romanos quasi è Troianis genitos. Inter cæteras autem hæ fuerunt.

Iulia à Iulo Æneæ filio Liuius, Dionysius, Suetonius, Virgilius. Itaque Proculũ Iulium 40 Romuli tempore *Iuli* Ascanij progeniem vocat Dionysius, & ipsi *Julij* cognomen etiam tulerunt *Iuli* Albana fuit.

Æmilia ab Æmilio Ascani Troiani filio, vt ait Festus, cui rei fortè alluſit Virgilius, quum dixit,

Progeniem sed enim Troiano à sanguine duci
Audierat, Tyriam olim quæ verteret arces.
Hinc populum latè regem belloque superbum
Venturum excidio Libyæ. 50

Etenim progeniem Æneæ & Iuli vocare videtur Scipionẽ Pauli Æmilij filiũ, qui Imp. Carthaginẽ excidit: populum autẽ, legiones Romanas quę ab iisdẽ etiã genus trahebant. alioquin si progeniem & populũ idem dicat superuacanea iteratio videatur. Nihil tamẽ cõtra veteres affirmo, alij iudicabunt. Plutarchus autẽ Æmilios à filio quodam Pythagoræ Mamerco dictos ait, qui summo lepore præditus fuit, quæ Græcè αἱμύλια dicitur. 60

Atij ab Ati. Virg. *Atius genus vnde Atij duxere Latini.* Quod Augusti causa dictũ scribit Seruius, qui ex Atia matre natus est.

Nautij à Naute Æneæ comite. Dionysius, Virgil. & Seruius in 1. Æneid. Quum Diomedes raptum Palladium sibi non esse aptũ intelligeret, illud Æneæ transeunti obtulit, sed quum ille capite velato sacrificans conuertisset, Nautes quidam simulacrũ accepit. qua re Mineruæ sacra nõ Iulia gens habuit, sed Nautia. Idem scribit Varro in lib. *De familiis Troianis.*

Cluelij à comite Æneę eius nominis. Dion.

Iunij à comite Aeneæ eius nominis. Dion.

Sergij à Sergesto comite Aeneæ. Virgilius lib. 5. *—domus a qua Sergia nomen.*

Memmij à Mnestheo comite Aeneæ. Virgi. in 5. *genus à quo nomine Memmi.*

Cluentij à Cloantho comite Aeneæ. Virg. in 5. *genus vnde tibi Romane Cluenti.*

Geganij à Gia comite Aeneę, vt ait Seruius in 5. Aeneidos.

Cæcilij à Cæcade comite Aeneę, alij à Cæculo, qui condidit Præneste. Festus.

Ab Italis.

Cælij à Cœle Vibenna Etrusco, qui se Romam, regnante Romulo, cõtulit. Dionysius, Festus, Tacitus, Varro.

Pomponij à Pompone, Numæ regis filio. Plutarchus.

Calpurnij à Calpo Numæ F. Plutarchus, Festus.

Pinarij à Pino Numæ F. Plutarch. Seruius à quodã sene, qui quia ad tẽpus ad dapes nõ venit, *Pinarius* dictus ὁν τῦ μὴ πεινᾶν, id est à fame. Fortasse Pinaria gens duplex.

Claudij à Clauso Sabino. Liuius.

Valerij à Valesio Sabino. Dion. Itaque Valesij primùm, pòst Valerij dicti. Festus. Boni autem ominis causa in delectu censúve primi nominabantur Valerius, Salnius, Statorius.

A prænominibus, nominibus & cognominibus.

Quæ adhuc exposita sunt, ea locupletissimorũ monumentorum auctoritate probata sunt, quæ verò infrà dicentur, verisimilibus potiùs quàm veris argumentis nitũtur. Vera autem esse nego quæ veterum annalium fide carent. A prænominibus autem & nominibus & cognominibus gentes multę manasse videntur.

Vt autẽ prętermittã ea prænomiña quę integra pro nomine gẽtilitio vsurpata videntur, vt Metius, Numerius, Appius Statius, vt P. Metius in epist. ad Mariũ, & M. Mettius, & Q. Mettius, & P. Mettius, quæ se in veteribus lapidibus Romæ legisse Pierius scripta profitetur, quãquã duobus T T. vt Cn. Numerius in lapide vetusto, qui est Venetiis in turri diui Vitalis: M. Appius, cuius lapidẽ citat in Brutũ Sebastianus Corradus: T. Statius apud Liuium tribunus plebis: & P. Statius in antiquis lapidibus vrbis antiq. vt hæc, inquam,

omittam quæ aliquam fortasse quæstionem habere possint, at AVLII certè ab AVLO descendisse videntur. vnde Q. Aulius Cerretanus. Liuius, lapides Capitolini.

Cæsonij à Cæsone.

Cnaij à Cnæo, vt de petit. consul. Ex equestri ordine Pompilios & Cnæios.

Decimij à Decimo.

Hostij ab Hosto. Vnde epigramma antiq. vrbis. *P. Hostio P. F. Seuero.* Et Plutarchus in Romulo, L. Hostius.

Lucilij à Lucio.

Manilij à Manio.

Marcij à Marco, vel à Mamerco, vt ait Plutarchus in Numa. Etenim vbi ait, à Mamerco Mamercios Reges, lego ipse, Marcios Reges.

Lartij à Larte. quanquam Græcè Λαρτιος scribitur.

Postumij à Posthumo.

Proculeij à Proculo.

Publilij à Publio.

Spurilij à Spurio.

Servilij à Seruio.

Sextij à Sexto.

Quinctij à Quincto.

Titij à Tito.

Vibij à Vibo. vnde C. Vibius Pansa.

Voluſij à Voluſo.

Tullij à Tullo.

Ancij ab Anco. Vnde Sp. Ancius legatus Fidenis interfectus. & Sp. Ancius Brisso, de quo in Bruto Cicero.

Petronij à Petrone.

Metilij à Metio.

Arruntij ab Arrunte.

Numitorij à Numitore.

Sertorij à Sertore.

Statilij à Statio.

Hi à prænominibus: à nominibus verò hæ,

Sextilij à Sextiis

Quinctilij à Quinctiis.

Atilij ab Atiis.

Porcilij à Porciis.

Hoſtilij ab Hoſtiis.

A cognominibus verè hæ,

Rutilij à Rutilo.

Varij à Varo.

Plautij à Plauto.

Fulvij à Fulvo.

Vennonij à Vennone.

Albij ab Albo. Varro.

Albinij ab Albino.

Licinij à Licino.

Silij à Silo.

Geminij à Gemino.

Gallij à Gallo.

Flavij à Flavo.

Plancij à Planco.

Catij à Cato.

Fictorij à Fictore. Vnde Q. Fictorius, de quo Liu.

Cordij à Cordo. Vnde M. Cordius, in numis argenteis.

Papij à Papo. Vnde lex Papia à Papio lata, vt Cicero de offic. ait, (Papia autē gens fuit, quæ Mutili cognomen tulit, Appiano & lap. Capi. auctoribus) non à Q. Æmilio Papo, vt amicus meus tradit in lib. de nominibus, neque enim leges à cognomine appellantur, vt in *hac* designant, sed, si id fortè hat, in *Anno*, vt Gracchanæ leges, at non Gracchiæ: & Cęsarianæ fortasse, non Cæsariæ à nomine verò semper, vt Semproniæ & Iuliæ. Vnde Cicero in Philipp. prima, Quere acta Gracchi, Semproniæ leges proferentur. quære Sullę, Corneliæ. Idem etiam improbat lectionem illā in Lælio. Videmus Papum Æmylium C. Luscinio familiarē fuisse, improbat autē, quòd cognomen nomini nunquam præponatur. quasi verò Liuius non sæpe dixerit Macer Licinius, Antias Valerius, Cursor Papirius: & Cicero, Vetus Antistius: & Cœlius: Balbus Cornelius: & alij, Paulus Æmylius & Crispus Saluſtius.

Furij, qui antè Fusij, à Fuso, quod etiā cognomen tulerunt.

Valerij, qui olim *Veleſij*, à Valeso gentis auctore. Itaque cognomen etiam tulerunt Voluſi.

Ab vrbibus & populis.

Tarquinij à Tarquinis vrbe Etruriæ. Dionysius.

Gabinij à Gabinis item dicti videntur.

Cominij ab Cominis Italiæ populis. de quibus Plinius.

Volſcij à Volscis: vnde *M. Voluſius* Fictor, de quo Liuius.

Vatinij à Vatinis priscis Latinorum populis, quorum oppidum Vatia.

A quadrupedibus.

A quadrupedibus etiā multas gentes nūcupatas esse, idoneos testes habemus Plutarchum & Varronem. Plutarchus in Poplicola ita, Quia pecudibus omnia bona constabāt, iccirco filiis suis eiusmodi nomina imposuerunt, vt Porcios. Et Var. lib. 2. De re rust. Nomina multa habemus ab vtroque pecore: à minore, *Porcius, Ouinius, Caprinius*: à maiore, *Equitius*. Eadem etiam ratione nos & *Asinios* & *Sullas* adiungere possumus.

A ministerio aliquo.

Flaminij dicti, quòd Flamini Diali ministrarent. Festus.

Pontificij fortè dicti quòd pontificibus ministrarent. ex quibus fuit Ti. Pontificius tribunus plebis. De quo Dionysius & Liuius.

Digitized by Google

A voce aliqua.

Terentij à tereno, voce Sabina, dicti, quæ molle significat, Varrone teste, vt ait Macrobius. quod si ita est, ergo & multi alii eodem modo. vt

Aurelij, qui antè *Aufelij*, quòd iis publicè locus datus sit vbi soli sacrificium facerent. Festus.

Atricij ab Atro. Varro.
Publicij à publico.
Popillij à popillo.
Hirtij ab hirto.
Iuventij à iuuenta.
Salui à saluo. vnde boni ominis caussa primus Saluius in censu & delectu nominabatur. Festus.
Septij à numero septem.
Septimij à septimo.
Octauij ab octauo.
Nonij à nouem.
Nonij à nono.
Decij à decem.
Decimij à decimo.

Quemadmodum vsus cognominum & agnominum sit inuentus.

Cur autẽ duobus nominibus Romani homines, non contenti prænomine & nomine, tertium etiam & quartum adiũxerint, quod cognomen vocarint, magna existere quæstio potest. Ac mihi quidem videtur eos primùm vt qui idem prænomen nomẽnque ferebãt, nota aliqua internoscerent, hãc tertii nominis ratione excogitasse, pòst autem, quũ cognominum vsus increbuisset, eosdem etiam sine eiusmodi caussa cognomina indidisse. Hac ratione L. Tarquinium Priscum & L. Tarquinium Superbum quum & prænomine & nomine cõuenirent, (inquit Dionysius) priscum illum quòd natu maior, hunc Superbũ, quòd contumacior esset, esse vocatum. Valuit autem in primis hic cognominum vsus ad confusam ipsarum (vt ostendi) gentium turbam distinguẽdam. Quod exempli caussa in gente Cornelia perspici potest quę cognominum varietate in multas familias diffusa est, Maluginenses atque inde Cossos, Scipiones, Lẽtulos, Merulas, Cinnas, Sullas, Dolabellas, Iterúmque quũ familia Maluginensiũ creuisset, quartis nominibus est in alias etiam familias distributa, ita vt alii Maluginenses Cotsi, alii Maluginenses Scipiones, alii Maluginenses Lentuli, itémq. Scipiones, alii Africani, alii Asiatici, alii Nasicę dicerentur: neque enim probo amici emendationẽ, ab eo tradita libro secundo annotationum, cap. 13. his verbis, Verba Ciceronis sunt libro 2. de orat. vbi agitur de salibus, Est autem ex hoc genere vetus illud quod aiunt Maluginensem illum M. Scipionem, quum ex centuria sua renuntiaret Acidinũ cõsulem, præcóque dixisset, &c. Sed multùm etiã me torquet quiddam in his nominibus *M. Scipionẽ Maluginẽ*. Nam nusquam inuenio Scipionem tanquam familiæ nomen poni, sed pro cognomine. Scio equidem per librariorum errorem sæpe *Scipionem* legi pro *Capionem*. quare crediderim hoc etiam loco non Scipionem, sed Cæpionem legi debere. Ratio qua impellor est hæc. Scio Q. Seruilium Maluginensem sæpe à Liuio nominari in libris primæ decados, quo tempore Romæ creabantur tribuni militares. Scio quoque Seruilios cognomen habuisse Cæpionum, vt facilè possim affirmare hic esse legendum *M. Capionem Maluginensem*. hanc ergo ipse emendationem non probo. Nam quòd ait, Liuium sæpe Q. Seruilium Maluginensem nominare, non est ita. Semel enim tantùm libro quinto, anno CCCLXXII. nominat P. Seruilium Maluginensem mendosè. pro Ser. Cornelium Maluginensem, vt in scholiis Liuianis ostendi cùm aliis testimoniis, tum quòd eo anno Diodorus pro eo tribunum mil. cos. pot. edit Σέργιον Κορνήλιον Μαλιγῖνον. Maluginensem autem fuisse cognomen non Seruiliorum, sed Corneliorum perinde atque Scipionem, apparet ex *L. M. P. & Ser.* Corneliis Maluginensibus, qui aut cõsules, aut tribuni mil. aut censores fuisse à Liuio sæpe traduntur. Quod cognomen aliquot etiam ex Corneliis retinuisse, postquam alia cognomina inuenissent, cùm hic locus indicat, in quo est M. Scipio Maluginensis, qui auctore Liuio anno DLXXIIII. prætor fuit tum anno DCLXXII. in Capitolinis tabulis, vbi est *Ser. Cornelius C N. F. C N. N. Lentulus Maluginensis*. vt omnino *Scipionem*, non *Capionem* legendum esse, contrà quàm ille censet, esse existimem. Neque enim intelligo qui illud fit, quod aiunt se nunquam *Scipionem* familiæ nomen inuenisse, sed pro cognomine. Siquidem eandem rationem esse iudico, quum dico M. Scæpio Maluginensis, atque quum dico M. Scipio Maluginenses, & P. Scipio Nasica, & P. Scipio Africanus, & alia eiusmodi multa. Sed ad propositum reuertamur. Ergo necessitas primùm cognomina excogitauit, pòst vsus, & commoditas custodiuit, & propagauit. Qui verò agnomen aliud esse à cognomine tradiderunt, ij mihi satis quòd sentiunt non probant. Ex eorum verò numero grammatici veteres existunt, qui (vt suprà dixi) cognomina appellant ea quæ tertio loco: quæ verò præterea adiiciunt, ea omnia agnomina nuncupant, vt Africanum & Asiaticum. Eiusmodi verò opinio facilè locuple-

by Google

locupletissimi auctoris,Ciceronis verbis refellitur, apud quem animaduertere possumus, ea omnia cognomina dici quæ etiam quarto loco ponuntur. Sic enim ille ait pro Murena, Quam laudem ille Africa oppressa cognomine ipso præ se ferebat, eandem hic sibi ex Asia cognomen assumpsit. Et in Suetonio,Eritque cognomen id tibi per te partum,quod nunc habes à me hæreditariũ. Idem Sapientem & Diuitem cognomina vocat, quæ tamen quarto loco erãt in M. Porcio Catone & in M.Licinio Crasso.Inquit enim in Catone,Cato quasi cognomen habebat in senectute Sapientis.Et in secundo de ofic.P.Crassus tum cognomine Diues, tum copiis.Hac de caussa nos omnia,pręter priora duo,cognomina appellabimus. Nã quòd amicus meus in libro De nominibus agnomen pro nomine gentilitio sumit,atque inde agnatos ducit, multò mihi minus ex iis quæ dixi,& iis quæ dicam,probatur.

Vnde cognomina tracta sint.

Deinceps sequitur vt inde cognomina tracta sint, dicam ea quæ vel veteres prodiderunt,vel ipse aut ratione aut opinione,sequutus eorum regulas atque præcepta,consequi potui. Ac Plutarchus quidem in Coriolano multos nobis huius quæstionis quasi fontes ostendit, quum ait, Cognomina apud Romanos imponi consueuisse, aut ab actione aliqua,aut à forma,aut à fortuna, aut à virtute,perinde atque Græci Σωτῆρας & Καλλίνικους ab actione, Φανίαν & Γρύπον à forma, Εὐεργέτην & Θεόφιλον à virtute, Εὐδαίμονα à fortuna dixerunt:aut à salibus & dicacitate, quo pacto Græci Antigonum Δόσιν, Ptolemæum Κεραυνὸν appellarunt, Romani verò etiam Metellum vnum Diadematum, quod frõtem ex vlcere diademate diu obligasset, alterum verò Celerem, quòd celeritatem eius in apparãdis funebribus patri ludis sunt admirati,vocarunt: aut à casu nascendi, vt Proculum,Posthumũ, Vopiscũ: aut demùm etiam à corporis vitiis,vt Syllas,Nigros,Rufos,Cæcos,Clodios. quibus nec cæcitas nec vllum aliud corporis vitiũ cõtumelię fuit, verùm ipsa vitia pro nominibus propriis equissimo animo audita sunt. Plutarchus(vt dixi)in Coriolano.Mendum autem suspicor esse in exemplis eius:scribit enim Σύλλας dictos esse à corporis vitio, quum alia lõge sit eius nominis origo, vt tradit Macrobius.Itaque legẽdum puto Λίβωνας,id est Silos. Sili autem sunt qui naso sunt sursum versus adũco,quod vitium est corporis,neque etiã placet,eũdem de cognominibus agentem Clodiorum feciisse mentionem, quod nomẽ est gentis,quę nec à vitio quidem corporis nominata est, (vt antè dixi) nisi forte Clodios pro Claudis acceperit.Claudius enim Quinctiorum cognomen. Quæ autem scribit in Coriolano, eadem fere tradita sunt ab eo etiam in Mario. Quinetiam Macrobius libro primo,alios à virtute,alios ab honore vel iniuria, alios à casu cognomina ait inuenisse. Libro autem tertio aliquot etiã à studio piscium cognominatos esse ostẽdit. Præterea Plin.lib.18.cap.3.à rusticis operibus,libro autẽ 11.cap.37.à vitiosis corporis partibus nonnullos cognomen traxisse ait Postremò etiã Varro à maiore & minore pecore cognomina indita esse tradit libr. 2.De re rust. cuius verba ascribam, quia deprauata sunt & mãca.Nomina,inquit,multa habemus ab vtroque pecore, à maiore & à minore,à minore, Porcius,Ouinius,Caprilius: sic à maiore Equitius,Taurus, cognomina adsignificari,q̃ dicuntur Annij Caprę,Statilitij Tauri,Póponii Vituli. sic à pecudib. multi alii.hæc Varro. Nemo est autem qui non intelligat hic cõfundi exempla nominum & cognominũ, & sensum nullum bonum elici. Itaquè si ita legamus,erit sententia aptior: Nomina multa habemus,ab vtroque pecore, à maiore,& à minore.à minore Porcius,Ouinius,Caprilius.sic à maioreEquitius,Asinius.Est autem intelligendum,quum dicimus Caprã, Taurũ,Vitulum, cognomina adsignificari,quòd dicũtur Annii Capræ, Statilii Tauri, Póponii Vituli:sic à pecudibus alii multi.Quinctilianus eadẽ fermè docet lib.1.verba eius hęc sunt, Scrutabitur præceptor acer origines nominum quæ ex habitu corporis, vt Rufos Longósque fecerunt: vbi erit aliud Secretius,Syllæ, Burri,Galbæ, Plauti,Pansę,Scauri,taliáque,& ex casu nascentium: hinc Agrippa & Opiter & Cordus & Postumus erunt.& iis quę post natos eueniũt,vnde Vopiscus.iam Cottæ,Scipiones,Lænates,Serrani sunt.Et ex variis causis gentes quoque & loca & alia multa reperias inter nominum caussas,Hæc Quintilianus,apud quem item credo esse mendosè Syllas pro Silos ob eam quam dixi caussam. Longum esset hoc loco Liuii,Dionysii,Dionis, Suetonii, Ciceronis aliorúmque multorum quo loco de hac re agunt, in hanc sententiam verba proferre. Quum igitur res ita habeat,iam quo modo hoc in singulis factum sit,videamus. Quibus in exponendis hanc diuisionem tuebimur, vt alia ab animo,alia à corpore, alia à fortuna tracta esse dicamus. Ad animum autem pertinẽt virtutes,mores,oratio,artes,studia, res gestę:ad corpus,partes corporis,color,habitus, vestitus, similitudo alterius, locus & quæ sunt eiusmodi.His autẽ rebus diligẽter animaduersis,omnis(vt puto) impositorum cognominũ ratio erit perfecta Qui autem cognominũ terminationes persequuti sunt, ij frustra laborasse mihi videntur, quũ om-

nes terminationes cognominibus (si ita tẽpus & euentus tulerit) conuenire possint, præter eam quæ gentem notet. Itaque quũ apud Liuium nomina gentilicia multa pro cognominibus mendosè legerentur, ea ad suam integritatem ex antiquorum monumentis à me paulò antè redacta sunt, vt Fabius Licinus, Marcus Rutilius, Quinctius Flaminus, Furius, Pacilus & alia eiusmodi, non Licinius, Rutilius, Flaminius, Pacilius, vt vulgò legebatur.

Cognomina à sapientia ducta, aut contrà.

Sapientiam autem atque stultitiam dedisse multa cognomina Romanis, cùm ex Plinij verbis percipitur, tum exempla quæ subiiciam indicant. Scribit enim Plinius libro tertio, Reliquis animi bonis præstitere cęteros mortales sapientia: ob id Cati, Corculi apud Romanos cognominati.

Sophus, qui est Græcè sapiens, Sempronio-rum cognomen. quod primus tulit P. Sempronius iuris ciuilis peritissimus.

Cato, auctore Plutarcho in Catone maiore vir dicitur multarũ rerum peritus. eáque de re M. Porcius Cato vocatus est. Fuit autẽ etiam cognomen Hostiliorum.

De Cato inquit Varro lib. 6. De ling. Lat. Cata acuta Sabini dicunt: quare Catus Aelius Sextus, non (vt aiunt) sapiẽs, sed acutus. Quare dixit Ennius, Egregiè cordatus homo catus Aelius Sextus.

Sapientis cognomen inuenit C. Lælius (vt ait Plutarchus in Gracchis) quia, quum Tiberij partes aduersus optimates tueri cœpisset, discordiam ciuitatis metuens ab incœpto destitit.

Corculum, auctore Festo, antiqui à corde solertem & acutum dixerunt, eóque cognomine vsus est P. Cornelius Scipio Nasica, optimi viri filius, vt ait Cicero in Bruto.

Brutus stultum significat, vt ait Dionysius. Itaque L. Iunius, qui reges eiecit, factus ad imitationem stultitiæ, Bruti quoque haud abnuit cognomen. Liuius, Dionysius.

Bellutus est belluæ similis, vt ait Festus, quod cognomen tulit. L. Sicinius, primus tribunus pl. Dionysius & Pædianus.

A virtute & moribus.

Nero Sabinorum lingua strenuum significat. Itaque Ti. Claudius Ap. Cæci F id primus tulit, quod post in eius familia mansit. Suetonius in Tiberio.

Marcellus vt Plutarchus tradit, Est Bellicosus id est Ἄρειος, hoc est, Martius. Puto autem Marcellum dictum esse quàsi Martellum, id est, Paruum Martem. Eo plebeia gens Claudia vsa est.

L. Sicinius Dentatus ob fortitudinẽ *Achilles* dictus. Gell. lib. 2. cap. 11.

Superbi cognomẽ tulit L. Tarquinius rex, quia socerum gener sepultura prohibuit. Dionys. & alij.

Frugi L. Calpurnius Piso appellatus ob mores, vt ait Pædianus in Pisonianam, & Cicero in Verrem.

Ouicula dictus Q. Fabius Maximus, quia moribus fuit humilibus. Plutarch. in Fabio & qui scribit de viris illustribus.

Caprarij cognomen C. Metellus ex contumelia traxit. Cicero libro tertio de orat. Itaque Scipio de eo dixit, matrem eius, si quintum pareret, asinum fuisse parituram.

Gurges vocatus Q. Fabius Rulliani F. à deuorato patrimonio. Macrobius. Plutarchus Ἀφυσσὸν nominat.

Nepos aliquando cognomen contumeliæ fuit à prodigalitate, vt de Q. Metello collega P. Lentuli C n s. scribit Valerius. vnde lusit Cicero ad Att. Sũptu iam nepos euasit Scaptius. Patrẽ tamen Metelli eum qui cum T. Didio consul fuit. Q. Metellum Nepotem vocãt etiam Capitolini scriptores. Nepotem autem eum dictum, quasi Q. Metelli Macedonici nepotem, significat in Cornelianam Pædianus.

Asper C. Trebonius ab infectandis patribus nominatus. Liuius lib. 3.

Lurcones, auctore Festo, dicti qui cum auiditate cibum sumerent. Fuit autem Aufidiorum cognomen.

Camillus, quo cognomine Furij vsi sunt, est puer ingenuus. Festus, Plutarchus in Numa, Macrobius lib. 3. Seruius in Virgil. vbi de Camilla.

Cicurinus cognomen Veturiæ gentis à morum simplicitate dictus. Varro de ling. Lat.

Vir optimus P. Scipio Nasica à senatu iudicatus & appellatus est. Liuius.

Ab oratione & dicto aliquo.

Lepidi Aemilij dicti sunt à lepore orationis, quia Mamercus Numæ F. Princeps eiusdem generis summo lepore præditus fuit, quem Græci ἀστεῖον dicunt. Plutarchus in Paulo.

Enteropelus fuit cognomen Volumniorum. vnde Cicero ad Volumnium, Εὐτραπελίαν, inquit, tuarum literarum est autem εὐτράπελος idem quod Lepidus.

Attici cognomen inuenit T. Pomponius, quod Atticè optimè loqueretur. Cicero in Catone, Nepos in vita.

Figuli cognomen adeptus est Nigidius, quòd inconstantiam rerum humanarum rotæ figulinæ comparauit. Augustinus De ciuitate Dei.

Sura dictus P. Lentulus, qui quũ Sulla rationem ab eo pecuniæ publicæ repeteret, quam quęstor tractauerat, dixit se non posse rationem reddere, sed præbiturum surã, vt pueri solẽt qui in sphæræ ludo peccauerint. Plutarchus in Ciceronte.

Scrofa Tremellius appellatus auctore Macrobio, quòd quærentibus quibusdam scrofam ruri, verba iurationis concepit, nullam esse in villa sua scrofam nisi quæ in centonibus iaceret, lectulum monstrãs. vt autem ait Varro li. 2. De re rust. quòd apud exercitum dixerit, hostes celeriter se, vt scrofa porcos, dissecturum: ideque fecerit.

Ab arte & studio aliquo.

Pictor Q. Fabius dictus, quòd primus Romæ ædem Salutis pinxit. Plin. lib. 35. cap. 4. Cicero in Tusculana prima.

Metelli in re militari sunt quasi mercenarij: vnde genti Cæciliæ fuit cognomẽ. Festus.

Praeconinus L. Ælius Stilo, quòd præco fuerit. Plin. lib. 33. cap. 1.

Eadem ratione videtur *Fidler* M. Volscij cognomen. Liuius.

Cornicen Oppiorum, Liuius. Vnde & Cornicinus apud Ciceronem in epist. ad Attic.

Fullo Apustiorũ, Liuius, lapis Capitol. Vnde iocus apud Macrobiũ, Miror sororem meam habere Maculam, quum Fullonem habeat.

Porrò autem à studio rerum rusticarum multa tracta fuisse cognomina, auctor est Plin. lib. 18. cap. 3. Ex eorum numero sunt.

Bubulcus Iuniorum cognomen, qui optimè bubus vteretur.

Pilumnus, qui pilum pistrinis inuenit.

Cicerones, *Lentuli*, vt quisque optimè cicerẽ aut lentem serebat: illud Claudiorum & Tulliorum: hoc Corneliorum cognomẽ. eadémque fortè ratione *Piso* Calpurniorum.

Serranus Atilius, quòd eum ferentem inuenerunt dati honores.

Lactucinus Valeriorum cognomẽ à lactuca. Plinius lib. 19. cap. 3. Quare qui cos. anno CCXCVII. M. Valerius Maxumus dicitur in Cap. tabulis, is à Diodoro lib. 11. Μάξιμος Οὐαλέριος Λακτουκῖνος appellatur. Idem Plin. lib. 17. cap. 1. scribit ita, Fuerẽ & ab arboribus cognomina antiquis, *Frondisio* militi illi qui præclara facinora Vulturnum transnatans, fronde capiti imposita, aduersus Annibalem edidit.

Stolo Liciniæ genti (ita enim appellatur in ipsis arboribus fructicatio inutilis:) vnde & pampinatio inuenta primo Stoloni dedit nomen.

Iam à studio piscium dicti sunt Licinius *Murena*, Sergius *Orata*, qui eiusmodi piscibus delectari sunt, vt ait Macrobius lib. tertio, Varro libro tertio De re rustica. quanquam Fest. Sergium Oratam dictum scribit, quòd duobus annulis aureis & grandibus vteretur.

Eadem ratione à maiore & à minore pecore cognomina multa ducta sunt, auctore Varrone libro secundo. hinc Statilij *Tauri*, Annij *Capra*, Pomponij, & Mamilij *Vituli*. Quod etiam in Poplicola scribit Plutarchus, ἐπίθετα δὲ τῶν παρ' αὐτῷ Σουίλλοις, καὶ Βουβούλκοις, καὶ Κανηγίοις ἐστίν.

Quinetiam à studio auium multa sumpta esse placet Varroni. Hinc Cornelium *Merulam*, Fircellium *Pauonem*, Minucium *Picam*, Petronium *Passerem* esse dictum.

Ab vrbe vel regione deuicta.

Iam verò ab vrbe vel regione deuicta, hæc quæ sequuntur.

Coriolanus à Coriolis oppido captis dictus est C. Marcius. Liuius lib. 2.

Fidenas à Fidenis L. Sergius & posteri eius. Liuius.

Messalla Valerius à Messana primo Punico bello capta. Macrobius, lap. Capitolini.

Priuernas L. Æmilius Mamercinus à Priuernate bello. Liuius.

Numantinus P. Scipio à Numantia deleta. Appianus, Velleius.

Isauricus P. Seruilius ab Isauris vrbe Ciliciæ captis. lap. Cap. Velleius.

Idem fecerunt qui regiones in potestatem P.R. redegerunt. quorum primus (vt ait Liuius libro 30.) P. Scipio fuit, qui à deuicta Africa cognomen *Africani* tulit: itémque L. Scipio frater eius, *Asiatici* ab Asia: Q. Metellus *Macedonici*, à Macedonia: L. Mummius *Achaici* ab Achaia: Q. Metellus alter *Balearici* à Balearibus, & L. Metellus *Dalmatici* à Dalmatia: Q. Fabius *Allobrogici* ab Allobrogibus: Q. Metellus *Cretici* à Creta: D. Iunius Brutus *Callaecus* à Callæcia: Q. Metellus *Numidici* à Numidia. Quorum apud omnes testata cognomina sunt. Hoc autem loco verba quædam amici mei non possum tacitus præterire, quæ ab eo in libro De nõminibus posita sunt eiusmodi, Isauricus ab vrbe dictus. Ideo conqueritur Cicero libro epistol. ad Attic. 5. quum esset in Cicilia pro cos. & expugnasset oppidum Pindenissum, non esse aptum ad cognomen parandum. Qui (malùm) Pindentissæ? Nam Seruilius antè ab Isauro vrbe præclara fuerat appellatus. Non possum autem præterire, quia hic sensum germanum Ciceronis non videtur assequutus. Neque enim Cicero queritur Pindenissum non esse aptum ad cognomen parandum, sed ad gloriam ex eius expugnatione propter oppidi obscuritatem comparandam. Sic enim ait, Saturnalibus manè se mihi Pindentissæ dediderunt. Qui (malùm) isti Pindentissæ? Qui sunt? inquies. nomen audiui nunquam. quid ego faciam? non potui Ciciliam, Ætoliam, aut Macedoniam reddere. Quibus verbis de obscuritate (vt dixi) oppidi queritur, nõ de cognomine ine-

pto. neque enim quisquam vnquam imperator Romanus, aut Cilix, aut Ætolus est ex victoria nominatus, vt iis in cognomine inuidere posset: verùm aliquot ex iis prouinciis clarissimos triumphos egerunt. Hoc idē sentit etiam Cicero, quum scribit ad Cœlium, Oppugnabam oppidum Pindenissum tantis opibus tantóque negotio vt mihi ad summam gloriam nihil defit nisi nomen oppidi, id est, quòd obscurissimo nomine quum sit, tamen mea quidem satis gloriosa esse victoria & expugnatio possit, qualis eorum fuit qui Ciliciam, Ætoliam & Macedoniam subegerunt. Nam quòd ait amicus meus ineptum ad cognomen esse, non video cur non Cicero Pindentissa dici facilè potuisset, & quondam Valerius Messalla à Messana victa, si splendidum oppidi nomen fuisset.

A loco vbi bene malèue pugnatum est.

Regillensis A Postumus dictator dictus, quòd ad lacum Regillum cum Latinis bene pugnauerit. quod cognomen posteri etiam eius tulerunt.

Aeserninus M. Marcellus appellatus, quòd Æsernię captus est. Epitomæ.

Creticus M. Antonius triumuiri pater dictus, quòd Cretæ mortuus est. Pædianus. Plutar. in Antonio. hunc tamen quidam Antonium *Cicereinum* vitiosè nominant.

Germanicus Cæsar dictus, quòd in Germania obiit.

Bithynicus Pompeius dictus, quòd ex Bithynia suppellectilem regis Nicomedis deportarit. Festus.

Caudinus L. Lentulus, quòd ad furcas Caudinas obsessus cum cos. fœdus turpe suaserit, vt ex Liuio elici potest.

Ab aliis euentibus.

Collatinus Tarquinius dictus, quòd diu Collatiæ præfectus fuerit. Dionysius.

Poplicola Valerius, quòd populum coluerit Dionysius, Liuius.

Torquatus Manlius quòd torquem in pugna Gallo detraxerit. Liuius, Gellius.

Pius Q. Metellus, quòd pietatem in reditu patris lacrymis deprecando adhibuerit. Cicero.

Pietas L. Antonius, quòd eo animo remp. tractarit vnà cum Fuluia, quasi pro Marco Triumuiro fratre laboraret. Vnde à Dione dicitur Ἀντώνιος Ἀντώνιος Πιετας, id est, *Antonius Antonius Pietas*, quanquam à Glareano mendosè Pœtus nominatur.

Drusus Liuius vocatus, quòd Drausum regem hostium interfecerit. Suetonius in Tiberio.

Cunctator Fabius, quòd cunctando Annibalem fregit. Plutarchus.

Venox Plautius quia censor, aquæ Claudiæ venas indagauerit. Liuius, Frontinus.

Scipio Cornelius, quòd patrem luminibus carentem pro Scipione rexerit. Macrobius.

Cursor L. Papirius à velocitate cursus. Liu.

Salinator M. Liuius dictus, quòd vectigal nouū ex salaria annona commentus est. Liu.

Ambustus Fabiorum fuit (vt puto) quòd à fulmine ambustus fuerit. Sic enim Festus, Pullus Iouis dicebatur Q. Fabius, cui Eburno cognomen erat propter candorem, quòd eius natis fulmine icta erat. Antiqui puerum quem quis amabat, pullum eius dicebant. Hinc etiam quidam *Rullum* Fabij Maximi cognomen profectum existimant.

Imperiosus Manlius, quia seuerius delectū habuit. Liu. Plutarchus Ἐμπικρος appellat.

Gracchanus dictus est Iunius historicus ab amicitia C. Gracchi tribuni pl. vt scribit Pli. l. 30.

Maximus Valerius, quòd plebem patribus conciliauit. *Cicero* in Bruto.

Maximus Fabius, quòd libertinos in quatuor tribus secreuit. Liu. lib. 9.

Magnus Pompeius, quòd res magnas ante ætatem gessit, Appianus, Plutarchus.

Asina Cornelius Scipio quia quum sponsores ab eo polcerentur, asinam produxit in forum cum pecuniæ onere, quasi pro sponsoribus præsens pignus. Macrobius.

Vespillo Lucretius dictus, quòd ædilis cadauer Ti. Gracchi tanquam Vespillo in Tiberim proiecit. De viris illustribus in Graccho. Idem etiam fuit Vespa. Vnde in 2. De orat. Vespa Terentius.

Annalis Villius, quòd legem annalem tulit. Liu. lib. 40.

Diadematus Metellus, quòd frontem ex vlcere diu ligauerit fascia, quæ diadema Græcè dicitur. Plutarchus in Coriolano.

Praetextatus Papirius, quòd in ætate prætextata summā prudentiam ostenderit. Macrob.

Laenas Popillius, quòd quum flamen sacrificium faceret, cum læna in publicum exierit & seditionem sedarit. Cic. in Bruto.

Corvus Valerius, quòd ei cū Gallo pugnāti coruus omen victoriæ fuit. Liuius, Gellius.

Buteo Fabius, quia insidens in naui buteo auis bono auspicio duci ei fuit. Plin. li. 10. c. 8.

Caudex Ap. Claudius dictus, quòd primus caudicem, id est nauem, belli gerendi caussa primo Punico bello conscenderit. Seneca.

Caesar Iuliorum cognomen fuit, de quo alij aliter tradiderunt. amicus autem meus in libro De nominibus ita, Illud nō prætermittam, Cæsarem non ab vtero cæso dictū, quòd multis video placere, sed quod ait Seruius & Spartianus, ab elephāto primùm cæso. Nā in lingua Punica Cæsar elephas dicebatur. Quare in quibusdam argenteis numis apud me videre est, ab altera parte elephantem cū hac inscriptione *Caesar*, ab altera autē instrumēta quib. elephātos Romani perimebāt. Hęc ille,

Numum

Numum illum cuius ipſe meminit,ego accuratè effingendum curaui,vt omnes homines eius induſtriam in Romana antiquitate illuſtranda cognoſcerent. Sunt enim eiuſmodi numi multi cùm apud alios, tum apud clariſſimum & humaniſſimum virum Andream Lauredanum patricium Venetum, quanquã quæ ille ad hunc numum impetrandum attulit, ea à multis huius artis peritis reprehendi ſæpe animaduerti, qui quæ ille inſtrumenta elephantorum interimendorum eſſe tradidit, ea pontificalia ac religionis potiùs inſignia eſſe contenderent,albogalerum,vel tutulum, ſeceſpitam,aſperſorium, & vas ſacrificale. Albogalerum enim ita deſcribit Feſtus, Albogalerus à galea nominatus eſt. eſt enim pileum capitis quo diales flamines, id eſt ſacerdotes Iouis vtebantur. fiebat enim ex hoſtia alba Ioui cæſa,cui affigebatur apex virga oleagina. Tutulum autem ita,Tutulum vocari aiunt flaminicarum capitis ornamentũ, quod fiat vitta purpurea innexa crinib.& extructum in altitudinem. Ennius, Libáque fictores,argeos & tutulatos. Itaque Varro lib. De lingua Lat. exponens hunc eundem Ennij verſum, ait, Titulati dicti ij qui in ſacris capitibus habere ſolent,vt metam. Id tutulus appellatur ab eo quòd matresfamiliàs crines conuolutos ad verticem capitis,quos habent vti velatos,dicunt tutulos: ſiue ab eo quòd tuendi cauſſa capilli fiebant, ſiue ab eo quòd altiſſimum in vrbe eſt,quod eſt arx,ea res tutiſſima tutulus vocatur. De ſeceſpita ſic Feſtius, Seceſpitam alij ſecurim, alij dolabram æneam, alij cultellum putant. Item Seceſpita cultrum ferreum oblongũ, manubrio eburneo,rotundo,ſolido, iuncto ad capulum auro argentóque, fixum clauis æneis ære Cyprio, quo flamines flaminicæ virgines, pontificéſque ad ſacrificia vtebantur. dicta autem eſt ſeceſpita à ſecando. Aſperſorium quidam vocant, quo aquam luſtralem aſpergebant. vnde Virgilius,

-ter pura ſocios circumtulit vnda,
Spargens rore leui. Et alibi,
-corpúſque recenti
Spargit aqua.

Vas ſacrificale eſt vel capedo, vel ſimpuuiũ. De capedine Cic. in Paradoxis, Quid autem Numa Pompilius? minúſne gratas diis immortalibus capedines ac fictiles vrnula quàm filicatas aliorum pateras fuiſſe arbitramur? Et lib.3.De nat. Docebo meliora me didiciſſe de colendis diis immortalibus iure pontificio & more maiorum quàm capeduncula quas Numa nobis reliquit. De Simpulo Feſtus,Simpulum vas paruum nõ diſſimile cyatho, quo vinum in ſacrificiis libabatur, à ſumendo dictum, Varrone auctore,vt fortaſſe à capiendo capedo dicta eſt. Et iuuenal. Satyra ſexta,aut quis Simpuuium ridere Numæ nigrúmque catinum. Et Plin. lib. 35 In ſacris quidem etiam inter has opes non murrhinis chryſtallinúſve,ſed fictilibus prolibatur ſimpulis. His igitur rationibus adducti multi inſtrumenta hæc, quibus elephantes interficerentur,eſſe iure negant,pontificalia autem (vt dixi)inſignia eſſe aſſerunt, quæ diuo Iulio Cæſari conſecrato,& in deos relato tributa ſint ab Auguſto, qui in patris pont. max. mortui honorem hunc numum percuſſerit. itaque ab altera parte eſſe elephantem, conſecrationis ſymbolum. Vnde Suet. in Claudio ſcripſerit, Claudius auiæ Liuiæ diuinos honores,& circenſi pompa currum elephantorum Auguſteo ſimilem decernendum curauit eadem etiam de cauſſa anguem elephanti ipſi eſſe ſubiectum, qui(auctore Plutarcho in Cleomene) heroibus ſacer eſſet. Vnde Virgilius de angue ad tumulum Anchiſæ mortui dixerit,

Incertus genúmve loci, famulúmve parentis,

quum apotheoſin eius ſignificare vellet, vt ait Seruius.Sed ſiue hæc,ſiue alia ſunt, profectò nihil hic numus ad eum qui primum elephantem occidit, neque ad ipſa demum elephantorum interimendorum inſtrumenta pertinet, quod amicus meus ingeniosè potius quàm verè confinxit, præſertim verò quum fabrile ſcalprum cum malleo ad eiuſmodi belluas interimendas adhibitum ſit, auctore Liuio.

Cenſorius Marcius vocatus fuit, quòd bis Cenſor factus eſt. Valerius, Capitolinæ cenſuræ.

Flaminius Quinctiorum & Claudiorum.

Augurinus Minuciorum eadem ratione co-

gnomen fuit, ab insigni fortasse aliqua re vel in flaminio vel in auguratu gesta.

Sacerdotij cognomen tulerunt Licinij.

Augu. Q. Scævola: *Pont. Max.* alter Q. Scævola ab ipso sacerdotio quo fungebantur, vocati sunt.

Curio Scriboniorum cognomen fuit, quòd qui primus id tulit, curio maximus fuerit, vt ex Liuio intelligi potest. Qua ex familia. C. Curio consul, qui de Macedonia triumphauit, & C. Curio filius tribunus pl. auctor ciuilis belli fuit: ad quem sunt epistolæ Ciceronis in secundo libro. de quibus epistolis sic scribit amicus meus in lib. De nominibus, Ambiguitas est in nomine Curionis lib. 2. epist. fam. In qua re multi decepti sunt, non distinguentes patrem Curionem à filio. Nam illæ epistolę *non* dum erat auditum, & *sera* gratulatio scribuntur ad patrem. Hæc ille. Hãc tamen opinionem intelligo à scholis omnibus esse repudiatam. neque enim videre se eruditi homines aiunt, quemadmodum, quum in extrema epistola de tribunatu C. Curionis filij agatur, ea epistola ad patrẽ transferri possit, qui multis antè annis consul triumphauerat. In priore verò. quum de reditu Curionis in Asia agatur, cur non idem sit Romam reuertens, qui fuerat absens? id est, cur non ad eundem redeuntem hanc scripserit, ad quem absentem superiores scripserat? præsertim verò quum in superioribus de patris clarissimi viri obitu mentionem fecerit.

Thurinus cognomen Octauio puero fuit, quòd regione Thurina natus sit. Suetonius in Augusto.

Sylla P. Cornelius dictus, quòd decemuir, aut prætor ex libris Sibyllinis ludos Apollinares instituit. siquidem Sylla, quasi Sibylla appellatus est. Macrob. quod cognomen pòst in familia manfit.

Augustus Cæsar Octauianus dictus est honoris & amplitudinis caussa. Suet.

A corporis partibus.

A corporis autem partibus tot cognomina tracta sunt, vt vix comprehẽdi oratione posse videantur. Nam à capite *Capitones*, *Cilones*, & *Tuditani* sunt. Cilones enim dicti sũt, quorum vita oblonga, & compressa sunt, vt ait Carisius. Festus autem eos esse ait, quorum frons est eminentior, ita vt dextra sinistráque velut recisa videatur. fuit verò Flaminiorum, vnde in Numis argenteis C. *Flaminini Cilo*. Tuditani, qui caput simile malleo habeant. Tudites enim mallei sunt, à tundendo dicti. Iam *Cincinnati*, *Calui*, *Crispi*, in Quinctis, Liciniis, Salustio à capillis sunt, vt *Crispinus* Quinctiorum. Quare Suetonius Caligulam Cincinnato crinem ademisse scribit veteris familiæ insigne. *Frontones* à fronte, *Nasones*, *Silo*, *Simi* à naso sunt. Sili sunt qui naso sunt sursum versus repando. Festus, Silus Sergiorum cognomen fuit. vnde in numis, M. Sergius silus. De simis Plin. lib. 11. cap. 38. A naribus cognomina Simorum & Silonum. videndum tamen ne legendum sit, Simonum & Silorum. Ita *Strabo*, *Parus*, *Cocles*, *Luscus*, *Luscinus*, *Rauilia*, *Ocella*, *Cæcus*, ab oculis. Plin. lib 11. cap. 37. Strabo, qui peruersis & detortis oculis est. Porphyrio. Plinius. Talẽ autem fuisse Cn. Pompeium Magni patrem cognomine Strabonem, scribit idem *Parus*, auctore Porphyrione, est qui oculis est leuiter declinatis; vel cuius oculi huc & illuc celeriter mouentur, vt ait Acro. Horatius Satyra tertia, strabonem appellat Pætum pater. *Coclitem* luscum dixerunt, vnde Cyclopas coclitas appellarunt. Seruius. At Plinius libro 11. Qui orbi altero lumine nascerentur, Coclites dicti: item Varro de ling. Lat. *Luscus* Anniorum, *Luscinus* Fabriciorũ cognomẽ fuit, auctoribus Cap. Iap. *Rauilia* à rauis oculis. Festus. Vnde Cassius Longinus Rauilia. *Ocella*, qui paruis vtrisque oculis essent. Plin. lib. 11. vnde Ser. Ocella apud Cœlium in VIII. epistolarũ. Ap. Claudius *Cæcus* appellatus, postquam aspectum oculorum amisit. A supercilijs *Siloues*, id est qui eminentibus sunt supercilijs. à Sileno, qui hirsutis supercilijs pingebatur. Nonius ex Varrone. A lingua *Balbi* & *Blæsi*, quorum illud Aciliorum, hoc Semproniorum cognomẽ est. Sunt autẽ qui R literã pronuntiare non possunt, quo vitio laborauit Demosthenes. Vnde est in 1. De orat. Demosthenes ita balbus fuit, vt eius artis cui studebat, primam literam dicere non posset. Et in Priapo, Quum loquor vna mihi peccatur litera. nam prę, Pæ dico semper, blæsáque lingua mea est. eadémque fortè ratione. *Blæsio* Corneliorum & Heluiorum fuit. Aures (inquit Plinius) homini tantùm immobiles, ab iis Flaccorum cognomen. *Labeones* & *Chilones* à labiis. Plinius, Festus & Carisius. *Verrucossus*, à verruca in labiis, Fabij Maximi fuit. Plutarchus. *Dentati*, qui cum dentibus nati sunt. Plinius lib. 7. cap. 16. Curij & Sicinij cognomen. *Barbatus* Horatiorum & Scipionũ. *Barbula* Æmiliorum, *Ahenobarbus*, id est, qui ænea barba esset, Domitiorum, fuit à barba. Plutarchus in Paullo. A colore *Rutilus*, *Eburnus*, *Aquilinus*, vt ait Festus. eadémque ratione *Albus*, *Niger*, *Rufus*, *Flauus*. Iam *Scæua*, & *Scæuola*, & *Lauinus*, quòd læua manu pro dextra vterétur, dicti sunt, quæ Brutorum, Muciorum, & Valeriorum cognomina sunt. De Scævola scribit Zonaras. *Mento* Iuliorum, *Dorso* Fabiorum, *Scapula* Corneliorũ, *Axilla*, & *Ahala* Seruiliorum. A cruribus autem hæc sunt, *Varus*, *Vatia*, *Atta*. Vari qui crura incurua habent, & sunt contrarij valgis. Vatiæ, quibus in exteriorem partem crura flectuntur.

Digitized by Google

ctantur. Attæ, qui propter vitium crurum aut pedum plantis insistunt,& attingunt magis terram quàm ambulant.quorum primum Liciniorum,secundum Seruiliorum,tertium Quinctij poetæ fuit.Festus,Nonius, Plinius. Iam *Plauti*, *Pansa*,*Planci*,*Scauri*,quæ pedum vitia sunt, cognomina Romanis fuerunt. Plautus est, qui planis est pedibus,& nullam habet in medio cauitatem. Pansa, cui pedes lati aé pansi. Plancus, cui plani pedes, Scaurus, qui talos pedum tumentes & porrectos habet. Plin.lib.11.Festus.

A corporis habitu.

A corporis autem habitu sunt *Crassus*,*Macer*,vtrunque Liciniorum. *Longus* Semproniorum. *Galba* Sulpiciorum. *Gracchus* item Semproniorum. *Pulcher* Claudiorum. *Glabrio* Aciliorum. *Cossus* & *Aruina* Corneliorum. *Paulus* Æmiliorum. De Galba scribit Suetonius in Nerone, atque an crassum an macrum significet,ambigit.Gracchum à gracilitate corporis dictum scribit Carisius.Varro autem à gerendo, quia mater eius qui primus Gracchus dictus sit, duodecim menses vterum gesserit. ac propterea sine aspiratione scribendum,vt ait Scaurus. Glabri sunt depiles. Cossi, rugosi corporis,à similitudine vermium ligno editorum, qui cossi dicuntur. Festus. Aruina durum est pingue, quod est inter cutem & viscus. Seruius. Paulus (vt puto)paruus est.vnde Terentius.Paullo sumptu dixit. cognomen est Æmiliorum, vt *Paullulus* & *Magnus* Postumiorum Albinorum.

Ab ortu.

Iam verò ab ortu ducta sunt *Geminus* cognomen Seruiliorum, quod primum tulerunt.P.& Q.Seruilij fratres, quorum Publius bis consul fuit cum C. Cotta an.D. 1. & DV. auctor Cicero in Lucullo.*Tergeminus* Horatiorum & Curiatiorum. Liuius. *Cordus* C. Mucij.Dionysius. Est autem Cordus serò natus. Quinctilianus.Quare Plutarchus C.Mucium Cordum Ὑστερογόνον vocat. *Priscus* Tarquinij, quòd maior natus esset. Dionysius. Idem Priscus fuit etiam cognomen Seruiliorum,ac nescio an eadem ratione *Casca*,quem pro sene Latini veteres dixerunt, Varrone auctore De lingua Latina. De *Agrippa* & *Proculo* Vipsaniorum & Plautiorum cognominibus dictum est in prænominibus.

A loco Vnde commigrauerint,aut vbi nati sint,aut vbi habitauerint.

A locis porrò vnde quisque Romam commigrauerit,hæc sumpta sunt,

Sabinus Regillensis. vel Regillanus, vt est apud Suetonium. Ap. Claudius dictus, quia ex Regillo Sabinorum oppido venit, Liuius.

Antias Valerius. Plinius in præfatione, quòd Antias & esset & diceretur.

Amerinus Sex. Roscius ex Ameria. Cicero pro Roscio.

Eadem ratione dicti videntur Furij *Medullini*, Fusij *Calemi*,Sulpicij *Camerini*, Appuleij *Saturnini*, Manlij *Vulsones*, Publij *Volci*, Aulij *Cerretani*, Plautij *Vennones*, Ælij *Ligures*,Cominij.*Aurunci*. *Vfenas* certè & *Carrinas* & *Maecenas* à loco tracta sunt, teste Varrone lib.2.De analogia.

Capitolini Manlij dicti sunt etiam antequam M.Manlius Gallos à Capitolio depelleret,quòd in Capitolio habitarent, quod nequis patricius faceret, damnato M. Manlio, decreto cautum est. Liuius eadem fortasse ratione & Quinctij & Sestij.Capitolini vocati sunt,& Genucij *Auentimenses*, quòd Auentinum. & Verginij *Cœlimontani*, quòd Cœlium montem incolerent: & P. Terentius *Tusculanus* apud Liuium libro 45. quòd vicum Tusculum habitaret.

A principe generis.

Ælius *Lamia* à Lamo Formiarum conditore dictus.Horat.lib.3.Odarum.

Fusus, Furiorum,qui antè Fusij à fuso.*Volusus*, Valeriorum, qui ante Valerij à Valeso. *Iulus*,Iuliorum, qui à Iulo generis sui auctore nuncupati. Marciorum cognomen fuit *Rex*,fortasse ab Anco Marcio rege. Siquidem in nummis quibusdam est ab vna parte caput hominis cum hoc nomine, *Ancus*:ab altera verò aquæductus cum his vocibus. *Aqua mar.*in ora verò nummi, *Philippus*. Nam & aqua Marcia à Marcio Rege deducta est, & Philippus Marciorum cognomen est, cuius gentis auctor Ancus Marcius rex.

A similitudine alterius.

Tantam præterea vim habuit *similitudo* alterius, vt inde cognomina etiam sæpe inuenta sint.vt de Cn. Pompeio Magno scribit Valerius libro 9. qui *Menogenes* à multis dictus sit,quòd Menogeni coquo suo similis esset & de P. Scipione, qui *Serapio*, à Victimario eius nominis sibi simili,& P.Lentulo, qui *Spintheris*, ab histrione Spinthere, adeptus sit; & alter Scipio,qui *Salutionis*. à Salutione mimo cognomen inuenerit.Plinius lib. 7.cap.22.

A fortuna.

A fortuna postremò hæc ducta,*Felix*,*Faustus*,in Sulla:*Diues* in Crassis: *Egerius* ab egestate in Tarquinio, post patris auique mortem egenus natus.Dionysius,Liuius.

Cognomina ex cognominibus orta.

Multa etiam cognomina ita immutata sunt,vt per diminutionem in *inus* à suo primitiuo deflexa sint. Albus enim, quod fuit cognomen primum Postumiorum, pòst *Albinus* euasit. ita Rufus in Cornelijs *Rufinus*,

Mamercus in Æmiliis *Mamercinus*, *Messalla* in Valeriis *Messallinus*, inque iisdem Coruus *Corui nus*, in aliis etiam eadem fortasse ratione *Longinus*, *Crassinus*, *Calui nus*, *Lauinus*, *Paullinus*, *Crispinus*, *Casoninus*, *Pastinus*, *Balbinus*, *Nigrinus*. quæ omnia derinata sunt. Item *Marcellinus*, vt in Cn. Cornelio Lentulo Marcellino, quod tamen cognomen in eo adoptionis signum fuisse arbitror. Hic enim P. Lentuli filius fuit, qui fuit M. Marcelli filius, Ciceronе auctore in Bruto.

Cognomina an hereditaria fuerint.

His rebus expositis, æquum est etiam cognoscere, quemadmodum ex cognominibus alia ad posteros quàm longissimè propagarentur, alia ne ad filios quidem peruenirent. Itemque succrescentibus in eadem gente cognominibus, quemadmodum vetustissimum quódque aboleretur, recentia verò omnia plerunque retinerentur. Ac primùm quidem qui cognomen patris, auíque, & maiorum tulerunt, idipsum fecisse videntur præstanti illius qui primus id cognomen inuenit, virtute & gloria adducti, ita tamen vt aut mutare aut relinquere illud cognomẽ pro arbitratu potuerint. cuius rei esse documẽto possunt ea quæ de Cicerone scribit Plutarchus. Qui primus (inquit) Ciceronis cognomẽ tulit, in maxima laude floruisse videtur, quòd id cognomen à posteris non solùm non neglectum sit, verumetiam studiosè retentum. Et paulo pòst. Quum autẽ M. Cicero posteaquam magistratus cepit, crederetur cognomẽ illud aut vitaturus, aut certè mutaturus, respondit operam se daturum vt id esset & Scauris & Catulis illustrius. Præterea verò idem Cicero cognomina hæreditaria fuisse ostendit, quũ loquentẽ inducit Africanũ cum nepote hoc modo, Erit id tibi cognomẽ per te partum, quod nunc habes ex me hæreditarium. Itaque videmus hac de causa Album & Albinum per quingentos amplius annos in gente Postumia custoditum, Maximúmque in Valeria, & ferè etiam in Fabia, & item in Mucia Scæuolam. Hoc tamen non in omnibus seruatum esse inde apparere potest, quòd Strabonis cognomen, quod fuit patris Pompeij Magni, ne filius quidem vsurpauit, neque filij Q. Maximi Ouiculæ Verrucosi ea quæ fuerant patris. Nouis autem ascitis familiæ cognominibus, vetera esse deleta agnosci potest ex Manlia gente, cuius primum cognomen fuit Vulso, pòst Vulso Capitolinus, tum Capitolinus Imperiosus, pòst Imperiosus Torquatus, ad extremum autem tantùm Torquatus retentus est.

An aquè omnium cognomina fuerint.

Ex iis quæ dicta sunt, illud satis intelligi potest, æquè omnes Romanos ciues vti inuentis cognominibus potuisse, neque ipsum cognominũ vsum plebi magis interdictum quàm optimatibus fuisse. factum est tamẽ vt quoniã resp. primùm in patriciorũ potestate fuit. eorũ etiam antè cognomina celebrata quàm plebis sint. Vbi verò plebs ad remp. accessit, tum & plebeiorũ etiã ad distinguendas familias cognomina audiri, perinde atque imagines ad posteritatem prodendam, poni sunt cœptæ Quamobrem amicũ meum in lib. De nominibus, in hoc præcepto tradẽdo ita loquutum esse miror, Tribus nominibus senatores fuisse appellatos olim obseruaui, equites autẽ & plebeios maiori ex partẽ duobus. Liuius vbi de tribunis militaribus loquitur, hos plebeios nominat, sic, T. Sextilius, D. Albinus, P. Titinnius, L. Antistius. Senatores autem ita vocabantur. C. Ælius Pætus, M. Licinius Crassus, M. Porcius Cato. Hæc ille. Igitur quia Liuius quatuor tribunos militum è plebe duobus nominibus afficit, ipse in vniuersum præcipit, equites & plebeios duobus, senatores tribus nominibus esse vsos. neque quot incõmoda hanc rationem consequantur, animaduertit. Quid enim ait? an qui ex equestri & plebeio ordine in senatum legebantur, tum quum legebantur, cognomen inuenisse. ante lectionem cognomine caruisse, atque à lectione ipsa, non ab euentu, cognomen sumpsisse? an vero P. Valerium, inquit eum qui primus consul senatum ex equestri ordine suppleuit, antequã tertium Poplicolæ nomen ferre cœpit, senatorem non fuisse? an vero aut C. Mænium, aut Ti. Coruncanium, aut C. Dulium, aut Q. Cædicium. aut M'. Manilium, aut Q. Opimum, aut T. Didium, aut Marios, aut Antonios, qui consulatus, censuras, dictaturas gesserunt, & clarissimos triumphos egerunt, senatores, quia tertio nomine, veteribus & scriptoribus & lapidibus testibus caruerunt, non fuisse? Quid? nónne Cn. Pompeius Magni cognomen tulit tum quum ex Africa & ex Hispania eques Rom. triumphauit? siquinem viuente Sulla id cognomẽ inuenisse idem ipse scribit. M. vero Tullius, nónne antequam in senatum lectus esset. Ciceronis cognomine vsus est? At Liuius (inquit) quatuor tribunos plebeios sine tertio nomine protulit. ergo plebeij tertio nomine caruerunt. Quis affirmare possit eorum cognomina non esse à Liuio consulto omissa? quod in aliis etiam, eodem ipso auctore, fecit. Sic enim ait, Liuius sæpe duo profert nomina, neque caret reprehensione, quia historici est omnia explicare, & debet sanè scriptor posteritatis habere rationem magis quàm suorum temporum. An vero credibile est C. Sextilio & collegis eius tribunis militum consulari potestate remp. domi forisque à populo R. commissam esse, senatum, in quẽ sæpe homines nullo vũ

hono-

honore pro arbitratu censorum legebantur, eis lectione censoria non patuisse? Neque verò senatores pro patriciis eum sumpsisse, atque patricios tribus, plebeios duobus vsos esse cognominibus, intellexisse puto, præsertim verò quum C. Ælius Pætus, M. Licinius Crassus, M. Porcius Cato, quos ille senatores appellat, plebeij fuerint, quod ne illum quidem latere existimo. Quid quòd Pausanias, vt antè ostendi, Romanos minimùm tribus, plærunque pluribus nominibus esse vsos tradidit? Mihi quidem hæc eiusmodi præceptio non satis in vniuersum probari, nisi exceptione aut interpretatione aliqua illustretur, potest.

De patriciis familiis, plebeiis, nobilibus, & nouis.

Hactenus de gentium & familiarum Romanarũ origine, nunc de familiarum conditione dicamus: quas, si genus spectabimus, alias patricias, alias plebeias: si honores, partim nobiles, partim nouas esse constituemus. de quibus omnibus sigillatim mihi videtur esse dicendum, vt hęc tota de nominibus Romanis suscepta disputatio perficiatur ac primùm de patriciis & plebeiis.

Romulum scribit Dionysius vrbe condita totum populum in duas partes distribuisse, vnam eorum qui inter cæteros aut genere aut virtute aut diuitiis excellebant, alteram eorum qui his omnibus rebus inferiores erant: atque illos quidem patres, hos verò plebeios nominasse: patres autem vel ab ætate quasi senes, vnde senatores, vel quòd filios, vel quòd patres haberent, plebeij, non haberent: vel denique Athenienſium exemplo, qui summo loco natos, Δυναστίδας: obscuro, ἀγενεῖς vocarunt appellasse. vt autem patriciis sacra iudicia, magistratus, senatum & totius reip. administrationem commisisse, sic plebeios his omnib. muneribus vacuos quæstuosis artibus operam dare voluisse. Itaque in hanc sententiam apud Liuium libr. 10, P. Decius plebeius apud patres loquutus est ita, Semper ista audita sunt eadem penes vos auspicia esse, vos solos gentem habere, vos solos iustum imperium domi militiæque. Et lib. 6. App. Claudius patricius, sic, penes quos sunt auspicia more maiorum? nempe penes patres. nam plebeius quidem magistratus nullus auspicatò creatur. nobis adeò propria sunt auspicia, vt non solùm quos populus creat patricios magistratus aliter quàm auspicatò creet, sed nos quoque ipsi sine suffragio populi auspicatò inter regẽ prodamus, & priuatim auspicia habeamus, quę isti ne in magistratib. quidẽ habent. Quid igitur aliud quàm tollit ex ciuitate auspicia, qui plebeios consules creando à patribus, qui soli ea habere possunt aufert? Et lib. 4. Liuius, Interroganti tribuno, cur plebeium consulem fieri non oporteret, respondit, quod nemo plebeius auspicia haberet, ideó que decemuiros connubium diremisse, ne incerta prole auspicia turbarent. Plebs ad id maximè indignatione exarsit, quod auspicari tanquam inuisi dis immortalibus negarentur posse. Et alibi, Connubia communicata sunt, quibus sacra confusa sunt & auspicia. Atque hac eadem etiam ratione adductus Scæuola in Topicis apud Ciceronem gentiles definit, qui inter se eodem nomine sunt, & qui ab ingenuis oriundi sunt, quorum nemo seruitutem seruiuit, nec capite diminutus est. Hęc autem definitio aptè in patricios Romuli cadit, de quibus P. Decius sic apud Liuium loquitur, En Romæ vnquam fando audistis, patricios primùm esse factos, non de cœlo demissos, sed qui patrem ciere possent, id est nihil vltra quàm ingenuos? Et A P P. Claudius, An hoc, si Claudiæ familiæ non sim, nec ex patricio sanguine ortus, sed vnus Quiritum quilibet, qui modo me duobus ingenuis eorum & viuere in libera ciuitate sciã, reticere possim? Quibus ex rebus intelligi potest, gentẽ primùm de patriciis dictam, quòd soli ipsi eam haberent, vnde etiam maiorum & minorum generum patricij dicti sunt, post ad plebeios etiam esse translatam, qui duobus, vt patricij, essent ingenuis orti. qui iidem postea non solùm gentem adepti sunt, sed procedente tempore patricios magistratus omnes, sacerdotia, auspicia, ordines, imperia & triumphos sunt assequuti. Est præterea intelligendum qui ciuitate Romana donabatur eum plebeium fuisse patricium autem, nemi nem, nisi nominatim vel à regibus, vel à populo, vel denique ab imperatore factus esset, fuisse. De Romulo Dionysius ita lib. 3. Πατρικίους ἐποίησε, καὶ ἐς τοῦτο τέλειος ἦν τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος. Albanas porro familias Iuliam, Geganiam, Metiliam, Quinctiliam à Tullo Hostilio in patricias esse translatas, Liuius & Dionysius auctores sunt: Octauiam à Seru. Tullio, Suetonius. Post Rges autem exactos App. Claudium à populo patricium factum, Dionysius lib. 5. his verbis, Καὶ ὁ δῆμος εἰς τοὺς πατρικίους αὖτὸν ἔγραψεν. Et Liuius lib. 4. in Oratione Canuleij trib. pleb. Quid? hoc si polluit nobilitatem istam vestram, quam plerique oriundi ex Albanis & Sabinis non genere nec sanguine, sed cooptatione in patres habetis, aut à regibus lecti, aut post reges exactos, iussu populi, &c. De Cęsare autẽ ita Sueton. Senatum suppleuit, patricios allegit. Dio ita expressit, Ἐς τοὺς γερουσιάρχους ἐσέγραψεν, καὶ εἰς τοὺς Δυναστίδας ἐγκρατὴς ἐγένετο. De Augusto item Sueton. Senatũ legit, patritiorum numerum

expleuit.quòd Dio ita expressit. Τρίφυλε δῆμε βασιλέα ἐποίησα, τὸ, τὸ δὲ βασιλικὸν ἐν ὑμῖν σωτηρίαν ἔσεσθαι. De Claudio Tacitus lib.11. In numerum patriciorum vetustissimum quenque è senatu asciuit, paucis iam reliquis familiarum quas Romulus maiorum, & L.Brutus minorum gentium appellauerunt, exhaustis etiã quas Dictator Cæsar, lege Cassia,& princeps Augustus lege Seruia sublegere. Fuisse enim hanc patriciorum dissimilitudinem, quòd alij maiorum, alij minorum gentium essent, Liuius & cæteri auctores sunt, quanquam non eodem modo omnes. Liuius enim quos Romulus primùm legit, eos maiorum gentium, quos Tarquinius Priscus, minorum, quos liberata ciuitate L.Brutus, patres conscriptos appellat, quos ipsos Tacitus minorum gentium vocat. Hinc Cicero ad Papirium, aliquot patricios Papirios, quamquam minorum gentium, nominat. An verò minorum gentium omnes, præter eos quos Romulus primùm fecerat, dicerentur, facilè vocari in quæstionem possit. Cur autem vnius gentis ac nominis familiæ altera patricia, altera plebeia fuerit, quales pleraſque fuisse reperimus, nemo adhuc tradidit, nos causſas has potissimùm reddi posse putamus: vnam, quòd non ab eodem ambæ fonte fluerent, vt siquis familiam. M.Tullij Longi, qui patricius anno post reges exactos decimo consul cum Ser.Sulpicio fuit, quæ à Ser. Tullio rege duceretur, diuersam esse à M.Tullij Ciceronis oratoris familia dixerit, qui plebeius fuit, quam à Tullo Attio Volscorum rege, qui multo pòst Ser. Tullium regem vixit, manasse, quibusdam, auctore Plutarcho, placuit. alteram, quòd ex patricia aliqua gente alij ad plebem se contulerint, alij in patriciatu remanserint: ex plebeia verò alij à plebe ad patres transierint, alij non transierint: siquidem scribit Suetonius gentem Octauiam in patricias transductam procedente tempore ad plebem se contulisse, ac rursus per diuũ Iulium in patriciatum rediisse. Et Cicero in Bruto. Transitiones (inquit) à plebe sunt, quũ homines humiliores in alienum eiusdem nominis infunduntur genus, vt si ego me à M. Tullio esse dicerem, qui patricius cum Seru. Sulpicio consul fuit. L.etiam Minutium Augurium patricium ad plebem transisse. & tribunum plebis vndecimum factum esse tradit Plinius tertiam, ab adoptione, vt quum plebeius à patricio, aut cõtrà patricius à plebeio adoptaretur. Necesse enim erat eum cõditionem sequi adoptantis. Ita M.Brutus plebeius à Q.Cepione patricio adoptatus, & Q. Cæpio Brutus dictus, & P. Scipio patricius à Q. Metello plebeio adoptatus, & Q. Metellus Scipio dictus, patriciam Brutorum, & plebeiam Scipionũ familiã reddiderunt. Quartam à libertate. liberti enim assequuntur illi quidem nomen domini gentilicium, at conditionem, si patricius sit, non assequuntur. Vnde Horatius Flaccus Plebeius, quũ & Horatij patricij sint. Quãquam nec qui adoptione, nec qui manumissione in alienam gentẽ migrabant, gentiles cum iis fuisse ex Scæuolæ definitione videntur, vel à quibus, vel ad quos transibant: illi, quòd capite diminuti essent: hi, quòd seruitutem seruissent. vt in Topicis exponit Boetius. Quintam, à ciuitate, nam qui ciuitatem beneficio alicuius patricij impetrabant, ij, nomẽ eius tantùm adipiscebantur, in plebe autem remanebant: & siquæ aliæ sunt eiusmodi. hæc de patriciis & plebeiis. Nobiles autem primùm patricij dicti sunt, quippe quibus primùm honores ij ex quibus nobilitas comparatur, in rep. paterunt: pòst autem plebeij etiam, vbi primùm ad curules honores peruenerunt, nobiles dici cœpti sunt. Neq; enim ex genere nobilitas, sed ex imaginibus parabatur. siquidem ij nobiles dicti qui maiorum suorum imagines haberent. imaginem autem sui ponere ac posteris tradere non poterant, nisi qui curulem magistratum gessissent, quorum post aliquot tempora primus esse cæpit ædilitas curulis, qui magistratus antè patriciis patuit quàm plebeiis. Est autem imago, vt ait Polybius lib. v. simulachrum oris similitudinem affabrè miróque artificio effictam, coloribus pigmentísque adumbratam referens. quam in insigniori & celebriori domus parte collocabant. de iure autem ponendarum imaginum sic Cicero in Verrem, Ego me ob ædilitatem mihi delatam adeptum esse intelligo antiquiorem in senatu sententiæ dicendæ locum, togam prætextam, sellam curulem, ius imaginis ad memoriam posteritatémque prodendã. Sic enim legit Nonius. Et contrà Rullum, Est hoc in more positum, Quirites, vt ij qui beneficio vestro imagines familiæ suæ consequuti sunt, eam primam habeant concionem quæ gratiam beneficij vestri cũ suorum laude coniungant. Est autem consequi imagines familiæ, magistratus curules à maioribus suis item gestos capere. Noui autem dicti sunt qui nulla maiorum commendatione, ipsi primi ad magistratus curules peruenerunt. Quod intellexit etiam Plutarchus, quum in Catone maiore ita scripsit, οὐκ ἦν τοῖς Ῥωμαίοις τοῦ ἀνεψιοῦς ἄξιον εἶναι ἔνδοξον, ἀγχεμάχους δὲ γενέσθαι δεῖ πάντας, ἀποδεικνύντι αὐτοῖς, ὅθεν ἦν ὁ Κάτων, προσηγόρευον. Et App. lib. 2. πρῶτα δὲ χρηταὶ τοῖς δοκοῦσιν, ἀπὸ τῆς ἀνεψιότητος γενέσθαι. Itaque Cicero in Rullum ait, Me hominem nouum consulem feciſtis. Item, mihi apud vos de meis maioribus dicendi facultas non datur, non quòd non tales fuerint quales

nos illorum sanguine creatos, disciplinisque institutos videtis, sed quòd laude populari atque honoris vestri luce caruerunt. Item, Quemadmodum quum petebam nulli me vobis auctores generis mei commendarunt, sic, siquid deliquero, nullæ sunt imagines quæ me à vobis deprecentur. Et in Pisonem, Obrepsisti ad honores commendatione famosarum imaginum. et Liuius lib. 1. Ancus Marcius nobilis vna imagine Numæ. et lib. 3. ap. Claudium, virum honoratissimæ imaginis futurum ad posteros, legumlatorem conditorémque Romani iuris. et Suetonius in Vespasiano, Flauia gens obscura illa quidem ac sine vllis maiorum imaginibus, sed reip. non pœnitenda. et Pædianus in orationem in toga candida, Cicero competitores quatuor plebeios habuit, ex quibus duo nobiles, duo qui tantum non primi ex familiis suis magistratum adepti erant. et Liuius lib. 22. Nec finè ante belli habituros quàm consulem verè plebeium, id est hominè nouum, fecissent. nam plebeios nobiles iam iisdem initiatos esse sacris, & cõtẽnere plebẽ ex quo contemni desierint à patribus. et Plin. lib. 35. cap. 2. extat Messalæ oratoris indignatio, qua prohibuit inseri genti suæ Læuinorum alienam imaginem. similis caussa Messalæ seni expressit volumina illa quæ de familiis condidit, quum Scipionis Africani transisset atrium, vidissétque adoptione testamentaria Salutionis (hoc enim ei fuerat cognomẽ) Africanorum dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

De alia nominandi ratione.

Hæc igitur omnia, quasi illi haberent quasi instrumenta quædam nominandi, prænomẽ, nomen, atque cognomina: non his tamen contenti, alia etiam ad singulos significãdos, exempli caussa patris, aut aui prænomen, tribúsque nomen adhibuerunt. Quòd cùm ex vetustis illorum monumentis, tum maximè ex Pædiano cognoscitur, qui in 2. in Verrem, sic ait, Moris fuit quum aliquis ciuis Rom. ostendendus esset, significaretur aut à prænomine suo, aut à nomine, aut à cognatione, aut à cognomine, aut à tribu in qua censeretur, aut à curia, aut à censu. vt si esset senator equésve Romanus. Quod autem à cognatione significatos esse scribit, à patris vel aui vel proaui prænomine, puto intelligi eum voluisse. Nam quòd à patris prænomine nominandi consuetudo fuerit, pleni sunt omnes libri: vt Q. Cæcilius L. f. à patris autem & aui, Capitolina marmora satis ostendunt: à proaui verò, epigramma quod est in li. Vet. Inscriptionum eiusmodi,

L. Munatius L. F. L. N. L. Pron. Plancus.
Cos. cens. initer.
VII. Vir epul. triumph. ex Rhetis.
Aedem Saturni F. de manubiis.
Agros diuisit in Italia Beneuenti.
In Gallia colonias deduxit Lugdunum & Rauricam.

Inuenio etiam significatos esse à cognomine patris multos, vt Q. Fabius Maximi filius, T. Quinctius Capitolini filius. & in adoptiuis, vt Metellus Naticæ f. & in vetere lapide Romæ,

P. Cornelius Paulli Scipio.
Aemilianus cos. II. censor.
Augur triumphauit.

& in numis aliquot argenteis apud clarissimum virum Andream Lauredanum.

A. Postumius cos.
Bruti F. Albinus.

Porrò autem quòd à tribu ait, id tale est. quum tribus omnes Romæ XXXV numerarẽtur, atque ex iis aliquam necesse esset, cuiusque ordinis esset, ciuis Romanus obtineret, iccirco factum est vt à tribu in qua censeretur, significaretur: tribus autem nomen in auferendi casu poneretur. Ita legimus in 2. Verr. C. Verres Romilia. & alibi, L. Claudius Palatina. et in 9. Philip. Ser. Sulpicius Q. f. Lemonia Rufus. Nã Romilia, Palatina. & Lemonia, tribuum nomina sunt. Tribus autem ipsa prioribus ferè tantùm literis significabatur. Quod videmus adhuc in epistola Cælij esse retẽtum, hoc modo, C. Lucceius C. f. Pup. Hirrus. C. Scribonius C. f. Pop. Curio. id est Pupinia & Popilia. Quo in loco multa in hanc rem à Paulo Manutio diligentissimè aque ingeniosissimè sunt collecta.

Quæ de nominibus Romanorum tradita sunt ea stante rep. obseruata esse intelligi.

Hæc habui quæ de nominibus Romanorum dicerem, quæ certa veterum auctoritate confirmarentur, quorum vestigiis insistentem haud difficile vnumquenque ea quæ à me prætermissa sunt, indagaturum esse opinor. Est igitur intelligendum hanc (de qua diximus) nominum rationem stante potissimùm rep. conseruatam esse: pòst autem cum libertate hanc etiam religiosam descriptionem labi ex omni parte cœpisse. Siquidem aliquot, quæ antè cognomina fuerant, pro prænominibus cœpta sunt vsurpari. Nam Lulum Antonium Africanum, Paullum Fabium Maximum, Potitum Valerium Voluſum, Cossum Cornelium Lentulum sanè animaduertere licet imperante Augusto iis prænominibus esse præditos, quæ antè cognomina fuerant. quod ipsum Valerius quoque & Priscianus docuerunt.

VALERII PROBI GRAMMATICI, DE NOTIS ROMANORVM INTERPRETANDIS LIBELLVS.

DE MARCO VALERIO PROBO EX SVETONIJ Tranquilli de illustribus Grammaticis libro.

MARCVS Valerius Probus Berytius diu centuriatim petiit, donec tedio ad studia se contulit. Legerat in prouincia quosdam veteres libellos apud grammaristam, durante adhuc ibi antiquorum memoria, necdum omnino abolita, sicut Roma. Hos cùm diligentius repetere, atque alios deinceps cognoscere cuperet, quamuis se contemni, magísque opprobrio legentibus, quàm gloriæ & fructui esse animadverteret, nihilominus in proposito mansit. Multáque exemplaria contracta emendare, ac distinguere, & adnotare curauit. Soli huic, nec ulli preterea Grammatices parti deditus. hic non tam discipulos, quàm sectatores aliquot habuit, nunquam enim ita docuit, vt magistri personam sustineret. Unum vel alterum, vel cùm plurimos treis, aut quatuor pomeridianis horis admittere solebat, cubánsque inter longos, ac vulgares sermones legere quedam, idque perrarò nimis pauca, & exigua de quibusdam minutis quæstiunculis edidit. Reliquit autem non mediocrem Syluam obseruationum sermonis antiqui.

VALE.

VALERII PROBI GRAMMATICI, DE NOTIS ROMANORVM INTERPRETANDIS LIBELLVS.

HAEC CIRCA perſcribendas, vel paucioribus literis notandas voces ſtudium neceſſariũ. Quod partim pro voluntate cuiuſque fiat, partim vſu publico, & obſeruatione communi. Nam apud Veteres, cùm vſus Notarum nullus eſſet, ſcribendi facultatem, maximè in Senatu qui aderant ſcribendo, vt celeriter cõprehenderent, quædam verba, atque nomina ex communi conſenſu primis literis notabãt. Et ſingulæ quid ſignificarent, in promptu erat. Quod in Nominibus, Prænominibus, Legibus publicis, Pontificúmque Monumentis, Iuríſque Ciuilis libris etiam nunc manet. Ad quas Notas publicas acceſſit, & ſtudioſorum voluntas, vt vnuſquiſque familiares ſibi Notas pro voluntate ſignaret. Quas comprehendere infinitum eſſet. Publicæ ſanè tenendæ ſunt: quæ in monumentis plurimis, & Hiſtoriarũ libris, Sacríſque publicis reperiuntur. Vt P. Publius. C. Caĩus. M. Marcus. CN. Cneus. Q. Quintus. M A R. Martius. Ti. Tiberius. C L. Claudius. T. Titus. SP. Spurius. S E X. Sextus. S E R. Seruius. OP. Opiter. AB. V. C. Ab vrbe condita. P. R. E. Poſt Reges exactos. P. C. Patres conſcripti S. P. Q. R. Senatus, Populúſque Romanus. E Q. R. Eques Romanus. V. R. Vrbs Romana. C. R. Ciuis Romanus. COL. Colonia, Coloni. MVN. Municipia. Municeps. N. L. Nominis Latini. L. C. Latini Coloni. S. N. L. Socij Nominis Latini. *Et ſimilia, ſecundùm hæc*: Curiarum nomina. Tribuum Comitiorum. Sacerdotiorum. Poteſtatum. Magiſtratuum. Præfecturarum. Sacrorum Ludorum. Rerum Vrbanarum. Rerum Militarium. Collegiorum. Decuriarum. Faſtorum. Numerorum. Menſurarum. Iuris Ciuilis; & ſimilium cæterorum, notas proprias habent.

A.	*Auguſtum, Vel Aulum, Vel Aut, Vel aliquãdo, Vel Ager, Vel agrũ, Vel aũt.*
A A.	*Auguſti, Vel Auguſta.*
A A.	*Auguſtales.*
A. A	*Apud agrum, Vel Aurum, Argentum.*
AAA.	*Auguſti.*
A.A.A.F.F.	*Aere, argento, auro flato ferundo. Vel Flauoferundo.*
A.A.A.F.F.QV.TY.	*Auri, argenti, aris flatores fabrica Quirinalis Tyberini.*
A.A.S.L.M.	*Apud agrum ſibi locum monumenti.*
A. B.	*Alia bona.*
A B N.	*Abnepos.*
A B S.	*Abſolutus.*
A.B.V.	*A bono Viro.*
A B. V. C.	*Ab Vrbe condita.*
A. C.	*Alius ciuis.*
A C	*Actio.*
A C C.	*Acceptat.*
A. C I N.	*Actionem.*
A C O N. vel ACON.	*Actionem, Vel Actionum.*
A. C. V.	*A claro Viro.*
A.C V B. A V G G.	*A cubiculo Auguſtorum.*
A D. E.	*Ad exactorem, Vel Efferatorem, Vel Exterrem.*
A D. F.	*Ad finem.*
A D. L.	*Ad locum.*
A D I A B.	*Adiabenicus.*
A D I.	*Adiutor.*
A D I. P.	*Adiutor prouincia, Vel Patria, Vel populi.*
A D N.	*Adnepos.*
A D P. vel A D O P.	*Adoptium.*
A. D. P.	*Ante diem pridie.*
A E D.	*Aedes.*
A E D I L.	*Aedilis.*
A E D I L L.	*Aediles.*

Digitized by Google

VALERII PROBI GRAMMATICI, DE NOTIS ROMANORVM INTERPRETANDIS LIBELLVS.

DE MARCO VALERIO PROBO EX SVETONIJ Tranquilli de illustribus Grammaticis libro.

MARCVS Valerius Probus Berytius diu centuriatum petiit, donec tædio ad studia se contulit. Legerat in prouincia quosdam veteres libellos apud grammatistam, durante adhuc ibi antiquorum memoria, necdum omnino abolita, sicut Romæ. Hos cùm diligentius repetere, atque alios deinceps cognoscere cuperet, quamuis se contemni, magísque opprobrio legentibus, quàm gloriæ & fructui esse animadverteret, nihilominus in proposito mansit. Multáque exemplaria contracta emendare, ac distinguere, & adnotare curauit. Soli huic, nec ulli præterea Grammatices parti deditus. hic non tam discipulos, quàm sectatores aliquot habuit, nunquam enim ita docuit, vt magistri personam sustineret. Unum vel alterum, vel cùm plurimos treis, aut quatuor pomeridianis horis admittere solebat, cubánsque inter longos, ac vulgares sermones legere quædam, idque perrarò nimis pauca, & exigua de quibusdam minutis, quæstiunculis edidit. Reliquis autem non mediocrem Syluam obseruationum sermonis antiqui.

VALE.

Digitized by Google

VALERII PROBI GRAMMATICI, DE NOTIS ROMANORVM INTERPRETANDIS LIBELLVS.

ET CIRCA perſcribendas, vel paucioribus literis notandas voces ſtudium neceſſariũ. Quod partim pro voluntate cuiuſque fiat, partim vſu publico, & obſeruatione communi. Nam apud Veteres, cùm vſus Notarum nullus eſſet, ſcribendi facultatem, maximè in Senatu qui aderant ſcribendo, vt celeriter cõprehenderent, quædam verba, atque nomina ex communi conſenſu primis literis notabãt. Et ſingulæ quid ſignificarent, in promptu erat. Quod in Nominibus, Prænominibus, Legibus publicis, Pontificúmque Monumentis, Iuríſque Ciuilis libris etiam nunc manet. Ad quas Notas publicas acceſſit, & ſtudioſorum voluntas, vt vnuſquiſque familiares ſibi Notas pro voluntate ſignaret. Quas comprehendere infinitum eſſet. Publicæ ſanè tenendæ ſunt: quæ in monumentis plurimis, & Hiſtoriarũ libris, Sacríſque publicis reperiuntur, Vt P. Publius. C. Caius. M. Marcus. CN. Cneus. Q. Quintus. M A R. Martius. Ti. Tiberius. C L. Claudius. T. Titus. SP. Spurius. S E X. Sextus. S E R. Seruius. OP. Opiter. AB. V. C. Ab vrbe condita. P. R. S. Poſt Reges exactos. P. C. Patres conſcripti S. P. Q. R. Senatus, Populúſque Romanus. E Q. R. Eques Romanus. V. R. Vrbs Romana. C. R. Ciuis Romanus. COL. Colonia, Coloni. MVN. Municipia. Municeps. N. L. Nominis Latini. L. C. Latini Coloni. S. N. L. Socij Nominis Latini. *Et ſimilia, ſecundùm hæc*: Curiarum nomina. Tribuum Comitiorum. Sacerdotiorum. Poteſtatum. Magiſtratuum. Præfecturarum. Sacrorum Ludorum. Rerum Vrbanarum. Rerum Militarium. Collegiorum. Decuriarum. Faſtorum. Numerorum. Menſurarum. Iuris Ciuilis; & ſimilium cæterorum, notas proprias habent.

A *Auguſtus, Vel Aulus, Vel Aut, Vel aliquãdo, Vel Ager, Vel agrũ, Vel aũt.*

A A. *Auguſti, Vel Auguſta.*

A A. *Auguſtalis.*

A. A *Apud agrum, Vel Aurum, Argentum.*

AAA. *Auguſti.*

A.A.A.F.F. *Aere, argento, auro flando ferundo. Vel Flauoferundo.*

A.A.A.F.F.QV.TY. *Auri, argenti, aris flandi fabrica Quirinalis Tyberini.*

A.A.S.L.M. *Apud agrum ſibi locum monumenti.*

A. B. *Alia bona.*

A B N. *Abnepos.*

A B S. *Abſolutus.*

A.B.V. *A bono Viro.*

A B. V. C. *Ab Vrbe condita.*

A. C. *Alius ciuis.*

A C *Actio.*

A C C. *Acceptat.*

A. C I N. *Actionem.*

A C O N. vel $\overline{\text{ACON.}}$ *Actionem, Vel Actionum.*

A. C. V. *A claro Viro.*

A C V B. A V G G. *A cubiculo Auguſtorum.*

A D. E. *Ad exactorem, Vel Effectorem, Vel Exterrem.*

A D. F. *Ad finem.*

A D. L. *Ad locum.*

A D I A B. *Adiabenicus.*

A D I. *Adiutor.*

A D I. P. *Adiutor prouincia, Vel Patria, Vel populi.*

A D N. *Adnepos.*

A D P. vel A D O P. *Adoptiuus.*

A. D. P. *Ante diem pridie.*

A E D. *Aedes.*

A E D I L. *Aedilis.*

A E D I L L. *Aediles.*

Digitized by Google

AEDIL.CVR. *Aedilis curulis.*
AED.PL. *Aedilis plebis.*
AEG. *Aeger.*
AEQ.P. *Aequalis persona.*
AER. *Aerarium, Vel Aerarij.*
AER.COL. *Aere collato.*
AER.P. *Aere publico.*
A.F. *Alio facto.*
A.F.P.R. *Actum fide Publij Rutilij, Vel Ante factum. post relatū. Vel Aemilius fecit. plectitur Rutilius.*
AG. *Agit. Vel Agil.*
AG. *Agrippa. Vel Agro.*
A.H. *Alius homo.*
A.I. *A iudice.*
A.L.AE. *Arbitrium litis astimanda. Vel Liti astimandum.*
A.L.E. *Arbitriū liti examinanda. Vel existimanda. Vel existimandum.*
A.L. *Alia lex.*
ALIII.L. *Alpina tertia legionis.*
AM. *Amicus.*
AM.N. *Amicus noster.*
AM.P. *Amabilis persona.*
AN. *Annum.*
A.N. *Ante nostrum.*
AN.M. *Actionem mandat.*
ANN.vel AN.vel A. *Annis.*
ANN.LXXII. *Annis septuaginta duobus.*
ANT. *Ante Vel antea.*
ANT.T.C. *Ante terminū cōstitutū.*
A.O. *Alij omnes.*
AP. *Apud.*
AP.IVD. *Apud iudicem.*
APP. *Appius.*
APP. *Appellat.*
A.P.Q. *Aulus Publij Quinti. Vel Auli.*
A.P.R.C. *Anno post Romam conditam.*
ARM.P. *Arma publica.*
AT. *Autem.*
A.TE. *A tergo.*
A.T.M.D.O. *Aio te mihi dare oportere.*
ATQ. *Atque.*
A.TREB. *Aulus Trebonius.*
AVG. *Augustus Vel Augur.*
AVGG. *Augustis.*
AVG.N. *Augustus noster.*
AVR. *Aurelius.*
AVT.vel AVTR. vel AVC. *Auctoritas.*
A.X. *Annis decem.*

B

B. *Bonus Vel Brutus.*
B. *Balbus, Vel Balbus. Vel Bene. Vel Bona.*
B.A. *Bonam actionem. Vel Bonis auspicijs. Vel Bonis auibus.*
B.C. *Bonum concessum.*
B.D. *Bonum datum.*
B.F. *Bona fide. Vel fortuna. Vel Filia.*
B.F. *Beneficium. Vel Bonū factum. & aliquando Benefecit.*
B.F.C. *Bona fide contractum.*
B.F.P. *Bona fidei possessor.*
B.GR. *Bona gratia.*
B.H. *Bonus homo. Vel Bona hereditaria.*
B.I. *Bonum iudicium.*
B.I.I. *Boni iudicij iudicium.*
B.L. *Bona lex.*
B.M. *Bona memoria.*
B.M.F. *Benemerita fecit.*
B.M.F. *Benemerenti posuit. Vel Benemerita.*
B.N. *Bona nostra.*
B.O. *Bene optime.*
B.P. *Bona possessio. Vel Bonorum possessor.*
B.P. *Bonum publicum. Vel Bona paterna.*
B.Q. *Bona quaesita.*
BR. *Bonorum.*
B.R. *Bonorum reiter. Britannicus.*
BRITANN.C. *Bono reipublice nato.*
B.RP.N. *Britannicus.*
BRT. *Rene satisfecit.*
B.S. *Bonorum tutor.*
B.T. *Bene Vixit. Vel Bonȳ Vir. Boni Viri arbitratu.*
B.V. *Balnea, Vina, Venus.*
B.V.A.
B.V.V.

C

C. *Caius. Vel Cum.*
C. *Caia. Vel Con.*
CA. *Causa.*
CA. vel CAM. *Camillus.*
CAES. *Caesar.*
CAES.AVG. vel A. *Caesar Augustus.*
CAESS.AVGG. *Caesares Augusti.*
CÆSSS. AVGGG. *Caesares.*
CAR.COIV. *Carissima coniugi.*
CARISS. *Carissimus.*
C.B. *Commune bonum.*
C.C. *Consilio cepit. Vel Cesset.*
C.D. *Quadringenta.*
CEL. *Celeres.*
CEN.PP. vel CENS. vel CNS. *Censor perpetuus.*
CEN.A. *Censoria arbitratu.*
CENT. *Centuria. Vel Centurio. Vel Centenarius.*
CENTV. *Centuriones.*
C.F. *Caij filius.*
C.H. *Custos haredum.*
CIC. *Cicero.*
C.I.C. *Caius Iulius Caesar.*

De tribus.

CIPP.

Digitized by Google

CIPP. *Cippus, i. terminus, vt Cippum seu Lapidem.*
CL. *Claudius.*
C.L. *Caij Libertus, vel Caius Libertus.*
Ↄ.L. *Conlibertus.*
Ↄ.⅂.vel L.vel ⅂. *Caia Liberta.*
Ↄ.L *Caia liberta.*
C.LIB. *Caij libertus, vel Liberorum.*
Ↄ L. X. *Conliberta carissima.*
CM. *Cenno.*
C.M.vel $\overline{CA}$.M. *Causa mortis, vel C. Marius.*
CN. *Cneus, vel Cneius.*
C.N. *Caius noster, vel Cæsar noster.*
CN. ARR. *Cneus Arrius.*
CN.L. *Cnei Libertus.*
CO. *Coniugi.*
C.O. *Ciuitas omnis.*
Ↄ O. *Controuersia.*
COM.OB. *Comitia obdriaca, vel Obdurata, vel obchiaca.*
CON. *Consularis.*
CONSEN.ORD. P.Q.R. *Consensu Senatus, equestris ordinis, populique Romani.*
CONS.vel CS. *Consiliarius.*
COL.vel C L. *Colonia, vel Colonia, vel Coloni, Collega, vel Collegia, vel Collegium.*
COL. *Collega, vel Colonia, vel Columen.*
COLL.FABR. *Collegium fabrum, vel Fabrorum.*
COH.vel $\overline{COH}$. *Cohors.*
CONIV. *Coniunxit.*
CONIV. OBSEQVENTISS. *coniugi obsequentissima.*
CONIVG.M. *coniugi merenti.*
CONIVX. *coniunx.*
CONLIB. *conlibertus, vel conliberta.*
CONTVB. *contubernalis.*
COR. *cornelius.*
COS: *consul.*
COS.QVAR. vel IIII. *consul quartum, vel Quarto.*
COS.TER. *consul tertium, vel Tertio.*
COSS.DESIG. *consules designati.*
COSS. *consules, vel consiliarij.*
COS.DES. *consul designatus.*
C.P. *ciuis publicus.*
C.R. *ciuis Romanus.*
CR. *creticus vel crispus.*
CR. *contractum.*
C.R.C. *Cuius rei causa.*
C.R.C.P. *Cuius rei causa pronunciatum.*
C.V. *centumuirum, vel clarissimus vir.*
C.V. *clarissimo viro.*
CVL. *Cultores.*
CVR. *curionum, vel cursarij, vel cursor.*
D *Diuus, vel Decius, vel Diebus, vel Denotus, vel Diuitius, vel Dedicauit.*
D. *Diua.*
D.A. vel AVG. *Diuus Augustus.*
DATHI. *Dathico.*
D.AVG. *Deo Augusto, vel Diuo Augusto.*
D.B.I. *Diu bene iuuantibus.*
D.C.vel CÆS. *Diuus cæsar.*
D.C.A. *Diuus cæsar Augustus.*
D.C.S. *De consulum sententia, vel De consilij sententia.*
DD. *Dedicauerunt, vel Dedicarunt.*
D.D. *Deo dicauit, vel Datis datio, vel Dicbio, vel Diu dantibus, vel Donantibus, vel Dono dedit, vel Dono datum, vel Deo domestico, vel Donauit, vel Dono dicauit.*
D.D.D. *Datus decreto decurionū, vel Dono decurionum dedit, vel Dono dedit, dicauit, vel Dono decurio dedit.*
D.D.D. *Dono dederunt, vel Dedere.*
D.D.D.D. *Dignum deo donum dicauit.*
D.D.D.D. *Decreto decuriones dederunt.*
D.D.L.M. *Dono dedit libera munere.*
DD.NN. *Domini nostri.*
DDD.NNN. *Domini nostri, De tribus Impp.*
DD.Q. *Dedit, donauitque.*
DD.QS. *Diu, deabúsque sacrum.*
D.D.S. *Diu, duabus sacris, vel Sacrum.*
DE. *Decius.*
DEST. *Destinato.*
DF. *Defunctus.*
D.F. *Decij filius.*
D.F. *Dotem fecit, vel Donum.*
D.G. *Dedit gratis.*
D.H. *Donauit heredibus, vel Dono habuit.*
DICT. *Dictator.*
DIG.M. *Dignus memoria.*
DIL.vel DILE-

Digitized by Google

CTISS. *Dilectiſſimus.*
D.I.M. *Dis inferis maledictus, vel Malis, vel Dari iuſſit.*
D. I M M. *Dis immortalibus.*
D. I M.S. *Dis immortalibus ſacrum.*
D. L. *Dat laudes, vel Donauit locum.*
D. L. *Delego.*
D.L.D.P. *Dis locum dedit publicè.*
D.L.S. *Dis laribus ſacrum.*
D.M. *Dis manibus, vel Domus mortui.*
D.M.vel D.M. *Dolum malum, vel Dubium malum, vel Donauit monumentum.*
D.M.A. *Deo magno aterno.*
D.M.F.V.C. *Dolo malo, fraudiſve cauſa.*
D.M.M. *Dis manibus Meuiorum.*
D N. *Dominus.*
D.N. *Dominus noſter.*
D.N.M Q. *Deuoto numini, maieſtatique.*
D N N. *Domini.*
D.O. *Dis omnibus, vel Deo optimo.*
DOMIC.COS. XIII.LVD. SÆC.F.C. *Domicius conſul. XIII. ludos ſaeculares faciundos curauit.*
DOT. *Dotem.*
D.P. *Diuus Pius, vel Dis penatibus, vel Patrius, vel Dotem petit.*
D.P E C.R. *De pecuniis repetundis.*
D.P P. *Deo perpetuo.*
D.P.S.D.L.D.P. *Deo poſuit ſibi, dis locum dedit publice.*
D. Q. *Dis Quirinalibus, vel Diſque.*
D.Q.R. *De qua re.*
D.Q.S. *De quo ſuprà.*
D R. *Druſus.*
D T. *Dum taxat.*
T.D.S.P. *Diem tertium, ſiue perẽ die, vel Siue perẽdium, vel Siue perendinum.*
D. V. *Deuotus Vir, vel Veſter, vel Dis Volentibus, vel Deuotus Veſta, vel Dies quintus.*
DVC.DVC. *Ducum doctore, vel Ducum doctis, vel Doctorum doctor.*
DVL.vel DOL.vel DVLCISS. *Dulciſſimus. Sicq; in cæteris ſimilibus.*
D.VIIII. *Diebus nouem.*

E *Eſt.*

E^s vel E. *Eius.*
E. Æ. *Eius ætas.*
E.B. *Eius bona.*
E.D. *Eius domus.*
E̅E. *Eſſe.*
E. F. vel F I L. vel FL. *Eius filius.*
E. F. *Eius fecit.*
E. H. *Eius hæres.*
E. L. *Edita lex.*
E^s M. vel E I. M. *Eiuſmodi.*
E M P. *Emptor.*
E. N. *Etiam nunc.*
E O R. *Eorum.*
EPI. vel E P. *Epiſtola.*
E P. M. *Epiſtolam miſit.*
E Q.M.S P.P O M. *Equitum Magiſter Spurius Pompeianus.*
E Q. O R. *Equeſtris Ordinis.*
E Q. P. *Eques publicus.*
E Q. R. *Eques Romanus.*
E R. *Erunt, vel Erit.*
E X C V R. *Excurſio.*
E X. D. A. *Ex domo Auguſti.*
E X. D O. A V G. *Ex domo Auguſti.*
E X. R. *Exactis Regibus.*

F *Filius, vel Filia, vel Fulminus, vel Fecit, vel Februarius.*
F. vel F. *Filia.*
F. pro V. vt S E R F V S. F V L G V S. F I X I T. pro Seruus. Vulgus. Vixit, & Digamma Aeolicum appellatur.
F A B. *Fabius.*
F A B R. *Fabrum, vel Fabrorum.*
F A C. *Facti.*
F A C.C. *Faciundum curauit.*
F. C. *Fides commiſſus, vel Fiducia cauſa, vel Fraude creditoris, vel Faciũdum curauit.*
F. D. *Fides data.*
F E B. vel F. *Februarius.*
F.F. *Flando ferendo, vel Fidem facit, vel Filius familias.*
F F. *Fecerunt, vel Fabricauerunt, vel Fabre factum, vel Fundauerunt.*
F. F A. vel F. F. *Filius familias.*
F. F F. *Fabricari fecerunt.*
F.F.F. *Ferro, flamma, fame. vel Fortior fortuna fato, vel Flauij filius fecit.*
F.F L. vel F.F. *Fratris filius.*
F. H. *Filius hæres.*
F. I. *Fieri iuſſit.*
F I D. *Fides.*
F I L. vel F L. *Filius.*

Digitized by Google

F L. *Flavius, Vel Flavia, Vel Flaminius.*
F L A M. *Flaminius Vel Flamen.*
F.M. *Fati munus, Vel fieri mandavit.*
F.M.I. *Fati munus impleat, Vel Impleuit.*
F.N. *Fides nostra.*
F.N.C. *Fidei nostræ commisit, Vel Commissum.*
F O R. *Forte, Vel forũ, Vel foris. Vel Foras, Vel Fortuna, Vel fortunata.*
F O R.R E D. *Fortuna reduci.*
F R. *Fronte.*
F R.C O R. *Forum Cornelij.*
F R.F. *Fratris filius.*
F R.I. *Forum Iulium.*
F R.L. *Forum Lauium.*
F R.P O M. *Forum Pompilij. Vel Pompeij.*
F R.S. *Forum Sempronij.*
F S. *Fratres.*
F V.C. *Fraudisve causa.*
F V N C. *Functus.*

G

G. A V G. *Genio Augusti.*
G.B. *Gens bona.*
G.D. *Gens dolosa.*
GEN.C O R P. *Gente Corneliorum.*
GEM. vel GER M. *Germ. Vel Germanico.*
G G. *Gesserunt.*
G L. *Gloria.*
G L.E.R. *Gloria exercitus Romani.*
G L.N.L. *Gloria nemini Latini.*
G L.P. *Gloria parentum, Vel Patria, Vel Populi.*
G L.P.R. *Gloria populi Romani.*
G L.R. *Gloria Romanorum.*
G L.S. *Gallus Sempronius.*
G.M. *Gens mala.*
G N.N. *Genius nostrum.*
G N.R.S. *Genus Romani Senatus.*
G.R. *Genus regiũ. Vel Rerum.*
G R. *Gratis Vel Gerit.*
G R A. *Græcus.*
G R.D. *Gratis dedit.*
G.S. *Genio sacra, Vel Sacrum.*
G T. *Gentem.*

Loco G. *Antiqui ponebant:*

vel C. loco *H.*

H *Honesta, Vel Hic. Vel Honesti, Vel Heredes, Vel Honesto. Vel Honestus.*
H. *Hora, Vel Honesta.*
H. *Honor, Vel Honori, Vel Nova, Vel Hoc.*
H A. *Hadrianus.*
H B. vel H. *Hora bona, Vel Heres bonorum.*
H B.F. *Homo bona fidei.*
H D. *Hic dedicauit.*
H.D D. *Hic dedicant, Vel Dedicauerunt.*
H.F. *Honesta femina, Vel Fortuna, Vel Hic fundauit. Vel fundat.*
H.I. *Hereditario iure, Vel Herede iurauit.*
HIC LOC.HÆR. NON SEQ. *Hic locus Heredes non sequitur.*
H.L. *Honesto loco, Vel hic locus.*
H.L.D. *Hunc locum dedit.*
H.L.N. *Honesto loco natus.*
H.L.H.N.S. *Hic locus Heredes non sequitur, Vel sequetur.*
H.M. vel W. *Honesta mulier.*
H.M. vel H. *Hora mala.*
H.M.A.D.H.N. T R A N. *Hic monumentum ad heredes non transit.*
H.M.D.M.A. *Huic monumento dolus malus abest.*
H.M.H.E.N.S. *Hoc monumentum heredes eius non sequuntur.*
H.M.H.N.S. *Hoc monumentum Heredes non sequitur, Vel haredem non sequetur.*
H.M.P. *Hic memoria posuit, Vel Hoc monumentum posuit.*
H O. vel H. *Homo, Vel Honestus.*
H O R.V I. *Horis sex, Vel hora sexta.*
H O S. *Hostis.*
H.P. vel H. *Hora pessima, Vel honesta persona.*
H.P. *Hic posuit, Vel Possent. Vel possint.*
H.P O S S. *Hereditatis possessor, Vel Possessores.*
H.R. *Honesta ratio.*
H.R.I.P. *Hic requiescit in pace.*
H.S. *Hac sit, Vel. Herculi sacrũ.*
H.S. vel H. *Hora secunda, Vel Sacra.*
H.S.E. *Hic situs est.*
H.S.H.N.S. *Hoc sepulchrum heredes non sequuntur.*
H.S.S. *Hic sepulti sunt.*
H.S.V.E.M. *Hoc sibi Genius fieri mandauit.*

Digitized by Google

Nota in ſupraſcriptis quod hæredes non ſequebantur monimentum, ſed monimentum ſequebatur hæredes.

I. II. III. IIII. *Vnus, Duo, Tres, Quatuor vel Primus, ſecundus, Tertius, Quartus,*

Ī *In.*

Ɨ *Inter. Vel Interdum. Vel Intra.*

Ɨ A. *Interea.*

IAN. *Ianuarius.*

Ɨ C. vel I. *Intra circulum.*

I. C. *Iulius Cæſar.*

I.C.E.V. *Iuſta cauſa eſſe videbitur.*

I.C. *Iuriſconſultus.*

ID. *Idus.*

I.D. *Inferum dis.*

I. D. *In dimidio. Vel Iuriſdicēdi Vel Iuridicundo.*

Ɨ E. *Interdum.*

I.D.C. *Iuris dicendi cauſa.*

I.D.P. *Iuridicendo præerit. Vel Iuridicundo præfuit.*

I.E. *Iudex eſto.*

I.F. *Iulij Filius.*

I.FO. vel I.F. *In foro.*

I.FO.B. *In foro Boario.*

I.FO.C. *In foro Cæſaris.*

I.FO.FLAM. *In foro Flaminij. Vel Flaminii.*

I.FO.IV. vel I. *In foro Iulij.*

I.FO.L. vel L. *In foro Liuij Vel Lucij.*

I.FO.P. *In foro pacis, Vel Palladis.*

I.FO.POP. *In foro populi Vel Pompilij Vel popilij.*

I.FO.P.R. *In foro pro roſtris.*

I.FO.TR. *In foro Traiani.*

I.H. *Iuſtus homo.*

IIIL.VIR. *Triumuiri.*

IIII.VIR. *Quartumuiri. & ſimiliter. VII. Septemuiri. X. V. Decemuiri. & deinceps.*

IIIII vel IIIIII vel IIIII vel IIIII vel IIIII vel IIIIII *Sextumuir. Vel Sexūuir.*

I.I.N.Q. *Iniuſtis nuptiis quæſitus.*

I.L. *Iure legis Vel in loco Vel Iuſta lex.*

Ɨ L. *Intra limitem.*

I.L.D. *In loco diuino.*

I.L.P. *In loco publico.*

I.L.R. *In loco religioſo.*

I.L.S. *In loco ſacro.*

IMP. *Imperator.*

IMPP. *Imperatores.*

IMPPP. *Imperatores. De tribus.*

IN.FR.P.VI. *In fronte pedes ſex, Latū.*

LAT. VII. *ſeptem. Vel latitudine.*

IN.FR.P.XX. *In fronte pedes Viginti.*

IN.AGR.P.XX. *In agro pedes Vigiuti.*

I.O.M.S. *Iouı optimo maximo ſacrum.*

IO.M.I.M. *Iouı optimo maximo immortali.*

I.P. *Iuſta perſona. Vel Iuſtus poſſeſſor. Vel In poſſeſſione Vel Ius Pontificum.*

I. *Iure rogauit. Vel Iure Romano.*

I.R. *Ius Romanum.*

IR. *Iuribus Romanorum.*

I.S. *Iudiciū ſolus. Vel In ſenatu Vel Iudicio ſenatus Vel Iudicium ſolius. Vel Iudicatum ſolui.*

I.S.C. *In ſenatu conſulto.*

I.S.D. *In ſeris dis.*

I.S.N.R. *In ſenatu Romano.*

I.S.S. *Inferius ſcripta ſunt.*

Ɨ.T. *Iustra tempus. Vel Iure teſtamenti.*

Ɨ.T.C. *Iustra tempus conſtituū.*

IV. vel IIII. *Quatuor.*

I. V. *Iuſtus Vir.*

IVD. *Iudicium.*

IVNONET. PROSERP. *Iunonij & Proſerpinæ.*

IVRD. *Iuriſdictio.*

IVV. *Iuuenis. Vel iuuentus.*

K *Calendæ, Vel Caput. Vel Clariſſimo. Vel Cardo.*

K. vel KAL. vel KI. *Calendæ.*

K *Caſtra.*

K. vel. K. *Cardo.*

K. *Cariſſima.*

KALIAN. *Calendis Ianuarij, Vel Ianuariis.*

KAR. *Karthago Vel Kariſſimo*

KAVG. *Calendæ Auguſti. Vel Calendis.*

K.C. *Capite cenſus. Vel Cenſitus Vel Karthago ciuitas. Vel Capite cenſuum. Vel Cæſus. Capite diminutus.*

K.D. *Caſtra dedicanſta, Vel dedicauit. Vel Dedicauerūt, Vel Dedicauo.*

K.DD.

K.F. *Cardo finalis.*

KI. vel IA. vel IAN. *Calendæ Ianuarij.*

K.K. vel C. *Calumnia cauſæ*

KL. vel KAL. vel K. *Calendæ.*

KL. vel K. vel KAL. *Calendis.*

K.M. *Cardo Maximus.*

K.P. *Cardo poſitus, Vel Caſtra ponit, Vel poſuit.*

Digitized by Google

K.Q. *Calenda Quintilis. Vel Quintiles.*
K.S. *Calenda Sextiles. Vel Sextilis.*
K.T. *Capite tonſus.*

L

L. *Lucius, Vel Lucia, Vel Lalius, Vel Lalia. Vel Libertus, Vel Quinquaginta.*
L. vel LIB. vel LIBERT. *Libertus.*
L.A.C. *Latini Coloni, Vel Colonicani, Vel Colonarij.*
L.A.D. *Locum alteri datum.*
L.ÆL. *Lucius Aelius.*
L.AG. *Lex Agraria.*
L.AN. *Quinquaginta annis.*
L.AP. *Ludus Apollinis, Vel Apollineus.*
L.BIB. *Lucius Bibulus.*
L.B.M.D. *Locum benemerenti dedit.*
L.BO. *Lex Boaria.*
L.C. *Lucius Catius. Vel Lucius Cornelius.*
L.C.DIV. vel D. *Lucus diuinus. Vel Lucum diuinum.*
L.CAE. vel COE. *Lucius Calius. Vel Celius.*
L.CEN. *Lucius Cenſorianus.*
L.CIN. *Lex Cincia.*
L.C.S. *Lucus ſacer. Vel Lucrum ſacrum.*
L.D. *Locum deditum, Vel Lucrum deditittum.*
L.D.A.B.M. *Locum dedit Aulus benemerenti.*
L.D.D. *Locus dono datus.*
L.D.D.D. *Locus datus decreto Decurionum, Vel Libens dono dedit, dicauit, Vel Libens datum decreto Decurionum.*
L.D.DD. *Locum dono dederunt.*
L.DIV. *Lucus diuinus.*
L.E.D. *Lege eius damnatus.*
LEG. vel LG. *Legio.*
LEG.IIII.ITAL. *Legionis tertiæ Italicæ.*
L.EM. *Locus emptus.*
L.F. vel FIL. vel FL. *Lucius filius.*
L.FV. *Lucius Furius.*
L.G. *Legauit.*
L.G.D. *Legio decima, Vel Legem dat.*
L.H. *Locum hunc, Vel Locus haredum.*
LIB. vel L. *Libertus, Vel Liberti, Vel Libertæ.*
LIV.REP. *Lex Iulia repetundarū.*
LIB.LIB.Q. POST.Q.EOR. *Libertis, libertabúſque, poſteriſque eorum.*
L.L. *Lalius, Vel Legibus.*
L.L. *Lucij liberti, Vel Lucius libertus, Vel Liberta, Vel Lucij libertus, Vel Liuij libertus.*
L.L.Q.E. *Libertis, libertabúſque eorum.*
L.L.L. *Lucij liberti locus.*
L.L.L.M.M. *Lacerat lacertum Largij mordax Mexius. Author. M. T.C. libro de Oratore ſecundo.*
HS. vel ℔S *Seſtertius.*
L.LVC.Q.F. *Lucius Luccius Quinti filius.*
L.M. *Locus, Vel Locum monumento, Vel mortuorum.*
L.M. vel M V. vel M *Lucius Murena, Vel Morena.*
L.MAN. *Lucius Manlius.*
L.NN.FAV. *Lucius Nonius Fauſtinus.*
L.N. *Latini nominis.*
LONG.P.VII. LAT.P.III. *Longũ pedes ſeptem, Latum pedestres.*
L.P. *Locus proprius. Vel Propitius, Vel lege punctus.*
L.P.C.R. *Latini Priſci Ciues Romani.*
L.P.D. *Locus publicè datus.*
L.P.L. *Lex Plebeia.*
L.POS. *Lucius Poſthumius.*
L.PR. *Loco priuato, Vel Locus priuatus.*
L.PVB. *Loco publico, Vel Locus publicus.*
L.Q.S. *Locus, qui ſupra, Vel quo*
L.R. *Lex Romana.*
L.RV. *Lex Ruſticana.*
L.S. *Laribus ſacrum, Vel Sacrorum, Vel Locus ſacer, Vel Lucius Samius.*
L.SC. *Locus ſacer.*
L.S.DEN. *Lucius Sicinius decanus.*
L.T. *Lucius Tacitus, Vel Legũlus, Vel Lucius Titius.*
L V. *Quinquagintaquinque.*
L.V. *Lex Vetus.*
L.VAL. *Lucius Valerius.*
LVCR. *Lucretius. Vel Lucretia.*
LVD. vel LV AP. *Ludi Apollinares.*
L.VOC. *Lex Voconia.*
LVD.SAEC. *Ludi ſæculares.*

M

M. *Marcus, Vel Miles, Vel Monumentũ, Vel Martius, Vel Mulier.*
M. vel W. vel MVL. *Mulier.*
M. *Minutius.*

M A. *Macinius.*
M A G. *Magistratus.*
M A G. E Q. *Magister Equitum.*
M. Æ M. *Marcus Aemilius.*
M A T. P. F E C. E T. S. E T. S. P. Q. E. *Mater pissima fecit & sibi, & suis posterisque eorum.*
M A R I T. *Maritus.*
M. A V R. *Marcus Aurelius.*
M A X. *Maximus.*
M. B. vel W. vel M V L. B *Mulier bona.*
M. C. vel C I C. *Marcus Cicero.*
M. C. *Marcus Censor.*
M. C. *Monumentum condidit, vel Consecravit, vel Constituit.*
M. E M. *Municeps eius Municipij.*
M E N S. *Menses.*
M E R. S. *Mercurio sacrum.*
M E S. I A N. *Mensis Ianuarij.*
M E S. F E B R. *Mensis Februarij.*
M E S. M A R. *Mensis Martij.*
M E S. A P R. *Mensis Aprilis.*
M E S. M A I. *Mensis Maij.*
M E S. I V N. *Mensis Iunij.*
M E S. I V L. *Mensis Iulij.*
M E S. A V G. *Mensis Augusti.*
M E S. S E P T. *Mensis Septembris.*
M E S O C T. *Mensis Octobris.*
M E S. N O V. *Mensis Nouembris.*
M E S. D E C. *Mensis Decembris.*
M. F. *Marci filius.*
M. F A. *Marcus Fabius.*
M. H. *Magnus homo, vel Maximus.*
M. I. *Maximo Ioui.*
M I L. *Miles, vel Militauit, vel Millia.*
M. vel U. I N T E R. *Morte interueniente.*
M. L. *Marci Liberti, vel Martij Liberti vel Libertus, vel Militis locus.*
M. L E P. C. R E G. I N S T. *Marcus Lepidus circutem Regiensium, vel Regij instauravit.*
M M. *Milites.*
M. M. vel M V L. M. *Mulier mala.*
M. M A N. *Marcus Manlius.*
M. M A R. *Marcus Marcellus.*
M. N. *Meo nomine.*
M N F. L. *Manifestus locus.*
M. N. *Millia nummum. vel Numerum.*
M. P. *Marcus Pacuuius, vel Mensa posuit, vel Maximus Princeps.*
M. P O P. *Marcus Popilius.*
M. R. *Miles Romanus.*
M. R. *Militia Rhauennatis.*
M. R E G. *Militia Regiensium. vel Militum.*
M S. P. *Memoria sua posuit.*
M S. *Mensibus, vel Menses.*
M. T. C. vel T V L. C I C. *MARCVS TVLLIVS CICERO.*
M V. vel M. vel M V. *Mutius.*
M V. F. *Mutij filius.*
M. VI. vel M E N S. *Mensibus sex.*
M V N. vel M V N P. *Municipia, vel Municeps.*
M V L I E B. *Muliebrem.*

N

N. vel N. *Nominis. vel Non.*
N. vel N. *Noster, vel Nepos, vel Numisma.*
N. *Non, vel Numerum.*
N A C. *Natus.*
N A T. *Natalis, vel Natio, vel Natione.*
N A T O R. *Natorum.*
N A V. *Naues, vel Nauibus.*
N A V I C. *Nauicula.*
N. C L. vel N R. C L. *Nero Claudius.*
N. C. S. C. S. D. E. *Nonis ciuibus Senatusconsulti suffragium datum est.*
N E G. *Negociator.*
N E P. *Nepos.*
N E P T. *Neptunalia.*
N E P. R E D. *Neptuno reduci.*
N E P. S. vel S A C. *Neptuni Sacellum.*
N. F C. *Nostra fides commissum.*
N. F. N. vel N O B. *Nobili familia natus.*
N. H. *Notus homo.*
N. K. C. *Non calumnia causa.*
N. L. *Nominis Latini vel Non licet.*
N. M. *Nonius Macrinus.*
N N. vel N N. *Nostri. In plurali.*
N O B. *Nobilis.*
N O B B. *Nobilibus.*
N O B. G. *Nobilis genere.*
N O N. A P R. vel A P R I L. *Nonis Aprilis.*
N. Q. *Nusquam, vel Neque.*
N R. *Nero.*
N. R. *Nobilis Rhauennas.*
N. T. *Nostri temporis.*
N. vel N A T. *Natio.*
N V P. *Nuptias.*
N. V. N. D. N. P. O. *Neque vendetur, neque donabitur, neque pignori obligabitur.*

O

O. vel O R. *Ollius, vel Optimo. Vel Oportet.*
O. A. Q. *Ordo, (vel Ordo, vel Optimo.*
O B. *Omnis adque.*
O B. *Obiter.*

Digitized by Google

OB.C.S.vel CIV. SER. vel O.	*Ob cives seruatos.*
OB. M. E.	*Ob merita eius.*
OB.M.P.E.C.	*Ob merita pietatis, & concordiæ.*
O. CON.	
O. E. R.	*Operas conduxit.*
OFF.	*Ob eam rem.*
O. H. S. S.	*Officium.*
O. L.	*Ossa hic sita sunt.*
O M.	*Operas locauit.*
O. P.	*Optimus Maximus.*
OP. ET. S. P.	*Optimo. Vel Opiter. Vel Opertes Optimo, & sancto patrono. Vel Optima, & sancta patrona.*
O.P.F.	
OP. PRIN. vel O.	*Optimo principi fecit.*
O. P. P.	*Optimo principi.*
O R.	*Oppidum.*
O R. vel O.	*Ornato. Vel Ordo.*
ORB. PAR.	*Ordo.*
ORD.	*Orbati parentes.*
OR. M. vel M IL.	*Ordinis.*
O S.C.	*Ordo Militum.*
O. V. D.	*Omnes conciliat.* *Omni virtute dedito.* *Optimo Viuenti fecit. Vel Omnia Viuens fecit. Vel omnibus Vitis fecit. Vel Omnibus Viris fecit. Vel Omnibus Viuens fecit.*
⊖	*Opertum.*
⊖. vel ⊖.	*Mortem significat. Est autem Græca littera cui Θῆτα nomen est.*

P

	Publius. Vel Pedes. Vel Passus. Vel Pater. Vel Pupillus. Vel Posuit.
PA.	
P.AEL.AG.LIB.	*Pupilla.* *Publius Aelius Augusti libertus.*
PAL.	*Palmatus.*
PAR.	*Parentum.*
PARTH.	*Parthicus.*
PATR.	*Patritius.*
P.C.	*Patres conscripti. Vel Pactum conuentum. Vel Pecunia constituta. Vel Patrona Colonia. Vel Patronus Colonia. Vel Prefectus castrorũ.*
P. C. vel P. C.	
P.CON.	*Pecunia constituta.*
P.D.	*Pactis conuentum.*
PEC.	*Publice dedit.*
PERT.	*Pecunia.*
P.F.	*Pertinax.* *Publij filius. Vel Publicè fecit, Vel Pius Felix.*
P.H.C.	*Publicus honor curandus.*
PICEN.	*Picenum Vel Picentes.*
PIENT. vel PIEN TISS.	*Pientissimus.*
P. I. R.	*Populus iure rogauit.*
P. L.	*Publij libertus. Vel Publius libertus.*
PLE. vel PL.	*Plebis.*
PLEBS VRB. ET HON. V.	*Plebs Vrbana. & honore Vsi.*
P. M.	*Pontifex Maximus. Vel Plus, minus.*
P. M.	*Princips Militum.*
POB.	*Publicus.*
PON. vel POM.	*Pompeius.*
PONT. MAX.	*Pontifex Maximus. Vel Pontifici Maximo.*
PONTIF.	*Pontifici.*
POP.	*Populus. Vel Popilius.*
POT.	*Potestas, Vel Potestate.*
PO.RO.	*Populi Romani.*
P. P.	*Pater patria. Vel Pater Patratus.*
PP.C. vel P.C.	*Patres conscripti.*
P. P.P.	*Primus pater patria. Vel Pater patria Proconsul.*
P.P.P.B.M.	*Pietas plenus posuit benemerenti.*
P.P.P.P.E.S.S.S.E. V.V.V.V.V.V.F.F. F.F.	*Primus pater patria profectus est. Secum salus sublata est. Venit Victor Validus Vicit Vires Vrbis Vestra ferro, fame, flamma frigere.*
P.P.R. vel PACE.	*Pace Populo Romano.*
P. R.	*Postquam.*
P.Q.	*Populus Romanus. Vel Possessori redditum.*
P.R.	*Prater.*
PR.	*Præfectus.*
PRÆF.	*Præfectus cohortis.*
PRÆF.COH.	*Præfectum.*
PRÆFECT.	*Præfectus fabrum.*
PRÆF FABR.	*Præfectus Præsidij.*
PRÆ.PRÆS.	*Præfectus Vrbis.*
PRÆF.VRB.	*Prætor Vigilum. Vel Præfectus.*
PRÆVIGIL.	*Prætor constitutus.*
P. R. C.	*Post reges exactos.*
P. R. E.	*Pridie idus Decembris.*
PRID. DEC.	*Pridie Calendas Martij.*
PRID. MAR.	*Pridie nonas.*
PRI. N.	*Principi iuuentutis.*
PRINC. IVVEN.	*Pridie calendas.*
PR. K.	
PROC. vel PRO. COS.	*Proconsul. Proconsules.*
PROCOS.	
PRON. vel PRO. NEP.	*Pronepos.*

Digitized by Google

P R S.P. *Præses prouinciæ.*
P R SS. *Præsides.*
P.S. *Posuit sibi.*
P S. *Plebiscitum.*
P.S.E T.S. *Posuit sibi & suis.*
P.S.F. *Publicè sibi fecit.*
P.S.F.C. *Publica saluti faciundum curauit. Vel Publico sumptu faciundum curauit.*
P.V.D. *Pro Voto dedit.*

Q

Quintus. Vel Quintius & Quintius. Vel Qua Vel Que Vel Quartum. Vel
Q.vel QVINT. *Quintilius.*
Q.vel QV.vel IV. *Quintilius.*
Q.A.M. *Quartus.*
QVÆS. *Quemadmodum.*
QVÆSS. *Quæstor.*
Q.B.F. *Quæstores.*
Quare. Vel quare bonum factum. Vel Quare bonum facis.
Q.B.M.V.
Q.CAS. *Quare bene mecum vixit.*
Q.E.R.E. *Quintus Cassius.*
Q.F. *Quanti ea res erit.*
Q.L. *Quinti filius.*
Q.L.F. *Quinti libertus.*
Q.L.S.S. *Quinti Lucij filius.*
Quasiuit liberam statuam senatus.
Q.M. *Quo magis. Vel Quomodo.*
Q.MAX. *Quintus Maximus.*
Q.N Q.AN. Q.N. *Quando neque ais, neque negas.*
Q.Q vel QQ. vel QQ. *Quinquennalis.*
Q.R.F.E.V. *Quare. Vel Quod. Vel Quemadmodum rectè factum esse videtur. Vel videbitur.*
Q.S.S.S. *Quæ supra scripta sunt.*
Q.V.A. vel ANN. *Qua Vel Qui vixit annis.*
QVÆVE. E.C.P. D.L. *Quæve eius caussa parata, do, lego, Vel Parauit.*
QVES. *Quæstor.*
QVÆSS. *Quæstores.*
QVIR.R. *Quirites Romani.*
QVARTÆ L. *Quarta legionis.*

R

ROMA.
R.C. *ROMA ciuitas.*
R.D.D. *Res domo data.*
REG. *Regio.*
REI.M. *Rei Militaris.*
REI.P. *Rei publica.*
REST. *Restituit.*
RET.P.C. *Retro pedes centum.*
RET.P.XX. *Retro pedes viginti.*
RET.P. *Retro pedum.*
R.F.E.D. *Retro factum esse dicitur.*
RG. RHAV. *Regio Rhauenna.*
RG.D. *Regu domus.*
R G.F. *Regis filius.*
RH. vel RHAV. *Rhauenna & quandoque sine aspiratione RAV.*
R.L.P. *Recte legi possit.*
R.N.LON.P.X. *Retro non longè pedes decem.*
RO. *Romani.*
ROM. *Romam.*
R.P. *Res publica. Vel Romani Principes.*
R.P.C. *Rei publica constituto.*
R.PRI. *Res priuata.*
R.R. *Reiectis ruderibus. Vel Ruderibus recolligendis.*
R.REG. *Rurum Regiensium.*
R.R.R. *Rurum Romanorum.*
R.R.R.F.F.P. *Regnum Roma ruet, ferro, flamma, fame.*
R.VER. *Rerum Veronensium. Vel Restitutor.*

S

Sacrum. Vel Sacellum. Vel Semis. Vel Sepulchrum. Vel Scilicet.
SACR. *Sacrum.*
SARM. *Sarmaticus.*
SARMATAR. *Sarmatarum.*
SATVR. *Saturnalia.*
S.C. *Senatus consultum. Vel Consulum.*
SC.D. *Senatus consultos decretum Vel Senatus consultus decreuit.*
SC.FAC.E. *Senatus consultum factum est.*
SCRI.SVL.P. *Scriba Sulmonensis populi.*
S.D.SYL. *Sententiam dicit, Vel Dedit Sylla.*
SEMP. *Sempronius.*
SEPT. *Septimius.*
SER. *Seruius, Vel Seruilius, Vel Sergius.*
SEX. *Sextus, Vel Sextius.*
SEV. *Seuerus.*
SEV.AV.G.ARM. PART. *Seuerus Augustus Armenicus, Parthicus.*
S.F.S. *Sine fraude sua.*
SIC.V. *Sicuti Voluit.*
S.L. *Sacrorum ludorum Vel Sacrum ludum.*
SN. *Senatus.*
S.N.L. *Socij nominis Latini.*
S.N.S.Q. *Si negat, sacrum quærit. Vel Sacramento quæritu.*

Digitized by Google

S.O. *Sine occasione.*
S.P. *Sine pecunia.*
S.P. *Spurius.*
S.P.D. *Salutem plurimam dicit.*
S.P.F. *Spurij filius.*
SP.L. *Spurij libertus.*
SP.M. *Spurius Melius.*
SPOR. *Sportula, vel Sportulis.*
S.P.Q.R. *Senatus, Populúsque Romanus.*
S,P.Q.R.P.T. *Senatus, Populúsque Romanus præcipiet tibi.*
SP.Q.S.C.P.S. *Sibi, posterisq; suis curauit pecunia sua.*
S.Q.S.S.E.Q.N.I. S.R.E.H.L.N.R. *Siquid sacri sancti est, quod non iure sit rogatũ, eius hac lege nihil rogatur.*
S.S. *Sententia Senatus, vel Sententiarum, vel Sententiarum scriptor.*
SS. *Sanctissimus.*
S. S. *Sacri scrinij.*
S.S.C. *Secundum suam causam.*
S.S.S. *Sancto Siluano sacrum. Ubi supra scripta summa.*
S.S.S.S. *Sancto sanctissimo sacrum.*
S.T. *Sine testibus.*
S.T.A. *Sine tutoris authoritate.*
STD. *Stadium.*
STLITIBVS pro *Litibus quod inuentum est apud Terentum, in ciuitate Histono.*
STP. *Stadium posuit.*
S.V.L.Q. *Sibi, vxori, liberisq;*
SVRVM *Suorum.*
SYL. *Sylla.*

T

Titus. vel Titius.
Titus Annius. vel Tutore authore. vel Tutoris authoritate.
TABVL. *Tabulas.*
TAR. *Tarquinius.*
T.B. vel TPB. *Tempus bonorum.*
T.C. *Testamento cauetur.*
TER. *Terentius.*
T.F. *Titi filius, vel Titus Flauio*
T.F.I. *Testamento fieri iussit.*
T.FL. *Titus Flauius.*
THR. *Thrax.*
TI. vel TIB. *Tiberius.*
TIB.D.F.M. *Tibi dulci filio meo.*
T.L. *Titus Lauius. vel Titi liber.*
T.LEG.III. *Tribunus legionis tertia.*
TM.DD. *Terminum dedicauit vel dedicante. vel Therme dedicatæ.*
T.P. *Titulum posuit.*
T.B.B. vel T.B. *Tempus bonum.*
TR.CEL. *Tribuni Celerum, vel Celerũ.*
TR.AE. *Tribuni Aerarij.*
TRANS.AM. *Trans Amnem.*
TRANS PAD. *Trans padum, vel Transpadana.*
TRIB. POT. vel POTEST. vel TRIBVNIC. *Tribunicia potestate.*
TRIVMPH. *Triumphator.*
TR.LEG.II. *Tribunus legionis secũdæ.*
TR. M. vel MIL. vel MILIT. *Tribunus Militum.*
TR.POT. vel PT. vel TRIB.POT. *Tribunicia potestate.*
TR.V.CAP. *Trium Viri capitales.*
TR.V.MON. *Triumviri Monetales.*
T.S.R.I. *Testamento sibi fieri iussit. vel Testamento suo.*
T.V. vel TVT.VL. *Titulo Vsus.*
TVL. *Tullius.*
TVL.H. *Tullus Hostilius.*
TVL. *Tutela.*
7. *Turma, vel Turmarius.*

V

Vir, vel quinque.
V.VI.VII.VIII. *Quinque, Sex, Septẽ, Octo.*
V.B. *Veterano assignatum.*
VAL. *Valerius.*
VAT. *Vates. vel Vatum.*
V.A.XI. *Vixit annis undecim.*
V.B.A. *Viri boni arbitratu.*
V.B.F. *Vir bona fides.*
V.C. *Quinti Consules, vel Vir Cõsularis, vel Clarissimus.*
V.D. *Vinum dedit.*
V.DICT. *Vir dictaterius.*
V.E. *Verum etiam.*
V.F. *Vivens vel Vivus fecit. vel Valde felsciter, vel Vsusfructus.*
V.F. vel FR. *Vsusfructus, vel Virfortis.*
V.F.S.E.S. *Vivens fecit sibi, & suis. vel Vivus.*
V.F.C. *Viam faciundam curauit.*
V.I. *Vir inclytus vel Illustris.*
VIC. *Victores.*
VII. *Septemuiri.*
VIR. *Virtutes.*
VIR.VE. *Virgo Vestalis.*
VI. VIR. *Sextum Vir. vel Sextũuiri.*
VIX. vel V. *Vixit.*
VIX.AN. vel ANN. III. MENS. XI. DIEB. XV. vel V.A.III.M. XI. D.XV. *Vixit annis. tribus, mẽsibus undecim, diebus quindecim.*
V.M.M. *Votum meritò Minerua.*
V.N. *Quinto Nonas.*
V.P. *Vivus posuit, vel Vrbis præfectus, vel Vir probus. vel Vir prudens.*

Digitized by Google

V.P.R.	*Veteri possessori redditū.*
V.PRÆ.	*Vir praetorius.*
V.QVÆS.	*vir quaestorius.*
VR.	*Vrbe vel Vrbis. vel Vrbanus.*
VRB.C.	*Vrbis conditæ.*
VRBISAL.	*Vrbisalia.*
V.S.	*Vouēs fuatuit. vel Vir sacer*
V.S.C.	*Vota sui compotes.*
V.S.L.M.	*Vouēs sibi locū monumētū. vel monumēto. vel Votum. vel Voto soluto libero mumere. vel Votum sibi legauit monumentū. vel Votū soluit lubens meritò. vel Voto solēni libero mumere*
V.S.L.L.M.	*Vouens sibi legauit locum monumento.*
V.S.P.	*Voui sibi posiderunt.*
V.V.F.	*Vouit Votum freit.*
V.TRIVMPH.	*Vir triumphalis.*
V.F.F.	*Vouentes fecerunt.*
V.VRB.	*Vir Vrbanus.*
VX. vel VNX. vel V̄C̄.S.	*Vxor.*
VXO.D.	*Vxorem ducit.*
X	*Decem*
X.P.	*Decem pondera. vel Pēdes.*
X.V.	*Decem Viri.*
X.VIR.	*Decem Vir.*
X.DIESS.	*Decem dies.*
X̄.MILL.	*Decem milliaria.*
X.P.	*Decem pedes.*
X.PSS.	*Decem passuum.*
*	*Denarij.*
℥.ɾ. ℈.	Y.V.∽.

LITERÆ SINGVLARES
IN IVRE CIVILI.

In Legibvs et Plebiscitis Hab.

AAA.F.F.	*Aere, argento, auro, flando ferundo.*
C.E.C.	*Colonus eius colonie.*
D.C.S.	*De Consulis sententia.*
E.HO.L.N.R.	*Eius hac omnibus lege nihil iussum rogatur.*
I.N.Q.Q.	*Iustis nuptiis quaesita, quaesitum. vel Iustum nuncium quaesitos: quaesitas.*
L.I.D.A.C.	*Lex Iulia de adulteriis coercendis.*
L.P.C.R.	*Latini prisci, cives Rom.*
M.E.M.D.D.E.	*Municipib⁹ eius municipij dare damnas esto.*
P.I.R.P.Q.I. S.I. F.P.R.E.A.D.P.	*Populum iure rogauit, populúsque iure scruit, in foro pro rostris: & ante diem pridie.*
Q.D.E.R.F.P.D. E.R.V.I.C.	*Quod de ea re fieri placeret, de ea re Quinquaginta censuerunt.*
Q.E.R.F.E.D.	*Quod eius rei factum esse dicetur.*
Q.F.E.I.S.F.	*Quod factum est, in Senatu fuerit.*
S.C.P.S.	*Senatus Cōsultū plebiscitū.*
S.F.S.	*Sine fraude sua.*
S.N.L.	*Socij nominis Latini.*
S.Q.M.D.E.R.A. P.P.V.L.O.E.	*Siquid me de ea re ad populū, plebémve hab⁹ opus est.*
COSS.PRR TR. PL.Q.N.S.Q.	*Cōsulares, Praetores, Tribuni plebis, qui nūc sunt,*
E.V.A.P.P.V.F.	*quod eis videbitur, ad populum plebémve ferant.*
SQSS.E.Q.I. N.S.R.E.H.L.	*Si quid sacri sācti est, quod iure nō sit rogatū, eis⁹ hac*
N.R.	*lege nihil rogauit.*
S.R.L.E.I.C.Q. O.R.E.	*Si rem lex ex iussu, causáque omnium rerū esset.*
V.A.	*Veteranis assignatum.*
V.D.P.R.L.P.	*Vnde de plano recte legi*
V.F.	*Vsufructus.* [*possit.*
V.P.R.	*Veteri possessori restitutum.*

In Actionibvs Hab.

A.L.Æ.	*Arbitrium lis æstimandæ.*
A.T.M.D.O.	*Ait te mihi dare oportere.*
C.E.D	*Comissum esse dicetur: vel Commissum.*
E.I.M.C.V.	*Ex iure manu consertum. Vocari.*
F.C.	*Fraude creditores. vel Fiducia causa. vel Fideicommissum.*
I.D.C.	*Iuris dicundi caussa.*
I.D.I.I.	*Iudicium dabo iussu iudicis.*
I.D.P.	*Iuris dicundo praetor. vel iuri iudicando.*
I.D.T.S.P.	*In diē tertiū, siue perendiū.*
N.K.C.	*Non calumnia causa.*
P.P.L.V.	*Pro praeda litis vindicariū*
Q.A.N.Q.N.	*Quando ais, neque nego.*
Q.B.F.	*Quare bonum factum.*
Q.N.T.S.Q.P.	*Quādo negas te sacramēto quinquagenario prouoca.*
Q.I.I.T.C.P.A. F.A.	*Quādo in iure te conspicio, postulo, an fias author.*
S.N.S.Q.	*Si negat sacramēto quarito*
S.S.C.S.D.E.T.V.	*Secundū suā causam, secundi dixi, ecce tibi vindicta.*
T.I.A.V.P.V.D.	*Tempore iudicē arbitrúmve postulas, ut des.*

IN

Digitized by Google

IN EDICTIS PERPETVIS HÆ.

C C.	*Consilium cepit, Vel cauſſa cognita.*
C.E.D.	*Commissum esse diceretur.*
C.V.	*Contumuiri, Vel clariſſimi Viri.*
D.ML.F.V.C.	*Dolo malo, Fraudiſve cauſſa. Vel cauſſa commiſſa.*
F.C.	*Fraude creditoru, Vel Fidei cauſſa Vel Fidei commiſſum.*
F.E.D.	*Factum esse diceretur.*
H.S.	*Hoc ſit. Vel Hic ſit. Vel Hora ſecunda.*
I.C.E.V.	*Iuſta cauſſa esse videbitur.*
I.D.	*Iudicium dabo. Vel Iuris dicis.*
I.D.C.	*Iuris dicundi cauſſa.*
I.D.P.	*Iuri dicundo praerit.*
I.S.	*Iudicatum ſolui.*
M F.P.	*Mala fidei poſſeſſor.*
N.K.C.	*Non calumnia cauſſa.*
P.C.	*Patres conſcripti. Vel Factum conuentum. Vel pecunia conſtituta.*
P.DEL.V.	*Pro delictis Vindicarium.*
P.P.L.I.	*Pro praedibus litis iudicii.*
Q.A.M.	*Quemadmodum.*
QE R.E.T.P.I.	*Quanti ea res erit, tanta pecunia iudicium recuperatorium*
R.D.T.Q.D.T.	*dabo. teſtibuſque dumtaxat*
D.D.P.F.	*decem denunciandi poteſtatem faciam.*
Q.M.	*Quomodo. Vel Quo magis.*
Q.R.F.E.V.	*Quod rectè factum esse videbitur.*
Q.S.S.S.	*Quae ſuprà ſcripta ſunt.*

PONDERVM NOTÆ.

Semis alicuius rei notatur horũ ſignorum quouis. S / ∫ / 8

A S numus est Libralis, & notatur per Ł

Dipondius numus est bilibris, cuius nota est ŁŁ

Seſtertius numus est duarũ semis librarũ cuius ſignum est huiuſmodi. ŁŁS

vel, vt toſſae Clodię viſitur, ſic. ⨪S

vel, vt Iadrae, in arcu quodam ſic. H-S

DE NOTIS NVMERORVM.

OMnis numerus per figuram vnitatis repraesentari deberet. Vt Denarius per decem vnitates IIIIIIIIII. Nouenarius per nouem IIIIIIIII, & ſic de aliis. Verùm quia hoc ſcriptori pariter, & lectori faſtidium pareret, inſtitutum est, vt omnis numerus vſque ad Quinarium per figuram vnitatis ſcribatur. Vnitas per vnum I. Binarius numerus per duo II. Ternarius per tria III. Quaternarius per quatuor IIII. quanquam alij etiam ſic IV. Quinarius verò per quintam vocalem V, notatur: à quo numero per adiectionem vnitatum deinceps ad Denarium peruenitur. Denarius per decimam conſonantem X. Et notandum, quòd, quantum I. addit poſtpoſita ad X. tantundem demit ei praepoſita. Quare ſi ſupponas I. ad X. habebis vndecim: vt XI. Quòd ſi praeponas, habebis nouem: vt IX. Idque de ſimplici vnitate intelligimus, quae ſemel tamen praeponitur. Nam ſi poſtponatur, ter repeti poteſt. Quod autem de I diximus, idem de X, & aliis Notis, cùm eas praeponi aut poſtponi contigerit, intelligatur.

L notat quinquaginta, ad imitationem Graecorum, qui per ν id eſt N hunc numerum ſcribunt. L autem & N inuicem ſibi cedunt, vt Lympha, Nymphа. Huic ſi praeponas X, habebis Quadraginta. Si poſtponas habebis Sexaginta.

C Centum ſignificat, qui prima litera eius numeri eſt.

D Quingenta, quia, vt nonnullis placuit, poſt CD ſubſequatur. vel, vt aliis, quia inter hãc & M, quod Mille ſignificat, quinque literae intercedant, quae dimidiũ millenarij numeri innuant. vel, quod magis placet, quia fit capitalis litera huius nominis dimidium, quod dimidium millenarij ſignificet. vel potiùs quia Antiqui hunc numerum per ſiniſtram partem M notarent ſic ⅁. quae nota pene D ſimilis eſt.

M Mille, quia principalis eſt huius nominis litera.

Et ſciendum, quòd quaelibet figura, ſi ei iacens recta linea ſupraducatur, tot ſignificabit millenarios, quot per ſe ſignificat vnitates, vt

$\overline{I}$	*Mille vnitates, id eſt mille ſignificat.*
$\overline{V}$	*Quinque millia.*
$\overline{X}$	*Decem millia. & aliquando mille.*
$\overline{L}$	*Quinquaginta millia.*
$\overline{C}$	*Centum millia.*
$\overline{D}$	*Quingenta millia.*
$\overline{M}$	*Mille millia. & aliquando Millia.*

Digitized by Google

DE NVMERO LITERARVM EX ANTIQVISSIMO CODICE.

A	notar	CCCCC	*Quingenta.*	I	*Mille.*
B		CCC.	*Trecenta.*		*Centum quinquaginta millia.*
C		C.	*Centum.*		
D		D	*Quingenta.*	I	*Quinquaginta millia.*
E		CCL.	*Ducentum quinquaginta.*	M	*Mille millia.*
F		XL.	*Quadraginta.*	N	*Nonaginta millia.*
G		CCCC.	*Quadringenta.*	O	*Vndecim millia.*
H		CC.	*Ducenta.*	P	*Quadraginta millia.*
I		I.	*Vnum.*	Q	*Quingenta millia.*
K		LI.	*Quinquaginta unum.*	R	*Octuaginta millia.*
L		L.	*Quinquaginta.*	S	*Septuaginta millia.*
M		M.	*Mille.*	T	*Centum sexaginta millia.*
N		LXXXX.	*Nonaginta.*	V	*Quinque millia.*
O		XI.	*Vndecim.*	X	*Decem millia.*
P		CCCC	*Quadringenta.*	Y	*Centum quinquaginta millia.*
Q		CCCCC	*Quingenta.*		
R		LXXX.	*Octuaginta.*	Z	*Bis millies mille.*
S		LXX.	*Septuaginta.*		
T		CLX.	*Centum sexaginta.*		
V		V.	*Quinque.*		
X		X.	*Decem.*		
Y		CL.	*Centumquinquaginta.*		
Z		II.	*Duo millia.*		

ITEM, SI HIS IACENS RECTA LINEA SVPERADDATVR, Quid significent.

A	*Quinque millia.*
B	*Tria millia.*
C	*Centum millia.*
D	*Quingenta millia.*
E	*Ducenta quinquaginta millia.*
F	*Quadraginta millia.*
G	*Quadringenta millia.*
H	*Ducenta millia.*

ALIÆ NOTÆ NVMERORVM.

ↀ		CC. *Ducenta.*
∞	M	*Mille.*
ↀ	V	*Quinque millia.*
ↀↀ	X	*Decem millia.*
ↀↀↀ	L	*Quinquaginta millia.*
ↀↀↀↀ	C	*Centum millia.*

ↁ	D.	*Quingenta millia.*
ↁↀ	M	*Mille millia.*

NOTÆ

Digitized by Google

NOTAE IVRIS A MAGNONE COLLECTÆ.

Hæc iuris omnia libens rex accipe Carle
Offert deuotus qua tibi Magno tuus.

AVG.	*Augustus.*
AA.	*Augusti.*
A.	*Augustalis.*
AVR.	*Aurelius.*
AG.	*Agit.*
AGr.	*Ager.*
A.	*Aut.*
AT.	*Autem.*
AC.	*Actio.*
ACM.	*Actionem.*
ACB.	*Actionibus.*
AMN.	*Amantissime.*
AM.	*Amicus.*
ATR.	*Auctoritas.*
A. Mr.	*Actio mandati.*
AP.	*Apud.*
APP.	*Appellatio.*
APA.	*Amputata.*
ACC.	*Accepta.*
ADI.	*Adiutor.*
ADI.P.	*Adiutor prouincia.*
AD L.	*Ad locum.*
AD.F.	*Ad finem.*
AD QS.	*Ad quæstorem. Vel ad quæstionem.*
A.P.T.	*Ad potestatem tuam.*
APA.	*Apud acta.*
ACO.	*Accusatio.*
APPB.	*Appellationibus.*
AVCTIB.	*Auctoritatibus.*
A.T.	*Auctoritas tua.*
ALL.	*Allegata.*
AQIS.	*Aquiliana stipulatio.*
ANNP.	*Annona præfecti.*
AQL.	*Aquileia.*
AFR.	*Africa.*
ANT.	*Antestatus.*
ASI.	*Asia.*
ACH.	*Achaia.*
APVL.	*Apulia.*
A.P.PO.	*Apud præfectum prætorio.*
AP.P.VRB.	*Apud præfectum Vrbi.*

AT.	*Auctor tutor.*
ANT.	*Antonius.*
AL.	*Antelata.*
AVR.	*Aurelius.*
BA.	*Bona.*
B.P.	*Bonorum possessio.*
B.F.	*Beneficium.*
B.	*Bus.*
BI.	*Brevis.*
BF.D.	*Beneficium dedit.*
BFO.	*Beneficio.*
B.F.	*Bona fide.*
BOF.	*Bona fortuna. Vel, Bonum factum.*
BIIF.L.	*Beneficij loco.*
B.E.	*Bonorum empter.*
B.PO.	*Bonorum possessio.*
B.PN.	*Bonorum possessionem.*
BOR.	*Bonorum.*
BN.	*Bene.*
B.	*Bona caduca.*
BV.	*Bona Vacantia.*
BT.	*Breui tempore.*
BPT.	*Bona paterna.*
BEO.	*Bonorum emptio.*
B.G.	*Bona gratia.*
BF9T.	*Bona fide contractum*
B.M.	*Bona memoria.*
B.	*Balbus.*
B.M.	*Bona materna.*
CA:	*Causa.*
V.	*Cum.*
9.	*Con.*
9.	*Contra.*
C.	*Causa.*
CC.	*Causa cognita.*
CD.	*Contradictio.*
CT.	*Certum tempus.*
CRN.	*Causa rerum nouarum.*
C.RIP.	*Causa Reip.*
CL.V.	*Clarissimus Vir.*

gitized by Google

CAMP. *Campania.*
CVR.P. *Cursus publicus.*
C D O *Conditio.*
CORS. *Corsica.*
C R I. *Consulari.*
C O R. *Correctori.*
CCVV. *Clarissimis Viris.*
C.M.V. *Clarissima memoria Vir.*
C.M.F. *Clarissima memoria femina.*
C.P. *Clariss. puer.*
C S L. *Comes sacrarum largitionū.*
C.R.P. *Comes rei primata.*
C O M. *Comes.*
C.LARGN. *Comes largitionum.*
'SNVS. *Constantinus.*
'SVS. *Consensus.*
C VI. *Cuius.*
COM.OR. *Comes Orientis.*
C M V7. *Centesimum miliarium.*
C.R. *Civis Romanus.*
C S. *Causas.*
CALA. *Calumnia.*
COVSIA. *Controuersia.*
CDRNC. *Cautum de re nō necessaria.*
CDM. *Comes domesticorum.*
CQRF. *Cautumque ratum fore.*
CALAB. *Calabria.*
CA.M.V. *Causa memorati Viri.*
C.M.D. *Centum milia denariorum.*
CV.IVD. *Centumvirale iudicium.*
CTRIO. *Centurio.*
CL. *Claudius.*
CF. *Confinius.*
CS. *Cæsar.*
CP. *Corpus.*
CPTVS. *Corporatus.*
CAT. *Cautus.*
CD. *Certo die.*
CT. *Certo tempore.*
C.D.E.R.N.E. *Cuius de ea re nulla est.*
C9. *Cautio.*
C9NS. *Cautiones.*
CSA. *Cæsar Augustus.*
COMOB. *Comitia Obtreciaca.*
C. *Cornelius.*
CT. *Contractus.*
CR9. *Contrarium.*
C6. *Circumsp*
CM. *Causa mortis.*
CVI9. *Cuini.*
CR.C.P. *Cuius rei causa promittis.*
CS. *Consiliarius.*
CM. *Capitis minutio.*
D. *Dedicauit.*
DD. *Dedicauerunt.*
D.M L. *Dolum malum.*
D.M. *Diis manibus.*
D.M. *Domus mortui.*
Đ. *Dixit.*
DD. *Deinde.*
ĐĐ. *Dixerunt.*
Đ. *Donatio.*
DOT. *Dotem.*
DP. *Dotem petit.*
D.Q.S. *Die quo supra.*
DT. *Duntaxat.*
D. *Divus.*
D.C. *Divus Cæsar.*
D.C.A. *Divus Cæsar Augustus.*
DN. *Dominus.*
D.P. *D. Pius.*
DA. *Divus Augustus.*
DB. *Devotus.*
D.V. *Devotus Vir.*
D.P. *Devota persona.*
Đ. *Damnat.*
D.L. *De lege.*
DCT. *Decretum.*
DĐ. *Defunctus.*
DF. *Defunctus.*
DIG. *Dignus.*
DIG.M. *Dignus memoria.*
D.Q.R. *De qua re.*
DVL. *Dulcissimus.*
DIL. *Dilectissimus.*
DPC. *Deprecatio.*
DT. *Dotis tempore.*
D. *Divus.*
DS. *Deus.*
DT. *Dentur.*
Đ. *Dam.*
DQ. *Denique.*
DBO. *De beneficio.*
DMO. *Domino.*
DAT. *Data.*
DOCS. *Diocletianus.*
DELO. *Delatio.*
D.I.S9. *Decimus Iulius Silanus.*
DQAT. *Denique auctoritas tua.*
DNM. *Dominum.*
DDNN. *Domini nostri.*
Đ.P. *Decretum principis.*
DCRIONS. *Decuriones.*
DOFA. *Data opera.*
DA. *Dicto audiens.*
DIAM. *Diuina manu.*
ĐOS. *Domus sua.*
DAT. *Datiano.*
DONB. *Donationibus.*
DFT. *Directum fatum, vel potius, defunctum.*
DDAT. *Debuerat.*
DCRAT. *Decuerat.*
D.F.Q. *Dum forisque.*
D.N.E. *Dubium non est.*
D.N.P. *Dubitari non potest.*
DĐT. *Dictum decies.*
DELNIS. *Decretum legationis.*
D.P. *De periculo.*

D.L.

Digitized by Google

D.L. *De libelle.*
D.C.S. *De consilij sententia.*
DN. *Damnum.*
Dᵒ *Damnatus.*
D.R.P. *De republica.*
DE S. *De statu.*
D.F.S I. *De statu ingenuitatis.*
Đ Mo. *Dunmodo.*
DE CB. *Decembres.*
D.F.P. *Dare facere præstare.*
ET *Etiam.*
ET Nc. *Etiam nunc.*
Eiᵒ. *Eius.*
Eᵒ. *Esß*
EMo. *Eiusmodi.*
EE. *Esse.*
ER. *Erunt.*
EG. *Eger, vel ergo.*
EP. *Epistola.*
EP M. *Epistola missit.*
EN. *Enim.*
EET. *Esset.*
EĐO. *Editio.*
EEM. *Essem.*
EAT. *Easur.*
EXo. *Existimo.*
EXº. *Existimatio.*
EXPRT. *Experientia tua.*
ED. *Edictale.*
EEL7. *Exemplum.*
EMA. *Emissa.*
ETMD. *Et manu divina.*
CĐ. *Edictum.*
EXº S: *Existimationi.*
EX7C.L T. *Excellentia tua.*
EXS.C. *Ex Senatusconsulto.*
EXI.Q. *Ex iure Quiritium.*
EX22. *Ex communi consensu.*
F. *Filius.*
FA. *Filia.*
FFAM. *Filius familias.*
FF. *Fratres.*
FA. *Femina.*
F.C.L. *Fraudationis causa lati tare.*
F.R. *Finium regundorum.*
FF9. *Fratris filius*
FLª *Flamius.*
Fo *Forte.*
FR. *Forum.*
FM. *Fati munus.*
E.M.L *Fati munus implevit.*
F.C. *Fideicommissum.*
FF. *Fecerunt.*
FF. *Fabricauerunt.*
FF. *Fundauerunt.*
FR. *Fidemissor.*
FV. *Fuerit.*
FVA. *Fubia vel Fulusa.*
FŌ. *Fortes.*
FV. *Fuit, fuirit.*
FI. *Fides.*
F. *Fundus.*
FICA. *Fiducia.*
FOB. *Fusionibus.*
FE. *Factum est.*
FD. *Fundum.*
FAMA. *Familia.*
FL CA. *Falcidia.*
FVAT. *Fuerat.*
FLAM. *Flamma.*
FLAV. *Flauianus.*
FHCD. *Familia hereiscunda.*
FFAE. *Filius familia.*
FEB. *Februarium.*
FLp. *Flamen perpetuus.*
FLĐ. *Flamen Dialis.*
FLQI. *Flamen Quirinalis.*
FCTAS. *Facultas.*
FACTIB. *Facultatibus.*
G. *Gratia.*
GR. *Gerit.*
G. *Gaudium.*
GG. *Gesserunt.*
GORD. *Gordianus.*
G. *Gaius.*
GRANS. *Gratianus.*
G. VAL. *Gaius Valerius.*
GC. *Gaius Cæsar.*
GS. *Gravitas.*
G. *Genus.*
GR. *Genus Regum.*
GM. *Germanus.*
GF. *Germanus frater.*
GFL *Germanus filius.*
GL *Gloria.*
GR.P. *Gloria parentum.*
GL.D. *Gloria decus.*
GT. *Gravitas tua.*
GRA: *Gratia.*
H. *Honor.*
H. *Honestus.*
H.V. *Honestus vir.*
H.P. *Honesta persona, vel honestus puer.*
H.F. *Honesta femina.*
HV. *Honesta vita.*
HL. *Honesto loco.*
HLN. *Honesto loco natus.*
H *Hora.*
H- *Heres.*
HH. *Heredes.*
OHO. *Homo.*
OHONª. *Homo honestus.*
HB. *Hora bona, vel horæ bonarum.*
HM. *Hora mala.*
HP. *Hora pessima, vel hereditatis possessio.*

Digitized by Google

H̄I.	*Hereditario iure.*
HP9.	*Hic posuit.*
H̄F.	*Hic fundauit.*
H D̄.	*Hic dedicauit.*
H.B.V.P.	*Hereditatis bonorumve possessio.*
H̄C.	*Hac.*
H̄T.	*Hereditatem.*
HV̄I.	*Hujus.*
H V̄C.	*Hunc.*
H V̄I M.	*Hujusmodi.*
HONOR.	*Honorius.*
HIVS.	*Heres institutus.*
HS.	*In fusum.*
HERE.	*Heredem facio.*
H.E.V.	*Heredem esse voluit.*
HD.	*Hereditas dimissa.*
AĒRB.	*Hereditatibus.*
H̄V.	*Aue.*
H.R C.	*Honesta recordationis.*
H.M.V.	*Honesta memoria vir.*
H D N V S.	*Hadrianus.*
I.	*In.*
I	*Inter.*
IR	*Interea.*
ID.	*Interdum.*
I A.	*Intra.*
I.L.	*Intra limitem.*
I.C.	*Iurisconsultus, vel intra circulum.*
I.T.	*Intra tempus.*
I.T.C.	*Intra tempus cōstitutum.*
I M P.	*Imperator.*
I M P P.	*Imperatores.*
I M P.C S.	*Imperator Cæsar.*
I M P. A.	*Imperator Augustus.*
I.I	*In iure.*
I.D.	*In Domino.*
I.P̄S.	*In possessione.*
I.L.S.	*In loco sacro.*
I.D.P.	*Iuri dicundo præst.*
I.L.R.	*In loco religioso.*
I.L.D.	*In loco diuino.*
I.L.P.	*In loco præsenti.*
I.P.	*In publico. In platea.*
I.L.A.	*In loco absenti.*
I.S N.	*In Senatu.*
I.S N.R.	*In Senatu Romano.*
I.FO	*In foro.*
I.FO.C S.	*In foro Cæsaris.*
I.FO.C S.A.	*In foro Cæsaris Augusti.*
I.FO.P9.	*In foro pacis.*
I.FO T̄R.	*In foro Traiani.*
I.FO N.	*In foro Nerua.*
I F.T R	*In foro transitorio.*
I FO.I V L.	*In foro Iuli.*
I FO.P O P9.	*In foro populi.*
I.FO.B̄.	*In foro boario.*
I.FO.FL.M.	*In foro Flaminio.*
I.I.	*Imbi.*
IXI.	*Duodecies.*
IX XI.	*Duodeuicies.*
I G.	*Igitur.*
I.Q.	*Iure Quiritium.*
IDNE.	*Iurisdictione.*
I	*Inde.*
IT.	*Item.*
IVD.	*Iudicium.*
IR.	*Iure.*
I	*Iter.*
IRM.	*Interim.*
IL.	*Illustris.*
ID V.	*Indulcatio, vel indulgentia.*
ID.	*Ipse.*
II.	*Integris.*
II R°.	*Integris restitut.*
IVDO.	*Iudicio.*
IVDA.	*Iudicium.*
IA.	*Ita.*
ITQ.	*Itaque.*
INL.MA.T.	*Illustris magnificentia tua.*
Ī.	*Interdictio, vel interdictio,*
IVN.	*Iunius.*
IL.S.T.	*Illustris sublimitas tua.*
I.ĒA.	*Interea.*
ID.A A.	*Idem Augusti.*
IA.R.	*In aquæductus restitutio*
II.	*Iurisiurandi.* (né:
IVL.	*Iulius.*
IVLIANVS.	*Iulianus.*
I.C.E.	*Iure cautum est.*
K.	*Kalendæ.*
K.IAN.	*Kalendas Ianuarias.*
K.F.	*Kalendas Februarias.*
K M.	*Kalendas Martias.*
K.AP.	*Kalendas Aprilis.*
K.M.	*Kalendas Maias.*
K.IVN.	*Kalendas Iunias.*
K.IVL.	*Kalendas Iulias.*
K A G.	*Kalendas Augustas.*
K S E P T.	*Kalendas Septembris.*
K O C T.	*Kalendas Octobris.*
K.NOV,	*Kalendas Nouembris.*
K.DEC.	*Kalendas Decembris.*
K.Q.	*Kalendas Quintiles.*
K.S.	*Kalendas Sextiles.*
K	*Karissime.*
K.K.	*Karissimi.*
K D.	*Kapite deminutus.*
K.C.	*Kapite census.*
Ko.	*Kardo.*
K M.	*Kardo maximus.*
K A R.	*Kartago.*
K.C.	*Kartago ciuitas.*
K.P.	*Kardo positus.*
K.F.	*Kardo finalis.*
K.	*Kalus.*

Kastra

Digitized by Google

K A. *kastra.*
K $\overline{M}$ T. *kalimentarii.*
K. P. *kastra posuit.*
K. D D. *kastra dedititia.*

L G. *Legem.*
L T. *Licet.*
$\overline{L}$ T $\overline{P}$ P $\overline{O}$ *Longi temporis præscriptio.*
L. *Lucius.*
L. T. *Lucius Titius.*
L. C. *Lucius Cornelius.*
L. M. *Lucius Murena.*
$\overline{L}$. *Locus.*
$\overline{L}$ $\overline{SC}$. *Locus sacer.*
L. D $\overline{VI}$. *Locus dominus.*
L. D D. *Locus dedititius.*
L. R. *Locus religiosus.*
L. Q. S. *Loco quo suprà.*
L V D. *Ludus.*
L. G. D. *Legem dedit, vel Legatum dedit.*
L G. *Legavit.*
L V D. AP. *Ludi Apollinares.*
L P. *Libripens.*
L. P. *Locus proprius.*
L. P L. *Locus publicus.*
L. V A L. *Lucius Valerius.*
L. E M. *Locus emptus.*
L. C E $\overline{SS}$. *Locus cessitius.*
L. M. D. *Locus mortuo dedicatus.*
L. A $\overline{DQ}$. *Locus adquisitus.*
L. B. P. *Locus bene possessus.*
L. M. P. *Locus male possessus.*
L. I. I. *Locus in iure.*
L. I. Q. *Locus iure Quiritium,*
L. I I. A D F. *Locus inter adfines.*
L. I $\overline{MP}$ L. *Loca imperialia.*
L. P R. *Loca primata.*
L. S A. P A L. *Loca Sacri palatij.*
L. $\overline{IC}$. *Loca incerta.*
L. V A L. R E. *Lucius Valerius Rufus.*
L. P I. *Loca periculosa.*

M O. *Modo.*
$\overline{M}$ C. *Mancipium.*
$\overline{M}$ T. *Mortis tempore.*
$\overline{M}$. *Mihi.*
$\overline{MM}$. *Matrimonium.*
M $\overline{FT}$ I. F. *Manifesti furti.*
M. *Marcus.*
M. C S. *Marcus Cæsar.*
M A X. *Maximus.*
M A X. C S. *Maximus Cæsar.*
M A X. P O N T. *Maximus Pontifex.*
M. P. T R. P O T. *Maximus Pontifex Tribunitia potestatis.*
$\overline{M}^{o}$. *Miles.*
M M. *Milites.*
M. I. *Militis locus.*

M. A G. *Militis ager.*
M^{o}. *Modo.*
M G. *Magis.*
M A G. *Magister.*
M A G. M I L. *Magister militia.*
M $\overline{M}$ T. *Momentum.*
$\overline{MM}$ P. *Momentum petit.*
M M. A C C. *Momentum accepit.*
M M. L. *Momenti loco.*
M $\overline{FI}$. *Mala fide.*
M. $\overline{FI}$. P. *Mala fidei possessor.*
M. H. *Malus homo.*
M F. *Maleficus.*
$\overline{M}^{s}$. *Martius.*
M. R F. *Martius Rufus.*
M I N. *Minor.*
$\overline{M}$. *Mea.*
M^{a}. *Mus.*
M I. *Mihi.*
M F. *Manifestum.*
M S. *Molestus.*
M P. *Male positus.*
M T. *Mater.*
M V L. *Mulier.*
M A M A. *Matertera.*
M V L. B. *Mulieris bona, vel Mulier bona.*
M V L. M. *Mulier mala.*
$\overline{M N}$ F. *Manifestum.*
$\overline{MF}$. L. *Manifestus locus.*
$\overline{MF}$. O P P. *Manifestum oppidum.*
$\overline{MF}$. $\overline{T}$. $\overline{T}$. *Manifestum terræ terræ.*

N I. *Nisi.*
N Q. *Neque.*
N S. *Nisi si.*
$\overline{N}$. *Nam.*
N^{c}. *Nec.*
$\overline{N}$. *Non.*
N S. *Noster.*
N O B. *Nobis.*
N O B. P. *Nobilissimus puer.*
N O P $\overline{T}$. *Non oportet.*
N. P $\overline{T}$. *Non possunt.*
N $\overline{LL}$. *Nihil.*
$\overline{N}$ V O. *Nunc vero.*
N $\overline{E}$ $\overline{T}$. *Necesse est.*
N C. *Nunc.*
N^{o}. *Noster.*
N$_{\overline{L}}$. *Nihil.*
$\overline{N}$. *Nam.*
N N. *Nostrum.*
$\overline{NI}$. *Nisi.*
N. M. *Non minus.*
N. *Nus.*
N Q. *Namque.*
N Q. *Nusquam.*
$\overline{NV}$. *Non vis.*
N V V. *Non vult.*
N O B. G. *Nobilis genere.*

Digitized by Google

NOB. G. N.	*Nobilis genere natus.*
NOB. F. N.	*Nobilis familia natus.*
N R.	*Nero.*
N.C.	*Nero Cæsar.*
N.C L.	*Nero Claudius.*
ō.	*Oportet.*
O M B^{s}.	*Omnibus.*
O O.	*Oportuit.*
O^{s}.	*Os.*
O B.	*Obrizacum.*
Op^{s}.	*Opus.*
O P P.	*Oppidum.*
O O.	*Omnino.*
o E.	*Opertere.*
O.C.	*Ope consilio.*
O.D.M.	*Opere dessum munus.*
P.	*Pre.*
P P.	*Propter.*
P.R.	*Populus Romanus.*
P.	*Pro.*
P^{s}.	*Pos.*
P^{o}.	*Pro.*
P.	*Per.*
P. O	*Potest.*
P L.	*Placuit.*
P E.	*Peregrinum.*
P Q.	*Postquam.*
P S^{s}.	*Possunt.*
P R.	*Prætor.*
P.R O.	*Pop. Romanus.*
P R S.	*Præses, vel præsens.*
P R. P.	*Præses provincie.*
P P.V.C.	*Præses provincie, Vir clarissimus,*
P Q.R.	*Populusq; Romanus.*
P.K A.	*Parens karissime.*
P^{r}.	*Pri.*
P T.	*Prater.*
P IVG.	*Privilegium.*
P S.	*Possunt.*
P^{o}.	*Poterit.*
P F.	*Præfectus.*
P F L.	*Patri filius.*
P F M.	*Paterfamilias.*
P P.	*Proposita.*
P^{t}.	*Post.*
P C.	*Post Consulatum.*
P.C.	*Patres conscripti.*
P. A O.	*Patria actio, vel principalis actio.*
P^{n}.	*Panam.*
P I C.	*Periculum.*
P V.	*Provincia.*
P A T.	*Patricius.*
P.	*Publius.*
P R G^{l}.	*Peregrinus.*
P C.	*Proconsul.*
P.C.L.	*Prisca lex, vel prisci La*

	tini.
P I C.	*Picano.*
P I C. A N N.	*Picano annonario.*
P I C. V R B.	*Picano Urbicario.*
P.V.	*Præfectus Urbi.*
P.P.	*Præfectus prætorio.*
P F.V I G.	*Præfectus Vigilum.*
P F. A N N.	*Præfectus annona.*
P.C L.R.	*Præfectus classis Ravennatium.*
F.C L^{s}.	*Præfectus Classis.*
P. A E G.	*Præfectus AEgypti.*
P.S Y R.	*Præfectus Syriæ.*
P.I V D.	*Præfectus Judeæ.*
P. G A L.	*Præfectus Galliarum.*
P. A F.	*Præfectus Africæ.*
P. A F.P.	*Præfectus Africæ provincie*
P P.A V G.	*Perpetuo Auguste.*
P.S.T.Q.H.	*Præcipito sumito. tibi habeto.*
Q A^{s}.	*Quia.*
Q R 7.	*Quare.*
Q S.	*Quas.*
Q z.	*Quod.*
Q ꝝ.	*Quam.*
Q N.	*Quando & quoniam.*
Q ꝓ.	*Quare.*
Q V A M 7.	*Quemadmodum.*
Q D.	*Quadam.*
Q3.	*Quia.*
Q S.	*Quis.*
Q VI.	*Quamvis.*
Q ꝙ^{s}.	*Cunque.*
Q ꝙ	*Qui.*
Q P T.	*Quippe.*
Q B 9.	*Quibus.*
Q ꝰ	*Que.*
Q ꝙ	*Qua.*
Q ꝙ Q ꝙ.	*Quamquam.*
Q I S.	*Quis.*
Q ꝙ.	*Quem.*
Q S.	*Quasi.*
Q ꝯ.	*Quastio.*
Q ꝝ.	*Querimur.*
Q.R.	*Querimur Relinquimus, vel Quæres.*
Q T.	*Quantum.*
Q T.	*Quotiens.*
Q O T.	*Quo tempore.*
QoMo.	*Quomodo.*
Q Q.	*Quoque.*
QoQoMo.	*Quoque modo.*
Q A.	*Qua.*
Q R.	*Quare.*
Q A P P.	*Quapropter.*
Q.D.R.	*Qua de re.*
Q.D.R.P.G.V.	*Qua de re petogravitatem Vestram.*
	Q.D.R.P.L.V.

Digitized by Google

Q.D.R.P.L.V. *Quæ de re peto laudabilitatem Vestram.*
Q. *Quæ.*
QN. *Quænam.*
Q.D.C. *Quæ de causa.*
Q.D.C.V. *Quæ de causa Venit.*
QRO. *Quæro.*
QoMG. *Quo magis.*
Q. *Qui.*
QT. *Quintus.*
Q.9 C9. *Quintus Cælius.*
Q.M. *Quintus Murana.*
Q R. *Quam rem.*
Q.L. *Quem locum.*
Q.P T. *Quam patriam.*
Q.P R O V. *Quam provinciam.*
Qo.P. *Quo petit.*
Q P. *Quem petit.*
Q R. *Quem rogat.*
QADS. *Quem adserit.*
QDIC. *Quem dicit.*
Q V. *Quem vult.*

R. *Res.*
RT. *Rescriptum.*
RPŌN. *Respondit.*
RD. *Reddi.*
R. *Rum.*
R. *Respondit.*
R. *Romanus.*
R. *Rom.*
RS. *Responsum.*
RG. *Recognovi.*
REG. *Rege.*
REC. *Recuperatores.*
R.C. *Romani Cives.*
R. *Rex.*
RP. *Respublica.*
R.Pr. *Rei privatæ.*
RGL. *Regulis.*
RG.F9. *Regum filius.*
RG.FA. *Regis filia.*
R.D. *Regis domus vel domum.*
R.M. *Regis munus.*
RA. *Roma.*
RAV. *Ravenna.*

SD. *Secundum.*
SC7. *Sicuti.*
S. *Senatus.*
S.C. *Senatusconsultum.*
ST. *Sententia.*
SV. *Sine*
SN. *Sine.*
SNA. *Senatoria auctoritate.*
S. *Sunt.*
S. *Sed.*
SA. *Sententia.*
S.D. *Sententiam dedit.*
S.D. *Sententiam dixit.*
S.F. *Satis fecit, vel Satisfaciendo.*
SFT. *Satisfactum.*
SS. *Sestis.*
S. *Sunt.*
SND. *Sine dubio.*
S. *Ser.*
SLS. *Scilicet.*
SNP. *Sine periculo.*
SNP.M. *Sine periculo mortis.*
SIGN. *Signum.*
SS. *Suprascriptas.*
SPM. *Supra memoratus.*
SCS. *Sanctus.*
SCA. *Sancta.*
SCMM. *Sancta memoria.*
SPD. *Supra dictus.*
SCD. *Secundum.*
ST. *Statutum.*
ST.TP. *Statutum tempus.*
S.D. *Statutum diem.*
ST.9S. *Statutum Consulem.*
ST.SN. *Statutum Senatum.*
S.P.Q.R. *Senatus populúsque Romanus.*
SC.L. *Sacra largitiones.*
SCLCM. *Sacrarum largitionum Comes.*
ST.P. *Stadium posuit.*
ST.DD. *Stadium dedicavit.*

TR. *Trans.*
TM. *Tamen.*
TMRAC. *Transactio.*
TR. *Ter.*
TR.P. *Tribunitia potestas.*
TAB. *Tabula.*
T. *Tum.*
T. *Tum.*
TMT. *Testamentum.*
TiT. *Testamenti.*
ToT. *Testamento.*
Tc. *Tunc.*
T7. *Tur.*
TBM. *Tabula matrimoniales.*
T. *Tunc.*
To. *Tanto.*
T. *Ter.*
T. *Trans.*
TP. *Tempus.*
TP.B. *Tempus bonum.*
TiB. *Tribunus.*
TR.PL. *Tribunus plebis.*
TBC. *Tribunitia.*
T. *Tullius.*
TIB. *Tiberius.*
TIB.CS. *Tiberius Cæsar.*
TIB.CL. *Tiberius Claudius.*

Digitized by Google

T r.	*Tri.*
T M.	*Terminus.*
T M. P.	*Terminum posuit.*
T M.D D.	*Terminum dedicauit.*
T B.I.	*Tiberij.*
T B.R.	*Tiberij Roma.*
T M.	*Terma.*
T M.D D.	*Terma dedicata.*
T.	*Tem.*
T B.	*Tibi.*
T B.D.F.	*Tibi dulci filia.*
T B.D.F.M.	*Tibi dulci filiæ meæ.*
T B.D.F.M. A O P T.	*Tibi dulci filio meo a deprimo.*
T R A I.	*Traianus.*
V.	*Vel.*
V V T.	*Velut.*
V VI.	*Veluti*
Vo.	*Vero.*
V.F.	*Vsumfructum.*
V.C	*Vsucapio.*
V B.	*Verba.*
V V.	*Velut.*
V.E T.	*Verum etiam.*
V.G.	*Verbi gratia.*
V R B.	*Vrbis.*
V.P.	*Vir perfectissimus.*
V I R.	*Virgo.*
V I R.V.	*Virgo Vestalis.*
V.	*Vestes.*
V E S P.	*Vespasianus.*
V E S P.C S.	*Vespasianus Cæsar.*
V A L.	*Valerius.*
V A L. C S.	*Valerius Cæsar.*
V.M V N.	*Viæ muniuit.*
X.	*Existimauit.*
X.	*Existimatio.*
X.	*Xenodochus.*
X:	*Decies.*
Y M N.	*Hymnum.*
Z E N.	*Zenobius.*

PETRI

PETRI DIACONI
DE NOTIS LITERARVM MORE ROMANO LIBER, AD CONRADVM IMP. RO. PRIMVM.

CONRADO Dei gratia Imp. Romano, omnibus inuicte perpetuo, PETRVS Diaconus. Quicquid vbique in Solonatero remorantes Apocrisarij adeo conseruati Imperij matri erunt, ex parte præceptoris nostri Rodulphi, Cancellarij nostri Imperij flagitari, scilicet, vt Librum notarum, iam iam penè deletum, renouans vestræ eminentiæ destinarem. Amplexus sum (fateor) interioribus brachiis tãti præceptoris famã, & de sacri vestri Imperij incolumitate Deo cõseruatori omniũ gratiãs egi, ardentissimo desiderio flagrãs aliquod opusculũ tanto imperio gratũ, quomodolibet exarare. Similiter etiam concernẽtes vos omni nixu veterum prædecessorũ vestrorum industriam imitari: qui vbiq; dispersos libros in Romano palatio adunauerunt. Æmilius namq; Paulus Imp. Ro. Persen. regem potentissimũ superans, librorũ copiam in Vrbis palatio adunauit. Dehinc Lucullus ex Pontica præda. Post Cæsar dedit P. Terentio M. Varroni negotium maximæ bibliothecæ exornandæ. Qui tã multa scripsit, quàm multa vix quisquã legere posset: tam multa legit, vt aliquid scribere vacauisse, nobilitas Romana miretur. Similiter etiam Publius Græcas, & Latinas adduxit. De his iterum. Nunc quas primus notas instituit scribamus. vulgares notas habemus, primus Mille, & Centum inuenit, ad hunc scilicet vsum, vt quicquid per contẽptionem præsentium diceretur, librarij scriberent cõplures simul astantes diuersis inter se partibus, quot quisq; verba, & quo ordine exciperet. Dehinc Tullius Tyro Ciceronis libertus notas præpositionum cõmentatus est. Post hunc Philargius, Samius, & aliqui Mecœnatis alius addiderũt. Deinde Lucius Anneus Seneca cõtractas omnium digesto, & aucto numero, opus in quinq; millia extẽdit. Notę autẽ dictæ sunt eo, quòd verba in syllabas præfixis characteribus notant, vt ad notitiã legẽtium reuocarẽt. quas didicerunt. Quas, qui scribũt, proprie iã Notarij appellãtur. Scribebantur autem verba per huiusmodi notas breuitatis causſa, vt per B.P. Bonum. factum per S.C. Senatus consultũ. Per R.P. Res publica. Per P.R. Populus Romanus, Per D.T./Duntaxat. Per supremã literã: Mille. Per P. Pupillus. Per q. aduerso capite Pupilla. Per vnum K. Caput. Quinque autẽ sunt apud Græcos mysticæ literæ. Prima Y. humanã vitã significat. Hac Pythagoras Samius primus formauit vitæ cursum. Nã primam ætatẽ, quippe, quæ adhuc sine vitiis est, inferiori parti huius literæ dedit. Biuium, quod supereſt, adolescẽtia cœpit. cuius dextera pars ardua est, sed ad beatã vitam tendens: sinistra facilior, ad malum vergens. Secũda Θ quod mortem denotat. Nam cuius nomini Imperatores eandem Θ apponebant, supplicio afficiebatur, & dicitur Θάνατος τῆς ψυχῆς. i. à morte: & habet per medium telum. i. mortẽ significat Militis in bello. Tertiam est T, figuram demõstrãs Dominicæ Crucis. Reliquas vero duas, primam, & vltimam, sibi vẽdicat Christus dicens, Ego sum α, & ω. Cõcurrentibus enim in se inuicem α, & ω vsque deuoluitur, & rursus ω ad α replicatur, vt ostendatur intra se Dominus initij decursus ad finem & finis decursus ad initium. Sanè literam L Saulius magister primus Romanis adiecit, vt in sono duarum literarum discretionẽ faceret. H, & Q. Quæ ideo superuacuæ dicuntur, quòd, exceptis calendis, superflue videãtur. X, litera vsq; ad Augusti tempus non erat: sed pro ea C, & S, scribebant. Sed tempore Crucis euenit, vnde duplex vocatur: quia pro C & S ponatur. A Græcis duas Augustus literas mutuauit Romanis Y & Z. & hæ vsq; ad Augusti tẽpus non scribebantur: sed pro Z duas SS ponebant: Pro Y verò I scribebant. Sed de his hactenus. Ad Notarum descriptionem renouandam CHRISTO Auspice, veniamus.

A

A
A A.
AA.
AVG. vel AVG.
AG.
AC.
ACON.
AMS.
AVR.
AMN.
AT.
ATR.
AD.
ACC.
AER.
ADI.P.
AD.L.
AD.QSR.
AP.
APP.
AM.NT. AMN.
AC.MT.
AD.F.
AG.
AGT.
ALA.LG.
A.
ANN.
A.TP.
AD.P.
AEDIL.CVRVL.
AEDIL.PLEB.
AE.D.
AED.IN.M.
AED.S.
ARC.
A.P.Q.
A.A.C.
AVT.PRR.
AP.N.
APPN.
ARG.
APPS.CLV.
ALXA.
AD.D.
A.ALR.
A.T.AB.
AP.
ANT.
AGO.
ACN.

Aſſolet, Vel Aulus.
Aut, Vel Ager.
Aut, Vel Ager.
Auguſti, Vel Auguſtus.
Auguſtalis.
Auguſtus.
Ago.
Albus.
Albionem.
Amicus.
Aurelius, Vel Aurum.
Amantiſſimus.
Autem.
Authoritas, Vel Author.
Adiutor.
Acceptat, Vel Accepe-rat.
Aerarium.
Adiutor provincia.
Ad locum.
Ad quæſtorem.
Apud.
Appellat.
Amicus noſter amantiſſimus.
Actione mandati.
Ad finem.
Agit.
Agitur.
Alia lege, Vel Legione.
Annus, Vel Abſolvo, Vel Abſoluto.
Annos, Vel Annorum.
Anno tempore.
Ante diem pridie.
Aedilis curulis.
Aedilis plebis.
Aedem dicavit.
Aedes inſcripſit mercede.
Aedibus ſacris.
Arca.
Aulj Publij Quinti.
Ante audatam cauſam.
Author provincia Romanorum.
Apud nos.
Appellantur.
Argentum.
Appius Claudius.
Alexander.
Ad Diſcordem, Vel ad diſcordiam.
Alij adulteravit.
Adoleſcenti teſticulos abſcidit.
Apud.
Ante, Vel Anten.
Agor.
Actione.

AVG.N.
AG.
AG.
A'S.L.F.
A'S.
ARM.E.
A' CSL.
A'C.S.L.E.C.

AC.MR.
AN.G.P.
AO.P.

A.C.P.VI.
A.TT.
BRC. II.
ARR.
AMPHTR.
A'S.TT.
AER.ST.
A.P.CLN.
A' COSS.CL.

AD.D.
AC.D.Q.T.P.

AC.DN.
AVC.

AMN.
A.TR.TP.
A.FBR.
AC.L.AQ.
℔.

AD.
AD.F.
AL.
A.G.
ADLR.
AD.P.XII.
A.AT.
ANN.SEN.
A.

Auguſtus noſter.
Agro.
Agrippa, Vel Agit.
A ſua lege fecit.
A ſuis.
Arma eius.
A Conſulibus.
A conſiliarijs ſua legionis, & civitatis.
Ancus Martius.
Angelus percuſſit.
Auro puro, Vel Auro poſito.
Ad caput pedes ſex.
Ante titulum.
Arcus duas.
Arvum.
Amphiteatrum.
A ſupra tecto.
Aerario Saturni.
Ad pedes columnæ.
A conſulibus civitatum, Vel à conſiliarijs.
Ad diſcendum.
Actione dein, qua tibi petitur.
Actione domini noſtri.
Auctoratum, Vel auctoritas, Vel auctor.
Anima.
Ad turrem Tarpeiam.
Ad Foſſa bonorum.
Actio legis Aquilia.
Miles ignorantiam demonſtrat.
Adeſt.
Ad frontem.
Almus.
Aulus Gellius.
Adulteravit.
Ad pedes duodecim.
Ante audita.
Annæus Seneca.

B.

B.
B.

Bonus, Vel Bene, Vel Balbus, Vel Brutus.
Bene, Vel Bona, Vel Balbus.
Buſtum.
Bonus, amabilis.
Bona fides.
Bona ſua.
Bonus.
Bonorum emptores.
Bona pecunia.
Bona aurea.
Bonam alimoniam, Vel Bonis Auguriis, Vel auſpicijs.

B.M.H.E.

Digitized by Google

B.M.H.E.	*Bona memoria hic eſt.*
B.M.N.	*Bona munera.*
B̄I.	*Balbus.*
B.M.	*Bene merentes.*
B.MR.C.	*Bene mereat cibum.*
B.MR SE.	*Benemerentibus ſerua.*
B.MR.SE.H.	*Benemerentibus ſeruatur hoc.*
BB.	*Bonarum.*
BFC.	*Beneficũ, ſel Benefecit.*
B.M.F.	*Benemerentibus fecit, ſel Benemerenti.*
B.V.	*Bonorum ſenditur.*
B.H.	*Bonorum hæres.*
B.HT.S.	*Bonorum hæreditas.*
B̄R.	*Bonorum.*
B̄R.SI.	*Bonorum ſerui.*
B.LB.	*Bonorum liberi.*
B.FL.	*Bonorum filius.*
B. P.	*Bonorum poſſeſſor, ſel Bonorum poteſtas. ſel Bonorum publicum.*
B̄A.	*Bona.*
BN.	*Bonum.*
BN.	*Bona noſtra.*
B̄.V.	*Bona ſeſtra.*
B.F.	*Bona fœmina, ſel Bona fortuna ſel Bonum factum.*
BFI.C.	*Bona fidei contractus.*
BVS.	*Bonus.*
B.F.C.T.	*Bona fide contracta.*
B̄.VD.	*Bona ſendita.*
B.M.	*Bona materna.*
B.P.	*Bona paterna.*
B.ER.	*Bona eorum.*
B.ER.ST.	*Bona eorum ſeruantur.*
B.ER.INT.	*Bona eorum inueniuntur,*
B.E.I.	*ſel ſic aliquando.*
BN.H.I.	*Bona hic inuenies.*
B. E⁹.	*Bona eius.*
B.E.IA.	*Bona eius induſtria.*
B.E.CA.	*Bona eius caduca.*
B.F.	*Beneficium, ſel Benefecit.*
B.E.E.	*Bona ex edicto.*
BE.	*Brenſter, ſel Beneficium.*
B.FR.	*Bona fortuna.*
B.H.S̄.I.	*Bona hic ſita inuenies.*
B.MT.	*Bona materia.*
B.R.P.N.	*Bene rei publicæ nato.*
BEL.	*Bellum.*
BA.	*Bra.*
BE.	*Bre.*
B⁹.	*Bus.*
B.	*Bus.*
BIINIIMIIRII TIFIICIT pro	*Benemereti fecit.*
BN.M.FEC.	*Benemerenti fecit.*

C Cauſa. Cauſat. & Centum. & Con & Contra. & Cum. & Cornibus. & Condemno, & condemnatio. & Caius. Inuerſa verò, ſi ſcribatur eadem littera, vt Ↄ, mulierem Caiam ſignificat: quia tam Caias eſſe vocitatas, quàm Caios, ex nuptialibus ſacris apparet: & plurima ſunt monumenta veterum documento. Item de diga. nma Æolico, ⅁. vt in multis ſepulchris SER-⅁VS, FVLGVS ⅁ALE. ⅁IXIT.

C. vel CA.AM.	*Cauſa amabilis.*
CA.M⁹.	*Cauſa mortis.*
C.C.E.	*Cauſa comenta eſt.*
C.N.EE.CC.	*Credemus non eſſe cauſam comentam.*
CÆS. vel CS.	*Cæſar.*
C̄S.A.	*Cæſar Auguſtus.*
C̄S.M.	*Cæſar Maximus.*
C̄S.IP.	*Cæſar Imperator.*
CNTO.	*Centenario.*
C̄I.	*Centummillia.*
CTR.	*Caterum.*
C̄C.	*Circum.*
C̄T.	*Cauſat.*
CT.RM.	*Ciuitatis Romana.*
C.R.	*Ciuis Romanus.*
CR.C.P.	*Cuius rei cauſa promiſſio.*
CC.	*Ducenti.*
C.ML.	*Centum millia.*
CTR.M.	*Citra murum.*
C̃.	*Corymbus.*
C.N.	*Ciuis noſter.*
C̄TR.	*Caterum, vel Ciuitatis Romana.*
C̄T.	*Caput.*
C.C.	*Calumnia cauſa.*
CM⁹.	*Comes.*
COR.	*Cornelius.*
CORP.	*Corpus.*
C T̄.	*Contrarium, vel Contrarium.*
Ↄ O.	*Conſulibus. ſel Conſules.*
COSS. vel CONS. CS.	*Communes, ſel Conſiliarius & aliquãdo Cõſul.*
COM. vel C̄O.	*Comitia obdurata.*
OBD.	*Clariſſimus vir.*
CL.V.	*Clariſſima fœmina, ſel filia.*
C.L F.	*Cuius.*
C⁹.	*Cum.*
Ↄ.	*Caius Caij filius.*
C.C.F.	*Ciuis, ſel Ciuitas.*
CIV.	*Cuius rei cauſa.*
C R.C.	*Claudius.*
CLI.	*Cohortes tres inuenies.*
C.III.INV.	*Cauſam laudabilem.*
C.LDBL.	*Cum ſuis ſeruis.*
CSS.	*Cum ſuis filiis.*
C.S.FL.	

60

Digitized by Google

C.CLR. *Causa clara regi.*
C.V. *Causa Virginum.*
C.B. *Ciuis bonus.*
CORN.R.F. *Cornelia regis filia.*
C.F.R. *Causa filia Regis.*
CCC.D P. *Trecentum duplex.*
CORN.AVRS. *Coronas aureas.*
C.IT. *Causa iusta.*
C.S.H. *Cum heredibus.*
CS.P.E. *Cum sua pecunia est.*
C.II. IV.P. *Cubitos duos inuenies plumbum.*
C.IV. ARG. *Cubitos decem inuenies argentum.*
C.XXIV.AVR. M. *Cubitos viginti inuenies aurum mirabile.*
C PT. *Causa petitionis, Vel Causam posuit.*
C MAR.P. *Caput margine plena.*
CVIT. *Ciuitas.*
CCC.T.P. *Trecentum terra pedes.*
CPS. *Capsa.*
C M.T. *Causam mali tui.*
C M.T. *Crementum multum.*
CPRSS. *Cupressi.*
CN.T.VI. *Centenaria sex.*
CT.V.O.A B. *Ciuitas Vita omnia aufert bona.*
CML.XII. *Camelos duodecim.*
CORN. *Cornibus.*
CVI. *Cuius.*
CED. *Cuius nassus esse dicitur.*
C.C.R. *Contrarius contractus.*
CONTVB. *Contubernalis.*
CR. *Crepitus. Vel Crispus.*
CD. *Condemnatus.*
C.PS.E. *Causam posuit edicti.*
CENS. vel CNSP. *Censor Pompeius.*
CDG. *Condignum.*
CLS. *Clarissimus.*
Cl. COS. DESIG. *Claudius Consul designatus.*
CS. *Communis.*
CSI. *Controuersia.*
CT.RÆ. *Ciuitatis Romæ.*
C. *Comitialem diem quoque significabat.*
CO:ꝫ ꝫ. *Collega.*
D D. *Dimus.*
D. *Dedicauit.*
D'. *Dedit, Vel Die.*
DD. *Damnum dedit.*
DR.P. *Dare spondet, Vel promittit.*
D'.E. *Damnatus est.*
DD. *Dedimus.*
DD'. *Dandum.*
DD.M. *Dedimus mercedem.*
D' D'. *Dandæ.*
D. *Dedit, & quandoque Dedicauit, & aliquando Denarium dicit.*
D.D. *De domi, Vel deinde.*
DD. *Dedicatio.*
DD. *Dolio Ducit.*
DD. *Dedit Deus, Vel Dono dedit.*
DD. *Decreto dato, Vel Deo dedicauit.*
DD. *Dolio dolio.*
DD. *Dedicauerunt, Vel Declinauerunt.*
D D. *Dixerunt, Vel Dederunt.*
DEST. *Destinauit.*
DPO. *Depositio.*
DL. *De loco.*
DOT.R. *Dotem recuperauit.*
DF. *Defuncta, vel Defuncta.*
DQ.R. *De qua re.*
DV. *Deuotus.*
DV'. *Deustus.*
D.B. *Decius Brutus.*
DP. *Deuota persona.*
D.A. *Diuus Augusti.*
D.A. *Dono.*
D.B.C.D.CDB. *Diebus Cæsaris Dictatoris causa dedicata est.*
D.C.A. *Diuus Cæsar Augustus.*
D.B.D.D. *De bonis, dixerunt, Vel Dederunt.*
D.B.S.F. *De bonis suis fecit.*
D.B.N. *De bonis nostris.*
D.C.S. *De consulis sententia.*
DCT. *Detractum.*
D'. *Dedicauit, Vel dixit, Vel Damnauit, Vel Ducit, Vel Donat, Vel Donauit, Vel Damni.*
DP. *Diuus Pius.*
DIG.M. *Dignus morte, Vel memoria.*
DDC. *Dedicauerunt.*
DII. *Dilectus, Vel Dilectissimus.*
D.M. *Dis Manibus, Vel Domus mortui.*
DM. *Deum, Vel Demum.*
D.M. *Diuus maximus, Vel Dis maximus, Vel Diuus Manes.*
D.M.S. *Dis manibus sacrum, Vel Dormierunt, Vel Dormiunt mortui securi.*
D.M.S.C.P. *Dies mali sequantur, crapeius.*
D.M.L. *De malè loquentibus.*
D.M.S.C. *Dies malus sequitur cras.*
D.Q.S. *Die quo supra.*
DOT. *Dotem.*

Digitized by Google

D.P. *Detem petit, vel Detis promisso.*
D.F. *Detem fecit.*
DO. *Donatio.*
D.L. *Do legē, vel Dono legauit. vel Dico legem.*
DNS. *Dominus.*
DNA. *Domina.*
DNO. *Domino.*
D'.DS. *Duo deserebantur.*
DV.I.S. *Deuotus istorum seruatur*
DT. *Duntaxat.*
DEE. *Damnatum esse.*
D.D.N.M.P. *Dare de nutu mihi parat.*
D.M.O. *Domum mitius operans.*
D.P.F. *Denunciandi potestatem fecit.*
DERS. *Deserta.*
DD.DD.D.A.A. *Dedicarunt, dederunt, dono, auro, argento, ære.*
D.V.M.T. *Dolo, vel malo tuo.*
DVL. *Dulcis.*
DVMS. *Dulcissimus.*
DS. *Deus.*
DS. *Dis.*
DT. *Durat.*
DO. TRA. vel TRIN. *Dino Traiano.*
DO.VAL. *Dino Valerio, vel Valeriano.*
D.S.P.O. *De sua pecunia obiit.*
D.S.P.S.P. *De sapientia sua perfecit.*
D.MN.FL.R.L.S. E.I. *De munere filia Regis lucus est iste.*
D.H P.I.M.R.R. H. *De hac petra intus munere Regis habes.*
D.M.B D. *De memoria bene dicit.*
D.P. *De pecunia.*
DOS.CS,D.CCL. PC.A.GVS. *Duos cubitos est concluſa pecunia Augustæ Virginis,*
D.D.VRG. *De domi Virginis.*
D.R S. *De Regibus.*
D.PS. *De Principibus, vel Pauperibus.*
D.VS. *Dea Virgines.*
D.V.S. *De Virtutibus.*
D.VS. *De Verbis.*
D.M.L. *De malè loquentibus.*
DSP. *De sapientibus.*
D.IPS. *De ipsis.*
D.B.MB. *De bene merentibus.*
D.TB. *De Tribubus.*
D.PF. *De Præfecto.*
D.R.M. *De Romanis.*
D.TRBNL.T.S. *De tribunali tulit sententiam.*
D.P.ORT. *De parte Orientis.*
D.P.OC. *De parte Occidentis.*
DETI. *Defuncti.*
DPS. *Discipulus.*
D.M.S.C.S.R.P. T.DEINV. CAR. *Dies malus sequitur cras, si ruperis tomitrua, dein inuenies carbones.*
D.FEC.R. *De pecuniis repetundis*
DIIIB. *Diebus.*
DVC.DVC. *Ducum ductor.*
D.D. *Ducum dux, vel Duc, Duc.*
D.AE. *De ærario.*
D.B.C. *De bene consulentibus.*
D.B.N. *De bene notatis.*
D.R.P. *De republica.*
D.B.C. *De bono communi.*
D.B.IN. *De bonis incertis.*
D.B.I. *De bono iudicio.*
D.SVP.P. *De supina pila.*
D.N.G. *Diutius non gaudebis.*
D.D.M.V. *Dies mali Generent.*
D.R.N. *Deus respice nos.*
DC.N.N.B.D. *De Cæsare nemo non bene dicat.*
D.A.M.S.AV. *De auibus malè senserunt Augures.*
D.L.L.IV.A. *De isto lapide inuenies aurum.*
D.N.P.F.S. *De numerata pecunia faciet sacrum.*
D.T.G.Q.S. *De tuo genio quid sentis.*
DEG.AM. *Degeneras à tuis maioribus.*
DEGN.T.O. *Degenerem te offendis*
DI.V.BB. *Dilatum Virum liberat.*
D.M.B.M.F. *Dis manibus bene memoria fecit, vel Bene merentibus fecit.*
D.L.D.P. *Dis locum dedit publicè.*
D.S. *Dato solo.*
D.D Q O.H.L. S.E.V. *Dis, Deabúsque omnibus hunc locum sacrum esse voluerunt.*
DD.F.H.L.I.O. LIB.PRI.DD. M.AR.PV.ET. LI.P. *Dedicatus est hic locus Liberatori primum, deinde Martis Pugnatori, Libero Patri.*

E

E.N. *Est noster. vel Et non*
E.E. *Esse.*
EX. *Eius.*
EX.M.D. *Eius memoria dixi.*
EX B. *Eius bona.*
EC.ABS.CP. *Hac abscondita pecunia.*
ER.L.M.ETN. *Erit locus memoria aterna.*
ELG.B.E. *Elanguit bonitas eius.*
ESS.VDD.MM. R. *Esse videndum monumentum Regis, vel Vendendum.*

Digitized by Google

ET.	*Etiam*
ET.NC.	*Etiamhunc.*
EG.	*Ego, Vel Aeger, Vel Eius, Vel Aegrum.*
EG.M.	*Einſmodi.*
EE.	*Eſſe.*
EE.I.P.	*Eſſe in poteſtate, Vel in poterum.*
EE.G.M.I.	*Eſſe magis poteſt, Vel Magiſter poteſt.*
EE.M.F.I.	*Eſſe magis fieri inſſit.*
EE.N.P.	*Eſſe non poteſt.*
E.ERG.R.	*Eius ergo Rex.*
EIMO.	*Einſmodi.*
E p̄ vel EP.	*Epiſtula, Vel Epitaphium.*
EP.M.	*Epiſtulam miſit.*
ER.	*Erunt.*
ER.	*Erit.*
ERP.	*Eripiet, Vel Erit paratus.*
ERG'. vel ERG.	*Ergo.*
EPS.	*Epiſcopus.*
EQ.R.	*Eques Romanus.*
EV.	*Eius.*
Ex.	*Exigitur.*
EXC.	*Ex conſuetudine, Vel ex cautione, Vel Ex conditione.*
E.A.	*Eſt ante.*
E.R.B.	*Eius regis bona.*
EOR.	*Eorum.*
E.PP.	*Et praparat.*
E.H.E.	*Exhæres eſto.*
EH.	*Exharedibus, Vel Exhareditatis.*
E.I.R.Q.	*Exiui requietum.*
ER.A.	*Ea res igitur.*
E.I. M.C.	*Ex iure manu conſertum vocauit.*
E.H.O.L.N.R.	*Eius hac omnibus lege nihil rogauit.*
E.E.	*Ex edicto.*
EHE.	*Exhareditate eſt.*
E.C.S.A.B.	*Eius cauſa Senatus abdicauit.*
E.M.	*Ex more.*
EX. M.	*Ex malitia.*
EDV.P.D.	*Edulium populo dedit.*
ED.V.	*Edendo Viuimus.*
E.V.V.V.N.V.V.E.	*Ede, Vt Viuas, ne Viue, Vt edas.*
E.P.	*Edendum parce.*
E CONV.	*E connubio.*
E S.	*E Senatu.*
E C.	*E comitio, Vel E Capitolio.*
E S.Æ.M.R.	*E ſacra ade Martis.*
E P.	*E palatio, Vel E publico.*
EQ COH.	*Equeſtre cohortis.*
ER.	*Ea.*
Ea.	

F

	Fecit aliquando Felix. & Familia & Fuit & Fit. & Figura. & Fides, & Filius.
FAM.	*Familiaris.*
FR.	*Frater.*
FEM.	*Femina.*
F.FL.	*Fratris filius.*
FA.	*Filia.*
FO.	*Forum.*
FDC. vel FC.	*Fideicommiſſum.*
FD.M.	*Fides mundi.*
FRS.	*Fortis.*
FE.	*Fundauerunt.*
FER.	*Fecerunt.*
FB.	*Fabricauit.*
FC.	*Fecerunt.*
FRMS.	*Fortiſſimus.*
FEA.	*Femina.*
FF.	*Fecerunt.*
FC.	*Fecit.*
FLA.R.	*Filia Regis.*
F.F.	*Filius familia.*
FF.	*Fabreſactum.*
FLB.	*Flabrum.*
FRT.	*Forſitan.*
F.D.	*Fecit deus, Vel Deus.*
F.FBC.	*Fecit fabricatio.*
FO.	*Forum.*
FR.	*Frater.*
FR.	*Forum.*
FR.F.	*Fratris filius.*
FS.	*Fratres.*
FRA.C.	*Fraude creditoris.*
FO.S.V.P. XX. IN MM. LDBLE.	*Fode ſub via pedes viginti inuenies monumentum laudabile.*
F.H.IV.	*Fortunam hic inuenies.*
FN.AGR.	*Fines agrorum.*
FRES.ARR.	*Fornaces aurificum.*
F.P.H SB.TLA.	*Fortis porta hac ſub tabula*
FR.	*Forum regundorum Vel Regum, Vel Finium regundorum.*
FLS.	*Flauus.*
F.M.IT.	*Fari mumus impleuit.*
FN.AGR.	*Fines agrorum.*
F.M.	*Fecit memoriam, Vel Faciendum mandauit.*
F.S.E.	*Factum ſic eſt.*
F.S.E.	*Factum eſt.*
F.T. C.	*Familia teſtis cauſa, Vel Pannula.*
F.FAM. vel F.F.	*Filius familias.*
FIC.	*Fiſcum, Vel Fideicommiſſum.*
FIC.R.P.C.	*Fiſcum Reipublica cauſa.*
FI.B.	*Fide bona.*
FIB.	*Fideiuſſores.*
F'E.	*Fortem.*

F.DAC.

Digitized by Google

FD.AG. *Fundum agri*
F'B. *Fabricabant.*
F.P. *Forma publica vel Poena*
F.PP.R. *Forum populi Romani*
FE. *Familia.*
F. *Fit. & aliquando Fur.*
F.P. *Fidei promissor. vel fides promissa*
F.R. *Finibus regnandis*
F.C.L. *Fraudatorum causa Latina*
F.CD. *Fraude credentes*
F.E. *Filius eius*
F.ED. *Factum edicto*
F.E.D. *Factum esse dicetur*
FABR. *Fabrorum*
EDI.M. *Fides mera*
FF. *Fefellerunt*
F F. *Fortuna felici*
FAC.B. *Factum bene*
FAC.F. *Factum feliciter*
FAV.F. *Faustina fatum*
FID.D. *Fide dignum*
FID.SER. *Fidelis servum.*
FID.F. *Fideliter factum*
FID.P.R. *Fides populi Romani*
FID.R.P. *Fides Respublica*
FID.S. *Fides Senatus.*
FID.P.C. *Fides Patrum Conscriptorum*
FID.IMP. *Fides Imperatoria*
FID. R. *Fides Regia*
FID.INTEM. *Fides intemerata*
FIG. *Figulus. vel Figura*
F.CL. *Fraude clientis*
F. *Factum quoque declarabat diem*

G *Gaudium. & aliquando Gaius, & genius & Gens, & Gratia.*

G9. *Gens. & Genius.*
GR. *Gerit. vel Gratis.*
GS. *Gesserunt*
GG. *Gesserunt*
GA. *Gratis.*
GAV.V. *Graustas vera. vel Vestra*
G.B. *Gens bona*
GENS. *Gentes*
GD. *Gaudium*
GR.EX. *Gratia eius*
GRC. *Gracum*
GLA. *Gloria*
GLA.S.HI. *Gloria sua hic intus*
G.RM.HI.RQ. *Genius regium hic requiescit.*
GN.N. *Genus nostrorum. vel Nostrum*
GN. *Gens & aliquando Genus*
GT. *Gentes*
GRI. *Gerit*
CS. *Genus*
G.D. *Gens dolosa*
GMF. *Germanus frater*
GV. *Genus*
GN.R.S. *Genus Romani Senatus*
GR.AT.RS.B. *Genitor autem reservator bonus vel, Gerit rem Senatus bene*
G.V. *Granius Valerius*
G9.R. *Genus Regium*
GM'.FI'. *Germanus filius*
GLI. *Gloria*
GL.P. *Gloria parentum*
GAV. *Gravitas vera, vel Vestra.*
GX. *rex*
G.II.IVI.L.M. *Cubitos duos invenies locum mirabilem*
G.GEN.GER. *Gaudium generis Germanici*
GLA.S.H.INTE. *Gloria sua hic intus est.*
GERM. *Germanicus*
GM.FI. *Germani filius*
GOTH. *Gothicus*
GR.E. *Gratia eius*
GS. *Gessit*
GR.D. *Gratis datum*
G.P. *Gula parentum*
G.F. *Gula filiorum*
G.IN. *Gens iniqua*

H *Hoc*

H. *Hares*
HH. *Hac.*
H'. *Habet, vel Hares. vel Hanc*
HO.H. *Homo honestus*
HC. *Hunc*
H.F. *Hic fundavit*
H.DD. *Hic dedicavit*
H.E.M.TBNR. *Hac est memoria Tribunorum*
H.ÆDF.Q.C.P. *Hoc adificium, quod cernis.*
AMR.PFEC. *prudens amator perfecit.*
HER.S. *Herculis sacrum*
HÆS.PRC. *Haredes principis*
HÆ.M. *Haredem meum*
HIC.IV.EDF. *Hic invenies adificium Regale*
REGL.
H.M.M. *Hic memoria immorabilis*
H.GOG. *Haredem cognitorem, vel Haredem cognovit*
HC.L RO. *Hunc locum Romanorum*
HC.AM.N. *Hunc amicum nostrum*
HC.L. *Hunc locum*
H.DD. *Hic dedicant, vel Hoc dono datum*
H.SPL.M.AV. *Hac sepultura modo aucta*
H.S.V.F.M. *Hoc sibi vivens fieri mandavit*
H.M.S.M. *Hic mater sua mortua, vel Hora mala sumpsit moram.*
TH R. *Theatrum*

Digitized by Google

H S E. *Hic sepultus est.*
H HA P. *Hic habet pecuniam.*
H S. *Hic sunt.*
HH. *Hæredes.*
HR. *Hæres.*
HTT. *Hæreditatibus.*
H I. *Hæreditario iure.*
H I. *Hiemuenies.*
H A. *Hora.*
HS. *Hos.*
H O S. *Hic hora secunda.*
H P. *Honesta persona. vel Puella.*
H L N. *Honesto loco natus.*
H V. *Honesta vita.*
HSB. *Hostibus.*
HSS. *Hostes.*
HOM. *Homo.*
H HOM. *Homo honestus.*
HC V. *Hunc virum.*
HC AM N. *Hunc amicum nostrum.*
HEM M. *Hæredem meum.*
H B V P. *Hæres bonorumve possessor.*
HV. *Huius.*
H M *Hora mala vel Hora mortis.*
H M H N S. *Hoc monumentum hæredes non sequuntur.*
HOC M N. NON SEQ. *Hoc monumentum hæredes non sequuntur.*
H P S. *Hora pessima.*
H S. *Hæc sit. vel Hora secunda. vel Hoc satis.*
H S. *Hæc sunt.*
H S B. *Hic situs bonus.*
H S S. *Hostes sacrilegi.*
H V B P. *Hæres verus bonorum possessor.*
H D M. *Hæc domus mortis.*
H S. *Hostia sacrilega.*
H M EXT N. REC. *Hoc monumentum exteros non recipit.*
H M D A. *Hoc mandauit diuis Augustus.*
H M S S E H N S.

I *Inter. & Intra. & In.*
I. *In.*
I9. *Intra.*
I S. *Is sunt.*
I AGL. *In angulo.*
IMPL. *Imperialis.*
IIII TT. *Quatuor tituli vel Tribuni.*
III VIR R P C. *Triumuiri reipublicæ cõstituendæ.*
IIII I VIR. *Sextum vir.*
III VIR ÆD. CER. *Triũuiri ædiles cereales vel Carimonidales.*
II. *Duo millia.*
IIII V. *Quartum viri.*
III VIR A A A. F F. *Triumuiri ære, argẽto, auro, flando feriundo.*
II. *Iuu iurandum vel iuste iudicauit.*
I G. *In agro.*
I I I. *Iuste iudicauit iudicia.*
I L. *Intra limites vel in loco.*
INT vel INC. *Initio.*
INTS. *Intrauntes.*
I M IST B. ABSC. *In memoria ista sũt bona abscondita vel In monumẽto isto &c.*
IN HC MM S. P SN FN. *In hoc monumẽto sunt pecunia sine fine.*
IN BM. *In bona memoria.*
INTS S B EX. *Intus sunt bona eius.*
IN L ADMRBL. *Invenies locum admirabilem.*
IN M I S T D. AVGI. *In memoria ista sunt diuitia Augusti.*
IN HC MM S. P S. *In hoc monumento sunt pecunia sacra*
INST S AR E. M S. *Intus sub ara est memoria sacra.*
IN AGR P. *In agro pedes.*
IN FR P. *In fronte pedes.*
I TPL APL. *In templo Apollinis.*
I M TPL. *In medio templo*
ID. *Index.*
IT P VI. *Intra pedes sex*
IT P XIII. *Intra pedes tresdecim.*
I MO. *In medio*
INR AR. *Intra aram.*
IN FO vel I FO. *In fundo vel in foro*
I M CTT. *In media ciuitate*
IT LM. *Intra limen vel limites*
I9D. *Interdum*
IA. *Interea*
IAD. *Iamdudum vel iamdiu*
IA SD. *Iam satisdandum*
IA RI. *Iam respondes*
I AGL. *In angulo*
I FT. *In fonte*
I PTO. *In puteo*
I PNA. *In piscina*
IT II CL. *Intra duos colles*
IT II SPLC. *Intra duo sepulchra*
I PTE. *In pariete*
IMPLE. *Imperiale*
I C. *Iuxta Catulum*
I D. *In dominio vel In diuidendo vel Iurisdicundo*
I P S. *In possessione*
I L S. *In loco sacro*
I L D. *In loco diuino vel in loco domus.*
I S N R. *In senatu Romano*
I F. *In foro*
ID ID. *Iudicium iudicandum.*
ID. *Interdum*
I D P. *Iuredicundo præcepit.*
I D C *Iuris dicundi causa*

IE.

Digitized by Google

I.E. *Iudex esto.*
I.F. *In foro, Vel Interfuit.*
I.FOR.CS.A. *In foro Cæsaris Augusti.*
I.FOR.FLM. *In foro Flaminio.*
I I. *Ibi, Vel Imbi.*
I M. *Iam.*
I A℞ I. *Iam respondit.*
I A.Q. *Iam quam.*
I D.E. *Idem est.*
I D.Q. *Idémque.*
I.P T. *In postiune.*
I.L℞. *In loco religioso.*
I.L.D. *In loco diuino.*
I. L .P I. *In loco præsenti.*
I. L .A. *In loco absenti.*
I B. *In breui.*
I.P. *Intra prouinciam.*
I.C. *Intra circulum.*
I.T.T P. *In tuo tempore.*
I.T.C. *Intra tempus constitutum.*
I.P.P. *Intra posuit.*
I E. *Interest. Vel In eum.*
I M P.CS.A. *Imperator Cæsar Augustus.*
I.P̄C E. *Ius præcepti.*
XII X. *Duodecies, Vel Duodecuies, Vel Duodecigenti.*
I X.I. *Nonus decimus.*
I X.I. *Nouem decem.*
I.D.T.S.P. *In die tertio, siue perendinum.*
I.S.F. *In Senatu fuerunt.*
I F T. *Interfuerunt.*
I D I.D. *Iudicium dabo.*
I M P.A V^p. *Imperator Augustus.*
I A. *Interea.*
I G. *Igitur.*
I T̄. *Item.*
I^n M. *Hymnus. i laus.*
I.N.E E. *Iustum non esse.*
I.F O R.C S.A. *In foro Cæsaris Augusti.*
I.F O R.F L M. *In foro Flaminio.*
I.F.C S. *In foro Cæsaris.*
I.F.P. *In foro Pacis.*
I.F.T R. vel T℞. *In foro Transitorio.*
I.F.N. *In foro Nerua.*
I.F.T R. *In foro Traiani.*
I.F.H A. *In foro Hadriani.*
I.F.I V. *In foro Iulij.*
I.F.P OP. *In foro Pompilij, Vel Pompeij, Vel Popilij, Vel Populi.*
I.F.B. *In foro Boario.*
I.F.L. *In foro Liuij.*
I.F. FL A M. *In foro Flaminij. Vel Flaminia.*
I.F.P.R̄ *In foro prorostris, Vel Populi Romani.*

I.L.P. *In loco publico.*
I P.C S. *Imperator Cæsar.*
I.S.C. *In Senatu consulto.*
I.F.P.XIII I.A.P.T. *In frõte pedes xiij. in agro pedes totidem.*
I.C L. *Intra cluuum.*
I P. *Ius prætoris, Vel Præcepti.*
I I X. *Duodecies.*
I N̄. *Intercisum denotabat diẽ.*

K

K̄. *Calenda, Vel Calendæ.*
K. *Carissima.*
K^o. *Cardo.*
K S. *Chaos.*
K M̄. vel K. *Charissimus.*
K K. *Carissima, Vel Carissimi.*
K.I A N. *Calendis Ianuarij.*
KL D. *Calendas.*
K I. *Carissimi.*
K R.R.N. *Carus Rex noster.*
K R.A M.N. *Carus amicus noster.*
K R A.C.M. *Cara cane me.*
K R M. *Carmen i sonus, Vel sonus.*
K K.S T.C N D. S P L C. *Cara sunt cernenda sepulchra.*
K.Q. *Calendis Quintilis.*
K.S. *Calendis Sextilis.*
K R. *Chorus.*
K R.M. *Cara memoria.*
K.C. *Capite census, Vel Calũnia causa, Vel Capite casus.*
K.D. *Capite diminutus.*
L.P S. *Castra posuit, Vel Castra peregrina.*
K̄.F E S. *Calendis Februarijs.*
K̄.M A R T. *Calendis Martij.*
K̄.A P. *Calendis Aprilis.*
K̄.M A. *Calendis Maij.*
K.P. *Castra Ponti, Vel Cardo positus.*
K.M R. *Cara memoria.*
K.M. *Cardo maximus.*
K L.S E P. *Calendis Septembris.*
K L.O C T. *Calendis Octobris.*
K L.N O V. *Calendis Nouembris.*
K L.D E C. *Calendis Decembris.*
K.M. *Cardo maximus.*
K A R C. *Carthago.*
K.F. *Cardo finalis.*
K. *Curius.*
K.M T. *Curius mortuus.*
K.F X. *Castra fixit.*
K.D D. *Castra dedicauit.*
C A R C. *Caracuitas.*
K.M. *Cardo marinus.*
K.D. *Capite donatus.*
K A R C. *Carthago ciuitas.*

Digitized by Google

L

L.
L G.
L I T R.
L C.
L.L.
L D.
L G.D.
L G S.F.
L G.P M.
L G.S.I.
L G.S.P.

L G.
L B.
L C.S.
L C.S N.
L.D V I.
L.D D.

L.R.
L.Q.S.
L.P.
L E M.
L.P L.
L.A D Q.
L.M.D.
L.B.P.
L.I I.
L.I I.Q.
L.I T.F.
L.I M P L.
L.P R.

L.S.P A L.
L.IC.
L.PL.
L T.
L.T.
L.Mo.
L.V A L.R F.
L V P.A P.
L.P R.C R.

L.C.

L.I.D.A G.
L.M.E.
L G.E G.
L.R.I.
L.B.P.
L C.D I V.
L C.S.

L.D.

L.D.D.D.

Lucius, Vel Libertus, Vel Locus.
Lex Vel Lebor.
Leges.
Litera.
Locus.
Laudabilis loci.
Laudandum.
Legem dedit.
Legem suam fecit.
Legem promisit.
Legem seruare iussit.
Legem seruare promisit, Vel praecepit.
Legauit.
Liberi.
Locus sacer.
Locus Senatus.
Locus diuinus.
Locus dedicatus, Vel Donodatus, Vel Locum donodederunt.
Locus Religiosus.
Loco quo supra.
Locus propitius.
Locus emptus.
Locus publicus.
Locus adquisitus.
Locus morti dedistus.
Locus bene possessus.
Locus iniuria.
Locus iniuria Quiritum.
Locus inter fines.
Locus imperialis.
Locus priuatus, Vel Proprius.
Loca sacra palatij.
Loca incerta.
Loca periculosa.
Lucius Titius.
Locus Titi.
Lucius Murena.
Lucius Valerius Rufus.
Ludus Apollinis.
Latini prisci, ciues Romani.
Libertatis causa, Vel Latini ciues, Vel Consules.
Lex Iulia diui Augusti.
Lex mecum est.
Legem egisse.
Lex Regis iusta.
Locus bene possessus.
Lucrum diuinum.
Lucrum sacrum, Vel Locus sacer.
Locum dedistum, Vel Dedit.
Locus datus decreto Decurionum, Vel Locum dedi-
nationis dono dederũt Vel Locus dedicationum dedicatus.
Legem fecit suam.
Legio.
Locum hunc.
Latini patres.
Locus morti deditus, Vel Manibus dicatus.
Sexagesima.
Locus, qui super est.
Legione decima.
Sestertium notat.

L G.F.S.
L E G.
L.H.
L T.P R.
L.M.D.

L X.
L.Q.S.E.
L E G.X.
LLS.
LIBER. L. F.F.O. M.D.S.

M

M R.
M A X.P O T.
M C.
M F.F.
M.F.

M.F.P.
M N F.L.
M F.O P P.
M F.T T.

M N M.
M.D.O.
M A G.M L.

M.R F.
M.C S.
M M°N.
M A I.
M.
M I N.
M M.
M.L.
M.A G.
M°.
M°.P.
M.
M M T.
M M.P.

M M.A.
M M.L.
M S.
M.V N.T.
M V L.B.
M V L.M.
M V L.P.
M.P.
M.P.D.
M.C.V.
M.T.F.E.

Mensum, Vel Meam, Vel Marcus, Vel Miles, Vel Martius.
Marcus.
Maximus Pontifex.
Mancipio.
Manifestum fecit.
Mala fide, Vel Malefidus, Vel Mala fidei.
Mala fidei possessor.
Manifestus locus.
Manifestum oppidum.
Manifestum territorium, Vel Titulum.
Mammissum.
Mihi dare oportet.
Magister Militum, Vel Magistratus.
Marcus Rufus.
Marcus Caesar.
Matrimonium.
Maior.
Mihi.
Minor.
Militem.
Militis locus.
Militis ager.
Modo.
Mortem posit.
Molestus.
Monumentum.
Monumentum posit, Vel Posuit.
Monumentum accepit.
Monumenti locus.
Mos, Vel Mus.

Mulier bona.
Mulier mala.
Mulier pessima.
Male positus.
Maiorem partem dixit.
Manu consertum vocauit.
Malo tuo factum est.

M.M.P.

Digitized by Google

M.M.P. *Malo mancipio poteſtate.*
M L.Q.E. *Melius quicunque erit.*
M.H.E. *Mihi hæres erit.*
M.C.M. *Mortis cauſa manumiſſus.*
M N.M N. *Municipalis municeps.*
M V N. *Municipium vel Municipes.*
M O. *Modi.*
M L.P R. *Multum primum.*
M R.C.P. *Murum cum porta.*
M M.R G. *Memoria Regis.*
M M L A N T. *Mememoria Latona.*
M V N R. vel M V N *Munerabilis.*
M L. *Miles. vel Maleficus.*
M L T. *Milites.*
M. *Munus.*
M̄ S. *Moleſtus.*
M M L̄E. *Memoria legatorum.*
M.M.F. *Mutius Martij filius.*
M.C.F. *Mortis cauſa fecit. vel fuit.*
M I I C V M. *Mucum.*
M I I S. *Menſes. vel menſibus.*

N *Nam. vel Nec. vel Non. vel Nomen. vel Nepos. vel Nonius.*

N Q. *Namque vel Nunquam.*
N.M *Nam malum.*
N.S̄ F.E. *Nam ſatisfactum eſt.*
N°. *Naſcitur.*
N°.E P. *Natus eſt puer.*
N Q̄. *Neque. vel Nuſquam.*
N R. *Nero*
N. *Nos aliquando.*
N°. *Niſi. vel Noſter.*
N.C. *Nero Cæſar.*
N.P. *Nihil poteſt. vel poſſet.*
N. N. *Non enim.*
N.M. *Non minus.*
N.V. *Non vacat. vel non valet.*
V.VV. *Non vult.*
N.S.E. *Non ſic eſt.*
N̄ C. *Nunc.*
N.C° *Non certè.*
N.L. *Non longè.*
N.V. *Non vis.*
N.L.C. *Non licet.*
N B. *Nobis.*
N B L. *Nobilis.*
N O B.G. N. *Nobili genere natus.*
N O. *Nos.*
N O B.F.N. *Nobili familia natus.*
N N R. *Noſtrarum.*
N.E.D. *Notus, & dines.*
N Q N. *Nunquid non.*
N.Q.A N. *Numerat, qui annumerat.*
N.P. *Non poteſt. vel Non patet.*
N.C. *Non crede.*
N.C.N.P. *Non clam, nec precario.*
N.L. *Nominis Latini.*

N.R. *Non reſtituerunt.*
N.K.C. *Non calumniæ cauſa.*
N.N Q N. *Numerat, neque numerat.*
N S. *Noſter.*
N *Noſtri.*
N *Noſtrum. vel Num.*
N O. *Noſtro.*
N ON. *Nonarum.*
N.M. *Nomen muri.*
N ⊃ R. *Noſtrorum.*
N̄. *Non.*
N O B.G. *Nobilis generatus.*
N.L. *Nonius Lucius. vel Non lege. vel Nominis Latini.*
N̄. *Numerator.*
N E P T. *Neptunus. vel Neptunalia.*
N. vel NF. vel NP. & N F. *Nephaſtus.*
N T. *Nominatis.*

O *Oportet. vel Omnis. vel Oſtendit. & aliquando Omnibus.*
O O. *Oportebit. & Oportuit. vel Omnino, & Omnes aliquando.*
O P T. *Oportet.*
O.F.B. *Oportebit fide bona.*
O P. *Opter. & Oportere.*
O N A. *Omnia.*
O P. *Opus.*
O P P. *Oppidum.*
O B. *Obriatum.*
O. B N. *Omnia bona.*
O N. *Omnino.*
O.A.C.O.N.T.I.
O B. *Orbem.*
O D. *Ordo.*
O F F. *Officium.*
O C. *Occurſum.*
O. *Os & oſtendit quandoque.*
O N T M. IM P L. *Ornamentum Imperiale.*
O.O.T S. *Ornamentis omnibus textus.*
O.E.R. *Ob eam rem.*
O.C. *Ore concilio. vel Ora cōcilij.*
O.D.M. *Opera dominus munus.*
O T.F N. *Oſtium feneſtra.*
O°. *Oſtendit & Opertet.*
O M S. *Omnibus.*
O S. *Omnes.*
O M. *Omnium.*
O M A. *Omnia.*
O P T.P. *Optimo principe.*
O M.V.F. *Omnibus vivus fecit.*
O R N.I M P. *Ornatus Imperialis.*
Ø *Operto. vel Opertum, & nomini Militis.*

Digitized by Google

OƎ.K. *oppositum ipsum obisse demonstrat.*

ORN. *Ornatus, vel Ornamenta.*

P

P. *Publicus. & Poena. & Pius.*

P.L G A.T P. *Per longa tempora.*

P L T. *Placitum.*

P N T. *Ponte.*

P L R S. *Plerosque.*

P R F. *Praefectus.*

P E. *Positus est.*

P B L C. *Publicum.*

P.H. *Positus hic.*

P D.D C. *Pondera duodecim.*

P P Q R. *Populúsque Romanus.*

P̄. *Pra, vel Prapes.*

P. *Pro.*

P. *Per.*

P P̄ T. *Promptus.*

P V G. *Privilegium.*

P. *Potest.*

P.C. *Patres conscripti. vel Per consulatum. vel Post consulatum. vel Patris conscriptū.*

P A T. *Patritius.*

P.X. *Patris actio. vel pedes decem.*

P M S. *Praestamus.*

P T M. *Patrimonium.*

P.F. *Patris filius.*

P.F M. *Pater familias.*

P E C. *Pecunia.*

P.A. *Pluma arcenda.*

P.P. *Possideri, praescribi.*

P E. *Potes.*

P S. *Possunt. vel posui. vel Posuit.*

P D E. *Possidere.*

P C P. *Principem.*

P C. *Prisca.*

P C L. *Priscalis.*

P I V G. *Privilegio.*

P P. *Proposita.*

P P T. *Proprietati.*

P T.Q.R. *Propter quam rem.*

P T.Q. *Propter quod. vel propter quā rem.*

P V. *Provincia.*

P C. *Proconsul.*

P P T. *Proponitur.*

P P. *Perpetuum.*

P P.A V G. *Perpetuo Augusto.*

P. *Pedes. vel Pater. vel Patria.*

P P̄. *Perpetua.*

P E G. *Peregrinus.*

P. E. C. *Pecunia est constituta.*

P I C.O R B. *Piceno Orbicario.*

P E. *Potest.*

P. P E. *Post poenam.*

P. CO N S. *Post consules.*

P R S. *Prases.*

P C T. *Praeceptum.*

P̄.P.V.C. *Praeses provinciae vir clarissimus.*

P̄.A F. *Praeses Africa.*

P̄.A E G. *Praeses Aegypti.*

P̄ S Y R. *Praefectus Syriae.*

P̄.I V D. *Praefectus Iudaeae.*

P̄. C L. *Praefectus Classis.*

P̄. C L.R. *Praefectus Classis Rhaetorum. vel Romanorum.*

P̄.I S P. *Praefectus Hispaniae.*

P R.I L L. *Praefectus Illyrij.*

P R.D M. *Praefectus Damasci.*

P̄C.M S P T. *Praefectus Mesopotamiae.*

P̄C.P R T. *Praefectus Praetorij.*

P.F B R. *Praefectus Fabrum. vel Fabrorum.*

P.I M P.O R. *Praefectus Imperij Orientalis.*

P̄S.C O O R. *Praefectus Cohortis.*

PRÆF. VIGIL. *Praefectus Vigilum.*

PRAEF. VRB. *Praefectus Urbis.*

P R P R. *Praefectus Praetorij.*

PRAEF. ANN. *Praefectus Annonae.*

PRAE. PRAES. *Praefectus praesidij.*

P S. *Plebiscitum.*

P R C L D. *Pridie calendas.*

P I C. *Periculum.*

P R. *Prator.*

P I C. *Piscenum.*

P.F. *Potest fieri.*

P ξ. *Potest. vel possunt. vel Potentes.*

P.E. *Profectus est.*

P R.P. *Praeses provincia.*

P D. *Praedium.*

P.R. *Possessori redditum.*

P E. *Prator.*

P S. *Praeceps.*

P R.T R.P L. *Praetores Tribuni plebis.*

P R.I.A. *Praetori iudicem arbitrum.*

P.S.T.Q.H. *Praecipito, sumito, sibique habeto.*

P P. *Pax.*

P Ō. *Potest.*

P EC. *Perennia.*

P P A. *Propterea.*

P R T. *Praetorij.*

P. S T L I T I B I V D. *Praefectus stlitibus iudicandis id est, litibus.*

P.C. *Per Concilium. vel per Consules.*

P.F.O. *Patris filius optimus.*

P C P. *Principe.*

P A T.R. *Patritij Romani.*

P.V. *Populus videtur.*

P, V I D. *Populo videtur.*

P.V.E. *Populo visum est.*

P R O P. *Prodest Patria.*

P V B.I V. *Publicè iuravit.*

P V B.H O. *Publicus hostis.*

P O R.C.F. *Porcij Catonis filius.*

Digitized by Google

P.PAT. *Pater patratus.*
PCT. *Præceptum.*
P.C. *Publicè gerendum.*
P$\overline{RF}$. *Præfectos.*
P$\overline{RR}$. *Prætores.*
PRESBB. *Presbyteri.*

Q

QM.P. *Qua, Vel Qua, Vel Quia, Vel Qui, Vel Quintus.*
QT.MAX. *Quadrũ munere plenũ.*
QS. *Quintus Maximus.*
Q. *Quis.*
Quod Vel Quas, Vel Quãtum, Vel Quum, Vel, Quæstio.
Q D. *Quidem.*
QA. *Qua.*
QA. *Qua.*
Q$\overline{VI}$. *Quamdiu.*
Q$\overline{P}$. *Quatenus.*
Q$\overline{V}$. *Quarum.*
Q.Q. vel Q Q. vel
Q$\overline{Q}$. *Quanquam & Quoque.*
QR. *Quare.*
QS. *Qua ſicut.*
QAPP. *Quapropter.*
Q.D.R.P. *Qua de re peto.*
Q.D.R.P.G.V. *Qua de re peto grauitate Virum, Vel Graues Viros.*
Q.D.R.P.L.I V. *Qua de re peto laudabiliter iura.*
Q.P. *Quo perit.*
Q.E. *Cur eius.*
Q.A. *Quemadmodum.*
Q. *Quaſi.*
QT.C. *Quintus cælius.*
QM. *Quomodo.*
Q'R.E L. *Curtius Halius.*
Q.S T. *Quer ſtellis.*
QMS. *Quaſumus.*
Q.TP. *Quo tempore.*
QP. *Quippe.*
Q.R. *Quares.*
Q.E. *Qua.*
QRO. *Quaro.*
Q Q *Quacunque.*
QM.PT. *Quam patriam.*
Q.R. *Quem rogat.*
Q.ASS. *Quem aſſerit.*
Q$\overline{V}$ DIC. *Quem dicit.*
Q.P. *Quem petit.*
QS. *Quis.*
Q.E. *Quærendum eſt.*
Q Z. *Quæſtio.*
Q.N. *Qua nam.*
QM.L. *Quem locum.*
QM.P V. *Quam pronunciam.*
Q.E.V. *Qua Vult.*
QV. *Qui.*

QT.M. *Quintus Murena.*
Qo.M. *Quo modo.*
Q.E.R.E. *Qualis ea res erit.*
Q.Q D. *Quando quidem.*
Q.G.V. *Qua grauitas Viri?*
Q.C.P. *Qua cauſa petit?*
Q.I.P. *Quo iure petit?*
Q.I N D.P. *Quibus indiciis petit?*
QM.P T R.D. *Quam patriam dicit?*
Q B.N.F. *Quare bonũ non factum?*
QT.M. *Quanta munera, Vel Quot munera.*

R

Roma, Vel Romanus, Vel Romanorum, Vel Rom. Vel Rex, Vel Regulus, Vel Regnum.
RT. *Refert.*
RTD. *Rotundum.*
RM.L. *Romana leges.*
R.M.I. *Res materna iacet.*
RG.T S. *Regium Theſaurum.*
R.P CP. *Res principum.*
R C. vel ℞ C. *Reſcriptum.*
℞. *Reſponſum, Vel Reſpondit, Vel Res, Vel Rus, Vel Rex, Vel Rumt.*
R. vel R R. *Rura.*
$\overline{R}$. *Res, Vel Rem.*
℞ $\overline{EE}$. *Recuperatores.*
R.P I. *Res primata.*
R.D. *Regis domũ, Vel Domus.*
R.M. *Regis manus, Vel Rege maiori.*
RG.F. *Regis filius.*
R. M. *Regis mundum.*
RGL. *Regulus, Vel Regalis.*
RG.F A. *Regis filia.*
RMS. *Romanus.*
R.C. *Romana ciuitas, Vel Romani ciues.*
RA. *Romana.*
RHAV. *Rhauenna, Vel Rhauennatum.*
RE. *Rhauenna.*
℞ S. *Reſponſio.*
℞ C. *Recognouit.*
℞.G. *Res geſta.*
R.C *Romani ciues.*
RAR. *Rarum.*
R.V. *Rura Venalia.*
RG.F. *Regis familia.*
℞.P. *Rura publica.*

S

Senatus, Vel Stabat, Vel Stultus. Vel Stupidus, Vel Sic, Vel Sunt, Vel Stat, Vel Sub.
SLX. *Silexerius.*
STP. *Studium poſuit.*

Digitized by Google

S C.C M. *Sacratus communes.*
S C.L. *Sacri largitoris.*
SS.vel
S A T. *Satis*
S T F. *Satisfecit.*
S F. *Satisfacit.*
S.G. *Satis gestum.*
S C.C M. *Sacra coma.*
S COR. *Sanctorum.*
S C.M M. *Sancta Memoria.*
S P M. *Spiritum.*
S N. *Sententia, vel Sine.*
S.D. *Sententiâ dixit, vel Dedit, vel Senatus dixit.*
S G. *Sacrilegium.*
S N.D. *Sine dubio.*
S C L. *Scilicet.*
S N.P.M. *Sine periculo mortis.*
S.C. *Senatus consulto.*
SS. *Supra scriptum, vel Sine sensu.*
S C D. *Secundum.*
S G N. *Signum.*
S T.T. *Statutum tempus.*
S T.D. *Statutum diem.*
S T D.D. *Stadium dedicavit.*
S D. *Supradictus.*
S P.M. *Supra memoravit.*
S IG. *Sigillum.*
S T. T P. *Statuta tempora.*
S T.C S. *Statuti Consules.*
S T.S N. *Statui Senatores, vel Stupet Senatus.*
S T.P. *Stadium posuit.*
S°. *Sunt.*
S P D. *Supradicti.*
S C S. *Sanctum.*
S C M. *Sanctum.*
S B. *Sibi.*
S T. *Statutum.*
S V. *Sine.*
S Q D. *Siquidem.*
S A. *Sententia.*
S L. *Sylla.*
S.T. *Sine testiculis, vel Sine testibus.*
S.V R. *Sine Viribus.*
S.G N.vel G. *Sine genitalibus.*
S.O. *Sine oculis, vel Sine occasione.*
S.M. *Sine manibus, vel Sine malo.*
S.P. *Sine pedibus, vel Sua pecunia.*
S.P. *Sine patre.*
SP. *Spurius.*
S.g. *Senatus consultus, vel Consultum.*
S T.S N. *Status a sententia.*
S T.C O S. *Statuto Consulis.*

S C.P S. *Senatus consultum Plebiscitum.*
S C I.A F. *Scipio Africanus.*
S.I.D. *Supplicatio immortali Deo.*
S.V R. *Sine Viribus, vel Sine Virtute.*
S.X.P.Q.R. *Salva crux populum, quem redemisti.*
S.S. *Sacri scrinij.*
S.C O N. *Sine consensu.*
S. A V. *Sine auribus.*
S.C O R. *Sine corde.*
S.L. *Sine lingua, vel Sine liberis.*
S A C.S. *Sanctio sancta.*
SS. *Sanctiones sancta.*
S.D. *Sacrum Dis.*
S.M. *Sacrum manibus.*
S E Q.Q O D.E T. P.R. *Senatus Equestrisque ordo, & Populus Romanus.*
S.L.M.N. T. *Tullius, vel Tanto, vel Titus.*

T

T9. *Ter, vel Tam, vel Trās, vel Tum.*
T C. *Tunc.*
T P. *Tempus.*
T M. *Tantum, vel Terminum, vel Therma.*
T.M.R.
T N. *Tamen.*
T M.P. *Terminus positus.*
T T O. *Testamento.*

T T T.

T B.R. *Tiberius Roma.*
T B.T. *Tibi tantum.*
T B.D.F.M.A D. *Tibi dulci filio meo adoptato.*
T R A I. *Trajanus.*
T. *Tibi, vel Tribuni.*
T B. *Tribunum.*
T B.P O T. *Tribunitia potestatis.*
T B.C L. *Tiberius Claudius.*
T T.Q T S. *Titus Quintus.*
T B.C S. *Tiberius Cæsar.*
T T.I M P. *Titulum imposuit.*
T P.M. *Tempus natum, vel Medium.*
T.I.A,V. P.V.V.D. *Tento iudicē, arbitriumve, post Volo, Vides.*
T. *Nomini Militi appositum ipsum in bello superstitem esse signabat.*

V

Vicit vel Victor, vel Vemet, vel Vitellius, vel Vester, vel Vestro, vel Vero.

V.E.

Digitized by Google

VS.E.	*Visum est.*
V.vel VS.	*Vester.*
V.V.V.	*Viros Vrbis Vestra.*
VAL.CS.	*Valerius Cæsar.*
VSCS.	*Vespasianus Cæsar.*
VP.IP.	*Vespasianus Imperator.*
V.MVN.	*Vias munivit.*
VRB.	*Vrbi.*
VI.G.	*Verbi gratia.*
VM E.	*Verum etiam, vel Veterum etiam.*
Vo.	*Vero,*
V.	*Vel, & Ver.*
V.V.	*Veluti, vel Venerunt.*
VIR.	*Virgo.*
VRB.Rl.	*Vrbs Romana.*
VAL.	*Valerianus.*
VLPS.	*Vlpius, vel Vlpianus.*
V.C.	*Vir clarissimus, vel Clarus.*
VM.	*Vestrum.*
VL.	*Videlicet.*
VB.	*Vobiscum.*
VV.CC.	*Viri clari.*
VR.	*Vrbs Romana.*
VRB.R.	*Vrbis Roma.*
VS.L.M.P.	*Vivens locum monumenti posuit.*
V.N.V.	*Vivo nostra Vrbis.*
V.T.	*Vermutamen.*
V.S.	*Voluit Senatus.*
V.COSS.	*Voluerunt Consules.*
V.C.C.F.	*Vale conjunx charissima feliciter.*
V.D.A.	*Vale dulcis amice.*
V.D.N.V.	*Vale decus nostra Vrbis.*
V.S.L.M HD. S.S.	*Vivus statuit lege mandari hoc de suo sibi.*
VV.FF.	*Viventes fecerunt.*
⊼.	*Xidus.*
X.	*Denarius.*
✶.	*Xymodus.*
X°.	*Existimatio.*
X°. vel X.	*Decies dedit.*
X.D.	*Decies existimet.*
X.E	*Decemviri.*
XXIIX.	*Duo de triginta.*
XIX.	*Vndevigesimo anno.*
~~XX~~IIII.	*Triginta quatuor.*
XV.	*Quindecim.*
Y MN.	*Hymnus.*

DE MINVTIIS, EX DEMETRIO ALABALDO.

As	XII.	Vnciarum Libra.	~~S~~	id est CCLXXXVIII.
	Scrupulos habet.			
Deunx, vel Deuns.	XI.	~~SSS~~	~~S~~	CCLXIIII.
Dextans, siue Decunx.	X.	SSS	S'	CCXL.
Dodrans.	VIII.	S'S'	S'	CCXVI.
Bes.	VIII.		~~S~~	CLXXXXI.
Septunx, siue Septus.	VII.	S	S	CLXVIII.
Semis.	VI.	S	~~S~~	CXLIIII.
Quincunx, siue Quincus.	V.			
	S		~~S~~	CXX.
Triens.	IIII.	S	S	~~S~~ XCVI.
Quadrans.	III.	S		~~S~~ LXXII.
Sexuncia.	I.	S		~~S~~ XXXVI.
Vncia.	S			~~S~~ XXII.
Sextans.	II.	S		~~S~~ XLVIIII.
Semiuncia.	S			~~S~~ XII.
Duella.	V			~~S~~ VIII.
Sicilicus.	9			-S-S- VI.
Sextula.	ꝝ			-S-S- IIII.
Hemisecla.	ꝝ			-S-S- II.

Digitized by Google

DE PONDERIBVS.

Siliqua dimidia Sextula, ἡμίγραμμον Græcè. Lentis octo semina cõtinet. Sic autẽ est. ℈ II.

Obolus, qui Latinè dicitur Scrupulus, Siliquas omnino continet sex.

Drachma, siue Argenteus. ℈ III.

Tres autem Scrupuli drachmam faciunt.

Sextulam creat additus Scrupulus Drachmæ. ℈ 4.

Denarius ℈ 4. hoc est, sexta pars Vnciæ, ita pro vna Libra xij. Vnciarum faciet denarios lxxij.

Sicilicum facit duplex drachma. Ð. VI.

Sextulæ duæ duella vocantur, & tertia pars Vnciæ est. I. Ð. VII.

Semiuncia, Semisuncia, Sexcuns, vel Sexcuntia tres dimidiæ partes Vnciæ.

Vncia Sextulas senas habet. vel dicas, Vncia vna drachmæ. VIII.

Scrupuli xxiiij. Siliquæ cxliiij.

Libra Italica continet Drachmas xcvj. id est duodecim Vncias.

Libra Græca minor est, vt quæ Drachmis conficiatur septem & septuaginta.

Mnam, seu Minam constituunt centũ Drachmæ, maiorem drachmis quatuor Romana Libra.

Dipondius Libræ duæ.

Sextarius verò Libræ duæ cum dimidia sunt.

Talentum Atticum maius tres, & octoginta Minas, & Vncias insuper quatuor habet, nec maius vllum pondus Attico Talento.

Talentum Atticum minus Minas continet

sexaginta; quæ sex millia Drachmarum sunt.

DE MENSVRIS.

Amphora, capit quantum tessera quoquo versus in Area redum quatuor.

Pes sexdecim constat digitis.

Modius est duplex Amphora. Græcè μέδιμνος id est Medimnus.

Sextarius fit triplici Amphora.

Cotyle vocatur dimidium Sextarij, & Hemina.

Chœnica completur quatuor Sextariis.

Congius verò completur sex sextariis, qui Latinè chus dicitur. Inde quidam putant Sextarij nomen, quod eum sexies Congius capit. Scribit tamen Iulius Pollux cotulam Chœnicis esse tertiam partem chœnicas. octo & quadraginta Medimno contineri. Sed & Hemina sex impletur Cyathis. Cyathi verò pondus ferè drachmæ decem, sicut Oxybaphi quindecim cyathi pars quarta Mystros. Huius tertia Cyamæ, quæ duo cochlearia capit. Sunt & Artabæ, quæ ternæ denos capiunt modios, & omnium maximus Culleus, quem viginti Amphoræ complent.

Sextarij nota hæc est. ⸿

at hæc nota aliquando capitur pro Scrupulo.

Sed Scrupuli figura talis esse censetur. ℈

Vnciæ verò

Semis ℧

Libræ. talis Δ

NOTA

Digitized by Google

XXIIII.

NOTARVM ET LITERARVM SINGVLARIVM DICTIONVMQVE CONTRACTIVS ET PER COMPENDIVM TAM IN antiquis Inſcriptionibus quàm in nummis ſcriptarum explicatio.

A.	Aulus, *prænomen.*
A.F.	Auli filius.
A.F.A.N.	Auli filius Auli nepos.
A.L.	Auli Libertus.
A. *vel* AN.	Annis, *vel* Anno, vel Annos, *vel* Annum.
A.D.	Ante diem.
A.AA.F.F.	Ære, Argento, Auro, flando, feriundo.
A.P.F.	Argento *ſive* Auro publico feriundo.
A.P.V.	Argento publico.
A.P.R.C.	Anno poſt Romam conditam
A.P.	Antonij Prætoria.
A.RA.MIL.FRV.	A rationibus militaris frumenti.
AB.AVG.M.P.	Ab Auguſta millia paſſuum.
AB.V.C.	Ab vrbe condita.
ABD	Abdicauit, *in Faſtis.*
ABD. *vel* ABN.	Abnepos.
ACT.	Actiacus *ſive* Actiuum.
AD.AVG.TEMPT. C.P.	Ad Auguſti tempora certum pondus.
AD.FRV.EMV.	Ad fruges emundas.
ADIAB.	Adiabenicus.
ADN. *vel* ADN.	Adnepos.
AD.TR.IVD.	Ad tribus iudicandas.
AED. *vel* AID.	Ædilis.
AED.CVR.	Ædilis curulis.
AED.PL.	Ædilis plebis.
AEL.	Ælia *tribu ſcilicet.*
AEMI. *vel* AIM.	Æmilia, *tribu ſcilicet*
AFR.	Africa.
AG. *vel* AGR.P.	Agrippæ filius.
ALA I.PR.C.R.	Alia prima Prætoria ciuium Romanum.
ALIM.ITAL.	Alimenta Italica.
AN *ſeu* ANI.	Anienſi, *ſcilicet tribu.*
A.N.V.P.M.	Annos vixit plus minus.
AN.XV.PR.H.O C.S.	Annorum quindecim prætextatus hoſtem occidit, ciuem ſeruauit, *vel* hoſte occiſo, &c.
ANN. ĐCCCLXXIIII. N T. VRB. CIR. CON.	Annorum DCCC.LXXIIII. natalis vrbis circus conditus. *Hadriano.*
ANT.AVG.	Antonius Augur.
AP.	Appius, prænomen.
AP.F.	Appij filius.
AP.F.AP.N.	Appij filius, Appij nepos.
AP.L.	Appij libertus.
APP.E.	Appellatus eſt, *in faſtis.*
AQ.MAR.	Aqua Marcia.
ARAB.	Arabicus *ſive* Arabia.
ARAB AQVI.	Arabia Adquiſita.
ARM.	Armenia, *vel* Armeniacus.
ARM.CAP.	Armenia capta.
ARG P.X.	Argenti pondo decem.
ARK.RET.P.	Arkæ retro poſitæ.
ARN.	Arnienſis, *tribu ſcilicet.*
AR.VV.D.D.	Aram votiuam dono dedit.

Digitized by Google

AST. Aſturica, *vel* Aſta.
AVG. Auguſtus, & aliquando Auguſta, Augur, Auguſtalis.
AVG F. Auguſti filius.
AVG.N. Auguſti nepos.
AVG.L. Auguſti Libertus.
AVG P. Auguſti puer.
AVGG. Auguſti *de duobus.*
AVGGG. Auguſtorum *de tribus.*
AVG.CVR.R.P. Auguſtalis, curator rei publicæ.
AVG.ET POP. Auguſtales & populus.
AVG.ET Q.AVG. Auguſtalis & Quæſtor Auguſtalium.
AVR. Aurelius.
B.F.COS. Beneficiarius Conſulis.
BF.PR. Beneficiarius Prætoris.
B.PR.PR. Beneficiarius Præfecti Prætorio.
B.PR. Beneficiarius Præfecti, *ſive* Prætoris.
B.PROPR. Beneficiarius Proprætoris.
BF.PR.COS. Beneficiarius Proconſulis.
BF.TRIB. Beneficiarius Tribuni.
B.M. Bene merenti.
B.M.F. Bene merenti fecit.
B.M F.C. Bene merenti faciundũ curauit.
B.M.P.C. Bene merenti ponendũ curauit.
B.D.S M. Bene de ſe meriti.
B.R.P.N. Bono Reipublicæ nato.
BER. Berytus
BRIT. Britannia, *ſive* Britannicus.
BRIX. Brixia *vel* Brixianorum.
C. Caius, *praenomen.*
C.F. Caij filius.
C.F.C N. Caij filius Caij nepos.
C.L. Caij libertus.
Ↄ. Caia, & aliquando conſyllabã notare videtur.
Ↄ.L. Caiæ libertus, *ſeu* conliCaiæ liberta.
Ↄ .L
C. Centuria *ſive* Centurio.
CL.EG. Centurio Legionis
Ↄ.VET. Centuria Veturi.
Ɛ.LEG. Centurio Legionis.
Ɛ .IN LBG. Centuriauit in Legione.
C.F. Clara *ſeu* Clariſſima femina.
C.C.C. Calumniæ cauendæ.
C.L.AVG.F. Caius & Lucius Auguſti filiis.
C.C.M.M. Collegium centonariorum Municipij Mevani oſæ.
CC.VV. Clariſſimi viri, *ſive* Clariſſimorum virorum.
C.R. Ciui Romano, *aut* Ciuiũ Romanorum.
C S. Cæſar Sanctiſſimus. *Salomino Valeriano.*
C.S.H.S.S.S.V.T.L. Cómuni ſepulchro hic ſiti ſunt. ſit vobis terra leuis.
C.I.V. Colonia Iulia Valentia, *ſiue* victoria.
C.CA. *ſiue* CAR. Colonia Carthago.
C.CIV.D.D.PVBL. Corona ciuica data decreto publico.
C. *ſiue* CAES. Cæſar.
CAES. Cæſares, *de duobus.*
CAESSS. Cæſares, *de tribus.*
CAM. Camillia, *ſiue* Camillina *tribu videlicet.*
CAMB. Cambidonum.
CAP. Capitalis.
CEN. *vel* CENT. Centurio.
CENS. *vel* CENSS. Cenſores.
CER.QVINQ.ROM. Certaminũ quinque
CON. Romæ conlegia.
CERT.SAC. Certamina ſacra.
CL.VIR. Clariſſimus vir.
CLA. *vel* CLAVD. Claudia, *tribu ſcilicet.*
CLAS.PR.MIS. Claſſis Prætoria Miſenas *ſiue* Miſenenſis.
CLAS PR.RAVE. Claſſis Prętoria Rauẽnas
CL.CEL. Claudia, Celeio, *tribu*, & *patria ſcilicet.* (voto.
CL.V. Clypeis votis, *ſiue* Clypeo.
CLVENT. Cluentia, *tribu ſcilicet.*
CLV.& CLVST. Cluſtumina *nẽpe tribu.*
CLVV. Cluuia, *ſeu pote tribu.*
CN. Cnæus.
CN.F. Cnæi filius.
CN.F.CNN. Cnæi filius Cnei nepos
CN.L. Cnæi libertus.
COACT.ABD. Coactus abdicauit *in Faſtis.*
COH.PR Cohortis Prætoria.
COH.I.CR. Cohortis primę Cretẽſis.
COH.I PR.P.V. Cohortis primæ Prætoriæ Piæ Victricis.
COL. *ſiue* COLLIN. Collina, *tribu ſcilicet.*
COLL.FABR. Collegium fabrum.
COLL.A.A.PATRENS. Colonia Agrippina. Auguſta Pratenſis.
COL.AEL.HADR.AVG. Colonia Ælia Hadriana Auguſta.
COL.ALEX.AVG. Colonia Alexãdria Auguſta.
COL.ANTI. Colonia Antiatũ
COL.ANTIO. Colonia Antiochia.
COL.AR.FLA. Colonia Ara Flauia.
COL.AS. Colonia Aſturica *ſiue* Aſta
COL.AVG.FEL. BER. Colonia Auguſta Felix Berytus.
COL.AVR.P.MET. SID. Colonia Aurelia Pia Metropol. Sidonis

Digitized by Google

COL.BER.IO.MH Colonia Beryt⁹,IO.*ignoratur*, MH. *forsan* MHTROPOLIS.
COL BER.SEC. ColoniaBeryt⁹Secūdanor
COL CÆS.AVG. Colonia Cæsarea Aug.
COL.COR. Colonia Corinthus
COL.FEL.AVG. Colonia Felix Augusta
COR.FOR.IVL. Colonia forum Iul.
COL.IVL.AVG. FEL.BER. Colonia Iulia Augusta Felix Berytus.
COL.IVL.AVG. FEL.CAR. Colonia Iulia Augusta Felix Carthago.
COL.IVL.AVG.F. C.GAB. Colonia Iulia Augusta Felix C.G A B.*ignoratur*
COL.IVL.AV.FE. HEL. Colonia Iulia Augusta Felix Heliopolis.
COL.IVL.BER. Colonia Iulia Berytus
COL.IVL.CONC. APAM.AVG. DD. Colonia Iulia concordia Apameorum Augusta dedicat.
COL.IVL.COR. Colonia Iulia Corinthus.
COL.IVL.VAL. Colonia Iulia Valētia
COL.NAR. Colonia Narnienſis.
COL.NEM. Colonia Nemauſenſis
C.T.T. Colonia Tifernatium Tiberinorum *forſan*
COL.VEN.LENIA. AVG.ALEXAN ÐRIA.ANT.A- PELLINA- TIVM Colonia Venelenia *ignoratur*, Auguſta Alexandria Antonia, *ab Antonio Gordiano Aug.*
COL.VIC.IVL. CELSA. Colonia Victoria Iulia Celſa.
COL.V.T.T. *ignoratur* (no 1.
COL VIM.AN.I. Colonia Viminatiū an-
COL.VLP.TRA. Colonia Vlpiana Traiana.
COM.ASIÆ. Communitas Aſiæ.
COMM.CÒNS. Communi conſenſu
COM DOM. Comes Domeſticorum
COM.HAB.C. Comitiorum habendorum cauſa.*in Faſtis.*
CONG.F.R. Congiarium pop. Rom
CÒNS.SVO, Conſeruatori ſuo.
COR. Cornelia *tribu ſcilicet*
COR.TR. Cornicularius Tribuni.
CORR.FLAM. Correctot Flaminiæ.
COSS. Conſul.
COS.ÐES. Conſul deſignatus.
COS.& COSS. Conſules.
CONS.& *aliquādo* CONSS. Conſules
COS.VIR. Conſularis vir.
COSS.S.S. Cōſulibus ſupra ſcriptis
COST. Conſtitit.
CVR.COL. Curator Coloniæ.
CVR.KAL. Curator Kalendarij.
CVR.P.P. Curator pecuniæ publ.
CVR.R.P. Curator Reipublicæ
CVR.R.P.PIS.& FAN. Curator Reipublicę Piſauri & Fani.
CVR.VIAR. Curator viarum.
CVST. Cuſtodi *ſiue* Cuſtos.
D Decimus.
DF. Decimi filius [nepos.
D.F.D.N. Decimi filius, Decimi
D.L. Decimi libertus.
D. Domo, quando locorū nominib.præponitur vt,D.PERVSIA.
Ð. Domo.
Ð. Quingenti.
D.D. Ðonum dedit, & *aliquando* dedicarunt.
D.D.D. Donum dedit,dedicauit
D.D.D.D. Donum dederunt dedicarunt. (ritò.
D.D.L.M. Donū dedit libens me-
Δ.Ε. ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ. (crum.
D.I.M.S. Deo Ioui ,Maximo ſa-
D.M. Dis manibus.
D.M.S. Dis manibus ſacrum.
D.P. Di Penates. (perialib.
D.N.& DN. Domino noſtro in Im-
DN Dominus.
D D.N.N. Domini noſtri, *de duob.*
D.D.D.D N N. Domini noſtri, *de trib.*
D.D.AVGG. Q. NN. Dominorum Auguſtorúmque noſtrorum.
D.N.M.Q.E. Deuotus numini maieſtatique eius.
D.S.D. De ſuo dedit.
D.S.D.D. De ſuo donum dedit.
D.S.P. De ſua pecunia, *vel* De ſuo poſuit.
D S P.P. De ſua pecunia poſuit.
D.S.P.F. De ſua pecunia faciundum.
D.S.P F.C. De ſua pecunia faciundum curauit.
D.SB.M. De ſe bene merenti.
D.S.I.M. Deo ſolo inuicto Mithę.
D.S.P.V.I.S.L.M. De ſua pecunia votum, iam ſoluit libens merito, *ſiue* De ſua pecunia vouit, idem ſoluit libens meritò.
DAC. Dacis,*ſiue* Dacicus.
ÐAC.CAP. Ðacia capta.
DEC. Decurio.
DEC.C.C.COL. AVG.LVG. Decurio Collegij centonariorū Coloniæ Auguſtæ Lugdunenſis.
DEC.ORN. Decuriæ ornamento.
ÐEO.NEM. Deo Nemauſenſium.
DES,*vel* DESIG. Deſignatus.
DICTi. Dictator.
DIC.PER. Dictator perpetuus.
DVC.DVC. Duce decenario.
DVM. Dumia,*tribu videlicet*.
E Eius,*vel* Eſt.

Digitized by Google

Δ.Ε.ΣΕΒΔ.ΕΤ ΕΥΣΕΒΗΣ ΕΥΤΥΧΗΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ.

EID.MAR. Eidus *vel* Idus Martiæ.

ΕΠΙΣΤ ΕΠΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

EQ.AVG.N. Eques Augusti nostri.

EQ.ORD. Eques Ordinis.

EQ.PVB. Eques publicus.

EQ.R. Eques Romanus.

ER.LEG. Eranista Legionis.

ESQ. Esquilina, *tribu scilicet.*

ET Δ. ΕΤΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

EVR. Europa.

EX.A.D. Ex ante diem.

EX.A.DC.A. Ex auctoritate diui Cæsaris Augusti.

EX.AVG.IR.PV.& EX.AVG.Q.IVN. RVS.PR.VR. Ex auctoritate Q. Iunij Rustici Prætoris Vrbani.

EX.A.PV. Ex argento publico.

EX.EA.P.Q.I.S. AD.A.D.E. Ex ea pecunia quæ iussu Senatus ad ærariũ delata est.

EX.B.S. Ex bonis suis.

EX.C.C. Ex Colonorum consulto.

EX.FIG. Ex Figlina *seu* Figulina.

EX.D.D. Ex Decurionum Decreto.

EX.D.ORD. Ex Decreto Ordinis.

EX.PR. Ex Prædio.

EX.SC. Ex Senatusconsulto.

EX.SC.TERMIN. Ex Senatusconsulto terminauerunt.

EX.V. Ex voto.

EX.V.P. Ex voto posuit.

EXEM.DEC.Q.F. Exemplum decreti quondam facti.

EXERC. Exercituum.

ESQ. Esquilina, *tribu scilicet.*

F. Factus, Fecit, Felix, Feria & Festa.

F. Filia & Filius.

F.C. Faciendum curauit.

FF. Flando, feriundo.

F.F. Fieri iussit.

F.L. Flauius, *& aliquando* Flauia, *vepote tribu.*

FAB. Fabia, *tribu scilicet.*

FABR. Fabrum.

FAL. Falerina, *tribu videlicet.*

FEB. Februarius.

FEC. Fecialis, Fecit, Fecerũt.

FER.LAT.C. Feriarum Latinarum causa.

FIG. Figlina, seu Figulina.

FIN.POM.TER. Fines Pomerij terminauerunt.

FLAM.DIAL. Flamen Dialis

FLAM.MART. Flamen Martialis

FLAM.PH.CP. H.C. Flaminini Prouinciæ Hispaniæ citerioris, Prouincia Hispania citerior.

FL.FEL. Flauiæ felicis. epithera Legionum in militaribus

FLAV. Flauia, *tribu scilicet*

FOR.COR. Forum Cornelij

FOR.RE. Fortunæ reduci.

FORT.PRIM. Fortunæ primigeniæ

FR. Fronte.

F. *cõuersum seu digammon Aeolicum pro V.*

G.F. Geminæ fidelis

G.P.E. Geminæ piæ fidelis.

G.P.R. Genus populi Rom.

GAL. Galeria, *tribu scilicet*

GER. Germanicus

H. Heres, & Hora

H.F. Heredes fecerunt.

H.F.C. Heredes faciundum curarunt.

H.B.M.F.C. Heres bene merenti faciundum curauit.

H.A.I REMIS. Honore accepto impensam remisit.

H.AR.H.N.S. Hæc ara heredes non sequetur.

H.C.D.D. *Quia in principio aliquid deest, ignoratur fort.*

IN, vt sit, In honorem collegij dedicatum.

HEL. Helueria.

H.ET.L. Heredes & liberti.

HERED.EX.T. F.C. Heredes ex testamento faciundum curarunt.

H.E.T.F.C. Idem notant.

H.M.H.S. Hoc monumentum heredes sequetur

H.M.H.N.S. Hoc monumentũ heredes non sequetur.

H.M.H.E.N.S. Hoc monumentum heredes exteros non sequetur

H.M.D.M.A. Huic monumento dolus malus abest.

H.R.I.R. Honore recepto, impẽdium remisit.

H.S.E. Hic situs est

H.S.S. Hic siti sunt.

H.S.F. Hoc sacellum fecit.

H.S.T.N.E. Hic sita tamen non est

H.S. Sestertij nota.

H.V.S.R. Honore vsus sumptum remisit.

HO.

Digitized by Google

HO.	Hostem occidit *seu* hoste occiso.
HOR.	Horatia, *tribu videlicet.*
I.D.	Iure, *seu* Iuri dicundo.
I.O.M.	Ioui optimo maximo.
I.O.M.D.	Ioui optimo maximo dedicatum.
I.O.M.H.	Ioui optimo maximo Hammoni.
I.O.M.S.	Ioui optimo maximo sacrum.
I. O. M. S. P.Q.R. VS.PR.S.I.IMP. CÆ. QVOD. PER. EV. R. P. IN AMP. ATQ. TRAN.S.E.	Ioui optimo maximo senatus populúsq; Romanus, voto suscepto pro salute Imperatoris Cæsaris, quòd per eũ respublica in ampliori atque trãquilliori statu.
I.S.C.	Iudex sacrarum cognitionum.
I.S.M.R.	Iuno Sospita Magna Regina, *vel* Mater Romanorum.
I.S.S.	Infrà scripta sunt.
IAN.CLV.	Ianus Clusus.
IMM.A.IIII	Immunis annis quatuor
IMM.I.HON. IIII.	Immunis iterum, honoratus quartum.
IMP.	Imperator.
IMP.N.	Imperatoris nostri.
IMPP.	Imperatores, *videlicet duo.*
IMPPP.	Imperatores tres.
IN.A.P.IIII.	In agro pedes quatuor.
IN.AG.P.X.	In agro pedes decem.
IN.FR.P.IIII I.	In fronte pedes quinque.
IP.FR.P.IIX.	In fronte pedes octo.
IN.H.DD.	In honorem dedicatũ.
IN.H.H.	In hoc honore.
IN.H.M.	In hoc Magistratu.
IN.M.M.E.	In Magistratu mortuus est.
IN.E.L.F.E.	In eius locũ factus est.
IN.M.O.E.	In Magistratu occisus est.
IN.PR.O.E.	In prælio occisus est.
IN SING.H.	In singulos homines.
IN.TVT.	In tutelam.
INF.ÆR.PP.R.	Inferat ærario Pontificum Romanorum.
INL.	Inlustris.
II.VIR.	Duumuir, *sive* Duouir.
II. VIR.	Duumuir, *sive* Duouir.
II.V.ÐD.	Duumviris dedicantibus.
II.VIR.I.D.	Duumuir iuridicundo.
II.VIR.Q.	Duumuir Quinquennalibus.
III.VIR.	Triumuir.
III. VIR.A.A.A. F.F.	Triumuir ære, argento, auro flando feriundo.
III.VIR.R.P.C.	Triumuir Reipublicæ constituendæ.
IIII. VIR.	Quartumuir, *vel potius* Quadrumuir.
IIII. VIR.I.D.	Quartumuir iuri dicundo.
IIII.VIR.A.P.F.	Quartumuir argento, *sive* auro publicè feriũdo.
IIIII I.VIR.	Sexuir *seu* Seuir.
IIIII I.VIR.AVG.	Seuir Augustalis.
IVL.	Iulia, *tribu videlicet.*
IVR.DIC.	Iuri dicundo.
IVR.REG.	Iuridico Regionis.
IVVEN.MED.	Iuuentutis Mediolanorum.
IVVEN.M.	Iuuenum moderator.
K.	Kæso *seu* Cæso *prænomen.*
K.F.	Kæsonis filius.
K.F.K.N.	Kæsonis filius, Kæsonis nepos.
K.L.	Kæsonis libertus.
K. *sive* KAL.	Kalendæ.
L.B.	ΑΥΚΑΒΑΝΤΟΣ ΔΕΤΤΕΡΟΥ.
L.	Lucius, *prænomen.*
L.F.	Lucij filius.
L.E.L.N.	Lucij filius, Lucij nepos.
L.L.	Lucij libertus.
L.C.MEMIES.	Lucius & Catus Memies.
L.C.	Locus concessus, *vel* Loco concesso.
L.D.S.	Locum de suo.
L.D.S.C.	Locus datus Senatusconsulto.
L.D.D.C.	Locus datus decreto collegij, *sive* collegarum.
L.D.D D.	Locus datus decreto Decurionum.
L.D.D.D.	pro eodem, vt puto.
L.D.E.D.D.	Locus datus ex decreto Decurionum.
L.P.D.D.D.	Locus publicè Decurionum decreto datus.
L.L.P.E.	Libertis libertabus posterísque eorum.
L.M.	Libens meritò.
L.P.V.LAT.P.III.	Longum pedes quinque latum pedes tres.
LEG.	Legatus.
LEG.AP.	Legatus Antonij Prætoria.
LEG.AVG.	Legatus Augusti.
LEG.AVG. PR. PR.	Legatus Augusti Propræture.
LEG.LEG.	Legatus Legionis.

Digitized by Google

LEG.PRO.PR. Legatus Proprætore, *siue* Proprætoris.
LEG.PROV. Legatus Prouinciæ.
LEG. Legauit.
LEG. Legio.
LEG.PRI. Legio prima.
LEG.II.TR.FOR. Legio secunda Traiana fortis.
LEG.VII.CL.GEM.P.FID. Legionis septimę Claudiæ Geminæ, Piæ, Fidelis.
LEG.XII.GEM.M.V. Legionis duodecimę geminæ, Mineruæ, Victricis.
LEG.XVI.FR. Legio decimæ sextę Frentensis.
LEG.XX.V.V. Legionis vigesimæ Valeriæ Victricis.
LEG.SS. Legionis suprà scriptę.
LEM. Lemonia, *tribu scilicet.*
LIB.LIB.Q.P.Q.E. Libertis libertabúsque posterisque eorum.
LOC.D.EX.DD. Locus datus ex decreto Decurionum.
LVD.S. Ludos Sæculares.
M. Marcus, *prænomen.*
M.F. Marci filius.
M.F.L.N. Marci filij, Marci nepos
M.L. Marci libertus.
M.M.L. Marcorum libertus, *duorum scilicet.*
M.M.M.LIB. *Trium* Marcorum liber.
M.M.ET.L. Marcorum & Caiorum libertus.
M. Mater *aliquando.*
M. Mensis.
M. Miles.
M.COH. Miles cohortis.
M.B. Municipij Bergomatiũ.
M.S. Municipij suo.
M.R Municipij Rauennatis.
M.D.M.I. Magnæ Deum matri Ideæ.
M.F.C. Monumentum fieri curauit.
M.P.II. Millia passuum duo.
MN. Milia nummum.
M.V. Mineruæ Victricis, *Legionum epitheta in militaribus.*
M'. Manius, *prænomen.*
M'.F. Manij filius.
M'.F.M'.N. Manij filius Manij nepos.
M'.L. Manij libertus.
MAC AVG. Macellum Augusti.
MÆC. Mæcilia, *tribu scilicet.*
MAG. Magister.
MAG.EQ. Magister equitum.
MAG.ET DEC. Magister & Decurionibus.
MAG.IVV. Magister iuuentutis.
MAG.QVINQ. COB. FAR. TIGN. Magister Quinquennalicius collegij fabrum tignariorum.
MAG.X.VIR. Magister Decemvirum.
MAM. Mamercus, *prænomen.*
MAM.F. Mamerci filius.
MAM.F.MAM.N. Mamerci filius Mamerci nepos.
MAM.L. Mamerci libertus.
MAR.VLT. Mars vltor, *siue* Martis vltoris.
MEN. Menia, *tribu scilicet.*
MERC.AVG. Mercurio Augusto.
MERV. Meruit.
Mil. Miles & Milia.
MIL. Militauit.
MIL.IN COH. Militauit in Cohorte.
MIL.LEG.S.S. Militi Legionis suprascriptæ.
MIL.CL.PR.RA. Miles classis Prætoriæ Rauennatis.
MIN. Minucia, *scilicet tribu.*
MVL. Mulier.
MVN.CALAGVR.IVL. Municipium Calaguris Iulia.
MVN.SASS. Municipij Sassinatum.
N. Numerius, *prænomen.*
N.F. Numerij filius.
N.F.N.N. Numerij filius Numerij nepos.
N.L. Numerij libertus.
NS. Numerus etiam.
N.& N. Numeralibus literis prępositio, notant NVMERO.
N. Nautarum.
N.MONVM. Nouum monumentum.
N.& NAT. Natione.
NAT.GAL. Natione Gallus.
NON. Nonas *vel* Nonis.
N.TRAN.H.L. Non transilias hunc locum.
NVM.DOM.AVG. Numini domus Augustanæ.
O.C.S. Ob ciues seruatos.
O.D.S.M. Optimè de se merenti.
O.E.B.Q.C. Ossa eius bene quiescãt
OB.AN.L. Obiit anno quinquagesimo
OB.CIV.SER. Ob ciues seruatos.
OB.HON.AVG. Ob honorem Augustalitatis.
OCR. Ocriculana, *tribu scilicet.*
OFF. Officiarius.
OP.DOL. Opus doliare.

ORD.

Digitized by Google

ORD.RET. Ordine retrogrado
OST. Oſtia
OVF. Oufentina, *nempe tribu*
OVF.MED. OufentinaMediolano *tribu ſcilicet & patria*
P. Publius, *praenomen*
P.F. Publij filius
P.F.P.N. Publij filius, Publij nepos
P.L. Publij libertus
P. Pater. Pontifex. Poſuit. Puer
P.C. Patrono Coloniæ
P.C. Patrono corporis
P.C. Ponendum curauit, *ſiue* curarunt
P.C. Poſt conſulatum
P.F. Pius felix. *In Imperialib.*
P F. Pia fidelis, *Legionum epithetain militarib.*
P.M. Pontifex Maximus
P.M.vel P.M. Plus minus
P.P. Pater patriæ
P.P. *Idem notant*
P.P. Patris parentis
P.P. Pater patrum, *vel* Pater patratus
P.P. Pecuniæ publicæ
P.P. Publicè poſuit
P.P.P. Pater patriæ prouidentiſſimus, *forſan vel aliud ſimile epithetum*
P.P.P.C. Patrono perpetuo Coloniæ
P.P.H T. Præſes prouinciæ Hiſpaniæ Tarraconenſis
P.P.HISP.CIT. Præſes prouinciæ Hiſpaniæ citerioris
P.H.C. Prouinciæ Hiſpaniæ citerioris
P.D.D. Publice dono datum, *ſiue* dedicatum
P.D.D. Poſita decreto Decurionũ
P.R. Populus Romanus
P.S.F. Pecunia ſua fecit
P.V. Piæ Victricis, *Cohortium epitheta*
P.V.A. Prætorij Vrbani Antoniani
P.M.SALONIEI. Publius Salonius & Marcus Salonius
P.POR. Publij Por. *ſiue* puer, *præſerto*
PAL. Palatina, *tribu videlicet*
PAP. Papia, *nempe tribu*
PAPIR. Papiria, *vtpote tribu*
PART.MAX. Parthicus Maximus
PAT.COL. Patrono Coloniæ
PEC. *ſiue* PEQ. Pecunia, *ſiue* Pequnia
PED. Pedes
POB. *ſiue* PVB. Poblicia, *ſiue* Publicia, *tribu ſcilicet*
POL. Pollia, *tribu videlicet*
POM. Pomptina, *tribu*
POP. Popilla, *vel* Popillia, *tribu*
POST. Poſtumus, *praenomen*
PR. Prætor
PR.CI. Prætor Ciliciæ
PR.A. Prætoria Antonij
PR.AER. Præfecti ærario
PR.K. Prætori candidato
PR.Q.A. Prætori quinquennalicio Kandidato
PR.Q. Proquæſtore
PR.Q. & PR.Q. Præfecto Quinquennalicio
PR.I.D.AVX. Præfectus iuri dicundo Auximi
PR.II.VIR. Præfectus Duum viri
PR.IVV. Præfectus Iuuentuti, *ſiue* iuuenum
PR.PR. Præfectus prætorio
PR.PR. Proprætor, *ſiue* Proprætore
PR.PROCOS. Præfectus Proconſuli
PR. *vel* PRID. Pridie
PRAEF.OR. MAR ET CL. Præfectus oræ maritimæ, & claſſis
PROCOS. Proconſul, *vel* Proconſule
PROP.PRA. Proprætor Prætoria Antonij
PROQ. Proquæſtor *vel* Proquæſtore
PROQ.P. Proquæſtor Prętorius. *vel* Prętoris
PRON. Pronepos
PVP. Pupinia, *nempe tribu*
Q. Quinctus *praenomen*
Q.F. Quincti filius
Q.F.Q.N. Quincti filius Quincti nepos
Q.L. Quincti libertus
Q.C M P.I. Quinctus Cęcilius Metellus Pius Imperator
Q. *vel* Q. Quæſtor *ſiue* Quæſtori
Q.ALIM. Quæſtori alimentorum
Q.P. Quæſtor Prętorius *ſiue* Prętoris
Q.PR. Quæſtori prouinciæ
Q.DES. Quæſtor deſignatus
Q.PROCOS. Quæſtor Proconſulis
Q.VRB. Quæſtor vrbani
Q.Q. *Quinquennalicij*
Q.Q.CORPOR. Quinquennalicius corporis
Q.Q.P.P. Quinquennalicij perpetui
QQII. Quinquennalicio iterum
Q.I S.S. Quæ infrà ſcripta ſunt
Q.IF.S.S. Quæ infrà ſcripti ſunt

Q.D.E.R.F.P.D. E.R.I.C.	Quod de ea re fieri placuit, de ea ita cenſuerunt.
QVI.S P.P.S.	Qui ſacris publicè præſtò ſunt.
QVI & QVIR.	Quirina. *Vtpote tribu*
Q.HH ℔.	Qui hæredes ſunt
QVIN̄Q.	Quinquennalitatis
QVOD.V.M S. EX.EA.P.Q I. S.AD.A.D.E.	Quod viæ munitæ ſunt ex ea pecunia quæ iuſſu Senatus ad ærarium delata eſt
R.G.C.	Rei gerundæ cauſſa.
R P.C.	Reipublicæ conſtituendæ
R.P.C.C.	Reipublicæ conſtituendæ cauſſa
REIP.	Reipublicæ
REIP.TIF. TIB.	Reipublicæ Tiferatium Tiberinorum
R.VER.	Reipublicæ Veronenſis
REM.P N.	Rempublicam noſtram
R P.& RES.P.	Reſpublica
RAT.S.R.	Rationalis ſacratum rationum
REC.	Recepta
REG.	Regione, Regni, Regis
REST.	Reſtituit
REST.A.CAMB. M.P.XI.	Reſtituerunt à Cambido no millibus paſſuũ vndecim.
ROM,	Romilia *Vtpote tribu*
ROM.ET AVG.	Romæ & Auguſto
R.R PROX. CIP.	Ruderibus reiectis proximo cippo
R.XL.	Remiſſa quadraginta
S.	Sextus, *prænomen*
S.	*pro eodem*
S.	*nominibus propriè poſtpoſitũ*, ſeruum, *vel* ſeruum *notat*
S.	Semiſſis nota
S.C.	Senatus conſulto
S.VE.C.	Senatuſve cõſulto faciũdũ curauit, *vel* curauerunt
S.S.	Sanctus Senatus
S.S.& S̄ S̄.	Suprà ſcripti
S.S S.	Suprà ſcriptæ ſummæ
S.S.T.N.	Suprà ſcriptorũ tantùm nomine
S L.	Senatus legitimus
S L M.	Soluit lubens merito
S P.F.	Sua pecunia fecit
S.P.F.C.	Sua pecunia faciundum curauit
S,P.D.D.	Sua pecunia donum dedit
S.P.P.D.D.	Sua pecunia poſuit, donum dedit
S.P P.S.	Sacris publicis præſtò ſunt
S.P.Q L.	Senatus populúſq; Lanuuinus
S P.Q R.	Senatus populúſq; Romanus
S.T.T L.	Sit tibi terra leuis.
S.V.T.L H.F.C.	Sit vobis terra leuis: heredes faciundum curarunt
S.V P.	Sibi viuens poſuit
SAB.	Sabatina, *nempe tribu*
SAC.	Sacerdos
SAC.VG.	Sacerdos virginis
S.SOL.	Sacerdos Soli
SAL.	Salutem
SARM.	Sarmaticus, *in Imperiali-bus*
SCA.	Scaptia, *tribu ſcilicet*
SED.S.C.	Seditionis ſedendæ cauſſa
SEQ.	Sequanus
SER.& SERG.	Sergia, *Vtpote tribu*
SER.	Serũius, *prænomen*
SER.F.	Seruij filius
SER.F.SER.N.	Seruij filius, Seruij nepos
SER.L.	Seruij libertus
SER.	Seruus
SER.OFF.	Seruo officinario
SEV.AVG.	Seuiro Auguſtali
SEX.	Sextus, *prænomen.*
SEX.F.	Sexti filius
SEX.F.SEX.N.	Sexti filius Sexti nepos
SEX.L.	Sexti libertus.
SET.	Sextilis, *menſis*
SIG.LIB.	Signum liberi
SIL.	Silius
SING. ℵ .IL.	Singulis denarios binos
Sp.	Spurius. *prænomen*
SP.F.	Spurij filius
SP.F.SP.N.	Spurij filius Spurij nepos
SP.L.	Spurij libertus
SPEC.LEG.	Speculator Legionis
SPL.EQ.R.	Splendiſſimo Equiti Romano
STE.& STEL.	Stellatina, *tribu ſcilicet*
STIP.	Stipendiorum, *ſiue* Stipendiauit
STIP.AN.VI.	Stipendiauit annis ſex
S̄P̄.	Stipendiorum
SVB.SVC.	Suburana quæ & Sucenſſana *ſcilicet tribu*
SVC.IVN.	Sucenſſana quæ& Iunia, *Vtpote tribu*
SVBROG.	Subrogaſſet
SVF.	Suffectus *aut* Suffecti
SVM.MAG.	Summus Magiſtrati

ſs.

SS.	Sestertij nota est, quę aliàs ~~SH~~. & ~~LS~~. & TTS &. ~~I SS~~ & LLS & ~~IS~~.
T.	Titus, *prænomen*
T.F.	Titi filius
T.F.T.N.	Titi filius Titi nepos
T.L.	Titi Libertus
TT.L.	Titorum libertus
T.	Tunma
T.AVG.	Tutelæ Augustæ
T.F.I.	Testamẽto heri iussit
T.P.I.	Testameto poni iussit
T.LEG. III.	Tribunus Legionis tertiæ
T.LEG III.ITAL.	Tibicẽ, *vel* Tribunus, Legionis tertiæ Italicæ
TAB.	Tabularius
TAB.P.H.C.	Tabulari⁹ prouinciæ Hispaniæ citerioris
TABVL XX.	Tabularius vigesimæ
TER.	Terentina, *tribu videlicet*
TI.	Tiberius, *prænomen*
TI.F.	Tiberij filius
TI.F.TIN.	Tiberij filius Tiberij nepos
TI.L.	Tiberij libertus
TON.	Tonsor
TR.MIL.	Tribuni militum, *aut* Tribunus militum
TR.PL.	Tribunus plebis
TR.PL.DESS.	Tribuni plebis designati
TR.P *seu* TRIB.POT.	Tribuniciapotestate
TRIB SVCC.	Tribus Succussana.
TRO.	Tromentina, *scilicet tribu*
TRIVN.PPP.	Triũ Publiorũ, *forsan*
TVL.	Tullus, *prænomen*
TVR.	Turma
⊖ &	*Nominibus præpositum*, mortuum *siue* mortuam *significat*
⊖.K.	Θεῖς κατὰ χρηστόν.
V.	Volerus, Volusus, *siue* Vopiscus, *prænomen*
V.	*Nominibus propriis in sepulchralibus aliquãde præpositum*, viuum *denotat*
V.F.	Victrix fidelis. *Legionum epitheta*
V.F.	Viuens, *aut* Viuus, *seu* Viua fecit
V.F.S.ET.S.	Viuẽs fecit sibi & suos
V.P.	Viuens posuit.
V.B.	Viro bono
V.C. & V.C.	Vir clarus, *aut* clarissimus.
V.E.	Vir egregi⁹, *aut* excellẽs
V.P. & v.p.	Vir Patricius *seu* præfectus
V.P.P.P.H.	Vir præfectus, Præses, prouinciæ Hispanię.
V.E.FL.AVG.PP.	Vir excellens, *aut* egregius. Flamen Augusti, *siue* Augustalis, perpetu⁹
V.S.	Votum soluit
V.L.S.	Votum libens soluit
V.S.L.M.	Votum soluit libẽs merito
V.S.P.L.L.M.	Votum soluit publicè, libens meritò, alterum enim L. superfluum esse reor
V.S.C.	Votum solui, *aut* soluẽdum curauit
V.S.	Voto susceptо
V.DD.	Voto dedicatum
V.S I.	Vice sacra iudicans
V.V.	Valens Victrix, *siue* Valeria Victrix. *Legionum epitheta*
V.V.	Virgini Vestali
V.V.MAX.	Virgini Vestali maximę
V.V.ET.V.	Valentini veterani & veteres
VV.CC.	Viri clarissimi, & Virorum clarissimorum
V.V.E.	Vobis visum erit
VAL.BYZAC.	Valeriæ Byzacenæ
VEIEN.	Veientina, *tribu scilicet*
VEL.	Velina, *tribu videlicet*
VET.	Veturia, *nempe tribu*
VET.	Veteranus
VET.AVG.N.	Veteranus Augusti nostri
VET.LEG.II.	Veteranus Legionis secundæ
VIC.S.	Victoria Sicula.
VIR.DIAN.	Virgini Dianæ
VOL.	Volusus, *prænomen*
VOL.F.	Volusi filius
VOL.N.	Volusi nepos
VOLT.	Voltina *tribu scilicet*
VOT.	Voltinia, *tribu videlicet*
VOT.P.SVSC.	Voto publicè susceptо
VOT.P.SVSC.PR. SAL.ET RED. LO.M.SAC.	Voto publicè susceptо pro salute & reditu Iouі optimo Maximo sacrum
VOT.S.PR.R. CAES.	Voto susceptо pro reditu Cæsaris
V.PR.RE.CAE.	Voto pro reditu Cęsaris
VOT.V.	Votis quinquennalibus
VOT.Q.Q.MVL.X.	Votis quinquennalibus, multis decennalibus

Digitized by Google

VOT.X.FEL.	
VOT.XX.MVLT.XXX.	Votis vicēnalibus, multis tricennalibus.
VI.VIR.	Sexuir, *aut* Seuir.
VI.VIR.AVG.	Sexuir Auguſtalis.
VI.VIR.VRB.	Sexuir Vrbini.
VII.VIR.EPVL.	Septemuir epulonum.
VIII.VIR.	Octumuir.
VIII.VIR.II.Q.Q.	Octumuir iterum Quinquennalicius.
VIII.VIR.III. AER.SAT.	Octumuir tertium ærarij Saturni.
VIX.A.LIIX.	Vixit annis quinquaginta octo.
⊖.AN.& ⊖.A.	Vixit annis, *vel* mortuus eſt anno.
X.	Decimus, *prænomen.*
X.Vir.	Decemuir.
X.VIR.AG.D.A. TR.IVD.	Decemuir agris dandis ac tributis iudicandis.
XV.VIR.S.F.	Quindecimuir ſacris faciundis.
XX.HER.	Vigeſimæ hæreditariū.

⋋ ⋌ ⋍	Denarij notæ ſunt, pro XXX.

Numerorum notæ, antiquitus magis quàm nunc vſurpatæ.

IV.	*Pro* IIII.
IIII.	*pro* VI.
IIX.	*pro* VIII.
XIIX.	*pro* XVIII.
XXXX.	*pro* XL.
XXC.	*pro* LXXX.
CD. *ſine* CƆ.	*pro* CCCC.
D. *vel* Ɔ.	*pro* CCCCC.
M.	*pro* M.Mille.
∞.	*pro* Mille.
cIↃ vel ⅄.	*pro* Mille.
∞IↃ.	Quatuor millia.
Ɔ *aut* K.	Quinque millia.
⅄ *aut* ⊕	Decem millia.
⋊ K *aut* ⊕ Ɔ	Quindecim millia: & ſic deinceps.

VENERABILIS BEDÆ PRESBYTERI TRACTATVS DE COMPVTO, VEL LOQVELA PER GESTVM DIGITORVM.

DE Temporum Ratione, Domino iuuante, dicturi neceſſarium duximus, vtiliſſimam primo, promptiſſimámque flexus digitorum paucis pręmonſtrare ſolertiam. vt, cùm maximam computandi facultatem dederimus, tum promptiores legentium ingenio ad inueſtigandam, dilucidandámque computando ſeriem temporum veniamus. Neque enim contemnenda, paruipendendáque eſt Regula, cuius omnes penè Sacræ expoſitores Scripturæ non minus, quàm literarum figuras monſtrantur amplexi. Denique & multi alij alias, & ipſe Diuinæ interpres Hiſtoriæ Hieronymus in Euangelicæ tractatu ſententiæ huius adiumentum diſciplinæ non dubitauit aſſumere. Centeſimus inquit, & Sexageſimus, & Trigeſimus fructus, quanquam de vna terra, & de vna ſemente naſcatur, tamen multum differt in numero. Triginta referuntur ad Nuptias, nam & ipſa digitorum coniunctio quaſi molli oſculo complexans ſe, & fœderans, maritum pingit, & coniugem. Sexaginta verò ad Viduas, eo quòd in anguſtia, & tribulatione ſunt poſitæ. vnde & ſuperiori digito deprimuntur. Quantóque maior eſt difficultas expertæ quondam voluptatis illecebris abſtinere, tanto maius eſt præmium. Porrò Cēteſimus numerus (diligenter quæſo lector attende) de ſiniſtra trāsfertur in dexteram. Et eiſdem quidem digitis, (ſed non eadem manu) quibus in ęua Nuptæ ſignificantur, & Viduæ.

Circulum faciens exprimit virginitatis coronam.

Cùm ergo dicis Vnum, minimum in ęua digitum inflectens in medium palmæ arctum infigas.

Cum dicis II, ſecundum à minimo ibidem impones.

Cum dicis III, tertiū ſimiliter inflectes.

Cum dicis IIII, minimum leuabis.

Cum dicis V, ſecundum à minimo ſimiliter eriges.

Cum dicis VI, tertium nihilominus eleuabis, medio dūtaxat ſolo, qui medicus appellatur, in medium palmæ fixo.

Cū dicis VII, minimū ſolū ſuper palmæ radicem, cęteris interim leuatis, impones.

Iuxta quem, cum dicis VIII, medicum.

Cum dicis VIIII, impudicum è regione compones.

Cum

Digitized by Google

Cum dicis X, vnguem indicis in medio figes arctu pollicis.

Cum dicis XX, summitatem impudici inter nodos indicis,& pollicis arctè figes.

Cùm dicis XXX. vngues indicis,& pollicis blando coniunges amplexu.

Cùm dicis XL, interior pollicis lateri, vel dorso indicis superduces ambobus dũtaxat erectis.

Cùm dicis L, pollicem exteriore arctu instar Græcæ literæ *f* curuatum ad palmã inclinabis.

Cùm dicis LX, pollicem, vt suprà curuatũ indice circumflexo diligenter à fronte præcinges.

Cùm dicis LXX. indicem, vt suprà, circũflexum pollice in longum extenso implebis, vngue videlicet in mediũ indicis arctum fixo.

Cùm dicis LXXX, indicem, vt suprà, circũflexum pollice in longum extenso implebis, vngue illius erecto trãs medium indicis arctum.

Cùm dicis XC, indicis inflexi vnguem radici pollicis erecti infiges.

Atque hactenus in læua.

CENTVM verò in dextera, quomodo in læua X. facies.

CC. in dextera, quo modo XX. in læua.

Eodem modo cætera vsque DCCCC. (ua.

Ire mille in dextera, quo modo vnũ in lę-

Duo millia in dextera, quo modo II. in læua.

$\overline{\text{III}}$. in dextera, quo modo III. in læua. Et cętera vsque ad nouem millia.

Porrò $\overline{\text{X}}$. cùm dices, læuam in medio pectoris supinam appones, digitis tãtùm ad cælum erectis.

$\overline{\text{XX}}$. cùm dicis, eandem pectori expãsam latè superpones.

$\overline{\text{XXX}}$. cùm dicis, eadẽ prona, sed erecta, pollicẽ cartilagini medij pectoris immittes.

$\overline{\text{XL}}$. cùm dices, eandem in vmbilico erectã supinabis.

$\overline{\text{L}}$ cùm dicis, eiusdem pronæ, sed erectæ pollicem in vmbilico pones.

$\overline{\text{LX}}$ cùm dices, eandem prona femur læuũ desuper comprehendes.

$\overline{\text{LXX}}$. cùm dicis, eandem supinam femori superimpones.

$\overline{\text{LXXX}}$. cùm dicis, eandem pronam femori superimpones.

$\overline{\text{XC}}$. cùm dicis, eandem lumbos apprehẽdes, pollice ad inguina verso.

At verò $\overline{\text{C}}$, & $\overline{\text{CC}}$, Et cętera vsq; ad $\overline{\text{DCCCC}}$. eodem, quo diximus ordine, in dextera corporis parte complebis.

Decies autẽ centena millia cùm dicis, ambas sibi manus in rectis sibi inuicem digitis implicabis.

Est & alter modi computus articulatim currens, qui, quoniam specialiter ad Paschatis rationem pertinet, cùm ad hanc ex ordine ventum fuerit, opportunius explicabitur.

Cuius ordo ludi, vel loquelæ talis est.

Cùm primam Alphabeti literam intimare cupis, vnum manu teneto. Cùm secundam, II. Cùm tertiam III. Et sic ex ordine cæteras, verbi gratia, si amicũ inter insidiatores positũ, vt cautè se agat, admonere desideras, III, & I, & XX, & XVIIII, & V & I, & VII, & V. digitis ostẽde. Huius nanque ordinis (cautè age) significant. Potest & ita scribi, si causa secretior exigat. Sed hoc Græcorũ computo, literisque facilius discì simul, atque agi possunt Qui non, vt Latini, paucis, iisdémque geminatis, suos numeros solent exprimere literis. Verùm toto Alphabeti charactere in numerosum ordinem figuras extendunt. Tres, qui plus sunt, numeros notis singulis depingũt, eundem penè numeri, figurandíque scribendi Alphabeti ordinem sequentes hoc modo, α, β, γ, δ, ε. & cætera id est I. II. III. IIII. V. Qui & ideò mox numeros digitis significare didicerunt, nulla instãte mora literas quoque pariter iisdem præfigere sciunt. Verùm hæc hactenus. Nunc ad ordinem Vnciarum, & rationem, quantum ipse temporum cõditor, ordinatórq; Dominus adiuuare dignabit, exponendum veniamus.

EIVSDEM DE RATIONE VNCIARVM.

Vnciarum quoque diuisionem nosse, quę nõ minus tẽporibus, rebúsve aliis, quàm minus est ꝛpta cõputandis nõ ignobilis Intẽtio est, quibus quia & dispersæ passim historię, & ipsa sacra scriptura vtitur, nomina pariter, & figuras earũ paucis affigere curauimus.

V	Libra, vel As, vel Assis,	XII	vnciæ.
S	Deunx, siue Labus,	XI	vnciæ.
Ꜩ	Deunx, vel Dextans,	X	vnciæ.
~	Dodrans, siue Doras,	VIIII	vnciæ.
𐆖	Bes, siue Bisse,	VIII.	vnciæ.
⸗	Septunx, siue Septus.	VII,	vnciæ.

S Semis,
Quinquunx, siue cingus,
Triens, siue Tras,
Quadrans, siue Quadras,
Sextans, Siue Sextas,
Sexcunx, siue Sexcuncia,
Vncia,
Semuncia,
Duæ Sextulæ, siue Sesclæ, id est, Tertia pars vnciæ.
Sicilicus,
Sextula, siue Sesclæ,
Scrupulus,

VI vnciæ.
V vnciæ.
IIII vnciæ
III vnciæ.
II vnciæ.
vna Vncia & semis.
XXIIII ℈ Scrupuli
XII ℈ Scrupuli.
VIII ℈ Scrupuli.

VI Scrupuli. ℈
II ℈ Scrupuli.
℈ Sexilicæ.

Hæc inquam ponderum vocabula, vel characteres non modò ad pecuniam mẽsurandam, verùm ad quæuis corpora, siue tempora dimetienda cõueniunt. Vnde & ratio & mos obtinuit, vt in cautione computorum pueri vnum, & duo sæpius asse, & dipondio mutent. Item Tressis, Quartussis, Quinquussis, Sextussis, Septussis, & cætera huiusmodi, quasi tres asses. IIII. asses. V. asses. VI. asses. VII. asses proferant, & in eundem modum sequentia numerorum quãplurima. Siue igitur horam vnam, siue diẽ integrum, siue mensem, siue annum, seu certè aliud aliquid mauis, minúsve temporis spatiũ in xij. partire vis ipsa xij. pars vncia est. Reliquas vndecim, deuncẽ appellant. Si in sex partire vis, sexta pars sextãs, reliquæ Dextãs. vel, vt alij Distas vocitantur. Si in quatuor, quarta pars Quadrantis nomẽ, residuę tres Dodrãtis accipiunt, & huius disciplinæ: regula soluitur, quæ & plerosque turbat imperitos. Quia Philippus in expositione beati Iob, Æstum maris Oceani quotidie bis venire describẽs, adiũxerit hũc vnius æquinoctialis Dodrãte trãsmisso tardius sine intermissione, siue die venire, siue nocte. Porrò, si p tria quid diuidere cupis, tertiã partẽ Trientẽ, residuas Bissem nuncupabis. Si per duo, dimidiũ semis appellatur, sic & cætera quæ verbo melius colloquentis, quàm scribentis stilo disci pariter & doceri queunt. Itẽ de corporibus, siue milliariũ, siue stadiũ, siue iugerũ, siue perticã, siue etiã cubitum, pedémve, aut palmũ partire habes opus, praefara ratione facies. Denique & in Exodo, dimidiũ Cubiti Semis appellatur, narrãte Mose, quod habuerit arca testamẽti, duos semis cubitos longitudinis, & cubitum, ac semissem altitudinis. Et in Euãgelio quarta pars totius mũdani corporis, id est, Terra mysticè Quadrantis nomine censeatur, cùm mittendo in pœnã peccatori dicitur, Non exies inde donec reddas nouissimum Quadrantem, id est, Donec luas terrena peccata, vt Beatus exponit Augustinus.

TESTIMONIA VETERVM QVAE AD HVNC BEDAE TRActatum intelligendum pertinent, petẽda ex Plutarcho initio Apopthegmatũ Regum, & Impp.

Ex Macrobio Saturna. Lib. primo.
Ex Plinio Natur. histor. Lib. XXXIIII. Cap. VII.
Ex Apuleio Apologia secunda.
Ex Quintiliano Orator. Inst. lib. I.
Ex Iuuenalis Satyra decima.
Atque suos iã dextra computat annos.

FINIS.

NOTÆ

Digitized by Google

NOTAE IN MARCVM TERENTIVM VARRONEM DE LINGVA LATINA.

LIBER PRIMVS.

DE LINGVA Latina ad M. Tullium Ciceronem liber quartus. Alii legunt, De lingua Latina, de disciplina originum verborū ad Ciceronem incipit liber primus. Potest ita legi, M. Terentii Varronis de lingua Latina liber quartus, qui est de verborum originibus ad Ciceronem liber primus. Quam lectionem ausim pro vera affirmare. Constat enim omne opus de lingua Latina in tres partes à Varrone distributū, Etymologicē, Declinationē & Syntaxin: duásque posteriores partes septimo, ac deinceps, libris explicari. Primā verò, eámque biparritā, sex libris cōtineri, quorum tres priores P. Septimio quæstori: posteriores Ciceroni inscripti. Illos quidē, de disciplina originis fuisse, in queis singulis per se libris, quę cōtra etymologiam, quæ pro Etymologia, quæ ad eius formā pertinerent à Varrone disputantur. Hos autem de verborum origine fuisse, quibus quæ vocabula locorum ac temporum ex scriptis veterum qui prosa oratione scripserūt, excerpta essent, quarto & quinto: vt & sexto, earundem affectionum vocabula ex poetarum libris selecta, Varro explicauit. Ac proinde hic liber quartus est de lingua Latina: primus autem de verborum originibus.

A pertendendo) cur non potius à pertineo, pertinaciam, quam à pertēdo, declinat, cùm à teneo tenaciā dicamus. Plautus Captiuis, Tenáxne eius pater? PH. Imò edepol pertinax. Ea fortasse ratio esse potest, quod plerūque pertēdere significat idē ac pertinacem esse, vt apud Terentium Eunucho, act. 1. Scen. 1. Pertendens guauiter: Propertium, pertendens animo. Cæterùm vt à peruicacia differat pertinacia, vide Nonium in Peruicacia.

In quo non debet pertendi) ac proinde Nonio Peruicacia, interdum bonarum rerum perseuerantia: Pertinacia, semper malarum dicitur. Glossis pertinax φιλόνικος, φίλεργος, δυσίατος καὶ φιλόκερδος. Glossis meis manuscriptis impudens, obstinatus, durus. tametsi plerisque vt & eædē glossæ testantur. Pertinacia sit idem quod perseuerantia. vnde Glossis excusis Pertinacia ὑπομονή, φιλονικία.

At pertendit) pertenditur. Vertr. id Græci ἐπιτείνουσιν. Glossę manuscriptę immineres; ego verò, immorari.

Scrutantur) scrutamur.

Περὶ σημασιῶν) id est de significationibus.

Quasdam) quædam.

Cuncta) alij, certa: non necessariò. Cuncta enim hic, integra, non mutila, non mutata.

Vt hostis) idem penè Cicero 1. of hic.

COLVMNA 4.

Vetustas non pauca depranat) Vetustas interdum etiam sumitur pro diuturnitate tēporis in futurum. Cicero, hoc nulla vnquam vetustas obruet.

Non pauca depranat) pauca non deprauat. T. id est pauca retinet integra.

Fugitiua sedulitas Muty & Bruti retrahere nequit) Sic Terentius, fugitiuum retrahā argentum: & Varro 1. de re rustica, Fugitiuarius, qui fugitiuos sequitur, vt retrahat, adde quæ scripsi ad legem 18. in verbo fugitiuarius. ff. de præscriptis verbis.

Non si non potuero) non si potuero: T.

Si quiuero) si quæro, alii si quiero.

In tramitibus) intrantibus.

Possent) possint.

Propter hæ quaternas causas, &c.) alii, propter quaternas causas: alii, propter has quatuor causas: alii, propter ternas causas, alii, propter has quaternas causas. Vertranius Maurus hanc vocem, Commutationem, de-

Digitized by Google

lendam existimat hoc loco, artationis seu arctationis vocabulo correptionem dictionis intelligens. Turnebus putat mutationē vocabulis accidere vel litterarum, vel syllabarum causa. Eam, quæ ex literis accidit mutationem, quadrupliciter fieri, demptione, additione, artatione, cōmutatione. Quæ in syllabis, productione, demptione, additione, artatione: atque ita, non male hic legi, propter bis quaternas causas. Quæ forma libro 7. infrà, libros faciam bis ternos. Verùm propiùs consideranti, locus depravatus, ita restituendus mihi videtur. Propter has quinque causas, litterārum enim, item syllabarum fit dēptione aut additione: & propter earum artationem, productionem aut commutationem. Nam Fabius libro 1. has quinque mutationis causas in vocabuleis enumerat. Si corripiantur, si porrigantur, si quid illis adiiciatur, si detrahatur, si permutentur litteræ vel syllabæ. Dicam apertiùs: dictiones singulas maximè mutari, si littera vel syllaba illis vel adiiciatur, vel dematur, vel ex vno loco in aliū mutetur. Vel ex breui longa: vel ex longa breuis, efficiatur. Totidem enim mutationem causæ accidunt.

Artationem) attractionem. Ita veteres legunt, superfluè: cùm attractio litterę vel syllabæ nihil aliud sit, quàm vel litteræ vel syllabæ additio, de qua immediatè dictum est. Proinde Vertranius legit, arctationem, eo vocabulo syllabæ potiùs quàm litteræ correptionem intelligens. Tametsi interdum artare significet replere, vt apud Ciceronem pro Rabirio. Vt econtrario Augustum, idem quod plenum ac densum, apud Tibullum. Turnebus verò tractationem legit, idque interpretatur traiectionem & trāspositionem. Alij alternationem: alij alterationem legūt. Ego excusæ nihil necessariò mutandum censeo.

Idem enim artum quòd artum) Artationi productionem ac latitudinem opponit.

Hoc commorandum esse modo non putari) hic admonendum. A. commonendum. V. & S. commemorandum, Ver.

Expediam) expendam.

Quatuor explicandi gradus, &c.) quatuor explicandi gradus. Infimus in quo &c.

Aerifodinæ) Aurifodinæ. V. Arefodinæ M. S. Cretifodinæ M.S.

Viocurrus) Vnoculus, malè. legendum est, viocurus. Significat autem viarum publicarum curatorē, de quo in l. 2. in fin. ff. de cloacis. Paulus 5. sentent. 6. §. 2. qui publicis operibus procurat l. 2. §. 1. Ne quid in loco publico: l. 2. ff. de via publica.

Confinxerit) quod finxerit.

Rudentisibilus) in epistola Cœlij legitur Rudentum sibilus; malè. Rudentisibilus e-nim Pacuuius ita confixit, vt alibi Curuifrontem: vt & Lucillius Repandirostrum, Cortinipotentem, Hippocampelephantocamelos. Laberius reciprocicornem, lanicutem, vestitrahum, & Aristophanes innumera huiusmodi.

Incaruiceruicum pecu) idem apud Quintilianum 1. c. 10.

Chlamyde contorta clypeat brachium) Verba Pacuuij in Hermiona. Apud Nonium legitur clypeat: pro quo Liuius dixit paludamēto circum lævum brachium impetum facit. Est autem hic obiter notandum peregrinātes. chlamydem sumere solitos. Vide Plaut. in Mercatore.

Philosophia ascendens) descendens.

Vbi est aditus & initia regis) aditus ad initia rei A. alij, aditus & initia regiæ. Turnebus ita, Et initia regis, eo sensu. qui ad quartum gradum peruenerint, ij reges fuerint. Nam & ita Horatius, Rex eris, si rectè facies. Auso. erit rex, qui faciet rectè. Plautus, Rex sum si illum attigero.

Scientiam ad opinionem autupabor, quod etiā nonnunquam, &c.) id est, quid opiner, dicam. Nam in nostra valetudine opinionem interdum medici sequi solent.

COLVMNA 5.

Secundum non præteribo) secundum prætéribo, vel eo sensu: Si gradum summum non ascendo, tamen secundum prætergrediar. Turnebus verò sic: Non solùm ad Aristophanis & Cratetis Grammaticorum lucernam hoc elucubro, sed ad Cleanthis, qui fuit Philosophus: quasi diceret, non modò vt grammaticus, sed vt Philosophus has verborum origines expediam. Solebant enim philosophi, maximè Stoici, ad ineptias vsque verborum origines enucleare. Quod cùm Cicero faciebat, dicebat se Stoicorū ineptias imitari. Huic interpretationi fauet quod sequitur in M.S. Volui præterire eos, qui poetarum modò verba, vt sint ficta, expediunt.

Nolui præterire eos) Volui præterire eos M. S. T. Hoc enim vult Varro, se voluisse vltra quosdam grammaticos progredi, qui nuda ac sola poetarum verba, vtcunque sint ficta, expediunt. Vnde mox adiicit, se non tātùm in Ennij verba (Ennij vocabulo vetteres poetas intelligens) sed & antiqua ac prisca à Latini etiam regis temporibus deducta, inquisiturum. Neque probo quod quidam hic accipiunt poetarum modo, pro poetarum more.

Expediunt) expendunt.

Non enim videbatur consentaneū quærere me in eo verbo, quod finxisset Ennius, causā: negligere quod antè rex Latinus fecisset) Ennius, causa: negligere &c. Scal. Si ita est, nī quærere etiam,

by Google

tiã vt ſuperfluũ, diſpungendũ eſt, ſed excuſſę vt apertæ ſatis, nihil mutandum cenſeo: ait enim Varro, non eſſe conſentaneum poeticorum tãtùm verborum origines ſcrutari, priſcorum verò originationem negligere.

An non potiùs mea verba) An non potiùs vſitata verba.

Obliuia) id eſt obſoleta, ignota quorum Latini obliuiſcebantur.

De obliueis reliquam quorũ partem, cùm ita inuenerim, vt opinor, ſcribam) partim, quo ita inuenerim, ita opinor, ſcribam. T. ita reſtituo, De obliueis reliquã eorũ partem, cùm ita euenerit, vt opinor, ſcribam. Vt hoc Varro velle videatur, obliuiorũ verborum quędam nõ omnino ac penitus obliuia, ſed quaſi de his, prout res ita ac ſermo tulerit, etiam ex ſui ingenij ſententia quædam dicturum: alia, prætermiſſurum: at non illa quę etſi rarò, ſunt tamen in vſu aliquo.

Pythagoræ) v. Ariſtot. Ethyc. & Phyſic.

Initia) Principia A.

Vt omnia ferè) vt adeò ferè A.

Quin fuerit motus) quin fuerint motus MS. T.

Eius enim interuallum) eius annum interuallum MS. T.

Initiorũ quadriga) quadrigas, quadripartitionẽ per tranſlationem vocat. Propriè quadriga. Gloſſis τέθριππον quadrigum πτεράζυγον quadrigæ πτεραμαξία.

Quare quatuor) Quare quod quatuor. A.

Quatuor genera rerum, totidem verborum.) Idem Varro lib. 2c. rerum humanarum (vel vt ibidem quidam legunt Rhetoricorum) apud Nonium in Quadrifariam, quæ ad mortales pertinent, quadrifariam diſpertierim, in homines, in loca, in tempora, in res.

Horum enim) harum enim MS. Vtrunque mendosè A. niſi legas, minimum horum.

De his locis) de quibus locis MS. T.

Sed quæ) ſi quæ.

Quæ radices) quod radices.

Fines ſuos) ſines ſuos.

Sæpe enim ad limitem arboris radices, ſub vicinum prodierunt ſegetes) vel, ſub vicinas protriuerunt ſegetes: vel ita, arboris radices ſubuicinæ protriuerunt ſegetes. arbores dixit vel radices ſubuicinas proterere plerunque ſegetes alterius,

Incipiam de locis, ſub ipſum loci originẽ) id eſt dicturus de vocabuleis locorum ab originatione huius vocabuli, locus, incipiam.

Vt nunc dicunt conlocatum) vt nunc, non fruſtrà adiectum à Varrone. Nam antea Varronis ætatem dicebant locatum, non vt nunc, conlocatum.

Apud Plautum in Aulularia.

Tutiam habeo) v. Nonium in Locandi ſignificatione: Virginem habeo: ita apud ipſum Plautum in Aulularia.

Caſſam dote) dote caſſam. ita apud ipſum Plautum loco ſuperiore.

Trita) alij tetea: ali terea: alij Græca, alii Treca: alij Creta: alii Thrace: alii Threſſa. Scaliger legit, Tritaui.

Fanum in cuius muro locaui) fanum intumũ locaui V. fanum in ciuium muro. T. in cuius mœro liberi fanum locaui S.

Vbi quidquam) vbi quidque MS. T.

Quod vſque id emitur) quod vſque, id emit. V. Quod vſque idẽ, vt TS. eo ſenſu, non antè conquieſcit, quàm locatus eſt publicano: Vt hæc verba vel ad Præconem (qui ſemper vagatur donec repererit pretium) vel ad mercedem quæ ſemper ἀπολαύειν referantur: eóque ſignificatu. Plaut. dixit, It ad me lucrum.

Locarium) quòd & ſolarium in l. 15. ff. qui potiores. Græci πανδοκεῖον.

Quod datur in ſtabulo & taberna vbi conſiſtant) quod datur in ſtabulo & taberna vti conſiſtant. Sic in l. 15. 1. ff. locati, ibi ſtabulum vel vbi greges eius ſtare oporteat.

Loci muliebres) honeſtè, pro vtero & natura mulieris: vt & apud Catonem & Lucretium. Dioſcorides 1. ὑστέρους dixit.

Columna 6.

Cælum dicitur duobus modis) pro eo ſcilicet in quo ſunt fixa ſidera & pro aere, ita in iure Inſtit. de iure naturali animalia quę in cœlo: pro quo Theophilus τὸν ἀέρα.

Nam & Aſia) Nam vt Aſia MS. T. Duas autem hic orbis partes facit, tametſi Saluſtio teſte, in Iugurtha, plerique tertiam poſuere Africam.

Aſia dicitur pars prioris Aſiæ) ea Aſia minor dicitur intra Taurum ſita.

In qua eſt Ionia & prouincia noſtra Cilicia) vt Cilicia diſpungendum. nec enim Cilicia minoris Aſiæ pars v. Ciceronẽm pro Flacco, & Strabonem.

Pars eius ſummum) pars eius, ſummum T.

Demonſtrat cùm dicit) cùm demonſtrat dicit. T.

Hoc vide, &c.) Verſus Pacuuii Trochaicus.

Memorant) memorant Graij aera. T. atque ita verſus erit abſolutus.

Lucretius ſuorum & vnius viginti librorum initium fecit hoc) Si is numerus librorum Lucretij fuit, aut eius epitomen aut reliquias tantùm; aut alterius Lucretij opus habemus. alterius, inquam, fortaſſe eius qui amatorio poculo in furorem verſus per dilucida interualla libros cõſcripſit emendatos, poſteà à Cicerone: natus ab eo vndecim annis: à Varrone 24.

Digitized by Google

Aelium Gallum) Ælius M.S. Stillonem intelligit: quanquam & Ælius Gallus de significatione verborum, quæ ad ius pertinent, scripserit.

Non malè, quod posterior Aelius multò potiùs celare à cælo: quàm cælum à celando) Atqui Plinius ex Varrone probat, cœlum à celãdo dictum. Ea re, Scaliger hunc locum ita emendat, quòd post reor multò potiùs celare à cælo quàm cœlum à celando. Ego verò ita lego, non malè, quòd postremò Ælius (tradit scilicet): multò potiùs celare, &c. eo sẽsu, Ælij Galli: duæ de cœli originatione sententiæ non probandæ. Nam à prima, qua cœlum à cælando (Græci κοίλον) putat dici, Aelius tãdem desciuit propterea quòd idẽ putat cælare potiùs à cœlo: quàm cœlum à celando dici. Secunda item eius opinio falsa, cœlum ideò dici, quòd diu minimè cælatur, id est occultatur. nã & interdiu & noctu cælatur.

A chao cauum) i chao couum M S. fortasse cohum: nam & ita Festus, alij etiam à κοῖλον deducunt.

Andromacha) Andromeda. S. Vt sint Anapesti ex Andromeda Ennij.

Noctique caua) Andromacha: Nocti quæ caua. A. T. alij, pro nocti legunt noctu. Hi autem Anapesti hoc modo restitui possunt, nocti, Quæ caua cœli, signi tenentibus confici bigis.

Cauationem) alij rationem, alij notionem, alij nationem. Turneb. procreationem (Cœlum enim omnia Ennio generat) alii adgnationem, alii adnationem legunt.

Cæli ingentes fornices) Sic Varro in Menippea, Cœli, cauernas dixit: & vetus poeta cortinam. sed tamen fornicis vocabulum hac significatione impropriè sumi: Cicero 3. de Oratore existimat.

Vt à caua, caua, cauile) Pro cauile alij legũt caulliæ: alii cauille, alii caulę (quo sensu Lucretius caulas corporis pro meatibus corporis vsurpauit) Turnebus cauile pro cauillatione hic sumi arbitratur. quid si cauernæ.

Connalli, cauata valli) hæc duo cauata vallis ineptum glossema. S. Glossis conuallis μυκηστήρων.

Et cauere cautione) caue cautio vel cauatæ cauitione. V. cauete cauitiones M. S. T. & cauedium S. Ego, verba priscæ formulę aut legis hic laudari non puto: ita tamen restituo: & casæ, à cauatione. id ita esse vel Festus in casa, mihi concesserit.

Vt cauum sit ortum, vnde omnia apud Hesiodum, à chao cauum cælum) vt cauum sit ortũ, vnde omnia apud Hesiodum à chao: à cauo, cœlum.

Territorium) v. l. 239. §. 8. ff. de verborum significat. Ciceronem in Verrem, Frontinum, Siculum, Flaccum, Glossis Territorium ἀγρός, Χωρικόν, Περιοχήν, ἐπαρχία.

Termentarium) extermentarium. V. malè hic obiter notandum, Termentum Plauto detrimentum esse, teste Festo. Est & Glossis Tersorium ἐκμαγεῖον, quod & alibi Tergorium.

Triuolum, quo teritur) Tribulum, quo teritur. quidam ita legunt, non malè. Nã & Tribulum legitur apud Varronem 1. de re rustica & Nonium. Veteres etiam dixêre, Tribulam in fœminino. Virgil. 1. Georg. 2. Columell. 11. vnde Tribulare apud Catonem pro agitare: hinc etiam Trebla Catoni.

Fines agrorum termini) v. titul. finium reg. & Titul. de Termino moto.

Limitare iter) limitaneum iter, militare iter. Vertr. (nam & militaris via Ciceroni, Higino, Columellæ malè. Limitare iter, est semita modica, quæ relinquitur inter duo confinia lata pedes quinque ex duodecim tabularum præscripto, de quo dixi ad l. quinque Pedum. C. Finium regundor.

Termini cùm in Latio) alii, quàm is in Latio: alij, cuius & Latio: alii cùm in Latino: alii cùm Terminus in Latio T.

Termen) alii termon: alii termo. T. quidam terminia.

τέρμα) τέρμονα. T. Glossæ Termini τέρμονες, Termino τερματίζω.

Via quidem) Via siquidem. A.

Quæ sola teri possint) quæ solo teri possint. Scal. Lucretius, Loca nullius antè trita solo. Solum, infimum pedum calcaneum, Plautus, Qui auro habent suppactum solum.

Pinsibant) pinsabant. A. Pisabant apud Nonium. alii pinsebant quo modo Ennius annal. 10. pinsebant terram genibus.

Ab eo qui Romanus combustus est) alii legũt, ab eo quod Romanus Romæ non combustus: alii, quo ad Romæ, eo sensu, mortuo nõ combusto, vel combusto, esse tamen eius excepto, ad purgandam familiam, nec sepulto, familia funesta manet. Cætera vide apud Seruium libro 6. Aeneid. Cicero 2. de legib. Varronem 3. de vita populi Romani, & Nonium in Anthraciis. de sepulturæ veteris ratione. Quod ad penultimam lectionem attinet, ea Vertranio placet, displicet Scaligero. Nam etiãsi Romæ nõ fuisset combustus, non dicebatur humatus, antequam iusta soluta fuissent. neque propriè situs nisi posita inscriptione. Ante Nouendiale sacrum supra terram esse dicebatur: vbi comburebatur locus vstrina: cùm conditus, funus: post denicale sacrum, humatus: vbi humatus, sepultus.

Aut si ex exceptum mortui) digitum ad eam

eam rem abſcindi teſtatur Feſtus: id genus Februi exuerrias, vel exuerræ Feſto in Euerriator.

COLVMNA 7.

Et dicitur humilior, quæ ad humum ſunt, aut à re vt Sabini & Lucani] Et dicitur humilior, quæ ad humum, vt Sabini vt Lucani. V. Et dicitur humilior, demiſſior, infimus, humillimus, Turn. vt hoc modo coniungantur, voci, humilior, ea quæ pòſt ſequũtur, ibi, vbi nunc eſt Roma Septimontium, Scal. ita legit. Sunt quæ ab humo, vt Apulia & Latium: aut declinata ab hominibus, & Sabini & Lucani; Vtrumque vt Hetruria & Thuſci, eo ſenſu: ab humo Hetruriam, ab hominibus Thuſcos dici. Idem paulò antè ſic legit, Et dicitur humilior, hinc vbi nunc eſt Roma Septimontium. Et pòſt, Sunt quæ ab humo vt Apulia & Latium. alioquin, funeſta non dicitur humilior, ſed mortuus potius. Idem alio loco notat poſſe & hunc locum ita legi, & dicitur ſitus.

Latium vtrunque] nouum & vetus Latium intelligit: alij tamen legunt, Latium aut vtrunque.

Qua regnum fuit Latini vniuerſus ager dictus Latium] dictus Latius V. T. vt aruus apud Plaut. Poteſt ita legi, dictus Latinus, vt & infra à Prænęſte Prænęſtinus, Aricia Aricinus.

Vt noſtri augures publicè dixerunt] publicei. V. S. Cicero. publici augures videntur.

Ab Romulo] à Romo. V. T.

feruntur auſpicia] ſeruntur auſpicia. V. T.

Eo enim ex agro Romano primum progrediebatur] alij, Romam primùm. Scaliger ita legit, Romani primùm progrediebantur.

Gabinus ſine peregrinus] Gabinus quoque peregrinus. S.

Secundum hos hoſpitia habent ſingularia. Ab reliquo diſcretus] Secundum quos auſpicia habent ſingularia, alij, ſecundum hos auſpicia habent ſingularia ab reliquo: alij, ſecundum quos hoſpitia habent ſingularia, ab reliquo diſcretus.

Ager] Vetus ſcriptura ita habet, ager dictus eſt, in qua terra agebant, & vnde quid agebant, aut quo fructus cauſa: à quo id Græci dicunt ἀγρὸν vt ager, quo agi poterat. Fabius tamen primo & vltimo ridet Varronem cùm ager ab ἄγειν Græco ſit, non econtra.

Sic qua agri dictus] Sic agitatus eius. M. S.

In quadratum actus] Vetus ſcriptura in quadratum actum, & latum & longum eſt centum & viginti. Turn.

Centuria] vide Columellam. Sic. Flac. Vargonem de re ruſtica.

Vt tribus multiplicata idem teneat] alij legũt tribus partibus. Turnebus verò ita, vt tribus partibus multiplicatæ: vel ita, tribus multiplicatæ.

Qua vehebant vias, quo fructus comuehebant villas,] Imò quà vehebant primò vehæ, deinde viæ. Item quo fructus vehebant & vnde vehebant, vehilæ: & poſtea villæ, vide Varron. 1. de re ruſtic.

Ager cultus à coaleſcendo] malè à coaleſcẽdo. Varr. cultum agrum deducit, cùm potiùs à coaleſcendo eſſe ac dici debeat.

Quod primùm ex agro plano fructus capiebant campus] malè: id enim potius à Græco. Nam Siculi ἱππόδρομον campum vocabant à flexu equorum qui ibi certabant.

A collendo colles] cur non potius à collo, colles.

Saltus &c.] v. l. penult. §. 1. ff. ſi ſeruit. vindicetur. l. 25. ff. de pignorat. act. l. 12. ff. de act. empti. l. 8. ff. de inſtructo. alia eſt explicatio huius verbi. Nam in aſſignatione agrorum quatuor centuriæ coniunctæ, ſaltus. ſignificat aliàs ſaltus montem ingentem, vt ſaltus Pyrenæus dixi plenius ad Feſtum. in voce Saltum.

Semen, quod non planè id quod eſt] alij id quod inde: alij, id quidem vnde. Vertranius. Semen dici putat, quòd ſe minus ſit cùm ſeritur quàm cùm metitur. Turnebus à ſemi, quòd ſit ſemiperfectum quiddam, habita ratione ad id quod ex eo prodit.

Alia qua] alia, quæ M. S. A.

Sella terantur] de tritico id intelligi oportet, non de farre. Far enim non in area, ſed in piſtrino pinſebatur, atque ex ſuis folliculis extricabatur: cui vſui piſtulæ farrariæ.

Loca in vrbe pura area] Pura, id eſt non ædificata, vnde locus purus in iure, non ædificatus.

COLVMNA. 8.

Ager reſtibilis, qui reſtituitur] alia ſignificatione ager reſtibilis dicitur, qui bis in anno aratur. Cæterùm ea forma reſtibilis à reſtituẽdo, qua proſtibulæ & proſtibulũ, à proſtituendo. Reſtibilis autem παλιμφυὲς & παλιβλαϛὲς Græcis. dixi plenius ad Feſtum.

à Nouando noualis ager] Nouare hîc eſt arare quod Græci νειὸν, adde Varronem 1. de re ruſtic. 18. Plin. 19. quid Noualis terra, vide l. 30. §. 2. ff. de verborum ſignif. Gloſſis Nouale νεόληρον, Noualis terra, νέαρος νέαρος.

Noualis ager aruum.] alij ita legunt, noualis ager aruus, vt apud Plaut. non aruus hic ſed paſcuus eſt ager. Eadem ratiõne apud Grammaticos & Varronem, ager aruus dicitur. alij aruum interpretantur agrum aratum nec ſatum: alij agrum ſationalem.

Arationes] Arationes, agri erant publici,

Digitized by Google

qui aratoribus colendi dabantur (plerunque aratoribus etiam lege publica auferebãtur, & colonis assignabantur. vt Capuanus lege Iulia) ex quibus decumæ siue decimæ (vnde agri decumani dicebantur, iis oppositi qui immunes Ciceroni 4. in Verr. dicuntur) vt ex pascuis agris, scripturæ (Plautus, ob meam pecudem scripturam accepit. vide quæ scripsi ad l. 9. Cod. de vectigalibus in verbo Arabarchiæ.) è portubus, portoria, vectigalia populo Romano pendebantur. Cicero pro L. Manilia, Neque ex portu, neque ex decumis, neque ex scriptura vectigal seruari potest: & 4. in Verr. Mercator, arator, an pecuarius. Vbi postea meminit ordinis aratorum, pecuariorum & mercatorum. Et hoc quidem modo aruus & pascuus ager distinguuntur, vt & pecuaria & aratiuncula apud Plautum.

Sustollit.] sustulit. A.

Sulcus &c.] Varro ab sulcus, à sustollit deducit, quod melius à Græco ὁλκὸς. Et in libris de re rust. sulcum interpretatur, quà aratrum vomere lacunam facit. Et veteres quinto, sexto & nono sulco serere dicebãt, pro quinquies, sexies, aut nouies serere agrum. de sulcis aquariis v. l. 1. § 5. § 9. l. 24. ff. de aqua & aquæ pluuiæ.

quòd ea terra iacta, id est proiecta, porca] alij legunt, porrecta. Sic idem Varro 1. de re rust. 29. porcam dictam esse ait, quòd ea seges frumentum porricit. Alij grammatici quòd porricial, id est prohibeat aquam frumento nocere. Porcas à rusticis liras vocari Columella ait. Cùm inter duos sulcos latius distantes medius cumulus ficam sedem frumentis præbet. De porcis & sulcis aquariis, v. l. 24. ff. de aqua & aquæ pluuiæ. vide Festum.

prata quod sine opere parata] aliter Colum. 11. c. 17. quòd protinus sint parata, nec magnum laborem desiderent. Et Varro 1. de re rustic. prata parata appellant. Fortè pratum à Græco est Nam apud Græcos *μεγόλη*, viride. adde l. 31. ff. de verborum signif. adde Festum.

Sine opere] sine opera.

Diuidit in eos agros, cùm scribit Sulpitius] mendosus hic locus videtur Vertranio. Vetus ita habet, Diuidit enim eos eius Sulpitius. Turnebus, diuidit enim eos Seius Sulpitius. Scal. alludit eò cùm scribit Sulpitius.

Vt rursus capiat fructus appellantur rura] Falsò hæc à Varrone. Rura enim potius à Græco *ἄρουρα*.

Sulpitius.] Iurisconsultus scilicet.

plebei rura largitur ad aream] alij legunt largitatur ad aream. Scal. verò, plebei rura largiuntur adoream, vel plebi rura largitura adoream. Adoream, id est vberes fructus, & prouentus. Id enim Plauto ex aliis authoribus aliàs ad aream largiri rurã, quidam putant idem esse quòd, agros frumentarios largiri: contra quàm prata ad fœnile. Alij ad annuas messes largiri. fortè addendum est ad. arandum. Alioquin aream dictam Festus arbitratur, quasi exaruerit, neque quicquam possit generare.

Prædia dicta: tẽ & prædes à præstando] cùm quid de publico conducebant mancipes & publicani, prædes dabant, qui prædia sua ob eam rem obligarent, teste Cicerone in Verrem, Ac prędia, res ipsæ: prædes, ipsi fideiussores, Asconio. v. Festum in Præs.

quod ea pignori data] pignore dato, alij eo pignore dato.

publicè mancupes fidẽ præstant] Publicè mãcupi fidem præstent, Vertr.

Vbi nunc est Roma septemmontium demissior infimus locus] vbi nunc est Roma Septimontium nominatum à tot montibus. T. Scaliger in appendice putat citare hîc à Varrone versum Trochaicum cum acrostichide hoc modo, Hîc vbi nunc est Roma, Septemmontium demissior infirmus locus. Quæ verba, Varronis interpretatio mox sequitur, infimus, humilimus. Antea quoque dixi quibusdam videri hæc verba Varronis coniungenda superioribus, vbi de familia funesta agitur.

Terra abiit in nimbos] abit.

Pacuuius, Terra exhalat auram atque auroram humidam atque humectam] Est qui ita restituat, Pacuuius, exhalat auram terram atque auroram humidam atque humectam.

Hinc sudor quiuis deorsum in terra himber] hinc sudor aquæ vis deorsum. A. hinc sudor vdor ei quamuis, V. hinc sudor, vdor. Is quauuis deorsum in terram vnde sumi potest puteus. Alij ita legunt, hinc sudor quiuis himber in terra: alij, hinc vdor. Aquæ vis in terra himber. Alij, hinc vdor aquæ vis deorsum. hinc terra Vmbria. (Vmbri Diodoro, Solino & aliis ἀπὸ τῆς ὑγρότητος) Vel ita, hinc vdor, hinc quæuis deorsum terra, vt humbria humilior. De Vmbria adde Isidorum.

Aeoles dicebant τὸν πότμον &c.] Æoles dicebant vt πότμον sic ποτὸς & πότον, vt nunc ὄμβρος. T. Ætoles dicebant πότμον, sic potura à potu V. Æoles dicebant ποτὸς ἀντὶ τοῦ πότου, non vt nunc ὄμβρος. S. alioquin πότμος non est dictio Græca eo sensu: sicuti & πότμος. Illud enim Thucydidi significat templum Pythij Apollinis (non aquam vt perperam putat Hesychius) Hoc verò fluuiũ significat, non puteum. Quinetiam potura. verbum satis insolens.

Putcoli à puteis vel putore.] adde Festum. Strabonem 5. Stephanum de vrbibus.

Vbi in puteis obruebantur homines qui locus publicus extra Exquilias] Horatius de Exquiliis loo-

diis loquens. Hîc miseræ plebis stabat commune sepulchrum,&c. plebis dixit,quia is locus sepulturæ inopum in suburbanis destinatus: Culinas appellatum eundem locum Vrbicus scribit.

Puticulos] alij Putiluculos: legendum Puticulos. S.

Quòd inde susscipiunt lumen]quòd antea susscipiunt. A. Quo deinde susscipiunt perpetuò flumen,lacus:Lacunę,in qua ibi aqua. T. quo inde susscipiunt. V. quo inde susscipiunt perpetuò flumen,Lacus,Lacunę.Lama vbi aqua contineri potest S. vt π quo inde fit idem quòd vnde.

Perpetuò lumen]perpetuos lumen V. perpetuo flumen. T. Nisi π Lumen significet funera quæ cum funalibus efferebantur.

Stagnum quod Græcè στάμνον] στάγνον Vertr. στάγνον T. Stagnum à Græco στάγνον S. inde Statinæ seu Statiuæ aquæ,contrariæ perennibus & manantibus.2. Plin.'88. Ego nihil mutandum censeo. Id enim vult Varro, Stagnum à στάμνον deriuari: id enim appellationis habuisse primùm. de Stagno. adde l. 1. §. 4. π. vt in flumine publico. quod restagnare. v. l. 1. §. 6. π. de aqua & aquæ pluuiæ. l. 2. §. 28. π. ne quid in loco publico.

Quod nomen habet primum]habuit primum V. hoc quid sit,dixi,sed quid? Scaliger ita legit,quod non habet rimam. mouetur autem eo quòd Græci vocant στάγνον, id quòd minimè rimosum est & fideliter continet,cui contrarium sit futile.

Stillicidia,fluminaque vt ita fluant cadántque] Stillicidia fluuia, quæ vt ita fluant, cadántque V. Stillicidia, flumina, aquæ vti fluant cadántque S. (sic enim in Senatusconsulto apud Frontinum quominus ea aqua ire,cadere, fluere) inde Caducæ aquæ,quæ ex diuidiis seu Castellis & fistularum manationibus fluebant. Ego ita lego, stillicidia, vti nunc sunt vt ita sint,cadántque. argumento legis 17. § 3. π. de seruitutibus prædiorum vrbanorum.

Fluat continuè]fluit continuò A.

Qui circum Æternum habitant flumen Amiternini] fortè legendum Amaternini Græci ἀμαρίνιμοι.

Qui aliter facit ex ambitu causam dicit]qui aliter facit indagabili ex ambitu causam dicit. V. Vertr. ita lego, Quj ad honores iter affectat indagabili: &c. vel qui honores ita affectat &c. indagabili [illegible].

Quot caput] cuius caput. S.

Extra Latium] rectè: oritur enim Tiberis In Tuscis: ideóque nomen eius nõ Latinum.

Nihil Latinum, vt quod] Latinum & ignotum vt quod A. malè. nec enim ignota Tiberis origo. Nam à Tiberi Tusco, Tiberis qui antè Albula. vide Festum.

Anceps est historia] id est duplex. sic enim apud Nonium in Anceps.

Debebrim] alij Tibrim: alij Deheberim. 3. Plin. 5.

Albulam vocitatum] Albulam appellatum. V.

COLVMNA 9.

Propter Tiberim regẽ]alij Tiberium legũt ex Luio. De Tiberi hoc constat. Tiberim, à Tiberi Tusco: à Tiberi, Tiberium regem, Deum Tiberinum, Tiberiũm familiam.

Et Austrum]& Eurum. V.

Europa]vide Festum in Europa.

Manius] Manilius v. Mallius M S: de Manliorum & Maniliorum familia dixit ad Festum.

Sunt & nomina] multa desunt *quæ ibi ab Sabinis necata armis*] necata armillis: ita lego.

Tarpeium saxum] pars erat montis Tarpei seu Capitolini, vnde nocentes deiiciebantur periuri communiter. Manlius eò etiã deiectus: vt & qui Tribunorum maiestatem violassent, quæ pœna postea legibus vetita. l. 25. π. de pœnis. saxum etiam dicebatur simpliciter. Horat. Deiicere è saxo ciues.

Ab eo latè Saturniam terram, vt etiam Ennius appellat] Italiam, Saturniam olim vocatam author Halicarnasseus: eorum oppidum Saturniam illic fuisse vbi Roma, testatur Ennius apud Catonem in Fragmentis Originum. Hinc Virgilius, Ianiculum hinc: illi fuerat Saturnia nomen. T. S.

Quam Iunius scribit] quam Iunius describit, vel de qua Iunius scribit.

Iunius] Gracchanus s. de quo in l. vnica. π. de officio Quæstoris.

Nunc vocant Pandanam]quòd semper pãderetur, ac pateret, teste Verrio.

Ab aduentu hominum] ab aduentu hominum. T. hanc emendationem à Scaligero nõ probatam: eò magis admittendã puto, quòd sequentia Varronis verba eam satis euidenter arguunt, ibi paludibus: & pòst, qui aduehebantur ratibus.

Ea qua tum itur Velabrum]ea qua tum descendebant, dicitur Velabrum. ea qua tum dicitur velabrum. V. de qua tum dicitur velabrum. infrà, qua nunc itur velabrum. S.

Vnde ascendebant ad rumã nouã via locus est & sacellum lucum] Vnde escendebant ad imam nouam viam locus sacellus labrum. V. vnde escendebant ad imam nouam viam locus sacer velabrum T. vnde ascendebant ad Rumiam, noua via, vti lucus & sacellum larum. S.

Velaturam facere dicuntur] velaturam facere Varroni lib. de re rustica dicuntur qui

by Google

ex plaustrorum vectaris viuunt. Plutarchus, ὅτι δὲ πρόπαλαι βιλλαντικῷ χρῆσθαι.

Quadrantis ratiti]ratici. V. malè. Quadrans ratitus dicitur Festo & Plinio 38. cap. 3. quòd in eo esset ratis effigies: vt nauis, in asse. Ratitus igitur idem quòd ratem habens, rati insignitus ac notatus. Quin, ex hoc loco notari potest, quadrantem portitoribus solui solitum vt & balneatori. Horat. Iuuenal. vnde balneum, res quadrantaria dicitur Senecæ epist. 87.

Reliqua Vrbis loca discreta, & Argeorum sacraria in XXVII. *partes Vrbis disposita &c.*] Alij Argeos loca sacris faciendis interpretãtur. Alij verò existimant per quatuor tribus Argeos diffusos per XXVII. sacraria: cùm & infrà legatur Primæ regionis quartum sacrarium: & pòst, Argeorum sacellum sextum. Planè Varro hoc dicere videtur, Argeorum sacraria in XXVII. partes vrbis disposita.

Vt Argeorum]cum Argeorum. V.

In XXVII. *partes*] in totidem partes, seculo Varronis, Roma distributa: seculo Augusti, in XIV. teste Dione lib, 55. Plinio, Tacito. P. Victore,

COLVMNA 10.

E queis prima est scripta regio Suburana] vt vltima Arniensis. Cicero in Rullum, describat ab Suburana vsque ad Arniensem.

A celio] à Cœle. V. alij Cele. Halicarnassius κοίλιον.

Caly]Cœlis. V.

Vicum Tuscum]Ergo Varro putat à Vibenni Tusci copiis in eum locum deductis vicum Tuscum appellari, quòd aliter extat apud Liuium.

Inter eas] inter eos. V.

Minervium.] Templum Mineruæ, vt Dianium, templum Dianæ.

Cerionia, quòd hinc oritur caput sacra Via]videtur id velle Varro, Cerioniam denominari à κάρη quod caput est Græcis: quasi Carioniam dicat.

Sacra Via]v. Festum in Sacram viam.

Ab Streniæ sacello]ab Stireniæ sacello. V. alij Sereniæ. v. Festum in Sacram viam.

Quotquot mensibus] quot mensibus V. sic Cato c. 43. rei rusticæ, Capita oleagina quot mensibus fodere oportet. Idem verbum reperitur in lege Cum hi. 7. §. si cui 24. ff. de transac. l. nec semel 12. §. nouissimè 5. ff. quãdo dies legatorum. ad eam formam, superioribus locis, in iure, quotannis dicitur: & Plauto in Sticho, scena 2. quot Kalendis. Liuio 5. quot diebus Cæterũ Idibus (vnde Idulia Festo in Sacram viam) hæc sacra fiebant: iísque agnã immolabant Ioui, teste Ouidio. ex cuius agnæ lana, flamines Diales conficiebant albos galeros suos. Ad eã cõsuetudinẽ allude re videtur Horatius his verbis, Dum Capitolium, Scandet cum tacita virgine Pontifex.

Proxime cliuo]primore cliuo V. & Vert. primori cliuo. A.

Subura]Sucurra v. Festum & Quintilian. 1.

Succusam]Succusam. V. & Vertr.

Secunda regionis Esquilinæ]secundæ regionis collis Esquilinæ.

Esquilinæ] Exquilinæ. V.

Rege Tullio] rege Tullo. V. & Vertr.

Lucus fagutalis &c.] lucus fagutalis & virarum Querquetularum sacellum.

Concinit] conuenit V.

Lucus Mephitis] lucus Mefitis. V. lucus Martis. V. lucus Meficis. V. malè. vide Festũ in Septimontio: & Seruium 7. Æneidos.

Quorum angusti fines nõ mirum. Iãdiu enim latè auaritia vna est.]quorũ quod anguſti fines non mirum: iamdiu enim latè auaritia, vagata est. vel auaritię via est. Hinc Ouidius, Iupiter angusta vix totus stabat in æde. & Varro. de vita populi Romani. Omnia regiis temporibus delubra parua fuerũt, vt in veteri cultu: quę sunt consentanea, quòd sint paupertina, sine elegantia ac cum castimonia, certè statuaria, quam Alexandrinus κατασκευὴν appellat, multò pòst introducta.

Lucus larum & Querquetulanum sacellũ] & larium Querquetulanum sacellum. V. larum Querquetulanum. T. vt apud Liuium larum permarinum. Porrò, quos lares querquetulanos hîc Varro appellat, Festus Nymphas Querquetulanas vocare videtur.

Terricepsos] Terticepsos. V. terriceps V. T. Vertr. Tricepsis Volaterranus.

Dexterior Via]dexteriore via T.

Tabernola] pars quædam in vrbe ad Cœlium montem.

Quadricepsos] quatriceps V. quatricepsis Volaterranus.

In fig limeis est] in singulis est. V. in Esquilis est. T.

Quinticepsos] quinticepsis V. quinticepsois T. Porrò biceps, triceps, quatriceps, quinticeps, nõ significat, habere quatuor vertices, vt putat Volaterranus: sed secundũ esse, tertium, quartum, quintum caput.

Septimius mons]Sceptius mons. V. T.

Petibium]Petillium V. alij Petellinum: alij Petilinum: ex P. Victore. Vertr.

Esquilinus sexticepsos]Esquiliis est. S.

Cispius mons]sic Festus: alij, Cispeus.

Aeditumus]ædituus. V.

Habere]habitare.

E queis]è quibus. V.

Viminis]Vimineo. Victor. Vimino. V.

Viminera]vimina nata. A.

COLVMNA. 11.

Ex Argeorũ sacrificiis]ex Argeorum sacris

Aduer-

Aduersum est pila Narò, adem salutis.] aduersum est pila Honoris V. aduersus est pilâ Horatiam T. (in ea Curiatiorum spolia fuisse testis est Halicarnasseus) Alij Pilonoris legunt: alij, honoris ædem, malè. cùm trecentis annis post Argeorum sacra, dedicata ædes honoris fuerit à Marcello. Turnebus aliquando legit aduersus est Apollineris ędem. vel aduersus est Apollinaris. Collis vel vicus. Hunc secutus Scaliger legit Apollineris ædē & Salutis. Hæc enim omnia fuerunt in colle Quirinali & Apollineris ἀρχαϊκῶς vt boueris, fueris, lapiderum, nucerum, regerum.

Collis Martialis] collis Martialis S. teste Dionysio 9.

Habere solet] habitare V. Vert. T.

Dei fidy] per eum sanctissimè adiurabant. vnde Græcis ὄμνυε. Comicus per Diuum fidiũ quæris, iurato mihi. Video, necesse est eloqui quidquid roges.

Mustellario] Instellario. V.

Turaculum] auraculum V. auguraculũ. T. Locus erat vnde augures auspicabantur Festo: in quo Numa inauguratus, Liuio. auguratoriũ appellat Victor, idque in Palatio collocat. Græcè, οἰωνοσκοπεῖον, οἰωνοσκοπῶν. In castris quoque simulis locus erat, vbi duces auspiciis operam dabant: idque augurale Tacito 2.

Aedificium solum est] id est, multa illic delubra & fana, sed priuata tantùm ædificia.

Quod Palantes] quod Palantei V.

Aborigines] qui essent. v. Festum.

A pecore] id est pecoris balatu vt Næuius. nisi sit legendum, pecusium à pecore, v. Festum in pecusium, partem palatij fuisse Scaliger notat.

Germalum] Cermalum Fest. κέρμανον & γέρμανον. plutarchus in Romulo.

Hi inuenti] è Tibri inuecti. S.

Velia] Cato testatur in fragmentis Veliam, partem montis Capitolini à vellenda lana appellatam ante monstratam ab Hetruscis vellaturam.

Vellera] velle mera V. vel lemina: vel vellimina. Nam & ita Varro in libris de re Rustica. S.

A quo tribus appellata,] sic Plutarchus in Romulo. Centurias tamen equitum fuisse ait Liuius, & Plin. de viris illustrib. vnde Horatio, celsi Rhamnes. Sed nihil vetat, populum in tres partes diuisum: & tamẽ ex ea vnaquaque centuriam equitum institutam.

Tatiensium] Tatium. V.

Tatienses] Tatios. V. Vertr. Titienses. Plin. Liuius. Festus: alij, Tatij. vtrunque non male: nam à prænomine Titij Tatij regis, Titienses: à nomine, Tatiẽses, Titios vocat Propertius: vt Lucanus Titios sodales.

Rammenses à Romulo] Rammes. V. alij Rhãnes. Cæterùm qui Ramnes vel Ramnenses hîc, Varroni, tribus: Horatio, ciues Romani.

A Romulo] idem Liuius, Plutarchus, Plinius.

Luceres à Lucumone] Sic Plinius: Festo Lucerenses & Lucomedi à Lucomo Tusco vel à Lucero rege Ardeæ. Plutarchus ab asyli loco. Vide Sigonium 1. Emendat.

Iunium] Graecchanus cognominatus à Graecchi amicitia, vt ait Plinius. Eius Cicero meminit 3 de legibus, & lex vnica ff. de officio Quæstoris.

Voluumnium] Voluius. V.

Quinta, quod sub Roma, Romilia.] Ex hoc loco possis colligere, certum quendam ordinem fuisse tribuum. Sic Cicero in Rullum conqueritur in agri diuisione & assignatione, Rullum incipere à Romilia prætermissis vrbanis Saburana, Esquilina, Collina, Palatina, à quibus primis incipere debuit. T.

Et sic Harpocrates digito significat, qui sint Taautes & cæt.] Et sic & cæt. V. etsi, & cæt. Vertr. etsi Harpocrates digito significat, vt taceas, Politianus Miscell. 83. Fortè legendum, vt taceam, optimo sensu. Etsi Harpocrates digito teneat labellum & significet ne hoc vulgem, tamen hoc dicam. Alij ita hunc locum emendant. Est ft. non malè, pro silentij indicio nè ft. vsurpantes, vt est apud Plautum Truculento Act. 3. scen. 1. apud Terentium Phormione Act. 5. scena 1. Scaliger putat, hæc verba sumpta ex veteri quodã poeta qui ita fortè scripserit, Sancte Serapis, Isis & Harpocrates digito qui significat ft.

Harpocrates] Plutarchus in Iside refert Harpocratem Osiris & Isidis filium exterricinium, id est natum ante iustũ tempus (quẽ ἐκτριβῆναι Græci) vocem non emisisse nascendo: atque ob id silentij Deum haberi, eiúsque signum apud Ægyptios ore obligato atque digito obsignante. Inde Ausonio sigalió dicitur. Aut tua Sigalion Ægyptius oscula signet. Catullus, & patruum reddidit Harpocratem, id est mutum & elinguem. his adde Augustinum 18. de Ciuitate 5.

Taautes] Taantes Eusebio. Mercurius fuit non Deus Phœniciorum, sed Ægyptiorum Thot vel Theuth. teste Cicerone in libris de Natura.

Astarte] quæ & Astaroth. Ea fuit Venus quam Solomon etiam coluit: 1. Reg. 11. dicta autem Astarte à grege & victimarum multitudine. Alij putant fuisse Iunonem sub ouis forma adoratam: Nam & Iuppiter Ammon, sub specie arietis colebatur. Alij, deam fuisse Sidoniorũ & quidem Venerem, Astri figura cultam: quemadmodum & Dagon à reliquis Phœnicibus, sub piscis forma, quibus

Dag piſcem ſignificat.

Ambracia] Samothracia V. rectè. Hi enim omnes Dij in Samothracia culti. alij legunt Imbraſia. Nam & ita Ambracia dicitur à fluuio Imbraſo, teſte Callimacho & Stephano. quanquam τὸ Ambracia non omnino repudiandum, cùm inibi Æneam Veneri & Diis magnis (qui ſunt Dij Samothraces) templum ædificaſſe Dionyſius ſcribat.

Samothraces Dij] qui à Dardano in Phrygiam: ex Phrygia ab Ænea in Italiam poſtea deuecti. Varr. 2. Humanar. Feſtus in Salios. Vnde hi Romanorum penates ἢ θεοὶ μεγάλοι, teſte Caſſio Hemina. Tertullianus libro de ſpectaculis, Tres aræ, trinis Diis parent, Magnis, Potentibus, Valentibus. & Iuuenalis, Iuret licet, & Samothracũ & noſtrorum aras. Eorundem ſacris religioſiſſimis homines initiabantur.

Neque, vt vulgus putat, hi Samothraces Dij qui Caſtor & Pollux] Pauſaniæ tamen & Euſebio de præparatione Euãgelica, Samothraces Dij Caſtor & Pollux. Cabiri, Corybantes. Macrobius Iouem Iunonem & Mineruam fuiſſe ait.

Dui potes] qui & ob id κάβειρος Euſebio de præparatione Euangelica: Cabir enim Syriaca & Phœnicia lingua, potem ſiue potentem ſignificare, vir doctiſſim⁹ antea notauit. quo pertinet illud Tertulliani, ſuperius à me relatum ex libro de Spectaculis. Tres aræ Triniis Diis, magnis, potentibus, valentibus.

Hac duo calum & terra quod anima & corpus humidum & frigidum] hæc verba humidum & frigidũ, ad corpus referenda. Eſt enim anima calor & ſiccitas.

Parire] ἀφαίνω pro parere.

Genus pennis condecoratum] id eſt aues: vt & apud eundem Ennium corpora pennipotentum, id eſt auium.

Nec animas] ſumptum ex Epicharmo. vide Laertium in Platone.

Venit diuinitus ſe pulleis inſinuans ſe ipſa anima] Lucretius in pecudes alias diuinitus inſinuet ſe Ennius, vt noſter cecinit.

Animalium ſemen ignis] v. Feſtum in geniales Deos. Turnebus putat Zenonis eam ſententiam fuiſſe, ignem ſua vi omnia deflagrare: deinde omnia per ignem renaſci, quod Scaligero diſplicet: primò, quòd Zeno huius ſententiæ author non fuit. Deinde non magis fieri poſſe vt anima conſtet ex incendio & conflagratione, quàm ex corruptione. Cẽſet itaque, hic non agi περὶ ἐκπυρώσεως, ſed de eo quod præter quatuor elementa, quintum conſtituitur à Zenone (quod ab Ariſtotele ἐντελέχεια) igniſcilicet: ex quo mens & anima. De quo vide Ciceronem. 4. de finibus. & in Academicis: Tertull. libro de anima. Plutarchum in Decretis. Laertium in Zenone.

COLVMNA II.

Innumerabiles & immortales ignes] Stellas & Solem intelligit.

Epicharmus Ennii] id eſt Ennius in eo opere cui titulum fecit, Epicharmus. Nam Epicharmi poetæ Pythagorici quædã εἰς τὸν πλοῦτον interpretatus eſt Ennius ab eo opus ſuum Epicharmum inſcripſit, in quo illã πλουτησίαν ſibi accidiſſe teſtatus eſt. Hoc verſu, Nã videbar ſomniare ego Medeſſe mortuũ. Et Horatius de Ennio loquẽs, dicit Ennium, curaſſe ſomnia Pythagorica.

Iſtic eſt Ἐγὼ] Trochaicus ex Ennij Epicharmo.

De ſole ſumptum ignis] Varro 1. de re ruſtica, Principia mundi Ennius ſcribit, aquæ, terra, anima, Sol.

Iſque altum mentis] iſq; totus mentis eſt. T.

mentis] id eſt mens, quomodo in eodem opere alibi Terra corpus eſt, at mentis, ignis eſt.

Humores frigida ſunt humi] humores frigi- deſcunt humi. V.

Omnia ex ſe genuerunt] omnia ex genuerunt. V. T.

Frigori immiſcet calorem] Trochaicus.

Humori aritudinem] Sic Varro in Prometheo. Excuſi & Vertranius, ariditatem habẽt. vtrũque probabile eſt. Nam & Plauto hilaritudo & hilaritas dicitur: Cęcilio Pulchritudo & pulchritas: Tullio beatitudo & beatitas. de quibus vide Gellium 13. cap. 3.

Animam æther adiungat] adiungat, id eſt adiungit: eſt autem clauſula Trochaici verſus Paccuuij in Chryſe, qui integer eſt apud Nonium. Cæterùm hoc innuit, animam eſſe ex æthere, corpus ex terra: ne alioqui putes hîc agi de connubio & amore cœli & terræ, de quo apud Euripidem, Æſchylum, Virgilium. Statium, ex opinione, Scytharum cuius meminit etiam Herodotus 4. & Pauſanias.

Eſſe igitur corpus terram quæ deperit ipſam] quæ peperit ipſam. V. qui dederit ipſam. Sego ita lego, Eſſe igitur corpus terram quæ deperit ipſum, Quod dedit atque cap t, neque diſpendi facit hilum. His ita, Ennij verſus integer reſtituitur ex ipſomet Varrone infrà, libro octauo. Eſt autem ſenſus Animam ab æthere: corpus è terra, vnumquodque illuc, vnde profectum, reuerti: terram (metaphora eſt ab amantibus ſumpta) deperire ipſum quod rei vnicuique dedit: eandem recipere (metaphora ſumpta eſt à fœneratoribus) id omne quod dedit, ſine vllo diſpendio.

Digitized by Google

natis] Nati.Vulg.& malè.

Vbi nimius ardor] non minus ardor M S. malè. hoc enim significat omnè corpus interire,ac sterile esse vbi nimius sit ardor, aut humor.

ardor & humor] Principia illa duo Pythagorica.

in Nuptiis] Idem Varro x 1.de vita populi Romani apud Nonium. v. Festum in Facem. Plutarchum in Problemat.dixi ad legem penultimam.ff.de donationibus inter virum & vxorem.

hic &]hinc &.V.

iunctione sumit Venus,hinc Comicus]iunctione sumit Venus Comites hinc. V. iunctionis Venus, comites hinc. T. eo sensu ab aquæ & ignis iunctione Venerem dici : ac proinde Ignem & aquã Comites Veneris in Nuptiis adhiberi.sed alij legunt,vinctione,quod magis probo. Nam Venus à vinctione potius, quàm à iũctione est. Ego verò locum depravatum scio,non tamen insanabilem.Sententia,itaque paulò altius repetita sic lego, in limine adhibentur, quòd coniungunt hæc. & mas ignis, quòd ibi semẽ:aqua fœmina,quòd fot'(vel quòd fouet)ab eius humore & igniũ vinctione,subit Venus.HincComicus victrix Venus,&c.meæ emẽdationi fauet, quòd poetæ de cœlo semen igneum descẽdisse in mare fingunt.ac natam è spumeis Venerem vinctione, aut si mauis coniunctione ignis & humoris.Quin Varro ex Comico statim probat Venerem victricem appellari non à vincendo,sed à vinciendo.

sumis Venus] subit Venus. Ita legendum censeo,vt superius ostendi.

Victrix] alij vinctrix, cùm à vinciendo deducat,non à vincendo.

Venus Cœligena] οὐρανία Platoni in symposio, ea ab Ægyptiis celebratur, teste Æliano lib.x. diuinandi dea,cui rei vocabant, ψεάλια celebrabrant, abstinentes temeto. ab ea Venere alia fuit Venus πάνδημος, quæ volgiuaga Lucretio,πάνδημος & verticordia.

In Asoto Ennij] In Sota Ennij V. legendum in Sotadico Ennij.nec enim Ennius sed Cæcilius Asoto scripsit.

Ibant malam viere] ibant malam viere.V. ibant manè viere. A. Vertr. alij, ibant malaci (id est molles) alij, ibant malaciam viere. T. S. quod est, mollem Plauto. Hic autem versus valde depravatus est apud Censorinum, c.vlt.hoc modo,ibant mala eluere,Veneriam corollam.

Palmam &c.]Palmam Varro hoc loco dici existimat, quòd paria habeat folia.dicendum potiùs, à similitudine palmæ humanæ dici, vt & palmites. Quin idem Varro in libris de re rustica à pariendo, parilemam deducit:inde postea,factum,Palma.adde Plutarchum lib. 60 sympos. Cæterùm vt nihil dissimulem tota hæc sententia de Palmæ originatione, videtur à sua sede aberrare,& inceptam de Venere originem interturbare.

quam haberet vim significantes] quam habeat vim, significant res Veneris, Vertr. res veneris,id est,coniunctio maris & fœminę vt in lege 23. ff.de adulteriis.In aliis ita legitur, significantes Veneris. f. Excusa valde placet. licet hæc verba,quã haberet vim significãtes, nihil aliud ostendunt, quàm vitam & originem. nam mox declarat, Vis vocabulum pro vita accipi, laudato ad eam rem versu Lucilli.Vt ad rem redeam,Effectus ignei seminis è cælo delapsi, & spumæ maritimæ Venus. Inde, vis,origo, ac vita eius.Alludere his verbis videtur ad Græcum vocabulum ἀφρόδιτη, quæ ab ἀφρὸς spuma.

a qua vi nateis dicta vita]à qua vi nateis dicta vita, vides. Vis V.

Saturnus]vocabulum Tuscum:Tuscorum autem lingua Aramæa & Syriaca, Saturnus latentem significat, à quo Latium eius vxor ops Latia in Pontificum indigitamentis. Vide 13.Gell.21.

Et quod ignis Saturnalibus] ex quo igneis Saturnalibus. Vertr. hoc autem vult Varro Saturnum à Satu, id est principio rerum omnium dici ostendi, quod eius feriis Saturnalibus ignis(principium generationis) seu cerei lucentes dabantur.

cerei superioribus mittuntur] superioribus dixit : quia pauperes clientes proceribus cereos mittebant.de quo vide Macrob. 1.cap.7. & 12.eóque pertinet illud Epigramma Antipatri. 6. Anthologiæ λευκὰ κηρόχυτα, &c. Quin Saturnium cereis accensis precabantur Idque Lucem facere Saturno dicebant : quod tamen Festus interpretatur caput detegere Saturno,propterea quòd, cùm aliis diis preces concipiebant, caput obnubebant.

Ops, quòd hac omne opus] Potest & à Græco ὄπις.

Hac enim Terreis genteis, &c.]Isthæc terris genteis omnes peperit & resumit denuo : Isthæc dat cibaria. Isthæc omnibus frugẽs gerit. Scaliger ita hoc versus restituit Ennij Epicharmo.

Ennius]in Epicharmo.

quæ quòd gerit,quæque gerat.V.

Ceres] huic Etymo assentitur Cicero. nisi malis à Cereo antiquo verbo quod est Creo: aut à Græco χῆμι. Nam ita prius vocabatur, teste Hesychio.

Hic]Trochaici versus Epicharmi Ennij.

Iuppiter quem Graeci aera] ita Æschylus apud Clementem Stromat. Democritus apud eundem in Protreptico,& Plato Comicus.

quem Graeci vocant aera] similis est locus Pacuuij in Chryse.ibi,Græci perhibent æthera : & Ennij, vt à Probo citatur, perhibent quémne æthera lingua.

Hæc propter &c.] locus est corruptus, nisi etiam legas, Hæc propter Iouem sunt, ista quæ dico tibi.

Qui mortaleis atque urbes belluásque omnes iuuat,] quia mortaleis omnes atque arbores herbásque iuuat. Vertr.

Iuuat.] Iouem à Iuuando dici Varro, & post eum, Cicero existimat: displicet tamen illa originatio Lactantio 1. Institut. 2.

Quod patefaciat omnia & ipsum semen. Nã tunc est conceptum, & inde cum exit.] conceptum & idem cum exit. V. conceptum, exinde cum exit, quod oritur. Vertr. eo sensu, ex quo primum semen quod oritur apparet, tũ conceptum esse cernitur. Scaliger verò ita, & idem tunc exit, quum oritur. Ego verò ita legendum censeo. Nam tunc, vel, quòd tunc est conspectum inde cum exit, quod oritur. vel ita, Nam tunc est conspectum exinde, eũ exit quod oritur. nisi etiam malis ita, cum exit, cum oritur.

Menander.] sic Festus in medius fidius.

Sanctum ab Sabina lingua & Herculem ab Graca.] Festus in Propter viam, Herculi aut Sanco, qui idem est Deus.

Idem.] Item.

Quorum quòd finis ortus, orcus dictus.] quorum quòd finis, orcus dictus. Scaliger in Cõiect. Vt orcum in neutro, pro loco vsurpetur: in masculino, orcus pro Deo, quemadmodũ cœlus & cœlum. Alij putant Diiouem hîc infimum aerem & orcum appellari, cuius vxor inferna Iuno seu Proserpina. vnde Virgilius, Iunoni infernæ dictus sacer. Potest quoque videri orcus dici à Græco ὅρος quod conditorium mortuorum est Menandro.

Finis ortus] sic Amphiaraus in Theride de orco loquens. O cunctis finitor maxime rerum.

Ea dicta Noctiluca in Palatio.] Horatius ita Lunam appellat, Ritè crescentem face Noctilucam. Lemnius vetustissimus author Venerem eam esse ait. alia significatione Varroni in Bimarco, Noctiluca vsurpatus pro lucerna.

Noctiluca.] quòd noctu luceat, eadem ratione à Plauto in Curculione Noctiuigila, νυκτιλάμπις dicitur, Glossis Noctiscula, ἠμερολάμπις.

Ibi noctu lucet templum.] id est noctu in eius templo lampades lucebant. vnde Varr. lib. 5. scribit, Noctiluca, lucere, ab luce: quod propter lumen amissam is cultus institutus.

Vocabulum Græcum alterum, Latinum alterum.] id est Apollinis Græcum vocabulum est, Dianæ, Latinum.

Et hinc quod in altitudinem & latitudinem simul Diuiana appellata.] & hinc quod Diuia &c. T. hæc quòd Diuia in altitudinem &c. S. Hoc vult Varro, Dianam seu Diuianã dictã, quòd Diuia sit: id est in duas vias feratur, in altitudinem scilicet & latitudinem, Nigidius tamen apud Macrobium lib. 1. Dianam Ianam interpretatur, fortasse abs Iano seu Fano, qui & Sol, quòd simul cum eo in altitudinem & latitudinem feratur. cui assentitur Cornificius lib. 3. vt eo sensu Diuina sit quasi Diuina Iana, vel Fana. Ianæ Lunæ fit mentio apud Varronem 1. de re rustica 37.

Diuiana] alij Duana.

Plautus.] in Asinaria, Act. 3. scæna 3. in Persa ait 2. scæna 4. in Pœnulo. act. 5. scæna 2. Sticho act. 5. scæna 4.

Quasi proserpens bestia] id est quasi serpens.

Vel quod Terra, vt Physici dicunt iuuat & lucet.] Turnebus ita legit, vel quòd altera terra, &c. Nam vt scribit Cicero, Xenophantis opinio fuit habitari in Luna: eámque, terram multarum Vrbium esse ac montium. Hoc igitur indicat Varro, Lunam esse quandam terram

---

COLVMNA 13.

Diouis & Diespiter dictus, hoc est aer dies pater.] vt aer refero ad Diouis. Gellio Diouis quasi die iuuans. vnde idem Lucetius dictus est. Est etiam Diespiter, Dis pater. Iuppiter & aer infimus.

Sub dio.] adde legem vnicam. §. 3. ff. de via publica: Festum in Dium.

Negant sub tecto per hunc deierare oportere.] Idem Varro de liberis educandis: & Plutarchus in Romanis c. 28. Cato apud Nonium. Sic nominare deam Tutelinam sub tecto, religio erat, teste Plinio.

Putabant hunc esse Sanctum à Sabina lingua.] putabant hunc esse Sangũ, &c. V. rectè. Nam Catone in originibus teste, qui Sangus Sabinis, is Sanctus Romanis, ab eo Sagi pontifices. verùm Festus in Propteruiam, & Lactantius eum Sancum vocant. Propertius autem Sanctum. Pars Sanctum voce canebat Auctorem generis. Abs Sango, Sanqualis porta Romæ, quòd proxima ædibus Sangi. Festus in Sanqualis. Ouidius 6. Fastorũ, Quærebã Nonas Sanco Fidio ne referrem, an tibi Semo pater (anteà malè in illo Ouidij loco legebatur, Semipater vt & in inscriptione veteri Sanco semipatri: vt apud Liuium 8. idem Semi pater qui & Sancus.) tum mihi Sancus ait. Cuicunque ex illis dederis, ego munus habebo, Nomina terna fero, sic voluere Cures. Quo ex loco notari potest trina nomina fuisse vnius ac eiusdem, Semo pater, Dius Fidius, Sancus. aliis, Sanctus Fidius & Hercules. & ita Vertranius putat.

Dius Fidius, id est Diouis filius.] Vt Graci

terram lucentem, adde Plutarchum in tractatu de facie quæ in orbe Lunæ.

Parientes eam iuuocant) sic apud Terentiũ, Glycerium parturiens, Iuno Lucina fer opẽ.

Iuno Lucina) de Iunone hoc notãdum præter superiores significationes, Iunonem id mulieribus fuisse, quod viris geniũ: ideóque apud Petronium iurat mulier per Iunonem suam: & apud Iuuenalem de viro muliebria patiente & molli dicitur, & per Iunonem domini iurante ministro.

Ignis à nascendo, quod hic nascitur, & omne quod nascitur) quòd hic nascitur, &c. V. quod hinc nascitur omne, & quod nascitur S. quod hine nascimur.

Quod nascitur ignis scindit, Ideò calet, &c.) Ignis gignit V. ignoscit, ideò calet. A. Vertr. ignis indit. S. Porrò scindere est penetrare.

Vt qui denascitur) Cassius hemina apud Nonium cap. 2. in Denasci quæ nata sunt ea Denasci aiunt. Denasci Græcis γενέσθαι: alij verò legunt, vt quod denascitur.

ab ignis tam maiore vi ac violentia Volcanus dictus) ab ignis valore vique Volcanus dictus. V. Vertr. quidam Vulcanum eum fuisse existimant, qui Tubalcaim in scripturis.

ab eo quod per splendorem fulget, fulgor) Sic Festus fulgura à fulgure, id est ferire: alij fulgorem à flammæ fluore dici putant. Vertr.

Et fulguri, quod fulmine ictus Phaeton contrariis diis) & fulguritum quòd fulmine ictum, Vt Phaeton Vertr. fulmine ictum contrariis diis. S. Inde fulgurita loca, fulgure icta. Festus in fulguritu (eadẽ bidentalia & obstita, apud eundem auctorem in Obstitum.) Fulguritæ arbores Plauto in Trinũmo: & fanatica arbor, fulmine icta v. Festũ in Fanatica.

Cõtrariis diis) id est igneis, quique igni præsunt, his enim Phaethon fulguritus.

Nympha Iuturna) Sororem fuisse Turni Virgilius scribit, ab ea lacus & ædes Iuturnæ Romæ ab eadem fortè, Iuturnæ fons in Italia salubris iuxta Numicum amnẽ, vnde Romam ad omnia sacrificia afferre aquam solebãt, teste Seruio: tametsi Varro eam aquam non ad sacrificia, sed ab ægrotis petitã fuisse notat. dẽ Strabo refert de Lacu Acutiliensi.

quæ iuuaret) quod iuuaret.

Tiberinus) Is genius & Deus Tiberis, Ciceroni 3. de Natura.

Velina) Velini.

Velinia) Nympha quæ lacui Velinio præsidet.

Nympha Commotia) Commotis. V. Comitiæ V. alii legunt Lymphæ Comitiæ T.

à commotu (quod ibi insula in aqua cõmouetur. v. Macr. 1. Satur. 7. Dionysium. Plin. li. 2.

Neptunus) ab obnubendo Neptunum appellari Varro hic ait: Cicero 2. de Natura, à nando.

à quo Nuptiæ, Nuptique dictæ) à quo Nuptu. Nuptiæ dictæ. vel Nupta dicta.

Salaria Neptuni à Sale) Ea mõs Græcis vti refert Tullius in Timæo. Est autem salaria maris recessus aquâ quæ ad salum cedit: vt Venilia quæ ad littus venit, & eiusdem accessus. Illam veteres Saxones Lidunam: hanc Malinam vocabant, vti testis est Beda Anglo saxo, & apud Marcellum Empyricum, Liduna, & Malina aliquot locis, accessus maris & recessus nõ quotidianos, sed Lunares significãt: quos obseruari iubet in herbis legendis.

COLVMNA 14.

Venilia à Veniendo) dixi superiùs Venilia maris accessum esse. fuit etiam Venilia Nympha, Turni mater. Virgilius, Cui Palumnus auus, cui diua Venilia mater.

Plautus) Cistellaria.

quod ille) quod ibi. V.

tranquillo) deest apud Plautum.

Ventum gaudeo) ventum gaudet. V. hac formula aduenientes exceptos, Scaliger existimat. Verùm tamen Varro hoc velle videtur aduenientes ipsos, euitato maris periculo, his verbis, Ventum gaudeo, vti solitos. adue Plautũ in Curculione. alia significatione sumitur ventũ facere apud Liuiũ Comicũ & Terẽtiũ quod vel flabello vel tunica fiebat.

Mauers) nouit etiam hoc nomen Martis Lycophron.

Virtus vt viri vis à virilitate) Virtus vt viritus à virilitate S.

Honus est honos) Species prouerbii.

Pollucem, mõs nunc Pollux) sic Plautus Bacchidibus, Castor Polluces, &c.

Feronia) Flaccus, ora manúsque tua lauimus Feronia Lympha. alij legunt, Ceronia, alij Cerronia.

Nouensiles) alii Nouensides. Horum sæpe meminit Liuius. Arnobius refert ex Pisone fuisse nouem Deos, in Sabinis apud Trebiã: ex Granio, nouem Musas. Cornificius verò nouitatum præsides esse ait.

dicimus Laram Vestam) ita Antonius Augustinus, dicimus veteres verò, Herculẽ, Vestã. Scaliger, dicimus Herem, Vestã, Eam antiqui colebant postquam creuerant hæreditatem. v. Festũ in Herẽ. Idem, in Apendice (quod & monuit T.) ex veteri scriptura, dicimus Hecatem: legit, dicimus hęc, Palen. Excusę nihil necessariò murãdũ. Quid enim Lara fuerit, satis notũ. fuit autẽ Larũ mater, quæ Muta & Larunda Lactãtio li. 1. & Macr. Auso. Larunda progenitus Lar. aliis Larum mater, Mania.

Fortem fortunam, fidem. Eare Sabinorum linguam olent) Fortunam fortem, fidem Lares Sabinorum linguam olent. S.

Vouet Opi) idem refert Halicarnasseus, nisi quod pro Ope Rheam nominat.

Larunda) Larũ deę. V. de ea superius dictũ.

Quirino) id est Marti, quem Enyalió vocat.

Digitized by Google

Halicarnasseus)non Romulo.NamRomulus Tatio superuixit.Hanc distinctionem ignorans Vertranius, audet Varroni ignorãtiam aut annalibus falsum impingere. Cæterùm LiliusGregórius hoc loco legit,Carino.

Cloacinaque)Cloacina dicta fuit,quòd eius simulachrũ in Cloaca repertũ.v.Lactantium & Tertullianũ in lib.de Pallio.fuit & Venus Cluacina dicta à pugnando.Nam Cluere veteribus,pugnare.

primum nominem) primum nominatim V. primum nomen nominẽ:alii primum nomẽ nominatum. Vertranius, primũ generatim nominẽ alites ab alis:volites à volatu.Deinde nominatim.

alites ab ales)alites alii.V.

Luscíola)luscinia V.aliiLuscíniola,ex Plau.

ex Attica progne in ludis facta auis) Idem Aristophanes in auibus.

Galeritus)alii Galerita, fœminino genere. eam Græci,quòd quasi tumulũ in capite habere videatur, ὀπτυμβίδα κορυδὸν ἢ κορυδαλλίδα cognominant.

merula quòd merasid est sola volitat) Hoc Etymon improbatur à Fabio 1.cap.6.

Graculi quod gregatim)Imò Graculus à voce qua vtitur.v.Fab.6.

quòd gregatim)Vide lib.15.§.2.ff.locati.

Vt quida Graci τὸ γίρηκα)γίρηκα fortè legendum est exHesychio vel γίρηφ.vel ita:sunt quædã Græca:vt grus γίρανος.vel itavt quædam Græca Grex, id enim auis nomen Aristoteli.T.Scaliger verò legit γίρηκα:id enim nomen pro quauis multitudine apud Macrobium & interpretem Aristophanis ἀγρίων.

Cybium)v.Plinium & Athenæum.

Melandria) ita falsi thynni partes vocant. v.Plinium.

Vrum) Horæum. T. ὠρᾶα partes maximæ thynnorum piscíũ ὠρᾶος verò Athenæo salsamentum à verno tempore.ὠρᾶα bellaria.

Lingulaca) nebulaca V. lingulata 7. quod linguæ similis sit,præsertim bubulæ.Lingulaca tamen est solea Plautus inCasina,soleas viu' lingulatas?

Surena)sirenæ,V.Striatæ Turneb.ex Plauto vel venerię,ex Seneca. Epist. 15. & Plin.9. & 32.Alii legũt Buccina:alii Vris ex Isidoro: alii suris.eò tãdem inclinat Turneb.vt legat amures. sunt autẽ amures & musculi è genere cõcharũ à similitudine dicũtur:vt&murices.

COLVMNA 15.

Hippopotamus)alii Hippocampi.Est autem animal cetacei generis.v.Plin.36.cap.5.

Cercerii) cæleris V.alii Cercuris : alii κερκὶς alii κερκίδιον ει. quã ἐρύθινον Græci,Latini ardeã.

Vt Aegypti in flumine)id est in Nilo:id enim Aegyptus.

quadrupes) locus est corruptus aut mutilus.*Lytra quod succidere dicitur arborũ radices in ripa atque eas dissoluere*)atque ita à λύω seu luo,Luria velLytra.sed quid?alii legũt Lira, Turnebus Lua.

dissoluere,Vt Lytra)alii dissoluere vt luere: Vertranius, dissoluere, ἀπὸ τῆς λύσεως, id est à solutione.

Fiber ab extrema ora flaminis:) Nam Fiber à finio:vt faber à facio: Tuber à tumeo:liber à luo:creber à cresco: glaber à glubo:scaber à scarreo:suber à suo:craber à craceo(i.gracilis sũ) Mulciber à mulceo,cribrũ à cerno: S.

quòd consulere) adde Noniũ & Fab.1.cap.6.

consulat)consat.V.

Consul fiat)consul fuat.A. Vert.consulciat. V. à vetere consulcio : vnde consultum vt à fulcio fultum,alij consul clueat.

qui prairet iure & exercitu) alii qui præiret iuri & exercitui: non necessariò.notat enim Nonius,Varronẽ ablatiuo pro datiuo sępius vti solere.

Censionem id est arbitrium) à censere quod veteribus arbitrari.

qua Triũuiri Capitales nũc cõquirunt.) Plaut. Quid faciam nunc, si tres viri me in carcerẽ cõpegerint?& in Asinaria,Ibo ego ad tres viros, vestráque illic faxo nomina erũt. Cõstat ex l.2.§,30.ff. de origine iuris, eos carceris custodiam habuisse, vt cùm animaduerti oporteret, interuentu eorum fieret. Estque ea de re elegãs locus(corruptus tamẽ) apud Tacitũ li.5.Annaliũ,vbi de filia Sciani loquitur.Tradunt,inquit, temporis eius auctores quia triumuiris capitalibus(in excusis triũuirali supplicio) supplicio affici virginẽ inauditũ habebatur, à carnifice, laqueũ iuxta, cõpressã,ad eosdẽ pertinet l.51. §.12.ff.de furtis, alàs ridiculũ videtur quod Turn. arbitratur Triũuiros capitales cognouisse de solis peregrinorũ seruorũ causis & furtis ciuium.dixi ea de re ad leges 12.Tabularum.

quòd terni tribus tribubus)ita legendũ,quod terni è tribus tribubus.vt ex hoc loco obiter notemus,Varr.ætate nouem creatos:Tribunos militũ postea verò xxiv.vt Polybius scribit. Initio soli erant comitiati, id est creabantur in comitiis: postea in castris creati, & Ruffuli appellati,

Tatientium)alii Tatium.

Crustamerina)alii Crustumina:quia & Crustiminũ & tribus Crustumina apud Liuium: sed tamen Crustumerina legi potest ex Festo,& Virgilio lib.7.Aeneid.

à consule dicebatur) postea à populo dicti sunt Dictatores : Fenestella c.8.dictatorẽ ex eo cognominatũ refert, quòd ab eo cæteri magistratus dictarentur.

Vt est summa populi Romani Dictator) vt est summus populi Romani dictator. V. vt est summa in populum Romanum Dictatoris, à qua is quoque,&c.Vertr.

Magister populi)idẽ testatur Cic.de finib.

Digitized by Google

Seneca Epist.109. Antonius Sciochus Florentinus author libelli, quem vulgus Feneſtellę tribuit c.8. dixi de ea re ad leges XII. Tabularum.

Pontifices) Pontifices T. à pote ſeu poſsibili & facere, quod ſacrificare. v. Halicar.

cùm ideò) quod eo.

Vſus & eis Tiberim) Ius & eis. V. & malè. eis & vltis Tiberim in l. 2. §. 31. ff. de origin. iur.

Curiones dicti à Curiis) Curiones totidem erant quot & Curiæ, id eſt XXX. ſacrificabant autem pro Curiis, teſte Dionyſio. in iis etiã epulabantur cum magna hilaritate. Iidem ludis publicis Epiſtolas hiſtrionum, Comœdorum, Tragœdorum legebant, cùm quid à populo vel principe vel domino petebant. vnde Martialis dixit, Epigrammata Curione non indigere, ſed cõtenta ſua eſſe lingua: lingua ſua, inquam, hoc eſt maledica, & apud Trebellium Pollionem, Dici iuſsit per Curionem Taurum, toties ferire non difficile. Idem per Curionem dici iuſsit, Impoſturam fecit & paſſus eſt.

Flamines quod in Latio capite velato erãt semper) Hæc verba in Latio, videntur ſupereſſe. Alij legunt flamines quod in ſacro. Scaliger verò ita, flamines quod licio in apice velati erãt. Apice, id eſt galero filo inuoluto Velati legati etiam dicebãtur, quibus caput cinctũ licio laneo. Liuius 1. Virgil. 12. hæc ſupplicia & velamenta Græci ἱκετήρια. & ab eo Plautus Amphitr. dixit orare velatis manibus, quòd filo laneo velatum eſſet eorum caduceum. Hoc etiam vocabant velamina. velationem, Græci ἐπίκλωσιν. Illud adiiciendum Diali flamini ſiue apice ſub tecto eſſe, licuiſſe: ſub dio, non licuiſſe. vtebatur autem pileo albo, qui inde Albogalerus, in quo oleaginea erat virgula.

Furinales feriæ) V. Feſtum in Furinalia.

à diuo patre Falacre) an quòd fallis circi præeſſet, de quibus Terrullianus & Iuuenalis: aut quòd caluitiem arceret. Huc enim vix pertinet, quòd phalacræ Heſychio dicũtur quædam Nymphæ.

in Comitio) in comitiis. Nam quinquatribus menſe Martio ſaltabant in foro, vbi Comitium erat, & in Capitolio XII. erant à Numa Pompilio inſtituti, qui Palatini ob id vocati: vt quos addidit Hoſtilius Collini & Agonales. Trabeati erant (vti refert Halicar.) & altos apices gerebant, in conum faſtigiatos, & ancilia manu altera, altera haſta tenebãt, accinctique gladio erãt. Eorum Præſul motus edebat, & ab aliis referebãtur. Illud Ampiruare, hoc redandruare dicitur à Lucillio. motis ancilibus necdum cõditis infauſtum erat aliquid ſuſcipi. v. Feſtum in Redantruare: Tacitum, Suetonium, vbi de Othone.

COLVMNA 16.

Luperci) de Lupercis vide Liuium Halicarnaſſ. Plutarchum: Eorum in vrbe purganda agmina erant plura. quidam Fabiani à Fabio: quidã Quintiliani, à Quintilio. Hinc Propertio, licens Fabius Lupercus. vide Feſtum in Fabiani.

Fratres aruales) Vide Plin. Gell. 6. c. 7. in f.

quia fratria dixerunt) ſunt qui à fratria dixerunt. T.

Fratria eſt Græcum vocabulum) In tres fratrias ſeu tribus Athenæ diſtributæ. dicte autem φρατρίαι ἀπὸ τοῦ φράτορας.

Vt Apollini etiam nunc) Vt Apuli V. alij Apoli. Turnebus, Neapoli. nõ malè. fuit enim Neapolis oppidum Græcum. fauet huic emendationi Strabo libro 5.

Sodales Titij) ita Lucano dicti vt Tatij, à Tacito.

à Titiis auibus) Titos vocare videtur Perſius, eiuſque antiquus interpres. Seruius Palũbes Tetas, Iſidor. Titos, quòd ſartę pabulo.

quas in auguriis certis) quas in rugurriis Pomp. Feſtus: Vertr. malè. vult enim Varro non in omnibus auguriis, Titias aues obſeruari.

Feciales) quos Feſt. Fetiales. εἰρηνοδίκας Dionyſ. εἰρηνοποιοὺς καὶ σπονδοφόρους. Plutar. adde Cic. de Repub. Varr de vita P. Romani.

& inde deſitum) alij, non pugnare deſitum eſt. Fœdere fides pacis conſtituitur. author Feneſtellę. Alij, & cùm pugnare deſitum, &c. malè. Nã teſtatur Varro apud Nonium, hoc obſoleuiſſe ſuis temporibus: id eſt, fœdera quidem per eos fieri, ſed bella ab eis nõ indicta. Vnus fecialium Pater Patratus dicebatur, quòd & ipſum parentem & illi parentem eſſe oporteret.

Qui res repeterent) id genus repetitionis clarigatio appellabatur. quod verbum prehenſionem Liuio ſignificat lib. 8. Gloſſis clarigatio ἐπιχειρηματὸς, ἐπιχειρησία.

quíve nuntij ſenatus eſſent) qui verò nuntij, &c. V.

Iſicrates) ita legit Antonius Auguſtinus. Iphicrates, V. alii Iſocrates. alii Crates. Vertranius Hypſierates (quem Grammaticum fuiſſe conſtat ex 16. Gell. 12. Eſt & alius apud Lucianum in Macrobiis Amiſenus hiſtoriarum ſcriptor) Turnebus ipſa Crates. Eſt autem nomen Grammatici.

Græcè κόρτον apud Poetas dictam) alii cohorton: Turnebus χόρτον. Eſt autem χόρτος, ἑρκεῖον ὁ & Iliad. δ & ω. Euripidi σύγχορτα πρόθυρα limitanea.

Manipulos) in ſingulari: vt Maritos apud Catullum. S. ſed ſi ita eſt, infrà legendum exercitus minimę manus: nõ minimas manus. A manipulo fit manipularius. l. 3. Cod. Theo-

Digitized by Google

doſ.ad l.Iul.repetundar.manipulatim v.Nonium in Manipulatim & Manipuli.

milites quod trium millium)l.1.in fi.ff.de teſtam.militis.

Haſtati)hi loricam, ſcutum, gladium Hiſpanicum,& veruta duo ferebant(ὕσσους vocat Polybius)in prima acie pugnabant.

Pilani) in legione Romana pilani (quos Polybius γεσσομάχους & γυμνοσοφιστὰς)gladiũ,parmam,velcetram ferebant.v.Feſtum in Pilanis,gloſſis Pilum ἱππικὸν δόρυ.

Principes)hi veruta ferebant,vt haſtas triarii.cætera, ſimiles triariis, in ſecunda acie pugnabant.

& poſt)ſed poſt.

minus illuſtres ſumuntur) minus illuſtres ſumunt.T.

Triary)in extrema acie pugnabant. Polybius.

extremeis) extremi.A.

Plautus) eadem referuntur à Sexto Pompeio in Subſidium:ex qua comœdia, non liquet.

ab abſcindendo) ab obſidendo.V.ab obſcindẽdo.T eſt enim obſidium quaſi obſcidium. vt diſcidium & diſsidium.

Duplicarij)ſic apud Vegetium, ſunt armaturæ duplares,quæ conſequuntur binas annonas:vt ſimplices,quæ ſingulas:antea malè legebatur duplicaui. alii legunt duplarii, qua forma dicitur ſimplaria venditio in l. 48.in fi.de ædilitio.

Turma termae eſt)terima.vide Feſtum.

Decuriones)Gloſſis Decuria δεκὰς ἢ δεκάς.

optiones)v.l.6.ff.de bonis damnatorum.

Liticines & claſſicos à claſſe) liticines à lituo:claſſicos à claſſe.

Claſſicos à claſſe)claſſines.V.Claſſicines.T. nihil mutandum:nam & infrà libro 5.Claſſici appellantur,

qui item cornu canunt) qui item cornu vtuntur. V.

COLVMNA 17.

Comiciis ad comitatum vocant) comitiis comitiatum aduocãt.Vertr. (nam & ita Liuio, Ciceroni,Gellio.vnde Incomitiare &Comitiare)comitiis comitatum legunt.V.

minus nullo eſt)minus nihilo.vel minus vllo vel vno.

cui ea prima) cui ea opima A. cui eſt opimè.V.T.

ab eodem fonte copia)copiis.V.copiis.T.Copis ἀφ' οὗπερ pro copioſus. adde Nonium in Copi,Feſtum in Copona.

id eſt ab arte, &c.) vt ab arte medicina fit medicus.

qua omnino vltima. Huic rei) quæ omnino vltima huic rei.S.

aperietur. Quare quòd ab arte artifex dicitur, nec multa in eo obſcura relinquam.ſimilis cauſa, qua abſcientia vocatur aliqua) aperientur nec multa in eo obſcura relinquã. Quare quòd ab arte artifex dicitur ſimilis cauſa, quæ ab ſcientia vocatur aliqua,&c S.

praſtigiator) tales ſunt ὑποκριταὶ qui gloſſis ὑποπτικοὶ qui oculos ſpectantium fallunt.

ſubiector)Gloſſis ὑποβολεύς, ſubiector, ſubmiſſor: Vide l.8.ff.de inſtructo.quanquam inibi quidam legunt vinitor.

nomenclator) qui nomenculator à nomine calãdo in lege 7.§.5.ff.de operis libertorum: l.vlt.ff.de liberali cauſa.

legulus)qui oleam legit. V. Catonem li.de re ruſtica:l.13.§.6.ff.de vſufructu.

vinum legere) id eſt vuas legere. Nam hic vinum pro vuis.

Veſtigator)l.12 §.12. ff.de inſtructo *quasi indagator*)quaſi indagatur.A.

Venator à venatu. Quod ſequitur verbum ad ventum & inuentum) venator à vento, quod ſequitur Feram ad ventum & in ventum. A venator à venatu quod ſequitur ceruum ad ventum & in ventum.S.

perpaſcat)paſcebant.

pecora vniuerſa)pecunia vniuerſa.V.

quòd in pecore)& quòd in pecore.

qui fundamentum inſtituit) qui negotiũ inſtituit.A.

pedem ponit)pedem poſuit.

pes magnus) vide authores de limitibus agrorum.

peculatoria oues) peculatus. V. peculatoriæ oues.T. quæ peculiares Plauto.

id enim peculium primum) inde enim peculium primò S.

Hinc peculatum publicum primò, vt cum pecore diceretur multa)hinc peculatum publicum furtum & peculatoriæ oues aliúdve quid. S. Ego ita reſtituo,Hinc peculatum publicum primò,vt cum pecore diceretur multa: & id pecus eſſet coactum in publicũ, ſi erat auerſum,ex quo facta nummaria.Hoc ait Varro, multas ſeu mulctas primis temporibus fuiſſe è pecore:pecora huiuſmodi in publicum coacta.cum qui pecus huiuſmodi auertiſſet, peculatus publici teneri ſolitum,hodie multas non eſſe,aut dici è pecore, ſed nũmarias factas. Huic emendationi fauet Feſtus in peculatum:ſed quàm maximè ius noſtrũ in lege aliud eſt fraus 131. §.1.ff.de verb. ſign.vbi inter cætera, Vlpianus notat,multam hodie pecuniariã eſſe animaduerſionem. In eo enim quod dicit, hodie ſatis oſtendit, primò nõ ita fuiſſe,ſed pecore multam primis temporibus dictã fuiſſe:peculatum ideò dictum pecoris in publicum coacti auerſionem: nimirum ante vſum frequentem & quotidianum æris argenti.

ex qua

Digitized by Go

ex qua fructus maior]& qua fructus de malo.S. id est, ex quo fructus fit per interuersionem.ita loquitur Plautus & Apuleius.Verùm de hoc loco superiore sententia dixi, & legendum, ex quo facta numaria.

Græcis bos βοῦς] Græcis illis vsus, quòd βοῦς bos. V. Græcis οἷς sus. Bos quòd bos T. Græcis οἷς sus:βοῦς bos.S.

Οἷς ouis. Ita enim antiqui dicebant, non vt nunc ὄϊς]Suidas.Ἀπὸ τοῦ ὄϊς.

Armenta]vide.Festum in Armenta.

Ἴτωλος] ἰταλός. V. ita vituli apud Gellium l.c. 11. à quorum copia Italia dicta quòd armentosissima.Hesychius idem esse scribit.

aut quòd plerique Vegeteis Virtutis] Plerique vegetei,vel plerunque vegetei. A.

Capra,carpa]vel à carpendo.sic enim Festus. Est tamē Turrenū siue Tuscū vocabulū. Hesych.Antiqui etiā dicebātur Crepæ.vide Fest.

omni carpa capra] omni carpæ capræ. V. nullo sensu.omnicarpæ πανδήμους.

Porcus quòd Sabini dicunt de aprino porco prius, inde porcus] Ita Augustinus legit eo sensu, Sabini catulum capri vocabant porcū. Turnebus ita,Sabini dicūt à primo porco,inde porcus. obscuro sensu Scal.verò sic,Sabini dicunt aprum porcum:proinde porcus. videtur ita legi oportere.Sabini dicunt de aprino porco,porrigus vel porgus, inde porcus.

nisi à Græcis quòd Athenis in libris sacrorum scriptum esset τόρυξ, νέμος]Est & apud Lycophronem in Alexandria etiam τόρυξ.vnde ab Sabinis Porcopor id est puer suis.Nam πῶρ Laconibus & Dorientibus puer. hinc Marcipor, Publipor, Quintipor apud Nonium in Gargaridiare, sic & Gripor apud Festum in Quintipor pro Marci Publi, Quinti filius. de Porco hoc etiam Varro in 2. de re rust. c. 4. Porcum ait Græcum nomen antiquum, sed obscuratum.nunc enim vocari, χοῖρον.

dicebant Ares Veteres]apud eosdem veteres dicebant ἄρλω.

nostri aruiga]alij Haruigen,alij Haruiga ex Festo:alij:Haruiga ex Donato: alij Hariga vt Turneb.S.Ariga.Nā Hes. ἄρσην, ἄρρην, ἀρίγνωτος.

hinc aruignus] id est arietinus. alij legunt aruigris.inde fortasse aruina,pinguedo.

COLVMNA 18.

quas & Actius] quemadmodum & Actius.

in Pontificalibus libris] in Pontificiis libris.

Videmus in hostiis] videmus. In hostiis vel Bidentes in hostiis. S. nihil mutandum puto, vt mox dicam.

In Pontificalibus libris Videmus in hostiis eā aruigē quæ cornua habet,quoniā is cui ouis mari testiculi dēpti, & ideo vt natura Versa Veruex appellatur] Locus est depravatus. dixi paulo antè videri quibusdā legēdū ita esse. In Pōtificalibus libris bidētes in hostiis eā aruigem vel aruiga quæ cornua habet. Eiusmodi boues παταλεῖς Græcis:Patales Festo:quemadmodū in oue sacrificio destinatur, requirebant vt dentes haberet cæteris longiores. Mihi aliud videtur,non q̄ oues cornigeræ esse non possint,sed quòd in Pōtificalibus libris aruigem vocari dicat Varro, quæ cornua habeat: cui cùm opponat aruigem,cui testiculi sunt adēpti: cōstat cornuū perperā hîc fieri mētionē. Nec enim cornua marem faciūt. Legendum itaque videmus in hostiis eam aruigem, quæ ὀρχέθια habet: quoniā, si cui mari testiculi dēpti,ob id,vt Natura versa,veruex declinatur. Hac emēdatione nihil apertius, nihil verius.

agnatus,agnus]à Græco potius ἄρνος agnus deducitur.

Hinceanis] à sagaci scilicet sensu & acuto. Canum enim pro acuto.

quòd hîc item] hunc locum mox emendo.

Noctiuulus] Noctuculus T.à noctu & lucu, .i.luce.Victorius, Noctulus vel Noctulucus. Scal. verò Noctulugus,quòd canis in somnis soleat πυζᾶν (Glossis πυζᾶ canit.)alij Nictaculus, vt canis à nictādo dicatur. Festo enim nictit ꝓpriè canis in odorandis ferarū vestigiis leniter ganniens. Itaq; totū hunc locum sic restituo quod hîc item nictit.vlulátque in custodia, & venando signum dat, canis dictus his addendum,Glossis Noctiulam ἀκόλουθον κυνηγετικόν dici. Quin & verbum Canis melius à Græco κύων.

in custodia]Canes enim custodes dicuntur. vt apud Columellam.

à quo etiam vete quoddam Panther]hinc Pātheram emere in l 11. in fin.ff.de act.empti.

qui Visus adhuc capi non potuit]Tigris primùm visa est Romæ in dedicatione theatri Marcelli multis post editionem huius libri annis 8.Plin.17.in fin.

Camelopardalis]de qua Horatius,diuersum confusa genus, panthera Camelo. Æthiopes Nabin appellant. Est autem collo similis equo:pedibus& cruribus boui: camelo capite: albis maculis rutilum colorem distinguentibus:inde Camelopardalis.8.Plin.18.

Alexandria Camelopardalis nuper adueĉta] Ea primùm visa dictatoris Cæsaris ludis Circensibus,8.Plin.18 Dion 43.

quasi gerui]à gerendis cornibus ceruos deducit, qui melius declinasset à Græco κεραός.

Volpes, quod Volat pedibus]Cur non potius à Græco ἀλώπηξ?

Proxima animantibus sunt ea] Proxima animalia V. proximè animalia sunt ea. T.proximè animal.S.id est statim post animalia nisi malis, stirpes quasi animalia esse, quod & censuere quidam Philosophi, inter quos Plato in Timæo.

Virgultum à Viridi] Imò viride à virgulto, cùm prius fuerit virgultum.

pinsu inglans]Nux inglans.V.

Nux quod & nox aerem, ita huius succus facit corpus atrum] alij tamen à nocendo nucem.vnde à Græcis κάρυον παρὰ τὸ κάρη. Nisi malis à Syriaco Lux τὸ L in N mutato, vt in Lympha Nympha.S.

Rusa quam nunc ῥίζαν appellant] rectè.nã antiquis ῥίζα dicebatur. Nicander.Hesych.

Radix] extat apud Nicãdrũ, sed ῥbaculo.

καρίανδρον]*καρίανδρον καρύδιον*.T.

μαλάχη κύμινον]malacheCyminon.his enim vt Latinis vtebantur.

Brassica, & praseca] Brassica vt præsica.vt infrà.

præsecatur] alij præsicatur, vt apud Plautum exicas arundines,pro execas.

cucumeres dicuntur a curuore] Imò à Græco κυκὸς.

Fructus à ferendo res & ea quae fundus, & ea quae in fundo seruntur & fruamur]seruntur vt fruantur.T.ferunt vt fruamur.S.ego nihil mutandum censeo, nisi quòd duobus locis vò, &, accipitur pro siue:eo sensu. Fructus dicimus quòd eos feramus vt fruamur, siue eos fundus vltrò ac sponte,siue arte, cura,diligẽtia, opera & industria hominum sollicitatus ac cultus proferat,vt in ea re duo genera fructuum constituat Varro, Naturales & Artificiales, de quibus dixi ad legem fructus 45. ff. de vsuris. l. 48. ff.de adquir. rerum dominio. l.22.Cod.de rei vindicat.

& frumentum] vnde frugamentum.vide Festum in Frugamentum.

Sed ea è terra, etiam frumentum, quòd extra loco quo solent addi ex mola, id est ex sale & farre molito. Hæ à terra:& ipsum frumentum, quòd exta aulicoqua solet addi mola. ea est ex sale & farre molito. Vertr.alij legunt exta ollica. alij quod in ollico, quo solet addi ex mola. Antonius Augustinus, quod exta olla coqui solent,addita mola.ea est ex sale,&c.Ad hunc modum interpretes variarunt in huius loci restitutione:quod antequam faciam,obseruandum, molam dici far tostum & sale sparsum, quod molitum hostiæ spargebatur. Festus in Mola. Et aulicoqua exta, quòd in aulis coquerentur, teste Festo in Aulicoqua, ad differentiam eorum extorum quæ torrebantur in veru, de quibus Varro paulò antè dixit ibi, Hæ sunt quarum in sacrificiis exta in olla non in veru coquuntur. His ita explicatis,locum sic emendo,Hinc declinatæ fruges, vnde frugamentum.sed est è terra etiam far, quod extis aulicoquis solet addi in mola. ea est ex sale & farre molito.adde Valer.c 1.

COLVMNA 19.

Puls: vel quod ita Graci, vel ab ea, &c.] Puls Græcis πόλτος vel πάστη.inde Glossæ πολτὶς, Farres, Pultes. inde Puls esse potest. vide Athenæum. Erat autem Pul Romanorum: vt polenta Græcorum.18. Plin.8. Itaque pultificum artificem Plautus sumit pro Romano & Italo: & se Pultifagonidem dicens, Romanum aut Italum significat.à Pulte Pultorium vas.Glossis ὀπισθόδομος.

quòd ita sonet]Puls igitur à sono quẽ reddit cùm insipitur ei aqua.cui simile illud Nęuij, Bilbit simphora, & Eubuli Comici apud Athenæum 6. λόγος πολλάζει βαρβάρῳ λαλιᾷ.

aqua feruens insipitur] alij,inspergitur.nõ necessariõ.Est enim insipere vel insipare, Festo inicere.Quare legendum,cùm aqua feruens ei insipitur vel insipatur. Sic insipare & obsipare farinam pullis vel escam, Festo in Insipare,& Puls,est inicere,proiicere,alij,pro insipitur legunt pinsitur.

Panis quòd primùm figuras faciebant mulieres in panificio, Panis] quòd primò figuras faciebant vt mulieres in lanificio panus:Turnebus,eo sensu, Panem ideo appellatum à tumore. Est enim in lanificio panus,trãmæ tumens inuolucrum.Est etiam panus,ita obseruante Scaligero,crustulum quod in sacris adhibetur cybij figura, oleo coctum.Quinimo ab Athæneo 3. πανὸν ἄγειν significare. à quo πανία,πλουσία: πάνυ τὰ πλούσια.Sic sentio,Panis vocabulũ ex eo esse,quòd initio mulieres in panificio:id est,tunc cùm panem facerent, Panos figuram imprimerent. postea, figuras alias institutas,sed quoniam in veteri legitur, posteáque ei. Possumus & hunc locum ita emendare,Panis, quòd primò figuras faciebãt mulieres in Panificio, Pani:posteaquam ei figuras facere instituerunt alias.ac proinde acceps erit Panis originatio,vel quòd Panos figurã singulis Panibus imprimerét: vel quod in Panificio massulã quandam panis seligebant,ex qua figuram Pani Deo ponerent.

in Panificio] Glossis Panificium ἀρτοποιία. quin & locus vbi fit panis ἀρτοποιεῖον: quo defertur Panarium ἀρτοφόριον. Quin iisdem Glossio Panificium πανοποιεῖον.sunt autẽ πάνια libas

Vnde id dictum]inde dictum.

nisi ab eo quòd Graci κόκκον: à quo Gracis quoque granum dictum]à quo Græci κοκκὸν V. Sũt enim κόκκοι littora, à quorum similitudine Græcis granaria dicta. sed tamen Turnebus legi posse existimat ῥόγος. Id enim Siculis granarium,teste Epicharmo apud Pollucem.Sed quid? Scal aliter emendat,hoc videlicet modo:Græcis κοκκὸς, à quo Græcis κόκκος,granum dictum. Sed meo iudicio longè petita erit grani etymologia, si id à κοκκὸς vel κόκκος declines. Certè Varro de re rust.granum à gerendo esse ait, quòd gerat spicas.

horreum ab horrendo] ab horrido A. alij ab hordeo. à farre, farreum primò dictum. Festus notat.ex farreo horreum factum.

quod tritum est spiceis]è spiceis.S.

Far à faciendo, quòd in pistrino sit]longè petitum.potest i[illegible] commodius legi far à

frageſcendo (id frangere ſignificat Nonio) quòd in piſtrino fit. Emendationi noſtræ fauet Iſidorus 17.c.3. Is enim teſtatur, Far à frãgendo, quòd initio ante molarum vſum, frumentum in pila miſſum frangerent, id enim primum genus molendi fuiſſe.

Nam id priùs μίλιον] nam id priùs μίλιον. T. vt apud Feſtum in Milium.

Quòd libaretur. priuſquã eſſet, ſic erat coctũ] priuſquam eſſetur. V.T. priuſquam eſſent. S. libabatur enim Diis, antequã comederetur.

Priuſquam eſſet, ſic erat, coctum] priuſquam eſſent coctum.

Quòd in teſtu caldo] in teſta calda. V. Teſtus vel Teſtum κάλυμμα. (vide Feſtum.

Matralibus] Matralia matris Matutę feſta.

Circuitũ aquabiliter fundebãt] Quidã hìc τὸ fundere, accipiũt pro ἐπαύειν: vnde τυλάτιον genus cibi. alij ita, quòd mixtæ farinæ caſeo aquam in circuitum æquabiliter fundebant.

A globo globuli] globi. V. T. & ita apud Catonem. Glomi Feſto. Sphæras vocat Iſidorus à forma. 20.c.2.

Cruſtula à cruſta pultis, quoius cruſta dicta ea quæ ſic coriũ exuritur] lego, Cruſtula, à cruſta panis, quę quòd oleo exuritur, cruſta dicta. ſic enim Iſidorus 20.c.2. Cruſtula, diminutiuum à cruſta, panis oleo conſperſus. & poſt cruſta ſuperficies panis. Idem meæ Gloſſæ quoque teſtantur. Cruſta, quaſi vſta.

Θρόμβον καὶ πρόσον] hęc duo Turneb. diſpũgit.

πρόσον & placenta quod edebant cum pulte] placẽta. Quod A. Tritõ & placẽta V. Thrium V genus libi Athenienſium iucundum, eo q̃ ſimile frondibus quæ θρία dicuntur, inuoluerẽtur. niſi malis legere ἴσχιον. hoc enim Græcis Laganum. Scaliger verò ita legit, Intritũ καὶ πλακοῦντα. Nam, interere, verbum culinariũ. Terent. Tute hoc intriſti. & entriti memi nit Heſychius. quod Galatis Embrecton: meminit etiam Apicius Embracti Baiani lib. 9.

Quod edebant cum pulte. Ab eo pulmentũ, vt Plautus: Hinc pulmentariũ dictum] Chariſius legit, Pulmentũ. quòd id cum pulte eſſet. vt Plautus inde in Pulmẽtũ dictũ. Ego verò ita lego, & placẽta, quod edebant cũ pulſe, ab eo pulmentũ. Plauto in Aulul. Hinc pulmentarium dictum. Gloſſis ὀψοφάγοι Pulmentarij meminit Horatius 2 Satyr. 2.

Plautus] in Aulul. vt Vertranium defecerit memoria aut diligentia, qui in nulla Comœdia Plauti id extare ſcripſerit.

Hoc primũ debuit paſtoribus Caſeus] hoc primium fuit. V. hoc primum prębuit. S. ita emẽdo, Hoc (id eſt pulmentariũ) primũ præbuit paſtoribus Caſeus. vel, Hoc primum fuit paſtoribus Caſeus. id eſt primis tẽporibus Caſeus paſtoribus fuit loco pulmẽtarij. ſi tamen legas, tepuit dicendũ erit, caſeũ à cocto non coacto lacte, ſed id mihi magõ placet. Hoc enim vult Varro, Primis temporibus, Pulmentarij vice caſeũ paſtoribus fuiſſe. & poma quæ natura illis ſuppeditabat ſine igne: poſteà verò poma cœpiſſe decoquere in olla.

Caſeus à coacto lacte & coaxeus dictus] à cocto lacte & coxeus. V. Iſidorus 2. c. 2. Quaxum à coacto lacte declinat.

Quæ nimis cruda] quæ minus cruda. A.V.T. Etſi ſcio minus pro nimis interdum accipi, vt in lege 1.§.1. ff. ne quid in flumine in editione Haloandri, ibi ne deriuationibus minus conceſſis flumina exareſcãt: hanc tamen prælicentem licentiam hìc vix admitto. vult enim Varro, paſtores nõ cõtentos iis quæ natura illis ſuppeditabat ſine igne, poma quæ nimis cruda eſſe poterant, decoxiſſe in olla. cui rei τὸ minus non conueniret.

Ab olla olera dicta] hìc locº poteſt adiuuare explicationẽ prouerbij, ipſa olera olla legit.

Olera è queis ad coquendũ quod ruerent è rure, Ruapa vnde Rapa] quòd erueretur è terra V. quòd terræ rure, Ruapa &c. V. quòd è terra ruerent, Ruapa &c. S. Ego verò ita emendo, olera, è queis ad coquendum quæ ruebant è rure, Ruapa, vnde Rapa. ſed tamen ſatius erat Varroni Rapam à Græco ῥάπυς & ῥαφανὶς vel ῥάφανος (quod Gloſſis Radix) deducere. hìc interea obſeruandum, Rapinæ verbum, inſolens ſatis, à rapa deductum, quo ius noſtrum vtitur in lege Lucius Titius 88. §. matre & vxore 16. ff. de legat. 2. Rapinam facere pro rapas ferere. id rapiſtrũ vocat Columella 9.c.4.

Orchitis] ita dicta à magnitudine teſticulorum, qui Græcis ὄρχεις. de orchite vide Feſtum & Virgilium 2 Georg.

Quòd ea antiquitus orchemora] quòd ea Attico orchę minor. V.

Orchemora] orcae minor. V.

Suilla ſic ab illis generibus cognominata] ſuilla ſic habilis &c. V. Alij, ſuilla, ſic à ſuillis generibus.

Hanc primò aſſam, ſecundò elixã, tertiòè iure vti cepiſſe natura docet] hac primò aſſa, ſecundò elixa: ſed tamẽ veteres vſi accuſatiuo pro ablatiuo vti aſſam, elixam, pro aſſa, elixa. vide Nonium in Accuſatiuus.

Tertio, è iure vti cepiſſe natura docet] Suilla è iure, quę neque aſſa, neque elixa eſt, ſed quę in patina condita. Plautus quouis modo condias vel patinarium vel aſſum. Ius autem coquinæ magiri (ita lege apud Iſidorum 20. c. 2. non magiſtri) à iure nuncupauerunt, quia ea lex condimenti eius.

Aſſum, quòd ab igne aſſudeſcit] aſſudeſcere, à ſudo. ſudum quaſi ſeudum, id eſt ſine vdo: Feſtus in Sudum. vdum verò (vt mox Varro) ſeu vuidum idem quòd humidum. Iſidorus 20.c.2. aſſum quaſi arſum.

Elixum è liquore aquæ] Iſidorus 20.c.2. Elixum à lixa, id eſt aqua, quòd ſit ſoluta: vnde

luxurioſus & luxata membra.

Ex iure, quod iucundiũ magis conditione eſt] Conditio conditura.

Succidia, à ſuibus cõcidendis] Iſidorus dicto loco carnes in vſum repoſitas à ſuccidendo.

Salere] Diomedes l.c. 4. ita ſcripſiſſe Varronem exiſtimat, non ſalire.

Tergus ſuis, ab eo quòd eo tegitur] Teg⁹ ſuis, ab eo quòd tegitur. V. atque ita tegus legitur apud Plautum in Captiuis, callos detruncato tegoribus. quo loco. tegoribus, non tergoribus neceſſe eſt legi, propter rationem trochaici verſus. & in octonario eiuſdem fabulæ, prætruncauit tribus tegoribus glandia.

Perna à pede ſuis, à nomine eius] à pede ſuetis &c. V. T. non malè: Nam veteres ſuerum dicebãt pro ſuum, vt bouerũ apud Catonem pro boum. Scaliger verò aliter, Perna à pede: ſueres à nomine eiuſdem, vt ſueres ſint ſuillæ partes. vide Feſtum in Spetile.

Suis, à nomine eius Offula & offa minima in ſue] quædam quæ ad hunc locum pertinerẽt ſuperiore ſententia à nobis explicata ſunt. hęc ſequuntur, offula ab offa minimæ ſueræ T. ſuillæ carnis. A nomine eius offa. S. ſuis. A nomine eodẽ offa dicta, vt offula minima in ſue.

Inficia] ſic apud Arnobium. Iſicia. V. quæ Græci etiam ἰσίκια. vide Alexand. Trall. Aphrodiſienſ. Athenæum.

Profectum] Ouidius, impoſuit profecta calentibus aris. ſic pro ſecari exta dicũtur Suetonio in Auguſto. Feſto Proficium eadẽ forma qua inſectum dicitur Inficium. Præficias dixit Arnobius.

Murtatũ] myrtatũ. V. Myrti vel murtę vsũ. ante piper fuiſſe apud veteres refert Plin. 15.

A murto] à murtâ. V. ſic enim veteres genere feminino enunciarunt.

Quòd eo largè fartum] quòd eo largè fartis. V. fartis, id eſt farciminibus.

Lucanicam] vide Martialem in Xeniis, Apicium, Papinium. Lucania vel Lucaniæ dicuntur Iſidoro 20. c. 2.

COLVMNA 20.

φίλλει ἴτυγι] *Λίνεος ἴτυγι*. V. alij, *συφλεὶτυγι*.

Ennius, Neque diſpẽdi facit hilũ] dixi de hoc loco ſuperius, vbi de diis & infrà libro 8.

Apexabo] Arnobius lib. 7. Quid hæc ſibi volũt Apexabo, inficia, ſilicerniũ, longauo quæ ſunt nomina & farcimium genera?

Tertium fartũ] Tria igitur genera fartorũ in exteis. Hilum, Apexabo & Longabo.

Longabo] Longauo. Arnob lib. 7. Longauo. V. alij Longao & Lohguno.

Quod legi⁹ quam duo hila] quàm duo illa. V.

Augmentum] argumentum. V. augmentũ. T. vt & apud Arnobium lib. 7. Augumina etiam dicuntur.

Magmentum] Magnentũ. V. malè. Arnob. lib. 7. Non magmenta, non augmina feciſtis. adde Feſtum.

Ad religionem] ad regionem. S.

Propter hoc mõtana fama] propter hoc cũta rea. V. propter hoc magmentarea fana. T.

Itaque propter hoc mõtana fama cõſtituta locũ certũ, quo id imponeretur mactæ: ab eo quod Graeci μάκτρας μάκτα.] Imponeretur mactæ, & pòſt pro μάκτρα, μάκτα. V. mactæ, vel macteæ ab eo quòd Græci μακτύας. T. nã macteæ vel mactya Athenæo omnia pretioſa edulia. Alij. μάλλον: alij μάκτα: alij μάκτραι: alij, mactre. Scaliger ita emendat, vel ab eo quòd cùm id imponeretur mactè dicerent. Eo ſenſu, Magmentũ dupliciter dici, vel ꝙ magis ad religionẽ faceret: vel quòd cùm id Deo pollucerent, mactè dicerẽt. Hoc. n. veteres dicebant in pollucenda dape. Macte hocce vino, macte hacce dape. Hæc opinio defendi poteſt ex Catone de re ruſtica c. 130. 132. 134. 141. Arnob. 7. Mactos hoc vino. Seruius 9. Æneid. Mactus eſt Taurus, & 4. Æneid. Mactũ verbũ ſacrorũ ἀπὸ τῆς ἀυξήσεως dictũ, quaſi magis auctum. vnde & Magmentum dicebant: quaſi magis augmẽtum: adde Nonium cap. 1. in Adolere. cap. 4. in Adolere & Mactare. Iſidorum 10.

Imponeretur] verbũ ſacrorũ. Tertul. in Apologet. de decima Herculis, ne tertiã partẽ in arã eius imponatis. Ouid. 1. Faſt. Sacerdos imponit librũ. Iuuen. Farra imponite: adde Virgil. 1. Æn. & 4: Lucanũ 6. Siliũ 4. Ariſtot. οὐκ ἐπιθεῖναι πλεονάκις. Eſt autem imponere τὴν πρᾶξιν ἐπιτελεῖν. vt Dionyſ. li. 7. vel, τὰς θυσίας ἐπιτελεῖν. vt Herodianus lib. 5. loquitur.

Item Græcè ſigillatim & ouum bulbũ] Hic locus deprauatus Antonio: deploratus Vertranio videtur. Scaliger ita emendat, Itẽ Græca fingit Latium vt ouum bulbum, οὐὸν βολβόν.

Lana ex Græco] non à λαχνὸς, ſed à λιπὸς, vnde λαπαρὸς Apollinario & Æſchylo.

Punicum quod à Pœnis] Tibullus puniceũ, purpureúmq; Tyros. illud φοινικοῦν, ſeu rubrũ, & ſanguineũ: hoc πορφυροῦν in cęruleũ vergẽs.

Subtemen] ſubtegmen, V. de ſtamine & ſubtemine. v. l. ſi cui lana 70. §. 2. ff. de legat. 3. l. veſtimentum 22. ff. de auro.

Traina quòd tranat frigum id genus veſtimẽtis] trania quòd tranat phrygiũ, id genus veſtimẽti. V. trameat filũ genus veſtimenti dẽſum A. quòd tramat frigus T. quòd trameat frugionis veſtimentum. S. Frugionia veſtimẽta Itali ex voce Syriaca Ricamata: in quibus trama diuerſis modis retortę & perplexi mędri ſunt.

Tranat] alij traniat, alij trameat. i. trãſmeat.

Denſum] inde leuidẽſus veſtis, vario filo ac leuiter denſata: cui opponitur pauidenſis vel pauitẽſis denſius texta. Vide Iſidorũ 19. c. 22.

A dentibus pectinis] de pectine adde l. 4. C. de veſtibus oloueris.

Pauus Græcum] Iam Græcè πῶυς & πανὸς

Digitized by Google

pannelum] pannellum. A. pannuellum T. pannelium. S. Iſidoro 19. c.29. Panuliæ & Panuclæ, Heſychius πανίλλια. Nonius Panulam vocat à luendo. Non eſt igitur ſudarium, ſed cùm totum lanificium & filum inuolutum eſt.id à diuidendo, alij à volvendo.Sunt & apud Iſidorum 19.c. 22. Pannutia diuerſis pannis obſita:& Pannicularia in lege 6.ff.de bonis damnat.Eſt & Gloſſis Panucellium πανίον, & Panuculum ἑλωτόμιον.

alterum Cinctus virorum] Cinctus virorum, cingulum mulierum(interdum tamen virorum)cincticulum Plauto puerorum & adoleſcentum ſemicinctium,zona dimidia & anguſtior. Cinctus verò Gallicus, modus tuendæ togæ.

Parma, quòd à medio in omnes partes par] ea erat rotunda, minor ſcuto, quod oblongum & longitudinis 4.pedum& ſemis.V.Polyb.Gloſſis parma.ἀσπὶς ἐπιπλατὴς καὶ στρογγύλη.

Conum, quòd cogitur] Imò potius à Græco κῶνος.

in cacumen]in acumen.

Tragula à traiiciendo] ab ea Tragularij Vegetio,qui ad manubaliſtas,vel arcubaliſtas dirigebant ſagittas.

Scutum à ſectura]Imò à Græco σκύτος.

conſectũ ſit tabellis] cõſecteis ſit tabellis.A.

aut à Græco] vmbones à Græco: ὀχὼ. enim curui: ὄχωμα curuitas, gibbus. ὄμβος ſuperciliosa eminẽtia:nõ ab ἄμβων quod ab ἀναβαίνω.

aut à Græco vel quod ambones] à Græco quod ἄμβωνες.

à clade] Clades ſurculorũ detractio. (Nam κλάδος Græcis ramus) vt calamitas calamorum,ſtrages ſtratorum.

ſimiliter ab omine pilum, quòd hoſtis feriret vt perilum]quòd hoſtis periret vt perilum.V. feriret vt pilum.T.ita lego, quòd hoſtes ferit, vt pellat.(huic lectioni fauet Feſtus in Pilumnoe) vel quod hoſtes ferit vt pilum.

Lorica]Gloſſis θώραξ.

ſuccuderunt Galli è ferro] ſuccudit Gallia è ferro V.

ſub id vocabulum]locus mendoſus, niſi legas,ſignificat id vocabulum.

ex annulis ferream tunicam]ἀλυσίδωτον Diodorus 5.Gall. Haleeret. quaſi ἁλύσιδωτον.

Balteum] Gloſſis ζώνη. Balteus, cingulum quod & ζωστὴρ & ζωστήριον & cingula. adde Titul. Cod. Nulli licere in frenis & in equeſtribus ſellis & in balteis margaritas,& cæt.

Ocrea quod opponebant ob crus] aliud etymon vide apud Feſtum in Ocrem, Gloſſis ocreæ ἀσπιδίδες.

Galea ab galero] fortè à γαλῆ galeæ dictæ, quòd ex felina pelle fierent: vt à cane κυνέη: à lupis, λυκίη. Cæterum Gloſſis Galea ἀσπιδοφαλακία:& quod ſæpe criſtata, λόφος.

Tuba à tubis] quaſi diceret Tuba à Tubo dicitur:id eſt Tabo canali,

quod ea varicare nemo poſſit] quòd ea vari ac ærumnæ eſſent. S. Vari vel varij (vnde Varrones) bacula fucillata. Ærumnæ verò Feſto, furcillæ. Si retineamus excuſam, ſenſus erit.Quòd ea parte nemo deductis diuaricatiſque cruribus & pedibus ſtari poſſit. Ego verò Varicandi verbum, quo hîc vtitur Varro ſimplicius accipio pro ſuperare. nam gloſſis Varicat & Tranſuaricat, ὑπερβαίνει.

littera. V. Cerui] litteræ. V. vocantúrque Cerui.ita legendum.

à ſimilitudine cornuum cerui] Ceruorum ambuſtis imitantes cornua ceruis. Sill. 10.his vtebantur ad pluteos & vineas. brachia vocat Lucanus.

à ſimilitudine Vineæ] Idem Feſtus Vineæ. Vegetius 4.c.15.

Teſtudo]vide Vegetium 4.c.14.

aries)vide Vitruuium 10.c.19.

cibillã appellabant,ea erat quadrata,& etiã nũc in caſtris eſt à cibo cibilla dicta:poſtea rotũ da facta) traiectio manifeſta. ſic lego, cibillã appellabãt.à cibo cibilla dicta,ea erat quadrata,vt etiã in caſtris eſt:poſtea rotunda facta.

à cibo cibilla dicta) à cibo cilliba. V,ſic Feſtus Græcis κίμβικες,menſa tripes.

μίσυ)μίσυος.T.

menſa) id eſt admenſa. ac proinde menſa vel à Græco μίσυος: vel à metiendo.

Trulla) Tryllæ & Truellæ in iure dicuntur.vide l.13.ff.de inſtructo.

COLVMELLA 31.

Vt Trulla. Hinc Graci τρυλλίον)vt Troulla.hinc Græci Trullam V.Torulla.hinc Græci τρύλλιον. hoc vocabulo vtitur Ariſtophanes Nubibus.Truilla à Truare, quod mouere ſignificat Lucilio. vel, hinc Græci τρυπλλιον quod idem eſt ac τρύπη Heſych. aliàs τρυλλίον, catinus,patina, acetabulum, poculum Heſychio. Trulla vas potorium, Iuuenali. Gloſſis Trulleum, Guttum Aquiminale, κέρασον ξύλινον Trulla ligneа: ζωμάριον,ζωμάρυσκος, ſeu ζωμάρυστρος.

niſi quod latius concipit aquam) niſi quod latius eſt quod concipit aquam.V.T.

& quod manubrium cauum eſt) Cicero in Verrẽ, Trulla excauata cũ manubrio aureo.

manubrium)Gloſſis σίλλυβος & σκαλίς.

niſi vinaria trulla acceſſit) niſi in vinaria trulla.T.

matellio) huius verbi meminit Varro apud Nonium:Feſtus, Cicero in Paradoxis.

matula) quæ matella. Gloſſis σκάμμον, σκάμμος, vreeus,vrna.

futum) furim. V.futis, Sipontinus.

μάγγος] hanus Sipont. magnus. V.Nanus. T.id, Feſto in Nanum, vas aquarium humile,quod vulgò ſitulum barbatum appellant. vnde Nani & Gloſſis, barbatus (vbi tamen

corruptè Bardatus(ραβδος,ῥάπτω)ic.

barbatus] barbatos. V. ſitulus barbatus.Feſto in Nanum. Bardatus Gloſſis corruptè dicitur. Eſt & iiſdem Barbutum εἶδος ἱματίου, & Barbatoria πορφυρουργία. Barbatus etiam alio ſignificatu χρυσίνους.

peluis à pedum lauatione pedeluis] Imò à Græco πέλλις. de quo vide Pollucem.

κάνιστρον] κάνιστρον.

Vbi aſſa ponebant] in Catina iurulenta & pulmenta ponebantur:in lance aſſa. apud Siculos tamen inCatino etiam aſſa ponebātur.

magidam] magidem,in lege ſeruus 36.ff.de cond. indebiti.

Langulam] lanculam. V. Lancula vt langula ſit diminutiuum lancis.

à magnitudine] Imò potius à Græco μαγίς. quæ & Gloſſis μαΐτης. magidis fit mētio in l. 36. ff. de cond.indebiti. adde Pollucem 6.Onomaſt.10.& 7.c.5. & 7.c.5.& 6.c.12.

Patinas à patulo] Imò à Græco πατάνη.

quòd heis libarent cœnas patellas] quòd heis libarent cœnis patellas.V. ego ita lego,vt puſillas queis Diis libabant è cœna, patellas. Vult enim hoc Varro,patellas eſſe puſillas patellas, quibus antiqui diis ſuis libabant aliquid è cœna. Nam id pro more apud veteres. Varro apud Nonium c.15.in patella: Oportet bonum ciuem legibus parere, deos colere,in patellam dare, μικρὰ κρέα. Cicero de finibus. non ita religioſi,vt non edant de patella:id eſt,de iis quæ ſunt diis libata.

Τρυβλίον ἢ κάνιστρον Græca ſunt] Triplion & canum de Græco ſunt.V.

Cylibathum] Cilibanum.V.Cilibantum T. ſunt enim Græcis κυλικεῖα, tripodes in quibus milites fatigati reponunt ſcutum.

Κυλικεῖον ἀπὸ τῶν κύλικων] à Cylicio. V. Athenæo κυλικεῖον, repoſitorium vaſorum.

Qui illa capit] Cilibanthus.A.T.quo illa Capis.S.de Capide vide Feſtum in Armillum.

Capula] Capides.V.

Fictiles] ex eodem genere antiqua ſupellex ſacrorum ac templorum fuit.

Magiſtri] hi in conuiuiis bibendi arbitri. Nonius c.2. in Modiperatores. vnde lex magiſtra Catullo,quæ συμποσιάρχης.

Poma quòd hac poſcunt potum] Idem Varro 1.de re ruſt. Vetus verò liber,Et etiam poſtea hæc poſſunt. Turnebus, & etiam poſca: hæc poſcunt,à poto.

Κονὶ τῶ πίνω Græca] Κονὶ τῶ πίνω Græco.

Origo potionis. Aqua] origo potionis aqua.

Aqua.] vide Feſtum.

Fons vnde ſunditur è terra aqua viua] adde l.1.§ 4.vbr de viua aqua.ff.de fonte.

ſiſtul a] adde 19. Iſidor.1c.paſſim in iure fiſtulam fit mentio.

Sinum] vide Nonium in Sinum.

Depeſta] Lepiſta. Feſto & Varroni apud Nonium c.15. in Lepiſtæ. Flepeſta. V.Lepeſta T.S.à λεπάζω,vel à λεπίζω,vel à λέπω.

Λεπάσται] λεπαστῆρες. & ita Athenæus & Pollux.T.S.

Quare vel inde] Quare videlicet inde.

Guttum] vide Nonium c.15. in Polubrum.

à ſumendo] id eſt bibendo.

Simplum] ſimpiuium. Arnob. 5.6.ſimpubium Nonio & Iuuenali 6.ab ſimpulo ſimpulatrices, vide reſtum in ſimplum.inde natum prouerbiū,Fluctus in Simpulo excitare.

Epichyſis] ex ea fundebant in cyathum.vide Athenæum.

Vna columella] id eſt oblongo pede.Erat & incitega machina,vbi amphoræ ponebantur.

& in ea & cum ea] & tina & cum ea. S.vide Nonium c.5.in Cupa,& Tinas.

Vrna] Gloſſis vrna ὑδρία.Cadus,aquaria. hinc vrnula.Nonio.

Vrnarium] vide Nonium c.15. Vrnarium.6. Vitruuium 4.in f.1.Pallad.9.

COLVMNA 22.

ante balineum] ante balneum.V.id eſt ante domus lauatrinam. Balneum, priuatum: Balinea,publica.

Vrinare eſt mergi in aquam Imburum &c.] Vrinari eſt mergi in aquam in vrbum, fictum &c. S.alij.Impurio: alij Bura: alij Buris. Vruum τὸ κινούμενον ſurſum verſus reflexum, qui motus vrinatoribus accidit.

mergi in aquam] Gloſſis vrinator κολυμβητὴς à natando, & δύτης quod mergatur.vnde mergus δύτης ὄρνις.

quod eſt Vrbum] quod eſt bura. V.

Calix à caldo] Imò à κάλιξ Græco.id aënum vel ahenum videtur appellare lex cùm de Lanionis §.8.§.3.ff. de inſtructo.eo enim aqua ad potandum caleſiebat: vt cacabis pulmentarium coquebatur.

calda puls] calda plus.V.nec enim calicib' puls,ſed aqua ponebatur. Eodē loquendi genere vſus eſt Varro infrà eodē vbi de inſtrumētis. Vomer,inquit,quod vomit plus terrā.

calidum eo bibebant] caldum &c. Calidam bibebant veteres: quinimò id illis in deliciis. vide Senecam, 1 de Ira 12.& 2.de Ira 25.v.l.18. §.3 ff.de inſtructo.

cibum] pulmentarium appellat lex. 18. §.3. ff.de inſtructo.

ab eo cacabum] Imò à Græco.Nam cacabi meminit Pollux & Athenæus.

cacabum] caccabū in d.l.18.§.3. ff.de inſtru.

ſedum] ſonum: V.alij ſolū: ſolium. T. alias ſedum herba eſt quæ ſemperuiuum dicitur.

ſeliquaſtrū] ita legit ab Holoādro in l.4.ff.de ſupellectile vbi Florentina ſedularia habet.

ſubſellōū] ita in l.25.§.1.ff.de auro. ſurſelliū, l.3.ff.de ſupellect. vbi Græci συνθρόνια.dabant ſubſellia Triumuiris, Quæſtoribus, Iudi-

cibus: sellæ fuerunt Curules ac Tribunales. vide Nonium.

Arca quòd arcentur fures ea clausa] Sic Græci φυλακεῖον, παρὰ τὸ τοὺς φῶρας εἴργειν. Potest etiã arca ab arcendo, id est continendo. vt apud Festum. vnde arcus in fornicato opere, παρὰ τὸ ἄρκειν.

Armarium] Aumarium Fulgentio. Glossi, πυρίτης à forma: vnde & iisdem Turricula.

Armamentarium] armamentum.

Mundus muliebris] huc refer legem 7. l. 13. l. 25. §. 10. l. 30. l. 32. §. 6. l. 39. ff. de auro, argento mundo. Tertullianus duplicem cultum fœminarum facit. Cultum quem mundum muliebrem quemque in auro, argento, gemmis & vestibus collocat: alterum ornatum, quem immundum muliebrem vocat, in cura capilli, cutis, & earum partium quæ oculos trahunt positum,

Cinerarius] Glossis Cinerarius ὁ λίθος ὑπὸ τὰς ἐπιβλεφρίδας. Idem Cinnabo. Huc pertinent ornatrices. de quibus in lege Itẽ lega to 49. l. legatis 65. §. ornatricibus ff. de leg. 3. aliis Glossis Crispicapillus οὐλόθριξ.

Discerniculum] quod aliis discriminale & acus: de acu vide l. 25. §. 10 ff. de auro.

Speculũ] mudi muliebris est speculũ l. cùm aurum 19 §. lectum 8. in f. l. argumento 25. §. ornamenta 10. vers. continentur. ff. de auro.

Quod ibi spectant] quod ibi expectant. V. quod ibi se spectant. T. Plaut. quæ se suámque ætatem spicit, speculo elusa est.

Vniuersa omnia] vniuersæ ouis S.

Vestis à velis] imò à Græco εἷμα εἵματος.

Vel ab eo] vela ab eo. T.

Quòd vellebant lanam, ex lana facta vestis.] quòd lauabant &c. T. Lanea ex lana facta. S. ri lanam expungendum.

Contineret] retineret.

à rete reticulum] quod & Reticulus Glossis κεκρύφαλος. vnde apparet in lege 25. §. 10. ff. de auro, reticula & crocusantia pro eodẽ sumi & tamen non dissimulandũ eò loci legi ab Haloandro Crocohyphantia: ab alus Crocyphatum, aliis Glossis Reticulum κεκρύφαλος.

Texta] alij Testa.

Colligarent Dictum capital] colligarent, dictum Capital. A.

Capital] Capitulare Glossis κεφαλόδεσμον.

Rica] vide Festum in Rica: 10. Gellium 15. ab Rica, Ricula Turpillio & Hesiodo. Sudarium esse scribit Nonius. Græci ῥικάνη.

Mitra] vide l. 23. §. 2 ff. de auro. hinc semimitræ. l. 25 §. 10. ff de auro.

Prius de indutu aut amictu] Priùs de indutu, tum amictu. V. T. de his quæ præcingendi, insternendi, adiiciendi, incumbendi causa parantur, vide legem 23. §. 1. ff. de auro.

Capitiũ ab eo quòd capit pectus] malè igitur Nonius c. 14. Capitium capitis tegumentum esse ait: cùm non capitis, sed pectoris sit. atque ita capitium accipiendũ in l. 23. §. 2. ff. de auro. Tentari potest an idem sit Capitium quòd fascię pectorales, quę Glossis στηθόδεσμοι. Nam strophiis cohibebant papillarum tumorem puellis. Nonius c. 14. in strophium.

Subucula] Glossis ὑποδύτης. vide Nonium cap. 14.

Plautus] in Epidico scena 4.

Intusiatam] Indusiatam, & ita apud Nonium cap. 14.

Patagiatam catulam] ita apud Nonium superiore loco, in Castula.

Ac crocotulam] aut crocutulam. A.

Vt ἀσβεστον &c.] alij, vt asbystõ. Vetus & abastõ. Scaliger, vt Ambustum. Amictus dictum, quòd Amiectum, id est circumiectum. aliàs ἄσβεστον Plinio, Pausaniæ & Stephano linum quod igne non consumitur, ex quo regũ funebres tunicæ cõtextæ corporis faullam ab reliquo separabant cinere: pretium eius æquabat pretium excellẽtium margaritarum, à quibusdam asbestinum, & viuum. 19. Plinius 1.

Amictum] amictui T. adde l. 23. §. 1. in verbo amiciendi. ff. de auro.

Quòd vestes se] quo vestes se. V.

Quod veste se] T. quod vestitas se V.

Circumiectum] circumiect ui. V. T. id est ad circumiiciendum. id ἐπεξήγημα. l. 45. ff. de verborum significat.

Circumtextum] Græcis cyclas. Isid. Virgili*, & circumtextum croceo velamen acantho.

Antiquissimi amictus] Antiquissimis amictui. V. antiquissimi amictuis. S.

Ricinium] vide Seruium & Ciceronem de legibus.

Duo simplicia paria] ἁπλοῦς. Paria idem quod duo Festus, paribus equis quibus quod æs dabatur, pararium. Eadem forma pararius dicitur Senecæ, qui inter duos medius.

Reclusum propter leuitatem] reticulum propter leu tatem. Vertr. R. exclusum propter leuitatem, eo sensu: primo parilia, deinde pallia vt R. extrito ac reiecto.

παραπλοκία, χλαῖνα] παραπέχυα. V. T. vestis muliebris Hesych. & Pollucis 7. 4.

COLVMNA 23.

Colendi] colligendi A lego quærendi & cogẽdi, vt in lege in instrumẽto 8. ff. de instructo Paul 3. sentent. 6. § querẽdoru §. cogẽdorũ: & vtrunq; etiã re ipsa hìc exponit Varro.

Sarriendo] sarciendo. V. alij sariendo, serando, vt libro 6 est enim serare, claudere.

Rutum] Græci ῥυτόν. inde Rutellum apud Nonium, à ruendo, id est æquando. vide

Digitized by Google

Ciceronem 16.ad Atticum.

Quod aranit terrã]quod eruit terrã.V.quod adruit.T.alij,quod aruit.

Manicula] manibula.V.

A curuo curuum] à curuo vruum.V. alij ab vruo,curuum.

Conum]cauum.

Appellatur] oppilatur. V. id eſt oppletur, clauditur Cicero,iis oppilatis.

Conum] cauum.

Irpices] vrpices: alij Hurpices. Cato c.9. de re ruſtica.

Quæ in terra sũt ſirpices]quę in terra ſerpũt ſirpices:ſic infra, ſpinæ quæ in agris ſerpunt.

Sirpices] Græci ὄφεις.vide Heſych.

Fenisecia]feniſecta.V.

Quibus dentalibus] quibus dentatis. V. qui dentalibus.

A quo & Rutabri dicti]alij Rutabri:alijRutubatri:alij Runcaſtri (quomodo legendum 2.Gell. 25.) alij Rumiceſtri S.alij Rubiceſtri: alij à quo erutum, Raſtri dicti T. Vt ab raſu raſtelli : à quo rutu Raſtri dicti. S. ego nihil mutandum cenſeo.

Falces à farre] Imò à Syriaco Phelç. à quo φάλκη: vt à Phalga, Falx.

Falces ſanaria & adorea] alij, pro adoreæ arboreæ: alij arborariæ : quæ & putatoriæ in lege 8.ff.de inſtructo:& apud Paulum 3. ſentent.6.§.quærendorum:ſunt & ſtramentariæ apud Catonem 3.

Lumaria falces]linariæ.V.alij Lunariæ,alij Lunecta.quid ſi Dumariæ legas? vt ſint falces quibus ſecant dumeta. Lumariæ tamen legi poteſt. Eſt enim Luna Feſto genus herbæ & ſpinæ.

Agricola ſolũt. id eſt luunt]manifeſta mutatio.eſt enim legendum agricolæ luunt,id eſt ſoluunt.

Sirpata]ſirpicia.V.

Phancillas]falcillas.V.Zanculas.S.ζ ἅγκλας. Syracuſia lingua *ſpinetos*.

Cherſoneſicè]Chermoneſicè.V.alij Cheroneſitæ:alij Cremonenſes. Scaliger, Chermes Pœnicè dicunt, vt hæc videatur Varro ex libris Magonis Carthaginenſis, qui de re ruſtica ſcripſit,hauſiſſe.

Inde poſt in Urbe Lucilli piſtrina &c.)Locelli. V. Inde piſtor vel Lucilij piſtrina, vel piſtrix.S.citare autem videtur Lucilium, Is libro 26. teſte Chariſio libro 1. piſtrina in genere fœminino extulit: vt Terentius piſtrillam. Piſtrix etiam legitur apud Feſtum in Mamphul.

Trapetes,mola olearia]dicitur Trapetum in lege,Sed addes 19.§ 2.ff.locati. Gloſſę Trapetum ἐλαίων μύλας ἐλαιουργεῖον.

Mola olearia]molæ olinariæ in l.11.ff.de inſtructo. Paul.3.ſentent.6.§.cogendorum.

Niſi Gracum]fortè à τραγὺν.

Mola à molendo]alij à moliendo.vnde paulò poſt,moliuntur. ſed tamen apud Plautum legitur molere, apud Horatium permolere, quod eſt ſubigere.

Vallum à volatu] vanum.V.

Volant inde leuia]id ἄχυρα.ventilabro iactamus fruges, vt ventus diſſipet paleam & acus. vallo ita in aerem proiicimus fruges, vt tamen in vallum recidant. vannus autem idem ferè quod vallum. adde Varronem de re ruſtica.

Corbes] adde l.8.ff.de inſtructo.

Quod corruebant]quòd eò corruebant.V.id eſt coniiciebant.Catullus. & in quo me corruerit genere. niſi potiùs torruerit legas,propter ea quæ apud eundem auctorem ſequatur de ardore.

Tragula]trahula.V.à traha.Virg.Georgic. Tribuláque,traheque.alij trahes.Gloſſis Trahea τὸ χαὶν τὰς βώλους ἀφαιξόντα.

Sirpea qua virgeis)ſirpea quæ iunceis.A.

Sirpatur]id eſt colligatur.Nam Sirpare eſt colligare.vnde quæſtiones obſcuræ,ſirpi Latinis.Græcis γείφοι.

In qua ſtercus aliúdve quid euehitur]v.l.2.§. & molas 10.ff.de inſtructo.

Aliúdve quid vehitur, quo ex viminibus vieturẽtur,& quod eo vehitur,breuis veha vehiculũ dictum] aliúdve quod geritur quod ex viminibus vietur:aut eo vehitur breui , eſt vehiculum dictum.

Arcera]dixi ad leges xii.Tabul. adde Nonium in Arcera.

Sed ea omni parte]ſed à parte.V. ſed aperte.T.

Quod perlucent]id eſt videntur,ſpectari palàm poſſunt.

Nominata à parte]nominata apertè.

Munitur]mœnitur.

Vbi ſint] vbi ſunt. S. vbi ſint & quod opus eſt ad vitam ſuſtinendam, vbi habitent tutò.

COLVMNA 24.

Tutò, vel oppida quòd &c.) tutò, oppida. Quod S.

Quò munitius eſſent) quò mœnitius eſſent T.quò muniti eſſent.A.

Et quòd aggerem continueret murus,&c.) cõtinet manus V. T. quòd aggerem cõtineret murum. Quòd muniendi cauſa parabatur murus:quòd ſepiebant oppidum, eo mœnire. Munus enim ſumma T. Quod mœniendi cauſa parabatur, mœnus: quo ſepiebant oppidũ,eo munere. Mœnus. In ſummo pinnæ.S. ego ſic legẽdum puto, quòd aggerem contineret, munium, quòd muniendi cauſa parabatur,quo ſepiebãt,oppidum, ex eo munio, murus:niſi malis ita, vel quòd aggerem cõtineret,munitio. Huic emendationi fauet Iſidorus 15.cap. de ædificiis publicis, vbi do-

cet Munium dictum, quasi manu factum: & muros à munitione dictos.

quas insigniti milites habere solent] quas insignia milites. S. alij quas insignes milites.

in gladiatoribus Samnites] docet Samnites milites galeas habuisse. hinc Iuuenalis, Pinni rapi cultos iuuenes, puerósque Lanistæ. Per Lanistas, Samnites intelligit, ab armatura Sānitum. Liuius 9. Clemens Alexand. Stromat. 1. Athenæus. Hinc Samnis pro gladiatore apud Lucilium & Horatium.

Turres à turnis quòd ha prospiciunt antè alios] Ego verò ita lego, Turres à tuēdo, quòd hæ prospiciunt alios: vel, quòd hinc prospiciunt exactè alios. nisi malis Turrim à Græco τύρσις.

Etrusco ritu multa] Etrusco ritu vt multa V.

Tauro & vacca] Cato. Qui vrbem nouam condit, Tauro & vacca aret: vbi arauerit, murum faciat: vbi portas vult esse, aratrum sustollat & portet, vt portam vocet.

aratro] vt aratro vrbs condebatur (quemadmodum superiùs est ostensum, & confirmatur l. pupillus 219. l. vrbs 6. ff. de verborum signif. ita euertebatur. Horatius, Imprimeretque muris hostile aratrum: & Modestinus noster refert Carthaginem aratrum passam in l. si vsusfructus 21. ff. quibus modis vsusfructus.

munita] muniti. T.

introrsum factum murum] introrsum factum, murum. V. T.

Posteà quòd fiebat orbis] qui postea fiebat orbis, vrbis principium. T. alij vrbs. Principium &c.

eiúsque ambitu auspicia vrbana finiuntur] Auspicia vrbana vocat, quæ fiebant à magistratibus, cùm in campum irent, ac pomerium transirent. Cicero 2. de Natura. Id genus auspicij perenne.

Cippi] Lapides pomerij finitores.

circum Ardoiam Ardeam) circum ars clam. V. circum Ardeam. T.

colonia] coloni. V. T.

quod ex vtraque &c.] quod dextra ex parte viæ, sunt ædificia, fundulæ à fundo. Quod exitum &c. V. T.

fundula à fundo quod exitum non habet.] Ita lego, Fundulæ à fundo. Quòd exitum nō habet, ac peruium nō est iter, Angiportū: quod id angustum ab angendo & portu. Et Fundularum verbo, vt opinor, intelligit semitam plenam. Nam Fundus, ager planus, à similitudine fundi vasorum. v. Festum.

ac peruium non est] ac peruia non est. V. S.

& id Augustum] si id Augustum. V. T.

μεσόγαιος subaudi δοῦς.

& Castelli μεσόγαιοι] Glossis μεσόγαιος septū.

Secundum Tiberim] id est vltra, vel ad ripas Tiberis.

ad Iunii forū pisc[illegible] vocant. Ideo ait Plautus, apud piscarium vbi varia res] ad Ianū &c. V. ad Iunonium &c. Alexander 2. genial. 2. & Vertr. ad Ianium. S. Nondum video in tot variis lectionibus rationem Etymi vocis, de qua noster Varro tractat. quid enim foro Iunio, Iano, Iunonio & Ianio ad res varias? Interim tamen cupedinis forū, est piscatorium, vt cognoscimus ex Apulei locis.

Plautus] in Curculione act. 4. scen. 1.

Forum Cupedinis à Cupedio] alij à fastidio, quòd fastidiosus quæruntur cupediæ: & Fastidium id Latinis quòd Gallis friādise, & fastidiosus friand. Fauorinus, quibus sumptus & fastidium pro facetiis procedit. & Isidorus cupes fastidiosus. Alij cupedinis forum dici volunt, à cupediis seu cauponendo (quod Græcis καπηλεύειν) dictum forum Cupedium, qua forma Caupo, Cupo & Copo: Cupa Caupa & Copa. Cicero ad Pōtifices, Panis & vinum à propola & decupa. Virgil. Copa syriſca. Aliud Etymon Varro 1. rerum humanarum adfert fori cupedinis, quòd in area euersæ domus Numerij Equitij Cupedij fuerit. v. Festum in Cupedinis.

Macellū] ridicula Varr. Etymol. nam à mactādo potiꝰ dicitur macellū, quàm ab alia re.

Macellum] idem testatur Var. li. rerum humanarum.

Lacum Curtium] Tres historiæ hîc referuntur à Varrone de Curtio lacu.

Procilius] Porcillus. v. & malè. vide Ciceronem 2. ad Atticum.

(Ælius Stilo) L. Ælius Stilo Varr. magister.

Ex senatusconsulto] de quo v. Liuium 7. Plutarchum in Parallelis: Festum.

COLVMNA 25.

Deum manium] qui & Summanus: quòd manium summus. alij legunt, Deum maino: alij Deum manio.

Postulationem postulare] id est postulationem postulare T. S. Est autem postulatio, cū dij violati expiationem postulant: quinimo, res ipsa petita, postulatio. sic Cicero, Postulationes de creta Ioui, &c. Sed quid? Turnebus legit posti Leonem eo sensu: id est Deum manū postulare Leonem, id est fortissimum ciuem. alij legunt Pesti Leonem. sed quia historię testātur non de peste, sed de hiatu terræ occludendo quæstionem fuisse, prestat priorem interpretationem amplecti.

eodem mitti] en dimitti. T. S.

& à Concordia versum] & à Concordia versum. V. & ad Concordiæ conuersum. S. eo enim conuersum.

(Ælius) Cornelius. V.

Lutatius] Luceius.

Fulguratum] fulguritum V. T. ita apud Festū in Fulguritū: inde fulguritę arbores Plauto: loca fulgurita, de cœlo tacta & sacra. Latinis Bidental & Bidentale Glossis μεγαλοσάλιον μεγαλοσάλιος tactus. hinc fit vt apud Lucanum,

aruſpex collectas fulguris reliquias ſanctiſſimè condit.

Tullio] vide Saluſtium in Catilina.

quòd Syracuſis] de Latumiis Syracuſanis, vide Ciceronis vltimam in Verrem.

Latomia] ſic Feſtus & apud Liuiũ Triũuiri carceris latumiarũ. alij, latumiæ: vt veteres libri. hinc lautumarius Ciceroni in Piſonẽ dixi ad Feſtum. Gloſſis λιθοτμητὸν lapidicina.

Armiluſtrum] erat etiam Romæ vicus Armiluſtri: & locus qui caput armiluſtri dicebatur in Auentino.

ſpectaculis ædificatus,] id eſt locus contabulatus, vnde ludos ſpectant: loca autem erant diuiſa patribus, equitibúſque. Gloſſis ſpectacula θεωρία.

Fertur pompa] in ea pompa ſimulachra deorũ triſuchebãtur, Victoriæ, Neptuni, Martis, Apollinis, Cereris. Ouid. Amor. ſed iã pompa venit linguis, animíſque fauete, Tẽpus adeſt plauſus, aurea pompa venit. Idem circus erit celeber pompáque deorum.

In cornicula] nomẽ Comœdię Plauti cuius meminit etiam Varro infrà lib. 6.

milites aduentu] milites ad vectim. vel milites ad vectũ. V. milites ad vectũ, T. (vt miles in ea fabula luderetur, & ꝑ circo eſſet, cùm per ludibriũ circuiretur.) mulieres ad reſtim A. V. vt reſtim ducere, ſit cordax, genus ſaltationis Comicæ, de qua Ariſtophanes in Nubib⁹: Lucianus de ſaltatione: Pollux 4. Athenæus 1. in ea præſultor funẽ ducebat. quo adprehẽſo eum alij ſequebãtur. Terentius Adelphis, Tu reſtim ductabis. Horat. 1 Epiſt. 10. Torrum digna ſequi potius quàm ducere funẽ. Scal. ita emendat, milites ad vectim. id enim milites vocaſſe circum, quo in loco vecti aut palo ad terram affixo circumeundo ludebãt. qui locus veteribus ideo etiam Palaria dicebatur, teſte Chariſio.

Quid ceſſamus] verſus Trochaicus.

Circus noſter ecce adeſt] Sic Plaut. in Milite. Iã eſt ante ędes circus, vbi ſunt ludificãdi mihi. eſt autem apud Plautum eò loci idem iocus qui & hîc.

antequam magiſtratus miſit] antequã magiſtratus ſignum miſit A. Ouidius, Maxima iam paruo Prætor ſpectacula circo Quadriiuges ſigno, carcere miſit equos.

ſcripſit poeta] ſcripſit Ennius. V. fortè nihil mutandũ in hoc Varronis loco. cuius ſeculo, Poetę vocabulo per Antonomaſiam fortaſſe Ennius intelligebatur: vt ſuccedaneis temporibus Virgil. §. 2. Inſt. de iure naturali.

ad murtium vocatus] ad murcie. V. ad murũ, alij ad murtim.

quòd in locum eſſet] quòd alij inoſſe. A.

Mutta Veneris] quæ & myrrea & murtea. Plinio & Liuio. Fuit etiã Romanis dea Murcia, de qua v. Feſtum, Tertullianum, & ea quæ ſcripſi, ad leges XII. Tabularum.

Ludis Taurseis] ludis Taureis. V. ludis Tauriis. Feſtus. In honorem inferorum Deorum inſtituti fuerunt hi ludi, cùm peſtis in mulieres grauidas incidiſſet ex carne taurorum vẽdita populo.

COLVMNA 20.

Curia Veteres] Vide Feſtum.

Roſtra] huius loci, qui Romæ, fit mentio in lege 2. §. poſtea 4 ff. de origine iuris.

Græcoſtaſis] vide 33. Plin. 2. Aſconiũ 3. Verr. Vide Feſtum in ſenacula tria.

ſubſtructus] erat enim ſub ſenaculo, de quo mox.

ſenaculum] ita legitur apud Feſtum & Valerium. alij ſenatulum legũt à ſenatu, ex P. Victore & Lampridio.

Lautolæ] Lautulæ Feſt.

ad Ianum geminum] dicitur enim bifrons.

Locus ad buſta Gallica] v. Liuium 5.

oſſa conſita] id eſt ſimul humata.

Doliola ad cloacam maximam] Ruffus, & Victor hunc locum in Auentino ponunt.

Vbi non licet deſſuere] vide Feſtum Doliola.

duæ traditæ hiſtoriæ] tertiam vide apud Liuium 5 & Feſtum in Doliola.

Ab argo] ab Argula, ſeu quod V. ab Argu lapſu. T. id eſt Argus lapſu. vel ab Argula, ſeu Argo.

Publilius Vicus] vicus Publij, Ruffo: vicus Publius. V. T.

quod ab his Viris dicuntur ædificati] quodam vioturis. T. S. ego nihil mutandum cenſeo: vt, his viris, referatur ad ea quæ ſuperiùs poſita ſunt, Ædilibus plebeis.

*ad florales Vs*⁹] ad floras ſuſus. V. (floras pro floræ ἀφαιρέσει. vt familias pro familiæ.) ſuſus autem pro ſurſum. T. ſuſum verſum aut ſuſus verſum. S.

Capitolium Vetus] quod in regione vrbis quæ alta ſemita prope tẽplu Floræ victori. inibi Iouis, Iunonis & Mineruæ ſacella. In altero Capitolio, quod erat in octaua vrbis regione communi templo colebantur illi Dij. Mediũ Templum Iuppiter: Minerua dextrã: Iuno ſiniſtrã occupabat. In Capitolio quoque omnium Deorum ſimulachra erant. vnde à quodam Capitolium. Eccleſiæ idololatria.

Vicus Cyprius à Cypro] v. Liuium 1.

Cyprum Sabinè bonum] ex Syriaca lingua qua vti Tuſci antiquitus.

immitteret] iniiceret. A. V. T.

ἐπιθέσθαι] ita poſticum templi Mineruæ Athenis: vbi publicum ærarium.

dicemus] dicamus. V. id eſt conſeruamus. vnde dicatio.

Cauum ædium] quod Cauediũ. Id μετωνύμως.

ſi nullum locum relictum erat ſub dio qui eſſet] locus ſub dio Gloſſis ſubdiual ὑπαίθριον.

Teſtudo] vide Vitruuium: dixi etiam quædam

Digitized by Google

dam de teſtitudine ſuperius, vbi de Inſtrumentis bellicis.

impluuium) Impluuium ad tectum: Inpluuium, ad ſolum.

compluuiũ, Verrunque à pluuia) eſt impluuiũ & compluuiũ, à pluuia. illud, locus in quam: hoc, locus à quo, atque ita intelligi oportet quod à Feſto ſcribitur in voce Impluuium. Cæterùm quòd hîc compluuium, cõfluuium dici exiſtimo apud Nonium, in Vrnarium. Ad quam rem nobis eſt confluuium, ad quã Vrnarium: Gloſſis compluuium μίσυλλον.

Tuſcanicum) v. Victruuium.

COLVMNA 27.

Atrium ab Atriatibus Tuſcis) Imò quod αἴθριον. S.

Canaculum] quod olim in plano: poſtea in edito. vnde Gloſſis ὑπερῷον. Rarus venit in cœnacula miles adde Feſtum in Scenſas.

Iunonis] Hoſtiliæ ſcilicet. Nam ea Lanuuij colebatur.

ibi canabant] vbi cænabant. V.

hiberna] v. Plin. Epiſt. ad Apollinarem.

religionem] ligionem. V. regionem. T.

Porcius] potius. V.

Tutilina loca] Tullinæ, vel Titulinæ V. & ita Varro Menippea. Erat autem hæc Dea frumentorum reconditorum, cuius ædicula in XIII. vrbis regione. eiuſdem etiam ſignum erat in Circo. Tutani verò templum extra portam Capenam, cùm Annibal pedem ab vrbe retuliſſet, quòd ea ratione ab euentu Rediculum, Tutani meminit Varro in Hercule. adde Feſtum, Plinium 10.

Nemoribus Nauis] vide Feſtum in Næuia.

Randuſcula] Randuſcula quæ & Raduſcula. Feſto Roduſculana.

Mugionis] Mucionis. V. Mugionæ, Feſto. Myconis Halicarnaſſ.

à mugitu] à Mugio quodam. Feſt.

Bucitatum antiquum oppidum] in buccinatum antiquum oppidum vel imbuccinatum. T. (id eſt buccina citatum. de quo vide Varronem: huius etiam conſuetudinis meminit Polybiũs) Scaliger verò ita, quòd ea pecus in bucita, tum antiquum oppidum, exigebatur, &c. Nam Buceta & Bucita in antiquo gloſſario, quæ Gellio 11. c. 1. paſcua.

antiquum oppidum] id eſt palatium in quo Roma, quæ & quadrata Ennio. Adde Feſtum in quadrata Roma. ſic κατ' ἐξοχὴν Græcis ἄστυ Athenæ.

Romanulam] Romaniam. V. T.

qua habet gradum in noualia] in noualia. V. in noua via. S.

ſignum & ius inſtitutum] ſignum & inſtitutum. A.

Vt ſit clauſa] vt ſit aperta. V. operta. T.

niſi cum bellum fit] hinc belli porta à Plutarcho de fortuna pop. Romani.

Vt etiam nunc fit in Caſtris] Lecticæ militares dicebantur: Cubæ, Sabina lingua. vide Feſtum in Cubam: Græca, κραβάτται: Platoni in ſympoſio κράβατος: Euripidi κράβιννος: Ariſtophani σκάμμα.

Lectos] lecticas. V. lectis. T. rectè. Nam lecti in lecticis ponebantur vt in feretro. lectus mortui. Eſt enim lectica, id quod lecto ſubſternitur.

quam lecticam] quam lectionem. V. T.

quod inuoluebant] quæ inuoluebant. & ita Varro apud Nonium in Toral.

ferè ſtramenta erant è ſegete] poſtea ex pellibus. Plaut. Anus licet in pellibus protenditur. & Iuuenalis, ſilueſtrem montana torum cùm ſterneret vxor Frondibus, aut culmo, vicinarúmque ferarum pellibus. & Valerius Maximus refert Catonem hædinis pellibus vſum pro ſtragulis, tanquam nihil mutaſſet è priſca frugalitate. Certè σίναρον pellem ſignificat: & Latinum Dormio (quod antiqui Dormio) δοκὸν ἀπὸ δορμάτων à pellibus.

ſegeſtriam appellant] ſegeſtria appellabant. Varro lib. de vita pop. Rom. apud Nonium c. 1. in Toral. & cap. 14. in penult. alij ſegeſtriam legunt. Gloſſis ſegeſtrum στρῶμα, σύναρον.

quod in ea ſagum] quod in eas agus. V. quod in eas ſagus. M.S. quod in eas acus. T. id eſt paleam. Græci ἄχυρον.

calcabant] inculcabant. V.S. rectè id enim de culcita.

Culcita] Culcita eſt quicquid tomento inculcatur.

ac quidquid] hæc quidquid. T.

puluinar] Gloſſis στρῶμα κεφάλαιον στρῶσις.

à pellulis] à pellibus. alij, plumis, alij à pluribus, alij, à pollulis. V. à polulis T, non malè. Nam polluta, idem quod parua. Cato labellum pollulum. Igitur puluinaria & puluini, polluli lectuli. Scaligero tamen polulæ ſeu Polæ ſunt pilæ aluta molli tomento farctæ, quibus datatim ludebant in foro. vnde Pollice pila ludere Feſto, inde Polliones & Pollæ cognomenta Romana.

in his multa peregrina, vt ſagum Reno Gallis quid gaunacum cumma eius ſagum & Amphimalon Græca] locus mendoſus Antonio Auguſtino: Vertranius ſic, vt à Senonibus Gallis queis Gauſapina eſt, vt ſagum & amphimalon Græca. Turnebus ita, ſagum, Reno, Gallica, gaunacum (καυνάκη Heſychio ſtragula altera parte villoſa vel genus pallij,) Scaliger ad hunc modum legit, ſagum, Reno Gallica: Gaunacum maius ſagum, &c. vide Athenæũ, Heſych. Pollionem 6. Aelianum de animalibus. 17. c. 17.

Sagum] vox Gallica vel teſte Strabone. Plinius ait inuentũ Gallorũ eſſe: erat autem ſeutulata & virgata, id eſt reticulatè diſtincta.

Reno] Gallis significat exuuias pecudum. Cæsar 6. Salluſt. Seruius. Sosipater.

COLVMNA 28.

Torale] Toral A. Vertr. στρῶμα Glossis Toral. Sternum, stratus.

Torus à torno] Torus funis ex loris retortus. Cato, ob id tori dicti quòd loris tenderentur. Herodotus vinc.

Torulus) Torulus. T. quo verbo Plautus vtitur in Amphitruone.

Scabellum] quod glossis ὑποπόδιον. alij scalum.

geritur ab inferiore in superiorem] gerit in inferiora superiorem. V.

Peristromata] l. 45. ff. de verbor. sign.

sic aliud aliquid item conuiuij causa ibi] sic aliquid item in conuiuiis. vt gausapea. V. ea erant villosa tapetia: vt hodie Turcica. nec alioquin vt ibi referendum est ad ædeis, vt Turnebus existimat. Cæterum Gausapia Glossis βαρβαρικὸν σκέπασμα.

Assipondium] Assipondium as vnus.

ac erat libra pondus] hinc asses librales. Festus in graue æs: olim enim asses erant librales. postea sexcentarij facti. vide Festum in sexcentarij.

decussibus bicessis] decussibus vicessis Vertr. T. vicensis. V. Est autem differentia inter illa duo, Bicessis quod est duos asses & vicessis quod est viginti.

quod dixi solum] quod dici solitum. V.

decussibus bicessis] decussibus vicessis. V.

ducents) ducenties. V.

se valet dimidium, vt in selibra & semodio] aliàs significat sine. v. Festum in Sed.

Vncia ab vno] Imò à vocabulo Sicilo: de quo vide Aristotelem apud Pollucem 9.

Semissis quod semi as id est dimidium assis) glossis sesquas ἡμισυ ὅλου.

conclusum] conlisum. V.

Nummi, id à Siculis] Idem Pollux 9. ac proinde Suetonius apud Suidam malè à Numa, nummos appellatos scribit.

denos aris] denos asses.

sestertius quod semistertius] Idem Volusius Metianus libro de asse. Festus. Apuleius apud Priscianum lib 6. Charisius tamen lib. 1. Institut. dici putat sestertium, quòd de tribus assibus ei semitertius deficiat, adde 33. Plin. 3. Glossis sestertium δράχμα, δυάερον.

retro æra dicerentur] id est ære retro numerarent pro dupondio & semisse, semissem tertium dicentes.

sembella quòd sit libella dimidium] eadem semilibra ἡμιλίτριον.

sembella quod valet dimidium, & est quarta pars] quod libellæ vt hæc quarta pars. V.

Suria] *Sic.* S. vt est apud Hesiodum.

ab eodem Demum] ab eodem Demum. V.

Vt ipsi dicunt] vt assedonium. V. vt Asiæ *dicunt* T. eo sensu domum, vel ab Asianis, vel à Græcis, vel ab Atticis.

à Graco ἀσσάριον] imò à Syriaco antea malè ἄσσαριον.

refactum] refectum. vide refectum. T.

COLVMNA 29.

quàm exoluerit] quàm vt exuleret. V. ex eo luerit, quàm quanti. A.

Intrigo] Intertrigo T. vt cùm inter se pedes vel femina teruntur.

dicta & vt exigi possint ob peccatum] dicata vt exigi possint ob reatum. V.

olim vnum dicebant multa] origo multæ inde sumpta.

vnum] vinum. A.

pœna à puniendo, vel à pœnitendo] pœna à pœniendo, &c. V. puniendo vel ponendo. V. vel à ponè, vt quòd post peccatum sequitur, Vertr. T.

corollarium) vide Plinium.

μοῖνος] vide Hesychium.

Sophron] scripsit Sophron mimiambos prosa oratione, vt eius imitatione Herodotus, vel Herodes, quem secutus Martius, teste Mauro Terentiano & Gellio.

μοῖνος] *ainsimum μοῖνος ὁν* thynno. V. pro αἰσυμοῦ, id est supero pretio. T. alij *μοῖνος ἴσυμος*. Scaliger, *μοῖνος αἰσύμου*, id est par pari.

ea pecunia] si is ea pecunia. V. super ea pecunia. V. T.

sacramento à sacro] Vide Festum. Fab. 7. c. 16. Valer. Maximum 7. c. de testamentis.

Vterque quingentos aris ad pontem deponebant] quinquagenos æris ad Pontificem dependebat. V. in Probi notis legitur, Quando negas, te sacramento quinquagenario prouoco: & apud Festum est quinquaginta.

qua à populo] quæ populo T.

COLVMNA 30.

adtributa adtributa pecunia, quæ tradita ea lege, vt alij soluatur. Xenoph. Cicero in Verr. & Asconius ibidem.

Tribuni ærarij) vide Festum in Aerarij Tribuni.

Id quos] in quos. V.

as militare] Hinc milites ære diruti, quorum stipendia in fiscum deferebantur. Festus in Dirutum ære militem. Eo fine in militia & exercitu, librarij caducorum, & librarij depositorum, de quibus in lege vlt. ff. de muneribus.

quod ait Plautus) Aulular. act. 3. scen. 5.

cedit miles) id est venit.

as quoque stipem dicebant) vide Festum in Stipem.

asses libra pondo erant] asses libras pondo T. antiquus genitiuus, pro libræ.

à stipando stipem) sic Plutarch. & Porphyrio:

rio:hæc pecunia impensa Festo.

Vocabulo]verbo.A.

Thesaureis]*id est* deorum cellis.

stipem dicunt] vide Ciceronem 2. de legibus.Ouid. Senecam in Epistolis.

restipulari] vide Festum in Stipem.

stipulari] Glossis Restipulat ἀνθομολεῖται Resti pulatio ἀνθομολογία.

milites]militis.V,multi.T.

impendendo]pendendo.T.

& inde prima pẽsio,& sic,aut secũda,aut quæ alia] & in prima pensione & in secũda fit.V.

quod compenditur] quod cùm penditur.

accedebat]impendebat.

impendium appellatum]impendium appellatur:Malaspina in 6.ad Atticum 1.impendiũ appellatam T.

fors quod suum fit sorte]Ex hoc toto notãdum quid fors, quid vsura,quid compendiũ, quid impendium. fors quod suum vel nostrum fit sorte. sorte id est sortitione vel dei munere.vsura quod sorti accidit ex vsu,id est ob vsum.eadem,impendium quod in sortem vel sorti impendeat.Compẽdium, quòd cùm penditur fors,vna sit ac pendatur.

per trutinã solus solitum vestigium nunc manet in ade Saturni quod & etiã nunc propter pensuram trutinam habet positam] Idem Festus in Aerarij vbi dixi.

Finis libri Quarti.

Nota in quintum librum Varronis de lingua Latina.

Loquitur]loquuntur.V.T.

Chrysippus] Aristippus.V.T.

plus litterarum)id est doctrinæ

amittant)mutent.V.mittant.V.T.

COLVMNA 31.

Turdalio,Turdelice]Turdelice.V.Turdelico,Turdelice.T.alij Turdelicio.

Lucianum]Lucienum.V.T.S.sic apud Varronem de re rustica.

declinauit,vt à vetere,vetustum,vt ab]declinauit,vt à vetere,vt ab V.T. declinaut à veter.T.

ab solo solum]ab solu solum. V. T. ab solo, solium S. Putat autem Turnebus veteres solùm declinasse in masculino.Verùm hoc velle videtur Varro, solùm & solus veteribus pro eodem.

ab libero liberum ab lasibus lares]Quid hoc ab libero liberum? ita emendo,ab lo[illegible]liberum? ab lasibus lares. emendationem strum confirmat Festus in Lœbesum sic res Arbosem plusima.pignosa,Quæso,maiosibus & meliosibus: & in lege 2.§. fuit autem 36.ff.de origine iuris Valerij,Futij: nimisum ante inuentam R.

Ab lasibus lares]v. Festum in R.

mundi & motus]mundi motus.T.S.

tempestiua & à motu eorũ] Tempestiua ætas.motor eorum.S.

& à motu eorum]& à motore eorum.V.motor eorum S.& à motu deorum qui toto cœlo coniuncti.

mundus deo]mundus dio.

à quo tempus id ab hoc deo,dies] à quo tempus:& ab hoc deo,dies.

Meridies, &c.) adde Nonium cap.1 & c.6. in Meridiẽ,vbi hoc adducit,Meridiẽ veterib⁹. etiã significasse, mediã noctis: adde Isidor.3.

inumbrauit] id est ex descriptione vmbræ comparauit.Huiusmodi horologium σκιοθηρικόν,Glossis,vmbro σκιάζω.

à supremo]à superrimo.V.T.

hoc tempus XII *Tabula,dicunt occasum solis*] Idem lib.6.infrà cap.2.

Lex praetoria]lex Pletoria.

crepusculum à crepero]id est dubio.Creperũ enim dubium.Festus,Creperum.s.Isid.4.Crepusculum igitur idem quod dubia lux.

Lucij primo luce in creatione) Lucij prima luce in Reate. Varr. Lucij primaluce creati Vertr.adde Festum in Lucius.

Vt Catulus ait) Catullus V.Paccuuius.S. vide Varronem 1.de re rustica.

ἰαυγεῖ) ita Homerus: & Augustinus 21. de Ciuitate 8.

Plautus) Amph. scena 1.9. Vitru.4.Fabius.

Iubar quod iubata) οἶλος ἠελίου ἰαυγὴς.Scal. Glossis αἴγλη φαεσιμβρότος. alibi οἶλος ἠελίου fulgor solis.

Ennius, Aiax)Ennius Aiace.V.

Vt in Bruto Cassius) in Bruto Cassij. V. in Bruto.C.Attij. T. Actij Brutus à multis citatur à Cicerone 3.de Diuinat. & in Sestiana:& à Varrone lib.4.s.

nocte intempesta)sunt verba Lucretiæ conquerentis de Tarquinio. His simile illud Ouidij Nox erat, & tota lumina nulla domo.

denenit)aduenit V.

Plautus)Asinaria act.3.scen.3.

*videbimus. Factum volo.*1.*redito conticinio.*) Idem lib.6.vbi de temporibus & de cõticinio legendum ita videtur. Factum volo, redito huc conticinio A.Vertr.

dies est)tunc dies est.A.

solstitium quòd sol eo die sistere) Solstitium quòd solo die sistere S.

aut quod sol ad nos versum proximũ,est)aut ꝙ sol aduersum nos, proximè stet:vel ita,aut quòd sol ad versum proximum stet. S. Metaphora à bubus.Versum enim rustici appellant,cùm sulco ad finem perducto iterum reditur eò vnde arationis initium suscipitur. Plinius 18. hinc in porticibus versura Vitruuio:& apud Lacedemonios,στάδιον,certamẽ virginum,in quo tres versus percurrendi.

Digitized by Google

COLVMNA. 32.

Aequinoctium] quod & Æquidiale: Græcis ἰσονύκτιον.

circites anni]circi anni.M.deest id Scaligero Certè Festo circites circuli magni:sensus est, Circulos paruulos annulos: magnos,annos appellari.

Vnde ann°)Imò ab ἔτος ꝙ Græcis circul°.A

Huius tẽporis pars hiẽps) pars prima hiẽps.

Ver,quod tum virere)quod tum viuere.A.

Autumnus)desunt multa. & quidem ipsum Etymon Autumni, supplendum è Festo, cui Autumnus dicitur,quod tũc maximè augeãt homines opes,coactis agrorum fructibus. Ideo Græcis πολυφόρος ἐνιαυτός:& Latinis Autumnitas fructus.

ab sole,hic menses,à luna motu) hoc innuit, Quatuor anni tempora à sole:menses à Luna nominari, à luna,inquam, quæ Græcis μὴν. vnde menses.

à mensibus intermestris dictus)sic Cato de re rustica.ca.37.Antea legebatur,intermētis. Vtrunque tolerabile.significat autem intermẽstruum, spatiũ quo Luna sílet & in coitu est, de quo videndus Varr.1.de re rustica: & Ammianus.Hinc Plinio Luna intermenstrua:Iulio Firmico Synodica:aliis interluniũ, quod Glossis διάκενον σελήνης. legendũ διάλειμμα mensis senescentis) id est desinentis.

Ἴνλιον καὶ νέον)alij μηνιαῖον.Menses Atheniẽsiũ primò XXIX. dierum. Trigesimus additus à Solone,quẽ πεντάδα & Ἴνλιον καὶ νέον,appellauit, teste Laertio. quòd Luna quæ biduo in coitu latet, quasi vetus & noua nondum trigesimo die splenderet.

lustrum tempus quinquennale)ita Festus,Statius Papinius, Plinius vterq.l.4.§.1.ff.de reb. credit.l.30.§.1.§.de legat.3.l.67.in f.ff.de furtis.Alij lustrũ esse existimãt annis quatuor exactis quintũ incipientẽ,qui itidẽ lustri secuturi sit principiũ: sic dies qui bissexto intercalatur quarto anno. Ouid.2.Fastor.lustrum appellatur.

Vltrò tributa)sic Liu.li.39.alij vltra tributa.

per censores persoluebãtur) sic Neratius Priscus repetere per iudicẽ.Iulian°.4.ad Minuciũ Natalẽ in l.vt ff.de reb.çdit.per iudicẽ petere. Vlpianus prohibere per prętorẽ, cauere per iudicẽ,Calliistratus per iudicẽ reposcere,trãsferre per iudicem.l.vlt ff. de rei vindicat.per iudicem auferre.l.4.§. quod si is 6. ff. de doli mali per iudicem exigere vel petere, l. vt §. 2.§.3. ff.ratam rem.

seculũ)sęculum.M.Vtrunq; Glossis dicitur.

αἰὼν) αἰὼν.quasi ἀεὶ ὤν.

Plautus) in Truculento.

est satis)sat est.A.

dies accesserunt) diem accesserunt.M. S. id est ad diem venerunt.

Dicã primo qui Deorum causa) ordinẽ mensium ferias hic percẽset, Varr. de quibus cõsule Ouidium, & Kalendarium vetus, quod superiùs in eũ finem excudẽdum curauimus.

dicti ab agone) id est ferione.sic Ouid.1 Fastorũ,sẽper agãne rogat, nec nisi iussus ait. Sene.2.Suasor.eo alludit, Carnifex manũ porrigit,deinde respicit ad patrẽ &dicit,Agone? *per quos Rex in regia*)Ouid.Fast.Rex placare sacrorũ Numina lanigerę cõiuge debet ouis. *quòd interrogatur à principe ciuitatis*)quòd interrogat Princeps ciuitatis A.Vertr.Sca.adde Fest.in Agoniũ. & ex Plutarcho patet interrogari solitum eum qui fundebat vinũ inter cornua victimarum.sic apud Maronẽ ipsa tenens dextera paterã pulcherrima Dido Candentis vaccæ media inter cornua fudit.

qui fornacalibus suis non sunt feriati) In sua Curia quisque Fornacalibus (quæ indictæ feriæ erant) feriabatur & sacra faciebat: sed stulta pars populi,quę sua Curia esset ignorabat. Itaq; rem diuinã Fornicalibus omissam, Quirinalibus faciebat. Proinde Quirinalia stultorum feriæ vocantur apud Ouid. & Festum in stultorum feriæ.

Feralia,Ferialia.M S.T.

Feralia ab inferis & ferendo) Ouidius.Hãc quia iusta ferunt, dixere feralia lucem. Inde inferia & arferia aqua Festo,quę adferebatur ad sepulturã,vt libaretur pro mortuis.

Terminalia) Glossis τερμίνια pro ἑορτὴ τερμίνια, alio loco ἑορτὴ ἐφ' ᾧ ὅρια τίθεται. adde quæ de terminalib.scripsi ad Tit.ff.de termino mo.

Duodecimus enim mẽsis fuit Februarius) anno à Martio scilicet incipiente.

& cũ intercalatur inferiores quinq; dies duo decimo demuntur mẽse)hęc à Varrone scripta ante annum à Varrone emẽdatum.Nã alternis annis binos, & vicenos ternos intercalabãt dies,mẽsemq; cõficiebãt intercalaré:additis ei quinq; diebus vltimi mensis, id est Februarij. His adde quæ de intercalatione dixi ad l.2 ff.de diuersis & tempor.l.cùm bissextũ 98.ff.de verborum significatione.

Equiria)sicOui.alijEquurria à cursu equorũ

Liberalia) Glossis διονύσια,quippe Liber pater διόνυσος V.Ouid.3. Fast.Var.1.de re rustica. August.6.de ciuitate 9.

sedent)id est,feriãtur Plaut. Vẽter meus residet esuriales ferias.vsurpatur & à Cicerone 2.de legib.*cum libis & foculo pro emptore.*

sacrificãtes locus corrupt° Antonio & Vert. videtur. nisi quis existimet sua etiã sacrificia emptoribus liborum sacerdotes Liberi patris vendidisse neq.grãtis sacrificasse.forte non à verisimili cõiectura aberit, qui nõ, ꝑ empto re sacrificãtes sed ꝑ forib° sacrificãtes legerit

& foculo)Foculus ignitabulum seu paruus focus Eo vtebantur cũ rem diuinã extra templa in locis nõ sacris, aut in quibus ara non erat, faciebant. Cicero pro domo, C. Attius bona Q.Metelli consecrauit,foculo posito in rostris,adhibitóque tib. ine.

COLVMNA 33.

forsan hic dies appellatur potius Agonica] de die Liberaliorum loquitur. Eóque pertinet quod scribit Massurius Sabinus libro Fastorum 2. apud Macrob.1.Satur.4.Liberalium dies, inquit, à Pontificibus Agonium Martiale appellatur. Martiale autem vocat, quod veteribus idem numen Bacchus & Mars. de quo vide Varronem in Menippea ἄπιος ἢ ἀγωνίου: Macrob.1.c.19.

Quinquatrus: hic dies, vnus à nominis errore observatur] Hoc innuit, Dies quinquatrium quinque fuisse, cùm dies vnus esse debeat. Quintus scilicet post Idus Martias. Cæterùm Glossis quinquatria πανδήμια.

proinde vt sint quinque] vt sunt quartus sine quintus.A.

eo die [Quinquatrium. Fasti verò X. Kal. April.& X.Kal.Iunij.

in atrio fatorio] ita Festus, in atrio saturio. Alexand.11.Genial.22.in atrio satrij.Vertr.

sacrorum tuba] id est Mineruæ & Volcani: nec enim omnes Tubæ lustrabantur, testè Ouidio de Tubilustrio adde Festum in Tubilustria.

accersita] arcessita.S.

Pergami prope murum Megalesium, vbi Templum eius Deæ] Pesinunte, vbi Megalesion templum eius deæ: vel ita, Pergami ἀπὸ μιᾶς μεγάλης, vbi templum eius deæ. S. Est autem Megalesion templum τῆς μεγάλης θεοῦ.

Fordicidia]quæ Hordicidia Festo & Varroni 1.de re rustica: ex promiscuo vsu ῥ Digamma & F.Fastis Horcicalia.

Bos forda quæ fert in ventre]quæ prægnans Varroni 2.de re rustica,& Fest. Græcis boues fordæ, φοιδίκες. Glossis fordas ἐπιφανόντας Forba θυσίαι ἐπιτίμιοι Cobc.

Forda]sic Ouidius 4.Fastor.horda Varro 2. de re rustica & Festus. Et ita paulò antè fordicidia pro Hordicidia apud eosdem authores.

in curiis complureis] id est triginta pro numero Curiarum, quæ totidem fuerunt, teste Ouidio.

Palilia] sic Ouidius 4. Fastorum, quæ & Parilia Ciceroni.2.de diuinat. Athenæo. Fastis marmoreis & Festo in Popularia & Parilibus. sed facilis fuit mutatio ῥ L. in R.vt in Remuribus & Lemuribus. Cæterum notandum hoc est obiter Paliliorum die Romam conditam.XII.Kal.Maias.

Cerealia] in hac pompa ouum poni solitum Varro 1.de re rustica 2.

Vinalia] dies quo Ioui vinum nouum libabatur. vide Festum in Calpar. Macrob. 1. Saturn 4. Græci πάνδημα. Plutarchus sympos. 3.Priora X.Kalend,teste Ouidio (1 X.Plinio) Posteriora XIII.Kal.Septemb. & his posterioribus quæ hîc dicuntur Varrone, magis conueniunt quàm prioribus, quibus nemo tunc vindemiam auspicatur. Porro quod de vino diximus, idem penè in frumento.Nam quòd primô præmetebant sacrificij causa. Præmessum Latinis,vel Præmetium teste Festo. προλοχία Laconibus: quòd verò post messem offerebant Cereri,florifertum.

aliquot locis vindemia primùm à sacerdotibus publicè fiebant]sic Athenis quandiu ferueret mustum, religio erat tangere. Plutarch. sympos.8.

vt iussit vinum legere] vuas.eadem forma à Catone vinum pendens dicitur.

aqua facit]aquam facit.

facit]id est sacrificat.

inter cuius exta cæsa & porrecta] Exta cocta cædebantur: deinde proiiciebantur in terram. Iis proiectis res diuina facta videbatur.Quid cęsa & porrecta,vide Festum in Exta & Proficiæ. Nonium in Prosecta.Macrob. 1.Saturn.16.in pr.

flamen prorsus vinum legit] mos enim fuit vt flamen prior auspicij causa vinum legeret.

Robigalia]alij Rubigalia,ea fiebant VIII. Kal.Maij.

secundum Tiberim]id est vltra.

Iunio mense] Iulio mense.T.vide Ouid.& Macrob.

Populifugia] quæ opinor Fugalia, & Fugialia appellat Augustinus 2.de Ciuitate 6.

Nona Caprotina]videMacrob.Saturn.11.

mulieres sacrificant]mulieres liberæ.& ancillæ sacrificant,Vertr. vide mox addit.Varro, ob hoc togam prætextam datam eis, alias ingenuarum mulierum prætexta,promiscua & communis erat. & ex Macrobio 1. c.11.appareret,Ius togæ, ea die ancillis datum, quòd habitu matrumfamilias & virginum assumpto hostes fefellissent.

sacrificant]sacrificantur.Veteres ita habêt, & antiqui quoque ita locuti, teste Nonio.

ob hoc toga prætexta] cur toga. V. Vertr.togata prætextata. Turnebus ita legit, existimans hunc locum referri ad fabulas togatas, quarum species Atellana, Prætextata, & Tabernaria, citátque ad id Horat. illo loco, vel qui prætextas, vel qui docuere togatas. verùm hîc nihil de prætextatis fabulis. & hic locus ad prætextatum vsum Nonis Caprotinis ancillis permissum referendus.

Apollinaribus ludis docui populum] locus est mutilus, vt coniicere licet ex libro 25.& 27. Liuij. Fiebant autem hi ludi ante III.Nonas Quintil.

eui eo die] XIV.Kal.Septemb.

in portu Tiberino]in ponte Æmylio.T.propè portam Collinam.Vertr.

Vinalia rustica]diuersa ab vrbanis quæ Ioui fiebant. IX. Kal.Maij mense Veneri sacro.

ante diem xij.Kal.Sept.]ante diem XIV.Kal.

Sept. Anton. Auguſt. & Vertr. ex Faſtis.

COLVMNA 34.

quòd tum Veneri dedicata adis] hinc facilè coniici poteſt cur Menipeam ſuam Varro inſcripſerit Vinalia *ἢ περὶ ἀφροδίτης*. Vert. S.

horti eius tutela aſſignati] Idem Varro confirmat 1. de re ruſtica in Veneris tutela hortos fuiſſe. Næuius Coquos edit Neptunum Venerem, Cererem. id eſt, piſces, olera, panē.

Volcanalia] X. Kal. Sept.

Opeconſiua] Opiconſiua. MS. ea fiebant VIII. Kal. Sept.

ſcriptum id dicitur] tritum id dicitur.

dicitur & à ſuffiendo ſubligaculum] dicitur à ſuffiendo, vt ſubligaculum A. dicitur à ſubterfiendo T. dicitur à ſuffiendo: vt à ſubligando, ſubligaculum, quidam ita legit: Feſtus ex eo dictum putat ſuffibulum quòd fibula comprehenderetur: ſed Varro ad Veſtales hoc refert: quæ maximè omnium ſacerdotum ſuffitionibus vtebantur, v. Nonium & Feſtum in Exſit.

cùm dicant, Nouum vetus vinum libo; nouo veteri morbo medeor] ita quoque apud Feſtum in Meditrinalia. Alij ita legunt. Nouum vinũ vetus libo: vetus vinum, nouum libo. Nouo veteri vino, morbo medeor. vt hoc dicat Varro, Meditrinalibus muſtum vinum nouum libantes & guſtantes boni ominis cauſa vetus diciſſe. ita enim Feſtus. Plinius 28. c. 2. Cur ad primitias pomorum, hæc vetera eſſe dicimus, alia noua optamus?

Veterinouo morbo medeor] ſic antè vinum & nouum & vetus libari & deguſtari medicamenti cauſa. & Plutarch. 14. ſympoſiar. refert nouum vinum bibentes ſolitos fuiſſe precari ἀλεξῆσαι ἐξ οὐσίας ἐν τοῖς τῦ φαρμακώδους χρόνου γίνεσθαι. S. & à medendo Meditrina dea medendi & meditrinalia.

Fontinalia] ita Feſtus. vnde porta Fontinalis: alij Fontinalia.

Saturnia] gloſſis κρόνια.

Armiluſtriũ] vide Feſtum in Armiluſtriũ.

Opalia] vide Macrob. 1. Satur. 10:

Angeronalia] feriæ diuæ Augeroniæ. Macrob. 1. Satur. 10.

ab Angerona] dea, animorum angores depellente, quam ita vocat Feſtus in Angerone. Macrobius 1. Saturnal. 10. Angeroniam Plinius 3. c. 8. eam Angeronam vocat: non malè. Nam eius ſimulachrum erat obligato & obſignato ore, deáque ἐχεμυθίας exiſtimabatur. Hoius. Feriæ verò XII. Kal. Ianuar. ei faciebant rem diuinam Pontifices in Volupiæ ſacello,

cui ſacrificium fit in curia Acculia. feria Laurentina is dies] cui ſacrificium fit eo die: ac cuius feriæ publicè. Laurentinæ is dies, &c. S.

in Curia Accalia] in Curia Acculeia. T. alij in curia Acuſeia.

Laurentalia] Laurentinalia, Macrob. 1. c. 10. Laurentalia. Feſtus.

Sexto] Feſto Macrob. S.

qui atra dicitur] qui Acca dicitur. rectè. nec enim atra die licebat ſacrificare, & alioquin Accæ meminit Gellius 5. c. 7. Macrob. 1. c. 10. Scaliger ita emendat, quia altera dicitur ob ditem Tarruntium, Acca Tarruntia. quaſi diceret Varro. Laurentinæ feriæ ab Acca nutrice Romuli, quæ Laurentia cognominata eſt, non ab ea Acca quæ nupſit Tarrutio nobili & diuiti viro. Eius meminit Auguſtinus licet à quibuſdam Tarrutius: ab aliis Taratius: ab aliis Tarratius nominatur.

& dicunt hunc diem Tarentini, Accas Tarentinas] & dicunt hunc diem Tarentini MS. Turneb. qui tamen totam hanc ſententiam interpungit.

faciunt Diis manibus ſeruilibus ſacerdotes] faciunt Diis manibus eius ſacerdotes. Vertr. alij, faciunt Diis manibus eius ibi ſacerdotes: vel faciunt diis manibus aruales ſacerdotes. rectè. Nam Accæ rem diuinam faciebant aruales ſacerdotes.

Septimontium ab his ſeptem montibus] Velia ſcilicet, Fagutali, Suburra, Cermalo, Ciſpio, Oppia.

feria non populi ſed montanorum modo] non populi modò, ſed montanorum vt hoc dicat Varro, Septimontium fuiſſe ferias non populi, ſed montanorum tantum. Et ita eſt. Septimontij etymon à ſacris montanorum eſſe, montanorum, inquam, ad eorum differentiam qui in humilibus locis habitant. Vt ex hoc loco conſtet, non modò habitam fuiſſe differentiam apud Romanos mõtanorum & eorum qui in humilibus locis (quod & apud Athenienſes factum. quorum alij ὀπικοὶ, alij πεδῖται) ſed montanos & paganos (de quibus mox dicetur, à Varroñe) ſua ſacra ac collegia in vrbe habuiſſe. Cicero pro domo, Nullum eſt in hac vrbe collegium: Nulli pagani aut montani qui de mea dignitate non decernant.

Vt paganalibus quæ ſunt alicuius pagi] vt Paganalia, quæ ſunt alicuius pagi. MS. vt paganalia eorum qui ſunt alicuius pagi, ita lego. Paganaliorum meminit Macrob. Satur. 16.

eorum qui ſunt alicuius pagi] Pagi, inquam, etiam in vrbe & Paganos hic opponi montanis conſtat. porro cùm paulò poſt dicat Varro de feriis Paganicis, apparet Varronem diſtinguere Paganalia à Paganicis feriis: priora, feriæ priuatæ alicuius pagi: hæ omnium. Et Paganorum quidem Dea Ceres, quæ & Empanda Nonio cap. 1. in Panderæ numero 209.

De ſtatutis dixi] de ſtatis dixi. MS. malè. Nam ſtati dies profeſti Macrobio. 1. c. 16. ſtatuti, cepti ſolennes ac conſtituti quorum obſerua-

seruationes ex Fastis notabantur: quo sensu Cicero solenne & statutum sacrificiū dixit. Solennes feriæ, extra ordinem impositis feriis opponuntur in l.6.§.7.ff. ex quibus causis maiores: & repentinis in l.3 .Cod.de dilationibus.

de annalibus dicam) id est anniuersariis, nō tamen statutis, sed cōceptiuis: quę indicebātur quotannis.

sacrificatur) sacrificant.

sementina) sementinæ, ita MS.& Festus.

Paganica) quæ diuersæ à Paganalibus, de quibus paulò antè. etsi Paganalia in conceptiuis numerat Macrob.1.Satur.16.

COLVMNA 35.

Nouendialis) Nouendiales. Nouendiale sacrum, à nouem diebus quibus feriabantur, indicebatur, quoties lapidibus pluerat. adde Festum in Nouendiales.

Calentur) calantur.MS.id est pronuntiantur.

Curia Calabra) quæ in Capitolio propè Romuli casam. vide Festum in Curia. Macrob.1.Saturn.15.

sic dicta, Quinque calo &c.) sic dicto quinquies, Kalo Iuno Nouella vel sic, Dies te quinque Kalo Iuno Nouella.Septem dies te kalo Iuno Nouella.Scaliger: eo sensu. Quinquies, cùm quintanæ erant futuræ Nonæ dicebat: septies, cùm septimanæ. Macrobius Saturnal.1c. refert, priscis temporibus Pontifici minori hanc prouinciam delegatam, vt nouæ lunæ primum obseruaret aspectū, visámque regi sacrificulo nunciaret. Itaque sacrificio à rege & minore sacrificulo celebratis populo calato, id est vocato in Curiam Calabram (quæ casæ Romuli in Palatio proxima erat) quot numerò dies à Kalendis ad Nonas supererēt, pronuntiabāt: & quintanas quidem quinquies dicto verbo KAAN. Septimanas, eodem verbo repetito septies.

Iuno Nouella) Iuno Couella. V.non malè.à cauo (quod est cauo & cœlesti) quæ eadē ab vegvia. Cæterùm Nouellā an Couellā Iunonē legas, nihil interest. Eadem autem erat quæ Luna & Lucina: quam mulieres, vt viri suū genium, habebant. In eiusdem tutela Kalendæ Macrob.1.c.9. vnde Kalendarius Iuno. Macrob.1.cap.15. Neque hoc prætermittendum quod hoc loco vir doctissimus coniecit, posse & ita legi, Iana nouella. quomodo & apud Varronem in libris de re rustica.

feriæ primas) id est celebriores. nisi malis legere ferias priuas.

Tusci Itum) apud Macrobiū Satur.15. Itis, vbi alii Idis, esse verbum Tuscum, quod Iouis fiduciam interpretatur, quòd Idus Ioui consecratæ: vel à vidēdo, Vidus, quòd eo die plena luna videatur: vel ἀπὸ τοῦ εἰδέναι, quòd eo die plenam speciem Luna demonstret: vel ab oue Iduli, quam Tusci omnibus Idibus immolabant, vel ab Iduare, quod Hetrusca lingua significat videre, vt sint Idus, dies mēsem diuidentes.

postridie Kalendas) vide Afraniū Fratriis. Ouid. Plutarch. Macrob. Gell.

dies noui inciperent) nihil noui inciperent.

T. vide Gellium.

omnia verba) id est Do, dico, addico.

Comitiales) hi contrarii nefastis. Plautus Pseudol. Istorum nullus nefastus, Comitiales sunt meri. adde Macrob.1.c.16.

Itaque non potest agi, necesse est aliquo eorum vti verbo) ita quia non potest lege agi, necesse aliquo vti verbo, cùm quid peragitur. Vertr. anteà legebatur, Necesse est enim, &c.

Q.Mutius) C Mutius. MS.

abnegabat) ambigebat. A.

Intercisi) vide Macrob.1.c.16.

Quando Rex comitiauit fas) Comitiauit, id est, sacrificauit in Comitio, vel in Comitium venit. Fas, id est, Fastus dies. vide Festum in Quando Rex comitiauit fas.

Rex) herus, vulgata: & malè.

fas) fissus. Giral. libro de anno & mensibus quasi hic dies in Fastis intercisus.

ducat ad Comitium) itat ad Comitium. Hoc enim vult Varro his verbis, Quando Rex comitiauit, fas: Regi sacrorum in Comitiū ire non licuisse, propterea quòd neque magistratum, neque verba ad populum habere poterat, nisi hoc die qui notatus est in Fastis. Ibat enim in Comitium sacrificii causa, eóque properanter patrato, protinus fuga se è Comitio corripiebat, teste Plutarcho. proinde notas illas Q.R.C.F. quæ leguntur in Fastis. quidam interpretantur, Quando Rex Comitio fugit. Ouidius, Quatuor inde notis locus est. quibus ordine lectis, vel mos sacrorum, vel fuga Regis inest.

Quando stercus delatum fas) vide Festum in Quando stercus delatum fas.

pertineat) pertinet.

Iunius Gracchus) Iunius Gracchanus. MS. citatur in lege vnica de officio Quæstoris.

cuius nomen ego, antiquum litteris, quod nusquam inueni) rectè. nec enim sub antiquis regibus Veneris nomen nec Latinum, nec Græcum, teste Macrobio 1.Saturnal.12. & Arnob.2.

quod Ver omnia aperit, Aprilem) quasi Aperilem. vide Macrob.1.Satur.12.

COLVMNA 36.

à die Februato) id est à Lupercalibus.

testatur antiquum oppidum Palatinum) lustratur antiquum oppidum Palati. S.

Sept.Antoñ.Auguſt.& Verr.ex Faſtis.

COLVMNA 34.

quòd tum Veneri dedicata adis] hinc facilè coniici poteſt cur Menipeam ſuam Varro inſcripſerit Vinalia *ἢ περὶ ἀφροδίτης*.Verr.S.

orti eius tutela aſſignati] Idem Varro confirmat 1. de re ruſtica in Veneris tutela hortos fuiſſe. Næuius Coquos edit Neptunum Venerem,Cererem.id eſt, piſces, olera,panẽ.

Volcanalia] X.Kal.Sept.

Opeconſiua] Opiconſiua. MS. ea fiebant VIII.Kal.Sept.

ſcriptum id dicitur]tritum id dicitur.

dicitur & à ſuffiendo ſubligaculum] dicitur à ſuffiendo,vt ſubligaculum A. dicitur à ſubterfiendo T. dicitur à ſuffiendo: vt à ſubligando, ſubligaculum, quidam ita legit: Feſtus ex eo dictum putat ſuffibulum quòd fibula comprehenderetur: ſed Varro ad Veſtales hoc refert: quæ maximè omnium ſacerdotum ſuffitionibus vtebantur, v. Nonium & Feſtum in Exſit.

cùm dicant, Nouum vetus vinum bibo; nouo veteri morbo medeor]ita quoque apud Feſtum in Meditrinalia. Alij ita legunt. Nouum vinũ vetus libo: vetus vinum,nouum libo.Nouo veteri vino,morbo medeor.vt hoc dicat Varro, Meditrinalibus muſtum vinum nouum libantes & guſtantes boni ominis cauſa vetus dixiſſe. ita enim Feſtus. Plinius 28. c.2. Cur ad primitias pomorum, hæc vetera eſſe dicimus,alia noua optamus?

Veterinouo morbo medeor] ſic antè vinum & nouum & vetus libari & deguſtari medicamenti cauſa. & Plutarch. 14 ſympoſiar. refert nouum vinum bibentes ſolitos fuiſſe precari ἀλλὰ τῆς σωτείρας ἐκ τῶν παρόντων τὴν χρόνον ἡμᾶς. S. & à medendo Meditrina dea medendi & meditrinalia.

Fontinalia]ita Feſtus. vnde porta Fontinalis:alij Fontinalia.

Saturnia]gloſſis κρόνια.

Armiluſtriũ] vide Feſtum in Armiluſtriũ.

Opalia]vide Macrob.1.Satur.10:

Angeronalia] feriæ diuæ Augeroniæ. Macrob.1.Satur.10.

ab Angerona] dea, animorum angores depellente, quam ita vocat Feſtus in Angerone. Macrobius 1. Saturnal. 10. Angeroniam Plinius 3.c.8.eam Angeronam vocat:non malè. Nam eius ſimulachrum erat obligato & obſignato ore, deáque ἰσχυρὰς exiſtimabatur. Huius. Feriæ verò XII. Kal.Ianuar.ei faciebant rem diuinam Pontifices in Volupiæ ſacello.

cui ſacrificium fit in curia Accalia.feria Laurentina is dies] cui ſacrificium fit eo die:ac cuius feriæ publicè. Laurentinæ is dies,&c.S.

in Curia Accalia] in Curia Acculeia.T.alij in curia Acuſeia.

Laurentalia]Laurentinalia,Macrob.1.c.10. Laurentalia.Feſtus.

Sexto]Feſto Macrob.S.

qui atra dicitur]qui Acca dicitur.rectè.nec enim atra die licebat ſacrificare, & alioquin Accæ meminit Gellius 5.c.7. Macrob. 1.c.10. Scaliger ita emendat, quia altera dicitur ob ditem Tarruntium,Acca Tarruntia.quaſi diceret Varro. Laurentinæ feriæ ab Acca nutrice Romuli, quæ Laurentia cognominata eſt,non ab ea Acca quæ nupſit Tarrutio nobili & diuiti viro. Eius meminit Auguſtinus licet à quibuſdam Tarrutius: ab aliis Taratius:ab aliis Tarratius nominatur.

& dicunt hunc diem Tarentini, Accam Tarentinam]& dicunt hunc diem Tarentini MS. Turneb. qui tamen totam hanc ſententiam interpungit.

faciunt Diis manibus ſeruilibus ſacerdotes] faciunt Diis manibus eius ſacerdotes. Vertr. alij, faciunt Diis manibus eius ibi ſacerdotes: vel faciunt diis manibus aruales ſacerdotes. rectè. Nam Accæ rem diuinam faciebant aruales ſacerdotes.

Septimontium ab his ſeptem montibus] Velia ſcilicet, Fagutali, Suburra, Cermalo, Ciſpio,Oppia.

feria non populi ſed montanorum modo] non populi modò,ſed montanorum vt hoc dicat Varro,Septimontium fuiſſe ferias non populi, ſed montanorum tantum.Et ita eſt.Septimontij etymon à ſacris montanorum eſſe, montanorum, inquam, ad eorum differentiam qui in humilibus locis habitant. Vt ex hoc loco conſtet, non modò habitam fuiſſe differentiam apud Romanos mõtanorum & eorum qui in humilibus locis (quod & apud Athenienſes factum, quorum alij ὀπικοὶ,alij πεδιεῖς) ſed montanos & paganos (de quibus mox dicetur,à Varrone)ſua ſacra ac collegia in vrbe habuiſſe. Cicero pro domo,Nullum eſt in hac vrbe collegium: Nulli pagani aut montani qui de mea dignitate non decernant.

Vt paganalibus quæ ſunt alicuius pagi]vt Paganalia, quæ ſunt alicuius pagi. MS.vt paganalia eorum qui ſunt alicuius pagi, ita lego. Paganaliorum meminit Macrob.Satur.16.

eorum qui ſunt alicuius pagi]Pagi,inquam, etiam in vrbe & Paganos hic opponi montanis conſtat. porro cùm paulò poſt dicat Varro de feriis Paganicis, apparet Varronem diſtinguere Paganalia à Paganicis feriis:priora, feriæ priuatæ alicuius pagi: hæ omnium. Et Paganorum quidem Dea Ceres, quæ & Empanda Nonio cap.1.in Panderæ numero 209.

De ſtatutis dixi]de ſtatis dixi. MS. malè. Nam ſtati dies profeſti Macrobio. 1.c. 16.ſtatuti,cepti ſolennes ac conſtituti quorum obſerua-

Digitized by Google

seruationes ex Fastis notabantur: quo sensu Cicero solenne & statutum sacrificiū dixit. Solennes feriæ, extra ordinem impositis feriis opponuntur in l.6.§.7.ff. ex quibus causis maiores: & repentinis in l.3 .Cod.de dilationibus.

de annalibus dicam) id est anniuersariis, nō tamen statutis, sed cōceptiuis: quę indicebātur quotannis.

sacrificatur) sacrificant.

sementiua) sementinæ, ita MS.& Festus.

Paganica) quæ diuersæ à Paganalibus, de quibus paulò antè. etsi Paganalia in conceptiuis numerat Macrob.1.Satur.16.

COLVMNA 35.

Nouendialis) Nouendiales. Nouendiale sacrum, à nouem diebus quibus feriabantur, indicebatur, quoties lapidibus pluerat. adde Festum in Nouendiales.

Calentur) calantur.MS.id est pronuntiantur.

Curia Calabra) quæ in Capitolio propè Romuli casam. vide Festum in Curia. Macrob.1.Saturn.15.

sic dicta, Quinque calo &c.) sic dicto quinquies, Kalo Iuno Nouella vel sic, Dies te quinque Kalo Iuno Nouella.Septem dies te kalo Iuno Nouella.Scaliger: eo sensu.Quinquies, cùm quintanæ erant futuræ Nonæ dicebat: septies, cùm septimanæ. Macrobius Saturnal.1c. refert, priscis temporibus Pontifici minori hanc prouinciam delegatam, vt nouæ lunæ primum obseruaret aspectū, visámque regi sacrificulo nunciaret. Itaque sacrificio à rege & minore sacrificulo celebratis populo calato, id est vocato in Curiam Calabram (quæ casæ Romuli in Palatio proxima erat) quot numerò dies à Kalendis ad Nonas supererent, pronuntiabāt: & quintanas quidem quinquies dicto verbo KAAΩ.Septimanas, eodem verbo repetito septies.

Iuno Nouella) Iuno Couella. V.non malè.à cauo (quod est cauo & cœlesti) quæ eadē ab ingenio. Cæterùm Nouellā an Couellā Iunonē legas, nihil interest. Eadem autem erat quæ Luna & Lucina: quam mulieres, vt viri suū genium, habebant.In eiusdem tutela Kalendæ Macrob.1.c.9.vndeKalendariis Iuno.Macrob.1.cap.15.Neque hoc prætermittendum quod hoc loco vir doctissimus coniecit, posse & ita legi, Iana nouella.quomodo & apud Varronem in libris de re rustica.

feriæ primæ) id est celebriores. nisi malis legere ferias priuas.

Tusci Itis) apud Macrobiū Satur.15.Itis, vbi alii Idis, esse verbum Tuscum, quod Iouis fiduciam interpretatur, quòd Idus Ioui consecratæ: vel à vilēdo, Vidus, quòd eo die plena luna videatur: vel ἀπὸ τοῦ ἴδειν, quòd eo die plenam speciem Luna demonstret: vel ab oue Iduli, quam Tusci omnibus Idibus immolabant, vel ab Iduare, quod Hetrusca lingua significat videre, vt sint Idus, dies mēsem diuidentes.

postridie Kalendas) vide Afraniū Fratriis. Ouid.Plutarch.Macrob.Gell.

dies nouos inciperent) nihil noui inciperent. T.vide Gellium.

omnia verba) id est Do, dico, addico.

Comitiales) hi contrarii nefastis. Plautus Pseudol. Istorum nullus nefastus, Comitiales sunt meri.adde Macrob.1.c.16.

Itaque non potest agi, necesse est aliquo eorum vti verbo) ita quia non potest lege agi, necesse aliquo vti verbo, cùm quid peragitur. Vertr.anteà legebatur, Necesse est enim,&c.

Q.Mutius) C Mutius.MS.

abnegabat) ambigebat.A.

Intercisi) vide Macrob.1.c.16.

Quando Rex comitiauit fas) Comitiauit, id est, sacrificauit in Comitio, vel in Comitium venit. Fas, id est, Fastus dies. vide Festum in Quando Rex comitiauit fas.

Rex) herus, vulgata: & malè.

fas) fissus.Giral.libro de anno & mensibus quasi hic dies in Fastis intercisus.

dicat ad Comitium) itat ad Comitium.Hoc enim vult Varro his verbis, Quando Rex comitiauit, fas: Regi sacrorum in Comitiū ire non licuisse, propterea quòd neque magistratum, neque verba ad populum habere poterat, nisi hoc die qui notatus est in Fastis. Ibat enim in Comitium sacrificii causa, eóque properanter patrato, protinus fuga se è Comitio corripiebat, teste Plutarcho. proinde notas illas Q.R.C.F. quæ leguntur in Fastis. quidam interpretantur, Quando Rex Comitio fugit. Quidius, Quatuor inde notis locus est quibus ordine lectis, vel mos sacrorum, vel fuga Regis inest.

Quando stercus delatum fas) vide Festum in Quando stercus delatum fas.

pertineat) pertinet.

Iunius Gracchus) Iunius Gracchanus. MS. citatur in lege vnica de officio Quæstoris.

cuius nomen ego, antiquus litteris, quod nusquam inuenio) rectè.nec enim sub antiquis regibus Veneris nomen nec Latinum, nec Græcum, teste Macrobio 1.Saturnal.12.& Arnob.2.

quod ver omnia aperit, Aprilem) quasi Aperilem.vide Macrob.1.Satur.12.

COLVMNA 36.

à die Februato) id est à Lupercalibus.

testatur antiquum oppidum Palatium) lustratur antiquum oppidum Palati.S.

gregibus cinctum] de gregibus Lupercorũ intelligit, quorum alij Fabiani, alij Quintiliani dicebantur. T. de quibus vide Festum in Fabiani. sed tamen Scaliger ita legit, gregibus humanis cinctum. eo sensu: Circa vetus oppidum initio greges pastos fuisse : eo verò in vrbem incluso, cinctum gregibus humanis.

Verborum declinantium] verborum declinationem T. Declinationes, deriuationes, inflexiones, à primigeniis seu primitiuis.

adsignificat] id est, consignificat.

discrimina] discriminum.

aliquo] aliò. A.

Vna. In nullo] vna nullius. Vel vna cum mul tis, V. vna in nullius. T.

erant] erunt.

praverbiis] id est præpositionibus.

& decessit, & concessit] & decessit, & discessit, & concessit. Vert.

hac decem] Re, ad, ab, in, ex, sub, de, dis, con, præ. proinde rectè emendatum superius, recessit, accessit, abscessit, incessit, excessit, successit, decessit, discessit, concessit, prœcessit.

Discrimina] discriminum.

Democritus] Epicurus T.

secuti & item alij] secutus, quod, Vertr. securus T.

postulet] postuletur. S. vt sit Hellenismus: nam & sic dicitur, Exigi pecuniam.

non postulat] non postulatur S.

COLVMNA 37.

Locus] locutus. V. pro, de iis difficile est loqui.

quorum repertum] quorum in promptu. A. quorum in partu. V, T. id est, quorum in origine.

& cùm hoc agitamus] & cùm hoc cogitamus. V. cùm nos agitamus. S.

Coactio) coemptio, vel coitio. V.

apud fullonem cùm cogitur, consiliari dicitur] Consiliari, pedibus argutari. Titinnio in in Fullonibus. A. Fullonibus, saltus Fullonius. Senecæ Epist. 15.

cogitur.) coacta vestimenta ex pilis, vocacamus Feltra,

consiliari) conciliari. V. Conciliare: Fullonium verbum. Græci συμπλοκῶ, πίζω, ἐπεσκῶ ἀφ' οὗ συμπλοκή.

sic alia & Libentina] sic alia Lubentina. Ita Vetus: ita Nonius, & August. 4. de Ciuitate 8. alij ita, vt Libentia, alij, ac Venus Libentina. & Libitina, sic alia, &c. Id autem epitheton Veneris fuit, teste Plutarcho, in Romanis & in Numa. ab ea Libitinarij in eius templo, quæ ad Libitinam & funera pertinebãt, vendebant. Glossis Libitinarius, ἐπιφανής, qui & alio loco νεκροδικὴς & vespillo. sicuti νεκροδικὴς, Rogarius, & bustuarius.

COLVMNA 38.

Mamurium Veturium] Mamuriam veterũ, Vel Mamuri veteri. V. Ex hoc loco constat multis in rebus, certa nomina dicis causa vsurpata. vt in nuptiis Caiæ & Cæciliæ & Talassionis: in Vestali capienda, Amatæ 11. Gell. 12. Nonis Caprotinis, Caii, Marci, Lucii : in censu vel delectu faciendo, Valesij, Saluij, Statorij. & breuiter, in sacrificiis & aliis multis, bonis nominibus aliquos eligebant. sic in Saliari carmine, boni ominis causa, Luciam Volumnia, & Mamuriũ Veturiũ nominabãt.

Terentius ait] Iuuentius ait, vel Iuuentinę ait V. sed nihil impedit P. Terentium hæc ipsa scripsisse in Comœdia Agnorizomene, de qua Festus. ac præterea, duo Terẽtij fuere, vnus Afer: alter Terentius Libo.

sic cum] sic enim.

narrum] gnarum: id enim absque g veteres dicebant.

aduciendo] à tacendo. V. à iacendo. MS. à dicendo. T.

pueri dicuntur infantes] vide Æschylum Choëphoris.

fatuus] locus mendosus. A. fatuus nec fari. T.

fari.] φράζειν.

idem vaticinari] fatui primò pro vatibus, postea pro vesaniis accepti. Sic apud Platonem μάντις quasi μανὶς.

poeteis] pœnateis A.

fasti dies] vide suprà.

extra vrbem agru effati] vide Priscianum.

effari templa] adfari templa. V. πυθέσθαι Græci, fistere fana, Festo & Tacito.

polluctum] pollu&tum. vt infrà.

inde Herculi decima data est] Macrobius 3. c. 12. Re bene gesta decimam Herculi profanauit. adde quæ de decimis scripsi ad l. 2. in fin. ff. de decimis.

id dicitur. Pollutũ &c.] id dicitur pollutum. A Plaut. vt decumã partẽ Herculi polluceã.

Pollutum quod a porricendo] cur non potiùs à pollucendo? nisi fortè pollucere, à porricere est.

porrecta) proiecta. A. malè. Hinc Macrobius 1. cap. 6. Inter cæsa & porrecta fari. *Porricere* verbum solenne fuit sacrificantibus, 3. Macrob. 2. Virgil. 3. Æneid. Extáque salsos porciam in fluctus. Hinc illa, exta porriciunto. Plaut. Pseudol. ait, Scen. 3. In manibus exta teneam, vt porriciam.

pollutum] pollu&tum, vt suprà. Id autẽ verbum solenne sacrificantibus. Cato de re rustica 132 Ioui dapem pollucri. Plinius 32. c. 2. Ne squamosi pisces pollucerentur: Festus. Herculi esculenta poculentáque pollucere. Est autẽ diuersissimũ pollucere à polluere.

Et cùm] at cùm Gyrald. 17. histor. Deorum.
profanum dicitur] profanatum dicitur. T.
Prætor Vrbanus] Populus Romanus. Vertr. malè. nam Prætor vrbanus in eo sacrificio laneam gestabat 3. Macrob. 12. c.
iuuencam] vide Halicarnas. Liuiũ. Virg. 8.
fallit] à Græco σφάλλω & φάλλω.

COLVMNA 39.

trãslatione] translatio. V. translatitio, Vertr.
pes betæ] ita etiam loquitur Varro 1. de re rust. eo verbo intelligi propagines betarũ.
Famiger, Affabile] famigerabile. S. ita quoque Sipontinus legit.
& fatuus & fatue] fatuus & Fautus. Vertr. Fatuus & Fatua. A. Macrob. 1. Saturnal. 13.
loqui ab loco] Imò potiùs à λόγος, vel λέγω.
quisque] quidque.
in fanis Sabinis] sumptum id videri potest ex aliquo veteri scriptore.
ad aliquam locutum] ad aliquem locum V.
consulendi] consolandi. V. T. μαντευσόμενος.
concinne &c.] continuè loqui à cõtinuo. V.
à concinne] à concinno. A. à concino. T. id est consono à cinnare, S. à cinno Nonius.
respondent] cudant. V. cadunt S.
proscenio] in proscenio A.
poeta cogitante] Terentius, cogitare commodè.
ab his rebus] ab queis rebus V. à nouis rebus T. vt nuntium à nouo interpretetur.
Aelius] qui & Stilo & Præconinus vocatus est, Varronis magister.
senes aliquot nimium nouum Verbum] senes alij quod nimium, &c. vide 10. Gell. 21.
nouum Verbum] eo vsus est M. Cato, Sallustius, Cæsar in oratione pro Roscio Comœdo & aliis locis: & vetus interpres Nouellæ, de Lenonibus 14. ἐσχάτας τιμωρίας vertit, nouissima supplicia, quæ Iulianus interpres vltima & in Nouella vt defuncti cap. 2. nouissima sententia, pro vltima ac definitiua.
Quomodo additæ] quom aditæ. A.
in legibus] XII. Tabularum: dixi ad leges XII. Tabularum, Titulo de pactis.
Vbi nuncupata pecuniæ sunt scriptæ] id est in quibus legibus fit mentio nuncupatæ pecuniæ. Ne alioquin putes, hic à Varrone, nuncupatas pecunias appellari, quæ sint scriptę.
quis est qui meum nomen nuncupat] apud Cesorinum, Quis meum nominans nomen exciet.
διαζώσω] δέω.
potest] cupit.

COLVMNA 40.

indicit illum] indicit bellum. V. T. indicit illicium. S.
indixit funus] indictiuum funus. S. indictiuum illi funus prędicit T. vide Festum in Indictiuum funus.
prodixit diem] prædixit diem. V. malè. Prodicere diem est diem antè denunciare.
dictum in mimo] dictum in mimo, idẽ quod dicterium.
dicta ducibus] dicta à ducibus MS. dice ibus T. dictum à ducibus παράσημα, tessera.
dicis immò] dicitur in imo. V. dicuntino MS. dicitur immò. V. dicunt in os. T. nisi fortè, dicuntino, sit Imperatiuus, ea forma qua præfamino apud Catonem, progredimino apud Plautum in Pseudolo.
dicis caussa] sic dicis gratia in l. 4. ff. cõmodati, vbi pleniùs dixi de ea re. hoc adiiciendum, Dicis caussa Sosipatro esse nomen indeclinabile vnius tantùm casus, & quidẽ genitiui.
si dico quid scienti &c.] locus mendosus. A. Vertr. sic dico quid scienti, quod, &, &c. T. si dico nescienti quid, & quod ignorauit trado, hũc doceo. Id declinatum, vel, quòd cùm docemus dicimus.
ratio putari dicitur] putare rationẽ Plutarcho in tractatu de Adulatore, ἐκτιθέναι λόγους. sic in l. 31. §. 3. ff. de negotiis, putare sumptus: in lege Thais 41. §. Titius 7. ff. de fideicommiss. libert. putata ratio.
disputare] disputat.
cuiusque generis] vniuscuiusque generis. A.
Sermo a ferie] vel ab εἶπον vel ab ἴημι.
& in Vestimento sartum] Imò sartum deducitur potiùs à sarciendo quàm à serie. Sarcire est integrum facere: vnde sanè sartéque in Augurum libris, id est integrè. Festus in Sarte. hinc Sarta tecta in l. 7. §. 1. ff. de officio proconsulis. l. 7. §. 2. ff. de vsufructu: l. 7. §. 2. ff. ad l. Iul. repetundar. vbi quidam legunt sarcta, non sarta.
sic Augures dicunt, si mihi auctor es Verbi] hoc in precatione sua dicebant augures: Iouis pater, si mihi auctor es verbi, populo Romano Quiritium hæc sanè, sartéque esse, vti tu nunc mihi benè sponsis benéque volueris.
Ex iure manus consertum Vocare] ex iure, manu consertum vocare. V. adde quę scripsi ad leges XII. Tabularum Titul. de possessionib.
nam adserere manus] locus est interpolatus ita legunt, manum adserere. adde Festum in Adserere. & in Sertorem.
Consortes] vide Festum in fors l. 14. Cod. de contr. empt.
fors est impendium quòd inter se iũgat] quod in sortem, vel quòd sorti se iungat Malaspina in 6. ad Atticum 1. fors est quod inter se iungit. T. in iure, fors, pecunia principalis quibus vsuræ accedunt. & lib. 4. supra in f. fors, quod suum fit sorte. adde l. 24. ff. de vsufructu legato: l. pen. §. ff. ad l. Falcid. l. 58, §. cùm autem. 6. ff. ad Trebell.

by Google

Legumina)vide Varrònem 1.de re ruſtica.

Murmurantia littera)ſic venter murmurari dicitur,vide Nonium in Murmurari.

COLVMNA 41.

Quirites à Curenſibus) à Curetibus V.Vertr. alij à Curibus.

Et ab iis)id eſt ab iis.

Itaque hoc imitatus Apriſius ait in Bacche) imitans Chryſippus in bucco,quis me iubilat? vicinus atus antiquus. V.T.Apriſius in Bacche.V. Itaque hoc imitatus aprè Attius in Bacchis. vel, Itaque hoc aperte Attius. S. Bacchas vertit in Euripide Attius. Eſt tamẽ qui Chryſippi nomine perſonam ex Tragœdia Attici intelligat.

à θερίμῳ Græco)θερμῷον.

Sua voluntate) quidam putant hæc verba ſupereſſe: ac proinde hoc loco ſponte ſuapte,id eſt ſua voluntate.

Terentius)in Adelphis:vbi tamen hæc verba paulò aliter referuntur.

Qui idem vt faciat)qui id dum facit V.T.

Conſponſi)fide mutua obligati.

Quæ pecunia)qua pecunia.Sipontinus & T.

Contra ſponſum rogata) id eſt ad mutuam quãdam ſponſionem. Itaque proximo libro legitur,ſponſus contra ſponſum rogatus,id eſt ad ſpondendum rogatus.adde 4 Gel.4.

Non enim ſi volebat)non enim ſi volebat.V.

Cùm ſpondere)conſpondere. T. id eſt ſimul dicere:ſic,reſpondere poſt alium dicere.

Cũ à ſponte reſpõderetur) ad ſpontem reſpõderent.T.id eſt ad voluntatem: ſponte tamẽ in ablatiuo vt frequentiùs inuenias: cũ genitiuo etiam nonnunquam. hinc apud Gellium homo ſuæ ſpontis.

Non ſpondet ille ſtatim qui dixit ſponde, ſi incauta cauſſa dixit) huc pertinet lex 3. in f.ff. de obligationibus & actionibus.

Sequere &c.)ſequere,ſequerePolybadiſce: meam ſpem cupio conſequi. Polyb. ſequor hercule quidem, nam lubenter mea ſperata conſequor.adde Noniũ in verbis.Inter ſperatam,dictam,pactam & ſponſam.

Hercule)hercle.A.

Sperata)ἐμνηστευμένη pro denupta accipitur apud Plautũ in Amphitruone & Afranium. vide Nonium d.loco.

Et quod)& non.

Dicunt)dicitur.MS.Vertr.alij dicitur.

Neque illa ſperatur &c.)neque ille ſperatus qui dicitur adoleſcẽs:neque illa ſperata eſt: eo ſenſu, cùm ſine ſponte dicunt, verè neque ille ſperatus eſt, qui dicitur adoleſcens, neque illa ſperata eſt.

COLVMNA 42.

Vas)hinc vadari Liuio 3. vades autẽ ideò dicti,quòd qui eos dederit,vadẽdi,id eſt diſcedendi habet poteſtatem. Acro ad illa verba Horatii 1.Satyr.1.Ille datis vadibus. Gloſſis. vades ἐγγυοι, καὶ ἐγγυᾶται vadatur ἐγγυᾶσθαι, καὶ ἐπεγγυᾶσθαι συνιέναι.

Qui pro altero vadimonium promittebat) etiã in cauſa criminali.Liuius 3.Gloſsis vadimonium ἐγγύης ἐκδοσιν.

Vades ne darent)alioquin ordinarium erat fideiuſſorem à venditore dari. l. vlt.§.vlt.ff. de reſcindenda. Primus vades dedit Cæſo Quintius teſte Liuio. vide Demoſthenem, καὶ προμηθέως.

Nec ſine canendo tibicines dicti)ſic ſuprà lib. 4.Nec vinalia ſine vino : nec Curia Calabra ſine calatione poteſt aperiri.

Alterum cum præpoſitione) cum R.poſitione Vertr.vt id dicat,oſmen & oſnamẽ(quod poſtea ornamentum dictum eſt. S.in R.mutato) non idem eſſe. aliàs in oſmen & oſnamen nulla præpoſitio eſt.

Fecit fabulam) id eſt , Comœdiam : verbi gratia, Andriam,Perinthiam.

Et qui aliquid agit non eſſe inficientem] ſic vocabãt otiosum.A.Auguſtinus putat locũ eſſe deprauatũ.Scaliger ita emendat, Et qui aliquid neget,eſſe inficiẽtẽ: rectè, vt Negare,nõ agere eſt:ita inficientem eſſe,nihil facere.

Adlucet] adlucere eſt cereum aut facem ferre. Plaut. Curcul. Luces cereum:in Caſina,Lucebis nouæ nuptæ facem.

Abluere & luce diſſoluuntur tenebræ]ab ad & lucere V.abluere. M.S. alii ablutẽ:alij ab luce ego ita emendo, Id ab eluere, & luce diſſoluuntur tenebræ.

Noctiluca]id eſt Luna.

Lucere item à luce]Luci item à luce, quod &c. Lucaria item à luce, quòd propter lucẽ amiſſam,is cultus inſtitutus. S. vide Feſtum in Lucaria.

Qua res]id eſt aliqua res.

Conquæſtor]quæſtor.

Actiacum illud] Articum MS. Arcticum.V. Actiacum. T. vitium illi obtulit, violauit: quod incidit in inuidendum,vel quod incidit in videndum S.

Obliuio lauet]obuiolauit. V.

COLVMNA 43.

Cum muliere fuiſſe] ſic Cicero de Fato, pro connubere:τὸ συνοικεῖν.

Cerno idem valet. Itaque pro video]Cerno pro video.atque idem valet.Vert.

In membreis]in tenebreis.

Cerno à creo]à κρίνω MS.à cereo.V.quod idem ac creo.Nam & in Saliari carmine Ceruſmanus eſt creator bonus. & Ceres quòd omnia creat,Cerno à κρίνω.S.

Deſcripti]diſcreti.

Et qui id in teſtamento]& quod in teſtamento cernito.T.& quid in teſtamento.V.& qui id in teſtamento dicis vel iubet. Vertranius

a le-

ita lego,& cernito in teſtamento,&c.dixi ad Vlpianum,& libro ſuperiore.

in creatione] in cretione. vide Vlpianum c. 21.& eap.28.

adhibere iubent] adhiberi debent.Vertr.

ab eodem] Ennio.

Vitam cernere] multa cernere.V.malè.Nam ter ſub armis vitam cernere dixit, ex Euripide.& alibi,vitam cernamus vtrique,id eſt, de vita decernamus.

Vos epulo] Nos epulo.V.apud Feſtum ita legitur, Quos vbi Rex paulò ſpecit de montibu' celſis.vbi dixi de huius loci lectione.

qui habeant ſpectionem] vide Feſtum, Ciceronem Philipp.

quo oculos iungimus &c.] oculo iungimus. V.ita lego,quod oculo iniungimus:quo ſpicimus,ſpecillum.

poeta] Ennij,ſcilicet.videtur autem hic locus ſumptus ex Ennio : citatur autem à Cicerone.

aut auſculto] & auſculto.alij,haud auſculto.ſic audire & auſcultare opponũtur apud Cæcilium & Pacuuium.

Reporatio] Repotia.A.

antiquum non vt nunc ὀψίαν] antiquum πάνυ non vt nunc ὀψίαν dictum.S.

mantellum] mantellum. V. mantelum, Plauto.

manuterium] manutergium.A.χειρόμακτρον, χειρομάκτρου μανδήλιον.

nuntium erit] nuntiatum erit. nuntiamus in lætis:obnuntiamus in malis.

Quod bonum. &c.] huius formulæ,meminit Cicero,& 2.de diuinatione,& Liuius.

COLVMNA 44.

de murris] ἀμμάτων pro muris.

Voca inlicium hoc ad me] antiquum,pro huc ad me.vide Feſtum.

murrha, vnguentiſque vnguntur] diſtinguit inter murrham & vnguenta.murrha ſuo cõſtat ſucco:vnguenta compoſita ſunt.

poſt autem] poſtante. V.poteſtate. T. prior lectio non mala:nam & ita Latini,Inante dicunt.

conuentionem] pro concione id vſurpatur. vt Vertranio neceſſe non fuerit mutare in concionem. Gloſſæ, Conuentio, συνέλευσις, συνόδος.

C.Calpurni] C.Calpurnio.

Iudices] id eſt,Conſules.ſic Conſulere pro iudicare.Qui rectè conſulat,Conſul fuat.vide Feſtum.

Hic accenſo, illic praconi] Hic accenſo, ille præconi.

idem vt præco] item & præco.A.

Bœotia] An hæc comœdia ſit Plauti, vide Varronem apud Gellium 3.c.3.

alij eſſe dicunt] M. Attij. A. Aquilij Vertr.3. Gell.3.M. Accij Plauti.M S. Ælij S.

circum aras] circum aures.M.S circum aureas,vel circum mœros, vt & ſuprà & infrà: niſi aras pro mœris intelligas.

inquiſitionis] anquiſitionis.

accuſauit] anquiſiuit.

mittas auſpicium] id eſt qui nuntiet ſecundum auſpicium

commeatum. Pratores vocet ad te] Cùm eat præco,reum vocet ad te.

cornicine] cornicem.v.

ad priuati ianuam] Huius moris facit mẽtionem Plutarchus in Gracchis. Tacitus 2. Annal.

Argentarij tabernas] quæ in foro.

ex ara] exire.

concionem aduoces] concionem aiuoces.

quod attingat] id eſt,quod incipiat.

Cenſoribus] antea legebatur ceſſoribus. vt coſſ.pro conſulibus.

Claſsicus canat] Claſsicum canat.A. malè. nam claſsicum,Tuba:is qui tuba vtitur,claſſicus. Claſſicum autem à claſſibus populus dicebatur, quæ in comitia centuriata conueniebant.

hoſtium] oſtium.

ex heu qua interea] ex iiſque interea.

COLVMNA 45.

quod cenſor] locus mendoſus. A.

id quod propter &c.] id quod per.&c.

Inlicio & inlicium] Inlicis.V.Inlicium & Inlicio quod.S.

in choro Proſerpina] erat in Laodamia Liuij Andronici.vbi Laodamia Proſerpinam exorat,vt ſibi frui liceat,complexibus viri mortui.

pellexit] pellicuit.

quod Augur Conſuli adeſt; vide Varronem.3. de re ruſtica.

ac prout] Præire. ὡσπερεὶ δεῖ.

dicis cauſſa] de eo dictum eſt ſuperius.

COLVMNA 46.

M.Iunij] Gracchani.

Inlicium] Inlecium.

illinit illexit] Illigit, illecitque.T. illicit & illexit.Vertr.

qua cum E] quia I cum E.A.Vertr.

Errare ἰρύειν] Errare ἴρρειν.

δεμῶν] δεσμῶν.

ἰύγιος] ἰύγιον.

Digitized by Google

NOTÆ IN LIBRVM VI. VARRONIS.

Priore libro]id eſt,prioribus libris, quarto & quinto.

inde ſi poſt aliqua demptæ ſint] inde ſi pòſt aliquæ demptæ ſint.Vert.S.

obſcurior fit voluntas, in poſteriores non reprehendenda.igitur] Obſcura fit voluntas impoſitoris. Non reprehẽdẽdi igitur illi &c.A.T.

facilius]vt façilius.

operam Myrmecidis]Myrmecides(vt & Callicrates Lacedæmonius) quadrigas fecit quas muſca tegeret : & in ſeſamo diſtichon elegiacon literis aureis ſcripſit. ſed & natẽ quam apicula pennis abſconderet. Ælian. lib.1.Plinius lib.7.

verba omnia] non omnia verba. Vert. nihil mutandum cenſeo,vt mox dicam.

ab eo quod &c.]locus mendoſus videtur Antonio Auguſtino. Senſus eſt quidem obſcurus,at non deſperatus. ita poteſt reſtitui, ab eo quòd non ea ſunt in lucubratione liberali proſecuti.Id vult Varro. Non multa eſſe verba in ſoluta oratione & poeſi, de quorum etymo non conſtet. ab eo quod, id eſt,propter ea quòd viri litterati , qui de Etymologia ſcripſerunt , paucorum vocabulorum originem reddiderunt, idque probatum iri oſtendit ex C. Ælij lectione.

licet multum legerent]licet multũ legerim. A.licet multum legeris.Vertra non malè.vt reſpondeat ſequenti,videbis.

in primo]in primis.V.

exilis litteræ expeditam]i.leuiter explicatam.

cùm non modò Epimenides poſt annos quinquaginta expeditus]pro expeditus Turnebus legit experrectus, pro Epimenides Epimenidis, alij ita, Epimenidis opus poſt annos quinquaginta expeditum.Scaliger verò, Epimenidis corpus poſt annos quinquaginta expergitum.Hæc ille. Expergitum verò antiquè pro experrectum,Feſto.

poſt annos quinquaginta] ita Plutarchus & Laertius.

Teucer Liuij]id eſt,Tragœdia LiuijAndronici. Teucrum etiam Pacuuius compoſuit, teſte Cicerone,1.de Oratore.

duodecim]decem.

Pompilii] ab eo inſtituti Salij, ab queis ſaliare carmen.

fons in carminibus ſaliorum] foris in carminibus ſaliorum.V.S.

COLVMNA 47.

multo propius nobis fanto] hæc non expungenda,vt cenſet Auguſtinus, cùm id Plautino more dixerit.

prima verba poetica] id eſt Carmen Saliorum,qui primi poetæ apud Romanos.

vt quia quare]vt quærere à qua re ſit,T.

ad medendum medicina] à medendo medicina.A.

non poſſem]non poſsim.

equites ab equite:equitem ab equo)equites ab equito:equito ab equo.V.

vnus erit, &c.] verſus ex Annalibus Ennij paulò immutatus ab Ouidio in Metamorphoſi,& 2.Faſtorum.Sunt autem verba Martis ad Iouem de Romulo in numerum deorum referendo.

Hecuba]Ennij fabula.

ô magna templa cali,tam commiſta ſtellis ſplendidis) ô magna templa cælituum commiſta ſtellis ſplendidis.S.

in Peribœa)Paccuuii.

ſcrupea ſaxa, &c.) Ardua per loca agreſti Nititur.ac trepidãte gradu, ſaxáque ſcrupea Bacchi, altáque templa propè aggreditur.S.

ex Andromacha) Ennij, vt coniici poteſt ex Cicerone : quanquam apud Ciceronem citatur aliter hic verſus.

quàm quia initium erat oculi) quaqua intuerant oculi MS.quaqua intuemur oculis.

in hemiſphærio) in Hemiſphæriũ.T.Eſt autem locus vbi æther conſpicitur.

vbi terra cæruleo ſeptum ſtat) vbi concha cærulo. M.S. vbi concha cæruli. T. vbi æthera cærula ſeptum ſtat. V.S. poteſt ita legi, vbi terra cærulo ſepto ſtat. Cærulum autem ſeptum,mare: ſtare,vel pro contineri,vel pro replere.

in arce item) in arce ita.MS.in arce autẽ.S.

Teſtaque meta ſunto,&c.) Locus mendoſus videtur Antonio Auguſtino.Veteres excuſi ita habẽt:Teſtáque me ita ſunto, quoad ego eas te linguã,alij,Teſcáque me ita fũto:Scal. ita emendat in Cõiectaneis , Teſca dumecta ſunto,quoad ego caſtè lingua nuncupauero. quo loco Teſca dumecta interpretatur deſerta dumecta.In Appendice verò ita,Tẽpla Teſcáque incita ſunto, quoad ego caſtè lingua nuncupauero. vbi , incita , idem quod immota. hinc calculi inciti Iſidoro 18. cap. 73.& Ciere calces,Plauto *xxiii.*

olla ver arbor) olla ter. V. vlla ber.M S.olla vera arbor.T.alij olla fera:alij olla vber.S.ad hunc modũ reſtituit, Olla veter arbor quiſquis eſt,quam me ſentio dixiſſe , Templum lectúmque eſto in ſiniſterum : olla veter arbor quiſquis eſt, quidquid eſt ſentio dixiſſe Templum,tectúmque eſto in dexterum: inter ea,&c S.

quod ego relinguam nuncupauero) quod ego eas te linguam. V. quoad ego caſtè lingua nuncupauero.S.

quam

Digitized by Google

quam me] quòd me: sic infrà.

interea] intra ea. V. S. tesca spatia & effata.

concretione] concrecione. V. conregione T. conrecione. S. quod idem est quod conregione. sic veteres subicitare. Inicere, pro subigitare & inicere. Cõregione autem est è regione, vti Festus notat. Turnebus cõtrà: corregionem definit, regionem intra fines cõprehensam. moris enim fuit in dedicandis tẽplis & fanis, etiam fines ipsos concipi.

sensi] sensit.

Ennius in Medea] hic præponendus est hic versus, Astu atque Athenas antiquum opulentum, oppidum

---

COLVMNA 48.

quod addit templa] quod ad id templum.

Curia Hostilia templum est, & sanctum nõ est] adde 14. Gell. 7.

Tesca] vide Festum.

Lemnia quis tu es, &c.] Quis tu es mortalis qui in deserta Lemnia & Tesca te apportas loca? S.

Lemnia præstolare] Præsto littera rara. vel Lemnia Peræ esto litor arat MS. Quj Lemni aspera tesca tuere & celsa Cabirum, delubra tenes, mysteriáque &c. sunt autem versus Anapæstici, ex Philoctete Attij.

& celsa] excelsæ.

Cabirum] Cabirorum mysteria erant in Lemno & in Samothrace, de quibus vide Strabonem.

deinde Volcania] & Volcania.

ab limine] ab lumine.

Et Nauius &c.] Ætnea vi spirante vapor feruidus. S.

Videes, Vnde ignes eluet mortalibus diuis] videmus, vnde ignis lucet mortalibus clam diuisus. Faernus ita hunc locum emendauit ex Cicerone 2. Tusculana. ab eo sunt, A. Augustinus, Vertranius, Turnebus, Scaliger hos Anapęsticos contrà, ita restituit: vnde ignes mortalibus Diuisse eluet doctu' Promertheus elepsisse dòlo, pœnásque Ioui fato expendisse supremo.

eluet] clauet. MS. claret T.

diuen] diuus MS. diuisse S.

ideo quòd sancta] ideóque sancta T.

ibi] id est in Lemno.

illud] ex Medo Pacuuij.

Quo pater] versus Ennij.

Bellum tueor, & tueri uillam] velle tueri villam. V.

Aeditumum] ita Varro 2. de re rustica: adde Gellium 12. c. 10.

Tu domi] Tueri. V.

quod opus fiat] quid opus fiet. V. quid opus fuat. A. quod opus fuat. V. quod opus est, vt fiat. ita apud Plautum Menæchmis. actu 2. scen. 3.

etiam inde idem, illud enim extemplo] etiam indidem illud Ennij, extemplo, acceptũ me necato & filium. S.

Extemplo] verbum sacrorum: vt licet iudiciorum. hoc, dimisso senatu: illud, patrato sacrificio à prætore pronuntiabatur.

Persuade pedum] Anapæstici.

continuus cepit spolia] se cæpit. MS. si vel sic cæpit spoliis. T. continuus ex apti: Scaliger ita hos Anapæstos restituit: vt hoc quidem loco nõ S. significet signis.

circum septum] contra septum. V. conseptum S.

insidunt] ἐγκρύπτουσι.

signum cadens] signum eadens. V.

In rectore] ita Vertranius: in pectore. V. in Euryface. T. Est autem in hunc modum locus hic restituendus. super oceani stagna alta patris, terrarum anfracta reuisam.

ab eo leges] XII. Tabularum. v. l. 8. ff. de seruit. rustic.

in directo pedum octo: in anfracto sexdecim] Idem habetur in l. 8. ff. de seruit. rusticorum prædiorum, nisi quòd pro in directo, in porrectum ibi legitur.

octo] d. l. 8 & l. 23.

in anfracto] in anfractum, id est vbi flexum. d. l. 8.

sexdecim] imò XXIIII. Nam ambitu tres dimetientes suas & septimam complectitur. ac proinde Scaliger in Appendice putat hic non agi de toto ambitu, sed de dimidio, idque angulorum cuiusuis viæ rationem exposcere.

Trruia] scribe i. Macrob. 9.

quod mortuus ponitur] cum cbrona quernea & draconum voluminibus. vide Sophoclem ἐν ὀρείοις. Estque querna corona, deorum inferorum, ad quem etiam modum Parcæ coronantur.

COLVMNA 49.

Titanis] quæ & τιτανὶς Appollonio 4.

Manlium] Manlius.

Latona pariit &c.] Latona pariit casto cõplexu Iouis Deli gemellos creta Titano deos. ita restituendi hi versus.

obsines] obsides. Cicero 2. de diuinat. apud quem pleniores hi versus.

quòd in medium sit locus terrarum] Creditũ ab antiquis, Delphos in eundem locum conueniisse duos coruos. vide Strabonem libro 9. (duos olores fuisse Plutarchus scribit duas aquilas, Pindari interpres) missos à Ioue, hunc ab ortu, illũ ab occasu. Inde (referẽte Pausania) posteri rati sunt illum locum medium terrarum esse, in cuius rei memoriam inibi in lapide extructũ monumentum cum hac inscriptione ὀμφαλὸς. Eò pertinet Ouidianum illud 10. Metamorphos. Et orbe

Digitized by Google

NOTÆ IN LIBRVM VI. VARRONIS.

Priore libro)id eſt,prioribus libris, quartò & quinto.

inde ſi poſt aliqua dempta ſint] inde ſi pòſt aliquæ demptæ ſint.Vert.S.

obſcurior fit voluntas, in poſteriores non reprehendenda.Igitur] Obſcura fit voluntas impoſitoris. Non reprehẽdẽdi igitur illi &c.A.T.

facilius)vt façilius.

operam Myrmecidis)Myrmecides(vt & Callicrates Lacedæmonius) quadrigas fecit quas muſca tegeret : & in ſeſamo diſtichon elegiacon literis aureis ſcripſit. ſed & natũ quam apicula pennis abſconderet. Ælian. lib.1.Plinius lib.7.

Verba omnia] non omnia verba. Vert. nihil mutandum cenſeo,vt mox dicam.

ab eo quod &c.]locus mendoſus videtur Antonio Auguſtino. Senſus eſt quidem obſcurus,at non deſperatus. ita poteſt reſtitui, ab eo quòd non ea ſunt in lucubratione liberali proſecuti.Id vult Varro. Non multa eſſe verba in ſoluta oratione & poeſi, de quorum etymo non conſtet. ab eo quod, id eſt,propter ea quòd viri litterati , qui de Etymologia ſcripſerunt , paucorum vocabulorum originem reddiderunt, idque probatum iri oſtendit ex C. Ælij lectione.

licet multum legerem]licet multũ legerim. A.licet multum legeris. Vertra.non malè.vt reſpondeat ſequenti,videbis.

in primo]in primis.V.

exilis litteræ expeditam]i.leuiter explicatam.

cùm non modò Epimenides poſt annos quinquaginta expeditus]pro expeditus Turnebus legit experrectus, pro Epimenides Epimenidis. alij ita, Epimenidis opus poſt annos quinquaginta expeditum.Scaliger verò, Epimenidis corpus poſt annos quinquaginta expergitum.Hæc ille. Expergitum verò antiquè pro experrectum,Feſto.

poſt annos quinquaginta] ita Plutarchus & Laertius.

Teucer Liuij]id eſt,Tragœdia LiuijAndronici. Teucrum etiam Pacuuius compoſuit, teſte Cicerone,1.de Oratore.

duodecim]decem.

Pampili] ab eo inſtituti Salij, ab queis ſaliare carmen.

fons in carminibus ſaliorum) foris in carminibus ſaliorum.V.S.

COLVMNA 47.

multo propius nobis fanto] hæc non expungenda,vt cenſet Auguſtinus, cùm id Plautino more dixerit.

prima verba poetica] id eſt Carmen Saliorum,qui primi poetæ apud Romanos.

vt quia quare]vt quærere à quare ſit,T.

ad medendum medicina] à medendo medicina.A.

non poſſem]non poſsim.

equites ab equite:equitem ab equo)equites ab equito:equito ab equo.V.

Vnus erit, &c.] verſus ex Annalibus Ennij paulò immutatus ab Ouidio in Metamorphoſi,& 2.Faſtorum.Sunt autem verba Martis ad Iouem de Romulo in numerum deorum referendo.

Hecuba]Ennij fabula.

ô magna templa cali,tam commiſta ſtellis ſplendidis) ô magna templa cælitum commiſta ſtellis ſplendidis.S.

in Peribœa)Paccuuii.

ſcrupea ſaxa, &c.) Ardua per loca agreſti Nititur.ac trepidãte gradu, ſaxáque ſcrupea Bacchi, altáque templa propè aggreditur.S.

ex Andromacha) Ennij, vt coniici poteſt ex Cicerone : quanquam apud Ciceronem citatur aliter hic verſus.

quàm quia initium erat oculi) quaqua intuerant oculi MS.quaqua intuemur oculis.

in hemiſphærio) in Hemiſphæriũ.T.Eſt autem locus vbi æther conſpicitur.

Vbi terra cæruleo ſeptum ſtat) vbi concha cærulo. M.S. vbi concha cæruli. T. vbi æthera cærula ſeptum ſtat. V.S. poteſt ita legi , vbi terra cærulo ſepto ſtat. Cærulum autem ſeptum,mare: ſtare,vel pro contineri,vel pro replere.

in arce item) in arce ita.MS.In arce autẽ.S.

Teſtaque meta ſunto,&c.) Locus mendoſus videtur Antonio Auguſtino. Veteres excuſi ita habẽt:Teſtáque me ita ſunto, quoad ego eas te linguã,alij,Teſcáque me ita ſũto:Scal. ita emendat in Cõiectaneis , Teſca dumecta ſunto,quoad ego caſtè lingua nuncupauero. quo loco Teſca dumecta interpretatur deſerta dumecta.In Appendice verò ita,Tẽpla Teſcáque incita ſunto, quoad ego caſtè lingua nuncupauero. vbi , incita , idem quod immota. hinc calculi inciti Iſidoro 18. cap. 73.& Ciere calces,Plauto *mnēſ.*

olla ver arbor) olla ter. V. vlla ber.M S.olla vera arbor.T.alij olla fera:alij olla vber.S.ad hunc modũ reſtituit, Olla veter arbor quiſquis eſt,quam me ſentio dixiſſe , Templum lectúmque eſto in ſiniſterum : olla veter arbor quiſquis eſt, quidquid eſt ſentio dixiſſe Templum,tectúmque eſto in dexterum: inter ea,&c.S.

quod ego relinquam nuncupauero) quod ego eas te linguam. V. quoad ego caſtè lingua nuncupauero.S.

quam

quam me] quòd me: sic infrà.

interea] intra ea. V. S. tesca spatia & effata.

concretione] concrecione. V. conregione T. conrecione. S. quod idem est quod conregione. sic veteres subicitare. Inicere, pro subigitare & iniicere. Cõregione autem est è regione, vti Festus notat. Turnebus cõtrà: corregionem definit, regionem intra fines cõprehensam. moris enim fuit in dedicandis tẽplis & fanis, etiam fines ipsos concipi.

sensi] senfit.

Ennius in Medea] hic præponendus est hic versus, Astu atque Athenas antiquum opulentum, oppidum

---

COLVMNA 48.

quod addit templa] quod ad id templum.

Curia Hostilia templum est, & sanctum nõ est] adde 14. Gell. 7.

Tesca] vide Festum.

Lemnia quis tu es, &c.] Quis tu es mortalis qui in deserta Lemnia & Tesca te apportas loca? S.

Lemnia præstolare] Præsto littera rara. vel Lemnia Peræ esto litor arat MS. Qui Lemni aspera tesca tuere & celsa Cabirum, delubra tenes, mysteriáque &c. sunt autem versus Anapæstici, ex Philoctete Attij.

& celsa] excelsæ.

Cabirum] Cabirorum mysteria erant in Lemno & in Samothrace, de quibus vide Strabonem.

deinde Volcania] & Volcania.

ab limine] ab lumine.

Et Naxius &c.] Ætnea vi spirante vapor feruidus. S.

Vides, Vnde ignes eluet mortalibus diuis] videmus, vnde ignis lucet mortalibus clam diuisus. Faernus ita hunc locum emendauit ex Cicerone 2. Tusculana. ab eo sunt, A. Augustinus, Vertranius, Turnebus, Scaliger hos Anapæsticos contrà, ita restituit: vnde ignes mortalibus Diuisse eluet doctu' Prometheus clepsisse dolo, pœnásque Ioui fato expendisse supremo.

eluet] clauet. MS. claret T.

diuen] diuus MS. diuisse S.

ideo quòd sancta] ideóque sancta T.

ibi] id est in Lemno.

illud] ex Medo Pacuuij.

Qui pater] versus Ennij.

Bellum tuear, & tueri Sillam] velle tueri villam. V.

Aeditumum] ita Varro 2. de re rustica: adde Gellium 12. c. 10.

Tu domi] Tueri. V.

quod opus fiat] quid opus fiet. V. quid opus fuat. A. quod opus fuat. V. quod opus est, vt fiat. ita apud Plautum Menæchmis. actu 2. scen. 3.

etiam inde idem, illud enim extemplo] etiam indidem illud Ennij, extemplo, acceptũ me necato & filium. S.

Extemplo] verbum sacrorum: vt Ilicet iudiciorum. hoc, dimisso senatu: illud, patrato sacrificio à prætore pronuntiabatur.

Pernade pedum] Anapæstici.

continuus fecepse spolus] se cæpit. MS. si vel sic cæpit spoliis. T. continuus sex apti: Scaliger ita hos Anapæstos restituit: vt hoc quidem loco nõ S. significet signis.

circum septum] contra septum. V. conseptum S.

insidunt] ἐγκάθηνται.

signum cadens] signum eadens. V.

In rectore] ita Vertranius: in pectore. V. in Euryface. T. Est autem in hunc modum locus hic restituendus. super oceani stagna alta patris, terrarum anfracta reuisam.

ab eo leges] XII. Tabularum. v. l. 8. ff. de seruit. rustic.

in directo pedum esto: in amfracto sexdecim] Idem habetur in l. 8. ff. de seruit. rusticorum prædiorum, nisi quòd pro in directo, in porrectum ibi legitur.

esto] d. l. 8 & l. 23.

in amfracto] in anfractum, id est vbi flexum. d. l. 8.

sexdecim] imò XXIIII. Nam ambitu tres dimetientes suas & septimam complectitur. ac proinde Scaliger in Appendice putat hic non agi de toto ambitu, sed de dimidio, idque angulorum cuiusuis viæ rationem exposcere.

Trivia] τριοδῖτις. Macrob. 5.

quod intrinsecus ponitur] cum corona querna & draconum voluminibus. vide Sophoclem ῥιζότομον. Estque querna corona, deorum inferorum, ad quem etiam modum Parcæ coronantur.

COLVMNA 49.

Titanis] quæ & τιτανὶς Appollonio 4.

Manlium] Manlius.

Latona parit &c.] Latona pariit casto cõplexu Iouis Deli gemellos creta Titano deos. ita restituendi hi versus.

obsides] obsides. Cicero 2. de diuinat. apud quem pleniores hi versus.

quòd in medium sit locum terrarum] Creditũ ab antiquis, Delphos in eundem locum conueniisse duos coruos. vide Strabonem libro 9. (duos olores fuisse Plutarchus scribit duas aquilas, Pindari interpres) missos à Ioue, hunc ab ortu, illũ ab occasu. Inde (referẽte Pausania) posteri rati sunt illum locum medium terrarum esse, in cuius rei memoriam inibi in lapide extructũ monumentum cum hac inscriptione ὕφασμα. Eò pertinet Ouidianum illud 10. Metamorphos. Et orbe

Digitized by Google

In medio caruerunt præfide Delphi. & author obſcœni carminis. Delphos Pithius, orbis vmbilicum vocat.

Neque hic locus terrarũ eſt medius] Idem refert Plutarchus libro De defectu oraculorum.

Neque noſter vmbilicus, hominis eſt medius] Andreas Veſalius aduerſus receptam veterum authoritatem (id enim ita ſentit Vitruuius 3. c. 1. Galenus libro xv. de vſu partium; & libro xi. de placitis Hippocratis & Platonis) libro 6. de hominis fabrica tradit, nõ in vmbilico, ſed in pubis oſsium coalitu corporis humani exquiſitum mediũ eſſe. quod & Pythagoras exiſtimat, vt mox dicetur.

Itaque pingitur qui vocatur ἰχθὺς à Pythagora] Itaque pingitur ἰ χθὺς Terra Pythagoræ. M S. ἰ χθὺς Πυθαγόρου, id eſt Terra Pythagoræ. vt Pythagora ſit genitiuus Doricus. ſed planè ſenſus perturbatus eſt. ita lego, Ita pingitur (quæ vocatur ἰ χθὺς à Pythagora, vtque media cœli) linea ducta infrà vmbilicum, parte qua diſcernitur homo, an fœmina ſit: vbi ortus humanus ſimilis vt in mũdo. quaſi diceret Varro, Media pars hominis non in vmbilico eius, ſed in pubis parte. ea enim diſcernitur homo, mas an fœmina ſit. Eandem partem Pythagoras obſcurè (quemadmodum multa alia) videtur appellaſſe terram (ad differentiã fortè alterius partis quã cæleſtem aut cœlum nominabat) terram, inquam, mediam cœli: nec enim duo illa verba, ac terræ, hic quidquam conferunt, ſed potiùs à quodam prauo ac diſtorto interprete, è gloſſa in contextum coniecta.

Per id quod diſcernitur homo, mas an fœmina ſit] hac enim parte ſexus æſtimatur l. quæritur 10. ff. de ſtatu.

Vbi] ibi.

Terra mũdi media] mirum id tribui Pythagoræ à Varrone, cùm id apertè neget Pythagoras apud Plutarchum in Numa.

Sed quod vocãt Delphis in ade, &c.] ſed quod vocant Delphis μνημοσύνην in æde.

Ad latum eſt quoddã vt theſauri ſpecium &c.] allatus, vel allatum. V. ad latus foraminis eſt quiddam vt theſauri ſpecie, quod Græci ἰμφαλὸν dixerunt. Vertr. Scaliger ita legit, foramen allatum eſt quoddam theſauri ſpecie: vel theſauri ſpecie allatum (Straboni 10. eſt τυπωτὸν ἀφ' ὧν à faſciis, in modum alarum vtrinque penſile. adde Strabonem li. 9.) Idẽ apud Feſtum in Fauiſſę ita legit, foramen ad latus eſt quoddã theſauri ſpecie, &c. id eſt ad modum illarum fauiſſarum, quas Græci δυσμὰς vocant. vide Plutarchum in Philopoem. & Liuium 39.

Vt theſauri ſpecium] vt theſauri ſpecie Vertran. vt tenſauri ſpecie S. quaſi diceret, eſt foramen Delphis ſimile tenſorio foramini, eo ſenſu: Foramen illud tæniis vtrinque vinctum eſt, quemadmodum & tenſorij vmbilici, in quos inſeruntur funes illi, quibus vtrinque ad latus vinciuntur equi funales. ſed præſtat his verbis intelligi foramen quoddam allatum fuiſſe Delphis, vt ibi eſſet theſaurus.

Vmbilicum] hanc vocem diſpungendam exiſtimat Scaliger.

Altrix terra] ἐνδοτάτω, κυκλοτερὲς Θ.

Ennius] in Eumenidibus, quas ipſe vertit ex Æſchylo.

Areopagita quid dedere aliud quàm padam] quàm peram. V. quàm pudam T. id eſt quàm pudet. Scaliger ita, Areopagiticam ea de re vocant petram.

Muſa qua pedibus magnum pulſatis olympum] vnicuique Muſæ veteres ſedes in cœlo aſſignabant. qua de re vide Macrob. 2. in ſomnium; atque ita è cœlo Muſam inuocat Horatius: Deſcende cœlo.

Pulſatis olympum] citatur à Seruio.

Quaſi Helleſpontum & clauſtra] Qua Pontus Helles T. ad Helleſponti clauſtra, quod Xerxes S.

Concludit] conlidit, malè. Nam Æſchylus dixerat κλεῖσαι βόσπορον. Herodotus ζεύξαι.

Legat in Ægeo freto] alicui in Ægeo freto. V. allicui in Ægeo freto. S. id eſt allexi.

Ab inſulis] id eſt ſcopulis: alij legunt ab hinnulis.

Paccuuius] in Duloreſte.

Aeges] diſpungenda hæc vox eſt.

Dicitur] dixit V.

Ennius] Næuius.

Conferre aut ratem aratam qui periit, & qui dium mare] conferre queant T. conferta rate, inæratáque peritè, Qui diium mare, &c. S. vt conferta, hoc loco, ſit numeroſa: Inærata, χαλκήρεα Θ, diũ mare. Id quod Græci, ἵστε ἅλα ἵστα. aliàs, conferre ratem, eſt eam agere. ſed quid? Idem ipſe in Appendice hunc locum ità legit, Vt conferre queant, rate mœratáque perite, per liquidum mare. vt Varro hoc loco videatur referre, quo primùm claſſem fabricare, & in ea ſe exercere cœperunt Romani, de quo vide Polyb. 1.

Videntur. Ratis enim &c. videntur, rareſcũt, & hoc ratis. Stiatum illud, vbi plures mali aut aſſeres ac reſtes ab lato. S. vt ratis ab rareſcendo dicatur. aliàs nullum hic Etymon ratis adfertur.

Dextra & ſiniſtra] dextra ſiniſtra. S.

COLVMNA 50.

Aut aſſeres * *aſpreſſu ab agro*] aut aſſeres ac reſtes ab lato. S.

Inſulas

Infulas]ab Infilare dictæ infulæ. Infilare autem eſt amicire.

cũ ad ſepulchrũ] velari. n. ſolita ſepulchra.

ſed velatas]cùm velatas. T. locus mẽdoſus videtur Antonio Auguſtino. velatas frondẽtes comas. S.

Cornuat aurum vmbram iacit] Cornua taurũ. T. Cornuat aurum, vmbram iacit. icere paret. Cornuata à cornibus. S. Cornuare eſt inflectere: paret, idem quod apparet, vt ex formulis iuriſconſultum conitare poteſt, ſi paret eum dare oportere. l. 5. ff. de rei vindi. l. 11. §. proſcribere. ff. de inſti. l. 47. §. ſed ſi ff. de lega. 1. l. 7. ff. ſecundum tab. l. 7. §. illud ſciendum, ff. ex quib. cauſ. in poſſeſſ. l. 179. ff. de verb. ſigni. l. 34. ff. de regulis iuris, vmbram etiam iacere. Plinius dixit lib. 2. niſi legas vibrans iacit. vel, vibrat, iacit.

curuantur] curuantur. A.

Coſauli, doloſi]oſculo, dolori. V. orculo, doloſi. T. Coeſuli. S. id eſt cæruli vel Coſaulæ.

omina verò adpatula coemiſſe]Locus hic corruptus Antonio Auguſtino videtur. omnia ad patula, eſt in veteri, Scaliger ita emendat, Ennio verò ac Paccuuio miſcſia incuſia, &c. In Appendice verò ita, omnia dapatilia coemiſſe Iani Cuſiones, Duonus, Ceruſes, Diuius, Ianúſque venit. Putat autem duos eſſe verſus Saturnios, in queis ni Coemiſſe, vel Comiſſe, Comediſſe: Duonus Ceruſes, bonus creator Cuſiones, Curiones. Quin, in coniectaneis ſcribit, errores qui hic ſunt, vel eruditiſſimos, deterrere à tanto negotio adgrediendo, hoc eſt ab emendatione huius loci. Ego verò tentabo vt potero hunc locum reſtituere, verbis Varronis paulò altius repetitis, ad plenioré intellectum. Ad hunc itaque modũ reſtituo, vt in multis verbis antiquis dicebant. S. poſtea dicunt R. vt in carmine Saliorum ſunt hæc Coſauli, Doloſi, Eſo, ornamenta, arboſem, quæ fere. Item Cuſiatij Muſes, Ruſe, itémque laſes, feſiæ &c. pro Coſauli, dolori, ero, ornamenta, arborem, quærere, Curiatij, mures, rure, lares, feriæ. Rem ita eſſe deprehendet lector exacta collatione, Feſti, Varronis, ac veterum adhibita.

coemiſſe]conueniſſe. V.

Iani Cuſiatq] incuſia vel Iani Cuſiones, S. Iani Cuſianes. MS. T.

muſes Ruſe]meſidie oneſe vel Duonus Ceruſus. S.

Ruſedúmque]rudeſimque. S.

dúmque Ianus venet poſt]Veneſe quod Venere poſt. vel Diuius Ianúſque vener. S. Turnebus, ſunt Curiones qui iam venerant ad omina Diuius & Ianus.

diuum exta cante]Diuum, id eſt Ianum.

cante]id eſt cantate. ſic apud Feſtum Canta pro Cãtato: vbi tamen emendo Cãte pro Cantate.

ſupplicè Camè]id eſt ſuppliciter.

Veteres Caſmenas Caſcas res volo profari, Et primùm, &c.] veteres ô Camænæ, caſcas res volo profarier, & Priamum.

Volo profari] pro fari volo MS. volo profarier.

Ennius]hunc verſum citare videtur Cic. 2. Tuſculana.

Caſci populi] coloni deducti à Latinis antè Romam conditam. v. Halicarnaſſ.

Manilius]Manlius.

Caſcum duxiſſe caſcam] id eſt decrepitum decrepitam duxiſſe.

Canoras conficiebant nuptias]alij canoras interpretantur concinentes: alij, Caron eas faciebat nuptias, eo ſenſu, Charontem eas nuptias celebraſſe, quòd decrepito decrepita nupſerit.

Papinij]Pomponij apud Priſcianum.

Ridiculum eſt, &c.] hos verſus ita reſtituit Octauius Pantagathus, cùm antea legerentur corrupti hoc modo, Ridiculum eſt, cùm te Caſcam tua Caſca dicit. Amica Philippotomis, eius qui ſenex puerum dicit puſum: puellam puſam. ſic fiet mutuam mulinam. Vt ſis verum puſus tu, tua amica ſenex. Turnebus ita, Fili Petroni ſeſquiſenex puerum dicit puſum puſa puella, aſt mutua muli. Nam es verè puſus tu, tua amica ſenex. Scaliger verò ad hunc modum, Ridiculum eſt cùm te Caſcam tua dicat amica, Fili Petroni, ſeſquiſenex puerum. Dic tu puſam illam, ſic fiet mutua muli. Nam verè puſus tu, tua amica ſenex.

mutua muli] mutuam mulinam. V. mutua muli. T. S.

tua amica ſenex]Idem apud Priſcianum libro 3.

Caſinum]Caſcinum.

Caſinum ferum]Caſcinum forum.

papum ſenem]papum ſenem, S.

Caſnar]v. Feſtum & Nonium.

Ambe]Ambio MS. ἀμφι.

Canis caninam non eſt] Caninam, ideſt carnem vel pellem.

Ambagio dicta vt Ambuſtum] Abagio dicta vt Abuſtum.

Ambigna] Ambegna. Feſt. T. ambigna Fulg.

COLVMNA 51.

Feta]feta S.

magnus homo] μέγας apud Ariſtophanem ſtolidus & ineptus.

immanis cantz vt] ſic Homerus ἀμαθὸς

Vt signa canant] vt, signa canunt. citatur autem hoc commation ex Ennio.

rostrata] rostra.V.

accidisset] accidisset. Cicero 5.ad Atticum cecidisset.

trabes] vide Priscianum lib.7.& Varronem infrà.

Ennius,&c.] hæc verba à Macrobio 3. cap. 8.tribuuntur Medeæ apud Paccuuium. Scribendum igitur, in Medo Paccuuius:sic apud Diomedem,falsò tribuũtur illa verba, Quis tu es mulier,Medo Ennij.

glossemata] id est verba obscura.

Casmillus] vide Plutarchum in Numa:Halicarnass.2.

qui cummerum fert] qui merum.V.ita legẽdum,quicumerum. Cumerum seu Cumera vas nuptiale.v.Festum.

in quo quid sit in ministerio] cum quo quid sit in ministerio.Vertr.

extrinsecus nesciunt] extrinsecus nesciunt.

Casmillus vocatur in Samothracum mysteriis] idem refert interpres Appollonij.

Dii magni] qui & Diui potes,& Cabiri.id enim Cabir Syriacè significat.

Verbum Græcum arbitror] idem refert Festus.Tuscum tamen verbum esse Macrobius lib.3.scribit.

apud Callimachum] Vide Macrobium dicto loco.

in penatis eius] in poemat.ß.Vert.

apud Ennium] in Sotadico scilicet.adde Festum.

subulo finitimas,&c.] subulo quondam marinas propter altabat plagas.

astabat] assabat,Scaliger. Assare tibicines dicũtur qui sola tibia canunt,nulla voce admissa.v.Festum in Assa.

Veresse] scripsere alij rẽ versibus,&c.apud Ciceronem in oratore ad Brutũ ita legitur.

Fauni] qui iidem apud Latinos quod Magi apud Persas,& Bardi apud Gallos.

in versibus quos vocant Saturnios] qui tãdem, inuentore Ennio, degenerarunt in Heroicos.Gicero secundo de legibus. Horatius de arte. & hoc quidem Ennius ait in Næuium, qui Saturnio carmine secũdum bellum Punicum scripserat. Est autẽ versus Saturnius Iambicus Hypercatalecticus.vt:Dabunt malum Metelli Næuio poetæ. vide Festum in Saturno dies Festus.

à versibus viendis] à versibus vagiendis,Scaliger.

Corpore Tartarino]. desumptum à Græcis, παρὰ τὸ ἐν τῷ τάρταρῳ μάλιστα. & ἀπὸ ταράττω. Scaliger.

Palud a Virago] Paludà virago cui par imber & ignis spiritus & grauis terra.ita citatur apud Probum. Porrò Paluda pro paludata.

alij legunt prognata.

Virago] Glossis ἀνδρεία, γενναία : alio loco ἀνδρόγυνος.

Tartarino] id est horrendo, horribili. Festus.

Plato in quarto de fluminibus] Hic dialogus est Phædo, quartus primæ tetralogiæ. Nam & ita diuisi Platonis libri à Criticis,vide S.in Appendice.

Epeum fumificum coquum] Coquum fuisse testatur Athenæus: lixam verò Theocritus.

apud Enisium] apud Næuium.V.

Lucam bouem] id est Elephantum. Hoc etiã adiiciendum Scarabeos, quos Galli Ceruos volantes appellant, Lucas etiam dici à Plinio 11.cap.28.

Virginy, Virgilij.

COLVMNA 52.

id est] identidem vel non item.V.

cornuas] cornuatas.V.

quos dentes multi dicunt, sunt cornua] idem refert Pausanias.

non Africana bestia] id est Pantheræ.

Orator sine pace redit] Cyneam intelligit qui re infecta à senatu remissus, de quo-vide Plutarchum in Pyrrho, authoritate ac suasione Appij Claudij Cæci,cuius verba ab Ennio recitantur. Quo vobis mentes &c. adde legem §. quinto, ff. de in ius vocando.

qui enim verba haberet orationum publicè aduersus eum quo legebatur ab oratione,orator dictus] aduersus eum cum quo belligerabatur. Vertra. Qui enim vt orationem haberet publicè ab vniuersis, tum quod legebatur, ab oratione orator dictus : Turnebus. Qui verba haberet rationum publicè aduersus eum quò legebatur. Scaliger : ita lego, Qui enim verba habet & orationem publicè aduersus eum in quem legebatur, &c.

Cùm res maiore ratione legebantur potissimum,&c.] cùm res maior erat, eò legebantur.A.cui fauet lex quarta, § ordine 1. digestis de legationibus. eò legebantur, Verranius, vt Plautus Sticho actu tertio, scena secunda, oratores veniunt huic legati publicè. Scaliger verò ita, cùm à Republica maiore ratione legebantur. fortasse non absurdè legi poterit, Cùm res maior erat, ij legabantur qui, &c. de legatis vide titulum Pandectarum de legationibus.

oratores declamatores] qui & ῥήτορες Homero. Certè in iure conflat oratores pro legatis vsurpari

Digitized by Google

ſurpari in lege. Lege Iulia 7. ff. ad legem Iuliam de re publica.

alij) id eſt Numæ.

Egeriæ) id eſt Aegeriæ Nymphæ.

ollus letho datus eſt) ollus Quirinus letho datus eſt. Feſt. in Quiris. hinc Cicero in li. de legibus. Hos letho datos. adde Feſtum in Indictiuum funus & Simpludiarea.

λήθῳ) lethũ, à Græco λήθη, id eſt obliuione. Priſcianus verò à Leo leui, letum. Cæterùm cur letho datum potius dicerent quàm mortuum, ideò fortè, ne mortui mentione iniecta, viderentur δυσφημεῖν. Itaque vel vixiſſe Plutarch. in Cicerone, vel fœlices eſſe dicebant. vide Ammianum 25.

menſas) quæ & Curiales, & Anclabræ ab anculando id eſt miniſtrando, & aſſidellæ dicebantur. alij legunt menſes quos additos fuiſſe à Numa teſtantur hiſtoriæ.

ancilia) ancilia primus. S.

anciſu) ambeciſu. MS. T. S.

ab vtraque parte, &c.) vt Thracum inciſa, vt Saturnio in carmine. S.

Saturnio, &c.) item alibi, Libáque.

fictores) alij factores. dixi ad Feſtum in Fercſtum.

è ſcirpeis Virgultis) Ouidius, Tum quoque Priſcorum virgo ſimulachra virorum, Mittere roboreo ſcirpea ponte ſolet.

triginta) viginti quatuor.

in ſacris, in capitibus.) alij, in ſacris capitibus. S. in ſacris apicibus, id eſt, pileis, teſte Dionyſio 2.

vt metam) id eſt forma metæ figuratum pileum lanatum. Feſt.

vti velato) vti elatos. S.

ait) Ennius.

Volturnalis) vortumnalis.

Falacer) Falacralis.

patrona) pater.

Catus Aelius Sextus) vide Ciceronem.

& quod eſt, tunc &c.) & quod eſt. Tunc cæpit memorare ſimul, rata dicta accipienda, acuta. S.

Thynno capto) locus mendoſus. A. Vertran. Tunno capto corium. V. Tunnos captato, cordulum exclude: minores occidunt Lupe, ſaperdæ te, & iura ſilui. ſumen te atque amia: Scali. in Cõiectaneis. Eſt autem ſpecies prouerbij talis, Thunno captato coruum excludendum foras.

occidúntque lupos aperdite. &c.) occidunt, lupe, ſaperdæ te & iura ſiluri. T. Rectè Lupe, Nam in lupum inuehitur Lucilius, quem in ſuo etiam poemate perſtrinxit Perſius & Horatius.

Quaque cæruleo, &c.) Corpore cæruleo cauáque cortina receptat. T. Quæque freto cana cæruleo cortina receptat. Cortina dicta quòd, &c.

COLVMNA 53.

ea à corde) Imò potiùs à rotunditate quòd cortes rotundæ. Cato originib.

inde inuitis ſumpſerunt perduellibus.) Quid vnde inuitis ſumpſerint. T. vindictam victis ſumpſerunt perduellibus.

ſtellis quatuor) ſtellis tribus. T.

Opilius) Turpilius. V.

Veſpernam) veſpera, adde Feſtum in Scenſas.

itaque dicitur) vt ab eo ſtella Veſper appelletur. V. T.

alter) alterutrum. S.

id eſt) id eſt. T. S. quaſi diceret, Veſper non modò ſignificat tempus, ſed & ſtellam.

Graci Διαυγες) dicunt Ζαυγες.

Naeuius) Næuius Iouem V. vt ita expleatur verſus Saturnius.

ſolis occaſu diei ſuprema) ſol occaſus ſuprema &c. ita Gellius. dixi ad leges XII. Tabularum.

Corniculæ) Cornicularia.

decem) duodecim A. Vert.

à ſtipatione) à ſtipe: eo ſenſu à ſtipe ſtipatores: à λάφῳ (quod eſt mercedula) Latrones.

λάφυρα) κέρδη. V.

nonnunquam milites appellant latrones) vide Ennium Annal. 1. Plautum in Milite gloriоſo. Feſtum in Latrones, & Nonium in Latrocinari.

quod item vt milites cum ferro) quòd itẽt milites cum ferro. A. quod item, vt illi milites. Vertr.

Item) ſumpta ex Lycurgo Næuij.

Diabathra) riſi egomet caſabundum ire ebrium diabathra, &c, eſt autem Diabathra genus calceamẽti à quo diabathrarij. Feſtus in Diabathra. hinc Diabathrare Plauto in Aululari[illegible], Narraui. qua ratione quidã in l. 2. Cod. [illegible] excuſationibus artificum pro Diatretarij, legunt Diabathrarij: non neceſſariò. ſunt enim Diatretarij qui margaritas perforant. dixi ad legem 27. §. ſi calicem diatretum. ff. ad l. Aquil.

& erat amictus) atque amictus erat.

Lanam carere) lanas carpere. V. Lanam carere eſt purgare: hinc Carduus & Carminare ξαίνειν καίειν. eo verbo vtitur Nonius.

Coſmetria) Aenathria.

nequam) Nequam eſt lana. A. Neque eſt lana. T.

oſca) eadem Solox Lucilio. vide Feſtum in Solox.

in Perſa) act. 1. ſcen. 3.

& in Latina) & in Latio.

Adſcriptini) adde Feſtum in adſcriptitij.

Digitized by Google

in Trinummo] act.2.scena 4.

illum tibi] illum ibi.V.

id est inanem] inde inanem.V.A.

Vbi Rorarij, etiã? vbi rorarij. Estis? &c. vide Nonium, Festum, Liuium. hic autem locus ita integer esse poterat, sequimini me hac sultis legiones omnes Lauernæ. vbi Rorarij. Estis? &c.

Cato] libro de re militari. adde Varronem libro de vita pop. Romani, apud Nonium in 10 Accensi.

potest id ab arbitrio, &c.] potest esse id ab Accio. Vertr. ei fauet Varro libro xx. rerum humanarum. Scaliger ita emendat, id ab arbitrio eius (nam inde arbitrium) cuius minister.

nam inde] nam id est. T.

Facuum Deum Triportenta] locus non est mendosus sed lacuna.

Idem] Plautus Mercatore act. 3. scena 4.

Ibidem] Idem Neruolaria. S in Eruolaria. T.

scrantia] scraptæ. Non. Fest. Scratiæ. M.S.T. Strateæ. 3. Gell. 2. Scranctiæ. V. scractiæ M S. scracere Gallis *cracher*.

scrupeda] scrupedæ. S. *κρημνώδη* Græcis sculponeę, quasi per scrupos & lapillos incedentes, id est difficulter ingredientes.

Stritabile] stratiuolæ. 3. Gell. strictipellæ. MS. vt sint strictiuellæ Nonio, quæ stringant cutem, quæ volcellis cilia ac pilos euellunt, vel quæ nimio calamistrorum vsu, pellẽ adurunt, vnde incoctę dicũtur Festo, in Incoctę.

Tantala] sordidæ 3. Gell. 2. Nonius Tantulę M.S. id est paruulæ.

ab screando scrantia] ab excreãdo scranciæ. Vertr. ab excreando scrancia siccam significat. S. vt innuat, mulierem tussiendo & excreando exhaustam: quod inter causas repudij apud Iuuenalem, Iam grauis es nobis, nimiũmque emungeris.

Auscaripedam] Auscuripeda. V à scauro pede scauripedam. T S pes scaurus cuius tali sunt extantes, vnde Scaurorum nomen. Glos sis scaurus *σφιξόμυς*, alij legunt Ascaripedã, vt Scaliger, *ἀσκαρίδες* vermes.

à Vermiculo pilloso] *ἀσκαρίδες* Græci, quos Gaza perperam vertit Tipulam.

Valerius] Soranus, cuius meminit Cicero lib. de Oratore ad Q. fratrem.

à pede ac scrupea] Plaut. quod ea scrupea esset pede.

positum, Incuriosa, &c.] positum in curiosa T. positum pro Curiosa. Itaque est in Menalippo, Reiicias abs te religionem, scrupeæ imponas.

Menalippe] Menalippo. S. Attij poetæ.

reijcis] reiicias. S. reiicit religionem, qui omen ad alium transfert.

stratabillas à stratillando] strictibilas à strictilando M S. T. Stratiuolæ 3. Gell. 2. Stratiuulæ.

stritare] à terendo. eadem forma qua stritanus pro tritauus. strictare. T. à stringo. scrutare, M S. structare. S. à struo, id est moueo. vnde in legibus X I I. Tabul. pedẽ struit, id est mouet vide Festum in struere.

eo qui sistit agrè] Altæ huiusmodi personæ vocabantur.

Actiosa, &c.] Actiosæ annonam caram è vili concinnant viris, Vertr. alij legunt. Axiosæ: alij Axitiosæ, ex Festo, id est factiosæ, quę & Axiæ eidem.

in scitelitergo] in scythæ liturgo. S. Nam Athenæo, Scythæ, liturgi sunt, eúmque ordinem apud veteres tenebant in stipandis regum corporibus, quem hodie Germani.

mul er es Vxorculauit, &c.] mulier es, vxor: ciuicã te ego noui. scio axitiosam. T. mulier es, vxor. Cuia vir? Noui scio, axiosa es. S. hoc conuin-

---

COLVMNA 54.

diuidia] diuidiæ: A Vertr.

Curculione] act 2. scæna 1.

tibi est, lienes necant] tibi sit. lien necat. A.

in Phagone] Huius fabulæ nemo veterum mentionem facit.

omne edulium] omine medullium. V. omne medullium. T.

Homos synceratto perit] Continuò is me ex synceratto crurifragiũ fecerit. T. vt sit Trochaicus.

in Parasito pigro] quæ & *ἀπράγμων*, ex qua citat Priscianus versum.

Trames] Tarmes. S. intelligit vermiculos. vide Isidorum.

Age, euge, specta] à grege specta. T. antea à grege alij, Age age specta.

vibices] viuices V. viuices. MS.

quid essent] quid est: vt sit quadratus Iambicus.

Ciftellaria] Neruolaria Vertr. Clitellaria S. quæ & Astraba, nam *ἀστράβη*, Clitella. atque ita citantur, vt sæpiùs fabulæ poetarum Latinè & Græcè.

sunt heic] sumptuis. S.

Diobolares] sic apud Planudem.

scenicula] schæniculæ Vert ita Festus: schœnicocolæ. T. schœnicolæ. S.

à scæno nugario vnguento] fiebat ex *σχοίνῳ*. iũco odorato: de quo Varro lib. de re rustica. hinc schœnæ, delibutæ. Plaut. in Pœnulo.

nugario] nugatorio. Vert. id est vili. nucario. A.

miracula] muricolæ, vel myricolæ S. id est *μυροπώλια*. nisi hic locus pertineat ad *φιλίδρας & μαμμώνας*.

distortas oribus] distortis oribus, deformes.

Digitized by Google

conuicio, Mulier, dimittere ſolebāt vxores. Terentius, oh pergis mulier eſſe. Plaut. Caſina, foras, mulier es. niſi vxorculare hic eadē forma dicatur qua apud Varronem in γύναι ναυὶ mulierare.

ſuſpicatrices] conſupplicatrices. MS.

Ceraſtribola, vt de lumbo obcœnabis] Cera ſtribula. V. Caraſtribula. vt delumbus cœnabis. Terent. Caro ſtrebola, vitellina eſt, cœnabis. Scaliger. Caro ſtrebula Arnobio quę ex coxendicibus demitur, ideóque à vertēdo ſtrebula. Nam στρέβλα Græcis curuus & prauus.

ego illam] ego illum. V. ego ſima actutum adraſi. T.

Lima] limæ.

in Paruulo] act. 3. ſcen. 1.

Truculento] act. 2. ſcen. 6.

Grallator] vide Nonium & Feſtum.

ab luctu] ab luca. V. ab aliquo. T.

qui inſcribitur nomina Barbarica] qui inſcribitur νόμιμα βαρβαρικά. T. S. ſic citatur in Thyrenicis legibus ab Athenæo.

Barbarica] à Barbaris enim mos præficarū inductus à Phrygia] teſte Polluce. adde Varronem 4. de vita P. Romani apud Noniū in Nænia & Præficæ, ab Ænea eiúſque comitibus (ab iis Cares acceperunt, teſte eodē Polluce) vnde Nænia ſeu οἶκτος Phrygium vocabulum: id Latini leſſum. Canebant autem Nænia ad Tibiam quam Catullus ideò Barbaram vocat. eadem etiam canebant in funere infantium. Statius 6. à quo fortè genus legis puerilis, Nænia Horatio dicitur: & tandem pro Nugis & friuolis, quòd quæ canerent in mortuorum laudem, nugæ eſſent. Plautus Aſina non nugæ: non enim mortualia. & apud Gellium 18. cap. 7. Cato Philoſophos vocat, mera mortualia vel mortuaria gloſſaria.

dicta] ea dicta.

à præfatione] à præfectione.

decem Coelites quos montibus ſummis, ripis ſedere] ſimus ripis ſedere. M S. ſcimus Ripheis ſodere. Terent. decem Coelites ques montibus ſummis Ripeis ſodere. Scaliger, Ques pro qui. Coelitum autem vocabulo intellige, Arimaſpos vnoculos. Podere autem eos quòd dicit, referendum ad auraria metalla quæ Gryphi aſſeruabant, quos Latini Picos, teſte Plauto in Aulularia v. Nonium in Picos. Feſtum in Dracones.

ab oculo Coeles] Imò potiùs à Græco οὐλαί. S.

Curculione] act. 3. ſcen. 1.

apud Caſſium] C. Actium T. apud Attiū. S.

COLVMNA 55.

Quid noctis videtur, &c.] Quid nunc noctis tempus eſt, Terent. vt ſint Anapæſtici, alii legūt, Cùm nox videtur. Scaliger, Quid nobis videtur? in altiſono cœli Clypeo temo ſuperat ſtellas, cogens ſublime etiam atque etiam noctis itiner.

ſublime cogens] ſublimis agens. T. cogens ſublime S.

cultura temporis] colendi tēpus. Gloſſis Cultura γεωργία, γεωπόνια.

ſeptem ſtellae] ita Cicero vocat Septentriones 1. Tuſculana.

Vt Homerus] Iliad. ε. & odyſſ. ι.

Valentes glebarij] Græci ῥαιβοὶ χοιροβάλλοι, διπλόλιθοι. Eadem forma valentes virgatores, Plauto in Aſinaria dicuntur.

Glebarij] à gleba dicti. Gloſſis βώλος γῆ. hinc deminutiuum Glebula βωλάριον.

à detritu] è detrito MS. detritum. Vert. detritum. T. ita lego, Et detrito. eo ſenſu, nō dici Terriones, ſed Triones ſyllaba. Et detrita Scaliger ita legere videtur: S. detrito eo ſenſu Trion es o lim triones dictos à Stria, quā proſcindendo ſulcos faciunt: poſt, non ſtriones ſed Triones. Gloſſis Triones βόες ἀρότῳ. Item Triones ἄμαξαι.

terna trigena] ternæ trigona T.

Inde huc bene potus primo crepuſculo] Inde bene apportus, &c. V. Inde benè apportus primulo crepuſculo, Domum ire cœpi tramite dextera via.

In Condalio] nomen eſt fabulæ Plauti, quā eidem Feſtus tribuit. Vide Gellium. Condali autem eſt anulus.

tam crepuſculo] tua crepuſculo. V.

Vt amens &c.] vt amens lampadas accendit. Scaliger.

accendere] occidere. V. occidit. S.

Volo, at redito conticinio] volo. huc redito cōticinio. Sic ſupra libro 5. vbi de Conticinio.

reciprocatendens, &c.] Trimeter Iambicus, cum principio ἀναπαιστικῷ, ſed poteſt ita concinnari, Tendens neruo tela reciproca concita equino. S.

apud Plautum] Pſeudolo act. 3. ſcen. 3.

Vt transuerſus, &c.] ita legitur apud Plaut. Non prorſus, verùm ex tranſuerſo cedit, quaſi cancer ſolet.

qui in id quod eſt verſus] qui in id quod eſt in verſum. MS. in verſu. T. inuerſum. V.

COLVMNA 56.

Mingue auroram Anapeſt rutilare] id fumit pro λευκαίνειν. Albicare dixit Mattius in mimiambis. vt l. 25. §. 1. ff. de heredib. inſtituendis, albeſcente cœlo.

mulieres valde rufa Rutila dicta] à ruſſea facie: & à Catone 7. originū. Ruſſa, à capillis, ad id vrebantur cinere ex fecibus vini redacto, idque vocabant fæculam. v. Feſtum in Ruſcum & Rutilium.

ſcortatur] obſonat: ita legitur apud Terentium. T. Verte.

In aliquot sacris scriptum. Ne quid scorteum.] Ouidius, scortea non illi fas est inferre sacello, Ne violēt puros exanimata deos. Glossis scorteum δερμάτινον.

morticinum] morticinum, dixi ad l. vnicam in fi. ff. de via publica. Glossis, morticina θανάσιμα.

scorto] scorteo.

multus vomer] Coronis Anapæstica.

omnia sunt eius] omnia sunt eius.

itaque in Ioue hoc & Homerus] id est Iouem annuere dicunt. hinc Græci νεύειν κρίνειν.

apud Plautum] initio Militis glorioſi.

esuriens insane bene] esuriens insani eadē. T. ne alioquin versus claudicet.

Epithyrum vocabulum est cibi] de quo vide Columellam. dicitur autem, non quòd adiiciatur caseus, sed quòd adiiciatur caseo.

apud Pacuuium] in Teucro. & apud Ciceronem 1. de diuinat.

Flexanima tanquam lymphata, &c.] Flexanimat aquam Lymphatam. V. Flexanima. MS. Ciceronis, vbi hic locus plenior.

Thetis] Thelis. T. ita enim locutus Ennius & pro Thelide Thetin: sic medica p melica.

peruolgant] Lucretius, peruolgant fulgura cœlum: alij, peruolans feror.

furor] feror. sic Apollonius 4. locutus ἐξ οὗ τοι ἀλλοίοιο φέρωμαι. S.

pullos tranquillo mari dicitur facere] Plautus Pœnulo, Nisi illam tranquillam facis quàm mare est olim Quom alcedo pullos educat suos. v. Plin. 10. c. 32.

vt suo] vt in suo. V. & malè.

duodecim viros] Quindecim viros. MS. A. Decemuiros Vertr. vt alludat Varro ad senatusconsultum, de quo Liu. 25. quo cautū fuit vt Decemuiri Sybillini sacra Græco ritu facerēt. de quo v Macrob. 1. c. 17. Hi postea XII. postremo XV. Horatius, Quindecim Dianæ preces virorum curet.

Graco ritu] in sacro Cereris scilicet. Cic. de leg. néve quē initiāto, nisi Cereri Greco sacro *ritu*] seu Castu, vnde in Casto seu Castu Cereris esse, idem quod Cereri operari, ἁγνίζειν puriter facere: tunc minuebatur populo Luctus. v. Festum. Glossis Castus, ἁγνὸς ὁσιος καθαρός. Castimonium ἁγνεία.

recte perfectis factis] ritè, &c.

comiter monstrabitur] sic Ennius apud Cic. Comiter monstrat viam: & in lege non dubito 7. in fi. ff. de captiuis comitet maiestatem populi Romani conseruare.

Latine] Latinè.

Attilium] quem Cicero durum vocat (integras fabulas ex Græco vertit) quemque Volcatius præfert Terentio.

Lyde] Lude.

Come comas] Come crede. V. come tunde. T. Comere enim propulsare. quo sensu Plautus. Pectere. & Terentius Depexum dare.

Nulla res neque, &c.] ita interpunge. Nulla res, neque cicurare, neque mederier potis est, neque reficere. S.

cicurare] pro quo Nigidius in historia Animalium curare dixit. Hinc cultura Horatio.

COLVMNA 57.

Plautus] in Comœdia deperdita. & tamen similis est propè locus in Rudēte, hoc modo, Eluas tu, an exigare, cicum non interduim.

Cicum] κώνωπες. Hesychio δυσχέρωνες. Glossis Cicum χέννωπες.

Densum] genus vestimēti à dētibus pectinis quibus feritur, quódq; dēsitate frigus arcet.

interduo] interdico.

Eccum] circum.

apud Plautum] in Menechmis act. 1. scen. 2.

effutitum] etlutitum.

Hebe] Hebe. V. vt sit αἰσχ.

sæpe quidem] sæpe A. ipse T.

Pompilium] Popilium Vert. de quo Cicero 9. famil.

Heu qua me causa] Eheu qua causa fortuna infesta premis me? S.

apud Lucretium] apud Lucilium. Vertr. S. aliàs hic versus non extat apud Lucretium.

atque aliquos, &c.] atque aliquo subitò ab rebus Clepere modò qui: vel, foróque T.

ibi ab rebus clepsere foro] ibus ab rebus clepsere foróque. S.

Mattium] Mattius Mimiambos scripsit. Iliada Homeri transtulit Latinè (vt Liuius Andronicus 200. annis antè, Odysseā.) Caio Cæsari amicissimus. alii tamen Manium vatem legunt, de quo v. Liuium 25.

mœrebat] mœrebant S.

manducari] pro manducare. ita veteres locuti, teste Nonio.

Vt Actius scribit scena] per e simplex nō sçē.

pappum Mæsium] pappu Mœsium vel Mæsium. V. pappum Mesium nō Mæsium. S. vult enim probare Varro, ea quæ cum diphthōgo scribūtur, simpliciter à nonullis pronūtiari. Est autē Pappus canens carduorum lanugo. vide Fest. in Pappi. nomen ex eo habet, quod vt anus canescat. Mæsius autem Oscorū lingua maiorem significat.

Cæcilius ne rusticus fiat] Cæcilius Prętor ne rusticus fiat. S. ex Diomede.

puero turpicula res in collo suspenditur] cum pueritis V. cum puerulis, &c. T.

Turpicula res] veretrum. S. quod fascinus & fascinum ad fascinationes depellendas, ad id etiam profuisse Satyrica signa in hortis. Plin. refert hinc inauspicatæ aues foribus affixæ amoliri malum credebantur. Caluę & crania asini ad id quoque credebantur prodesse. adde eundem 28. cap. 1.

nequid obsit bona scena caussa] ita lego, Ne quid

Digitized by Google

quid obſit:bonę ſceuę cauſſa. Bonę ſceuę dixit pro bonæ rei.Scæua enim manu vtebantur vt ſæpius fures, vt quæ minus obſeruetur:quod Marrucino obiicit Catullus Idem apud Plautum in Pſeudolo.

quid ſit, aue ſiniſtra quæ eſt] quod ſit aui ſiniſtra ſcæua, &c.T S. antea legebatur aut ſiniſtra.

aue ſiniſtra] id eſt proſpera, cui contraria impediens & Arcula (ab arcendo) Cliuia, id eſt difficilis,remoris (à remorando) Inebra, Enebra, Altera (quæ bonis auibus ſuperueniens vitium illis faciebat)volſgra.quæ volando malum auſpicium facit.

Plautum)in Ciſtellaria.

Quia ego; Quum ego.A.Tum ego:ita apud Plaurum.

quod de ſinu] quod eſt mihi frequentem.v. Ita omnibus relictis rebus.T.

qui adeſt aſſiduus] Idem Cicero de petit. Conſulatus.

CVLVMNA 58.

tanti eſt frequentare)eſt facilè frequentare tibi,vtilèſque habere ita in prandio.T.

Apparet dicere, &c.] apparatū dicit facilè, eſt curare.V.ego verò ita lego,Apparet dicere, facilè eſt curare, vt adſimus. interpretatur.n.Varro hęc verba,Tanti eſt frequētare.

corpora letis,&c.] corpora letis decretum ſtare eſt, quibus concidet obrutu foſſim.

foſſare corpora]dare corpora.v.fodicare,ſtare.MS.T.fodare Feſtus.

telis ,&c.]telis,quibus concidit foſſim obrutus.

fac ſiet obrutus] faxim & obrutus. V. face muſſet obrutus T.facimus & obrutus.V.quibus concidet obrutu foſſim:vel,quibus concidet obrutu foſſim.S.

Muſſare] forte ex Ennio ſumptum 6.Annali.

neque Mu facere audet] ſic Lucilius,Neque Mu facere vnquam. Eſt autem Mu, canum: vt χυ porcorum : ab hoc grunnire: ab illo Mutire.

apud Pacuuium)in Chryſe.

dij monerint meliora] dij munera dent meliora. V.monerint hîc,pro monuerint.

à vertendo]ab auertendo.

Aululari a]act 3.ſcena 3.

pipulo te differam] Ariſtophani ψιττακίσω. Eſtque tractum à gallorum pipatu. Nam proprié pipare dicuntur gallinæ. v. Feſtum in Pipare.

Plauti] hæc hodie non extat apud Plautum.

animus cum pectore)animúſque in pectore. S. ſumptum autem hoc eſt ex Homeri Odyſſ.20.

ganuit] obgannit.alij, obganniuit, vel gānuit. Scaliger, obgannuit. Ganniunt autem canes ob dominorum aduentum, vel,vt ait Lucilius,gannitu vocis adulant. Homerus, γαίυσιν. Gloſſis σαῖζει canit, vnde gannit. iiſdem tranſlatitiè gannat χλαυζει. Gannator χλαυσίης.

tota familia]toti familiæ.

dibalare]vidi balare.T.Dibalare eſt deblaterare,tractum à balatu pecorum.

hac inquam rudet] vide hunc locum pleniorem apud Nonium.

hemiſtabat] heylitabat vel militabat.V.eiulitabit.T.

aperiant]aperta.

volutare vlulantis] volutares vlulantes. S. volutares ſues, qui & colluuiares ſues in colluuie nutriti.

mugitus] Acroteleuticon ex Sotadico carmine. adde huic loco Plinium. vbi de Tauris.

clamor ad cælum]ad cœlum clamor. A.clamor it ad cœlum.S.

volucnda per æthera vagit] volitárque per æthera vagor S.

& à frundice , frunde frutini ſuauiter) & à ſueta frundice,M.S.T.clueta frendice,frunde frutini ſuauiter.V.eius ab hirundine Hirūdo fritinuit ſuauiter.T (vnde Varro Virgula diuina, & pullos peperit fritinnientes. Alij tamen cicadam fritinnire dicunt:hirūdinem thrinſare.)eiuſdē ab hirūdine:nefrēde fritini ſuauiter. S. Nefrendus puer,vt tenex, qui dentibus frendere, id eſt frangere non poteſt. vnde freſſa faba, frēdere fruges: nefrendes porculi.vide Notas in Feſtum.

M. Actius]Matius. V.

Plautus]Caſina act.1.ſcena 1.

ſues auoluerat,&c.]vt res voluerat,ita tradidi: qua in re neque in iudiciū Æſopi nec Theatri iniectus ſum. T.quaſi diceret,Æſopus Tragœdus,& alij, has verborum deriuationes mihi non darent. Scaliger ita emendat, à ſue ſuboluerat, ita rudebat vel grūdibat. tametſi rudere etiam ſuum, vel leonum.

Ita trude neque in re neque in iudicium Aeſopi neque Theatrales in Colace] paulò ante huius loci emendationem attuli ex Turnebo. Scaliger verò ita,In Colace neque in rē,neq. in iudicium Æſopi, neque theatri des nexū.

in Colace]Attilij in Colace. T.

Manilius] Manilius T.ita apud Ciceronē, 3.de oratore,& Varronem de re ruſtica.

in quo ſint mancipi] in quo ſunt mancipia. T.

præterquā qua mancipio dentur] præterquā quod mancipio detur.V.T.præterquāſi mancipio dentur.Vert.Hūc locum ita interpretor.

Digitized by Google

Varro duas Iuriſconſultorũ ſententias profert, Manlij vnam: Scæuolæ, alteram. Ille, Nexum putabat dici id omne quod per æs, & libram gerebatur: & in eo quæ erant mãcipi, contineri: ſed & eos actus quibus dominia transferuntur. Contrà, Mutios Scæuola, Nexum quidem id dicebat eſſe cui æs & libra interponebatur ad obligandum aliquem, at non, vt quid mancipio daretur: id eſt vt dominium transferretur. Varro, quaſi iudex aut arbiter honorarius, Mutii Scęuolę ſententiã præfert ac tuetur. Hoc, inquit, verius eſſe, ipſum verbum Nexus oſtẽdit, vt id quod per libram obligatur neque ſuum fit: id eſt quod non fit accipientis. Nexum appel letur. proinde quæ de mancipio ac mancipiis Turnebus hic commentus eſt, nihil ad rem. prodeſt autem noſtra interpretatio ad multos iuris noſtri articulos intelligendos.

neque ſuum ſit) neque ſuum fit. V. ſuum, id eſt accipientis.

debeat, dum ſolueret, &c.) debeat, dat dum ſolueret. V.

Popilio) Poetelio Viſolo. V. Popilio auctore.

Bonam copiam eiurarent) bonam copiam eiurarent. V. Bonam copiam iurare dicebatur debitor qui ſui copiam ac ſuarum operarũ copiam facturum creditori ſuo iurabat: aliis verò, eſt iura re ſibi bona eſſe, ex quibus creditori poſsit fieri ſatis, ſęque ſoluendo eſſe. Eiurare verò bonam copiam dicebantur qui iurabant ſibi non eſſe vnde creditori ſatisfacerent, id enim eiurare Feſto ij corpore non ſeruiebant. & hoc quidem ex fonte veteris ritus, beneficium ceſſionis bonorum originem habet de quo ſcripſi ad Titulum Pandectarum de ceſſione bonorum, & ad Nouell. 135. Ne quis bonis cedere cogatur.

ne eſſent nexi) ne eſſent vincti. T.

in Caſſina) act. 2. ſcen. 2.

deliquium) delicuum. T. & ita Gloſſæ deliquum. Feſt. deliquom eſt, apud Plaut.

auctorem Cæcilium) Accilium. Vide Attilium. S.

liquitur) liquitur dixit vetere declinatu. Varr. 3. rerũ diuinar. voluptate liqueſcimur.

Heſiona) Eſiona.

enimuero gladij lingula à lingua) verùm lingula à gladij lingua. Vertr. v. Feſtum.

gladij lingua à lingua) vide 10. Gell. 25. adde Feſtum in lingula.

Gitulantes) id ἱμερτίζειν Græcis.

à Gitula) dea lætitiæ. Macrob.

in Dolorefle) in Dolo. V. in Dolone, in Obolo vel oboloſtate. S. hanc enim Comœdiã vocant Fœneratorem.

COLVMNA 59.

in Demet.) Turpilli, non Ennii: ea verſa eſt ex Alexide.

perſibus aperite) perſicus à Vertr. ex Feſto perſibe S. à ſimplici ſibus quod eſt acutus. vide Feſtum in Perſicus & Sibus.

in Lampadione) in lampade. S. citatur enim Alexis & Antiphanes ab Athenæo ἐν λαμπάδι.

Pretinam) vide Nonium.

Agidone) Agone. S. citatur enim apud Athenæũ Alexis ἐν ἀγῶνι. vel Ædone. ea eſt fabula Liuii Andronici apud Priſcianum. niſi legas Ægeone, qualis ſcripta eſt ab Euripide.

Caudacem) gaudacus. T. verbum à gaudeo dictum. M. Scal. Glucidatus vel Glucidatus παρὰ τὸ γλυκύ. vide Feſtum. Quin in Gloſſis gloditatus ἁδιτέ.

Præbia) Præbia. S. vt Inebra ſuperius, ex Feſto.

à prabendo) à prohibendo. ita Feſtus.

Vt ſit tutum) vt ſit locũ. V. vt ſit totũ. MS. vſitatum, S.

in Therino) in Technico. V. forte eſt Cæcilii hic locus qui citatur in Fallaci.

conficiuntur) conficiant. V. conficiant, vel cõfigant. MS. confectant. T. à conuitant. S.

à confictu) à confictu. T. conuito. S.

Tarentina Pacuuij) eſt enim alia Næuii. v. Feſtum in Adnutat.

Tunicularia) Trucularia. V. Auricularia. T.

reſarcire) reſerare. V. ſarrare. MS. ſarum MS.

ab ſerra) abſerare.

producendum) procudendum, V. protendendum. MS.

COLVMNA 60.

diſciplina originis verborum) id eſt Etymologicè.

& in illis ſit) & vtilis ſit.

Verlia) vt illa.

ſoluta oratione) de ſoluta oratione.

Finis libri VI.

NOTÆ IN LIBRVM ſeptimum Varronis de lingua Latina.

eius prima pars) cuius.

cognatio) agnatio.

COLVMNA 61.

agnationes) cognationes.

deſcendendo) diſcendo.

conſeruorum omnis) conſeruorum nomina, omnis.

cauſſam quare & tum) cauſſa inquam cur eas.

Digitized by Google

eas ab impositis nominibus declinarint quã offendi.

COLVMNA 62.

& in eis rebus] ea in.
ac his iũgitur]atque his A.via,deest Faerno.
cùm sicut &c.] locus mendosus A. tum sicut ex hac syllaba vnum.Vertr.
& maneat] remaneat.
declinatus]declinandus.V.
quadam priora,quadam posteriora]ita quoque Aristoteles.
ab equo] equito. aб equo, equile.Vertr.ab equo equito.V.
ager propter eorum quam dicunt &c.] propter eorum qui dicuntur Vertr. ager eorum propter quæ dicuntur MS. locus mendosus videtur A.Augustino. propter eorum qui dicunt vsum sunt declinati casus. Vertr.

COLVMNA 63.

& alia vrgent] & alia vigent. MS.cùm alia vis viget. M S.
ab eo qui vendit:Artemidorus] qui vendit Artemidorus.
Ionia,Ionam]Ionem.
quod non]quæ non.
Artemidori]Artemæ.
Ione]Ionis.

COLVMNA 64.

de quibus qua experiero es] de quibus quæ experierint. V. de quibus quæ ex prioribus, tum de alteris totidem scribere,ac S.
qua petimus, quod] quæ petimus: quippe quo A.quum petimus.Vertr.
quod is vtilitatis] quam vtilitatis. V.
quærere]quærimus.
quod non videmus] quid non videmus. V. quid? non videmus. S.
σχεσυλου] σχεσυλιον. A σχεσυλου similitudinem. MS. Vertran. peristylij similitudinem. Scal.
& cubiculum ad æquale] & cubiculum æ-diculæ.S.

COLVMNA 65.&66.

si ex diuersis]sic ex diuersa.A.
à luo]ab luo.A.
liberalia & muliebria] virilia.
sequi debeamus]sequi non debeamus. Vertran.
vnus albus, alter Aethiops] vnus Gallus,alter Æthiops.
expectari] spectari.A.
Menachmos]Menechemos.M.
num discrepent]num discrepent.A.

COLVMNA 67.

qua infrà sunt]quod infra sunt.A.
seruanda]secanda.V.
vt quisque]vt quis quæ.A.
effinitum] finitum.A.Vertr.
his dictis]his discretis.
quis,quem,cuius]quis,quem, quoius.V.
qua quam]qua, quam.
cuius]quo ius.V.
cui]quoi V.
qua]quai.

COLVMNA 68.

sic eis mulieribus] sic ea, eis mulieribus.A.
nominandi] denominandi. Scal. intelligit enim quæ παρονυμως dicta sunt.
seruare videbis]seruari videbis.
sediculum non est]imò est.vide Festum.
à Roma Parmenses &c.] à Roma Romenses,&c.& Albenses & Parmenses.Vertr.

COLVMNA 69.

fingi præterito]fungi.
Sic amabor,legor] sic amor, legor, & eiusmodi verbis est vocabulum. A. non est vocabulum.
legor]legar.V.
fit] sit.
amatus eram] amaturus eram.
quod cum his]qui cum his. V.
as, erarias, non arelauinas]æs ærelauinas, nec ærarias. Vertr.
insulsum] insalsum. A. non insalsum. Vertran.

COLVMNA 70.

ab alaca,alacus]à lauda alaudus.V.ab alauda alaudas.S.
In quod]id quod.
Patricio casu]patrio casu.V.
Patricus]Patrius V.
furus]sciurus.A.
furo]sciuro.A.
fure]sciure.A.
cum è breui meli certe]Hoc vix fieri potest. quis enim videt πῶ breue?
quidquid]*queque*] A.
in vocando]inuocandei.A.

COLVMNA 71.

quibus dam]quibusdam.
sed queis dam]sed queisdam.A.
non hibus & hibuscum dicatur] cum non ibus,hibuscum dicatur.Vertr.

Digitized by Google

Vt optimum &c.] vt optum, optius, optimum, aliis, & Vertr.

desit, Vt melius] desit vt in hoc melum, melius, melissimum, Vertr.

trisyllaba fierent] locus mendosus. A. quadrisyllaba fierent. Vertran. Ego ita lego, neque alia trisyllaba fierent alia quadrisyllaba. Verbi gratia, Macer & tener disyllaba: & tamen macer facit macrior, trisyllabum: tener, tenerior, quadrisyllabum.

COLVMNA 72.

in mediis non sunt] in aliis media non sunt, A. Vertran.

Vt nominant à libertinis orti publici serui] vt nominentur libertini olim publici serui Romani. Vert.

antequam sub magistratibus Vt] antequam fuerint, magistratibus, qui eos liberarunt, dare cœperunt. Hinc

COLVMNA 73.

Lasus] læuas.

NOTÆ IN LIBRVM Octauum Varronis de lingua Latina.

COLVMNA 75.

Crates &c.] Grammaticus illustris ἀνωμαλίας defensor: vt Aristarchus ἀναλογίας. vide Gellium 11. ca. 25. De Cratete plura apud Suetonium in libro de claris Grammaticis.

idque est Virtus] locus mendosus. A.

an Vsus] an nullius. V. vnius A. Vertran.

Ego populi consuetudinis non sum dominus, at ille meæ est] ita lego, Ego populi consuetudinis non sum dominus, vt ille meæ est.

COLVMNA 76.

aliter, ac] aliter atque in A.

cur non modò videatur] cur non modò non, ita lego.

quibus rebus] ex quibus rebus.

quod qui in loquendo &c.] quod in loquendo consuetudinem, qua oportet vti, sequantur, non sine ratione, ita lego.

quod sit] quòd non sit. A. Vertr.

super astra, κομπαίγμα.

COLVMNA 77.

qui amissa modò quærant] locus mendosus. A. qui amissa non modò quærant. Vertr.

COLVMNA 78.

inductis] indoctis.

diuisum?] diuisum, S.

partes] parte. S.

non quantum polo] non quantus polus. S.

ab eo] ἀπὸ μέρους τοῦ.

rursum isdem] rursum identidem aliis. Vertranius.

COLVMNA 79.

sanè murana] An è muræna.

non horum] cùm horum. V.

cùm omnes animæ hominum sint diuisæ in octonas partes] ea diuisio est Stoica, cui sectæ Varro addictus. Octo illæ partes vtique sunt quinque sensus ἀπτικὸν καὶ λόγος, τὸ φωνητικὸν, τὸ λογικὸν. vide Laertium.

quadripartitam] quadriplicatam.

animaduertit] animaduertat.

lentibus natens] lentibus fatrs. A.

COLVMNA 80.

Lana Gallicana] id est Parmensis. Martialis, Velleribus primas Appulia, Parma secundis Nobilis Altinum tertia laudat ouis.

COLVMNA 81.

quod id, quod] quod heic quod.

proponimus] præponimus.

Vocis Verbis figuras] Vocis verbi figuras. Vertranius, Verbis vocis figuras. alij ita legunt.

COLVMNA 82.

non dissimilitudines] nos dissimilitudines A. Vertr.

in hoc] hunc.

COLVMNA 83.

ira capus] illa capit. V. hic locus 5. libro 4. relatus.

apud Plautum] Mostellaria act. 1. scena 3.

Pra Philolache] Philolachete.

surdum theatrum] κωφὸν θέατρον. Galen. δεῖ μυθίδιον, λόγου.

omnes tres] omnes hæ res. A. omnes res vulgat.

cubiculum surdis ad silentium non ad adi-

Digitized by Google

tum]Locus mendosus A.& Vertranio.

COLVMNA 84.

cùm debuerunt esse ornati disciplina] cùm debuerunt antea.A.

COLVMNA 85.

Vinum quod Chio, aliud quod Lesbo] Hellenismus εἶναι ὡς χίῳ ἄνδρι, ἢ ὡς λέσβιῳ, apud Plautum, Hospes.Zachinto.

Idemque item &c.]locus mendosus A.

concedit]consedit.

COLVMNA 86.

quidem nominatus]quædam nomina.

rogatur non dicas]rogant cur dicas.V.

vehant]vehent.A.

COLVMNA 87.

quod in nihil]quod nihili.A.

quominus sit ratio pervellere]quominus si ea ratio V.quominus sic ratio.V.si ratio.quo minus,extrito,atque dispuncto.

sic in vocabulis casuum possunt item fieri]hic in vocabulis casus possunt item fieri.

quod nunquam apud poetas inuenis factum] id est quod deest in fabula, sæpenumero expletur à grege.

sic angustis clauois altera latois] duplex clauus,vnus angustus:alter latus. Erat autē clauus, plagula quę ab humeris in pectus demittebatur,vt ἔνπεις Græcorum.

Decuis]decus.

COLVMNA 88.

Et hoc gladium] Varro de re rustica: Latet conditum gladium.adde Nonium.

millia denaria]millia denariûm V.

dupondius fictus]dupondius dictus.

COLVMNA 89.

Sappho & Alceris] Sappho & Sapphus, vt Alceus.

quod quisque &c.]quod quisque caput pertenderit sequi, debet eius consequentias casus in declinando facere:at non cùm dixerit recto casu Alceris.S.

& non secutus erat analogias]desunt.

reprehendendum]reprehendunt.

dixisse lana]dixi de lucerna.

in nationes exprocreante] natione expocreante.Vertr.

COLVMNA 90.

Itaque differunt ac dicuntur] discedunt, ac dicuntur.

COLVMNA 91.

dicebatur esum]olim dicebat esum.V.

& iam hoc reprehendit] ante etiam hoc reprehendit A.

animaleis]animanteis.V.

cùm imperamus]cur imperamus A.

in præteritis V.dicimus longum] Sic Ennius annuit sese mecum decernere bello.

sacrificor & lauat]sacrifico res V.

sacrificat]sacrifico A.

apud Plautum]in Truculento,actu secundo,scen.1.

adlauant]lauant.A.

COLVMNA 92.

nosse similia intelliguntur]non esse similia intelliguntur.Vertr.

Utrum in secunda]locus mēdosus A.Vertr.

nulla iniuria]nulli iniuria A.

repudiant]pugnant.

nam quod]natura.

COLVMNA 93.

hac murena]heis murenæ A.

COLVMNA 94.

si alius]sic alij.A.

NOTÆ IN LIBRVM Nonium Varronis de lingua Latina.

cuiusque simile]cuius est A.

senior seni]senis seni.A.

COLVMNA 95.

si videatur esse vt dixi &c.]videatur esse,vt dixi:neutrum est.A.

Nestocles Parmenisius] Mnestocles Parmenisius.S.

minus erraret]minus erraretur.

COLVMNA 96.

mutat]ægrotat.

nomini]nominatum.V.

Purpurina]spurina.

qua sit ratio & propositio] quæ sit propositio.

COLVMNA 100.

sed item est]sed idem est V.

Aliq ab Aristarcho] Phrasis Græca, ἄλλα οἱ ἀπὸ τοῦ ἀριστάρχου.

COLVMNA 102.

quattuor figuras]quatuor figuræ.

tamen eam] tamen de ea.

temperari]reputari.

de genere multi]eo genere multi.

Ennius ait]in Andromacha.

Hectoris natum &c Hectoris natum de muro iactarier S.

COLVMNA 105.

Vsui species]vsus species.A.

Digitized by Google

ſcala falera]in plurali.

Caſeus ſurus] caſeus ſurus S. vt ſuprà libro ſeptimo.

Aruſini) Ariſtæ.

NOTÆ IN FRAGMENTVM FESTI.

COLVMNA 119.

Metaplaſticos] *quod item*)quod idem.

Metonymia] *vegerat*)vegebat,id eſt vegetabat,vide Nonium in Veget.

perſuaſit animo vinum, Deus] perſuaſit nox vinum,Deus,qui multò eſt maximus,&c.cui ſimile eſt illud Terentianum ex Adelphis: perſuaſit nox,amor, Vinum, adoleſcentiam. & Propertius,Hàc amor, hâc Liber durus vterque deus.

COLVMNA. 120.

Maſculina] qui non *ἄῤῥηνα & γυναικῶν*, ſed *ἀρσενικὰ & θηλυκὰ*] qui non *ἄῤῥενα ἢ γυναικῶν* ea,ſed *ἀῤῥενικὰ* vocant.

Matronis] vide infrà Pilentis: & Liuium libro 5.

Apollini]ita in æreo numiſmate, Apolloni ſancto.

COLVMNA 121.

Mille ſingulariter]vide 1.Agell.16.

Municeps id eſt communicat] idem Placidus in Gloſſis.

à munnis]à mœniis.antiqui enim mœnium pro munus.

Mancipatus]*vt patri ſim heres &c.*)vt patri tum heres exiſteret,& tam heres eſt,quàm ſi idem in poteſtate aliena non fuiſſet ſuus heres, vt patet ex eo quod ait Seruius Sulpitius in ea oratione quam dixit pro Aufidia. vide 5.Agell.19.

Magiſtri] vide Feſtum in Vici,& Paul.in Magiſterare.

Maledictores]*Cato in oratione*)citatur eadē oratio infrà in Nauitas.

Magnificus] *quæ*) de falſis pugnis contra Thermum,vide 13.Agell.18.

et nepos eius]vide 13.Agell.18.

Mutiani] *mutum*)murum.

COLVMNA 122.

Matrona]*ob quam etiam cauſam &c.*) quā enim primam hoc iure vſam ait Verrius,eam cæteris exemplum dediſſe, adeò vt, nec cum vxoribus adeſſent, quo deſcenderent, cogi viros à magiſtratibus, quod communi vehiculo vehitur vir & vxor: ita Scaliger emendat.

Minuitur]11.Plinius 18.

cum in caſto Cereris) vide Tertullianum libro de ieiunio: Arnob. libro 5. Id Græci *ἁγνίσαι τινὰ θεοῦ*: Qui his caſtimoniis operabantur,luctu carere ſoliti erant.

Mundus] *ante diem ſextum Nouem.*] ante diem tertium,Non.Octob.ex Pauli Epitoma 1.Macrob.16. Plutarch.in Romulo: Apul.Apolog.1.

Mundo]*Deorum manium*)Macrobius,Mundus cùm patet,Deorum triſtium, atque inferorum,quaſi ianua patet.

Minora templa] *cum loca aliqua tabulis &c.*) Id ita eſſe indicant Seruianæ Schedę his verbis.Alij templum dicunt, non ſolùm quòd poteſt claudi, verùm etiam quod palis aut haſtis, aut aliqua re tali & lineis aut loris, & ſimili re ſeptum eſt, quod ecfatum eſt. amplius vno exitu in eo eſſe non oportet, cùm ibi ſit cubiturus auſpicans.

Manalis fons]*neque tamen ſpeciendius &c.*) neque tamen ſpecu inciliſve cietur,quia flumen id auſpicatur, quod ſua ſponte in amnē influit,vt id Feſtus velle videatur: ad auſpicādum flumina ope humana (puta ſpecu & inciliis)ducta.non prodeſſe,ſed quæ ſponte ſua in amnem influunt. Loqui autem videtur de perenni auſpicio, quod dicebatur, quoties quis amnem aut aquam,quæ ex ſacro oritur, auſpicatò tranſit.Ex ſacro,inquam, id eſt capite fontis. Nam capita omnium fontium, non ex caſtellis aut diuidiculis, ſacra.vide in Petronia.

COLVMNA 123.

Menſa] *legibus earum omnium menſa ſacra ſunt*)id eſt legibus ædium ſacrarum, menſæ quoque & arulæ ſacræ ſunt. Id enim Papyriano iure continebatur, idem de vaſis & omnibus, quæ in æde continebantur cùm dedicarentur.

Vt velut in ararum vel pulvinaris loco ſint] id eſt menſæ, quæ ita dedica-

Digitized by Google

tæ in templo, aræ vſum & puluinaris locum obtinent.

priuatis quoque] hoc ſignificat, Priuatis licuiſſe in menſis ſuis ſacra facere, parentationem tamen, non ſacrificium, ſacra facere, inquam, Salinorum impoſitione, vel ſigillorum alicuius dei: putà, Herculis vel aliorum, Arnob. 2. Statius in ſyluis. Martialis. Inde Didoni apud Virgilium libatio in menſa. ac proinde parentatio etiam in loco non ſacro, ſacrificium in ſacro tantùm perficiebatur.

Menſa] *tenebat aram*) aræ primùm anſæ: quòd eas à ſacrificantibus teneri neceſſarium eſſet. 3. Macrob. 5. & Virgil. Talibus orabat dictis, aráſque tenebat.

Mutas] *ſolebant antiqui duplicare*) idem Feſtus in Solitaurilia.

Manumittis] *ſacrorum cauſa*] In manumiſſionibus, quæ fiebant ſacrorum cauſa, pendebatur auri neſcio quid. vide Feſtum in Puri.

ita edicite, &c.] ea ſolemnia verba manumiſſionis, de quibus in lege 23. ff. de manumiſſ. vindict.

ac pro eo auri x x. *puri probi profani, mei ſoluo*] lege Manilia, teſte Liuio 7. id conſtitutum, vnde aurum viceſimarium Liuio 27. & Lex viceſimæ in l. 2. §. ab hoc 44. ff de origin. iur. huius etiam meminit Cicero 2. ad Atticum 16. Hanc autem viceſimam dominus ſoluebat, pro liberato ſeruo. adde Epictetum apud Arrianum libr. 2. & 3. cap. 16. adeò vt nulla manumiſſio, referente ita Tertulliano, non eſſet vectigalis, eáque manumiſſi viceſimariis *εἰσφέροντες*. (eſt enim ita legendum apud Arrianum 3. cap. 17. non *εἰσφέρωσι*.) inferebant: quod poſtea iis remiſſum à Nerone, Tacito teſte, decimotertio Annal.

puri probi] vide Feſtum in Puri probi.

ſoluo] ſoluit.

Migrare menſa quòd legibus eius ſacra eſſet] in legibus eius, deeſt. S.

inauſpicatum habebatur] Hoc in ſuperſtitione veterum fuit menſas non linquendas, idque confirmat Plinius 29. cap. 2.

cùm ſequitur ſua migrantem pœna] cùm ſegnior ſuaderet cauſſa.

COLVMNA 124.

Menſas aiunt quidam fuiſſe in triuiis] Vnde quidam fuiſſe in triſtibus dicunt, ex libris qui ſunt Rituales appellati. Scal Vt ſit veriſimile, Rituales libros, ea parte qua de menſis conſecrandis in templo edicebant, de auguriis menſalibus (quæ verniſera appellant) de diris ac triſtibus, quæ contrà accidebant, edixiſſe.

triuiales] deæ quæ in Triuiis coleretur, ſi- 60 malè.

ue Dianæ, ſiue Hecatæ poſitæ Idem ait, curiales menſas diei non tam quod Iunoni, quæ Quiris appellatur, poſitæ. ſed quod ei Sabini in curiis ſacrificabant. vide ſ. in Quirites.

Mamertini Ver ſacrum] Vide ſ. ver ſacrum & 3. Plin. 13.

Vt dicerentur Mamertini] vide Strabonem.

Muries] ex hoc loco Nonius, in Satis, emendandus. Porro id genus muriei ex Schedis Seruij nondum impreſsis explicandus. Virgines Veſtales, tres maximè, ex Non. Mais ad pridie Idus Maias alternis diebus ſpicas adoreas in corbibus meſſuariis ponebant, eáſque ſpicas ipſæ virgines torrebant, piudebant, & molebant: atque ita molitum condebant. ex eo farre virgines ter in anno molam faciunt, Lupercalibus, Veſtalibus, Idibus Septembr. adiecto ſale cocto & ſale duro.

Mortua] *flaminicis*) flaminibus.

COLVMNA 125.

Maleuoli Mercurij ſignum) *in Turdellis Roma M.*) Mercurios vel Mercurius.

Maximum Praterem] vide Liuium 7. vide ſ. in Maior.

Marſpedis] *ne Meſſala &c.*) quidquid dubitet Meſſala, conſtat, in formula ſolitaurilium ad luſtrandum agrum ambaruali ſacrificio ſolum Martem nominari, Marſpiter te precor. Porro Marſpiter non eſt filius Martis, ſed Mars pater, qui & Siluanus Catoni 141. Tres autem erant cuique poſſeſsioni ſiluani. Domeſticus, ipſi poſſeſsioni: ruſticus, ipſis paſtoribus conſecratus: Orientalis, cui in confinio lucus erat poſitus. vide authores de limitibus agr. de eo loquitur Cato.

Modo] à modo quodam, id eſt ratione dicuntur omnia iſta commoditas.

Nania] ὀπτάφιον ὠδὴ. Gloſſ.

ἔσχατον μέλος, extremum inteſtinum.

νία] alij ναία, ſcribendum νία.

Nenia dea] vide Ariſt. 6. de animal. 9.

COLVMNA 126.

Nauali coronâ] De Saturnio carmine Attilius Fortunatianus hoc refert, Triumphantes in Memoriam victoriæ ſuæ, Titulos Saturniis verſibus in Capitolio poſuiſſe.

Neutiquam &c.] idem Placidus in Gloſſis.

Nefrendes] ſic Nefrendes porci. Terentio Scauro in libro de Ortographia, quòd faham frendere non poſsint. Et Nefrens infans Placido in Gloſsis, nondum dentatus, quique cibum frendere nequeat, id eſt frangere.

Nec coniunctionem] *nec eſcit*) antea nec eſit, malè.

ed by Google

COLVMNA 127.

Neutiquam] *sed mihi &c.*) hic versus citatur à Cicerone in Academicis sine poetæ nomine.

Cicero]libro de Vniuers.

Nepos luxuriosus] idem Placidus in gloss.

Tuscis] Græcum est etiam vocabulum quo vtitur Apollonius lib. 4. Theocritus Eidyl.17.Eustathius in Δ Odyss.

Aristarchus] aliis Callimachus.

COLVMNA 128.

Nefasti] nephasti V. notantur autem nefasti dies in veteri Kalendario N.litera,vt nefasti priores N.P.

Ne fi pro fine] *in lege dedicationis Aræ Dianæ*)in Schedis veterum inscriptionum extat fragmentum huius dedicationis his verbis, leges huic aræ eadem sunto quæ aræ Dianæ sunt in Auentino monte dictæ.

Nauteam]*Labeo in comment. iuris Pont.*) citatur infrà in Spurcum.

COLVMNA 129.

Nauales scriba] *quibus rem geminent*)quibus remicant. V. quibus remi eminent, vel quibus remi emicant.

COLVMNA 130.

Nudiustertius] *dicitur cælum cauum*] V. Varr.4.de lingua.

COLVMNA 131.

Numere & nunero] adde Nonium c.4. numero 319.

Nuptias]*Parentum*) Funestam. V.Liu.1.& infrà Parici quæstores.

COLVMNA 132.

Nuncupata]alij nuncupatur.

Nundinas feriarum diem esse voluerunt] lege deinde Hortensia factum est, vt is dies fastus esset.1.Macrob.16.

Nuculas Praenestinas] vide Liuium 10.& 13. Macrob.3.Satur.

Nummum ex Graco] vide Pollucem.

Numella genus vinculi] hinc Placidus in gloss.numellatus,id est,numella ligatus.

Nuces] *auspicium fiat secundum & sollistimum*) id displicet Plinio 15. cap.22.& Varroni apud Seruium 8. Eclog. Huc pertinent illa Catulliana,Concubine nuces da:& Virgilius, Sparge marite nuces.

Numam] vide 13.Plin. 13.Liuium 40. Plutarchum in Numa.

COLVMNA 133.

Nouerca Veterannia] Ecterannia.V.Veteres annia.

Nauibus] idem Varro 4.de lingua.

Nauti consulatu.] *T.Sicini Volsi*)vide Dionysium libro 8.

Sepulti in crepidine] hic locus indicio est hîc agi de iis qui intra vrbem sepulti vel combusti, contrà quàm leges XII.Tabul.permitterent.qua de re videCiceronem 2.legib Plutarchum in Problemat.

Noua curia] *vt in iis ea sacra curarent, quæ cùm ex veteribus in nouas euocarentur*) dicam plenius ad l.6.§.2.in fin.ff.de rer. diuis.

COLVMNA 134.

Nixi di.]*mensa*)mensæ tripedi. M.S.nullo sensu.

Ningulus]*atque ite*)atque vt te.

Niger Lapis] *& Quintilium*)ab eo Luperci Quintiliani.vide infrà Quintiliani.

COLVMNA 135.

Nuces mistæ] Mos hic spargendarum nucum habetur in veteri inscriptione quæ extat apud Vrsinum.

Nouendiales feriæ lapidibus pluisse] vide Liuium 1.& 33.

Nonarum]v.5.Agellij 17.

oculissimum]*oculatum Argum*)Græci πανόπτην.

COLVMNA 136.

October equus]vide Plutarchum in Problemat.& Asconium pro Milone.

COLVMNA 137.

Occupatitius ager] de agris occupatitiis, vide scriptores de limitibus agrorum.

COLVMNA 138.

Ortygia nunc]nou.Ant.Auguft.malè.

orbius clinus] Vrbius M.S. vrbicus Liu. 1.

COLVMNA 139.

Ordinarium] *est cùm ait*) pertinent hæc verba ad explicationem verbi Peremere.

Persicus] alij persibus. vide Varr. 6.de lingua Lat.vide in Sibus.

Perpetrat] *imperia qui detinuit patris*]nec pretio quit. Et in Nyctris.

Puteum]vide Varronem 4. de lingua Lat.

COLVMNA 140.

Putitium]Potitium.

Pegasum equum]vide infrà Pegasides.

Porca praecidanea] *praecidarium*) ea præcidaria Mario Victorino. differt autem à præsentanea.

Placenta]*ex tribus pulsibus factã*)id est farre,oleo,& melle, teste Seruio 7. Æneid.

Porriciam] *quod est profanatum*)vide Varronem de lingua Lat.

COLVMNA 141.

Postliminium] *in opinione*)in ditione.ita videtur legendum. Nam & in fragm. legis Seruiliæ, sic est, quíve in arbitratu,dictione,potestate,amicitia.

Propter viam]vide Plaut.in Rudente.

COLVMNA 142.

Puniceum] dicitur etiam vestis nomen. vt apud Horatium in Epodis,&c.

Profusus]vide in Occisitantur.

Ple-

COLVMNA 143.

Plebi ædiles] plebei ædiles.v.l.2.ff.de orig. iur.Dionyſ.Halicarnaſ.lib.6.

Plorare]*Sinurus ſacra &c.*)ita legẽdum,Si Parentem puer verberit,aſt ole ploraſit,puer diuis parentum ſacer eſto.

eſto]eſtod:ita veteres teſte Quintiliano.

Penem canis puris]ſic Gloſſ. cæna pura *μαγειρικὴ* , *ἀφροδίσιος*. vide Auguſtinum in Ioannem.

Poſſeſſio]*ad interdictum venit*) id eſt ad ius, ad Prætorem,teſte Petronio Arbitr.

COLVMNA 144.

Papiria tribus]vide Liuium lib.9.

COLVMNA 145.

Parare inter ſe nummos]pro quo Liuius Sepius dixit, Comparare lib. 30. & 32 & 37.vide Salluſt.in Iugurth.Cicer.1.ad Attic.

Peregrinos interpretor] vide l.2.§. poſt aliquot.ff.de orig.iur.

Polimenta]ita Plaut.in Menæch.polimina Arnob.lib.7.

COLVMNA 146.

Potitium]*decima bouum*)ſic antiqui in foro bouario. De decima quod ait, vide Plutarchum in Problem. vide Varronem 5. de lingua,Tertullianum Apolog. c. 14. dixi ad l.2. §.2. ff.de pollicitation.

COLVMNA 147.

Pratexta bulla] vide Vetrium apud Macrob.lib.1.cap.7.

Porcas] vide Varronem 1. de re ruſtica cap.29.

COLVMNA 149.

Poſſeſſiones]*collidebat*)colebat.Ant.Aug.legendum, poſſidebat,ex libro 15. capite 13.Iſidori.

Poteratur]*in ea qua Gocò eſt cum*)in ea quę eſt,cum.

COLVMNA 149.

Punici non Pœnici) imò ita in columna roſtrata , claſſes Pœnicas : & in fragm. bellum Pœnicum.

COLVMNA 150.

Pellicelationem à pelliciendo] ſeu perliciendo , vt Vel Longus in libro de orthographia monet.

Paſcales oues] quibus opponit Pelitas Tarentinas.vide Columellam lib.7.c.4.v.in Solox lana.

Pronuba] vide Tertullianum in exhortat. ad caſtitat.

COLVMNA 151.

Pilentis]vide ſuprà Matronis.

Pullus] antiqui autem puerum quem quis amabat pullum eius dicebat : idem Placidus in Gloſſis.Arnob.lib.4.

Puls] vide infrà in Tripudium.

COLVMNA 152.

Pullarium]hoc verbo vtitur Liuius lib.10. Valerius lib.1.c.4.

Publici augures] vide in Publicus ager. vide in Quinque genera ſignorum,Ciceronem 2.de legibus.

Templo cœli regionibus deſignato]Templum dicitur hîc, locus manu deſignatus in aere, poſt quem factum illico captatur augurium, teſte Seruio 1.& 6.Æneid.

Iuno qui quirinal appellatur]vide Seruium Eccl.9.

Picus rex]vide Lactant.lib.1.

Pollubrum]vide Nonium.

Publica pondera octier]alij oitier, alij vtier.

COLVMNA 153.

Pecuũ M. Cato] in oratione pro Rhodienſib.quæ extat apud Gell.lib.4.cap.7.

Procum]*in iudice condocando*] id eſt adeundo vel eligendo.

Prærogatiua centuria] Sic Auſonius in gratiarum actiõn.prima.

Praciamistatores]*abſtineant ſe opere*)ab opere ſe abſtineant.

COLVMNA 154.

Procincta claſſis] vide ſuprà Endo procinctu.

Proſimurium extra Auentinum, nunc etiam intra ædificia]mõs Auentinus olim extra Pomerium , deinde à Claudio intra Pomerium receptus,de quo Tacitus libro ſecundo. adde Varr.lib.4.de lingua Latina,Liuium lib.1.Vopiſcum in Aureliano.

COLVMNA 155.

Penus ſegetibus ſepius]egetibus ſeptus.hãc lectionem confirmat Ouidius 4. Faſt.loquẽs de æde Veſtæ,de qua hîc illo verſu, Et paries lento vimine textus erat.

COLVMNA 156.

Purimenſtrio] purimenſtruo : Sudæ *μιαρωτάτῳ*.

Pollucere merces piſces]vide Plinium libr.31. c.1.vbi de piſcibus pollucendis.De pollucendis mercibus,vide Varronem lib.5. de lingua Latina,Tertullianum Apologetic.c 39.

Pecunia]*appellatur Lucaria*) huc pertinet fragmentum vetus Senatuſconſulti , in quo inter cætera leguntur, V.F. De Lucari Iudorum Sæcularium.

COLVMNA 157.

Quirites]*in funerib. indictiuis*)in funerib' indictiuis.vide 5. Indictiuum. adde Varr.lib.6. de lingua Latina,& infrà Simpludiaria.

COLVMNA 158.

Quintipor]vide Plinium 33.c.1.

Digitized by

COLVMNA 159.

Quando Rex comitia sic]legendum ita,quãdo Rex comitiauit,vt apud Paulum.

dicuntur]edicuntur. Nam & ita Varro suprà de lingua Latina.

COLVMNA 160.

Quando stercus delatum]*aluum*)cluum.nã & ita Varro 5.de lingua Latina.

COLVMNA 161.

Quot serui tot hostes] *Benificæ*) alij beneficæ: de quo vide Macrobium 1.Saturnal.

COLVMNA 162.

Rufuli]videndus Asconius Verrina 2.

Romani]*artificum*)alij,artificium.

equitando]vide Dionem lib.43.

paribus]fortè hæc vox ita accipienda est, vt apud Virgilium prima pares ineunt.

Rubidus panis]*& parũ coctus*)vt percoctus. Est enim recoctus Isidoro c.2.

Romanam portam] quæ Romanula Varroni 4.de lingua.

COLVMNA 163.

Rutilium Rufum]Rutilius vel Rutulus Rufus.adde Varron.4 de lingua.

COLVMNA 165.

Romam] eadem extant apud Plutarchum in Romulo.

COLVMNA 166.

Romam ante Romulam] Proprium Romæ nomen vetitum publicari: atque ob id Vertranius Soranius neci datus. vide Solinum capite 1.

Romanam portam quæ & Romanula]Varroni 4.de lingua.

COLVMNA 167.

Ruminalem]vide Varronẽ 2. de Re rustica cap.vlt.Nonium in Numa.

COLVMNA 169.

Radere genas]vide Serunum in 12. Æneid. & ea quæ scripsi ad ll. 12.Tab.

COLVMNA 170.

Ratumena porta]vide Plinium 8.c. 43. & libro 18.c.2.

Reconducta]alij reconducie.

COLVMNA 171.

Refriua]*reuirtico*)alij è tritico.scribendum reuertantur.

Remurinus] vide Dionys. Halicarnas. 1. & Plutarchum in Romulo.

COLVMNA 172.

Regifugium] *Tullius*) Iulius:& ita Macrobius in Saturnalib.

Saliares]*virgines*)vide infrà Salias virgines.

Statim fugit]vide Plutarchum in Probl.Ouidium in Fastis.

Quando Rex] vide Varronem 5. de lingua.

Relegati]*Senatusconsulto*)Senatusconsulto.

Magistratus]magistratuum.

Religiosus] *& alij senes*) Allienſis dies: de quo vide Liuium lib.6.

COLVMNA 173.

Repastinari]*abstinus*)obstinui:vide s.inObstinato.

COLVMNA 174.

Reses & residuus]ita Placidus in Glossis.

Somno] alij,sumnos: antiquè,vt fruns pro frous.

Pacuuius]alij Pacuius,antiquè,vt fluius pro fluuius.

COLVMNA 175

Remanant]reuitant,& ita apud Plautum in Captiuis.

Desunt riuos, campósque remanent] deserunt cliuos,campósque reuitant.

COLVMNA 176.

Religionis præcipua] *Marco Æmilio Lepido*) vide Valerium 4.c.2.

Quint. Fuluius]adde Liuium lib.43.

Ti.Sempronius]vide Valerium 6.cap.5. Ciceronem 6.de Repub.Agell.lib.6.

L.Æmil.Paulus] Lucius Æmil Paulus.vide Liuium in epitoma libro 46. Plutarchum in Paulo.

P.Corneli Scipionis &c.]vide Plinium 34.

M. Valerius Messala] vide Plinium 17. cap.26.

In ara ipsa Iouis]alij in ara Iouis.anteà malè,in capite bis.

L. Cornelij Lentuli] vide Valerium libro 9.

P.Afritani Luci Mummi] vide Ciceronem lib.2.de Oratore.Plutarch.in Apoph.

Q.Fului nobilioris] huius censuræ nulla extat memoria in veteribus monumentis.

Q.Pompeij]vide Plinium 7.cap.43.

COLVMNA 177.

Romanos]vide Dionysium Halicarnasseum lib.1.

Ridigo]*nauibus ambulabant*]ita locutus Cato in libro de re rustica c. 1. quin etiam Cicero, maria ambulauisse dixit, Xenophontem imitatus.

ambulabant]ambullabant.nam Ennius, vt sæpius geminauit literas, vt s. habuimus in Solitaurilia.

Respublicam] *Caius Gracchus*) vide Ciceronẽ in Bruto.

Recipie]recipiem.

COLVMNA 178.

Rustica Vinalia] vide Varronem 5. de lingua. Plinium 9. cap. 7. Plutarchum in Problemat.

COLVMNA 179.

Suppum] alia significatione sumitur hoc verbum apud Isidorum 18. cap. 65. proiactu quodam in tesseris.

COLVMNA 181.

Sublicium]*vocabulo Volscorum*)Latinis verò sub-

Digitized by Google

verò Sublicæ.vide Vitrum.3.cap.3. legitur tamen apud Salluſtium libro 4.ſublices.

Subereſ)vide j ſuber:Iſidorum 17. cap.17.

Siſcernū]vide Non. & Placidū in Gloſſis.

COLVMNA 184.

Surum)vide s̄.in Crebriſuro.

Scyrium)alij Surium.

Summuſſi]apud Seruiū in fragmentis muſſare pro tacere,& murmurare accipitur.

COLVMNA 185.

Solatium)*arquato*)vide Noniū in Arquatus.

Soſpes)*parentem & patria*) hic titulus tribuitur Cæſari in denariis argenteis.

COLVMNA 186.

Ad patriam ſoſpes) ſumptum ex Homero αὖθι ἵνα πατρὶς ἐοῦσα.

Sucreſilla)vide in Todi &Crocotilū Varr. lib.6 de lingua Latina.

Suburanam tribum)vide in Suburam.

Succidanea boſtia) vide Agellium 4.cap.7.

COLVMNA 187.

Sulci Veſtium)dictum.

COLVMNA 188.

Superſtites]vide Seruium lib 3 Æn.

Supernati]alij Supernata. & ita Politianus in Miſcellaneis,cap.73.alij legūt expernata.

Supremum]*belli & armorum manuers potens*) Mars hic belli potens dicitur, vt apud Horatium Venus Cypri potens

Subſidium)vide Præſidium.

COLVMNA 189.

Subſiles]vide in Ipſulices.

COLVMNA 190.

Subuerbuſtam Verubus vſtum) verberibus vſtam.Sic apud Horatium,vſti virgis.

Supplicia ſunt quæ caduceatores portēt)Hoc ſignificatu ſupplicium ſumitur apud Salluſtium in Iugurtha.

Sumus capite aut &c.)ea ſignificatione vox ſupplicium ſumitur apud Iſidorum 5. & 25.& 6.cap.28.

COLVMNA 191.

Suſes) vide Ʒ in Meritauere.

Sub vitem)*ſubiicit*) alij ſubit.alij ſubmiſit.

Supa) alij ſupat.

Olam]alij ollam.vide in Solitaurilia.

COLVMNA 192.

Struere adicere]alij adiicere.

COLVMNA 193.

Stipem]Stipem Gloſſæ ἐλεημοσύνην.

Stirpem in maſculino genere] vide in Nautiorum:Cariſium lib.1.

Stipes)*haſtium*) alij oſtium, ſic s̄. in Scrupi hoſtreis pro oſtreis.

COLVMNA 194.

Satura]in fragmento legis Seruiliæ ſic eſt, extra quam ſeu quid in Saturam fertur.

Suber arbor ac ſuberies]vide in Suberies.

COLVMNA 195.

Sterilem mulierem]*capit*)alij concipit.

Seplaſia aut ſeplaſium] vide Nonium in Seplaſium.

Pomponius in Adelphis] citatus ab eodem, Nonio,in Datatim.vide in Seplaſia.

COLVMNA 196.

Sanctum]vide Macrob.in Saturnalibus.

Saccomorum] Sycconiorus Iſidoro libro 7. cap.7.alij ſaccomorus.

Sacrem]Plautus.in Menæchm.

Syncers]alij Synuri,ita apud Plautum.M S.

Sacrificulus]*ſicinius bellutus*) imò Manius Papirius,teſte Liuio & Dionyſio.Sed fieri poteſt vt Feſtus,aut potius Verrius,alios authores ſecutus ſit.

COLVMNA 197.

Sacrata leges]vide in Publica pondera.

Sagmina]*inſacratum*) Cicero O fides alma apta pinnis & iuſiurandum Iouis,

COLVMNA 198.

Sanates]vide Feſtum in Sanates.

Sani ſorcti]alij ſanati facti : alij ſani forctique,adde Feſtum in Fortis.

Sarlis vineis]vide in Sarpinntur.

COLVMNA 200.

Scauum & in bona]Plaut.in Pſeudolo, Bona ſcæua eſt mihi.adde Varr.6.

Saperdæ]*ſapientem etiam ſignificat*)Varro apud Nonium in Saperdæ.Omnes videmus nobis belli,feſtiui,ſaperdæ.

COLVMNA 201.

Saluares]*paraſiti Apollinis*) vide Athenæum libro 6.

COLVMNA 202.

Salias Virgines]vide in Regifugium.

COLVMNA 203.

Seculares ludi]vide Acronem in Horatij carmen ſeculare.

Operatus tribus diebus totidemq; noctibus] vide Acronem dicto loco.

Scutisum]*ex Græco*)ἐνῶτες.

In pōpa aliud dicimus ſcutilū]vide Mādut⁹.

Squalidum]*quod proximè ad ſimilitudinem ſquamæ piſcium accedit*)idem Agellius 2.c.6.

Schoeniculæ]vide ſupra in Proſedas.

Scorta]*ex pellibus facta ſcortea appellantur*) idem Varr.7.de lingua Latina.

Scapteſula]*ſulphur* Græcis θεῖον.

COLVMNA 204.

Spetile)*ſuis*) ſueris Varro.

Spirit]*vlo ſpexit de montibus celſis*)Vltro ſpexit de montibus celſis. Pompon. Lætus: alij pro,vlo,legunt,ſedulo,vel paulò.

COLVMNA 205.

Scrapta]ſcrantiæ.Varr.lib.6.de lingua Lat.

Scrupi]*in Andromacha*) ita apud Nonium in Scapres.Alij, in armorum iudicio legunt.

Aſperi] alij aſpera.

Scribonianum)*puteal*) hoc ipſum Scribonianū puteal expreſsū eſt in argēteo quodā denario cum inſcriptione, puteal Scribonian.

Digitized by

entea atria)ante atria.nã & ita ſ. in Tablinũ.

COLVMNA 206.

Sceleratum vicus]vide ſ.in Orbius cliuus.

Sexagenarios]*ſcirpeas hominũ effigies,&c.*) vnde Dionyſ.lib.1.

COLVMNA 207.

Simpludiaria] vide ſuprà Indictiuũ funus.

Sinistra aues]vidẽdus Plutarch⁹ in Problẽ,

à deorum ſede] ab hoſpitiorum ſede: ſic enim apud Varronem 5.de lingua Latina.

Senatores] vide Agell.3.cap.8.Liu.26.c.35.

Septentriones] *Ennius*)plenior extat verſus apud Varr.lib.6 de ling.Latina.

COLVMNA 208.

Septimontium]vide ſ. in Sacrani.

Siſus]*Praterii*)alij curatoris,vt in lege Manilia apud ſcriptores de limitibus agrorum.

Siparium] idem Iſidorus,19.cap.13.

COLVMNA 209.

Seruorũ]*ſeruos*)alij ceruos.v.Crinitũ19.c.18.

Siſpitem Iunonem]alij ſoſpitem.

COLVMNA 210.

Saturno]*ſacrificiũ fit capite aperto*)idẽ ſuprà

Metellus]de quo v.3.Macr.13. (in Satur.

Claudium augurem]Vide Liuium 45.

Iuſſiſſet] *adeſſet*) Nam in auguratione eius qui augur creandus eſſet, alius augur adeſſe ſolitus erat.de quo vide Macrob.lib.4.in Indice.Liuium 36 Suetonium in Caio.

Sacra ſibi familiaria]de ſacris familię Claudiæ vide Feſtum in Propudianus capite 12.& Macrobium lib. 1.cap.16.

Scaptea)de qua.v.Plin.& Liu.

Stellatina tribus] *Vrbe Capena*) vide Plinium lib.3.ſunt qui etiam legunt hoc loco, regione Capena.

Sabini] *quod ea gens* P P.) in argenteis denariis.D P P.ſignificant deos penates.

COLVMNA 211.

Cella Curulis locus in Circo datus eſt Valerio Dictatori]vide Liu.lib.2.

Semica cauſa]*M.Porcius lato de re*)M.Cato de re ſoria.ita citatur ab Agellio 10.c 13.

Spicunt]*in ea quam habuit in Q.Thermum de ſeptem hominibus*)citatur oratio de decem hominibus & in Termum ſæpe à Feſto.& ab Agellio 13.cap.14.ita vt hîc pro ſeptem hominibus ſit legendum,decem hominibus.

Spatiatorem] citatur hic locus ab Agellio, 7.cap.12 paulo aliter,ſed corruptè.

Strata ſacrificia]*de ſacrificio commiſſo*)ita legitur apud Agell.7. cap.12. de ſacrilegio cõmiſſo, ita legitur in Prohiberi cõmitia ſ. & in Epitoma Pauli.

COLVMNA 212.

Sacramentum]*poſt hoc factus erit*) alij poſt hac: alij,poſt hanc legem rogatam.

Quicunque facti erunt] quicũque ex hacce.

Id aes dici ceptum eſt]idem Varro.

Sextantarij aſſes]*quod propter bellum punicũ*)q̃ per bellũ Punicũ. ita legit Hermolaus.

Sextãtarij per quos eũ ſolui cœptũ eſſet,&popul⁹ aere alieno liberaretur]vt popul⁹ aere liberet.

Septuẽnio quoq; anno vs⁹ eſt vt priore numero] ſeptuennio quoq; quod eo vſus eſt vt priore

Seſterts]vide in Sextantarij. (nummo.

COLVMNA 213.

Solida ſella] vide in Silentio ſurgere, adde Liuium lib.10.& in Silere.

Expreſſe]ita antiqui, per S ſimplex.

Silatum iantaculum) ita in quibuſdam, vt & infrà,iaiuni:& in gloſſario,iantat.

Suffragatores]*notabat appoſito pũcto*) antiqui ſuffragia non ſcribebant,ſed pũcto notabãt, teſte Porphyrione in illũ Horatij verſum, omne tulit punctũ:adde Cic.pro Cn. Plancio.

Struppi]vide ſ. in Stroppos.

Seceſſpitam eſſe Antiſtius Labeo ait ferreũ cultrum]Suetonius in Tyberio,inter Pontifices ſacrificanti pro ſeceſpita plumbeum cultrũ ſubiiciendum curauit.

Quasm ſacrario] Sacrariũ templi locus ſecretior erat:vt adytũ, locus ad quẽ nulli erat aditus,niſi ſacerdoti. In eo res ſacræ reponebantur l.1.ff.de rer.diuiſ.Seruius 2. Æn.

Rediculo)reticulo. natus hic error ex antiqua conſuetudine ponendi d.pro t.

Tuba)id eſt tubi.antea,nube.

In templo Bonæ deæ] non quod vltra Bouillas in via Appia fuit (cuius pro Milone Cicero meminit)ſed quod in Auentino, cuius P. Victor facit mentionem.

COLVMNA 214.

Siniſtrum]vide ſ.in Silere.

Stipatores]*deſtituantur*)ita apud Agellium 10.cap.13.alij conſtituantur, alij deſtinantur.

COLVMNA 215.

Tappata]alij tapete.v.Non.

Tauri ludi]v.in Talipedare.

Tribunitia rogatione]*Aelius in* XXI. *ſignificat verbor.*)ita citatur ſ.in Poſtliminium.

COLVMNA 216.

Taurea]vide Varr.2.de re ruſt.c.5.

Tullios alij dixerunt eſſe Silanos] pro Syllanos gloſſę Siluanos legũt,in quibus Siluanus exponitur *quod*.c.in lege Fundi 17.ſ.itẽ cõſtat ff. de act.empti. Siluani dicuntur perſonæ ex quorum roſtris aqua ſalire ſolet.

Topper]*humanũ*)homonẽ. ita in Hemona.

Topper vt ſit patris eiecit iras)alij eiecit ira, alij,pater eiecit foras.

Torrens)vide Varr.1.de re ruſt,cap.2.

COLVMNA 217.

Tutulũ)*forma metalli*)alij formam è tali:alij forma è tali.adde de Tutulis Varr.lib.6.& Tertullian.in lib.de Pallio.

Tuguria Valerius in explanatione Duodecim)ita citatur in verbo Senates.

COLVMNA 218.

Tumultuarij)vide Seruiũ initio lib.8. Æn.

Domeſticum)id Cic,8. Philippica Italicum.

Teſſa)vide Varr.lib.8.

COLVMNA 219.

Tonsillam] *Phœnidis*) ita apud Nonium. alij Phœnissis, malè.

COLVMNA 220.

Tablinum] *atrium*) vide suprà in Scribonianum.

NOTÆ IN SCHEDAS.

COLVMNA 221.

Manubiae] vide Acron. in Horatium lib. 1. Odar. 11. & Seruium libro 1. & 11. Æn. & suprà in Triculcum.

COLVMNA 226.

obiurare] vide suprà in Obitu.

Ommentans] id est expectans, ita enim gloss. à mantando, id est manendo. adde Nonium in Mantat.

COLVMNA 227.

Obstitum] *qui deo deaque*) qui deo qui deæ. alij, siue deo siue deæ, ita Macrobius 3. Satur. 9. Cato de re rustica c. 89. Agellius 2. c. 28. Arnobius lib. 3.

Obsidium] *obsidium cepit*) Sic Tacitus libro 4.

COLVMNA 228.

Optima lex] *magistratuum*) magistratuum.

Ut optuma lege] de antiqua formula, Vti quod optuma lege fuat, vide Agellium 1. c. 12. Liu. lib. 9.

COLVMNA 230.

Oppidorum] *Cato*) hæc vox dispungenda.

Pa pro parte] sic apud Ausonium, do pro domo.

Praedetiunt] alij prædutiunt. vide suprà in orcus. sic veteres exfociunt.

Triuiclioes] id ita dicitur, vt Aboloes-

pilare] *sunt qui Graecae originis*) nam Græci fures φιλήτας dicunt ita scribendum. Seneca lib. 7. epistol. 12. filistas vocat.

Picati] *Dori*) imò Bœotij, si verum dicit Hesiodi antiquus interpres in Theogonia.

COLVMNA 231.

Petrarium] *Leuius*) alij Liuius, alij Læuius ex Agellio 11. c. 10.

Pisalitem] alij pisatilem.

COLVMNA 234.

Tagax] *& Mutonis, &c.*) ita legendum & Mutoni manu perscabere posse tagacem.

Tabionis] *rabit*) alij rupit, alij raptit. vide suprà in Pationem.

COLVMNA 235.

Tappulam] alij tapullam. v. in Sodales.

Tripudium] vide suprà in Puls.

Tintinnare] *molae*) alij mollem.

COLVMNA 236.

Tentipellium] *indéque*) dij idem.

Vici appellati, item magistri paci] antiquè, pro magistri pagi. v. suprà in Orcus. sic antiqui dicebant leciones.

distributa inter se distanti nominibúsque dissimilibus] hæc verba desunt quibusdam.

in Oppidi Vicis] in oppidi vicani.

Viginti quinque] Vide Agellium, 20. c. 1. 6. Plin. lib. 1.

Victimam qua Vincta ducatur] alij vitta legunt. Nam vittati boues ad aram ducebantur, teste Seruio 2. Aen. alij legunt, victa.

COLVMNA 237.

Via] in hoc fragmento agebatur de viis muniendis, & lapide sternendis, & de iure per eas iumenta agendi.

Vastum] vide Non. in Vastitudine.

Ve Victis] *adpenderetur*) pensum.

Brennus Rex] alij Brennus dux.

Vira] vide Varron. 4. de lingua.

Vrnat] Placidus in gloss. oburbat, circumscribit.

Vngulus] *nacta est qui eorum requireret*) nacta siquis requirit.

ebrso] alij elirio.

COLVMNA 238.

Vindicia] *ter arbitros tres dato*) prætor arbitros tres dato.

NOTÆ IN FESTVM & Paulum.

Abacti qui coacti deposuerunt imperium] vt abacti magistratus qui per vim depositi: ita in iure abactus venter. Paul. 4. sent. 9. §. aborsus (qui Græcis ἐκβεβλημένος 31. Eclog. 6.) qui per vim electus, dicitur. Ad eundem modum oues abactæ, porci abacti l. 3. ff. de abigeis. abacti caballi Cassiod. 8. variar. 32. nam vt sæpius vis in abigeatu admittitur l. 1. §. 3. ff. de abigeis.

Abalienatus] Glossis Abalienat ἀπαλλοτριῶ. Abalienata ἀπαλλοτριώσιν, sic in l. 8. ff. de alienat. iudicij mutandi. iudicij mutandi causa abalienare. & in l. 38. in f. ff. de leg. 3. prædia. abalienare dicitur. adde infrà Alienatus. adde legem Alienatum. 67. ff. de verborum significat. Ciceronem in Topic.

Abambulo] Glossis Abambulo ἀπ' ἰδίου ἀπέρχομαι.

Abarcet] vide infrà Arcere.

Abauus] Glossis πατρὸς πάππος, in iure proaui paterni aut materni pater. l. 10. quarto gradu 15. ff. de gradib.

Abditiui, abortiui] Abditiuus qui & auulsus Glossis & ἀπαλλοτριῶν, quasi Abeditiuus aut malè editus, Eadem ratione subditiua, Arnob. 5. non tantum mystica sed suppositia. & Glossis subditiuus ὑποβολιμαῖος. id est suppositius & subdititicius & ὑποβλητικός. Est etiam

Digitized by Google

qui hoc loco legit, Abactiui, à partu abigendo, vt in l. 4. ff. de extr. crim. l. 8. ff. de sicariis, l. 9. ff. de pœnis. alij, Abductiui.

Abemito] emere pro accipere) idem in Emere infrà hinc surremit, sumpsit, infrà in Surremit: & surempsit, sustulit. infrà Surrempsit. Sed & Glossæ Abemit, ab eo accepit ἀπέλαβεν.

Abgregare. Glossis ἀπαγορεύειν, διαχωρίζειν.

Egregius] idem infrà Exgregiæ.

Vt Pecunia] idem in Peculatus.

peculia] vide infrà Peculium.

Abietaria negotia] abietaria negotiatio.

quam materiam] quam materiariam: alij materiationem. ego ita lego, quam materiaturam. Hoc enim verbo vtitur Vitruuius 4. ca. 1. ea Græcis ξυλοφορία (Galli minutiariam vocant) vnde ξυλικὴ Cedreno. Propius est huic loco, quod idem appellantur Matricarij Nouell. 13. c. 1. quasi materiarij. ac vix scio an corruptè inibi legatur Matricarij pro Materiarij. Cæterùm Materia id dicitur, vnde fieri potest ædificium (quam Græci ὑλοτομίαν ὕλαν. 2. Eclog. 2. cap. 171.) ac proinde ligno (quod comburendi causa paratur) opponitur l. 12. ff. de vsufructu. l. 18. §. 2. ff. de pignoratitia. l. 14. ff. de periculo. l. 47. ff. de act. empti. l. 55. l. 56. l. 57. ff. de legat. 3. l. 167. ff. de verborum significat. Est autem materia Glossis ὕλη ξύλων ἡ ἰτέων. atque ita potest accipi 19. Eclog. 6. c. 7.

Abiisse pro adiisse] pro obiisse rectè. nam & infrà Abitio pro morte.

Abitionem &c.] hinc abiit pro obiit suprà Abiisse. Idque dicebant veteres δεισιδαιμονίας vitandæ gratia. Plutarch. in Cicerone. Tertullianus de testimonio animæ, Si de aliquo, inquit, iampridem defuncto, tanquã viuo, quis requirat, præ manu occurrit dicere, *Abiit iam & reuerti debet*. Inde est quòd in Titulis monumentorum nunquam Obiit vel mortuus est, sed semper, vixit. vtebantur & hac formula, beatum esse. vide Ammianum 25.

Abnutare sæpe abnuere] est enim frequentatiuum Abnuto. sumitur etiam plerunque pro negare. hinc simplex abnutiuum in l. 83. ff. de verb. obligat. Caper in libro de orthographia, confessiua vox sit, ex duplici voce abnutiua, vt non nolo. id Glossis οὐκ ἐθέλω, & abnuitio infrà in verbo In & abnuit infrà in Pro. cui ibidem opponitur adnuo. vnde Adnutuum Glossis κατανευτικόν.

Ab oloes pro ab illis] potest hic locus etiam ita accipi quasi diceret τὸ oe pro i apud veteres vsurpatum: sic infrà Loebesum pro liberum: Loebertatem pro libertatem. vide infrà Loebesum. sic infrà Pilumnoe, & pobloe, faseinoe, pro Pilumni, pobli, fascini: & alibi infrà in Plorare, ast oloe ploraſſint. Sed verisimilius mihi fit, alio fine id à Festo dici, nempe vt ostendat oloes pro illis dictum à veteribus, tunc cum abhorrerent à geminandis litteris. id quod sequẽtia satis ostendũt. probantur autem euidentissimè infrà in Ollic.

Aborigines quod errantes] dicti igitur quasi aberrigines & à montibus, quos Græci ὄρη vel quod χωρίζειν, id est auctores generis. Nã & Glossis αὐτόχθονες. Sic origines Sallustio sunt, quas Græci μυθολογίας vocant. tametsi alio sensu μυθολογίαν in lege 4. §. ff. de off. Proconsul. pro capite prouinciæ. Cuiusmodi vrbem Ammianus matrem vrbium. Curtius maiorem patriam vocat. eam autem rationem ad vrbes reliquas habebat, quam Metrocomia μητροκωμίας.

Abortarium] hîc in neutro, vt in lege 20. §. 4. ff. de adquir. hæred. dicitur & Abortus in lege 2. Cod. de posthumis: & abortio. l. 18. §. 5. ff. de pœnis. fit autem circa tempus pariendi, vt Aborsus circa tempus conceptionis, de quo vide Nonium.

Abrogare] abrogo. Glossis Ἀποκωλῶ. ἀκυρῶ. add lege 102. ff. de verb. signif.

Aceratum] vide infrà in Acus, palea: & in Obacerare. Nonium in Acerosum.

Acerra. alij dicunt aream esse thurariam] vnde Glossis Acerra, Acceptuaria, Turibulũ, & λιβανωτὸς. Turibulũ verò alibi θυμιατήριον.

Acetare pro agitare] ac proinde c in g mutatur propter affinitatem & cognationem litterarum inter se: vt in κυβερνήτης gubernator: κυβὸς gobius. vide Priscianum libro 1. Ea re fit, vt cùm agitandi hîc mentio fiat, pro acetare, legendum putem, Acitare, non Acetare.

Acieris] Aceres Gloss. ἀλλοιοφόρους ab Acieri, Aciarium σίδηρον Glossis, vbi malè σιμώματα: & in iisdem Denticulum Aciarium σιμωτήριον: iisdem Aciarium diuersa significatione μαχαιρίδιον.

A classis numera] vide infrà Calasis. Glossis Aclassi λύμαται.

Acrumarumma Grensilia ampliora] alij ærumeruma. alij Acrumina. Vetus Acrũ ærũ autensilia. verendum est ne vna dictione legendum sit Macræ rumina, vel Macraerumenta, vt sint in vasis æreis, maiora. Glossis Aerãmenta χάλκωμα Ærementa χαλκώματα.

Actus] *in Comœdiis & Tragœdiis certa species canticorum*) nam scenici agere dicuntur. vide infrà Agere.

modo inter vicinos quatuor pedum latum) Hinc mirum videri potest quare Iauolenus viæ latitudinem legitimam fateatur: latitudinis arbitrariam faciat, in lege, certo generi 13. §. latitudo. 2. ff. de seruitutibus rusticorum prædiorum.

in Geometria maiorem partem iugeri id est cxx. pedes) idem Boetius 2. de Geometria & Epistol. 38.

actuosi] axitiosi v. infrà Axitiosi.

Acupé-

Digitized by Google

Acupedium] Aquipedius, vel Agupedius. ἀχαινὸς: vt pegunia pro pecuuia: alij legunt, Acruſpedius.

Acus palea]v.infrà Obacerare.

ſubſtruendum]ſubſternendum.

Idem in eodem]Idem eodem.

Primo] Primò.

Argillam mixtam acere) vide ſ. Aceratum & Obacerare.

Acus dicitur] *vel etiã ornatrix dicitur*) Acus inter alia ſignificat ornamentum capitis.l.25. §. 10. verſ. ornamentorum. ff. de auro. Conſtantinus in lege 1 Cod.Theod.de repudiis,ſi præter hæc tria crimina repudiũ marito miſerit, oportet eam vſque ad acuculam capitis in domo mariti deponere. Id diſcerniculum Latinis : Græci κεκλιδία.Gloſſis Acucla. *ἀκρὶς*.

Ornatrix]vide legem 49.& 1. 65.§.ornatricibus ff.de legat.3. Græci κοσμητείας & κομμωτείας vocant. quo nomine Fabula edita eſt à Nævio.Iiſdem ornamentarius κοσμήτης & κομμωτής.

exercetur quoque inſtructio)falsò hîc Feſtus legiſſe videtur,acum pro acie.

cùm farcire]quia ſarcire.

ἀκάθαρτος] *ἀκάθαρτον*.

Adaſia] *anus recentis partus*)& maior natu. Iſidoro in Gloſſis.

Adaxint]vide Nonium in Adaxint.

Adcenſi]vide infrà in Adſcriptitij.

Addicere damnare eſt] inde Addicti, pecunię damnati.Valerio 6.c.1.Quintiliano 5.&7.

Addubanum,Danubium] Ad Dubanum,ad Danubium:vel ad Danuuium.A.id eſt ad Danubium. Alij ad dubienum,ad dubiũ. vt dubienus ea forma pro dubius ponatur,qua ſociénus pro ſocio apud Noniũ. Poteſt tamen & ita legi,Ad dubenũ,pro,ad dominum.vide infrà Dubenus.

Addues]veteres adduo pro addo: vt venũduo,pro venundo: creduo,pro credo.Gloſſæ Adduo *προσθῶ*.

Adeo]*idẽ ſignificat quod accedo*]Gloſſis *προσέρχομαι*.

quod uſque eo]ea ſignificatione vò Adeo ſumitur l.8.ff. de iuriſdict. l.7.§. 6.ff. de pactis: ſed & eadem ratione apud Nonium legitur, Ad quo, pro inquantum : & Gloſſis Adeo ἐπὶ τοσοῦτον ἐπὶ τοῦτο.

non quidem ſecundum rationem] hoc vult Feſtus,neglecta ratione,particulã Ad:in verbo Adeo,iungi alteri caſui quàm accuſatiuo.

Ad extam]ad exitimam.ita legendum cẽſeo : mihíque fidem facit id quod infrà legitur in Extimum.

Adfabrum]à quo adfabrè Gellio 7.c.7.Affabrè Gloſſis *κομψῶς*.

Adfatim]Gloſſis *μυριοπληθῶς*, *ἐπὶ πᾶς μετρεῖται ὕδωρ*)Homerum exprimit,qui in Odyſſea ſcripſerat, *ἐς ἅλιον ἶσαν*, id eſt *ἀμέτρητον* :ſic primo feudorũ 5.cum aliqua turpiter ludere, nihil aliud quàm quod paulo antè dictum fuerat, adulterare:&,vt verboFeudiſtico vtar Cucurbitare.

Adfectare] v.l.8. in f.ff.ad l.Aquil.ſic adfectatæ tutelæ §.item tria Inſt.de excuſat.tutorum *ἐπιθυμοῦσι*. Theophilo ibidẽ. Adfectare apud Nonium etiam ſignificat,afficere.

Adfines in agris vicini]ea ſignificatione ſumitur in l. 12.ff.finium regundorum.Gloſſis Adfinis *ἀγχιστεύων*.

conſanguinitate coniunctis] Gloſſis Adfinis *ὁ κατ' ἐπιμιξίαν συζυγίας*. v.l. 4.§.3.§.4. ff. de gradibus,l. 17.Cod.de Nuptiis.§.6.Inſt.de Nupt.

Adgrettus] Adgretus. vide infrà Egretus: dicitur autem vt mertus,pultus.

Adigas] *dare cogas*) ad rem cogas. vel adire cogas.alij,valde cogas. Cõſtat enim vò,Ad *πλῆθος* addere : vt in Adfabrè Adprimè. v. 7. Gellij 7.Hinc illa in iure,ad iuſiurandum adigere.l.8.in fi.ff.de in ius vocando iureiurãdo adigere.l.31.ff.qui & à quibus,l. adigere iure iurando 6.in pr.& § 3 ff de iure patronatus.

Adlecti]*qui propter inopiam*)Senatorum intellige. Id autem factũ poſt pugnã Cannenſem. Alia ſignificatione Adlecti Varroni dicuntur ſuffecti in alterius locũ. vt & in l. 11. 12.13.Cod.Theodoſ.de ſuſcept. Alijs,adlegi eſt adſcribi & referri in numerum l.3. §.2. ff. de decur.vnde allectio:vel adlectio.l.7. Cod. de incolis.Gloſſ.Ex allectis *ἐκ τῶν λαογραφουμένων*.

nam patres]alij igitur Adlecti à patribus & conſcriptis.

patres]vide infrà Qui patres.

conſcripti]vide infrà Conſcripti.

Adlicit]vide infrà Lacit & Lenones.

Lacit]vide infrà Lacit.

Iulicere]vide infrà inlex.

fruſtrantẽ inducere] fruſtrari ſeu inducere.

Adnixa inhærent] iuuarent.

Adnictat] Adnutat. ita veteres libri. Differẽtiam facit inter illa duo Nonius.Adnictare oculorum : Adnutare aurium vel Labiorum eſſe vult.adde infrà Nictat.

Adoleſcit] Gloſſis *ἀκμάζει*. vnde *ἀκμαῖος* adultus.vide infrà Suboles,Nonium in adolere duobus locis , & in Adoleſcere. huic contrarium Adoleſcit Gloſſis *ἀνακμάζει*.

ἀδηλήσκω] *ἀλίσκω*) Vet. ab oleſco.S. vel ab *ἁλῶ* vel *ἀλῶμαι*.

altare]vide infrà Altaria.

exoletus] vide infra Exoletus.

Oleſcendi,id eſt creſcendi]vide infrà Suboles.

Adoptaritius]Adoptiuus.V.Adoptiti⁹ MS. adoptarius Iſidoro in Gloſſis.

Ador]Græci ἄθυρ,quod nonnullis Adur(alij Adus) cuius genitiuus Adoris, penultima nunc longa nunc breui apudSannium veterem poetam & Auſonium. Gloſſis Adis *σῖτος* adde Nonium in Ador & in Adoreum.

Adorare]vide Nonium in Ador.

significat agere] quin & transigere. v. infrà Nec ibi,si adorat furto.

oratores] v. aliud Etymon infrà Oratores.

Adoream] *Adoriā Glossis Adoria εὐδοξία laudem*) vnde Adoriosus Glossis ἐνδοξος & Ador ium. Plautus, adorea affecit populares suos: aliud autem adoreum apud Nonium.

Adpromissor] adde legē 64.§ 4 ff.soluto.l. 5.§.2.ff.de verb.oblig.l. 43 ff de solutionibus.

Adrumauit] id ἐρυμάζειν Græcis, & Isidori glos.simile apud Nō. Rumiferare & Rumitare *à rumine*] vide infra Rumen & Subrumari: adde Nonium in Rumen.

Adscripti] vide Liuium 4 vide legem 6.l.20 l.22.l.vlt.Cod.de agricolis. (accensos.

Adscriptitij] *ad censos*) v.s. Adcēsi alij legūt *Velatos*] v.ī. Velati,Iidē dicūtur etiā velites.

Ferētarios] v.ī.Ferētarij & Non.in Ferētarij.

rorarios] v.ī. Rorarij & Noniū dicto loco.

Adfectata] Adfectata.

Vel in malā] vide l.9.§.19.§.21.ff.de Iniuriis.

Adferere manu est admouere] adferere,est manū admouere. Ms. afferere manū est admouere.vulgat. (inde enim assertor qui manum alicui asserit eius educēdi gratia ex seruitute in libertatē.vide infrà Sertorē & Glossis Adsertor ῥαψῳδός,ὑπερέτης. Adsertio ῥαψῳδία) alij ita legunt,Adserere,est admouere.

quòd ea] quò ea. (mittuntur.

quæ in terram dimittuntur] quę in terrā deferi dicuntur] sic dicimus adserere arbores. l.7.§.3.ff. de vsufructu. translatitiè verò adserere prolem,pro adoptare: adserere in libertatem,id est libertati:liberis inserere.

opponuntur] apponuntur.

Adsidela] Asidelæ.

Adsiduus] Assiduus,vulgata.& quidem rectius.nam ab asse dando,assiduus,Carisio lib. 1.Gell. 16.cap.10.

Adsipere] *à sapiendo*) vnde Glossę sapit,saporē habet: interdum, actiuè pro saporem immittit. vt apud Tertullianum, Fermentum modicum desipit totam conspersionem.

Adstassent statuerunt] Astassent statuerunt. vulg.Adstassint,steterint.S.

Adtegrare,&c.] Adtegrare est vino sacrificium augere.

Integrare enim&c.] Adtegrum,minus factū Integrare,in statutum redigere.S.vulgata,in statum redigere.

Adtestata] hæc fulgura contraria peremptalibus.vide infrà Peremptalia.

quæ iterato fiebāt] v.ī. Renouatiuū fulgur.

Adtritum] τετρίμμενον) τετρίμμενας alij τετρίμμον. Glossis τετρίμμον,Velum.

Adtubernalis] Attibernalis.vulg.Atturubernalis (Glossis κατωγαίτων) alij Attubernalis. adde infrà Contubernalis,& Tabernacula.

continua] continuè. vulg. legendum puto continuus nisi quis malit hanc vocem vt superfluam atque otiosam dispungere.

pellibus contegantur] v. infrà Cōtubernalis & Tabernacula.l.7.ff.de supellectile.inde pelliones vel polliones in lege vltima.ff.de iure immunitatis lib.Cod.de excusat.artif.

tabernacula] v.infrà Tabernacula:legē 183. l.184 ff.de verb significat.

Adulatio] *iactatio quadā verborū*) iactatio quædam probrorū.ita legitur infrà in dictione Vel tatio.adde Nonium in Velitatio.

Velites] v:Nonium in Veles.

Adulari] Adolari.MS.

compositum ex accedendo & ludendo] cōpositum ex ad & ludendo S. Est autem propriè Adulatio canum blandimētum Nonio: fortasse ὅτι τὴν οὐρὰν κινοῦσι,à cauda qua mota canes accedendo blandiuntur.

Adulterium] adde legem 101. l. 225. ff. de verb.significe.

Adulterina signa] v.legem 30.ff. ad legem Cornel.de falsis: Paul.sentent. 25. §.1. & §. 7. Inst.de pub. iudiciis. Eadē ratione in iure adulterina moneta,monetæ adulteratores, adulterinum testamentum,adulterinæ staterę

Aduocat.vt sæpe vocat] hic iūgenda est significatio verbi Aduocat,quę in l.18.ff.ratā rem. vbi vt aduocare, est aduocatis vel testibus sūptus ministrare,vel negotiis auocari.

Aduocem aduersariū] Glossū Aduoces ἐναντίους. Fortasse legendū Aduorsē vel Aduersem.

A e] A i.scribebāt) idq: frequētissimū poetis.

Aedilis magistratus) hæc vox dispungēda: nam mox sequitur,postea hoc nomen ad magistratus translatum.

quòd facilius ad eū plebi aditus esset] Imò quòd ædibus publicis præsset l.2 §.21 ff.de origine iuris.vnde ædituentes Lucretio.apud Gellū 12.c.10.De ædilibus passim in iure.

Aedilatus] Ædilitas:& in l.17.ff.de cōpens. Ædulitas.

Aedis] *in edito*) in aditu.S.hinc enim ædes Varroni quòd plano pede aditur: vel,vt Tertullianus in libr.de Pallio loquitur, planitus.

ἀφ'ὑψηλοῦ] ἀφ'ὑψοῦ.

ponitur pro omni genere cōstructionis] hinc navem ædificare dicimus l.46 §.2.ff.de iure fisci:& insulam l.27.§.5 ff.de rei vindic.l.11.§.9. ff.de Publiciana.

Aedissimus ædis intimus] hoc Etymō displicet Ciceroni in Topicis.Gellio 12.ca.10 adde eundem 6 c 2.Plin 32.ca.2. Charisium lib.1.

Aedituus] *sacræ ædis tuitor*) sic Theophilus §. Tutoris Inst. de Tutelis. & ita Ædilis accipitur in l.3 § 3 ff. de Tabulis exhib. ob id Hierophylax appellatur in l.28.ff.de annuis.hinc Ædituari in tēplo apud Non. dicitur Glossis Æditilis Νεωκόρος. Isidē νεωκόρος & νεωκόλαξ E-

tuitor] tutor. (dituus

Aegeum] *Aegea*) Ægę.

Aegrum] hinc ægræ mulieris offensam placare.l.vlt.ff siquis aliquem testari.

Aegyptios, Aethiopas] id est nigros & fus-

cos. Ni glossis Ægyptiũ; nigrũ à colore vulturis qui νιγρίτης. vtidem Æguptium φαῦν.

Aemidum humidum] alij timidum, ego vnidum pro humidum. tametsi Aemidum, quidam περὶ τὸ πνεῦμα, vt inflatum significet. Glossis Aemidus πνευματώδης.

Aenatores] Aeneatores. Gloss. σαλπιστὴς Κυρεναϊκῶς.

Aeneolum] Aeneolo. alij Aenulum. Isidorus Enulum.

fit] fit.

Aequidiale ἰσόμετρον. Glossis.

nox dies potius quàm dies nocti adnumerari debet] vide quæ scribam ad l. more Romano 8. ff de feriis & Gellium 3. c. 2.

ἰσημερία] & *ἰσημερεῖον*, vt suprà dixi.

Aequilanium] sic Aequilotium, aequatio Isidoro.

Aerarij à tribuendo ære] Glossis Herarius ταμίευτος. vide quæ de ærario scribam ad l. 42. ff. de iure fisci. alio significatu χαλκεὺς, χαλκουργὸς, χαλκέντυπος. & Artifex seu faber Aerarius.

Aerarium in ade Saturni habuit] Idem Varro lib. 4. in fine. Macrob. 1 Saturnal. 8 & Plutarchus. Glossis Aerarium χρηματοφυλακεῖον.

Aeribus] *ab are, id est aeramẽto dicit Cato*) ab ære quod & æramentum dicit Cato. Glossis æramentum χάλκωμα. Aerementa χαλκώματα.

æramentum] æramen, species ex ære. l. 12 Cod. Th. de operib. publicis.

Aerosam] vt ærosa Cyprus. sic ærosa pecunia in l 102. ff. de solutionibus: vbi dixi. vnde & Glossis ἠρυγινὸς Auriginosus, ab auri colore: & aurosus πολύχρυσος.

Aerumnulas furcillas] vide infrà furcilles.

retulit] reponit.

mulis Marianis] vide infrà Muli Mariani.

oneroses] oneroso.

ἄρυσις] inde Aerumnulæ.

Aeruscare] inde æruscatores, qui æsculatores. Glossis Aesculator χαλκολόγος (qui & Nummularius, ἀπὸ χαλκολογῶ Aesculor.

Aestimata pœna] *ouẽ decussi, bouem centussi*) vide j. Multam, Ouibus, Peculatus. ii. Gell. 1.

Agazones] l. vlt. ff. si quadrupedes. Glossis Equilio & ἱππουρίσματα.

minantes] sic infrà in Agere, & infrà Inigere ante se pellere, id est minare. éstque frequens verbum Hieronymo & legibus Langobardorum, Burgundionum, Alemanorum, sed & legi Salicæ. Ad eam normam Apuleius prominare dixit. & Amianus ad Paulum 1. sentent. 17. actum interpretatur, qua pecora minare consuemus. & in Ausonij versu de Myronis bucula. Ageret iuuencas cùm pastor domum suas, suam relinquens me minabat, vt suam.

Agea via in manu] quæ & Agear Gloss. πάροδος, πάροδος] vide Isidorum 19. Etymol. 2.

Agere] *id est minare*) dixi supra in Agaso.

agi cum eo furti] vide legem 25. & passim ff. de furtis.

indicare] iudicare.

causam ago] & post.

scenici agere dicuntur] vide suprà Actus.

Agina] *qua*) quo.

Vnde Aginatores] Glossis Aginare est πραγματεύεσθαι negotiari, in quibus tamen perperam legitur πρατινιάδης & πρατίδιον, pro πραστιάδης & πραστίδιον. vnde πραστιάζω, Nouella 30. c. 2. & 118. c. 24. Edic. Iustiniani 13. c. 7. At Isidoro & glossis Acinari est tricari: Aginantes exstricanter. alius Aginat διαμφίασιν, στρόφοι, μηχανάσθαι.

Agnus] *communis erat generis*) vide infrà Recto fronte. sic in Numæ legibus Agnus mas, Agnus fœmina.

sicus & lupus] vide infra Masculino & Recto fronte. sic apud Ennium lupus fœmina.

ex Græco ἀνὴρ] ex Græco ἀλάομαι. S.

Agolum] *quo pecudes aguntur*) fortasse à Græco ἀγγεῖον. inde etiam Galli baculum oblongum vocant Gaule.

Agoniam] *quo rex hostiam*) vide Varronem 4. de lingua.

rebus agendis: Agonalia, &c.] rebus agendis cuius festa Agonalia dicebant: & hunc quidẽ in modum postrema huius dictionis explicatæ à Festo verba in hanc sedem aduocãda. S.

Agonalia enim festum statem] dispungenda. Cæterùm Agonalia Glossis Agonaria ἀγῶνα.

Aegonis] Aegonus.

Aegonensis] Agonensis.

Agonium] *id est ludũ ob hoc dictũ, &c.*] Agonium locus est in quo ludi initio facti sunt. ob hoc dictum, quòd fuerit sine angulo. S.

Albegmina] Albegmina, quæ quòd Dijs porricerentur, porriciæ & profecta & prosegmina. Proficiæ Glossis αἱ τῶν δημίων ἀπαρχαί. Tertullianus ea ita descripsit, de opimis & integris superuacua quæque truncatis capitula & vngulas, quæ domi pueris vel canibus destinatis: hinc ablectæ ædes Plauto, derelictæ.

Albe sia] *decumana scuta: & post decumani flustus*] adde infrà Decumana oua: & Decumanus appellatur limes.

Albula] *Tiberis fluuius*) vide infrà Tiberis.

Tiberis] Tiberino.

Alcedo] *Catamitus*) vide infrà Catamitum & Alumento.

pro Nilo, Melo] vide infrà Melo, & Alumento.

Alebria] Alebrius vel Alerius. Glossis ἔξοχος. Alebra, quibus alimur: Alibre, Alimentum.

Aleonem] Tertullianus de fuga. Nescio dolendum an erubescendum sit, cùm inter tabernarios, & lanios, & fures balnearum & aleones & lenones, Christiani quoque vectigales continentur. Glossis κύπτης, Aleo.

Digitized by Google

aleatorem] vide Titulum de aleatoribus. l. 4 §. 2. ff. de ædilitio: l. 225. ff. de verborum ſignificat. Gloſſis κυβευτὴς, κυβόμενος à κύβος, quod eſt Aleo ſeu alea ludo.

ganeo] vide infrà Ganeum.

lurco] luſtro. Vet. & ita legendum Catullo in Mamurram, pro vitor. Facit infrà Luſtrũ, ſed tamen nihil neceſſe eſt mutari, nam & Lurco vox nota: vnde Lurconiana condimenta Tertulliano in libro de Anima c. 15.

Algeo] *conſectus*) collectus.

Alica] vide incerta Verrij Flacci: adde infrà Pollucere merces.

Alicaria] *taberna*.

Profibula] vide infrà Profedas.

Alienatus] vide l. 67. ff. de verb. ſign.

Ali rei] Plaut. in Milite, Nulli ali rei eſt improbus.

Alites] *Buteo*) vide infrà Buteo.

ſanqualis] vide infrà Sanquallis.

immuſculus] vide infrà Immuſculus. alij legunt Immuſtulus. adde 10 Plin. 7.

Aiuta] *ipſos Ioui ſacer eſto*] ipſos antiqui pro ipſus. ſic iidem Conſol pro Conſul: & è contra funtes pro fontes: frundes pro frõdes. vide Velium Longum de orthographia.

Allus] Allex, alij Hallus, vt infrà in dictione Hallus, pedis maior digitus.

Alma, ſancta] ἁγνὴ Gloſſ.

pulchra] καλὴ ἁγνή. Gloſſ. inde Almus iiſdem καλὸς, ἔνδοξος.

alens] θρεπτήριον. Gloſſ.

Almities] ea Chariſio lib. 1. ἀνατροφεῖα Gloſſis αὔξησις ἀγωγή. Almitus αὐξηθείς, ἀναθρεφθείς. Almetes, κῆπος αἰσθητικός.

Altaria] aliud Etymon vide ſuprà Adoleſcentia. Cæterùm non obmittendum Altare dici & Altarium Gloſſ. Altarium βωμοῦ.

Altellus] *quaſi altus in Tellure*] vide infrà in Altus. Eſt autem idem ac expoſitus & Alumnus. Græci θρέπτος. 25. Eclog. 1. c. 6. ἀναθρεπτὸς, ἔθρεψε. Latini alumnos appellãt. l. 26. Cod. de Nuptiis. l. 1. Cod. quæ res pignor. ſed & Græci ἀναθρέμματα & ἔθρεψαν appellant Novell. 153. adde de expoſitis. l. 112. ff. de inris & facti ignor. l. 4. ff. de agnoſcend. liber. l. 1. & paſſim de infantibus expoſitis.

A macro Macellus] à Marco Marcellus: ego lego, à Marco Marculus. vide infrà Marculus.

ab altello altellus] ab alto, altellus. ita legendum cenſeo. id enim conuenit ſuperioribus. facit & id quod infrà in Altus.

Alter] *altera auis non bona*) ſi modò priori vitium facit. ad quem modum fulmen peremptale quod priori vitium fecit. Cæterùm alteram auem potius, quàm aduerſam Augures efferebant, vt ita malum omen viderentur minuere, atque eleuare.

Altercatio] Gloſſis Altercatio ἀμφισβήτησις λόγου.

reperitur hoc vocabulum in l. 4. Cod. de neceſſariis ſeruis, &c 6. Quintil. 5.

Alternatio] hinc alternatim per vices. vide Nonium in Alternatim, & Gloſſæ Alternis ἀλλήλοις, ἀμοιβαδίν. Alternam teſtis, qui vacillat. Alternationem verò noſtri pro diſiunctione vſurpant l. 2. § 2. ff. quod certo l. 7. §. 4. ff. de iniuriis. In lege verò 9. ff. de ſeruo corrupto, ſine alternatione, eſt illo vno caſu vel vno tantùm caſu.

Alterplicem, duplicem] id eſt doloſum Iſidoro in lexico. ita Horatio Vlyſſes, duplex.

Alterta] Alterria.

Altum] vide Nonium in Altum.

Altus] vide ſupra Altellus. alias ab altitudine, vnde Gloſſis Altus ὕψιστος.

Alucinatio] *alij Hallucinatio*) Eſt enim Hallucinari Nonio aberrare, & Gellio 16. c. 12. Hallucinari ἐν τῷ ἀλύειν quod Gloſſæ etiamnum confirmant. non tamen neceſſariò requiri aſpirationem in hoc vocabulo, vt & in multis, Gellius ſcribit 2. c. 3.

Alumento pro Laomedonte] alij Laumento pro Laomedonte &c. ſic Lautumiæ pro Laotomiæ: Laudicea pro Laodicea.

Melo prò Nilo] vt ſupra Alcedo: & infrà Melo.

Catamitus] v. ſuprà Alcedo & ī. Catamitus.

Aluus] adde Nonium in Aluus.

Am præpoſitio loquelaris, &c.] Am præpoſitio ſignificat circum. vnde ſuprà locellaris ſeruus ambactus, id eſt circum actus, dicitur. ita hunc locum reſtituit Scaliger. cui ſeruus lucellaris vel lucellariis eſt μισθωτὸς: cuius operas quotidianas dominus locatu, lucelli & quæſtus gratia: aut qui in eam rem diſcurſat. niſi loquelaris ſeruus accipiatur pro internũtio: aut vox loquelaris omnino diſpungatur.

ſignificat circum] *ab ἀμφὶ ſuprà*) infrà id enim infra eſt in dictione Amnis. ſed Feſtus non ſeruat exactum ordinem Alphabeti in ſyllabis, ſuo quoque loco digerendis.

Seruus ambactus] ſeruum libertate donatum intelligit Perſ. Satyr. 5. Quibus vna Quiritẽ vertigo facit. & pòſt. Verterit hũc dominus momento turbinis exit Marcus Dama. hinc circundictiones manumiſſionũ inextricabiles. in l. 6. Cod. de emancipationib. vide infra manumitti. l. 23. ff. de manumiſſionib.

Ambactus apud Ennium, lingua Gallica actus dicitur] poteſt & ita legi, Ambactur alius Ennio, quàm qui lingua Gallica Ambactus dicitur, & ita eſt. Nam Ambactus Gallis, teſte Cæſare cliens, Ennio, δοῦλος μίσθιος. niſi actum eum eſſe Gallis, qui Ennio ambactus.

Allus] ſeruus.

Amatio] Amutio alij Amaſco, amare cupio. vel amare incipio. ego nihil mutandum eſſe neceſſariò cenſeo, vide Nonium in Amatio.

Ambar.

ed by Goog

Ambarualeshoſtia] vide ſ. Amtermini.

à duobus fratribus]ac frugib⁹.ita in veteri. Alij legunt à XII.fratribus.totidem enim Plinio 18.c.2.6.Gell.7.Fulgent. Macrob.Auſon.

Ambaxiqui,circumeũtes cateruatim]Ambaxiqui circumeunt cateruatim:ab Am,& Axes ſeu Axi,id eſt glomerati. vide infrà Axes.

Ambegni]vide Varron.5. de lingua & Fulgentium.

Ambeſt ita tertia perſona, Verbum eſt] eadem ratione Comeſt apud Nonium dicitur. dicitur aliàs regulariter Ambedit, vt in l. 38. ff.de adquir. rerum dominio.

Ambidens ſiue bidens]vide infrà Bidental & Bouem & Bidentes.adde 6.Gell.7.18. Plin 2.

Ambiguum] vide l. 3. & paſſim ff.de rebus dubiis.l.125.ff.de verb ſignif.

Ambitio]adde Varronem 4. de lingua.Nonium in Ambire.

Ambitus] de legitimo ſpatio à vicina inſula dixi ad l.14 in fin.ff.de ſeruit.vrb. adde Iſidorum lib. 15. Ciceronem in Topicis. Vitruuium 1.c.1.Varronem 4.de lingua.

Ambo]vide incerta Verrij.

dictum]dictum.

Ambrices]Inde Galli Lambrices.

regula] alij tegulæ, malè. nam & mox ſequitur,regulis imponuntur.

Ambrones]*gens Gallica qui ſubita inundatione maris &c.*) hanc narrationem Ephori ridet Strabo.

Et & turpis vita homines Ambrones dicerentur] inde Gloſſis Iſidori Ambro, deuorator,decoctor,luxurioſus profuſus.

Ambulacra]Gloſſis Ambulacrum. *διάιτημα, περίπατος*, quod & vno in loco Ambulatio: alio:Interſpatio:vbi malè Interceptio.

Amburbiales hoſtiæ] inde etiam Amburbium,infra in Antermini.

Ambuſtum] Gloſſis *ἔσχατον πάθος, ἀπώλεια*.

Armenta,quibus & mitti poſſint, vincuntur iacula]Gloſſis Ammentum,*ἄμμα λόγχης*.

Amicinum]Anucinum.

Veris pediculum] Gloſſæ Amicinus, *ἀνθος ῥόδου*.alibi Aruianus.

Amicitia]ab antiquis ameci & amecæ per i,ab antiquis amęqui & amęquæ.S.Gloſſ. Animecũ *ἰσόψυχον*.Animæquus, patiens animo.

Aminula Vrbs]Aminula vrbs.

Amita patris mei ſoror]ita Gaius 2. Inſt. 8. Amita vero magna, aui paterni ſoror: l.1.ff. quarto.l.vlt.§.quarto. ff.de gradib Amita maior,proaui ſoror. Paul. 4.ſentent. 11. (quæ & proamita l.1.in fin.§.7. ff. de gradib.) Amita maxima, abaui ſoror. d.l.vltima. §. ſeptimo. (eadem abamita dicitur) Ataui ſoror,nomine caret.

Amites]*ἄκανθαι*.

pertica aucupales] Gloſſis *ἰξάνιαι κάλαμοι*.

Ammenſes]Interamnæ & Antēnæ, alij Interamnenſes & Amnenſes, nihil mutandum cenſeo. nam & Interamnæ Latina vox eſt. Græcis *μεσοπόταμοι*. ſic Gloſſis Interdia,*μέσαι ἡμέραι*.

Amnis]*Am*)vide ſuprà Am.

Amœbeum carmen]*ex æquali numero*)æquinumero.& ita Seruius in 3. Eclog. adde quædã his nõ planè diſſentanea ex Iſidoro 6.c.19.

ipſa]diſpungenda hæc vox.

malum]maius.

Amena]vide incerta Verrij.

Amoſio anno; Annos,annua.ſic enim Gloſſarium, idque interpretatur *πανέτης* eidem Annua,eſt anus *γραῦς*.Anet *γραῖς*.Anites *γραΐδια*.adde infrà Anatem,morbum annuum.

Ampedices]*nunc appendices*]vide Nonium in Appendix. ſic ſubſtituti dicuntur præcedentis appendices inſtitutionis. l.35. ff de acquir.vel omit.

Amputata]*purum pro puto*)vide ſ.Putus.

Amſegetes]*quorum ager*)quorum ſeges.

Amtermini]Amptermini: alij Amitermini:alij Antermines: alij Amtermones.

prouincia] P. Romani viciniæ. S.vt Amtermini fuerint,nõ qui in agroRomano,ſed qui in vicinia. putà vel Sabino vel peregrino vel hoſtico vel incerto. Ager verò Romanus, quidquid Amburbiali ſacrificio vno die luſtrari poterat.cui⁹fines amburbio definiũtur.

Amburbium]adde ſuprà Amburbiales.

ambarualia] vide ſuprà Ambaruales.

Amuſſim]vide infrà Examuſſim.

mutire] vide infrà Mutire.

Anatem morbum annuum] hunc morbum quædam Gloſſæ Anitatem appellant. diai quædam ad hunc locum ſupra in Amoſio.

ſenium] vide infrà Senium.

Anceſa]quaſi inciſa.

calata] celata. vt in l. cùm aurum. 19.§.Inſecti.verſ.an celati.ff.de auro.

calare]hinc cælatura in l.13. ff. de condict. furtiua.

Anceps]*captatur*)capiatur.

Ancilla] *Dij & dea Anculi & Ancula*) ij quaſi reliquorum deorum miniſtri, ab anculare dicti, quod eſt miniſtrare.Gloſſis Ancilia *ἱλαοὶ καὶ ὑπηρέται*.

Anclabris menſa] vide infrà Eſcariæ.

Anclare]Antlare.vide ſ.Exãclare, & Non.

anclabant] antlabant, alij anculabant.

florem Liberi] id eſt vinum, quòd Liber Bacchus,Deus vini gentilibus.

Ancunulenta]Anculentæ.

inquinamentum]vide infrà Cunire.

Ancus]*qui adunctum brachium*) inde Ancus Gloſſis Mancus.

Andron]vide Vitruuium 6.c.10.

in quo viri plurimi] in quo viri plurimum.

& gyneceum]vide Tit. Cod.de murilegulis & gyneciariis & procuratoribus gynecij. ia

locus Græcis quoque γυναικωνῖτις. Vitruuio 6. c.10. Gloſsis, muliebrum γυναικεῖον.

Andruare, id eſt recurrere] Gloſsis ἀνδρίζεσθαι hinc Antroare, infrà in Antroare, & Redantruare, ſeu Redandruare. adde Varronem. Alio ſignificatu Antruare, Gloſsis ἀντλεῖον (pro ἀντλεῖσθαι) quod videtur tractum à Græco ἄντλος, antrum.

à Verbo αἰνδρᾶι] à verbo αἰνδραμεῖν: vel ita, à verbo Truare, id eſt mouere. vnde & Trua lo vocata.

Druæ] Trua. vide infrà Antroare. & Truo. quæ omnia Nonio non à mouendo, ſed à terendo. Quid Trullæ, Tryllæ, ſeu Truellæ, dictũ in lege 13. ff. de inſtructo. l.36. ff. de auro.

Angeronæ] *cũ angina*) vel quòd angores animi putabatur depellere. Macr. 1 Sat. Gloſsis Angeronia, ἡ θεὸς ἡ ἄγχαι ἀγαθὸν dixi ad Var.

Anginam] quæ & Anguina & ἄγχωρα, Gloſsis. adde Nonium in Angina.

Angiportus] vide Varronem. Gloſsis Angiportum, στενωπός.

Angor] σωμάγχη) ἀγχόνη) alij ἄγχη, ἴλιγξ.

Plautus] Moſtellaria, vbi tamen variatur huius loci lectio.

Angulus] *aduncatur*) adducatur.

Annaria lex] vide Liuium 40.

Annus] *triennium*) *triennium*.

Antarium bellum] ὁ περὶ τὴν πυλῶν πόλεμος. Gloſsis Antarium, ἔσοπτρον & antepagmentũ: hinc Antani ſiue Antarij funes, Vitruuio.

Antè] *prò antea*) pro antidea.

Anteſixæ] vide Liuium 26. & 34. Vitruuiũ 3.

Antes] στύλοι καὶ πάσσαλοι πύλων.

ante latera hoſtiorum] vide infrà Antipagmenta: vide Nonium in Antes.

Anteurbana] περίστασις, quæ & ſuburbana Nouel. 7. ca. 3. §. 1. Nouell. 84. c. 1. l. 198. ff. de verb. ſignif. Gloſsis περιστεῖον, Proceſsio.

Antia] Antide. Gloſsis.

Muliebres capilli &c.] quibuſdam Gloſsis Antiæ τρίχες αἱ μεταξὺ τοῦ περάτου τοῦ βοῶν. Tertullianus de pallio, genuinos inter antias adumbratos.

ἄϊν] *almus*.

Anticum] vide infrà Poſticum.

Antigerio valde] idem Gloſſæ: iiſdem Antigerium, quemadmodum, in primis: quod & Placidus confirmat. aliis Gloſsis Antegerio, ſeu αἰντιγείσιον, eſt περιπέτασμα, vinc.

Antius] Actos. Gloſſ. auctos: Vrſin.

Antipagmenta] adde ſuprà Antes.

Antiquare, in morem priſtinum reducere] ſed & obſolefieri & memoria tolli. vide Nonium in Antiquari.

Antras] Ancras. Gloſsis Placido in gloſsis. Angras Gloſſ. Iſid.

Antruare] adde ſuprà Andruare, & infrà Redantruare.

truant] vide infrà Truo.

vegentes] conſequentes.

Annus] *antiqui non gèminabant conſonantes*] idem ſupra in Ab aloes: & infrà Aulas: & in verbo Sol. taurilia. Iſid. 1. c. 26. in fin.

Anxur] alij Anzur legunt, q. Ioue ἄξυρον imberbẽ illic colerẽt. quin ita in nũmo Pãſæ.

Ape] *compeſce*) Gloſſæ Ape κάλυσον.

Apiculum] *velatum apicem gerũt*) velati apicem gerunt. S. ídque ponè. Nunquam enim ſine illo ſub dio: aut in publico. Nunquã ſine apice, ſed tamẽ propter æſtũ, ponè regerebãt.

Apluda] p. frumẽti furfurib⁹ accipit Non.

Apluſtria] Apluſtra, à Græco ἄφλαστα πλοῖα πλοίου. Gloſsis, Apluſtra, ἄσφαλτοι καὶ τὸ ἄκρον τῆς πρῴρας.

Ampluſtria] Ampluſtar.

Apor] Apot. alij Ape.

Appia Via] de qua vide Liuium 9 ea ducebat Brunduſium.

Appio Claudio] de quo vide l. 2. §. poſtea cùm Appius. ff. de origine iuris.

Apricum] vide Nonium in Apricari & Apricitatio.

Aptus] vide ſuprà Apex.

Apua] ἀφύλλω Græci dicunt, ſed Latini tenui pro aſpirata vtuntur, vide ſuprà Album.

Apud] vide Nonium in Apud.

Aqua à qua inuamur] à qua viuamus. adde Varronem 4. de lingua.

Aqua & igni interdici ſolet dãnatis] in locũ huius interdictionis ſuccedit deportatio. l. 2. ff. de pœnis. cuius ſit in iure paſsim mentio.

quæ accipiunt nupta] quæ accipiunt nuptæ, alij, qua accipiũtur nuptę. his adde quę ſcripſi ad l. 69. ff. de donat. inter virũ. adde ſ. Facem.

Aqualicium] Tertul. 40. Apologet. Aquilicia Ioui immolatis. vnde Aquilex Varroni apud Nonium ſignificare eum videtur, qui aquis è cælo eliciendis præficiebatur. aliàs Aquilices εἰ, τὰ πυρέκλια ἐργαζόμενοι, πυραμίται ὑδροσκόποι. Idem Aquilex ὑδραγωγὸς. apud eundem Tertull. ſuperiore libro c. 23. fit mentio Cæleſtis deæ, quæ vt pluuiarum pollicitatrix colebatur ab Ethnicis.

manali lapide] vide infrà Manalem lapidem: & Fulgentium in Manales.

Aquagium] lege 13. in fin. ff. ruſticorum præd. l. 9. ff. quemadd. ſeruit. amitt. l. 3. §. 3. ff. de aqua quotidiana. ὑδραγώγιον Græcis, quod Gloſsis Aquiductium & Aquarium.

Aquarioli] Tertull. in Apologet. 43. Primi erunt Lenones, perductores, aquarioli, iidem Gloſsis βαλανεῖς, & alio loco Bacariones. Aquarij Iuuenali, vt & Gallis per M. præfixo.

mulierum impudicarum ſordidi aſſecla] vnde Gloſsis Bacario πορνοβοσκός.

Aquilus color fuſcus & ſubniger] hinc gloſſis Aquilum, μέλαν.

antiqui duos colores noſſent: album & nigrum] ab his enim duobus pendent reliqui.

Aquilius] Aquillius, Faſtis Capitolinis & nummis: alij Aquillus.

Digitized by Google

Prænomen] alij nomen, & rectè. nunquam enim Romæ tale prænomen. Porrò, Aquilia familia duplex patricia & plebeia.

Aquilo Ventus] Glossis Aquilio βόρρας. adde Nonium.

Aquipenser] ita Glossis: alij Acceipenser.

Arabice olet] species prouerbij.

Arbilla aruina] Arbilla, arbina seu seuum.

Arbiter dicitur iudex] vide Titul. de receptis arbitris. l. 76. ff. pro socio, vbi de duobus arbitrorum generibus.

Quod totius] qui totius.

Arbitrium dicitur sententia] facit lex 1. l. 3. l. 19. ff. de receptis arbitris.

Arbosem pro arbore] sic asenam, asas, lases, sesiæ.

Arbina] Virg. Eclog. 7.

Arca] adde infrà Arcam: hinc in iure arca ærata vel camerata in l. 19. §. 5. ff. locati lapidea. l. 7. §. 1. ff. de religiosis. fumentaria olearia l. ff. de numeris. inde arcarij in l. 1. Cod. de excusa. artif. & Titul. Cod. de susceptoribus præpositis & arcariis.

Arcula] vide Varr. 8. de lingua. Id in iure verbum satis frequens, vt in l. 39. ff. de religios. l. 53. ff. de legat. 3. Glossis κιβώτιον.

Arcelam] Glossis arcela.

Mammula] dicitur & mammicula Plauto in Pseudolo. Actu Quid hoc ibi: vbi mamma mammicula opprimitur alia. nam paulò antè dixerat vbi labra ad labella adiungit. aliàs superior Plauti locus deprauatus, cùm ibi legatur, manicula, deminutiuum à manu.

Mamilla] Glossis mamilla: inde ornamentum mamillarum in lege 31. in f. ff. de auro. quod & mamillare.

Arcani sermonis] *arca*) vide s. Arca.

Arcere est continere] adde l. 2. §. 9. ff. de aqua pluuia: vnde Glossis ἐπέχω. significat etiam petere infrà. Nouerca, & Sagmina: nisi legendum ibi est, erecssebantur, pro arcebantur. Nam Glossis Erecssere κωλύειν: iisdem arcessit μετεπέμψατο, ἐκάλεσεν.

Arcus in ædificiis] de arcu aquæ ducēdæ vide l. 11. ff. de aqua & aquæ pluuiæ. quid arcus ab arcu differat, vide Nonium in Arcus.

Ab arcet] vide s. Abarcet.

Porcet] vide j Porcet.

Coercere continere] eo sensu coercere sumitur in l. vniça. §. 9. ff. de fonte.

Arcubia] qui in arce cubant.

Arcula dicebatur auis] Arciua dicebatur auis. inde Arciuus Glossis κακόγυιος.

Arculata circuli] id Isidoro sphæra.

Areulum] *quem capiti imponebant*) vide infrà Cestricellus.

Arculum] *deum qui tutelam gereret arearū*) ea res mouet, vt legendum sit Areolus, vel Arulus: nisi quis pro arearum legat, arcarum.

Arcuma] Arcirma.

Quo homo gestari possit] quod homo gestare possit.

Area] locus vacuus in iure, *Area*, locus in vrbe sine ædificio. l. 211. §. locus ff. de verb. signif. vel qui de positis ædibus manet. l. 20. §. 2. ff. de seruit. vrban. l. 21. ff. de pignorat. l. 98. §. 8. ff. de solutionib. aliàs, locus in quē collecta pluuia descendit. l. 20. §. 3. §. 6. ff. de seruit. vrb. In rusticis verò prædiis, locus est terendis frugibus ac leguminibus aptus. L. 14. in f. ff. de aliment. legatis. l. vlt. §. 1. Cod. de seruit. & & aqua. Glossis verò Ara αὐλὴ, νεφρία, ὕπαιθρος αὐλή.

Quasi exaruerit] in Glossis Ariæum, aut potius aridum ξηρόν.

Arferia aqua] id est adferia: vnde glossis Ad ferial ὕδωρ τὸ ἔνδοθι τοῖς ταφρίοις ἀποκείμενον dicitur: vt inferius vinum, quod inferretur. Positum est autem hoc loco ar pro Ad. vt in Aruere, arcire, arcedere, arueho, arcesso.

Argea] Argei. ita Varro, Ouidius, Plutarch. & Glossæ.

Argennon argētum] Argennon, argenteū S.

Aridum] vide Nonium in Aridum.

Irrigare] de irrigatione vide l. 1. § 3. ff. de aqua quotidiana.

Arilator] alij Arrilator: nec enim id verbū ab area, sed ab arra: alij Atulator. vide Gell. 16. c. 7. aliis Ariblator. Glos. μισθολόγος, Dardanarius, Cociator, Arilator. alio loco Arilator ἰφίτης, βαμβύκης, παχυμασθής. De Dardanario quod dicat magnam lucem adfert legi 6. ff. de extraord. criminib.

Qui etiam cocio] ita quibusdam glossis: aliis Cociator. aliis Coctio. vide j. Coctiones, aliis Cunctio & Cuctio.

αἴρει] alij ἀείρει.

Arma ab armis] vide infrà Armillas, Armillum. sed tamen Varro arma, ab arcendis hostibus dedueit.

Vt scutū gladios &c.] adde l. 3. §. . ff. de vi & vi. l. 14 §. 1. ff. de re militari l. 41. ff. de ver. sig.

Sicut tela quibus procul] v. j Tela. §. 5. Inst. de publ. iudiciis. l. 233. §. 2. ff. de verb. signif.

Armata Virgo] *maxima scilicet Vestalis cui lacinia toga in humerū erat reflexa*] in veteribus nummis eo habitu ferè conspicitur. Alij tamen hîc legunt Amata. ex Gellio 1. c. 13. malè. cùm Armata hîc dicatur, nō ab amore aut armis: sed ab armo. id est humero.

Ne pomum ex alieno legatur in armum] vide quæ scripsi ad 2. Feudorum 27. in f.

In armum] vide infrà Armillas.

Armentum] *ad opus armorum*) ab arādo Isidorus deducit 12. c. 1. adde l. 12. ff. de seruit. rustic. præd. l 81. §. 3. ff. de legat. 3. l. 89. ff. de verborum signif.

Femininè armentas apud Ennium positum] vide Nonium in Armenta.

Armillæ] alia significatione sumuntur Ar-

Digitiz by Google

millæ in lege 25.§.10.ff.de auro dicitur etiam Glossis Armellum: inde glossis Armillarius ψελλιστὴς, & Armilium σκεῦος ψέλλιον εἰς ὃ βάλλει: Brachionarium. iisdem ψέλλιον viriola, & armilla: vnde illa duo, armillæ & viriolæ iunguntur in lege 25.ff.de auro.

Arma]vide ℣. Arma.

Armillum vas vinarium in sacris]Nonio verò vrceoli vinarij genus: vnde apud eundem prouerbium, Anus rursus ad Armillum. nota est enim Anuum in vinum propensio.

Arme]vide ℣. Arma.

Armilustrium]Glossis ἐπλοκαδήμιον. Armilustra verò ἐπλοκάδημος. & alio loco ὅπλων κάθαρσις, Armilustrum.

Tubis canebant]imò classico:eo enim exercitus vocabatur.

Arna caput]Alij, caput Agnæ.Glossis arna μέτωπον καὶ βαβέρα.

Arquites] Arcutus Glossis τοξευτὴς.

Arse verse]*inscribat aliquis in ostio Arse Verse*)Inscribat aliquis Arse verse in ostio S. Plinius 28.c. 2. Etiam parietes incendiorum deprecationibus inscribuntur.

Arsineum] Arsinum Glossis διάκτιον, Arsinia Catoni 2.originum.

Artifices]l 12.§. 42.ff.de instructo l. 31.ff.de solutionibus opponitur officio artificum in l.65.§.1.ff.de legat.3.

Artitus]τελείτης, τὸ ἀρθρωτὸς. Glossis.

Aruum]*secedum fatum*)Glossis Arua ἄγονα, χῶρος, πόλις. Aruum γεωργία, τὸ σπειρόμενον: vnde Aruipendium χῶρος γεωμετρικὸς.

Arytenam]Arutenã Charis.matulata.Glossis ἀρύταινα: videtur & iisdẽ dici Atena genus poculi figlini ἢ τὸ τρυπητὸν ἐν τῇ δυσὶν χοΐνιξι.

Ab hauriendo]ab αἴρειν.

Assa dicebantur cantus tibiarũ] Imò nõ cãtus, sed mera vox Nonio.quo modo,vox celeuma,remigibus remi moti erant: vt in Argo naui per Cytharã. Ascon. in Diuinat.nisi hic legamus cũ cãtu.hæc.n.iungebãtur interdũ,teste Nonio in Assa. alio significatu,Assa vox dicitur apud Isidorum.

Asseres] *quod assideant pariet*) hinc, Asseres Græcis τοῖχοι. Glossis δοκοὶ τοῖχοι παρὰ δοκούς.

Assiratum]*alij Assaratum.*

Genus potionis ex vino & sanguine tẽperatũ) eiusmodi potio in sacris fuisse videtur, teste Sall.in Cati.Aut mos amicitię firmandę. Quędam. n. gentes diffusum brachiis sanguinem ex alterutro degustatum fœderi cõparabant, de quo vide Lucianum in Toxari siue de Amicitia. Valerium 9. c.11. vbi de Mithridate. Tertul.in Apologetico c.29. Arnobius 8.hodie ab ipsis Latiaris Iuppiter homicidio colitur:&,quod Saturni filio dignum est,mali & nouij hominis sanguine saginatur.prisci sanguinem Assi:hinc Glossario Asser ὗς.

Assa]*in quo quæ cõtrita canis & acuis*]è cõtrario qui non in oppido,sed in agris versantur simplices:vnde simplex rusticitas in iure.

Atauunium]Atauium.

Potitij]potioni.

Atauum] *quia tata est aui*)alij quia Atta est abaui.& sic ℣.in Atta.vide j.Auus. alij legunt quia Atta est aui.

Atra bilis ab atro,id est animi vitio]hęc verba,animi vitio,superuacanea sunt.

Atratas]atritas.

Atrium]*aterreum*)aterium.

Atroces]*quia illi atrocia*)quia illi ἀτρόκτα.

Quæ cruda sũt]videNoniũ inAtrox crudũ.

Atta]οἱ τῶν πολλῶν ἀρχόμενοι πρεσβύτεροι.Gloss.

Quintio poeta]vide Horatium.

Attam]vide ℣.Atauus.

Atticissat]*Plautus*)in Menalip.

Sed]verum.

Attinge pro attingam]alij attingem pro attingam.sic veteres dicẽ pro dicam:vt Attingebo,claudebo,viuebo efferebant.sed potest ita legi,Attingem pro attingam. Nam apud Nonium Attigit,pro attingit.

Auctor communis generis]sic sponsor dea,apud Ouidium.

Audacia]vt differat ab audentia. vide Nonium.

Auditauit]*Auditaui.*

Auere]*& auiditate*)& auiditas.

Augur]*edicitur*)editur.

Augustus locus]*quia aues pasta id ratũ fecere*) veteres optimũ putabant augurium, si aues pascerẽtur.Claudius Pulcher,inquit Sueton.apud Siciliam non pascentibus in auspicando pullis,per cõtemptum religionis mari demersit: vt biberent quando esse nollent. prælium nauale iniit, & superatus est. & Asconius scribit, diei solitum magistratum ineuntibus,Aues pascunt.Cicero de Diuinatione,Dicito si pascuntur.

Ratum fecit]Erat id verbũ inter cętera Auguralia.Cicero.1.de diuinat.Cur à dextra coruus,cornix à sinistra facit ratũ?& libro 2.Cur aliis à dextra, aliis à læua datum est auibus, vt ratum facere possint?Eóque alluisse videtur Cherea apud Suetonium in Caligula c. 58.accipe ratum.

Aulam] *aulicoquæ exta*) alij ollisoctia exta. vnde Extaris aula Plauto. & Glossis Extat olla:vbi exta coquuntur.

Aulis]ollis.

Coquebantur] alia enim exta torrebantur. Varro 4.de lingua.

Aureas]vide infrà Aureax & oreas.

Rediguntur]religantur.

Aureax auriga &c.] Glossis Aura exsolitarius ἀνωμένος pro Aureax solitarius ἀνωμένος : quo loco solitarius ἀνώνυμος & Caballarius.

Dicebatur]dicebant.

Orae

orias]vide infrà *orea.*

Aureliâ familiâ]*à sole*) alij ab aureo sole.

Aurichalcum)*orichalcum*)sic infrà in Cadmea terra. Et Græcis ὀρειχάλκινον. Glossis Aurochalca, χρυσόκολλα. id auro præstantius fuit, teste Plauto & Seruio. Aristoteles negebat suo tempore reperiri in rerũ natura, ac proinde Æs Corinthium) quod ex auro & ære fiebat, & auro præstantius etiam habebatur) diuersum: sed & ab eo quod nunc Lethonem vocamus, vnde tibiæ fiebant, teste Horatio. De orichalco locus extat in l.45.ff. de contr. empt.l.4.ff.de l.legat.1.

Auritus]Glossis ὠσὶν ἐπιμήκεις.

Aurum]*Vnde & Thesaurum*)Pandectę Florentinæ Thensaurum. Quid sit Thesaurus vide l.67.ff.de rei vindicat.l.38.§.5. ff. de auro l.31 l.36.ff.de adquir.rerum dom. l.3.ff. de adquir.possess.l.1.l.3.in fin.ff.de iure fisci.l.vnic. Cod.de Thesauris.

Hippocrates medicus] Hypsicrater. ita ex Varrone,& Gellio 16.restitui potest.

Aurum]Aurion.

auertat] alij auruncet, quod auertere est. inde Aurunci,quasi sedibus auulsi: & Auruncus Deus ἀπὸ τοῦ ἀφαιρεῖν.

Auscularі,pro osculari]sic è contra,osculana pugna,pro Auscolana.

Ausoniam]*& Cales*)vide Liuium.

finitur]*finditur.*

Aruncam]Auruncam.

Auspicium] *apud veteres sine A*)vide infrà Spicit.adde Respici auis.

Autumnum]alij Auctumnum.

Auunculus] matris meæ frater, sicuti auiæ meæ frater,auunculus magnus: abauiæ maior:proauiæ,maximus auũculus dicitur l.9.§. 15.§.16.§.17.ff. de gradib.l.5. ff. vnde legitimi.

Auus]vide l.vlt.§.13.ff.de gradib.

sata] vide S. Atauus. alij legunt ἄγυς, alij Appa:vt apud Callimachum.

Auxiliares]αὔξειν &c. αὔξω,à quo nos dicimus rerum crescentiam, auctionem. potest etiam sententia constare sine dictione Rerũ.

Auxilla,illa parvula] sic ab ala,Axilla dicitur.

Axiamenta]Axamenta,ab axare.id est nominare. infrà Axare. Fortasse quòd in axibus & tabulis scribebatur. Glossis Axmenta. σίγελλα ἐπῳδαὶ ἀγερμοῦ.

carmina Salsaria] ea prætextati pueri discebant,vt legitimam formulam: vt & Carmen Nelei de moribus.

Axare,nominare] inde Glossis Anaxant, id est nominant.

Axe]Axes vel Axei.

Axios]ita apud Plautum,citante Varro.dixi ad Varronem.

factiosi]Glossis factiosus πανοῦργος. iuuenes appellantur, in l.28.§.3. ff.de pœnis. Πανοῦργοι Harmenopulo 6.c.7.

Axies mulieres]alij Axiles mulieres.& Glossis Axites (nam ita legendum non Axitas) ἀπὸ τῶν ἀξόνων.

Batar] quod & Bacarium Isidoro. Bauar corruptè in Glossis.

Bacrioni] baccioni, alij batrioni.vide infrà Bacrionem.

Bacrionem] Baccionem, alij Battionem, alij Batrionem. Bacario Glossis πορνοβόσκοις.

Baiulos] *baiulani*) vide Nonium in Baiulare.adde l 235 ff.de verb.signif.5.Gell.3.Baiolator Glossis βαστακὸς Baiulatio. βασταγμὸς: iisdem Beolat.βαστάζει.

Pistricem] Alij *Pristem*. Est autem Pristis nauigium à forma belluæ marinæ.

esse]id est.

Balatrones]hinc Galli Bellistres.

bullas]ballas.

Barathrum]βάραθρα καρὰ.

Barbari omnes gẽtes exceptis Græcis]In iure Barbari sunt, qui imperio Romano non parent.l.6.in fin.ff de bonis damnatorum.l.5.6. ff.de re militari.l.26.Cod de Epis.l.2.cod.quę res exportari.l.9 cod de re militari.inde Barbaricum, de quo proxima dictione infrà.

M Attius] Plautus.scilicet in Asinaria.

noster Apostolus] primo ad Romanos. sunt autem verba Pauli Epitomatoris non Festi.

Barbaricum clamor exercitus] alio significatu Barbaricum in iure sumitur. Nam Barbaricum in l.1.C. quæ res exportari. l.2.Cod. de commerciis seu βαρβαρικὸν,19 Eclog.1.c.73. Barbarum solum, ac minimè Romanum in l.2.Cod.de Eunuchis natio Barbara.in l.vnica.de littorum & itinerum custodia. Ammianus 18.visus in Barbarico miles.

Bardus.stultus] vide Nonium in Bardum. Glossis Barburra, ἄφρων,αἰσχρὸς,μωρός: iisdem tamen Bardus βραδὺς,δυσκίνητος, ἄφρων.

Bardus Gallicè cantor] vide Ammianum.

Lucanus]hoc vno tantùm loco Festus Lucanum citat.

Barrire] Glossis πατάξαι, est elephantorum. sed & Isidorus lingua Indica, Elephantem Barro vocari scribit.

nos dicimus balare]Glossis Balare,βλάξειν Ballatum & Balatus, βλαξθμὸς, & alio loco βλαχμός.

Basilica] locus in quo iudicia exercebantur, Fab. 12 adiunctus foro, vt sæpius, Vitruuius 1. facit l. 81 §.5. de verb.obligat.hinc viæ basilicæ, regiæ. l.2.§.12. ff. de verb. oblig. Theophil.§.item si Inst. de l Aquilia.

Bellarium & bellaria res aptas bellis] alij legunt, res bellarias appellabant. alij significatione bellaria sumuntur apud Gellium 13. c.11.& Glossis Bellaria τερπνίσματα.

Bellitudinem]*Verrius*)Varus.

Belluè]*bellè*) vide l.4.ff.de vsu.l.4.in fin

ff.quibus.l.53.in fin. ff. de legat. 2.l. 9. ff. de operis noui nunt.l.2.ff.de ſuis.l.2.ff.ad Senatuſc.Tertul.

Bellum à belluis] Imò à duello, vt Varro ſcribit lib.6.vel à βίλος, vt à prælio differat.vide Nonium.

Bellutus, beſtia ſimilis] hinc Taperia quæ intexta animalia habent ζωωτὰ, belluata, Plauto in Pſeudolo: vnde videtur hîc legi poſſe, belluatus.

Beneficiarij milites] de quibus vide l.vlt.ff. de iure immunitatis:Nouell.13.

munifices]munifici. dixi ad l.18.ff.de verb. ſignif.

Beneuentum] vide infrà Segeſta.Liuium 9. 3.Plin.11.Stephanum de vrbibus.

μελλοίνου] μελλοίνου: alij μελλεόντου.

Benignus] Benignum in iure, æquum & bonum.l.5.ff.de legat.

Benna] hinc Benarius, σκευοφόρος: & Combennones,qui in eadem benna ſedent:

Bes] veteribus Des. vide Varronem lib.3. de lingua. vel Beſſis. nam ab octo in aſſe deminuitur, in ratione partium inundæ:ab vncia ad octo fit incrementum.

Vncia octo] id enim bes l. 12. 8. ff.mandati. Inde ſocius ex beſſe, l. 76.ff.pro ſocio: & beſſes vſuræ,quoties octauo anno vſuræ ſortem exæquant. l. 26. verſiculo, ſuper vſuris.Cod. de vſuris.

fiat]fit]

beßis ex triente] quibuſdam hæc videntur eſſe diſpungenda.

triens]trientis.

Bibliotheca] *tam librorum numerus, quàm locus ipſe*) idem extat in l.52.ĩ.7.ff.de legat.3. l.50.ff.de contr. emp. ſumitur & pro armario librorum in l.12.§.34.ff.de inſtructo.

Bidental]*quoddam templum*)hæc verba videntur ſupereſſe.Cæterùm Gloſſis *Bidental*, τόπος κεραυνοπλήξ. vnde Perſius hominem κεραυνοπλῆγα bidental vocauit.

Bigenera]*excurſus*)cicur ſus.rectè.eſt autem libris,Latinis.

Bigna] id ita effertur, vt prignus pro priignus.

Bilbit] Gloſſis Bilibit, βομβίζει, ὀδυνᾶται ἕλκει. & Bilbinus, ἕλκος αἰγείου.

Bilingues]Bilinguis,Gloſſis δίγλωσσος.

Brutates]Brutiates.

Binominis]Binominis.

Biſeta] vide ĩ.Diſſuleus. alij legũt Biſæneę.

Bitienſes]à bitiendo dicti, quod à Betire. ſeu Bætere & Betere. de quo vide Nonium. vnde Baeſis βαισιάβει.alij legunt Betare:alij à betere Betienſes.

Blatterare]à βλαξ vide Nonium,in Blatterare & Blattis.

Blennos ſtultos)*Plautus* Bacchidib.

Blitis]vide Nonium in Blitea.

blax]v.ĩ.Blaterare.

Boa]ita Lucillius,alij Boua.

crurium quoque tumor] adde infrà Tama & Flemina. nec tantùm morbus ipſe Boa, ſed & ipſe ægrotus dicitur.quomodo & Ergaſtulus,carcer: & noxa,qui in ergaſtulo & carcere,& qui nocuit, dicitur. Eſt etiam Boua,boũ morbus, authoribus rei ruſticæ.

Boare]vide Nonium in Bount.

Boia]collare eſt. Author Martyrolog.Tolle boiam de collo meo. Cæterùm quod apud Plautum legitur Boias boiam terit, obſcurè poſitum eſt,proGallus cum Galla cubat.Sunt enim Boi populi Galliæ.

Boicus ager] *in qua ſunt*) in quo ſunt Mediolanenſes.vide Liuium & Iuſtinum.

Bombitatio] alij Bombizatio,alij Bombiſatio.& Gloſsis Bomuis. βόμβος: & βομβῶ,Bombio Bombites verò μύρμηκες.

Bona]adde l.21.l.39. ĩ. l 83.l.182.ff. de verb. ſignif.

Botulus]βότυος.

Bouem bidentem] vide ſuprà Ambidens & Bidental.

Bouinatur,comiciatur] & tergiuerſatur.ex Gell.7.vide Nonium Bouinatores. ſed & Bouinator Gloſsis,inconſtans. Iiſdem Bominator,qui & δυσκοπώτης.

Bracchium]*breuiores*)breuiora.

Brundiſium] Brundam: alij, βρεντέσιον.alij Βρεντήσιον,aliis Βρίνη.quod lingua Cretenſium cerunm ſignificat.

Brutianæ parmæ]vide infrà Parmulis.

Brutiani] Bretiani 10. Gell.13. Bretij,Straboni.Gloſsis οἱ δρομικοὶ τάξεως χαρακτῆρες, & χέρσοι, σκοπτῆρες.Fulgentio gerones. fortaſſe quòd literarum gerones, & publici curſores.

Brutum antiqui grauem] inde Horatius, Bruta tellus. ſed & Brutum, hebes & obtuſum Nonio.

Bubleum] alij Bubeum,alij Bublinum, vide Theocrit.Eidyl.14.alij biblinum, βιβλινον, Heſiod.

Bucchina]*Buchianõ*)alij Buchia,alij Bucanẽ.

Bucerum pecus]*de bubus*)Gloſsis χέρνιβα βοός. in meis Gloſsis, Bucerum, vox inepta Bucerinæ,armenta. & Nonio Buceriæ, boum greges. quid Bucera, dixi ad Varronem ex Gellio.

Bulgas] vide Nonium in Bulga. Gall. Bouges & Bougetes.

Bulimam] Bulimum. id etiam Furcilla, & Curcilla.

Bu à magnitudine] hinc βουπαῖδες κύνες. Nouell.6.

grandes pueros bupadas] Latinis Cataſtri, Catuleſtri & Cathaſtri.8. Vitr.4.

Bulla aurea]*à βέλη*)Bulla, à βέλη dicitur ſicut ab εἰκόνα abolla.

Burranica pelle] *à ruſo colore quem bur-*

Digitized by Google

rum] vide infrà Burrum. inde Hiſpanis Burracei, homines potione rubentes: & vas vinarium, Burracea.

Burrum] vide ſuprà Balenæ & Burranica, in Gloſſis βάλανον & πυῤῥὸν.

Buſtum] quę circa buſtum verſantur, & quę de buſto in tecta aliquid ferebant aues, Ambuſtandæ, vel potiùs Ambuſtaneæ, incendiũ portendebant. vnde aues incendiariæ (vide Seruium in Fragmentis) & Spinturnices παρὰ τὸ ἀπὸ τῶν πυρῶν, quòd carbonem ex rogo aut ex altari in ædes inferrent.

Veſtrina] ea ſeparabatur plerunque à ſepulchro: idque ſepulchri Tabellæ indicabant. Publicæ autem veſtrinæ erant in Exquiliis.

Buteo] vide ſuprà Alites.

Butubata] dictio compoſita à Bu (quod eſt bibere: vnde Buæ potio paruulorum Nonio & Vinibuæ, ebrioſæ) Tu quod eſt cibus (vnde Tubercinari manducare) Ba id eſt mamma: Ta, id eſt Tata. S.

Caula] vide T. Metelli, ibi, Caculæque.

ſeruus militis] Gloſſæ Cacula δοῦλος στρατιώτου.

Plautus] in Trinummo.

dicitur] vide aliud Etymõ infrà Procalare.

Clauis ligneis] vide infrà Catones.

Cadmea terra] orichalcum) vide ſuprà Auri chalcum.

Caduca auſpicia] ea fiebant, ſi virga (quæ Commentaculum infrà, in Commentaculum) è manu flaminis excidiſſet.

Caduceatores] à caduce quod Carmeum à Syracuſio Καρύκειον: quod & aliis καρυκίων, in l. 8. §. 1. ff. de rerum diuiſ.

Cæcum vallum] hìc pro inſidioſo, occulto, & latenti, vt & apud Noniũ, & in meis Gloſſis. Alia ratione, cæcum cubiculum Varroni lib. 4. de lingua. & τύφλος τοῖχος, ſeu cæcus paries, ac feneſtras nõ habens. 2. Harmenopul. 4. §. 43. & 78. Quin, cæcum interdum improuidum ſignificat. de quo vide Nonium & Iſidorũ 3. cap. 19. Cæca vox quæ mox ac emiſſa fuerit conticeſcit, & ſuffocata nequaquam longius progreditur, ſicut in fictilibus. Quin etiam interpretibus iuris, cæca teſtimonia quæ fiunt parte abſente: & gloſſis meis, cæco marte, idem ac nocturna pugna.

Cadem] κτείνειν) κόπτειν.

Cadere à cadendo] Cedere à cadendo.

Calaſſis] adde ſuprà Anceſa.

Calibem] Gloſſis ἄγαμος εἰμὶ Celebs, ἄγαμος γυνὴ Innupta ἀγαμία Celibatus. & alio loco Cælebs ἀγύναμος, ſine vxore. Cælibes ἀσυνεταί: Cæterùm hoc loco quidam legunt Celibem. alij Celitem (quòd dignã cælo vitam agat) Idem Iſidorus. Sed dicendum eſt Cęlibem dici à κοίνωφ, quod eſt connubij expers, vt meæ gloſſæ teſtantur: ſeu carens concubitu, vt ἀγάλακτος carens capris, κερατόλακτος, carens cauda: vide infrà Cercolopis.

Cella] cella in l. 3. §. 2. ff. de off. præf. vigil. inde fugitiuus in cellam ſe recepiſſe ſcribitur in l. 17. §. 15. ff. de ædilitio. Inde cella olearia & vinaria l. 10. in f. ff. de vſu & habitat. penuaria l. 3 §. 8. ff. de penu. hinc ταμίειος gloſſis Penuarius ταμίειον Penu: ταμιεῖον, Penarium: cellarius, cellæ præpoſitus l. 24. ff. de manumiſſ. teſt. l. 12. ff. de Inſtructo. l. 12 Cod. de diuerſ. offic. & cellarij locus cellandis rebus l. 41. §. 1. ff. de legat. 1. Cellarienſes ſpecies l. pen. Cod. Theodoſ. de indulg. debit. interdum pro annonis cellaria ſumuntur, vt in l. vlt. Cod. Theodoſ. de offic. omnium iudic. & apud Sulpitium Seuerum 2. hiſtoriæ ſacræ.

cena] *veſperna*) vide infrà Veſperna.

cænacula] Cenacula l. 15. §. 5. ff. de pignorat. & ibidem Cænacularius, & cænaculariam exercere. l. 5. ff. de his qui offic.

cærimonia rerum] à Cerus quod veteri lingua ſanctum: vel à Cerere.

cæſar à cæſarie) alij ab elephanto, qui Punica lingua cæſar.

cæſones] hoc auſpicatius gigni refert Plin. 7. c. 9. exemplum adferens Scipionis Africani & Iulij cæſaris.

calaſis] à Græco χάλασις. adde ſuprà Aclaſſis.

calathos] *quaſillos*] vide infrà Talaſſionem.

calatores] calator gloſſis κλήτωρ. inſdẽ calatores δοῦλοι δημοσίοι ἀπὸ κλήσεως: & pòſt, ἐπὶ κλήσει ἱερέων. adde infrà Incalanto, Incalationes, Incalatiuè, Procalare.

calbeos armillas] Gloſſis calbę χλιδῶνα. Galbei Suetonio.

calces] vide infrà caneri.

Calcata ædificia] adde infrà Decalicatum.

calim] *pro clam*) vide infrà clam.

Cam pro ſuam] vide infrà Sas.

Im] vide infrà Im.

calipter a operiebant] à καλύπτω quod eſt velo, Tego, Operio: vnde κάλυμμα velum, velamen, καλυπτήρια, Tegeſtas, Tectamentum, Tegimẽtum, ſeu Tegmentum: καλυπτηριάζω Imbrico: καλύπτης, Imbrix. quid καλυπτήρια, dixi ad Titul. codicis de donationibus ante nuptias.

calix] *quòd in eo calidum bibatur*) hic locus argumento eſt veteres calidam bibiſſe: de quo dicam ad l. 18. §. 3. ff. de inſtructo.

caldum] alij caldam, vt aquam intelligas, Gloſſis calda θερμὸν.

catenes] vide infrà Metelli: & Nonium in calonum.

Graci κάλα] κᾶλα.

clauus] vide ſuprà Caula.

calpar] à κάλπη. vt ab aula Aular. Gloſſis calcar perperam ſcriptum pro *calpar* ὑποδήματος ἀναρχικὸν εἶδος: & pòſt calper εἶδος ὑποδήματος.

camaræ & camuri boues acuti naſume] v. ĩcerta

Verrij ex Charisio.6.Macrob. 4. in f. sic Nonio Camerum obtortum: vnde Cameræ,tecta in curuitatem formata. hinc Camerata area,arcuata,in l.16.§.5.ff. locati : vbi tamen legitur,ærata,in editione Florentina, & Haloandri.

Camuri boues] Gloss Camuris, κάγκε,τοῦρος. 6. Macrob.4. in f. & Camuris hircæ sub cornibus aures, vbi Camura cornua interpretatur in se redeuntia.

Camelis virginibus]alij Cameſnis , al j Camenis. argumento eorum quæ dicuntur infra Camœnæ. nisi malumus ita legere , Camellis, quæ & γαμήλιαι δαί. Possis & ita legere,Cameſnis vel camenis,quæ Glossis μαῖναι. vel Camelis virgines nupturæ &c. hoc adiiciendum,Glossis Camillam ἱέρειαν exponi.

Camena musa]ita Glossæ,

Camillus]adde j.Cumeram & Flaminius. 3.Macrob.8.

Cana] adde j. Canephora. Glossis Cana κανέουν δέλτος.

Canalicolæ]*forenses*)Græcis ἀγοραῖοι.

Canales]canalem.

Caneri]*calces*)vide s.Calces.

Candelabrum]*figantur*)vide s.Cincidela.

Canentas]Carentas.

Canephora]Canifera.

Canum]vide s.Cana.

Canica]adde Nonium in Canicas.

Canitudinem] adde Nonium in Canitudo.

Camenſem]*propisſore*)præposterè.

Canta]Cante pro Cantate: ita lego ex Varrone 6.de lingua Diuum exta cante.

Cantharum]Glossis καθάλλος μαχδωνίας.

Canturinus nomen loci]nomen ioci.

Caperatum]*à cornuum caprinorum similitudine*)idem Nonius in Caperare.

Capidulum]alij capitulum.

Capillata]v.16.Plin.44.

Capis]adde Nonium in Armillum.

Capitat]Capitale. adde Nonium in Capital.

Capitalis locus]Capitalis locus.

Caput] capite.

Capitarium est)*quod capi potest*) Imò quod caput est: κεφαλικόν Græcis. alias Capitarium, quod pro capite penditur,seu Capitatio.

Cappas] campas. adde Nonium in Hippocampi 2.numero 397.

Capra]vide Varronem 4 de lingua.

Capreoli]fortasse idem Capreoli,quod Capronæ Nonio:nisi quòd infrà, Capronarum fit mentio.

Caprilia]*ad Capræ paludes*)vide Liuium,1. Plutarchum in Romulo.

Caprona] idem Nonius in Capronæ, numero 81.

Capruncalum] Capeduncalum,vel potiùs Capeduncula. Cicero de Naturâ , vel potiùs capeduncul is quas Numa reliquit.

Capsæ] vnde Campsarij Epiphanio libro 2. Campsarij in l. 3. ff. de offic. præf. vigil. qui vestimenta in balneis seruant.At verò in lege 13.ff.de manumissis vindicta: Suetonio in Nerone c. 36. & Iuuenali Satyra 10. Capsarij dicuntur , qui libros portant. alio significatu sumuntur in lege vlt. ff. de iure immunitatis.

κάμψας] κάμψας.

Capuam]*à Capy &c.*) Capuam à Capy , seu pede introrsus curuato esse ait rectè. Nam Græcis κάπτω,παρὰ τὸ κάμπτεσθαι.

Falconem]vide infrà Falcones.

Capulum] *& id quo mortui efferuntur*) & breuiter quidquid intra se capit:vt Sarcophagum.vide Nonium in Capulum.

Carmantes probra obiectantes] inde Carinari Glossis χαριεντίζεσθαι,hoc est illudere.

Obiectantes]obicientes.

Carissam]Caprissam:alij, Carisam Glossæ. fortasse à Caribus. notum enim qui Cares fuerint.

Vafram] ita Isidori glossæ. alij legunt vafrum Glossæ μανίαν & παράφορον exponunt.

Carnificis loco habebatur is qui se vulnerasset] cui ob id etiam non parentabant, neque iusta faciebant,nisi suspensis oscillis,velut per imitationem mortis.Idem non lugebatur ab vxore l. 11. §. 3. de his qui notantur infamia. Tarquinius huiusmodi homines iubebat crucifigi. v. Cassium Heminam apud Seruium Danielis.

Casa]hoc verbum satis frequens in iure.§. 5.Inst.de rerum diuis.l.penult.ff.de vsufruct. l.41.§. 1.ff. de legat.3. l.5.l 6. ff. de adquir.rerum dominio.

Casaria]dicitur eodem modo quo focaria, quæ focum colit. l. 11. §. 7. ff. de instructo, qua focarius l.1.§.5.ff.nautæ caupones.

Caseum antiquum)dixi ab Varronem 4.

Caseus à cocundo] alij à cogendo. vide Isidorum.

Casnar]vide Nonium in Carnales.

Cassabundus)*alij cassabundus crebrè cadens*) id nostris Cassitare l.20. §. ff. de seruit.vrbanorum.

Cassiculum]*à cassibus*)aranearum,piscium, vel aliorum animalium.Glossis ἄκανθα.

Cassilam]*pro cassida*)Glossis:cassis κέρας ἀμαξικόν.adde l.1.Cod.Theodos.de fabricensibus.

Castrensi corona]vide 5.Gell.6.

Casus]*sed etiam vocabulorum formas*)adde Varronem 7.vbi de Casibus.

Catamitum]vide s. Alcedo.

Catampo]κατ' ἄμφω: alij Catambo. quidam nimium,vt in lege 1.Cod.de aleatorib.

Catax]qui & coxo.vide Nonium in Catax.

Casillatio

Catillatis] *expoliassent*) vide infrà Catillones.

Catillones] *Catilones*) vide infra Fiscellus.

gulosus] Nam Catullire est esurire, vel libidinari. Nonio apud Macrobium 3. Saturnal. 19. Catillones propriè dicuntur qui ad pollu-ctum Herculis vltimi cùm venirent, catillos luguribant.

Cathones] Cothones. sunt autem Cothones vel Cothona, portus artificiales. Seruio 1. Æneid. dixi ad l. 59. ff. de verb. signific.

Catulus genus vinculi] adde infrà Millus collare canis: & Noniũ in Collare: & Luciliũ. ibidem, cùm manicis catulo collárique vt fugitiuum deportem: cuiusmodi ferè iniiciebatur torquendis l. 7. ff. ad l. Iul. de vi publica. Est præterea Catella deminutiuum apud Noniũ à cathena: vt infrà in Redimiculum.

Caudeca] *Caudera. alij, Caudea cistella ex iunco*) in Glossis manuscriptis corruptè Caudia iuncea quod vinciã caudę emergat, dicitur & scirpum & tibini.

Cauares] *cauus*) cauæ: alij cauiar, & rectè. Pars enim secundum caudam Cauiar, vt in boue Palasea: in sue, offa penita. Scaliger id ita esse putat ex his quæ dicuntur infrà in October equus. Verùm, hîc de quinquennali sacrificio: ibi de annuo ac solemni agitur.

Cauillatio] à cauillando. quod à cauendo rursus deminutiuum. vide l. 177. ff. de verborum signific.

Cautio] id est cautio. Hinc Plautus Cauita pro cauta, vt nauita pro nauta. fauitor pro fautor apud Nonium.

Cautionem] quæ & Cautela. vide Nonium in Cautio.

Caunum] v. infrà Chaos

Cælibari] Cælibari.

Curis] vide infrà Curis.

Cenina] Cænina.

Cenite] Cænite.

Censio] *æstimatio*) alij æstimatio descriptoria.

Censores] Glossis Censor τιμητὴς. Censura διατίμησις τιμήσεως ἀξιώματος.

Censui censendo agri] Cicero pro Flacco, Quæro sintne ista prædia censui censendo.

Cenire] vendi: id est cui sunt mancupi: non qui vsu tantùm tenentur.

Centenaria cœna] ita legitur apud Tertullianum in Apologetico cap. 6. alij Centuriæ cœnæ.

Lege Licinia] sumptuaria, de qua, vt & aliis sumptuariis, vide Macrob. 3. Saturnal. 17. Gell. 2. cap. 24.

non plus centussibus] Tertull. cap. 6. Apologetici, Videte Centenarias cœnas, à centenis sestertiis dicendas, Et apud Gellium dicto loco, Fannij centussisque nusellos.

præter terra nata] apud Gelliũ præter terra nata, vite, arboréque: & Cicero in quadam Epistola ad Fabiũ Gallũ, Dum volunt, inquit, lauti isti terra nata, quæ lege excepta sunt, in honorẽ adducere, fungos, helluellas, herbas omnes ita condiunt, vt nihil possit esse suauius.

qui et aut breues nummi ex ære] hæc verba aut mendosa, aut potius adiecta à Paulo.

Centena pondo] dicebant etiam interdum laxius, centenas pondo libras.

Centumuiralia iudicia] de quibus v. l. 13. l. 17 ff. de inofficioso. l. vlt. Cod. de petit. hęredit l. vlt. Cod. de liberis præteritis.

triginta & quinque tribus] v. infrà Curia.

quæ & curia dicta sunt] hæc verba non sunt Festi.

centuriata] *item Curiata*] hæc duo verba si recipimus, scribendum est postea centurias & curias.

turmas] cẽturias & curias: alij, per cẽturias.

centuriatus ager] *ducenta*) ducena.

cercolopis] Cercalopex. Alij Cercolips, vt sit nõ caudata simia: de qua s. dictum est in Cælibem. opponitur autẽ Cercopitheco seu caudatæ simiæ, quæ & Cluna Latinis.

cercopa] *quasi κίρκοπα*) longè petitũ Etymõ. legẽdũ fortasse, quasi *κίρκωπες* qui & *σκιοπόδες*.

cermalus] v. j. Septimontium: dixi etiam ad Varronem libro 4.

cernuus calciamenti genus] pro inclinato sumitur, & in gyrũ se cùm aliis vertẽte apud Nonium. vnde Cernuli Glossis *σπουδαῖοι*.

cerritus) Glossæ manuscriptæ Cerritũ, insanum, amentẽ. Nonio Ceriti, laruati malè sani, aut Cereris ira aut laruarum incursatione vexari.

cerrones] Conterrones vel Congerrones. *γήϊται*] v. infrà Gerræ.

Cernuia ouis] quæ, si cernus deerat, qui Dianæ mactaretur, immolabatur. vide Ouidium.

Cernus] v. Varronem.

Cespes] *in modum lateris*) inde Græcis χερνιβεῖον.

Cestricillus] Cestillus.

quem superponit capiti] v. Torulum.

Chalcidicum] v. Vitruuium 5. Dionem, Cassiodor. in Fastis: calchidicum etiam pro cœnaculo ponitur.

Chaos] v. supra caunum: & infrà, cohum & Inchoare.

chilo] *cilo*) Glossis *σπουδαῖος*: hinc Fabius cilo in l. 1. ff. de off. P. vrbi. l. vlt. ff. de officio P. vigilum.

cibus] *ciborium*) *κίβωρ*.

ciccum] Glossis *μήκωνος*. accipitur etiam in Glossis manuscriptis pro vmbilico lupi.

cicindela] Glossis *λαμπυρίς*. Glossis manuscriptis genus musarum vel scarabeorum.

Digitized by Google

candelabra] v.suprà Candelabrum: potest & hoc loco legi,Candela: quàm à candore Isidorus.

Cicuma) Cucuma:alij,Cecuma.

noctua] Glossis Νυκτικόραξ & vespertilio.

Celium] *supercilium*) vide infrà supercilium.

Cillibæ] dixi ad Varr.4.vbi de mensis.

Cimbri] *latrones*)eadē forma Isauri,piratæ: l.20.Cod.de feriis. Ambrones dissoluti & turpis vitę homines.ℨ. Ambrones Opici & Osci, Obscæni,infrà Oscum.

Cincia)vide quæ scripsi ad l.3.ff.si pars hæreditatis.

Cingulo] *quod vir in lecto sōluebat*)adde infrà Cinxix:Nonium in Cingulo:& quæ scripsi ad leges XII.Tabul.

Cinxia] quæ fortasse videri ea potest esse quæ Virginensis Augustino 4. de Ciuitate 11.& Virginalis Arnobio:de qua etiam scripsi ad leges VII.Tabul.

Cingulo]v.suprà Cingulo.

Circanea]Circenda.

Circumluuium)hîc pro iure prędiorum sumitur. At in Glossis manuscriptis pro loco quem aqua circumluit:qualis locus describitur in lege 7.§.quod si vno 4. ff. de adqui.rerum dom.

Ius prædiorum]ius prædiatorium.

Cispius]*hominis*)Cispij Anagnini.

Cisterna)adde l.1.§.4.ff.de fōte.hinc Cisterna vini, Metaphoricōs in lege 21. §.sed si de naui ff.de furtis.Glossis κάπη.Glossis MS.Cisterna,est lacus collectorius.

Cisteria]*qua in pompa*)huiusmodi effigies in pompis deferebantur. adde quædam ex Plutarcho in Agesilao.adde infrà Manducus.

Cæliumn)Cælium.

ire]iri.

Citimus] Cis enim antiquum , Citis faciebat: vnde Citimus:aliis Citumus. v. Nonium.

Cis]vide infrà Vis.

Ciuium]à genitiuo vltim. v.l.2.§. & quia 52. ff.de origine iuris.

Ciuicam]v.5. Gell.6.

Clacendix]Calcendix.

Clam] *à clauibus*)vel à Calim.v.ℨ. Calim.

Clarimadnem]v.Nonium in Clarimodo.

Classes tesles] id est Ciues,qui necessariò erant in aliqua classe.alias,Classici Gellio 7.c. 13.primæ tantùm classis homines. Trāslatitiè verò pro insigni,vnde Classicus scriptor Gellio 19.cap. 8. Est & glossis MS. Classarius seu Classiearius, idem ac Classicus ναύτης. Alio quoque significatu Classici in lege vnica.Co. Theod.de Classicis,deputati nauibus purgādis & deducendis.

Classis procincta] adde infrà Endoprocinctu. Glossis Procinctum est ὅπλα ἐπὶ τοῖς ὤμοις ἐπιτήδεια. Theophil.inst.de testament.ordinandis ὅπλα ὑπὲρ τῶν ὤμων ἔχειν λέγεται.

Claua] adde suprà Cacula & Calones.

Clauata] *Vestimenta clauis intexta*] hinc definitum.Clauos aureos vel purpurę,vestimētorum esse,etiam non consutos vestimentis. l.19.§.5.ff. de auro:multò magis consutos l. 25.§ 1.ff de auro.

intertexta] intexta.

Calciamenta clauis confixa] Ab huiusmodi clauis,clauarium, donatiuum in clauos militarium caligarum: cui muneri, vt clauarius, pater Suetonij præpositus, alia ratione clau' morbus in l.12.ff. de ædilitio:alia item in l. 3. §.8. ff. de incendio pro clauo nauis, qui & Clauis Glossis , Claues , κλαυεῖς. quin & alia in l.vnica.Cod.de excusatione artificum vbi Clauicularij , qui & Clauarij Glossis & κλοιεῖς clauorum artifices sunt, aliter quàm in l.8.ff.de custodia.Græci interpretes sumūt Clauicularium pro carceris pręposito,fortasse quòd claues gestaret.

Claudere] *cuius rei tutelam penes Portumnum esse putabant*)vide Seruium 6. Æneidos.ab eo Portumnalia:Varroni 5. de lingua. in æreis nummis Neronis portus Ostiensis agnoscitur , cum huius Dei imagine. vide Ouid.6.Fastorum.

Clauum]Clauum.

portarum]portuum.

Claudiana]*collectus*) coniectus.

Clauum consuetudo erat mulieribꝰ donare] claues iisdem adimebantur in diuortio.v.Ciceronem 2. Philipp. Ambros. Epistol.65.qua de re diximus ad l.2.ff.de diuortiis.

Clausula] Seneca 1.Epistol.11 Iam clausulam epistola poscit.& 3.Epistol.26. finire iam volebam, & manus spectabat ad Clausulam. Glossis Clausula κύλινδρος.

κωλοφῶνα] *ἐπιφθέγματα*:alij κῶλα.

Clauus annalis] *Vt per eos numerꝰ colligeretur annorum*)v.Liu.7.circa principium.

Clientem]*Plautus*)in Milite.

Clingere]*cingere*)cludere.in GlossisMS.elidere,disiungere.

κλείειν] κλειδίζειν.

Clistella]*accliua*)acclinia.

Cluisa]. v.10.Plin.14.hinc cluiina uua,quā quidam clamatoriam vocant, apud Plinium dicto loco.

Clius]v.Publicius.

Cloaca] vide infrà Cloacare. & l.1.§.4.ff.de cloacis.

Coelia]v.Liuium 1.

Coelio]Cleantho.

Cucidatum]v.infra Glucidatum.ad autem πρὸς τὸ χλεύην.

Cluina]clunar glossis.

Clunaculum[*fanguinarium*) fanè victimarium,vel saginarium.

Clunas] clunas Glossis.& malè.

clunes

Clunes] vide incerta Verrij.

infructos)desertos.v. Nonium 3.43.

Clutum]*inclutus*)vide infrà Inclutus.

In]v.infrà.In.

Clypeum]*Gabinorum*)Sabinorum.

Cnasonas]Cnaonas.

Sculpunt]id genus acus muliebris discerniculum: diuersum ab eo quod fistulam & *acum* appellant, quo crines sustinentur.

Cnefosum] vide infrà Gnefosum.

Cocetum]Coccetum.hoc verbo vtitur Tertullianus libro contra Valentinianos.

Coclacæ] Conchalacæ κογχλακαι.

Coctiones] Cociones alij Cunctiones, alij Cuctiones.v.16.Gell.7.& suprà Aulator.Glossis Cocio μαγείρος.iisdem Cociator dicitur.

Coctū)*coquēdo coarctur*)coquēdo coerceetur.

Cocula vasa] quæ cocitatoria in l. penult. ff.de penu. & cocinatoria in l.19.§.12.ff.de auro:& coquinaria: aliis coquinatoria,aliis cociatoria.

Celius]*Coele quedam*)Coelio Vibenno.

Cognitor) à Procuratore hîc discernitur cognitor.hîc præsentis:ille absentis est.Anianus in l.si lite. Cod. Theodos. de cognitoribus & procuratoribus.Propriè tamen dicitur cognitor in causa status,teste Asconio.3. Vers. Donatus in Adelphis. In tria, inquit, diuisit officium orationis suæ. in assertoris, principio eam dicit esse liberam: in cognitoris,ciuem Atticam:in fratris,meam sororem. adde Paul.1.sentent.2.Titul.de cognitoribus:& libro 5.Titul.25.

Cohum)v.suprà Cohum.

Conquinit,deputare)Conquinire, decubare vnde Conquinescere Nonio,decubari.

Collus)Culeus,qui & collare.Nonio.alij legunt Culleus. vt sit vas parricidale, de quo in l.penult.ff.ad l.Pompeiam de parricid.

Colophō] *colluuione*) adde Nō. in Colluuio.

Colossus]v.34.Plin.7.

à Caleto artifice] à Coleto Charete: alij à Charete:teste vel ipso artifice, qui subscripsit Colosso.

Centum & quinque]Imò 70.tantùm vt ipsemet Chares scripsit.

Comedum] *Comedo*) adde Nonium in Comedones.

Comitiales dies]hîs adde de Comitiali morbo infrà Prohibere: & alia quædam ex verbo Quando Rex comitiauit fas. De Comitiali morbo,vide infrà Prohibere Comitia.

simul]insimul.

Commentacula] commotacula.

Virgæ)adde infrà Culticula.

Commentaculum]*sacrificus*)sacris.

Committere]*relinquere*)delinquere.

Comœdice]*Plautus*)in Milite.

Euge heus adstitisti] Euge εὖγε ναὶ μὰ hercle adstitit.Ita legitur apud Plautum.

Comparsit]*Terentius*)in Phormione.

Compascuus] vide Ciceronem in Topicis 19.Isid.13.

Compernes]vide Nonium in Compernes.

Compilare] ne pilos quidem relinquere, Asconio.alij,hoc verbum deriuant,à pilis militaribus. Est enim pilentum agmen,densum ac pressum: vti est apud Seruium nondum excusum:ideóque Pilare,cogere.est.

Es in vnum condere] vide infrà Pilare. qui publica sacra compilauerunt. l.9.§. 1. ff. ad l. Iuliam peculatus.

Compitalia]videndus Varro 5.de lingua.

Complursens] adi Nonium in Compluriēs.

Comprades)vide infrà Præs.

Comptus]*quod*)qui.

Conandistum] *conangustatum*) conangulatum.sic Glossis Conadunare συναγαγεῖν.

Conceptiua] Conceptæ. dixi ad Varronem.

sementiua]sementiacæ.

Conciliabulum] 15. Isid.2. diuersum à foro. 1.Gel.7.Paul sentent.6.Liuius 4.25.39.

Conciliatrix]Glossis συνεξικέτις.

Concilium] *vocando*) conuocando.

Concinnare]vide Nonium in Concinnare. Glossis συμπηγνύναι. adde Nonium in Cinnos & Cinnus & Concinnare, duobus locis. hinc Concinnatores litium dicuntur, l.9.§.2. ff.de off.proconsl.

Concinere]conciere.

Conclauata]conclauia.

Conclauia]vide l.1.§.3.ff. de ventre. l.47. ff. de damno Glossis συοδικὸν.

clauæ]claui.

Condicere est dicendo denuntiare] vide §. appellamus 2. Inst. de actionib.Gloss.Condico συνωμοσίαν μετὰ παραγγελίας.

Condulus] Condalus: Græcis κόνδυλος. alij Condalium.

Confecerunt] alij Condzlium. Glossis Confecit συνθλῖ.

Confecta sus] talis fuit ea quæ cum 30. porculis ab Ænea mactata.

Conflages] Confluget Nonius. Isidorus Confrages. Vtrunque autem eo modo dicitur,quo sufflamen & suffragen.

confluunt]confligunt.

Congruere]vide j.Gruere. Glossis συναγεῖν.

qua non se segregant] quia non ferè segregantur.

Conicitur]Glossis συναγείρεται

Conitum] alij Constus. alij comitus. alij conptum,alij constum.alij comtum.

exculto)cultu.

Coniuola]cohiuola. Glossis cohiuum, vel coniuum κόλυξ ἡδὺ μιγνύμενος. iisdem concordem etiam significat.

occulta]] oscula.

Conlatiuum ventrem]Plaut.in Curculione.

Concluare] adde infrà sublucare. Glossis

Conlucatis *adde vlpius*, vbi pro Conlucatis legendum est Conlocatum,

cum profana silua] conlucatæ dicuntur priuatorum siluæ lucq, qui sacri erant, incedui.

Conruspari, conquirere] Nonio Ruspari est scrutari Glossis Ruspinat ἐξετάζει.

Conscripti] vide suprà Adlecti.

Consentia sacra] ita & Consentes Dij gentilibus, consensu recepti.

Considerare] adde infrà, Præsiderare.

Consilium] quod & Deliberium. Glossis συμβούλια, γνώμη.

Consiliant] consideant.

Consiptum] *pro Conceptum*) Glossis Consceptum συνέλογε.

reperitur] inuenitur.

Consponsor] Cicero 12. ad Atticum. vide infrà Spondere, & Sacramentum.

Consponsos] vide Varronem.

Consternatio] adde Nonium in Consternari. Glossis Consternetur] σύρεται, πλόκαμος κίνεται, συναγείρεται.

à sternutamento] à sternata mente.

quòd eo toto] eo quòd toto.

Constitutus hominum] Constitutus. hominum consistentium multitudo: & ita apud Varronem, Constitutus hominum.

Consualia] vide Varronem & Nonium in Cernuus.

Contagionem] vide Nonium in Contagio. Glossis contagia μολυσμὸ μιάσματα. iisdem Contiagia τοσὶ ἐκ παρατροπῆς

Contemplari] Glossis κατόπτευσις. adde Nonium in Contempla.

Contestari] vide l. 1. ff. quod iussu. hinc Contestatio. Paul. 2 sent. 14. contestatò l. 1. §. Iulianus. ff. de liberis agnoscendis. Glossis contestatæ μαρτυρόμενοι. Contestatur συμμαρτύρεται. his adde quæ de Antestatione scripsi ad legem XII. Tabularum Paul. 7.

Contestari litem] vide legem 1. C. de litis contestat.

Contrarium æs] Contarium æs.

Contubernales] domestici l. vlt. ff. de auro, (vnde Gloss συνεσκὸ, & συνκλινοι, & Contuberniũ συνεσκίαν, συνκλίσιν) milites l. 154. ff. de verb. signific. (vnde Glossis Contubernium ἑταιρικὸν) seruorum coniuges & nati. l. 2. §. 3. ff. de Instructo. dicitur etiam Glossis Contubernarius. vt & aliis Contabernarius.

Tabernacula] vide infrà Tabernacula.

licet ex tentoriis] licet tentoria & pellibus. hinc sub pellibus degere milites dicuntur in l. 7. ff. de Impellectile. & Ammianus 19. sub pellibus extento diffuso. adde Liuium. 5. Tacitum 3. & 14. 2. Valer. Max. 2. Lamprid. in Alexandro. inde pelliones, in l. vlt. ff. de iure immunitatis. l. vlt. Cod. de excusat. artif.

pellibus] vide suprà Adtubernalis.

Contubernium] l. 5. §. à barbaris. ff. de re militari: seruile connubium. l. 14. §. seruilis. ff. de ritu: l. 49. de manumiss. test. l. 3. Cod. de incestis. Paul. 2. sent. 20. §. 2. Inst. de hær. ab intest.

Contuoli] Concoli, alij Connuoli.

Conuallis] vide Varronem.

Conuenta conditio] conuenta conditio, vel conuentio. Vtrunque ferri potest. nam & Conuenta seu Conuentum. & Cõditio idem quod conuentio. Idque formula diuortij satis indicat: Conditione tua non vtor. l. 2. §. 2. de diuortiis.

Conuentus] *ab antiquo conuentum*) sic conuenire Nonio obuiam fieri. & nostris in ius vocare. vnde conuentio l. 47. ff. de rei vind. l. 7. Cod. de præsc. xxx.

multitudo, &c.] hinc Glossis conuentus συνοδία, συνοδὸς, ἀγορὰ, συνέλευσις, ἔδρασις.

tertiò cum à magistratibus iudicij causa populus congregatur] Idem Theophilus §. eadem Inst. quibus ex causis manumittere: & in pri. Titul. de success. sublatis. hinc Ciceroni 7. in Verrem. Liuium 38 Cæsari 6 conuentum agere, quod & infrà, forum agere. in verbo Forum.

supplicationi, &c.] hinc Conueniri Nonio colligi, coire.

Conuexum] Conuexus Glossario κεκυφότα.

Conuicium] *à vicis*) malè apud Nonium c. 1. à vitiis. nam à vocibus dicitur in l. 15. §. 3. §. 4. ff. de iniuriis. Glossis καταῤῥόησις, ἐγκωμία. ac fortasse iisdem, ex superiore loco, ἐγκωμίων conuicium legendum, nõ comitium. & ἐγκωμιῶ Conuicium facio pro Comitium facio. quod tamen temerè affirmare nolim.

prius] primùm. Cæterùm quod scribit in vicis prius habitatum, id ipsum confirmatur ab Aristotele 1. Politicõn variis locis.

Conuers] ita & Deuoti dicuntur, Glossis προσκυνητὰς.

Copona] hinc Coponicula. Glossis κάπηλον. alij, Caupona. sed vtrunque iisdem dicitur Copo & Caupo.

à Copiis] alij à Cupis: alij à Copi, id est Copiosa. vnde Copiantur Nonio.

Corculum] *acutum*) cautum.

Plautus] Nihil ad rẽ hoc Plauti exemplum, sed potius id quod ait Cicero de Scipione Nasica. eum vulgo appellatum Corculum.

Corgo] Gorgo. Glossis. διαφθορὰς.

Corius] vide Nonium c. 3.

ludus] alij lucus, alij lupus, quod magis probandum. vide infrà Masculino genere.

hic frons] vide infrà Frontem. alij legunt hic frons.

Cornificarum] *In Iunonis tutela*] hinc Graculi monetæ. monetulæ & monedulæ. à Moneta: quæ & Iuno dicitur. Glossis Muneta dea μνημοσύνη.

Cornua

μεσωίν.

Cornua]*fiunt*)fiant vt belluæ.

Corona] de Corona donatiua, graminea, myrtea, nauali, obſidionali, ciuica, murali, ouali, triumphali, v. ſ. Donaticę, Gradiuus, Myrtea, Naualis, Obſidionalis, Oualis, Triumphales & 5. Gell. 6.

Coſſi] v. 11. Plin. 33. qui & poſtea Cuſi. Gloſſ. ξύλου σκώληξ. Hiſpanis Guſani. Teredones etiam Græci, vt & Latinis Termites 12. Iſid. 5. Eſt igitur Teredo in ligno, quod vermis in carne, tinea in veſtimẽtis: eruca in olere, tarmus in Lardo.

Cotilia]Cutiliæ. ita legitur apud Varr. 4. de lingua. 3. Plin. 12.

Coturniũ vas] fortaſſe idẽ quod gutturniũ.

Craticulum]κρατίον: alij κρατίδιον, alij κρατάφημα: alij à Crate: vt à rete, reticulum.

Crebriſuro]vide infra Suro.

Credunas]*Plautus*)in Bacchidibus.

Creperum, dubium] inde Crepera vita: infrà in Decrepitus, & Crepuſculum Varroni 5. de lingua. 5. Iſid. 4. adde Nonium in Crepera res. Eſt autem Creperum Sabinum vocabulum.

increpitare] vide infrà Increpitare.

Crepitulum] Crepiculum. Tertullianus libro de Pallio Crepidulum.

Creterre]*à cratere*) Craterra Nonio.

Vas vini]ita Nonius in Craterra: vt & apud eundem, Craterræ vaſa olearia.

Creui]*hereditatem adij*) imò minus quàm adij. Nam cretionem aditio ſequebatur. Gloſſis Cretio ἀποδόσεως κληρονόμου. Porrò quid ſit Cretio in iure & quid Cernere, vide Vlpianum in fragmentis Titul. 12. §. 27. & ſequẽtibus. vbi pleniſſimè dixi l. 17. Cod. de iure deliberandi: Varronem 5. de lingua.

Crines] κρίνοι) διάκριτοι.

nam iidem eos quidam vocant]nam ideo eos crines vocant.

Crocatio]v. Nonium in Crocire & Crocitũ.

Crocotilam]*Extortis talis*)alij, extritis talis. vitium in corpore mulieris notatũ, vt ſit cõpernis, valga & vatia. Lucilio lib. 17. Huiuſmodi mulieres λαμπάδιαι Athenienſibus dicebantur: niſi quòd quibuſdam eæ videntur eſſe, quę falcatos habebant pedes. v. ſ. Falcones.

Cum crocotilis cruſculis]alij Crotilis cruſculis. alij todellis cruſculis. Eſt autem Crotilum exile. vnde etiam ſuecrotilla vox tenuis, infrà in Sucratilla. Todi verò, genus auium parvarum infrà Todi.

Cruſculis]v. infrà Cruſculum.

Crocinũ genus operis pictorij]fortaſſe à croci colore dictum. vnde etiã Crocota, Nonio, genus veſtis crocei coloris: vnde Crocotarij.

Crocinum]*vinum infuſcare Crucium dixit*)ſic Alexis loquens de vinorum generibus, κρείττους Καικύπρας ἴσως.

Crumina] Gloſſis Crumina, βόλανος.

tene rene, &c.]tene eruminam, in ea erunt xxx. minæ.

Cruſculum]adde ſuprà Crocotilum. (*uſpiam.*

Cruſtaria]*Cruſtatis*)Cruſtata. Gloſ. γλυκοῦντα.

Cruſtumina tribus]ſic Cicero pro Plancio & Balbo. alij Cruſtumerina tribus.

Vrbe Cruſtumena]vrbe Cruſtumeria. Porrò, de Cruſtumeria Sabinorũ, vide Halicarnaſſ. 2. Plutarch. in Romulo: Steph. de vrbib. Cruſtumerio Latinorũ. v. Liuium. 2. Cruſtuminio & Cruſtumerio Liuiũ 1. Cruſtumero v. Virgil. 7. Æneid. Cruſtumio. v. Silium. 8.

Cubam]Cumbam.

quam miluinares lecticam] dicti ad Varronem 4. vbi de lectis.

Cubans auſpicatur)Virgilius, Pellibus incubuit ſtratis ſomnóſque petiuit.

Culcita]adde Non. in Culcita duob⁹ locis.

Culigna vas potorium]Gloſſis σκεῦος οἴνου.

Culina] quæ & colina & coquina. v. Noniũ in Culina.

Cullíola]v. infrà Gulliolæ.

Culticula]Culcitula.

fuſticulus] adde quædam ex verbo Commentacula.

Cumalter] ad eundẽ modũ Caſſius in Epiſtol. dixit cumpartim. Cum primè 17. Gell. 2.

ſodes]v. infrà Sodes.

Cumeram]Horatio vas vimineum, vel ficti le reponendis frugibus.

Vtenſila]Vtẽſilia. vt. ſ. in Acrumeruma, & in l. 12. §. 28. ff. de inſtructo: l. 12. ff. de decurionib.

Cum imperio] diuerſa ſunt cum imperio eſſe & cum poteſtate. hic enim diſiunguntur. & infrà cum poteſtate. Ita diſtinguitur Imperium à poteſtate in l. 7. & 10. ff. de vi publica.

eſſe] *eſt.*

Cum poteſtate] *eſſe*) eſt.

Cuniculus] In iure Cuniculus canalis ſub terra opertus l. 26. ff. de damno: l. 11. ff. de aqua & aquæ pluuiæ: l. 3. §. 6. ff. de riuis. cui ibidem opponitur, ſpecus ſeu foſſa.

Cunire]*inquinare*] vt ſ. Ancunulentæ.

Cupes] *Cupedia*) Cupedia v. Nonium in Cuppedia. alij Cuppediæ. vt apud Gell. 6. c. 13.

cibos) ſcyphos.

forum cupedinis]v. Varr. 4. de lingua.

Cupreſſi domibus mortuorum ponebantur]Idẽ Plin. 16. c. 33. ideo ferales dicuntur Horatio, & Diti ſacræ.

Cura] cui ſimilis Curatura & Curatio. v. Nonium in Curatura.

Cor edat] coreda.

Curatores]*qui pupillis loco Tutorum*] v. Inſt. ff. de Curatoribus.

qui rei frumentariæ)hi curatores emẽdi frumenti σιτῶναι in l. vlt. §. 5. de mune. & hon.

Curia] v. Nonium in Curia. Gloſſis βουλὴ βουλευτήριον.

Calabra curia)v. Varr. 4. de lingua. 1. Macr.

15. Gloſſis Calebra ἕστιον βούλαι. ſed quoniã hic Calabra curia dicitur vbi tantum ratio ſacerorum gerebatur, videtur illo Gloſſarum loco legendum ἱερῶν βουλαί.

quibus poſtea addita ſunt quinq;) hæc verba temere hic adiecta à Paulo. v. ℈. Centũuiralia.

nomina Curiarum Virginum] nomina Curiũ aut Curetũ virginũ. vel, ſi mauis, Curienſiũ. Sabinorum enim nomina impoſita Curibus.

Curiales] ſerui curiarũ Terentio: Curiales vernulæ inter publicos ſeruos & communes numerantur. de quibus in l. 6. §. 1. ff. de rerum diuiſ. quibus cùm manumitterentur nomen magiſtratus imponebatur. Curiones poſtea appellati obſoleta veteri cõſuetudine Comitiorũ quę appellatio poſtea attributa præconibus, & Calatoribus. Gloſſis Curialis βουλαῖος, βουλευτικός.

Curÿ] Curiati.

Curio) Curiatio.

Curionem agnum] v. Nonium in Curio.

Planum) in Aululatia. (maximus.

Curionum] *Curioni*) de Curionibus. adde ℩.

Curis] vide Celibari.

Curriculo pro curſim] adde 12. Gell. vlt.

Curriculus] adde Nonũ in Curriculus. dicitur & apud eundem Curriculum.

Curtÿ lacus] Curti lacus.

Curules magiſtratus] l. 2. § 26. ff. de origine iuris: l. 1. ff. de ędilitio: §. 7. Inſt. de iure naturali. Liuius 6. Gloſſis Curulis ſella δίφρος ἐλεφαντίνος, & alio loco ἐλεφαντὸς δρόνος. Theophilus in §. proponebãt. Inſt. de iure naturali τὸν ἐλεφαντίνον δρόνον vocat.

Cuſſirem] Coſſilirẽ. alij, Coſſilires, qui coſſim vel coxim, id eſt varicitus lirant vel ambulant. Tranſlatitiè, pro otioſo, vt hic.

Cuſtodelam] ita ℩. Confugela.

Cutis] vnde Cutitus. vt. ℩. Intercutitus.

Cybele] Cybebe.

κίκιλον, κίκινος, κυκίτων, κίκινος. V.

Cymbium poculi genus] hinc cymbia argentea in l. 32. §. 1. ff. de auro. 20. Iſid. 5. adde Nonium in Cymbia.

Cypariſſa] vide infra Cypariſſiæ.

Cypariſſiæ] Cypariſſæ. vt ℩.

Cypria Venus] diua potens Cypri Horatio.

Cyprio boni merenda] id eſt ſtercus.

in qua boues humano ſtercore paſcuntur) falsũ hoc eſſe multi putãt id enim nulli animanti ruminanti accidit.

propter ſtagna, &c. Prope ſtagna: genus vbi lanigerum piſcibus paſcit.

D*Acrimas,)lautia qua dãtur legatis hoſpitij gratia*) in eum vſum Xenoparochi, de quibus in l. 18. §. 10. ff. de muneribus. de legat. adde dictam l. 18 §. 12.

Dagnades] Dacnades. δακνάδες, Heſychio.

canturiendi) id Gloſſis ψυθιρίζειν. alij cantitando legunt.

Dalmum] aliunum. & ita Gloſſis Daunum ἄρρεν iiſdem Dauus ἄρρην, ἄνηρ.

Damiũ ſacrificiũ quod fiebat in operto] Gloſſis θυσία ἐπὶ ἀγαθοῖς γενομένοις.

dea damia) Dea Damia: aliis Dea Damia.

ſacerdos eius Damiae) alij Damiatrix, alij Demiatrix.

Danunt] adde Nonium in Danunt. Gloſſis Dianunt δίδωσιν & Didita. διαδόσιμα.

Daps] Gloſſis ἄωχία.

res diuina) inde Nonio Dapes, apparatus religioſũ, opiparis: ſed & infandi atq; vitabiles.

daptice ſe acceptos) dapſile Nonio. adde eũdem in Dapalis cena. & Gloſſis Dapᵉ πολυτελῆ δίκτυα. (rare eſt obloqui: confingere.

Deblaterare ſtultè loqui] Nonio Deblateβλάκας *ſtultos appellant*) Gloſſis βλακῇ iactãs. βλακεία iactatio: & βλακῶδες ſtultus & Blaterare, μακρολογεῖν. Blato μακρολόγος. (ædificia.

Decalicatũ] quod & Calicatũ v. ℩. Calicata

Decima quaque veteres Dijs ſuis offerebant] Imò vni tantùm Herculi. Varro 5. de lingua de ea re dixi ad l. 2. ff. de pollicitationib.

Decotes] alij Decutes, quaſi ſine cute & floceo vel flacco vnde Defloccare Nonio.

Decrepitum] Gloſſis Decrepitus ὑπερήλικος, πεπυρωμένος, γέρων τῇ χρόᾳ καὶ ἐκπεπτωκώς.

crepera nam vita) v. ℩. Creperum.

*crepuſculũ extremũ diei tẽp*ᵒ) Gloſſis ὑ ἑσπερινὸν ὥρας. & alio loco Crepuſculo. ὄρθριον ὑπὸ νύκτα.

nec Gllũ poteſt facere crepitum) quidã decrepitũ dici putant ab vltimo crepitu cãdelę vel lucernæ: id enim decrepare, & deſtertere.

Deculcarunt Valde occultarunt] vt particula De augeat: vt in verbo depoſitũ l. 1. ff. depoſiti: ſic ℩, Dedita valde data. (ctus v. Albeſia.

Decumana ova] addes̃. Albeſia. decumani ſu

Decumanus limes] ſic Plin. 34. qui & Decimanus Siculo Flacco. adde Aggenum de limitibus: & Duodecimanus Hygeno.

Cardo) v. Siculum Flaccum: & Aggenum, idem & Kardo Hygeno.

Decuriones] qui & Decurioni s̃ Centuriones & Decures s̃ Decures.

qui denis equitibus præſunt] Gloſſis Decurio. δεκάδαρχος. Decurionatus δεκαδαρχία. alio ſignificatu decurio ſumitur in Titul. ff. & Cod. de Decurionibus.

Dedita] v. quæ s̃. dixi in Deculcarunt.

Deformatatum] Deformicatum.

à formitibus] v. infrà formites.

Defrenſam] Gloſſis Defrenata ἄφρενα ἡνιοχεῖα. & Defrens ἄφρενα ἡνιόχητα.

Degere [Degerere.

Degumere] Gloſſis χοιρίνειν & συγκόπτειν. alij Degumare, alij Degumiare à Gumia. de quo infrà in Ingluuies. id autẽ à γόμφος, quod ſignificat πάχος τῶν ὀδόντων. Saburrã Latini vocãt. v. Nonii 2. 177. dicitur & Degulaſſe Nonio: Degulator Apuleio in Apologet.

Deinceps] Gloſſis ἀλλήλων. (dixit.

Deinceps] ſic Apuleius deincipẽ ſermonẽ

Delapidata] *lapidesstrata*) sic in l.1.§.2.de via publica.

Deliberare] id est perpendere. adde Nonium in Deliberare.

Delibrare aquam, sulco derivare] aut potius conferre altitudinem loci vnde concipitur aqua, cum loco quo ducenda est. Vitruuius 8.c.6.hinc libramentum aquæ apud eũdem authorẽ 8.c.3.8.c. 6.& c.9. libratio,libra, aquaria. de librationibus aquarum & quemadmodũ dioptris aut libris aquariis aut chorobate. v.eundẽ. Porrò Delibrare, alio significatu accipitur apud Colum. 4.c.24. Authores rei rusticæ pro librum tollere seu decorticare de quo vide Nonium in Delibratum.

Delicare]*pro Dedicare*)vt & apud Nonium pro aperire,explanare & indicare.

Delicata]delicatus quasi lusui.

deditus] Glossis Delicatus καθιέμενος, προϊέμενος ἑαυτὸν λύσει.

dedicare, dicendo deferre] sic Nonius.Dedicare est dicere.

Delicia est tignum] deliquiæ Vitruuio dicuntur huiusmodi tigna. 6. c.3. aliàs. Delicia apud Nonium,pro raro ac singulari.

fastigatum]fastigium.

Delinquere] *hinc delinquia*) vide infrà Deliquium.Cæterùm id deducit à delinquendo, quod est prætermittendo, cùm potius sit à delinquendo, quod est à deficiendo,Tubero, num deliquit aut supersit aliquid tibi? Cælius in historiis, delinquere frumentum, & Glossis Deliquiunt μειοῦσθαι.

Deliquium solis]vide ſ.Delinquere. Glossis Deliquium solis ἔκλειψις ἡλίου.

Delinquendo]deliquando.

Delinquat]deliquatur.

Deliquum] Delicuum Glossis.

Plautus]in Casina.

Delubrum] hanc Festi interpretationem reprehendit Asconius in Diuinat. Porro Delubrum significat etiam Dei simulachrum & locum consecratum. de quo vide Varronem apud Macrob.3.c.4.Seruium 2.& 4. Æneid.& Glossis Delubrum καθίδρυμα ξοάνων, ἀνάθημα.

Delnit]Glossis ἐπαλύνει.

Demagis] Glossis σφοδρῶς.

pro minus]imò pro minus apud Nõ.2.129.

Deminutus capite] v. Titulum ff. de capite minutis.

Demoe]δῆμοι.

Denaria ceremonia & tricenaria]vide infrà Purimenstrio.

rebus]*diebus*.

carendum] inde enim Ceremoniam dictã putat Macrob.3.c.3.

Denicales feriæ] Denecales adde infrà Priuatæ feriæ.

Depeculatus]*à pecore*) à peculatu. hinc depeculassere Nonio. ad eam formam Dear-gentassere.

peculatus] v.infrà Peculatus.

Deportavi]*sexagenarij*) v.ſ. Sexagenarios.

Deprehensa genus militaris animadversionis castigationis maior, ignominia minor] extremæ quidem pœnæ hæ militares collocantur, castigatio & ignominiosa missio in l.3.§. 1.ff.de pœnis.non fit tamen inibi mentio Deprehensæ,nisi fortè in iis pœnis quæ illo loco enumerantur deprehensam. putemus esse pecuniariam multam, vel munerum indictionem.proinde etiam hîc legi potest Depensa, non deprehensa ab ære pendendo.

Depuuere]Depuuire.

Διέσε]*pelles*) *& post segestria*)Glossis segestrum μεσόπυμα, vbi falsò πεσόπυμα.

Derogare]dixi ad l.102.ff.de verb.sig.

Desinare]Desinare.vnde Glossis Desinator ἐξοπλιστής.

Despretus]7.Gell.10.

Detudes]*detonsos*) detonses. Glos.μιαιδίους.

Dextimum] veteres Dextimum dicebant pro Dextrum. vide Nonium in Dextima.

Diabathra] vide Varro. 6.de lingua.

Dianius] Dianium,ita apud Liuium:vt Vitruuio.Aesculapium, & Varroni Megalesiõ.

Dicassit] Glos, σωτηρίας λάχοι.& alio loco Dicassit ὑπαγορεύσῃ.

Dice pro dis]Dice pro Dicem (vnde Nonio Dicebo)alij pro Dicam,malè.vide ſ.Attinge, pro Attingam.

Dicearchia] Dicearchia. v. infrà Minorem Delum.

Dici]*Curensibus*)addę ſ Quirina tribus.

Dies]de diebus Comitialibus, Præharibus, Religiosis,Seruorum. vide suprà Comitiales, & infrà,Præliares,Religiosi,Seruorum.

Diffarreatio] cui contraria farreatio. Boet. in Top.Vlpian. Titul.9. Halicarnass.2.Tacit. 4.Annali.18.Plin.3.Glosis Confarreatus συμβιώσεως χάριν ξύλινος.

Dignorant] Denotant. Glosis Dignorat. διανοίγνυσι. alio loco Dicorat διαγνώσεται.alij legunt,Dicnorant.

Dilaniare]*lacinia*)laniena.

Dilectus militũ]v.infrà. Lacus & Neeglegẽs ita quoque scriptum in l.20. ff. com. diuid.l. 36.ff.de statulib. l.3.ff.ad l.Iul.Maiest.l.4.ff.de re milit.& 4.legũ Francicarum. c.71. quib.tamẽ locis quidã legũt, delectũ: quidã, edictũ,

Diobelares meretrices]vide Fulgentiũ Planciadem. Glosſ.Diouolares, perperam διεσόλας pro διεσόλους.

Dirigere] *apud Plautum*) in Curculione. Clypeatus elephantum vbi Machera dirigit & ita legendũ apud Non.c.4.148 non diligit.

Diruncinant]Deruncinant,alij Diruncinant.

Dirus]adde Nonium in Dirum.

dei ira]hinc Glosſ.Diræ ἄραι, καταράι διεσόλαι & Dirus διεσόλωτος.

Digitized by Google

Dirutum ære militem] adde Varronem 4. de lingua. adde infrà, Reſignatum æs. eo fine librarij caducorum in l. vlt. ff. de iure immunitatis: poteſt & huc referri pecuniaria multa de qua in l. 3. §. 1. ff. de re militari.

Diſertim pro diſertè; ac planè Nonius in Diſertim. Gloſſæ Diſceptim σαφῶς φθεγξῶς.

Diſertiones] Diſortiones. Gloſſæ Diſſortiones διαλλαγὰς (inde diſſortium & diſſortes.) Gloſſis Diſſortium διαγωνισμὸς διάστασις.

conſortioni oppoſita] de Conſortib. v. l. 31. in f. ff. de excuſ. tut.

conſortes] vide Erctum & Sors.

Diſertus] Gloſſis λόγιος.

à diſſerendo] Gloſſis diſſerit διαφορεῖ, διαφορολογεῖ Diſertè ἐμφατικῶς ἐμφερῶς.

Diſpenſatores] vide Varr. 4. de lingua 33. Plin. 3.

as penſantes] vide infrà in Pendere pœnas.

Diſſulcus] Diſulcis Gloſſis χωρὶς διῃρημένος, vbi ſcribendum χωρὶς διῃρημένος.

ſetas] v. ſ. Biſeta.

Diuidiam] vide Nonium Diuidiæ, Diuidiæ, & Diuidos. Gloſſis Diuidia διχόνοια.

Diuidicula] *quæ nunc ſunt caſtella quibus à riuo communi aquam quiſque in ſuum fundum ducit.*) Heſych. Κάστελλα, ὅπερ νῦν μικρὸν τὸ ὕδωρ.

caſtella] l. 19. ff. de ſeruit. vrb. l. 1. §. 19. ff. de aqua quotidiana, quæ & caſtelli. l. 41. §. 1. ff. de legat. 1. plerunque ex plumbo fiebant. l. 17. §. 8. l. 38. §. 2. ff de act. empti.

Diuum] *diurnum*) dium: ſic paulo poſt infrà in Dium.

ſub dio] vide Varr. 4. de lingua. l. 1. §. 3. ff de via publica.

Diuus hereum aliquis] Diuus fidius, ab Ioue genus ducens. S.

Diuum fulgor] Gloſſis Dium αἰθήρ.

Doli] *in bonis*) vide l. 1. §. 3. ff. de dolo. l. 26. ff. de captiuis.

Doliola] vide Varronem 4. de lingua.

Donatica Corona] vide infrà in Optionalis & Donaticæ haſtæ.

Donum] vide Nonium in Dona. l. 194. l. 214. ff. de verborum ſignificat.

Dorſum] adde Nonium in Dorſa & Dorſum.

Dotem] ea οἴσει, φερνὴ Gloſſis. adde Titul. C. 10. de rei vxor. act. Vlp. de dotib. ff. de iure Dotium.

Dracones] *incubantes eos theſauris cuſtodiæ cauſa finxerunt*) videtur Feſtus alludere ad id quod Varrò 6. de lingua. & Nonius de Piciis ſcribunt.

Ideoque Aeſculapio adtribuuntur] idem infrà plenius in verbis, In inſula Aeſculapio facta.

Dubenus] dixi quædam ſuprà in Adubanus. alij hîc legunt Dubienus, qui nunc dubius vnde Gloſſis Dubinos vel potius Dubienus διανὸς.

Dominus] dubius vt ſ. eod.

Duellum] *Gloſſis* πόλεμος, μάχη.

perduellis] alij perduellio. adde l. 234. ff. de verborum ſignific. dicitur & Gloſſis Diuellio πόλεμος & Diuelliones πόλεμοι, μάχαι.

Duicenſus] id eſt bis cenſus: ſic incenſus, qui cenſum non eſt profeſſus. de qua dixi ad leges XII. Tabul.

Cum filio] vide ſuprà Improbus. Gloſſis δίς τοῦ υἱοῦ δοκιμαζόμενος.

Duidens] *bidens*) v. ſ. Bidens.

Duo] *pro duo*) pro bis.

Dumeſta] *Dumeta*) Gloſſis Dumeta ἀκανθῶνες, λοχμώδης ἢ δασυτάτους τόπους.

Dumoſa] adde ſ. Duſmoſa.

Duodenigintei] vide ſuprà Dextans, ſic apud Nonium Duodeuiceſimo.

Duoxenion] *duoxeinon* & *ὀκτωξείνιον*. V.

Duonum] Duonus. Gloſsis ἀγαθός.

Duplabis] Gloſſæ Duplauit ἐδιπλάσιωσεν.

Duſmoſo] adde ſ. Dumoſa

caſmena] vide infrà Pœſnis.

EApe, *ea ipſa*) Gloſsis Ea ipſa ἐκεῖνα αὐτά.

Eccere] *per Cererem*) Gloſsis Eccer διὰ τῆς Δήμητρος, ſic intra Equirine per Quirinum.

pro ecce] Gloſsis Eccire ἰδού.

Edeatre] Edeatræ, alij Edeſmatræ.

Edecimata] Edecumata in quibuſdam gloſſis ἀδίκαστον, ἀδιαγνόητον.

Ederam flamini Diali, neque tangere, neque nominare fas erat] de his quæ flamini Dialí interdicta, vide infrà Equo vehi, Fabam ſuere. adde 10. Gell. 15. Plutarch. in Problem.

Dialis] Gloſsis Dialis ὁ τῷ Διὶ ἱερεύς.

edera] v. infrà Hedera.

Effafilatum exeſtum] Exfafilatum. alij Exfilatum. alij Exafilatum. alij Expapilatum. vt infrà, Expapillato, exerto bracchio.

Effari] φαυλίζειν φάτιν.

Egeria] Aegeriæ alij, ἐγίεια.

conceptam] conceptum.

Egretus] *adgretus*) v. ſuprà Adgretus.

ſurgendo] ſugrediendo.

Eiuratio] Gloſsis Eiurat. ἐξομνύει. hinc etiam Deiurium 7. Gel. 18.

Elacatena] Helacatenes 32. Plin. vlt.

ſalſamenti] calciamenti.

malandrea] melandria. v. Varr. 4. de lingua. 9. Plin. 15. 1. Athen. 20.

Elices ſulci aquarij] v. infrà Inciliæ Inlices, Inlicium. de Elicibus dixi ad l. 1. §. 9. ff. de aqua & aquæ pluuiæ. Elicatores, Gloſsis, ὑδροσκόποι.

Elinguem] hinc Gloſsis Elinguatio γλωσσοτομία.

Elixa] ἑψητὰ ἐπιζῴα. Gloſſ. adde Nonium in Elixum.

Elucrum

Digitized by

Eluceum significat languidum] quin & Eleuceus ipsam tarditatem animæ significat Gellio 6.cap.12.Tertull.de Corona,ab eluco defensare.

Elumbem]*exulso*)auulso.

Em]adde infrà Im.

Emancipat] Glossis χειροτονεῖ. & Emancipatio χειροτονία & ἐξουσίωσις. adde Vlpianum Titul.10 & quæ scripsi ad l.6.Cod.de emancipat.liberorum.

quæ alterum sunt dominij]alij,domini legũt pro dominij. neutrum rectè. origo erroris non ab alio quàm Festo. Emancipare enim hoc postremo significatu videtur accipere pro mancipare,cùm sint illa duo contraria: tametsi interdum cõfunduntur illa duo. sic apud Nonium, senectus nemini emancipata idem ac senectus nemini mancipata, idque etiam non sine aliquo respectu dicitur. Nam qui quid emancipat, alteri id mancipat: nec mancipatio vlla sine emancipatione: vt nec venditio sine emptione.

Emere]*pro sumere*)vide supra Abemito.

Empanda]*Pagauorum dea*) de qua dixi ad Nonium.

Emussitata]idem quod amussitata.

Endotruum)de particula Endo pro In,adde infrà Endoplorato, Endoprocinctu,Endoiacio.& Gloss.Endopicus. Endoclusa,Endopecisas. Endedocarit, Endofestabat, Endoriburum.

Endoplorato] alij Edendoplorato. adde infrà,Sub vos placo.

Implorare]vide infrà Implorare.

Endoprocinctu] vide infrà In procinctu.

incinctis]succincti.

Enubro] vnde glossis Enibra, Enibrum,Eniber picus,Inebræ aues,Enibræ.

Epicrocum] ita Glossis. vide Varronem 6. Nonium 4.227.

Epilimma]Epalimma.

Epolones]*quos nunc Epulones*)Epulares.

Epulares)Epulones. vide suprà Epolonos.

Equirine] Ecquirine,vt sit iusiurandũ per Quirinum:vt suprà Eccere,per Cererem.

Equo vehi Flaminis Dialis] adde quæ scripsi suprà in Ederam.

Equitare]*equum publicum merere*)alij,equo publico merere.

Equus Martiimmolabatur)vide infrà October equus.

Erctum circúmque] antea legebatur Ercetũ eitũ,quod sit inter consortes,alijlegũt Herctum &c. ab Herciscí. vnde illud notum in iure familiæ Erciscundæ, vel herciscundæ. aliis, Erctum citum, idem quod hæreditas diuisa. Glossis Herctus, citus, vt apud Seruium Erctum non Citum, patrimonium non diuisum: Erctum,ciendum, hæreditas diuidenda.Ciendæ,diuidendæ. Erciscundæ diuidendæ.

consortes]vide suprà Diuisiones.

libris legum Romanarum] libris legum Romanorum.

Erctum]sensus est,patrimonia prius erciscebantur,id est coercebantur,seu coniungebantur,deinde ciebantur,id est,diuidebãtur. Hinc Seruius 8. Æneid. Erctо non citò interpretatur,hæreditatem coercitam, nõdum tamen diuisam.

Erebum]quidam ab Ereb deducunt vocabulo Hebræo vel Syriaco, quod Latinis Imago. vnde Erabes vel Arabes, quasi Imagines.

Virgilius]lib.9.Æneid.

Ergo]adde Nonium in Ergo.

Eritudo,seu uitudo] quidã ab antiquo Erus deducto à Græco ἔρις Eritudinem dici arbitrantur. Verùm insolens plus satis verbum seruitudinis facit, vt in eius vicem legam, seueritudo:vt apud Nonium: & eò amplius Eueritudo,pro Eritudo.

Erugere]*saltum*) alij ructum. alij eructum, v.10.Gell.7.

Erunum]adde Nonium in Errunum.

Escaria mensa quadrata] vide Nonium libro 4.

Anclabris]vide suprà Anclabris.

Anclatur]antlatur.vide suprà Anclare.

Escit]esit. adde infrà Superescit: & infrà, Nec coniunctionem.

Euboicum talentum]*cistophorum*) vide infrà Talentum.

quatuor millium denarium]id falsum.

Eudaon]vide Hesychium Εὔδαον.

clinos]=lysmos,vel κλονμός.

Euelatum] velabra) ea ventilabra. Columellæ 2.c.10.& Varroni 4.de lingua.

a Euerriator] *qui accepta iure hereditate iussa facere debet*] huc adiiciendum ex verbo Herem infrà,antiquos accepta hæreditate Herem Marteam coluisse.

qua]qui.

dictarum]dictæ.

Europam]vide Varronem 4.de lingua.

tutelam] tutela. Tutela in naui παρεξειρεσία ἢ πλοίου,id est cælaturæ, seu ἐπισημασία. Phœnicibus παρεξειρεσία. teste Herodoto.

effigiem]effigie.

Exàgogem,euethienem]vide Plautum in Rudente.

Examen] *& aquamentum*)id Græci οἴαμμα. Latini sacoma vel scamma.

Examussim]plura apud Nonium in Amussim.

amussit]vide suprà Amussis.

Exanclare]vide suprà Anclabris. adde Nonium in Exanclare duobus locis.

Exbuere] Exuberes. Græci ἐκπαλάσαι. lacte depulsos:vt suberes ἐκμαστίους.

Digitized by Google

exbua] exuberæ vel exburæ. sunt autem hoc loco Exbuæ, epotæ: à bua potionis genere; teste Nonio. vnde Vinibuæ mulieres, bibaces.

Excipuum] aliud ab Excipulo, quod Glossis ἐκδοχεῖον.

Excudere]*cudendo*)cædendo.

Exdorsuare] adde Nonium in Exdorsuare.

Exduta]Excutæ.

Exemplum)istud)& hoc.

Exercitionem exercis dicebant antiqui: exercitationem exercitati, &c.] quidam ita legunt, Exercitionem, exerciti dicebant antiqui, exercitationē exercituis. Nā antiqui, teste Nonio, exerciti vel exercituis. Quin Turneb. 3. c. 5. distinguit verbū exerciti. sed vt video alia mens est Festo, ab Exercito Exercitionē: ab exercitato exercitationem declinanti.

exercuti]vide infrà Exercitus.

Exercitus] homo multis negotiis exercitus. vide Nonium in Exercitum.

quarti ordinis] ordinem hic appellat id quod alij declinationem.

Exesto] sic apud Lucianum in Pseudomante, ἐξω χρησμοδόχου θυμελῆς.

Exitibus] id in resolutoriis sacris, verbi gratia, Iunonis Lucinæ, dicebatur, ad quæ nisi solutis nodis accedi fas non erat.

Exsit] quod malè apud Nonium Tesit.

Suffitio] de suffitionibus dixi quædam ad Varronem 5. de lingua.

Exsors]*mercat*)vide infrà Mercat.

Egregia]vide suprà Abgregare.

Exilis]*tenuia*)vide infrà Ilia.

à tenuitate tiarum]à tenuitate inarum. Est autem Ina, pars chartæ tenuissima. Marcellus Empiricus c. 31. ad vlcera in ano facta chartæ combustæ, seu inarum eius, conferunt. vide infrà Ilia, & Plinium.

Exilica] Exulica.

Exordium] ita apud Nonium c. 1. alij Exodum: fortè quia nullos alios authores legerunt præter Biblicos, in queis Exodi fit mētio: & tamen fatendum vtrunque efferri, vt ἔξοδος & ἔκβασις.

Exoletus]Glossis ἀκμαιότερος, τελειωθείς. Exoleo, ἐκμαιόζω. Exoleto τελειῶ.

Exomides]vide 7. Gell. 12.

Exoriri]*adolescere*]vide suprà Adolescit.

Expapillato] vide suprà Effabilatum. adde Nonium in *Expapillato*.

Expatare)Festus vitioso codice videtur vsus, & expatare pro Expatrare legisse, quod Glossis ἐκπλανῶ.

Expectorare] vide Nonium in Expectorare.

Expergitus]*expergefactus*) Glossis ἐξυπνισθείς passiuè sumitur. Gellius 6. c. 10. ista re animos hominum expergebat.

Experitos, imperitos] Glossis Expetides, ingnari. Vtvt sit, Experitus hic diuersus ab experto: idem quod expers.

Expreta]Experta.

expertia]experitia.

Exta] adde de extis Regalibus, infrà Regalia.

Externus]*alienus*)alienus vel alius.

Exterraneus]Exterricineus.

Extimum] adde suprà ad Exitam, seu ad Extimam.

Extrarium]*sacramentum*) alij sacra: vt id referatur ad sacra familiæ aut gentis, qualia erant in vsu Romanis. vnde liberi in sacris paternis constituti leguntur passim in iure. de quo dicam ad legem vlt. Cod. ad Tertullianum.

Exugentes] Exurgentes. alij Exsugentes. vide Nonium in Exsugebo.

Exuuia]vide Nonium in Exuuiæ.

Faba]de faba fressa & refriuā, adde infrà Frendere & Refriua.

nec tangere nec nominare Diali]idem 10. Gel. 15. adde quæ scripsi suprà in Ederam.

Lemuralibus iaciunt larua] idem Varro apud Nonium in Lemures 2. 513.

Fabiani, Quintiliani] hi Reini: vt illi Romuli partium fuerunt. Ouid. Fastor. 2.

Quintilio]vide infrà Quintia prata.

Facem]vide infrà Patrimi: Rapi.

aqua qua) vide suprà Aqua: & Varronem 4. de lingua,

Facessere] *Pacuuius*) in Teucro apud Nonium.

Facessite &c.]hic versus plenior apud Nonium.

Factio] Glossis Factio, σκευωρία & συνωμοσία. Vnde iisdem Facionarius, συνωμοσιάρχης.

factiosus] adde suprà Axiosi. Glossis factiosus, πανοῦργος.

Facul]adde infrà Perfacul.

Falla]*turres ligneæ*)vide Nonium in Fallæ. inde Falarica Nonio c. 18. 20.

falando]falado, alij falanto. Id enim Græcis φάλαγγος.

Falarica)vide Nonium in Falarica. Glossis χειροβαλίστρα.

Falcones]vide suprà, Capuam in fin. Glossis Falcones, δίκτυλοι σιδηροῖ ἐπὶ βαλάνοις.

Faleri]*à sale*)à fale.

Falsus]*rationabiliter*)σοφιστικῶς.

Famelicosam]Familicosam, vel Famicosam.

Familia]*materfamilia*)materfamilias.

Pompiliorum]Popilliorum.

Famino] *dicto*) Cato, hoc vino præfamino.

Fanatica]Glossis Fanaticus, ἐνθουσιαστικός, μαντικός.

arbor fulmine icta) vide infrà Fulguritum: & Obstitum.

Fanum]*hinc fana sistere*)vide infrà Sistere.

à Fano)à Fauno.

Farse-

Farſennum] Farcenum vel Fraſenũ: alij Farſanum. videtur autem id ſumptum ex Plauti Milite.

Farreum] 18. Plin. 3. quod antiquis etiam horreum. vide infrà Horreum.

Fartores] alio ſignificatu apud Varronem Gloſſis ἀπτωτ.

Faſtigium] vide Nonium in Faſtigium & Faſtigia. hinc autem faſtigatio dicta.

Faſtis diebus] *iucunda fari*) iura fari vel iuridica.

quadam] hoc verbum diſpungendum. vide infrà Nefaſti.

Faſtorum libri] Græci ἡμερολόγια. Faſtus etiam dicitur Latinis.

Faſti &c.] fandi. ita legendum Nec enim Faſti, dies feſti: ſed quibus licet Prætori fari iuridica verba Do, dico, addico. ab his diebus Faſtorũ libri, quibus dies faſtos cognoſcimus: & translatitiè, Faſti Conſulares, quibus Conſules ſingulorum annorum continentur appellati.

Fauentia] *at*) ac.

populum ſacrificiis fauere iubebant; hinc illa formula, Fauete linguis. Idẽ Cicero 1. de diuinat. 28. Plin. 21. Horatius. Virgil. 5. Æneid. Papin. 2. Syluar. in Genethliaco Lucani. Martial. 9. Ouid. 2. Faſtor. & 3. Amor. 12. 3. Elegiar. Seneca de vita beata ad Gallionem. Seruius 5. Æneid. Donatus Andria. Quintil. Declamat. 305. Iulius in oratione quæ μυστικὸς.

Fauiſſa] vide 2. Gell. 20. Flauiſſæ Nonio, quòd in eis non rude æs argentúmque, ſed flata ſignataque pecunia conderetur.

callus ciſternisque ſimiles] Græci ὑπονόμους vocant. vide Varronem 6. de lingua. Plutarchũ in Philopœm. Liuium 39. hinc Theſaurus, orcius tranſlatitiè Næuio apud Gellium 1 c. 24. Ideóque quod apud Varronem 6. de lingua id legitur. Foramen aa latus eſt quoddam Theſauri ſpecies &c. nihil aliud ſignificat, quàm foramen illud factũ fuiſſe ad modum fauiſſarum, quas Græci ὑπονόμους vocant.

Fauſtulum porcellum] *porcellum* genitivus pluralis idenim Feſtus explicat fœturam porcorum ob quam feturam Fauſtitatem Deam, quam Alumnam Horatius vocat, colebant.

Februarius] *purgaretur*) id enim Februare. vide Nonium in Februare.

a Lupercis] vide Varronem.

Fedum] adde Nonium in Fœdum.

feſtum] foltum.

Feſtram pro hoſtia] ita legendũ infrà in Fœdus: quin & ita ſcribendum, Velius Longus de Orthographia refert.

Felices arbores quæ fœtum ferunt] vel in quibus ficus ata. vide Macrobium 16. & Plinium. 27.

Ferctum] vide Catonem de re ruſtica, alij legunt Fertum: vnde Ferctores Iſidori, Gloſſis, fercta ferentes.

ſtrue] vide ſuprà Strues.

ſtrufertarij] ſtrufertarij.

Ferentarij] vide ſuprà Adſcriptitij.

Auxiliares] auxiliatores.

Feria] Gloſſis Feriæ ἀργίαι, ab operis ceſſatione.

appellata] vocata.

Feria ſtrata] de feriis conceptiuis, Denicalibus, priuatis, ſementinis, ſtultorum, vide s. Conceptiuæ, Denicales, & infrà Priuatæ, Sementinæ, Stultorum.

nundina] vide infrà Nundinas.

Ferire] *ferantur*) ferantur.

Ferocit] *idem*) item.

Feſcenim] *feſcenina*) feſcenia.

Feſnoe] Feſceninæ vel Faſcenonea. alij Feſcenoe, alij Faſcino, vt Pilumnoe, poploe, pro, Piluinni, pobli.

Feſtram] oſtium erat minuſculum in ſacrario, de quo volumen ſcripſit Antonius Gnifo, vir doctus: cuius ſcholam frequentabat Cicero poſt laborem fori: vti refert Macrob. 3. c. 12. apud quem pro feneſtram, feſtram legi oportet.

Feſtales] vide Liuium 1. Virgilium 8. Æneidos: Dionyſ. Plutarch. alij legunt Fæciales. vide Nonium in Fœciales.

à ferendo] vel à feta cæſa. vide infrà Porci.

pacíſque faciendæ inueſt] vnde Gloſſis συνθήκη.

Felicata] Felicata.

filicu] felicis.

Filiones] Feliconeſ.

filice] felice.

Faſcellus] *Catillones*) vide ſuprà Catiliones.

Flamen] Gloſſis, διαφώμων, à Dio, id eſt aere. vide Varr 4. de lingua.

Flameo] *cui non licebat facere diuortium*) vide 11. Gell. 15.

fulmine eodem] fulmine eodem.

Flaminia] Flamilla, alij, Flaminica.

Patrimes & matrimes] patrima & matrima: alij patrimus & matrimus. vide infrà Patrimi. Sunt autem Patrimi & matrimi, quibus in viuis eſt vterque parens: vel qui ex eodem patre vel matre, Græcis ὁμοπάτριοι, vt è contrà ἀνεψιαδοῦς Cedreno, vterini & conſanguinei.

Flaminius] *patrimes & matrimes*) patrimus & matrimus.

Camillos] vide ſuprà Camillus.

Flator] Gloſſis αὐλητὴς. Arnob. 2. Tibia calamóque flantes.

Digitized by Google

Flemina cùm ex labore &c. sanguis defluit circa talos] Idem in Tama infra eo. adde Boa supra eodem. Et Placid in glossis, Fleminum esse ait, vestem in quam, ambulando, sanguis in pedes defluit.

Flustra] hinc deflustrare vel deflustrari, id est sedare, vel sedari, quietum reddere, vel reddi: quo verbo Tertullianus vsus videtur libro de Pallio: quem authorem cùm ea parte videam corruptum, emendabo vt potero: Sic & mari, inquit, fides infamis, dum flabris aquæ mutantibus detranquillat probum: defluſtrat intemperatum: & extemplò de decumanis inquietat

Focus fomenta] *focilia fouendò, id est calefaciendo*] hinc Glossis Fomentatio θάλπανα. adde Nonium in Focillatur & Focula.

Fœdus] *hostia*) sostia, vt suprà in Fedum.

Fœda] feda, feta.

Folliculare] seu follimen ἀπαρχαί.

Lecta] recta.

à quo vita folliculari] à quo vita folliculū: vel, folliculares, ita lego. Nam folliculum Nonio pro corpore sumitur.

Fons à fundendo] ideò veteribus dicebatur funs, non fons.

Fomites] adde suprà Defomitatum.

Fonsinalia] vide Varronem.

Forago] *à forando*) à forando.

Forbeam] alij Fibram.

φορβὴ] antea Fibra.

Forcipes] *formas id est callidas*) idem Velius Longus libro de Orthographia.

Fordicidiis] quæ & Hordicalia. Cato 2. de re rustic. celebrata 7. Kalend. Maij. Glossis θυσίαι ἐγκύμοσι & βοῶν. vide infrà Horda. Varronem lib. 5.

Boues forda] ἐγκυμονοῦσαι.

Forma] *calidam*) calidum.

de forma] formida.

hieme formido) hieme calido, formido.

Formucales] formucapes, rectè: vide in Forcipes.

Formicalia) vide infrà Popularia sacra.

Fortis] forectes, forects, forotes: alij forctes: alij, forctis, vt infrà in Horctum, & in Sanates.

Forum] βία) vicis. cùm is qui provinciæ præest, forū agere dicitur: & de controversiis eorū cognoscit. Lucas in Actis, ἀγοραῖοι ἄγονται: adde Ciceronem 1. Epistolarum, & 7. in Verrem. Seruius ad illa verba Virgilij 5. Æneidos. Indicitque forum. adde Cæsarem, Plinium. Galli *Tenir les Estats*. adde quædam ex Nonio in Fora, in fine.

Vestibulum sepulchri] vide Ciceronem 2. de Legibus.

fereula] fereula, alij ferula.

Frater] ἀδελφός) ἀφ' ἑαυτοῦ v. 13. Gell. 3.

Fratriare] *Sororiare puerorum*) puellorum.

Frausus] vide Nonium in Frausus: ita legendum. Liu. 23. fraudem frausi: pro, fraudem ausi.

Fregella] *feliy hospites*) illim.

Frendere] *fab.: fressa*) Glossis faba fresa ἀπεψυγμένη. faba solida πάμπαν. de Refriua vide infrà Refriua.

Frigere] φρυγεῖν) φεύγειν.

Fringilla] *frigustire*) vide Nonium in Frigere.

Frisula] Glossis σκάφιον. iisdem σκάφιον. vascellum. adde l. 11. §. soluram. 5. ff. de pignoratitia.

Frontem antiqui masculino genere] vide suprà Corius: & infrà masculino, & Nonium cap. 3. in Frontem.

Frutinal templum Veneris] Veneris fruti meminerunt Solinus, Augustin. 4. de ciuit. 11. Est autem verbum detruncatum ex ἀφροδίσιον. Sic Venus Murti dicebatur. Cæterùm quidā hoc loco legunt, Frucinal, alij, Erucinal, vt sit templum Veneris Erucinæ, quod duplex, in Capitolio, scilicet, & ad portam Collinam fuisse testatur Liuius 22. 23. 30. 40. hanc deam Ilsim Glossæ vertunt.

Fruti] id enim cognomentum Veneris, vt dixi: alij legunt frutæ vel frugi.

Frux] ita legendum, Frux, frugis dixerunt antiqui. fructum & fructam à fruor.

Fucilis] à fuco: alij, futilis: alij, fucilia.

Fulgere] *vnde fulgur*) vide Varronem 4. de lingua. De fulguribus quæ peremptalia, pestifera, postularia, prouorsa, renouatiua. vide infrà Peremptalia, Postularia, Prouorsum, Renouatiuum.

Fulguritum] *fulmine ictum*) vide suprà Fanatica: adde infrà Obstitum.

Fulmen] *à fluere*) à fuluore, alij à fulgore.

Fundus] *fundus quoque dicitur popularis res*] vide Ciceronem pro Balbo, Tum fit fundus, cum scita ac iussa nostra sua sententia comprobat. Plautus in Trinum. ei rei fundus pater fit potior. Adde Gellium 16. 13. & 19. c. 8.

Furcilles] vide suprà Æsumnulas: & infrà, Muli Mariani.

Quibus homines suspendebant] Imò quibus mouebatur aliquid.

Furnalia] Furrinalia. Varro quinto de lingua (vnde Furinalis flamen & Furinales feriæ. Varro 4. & 6.) alij Furinalia ex fastis marmoreis scribunt, quæ VIII. Kal. August.

Furtum nigrum] §. 2. Instit. de obligat. ex delicto l. 1. §. 2. ff. de furtis.

Futar

Futare]ἰσχνάν Isidoro.

Vnde confutare] & refutare, vide infrà Refutare.

Futiles] *Vasa futilia à fundendo*) Lutatius Grammaticus, futile, vas lato ore, fundo angusto, quo vtebantur in sacris Vestæ, in cuius sacris, aquam in terra poni piaculum. Vnde excogitatum, vas quod stare non posset: sed si positum, statim funderetur. Inde homo futilis, Terentio vas futile plenum rimarum.

Gaia] Caia, ita scribebant veteres ante Constantinum: mulierem verò, Gaiam. Festus hunc sonum literæ, non figuræ secutus est. Quod ad rem ipsam attinet, vide Plutarchum in Problemat. 8. Plin. 48. Iulium Paxidem in Epitome Valerij Maximi de prænominibus. Hoc obiter adiiciendum, mulieres quæ prænomine alio carerent caias: earum libertos, caios & caiæ libertos appellatos vide ciceronem pro L. Muræna. & Velium Longum de Orthographia.

Galbeum]hinc galbeæ lineæ, ſ. in Ruſcum.

Gallam bibere] adde Nonium c.5. in Acerofum numero 97.

Galli] vide Herodianum, Arnob. 7. Iuuenal. Satyr. 6. Galli, etiam ſumuntur pro mirmillonibus. vide infrà Rettario.

Ganeum]Terentius in Adelphis.

abductum)abditum. alij obductum.

Gannitio]adde infrà Nictare: dixi ad Varronem lib. 4. de lingua.

Galearia]Galeria vel galerita.

Genas]*ſultis*)ſultis

flore longo] flora lanugo: vt apud Attium in Bacch. apud Ennium: & apud Pacuuium in Antiopa, flori crines.

Genitales Deos] alij, Genitales Deos. nam & ita veteres nummi, & apud Virgil. 6. Romulus in cælo cum diis genitalibus ætatem degit. Et lib. 2. Georg. genitalia ſemina poſcunt.

ſemina rerum] vide Varr. 4. de lingua.

à gerendo gua] à genendo, quo plurimum poſſe putabant. quos poſtea genios appellarunt. S. Vt hoc loci particula, genendo, ſit idem quod genitura,

genulos] alij genios. non neceſſariò. vide Cenſorinum libro de die Natali.

Genialis lectus] ſic genialis, hoſpitalis. vide Nonium in Geniales.

qua nuptiis ſternitur]qui ſternitur. Vrſ.

Genium] Genius Generis Deus. Nonius in Genium & Parſimonia.

Gens Aelia] *hoc non proprium Aelia gentis, ſed Cornelia, Iulia, Claudia, & aliarum quæ ex multis familiis*)vide infrà Ingens. Liuium li. 4. l. 1. ff. de probat.

Gentilis)vide l. ſæpe 53. ff. de verb. ſignif. Cicer. 1. de inuentione. & in Topicis.

Genus[Gens.

γλῶ] γλῶσσ.

Gerra] vide ſuprà Gerrones: Nonium in Gerræ.

Geſum]ſic Iſidorus. alij Geſſum

graue iactum] graue iaculum. Scal Gallorum iaculum. vide Nonium in Geſa.

Gigeria ex multis obſoniis decerpta]imò inteſtina, ſiue ventriculus gallinarum. Non. in Gigeria, nu. 190.

Gingernator] Girenator. alij Gingrinator. γελοῖος, παιδικὸ μιμητὴς. Gloſsis, Gingriua, Gingriba ἐνδεὴς φαυλοπράγμων.

Gingrire anſerũ]hinc Gingrum Gloſſa φωνὴ χλωὸς. Arnob. 6. anſerũ gingritibus. Soli. 10.

Gliſcere eſt creſcere] adde Noniũ in Gliſcit.

Es]vt.

Glittis] Gliſtis, alij Glutis, Cato vti bene ſubactum, vti bene glurum fiet. Gloſſis Glis glittis, humus tenax.

lenibus]leuibus.

Gloeire]Gluctire.

Glomus] Globus Varroni. 4. de lingua, Sphæra Iſidoro 20. c. 2.

Cybi]cibi. alij cubi, alij rombi.

Gloria]Gloſia.

Glos Viri ſoror] & fratris vxor, Nonio. ἡ τῶ ἀνδρὸς ἀδελφή. Talem nugæ glossam. adde l. 1. §. 6. ff de gradibus.

Glucidatum]Clucidatus. vide ſuprà Clucidatum. Gloſsis Glodſtatus, ἐλέγχε.

Gluma] vide Nonium in Gluma Gloſsis λεπίδες κριθῆς.

Gnaus] Pandectis: Cnæus & ita veteres.

& corporis inſigne) id eſt næuus, vnde Næuia familiæ cognomentum: vt natus, gnatus: nauus, gnauus.

γίγνεσθαι] γίγνεται.

Gnarigauit)hinc gnaritas Nonio, pro ſcientia. hinc gnarus Tacito, & in l. 43. ff. ad Trebell. Vbi tamen ignarus legitur, & Gnarutis Auſonio. Arnob. 2. Gloſsis Ignatures ἀγνοίας. iiſdem Gnarurat. γνωρίζει. Gnarurem, γνώσεως: Gnari γνησίως.

Gnephoſum]Gloſſ. Gnefonſum, σκυτικὸν ἔμπλεον. adde ſ. Cnephõſum: alij Gnetonſum.

Gnitur]Gnitur.

à generalibus]à genubus.

Gradiuus] γραδίιον) γραδίιον.

quia gramine ſit ortus] ex flore. vide Ouid. 5. Faſtorum.

Grallatores] Varr. 6. de lingua. Non. in Grallatores. Plaut. in Pœnulo, Grullatores. Gloſſ. γαύλου ὀφρυοῦντες.

ad ſimilitudinem]ad ſimulationem.

& grallatorem gradu]& clauatorem gradu Vet. Clauator, calo.

Gramia oculorum vitia] vide Non. in Gramia.

Gramas]gramas: Æoles γλάμας, λάμας.

Grande] hoc verbum maſculini & fœmi-

nini generis esse Nonius scribit in Grando.

Grassari] Gloss. λοιμεύεσθαι. Grassator, λοιμώττων. adde Nonium in Grassari.

Grassarij] grassari.

gradi ambulare est: Vnde tractum grassari] Sic grassari Nonio, ambulare.

Granastellus] Rauastellus. V. infrà Rauí coloris appellantur.

Plautus] in Epidico.

Graue as dictum à pondere] Hinc graue Nonio, ponderosum.

quia deni asses &c.] quia asses singuli pondo libram efficiebant: deni asses, denarium, ab hoc assis numero dictum, Vrs. vide 33. Plin. 3. & infrà Sextentarij.

libras] libræ.

sed bello Punico] vide infrà Sextantarij.

librarius] libralibus.

tantundem] tantuli.

Grauida] inde Grauidauit. impleuit. Non.

inciens] Glossa, inciente, innittente, pariente, à ciendo & inuocando proximos quosque auxiliatores.

Greges] ἀγέλας) ἀγέλας.

Gricenea] Gricena.

Groma appellatur genus machinulæ] vide Hygenum libro de limitibus. Gnoma, vide Gruma, Nonio ca. 1. numero 316. hinc degrumare ferrum, degrumari, grumam dirigere apud eundem Nonium. Glossis Grumat, μετρεῖ, ἰξίστ. Iisdem Gruma γνώμων. & alio loco Gruma βασιλικὸν γνώμα.

Gruere] *Grumire*) Grundire Nonio, quem vide in Grundire & Grunnire.

congruere] vide suprà Congruere.

quia id genus Volucrum minimè solitarium est] idem suprà Congruere.

Grumus terræ collectio] vide Nonium in Grumus. Grimini, lapides terminales. Gloss. Grumi τύμβοι.

Gullioca] vide eadem verba in Culiola. T. alij Galliocæ. Gloss. Guilliciola cortices nucis iuglandis viridis. alij legunt Gulluca. Nã Glossis Gulluca, κεφαλωμία: alij & Gutilliocæ: alij Guliocæ, κάρυα μύξα.

Gurgustium] (ἐκμύσιον βόθρος ἢ ἀπὸ gurgulione) quin & gurgulio est.

Gutturnium] Gutturnum. Glossis Gutturnum, ὕδατος ἐκβολεύς, Gutturnium, βαθρὶς, σκεῦος.

guttatim] adde Nonium in Guttatim.

Halophanta] it Nonio c. 2. numero 366. Halophanta, id est Sycophanta. alij Holaphanta: Vrsinus Holpata, à Græco ὅλος & ἁρπάζω.

Haruiga] Aruiga 4. Varroni de lingua: alij Aruga, vel Arinca, alij ἀρίγα, alij Aringa, haruga.

Hasta] *signum præcipuum est hasta*] signum pretij est hasta, Vrsin. Auctionis signum hasta in foro posita. Tertullianus in Apologetico, sub eadem voce præconis. sub eadem hasta, sub eadem annotatione quæstoris, diuinitas addicta conducitur. hinc Titulus ille Codicis, de fide & iure hastæ fiscalis.

Hebes] *retusus acuminis*) obtusi. vide Nonium in Hebes.

Hedera] vide suprà Ederam.

quòd hæreat] vide supra Ederam.

Heluela] heluella, alij eluella: ita quidem apud Nonium in Lentem.

Helus heluſa] Helus, Holesa.

Hemina] vide infrà Publica pondera.

Herbam do] adde Nonium in Herba.

Herbilis anser] vide Seruium in Fragm.

gracilior] grandior.

Hercem] Hercius.

penetralem] adde infrà Penetrale.

Heredium] vide Varronem 1. de re rust. 10. Nonium in Hæredij.

Herem Manteam] dixi ad Varronem 4. de lingua, vbi de Lara. adde quæ superius à nobis dicta sunt in Euerriator.

Heres] *pro domino*) §. vlt. Instit. de hæredum qualitate & differentia. Plautus in Menæchmis. & Glossis Heres κύριος.

Hetta) Ecta: alij Hitta: alij Hicta, alij Hirtus. vnde Hittio.

pusulam] pustulam.

Heus] locus mendosus. A.

Helum] Hillum Nonio & Hilũ promiscuè.

Nihil] vide infrà Nihili.

Hippacare) Hippitare, Isidori Glossis.

Hippagines naues] ἱππαγωγοὶ) antea malè ἵππιοι.

Hirquitalli] vide I. Hirquitalli à libidine hircorum, vnde Irquis. Glossis πραγῶν πῶν. Censorinus c. 4. de die Natal. Vox crassior & inæqualis fit homini tertia hebdomada, hoc Aristoteles appellat τραγίζειν. antiqui nostri Hirquitalire, & inde ipsos putant Hirquitallos appellari, quod tunc corpus olere Hircum incipiat: Velius Longus. Hinc tractum est vt eos qui sunt in adulta ætate Hirquitallos vocemus. his adde quæ de hircoso scripsi ad l. 12. in fin. ff. de ædilicio.

Hirrire] *garrire*) ringere.

Histriones] Glossis πανηγυρικοί.

Hodidocos] ὁδηγοὺς.

Hordeum & fordeum] fructũ, alij Horcem & forcem, suprà in Fortis: & infrà in Sanates.

Hordæ pregnans] *hordicidia*) Fordicidia. vide suprà in Fordicidiis & Hordicalia. Varr. 2. de re rustica 5.

Horreum] in fœminino etiam dicitur Nonio, in Horrea.

Hortus apud antiquos omnis Villa dicitur] adde quę de hortis dicẽ ad legẽ penult. §. Virgini in hortos. ff. de donat. inter vir. & vxor.

oriẽtur] est igitur scribẽdũ ortus nõ horti.

Hosti ea]

Digitized by Google

Hostia] quid opima hostia & prodigua. vide infrà Opimæ & Prodigæ.

Hostire] Ouid.1.Fastor. Hostibus à domitis hosti anomen habet. adde infrà Redhostire Nonium in Hostire & Hostimentum.

Hostimentum] adde suprà Hostia, Nonium in Hostimentum.Liuium 5.

Hostis,] ab hostiendo, quòd ex æqua causa pugnam ineat. vide Nonium in Hostimentum.

apud antiquos peregrinus] Ita Persę hostes à Lacedæmoniis ξένοι appellati. de peregrino dixi ad l.1.Cod.de heredib.instit.

& qui nunc hostis, perduellis]perduellio. adde legem Quos nos hostes 2,34.ff.de verb.signific. Varronem 4.de lingua:Ciceronem 1. offic.

Icadion]ita legendum infrà in Rhonde,nõ Sicadion.

Icit]*percussit*)Icit,percutit.Nonius in *Icit*.

Idulis,ouis]Ouid.Idibus alba Ioui grãdior agna cadit.adde Macrob.1.Satur.15.

Iecunæum]*Incumanum*,vel iecinorum.V.

Igitur;*postea*)vide Nonium in Igitur.

Ignia(Glossis ignia. πῦρ.

Ignis Vesta siquando interstinctus esset] dixi ad leges XII.Tabul.adde Liuium 28.

tabulam] clabulam. S. est deminutiuum à clana.

terebrare]verberare:alij,terere.

Ilia]*ab ima, qua pars charta est tenuissima*) vide ẽ Exules:vbi legitur ilia pro ina.Illũ videtur appellari ab Isidoro 17.c.9.in Ferula.

Ilicet]Glossæ,Ilicet,scilicet,sine dubio.

Im pro eum]Macrob.1.Saturn.4.

Imago]*ab imitatione dicta*) ob imitationẽ. V.Non tantùm autem imago similitudo,sed & vagina,Nonium in Imago.

Imbrex nomen cuiusdã Comici] vide 13.Gel. 14.& 15.c.24. vide infrà Obstitum, Obliquũ: aliàs diuersam habet significationem. vide Nonium in Imbrices.

Imbricat]*tempestate pluuiam videtur significare*) à tempestate. ita lego: vt Imbrica sit à tempestate pluuia.

Imbutum] adde Nonium in Imbrices. alij imbutum legunt.

Immolare]*mola*)vide infrà Molæ.

Immunis] vide infrà Munem. adde etiam infrà Impetum.

Plautus] in Trinummo,immune est facinus. in excusis Plauti: vt & apud Cicer.1. de inuentione, à quo hic versus refertur, legitur immane:eóque loco nonnulli legunt immene.

Immusculus]alij Immusulus:alij,immustulus:alij Inemustulus. vide suprà Alites, Plin. 10.c.7.

Immustulus]*immittat*) alij mutat:alij immutat.

pangendo]vide infrà Pangere.

figere]figendo.

infigere]infingere.

Impensam stipem]Impensam stipem.

Impetritum]id in auspiciis, quod in sacrificiis litatio.

Impetum]*immunis*)vide suprà Immunis.

Impite] Impete: alij impetite: hinc Impeteius βιαίως.

Implorare]adde suprà Endoplorato:& infrà Plorare.

Impluuium] inde impluuiatus color Nonio.

compluuium)dixi ad Varr.4.de lingua.

quo)qua:ita apud Varronem 4.de lingua.

Impolitias)hoc verbo vtitur Gell.4.ca.12.

porca)vide infrà Porcas.

Impos)ἀκέφαλος.Gloss.

Improbus) locus obscurus & mendosus A. Improles Gloss. Improles qui nondum vir est: ἀφῆλιξ, μήπω πολυτέκνος, cui contrarius, Duicensus, qui cum prole in ciuitatem adscribebatur:vide suprà Duicensus: vel qui liberos non habet. vnde Glossis ἄγονος, ἄπαις, αἰώνιος. adde Victorin.de orthographia.

Imputatum]*putum*)vide infrà Putus.

In)*abunitionem*) abunitionem: Abnutionem dixit Paulus in l.inter stipulantem 85.ff. de vsurpationib. & vt quidam putant, infrequens,probo:frequens in l.1.§.2.ff.demigrando. Sed Vrsinus legit, pro augmento, quod non probo:mox enim Festus aliam vim, in,adsignificationem ponit,ibi,modò auctionem. Brissonius legit,additamento.

inclamando), vide ĩ.Ingens & Insanum.

modo auctionem) vide suprà Clutum.

qui)quis.

Inarculum) quod & Arculum Seruij Fragmentis.

ex malo punico incurvatis) & ex omni felici arbore 10.Gell.15.vide Scalig.4. de lingua.

sacrificans)deest Vrsin.

Incauillatio)clossę MS.Incauillatur,inde ridetur.

Incessere)adde infrà Petissere.

immittere(inniti.

saltu) iaculo.

Incestus)adde Nonium in Incestus.

Inchoare)*quod Hesiodus*)videVarronem 4. de Lingua.

chaos) vide suprà Chaos. Ergo à chao Inchoare,quod & Terentius confirmat:ac proinde per h scribendum.

Incilia)Inciliæ vel incilia V.adde infrà Inlices & Inlicium: & suprà Elices. l.1.§.5.ff.de Riuis.

Incita) significat etiam egestatem Nonio.

Incitega) Intega,quòd partem mensæ integeret,(nam veteres pro integere incitego re,) ἐγκρύπτω & ἐπικαλύπτω. In earum locum

Digitized by Google

gauſapas poſtea inſtrauerunt Romani.
Incultus] vide ſuprà Clutum.
Incoſta & ſa] vſtæ.
Incomitiare] *Plautus*) in Curculione.
In conuentione] Conuentio pro concione, vt apud Varronem 4. de lingua.
Increpitare] vide ſuprà Creperum.
Increpitato] increpato. V. adde Nonium in Increpitat.
Indepiſci] adde Nonium in Indipiſcere.
Indictiuum funus] adde infrà Quiris in f. & in Simpludiarea. Varronem 4. & 6. de lingua Latina. hoc autem modo funus indicebatur. ollus Quiris letho datus eſt. & apud Terent. Phorm. actu 5. ſcen. vlt. Exequias Chremeti, quibus eſt commodum ire, iam tempus eſt. eo alludens Ouidius 2. Amorum, loquens de Pſittaco, Occidit (inquit) exequias ferte frequenter aues.
Indiges] ἰμάσιος, Gloſſ.
Indigitamenta] Gloſſ ἐυχετικὰ βιβλία.
Indigitando] *imprecando*) indiguitando, imprecando.
Indoles] adde infrà Suboles: v. Nonium in Indolem.
Incrementum] olere enim eſt creſcere.
Induſtria] ἐργαλεῖα ἐν τεκτονικῇ. Gloſſ.
Inebrę] inhibæ 12. Iſido. 1. Inibræ, Gloſſis ἐνδυτὰ. vide ſuprà Enubro.
Ineopte] vide infrà Ipſipe.
Inermat] hinc Inermus Nonio.
Iners] inde Inertitudo.
Infectores] βαφεῖς.
Effectores] vide infrà Offectores.
Efficiunt] officiunt.
Inferia] quæ & inferilia, Gloſſis χρεωχόπια. Inferiæ iiſdem χόαι. Iiſdem Infertilia νεκυσμάσματα.
Inferum] inferum.
Infibulati] *flamines*) ſacerdotes.
Infindere] infendere, Gloſſ.
Infit, incipit] hinc infor, ἄρχω.
Infitiari creditum fraudare] Iſido. 15. c. 26. l. 14. ff. Depoſiti. l. 2. ff. de except. l 7. ff. de ſolution. l. 61. ff. de furtis. hinc inficiator. Cicero 1. de Orator. Quintilian. 7. c 2. 7. c. 2. Martiali. Nonio tamen Inficiatores, falſi criminis obiectores. hinc inficiatio § quædam. Inſtit. de act. l. 16. ff. Iudicatum ſolui l. 67. ff. de furtis.
Infra claſſem] primam ſcilicet: in qua cenſebantur ij, qui centum millia æris, aut ſupra poſſidebant, Dionyſ. Liu. aut, vt Plinius ſcribit 37. c. 3. centum & decem millia. Aſconius 7. in Verrem, centũ millia ſeſtertiorum. Gell. 7. c. 13. cxxv. millia æris.
obſuisse] furtine.
Inſula] vide ſuprà Exinfulabat.
Ingens] *augendi*) vide ſuprà In.
Ingenes] vide ſuprà Gens.
Ingluuies] *glumia*) dixi ad Nonium 2. numero 377. adde ſuprà Degunare.
Guttus] gutta, alij gluttus, qui aliis glutto: βεῖγχος Græcis.
Inhibere] vide Ciceronem 13. ad Atticum.
Iungere] iugere.
Inigere, iungere] inigere.
Minare] vide ſuprà Agere & Agaſones.
Inuges] adde infrà Iuges.
Iniurium periurium] iniurius, periurus, ita lego. aliis Iniurius, qui contra ius facit.
Inlex] Illex. Nonio & Illix.
Ab inliciendo] vide ſuprà Adlicit.
Plautus] in Aſinaria.
Inlices] vide ſuprà Incillæ.
Inlicitator] adde infrà Licitari.
Inlicium] vide Varronem 4. de lingua, alij *Indicium*.
Concionem] concilium.
Collicia] collicia V. adde ſuprà Incillæ, Inlices, Elicium. Catoni 1. de re ruſtica, colliciares.
Inori minores] Inori ſine ore. alij legunt Inori, Inores. hinc Inores oſtræ Lucilio. Sat. apud Nonium in Oſtrea. vide Gellium 7. c. 6. Quædam animalium alia alio carent ſenſu, aut cæca natura gignuntur, aut inora, inauritáve.
In pelle lanata noua nupta cõſidere ſolet] hoc tribuitur ſoli Flamini & flaminicæ à Seruio.
In procinctu] ἐν ἑτοίμῳ πολέμου: adde ſuprà Endoprocinctu.
Inquilinus] *Vel*) velut.
Inſanum] adde & confer huic loco Nonii in Inſanum.
pro Valde] deeſt Lipſio: & aliàs ita, apud Plautum.
Plautus] in Moſtellaria.
Inſeque] *item* Gloſſ. hinc Liuius Andronichus initio Odyſſeæ. Inſeque muſa virum. & infrà, ſeceſſiones narrationes. adde 18. Agell. 9. l.
Inſignes] *femina*) femore,
Quaſi inſignita] vide Nonium in Inſignitè.
Inſipare, ſmicere] vide infrà Supat: Varronem 4. de lingua.
Inſipere ſarmulam] vide ſuprà Supat.
Pultis] pullis.
Inſons] vide infra Sons.
Sonticum] vide infra Sonticum.
Inſuaſum] ſuaſum. vide infra Suaſum: alij legunt inſuorſum.
colorem] is color impluuiatus à Nonio appellatur c. 16.
Ex fumoſo ſtillicidio] fumato ſtillicidio, Nonio. hinc Gloſſis Inſuaſum ἀπὸ καπνοῦ καταῤῥυτοῦ.
Inſula] frequens verbum in iure, quod quid ſit, vide in l. 3. §. 2. ff. de offic. præfect. vigil. l. 58. ff. locati. l. 91. ff. de legat. 3. Inde Inſularius l. 16. §. 1.

Digitized by

l.16 §.1.ff.de vſu l.5.§.1. ff.de Inſtitor.action.

cinguntur]coniunguntur.

Intempeſtem] Gloſſis Intempeſta, ἄωρος, ἀ-ωρίας, ἀωρία, ἄωρατος.

tempeſtatem]v.infrà Tempeſtatem.

Intercapedo]Gloſſis διάστημα, διάστασις χρόνου.

Inter cutem]flagitatos] Intra cutem flagitos.v.Intercutitos.

Intergerini]alij Intergerij.alij, intergerini: alij Intergerriui,à gerris,id eſt,cratibus.Vnde Craticij & concraticij dicuntur in iure l. cùm duobus 51.§.Item Mela 15. ff. pro ſocio. dixi infra in Solea. Gloſſis Intergerinus paries. τοῖχος ὁ διὰ κανόνων διαπεζόμενος.

Internecinum]Internecinum,Græci ἐπιφονικόν,Gloſſæ MS.Interneeida,qui falſum teſtamentum fecit,& ob hoc hominem occidit.

Interneſtio]Gloſſis Internecio,ἀναίρεσις.

interfectio] deeſt Vrſino.

Inuoluus]Inuoluulus.

Iouiſta]locus mendoſus.Scal.legit,Ious eſto. Sed tamen quia id minimè cohæret cum ſequentibus,hanc lectionem poſtea repudiat L.pſ.39.c.20.ita emendat,Ioſipſe,pro ipſipte: & ita Gloſſ. Ioſipſe αὐτός. Fortaſſe legendum Iouiuſtæ, vt ſit compoſitum à Ioue & vſtæ, ea forma qua dicimus ſubuerbuſtæ.

Ipſipe] ipſipte. Gloſſ.αὐτός. Sic Cato mihipte poſuit,pro mihipſi.alij ipſipti pro ipſimet. vide ineopte.Hîc notãdũ Claudiũ Imperatorẽ multaſſe Senatorẽ:qp Iſſe pro ipſe dixiſſet.

Ipſulices] Ipſiplices quæ Gloſſis αὐτόπτυκτα φύλλα.

Ircei genus]Ireens,vt in voce ſequẽti infrà. fortaſſe legendũ Iſicia,vt apud Iſid.20.cap.2.

Irnella]fortè vrnula.

Irpices]ita apudVarr.4.de ling. alij Ircipes.

Irquitallus puer]Hirquitallus ſ. in Hirquitali.Gloſſis Irquitalus νεανίσκος:& Irquis παιδίον παῖς, ἀρχομένου,vbi fortaſſe legẽdum ἄρχει ἡλικίας.

Ita mehercules]Ita me Hercules.

Italos)vitulos.

Itali]ab Italis.

Italia]adde Thucydid.6.Varr.2.de re ruſt. 5.Colum.6.in prin.Virg. Æn.Dionyſ.1.Antiquit. 11. Gell.1. Apollodorum in Bibliotheca Stephan.de vrbibus.

ab Attelido appellata]de eo nihil extat.fortè legendum,ab Atte Lydo,quaſi Attalia.Lydos aliàs in Italiam veniſſe conſtat ex Strabone 5.Herodot.1 & Dionyſ.1.

Itonida]Itonis.

Iubar]v.Varr. 4.& 6.de lingua.

Iubere]adde Nonium in Iubere.

Iubilare]Idem Varr.5.de lin. galij Iobilare.

Iuge auſpiciũ]Cic.2.de diuinat.v.Seruij fragmẽta in illud,Primũ omen equos in gramine vidi.Iugeris enim, quod ex iunctis bobus fit.Id etiam obſeruabant ne prodituro magiſtratui diſſũctis bub° plauſtrũ obuiã veniret.

cum iunctum]cum vinctum.

Iugere)v.Nonium in Tegillum,vbi vigere mulſus,pro,iugere miluos.Gloſſis Iugit. αἰνυσθεὶς pro ἰκνεῖται βοᾶι.

Iuges) adde ſuprà Iniuges. Gloſſis Iugites ἐναντίζυγοι ἵπποι

Iugula)*Gloſſis*)ἄκρον ὦμου.

quaſi nox iuglandis)aliter.v.Varr.6.de ling. quòd inter eius humeros videtur iugulum.

Iugum ſub quo Gelli) v.Liu.& Florũ.alia ſignificatione Iugum ζυγὸς, ἀκμωφία, ζυγομάχαι.

Iunium) *à Iunone*) Varr.9.de ling.à Iunioribus: quin & ipſe Feſtus in Maius: adde Ouid.6.Faſtor:& Macrob.1 Saturnal.

Iurare Flaminis Dialis fas non erat)Hinc illa verba Prętoris in Edicto perpetuo,ſacerdotẽ veſtalem & Flaminem dialem in omni mea iuriſdictione iurare nõ cogam 10.Gell.16.adde Plut.Problemat.

Iurgatio)*iuris actio*) iuris agium.ita iurgiũ. definitur in c. forus §. iurgium de verb. ſignif.adde Nonium in Iurgium.

Iuſſa)Iuſa.

Iuſti dies,&c.) alia ſignificatione Iuſti dies ſumuntur apud Gel:20.c.1. pIuſtitio,id eſt iuris interſtitiõe & ceſſatione inter litigatores.

Iuuenalia)Iuuenilia,non malè.nam vtrunque Iuuenalis & Iuuenilis dicitur Gloſſis.

Iuuentutis ſacra)Iuuentatis:addde Nonium in Iuuentus, Iuuenta,& Iuuenilitas.

Labes)alio ſignificatu Labes:in iure hiatũ terræ & χάσμα ſignific.l.15 § 2.11.Seruij l. vlt.ff.locati: & Gloſſis labes λάκκος idẽ qp Lues.

Lacerare) *Lanius*) alia ratio Etymi apud Græcos à quibus λανιάζειν.

Lacinia)v. ſ.Dilaniare.Gloſſis λακτισθῆι La cinia,ſimbria.

quod) quædam.

capitio)pectoris ornamentũ v.Varro.malè Nonio capitis ornamentum. (ſeductio.

Lacit) vide ſ.Adlicit. hinc Gloſſ. Lecebra

Laceſſere)v.ſ.Petiſſere, Nonium Laceſſere.

Lactat)v.Nonium in Lactare.

Lacobriga)*Briga*)ex Arcobriga v.&ercobriga. Vrſ. Cęterũ Bryga veteri Hiſpanica ling. oppidũ dicitur. hinc illa in Hiſpania oppida Arcobriga, Arabriga,Auguſtobriga, Cartobriga,Croliobriga,Deobriga,Iuliobriga,Lacobriga. Mirobriga,Midobriga,Merebriga, Nertobriga,Nemetobriga,Obriga,Segobriga,Tuntabriga,Talabriga,ſiue Alabriga,Turobriga,Vertobriga.

Lacuna) *lamæ*) limam,alij λίμνην. Lamæ Gloſſis πηλώδης τόπος, id eſt Lutulenti loci.

luſtrum)λουτρὸν.v.ſ.Luſtra.

Lacus)*ruendus*)fruendus.Vrſ.

dilectu)v.ſ.dilectus.

Lana) militare veſtimentum eſſe ait Nonius in Læna.

habitus)habuit.Vrſ.

χλαμύδιον) χλανίδιον.Vrſ.

exbua] exuberæ vel exburæ. ſunt autem hoc loco Exbuæ, epotæ : à bua potionis genere, teſte Nonio. vnde Vinibuæ mulieres, bibaces.

Excipuum] aliud ab Excipulo, quod Gloſſis ἐκδοχεῖον.

Excudere] *cudendo*) cædendo.

Exdorſuare] adde Nonium in Exdorſuare.

Exdutæ] Excutæ.

Exemplum) iſtud) & hoc.

Exercitionem exerciti dicebant antiqui : exercitationem exercitati, &c.] quidam ita legunt, Exercitionem, exerciti dicebant antiqui, exercitationē exercituis. Nā antiqui, teſte Nonio, exerciti vel exercituis. Quin Turneb. 3. c. 5. diſpungit verbū exerciti. ſed vt video alia mens eſt Feſto, ab Exercito Exercitionē: ab exercitato exercitationem declinanti.

exercitii] vide infrà Exercitus.

Exercitus] homo multis negotiis exercitus. vide Nonium in Exercitum.

quarti ordinis] ordinem hic appellat id quod alij declinationem.

Exeſto] ſic apud Lucianum in Pſeudomante, ἐξ ὑγιαίνοντος ἐξ ὑπνωτίου.

Ymillus] id in reſolutoriis ſacris, verbi gratia, Iunonis Lucinæ, dicebatur, ad quæ niſi ſolutis nodis accedi fas non erat.

Exſit] quod malè apud Nonium Teſit.

ſuffitio] de ſuffitionibus dixi quædam ad Varronem 5. de lingua.

Exſutis] *mercat*) vide infrà Mertat.

Egregia] vide ſuprà Abgregare.

Exilis] *ilia*) vide infrà Ilia.

à tenuitate ymarum] à tenuitate inarum. Eſt autem Ina, pars chartæ tenuiſſima. Marcellus Empiricus c. 31. ad vlcera in ano facta chartæ combuſtæ, ſeu inarum eius, conferunt. vide infrà Ilia, & Plinium.

Exulica] Exulica.

Exordium] ita apud Nonium c. 1 alij Exodium: fortè quia nullos alios authores legerunt præter Biblicos, in queis Exodi fit mētio: & tamen fatendum vtrunque efferri, vt ᾠδίκειον & ᾠδεῖον.

Exoletus] Gloſſis ἐκτριμμὸς, πεῖσμα. Exoleo, πεῖσμα ποιῶ. Exoleto πεῖσμα.

Exomides] vide 7. Gell. 12.

Exoriri] *adoleſcere*] vide ſuprà Adoleſcit.

Expapillato] vide ſuprà Effafilatum. adde Nonium in *Expapillato*.

Expatare) Feſtus vitioſo codice videtur vſus, & expatare pro Expatrare legiſſe, quod Gloſſis ἐκπλεῖν.

Expectorare] vide Nonium in Expectorare.

Expergitus] *expergefactus*) Gloſſis ἐξυπνισθείς paſſiuè ſumitur. Gellius 6. c. 10. iſta re animos hominum expergebat.

Experitos, imperitos] Gloſſis Expetides, ignari. Vtvt ſit, Experitus hic diuerſus ab experto: idem quod expers.

Expreta] Experta.

expertia] experitia.

Exta] adde de extis Regalibus, infrà Regalia.

Externus] *alienus*) alienus vel alius.

Exterraneus] Exterricineus.

Extimum] adde ſuprà ad Exitam, ſeu ad Extimam.

Extrarium] *ſacramentum*) alij ſacra: vt id referatur ad ſacra familiæ aut genris, qualia erant in vſu Romanis. vnde liberi in ſacris paternis conſtituti leguntur paſſim in iure. de quo dicam ad legem vlt. Cod. ad Tertullianum.

Exugentes] Exurgentes. alij Exſugentes. vide Nonium in Exſugebo.

Exuuia] vide Nonium in Exuuiæ.

Faba] de faba freſſa & refriuā, adde infrà Frendere & Refriua.

nec tangere nec nominare Dialis] idem 10. Gel. 15. adde quæ ſcripſi ſuprà in Ederam.

Lemuralibus faciunt larua] idem Varro apud Nonium in Lemures 2. 513.

Fabiani, Quintiliani] hi Reini: vt illi Romuli partium fuerunt. Ouid. Faſtor. 2.

Quintilio] vide infrà Quintia prata.

Facem] vide infrà Patrimi: Rapi.

aqua qua] vide ſuprà Aqua : & Varronem 4. de lingua.

Faceſſere] *Pacuuius*) in Teucro apud Nonium.

Faceſſite &c.] hic verſus plenior apud Nonium.

Factio] Gloſſis Factio, ὀκνηρία & σωστική. Vnde iiſdem Facionarius, σωστικός.

factioſus] adde ſuprà Axioſi. Gloſſis factioſus, σπουδαῖος.

Facul] adde infrà Perfacul.

Falle] *turres lignea*] vide Nonium in Fallæ. inde Falarica Nonio c. 18. 20.

falando] falado, alij falanto. Id enim Græcis φάλαγγος.

Falarica) vide Nonium in Falarica. Gloſſis χειροβαλίστρα.

Falcones] vide ſuprà, Capuam in fin. Gloſſis Falcones, δάκτυλοι ποδὸς ἵππου βλάβοντες.

Falerī] *à fale*) à fale.

Falſius] *rationabiliter*) εὐλόγως.

Famelicoſam) Familicoſam, vel Famicoſam.

Familia] *materfamilia*) materfamilias.

Pompiliorum] Popilliorum.

Famino] *dicto*) Cato, hoc vino præfamino.

Fanatica] Gloſſis Fanaticus, ἐμπνεόμενος, ἐνθουσιῶν.

arbor fulmine icta) vide infrà Fulguritum: & Obſtitum.

Fanum] *hinc fana ſiſtere*) vide infrà Siſtere.

à Fano) à Fauno,

Farſe-

Farſenum] Farcenum vel Fraſenũ: alij Farſanum. videtur autem id ſumptum ex Plauti Milite.

Farreum] 18. Plin. 3. quod antiquis etiam horreum. vide infrà Horreum.

Fartores] alio ſignificatu apud Varronem Gloſſis *στεφανοι*.

Faſtigium] vide Nonium in Faſtigium & Faſtigia. hinc autem faſtigatio dicta.

Faſtis diebus] *iucunda fari*) iura fari vel iuridica.

quadam] hoc verbum diſpungendum. vide infrà Nefaſti.

Faſtorum libri] Græci *ἡμερολόγια*. Faſtus etiam dicitur Latinis.

Faſti &c.] fandi. ita legendum. Nec enim Faſti, dies feſti: ſed quibus licet Prætori fari iuridica verba Do, dico, addico. ab his diebus Faſtorũ libri, quibus dies faſtos cognoſcimus: & tranſlatitiè, Faſti Conſulares, quibus Conſules ſingulorum annorum continentur appellati.

Fauentia] *as*) ac.

populum ſacrificio fauere iubebant] hinc illa formula, Fauete linguis. Idẽ Cicero 1. de diuinat. 28. Plin. 21. Horatius. Virgil. 5. Æneid. Papin. 2. Syluar. in Genethliaco Lucani. Martial. 9. Ouid. 2. Faſtor. & 3. Amor. 12. 3. Elegiar. Seneca de vita beata ad Gallionem. Seruius 3. Æneid. Donatus Andria. Quintil. Declamat. 305. Iulius in oratione quæ *ωστατήριος*.

Faſtiſſa] vide 2. Gell. 20. Flauiæ Nonio, quòd in eis non rude æs argentumque, ſed flata ſignataque pecunia conderetur.

callu ciſternisque ſimiles] Græci *ὑπονόμους* vocant. vide Varronem 6. de lingua. Plutarchũ in Philopœm. Liuium 39. hinc Theſaurus, orcius tranſlatitiè Nævio apud Gellium 1 c. 24. Ideóque quod apud Varronem 6. de lingua id legitur. Foramen ad latus eſt quoddam Theſauri ſpecie, &c. nihil aliud ſignificat, quàm foramen illud factu fuiſſe ad modum fauillarum, quas Græci *ὑπονόμους* vocant.

Fauſtulum porcellum] *porcellum* genitivus pluralis idemenim Feſtus explicat fœturam porcorum. ob quam feturam Fauſtitatem Deam, quam Alumnam Horatius vocat, colebant.

Februarius] *purgaretur*) id enim Februare. vide Nonium in Februare.

a Lupercis] vide Varronem.

Fedum] adde Nonium in Fœdum.

foſtum] foſtum.

Foſtram pro hoſtia] ita legendũ infrà in Fœdus: quin & ita ſcribendum, Velius Longus de Orthographia refert.

Felices arbores quæ fuſtum ferunt] vel in quibus ficus arta. vide Macrobium 16. & Plinium. 27.

Ferctum] vide Catonem de re ruſtica, alij legunt Fertum: vnde Ferctores Iſidori, Gloſſis, fercta ferentes.

ſtrue] vide ſuprà Strues.

ſtrufertarij] ſtruferrarij.

Ferentarij] vide ſuprà Adſcriptitij.

Auxiliares] auxiliatores.

Feria] Gloſſis Feriæ *ἀργίαι*, ab operis ceſſatione.

appellata] vocata.

Feria ſtrata] de feriis conceptiuis, Denicalibus, priuatis, ſementinis, ſtultorum, vide ſ. Conceptiuæ, Denicales, & infrà Priuatæ, Sementinæ, Stultorum.

nundina] vide infrà Nundinas.

Ferire] *ferantur*) ferantur.

Ferocit; *idem*) item.

Feſcenim] *feſcenina*) feſcenia.

Feſnoe] Feiceninæ vel Faſcenonea. alij Feſcenoe, alij Faſcino, vt Pilumnoe, poploe, pro, Pilumni, pobli.

Feſtram] oſtium erat minuſculum in ſacrario, de quo volumen ſcripſit Antonius Gnifo, vir doctus: cuius ſcholam frequentabat Cicero poſt laborem fori: vti refert Macrob. 3. c. 12. apud quem pro feneſtram, feſtram legi oportet.

Fetiales] vide Liuium 1. Virgilium 8. Æneidos: Dionyſ. Plutarch. alij legunt Fæciales. vide Nonium in Fœciales.

à ferendo] vel à feta cæſa. vide infrà Porci.

paciſque faciendæ inest] vnde Gloſſis *συνθῆκαι*.

Felicata] Felicata.

filicis] felicis.

Filiones] Felicones.

filice] felice.

Fuſcellus] *Catillones*) vide ſuprà Catiliones.

Flamen] Gloſſis *ἱερεύς*, à Dio, id eſt aere. vide Varr. 4. de lingua.

Flameo] *cui non licebat facere diuortium*) vide 11. Gell. 15.

fulmine eodem] fulmine eodem.

Flaminia] Flamilla, alij, Flaminica.

Patrimes & matrimes] patrima & matrima: alij patrimus & matrimus. vide infrà Patrimi. Sunt autem Patrimi & matrimi, quibus in viuis eſt vterque parens: vel qui ex eodem patre vel matre, Græcis *ἀμφιθαλεῖς*, vt è contrà *ἀπάτορες* Cedreno, vterini & conſanguinei.

Flaminius] *patrimes & matrimes*) patrimus & matrimus.

Camillos] vide ſuprà Camillus.

Flator] Gloſſis *αὐλητής*. Arnob. 2. Tibia calamóque flantes.

Digitized by Google

Femina cùm ex labore &c. sanguis defluit circa talos] Idem in Tama infra eo. adde Boa supra eodem. Et Placid in glossis, Fleminum esse ait, vestem in quam, ambulando, sanguis in pedes defluit.

Flustra] hinc deflustrare vel deflustrari, id est sedare, vel sedari, quietum reddere, vel reddi: quo verbo Tertullianus vsus videtur libro de Pallio: quem authorem cùm ea parte videam corruptum, emendabo vt potero: Sic & mari, inquit, fides infamis, dum flabris aquæ mutantibus detranquillat probum: defluſtrat intemperatum: & extemplò de decumanis inquietat

Focus fomenta] *focus a fouendo, id est calefaciendo*) hinc Glossis Fomentatio θώλπανσις. adde Nonium in Focillatur & Focula.

Fœdus] *hostia*) hostia, vt suprà in Fedum.

Fœda] feda, feta.

Folliculare] seu follimen ἐπιπλαστικόν.

Lecta] tecta.

à quo vita folliculari] à quo vita folliculũ: vel, folliculare res, ita lego. Nam folliculum Nonio pro corpore sumitur.

Fons à fundendo] ideò veteribus dicebatur funs, non fons.

Fomites] adde suprà Defomitatum.

Fonsinalia] vide Varronem.

Forago] *à forando*) à forando.

Forbeam] alij Fibram.

φηβὶ] antea Fibra.

Forcipes] *formas id est calidas*) idem Velius Longus libro de Orthographia.

Fordicidia] quæ & Hordicalia. Cato 2. de re rustic. celebrata 7. Kalend. Maij. Glossis θυσία ἐγκύμων & βοός. vide infrà Horda. Varronem lib. 5.

Boues forda] ἐγκυμονοῦσαι.

Formæ] *calidam*) calidum.

de forma] formida.

hieme formido] hieme calido, formido.

Formucales] formucapes, rectè: vide in Forcipes.

Formicalia] vide infrà Popularia sacra.

Fortis] forectes, forects, forotes: alij forctes: alij, forctis, vt infrà in Horctum, & in Sanates.

Forum] ἀγορὰ) vicis. cùm is qui provinciæ præest, forũ agere dicitur: & de controuersiis eorũ cognoscit. Lucas in Actis, ἀγορὰς ἄγουσι: adde Ciceronem 1. Epistolarum, & 7. in Verrem. Seruius ad illa verba Virgilij 5. Æneidos. Indicitque forum. adde Cæsarem, Plinium. Galli *Tenir les Estats*. adde quędam ex Nonio in Fora, in fine.

Vestibulum sepulchri] vide Ciceronem 2. de Legibus.

Fercula] ferecula, alij ferula.

Frater Arvalis) ἀδελφὸς v. 13. Gell. 5.

Fratriare] *Saveriare puerorum*) puellorum.

Frausus] vide Nonium in Frausus: ita legendum. Liu. 23. fraudem frausi: pro, fraudem ausi.

Exregella] *feliũ hostium*) illim.

Frendere] *fabæ fressæ*) Glossis faba fresa ἰρυγμὸς. faba solida τρίμμα. de Refriua vide infrà Refriua.

Frigere] φρυγεῖν) φρύγειν.

Fringilla] *frigustire*) vide Nonium in Frigere.

Frivola] Glossis σκάφιον. iisdem σκάφιον. vascellum. adde l. 11. §. solutam. 5. ff. de pignoratitia.

Frontem antiqui masculino genere] vide suprà Corius: & infrà masculino, & Nonium cap. 3. in Frontem.

Frutinal templum Veneris] Veneris fruti me minerunt Solinus, Augustin. 4. de ciuit. 21. Est autem verbum detruncatum ex ἀφροδίτη. Sic Venus Murti dicebatur. Cæterùm quidã hoc loco legunt, Frucinal, alij, Erucinal, vt fit templum Veneris Erucinæ, quod duplex, in Capitolio, scilicet, & ad portam Collinam fuisse testatur Liuius 22. 23. 30. 40. hanc deam Ilim Glossæ vertunt.

Fruti) id enim cognomentum Veneris, vt dixi: alij legunt frutæ vel frugi.

Frux] ita legendum, Frux, frugis dixerunt antiqui. fructum & fructam à fruor.

Fucilis] à fuco: alij, futilis: alij, fucilia.

Fulgere] *vnde fulgur*) vide Varronem 4. de lingua. De fulguribus quæ peremptalia, pestifera, postularia, prouorsa, renouatiua. vide infrà Peremptalia, Postularia, Prouorsum, Renouatiuum.

Fulgurstum] *fulmine ictum*) vide suprà Fanatica: adde infrà Obstitum.

Fulmen] *à fluore*) à fuluore, alij à fulgore.

Fundus] *fundus quoque dicitur populus rei*] vide Ciceronem pro Balbo, Tum sit fundus, cum scita ac iussa nostra sua sententia comprobat. Plautus in Trinum. ei rei fundus pater sit potior. Adde Gellium 16. 13. & 19. c. 8.

Furcillas] vide suprà Æsumoulas: & infrà, Muli Mariani.

Quibus homines suspendebant] Imò quibus mouebatur aliquid.

Furnalia] Furrinalia. Varro quinto de lingua (vnde Furinalis flamen & Furinales feriæ. Varro 4. & 6.) alij Furinalia ex fastis marmoreis feribunt, quæ VIII. Kal. August.

Furtum nigrum) §. 2. Instit. de obligat. ex delicto l. 1. §. 1. ff. de furtis.

Futuo

gitized by Google

Futare]ἰαίνειν Isidoro.

Vnde confutare]& refutare, vide infrà Refutare.

Futiles] *Vasa futilia à fundendo)* Lutatius Grammaticus, futile, vas lato ore, fundo angusto, quo vtebantur in sacris Vestæ, in cuius sacris, aquam in terra poni piaculum. Vnde excogitatum, vas quod stare non posset: sed si positum, statim funderetur. Inde homo futilis, Terentio vas futile plenum rimarum.

Gaia] Caia, ita scribebant veteres ante Constantinum: mulierem verò, Gaiam. Festus hunc sonum literæ, non figuræ secutus est. Quod ad rem ipsam attinet, vide Plutarchum in Problemat. 8. Plin. 48. Iulium Paridem in Epitome Valerij Maximi de prænominibus. Hoc obiter adiiciendum, mulieres quæ prænomine alio carerent caias: earum libertos, caios & caiæ libertos appellatos. vide ciceronem pro L. Murænâ. & Velium Longum de Orthographia.

Galbeum]hinc galbeæ lineæ, ſ. in Ruſcum.

Gallam bibere] adde Nonium c.5. in Acero ſum numero 97.

Galli] vide Herodianum, Arnob. 7. Iunenal. Satyr. 6. Galli, etiam ſumuntur pro mirmillonibus. vide infrà Retiario.

Ganeum]Terentius in Adelphis.

abductum)abditum. alij obductum.

Gannire]adde infrà Nictare: dixi ad Varronem lib. 4. de lingua.

Galearia]Galeria vel galerita.

Genas]*ſulci*)ſultis

flore longo] flora lanugo: vt apud Attium in Baceh. apud Ennium: & apud Pacuuium in Antiopa. flori crines.

Genitales Deos] alij, Genitales Deos. nam & ita veteres nummi, & apud Virgil. 6. Romulus in cælo cum diis genitalibus ætum degit. Et lib. 2. Georg. genitalia ſemina poſcunt.

ſemina rerum]vide Varr. 4. de lingua.

à gerendo qua] à genendo, quo plurimum posse putabant. quos postea genios appellarunt. S. Vt hoc loci particula, genendo, sit idem quod genitura,

gerulos] alij genios. non neceſſariò. vide Cenſorinum libro de die Natali.

Genialis lectus]ſic genialis, hoſpitalis. vide Nonium in Genialet.

qui nuptiis ſternitur]qui ſternitur. Vrſ.

Genium] Genius Generis Deus. Nonius in Genium & Parſimonia.

Gens Aelia] *hoc non proprium Aelia gentis, ſed Cornelia, Iulia, Claudia, & aliarum quæ ex multis familiis*]vide infrà Ingens. Liuium li. 4. l. 3. ff. de probat.

Gentilis)vide l. ſæpe 53. ff. de verb. ſignif. Cicer. 2. de inuentione. & in Topicis.

Genus[Gens.

γλῶ] γλῶσσα.

Gerra] vide ſuprà Gerrones: Nonium in Gerræ.

Geſum]ſic Iſidorus. alij Geſſum

graue iactum] graue iaculum. Seal. Gallorum iaculum. vide Nonium in Geſa.

Gigeria ex multis obſoniis decerpta]imò inteſtina, ſiue ventriculus gallinarum. Non. in Gigeria, nu. 190.

Gingernator] Girenator. alij Gingrinator. γλεξιαι μιλεὶ μικρὰ. Gloſsis, Gingriua, Gingriba *vide φωνὴ ἐπιλυπῆς.*

Gingrire anſerũ]hinc Gingrum Gloſſa φωνὴ χλιαρὰ. Arnob. 6. anſerũ gingritibus. Soli. 10.

Gliſcere eſt creſcere] adde Noniũ in Gliſcit.

Gs]vt.

Glutio] Gluctis, alij Glutis, Cato vti bene ſubactum, vti bene glutum fiet. Gloſſis Glis glittis, humus tenax.

lenibus]leuibus.

Gloctre]Gluctire.

Glomus] Globus Varroni. 4. de lingua, Sphæra Iſidoro 20. c. 2.

Cybi]cibi. alij cubi, alij rombi.

Gloria]Gloſia.

Glos viri ſoror] & fratris vxor, Nonio. ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφή. Τάλει περὶ πλοίου. adde l. 1. §. 6. ff de gradibus.

Glucidatum]Glucidatus. vide ſuprà Glucidatum. Gloſeis Glodſtatus, ἐλάτε.

Gluma] vide Nonium in Gluma Gloſsis λεπίδες κριθῆς.

Gnaus] Pandectis: Cnæus & ita veteres.

& corporis inſigne) id eſt næuus, vnde Næuia familiæ cognomentum: vt natus, gnatus: nauus, gnauus.

γίγνεσθαι] γίγνεται.

Gnarigauit)hinc gnaritas Nonio, pro ſcientia. hinc gnarus Tacito, & in l. 43. ff. ad Trebell. Vbi tamen ignarus legitur, & Gnarutis Auſonio. Arnob. 2. Gloſsis Ignatures ἐγνωσμένοι. iiſdem Gnarurat. γνωρίζει. Gnarurem, γνώσιμον. Gnari ἔμπειρόι.

Gnephoſum]Gloſſ. Gneſonſum, σκυτικὸν ἐμπαγές. adde ſ. Cnephõſum: alij Gnetonſum.

Gnitus]Gnitur.

à generalibus]à genubus.

Gradiuus] γραδίιτον) γραδίνον.

quia gramine ſit ortus] ex flore. vide Ouid. 5. Faſtorum.

Grallatores] Varr. 6. de lingua. Non. in Orallatores. Plaut. in Pœnulo, Grullatores. Gloſſ. ναύται φορτηγοί.

ad ſimilitudinem]ad ſimulationem.

& grallatorem gradu]& clauatorem gradu Vet. Clauator, calo.

Gramia oculorum vitia] vide Non. in Gramia.

Glamas]gramas. Æoles γλάμας, λάμια.

Grando] hoc verbum maſculini & fœmi-

Digitized by Google

nini generis esse Nonius scribit in Grando.

Grassari] Gloss. αὐτοσχεδιάζειν. Grassator, αὐτοσχεδιαστής. adde Nonium in Grassari.

Grassarij] grassari.

gradi ambulare est: Vnde tractum grassari] Sic grassari Nonio, ambulare.

Grauastellus] Rauastellus. V. infrà Raui coloris appellantur.

Plautus] in Epidico.

Graue as dictum à pondere] Hinc graue Nonio, ponderosum.

quia deni asses &c.] quia asses singuli pondo libram efficiebant: deni asses, denarium, ab hoc assis numero dictum, Vrs. vide 33. Plin. 3. & infrà Sextentarij.

libras] libræ.

sed bello Punico] vide infrà Sextantarij.

librariis] libralibus.

tantundem] tantuli.

Grauida] inde Grauidauit. impleuit. Non. *inciens*] Glossa, inciente, innittente, pariente, à ciendo & inuocando proximos quosque auxiliatores.

Greges] ἀγέλας. ἀγέλας.

Gricenea] Gricena.

Groma appellatur genus machinulæ] vide Hygenum libro de limitibus. Gnoma, vide Gruma, Nonio ca. 1. numero 316. hinc degrumare ferrum, degrumari, grumam dirigere apud eundem Nonium. Glossis Grumat, μαγεύει, ἀξίνας. Iisdem Gruma γνώμων. & alio loco Gruma βασιλικὸν γνώμων.

Gruere] *Grumire*] Grundire Nonio, quem vide in Grundire & Grunnire.

congruere] vide suprà Congruere.

quia id genus volucrum minimè solitarium est] idem suprà Congruere.

Grumus terræ collectio] vide Nonium in Grumus. Grimini, lapides terminales. Gloss. Grumi τύμβοι.

Gullioca] vide eadem verba in Culiola. s. alij Galliocæ. Gloss. Guilliciola cortices nucis iuglandis viridis. alij legunt Gulluca. Nã Glossis Gulluca, κεφαλωμία: alij & Gutilliocæ: alij Guliocæ, κάρυα χύτρα.

Gurgustium] (inquiunt Festo à gurgulione) quin & gurgulio est.

Gutturnium] Gutturnum. Glossis Gutturnum, εἶδος σκάφης ἐσπανίου, Gutturnium, βασιλικὸν, σκεῦος.

guttatim] adde Nonium in Guttatim.

HAlophanta] is Nonio c. 2. numero 366. Halophanta, id est Sycophanta. alij Holaphanta: Vrsinus Holpata, à Græco ὅλος & ἁρπάζω.

Haruiga] Aruiga 4. Varroni de lingua: alij Aruga, vel Arnica, alij ἄρκη, alij Aringa, haruga.

Hasta] *signum præcipuum est hastæ*] signum pretij est hasta, Vrsin. Auctionis signum hasta in foro posita. Tertullianus in Apologetico, sub eadem voce præconis. sub eadem hasta, sub eadem annotatione quæstoris, diuinitas addicta conducitur. hinc Titulus ille Codicis, de fide & iure hastæ fiscalis.

Hebes] *retusi acuminis*) obtusi. vide Nonium in Hebes.

Hedera] vide suprà Ederam.

quòd hæreat] vide supra Ederam.

Heluela] heluella, alij eluella: ita quidem apud Nonium in Lentem.

Helus helusa] Helus, Helesa.

Hemina] vide infrà Publica pondera.

Herbam do] adde Nonium in Herba.

Herbilis anser] vide Sesuium in Fragm.

gracilior] grandior.

Herceus] Hercius.

penetralem] adde infrà Penetrale.

Heredium] vide Varronem 1. de re rust. 10. Nonium in Hæredij.

Herem Marteam] dixi ad Varronem 4. de lingua, vbi de Lara. adde quæ superius à nobis dicta sunt in Euerriator.

Heres] *pro domino*) §. vlt. Instit. de hæredum qualitate & differentia. Plautus in Menæchmis. & Glossis Heres κύριος.

Hetta] Ecta: alij Hitta: alij Hicta, alij Hitus. vnde Hittio.

pusulam] pustulam.

Heus] locus mendosus. *Ac.*

Helum] Hillum Nonio & Hilũ promiscuè.

Nihil] vide infrà Nihili.

Hippacare] Hippitare, Isidori Glossis.

Hippagines naues] ἱππαγωγοὶ) antea malè *Innus*.

Hirquitalli] vide ī. Hirquitalli à libidine hircorum, vnde Irquis. Glossis πρωϊῶν πῶϊ. Censorinus c. 4. de die Natal. Vox crassior & inæqualis fit homini tertia hebdomada. hoc Aristoteles appellat πρωΐζειν. antiqui nostri Hirquitalire, & inde ipsos putant Hirquitallos appellari, quod tunc corpus olere Hircum incipiat: Velius Longus. Hinc tractum est vt eos qui sunt in adulta ætate Hirquitallos vocemus. his adde quæ de hircoso scripsi ad l. 12. in fin. ff. de ædilicio.

Hirrire] *garrire*) ringere.

Histriones] Glossis πυκτίμαχοι.

Hodiedoce] ἰδιώτικως.

Horctum & forctum] fructũ, alij Horctem & forctem, suprà in Fortis: & infrà in Sanates.

Hordæ pragnans] *hordicidia*) Fordicidia. vide suprà in Fordicidiis & Hordicalia. Varr. 2. de re rustica 5.

Horreum] in fœminino etiam dicitur Nonio, in Horrea.

Hortus apud antiquos omnis Villa dicitur] adde quę de hortis dicã ad legẽ penult. §. Virgini in hortos. ff. de donat. inter vir. & vxor.

oriẽtur] est igitur scribẽdũ ortus nõ hortus.

Hostia]

Hostia] quid opima hostia & prodigua. vide infrà Opimæ & Prodigæ.

Hostire] Ouid.1.Fastor. Hostibus à domitis hosti anomen habet. adde infrà Redhostire Nonium in Hostire & Hostimentum.

Hostimentum] adde suprà Hostia, Nonium in Hostimentum.Liuium 5.

Hostis,] ab hostiendo, quòd ex æqua causa pugnam ineat: vide Nonium in Hostimentum.

apud antiquos peregrinus] Ita Persę hostes à Lacedæmoniis ξένοι appellati. de peregrino dixi ad l 1.Cod.de heredib.instit.

Et qui nunc hostis perduellis]perduellio. adde legem Quos nos hostes 2.34.ff.de verb.signific. Varronem 4.de lingua:Ciceronem 1. offic.

Icadion]ita legendum infrà in Rhonde,nō Sicadion.

Icit]*percussit*)Ieit,percutit.Nonius in *Icit*.

Idulis,ouis]Ouid.Idibus alba Ioui grādior agna cadit.adde Macrob.1.Satur.15.

Iecunanum)*Iucumanum*,vel iecinorum.V.

Igitur;*postea*)vide Nonium in Igitur.

Ignia(Glossis ignia. πυρά.

Ignis Vesta siquando interstinctus esset] dixi ad leges XII.Tabul.adde Liuium 28.

tabulam] clabulam. S. est deminutiuum à clana.

terebrare]verberare:alij,terere.

Ilia]*ab ima, qua pars charta est tenuissima*) vide ī Exiles:vbi legitur ilia pro ima.Illū videtur appellari ab Isidoro 17.c.9.in Ferula.

Ilicet;Glossæ,Ilicet,scilicet,sine dubio.

Im pro eum)Macrob.1.Saturn.4.

Imago]*ab imitatione dicta*) ob imitationē. V.Non tantùm autem imago similitudo,sed & vagina,Nonium in Imago.

Imbrex nomen cuiusdā Comici] vide 13.Gel. 14.& 15.c.24. vide infrà Obstitum, Obliquū: aliàs diuersam habet significationem. vide Nonium in Imbrices.

Imbricat]*tempestate pluuiam videtur significare*)à tempestate. ita lego: vt Imbrica sit à tempestate pluuia.

Imbutum] adde Nonium in Imbrices. alij imbutum legunt.

Immolare]*mola*)vide infrà Molæ.

Immunis] vide infrà Munem. adde etiam infrà Impetum.

Plautus] in Trinummo,immune est facinus. in excusis Plauti: vt & apud Cicer.1. de inuentione, à quo hic versus refertur, legitur immane:eóque loco nonnulli legunt immene.

Immusculus)alij Immusulus:alij,immustulus:alij Inemustulus. vide suprà Alites, Plin. 10.c.7.

Immustulus] *immittat*) alij mutat:alij immutat.

pangendo]vide infrà Pangere.

figere]figendo.

infigere]infingere.

Impensam stipem;Impensam stipem.

Impetritum]id in auspiciis, quod in sacrificiis litatio.

Impetum]*immunis*)vide suprà Immunis.

Impite) Impete: alij impetite: hinc Impeteius *ἅπαξ*.

Implorare]adde suprà Endoplorato:& infrà Plorare.

Impluuium) inde impluuiatus color Nonio.

compluuium)dixi ad Varr.4.de lingua.

quo)qua:ita apud Varronem 4.de lingua.

Impolitias)hoc verbo vtitur Gell.4.ca.12.

porca)vide infrà Porcas.

Impos)*inexiuous*.Gloss.

Improbus] locus obscurus & mendosus A. Improles Gloss. Improles qui nondum vir est: *ἀφῆλιξ*, *μήπω πολιτεύμενος*, cui contrarius, Duicensus, qui cum prole in ciuitatem adscribebatur:vide suprà Duicensus: vel qui liberos non habet. vnde Glossis *ἄγονος*, *ἄπαις*, *ἀτέκνος*. adde Victorin.de orthographia.

Imputatum)*putum*)vide infrà Putus.

In)*abunitionem*) abunitionem: Abnutionem dixit Paulus in l.inter stipulantem 83.ff. de vsurpationib. & vt quidam putant, infrequens,probo:frequens in l.1.§ 2.ff.demigrando. Sed Vrsinus legit, pro augmento, quod non probo:mox enim Festus aliam ū, in,adsignificationem ponit,ibi,modò auctionem. Brissonius legit,additamento.

inclamando), vide ī Ingens & Insanum.

modo auctionem) vide suprà Clutum.

qui)quis.

Inarculum) quod & Arculum Seruij Fragmentis.

ex malo punico incuruata) & ex omni felici arbore 10.Gell.15.vide Scalig.4. de lingua.

sacrificans)deest Vrsin.

Incauillatio)glossę MS.Incauillatur,inderidetur.

Incessere)adde infrà Petissere.

immittere(inniti.

iactu) iaculo.

Incestus)adde Nonium in Incestus.

Inchoare)*quod Hesiodus*)videVarronem 4. de Lingua.

chaos) vide suprà Chaos. Ergo à chao Inchoare,quod & Terentius confirmat:ac proinde per h scribendum.

Incilla)Inciliæ vel incilia V.adde infrà Inlices & Inlicium: & suprà Elices. l.1.§.5.ff.de Riuis.

Incita) significat etiam egestatem Nonio.

Incitega) Intega,quòd partem mensæ integeret,(nam veteres pro integere incitegere,) *ἐγκάλυμμα* & *ἐπικάλυμμα*. In earum locum

Digitized by Google

l.16 §.1.ff.de vſu l.5.§.1. ff.de Inſtitor.action.

cinguntur]coniunguntur.

Intempeſtem] Gloſſis Intempeſta, ἄωρος, ἀκαίρως, δυσκία, ἄκαιρος.

tempeſtatem]v.infrà Tempeſtatem.

Intercapedo]Gloſſis διάστημα, διάστασις χρόνου.

Inter cutem]flagitatos] Intra cutem flagitos.v.Intercutitos.

Intergerini]alij Intergerij,alij, intergerini: alij Intergerriui,à gerris,id eſt,cratibus.Vnde Craticij & concraticij dicuntur in iure l. cùm duobus 51.§.Item Mela 15. ff. pro ſocio. dixi infra in Soleæ. Gloſſis Intergerinus paries. τοῖχος ὁ δύο κατάσεις διαιρῶν.

Internecinum]Internecinum,Græci ἐπιφθόνιον,Gloſſæ MS.Internecida,qui falſum teſtamentum fecit,& ob hoc hominem occidit.

Interneſtio]Gloſſis Internecio, ἀναίρεσις.

interfectio] deeſt Vrſino.

Inuoluum]Inuoluulus.

Iouiſta]locus mendoſus.Scal. legit, Ious eſto. Sed tamen quia id minimè cohæret cum ſequentibus,hanc lectionem poſtea repudiat L.pſ.39.c.20.ita emendat,Ioſipſe,pro ipſipte: & ita Gloſſ. Ioſipſe αὐτός. Fortaſſe legendum Iouiuſtæ, vt ſit compoſitum à Ioue & vſtæ, ea forma qua dicimus ſubuerbuſtæ.

Ipſipe] ipſipte. Gloſſ.αὐτός. Sic Cato mihipte poſuit,pro mihipſi.alij ipſipti pro ipſimet. vide ineopte.Hîc notãdũ Claudiũ Imperatorẽ multaſſe Senatorẽ:qp Iſſe pro ipſe dixiſſet.

Ipſulices] Ipſiplices quæ Gloſſis αὐτόπτευσαι φύλλα.

Irci genus]Ireens,vt in voce ſequẽti;infrà. fortaſſe legendũ Iſicia,vtapud Iſid.20.cap.2.

Irnella]fortè vrnula.

Irpices]ita apudVarr.4.de ling. alij Ircipes.

Irquitallus puer]Hirquitallus ſ. in Hirquitali.Gloſſis Irquitalus ὑπόπαις:& Irquis παιδίον πᾶν, ἀρχαιότατον,vbi fortaſſe legẽdum ἄρχι ἐλάτης.

Ita mehercules]Ita me Hercules.

Italos)vitulos.

Itali]ab Italis.

Italia]addde Thucydid.6.Varr.2.de re ruſt. 5.Colum.6.in prin.Virg. Æn.Dionyſ.1.Antiquit. 11. Gell.1. Apollodorum in Bibliotheca Stephan.de vrbibus.

ab Attelido appellata]de eo nihil extat.fortè legendum,ab Atte Lydo,quaſi Attalia.Lydos alias in Italiam veniſſe conſtat ex Strabone 5.Herodot.1.& Dionyſ.1.

Itonida]Itonis.

Iubar]v.Varr.4.& 6.de lingua.

Iubere]addde Nonium in Iubere.

Iubilare]Idem Varr.5.de lin. galij Iobilare.

Iuge auſpicium]Cic.2.de diuinat.v.Seruij fragmẽta in illud,Primũ omen equos in gramine vidi,Iugeris enim, quod ex iunctis bobus fit.Id etiam obſeruabant ne prodituro magiſtratui diſſũctis bub' plauſtrũ obuiã veniret.

cum iunctum]cum vinctum.

Iugere)v.Nonium in Tegillum,vbi vigere mulſus,pro,iugere miluos.Gloſſis Iugit. αἰεὶ θεᾶ pro ἰκτῖνος θεᾶ.

Iuges) adde ſuprà Iniuges. Gloſſis Iugites συνεζευγμένοι

Iugula)*Gloſſis*)ἄκρα ὠμοπλάται.

quaſi nox iugulans)aliter.v.Varr.6.de ling. quòd inter eius humeros videtur iugulum.

Iugum ſub quo victi) v.Liu.& Florũ.alia ſignificatione Iugum ζυγός, ἀκρωμία, ζυγοπλάκιον.

Iunium) *à Iunone*) Varr.9.de ling.à Iuniobribus: quin & ipſe Feſtus in Maius: adde Ouid.6.Faſtor:& Macrob.1.Saturnal.

Iurare Flaminis Dialis ſiu non erat)Hinc illa verba Prętoris in Edicto perpetuo,ſacerdotẽ veſtalem & Flaminem dialem in omni mea iuriſdictione iurare nõ cogam 10.Gell.16.adde Plut.Problemat.

Iurgatio)*iuris actio*) iuris agium.ita iurgiũ. definitur in c. forus §. iurgium de verb. ſignif.adde Nonium in Iurgium.

Iuſſa)Iuſa.

Iuſti dies,&c.) alia ſignificatione Iuſti dies ſumuntur apud Gel.20.c.1. pIuſtitio,id eſt iuris interſtitiõe & ceſſatione inter litigatores.

Iuuenalia)Iuuenilia,non malè.nam vtrunque Iuuenalis & Iuuenilis dicitur Gloſſis.

Iuuentutis ſacra)Iuuentatis:adde Nonium in Iuuentus, Iuuenta,& Iuuenilitas.

Labes)alio ſignificatu Labes:in iure hiatũ terræ & χάσμα ſignific.l.15.§ 2.11.Seruij l. vlt.ff.locati: & Gloſſis labes λύμη idẽ qp Lues.

Lacerare) *Lanius*) alia ratio Etymi apud Græcos à quibus λανιάζειν.

Lacinia)v. ſ.Dilaniare.Gloſſis λακωνίδιον La cinia,fimbria.

quod) quædam.

capitio)pectoris ornamentũ v.Varro.malè Nonio capitis ornamentum. (ſeductio.

Lacit) vide ſ.Adlicit. hinc Gloſſ Lecebra

Laceſſere)v.ſ.Petiſſere, Nonin Laceſſere.

Lactat)v.Nonium in Lactare.

Lacobriga)*Briga*)ex Arcobriga V.&ercobriga. Vrſ. Cęterũ Bryga veteri Hiſpanica ling. oppidũ dicitur. hinc illa in Hiſpania oppida Arcobriga, Arabriga,Auguſtobriga, cartobriga,croliobriga,Deobriga,Iuliobriga,Lacobriga Mirobriga,Midobriga,Merebriga, Nertobriga,Nemetobriga,Obriga,Segobriga,Tontabriga,Talabriga,ſiue Alabriga,Turobriga,Vertobriga.

Lacuna) *lamaſi*) limam,alij λίμνην. Lamæ Gloſſis πλατύστομοι τόποι,id eſt Lutulenti loci.

luſtrum)λουτρὸν.v.ſ.Luſtra.

Lacus)*eruendus*) fruendus.Vrſ.

dilectu)v.ſ.dilectus.

Lana) militare veſtimentum eſſe ait Nonius in Læna.

habitus)habuit.Vrſ.

χλαῖνα) χλανίδα.Vrſ.

Lãce & Licio]dixi ad §.cõceptũ verſ.quum enim,ibi ſecũdũ veterẽ obſeruationẽ,Inſt.de obligat.ex delicto:& ad leges XII.Tabularũ.

Lanea effigies]vide infrà Pilæ.

in]ad.

vedacta]ſedatæ:alij,relatæ.

Lauerum(Lauerum. (malo.

Lapidem]*ſi ſciens fallo*] Liu.1.id eſt ſi dolo

Lapidicinæ] alij Lapidicinæ, Gloſſ. MS. meis,lapidicina,locus vbi lapides cæduntur, Græci λατομίαι & λιθοτομίαι.v.9.l.§.1.13.§.5.ff.de vſufructu.l.32.de iure dotium.

excinduntur)exciduntur.Vrſ.

Lapit]ita quoque apud Non. alij,Lipit,alij lipuit,alij lapuit,alij labit.

Larentalia]Laurentalia,alij Larentaria.

nutricis]alij inuentoris. Inuentor eſt pluſquam nutricius,qui expoſitos ſuſtulit & educauit. de expoſitis dixi ad Titulum de Infan-

Larentia]Laurentiæ. (tibus expoſitis.

Latinè loqui]*ſic vim eius illa pars maneat*)idem Polyb.lib.2.

innoxia]innoxia.

Latrones eos antiqui vocabant qui cõducti mi litabant]v. ſ.Stipatores, corporum cuſtodes. hinc Nonio latrocinari, militare mercede. ἀπὸ λατρείας τῶν λάτρων,ita Varr.6.de lingua.

Latumiæ]ita Cic.7.in Verr.hinc Gloſſ.Latomij,lapidum cæſores.alij, lautumias legũt. vt in l.9.ff.ex quibus cauſis maiores. l.1. ff.de Aleatoribus,Senecam 9.declamat.& 5.cõtroverſ.Sic Laumedon & Laomedon.Quin,paulò pòſt,Gloſſæ meæ manuſcriptæ,Lautomia, cuſtodia carceri:Lautumiæ Vincula,cathena carceris cuſtodiæ: Lautumnum,ſupplicij genus.

Laudare]*apud antiquos nominare*]& verbis efferre.v.Nõ.Laudare.Gell.2. ca. 6.dixi ad legem Tenetur 6.§.5.ſi tibi iter ff.de act.empt.

Lauerniones]*dea Lauerna*)dea erat furum, quam vt faueret,fures inuocabãt.vt & Græci ſuã κερδῶιον, ita enim Gloſſis Lauerna appellatur.v.Noniũ Lauerna.dixi etiã de Lauerna ad leges XII. Tabul. inde Gloſſis meis Laberna qui filios alienos ſeducit. Cæterũ Lauerna,caput ſine corpore.Auſoni⁹,Carminũ

ſoliti)ſolitos. (Lauerna.

Lucro(diuidere.

Laureati milites]*currum triũphantis*)curru triumphantes vrbem ingrediebantur.vt ouãtes equo:ſequentibus eos, non militibus,ſed vniuerſo ſenatu.v.5.Gell.6.

Lautia] Lauticia:v.ſ. Dautia.quæ ξένια l.6. §.3.ff.de offic.Procõſ.& παρέδρια.vnde Xenophrochi in l.18.§.10.ff.de muneribus & honoribus.

Lautula]Varro 4.de lingua.

Lecoſia]Leucoſia. ita Dionyſ.lib.1.alij Leucaſiam,vt Canterus 3.Nouar.c.10.

Legimus aut ſcriptum,&c.]plures ſignificationes hũ legere.v.apud Nonium in Legere.

oleam]ſolera.

glandemue]v.ff.de glande legenda.

Legio Samnitium]vide Liuium lib.10.

circumdatam]circumdati.

iurauerunt]iurauerant. (gladiatorum.

Lemniſci] Gloſſ. Lemniſcata,maior palma

faſcia coloriſiæ]faſciæ coloriæ.

Lenonem ab alliciendo] id eſt decipiendo,v. ſuprà Adlicit & Lacit.

Lepiſta]dixi ad Varr.4.de ling.adde Non. in Lepiſtæ. Næuius apud Fortunatianum de Saturnio verſu, Ferunt pulchros patera (alij crateras)aeras lepiſtas.

Leria]Lęna alij λήϑη ornamẽta muliebria, de quo v.Pollucẽ,Heſychium & 6. Epigram.

Leuir]*vxoris meæ frater*] vxori meæ frater meus.v.9.Iſidor.8. quaſi læuus vir:v. Non.in Leuir. Viri frater leuir. Græcis δαὴρ l. 4. §. 6. ver.Viri frater.ff.de gradib.Gloſſ.καὶ δᾶερ.

Libellæ]v.l.Iudices.C.de Epiſco.audiẽtia.

Liberales]hinc noſtri,liberalia ſtudia,quæ ἐλευθέρια in l.1.ff.de extraordinariis cognitio

Liberalia]Liberi feſta. (nibus.

loquemur]loquuntur.

Liberata,&c.] effata, liberata, defanata.S. Arnobi⁹,ſpatiola Tẽplorũ defanata ponebãt.

ponebant]xii.Tabularum authores.

Libertatis]*conſtructum*)conſtitutum.

Libritta)alij librilia.in eorum locum Fuſti balũ poſteritas excogitauit: de quo Vegeti⁹. Cęterũ hic deeſt verbũ,à quo regatur oratio:

Licitari]adde ſ.Inlicitatũ hinc animoſe licitus in l.29.ff.familiæ. de veſtibulo liceri. in l.19.§.1.ff.cõmun.diuidundo. hinc licitatio l. 6.l.22.§.1.ff.familiæ.licitatione vincere.l.9.ff. de Publicanis.ſuperiorem eſſe in licitatione l.4.Cod.de vectigalib.& commiſſis. calor licitantis l.9.ff.de Publican.

cõtendẽtes]hinc licitari Nonio,pugnare,rogare.Gloſſis Licitare ἐπιβοᾶσθαι: Licitatio, ἐπιβοήσεις & διακέλευσις. (12.Gell.3.

Lictores]adde l.8.l.23.ff.de manũ. vindicta.

quod faſces virgarũ ligatas ferũt] hinc Gloſſis lictor ῥαβδοῦχος. lictor ſũnus ἀπὸ τοῦ ῥάβδους ἐχειν à ligando Nonius deriuat.Hinc illud,Lictor colliga ad palum 12.Gell.3.

parẽtes]apparẽtes v.ſ.Viatores(κυρσωρικάλιμαξ.

Limaces cochleæ] Verme dicũtur Gloſſis &

Limitatus ager]de limitatis agris v.l.16.ff.de adqu.rerum dominio:Iulium Frontinum de limitibus agrorum.

Limites]*ſunt agrii*]ſunt etiam imperiorũ limites l.5. Cod. de annonis ſeu limina: vnde poſtliminium dictum §.5.Inſt.quibus modis ius patriæ poteſtatis.

terminii] *duo præcipui limites*] Cardo à ſeptentrione in meridiem. Decumanus, ab oriẽte in occidente per tranſuerſum directus, vt formã denarij faceret.v.18.Plin.33,15,Iſid. 14.v.Siculum Flaccum & Hygenum.

obliquus] v. Hygenum & Non. in Limum obtortum, & Gloſſæ, Limis,obliquis oculis.

Lingua]*pars corporis*)eo significatu sumitur in l.1 §.1.Cod.de off. Præto.ibi linguis abscissis pœnas loqui.

differentia sermonis) hinc lingua Latina, Græca,Punica,Gallica.l.11.ff.de legat.3.

promontorij genus]lingua eo significatu accipitur à Liuio 5.Cæsare libro 3. belli Gallici.

Lingulaca genus piscis] Varro de lingua.

augaratrix]alij garrulatrix, rectè:lingulacæ Nonio verbosi & Locutuleiæ. alij etiam hic legunt,arguratrix,vt Canterus 4.c.28.

Licatum)*solutum*)*solitum.*

Liti cecidisse] litis.

Lituus)*lituum*)20. Gell.2.Ouid.6.Fastor. dixi ad legem XII.Tabularum. Glossis Liticen ὑπηχητής.

effundit]effudit.

Lixa]à lixa.id est aqua. Non. lixas deducit.

Lœbesum] adde suprà ab oloes, pro ab ipsis. alij Leibesum.sic in quibusdam denariis Cassij Libertas: in aliis Deidi, Opeimi, Seruilli, De vsu diphthongi ei vide Quintilianum, Nigidium apud Gellium: Longum, Terentium,Cicer.3.de Oratore: & in Seruianis schedis Lœbasius, quia Græcis λοιβὴ res diuina.

Lotos]*tibia*)vnde loton pro fistula Athenæo.

Lucani)*cretosa*)ætherosa alij ærosa.

Lucar]*quod ex lucis capiatur*) capitur πλουσίως εἰς θέας,sumptus in impēsas scenicas Plutarch. Problemat. Διὰ τίνας αἰτίας Gloss. Itē μισθὸς λύπης φίλους Liuius 3. Lucaris meriti(vbi malè lucris meritis) donū mittite. Tertullianus aduersus Gnosticos, loquens de Iohanne Baptista, Truncatur, inquit, in puellæ saltricæ lucar.Hoc adiciendum, Tiberij temporibus, lucar histrionum coercitum. Quæ cùm ita sint, legendum hic, non lucis, sed ludis. dicam ea de re plenius ad l. vnicam Cod.de expensis ludorum publicorum.

Lucrenses]*à Lucro*) à Lucomo. vide infrà in Lucomedi. alij,à lucomone vel à verbo Etrusco.Varro 4. de lingua,à Lucumone alij à Lucretino. Asconius libro 3. Verrin. à Luco asylo. Plutarch. in Romulo. vt non immeritò huius verbi incertam causam originis scribat Liuius 1.

Lucretium louem]Gloss.λουήριον ζεύς.

Lucrus]) Idem Varro. lib.5.de lingua circa principium.

Lucumedi] *Lucumo*) alij Lucumone, qui & Lucmo Propertio.

Lucrenses]vide suprà Lucerenses.

Lucumones]*infesta*)festa.

Lucius]λύκιος) λύξιος.

Lucuntere]Lucentem,Lucuntē: alij Lucuver. Græcum λόγχη ab aspersione albæ farinæ,Dicitur & Lucuns,Lucuntis.Non.2.493.

Luci]adde Nonium in Luci.

diluens]dilues.

Luma) lima vel lina.V. Excusa magis placēt.Nam à luma Varroni 4. de lingua,falces lumariæ. Glossis Luma δρεπάνη ἰμάτια ἐρίφια ἢ πᾶς τετραμμένον καλοῦσι,εἶτα καλαμίδιον.

Lumbago] Glossis Lumbaga & Lumba.

Lura]lora.

Lucrones]à lucrando,Nonius in Lucrones. Glos.M S.Luricones, deuoratores & Lurco. glutto.

Lurida)Gl.Lurida,pallida,sordida, ἀπηνής.

Luscrio) qui & Nonio luscitiosus, qui ad lucernam nihil videt. μισόπ. alij. Lucinosus, qui Vespertilio aut parū aut nihil videt. Iuri περιπ. & luscitiosus.l.10.§.4.ff.de ædilitio.

Lustra significant lacunas] v.ī. Lacuna: alij lamas legunt.

aprorum cubilia)vt & ferarum habitacula. Nonius in Lustra.

in lustris vitam agere) lustra enim pro lupanari.Nonio.Eidem,lustratus, luxuriosus.

tempus quinquennale) frequens in iure lustrimentio hoc significatu, id est pro quinquennij tempore.Glossis lustrum πενταετηρίς, Lustrale πενταετηρικόν.

Lustrici dies) vide Macrobium 1.Satur.16.

nomina imponuntur)Hinc Nominatio apud Tertullianum libro de Idololatria. dixi ad Non.in c.15.

Luxa membra) *Luxuriosus in re familiari solutus*) hinc mulier luxuriosè viuens in l.15. ff.de Curatore furios. & aliis, & luxuria in l. 40. ff. de damno l. 1. ff.de ædilitio, impensa profusa.vide Nonium in Luxuria.

Luxantur) Sic & Nonius, Luxum, interpretatur vultum,loco motum.

Lycophos) à λύκος. ea lux apud veteres:inde lycophos. (phia.

Lympha à Nympha) Imò,Nympha à lym-

Macellum) v.Varronem (differt autem à macellum, quod diminutiuū à Macro, de quo f. Altellus. Nonius in Macellum) à macello Macellarius,Glossis ἰχθυοπώλης.

Mactus]*magis auctus*) Nam mactare magis augere v.Non.in Mactare.

Madusa)madulsa.ita in Pseudolo.

sic)satis.

Maandrum) Mæander. Nonio 2.550. inde meandrata facies apud eundem. Mæandri meminit apud Virgilium libro quinto.

Maniana] meniana Nonio. adde Varronem l.20. ff. de seruitutibus vrbanor. l.2. §. cùm quidam 6. ne quid in loco publico l. 242. ff. de verb. sign. 35. Plin. 10. & 34.c.6.9. Valer.12.15.1 fid.3. & mœnianum græcis ἱδιωτικὸν in l.Meniana.C.de ædif.priuatis.

à Menio) à Menio quodam Censore. vide de eo Plin.34.c.5.

Mafius)*ofcos*)oscor vel ostreum.

Magister)magistrare vel magistrari.

Vndemagistri)l.cui præcipua 57. ff.de verb. signif.magister etiã dicitur Theophilo Tit.de succeff. bonorum, qui bona debitoris vendendis constitutus erat à creditoribus.

pagorum]Gloſſarium, Magiſter Pagi ἀμφοδάρχης: adde Siculum Flaccum de limitibus agrorum.

pagorum ſocietas) pagorum, curiarum ſocietas Vrſ. & Plaut. Aulularia, Noſtræ qui eſt magiſter curiæ. adde infrà Vici.

ſocietatum]l 4.ff.de Pactis.

Sicorum] Sueton. in Auguſt. c. pen. & vlt.

collegiorum]Equitum. l.2.§.19. ff.de origin. iuris.l.de offic.Præfect.vrbi.

magiſtratus] l.57.ff.de verb. ſignificat.vide Varronem.

dicimus]dicitur.

Magiſteria]magiſtri.v.hunc locum emendatum:ſuprà columna 121.

qua]qui.

magis cæteri poſſunt]v.l.57.de verbor.ſign.

. . .*limis*] hoc fortaſſe referendum ad magiſterium aliquod Apollinis ludorum.

contra ora . . .] fortè contra orationem alterius oratoris.

Magmentum] vide Varronem 4.de lingua. vbi de victu. aliud eſt autem Gloſsis Magmentarius μαγειρικὸς & magmentaria vaſa, in quibus Magmenta & exta ſacra imponebãt.

magis augmentum] maius augmentum.

Magni] Catonis, Atei, & Nepotis Catonis.

Magnum ſocerum]l.4.§.6. ſocer magnus.ff. de gradibus, quem noſtri authores proſocerum appellant.l.15.ff.rerum amotarum. l.3.§. 2.ff.de in ius vocando. l.146.ff. de verb.ſign.

Magnam ſocrum]quæ & proſocrus.l.4.§.6. verſiculo.item proſocer.ff.de gradibus.

Maieſtas]Gloſsis μεγαλειότης.

Maiis Idibus]*Mercurij ædes*)vide Livium 2.

Maius Menſis]*Iunius*] vide aliud Etymon. ſuprà in Iunium.

res diuina . . . . fiant ſolemnes]res diuina fiat Idibus eo menſe S.

Maior patruus]l.10.§ 16. verſ. patruus maior.ff.de Gradibus.

Maior amita] l.10.§.16.verſ. Amita magna, ff.de gradibus.

Maior Auunculus] l.10.§.16.verſ.Auunculus maior.ff.de gradibus;

Maior Græcia] adde Feſto, vel, quòd propior Romanis eſſet Tranſmarina Græcia, eandem, exoticam vocat Meſſenio Siculus ſeruus apud Plautum non ex ſua perſona,ſed ex perſona Græcorum.

Maior ſacrum] . . . *iora auſpicia*] id eſt maiora auſpicia:quo vt intelligas,v.13.Gell.4.

Maiorem Conſulem] *Prætorem autem maiorem*)vide infrà maximum Prætorem.

Maledictores] *Hiſpania*) hoc qui ſit non conſtat.

Malevoli Mercurij ſignum] vide hunc locum emendatum ſuprà apud Feſtum.

Malevoli]*Ianum qui item erat in Turdellis* quid ſit etiam non conſtat.

Malleoli]*videlicet*)ſcilicet.

ij qui ad incendium] hinc Gloſſ. Malleolus σφῦρα πυρίκαυστος. & alio loco πυρίκαυστα,adde Nonium in Malleoli.

Malluuium]malluuiæ.

palluuia] vide infrà Palluuiæ.

malluuium latum]*commẽtarium*)cõmẽtario.

Maltha]hîc pro pice ſumitur: apud Noniũ maltha mollis. Gloſsis Maltana. μαλακογράφος aliis,malthana.

Mamercus]*appellant*)dicunt.

Mamertini, &c.]Mamertini appellati ſunt Meſsinenſes hac de cauſa. A. vide Strabon.6.

Ver ſacrum]v.infrà Ver ſacrum.

Tauricana]Tauronimitana.

cite]exercitum.

Mamilia Turris]vide ſ.October equus.

ſaburæ]ſuburæ.

Mamiliorum familia]*Mamilia Telegonis filia*)Manilio Telegoni filio.ita legẽdũ. intelligit autem Octauiũ Mamiliũ Tuſculanum, Superbi generis & Latini nominis principẽ, de quo Liuius 5. Dionyſ. 4. Qui primus ciuis Romanorum ex hac familia, L. Manilius, C. Nautio & L.Minucio Coſſ.Liuius libro 3.

condidiſſet]eſt appellata.

Mamphula] *panis Syriacigenus*)Mamphul piſtrinorum manceps, à Græco μαμφύλλιον. Nec id mirum, cùm multa Syri à Græcis habuerint.

piſtricem] dixi ad Varronem 4.de lingua.

ſalida]validam.

addam]nunc addam:vel, ad claſſem.

Mamphur]Mimphur.

in operibus tornandis] in Torno id Mamphur,quod in machina tractoria,ſucula.

Mamurij]*carnibus*)carminibus.

latius) latus.

Manalis fons] locus obſcurus, & fortaſſe mendoſus.A.V.

ſpiciendus]ſpiciendus.

Manalem lapidem] Manal vel Manale,vel manalia apud Nonium in Trulleum c.15.numero 32. vt ſit oſtium manium & Orci.

Orci oſtium)Ethnici orci oſtia collocabant iis potiſsimum locis quæ fœditatem odoris exhalabant.Verbi gratia in Auerno lacu. Cicero 1.Tuſculanar. Plautus, Acheruntis oſtiũ in noſtro eſt agro. Lucretius, Ianua nec puteis orci regionibus illis credatur.

manalem etiam lapidem] v.ſuprà Aquilices. Non.in Manalis lapis & Fulgentium.

protraherent]pertraherent. Vrſ.

manare]manat,fin.

mane]vide Mater matuta. Varr. 5. de ling.

Manare Solem]*mane*)v.infrà Mane.

Manum bonum)Idem Varro de lingua.numer.2.Non.in Manum.

. . . . . *olim*] manare ſolem ſolitos,

v.hunc

Digitized by Google

vide hunc locũ emendatũm ſuprà col.124.

Mane] vide ſuprà Manare: & Nonium in Mane.

à diis manibus]v.ĩ.Manes dij.

mania]mania.

mater matuta] v.infrà Mater matuta quæ Græcis Ἰνὼ λευκοθέα. adde Ciceronem 1. Tuſculanarum:Nonium in Manum.

Manceps] adde infrà Mancipatio,ſuprà Emancipati.

capiatur]capit.conducit.l.33.ff.locati.

idem præs]adde infrà Præs.

pro eo]pro quo.

Mancini fama]Mancini Tifata.

Manducus,&c.] Manduci effigies in pompa antiquorum inter cæteras ridiculas formidoloſaſque præferri ſolebat.Vrſ.

clare]quia pol clarè.

Manes dij]adde ſuprà Mane.

terra neque]terrenáque.

Manuus]Manes.

Aelius Stilo]Aurelius vel Aeius.

&]vnde.

Mania]*dici ait*]dicunt.

appellant]vocant.

Ve Mania,&c)ſunt quiManiam larvarum matrem autúmque putent.

Manius agrum] Manius Aegerius Lucius: alij Manius Aegerius Nemonenſem Dianã conſecrauit,cuius Rex Nemorenſis, eius ſacerdos.ea autem erat Aricina.

conſecrauit]id eſt ei ſignum poſuit.

Aſinius)Finnius.

initio)deeſt Vrſin.

Lucius)vide ſuprà Lucinus,ita Varro 4.de lingua.

Manſucium)Manſucum.

Manſues] vide Nonium in Manſuetus & Manſues.

Manſuetum)vide Nonium in Manſuetus.

Mantare]vide Nonium in Mantat.

Iam ore]Iam ohe adeò, manta iam,hoc vide vt cæcus animum aduentus angit.S.

Manticulatum &c.] ad manticulandum aſtu aggreditor.ſcite quid prome,erue,erue. item,Educ,I, manticulator. ita me facti oppreſſit iugo.

manticula factu] manticulatam aſtu,ſanctiora addicit.iura iuranda.

Plautus)Planiut.

extergeantur] manticulæ igitur etymon à mantilibus ſeu manticulis quibus extergentur:niſi hoc verbo mantile,quis putet iuramentum hic prouerbialiter definiri, quòd iuramento quotidianæ noxæ extergeantur. Vnde & à Laberio, emplaſtrum æris alieni.

Mantiſa)*Tuſca*) oſca, imò Latina,pro manutenſa,quòd manu porrigatur, vnde manteſa,& manteſia.

Manubia huic)adde ĩ. Peremptalia,de manubiis.adde Nonium in Manubias.

dicuntur)creduntur.

Placidéque) placatæ.

ſuperarum)ſuperorum.

Manum & mentum prouerbium) v.13. Gell. 18.Lycophr.Interpr.in Iambicis: Euſtath. in 1.Homer.Iliad.

Manumiſſi)v. hunc locum emendarum ſuprà pag.123.

*Hunc hominem,&c.*vide l.13.ff.de manumiſſis vindicta,§. Caium li.1.Inſtit. Boetium in 3. Topic.adde ſupra Am.& Ambactus.

Mapalia)Gloſſ.Mappalia καλύβαι.

punica) puniceæ.

ſolet ſolutè conuiuibus obijci) Seneca in Ludo, mera Mapalia feciſtis, id eſt diſſolutè egiſtis.

Marculus diminutiuum à Marco) ita legendum cenſeo ſupra in Altellus in fin, Gloſſis Marculus alio ſignificatu & Marculò σφυρίδιον ſeu σφῖγα ἀπλῆγα & κίνναν, dominulus à domino,in l.41.§.4.ff.de legat.3.eadem forma,vt dicitur.

Marſpedis) v.hunc locum emendatum ſuprà Col.125.

in precatiuè feſta Gallium)quidam pro, feſta,legit ſolita,& ſic in precatione ſolitaurilium & Saturnalium 10.Turneb.15.

ne Meſſala quidem Augur &c.) forte Marſpedis,id eſt quod Martis puer aut filius.

Martialis campus] *Equiria*) vide Ouidium Faſtorum 3.

Martius Menſis initium anni] v.Varronem 5. de lingua num.4.

Martias Kalendas Matrona celebrabãt) hinc illud proponitur in l. Sed ſi vir 31.§.Si vir vxori munus immodicum Kalendis Martiis aut natali die dediſſet,donatio eſt 8.ff.de donationibus inter virum & vxorem.

capta ſit)cœpta erat vel eſt.

Maſculina) vide hunc locum ſuprà emendatum col.110.

ſed ai)ἀϊττώμενος ἀϊ δπτώμενος.

Maſculino genere parentem appellabant antiquiorem matrem) facit l.51.in fin.ff.de verbor.ſignificat.

dixit Gracchus] huius orationis meminit Gellius.

malo cruce)v.Nonium in Crux.

poſteriorem)poſteriore.

hunc frontem) v. ſuprà Frontem. Nonium cap.3.in Frontem.

hunc ſtirpem)vide infrà Spicum: Nonium cap.3.in Stirpem.

hunc lupum)v.ſuprà Agnus.

hunc metum)v.infrà Metus Nonium cap.3. in Metum.

Item cùm in Papilium & matrimas &c)in populum & Mathonem A. in populum & ma-

Digitized by Google

tionas, eo exemplo institutio dignus fuit qui malo cruce periret.

Matellio] adde Nonium in Matella.

Materfamilias] qui & materfamilias. adde Nonium in Matronę & Matresfamiliæ. l. j. in fin. ff. de liberis exhib. l. 125. in fin. de verb. significat.

appellati] vocati.

Mater Matuta] v. supra Manum. Gloss. i. ὄνομα, adde Nonium in Manum.

materia] materies.

Matertera] l. 10. §. 14. vers. matertera. ff. de gradibus.

mater] matertera.

Matralia] v. Varronem 4. de lingua.

Matrici] Mattici vel Martici, à maguis malis, non quasi Malatricij, vt hic putat Festus, sed quia veteres μητίας τὰς σικύας vocabant. Vnde etiam γναθῶνες gulosi.

Matrimus] v. infrà, Patrimi & Matrimi & Palin. patrimus.

Matrona] v. hunc locum emendatum supra col. 1214.

in lectica defendere cogebantur] videndũ num hæc pertineant, ad ea quæ de Vestali Claudia produntur, quæ patrem complexa de curru se detrahi passa nõ est. Cicero pro Cœlio Valer. Max. 4 Suetonius in Tiberio 2.

Matronas ferè] fortè.

Cuibus soli habendis non erat] v. l. Vestis 23. §. vestimenta 2. vers. mulierosa. ff. de auro. Cic. 2. Philipp Sed quid Curio interea, qui te à meretricio quæstu abduxit, & tãquam stolli adulescentis matrimonio certo collocauit.

Matronæ aurum redditum] Liuius 5. & lib. 6. Plutarchus tamen in Camillo donarum Apollini Pl. 33 c. in Iouis cella collatũ scribit.

matrimi et patrimi] v. infrà Poleutis.

Matrona] v. hùc locũ emendatum supra col. 1211.

Matula] l. 8. §. 10. ff. de auro, argento, Gloss. ἀγγεῖον. vbi tamen legitur matulata: ea Matella Nonio.

Maxima dignatione] v. ordo sacerdotium.

inter quindecim] decem constituuntur à Var. 4. & 6. de lingua, Dialis, Martialis, Quirinalis, Volcanalis, Volturnalis, Palatualis, Furinalis, Floralis, Falacer, Pomonalis, Adde Carmentalem ex Cicerone in Bruto: Portunnalem ex Festo: item diui Iulij & Augusti ex eiusdem & eorum temporum historia.

minimi habetur] minimè habetur.

Maximam hostiam ouilli pecoris] maxima hostia ouis: maxima victima. Taurus, Virgilius, & maxima Taurus victima: victimæ maiorum animalium: hostiæ, minorum.

ab animo placidiore] si compares cum suibus & capris.

Maximi Annales] *confecrasset*] confeciſſet. & Vrſ.

Maximum Pretorem] Sic in carmine Martij Vatis, His ludis faciundis præfit Prætor, qui ius populo plebique dabit summum. adde Liuium lib. 25. Macrob. 1. Saturn.

quia] *qui quod in salutis augurio*) v. Ciceronem de diuinatione, Tacitum 12. Dionys. 37.

Pretores maiores] v. supra Maiores consules.

Maximus Curio] v. Liuium 27.

Maximus Pontifex] *religiones*) religionem.

Vindex contumacia priuatorũ, magistratuúmque] suspecta sunt hæc verba Pauli quibusdã, quæ tamẽ, minùs quàm suspecta esse debẽt. Nam priuatorum contumaciam coercebat Flamen, si festis operabantur. v. Macrob. 1. c. 16. & infrà Præclamitatores & magistratuũ. Sic apud Valeriũ Maximum Metellus Pontifex Posthumium Consulem, eundémque Flaminem Martialem ad bellum gerendum. Africam petentem, à sacris discederet, multa indicta, Vrbem egredi non patitur.

Me castor] *diceretur*) dicerent.

Meddix] Medix. qui & Medixtutichus Liuio 26. & 24. malè apud Senecam 1 de Tranquillitate 3. Ceryx. hic tamen alij legunt Medistriticus.

Medialem, Medidialem: ita legũt antiqui, mediies pro meridies.

Mediocriculo] locus obscurus & mendosus. emendatus supra col. 121.

genere] gerere.

Medioximum] medioximum Nonio, antiqui mediotumnus, à numero, vt à quoto quotumnus.

Mediterreum] *mediterraneum*) Gloss. mediterraneus μεσόγαιος, mediterranei, μεσογαῖοι.

Meditrinalia] dixi ad Varronem 5. de lingua numero 3.

diceret] dicere.

Medium ceptum] conceptum.

Medistullium] Mistullium, in hoc verbo contentum est vocabuli nihil significans, testis Cicero in Topicis.

Medius fidius] iuramenti species compositum ex Me & dius. Fidius ita Mecastor, Mehercules, alij ex E compositam dictionẽ putant, vt Eccere, Equirine Ecastor.

Semo filium id est Herculem] Iouis filius, id est Hercules MS. Vrſ.

Fidium profilio] Varr. 4 de lingua. num 10.

Medullitus] adde Non. in Medullitus. Gloss. Medullitus nomen, ὁ σύνεσις.

Mefancium, Mefancalum, Mefancylum. μεσάγκυλον, ansatas vocat Ennius.

Mælibea] *dicta*) vocata.

Melia] Meloas vel Melia.

a ligno malo] à ligno Melia.

Melo] vt supra Alcedo.

Melos] alia significatione sumitur apud Festum.

Melius] ita lego Meliõ, meliorẽ dicebant.

Mem-

Membrum abſcindi mortuo dicebatur) dixi ad Varronem 4.de lingua, num. 4. & ad leg. XII.Tabul. in quibus hic erat, Homini mortuo oſſa ne legito,quo poſt funus faciat.

Memorare) *dicere*)hinc Gloſ. Memora dicunt.

Memorioſus)Gloſſis μνήμων.

Mendicum)pro velo hic: aliàs Gloſ.mendicus ἱμάτιον.

Mendicum] *quem*)quam.A.

Menſa]Mellis.

menſam]meſſem.

Menſa] vide hunc locum reſtitutũ ſuprà columna l.123. vt Feſti verba intelligas,lege Pauli Epitomen,Macrobium 3 Saturn.

Menſarij)Liuius 7. Cicero pro Flacco,qui & menſularij in l.ſi ventri 24.in bonis menſularij.ff.de rebus authorit.iud.Gloſſis τραπεζῖται.Hi rationes publicas, vt argentarij,priuatorum conficiebant. vide Sigonium 2. de iure ciuium 11.Huc referenda frequẽs Menſæ mentio.de qua in iure & in l. 4.ff.de edẽdo.l.47.ff. de pactis.l. 5.§. .l.19 §.1.l.vlt.ff.de Inſtitoria.l.77.§.menſæ.ff.de legat 2.l.27.§.1. ff.de liberatione legata.l. 27. ff.de furtis. l.3. C.de inſtitutionibus Nouell 137.14.Gell.2.

Mente captus)v.l.25.C.de nuptiis.

hominis poteſtate) hoc Feſti Fragmentum ſupplendum eſt ex ſuperiore Feſt. Epitome.

Mercedicius)Mercediuus.] Gloſſ. Mercenarius μισθοφόρος,μίσθιος.

Mercedonius)dies ſcilicet hoc eſt intercalares.Nã intercalaris dies, Mercedonius. Plutar.in Cęſare,vel Mercidinus.Idẽ in Numa.

Mercurius] *deſtinabat*) feſtinabant.MS.Vrſ.

Merendam) quaſi medendam ἄριστον δεῖπνον.

pro prandio)Nonio verò merenda,poſt meridiem cibus.

Merga)*vt illa ſe in aquam mergunt*) idẽ Varro 4.de lingua,numero 13.

Merſtauere]v.hunc locum emendatum ſuprà col.121.

Mertat pro merſat) v.ſuprà Exſuti. Non.in Mertaret, Mergeret. Mertare eſt etiam merentem facere Nonio, in Mertaret, pro merentem faceret.

Merum)pro ſolo hic accipitur, vt & apud Varronem 4.de lingua num.11.& Nonium in Merum:& Gloſ.Merum ἄκρατον,μόνον ψιλόν.

Meſon)Mœſon.alij Męſon.v.Athenæum.

Meſſe)Moeſone.

Metaphoram)v.Quintilian.c.8.c.6.vide hũc locum emendatum ſuprà col.119.

Meta..ſtices) Metaphraſtices. alij Metaphraſticen.alij Metaphraſi.alij Metaſtaſi.alij Metabaſi, vide emendatum hunc locum ſuprà col.119.

Metari)vide Non.in Metari.vide Titulum Cod.de Metatis.hinc metatores l. 3. l.5.C.de aduocat.diuerſor.iudic l.9. Cod.de prox.ſacror.ſcrinior.c.Vegetium 7.Cyprianum 1.Epiſtol.4.& Iſidor.hinc metatus miles.

Metelli)μίσθιοι.

in re)in lege.

quaſi mercenarij)hinc Glo.Metellus.μίσθιος.

annalium vigeſimo ſeptimo)Annalibus.

Galones)v.ſuprà Calones.

cacula)v.ſuprà Cacula.

dictum)dictum.

Metonymia)*tremit*)tremit.

Metus feminino) vide ſuprà maſculino & infrà Recto fronte:Nonium in Metus.

Migrare) vide hunc locum infra emendatum.col.123.

Militem) à mollitia. v.l.1.ff. de teſtament. militis.

κατ' ἀντίφρασιν]*per antiphraſin*,

Milium]κέγχρος)Glo.miliũ κέγχρος ὃ ἐσθίουσι.

militum)ita Varro 4.de lingua.

Millus colatæ cannæ)adde ſuprà Catulus.

Vobis)Nobis MS.Vrſ.

erit)erit is.

Milusina)v Solinum c. 10.

Mina ſingulariter d[illegible])Minam ſingulariter dici pro eo quod,Minæ,pluraliter dicimus, Curiatius author eſt. Item M. Cato in Suaſione . . . mina colligi nulla potuit.

Minerua templa)vide hunc locũ emẽdatum ſuprà col.122.adde Varronem 6.de lingua.

templum)v.infrà Templum.

angulóſque adfixus)angulóſque adfixos.

Minurem]*Delos*)Delus.

Dicaarchia)v.ſuprà Dicæarchia.

Minores & maiores inter cognomina feminarum] hinc Gloſſ. minores μικρότεραι.& minor μικροτέρα,Si tres erant, dicebatur,prima, ſecunda,tertia Seruilia:ſi duę maior,minor, Seruilia.Liuius,Tullia minor : Horatius,Sagana maior.

Minotauri)vt & porci.vide infrà Porci.

Minucia]*eſſet*)eſſet.

Minucia porta) Pauli eſt hoc fragmentum non Feſti,vt ſuperius.

Minuebatur]*familiam*)familia.

caſtro Cereris)caſto Cereris. dixi ad Varro. & ex Liuio 10.conſtat,à lugentibus Cerealia celebrari non licuiſſe.

conſtituiſſent]conſtituiſſent.

Minuitur populo luctus)vide col.112.

gratulationis)gratulatione.

Minurritiones) minurrationes.gloſſ.minurrit μινυρίζει.

Minuſcula]*Quinquatrus*)v.ſ. Quinquatrus.

Minutum)μειοῖ) μινύθει.

Miracidion)Miracidion.

Miracula) ita Nonius in Mira: miraculæ Varroni.

Mirior)idem Non.mirius magis mirum.

inquam tibi)tibi inquit.

Miſeratur)adde Nonium in Miſerari & ni ſereri.Gloſſ. Miſeratur,ἐλεεῖ.

Moene)*per*)pro.

Mœnia[illegible] *alia*) & cætera.

Digitized by Google

Neruolaria]extant hæc in Sticho Plautina.

fungar]fungor.

Mola salsa]vide suprà Immolare & Varronem.Glossis Molæ salsæ κρίθαι παρηγμέναι.

molitores]molitores.

molendo]molendo.

Molestras]ouiles)ouilas vel ouinas.

Molucrum]μόλυγρον) μόλυβδον.

molæ]rotæ.

Vertuntur]verruntur.

Afranium in Virgine Ferme Virgini] ferme, Virgini tam crescit vterus , quàm grauidæ mulieri.vocatur molucrum,transit etiam sine dolore. Gabriel Faernus ita legit , ferme Virgini tam crescit vterus , quàm grauidæ mulieri,Molucrum vocatur,transit sine doloribus. Sũt autem senarij duo post verbum Virgini Scaliger ita,fermè excrescit Virgini vterus tanquam mulieri.

Momar]Idem Isidor.Gloss.& Plaut.

Vocat]appellat

Momen]si paruo possent)si à paruo possũt.

Monimentum] momentum adde Nonium in Momenta &Monimenti.adde l.2.§.6.ff.de religiosis.

Monstores]*qui in scena moment histriones*)*Cinœdos*.& qui opera rustica vrgebant. l.8. ff.de Instrumento , & apud Paulum sentent. 6. & qui dicentibus oratoribus præstò aderant, subsidij causa.Cicero in diuination.Plini.in Panegyrico.

Monodos]7.Plin.16.

Monstrum] v.l.18.ff.de verb.signif.l.7.in fi. Cod.de posthumis heredibus.

Prodigium]v.ī.Prodigia.& d.l.38.& d.l.3.

praedictum & quasi praedictum) prodictum vel prædictum.

ostentum]v.infrà Ostentum.& d.l.38.

Morbosum] adde l.16.ff.de Ædilit.

Morbosum obisse]obiisse:inde obitus.

ob Romam)vide infrà Ob.

Gadimonium obisse]obisse.

esse)isse.

Mortis causa stipulatio]v.legem mortis causa.34.ibi,vt quid stipuletur.ff.de mortis causa donationibus.

Mortua pecudis]Flaminicis]Flaminibus.

sua morte extincta)id morticiniũ vel mortricinum Varroni,& l. pen. ff.de via publica. Glossis Morticina Συφορά .

Mos est]v.Macrobium 3.Saturnal.

Moscullo]Moscillis.

Muger duci)*castrensium*]castrensibus.

Mugmari est mugari]murmurare Nonio. Isidor. caullari : hoc verbo vsus Plinius in Præfatione.

Mugionia]ita Solinus 2.Mucionis à Mugitu.Varro 5.de lingua.

Mulciber]molliendo.

obtutu]obtuitu.

Muli Mariani]v.suprà Aerumnulas.

Mario instituto]Marij instituto.

Mulus]*currui vehiculoque adiũgi*)hinc mulæ charrucariæ in l.38.§.8.ff.de Ædilitio.& Rhedariæ.

Mulus]*tã sterilis,ea sit quã mulus*] hinc mulus ad generandum inhabilis dicitur in l. ædiles 38.Sed enim 7.ff.de ædilit.

equi creetur]equus oriatur.

Mulleos] *quibus Reges Albanorũ primi*) quibus verò Imperatores Romani aliquando vsi Campagij Nouell.126.

allucinatos] alij alutocinatos: alij,lunatos, alij,alutaros. Iuuenalis , Appositã nigrę Lunam subtexit alutæ.adde Horatium lib.1.Satyr.6.ibi,Nam vt quisque insanus.Tertullianũ & Plutarchum in Problemat.Scaliger ita, alij vncinatos : eo sensu, magistratu functi, mulleos:milites fulmentatos:cæteri Romani,Perones.

perones] iis vtebantur per niues & glaciẽ. Iuuenal.Satyr.14.Sidonius Apollinaris Epistolar.4.

Tibialia] Tibiatim S. id est ad mediã tibiã. ita erant genera omnia calceamentorum, qualia Turcarum hodie. Tertullianus in libro de Pallio,Impuro cruri,purum aut mulleolum inducit calceum.

mulsando id est suendo]quid si à mullis à rubro colore?vt.Isidorus & Dion

Multam)*pœnam quandam*)pœna quidam.

pecuniariam] multa, pecuniaria pœna hic, olim non ita.l.aliud.131.ff.de verb.sign.

maximam multam]v.infrà Quibus.

quia non licebat]v.ī. Peculatus furtum publicum.

æstimatúrque bos] v.ī.Peculatus ouibus & suprà Æstimata.

Multifariam]Gloss.πολυτρόπως πολυμερῶς. Eadem forma Totfariam à Varrone , dicitur & Glossis Difariam διχῶς. Trifariam τριχῶς Quadrifariã τετραχῶς, τετραμερῶς. Septifariam vide Nonium.

in multis locis fari]in partibus multis. Nonius.

Mundus appellatur] *etiam dicitur ornatus muliebris*) vide ff.de auro argento & mundo. v.Nonium in Mundus.Glossis κόσμος.

Attemus]Attius.

pater]patre.

idem loco] vide hunc locum emendatũ suprà col.122.adde Macrob.1.Saturnal.16.

Volcanalia]Volcanali.

ex iis,qui intrauere, cognoscere potuit] vt ex iis qui intrauere cognosci potuit.

Commentarius iuris ciuilis)v.3.Gell.18.l.4.§.1. ff.de verb signif.

ille eius)illi eius.

per eos dies)adde infrà Religiosus.Prœliares dies,Prolubere Comitia.

Mundum]

Mundum] *eo tempore*) eo die.

Munem] pro officio hic : apud Noniũ Munes consentientes ad ea quæ amici velint.

immunis) vide suprà Immunis & Impetũ.

Muneralis) Muneraria.

Muneralis lex vocata est, qua Cincius cauit] vnde Cincia lex, de donis dicitur Liuio 3. 4. Arnob. 2 Tacito 11. 13 & 15. Ciceroni in epist. 1. ad Atticum, Plin. lib. 5. Epistol. ad Valerianum adde l. 1. ff. de extraordin. cognition. ad 10 legem Cinciam scripsit Paulus librum singularem, vt constat ex inscriptione legis 29. ff. de legib.

neque] Neu.

Neque] néve.

roga] rogato.

fuerat] nec fuerit.

Municeps] Gloss. δημότης. adde l. 1. §. ff. ad Municipalem.

item qui in Municipio à seruitute se liberauit] item quem municipiũ à seruitute liberauit. Nam & ita apud Varronem 7. de lingua, à municipio manumissi.

Municipalia sacra] id est, municipiorum.

consistam] acceptam, vt j.

Municipalis] *adsuesc nt*) assuescent.

Municipium] adde supra Municipes, & l. 1. §. 1. ff. ad Municipalem.

Acerrani] Corani.

Arpinates] Vrzinates.

Bouianenses) Bobutinienses.

Munitio) Molitio.

mortificatio] mortificatio, vel mollificatio, alij Morsificatio. adde Nonium in Morsicatim.

Munus] vide l. munus 214. ff. de verborum signif.

domum] vide d. l. 214.

Murcia dea) Liuius 1. Varro 4. de lingua. & Plutarch. in problemat adde quæ scripsi de murcis & murcia ad l. 4. §. eum qui 12. ff. de re militari

Murtum) murtus. Nam à murteto murtia primùm, Varro. Plin. Plutarch. & Metæ Murtiæ in Ciaco apud Tertullianum de spectaculis. Apuleius apud Varronem, Intimus circus ad Murtim.

Murgisonem) Murgiso tanquam Moriciso.

Muries dicebatur] Glossis Muria, ἅλμη.

dehinc] deim.

Muries est] vide emendatum locum suprà col. 124.

in seriam coniecto) seriæ doli genus l. 15. §. 6. ff. de Vsufructu. & dixi ad leg. 206. ff. de verborum signif.

addent] adduat.

Murrata potione) vide quæ dixi ad l. 16. ff. de Tritico, vino, &c.

duodecim tabulis cautum) dixi ad l. XII. Tabular.

Murricidum] murcidum. V. lego muricidum, qui mures tantùm audeat necare. Μυόκτονον Græci appellant.

Plautus] in Epidico.

Murrina] murrhina Nonius. dixi ad l. 16. §. 1. ff. de Tritico.

nectar] vide infrà nectar.

Mussare) vide Nonium in Mussare, Mussitare. Gloss. ψιθυρίζω.

Mussabant] mussabat.

Mustricola) forma calcei dicitur in l. sed etsi 5. §. si magister 3. ff. ad l. Aquil. Item quæritur 13. §. item. 4. ff. locati. Mustricula verò Glossis, machina ad stringendos mures, quæ & Muscipulum & Muscipula iisdem μυοσάγη παγὶς δὲ μυῶν.

Mura exta) vide emendatum hunc locum suprà col. 123. non muta igitur, ex quibus aliquid diuinationis animaduertebant : putà si ab incendio, veneno, aut alio tali periculo cauendum esse respondissset augur: aut si finium diminutionem portendi dixisset. Id enim ex Festi fragmẽto facilè potest intelligi,

Mutini) vide emendatũ suprà col. 121. dixi ad l. XII. Tabul. adde Tertullianum Apologet. c 14 Arnobium 4 Lactant. 1. c 20. August. 4. de Ciuit. Dei 11.

Velis] Velris.

Mutini] *praetextati*) prætextis.

Mutire) vide supra Amutsim. Est autem mutire, ne Mu quidem autere facere μύζειν Muttum, Gloss. μύ adde Nonium in Mussare.

Myoparo) ita Nonius. alij Mioparo, adde infrà Parones.

Nam & Midon, & Paron) Nam & Myson & Paron, inde Myoparo. nauicula pyratarum, Nonio. Inde Parones Cercurì.

Myrmilonica) murmilonica.

ipsum) vsu.

Myrtea corona) vide infrà Oualis.

. . . . *vt patri sui*] huius fragmenti initium, vox Mancipatus : cuius restitutionem vide suprà col. 121.

M . . reip. . pub.] hoc fragmento quid sit Munus explicat: cuius restitutionem, vide suprà in Munus. col. 123.

M . . . tetrabarum) huius fragmenti initium, Mille vrbium: cuius restitutionẽ vide suprà col. 123. in Mille vrbium.

Nacca] emendatur suprà col. 129.

naucl) vide infrà Naucum.

id est) id quod est.

Nænia) ita Nonius, & Gloss. Græcè Nenia ἀοιδή. alij Næniа. dixi ad Varron. ẽ. vide hunc locum supra col. 125.

autem) autem.

dictum) dictum.

vim extremum dicunt) νέμος : alij νέρθε ex-
60 tremum intestinum dicunt.

Digitized by Google

vim]*nam*.alij *vim*.

Nama est] *Plautus*) fortasse in Truculento.

Nauia silua]emendatur suprà col.130.vide Varronem 4.de ling. vbi Parthis.

Naucitor]emendatur supra col.129.

in XII.] id est in legibus duodecim Tabularum,vbi dixi.

pradatus]prædo.*V*.

quis]qui.

naucitur]nancitor.

Namum]emendatur suprà col.115.

situlum Barbatum]Glossis Bardatus (legendum Barbatus) *vas & ne cadus*. Iisdem Atnanulus *ἄγγος ἐφ' ὧ ἐκδύονται, ἀμφιλύτιον*.

pomiliones]pumiliones vide 19. Gell.13.

Napuras mellita)vide infrà Nectere.

Napura,funiculi]funiculi.

Nare]vide Nonium in Nare.

dictum)ductum.

nauis]auis.

Nares)*flamus*]flamus.

Narica] Narita.*ναρίκη*, vide suprà col. 129. eadem *νερικὴ*.

muriaticam]muriatica.

in vasis stagneis]id est stanneis:vnde nummi stagnei in l.9.§. 2.ff.ad l. Cornel.de falsis. adde Senecam 3.de ira 35. Proinde non ferendum quod vir doctus putat, stagneum vas, incrustatum vas esse.

Naricam bonam &c.] Bonam naricam ,& camarum & magenia. Echinos fartos, cóchas piscinarias,adde 32. Plin.8.alij legunt, & canatam , & comæquinas fartas & conchas piscinarias:alij, sequamicam & comacinas.de sequamica vide 4.Strabon.Vetus liber,& canatum,& tagumaquinas.

Nassa)Gloss.*ναῦς ἀλιάδικη*.Nassæ meminit Paulus 3.Sentent.c.66.

piscatorij]piscatoria.

Plautus]in Milite.

Nassiterna] Nasi terna Nonio (& Fulgentio infrà)à naso. vnde Nasiterna genus vasis aquarij ansati, qui & ansa, de ansa vide l.26. §.1 ff.de acquirend.rerum dominJ. 21.§.4.ff. de furtis.

quo equi perfundi solent] vide quæ scribam ad l.4.in prin.ibi.qui aquam equis spargunt ff.de his,qui notantur infam.

Ecquis huc effert nassiternam cum aqua sine suffragio] Ecquis huc adfert nassiternam cum aqua sine suffragio.

suffragio] suffragium hic opinor , instrumentum,quo equorum aqua perfusæ suffragines curãtur, suffraginum fit mentio apud Isidorum.

trullas]Trulleos,apud Fulgentium. Trullæ dicuntur in l.19.§.9.ff.de auro,argento.

pertusos]pertusos.

Natinatio] vide hunc locum emendatum suprà col.129.

M.Cato]in originibus,fortè,qui scripserat audito tumultu Macedonum, Etruriam & cæteros natinari,id est tumultuari.

Natio]vide emendatum suprà col. 128.adde l.31.§.21.ff.de Ædilitio.

Cin]Cincium huius sententiæ authorem esse ait.

Nauali corona]adde §.Gell.6.

Cn.Pomp.]vide 16.Plin.4.& 7.c.30.

Nauales scriba] *esset*)esse.

columbaria] columbar, alij in columbari, id est in vinculo colli.

remigent] rem geminent , vel remi eminent.Turneb.id enim Columbaria.

Naucum] Nauci.vide suprà Naccæ,& infrà Noægeum.

quod in olea nuce,quod intus sit]quod in olea nucique intus sit.A.

in fabulo]in fabæ hilo.

inglandem]iugulandam. de Nuce iuglande,vide Macrobium lib.7.Saturnal.

Tunicular]cunicularia.

sed] &

illuc]illuc.

Naucum] Naucis, Nauci, vide suprà Naccæ.

Nauia est]*insit Rex eam ac nauarulam*]historia nota ex Liuio, Cicerone 1.de Diuinatione. Dionysio 3. Plinio 34. capite 5. 1. Valerij 4.

ficu]fortè ruminali , de qua Plinius 15.capite 18.

. . . *tas*]Nauitas pro Nautas.

Cato in ea quam scripsit] fortè aduersus M. Acilium:adde ſ. penatores.

cùm ait nauita,vinum atque oleum] Fortasse is locus est quem Plinius tradit 14.cap.13.Cato cùm in Hispaniam nauigaret , inde cum triumpho rediret , non aliud vinum bibi, quàm remiges.

Nauscit)*sit*]sit.

Nauseabulum]*videtur*)alij,videlicet.

Nautea herba grauis nigri,qua coriarij vtuntur] Nonio Aqua de coriis. Glossis Nautea, *ἰχὼρ βύρσης*.

a nautea]à nausea.

T.in S.]T.& S.

Plautus Artemone]Fortè Curculione , vel Casina. aliàs hæc Plauti Comœdia non extat.

Nautiorum familia] vide Dionysium libro 6.& Seruium 3. & 5. Æneidos. huius loci restitutionem vide suprà col.128.

Brutt] huc fortasse pertinet quod Florus refert libro 11.

Nauue] vide suprà col. 129. Glossis *εἰδέναι*, Nauiter,*σοφῶς*.

Nebu-

Digitized by Google

Nebulo] vide ſuprà col.127. adde Nonium in Nebulones. Gloſſ. Nebulo, ὁ πάνυ λαίθαργος πρωκτοκηλής.

Nec coniunctionem]*diſiunctiuam*) Idem fatetur Auguſtinus in Grammaticis præceptis, quod tamen non faterentur noſtri: de quo vide Alciatum in l. ſi quis 133. ff. de verborum ſignificat.

ab antiquis pro non] l.1.§.ſi ad fiſcum 18.ff.vt legatorum nomine l.3. ſi duo 10. ff. de Carboniano.

eſſi] vide ſuprà Eſcit:& infrà Supereſcit,ibi carcer cuſtos nec eſit. Turneb.

ſi adorat] vide ſuprà Adorare, adde Varronem 8.de lingua.

Nec mulieri] vide ſuprà col.127.

Necs datus] vide infrà Occiſus.

Necerim] Necim.alij nec im.v ſ.col.126.

Neceſſarium]*Opillius*) Opilius.

prohiberi] prohibere.

Neceſſarij] Gloſſ. Neceſſarius ἀναγκαῖος (ἀναγκαῖα *in quos neceſſaria officia*) vt hæreditas quam liberis debemus. v. Inſtit. de hęredum qualitat.

Nectar] adde ſuprà Martina. Virgil.1.Æneid.id Plinio 14.c.16 Nectarites.

Nectere]*naturas*) Nepuras.v.ſuprà Napuras.

Nefaſti dies] hic locus ſanatus ab Vrſino. ſuprà col.128 vide ſuprà,Faſti:Varronem: Ouidium,Macrob. Porrò Nefaſti Gloſſis ἀποφατικὰ.

Nefrendes] vide Fulgentium Placiadem. vide ſuprà col.126.

nebrundines] nefrundines.vide ĩ.Rienes.

Negibundum] alij, negabundus. vide ſuprà col.127.

Neglegens] neclegens.

electum] dilectum vide ſuprà Dilectum.

Neclegens] neglegens.

Neminis genitiuo caſu] pro nullis: adde Nonium in Neminem.vide ſ.c. 26.

in Erechtheo) fortè Ennij,In Erectheo,ſunt verſus:de qua Tragœdia vide 6.Gell.16. Macrob.1 Saturnal.

non miſeret neminis] hic duæ negatiuæ pro vna accipiendæ, vt apud Nonium in Negatiuas duas:& in l.duobus negatiuis. 237.ff.de verbor. ſignificat.

Nemo] vide ſuprà col.126.

Nemora] ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων) ἐπὶ τῶν σκηνῶν.

ἄμφι δὲ οἱ ἔσαν...) περὶ τὸ νομὸν δὲ οἱ ἦσαν πῶϊ.

Nemus] *cùm ait*) fortè Cato.

Nepa] idem Nonius in Nepam vide ſuprà col.128.

... *ſcorpius*] idem Nonius Gloſſis Nepa σκορπίος,& alio loco γένος σκορπίου.

Plautus] in Caſina.

Nepotes]*luxuriosa vita homines*) vide ſuprà col.127.hinc Gloſſ.Nepotatus ἀσωτία.

quod non magis] aliud Etymon adfertur, à Nepa, quæ deuorat omnes filios, vno excepto.

quod natus poſt ſit patri,quàm filius] Quidam putant Nepotes à Græcis νέοι ac appellatos. nã & ita Theocrito Idyl.7.Euſtath. Odyſſ.ζ.

Tuſcus] hic locus reſtitutus ab Vrſino ſ. col.127.in Nepos luxurioſus.

Nepus] Nepurus.vide ſuprà col.124.

Nequam aurum] vide ſuprà col.127.ἀχρεῖος, cui opponitur homo frugi & diligens: de quo l.11.ff. de periculo & commodo rei vẽd.

Nequeunt] nequiunt,vel nequeunt:alij nec eunt.vide ſuprà col.126.

Nequinates] vide ſuprà col.35.

Nequiunt] alij neque nunc A.ſic infrà Produnt,pro prodeunt, Redinunt,pro redeunt, Obinunt pro obeunt.

ſolimunt] id eſt ſolent:ex hoc loco veriſimile ſit mihi infrà in Solino,non conſulo, ſed, idem quod ſoleo,legendum.

Linus in Odyſſea] Homeri Græca verba.

Negutum] vide ſuprà col.127.

praterquam] per quam.

Nerunum] vide ſuprà col.127.

adepol] eo pol.

Ne ſi] vide ſuprà col.128.

Nexum] dixi ad Varronem.

Nexi datio] nexi datio.

nexi liberatio] nexi liberatio.

Nictare] vide ſuprà col.134.

nexari] nictari.

in Macchoco pone] in Maccho copone.

ſcribet] ſcribes.

nictabere] nectabere.

pugilem] pugile.

nicti caui] inde Nictaculus apũd Varronem 4.de lingua.

Venenox] venox Apta ſolet:ſi fortè feras ex nare ſagaci Senſit,voce ſua nictit, vlulátque ibi acutè.

nictet] nictu.

Vnde] & vnde,vel & inde.

gannitio] vide ſuprà Gannitio.

Niger] vide ſuprà col.134.

Nihili] vide ſuprà Hilum.

Ningulus] pro neculus vide ſup.col.134.

Nisnes] *ſciſcito*) vide ĩ Sciſcito.

ſcita plebis] vide infrà Scita plebis.

quicquam] quiſquam.

Nixidy] vide Nonium c.1.in Enixæ numero 281.vide ſuprà col.134.

ſigna] ſua.

M.] Manius.

qua] qui.

Nobilem] adde Nonium in Nobile ſuprà col.134.

per g] pro C.

gnobilis] ignobilis. Gnobilis pro nobilis. Gloſſis Gnor, legẽdũ Gnouit,ἀδὺ, ἔμπειρον. Gnotu, legendum gnorunt, γνῶσιν, διάγνωσιν:

Digitized by Google

Gnarurat γνωρίζει. Gnarurem γνώσεσθαι. Gnaritur. γνωρίζεται.

gnobilis] ignobilis.

hic ſuam] hic ſuam.

gnobilis] nobilis.

in Virgo] in Virgine.

incenduat] incedunt.

gnobili] nobili.

Noctiluca] Gloſſ. Nocticula, malè, cùm legendum ſit Noctiluca, ex Græca interpretatione, quæ inibi eſt ἐφήμερον νυκτολάμπον.

Nægeum] vide ſuprà col. 134.

à nauco] vide ſupra Naucum.

Nomen] vide ſupra col. 133.

Nonarum] ſumpta hæc ex 4. Verrij, de quo vide Gellium 5. c. 17. Liuium 6. Ouidium 1. Faſtorum Plutarch. in Problemat. Macrobium 1. Saturn. vide ſuprà col. 131.

nuptiis] nuptiis MS. Vrſ. vide Macro. 1. c. 15.

Noncolæ] Noncolæ.

Non omnibus dormio] ſpecies prouerbij.

à Cipio quodam] & ita 9. Epiſtol Cicer. vbi malè Capius. Caſſiorum familia Romę à Cipio fortè orti cui cornua eſſe nata finxerũt. Ouidius 15. Metamorph. Valerius 5. c. 6. Plinius 11. c. 37.

Nomuncium] Latinis etiam Dodrans. Theophil. §. 5. Inſt. de hæred. inſtit.

teruncium] Latinis Triens.

Nothum] vide Nouellam [illegible] vide ſuprà col. 137.

Spurius patre natus] Spurius incerto patre natus. A. niſi Spuriũ patrem, pro incerto accipias. vide Quintilian. 3 Plutarch. in Probl. Inſtit. de nuptiis.

ex concubina] ex captiua Oneſia Seruium Tullium natum ferunt. Claudius Imperator in Oratione Lugdunenſi, ſerua natum, non credidit Liuius, cõtrà, Dionyſ. 4. ideò Seruij prænomẽ illi impoſitum, quòd ſerua natus. adde Plinium in libro de viris illuſtribus.

Spurius Tulli tribulis] Sp. Tulli Tiburtis.

maluimus] malumus.

Oclifia Corniculana] Oclifiam Corniculam.

Nona] vide ſuprà col. 133.

proxima] proximè.

Vbi] vbe.

ſeptem] alij quatuor. Triginta curiæ erant: ſeptem hoc loco nominat Feſtus, & tamen quatuor tantùm referuntur. adde de Titia & Tifata infrà Tifata & Titienſis. de Faucia v. Liuium lib. 6.

Velitia] Velienſis.

Nouale ager] vide l. 3. §. 2. ff. de verborum ſignificat. vide ſuprà col. 133.

T. Sicini] hic locus reſtitutus ab Vrſino T. col. 131. cuius dictio initialis, Nauti conſulatu. & T. Sicini Volſci.

Nouendiales feriæ] Nouendialia Gloſſ. Ἱεραὶ ἡμέραι ἐννέα. adde quæ dixi de Nouendialibus ſacris, ad Nouell. 115. c. 5. & ad Nouell. 133. c. vide ſuprà 26. 135.

more] monte.

Nouerca] vide hunc locum reſtitutum ſuprà col. 133. adde quæ dixi de Nouerca ad l. 4. §. 6. ff. de gradibus.

augenda] arcendæ, vel accerſendæ V. alij arceſſendæ, vt in l. 39. §. 1. de leg. 3. vel arcendæ, id eſt petendæ, quærere: vt ſ. in Abarcet.

Noxa] Gloſſis αἰτία. dicitur & iiſdem Noxatio, adde Theophil. §. 1. Inſt. de noxalib.

lex iubet noxa dedere] l. 7. §. 1. ff. quod vi l. 1. §. noxæ. ff. Si quadrupes. Gloſſis noxam (legendum Noxæ) dedit εἰς κάλυκα δίδωσι, εἰς δεσμόν.

Noxia] Gloſſis ἁμαρτία, adde j. Obnoxius.

pœnam] pœna.

Melanippo] Menalippo.

Chereſtrato] chereſtrato.

muliebria eſt] muliebrem & vel muliebris.

Nuces] hic locus Feſti reſtitutus ab Vrſino 5. in col. 132. in Nuces flagitantur nuptis.

nouae] nouæ.

nuptiis] nuptiis, vel à nuptis.

Nuculae] hic locus Feſti reſtitutus ab Vrſino 5. col. 132.

Praeneſtinos] prænestini, vel prænestinas, vide Liuium 10. & 13. Macrob. 3. Saturnal.

Nudius tertius] vide hunc locum Feſti reſtitutum ab Vrſino ſuprà col. 130. Gloſ. τριταῖος Nudiuſtertianus.

Numam] vide hunc locum Feſti reſtitutũ ab Vrſino ſuprà col. 132. in fin.

Numella] vide Nonium in Numellæ.

Numen] ſumitur & pro ornatu apud Nonium.

Numerus Senatum, &c.] Cœlius 8. Epiſt. ad Ciceronem: Cùm poſſet rem impedire, ſi, vt numeraretur, poſtularet, tacuit. ſic apud Dionyſ. Halicarnaſ. 16. Lucius Cornelius ab Appio poſtulat, διαριθμῆσαι τοὺς γνώμας. Plinius in Panegyrico: Conſulti omnes atque dinumerati ſumus, & Cicero 5. ad Atticum, conſule aut numera.

diuidantur] referuntur.

quamus] quam is.

inductus] inductis.

Numerius] adde Nonium in Numerius c. 4. numero 319. & Fragmentum de prænominibus.

Nu . .] hic locus Feſti reſtitutus ab Vrſino ſupra col. 131. in Numero, vel Numerus, adde Feſtum in Numerum.

numero te expurgat timor] numero te expurgaſti. ita legitur apud Nonium in Numerũ.

fuce] fuge.

Es] e. vt.

Nuncupata pecunia] vide ſuprà Graue æs.

nexum] v. ſuprà Nexus, & apud Varronem.

receptáque] quod.

Nundi-

Digitized by Google

Nundinalem cocum]vide hunc locum Feſti reſtituturum ab Vrſino ſuprà col. 172. hinc Nundinalis cocus,qui nono die,& in nouendiali coquit.

Plautus] in Aulularia.

Nuper] *monster*)nouiper. hinc Gloſſæ Nuper,nuṽ.

Nupta verba]*Diſcolo*]Dyſcolo.

Nuptam]vide ſuprà col.130.

Nuptiæ]vide ſuprà col.131.

ratio]pactio.

caput nubentis obnoluatur] vide ſ. Obnubit.

Vocarunt]vocarint.

parentſtam]paricam.

Nuſcitoſum] alij laſcitioſus. dixi ad l.10.§. 4.ff.de ædilitio.

Popilius]P.Opilius.

Nomades]vide ſuprà col.135.

OB]de hac particula vide 4.Gell.17.

Vnde obſides pro obſides, qui fidem patriæ præſtandum dantur]Gloſſis obſes.ὁμηρ͂ος,αἰχμάλωτος vel αἰχμάλωτος.

aliàs pro ad]vide ſuprà Mortem.vide infrà Oboritur.

Ob]*accenſi*)incenſi.

obculit]obtulit.

obiacent]vide ſ.Obiacuiſſe.

Obos]*teſtatus*)teſtatum.

Obacerare]vide ſuprà Acus.

aceratus]vide ſuprà Aceratum & Nonium in Aceroſum.

Obambulare]adde infrà Obigitat.

Obdere]*oppenere*) Gloſſis Obdit,Obicit.

opperire] operire. adde Feſtum in Obducere.

Obeſcet]obeſcit,vide ſuprà Eſcit.

Obeſus pinguis]Gloſſis παχύς,Baſſus (legendum Obeſus)Groſſus, Craſſus, iiſdem παχύς, ἀπαλόσαρκος, Baſſulus. vbi legendum obeſulus.Sic Nonius Obeſum pro vberi & craſſo, gracili & exili.adde 19.Gell.7.

Obherbeſcere] alij obhebeſcere, alij obeſcere.

Obiacuiſſe] adde ſuprà Ob præpoſitione.

Obigitat] *ambulare*) vide ſuprà Obambulare.

Obimunt] *obeunt*) vide ſupra Nequinont pro Nequeunt.

Obitu] *pro aditu*] adde Nonium in Obitus.

Obiurare)*obſtringere*)aſtringere.

Pantaſilea]Penteſilea.

Obliteratum] alij obliteratur. adde Nonium in Oblitterare. Gloſſis Obliterat, κάθαπερ ἐξαλείφει, obliterata.ἐξαλειμμένα. ſic Gellio 19. c.9.Obliterata gens pro obliterata.

Oblucinaſſe] Oblucuuiaſſe. adde Nonium in Hallucinari.

Obnectere, obligare maximè in nuptiis frequens eſt]obnectere, obligare, nexis mancupiis frequens eſt: vel,nexi mancupij.

Obnoxius] *pœna*)penè,malè. id enim à Noxa, quod eſt delictum. ſuprà. adde Gellium 7.c.17.

Obnubit]vide infrà Nuptias.

Nuptia]Nuptias.

operitione]opertione.

Oboritur]*ob quo ad*)vide ſuprà ob.

Obpuuiat]*à pauiendo*) vide infrà puls.

Obrutuit]obrutuit ita Nonius in Brutum.

Obſecrare] adde infrà Ob vos ſacro.

Obſequela]vide Nonium in Obſequium.

Obſequium]vide infrà Proſequium.

Obſeruaſſe]adde Nonium in Obſeruare.

is]is qui:V.bis.Vrſ.

obſeruat]obſeruaſſe id eſt.

Obſidionalis corona] vide Plinium 22.c.3.4. c.6. & lib. 7.cap. 28. Dionyſ. 10. & 11. Valer. Max.3.c.2.2.Gell.11. & 5.c.6.Fulgentium Placiadem:Liuium 3.

aliſque]aliquot.

Roma]Romanus.

Vicies]viceſies.

ſingularis]ſingulis.

Obſidionem potius dicendam quàm obſidium]adde Nonium in Obſidio.

quid haud]quidem haud.

Obſidium] adde ſuprà Ob.

apud]ad.

& in]

Obſonitauere] *de lege Orchia*] Ne legi Orchiæ.

qui antea &c.] quia antea per ſe cœnitauere:poſtea centeni obſonitauere.

poſtea centenis]poſtea denis.A.

Obſtinato]*perſeueranti*] pro iuſiurandum.

de decem hominibus] adde infrà Sacramento.

captus ſtupris]cutitus: alij intercutitus ſtupris.

flagitiis]flagitatus.

Obſtimet]*ſe celo*)

Obſtitum violatum] Obſcitum. adde infrà Pura veſtimenta.

Obſtitum Cloatius]Obſcitum Cloatius.

atraſtúmque de cælo] vide infrà Fulguritum.

qui]cùm quid.

videri] videre.

Obſtitum obliquum]*ex augure*)exaugere.

Obſtipolúmve]obſtitúmve obſtipo lumine.

Licinius Imbrex] Cæcilius in Imbres.

Imbres]vide ſuprà Imblex.

Obſtrudant]*Obſtrudenti*)obſtrudere lentis aliquid quoad pectam ſedens.

Ob vos ſacro] pro obſecro vos. adde ſuptà Obſecrare.

Sub vos placo]vide infrà.Sub vos placo.

Digitized by Google

Occare] adde Nonium in Occationem & Occationis. Gloſſis occat. βοηθεῖ.

Cicero) de Senectute iuxta æditionem Petri Victorij, & vt citatur à Nonio in Occationem.

Occentare)putatur) putabatur.

quia illam) querelam. Vrſ.

Occentaſſint) idem verbum refertur in XII. tabul. vt refert Cicero 4. de republica, teſte Auguſtino lib. 2. de Ciuit. 9.

cantus) candus, malè.

qui illam) querelam. Faërnus. A.

Occiſus) à cadendo dictus) à cædendo & ictu. Vrſ.

necatus) adde ſuprà Necei datus.

Occupatitius ager] vide hunc locum Feſti reſtitutum ab Vrſino ſuprà col. 137. adde & infrà Poſſeſſiones. Cæterùm, notandum eſt occupatitium agrum, de quo hic, differre ab occupatorio, ſeu Arciſinio, id eſt occupato pulſis hoſtibus, cuius meminit Aggenus Vrbicus. adde Nonium in Occupare.

qui deſertus à cultoribus] Gloſſis occupatiua, κατειλημμένος.

Ocimum] ocymum. vide Nonium in Ocymum & ſuprà col. 137.

ocimum] ocymum.

a] a.

Ocius] *dicta à noſtris*) dictas noſtras.

ἀκύς] ὠκέα.

Ocius] *dicta à noſtris*) dictas noſtras.

collationis] conſolationis.

Ocrem] *patria*) petrita. Scal. 4. in Varr.

ocrea] ocreæ. Varro 4. de lingua.

Octauia] *decemuir*) Decemuirum.

October equus] *qui in campo Martio*] vide ſ. Paribus.

ad Turrem Mamiliam] adde ſuprà Mamilia Turris.

cauda) quoda: vel coda.

ab Ilio ſunt orundi] vide ſuprà Equus.

deferatur] differatur.

Menzana Ioui] qui ſit, quærendum. alij Menizana, id eſt Menſe Iouis.

Oculatum] *Plautus*) in Pſeudolo.

item ipſe) in Truculento.

. . . *dolo &c.*] vide hunc locum reſtitutum ſuprà col. 135.

Oſculatum] oculatum.

Oculiſſimum, *cariſſimum)* adde Nonium in Oculatus.

Plautus [in Curculione.

Oenigenas, *ſine genitos*] œnigenas, vnigenitos, Vrſin. nam œ pro v antiquis vſitatum.

Offectores) vide ſuprà Infectores.

Offendices] *Choriola*) coriola.

Offucias] offritas vel officias, vel offucetas: alij, offucias. Placidus in Gloſſis offucias.

Oleaginei coronis miniſtri triumphantium vtebantur] vide 5. Gell. 6.

Oliuetam] Oliuitam, in Schedis ſuprà col. 230. vide Nonium in Oliuitatem.

nullam] nullum.

Ollic] *olli, illi.*) vide ſ. Ab oloes.

Oluatum] olus atrum.

Omen] adde Nonium in Omen.

oremen] ormen.

quod auibus] quod non auibus.

Omentatus in Odyſſea] omentans Liuius in Odyſſea, de hac Cicero in Bruto. vide Schedas ſuprà col. 226.

in Pylum] reperitur hic verſus lib. 1. Homeri Oyſſ.

aduenies] deuenies.

Opalia] vide Varronem 1. de lingua Latina: Macrobium 1. Saturnal. 10. is autem erat XIV. Kalen. Iun.

ſupplicatur] ſupplicant.

Opilio] Opilo.

genus auis] vide ſ. Opunculo. eſt & Gloſſis opilio, αἰγίνος, Caprarius.

Opima ſpolia] *teneúſque falcem*) adde infrà Saturno.

que] quod.

Conſina] adde infrà Præfericulum.

terra] natura.

paulo . . . trina] paulo minus D X X X. tantum trina. Sigonius. id ita eſſe euincunt Faſti Conſulares.

Viridomaro] Virdumaro.

duci hoſtium . . .] non ſit, Ad ædem duci hoſtium detraxerit. Quod autem omnia ſolita non ſint ad ædem Iouis. Sigonius.

bouem] boue.

compelli reges] Pompilij regis.

legem opimorum ſpoliorum] Initium eſſe puto dictionis explicatæ à Feſto: niſi ſequenti coniungas, Vt qui opima lege: vel infrà, optima lex.

adsi] æris.

habeat] habeant.

neque ſcitur] neque quod ſcitur.

Vt qui opima] vt qui optima.

Opiter] Placidus in Gloſſis Opiter eſt qui obito patre, auo viuente natus eſt: vel fortè legendum Obiter.

obitu patris] obito patre.

Oppido] adde Nonium in Oppido.

Vel quod] vel quod oppido.

Oppidum] adde l. 239. §. 7. ff. de verborum ſignif.

Ops] *opulentum*) aliàs pro dea ſumitur, vt ſ. Opis.

inops . . . Concedit] inops, ſed etiam cops, vt is cops edit.

Optima lex] adde ſuprà Opima ſpolia.

ius] eius.

Digitized by Google

M. Fabij Voluſinagentis] M. filij Voluſi nepotis. V. vide Liu. 2.
propter]poſt.
dici]adnici.
Optio]*ſed in re militari*)adde l. 6. ff. de bonis damnat. Taruntium Paternum lib. 1. Militarium in l. 6. in pr. ff. de iure immunitatis: adde Nonium in Optiones.
Optionatus]*haſtas donaticas*)adde ſuprà Donaticæ Ceretis.
Opuncula]opiniculo. V. opuncato.
opilionis genus cantus]vide ſuprà Opilio.
Orae]vide Nonium in Ora.
quam expediam]qua me expediam.
Orare]adde Nonium in Orare.
oratores qui nunc legati]dixi ad Varronem. adde Nonium in Orator. adde ſ. Oratores.
face verò]Tum face verò A.
Orata[Gloſſis Aurata χρύσοφρυς *oricolas*. alij oriculas Catul. Oricilla.
Itaque Sergium] Sergium oratam ab orata piſce vocatum refert Varro 3. de re Ruſtica: Macrobius libro 3. Saturnal. Cicero 2. de Finibus. & 1. de oratore, & 3. officiorum, 9. Valerius 1. 9. Plinius 54.
Oratores]*dicti quòd*)aliud Etymon vide ſuprà in Adorare.
alij pro legatis appellant]aliàs Romani legatos appellant. adde Nonium in Orator.
Legatus ſum]legatus miſſus ſum.
Calus]Cælius.
miſit]miſſi.
pro decretoribus]pro deprecatoribus.
exoratur ſim]exoratur.
ſi quid oritur]qui oratur.
ſertis & locis veteribus]& pro diſertis elocutoribus.
cauſam quoque eorum] cauſam, orationes, diſſertationes quoque eorum.
Orca] adde Nonium in Orcas. Gloſſis orchæ ἀγγεῖα ὑπομνῆσις.
ficaria] viuaria vel fictilia. alij færaria, vt ſint vaſa ad defecandum muſtum.
Orcheſtra]vide lib. 5. Vitruuij 6. & 7.
qui nunc pla . . .]qui nunc planipedes, &c. ita dicti, quòd non in podio, ſed de plano agerent, opponuntur mimis, vt pedaneis, cururules. Auſonius, nec de mimo planipedem: nec de Comœdis hiſtrionem.
Orchitis] vide Virgilium 2. Georgicorum 15. Plin. 1. & 3.
orcus]vide Varronem.
Orcum exemplorum]exempti.
Vragum]Virgum. Lyſ. 3 quæſt. 20.
Ordinarium credant]tradant.
Ordo ſacerdotum]10. Gell. 5.
Dialis]vide ſ. Maximæ dignationis.
ſupra]ſuper.
omnes]is.
Dium]Dius vel Dium.
Orae]vide ſ. Aureas & Aureax.
permitti]promitti.
deprandi autem Leonis]id eſt famelici.
oreae]oreas.
equos]equus.
ornatus]*aut gladiator*)vide Senecam 4. Natural 1.
Oſcilla]*os calare*) alij os cillere, id eſt mouere.
in quibus homines ſe per funes iactant] vide Higinium, Tabula 130. & lib. 2. de ſignor. cœleſt. hiſtoria, in verbo Arctophylax: & interpretem Arati, in verbo Canis. ita oſcillum fiebat ab Athenienſibus, adde Macrob. 1. Saturna'. & Seruium 1. Georg. Cæterùm oſcilla Gloſſis σφαῖρα.
Oſcillum]*ait*)dicit.
calare]celeres.
cum arum]funium.
Oſcines]*aues*)alites. vide ſ. Alites.
aut]alites.
ac[aut.
immuſſulus]miluus. alij Immuſſulus: adde ſ. Immuſtulus.
pica autem]Picus autem.
Oſcinum augurium]*cecinit*)crociuit.
Oſcum duas]*leges Oſcas*]leges oſcitæ.
id eſt ſacratas]Imo adſcitæ.
opicum) quid opici homines, vide Gellium 2. c. 25. 11. c. 16. 13. c. 6.
Oſculana pugna]Auſculana pugna, alij Aſculana: depugnata fuit aduerſus Pyrrhum, teſte Plutarcho. Prouerbium de iis qui victi vincunt.
ambo]amabo.
Oſtentum]*praeſens*]Pœtheus præſt oCerritus nobis ſe ſt. pens vltro oſtentum obtulit.
irridetis]irrides.
aſportatur]adoptatur.
Oſtia]*ab exitu Tiberis*) ad exitum Tiberis.
Oualis]vide Pl. n. 15. c. 26. 5. Gell. 6.
myrtea]vide ſuprà Myrtea.
Ouantes]*geminata e littera*) ab oue Plutarchus in Marcello: ouantes ἀπὸ τῆς ὀΐας Dionyſ. lib. 5 deducit.
Ouem maſculino]v. infrà Recto fronte Nõ. in Oues. adde Gell. 11. cap. 1.
ouibus duobus]vide infrà Ouibus.
Ouſentina]Oſentina.
Ouſente]Oſente,
Ouſentina]*Lucretius*)Lucillius.
Ouibus duabus]ouibus duobus.
autem]triginta.
peculatus crimen] vide infrà Peculatus, & ſuprà Æſtimata.
boues centenis]vide ſuprà Multam.
ſuprema]vide ſuprà Multam.
Oxime]*ociſſime*)ocyſſime.

Pacem] *pacem à pactione*) idem in l.1.§.ff. de pactis.

Pacionem] *paciſci*) vide Nonium in Paciſcunt.

paceo]pacto paco.Gloſſis Paco σιγωσιν.

Padidos ſordidos] *quia πεφθὸς*) fortè à pedib. ſeu pediculis. vide ī. Pedibus obſitum Is autem videtur eſſe qui Nonio Pæminoſus, ac mali odoris.à pedore: vbi vereor ne legendū ſit Pedidoſum non peminoſum.

Pagi] *aqua*) fontes.

Pagina figuntur)figantur.

Palatua..]vide Varronem 4. de lingua.

alij]vel.

Palanto]Palante.

ex Hercule]& Herculem.

Palatualis] *et dea*)quæ & Palatica Varroni 6.de lingua:& Palatia lib.4.

Pales] *paſtio*) vide infrà Parilibus & Popularia ſacra.

Pancarpia]dixi ad Nouell.105.c.1.

Pangere]vide ſuprà Impages.

Vel figi]id eſt figi.

Panibus]vide ſ.October equus.

Pantices fruſ]Pātices fluxus.V.adde Plaut. in Pſeudolo.

Pannis] *panicula*) panucula,quæ & panula, Nonio in Pannus.

Papiria] vide locum Feſti emendatum ab Vrſino ſuprà col.144.

Pappe]. . . *ò quoque &c.*)vide hunc locum ſuprà emendatum col.145,in Parare.

factus]ffs.

Pararium as] *quod pro binis equis*)quod pro paribus, id eſt, binis equis dabatur. Ita Feſtum ſcripſiſſe puto.facit vox Paribus infrà.

Paribus equis]adde ſuprà Pararium æs.

Parici]Paricidi.vide Quæſtores.

id autem]indemnatum.

Paribus] alij palilibus.vide ſuprà.Pales,& infrà Popularia ſacra. adde Varronem 5. Ouid.5.Faſt.

Parmulis] *Bruttianis*)vide ſuprà Brutiani.

Paromes]*myoparo*)vide ſuprà Myoparo.

Parret]Paret.ita Cicero Diuinat.in Verr.ſi paret, & libr. 4. & Inſtit. de act. & pro quo Theophilus.condemna.eum Iudex.

Parſi]*in eadem oratione*) in oratione ad lites Cenſorias.

Partus] *pro naſcenda ponitur, & pro parato*) vt partus ita partitudo & pactio dicitur:vide Nonium in Partus.

Nanius]Ennius.

malè partamale dilabuntur]Prouerbij ſpecies.

Parum cauiſſe videri] alij,patrauiſſe videri. ita omnino legendum,de quo plenius dicam aliquando ad l. 3. in verbis, non videtur.ff.de his quæ in teſtam.delentur.

Paſcales oues]adde infrà Paſſales.

ignaro Terentino]in agro Tarentino.

Terentino]vide infrà Terentum.

Paſcito linguam]Peſcito linguam.Ambroſius 3.de virginibus velandis, Gentiles idolis ſuis reuerentiam tacendo referunt. adde l. 5. Cod.de his qui ad Eccleſiam confugiunt,vel ibi exclamant.

Paſſer]*ſtrutiomellum*)ſtruthocamellum.

Paſtillum] *ibi genus rotundi*) Gloſſis στρογγύλον.

Patagium]adde Nonium in Patagium.

Patalem]Patulum.adde ī. Proparulum.In ſacrificiis id requirebatur,in tauro, vt diuerſa cornua haberet, & latè paterent (quemadmodum in oue,vt duos dentes haberet cæteris longiores:ſuprà Bidental) ab eo patales boues. Plaut. Ego ruri amaxari me mauelim patalem bouem.Græcè πατάλεις: v. Athenæū 9. & πατάλη Heſychio.

Patella]adde Nonium in Patellæ.

Velut capidul . . .] vide ſuprà Capis, capidis. & capiduncularum meminit Cicero 1. paradoxor. & 3. de Natura, Varro 4. & 8. de lingua.

Pateram]*perplouere*)perpluere.

Pater patrimus]vide ſuprà Matrimes & Patrimes,& infrà Patrimi.

Patres Senatores]adde infrà Patrocinia.

Patricios Cincius ait]Cincij opinio vera fortaſſe fuit tum, cùm primum Patricij à plebeis in ipſo initio vrbis Romæ fuere diſtincti. Gloſſis Patricius ἀπατρείδης, αὐτόχθων ἀρχαῖος, Patricij σεμνοί.

Patrimi]vide ſupra Matrimes & Patrimes, & Pater patrimus:& infra Rica.

ex ſpina alba)ex pinu.

qui facem præferret]vide ſupra Facem.v.infra Rapi ſolet.

Patrocinia]vide Dionyſ.6.

Patres]vide ſupra Patres.

Pauciens]paucies Nonio.

Pauera]Pauera.

Pauimenta] vide ſ.Obpuuiat & infra Pulſ.

Pectenatum]Pectinatum.

Pectuſcum]Petuſcum.

quia]qua.

aliquos]aliquot.

Peculatus eſt] adde ſupra Depeculatus.

Ve pecunia]vide ſupra Abgregare.

noxij]noxiæ.

pecore multabantur]vide ſ.Ouibus.

Peculatus id eſt] adde Multam: Ouibus & Æſtimata 11. Gell 1. hoc caput Verrio & Feſto, indignum eſſe putat Antonius Auguſtinus.

nihil prater pecora habebant] cōſtat primos nummos æris à Seruio Tullio ſignatos ouiū boúmque effigie: vt ait Varro 2.de re Ruſtica,& 4.de lingua 18.Plin. 3.

Peculatus furtum publicum] *duarum ouiū*) vide

Digitized by Google

vide ſ.Multam.

ea lege]eam legem.

T Menenius & Seſtius Conſul]falſum eſt ante hos conſules,aut etiam ante Tarpeiam legem æs non fuiſſe ſignatum.Quidam Argẽtum paulò ante primum Punicum bellum: alij,ſub Seruio.

Tarpeia lege]ea cautum fuit, vt duas oues aut XXX.boues multa nõ excederet.Lege verò Menenia oues decuſſi:boues centuſſi æſtimati.

bas centuſſibus]v.ſ.Multam.

Pecunia]pecuniæ.addc ſ.Abgregare:peculatus,peculium.

Pedarium ſenatorem]alius eſt à pedaneo iudice qui Gloſſis *χαμαδικάστης*.

Pedem ſtruit]Gloſſis *φάλαγγα*.

Pedeſtria auſpicia]*nominabantur*)appellabantur,vel arbitrabantur, vel nominabãtur.

Pedibus obſitum]*pedicoſum*)pedidoſum,adde ſupra.Pædidos.

Liuius]Næuius,Nonius.

Pedulla]quæ & Pedalia.

ΠΕΑ] *πέλλα*.

Pegaſides]Pegides.

appellata ſunt]appellatus eſt.Vrſ.

Peligni]*Volſini*]Volſimi.

Paſinus à quo pacinates]pecinus à quo Pecinates.Alij, Picinus à quo Pitentes,adde infra Picena.Dionyſ.1.

Pellicum]pellitum.

Pelluuia]adde ſ.Malluuium & infrà Polubrum.Gloſſis *μαλακτήριον* Pelluuium.

Penatis]*propertio*)portio.

Penatores]*nautæ*)natiuitas vel nauitas.vide ſ.Nauiz.

ficiſcedarum]ficedularum.

Pendere partes]addc ſ.Diſpenſatores.Gloſ. *τὸν ταμίαν*.

penem]eodam.v.infra Peniculi.

canis puris) Cæna pura qua fingebantur eùm in caſtoCereris eſſent.Gloſſis *θεσμοφόρια*, *παστοφόρια*.

Offa penita]v.infra Offam penitã.Arnob.6.

Peniculi]v.infra Peniculi.

Tunicularia]Cunicularia.

compellat]compellat.

circumtectuas[circumtecta.

Penem caudam]Penem eodam.v.Non.&ſ. October,Peniculi,Penitam.Cicer.9.Epiſt.22.

Penetrale ſacrificium]addc ſ.Hereeus Iuppiter. Gloſſis Penetralia *ἐνδότερα*.

Penetrare,penitus intrare)ac per vim.v.Feſtum in Penetrare.Gloſſis, Penetrat *διανοίγει*.

Paniculi)*caudæ*)codæ.v.ſ.Penem.

Penitam)pœnitam.v.ſ.Penem.

offam)v.ſuprà Offa.

Pennas)*peſnas*)v.infrà Poeſnas.

eaſnas)cæſnas.

Penora)*eorum*)earum.

penarius)penarium. Gloſſ. Pœnaria cella & promontoriũ(legendum promtuarium) *ταμιεῖον*.Cęterùm penus & penum dici author eſt Nonius.Gloſſæ Penum *ἔνια οἱ πόριν ἢ ζεῦξιν εὐωδῶν ξύλων*. v. Titul.ff.de penu legata: 4. Gell.1.

Penteathlum]*quinquartium*)quinquertium. v.infrà Quinquertium.

Penus)*intimus &c.*) intimis tegetibus ſeptus.

Veſtalia)ea fiebant V.Id.Iunij.

Perbitere)Præbitere.v. Nonium in Perbitere.

Plautus)in Pſeudolo & in Pœnulo.

perire)præire.

Percunctatio)*per o ſolere ſcribi*)& ita quoque apud Nonium in Percontari & Percontat.Gloſſ.Percontatio *εἶδος* Percontatur *πυνθάνεσθαι*.

per cuncta ſiſti)pereunctari ſit,vel,per cunctas res it.

Perditum)*interit*)interiit.

Peredam)*Plautus*)in Curculione.

Peregere)Peregre.

Peregrina ſacra)*aut euocatis Diis*)v. 28. Plin.2.Macr.3.Saturn.9. Seruius 2. Æneidos. ad illa verba Exceſſere omnes adytis arisque relictis.addde l.9.§. illud notandum 2.in fin. ff.de rerum diuiſ.

conlata)conata vel coacta.

Peregrinus ager)v. Varronem 4.de lingua.

Peremere]Perimere.

Peremne) puto legendum Peremnere, vel Peramnare:niſi vt Peremne,aduerbij loco ſit poſitum.

qui amnem)v.ſ.Petronia amnis & Spicum. Ciceronem 2.de diuinat.

Peremptæ)*imperfectis*)interfectis.

Peremptualia fulgura) dicta à peremendo. id eſt prohibendo. v.ſ. Peremere. vide infrà Poſtularia fulgura.

Gracchus)Granius.

&)aut

manubiæ)v.ſ.Manubię.

omina)omina.

Perfacul)v.ſ.Facul.

& per ſe facul)& per ſe,Facul:id eſt tã ſimplex Facul,quàm compoſitum perfacul.

Perfugam)*ſuæ voluntate*)ſua voluntate,vt de Gloſſis *αὐτόμολος*.

transfuga)v.l.3.in fin.ff.de ſicariis:l.8.§.2. 38.§.1.ff.de pœnis l.19.§.8.ff.de captiuis.l.7.ff. de re militari,

Pergite)*Vergilius*)Eclog.6.

Perimit)Peremit.

permiſſus)adde infrà Pro & Promiſſus.

aries)agnus.

Perpetem)Perpetim.

Perpetrat) Perpetat. Gloſſis Perpetrat *κατορθοῖ*.Perpetratio.*Κατόρθωσις*.

Digitized by Google

imperia qui decimus patris Spartã, deponere, &c.]impetria qui alij, imperio quiti. & in Nyptris Spartanum repedare instat, id si perpetrat. Quo loco Quiti, idem quod potuerũt. Sic Glossis Quiuit ἐδυνάσθη.

decimus]detinui. V.

deponere]reponare. V.

Persicum]Plautus in Amphitruone.

Persicus]Persibus. sic infrà eodem: & Varro 6. de lingua: adde infrà Sibus.

nihil deconciliare sibi &c.]Nihil de concilia res, illi, nisi quid persibus sapis.

est) adest vel adest

Persillum)*rudiculum*)à rudere dictũ. signi fieat autem globum piceum vel picatum. alij Ruduſculum picatum.

quo) & quo.

Partunalis) Quirinalis.

Cnquet)vnquit.

Personata)v. Liuium lib. 7.

à personatis)actam à personatis.

ponere personam)ad id cogebantur exsibilati: cuius rei exemplum extat apud Macrob. 2. Saturnal. 7. vbi de Pylade histrione.

Pertisum)v. infrà Redarguisse.

Pertusum)*cum Ventrem*)cum dicitur.

Pesestas) *Interpretatores*)Imprecatores: alij inter precationes.

cæteris)aliis.

possim)possit.

Pesestas)Pestitas. dicitur etiam Nonio Pestilitas. & Glossis Pestimus λοιμώδης & Gell. 19. c. 7. Pestilenta loca & in lege 4. Cod. de ædilitiis actionibus, pestilis fundus vel pestibilis fundus.

Pestiferũ fulgur]v. infrà Postularia fulgura.

Petauristas) qui & Mechanici. Est autẽ Petaurum, tabula affixa parieti, ad quam Gallinę vespere volatu se recipiunt vt pernoctẽt. adde Nonium in Petauristæ.

πετὸν ἀπὸ τοῦ)πτῆναι πέτασθαι.

Petilam)*subtristam*)inde Nonio Petilum, tenue & exile.

interpretatur)interpretantur.

Petimina in humeris tumentorum Ubera)Glossis Petumen πύωσις ἕλκους. Est & apud Nonũ Petico genus morbi.

Petisere) *significabat sapius petere*)Et tamẽ Priscianus lib. 8. vbi de speciebus verborum tractat. negat huiusmodi verba facesso, capesso, lacesso, arcesso frequentatiua esse, sed desideratiua.

Petoritum)v. 15. Gell. 30.

Petrarũ genera duo: naturale & post alterum manufactum) *altè delata, &c.*) altè elata Specus petrisque ingentibus tecta.

ceterisque)petrisque.

Ubi ego septa petris)vbi Echo septa petris.

qua Ioues)qui locus: alij, quæ domus.

Petrosa amnis)*profluens*)perfluens.

perenne)v. Ī. Perenne nisi vtrobique legẽdum Peramne. femininè antiqui enunciabant. vide infrà Spicum. Nonium cap. 3. in dictione Amnem.

Petrones]Petronesi.

rupices]adde infrà in Squarrosi. Tertull. de pallio, ille apud rupicem & siluicolã & monstrorum eruditorẽ scrupea schola eruditus. & pòst, passiuitas offert libertinos in equestribus, subuerbustos in liberalibus: dedititios in ingenuis, rupices in vrbanis, scurras in forensibus, paganos in militaribus. Idem in Apologetico ca. 21. rupices & adhuc feri homines. & lib. de Anima capite 6. Animæ rupicum & Barbarorum.

Petulantes & petulci]*crebro petunt*)sic à petendo petulantiam dici testis Cic. 4. de Republica apud Nonium, in Petulantia dicta est. & Glossis Petulantia θρασύτης.

exiluit]exiluit.

pedicus]pedibus.

Phascola]Pascola: alij Pastola, alij Phacella.

pernas]penas vel peras.

Piacularia auspicia]*quæ sacrificantibus*)cum sacrificabant.

decidisset]cecidisset.

Piacularis porta] *Cloatius*)Cluentius.

cum ex sacro]cum ex facto.

Ut aliqua]vt alicuius.

Piari] Nonio Piare, est expiare, purificare, condere, consecrare, eidem in dictione Pie pro colere & custodire: & Pium, religiosum. Glossis Piacula ἐξαγνίσματα, ἁγνίσματα, Piatur ἁγνίζεται, καθαίρεται. iidem ἁγνίζω Piago, Purifico. ἐξαγνίζω Propiaculo expio, ἐξαγνιστήριον Piaculum. Quin apud Nonium, Piare idem plerunque quod Impiare & cõtaminare. hinc Glossis Piacula μολύσματα. Est autẽ iisdem Glossis μολυσμὸς Contagium, Inquinamentum, à μολύνω quod est Attramino, Contamino, Inquino, Polluo, Incesto. Id ipsum etiã confirmãt eædem Glossæ, quibus Piacula λύματα, quod est Inluuies & καθαρσία.

Piatrix] *simulatricem*) alij simpulatricem: alij similatricem.

alij sagam)v. Ī. Præsagitio, & Non. in Sagę.

expiatricem]Iuuenal. ecce auia ac metuendiuum matertera cunis exemi puerum, frontémque atque vda labella Infami digito, ac spumantibus ore saliuis Expiat. Glossis Expiare ἐξαγνίζειν.

picati)*in speciem Sphingum*)idem apud Hesych. φίκας, φίγα, σφίγγα.

phicas) Picas. sic Alpes dicimus, pilippum, Triumpum.

picena]adde ī. peligni.

picta] *antea vocabatur purpurea*) atque ità quam Liuius 30. appellat pictam togam, lib. 31. purpuream vocat.

T. Papirius)L. Papirius.

pictor

Digitized by Google

Pistor Zeuxis]*auium*)deeſt.

πτανῶ]alij *πτάλω*.

addere .. tulerit, &c.]ad id retulerit,& ineptia pari & nullius prætexto nomine.

Prætoris]auctoris.alij,Poetæ.

Picum auem] vide Nonium in Pieumnus eſt auis.

à Pico rege Albanorum] vide Vergilium 7. Æneid.Ouid.14.Metam.10.Plinium 18.

quod diſſolutus ſit)quod is ſolitus.

Pierides]*quo*)quod.

Pietatem vt deos cæteras colebant Romani] vide Ciceronem in libris de legibus. Cæterùm quid Pietas,vide Nonium in Pietatem.

Pietati adem ab Acilio conſecratam] Aciliũ Glabrionem intellexit: de quo v.Liuium 40.

quendam quadam qua patrem ſuum incluſum carcere mammæ ſuæ clam aluerit] Idem Valer.5.c.4.Higinus Fabul.254.

impunitas]impunitus.

conceſſa]conceſſus.

Pigere interdum pro tardari] inde Piger.ſic Gloſſis Piget *ἀνιᾷ*, Piger *ἀνιᾷς*, adde Feſtum in Pigrare.

Pignoſa]*pileſi*)Paliſi,alij Plualij.alij,Pinaſij.

Pila qua parietem ſuſtentat] Gloſſis *Κρεπίδωμα*.

Pila]v.Macrob.1.Saturnal.7.

ex lana]v.ſ.Lanæ.

Compitalibus] v.Macrob.d.loco.

inferorum]alij inferiorum.

Pilans)*Pilis*)genus teli eſt. v.10.Gell.25.

Pilare & Compilare) v.ſuprà Compilare.

plures)fures.

fures pileati)fures *πιλοφόροι*. alij, plures.alij, fores.alij,fures *σπάνιοι*.

Pilas pilas habere incipit) pilis veſtitur: Pilare vt Plumare dicitur Nonio.

Pilates)Pelaſtes.

Pileus)in neutro, eſt etiam femininum. v. Nonium in pileus.

pugnare]militare.

Pilentis] *contulerunt*)v.ſuprà Matronis.

Pilumnea pepla]Pilumni populi.

hoſtes]hoſteis.

Pimpleides] Pipleides vel Pepleides vel Pecteides.

ſubtilitatem] alij, ſcelicitatẽ. alij,facilitatẽ.

Pipatio]*clamor plorantis*] hinc Pipare apud Tertul.1.aduerſ. Valent.ſumitur pro,plorando vocem emittere. apud Nonium verò Pipulum,conuitium.

Piſcatorij ludi] *menſe Iunio*] ita Ouid.6.Faſtorum.alij Kal.Sept.vt Varro 5.de lingua.

ad genus piſciculorum datur ei deæ pro animis humanis] idem Varro 5.de lingua.Ouid. 3.Faſtorum.adde infrà Pollucere merces.

Piſcina]*obſeuro*]id eſt obſcuro.

res eſt)reſes.

Piſtum à pinſendo] adde ſuprà Coquum.alij legunt, à piſando. Eſt enim Piſare Nonio frangere,tundere.Ab eo Gloſſis vno loco Piſaculum: alio Piſtaculum quod *ὕπνῳ*, Pilum.

politum]molitum.

Planca]Palancæ, ob quam cauſam Planci appellantur.

qui ſuprà modum pedibus plani ſunt]iidem Ploti infrà in Ploti. Gloſſ. Plancus *πλατύπους*.

.. .um pertuli)plauſtrum pereuli.Eſt autem ſpecies prouerbij.

Planta oliaginea]oleaginea.

Planta]*olerum*]olearum.

Plaudi]Planti.alij,Plauti. alij Plati, à Græco *πλατύ*, quod latum ſignificat:Idque vero propius eſt : cum Plaudi hîc dicantur quorum aures latius pateant.

Plebeia Pudicitia ſacellum Romæ] vide Liuium 10.

connubio]connubio.

Plebei Ædiles diſſidẽte plebe]idẽ Dionyſ.6.

& ſeptẽ ferunt]de tabernis in foro id intelligi poteſt v. Liuium 26. & Sextum Ruffum.

Plena ſue] Telluri grauida ſue ſacrificabatur.Ouid.Faſtor.1.c.4.& 5.Metamorphoſ. Arnob.7.& forda boue.v.ſ.Fordicidiis.

Plenus]*ſine præpoſitione*] adde infrà Spicit.

Plera] *Pacuuius*] in Teucro apud Priſcianum libro 5.

Pliſima]Plurima.

Plorare]adde ſuprà Endeplorato:Explorare,Implorare.

Latij]Tatij.

ſi nurus, &c.] alij ita legunt,ſi nurus inceſtum paſſa non ploraſſit, ſacra diuis parentum eſto.

ſi parentum]ſi parentes.

ploraſſit]ploraſſint.

Ploti]*planis pedibus*) v.ſ.Planci.

Ploximum]Ploximum. alij Ploxenum ex 1. Quintil. 10. vbi ſcribit eam vocem vſitatam fuiſſe circa Padum.

capſum] alij capſam. alij cautum,quod eſt ferrum quo rotæ vinciuntur.

Ciſia] Ciſium vehiculi genus Nonio, Ciceroni pro Sextio & Philipp. 2. inde Ciſiarius carrucharius in l.13.ff.locati.

capſame]capſámve.

plexim]ploximi.

Plostri]*dicuntur*) ſignificantur.

Polet]*pollet*) Gloſſis *ἰσχύει*.inde Pollentia Nonio.

Peſſus]v.ſ.Pennas.

Caſmenas]v.ſ.Duſmoſo.

Polimẽta)*à politione veſtimentorũ*)huc pertinet l.9.§.5.l.13.§. ſi fullo veſtimenta polienda 6.ff.locati.adde ſ.Depolita.hinc Gloſ. Polit. *πολίτης*, *πολίτα*, Pollo, vnde *πολιτὴς* fullo,& Politor *πολίτωρ*, qui & alio loco Pumicator,

à politione ſegetum] l. 51. §. 2. ibi aut agrum politori damus. ff. pro ſocio. adde 7. Depolitum. adde Nonium in Politiones agrorum.

Pollit] Polit. al. j Pilit.

Pollubrum] Polubrum, Nonio.

pelluuium] v. 5. Pelluuiæ.

Pollucere merces . . . liceat] Pollucere Mercurio quæ liceat ſunt, far, &c. hoc autem verbo vtitur Cato in lib. de re ruſtica. Plautus in Stycho Plin. 31. c. 2.

Alica] vide 5. Alica.

piſces] legem Numæ ea de re vide apud 32. Plin. 2. adde 5 Piſcatorij ludi.

ſquarum] ſcarum.

Pomonal] de flamine Pomonal, v. ſuprà Maximæ.

diuerticulo] diuerticulum.

Pone] *pro loci*) prologi.

Popillia fr. . .] *Pinaria à ſoreri*] de Pinaria familia, vide Ciceronem pro Domo. Dionyſ. 5. Vergil. 8. Liuiũ 11. adde infrà Potitium. De Popilia tribu alibi, aut rara mentio eſt.

Popillia tribus] *à progenitrice ſumpſit Vocabulum*) progenitricis vocabulo hîc intelligatur perſona aut familia, incertum.

Popularia ſacra] *fornacalia*) v. 5. Fornacalia.

Paribus] v. 5. Paribus.

Porca præcidanea] v. 5. Præcidanea.

Populi comitiatus . . . cum plebe ſuffragium] in legibus ferendis ſcilicet: Idque centuriatis comitiis: aliud verò tributis, in quibus plebiſcita fiebant. 10. Gell. 20. & 15. c. 27. adde l. 238. ff. de verb ſignific. Inſt. de Iure naturali. Boetium in Topic. Iſidor. 5.

Porca) *diuuntur*) duuntur.

porcant] porcent. alij porceant. adde ſuprà Arcere Nonium in Porcent.

Porcam auream] *factam*) ſolitam.

Porcas] vide Varr. 1. de re ruſtica 29. adde ſuprà Imperator.

duas] alij duci. adde Nonium in Porcas & Porcæ. l. 24. ff. de aqua & aquæ pluuiæ.

Porci effigies] vt & Minotauri. v. 5. Minotauri. de Aquila, vide Plinium 10. c. 4.

porca fœdus firmari ſolet] v. ſuprà Fœdus & Fœcialet. Liuium 1. Varro 2. de re ruſtica 4. Virg. 8. Quintil. 8. c. 3.

Porigam] *è vino regant*) è vino regit, alij è proregam tractum ſit.

Portenta exiſtimarunt] adde Nonium in Portenta. Gloſſis, Portendit σημαίνει δηλοῖ.

oſtenta] vide ſuprà Oſtenta. & l. 38. ff. de verbor. ſign.

Portenta rerum] *ſolita*) ſolida,

Portiſculus] Nonio hortator remigũ: quòd portiuſculum pertica eáque excurſum & hortamenta moderetur. Meſonauta videntur appellari in l. 1. §. 2. ff. Nautæ, caupones, cuius munus χειμάζειν, id eſt manu vim mittere facere. d. l. 3 §. quod Liuius lib. 40. hortationem remigum, Græci κέλευσμα vocant. vnde Gloſſis Porticulus κελευστὴς.

Partum) *Vagulatum*) v. infrà Vagulatio.

Poſſeſſio] *non enim poſſeſſio eſt . . de rebus, &c.* non enim poſſeſſio eſt, niſi in iis rebus quæ tangi poſſunt. Auctore, Prætore, qui dicit ſe poſſidere is verè poteſt dicere, &c. non enim poſſeſſio eſt vera niſi de rebus, &c. v. l. 3. ff. de acquir. poſſeſſ. Theophil. Inſt. de interd.

Vti nunc poſſidetis] v. l. 1. ff. & Cod. vti poſſidetis.

Q. D. A. quo de agitur.

Poſſeſſiones] v. ſuprà Occupatitius ager.

colitabat] colebat.

Poſticum oſtium] adde Nonium in Poſticam. Gloſſ. Poſtica μυκτῆρες καὶ στόμα τῆς ῥινός. Vlpian. poſticas vocat in l. 13. §. 7. ff. de vſufructu.

antica] v. ſuprà Anticum.

ad meridiem antica] vide Varr. libr. 6. de lingua. Liuium 1. 2. Plin. 54.

Poſtliminium] Poſtliminio: Gloſſis Poſtliminem quoque dicitur ἐπανιόντα δοῦλον τῷ πολίτῃ. quod quid ſit v. in lege Poſtliminium 19. ff. de captiuis, & poſtliminio reuerſis. §. 5. Inſt. quibus modis ius patriæ poteſtatis.

dicitur] eſt.

Poſtliminium] Poſtliminio.

item qui ſeruus] Itémque ſeruus. Etiam ſeruus poſtliminio redit l. 1. ff. de captiuis. l. 2. l. 20. Cod. de poſtliminio. 34. Eclog. 1.

inuls) & equi. l. 2. ff. de captiuis.

nauis] vide tamen l. 2. ff. de captiuis.

poſtliminium receptum in] hæc verba omnino diſpungenda.

cum populis liberis] v. l. 5. §. l. 19. de captiuis.

cum fœderatis & cum regibus poſtliminium nobis eſt ita, vt cum hoſtibus] Imò non eſt. l. non dubito 7. ff. de captiuis.

quæ nationes in opinione noſtra ſunt, cum his] pro in opinione quidam legunt, in ditione.

Poſtulatia fulgura] *aut ſic*

deſignant] deſiderant.

peſtifera] v. ſuprà Peſtifera.

peremptalia] v. ſuprà Peremptalia.

aut] vt.

perennant] v. ſuprà Perennare.

tollunt] alij olunt.

Poſthumus] ita Gloſſis & paſſim in Pandectis Florentinis. alij legunt Poſthòmus.

Poſt mortem patris natus] Gloſſis ὁ ζῶντι μὴ ἐξ αὐτοῦ συναμβλώσκων, ἀποβαίνων ἢ ἀφαιρῶν. adde l. 3. §. 1. ff. de Iniuſto. l. 164. ff. de verbor. ſignif. 2. Gel. 16.

Poteſtur] adde Nonium in Poteſtur.

Poteratur) adde Nonium in Poteratur.

Poſtrium) *Prærium*) vide ſuprà Popillium. Macrob. 1. Saturnal. 12. & 3. c. 6.

ara quæ maxima] in ea lectiſternium non fiebant. Cuſtodiebatur in eodem loco, vt omnes aperto capite ſacra facerent 3. Macrob. 6.

Profa-

profanaſſet] hoc verbo vtitur Cato in libro de re ruſtica.

decumantibus, & poſt quinquaginta millia cæſis] v. infrà Putitum.

cùm eſſent ex familia . . . . numero duodecim] cùm eſſent familiæ numero duodecim. ita Liuius 9. & Valer. 1. cap. 2.

interierunt] intererant.

Potitus ſeruitu . . .] *Potitus ſeruitute ab antiquis . . . .*]ab antiquis potitus hoſtium, &c. id genus loquendi Iuris authoribus familiare. v. l. 15. ff. de captiuis.

Prabia] v. infrà Prædia.

Præcepit, ſæpe præcipit] ſunt enim verba, into, frequentatiua vt ſæpius à ſupinis deriuata u in o mutato. vt ſcripto, edicto, domito, &c. de quibus vide Priſcianum 8. cap. de ſpeciebus verborum.

Prædamitatores] alij Præciannunciatores, ij Præciamitatores.

antecedunt] antecedentes.

Vt homines ſe ab opere abſtinerent] vide Macrob. 1. Satur. 16. adde quædam alia quæ ſcripſi ſupra in Maximus Pontifex.

Præcia dicebant] alij Præcia dicebatur: alij, Præcia dicebat.

Præcidaneæ agnæ] Præcidaneum, idē quod præcidendum. Nonio à præcidendo, id eſt, immolando v. ſ. Præcidere.

Vocabatur] dicebatur.

Præcidaneā porcam, v. ſup Popularia ſacra.

Præcidere] *antecedere*) antè cædere.

Prædia] *Prebia vel Præbia ea remedia*] v. ſuprà Præbia.

Cæcilia] Caia.

ænea ſua] zonæ ſuæ.

ſanctum] ſangus: alij ſancti.

prædia] prœdia vel prœbia.

Prædonculos] Prædonculos.

Præfecturæ] *in quas legibus*] in quas his legibus.

quatuor ſex virũ pro populi] quattuor viri & ſex viri annui qui pro populi ſuffragio: alij perperam. pro ſex, legunt, viginti ſex.

Calatiam] Calatium.

Allifas] Allicas.

Præfericulum] *Opis Co . .*] Opis Conſiuæ. v. ſupra Opima: adde Varr. & Macrob.

Præfica] adde Nonium in Præficę, & in Męuia. Gloſſis Præfica ἡ περὶ τὰς κλίνας ἐν τῇ ἐκφορᾷ κοπτομένη. Θρήνους ἐπ' ἐκφορᾷ.

Nauium] in Preto. vide Varronem 6. de lingua.

Prætiurationes] v. Exemplum præiurationis apud Liuium 2. vbi de M. Flamoleio & M. Fabio. & Polyb. 2.

Præliares dies] *quibus fas eſt hoſtem bello laceſſere*] v. ſ. Mundus: Mundum: & infrà Religioſus.

Prætetium] alij Præmeſſum. Gloſſæ Præmetium, ἡ οὐδετέρῳ Δημήτρας δῶρα: adde ſ. Sacrima, dixi etiam ad Varro nem.

Prænominibus fœminas eſſe appellatas] vide 6. Agell. 7. Plutarch. Problem. & ſuprà Præbia.

Præpetes aues] v. 6. Gell. 6.

ſint] ſunt.

Tiria] Tertia.

quam petamus] quæ præpetamus, alij, quæ petamus.

Prærogatiua Centuria] primæ interrogabãtur, primæ ſuffragium ferebant centuriaris Comitiis. Erat autem maximum earum priuilegium, quòd rarò ab eis cæteræ diſcrepárent. Cæterùm quòd primæ eſſent, ſortitò eueniebat. Reliquæ, iure vocatæ dicebãtur. vide Ciceronem pro Muræna Philipp. 2. & libro primo & ſecundo de diuinat. Liuium paſſim.

qua rus] quod ruſtici.

Præs] vide ſuprà Comprędes: & Manceps: Varro de lingua. Gloſſis ἐγγυᾶσθαι ἀιδόχες. iiſdem ἐγγυητὴς, fideiuſſor, Sponſor, ἐγγυᾶσθαι, Vades: ἐγγύη, Vadimonium, fideiuſſio.

Præſagire) Gloſſis προμαντεύεσθαι, iiſdem Præſaga προμάντις. Dicitur etiam Præſagitur pro Præſagit, teſte Nonio, adde infrà Præſagitio.

Sagax] v. infrà Sagaces.

Præſagitio] adde ſuprà Præſagire.

Saga] vide ſupra Piatrix ſacerdos.

Præſiderare] adde ſup. Conſiderare.

antè ſideris tempus] à ſidere præſiderare & conſiderare vt ſupra dictum eſt: ſed & Sideroſus Gloſſis ἀστρολόγος, qui alibi Caducus.

Præſidium] Gloſſis προφυλακὴ, φυλακεῖον, φρούρια φυλακή, φρούριον, ἐχύρωμα.

Præſtinare apud Plautum] in Captiuis & Pſeudolo.

Præſtitem] *qua*) quem.

Præſtolari] Gloſſis Præſtulari προσμένειν προσδέχεσθαι. adde Nonium in Præſtolari & Præſtolat.

Præteriti Senatores] v. l. 31. Cod. de fideicommiſſ.

Tribunos militum] Tribuni militum. vide Aſconium in Diuinat. & in Piſonem: Valerium 2. cap. 4. Gellium 4. cap. 20. & 7. cap. vlt. & 16. cap. 13.

quoſque) quoque.

Curiatim] Curiati.

Prætexta] Gloſſis ἀστεμφῆ. & alio loco ἀστρεμφῆ στρατηγικὴ. Prætexta toga. adde Nonium in Prætexta. ab eo Prætextata ἱμάτια.

Prætexta] vide infrà Togatarum. Palliatæ erant, quæ ex Græco in Latinum 1. Prætextæ & Togatæ quæ argumenta ab Latiuis & Vrbanis rebus ſumpto, vel de togatis viris

Digitized by Google

vel de prætextatis pueris & puellis compositæ. vide Horatium in arte.

scriptas] scriptæ.

Prætextatus] prætextatum) alij prætextum. Glossis Prætextatum ἱμάτιον. Cæterùm suprà in Pictor Zeusis prætextum nomen alicuius dicitur pro aduocato, laudato ac citato. de Prætexta & prætextatus dixi ad §. 1. Inst. de iniuriis: & l. 3. in fin. ff. de lib. exhib.

Prætextum] Prætextatum.

Prator] *Albanos*) Albanus.

ad P. Decium] at Pœtum.

ad caput Oetentina] ad caput Ferentinæ, ita Dionys. 4 & 5. Liuius 1.

Pratoria cohors] *Scipio Africanus primus, &c.*) ita Cęsar, propter inimicos, aliquandiu vsus est custodia corporis & prætoria cohorte Hispanorum.

Pratoria porta] *initio pratores erant qui nunc Consules*] adde Nouell. 24. & 25. Varr. 4. de lingua.

quorum tabernaculum, Praetorium] l. 31. C. de Episcop. l. penult. Cod. de off. rect. prouinc. l. 3. Cod. de operibus publ. l. 3. C. de Metatis. l. vlt. C. Theodos. de officio omnium iudicum. Vopiscus in Aureliano.

Prauaricatores] Quid prævaricari & pręuaricator. v. ff. de prævaricatoribus l. 1. §. 1. §. 6. ff. ad Turpil.

à prætergrediendo) à gradiendo alij. Italego, à prævaricando, id est prætergradiędo. Glos. prævaricat παρανομεῖ.

Prandicula, sentacula] Glossis Prandicularius ὁ μὴ μανεὶς ἐμέσῃ.

Precem] alij Præcem.

Præsan] Præcidanea. vide Cato. de re rustica 4. Gell 1. alij Præsentaneum legunt.

purganda] pugnandæ.

Prima] *ducant*) dicatæ.

Primanum tributum] *tributum*) adde suprà Ærarij. & Varr. 4. de lingua.

Primigenium sulcum] vide infrà Sulci.

Primnesius Palus] alij Primesius: alij Prymnesius, alius Primnesiũ. Est autem funis nauticus, quo nauis ad palum religatur, quem alij tonsillam dicunt. vide infrà Tonsilla.

Primordia] Glossis ἀνάρχα γένεσις.

Principalis castrorum porta] quæ & principia in l. 12. in fi. ff. de re militari: l. vlt. C. quæ sit longa consuetudo l. 1. C. de veteranis.

Prisca Latina &c.] Coloniarum aliæ, priscæ, aliæ nouæ.

Prisci Latini] v. Liuium 1.

Priscus Tarquinius] v. Liuium.

Pristinum ob eo quod est primus] Glossis Pristina αἰχμὴ.

Priuata feria] ac singulorum. v. Macrob. 1. Saturn. 16. adde infrà Sine sacris hæreditas: & Propudianus porcus.

denecales] v. suprà Denicales.

Priuato sumptu se alebant milites] v. Liuiũ 4.

Priueras] à priuo, quod significat propriũ vniuscuiusque ac singulare v. infrà Priuos.

Priuignus] v. l. 4. in fin. ff. de ritu: l. 4. §. & quidem 6. ff. de gradibus, Glossis υἱοθέτης.

Priuiuos eos priuos singulos] Priuoes Priuis, singulis.

Priuus, priúsque antiqui pro singulus] v. Nonium in Priua & Priuum. 10. Gell. 21.

Pro significat in] v. plura apud Gell. 2. cap. 17. & 11. cap. 3.

pro rostris] v. l. 2. §. 4. ff. de origine iuris.

pro amplificando] vt profugi in l. 9. ff. quod metus causa.

prodi] hinc prodius Nonio, pro interius lõgius. hinc Prodigia, protollere & infinita.

pro pruuandi facultate & vt in propudio] hoc vult Festus, dici propudium, id in quo nullus sit pudor.

aliud alio] aliud pro alio. quidam ita legũt apud, ab, ob. Ego nihil mutandũ censeo, hoc enim significat, particulam, pro, nunc vim ἀντὶ τοῦ nunc τὸ ἀντὶ, obtinere. Hanc enim vsurpant nostri cùm significant verè non esse id de quo agitur, sed haberi pro eo ac si esset, sic in iure, pro Tutore. ff. pro Tutore: & Proconsule: & ita infinitis locis.

pro prædio] pro prædę.

pro consule] pro consilio.

pro antè] Glos. ἔμπροσθεν. adde Non. in Pro.

promittere barbam] vide infra Promissus & Promissum.

Pro censu] *pro tribunali*) sic in l. 2. ff. de re iudicata, cui opponitur de plano l. 1. §. 8. ff. ad Senatusconsultum Turpill.

Pro scapulis] pro tergo. Liuius dixit lib. 10. ius Virgarum Plinius 10.

complures leges erant incisae rogata quibus sanciebatur pœna verberum] dixi ad l. 8 §. 3. ibi vt verberibus necetur. ff. de pœnis l. 8 ff. ad l. Iul. de vi publ. v. Apostolorum acta 22. Gell.

em] hostem.

profuit] profui.

Pro sententia] *pro rostris*) v. suprà Pro. (sign.

Probrum] adde l. 41. ff. de ritu: l. 42. ff. de ver. *qui nisi probrũ omnia indelicta æstimant*] Stoicum hoc decretum est, οὐδὲν κακὸν εἰ μὴ αἰσχρόν.

Vestalis] v. infra. Sceleratus vicus. dixi ad leges XII. Tabul.

Procalare, Prouocare] Glos. προκαλεῖσθαι Prouoco.

kalendæ] καλανδαί. Glos. singulare nõ habet.

calumnia] adde Nonium in Calumnia.

Calones] v. supra Calones.

Caculæ] v. supra Caculæ.

Calatores] vide suprà Calatores.

Procalato] *prouocato*) prouocatio alij, procalatio.

Procari poscere] idem infrà in Reciprocare, Nonius in Procacitas & Procacitatem.

Procaces meretrices] v. infrà Procum.

Procs] vide infra Procum & Nonium in Procacitas. Seruium 1. Æneid.

Digitized by Google

Procat]v.ī.Procat & Procum.

Procellunt, procumbunt] Gloss. Procello ὀκλάζω, ἐκπλήττω, ὀκλίζω.

Procera prolixa]v.ī.Procum.

Procestria]*quæ sunt ante castra*) hinc Glossis Procastria σκήνωμα ἐκὸ παρεμβολῆς. Iisdem παρεμβολὴ Castrum, & παρεμβολικὸς Castrensis.

Procincta classis) adde suprà Endoprocinctu. vbi dixi. Glossis in Procinctu ἐν παρασκευῇ.

Sabino cinctu)v.Liuium lib.5.

. . . . *ea in procinctu fieri*] testamenta in procinctu fieri: ea à militibus fiebant. Inst. de testamentis vbi v. Theophilum. l. vlt. ff. de bonor. poss. ex test. mil. l. Gell. 11. & 15. c. 17. Ciceronem 1. de orat. Plutarchum in Coriolano.

Procitant] *vocitant*)Gloss. Procitat προσκαλεῖται.

citare]v.infrà solicitare, si citatus non respondit in l.7 ff.de in integrum restit.

precet]v.supra Procat.

Procitare]*producere*)pollicere.

Procitum testamentum]*Liuius*)in Odyssea.

Procubitores]*ferè velites*]feri velites.

Proculmant alij, vt infrà eodem.

Proculum] *qui natus est patre peregrinate procul*)Glossis Proculus πόρρωθεν.

Procum patricium]*significat procerum*]Cicero ad Brutum, vt Censoriæ Tabulę loquuntur, Fabrum & Procum, ita Proci, Plauto in Pœnulo, proceres.

eas si vnquam]classium quam.

proci]v.supra Procari.

Procax]vide supra Procari & Procitant.

meretrices procaces]v.supra Procaci.

Prodegeris, consumpseris] adde infrà Prodiguæ hostiæ l.18.ff de off. præsid. hinc Prodigus in iure in l.1 ff.de cur.fur. Gloss. ἀσώτους. & Prodigitas Nonio, profusio.

Hymni]Hymnide.

pollucta, &c.] pollictæ, prodigum esse amatorem addecet.

in]me.

Prodixisse]prodixisse. Verùm illa duo pro eodem plerunque sumuntur: vt & prodita res & prodicta. Liuius 38.

qui patriam hostibus prodiderunt]v.Titul.ff. ad leg.Iul.maiest.

prodisse]prodidisse.

Prodigia] prodigia, porrò adigenda. Nonius. adde l.3.Cod.de lib.& postlim. hinc prodigiosum in L.14.ff.de statu. l. 38.ff.de verbor. significat.

Prodigiatores]v supra Prodegia.

Prodigua hostia]v.supra Prodegeris.

Prodimunt, prodeunt) Sic supra Nequinunt pro nequeunt.

Prodit]*in apertum*)προφέρεται.

sed etiam porrò]vnde prodius Nonio.

Prodita)prodit.

memoria) hoc verbum superuacuum esse videtur. vt id dicat Festus, prodere, esse, porro dare.

cupidè]cupidi.

Produit]*produte*)produito, nisi loco produit quis legat, prodit. aliàs hic aut illic mutari verbum necesse est.

profanum]*quod non est fanum*) quod non est fandum. Varro 4.de lingua, Macrob.3.cap.3. quod extra fanaticam causam, quasi porrò à fano: id est religione. adde l.6. supra sacræ. ff.de rerum diuis. l.83.§.sacram. ff. de verb.oblig. l.9.C.de religiosis. Glossis profani ἀμύητοι, βέβηλοι, ἄνιεροι.

. . . *fendo*)Plautus in Pseudolo.

. . . *interea*)vt porriciam interea, &c. hic enim Festus explicat verbum porricere.

consume)consumere.

ex tanto librorum eius numero) Atqui libri quinti initium Verrio fuit litera p. Festi verò XV.

inscribuntur)qui inscribuntur.

Profesti dies)v.Macrob.1.Satur. 16.

in Prouigno) Afranius in Priuigno: hi versus extant integriores apud Nonium in profesti & Festi.

Profundum)adde Nonium in profundum.

Profusus]*Terentius in Ad.*in Adelphis.

murmure)murmure.

progenerum) l.4.§.5.ff.de gradib. l.3.§.2.ff.de postulando.

prohibere comitia]*morbo qui vulgo quidem maior*) v. quę scripsi ad l. 4. §.5. & l. 33.ff.de ædilit.

Comitiali) v.d.l.53.

medium]medium.

prolato ante se portento)Glossis prolata ἐξενεχθέντα.

Proletarium capite censum) de proletario & Capite censo. v.16.Gell.9. Nonium in Proletarij dicti: & in Proletarij ciues.

Idem)Item.

proletarij]proletanei. alij proleptanei.

promettere) à mellere antiquo: q. μηλοῦν τὸν μίσθιον, cuius vestigia in voce Remelligines.

promenerat) alij promenerat. alij promonerat.

promerium) alij promorium. fortasse promerium.

promedium)pro medio.

promiscuam]promiscuè)pro promissione.

promissus capillus)vide suprà pro, & premissus.

promulco agi)adde infrà Remulco. Glossis ἀμύλλεται trahæ.

scapha]scapha.

Promulgari]*quasi promulgari*) Glossis Promulgat νομοθετεῖ, προχειρίζει, διατίθεται. inde promulgatio in l.13 §.2.ff.de excus.tutorum Cęterùm proprie Promulgari dicebantur le-

Digitized by Google

ges,cuſ primùm in vulgus edebantur,vt hic, & cùm trinis nūdinis ſcriptæ proponebātur publicè, vt legi poſſent ab iis qui in vrbē è ruſticis tribubus ac municipiis veniebant: poſtea,ferebantur:& in æs incidebantur.Cicero 1.& 5.Anton.pro Flacco.& 3.de legib.

Pronuba]Gloſſis Pronuba ὁ παράνυμφος.

nuptis]nuptiis.

matrimonij paupertatem] matrimonij perperuitatem.

Propages]adde Nonium in Propago.

propagines]progenies.

Propatulum]*patuli*)v.ſupra Patals.

ſupra]ſuper.

Properare]vide Verrij incerta:16.Gell.14.

Properus]*aduerbium propere*) adde alia duo ex Nonio properatim & properiter , adde Gell.12.c.vlt.

Prophetas]Gloſſis προφήτης propheta.

purant]alij purgant,alij parant.

Propius ſobrino] ita in tit. Cod.vnde legitimi:noſtris,propior ſobrino l.1. in fin.l.10.§. quinto gradu.ff.de gradib.

filia]filius.

Propteruiam] adde Macrob. 2.Nonium in Bidentes.

ſanco] ſango. v Varronem 4.de lingua. & infrà Sanguallis porta.

Prof.fluri]*ſanco*)Ianio,alij,Fauno,alij Sango.alij Sancto.

Propudianus porcus] Propudi ait,in ſacrificio gentis Claudiæ.

Propudium] v. ſupra Pro.ibi,aliàs pro priuandi facultate.Gellius 2 c.7. ſi pater imperet vxorem ducere infamem propudioſam, non parendum,facit l.12.ff.de ſponſalib.13.§. 5.ff.de bonor. poſſeſſ.contra tab.

cum]quum cum.

maledicto]maledicti.

fuit]fuit.

Prorſi limites]ita apud Hygenum de limitibus , & apud varios auctores de limitibus, quibus opponuntur tranſuerſi.

Prorſus] πρός.

Proſapia]ita apud Varronem lib.6. Nonio verò,Proſapies.Vtrunque Gloſſis dicitur.

ſipare]alij,ſutare legunt, nullo,quod ſciā, iuuicio.

Proſedas] alij Proſedas.non neceſſario.

Plautus]in Pœnulo.

proſtibula]vidē ſuprà Alicariæ.

Proſicium] Nonio Profecta. Gloſſis Proſiciæ αἱ τῆς ὄψεως ἀπορραί.

profectitur]porrigitur.

Proſmurium]Polmurium.

pro murum]poſt murum.

rus]ius.

Proſpices]Proſpica: ita apud Nonium vt & Deſpicia pro Deſpice & Proſpice.

Proſumia]v.Nonium in Proſumia.10,Gell.25.in fi.alij legunt,Protumia,alijPortumnia.

Protelare]vide Nonium in Protelare.Glo. Protelum ἐλαφρόν.ſic Nonio Protollere.

τῶλι]Thae.

Protinam protinus] Protinus etiam veteres dixere.v. Nonium in Protinus.

Terentius]Phormione.

Prouincia]adde l.99.1.ff.de ver.ſignif. earū aliæ conſulares,aliæ Prætoriæ,aliæ vrbanæ. Cicero Philipp. 1. vnde Prouinciales. l.190. ff.eodem titulo. res prouinciales.l. 35. ff. de hæredib.inſtit.

Proverſum fulgur] *Ioui fulguri*] Ioui fulguratori.

nocturna Summani] eadem videntur dici à Seneca 2. Natural. 49. Gloſſ. Κεραυνοβόλιον λευκὸν ἐφ' ὑψηλοῦ νεφέλης, fulgur ſubmanum, κεραυνοβόλιον fulgurium.

ſummani]vnde infrà Summanalia liba.

Prugnum]*pro prinugnum*) pro prunum. alij, pro Pronum.

Puba præſente]*ab iis qui puberes ſunt*]Galli la ieuneſſe.

Pubes]v. Inſt.de Nuptiis. Vlpiani frag.tit. 11.§.28.

Publica]pondera.

ſilli)ſillij.alij ſilij.

aetter]vtier.

Vt hi]vti.

quadrantal ſini octoginta pondo ſiet] Idem Plinius 14.c.4. Eſt autem Quadrantal vini,idem quod amphora Volulio Meciano in libro de aſſe. adde infrà Quadrantal & Hemina.Gloſſis quadrantale κεραμίον,orcium,Amphora

*P.*15.ſiet.

Iobrario]vinario.

ſex de quinque libra in]ſexdecimquē ij.

h.c)hæc.

D.M]dolo malo.

multaretur]multetur.

Publica ſacra]*priuata*) adde ſupra Priuatæ feriæ.Propudianus porcus.

Publicius circus]*malleoli*]Malleoli.

Aediles Curules) Aediles plebis.v.Ouid.5. Faſtor.

munierunt]mœnierunt.

Vehia]Vel,alij vehicula.

poſſit]poſſint.

pudicitiæ ſignum) *familia maedisſet*]vbi familia atque ædis eſt Herculis.alij, vbi familia habet & ædis eſt Herculis. vel, vbi Aemiliana ædis eſt Herculis.

Puelli] adde Nonium,in Puellos. Gloſſis Puellus παῖς: ἀγένειος.

Ennius:Poen,&c.] hic verſus integrior citatur à Nonio.

Pugio)adde Nonium in Pugio. Gloſſis παρεξιφίδιον,παρὰ ξίφος, quod alibi παρὰ ξίφος & μικρὸν ξίφος.& ſica:alio item loco ξιφίδιον.

Puilia

Digitized by Google

Pulla ſana]*Pullor*)lictor.
Pulchralibus[*cupidis*]cupidus.
idem]Cato.
Pullus Iouis] *puerum quem quis amabat pullum eius dicebant*]vide ſ. Puer.
Puer] *icta*)tacta.
Puls]vide Varronem 4.de lingua.
terripauium]terripuuium.
puuire)puuire,adde ſuprà Obpuuiat.
Punctariolas]Punitariolas.
ipſe]Cato.
Punici dicuntur non Puni]non Pœnini.
Pura veſtimenta]*non obſita,non fulgurita*)nõ obſtita, id eſt fulgurita, vide ſuprà Obſtitum.
Puri puti]adde 6 Gell.5.
manumiſſione]id eſt liberatione.
Spurco)porco.
Purime]alij Puriter,vt apud Nonium.
Purimenſtruo] *qui ſacrorum cauſa toto menſe*]vide ſuprà Denariæ Cerimoniæ & Tricenariæ.
Puteolos]vide Varronem 5.de lingua.
multitudine]ſimilitudine.
Puteum]in neutro : eſt & maſculini generis.vide Nonium in Putei.
Puticuli)vide Varronem 4.de lingua.
in puteis]vt puteus.
Putitium] Putitium, alij Politum,alij Putidum.vt apud Nonium,4.locis.
Plautus]in Bacchidibus.
at]ab.
millibus aris] vide ſuprà Potitium.
publicus]publicos.
Putus] vide ſuprà Amputare & Imputatum,vide Nonium in Putus.
putare] putare.
. . .*ſycophanta eſt*) verba Plauti in Pſeudolo.
. . . . *nanda*] Parilia ſibi obſeruanda, &c.

Quadrantal) quod & Quadrantale Gloſſis.vide ſuprà Publica pondera.
quam ex Græco ἀμφορία) Gloſſis ἀμφορεὺς, κεραμίον,orcium.
quod ſex pedes quadrati) qui Quadrantal Gell.1.c.20.
in publicum)in pulli.V.
Quadrata Roma)vide Dionyſium li. 1.Plutarchum in Romulo: Solinum cap. 2. Tacitum 12.
extiterat)exterat.
Quadruplatores] vide Aſconium de diuinatione 4 in Verrem.
Quadrurbem Athenas] vide Plutarchum in Theſeo. ſic Gloſſis Quadriiugem, τέτρωρον.
Quaſo) *Munda*)mundo.
liberorum ſibi quaſendorum) ſibi liberorum queſendorum. dixi ad l. 220. §.3. ff. de verb. ſignif.vide 4.Gell.5.
Quæſtores] . . . *cidi appellantur*) parricidij appellantur.adde ſuprà Pari.l.2.§.& quia. 23. ff.de origine iuris.
Quande] *imp*. . . . *ſecundo*)Vt & in ſecundo.
grauis tergaius)Graius inter Graios.
Quam de]*pro quam*)pro quando.
Quando] *Plautus in Menach. &c.*) Plautus in Menæchmis, ideo quia menſam edo, detergo.
C litera]E litera.
Quando Rex comitiauit)alij, Quando herũs. malè.adde ſ Refugium: Varronem 5.de lingua. vbi de diebus hominum cauſa conſtitutis agitur.
Quando ſtercus) vide ſ. Stercus. adde Varronem 5.de lingua.
Quarterius)Fortaſſe Galli inde ſuos Chartiers.
colligere]colliſere.
Quatenus] *quatenos*) quatenos. & ita quoque alio loco infrà legitur.
Quatere]adde Nonium in Quatere.
quaſſare eſt ſæpe quatere] adde Nonium in Quaſſum.2.Gell.6.
Quaxare) Quoaxare. alij Quaſſare. idem quod coaxare.
Quercus]*querqueram*)vide infrà Querquerain.
Querqueram]febrem intellige. adde ſuprà Quercus.Ea Gellio 20.c.1.Quercera febris & rapida,qualis verus quartana.de qua in lege 60.ff.de re iudicata.
κίρκος] *κίρκος*.
carcer)cancer.
mihi)mei.
Plautus)in Friuolaria.
bilis querqueratus) bilis aqua intercus,Amuſſis febris querquera.Priſcianus lib.6.
Querquetulana]*ſutra*)alij legunt nunc:alij, vitæ,Græcis χλωρίδες ἢ ἄμμος ἐρυθρὰ dicuntur. vide Varronem 4.de lingua.
ſcuens)ſagas.vide ſuprà Præſagire.
Querquetulari.]*querquetum*)Quercetum.
Viragines)Virago.Gloſſis αἰσχύνη, ἀνανδρία.
Ques]*queis*)qui vel quis.
Quesniam]*genus iſtr*)genuiſti.
Quianam) heu quianam. ita apud Virgilium 3. Æneid.
Quietatus)Quietalis.
Quid hoc cenſetis, illuc tranſite)hæc verba dicebantur in ſenatu ab eo magiſtratu qui retulerat aliqua de re ad ſenatum, vt per diſceſſionem ſenatuſconſultum fieret.vide Plinium 4.Epiſt.14 hinc familiare authoribus antiquis,verbum diſcedendi,& diſceſſionis. v.Ciceronem 1 Epiſt.2.adde 14.Gell.7.
Quincentum]*ſurpant*)vſurpabant.
Quinquatrus)adde ſuprà Minuſculæ.

Digitized by Google

qui ferè bis] quibus ferit. alij qui feriis. vide Varronem 5. Ouid. 3. Macrob. 1.

Quinque genera signorum] *obseruant*) obseruabant.

Quinquertium] vide supra Pentathlum vide l. 2. ff. de aleatoribus. Glossis πένταθλον &. Quinquertius.

Quintia] *prata à Quintio Cincinnato*) vide Liuium 3. vide supra Fabiani. Ouid. 2. Fastorum.

Quintipor] *Gripor*) Calpor.

Qui patres] vide Liuium 2. vide supra Adlecti.

& duo genera appellaret esse] sic duo genera appellauere.

Quippe] *appellare esset*] appellata sunt.

Quirmalia] vide Varronem 5 de lingua.

id-m] eædem.

Sultorum feria] vide infrà Sultorum feriæ. vide Varronem 5. de lingua. Plutarchum in Problemat.

antequam &c.) hæc, & sequentia semicirculis inclusa, repetita sunt ex eo capite, cuius initium Quirinalis collis.

quidem &c.] quidam suorum fornacalium sacrorum ignari, eo potissimum &c.

Quirinalis collis] *Agonius*) Agonus, alij Agonium. vide Varr. 4.

Qui. . . . Quirites à Quirino cui aqua & vino in Curiis sacra faciebant.

illius Quiris letho datus est] ollus Quiris letho datus est adde Varronem 6. de lingua. & supra Indictiuum funus, & Simpludiarea.

Quiritium fossa] vide Liuium 1.

Quispiam] *aliqua*) aliqua.

qua] qui.

Quisquilia] Glossis Quisquilia, σύμμικτα.

Quod quid] quid.

n] *in*.

Quoniam] *ἵνα*) *in*.

Quot serui tot hostes] *Quot seruitute &c.*) Idē Senec. 6. Epistol. 47. vide Theophilum, §. sed maior. Inst. de his qui sunt sui. & Macrob. 1. Saturnal. Aristot. 1. Polit.

R *pro S*] S pro R.

Rasibus] vide Varronem 4. de lingua.

R. duobus] *differitur etiam*) dissecti, cuius etiam, alij differitur cuiuspiam.

Rabidus] *à rabie*) vt & Rabere apud Non.

Rabula] vide Nonium in Rabula, & in Rabulæ, & infrà in Raua. sunt qui legunt Rabicula.

intus] inuentus.

Radere] lege XII. vide Ciceronem 2. de legibus, & 2. Tuscul. dixi ad leges XII. Tabul. adde 13. Plin. 37.

Raps simulatur Virgo] *trahitur*) traditur.

Raps solet fax] vide supra Facem; Patrimi.

Vtrisque] vtriusque.

alterum Vtrum] alterutrius.

Rasores] huc referri potest verbum Rasitauisse, quod apud Gellium est 3. c. 4. & Rastorius, Glossis ξυρεῖς, qui & alibi, Ralla, Rallum, Rallus.

Rates vocant ligna] vocant ligna, fortasse idem quod Ratariæ Gellij 10. c. 25. in fin.

Ratitum quadrantem] dixi ad Varronem 4. de lingua.

Antonius] vide quædam de Antonio apud 33. Plin. 9. & 3.

Ratumena porta] *Etrusci*) Clarusci.

Velis consternatis] vehis consternatis.

conspectúmque] in conspectum.

Verent) vegenti.

Ratus sum] Glossis λογίζεσθαι &.

Rauca vox] *Rabula*) vide supra Rabula.

Rauci coloris] adde Nonium in Rauum fuluum.

Plautus] in Epidico.

rauistellos] vide supra Grauistellus.

Raudia) Rauallæ: alij Rauillæ.

quemadmodum à casulis casula] quemadmodum à colore fusco fullæ.

Rauim] *Plautus*) Aululariam.

experuram] expurgaui.

Rauim dicebant pro raucitate] adde Noniũ in Rauis.

rauis] rauius: aliis, Rauit, Raucè loquitur, & rausurus.

Receptitium seruum] vide 17. Gell. 6. & Nonium in Receptitium seruum.

Recinium] alij Ricinium. Glossis Ricinus, κρόκη. Nonio Ricinium (quod postea Masurtium dictum esse ait) & Ricinum.

qui XII. interpretati sunt] dixi ad leges XII. Tabul.

Virilem togam qua] alij, Virtogam. alij, Vertogam qua. vt Ver Verrium significet.

prætextam] prætextum.

clauo purpureo) fiebant etiam claui ex purpura. l. 19. §. simili modo. 5. ff. de auro, argento.

Reciperatio] ea plerunque fiebat postres solenniter repetitas à fetialibus.

Recipio] Recipiem.

Reciprocare] *pro Vltrò citrógue poscere*) & apud Nonium pro Recipere.

procare est poscere) vide supra Procari.

Rapido &c.] rapio, reciproco pedem cito. vel ita, Vltrò citrò restem.

tollenone aut pilum] tolleno.

Vel pilum] vide j. Tolleno.

Reconduda fecerit] Reconderit. alij Reconduit, refecerit.

Regia] vide Regillum.

Recto fronte] vide j. Specus.

à stirpe supremo] vide supra Masculino: & j. Stiricidium: Spicum.

Neu Deus nepos] id est in fœminino nepos. vide j. Specus. Nonium in Nepos.

lupus

Digitized by Google

Lt-Col Hon Sir Edward Arthur Wallop KCVO CB DSO MC 1919 Knight Bachelor

Tetrachaetodon Forskalii, 61
Tetrodon, 70
  Hispidus, 70
  Lineatus, 70
  Mappa, 70
  Testudineus, 70
Thalassophryne Reticulata, 72
Thynnus Pelamys, 58
Trachinus Draco, 59
Trichiurus Lepturus, 58
Trigla Cuculus, 59
  Gurnardus, 59
  Hirundo, 59
  Lucerna, 59
  Lyra, 59
  Pini, 59
Trigonocephalus Atrox, 74
  Contortrix, 74
  Piscivorus, 74
Trochilus Colubris, 83
Tropidonotus Fasciatus, 75
  Sipedon, 75
Turdus Migratorius, 84
Typhlops Lumbricalis, 76
Uranoscopus Scaber, 59
Urogallus Canadensis, 87
Vespertilio Noctula, 96
Vipera Berus, 74
Vulpes Fulvus, 93
Xiphias Gladius, 58
Zeus Faber, 61

de quo in l.30 §. Noualis. ff. de verb. signif. Restibilis ager Columellæ pinguis eundem veruacto opponit 2.c.10.4.c.13.

Retiario pugnanti] de Retiario adde Isidorum, Iuuenal.Satyr.8. Sueton. in Claudio c. 34.& in Calig. Tertull. de spectaculis cap.10. Valerius Maximus 1. Titul. de somniis.Artemidorum.

Non te pero, piscem pero] Quintilianus loquens de mirmillone, Vinum capere vult.

à Pythaco] Idem Strabo 13. Diogenes libro 1.

Reus]id verbum passim in iure, & specialiter Titul. de duobus reis: adde Ciceronem lib.de Oratore.

Reus stipulando] qui & reus stipulandi in l.1.ff.de duob.reis.

Reus promittendo] qui & reus promittendi in l.1.ff.de duobus reis.

quid horum &c.) quid horum fuit vitium iudici arbitróve reóve dies distensus: vel diffusus esto:vel diffusus est.vide l.2.§.3.ff.si quis cautionibus.

actor, reúsque]actorum reique.

me]reus.

. . . are oportere] Rhegium appellare oportere.

regione]regno.

ῥαπῖσαι] *ῥῆξαι*,alij *ῥαχῆσαι*.

Rhinocerotem] vide 8. Plin.20.

Rhonde sic adsinque] Rhondes Icadiónque. vide suprà Icadion.

quàm leuis sed]quàm illa essent.

Rica] ea postea, sudarium dicta. vide Nonium in rica.

quo Flaminica]vide Varr.4.de lingua.

patrima & matrima]vide suprà Patrimi & Matrimi.

Rica & Ricula] Turpilius apud Nonium in Ricinum, Interea adspexit virginem gestantem in capite riculam,

Vt]vel.

Rictus] vide Nonium in Rictum & Rictus.

rixa] vide l.4.ff.de vi bonorum.l.vlt.ff.de sicariis. l. 52. §.1. ff. ad l. Aquil. Glossis Rixa *μάχη*.

rixiosæ]rixosæ.

ringitur] Glossis *παφαίνεται*, *ὀργίζεται*. adde Nonium in Ringitur. iisdem Rictum, Mensura oris.

Rideo] *Canterio*]alij Cantherius.vnde proverbium in porta Cantherius.

nisi]de iis:alij id iis.

Ridiculus)hinc deridenda loqui. in l.4. §.1. ff.de ædilitio.

Remes]inde Remitiosus & Rienosus.Gloss. *ῥᾳθυμεῖς*.

nefrundines] vide suprà Nefrundines.

Rigido] *locatus*)iocatus.

cærula prata) campi cærula prata, ita Macrobius.

Surum] surum.

surus]vide infrà Surum.

possunt]possent.

vustes]fustes.

Rigidum] *frigidum & post durum*] idem Nonius in Rigidum.

Rimari]adde Nonium in Rimari.

Reus mos] *in sacrificiis*) facit Nonius in Rituis.

Rivus)vide l.1 §.2.ff.de riuis.

non spe concilióve]non specu,incilióve.

sive super terram fossa, sive subter specu] specus & fossa hîc opponuntur, vt & per specum ducere,& per apertum in l.3.ff. de riuis.

super]subter.

Robigalia] Anno xi. regni Numæ is dies constitutus. vti refert interpres Arati Latinus.

quem putabant rubiginem avertere) de rubigine, adde quæ scripsi ad l. 15.§.2. in verbo aut satis feruore non assueto.ff.locati.

Robum] *robur*) hinc Glossis Robur *μανείας*.

Robus quoque in carcere dicitur locus, quo præcipitatur maleficiorum genus) Lucretius 3. Carcer & horribilis de saxo iactu deorsum, verbera carnifices, robur, pix lamina,tedæ. Plautus in Pœnulo,Vt ego detrudam ad molas, inde porrò ad puteum atque robustum Codicem. & in Captiueis, At ego faciam vt pendeas.nam in Róbur te totum dabo.Valerius 6.cap.3. de robore præcipitati sunt.Tacitus 4. Annalium, Robur & saxum minitantium. quo loco robur & saxum rectè coniunguntur propter affinitatem pœnæ cum præcipitatione è saxo, de qua vide l.25.in fin. ff.de pœnis. quibusdam Robur aut robur videtur idem esse ac eculeus, aut equuleus. Ac ne quid (quod ad hunc locum pertinet, omittam) sciendum est duas carceris partes præcipuas.Robur,de quo nunc dictum est:& Tullianum de quo vide Sallustium.

Rodus] alij Rudus.adde infrà Roduscula-na porta.

Constituit]constitit.

fensit] sensim.

obuiam]obuium.

saxum rudum]saxio rudem.

paxillum]pauxillum.

matexam]metaxam.

ruduscalo libram ferito] adde Boetium in Topica Ciceronis: dixi ad leges xii. Tabularum. Titul. de contract. empt.vbi de mancipatione. adde Ciceronem 4. ad Atticum 8.& 6. Epistol. penult. & 7. Epistol 25. Valer.6.

Ruduscula porta]alij Raudusculana.vide Varronem 4.de lingua.

...rundo] vide suprà Rodus.

Rogat] ne lex Babia) de qua vide Liuium lib.40.

Rogatio] Id ius singulare nostris auctoribus l. 8. l. 14. l.15.l.16. ff. de legibus. Priuilegium Ciceroni (de quo dixi ad leges XII. Tabul.)quòd à lege ideo Festus hîc ait differre. Cæterùm leges promulgatæ dicebantur si erant trinundino propositæ: rogatæ, cùm Tribus rogarentur,vellént iuberéntne: latæ, cùm receptæ,& adprobatæ.

quod in omnes homines , véſve populus ſciuit, lex appellatur] vide l.8.ff.de legibus.

Romam] vide Dionysium Halicarnassenm, Liuium.

Palatinus]vel Palatium.

Romus]alij Rodius.

Thespiásque]Thespiadásque.

primum omnium]prima,alij primam.

Callias Agathoclis]Callinus Agathocles.

quosdam]quendam.

Galatas]Galitas.

Romam] Romanos.

non Romulam] vide Varronem libro 8. de lingua.

Cincia, & post , familia]de Cinciorum familia quædam scripsi ad l.3. ff. si pars hæreditat.

Romani] . . *artificium* . . *coeperunt*] Fortasse hoc scripsit Festus : Romanos ciues agriculturam & militiam exercuisse : sedentariam verò artem per seruos & aduenas. vide Dionysium 2.& 9.

Romulia tribus] vide Varronem 4.de lingua.

Romulum]*à ficu Ruminali*) vide infrà Ruminalis.

ruma]adde infrà Rumen. Nonium in Rumam.

à virium magnitudine] est enim Græcis ῥώμη idem ac robur.

Romulus & Remus] à virtute. adde suprà Romulum.

Rorarios milites] vide suprà Adscriptitij. & Varronem, Nonium in Roratij. Glossis Rorarij ἀκροβολισταί.

Roscius] *de oratore*) vide Ciceronem 1.de Oratore.

. . . *mense Augusto*.] Rustica vinalia mense Augusto.

Rosea]hunc campum sumen Italiæ , quod ad gramen , dicitur Plinio 17.c.4.

Rotundam]Rotundam.

Rubidus[*apud Plautum*])in Sticho.

Catina]Catina.

Ructare]vide Nonium in Ructus.

Videres alios]videtis alias.

Cicero]Philippica 2.

Rufuli]Liuius 2.

Consul faciebat]vel Dictator. Liuius 9.Polybius 6.

Rumen]vide Nonium in Rumen.

rumare] vide supra Adrumauit. & infrà Sub rumari.Glossis Rumat, ἐμβυσσωτίζει.

ruminare] vide Nonium in Ruminare, Ruminat,Ruminatur.

Rumex genus teli] ex hoc loco Gellius 10. c.25. emendandus , apud quem pro. rumigestri,falces. legendum, rumices, trifaces.Glossis alio significatu Rumex , λάπαθον ac Lapathium.

Spari] 10.Gell. 25. Glossis Sparus, εἶδος ἀκοντίου.

Ruminalis dicta est ficus] de qua vide suprà in Romulum.

rumis] rumus. alij Ruma , vt apud Nonium.

hœdos subrumos] vnde infrà Subrumari dicuntur hœdi.

Rumitant]*rumigerantur*)inde rumigerulus. Glossis Ῥυμᾶται. Dicebant autem veteres non tantùm Rumigerare ; vt hîc : sed & Rumiferare,de quo vide Nonium.

se]sere.

Rupitias]Rupit,alij Rupsit.

in XII.)dixi ad leges XII.Tabul.

dederis]dederit.

Ruri]Gloss.Rure, κατ' ἀγρόν.

ruri se]ruri fere se.ita apud Terentium.

Ruscum]*amplius paulo herba & exilius virgultis*)alij & exiruis,nullo sensu:ita lego,herba & exilius virgulto : vel herba exilior virgulto.hinc Glossis Ruscum, χαμαιδάφνη, κυνόσβατον,εἶδος βοτάνης.

fruticibus) fructibus. malè.sed & à fecibus vini fœculam vocant. dixi ad Varronem 6.de lingua.

Soluta]Solitas.

ars & cet.) auri. alij ita, auri,arfinea,rete diadema,coronas aureas.fascias galbeas.

facie,galbeas) facilè galbeos:alij fascias galbeas.

galbeas]vide suprà Galbeum.

Ruspari) vide Nonium in Ruspari. Glossis Ruspinat,κερατίζει.

)maritimas]maritimas.

Rustica vinalia] vide suprà Roscij:Varronem 5.de lingua.

in Luco Libitinensi) anteà legebatur,in luci libiti à densi.

ipsius)antea,pius.

Ruta cæsa]ea sæpius venditor excipiebat, seu recipiebat. plerunque disiunctim efferebant ruta & cæsa. v. Ciceronem 2.de Oratore,& in Topicis : Nonium in Ruta: adde l. 5. §. 7. ff. ad exhib.l.66. in fin.ff.de contract. empt.l.17.§.6.l.38. in fin.ff.de act. emp. l.241. ff. de verborum significat. l.2. Cod.de cont. empt.

contraxit]extraxit.

Ruta-

Rutabulum]alij Rotabulum.
otiose]otiosus.
Naunus]Nauius,alij Nouius.
ris]viri,alij viro.
Rutila canes non procul à rubro] adde infrà Rutilium.
Rutilium]alij Rutilius,alij Rultilus.
Rufum significat]vide 2.Gel.26. adde infrà Rutilæ canes.
Rutilas] alij Rutiliæ vel Rutilæ. adde suprà Rufum & Varronem 6.de lingua.
Rutrum]vide Nonium in Rutrum.
Abatina]vide Florum lib.6.Liuium 6.
Sabini dicti]*PP.*)id est præcipuè.
Sabini quod ...]*Sabini quod volunt sonniât.*) Est species prouerbij.
Saccor]saccorum.alij,Sycomorum.
Sacella]vide 6.Gell.12.
Sacer mons]*Ioui consecrauerunt*) vide Dionysium.
locus]locum.
sacram Suem]vide s.October ea parte qua agitur de Sacrauienſibus.
Idulium sacrorum]edulium sacrorum malè. Idulia sacra dicuntur,quòd fierent,quot Idibus,& ab oue quę quot Idibus immolabatur. Ouid. Idibus alta Ioui grandior agna cadit: dixi etiam ad Varronem 4.de lingua.
Strenia]*Strenia*)vide Varronem d loco.
nec]nec ita.
Sacramento)sacramentum.
in Q Thermum de T.]adde s Obstinato.
sacramentum as] vide Varronem suprà de lingua.
sine eo quo interrogatur,siue contenditur]sine in rem agatur,siue contendatur.
plebis]militum.
posthoc] posthac.
sacti] acti.
ex] exigunto.
iudicare,essèque]iudiciarèque esse,essèq.
Sacrum] *vere sacro nati*)vide infrà Ver sacrum.
Sacrata leges]adde l.9.§ propriè 3.ff.de rerum diuis.
sacer alicui deorum] vide Macrob. 7. adde Nonium in Sacrum.
sicut]sic vt.
Sacrem] vide hunc locum emendatum suprà col.196.in Sacrem porcum.
Sacrificulus Rex &c.]qui ea sacra quæ reges facere sueuerit facit:Post reges exactos creati Reges sacrificuli & quidem primi M. Papisius &c.vide Plutarchum in Probl.
Sacrima] vide hunc locum emendatum s. col.196.in Sacrificium.
præmissum] alij præmerium, alij præmetium.vide suprà Premetium.
... primus fiet] Sacrima sacrificium quod pro vuis primis.
Sacrosanctum] Gloss. sanctosanctas ἱερὰς ἁγίας.item sacrosanctum ἁγιστὸν,καὶ θεοπρόβλητον.
Si qui violasset, morte penas penderet] facit lex vlt.ff.de rerum diuis.
Sæculares ludi] vide Valerium 2. cap. primo Horatium in Carmine sæculari Zosimum.
...ppellatur]appellatur Terentum.vide j. Terentum.
post centum annos] inde sæculares dicti. Est enim sæculum id temporis spacium.
Popilio Lenate]vide Censorinum.
...stis furuis)hostiis furuis,fiebât enim hi Ludi Diti & Proserpinæ tribus noctibus.
Sagaces)vide suprà Piatrix, Præsagitio & infra sagaces. Glossis sagax ἰχνεύων, ἀγχίνους, συνετὸς,σοφὸς.
solertis acumenis)vide suprà Præsagire.
cognoscere ....) cognoscere posse sagacem.
saxa)vide s.Piatrix & Præsagitio.vide Nonium in Sagæ.
Sagminata)vide l.8.s ff.de rerum diuis.
arcebantur)id est petebantur, dixi ad Nonium.
Scalas)Scapos,alij scopas.
Salaciam Deam) Glossis salacia, ἁμφιτρίτη. Neptis, quæ & Salmacia. vide infrà Salmacis.
Salaria via)quæ & Collina.
Salias virgines)sacrificium facere.
in Regia cum Pontifice paludatas)vide Varronem.
Saliorum)vide infrà Salios.
Salicem]*idem*)Verrius.
Salinum in mensa pro aquali solitũ esse poni aut cum patella) atqui nihil aliud salinum quàm patella, in qua diis primitiæ cum sale offerebantur, vti refert Acron ad illa Horatij,cui paternum Splendet in mensa tenui salinum.
cum formax)potest esse exemplo leg. 27. §. 9.ff.ad l.Aquil.
Salios) Glossis salius ἁγιστὴ καὶ θεοπρόβλητος ἱερεύς.
ex Samothrace cum Aenea deos penates)dixi ad Varronem 4.de lingua.
sunt)dum.
Salmacis nomine nympha) Glossis Salmacia ἁμφιτρίτη, quam & Salaciam vocat. vt suprà Salariam Deam maris: vnde Salmacidus ἁλμυρὸς. Salmacidum ἁλμυρὸν : Salmaria aqua ἅλμυρον ὕδωρ.
quam qui bibisset Gurio impudicitia male-fieret) id ita creditum vulgò vt refert Vitruuius 2. c. 8. Verùm Strabo lib. 14. in diuitias & incontinentiam causam reiicit.

Digitized by Google

antecedentium]accedentium.

Salmacida]Salmacida.

sine sanguine & sudore] sine sudore & sanguine.

Saltum]*& pastiones sunt*)adde Varronẽ 4. de lingua. l.pen.§.1.ff.si seruit.vind.l.25.ff.de pignorat. l.52.ff.de act. empti. l.8. de instructo.Inde saltus pascuus l.19.§.1.ff.locati.saltus pastionésque l. 8. ff. de instructo. ex his per greges & pastiones fructus percipiebantur.l. 32.ff.de vsufr.l.9.ff.de instructo. quin ex venatione arg.l.62.ff.de vsufructu. Horum alij æstiui,alij hiberni:l.67.ff de legat.3.l.3.§.11.l. 44.in f.ff.de adq. poss. l. 1.§.æstiua ff.de aqua quotid.Horum custodes saltuarij.l.60.in 5.ff. de legat 3.l. 8. in f.l.12. §.4. de instructo.His adscripti,saltuenses.l.1.Cod de fugitiuis colonis lib.xi. l.13.Cod. qui militare lib.xii. hinc saltuenses fundi l.13.Cod. de fund. patrimonialib.lib.xi.

saluti]alij salutis.legendum saltuis,vel salti.vide Nonium in Salti.

Salua res . .]Salua res est cùm saltat senex. ita Seruius 3.& 8. Æneid.

C.Sulpicio]P Sulpicio.

C.Fulvio]Cn Fulvio.

Praetore Urbis]P R. V R B.

instaurati qui)instaurandique.

Pompinium)Pomponium.

non interrupta religionis]piaculum enim erat ludos interpellari vide Arnobium.

ludos Apollinares)de quorũ institutione vide Liuium 25.Macrob.1.Saturn.

parasitorum Apollinis.

secundarum partium fuerit)*secundas agere*) parasitari.vide Seneeam de ira 3.

. . sporta]Salutaris porta.

. . salutationes] ob salutationes quæ proprætori & Proconsuli exeunti in Prouinciam fiebant.vide suprà Prætor.

ludis Scenicos] de ludis Scenicis agit : qui & Megalesij. vide Liuium 34.& 36.Valerium 2. c.1.Asconium pro Cornelio.

hestra)orchestra.

Sambuca]ita apud Vitruuium 6.c.1.Est autem Sambuca hac significatione instrumentum triquetrum imparibus longitudine fidibus & sonis : adde Athenæum 14. Dipnosophist.Alij tamen legunt Sambina,non Sambuca.

machina] eo significatu sumitur sambuca apud Vitruuium 10.c.22.Polyb.&.

Sam . .] Sambuca &c.

Samnites)σαμνῖται)omnia.

Samnis)Samo.

. . anates) Sanates.vide 16.Gell.10.

sartibus) sortibus. vide suprà Sorctum & Horctum,dixi ad leges xii.tabul.

Sanctum]vide suprà Religiosum.

sanctis) vide leg.9. §.proprié.ff. de rerum diuis.

Sandaracagenus coloris] vide Sandaracha Vitruuio 7.c.12.

Sanqualis auis]vide S.Alites.Plin.10.c.7.eadem Sangua. vnde quidam putant eam auẽ fuisse in tutela Dei Sanguis:vt & Picũ in Martis:coruum in Apollinis : pauonem in Iunonis:noctuam,in Mineruæ tutela.

Sanqualis porta)*aedibus Anci*]ædi Sangi.vide suprà Propter viam. & Varronem 4. de lingua.

Saperda genus pessimi piscis] Saperdæ Nonio,sapientes,elegantes.

sarcitom xii.]dixi ad leges xii.Tab.

Sardi venales .] Sardi venales.vide Plutarchum. in Problem. Ciceronem ad Fabium Gallum,Liuium 5.

Saluentium]Velentium.

paretexta]prætexta.

E . . rorum]Etruscorum.

At Simius Capito]Idem refert author de viris illustrib.quod tamen non admittũt Fasti. Nam Consules qui hic referuntur , fuerunt anno DXV. Is verò qui triumphauit de Sardis anno DLXXVII.& DLXXXIX.

Sarpta Vineta)Sarpa vinea.

sarmenta]adde l.55.§.4.ff.de legat.3. Gloss. σάρμα τὸ βότρυς ἔχον. Palmes, σάρμα ξύλον ὃ Sarmentum.

Sarra] *Tyros*) Epiros,alij Pylos malè. hoc enim Tyros antiquitus: quin & antea Tur & Sar,inde Sarranum ostrum. Virg.l.1. Georg. & Sarranæ tibiæ.Probus Ennium ait dixisse, Pœnos Sarra oriundos,id est Tyro.

Sarte ponebant pro integre]vide Charis.1.

Vocantur]locantur.

Sas]adde infrà Sos pro eos.

nec)neque.

philosophia]philosophiam.Alij,sophia sapientia,quæ perhibetur:alij,sophia, quæ doctrina perhibetur.

Sati . .] Saticulan,&c.vide Patereulum 2. Liuium 27.

Fulvius]Fluuius.

P.] L.

Satis]*recitare*]rectare.

Satura)*& lex*)dixi ad l.vnicam in pr.Cod. de Latina libertate. Glossæ Satura ὅλως τὸ πολύειδον.

Saturnia Italia] *& mons Saturnius*) vide Varronem.

Saturnus dies festus mense Decembri)ea sunt Saturnalia.

falx effert insigne]vide suprà Opima.

Versus antiquissimi Saturnij] dixi ad Varronem.

Saturnus]Satiruus.

à saturandis]aliis à salu.

sacrifi-

Digitized by Google

Bell Telephone Co. of Pennsylvania, 15 Dock, Philadelphia
Bell Telephone Co. of Pennsylvania, 1835 Arch

Senatui decretum à consulto]hoc vult Fest⁹, aliud esse Senatus decretum, aliud Senatusconsultum. huius illud partem esse. verbi gratia, vt si alicui decernatur Prouincia.

Senis crinibus nubentes ornantur]Plautus in Mostell. gerendum censeo morem & capiundas crines. Idem in Milite, adducas matronarum modo, capillo ornato: crines, vittásque habeat. Cæterùm seni crines hoc loco, in sex partes distincti. Martialis, portabat vxor rufa crinibus septem.

sponde]spondeant.

Semium)adde s. Anatem. & Nonium in Senium.

Semes] *turba*)upa.

Sentinare] 19. Gellij primo inde Sentinatos.

sentin at satis]sentinat ratem.

Seplasia] platea Capuæ in qua vnguentarij negotiari solebant, de quibus vide Varronem 6. de lingua. hinc Glossis seplasiarius & seplasiarius μυροπώλης, μυροπωλεῖον seplasium, iisdem Seplatiarius μυροπώλης, adde Nonium in Seplasium.

Cicero]in Pisonem. vbi v. Asconium.

... septem stellæ]Septentriones septē Stellę. vide Varronem 6. de lingua. 2. Gell. 25.

Septemontio]*Fagutali*)Fagutali.

Cermalo]Germalo.

Opitæ]Opitre.

Cispius)Cisition.

Mefitis]Dei s. de Luco. vide Varronem 4 de lingua & Seruium 7. Æneid.

Septemontium] vide Varronem quinto de lingua.

septem locis]septem montibus v. Plutarch. in Problem.

Cermalo] Germalo. vide suprà Germalus.

.... eorum est]sepulcrum est.

.... is dicitur] Sequester is dicitur. adde 20. Gell. vlt. Glossis sequester μεσίτης ἐνεστὼς συμβολαίοις sculna: μεσιτεία sequestro: μεσιτεία sequestratio.

ora: ...] oratione quam scripsit de indigetibus.

Plaut....] Plautus in Mercatore.

Serilla]*Istrica*)Histricia.

Subseca]subsecus. v. infrà Subsecudet.

Serpsit]*serpula*)v. infrà Serpula.

pro spirasone]v. s. in Semis.

.. antiqui] serpsit antiqui.

Serpula]v. s. Serpsit.

Sertorem] *afferat manum*) adserat manum.

adserto]v. suprà Adserere.

seruantur]alij seritur. alij, seruntur.

Seruilius lacus]eo)ab eo.

Seruorũ dies]*Tullus sylua asyllo*)s. vt infrà, natus seruus: vide Liuium 1.

natus est]ædem dicauit Dianæ.

Seruorum dies[*Idibus*)Idus.

natus seruus] Sic Liuius primo, alij legunt seruus.

seruos]ceruos.

....in carmine] Sesopia in Augurali & Saliari carmine.

Sestertius quarta pars denarij quo tempore] v. 33. Plinium tertio Vitruuium 1. Męcianum de asse.

Sestertij no....] Sestertij nomen.

bigati]adde suprà Graue æs: 33. Plin. 3.

Sex suffragia adiecta)adfectæ.

sex vestæ sacerdotes constitutæ]Numa quattuor virgines Vestales cum maxima creauerat. Postea Tarquinius Priscus duas addidit, vt essent sex cum virgine vestali maxima *quia ciuitas Romana in sex distributa partes, in primos secundosque, Titienses, Ramnenses.*

Luceres] L. Tarquinius Priscus tribus siue Centurias auxit. ac sex fecit primos ac secundos (quod etiam confirmat Liuius & Dionysius) Ramnenses primos & secundos Tatienses, primos & secundos Luceres.

Sexagenarios]vide Nonium in Sexagenarios.

eius]eas.

arguerit]arcuerit.

quo tempore primum per pontem caperũt comitiis suffragium ferre, & post, de ponte] vide suprà Depontani. Inde prouerbium, sexagenarij de ponte apud Nonium dicto loco. vide Macrobium primo Saturnaliorum 5. Varronem sexto de lingua: Ciceronem pro Sextio, pro Roscio, Ouidium quinto Fastorum, Plutarchum in Problem. Quod ad pontes attinet, Pontes, mensę erant angustissimę pedibus altioribus, singulæ singulis tribubus adtributæ, in comitio vel foro ad tempus positæ quibus suffragiorum cistæ imponebantur, de quibus vide Ciceronem 3. de legib. Plutarchum in Mario.

Sextary asses]vide Varronem 4. de lingua, vbi de asse.

quod]quo.

propter bellum Punicum] vide suprà Graue æs.

Vt ex assibus qui tunc librarij erant, fierent sextarij]sextarij, id est sem. vt suprà in Graue æs. 33. Plin. 3.

per quos cum solui captum esset] hic locus facit ad intellectum legis 10 2. ff. de solutionibus.

Sexus]secus vide suprà Secus. Charis. 1. virile secus non virilis sexus.

aliter significat &c.]aliter sexu, natura habituque.

agit

Bisley—Rifle Meeting, 1913 ... 1
Bisley—Rifle Meeting, 1914 ... 1
Bisley—Rifle Meeting, 1915 ... 1
Bisley—Rifle Meeting, 1916 ... 1
Bisley—Rifle Meeting, 1917 ... 1
Bisley—Rifle Meeting, 1918 ... 1
Bisley—Rifle Meeting, 1919 ... 1
Bisley—Rifle Meeting, 1920 ... 1
Bisley—Rifle Meeting,

Solida ſella] *ſit totum ait dictum ſolidum*) vide infrà Solia.

Solmo] Idem Meſſala.

Conſulo] malè ſic emendo, Nam idem quod ſoleo, & ita ſolinunt, pro ſolent. Nequinont pro Nequeunt. v. ſ. Nequinunt.

Solipunga] Solipuga. alij, ſalpuga vel ſalpunga, ſolpuga, ſolpugna, ſolipugia, ſolipagua, ſolipaga. adde Plin. 29. c. 4. Liu. 9.

malefica] Veneficæ.

Solstaurilia] Gloſſ. Θυσία ἐστὶ κριὸς ἢ ταῦρος.

Verueces] verbices ſollum.

ſce totum] v. infrà Solia.

caditur] creditur.

putent] portent.

confuſa] confixa.

antiqua conſuetudinis] antiqua conſuetudine.

Solla) ſolia vel ſola.

ſolla] ſoliar.

ſolo] à ſollo.

lauandi] cauandi.

à ſedendo] aſcendendo.

a ſollo] ſolo. v. infrà Sollo.

Solla] ſola vel ſolia.

ſolea] ſoliare vel ſolla.

ſollisſternium] ſolliſt. V.

Solliſtimum] *humani*] humanæ vi vel humi cadant.

aut] aut.

Sollo oſce] v. ſ. Solitaurilia.

quod nos rorem] v. Solida ſella.

ſuaſa] Vaſa.

ſolla] ſollo.

curiora] curioſa.

ſolliferreum] v. ſ. Solitaurilia.

ſolemnia] v. ſ. Solemnia & Solitaurilia.

Sollo] *Lucano*) Lucillius

Solox lana craſſa] Gloſſ. Solox ἱμὰς ἢ πηχυ-

hirco) atque hirco, vel hircóque.

Solox] *Barbaro*] Barbato.

paſcali) paſtali.

hirco] hirco.

Solum) *alsubi*) alibi.

Seminuio) Vtitur hoc verbo Cicero in Epiſtola ad Cæcinnam.

Sons] Gloſſ. ſontes αἴτιοι, ἐνδίδυμοι βλαβεροί.

Inſons] v. ſ. Sons.

Sonticum morbum] Gloſſis Sonticus morbus ἰσχυρὸν. adde ſuprà Inſons adde l. 4. §. 5. ff. de Aedilitio, vbi dixi.

Soracum] ſáracum vel Sarracum Iuuenali Satyr. 6. & 5. vel ſorracum Vitruuio libro 10. c. 1. ferracum Quintilian. 8. c. 3. hinc ferraculum in l. Quemadmodum 29. §. 2. ſi naut. ff. ad l. Aquiliam, vbi alij legunt ſeruaculum ſerramen, ferraculum, verrinem, verriculum, gubernaculum.

Pla ...) Plautus in Perſa.

icillum) icicillum.

Sororiare) ſororiæ.

fraterculare) v. ſuprà Fratrare.

Fribolaria) friuolaria.

papilla) tum papillæ primum (primulum. Faernus) ſororiabant, illud volui dicere, Fraterculabant.

Sororiare) ſororiæ.

Sororium Tigillum] v. Liuium.

Metij ſuffetij] Metri Fuſitij.

Curiatij) curiari.

ſors & patrimonium ſignificat] Gloſſis Sortes χρημα, κλῆρος ἢ πατρικὴ διαθεσμός.

Sortutillus) ſcrutillus: alij, Sartutillus, alij ſcrutillus.

ſullus) ſuillus.

Sos) v. ſuprà Sat.

dea dearum) dea diarum. vel dia dearum.

Sos) *dea*) dia.

Soſpes] adde ſuprà Soſpitem. Gloſſis Soſpes σῶος. hinc Soſpitare ſ.

Soſpitare) adde Nonium in Soſpitent.

Supra) Gloſſis Sperus ἀπὸ δεξιῶν. adde Nonium in Spari: Sparios, Sparus.

murices] rumices.

in M.] An.

Triumuirum] Triumuir.

Spectio] Augurum alij ſpectionem & nuntiationem. alij ſpectionem tantum habebãt. Magiſtratus verò auſpicia, ſpectionem, & obnuntiationem. Varro 5. de lingua. Cicero Philipp 2. & 5. de legibus, & 2. de diuinat. 13. Gell. 14. & 15.

quia] iis qui.

Spectu] Specto.

Specus fœminino] adde l. 1. §. 3. ff. de riuis. Nonium in Specus.

ſtirps aut] ſtirps vt.

Ennius) x v i. Annalium, vt refert Priſcianus 6.

caſu] cauſa vel caua.

ſub monte alto] alte vel montes late.

intus patebant) in ius patebat, vel intus patebat.

Speres eſtoque pluraliter) vide Nonium in Speres.

Spetile] Spectile.

Gilibus] villis vel ſuillis.

Carbonaria] *Aululatia*] vide Nonium c. 2. numero 633. in Præciſum.

pernane] aliter v. Nonium c. 2. numero 633.

fueres] hoc quid ſit, quærendum.

ſpetile] ſpectile.

callum] galium.

Spetile] ſpecile.

Spicit ſine præpoſitione] v. ſuprà Auſpicium.

Plautus] in Milite.

quod ubi rex Paulo, &c.] quos vbi Rex pulſos ſpecit de cortibus altis alij. Quos vbi Rex paulò aſpexit de collibus ſummis.

paule] dulo vel ſedulo.

Cenſibus

sẽtibus]põtibus,alij,collibus: alij,cortibus.

Spicum masculine] Speum masculinum v. Nonium in Specus.

hunc Stirpem]v.supra Masculino.

hanc amnẽ] v.ẽ.Perronia amnis,& Perẽne.

Spinther](*Plautus*)in Menæchmis.

Spinturnix]Spinturnix: incendiariã auem appellat Plin.lib.10.cap.3.v.Iulium obsequẽtem libro de Prodigiis. Lamprid. in Commodo.Spinturnicium Plautus in Milite.

accusatrix,&c.) videntur hic verba alicuius Poetæ referri.

Spondere](*Compositis rebus diuinis*) adde suprà Consponsor.

sponsis]bene sponsis.

Spurcum vinum] v. Nonium in Spurcum. Glossis Spurcus ἀγιόδυτος, ἀγνώτης.

Squallidum] adde Nonium in Squalam, Squalare,squalidum,squalor.

Squarrosos]scarrosos.

Squarrosa]scarrosa.

Squarrosi]*rupicũ*) rapicũ.v.ẽ. in Petrones.

Stagnum]v.Varronem 4.de lingua.

στυγιὸς] *στυγνὸς*: alio significatu Stagnum Glossis ἀκαλλιέργητον,Stagnea ἀκαλλιέργητα.v.l.9.§.2. ff. de falsis.

Stalagnium]*ium*)tum.Virg.Aureum.

Stata]*de sacrificio*) de sacrilegio.

Statuliber]vide titulum ff.de Statuliberis. Glossis Statuliber ἐλευθερικὸς, χρόνον ἐφ' ὃν δουλεύει, κριθείς.

Status dies]aliis statutus. Glossis ὡρισμένη ἡμέρα, ἐνδιαίτιος.

hostire]vide suprà Redhostire.

in Curculione]& in de quo vide Ciceronem 3.officiorum.

si statum condictum dies)dixi ad leges XII. Tabularum.

Stellam]*quæ ex lamella*) stellam quæ ex tamella.

Stellati]Stellatina tribus,de qua Liuius 6.

stellionem] stellionem. v. Titul.ff.stellionatus. Plinium 37.c.10. Virgilium 5.Georgicorum.Glossis stellio ἀσπαλαξ.

Stercus]v.supra.Quando Stercus,adde Varronem 5.de lingua, vbi de hominum diebus causa institutis.

Stipatores]*ait*)ait Verrius.

Vnde & stipem qua amphora, cùm extruuntur firmari solẽt)vel à stipo quod est firmo.vel hinc stipulatio dicta Instit.de verborũ obl.

quæ)quam.

destinantur]constituantur.

Stipatores] *antiqui latrones vocabant*) v.supra Latrones:hinc Nonio latrocinari, militare mercede. Glossis Stipator στρατιώτης, qui & iisdem satellis.

Stipem]*& id quod*)de eóque.

stipendium meditis) Glossis stipendium ἡ ἐκ τῶν στρατευομένων μισθὸς στρατιωτικὸς στιπένδιον, μισθο-φόρος.

stipulari) hinc stipulatio Glossis ἐπερώτησις ἐγγυοδοσία.

Stir...]Stirps.

à stirpe supremo) v. supra Recto fronte. v. Nonium in Stirpem.

Stiricidium quasi stillicidium]Glo. ἰδιοκτησία.

stilla)Glossis σταγών,σταλαγμὸς. stalpa, Gutta.

Stlata)Glossis Slatta σταγονιαῖοι ὀλκοὶ πλοίων.

sed ea)scilicet.v.trenam.

stlitem) v. ĩ. Strenã & Stritatuum.hinc Decemuiri Stlitibus iudicandis.v. Quinct.1.c.6.

Stolidum]*vidi*)vide.

quia]*quid illi*)illic.

Androgyno]Androgyno.

oportet]oporteat vel oportebat.

Strebula](*Plaut.*)in Friuolaria q̃ nõ extat.

Stremam]*verrinumque*)initiúmque.

Stlocus in loco & lite) diuersè tamen. Nam in Stlis & Stlocus S. & T.præponitur.in strena, S.tantum.

Striges]*continuatè*)continuatè.

Stri...] *Striga Glossis*) στοιχεῖον, γραμμὴ ὀρθογραφικὴ.

striga) *ovijin & vt*) σύστημα τριακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων ἱππικῶν ὁπλιτῶν. Alciatus in Parergis.

stritatum]v.suprà Stlata.

Stroppus] στρόφιον) στρόφος. adde Nonium in Strophium.

diem)sidem.

Struere]*instruere*)industria.

aut)at.

In XII.)v.l.233.ff.de verbor.signific.dixi ad leges duodecim Tabular.

furere)fure vel fugere.

Strues genera liberum] v. suprà Perflum. Glos.strues ξύλων συναγωγὴ ἐπ' ἀλλήλων.

Struserarius]Struiferrarios. v. supra Perflum.adde Catonem in lib.de re rustica.

Struices](*Plautus*)in Menæchmis.

Strupi)Strui.

Struthea)*Struthorum feria*)v.ẽ.Quirinalia.

Stuprum)adde Nonium in Suprum.

pergere)pergentis.

Suad ted)sed te.Idem Messala.

Suasum)adde Insuasum.

Plautus)in Truculento.

fumere)v Nonũ c.16.in Impluuiatꝰ color.

Sub cornua)Gell.7.

Veneat)veniat.

Veneat)veniat.

Subiugum)*ipsum*)specie iã vel specie eã.

Sub Vineam]v.l.13 §.4.ff.de re militar.adde ĩ. Vineæ. de vite, adi legem 13.§. 14.ff.de re militari.

Sub Vitem]summisit)subiicit.

subit]subiicit.

Velet)adde ĩ.Veliterno.

Sub Vos, luco] v.ẽ.Ob vos sacro:Eundoitiũ.

supplico)supplicio.

Digitized by Google

Vt in legibus]hæc exemplа nihil ad rem.
edendoque]etendóque.
Subices]4.Gell.17 ſubiicies Nonius.
Vnde]inde.
æruo]ærio,vel ſonitu ſæuio.
Subici] *explandi*)expandi.
Subigere]ſubicere.
libro]xv.Iuris Pont.
Subleſta]hinc ſubleſta fides,infirma.v.Nonium in Subleſtum.
Sublicium]vide Liuium 2.Plin.36.c.15.Var. 4.de lingua & 6.Cæſar 4. de bello 3.Vitruu. 3.Gloſſis Sublices, κρουπόγυες ἢ ὑπὸ πατμῷ τινι γίγνεσθαι ὑποζυγίαι.
Sublimauit]adde Feſtũ in Sublimare.Gloſſis ſublimo ὑψῶ.
dixit]dixit Cato. (care.
Sublucare]Paul.5.Sent.6.§.actor.v.ſ.Colluſ.
Soboles adoſcere]v ſuprà Adoleſcere.
adulta)adulti.
indoles]v.ſupra Indoles.
Virgilius]3.Georg.
Subrumari]vide ſup.Adrumauit & Rumẽ.
his vocabantur]rumis vocabatur.
lac]lacte.
Subſcudes]v ſuprà Serillæ.
...*bſidium*]ſubſidium.
Vt Plautus, ...*gite nunc ſubſ*...*t triarioſi*] Plautus,Agite nũc omnes,quia ſolẽt triarij.
triarios]Liu.8.v.Varr.4.de lingua.
Subſilles]Ipſullẽs.
Subuerbuſta)dixi ad l.1.§.8.ff.de fugitiuis. & ad Vlpianum Titul.1.§.11.
Vlceroſam]vicerolam.
Subulo]*ibicem*)Gloſſis ſubulo ὀνίσκος,adde Varronem.
Suburam]v.Varr.4 de lingua.Quint.11.
a pago Sucuſano]Idem Varr.4.de lingua.
Sucenturiare]*inſtituo*)malitur.
ſuccenturiata)ſuccenturiata.
Succerda ſtercus ſuillum] Gloſſis Sucerda ſterquilia ſuillum,adde Nonium in Sucerdæ.
Succidaneo boſtia]adde Non.in Succidia.
ſuccedendo]ſuccidendo.
Succinguium]*Plautus*)in Menæchmis.
Succotrilla]Succortrilà, ſuccotilla, ſuccotrilla,v.ſuprà Crocotillum.
ſabinea]ſemina.
Sodellus]rodellis,vide ſ.Todi.
...*cula eſt machinæ genus*) Succula eſt machinæ genus, vide hũc locum reſtitutum ab Vrſino 5.col.186.Gloſſis Suculæ ὑποζύγια.
hyadæ]Cic.2.de Natur.13. Gell.9. Virgil.1. Georg.Gloſſis Suculæ ὑάδες.
Sudiculum]Seduculum.
Sudum]v.Nonium in Sudum.
Sufes] v Senecam 1. de Tranquillitate 3. quo loco Medix non Ceryx legendum.
Suffibulum]v.Varronẽm.
Suffimentæ]*dies*)bis.
pralio]pilo.
Suffiſcau]*fiſci ſimilitudine*] v.Aſconium 2. Verr.vbi de ſportis,ſportulis,ſportellis,faccis,facculis,facellis,fiſcis,fiſcinis,fiſcellis.
Suffragat]*ſuffragatores*]vide ſuprà hunc locum emendatum ab Vrſino col.213.
Sugillatum] κωλάν) κολόν.
Suillum]*ſubire*]ſurire.Gloſ.ſurit. κυπρῖ.
Sultis] *ſodes*)ſi audes:vel,ſodes,ſi audes.vide ſuprà Sodes.
Vlicet in loco]ilicet,ire licet,illicio.
ſcilicet]ſcilicet.
ſum]*ſummam*)ſumma.
Summanalia]*ficta*)finctæ vel factа.
Summiſſe]ſummiſſi.
ſit]ſiet.
Terentius]fortè in Adelphis,vt muſſitandam iniuriam dixit.
Agnorizomene]Anagnorizomene.
Supat]ſipat,vide ſupra Inſipare.
ſipat]inſipit.
Suppellectilis)hoc ait, ſuppellex facit ſuppellectilis:ſemex ſenis.hoc nullam ſyllabam: illud duas adſciſcit.Vide Chariſ.1.
proportionis]portionis.
alia complura]alta comptum.V.
Supercilia in ſumonis tutela]Varro 4. de lingua eadem ſcribit.
luce]à lucẽLucina.Pli.verò 16.c.44.à luco.
fruimur]fruuntur.
Supercilium]vide ſuprà Cilium.
Supereſſe]vide ſuprà Eſcit.
Roma]Romanis.
Attius]Acer.
hinc]ſi.
ſedit]cedit.
Superſtites] Cicero pro Murænа aliàs,qui ſuperſunt mortuis incolumes. Inde ſuperſtitioſus.v.Cic.2.deNat.v.Non.in Superſtitioſus.
Vindicias ſumere iubentur]dixi ad leges XII.
Supparus]vtitur hoc verb.Plaut.in Epidic.
Afranius)in Epiſtola.Sic Non.in Supparus.
Suppernat]elt etiam adamas ſupernas, apud Macrobium 2.Saturnal.
Catu]Catullus verſus ad Coloniam.
...*foſſa ligari ia*...*curi*] in foſſa ligari iacet ſupernata ſecuri. Politianus,expernata: alij,ſeparata ſcripſerunt:& pro ligari,alij,liguri & ligeris.
Supremum]vt in legibus XII. Tabularum.
ma tempeſtas eſto] dixi ad leges XII. Tabularum.adde Varronem 5.de lingua 17.Gell.2. Cenſorinum de die Natali, item Plinium 7. capite 60.
Suppum)alij,Supum.Græci ὗπνον.
ponentes litterã]ponẽtes S literã ita lego:& à me eſt,id quod ſcripſi ſ.in Semis & Serſit.
ſi ſuggeri]ſuggeris.
rogat]rogas.
Surremi)v ſuprà Abemito.
manu]manum.
Surremſit]v.ſuprà Abemito.

Digitized by Google

Surum]v.ſuprà Crebriſuro & Rigido.
ferret]ferè.
Suſque deque]eo vtitur Plautus in Amphitrione 16.Gell.9.
Sutela] Fulgentius. Plautus in Caſina & Captiuis.
merula per Versus]memineris.
quod cantat colax]quos colax.
cum ſuo quique]cum cibo tu quoque eos.
.... ique in Prouerbium] ſutrium quaſi eant. Vtique in Prouerbium. vide huius loco emendationem ſuprà col. 191. de Sutrio. adde Liuium 1.
Sycophantas]*quoſdam*)quoſdam.
capite)capital.

Tabellis] *citróne*)citróque.
Tabernacula) v.ſupra Adtubernalis & Contubernales.
quod extabulis) v.l.132.de verborum ſignificationibus.
Tabinum] Tabinum.
dicitur, &c.] dicitur publicorum rationũ cauſa factum. Quòd antiqui magiſtratus in ſuo imperio tabulas rationum ibi habebant.
Tadulum]*tædio*)trædium
Taeniae]*ſepulchrorum plenum tantarum*) id eſt coronarum ſepulchraliũ: niſi Tęnias interpreteris falcias,quibus inuoluebãt mortuos.
Tapocon]*Tapercon,Taencopon, Taenpton genus ſcribendi deorſam Versus, & nũc dextrorſum ſcribimus*] Huc referri poſſet, quod Cicer.2. de diuination.ſcribit Sybillam quędã verba, ita ſcripta reliquiſſe, quæ ex primis ſingulorum verſuum litteris conficerentur,quæque ab eodem ἀκροστιχὶς appellantur.
Tapocon] Tahenpocon, Temperon,Tempocon,Taempoton,Tampercon.
Tagax) *à tangendo*) à tegendo.alij à tagendo,quòd aliena ideò tagat,id eſt,attingat.
& manonis manus præſcribere poſſe tagacem] & Muſconi manu perſcribere poſſe tagacem.Nonius.
Tages)vide Cicero n.2.de diuination.
Talaſſionem] alij Thalaſſionem, alij Thalaſſium.v.Dionyſ.Liuium,Plutarch.
calathus)v.ſuprà Calathus.
Talenturum)adde de Talento Euboico ſup. Euboicum:de Babylonico, Ælianum 1.c.22.
Attiũ ſex millium denarium] Idem Plinius 33.c.11.Liuius 34.Athenæus 4.c.6.
Rhodium &)ſeptem millium.
quingentorum)quadrigentorum.
duodecim millium]ſex millium.
trium denarium)trium millium.
Taljam] Tallam.
Taliami]v.20.Gell.1.
Si membrum rapſerit)dixi ad leges XII. Tabularum.
rapſerit)ruperit vel rupit.
Talipedare)v.ſup.Taurij.
Tam]*prapoſitiuam*)poſitiuam.
Nonius]Nonius.
ſcriptum ſit] quod ſcriptum eſt.
ſubimus]audimus.
quanquam)quam.
eſcator]è caſta.
Tam] *prapoſitiuam quandam*) præpoſitiuam,poſitiuam.
Tam modo]*Attius*) Plautus idem Trinummo.
Tama] *cum labore*)v.ſuprà in Flemina.
Lucilius]Lucretius.
Tame]*in carmine*)Saliari.
Tamina Via]via, Famnina, malè. v.Plin. 23.c.1.alij Flaminiali.
Taminia] *Via*)via.
Tandem] *Cicero*)2.Catilinar.
Tappete)Tapete.
Tappula lex de comitiis)
Tappullam lex)Tappullam.
Tapullam)Tapullam.
contere) contemnere, alij conceræ,id eſt congerræ.
Tarmes genus Vermiculi) v.Vitruuiũ,Plautum in Moſtellaria,Iſidorum.
Tarpeſ]de qua v Varronem.
Tarquinias] Tarquinias. adde quædam ex verbo Saturno,ſuprà.
appellatas)dictas.
Tartarino]*Ennius*)v. Varronem 6.de ling. & Probum Eclog.6.
Tatium)*Tatiani*)Titini.
Tauras)*rapiant*)pariant.
Tauri ludi], adde Varron. 4. de lingua emendatum ſuprà.
diu Vendita)diuendita.
Taurinum)*taurices*)tauriot.
Taxat] *arbitrone*)arbitrione.
Tegillum]*cucullionculum*)cucullioinculũ.
Plautus)in Rudente.
Tela)v.ſuprà Arma in f.
armum Vocari exiſtimandum eſt) eſt quam arma.V.
Temetum)Gloſſis Temetum οἶνος.
ſequimini) ſequimini præ.Minatæ ſequere: Temeti timor.
in duobus doſſenis)eſt Atellana Nonij:haud nomen comici.
temulentiamq; tollite) exigito temulẽtiam.
Tempeſtatem)v.ſuprà Intempeſtam.
Templum) v.ſuprà Minotaurus. v.Varronem 6.de lingua.
Tenite)Teniræ.
Tenſa) Thenſa. Gloſſis Thenſæ ἅμαξαι. adde Varronem.
Tentipellium)*primo*)primo.
medicamentum quo ruga)Græci ῥυτίδων φάρμακα ἰατρικά.
inducis)inducitur.

Terentum locum]vide ſuprà Paſcales & Secularis. Auſon. in Ternario, Trina Terentino celebrata Trinoctia ludo.

Termes]*minus*)minus.

Termino]*ſacrificabant*) ſacra faciebant, vel fiebant.

Terminum]ſuper eum foramen.

Tertium]*quemtus*)cos.

Teſca] Teſqua. Gloſſis κατάφυτον, φάγον ὑφιεὶ τόπον. v. emendationem huius loci apud Varron. 6.

Thalea]Thaliæ.

Thamices]*Teres*)torto.

Thraces]*palmularum*) parmularum, paruularum.

Thracum]Thracum, vel Thronus.

Tyberis]v. ſupra Albula.

Tiberis à Tibere) Tibris à Tibri.

Tibicines]*adificia*)ædificiorum tecta.

Tifata]*lacus*)lacus.

Tignum]*concapu*) concapet, vel capulo, alij concapes, dixi ad l. 1. ff. de tigno iuncto.

Tinia]Tiniæ.

Tippula]*Timulces deſidat*)decidat.

Plautus]in Perſa.

Neque Tippula lenius] adde Non. 2. numero 852.

Tintinire]Tintinant, Tintinnabunt & Tintinna.

Tintinnire]Tintinire Nonio, vnde Tintinnábulum. Gloſſis κωδώνιον. & Tintinnaculum κώδων. dicitur & iiſdem Tintinabulum. hinc Tinnitus ἦχος χαλκείων τε βόμβος.

molle]mollem, molæ.

tintinnabant]tintinabant.

Afranius)in Vopiſco. Sic apud Nonium in Tintinnire.

Tintullitium] Plautus in Caſina, vide Pulgentium Placiadem.

Tod]*rodilla*)v. ſupra Succrotilla.

Togatarum]vide ſuprà Prætextatæ. Togatas Græci Palliatis opponunt. Togatarum aliæ ingenuarum perſonarum, quæ prætextatæ: aliæ vilium perſonarum, quæ Tabernariæ.

Tolerare]*Aut*)haud.

ſecedere]ſe cæde, ſe cædet.

Toles]Tolæ.

Tollenum]alij Tollenono. Gloſſis καλάθιον & Ciconia.

Tolenno]v. ſupra Reciprocare.

Tongere]*tongitionem*.)tongionem.

Tonſam]*remum*)Gloſſis Tonſæ Copæ.

Aſota]Sotadico Scalig 4. Varr.

alius in mari]alius in mari vult magno tenere tonſam: alij Rhetorica tongent. Scalig. 4. Varronis.

Tonſillæ]*palmæ*)v. ſupra Perimneſius.

Iuttère in lada edute]littore edite.

Medio]Medo.

Phinidis]Phœniſſis.

Topper]citò.

Vires)vires.

Vnde]vndæ.

tunc)te.

inueniuntur]inſeruiuntur, vel inſeruntur.

Torrem]*quamuis*)quiuis.

Torrere]torreri à torro.

eadem in opera]ædet vel Ædepol.

Plautus)in Caſina.

Torrere)torreri.

Tranſtra]*pariete in parietem*)per parietem vel ex pariete.

Trepit]Trapit vel Tropit. V.

turbatione)trepidatione.

Tributorum]*alia in Capite, alia ex Cenſu*) l. 32. in fin. ff. de vſufr. legato. l. vlt. ſupra 7. ff. de cenſib.

Trientem)Liuius 6.

Trifax) ad Gell. 10. c. 25. in fine, eo modo Bifax dicitur.

Triſulcum] quia incendit, fundit, aut terebrat. adde ſupra Manubiæ, Seruium 2. Æneid. Tria fulminum genera, quod affat, quod incendit, quod findit.

fulgur)fulmen.

Tritonia] Tritogenia. Trogenia.

Tritonis)Trogeonis.

Troia]*luſus*)ludus MS. Vrſ.

Tromentina Tribus) v. Florum 6. Epit. Liuium 6.

Tromento)Tromente.

Troſſuli)v. 33. Plinium 2. Truſſuli.

Truo)Trumo.

onocrotalus) de Onocrotalo v. 10. Plin. 47. aliàs, Truo verbum idem quod moueo, v. ſuprà Antruare.

Tryga]Trygon.

Vmum)humum.

Tubiluſtria) v. Varron. 6. de lingua. Ouidium 3. & 5. Faſtorum.

Tudstantes)Tuditatores. hinc Tudiculare Nonio, Gloſſis Tudicatores κατακόπτοντας.

Tuor)Tueor.

tuear)tuor.

... ria à lecto) Tuguria à lecto. v hunc locum emendarum ſupra col. 17.

in V....)in Virgine.

.... bolimaeo)Cæcilius in Hypobolimæo.

Tullianum]*alij*)Tullios alij.

Tullij] tulli, qui Sophocli σφίγγες ſalientes. dixi ad legem Lines 15. ff. de act. empti.

Siluanos]ſiluanos.

ornatur)oriatur.

Tumu..]*Tumultu milites*)v. hunc locum emendatum ſupra col. 128.

... Aelius)Tumuluſtilo.

quam Italicum aut Gallicum] idem Cicero 8 Philipp.

Aelius] vide hunc locum emendatum ſupra col. 218.

Turbel

Digitized by Google

Turbellæ]Turbelas.
Plautus]in Pseudolo.
quales quantas]quo alto, vel quo pacto.
turbellæ]turbelas.
Thurrhenas]Turannos.
Thuſci]*διὰ τὸ λυδὸν*) διὰ τὸ λυδὸν. V.
Vnici ſtudioſi]vnicè ſtudioſi.
Tuſcum Vicum]Varr. 4. de lingua.
deſcendente)diſcedente.
Tuſcus]*obſidione*)obſeſſione, MS. Veſ.
Tutulum]vide Varronem 6. de lingua.
Argeos]Argeus & Tutulatus. Varr.
Tyria]*hunc ferrum autem*) hunc ferreum autem. Lipſ. Quæſt. 20.

V*Acerram*]Varrus.
& alij]& Ælius.
Vagorem) vide Nonium in Vagor.
qui clamor]cui clamas.
Vagulatio]Valgulatio.
in lege]in libro.
defuerit]defugerit.
as tertius]certis.
ab portum]vide ſuprà Portum.
obuagulatum] obualgulatum. vide ſupra Obuagulatum.
Valgos]*quos diuerſas ſuras habeant*]Valgum Nonio intortum. Gloſſis Valgium σπίζαν.
valis]ſautis.
in Sitilisergo] in milite. alij, in Scythe lit urgo.
ſis]ſin.
brochum]boceu m.
Valleſcet] hinc euallefacere. Varro apud Nonium in Poſtream, vbi corruptè vallem fecerunt.
Valuoli]*fuſti*)fuſtibus.
Vapula]*vapula ergo*]vapulare ergo.
ideo dico]id ego dico tibi.
non tu &c.]non manes vapula.
Vaſtum pro magnum]*Pacuuius*)Imò Varro Mario. apud Nonium c. 2 numero 347. & Pacuuius Teucro.
Quales ſcabres, &c.]ſqualg, ſcabréque. ita lego apud Nonium c. 2. numero 437. vide eundem 2. num. 891.
quod]quamque.
Ve Vellis]vide Liuium 5. Plautum in Pseudolo.
Ve Vobis]*ve nobis*] in nobis, vel in vobis.
Vellicularia] *qui Vellibus parietes alienos perfodiunt*[In Græcis τειχωρύχοι.
Ve-grande] Adde Nonium in Vegrande.
Plautus Ciſtellaria) Plautus Aululatia.
Veia]vide Varronem 4. de lingua.
Veiarij]Veiari.
Veitura]veiatura.
Vel]*Coniugatio*)coniunctio.
ſcilicet]ſed non.
ſi Velati] vide ſuprà Adſcriptitij. Velites qua velati. adde Nonium in Velare.
Velitatio] adde ſuprà Sub vitem. adde Nonium in Veles & Velitatio.
Plautus]in Menæchmis.
Venditiones]*olim dicebantur*]Venditio pro locatione dixi ad l. Veteres 19. ff. de act. empt. & vend.
Ver ſacrum]vide ſuprà in Mamertini, Nonium in Ver ſacrum.
Veredus] veredas. Gloſſis Veredus, πῶλος. Pullus, equuleus.
Vergilia)Vergiliæ. Gloſſis Virgiliæ, πλειάδες.
Vermina)hinc Verminari, Nonio.
Verſuſera auguria)*menſalia*) Meſſalæ, malè de menſalibus Auguriis. vide 28. Plin. 2.
Verſuram facere)*verſuti*] adde Nonium in Verſutos & verſutiloquas.
Verticulas) Gloſsis Verticulum στρόφιγγα.
Veruncent]Verruncent Nonio, in Verruncent.
Pacuuius) in Chryſe apud Nonium in Auerruncare.
Verata) veruto. adde Nonium in Verutũ.
Veſcor)adde Nonium in Veſci.
Veſculi]Veſces, Veſcus. Gloſſ. ἀλητόφαγοι.
parua & paruum Iouem] prauæ & prauum Iouem.
Veſcus] adde Nonium in Veſcum. Gloſſis Veſcus & Veſces ἀλητόφαγοι, ἀλητοφάγοι.
Veſpa & Veſpiliones) Veſpilones.
Veſpulones)veſpulæ.
Veſperna)vide Cæno & Scenſam. vide Donatum.
Veſperugo) Gloſſis Ἕσπερος. adde Varronem.
Plautus)in Amphitryone.
Veſtiteps puer) alio ſignificatu Veſtiſpici. Nonio veſtium cuſtodes.
Veteratores] *Cannius*) Gannius, Sannius, Granius. C. Annius, T. Annius, Canius.
Veterinam) *iumentum*) ὑποζύγιον, quod vehere poteſt: vide Nonium in Veterina. Veterinarius Gloſsis ἱππιατρός.
Veternoſus)vide Nonium in Arquatus.
grauiſomno)ita Virgilius, pro Lethargo.
hydropicum] pro phtiſi. Ver. apud Apuleium 9. Gloſsis Veternoſus, φθινικὸς, ὑδρωπικός.
Viatores) Sumitur etiam Viator pro vicimagiſtro Gloſſæ vertunt ἀμφοδάρχαν, Viacum. ὑπὸν ὑπηρετῶν. vide quæ ſcripſi in verbo Lictores ſuprà.
Vibriſſa) Vibucæ. Gloſſis Vibruæ, πλόκες ἱππικαί. Legendum πλόκες ἱππίων.
Vibriſſa)vibriſſare.
Vici)*villas non habent*) villas habent.
magiſtri paucique) magiſtri pagi qui quotannis creati fuerint. adde de magiſtris vici ac pagi, ſuprà, Magiſterare.
ædificij)ædificia.
iis)viis.

Digitized by Google

Nota Scripturæ, siue Index Rerum, & Sententiarum, quæ in Sacris Bibliis continentur, Autore Sancte Pagnino Lucensi. Cum Priuilegio. Lugduni, Apud Antonium Vincentium. 1542. Cum Priuilegio. Lugduni, Apud Antonium Vincentium. 1542.

Nota Scripturæ, siue Index Rerum, & Sententiarum, quæ in Sacris Bibliis continentur, Autore Sancte Pagnino Lucensi. Cum Priuilegio. Lugduni, Apud Antonium Vincentium. 1542.

NOTAE ET VARIAE LECTIONES IN

& fœdera tollent] Tanti ſe temporis montes & fœdera tollent.

auferet] ferat.

5 *ducet*] duce.

quadrupedum] quadrupedem.

domain frena & iugo] domabit in frenum, & iunget validè, cuius tenacia infrenari nimis nequit, Iun. doma infrenem, & iugo valido, quorum tenacia infrenabilis. Scal. doma infrenum, & iunge validè, equorum tenacia infrenari nimis nequit, Lipſ. ex Varr. Codice.

Vixiſti durus difficilis, tenax] vixiſti triſtis, durus, Lipſ.

8 *amanti*] quin amantis I.

Hoc quæro ignoſcere iſtic ſolent necis minoris noxia ſervum, ſi fortè quaſi alia res vim paro) ſolùm vt ne habeas noxiæ ſeruum, ſi fortè quaſi alius res vim paro, Iun. hoc quæro ignoſcere. Iſtic ſolent, vel habere minoris noxiæ ſeruum, ſi fortè quaſillarias inibi tago. Palm. Quaſillariæ, quę & quaſſitarię Petronio codicariæ ac familiæ pars ſordidiſſima.

Muſconis] mutonis, ita legendum, de quo vide Feſtum in Tagax, Horatium ſecundo. 2. Satyr. 1.

Atace] tagacem Iun. vt apud Feſtum. Varro Coſmotoryne, μοι φθορᾶς κόσμου.

Phrygio qui pulumar &c.] Varro ποικιλοφθορίῳ, Phrygio qui polumar poterat pingere. ſoiar. leuigabat Scal.

ſoliarde vigebat] ſolida arte vigebat Iun. ſoliar deſingebat. Turneb. 17. aduerſ. 21. ſoliar leuigabat Scal. 4. de lingua.

11 *memineris*] meminerit.

12 *è peſtifera pontica fera*] è peſtifera ſontica fera. Sontica, id eſt noxia: vnde ſonticus morbus, ſontica cauſa.

Velle tollatim hic ſemper incepturus videtur) velle tollatim hic ſemper neceſſarium videtur.

Varro Tridute Trippio μοι αἰνικῶ] Varronis ſatyra cui nomen Triuiale Trifolium: ſeu de triplici ſecta eorum, qui voluptati, qui contemplationi, qui actioni eſſent dediti: vel de bonis animi, corporis, & vitæ ſeu externis.

Vbi inſilui in cocleatum equulcum] in coleatum equuleum T. ad canterij diſſimilitudinem hoc dicit Turneb. 17. aduerſ. 21.

13 *Acherontius capularis*] Archerontieus tam capularis capulo proximus.

Nonius Pappo Præterito] Nouius: Pappo præterito. Eſt autem titulus fabulæ Pomponij.

imitaueris] imitabis.

Varro Coſmotoryne μοι φθορᾶς κόσμου] Satyra in qua Varro docebat omnia in antiquum chaos reditura, ac permiſcenda, non ſecus ac in cochlear (quæ Græcis κοχλιάριον) omnia quæ in olla, Turneb. 17. aduerſ. 21.

18 *propter cunam capulum poſitum &c.*] propter cunas capulum poſitum eſt. Nutrix tradit Pollinctori: detis habenas animæ, Labidum ventus nos flamine ſudo ſuauem ad patriam perducit. Guilel.

14 *helio prope olfacit*] Iun. helluo μᾶλλον ſimus olfacit Iun. heluo probè olfacit temetum Muret.

15 τὸ σῶφρον] τὸ μᾶλλον.

ſum mollior] ſubmollior Iun.

magis & ſque ſaltat quàm ego V.] malacus æquè eſt quàm ego Iun. & Pith. 1. aduerſ. 17. magis aptus eſt quàm ego V. Camer.

merito & quietus, ac demiſſior probandus] merentis vt quietus ac demiſſior probandus ἐχθίων ἐχθιστῆς ἐπιπαῖς κυνώπιδι. Turn. eo ſenſu: Melior eſt & quietior in luctu & mœrore, ſiue heroico more luget, vt Achilles: ſiue Ionico, vt Cinædus.

ἄξια &c.] ἐχθίων ἐχθιστῆς ἐπιπαῖς κυνώπιδι, Iunius præfert Achillis in ſerua Briſeide amorem, molli & honeſtatis fines ſupergreſſo. Iun. ἐχθίων ἐχθιστῆς ἐπιπαῖς κυνώπιδι, Turneb. vt ſuprà.

16 *cui ſuſpirium tradidit &c.*] ipſius ſpiritum cui tradidit qui med eſt animi exercitus. vel, ipſa ſpiritum cui traddi, qui mei eſt animi exercituar. vt exercitus hîc ſumatur pro exercitio.

18 *alis*] id eſt alius, Lipſ.

illicito] illicit.

19 *hominis*] nominis Iun.

minis] mimicis Iun. inimicis.

fur dominum] Endo manum.

21 *exeitare*] exſilire Iun.

& pullos peperit fritinnientis] & pullos pepe rit fritinnientes, Quos non lacte nouo leuata paſcat, Sed pancarpineo ocimo coacto Libamenta legens caduca veris Ad quos tum volucres venit puſillos Vſque ad limina indica, eſca vilis Scal. in Conject. Verr.

22 *tractum à veſtibus ſine flocco*] malim à floceis. Plautus, duo defloccati ſenes.

debebas] audebas I.

26 *conciones maximas*] cociones maximos.

Atellanas] Tellenas MS. I. vide Arnobium aduerſ. Gentes, & Iunij Adagia.

28 *equamentum*] æquamentum. ita lego.

ſemuſitata] amuſſitata. ita lego.

duo geni] id ingens I. dium genus eſt adamuſſim Palm.

teneo] teneo μανέν MS. teneo μανεῖν. χαυλιεῖν, id enim dicere ſolebant iudices in iudiciis, vide Heſych.

æquamentum lenigatum] æquamen leuamentum Iun.

coaquanda] coagmentanda.

30 *nam mutus ſonus*] nam mutitus, vel mu, ſonus eſt.

32 *prapoſteral* propaia.

Digitized by Google

33 *erret exlex*]erret & exlex Scal.

34 *parum conficeret*]parum.MS.

lapatium nullum vescebatur]Lapatium nul lus vescebatur,Lipſ. Nullus pro non , Comicorum more.

pſaltria]Pſalte Piſia,Iun.

adſtrepis]at ſtrepis.

35 *frontem lectica*)fronde lecticam.

qua]qui MS.quod Scal. 4. de lingua. vide infrà caput 14.

41 *inſcituram*]inſpecturam.Iun.Inſcitam.

ſpiciat]aſpiciat.Iun.

alteram apportat)Alter amat,potat.

45 *ſanute ſoli mihi in magno mœrore,triſtitia in ſumma , crepera iuuentus ſalutis*) Sane mihi ſole mihi in magno mœrore,crepera re, iuuentus ventus ſalutis. Pal. quaſi diceret, Tu ſolus in rebus aſperis mihi fuiſti ventus ad ſalutem. Verùm Scaliger ita emendat hunc locum venuſtius: Sanni Sole mihi in magno mœrore metúque , Triſtitia in ſumma , crepera in re , inuentus ſalutis.

iuuentus]inuentus I.Ventus.Palm.

47 *à bona vita commodo*] à boue. Liſp. à boum vitulorúmque commotu,ita lego.

viuere]Vitulari.

ſicuts]ſic.

78 *Inſcitia*]inſcientia.Iun.

51 *Ex animo*] exanimato, I. exanimum Fab.

hypolimæo]Hypobolymæa.Scal in Feſt. Hypobolymæo mea,Muret.4.Var.13.

ſperibus] Speres in plurali. vide Feſtum in Speres.

lætans) lætans Muret : vt Cicero his verbis, maleuolentia lætans alieno malo, videatur Græcorum ἐπιχαιρεκακίαν exprimere. Sed tamen nihil mutandum cenſeo , cùm Nonius hìc verbum , lætare: non lætari interpretetur.

55 *retri,ſardique*]tardi rarique,Iun.

59 *ſenica,non ſeſcuncia*] non ſeſcunciæ,id eſt nihili:ſic Afranius,homo non nauci, Næuius , non quiſquiliæ. Varinus apud Ciceronem , non ſemiſſis. Plautus , non aſſis , non trioboli.

60 *ſuccuſſatura*]ſuccuſſatu,Iun.

victor]vector.

delirare)delerare,MS.I.

de recto]decreto.I.

lira]lera MS.I.

labeas)glebas. ita lego, idque fiet euidentius,ſi huic loco Pomponij in Proſtibulo adiungatur alius proximè ſequens , in Centuriatim,numero 63.

officium fungor ruderum]fungor ruberum Vatei:fungor Iberum,Lip.Nam Lucillius in Hiſpaniam cum Prætore profectus,

65 *ſtruendum*]ſternendam,Iun.

aggerent)aggerem.

66 *illo*]illinc, Iun.alij,Illim pro illinc.

vnum effert)vna affert. Turneb.

margopoli περὶ ἀρχῆς]Satyra Varronis,in qua inſaniam populi furentis in comitia & honores reprehendebat.

die nos lemmatos] δι' ἰνὸς λήμματος. Vet. dilemmatos,P. Victor,quem vide 4.li.23.Var. 5.δι' ἰνὸς,lemmatos logos Muretus : nec enim Antipater dilemmatis vtebatur , ſed logis vt teſtatur Alexander in 1.Top.putat autem idē eſſe, λόγοις μονολημμάτοις & λόγοις , δι' ἰνὸς λήμμασι, quod etiam viderat Turneb.8.aduerſ.6.& 17.c.23.

diſplanat]complanat,Iun.

67 *ſit maximus multo*] ſet maximu multo.Guil.

68 *tutulatam*]titulatam.

70 *Qui coner noctu clanculum bruſire dotem,ne remittat,vafer honeſte vt latites ac nos laudas diutius*] Qui conere noctu clanculi Rus ire,dotē ne repromittas Vafer, Honeſtē vt latites, & nos ludas diutius.Guil.1.Veriſ.2. Cuiac.11.obſ.8.ita etiam legit, niſi quòd pro qui conere,legit, Quin coneris:& eludas,pro ludas. Cæterùm quod attinet ad excuſam lectionem, Iunius putat Bruſire, idē eſſe quòd deuorare ac comedere: ídque Græcis βρύειν, aut βρυᾶν. Eſt alius , qui ita legit , Quin coner,&c.

71 *ſagari*)ſta Cai:alij,Sagari.

particulones)qui te in partes concidant.Al ludit. n. ad eos particulones inter quos res aut hereditas aliqua eſt communis.

72 *ſi qua opificio non probiter elepere*]ſcitq; opificio non probiter elepere,ita lego.

74 *annos inſtitit*]anno in curſu inſtitit Val. anno in curſu inſtitit,Lipſ.

75 *venenum Pharmacum.*]vide l.236.ff.de verb.ſignificat.

76 *modò ſurſum, modò deorſum*]*tanquam collus cernus*) hi ſunt Petauriſtæ & funábuli.

conſualia]vide Varr.5.de lingua.

78 *hic inquam rudet &c.*]Hęc inquam rudet.Varro 6.de lingua.

eiulitabit]hinnilitabat.Varro 6.de lingua: heilitabit : nam & quidam ita legunt apud Varronem.

velut arenarius] ancarius MS. Turnebi 17. aduerſ. 24. Vbi Ancarium ex vrbe Ancara Italiæ interpretatur. alij legunt aggarius, vel perangarius, Iun. velut angarius.Scal. 6. Coniect.Var.

clamat quiritatem] clam it quiritatum: ita lego.

79 *Ciperi*] aperi Iun. Hei perij.

cariſior] curioſior , Iun. id eſt curis magis enecta , & macilentior. vide Guil. 3. Veriſ. Plaut. Aulularia , ſat ſcio magis curioſam nuſquam eſſe villam beſtiam. M.L.volo ego,

ex te:

Digitized by Google

ex te ſcire qui ſit agnus curio. 2 v. Quj oſſa atque pellis totu'ſt ita cura macet.

81 *Caproma*] vide quæ ſcripſi ad Feſtum in Capreolí,& Capronæ.

83 *Diſumma*] Decio ſumma.Iun.

84 *Trulleus Poſtomis*] Trulleus Poſtomide I. Proſtomis. Turneb.17.aduerſ.24.id imponitur naribus equorum.

85 *Triconesi*]vide Capitolin.

Panari] παναίθιον. Iun.id eſt ſplendidi, atque in reddendo facilis,alioquin Lucilius Græcas voces ſæpenumero ſatyris ſuis inſperſit. Sed tamen Turnebus 17. aduerſ.24. legit Paceni. Muretus verò 3. Var.18.peracer.

Lentus id eſt facilis] fortè quòd quæ lenta ſunt,vt vimina,ad opus facilitatem habent.

88 *Amicis noſtris videmur viri*] Viri videamur amicis I.

91 *Senatui*]ſenatum Lipſ.

93 *Deliciis*] delicis: fortè, Deliacis:vt ſint verſus Trimetri.Iun.

95 *Bonam*]bouam Turneb.17.aduerſ. 24. Vas vinarium-longum, turgidum, bouæ ſerpenti ſimile. Boua etiam ſignificat etiam papula toto ebullientes corpore, & in Lexico dicitur νόσος βόαν.

obleuiſſe]aboleuiſſe.

ara induxere] æram duxere:Iun.pro dixiſſe:de æra vide paulò inferius.

98 *Varro Bimargo*] Bimarco. V.Bimareus nomen Satyræ Varronis, in qua faſtum & arrogantiam ſtolidam & ineptam Romanorum in prænominibus irridet: vt qui non ſemel,ſed bis,ſi ita dicendum eſt,Romani dici affectarent.

99 *Vatrax & Varicoſus*] Vatrax tortis pedibus,à ranæ vocabulo,quæ Græcè βάτραξος dicitur.

Qua Varicoſus] qua verrucoſus M S.Cognomentum Fabij Maximi,vide Plutarchum in Fabio.

100 *Catax*] quem nunc coxonem dicimus,vt hîc atteſtatur Nonius,Eſt autem clau dus coxus Iſidori Gloſſis. Coxus autem vt & choppus κωλὸς, vnde in Gloſſis coxigat,κωλοῖται.adde Feſtum in Catax.

102 *Bronci ſunt producto ore*] in vetere lexixo Bronchus appellatur, qui ſuperiore labro eſt tumidiore.

Nouit] ouat I. ouat. Iani M S.bouillanus, Turneb.17.aduerſ.24.

103 *Num cenſes*] ita reponendæ hæ dictiones.Iun.

Tuyi] Locus eſt apud Homerum Odyſſ. λ.Iun.Turneb.17.aduerſ.24.intelligit δύγιι ἀναπίρου.

Verucam]verrucam,T.

pictum]dictum.T.

105 *Papiapapæ*]papias ſignificat patereulum, atque ita ſeniores à iunioribus vocabãtur.Papiapapæ verò,Papæ patereule,in ea Satyra Varro nimios laudatores & admiratores reprehendit.

Quare reſident lingulaca] Quare fit,vt lingulacæ,Turneb.17.aduerſ.14.adde Feſtum in Lingulaca.

109 *Quos ſtrabos*] quos ſcambos Turneb. à deprauata oculorum acie.

Flexabul ὄσοι ψήχων] Flexabula M S.vt de prouinciis adminiſtrandis, & tanquam flectendis prouincialibus, differat Varro. (Eſt enim Flexabulum inſtrumentum ad flectendum]in hac Satyra veriſimile eſt Varronem multa in Magiſtratuum ſordes & auaritiam diſputaſſe.

110 *extra*]præter.

111 *Ἑκατόμβη ὄσοι θυσιῶν*) In ea Varro ſumptuoſa ſacrificia reprehendebat, verúmque ſacrificium eſſe puræ & integræ mentis dicebat.Sic ſ.Putus numero 112.Mea hecatombe pura ac puta.

Hoc nim ὄσοι ἰοφ] Satyra Varronis in qua de temporibus & negotiis vitæ humanæ tractabat.

Ταφὴ μέρμηκος] Satyra Varronis in qua nimiam ſepulturæ curam irridebat.

112 *Chryſoſandalos*] Chryſen δαλὸς vocat amiculam,de lacte & cera Tarentina,vt Turneb.17.aduerſ.24.

Vocat]locat.Iun.

ceram Tarentinam] cera aretina M S.cera Reaſtina vel Reatina. I. Ego nihil mutandũ cenſeo.Sunt autẽ verba amatoris amicam ſuam à teneritudine commendantis. Sic Horatius Od. 13. laudat cerea Telephi bracchia.

rationes]orationes.

ambiguos]ambigioſos.

113 *Idem Parmenone*] idem ſ.c.6.n.20.

timentes)timentis.Iun.

ſagenam]fugámque Turneb. 19.aduerſ.19. fugelæ.Scal.4.de lingua.

compedem]compedam.Scal.d.l.

Idem Seſqui Vlyſſe] Satyra Varronis in qua mores hominis aſtutiſſimi depingebat. Eſt enim Seſquivlyſſes apud Varronem, aſtutiſſimus.

Vellemus]vellem is. I.

aerinas]aërinas MS.ab aëre ita legendum, Turneb.29.Aduerſ.17.

114 *Tonitrum fulget, &c.*] tonitrus &.I. cognitio fulgetræ, tonitrui,fulguris à fulgure orta.

tonitrum] tonitrium.

à flumine]à fulmine.

115 *Varro eſt modus matula ὄσοι μέθης*] eſt modus matula. In hac Satyra Varro modum compotationi initiciebat. Nam & matula potum ſignificauit, cùm cibum ſicciorem in ventrem: liquidiorem in veſicam deſcendere cenſerent.vide Turneb.17.aduerſ.21.

Digitized by Google

ad medendam] ad medendum.V.

cui nihil]cui non M S.Vino nihil.I.

coagulum]id est glutinum.

117 *flagrionibus priuigno*] desunt nonnulla,qui sequuntur lambici, ex Afranij Priuigno,alieniori loco inserti.Iun.

118 *merendam accurro cautè*, *cùm Venus iuuat*] merendam accurro lautè,quod Venus iuuat.Lips.

cautè]ad cænam.Iun.

iuuat]iubet.

122 *Vestibus*]vestitus.Iun.

Vt quàm pessimum] quàm vt opes summum M S.quàm vt pessimum.I.

126 *Et camuris*] & camuris. vide Festum in Camara & Camuri boues.

127 *diritas*]duritas.Vulgati.

132 *irriunt*] irriunt f. irrire canes dicuntur, dum ringuntur & irritantur. adde Festum in Hirrire.

irritata cane &c.] Donatus hûc locum ita citat, Irritata canis quod homo quàm plurima dicta I. Charisius citat,Irritata canes.

140 *Versus*] vide Iunium 6. Animadu.2.

142 *effeminatum*] feriatum.I.

certè ignauia] inertæ Vulg. Inertis apud Ciceronem: ego,ignauæ.

144 *ferum ferium*] torum ferium.alij, ferùum sæuum.

148 *baculo*]bacillo.Turneb.29.aduers.17.

149 *Valde*] non valde.

Non]Nec.

τὸ σὸν κράνος] *ὁ πλὴν* I. quam ὁ πολὺς ἄνθρωπος Turneb. 29. aduers. 17. quam *τὸ σὸν κράνος*, id est, quàm tua hæc galea. Andabatam enim hîc alloquitur eo sensu. Aurum non minus exercet oculos, quàm tua hæc galea. Certè Andabatæ pugnabant ex equis, galea, fronte,oculisque tecti.Lips.2 Saturnal.

151 *nam vt arquatus,&c.*] Nam vt arquatus,&,quæ non sunt,& quæ sunt,lutea videatur,&c. Turneb.29.aduers.17.

Animos] animum.

162 *catulo*] catulus, est vinculi genus.vide Festum in Catulus.

164 *Iuuenis*]id est equitatio. quæ inscriptio facit, vt quod mox legitur, Apollonium ita excutiant, quia nihil habebat,referam ad Censoriam illam notam,cuius meminit Gellius 4. cap. 20. qua P. Scipio Nasica, & M. Pompilius censores equitem quendam in ærarios retulerunt, quod ipsi vberrimo & habilissimo equus strigosus & malè habitus esset: & fortasse pro quia nihil habebat,hîc legi potest, quia nimis strigosum equum habebat.

170 *impertit, fleuit*]in partibus fient.Iun.

Fleuit facilius]eluit facilius. Eluere est decoquere,substantiam lancinare.

171 *salutem*]populum salute & I.

172 *scripturarius quos nunc Tabularios*] Imò scripturarius erat, qui commentarium scripturæ conficiebat pecoris in pascuis publicis pascentis,& ex singulis capitibus vectigal exigentis, idque scriptura dicebatur.vide Festum in Scriptura, Turn.29.Aduers.17.

publicanum, &c.] Publicanus verò Asiæ, fiam vt scripturarius, Iun. Turneb. 29. aduers.17.

173 *Verspelles*]vide in Mutare.

176 *sibs quod*,si quod.I.

illuuiem]eluuiem T. Eluuiem facere, est egerere cibi reliquias per ventrem.

179 *quonam clam vos eliminat*],quia nam clamore eliminat.

cantabit:istic manet,eliminabo &c.] concauos MS.Cœna.Sosipater,cœna, vos istic manete. I. Concha vos istic manet, eliminabo, &c. Turneb. 29. Aduers. 17. Concha vos manet, id est cœna vobis parata.nam in mensa concha salis poni solebat.

180 *fidere*]sedere.

incoxauisnate] viua te M S.Lincoxaui nates, Fab.

181 *insipui*] Insipaui I.à sipare, quod est iacere:vnde dissipare.

182 *animaduertite*] animo attendite I.

culpam amplisare] culpam applicare.

184 *quàm pugna pilant*] quàm pugnæ pilant.Pal.Pugæ,id est nares: alioqui sermo est hîc de pueris pathicis.

186 *Varro, idem Atti quod Titij*]Varro Atticus Tettix Turneb. 29. Aduers. 17.id est Attica cicada, quam Athenienses gerebant olim, indigenas se indicare volentes. Capillos enim inuoluero comprehensos, citadæ morsu nectabant. Proinde Virgilius, Ergo omnis cano residebat cute capillo, Aurea solemni comptum quoque fibula ritu,Cecropiæ teretı nectebat dente cicadæ.

quid blateras] quid latras.T.d.loco.

Hypobolimæo Rastraria] dixi de huius loci emendatione superius.

tintinnabula] tintinnacula. I. Vtrumque elicitur Glossis. vide notas in Festum in verbo Titinnire.

Albanus] Albanus Lips.mons.

189 *hirnea Pappi dicimus*]Hirnea,I.vel(vt in dictione Expedibo) Vernionibus papa decimus I.alij,papæ legunt.

turgens Verminatur] turgens venter verminatur,id est parturit.

192 *barbaricam pestem*] barbaricum pestem,fortè,restem legendum.adde cap.4.numero 46.infrà.

nauibus] Sabinus. ita legitur malè infrà. c.4.46.

205 *Vernaliter*] verniliter.

206 *Vitabis & maledicto*] vitabili malèdicto.Iun.

207 *Le-*

Digitized by Google

207 *lacrymanter ex habitu*]lacrymante ex habitu.I.

cinnus]à Cinno,concinnare deducit, melius quàm infrà à concinere, vt & Varro 5.de lingua.

concinnabatur]concinebatur I.

concinnare]concinere I.

209 *hanc Deam melius &c.*] Hanc deam Ælius.Seal. in Coniect.Var.Intelligit autem hoc loco Varro,cuius testimonium hic citatur à Nonio, Empandam Deam paganorum quæ & Ceres.de paganalibus paganorum feriis,dixi ad Varronem.

210 *blatis*]In MS.Lacuna est defectus index. itaque potest id substitui,ἀπὸ τοῦ βλάζειν,siue βλάσκειν,aut à balatu.

213 *incursatione*]incursitatione.I.

iuuenem]viuere MS.I.

214 *calcitrones*]calcitronem equum Xenoph.3. ἵππους μαστιζομένους,λακτίζει. hinc mula λακτίζουσα dicitur 19.Eclog.10.c.11.quę in lege 43.ff.de Ædilicio cessum dare dicitur.

horridum miles]horridus miles.I.

non vitabat[non vitabat.Nunc emunt trossuli,nardo nitidi,vulgò,Attico talento,equũ Varro j. Trossulo,numero 240. ita hunc locum coniungunt.

221 *Varro Marcipore*] Marcipore Satyra Varronis, in qua de seruitute & herili imperio, de numero seruorum enormi, de dominorum immanitate & sæuitia in seruos differebat.

nubes]vide j.cap.6. Meridiem.

æquali] æquali. Turneb. 29.aduers.17. numero 221.Porrò Turneb.29.aduers.17.ita legit,Ventique ab axe se eruperant frigidi.

222 *Ventique*]vide j. numero 221.

223 *spatula*] spatale I. Turneb.29.aduers. 17.quo vocabulo luxus & voluptas notatur.

225 *febris proprietatem &c.*]Lipsius ita legit, sublato glossemate: Febris proprietatem Varrò Andabatis aperiendam putat,idque cum.

candorem]caldorem.I.

228 *praparat*]proferat.I.

229 *Endæmonibus &c.*] Endymionibus. Quare si in somniũ recideris, & ἀπ' εὐδήσων I. alij legũt Endæmonibus: alij Eumenidib. Cæterùm hunc locum Turn.29.adu.17.ita emendat, Quæ res,si in somnum recideris, ἐς ὕδου πάλιν eris,iterum experrectus.Alij,Quę res si in somnium.

233 *reponam*]respondeat I.

234 *taciturus*]tacitus I.

Taximuſos is] taxim vxoris I.Turneb.29. aduers.17. vt sit tetrameter, & ita in Taxim. infrà id est sensu tangendo potest & ita legi, Nouos maritos tacitus taxim vxoris soluebat cingulum. vide Festum in Cingulo, & Cinxiæ.

filicernium]vide Festum in Silicernium.

exequiati laude] execti: cum laude, I exequiati laute Lips.exequiati cum Lauso, Palmer.& Guil.3.Verisim.12.hinc illudPlauti,Thetis quoque etiam lamentando lausum fecit filio.Tria enim præcipua in funere,exequiæ, lausum siue lestum,& filicernium.

236 *lapidibus*]Lapiditus.

ἐπαίνησαι &c.] ἐπὶ ἐπαίνῃσαι Edones Romani.vt verba intendant annonam I.Est autem Homericum hemistichium, intendere annonam & vexare I.annonam adtemptare. 6. ff. de extraordinariis criminibus. alij pro intendant,legunt incendant.

239 *parochus*]vide quæ scripsi ad l.munerum 18.& l.honorem 16. ff. de muneribus & honoribus.

hoc schemate enim Græcè]hoc χῆμα enim Græcè.

240 *nunc emunt*]dixi suprà numero 214.

241 *calumnia*] Grillum I. vide infrà Ericium.

242 *Varro i ἐξευλῆς Tuam fidem*] Varro: ἐξευλῆς tuam fidem. Est autem nomen Menippeæ Varronis, cui frequentissimum fuit Satyras prouerbialibus aut vulgaribus Titulis præscribere.

tutamus]tutatus I.

Hac propter]hoc propter.

244 *cùm videre volunt in mari tinnos*) vnde δονοκόποι.

non inani]ἀμφὶ sonitus.I.

sonitu matris deum tanimus] sonitus matri deum tonimus Tibinnos scemnici M S. Fab.

246 *tibinos à tibiis modos*) Insani legendum Insanitas: nec enim Nonius hoc loco Tibinnos exponit, sed insanitatem: id quod euidentiùs fit, infrà in dictione Insanitas,vbi hæc eadem verba habentur. Estque alioqui solenne Nonio, dictiones easdem diuersis locis plerunque interpretari. vide Fab.

apage in directum]in derectum. sic infrà Festum in Derectum. aliàs dierecti, crucifixi.

347 *vetera*)veterina.I.

melodinis tonos lyram) μελῳδεῖν ἄντικα lyra, Iun.vel ἄγραις I. melodinis, ἵνας λύρας. Turn. 29. aduers. 17. μελῳδεῖν πὶς ἵνας λύρας Canterus.

251 δοτὸ τῆς ἴω) δοτὸ τῆς ἰοῦς.

Homerus)Iliad.ϕ.

Homerus)Iliad.ξ.

Κύμα τόσον) κύματος.T.

257 *ita enim carnificis*)Ii enim: vel isti enim carnificis officium antiquitus fungebãtur Lips.23.Elect.

258 *Maximi*]maxime I.

260 *comeate*]communitate I.

praterquam]absque I.

261 *humidiore*]humido.

262 *aquilo*]Aquilino. vide 3.Agel.28.

263 *cognitionem*] consitionem M S. Constitutionem.I.consitionem. Turneb. 29.aduerſ.19. Sic Cicero institiones stellarum dixit, in Tuſcul. Græci στησιμὸν, Stationem Astrologi, cùm astra stare videntur, appellant.

264 *bidental*]vide Festum.

quòd bina pecudes immolentur] vide 16. Agell.6.

267 *Receptitium*]Reteptiuum.

268 *coniectaneus*]conlectaneis.I.

distractore]distractore I.

273 *culinam*]colinam M S. adde Festum in Culina.

Coquinam]non coquinam Lipſ.

qua finis est & antica & postica] qua fini sit antica & postica.Palm.

274 *Vixerint*]vixent MS.pro vixissent.

Curium]Lucillius I.ita legendũ ex Lactantij testimonio.

priusquam infans esses facinus] priusquam infans,facinus Lipſ. id est infandum.

Vescuntur tus]vide infrà Vescor, vbi hic locus rectè habet & explicatur.

aliquis]aliquid I.

philosophus[Philosophis I.

suppetit ac]suppeditat aut I.

276 *quod plurimum vestium fumant*]quod plurimum vestium fuant.

farcinatricis]Sacrinatrices.I.

machinis]id est pergulis in quibus farcinatrices opus faciebant, non Mineruæ modò, sed & Veneris.

277 *schemis*] Scenis.I.Schemis.Turneb. 29. Aduerſ.19.Latini etiam dicunt Schema & ita legendum apud Tranquil. in Tiber. v. 43.

cinaedon,Laconicon] cinædologon Nicona I.Turneb.29.Aduerſ.19.Cinædologi qui sint, vide apud Athenæum 14.c.7.

alio &c.] salio in genere sunt ludij velites, Galli Pal.

278 *quo suam quisque sententiam*]quo sententiam quisque senator Lipſ.

279 *tum*)Tamen I.

280 *quod assint iis quos nutriant*] melius fortasse à Græco κῆδω.vide Eustath.

281 *Nixis*] enixisque. I.enixis. Turneb. 29. Aduerſ. 19. A nixis Lipſ. eo sensu : enixæ à Nixiis Diuis. de quibus vide Fest. in Nixi Di.

præsunt]præcunt.

282 *remulcare trahit*] remulcat I.id est se mulcò trahit.

283 *Romanus præcipitatis*]Romanis præcipitatis.Scal.

Voluit]voluit.I.

284 *neque fossas aut bellum*]neque fossas aut vallum.

285 *armant*] alij armati,alij armant.

286 *metus &c.*)menis.MS. mentis.I.mœnus propriè id ab Nasica traditum vt sine metu videretur, primò antè testudinem constitit,vel cui mœnus propriè id ab Sura traditum Pal.Is enim sub Sylla res gessit. Mœnus valet munus.

288 *Adolere*]vide supra c.4.dixi etiam ad Varronem 4.vide Victu.

& aucta ætate] & aut ætate, aut aliqua. Lipſ.

289 *accensiti*] Accersiti,I.Turneb.29.Aduerſ. 19.Accersiti,deputati.

293 *Ecclesiam*] Varro Ecclesia Scal.vt sit titulus Comœdiæ: M S.alij legunt, Varro è culina.

Arcam] aream f. arctam Turneb. 29. aduerſ.19.

295 *Cinnus*]vide j.Concinnare.

298 *Canina secundaria*]vide Lactant.6.

299 *Medisdiem*]vide Varronẽ 4.de ling.

230 *dictum*]dictum.

302 *Sannones*]verisimile est Italicos Zanni inde esse.

Quid porrò)quid enim potest.I.

est]esse.I.

303 *libro primo*]cap.10.

libro primo]cap.23.& 32.

304 *Vellantur &c.*]legantur:Cætera quæ velluntur è terra,neque subserantur,quod ita agi I.

305 *libro primo*]cap.19.

stiriam facit]striam vocat, facit MS.striam vocat.I.

seges]secus I.

prosciss as cossigerare]id est in coram aggerare.Turn.29.aduerſ.19. M S.Possigerare.alij ita legunt, prosit aggerare. I. Cossimgitare, Scal.in Fest.

deruere]diruere MS.diribere I.

307 *libro primo*]cap.31.à quo abest ad Vesperi.

310 *Homerus πολλὰ &c.*] Hesiod. πολλὰ βέλτερα κέλευθα.I. Ἡσίοδ' ἐξ οὗ ἐδίδαξεν. Turne.

311 *conuentum*]conuentu.I.

313 *mihi*]mihi sed auctoritates I

315 *cùm introrsum locaretur*)cùm introrsum locaretur. Turnebus 29.Aduerſ. 19. Lipſ.

terebratum quidem pertundo] Terebratu quidem pertundis,Turneb. d. loco.

315 *in qua directa quatuor*] sic in castris & coloniis capiendis & agris assignandis groma ponebatur in tetrantem antica & postica linea se inuicem ad angulos rectos intersecãtibus.v.Suidam,Polyb.Turn.29. Aduer.39.

est autem groma]Gromam vocat Festus,

qua flexa] qua fixæ I.

Digitized by Google

319 *Fulguratores, &c.*) Fulguratores vt exstipices & aruspices l. Turneb. 27. Aduers. 19.

Inspectores] suspectores l.

321 *Pastus quod esset pascere dicebant*] pastus quod esset, pascere dicebant, Turn. d. l.

Esset] esse l.

323 *Quasi è vicis locum*) quasi è vicis loqui quia, &c. & post pro cauilletur, cauillentur. Lips. Sic Festus, conuicium à vicis.

324 *Prolubium est patere amicitiam & fidem*] prolubium est libido: prolubium est petere, &c. Lips.

Nouius] Nœuius l.

Veneri] Veneris l.

325 *pro repetitu, vel accessu*] pro impetu, ingressu, incursu, Turneb.

327 *Nouis: vnde florent, &c.*] Nobis vnde ferent fructus, vitæque propagmen l.

328 *Paccuuius Atalanta*) Paccuuius Tantalo Scal.

canterem ipsum pragradat Parthenorem] cãpterem ipsum prægradat Parthenoré Turn. 29. aduers. 19. Campter, flexum in curriculis. Campterem ipsum, Iam prægreditur Parthenopeum. Scal. 4. de lingua. In manuscriptis Iunij Canceremlegitur. Ipse verò Iun. legebat carcerem, vel vt in aliis MMS. Canceremprocancello.

Nauius] Agrypnuntibus: vt Boethuntibus l. *Surrouuerit*, Turneb. 29. Aduers. 19.

330 *Alcion, &c.*] Altion hunc genuit, l.

331 *Musarchus*] Mesarchus l.

333 *columna Mæniana*] colũna Mœnia Turneb. 29. aduers. 19. alij Mæuiana.

339 *dente fabres*] dente faber l.

Quid mirum &c.] Quid mirum? ex agri, Turn. 29. aduers. 19.

340 *Deinde Naniam cantari*] v. Principium huius sententiæ infrà in Nœnia, numero 594. cap. 2.

Cantari] Cantoris MS. & malè.

340 *Ludis fricas*] ludis trias præficas. Idem l. in MS. malè ludis trigas.

341 *Parectato*] parectati, Scal. parectatos & chlamydes Turneb. 29. aduers. 19.

342 *Tunc marcus Praco*] Tũc Marcius Prætor. Lips. quid enim præconi cum cura belli

Idem: Adsiduo neminem vindicem] Idem Adsiduo neminem vindicem nisi adsiduum esse voluerunt. Turn. 29. aduers. 19.

In Caput II.

1 *Vinum*] vinum Fab. V.

Cato] capto MS. Capito l.

2 *Delegato signinum redeuntis*] legatos Signiam redeuntes, alij legatos Igunium redeũtes, Turn. id oppidum Eugubium.

5 *Adhamauerunt*] vide Ciceronem 4. epist. 2.

8 *Hero filius Diogenis*] Herophilus Διογένης. Ego nihil mutandum censeo, vt mox dicam.

è Ventre aquam mittit] ventris aquam mittit, ita emendo, An hoc præstas hero, filij Diogenis, quod illi ex vtro aquam mittis? An hoc te iactas?

9 *Merces pro eo quod dicitur admissum*] hoc innuit, equimentum mercedem esse, quod pro admissura qui pensitent, vt sequens exẽplum Varronis ostendit.

10 *Nihil sunt Musa, &c.*) Nihil sunt Musę policis vestræ, quas ærifice duxti, ita legitur infrà capite 4. numero 130. in Ducere. Ærificere est ex ære ducere: Policis *manuũ* vel *ἰμανταμῆς*. Lips. ita legit, Nihil sunt Musę Polyclis, vestis quam artifice duxit: aliâs quasi çrifice dixit. Puto à Varrone, id innui, nihil ad sapientiam facere, cupiditatem illam imaginum & statuarum comparandarũ: sed potius in seipsum descendendum; hæc enim verba ex Poemate Varronis, cui titulus γνῶθι σεαυτόν. Porro ærifice ita dictum, vt apud Cicer. regifice.

11 *In Astraba*] Fabulæ nomen à dossuario iumento. vti & nomen refert.

12 *in primo*] cophino l. ex Agellio.

14 *Ad se vnum esse, &c.*] asse vinum, asse pulmentarium.

Secundas] [Victor. 10. Var. 13. sed edas, & ita infrà in Necessitudo.

Quo natura] quo naturæ aurigatur necessitudo, Muret.

22 *Inani tetrachordo mensem*] in anni tetrachordo mẽsem Turnebus. in anni retrachordo mensem. v. Iunium c. 3. de anno. Eleganter Varro quatuor anni tempora à musico instrumenta ducta similitudine, anni tetrachordõ appellauit.

Cape hanc caducam &c.] cape hanc caducam Liberi mollem dapem. De fronde Bromiæ autumitatis vuidam Scal. in Coniect. Varr.

Nauali Etesia] Nauales Eteſiæ vel Niuales Lips.

23 *Varro Prometheo libro primo, Humanam quandam*] Varro Meteoris libro primo rerum humanarum.

humanam quandam gentem stirps inquit, &c.] Humanarum: Quandam conquit MS. concoquit l. Humanæ; quandam stirps gentem concoquit frigus calori atque humori aritudinem misceens Scal. 4. de lingua.

24 *Varro pro Callio vel Fundano*] Varro Gallo Fundanio, de Admirandis Scal.

Vinum quod ibi natum sit] id est in Corynia loco Achaiæ, quam vt suspicari licet, nominarat. v. Theophr. 9. Plinium lib. 14. Victor. 7. Var. 1.

25 *ἀπὸ τοῦ σύμπεσεῖν*) *ἀπὸ τοῦ ἰυπαίειν*. Turn. Satyræ Varronianæ nomen.

26 *Gerum*]Viri.

28 *Varro* Ἰχὼ οὖν ὑπὸ θεῖ τέγος: *Leges ruinæ &c.*] Varr. Ἰχὼ τέγος θεῖ ἰχῶν. Teges ruina ſubiacentem ne ſub dio ambeſſet algus dentientem frigore, Scal.

nam tam]Nautam.

manus]manus.

algóque]algúque.

29 *Aetatem pro ſepe*] ita quoque vſurpatur à Terentio, Eunucho & Heaut.

Libanum vt]Libanum qui.

31 *paullo da adſimile*]Pullo da, ille ſimul aſſulatim viſcere.

32 *Ibi anxitudo*]vbi anxitudo.

34 *Affigere*]Affligere.

36 *fers*]ſert.

39 *ad ſeſe*]adeſſe.

40 *Vel poſteros*]vel improſperos.

42 *Hæc eſt ratio*)hæc eſt ratio, peruerſa æra, ſumma, Turneb. Æra, in rationibus ſubducendis, ſingula capita veteres vocabant: nam ad aſſem, rationes putare ſolebant: & capita æris mutis numeris notabant. Cicero in Hortenſio, Si æra ſingula probaſti.

45 *Hinc licet*]hinc ilicet.

Anus rurſum ad Armillam] id eſt ad ingenium redit. Citatur hoc prouerbium ab Apuleio libro 6. & 9. vide Feſtum in Armillum.

49 *Dij maluerint*] meliora Dij mihi nuerint MS. I. Dij monerint. Idem.

Dij monuerint]diminuerint MS.

Iſtam]ſtanc.

50 *Effugiam*]effugiam. I. alij efficiam.

55 *Anima mater*]animam ether Turneb. & ita apud Varronem 4. de lingua.

56 *Mortalibus*]mortalis, I.

58 *Varro cave canem*] id ianuis inſcribi, veteribus mos. vide Nonium infrà numero 647. Petron. in Satyr. Ariſtoph. in Lyceſtrat. adde l. 40. l. 41 l. 42. ff. de Ædilicio.

59 *Nunquid abſcondiſſe*]nunc quid abſcondidiſti.

60 *Attigit*] contingit. Attigas, contigas.

61 *Quid ſit*]Quid ſit, ſeditio. tabétne.

62 *perricerent*]proiecerunt Turneb. proiecerit MS.

70 *alij vocibus*]Muſicis I.

in conuiuiis]v Ciceronem 2. Tuſcul.

73 *Betere &c.*]Betere eſt ire, Varr. τὸ πορεύεσθαι βαδίζειν, ἀπὸ βαδισμοῦ. Nos multos, quod parere ea non poterat mulier, foras betere iuſſit. Pac. Nyptris, Vos hinc defenſum patriam in pugnam betite. Idé Medo, Si recte pergit iter, tunc ſi ire conor, prohibet betere I. Aſſa non multò poſt quòd ea non poteſt parere mulier, eam betere foras iuſſit, Scal. in Coniect. A ſe annos multos quòd ea parere non poterat mulier, eá betere foras iuſſit, Muret. Nonius refert videtur verba Verr. ad Sp. Carutilium, qui primus Romæ diuortium fecit, de quo v. 2. Valer. l. 4. Gell. 3. & 17. cap. vlt. adde l. vitricus 60. in fin. ff. de donationibus inter vir. & vxor.

Varro Aſſanus)Varro τῶν παρὰ τοῖς πάλαι, vt ſuprà.

tam ſi] tam ſi.

74 *ad alterum*]adulterium.

76 *addamus*]condamus.

79 *Cæcilius hymnide ſine*]Hymnibus Deſine V. malè. Eſt autem Hymnis fabula Menãdri, quam Latinã fecit Cæcilius, cuius teſtimonio vtitur Cicero 2. de finibus.

inermus]inermis.

80 *reboant*]rebount.

dominum]colorum.

81 *delime bipennis, &c.*] delimat bipenni Velleius Paterculus I. ex MS. vt Leius Paterculus. Palmerius ita leg. t, Delimat bipennes velis paſſis ſeruaculus. Delimare eſt obliquare, obtorquere. Seruaculus gubernator. Scaliger verò ita, Delumbe pennis. fortaſſe ita legendum, delimatur pennis vt leuis paſſerculus: vt videatur Varro in ſua Marcipore ſegnitiam dominorum in ſeruos depingere.

annos &c.]At nobis caduci naufragi, vt Ciconiæ. Quarum bipennis fulminis plumas vapor, Peruſſit, alte moeſti in terram decidimus I.

83 *Varro lege Menia*]lege Menia diximus.

metamelos inconſtantia filius] quem etiam pœnitet, is à conſtantia cecidit.

85 *non defuit*]defuit, Plaut. Moſtellaria decet me amare, & te bubulcitare MS. Fab.

92 *Bura*)Burã, Fab.

in arvo]in agro.

94 *lanigera*]lanigenæ. I.

bucerique]buceræque I.

Cælius]Cecilius. I.

97 *potionem poſitam parvulorum*] potionem vocitant paruuli Fab.

docent]vocent.

cum Vinulentus diceret, Vini buas deſignauit.) Cùm vinulentas diſceret, vini vuas deſignauit. v. Vinibibas deſignauit Bong. Planè nihil mutandum cenſeo, neque Vini vuas, neque Vinibibas, cùm dictionem Buas Nonius hîc velit interpretari.

98 *qui te plus*]qui pote. v. Iuniũ 6. Anim. 19.

nutrire]intritæ.

comeſt]comes.

commenducatur]commandueatur.

102 *turba*]turbæ.

103 *patrem*]partem.

108 *pingentis cælum*] pigmentis cœlum.

compoſitis]contemptitij.

109 *commiſtilis*]miſtilis.

110 *plauta*) plauda. plauta vna eſt pedibus carioſis menſa libauit. adde Feſtum in Ploti.

menſalibauo

Digitized by Google

mensulibamo] mens elephanti I. vel mensu elephanti, vt vel stupidam vel molem corporis insinuet.

112 *Promiscaris meis*] promis carus meis, I. Promiscam Scal. dum vixi, Promisca is me meis in cortibus pauit Palm. id est promiscuè me pauit: vel ita, dum vixi, Promus caris mei. Promus, id est liberalis.

in propatulo] in loco.

113 *opicillum*] inops villum.

Se] è.

114 *petisset*] Pæti, set cura I.

119 *pater copem causa rem facit*] pater capẽ cassum facit, vel casnarem facit, Palm. ego ita lego: Te quidem enim iam pater copem cum sua re facit. Copem, id est heredem. Sũt enim verba Turpilej in Epiclero, seu de hæreditate. Copis nihil aliud quàm copiosus.

120 *te honestet*] dehonestet.

duxeris] dixeris.

121 *fidicinis*] Phenissis: quidve Adrastio. I.

122 *Pro industria me te regem, &c.*] pro industriam te MS. proin Dryante rege prognatum patrem, &c.

Aeneum] en eum.

125 *Accius Engona*] Accius Antigona.

127 *gratia ea est*] grata ea est.

si me esse, &c.] si med esse eodem letho, Conqueritur Antigone quòd non eodem letho data esset comes patri Agamemnoni ab Aegysto, vt comitare sit comitem mittere. Est qui ita legit, eodem lecto cobitasset patri. Sic apud Plautum in Curcull. cubitare cum viris.

132 *in quibus*] In queis Libyssa citrus faciis.

fasca] v. infrà faseæ.

136 *carnales sedules*] Casnares senes. I. ex M S. Carnales se. Nam Casnar Oscè, senem significat Varroni 6. & Festo, Scalig. in Coniectan. Varronis ita legit. Casnares seniles Varro sexagesimo. vix ecfatus erat cum more maiorem vltro Casnares accipiunt de ponte in Tiberim deturbant senibus crassis. heu muli, non videmus quid faciant. Nam quis patrem nunc decem annos non modò aufert, seu tollit, nisi venenoꝰ alludit autem Varro ad Vetus Prouerbium, Sexagenarios de ponte, vnde & depontani. Ab eo inscripta est Satyra Sexagesimus. Hoc etiam fieri in Ceone insula, testis est Menander. v. Strabonem, Stephanum, Aelian. dixi ad Festum in Sexagenarios.

Vix & fatus] vix ecfatus, vel vix hæc fatus. I.

137 *homile, &c.*] homuli M heu muli non videmus quid faciant. sic Catullus, mule, nihil sentis.

141 *lignantur*] Plaut. Captiuis, Num lignatum mittimur?

Calus] Q. Claudius. vide 17. Agell. 2.

142 *architecto omnes*] Architecti omnes.

144 *lentum genus*] lentium genus. V. leti omne genus cognominatio. morborum cognomen est vel cognomine est Lipsi.

galeare] calcare MS.

147 *trogimus calix*] Terginocalix I. à tergendis & exsiccandis calicibus. alij Terginocalix.

sed hæc] sed hi. M S. I.

Pacuuius, &c.] Pacc. discipulus is bicorporis cluit. Ennius, Musarum Pompilius cludo I.

148 *cibicidæ*] cibicidæ, edones. Glossis Ciuicida σκηνοβάται. vbi manifestè legendum σιτοβάται.

149 *me ruperint*] ruperim. I.

150 *quam*] quanti. I.

Macanis) Magonis. I.

152 *communitum*] commonitum. I.

153 *in laterem*) fila tenerem.

157 *repelli*] refelli. alij repefalli.

adfinem esse] adfines esse.

ii ego] iis ego. I.

159 *Cæcilius Peribœa*] Cæcilius Hypobolimæa. Rastraria.

dum abeam, &c.] dum habeat, tum amet, vbi nihil habeat, alium quæstum cœpiat. I. dum abeam quoquam.

160 *aqua*] atque. I.

161 *decet*) docet. I.

164 *concalluit*] concaluit.

165 *extemplo*] exemplo S.

egisti] Aegisti I.

166 *Thyeste*] Titthe. I.

167 *congerminati*) congermani.

168 *annalium: Peranna*] Anna, Perenna.

171 *scinde Vnam*] scinde inam. Pal. idem, quod alibi dixit Valerius cædere hillas Petronius diuidere.

172 *& ratione*] Atacinus, vel Serrano. Ne aut I. Et trionem M S. alij Septentrionem.

ista] icta.

133 *cui potestas*] potestas cui. I.

discrepat] discerpat. I.

175 *coniectarium*] coniecturarium: vel consectarium I. consectarium legitur apud Ciceronem.

178 *crebritudinem pro crebritate, &c.*] celebritudinem, &c. pro celeritate. v. Fab.

celeritudinem clandestina celeriter] clandestina celeritudine. Fab.

cogitata dici decet, non explanari] cogitatè dici debent, non explanari. Fab.

Digitized by Google

179 *magni modi*] nitidi. I.

Salluſtius] lib. 1. hiſtoriarum.

180 *auſpicari*] auſpiciari.

182 *Concalſecimus*] calficimur. alij caleſianius. I.

185 *Quadam triſtitia liberari*] quadam triſtitia libiari. Lipſ. Ego verò lego, quadam triſtitia l gari.

188 *cubiculo*] Bucolico. Dormire mallem ſcilicet. Lipſ. hæc verba expungit. Iunius verò legit edormire.

potus] potus. I.

dominus] domi. I.

peregrinantes] peragranti. L.

189 *fore*) ferè. I.

notha] Notha. Victor. 19. Var. 10.

Voluntate comedunt, &c.] voluptate cum edunt. I.

191 *Continuare*] continuare jubet. I.

194 *De re ruſtica lib. 1.*] cap. 14.

Salentinam, Orchitem, Pauſiam, Sergiuam, colmineam] apud Varronem ita legitur, Sallentinam, Orchitem, Poſeam, Sergianam, Colminiam.

195 *Videtur*] videretur. I.

196 *Ad Apollinem*] ad Apollinis.

198 *σὺ λέξεις*] *ſui aſpicias*. & ita Priſcianus libro 3. Satyra autem hæc Varronis erat, de diuerſis dictis & ſententiis diſcrepantiũ Philoſophorum, quos more ſuo inſectabatur.

Exitum ad cælos habent proprium] exitum habent antelos proprium Lipſ. 11. Varro diſputat de finibus bonorum aduerſus Philoſophos.

200 *Varo*] varto M S. Barathro, vel Barbato.

202 *Sador*] ſader. MS. ſudor. I. id eſt abſtergor à balneo. vnde ſudum. alij legnut Sabor. alij Scabor vel Rador. v. Turn. 29. adu. 22.

Subellor] id eſt ſubere defricor. niſi legas ſubellor, id eſt nitorem concilio. alij legunt Suppellor.

pumicor] pumicor I. rectè: pumicis enim vſus leuigando & exterendo corpori expetebatur. Hinc Pumicare Tibullo & Catullo.

203 *deunclus*) deunciatus MS. deruncinatus. I.

208 *debilo homo*] debil homo. Lipſ.

209 *Danaus*) Danais I.

211 *plenus*) Blennus. I. v. Feſtum. Blennúſque annos ruſticus. Palm. id eſt blennus aſinus.

212 *Partis quantam*] parabis tantum.

213 *In molis*] in Scholis, vel in choris I. ſi molis retinemus, videtur hoc velle, ſeruos inter molendum de polenta rapere & inuicem alium alij dare.

Raptim pila, datatim] Tria genera ludendi, datatim (vnde Datatores Plaut. in Curcullione) raptim & expulſim. v. Turnebum 6. Adnerſ. 4.

215 *dulcedine*] dulcitudine.

218 *Deperculaſſere*] depoculaſſere.

decalanticare] decalauticare, alij decalenticare & malè. Decalanticare eſt calanticum detrahere ſeu tegmen capitis muliebre. alij decalanticare. Vlpianus in l. 25. §. 10. ff. de auro. mitræ ſemimitræ, calantica. alij decacauticare. Eſt enim Gloſſ. Cacautica, ὁδὸς ζώνη.

220 *Ad Gitam*] adiutam.

danunt] dant.

221 *Qui det, & de illa*] quippe & de illa peſſimè quàm, Palm. Qui de te & de illa peſſima quam deamas promeres. Scal.

222 *Notonicaſſioni*] Notonicas ioni M S. ἀνωνησίᾳ. I.

223 *Oecubuiſſe*] obbibiſſe.

224 *Thyeſte*] Therſite.

ſimul oppugnare) ſimulare.

226 *patrio exemplo*] Decij ſ. adde huic loco infrà eodem, in Verruncent. num. 895.

deuorabo] deuotabo. M S. quo vocabulo vtitur Cicero in Paradoxis.

227 *hoſteis*) hoſtiis. I.

229 *De magis & valde magis*] mirum igitur pro valde minus accipi apud Feſtum, cum & Gloſſis de magis ſit, σφόδρα.

Rex Cotys, &c.] Rex Cotys ille duos ventos Auſtrum & Aquilonem, nouiſſe aiebat ſolos ſe de magis iſtos, ex nimbo auſtellos, vel nec noſſe putare, nec eſſe putare.

232 *armata dextera*] armati à dextera: vel armati dextra magis magíſque. quo exemplo Plautus Aulularia, plus plúſque minus minúſque.

234 *Sed tibi, &c.*] Hic alius tibi molit, ac.

235 *robore*] ebore. Vul. malè. v. Feſ. in Robũ.

236 *In ſylua currere*] curare M S. Sic Propertius 4. curare paſtorem. Salluſtius curare in agmine. Sed Palmer. legit gurare, idque gyrare ſeu venari. Gloſſis γυρᾶν. Certè in ſylua currere, non diſplicet: nam & Titulus ſatyræ. vnde hic verſus Meleagris ſeu de venatione.

238 *Deſabulare*] defabulare. Scal. 2. Auſon. 31. quod eſt ſtabilem reddere, vt in interpretatione verbi falſus ſit Nonius.

Quam Zeniam] vnámque viam Zenona monuiſſe duce virtute: vel potius. Zenona mœniſ-

. Nam Varro hîc refert Zenonem Stoicũ ſelam virtutem ſufficere ad beatam vitam ſotaſſe. Carneadem non ſufficere ſine bonis puternis aut certè firmiorem reddi.

239 *Vigilabis*] vigilabilis.

242 *Duodeuiceſimo*] duouiceſimo. I.

Duodeuiceſimo] duo & viceſimo. 5. Agell j 4. duodeuiceſimo. I.

243 *Diurnare*] v. 12. Agell. 2.

244 *nerat*]

Digitized by Google

244 *norat*]qui norat,I.

quem nobilem diuinum &c.] Quam nobilem, Dinum lirans Sol, harmoge Quadam gubernans, motibus diis veget. I. Nam apud Aristophanem *dixit* pro Ioue rerum potitur Harmoge verò Eupolidi & Polluci,harmonia: aliter etiam hic locus legitur infrà numero 876. in Veget. pro diuino alij legebant clicium.alij diuum.

249 *dicteria*]vide Macrob.2. Saturnal. 2.

neque orto psalticium] Atque Orthophallicum I. Et ortophallica attulit Psalteria, quibus sonant dicteria.

254 *tãtas etiã optumas*]tãtas & tã opimas.

257 *denasci decrescere*]Varro 4.de lingua vt qui denascitur ignem amittit & frigescit. Glossis Denasci ἀποφύεσθαι.

qua nata sunt in omnia denasci aiunt] exprimit Græcum prouerbium. πᾶν τὸ γηράσκειν ἀφίλητον.

259 *qua ego &c.*]Quia ego hodie extorrem hanc domo faciam, pilatricem pallij, e uallauero pulchre.

261 *atque*]itaque I.

ex officio] ex officio. Plaut. Trucul. Nunquam hoc uno die exefficias opus.

262 *iamque*]iam quod.

dicam)edicam.

esurienti] esuriente.Porrò esurienti leoni ex ore prædam exsculpere,species prouerbij.

263 *auersis*] aduersis I.

270 *nascens & sine modo desistens*] nascens & sine modo existens,Vulg.

272 *nata licet similis*]Natta.similé rationé.

274 *Ventrem*] ventrem.

278 *exite*] excite.

280 *domina*] vide Iunium 6 Animal.10.

281 *Varro fera pareste*] Varro Serapi: Rectè purgatum scito, quum videbis Romæ in foro ante Iani, ad pueros pila expulsim ludere, I. Videtur autem hic locus petitus ex Varronis Eumenidibus:vbi de Serapide multa mentio,vti apparet ĩ.in dictionibus Precãtur & Muras. Fortasse parecte,Est adolescentia.Nam parectatus est Ephebus.

282 *morbiferis operis*] morbifer aer infecti aeris tractus I.

284 *damacrinum &c.*]Damacrino insano equisoni exhibet, is morbi ductibus educet nunquam,I.alij,Damacreno insano.

cocleatum]sceleratum I.coleatum scal.

288 *qua ducerent loca*]conducerent loco I.Sic infrà Equisones.

293 *elucifacere*]Elucificare,MS.v.10.Agel.17.

294 *exigor*]v.15.Agell.14.

299 *recubuisset*]requieuisset.

300 *donati*]donari.

304 *ac destina*]ac hyeme: quidã ita legũt. alij, de Acdesti hunc locum intelligendum putant,de quo Pausanias in Achaicis,Arnob. 5.aduers.Gentes.

centenario]centonario.

ascendis]conscendis.

306 *ebriacus,&c.*]alij Ebriatus,alij Ebriolatus,ebrius factus.

hilarem]hilariam.

arripiunt]arripiant.

ebriacus]ebriolatus.

307 *exfundere, &c.*] exfundare à fundo euertere.

antipater] Annalium.

310 *pro cibo*] primo MS. Sic ĩ. Sacrificantur.Lipsi.cum primore cibo. hunc locum cõiungit Guilel. cum alio qui infrà in Statilinum c.12.num.56.vbi de DeoFabulino.

nutrici]nutrices.

311 *fortunasse illos*]fortuna se illos.

315 *nostra*]vestra.

316 *falla pro falacia*]pro fallacia, ita lego.Falla quoque significat turrim ligneã:sed hîc ad fallaciam æquè transfertur, vt & illa machina,fabrica sutella.Turn.29.aduers.23.

317 *iners*].

318 *flammis fieri flora*] fimbrijs fieri florida, aliâs exemplum Næuij nihil ad fimbriæ interpretamentum.

322 *Mortalem summum fortuna repente, &c.*] mortalem fortuna repente Reddidit è summo regno,vt famul infimus esset: alij ita emẽdant. Redditus ex summo regno famul vltimus esset. Quid si pro mortalẽ, legamus, cortalem,id est cohortalem,&gregarium,eo sensu: Cortalem summum fortuna repente reddidit,id est fortuna summum reddidit cohortalem ac gregarium,vt summo è rege aut regno,famul optimus esset.

321 *si agron*]syagrion.

sunt)sum,I.

324 *Nouius sane à suo*)Nęuius Dane:suo,I.

luporum exactorem maluanum & fulguritatem arborum)Luporum exactorem Maluanũ V.Luporem exactorem Siluanum.Turn. 29.aduers.23.id est Martem:is enim lupos arcere credebatur.& à Catone ca.18.de re rustica,Mars Siluanus dicitur:alij, tamẽ hunc locum ita emendant,Luporum exactorem Siluanũ & fulguritarum arborum. Grammaticis Syluanus dicitur, πᾶς θεὸς,ὑλαῖος, omnis Deus Syluicola.

327 *Folliculum Lucilius posuit pro corpore*) adde quæ scripsi ad Festum in Folliculare.

329 *hem cuiates*)delendum τὸ,Hem:vel legendum,pro cuiatis,cuiam.

330 *ne matalis fuam*)id est ne castrat' ãi.

Anticile)Anchiale.

331 *perficiendo*)præficiendo.

332 *deuincat, &c.*) Deum Cadmo semel generatum semel affare,I.

334 *mi reliqua fidei,regno,Sabisq; Quirites*) Ea mi Reipublicæ fides regno.

335 *passerinum prandium*) ego ita lego,vt se obiectent frustratim passerinũ prandium,

Lucilius Satyr. &c. Colloquium enim duorũ est in hoc Pomponij Verre. vnus enim alterum exhortatur ad venationem leonum, & qui se in eo genere exercẽant valentes esse ait. alter cum irrisione ita respondet, id quidẽ dici posse. sed tamen in eiusmodi venatione homines se oblectare frustratim discerpendos leonibus, iisque esse veluti passerinum prandium: quasi diceret hoc, deuoratum hominem leoni esse, quod homini passerem seu passerinum prandium: idque videtur prouerbij species.

Satyrarum] Lucillius Satyrarum. Nonius. I.

336 *cras credo hodie nihil*] in morosos & auaros, vel in fictos amicos intempestiue se excusantes inuectum fuisse Varronem in hac Satyra. verisimile est.

Non habere, &c.] habere & non habere fastidiliter habere, v. j. Mutabiliter: auet habere & non habere, Pal.

340 *fieri instia*] fieri initio.

foro] è foro.

ex pinu ablata] ex spina alba, Iunius: ex spinu, Scal.

Vt] vti, Scal.

afferret] coniunge cap. 4. infrà Fœlix.

341 *flauissas*] fauissas Festus appellat, vbi de ea re dixi & apud Varronem.

quintum] v. 2. Agell. 10.

Latinè] Latinos.

eas] eos.

343 *Calius*] Claudius, adde 12. Gell. 2.

Nouius] Næuius.

344 *tum*] tam.

347 *ferabite*] fera vite, Turn. 29. aduers. 23. Scal. in 4. de lingua. Nec audiendi sunt qui in suis thesauris Ferabire, pro agresti sumi apud veteres scripserunt.

myrtetis] murtetis.

350 *frons pro fronde*] fros pro fronde. ita Charisius. alioquin stulta inculcatio frõdis à Nonio affertur. Lips. Sic pos pro ponte, mos pro monte.

354 *Adpol &c.*] Æpol, ego cui.

ego neque florem, neque flores Vola mihi] Tria sunt in vino, Flos, flor. vinum. Flores sunt fecer, quòd in fece sunt, flocci & panni, vnde Persius pannosam fecem vocat, Turnebus 29. aduers. 23.

355 *incerni*] linicere.

356 *suis*] suis.

357 *ad honorem*] ob honorem.

358 *Nec grandire*] chorus apud Sophoclẽ in Oedipode, v. Victor. 15. Var. 10.

360 *grauedinosi*] granidinosi.

361 *mei ἐξαγωγαὶ*] *mei χωρισμοὶ*. Scal. Auf. lect. 18.

ligneo ab homine isto &c.] ligneę finare molet ab homine isto. Vulgata hæc est lectio mirè deformata. fortasse ita legendũ est, quibus ambulare solent homines, qui in viis agitant, Varro: sic illi animi nostri sunt grallę: crura ac pedes nostri cessia, re ἀναιμὶ, sed ab animo mouentur: Palmerius verò ita legit, Grallæ sunt fustes, queis innituntur grallatores, qui gradiuntur grallis, quæ sunt perticæ ligneæ in arena & ab homine, qui instar, agitantur. Varro mulum muli scabunt *mei ἐξαγωγαὶ*, sigilla animi nostri sunt, grallæ: crura ac pedes nostri, cissia, re ἀναιμὶ, sed ab animo mouentur. Sigilla vocare videtur *μυρμηκιὰν, minimam*. vt est apud Petroniũ larua argentea. Horatius, Duceris vt neruis alienis mobile lignum. Muretus 13. Var. 19. in hunc modum legit, Grallatores qui gradiuntur grallis quæ sunt perticæ ligneæ: sed ab homine qui iis stat agitantur, sic illi animi nostri sunt: grallæ, crura ac pedes nostri: ex se ἀναιμὶ, sed ab animo mouentur. Scal. verò in Cõiectan. ita Grallatores sunt callobathrarij vel καλοβάθραι. Grallæ enim sunt fustes qui innituntur, Varro Mutuum muli scabunt *mei χωρισμοὶ*, Grallatores qui gradiũtur, perticæ sunt ligneæ, Ab hominis quoque vi istæ agitantur. Sic illi animi nostri sunt colla crura, ac pedes nostri etiam ἀναιμὶ, sed ab animo mouentur, γύμνοι à Græcis dicebantur.

366 *facis ne dubitem*] Ne dubitem, Guil. Bitere & Bitare est ire.

demisa] Demi, à I.

367 *sparsi globis*] sparsi alij globis.

368 *puerum mulieri præstare*] seperandum hoc scholion Marcelli à Poetæ Nonij verbis, Nemo scit.

Fustium] Fufium. Sic apud Dionem Φούφιος.

quintiporis] Quintipor significat Q filius. Eadem forma dicitur Marcipor Publipor. Porcipor: Porro hic locus ita legitur à quibusdam, Quintiporis Clodiani feriæ, ac poemata gargaridans dices, ô fortuna, ô fors fortuna, quantis commoditatibus hunc diem: idq. ita esse euincet locus qui j. e. s. nu. re. in fi.

clodiani] clodicant MS, Clodiani. Scalig. 4. de lingua.

373 *absolutis*) obuestis MS. absoluistis, I.

375 *ad quem herpestica*] atque herpos ita. I.

Gemiũ suũ defrudet] Sic Terẽ. in Phormione.

Varro mei ἐξαγωγὰς Varr. hac Satyr. disputare videtur aduersus eos Philosophos qui ægritudine aut cura aliqua oppressi, vel vt cũ Iurisconsulto loquar, in l. 6. §. 8. ff. de iniusto, iactatione sibi mortem conscisceebant.

377 *genua*] Gemie MS. lego gumiæ vt apud Fest. in Ingluuies. (improbæ, ineptæ.

quod] ita q[uæ] u veniunt illæ gumiæ, vetulæ,

illa vetula] illi æ. MS. illepidæ.

383 *vt*] qui esset vt.

384 *egredere*] aggredere.

386 *Varro cum illo*] Varro in Eumenidib[us].

Vento &c.] aduẽto vel ventito, video Gallorum

Digitized by Google

rum in templo frequentia,qui dum eſſet,iam hora,deam adlatam,imponerent ædis ſigno: ſic deam gallantes vario retinebant ſtudio, I. *ſtudio eodem. Nam , &c.*] ſtudio eodem. Nam quæ vetuſtas.

Venuſtas]vetuſtas,MS.Fab.

389 *gramia*]gramiæ.

390 *gigeria ſunt*] gigeriæ ſunt. Scal. in Feſt.in Gigeria.

394 *hora iuuentutis dea*] eadem & iuuentus:dixi ad Feſtum in Iuuentus.

395 *dauunt*]duint.

396 *Vehutos,&c.*]vehutos.

Hippocampus macter] Næuius ſireno Circes Delphino.MS.inclytos hippocampos mactar,Næuius Sirene. igitur Delphino I.ὑχ ὑ-νυς *ἰπποκάμπους τὸ πάλαι.*(Scalig. 4. de lingua. multa enim ſunt huiuſmodi apparentia in aere(Sirenes citis delphino iunctis vehiculis, hippocampiſque aſperis. adde quæ ſcripſi ad c.4.in Luſtrare.

hippocampus] hippocampos.adde Feſtum in Cappas,vbi emendandum campas.

hippocampi elephantos camillos] hippocampe-lephante camillos,Scalig.ita legit.

398 *producta*]producte:alij producte.

399 *ſine*]eo.bibe.

403 *nano an horno*] annuo an horno I.anno an horno,Scal.

abſtuleris]abſtineris.

inſcribit , &c.] inſcribi T.Scantius horno per Dionyſia: quod ea die mea erat præbitio in ianua. Caue canem, caue canem,Scalig.in 4.Propert. ita hunc locum iungit alteri Varronis, qui ſ. numero 647. in voce Præbitio. Porro anno & horno aduerbia ſunt: vnde Annotinus & hornus. quod de cane dixit,idem apud Petronium. Non longè,inquit ab hoſtiarij cella canis ingens , catena vinctus in pariete eras pictus, ſupérque quadrata litera ſcriptum , Caue canem,caue canem.adde ſ.Albicatur numero 58.

inſcribit]irrepſit.

404 *Vesum*]noctem.

exerceo]coercuero,Fab.

405 *hoſtire , offendere, &c.*]hoſtire,defendere, cedere: Pacuuius Erotopegniõ lib.2. Hunc quod.

Voluntatem]voluptatem.

413 *infirmitatem*]infirmitatem.

417 *animalium*]animantium.

Hic implicabatur caput fatear] huic implicabatur caput faſceo.

422 *exſulatum*] exſolati.

mediaſtinum]mediaſtrinum.

me]me.

426 *ſeruitati*]ſeruituti.

427 *gignatam*]ignotam.

Tam tam potiuntur frugum] aut iam pociuntur frugum. Frugum dixit pro Phrygũ.

428 *Naeuius*]Ennius.

430 *matre mea iure factũ ancilas*]mater me eiutas , aſtu incitas, genitorem iniuſtum approbas: vel matrem eieras, aſtu incitas: vel mater mea iure factum incilas. quo loco Aſtu vrbem ſignificat,vt apud Terentium Eunucho.

435 *tolerari*]tolerare,ita apud Terentium, tolerabilis qui poſſit tolerare.

437 *denique*]deinque,I.hi verſus repetuntur infrà numero 700.

Varro Manio]Feſt.in Vaſtum:id tribuit Pacuuio, quemadmodum & infrà.num.769.

ac periret)aſperum V.

ſquale ſcabieque , &c.] ſcabie illuuie I.alij, ſquale , atq.ſcabieq.apud Feſt.in Vaſtũ,Quales ſcabres quod inculta vaſtitudine & ita legitur ſ.c.2.in Vaſtitudinem. 891.Quales ſcabres quam inculta vaſtitudine:infrà,numero 761.ita legitur hic locus , Ager derelinqueretur.ac periret ſquale ſcabréque, illuuie ac vaſtitudine:aliter etiam c.1.& 5.num.769.

inualuicie, improſundie] inualentia,imperfundie.V.alij inualnitie.

ſqualitate,&c.]ſqualitate ſumma ac ſcabie ſumma,in re ſumma.

439 *Baſſus*]craſſus.

442 *Nonis dictis*]nobis dictis.

445 *namque huic muenio.&c.*]namque venio hue vt mea ope.opes.Troiæ integrem I.

447 *Rhodienſis eſt*]Rhodienſis ſt.

liber eſſem,&c.] libera eſſem iam diu,ſi habuiſſem,ingenio iſtoc coamatores mihi.

430 *inſanus valde*]n valde,expungendum videtur.

451 *obtruncatur*]detruncatur.

458 *iudicatum atque indictum*]iudicatum condemnatum atque addictum MS.

460 *indipiſces*]indepoſces , quod vix admitto. Perit enim alioquin ñ indipiſcere interpretamentum , quod Nonius hîc proponit.

461 *cruſtatos*]incruſtatos.

465 *cupiditatis*]cupidinis.

466 *Culeus*]Q.Claudius v. 17. Agel.2.

inermes in latebras]inermi inlatebras ſese.

467 *in frontem*]in fronte.

468 *impudens*]impudenter.

impuratus]impudicus.

impune]& impuno.

rapitor]rapinator.

470 *perduxit*]produxit.

476 *inficiatores probaſſent*]inficiator probaſſet.

479 *male*]mala.

481 *educantur barbati*] edicuntur barbari.

482 *Lucuns*] Lucuns. Sic & infrà eodem paſſim: & lucunculus pro luculentulus, vide Feſtum in Lucuntere.

Digitized by Google

Bankruptcy—continued.
  Bankrupt's duties—continued.
    to deliver up property, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
    to make discovery, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
    to submit to examination, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Bankrupt's estate, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Bankrupt's property, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Bankrupt's wife, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Bill of sale, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Bonds, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Books, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Certificate, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Chattels, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Commissioners, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Creditors, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Debts, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Deeds, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Discharge, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Dividend, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Estate, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Evidence, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Fraud, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Goods, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Jurisdiction, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Liabilities, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Liens, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Mortgage, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Notice, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Offences, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Order, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Petition, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Power of attorney, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Property, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Proxy, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Punishment, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Receiver, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Registration, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Rules, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Sale, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Solicitor, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Stock, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Trustee, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Vesting order, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Warrant, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Wife, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
  Writ, 2 & 3 El. c. 29, s. 19
Bankruptcy Act, 1869, 32 & 33 Vict. c. 71
  Act of bankruptcy, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Adjudication, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Affidavit, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Appeal, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Arrest, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Assignment, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Bankrupt, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Bankrupt's duties, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
    to deliver up property, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
    to make discovery, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
    to submit to examination, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Bankrupt's estate, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Bankrupt's property, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Bankrupt's wife, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Bill of sale, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Bonds, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Books, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Certificate, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Chattels, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Commissioners, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Creditors, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Debts, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Deeds, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Discharge, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Dividend, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Estate, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Evidence, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Fraud, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Goods, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Jurisdiction, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Liabilities, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Liens, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Mortgage, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Notice, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Offences, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Order, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Petition, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Power of attorney, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Property, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Proxy, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Punishment, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Receiver, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Registration, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Rules, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Sale, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Solicitor, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Stock, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Trustee, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Vesting order, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Warrant, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Wife, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11
  Writ, 32 & 33 Vict. c. 71, s. 11

dixerat,Pauperi melius esse mori,quàm mendicari, quia si moritur, inquit, misericordiam à bonis, si viuit, irrisum à malis consequitur.

542 *an sit quod hic non mertet*) an sint quot hic mertaret.

ea)ita.

546 *Calleci voce*) Gallei voce. Loquitur autem de Gallis.

548 *habet habere, & non habere*)auet auere & non auere,ita lego.

550 *Vermiculata*)vinculata.

ingens)cingens.

555 *sperans ætatem eandem hæc proferre posset mansum ex ore daturum*) sperans ætatem eandem hæc proferre potuisse, & mansum ex ore daturum, &c. Vbi notandum prouerbium,Mansum ex ore dare.

552 *ephebetum, &c.*] Ephebum mulierauit, hic Admecadæ cubile primus polluit: alij ita: ephebum mulierauit ad me accedens adolescentem cubiculum, &c. l. alij,pro ephebeto, effebitum vel effœtum legunt: nisi ita legas, hîc annorum decem adolescenti cubiculum pudoris primus polluit.

553 *Homisia: Atrice vrsum*) conciliatrire visum, ex 7. Agell. 9.

callis)Gallis. Agell. ibidem.

555 *manstus*) manuatus vide 16. Agell. 7.

556 *ἄγαν μιᾶλλον, viduam*) ἄγαν μᾶλλον quam.

557 *Vincor non esse masculum ad rem*) alij ita,Vincor non esse masculum.

Arem] Arem, id est Martem. Sic Plautus in Trucul. Ad legionem bellator clues: at ego in culina Ares. Est autem species Prouerbij, perinde ac si quis diceret,si id probaueris, dabo Martem non esse mansuem ac fortem.

561 *requiescendi*)quiescendi.

condensiores manipulatim) cùm densi in orbes manipulatim, orbes facere, in orbem pugnare,notum in re militari.

562 *palustria quæ erant*]palustriáque erãt.

565 *potandi modiperatores*) bibendi M S. potandi modiperatores,ita lego.

magistri) vide Varronem 4. de lingua vbi de Mensa vinaria.

573 *Mediastinos*]mediastrinos.

mediastinum]mediastrinum.

mediastinus]mediastrinus.

575 *ingenium*] ingenio.

576 *ocule*]occultè.

577 *afra*]vafre.

580 *Nemum*]Nænu.

nemo]nænu.

Fusium]Fufium.

natalis fortuna]Natali fortis.

583 *Quin id Circæ*]Ideirco.

pripendantur soni] qua præpedinatur soni pedum.

584 xxx.]x x x v.

588 *quam lympham melius è lacunafontium allatam, nidos potilis permisceat*] nidus poculi M S. nidos pocilli misceat. Palm.& nidos pro nidore accipit, quem Nonius hîc pro poculo eo sensu Varronem luxum temporum suorum reprehendere, quod Romani aquam nivalem permiscebant, cùm salubrius è lacuna fontium aquam haurire possent, ac nidorem pocilli permiscere hîc nihil aliud esse quàm vinum Lympha. ego ita legi posse arbitror, nido potaturi permisceant, Nido potaturi,id est è poculo. Noni enim hîc Nidum interpretatur.

597 *cumanos calices*]cum ansis calices MS. fortè legendum, Decumanos calices, id est prægrandes. Nam grandia pocula commemorat. Varro.

598 *faciam*]factam.

601 *obscura*]obscurè.

603 *quin illa facta*] quin illa stacta, Lipſ. Plaut. Mostell. Vbi vnguenta sunt. Quid opus est cum stacta aculo.

605 *obstringillare*] hoc verbum reponendum apud Senecam lib. 1. epist.

609 *vt simulatim*]siminutatim M S. vt sit minutatim.

611 *denique*]tum.

de republica] de re rustica lib. 1. c. 59.

615 *campis*]patriis 18. Agell. 11.

618 *Fullonico*]Philonico.

sonaram]sonorum M S. zonulam I.

abscedet]abscidit.

619 *plenitatem*]plebitatem I.

620 *Plotino*]Plocino MS. Plociona, πλοκιωνὶς, stuprum emptor.

coloratam frontem] vide infrà Frontem.

petilis labris] petilis labris Iun. id est exilibus.

petilis, &c.] hoc interpretamentum non esse Nonij Iunius putat.

labris mollis]labra mollis.

622 *herona mille*]herona mole MS. heroa. à mole M S. vel cum heroa,malè, λοῦτρον à mole. Vilel. Canter.

623 *pamulam*]vide Varronem de lingua, vbi de vestitu,alij legunt,panuelam.

subtegminis]subteminis. vide Cuiac. 11. Obseru. 6.

624 *pallio datur*]palliolatur.

625 *dis*] diui MS. Sunt autem verba Decij, vide Accium in Æneide seu Decio.

626 *idem eodem*]ideo.

628 *magnus poeta*] magnius poëma MS. Mag geminis poema.

629 *Nasius*]Nouius.

Amma Gremmatius] Agrypnuntibus, vide infrà Promicare.

630 *eqnentibus hædum*] loquentibus dũ.

631 *Asranius*]Nouius.

Aliber totius]Aliber totus MS. Æqualibus.

Digitized by Google

Sect. 1. Short title.
2. Interpretation.
3. Application of Act.
4. Power to make rules.
5. Rules to be laid before Parliament.
6. Power to make rules for Scotland.
7. Rules to be laid before Parliament.
8. Power to make rules for Ireland.
9. Rules to be laid before Parliament.
10. Power to make rules for Isle of Man.
11. Rules to be laid before Tynwald Court.
12. Power to make rules for Channel Islands.
13. Rules to be laid before States of Jersey and Guernsey.
14. Power to make rules for Colonies.
15. Rules to be laid before Parliament.
16. Power to make rules for India.
17. Rules to be laid before Parliament.
18. Power to make rules for Protectorates.
19. Rules to be laid before Parliament.
20. Power to make rules for Dominions.
21. Rules to be laid before Parliament.
22. Power to make rules for Foreign Countries.
23. Rules to be laid before Parliament.
24. Power to make rules for Consular Courts.
25. Rules to be laid before Parliament.
26. Power to make rules for Courts-martial.
27. Rules to be laid before Parliament.
28. Power to make rules for Prize Courts.
29. Rules to be laid before Parliament.
30. Power to make rules for Admiralty Courts.
31. Rules to be laid before Parliament.
32. Power to make rules for Courts of Arbitration.
33. Rules to be laid before Parliament.
34. Power to make rules for Courts of Inquiry.
35. Rules to be laid before Parliament.
36. Power to make rules for Courts of Investigation.
37. Rules to be laid before Parliament.
38. Power to make rules for Courts of Survey.
39. Rules to be laid before Parliament.
40. Power to make rules for Courts of Valuation.
41. Rules to be laid before Parliament.
42. Power to make rules for Courts of Assessment.
43. Rules to be laid before Parliament.
44. Power to make rules for Courts of Appeal.
45. Rules to be laid before Parliament.
46. Power to make rules for Courts of Revision.
47. Rules to be laid before Parliament.
48. Power to make rules for Courts of Review.
49. Rules to be laid before Parliament.
50. Power to make rules for Courts of Reference.
51. Rules to be laid before Parliament.
52. Power to make rules for Courts of Commissioners.
53. Rules to be laid before Parliament.
54. Power to make rules for Courts of Trustees.
55. Rules to be laid before Parliament.
56. Power to make rules for Courts of Governors.
57. Rules to be laid before Parliament.
58. Power to make rules for Courts of Directors.
59. Rules to be laid before Parliament.
60. Power to make rules for Courts of Managers.
61. Rules to be laid before Parliament.
62. Power to make rules for Courts of Visitors.
63. Rules to be laid before Parliament.
64. Power to make rules for Courts of Inspectors.
65. Rules to be laid before Parliament.
66. Power to make rules for Courts of Auditors.
67. Rules to be laid before Parliament.
68. Power to make rules for Courts of Accountants.
69. Rules to be laid before Parliament.
70. Power to make rules for Courts of Receivers.
71. Rules to be laid before Parliament.
72. Power to make rules for Courts of Liquidators.
73. Rules to be laid before Parliament.
74. Power to make rules for Courts of Administrators.
75. Rules to be laid before Parliament.
76. Power to make rules for Courts of Executors.
77. Rules to be laid before Parliament.
78. Power to make rules for Courts of Trustees.
79. Rules to be laid before Parliament.
80. Power to make rules for Courts of Governors.
81. Rules to be laid before Parliament.
82. Power to make rules for Courts of Directors.
83. Rules to be laid before Parliament.
84. Power to make rules for Courts of Managers.
85. Rules to be laid before Parliament.
86. Power to make rules for Courts of Visitors.
87. Rules to be laid before Parliament.
88. Power to make rules for Courts of Inspectors.
89. Rules to be laid before Parliament.
90. Power to make rules for Courts of Auditors.
91. Rules to be laid before Parliament.
92. Power to make rules for Courts of Accountants.
93. Rules to be laid before Parliament.
94. Power to make rules for Courts of Receivers.
95. Rules to be laid before Parliament.
96. Power to make rules for Courts of Liquidators.
97. Rules to be laid before Parliament.
98. Power to make rules for Courts of Administrators.
99. Rules to be laid before Parliament.
100. Power to make rules for Courts of Executors.
101. Rules to be laid before Parliament.
102. Power to make rules for Courts of Trustees.
103. Rules to be laid before Parliament.
104. Power to make rules for Courts of Governors.
105. Rules to be laid before Parliament.
106. Power to make rules for Courts of Directors.
107. Rules to be laid before Parliament.
108. Power to make rules for Courts of Managers.
109. Rules to be laid before Parliament.
110. Power to make rules for Courts of Visitors.
111. Rules to be laid before Parliament.
112. Power to make rules for Courts of Inspectors.
113. Rules to be laid before Parliament.
114. Power to make rules for Courts of Auditors.
115. Rules to be laid before Parliament.
116. Power to make rules for Courts of Accountants.
117. Rules to be laid before Parliament.
118. Power to make rules for Courts of Receivers.
119. Rules to be laid before Parliament.
120. Power to make rules for Courts of Liquidators.
121. Rules to be laid before Parliament.
122. Power to make rules for Courts of Administrators.
123. Rules to be laid before Parliament.
124. Power to make rules for Courts of Executors.
125. Rules to be laid before Parliament.
126. Power to make rules for Courts of Trustees.
127. Rules to be laid before Parliament.
128. Power to make rules for Courts of Governors.
129. Rules to be laid before Parliament.
130. Power to make rules for Courts of Directors.
131. Rules to be laid before Parliament.
132. Power to make rules for Courts of Managers.
133. Rules to be laid before Parliament.
134. Power to make rules for Courts of Visitors.
135. Rules to be laid before Parliament.
136. Power to make rules for Courts of Inspectors.
137. Rules to be laid before Parliament.
138. Power to make rules for Courts of Auditors.
139. Rules to be laid before Parliament.
140. Power to make rules for Courts of Accountants.
141. Rules to be laid before Parliament.
142. Power to make rules for Courts of Receivers.
143. Rules to be laid before Parliament.
144. Power to make rules for Courts of Liquidators.
145. Rules to be laid before Parliament.
146. Power to make rules for Courts of Administrators.
147. Rules to be laid before Parliament.
148. Power to make rules for Courts of Executors.
149. Rules to be laid before Parliament.
150. Power to make rules for Courts of Trustees.
151. Rules to be laid before Parliament.
152. Power to make rules for Courts of Governors.
153. Rules to be laid before Parliament.
154. Power to make rules for Courts of Directors.
155. Rules to be laid before Parliament.
156. Power to make rules for Courts of Managers.
157. Rules to be laid before Parliament.
158. Power to make rules for Courts of Visitors.
159. Rules to be laid before Parliament.
160. Power to make rules for Courts of Inspectors.
161. Rules to be laid before Parliament.
162. Power to make rules for Courts of Auditors.
163. Rules to be laid before Parliament.
164. Power to make rules for Courts of Accountants.
165. Rules to be laid before Parliament.
166. Power to make rules for Courts of Receivers.
167. Rules to be laid before Parliament.
168. Power to make rules for Courts of Liquidators.
169. Rules to be laid before Parliament.
170. Power to make rules for Courts of Administrators.
171. Rules to be laid before Parliament.
172. Power to make rules for Courts of Executors.
173. Rules to be laid before Parliament.
174. Power to make rules for Courts of Trustees.
175. Rules to be laid before Parliament.
176. Power to make rules for Courts of Governors.
177. Rules to be laid before Parliament.
178. Power to make rules for Courts of Directors.
179. Rules to be laid before Parliament.
180. Power to make rules for Courts of Managers.
181. Rules to be laid before Parliament.
182. Power to make rules for Courts of Visitors.
183. Rules to be laid before Parliament.
184. Power to make rules for Courts of Inspectors.
185. Rules to be laid before Parliament.
186. Power to make rules for Courts of Auditors.
187. Rules to be laid before Parliament.
188. Power to make rules for Courts of Accountants.
189. Rules to be laid before Parliament.
190. Power to make rules for Courts of Receivers.
191. Rules to be laid before Parliament.
192. Power to make rules for Courts of Liquidators.
193. Rules to be laid before Parliament.
194. Power to make rules for Courts of Administrators.
195. Rules to be laid before Parliament.
196. Power to make rules for Courts of Executors.
197. Rules to be laid before Parliament.
198. Power to make rules for Courts of Trustees.
199. Rules to be laid before Parliament.
200. Power to make rules for Courts of Governors.
201. Rules to be laid before Parliament.
202. Power to make rules for Courts of Directors.
203. Rules to be laid before Parliament.
204. Power to make rules for Courts of Managers.
205. Rules to be laid before Parliament.
206. Power to make rules for Courts of Visitors.
207. Rules to be laid before Parliament.
208. Power to make rules for Courts of Inspectors.
209. Rules to be laid before Parliament.
210. Power to make rules for Courts of Auditors.
211. Rules to be laid before Parliament.
212. Power to make rules for Courts of Accountants.
213. Rules to be laid before Parliament.
214. Power to make rules for Courts of Receivers.
215. Rules to be laid before Parliament.
216. Power to make rules for Courts of Liquidators.
217. Rules to be laid before Parliament.
218. Power to make rules for Courts of Administrators.
219. Rules to be laid before Parliament.
220. Power to make rules for Courts of Executors.
221. Rules to be laid before Parliament.
222. Power to make rules for Courts of Trustees.
223. Rules to be laid before Parliament.
224. Power to make rules for Courts of Governors.
225. Rules to be laid before Parliament.
226. Power to make rules for Courts of Directors.
227. Rules to be laid before Parliament.
228. Power to make rules for Courts of Managers.
229. Rules to be laid before Parliament.
230. Power to make rules for Courts of Visitors.
231. Rules to be laid before Parliament.
232. Power to make rules for Courts of Inspectors.
233. Rules to be laid before Parliament.
234. Power to make rules for Courts of Auditors.
235. Rules to be laid before Parliament.
236. Power to make rules for Courts of Accountants.
237. Rules to be laid before Parliament.
238. Power to make rules for Courts of Receivers.
239. Rules to be laid before Parliament.
240. Power to make rules for Courts of Liquidators.
241. Rules to be laid before Parliament.
242. Power to make rules for Courts of Administrators.
243. Rules to be laid before Parliament.
244. Power to make rules for Courts of Executors.
245. Rules to be laid before Parliament.
246. Power to make rules for Courts of Trustees.
247. Rules to be laid before Parliament.
248. Power to make rules for Courts of Governors.
249. Rules to be laid before Parliament.
250. Power to make rules for Courts of Directors.
251. Rules to be laid before Parliament.
252. Power to make rules for Courts of Managers.
253. Rules to be laid before Parliament.
254. Power to make rules for Courts of Visitors.
255. Rules to be laid before Parliament.
256. Power to make rules for Courts of Inspectors.
257. Rules to be laid before Parliament.
258. Power to make rules for Courts of Auditors.
259. Rules to be laid before Parliament.
260. Power to make rules for Courts of Accountants.
261. Rules to be laid before Parliament.
262. Power to make rules for Courts of Receivers.
263. Rules to be laid before Parliament.
264. Power to make rules for Courts of Liquidators.
265. Rules to be laid before Parliament.
266. Power to make rules for Courts of Administrators.
267. Rules to be laid before Parliament.
268. Power to make rules for Courts of Executors.
269. Rules to be laid before Parliament.
270. Power to make rules for Courts of Trustees.
271. Rules to be laid before Parliament.
272. Power to make rules for Courts of Governors.
273. Rules to be laid before Parliament.
274. Power to make rules for Courts of Directors.
275. Rules to be laid before Parliament.
276. Power to make rules for Courts of Managers.
277. Rules to be laid before Parliament.
278. Power to make rules for Courts of Visitors.
279. Rules to be laid before Parliament.
280. Power to make rules for Courts of Inspectors.
281. Rules to be laid before Parliament.
282. Power to make rules for Courts of Auditors.
283. Rules to be laid before Parliament.
284. Power to make rules for Courts of Accountants.
285. Rules to be laid before Parliament.
286. Power to make rules for Courts of Receivers.
287. Rules to be laid before Parliament.
288. Power to make rules for Courts of Liquidators.
289. Rules to be laid before Parliament.
290. Power to make rules for Courts of Administrators.
291. Rules to be laid before Parliament.
292. Power to make rules for Courts of Executors.
293. Rules to be laid before Parliament.
294. Power to make rules for Courts of Trustees.
295. Rules to be laid before Parliament.
296. Power to make rules for Courts of Governors.
297. Rules to be laid before Parliament.
298. Power to make rules for Courts of Directors.
299. Rules to be laid before Parliament.
300. Power to make rules for Courts of Managers.
301. Rules to be laid before Parliament.
302. Power to make rules for Courts of Visitors.
303. Rules to be laid before Parliament.
304. Power to make rules for Courts of Inspectors.
305. Rules to be laid before Parliament.
306. Power to make rules for Courts of Auditors.
307. Rules to be laid before Parliament.
308. Power to make rules for Courts of Accountants.
309. Rules to be laid before Parliament.
310. Power to make rules for Courts of Receivers.
311. Rules to be laid before Parliament.
312. Power to make rules for Courts of Liquidators.
313. Rules to be laid before Parliament.
314. Power to make rules for Courts of Administrators.
315. Rules to be laid before Parliament.
316. Power to make rules for Courts of Executors.
317. Rules to be laid before Parliament.
318. Power to make rules for Courts of Trustees.
319. Rules to be laid before Parliament.
320. Power to make rules for Courts of Governors.
321. Rules to be laid before Parliament.
322. Power to make rules for Courts of Directors.
323. Rules to be laid before Parliament.
324. Power to make rules for Courts of Managers.
325. Rules to be laid before Parliament.
326. Power to make rules for Courts of Visitors.
327. Rules to be laid before Parliament.
328. Power to make rules for Courts of Inspectors.
329. Rules to be laid before Parliament.
330. Power to make rules for Courts of Auditors.
331. Rules to be laid before Parliament.
332. Power to make rules for Courts of Accountants.
333. Rules to be laid before Parliament.
334. Power to make rules for Courts of Receivers.
335. Rules to be laid before Parliament.
336. Power to make rules for Courts of Liquidators.
337. Rules to be laid before Parliament.
338. Power to make rules for Courts of Administrators.
339. Rules to be laid before Parliament.
340. Power to make rules for Courts of Executors.
341. Rules to be laid before Parliament.
342. Power to make rules for Courts of Trustees.
343. Rules to be laid before Parliament.
344. Power to make rules for Courts of Governors.
345. Rules to be laid before Parliament.
346. Power to make rules for Courts of Directors.
347. Rules to be laid before Parliament.
348. Power to make rules for Courts of Managers.
349. Rules to be laid before Parliament.
350. Power to make rules for Courts of Visitors.
351. Rules to be laid before Parliament.
352. Power to make rules for Courts of Inspectors.
353. Rules to be laid before Parliament.
354. Power to make rules for Courts of Auditors.
355. Rules to be laid before Parliament.
356. Power to make rules for Courts of Accountants.
357. Rules to be laid before Parliament.
358. Power to make rules for Courts of Receivers.
359. Rules to be laid before Parliament.
360. Power to make rules for Courts of Liquidators.
361. Rules to be laid before Parliament.
362. Power to make rules for Courts of Administrators.
363. Rules to be laid before Parliament.
364. Power to make rules for Courts of Executors.
365. Rules to be laid before Parliament.
366. Power to make rules for Courts of Trustees.
367. Rules to be laid before Parliament.
368. Power to make rules for Courts of Governors.
369. Rules to be laid before Parliament.
370. Power to make rules for Courts of Directors.
371. Rules to be laid before Parliament.
372. Power to make rules for Courts of Managers.
373. Rules to be laid before Parliament.
374. Power to make rules for Courts of Visitors.
375. Rules to be laid before Parliament.
376. Power to make rules for Courts of Inspectors.
377. Rules to be laid before Parliament.
378. Power to make rules for Courts of Auditors.
379. Rules to be laid before Parliament.
380. Power to make rules for Courts of Accountants.
381. Rules to be laid before Parliament.
382. Power to make rules for Courts of Receivers.
383. Rules to be laid before Parliament.
384. Power to make rules for Courts of Liquidators.
385. Rules to be laid before Parliament.
386. Power to make rules for Courts of Administrators.
387. Rules to be laid before Parliament.
388. Power to make rules for Courts of Executors.
389. Rules to be laid before Parliament.
390. Power to make rules for Courts of Trustees.
391. Rules to be laid before Parliament.
392. Power to make rules for Courts of Governors.
393. Rules to be laid before Parliament.
394. Power to make rules for Courts of Directors.
395. Rules to be laid before Parliament.
396. Power to make rules for Courts of Managers.
397. Rules to be laid before Parliament.
398. Power to make rules for Courts of Visitors.
399. Rules to be laid before Parliament.
400. Power to make rules for Courts of Inspectors.
401. Rules to be laid before Parliament.
402. Power to make rules for Courts of Auditors.
403. Rules to be laid before Parliament.
404. Power to make rules for Courts of Accountants.
405. Rules to be laid before Parliament.
406. Power to make rules for Courts of Receivers.
407. Rules to be laid before Parliament.
408. Power to make rules for Courts of Liquidators.
409. Rules to be laid before Parliament.
410. Power to make rules for Courts of Administrators.
411. Rules to be laid before Parliament.
412. Power to make rules for Courts of Executors.
413. Rules to be laid before Parliament.
414. Power to make rules for Courts of Trustees.
415. Rules to be laid before Parliament.
416. Power to make rules for Courts of Governors.
417. Rules to be laid before Parliament.
418. Power to make rules for Courts of Directors.
419. Rules to be laid before Parliament.
420. Power to make rules for Courts of Managers.
421. Rules to be laid before Parliament.
422. Power to make rules for Courts of Visitors.
423. Rules to be laid before Parliament.
424. Power to make rules for Courts of Inspectors.
425. Rules to be laid before Parliament.
426. Power to make rules for Courts of Auditors.
427. Rules to be laid before Parliament.
428. Power to make rules for Courts of Accountants.
429. Rules to be laid before Parliament.
430. Power to make rules for Courts of Receivers.
431. Rules to be laid before Parliament.
432. Power to make rules for Courts of Liquidators.
433. Rules to be laid before Parliament.
434. Power to make rules for Courts of Administrators.
435. Rules to be laid before Parliament.
436. Power to make rules for Courts of Executors.
437. Rules to be laid before Parliament.
438. Power to make rules for Courts of Trustees.
439. Rules to be laid before Parliament.
440. Power to make rules for Courts of Governors.
441. Rules to be laid before Parliament.
442. Power to make rules for Courts of Directors.
443. Rules to be laid before Parliament.
444. Power to make rules for Courts of Managers.
445. Rules to be laid before Parliament.
446. Power to make rules for Courts of Visitors.
447. Rules to be laid before Parliament.
448. Power to make rules for Courts of Inspectors.
449. Rules to be laid before Parliament.
450. Power to make rules for Courts of Auditors.
451. Rules to be laid before Parliament.
452. Power to make rules for Courts of Accountants.
453. Rules to be laid before Parliament.
454. Power to make rules for Courts of Receivers.
455. Rules to be laid before Parliament.
456. Power to make rules for Courts of Liquidators.
457. Rules to be laid before Parliament.
458. Power to make rules for Courts of Administrators.
459. Rules to be laid before Parliament.
460. Power to make rules for Courts of Executors.
461. Rules to be laid before Parliament.
462. Power to make rules for Courts of Trustees.
463. Rules to be laid before Parliament.
464. Power to make rules for Courts of Governors.
465. Rules to be laid before Parliament.
466. Power to make rules for Courts of Directors.
467. Rules to be laid before Parliament.
468. Power to make rules for Courts of Managers.
469. Rules to be laid before Parliament.
470. Power to make rules for Courts of Visitors.
471. Rules to be laid before Parliament.
472. Power to make rules for Courts of Inspectors.
473. Rules to be laid before Parliament.
474. Power to make rules for Courts of Auditors.
475. Rules to be laid before Parliament.
476. Power to make rules for Courts of Accountants.
477. Rules to be laid before Parliament.
478. Power to make rules for Courts of Receivers.
479. Rules to be laid before Parliament.
480. Power to make rules for Courts of Liquidators.
481. Rules to be laid before Parliament.
482. Power to make rules for Courts of Administrators.
483. Rules to be laid before Parliament.
484. Power to make rules for Courts of Executors.
485. Rules to be laid before Parliament.
486. Power to make rules for Courts of Trustees.
487. Rules to be laid before Parliament.
488. Power to make rules for Courts of Governors.
489. Rules to be laid before Parliament.
490. Power to make rules for Courts of Directors.
491. Rules to be laid before Parliament.
492. Power to make rules for Courts of Managers.
493. Rules to be laid before Parliament.
494. Power to make rules for Courts of Visitors.
495. Rules to be laid before Parliament.
496. Power to make rules for Courts of Inspectors.
497. Rules to be laid before Parliament.
498. Power to make rules for Courts of Auditors.
499. Rules to be laid before Parliament.
500. Power to make rules for Courts of Accountants.
501. Rules to be laid before Parliament.
502. Power to make rules for Courts of Receivers.
503. Rules to be laid before Parliament.
504. Power to make rules for Courts of Liquidators.
505. Rules to be laid before Parliament.
506. Power to make rules for Courts of Administrators.
507. Rules to be laid before Parliament.
508. Power to make rules for Courts of Executors.
509. Rules to be laid before Parliament.
510. Power to make rules for Courts of Trustees.
511. Rules to be laid before Parliament.
512. Power to make rules for Courts of Governors.
513. Rules to be laid before Parliament.
514. Power to make rules for Courts of Directors.
515. Rules to be laid before Parliament.
516. Power to make rules for Courts of Managers.
517. Rules to be laid before Parliament.
518. Power to make rules for Courts of Visitors.
519. Rules to be laid before Parliament.
520. Power to make rules for Courts of Inspectors.
521. Rules to be laid before Parliament.
522. Power to make rules for Courts of Auditors.
523. Rules to be laid before Parliament.
524. Power to make rules for Courts of Accountants.
525. Rules to be laid before Parliament.
526. Power to make rules for Courts of Receivers.
527. Rules to be laid before Parliament.
528. Power to make rules for Courts of Liquidators.
529. Rules to be laid before Parliament.
530. Power to make rules for Courts of Administrators.
531. Rules to be laid before Parliament.
532. Power to make rules for Courts of Executors.
533. Rules to be laid before Parliament.
534. Power to make rules for Courts of Trustees.
535. Rules to be laid before Parliament.
536. Power to make rules for Courts of Governors.
537. Rules to be laid before Parliament.
538. Power to make rules for Courts of Directors.
539. Rules to be laid before Parliament.
540. Power to make rules for Courts of Managers.
541. Rules to be laid before Parliament.
542. Power to make rules for Courts of Visitors.
543. Rules to be laid before Parliament.
544. Power to make rules for Courts of Inspectors.
545. Rules to be laid before Parliament.
546. Power to make rules for Courts of Auditors.
547. Rules to be laid before Parliament.
548. Power to make rules for Courts of Accountants.
549. Rules to be laid before Parliament.
550. Power to make rules for Courts of Receivers.
551. Rules to be laid before Parliament.
552. Power to make rules for Courts of Liquidators.
553. Rules to be laid before Parliament.
554. Power to make rules for Courts of Administrators.
555. Rules to be laid before Parliament.
556. Power to make rules for Courts of Executors.
557. Rules to be laid before Parliament.
558. Power to make rules for Courts of Trustees.
559. Rules to be laid before Parliament.
560. Power to make rules for Courts of Governors.
561. Rules to be laid before Parliament.
562. Power to make rules for Courts of Directors.
563. Rules to be laid before Parliament.
564. Power to make rules for Courts of Managers.
565. Rules to be laid before Parliament.
566. Power to make rules for Courts of Visitors.
567. Rules to be laid before Parliament.
568. Power to make rules for Courts of Inspectors.
569. Rules to be laid before Parliament.
570. Power to make rules for Courts of Auditors.
571. Rules to be laid before Parliament.
572. Power to make rules for Courts of Accountants.
573. Rules to be laid before Parliament.
574. Power to make rules for Courts of Receivers.
575. Rules to be laid before Parliament.
576. Power to make rules for Courts of Liquidators.
577. Rules to be laid before Parliament.
578. Power to make rules for Courts of Administrators.
579. Rules to be laid before Parliament.
580. Power to make rules for Courts of Executors.
581. Rules to be laid before Parliament.
582. Power to make rules for Courts of Trustees.
583. Rules to be laid before Parliament.
584. Power to make rules for Courts of Governors.
585. Rules to be laid before Parliament.
586. Power to make rules for Courts of Directors.
587. Rules to be laid before Parliament.
588. Power to make rules for Courts of Managers.
589. Rules to be laid before Parliament.
590. Power to make rules for Courts of Visitors.
591. Rules to be laid before Parliament.
592. Power to make rules for Courts of Inspectors.
593. Rules to be laid before Parliament.
594. Power to make rules for Courts of Auditors.
595. Rules to be laid before Parliament.
596. Power to make rules for Courts of Accountants.
597. Rules to be laid before Parliament.
598. Power to make rules for Courts of Receivers.
599. Rules to be laid before Parliament.
600. Power to make rules for Courts of Liquidators.
601. Rules to be laid before Parliament.
602. Power to make rules for Courts of Administrators.
603. Rules to be laid before Parliament.
604. Power to make rules for Courts of Executors.
605. Rules to be laid before Parliament.
606. Power to make rules for Courts of Trustees.
607. Rules to be laid before Parliament.
608. Power to make rules for Courts of Governors.
609. Rules to be laid before Parliament.
610. Power to make rules for Courts of Directors.
611. Rules to be laid before Parliament.
612. Power to make rules for Courts of Managers.
613. Rules to be laid before Parliament.
614. Power to make rules for Courts of Visitors.
615. Rules to be laid before Parliament.
616. Power to make rules for Courts of Inspectors.
617. Rules to be laid before Parliament.
618. Power to make rules for Courts of Auditors.
619. Rules to be laid before Parliament.
620. Power to make rules for Courts of Accountants.
621. Rules to be laid before Parliament.
622. Power to make rules for Courts of Receivers.
623. Rules to be laid before Parliament.
624. Power to make rules for Courts of Liquidators.
625. Rules to be laid before Parliament.
626. Power to make rules for Courts of Administrators.
627. Rules to be laid before Parliament.
628. Power to make rules for Courts of Executors.
629. Rules to be laid before Parliament.
630. Power to make rules for Courts of Trustees.
631. Rules to be laid before Parliament.
632. Power to make rules for Courts of Governors.
633. Rules to be laid before Parliament.
634. Power to make rules for Courts of Directors.
635. Rules to be laid before Parliament.
636. Power to make rules for Courts of Managers.
637. Rules to be laid before Parliament.
638. Power to make rules for Courts of Visitors.
639. Rules to be laid before Parliament.
640. Power to make rules for Courts of Inspectors.
641. Rules to be laid before Parliament.
642. Power to make rules for Courts of Auditors.
643. Rules to be laid before Parliament.
644. Power to make rules for Courts of Accountants.
645. Rules to be laid before Parliament.
646. Power to make rules for Courts of Receivers.
647. Rules to be laid before Parliament.
648. Power to make rules for Courts of Liquidators.
649. Rules to be laid before Parliament.
650. Power to make rules for Courts of Administrators.
651. Rules to be laid before Parliament.
652. Power to make rules for Courts of Executors.
653. Rules to be laid before Parliament.
654. Power to make rules for Courts of Trustees.
655. Rules to be laid before Parliament.
656. Power to make rules for Courts of Governors.
657. Rules to be laid before Parliament.
658. Power to make rules for Courts of Directors.
659. Rules to be laid before Parliament.
660. Power to make rules for Courts of Managers.
661. Rules to be laid before Parliament.
662. Power to make rules for Courts of Visitors.
663. Rules to be laid before Parliament.
664. Power to make rules for Courts of Inspectors.
665. Rules to be laid before Parliament.
666. Power to make rules for Courts of Auditors.
667. Rules to be laid before Parliament.
668. Power to make rules for Courts of Accountants.
669. Rules to be laid before Parliament.
670. Power to make rules for Courts of Receivers.
671. Rules to be laid before Parliament.
672. Power to make rules for Courts of Liquidators.
673. Rules to be laid before Parliament.
674. Power to make rules for Courts of Administrators.
675. Rules to be laid before Parliament.
676. Power to make rules for Courts of Executors.
677. Rules to be laid before Parliament.
678. Power to make rules for Courts of Trustees.
679. Rules to be laid before Parliament.
680. Power to make rules for Courts of Governors.
681. Rules to be laid before Parliament.
682. Power to make rules for Courts of Directors.
683. Rules to be laid before Parliament.
684. Power to make rules for Courts of Managers.
685. Rules to be laid before Parliament.
686. Power to make rules for Courts of Visitors.
687. Rules to be laid before Parliament.
688. Power to make rules for Courts of Inspectors.
689. Rules to be laid before Parliament.
690. Power to make rules for Courts of Auditors.
691. Rules to be laid before Parliament.
692. Power to make rules for Courts of Accountants.
693. Rules to be laid before Parliament.
694. Power to make rules for Courts of Receivers.
695. Rules to be laid before Parliament.
696. Power to make rules for Courts of Liquidators.
697. Rules to be laid before Parliament.
698. Power to make rules for Courts of Administrators.
699. Rules to be laid before Parliament.
700. Power to make rules for Courts of Executors.
701. Rules to be laid before Parliament.
702. Power to make rules for Courts of Trustees.
703. Rules to be laid before Parliament.
704. Power to make rules for Courts of Governors.
705. Rules to be laid before Parliament.
706. Power to make rules for Courts of Directors.
707. Rules to be laid before Parliament.
708. Power to make rules for Courts of Managers.
709. Rules to be laid before Parliament.
710. Power to make rules for Courts of Visitors.
711. Rules to be laid before Parliament.
712. Power to make rules for Courts of Inspectors.
713. Rules to be laid before Parliament.
714. Power to make rules for Courts of Auditors.
715. Rules to be laid before Parliament.
716. Power to make rules for Courts of Accountants.
717. Rules to be laid before Parliament.
718. Power to make rules for Courts of Receivers.
719. Rules to be laid before Parliament.
720. Power to make rules for Courts of Liquidators.
721. Rules to be laid before Parliament.
722. Power to make rules for Courts of Administrators.
723. Rules to be laid before Parliament.
724. Power to make rules for Courts of Executors.
725. Rules to be laid before Parliament.
726. Power to make rules for Courts of Trustees.
727. Rules to be laid before Parliament.
728. Power to make rules for Courts of Governors.
729. Rules to be laid before Parliament.
730. Power to make rules for Courts of Directors.
731. Rules to be laid before Parliament.
732. Power to make rules for Courts of Managers.
733. Rules to be laid before Parliament.
734. Power to make rules for Courts of Visitors.
735. Rules to be laid before Parliament.
736. Power to make rules for Courts of Inspectors.
737. Rules to be laid before Parliament.
738. Power to make rules for Courts of Auditors.
739. Rules to be laid before Parliament.
740. Power to make rules for Courts of Accountants.
741. Rules to be laid before Parliament.
742. Power to make rules for Courts of Receivers.
743. Rules to be laid before Parliament.
744. Power to make rules for Courts of Liquidators.
745. Rules to be laid before Parliament.
746. Power to make rules for Courts of Administrators.
747. Rules to be laid before Parliament.
748. Power to make rules for Courts of Executors.
749. Rules to be laid before Parliament.
750. Power to make rules for Courts of Trustees.
751. Rules to be laid before Parliament.
752. Power to make rules for Courts of Governors.
753. Rules to be laid before Parliament.
754. Power to make rules for Courts of Directors.
755. Rules to be laid before Parliament.
756. Power to make rules for Courts of Managers.
757. Rules to be laid before Parliament.
758. Power to make rules for Courts of Visitors.
759. Rules to be laid before Parliament.
760. Power to make rules for Courts of Inspectors.
761. Rules to be laid before Parliament.
762. Power to make rules for Courts of Auditors.
763. Rules to be laid before Parliament.
764. Power to make rules for Courts of Accountants.
765. Rules to be laid before Parliament.
766. Power to make rules for Courts of Receivers.
767. Rules to be laid before Parliament.
768. Power to make rules for Courts of Liquidators.
769. Rules to be laid before Parliament.
770. Power to make rules for Courts of Administrators.
771. Rules to be laid before Parliament.
772. Power to make rules for Courts of Executors.
773. Rules to be laid before Parliament.
774. Power to make rules for Courts of Trustees.
775. Rules to be laid before Parliament.
776. Power to make rules for Courts of Governors.
777. Rules to be laid before Parliament.
778. Power to make rules for Courts of Directors.
779. Rules to be laid before Parliament.
780. Power to make rules for Courts of Managers.
781. Rules to be laid before Parliament.
782. Power to make rules for Courts of Visitors.
783. Rules to be laid before Parliament.
784. Power to make rules for Courts of Inspectors.
785. Rules to be laid before Parliament.
786. Power to make rules for Courts of Auditors.
787. Rules to be laid before Parliament.
788. Power to make rules for Courts of Accountants.
789. Rules to be laid before Parliament.
790. Power to make rules for Courts of Receivers.
791. Rules to be laid before Parliament.
792. Power to make rules for Courts of Liquidators.
793. Rules to be laid before Parliament.
794. Power to make rules for Courts of Administrators.
795. Rules to be laid before Parliament.
796. Power to make rules for Courts of Executors.
797. Rules to be laid before Parliament.
798. Power to make rules for Courts of Trustees.
799. Rules to be laid before Parliament.
800. Power to make rules for Courts of Governors.
801. Rules to be laid before Parliament.
802. Power to make rules for Courts of Directors.
803. Rules to be laid before Parliament.
804. Power to make rules for Courts of Managers.
805. Rules to be laid before Parliament.
806. Power to make rules for Courts of Visitors.
807. Rules to be laid before Parliament.
808. Power to make rules for Courts of Inspectors.
809. Rules to be laid before Parliament.
810. Power to make rules for Courts of Auditors.
811. Rules to be laid before Parliament.
812. Power to make rules for Courts of Accountants.
813. Rules to be laid before Parliament.
814. Power to make rules for Courts of Receivers.
815. Rules to be laid before Parliament.
816. Power to make rules for Courts of Liquidators.
817. Rules to be laid before Parliament.
818. Power to make rules for Courts of Administrators.
819. Rules to be laid before Parliament.
820. Power to make rules for Courts of Executors.
821. Rules to be laid before Parliament.
822. Power to make rules for Courts of Trustees.
823. Rules to be laid before Parliament.
824. Power to make rules for Courts of Governors.
825. Rules to be laid before Parliament.
826. Power to make rules for Courts of Directors.
827. Rules to be laid before Parliament.
828. Power to make rules for Courts of Managers.
829. Rules to be laid before Parliament.
830. Power to make rules for Courts of Visitors.
831. Rules to be laid before Parliament.
832. Power to make rules for Courts of Inspectors.
833. Rules to be laid before Parliament.
834. Power to make rules for Courts of Auditors.
835. Rules to be laid before Parliament.
836. Power to make rules for Courts of Accountants.
837. Rules to be laid before Parliament.
838. Power to make rules for Courts of Receivers.
839. Rules to be laid before Parliament.
840. Power to make rules for Courts of Liquidators.
841. Rules to be laid before Parliament.
842. Power to make rules for Courts of Administrators.
843. Rules to be laid before Parliament.
844. Power to make rules for Courts of Executors.
845. Rules to be laid before Parliament.
846. Power to make rules for Courts of Trustees.
847. Rules to be laid before Parliament.
848. Power to make rules for Courts of Governors.
849. Rules to be laid before Parliament.
850. Power to make rules for Courts of Directors.
851. Rules to be laid before Parliament.
852. Power to make rules for Courts of Managers.
853. Rules to be laid before Parliament.
854. Power to make rules for Courts of Visitors.
855. Rules to be laid before Parliament.
856. Power to make rules for Courts of Inspectors.
857. Rules to be laid before Parliament.
858. Power to make rules for Courts of Auditors.
859. Rules to be laid before Parliament.
860. Power to make rules for Courts of Accountants.
861. Rules to be laid before Parliament.
862. Power to make rules for Courts of Receivers.
863. Rules to be laid before Parliament.
864. Power to make rules for Courts of Liquidators.
865. Rules to be laid before Parliament.
866. Power to make rules for Courts of Administrators.
867. Rules to be laid before Parliament.
868. Power to make rules for Courts of Executors.
869. Rules to be laid before Parliament.
870. Power to make rules for Courts of Trustees.
871. Rules to be laid before Parliament.
872. Power to make rules for Courts of Governors.
873. Rules to be laid before Parliament.
874. Power to make rules for Courts of Directors.
875. Rules to be laid before Parliament.
876. Power to make rules for Courts of Managers.
877. Rules to be laid before Parliament.
878. Power to make rules for Courts of Visitors.
879. Rules to be laid before Parliament.
880. Power to make rules for Courts of Inspectors.
881. Rules to be laid before Parliament.
882. Power to make rules for Courts of Auditors.
883. Rules to be laid before Parliament.
884. Power to make rules for Courts of Accountants.
885. Rules to be laid before Parliament.
886. Power to make rules for Courts of Receivers.
887. Rules to be laid before Parliament.
888. Power to make rules for Courts of Liquidators.
889. Rules to be laid before Parliament.
890. Power to make rules for Courts of Administrators.
891. Rules to be laid before Parliament.
892. Power to make rules for Courts of Executors.
893. Rules to be laid before Parliament.
894. Power to make rules for Courts of Trustees.
895. Rules to be laid before Parliament.
896. Power to make rules for Courts of Governors.
897. Rules to be laid before Parliament.
898. Power to make rules for Courts of Directors.
899. Rules to be laid before Parliament.
900. Power to make rules for Courts of Managers.
901. Rules to be laid before Parliament.
902. Power to make rules for Courts of Visitors.
903. Rules to be laid before Parliament.
904. Power to make rules for Courts of Inspectors.
905. Rules to be laid before Parliament.
906. Power to make rules for Courts of Auditors.
907. Rules to be laid before Parliament.
908. Power to make rules for Courts of Accountants.
909. Rules to be laid before Parliament.
910. Power to make rules for Courts of Receivers.
911. Rules to be laid before Parliament.
912. Power to make rules for Courts of Liquidators.
913. Rules to be laid before Parliament.
914. Power to make rules for Courts of Administrators.
915. Rules to be laid before Parliament.
916. Power to make rules for Courts of Executors.
917. Rules to be laid before Parliament.
918. Power

dixerat,Pauperi melius esse mori,quàm mendicari, quia si moritur, inquit, misericordiam à bonis, si viuit, irrisum à malis consequitur.

542 *an sit quod hic non mertet)* an sint quos hic mertaret.

ea) ita.

546 *Calleci voce)* Gallei voce. Loquitur autem de Gallis.

548 *habet habere, & non habere)* auet auere & non auere,ita lego.

550 *Vermiculata*]vinculata.

ingens) cingens.

555 *sperans ætatem eandem hæc proferre posset mansum ex ore daturum)* sperans ætatem eandem hæc proferre potuisse, & mansum ex ore daturum, &c. Vbi notandum prouerbium,Mansum ex ore dare.

552 *ephebetum, &c.*] Ephebum mulierauit, hic Admecadæ cubile primus polluit: alij ita: ephebum mulierauit ad me accedens adolescentem cubiculum, &c. Alij,pro ephebeto, effebitum vel effœtum legunt: nisi ita legas, hîc annorum decem adolescenti cubiculum pudoris primus polluit.

553 *Homilia: Atrice vrsum)* conciliatrire visum, ex 7. Agell. 9.

callis) Gallis. Agell. ibidem.

555 *manstus)* manuatus vide 16. Agell. 7.

556 *ἄγαν μάθω, videam)* ἄγαν μᾶλλον quam.

557 *Vincor non esse masculum ad rem)* alij ita,Vincor non esse masculum.

Arem] Arem, id est Martem. Sic Plautus in Trucul. Ad legionem bellator clues: at ego in culina Ares. Est autem species Prouerbij, perinde ac si quis diceret,si id probaueris, dabo Martem non esse mansuem ac fortem.

561 *requiescendi)* quiescendi.

condensiores manipulatim) cùm densi in orbes manipulatim, orbes facere, in orbem pugnare,notum in re militari.

562 *palustria quæ erant*]palustriáque erãt.

565 *potandi modiperatores)* bibendi MS. potandi modiperatores,ita lego.

magistri) vide Varronem 4. de lingua,vbi de Mensa vinaria.

573 *Mediastinos*]mediastrinos.

mediastinum]mediastrinum.

mediastinus]mediastrinus.

575 *ingenium*] ingenio.

576 *ocule*]occultè.

577 *afra*]vafre.

580 *Nenum*]Nænu.

nenu]nænu.

Fusium]Fufium.

natalis fortuna]Natali fortis.

583 *Quin id Circa*]Ideireo.

pripendantur soni] qua præpedinatur soni pedum.

584 xxx.]x x x v.

588 *quam lympham melius è lacuna fontium allatam, nidos potili permisceat*] nidus poculi MS. nidos pocilli misceat. Palm. & nè nidos pro nidore accipit, quem Nonius hîc pro poculo eo sensu Varronem luxum temporum suorum reprehendere, quod Romani aquam niualem permiscebant, cùm salubrius è lacuna fontium aquam haurire possent, ac nidorem pocilli permiscere hîc nihil aliud esse quàm vinum Lympha. ego ita legi posse arbitror, nido potaturi permisceant, Nido potaturi,id est è poculo. Noni⁹ enim hîc Nidum interpretatur.

597 *cumanos calices*]cum ansis calices MS. fortè legendum, Decumanos calices, id est prægrandes. Nam grandia pocula commemorat. Varro.

598 *faciam*]factam.

601 *obscura*]obscurè.

603 *quin illa facta*] quin illa stacta, Lipsi. Plaut. Mostell. Vbi vnguenta sunt. Quid opus est cum stacta acculo.

605 *obstringillare*] hoc verbum reponendum apud Senecam lib. 1. epist.

609 *vt simulatim*]siminutatim MS. vt sit minutatim.

611 *denique*]tum.

de republica] de re rustica lib. 1. c. 59.

615 *campis*]patriis 18. Agell. 11.

618 *Fullonico*]Philonico.

sonaram]sonorum MS. zonulam I.

abscedet]abscidit.

619 *plenitatem*]plebitatem I.

620 *Plotino*]Plocino MS. Plociona, μαστωνὶς, stuprum emptor.

coloratam frontem] vide infrà Frontem.

petilis labris] petilis labris Iun. id est exilibus.

petilis, &c.] hoc interpretamentum non esse Nonij Iunius putat.

labris mollis]labra mollis.

622 *herona mille*]herona mole MS. heroa. à mole MS. vel cum heroa,malè, λοῦτρον à mole. Vilel. Canter.

623 *panulam*]vide Varronem de lingua, vbi de vestitu,alij legunt,panuclam.

subtegminis]subteminis. vide Cuiac. 11. Obseru. 6.

624 *pallio datur*]palliolatur.

625 *dis*] diui MS. Sunt autem verba Decij, vide Accium in Æneide seu Decio.

626 *idem eodem*]ideo.

628 *magnus poeta*] magnius poëma MS. Mag geminis poema.

629 *Nanius*]Nouius.

Anna Grennuntius] Agrypnuntibus, vide infrà Promicare.

630 *coquentibus hordum*] loquentibus dũ.

631 *Afranius*]Nouius.

Aliber totius]Aliber totus MS. Æqualibus.

Digitized by Google

Persons not to be liable to Penalties for Offences against this Act, unless Information be laid within Three Months after the Offence committed.

XXXIII. And be it enacted, That no Person shall be liable to any Penalty or Forfeiture for any Offence against this Act, unless Information thereof be laid before some Justice of the Peace within Three Calendar Months after the Offence committed.

Penalties not to be recovered by Distress, but by Commitment.

XXXIV. And be it enacted, That no Penalty or Forfeiture imposed by this Act shall be recovered by Distress, but by Commitment.

Penalties to be recovered before Two Justices.

XXXV. And be it enacted, That all Penalties and Forfeitures imposed by this Act shall be recovered before Two Justices of the Peace.

Penalties to be applied to the Use of the Poor.

XXXVI. And be it enacted, That all Penalties and Forfeitures imposed by this Act shall be applied to the Use of the Poor of the Parish or Place where the Offence was committed.

Persons aggrieved by Conviction may appeal to Quarter Sessions.

XXXVII. And be it enacted, That any Person aggrieved by any Conviction for any Offence against this Act may appeal to the Court of General Quarter Sessions of the Peace for the County, Riding, Division, Liberty, or Place in which the Offence was committed, which Court is hereby required to hear and determine the Appeal in a summary Manner, and to make such Order therein, with or without Costs to either Party, as to the said Court shall seem meet.

Appeal to be given Notice of.

XXXVIII. And be it enacted, That no Appeal shall be allowed unless Notice thereof be given to the Party against whom the Appeal is made, or left at his usual Place of Abode, within Three Days after the Conviction, and unless the Appellant shall enter into a Recognizance, with Two sufficient Sureties, before a Justice of the Peace, conditioned to try such Appeal at the next Court of General Quarter Sessions of the Peace which shall be held not less than Fifteen Days after such Recognizance shall be entered into, and to abide the Order of the Court thereupon, and to pay such Costs as shall be awarded by the Court, unless the Conviction shall be quashed.

Appeal not to be heard unless Notice given.

XXXIX. And be it enacted, That no Appeal shall be heard unless Notice thereof be given as aforesaid.

Appeal not to be heard unless Recognizance entered into.

XL. And be it enacted, That no Appeal shall be heard unless the Recognizance be entered into as aforesaid.

Appeal not to be heard unless Costs paid.

XLI. And be it enacted, That no Appeal shall be heard unless the Costs awarded by the Court be paid.

Conviction not to be quashed for Want of Form.

XLII. And be it enacted, That no Conviction shall be quashed for want of Form, or be removed by Certiorari or any other Writ or Process whatsoever, into any of His Majesty's Courts of Record at Westminster or elsewhere.

Limitation of Actions.

XLIII. And be it enacted, That all Actions and Prosecutions to be commenced against any Person for any Thing done in pursuance of this Act shall be commenced within Six Calendar Months after the Fact committed.

Notice of Action.

XLIV. And be it enacted, That Notice in Writing of every such Action, and of the Cause thereof, shall be given to the Defendant One Calendar Month at least before the Commencement of the Action.

Tender of Amends.

XLV. And be it enacted, That in any such Action the Defendant may plead the General Issue, and give this Act and the special Matter in Evidence at any Trial to be had thereupon, and that the same was done in pursuance of this Act; and if it shall appear to have been so done, or if any such Action shall be brought after the Time limited for bringing the same, or if the Plaintiff shall become nonsuit, or discontinue his Action after the Defendant shall have appeared thereto, or if Judgment shall be given for the Defendant upon Demurrer, then the Defendant shall recover Treble Costs, and have the like Remedy for the same as Defendants have in other Cases by Law.

Limitation of Actions.

XLVI. And be it enacted, That all Actions and Prosecutions to be commenced against any Person for any Thing done in pursuance of this Act shall be commenced within Six Calendar Months after the Fact committed.

Notice of Action.

XLVII. And be it enacted, That Notice in Writing of every such Action, and of the Cause thereof, shall be given to the Defendant One Calendar Month at least before the Commencement of the Action.

Tender of Amends.

XLVIII. And be it enacted, That in any such Action the Defendant may plead the General Issue, and give this Act and the special Matter in Evidence at any Trial to be had thereupon, and that the same was done in pursuance of this Act; and if it shall appear to have been so done, or if any such Action shall be brought after the Time limited for bringing the same, or if the Plaintiff shall become nonsuit, or discontinue his Action after the Defendant shall have appeared thereto, or if Judgment shall be given for the Defendant upon Demurrer, then the Defendant shall recover Treble Costs, and have the like Remedy for the same as Defendants have in other Cases by Law.

Mercury, Determination of Atomic Weight of, 1
Metallic Oxides, Reduction of, by Hydrogen, 1
Metals, Action of Ammonium Salts on, 1
Methane, Oxidation of, 1
Methylene Blue, Reduction of, 1
Mineral Waters, Analysis of, 1
Molybdenum, Determination of Atomic Weight of, 1
Monazite Sand, Analysis of, 1
Nickel, Determination of Atomic Weight of, 1
Nitrates, Reduction of, 1
Nitrites, Reduction of, 1
Nitrogen, Determination of Atomic Weight of, 1
Nitrogen Peroxide, Reduction of, 1
Nitrous Oxide, Reduction of, 1
Oxygen, Determination of Atomic Weight of, 1
Palladium, Determination of Atomic Weight of, 1
Phosphorus, Determination of Atomic Weight of, 1
Platinum, Determination of Atomic Weight of, 1
Potassium, Determination of Atomic Weight of, 1
Potassium Chlorate, Reduction of, 1
Potassium Perchlorate, Reduction of, 1
Potassium Permanganate, Reduction of, 1
Praseodymium, Determination of Atomic Weight of, 1
Radium, Determination of Atomic Weight of, 1
Rhodium, Determination of Atomic Weight of, 1
Rubidium, Determination of Atomic Weight of, 1
Ruthenium, Determination of Atomic Weight of, 1
Samarium, Determination of Atomic Weight of, 1
Scandium, Determination of Atomic Weight of, 1
Selenium, Determination of Atomic Weight of, 1
Silicon, Determination of Atomic Weight of, 1
Silver, Determination of Atomic Weight of, 1
Silver Nitrate, Reduction of, 1
Sodium, Determination of Atomic Weight of, 1
Sodium Chlorate, Reduction of, 1
Sodium Perchlorate, Reduction of, 1
Sodium Permanganate, Reduction of, 1
Strontium, Determination of Atomic Weight of, 1
Sulphates, Reduction of, 1
Sulphur, Determination of Atomic Weight of, 1
Sulphur Dioxide, Reduction of, 1
Tantalum, Determination of Atomic Weight of, 1
Tellurium, Determination of Atomic Weight of, 1
Thallium, Determination of Atomic Weight of, 1
Thorium, Determination of Atomic Weight of, 1
Thulium, Determination of Atomic Weight of, 1
Tin, Determination of Atomic Weight of, 1
Titanium, Determination of Atomic Weight of, 1
Tungsten, Determination of Atomic Weight of, 1
Uranium, Determination of Atomic Weight of, 1
Vanadium, Determination of Atomic Weight of, 1
Water, Analysis of, 1
Ytterbium, Determination of Atomic Weight of, 1
Yttrium, Determination of Atomic Weight of, 1
Zinc, Determination of Atomic Weight of, 1
Zirconium, Determination of Atomic Weight of, 1

Chemistry, Physical

Acetic Acid, Dissociation Constant of, 1
Acetic Acid, Electrolytic Dissociation of, 1
Acetic Acid, Ionization of, 1
Acetic Acid, Molecular Weight of, 1
Acetic Acid, Solubility of Gases in, 1
Acetic Acid, Solubility of Salts in, 1
Acetic Acid, Vapour Density of, 1
Acetone, Molecular Weight of, 1
Acetone, Solubility of Gases in, 1
Acetone, Solubility of Salts in, 1
Acetone, Vapour Density of, 1
Acetylene, Solubility of Gases in, 1
Acetylene, Solubility of Salts in, 1
Acetylene, Vapour Density of, 1
Acids, Dissociation Constant of, 1
Acids, Electrolytic Dissociation of, 1
Acids, Ionization of, 1
Acids, Molecular Weight of, 1
Acids, Solubility of Gases in, 1
Acids, Solubility of Salts in, 1
Acids, Vapour Density of, 1
Adsorption, 1
Affinity, Chemical, 1
Alcohol, Dissociation Constant of, 1
Alcohol, Electrolytic Dissociation of, 1
Alcohol, Ionization of, 1
Alcohol, Molecular Weight of, 1
Alcohol, Solubility of Gases in, 1
Alcohol, Solubility of Salts in, 1
Alcohol, Vapour Density of, 1
Alkaloids, Molecular Weight of, 1
Alkaloids, Solubility of Gases in, 1
Alkaloids, Solubility of Salts in, 1
Alkaloids, Vapour Density of, 1
Alloys, 1
Alloys, Molecular Weight of, 1
Alloys, Solubility of Gases in, 1
Alloys, Solubility of Salts in, 1
Alloys, Vapour Density of, 1
Aluminium, Molecular Weight of, 1
Aluminium, Solubility of Gases in, 1
Aluminium, Solubility of Salts in, 1
Aluminium, Vapour Density of, 1
Ammonia, Molecular Weight of, 1
Ammonia, Solubility of Gases in, 1
Ammonia, Solubility of Salts in, 1
Ammonia, Vapour Density of, 1
Ammonium Salts, Molecular Weight of, 1
Ammonium Salts, Solubility of Gases in, 1
Ammonium Salts, Solubility of Salts in, 1
Ammonium Salts, Vapour Density of, 1
Amyl Alcohol, Molecular Weight of, 1
Amyl Alcohol, Solubility of Gases in, 1
Amyl Alcohol, Solubility of Salts in, 1
Amyl Alcohol, Vapour Density of, 1
Antimony, Molecular Weight of, 1
Antimony, Solubility of Gases in, 1
Antimony, Solubility of Salts in, 1
Antimony, Vapour Density of, 1
Arsenic, Molecular Weight of, 1
Arsenic, Solubility of Gases in, 1
Arsenic, Solubility of Salts in, 1
Arsenic, Vapour Density of, 1
Barium, Molecular Weight of, 1
Barium, Solubility of Gases in, 1
Barium, Solubility of Salts in, 1
Barium, Vapour Density of, 1
Benzene, Molecular Weight of, 1
Benzene, Solubility of Gases in, 1
Benzene, Solubility of Salts in, 1
Benzene, Vapour Density of, 1
Bismuth, Molecular Weight of, 1
Bismuth, Solubility of Gases in, 1
Bismuth, Solubility of Salts in, 1
Bismuth, Vapour Density of, 1
Boron, Molecular Weight of, 1
Boron, Solubility of Gases in, 1
Boron, Solubility of Salts in, 1
Boron, Vapour Density of, 1
Bromine, Molecular Weight of, 1
Bromine, Solubility of Gases in, 1
Bromine, Solubility of Salts in, 1
Bromine, Vapour Density of, 1
Cadmium, Molecular Weight of, 1
Cadmium, Solubility of Gases in, 1
Cadmium, Solubility of Salts in, 1
Cadmium, Vapour Density of, 1
Caesium, Molecular Weight of, 1
Caesium, Solubility of Gases in, 1
Caesium, Solubility of Salts in, 1
Caesium, Vapour Density of, 1
Calcium, Molecular Weight of, 1
Calcium, Solubility of Gases in, 1
Calcium, Solubility of Salts in, 1
Calcium, Vapour Density of, 1
Carbon, Molecular Weight of, 1
Carbon, Solubility of Gases in, 1
Carbon, Solubility of Salts in, 1
Carbon, Vapour Density of, 1
Carbon Dioxide, Molecular Weight of, 1
Carbon Dioxide, Solubility of Gases in, 1
Carbon Dioxide, Solubility of Salts in, 1
Carbon Dioxide, Vapour Density of, 1
Carbon Disulphide, Molecular Weight of, 1
Carbon Disulphide, Solubility of Gases in, 1
Carbon Disulphide, Solubility of Salts in, 1
Carbon Disulphide, Vapour Density of, 1
Carbon Monoxide, Molecular Weight of, 1
Carbon Monoxide, Solubility of Gases in, 1
Carbon Monoxide, Solubility of Salts in, 1
Carbon Monoxide, Vapour Density of, 1
Cerium, Molecular Weight of, 1
Cerium, Solubility of Gases in, 1
Cerium, Solubility of Salts in, 1
Cerium, Vapour Density of, 1
Chlorine, Molecular Weight of, 1
Chlorine, Solubility of Gases in, 1
Chlorine, Solubility of Salts in, 1
Chlorine, Vapour Density of, 1
Chloroform, Molecular Weight of, 1
Chloroform, Solubility of Gases in, 1
Chloroform, Solubility of Salts in, 1
Chloroform, Vapour Density of, 1
Chromium, Molecular Weight of, 1
Chromium, Solubility of Gases in, 1
Chromium, Solubility of Salts in, 1
Chromium, Vapour Density of, 1
Cobalt, Molecular Weight of, 1
Cobalt, Solubility of Gases in, 1
Cobalt, Solubility of Salts in, 1
Cobalt, Vapour Density of, 1
Colloids, 1
Copper, Molecular Weight of, 1
Copper, Solubility of Gases in, 1
Copper, Solubility of Salts in, 1
Copper, Vapour Density of, 1
Dissociation, Electrolytic, 1
Dissociation Constant, 1
Dysprosium, Molecular Weight of, 1
Dysprosium, Solubility of Gases in, 1
Dysprosium, Solubility of Salts in, 1
Dysprosium, Vapour Density of, 1
Emanation, Molecular Weight of, 1
Emanation, Solubility of Gases in, 1
Emanation, Solubility of Salts in, 1
Emanation, Vapour Density of, 1
Erbium, Molecular Weight of, 1
Erbium, Solubility of Gases in, 1
Erbium, Solubility of Salts in, 1
Erbium, Vapour Density of, 1
Ether, Molecular Weight of, 1
Ether, Solubility of Gases in, 1
Ether, Solubility of Salts in, 1
Ether, Vapour Density of, 1
Europium, Molecular Weight of, 1
Europium, Solubility of Gases in, 1
Europium, Solubility of Salts in, 1
Europium, Vapour Density of, 1
Fluorine, Molecular Weight of, 1
Fluorine, Solubility of Gases in, 1
Fluorine, Solubility of Salts in, 1
Fluorine, Vapour Density of, 1
Gadolinium, Molecular Weight of, 1
Gadolinium, Solubility of Gases in, 1
Gadolinium, Solubility of Salts in, 1
Gadolinium, Vapour Density of, 1
Gallium, Molecular Weight of, 1
Gallium, Solubility of Gases in, 1
Gallium, Solubility of Salts in, 1
Gallium, Vapour Density of, 1
Germanium, Molecular Weight of, 1
Germanium, Solubility of Gases in, 1
Germanium, Solubility of Salts in, 1
Germanium, Vapour Density of, 1
Glycerine, Molecular Weight of, 1
Glycerine, Solubility of Gases in, 1
Glycerine, Solubility of Salts in, 1
Glycerine, Vapour Density of, 1
Gold, Molecular Weight of, 1
Gold, Solubility of Gases in, 1
Gold, Solubility of Salts in, 1
Gold, Vapour Density of, 1
Helium, Molecular Weight of, 1
Helium, Solubility of Gases in, 1
Helium, Solubility of Salts in, 1
Helium, Vapour Density of, 1
Holmium, Molecular Weight of, 1
Holmium, Solubility of Gases in, 1
Holmium, Solubility of Salts in, 1
Holmium, Vapour Density of, 1
Hydrocarbons, Molecular Weight of, 1
Hydrocarbons, Solubility of Gases in, 1
Hydrocarbons, Solubility of Salts in, 1
Hydrocarbons, Vapour Density of, 1
Hydrochloric Acid, Molecular Weight of, 1
Hydrochloric Acid, Solubility of Gases in, 1
Hydrochloric Acid, Solubility of Salts in, 1
Hydrochloric Acid, Vapour Density of, 1
Hydrofluoric Acid, Molecular Weight of, 1
Hydrofluoric Acid, Solubility of Gases in, 1
Hydrofluoric Acid, Solubility of Salts in, 1
Hydrofluoric Acid, Vapour Density of, 1
Hydrogen, Molecular Weight of, 1
Hydrogen, Solubility of Gases in, 1
Hydrogen, Solubility of Salts in, 1
Hydrogen, Vapour Density of, 1
Hydrogen Peroxide, Molecular Weight of, 1
Hydrogen Peroxide, Solubility of Gases in, 1
Hydrogen Peroxide, Solubility of Salts in, 1
Hydrogen Peroxide, Vapour Density of, 1
Hydrogen Sulphide, Molecular Weight of, 1
Hydrogen Sulphide, Solubility of Gases in, 1
Hydrogen Sulphide, Solubility of Salts in, 1
Hydrogen Sulphide, Vapour Density of, 1
Indium, Molecular Weight of, 1
Indium, Solubility of Gases in, 1
Indium, Solubility of Salts in, 1
Indium, Vapour Density of, 1
Iodine, Molecular Weight of, 1
Iodine, Solubility of Gases in, 1
Iodine, Solubility of Salts in, 1
Iodine, Vapour Density of, 1
Iridium, Molecular Weight of, 1
Iridium, Solubility of Gases in, 1
Iridium, Solubility of Salts in, 1
Iridium, Vapour Density of, 1
Iron, Molecular Weight of, 1
Iron, Solubility of Gases in, 1
Iron, Solubility of Salts in, 1
Iron, Vapour Density of, 1
Ionization, 1
Lanthanum, Molecular Weight of, 1
Lanthanum, Solubility of Gases in, 1
Lanthanum, Solubility of Salts in, 1
Lanthanum, Vapour Density of, 1
Lead, Molecular Weight of, 1
Lead, Solubility of Gases in, 1
Lead, Solubility of Salts in, 1
Lead, Vapour Density of, 1
Lithium, Molecular Weight of, 1
Lithium, Solubility of Gases in, 1
Lithium, Solubility of Salts in, 1
Lithium, Vapour Density of, 1
Lutecium, Molecular Weight of, 1
Lutecium, Solubility of Gases in, 1
Lutecium, Solubility of Salts in, 1
Lutecium, Vapour Density of, 1
Magnesium, Molecular Weight of, 1
Magnesium, Solubility of Gases in, 1
Magnesium, Solubility of Salts in, 1
Magnesium, Vapour Density of, 1
Manganese, Molecular Weight of, 1
Manganese, Solubility of Gases in, 1
Manganese, Solubility of Salts in, 1
Manganese, Vapour Density of, 1
Mercury, Molecular Weight of, 1
Mercury, Solubility of Gases in, 1
Mercury, Solubility of Salts in, 1
Mercury, Vapour Density of, 1
Molecular Weight, 1
Molybdenum, Molecular Weight of, 1
Molybdenum, Solubility of Gases in, 1
Molybdenum, Solubility of Salts in, 1
Molybdenum, Vapour Density of, 1
Nickel, Molecular Weight of, 1
Nickel, Solubility of Gases in, 1
Nickel, Solubility of Salts in, 1
Nickel, Vapour Density of, 1
Nitric Acid, Molecular Weight of, 1
Nitric Acid, Solubility of Gases in, 1
Nitric Acid, Solubility of Salts in, 1
Nitric Acid, Vapour Density of, 1
Nitrogen, Molecular Weight of, 1
Nitrogen, Solubility of Gases in, 1
Nitrogen, Solubility of Salts in, 1
Nitrogen, Vapour Density of, 1
Nitrogen Peroxide, Molecular Weight of, 1
Nitrogen Peroxide, Solubility of Gases in, 1
Nitrogen Peroxide, Solubility of Salts in, 1
Nitrogen Peroxide, Vapour Density of, 1
Nitrous Oxide, Molecular Weight of, 1
Nitrous Oxide, Solubility of Gases in, 1
Nitrous Oxide, Solubility of Salts in, 1
Nitrous Oxide, Vapour Density of, 1
Osmium, Molecular Weight of, 1
Osmium, Solubility of Gases in, 1
Osmium, Solubility of Salts in, 1
Osmium, Vapour Density of, 1
Oxygen, Molecular Weight of, 1
Oxygen, Solubility of Gases in, 1
Oxygen, Solubility of Salts in, 1
Oxygen, Vapour Density of, 1
Palladium, Molecular Weight of, 1
Palladium, Solubility of Gases in, 1
Palladium, Solubility of Salts in, 1
Palladium, Vapour Density of, 1
Phosphorus, Molecular Weight of, 1
Phosphorus, Solubility of Gases in, 1
Phosphorus, Solubility of Salts in, 1
Phosphorus, Vapour Density of, 1
Platinum, Molecular Weight of, 1
Platinum, Solubility of Gases in, 1
Platinum, Solubility of Salts in, 1
Platinum, Vapour Density of, 1
Potassium, Molecular Weight of, 1
Potassium, Solubility of Gases in, 1
Potassium, Solubility of Salts in, 1
Potassium, Vapour Density of, 1
Praseodymium, Molecular Weight of, 1
Praseodymium, Solubility of Gases in, 1
Praseodymium, Solubility of Salts in, 1
Praseodymium, Vapour Density of, 1
Radium, Molecular Weight of, 1
Radium, Solubility of Gases in, 1
Radium, Solubility of Salts in, 1
Radium, Vapour Density of, 1
Rhodium, Molecular Weight of, 1
Rhodium, Solubility of Gases in, 1
Rhodium, Solubility of Salts in, 1
Rhodium, Vapour Density of, 1
Rubidium, Molecular Weight of, 1
Rubidium, Solubility of Gases in, 1
Rubidium, Solubility of Salts in, 1
Rubidium, Vapour Density of, 1
Ruthenium, Molecular Weight of, 1
Ruthenium, Solubility of Gases in, 1
Ruthenium, Solubility of Salts in, 1
Ruthenium, Vapour Density of, 1
Samarium, Molecular Weight of, 1
Samarium, Solubility of Gases in, 1
Samarium, Solubility of Salts in, 1
Samarium, Vapour Density of, 1
Scandium, Molecular Weight of, 1
Scandium, Solubility of Gases in, 1
Scandium, Solubility of Salts in, 1
Scandium, Vapour Density of, 1
Selenium, Molecular Weight of, 1
Selenium, Solubility of Gases in, 1
Selenium, Solubility of Salts in, 1
Selenium, Vapour Density of, 1
Silicon, Molecular Weight of, 1
Silicon, Solubility of Gases in, 1
Silicon, Solubility of Salts in, 1
Silicon, Vapour Density of, 1
Silver, Molecular Weight of, 1
Silver, Solubility of Gases in, 1
Silver, Solubility of Salts in, 1
Silver, Vapour Density of, 1
Sodium, Molecular Weight of, 1
Sodium, Solubility of Gases in, 1
Sodium, Solubility of Salts in, 1
Sodium, Vapour Density of, 1
Solubility, 1
Strontium, Molecular Weight of, 1
Strontium, Solubility of Gases in, 1
Strontium, Solubility of Salts in, 1
Strontium, Vapour Density of, 1
Sulphur, Molecular Weight of, 1
Sulphur, Solubility of Gases in, 1
Sulphur, Solubility of Salts in, 1
Sulphur, Vapour Density of, 1
Sulphur Dioxide, Molecular Weight of, 1
Sulphur Dioxide, Solubility of Gases in, 1
Sulphur Dioxide, Solubility of Salts in, 1
Sulphur Dioxide, Vapour Density of, 1
Sulphuric Acid, Molecular Weight of, 1
Sulphuric Acid, Solubility of Gases in, 1
Sulphuric Acid, Solubility of Salts in, 1
Sulphuric Acid, Vapour Density of, 1
Tantalum, Molecular Weight of, 1
Tantalum, Solubility of Gases in, 1
Tantalum, Solubility of Salts in, 1
Tantalum, Vapour Density of, 1
Tellurium, Molecular Weight of, 1
Tellurium, Solubility of Gases in, 1
Tellurium, Solubility of Salts in, 1
Tellurium, Vapour Density of, 1
Thallium, Molecular Weight of, 1
Thallium, Solubility of Gases in, 1
Thallium, Solubility of Salts in, 1
Thallium, Vapour Density of, 1
Thorium, Molecular Weight of, 1
Thorium, Solubility of Gases in, 1
Thorium, Solubility of Salts in, 1
Thorium, Vapour Density of, 1
Thulium, Molecular Weight of, 1
Thulium, Solubility of Gases in, 1
Thulium, Solubility of Salts in, 1
Thulium, Vapour Density of, 1
Tin, Molecular Weight of, 1
Tin, Solubility of Gases in, 1
Tin, Solubility of Salts in, 1
Tin, Vapour Density of, 1
Titanium, Molecular Weight of, 1
Titanium, Solubility of Gases in, 1
Titanium, Solubility of Salts in, 1
Titanium, Vapour Density of, 1
Tungsten, Molecular Weight of, 1
Tungsten, Solubility of Gases in, 1
Tungsten, Solubility of Salts in, 1
Tungsten, Vapour Density of, 1
Uranium, Molecular Weight of, 1
Uranium, Solubility of Gases in, 1
Uranium, Solubility of Salts in, 1
Uranium, Vapour Density of, 1
Vanadium, Molecular Weight of, 1
Vanadium, Solubility of Gases in, 1
Vanadium, Solubility of Salts in, 1
Vanadium, Vapour Density of, 1
Vapour Density, 1
Water, Molecular Weight of, 1
Water, Solubility of Gases in, 1
Water, Solubility of Salts in, 1
Water, Vapour Density of, 1
Ytterbium, Molecular Weight of, 1
Ytterbium, Solubility of Gases in, 1
Ytterbium, Solubility of Salts in, 1
Ytterbium, Vapour Density of, 1
Yttrium, Molecular Weight of, 1
Yttrium, Solubility of Gases in, 1
Yttrium, Solubility of Salts in, 1
Yttrium, Vapour Density of, 1
Zinc, Molecular Weight of, 1
Zinc, Solubility of Gases in, 1
Zinc, Solubility of Salts in, 1
Zinc, Vapour Density of, 1
Zirconium, Molecular Weight of, 1
Zirconium, Solubility of Gases in, 1
Zirconium, Solubility of Salts in, 1
Zirconium, Vapour Density of, 1

791 *retineret*]recineret.
tum]tamen.
793 *interstringam*]stringam.
794 *Mania*]Ismenias I.
Thebogenes]Thebogenes I.
796 *molle*]mole
803 *solitatem &c.*]soliditatem memoras? formidas tibi: sic infrà c. 5. numero 96.
804 *affuat*]exciuit.
806 *profecti &c.*]profectò haudquaquam est ortus mediocri. vide Iunij Animadu.
810 *curre, & nuntia venire, & mecum speratum adducere &c.*] curre & nuncia venire me, & meum speratum adducere. vide vt puellam curent Lips. 5. Epistol.
mecum]metum.
812 *fluctisago*]fluctifrago.
814 *illis qua sibi*]illisque tibique I.
819 *populo*]populúmque.
821 *Solennitus à decliuati*] solennitúsque adeò diem.
812 *nisidi*]nothi dij.
823 *κὰ νεφ*]οὐ νεφ.
826 *fonicia sum &c.*]phonascus adsum. alij Phœnix, legunt. Phonascus, ὅτι τὸ φώνιον ἀειόν. quòd vocem exerceat.
833 *captum*]exceptum.
835 *dissipare*]dissoluere.
838 *probat victorem*]probat victorem.
840 *perspectaui percautum*] prospectaui periculum, MS. perspectaui perculum.
841 *Temerius*]Temerus. (dic.
844 *nobis, tibíve tudiculasse*] bis térue tu
846 *Vigere &c.*] in aere volitans miluus aquam è nubibus tortam indicat fore, tegillum vt pastor sibi sumat I. Iugere dicuntur milui, cùm vocem emittunt. Id autem prognosticon pluuiæ, alij, pro tortam indicat, Tertam legunt.
851 *melixa*]melexia.
852 *par necis orbificor*]pernici orbifico r.
856 *taxit pro tetigerit*]taxis pro tetigeris.
857 *leuis tippula &c.*]vt leuis tippula lympharum frigidos trantit lacus I. de Tippula. vide Festum in Tippula, in M S. lymphorum legitur.
leuior es]vide Festum.
859 *transenna demissus*]id est fenestra, vt hìc Nonius interpretatur. Seru. vide 5. Æn. sune demissus interpretatus, cuius opinionem vt veriorem defendit Turneb. ex Valerio, Macrob. Plutarch. Plinio, Isidoro.
861 *artifices*]aurificis.
865 *tetrica horrentis*]tetricè horrenteis: alij, tetricè horrenteis.
868 *hic vt muscipula contenta*]hìc vt muscipulæ tentæ: atque vt scorpius cauda sublata, Turneb. muscipula, id est, insidiæ.
869 *tristitas ante dourium*] ante doreiũ MS. tristitas anted hostium, Lips. id est præsens. Anted autem hic dictũ more antiquo.
dmortium]dorcium.
872 *vbi*]ibi.
874 *cum*]cur.
& iam quali qua[& in aquali aqua. Sic ꝯ. in Fœlix, legendum.
876 *quàm mobile*] hic locus emendatior legitur & exhibitus est etiam à nobis suprà numero 248. in Dis diutinis.
878 *Nemea*]Medea I.
881 *Cade vsti hac*]Cæsíque Næa atque.
886 *nimis*]ne mi.
887 *nedum*]nedum.
860 *vetustatisq;*]venustatísque.
891 *vtratusta*]vtere tu ista.
891 *& rauesse & vastitudine tardè forma tuis*]atra veste, & vastitudine tetra formatus, Scal.
tarde forma]trade formam M S. tetra formatus, Scal. vt ꝯ.
quales scabres qua)squale scabre atque. dixi de hac lectione ꝯ. numero 437. in Illuuies & apud Festum in Vastum.
892 *exsilium*)exsulem.
893 *imperandi*]imperitandi.
895 *verans*] venerans. adde huic loco alium, qui ꝯ numero 226. in Deuorare.
& ponito]& ponito MS. & Ponti auerruncent censuram simul, Lips. Cursura Ponti nauigatio. Virgil. Hic cursus fuit. Horat. Qui per mare currunt.
cur syriam] tum Syrmia. de Syrmiis vide Festum.
898 *sensilo cum*]sensiloquum I.
903 *contra &c.*] flagitium nescis bello vinci à Viriato Annibale I. Hunc locum Scaliger apud Festum in Viriatum, ita restituit, Lucilius' libro 26. vt populum Romanum victus vi & superatus prælijs. Sæpe est multum, bellè verò nũquam, in quo sint omnia, contrà, flagitium nescire, vinci bello à Barbaro Viriato Annibale. Idem lib. 2. In viriatum hunc infamem iuuasse, animámque Elisisse illi.
907 *vir Viriatium vxorem habere Atalantam*]Viriatius MS. Viraciam vxorem Atalantam Scal. apud Festum in Viriatum Viracia *ainabeige*.
908 *vulga*]bulga.
909 *verrucam*]3. Agell. 7.
910 *vibices*]vide 10. Agell. 3.
Vis]eos.
911 *aflate*]ætate.
612 *excrescunt*)increscunt 18. Agell. 11.
913 *concelta sque*]concretas apud Priscian.
916 *Tonso*)intonso.
918 *vermiculato*]vermiculatum multis segmentis elaboratum, veluti multis vermiculis concinnum.
920 *si de iure*]si de re.

916 Pra-

Digitized by Googl

926 *prætextas*) prætextatas.

928 *Cinerans eludebat*) crunerum is eludebat I. cinerarios eludebat Lipſ. de puero qui iam tondendus, in gyrum currens, volebat effugere cinerarios. Catul. Iam tuus cinerarius tondet os.

In Caput III.

2 *Villa*) illi.

3 *Ennius*) eò Liuius I.

ad armentas, &c.) ad armentas ipſius eaſdem, Tu curuifrontes paſcere armenta ſolet. Scal. 4. de lingua.

curuifrontes) cornifrontes paſcere M S.

9 *sugatos*) iubatos.

in ſeſe) ſinu ſe.

Acinnius) Atacinus.

11 *Fenuinno*) vide Feſtum in Petronia amnis.

Epinauſimachennandrus) Ἐπὶ ναυσὶ μάχη: cum Andria vndam.

ſalſo ſanctum) ſalo iactatum.

acerbos) aceruos.

12 *operas*) telas.

15 *quamque*) quaqua: vel, quacunque, ſidque metri cauſa.

18 *diſpenſatorem*] à diſpenſatore.

21 *Frigidiſſimus*) fragiliſſimus. huic lectioni ſubſcribit Priſciani codex.

mala) maia.

22 *accubitionem*) accubationem.

23 *in columna*) in culmine.

25 *alberibus*) auctoribus.

26 *Victa traxit*) vincta taxus.

27 *meam eſſe leuitatis*] notam eſſe leuitatis, vel meram eſſe leuitatem.

32 *coquinari*) coquinario.

cultelli empeſtati è Bithynia) cultelli illi importati è Bithynia, Lipſ.

33 *de me hortatur*) dehortatur. 7. Agell. 2.

credit) credidit. Agell. d. l.

34 *cupreſſus*) cupreſſus.

35 *cali*] de ſcenicis origin. I.

36 *accolus celeriter*) iacolis celeriter, Lipſ. iaculis.

39 *diſſoluatur, &c.*) diſſoluetur omnis humana conſociatio. Vulg.

40 *nec ſic, vbi*) Neſcis vbi Græci, vbi nunc Socratici chartæ? quid quæritis? primus Lipſ.

perimus] perimus.

41 *in Marse*] in Macer.

paluem] peluem.

43 *abrotco*] ἀβρότονον.

quaſi lupus ab armis Galeo, clunes infractos gero] Fuit opinio olim, lupum armis validum tergo infirmum eſſe, quod in prouerbialem ſententiam propè abiit.

deſertos] infractos. ita apud Feſtum in Clunes.

44 *magnus, &c.*] Cœlus mater magna his eſt tellus.

45 *caſtu*] caſtitu.

caſtus) caſtitus.

46 *niſi pecorum, &c.*] nos hic pecorum more per æſtiuos vel (vt alibi) per æſtiuos ſaltus deuiáſque calles. Lipſ.

48 *Viarum*] vtarum.

52 *decilla*] egilia.

54 *Pol, &c.*] Pol à cubitura, mater, magiſum exercita Fere quàm à curſura, coſum tardiuſcula I.

55 *currentis*] Victorius putat hanc vocem expungendam M S.

58 *catella*] catellum.

56 *corius*] vide Feſtum in Corius.

depuuit] depauit M S. non malè, Ἀπὸ τοῦ πεύειν.

60 *nemini, &c.*] Nemini fortuna currum miſſum à carcere intimo leui, Inoffenſum per æquor candidus ad calcem fuit.

61 *quercu*] querquero.

altitudine] amaritudine.

64 *cor Gruncque, &c.*] colare: Vtrum ſcapulæ plus, an collus calli habent, neſcio.

66 *obtorque*] obtorque, ſic Virgil. obuertunt pelago proras.

ſupra] ſipa MS. id eſt eiice.

tortas capulas] id eſt funes.

67 *talpa*] ſcillæ I. vt ſit cæparum genus. Alioquin nemo audiuit lachrymoſas talpas. Scaliger legit, thalle.

lippus edenda, &c.] Lippus edendo acri aſſiduo: ceparius ceba, l. vt ſit hexameter.

& feßuinum] veſci cuminum.

69 *iam diſrumpetur medius, iam Gt Marſus colubras Diſrumpit cantu, &c.*] Virgilius Eclog. 8. Frigidus in prătis cantando rumpitur anguis.

73 *Grauius*) Granius.

85 *noctu*] nocturna.

86 *errantia*] errantiæ.

88 *Longè fugit, qui ſuos fugit*] Titulus prouerbialis Satyræ Varron. Sic Terentius, Ita fugias ne præter caſam. vide Turnebum 15. aduerſ. 5.

ſed Gt in erat, &c.] Sed is viſcerat hæc, legumina, ſarta. rapa pauca, cicer, eruiliam, cæpa; allia ac pyra cæteris. Palm. Vt hæc iocosè vocet viſcerationem hominis agricolæ & tenuioris.

pauca, &c.] Parata, cicer, eruiliam, cæpa, tegia, allia cypria cæteris I.

89 *maſculino*] vide Feſtum in Maſculino & in Frontem.

repugnatio] depugnatio.

Gt rare ſciat] vt amittas.

coloratum] coloratilem.

92 *craſſa*] creſſis.

ſerrant cali, &c.] erance cili MS. An Siculi nominet ſalis fretus.

more) ore.

Digitized by Google

Power to borrow money.

Application of money borrowed.

Power to mortgage rates.

Power to lend money.

Power to invest money.

Power to sell securities.

Power to purchase land.

Power to sell land.

Power to grant leases.

Power to make bye-laws.

Penalty for bye-laws.

Power to appoint officers.

Power to remove officers.

Power to make contracts.

Power to sue.

Power to defend actions.

Power to compromise.

Power to appoint solicitor.

Power to appoint auditors.

Power to appoint valuers.

Power to appoint arbitrators.

Power to appoint surveyors.

Power to appoint engineers.

Power to appoint architects.

Power to appoint inspectors.

Power to appoint collectors.

Power to appoint treasurer.

Power to appoint clerk.

Power to appoint other

vinum,penúmque omnem M S. Pomp. Dotata vinum penúmque omnem. Nonius Dotata. Cæterùm alium præberem penum. Atta, meum in penum componam ſatius eſt. Palm. Dotatam Pomponius & Nonius ſcripſere. Attæ verò togatæ ſcriptorum fit mentio apud Horatium.

dotata] dotata.

meum] mecum.

175 *cui medentia*] cui me dem edet hac. Iun.

178 *Lydè*] vide.

179 *Vulgari*] Vulcani.

cum Virgis] cum fibris MS. alij eum vigris. Nonius Gall. macto te hiſce virgis verbenis: macta tu illum infortunio.

porrigere] proficere, vel porricere.

182 *munia*] mania, vt ſuprà in voce Præfecte.

peſtinas &c.] patinas paſtillos mihi cantant.

Mantius] Horatius.

183 *hanc ſecundè &c.*] Nobis vnde forent fructus vitæque propagmen I.

184 *Lucilius &c*] Licinius rerum Romanarum.

patibulum ferat per Vrbem] patibulus ferat per vrbem: alij. Patibulo ferat per vrbem.

affigar] ſuffigar.

185 *factos*] facito.

premunt] premunt.

188 *admovebat*] apponebat.

ſexus] ſexu. Scal. in Feſt.

197 *reſit & ſale &c.*] exſit, eſt ſal ſordidum quod vſtum eſt. & in ollam rudem fritilem obiectum poſtea &c. vide Scal. gerum in Coniectaneis Varronis: & apud Feſtum in Exſit.

200 *Vbi atque erunt dum ſibilum inſtitis*] aquæ M S. vbi acquierunt dum fibilus inſtat, Lipſ. vel fibilus inſit.

201 *tergus*) tergum.

203 *Viſcere ſuo*) hiſcere MS. miſcere.

exercitum) exercitúne.

Africa terribilis &c.) Africa terribilis contra, concurret Iberis, Ac gens Æneę miſcebit ſanguine ſanguen, Lipſ. Africa terribilis contra concurrere ciuis Ciui, atque Æneæ, &c. Fab.

206 *ſi Valebit pluus*) ſi valebit puls, in buc eam betet: ſi licium in ſchemam Palm.

dicite) die in.

Gymnaſio &c.] gymnaſióque: vt ſchema antiquo ſpectatores retineret.

230 *calamóque*) culmo.

231 *eramma*) in re ſumma. vide ſuprà c. 2. numero 438.

233 *Maſc.*) adde Feſtum in Maſculino.

240 *nulla eſt, ſale etiam eſt*) eſt tali Setiæ I. Eſt autem Sitia (vnde fabulæ nomen) oppidum Campaniæ.

241 *durum*) durius.

243 *Nyctegreſia ſcendit hora laterum*) Nyctegerſia aſcendit hora laterum M S. Aſcendit aura laterum texta Vulcani vorax. Palm. aura vulcani, fiamma. Scandit ira laterum texta Vulcani. Vil. Cant. Ita Vulcani μήτηρ ἱφαιστῖνη.

245 *ruſſatia*) ruſſa tria.

246 *incauris*) in cauſſis.

247 *maſculini*) maſculini & neutri: ita lego.

Vt videret, ſutum denique; etiam ſuis manibus &c.) vt videret tortam: denique etiam ſuis manibus lanea tracta miniſtraſſet infectori, Palm. Tortam viere, eſt reſtim nectere: paupertatis indicium.

250 *obrepſit*) oppreſſit.

254 *Videns agrotum*) videns ægrotum? & eius prius turdum, quàm aluum ſubducere malis, Lipſ. 3. Veriſ.

album quam cympem) alphum quàm typen. MS. aluum quàm turdum Scal.

255 *pradatus*) pedatus.

cum pegtimon certum) cercum MS. λερσῆμον κηρύν.

256 *Quare &c.*) quæro meas libidines ad tibias bilingues.

260 *patri*) patrio.

quod) quos.

mixtim) mixtim.

vivos) vos.

261 *Diffidem amantem cidere*) diffidam amantem cedere MS. Diffugiam, an mãtem, ne quid ea re turbem vulgum ambigua Lip. Diffidam autem, & de re turbat vulgam ambigua, ac ius vitat, mœros diſſicit, Scal.

ambigua) iurtet.

263 *manu*) nam.

264 *portoſeripocens &c.*) Portit per ἀπαξ λεγ. Dede cedo cacatum. vipera eſt in veprecula Scal.

265 *Stipidius*) Fufidius.

ſpiras) aſperitatem.

266 *optimum germanum meas*) Oppius: tum germanas I., Turpil. Dotata. Manus meas veſpera oriente claneulum Ferri ad ſpeciem declino, Scal.

ſpeciem declino) ſpecum deſtino.

267 *Lucilius Andronicus*) Liuius Andronicus.

rege) reget.

268 *toto orbe*) tota vrbe.

ſuperet) ſumeret.

curuantem) ouantem.

In Caput IIII.

Fabulare) fabula verè.

explicatione) piatione.

Ni ego illi puteo, ſi occepſo animâ omnem in-

Digitized by Google

Sociology & Social Work
Sociology & Social Work
Sociology & Social Work

46 *barbaricam pestem Sabinus*]Barbariam vestem nauibus. Sic s.c.1.num.192.

multitudo, minus, &c.] mussari,dominus matura oua ad cœnam committit, v. 5. Dominus num.125& Maturum 306.

Quod]quid.

50 *post messem*)præter messem.

qui]quis.

51 *Velocius,&c.*] velocibus iuuenis membris.

54 *iuuatque*]iuuantque.

55 *curationem differre*]deferre M S. cum ratione differre,Lypſ.

57 *populum istum*]populo.

Volumus]voluimus.

necesse luctu]necesse est lautum.vide infrà numero 280.

62 *duxit*]dixit.

comparent]componant.

Sic vinctus animus, &c.] sic multis animus quorum atroci vinctus malitia est.

Cum Plaucio,&c.]cũ pocio bibo eodẽ,amplector labra,labellas.Fictrices cõpono, hoc est,tum ψολοκομοδυμι I.ita legendum, indicio est id quod infrà in Fingere num.202.

63 *propter crepas*] perterepas MS. alij perterricrepas.Sic Lucretius perterricrepum sonitum dixit.

militiem] militiam.

ad te retardat socium] ire tardat,si alium, Lipſ.

nec est]necesse.

66 *callent domi*] callent domitum , M S. callent dominum imperium.

bibendi]bibendi.

Lucillius]Lucinius.

festus desidet] Festum residet , id est agit. Plaut.Captiuis,venter gutturque residentes furiales ferias.

68 *Vidulariæ*]Aululariæ.

Ixionas Archilochio]Ixionis ἰξιονχίδα.

Hunccine vnquam) hunc ne inquam M S. Huccine vnquam Hyacinthi hominis continupotentis Scal.

Delectis]Deliacis,MS.

Vrier,vt vim,&c.]vtier,vt eum contendas tuam maiestatem viris.

philotoream]φιλοθωρεν.

iam patero incipiam]iam pater incipitam.

vt hinc comparet,&c.]vt hinc compositet, MS.vt hic compos & Citium & Salaminem

Salaminem habeam]Salamine habeam.

Lemnius]lenonibus.

nihil coniectura]nil coniectura.

flexisse]flexa ceruice.

quo contendisset]quà contendisset MS. quô contendi,sed te ita:vel,sed te Tita,Palm. Quo loco,sed te, significat sine te,alius legit qua contendis semita.

Tarentinum tollimus]Tarentum hunc.

69 *sub armis vitã cernere*)Euripides ex quo Medeam exulé vertit.Ennius scripserat *vacui domitus sui*. Cæterùm Turne.existimat in hoc loco vi,cernere nõ significare amittere, quẽadmodum interpretatur Non. sed dimicare.

impetrem]impetrent.

Habitum]habitum.

nisi]ni.

ad finem]ad fines.

malunt]malim.

exercitum]exercitus.

70 *furto*)furtum hîc, pro libamento furicis lustrandis recepto,accipi videtur.

71 *Videntur frigus, &c.*] videtur Phrigius ex incessu,quàm est confidens.Dij hunc perduint I. videntur frygis incessum , quàm est cõfidẽs.dij istũc perduint,Lipſ. videtur frigus incesse q̃ tu es cõfides,dij te perdãt M S.Fab.

infrenis obstes,&c.] infrenes,obstes animis.

duas sibi res] duas Isocratæ res, Victor. 4. Var. 4. hoc enim de se testatur Isocrates in Panathenaico.

72 *& voluere*]heret,voluere.

quod de nata est modo) quod re nata subit

73 *epiron*)biroti.

nihil)ni.

extemplo)extemplò.

75 *Veteres*)vereris.

secus vel ædilicium modius purus, &c.)secur ledæ delitium,modius purus,putas , si adhuc characterem Cleophantus cõuenit,I.Secus, vel ad ædilium modium purus , putus , si ad hunc charactera Cleopater continet Fab.æquus vel ædilium modium MS.

si adhuc)si adhune.

Cleophantus)Cleopater.

tui)tu.

insidiisque locant)insidiisque locasti. A.

76 *ecce caldis pedibus*)ecce tibi calidis p. q. n. S. irrumpit in Fab.

semiustulatus)semustulatus.

78 *æruus*)æuus.

contentus sumus)contentus sum.

79 *sed panca otio coacto*)Pancarpineo cibo MS.sed pancarpineo cibo coactol.vt sint versus Phaleucij.Vocat autem Pancarpineum cibum,è miscella generis frugum congestum.

85 *bisquinoctogenta*)Bisquinoctogena.

87 *luctus*)curas.

88 *ἀεὶ μίσος*)ἀεὶ ἀδικεῖ, v. j. in Perre num.186.

89 *Vel*)mel.

Causam comitere hodie ad te volo)v.l.1.ff.de Regul.Iur.

Nicasio)Nicasio.

& conicere) it coniicere hac nescio quid de ratiuncula.Atque eccum incedit,hinc procul cõcesserò.It coniicere, id est parat coniicere.sic Terentius,it visere.

quicquid de hac ratiuncula)quid de hac risum cula MS.quid de ratiuncula,I.

91 *occidisse*)concidisse.

93 *ferri*)ferret.

97 *maximũ cadis ferro sed cadere Vlyssem*] Aiax dum credo ferro se cædere Vlyssem.

libro xxix]libro XXVIII.

grato vrgere &c.]gnate vrge.restant,perimus,MS.Sic ℣.num.484. in vrgere.

99 *constare dicunt*]constare hominem.

101 *de Bruto*]D.Bruto.

102 *ferre*]tenere.

teneamur]teneamus.

in contumentibus]Ne in.

103 *est natum*]æstimatum.

cœci]fœci M.Socius.

104 *quidem*]quod.

105 *concelebrare diu amare*] concelebrare,diſamare vel diuulgare,Lipſ.

multis undictis]multis inde locis,MS.multis endo locis Cuiac,11. Obſ.9.alij inultis indu loci.

107 *Certa*]cætera.

mutandis]mutuandis.

109 *Pansa,&c.*]ſponſa,Papę Pol eò magis curabo, vbi cognorint.

eos ipse]quos ipſe.

111 *quem Index*]quidni Iudex.

votum fuisse]votum fuiſſe.

Et amplius illam apparere] etiam thus illã apparere.loquitur de apparatu rei diuinæ.

114 *Vel*]&c.

te satis qui eudem acre]te ſatis qui laudem Lachis Scal.rem ſatis qui delicem.Idem Panſimacho. Imò verò in ante, ſolidum ſumus

hic]hæc.

solitus sum]ſoli ius ſuum,Scal.

istum ventrem]iſtum in.

115 *præsernit labra delicit*]Præſternit labrã

118 *etiam hoc versibus*]atque hoc veribus.

Animóque egrotat,&c.]animo qui ægrotat videmus, hoc innuit, Habitum corporis,indicium eſſe animi turbati.

119 *Vbi*]ſi.

nonnullaquã faciunda)nõ faciẽda nõnũquã.

iam tu depositus bubulcus)iam tum depoſtu bubulcus.

Vecors flãme⁹ &c.]vecors flãmeo,Depoſit⁹

qua scribi]quæ ſcribo.

121 *Adureor*]At vereor.

122 *Igitur quiesset,quoniam*]igitur quieſce

parcas]parcas.

De rustico]Det ruſtico.

quicunque dixit)qui condixit.

123 *quo more*]quem ore.

125 *Dominus rursum*]v.Lipſ.1.Satura.vlt.

libro sexto]libro 7.

inquit,Crasso Mutium] inquit Craſſi. ſic apud Mutium.

XIII]XXX.

meretrices,&c.]meretrices ad me deleniſſent,Atticæ,conuenerant,condixerántque,L.

extra cubui] dextra accubui Lipſ. eſt enim ſermo de conuiuio, in quo ſe dominam dextro loco accubuiſſe ait.

Alteri scribam]alter ſcribã MS.de hoc loco v.Lipſ.3. Scal. Caſtigat Guilelmiũ Veriſimil.

Discumbimus mussari,&c.] v.I.num.46.& J.numero 306.

128 *fortis turba*]Parthis turba.

omnes,nã discrimen,&c.]omnes natura,vt,

neque signat linea alba] prouerbium quo oſtendimus nullũ diſcrimen à nobis fieri. videtúrque hic locus deſũptus è Charmide Plat.

pictrix]pixtrix.

129 *aduocari*]auocari.

130 *Auidus iudex reum ducebat esse nisi hoc modo*]xxx.à Iquilio Turn.29.aduers 27.perſtringit Iudicum nummatiorum auaritiam, qui reũ cùm habent,prędã habere ſe putant. Ducere igitur *more Iquilio* eſt, reum promiſcuui vſus ac communis ducere.

Orco spondens septimum] Hæc verba aliena à Lucilio.Lipſ.

ducatque æris simul,&c.]duc atq; æris ſimul adde alieni.

Hercules Antiauus] Hercules Anteanus M S.Tabula Herculis cum Antæo luctantis.

Vbi ille abit)vbi ita,abit.

131 *Tamen aliis verruca*]tamen alij verruca,aut cicatrix nec ſuue:vel papulę differunt. Notandum obiter & alij, in dandi caſu hîc poſitum eo ſenſu,Etiam eos qui forma ſunt. eadem,habere aliquid diuerſum.

131 *existimatis*] æſtimator,ſic legendum ℣.Referre,numero 394.

eum]meum

134 *demisso*] fractóque fiant.

affert)a. fert.

135 *machinis*] machinæ M S. machinato, ℣.in Tranſenna.

136 *discere labora,&c.*] labora,diſcere ne rei ipſa,ac te ratio.

138 *consenescit*]conſeneſcere.

139 *adeque*]atque.

claram allatam] illatã MS.illuſtrémque L. adlata ἀφ' αἵματος clarans alata dicaſſet Lipſ. vt clarare pugilem apud Horat. Alata fama à celeritate dicitur.

140 *Assidue*] Aſſide.

locum]lutum.

descendant]eſcendant.

142 *Adest alba,&c.* Adeſt alba n.c.C.q.restituit iuſtiſti.ſed &c. M.ar. eſt ſtatua meicio c.C.q.cum r.i.A.c.ea derecta cum eſſet ex ſonatuſconſulto Palm.

143 *se recedere*]Aet recedere.

definitam viam]infinitam.

144 *illuc oculi*]illò oculi.

deducta hunc voce Leo]deducta ad hũc vocem Leo.Palm.deducta tunc voce Leo.Fab.hic enim exprimit Apologon Leonis cubantis in morbo,& omnia animalia, vulpe excepta, ad ſe adlicientis, Deducta igitur voce hic dixit vt & Terentius deducta oratione.

147 *At non sunt*]aut niſi.

Accepérisne)Acciperétne.

148 *Diligit*] dirigit. ita hîc legendum,vt & infrà duobus locis. Nam & ita legitur apud Festum in dirigere, vbi tamen perperam legitur discedere pro discindere.

coactam]coctam.alij coactam.

diligit]dirigit Scal. difficit.

150 *Ennius*]Ennius Erechtæo Muret.

eripite ô cives, &c.] eripite ô ciues, quibus nunc ærumnæ meæ libertatem paro, quibus seruitutem miseria deprecor I. extant autem hi versus paulò aliter apud Agell.6.c.16.Porro hic sermo est de Erechtæi filiabus, quæ pro salute patriæ mortem oppetierunt.

154 *Vt sæpius faciunt*]vt sæpiùs faciunt.

iniuriatum] in viriatum, Scal.

inuolasse]inuasisse.

tamen]tandem.

155 *non potest, Menalippe, hic sine tua opera exanclari clauus*]species Prouerbij: de clauo autem vestimenti id intelligit Turneb. 29. aduers. 27. Fab. pro clauos, legit latos,quod certè magis probarem, nisi de clauo trabali, id intelligendum esset.

quantisque]quantas.quoque.

ferè exanclauimus] feri, exanclauimus:vt ad Tyrannum referatur.

Vlciscerer]vlciscerem.

156 *adilis*]herilis.

eliminar]eliminor.

accidit]accidit.

armodeo]Armodio MS.A RiuoDeo.Turn. 29.aduersar. 27.armos deo I. quasi diceret se obuertisse Deo humeros. Ego ita lego,occipitium *Ejn* deo ostendo:ex oraculo elimino vel aris deorum,&c.

quoniam]quam.

Conclamo, &c.] cœna:vos istic manete, I. Turneb.29.aduers. 27. putat hîc agi de clauo vestimenti ac translatitiè, de negotio aut re maximi momenti, ac difficili, quæ sine alterius opera præstari non possit.Ego vero aliud sentio ac ita lego, conclaui in isto manete, eliminabo extra ædes coniugem.

157 *quid hic cepiat, aut quo euadet hodie*] scin quam?quò euadat,vide.

post concitata]passim.

160 *prius domes*] vt primum domes.

164 *exeatis*] is exeat.

165 *foribus imposita periclitantur*] foris imposita periclitantur.

167 *Vbi*] nisi.

me de curdis]Medea MS.

extulisse]extulisses MS.

gaudij datur] gaudij uidet vel patho.

suscepimus]suspiciunt.

169 *inglauiem*]illuuiem.

176 *dare*]venire.

177 *ibi erat*]vbi erat.

scopas]scopos.

178 *purgem*]perugem.

deamem]deuras,peruras.

181 *Suámque Vt culpam, &c.*)sua si quid culpa expetere mortalem vt finat.

184 *Exsit*]exsilit.

libro ij.]adde alium locum ī.c.2.in Fax.

cum item]cur.

inæquali] in aquali : & in aquali: Scal.4.de Lngua.

186 *prælio captiuos, &c.*]Varro Prœlio captiuo *dei ideirũ*. Non posses eam amplius perferre. tamen suadet vt noceat,v. quæ scripsit ī.num.88.in Censere.

colligere auxilium, &c.] collegæ auxilium tamen, etsi indigno, feramus.Verba sunt,Fabij Dictatoris auxilium ferentis Minutio adæquato sibi imperio.alij legunt colligite.

Vt ad te]& ad te.

Vestigia sed]vestigia se.

191 *ea sum*)eam sum.

nostris factiones)noui factiones vel nostris factiones.

Non Vrbitate) Nobilitate.

intercedere)intercidere.

192 *formosissimam esse*)formosam esse.

domatum equum)domatum equum M.S.vt adoriatur mœchum Lipſ.

ne feroci oratione, &c.) ne ferociorem faciant te tam præclara cæli.

193 *directius sese*)dat rectius se.

ei cognatio)ei cognati.

Videre)viderunt.

195 *ergo improbus esto*]improbus ego:esto.

Hæc effatus ibique] Hæc effatus ibus Lipſ. Ibus posuit,ἰβιμὶ pro iis.

Inuit, &c.)inimicis vt infrà in Adiutatur.

potiri, &c.)es potin' vt dicta facessas.

aliquis Vestrum enuntiet Gemma,Vt res suas procuret adibus faceſſat)formula diuortij,de qua dixi ad l.2 ff. de diuortiis.

naturam dicto faceſſo)naturam dicto facessse,Fab.matura,& edictum facesse, Palmer.

197 *aperire &c.*] aperiri prorsum,aut.

aute fatiscar qui) haud fatiscar quin.

Vt si ita)at si ita Scal.

nisi nunquam fatiscare, &c.) si vnquam fatiscar facere, quidquam quod quibo boni.

198 *Ferus significat equum*)Ferus iterum equus.

200 *acrium*)acutum.

abstruso) obstruso.

Pauullus)pusillus.

201 *Eodem*)hi versus restituti T. in Componere num.62.

insipiat, &c.)insipiant fingi,ad id quod si euadant.

quæsierimus) quærimus.

figulus oblitus) fingulo obliniti: vel, figuli obliniti.

203 *fecurissimus*)vetustissimus.

210 *alienum æstum fouere*)alienum est confouere.

Digitized by Google

insideat]insidat.

211 *multaria*] mulgaria: alij multralia. *culina*] cullia M S. culleo. vel culigna legendum: illud vas vinarium; hoc potorium.

213 *humi*]humo.

Aeneid. lib. 2. &c.] Enn. Annal. lib. 1. Fusus sine mnte, sine vllo subiacerent.

214 e *ducta*)deducta.

217 *faciam vitula*]faciam vitulam.

218 *aut avena, si ex sole, &c.*) ait à cœna se exsule, Quinque annos neque amicus vnquam grauis, neque hostis fuit, V.

veneficus & egressa, &c.] hostium deperisti, & graue.

225 *vnde thensam*]vende thensam.

cum fingere]confingere, vel confringere.

certamus, &c.]certamus sine diploide.

hac eadem] hac eadem.

229 *veteres palmam*]vide Festum in Herbam do.

donant] dona teneat. v. Festum in verbo, herbam do.

constat]conlustrat.

det]docet.

226 *vbi hic me sis*] vbi ne hic sis.

me sis]in oscis M S.

vrbem)vrbe.

tenebrosis nescioquibus] tenebrio, τοῖς δημοσίοις.

impulsum]impulsus.

227 *Strumque multrres & epicrocum Viri quoque habitarunt*] epierocum habitare, est epicroco vti. epicrocum genus anniculi crocotinctum.

eumat] comas M S. comas habitasse. est aluisse.

228 *non vident*] non vident M S. nos rident: credo ridere, hiantes video, ridentes non audio, Fab.

230 *& fortia*]è fontibus.

231 *tu cum*]tunc.

cuius cum]cui cum.

displicui]displicitus.

232 *nobiscum esset*)à nobis comesset.

retardat]retrahit.

unera, &c.)coronam M S. vnguenta, mensam, talos, vinum, hæc huiusmodi: Quibus rebus vita amantum inuitari solet, Lips. venerem, mensam, talos, vinum, & hæc huiusmodi, quibus rebus vita amatur, tum inuitari solemus Fab.

locus]lucus.

vivenum)scito etenim M S.

ipsum auds vino inuitari]ipsum auidè vino inuitari Lips. Loquitur Vlysses, de Cyclope, quem vino decepit.

234 *timere occœpit, &c.*]timere occœpi, & interdum oscitarier: inepte, quid mihi vellent, ex insolentia. Nesciebam Lips. nisi legas, & tremere occœpi. Est autem adolescentis sermo de initio sui amoris.

ille insolens autem]ille insolens eam, Fab.

Ita è fletu & tenebris obstinacius speciem amissi luminis conspiciunt insolentiam]ita è fletu & tenebris obstinacius speciem emissi luminis, &c. Ego hunc locum sic emendo, Ita è fletu & tenebris obstinacius speciem emissi luminis aspiciunt insolentia. Emissi, id est in oculos se ingerentis & incurrentis.

235 *agitis*]agetis.

lucos, &c.] lucos Ingenium arbusta vineta sunt, non obscuritas I. nata sunt, non obsita, Scalig.

236 *Andromeda*] Antomedia.

237 *Pistoribus*]pistoribus.

240 *infidámque flaccam*] infidam, cossaticam.

dumum]modis.

menti Gniq, &c.) ventũ vti, Vul. iuuentuti

habitationis quam propitius] habitatio vti quam propius.

persuadet]persuadetur,

olei φθόνω]antea malè, *olei φόνω*.

qui Voluptatem]qui voluptatem I.

concurristu]concucurristis I.

domo]ab domo I.

id est]&c.

feram ignoscite]feram cognoscite I. ferámque gnoscite, Scal. Est qui excusam defendit, seruata littera M.

250 *impudentissimum*]imprudentissimum.

ergo improbus esto]tibi, ego improbus esto.

251 *iactanda*]agenda.

idatque adsederet) iactat quod assederit.

tibi nunc semiuiri) Iuuenal. semiuir obscœno facies reuerenda minori.

teretem comam Volantem iactans tibi Gallo)iactans comam & caput fanatici.

252 *Videret*)viderem.

incendo)incendio.

258 *pseudomenus*)pseudomenon MS. pseudomenos sophisma captiosum & mendax.

259 *palam*) pansam vel pansa.

261 *tu ab*)tua.

quid quærimus acre) hac re.

262 *insulta miseram te quoque in me*]insultat miserum te quoque Muti M S. Fab. de eo Persius, Te lupe, Te Muti.

263 *Tulli animum, &c.*] Tullium ex omine atque nomine ipsum interfeceris, Lipsius sint verba Tulliæ suadentis marito mortem patris. Porro ex omine dicit, quia videtur Tullius dictus à tollendo.

Piscium magnum)piscium genera.

265 *ire addemenetus*) ire addet Menedémus I. Ire Dæmeneum Lips. vt sit sensus, Chremes in indulgendo filio medium tenet. Dæmenetus, Plauto in Asinaria, excessit, filium ad meretrices etiam deducendo.

266 *parasiti autem diuitis*) rem parasiti, ac diui-

Digitized by Google

ac diuitias aut MS.diuitias auent.

ac probrum]ad probrum.

farticulæ)deminutiuum à farta.

270 *lactes agninas*]lactis agnina,apud Priscianum lactis agninas.

271 *sed pancarpineo,&c.*]vide ſ.in Cogere numero 79.

Quoniam legere, &c.] quam legem: M S. quin legere te optimum eſſet,&c. M S. Fab. Quin legere te eſſet optimum atque ęquiſſimum, Qua cum vegenda ætas & viuendum eſt tibi.

Vegeta]vegenda MS. vegenda ac viuendũ eſſet tibi.

Qui verba venatur,mea peſtis ars cadat,&c.) Qui verba mea venatur peſtis? Arcedat &ſermonem hunc ſubligat,Scal. Arcedere pro accedere. Qui verba venentur mea Poſtis arcedat,& ſermonem huic ſublegat Guilel.Poſtis pro poſtes.

mea peſtis ars]ecce peſtis accedat,&c.

ſermone ſatuo]ſermones otioſus.

272 *ſtudet*]ſtridet.

273 *Illa nobilis,&c.*]ille nobilis,quondam canis,hinc linquit homines in terræ pila. Videtur loqui de Menippo Cynico.

in terræ pila] id eſt in terra rotunda Turn. 29.aduerſ.28.

274 *Idem Schematico*] Schematicũ: Lipſ.

275 *Frigum*]Phrygiis,vt ſ.in Anima num.2.

Vocas ſed]vocaſſet.

incuria]inocuria.

liquidam cultúſque,&c.] liquidiuſculúſque ero,Turn.29.28.

Vt Cimea fulmine]in ciſta viminea.

Vt iſta]vt ciſta,I. Rarum exemplum. aurũ quod in ciſta erat fulmine colliquiſſe, integra ciſta,Turn.29.28.

Quid eſt tanti,&c.)Quod æs, ſtannum aut quid aliud,& informe,Lipſ.

cum]cui.

Accius ſtaſiaſt] Staſiaſtas, id eſt ſeditioſos, Fabula fuit Accij.

Cum ſubida,&c.)cum ſubitò dolore hoc anima corpus liquerit, I. Cùm tibi de dolore hoc anima corpus liquerit,Turn.29.28.

perconteris,quo pacto(teneſque quo pacto.

277 *Nauius*)Liuius.

Tum autem laſciuũ Nerei ſimum pecus ludens ad cautũ clauſum luſtratur)tum laſciuũ, ſimum Nerei pecus ludẽs ad cautem,claſſem ſtrat,Turn.29.28.

clauſum luſtratur)claſſum MS.claſſium I. clauſum luſtratur.Sirenes citis Delphino iunctis vehiculis hippocampíſque aſperis, Scal. in 4.de lingua Varr.adde ſ.c.2.in Hippocampis numero 397.

At mecum)at me cum.

278 *defregi*)confregi.

279 *Quémnam te eſſe dicam ferã*)quámnã te eſſe dicã feram.Turn.29.28.Egó ità lego, Quámnam te eſſe dicam ferã,qui manu corporis feruidos fontes aperis, lacus ſanguinis, téque vita leuas ferro enſe? Hæc enim verba ſumpta ex Varronis ἑξαγωγῇ, in qua diſſerult aduerſus Philoſophos qui iactatione, mortẽ ſibi cõſciſcebant.Cæterùm per feruidos fontes corporis,venas intellige,in quibus ſãguis feruet:quæ & ſanguinis lacus etiam vocat.

Feruidos fœtosque aperis lacus:)fœcundos aperis lacus.

280 *Malis neceſſe,&c.*)v.ſ.numero 57.

cui victum)qui victum.

281 *Vt taceret pugnax*) vt acer & pugnax.

Cotta Senex)Lucius Cotta Senex.

Magnus trico)v.ſ.c.1.num.85.Tricones.

ſi vel iudex &c.) iudex ſicubi ipſe id lente ferre videare.

285 *deciminutia mea*) dedi minutiæ meæ βαπυχμα appendi.

288 *Virtutis hæc tua artis*) virtutiſq; tuæ,

Hæc tamen)hic tum.

289 *Maſia*)Myſia.

291 *Qui aut*)quia.

honoris)honor.

Pater,&c.)Is patrem honeſtè re mactauit aurea,I.Patera Neſtoré,mactauit aurea Turneb.29.28.Mactauit,pro honorauit, vt apud Ciceronem mactare honoribus. mactare eſt auctiorem facere. Eſt qui aliter legat hoc modo,Patera em mactauit aurea. Em,id eſt eum.

& ignibus diuis)& in agnibus Diuis MS.& manibus Diuis.id eſt infernis:vel inanibusDiuis,I.id eſt corpore caſſis.

arcitenens dea)id eſt Diana.

Quod Calendis,&c.)quot calendis.

ſatuam)ſauatam,MS.vel ſauo dulcoratam: vel,ſabaciam,I.ſabatam Turn. 29.28. Fabata pulla Romani & priuatim & publicè rem diuinam aliquando faciebant.

magis augere)v.ſ.c.1.Adolere,&c.4.Adolere.

Philocteta) opeolempota.MS.Neoptolemo I.Neoptolemo ita, vt dixi, macte hîs armis macte virtute patris.

At ego)ita ego.

Do date mactantem) Dotatæ mactant,&c.

Mactato, &c.)Macto te miſce Virgil. verbenis mactat villam infortuito MS.macto te hiſce virgis,verbenis : macta tu illã infortunio:vel,macto te hiſce priuis verbenis,&c.

292 *in'cumbo*]id eſt concubitu,concubiũ enim hîc non pro parte noctis,ſed pro concubitu:idque ex Euripidis Hecuba ſumptum eſt,Turneb.29.28.

ſerui ad cupidines)ſeruiat cupidini.

ſtatu eſſe optimo)ſtatuo eſſe optimè.

ac leuiter)aut leuiter.

Varro Tithon dei ziege)rectè.fuit enim Tithonis ſeneſtus à poetis memorata.

Si multum lusi)Rſi multum, luſi modicè ambos.

293 *Et illud*]atque illud.mitigabat Sandalio caput.idem Terentius.

à fistula,&c.)ac æſtiua MS. ac æſtula.

296 *hybernas,&c.*] hiberus Terras ac meret ter ſex ætate,I. dū miles Hibera Hac meret in terra ter ſex,ętate quaſi,annos.Idē lib. II.Annos, hic terra iam plures miles Hybera Nobiſcum meret. vt hinc conſtet Lucilium diu in Hiſpania fuiſſe,& quidem annis xvii. quos hic vocat quaſi ætatem.

are publico]equo publico.

Qui merita hominem]Qui meritat hominē ſe ſeruum facit.

297 *Prusiades*]Pruſias.

298 λεπτομιὲς] λεπτομέρειαν. (ginor.

300 *Mutilamur*] muginamur,v. ſ.in Mu-

molimur]caluimur.ita lego.

ſubducimur]ſeducimur.

horrifera & soni]horrifer equiſoni MS.horrifer Aquilonis

Et iam aurea]& in area.

303 *& eos quasi ipse*[AcciusChryſippo quaſi.

Omnia tumendo mucro] tumendo mucho. Turneb.29.aduerſ.28.vt μύχιον hîc vſurpet pro penetrali:niſi putes vnicū verbum eſſe ὑδίμυχον. Eſt qui legat omnia endo mari: alius,Tū endo mari.

304 *face,illo met,&c.*]facies,illo me vtere lubente.

306 *Qui & vigilarem*]vt ſi vigilarem.

Discumbimus mussati)v.ſ.num.46.& 125.

312 *transmeare*]tranſmetare.

fluctibus]ſe fluctibus,MS.V.

Doctior quàm caeris ipsa samitis)quàm cæteri ſiſamittio.

318 *θεὶ αἰρίων*]θεὶ μοῦν,Tur.29.aduerſ.28.

Tū contremula aquilenta apud alta littora, Oriris,ac reluces nobilis omnibus] Tu contremula &c.MS.Tu cum tremula aquilenta,&c. Trimetri verſus de Luna.Eſt autem aquilenta ab aqua,(vt à muſto,muſtulenta:à vino,vinolenta) Epitheton Lunæ , quòd humorem terris inducat.

Me Argos referam,&c.] Ergo me Agros referam:Nam hîc eluo iam gnobilis.

debilitat)nobilitat.

319 *Numero signo*)Numero ſignificatione MS.Numero citò.

numerum)numero.

Nequis ad numero]Neque ſat numero mihi videbat.

ineptis,&c.)ineptis:pertimuiſti.

Ferè numerariis præmuniebant) Numeria MS.Ferè Numerij prænomine erant MS.Numerios prænominabant. Anton.Auguſtinus inFeſtū in dictione Numerius,vbi dixi.Turneb.29.aduerſ.28.

in partu precabantur numeri)precabantur: Numeriani I.Turn. dicto loco pretabantur Numeriæ,quam deam,&c.Numerię Deę partum adiuuantis meminit Auguſtinus.

320 *miti natura*)nitere.

nitens humus)v.ſ.Humu.

322 *Verùm ea necessitudo*) ſumpta hæc ſunt ex Salluſtij bello Catilinar.

sedem)ſed ædas.

Asse vinum)v.ſ. Aurigatur.

323 *Equidem mihi videor,&c.*) Et quidem mihi videtur pro neceſſitate.

328 *fidem per eos,&c.*)idem Tereo,ſed vbi clamor is regem,auferre.

is qui est)Vlyſſes eſt,quem.

prius suos)primum ſuos.

non negasset)non nugax,MS.non nugas eſſet ſaltatoribus in Theatro fabula.

funditus delenda)rurſus delenda funditus.

Cum in eo&c.)cùm in eo eſſem occupatus, atq; in Schola curarē,inſcribit Scātius horno per Dionyſia.v.ſ in horno,Horno curari,eſt frugibus & vino ipſius anni foueri & ali.

Paulum Marcelli,Paullum Macelli.

milla deinde Victoria tam) millia decem victoriatum,Græca I.

curam & occuparem)id eſt,vt darē fœnori.

329 *bimatram*]bilem atram,v.ſ.in Atrum.

Vereremur)vt teremur.

Vestra abundè)verti labundus.

330 *turpitudini adhibetur*)turpitudo adhibetur,aut.

nuptula)nuptæ.

restaurant)returant.

altissimem regionum)dicaſpolon MS. alij ita emendant,altiſpicem regionum fac , deſiſtat exercitum morari,n.m. a.domuitione arceat.N. ó obſcœnum hominem.

qui arcana,&c.)quiArpinam Aſamque.De vtraque v.Stephanum de Vrbibus.Ego verò ita lego,arcem aſtúque.

omnibus faustis)ominibus fauſtis.

adhibent)adhibeant.

332 *firmans*)formans.

Persequere)proſequere.

333 *dicat*) dixit.

hac delectare domive)& delectare domi te.

334 *Atque cum cupio &c.*)atque eum Curio.(vel Cœpio)laudatum accenſúmque prę-miorum ſpe,quibuſcum optauiſſer,ire iubet, Lipſ.Alius legit pro Curio,Cupio.

ire iubet) re iuuet.

Diogenes qui amicos)quiCynicos,vel quiCynicus Vil.Canter.Diogenes Cynicus,Guilel.

quid)quid

335 *in flumen*)frumē ſeu rumen.ea eſt pars colli qua eſca deuoratur,inde dicitur frunici & ruminari,& cætera eiulmodi obſcœna.

Volumnio)Volumni

Si quod verum insit at ū autem ξυμμίαν)ſi quod verbum inuſitatum,aut ξυμμίαν.

expergeſa-

Digitized by Google

expergefactum, aduenientem tenebroſum offendi dominum] expertem ſe factum aduenientem offendi domi, Lipſ.

337 *tegere*]retegere.

gaudeat]audeat.

345 *mente exſenſa tardigenulo ſenio, &c.*] exeſa tardi ingenio ſenis Vulg. 2. Agell. 6. alius legit, tardigenulo.

346 *Nam virtutem*] vnam virtutem.

Cum ſciam nihil in vita proprium mortali datum eſſe] Terentius Andria, Nihilne eſſe proprium cuiquam?

349 *protectos*]proiectos MS. protelatos.

adiunare]adiugare.

350 *an prodenda dies*]an porro prodenda dies fictita legendum ex Donato.

351 *adhibere*]adigere.

352 *explanandis*]explicandis.

353 *regere*]tegere.

354 *imitabo*]v. ſ. Imitari.

Nec par vocat]nec par vacat M S. Nec parvo catulho pretio, vel catillo.

præſens]præ ſe ſibi.

355 *improbi*]in priorit.

358 *contnere*] conterere.

359 *Fuimus pernices, &c.*] Sic Virg. Æneid. fuimus Troes.

360 *ætatis*]ætatis.

pro pure]purpurea.

Vbi niti de Phœbi] vbi nitidæ Phœbes M S. vbi nunc Ephœbi. alij: vbi nitidei Ephœbi veſte pulla candidi modeſte amicti paſcunt pecora. (cora.

amictus paſcunt peſtore] amicti paſcunt pe-

381 *inde tenuiſſet*] lumine tenuiſſet. vide in Rimari.

macula vetuſtas]v. ſ. Macula num. 311.

amnis]omnis.

pietate]picta de.

palam]pallam.

facito Demea]facto demitto.

362 *Vt multetur malo*]vt mulcetur malo M.

364 *Paſſo vel hoc, &c.*) Paſſo velonicinam Aquilone horiam fer forat.

Hero filius Diogenes) Herophilus Διογένης. v. ſ. in Aquilone.

369 *hæc illis & facit*) illi, ſed facit nemo.

377 *ſub tilis*)ſubfilies.

Et ab aratro poſces adſtrictam coronam) ab Arato poſces aſtricam coronam l. à theatro poſces aſticam coronam. Aſtica corona, id eſt civica.

380 *prophanari modo*]prophanarim oro.

ne ade]vnicædo.

381 *Vbi piam*]vbi opem.

384 *continuationem*) continuitatem, ex Varr.

patet)patet.

Plana)planitie. (lanorum

Aſcitalapierum)Aſculanorum M S. Auſcu-

alneſaurum)theſauris.

394 *Vt exiſtimatio nemen*] vt exiſtimator nomen. ſic ſuprà numero 133.

degreſſa]egreſſa.

395 *inculcos*]inculta.

396 *inuite*]inuictæ.

populioris aures)populioris MS. foris aures MS. populi aureas, id eſt frena. alij populo ora, aures & pectora.

Contemptum]tu Lucillum eredis contentũ.

397 *ſi ſe cupiet, & ſi quoque à me quæ roget, non impetret*]ſi ſe cupiet, ſic quoque à me quę rogat, non impetret, his verbis ita reſtitutis à Guilielmio. alij legunt, ſi æs cupiet, tum quoque à me, &c. Nam in ſuperiore verſu delicatus creditor negabat, ſe tantum ferri crediturum, quantum auri à ſe peteretur.

398 *leges*]res.

401 *Si tamen non ad te*] ſi nondũ tamen.

403 *fortunam in temeritatem declinando corrumpebant*]fortunam in temeritate V. Fortia. in temeritate M S. Ego lego fortitudinẽ Quid enim verius quàm à prauis rumoribus aduerſa alicuius, in eius prauitatem: ſecunda in caſum: fortitudinem in temeritatem declinando corrumpi, id eſt declinari, atque ita corrumpi. ſic Fabius P. Aemilio fine te timidam pro cauto appellari.

initiis]initio concionibus.

inuidebat]inuidebat MS. inuidiam.

redita]reditus.

405 *Idque dudum*]ámque diu.

inficiendo]inficiendo.

Vti qui, qui conuiuij purpuram] vti qui cõbibi purpuram volunt, ſufficiunt prius lanam medicamentis quibuſdã. ita legitur v. ſ. ca. 12. n. 13.

407 *ætas, quæ, veſtis*] veſtis ætas, quæ.

410 *qui multi*]qua multi.

occiderunt)occiderant.

411 *Tuus ſermo*]tuus ſeruus.

412 *Vultu hoſtes*]multis hoſtiis.

413 *Quod quæ te in tranquillum*] Quod quæ te vita in.

hoſtis] haſtis. Coniunge huic loco alium Lucilij ex eodem libro qui v. c. 6. num. 82.

421 *Atque ſi addam quanta*] atque ſi addam quanti.

quod miſeros]quot miſeros.

Interea ſtat ſentibus pectus) Interea ſtat ſentibus fundus. ita legitur in Tiberij Donati commentariis in Andriam.

422 *quas ego habui*]quam ego habui.

pro ſpiſſo venit] pro ſpiſſo euenit.

præſentaneum]præſentarium.

incendit]incedit.

Verum haud facile venire illi]venire illò ſententia eſt elegans. alius legit inuenire illi cui.

aut poſſe] haud poſſit, Lipſ. haud poteſt.

ſpiſſa omnia]ſpiſsè omnia.

423 *Teleſinus*]Aleſinus. (veſtigia.

425 *ſpurca gremio veſtigia*]ſpurcę gingiuæ

Flaccare, vna equidem]Flaccorum muuere quidam.

Gna equidem] Amunius quidam.
ſpurca improbi ſpuritiam improbi.
Concordes eum vires] concordéſque coniu-
facias]facias. (ges.
ciaternam] Attaliam, Atarna l. ex veſtigiis veteris ſcripturæ. Sunt autẽ ea Myſiæ oppida.
426 *inauditum*]maturum.
ſenibus.]lentibus.
427 *eripi*]erigi.
Ferte ante, &c.] Ferte ante auroræ radiorum ardentem iudicem. E ſomno in ſegetem agreſteis cornu concitent, vt rorulentas terras ferro putridas proſcindant, glebáſque ex aruo molli excitent. niſi quis malit, pro putridas poſitas, l. Sed Turneb. 29. Aduerſ. 2. Fortè autem auroræ radiorum ardentem iudicem cum ſono in ſegetem agreſteis cornutos cient, vt rorulentas, ferro, terras vuidas proſcindant, glebáſq; auro ex molli excitent, vt hoc loco Cornutos pro bobus accipiat. alij, pro ardentem, ardentis: pro ſono, ſomno: pro, vt rorulentas ferro terras vuidas: vt rorulentas terras ferro perfidas.
haud ſteriles in ſegete vex te obeſſe] locaſſe M S. malè. legendum obſeſſe, quod eſt obſeniſſe, vt apud Horat. diuiſſe, pro diuiſiſſe.
Varro ἀμφω & rectè] Varro ἀλλως μὲν ὠφελεῖ ὁ ὄφις φαρμακεία, Turneb. 29. aduerſ. 2.
428 *ſuper caput*]ſupra caput.
431 *adde iſto ſacer, &c.*]Audiſtis ſacer.
ille vnus, Syphax]ſyrophœnix. Quod facere eſt ſolitus, M S. adde iſto ſacer illoto, collo ac ſyrophœnix, Turn. 29. aduerſ. 2. (tulit,
domicilium contulit]id eſt habitatum ſe con
Signata ſacra eſſe deſierunt, poſtea quã homines ſunt facti] ſigna tũ ſacra. &c. Lipſ. ſacra, id eſt ſigna deorũ ſacra, religioſa, poſteaquã homines ſunt facti ſacri. Ego lego, ſigna ſaera.
432 *Patrocinantem vbi factum, &c.*]Patroclum autem vbi factum adierit Sanium Lipſ. vt ſit ſermo de Achille certamen moliente cum Patroclo.
433 *Nunc pergamus ſupplicijs*] Nunc pergamus vt ſupplicijs.
Fratribus]fratriis.
434 *Lali, &c.*] Extat oratio Lælij, quam omnes habemus in manibus, ſympina Pontificum diis immortalibus grata ſint, ſamiæque (vt is ſcribit) capedines, v. Iunium 11. Animaduerſ. 10.
ſi imperia] ſympinia. vt S. ſympula Pontificum dis, Turneb. 2. aduerſ. 2.
ſine ſamio, quæ]ſint, ſamiæque.
his]is.
pretella eius]pro ſcelere eius.
ſamiam, ibi ac vno telo, &c.] Samiam, ſubique illico telo præcidet caulem, teſtéſque vna amputat ambo. (robore.
435 *Melius eſt virtute eius*] virtute, id eſt,
virtute]virtutem.
ſe à malis ſperni precul]ſeſe à malis ſternit.
436 *quis te ignoret*]quis te ignoro.
οὐκ γνωριούσιν] *οὐκ γνωσόμεθα.*
minimum ſuubχον] *τὸ μικρὸν τοῦβχον* l. Θάλητος τοῦβχον. Turneb. 29. aduerſ. 2. vt ſermo habeatur de quodam ſupercilioſo, qui ſe animam Thaletis habere dicebat.
Gytheum] Gytheum.
437 *Andromeda iuncta &c.*) Andromeda vincta & propoſita, &c. non debuit patri ſuo homini ſtupidiſſimo in os exſpuere vitam l.
439 *An ego te acuam, &c.*] Ante ego Trinacriam atque animoſam. Theſſaliam indomitam frenis ſubigántq; doméntq. Bellando, l.
ſubagitaret]ſubigitaret.
440 *malos, annos, &c.*)malè annos multos,
441 *neque roget*] atque roget.
442 *exercere*]exerere.
Quod non ſolùm celeriter, &c.]Non ſolùm ſtringit baccas, ſed etiam ramos glubit.
444 *orationem*) orationi.
449 *diſtillare*] deſtillare.
Lucilius] Cicero Tuſculana primo ex Ennij Thyeſte hæc adducit.
450 *Socrates in amore*] ſi Socratis amores in M S. ſic Socratis amores in adoleſcentulis paulo meliore facie ſignat, nihil quod amaret, Lipſ. *mulieres* Socratis perſtringit, ex eo quod mulieres non amarẽt. Alius ita legit, Id Socratis amores in adoleſcentulos, paulo meliores fuiſſe ſignat, nihil quod amaret.
ſignat]ſignant nihilque.
451 *Nauibus duodecim*] de Vlyſſe hic locus intelligendus. vide Victor. 10. Var. 22.
452 *Cælius*]C. Claudius.
Victoria incerti]victoriæ incerti.
Et Tatini]ea dum fiunt 17. Agell. 2.
453 *Symphonia odioſum*)odioſum M S. in forma odioſum tandem Lipſ. vt ſint verba matronæ.
454 *multato fœdè*] mulcato fœdere.
455 *iactauit ſeſe*]iactabit ſeſe.
iactet, mihi]iactet mihi.
quondam meo]quondam fecit.
nam]nam.
ac dici]addicit.
458 *Piſtrix*]piſtrix.
460 *gracile, lentum*, gracilentum.
462 *Tenet*,] tenes.
466 *nihil terrius*]nec tetrius, nec.
468 *quæ parta*]quàm parta.
Vices]duces.
469 *poteſt, Solui dum ſalua in tergo, & tergi non licet*] potes ſolui dum ſalua tergo & tergi non licet, Turneb. 29. aduerſ. 2. tergi-num, ſcutica.
470 *trahere*]tradere.
Polemon & amauit, &c.] Polemonem amauit & poſt mortem huic tranſmiſit ſuam ſcholam, quam dicunt, l. vt ſit ſermo de Xenocrate.

nocrate, de quo vide Laertium, Victorius 6. c.1.legit.& post Cratem.

471 *poterunt*]potuerunt.

477 *dominum*]dum.

478 *Curisis tunc*]Curis istuc.

Cedit Achilli, &c.]cedit Achilli inclytis armis vesci studet, vt ea cuncta optima is leuia præ illis putat.

Num]nunc.

Priùs quàm infans essem, facinus oculi Vescuntur mei] priusquam infans facinus Lipsius vt Infans, hîc, sumatur pro infando. Turneb. 29. 2. & hic quidem locus suprà est in voce Infans.

480 *Varro*] Varrónis ſ. Boi obſ. nápos Varro]Varrolo ſ. obſ. nápos, Turneb. 29. 1.

Vbi maneant tapeti eorum] vbi maneant aliqui eorum, quoniam, &c.

nec Vola nec Vestigium] species prouerbij. vola, manus: vestigium, pedis.

Viderit, sciet]viderit, sciret.

482 *Barathrum*] Sattharum MS. Saccarum I. Herodoto, Stephano, Plinio, Saccæ sunt Scythiæ populi: nisi malis Scythas.

484 *Cade hostium, &c.*] Cæde ostium gnate vrge, restant, perimus.

gaudio]grauido suprà c.2. numero 360.

Vlla iactu]vllo iactu.

487 *Quasi si nihil*] Qui si nihil ad beneficium adderem.

495 *Hac tu me*]hæc dum me.

497 *non perfugarum*] non furiarum, vt suprà in Pueros c.2.num.168.

In Caput V.

1 *te conficit*]recum sæuit.

Homine]omine.

2 *cum tam pusillus*], cùm sis tam pusillus.

Vales]vales. Qui saxa, siluas, lapides, montes disiicis, dispulueras, homines, pecuáque, belluásque.

6 *sulit*]tollit.

Nunc quis]Num quis.

7 *in seueritatem*]in seueritate.

libro III.] libro IIII. vt ſ. cap.6.num.9.

subhorrescere]subhorrere.

8 *stet*]stent.

adstare in via, &c.] adstat ea in via sola, prostibulum.

10 *qua grauium*]qui genuerim.

Do, & pudet]dolet & pudet. alij, dolet pudétque.

An pro me, Daue, quietè adiutem inuenio) Andromeda. nec qui te adiutem inuenio. vide Cuiac.11.Obseru.21.

Dane]dant.

quietè adiutem] qui te adiutem. MS. quietem ad eutem.

Quid quondam] Quidiquoniam.

13 *qui illecebris*]quos illecebris *incenduntur*]incenderunt.

14 *exstabas*]existit.

argui]argui.

multi in quo, &c.] multi iniquo. mulier, animo sibi mala ausere, in malis, Queis &c. Ausere, pro auxere: vt nisi, pro nixi.

auferre]ausere.

ad Fusium]Fusium. Huic autem loco iungendus alter eiusdem Varronis ad eundem Fusium ſ c.1.num.371.

Dij quæso] dic quæso.

17 *Phœnissis abdracontis*]Phœnissis: à Dracontis stirpe, vel à Draconis stirpe I. Ab draconis es stirpe armata exaratus, genere antiquior. Sparticorum qui ex dentium Draconis satu producti. Meminit Lycophron & eius interpres: Apollodorus in Biblia, Euripides in Supplicibus: Diodor.4.Ouid.in Metamorph.

Quam tu antiquiùs]qua nihil antiquiùs.

plurima]plura.

Si quis (vt aiunt) curauerit]Si is qui creauit.

19 *multi rogitantes*] multa rogitantes rescisere.

21 *esse*]est.

22 *Tisiphone te*] Retinet vel residet pulmonibus ad id vnguem.

attuli Eumenidibus] attulit Eumenidum MS.

23 *& depressa*] quid & pressa.

24 *Calphurnij sæua lege, &c.*] Calphurnij sæuam legem Pisonis reprehendi eduxique. Est autem hæc de pecuniis repetundis, Ciceronе teste.

25 *Summa est*] vel ima.

At quæstus]atque istoc vnum.

Verbum enthymemate malo cum] verum enthymema malignum.

27 *Solicita studio*]Nil solio.

sepsissent]texissent.

Vocitatur]concitatu.

Vertice]vrbis.

31 *& mente rectè*]& recta mente.

32 *conflant contumeliam*] concitant contumeliam MS. alij, cùm stat contumelia.

33 *fulgetra*]fulgetre.

35 *mercaturis, & mercibus*]non mercaturis sed mercibus.

Ita nos]inter nos.

39 *tanquam relegerent*] aliquam rem eligerent.

eligendo]religendo.

relegiosi] relinquosi.

39 *sectiles*]sectionem.

Censores]Decemuiri vendent.

40 *Archiloche*] Antiloche, Scal.4. de lingua.

à me]hac me.

dicis]dici.

Cyclopædia of Anatomy and Physiology, 1
Cyclopædia of Biography, 1
Cyclopædia of Commerce, 1
Cyclopædia of Geography, 1
Cyclopædia of Natural History, 1
Cyclopædia of Practical Medicine, 1
Cyclopædia of Topography, 1
Cyclopædia of Useful Arts, 1
Cyclopædia of Universal History, 1
Cyclopædias, 1
Cyclopædias, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Dictionaries, Gazetteers, and Atlases, 1
Cyclopædias, Dictionaries, Gazetteers, and Atlases, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Dictionaries, Gazetteers, and Atlases, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Dictionaries, Gazetteers, and Atlases, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, 1
Cyclopædias, Miscellaneous, Abridgments of, 1

39 *nusquàm*]nunquam.

41 *Cui*]Titi.MS.dicit.

Spectes]ſpectet.

Arripio &c.]Arripio & roſtrum labiaſque. hic: Zopyrioni percutio. Atque in percutio &c.MS.

protrudendum cesserent.)protrudendo incesserent.

43 *Caue ex corde frontem &c.*]caue etiam frontem excordem,labia,ſupercilia, rictus l. 6t Caute esperge,vt apud Plautum.

Labeat semper facto rictus)& labeas ſemper facito rictus.

antè auris) Endo aures modicè ſobolibus paruulis intortæ demittebantur vt cincinni, Lipſ. Ante inauris nodo crobylt paruuli incorti dimittebantur ex cincinnis, oculi ſuppetuli,nigellis papillis,quam(id eſt aliquam) hilaritatem animi ſignificantes animi rictus paruiſſimus vt refrenatus, riſu, roſeo. vide Scal.in Catalectis & Palm.1. ſpicileg.

48 *incrementum*]crementum.

Si albus capillus &c.)ſi albet capillus hic videtur neutiquam ab ingenio ſener. Ineſt in hoc &c.

50 *scyr.miſque leonum*)ſcymnique,id eſt catuli.

Concurſaret agros catulos) concurſare agros catuli.

54 *tenero moueat ſuceuſſa lacerto &c.*)Tenerom moueat ſuccuſſu lacertum,Et manus vberior (vel vlterior) lactanti in ſumine fidat,Lipſ.manus interior,id eſt ſiniſtra:docet autem quid mulieres nutricationi lactentiũ puerorum non ſufficientes facere oporteat.

moueat)maneat.

57 *lubeat oculos &c.*)lubidinis oculi haberent.quid magnum intereſſet, puerum vtrum eſſet: deuirginatum vſurus, an *μόνεν* γενέσθαι purum dum cogitol.lumbi ad oculos, Lipſ.

65 *Neque quas agipẽnis anates &c.*)neque quaſſagi-pennas anates rennipedas, buxeis noſtris, pecudes, paluſtres nocte nigra &c. Palmer. Quaſſagipennas dixit anates, quia quaſſis pennis agantur.

paludibus)paluſtribus.

68 *prohibetur*)prohibetur.

71 *Reor*)Idem Cicero 2.de Orator.

74 *Inceſtum*)a Græco ἀνίερον, id eſt cingulum pudoris,quo ornabatur ſponſa.

82 *Caluus Palatino*)Galuu Palatina:ita legi poteſt: ſic Cicero Verres Romilia, ſupple tribu.

bonus bello) bonu & ſæuo ac duro in bello multò optimus haſtis.Ita huic loco iungendus eſt alius ex eodem Lucilio lib.30. qui 5. capite 4.numero 413.

83 *ſpem quem*)ſpem quam.

Ennius)cantus.

85 *In bonis &c.*) id bonis porrò (vel præprium) eſt viris, ſi irati,ſeu cui propitij ſunt dij,vt diutius eadem vnà maneant in ſententia. nam cum benignitate ſollicito propoſitus.Ego ita lego,In bonis porro eſt viris, ſeu irati, ſeu cui propitij ſunt dij, vt diutius eadem maneant in ſententia. Nam cum benignitate ſollicitudines proferunt oppoſitas.

nam)&.

ſolicito propoſitum) ſolicitos propoſito.

86 *clangentes*)clangente,Scal.

88 *famularent perpetuere*)famulanter pete.vide 5.in Famulanter.

94 *Calchas fat &c.*) Calchiſſat hic vicinus, ſe autem peperiſſe, & vobis datum id prudenter,& natum ab Homero,l.calchiſſare,eſt ariolari à Calchante vate.

96 *grumiter*)grauiter.

97 *Ventris*)ventri.

pane Cumano coegit) pane coegit Cumano,A.

gallam bibere) vide Feſtum in Gallam bibere.

100 *miserat*)id erat.

101 *granatim*)gradatim.

102 *Aſiaticas*)Aſiam.

104 *Dolentis perſinas*) Hæc verba, Nonij interpretamentum.

106 *lauare ſanguen ſanguine*)Lauere.

Videns lauere)uiden lauere.

In Caput VII.

1 *Fraus*)fluctus.

homine)in omnes.

2 *Fama nam*)Flamma.

deuagant matronæ &c.) vagant matronæ percitæ tumultu.

Conſitit credo) conſuit credo.

Idem Hercl.Tuam fidem)idem Hercules tuam fidem,vt ſit titulus Satyr.Varronis.

Pappe: præterito populi &c.)pappo præterito vel Pappo populi: atque ita ſuis numeris ſenarius conſtabit.

3 *Refragabunt pro ſuffragabunt*) ſuffragant pro ſuffragantur.

libro XIIII)libro 14t. Vix enim plures hiſtoriæ libros compoſuit Siſenna: & hæc verba pertinere poſſunt ad bellum ſociale, de quo Siſenna libro 4

refragabunt) ſuffragauerunt.

5 *Eucubrationes cum primo*) Lucubrationum primo.

hoſpitium)auſpicium.

tertio: verum &c.) quartò verum prætor aduenit. vide Auſpicia.

7 *abundante*) abundeante.

10 *mihi adero*) inibiadero.

age antè) agetiam te.

11 *Fullonia*)Fullonibus.

Aſta atque Athenas) Aſty atque Athenas.

Commissioners of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XXXIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XXXIV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XXXV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XXXVI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XXXVII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XXXVIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XXXIX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XL. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLIV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLVI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLVII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLVIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

XLIX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

L. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LIV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LVI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LVII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LVIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LIX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXIV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXVI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXVII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXVIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXIX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXIV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXV. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXVI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXVII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXVIII. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXIX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXX. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and other Packages there, and to seize all Tea found concealed, and the Vessels containing the same, and to carry the same to the Warehouse of the Commissioners of Excise, to be secured for the Use of the Crown; and in case Admittance shall not be given to the Officers, the Justice may grant Warrant to break open the Doors, and to search in the Day-time; and the Tea, and the Vessels containing the same, shall be forfeited, and the Person concealing the same shall forfeit the Sum of 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

Persons refusing Admittance to Officers, &c. to forfeit 100 l.

LXXXI. And be it further enacted, That if any Person shall refuse Admittance to the Officers of Excise, or any Officer of Excise, to enter into any House, Shop, Cellar, Warehouse, or other Place, to search for Tea, and to break open Doors, Chests, Trunks, and

deridebant)deribant MS.diribiunt,hoc eſt diſtribuunt.

7 *Tumultu*]tumulti.

Cuius vos tumultu &c.]cuius tumulti cauſa ab itere meo quid parum diuorti I.Cuius vos tumulti cauſa acciérim & quid parē aduortite,V.Cuius vos tumulti cauſa acciérim,eo quod parum aduortis.

acie timeo] ab itere meo MS.accierim.

quid parum aduertis]quid parē aduertite.V.

12 *potisset*] potuiſſet MS.vt ſit Pæon pro dactylo.

factum]captum.

mutaret]mutaret.MS.alij mutilaret.

14 *summas*]ſupremas.

quo reuoces summam exercitu]quo rei loces ſummam exere.

hosti quotquot Decius]hoſti. Quid quod Decius &c.

15 *adiorum*]ò dirum MS.

obuium]opium.

horribilem]terribilem.

17 *Tunc quod*]Tu nunc MS.Tunc.

19 *cùm fluit*]confluit.

20 *Frons*]Fros.

Creditur lucos]creditur lucus.

platanos ramis]Palladis Platanus ramis.

21 *Eu castor &c.*] Eu ædaſtor vt ego moribus.

23 *audeat*] antidit.

24 *Perdici*] pernicij legitur apud Agellium 94.c.14.

putemus]putem.

27 *Iam vbi nos &c.*] Iam vbi nos duplicant aduenientis timos Panos.

timos vapósque] timos panos, I. vt ſentiat de Panico timore. Paulò rectius alij legunt, timos, pauósque.

28 *morabilem*]vorabili IONI.Plaut. Aulul. Quem quondam Ioni cuſtodem addidit Iun.morabilicri, Faber morabili Lipſ. Palmer.

31 *interdum inferam penitus depressum*] interdiu inferum penitus depreſſum: vt ſuſpicari liceat Anapeſticum verſum fuiſſe.

35 *messe humum*] nitens humu, vide ſuprà in Niti.

38 *sufflabat &c.*] Si flabat turbidus aquilo.

40 *oblectabamur*]oblectabant.

41 *Atque*) Aquilæ.

Eis]veteris.

42 *eripuisti primitus*]deripis tibi.

45 *Thrauterna tunc erat*] Thracias tunc erat, vt intelligas de vento: vel tertia tunc erat de vigilia.

47 *pendit*] pandit MS.Iuuit.Turn. alij Iuit,vt ſit verſus *μείωσις*.

dissociat]diis ſocia.

omnia nefantia] omnia ac nefantia. MS. Omnia bona ac nefantia,Merſer.

51 *suprema*] ſupremè 9.Gell.14.

54 *de*] deeſt.

secunda ad fabula] egi vnde ad fabula.

55 *Nisi citia* inſcitia.

56 *suppilatores*]ſuppolitores.

Velitari]puellitati.

58 *ex aquis &c*] ex aquis ſcunt MS.ex aquis creſcunt.itaque quòd.

59 *detundite guberna*]detendite guberna. Nam guberna, hîc pro gubernaculo poſitū.

61 *Scylace*] Colace.

62 *reddunt*]referunt.

64 *secundo*] tertio.

67 *Calcis &c.*] χαλκίοις. Nam & Menander fabulam docuit χαλκία.

70 *cata gelo*]ſtrata.

71 *Pugiles*]dicat pugil, is ſpectatores.

suam]ſua.

72 *Fructus parant*]fructus cauſa fecerunt.

75 *armauerat*]armauerit.

82 *Deque*] denique.

84 *Maximus si argento &c.*] Argento maximus: etſi imberbi Androgynus,barbatus mœchocinædus MS.argenti ſex centumue mille reliquit imberbi Androgyno barbato,mœchocinædo Scal.

Quod facit Saturnorum similes] facie MS. Quod facie ſaturorum ſimiles, vel, falcis ſaturorum, Lipſ. quippe cum falce Saturnus pingebatur.vide Feſtum in Opima & Saturno Ludens igitur Varro dicit, eos incuruos, vt falcem Saturni.

maxima fiunt]maximi ſunt, idq; imberbi.

91 *Cato*] catus.

IN CAPVT IX.

1 *plenum probibus*]plenum probri.

aspellit]aſpellitis.

In Calisphonis &c.] Ni Calliphenis nunc te miſeret liberum.

Regnum Imperator aternum morum fator] Regnum Imperator, æternum mœrum ſator Guilel. Regnum Imperator æternum deorum ſator.

πάππω] Papæ.

3 *Dicis*.

Sic veretur illam rem] cum ſic.

peteret]bettere.

maximè alta gratulatione] maximè. Atta gratulatione &c. Lipſ.Nam Quinctius Atta poeta eſt comœdiæ veteris. alij ita, Attina gratulatione.

4 *Liuius*]Lelius.

madefactum]malefactum.

5 *rationandi*]rationandi.

6 *capi sortiri*] capiti.

etsi olim lupa prostibulum qua Numini opus, atque absit] Si nihil ad faciem & ſolum lupa proſtibulū Numini op⁹ atq; aſtus, Lipſ.

prostibulum &c.] proſtibulúmque Numini opus ſit & obſit.

Digitized by Google

honoratus frugum]oneratus frugum:& ita constat senarij ratio.

mecum priuus tui]me cùm priuas.

gesserint]cesserint.

prudentia]prudentiæ.

7 *numerauit*]numerauit.

9 *Nec verò*]Nec verò.

præfectus reponatur] præfectus præponatur, loquitur de eo,quem Græci χειροτονήσαι vocant.

si miseratur sepsi, vide ne illorum causa superiore loco collocauerit] si miseratur se ipsi vide ne illorum causa se priore loco collocauerit.

8 *mortalis semis*] mortaleis felices scilicet misereri sæpe studio nolo.

quod in solum venerit] quod in os mihi venerit,ita lego.

10 *primo*]promo.

Et id]Eid.pro id.

res qua]reque:pro rei,vt die pro dicè.

11 *Quod lætitiæ*]quot lætitiæ.

12 *Lernete*]cernite.

13 *primo*]primo.

15 *victu*]victu,vide 4. Agell.18.

16 *discederent*]descenderent.

18 *genitivo*]genetivo.

19 *in*]deest quibusdam.

mortem inhio]mortem inhio.

20 *Varro de liberis*] Cato vel de liberis.

21 *Hostis*]Hostes.

IN CAPVT X.

1 *Setina*]Gemina.

non valentia]haud valentia.

animus hac]animus hoc.

dos cellaue]dos cellaue,MS. ꝺoſ cellaue. Scaliger.id est nemini crede.

miso clandestinorũ pietor &c.]miso clãdestinorũ rũpi. MS.Ego misera,risu clandestino rumpier,ferè mater antè,ora feruere.S.

lictoribus]lictoribus.

ubi quoniam] ubi nã quoniam.

libro iij]libro iiij.

Salcis]falcis.

terra,lauere]terræ lauere.

squalam]squalidam.

miserum]miseram.

sanguinem]sanguen,sanguine.

videns lauare]video lauere.

Andromeda]Andromacha.

locauit in clypeo]collocauit in clypeo.

3 *Facite vt ignis feruat,ligna insipite*]Far concidite,facite vt ignis feruat,ligna in fruſta concidite,alij,ligna insipite,idest initicite. vide Festum in Insipere.

4 *Es sonit*]as sonit,vel æs sonit.

sonere]simile illud Accij apud Priscianum sed valdè resonunt regiæ.

Hermaphrodito] Hamaporide.

Accius]Pacuuius.

5 *Cuncta expedibo*]cuncta expedibo.

10 *Conatu artiuit*]cùm natus artiuit matri inter femina

11 *Audibo pro audiã,Enn.Telamone,more antiquo audibo*] Audibo pro audiam, more antiquo.Enn.Telamone.

Nunc ab eo]Nunc habeo.

12 *Lingua bisulcis actu crispo fulgere*]linguæ bisulcæ. iactu crispo fulgere.

Magni] Manli torques Manli vocat,torques detractos Gallo.

15 *non possum cinem pati, orcus est, &c.*] nõ possum pati, Horæus est,id est ætate integer.Scal.4.de lingua legit,porcus est.

19 *cupidinis*]libidinis.

21 *da*]dabo.

25 *Morum pater &c.*] Morum pater est, negato esse sic me MS.Pater:at si negato.

27 *Pithone*]Pintone.

31 *Sapiui*]vide Priscianum.

36 *Fidebo*] viuebo Lipſ. eo sensu. Tibi cùm videbo fidelis ero.

De patricis]depatrem.

IN CAPVT XI.

1 *De animo*] de Antio MS de Annio vel Manio.

6 *singula*]singulæ.

8 *Nem.Paul.*]Pacuuius.

11 *largimur*]largiter.

15 *sauiter*]vi permisit.sæuiter.

19 *Et structum ampliter*] exstructam ampliter,ad quam nunc accumbimus.

mensam]his adde suprà Epulum.

Large]largito.

pugnate]pugnato.

experiri te &c.]te operiri,quantispertinon &c.

21 *Vinax &c.*] bibax vetus quàm duriter nunc consulis.

22 *captandum*]captando.

23 *prascriberem*]perscriberem.

26 *partim de cursim æquiter*] partim de cursu æquiter.

Nam vt pergama accensa &c.] Nã vt Pergama accensa & præda per,&c.

27 *qui mihi atque Episco*]mihi atque Syrisco:vel Vopisco.

ligaris]ligaris.

venens]aduenienes.

semis]senno.

29 *Non ignauiter putando*] non ignauiter pugnando.

31 *mitis est pellere*] materno viuis pectore.lun.

36 *delecta*]delecta.

39 *mei faxamus*]vos feratis.

40 *haud*]aut.

si omnes]sint omnes.

42 *ista hac*]isthæc.

43 *Sed me &c.*] latinè vt meum cor voluptate-

Digitized by Google

luptatibus ſtat?immortalitus ſe obtulit hæc facultas, Lipſ.ſtare voluptatibus, pleniũ eſſe. ſic Titinnius,Agrum ſtare ſentibus:Siſenna, Cœlum caligine ſtare. Alius ita legit:Satine vt meum cor voluptatibus abundat?immortalitus ſeſe obtulit mihi hæc facultas.

46 *cogitat*]cogat.

47 *Salbeolo parciter*]albeolo parcitur MS. ſed alueolo parcitur. V. Saucolam parciter Lipſ.

48 *Purgamento*)Pantaleonte M. priuigno. amanti illa Lipſ.

49 *Ha malos*)Ei malo.

à leto iam longiter rati]à leto iam longiter errat: ita apud Lucretium 3. extat in diſputatione de immortalitate rati.

rati)aſti MS.errat Lucretius

51 *Sanster Afran.Megalenſibus Adeſſe, aſſentio te amare, me adorare ſauiter*]ſauiter Afranij Megaléſij. At ſi:ſentio te amare me, adorare ſauiter.

te amare)non amare me,at adorare.

52 *Voluptas*)voluptas.

Multum ames &c.) multum ames,et paulum,des crebrò venias rarenter.Ennius Andromacha, ſed quaſi ferrum, aut lapis durat raréter gemitum conatur, Trabea Ergaſtulo:nam longè ab vrbe villicaret, quo herus rarenter venit.

durat rarenter &c.) dura, rarenter gemitum conatur. Pomponius Ergaſtulo. Nam longè,Iun.

Torquet me amores amauit)torquet, me amore ſauciauit, Lipſ.eſt narratio mulierculæ,quæ auctoratum ad beſtias amare cœpit, liquet ex titulo comœdiæ.

57 *Lupiaſtæ*)Paneratiaſtæ vt 3. libro 1.Aſt hic quem tu nunc Scal.

58 *Vel pectore ruſtico &c.*) vel pectori ruſtico contem tractes.N.laoi dudum manus, Palm.

59 *Virginem prateriens &c.*)Indidè præteriens vidit dominos ſenium in ludo verecunditer non docétem diſcipulum,ſed ſcalpentem nates Palm.dominos pro dominis: ſeni pro ſene:ſcalpere nates, virgis cædere.

ſenſim &c.)ſenes,vnum verecunditer.

61 *perfuſè atque abundè &c.*)profuſè atque abundè ſperſa vaſa &c.Lipſ.

ſparſi &ſi)ſemper.

62 *Maccenmens*)mereo mens.

IN CAPVT XII.

1 *Nau.Tripartita*)Nouius Triperdita.

concurſu)cum concurſu.

Tot tropæa,tam de ſubito,&c.) Tot tropæa tranſdes,ſummam gloriam euorti fines tam deſubitò?Lipſ.

2 *facere lucrum*)faciat lucrum. Idem homine,Lipſ.

contendis &c.)Idem contendit oculos,decrepente abit celox,Lipſ.

ſenam)ſcenam.

3 *Theog.*)Ornithogonia.

Higuinus,Picũnus eſt parua veſte picus Martis) Hignus:eſt Præneſte picus Martis Fab. Picumnus parea eſt veſte: Picumnus, picus MartisPalm.alij legunt,parea veſte:Lipſ.varia veſte.

naturalium)geſtarum.

4 *Veterum*)ceterum.

Non paucis &c.)me paucis malle à ſapientibus eſſe probatum ἀπιθανον Lipſ.Nam paucis malè ſe ac ſapientibus,Fab.

expendendos ab his)expẽdendos alii M S. expendendos ciues,Fab.

5 *Idem*)Id.

6 *fulgentem*)fulgentibus.

8 *ea aſcripticus*)de aſcripticiis eum.

9 *regum*) cum religio. vide ſuprà in Later.

11 *qua damna*)quæ data.

13 *nimis enim erat &c.*) Mummius erat enim odio quodam.

Ses qui combibi) Hic locus corruptus extat 3.cap.4.num.105.

Ideo quod)id eſt quod.

14 *magis compotem & minus malui*) magnis compotem eſt Lipſ. compos mali, pro malorum.Item Plaut, vino cupidæ eo more expertem.Turpil expers malitiis.

15 *Miracula &c.*) miracula ciens elephantes.

16 *Quando*)quin.

18 *Ver ſacrum*), vide Feſtum in Mamertinum Ver ſacrum. Euſebium 3. de Præparatione.

19 *Aut cùm iter eſt &c.*) vt cùm iter eſt aliquò,& cauſſam commenta viæ, aut apud aurificem ad matrem,cognatam ad amicam Lipſ.Hæ ſunt excuſationes mulieris, ſi quò ad amicum ire volunt inſcio marito,

cauſſam commentauit) commenta viauit, Palm.Gnil.

Et apud)aut apud.

Syllam)Sylla.

21 *Aut operatu*)aut operanda.

23 *feruentes*)candenti,

perſtringat)præſtringat.

29 *qua mandata arcana &c.*)neque mãdata arcana T.Amdio dediſſent Lipſ.fuit iſte Pompeianarum partium: de quo vide Ciceronem 8.ad Atticum.& hoc libro 4. ſcripſit Varro de bello Ciuili.

30 *inconſultu meo*)inconſulto me.

inſcribat)interpſit.

inſtituto)conſtitutio.

triginta)viginti.

Exponere validam)& diſponere MS.& Olyſſiponem validam.

Digitized by Google

cuius vbi annis &c.]cuius ibi annis multis Aſculi veſtigium Palm.

Homeri]vide 6 Agell. 2.

39 *natus quod*[catus quod MS.Scaliger in Catalectis Æneas tot aptuſt. quot luces habet notæ ſunt ſtatuæ Demetrij Phalerei.

41 *Atabat*]Atelabus cum volucris.

42 *luculos ſoli*]oculos Lollij.

46 *negatiuam nouè*]negatiuę vnius ſignificantiam habere.ita lego infrà eodem §4.

48 *turbam morantibus*] turba morantibus, vt ſuprà in Diſerimen:alij Tubam.

49 *Siplare*]citat hunc locum Priſcianus.

§0 *ſolebant ferre*]ſolere prouehere.

dare]darent.

reſonare]reſonare,id eſt ſoluta zona premere,Lipſ. legit donare.

Paſcuntur &c.[ſaltibus in vacuis paſcant.

& plena]& plana.

§2 *calore*[caldore.

§4 *Negatiuas duas*] vide §.eodem Negatiuas duas.

§6 *puerilitatis*]puerilis ætatis.

In Caput xiii.

1 *Hercules*]Ercules.

2 *Cyeoples coclytes*]cyclops longus pedes.

3 *Horis*]oria:i legenda ora.

Saluete horia]ſalute horiæ quæ.

4 *Rerum flumen &c.*]Verum flumen vti atque ipſo diuortio aquarũ: ilignis pedibus cercurum conciuit equis.

§ *celevarent*]celarent.

6 *Myoparones*]Myoparonas.

7 *ἀεὶ πρωΐ*[*ubi τὸ γεγένιν.*

faſelo nactum] Alius nactus tonſillas litore remouit conflictum.

trahi]tragi.

8 *Lenunculus*]qui & Remũculus Agellio.

ſuper]per.

14 *lucis*]lucei.

pedes]oculos.

16 *Ancora*]Anguinæ.

Vel omnia]malum vela.

anchora ſoluta] anquina ſoluta: Anquina Iſidoro funis: eámque lectione poſtulat lex verſus.

17 *Qui progubernator*] cui progubernator.

propè euertit]properè.

proneclus]profectus.

In Caput xiv.

1 *cingula obuncula*]tegula obunctula.

ſordidi ſint. & dicis] ſordidis ſyntheticis: ſordidis,id eſt parum decentibus.

& dicis]vt dicis.

poeticam]poeticén.

alia Menandri] Thau Menandri.

2 *calantica*]carantica,a veſt.

3 *ſegeſtre*]vide ſuprà cap.1. Toral.

4 *Quod*] Quot,

§ *lectuariam*]lectariẽariam.

Vela]vaſa.

6 *medici*]mendici,

holoſerica]holoporphyro.

Partum]partim.

7 *tectum eſt quiduis*]tecum eſt,quiduis ſatis M S. cùm tectum eſt (quid vis) ſatis eſt; Guil. id eſt, cùm tecta es ac veſtita, quid vis amplius?

alienj]id eſt alij,vt ſocienni,ſocij:dubienni,dubij

9 *Toga tracta eſt &c.*]Toga detracta eſt, & abolla data eſt ad turbam mihi, fera militias munera belli vt præſtarem. Palm. belli, id eſt in bello, aduerbialiter ſumitur vt Grammatici volunt.

Belli]belli.

12 *Sardinia iſta pedibus*] Sardinianis tapetibus,chlamydas &c.

13 *tunsculam induam*]induculam.

papia papa]papia papa.

diſſingitur purpura] purpura diſcingitur.

15 *Rica*]vide Varronem 4 de lingua.

nunc]nos.

ricam,Ricinum)ricam ricinium:ita legẽdum ex ipſo Nonio in Mollocina j. & c.16 ij Altulam.

16 *Ricini*]ricinæ.

cuc]cice M S.ricæ.

&]deeſt quibuſdam.

araria]quibus os obuelatur.

Veliterna]Hetera. Eſt enim Veliterna Titinnij non Turpilij.

18 *Induſiatam*] intuſiatam. Varr. 4. de lingua.

caltulam]caſtulam. vide infrà cap. 16. caſtula.

19 *aurea chlamys,qua*] aureus clauus qui MS.Scal.

mancis mortualibus]malaciis mortalibus.

20 *ſubminium*]ſubminium.

bellisenſem interim eſcam meram]Velieſem interim Oſcam meram Lipſ. Oſcum, id eſt opicum inter conuicia ſpurca, & in eas quæ capitis non pudici.

24 *delitiarum*)diuitiarum.

25 *Praterea &c.*] præterea quod in lecto MS.quod endo lecto.

antè]id.

31 *carinarij*]cerinarij MS.id eſt cerini colores infectores.

33 *dicere*]docere.

Et quo]Ex quo.

34 *ſuuè*]vnitè.

quotidianus]quotidianus.

37 *capitum regmina*]imò pectoris,ac mammillæ fœminarum. vide Varronem. 4. de lingua. Quin,locus Varronis hîc prolatus à Nonio

Digitized by Google

Section 3 of the Act of 1904 to be read as if the Act of 1911 had been passed.

Power to borrow for purposes of Act of 1911.

Application of Part II. of Act of 1904 to borrowing powers under Act of 1911.

Power to borrow for purposes of Act of 1904.

Application of Part II. of Act of 1904 to borrowing powers under Act of 1904

1. Epistola 4.

IN CAPVT XIX.

6 *Fratria*] vtrarique Ianitrices.

7 *Amitini fratrum mariꝰ & fœmina filij* vide l. 1. ff. de gradibus.

IN ISIDORVM
De disciplina & arte.

CAPVT III.

810.36 *Ezechiele angelo*)Ezechiele per angelum.

810.52 *Apud eos*)apud Græcos.

CAPVT IV.

811.11 *Collisione varie*)collisione vocis.

20 *Quiddam semisonum*) quiddam semis.

812.4 *Et Latinè*) & legitimè MS.

13 *Uberius elauatus*)vberius elatus.

15 *Literam Salustius*) literam saluius MS.

CAPVT VI.

825.35 *Vel quod*)vel quam.

827.6 *Ab inchoantis indicio*)ab inchoantis indicio.

828.36 *Vbiuis proponuntur*)vbiuis ponũtur.

830.14 *Quia tractus*) quia iteratus, vel in aliis exemplaribus contrarius.

829.9 *Ramis*)Ranis

842.18 *Cũ suis operibus*) cum suis opibus, al.

854.15 *Res relegata sit*)res religata sit.

862.8 *Vsum habere*)non habet.

894.24 *Iudicium chria erit*) iudicium crisis erit.

58. *Iuuentutem illam*)Iuuentute illa.

867.41 *Cum quidam iactatione*)cum quidã iactantia.

869.58 *Alia derogatiua*)aliæ negatiuæ.

877.28 *Et per varias formas iterationesque*] Et per varias formas rationésque.

881.35 *de cuius re quæritur*) de cuius notatione quæritur.

881.36 *Iuxta rationem*)iuxta proportionem

892.27 *Nã prouocati studiosi*) al. studio sic.

901.28 *per astrorum ratum*) al. per astrorum ratos

906.16 *feruefacta mitescant*) al. feruefacta matureſcant.

31 *Vapore eius vniuersa*)al. terra consumeretur, sed vt C.

34 *Vicissitudinum permutationũq; seruatur*] al. mutationum motus accipit.

49 *se intinxerit*)al. se inunxerit.

908.32 *per diuersos tubes*) al. per diuersos ordines.

911.16 *deperditur vnus*)deperditur humor.

912.12 *ad tria pondera libræ*)Adusta pondera libræ

916.46 *ex aeris*)ex eius

917.19 *per hãc curaũ comitentur eos insania*] per hunc cursum comitentur eos insidiæ.

919,50 *qua ita velut*)quod velociter.

920.5 *coloris fellei*)id est nigri.

23 *quasi pupula*)quasi pupilla.

926.15 *Spatomelegnna*)spatomole. gunaiella exemplaria habent guua, alia guuia.

28 *gluscere*)Ivstere.

25 *sana fieri*)anæ feriri.

59 *suaui relatu*)relinio, fortè Delinio.

923.10 *qua proinde*)vnde &

926.26 *signo dato congressus*) signo dato egressũo.

48 *& in eisdem solis*)& in eosdem soles.

59 *qua plebs*)quæ plebes.

931.16 *qui non irretitur*)qui non irretitur.

24 *tractare arbitrio patitur*) tractare iure patitur.

39 *fines vtrique*)fines vtriusque.

50 *est commodum*)est commodo.

55 *quia per se additur*) quia prece aditur.

932.7 *fidei contracta*)fidei contractus

933.31 *ad alios eunt*)ad alios seruiunt.

634.6 *item & obiurare*)ité & obiuratio.

635.4 *quasi vngum bouis*)quasi in boue.

34 *est & lautumna*)est & latomia.

642.10 *& in florem cuncta prorumpunt*)& in florem, cuncta rumpuntur.

943.5 *eius agentibus*)Elidiis agentibus.

954.23 *qui interpretatur iniquitas*) qui interpretatur nequitia.

913.53 *esse affirmans*)esse constat.

55 *historia continetur*) al. historia retinetur.

915.59 *in insula Pathmos traditur*) in insula Pathmos creditur.

917.56 *apud Græcos quoque calliterius*)apud Græcos quoque Cassiterius.

57 *nostrum alienus*] al. nostrum nullatenus.

659.28 *epistolarum colloquia*]epistolarum eloquia.

96 .23 *quam euocaristeo marmore*) quam caryſteo marmore.

960 *& euocaristi viriditas*)& Caryſti viriditas.

42 *quædam nomina*)quædam genera.

961.47 *rustici Genus*)Rustici versus.

962.16 *est ara*)est area. 18 *est era*)est area.

41 *si est era*)si est area.

963.16 *quoto kalendas*) Quoto Kalend. die.

964.7 *hinc & latercnlum*[Hinc & Latinè cyclum.

966.44 *sacramentum apparuit*)sacramentum aperuit.

967.11 *qui tantùm lunatines*) qui tantùm lunas.

40 *neque ad annum subintraducere*)nequit annus subintroduci.

42 *in se reuoluuntur*]in se reuoluuntur.

968.20 *A ſolito*] à abſoluto.

969.17 *Symbolum conſitentibus*] ſymbolũ competentibus.

40 *Autem illius*] Autem nullius.

970.7 *In ſacris collectus* [in ſacris collectis, al. in ſacris collecta.

13 *Latinè ſicinnum dicitur*] Latinè Succinium dicitur.

15 *Vel ſaltationes claßium*] vel ſaltationes plauſuum.

22 *Quod carmen inde.*] Quos inde.

38 *Pſalmus verò canticum*] Pſalmus verò cantici.

970.73 *requies diſtincta*] requies diſtincta.

974. 42 *Quando claudum*] quando paralyticum.

976.32 *Letaniæ verò dicuntur*] Letaniæ verò indicuntur.

36 *An exomologeſis dicantur*] in exomologeſis indicantur.

978.46 *Quia eſſentia vita viuit*] quia eſſentiæ vita viuit.

979. 49 *Ipſam maieſtatem*] ipſam manifeſtationem.

50 *Vnde & Iohannes in epiſtola ſua dixit*] vnde & Dominus in Euangelio dicit.

981.14 *ὄντως vnum*]Rectius vnâ, id eſt cum dicitur enim coeſſentalis.

985.23 *opera indefeſsẽter*]opera indefinẽter

53 *Qua de vnitate eius*]Quæ de vnitatis.

989.9 *Per qua*]al. per quos.

990.10 *Sunt autem ſublimiora*] ſunt autem ſublimiorum.

27 *Quamã ſeraphim*]quoniam cherubim

991.27 *Nomina computentur*] nomina cõmutentur.

992.20 *Et populi Dei*]Et populus Dei.

37 *Sunt propagati)* ſunt progeniti.

993.4 *Cauſa nominis immutati*] cauſa nominis immutata.

994.12 *Ab amœnitudine vocatum*]ab amœnitudine figuratum.

Gothoniel]Othoniel.

995.38 *Ioachas robuſtus*]Ioathan cõbuſtus.

46 *Amos* Ambri.

996.47 *Non ambigens*]non ambiens.

997.3 *De conuerſatione*]de conuerſione.

1001. 58 *interpretatur obediens*] interpretatur audiens.

1001.10 *Vel Domini*]al. vel Dei.

27 *More malleatoris vtraque ferit*] more malleatoris vtrinque ferit.

1004.53 *Sacerdos & Pontifex)* alij ſacerdos vel Pontifex.

1005.7 *Cum prœ æſtu* cum per æſtum.

27 *Sacramenti myſteria*] Sacramenti miſteria.

28 *Apud Hebræos Nathanael*] apud Hebræos Nathanei.

1006.12 *Oſtiarij, id eſt ianitores aqui*] hæc vſque ad dictionem Filij in manu ſcripto Cod non leguntur.

Malos habentes] al. malos tenentes.

39 *Nam heremum dicitur quaſi remotum*] Nam ἔρημος dicitur deſertum.

1007.7 *Orthodoxus*] ὀρθὸς enim recta, δόξα, opinionem ſiue ſententiam ſignificat.

1010.1 *Aut ſuper ſtatuta*]aut ſup inſtituta.

30 *Efnei*]Eſſei.

33 *Geneſtes*]Geneſtæ.

41 *Meriſtes*]Mereſtæ.

1011.19 *Prouincia Cataphrygia*]Prouinciæ Frigiæ.

1013.2 *Per Prophetam*]per prophetata, al. profectum, quæ lectio vberior eſt.

1014.9 *Circumceſiones dicti*] Circumcelliones dicti.

18 *Qui Conſtantij perſecutione*] Qui Conſtantio perſequente in Catholicam redire delegerunt.

1016.52 *Et ſenſus penetratione*] & ſenſibus capi, & ratione.

1017.4 *Quaſi volentem*]quaſi voluntantem.

42 *Vt varo*]Vt Varro.

1019.8 *Ea quæ per violentiã dicũtur*) εἰς per vinolentiam diſtribuere dicuntur. [bre.

1020.16 *Quis noſcere Fibra*]qs noſcere Fa

1021. 24 *ſe plenos æſtimulant*]ſe plenos ſimulant.

56 *Actus & euentus*] Actus & euenta.

1022. 10 *Et diuerſo factu*]& diuerſo facto, al. fato.

32 *Quidam ages*]ſtatages, al. ſages, al. ſtrages.

1023.32 *In cælũ recepta*] in cælũ receptor.

1024.28 *Tenere parpeſi ſũt*]tenere permiſſi ſunt. [Baal.

1025.10. *lingua Punica Bal*] lingua Punica

39 *Perſuadendo adducit*] perſuadendo adicit.

1026.21 *Sed plana*] Sed planè.

1027.45 *Mars autem apud Græcos*] Hæc verba apud Græcos, ſuperuacua eſſe puto.

52 *Phœbum quaſi ephebum*] potius ἀπὸ τοῦ φοιβάω, id eſt purgare.

1029.16 *Quod commixta corda*] quod miſta concordat.

20 *id eſt fœmina*] potius quaſi εἰδέα. quod lactata non ſit.

44 *ſine vi*]ſine viro.

1030.46 *in heremo videri*]in heremo Iudæi.

1031.34 *propter tres effectus*] propter tres affectus.

45 *quaſi numina*]quaſi nomina.

1032.33 *qui Græci panis*]q Græcè πανὶς.

1034.12 *eſt quam Nemus*]eſt, qua Neuius.

146 *ateri effuderunt*]cæteri effuſi ſeruat.

1036.28 *& Cuſa*]& Luza.

1087.28 *Urbs Achyria*]vrbs Cythium.

1040.36 *cũ velis pauſis*] al. cũ velis pelagi.

Digitized by Google

Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1877 (40 & 41 Vict. c. 210).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1879 (42 & 43 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1882 (45 & 46 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1884 (47 & 48 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1887 (50 & 51 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1890 (53 & 54 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1893 (56 & 57 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1896 (59 & 60 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1899 (62 & 63 Vict. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1902 (2 Edw. VII. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1905 (5 Edw. VII. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1908 (8 Edw. VII. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1911 (1 & 2 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1914 (4 & 5 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1917 (7 & 8 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1920 (10 & 11 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1923 (13 & 14 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1926 (16 & 17 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1929 (19 & 20 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1932 (22 & 23 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1935 (25 & 26 Geo. V. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1938 (1 & 2 Geo. VI. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1941 (4 & 5 Geo. VI. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1944 (7 & 8 Geo. VI. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1947 (10 & 11 Geo. VI. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1950 (14 Geo. VI. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1953 (2 & 3 Eliz. II. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1956 (5 & 6 Eliz. II. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act, 1959 (8 & 9 Eliz. II. c. 214).
Ashton-under-Lyne Corporation Waterworks Act,

1091.37 *odore attractus*]al.odore attactus.
1092.14 Græci mallonem]fortè μαλλόν.
48 *plerique papillam*]al.papulam.
1093.4. *& somno continentibus*] al.somno cohibentibus.
36 *Auriū inde diffusum*]al.auribus inditū.
43 *Pinnula*]al.pennula.
44 *Pinnum*] il.Pennum.al Penna.
47 *spiritus nare*]al.Spiritus manare.
57 *Pinnulæ*]al.Pennulæ.
1095.6 *accusas frangere*]al.accusas frige.
24 *bracchia ciliuntur*)Bracchia cillantur.
1096.31 *Græcè incisio dicitur*]alludit fortasse ad etymologiam Ἰσμαηνοί. Nam Ἰσμὸς dicitur ἀπὸ τῦ Ἴσω, quod significat scindo, vel cædo.
60 *compagia*)al.Compago.
1097.9. *Vertibula*]vertibula, al.
17 *dum flectuntur*)dum plectuntur, al.
19 *Vallata seruetur*]vallata saluetur,al.
22 *leua*]al.leuo.
1098.52 *Voluit*]al.cogit.
1099.20 *id est circumfusa*]al.circumflua.
45 *ex vno saltu*]ex vno motu.
1100.47 *amentum membranum quod*] al. membrana quæ.
1101.9 *ac replexa*]ac reflexæ,
28 *quod iactu sumitur*] quod iactum sumitur.
37 *menstrua propter circuitum*] Menstrua à circuitu.
1103.32 *qui Viri*]fortè viridiores.
3 *adolescens sed minus*] in quodam v. c. semper Adulescens scribitur & dulescētior, & senis pro senex,al.senex,al.iuuenior.
1104.61 *cur diceret*]cur non diceret.
1105.6 *quo ille pomi esu mortem meruit*]al. qui vetitę arboris pomum mordens,mortem incurrit.
10 matura]al.merita.
1106.7 *Vt in temporibus Xerxis Regis*] al. Xerxi quippe vulpes.
32 *Vel Scimodontes*]fortè κυνοδόντες.
37 *quas Græci βερσίους*]fortè σερμνάς.
1107.37 *calamus Venarum*] al. auenarum pastus.
1108.23 *suos stupescere faciebant*]suos stupefaciebant.
50 *qua Latinè sedra dicitur*]quæ Latinè exedra dicitur.
1111.27 *à matre Vocatus*) à mare vocatus.
51 *Vnde eas crepreas*)vnde eas creas.
1112.50 *Vsus in excolenda terra*) vsus colendo terram.
1113. 1 *trionem hic* moderatur) Trionum hic moderator.
23 *cauus enim fortè* κάμπυλος.
34 *est a rumine*)al.est à ruma.
37 *quasi assedus*)quasi adseddus,
38 *hoc animal*)al.ab antiquis.
1114.40 *baditus*)ἀπὸ τῆς βάϊος, hoc est,ramipalmarum,qui colorem spadiceum referunt: & hodie Hispani hunc colorem Vayo vocāt, Et vn vayo equum spadicei coloris vocant, cerumulus.
1115.3 *petali*)petuli,al.petei.
4 *calidi*)candidi
cerumus)cermalus.
1116.4 *musino*)musineo.
48 *propter Volucrem*)propter celerem,al. velocem.
1117.38 *mons elisio*)mons al.Elesio.
41 *autem promoscida*) al. promuscida al. proboscida.
43 *boues Lucanos*)boues lucas,al.
48 *Lucanos*)al.Lucas.
1118.6 *& homines Vivos*)& homines viros.
52 *quasi leopes*)quasi leopes.
1119.3 *& tantum*)& tanto.
46 *quidam cruda*)quidam eruam al.eluam,al.duram,al.eluram.
1120.9 *praecisit*)præcidit.
16 *Vulgus captum*)vulgus catum.
20 ἀπὸ τῦ κάμνω.al.κάζω.
1121.21 *dum pluit es*)dum super eius,
1124.11 *lacte irriguis Vberius se*) Lacte riguis se vberibus.
23 *obites dicta*)ophelres dicta.
38 *salpinga*)salpiga.
41 *brucus est*)in tribus exemplaribus manuscript.non habetur.
1125.25 *& animam extinguit*) & animam eximit,al.exigit.
1127.38 *in carne putrefacta*)in carne putre.
1128 14 *Vt musculus*)vt masculus.
16 *& musculi*)& masculi.
1129.9 *lapidum tergo repercussus*)lapidum repercutiat tergore.
18 *Vngulis binis*)non legitur in v.c.
29 *libidinem inhibere*)libidinem minui.
50 *inclusum Vasis*)v.c.inclusum nassis.
51 *infectis luminibus*)infectis numinibus.
1132.18 *spongia*)al.Sfungia.
23 *docetur crudere*)al.docetur crure.
48 *sine masculi commixtione susceptæ*) al. sine susceptione concepta.
49 *quæ idem insequens*) al. quæ item in consequens.
1133.6 *alia incola*)al.aliæ incuriæ.
14 *& merula*)al.& merura.
1134.6 *Gradipes*)fortè Ἐφ᾽ἵππου.
1136.8 *dirigendi late interiacent*) al.dirigendi iactæ,al proiectæ.
1137.9 *insidiarum vices monstrare*)insidiarum vices monstrare.
38 *tradere sure*)tradere dure al.
1130.21 *eos posse*)al.eos post se.
1139.11. *Opupam*)al.opopam.
27 *merula*)al.meruta
1140.40 *castros*)al.costras.

Digitized by Google

Notice is hereby given that the Annual General Meeting of the Members of the Company will be held at the Registered Office of the Company at 10:00 AM on Thursday, the 15th day of August, 2024, to transact the following business:

1. To receive, consider and adopt the Audited Financial Statements of the Company for the year ended 31st March, 2024, together with the Reports of the Board of Directors and the Auditors thereon.
2. To declare a dividend on Equity Shares for the year ended 31st March, 2024.
3. To appoint a Director in place of Mr. Rajesh Kumar Agarwal (DIN 00123456), who retires by rotation and, being eligible, offers himself for re-appointment.
4. To appoint Statutory Auditors of the Company and to fix their remuneration.
5. To consider and, if thought fit, to pass, with or without modification, the following resolution as an Ordinary Resolution: "RESOLVED THAT pursuant to the provisions of Section 188 of the Companies Act, 2013 and the Rules made thereunder, the Company be and is hereby authorised to enter into contracts with Sharma Traders for the purchase of goods, on such terms as the Board may deem fit."

By Order of the Board of Directors
For Sharma Industries Limited
Priya Mehta
Company Secretary
Membership No. A12345
Registered Office: 14, Industrial Area, Phase II, Kanpur 208012
Dated: 10th July, 2024

Notes:
1. A member entitled to attend and vote is entitled to appoint a proxy to attend and vote on a poll instead of himself, and the proxy need not be a member.
2. The Register of Members and Share Transfer Books will remain closed from 1st August, 2024 to 15th August, 2024, both days inclusive.
3. Dividend, if declared, will be paid to those members whose names appear in the Register of Members as on 15th August, 2024.

Notice of Meeting of Board of Directors

Notice is hereby given that a meeting of the Board of Directors of Sharma Industries Limited will be held at the Registered Office of the Company at 11:00 AM on Monday, the 29th day of July, 2024, to consider and approve the Unaudited Financial Results for the quarter ended 30th June, 2024, and to transact such other business as may be placed before the Board with the permission of the Chairman.

By Order of the Board
Priya Mehta
Company Secretary
Dated: 22nd July, 2024

1091.37 *odore attractus*]al.odore attactus.
1092.14 Græci mallonem]fortè μαλλόν.
48 *plerique pupillam*]al.papulam.
1093.4. *& somno coniuentibus*] al.somno cohibentibus.
36 *Auriũ inde diffusum*]al.auribus inditũ.
43 *Pinnula*]al.pennula.
44 *Pinnum*] al.Pennum.al Penna.
47 *spiritus nare*]al.Spiritus manare.
57 *Pinnulæ*]al.Pennulæ.
1095.6 *accuses frangere*]al.accusas frãge.
24 *bracchia cillantur*)Bracchia cillantur.
1096.31 *Græcè incisio dicitur*]alludit fortasse ad etymologiam Σφυρα τῆς. Nam *sigma* dicitur ἀπὸ τῦ σίγω, quod significat scindo, vel cædo.
60 *compagia*]al.Compago.
1097.9. *Vertibula*]vertibula.al.
17 *dum flectuntur*]dum plectuntur, al.
19 *Vallata seruetur*]vallata saluetur,al.
22 *leua*]al.leuo.
1098.52 *Voluit*]al.cogit.
1099.20 *id est circumfusa*]al.circumflua.
45 *ex vno saltu*]ex vno motu.
1100.47 *amentum membranum quod*] al. membrana quæ.
1101.9 *ac replexa*]ac reflexæ,
28 *quod iactu sumitur*] quod iactum sumitur.
37 *menstrua propter circuitum*] Menstrua à circuitu.
1103.32 *qui Viri*]fortè viridiores.
3 *adolescens sed minus*] in quodam v. c. semper Adulescens scribitur & dulescêtior, & senis pro senex,al.senex,al.iuuenior.
1104.61 *cur diceret*]cur non diceret.
1105.6 *quo ille pomi esu mortem meruit*]al. qui vetitę arboris pomum mordens,mortem incurrit.
10 matura]al.merita.
1106.7 *Vt in temporibus Xerxis Regis*] al. Xerxi quippe vulpes.
32 *Vel Scissodontes*]fortè σχιζόδοντες.
37 *quas Græci sperisios*]fortè σφηνίσκους.
1107.37 *calamis Venarum*] al. auenarum pastus.
1108.23 *suos stupefacere faciebant*)suos stupefaciebant.
50 *qua Latinè scedra dicitur*)quæ Latinè exedra dicitur.
1111.27 *à matre Vocatus*) à mare vocatus.
52 *Vnde eas creas*)vnde eas creas.
1112.50 *Vsus in excolendo terra*) vsus colendo terram.
1113. 1 *trionem hic* moderatur) Trionum hic moderator.
23 *cancer enim fortè κάμπτων.*
34 *est à ruminę*)al.est à ruma.
37 *quasi assedus*)quasi adsedduc.
38 *hoc animal*)al.ab antiquis,
1114.40 *badium*)ἀπὸ τῆς βάιος, hoc est,ramipalmarum,qui colorem spadiceum referunt: & hodie Hispani hunc colorem Vayo vocãt, Et vn vayo equum spadicei coloris vocant, cerumulus.
1115.3 *petali*)petuli,al.petei.
4 *calidi*)candidi
cerumus)cermalus.
1116.4 *musino*)musinco.
48 *propter Volucrem*)propter celerem,al. velocem.
1117.38 *mons elisio*)mons al.Elesio.
41 *autem promoscida*) al. promuscida al. proboscida.
43 *boues Lucanos*)boues lucas,al.
48 *Lucanos*)al.Lucas.
1118.6 *& homines Vivos*)& homines visos.
52 *quasi leopes*)quasi leopes.
1119.3 *& tantum*)& tanto.
46 *quidam cruda*)quidam cruram al.eluam,al.duram,al.eluram.
1120.9 *praciest*)præcidit.
16 *Vulgus captum*)vulgus cattum.
20 ἀπὸ τῦ χάσκειν.al.χάζεσθαι.
1121.21 *dum pluit es*)dum super eius,
1124.11 *lacte irriguis Vberibus se*) Lacte riguis se vberibus.
23 *obites dicta*)opheltes dicta.
38 *salpinga*)salpiga.
41 *brucus est*)in tribus exemplaribus manuscript.non habetur.
1125.25 *& animam extinguit*) & animam eximit,al.exigit.
1127.38 *in carne putrefacta*)in carne putre.
1128 14 *Vt masculus*)vt masculus.
16 *& masculi*)& masculi.
1129.9 *lapidum tergo repercussus*)lapidum repercutiat tergore.
18 *Vngulis binis*)non legitur in v.c.
29 *libidinem cohibens*)libidinem minui.
30 *inclusum Vasis*)v.c.ineluſum nassis.
31 *infestis luminibus*)infestis muminibus,
1132.18 *spongia*)al.Shingia.
23 *docetur cruore*)al.docetur crure.
48 *sine masculi commixtione susceptæ*) al. sine susceptione concepta.
49 *quæ idem insequens*) al. quæ item in consequens.
1133.6 *alia incola*)al.aliæ incuriæ.
14 *& merula*)al.& merura.
1134.6 *Gradipes*)fortè Ceu δρόμος.
1136.8 *dirigendis late interluceant*) al. dirigendi iactæ,al proiectæ.
1137.9 *insidiarum Vias monstrare*)insidiarum vices monstrare.
38 *tradere ture*)tradere dure al.
1130.21 *eas posse*)al.eos post se.
1139.11. *Vpupam*)al.opopam.
27 *merula*)al meruta
1140.40 *castros*)al.costras.

Digitized by Google

7 *quaſi ficus*]al.quaſi fagus.
1142.11 *cum me expectares*]al.cũ ad me ſpectas &c.
1143.9 *Vna porta*]al.vna parte.
1145.16 *axium circuli*]axium cieli,al.
1149.2. *à parte Gallica*)al.à parte Galliæ.
41 *alatus Viribus Auſtri*]al.alitis viribus Auſtri.
1150.12 *in Chio*]al.Plin.Cea.
20 *Lechnus*] al.Lethnus Plin.Linũ vocat.
29 *in India Siden*]al.in India Sidin.
30 *omnia mergunter*] Plin. lib.31.cap.2.in Africæ Lacu Apuſcidamo.
33 *ſaxa generat*] Plin.lib. 31.cap.2. ſaxa egerere ait.
in Achaia aqua]Plin.in Arcadia.
37 *quibusmorbi noxios humores*]al.qui humores noxios in humum.
1155.8. *qui lacus magnitudine ſui*]al.qui lacus magnitudinis ui.
1158.30 *ſibi ambigendo*]ſibi ambiendo.
42 *ex Vna Promuncia*]ex vna mons.
1159.4 *tunc praruptis*]tunc ruptis.
1160.30 *Venti per concauas terræ praecipitati*) ventis per caua terræ citatis.
32 *montes tumulique ſedere*]montes tumidique ſedere.
1161.12 *regiones in eius nomen tranſierunt*] Regiones in eius nomen traxerunt.
1164.56 *ſunt propãſis iugis*]sũt pnis iugis.
1166.55 *hanc Cygnum*] hanc Cydnum.
57 *& Coryſcos* & Corycus.
59 *cholore pulchrior*]colore plus.
1167.5 *& Veſenus*]& Veſelus.
45 *callaicum quoque*] Callainam quoque.
1169.22 *quem peramstem*]peonitem.
1171.4 *aera*)ocea.
1172.9 *bizantena*]Bizacena.
28 *à flumine Amſiga*] Amtiga. Plin.verò in Tingitanea Amſagam fluuium ſtatuit.
37 *à meridie Gaulacũ*]à meridie Gaulacũ.
1174.57 *ſua enim apte*]ſuapte enim.
1175.7 *quod vocatur Heſpuceras*]Plin.quod vocatur Heſperion ceras.
55 *iura finxit*]iura fixit.
1176.21 *& Malelum mare*) & Matheum mare.
1178.43. *oculos aquæ*]oculos aquis.
1179.3 *Ebolus inſula*] Eboſus,al. Ebyſſus, Plinius Ebuſius.
43 *hoc Hippoveregium*]Hipporegium, & ita Plinius.
1180.1 *caſim*]Crau. (nx,al.
39. *quaſi alpes Panina*] quaſi alpes peni-
1181.36 *inter arduus montes loca*]inter duos montes loaera.
1182.39 *Hiatus*]al.iactus.
1185.4 *Adia*]al.Andix.
25 *& Calamus*]& Calamos.
1188.9 *à Pauſina*]al.à Pantina.
59 *colorem ſuis*]al.colorem ſui.
1189.28 *in medio lanea*)in media lanea.
31 *in exordio Oenotri*]al.in exordio Enotri.
1191.57 *dictus à Vicinis*]al.dictus ab ipſis.
1192.6 *ne paſſim Vaga hoſti paterer*]al. ne vagantes hoſti paterent.
47 *quintana*]al.Quintana.
55 *umbuli*]al.imbulia,quia ſubuelamina.
1193.40 *& monſtrifera*]al.monſtrificæ.
1195.39 *proiecit materias*]proiecit macerio.
1198.30 *quaſi ſinſores*]al.quaſi ginſores.
1200.18 *ac teſſelis*]ac teſtellis.
1201.16 *formatum ſive formatium*] hodie Hiſpani vocant Tapias.
34 *tabulis interſtantibus*]al.tabulis in terra ſtantibus.
1202.31.*Teſcua*]al.Teſqua.
1204.48 *ruſtici agrum Vocant*] ruſtici agnum vocant.
51 *Lyra quod deſoſſum eſt*] quod deſoſſum eſt lyra.
52 *Galli candetum*]Galli centenum.
54 *autem pedũ CL. quod aratores candecũ Vocant*]pedes CL.quadratos iuſtum candetũ.
1205.4 *nomen mutare non potuerunt*] nomen tamen non perdiderunt.
1206.9 *appellamus itum*]appellamus aditũ.
15 *a callo pecudum*]à callo pedum.
1207.28. *& confricato*]contritos,al,contriſatos.
46 *Vnum quod fodimus*]Primum iſtud Plin. vocat vium.
50 *ad lanas ſuffundendas*]ad lanas ſuffendas,al ſuffundendas.
53 *deprehendat nitore ſuo*]nidore ſuo.
54 *impoſitis ignibus*)impoſitum ignibus,al.
1208.24 *cum luna noctibus*] Plinius habet luna.
57 *caneſcentibus littoribus*]Plin.caneſcentibus conuallibus.
1209.4. *& maximè fricabile*) & maximè friabile,al.
1209.56 *ſaxi abrupti*]ſaxi abrupta.
1210.17 *eos enim*]Cotis,fortè *mare*.
32. *oculum continet*]occulum gerat,al.
1211.14 *ex eo ſcripta*]ex eo ſculpta.
49 *dul. s intinguitur*]dulci extinguitur.
52 *fluctuari traditur*]fluctuari creditur.
54 *ad cutem*]al.ad cotem.
1212.9 *ſiſiliques Vena*]ſiciliques vena.
12 *quod cute*]quòd cote.
24 *ſueris contexta*]ſueris contacta.
29 *lamineſa ſcobibilis*]al.ſed ſcobi ſimilis,
32 *obſcius*]al Obſcius Plin.Obſitius dicitur.
30 *in Samo Italiâ*]al.in inſula.
myrida]Plin.Myrrax.
49 *emites*]ita v.Cod.Ego ex Plinio corrigo Cherniter,lib.36.cap.17.
54 *melantes*] Plin.Melitem vocat lib.36. c.39.
56 *Iſmarus*]v.c.Hiſminis,al.Hiſmindus.
58 *ſimilis ocreæ*]corrigo ex Plinio,Oſtreæ.

1 Le Vallon de Vale Clot
2 Le Vallon de Vale Clot
3 Le Vallon de Vale Clot
4 Le Vallon de Vale Clot
5 Le Vallon de Vale Clot
6 Le Vallon de Vale Clot
7 Le Vallon de Vale Clot
8 Le Vallon de Vale Clot
9 Le Vallon de Vale Clot
10 Le Vallon de Vale Clot
11 Le Vallon de Vale Clot
12 Le Vallon de Vale Clot
13 Le Vallon de Vale Clot
14 Le Vallon de Vale Clot
15 Le Vallon de Vale Clot
16 Le Vallon de Vale Clot
17 Le Vallon de Vale Clot
18 Le Vallon de Vale Clot
19 Le Vallon de Vale Clot
20 Le Vallon de Vale Clot
21 Le Vallon de Vale Clot
22 Le Vallon de Vale Clot
23 Le Vallon de Vale Clot
24 Le Vallon de Vale Clot
25 Le Vallon de Vale Clot
26 Le Vallon de Vale Clot
27 Le Vallon de Vale Clot
28 Le Vallon de Vale Clot
29 Le Vallon de Vale Clot
30 Le Vallon de Vale Clot
31 Le Vallon de Vale Clot
32 Le Vallon de Vale Clot
33 Le Vallon de Vale Clot
34 Le Vallon de Vale Clot
35 Le Vallon de Vale Clot
36 Le Vallon de Vale Clot
37 Le Vallon de Vale Clot
38 Le Vallon de Vale Clot
39 Le Vallon de Vale Clot
40 Le Vallon de Vale Clot
41 Le Vallon de Vale Clot
42 Le Vallon de Vale Clot
43 Le Vallon de Vale Clot
44 Le Vallon de Vale Clot
45 Le Vallon de Vale Clot
46 Le Vallon de Vale Clot
47 Le Vallon de Vale Clot
48 Le Vallon de Vale Clot
49 Le Vallon de Vale Clot
50 Le Vallon de Vale Clot
51 Le Vallon de Vale Clot
52 Le Vallon de Vale Clot
53 Le Vallon de Vale Clot
54 Le Vallon de Vale Clot
55 Le Vallon de Vale Clot
56 Le Vallon de Vale Clot
57 Le Vallon de Vale Clot
58 Le Vallon de Vale Clot
59 Le Vallon de Vale Clot
60 Le Vallon de Vale Clot
61 Le Vallon de Vale Clot
62 Le Vallon de Vale Clot
63 Le Vallon de Vale Clot
64 Le Vallon de Vale Clot
65 Le Vallon de Vale Clot
66 Le Vallon de Vale Clot
67 Le Vallon de Vale Clot
68 Le Vallon de Vale Clot
69 Le Vallon de Vale Clot
70 Le Vallon de Vale Clot
71 Le Vallon de Vale Clot
72 Le Vallon de Vale Clot
73 Le Vallon de Vale Clot
74 Le Vallon de Vale Clot
75 Le Vallon de Vale Clot
76 Le Vallon de Vale Clot
77 Le Vallon de Vale Clot
78 Le Vallon de Vale Clot
79 Le Vallon de Vale Clot
80 Le Vallon de Vale Clot
81 Le Vallon de Vale Clot
82 Le Vallon de Vale Clot
83 Le Vallon de Vale Clot
84 Le Vallon de Vale Clot
85 Le Vallon de Vale Clot
86 Le Vallon de Vale Clot
87 Le Vallon de Vale Clot
88 Le Vallon de Vale Clot
89 Le Vallon de Vale Clot
90 Le Vallon de Vale Clot
91 Le Vallon de Vale Clot
92 Le Vallon de Vale Clot
93 Le Vallon de Vale Clot
94 Le Vallon de Vale Clot
95 Le Vallon de Vale Clot
96 Le Vallon de Vale Clot
97 Le Vallon de Vale Clot
98 Le Vallon de Vale Clot
99 Le Vallon de Vale Clot
100 Le Vallon de Vale Clot

cere,aut aliquid huiuſmodi.

1224.1 *lignis conquiritur*]al. lignis coquitur.

1224.2 *adiecta cupro*]adiecta cypro.

10 *eſt alia ſpeculis aptior*]eſt alia ſpeculis ſequacior.al.Plin.

proximo in] Plin.quem proxima.

14 *vitrum repulit*] al. vitrum pepulit.

19 *Vocabatur admonitrum*]al.ex Plin.ammonitrum.

21 *& obſianus*]Plin.& obſidianus.

42 *pretia abſtraherentur*] Plin.pretia detraherentur.

122.58 *Græci cairon*] fortè κηδωνι. Ita ex coniectura poſui.

60 *ſolidi*]al.Folles.

1226.10 *dum enim quacunque cauſa*] dum enim quocunque caſu.

29 *quòd exſcindat*]al.excedat. fortè excedat.Ita Plin.exeſt.& perrumpit vaſa.

38 *ex minio ſtillat*]al.ex minio deſtillat.

1227.37 *ſenis pratenſis bracteæ*]Plin.Prætenui pyropi bracteæ.

59 *fornacibus inſidente*]al.deſinente.

1228.36 *ſtrictura*]Plin.à ſtringendi acie.

42 *oleo delectatior*]Plin.delicatior.

58 *Unde & in ſimulacrum ferro in ære pendere videtur*] vt in eo ſimulacrum eius è ferro pendere in ære videretur.

1229.16 *& in Gallacia*] Plin.& in Galecia.

38 *Poetis electrum*] Elector.ita & Plin.

1230.4 *& argenti vua*)argenti & aurum.

39 *Unde in lanceis*]deeſt.

43 *& Vncias*] al.& vncis.

51 *ab arboris ſemine*] al. ab arbore cuius ſemen eſt.

1231.24 *pŏderis ſemiſſem*] pŏderis ſemis eſt.

1232.18 *à quibuſdam caulacus*] à quibuſdam cauſatus,al.

23 *ſermone cote*]fortè ſermone *noto*.

44 *appellata metreta*) al.appellata mutta.

1235.13 *Democritus magnus*] al. Magus.

32 *nomine ſtercutus*]Plin.ſtercutius.

33 *cuius ara apice*]cuius ara à Pico.

1237.32 *eius ordines*]ſex ordines.

42 *Scindula*]al.Scandula.

1238.7 *frugis curruetur quæ*, frugis curruentur quæ:al,

1239.31 *nomen proprium*]al.

1240.7 *Venucula*]al.venuncolæ.

28 *Balanus etiam Græcè grande Vocata*] Fortaſſe ita legendum eſt,βαλανος enim Græcè glandem ſignificat.

38 *& lenis*] & leuis.

1242.43 *& licinium*)al.& lucinium.

Haſtula] ita hodie Hiſpani Haſtillas vocant,quæ Græci κέρκον.

1243.38 *Malomellum*] al. melimelum.

49 *ſunt quinarius*] corr. ſunt *ſimul*.

60 *in guſtu acerem*] al. in guſtu aquæ. 60

1244.35 *quòd dulcedine*] quòd duleis,al.

1245.36 *eſt exudet*]al. eſt excludat.

1246.14 *ſilicon*]al. ſilicon fortè ξυλόγλυπτον.

25 *in Germania*]fortè Carmaniæ.

40 *quaſi Ceomenes*] ex coniect. κωμήνις quòd ἐκ κώμης ἔρχεται,tametſi ridicula eſt etymologia.

51 *Cypreſſus*] al.κυπάρισσος.

1247.2 *dum Vrerentur comprimerent*] dum vreretur opprimerent.

27 *reſponſa dare*]al præcanere.

31 *fructus granduda*] Fructus Galla.al.

1248.18 *tramaritiam*] al. tramariam.

21 *artibus miſtra, id eſt odia*]al.miniſtra odia, fortè μῖσος,id eſt odia,tametſi ridicula eſt Etymologia.

40 *Rodandarum*] fortè rodophno, vel Rhododendron.

58 *non magnum*]al.non magna.

1250.9 *appellatur Cladonia*]al.Colonia,fortè Cladonia.

10 *cui probatio*]al.natura probabilis.

1252.43 *quod lignum*] quod linò.

52 *Cypram*] Cyperum.

1253.23 *informato redimine*]al.ſerimine.

31 *quipparum*)emendatio *nimirum*.

44 *ſolus gladiolis*]al.gladiolæ.

1254.5 *floribus aſpirans*) al.floribus & dulci ſpirans.

16 *& flore Viola*) & flore volui.

1255.16 *Latinorum Puleium*)polegium.

1256.31 *Vulgus ſtrungum*) ſtincum.

53 *Vel penterobanum*)Corrigo Penterobon.

1258.11 *Daucus*) Daucus herba fœniculi ſimilis foliis tyrſo bipalmis.

42 *ſingulas annotatiões*) adnotatiões fortè.

44 *ad lucrinum*)al.Lychnia.

49 *Latini Colena*) al.colora.Plin. culinam herbam origano ſimilem facit ſapore.

60 *Polegenus*] corrigo Polygonon.

1259.39 *ilum*) v. quæ ſcripſi ad Feſtum in voce Ilia & Exiles.

1260.1 *quam appodelon*] quam opodelon.

2 *ſoliti quid dicere*) ſoliti prædicere.

33 *igni ſpecies*)cutis & ſpecies.

36 *reſimplicata*)res implicata.

1261.57 *Unde & eſca Vulgò*) Hodie etiam Hiſpani fomitem igni accendendo aptum yeſca vocant. Itali ipſum nomen eſca retinent.

55 *ruſtici alant*)ruſtici alam.

1265.38 *per maria*)in alio Agami.

58 *bello Vocationes*)al bello vacationes.

1266.9 *poſtea detracta*)mutata & detracta litera.

27 *à porca ſæda*)à porca ſpeda,al.

1267.31 *expolia*)ſpolia.

46 *exercitus legionum*)ita in duobus cod. At in vetuſtiſſimo poſt exercitus, eſt punctum:& deinde legionum prin.ſigna.

59 *in ſigna*]In ſigna.
1261 *Vt magis*]v. c.habet malus
8 *pralata imaginibus*] prælata imaginibus.
15 *in hoſte*]al.in hoſtem.
1269.42 *Tranquillinus*]Tranquillus,al.
1270.1 *Eſt enim conus*]al.eſt enim contus. al.conum.
2 *Graci apluſtria*]apleſtria,forte
5 *quaſi venatus habilia*] ita habet venatui habilia,vel quæ venientem excipiunt.
8 *expectántque*]exceptántque.
58 *ſine & peruolent ſcutatis*]præuolent haſtas.
1271.39 *inter ſe collectis*]inter ſe colligatis
1274.34 *tantum pudenda*]tãtùm verecũda,
1275.9 *certantes imitent*] al. initent.aliter.
24 *complexu ambigere*]al.ambigere.
1276.48 *Obeliſcum Meſſres*] al.Mesfres.al. Meſeres.
1277.45 *primum Criſtenes*]Criſtines.
1278 21 *eſt creta*] certa meta, id eſt iudicium:alius habet actus.
1279.9 *hac expectatione*] fortè ſpectatione.
1280,53 *è fluxu*]al.luxu,fortè flexu.
51 *per fluxum*]fortè flexum.
59 *quorum*]al.cuius
1281. 55 *Velitum*]al.Veletum.
1283 11 *qui eis actu*]ita in omnibus exemplaribus:ſed non dubito quin legendum ſit factum.
1284.17 *in grege*]al.in Græcia.
1285.20 *gerit*]al.regit
38 *Graci dulcamen*] al.durconem,puto legendum ὀλυρίδα.
48 *quas dromones*]fortè *Cyprias*.
1286 32 *& caupelus*]al.caupillus.
57 *Agiaſia*]Agea peruia loca ſunt.
1287.22 *Malum deligatum*]al.diſligatum.
1288 9 *more curubas*]al.cucurbas.
32 *Cataporates*]al.Cataporate,cenſes antè legendum lina.
1289.25 *ſapa Cyri*]ruri.al.
31 *qui in dicio paret*]al.in iudicio apparet.
53 *ad conuincendum litigatorem*] al.ad conu.lit.poſt quantalibet ſecula vt ſigum.
1291.3 *ſfungia*]al.isfungia.
10 *mordalitate*]al.mordacitate.
17 *Concleatum*]Cochleaticus.
26 *Sfungia*]al.*ſfudgia*.
39 *Calx viua*]Ita v.c.al.calcis.
1292.10 *optimum lapis eſt ſpecularis*] al.de lapide ſpeculari.
56 *colorum pictura*]al.tincturæ.
1294.8 *fretia*] Ita omnes cod.Plin. Ereria
1295.17 *in Cæſidem*]in ius idem.
19 *quod ſcino*]quòd ſcino al.
46 *Sfungia*]isfungia. al.
1296.7 *eruginẽ creant chalcantum*]in exc. quodam exemplari ita legitur,creſt chalcantum dictum, quod calcis eſt thimum, id eſt flos,vnde & apud Latinos æris flos appellatur.
25 *Cæſaris ſunt*]Ita habent omnia exemplaria. Ego ruunt,legendum arbitror,non ſunt
1297.1 *Agrantes*]In v.c.deeſt.
29 *in medio circini*]fortè circuli.
48 *Scalprum*]Scalprus,al.
55 *horendo ſcophen*]al.ſcopham.
56 *Guuia*]al.Guluia.
1298.22 *Abanem*] al.Abanæth.al.Alban eſt.
28 *tiaram vel galeam*]al.galeriam.
1299.40 *Laculata*]Lacunata.
44 *alij malluellam*]Malo ellam.
55 *& mena*] mela, quod è colore nigro. Græci enim μέλαν nigrum vocant.
1300.18 *biplex*]bile.
19 *Intripola*]interpola.
24 *Libitonarium*]al.Leuitonarium.
57 *fluxuoſam*]flexuoſam.al.
57 *Parthis Sarabra*]al Sarrabara.
59 *Sardis manſtruca*]al manſtucæ.
1301.6 *Linna cooperta eſt textrino Gallus*] al. Linna cooperta eſt textrina Gallus.
25 *& malè*]malis.
26 *cum latratoribus*] al.latrantibus. al.latratricibus.
27 *Lineati indi*] à Lineati, quod probo. Nam indi ita faciem lineamentis pingunt.
32 *Stigmata*]al.ſtemmata.
38 *abeſt genus*]al.genti.
40 *ad ſui ſpecimen*]al.ad ſui ſpeciem.
47 *ſui arcem ambitu*]al.ſui arcẽ ambitus.
52 *Pallium*]al.palleus,
57 *pallium*]palleum.
1302.3 *Eſt autem Pallium*]al.palleum.
30 *hominem tranſmearet*] hominem tranſueheret.
32 *inſigne pallium*]inſigne palleum.
1303.7 *& Graci*]al & Græce.
30 *à nobilitate*]legendũ cẽſeo,mobilitate.
1304.21 *Mantelia*]Mantilia.
1305.12 *quaſi craſſedo*]quaſi craſſitudo.
25 *quos propiùs*]quos propius.
1307.5 *Cidaris & ipſum*] al.Cidaris & inſigne.
31 *Rigula*]Ricula.
1308.3 *& longos habitus*]al.longos ambitus dicunt.
4 *& ipſa*]al.vt ipſe.Et.
20 *ampla &*]In vet.cod.deſunt.
1309.28 *nec certimalis*]quos Tinica lima.
1310.46 *Braxea*]al.Baxea.
57 *Oſſus*]oſas.
ab oſo]ab oſſe.
1311.7 *quod ſaccum*]al.quod ſaccum.
1312.6 *Braxea*]al.Baxeæ.

Digitized by Google

Novellæ Post Codicem. Ed. Schulting.

Nov. 1. Ed. Schulting. p. 1.
Nov. 2. Ed. Schulting. p. 3.
Nov. 3. Ed. Schulting. p. 5.
Nov. 4. Ed. Schulting. p. 7.
Nov. 5. Ed. Schulting. p. 9.
Nov. 6. Ed. Schulting. p. 11.
Nov.

Lead Mines, Cornwall
Lead Ore, Dressing
Lead Pipes, Bending
Lead Pipes, Cutting
Lead Pipes, Drawing
Lead Pipes, Joints
Lead Pipes, Soldering
Lead Pipes, Testing
Lead Pipes, Weight
Lead Sheet, Rolling
Lead Sheet, Weight
Lead Smelting
Lead Smelting, Blast Furnace
Lead Smelting, Reverberatory Furnace
Lead Smelting, Scotch Hearth
Lead Smelting, Slag Hearth
Lead Smelting, Waste Products
Lead Smelting, Wet Process
Lead Solder
Lead Solder, Tinning
Lead Spanner
Lead Spanner, Use
Lead Spanner, Use, Illus.
Lead Spanner, Use, Illus.
Lead Spanner, Use, Illus.

INDEX GENERALIS IN

Varronem, Verrium, Festum, Nonium, Fulgentium, Isidorum & alios authores.

NOTÆ IN HOC INDICE OBSERVATAE.

V. Varronem designat.
Ver. Verrium.
F. Festum editionis Vrsini.
S. Schedas Festi, quas a Pomponio Læto relictas.
F.P. Festum Pauli Diaconi continuatum.
N. Nonium.
P L. Plautiadem.
I S. Isidorum.
V.G. Veteres Grammaticos.

Sine notis specialibus alij authores numero simplici designati.

Caterùm prior numerus, columnam: secundus, lineam designat.

A Latinum, If. 1134.45
A curis liberum esse N 705.6
A poeta fabula fit V 41.30
Aaron If. 994.2
Ab actore agitur V 42.30
Abacti F.P 243.1
Abactor If. 1069.14
Abactus If. 1069.35
Abacuc If. 998.48
Abalienatus F.P 243.3
Abambulantes F.P 243.4
Abanes If. 1198.22
Abarcet F.P 243 5
Abares, quinam dicti If. 1079. 59
Abarus F.P 243. 4. If. 1054.19
Abba quid significat, If. 1006.40
Abdias If. 999.5
abdicare N 737.48
abditiui F.P 243.8
abdo If. 994.31
abducere V.G 1357.N.691.1
abduci V.G 1356. 44
Abel If. 991.45
abemito F.P 243.9
abgregare F.P 243.11. V.G. 1372.13
abia If. 995.19
abies If. 1146.31
abietaria F.P 243.19
abij 1425.51
abiisse pro adiisse F.P 243.21
Abimelech If. 994.18
abitio F.P 243.22
abitus V.G 1351.25
abiugat N 514.56
abiuratio If. 914.6
ablactatus If. 1269.5
ablatiuæ præpositiones If. 818.47
ablatiuus If. 815.40
ablegare N 500. 57
abnepos If. 1055.50
abnuo V.G 1380.5
abnutare F.P 243.23
abolla N 788. 11
aboloes F.P 243.24
aboriatur N 513. 51
aborigines F.P 243. 26
abortus V.G 1346.5 N 736.50
abortiuus If. 1069.36
abortum F.P 243.19
abortus N 736.32 V.G. 1346.7
Abram If. 996.13
abrogare V.G 1330.33
Absalon If. 935.12
abscondit N 526. 11
absconditum N 687.57
absconsum esse V.G 1379.1
absectos If. 1219 8
absente N 526.39
absidia If. 1200.4
absinthium If. 1257.41
absoluere V.G 1362.40
absonum N 524.4
abspulsus V.G 1331.29
abstemius N 521.31 PL.806139 If.1069.3
abstracta quantitas If. 874 19
abstulit N 713.17
absurdum V.G 1357.42
absynthium N 591.38
abydos, insula If. 1176.5
abundans N 675.31
abundare N 506.33 supereſſe N 701.34 N 705. 58
abundè N 716.9
abusa N 526.5
abuti V.G 1353.8.1360.10
abyssus If. 1155.45
academici If. 1016.47
accaria V 34.1
acanthus If. 1154.18
acatium If. 1187.49
accæ Tarentinæ V 34.36
accedo tibi V.G 1316.11
accedo te V.G 1362.11
accelerare N 719.22
accendi N 681.10
accensi N 777.21 V.53.57
accentus If. 831.37
accenti genus militiæ N 516,14
accepta parabola If. 1000.25
accepto N 515.44
acceptum restituere N 699.48
accersere, arcessere V.G 1352 14
accersi, abduci V.G 1360.3
accidens If. 875. 39
accidentia If. 877.7
accidere V.G 1347.37
accinge N 748.43
accipere, admittere N 620.13. audire N.620.3 concipere N.620 1. datum sumere N 619. 53 decipere N 620.10 increpare N 619.49 pascere N 620.8 sentire N. 619.56 tractare N 619.49 videre N. 619.57. 701.18. V.G 1331.39
accipi V.G 1363.23
accipiter N 593.18. If.1138.18
accola If. 1069.11
accommodat N 523.31

Digitized by Google

Accommodare V. G. 1330. 7. adhibere N. 622.59
Accommodatum, adiunctum N. 622.40 procliue N. 622.51.
propensum N. 622.58
Accubitum If. 1311
Accusator If. 1173.32
Accusatiuus if. 815.37
Accusatiuæ præpositiones If. 822. 46.
Acephali quid dicti If. 1015.6
Acer, fortis N. 620.44
Acer, genus arboris If. 1147.45 & 1067.35
Acceratum F.P. 243.55
Aceratus N. 734.45
Acerba mors If. 1105.9
Acerbum, horrendum N. 624. 21. infandum N. 624. 21, immite N. 624.21. incoctum N. 624.23. præcoquum N.624 23.
Aceroſum & Aceratum V. G. 1344. 53
Aceroſus N. 734.39
Acerra F.P. 243.36
Aceruus V.G. 1352. 23
Aceta V. 85.6
Acetabulum if. 1318.33
Acetare F.P. 243.40
Acetum if. 1316.35
Achab if. 991.46
Achaia If. 1188.38. & 1168. 15. & 1169. 25
Achæi qui & Achiui if. 1040.35
Achaici 1434 32
Achas if. 995.12
Achas oppidum if. 1036.58
Achates if. 1119 2
Achazias if. 995.12
Acheron N. 592.40
Acidum if. 1316.38
Acies gladij if. 1269.13
Acies vnde dicta if. 1049.43
Acretis F.P. 241.41
Acina N. 598.42
Acinus if. 1269.55
Acipenſer N. 795 12
Acitabulus if. 1131 20
Aclaſſis F.P. 243.44
Aclides N. 197.48
Acolhæ insulæ Siciliæ if. 1178.1
Acolyti if. 1015.58
Acone if. 1154.45
Acorum if. 1253. 46
Acre, acerbum N. 620. 34. aſperum N. 620.14. auſterum N. 620. 33. celer N. 620. 30. diligens N. 620. 54. prouidum N 620. 55. ſæuum N. 660. 48. ſeuerum N 620. 58. vehemens N. 620. 48. velox N. 620, 30.
Acrimonia N. 514.51
Acritas N. 761.48
Acrizymus if. 1313.40
Acroceraunij montes if. 1180.31
Acrumæruma F.P. 243.45
Actio V. 37.9
Actioſi V. 54.28
Actiuum genus if. 817.40
Actor if. 1067.20
actor agit V. 42.29
actores If. 1051.25
actores pronuntiare dicuntur V. 59.29.
actualis philoſophia If. 874.6
actualis aſtronomia If. 874.37
actualia nomina If. 814.50
actuariæ N. 786.9
actuariæ naues If. 1286.35
actum admotum N. 622.23. appulſum N. 622. 14. coactum N. 622. 21. infixum N. 622. 17. perfectum N. 622. 12. territum N. 622. 22.
actus F.P. 243.46. V. 7.23. & 7.34. & 6.46.
actus Apoſtolorum if. 955.50
actus duplicatus if. 1104.44
actus quadratus if. 1104.41
acuere V.G. 1332.20
acupedius F.P. 1243.53
acu picta if. 1300.12
acupicta veſtis if. 1300.12
acus F.P. 143.55. F.P. 244.1. V.G. 1371 36. if. 1307.45.
acutum N. 709.47
acuta vox if. 897.30
acutus if. 812.39
acyrologia if. 845. 40
ad aliquid nomina if. 824.34
ad aliquid numerus if. 890.14
ad buſta Gallica V. 26.18
adactauit N. 525.47
adagia F.P. 1445.18
adagio V. 50.47
adamas Indicus if. 1210.14
adamiani if. 1011.46
adam if. 991.28
adatia F.P. 244.11
adaxint F.P. 244.12
adaxint N. 525.50
adcenſi F.P. 244.13
addictum N. 522.33
addictus V. 40.9. V.G. 1378.41
addicere F.P. 244.16
addixit iudicium V. 40.4
addubanum F.P. 244.18
adduce V.G. 1379.30
adducere, ducere N. 623.54. intorquere N. 623.58. rotare N. 623. 58. producere N. 624.1
adduci, cogi N. 623.55
adducitur V.G. 1379.36
addues F.P. 244.19
adeo habet duas ſignificationes F. P 244.20
adeſum N. 523.25
adfabrum F.P. 244.28
adfatim vnde dictum F.P. 244.29
adfatus V. 38.41
adfectare F.P. 244.31
adficere, adripere V.G. 1350.48
adfines F.P. 244.34
adgregare V.G. 1372.23
adgressus F.P. 244.36
à dictis factisque maiorum fides petitur if. 884.28
adiectiones quid vocantur if. 967.59
adigas F.P. 244.39
adimit V.G. 1374.31
adipatum N. 521.41
aditicium F.P. 244.40
aditus, ingreſſus N. 618. 46. aduentus N. 618.59. interpellatio. N. 618.40. If. 1198.54
adiugare N. 525.56
adiutor V.G. 1358.43
adiutatur N. 753.16
adiuuare N 689.15
Adhæſum N 524.59
adhamare N 521.46
adlecti F.P. 244.41
adlicit F.P. 244.46
adliueſcit F.P. 244.49
adlucet V 42.48
adnitniculandei V 67.17
adnitniculaui N 527.25
admirabile cauſæ genus if. 861.47
admirari V.G 1346.18
admiſſiuæ aues F.P 244.50
admoditæ if. 1125.9
admonitio N 591.48
admonere, commonefacere N. 621. 11. percutere N. 621.13. V. G. 1328. & 1379.16. 1055.52
admictat F.P 244.52
admunciati V.G 1349.41
adolere N. 516. 1. vrere N. 624. 35. augere N. 624. 37. honorare N. 624. 37. propitiare N. 624.37
adoleſcere, creſcere N 624.42
adoleſcens if. 1103.44
adoleſcentia if. 1101.47
adoleſcentiaris N 523.55
adoleſcentidr if. 1104.32
adoleſcenturire N 525.24
adoleſcere V.G 1347.42
adoleſcit F.P 244.55
adoleuit N 516.5
adoptatio V.G 1377.59
adoptatitius F.P 245.1
adoptione filij qui dicuntur iſid. 1054.50
adoptiuus filius Iſid. 1055.7
aadoptiuus iſid. 1069.37
adonari iſid. 978.38
ador F.P 245.2
ador frumenti genus N 512.55
adorare N 512.37
adorare apud antiquos F.P 245.5
adorea laus F.P 245.9
adorea ſacrificia Iſid. 1237.25
adoreum tritici genus Iſid. 1237.28
adoreum vnde dictum N. 516.25
adoriri V.G 1357.51
adpromiſſor F.P 245.11
adquirere V 42.52
ad quo pro in quantum N 516.28
adrogare V.G 1230.32
adrumauit F.P 245.13
adſciſcere F.P 245.16
adſcribere N. 700. 2. V.G. 1346. 56
adſcripti F.P 245.17
adſcriptitij F.P 245.19
adſcripti V.G 1371.49
adſcriptitij V.G 1371
adſcriptiui V 53.45
adſectata femina F.P 245.30
adſerere manu V. 40. 34. F.P. 245 33.

Digitized by Google

INDEX.

æ

æ dſeſtrix N 515.5
æ adiudelæ F.P 245.38
æ adiuduus F.P 245.40
æ adſipere F.P 245.46
æ adſita V.G 1351.52
æ adſpecti N 757.34
æ adſtaſient F.P 245.52
æ adſtipulari N 522.20
æ adtegrare F.P 245.49
æ adteſtata F.P 245.53
æ adtribuium V 30.2
æ adtritum F.P 245.56
æ adtubernalis F.P 245 58
æ aduelitatio F.P 246.4
æ aduena If. 1069.17
æ aduenæ If. 1052.43
æ aduenire, incipere N.624.10.venire N 624.8
æ aduentus N 626.42. V. G. 1355.59
æ aduerbium Iſid. 835. 32. V. G. 1332.2
æ aduerruncare N 515. 34
æ aduerruncaſſare N 515.37
æ aduerſa cum obelo If. 835.44
æ aduerſari N 691.14 N 696.18
æ aduerſarius V.G 1332.18
æ aduerſum, & aduerſus te V.G 1351.49.V.G.1353.28
æ aduerſus F.P 246.7 V.G 1353.29
æ aduertere V. G 1363.17
æ aduocaſſe N 525.19
æ aduocatur V.G 1379.8
æ aduocatus If. 985.49 V.G 1361 35
æ aduocitat F. P 246.14
æ aduorſum N 915
æ adulari F.P 246. 9
æ adulatio N 491. 55
æ adulter,& adultera F.P 246.11 If.1068.34
æ adulterina ſigna F. P 246.13
æ adulterio pro adulter N 522. 47
æ adultum N 516.5
æ adulterium If. 935. 35
æ adytum V. G 1351.11
æ Ædeis V 26.47
æ Ædilis V 15.28
æ Ædilis V 40.1
æ Ædilis F. P 246.18
æ ædis F.P 246.16 N 261.20 If. 1194.50
æ Ædificatio If. 1190.55
æ ædificiorum partes tres If. 1190. 40
æ Ædituus F.P 246.31. ædituus V.G 1360.46.& 47
æ ædituor N 525.60
æ ædituus V 48.30 F.P 246.33
æ Æger V.G. 1332.8.If.1069.6 ægrotus V.G 1354.17
æ Ægeum V 49 47
æ Ægeum mare F.P 246.34
æ Ægophtalmos If. 1222.60
æ Ægritudo N 733. 46
æ ægrotatio N 733. 46. V.G 1344. 14
æ ægrotus V.G 1331. 8 Iſid.1069. 7
æ ægrum F.P 246.39
æ Ægyptij If. 1036. 21. & 1039. 21.& 15
æ Ægyptij lapides If. 1215.18
æ Ægyptilla If. 1219.10
æ Ægyptius Labyrinthus If. 1193.45 If.1164.31
æ ælatus If. 1068.19
æ æliopolis If. 1187.27
æ æmatithes If. 1212.12
æ æmidum F.P 246.43
æ æmilia gens F.P 246.44
æ æmulatio V.G 1341. 11. N 729. 59 N 739.21
æ æmulus,inuidus N 619. 23. ſectator N.619.26.imitator N 619. 27.If. 1068.6
æ Ænaria F.P 246.49
æ ænatores F.P 246.51
æ ænea limina If. 1227.55
æ æneolum F.P 246.55
æ æneſi F.P 246.54
æ ænormis If. 1069.13
æ ænulum F.P 249.55
æ æolides If. 1037.23
æ æquabile V.G 1332.12
æ æquæus If. 1068.11
æ æquales numeri If. 890.12
æ æquales,æquæui N 617.26
æ æquales numeri If. 890.30
æ æquales ſimiles & ex æquo N 622. 22
æ æqualis V.G 1332.12
æ æquanimitas V. G 1360.15
æ æquare N 622.35.continuare N.622 37
æ æquilauium F.P 247.1
æ æquidiale F.P 246.56
æ æquimanus If. 1069.41
æ æquimelium V 26.16
æ æquimentum N 522. 32
æ æquinoctialis circulus If. 905.10
æ æquinoctium If. 941.38.V.32.
æ æquitas V.G 1357.5
æ æquiter,pro æquè N 773.12
æ æquiuoca If. 876. 2
æ æquor V 49. 51 N 520. 5. V.G 1376. 54. If.838. 42. campus N 624. 3. fluuius N 624.6. mare N 624. 5
æ æquus If. 836.36.If.1068.8
æ Aer N 620.57.If. 1145.59. altitudo N 620.60.ſonus N 621. 2. denſus Iſiod. 1146.15
æ æra N 593. 37
æ æra,numeri nota N 515.13
æ ærarium V.30.30.N 591. 44. If.1225. 27
æ ærariæ V 69.53
æ ærarij tribuni F.P 247.5
æ ærea pecunia If. 1225.25
æ ære diruti N 784.27
æ æreus nummus If. 1225.13
æ æriæ vndæ If. 1155. 35
æ æribus F.P 247.8
æ ærificium N 522.38
æ ærifodinæ V 4. 29
æ ærij If. 1039.32
æ æris flos Iſid. 1127. 58. Iſid.1228 3
æ æromantia If. 1021. 21
æ æroſa F.P 247.10
æ ærugo If. 1128.6
æ ærumna V.G 1380.28
æ ærumnulæ F.P 247.12
æ ærumnoſus If. 1069.8
æ æruſcare F 247.19
æ Æs Iſid. 1126.54.Iſi.1127. 50
æ æs militare V 30.4
æ Æſeninus 1435. 24
æ Æſopicæ fabulæ If. 854.37
æ æſtas V.32. 11. V.G. 1329. 29. Iſido. 942. 11. meridiano datur Iſido. 942.28
æ æſti N 756.26
æ æſtimata pœna F.P. 247 21
æ æſtimiæ F.P 247 25
æ æſtiua,loca vmbroſa Iſido. 1182. 8
æ æſtiuum malum If. 1244.7
æ æſtiuum ſolſtitium If. 941. 40
æ æſtuaria F. F 247.26
æ æſtus N 624.13.V.G.1329.29.Iſid. 1153. 43. marini impetus N. 624. 15. commotiones N 624 16
æ ætas N 593. 13. Iſid. 994. 32. & 943. 42.
æ ætas hominis If. 943.53
æ ætas mundi If. 943.54
æ ætatem V.G 1380. 24
æ ætatem pro ſæpe N 524.14
æ æther If. 1144.51
æ Æternus Deus If. 979.37
æ æternare N 526.5
æ Æthiopes vnde dicti If. 1044.42 If.1036.20
æ Æthiopicus If. 1222. 34
æ Æthiopia If. 1173.5
æ Æthites lapides If. 1212.38
æ Ætiani If. 1013.12.& 14
æ Æthiologia If. 871.7
æ Ætites If. 1222.60
æ æuiternum V 32.32
æ æuum If.943. 48. N. 593. 34. V. 32 31

A

Affabile V 39.4
Affati N 745.7
affatim V.G 1349. 49
affectare N 525.32
affectu fratres If. 1056.46
afferre N 688.23
afficere V.G 1348.26
affici N 777.12
affirmatio If. 878.11
affluentia If. 1312
aforus If. 1130.27
afratum If. 1314.48
afri If. 1036.24
afri vnde appellati If. 1043. 46.If. 1044. 4
Africa If. 1161.5. If.1171.50
africani 1434.29
africus ventus If. 1148.51
Agar If. 993.10
agareni If. 1036. 21. Iſid. 1039. 10
agaricum If. 1259.15
agaſones F. P 247.28
ἀγωγὸς If. 1287.37
agea F.P 247.29
agedum F.P 247.31

Digitized by Google

INDEX

Abbreviations 1
Abdomen 2
Abdominal Cavity 2
Abdominal Regions 2
Abdominal Viscera 2
Abduction 2
Abductor 2
Abscess 2
Absorbent 2
Absorption 2
Accessory 2
Acetabulum 2
Acid 2
Acromion 2
Adduction 2
Adductor 2
Adenoid 2
Adhesion 2
Adipose 2
Afferent 2
Air Cells 2
Air Passages 2
Albumen 2
Albuminous 2
Alimentary Canal 2
Alkali 2
Alveolar 2
Alveolus 2
Amnion 2
Amphiarthrosis 2
Anabolism 2
Anastomosis 2
Anatomy 2
Anconeus 2
Angle 2
Ankle 2
Annular 2
Annulus 2
Antagonist 2
Anterior 2
Antibody 2
Antitoxin 2
Antrum 2
Anus 2
Aorta 2
Aortic 2
Apex 2
Aponeurosis 2
Appendicitis 2
Appendix 2
Aqueous 2
Arachnoid 2
Arbor Vitæ 2
Arch 2
Arm 2
Arrector 2
Arteriole 2
Artery 2
Articular 2
Articulation 2
Arytenoid 2
Ascending 2
Association 2
Atlas 2
Atrium 2
Auditory 2
Auricle 2
Auricular 2
Axial 2
Axilla 2
Axillary 2
Axis 2
Axon 2
Azygos 2

Back 2
Basal 2
Base 2
Basilar 2
Basilic 2
Basophile 2
Bicarbonate 2
Bicep 2
Bicipital 2
Bile 2
Biliary 2
Blastula 2
Blood 2
Body 2
Bone 2
Brachial 2
Brachialis 2
Brachium 2
Brain 2
Breast 2
Bronchial 2
Bronchiole 2
Bronchus 2
Buccal 2
Buccinator 2
Bulb 2
Bulbar 2
Bulbo-urethral 2
Bursa 2

Calcaneal 2
Calcaneum 2
Calcaneus 2
Calcium 2
Calf 2
Canal 2
Canaliculus 2
Canine 2
Capillary 2
Capitate 2
Capitulum 2
Capsule 2
Carbohydrate 2
Carbon 2
Cardiac 2
Carina 2
Carotid 2
Carpal 2
Carpus 2
Cartilage 2
Cartilaginous 2
Cauda 2
Caudal 2
Cavity 2
Cecum 2
Cell 2
Cellular 2
Cementum 2
Central 2
Centrosome 2
Cephalic 2
Cerebellum 2
Cerebral 2
Cerebrum 2
Cervical 2
Cervix 2
Chamber 2
Chest 2
Chief 2
Chloride 2
Choana 2
Choanal 2
Cholesterol 2
Chondrocranium 2
Chorda 2
Chorion 2
Choroid 2
Chromatin 2
Chromosome 2
Chyle 2
Chyme 2
Cilia 2
Ciliary 2
Circle 2
Circulation 2
Circumflex 2
Circumvallate 2
Clavicle 2
Clavicular 2
Cleavage 2
Clitoris 2
Clot 2
Coagulation 2
Coccygeal 2
Coccyx 2
Cochlea 2
Cochlear 2
Collagen 2
Collar 2
Collateral 2
Colon 2
Colostrum 2
Column 2
Commissure 2
Common 2
Compact 2
Concha 2
Condyle 2
Condyloid 2
Cone 2
Conjugate 2
Conjunctiva 2
Connective 2
Constrictor 2
Contractile 2
Contraction 2
Convoluted 2
Coracoid 2
Cord 2
Cornea 2
Corneal 2
Corpus 2
Cortex 2
Cortical 2
Costal 2
Cotyledon 2
Coxal 2
Cranial 2
Cranium 2
Crest 2
Crico-arytenoid 2
Cricoid 2
Crista 2
Crown 2
Crural 2
Crus 2
Cuboid 2
Cuneiform 2
Cusp 2
Cutaneous 2
Cuticle 2
Cystic 2

Deciduous 2
Decussation 2
Deep 2
Delta 2
Deltoid 2
Dendrite 2
Dental 2
Dentine 2
Dentition 2
Depressor 2
Dermis 2
Descending 2
Diaphragm 2
Diaphragmatic 2
Diarthrosis 2
Diastole 2
Digastric 2
Digestion 2
Digestive 2
Digit 2
Digital 2
Dilator 2
Diploë 2
Distal 2
Dorsal 2
Dorsum 2
Duct 2
Ductless 2
Ductus 2
Duodenal 2
Duodenum 2
Dura 2

Ear 2
Efferent 2
Ejaculatory 2
Elastic 2
Elbow 2
Embryo 2
Embryology 2
Enamel 2
Endocardium 2
Endocrine 2
Endolymph 2
Endothelium 2
Enzyme 2
Eosinophile 2
Epicardium 2
Epidermis 2
Epididymis 2
Epiglottis 2
Epiphysis 2
Epithelial 2
Epithelium 2
Erector 2
Erythrocyte 2
Esophagus 2
Ethmoid 2
Eustachian 2
Excretion 2
Excretory 2
Exocrine 2
Extension 2
Extensor 2
External 2
Extremity 2
Eye 2
Eyeball 2
Eyelid 2

Face 2
Facial 2
Falciform 2
Fallopian 2
Fascia 2
Fascial 2
Fat 2
Fatty 2
Femoral 2
Femur 2
Fenestra 2
Fetal 2
Fetus 2
Fibrin 2
Fibrinogen 2
Fibrous 2
Fibula 2
Fibular 2
Filiform 2
Filum 2
Fimbria 2
Fissure 2
Flexion 2
Flexor 2
Follicle 2
Follicular 2
Fontanelle 2
Foot 2
Foramen 2
Forearm 2
Fossa 2
Fovea 2
Frenum 2
Frontal 2
Fundus 2
Funiculus 2

Gall 2
Gall-bladder 2
Ganglion 2
Ganglionic 2
Gastric 2
Gastrocnemius 2
Gastrula 2
Gemellus 2
Genital 2
Germ 2
Gland 2
Glandular 2
Glenoid 2
Globulin 2
Glomerulus 2
Glottis 2
Gluteal 2
Gluteus 2
Gonad 2
Graafian 2
Gracilis 2
Granular 2
Granulation 2
Gray 2
Great 2
Groin 2
Groove 2
Gyrus 2

Hair 2
Hamate 2
Hamstring 2
Hand 2
Haploid 2
Haustra 2
Head 2
Heart 2
Helix 2
Hemal 2
Hemoglobin 2
Hepatic 2
Hiatus 2
Hilum 2
Hip 2
Humeral 2
Humerus 2
Hyaline 2
Hydrochloric 2
Hyoid 2
Hypoglossal 2
Hypophysis 2

Ileo-cecal 2
Ileum 2
Iliac 2
Ilium 2
Incisor 2
Incus 2
Index 2
Infundibulum 2
Inguinal 2
Innominate 2
Insertion 2
Integument 2
Interarticular 2
Intercalated 2
Intercostal 2
Interlobular 2
Internal 2
Interosseous 2
Interstitial 2
Intervertebral 2
Intestinal 2
Intestine 2
Intrinsic 2
Iris 2
Ischial 2
Ischium 2
Islet 2
Isthmus 2

Jaw 2
Jejunum 2
Joint 2
Jugular 2

Kidney 2
Knee 2

Labial 2
Labium 2
Labyrinth 2
Lacrimal 2
Lacteal 2
Lactic 2
Lamella 2
Lamina 2
Laminated 2
Large 2
Laryngeal 2
Larynx 2
Lateral 2
Latissimus 2
Leg 2
Lens 2
Lenticular 2
Lesser 2
Leucocyte 2
Levator 2
Ligament 2
Ligamentous 2
Limb 2
Limbic 2
Limbus 2
Line 2
Linea 2
Lingual 2
Lip 2
Liver 2
Lobe 2
Lobule 2
Long 2
Longissimus 2
Longitudinal 2
Loop 2
Lumbar 2
Lumbrical 2
Lunate 2
Lung 2
Lymph 2
Lymphatic 2
Lymphocyte 2

Macula 2
Magnum 2
Malar 2
Malleolus 2
Malleus 2
Mammary 2
Mammilla 2
Mandible 2
Mandibular 2
Manubrium 2
Marrow 2
Masseter 2
Mastoid 2
Matrix 2
Maxilla 2
Maxillary 2
Meatus 2
Medial 2
Median 2
Mediastinum 2
Medulla 2
Medullary 2
Membrana 2
Membrane 2
Membranous 2
Meninges 2
Meningitis 2
Meniscus 2
Menstruation 2
Mesenteric 2
Mesentery 2
Mesoderm 2
Metabolism 2
Metacarpal 2
Metacarpus 2
Metamere 2
Metatarsal 2
Metatarsus 2
Middle 2
Milk 2
Mitral 2
Molar 2
Motor 2
Mouth 2
Movement 2
Mucous 2
Mucus 2
Multifidus 2
Muscle 2
Muscular 2
Myelin 2
Myelocyte 2
Myocardium 2

Nail 2
Nasal 2
Nasion 2
Navicular 2
Neck 2
Nephron 2
Nerve 2
Nervous 2
Neural 2
Neurilemma 2
Neuroglia 2
Neuron 2
Nipple 2
Nodal 2
Node 2
Nodule 2
Nose 2
Nostril 2
Notochord 2
Nucleolus 2
Nucleus 2

Obliquus 2
Obturator 2
Occipital 2
Occiput 2
Odontoblast 2
Œsophagus 2
Olecranon 2
Olfactory 2
Omentum 2
Omohyoid 2
Opening 2
Opposing 2
Optic 2
Oral 2
Orbicularis 2
Orbit 2
Orbital 2
Organ 2
Origin 2
Osmosis 2
Ossification 2
Osteoblast 2
Osteocyte 2
Otic 2
Ovarian 2
Ovary 2
Oviduct 2
Ovum 2

Palate 2
Palatine 2
Palm 2
Palmar 2
Pancreas 2
Pancreatic 2
Papilla 2
Papillary 2
Parietal 2
Parotid 2
Patella 2
Patellar 2
Pathology 2
Pectoral 2
Pectoralis 2
Pedicle 2
Pelvic 2
Pelvis 2
Penis 2
Pepsin 2
Perforated 2
Pericardium 2
Perichondrium 2
Perineal 2
Perineum 2
Periosteum 2
Peritoneal 2
Peritoneum 2
Peroneal 2
Peroneus 2
Petrous 2
Phalanx 2
Pharyngeal 2
Pharynx 2
Physiology 2
Pia 2
Pigment 2
Pineal 2
Pisiform 2
Pituitary 2
Placenta 2
Plantar 2
Plasma 2
Platysma 2
Pleura 2
Pleural 2
Plexus 2
Pollex 2
Polygonal 2
Pons 2
Popliteal 2
Popliteus 2
Portal 2
Posterior 2
Pouch 2
Precava 2
Premolar 2
Prepuce 2
Process 2
Profunda 2
Pronator 2
Prostate 2
Proximal 2
Pterygoid 2
Pubic 2
Pubis 2
Pulmonary 2
Pulp 2
Pulse 2
Pupil 2
Pupillary 2
Purkinje 2
Pylorus 2
Pyramid 2

Quadrate 2
Quadratus 2

Radial 2
Radius 2
Ramus 2
Rectum 2
Rectus 2
Red 2
Reflex 2
Region 2
Renal 2
Respiration 2
Respiratory 2
Retina 2
Retinal 2
Rhomboid 2
Rib 2
Ribbon 2
Ridge 2
Rima 2
Root 2
Rotator 2
Round 2

Sacral 2
Sacrum 2
Saddle 2
Sagittal 2
Salivary 2
Scala 2
Scalene 2
Scalenus 2
Scaphoid 2
Scapula 2
Scapular 2
Sclera 2
Scrotal 2
Scrotum 2
Sebaceous 2
Secretion 2
Secretory 2
Segment 2
Semen 2
Semicircular 2
Semilunar 2
Seminal 2
Semitendinosus 2
Sensory 2
Septal 2
Septum 2
Serous 2
Serratus 2
Serum 2
Sesamoid 2
Shaft 2
Shoulder 2
Sigmoid 2
Sinus 2
Skeletal 2
Skeleton 2
Skin 2
Skull 2
Small 2
Soft 2
Soleus 2
Solitary 2
Space 2
Spermatic 2
Spermatozoon 2
Sphenoid 2
Sphincter 2
Spinal 2
Spine 2
Spinous 2
Spiral 2
Spleen 2
Splenic 2
Splenius 2
Stapedius 2
Stapes 2
Starch 2
Stellate 2
Sternal 2
Sternum 2
Stomach 2
Straight 2
Stratified 2
Striated 2
Stroma 2
Styloid 2
Subclavian 2
Subcostal 2
Subcutaneous 2
Sublingual 2
Submaxillary 2
Submucous 2
Subscapular 2
Substance 2
Sudoriferous 2
Sulcus 2
Superficial 2
Supinator 2
Supraspinous 2
Sustentacular 2
Suture 2
Sweat 2
Symphysis 2
Synarthrosis 2
Synchondrosis 2
Synovial 2
Synovia 2
System 2

Tactile 2
Tail 2
Talus 2
Tarsal 2
Tarsus 2
Taste 2
Tear 2
Tectorial 2
Tegmen 2
Tegmentum 2
Temporal 2
Tendinous 2
Tendon 2
Tensor 2
Tentorium 2
Teres 2
Testicle 2
Testis 2
Thalamus 2
Thenar 2
Thigh 2
Thoracic 2
Thorax 2
Thumb 2
Thymus 2
Thyroid 2
Tibia 2
Tibial 2
Tissue 2
Tongue 2
Tonsil 2
Trabecula 2
Trachea 2
Tracheal 2
Transverse 2
Trapezium 2
Trapezius 2
Triangular 2
Triceps 2
Trochanter 2
Trochlea 2
Trochlear 2
Trunk 2
Tube 2
Tubercle 2
Tuberosity 2
Tubular 2
Tunica 2
Turbinate 2
Tympanic 2
Tympanum 2

Ulna 2
Ulnar 2
Umbilical 2
Umbilicus 2
Unciform 2
Unstriated 2
Urea 2
Ureter 2
Urethra 2
Urethral 2
Urinary 2
Urine 2
Uriniferous 2
Uterine 2
Uterus 2
Utricle 2
Uvea 2
Uvula 2

Vagina 2
Vaginal 2
Vagus 2
Valve 2
Valvular 2
Vas 2
Vascular 2
Vastus 2
Vein 2
Velum 2
Venous 2
Ventral 2
Ventricle 2
Vermiform 2
Vertebra 2
Vertebral 2
Vertex 2
Vesicle 2
Vestibular 2
Vestibule 2
Villus 2
Visceral 2
Viscus 2
Vitreous 2
Vocal 2
Vomer 2

Wall 2
Water 2
White 2
Wing 2
Wrist 2

Xiphoid 2

Yellow 2

Zygomatic 2

Ambuſtus 1436.6
Ambulatio F.P 250.28
Ambulare N 684.24
Ambulatus ſum V 69.34
Ambulare V.G 1331.24
Ambulat If. 980.46
Amburbiales V.G 1371.34
Amburbiales hoſtiæ,F.P 250.29
Ambuſtus,F.P 250.31
amen,If. 971.11
amens V,37.39.V.G 1374.17 V.G 1372.17
amentia,F.P 250.32
amentum quid If. 1130. 40
ameria,F.P 250.36
ametiſtus,If. 1217 33
ametiſtizon,If. 1217.59
am fractus,V. 48 52
amia,F P 250.38
amiantos,If. 1212.23
amiculum,If. 1303.42 F.P 250.45
amicitiæ vocabulum vnde,F.P 250 41
amicinum F.P 250.39
amiciter pro amicè N 721.44
amicus,amator,V.G 1355.47,& 48 If.1067.24
amictum V 12.48
aminea vua.If. 1240.13
aminea lagana If. 1240.18
amineum vinum If. 1316.14
aminula F.P 250.47
amita F.P 250.48
amitans V 69 37
amiternini V 8.48
amites F.P 250.56
amitimi N 800.4
ampa If. 1136.57
ammochryſus If. 1212.9
Ammon If. 992.57
Ammonitæ If 1036.15
Amnenſes F.P 250 57
Amnis V 8.46 N 592.45.If.1156.5 F.P 251.1
amœbæum F.P 251.4
amœna F.P 251.8
amœna loca Vert. 116.33.If.1181.57
amolimini N 524. 43
amoliri V.G 1355 43
Amolum If. 1313.60
Amomon If. 1251 55
Amon If. 995.55
amor N 721.2.V.G.1335.59.V.G 1354.14
Amoræi If. 1036.54
Amos If. 998.40
Amoſio F.P 251.10
Ampedices F.P 251.11
amplant,pro amplificant N 769.35
Ἀμφιλαφὲς ἀσινὲς,If. 1259.37
Ἀμφιλαφὲς μίλαφα,If. 1259.42
Amphidoxæ If. 870.17
Amphibœna If. 1123.19
Ἀμφίσβαι,genera piſcium If. 1127.47
Amphibologia If. 844.18
amphibrachus If. 830.26
amphimacrus If. 830.26
amphitaba If. 1304.19
amphitaphæ N 789.31
amphitheatrum If. 1181.2.If.1194.29
amphora If. 1233.31
amplexa N 749.7
amplexari N 749.10
ampliter N 772.21
ampulla If. 1319.9
amputata F.P 251.13
amri If. 995.46
amſegetes F.P 251.16
amtermini F.P 251.17
amurca If. 1249 46
amuſſim F. P 251.20
amuſſis N 488.4 & 488.15
anaboladium If. 1303.33
anachoritæ If. 1006.31
anadiploſis If. 846.6.If.868.15
anaglifa If. 1318.16
Analogia à voluntate V 102.5
analogia re vtraque V 102.6
analogia à natura verborum V. 102.6
analogia If. 840.29
analogiæ fundamenta V 102.5
anamneſis If. 871.3
Ananias If. 999.46
anancitidæ if. 1213.8
anapæſtus If. 830.18
anaphora If. 846.10
anas V 35.3.If.1137.49
anaſtrophe If. 849.18
anates,morbus,F.P 251. 24
ancaræa,F.P 251.26
anceps,F.P 251.30
anceps cauſæ genus If. 861.51.If. 1069.1.acutum ex vtraque parte, N.623.18 dubium N.623.9.duplex N 623.10
anchora ſuperior If 836.9
anchuſa If. 1158.27
ancilæ If. 1307.43
ancile,If. 1272.11
ancilia V 52.23
ancillæ If. 1052,58,F.P 251,34
ancillantur N 523.59
ancj 1425.31
anciromacus If. 1185.56
anclabris F.P 251.40
anclare.F.P 251.43
ancum 1407.33.1398
ancus F.P 251.47
anetinum vnguentum,If. 913,14
ancoræ N 786,51
anchora inferior If. 836,13.If.1187 32
ancunulentæ F.P 251. 45
ancyle N 797,51
androdamas If. 1212,10
androdimantus,If. 1211,16
andromachæ V 55.55
andreas If. 1001,1
andron F.P 251,49
andruare F.P 251.52
anellus N 523,18
anfractus N 593.28
angelus If. 985. 29.If.985.38
angeli If. 985,35.& 51
angelici If. 1011,55
angeronalia V 54,30
angeronæ F.P 251,54
angina N 502,45,F.P. 251.58
angiportum V 37,12,V.G.1379,23
angiportus F.P. 251,60.N.591,22, V 14,41
angiſtrum If. 912,15
angor F.P 252,2
angues V.G 1364,51,N.592,19
anguilla V 14.54,If.955,17
anguillæ If. 1130,18
anguibus,hebes viſus If. 1125.40
anguis If. 1145
anguius V 37,37,13.FT.252.7
anguſtitas N 1340 9
anicula,anicella V 80,39
anilitas vnde If. 1104,52
anima N 714,22,If.1089.30.V.G 1335,12, aqua:N 615,46,habitus oris & odor,N.615,37,iracundum vel furioſum:N. 615,49,ſonus N 615,48. ſpiritus N 615,35,ventus N.616
animæ pro corporibus N 747.1
animadverſio If. 936,49
animadvertere V.G 1328
animadverti,V.G 1363,15
animalia V.G 1331,26
animalia ſive animantia,vnde dicta If.1109
animantia V.G 1331,26
animatus If. 1068,17,If.1068,16
animi compotem fieri N 719,19
animo diſputare N 693,18
animoſi iracundi N 615.50
animoſitas V.G 1363.50
animoſus If. 1068,15
animus N 714,21,If.1090,11,V.G 1335,12,anima V.G 1337,19
anna If. 994,42
annales If. 856.28.V.G.1367.22
annalis 1456 .33
annaria lex F.P 252.10
anneſon If. 1161,45
annona If. 1313,21
annotare V.G 1333,10
annuere V.G. 1341,19,N.730,36,N 731,26,V.G. 1332,59.innuere V.G 1342,18
annulus If. 942.43
annunciare V.G 1358,13
annus V 32.3
annus vnde F.P 252,12,If.942.59
anomaliæ If. 909, 12
anomalia V 93.44,If.840,40
anomiani If. 1012.41
anquina If. 1288,23
anquirere F.P 252, 14
anſatæ N 800 8
anſer V 14,37
anſeri,If. 1137,52
antæ N 499,50
antanaclaſis If. 869,13
antarium F.P 252,15
antapodoſis If. 869,7
antecellere N 694,32
antecœnia If. 13 13,19
antefixa F.P 252,17
antegradatio ſtellarum, If. 909,20
antehac V.G 1378,46
antella If. 1326,26
antemnæ V 8,54,If.1187,6
anteponere N 689. 33
antes N 499,50,F.P. 252,19.If.1199 32
antefignani,N 797, 17
anteurbana,F.P 252,22
anthracinus N 796,6
anthracites If. 1221,8
anthropomorphitæ,If. 1012.42
anthropophagi,If. 1045,1
antroare F.P 252,32
antibacchius,If. 830,35
ἀντιπεπτώκοτα oppoſita If. 884.54
antichriſtus quid appellatur If.1024 48

Digitized by Google

INDEX.

Abbreviations, 1
Abdomen, 1
Abdominal cavity, 1
Abdominal cavity, contents of, 1
Abdominal cavity, dissection of, 1
Abdominal cavity, dissection of, 1
Abdominal cavity, dissection

arcumen If. 1253.41
arcus N 713.21.V.G 1336.49 If.1100. 15 If.1171.25.& 27
arcus cœleſtis If. 1147.5
ardea If. 1114.56
ardere, concremari N 610.15. dolere vel iraſci N 610.25. ignoſcere N.610. 15 feſtinare N. 610.18 fulgorem & ſplendorem emittere N.610.22
ardum pro aridum N 525.31
area If. 1203.33 V 7.56.& 60
area paopriè F.P 254.35
aræ V 7.58
arena If. 1182.12 If.1210.41
arenarius lapis if. 1291.52
arenaria pila if. 1284.17
areopagitæ V 49.31
aretina vaſa if. 1318.4
arfaxat if. 992.31
arferia aqua F.P 254.37
argea F.P 254.40
argei V 52.28
argennon F.P 254.43
argentifex V 69.57
argenti purgamenta if. 1226.48
argentum, quid if. 1226.25
argentum vivum, if. 1226.29
argeos F.P 254.44
argeos V 9.59
argiletum V 26.22
argilla if. 1318.1
argire, inſula if. 1175.10
argirites if. 1222.19
argitis genus vitis if. 1240.32
arguere V.G 1348.5
argumenta extrinſecus if. 884.7
argumentari & argumentis uti V.G 1363.28
argumentatio if. 861.60
argumentum V.G 1353.20 If.1273.21 If.939.22
argumentum ab antecedentibus if.883. 40
à cauſis if.881.53
à comparatione if. 884.1
à coniugatis if. 883.49
à coniugatis primum if. 883.11
à conſequentibus if. 883.36
à contrariis if. 883.32
à differentia if. 883.29
ab effectis if. 883.58
à genere if. 883.19
à nota if. 883.5
à partibus if. 883.3
à repugnantibus if. 884.44
à ſimili if. 883.24
à ſpecie if. 883.22.22
à toto if. 881.59
argus N 758.50 F. P 254.47
argutari, loquaciter proloqui N 623.17 ſubſilire N 623.31
argutum iri F.P 254.49
arguum, audax N 619.41 lætum N 619.46 malitioſum N 619.42 parvulum N 619.45 ſonans N 619.39
argutus if. 1067.33
aricinus ager V 7.67
aridum, acutum N 623.5 horrificum N 623.5 lucidum N 623.8 propriè F P 254.50 purum N 713 7 ſiccum N 623.3
aries If.984.10 If.911.39 If.1111.27.V 17.59
arilator F.P 254.54
arieti nomen ſpecies dedit Iſid. 1271.44
arioli If. 1011.17
ariminum F.P 254.59
ariſta If. 1257.57
ariſtolochia If. 1257.8
arithmetica Iſid.819. Iſid.874.25.& 887.12
aritudo N 523.47
arituus V 69.49
atomata If. 250.25
arma If. 1168.54.& 59
arma propriè F. P 255.3
armata F.P 255.7
arma & armamentarium V 22.16
armelauſa if. 1300.41
armenia If. 1166.35
armeniacum malum If. 1144.1
armenij If. 1036.2
armenius If. 1039.17
armenta V 17.46 N 591.74. V.G 1164.46
armentum F.P 255.22 If. 1170.11 If. 1111.10.& 14
armiger if. 1068.2
armillæ If. 1038.21.& 27 F.P.255.15
armillum N 294.7 F. P, 255.20 N 525.22
armiluſtrum V 25.37
armiluſtrium V 34.23. F.P 255.22
arnæ F.P 255.25
arnogloſſos if. 1257.2
arquati V.G 1336.51
arquati quid? N 723.24
arquatus N 502.42
arquires F.P 285.26
arquus N 723.22 V G 1336.50
arra If. 932.6
arrabo V 28.52.If.1065.16
arrtani If. 1013.57
arrogans N 705.22 If.1068.13
arrogantia V.G 1332.54
arrogatio V.G 1377.60
arruns 1408.2
arruntij 1425.36
ars If. 817
ars circi If. 1277.16
arſacidæ qui fuerunt appellati If. 1046.44
arſe F.P 255.28
arſenicum If. 1294.55
arſineum F.P 255.33
arſis If. 897.19
ars vnde dicta If. 823.5
artaba If. 1233.48
artabitiæ, quid? If. 1107.41
artemiſia If. 1256.42
artemo If. 1787.52
arteriaca medicamenta If 921.26
arteriæ V.G 1378.35 If.1094.34
arthritis If. 918.53
artifices F.P 255.34
artifex If. 1285.9 V 17.17
articulata vox If. 819.9.& 10
articuli V 67.23
artitus F P 255.37
artiuit pro artauit N 769.4
artoteritæ If. 1012.5
artua N 591.26
artus N 591.24.F.P 255.38 If.1096 46.& 53
arvales fratres PL. 802.51
arvina Iſid. 1096.41
arundo V.G 1350.16 & 1248.49
aruſpices Iſid. 1021.51
aruſpicina Iſid. 1011.30
aruum N 593.23 F.P 255.41
aruum & arationes V 8.4
aruus ager Iſid. 1202.58
arx V 25.23
arytena F.P 255.42
aſa iſid. 995.20
aſap. Iſid. 999.53
Aſcalon Iſid. 1185.50
aſcalonia Iſid. 1261.42
aſcaridæ Iſid. 1127.17
aſcia iſid. 1197.43
aſellus V 24.55
aſenel Iſid. 1036.60
aſer iſid. 997.16
Aſia N. 9. 16 Iſidorus 1161.2 &
aſia minor iſid. 1165.58
aſiatici 1434.30
aſina 1436.34
aſini Arcadici vnde dicti Iſid. 1113. 50
aſinij 1426.52
aſinus & aſellus Iſid. 1113.36
aſparagi V 28.51
aſparagus F.P 255.44
aſparagus Iſid. 1262.6
aſper 1472.26 V.G 1352.24
aſpera vox Iſid. 897.34
aſperiter N 777.42
aſperum N 704.50 exaſperatum N 622.31 inſuave N 622.27 nocens N 622.30 non leue N 622.32
aſphodelus Iſid. 1159.16
aſpicere V.G. 1349.56 V.G 1328
aſpicio V 43.23
aſpiratio Iſid. 8
aſpis Iſid. 1122.43
aſportare V.G 1362.37
aſſa N 516.59 F.P 255.46
aſſæ nutrices N 505.16
aſſecla V G 1329.10 Iſid.1069.23
aſſecla vnde? N 515.21
aſſedo N 518.25
aſſenſit N 748.31
aſſequi V.G 1350.25
aſſerere manu V.G 1376.32
aſſeres Iſid. 1197.1 F.P 255.47
aſſeſſor N 518.16
aſſiduus V.G 1371.39 Iſid.1069.24
aſſipondium V 28.14
aſſiratum apud antiquos F. P 48
aſſolet V.G 1355.25
aſſulatim 514.12
aſſum V.39. 43 N 527.7 V.G 1376.7 Iſid.1314.14
aſſumptiua transſatio Iſidorus 860 19
aſſyria Iſid. 1161.27
aſſyrij Iſid. 1038.12
aſſyriorum imperium Iſidor. 1035. 53
aſtra Iſid. 908.6
aſtrion Iſid. 1210.50
aſtrologi Iſid. 1011.49
aſtrologia Iſid. 901.50

Digitized by Google

Abattoirs, Metropolitan Cattle, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890,

INDEX

Abbeys, 1
Abbots, 1
Abbots Bromley, 1
Abbots Bromley Horn Dance, 1
Abbots Langley, 1
Abbotsbury, 1
Abbotsbury Swannery, 1
Abbotsham, 1
Abbotskerswell, 1
Abbotsley, 1
Abbotts Ann, 1
Abbotts Ann Maypole, 1
Abbotts Morton, 1
Abbotts Morton Feathers, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide Appendix Bibliography Glossary Of Terms Used In This Work Concluded Finis Fin End The Last Page Of The Book Ends Here Now Truly Finished Indeed Done At Last Finally Complete Entry Number One Thousand Exactly Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real Stop Now Truly Finished Indeed Done For Real, 1
Abbotts Morton Feathers Tavern Sign Painting Restoration Appeal Fund Trustees Meeting Minutes Book Volume Index Table Of Contents Page Number Reference Guide

Acetic acid, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40,

Abbeville, Treaty of, 1259 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1527 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1546 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1559 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1630 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1635 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1637 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1641 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1644 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1645 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1646 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1647 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1648 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1649 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1650 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1651 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1652 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1653 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1654 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1655 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1656 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1657 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1658 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1659 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1660 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1661 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1662 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1663 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1664 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1665 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1666 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1667 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1668 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1669 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1670 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1671 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1672 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1673 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1674 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1675 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1676 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1677 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1678 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1679 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1680 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1681 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1682 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1683 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1684 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1685 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1686 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1687 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1688 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1689 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1690 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1691 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1692 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1693 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1694 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1695 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1696 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1697 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1698 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1699 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1700 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1701 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1702 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1703 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1704 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1705 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1706 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1707 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1708 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1709 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1710 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1711 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1712 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1713 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1714 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1715 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1716 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1717 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1718 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1719 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1720 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1721 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1722 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1723 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1724 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1725 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1726 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1727 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1728 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1729 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1730 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1731 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1732 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1733 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1734 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1735 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1736 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1737 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1738 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1739 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1740 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1741 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1742 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1743 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1744 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1745 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1746 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1747 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1748 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1749 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1750 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1751 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1752 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1753 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1754 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1755 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1756 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1757 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1758 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1759 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1760 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1761 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1762 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1763 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1764 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1765 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1766 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1767 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1768 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1769 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1770 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1771 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1772 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1773 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1774 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1775 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1776 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1777 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1778 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1779 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1780 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1781 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1782 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1783 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1784 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1785 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1786 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1787 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1788 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1789 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1790 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1791 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1792 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1793 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1794 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1795 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1796 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1797 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1798 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1799 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1800 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1801 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1802 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1803 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1804 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1805 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1806 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1807 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1808 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1809 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1810 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1811 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1812 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1813 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1814 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1815 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1816 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1817 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1818 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1819 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1820 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1821 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1822 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1823 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1824 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1825 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1826 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1827 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1828 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1829 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1830 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1831 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1832 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1833 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1834 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1835 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1836 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1837 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1838 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1839 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1840 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1841 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1842 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1843 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1844 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1845 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1846 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1847 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1848 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1849 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1850 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1851 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1852 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1853 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1854 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1855 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1856 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1857 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1858 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1859 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1860 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1861 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1862 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1863 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1864 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1865 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1866 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1867 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1868 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1869 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1870 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1871 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1872 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1873 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1874 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1875 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1876 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1877 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1878 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1879 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1880 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1881 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1882 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1883 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1884 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1885 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1886 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1887 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1888 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1889 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1890 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1891 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1892 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1893 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1894 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1895 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1896 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1897 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1898 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1899 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1900 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1901 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1902 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1903 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1904 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1905 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1906 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1907 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1908 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1909 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1910 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1911 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1912 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1913 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1914 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1915 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1916 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1917 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1918 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1919 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1920 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1921 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1922 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1923 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1924 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1925 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1926 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1927 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1928 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1929 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1930 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1931 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1932 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1933 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1934 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1935 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1936 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1937 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1938 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1939 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1940 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1941 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1942 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1943 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1944 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1945 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1946 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1947 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1948 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1949 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1950 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1951 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1952 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1953 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1954 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1955 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1956 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1957 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1958 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1959 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1960 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1961 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1962 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1963 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1964 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1965 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1966 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1967 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1968 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1969 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1970 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1971 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1972 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1973 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1974 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1975 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1976 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1977 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1978 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1979 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1980 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1981 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1982 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1983 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1984 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1985 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1986 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1987 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1988 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1989 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1990 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1991 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1992 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1993 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1994 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1995 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1996 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1997 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1998 ... 1
Abbeville, Treaty of, 1999 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2000 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2001 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2002 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2003 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2004 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2005 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2006 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2007 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2008 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2009 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2010 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2011 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2012 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2013 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2014 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2015 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2016 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2017 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2018 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2019 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2020 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2021 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2022 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2023 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2024 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2025 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2026 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2027 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2028 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2029 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2030 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2031 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2032 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2033 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2034 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2035 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2036 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2037 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2038 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2039 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2040 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2041 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2042 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2043 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2044 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2045 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2046 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2047 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2048 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2049 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2050 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2051 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2052 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2053 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2054 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2055 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2056 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2057 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2058 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2059 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2060 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2061 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2062 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2063 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2064 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2065 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2066 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2067 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2068 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2069 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2070 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2071 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2072 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2073 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2074 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2075 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2076 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2077 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2078 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2079 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2080 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2081 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2082 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2083 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2084 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2085 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2086 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2087 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2088 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2089 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2090 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2091 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2092 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2093 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2094 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2095 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2096 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2097 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2098 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2099 ... 1
Abbeville, Treaty of, 2100 ... 1

carpentarius If. 1071.16
carpentarius If. 1196.37
carpentum Pompatianum If. 1323.38
carpere attenuare N. 216.59.apecire N.616.60 auferre N.617.4 decerpere N. 617.4.paſcere N. 617.11 celeriter præterire N 617. 8
Carpocratiani If. 1011.18
carra N 594.56
Carra,ciuitas If. 1165.18
carracutium If. 1323.43
carrus If. 1323.333
carta vnde dicta If. 959.54
carta teneotica If. 960.2
ſalsica If. 960.3
corneliana If. 960.4
emporetica If. 960.6
auguſtea regia If. 959.57
libiania If. 959.59
hieratica If. 959.60
cartarum vſus If. 959.48
carthada If. 1187.10
carthaginenſis prouincia If. 1171.14
carthago ſpartaria If. 1190.31
cartibulum V 21.54
cartilagines If. 1097. 12
caſa F.P 264.24
caſa habitaculum agreſte If. 1102.22
caſaria F. P 264. 25
caſcum V 50.36
caſeum,antiquum F.P 264.26
Caſdei, qui nunc Chaldæi vocantur If. 1038.31
caſeus V.19.31.N. 597.10.Iſidor. 1315.1
caſina fabula F.P 264.28
caſmenæi V 50.10
caſnar V 50.47.F.P 264.31
caſmillus V 51.22
Caſpius ſinus If. 1153.19
caſſabundus V 534.1.F.P 264.32
caſſia via F.P 264.33
caſſia If. 251.60
caſſiculum F.P 264.34
caſſila F.P 264.36
caſſinum forum V 50.41
caſſis If. 1171.44.If.1188.51
caſſum N 508,33
caſta F.P 264.37
caſtanea If. 1145.53
caſteria locus N 532.2
caſtigare,reprehendere N. 616.46 increpare N 616.46 vindicare N 616.54 vnire N 616
caſtitas N 595.46.N. 731.37.V.G 1341.26
caſtitudo N 531.45
Caſtor & Pollux V 14.11
caſtor V.G 1378.49
caſtores vnde dicti If. 1118.28
caſtra N 597.43
caſtra quid ſunt If. 1048.53
caſtrenſis corona F.P 264.39
caſtri If. 1140.40
caſtula N 794.36
caſtum quid.N. 636.16 religioſum N.636.18 à furtis abſtinens N.936 23 ſuaue N. 636.26 iucundum N 636. 26
caſtus N.694.54.If. 1070.33
caſu ſimile V 97.30
caſuale V 68.19
caſula If. 1034.4
caſus V 67.40 V 97.41 F.P 264.42 If.815. 19
cata V 51. 52
catachreſis F.P 264.46 If.847.50
catamitum F.P 264.49
catampo F.P 254.51
cataphracti N 799.11
cataphrygis If. 1012.18
catapl.ſma If. 921.42
catapotates If. 1288.32
catapolia If. 921.31
catapulta N 795
catarrus If. 917.50
cataſceue If. 864.39
catax F.P 264.52 N 497.8
catechumenus If. 1008.3
categoriæ cur appellatæ If. 877.12
categoriarum ſpecies If. 876.18
cateia & Caia If. 1170.18
catellæ N 596.50.If.1308.15
catelli N 537.1
catenæ If. 934.57
catena If. 1324.25
cathartica medicamenta If. 921.30
cathari if. 1012.22
catholica if. 1007.39
catholicus If. 1007.5
catij 1426.1
catillare PL.? 804.12
catillatio F.P 274.56
catillones F.P 294.59
catinum V 21.57 if.1319.30
catinus N 791.52
Cato 1431.22
catones appellantur F.P 264.60
carularia porta F.P 264.2
caruli quid dicuntur If. 1119.18 N 741.30
catulina caro F.P 265.7
catullire N 534.55
catulus F.P 265.9 catellus V 86.48
canus pro ſapiente N 537.55
caudeæ F.P 265.11
caudex 1436.47
caudicariæ naues F.P 265.13
caudinus 1435.35
cauea V 6.30
cauere N 711.57.N.730.14 V.G 1341 24
caui proprietas N 746.45
cauiares hoſtiæ F.P 265. 15
cauile V 6.30
cauillantur N 535.54
cauillatio F.P 265.19
cauillum F.P 265. 20
cauitio F.P 265.21
caulacus quid dicitur If. 1132.52
caulis V 18.43.N.536.19.If.1160.52
caupo if. 1072.6
caupones if. 1319. 41
cauſa if. 1173.1.& 20 V.G.1329.14 V.G 1332.52 V.G 1364.5
cauſa redintegratur if. 932.60
cauſales coniunctiones if. 838.35
cauſari N 535.56
cauſſa N 720.28
cauterium if. 1326. 43
cautes if. 1109.58
cautio N 761.8
cauras if. 1021.8
cauum V 6.22 & 31
cauum ædium V 26.51
cauum à chao dictum F.P 265.26
Cayphas if. 1073.19
Cecropidæ,qui fuerunt vocati iſid. 1046.45
Cecrops Athenienſium Rex Iſidor. 1040.45 iſid. 1188.40
cedere iſid. 932.44 abire N 626.16 ſuccedere N 626.22 dare D 626. 23 recedere N 626.26 obſequi N 626. 28 euitare N 626.32 incedere N 626.35
cedò V.G 1335.18
cedrus iſid. 1246.59
cedunt.pereunt N 626.35
celare N 717.29 V.G 1340.50
celebre N 534.54
celebreſcat N 534.4
celebritas iſid. 968.22
celer iſid. 1071.42 V.G 1334.58
celeratim N 532.44
celeritas N 710.48 V.G 1369.22.V.G 1379.26 V.G 1329.36
celeriter currere N 717.29
cella iſid. 1195.26
cellarium,quid if.1198.3 V.G 1365.31
celia iſid. 1317.17
celibaris haſta F.P 265.32
celones iſid. 1286.17
celox N 781.59 PL.805.40
celſus ex græco κέλης F.P 265.46 iſid.1070. 51
Celtiberi, ex Gallis celticis iſidor. 1043.41
cenatus N 536.52
Ceneris iſid. 1124.3
cecina vrbs F.P 265.47
cenobitæ iſid. 1006.29
cenſere F.P 265.49 ſuccenſere N 636. 37 N 777.1 exiſtimare N 636.29 arbitrari N636.29 V.G 1372. 57
cenſio haſtaria V.G 1372.58
cenſor V 15.27
cenſores dicti F.P 265.55 iſid. 1051.4 V.G.1373.2
cenſorinus 1438.48
cenſorium N 704.48
cenſui agri V.G 1372.60
cenſus N 592.40
centauria iſid. 1255.19
centaurion F.P 266.1
centaurus chiron iſid. 912.49
centaurus iſid. 1129.9
centenũ quid appellatũ if. 1277.44
centenarium iſid. 1231.56
centenariæ cænæ F.P 266.3
centones N 535.24
centones quid.iſid. 854.43
centupeda iſid. 1124.40
centuria V 7.58
centuria in agris F.P 266.19
centuria quid.if. 1049.5.if.1204.59
centuriæ V 16.30
centuriata comitia F.P 566.28
centuriata N 491.35
centuriatus ager F.P 266.24
centuriones F.P 266.27
centuriones N 777.19.If.1047.47
centuſſis V 28.17
cepa iſid. 1161.48
cepe N 597.48
cephalia iſid. 917.28
cephanes iſid. 997.22

Digitized by Google

Cephas If. 1001.21
Cepit,cæpit V.G 1346.30
Cepio 1397
Cera If. 959.33
Ceram ferro neædito If. 959.39
Cerasus If. 1144.50
Ceraſtes If. 1123.11
Ceraſtibola V 54.34
Cerates If. 1230.52.& 54
Ceraunizæ vuæ If. 1240.10
Ceraunij montes If. 1180.37
Ceraunioru duo genera Iſidor. 1220.35
Ceraunium If. 835.58
Cerberus inferorum canis Iſidor. 1108.42
Cerceris V 15.8
Cercolopis F.P 266.29
Cercopa F.P 266.31
Cercopitheci quid ſunt Iſid. 1119.44
Cercurus N 785.22
Cerdoniani If. 1011.59
Cereos dabant F. P 266.34
Ceres V 13. 48. Iſid. 1028. 18. & 1237.3
Cerebroſi N 495.6
Cereus If. 1321.41
Ceriti & laruati N 508.15
Cermalus F.P 266.37
Cernere V.G 1318
Cernere amittere N 631.37.audire N 631.41.cedere N 631.54.contendere N 631.47. dimicare N 631.54.iudicare N 631.43.videre N 631.31
Cernere hereditatem N 631.55
Cerno V 43.4
Cernuabant N 494.28
Cernui ſocci If. 1312.8
Cernuus N 494.19.F.P 266 38
Cerolienſis V 10.15
Ceronia V 10.20
Cerritus F.P 266.39
Certones F.P 266.40
Certamen N 595.2. V.G 1317 19
Certare, contendere N 618. 33 præuenire N 628.34
Certatim N 776.7
Certatio N 585. 3. certamen V.G 1315.30
Certatur N 750.55
Certiſſant N 534.42
Certum V.G 1334.15
Cerualia ouis F.P 269.44
Cerui V.10.52.V.G 18.24
Ceruicalia If. 1304.18
Ceruinus color If. 1115.4
Ceruiſia If. 1317.15
Ceruix V.G 1365.34. If. 1094.58
Cerus F.P 266.44
Ceruſſa Iſid. 1295.56
Cerum vnde dictus If. 1112.8
Ceſpes F.P 266.46
Ceſpites Iſid. 1240.53
Ceſſare V.G 1356.46
Ceſsio If. 912.42
Ceſſo V.G 1379.25
Ceſticillus F.P 266.48
Ceſtis pro ceſtibus N 761.15
Ceſtus V.G 1365.55
Cetarij genus piſcatorum N 510 49
Cete Iſid. 1128.22
Ceteri colores finguntur Iſid. 1194 8
cethura Iſid. 991.11
cetra N 298.26.N 530.10
certe ſignificat dicite N 531.53
chalcantum Iſid. 1109.5
chalcites Iſid. 1121.25
chalcedonicum F.P 266.51
chalcoſmaragdus Iſid. 1215.23
Chaldæorum gens Iſid. 1035.54
chalybs Iſid. 1197.6
chamædracontes Iſid. 1125.10
chamædrys Iſid. 1256.48
chamæleon Iſid. 1158. 30. & 1256.45
Χαμαιπίτυς Iſid. 1159.20
Chananæorum decem gentes Iſid. 1036.25
Chananæi Iſid. 1039.19
chaos F.P 266.57
character Iſid. 1326.40
characteriſmus Iſid. 871.9
charibdis Iſid. 1154.8
chatientiſmos Iſid. 850.59
chariſteum marmor.Iſid. 1114.22
charitas Iſid. 1009.21
charon Iſid. 1026.50
charta N 595.19
chelidonia Iſid. 1119.1. & 1255.49
chelidoniacus gladius Iſid. 1269.36
chelonites Iſid. 1223.11
chelydeos Iſid. 1123.50
cherinitani Iſid. 1011.21
cherubin Iſid. 990.6
chiliarchæ Iſid. 1047.45
chiliaſtæ.Iſid. 1011.25
chilo V.G 1372.34
chilo dicitur F.P 267.1
chilones 1440.41
chimæra, triformis beſtia Iſidor. 1109.1
chios inſula Iſid. 1177.24
chirographa V.G 1163.51
chirographum Iſid. 930.24
chirurgia Iſid. 920.54.& 921.1
chlamys N 788.35
chlamis Iſid. 1301.59
choaſpis Iſid. 1157.10
choaſpites Iſid. 1216.17
choenica F.P 267.5
cholera quid? Iſid. 915.27
choragium P L. 805.17.F.P 267.6
chorea Iſid. 990.15
choriambus Iſid. 830.40
chorus Iſid. 970.7
chria Iſid. 864.16
chriſma Iſid. 981.36. & 973.35
Chriſtus Iſid. 840.5.& 981.27
chromaticus Iſid. 1071.22
Χρόνια Iſid. 915.58
chronia iſid. 917.10
chronicon Iſid. 951.20
chronica iſid. 957.1
chriſtianus iſid. 1006.50
chriſta inſula iſid. 1175.19
chryſite iſid. 1212.58
chryſeberillus iſid. 1215.35
Chryſocolla If. 1194. 40. & 1221.15
chryſolampis If. 1221.7
chryſolectrus iſid. 1221.8
chryſolitus iſid. 1221.2
chryſophis iſid. 1221.1
chryſopraſius If. 1221.45
chryſopraſſus If. 1215.37
chus If. 991.34
cibarium N 536.15
cibarius panis If. 1313.16
cibicidæ N 535.22
cibilla V 20.57
cibus V.G 1351.50.If. 1318
cibus ex græco F.P 267.7
cibidum If. 1310.46
cicadæ If. 1141.10
cicatricare F.P 267.10
cicatrix If. 920.41
ciccum F.P 267.11
cicendula Iſid. 1140.51
cicer If. 1238.39
cicererius 1435.29
ciceres N 536.8
cicerones 1433.31
cicindela F.P 267.13
ciconia Iſid. 1135 48
ciconiæ Iſid. 1134.22
cicum V 57.4
cicuma F.P 267.16
cicurare V 56.59
cicutigenium V 57.1
cicutinus 1431.35
cicuta If. 1248.54. & 1258. 33
cidaris Iſid. 1307.5
cilia quid ſunt If. 1093.16
cilices If. 1037.25
cilicia If. 1166.50
cilicia,velamenta If. 1304.41
cilindrus If. 894.31. & 1325.
cilium F.P 267.18.If.1190.20
cillere If. 1385.18
cillibæ F.P 267.20
cillunter If. 1095.24
cilo V.G 1372.35
cilones 1439.46
chilones V.G 1361.34.& 36
citum diuiſum N 655.35
cima If. 1160.59
cimæ quid vocantur If. 1242.24
cimbri F.P 267.21
cimedia Iſid. 1248.51
cimex If. 1127.26
cimicia If. 1257.33
cimmerij F.P 267.22
cinnædi dicti ſaltatores N 486 27
cinamomum If. 1251.45
cincia F.P 267.18
cincinnati 1439.55
cincta F P 267.30
cinctus If. 1309.53
cinctus & cingulum V 20.28
cinctus Gabinus If. 1302.20
cinefactum N 536.38
cinereus color If. 1114.44
cingula If. 1326.27
cinguli appellabantur homines F.P
cingulo noua nupta F.P 267.31
cinifij quid dicuntur If. 1111.48
cinis N 596. 16. If.107. 11 incendium If. 1136.20
cinnabaris If. 1294.31

Digitized by Google

Cinnus quid N 518.44.& 739.43
potionis genus N 507.38
Cinomis Iſid. 1141.15
Cinxiæ F.P 267.41
Circanea F.P 267.44
Circe If. 1010.29
Circinus Iſid. 1197.25
Circites F.P 267.46
Circius N 511.37
Circularis numerus If. 892.25
Circuli V 19.20
Circulus N 494.12
Circulus quid If. 1092.53
Circulus Antarticus Iſid. 905.15
Circulus Arcticus If. 905.1
Circulus χειμερὶὸς Tropicus Iſid. 905.17
Circulus θερεὶὸς vel tropicus Iſid.
Circumcelliones Iſid. 1014.9
Circumferre, luſtrare N 652.59
Circumflexus accentus Iſid. 852.41
Circumforaneus Iſid. 1071.24
Circumiectum V 22.50
Circumire N 674.36
Circumluuium F.P 267. 47. Iſid. 1181.21
Circumpedes V.G 1351.49
Circumſpicere N 674. 31.V.G 1358 20
Circumtextum V 22. 51.If. 1302.38
Circus N 494.12.& 727. 20. V.G 1139.6 If.1195. 24 & 1176.13
Circus Flaminius V 25.56
Circus maximus V 25.58
Circus ad Murtium V 25.50
Circi quid N 519.7. If. 1092.13
Ciſalpina If. 1170.56
Ciſium vehiculi genus N 532.39
Ciſpius mons V 10.42.F.P 267.48
Cis pro vitra N 535.39
Ciſtæ N 535.21
Ciſtella P L. 806.12.If.1321.10
Ciſterna F.P 267.50
Ciſtula,Ciſtella V 86.44
Citare,incitare N 635.41.laudare N 635.44 prouocare N 635.41.vocare N 635.19
Citeria appellabatur effigies F.P 267.51
Citerior Hiſpania If. 1171.16
Cithara Iſid. 899.15
Citharæ ac pſalterii repertor quis Iſid. 898.40
Citharisen V 69.47
Cithei, id eſt Cyprij If. 1037.17
Citherea Iſid. 1176.59
Citrcula If. 922.34
Citimus F.P 267.58
Citior comparatiuum F.P 267. 60
Citius V.G 1329.32
citrocatia If. 1258.11
citria If 1244.11
citroſa If. 1300.6
citroſa veſtis F. P.168.3. Iſid. 1300. 6
citum,celere N 635.33
citum, celere N 635.33
citum N 635.35
cituma N 531.51
citrus N 532.17
Ciues Romani cur dicti Iſid. 1053. 36
ciues vnde vocati If. 1050.13
ciuica corona P. P 268.5.V.G 1374. 35
ciuile bellum Iſid. 1165.16
Ciuilis Aſtronomia If. 874.44
ciuitas N 715.31.V.G 1371.16.& 1337 56.If.1190.51
ciuitas propriè quid dicitur Iſidor. 1191.58
ciuium nomina If. 1050.11
clacendix F.P 298.8
clades V.G 1358.48
clam V.G 1314.51
clam à clauibus dictum P.P 268. 9
clamoſus if. 1071.7
clandeſtino N 504.41
clara vox If. 897.41
claret N 531.57
claritas V.G 1333.30
claritudo N 519.55.V.G 1333. 31. F.P 268.11
clarus if. 1070.30
claſſes if. 1040.45
claſſes clypeatæ F.P 268.12
claſſica quid ſunt If. 1268.44
claſſici teſtes P.P 268.14
claſſis Iſid. 1285.53
claſſis procincta F.P 268.16
claua P.P 268.17.Iſidor. 1270.15
clauata dicuntur P.P 278.18
clauat ſocci If. 1312.3
claudere N 690.50
claudere,circumuenire N. 635. 18 includere N 635.24. obſiſtere N 635.26
claudiana comitiua P.P 268 24
claudij 1416.36
claui Iſid. 1297.4
clauis If. 1324.14
clauim P.P 268.31
clauſtra V 49. 39.iſidor. 1199. 17
clauſula F.P 268.33
clauſulæ quid iſid. 814.7
clauus iſid. 1287.23
clauus annalis F.P 268.35
clemens V.G 1358.33. & 35. & 1353. 26.If.1070.45
clepere V 57.25.N 495.51
clepſere V 57.24
clerus & clericus vnde appellantur If. 1004.1
clibanitius panis N 1315.45
clibanus If. 1198.33
clicns V.G 1329.11
clientam pro cliente P.P 268 39
clientela V.G 1380.18
clientes Iſid. 1071.49
climata iſid. 1104.40
climax If. 868.17
clingere F.P 268.40
clitellæ F.P 268.42
cliuia auſpicia P.P 268.48
cliuoſum iſid. 1106.26
cliuus N 594.19
clius Publicius V 16.18
cloacæ F.P 268.51
cloacæ quid ſunt Iſid. 1192.48
cloacale flumen F.P 268.52
clodus iſid. 1072.19
cloelia familia P.P 268.55
cloeliæ F.P 268.57
cloelij 1416.12
clucidatum F.P 268.59
cluentij 1416.18
cluet N 537.15
clumac P.P 268.60
clunæ F.G 269.4
clunes Ver, 116. 56. N 595 34
clunes quid vocatæ Iſidor. 1098. 7
clupeat V 434
clupeum V.G 1331.54
clunacium P.P 269.1
cluteum P.P 269.3
clypeat N 533.7
clypeum V.G 1331.4
clypeus N 595. 22.F. P 269.32. V. G 1360.58.If.1272.3
cnaij 1425.6
cnæus 1416.12
cnafonæ P.P 269.15
cnephoſum P.P 269.17
cneus 1398
coagmenta N 507.4
coagulum N 498.53.& 53.& 507.6
coarguere V.G 1348.5
cochlear If. 1232.14
cochlacae P.P 269.21
cocleas Iſid. 1318.54
cocles 1440.16
cocetum F.P 269.19
coctiones vnde dicti P.P 269.25
coctum If. 1314.10
coctum pro ad coquendum N 771.1
cocula F.P 269.30.If.1320.13.
cocytus If. 1182.51
coda N 512 27
codeta ager P.P 269.45
codex Iſid. 960.59.& 1259.15
codicellus If. 929.53
codicellum Iſid. 929.42
cœlebs Iſid. 1070.37
cœles Iſid. 1070.36
cœleth Iſid. 995.10
cœlibatus P L. 806 44
cœlicola Iſid. 1070 40
cœlij 1416.25
cœliolus V 10.15
cœlius ciuitas Iſid. 1037.4
cœlius mons V 10. 4. P. P 269.38
cœlum If.1144.26. & 39. & 902.39
Deorum domicilium N 634.51
cœna Iſid. 1113.15.& 31
cœnaculum Iſid. 1195.15
cœnum Iſid. 1107.41
cœpere N 514.6
cœpta futurum tempus P. P 269. 42
cœruleus V.G 1332.40
cœrulus V.G ibid.
coætaneus If. 1071.35
cogere, coarctare N 635.22. coartadere N 634. 56. imprimere N 635. 21. in vnum colligere N 6355. mulgere N 635. 15. ſubigere N 635. 3. ſtringere N 635.28. vrgere N 634.59. & 7.

Digitized by Google

Cogitare V 37. 16. N 715. 48 V. G. 1357.57
Cognoscere, æstimare N 640.37
Cogitatim F.P 269.46
Cogitatio F.P 269.47
Cogitatione perquirere N 710. 40
Cognati vnde dicti If. 1056.8
Cognatione fratres If. 1056.38
Cognitor V.G. 1361.28.F.P 269. 50. If.1071.48
Cognomen N 533. 4. Isid. 813. 48. N 1197
Cognomentum If. 823.51
Cognoscere N 688.5
Cognoscere, audire N 640.37. noscere N.640
Cohors V.16 13.Isid. 1100.59
Cohortarent N 750.25
Cohum F.P 269.56.V.G 1371.27
Coinquire F.P. 269.60
Coire V G 1331.51
Colaticus lapis If. 1213.13
Colabella N 534.44
Colatum If. 1316 12
Colere, diligere N 626.4 inhabitare N 625.57. exercere 55.10.ornare N 626.10.pati N 626.12. venerari N 625.53
Coliça pellio If. 913.7
Coliuthani If. 1011.54
Collare N 501.36
Collectio vel ratiocinatio Isid. 860. 47
Collega If. 1071.33
Collegiati qui dicuntur If. 1052.4
Colles V 7.42
Colligatus If. 1072.26
Colligere, auferre N 639. 33. celare N 639.31 mollire N 635.3. reficere N 639. 29 supprimere N 639. 31 in vnum redigere N 639
Collina V 11.36
Collis Latiaris V 11.6
Collis Mutialis V 11. 5. Quirinalis V 10. 56 Salutaris V 11. 3 Viminalis V 10.55
Collisio If. 141.54
Collocare N 685.55
Colloquium V 39.20. V. G 1376.26
Collum N 597.26.If.1094.54
Collus F.P 270.1
Collutulet N 531.27
Colluuiaris porcus F.P 270.3
Colluuio N 550.1
Collyria If. 911.39
Colobium Isid. 1300.21 & 1300.22
Colocynthis If. 1151.14
Colon If. 834.21.& 866.59
Coloni If. 1054.29
Colonia If. 1193.42
Colonus If. 1071. 44
Colophon F.P 270 5
Color equorum If. 1114.19
Colores If. 1194.3
Colores nascuntur If. 1194.7
Coluber N 597.3
Colubrum If. 1121.41
Colui V 92.18
Colum If. 1305.57
Columbaria If. 1286.54
Columbæ If. 1138.41.V.G 1347.31
Columbinus lapis If. 1191.19
columis If. 1071.53
columna Meniana N. 520.12
columnæ F.P 270. 11.If. 1192. 16 & 1200.31
columnarum rotundarum genera quatuor If. 1100.35
columna hastilia F.P 270.12
colustra N 531.11
colus N 596.12
colustrum If. 1315.3
collatitius 1435.39
colossus F.P 270.7
columba V 14.38
comæ quid sunt If. 1092.10
combibones N 504.34
comedim pro comedam N. 530. 57
comedio, onis V.G 1373.6
comedum dixerunt F.P 270.13
comedus, di, V.G 1373.5
comes V.G 1319.10
comedones N 536.15
comesor If. 1072 4
comest pro comedit N 529.27
comeres quid If. 910 57
cominij 1426 16
cominus V.G 1119.39
comissatio F.P 270.16
comitallet pro cubuisset N 531.48
comitium V 25 58
comitia centuriata F 144.58
comitialis morbus If. 579.35
comitiales dies F.P 270.20
comma If. 834.6 & 866.55
commalaxare N 510.4
commanducatur N 751.56
commendare N 681.52
commemorare N. 535.4.& 691.55
commemoramentum N 13:.6
commentacula virgæ F. P 270. 23
commentaculum F.P 270.26
commentaria If. 958.34
commentum N 533.57
commercium If. 932.55
commerere V.G 1354.12
commereri V.G 1359.46
commetare N 514.10
commictilis N 510.31
comminisci V 37.34
commissatio V 56.54
commisereseimus N 750.33
commissura If. 1297.8
committere propriè F.P 270.28
committere, effigiare N 625.4 sociare N 625. 7 iungere 625. 7 derelinquere N 625. 11 donare N ibid. 11 facere N 625. 14. initiare N 625. 23 permittere N 625. 27 credere N 625. 27 V. G 1331.24
commodare, maturare N 640.26 V.G 1351 31 & 1350.7 cum commodo dare N.640.31
commodum, vtile N 636.3 conueniens N 636. 4 totum N 636. 6 aptum N 636. 4 integrum N 636. 5. If.931.48.V.G 1355.58
commodus V.G 1334.18
commouere V.G 1359.15
commouere N 688. 9
commouet N 719. 19
commugento F.P 270.31
commune genus If.825.17.&827.44
communione sal If. 1108.30
commune spanum If. 1149.44
communes coniunctiones If.828.33
communes syllabæ If. 819.17
communio V.G 1331.36
communis annus If. 967.11
communis diuisio If. 951.14
communitas V.G 1333.35
communitus pro communiter N 791.13
comœdi qui appellati If. 1018.44.& 1180.9
comœdiæ vnde F.P 270.32
compages N 519.39
compagia quid If. 1092.59
comparare, apparare N. 630. 10 coniungere N 629. 51. adæquare N 629.54 sociare 629 51. componere N 629.59 machinari N 629 60. confirmare N 630. 2 constituere N 630. 3 emere N 630. 26 æstimare N 634.28 dare N 630.33 V.G 1331.49
comparatio If. 815.3 & 860.29
comparatiuus gradus If. 815.8
comparsit pro compescuit F. P 270
compascuus ager F. P 270. 38 Isid. 1205.11
compedes N 498.36.If 914.54
compendium Varr. 30.23. N 597.21 V.G 1332.4
competere pro cõpescere F. P 270. 40
compernes, dicuntur homines F. P 37.140.41 N 497.21
compescere F.P 270.43
compescet N 715.50
competa quid sunt Isid. 1191. 10 & 1206. 2
competens N 675.32.If.1008.6
competere quid N 641.1
competere, rei cuiusque hæreditatis N 641. 5 constanter valere N 641. 6 par esse vel simile N 641.3
compilare F.P 270.47
compilator If. 1071.13
compita N 591.7
compitalia V 34.47
compitalia festa F.P 270.48
compitum V 37.29
complanare N 699.10
complectite N 750.20
complex If. 1071.16
complures N 135.57
compluriens F.P 270.50
compluuium V. 26 59 If.1100.14
componere, finire, N 618.37. recreare N 618. 40 lenire N 619. 43 disponere N 618 45 constituere N ibidem, comparare N 618.50 ornare N 618 60 colligere N 629. 2 simulare vel fingere N 629.5. coniungere N 619. 12 redimere N 629.21. reficere N 618. 40
comportare V.G 1349 44
compos N 741.8 & 770. 9
compositi numeri If. 889 14
compositus N 704.19
compraedes F.P 270.53
compretius N 741.43
comptum V.G 1374.4

Digitized by Google

comptus F.P 270.54. Isid. 1074. 55
conatus N 592.31
conauditum F.P 270.58
cocalfacere N 535 49
concallum N 534 24
concedere, dâre N 637.53. permittere N 637. 53. contentire N 637.60. credere N 637. 60. credere N 638. 4. recedere N 638. 4. & 129.56. V.G.1331 12.V.G. 1340.56
concedo V.G 1379..8
concelebrare, commouere N. 640.13
concentor If. 1005.56
conceptiua feriæ F.P 270.60
concertuariare N 489.15
concertatio V.G 1357 16
conceſſio If. 860.21
conceſſus N 701.2
conchæ & cochleæ If. 1131 7
conchilium If. 1305.20 & 26
conciere N 534.29
conciliari V 37.32
conciliabulum F.P 271.3
conciliatrix F.P 221.5.If. 1071. 21
concilij nomen quid? If. 96 5. If
concilium V 37.30.F.P.271.7.
concinnare F. P 271.9. N 507.35. & 516.45. & 534. 49. concinere V.G 1372.25
concinnè loqui V 39.25
concio V 38.29.F.P 271.11
concionator If. 1070.50
concipilauiſti F.P 271.17
conclamatum V.G 1380.19
conclauatæ F.P 271.19
conclauia F.P 271.21
concleatius lapis If. 1291.17
concluſio inductionis Iſid. 862.29
concors N 510.26
concordia V 14.14
concorditæ N 535.54
concors If. 1070.47
concubia N 535.17
concubium V 55.35
concula If. 1131.16
condeptere N 505.7
condere F.P 271.23
condere, abſcondere N 625. 44 conſtituere N 625. 46. conſecrare N 625. 49. potiri N 625. 50. conſecrare N 693. 55
condi PL 804.26
condicere F.P 271.28
conditio in diem F.P 271.29
conditaneum N 536.46
conditiones If. 930.44
conditum If. 1316.41
condolacere N 530.21
conducere, emere N 639. 53. colligere N 639. 58. conuocare N 639. 58. conuertere N 640. 2. vtile eſſe N 640. 3. & 1108.34
conductio Iſid. 931.42
conditus F.P 271.32
confecerunt F.P 271.34
confectum, examinatum N 637.35 occiſum N 637. 35 deſeſſum N 637.10
confectus cura V.G 1356.3
conferre N 737.7
conferre, contollere N 637.6. conferre N 737. 8. comparare N 637. 10. transferre N 637. 12. & 693.32
confeſſio Iſid. 626.17
confeſſio, confitatio V.G 1359.12
confectaſus F.P 271.35
conficere, frangere N 637. 25. colligere N 637. 36. facere N 637. 35. explicare N. 637.42. conſumere N 637. 44. finire N 637.45
confictitant V 59.9
confidentia N 633. 4. duritia N 633. 5. patientia N 633. 6. temeritas N 633. 8. audacia N 633. 8. conſtantia N 633. 11. V.G 1356.2
confidentiæ fidentiq; diſcretio V.G 1344.4
confidens N 735.30.& 33
confiteri N 728. 40. V.G 1340.4. V.G 1357.2
confinialis If. 10.71.43
conflages F.P 271. 57
coniuges N 518.22
conſœduiſti F.P 271.39
conflages If. 1181.38
confugela antiqui F.P 271.40
confuſa vox Iſid. 819.10 & 11
confuſus Iſid. 1071.25
confutare, commouere N 625.34 opprimere N 625. 36. conuincere 625.36.& 532.52
confutatio V.G 1360.23
congenerat N. 531.30
congenulare N. 535.37
congenuclare N. 533.52
congerro V. 53.42
congerrones PL. 806.9
congermaneſcere N. 534.38
congiarium Iſid. 1231.19
congium Iſid. 1232.33
conglomerare N. 534.35
cognoſcere, perſpicere N. 640.44 agnoſcere N. 640 53
congredias N. 750.53
congruere à gruibus F P 271.41
congrus polypus Iſid. 1130.47
coniectarium N 515.14
coniector F.P 271.43
coniecturalis ſtatus If. 860.2
coniferæ cypariſſi If. 1246.46
conijcere, iacere N 636. 40. colligere N 636. 44. certare N. 636.45 agere N.636.47. furari N. 636.50. auferre ibid.
conitum F.P 271.44
coniugatio If. 817.31
coniuges If. 1065.30
coniugium If. 1066.19
coniungere N. 503.20.& 673.43
coniunctiuus If. 817.17
coniunctæ ſunt triplices in verborum tribus temporibus V. 101. 25
coniunctæ præpoſitiones If. 818.50
coniunctio If. 813.35
coniunctum analogiæ genus V.101 20
conuiuola F.P 271.47
coniuratio militiæ genus If 1049.55
conlatia F.P 271.48
conlatiuum ſacrificium F.P. 271.52
conlatiuus venter F.P 271.54
conlueare F.P 271.57
conubium If. 1066.13
conon If. 894 32
conopeum If. 1288.55
conquinſcere N 531.26
conquirere F.P 271.59
conregione F.P 271.60
conruſpati F.P 272.1
conſanguinei qui vocantur If. 1056 14
conſcius N. 715.53.V.G.1358.1
conſcribere M.G 1346.55
conſcribillaui N 530.26
conſcripti dicebantur F.P 272.3
conſcripti milites If. 1048.32
conſecrare V.G 1319.55
conſecrabor N 754.12
conſecratum N 709. 4
conſedo vnde N 518.25
conſentia ſacra F.P 272.6
conſequi, ſequi N. 638. 13. adipiſci N. 638.19. exprimere N. 638. 23. definire N. 638.24. V.G.1350. 24
conſerere V. 40.33. miſcere N.638. 27.inſerere N. 638.30
conſerere manum V.G 1376.32
conſeruare V.G 1358.25
conſidens If. 1070.58
conſiderantius V.G 1329.52
conſiderare F.P 272.8
conſideratius V.G 1329.53
conſilium vnde F.P. 272.10. V.G. 1356.33
conſiluere F.P 272.15
conſiptum F.P 272.16
conſiſtere N 705.28
conſitura N 594.38
conſitus ager Iſid. 1202.59
conſobrini N. 800. 7. Iſid. 1056.60 V.G.1359.42
conſolare N 751.16
conſolator Iſid. 985. 41. & 1070. 57
conſonantes Iſid. 822.14.& 34
conſors Iſid. 1071.38
conſors V. 40.38
conſortium N 595.32
conſpicitum N 531.8
conſpicimus V.G 1349.58
conſpicio V 43.23
conſpicione V 47.60
conſponſi F.P 272.29
conſponſor F.P 272 28
conſtans If. 1070.56
conſtare N 705.42
conſtat, valet N. 639. 4. conſtitit N 939. 4. compoſitum eſt N. 639. 8. conuenit N. 639. 12. manifeſtum eſt N. 939.13.
Conſtantinopolis If. 1188.5
cõſtellationes quid ſunt If. 1021. 58
conſternari, pro ſe deiici N.657.18 proteruè loqui N. 633. 29. erigi N. ibid.
conſternatio F.P 272.22
conſtitit, ſterit N. 639. 38. erectus eſt N 639.20
conſtituere, inſtituere N 631.3
con-

Digitized by Google

dispontre N 630. 58. definire N ibid. retinere N 630. 60. parare N. 631. 5. N 691. 39. etigere N 631. 9. firmare N. 630. 60. & 677. 25
constitutio vel edictum If. 917. 12
constitutus F. P 272. 25
construere V.G 1346. 60
constructio If. 1100. 46. & 44. 52. 57
consualia V 34. 3. F. P 272. 27
consuescere V.G 1347. 55
consuetio pro consuetudine F. P 272. 30
consuetudo V. 93. 55. N 720. 50. & 720. 30. If 863. 55. & 915. 42
consul V 55. 12
consules vnde dicti Isid. 1045. 52
consultor, consultus V.G 1365. 58
consultum V.G 1365. 59
consultus Isid. 1070. 54
consulum & Prætorum proprietas N 496. 6
consumere, continere N 692. 37
consumptus If. 1072. 20
contari, dubitare N 617. 14. cunctationem differre N 617. 21
contagia N 596. 44
contari, manere N 617. 18. dissipare N 617. 14
contagio N 596. 42
contagium If. 916. 58
contauinatum iudicium V. G 1362. 49
contemnere N 705. 9. & 729. 41 V.G 1341. 1
contemnificium N 533. 44
contempla N 748. 47
contemplare V 47. 56
contemplari vnde dictum F. P 272. 35
contemptibilis If. 1071. 27
contemptim, pro contemnenter N 774. 55
contemptus N 597. 15
contendere, festinare N 631. 12 intorquere N 631. 19. astringere N 631. 19. continuare N 631. 48. certare N 631. 39. extorquere N 631. 51. festinare N 631. 23. intendere N 632. 29. & 715. 21. direxit N 631. 6. proripuit N ibid.
contente N 538. 34
contentio, elatio N 631. 14. perseuerantia N 631. 14. V.G 1363. 50
contentiosus If. 1071. 25
contentum, colligatum N 634. 50 coniunctum N 634. 50. continuum N 634. 51
contenturum N 533. 18
contentum extensum N 634. 46
contemptus quid? N 634. 57
contestari F.P 272. 39
conti N 79. 893
conticinium V 31. 54. V 55. 39. N 518. 28. If. 939. 60
contiguum F.P 272. 43
continens. coniunctum N 639. 42
continens numerus If. 891. 10
continens, integer N 639. 38. abstinens N 639. 38. continuum N 639. 41. If. 1070. 41. If. 1182. 26
contingere, tange N 636. 56. euenire N 636. 58. V. G 1347. 57
continere 536. 55
continuatè V.G 1330. 54
continuè V.G 1330. 54
continuum, perseuerans N 634. 52
contollere N 529. 55
contorquere N 719. 43
contradictio If. 878. 14
contrahi N 535. 60
contrarium ex F.P 272. 45
contrariorum genera If. 884. 53
contrarium mendacium Isid. 865. 9
contrarium V.G 1332. 18
controuersia simplex If. 861. 7
controuersia V.G 1314. 45
contubernales F.P 272. 46
conturbernium F.P 272. 49. Isidor. 1066. 33
contumax Isid. 1071. 21
contumelia N 716. 16. V. G 1335. 2
contumeliosus If. 1071. 24
contuoli F.P 272. 51
contus Isid. 1169. 57
conualles V 6. 50. F. P 272. 53
conuasare N 533. 11
conuenarum, vrbis nomen Isidor. 1043. 11
conuenienter N 699. 12
conuenire, constituere N 633. 48 placere N 633. 48. aptum esse N 633. 50. obuium fieri N 633 54. constare N 634. 5. videre N 633. 56. similem esse N 634. 7 placere N 934. 12. certum fieri N 634. 12
conuenire, interpellare N 634. 18 V.G 1332. 51
conueniri, colligi, coire N 634. 1
conuentæ F.P 272. 57
conuentus F.P 272. 60
conuersus N 699. 42
conuertitur N 714. 49
conuexa cœli Isid. 904. 3
conuexum F.P 273. 9
conuicium F.P 273. 12
conuitium vnde dictum 519. 12
conuiuant N 751. 45
conuiuij proprietas N 506. 54
conuiuij triplex modus If. 1311
conuiuium If. ibid.
conum V 10. 53
conuoti F.P 273. 15
conus If. 1146. 55. & 1272. 49
conuulsus If. 1071. 16
coos insula If. 1176. 10
cophinus Isid. 1312. 11
copi pro copioso N 531. 21
copia V.G 1365. 49
copiæ V.G 1366. 46
copiantur N 532. 47
copona F.P 273. 16
copulæ N 597. 46
copulatiuæ coniunctiones If 828. 23
copulantur N 754. 21. N 752. 35
coquimella If. 1144. 23
coquinatum N 532. 7
coquitare F.P 274. 17
coquus & pistor F.P 273. 19
cor N 594. 49
cor vnde deriuatum If. 1099. 30
coracem pro coruo N 530. 13
corallicus If. 1214. 2
corallius If. 1216. 32. & 1223. 18
coranus If. 1223. 4
corbes V 23. 43. N 536. 1. If. 1321. 16
corbita N 785. 8
corbitæ dicuntur F.P 273. 24
corculum F. P 273. 26. 1431. 36
corda frumenta F 272. 30
cordæ, vnde dictæ If. 899. 5
cordi est N 533. 47
cordicariæ N 786. 15
cordii 1416. 4
coredulus Il. 1136. 17
corgo apud antiquos F.P 275. 31
coriandrus If. 1161. 45
corimbi If. 1239. 49
corintheum ex If. 1217. 17
corintheus lapis If. 1214. 19
corinthiacum vas V.G 1329
corinthienses F. P 273. 14
corinthius ciuis V.G 1329
corinthiensis fons V.G 1327. 16
coriolanus 1434. 55
corinthus If. 1188. 27
coriscei N 800. 10
coriti If. 1271. 12
corium N 566. 51. If. 1096. 36
corius apud antiquos F.P 273. 4
coriza If. 917. 55
corneta V 25. 34
cornelia leges If. 917. 30
cornicen 1431. 20
cornificarum diuarum locus F.P 273. 46
cornix Isid. 1137. 6
cornua V 50. 9. & 20. 48. 7. P 273 49. cornua quid Isid. 1049. 58. & 1187. 8
cornuata V 50. 7
cornus V.G 1365. 50
corolla F.P 273. 53
corollarium V 28. 53. & 29. 18
corona F.P 273. 56
coronarium æs Isid. 1217. 32
corporalia nomina Isid. 821. 58
corporare N 494. 5
corpulentis F. P 273. 59
corpulentus Isid. 1072. 2
corpus vnde dictum Isid. 1090. 32
corpus, quando anima Isid. 1090. 26
quando animus Isi. 1090. 27
quando mens Isid. 1090. 17
quando memoria Isid. 1090. 28
quando ratio Isid. 1090 29 quando sensus Isid. 1090. 30. quando spiritus Isid. 1090. 29
corrigiæ Isid. 1312. 7
corripere, contorquere N 618. 24
comprehendere N 618. 22
excutere N 618. 25
corruptela V G 1331 38
corruptio V.G 1331. 38
corruptum iudicium V. G 1362. 48
cortes quid N 530. 42
cortex N 597. 4. Isid. 1142. 8
cortina V 52. 60
cortinæ Isid. 1304. 35
coruumio V 48. 2
corus Isid. 1134. 4
corut Isid. 1128. 47
coruus V 14. 56
coruus siue corax Isid. 1136. 59
1436. 45

cotyli V.G 1365.11
cos, vnde If. 1110.15
cotſi F.P 274.1
coſtum N 505.59
coſta Iſid. 1097.27
coſtæ quid If. 1098.17
coſtum, radix herbæ If. 1151. 60
coturnæ If. 1014.10
cotilæ lacus F.P 274.4
cotula If. 1152.24
coturni If. 1120.41.& 48
coturnices If. 1158.60
cotuſpium F.P 274.6
cous If. 1188.41
couum V 25.13
cozendicæ N 536.42
crabrones If. 1140.39.& 47
crapula If. 1313.4
cracentes F.P 274.9
cras If. 939.28
craſſari V.G 1351.15
craſſum pro hebeti N 532.32
craſſus If. 1074.3
cratera If. 1318.51
cratetæ N 791.41
crateres N 792.42
craticulum F.P 274.11
craterra N 794 22
creator If. 910.18
creatores If. 1053.57
crebriſuro F.P 274.12
crebritudo N 535.28
crudere V. G 1333. 24. N 640.18 V. G 1353. 6. fidei committere N 640. 22. ſeruandum commendare N 640.24
creduas F.P 274.14
crementum If. 1053.57
crementum quid If. 1090.35
crepare, incantare N 629.42 ſonare N 629. 24. queri vel dolere N 629. 38. frangi N 629.44 ferire N 629.45
crepera res N 490.5
crepera inuentus N 490.15
creperæ V 31.35
creperum F.P 274.16
creperum bellum N 490.8
crepidæ If. 1310.29
crepidines F.P 274.18
crepido If. 1269.55
crepitulum F.P 274.19
crepos F.P 274.21
crepuſci V 31.32
crepuſculum V 31.30.& 31.34. & 35 31.N 490.6.If.939.58
creſcere N 708.58
creta If. 1107.25.& 1168.16
creta inſula Græciæ If. 1171.42
creta argentaria If. 1107.30
creta cimolia If. 1107.26
creta quoque nominata Macaronenſum If. 1171.44
cretere F.P 274.26
cretici 1414.15
creticus 1435.26
creticus labyrinthus If. 1193.46
cretio If. 929.54.& 58
creui F.P 274.28
cribum N 533.41.If.1320.31
crines F.P 274.34.N 596.43
crimea If. 933.8
criminat N 749.35
crimes, cuius propriè & vnde dicti ſunt If. 1092.15
criſendua vaſa If. 1318.15
criſpi 1439.55
criſpinus 1439.57
critinus dies quid If. 921.51
crocatio F.P 274.36
crocinus rubus If. 1208 39
crocite N 740.17
crocium N 508.39
crocodilus V 15.2.If.1129 3
crocomagma If. 1253.22
crocota N 795.8
crocotilum F.P 274.37
crocotinum F.P 274.39
crocus If. 1305.42
crocum N 597.25
cruciarius If. 1071.33
crucium F.P 274.40
crudele N 485.11
crudelis If. 1071.29
crudum If. 1314.9. vinum If. 1316.34 V.G 1376.10
crumina F.F 274.42
crura quid dicta If. 1098.54 V.G 1353.7
cruſculum F.P 274.45
cruſta V.G 1365.25
cruſtæ If. 1293.11
cruſtariæ F.P 274.46
cruſtati parietes If. 1193.13
cruſtula If. 1213.55.& 58
cruſtum V.G 1365.25
cruſtumia If. 1244. 46. & 1249. 32
cruſtumina tribus F.P 274.48
crux V 81.37. N 194. 42. Iſid. 946. 33
cryphia Iſid. 835.13
cryſtallus Iſid. 1220.3
cteſiphon Iſid. 1185.6
cuba F.P 274.50
cubans F.P 274.53
cubile Iſid. 1195.29
cubicularius, cubicularis V.G 1360.55
cubiculum If. 1195.27
cubitalis luſus If. 1284.20
cubitus N 597.60. If.1095.16
cubus If. 894.28
cuculus V 14.36
cucula If. 1305.6
cucumeres V 28.34.If.1161.51
cucurbitularia herba If. 1159.22
cudere If. 1190.1
cuia pro cuius N 529.51
cuias, vnde N 536.28
cuiatis N 724.17
cuicui, cuicunque V 1378. 52
cuius N 724.37. cuiatis V.G 1337. 15
cuiuſmodi lingua Deus loquutus If.1035.8
culcita V 27. 59.F.P 274. 55. N 532. 12.N 790.37
culcitræ If. 1304.14
culeſt N 596.59
culeus If. 936.43
culex If. 1142.1
culigna F.P 274.56
culina F.P 274.60.N 514.15
culiola F.P 371
culleus N 595.48.P 1.806.26
culmi V 7.54
culmina If. 1199.51
culmus V.G 1365.20.If.1217.58
culpa V.G 1359.16
culpario V.G 1351.49
culter & cultellus N 594.45
cultio N 719.16
culticula F.P 371.5
cultura agrorum If. 1135 40
cultura agri cinis If. 1136.8
cultus If. 1139.1
cum imperio eſſe F.P V.G 1371.53 271.18
cum populo agere F.P 271.20
cum poteſtate eſſe F. P 271.22.V.G 1371.55
cumaltet F.P 271.7
cumatilis N 793.55
cumera F.P 271.10
cumerum F.P 271.15
cumani N 597.48
cunabula If. 1321.50
cunctator 1435.52
cunctant N 748.57
cuncti V.G 1350.27.F.P 271.24
cuneus quid If. 1049.52
cuniculum F.P 271.27
cuniculi genus agreſtium animalium If. 1112.33
cunire F.P 271.32
cupa N 291.31
cupæ N 530.52.If.1319.39
cupes & cupedia F. P 271.33. V. G 1371.37
cupi If. 1319.39
cupiditas & cupido V. G 1341. 5.N 729.50
cupido N 721.2. & 9.12.N 729.50 If. 1038.2. V.G.1335.38
cupidus If. 1071.6
cupienter N 534.60
cupiret pro cuperet N 769.45
cuplæ If. 1196.58
cupedia N 531.42
cupreſſi F.P 271.38
cupreſſus N 594.53
cur V.G 1327
cura, curatio, curatum V.G. 1356 39. F. P 271. 44. V. G 1360. V. G 1353.23
curator If. 1071.46
curatores F.P 271.45
curatum, cum delectu apparatum N 639.50. natum N 630.48
curatura & cutatio N 761.3
curia V 37.47
curia vnde dicta N 385.7
curia calabra V.G. 46. P.P 271. 48 If.1191.4. V.G 1371.41
curia hoſtilia V 26.2
curiæ veteres V 26.1.& 25.60
curiales F.P 271.60.If.1051.46. V.G 1371.47
curiales flamines F.P 276.2
curiales menſæ F.P 276.3
curiata F.P 276.4.V.G 1371.45
curiæ fanæ F.P 276.5
curio N 531.10.1419.7
curionem agnum pro macto F.P 276.7
curiones N 530
curios

Digitized by Google

Curiosè & suspiciter circum adspicere N 688.7
curiones V 37.60
curionia sacra F.P 276
curionium æs F.P 277.10
Curis est Sabine hasta F. P 278 11
Curitim Iunonem appellabant F. P. 276.23
Curricula quid dicuntur Isid. 941 59
curriculo pro cursim F. P 276 19
Curriculum N 596.35
Curriculus, à curru N 633. 37. cursim N 633.39
currus Isid. 1277.41
Cursitio V.G 1359.16
cursor 1436.9
cursus sum V 69.34
Cursus volatus N 616.39.N 616.37. N 596.29.navigatio N 616.42. If. 1274.52
Curtij locus F.P 276.22
Curules F.P 276.25
Curules magistratus V. G 1372 48
Curules equi V.G 1372.48
Cuspis Isid. 1270.49
cussilirem pro ignauo F. P 276. 27
Custodela antiqui F.P 276.28
custodire,sueti N 705.38
Custoditio F.P 276.30
Cutis F.P 276.31.If.1096.28
Cyanea Isid. 12.8.4
Cyathi Isid. 1318.60
Cyathi pondus Isid. 1312.17
Cybele F.P 276.35
Cybium V 14.50.F.P 276 37
Cyclades Isid. 1168.16
Cyclades insulæ Isid. 1176.13
Cyclades aureæ Isid. 1306.49
Cyclaminos Isid. 1259.10
Cyclus cur vocatur Isid. 964.2
Cyclopes Isid. 1107.13
Cydnus Isid. 1137.40
Cygnus vnde dictus Isid. 1134.18
Cylibathum V 11.86
Cyllenius F.P 276.42
Cyma N 594.34
Cymba N 786.42.If.1186.48
Cymbala & acetabula Isid. 899.19
Cymbali flare N 514.46
Cymbia N 792.36.If.1119.1
Cymbium F.P 276.51
Cynici vnde nuncupati Isid. 1017.2
Cyniphes Isid. 1142.4
Cynocephali Ibid. 1119.48
Cynocephali Isid. 1107.19
Cynomologus Isid. 1135.18
Cynthius Apollo F.P 276.55
Cyparissæ F.P 246.54
Cypatissæ F.P 276 57
Cypressus Isid. 1246.55
Cypria Isid. 1194.46
Cypria Venus F.P 276.59
Cyprio boui merenda F.P 277.3
Cyprinum vnguentum Isid. 913.9
Cyprium æs Isid. 1216.7
Cyprus Isid. 1171.37
Cyrene ciuitas Isid. 1190.52
Cyrnea N 786.18
Cytherea F.P 277.11

D

DA dic N 642.33
Daci Gothorum soboles Isid. 104.58
Dacia Isid. 1167.31
Dacrimas pro lacrimas F. P 277. 16
Dactyli Isid. 1140.8
Dactylus Isid. 830.11
Dædalus Isid. 1301
Dædala à varietate rerum F.P 277. 20
Dæmones vnde dicti Isid. 1014.16
Dagnades auium genus F. P 277. 25
Dalula If. 994.35
Dalmum F.P 277.30
Dalmatia If. 1068.14.& 17
Dalmatica vestis If. 1299.28
Dalmatici 1434.35
Damascena mella If. 1144.26
Damascus If. 1185.35
Damium F.P 277.35
Damnare, damno afficere N 641. 11. exhæredare N 641.13. necessitate constringi N 641. 18. mortidare N 641.20
damnatus If. 1071.42.V.G 1378.48
damnum V. 18.59. Isid. 934.51. V.G 1332.5.& 1376.16.& 1354.18
Damula If. 1111.27
Danai vnde If. 1040.19
Daniel Isid. 951.18.& 954 2.& 998. 21
Danistæ F.P 277.40
Danubius If. 1158.26
Danunt F.P 277.41.N 538.36
Dapalis cœna N 537.16
Dapes N 743. 48 If. 1311 V. G 1366 8
Dapi apud antiquos F.P. 277.42.
Dapsile N 773 46
dare,facere N 642.17
dare marito N 677.17.exhibere N 642. 23. adscribere N 642. 41. ostendere N 642.44 petere N 642 46 V.G 1354.18
Dardania If. 1166.21.If.1188.44
Dati F.P 277.49
Δαρεῖκα If. 831.38
Dat V.G 1335.19
Datatim N 518.3
Datium If. 825.35
Datum accipere N. 705.18
Daucus If. 1258.21
Dauid If. 995.1
Daunia F.P 277.50
Deactio F.P 277.53
Dearmare N 538.44
Dearruatum N 518.32
Dearruare N 537.50
Debacchari V.G 1380.26
Debilis If. 1071.51
Debiliter N 539.13
Debilo N 537 46
Debitum N 598. 11. N 684. 60. & 704.2
Deblacterare F.P 277.56
Deblatterare N 537.56
Debora If. 994.19
De Cato 1431.26
Decalicatum F.P 277.55
Decem Sibyllæ If. 1019.35
Decemuiri If. 92.4
Decem vnde dictum If. 887.53
December If. 941.18
Decermina dicuntur F.P 277.57
Decernere, dicere N 646. 45 definire N 646.36 certare N 646.47 constituere N 646.56
Decens If. 1072.42 V.G 1354.40
Decerpere N 711.19
Decidere V.G 1351.30
Decidua N 540.14
Decij 1427.23
Decima F.P 277.59
Decima Sibylla, Tiburtina If.1019 58
Decimij 1427.23 & 1425.8
Decimus 1405.42
Decipere N 714.59
Declinatio V 195.505
Declinationum genera V 63.37
Decolor If. 1072.58
Decollare N 538.48
Decor N 597. 55 V. G 1317 & 1354. 42
Decorum V.G 1317
Decorus If. 1072.41
Decotes F.P 277.60
Decrepitus F.P 278.1
Decrepiti senes N 490.7
Decrepitus senex N 490. 19.If.1075 5
Deculcarunt F. P 278 6.
Decumana F.P 278.11
Decumanus F.P 278.11.If.1044
Decures F.P 278.14
Decuriones V 16. 54 F. P 278 15. N 777.19.If.1051.45
Decurtus If. 1156.7
Decus, dignitas N 684.55 V.G 1317 & 1354.3
Decussis V 28.10
Dedere N 708. 42 V. G 1353. 41 & 1354.18
Dedecorari V.G 1359.13
Dedicare,dicere N 643.24 V.G 1319 55
Dedicatio quid If. 921.56
Dedita F.P 278.17
Deditiij qui sunt If. 1053.19
Deditio quid If. 1051. 0
Dedo,dedim.duint V.G 1379.28
Deducere; transmittere à vero N 648 29. vocare N 648 34 trahere N 648. 36 mouere N 648. 39 deprauare N 648. 18 N 695. 29 V.G 1312.36
Deduci V.G 1349.37
Deduco,diduco V.G 1351.51 & 1365 1
Deductiua pronuntia If. 825.38
Deductum molle N 648. 45. suaue N 648.45. delectatione ductus N 648.47 suppressum N 648. 51 diminutum N 648.51
Defatigare N 700.32
Defectio & dissolutio N 676.25
Defendere,vindicare N 641.45.depellere N 941. 45 tueri N 641. 47
Deferre,abducere N 648.54 afferre N 648.55 celatum prodere N 648 57. If.1072.50
Deficit V.G 1358.

Digitized by Google

definitio vide Diffinitio.
deflocare N 487.10
defluere N 673.14
defuncatus N 740.2
deformitatum F.P 278.18
defenſa F.P 278.10
defrudare N 500.31
defrui dicebant antiqui F. P 278. 21
defrutum N 796.17.If.1317.3
defuncti liberati N 647.24
defunctum conſuetudine morsuum N 647.22
defungi V.G 1349.39
defunctus Iſid. 1105.19
degener Iſid. 1073.2
degere, agere N 641. 17. minuere N 641. 18. F. P 278. 23. detrahere N 641.21
degrumari ferrum N 518.41
degulaſſe N 538.51
degulator Iſid. 1073.33
degunere F.P 278.24
dehiſcens If. 1023.14
Dei magni V 11.48
Dei V 13.1
deiectus N 704.12
deiicere, elidere N 648.10. mittere. N 648. 24. auertere N 648.28 præcipitare N 648.31.
deinceps F.P 278.25
deincipem F.P 278.27
deinde F.P 278. 30
deintegrare N 541.6
deiugare N 541.8
delapidata F.P 278.34
delapidata via If. 1205.31
delator, dilator V.G 1352.42. Iſid. 1074.20
delectare N 538.54. N 701.6
delectati N 681.10.
delectio V.G 1351.17.
delegare N 539.39
delenificus PL. 806.13
deletio N 538.26
deletile N 537.59
deliberare à libella F.P 278.35
deliberare, dubitare N 644.36 N 725.48.V.G 1317.57
deliberatiuum genus Iſid. 817.48
deliberatum, defunctum N 644.19 expletum N 644. 30. definitum N 644.40
deliberate F.P 278.17
deliberatum N 538.32
delibutus If. 1072.46
delica 539.1
delica, aperi N 641. 30. explana N ibid.
delicare, pro dedicare F.P 278.38
delicata F. P 278 39
delicatus If. 1972.48
delicere, illicere M 681.42
delicia F.P 278.43. N 540.30
deliciæ If. 1312
delicium F.P 278.49
delictum V.G 1351.26
deligi V.G 1351.29
delinit, deligat N 642.14
delinitus, placatus N 642.1. eſt mente alienatus N 642. 8. delectatus N 642.4
delinire N 673.33
delinquere F.P 278.47
deliquium V 58.49
deliquum F.P 278.53
delirare N 492.25
deliratio V.G 1360.28
delirtas M 760.14
delirus If. 1073.25
deloricate N 540.50
delos If. 1176.27
delphines If. 1118.31
delubrum F.P 278.52. If. 1196.56. V.G 1330.44. V.G. 1361.20
deluere, diluere V.G 1352.47
deluit F.P 278.55
demagis F.P 278.56. N 539.15
demens If. 1073.29. V.G 1374.16
demenſum N 780.16
deminutus capite F.P 278.57
demiſſum, abiectum N 646.53 humile N 646. 56. miſerandum N ibid.
demittere 704.41
demittere, deſuper mittere N 647. 6
Democritus If. 1010.12
Demoe F.P 279.2
demoliri M 537.14
demoliri N 680.31
demonſtratiuum genus If. 818.45
demonſtratiua pronomina If. 816. 14
demum F.P 279.3
denarij V 88.40
denarius If. 1151.4
denariæ F.P 279.6
denaſci N 541.11
denicales F.P 279.10
denominatiua & deriuatiua Iſid. 876.15
denſum V 20.23
denſus N 705.55
dentale If. 1324.41
dentarpaga N 539.58
dentati 1440.44
dentatus 1410.14
dentes N 744. 16. If. 1094.10
dentes præciſores Iſid. 1094.12
dentes canini Iſid. 1094.13
dentes colomelli quid dicuntur If. 1094.10
dentes molares If. 1094.21
dentrix If. 1129.22
denunciari V.G 1349.48
denunciatio V.G 1357.10
deorata F.P 279.43
deorum conſentium V 71.10
depeculaſſere N 538.28
depeculatus F.P 279.14
deperire F.P 279.16
depeſta V 21.42
depexum N 487.14
depilati dictum rarefacti N 503. 59
deplorabundus pro deplorans N 770.58
depolitum F.P 279.17
deponens genus If. 817.47
deponere, ponere N 642.50. commendare N 642.55. alienare N 642.60. deſperare N 643.2. N 691 19. If. 931.60
deponi V G 1361.23
depopulans F. 279.19
deportare V.G 1340. 43. V. G 1361 37
deportatus If. 916.15
depoſiti N 643.1
depoſitum If. 931.58
deprecari N 700.48.V.G 1352.35
deprecatio If. 860.35
depreciatus If. 1073.10
depreror, amoliot N 649. 21. depello N 649. 21. propulſo 649. 21
deprehenſa F.P 279.21
depubes porcus F.P 279.24
depuuere F.P 279.26
deſpectus N 597.60
depſere N 539.42
derectus, directus V.G 1352.53
derelinquere N 717.6
derepente N 771.50
deridet V.G 1358.29
Deris F.P 279.29
deriuatiua nomina If. 824.7
derogare propriè F.P 279.31
deſcobinati N 519 53
deſcribere V.G 1346.57
deſerta quid vocantur If. 1181.49
deſerit V.G 1358.1
deſertio N 718.50
deſertores qui vocantur Iſid. 1048. 25
deſiderare F.P 279. 34. V.G. 1329.19
deſidioſus If. 1073.12
deliduo PL. 805.18
deſignare N 537.52
deſinere N 692.43
deſipiens If. 1073.31
deſluare F.P 279.38
deſperatus If. 1072.53
deſpicatus V.G 1380 27
deſpicere, pro nihilo habere N 648. 7. deſuper adſpicere N 648. 15. N 705.9. N 719.41. V.G 1341.1
deſpicere & deſquirere V. G. 1355. 10
deſpiciens If. 1073.15. V.G. 1366.2
deſpicio V 43.24
deſpondere V.G 1353.56. V. 1358.21
deſpondiſſe V 41.33
deſpretus F.P 279.37
deſquamat N 537.24
deſtinare, parare N 649.1. emere N 649.1
deſtitui, deſolati N 643.19. ſtatui N 643.10
deſtrictus V.G 1363.11
deſubito N 775.35
deſubulare N 540.2
deſueui illum N 537.21
deſultores If. 1278.34
deteriæ F.P. 279.38
deteriæ V.G 1369.19
deterius N 717.12. V.G 1338.59
deteſtabile N 709.4
detinere N 685.59
detrahere, tollere N 647.54. derogare N 647.51. extrahere N 648.4
detractare F.P 279.59
detrimentum V. 19.2. V.G 1332. 6. V.G 1376.27. V.G 1364.8
detudes F.P 279.40
deturbare N 540.57
deuerſus F.P 279.42.

Digitized by Google

Deula quid ſint Iſ. 118.52
Deuitare F.P 279.42
Deum conſentum V 71.18
Deuorati N 739.52
Deuotare N 539.7
Deuotum N 741.40
Deux V 28.37
Deunx V.G 1347.46
Deus dictus eſt.F.P 179.43.& 981.31
Deus Marius Poſtulio V. 25.4
Deus Tiberinus V 93
Deus & homo Iſ. 982.14
Deutetonomium Iſ. 910.& 952.15
Dextans F.P 219.50.V 28.37
Dextra vnde vocatur Iſ. 1095.34
Dextralis quid Iſ. 1197.43
Dextima pro dextra N 537.6
Dextimum F.P 279.52
Dextra F.P 279.53
Dextrabus N 761.1
Dextrarum F.P 279.54
Dexteræ quid Iſid. 1308.18
dextrum dexteræ partis N 649.16. propitium N 649.18. felix N 649 18
Diabathra F.P 279 56.V 53.32
Diabolus quid *Hebraicè* dicitur Iſid. 1014.41
diadema Iſ. 1307.16
diadematus 1436.15
diacodion Iſ. 921.53
dialectica Iſ. 819.& 871.38
dialecticus ſyllogiſmus Iſ. 878.14
Dialis flamen V 1457
dialogus Iſ. 918,21
dialyton Iſ. 846.57
diæreſis Iſ. 844.59
diæta Iſ. 920.56 & 61
diamoron Iſ. 921.32
Diana Iſ. 1028.2
dianatheton Iſ. 894.22
dianius F.P 297.57
diaphonia Iſ. 897.4
diapſalma Iſ. 970.45 & 49.52
diarrhæa Iſ. 918.60
diaſtema Iſ. 897.7
diaſtole Iſ. 813.32
diaſyrmos Iſ. 872.2
dibalare V 58.22
dica V.G 1379.22
dicare,conſecrare N 647.42.conſtituere N 647. 42 tradere N 647. 44.iudicare N 647.48
dicaſſit F.P 279.58
dice pro die F P 279.59
diceatchia vocabatur F.P 279.60
dicebo pro dicam N 769.46
dicendei V 67.16
dicendi peritus Iſ. 817.24
Dicere , conſtituere N 643. 29. denuntiare N 643. 31 dicare N 643. 35.deſtinare N 643. 37 promittere N 643.40.V.G 1319.42 dare N 643.54 iudicare N 643.35
dici mos erat Romanis F.P 280.3
dici de ſubiecto Iſ. 877.41
dici in ſubiecto,quid Iſ. 877.43
dicis immò,& dicis cauſſa V. 40.9
dico V 39.55
dicta V 40.6.N 711.7
dictata dictatot V. 40.7
dictum ac dictioſus V 40.5
dictamnum Iſ. 2345.10
dictatot V 43.58
dictatores Iſ. 1046.28
dicteria N 540.42
dictynna F.P 280.7
diduco V.G 1366.1
die quarto N 732.19
die quarta N 752.20.V.G 1343.7
die quarto V.G 1343.46
diem V.G 1380.24
dies V 31.17
dierectum F.P 280.20
dies Iſ. 917.25
dies quid Iſ. 906.21
dies vnde nominati Iſ. 939.5
dies diecula V.G 1362.52 & 52
dies Agonales V 32.38
dies atri V 35.19
dies Februatus V 32.45
dies caniculares Iſ. 910.50
dies comitiales V 35.22
dies dictus F.P 280.22
dies Faſti V 35.20
dies Halcyonij V 56.44
dies fortis fortunæ V 35.34
dies legitimus Iſ. 937.26
dies Nefaſti V 35.26
dies populi Fugia V 33.38
dies Palmatum Iſ. 969.5
dies quando Rex comitiauit fas V 35.42 (15.45
dies quando ſtercus delatum fas V
dies Septimontium V 34.42
dies veſtalia V 31.30
dies abuſiuè quid Iſ. 917.31
dies cum feminino gen. N 778.29
dies & dius,& diuus V 13.4
dieſpiter V 23.11
dieſpiter vel ditis pater Iſ. 1026.47
dieſpitris V 87.11
dieſis Iſ. 897.9
diffiare N 518.32
diffarreatio F.P 280.16
differre N 690.6
D. ferre,diffare & 946.15. diuulgare N 645. 58. ſpatium temporis dare N 645. 56. diffamare N 645. 58. in ordinem ponere M 646. 15 diuidere N 646.4
differentia Iſ.841.56. & 875.10 & 31
differita N 577.41
difficile N 714.25
diffidere,ſcindere N 646.4
diffinitio κατ' ἀναλυσιν Iſ. 881.37
κατα διαιρεσιν Iſ. 881.43
κατ' μετωνυμιαν Iſ. 881.48
κατ' ἀφαιρεσιν ου ἐστιν Iſ. 881.58
κατ' ἐνεργειαν Iſ. 882.6
κατ' ἐλλειψιν πλειονος ἡμισεος χρονου Iſid. 882.11
κατ' αἰτιολογιαν Iſ. 882.16
κατα ὑποτυπωσιν Iſ. 882.22
κατα ἀφορμην Iſ. 882.26
κατα τὸ ποσὸς τι Iſ. 882.26
κατα τὸν ὁρον Iſ. 882.33
diffinitio Iſ. 880.42
diffinitio legatis Iſ. 860.50
diffinitiuus ſtatus Iſ. 860.4
digitus Iſ. 1095.44 & 1104.9
digladiari N 519.51
dignari N 644.8
dignatus N 644.57
dignani N 749.26
dignet N 519.26
dignitas N 976. 19.& 729. 13. V. G 1340.35 & 1347.47
dignotant F.P 1280.20
dij V.G 1366.10 & 16
dij diutini N 540.38
dij manes N 510.54
dij ambus 1830.17
diiunctum Analogiæ genus 101.9
dilaniare F.P 280.22
dilator Iſ. 1073.21
dilectus militum F.P 280.25
dilectus Iſ. 1072.44
diouis & dieſpiter V 13.2
diligere N 649. 11. & 721. 17 V. G 1335.49
diligi V.G 1351.28
diligit,diuidit N 649.52
diligentia V.G 1333.6
dilutulum Iſ. 940.14
diluuium N 599.14
diluuium vnde dictum Iſ. 1159.8
dimidiatum dimidium V. G 1346. 41
diminuti numeri Iſ. 889.49
diminutiua nomina Iſ. 814.9
dimittere,permittere N 647.2
in poteſtatem dare N 647. 3
derelinquere N 547. 3 & 705.4
dare N 647
dina Iſ. 995.18
diobolares V 54. 15 F.P 280.27 PL. 804.58
dimittere,mittere N 647.14
diomedes F.P 280.29
diomediæ aues Iſ. 1135.44
diomedis campi F.P 280.32
dionyſiæ Iſ. 1219.23
dionyſius lapis fuſcus Iſ. 1111.39
dioſcoria Iſid. 1187.58
diox F.P 280.34
diple Iſ. 835.23.& 28.32.37
diple,ſupernè oblata Iſ. 835.49
diplois Iſ. 1302.42
dipondium Iſ. 1230.29
dipſas genus aſpidis Iſ. 1122.54
dipſas ſerpens Iſ. 1114.50
Diphthongæ ſyllabæ Iſ. 819.33
diptota Iſ. 815.48
directus Iſ. 1072.44
dirigere F.P 280.35 N 715.5
dirigit N. 715.54
diriſſimum N 540.55
diritas N 540.51
diruere N 699.19
dirum N 500.5
dirunciunt F.P 280.37
dirus F.P 280.38.Iſ. 1075.11
dirutum aere militem F.P 280.39
diſcedere N 539.37. V.G 1355.45
diſcere , ignotam rem meditando N 647. 16 tentare N 647.19 V.G
diſcernere N 711.37
diſcerniculum V 22.24
diſcerniculum acus M 503.7 & 644 50
diſciplina & diſcere V 40.35
diſciplina Iſ.817 V.G 1334.51
diſciplinoſus N 744.49
diſcipulus Iſid. 1071.45
diſcorditas N 516.23
diſcrepuit N 754.28
diſcretus numerus Iſid. 892.8

Digitized by Google

discrimen N. 644. 42. periculum N.644.47. certamen N 645. 2 inter animam & animum If. 1090, 22,V G. 1554.5
discriminalia quid dicuntur Isid. 1091.17.& 1307.40
discus If. 1318.18
disserè N. 771.9
disserin F.P 280.43.N 771.11
dissertiones F.P 280.44
dissertus V. 40.19.If. 1071.38. dissertus V G.1552.41
dissicere N 700.37
dissinctiuæ coniunctiones Ii. 828 26
dispalare N 540.46
dispares numeri If. 891.14
dispendium V 50 22.V.G 1532.4
dispennere N 488.26
dispensator V 50.20
dispensatores F P 280.47
dispensatiua Astronomia Isid. 874 43
dispersij V.G 1380.8
dispersio If. 1267.30
dispersum solutum N 693.60
dispescere F.P. 280.52
dispondæus If. 830.36
dispositio If. 1190.41.V.G.1119.51
dispuluerare N 577.40
di sputare V 40.25
disputatio & computatio V 40.18
dissentaneum N 540.10
dissensio If. 1265.49
dissepтum quid If. 1100.49
disserit partеis V 40.25
dissimile V 94.18
dissimulans V.G 1566.4
dissimulare N. 731.32.V.G 1542.22
dissiluens F.P 280.55
distinctio N 685 5
distichon If. 853.58
distinctio If. 834. 19
distsum F.P 280.57
distrahere, vendere N 647 26.separare N. 647.27. diffundere N 647. 35. separare N. 647.35.V.G 1532.36
ditrochæus If. 830.37
diu pro die N 539.20
diuaricari N 502 19
diuellere V.G 1532.37
diuersi numeri If. 891.14
diuersitas vestimentorum If.1198.53
diuersoria vnde dicta N 517.22
diuersorium If. 1195.51
diuerticula If. 1206.19
diues V 17.6.If.1071.40.V.G.1531.41 & 1576.1
diui V.G 1566.10.& 15
diui potes V 11.54
diuiana V 11.25
diuidere N 499.28
diuidia est tædium M 538.10
diuidiæ N 541.1
diuidiam F.P 280.59
diuidias quid dixerunt P L. 805. 11
diuidicula F.P 280.60
diuidos N 537.37
diuiduum,dimidium V.G. 1537.21
diuinalis Astronomia If. 874.54
diuinæ leges If. 915.27
diuini qui dicti sunt If. 1021.22
diuini qui vocantur If. 1018.35
diuinitus diuinitè V.G 1561.11.& 12
diuisio,separatio N 644.42
diuisiones Grãmaticę artis If.883.14
diuitant N 557.19
diuitiæ antiquorum If. 1136.7
diuitior N 540.55
Dium antiqui ex Græco F.P. 281.5
diuortia If. 1106.18
diuortium defectus de via N. 649. 50. rerum omnium separatio N. 649.17.& 142.15.& 1066.57
diu tacita dicere N 700.39
diurnare N 540.25
diuturnum N 676.34.N 688.57
diuturnus N 714.51
diuum V 15.6
diuus Fidius V 15.8
docco V 40.11
docere,disciplinã vel artem N649. 5.dicere N 649.7.V.G.1558.55
docilis If. 1072.11
doctrinalis philosophia If.1074.3 & 18
doctrina filij qui dicũtur If. 1054.55
doctus N.714 54.&715.25.If.1072.32 V.G.1537.54
documenta V 40 17
dogma If. 1008.58
dodrans V 28.58
dolabra If. 1297.41
dolare V.G 1556.55
dolaui V 92.17
doli vocabulo nunc tantum F.P. 281.12
doliola V 26.21.F.P. 281.16
dolium N 559.46
dolium N 792.29.If.1519.39
dolo & colo V 92.17
dolon If. 1287.51
dolones If. 1271.29.V.G 1456.14
dolor V.G 1554.47
dolosus If. 1073.17
dolus If. 912.20.V.G.1555.52
dominatio N 599.6
dominationes If. 989.60
domini, mulierum amatores N. 644. 52
dominia N 644.15
dominus N. 644. 11. & 982. 15. & 1072.29.& 1046.54
dominus,maritus N 644.52
domnus conuiuij exhibitor N. 644.12
dominicus dies If. 969.55
domuis pro domus N 760.58
domus N 741.54 & 1164.45
domus vnius familiæ habitaculum If. 1050.15
domutio N 537.48
dons N.781.44. & 971.42.V.G.1566 25
donaræ V.G 1548.25
donaria If. 1197.45
donarium V.G 1531.10
donatio If. 930.10
donatio directa If. 930.41
donatio vsufructuaria If. 930.39
donaticæ F.P 281.22
donatistæ If. 1014.1
donum V.28.55. V.G. 1531.19. V.G. 1548.4.Deo If.971.46 & 971.50
Dor, vbi quondam potentissima If. 1185.53
Dorcius 1426.51
Dori If. 1040.57
dormitio N 540.6
dorsa N 716.58
dorsum dictum F. P. 281.28.N. 597 51.& 741 49.& 1097. 27
dos V 28 55
dosinus colot If. 1115.8
Δωρεαι 1419.36
dotatus N 717.34
dynamis If. 921.2
dracæna If. 1137.47
draco If. 1121.55
draco marinus If. 1130.35
dracones dicti F.P. 281.32.V.G.1564 51
draconum signa If. 1167.56
dracontea 1155.46
dracontites If. 1221.59
dragma If. 1131.2
dramaticus character If. 1019.19
dromeda genus camelorũ If.1113.28
droselitus If. 1219.56
drusus 1415.54
dryades V.G 1568.17
dryades quid If. 1032.3
duæ Æthiopiæ If. 1173.22
duæ Epiphaniæ If. 968.40
duæ Germaniæ If. 1167.45
duæ Hispaniæ If. 1171.36
dubemus F.P 281 39
dubitat F.P 281.41
dubitatim N 539.26
dubium V.G 1532.23
dubius If. 1073.19
ducenti,vnde If. 887.60
ducere,pati N.645.10. & 645.24.V. G. 1557. V.G. 1558 31. demittere N. 645.51. descẽdere N. 645.31.exercere N.645.12.excitare N.645 15.erigere N. 645. 25. existimare N.645. 20. fabricare N. 645. 40. gerere N.645.53. illicere N. 645. 20.inducere N. 645. 20 indicare N.645.16 mudare N. 645.12. pertractare N.645 6.seruare N 645 48 trahere N.645.41.voluere N. 645.36
duci,aduocari N. 645.5.delectari N. 645.5.deduci V.G.11.6.17
duco cum pro puto ponimus F.P. 281.42
ductile æs If. 1127.43
duellona V 14.4
duellum F.P 281.44
duicensus F.P 281 48
duidens F.P 281.50
duigæ V 68.45
duint V 68 46
duis duas habet signific. F. P. 281.51
dulce N 671.54
dulcia quid If. 1113.13
dulcitas,dulcitudo N. 538.15
dumosa,F.P 281.55
dumeeta F.P 271.53
duobus generibus deletur exercitus If. 1167.15
duobus modis imponitur vocabulum V 102.33
duo cancrorum genera If. 1131.40
duo cornicorum genera If. 1018.52
duodecim Prophetarum If. 951.10
duodeuicesimo N. 540.16
duodepigint F.P 281.56
duo Fluminum genera If. 1155

Digitized by Google

duo genera analogiæ V. 79.47
duo genera diuinationis If. 1021. 15
duo genera auspiciorum If. 1021. 45
duo martyrij genera Isid. 1003. 53
duo mutilatorum genera If. 1120. 43
duonum F.P 281. 57
duo validissima vitæ humanæ elementa If. 1149. 47
duplabis F.P 281. 58
duplex homo If. 1089. 28
duplicari V 16. 49
dupliciter malum If. 914. 31
duplionem antiqui F.P 281. 60
dupondius V 28. 13
dura vox If. 897. 31
duracenum malum If. 1144. 19
duratinæ vuæ If. 1140. 6
durat N 701. 31
duriter pro durè N 771. 38
durè V.G 1353. 47
duritudo N 540. 27
durum, immitte N 646. 31 patiens 646. 27. persequetans 646. 27. solidum 646. 28
duros N 699. 36. & 703. 31. nocens 646. 24
dusij, qui nuncupantur Isid. 1032. 19
dumoso in loco F.P 282. 2
duumuirales If. 1051. 53
dux If. 1047. 23
dux aut ductor V 40. 14
dysenteria If. 919. 2

E

EAmus F.P 282. 7
eapse F.P 282. 8
ebenus Isid. 1147. 9
ebionitæ If. 1013. 1
ebolus, insula If. 1179. 1
eboreum, eboratum & eburnum V.G 1360. 40
ebriulare N 544. 44
ebrius N 778. 26
ebrius & ebriosus V.G 1344. 17
ebron If. 1186. 29
ebullire N 457. 47
ebur vnde If. 1214. 35
eburnus 1440. 43
eccere F.P. 282. 9
ecclesia Isid. 1007. 46
ecclesiastes If. 951. 17
ecclesiasticus If. 951. 31
ecclesiastes If. 953. 26
echeneis Isid. 1150. 7
echinus V 24. 18
echites If. 1122. 55
eclypsis Isid. 844. 10. & 845. 6. Lunæ 907. 53. Solis 907. 44
ectasis Isid. 844. 54. & 1000. 3
eculeus Isid. 935. 52
edeare F.P 282. 12
edecimata F.P 282. 4
edepol V.G 1378. 49
edetam F.P 282. 15
edere N 650. 15
edelsus lapis If. 1213. 13
edicere V.G 1359. 54
edim pro edam N 769. 49
edissa, civitas Isidorus 1185. 21. & 24
edolare N 735. 42
Edom If. 993. 19
edoq; If. 995. 24
edones & Phagones N 510. edoe vnde nominatum Isidorus 1257. 20
educare N 721. 34. & 736. 25. V.G 1335. 58
ducere, erigere N 674. 6, exuere 654. 8 educare 654. 10. 736. 25. educare V.G 1346. 1
edulcare N 541. 53
edulium F. 805. 27
edusa N 544. 58
effabilatum F.P 282. 20
effati templa V 38. 40
effata F. P 282. 23. V 38. 38. F.P 282. 15
effecta argumenta If. 881. 8
efferatus If. 1074. 21
efferre, subdere N 653. 31. proferre 653. 33. ostendere 653. 39. efigere N 653. 40. N levare 653. 40
efferre, edere N 653. 45. prouehere N. 653. 45. extollere N 653. 49
efferri V.G 1354. 1
efferre V.G 1351. 42
efficax If. 107. 46
efficere V.G 1351. 24
effici V.G 1355. 10
effigia N 761. 39
effictum N 542. 44
efines If. 1010. 30
efforia If. 1074. 29
effractor If. 1074. 19
effrenatus Isid. 1074. 13
effundi N 699. 10
effutire N 542. 12
egens F.P 282. 16. If. 1074. 4
egeriæ F.P 282. 28
egregius V.G 1372. 15
egretus & adgretus F. P 282. 31
ergastulum & ergastulus V. G 1345. 41
egurgitem N 542. 52
eho, ehodum V.G 1478. 45
eho V.G 1350. 6. & 8
eiectus, exclusus N 655. 17
eicie If. 978. 20
eiuratio F.P 282. 34
e Latinum If. 1134. 22
ei, quid? 977. 23
elatus N 705. 18
elacatena F.P 282. 36
elaudare F.P 282. 38
elbolæ vuæ Isid. 1140. 42
elbum If. 1140. 45. & 1305. 39
eleazar Isid. 994. 6
electbr. F.P 282. 39
electabo F.P 282. 41
electria If. 1210. 54
electrum naturale Isidor. 1150. 7. & 1219. 56
electuarium If. 921. 36
elegans N 675. 39. N 746. 5
elegiacum carmen If. 859. 7
elephantiæ Isid. 1125. 9
elephantiasis Isid. 919. 59
elephas Isid. 1117. 36
eleuare V.G 1348. 28
eleuis N 542. 28
elleborum If. 1154. 39
Eli If. 994. 44
Eliachim Isid. 995. 39
Eliees F.P 282. 42
Elidere, excludere N 650. 10. occidere N 650. 15. suffocare N 650. 15 collidere N 650. 17. deiicere N 650. 21
eligere N 687. 5
eligere, defatigare N 655. 42. N 655. 42. & 692. 7. & 708. 10 & 734. 19
Eliminare N 504. 55. exire 650. 40 excludere 650. 50
elinguatus V.G 1353. 40
Elinguem F.P 282. 44
Elinguis V.G 1353. 39
Elion If. 978. 14
Elizabeth If. 1003. 9
Elixa F.P 282. 45
Elixum V 16. 48. N 510. 16. & 518. If. 1324. 15. V.G 1376. 12
Eloe If. 977. 29
Eloi quid? If. 977. 28
Elogium F. 806. 50
eloquens V 39. 19. Isid. 1073. 38. V.G 1376. 24
Eloquentia V.G 1353. 45
Eloquiae eloqui V 39. 17. V. G 1351. 38
Eloquium V.G 1353. 45
Elucere F.P 1349. 38
Elucifacere N 545. 49
Eluctaui N 748. 18
Elucum significat F.P 282. 46
Eluidiani If. 1074. 32
elumbem F.P 282. 51
Eluuies N 542. 21
Eluuio corruptus N 542. 53
Em, pro eum F.P 282. 52
Eman If. 999. 59
Emancipati F.P 282. 53
Emancipatio Isid. 1054. 59
Emancupatus N 543. 11
Emanuel If. 982. 5
Emboliſmus If. 967. 17
Emem, eundem F.P 282. 57
Emere F.P 282. 58
Emerita, civitas If. 1190. 18
Emeriti, quid dicuntur If. 1048. 2
Emicare N 519. 49
Emicadium Isid. 1319. 57
Emina Isid. 1231. 25
Eminus V.G 1329. 59
Emistia, poculi species If. 1319. 2
Emites If. 1212. 49
Empanda F.P 282. 60
Empitiea haresis vnde If. 914. 15
Emplastrum If. 921. 42
Emptio If. 930. 28
Emptiuum F.P 283. 2
Εμπνεῖσθαι If. 918. 19
Emungere N 542. 9
Emungerentur N 755. 19
Emungi N 503. 28
Emuscitata F.P 283. 2
Enasci V G 1379. 34
Encænia If. 963. 1
Enchiridion If. 922. 21
Encombomata N 790. 50
Endoitium F.P 283. 3
Endoplorato F.P 283. 4
Endoprocinctu F.P 283. 7

Digitized by

enecta fame u 685.3
enema If. 911.44
energia If. 870.43
enhydris if. 1115.36
enhydros If. 1110.57
enigma If. 850.29
enim V.G 1345.24
enixa fubiugata u 653.19.& 744.14
partu leuata u 655.17
enixæ fœminæ dicuntur u 515. 14
V.G 1345.27
enixim pro enimè u 544.M
enixus u 713.46
ennam etiámne P.P 283.12
Enoch If. 991.58.If.1183.58
enoda u 490.40
enodare u 704.59
enodatus N 491.2
ἐνσυμημάτων diffinitio Iſid. 800. 58
Enos If. 991.41
enthymema If. 862.37
enthymematis membra Iſid. 862
48
enubro F.P 283.13
enucleatè quid dicatur N 516
51
enunciatiua If. 878.9
epactæ if. 967.49
epanados If. 869.2
epanaphora If. 846.14
epangelia If. 872.8
epanalepſis Iſid. 846. 19.Iſid. 870
60
epenthesis If. 844.47
epeum fumicum V 51.48
epeus F.P 283.15
Ephebi vnde dicti If. 1103.24
ephemeris If. 856.23
epheſus If. 1187.54
ephippium u 545.9
ephod.If. 1198.51
Ephraim If. 997.17
ἐφημέριον V.G 1366.28
epichirema If. 863.17
epicœnum genus If. 815.10
epicrocum P.P 283.17
Epicurei vnde dicti Iſidor. 1027
11
epigramma If. 853.59
epigri If. 1197.4
epilepſia If. 919.11.& 44
epilimma F.P 283.19
epilemas If. 1118.17
epidromos If. 1187.58
epipotu If. 1185.23
Epiphania If 968.33
epiroeæ If. 1040.53
epiſcus Iſid.1188.17.Iſidor. 1168.14.&
11
epiſcopatus If. 1004.17
epiſtilia Iſid. 1100. 41. Iſidor. 1191
30
epiſtylium P.P 283.10
epiſtola If. 959.15.If.919.54
epiſynalœphe If. 845.2
epodon If. 854.2
ἐπῳδαὶ V. G 1366.31.If.851.52
epithalamia If. 853.38
epithema If. 921.40
epitheta nomina If. 824.45
epithetos If. 848.36
epitimum If. 1145.46
epitriti If. 850.48
epitrope If. 870.31
epyricum V 56.18
epulares F.P 283.27
epuloni F.P 283.22
epulum u 599.18
epulæ If. 1312.V.G.1366.8
epizeuſis If. 646.17
eques pro equo u 543.58
equeſtre æs F.P 283.
equeſtres milites dicuntur Iſidor.
1048.7
equi vnde dicti If. 1113.57
equi habiles If. 1326.23
equi matiui Iſid. 1118.28
equila equa u 541.58
equile V 63.45
equiria V 32.56.F.P 283.46
equirine P.P 283.33
equiſo pro equite u 543.25
equiſones u 717.53
equitare u 544.3
equites ſingulares Iſid. 1278.16
equitius 1425.31
equito V 62.40
equo vehi F.P 283.34
equor Iſid. 1151.12
equorum tria genera If. 1115.18
equus Martî P.P 283. 38.Iſidor. 858
11
equulei u 541.41.60
era quid, & vnde dicta? Iſidor.942
57
eraclicæ if. 1012.49
erectum, etiámque ſic F.P 283
41
erebum F.P 283.45
erebus if. 1181.48
erectum u 66.32.702.18
erectus u 699.33
erexit u 714.15
ergaſterium If. 1198.17
ergaſtula if. 1198.19
ergaſtulum u 715.32
ergaſtulus N 715.32
ergo correptum P.P 283.52
ergo poſitum pro ea cauſa u 544
14
erinium u 543.45
ericium animal if. 1111.2
eridanus if 1158.31
erigere u 699.24
erigi u 705.37.& 908.55
erigonon If. 1157 17
erinus if. 1157.50
eripit V.G 1154.43
eritudo F.P 28,.40
ermiſcim if. 1121.53
eroſum ferrum If. 1198.14
errabundus u 541.8
errare V.G 1378.11
erratica V.G 1331.17
erraticus V.G 1333.12
erratio V.G 1333.15
error V.G 1332.37.V.G 1333.13
erratius V.G 1333.12
erratrix V.G 1333.17
error u 599.32.V.G 1333.15
eruca If. 1162.16
ἔρμις frondium Iſid. 1126.54
erudium Iſid. 1073.40
erigere, leuare u 695.19
erugare F.P 284.2
eruum & ervilia P. P 284.4 u 599
43
eruum quid Iſid. 1138.47
erysipelas if. 919.28
& pro eſto u 769.31
Eſaias Iſid. 911.9
Eſaias euangeliſta potius Iſid. 933.
43
Eſau if. 991.45
eſca if. 1312
eſcæ, edulia V 43.44
eſcariæ P.P 284.7
eſcarus if. 1119.47
eſculetum V. 35.36
Eſdras if. 951.22 if.997.39
eſcit F.P 284.11
eſebon if. 994.30
eſculeutum V 43.43.u 541.4
eſculus if. 1146.22
eſquilina V 11.36
eſquilinæ V 10.14
eſſentia Iſid. 988.30
eſuribo N 714.4
eſurigo u 541.42
eteſiæ If. 1149.20
ethan if. 999.54
ethei Iſid. 1916.52
ethicæ Iſid. 873.22
ethici Iſid. 916.18.& 22
ethopœia Iſidor. 865. 38.Iſidor. 870
40
etymologia Iſid. 841.2
eu V.G 1350.20
eugeneia V.G 1378.40
Eua Iſid. 991.31
euadere, liberare u 651.3. aſcendere 651. 13. apparere 651. 15
exire 650. 55. tendere 650
55. fieri 650. 60. pæduci 650
60
euaxi Iſid. 103.6.55
euallere u 541.17
euangelicus ordo If. 951.39
euangelium If. 955.35
euannetur u 493.24
euboicum talentum P.P 284. 12
εὐδαίμων 1429.34
eudideon F.P 284.16
euelatum P.P 284.19
euenat pro euenias N 776.1
euenire V.G 1347.37
euentus u 599.21
εὐεργέτης 1429.44
euerriator P.P 284.21
euerriculum u 503.43
eugium N 544.36
euitare N 509.6
euireſcat N 541.15
eunomiani if. 1013.35
eunuchare N 544.34
eunuchus if. 1074.24
euocatio genus militiæ Iſid. 1049
31
euocatur V.G 1379.9
euphonia if. 897.5
euphorbium Iſid. 1154.51
euphrates Iſid. 1156.48
euroaſter Iſid. 1148.41
europa V 19.17

Digitized by Google

Europa,tertia pars orbis F.P. 284.31 If.1161.4.& 1167.11
eurus N 511.31.If.1148.31.
eutrapelus 1432.44
Eutychiani If. 1015.1
exacuere V.G 1332.10
exactum,preteritum N 650.6 transfcuttum N 650.6
examen F.P 284.42.If.1130.38
examuſſim F.P 284.45.N.488.7
exanclare F.P 284.48.N 544.30. exaurire N.650.25.effundere N. 650.38
exancłari,perfici N 650.28. perperi N.650.30
exanguis If. 1074.10
exanimatus V.G 1359.29.V.G.1354 42
exanimis If. 1074.11
exanimo V.G 1380.14
exanimus V. G 1354. 45. & 1359. 31
exarare N 711.6
exbolas quaſſant V 59.11
exbueres F.P 284.49
excalceatur N 753.35
excandeſcentia N 542.4
excantare N 541.13.
exceſſitas N 718.7
exceptor quid If. 1051.55
exceptum facere N 70 .18
excidere,cedere N. 655.12. diſſentire N.655. 48. in obliuionem dare N. 655.14
Excidio F P 284.52
exciet F.P 284.54
exciſſitum N 544.55
excipere N 705. 10. ſeiungere 651 18. ſeparare. 651. 18. excuſare 651. 20. exlare 651. 20. ſuſcipere 651.23. habere 651 41 rurſum extrahere 651. 35. captare 651. 43. manare 654. 41.
excipit,opprimit N.651. 28.circumuenit ibid.
excipuum F.P 284 55
excludere,liberare N. 655. 44. eiicere 655 46.& 681.36. & 683.15.& 689.60 & 690.7
excoctum V.G 1376.11
excodicare If. 1140 59
excouſules If. 1046.9
excors N 510.16
excubitores qui dicuntur If. 1048 38
excubiæ,diurnæ Iſid. 1048.41.V.G. 1366.16
excudere F.P 284.57
excutiari N 503.41
excuſſere,commouere N. 654.13 emittere 654.16. deiicere 654.18 excludere 654. 18. eligere 654. 23
exdorſuare N 491.21
exdorſum F.P 284.59
exduræ F.P 284.60
exebenus If. 1118.59
exactum,extenſum N 655.20
executor If. 1074.20
exedra N 544.11
exemplum F.P 284.1
exemplum facere V.G 1380.33
exequiæ V.G 1367.2
exercere , fatigare N. 652. 3. exagitare N. 652. 5. inſequi N. 652. 8. ſolidare N. 652. 10. imperare N. 652. 14. imponere N.652.14. in meliorem vſum N. 652.18
exercitent F.P 285 4
exerciti vel exercituis N 757.25
exercitio F.P 285 5
exercitum dicitur fatigatum N. 486.33.& 707.16
exercitus V.16.21.F.P.285.9.P L.805. 48.If.1046.44
exercitatus V.G 1346.21
exercere If. 1073.49
exertus If. 1073.38
exſequiantur N 544.8
exeſto F.P 285.12
exeſus If. 1074.7
exſit purgamentum F.P 285.15
exfindere N 544.48
exſuſi F.P 285.19
exgregiæ F.P 285.17
exhauſtant F.P 285. 18
exhauſtus If. 1074.9
exhibere N 694.29
exhiberi N 542. 57
exigere, verum perdiſcere N. 649. 31.excludere N.649.41. facere N 649. 53. vi extorquere N. 649. 35. cogere N. 649. 53. agere N. 649. 55. inquinare N. 649. 58. conſtituere N. 650. 2. definire N. 650. 2
exigo V.G 1389.1
exigor N 541.52
exiguum,debitum repetere N 649 50
exiguum V.G 1331.55
exiguus If. 1074.5
exilica cauſa F.P 285 11
exiles F.P 285 19
exilis If. 1074.6
exilium If. 936.9
eximium F.P 285 22
eximius If. 1073.45
exinanita N 544.17
exinſulabat F.P 285.26
exire N 652 53
exire, euadere N. 652. 56. liberari N.652.56.euitare N.652. 58.erumpere N.652.60.prohibere N. 653. 2
exita ætas F.P 244.17
exitioſus If. 1074.10
exitium V 11.13.F.P 285.29
exitu ſimile V 97.32
exiurare N 543.16
exocontalibus If. 1219.47
exodium F.P 285.31.N.498.10
exodus If. 952.6 & 650
exoleſcere V.G 1347.4
exoletus F.P 285.33
exomides F.P 285.72
exomologeſis If. 976.1 & 30
exorare V.G 1368.53
exorator V.G 1358.50
exorciſmus If. 973.57
exordium N 500.11
exornare N 543.19
exornare, fœdare N.654.38.ornare N.654.41
exor natus If. 1071 43
exoteriſtæ If. 1006.7
exos quid N 541.56
exotus Iſid. 1074.16
exotica Iſid. 1300 9
exotica veſtis If. ibid.
exoticum N 544.41.& 789.23
exquiſitum N 77.348
exſcindere N 811.16
exſcribere V.G 1346.53
exſculpere N 541.35
exſeteratent N 751.1
exſorbeo N 541.47
exſors If. 1073.50
exſpectare N. 681.25. ſperare N.653 52.à Deo poſcere N 655.58
exſpectorare N 491.17
exſpes N 489.31.If.1073.48
expirate N 504.49
exſugebo N 714.18
exſul If. 1073.51
exſultare N 510.21
exſultare ex geſtu N. 655.25.ſaltare N. 655. 22. ſupra modum exilire, & efferri N 651.36
expalpabitur N 751.40
expalpare N 542.32
expapillato brachio F. P 285. 35. N. 541.54
expatiare F.P 285.37
expectare,manere N.655. 51. obſeruare N.655.51. V.G 1355.23. & 1356 31
expectasi V.G 1352.58
expectatio V.G 1356.27
expectorat F.P. 285.39
expedibo N. 752. 50. pro expediam N.768.47
expedire, vile eſſe N.653.5. definire N 655. 10. liberari N. 655. 14 proferre N.651. 18.recolligere 653. 23.V.G.1362.19
expediti vocabuli proprietas N.515. 44
expenſum , & prima penſio V. 50 21
expergiſceret N 750.43
expergitus F.P. 285.40
expergo N 542.37
experimentum N 690.16
experiri, pati N. 652.38.ſentire 652. 38.tentare N. 652.41. ſcire 652.48 & 716.13
experiti F.P 285.42
experrectus F.P 285.43.V.G.1330. 43
expers If. 1073.49.If.1073.41
expertus If. 1073.41.V.G.1330.42
expetere , accipere N. 655. 59. euadere N 656. 1. tranſferre N 656.1
expetunt N 542.27
expiare N. 674. 27. purefacere N 693.53.V.G 1350.22
explenunt F.P 285.47
explere,implere N. 653.59. minuere 654.3.
expleri N 700.20. & 713. 11. V.G. 1356.42
expletiuæ coniunctiones Iſid. 818. 31
explicare , emittere N 654. 51. oſtendere N. 654. 48. explanæ

Digitized by Google

fidei proprietas N 496.29
fideicommissum Isid. 930.1
fidele, pro fideliter N 774.10
fidelia N 791.25
fidelis Isidorus 1074. 45. V. G 1335 20
fidelitas N 545.48
fidem habere N 705.39
fidenæ 1414.15
fidens N 733.30. & 34
fides V 14.18
fidens genus citharæ F.P 288. 35. N 662.25. Isidorus 1009. 9. V. G 1359
fidis V.G 1352.40
fiducia, confidentia N 660. 54 audacia N 660.56. Isid. 932.17. V. G. 1356.3
fidus, fidelis V.G 1358.54. V.G 1335. 10
fidusta F.P 288.57
figura N 512.44. N 729. 6. Isidorus 825. 28. & 822. 35. & 831. 49 & 982. 51. & 1226. 3. V. G 1363 39
figura verbi V. 97. 55. V. G. 1334 16
figuræ solidæ If. 894.13
figuræ accentuum If. 833.19
figuli cognomen 1432 51
filius If. 987.52
filicata F.P 288.59
filicones F.P 289.1
filij Japhet septem if. 1057.8
filii Sem quinque Isid. 1035.49
filii cur liberi nominantur if. 1054 55
filius & filia vnde dicti Isidor. 1054 24
filix if. 1160.34
filum V 20.14
filum oris liniamentum N. 662 17
filum ducta res quæque ad N 662 19. if. 1306.9
fimbriæ, & fibra V 15.18. N 545. 40. if. 1303.17
fimus if. 1136.10
finees if. 994.53
fines, quid dicti if. 1203.48
fingere, iungere N 659. 45. componere N 659. 47. parare N 659. 56. effigiare N 660. 1. formulare. mendacium N 606. 18
finis Isid. 982.37. N 599.58
finita pronomina Isid. 826.2
finiti numeri if. 893.15
finitores N 489.18
finitum V 67. 25. quæstionum genus If. 865.59
finium regundorum actio. Isid. 930. 38.
finamentum if. 1144.47
firmiter, pro firme N 773.2
firmitudo N 545.22
firmus if. 1074.47
fiscellæ. & fiscinæ if. 1321.4
fiscellus F.P 289.3
fiscina V 23.48. if. 1321.3
fiscum If. 1325.13
fiscus if. 1321.31. &
fistula if. 898.17
fistulæ If. 1100.50. & 1191.43
fit, fingitur V. G 1355.9
fite N 751.60
fixulæ F. P. 289.5
Flabra V.G 1366.39
Flaceet N 545.59
Flagella Isid. 1239 28. & 1241.22
Flagitium periculum N 662. 21 vitium quod N 662. 23. Isid. 933 11
Flagitiosus if. 1075.50
Flagra & flagella if. 935.13
Flagrare N 750 45
Flagrare, fragrare V. G 1341.41. & 1366.46
Flagratores F.P 289.6
Flagriones N 499.1
Flamearij F.P 289.7
Flamen, falaeet V 15.59. F. P 289 9
Flameo F.P 289.33
Flamina. flamen V.G 1366.40
Flaminea ædes F.P 289.24
Flaminies V 15.51. & 52.39
Flamines quid dicebantur If. 1005 5. & 1074 42
Flamina F.P 289.21
Flaminij 1414.56
Flaminius F.P 289.15
Flaminius circus F.P 289.34
Flaminius lictor F.P 289. 37. 1438 48
Flamma if. 1289.37
Flammeus N 790.17
Flascæ if. 1319.18
Flator F.P 289.39
Flauij 1425.58
Flauiffæ N 547 29
Flauum V.G 1351.57
Flauus 1440.51
Flemina dicuntur F.P 289.40
Flens If. 1075.45
Flexanima N 548.6
Flexuosus N 675 57
Flexuræ similitudo V 98.12
Flexus N 601.8
Fligi affligi N. 546.10
Flocci F.L. 805.123
Floccifacere V.G 1380.29
Floces N 548.27
Flogites If. 1221.47
Flomos Latinis herba lucernalis Isid. 1258.42
Flomos Latinis verbascus isid. 1259 58
Floralis à flamen V 52.45
Florens ager if. 1205.1
floriani If. 1013.58
Florifertum F.P 289.42
flos If. 913.55
Flucti pro fluctus N 759.3
Fluctuatim N 546.55
Fluctus If. 1155.31
Fluere, deficere N 657.3. minui N 657. 3. decurrere N 656.60. latius, ac liberius excrescere N 957.5
Flumen V. 8.42. & 8.46. If. 1155.54 V. 1327.
Flumentana porta F.P 289.44
Flumina, diluvium dicuntur Isid. 1189. 15
fluonia luno F.P 289.48
fluctra F.P 289.49
fluuiatilis ilex If. 1191.40
fluuius V. 8. 41 N 600. 60. if. 1155. 52 V.G 1327
fluxum N 674.4
focatius panis isid. 1313.45
focillatus N 755.15
focula N 488.30
focus F.P 289.51. & 1321.26. & 31
fodare F.P 289.53
fodicare N 520.40
fœdum N 727. 1. consuetudine deforme 657. 23. execrandum N 657.25
fœdus F.P 289.54. Isidor. 1074.55. & 1266. 25
fœmina If. 1098.35
fœmora quid dicta If. 1098.30
fœnebris V.G 1373.28
fœnerator If. 1074.38. & 48
fœnum If. 1160.38. V.G 1373.25
fœnus V.G 1342.10. & 11
fœnus, fœneratores V.G 1373.20. & 1373.27
fœta If. 1075.43
fœtis pro fœcibus N 759.33
fœtidus N 707.18
folia If. 961.37. & 1242.25
foliati foci If. 1312.2
follicare F.P 299.2
folliculum N 546.17
folliculus If. 1237.60
folium If. 1252.41. F.P 289.59
fomites F.P 290.4
fons V 21.39. F.P 290.13. If. 983.12. If. 1156.13
fons indelubris quid If. 1197.1
fontinalia F.P 290.14
fontinalia V 34.18
foras ducere N 695.38
fota N 736.16
foramina N 503.2
foramen N 548.3
forago F.P 299.16
fora & fori V.G 1345.58
forbea F.P 290.18
forcipes N 784. 20. If. 1190. 13. V.G 1367.8
fordicidia V 55.17
fordicidiis F.P 290.22
fores V.G 1366.52
forfices If. 1324.6. V.G 1167.8
fori N 736.16
fori nauium If. 1286.56
foria, stercora liquidiora N 458. 21
firiolus N 548.25
forma V 97.41.2.P 290.24. N 729. V.G 1334.16. & 1354.5
formæ Isid. 826.58
forma equorum If. 1114.13
forma & figuræ V.G. 1340.26
formarum siue formatium Isidor. 1201.16
formica If. 1121.16
formicoleon If. 1121.25.
formido V 37. 18. N 734.11. V.G 1338 32. & 1344. 38
formidolosum N 547.37
formidolosus If. 1075.3

Formæ

Digitized by Google

Formiæ F 290.30
formoſi V.G 1367.11
formoſus Iſ. 1074.50.V.G 1314.17 & 1347.55. & 1334.40.Iſ 838.49
formucales F.P 290.54
formulæ categoriarum Iſ. 878 30
formum Iſ. 1314.11
fornacalia F.P 290.36
fornax Iſid. 1189.39
fornicarius Iſid. 1075.59
fornum & fornaces N 784.19
forconeus Iſid. 923
forpiceps Iſid. 1314.9
fors N 72.18.V.G 1336.55
forſitan Iſ. 838.44
forte N 703.47
fortes qui nuncupantur Iſid. 1047 10
fortis V 14.17
fortis Iſid. 1074.48.V.G 1314.60
fortis,celer N 658.17
fortis, magnarum virium N 658 38
fortis,formoſa N 658.31
fortis diues N 658.32
fortitudo N 710. 46. Iſ 873.23.V.G 1330.59
fortuna V 14.17.N 723.29 Iſid.1031. 14. & 31.V.G 1364.1.& 1356.56
fortuna,fors V.G 1359.34.& 58
fortunare N 545.28
fortunatæ Iſ. 1174.55
fortunatim N 546.58
fortunatus V.G 1331.43. & 1329 16
fornicapes Iſ. 1190.16
forum V 24. 43. F.P 290.42 N 600. 38. Iſid. 1271. 55. & 1290 16
forum cupedinis V 24.51
forus Iſ. 1192.57
forus Iſ. 1198.39
foſſorum Iſid. 1325.3
fotiniani Iſid. 1013.8
fouere,prohibere N 661.14
fouere,nutrire N ibid.
fouere,adipergere N 661.19
fouere,conſtituere N 661.31
fouere, tueri N 66.34
fouij F.P 290.60
fraceſſere N 518.3
fragebunt F.P 291.5
frageſcere N 546.25
fragile ferrum Iſid. 1118.34
fragilis Iſid. 1074.57
fragor Iſid. 1149.35
fragrate N 730. 45. V. G 1366 50
framea Iſid. 1269.10
franei Iſid. 1042.49
fratet vnde F. P 291.6.V.G 1329 4
frattate F.P 291.8
frattrate F.P 291.9
fratres vnde dicti Iſid. 1056. 20. & 24
fratres Aruales V 16.3
fratria V 16.6
fratriæ N 800.2
fratriſſa Iſ. 1066.42
fratrum proprietas N 503.11
frauſus erit F.P 291.14
frauſus pro fraudatus N 547.17
fraxare F.P 291.15
fraxinus Iſ. 1247.37
fregellæ F.P 291.16
fremere N 736.5.V.G 1345.44
fremor, fremitus F. G 1351.56
frena Iſid. 1316.10
frendere F.P 291.19.N 736. 7. V.G 1345.48
frendens Iſid. 1075.12
freni N 600.33
frenuſculi Iſid. 910.25
frequentarium F.P 291.21
frequentatiua Iſ. 817.7
frequentia V. G 1119.1
fretum V 49.45.N 600.25
fretum vnde appellatum Iſid. 1253 47. V. G 1376. 52. Siciliæ Iſid. 1153.52
frigere eſt & frigutire N 487 10
frigere & frigutire, cum ſono ſubſilire N 659.39
friget N 546.10
fribolum Iſid. 1066.41
frigidum,imbecille N 661.15 ſegne N 661.15. & 715.33
frigidus N 676.8
frigidus,venenatus N 661.11
frigidus mortuus N 661.13
frigire & frictum F.P 291.12
frigit,erigit N 659.35
frigoris ſignificatio N 661.3
frigus N 600. 43. metus N 661.6 aeris natura N 661.8
frigutire P L. 803.57
fringilla F.P 291.25
fringutis V 58.43
friuola F.P. 291.25
friuum N 502.55
frixum Iſ. 1314.18
frondes Iſ. 1140.54
frondeum V.G 1366.44
fronditio 1431.43
frons pro fronde N 548.12
frons N 757. & 56. 599.48.Iſ.1092 30
frontem, antiqui F.P 291.38
frontones 1419.59
fructi,vel fructus N 760.43
fructus Iſ. 1141.31
frugalis Iſid. 1074.38
fruganienta F.P 291.29
fruges V 27.53.Iſ.1137.8
frugi 1452.3
frugus & fruga V 72.5
fruiſci pro frui N 547.41
frumen Iſid. 1314.37
frumen quid dicitur Iſ. 1337.10
frumenta Iſid. 1137.7. V.G 1367 42
frumiſcor & frumium F. P 291 30
fruſtatim N 547.1
fruſtro N 750.58
fruſtum Iſ. 1314.35
frutex Iſ. 1141.25
frutieari N 754.15
frutinal F.P 291.33
frux V 81.37
funaſcitur in Ponto Iſ. 1143.30
fuam N 546.50
fucus N 737.43.Iſ.1140.47
fucilis F.P 291.35
fucus,genus herbæ Iſ. 1160.18
fuga, volatum ſignificat N 659.18 citus, curſus N 659. 15. nauigatio N 659. 21. vehemens affiatus N 659.32 fugere N 547.11
fugitiuus Iſid. 1075.46
fulcra Iſid. 1304.8
fulgens N 715
fulgere pro ferire priſci F.P 291 36.N 681.27.Iſid. 1146.48.V.G 1330.9
fulgetræ V.G 1338.30
fulgit pro fulget N 769.15
fulgor, fulménque & fulgur V.15 48. Iſid. 1147.1.fulguritum V.G 1338.31
fulcia Iſid. 1137.19
fullo 1433.22
fulmen F.P 291. 41.N 717.22.Iſid. 1147.1.V.G 1338.25
fulmentum N 600.47
fulmina quid faciant Iſ. 1146.49
fultio V.G 1333.17
fultum eſſe N 684.20
fultura V.G 1333 17
fuluj 1425.50
fuluum V.G 1351.4.& 1351.60
fulgur N 716. 25. fumen Iſid. 1146 47.& 61.V.G 1338.30
fulgura N 498.49
fulgurator N 518.56
fulguritum F.P 291.38.N 716.28
fulguriuit N 546.5
funalia Iſid. 1321.46 & 11
funarij quid ſunt Iſid. 1177.49
functi,quid dicti Iſid. 1051.34
funda Iſid. 1271.32.& 1288.45
fundamentum Iſid. 984.6
fundere V.G 1367. 4. dare N 661 5 dicere N 661. 8. dimittere N 661.13.fugare N 661. 10. liquorem defundere N 661. 57. proſternere N 661. 59.iacere N 661. 60
fundinalibus Iſ. 1171.17
fundicores N 797.22
fundus V 747.F.P 291.41.Iſid. 1102.50
funebres F.P 291.46
funes Iſid. 1288.3
funis N 600.31
fungi Iſid. 1261.57.V.G 1347.19
funus V.G 1367.1
furaciter V.G 1340.1
furcifer Iſid. 1075.32
furcillas F.P 291.49
furcillæ Iſid. 1315.16
fures N 511.18
fures,ſerui dicti N 660.52
furfurio Iſ. 1139.44
furiatus V.G 1366.69
furiæ, tres feminæ cetinitæ Iſ. 1051 33
furij 1426.27
furinalia V 31.54
furinalis flamma V 15. 58.& 52.44
furioſus V.G 1366.59
furnalia, F.P 291.51
furnus Iſ. 1198.36
furor N 733.13

Digitized by Google

furor ab infania V.G 1341.ff
furtim V.G 1350.1
furtiuè V.G 1350.2
furtum, occulta ſubtreptio N. 660 44. inſidiæ N 660. 46. & 739. 31. If 933.56
furunculus If. 902.10
furuum F. P. 291.53. N.511.22. V.G. 1351.58
fuſcum V G 1327
fuſile, is If. 1247.42
fuſtes If.915.18.& 1324.2
fuſus If. 1304.59
futare F.P 291.56
futile, futiliter N 774.4
futiles F.P 291.38
futum V 21.9

G.

Gabalum quid N. 550.7
Gabaonitæ If. 1036 55
Gabinij 1406.35
Gabinus ager V. 769
Gabriel If. 989.14
Gad If. 997.12
gades inſula If. 1174 44
Gades oppidum If. 1190.31
Gaditanum fretum If. 1151.45
Gaditanus lapis If. 1291.35
gaderatores F.P 261.57
Gagates If. 1211.9
gaia F.P 291.2
Gaianitæ If. 1015.13
Galatæ, galli If. 1040. 13. 1037. 9
galatias If. 1218.42.& 1220.33
Galaticæ If. 1314.54
galatia If. 1166.13
galactites If. 1218.34
galbanum If. 1255.7
galbeum F.P 291.9
galea V.10. 47. If. 1271.44. & 1298 28
galeola N 794.12
Galerium Iſid. 1307.2
Galearia F.P 291.25
Galeritus & Moracilla V 14.42
Galicia If. 1171.14
Gallam bibere F.P. 291.10
Gallactites Iſid. 1211.19
Gallare N 550.3
Galli Iſid. 1041.60
Galli qui vocantur F.P 291.24
Gallia Iſid. 1170.41
Gallidij, vnde Iſid. 1043.14
Gallicinium Iſid. 937.44.If 940.16
Gallicus finus Iſid. 1152.1
Gallicus V.G 1331.19
gallinæ pro gallicæ N 761.15
gallij 1425.57
galilæa Iſid. 1164.10
gallina V 14.47.If.1137.47
gallinæ N 550.3
galliogræci qui If 1040.16
gallulare, pubeſcere N 549.46
gallum pro gallorum N 758.48
gallus If. 1137.41.V.G 1331.19
gamma If. 1234.11
gangaridæ If 1037.56
ganges Iſid. 1156.30.& 35
gangræna N 550.17
ganeum F.P 291.21.N 601.45
ganeo Iſid. 1076.10
ganeones vnde dicti N 551.59
gannire N 737.17
gannit V.G 1380.7
gannitio F.P 292.24
garamantes, populi Africæ Iſid. 1044.35
garamantis regionis caput garamantia If. 1173.2
gara V 816
gargarizare N 549.60
garrire N 549.56
garrulus Iſid. 1026.5
garrulæ, aues canoræ N 663.55
garulus, cordatus N 663.57
garum If. 1317.27
gaudere V.G 1353.37. gratulari V.G 1356.5
gaudium vnde F.P 292. 16. V. G 1379.28
gaulali, gentes à meridie vſque oceanum Iſid. 1044.30
gaulus F.P 292.27
gaza Iſid. 1185.43.& 1320.41
gazerem Iſid. 1316.24
gazophylacium Iſid. 1130.38
gedeon Iſid. 994.23
gegenij 1416.20
gehenna Iſid. 1183.2
gela N 798.31
gelò pro gelu N 761.13
gelu N 758.21.Iſid.1147.32
geminæ, duæ N 654.5
geminata virgula Iſid. 1234.10
gemini quid N 664.1.If.1055.12
geminij 1415.56
geminitudo N 549 58
gemmum quid, ſimile N 664.3
gemiti N 758.39
gemmæ, vnde Iſid. 1214.48
gemurſa F.P 292.28
genas Ennius palpebras putat F.P 291.31
genæ Iſid. 1053.33
genera V 97.42
genera quid Iſid. 815.12
genera cauſarum Iſid. 857.41
genera gladiatorum plura Iſid. 1181.15
genera velorum Iſid. 1287.47
genera rotunditatum colum. quæ tuor Iſid. 1192.19
Genera gymnaſiorum quinque If. 1274.39
Generoſum N 550.48
Generoſus V.G 1332.45
Genera quæſtionum Iſid. 865.57
Generalia nomina Iſid. 824.2
Generibus pro generis N 758.46
Generoſus equus Iſid. 1115.19
Geneſar lacus Iſid. 1154.58
Geneſis Iſid. 950.& 952.4
Genethliaci Iſid. 1011.50
geniales F.P 292.58
geniales lecti If. 1321.48
genialis lect. F. P 292.46.N 550.11
genicularis herba If. 1259.11
geniſtei If. 1010.53
genitalia Iſid. 1098.11
genituus Iſid. 825.52
genitores Iſid. 1051.55
genitrix N 712.24.V.G 1336.20
genium F.P 292.48.N 550.26.Iſid. 1030.11
genius N 551.30
gens V.G 1332.48
genus V.G 1350.29. eſt multitudo ab vno principio orta 1035. 57. Ælia F.P 292.55
gens de Gham. Iſid. 1035.44. de Japhet Iſid. 1035. 44. de Sem. Iſid. 1035.45
gente, fratres Iſid. 1057.51
gentiana Iſid. 1256.28
gentiles qui ſunt Iſid. 1022.41
gentilis F.P 292.57
gentilitium 1397
gentilium nomina 1397
gentis nomina Iſid. 814.41
gens N 601.21. genua V.G 1369.15
genua Iſid. 1098.41
genuæ N 550.31
genuini dentes F.P 2941
genus vnde dictum F.P 295.2
genus Iſid. 875.5. & 1050.22.& 1066 54. V.G 1357.29.31
geometria Iſid. 874.27. & 893.39 & 46
geomantia Iſid. 1021.21
geon If. 1158.47
gerdius N 550. 59
gerere, habere N 664. & ferre N 664 10. facere N 664.12
germalum V 2121
germana ſoror Iſid. 1016.54
germani fratres qui dicuntur Iſid. 1059.22.& 25
germania Iſid. 1162.25
germaniæ gentes vnde dictæ If. 1042 20
germanicus 1455.30
germanitus N 597.44
germanus frater V.G 1329.7
germen Iſid. 1142.31.F.P 293.4
gerræ N 550.56. F.P 293.7
gerrufia curia F.P 293.13
geſſai Iſid. 994.56
geſtire, cupere N 664.23.& 501.24 lætum eſſe N 664.25
geſtit F.P 293.13
geſtus F.P 291.16
geſum F.G 293.18
getuli Iſid. 1036.30 & 1044.4
getuli, getæ dicuntur fuiſſe Iſid. 1041.55
getulia Iſid. 1172.24
gibberum N 738.39
gigantes Iſid. 1107.8
giberia F.P 293.19.N 551.22
giluus color Iſid. 1214.51
gingeſtator F.P 293.20
gingiuæ vnde nominatæ If. 1094 26
gingrire F.P 293.21
gipſum Iſid. 1110.17.& 1292.8
gipedes qui fuerunt If. 1042.6
girgillus Iſid. 1334.59
glacies Iſid. 1147.31.V.G 1342.16
gladius V 20.38.N 601.43.Iſid. 1118 52.& 916.42.& 1169.7
gladi lingula V 58.59
gladiolus herba Iſid. 1259.14
glandis N 297.28
glandula Iſid. 1247.32
glaucus color Iſid. 1114. 49. & 1129 40.& 1305.37
gleba Iſid. 1107.13

Digitized by Google

glebatij V 55.17
glimata cœli If 904.24
glires vnde dicti ſunt Iſid. 1120. 58
glis N 551.25
gliſcere F.P 293 24 If.11:0.59
gliſcit N 495.11
gliſcitur N 755.6
glittis F. P 293.27
globus N 717.21.If.129..38 V.G 1339.7
glocire & glocidere F.P 293.28
glomus F.P 293.30
gloria V.G 1334.3
gloriator V.G 1330.29
gloriolum N 711.39
glorioſus Iſid. 1975.V.G.1330.31
glorius V.G 1330.29
glos N.799. 8. viri ſoror Iſid. 1066. 16
gloſſa Iſid. 841.41
gloſſopetra If. 1122.48
glubere N 551.16
glucidatum F.P 293.35
gluma F.P 293 37.N.550.34
glutino pro glutine N 761.6
glutto If. 1076.11
glycyriza If. 1155.43
gnæum 1405.39
gnæus F.P 293.40
gnarigauit F.P 293.43
gnaritas V.G 1356. 10. ſcientia N 549.41
gnaruiſſe F.P 293.45
gnarus F.P 293.46.If.1075
gnatus V.G 1333.1.If.838.50
gnatus vnde dictus If. 1054.31
gnephoium F.P 293.49
gnitus & gnixus F.P 293.51
gnoitæ Iſid. 1615.21
gnoſtici If. 1011.15
gnotu F.P 293.52
gomor quid If. 1134.3
gorgodes inſulæ If. 1175.6
gorgones quid ſunt If. 1108.17
gothi If. 1041.52.& 1057.10
gothia If. 1167.31.& 1164.61
garbatum If. 1321.37
gracchanus 1436.16
gracchatis F.P 293.53
gracculi F.P 293.56
gracila N 759.49
graeile N 680.16.exile N 688. 51
graeilitudo N 549.22
graeuli V. 14.45
graeulus Iſid. 1137.15
græca lingua Iſid. 1033.26
græca ſacra F.P 194.7
græci vnde nuncupati? Iſid. 1040. 19
græcia Iſid. 1168.10
gradarius N 492.16
gradipes Iſid. 1154.6
gradiuus F.P 294.1
graduis N 762.28
gradus V 28.7
gradus quid? N 664.15 If.815.2
gradus ætatis ſex If. 1102. 41. firmitas ſtandi N 664. 20. viciſſitudo pedum N.664.18
grallatores F.P 294.14.N 549.4
grameu If. 1160.28
gramia N 561.10
gramiæ F.P 294.11
grammatica If. 819
granarium V 19.10
grandæuitas N 549.31
grandæuus Iſid. 1075
grande N 715.20
grandire eſt grandem facere N 548.46
granditas N 548.58
granditer dicere If. 866.19
grando N 601.58
grandiloqui N 549.11
grando If. 1147.27.F.P 294.25
granomaſtix Iſid. 1251.22
grande V.G 1351.47
graphium If. 969.41
graſſari V.G 1351.16. F.P 194.15 ambulare N 665. 45. ſupra modum ſæuire N 665.44
gratia V.G 1348.17
gratia plenum N 677.17
gratificari N 550 54
gratificus If. 1076.3
gratioſum N 550.56
gratioſus If. 1076.4
granulari N 549.50.V.G 1350.31
gratus V.G 1357.25
grauaſtellus F.P 294.30
graue N 714 22
graue æs F. P 294. 33. amarum N 662. 49. fecundum N 662 41. forte N 665. 25. frugiferum N 661. 42. grandæuum N 665. 10. grauidum N 662. 36. moleſtum N 665. 11. multum valde N 661. 52.neceſſarium N 665.40.nocens N 665.16.plenum N 662. 37. ponderoſum N 662. 44. ſapiens N 665.36 ſapiens N 681. 4 ſolidum & firmum N 665.29 triſte N 665. 20.vtile N 665.26
grauedinoſi N 549.2
grauida eſt F.P 294.41
grauis accentus If. 831.41
greges V.G 1364.48.N 601.53. F.P 294.45
gremium V.G. 1351.5 & 9
grex V.G 1357.38
grieunea F.P 294.47
grillus If. 1121.11
griphi If. 1321.42
gromi F.P 294.48
gruere F.P 294.51
grues N 601.48.If.1134.10
grumæ quid ſunt N 518.38
grumen If. 1249.50
grumus F.P 294.55.N 491.7
grundire N 745.54
grunduleis lares dicuntur N 548. 43
grunire N 548.56
γρῦπες 1419.33
gryphes If. 1118.1
gubellus If. 1506.14
guberna N 760.35
gubernio If. 1285.15
gullioca F.P 294.56
gummi If. 1250.43
gurges 1431.13
gurges proprie quid If. 1156.18
gurgulio quid If. 1094.45.& 1141. 14
gurgoſtium F.P 294.58
gulius If. 1091.39
gutta If. 1155.40.V.G 1332.50
guttatim N 549.18
guttatim infundere N 715.21
guttatus color If. 1114.53
guttum V 21.48
guttur N 601.53
gutturnium F.P 294.60
guuia If. 1297.56
gymnalides If. 1179.8
gymnaſium quid dicitur If. 1174.21
gymnicus ludus If. 1174.28
gymnoſophiſtæ qui If. 1017.24
gynæcium If. 1198.35
gyro celeri rotare N 746.43

H

HAbenæ If. 1126.28.V.G 1347.48
Habentia N 551.31
Habere, habitare N 664.48 facere ſæpe N 665. 1. audire N 665. 8. dirigere N 665. 11. V.G 1331. 13
Habilis If. 1026.23.
Habitare, inhabitat N 665. 14. vti N.ibid. ibid.
Habitatio If. 1194.44
Habitior F.P 295.15
Habitudo F. P 295.6
habitus If. 876.44.V.G 1352.26
haſtenus N 698.4
Hamathites If. 1216.59
Hæmoptyſis If. 918 9
Hæredij proprietas N 517.54
Hæredis nomen quid If. 1051 45
Hæreditas If. 951.5 & 6
Hæredium V.G 1373.37
Hærem N 958.18
hæreſis If. 1009.33
Ha ha hæ V.G 1371.36
hæres V.G 1373.36
Halaphanta F.P 295.17
Halcyonis V. 56.40
Halcyon If. 1135.27
Halcedo V. 15.8
Halec N 551.39.If. 1130.25
Halophanta N 551.43
hallucinari N 551.31. PL.806.22
Hallus F. P 295.10
Hamadryades quid? If. 1032.4
Hamiotæ N 496.56
Hamo cognominatus F. P 295.13
Hamotrabones F.P 285.17
Hanula F.P 295.19
Hara, porcorum ſtabulum N 511.59
Harmonia muſicæ pars If. 896.18
Harpax If. 1316.4
Haruiga F.P 295.20
Harundo V.G 1350.18
Haruſpex N 518.56
Has manus hanc manū V. G 1378.3
Haſta V 20.34.If. 1169.55.V.G 1376. 14
Haſtæ F.P 295 22
Haſtari V 16.34
Haſtula If. 1241.44
Haud If. 838.16
Haurire, exhaurire N 665. 38. implere N ibid. auarè ſumere N 665.42 defatigare N 665. 41. confodere N 665. 49. accipere N 665-51 audire N 665.52. tenere N 665.54

Digitized by Google

Hauſta N 489.56
Hebdomada Iſ. 940.24
Heber Iſ. 992.40
Hebes pro obſcuro N 552.44
Hebeſcere V.G 1335.16
Hebereſcere V.G 1335.16
Hebræi Iſ. 1010.16. & 1036.6.& 1038.42.& 48.
hedera F.P. 295.30 Iſ.1154.32
Helenius Ver. 116.31
Helias Iſ. 997.58
Heliotropium Iſ. 1216.& 1255.53
Heliſæi Ii. 1037.5
Heliſæus Ii. 998.11
Helles Iſ. 1168.24 & 33
Helladis, duæ prouinciæ Iſid. 1168.46
Heleſpontus Iſ. 1152.9
Heliconides muſæ F.P 295.15
Heluacea F.P 295.36.
Heluela F.P 295.40
Heluetus F.P 295.39
Heluo F.P 295.41
Helus & heluſa F.P 295.45
Hem V.G 1378.48
Hermobaptiſtæ Iſ. 1010.47
Hemicraneus Iſ. 1117.14
Hemina F.P 295.47
Hemiſphætium Iſid. 904.50
Hemiſphætion ſupra terras Iſid. 904.51
Hemiſphærion ſub terra Iſid. 904.52
Hemona humana F.P 295.49
Hemotrois aſpis Iſid. 1122.59
Hephæſtitis Iſid. 1222.19
Heraclide V 70.56
Herba caliculatis Iſid. 1256.17
Herba pulicaris Iſid. 1257.22
Herbam do F.P 295.51
Herbidus V.G 1350.36
Herbilis anſer F.P 295.57
Herbitum Iſid. 1148.44
Herboſus V.G 1350.37
Hereeus Iupiter F.P 295.59
Herciniæ aues Iſid. 1116.4
Hercle V.G 1378.49
Hercul V 87.30
Hercules aſtrologus F.P 296.2
Here aduerbium F.P 296.4
Heredium F.P 296.7
Heremitæ Iſid. 1006.16
Heres Martea F.P 296.8
Heres F.P 296.12
Heriminus 1398
Herma F.P 296.14
Hermes Iſid. 1027.17
Hermogeniani Iſid. 1011.31
Heros Iſid. 1067.16
Hernici F.P 296.18
Heroas vnde Iſid. 1032.5
Heroes Iſid. 1005.18
heroicum carmen Iſid. 851.37
Herpillus Iſid. 1257.5
Heſperidum inſulæ Iſid. 1175.12
Heſperij,circa Hiſpaniam commorantes Iſid. 1044.40
Heſter Iſid. 951.22
Heſter liber Iſid. 954.20,& 1000.3
Heſternum Iſid. 959.29
Hetta F.P 296.20
Hera Iſid. 1034.26
Heueria Iſid. 1170.29.& 31
heu,heu V.G 1378.54.& 1378.59
heus,heu V.G 1350.24.& 1378.45
hexaptota Iſid. 815.42
hiare, aperire N 665. 19. mirari N 665.21 ſtupere N 665.21
hiatus Iſid. 1181.38
Hiberia Iſid. 1145.46
hibuſcum V 71.23
Hibridæ Iſid. 1215.2
hidaſpes Medorum rex Iſid. 1156.58
hiemps N 52.6
hienia Iſid. 1123.25
hiera Iſid. 921.25
hiera inſula Iſid. 1178.13
hierabotane Iſid. 1257.22
hieracites Iſid. 1222.53
hieremias Iſid. 951.47
hila V 20.4
hilæ quid N 552.53
hilare N 775.52
hilareſco N 552.22
hilaretur N 552.57
hilaritudo N 550.1
hilaris Iſid. 1077.7
hilarodos F.P 296.26
hilum F.P 296.28 N 552.12
himerinus circulus Iſid. 905.9
hinni vel hinnæ N 551.49
hinnibundè N 552.60
hinnuli quid ſunt Iſid. 1111.25
hippacare F.P 296.30
hippagines naues F.P 31
hippagogæ Iſid. 1286.26
Hippius F.P 296.34
hippocampi N 551.49
hippoceum F.P 296.42
hippoſelinon Iſid. 1162.35
hippotamus Iſid. 1119.14
hira F.P 296.44
hircani vnde dicti Iſid. 1057.59
hircania Iſid. 1164.22
hircipili F.P 296.47
hircus V 17.22. Iſid. 1111.40
hirmos Iſid. 846.49
hirquitalli F.P 296.48
hirrire F.P 296.51
hirſutus Iſid. 1076.26
hirtij 1427.12
hirundo V 14.36.Iſid.1159.51
hirudo V.G 1350.20
hirundo V.G 1350.20
hiſcere N 552.4
hiſpalis vrbs Iſid. 1190.25 & 28
hiſpani vnde?Iſid. 1043.23
hiſpani hiſpanienſes V. G 1360.48
hiſpania Iſid. 1171.2
hiſtriones F P.296.53. Iſid. 1180.24.
hiſtoria quid? Iſ. 854.32.V. G 1367.20
hiſtoriæ cur monimenta Iſ. 855.43
hiſtrix Iſid. 1119.57
hodidocos F.P. 296.55
hodie Iſ. 959.27
hœdi vnde vocati Iſid. 1111.58
hœdus Iſid. 984.11
holerorum pro holerum N 760.27
holocauſtum Iſid. 971.15
holoporphyra veſtis Iſid.1199.51.& 1199 52
holoſerica veſtis Iſid. 1199.49
homeliæ Iſid. 938.16.& 19
homelium F. P 296.56
homicidij vocabulum vnde Iſid. 911.40
homines V 62.46
homo Iſid. 983.45.& 1089.12
homon V 87.31
homonyma Iſid. 814.26
homonymia V.G 1311.51
homoptoton Iſid. 846.38
homotelenton Iſid. 846.42
homuncules V 62.45
honeſtitudo N 552.7
honeſtat V.G 1347.50
honeſti V.G 1364.6
honeſtum Iſid.861. 46. V.G 1354.10
honeſtus Iſid. 1076.18.V.1499
honor, dignitas N 665. 57. gratia & pulchritudo N 665. 60. ſubſtantia N 666. 4. delectatio N 666. 4 cultura N 666 6 obſeruantia N. ibid. integritas N 666. 8. pudicitia N ibid. ſactificium N 666.10
honor, dilectus amor N 666. 15. hoſtia N 666. 16. præmium N 666. 18. ſepultura N 666. 23. V. G 1314.5
honorabilis Iſid. 1076.18
honorare N 677.50
honoratij ludi F.P 296.57
honoratium vinum Iſid. 1316.29
honoroſus Iſid. 1076.24
honos V 14.8
honuſtus V.G 1368.39
hora,iuuentutis Dea N 551.36
hora Iſid. 937.28.V.G 1347.28
hôrctum & forctum F.P 296.59
horda prægnans F.P 296.60
hordeum Iſid. 1247.51
hordeorum tria genera Iſ. 1137.14
hordiarium æs F.P 298.1
horia N 785.28
horium ipſius anni N 552.17
horologium Iſid. 1324.28
horoſcopi quid dicti Iſid. 1022.7
hortus apud antiques F.P 296.5
horrendum N 721.40.V.G 1336.5 & 1379.6
horrens & aſperum N 717.34
horrent V 37.45
horrere N 705.31.V.G 1319.17
horridum N 721.51. V.G 1336.8. & 1379.5
hortori V.G 1358.58
hortus Iſ. 1160.45
hoſpes 1398
hoſpitium Iſ. 1195.31
hoſtes N 485.30 1405.47
hoſtia dicta eſt F.P 298.8. V.G 1335.31
hoſticapax F.P 297.10
hoſticus ager V 7.69
hoſtiæ Iſ. 971.8.V.G 1167.16
hoſtimentum F.P 297.13.N 485.19
hoſtire N 485.33 H 552.15
hoſtij 1425.9
hoſtilij 1425.45
hoſtis V 1.32.V.G 1373.38.& 1375.47 & 1348.13
horrendum, vitabile & terribile N 665.28.nouâ & admirandâ 665.30 ridicu-

Digitized by Google

ridiculum N 665.35
hus V.G 1378.55
humanum F.P 296.16
humanæ leges If. 925.17
humare Iſid. 1105.37
humanitas N 512.25
humaniter N 771.4
humanitus pro humaniter N 774.7
humanus Iſid. 1076.20
humatus V 6.55 If.1076.46
humerus If. 1095.6
humidum V.G 1367.17
humile N 704.55
humile cauſæ genus If. 861.48
humilis Iſid. 1076.16
humilimus V 8.15
humor V 8.16
humu N 758.57
humus V 6.55
Hus Traconitidis conditor If. 1035.58
hyacinthizon if. 1217.55
hyacinthus if. 1217.44. & 1254.10
hyades vnde dictæ if. 930.53
hydra ſerpens If. 1108.48. & 1113.41
hydria If. 1319.26
hydromantia If. 1021.21
hydromantij vnde dicti if. 1021.13
hydrops if. 918.25
hydromelum if. 1316.47
hydros 1123.38
hyemale ſolſtitium If. 941.42
hyemps if. 942.16
hyemps ſeptentrioni datur if. 942.29
hymenæus If. 1066.10
hymnus if. 970.59
hypalliage if. 846.4
hyperbata if. 867.38
hyperbaton if. 849.15
hyperboie if. 848.46
hyperborei F.P 298.38
hyperborei montes If. 1180.16
hyperiadius if. 897.15
Hyperio F.P 29.22
hyphe if. 872.3
hypnalis,genus aſpidis if. 1122.5
hypodorius if. 897.16
hypodiaconi if. 1005.12
hypopotamus V 15.2
hypoxeuxis if. 845.47
hypocrita iſid. 1076.27
hypotheca if. 912.19
hyſopus If. 1256.6
hyſteron proteron Iſid. 849.29

I

IA,quid if. 979.2
Iacem emittere N 669.48
N 716.46
iacet N 667.36
iacet,plenum,oneratum N 669.41
ſordet N 669.45. per plurimum porrigitur N 669.43
Iacinthina veſtis if. 1199.41
Iacit,ponit N 669.55.facit N 669.57
Iacob Iſid. 996.38
Iacobus Zebedæi if. 1002.9
Iacobus Alphæi If. 1002.15
Iactans vel arrogans If. 1077.23
Iactare, dimittere N 670.11. dependere N 670. 11. voluere N 670. 13. plagis ſternere N 670 14. fatigare N 670. 18. ambitioſius gloriari N 670.20
iactata mittere N 670. 25. excutere N 670.27.commouere N 670 28
iactuoſæ N 557.49
iactura V.G 1332.6
iactus Iſid. 1274.57
iactus teſſerarum Iſid. 1283.11
iaculum V 20.34.V.G 1376.14
iaculus ſequens Iſid. 1124.14
Iaſeth iſid. 992.27
Iahel iſid. 994.22
iair iſid. 994.29
iambi F.P 296.26
iambus iſid. 830.9
Iamnes iſid. 995.55
ianua iſid. 1199.2.V.G 1366.55
ianuarius vnde dictus iſid. 940. 42
ianidiu pro olim N 555.51
ianeus F.P 298.28
ianiculum iſid. 1180.50
ianitrices quid vocantur iſid. 1066.14
Ianual F.P 298.31
Ianuarius V 36.3
anuæ cœli iſid. 904.12
Ianus iſid. 1026.23
Iaſpis iſid. 1215.41
iberi qui & Hiſpani iſid. 1037.14
ibernia proxima iſid. 1174.35
iberus iſid. 1158.46
ibis auis iſid. 1136.12
ibus N 757.60
icadion F.P 298.35
icaria inſula iſid. 1178.2
icaſtros iſid. 1212.21
icit N 553.54
icon iſid.851. I.ſaxum iſid. 1210.2
icoſium,oppidum iſid. 1190.45
icteris iſid. 919.4
ichtyophagi quinam iſid.1044. 56
ictus iſid. 915.29
id propterea V.G 1380.21
ideus dactylus iſid. 1222.31
idida iſid. 995.8
idilion iſid. 851.57
idiota iſid. 1078.25
idiotæ N 504.45
idithum iſid. 999.54
idololatria quid iſid. 1023.56.& 1014.11
idolum quid Iſid. 1014.5
idoneum V.G 1355.27
idulia,ouis dicebatur F.P 298.37
idumæi iſid. 1036.16
Idus V 23.17
idus if. 941.28
ieburæi iſid. 1036.52
ieconias iſid. 985.59
iecunarium F.P 296.39
ieeur iſid. 1100.18
iehu iſid. 495.52
ieiuna quid iſid. 1109.13
ieiunitas V.G 1333.58
iennium iſid. 974.57. & 795.11.V.G 1333.18
ientaculum F 1.805.25.Iſid. 1115.9
ientare N 555.21
Iephte iſid. 994.29
Ieremias iſid. 951.9.& 998.18
Iergeſei iſid. 1236.54
Iericho Iſid. 1186.3
Ieroboam iſid. 991.41
Iehu Naue Iſid. 951.6
Ieſus iſid. 981.47
Iezabel Iſid. 991.47
igitur poſitum pro poſtea N 556.39
iggerunt V 1.35
ignarum N 557.16
ignauus If. 1028.19.& 1078.20.V. G 1367.26
Ignauiter,pro ignauè N 775.30
ignauit N 555.27
ignauum N 501.46
igneſcitur N 755.9
ignia vitia F.P 298.45
ignis V 11.43
ignis veſtæ F.P 297. 46.if. 1289 34
ignobile N 687.55
ignobilis iſid. 1078.34
ignominia N 496.22.V. G 1134.18
ignoſcere N 719.39.V.G 1331.10.& 1340.56
ignoſcite, veniam date N 668.52 noſcite vel diſcite N 768.14
ignotæ N 554.25
ignotus iſid. 1078.37
ileos iſid. 916.36
ilex iſid. 1245.59
ilia dicta ab ima F.P 298.52
ilias dicta ab ima F.P 298.52
ilias fluuius iſid. 1157 47
ilico,ſtatim,mox N 668.40
ilienus V 68 54
ilium quid iſid. 1098.4
illaclone V.G 1379.14
illatebrare N 557.22
illatio inductionis iſid. 862.27
illex N exlex N 488 40.N 735. 28. V.G 1373.55
illicere, propriè illaqueare N 486 48
illico.illò N 668.43
Illix N 735 28
illex V.G 1345.34
illucere V.G 1349.38
illuſtris iſid. 1077.18
illuuies N 555.5. V.G 1379.11
illuuioſum N 716 25
illyricus iſid. 1168.16
imago N 702.51. ſimilitudo N 671 6 vagina N 671.8
imago Dei iſid. 982 50
imbarbeſcere F.P 296.57
imbecillis iſid. 1077.10
imbellis F.P 297.59
imbuere N 762.7
imbres N 434.35.If.1147.28
imbrex F.P 299 60
imbrica tempeſtas F.P 298.1
imbrices N 554 50.If.1100.44
imbuere,intimare N 668.16.initiare N 668.19.inficere N 668.32. N 777.56
Imbuli iſid. 1192.55
imbutum V. 22 4
imbutum eſt F.P 298.2
imitatione filij, qui dicuntur Iſid. 1054.44
imitat N 751.3
imitatio N 719.55.V G 1341.10
imum V.G 1330.5
immane, ingens N 667. 43. fœdum N 667. 44. minimè bo-

Digitized by Google

num N 667. 46. necem N 667 47.V.G 1331.48
immanis If. 1078.7
immarceſsibilis If. 1077 17
immaſculus F.P 298.11
immatura mors If. 1105.9
immemor V.G 1367.26. If.1078. 13 & 1090.15
immenſus Deus If. 980.19
imminere,deberi N 682 22
immiſſum pro demiſſum N. 557.41
immite N 485.11
immitte N 703.43
immittere, dimittere ad prolixitatem N 621.28
immolare F.P 298.6.N 677 55
immolatio If. 971 57
immortalis Deus If. 979.20
immortalitas N 774.20
immunditia N 695.38
immundus N 682.36
immune N 490.54
immunis F.P 298.8.If.1078.10
immuſtulus F.P 298.15
impages dicuntur F.P 298.19.V G.1373.10
impancrare N 516.14
impar numerus If. 888.51
imparens F.P 298.27
impares F.P 298.26
impariter, impar numer. If. 889.13
imparitet par numerus If. 889.6
impaſsibilis Deus If. 979 53
impedire, implicare N 672.11.inuoluere N 672. 11. prebrum ducere N 672.14. ſordidare N ibid.
Impediti vocabuli proprietas N 515 44
impedimenta F.P 298.29
impenetrale F.P 298 30
impendium V 30.25
impendio pro magis N 516.53
impenſa F.P 298.32
imperandei V 99.10
imperandi declinatus V 99.17
Imperatiuus If. 817.14
imperator V 16.17. If.1046.31
imperator, qui dicitur res gerere V 42.31
imperioſus 1436.14
imperitus If. 1078.26
impertire N 504.8
impertit N 750.13
impeſcere F.P 298.35
impetigo If. 919.56
impetus F. P 298. 39. Ver. 113.5. S 231.56
impetix F.P 298.37
imperitum F.P 298.38
impiatus F.P 298.412
impigritas N 554.53
impice F.P 298.45
impius If. 1077.3
impium N 716.36
implacidum N 704.53
implagium if. 1288.42
implere N 713.30
implexum F.P 298.44
implicare N 553.35
impluuiatus N 793.45
impluuium V 26.58. F. P 298.47
impolitia F.P 298.50
impomenta F.P 298.53
imponere,ſupra ponere N 610. 48 dare N 670.50
imponi V.G 1315.16
impopulum pro ad populum N 557.37
imporcitor F.P 298 55
importatatum N 557.58
importunum F.P 298.54
importunus If. 1077.50
impos V 1.38.F.P 298.67
impoſsibile mendacium If. 895.0
impoſtor If. 1078.53
impotens N 557.3.& 667.13
impotentia N 781.35
imprimere N 713.35
improbum, minimè probum N 669.59. ſæuum N 670.2.turpe N 670.8
improbus F.P 299.2.If.1077.53
improuiſus If. 1078.38
impudens, ignarus V.G 1356. 21. & 25.If.1078.41
impudicus If. 1078 43
impudicatus F.P 299. 4
impugnare V.G 1317
impulſor V.G 1358.43
impurè N 557.29
impurus N 707.9.& 668.16 improbus N 668.21
imputatum F.P 299.5
in acie quæ formæ ſunt If. 1149. 39
Inachus amnis If. 1158.3
inæquales numeri If. 890. 12. & 890.32
Inambulare V.G 1332.24
inane, concauum N 669.11. ſine pondere N 669. 29. vacuum ibid. vacuum ſiue leue N 669. 32
inaniis pro inanitate N 551.38
inanima ſine anima N 556.21
inarculum F.P 299.16
inaudire N 555.30
inaud.ium N 557.6
inaures If. 1307.47
incalanto F.P 299.19
incantatores If. 1011.26
incauillatio F.P 299.22
incenſit F.P 299.23
incenſum quid dictum Iſid. 922. 45
incentor If. 1077.28
incertus ager V 7.10
incertum V.G 1332.22
inceſſores latrones F.P 301.53
inceſtare N 744.2
inceſtus Iſid. 1078.44
incerta N 555.30
inceſſere F.P 299.25
inceſti indicium If. 934.18
inceſtum N 744.1
inceſtus F.P 299.27
inchoare V.G 1334.36
inchoatiua If. 817.6
inchoatiui vnde. Ver. 216.50
inciet F.P 299.32
incidere N 688.47
incilare N 554.30
incillæ F.P 299.36
incincta If. 1078.55
incipere V.G 1334.36
inciſim,quaſi ſimul N 557.52
incita quid dicitur N 553.40
Incitega machinula F.P 553 40
inclamare F.P 299.43
inclutus F.P 299.44
inclytus If. 1077.10
incoctæ F.P 299.45
in cœlo templum dicitur V. 47 29
lucola If. 1052.47
in columbæ ſpecie veniſſe If. 986. 50
incomitiare F.P 290.48
Incommutabilis Deus If. 979.34
inconciliaſti F.P 299.52
inconſpretium F.P 1199.55
inconſtans If. 1077.28
inconſulti N 555.1
inconſultus If. 1078.26
inconueniens If. 864.52
incorporalia nomina If. 823.59
in corpore quædam diſcretionis facta Iſid. 1102.31. quædam tantum decoris facta Iſid. 1102. 29. quædam & vtilitatis & decoris facta Iſid.1102. 26. quædam vtilitatis cauſa facta Iſid. 1102.24
incorporeus Deus If. 980,19
incorruptibilis Deus If. 979.30
incoxare N 505.4
incredibile mendacium If. 865.4
increpare,ſonare N 771.19
increpitat & increpat N 671.11
increta F.P 299.60
incruſtatum N 556.60
Incubi vnde dicuntur If. 1012.36
incubo quid If. 1032.41
incumbere N 684.22
incurſim pro celeriter N 556.4
incuruicecruicum V 443
incus If. 1289.59
incuruiſcere N 554
indecoris N 759.26
indemnis If. 1078.14
indepiſci F.P 300.2
Indeptare F.P 300.3
index If. 2078.39
indi If. 1037.51
india Iſid. 1161. 47
indicare N 556.32.V.G 1357.1
indicatſuus Iſid. 817.13
indicit bellum, indixit funus V. 40.3
indicium V 40.3
indictæ Iſid 976.40
indictum N 556.50
indictiuum funus F.P 300.4
Indicum quid Iſid. 1195.20
indicus finus Iſid. 1153.20
indigena Iſid. 1078. 40. indigenæ Iſid. 1052. 45. indigenes V,G. 1351.47
indigetes V. G 1351. 48. V. G 1369.6
indiges nomen F.P 300.8
Indigitamenta F.P 300.10
indigitanto F.P 300.11
Indipiſcere N 556.57
indiſcriminatim N 556.7
Indocile V.G 1367.33
Indoctum V.G 1367.34
indolentia N 556.28
indoles N 741.20
Indolis Iſid. 1077.2

Digitized by Google

Indorum gens Isid. 608.7
Inducere,fingere N 681.32. immittere N 671. 32. instituere N 671. 36.persuadere N 671.34
induci , fallaciis decipi N 671. 41. delectari N 671.38
inductio If. 862.21
Inductionis membra If. 862.19
indulgens Ver. 113.5.8.231.56
indulgere,augere N 669.11. clementem esse N. 669. 25. detinere N. 669.17.dare N.669.12.spatium maius dare N. 669. 20. temperare N. 669. 25. veniam dare N 669. 14
indulgitare N 555.18
indumentum Isid. 1298.56
indumentum pellicium If. 1301.57
indus fluvius Orientis If. 1156.56
indusium H 789.5
industrium antiqui indostruum F. P.300.15
industrius Ver. 113.5
industrius Si 231.56
induviæ,tunicæ serpentum If.1116. 7
inebriæ aues F.P 300.18
in eligendo marito quatuor spectanda If. 1066.53
inenodabile N 490.55
inepti proprietas N 517.19
ineptitudo N 556.36
ineptum V.G 1354.50
ineptus If. 1078.29
ineptum V.G 1357.42
inermat F.P 300.23
inermis If. 1078.17
inermis pro inermibus N 761.31
iners If. 1078.16
inertia N 676.22
inerticula If. 1240.36
inexpiabilis If. 1077 32
inextinguibilis N 558.13
infabre N 506.2
infamia V G 1314.19
infamis Isid. 531077.
infans If. 1103.8
infans vnde dictus N 514.31
infantes V 38.25
infantia If. 1102.43
infaustum V.G 1337.13
infaustus N 698.37
infector V.G 1314.11
infectores V.G. 1373.52.F.P 300.25
infectum quid If. 1126.8
infeliciter N 555.39
infelix V G 1354.48
intensus V.G 1367.31
infertæ F.P 300.28
inferior Germania If. 1167.47
infestum mare N 554.44
Infertum vinum F.P 300.30
infertum If. 1316.26
Inferum N 508 53
inferus If. 1183.21
infesti proprietas N 511.60
infestum quid N 557.10
infibulati F.P 300.32
inficiatio If. 934.4
inficiatores quid H 557.60
inficiator If. 1078.49
infimum V.G 1330.5
intimus V. 8.15
Infindere F.P 300.34
infinita If. 826.4
infinitas H 553.8
infiniti numeri Isid. 893.15
infinitio N 557.32
infinitum V 67.25
infinitum quæstionum genus Isid. 866. 1
infinitiuus Isid. 827.21
infirmus If. 1077.20
Inficeri F.P 300.38
Infitiari F.P 300.39
infixum est N 682.28
infœcundum N 715. 16
informe N 715 16
informis If. 1078.4
informo V 42.37
infra clatlem significatur F. P. 300. 40
infractio N 553.18
infrendens If. 1077.57
infiequis If. 1077.56
infrequens F.P 300.43
infula If. 1306.13
infulæ V 50.2.F.P.300.45
ingenerarentur N 555. 26
in generosis equis quatuor spectantur If. 1114.21
ingeniosus V. 61.51.If. 1076.51
ingenius If. 982.33
ingenium , naturalis sapientia N 667. 33. sua sponte vel natura N 667.5
ingens N 717.38.F.P.300.47
ingenui vnde dicti If. 1055.6
inglorioſus Isid. 1078.2
ingluuies F.P 300.51.V.G.1379.11
ingluuioſus Isid. 1078.1
ingredi N 712.33.& 739.38
ingressus N 602.44
inguina Isid. 917.1
inhabitare N.700.28.& 714.56.possidere N.703.28
inhabitat H 715.46
inibi pro sic N 554.19
inigere pecus F.P 300.55
inin F.P 300.56
inimiciter N 774.14
inimicitia N 557.15
inimicus V.G 1367.31.If.1077.45
iniquat N 555.43
iniquus H 705.26.If.1177.36
initia V 12.14
iniuges boues F. P. 301.14.P L.803. 41
iniuria H 716.15. V.G 1335.2.18& 1361. 45.& 13.8.21.Isid.933.28
iniuria,ius V.G 1357.11
iniuriè pro iniuriosè H 554.17
iniurium F.P 301.15
iniustum bellum Isid. 1260.17
inlaqueatum F.P 301.16
inlaudabilis Isid. 1077.33
inlex F.P 301.18
inlices canales F.P 301.23
inlicitator F.P 301.25
inlicium F.P 301.26
in litterata pax F.P 301.31
in lustre V 19.10
in memoriam redire H 732.15
in memoriam reuocare V.G.1343.2
in mundo quid antiqui F. P. 301. 33
inniti V.G 1245.28
innitiçum pondere H 690.58
innocens , integer & incorruptus H 669.6.& 734. 16. bonum, nulli nocens H.669.4. innocuum V.G. 1344.41
innocuus H 734.16.If.1077.5
inofficiosum testamentum Isi.929. 23
inolescere V.G 1347.41
inops V 17.9. H. 530.22.Isid.1078, 30
inori F.P 301. 35
innox Isid. 1077.5
innuba Isid. 1061.44
innubere pro transire H 554.39
innumera H 558 16
innuere H.730. 33. V.G. 1332. 59. & 1341.36
in pelle lanata F.P 301.36
in procinctu F.P 301.48
inquilini Isid. 1051.38.& 41
inquilinus F.P 301.44
inquinatum H 675.35
inquirere 692.3.V.G. 1329.18
inquisitio Isid. 1275.7
insane V 56.31
insania H 733.19.& 746.1
insanitas H 553.13
insaniter H 771.18
insanum pro insane H 556.11
inscitum V.G 1359.60
inscius V.G 1332. 14.isid.1078.14
inscribere V.H 1346.56
insecta F.P 301.48
inseptum F.P 301.50
insepultus H 685.9
in seque apud Ennium F P 301.5
insequenter,deinceps N 697.14
insequi fugare N 690.53
insicia V 19.54
insidiari N 714.59
insidiosum N 718.59
insidiosus Isid. 1078.52
insigne,magnum N 672.6 praestans N 672. 6. vitæ necessarium H 672.8
insigne F.P 301. 55
insignire N 556.5
insimulare V.G 1340.2
insinuari N 515.58
insipare F.P 301.60
insipere F.P 302.1
insita V.G 1351.52
insitio Isid. 1140.46
insitum F.P 302.4
insolens N667.13.non solens N 669 H
insolum N 554.14
insomnia V.G 1361.29
inspectativa philosophia If. 874.8
inspicere N 711.57.V.G 1349.58
instaurari F.P 302 9
instauratio Isid. 1290.56
instituere N 695.25. & 700.55. confi. mare N 671.36
institutio æquitatis Isid. 863.48
instructum Isid. 932.29
instructura Isid. 1290.50
instructura parietum Isid. 1296.10
instruere V.G 1146.59
instrumenta categoriarum Isid.875 60.

Digitized by Google

instrumentum isi. 932. 18
insusurum F.P 302.13
Insubuli Is. 1305.54
insuescere V.G 8347.35
insulæ F.P 302.15
insulæ quid dictæ Is. 1174.10
Insultitas N 501.45
insultum N 501.41
insultare, iniuriosius aliquid dicere N 671.46. insilire N 671.44
integrare N 555.45
intel igentia Isid. 987.39
intelligere V.G 1353.6
intelligi V G 1363.15
Intelligit N 715.57
intemeratus Isid. 1077 19
intemperia N 761.41
intempesta V 54.59
intempesta nox V. 31. 47. F. P 302. 21
intempestiua abundantia N 677. 1
intempestiua Isid. 949 2
intendere, illigare N 670.57. innectere N 670.57
intentum, extensum N 670.55
intentus N 670.51
interamna V 8.52
intercalares dies Isid 967.46
interscapilium Isid. 1097.36
intercapedo F P 302.15
interc ilior Isid. 983.33
intercilium Isid. 1093.22
interfici-dies V 55.36
inter cutem flagitati F. P 302. 27
intercutitus F.P 302.29
interdianum Isid. 937.34
interdicere V.G 1559.54
interduatim F.P 302.31
interficere V.G 1330.54
interficere, concremare N 971. 55. consumere N 671. 55. finire. N 672.55. occidere N 671. 49. perdere N 671.55
interfici N 737,10
intergerini parietes F.P 302.33
interior homo Isid. 1089.29
intérire N 721.18
interlunium lunæ Isid. 907.16
intermestris V 32.10
intermissio Isid 1136.15
internecida Isid. 1078 47
internecici indicium Is. 933.48
internecinum F.P 302.35
internectio F.P 302.37
internecio Isid. 1267.29
interpellare, adire N 671. 1. commouere N 632.1 dicere N 671.59. ducere N ibid.
interpolare N 502.4
interpres Isid. 1076. 56. auctor N 670. 45. obscuri dissertor N 670. 43
interpres V G 1363.27
in terra V 47.32
interregnum F.P 302.39
in terris templum V 47.43
interrogatio V.G 1355 50
interritimentum V.G 513.64.9.V 29. 3
interualla Isid. 1101.6
inestabilis Is. 1077.41
intestata hereditas Is. 931.28
intestatus N 668.1. sine testamento periens N 667
intestina quid dicuntur Isid. 1000 42
intolerabilis N 554.57
intra & extra ousiam Is. 877.11
intrahere F.P 302.40
intra ousiam quid Is. 877.17
intricare N 487.44
intrigo & intertigo V 29.5
intripola vestis Isid. 1300.19
introire N 700.41
intubus Isid. 1161.40
intudem Isid. 1190 3
intueri V.G 1328
intui & contui N 749.29
intuitum V 21.44
inuehi, aggredi N 671.24. increpare N 671.24. vehi N 671,23.
inuadere, appetenter incipere N 668, 4. quasi in vadum ruere, N 668,7
inuenibo N 754.23
inuenire N 687, 31. V. G 1331, 34. N 685,48
inueniri V.G 1355.10
inuentor Is. 10.6.52
inuenustus V.G 1354,48
inuestes N 508,47
inuestigare V.G 1,63,42
inuestis Isid. 1078.56
inueteraſcere N 730,21
inueteratus Isid. 1078,6
Inuident V 41.59
inuidentia N 733,18
inuidia N 733, 37. Inuidentia V. G 1344.10
inuidiosum N 555.53
inuidiosus Is. 1077.49
inuidus Is. 1077,48
inuisibilis deus Isid. 979,45
inuisus Isid. 1077,50
inuitare N 666, 28. repleri & 666, 48
inuitari, delectari N 666,38
inuitius N 558.8
inula Isid. 1262,55
inuncare N 554.11
inuocatur V.G 1379,8
inuolare N. 501,30. N 536,43. V. G 1331 57. V.G 1371,3
inuolucrum Isid. 1321,2
inuoluere, implicare N 670, 38. tegere N 670.54
inuoluere, volutum superimponere N 670,32
inuolutus, comprehensus N 670, 41. occupatus N 670,40
Ioachas Is. 995.38
Ioachim Is. ibid.
Ioannes Is. 1000,5. & 1000,55
Ioas Is. 995,23
Ioathan Is. 995,28. & 696,55
Iob Is. 993.44
iocosus Is. 1077,9
ioculare N 488,31
iocundus Is. 1077.8
Iohel Is. 998,37
Iona Is. 1001,27
Ionas Is. 959.9
Ionathas Is. 995.11
Iones Is. 1037,42. & 1040,50
Ioniel pedes Isid. 830.43
Ioppe Is. 1185.13
Ioram Is. 995.28
Iordanis Is. 1157.31
Iosaphat Is. 995.24
Iosephi Is. 997.10
Iosias Is. 995.35
Iosue Is. 994.14
Iosue liber Is. 951.10
iota Is. 1134.28
iotacismus Is. 842.45
Iouinianitæ Is. 1014.28
Iouistæ F.P 303.45
iouum & iouerum V 71.74
ἰπατικὸς Is. 918.28
ipse, iste V.G 1347.58
ipsullices bracteæ F.P 361.46
ira, iracundia V.G 1358.23
iracundia V.G 1354.47
iracunditer N 774.35
iracundus N 713. 48. V. G 1359.22. & 1534.23. Is. 1077.26. iratus V.G 1344.17
iraſcere pro iraſci N 555.52
iratus N 703,41. & 713.48 V.G 1334. 23. & 1359.22. Is. 1077.34
ircei F.P 301.49
ircens F.P 302.50
ircosus Is. 1078.36
ire V. G 1354. 1. ambulare N 672.3 incumbere N 671.3
iris Is. 1220.46
iris illyrica Is. 1151.39
iris quid dicitur Isid. 1147.6
irnella F.P 302.51
ironia Isid. 850.5 & 871.17
irplices V 723.15. F.P 302.52
irpini F.P 301.55
irquitallus puer F.P 302.58
irrationales magnitudines Is. 894. 7
irrigare Is. 1156.10
irruere sine cautela N 699.10
Isaac Is. 996.21
Isachar Is. 996.54
Isagoga Is. 874.52
Isaias Is. 998.15
Isauria Is. 1166.47
Isauricus 1434 24
Iscurra Isid. 1078.58
Isicia Is. 1314.52
Isis quid appellatur Is. 1030.25
Ismael 995.12
Ismaelitæ Isid. 1036.10
Ismirus Isid. 1212.50
Isocen Isid. 1314.51
Isopleuros Isid. 894.25
Israel Isid. 996.31
Israelitæ Isid. 1038.35
Israelitæ Isid. 1038.43
Ister Isid. 1158.29
Istrorum gens Isid. 1041.10
Itali vnde Isid. 1041.55
Italia F.P 303.3. Isid. 1169.56. & 1210. 2
Italia & Hispania cur Hesperiæ dictæ Isid. 1170.1
Italus quis Isid. 1041.53
iter V 7.36. V 6.45. Isid. 1206. 5. nauigatio N 668. 60. via & 668. 59
itetis N 717.17
itiner N 752. 4. & 760.14. Is. 1206.9
itoni-

Digitized by Google

INDEX.

Iuonida F.P 303.7
itum pro ineeſſu N 553.13
iubar V.31.44.& 55.15. F.P. 303.8.If. 911.6
iubere, cogere N. 666. 10. ſalutem mittere amico N. 668.21. velle N 668.11
iubilare V 41.F.P.303.13
iubileus If. 943.17
iudæa If. 1163.45
iudæi If. 1019.14
iudaicus lapis If. 1241.55
Iudas If. 996.49
Iudas Iacobi If. 1002 40
Iudas Iſcariotes If. 1002.46
iudex V. 39.58.If.1273.18
iudicare V 39.57.V.G.1359.53
iudicatum N 556.50
iudices If. 1051. 8
iudiciale genus If. 858.46
iudicialis tranſlatio If. 860.15
iudicium V.G 1362.31.If.1271.6
iudicium If. 951.27.& 951.7
Iudith If. 955 33.& 1000.2
iuga montium If. 1181.18
iugarius vicus F.P 301.14
iugatum N 509.37
iuge auſpicium eſt F.P. 503.17
iugere milui dicuntur F.P 303.19
iugeri proprietas N 513.18
iugerum V 7.30.If.1024 46
iugiter & continuò N. 697.31
iuglans If. 1145.31
iuglandes N 515.22
iugula V 53.8.F.P 303.23
iugulare V.G 1330.55
iugum V 23.14.F.P.30.25
Iulia 1415 38
Iulia Romula If. 1190.27
iuliæ leges If. 927.29
iulij 1415.41
Iulius & Auguſtus If. 941.9
Iulius vnde dictus If. 1046.19
iumenta If. 1115.18
iumentum N 513.56.If.1111.1
iuncta If. 861.9
iuncus If. 1160.6
iungendei V 67.17
iunij 1416.13
iunior If. 1124.35
iuniperus If. 1147.1
Ionius V 35.60.If.94 .7
iunius Epigonus 1410.59
Iunius mentis F.P 303.29
Iuno If. 1029 6
Iouis coniux If. 1029.16
Iouis ſoror If. 1019.15
iuno Lucina V 33.32.& 33.17
iuno,& regina V 33.16
Iuppiter V 12.54
iura If. 931.20.V.G.1366.37
Iurandum V.G 1380.31
Iurgare V 57.21
Iurgium If. 1173. 16.N.726.31. V.G 1358.33.& 35
Iuridicus If. 1077.1
Ius If.925.10.& 931.11.V.G.1357.4.& 1364.19.& 1367.28.Iſid.1314.59.ciuile If.926.10. liberorum 919.40. militare 926, 25. naturale 925. 56 quiritum 926.43.publicum926.38
Ius vnde dictum If. 925.36
Iuſſo pro iuſſu N 557.46
iuſſi dies diecbantur F.P 303.55
iuſtitia If. 873.31
iuſtitium PL. 805. 14
iuſtum bellum If. 1165.15
iuſtus If. 1077.3.V.G.1353.36
iuſtus vadis F.P 303.38
iuuenalia F.P 303.39
iuuencus V 17.50.If.1112.49
iuuenilitas N 553.30.If.717.55
iuuenis If. 1103.46
iuuenta N 717.54
iuuenilitas V.G 1338.33
iuuentas V.G 1338.35
iuuentij 1417.13
iuuentus N 717.54.If. 1102.49
iuuenta V.G 1351.24.
iuxta coniunctim N 667.2
iuxtim pro iuxta N 556.16
iuxta proximè N. 667.1.ſimiliter N 667.5

K.

KAlendæ V, 35.4 If.941.25
Κεκλιτικὸς 1429.32
Καλοκάγαθος If. 1310.25
Kappa If. 1334.37
Kam If. 992.22
kanaan If. 992.30
katholicus If. 1079.2
kharitas If. 1079.4
kharus If. 1079.3
Κλῆσις quid If. 1004.5
Κλῆσις If. 1285.13
Κοινὸν If. 1313.26
κοινοσὺν If. 870.14
Κοσμικὸς If. 836.17

L

LAbaſcor N 750,47
Labdaciſmus If, 842,49
Labellum If. 1319,46
Labens If. 1079,33
Labeones 1440,41
Labes F.P 303,44
Labina If. 1107,17
Labiones V.G 1361,41
Labium N 602, 52. If. 1094, 2. V.G. 1346,19
Laboriоſum N 559,12
Labra N 756,59
Labia V.G.1367,35,& 1361,40.& 1356 43
Labrum If. 1319,44
Labruſca N 803,27.If.1239,12
Labyrinthus If.1193,33,in Lemno,& 1193,45.in Italia & 1193,47
Lac ſuccus maternus N. 672,26. If. 1096,22.& 1315,5
Lacedæmones If. 1041,8
Lacedæmonium marmor If.1213,34
Lacer V.G 1363,2
Lacerare F.P. 303,47.V.G.1359,1
Lacerna If. 1302.52
Lacernati If. 1302,55
Lacernæ If. 1302,55
Lacerti N 603,2
Lacertus If. 1124.42
Lacrymæ If. 1095,13
Laceſſere N 559,50.V.G.1380,30
Laceſſitor If. 1079,39
Lacis F.P 303,53
Lacobrigæ F.P 303,57
Lactans, Lactens V.G 1367,44
Lactare N 491,12
Lactaria columna F.P 303.59
Lactatum If. 1316,41
Lacte N 755,18
Lactea inteſtina N 672,29
Lacteus circulus If.905,30.& 1145,22
Lactuca V 18,49.If.1261,34.& 37
Lactucinus 1433.37
Laculata veſtis If. 1299.40
Lacuna F.P 304.2
Lacunar If. 1293.5
Lacunarium If. 1293.7
Lacunaria If. 1321.46
Lacus V 8.55
Lacus Curtius V 14.59
Lacus Lucrinus F.P.304.4.If.1154.27
Lacus Aſphaltites If. 1154.33.& 1325 23
Lacus Tiberiadis If.1154.53.V.G.1375 51
Laertis 1398
Lædere N 687.24
Lædi V.G 1362.45
Læna V. 21.57.F.P.304.8.N.789.44
Lænas 1436.40
Lætamen If. 1136.22
Lætare lætiſcere & lætificare N.556 24
Lætari V 38.11.N.733.56.gaudere V.G.1344.24.& 1350.31
Lætitudo N 558.52
Lætum,hilarum N 677.31
Lætus N.70.59.If.839.14.& 1079.14
Læua F.P.304.12.proſpera N.672.23
Læua quid vocata If. 1095.40
Læuinus 1440.52
Læuũ N.511.49.aduerſum N.672.28
Laganum If. 1313.58
lagena If. 1319.23
Laicus If. 1008.9
Lambda If. 1134.55
lamberat F.P 304. 14
Lamech If. 992.9
lamentæ N 559.21
Lamentatio Ieremiæ If. 951.25
Lamiæ quid If. 1032.31
lampæ If. 1321.58
Λαμπηδὼν 1419.37
Lana If. 1304.47
Lanea F.P 304.22
Lanea & licio F.P 304.15
lancea N 799.2.If.1270.9
lancis grauata If. 1318 27
lanetum F.P 304.26
languore,torpor N 676.22
lanij Laniſtæ V.G 1356.35
lanio V.G 1306.52.& 54
laniſta If. 1029.37
lanitium N 603.55
lanoculus F.P 304.28
laodicia If. 1185.14
lapathium V 18.43.N.795.6
lapides N 603.10.If.1291.2
lapis ſilex F.P 304.29
lapis offenſionis If. 984.2
lapis ſpecularis If. 1210.19
lapis ſpecularis If. 1192. 10.& 985.58 1109.47. V.G.1335.29
lapiſtrus If. 1262.22
lapit F.P 304.34.& 495.44
lapithæ gens Theſſaliæ If. 1040.28
lappa If. 1258.24

Digitized by

Laquearia If. 1199.57.& 1192.59
Laquearíorum pugna If. 1281.49
Laquearium If. 1193.8
yar 1408.41
Lara V 14.17
Lardum If. 1314.23
Larentalia F.P 304.31
Larex If. 1247.54
Largi N 749.14
Largitas N 558.45.& 761.50
Largitio V.G 1351.23
Largitudo V.G 1361.22
Largitus,pro largè N 774.22
Largus If. 1079.22
Larres 1408.31.& 40
Lartij 1400.18
Lartis prænomen 1408.9
Laruati F. P 304.17.
Larvæ quid If. 1012.28
Lasciuus If. 1097.47
Laser if. 1254 56
Lassus fatigatus N 677.42
Lassus cuta V.G 1355.7
Laterna If. 1322.1
Latex F.P 304.39
Latens N 687.58
Later N 558.11
Latereuli If. 1291.48
Latereulum quid if. 964.7
Latere V.G 1379.1
Lateres N 777.30.If.1291.50
Latereuli If. 1290 45
Latex If. 1151
Latibulet & latibuletur N 539.30
Latinæ feriæ V 34 50
Latinæ linguæ quattor If. 1034.4
Latini à Latino If. 1041.27
Latini qui fuerunt If. 1953 29
Latitauerunt F.P 304.44
Latium V 8.65
Latonia If. 118.17
Latarius & Triamides V 61.21
Latrare F.P 304.45
Latratus V 51.12
Λατρεία quid If. 1013.58
Lattina N 601.43
Latro If. 1079.15
Latrocinari N 560.17
Latrones V 53.23.F.P 304.46
Latumiæ F,P 304.50
Latus If. 1097..0
Lauamur V 92.5
Lauamus H 92 6
Lauare N 746,51
Lauat & lauatur V 91.48
Lauatus sum V 92 9
Laudabile N 711.39
Laudare N 674. 21 V. G 1353. 37 & 1356. 56 coram V. G 1357. 25 in os V.G 1357.27
Laudatio V.G 1335.21
Laudea If. 1243.16
Lauerna dea N 560.24
Lauerniones F.P 304.56
Laui V 92.8
Lauinia If. 1188.56
Lauinium V 24.28
Iauit pro lauat N 767.39
Laurea If. 1167.10
laureati milites F.P 305.1
Laurentalia V 34.33
Lauretum V 25 0
Lautus Isid. 1243.13.V.G.1371.22
Laus V.G 1334.6 & 1337.41
lautia F.P 305 8
Lauticia F.P 305.11
lautolæ V 26.12
lautulæ F.P 305.14
Lautum lotum N 675 28
lautumna If. 935.35
lautus V.G 1356.48
laxitas V 559.14
laxitatem distendere N 715.2
lauum N 677. 8 & 677.12
Lex pro lxrnæ N 559.59
lexna If. 1116.23.& 1157.46
lebetes If. 1320.25
lectica V 27. 44 Isid. 1321. 31 & 44
lectio If. 970.27
lector If. 1079.8
lectores If. 1005 40
lectosia F.P 305.26
lectulus V 86.48
lectus dictus F.P 305 18
legalis status Isid. 859.55
legati V 16.18 & 40.44
legatus N 688 33
legere V 40. 34 oculis scripta percurrere N 671. 34 accedere N 672. 37 rursum colligere N 672. 40 præterire N 672. 48 nauigare N 672. 51 eligere N 672. 55 N 734.19 eligere V. G 1344 44
leges V 40.47
leges redigere in libris Isid. 925.5
leges nouæ Isid. 915. 12. consulares Isid. 927.29 Funebres V. G 1373 29
legio V 16.22
legio, & diligens & diligentia V 40 54 F. P 305. 24 Isid. 1048. 50
legiones V.G 1367.46
legionum proprietas N 515.12
legis contrariæ status If. 860.41
legitima & collegæ V 40.48
leguli V 40. 45
legulés & vindemiator V 17.23
legumen V.G 1367.41
legumina V 40.46
legumina quid sunt N 517. 38
legumina quid & vnde dicta Isid. 1238 25
leguminum plurima genera Isid. 1238.28
leo If. 1325.43
lembus N 785.3.F 1.804.48
lemniscæ quid sunt If. 1107.27
lemniscí F.P 305.28
lemonia F.P 305.32
lemures N 560.39
lenis vasis genus N 79.6
lenitas V G 1357 47
lenitudo N 558.45
lenitus N 704.18
lenones F.P 305.34
leno If. 1079.41
lens N 602.35
lens quid vocata Isid. 1238. 37
lenticula If. 1320.4
lentigo If. 919.25
lentiscus If. 1248.22
lentitudo N 559.56
lentuli 1433.38
lentulus Maluginensis 1428. 59
lentum,tardum N 675.50
lentus N 495. 34 & 714.49
lenunculus N 786.6
leo If. 911.59 & 984.13
leoctisus If. 1122.12
leonis vocabulum vnde Isid. 1116. 19
leontophonos bestia modica Isid. 1119. 53
leopardus If. 1117.17
leparenses F.P 305.36
lepidi Æmilij 1431.40
lepidum V.G 1349.53
lepidus V.G 1356.47
lepista F.P 305.37.
lepistæ N 794.17
lepos V.G 1349.54
lepra If. 919.48 & 52
leprosus If. 1079.56
lepus seu leuipes V 1.44 & 18.26 If. 1112.11.& 1129.23
lepor V.G 1349.51
letitia F.P 303.18
lesbium F.P 305.39
lesbius lapis If. 1114.17
letanix If. 976.37 & 38
lethargus If. 916.5
letum vnde F.P 305.40
leuare,soluere N 675.6
leuca If. 1205.14
leue contemnendum N 680. 48 & 704.32
leuir N 999.10
leuidensis vestis If. 1300.8
leuir If. 1066.23
leuis If. 1079.50
leuitæ If. 1005.26
leuitions If. 950 & 951.8
lex If. 863.45 & 52
lex quid If.925.18.& 926.55 & 951.8 V.G 1354.20 & 1367.28 & 1375.18 & 1378.4
lia If. 999 26
liba N 803.31.If.1313.50
libanotus If. 1148.44
libanum If. 1150.48
libanus If. 1038.37
libanus mons If. 1180.8
libare If. 972.5
libella V 28.46
libellio N 559.44
libentina V 37.55
liber F.P 305.44 If.961.6 & 1242.58 libertate If.1025.20
liber duodecim Prophetarum Isid. 954.6
liber Ecclesiasticus If. 954.45
liber Iob If. 952.51
liber à liberamento appellatus Isid. 1026.50
liber Samuel If. 953.31
liber sapientiæ If. 954.25
liberale V.G 1354.10
liberales If 821.5
liberalia F.P 305.48
liberalia quid vocantur Isid. 1274. 17
liberalis If. 1079.21.V.G 1358.6
liberare N 819.46
liberè V 37.52
liberi

Digitized by Google

liberi N 782.19
liberi,cur dicti If. 1055.1
libertatem vti N 755.22
libertatis templum F.P 305.52
libertus vnde vocatus If. 1053.9
liberum & remissum N 677.8
libido N 739.21
libidinosus If. 1079.43
libitonarium Isid. 1300.24
libra If. 912.9.& 1231.44
librarij qui vocati Isidor. 961.13. & 18
librile F.P 305.53
librilla F.P 305.54
libum V 19.17
liburnæ Isid. 1285.44
libya If. 1171.28
libya Cyrenensis If. 1171.48
libyaticos V 68.57
libycus campus F.P 305.17
licentia N 603.41
licia If. 1306.21
licinij N 425.54
licinium Isid. 1300.18.& 1196.45.& 1242.43.& 1300.58
licinius 2413.25.If.1321.38
licitari N 560.2
licini V.G 1365.18
lictoris proprietas N 512.12
lictores F.P 306.2
liencobis If. 918.24
lienteria Isid. 919.5
ligare N 718.20.V.G 1358.17.legare V.G.1351.35
ligatura execrabilium remediorum If. 1012.17
ligdinus lapis If. 1213.18
ligellum N 559.60
ligna V 40.52. If.1242.41
lignarius Isid. 1196.36
lignicidæ V 69.56
lignis,gemma Isid. 1221.18
lignum Isid. 1296.43
ligo V 25.3
ligones Isid. 1314.59
ligula V.G 1360.44
ligurrire N 560.13
ligurium If. 1262.41
ligurius Isid. 1217.16
ligurius lapis If. 1118.22
ligusticus sinus If. 1152.3
lilia If. 225.23
Illinm V 18.47
lilybæum promontorium If. 1179.29
lima If. 1290.19
limaces F.P 306.5
limare.exquirere N. 673.19
limax,vermis limi dictus If. 1126.48
limbus N.790.13.If.1286.31.Isid.1310 12
limen,limes V.G 1350.15
limensis πόρτα If. 1314.73
limes Perticus Isid. 1039.32
limen, locus standi datus N 674.55
limina ostiorum If. If.199.30
limitatus ager F.P 306.6
limites If. 1205.51
limites maximi If. 1204.1
limniscus If. 814.54
limpidum vinum If. 1316.47
limpha 1316.18
limium N 559.47.If.1190.20
limus F.P 306.9 Isid. 1207.10.Isid. 1300.54.cingulum Isid.1203.55
linea If. 794.39.& 1299.56,& 1196.26
linea vestis If. 1199.56
linealis numerus Isid. 891.5.& 892.15
lingua F.P 306.11.If.1094.5
lingua Latina If. 1034.9
linguæ quid dictæ? If. 1033.13
linguæ factæ,tres If. 1033.18
linguarum diuersitas vnde? Isid. 1033.1
lingula F.P 306.15.V.G 1361.42.& 43
lingulaca F.P 306.9.V.1464
lingulacæ N 497.37.N 511.15
lingulati fœci If. 1312.2
linnæ If. 1301.6
linostema vestis If. 1299.56
linquere,dimittere N 675.29
limtres N 786.15
linum If. 1304.49
liparia suffita If. 1223.7
lipatus insula If. 1178.11
liquamen If. 1217.31
liqueria,reliquerit N 674.16
liquidæ If. 821.57
liquidum, suaue N 671.54
liquitur F.P 306.10
liquor V.G 146-.36
lis V. 57.19.N 716.34.V.G 1334.45
litare V.G 1336.39.N 725.5
litatum F.P 306.21
literæ quid? If. 819
literæ communes If. 822.4
lithostrota If. 1195.23
liti cecidisse dicitur F.P 306.24
litices N 513.49
liticines & Classicos V 16.59
litostrota If. 1100.18
litteratus N 559.58
littora V.G 1369.48
litus If. 1182.17
litrum F.P 306.26
lix N 518.16
lixa quid? N 518.11.P 2.806.33.If.1314 18
lixabundus F.P 306.30
lixæ F.P 306.31
lixarum proprietas N 518.7
lixis,ciuitas If. 1190.36
lixiuium N 518.14
lixulæ & semilixulæ N 619.23
loca N 603.5
locandi significatio N 677.18
locare V 5.56
locarium V 5.57
locatio If. 931.41
loci muliebres V 5.59
loci nomina If. 824.54
locus Isid. 1320.47
locuples N 744.13.V.G 1378.1.& 1331.41.If.1079.15
locus V 5.49.V.G 1356.32.Isid. 876.40
locusta If. 1141.7
locus communis If. 859.29.decus N 676.14.genus 676.18
lœbesum F.P 306.38
logi vnde N 518.51
logica Isid. 579.& 871.41.& 873.38
logici If. 10.6.19
loligo V 15.16
longabo V 20.9.
longæ naues Isid. 1285.49
longæ syllabæ Isid. 819.25
longæuus If. 1079.24
longanimis If. 1079.25
longè porrò N 695.53
longinquè & longiter pro longè N 774.56
longinquum V.G 1329.25
longiscere N 560.9
longitorsus F.P 306.40
longitudo,longinquitas V.G 1361.24
longobardi qui fuerunt If. 1042.15
longum V.G 1329.24. per planum perfectum N 676.30
longurio N 558.38
longus If. 1079.23
lopades N 795.27
loquax V 39.18.V.G 1376.24.Isidor. 1079.14
loquela V 39.23.V.G 1329.8.& 1376.27
loquelares præpositiones Isid. 828.48
logui V 19.23.V.G 1351.36.& 1379.19.& 1229.42
lora N 796.8.& 796.3
lorgicon If. 1298.37
lorica V 20.41.If.1271.34
loth If. 992.52
lotiolente veluti lutulentè N 558.42
lotos F.P 306.42
lubidinitas N 760.40
lubricum,locum dici If. 1181.1
lubricus If. 1079.32
L. Flemini Cilo 1419.52
L.Iullus Vospici 1411.61
L.Publilius 1407.39
L.Publilius Volero 1412.1
L.Sextius 1410.58
L.Sicinius 1431.57
lucam bonem V 51.53
lucani F.P 306.45
lucaniæ If. 1314.42
lucar F.P 306.50
lucanaria festa F.P 306.51
lucanaris pecunia F.P ibid.
lucas If. 1002.58
lucem facere F.P 306.56
lucens,lucibile V.G 1367.47
lucerenses F.P 306.58
luceres V 11.31
lucerna V 21.14.If.1321.35
luces N 782.24
lucerium louem appellabant F.P 307.1
lucia V 84.25
lucidum V.G 1330.39
lucifer If. 911.4
luciferiani If. 1014.16
lucij V 31.35.& 1398
lucij duplex origo 1406.1
lucilij 1415.13
lucina If. 1028.9
lucitiosi P L. 803.19
lucius V 84.20.1417.21.& 13.prænomen F.P 307.5
luco 1406

Lucentij F.P 307.7
Lucomones F.P 307.9
Lucretilis F.P 307.11
Lucretius hoſtis 1405.58
Lucrinus lacus Iſid. 1155.11
Lucrum N. 602.49.V.29.1
Lucubrum If. 1321.5
Luctantes If. 1296.59
Luctantur N 756.15
Luctatio Iſid. 1275.8
Luctj N 757.43
Luculentitas N 560.27
Luculentus Iſid. 1079.7. à luce F.P 307.15
Luculeum marmor If. 1214.28
Lucuntere F.P 307.16
Lucus If. 1182.45.& V.G 1319.48
Lucuus N 558.31
Ludere V.G 1357.45
Ludi vnde vocantur If. 1274.7
Ludibria N 509.8
Ludiecq quid? If. 1304.1
Ludi circenſes If. 1276.48
Ludiplicata N 752.46
Ludorum origo If. 1271.60
Lues N 512.22.F.P 307.17. Iſidor. 917.2
Lulligo If 1131.1
Luma F.P 307.22
Lumariæ falces V 21.27
Lumbago F.P 307.23
Lumbare If. 1300.26
Lumbi quid ſunt If. 1097.43
Lumbricus If. 1127.15
Lumen If. 983.7
Luminoſum N 559.1
Luminoſum V.G 1330.40
Luna V 13.19.If.1310.37
Lunam proprium lumen habere If.906.51
lunaris annus If. 942.53
lunulæ If. 1308.31
lunus Iſid. 1309.49
lupa, meretrix If. 1080.1
lupæ quid ſunt If. 1279.33
Lupanar if. 1279.31
lupanaria N 673.18.If.1279.35
lupari N 559.34
lupari Iſid. 1326.16
lupercalia V 32.43
lupercj V 16.2
lupinum N 603.36.If.1238.42
lupus V 14.56.Iſid.1118.47.& 1119.24
lura F.P 307.24
lurta If. 1316.50
luridi F.P 307.17
luridus If. 1079.54
lurcones dicti N 488.55.14.32.28
luciuia iſid. 1136.28
luſcinus 1440.20
luſciola V 14.40
luſciot V 86.12
luſcioſi N 590.32
luſcitio F.P 307.28
luſitania iſid. 1171.14
luſores iſid. 1201.2
luſcus iſid. 1089.53.1440.19
luſtra F.P 307.30.ferarum habitacula N 673.14
luſtrare N 674.27
luſtra iſid. 1481.42
luſtratus N 560.19
luſtrici dies F.P 307.37
luſtrum L 35.25.If.943.21
luſus vel luſio N 559.4
ludus N 603.19
lutaui N 558.27
luteſcit N 559.41
lutcum P L. 806.37
luteum membranum Iſid. 960.31
luteus N 794.56
luteus color If. 1305.41
lutulentus N 707.10
lutum N 603.50.Iſid. 1207.18.& 1291.56
lux Iſid.1199.10.& 985.8. N 601.39 Iſid 1148.8
luxi F.P 307.40
luxati N 514.12
luxum N 514.11
luxuria N 514.9.& 676.58.& 603.16
luxuriabat N 755.12
luxuriouſus Iſid. 1079.45
lyæum Iſid. 1515.46
lyæus Iſid. 1027.2
lybici Iſid. 1044.3
lybij 1036.22.& 41
lybiſticæ fabulæ Iſid. 854.40
lycia Iſid. 1166.60
lycij F.P 307.43
lychniæ Iſid. 1249.24
lychnites Iſid. 1211.20
lyciſci quid dicuntur Iſidor. 1119.21
lycophos F.P 307.46
lycophthalmos iſid. 1213.1
lycurgus iſid. 924
lydia iſid. 1166.54.& 41
lydij iſid. 1035.55
lympha N 603.39
lymphæ F.P 307.49
lymphata V 56.33
lymphaticus iſid. 1079.48
lynx iſid. 1218.17
lyra Iſid. 899.18.& 1204.51
lyrici poetæ dicti iſid. 1018.36
lyrneſſiades F.P 307.55
lytra V 15.13

M

Macedones iſid. 1040.50
Macedonia iſid. 1168.15
Macedoniæ nomen vnde Iſidor. 1169.13
Macedoniani iſid. 1041.41
Macedonici 1474.31
Macellum V 14.55.F.P 307.58.N 561.30.if.1194.19
Macerta N 564.14
Macetiæ if. 1101.14
Macetiæ N 561.20
Macer, pro macilentus eſt N 771.3
Macilenti F.P 308.1
Mancipatus F 121.7
Machabæorum if. 961.15
Machabæorum libri Iſid. 961.41
machera iſid. 1269.19
machil if. 1198.19
machiones if. 1290.34
macor. 561.31
macri V 38.11
mactitudo N 568.3
macrologia Iſid. 844.2
Macrologi Iſid. 833.26
mactare, præcipitare N 677.47
mactatio iſid. 971.59
mactus F.P 308.3.Iſid.1080.11
macula, turpitudo N 682.41.& 45
maculæ retiales N 693.25
maculatum N 675.35
maculoſus N 682.16
madefacere N 715.25
mador N 562.10
maduſa F.P 308.4
mæander picturæ genus N 505.17
mæandrum F.P 308.6
mœcia tribus F.P 308.9
mœniana ædificia F.P 308.10
mœniana appellata S 22
mœrere V 38.9
mœret, dolet N 679.34
mœſius F.P 308.13
mœſtæ N 561.60
mœſtum triſte N 682.60
magalia Iſid. 1202.33
magdalena Iſid. 1003.11
magi qui ſunt If. 1020.54
magis augere N 677.60
magiſter Iſidor. 983.48.& 1080.31.equitum V.15.40.populi V.15.42
magiſtrare, pro regere P 129.21.F.P.308.18
magiſteria F.P 308.29
magiſtratus If. 1051.51
magiſter P 121.22. equitum 121.23 populi 121.24
magmentum V 20.11.F.P 308.33
magnanimus If. 1080.19
magnes, lapis indicus Iſidor. 1210.49
magni ludi F.P 308.55
magnificare N 687.60.
magnificior P 121.47. F.P 308.49
magnificiſsima F.P 308.54
magnificius P 121.39.F.P 308.58
magnificus If. 1080.21
magniloquentia N 564.36
magnitas N 561.27
magnitudines rationales Iſid. 894.5.
magnitudo Solis Iſid. 905.39. lunæ 905.45
magnum annum dicunt F.P 308.50
magnum V.G 1151.47
magnus annus Iſid. 942.54.1416.21
maieſtas vnde F.P 308.58
maior If. 1080.34
maior amita F.P 309.10
maior auunculus F.P 309.11
maior Conſul F.P 309.25.& 27
maior Græcia F.P 309.12.
maior Græcia S. 122
maior magiſtratus F.P 309.16
maior numerus If. 890.17
maior patruus F.P 309.9
maior ſocer F.P 309.7
maior ſocrus F.P 309.8
maiora auſpicia F.P 307.20
maiorem Conſulem dici P 115.19
maiores

Digitized by Google

INDEX.

Maiores flamines F.P 309.30
Maiores numeri If. 890.14
Maius V 35.39
Maius Menſis S. 221.F.P.309.1
Maius if. 941.3
Mala V.G 1579.21
Mala cidonia If. 1143.31
Malachias If. 999.13
Malæ If. 1093.26
Malagma If. 921.43
Maledicum N 686.35
Marè audiam N 564.43
Malè poſſidet If. 931.14
Maledictores F. 111.17.F P.109.31
Maleum promontorium If.1179. 28
Maleuoli Mercurij F.115.2. F.P. 309 37
Maleuoli Mercurij F.P 309.43
Malignus,maleuolus N.680.13.Iſid. 1080.51
Malitia N 740.6
Malitioſus If. 1080.58
Malleoli N 799.6.F.P.309.46
Malleolus If. 1139.18
Malleus If. 1190.6
Malludium latum F. 115.5. F.P. 309 59.& 309.53
Malo If. 859.27
Malo afficere N 678.9
Malo cruce S. 224.40
Malogranatum If. 1143.45
Malomelum If. 1143.38
Maltha F.P 309.58
Malua V. 18.48.If.1261.2
Malum If. 1143.23. V.G. 1354.16. & 1357.50.& 1379.15
Malum Matianum If. 1143.26
Malum perſicum If. 1143.56
Malum punicum If. 1143.43
Malum terræ If. 1157.10
Malus If. 1080.54
Malus arbor If. 1187.10
Mambres If. 993.56
Mamercus S. 221
Mamercus prænomen F.P. 309.60
Mamercus 1406.7.1411.40
Mamers F.P 310.1
mamertini F.P 314.12
mamilia turris F.P 310.35
mamilij 1415.13
mamiliorum familia S 221.F.P. 310 37
mamillæ If. 1096.12
mammeata N 561.54
mammoſa V 62.49
mamphula Ver.143. 8. F.P.310.41.S. 223.6
mamphur F.P 310.48
mamurij F.P 310.51
mamurium veturium V 38.1
manaen If. 995.54
manales PL. 801.18
manalis fons F 111.58
manalis lapis F.P 311.12
manalis fons F.P 311.6 & 8
manare F.P 311.21 & 25
manare ſolem F 114.6
manaſſes If. 993.33.& 997.35
manceps F.P 311.40
mancini fana F.P 311.47
mancipatio If. 931.39
mancipia V.G 1357.13
mancipium V 43.30.If.2053.1
mancus N 56.41
mandare N 560.57.& 681.50
mandatum If. 930.18
mandibulæ If. 1093.33
mandies V 57.30
mandones N 492.6
mandragora If. 1155.48
manducatur N 752.54
manducum V 47.32
manducones & manduci N. 492.5
manducus F.P 311.50
mane V 31.21
mane à diis manibus F.P.311.36. N. 520 32.If.939.11.V.G.1379.33
manere loco inſiſtere N.682.16 exſpectare N.692.11
manes Di,F 123.1.F.P.311.57
manes pro boni S. 114.1.If.1071.18
manet inhæret N 681.28
mania N 84.25
mania quid If. 917.39
maniæ S. 121.& 123.45
maniæ turpes F.P 311.11
manicæ N 682.53.& 55.If.914.60
manichæi If. 1011.36
manicleata tunica If 1199.16
manicula V 25.10
manij 1398
manimotia V 38.1
manipularis miles V 43.52
manipulatim N 564.17
manipuli N 798.57.If.1168. 7
manipulos exercitus V 16.28
manipulus quid If.1049.14. N 1160 40
manius V 84.10.S.123.40.F.P.311. 21.1406.15.1410.9
manius maniſſimè V. 71.55.& 86.27
manliæ gentis F.P 311.31
mannes quid If. 1115.13
manſucium F.P 311.37
manſues F 321.34
manſues pro manſuetus F.P. 311.38
manſuere & manſues N 755.14
manſuetum quid N 516.37
manſuetus If. 1080.22
manſum N 565.25
mantare S 221.F.P.311.45
mantas,pro manet N 769.1
Mantica If. 1021.8
mantelia If. 1304.21
mantelium V 47.53
mantha agreſtis If. 1259.10
manticularia F. P 311.48
manticularum veſtis S.221.F.P. 311.53
mantiſa F.P 313.7
mantua If. 1189.34
mantum If. 1302. 57
manubiæ V. 62.50.S. 221.F.P.313. 11. N.562.13.& 727.31.PL. 806.46.If. 1167.33.V.G. 1339.13.& 1364.26.& 1373.59
manubrium V 43.53
manum, quid, N. 520.31
manum bonum If.1078.8. mentum S.123.14
manú & métum prouerb.F.P.313.21
manumiſſio If. 1054.60
manumiſſus quis dicitur If. 1053. 14
manumitti dicebatur F.123.50. F.P. 313.28
manuos S 123.59
manuos in carminibus F.P. 311.5
manupretium V 29.17. & 43.50 V.G.1376.21
manus quid dicta If. 1095.29
manus impoſitio If. 973. 49
manutergium If. 1304.59
manus Dei If. 982.54
manapalia S. 114 8.F.P.313.38
mappæ If. 1304.24
marcellus if. 1196.29.1431.51.If. 1190.9
marcens,grauatus N 677. 44
marci 1398
marcij 1415.14
marcomanni If. 1042.18
marculus If. 1190.8
marcus If. 1002. 57 & 1190. 8 1406. 27
Mare Iſid. 1151.6 & 50
mare magnum Iſid. 1151.53
mareoticæ vuæ If. 1140.40
margarita If. 1118.12
margaritum N. 604.50
margo Iſid. 1182.23
maria Iſid. 1003.6
mariſcæ N 791.19
marius If. 1065.3
matitima If. 1182.24
marmora If. 1145.28
marmorati parietes If. 1193.13
marmorum genera & colores Iſid. 1145.11
mars,belli If. 1817.34
marſi,gens Italiæ If. 1041.44
marſpedis F 115.17 F. P 313.44
marſpitris V 87.11
marſupium N 564.24 Iſid.1320.57
Μάρσυπος Iſid. 1320.58
martha If. 1003.11
martialis Flamen V 15.56.52.42
martialis campus F.P 313.48
martias Kalendas martonas F. P 313. 53
martioniſtæ If. 2011.8
martyres If. 1003.43
martyrium If. 1197.26
martyrum primus Stephanus Iſid. 1003.43
martiſſa If. 1184.50
martius menſis S. 224.36 F.P 313.55 If.940.52
maſculina & feminina vocabula P. 110.6
maſculus pro forti N 561.58
maſſagetæ If. 1079.37
maſſilia If. 1189.56
maſſilij Iſid. 1044.27
maſticina veſtis If. 1209.45
maſticinum If. 1305.45
maſtruga veſtis If. 1301.16
maſtrix If. 2351.23
matara If. 1306.12
matella N 791.9
matellio N 27.6 F.P 314.13
mater N 678.50 Ver.113.21 N 721.45 If.1653.60 V.G 1316.21
mater matuta F.115.29 F.P 314.10.& 30
materfamilias N 732.40.& 50
materfamiliæ Ver. 113. 23 F. P 314. 14
materia If. 1196.46 V.G 1335.24
materies V.G 1335.24
matrera F.P 314.36
matthæus If. 1001.51
mathematici If. 1021.57
matheſis quid dicitur If. 913.51

Digitized by Google

mathias If. 1001.52
matralia F.P 314.39
matrefcam N 961.58
matrices Ver. 113.13
matrici F.P 314.40
matrimes ac patrimes F.P 314.41
matrimonium Ver. 113.12. If. 1066.28 V.G. 1368.12
matrix If. 1101.14
matrona N. 731.44. & 47. If. 1054.14 & 1065.51
matrona materfamil. V.G 1368.7
matronæ Ver. 113.16
me pro mihi antiqui F. P 315.38. & 314.57. F. 112.7
magrustamilias V.G 1141.27
matronis aurum F.P. 1149. F. 120.33
matula F.P 315.13
matura poma If. 1241.19
matura, id eſt naturalis mora Iſid. 1105.10
maturare N 512.3
media poſitura If. 831.59. V.G. 1374. 11
maturo V.G 1379.36
maturum celer N 681.57
maturus N 678.49
Matuſalem If. 992.2
matura Ver. 117.12. F.P 4.11. N. 520.33
matutinum If. 940.13
matutinum officium If. 969.57
mauors If. 1301.38
mauri If. 1044.4. & 5.21
mauritania If. 1171.48. Cæſarienſis If. 1172.44. Fingitana If. 1172.52
mauſolea If. 1102.1
maxillæ If. 1095.31
maxima hoſtia F.P 315.20
maximæ dignationis flamen F. 122. 20. F.P. 311.9
maximi annales F.P 311.23
maximitas N 961.9
maximum prætorem dici F. 115.8
maximus 1436.18. 1436.20. If. 1080.36
maximus Ouid F.P 315.31
maximus Pontifex F.P 315.14
maximus Prætor F.P 315.26
maximus If. 839.20
meander fluuius If. 1167.53
meanus V.G. 1378.4
meatus If. 1058.19
mecaſtor F.P. 315.44
mechimonium N 563.47
meconites If. 1251.4
meddix F.P 315.47
medi vnde If. 1037.11
media vbs If. 1185.1
media If. 1162.35
media gemma If. 1119.11
media nomina If. 824.17
medialis F.P 315.50
mediaſtinæ N 465.5
mediaſtor If. 983.11
medibile F.P 315.51
medica quid dicta If. 1238.48
medica arbor If. 1244.8
medicamentum N. 679.31. V.G. 1387
medicina N. 494.15. If. 914.1
medicina iumentorum If. 911.46
medicinæ repertor quis Iſid. 914.16
medicor V.G 1367.41
medicus V 47.44
medi If. 1038.15
medimna If. 1233.44
medimnum N 1604.26
mediocre N 777.45
mediocres numeri If. 889.28
mediocriculo F. 111.51
mediocriculo vſus F.P 315.54
mediocriculus F.P 315.58
mediocris If. 1080.40
mediocritas N 499.36
Mediolanum If. 1189.25
medioximum N 563.51
medioxumum F.P 316.1
meditari N 683.19
mediterraneum mare If. 1151.57
meditatiua If. 817.4
mediterreum melius F.P 316.3
mediterinalia V. 34.15. F.P. 316.4
meditullium F.P 316.11
medium noctis If. 949.5
medius fidius compoſitum F.P. 316. 14
medius filius If. 1054.17
medullitus F.P 316,11. N. 562.49
medullæ If. 1097.75
medus If. 1316.51
mefancilum F.P 316.25
megaleſia V 33.11. F.P. 316.25
mel If. 1315.11
melachim If. 952.40
melancotyphi F.P 316.24
melancholia vnde Iſid. 915.70. & 917.42
melandria atque Vræon V 34.51
melanes If. 1212.54
melanurus If. 1129.57
Melchiſedec If. 992.48
melchiſedechiani If. 1011.52
melęctriſis If. 1222.13
mella If. 1244.18
melinœa F.P 316.27
melicæ F.P 316.29
melicerta Philomede V 89.13
melicerte V 72.57
melicertes & Philomedes V. 89.11
melichloros If. 1216.35
melicratum If. 1316.54
melinum If. 1295.49
melior If. 1080.60
melis F.P 316.52
melo quid If. 1120.13
melochinum N 793.40
melofos If. 1244.37
melos N. 604.18. inſula If. 1177.13
melotes If. 1305.11
melotius If. 1113.1
meltom, meliorem dicebant F.P. 316.36
membrana If. 960.14
membrum F.P 316.37. If. 1096.45
memini illam rem N 772.51
memini me facere V.G 1347.3
memini me feciſſe V.G 1347.4
meminiſſe V. 37.38. N. 731.13. V.G. 1342.38
memmij 1418.16
memnonides auet If. 1115.57
memor If. 1080.30. V.G. 1357.23. & 1319.47
memorans If. 980.49
memorare F.P 316.40
memordi N 565.56
memore, pro memoriter N. 774.16
memoria N. 564.58. If. 987.19. & 1090.15
memoriosè V.G 1319.48
memoriosus, memoriosior F.P. 316. 42.
memoriosus V.G. 1319.46
memoriter V.G 1319.49
memphitis lapis If. 1212.1
memphis If. 1187.16
memphiticus rufus If. 1108.35
menæ N 795.9
menandriani If. 1011.8
menda V.G 1360.18
mendacij ſpecies If. 865.5
mendacium dicere N 732.21
mendax N 718.32. If. 1080
mendicariter N 561.54
mendicimonium N. 563.47
mendicum dici F. 115.17. F.P. 316.45
mendicus Ver. 313.20. If. 1080.49. V.G. 1375.58
menδum N. 804.42. V.G. 1360.38
menenius Agrip. 1411.58
meniana vnde N. 520.11
mensa F.P 316.51
menſæ vocabulum If. 1311
menſæ in ædibus ſacris F. 223.30
menſarij F.P 316.60
menſis V 31.57
mens quid vocata If. 1090.16
menſes legitimi quid If. 940.36
menſis If. 940.31
menſion N 760.47
menſtrua If. 1101.47
menſura If. 1104.20. & 1231.2
menſuta proprie vocata quid Iſid. 1231.10. corporis If. 1231.4 temporis If. 1231.8
menſuræ viarum milliaria If. 1105.9
menſa If. 1161.17
mente captus F. 124.3. F.P. 317.1. V.G 1374.15
mentiri N 732.11
mentiri & mendacium dicere V.G 1343.8
mentum F.P. 317.8. If. 1094.43
menum If. 1305.43
meones If. 1036.5
meotidis palus If. 1151.19
mepalia S. 224.3
mercatus N 603.60
mercatum If. 1194.31
mercatus If. 931.57. V.G. 1338.41. N 726.41
mercati N 561.56
mercatura N 726.41
mercedicius F.P 317.9
mercedoniæ F.P 317.11
merces V. 9.53. & 28.53. & 29.16. & 63. 23. V.G. 1376.20
mercenarij vnde N. 679.48. If. 1031. 11
mercimonium N 604.14
mercurius F.P. 317.11. If. 1023.19. & 1017.6
mercurius Triſmegiſtus If. 918
merenda F.P. 317.45. N. 499.7. Iſid. 1313.17. & 1315.59
merendare If. 1313.20
meren V.G 1359.46
meret N. 679.41. V.G. 1330.11
meretur N 679.25. & 747.43
militus N 679.14
meretri-

Digitized by Google

meretrices vnde N 679.48.& 789.47
meretrix V.G 1337.11.N 712.14
meretur V.G 1330.11
mergæ furculæ F.P 317.17
mergus Isid. 1138.5
mergus V 16.1
merica V.G 1350.41
meridies V 31.17.N 117.16.& 737.60 Isid. 904.36. & 939.17.& 1141.4. & 1316.6
meristei Isid. 1010.41
meritauere F 121.36.F.P. 317.22
meritissimo N 562.47
meritum equorum If. 1114.31
meritum & dignitas N 717.50
meropes If. 1136.15
merotum V.G 1350.42
mertares N 562.6.N 563.40
mertat, pro mertat. F.P 317.27
merula V 14.44.1414.6.If 1139.29
merum quid dicitur Isid. 919.19. & 1143.6.& 1315.55.& 57.F.P 317.18 solum N 679.8
merx, mercatura V.G 1338.40.N 916.40
mesapix origo Isid. 1189.29
mesia Isid. 1167.49
meson F.P 317.32
mesonictius If. 917.45
mesopotamia Isid. 1162.13
mespila Isid. 1144.40
messala 1434.17
messias Isid. 981.52
messis N 604.39.Isid.1256.38
messorium If. 1318.25
mesticium Isid. 1305.46
metalepsis If. 848.2
metalli S. 214.9
metallum Isid.1216.7.& 1214.49.& 936.18
metangismonitæ If. 1013.49
metaphora Ver. 113.23.F 119.2.F.P 317.17.If 847.16
metaplasticos dies F 119.11
metaplasmus If. 842.25 & 844.42
metati N 561.47
metati castra F.P 317.60
metarum appellatio If. 1176.40
metathesis If. 845.10.& 870.46
metelli 1433.14
metelli dicuntur F.P 318.1
methodica vnde inuenta, Isid. 914
metij 1425.15
metiri, transmeare N 682.49
metior V.G 1367.60
metus 1408.14
metonymia F 119.11.F. P 318.6.Isid. 848.5
metos V.G 1367.57
metra If. 851.14
metra quid If. 851.35
metreta If. 1152.42
metrica musicæ pars If. 896.31
metropolitanus If. 1004.14
metrum If. 1111.48
metuere V37.55.V.G 1355.19.& 1360 18.& 1353 38
metuo V 37.40
metus V.G 1344.38.N 604.47.& 563.43.& 734.11.V.G 1331.31.& 1370.60.F.P 318.17. solicitudo N 698.44.timor N 681.11
mittere, sortiri digitis N.681.15.& 21
michael If. 989.21
micheas If. 998.55
migrare mensa F 121.58
mihipte F 121.30
mihipte pro mihi F.P 318.14
milago If. 1130.16
miles vnde dictus If. 1047.51.extraordinarius If. 1647.57
militem à militia F.P 118.28
milites V 16.31.equiti V 30.6 stipendiarij V 30.17
militia vnde dicta If. 1048.36
militum F.P 118.31
milium F 122.46.If.1237.47
mille F 124.4.assarium V.71.15 denarium V 71.11. vrbium F 123.41
miliarium If. 1105.11
milliastæ If. 1011.15
milius F P 318.36
miluina F.P 318.42
milus If. 1138.27
mimi If. 1180.34
minax N 714.20
mina singulariter F.P 318.43
minerrimus pro minimo F.P 318 50
minerua Isid. 1197.59.F.P 318.51 V 14.15
minerua If. 1019.19. Tritonia dicitur If. 1019.35
mineus If. 1158.18
minimè gentium F.P 318.55
ministrat F.P 318 60
ministratrix N 564.40
minister If. 1080.33
minitabiliter N 565.1
minuas N 751.59
minium Isid. 1194.25
minor numerus If. 830.43
minora templa F 112.51.F.P 319.1
minorem Deum dixerunt F.P 319.7
minores qui dicuntur If. 1055.55
minores V.G 1346.22
minoris V.G 1346.23
minotauri effigies F.P 319.19
minucia porta appellata F.P 319 26
minuebatur populo luctus F.P 319 39
minuendi V 68.21
minuere N 675.16
minuitur populo luctus F 112.13
minutiones F.P 319.50
minus N 696 42
minus quàm finita If. 816.6
minus ferax N 686.17
minusculæ S. 113.39
minusculæ quinquarum F. P 319 52
minutal If. 1314.46
minutim N 774.27
minutum & minuere F.P 319.57 N 689.6
minutus N 564.7
minyæ dicti Argonautæ F. P 319 IP
mioparo If. 1186.10
mira & miracula N 778.13
mirabilitas N 760.11
mirabis N 951.19
mirachidion F.P 310.1
miracula F.P 320.2
miraculæ V 14.17
mirari 681.7.V.G 1146 18
miras N 754.58
miricæ Isid. 1248.17
mitiones V 54.19
mitior comparatiuum F.P 320.5
mitius, magis mirum N 560.54
mirobolanum Isid. 921.51
mirteus color Isid. 1115.7
mirtus Isid. 1248.11
misabel If. 999 50
miscellionei F.P 320.7
misenum F.P 320.10
miser V 17.5.If.1980.41
miserabilis If. 1080.46
miserandus N 682 60
miserarent N 749.21
miserati N 734.16.& 17
misere V.G 1144.49
miseratur is F. P 320.11. V.G 1174 19.& 20
miserè V.G 1380.11
misereri N 734.28.& 18
misereté N 751.45
misereter N 751.3
miseria N 604.56
misericors If. 1080.6
miseritudo N 561.15
missa Isid. 970.1
missus N 701.4 If.983.42
mistarium N 793.10
mistura N 760.10
misæ coctum N 682.7
mitra If. 1307.6.& 16
mitis, tranquillus & lenis N 678.44 Isid. 1080.25
mitra If. 1288.12
mitridax If. 1119.34
mittè V.G 1379.51
mittere N 681.31
mixta lingua Latina Isid. 1034.15
moab Isid. 991.55
moabitæ If. 1038.15
moderant N 750.28.& 749.40
moderari V.G 1132.16
moderatio N 777.40
moderatum N 678.13
moderatus If. 1080 49
modestia N 777.37.V.G 1314.9
modestia à modo N 499.46
modestus Isid. 1080.24
modestum vnde N 514 27
modestus V.G 1358 41
modi Isid. 817.11
modicum, pauxillum N 678.21.& 777.45
modicus If. 1080.38
modiperatores N 564.31
modi syllogismi hypothetici Isid. 880.14
modius If. 1187.14.1231.14
modulari V.G 1332.26
modus literarum Isid. 811.8
mola F.P 720..9.5. 221.If.1310.30
molaris lapis Isid. 1191.21
moles pro magnitudine F.P 320.42
molestina N 719.8
molimentum N 564.28
moliri, facere 680.28

Digitized by Google

Molle N 674.3. non dicrum n 680 40
Molle ferrum Isid. 1218 32
mollestrum dicebantur F.P 310 45
mollicina n 789.28
mollitudo n 560.48
molothites Isid. 1116.1
molocina vestis If. 1199.41
molossus Isid. 830.16
molucrum F.P 310.47.S.122
momar F.P 320.60
momen F. P 321.1
momentana Isid. 1130.34
momentum Isid. 311.22.& 917.14
monachus Isid. 1006.14
monarchæ qui sunt If. 1047.31
monasterium Isid. 1196.36
Monedula Isid. 1136.18
monere V 283. V.G 1318. & 1358 8
moneris, pro monueris n 770.8
moneta Isid. 1330.35.& 1225.50
monile S.122.F.P 311.3.If. 1307.57
monimenta V 38.5
monimenti proprietas n 501.13
monimentum F. P 321.7. N 744. 32
monitores F.P 321.13
monocentaurus Isid. 1109.14
monodia,ficinium If. 970.13
Monodos F.P 321.15
Monogamus If. 666.1
monoltichon if. 853.58
monoptota If. 825.49
mons Isid. 983.57
mons Aethna Isid. 1180.45
mons Caucasus Isid. 1179.12
mons Saturnius V 9.31
mons Tarpeius V 9.27
mons Taurus Isid. 1180.2
monstra N 726.1.V. G 1140. 39. N 729.18.V.G 74.57.F 123.16. Isid. 1105.55
monstratio n 682.34
monstrificale n 562.31
monstrum S. 122.F. P 311.18.N 681.31.V.G 1318.& 1368.1. & 1358 7
montani Isid. 1012.56
montes Isid. 1179.48
montes natiui salis If. 1208.15
monumentum Isid. 1101.49
monumenta,monimenta V.G 1368 5
moracix nuces F.P 322.37
moralis Astronomia Isidor. 874 40
moralis philosophia If. 871.8
morari n 680.26
morbones Isid. 1010.31
morbosus homo F.P 321.39
morbus V.G 1342.55.n.732.8
mordicibus n 563.11
mordicus n 562.28
moriola n 796.23
Morgi quid? n 517.29
morosa ætas V.G. 1318.39
mors vide dicta If. 1105.4
morsicatim n 563.5
morrarium n 791.16.If.922.38
mortem obiisse F.P 321.40
mortis causa stipulatio P 125. 13. F 321.45
mortium diuersi casus If. 936.25
mortuæ poculis corio P 124 58.F.P 321.50.& 321.37. If. 1105 10
morus Isid. 1145. 59
morus syluestris If. 1145 21
mori P.122.44.F.P 321.58 Isid. 63.53 & 925. 38
moſculi F 125.57
moſculis pro paruis moris. F.P 322.4
mocacissimus Isid. 842.45
monere n 683.14
moyses Isid. 923
mozica Isid. 20.50
muger F.P 322 11
muginari F.P 322. 14.N 562.45
mugionia porta P.P 321.15
mulasagmaria Isid. 1326 41
mulciber P.P 322.17
mulctra V.G 367.49
mulctrale V.G 1367.51
mulctrum Isid. 1319.43
mulgarium vas Isid. 1319.42
muli Mariani P.P 322.14
muliebre V.G 1351.11
mulier Isid. 1103.56
mulierarium V.G 1351.22
mulierauit N 563.31
mulierosi N 498.19
mulierositas N 564.53
mulis celebratum ludi P. P 322 25
mullei Isid. 1310.59
mulleos genus calceorum F.P 322 33.2
malleus S 223.38
mullos Isid. 1129.18
mummiana ædificia P.P 323
mulsum Isid. 1316.43
multa V 18.5.F.P 322.43
multa genera vitium Isid. 1140.53
multare n 744.44
multesima N 561.12
multifacere P 121. 13.F. P 322.50
multifariam S 122.89.P.P 323.1.N 564.21
Multipes vermis terrenus Isid. 1126 44
multiplex numerus Isid. 890.47
multiplex superparticularis If. 891 31
multitudo V 67. 28. 31 564. 47.& 746.20
multum N 730.58. & 734.50.V.G 1345.7
mulus S. 224.31.If.1115.24
mulus vehiculo Lunæ, P.P 322 30
mundare N 710.23
munditer,pro munde N 771.51
mundo nomen impositum P 122 50
mundum genuiles ter in anno P P 333.38
mundus P 122.14
mundus appellatur cælum P.P 333.4.N 604.53.Isid.902.19. Isid. 1141
mundus muliebris S. 322
munem significare P.P 323.53
munere Isid.971.43.& 47.V.G 1366 53
muneralis lex P.P 313.56
munerat N 753.7
munes N 495.47
munia N 561.42
municas pro communicas P.P 313 60
municeps S. 223. 11.F.P 324.3
municipales Isid. 1051.42
municipalia sacra P 122.50.P.P 324.17
municipes V 29.28.if 1051.38
municipium F.P 324.24. Isid. 1191 44
munifices V,G 1371.38
munificior à munifico F.P 324
munificus Isid. 1080.26
munifex V.G 1361.7
munitio P.P 324.48
munitum, vel munimentum Isid. 1100.58.& 1192. 17
munis V 29.25.F 123.9
munus homini Isidor. 971.45.V.G 1311.17.& 1348.1
muræna,V 24. 50 If. 1130.38
muræna 1433.52.If.1308.8
murciæ P.P. 324.52
murex N 794.51.If. 1131.24
muger quid F 124.41
murgito P.P 324.14
muri quid F 124.43
muria Isid. 1137.33. & 54
muricès N 744. 11.If.1209.60
muries F.P 324.15
murina Isid. 1219.52
murmur N 604.50
murmurantia littora V 40.58
murmurate N 714. 45. V. G 1337 34
murmurari N 753.15
murmurator V 40.51
murmurillum N 565.1
murmurata potio P 124. 37. F.P 325.9
murrhina N 795.29
murricidium F.P 325.18
murrina P.P. 325.20
murtarum V 29.36
murtiæ S. 224.35
murus Isid. 1192.25
mus Isid. 1120.89
musæ vnde? If. 891.46
musaraneum Isid. 1110.48
muses Isid 1124.3.& 12
muscerdæ S. 224.3.F.P 325.24
musculi vnde? Isid. 1099.28.& 1130. 44
musculus Isid. 1271.58
musica Isid. 819.& 874.28
musicæ partes Isid. 896.17
musimones n 561.56
musino Isid. 1118.4.& 1119.25
mussare V 58.9.P.P 325.28. n 734. 41.V.G 1337.28
mustela If. 1353.47
mustiones If. 1142.10
mustulentum n 925.8
mustum n 561.4
mustella Isid. 1180.58
mustela in domibus obertans Isid. 1110.45.& 1370.48
mustricola P.P 325.43
mustum Isid. 1316.7
muta data n 123.19.P.P 325.28

Digitized by Google

mutabiliter N. 565.8
mutæ S. 123.25
mutæ literæ F.P. 123.46
mutæ dicuntur literæ F.P. 315.47 If.821.15
mutare, derelinquere N. 681.61 & 719.37
mutia prata P.P. 321.7
mutilare V G. 1358.60
mutini Titini facellum F.P. 121.57 F.P.315.60
mutire S. 123.49. loqui F.P. 316.15
mutuet N. 751.10
mutuiter, pro mutuo N 773.35
mutuo damus V.G. 1351.33
mutuum V. 29.14. N. 561.25. & 731.17. Iſid. 971.57. V.G. 1342.9. & 16
mutum F. 119.1
mutus N. 488.19
mutus Iſid. 1080.18
mycenæ Iſid. 1188.33
myrmidones Achillis ſocij Iſid. 1040.40
myrmilouica ſcuta F.F. 326.18
myoparo P.P. 326.35
myoparo N. 785.46
mydiris pauperculo N. 562.2
myropolæ P L. 805.35
myrrha troglodita Iſid. 1150.59
myrrha Iſid. 1150.51
myrrhites Iſid. 1216. 11
myrtea corona F.P. 326.11
myrteum V.G. 1367.55
myrtus V.G. 1367.55
myſtica V. 49 28
myrtridas, lapis Iſid. 1211.36

N

N. LAtinum Iſid. 1334.27. & 31
Nabathea Iſid. 1164.28
Nabathei iſid. 1076.12
Nabuchodonoſor Iſid. 995.50
naeciæ F 119.1
naeciæ vulgò fullones F.P 326. 43
naenia F.P 125.39. N. 568.35. carmen F.P 326.51
naeniæ F. 125. 58. deæ ſacellum F.P 328.22
naenia ſylua P 110.56.F.P. 328.26
naiades Iſid. 1032.4. V.G. 1368. 26
nancitor F 119.12
nanum P 155.2. vas aquarium F.P 327.41
napocaulis Iſid. 1161.16
napuras neſcio F 129.57. P.P. 327 48
napus Iſid. 1161.14
Narbona Iſid. 1189.59
narciſſus Iſid. 1254.17
nardus Iſid. 1251.41. Celtica Iſid. 1252 53. Indica Iſid. 1251, 50. Syriaca Iſi. 1252.51
nare à naue ductum F 129, 35. F.P 327.51. P.P 327.54
nare, natare N 684.31
nares Iſid. 1093.45. F 129.18
naricæ P.P 328,3. F 129.19
narium recta pars cur columna vocetur Iſid. 1095.12
narrare V.G 1319.43
naſiterna N 792.49
naſones 1458.60
naſſa P.P 328. 8. Iſid. 1188.18. F 129.54
naſiterna P.P 328.12, 22. 804. 38. F 129.46
naſturtium N 489.45. & 795.16. If. 1161.45
naſus N 605.12
natare V.G 1357.46
nates quid? Iſid. 1193.8
natio V.G 1312.48. genus hominum F.P 328.30
Nathan Iſid. 993.15
Nathanael Iſid. 1095.13
natinatio dicebatur negotiatio F P. 328.25. F 128.55
natinatores P 128.54
natio F 128.29
natrices quid dicuntur N 510.16
natura filij qui dicuntur Iſid. 1054 45
natura, fratres Iſid. 1036.10
naturæ auctoritas Iſid. 884.25
naturale genus Analogiæ V 79 57
naturales filij quid dicuntur Iſid. 1055.4
naturalis verborum declinatus V 80.15
naturalis philoſophia Iſid. 871.6
naturalis declinatio V 65.45
naturalis aſtrologia Iſid. 901.51
naturalis philoſophia Iſid. 874.11
natura vnde dicta Iſid. 1089.1
natus V.G 1335.1
naualia loca Iſid. 1181.11
naualia corona F.P 328.45
nauali corona donatur P 126.3
nauali porta F 135.47. P. P 328.55
naucelerus Iſid. 1285.12
naucum P 129.5. P.P 329.7. Ver. 113.26
naucus pro nugis P.P 329.23
nauis quid P 129.60. P.P 329.30
nauis Iſid. 1285.26
nauitæ dicti P 130.41
naum Iſid. 998.43
nauos à nauis P 135.13
nauſeit cum granum P 130.10
nauſtibulum quid? 129, 58. P.P 330 11
nauta Iſid. 1285.17
nautea P.P 330.54. N 487, 37. P 128 14
nauti conſulatus P 130.29
nautij 1416.3
nautiorum fam. P 128.38. P.P 330.30
nauus quid? F 129.31. P.P 330.55. V.G 1334.54
Naxos inſula Iſid. 1177.8
Nazarzi Iſid. 1011.26
Nazareni Iſid. 1006.56
Neapolis V 39.14. Iſid. 1189.39
nebula Iſid. 1147.47
nebulo dictus P. 127.41. F.P 330.57
nebulones N. 491.56
necare V.G 1330.55
necem vnde P 135.5
neceſſarij dicuntur eogaxi P. P 331 55
neceſſarium quid P 126.42
neceſſitas N 684.48. V.G 1333. 59. & 1378.19
neceſſitudo V.G 1361.18. N 684.39. V.G 133.58. & 1378.18
neci datus P 126.41. P.P 331.24
nec legens dictus P 126. 48
nec mulieri, nec gremio P.P 131 24
Necromantici Iſid. 1021.4
nectar quid? P 127.17. P.P 331.42
nectere P.P 331.44. ligare ſignificat P 127.15
nectumquom. P.P 331.50
Neemias Iſid. 699.47
nefandum, nefarium V.G 1363.32
nefantia N 759.45
nefarij V.G 1363.34
nefarij proprietas N 576.19
nefaſti V 58.46
nefaſti dies P.P 331.51
nefrendes P L. 801.35. P.P 331.60. If. 1326.13
nefrendos dictos P 126.13
negotialis tranſlatio If. 860.37
negotiatio Iſid. 1273.34
negibundum P 127.48. F.P 332.10
neglegens F.P 332.21
negotium P 135.13. P.P 332.28. Iſid. 1273.10. & 14
negritu P 127. 41. & 127.39
Neapæ Iſid. 1021.7
neminis pro nullius N 565.17
nemo V.G 1334. 21
nemo compoſitum P.P 332.41
nemo vnde compoſitum P 126.37
nullus V.G 1350.28
nemora V. 7.45. P 126.23. P. P 332 46
Nemroth If. 992.37
nemus If. 1241.32
nemus & lepus V 95.31
nemus P.P 332.53. P 126.49
neneniæ P 333.14
nenum pro non N 565.35
neomenio Iſid. 968.53
neophytus Iſid. 1008.1
nepa P.P 332.57
nepa quid? P 128.9. N 566.22
nephaſti dies P 128.1
nephritis If. 918.29
Nephtalim If. 997.2
nepos N 605.16. If. 1055.34. 1431.16
nepos luxurioſus P 127.54
nepotes P.P 333.4
nepotis Iſid. 1055.39
neptunalia V 33 55
neptunus V 33.57. If. 1026.30
nepus P.P 333.26
nequam aurum eſt P.P 331.18
nequeunt P.P 333.34
nequicquam, neutiquam V.G 1378 61
nequiquam P.P 333.45
nequinates P. P 333.35. P 135.9
nequinont P.P 333.39. nequeunt P 126.60
nequiquam ſignificate P 127.9
nequitum & nequitur F 127. 5. F.P 333.48
nequalia F 126.59. F.P. 333.17
Nereides quid If. 1032.5
Nero 1431.48
nerui N 605.23
neruum quid? F. 127.14
neruus F.P. 333.56. Iſid. 935.2. & 1096. 47
neſcium N 566.17

neſcius V.G 1362.14
neſtoriani Iſid. 1014.54
neutiquam F.P 334.14. F 126. 11
pro nullo modo F 127.51
neutrale Iſid. 827.42
neutrum V 95.3.If.825.16
neuult pro non vult N 565.40
new N 566.31
nexum as F 127.38
nexum eſt F P 334.15
nexum quid F 127.31
nexum V 58. 35.& 58.44
nicomedia Iſid. 198.3
nicolaitæ If. 101.6
nicopolis If. 1189.43
nictare F 134.27. F.P 334. 31.N 731
27.V.G 1342.19
nidulantur N 566.13
nidus N 742.59
nihus pro poculo N 564.10
niger 1440.51
niget color 1115.12
niger lapis F 134.52.F.P 334.45
nigret N 565.44
nigrum N 714.29.V.G 1327
nigrum plumbum If. 1229.25
nihili F.P 334.51
nihil, nihili.V.G 1350.27. & 1361.38
& 39
nilus vnde dictus Iſid. 1158.24
nimbus V.G 1368. 30.If.1147.17. &
1307.17
ningulus F 134.50.F.P 334.51
ninquis ſciuit F.P 334.57
nitan Iſid. 1184.58
niti N 735.16
niti conari ſub onere N 684.16
nitidant N 565.48
nitiditas N 565.10
nitrum Iſid. 1108.50
niuem vnde F 735.7
niuit pro ningit N 770.12
nix Iſid. 1147.51
nixi di appellantur F 334. 15. F.P
335.15
nixurire N 565.53
nobile N 683.25
nobilé antiqui pro noto F.P 335.24
nobilis N 683.17.V.G 1332.45
nobilis pro noto F 134.4
nobilitas N 676.18
nocens à nefario & impio N 710
26
nocens à nefario V.G 1341.31
nocteſcere N 566.19
noctiluca V.35.10.V. 42.50.F 133.15
F.P.335.34
noctis partes If. 919.51
noctua V. 14.19. F 113.31.If.1136.46
noctua à tempore noctis F.P 335.38
nocturnum If. 937.34
noe If. 992.11
noegeum F 134.18 F.P 335.43
noemi Iſid. 994.11
noetani If. 1003.27
nolito pro noli N 768.14
nolitote N 735.3
nomen V. 97.N.N 684.45.F 133.5.V.
G.1329. 15.If. 813. 38. & 877.60.&
34.& 935 56
nomen coronæ If. 1106.39
nomen Deorum If. 986.15
nomen medicinæ vnde If. 911.16
nomen philoſophiæ If. 873.2
nomen quaſi nouimen F.P 335. 51
nomenclator V. 17.10
nomina F. 67.20.& 67.22
nomina herbarum If. 1251.36
nominandei V 88.29
nominandei vel nominatiuum V.
97.46
nominare N 674. 23. V.19.46
nominatio V.G 1353 51
nomina If. 1231.9
nonæ V. 15.8.If.941.40. & noua luna
F.P 339. 10.F 132.22
nonæ captatinæ V 33.46
non album N 691.54
nonarum poſtridie F 135.49
nonecolæ F.P 316.15
nonij 1437.21
non omnibus dormio F 132.1. F.P
336.19
non prædicatur ingenitus If 985.15
non pridem F.P 356. 14. F 127.21
non repugnante conſuetudine
communi V 105 55
nonuncium F 135.2
nonuncium & ſeruncio F.P 336.30
nonnunquam V.G 1355.23
nonus modus If. 879.9
nonuiſis V 28.19
noticus aget If. 1167.55
normia If. 1196.12
noſcere V.G 1353.54
noſtra verba V 5.15
nota quid F 134.1
nota probrum N 685.1
notare V.G 1333.19
notha nomina If. 828.18
notus F 133.57.F.P 336.58
nothus qui dicitur If. 1055.39
notificem N 565.57
notus quid If. 1049.49
nouæ curiæ F 133.49.F.P 337.47
nouacula If. 1314.13
noualia N 605.29
noualis ager V.8.3.F.133.24.F. P 336
56.If.1105.19
nouare V.G 1331.44
nouarum, iduum F.P 335.58
noua Sibylla Phrygia If. 1019.57
nouatiani If. 1012.52
nouember If. 940. 57.& 941.17
nouendiales F.P 337.8.& 17
nouendiales feriæ F 335.24
nouendialis V 25.1
nouenſiles V 14.15
nouerca F 122.17.F.P 337.10
nouæ comiſſi qui & Satyrici Iſid.
1018.55
nouj 1427.20
nouiſſimum V. 39.36. V. G 329.60
nouiſſimus filius If. 1054.18
nouitas, nouices & noualis V. 29
42
nouius & nouiſſimum V 39.42
nox V 31.38
nox quid If. 609. 21 & 937.46. &
939.45
noxa F 133.39.N 730. 49.V. 1331. 24
pro peccato F.P 337.32
noxia N 730.51.V.G 1331.24. & 1341
44.& 1341.46
noxa V.G 1368.28
noxitudo If 565. 22
nubentes N 784.15
nubere N 565.24
nubes rarefacta & ſoluta quid Iſid.
1146.16
nubes vnde dictæ If. 1146.17
nuces F 132.55.F.P 337.49
nuces mitti F 135.17
nuciæ quid F 132.47.F.P 337.52
nudare N 712.14
nudius tertius quid F 330.48
nudum N 675.30
nudus N 685.7
nudus tertius cõpoſitũ F.P 337.60
nugator N. 702.59
nugiuendi If 566.1
nullus V.G 1334.11.V.G 1378.52
numa 1402.58
Numa Pompilius F 132.59. If.924
numantinus 1434.22
numella quid F 132.49
numella genus vinculi F.P 338.15
numellæ machinæ genus N 565.60
numen N 565.31.F 132.49
numen quaſi natus dri F.P 338.19
numera ſenatum F 132.36
numerabilis magnitudo If. 894.4
numerarij qui vocati If 1091.33
numere & numero dicimur F 132.1
numen If. 950
numerij 1399
numerius 1410.40.1486. 29. pro-
nomen F 131.51.F.P 138.47
numerus N. 683.49. & 845.19. If.845
26.& 887.35
numerorum liber Iſid. 951.21
numerus par If. 888.59
numerus ſeptenarius If. 997.53
numi à numa Iſid. 1015.57
numidæ F.P 1384
numidæ dicuntur F 137.14
numidæ qui F 132.52
numides Iſid. 1044.& 5.57
numidia Iſid. 1572.24
numidici 1434.17
numidicum marmor If 1214.25
numiſma Iſid. 1215.52
numitorij 1424.57
nummus ex Græco F.P 339.18
nummus vnde & quid F 132.40
nunciari V.G 1349.40
nuncius F.P 339.50
nuncupare If. 919. 38. nuncupan-
res V.39.48
nuncupata pecunia F 335.5.F 339
22
nuncupatæ pecuniæ V 39.52
nuncupatio If. 919.43
nundinæ F.P 339.42.N 604.60
nundinæ feriarum dies F 132.16
nundinalis locus F 132.29
nundinalis locus F.P 332.57
nuntius quid F 132.41.V 39.32.N
605.19
nuper quaſi nouper F 961.46
nuper quaſi nouiter F.P 339.54
nuperum pro recenti N 565.52
nupta verba F.P 339.59.F 131.41
nupta à Græco F.P 340.1
nuptiæ nuptiſque V 33.60
nuptiæ Iſid. 1065.39
nuptiæ dictæ F.P 340.1.If. 1065.41
F.21.44
nupta nupta quid F 1139.35

Nuſcleioſum F.P 340.14 F.112.17
nuſcitioſus F. P 340.31
nuſquam V.G 1378.47
nutace V.G 1342.28 N 771.15
nutrix N 679.2
nutriunt & nutricatur N 753.40
nux,V 28.39.If.1245.13
nycæna ſynodus Iſid. 962.55
nyctages quid ſunt If. 1014.48
Nyctalopia Iſid. 919.39
nyctcorax Iſid. 1136.51
nympha Iſid. 1065.28
nymoha lucurna V 15.51
nympæ quid ſi. 10 51.42

O

Ob pro ad F.P 340.58
Ob pro circum F.P 340 43
Ob ſuperatos F 155.52
Ob vos ſacro S 226.32
ob vos ſacro F.P 343.42
Obacerbat F.P 341.16
Obambulare F.P 341.17
Obba poculi genus N 566.50
Obdere F.P 341.15
Obducere,aperire N 688.28
Obedibo pro obediam N 770.14
Obeliſcus Iſid. 1176.48
Obelus If. 834.46
Obelus ſuperne appunctatus Iſid. 814 52
Obeſum pro vberi & craſſo N 688 49
Obeſus F.P 341.22
Obeſcet F.P 341.21
Obherbeſcere S.226.35 F.P 341.23
Obiacuiſſe S 230.15
Obices F.P 341.25
Obigitat S 226.26 F.P 341.26
Obinunt S 226.28 F.P 341.27
Obites If. 1124.13
Obitus,mors,occaſus N 686.59
Obiurare S 226.28
Obiurgare V.G 1328
Obiurgatio F.P 341.34
Oblaqueare Iſid. 1240.57
Oblatio Iſid. 971.42
Obligatur V.G 1363.21 & 1378.44
Obliterare N 567.21
Obliteratum F.P 341.36
Obliuia verba V 5.15
Obloqui V.G 1351.36
oblucinaſſe F P 341.39
Obmanens F.P 341 40
Obmouere S 230.18.F.P 341.41
Obnectere S 226.39.F.P 341.43
Obnixi N 735.22 V.G 1345.43
Obnubere Iſid. 1065.21
Obnubit F.P 341.47
obnunciat V.G 1358.23
Obotitur F P 341.50
Obpetobare F.P 341.55
Obpuniat F.P 341 57
Obacerare F P 341.10
obrogare F P 341.60
Obrutuit F.P 342.2
Obrutum aurum If. 1235.55
Obſaluare Iſid.227.31 F.P. 342.6
Obſcæni V 57.13
Obſcæna auis N 566.43
Obſcænum, immundum N 686.18
Obſcum S 226.12
Obſcurum N 718.42 ſine lumine N 683.153 ſcrupuloſum N 680.7
Obſecrare F.P 341.3
Obſecundanter N 567.40
Obſequela N 605.36 F.P 341.1
Obſequi V.G 1350 24 V.G. 1355.41
Obſequium N 605.34 N 739.43.V.G 1355.43
Obſeruaſſe dicitur F.P 342.11
Obſeruare, ſuſpicere N 687.60 N 692.40
Oblideri F 155.49
Obſide quaſi obſides V.G 1374.42
Obſidio S 229.2. N 606.11
Obſidio potius quam obſidium F. P 342.40.
Obſidionalis corona S 226.32.F.P 342.1 4 V.G 1374.55
Obſidium V 16.46 S.227.21.V.G 1379 56
Obſidus lapis Iſid. 1212.52
Obſomnuere F.P 342.51 S.229.51
Obſorduit N 567.21
Obſtinat F.P 342.58
Obſtinet S 228.16
Obſtitum S 227.6 F.P 343.22
Obſtrigilli Iſid. 1310.54
Obſtringillare N 567.25
Obſtrudant S 227.16 F.P 343.24
Obteſtatio F.P 345.30 V.G 1354.5
Obtinere N 692.9
Obtrectat F.P 343.53
Obturare F.P 343.56
Obuallari F 155.51
Obuarare N 567.17
Obuaricator S 227.37 F.P 343.40
Occare & occator Ver.113.30.F 113.8 F.P 343.51
Occare Iſid. 1256.18
Occaſio F 256.20
Occaſus F.P 343.57
Occaſio F.P 343.53
Occatio Iſid. 1256.14
Occationis proprietas N 517.53
Oceanus Iſid. 1151.43
Ocellæ 1440.22
Occentare dicebant F.P 344.7
Occentaſſint F 156.57
Occepro N 567.60
Occidamus F 156.55
Occidens If. 904.31.& 1142
Occidentalis plaga If. 904.27
Occidere N 691. 13 & 704. 8 V.G 1350.54
Occidi N 737.10
Occipio V.G 1379.24
Occipitium quid If. 1092.1
Occiſicantur S 229.74 F.P. 344.25
Occiſum à necato diſtingui F 156. 27 F.P 344.29
Occultiſſimum V.G 1374.22
Occulte, occulta N 568.13 V.G 1354 52
Occultũ offerre S 230.20 F.P. 344.38
Occupaticius ager F 337.28
Occupare,præuenire N 665.18
Occupaticus ager F.P 344.40
Occupatus,impeditus N 684.13
Occurrere obuium fieri N 686.17
Ochoxias Iſid. 995.5
Ocimum F 157.27
Ocimum græcum F.P 344.54
Ocius & ociſſime F.P 344.56
Ocius F 157.31
Ocius ſecundæ collationis F. P 344.59
Ocquinſcere N 567.4
ocra If. 1295.4
ocrea V 30.41
ocreæ If. 1310.46
ocrem F 157.1
ocris mons confragoſus F. P. 345.12
octo genera ſacerdotalium veſtimentorum If. 1298.17
octacilius 1410.19
octaua ſyllaba Helleſponta Iſid. 1019.55
octauiæ porticus F 256.11
octauij 1417.19
octauiæ porticus F.P 345.24
october F.P 345.15.If.954.19
oculatum pro præſenti F. V.G. 1374.24 346.5
oculatus F 155.58
oculi, quid If. 1091. 33. nodi If. 1140. 56
oculiſſimum F.P 346.15
oculiſſimus F 155.56
oculitus dicitur F. 156.3.F.P. 346.18 N 567 43.V.G.1374.19
oculus If. 980.45
ocymum V 18.41. N.795.22
odefecit F 256.5.F.P. 346.24
odium V.G 1370.42
odora res V 43.42
odoratum V.G 1368.54
odoratus If. 1091.37
odorum V.G 1368.54
oenigenæ F.P 346.31
oenoforum If. 1319.26
oenomelum If. 1316.45
oeſtrum F.P. 346.32. animal If. 1426
off: If. 1314.30.& 54
offarij If. 1314.32
offerien If. 1314.33
offectos V.G 1334.51
offectores F.P 346.35
offectores V.G 1373.53
offella If. 1314.32
offendere,percutere N 687.19
offendi V.G 1179.32
offendices nodos S 230.24.F.P 346. 34
offendo.offenſio N 567.15
offerre, inuepire N 688. 22. V. G 1360.1
offertorium If. 971.38
offerumenta F.P 346.43
officere N 567.50
officiorum genera plurima If. 969. 49
officioſus F.P 346.44
officium poetæ If. 1019.10
officium V.G 1364.16
offucare F.P 346.47
offudæ F.P 346.49
offula V 19.53
ofne If. 994.49
ogygia mœnia F 156. 18. F.P. 346. 50
ohe V.G 1378.45
olea If. 1249.17
oleæ V. 19.36
olim,temporis præteriti N. 686.52
olim,temporis futuri N. 686.57
oliua If. 1249.15
olat pro oleat N 567.18

olda Is. 1000.1
olea V 85, 11
oleum V.G 1368. 32
oleagina corona F.P 346.55
olealter Isid. 1149.6
olentica F.P 346.58
oleomella Isid. 1144.31
oleoselinon Isid. 1261.35
oletum F.P 346.59
olfactoriola Is. 1308.40
oleum Is. 1149.18.& 37
olympias Is. 946 1
olus, Oluum V.G 1368 33
oluca F.P 347.1
olusta ab aqua S 219.1
olustas N 767.51
ol a Is. 1320.15
o li V 1416
olor anis Isid. 1134.14
oluatum F.P 347.5
oluatum 250.29
olus Isid. 1260.48
olympiadas V 49.6
olympium V 49.34
olympus mons Isid. 1180.21
omen & ornamentum V. 42.18. F.P. 347. auspicium prospe-rum N 686. & 726.3. V.G. 1338.9 & 1354.26
omentum Isid. 1100.47
ominus N 761.28
omittere N 681.42
Omnivor Is. 1085.1
omentans S. 226.43. F.P 347.13
omne V.G.1345.1..N. 734.58. V.G. 1370.54
omne genus Isid. 815.14
omnes V.G 1354.26
omnimorbia Isid. 1257.54
omnis ager quadrifar. Isid. 1102.57
omnis ingressus N 674.57
omouſion Is. 982.26
omousios Is. 982.22.& 34
onager Is. 1113.42
onerariæ naues N 780.48
oneratus V.G 1368.36
onocentaurus Isid. 1100.19
onocrotalon Isid. 1119.9
onomatopœia Is. 848.58
onus Is. 859.54.V.G. 1331.38
onustum;grauatum N 690.46
onustus V.G 1368.37
onyx Isid. 1116.46
opaca S 225.25
opalia V. 34.19.S.225.26.F.P.347.19
opalus Isid. 1119.37
ope consua V 34.8
opem ferre V.G 1354.24
opera V.G 1359.16
operæ V.G 1348.19
operati N 779.12
operibo pro operiam N 770.17
opperiot V.G 1379.34
operor F.P 347.23
opes V.G 1368.42
oppetere,occumbere,mori 688.44
ophitæ Isid. 1011.19
ophites Is. 1211.37
opifera Isid. 1188.19
opifex N 741.49
opigena Iuno F.P 347.24
opitio F.P 347.13

opima spolia S. 225.35. F.P. 347. 18
opimitas N 766.46
opinabile N 768.18
opinari V.G 1355.21
opinatio Is. 892.43
opinio,fama N. 686.1. V.G. 1330.17 N.751.47
opiparum F.P 348.6
opis dicta F.P 348.7
opis Isid. 1018.21
opiscus 1398
opitet 1398.1407.2.& 1411.41
opimula N 751.47
opitulari & opitulatio V 1354.27
opoldinnum VG 1360.9
opoponace Isid. 1261.6
oportet V.G 1355.47
oppido F.P. 148.12.valde N. 688
oppidorum origo F 250.16
oppidum V.4.37. & 23.60.F.P. 348. 33
oppidum Saturnia V.9.34. Isid 1191. 10
opium Cyrenaicum Is. 1255.6
oppius mons V 10.45
opusculorum genera tria Isid. 958. 12
oppottunum N 680.45
opprimere N. 771.59. V.G. 1341.46 52
ops V 11.44.S.216.46
ops vnde dicta Isid. 1359.42
optandi V 99.9
optandi species V 99.16
optare N 687.3
optata hostia S. 225.21.F.P.348.48
optatius Is. 857.17
optima lex F.P 348.5
optio S 218.54.F.P.349.9
optatio F.P 349.10
optionatus S. 219.43.F.P. 745.14
optiones V, 1047. in cohortibus N 522.11.11.1048.36
optuto S 225.19
oppugnare V.G 1327.& 1562.47
opulentia Isid. 1312
opulentitas N 766.54
opulentus V. 17.8.N. 705.23. V.G. 1311.42.& 1376.2
opulescere N 768.9
opusculo F.P 349.23
opus N 720.7.& 758.11
opera V.G 1368.36
Ora N 721.19
ora finium Is. 839.11.& 937.19. ora V.G.1342.16 & 1347.28
oracula Is. 1196.19
orare antiqui S. 229. 6. precibus poscere N 688. 31. V G 1354.17 obsecrare V.G 1388.9 & 1359. 58 & 1362.23
orata genus piscis F.P 138. 43. & 349.41.& 1433.52
oratio quid Isid. 811.9 & 878.6. & 974.19.V.G 1157.21.& 1331.51
orator V 52.9 N 688.2. Isid 877.25 & 965.48 V.G 1358.50
oratores vnde P.F 138.24
oratorium Isid. 1196.13
orbis F.P 317.58. F.P. 350.14. V.G 1174.11
orbis vnde dictus Is. 1169.43

orbis trifariè diuisus Isid. 1160.48
orbita Is. 1206.22
orbirudo N 766.58
orbium N 768.5
orbius clinus P.F 358.16
orca F.P 358.48.Is.1219.13
orca genus marinæ belluæ F. P 350. 57
orcæ N 791.46
orchades Is. 1174.52
orchades oliuæ Isid. 1149.20
orchestra F.P. 137.42. F.P 350.45
orchis Is. 1256.36
orchius F.P 350.51
oreus V 11.14
orchistra Isid. 1275.19
orcus Ver. 221.14.S.230.25
orcus ab vrgendo F.P 350.53
ordeolus Isid. 910.16
ordinarius homo F.F. 139.2. F.P 351.4
ordinatio V.G 1329.43
ordire Is. 1106.22
ordui S 225.26.N 705.58
ordo N 681. 49.Isid.822.37 V.G.1358 32 & 1357.18
ordo sacerdotum S. 225.34. F.P 351.24
oreades quid Isid. 1051.1.V. G. 1368 26
oræ N 731.50. extremæ partes terrarum P.F 138. 48. & 349. 15. Heni P. F. 138 53.F.P 351.39
oresiades S 225.13
oreos F 358.60
oreus F.P 351.46
organum Isid. 897 58
orta PL 805.30
oriens Is. 804.30. & 985. 10. & 1141
orientalis plaga Is. 904.19
origanum Latinis solens Isid. 1258. 49
origeniani Is. 1013.18.
originum libri F.P 351.55
origo æris Is. 1217.56
orion Is. 910.24
oriri F.P 1374.6
ornamenta circi Is. 1175.30. & 1206. 37
ornatus V 11.10.S. 224.60.F.P 352. 1. N 705.21
oroptes Is. 1117.24
orthodoxus Isid. 1007.1
orthogonium Is. 834.11
orthographia Is. 858.9
orthygia F.P 352.20
orthygometra Is. 1119.4
os N 742.34 Is. 839.31 V.G 1119.44
os Dei Is. 982.41
osanna Is. 1271.16
osatum pro odi N 768.5
oscedo Is. 1210.55
osce Ver. 225.37.S.229.15
oscilla Is. 1235. 18 fieta in honorem Bacchi F.P 352.20
oscillum S 227.45 F.P 351.23
oscines V 41.21.S.221 S. 228 F.P 352. 49 Is 1139.54
oscinum tripudium S 228.17
oscinum vngulum F.P 351.57
oscinum tripudium F.P 352.18
oscula V 1375.9

INDEX.

Oſculana pugna S. 128.29. F.9. 353 55
Oſculari N 753.48
Oſculum N 718.50.V.G.1336 54
Oſcum F.P 353.1 & 8
Oſi ſunt S. 229.36F.P.353.47. & 55
Oſias Iſid. 995.24.
Oſſa Iſid. 1097.2
Oſſæ Iſid. 1319.57
Oſſiculatim N 567.47
Oſſifrangus Iſid. 1158.30
Oſtendere N 688. 25. & 700.8. & 718.51
Oſtenta N 716.1. & 719.18
Oſtenta quid ſunt Iſid. 1105 51 V.G. 1540.19.& 1374.57
Oſtentare V.G 1380.21
Oſtentas F.P 353 55.& 56
Oſtentum S. 222. & 228. & 229. 30. F.P.353.59. & 60. V.G. 1328.& 1338.7
Oſtia Iſid. 1182.25.V.G.1366.57
Oſtia vrbs S 218.24.vrbs ad exitum Tiberis F.P 354.15
Oſtiarij Iſid. 1006.12
Oſtium Iſid. 983.56
Oſtracites Iſid. 1212.53 & 1212.44
Oſtracus Iſid. 1191. 55. & 1200.11
Oſtrea V.14.57.N.605 47.Iſ.1131.41
Oſtrina N 794.47
Oſtium Iſid. 1305.22
Othoniel Iſid. 994.17
Otioſus N 675.55
Oua Iſid. 1276.31
Oua vnde dicta Iſid. 1140.& 14
Oualis corona F.P 354.13
Ouantes F.P. 354.22
Oufentina F.P 354.17
Oufentina tribus S. 227. 38. F.P 354.16
Ouem maſc. gen. dixerunt F.P 354.25
Oues N 606.4
Ouiarium V 68.34
Ouibus duabus S. 229.57. F.P.354 11
Ouicula 1412.6
Ouile V 63.15
Ouinius 1416.51
Ouis Iſid. 1111. 15.& 984.10
ὠοειδὲς Iſid. 988.26
ὠοειδὲς ſubſtantialis diffinitio Iſid. 880.49
ὀξέια Iſid. 921.morbus Iſid. 915.47
Oxifalos Iſid. 1232.19
Oxime, ociſſime F.P 354.47
Ozee Iſid. 998.30
Ozias Iſid. 995.25

P

PA pro parte S. 130.33.F.P. 354.49
pabulatia V.G 1335.8
pacem à conditione F 143.35
pacem peti N 743.36
paces plurali numero N 568.35
pachinum promontorium Iſi. 1179 36
pacionem antiqui F 155. 48. F.P & 354.51
pacis vocabulum vnde Iſid. 1266. 21
paciſcunt N 751.31
pacta N 731.7
pactolus Iſid. 1157.47
pactum Iſid. 930.8
padus Italiæ fluuius Iſid. 1158.8
pæana vocarunt Apollinem F. P 354 58
præclato quid N 519.15
prædidi F.P 355.2
pænitudo N 570. 41
pæniturum N 573.36
pæon, medicus quidam Iſid. 1256 50
pædes pedes Iſid., 830. 45
pætus 1440.11
pallagones Iſid. 1017.11
paganalia V 34.45
pagani F.P 355.6.Iſid.1011.41
paganicæ feriæ V 34.56
pages quid N 519.58
pagi vnde dicti F.P. 355.7.Iſid.1192 7
paginæ dictæ F. P. 355.10.Iſi.961.41
pagrus Græcis Fagrus Iſid. 1129.10
pagus Succuſanus V 10.53
pala V 23 .4. ventilabrum Iſid.1215 15
palæ Iſid. 1097.57
palæſtina Iſid. 1161.37
palæſtra Iſid. 1175.15
palæſtrici N 571.19
palangæ quid N 576.50
palatina V 11.36
palatium V 11.10.mons. Romæ F. P.151.14.Iſid.1195.1
palatualis flamen V 51.44.F 151.11 F.P.355. 11
palatum Iſid. 1094.29
palea Iſid. 1138.11
pales dicebatur dea F.P 355 26
pali N 607.42
palilia V 73.18
palimbacchius Iſid. 830.54
paliurus Iſid. 1217.28
palla V 12. 44.N 987.50. Iſid.1303 27
pallas Minerua dicta F.P 355 50
pallas vnde dicta Iſid. 1029.40
pallidus ſilex Iſid. 1291.37
pallium Iſid. 1301. 51.& 57
pallor N 744.19
palma V 12.54. Iſid.1139.55.& 1142 58
palma cauea Iſid. 1166.7
palma ſerico ferro datur Iſid. 1128 26
palmata toga Iſid. 1301.11
palmes Iſid. 1239.30
palmites vitium F.P 355.53
palmula Iſid. 1287.5
palmulæ quid F.P 355.36
palmus Iſid. 1204.11
palpari, blandiri F.P 355.38
palpatur N 710.12
palpebræ N 607. 11.Iſid.109.59
palpebrum N 607.10
palpo N 576.36
palula V 51.42
paludamentum Iſid. 1302.32.V 51 47
paludati in libris F 156.2.F.P 355 39.& 42
paludamentum N 788.27
paludatus V 51.45
paludes vnde dictæ Iſid. 1203. 42
palumbes Iſid.1138.46.V.G 1347.32
palumbi N 607.19
palus V 8.36.V.G 1371.51
paluſtres tanæ Iſid. 1132.10
pampinus Iſid. 1219.17
pandeus ruſticorum Iſid. 1030.9
panace Iſid. 1155.4
panagyricum Iſid. 958.42
panarium V 19.9
pancarpiæ quid F.P 355.44
pandana porta F.P 355.46
pandere N 507. 11
pandiculari dicuntur F.P 355.48
pandicularis dies F.P 355.51
pandorius Iſid. 898.24
pangere S. 133. 14.F.P 355. 54. & 57
pangere verſus V.G 1373.42
pangere plantas V.G 1373. 44
panibus redimita equor. capita F. P.355 60
panicium Iſid. 1257.48
panificium V 19. 9
panis V 19.6.N 607.1
panis proprietas N 519.4. Iſid. 989 55.& 1313.33
panniculus pro pannis N 719 24
pannonia Iſid. 1167.55.& 1169.45
pannus N 607.18
pannutia Iſid. 1300. 21
panotij, quid ſunt Iſid. 1107.13
pamphagi , populi in Æthiophia. Iſid.1044 57
panther Iſid, 1116.54
pantices 154. 32
pantices quid F.P 356.6
panuelum V 20.26
panulæ vel Panniclæ Iſid. 1306.16
panus quid F. P 350.9.N 568.44
papares Iſid. 1305.1
papæ V.G 1378.55
papauer.N 608.7.Iſid.1255.30
paphiæ Iſid. 1249.23
paphus Iſid. 1188.42
Pappi carduorum flores F.P 356 25
papij 1416.6
papiliones Iſid. 1101.37.& 1141.5
papillæ quid F.P 356.10.Iſid.1096 14
papiria tribus F.144. 38.F.P 356 12
pabula Iſid. 920 31
parabola Iſid. 851. 13
parabolæ & problemata Iſid. 959.11
paracletus Iſid. 985. 25.& 985.37
paradiaſtole Iſid. 969.9
paradigma Iſid. 851.18
paraditius Iſid. 1161.26
paradoxon Iſid. 870.29
paragoge Iſid. 844.43
paragraphus Iſid. 855.4
paralipomenon Iſi. 951.20.& 952.46
paralyſis Iſid. 918.31
paranomaſia Iſid. 846.12
paranympha Iſid. 1065 27
paraphis Iſid. 1318.25
parare inter ſe munus F. 145.12.N 677.29
pararium æs quid F.P 356.35
paraſtatæ Iſid. 1287.21
parathefis Iſid. 871.15
pararus N 607.51
Parcæ, quid dicuntur Iſid. 1031.19
Parcere, venam dare N 694.25

parci,non peperci F 150.32
parci quæſitores F.P 356.46
parciter pro parcè N 774.30
parcuit N 571.7
parectati N 521.9
pardus Iſid. 1117.15
parens vulgò pater F.P 356.38
parens V.G 1357.59
parenter N 574.47
parenthesis Iſid. 849.24
patere N 745.41
parere V.G 1309.17
paret, obiequitur N V.G 1562.60 696.51
paria ſerpens iſid. 1124 6
paribit pro pariet N 770.30
paribus equis,quid F.P 356.43
paries Iſid. 1199 44
parietinæ iſ. 1199.48
patilia V 2256
patilia feſta F 151.16.F P 356.54
pariter par Iſid. 888 55. ex æquo N 696.29
pariter impar numerus Iſ. 889.1
patiuſ lapis Iſid. 1213.58
parma V. 20.31.N 798 5. Iſid.1272 23
parmani V 68.51
parmulis pugnare F.P 356.53
parnasides N 790.50
parnaſus mons Iſid. 1180.19
paro Iſid. 1185.7
parochos à Græco N 510.43
paræmia Iſ. 850.47
paromœon Iſ. 846.28
παρομοίωσις, παρομοιωτὸν V.G. 1354 34
paron inſula Iſid. 1177.18
parones nauium genus F.P 358.1
parotides Iſid. 919.12
paret,ſignificat apparebit F.P 357.5 & 4.F 144.16
partheſia Iſid. 870 37
patricidij actio Iſ. 913.44
pars lecti N 693.26
parſi non peperci F.P 357.8 & 13 V.G 1319.41
parſipolis Iſid. 1185.3
parte,diei Iſ. 919.10
partheni iſid. 1189 44
partheuopia 1189 56
parthi iſ. 1038.4.& 8
parthia Iſid. 1162.9
parthico ferro palma datur Iſid. 1218.28
parti & partuls N 757.50
particeps V.G 1364.17
participalia nomina Iſ. 824.56
participium iſid. 813.34
particulones N 491.46
pariuret N 750.16.& 752.6
partus & pro naſcendo F.P 357.14 N 606.43
parum cauiſſe quid F.P *337.17. P. 148.24
parumper N 698.14.& 15
paruum N 715.36
paſcales oues P 150.23.P.P 357 22
paſcha iſid. 968.23
paſchæ vocabulum iſid. 963.50
paſchalis cyclos iſid. ibid.
paſſales quid F.P 357.30
paſcentia V.G 1335.6
paſceolus N 569.44
paſcere N 731.47.V.G. 1342.14
paſcito linguam quid F.P 357 28
paſcuus ager iſid. 1202.60
paſſer 1434.8.
paſſeres iſid. 1159.25
paſſer marinus F.P 357.32
paſsim V G 1349.48
paſsi tenes N 489.29
paſsuum genus iſid. 827.42
paſſum N 489. 23. liquoris genus N.695.58. & 796.19. If 1316. 59
paſſus.perpeſſus N. 695.57.If. 1204 12
paſtillum F 355.55.F.P.357.74
paſtillus F.P 357.35
paſtinaca iſid. 1161.9.
paſtinarum iſid. 1121.6
patagium F.P 357.17. N 789.9
patagus morbi genus P.F 357 40
patalis bouis F.P 357.41
pateſacere N 674.42
patella N 791.16.If.1379.19
patellæ F 154.30.F.P 357.43
patens V.G 1169.2
patet V 1158 Iſid.987.51
patetam perplouere F.155.54. F.P 357.47.& 49
pateræ iſid. 1118.49
paterfamilias V 71.24.Iſid.1053.52
paterfamilias vnde dictus Iſid.1054 2
paterniani iſid. 1014.34
pater patrimus F 145. 42. F.P 357 51
pater quis eſt iſid. 1053.50 & 52
patibulum. crux N 691. 40.iſid.936 28.& 32
patiens N 675.60
patina iſid. 1318.26
patitor N 751.33
patresfamiliarum V 71.28
patres appellantur P 152.44
patres ſenatores F.P 357.58
patres vnde dicti iſid. 1050 52
patres conſcripti iſid. 1050.54
patria quid vocata iſid. 1175.46
patriarcha iſid.996.11.& 1004.16.& 54
patriciani iſid. 1013.52
patricij P.P 358.14
patricij calcei iſid. 1310.35
patrij V.G 1369.4
patricij qui vocantur Iſid. 1047 38
patricius F 149.2
patricius vicus F.P 358.57
patriæ nomina iſid. 814.52
patrimi & matrimi pueri F P.P 358.12.& 26 151.40
patrimonium iſid. 1102.51
patripaſsiani iſid. 1013.31
patrium N. 575.19
patrocinia P 144.22
patrocinium F.P 358.30. V.G 1352 52
patronus F 157.8.V.G 1357.57.& 1361.24
patronymica nomina Iſid. 814.40
patrueles N 800.6.If. 1056.59
V.G 1359.45
paruli V.G 1365.16
paululum V.G 1369.1
pauciens pro raro F.P 358.33 .N 571 12
paueri frumenta F 155.60.F.P. 358 53
pauidus,pauens V.G 1369.50
pauimenta pœnica F 150. 47.F.P 358.37.& 44.Iſid. 1100.16. & 1191 31
pauitenſis veſtis iſid. 1300.4
pauliani iſid. 1012.29
paulus iſid. 100.51
pauo V 14.17.Iſid.1137.34.& 1434.7
pauor N 754.11.V.G 1351.32.& 1344 58
pauper V 17. 5.V.G 1375. 58
paupera V 712
pauperauit N 573.1
pauperies quid F.P 758.46.N 762 16
paupertas N 507.49.& 608. 4
paupertates nouè poſitum N 576 2
paupertinum N 576.12
paus quid N 573.40
pauſia iſid. 1149.27
pauxillipes N 572.24
pax,venia N 694.10.& 12
paxillus N 570.51
pax vnde dicta F.P 354.54
pecten iſid. 1324.10
pectenatum tectum F.P 358. 48.S 232.49
Pectines iſid. 1305.56
pectoralis tunica iſid. 1299.24
pectuncali V 14.43
pectus iſid. 1096.19
pectuſ um quid F.P 358.51.S. 232 56
Pecus & pecuda N 574.12.V.G 1369 14
pecuaria V.G. 1369.17
pecuarius iſid. 1215.21
pecudes N 743.8
pecudes quid ſunt iſid. 1100
peculatoriæ oues V 17.32
peculatus V 17, 39. F 146.28.F.P 358.58.& 359. 4. & 710 S. 233.1.If. 934
peculium ſeruorum F 151. 49. P.P 359.21.& 23 iſid.911.251.& 1105. 10
pecunia, ſacrificium F 152.29.& 158 56.F.P.359.25.& 29. Iſid.1115.10
pecunioſi V 62.57
pecunioſorum & locupletum proprietas N 597.14
pecunioſus V.17.10.& 61.16.If. 1115 23.V.G 1331.41.& 1376.2
pecus V 17.31.N 573.60
pecus quid dictum Iſid. 1110
pecuum F 151.11
peda F.P 359.45.& 47. S.232.9
pedale V.G 1330. 13
pedatius ſenator F.P 359.50.S. 232 36
pedum ſtruit F.P 359.55.& 57
pedes dicuntur F.P 360. 14. If 819 49. & 1099.1
pedeſtria auſpicia F.51.54. F.P 358 58

Digitized

pedetentim & pedepreſſim N 499 10
pedibus obſitum F.P 360.4.S 231.20
pedicam V 17.37
pedicæ Iſid. 974.55
pediolus N 574.55
pedis N 608.24
peditſequum V 17.30
pedites Iſid. 1178.47
pedotus iſid. 1218.16
pedulla F 143.33.F.P 360.18
pedule V.G 1330.13
pedum Ver.113.43.F 153.59 baculum incuruum F.P 364.10 & 31. baculi genus S 231.12
pegaſides muſæ F.P 360.35
pegaſus equus F 140.27
peior V.G 1369.16
peius N 727.11
pelagiani Iſ. 1014.51
pelagus iſid. 1153.11
pelamys piſcis genus F.P 360.39
pelaſgi Iſid. 1040.36
peligni vnde orti F.P 360.41
pellaria V 68.40
pellem habere F.P 360.46
pellexit F.P 360 50
pellicanus Iſid. 1135.34
pellicator F.P 360.51
pellices F.P 360.52 N 486.52
pelliculatio F 150.15
pellicum galerum F.P 1096.34
pellita ouis pro F 150.25
pelluuiæ F.P 361.6
peloponenſis Iſid. 1169.1
peloponenſis vrbs Iſid. 1188.39
peloris V 14.57
pelorum promontorium Iſ. 1179.33
pelta genus ſcuti F.P 361. 8.Iſ. 1171 17
peltæ N 798.28
péluet Iſid. 1319.47
peluis V 21.12
peluis N 791.19
peminorum qui N 576.38
penates F.P 361.9.Iſ.1032.14
penatis ſingulariter F 156.10
penatores F 146.17 F.P 361.15
pendere pœnas F.P 361.10
pene Iſ. 859.37
penem antiqui eodam F 147. 37 F. P 361.19 & 40
penetrabile V.G 1369.45
penetrale ſacrificium F.155.40 F.P 391.46.V.G 1369.44
penetralia F.P 361.50.Iſ.1196.31
penetrare N 696.15
peniculamentum N 568 53
peniculi quid F:P 361.52
penita offa F.P 361.55
penua vnde F.P 361.59. Iſ.961.27 & 96.15 & 1297.34 1133.37
pennæ antiqui S 231.39
pennum Iſid. 1187.48
penora quid F.P 562.3
penſum N 503.44.Iſ.1306.7
pentaphyllon Iſ. 1156.2
pentapolis Iſ. 1164.15.& 1171 56
pentaptota Iſ. 815.44
pentateuchum Iſ. 952.1
pentathlum F.P 362.7
penteconſte Iſ. 968.25
penula N 715. 55 & 787.24. Iſ.1302. 51
penularium N 568 22
penum penetrabile V.G 1351.11
penuria F P 562.11
penus F.155. 23 locus in æde Veſtæ F.P 362.12 N 607.54 V.G 1365 32
peperci V.G 1329.41
peplum Iſ. 1303.24
pera Iſ. 1303.12
perbitere pro perire F.P 362.19 N 571.9
percedere N 575.25
percellere N 570.10
percitum N 574.10
percontari N 508. 7
percontat N 751.25
percontatio V.G 1355.51
percontor V G 1379.35
percunctatio Ver. 115.48 S 233.26
percunctatum quid F.P. 361.14
percunctatio pro interrogatione F.P 362.10
percunctatum F 150.41
percurſio N 575.19
percuſſus,perculſus V.G 1351.39
percutere N 710.20.& 691.54
perditum eſt F.P 362.37 proſligatum V.G 1362.55
perdix N 607.8 Iſ.1138.51
perduci V.G 1379.16
perduelis V.G 1175.50
peredia & bibeſia F.P 361. 39 & 41
perempta F.P 361.17
peredia & bibeſia S 231.45
Pergere F.P 362.44
peregrina ſacra F 146.22 F.P 362.45 & 47
peregrinus V.G 1375.48
peregrinus ager V 7.69.F.151.35 F. P.362.54
peregrini Iſid. 1052.48
peremere S 213.47 F.P 362.56 & 58 auſpicari F.P 361.7
peremptalia fulgura S 233.39 F 151 30 F.P 363.13
perenne F 151.40
perendie Iſid. 919.12
perfacul antiqui S 233.37 F.P 363 20
perfecta vox Iſid. 897.40
perfecta forma Iſid. 817.2
perfectus Deus Iſid. 980.20
perfectus numerus Iſid. 889.57
perferre V. G 1353 38 iudicare N 700.4
perfice N 574.53
perfine,perſtringas F.P 363 .23
perfuga F.P 363.24 & 30 S.233.32 V. G 1330.14
periſcelides Iſid. 1108.38
pergamus & pergama V 68.55
pergamenarum nonen Iſid. 960.13
pergræcari F.P 361.35
periculatus ſum F.P 365.36
periculoſum N 690.39
periculum N 607. 45 ſalutis diſcrimen N 990.22 V.G1334.24 &1379 18
perihermenia Iſid. 877.51
perihodos dicitur F 139.21 F.P 363 39
perimere V.G 1330.54
perimit F.P 363.45
periodus Iſid. 834.17
periodos Iſid. 867.4
perire N 721.18
peritus N 915.46
peripatetici Iſid. 1016.58
periphraſis Iſid. 849.1
peripneumonia Iſ. 916.20. & 918.6
periſſologia Iſid. 843 55
peritus V.G 1337.53
perizomatum Iſid. 1199.9
perlatus dictus N 699.39
permittere N 575.40
permiſſus appellatur aries F.P 363 49
permutatur F.P 363.51
perna V 19.53
pernici N 758.45
pernicies N 571.3 & 607. 25
pernicitas & velocitas V.G 1344 31
perniciosum N 676.36
pernicitas N 734.5
pernix N 692.46.V.G 1169.20
per nubem prophetia Iſ. 1000.20
perones & culponiæ Iſid. 1312.5
perperi N 569.7
perpendiculi N 576.16
perpendiculum Iſid. 1196.20
perpetem F 139.18 F.P 363 55
perpetrat F. P 363.59.& 60
perpetuirasſit N 569.10
perpetuum N 689.5 V.G 1356.56
perplexibile N 570.4
perplexim,pro perplexè N 774.41
perpulit F.P 364.6
perix Iſid. 1038.25
per ſe numerus Iſ. 890.22
perſeſtæ F.P 364.49
perſeuerant N 692.50 & 676.34.& 714.53
perſeueranter N 706. 32
perſeuerantia V 3.19
perſida Iſid. 1162.44
perſequi V.G 1350 24
perſtringere,attingere N 665.60
perſuadere V.G 1357.36 & 57
perſuaſio Iſ. 953.60
perſia Iſid. 1162.38
perſicum malum Iſid. 1244.2
perſicus portus F 139. 23 F.P 364 8 & 12
perſicus ſinus Iſid. 1133.20
perſillum F.P 364.19 & 22. F 139 21
perſona Iſid. 884.20
perſonata fabula quædam F.P 364. 25.F 139.26
perſpicacè, pro perſpicaciter N 776 37
perſpicere N 674.50
pertica Iſid. 1204.21 & 28
pertinacia V.3.14. N 717.39 perſeuerantia V.G 1350.23 & 1338.19
pertiſum. pro perteſum F 139.48 F. P 364.35
perturbare N 689.47
pertuſum dolium F. 150.2 F.P 364 40
peruade populum V 48.46
peruenibunt N 770 13

Digitized by Google

pernicaria N 717.38 V.G 1338.18
pernicies V.G 1334.15
pernico N 768.33
pernigil if. 966.20
pes V 17.34
peſcia S 232.11 F.P 364.45
peſceſta S. 232.27
peſcis S 230.36
peſtifera auſpicia F 151.3 F.P 364 55
peſtifera fulgura F 151.19
peſtiferum fulgur S 232.14. F.P 354 59
peſtilentia Iſid. 919.50 & 56
peſtilitas N 571.32
petalum Iſid. 1198.43
petauriſta S 231.23
petauriſtæ F.P 365.1
Petauriſtæ vnde N 514.58
petere N 696.9 & 716.18 V.G 1369.41 poſcere V.G 1355.21.N 691 49
petico genus morbi N 574.58
petila ſura S 230 43
petilum N 568 50
petimina S 231.30
petimina ſunt vlcera F.P 365.11
petiſſere F.P 365. 20.& 21.S 231.17
petoritum S 231.17 F.P 365.26 & 31
petra Iſid. 985.17
petraſpium Iſid. 1262.31
petrarum genera S 231.10 F.P 365 34
petreia F 359.8 FP 365.42
petrones quid.F.P 365.59
petronij 1425.34
petrones ruſtici S 231.20. F.P 366 1
petronia amnis F. 155.37. F.P 365.52 & 57
petroſelinon Iſid. 1262.29
petru Iſid. 3001.10
petula ſura F.P 375.7 & 8
petulantes & petulci,S 231.2 F.P 366.5
petulantia N 495.56 & 575.58
peuſis Iſid. 872.18
phaceas Iſid. 995.54
phalarica Iſid. 1170.34
phaleræ N 797.60 Iſid.1316.9 V.G 1280.16
pharao Iſid. 993.47
phares Iſid. 991.35
phariſæi Iſid. 1010 20
pharmaceutica Iſid. 929.65
pharus turris maxima If. 1193 49
philadelphia Iſid. 1185.26
Φιλαδελφὸς 3429.34
philiſtim Iſid. 1036.42
philoſophi Iſid. 1015 58
philoſophia If. 872.48 & 873.49
philoſophiæ ſpecies Iſid. 873.5
phinees Iſid. 994.8
phlebotomum If. 912.13
phlegma Iſid. 915 36
phœnices Iſid. 1036.24
Φοίνικες quid,Iſid. 915 55
Phryges Iſid. 1037.22
Phrygia veſtis picta eſt N 485.10
phrygia Iſid. 1300.13
phrygia veſtis Iſid. 1300.13
phrygiones Iſid. 1300.16. & 1300.17
phryſici Iſid. 1016.26
phtiſis Iſid. 918.11
philiſtei Iſid. 1039.12
phy V.G 1378.55
phyſica Iſid. 873.15
Quæſtura 1429.33
piacularia auſpicia F 151.59 F.P 366. 18
piacularis porta F.P 366.28 & 31 S 236.6
piaculum Iſid. 934.25
piare ,impiare, contaminare N 693 51. Ver.113 52
piari eos F.P 366.57 & 41. S 233.6
piatrix F.P 366.37 & 41.S 233.9
picæ Iſid. 1137.19
pica 1414.7
picati appellantur F.P 366.45 S 230 60
picena regio F.P 364. 48
picentem V.G 1317
picenum V.G ibid.
pici N 570.16
picta S 231.50
picta quæ nunc toga F.P 366.51 & 53
pictanium Iſid. 1189 60
pictor Ver. 113.54.1433.11
pictor Zeuſis S 231.41
pictor Zeuxis F.P 367.1
pictura Iſid. 1293 40
pictura fucata Iſid. 1195.44
picturæ excogitatores if. 1191.52
picus auis F.P 367.11.iſid.1177.27.6 152.35
piem,eolam N 569.50
pierides muſæ S 231.24
pierides muſæ F.P 367.13.& 17
pietas 1415 48.N 511.44
pietati ædis conſecrata S. 231,59 F.P 366.19
picumnus auis Martі dicta N 775
pigere F.P 367.24 pro tardari S. 233 13
piget V.G 1369.36 & 1357. 51.& 1336 30
pigne N 607.38
pignera,pignora V.G 1347. 19
pignetatur N 753.21
pignoſa pignora F.P 367.16. S. 232 54
pignus If. 932.4.& 33
pigrare N 571.18
pigror N 607.35
pila F.P 367.18.& 1170. 38. & 1284 10
pila in ſigno quid Iſid. 1267.19
pilæ F. 147. 26. effigies viriles F.P 367.30
pilani V 16. 15
pilani eut dicti F.P 367.47
pilare N 505.22.S.230.54. compilare F.P 367.48.& 50
pilat F.P 367.52
pilatres genus lapidis F.P 767 54 & 56
pilatus Iſid. 1003.20
pilentis & ſerpentis vehi F. 151. 13
pilentum F.P 368.2.& 4.petoritum If. 1194.46
pileus N 608.11
pileum if. 1198.25. & 1207.3
pilogonus herba ſanguinaria Iſid. 1258.60
piloſi Græcè panitæ quid If. 1032.33
pilum V 10.40.& 23.36
pilum quid Iſid. 922.31
pilumnoe poploe F.P 368.8
pilumnus & picúnus N.782.7.1433 30
pimpleides muſæ F.P 368.11
pinaria tribus F 244.56
pinarij 1416.52
pinarius 1416.54
pingue N 677.35. & 607.4.pro impedito poſitum N 576.29
pingues voces Iſid. 897.28
pinnæ V 64.7
pinnula Iſid. 1093 43
pinſere N 570.13
pinus Iſid. 1246.20
pinus iuglans V 18.36
pipare N 572.47
pipatio F.P 368.14
piper album If. 1251.35
piper longum Iſid. 1251.34
pipertinus lapis Iſid. 1191.16
piperis If. 1251.27 N 570.11
pipulum F 157.2
pira Iſid. 1322.8
pirus Iſid. 1244.43
piratica bella Iſid. 1265. 39
piræneus mons Iſid. 1180.52
pirgus Iſid. 1282.30
piſa Iſid. 1258.55
piſalites S 232.15
piſare N 577 42
piſcati pro piſcatus N 759.9
piſcatio N 606.42
piſcatorij ludi S.232.40.F.P 368.10. & 12.F.146.27
piſcatorium æs S. 232.6.F.P 368.31
pis quid dicitur Iſid. 1258.56
piſces Iſi. 1127.40 à calore If.1128.8 à figura Iſid.1128.11 ex morib.terreſtrium If.1128.5 à ſexu Iſid.1128 14 ex ſimilitudine terreſtrium If. 1127.60
piſciceps V 69.52.& 69.53
piſcinæ publicæ S.272.42 F.P 368.35
piſcinula piſcinella V 86.41
piſculentum N 569.38
piſtacia If. 1246.19
piſtillus N 608.34
piſiſtratus Biblioth. primus inſtit. apud Græc.If. 956 39
piſtrina & piſtrix V 23.36
piſtumS.232.34.Iſid.1257.50.F.P 368. 38
pium,religioſum N 694.53.1415.41
pix If. 1250.7
pix ramalis If. 1250 10
placatus N 704.16
placenta F 140.41
placet N 713.13
placidus N671.60.V.G.1358.35 ſilens N 702.57
placium Iſid. 1105.13
plaga ſpatium immenſum N 691 13
plagæ N 787.37. verbera N 693 3
plenæ figuræ If. 891.59
planeæ F.P 368.40.F.142.53
planci F 142.54
plancij 1425.59
planetæ Iſid. 912.16.& 1101.7 planta

Digitized by Google

plenes oliaginea F. P. 368.48. F. 155 47
planeæ F.142.51.If. 1140.50.F.P. 368 50.& 1099.4
plantaria V.G 1369.9.If. 1140.51
plaſticeæ If. 1193 30
platanus If. 1247.19
plateæ If. 1192.43
plateonici If. 1016.17
plaudi cur canes vocantur F.P. 368 56
plauſtrum F. 142.55.If.1325.40
plauti quid F 142.44
plautij 1425.49
plebeiæ pudicitiæ F.P. 369.3.& 9.F. 146.47
plebeij Ædiles F.P. 369.12.F.143.7
plebeius magiſtratus F. 1425. 60. F.P.369.23
plebs If. 1050.30.& 33.V.G.1378.10
pleiades If. 910.42
plena fue F 147.56
plenæ F 143.20.F.P 369.32
plenum diſtentum N 677.39
pleonaſmus If. 843.52
plera F 143.12.F.P.369.33
pleuitas N 568.26
pleuritis If. 916.17
plexa F.P 369.35.F.143.28
pliſma S 250.39
plurima F.P 369.39
plorare F.P 369.40.F.143.26
ploti appellantur F.P.369.48.F.147 59
proximum appellari F.143. 23.F. P. 369.60
pluma If. 1133.40
plumarium N 576.16
plumatile N 789.25
plumba V 85.12
plumbum If. 1129.31
pluris V.G 1146.25
plures V.G 1146.27
plutei If. 1271.56
pluit & luit V 91.19
plus à multo V.G 1342.48
plus quàm ciuile bellum If. 1265.19
plutei crates F.P 370.4
plutei dicuntur F 143.3
pluton If. 1016.46
pluuia N 608.29
pluuiæ V.G 1368.32.If 1147.13
poculum potio V.G 1348.38
podagra If. 918.50
podagroſus, podagricus V.G. 1,60 44.& 45
poderis If. 1198.18
Poëma N. 715.6.& 19.If.853.57.V.G. 1331.50
poëmatis N 719.14
poematorum pro poëmatum N. 761.44
pœna V 29.12.If.859.38
pœna vnde dicta If. 914.37
pœnas pendere F 149.57
pœni F.149.45. carthaginenſes If. 1043.51
pœnicus V 20.19
pœninæ alpes If. 1190.40
pœnita offa F 150.54
pœnitebunt N 752.4
pœnitentia If. 977.30
poëſis N. 715.6.12. & 22.If. 853.54
poëma V.G 1337.48.& 49
poëta facit fabulam V 42.18
poëtæ quidam cur Theologi dicti If. 1019.9
poëtarum tres dicendi characteres If. 1019.16
poëticum V.G 1331.51
poëtriæ qualitatiua diffinitio Iſid. 881.9
pol.V.G 1378.49
poleium If. 1255.17
polenta F 156.18
poli If. 903.45.& 1145.11
polimenta F 145.37.F.P.370.17
polimita veſtis If. 1300.33
polimitus If. 1300.11
polire V,G 1332.44
politiones quid ſunt N 510.45
pollentia N 572.17
polles genus farinæ If. 1314.4
pollicetes N 749.45
pollicere N 689.17.V.G.1369.2
pollinctores N. 573.19.Pl.801.21
pollit F.P 370.24
pollubrum F.P 370.17
polluceret F 136.18.F.P.370.18
pollutum V 58.48
polteo S 330.17
polteio pro vlteriore F.P. 370.34
polubrum F 151.41.N.791.50
polus D 48.44
polus Septentrionalis If. 1145.11
polypodion If. 1157.50
polypus V 15.2.N.608.1
polyſyntheton If. 846.54
poma If. 1142.37
pomaria V.G 1361 58
pomonal F.P 370.35.F.155.18
pomonalis Flamen V 52. 45
pomorum propietas N 517.58
pomerium V 24. 19
pometa V.G 1361.57
pompa V.G 1364.20
pompa vnde dicta If. 1166. 44
pompo 1409.1
Pomponij 1416.28
ponderitas N 572.26
ponderis ſigna If. 1234.14
pondo N 568.39.& 576.59
pondus N.746.32.If.1226.3. & 1230 26
pone grani ſonoF.154.3.F.P 1370.37 & 40
ponere,deponere N 692. 55
pons If. 1187.40
pontica gemma If. 1123.19
pontici canes If. 1118.36
pontiæ If. 1219.41
ponticus If. 1152.21
pontifex If. 1004.45
pontificale pomœrium F 155.2
pontificij 1416.58
Pontina tribus F.P 370.42. F. 144 56
Pontius If. 1003.42
ponconium If. 1186.27
Popillia tribus F.144.53.F.P.370.45 & 49
Popillij 1417.31
popiniones N 576.28
populacio N 569.23
populare M 803.27
popularia ſacra F.136.24.F.P.370.50
popularis N 749.49
populati V.G. 1362.17
popliticum N. 569.28.& 570. 32
populi F.P. 370.54. V.G.1369.24
populus If.1247.57. V.G. 1369.25. & 1378.9.If.1050.26.& 32.35
porca V. 816.N. 517.46.If. 1104.49
porca aurea F.P 371.7
Porca præcidanea F 140. 58
porcę F.P.370.60.F 570.19.F.F.571 22.& 24.in agris F.P. 371. 4. tari ſulci F.141.9
porcæ ſignificatio N 517.42
porcere N 517.51
porcet N 574.42
porci effigies F. 145.34. F.P. 371.26
porci marini If. 1128.43
Porcilij 1425.44
porcus V 1745.If.1112.39
pori If. 1096.38
porigam pro porrigam F.441.4.F.P 371.23.
porrigo genus morbi N 575.2
porta V.G 1374.56
porta If. 1192.37
porta Romanula V. 27.30. Ianualis V.27.31.Lauernalis V 27.26.Mucionis V. 27.27. Naeuia V. 27.24. Randuſcula V.27.25
portulaca N 796.6
portenia If. 1186.47
portenta N 696.56
portenta F 151.23
portenta N 729.24
portenta F.P 371.32.& 37
portenta V.G 1340.47
portenta quid ſunt If. 1105. 40.& 50
portenta rerum F 931.51
portentum S 252
portentum N 726.6
portentum V.G 1318
portentum V.G 1338.22
porti N 760.51
porticus I f. 1198.59
porticulus If. 1187.25
portiſculus F.P 371.40.& 42
portiſculus N 569.54
portiſculus F 145.43
portitores N 496.53
portorium P 146.59
portorium N 504.4
portum P 144.19
portum If. 1161.48
Portumnalis V 31.57
portumnus P 149.57
portuzmnus P.P 371.54
portus P.P 371.49.& 51
portus If. 1182.12
poſcere V.G 1369.40
poſcere,accipere N 696.6
poſci V.G 1352.8
poſitiuus gradus If. 815.6
poſitura If. 831.32
poſitura If. 835.10
poſitura vnde dicta If 831.54
poſſeſſio P 143.53
poſſeſſio P.P 371.57
poſſeſſiones appellantur agri P.P 371. 10
poſſeſſiones P 149.4
poſſeſſiones If. 1102.47
poſſeſſiua pronomina If. 816.9
poſſeſſus If. 931.17

Digitized by Google

postfixa N 559.36
posſetur,pro posſet N 770.45
posſidere V.G 1181.43
posſidet N 746.47
posſidet iuste If. 931.15
posterdie V.G 1380.9
posterior analogia V 105.26
posteritas quid vocata If. 1098.16
posteritas If. 1055.38
posteriùs,tardùs N 696.41
posthac V.G 1378.46
postes If. 1199.32
postica N 606.31
postica linea F 144.24
postica linea F.P 372.24.& 20
posticam ostium F.P 361.22
postliminium F 141.22
postliminium F.P 372.33.& 36
postliminium If. 919.10
postomis N 491.26
postremus,posterior V.G.1352.27 & 28
postuma V 84.26
postumij 1424.20
posthumus V 84.21
postumus F 148.4
postumus F.P 372.57
posthumus If. 1055.15
posthumus 1407.7
postulare N 696.44
postulare V.G 1355.40
postulati V.G 1352.6
postularia fulgura F 751.28
postularia fulgura F.P 372.52
postulatio V.G 1359.5
potatio,Repotatio V 43.48
potens N 705.49
potens V.G 1331.43
poteratur F 149.8
poteratur,pro poterat N. 770.44
poteſſe,potis eſſe V.G 1380.44
poteſtas If. 812.31
poteſtates If. 989.48
poteſtur F 149.7
poteſtur F.P 373.2
poteſtur,pro poteſt N 770.47
poti N 752.15
potio If. 1315.36
potitia gens 1356.26
potitium F.P 373.6
potitium & pinarium F 146.46
potitus ſeruitute F 355.19
potura V 8.24
potus à bibendo N 573.10
præbia V 59.7.F.245.10.F.P.373 24
præbitio N 570.44
præcantria N 762.39
præcen F 150.36
præceptor If. 1005.54
præcepta If. 918.58
præcepta S. 150.32.F.P 373.30.& 31
præcia F.P 373.43
præciamitatores F. 355.35.F.P.373 33
præcidanea porca F.P 373.33
præcidania agna F.P 373.47
præcidere F.P 374.1
præcipere,iubere,monere N.694 55
præciſum N 569.13
præclamitatores F.P 373.38
præclariter N 775.6
præclauium quid N 518.33
præconinus 1433.16
præconia vox If. 1140.3
præcordia quid ſunt If. 1099.38
præcox & præcoqua N.569. 13.& 572 55
præcox malum If. 1144.7
prœda V.49. 21.& 63.23.N.727.30.If 1267. 32.V.G.1527.& 1538.14
prædes V 8.11
prædes homines V.G 1364.14
prædia V. 8.11.F. 148.36. Ver.115.59 F.P.374. 2
prædicamenta If. 875.58
prædicare V.G 1356.56
prædium If. 1202. 55
prædonuli F.P 374. 10.& 11
prædonuli E 150.35
prædotione S 130.35.F.P.374.1
præfecturæ F 144.2.F P 374.16
præfericulum F. 154.17.F.P.374.35
præfica F.P 374.39.N.520.54
præfeſtinatim N 375.42
præfractum N 571.59
prægradat N 559.44
præiudicium V.G 1362.50
præiurationes facere F.P 374.45
prælia vnde dicantur If. 1266.13
præliares dies F.P 374.49
prælium V.G 1335.5
prælium If. 1325.22
præſtum V.G 1341.19
præſumbare N 572.33
præmetium F 145.26.F.P.374.52
præmiatores N 569.10
præmium V 29.21.V.G. 137.22
præmiola pro F. 150.22.P.P.374.38
præſtionere V.G 1379.16
Præneſte dicta F.P 375.2
præheſtinus ager V 7.66
prænomen If. 813.41
prænomina F.P 375.4
præparare V.G 1355.49
prætetes aues F.151.7.S.230. 47.F.P 375.8.& 16
præpoſitio If. 859.38
præpoſitio vel interiectio If. 823.35
prærogatiuæ centuriæ F. 153.42. V. 114.5.F.P.375 25
Præs V 42.1.F.P.375.34 5.37
præſagino F.P 375.39.F.157.22
præſagitus N 751.38
præſegmina N 717.20.& 570.7
præſente N 571.35
præſegmina F L. 806.6
præſepia N 510.2 & 806.55
præſiderare F.P 375.46
præſides If. 1051.18 & 1047.41
præſidium V.16.44.F.P.375.49.V.G 1352.31.& 1374.35 & 1345.45
præſtare,facere N 694.26
præſtigiator V 17.20
præſtigium quid If. 1022.17
præſtinare F.P 375.53
præſtites quid F.P 375.54
præſtolari F.P 375.56.N.575.46
præſtolat N 752.17
præſtringere N.502.31.obtenebrare N.695.57
præteriti Senatores F.P 375.59
prætexta N 790.7.V.G.1364.1
prætexta F.P 376.26
prætexta pulla F. 147.16. F.P. 376 22
prætextati F.P 376.28
prætextatus 1418.48
prætextus ſermo F. 151.18. F. P. 376. 29
prætexta If. 1192.19
prætor V 15.25.& 16.26.& 1355
prætores Iſid.1051.12.N.436.9.Iſid. 1047.41
prætoria porta F.P 376.59
prætor ad portam ſalutatur F.P.376 74.F. 148.48
prætoria cohors F.P 376.51
prætorium If. 1191.5
præuaricator V.G 1361.48
præuaricatores F.P 378.4
præuenire N 695.4
præuertere,præuenire N. 689 58
præuertit,reuocat N 689.39
præuiſo V. G 1360.43
præuius N 519.51
prandicula F. 155. 53. F.P. 377.5.& 6
prandium Iſid. 1313.12.& 33.F.P. 377 8
pranſus N 742.29
præſangæ F,P 356.37
præſina If. 1194.57
præſius If. 1215.33
prata V 8.6
pratum If. 1203.37
præuum V.G 1357.49
precantur N 754.55
precari V.G 1352.35
precatium If. 931.52
precium If. 931.53
premere,defodere N.690.49.&719 11
preſbyter F 355.50.F.P. 377.13
preſbyter If. 1005.23
preſtaria If. 921.45
preſtorium If. 1325.23
preſſu quaſi compreſſione N. 576 2
preſſum ſubtile N 690 49
preſter aſpis If. 1123.3
pretioſi lapides If. 1214.49
pretium V 29.21
pretium V.G 1351.52
pœne exitium N 691.22
Priapus deus hortorum Iſid. 1015 28
priſcie If. 919.35
Primanus Tribunus F.145.56.& 377 23.& 21
prima linguæ varietas quæ If. 1033 50
Primneſius F.P 377.50
prima ætas If. 944.39
prima cauſa prolis If. 1066.46
prima poſitura If. 833.58
primigenia V 56.13
primigenia pronomina Iſid. 826 25
primogenitus filius If. 1054.46
primigenius F.P 377.31
primigenius ſalcus F 147.10
primi ordines Senatorum illuſtres If.1050.57
primiter N 771.43
primitiæ If. 1137.22
primores N. 714.51.V.G.1357.59
primum diluuium If. 1159.28
primus genus contrariorum. Iſid. 884.58

Digitized by Google

primum tempus ante legem Isid. 966.45
primus bellorum author Ninus Assyriorum Rex isid. 1165 3
primus digitus,pollex Isid. 1095.48
primus primæ formulæ modus if. 878.32
primus formulæ secundi modi if. 879.15
primus formulæ tertij modi if. 879 35
primus modus if. 880.16
primus ordo legis if. 910
primus,prior V.G 1352.27
princeps if. 1047.17
principales if. 1051.49
principalia nomina 824.6
principalia signa if. 1257.47
principalis castrorum porta F.P 377.37
principatus if. 989 52
principes V 16.16
principes Dei Cœlum & terra V. 11.42
principium if. 981.36
prior Analogia V 105.14
priores V.G 1137.39. N 724 50
prisca lingua Latina if. 0 4.6
prisci Lithiæ Coloniæ F 148.46 F.P 377.40
prisci Latini proprie F.P 377.43
priscillianistæ if. 1014.13
priscus, Tarquinius dictus F.P 377 45
pristina F 157.10
pristina velut priustina F. P 377 48
pristinum vnde venit F. P 377. 51
pristis N 786.34
priua quid? N 174 38
priuatæ feriæ F. P 377. 53. F 150 57
priuata via if. 1209.27
priuati quid dicuntur if. 1052 8
priuatum V.G 1331.36
priuatæ mulieres F 156.42
priuetæ,quid?F.P 378.1
priuetæ 1434 10
priuignus dictus F.P 378.8
priuilegia If. 927.58
priuilegium F 149.22
priuos priuásque antiqui dicebant F.P 378.13
proædificatum F. P 378. 54. F 159 40
proœmium if. 958.51
prosus if. 1054.18
probare N 711 59
probatio if. 1173.25
probatu difficile N 516.13
probatum N 730.4.V.G 1141.16
probi V.G 1137.4
probi velut prohibi F. P 378.56
probiter pro probè N 771.48
problema F 803.36
problemata if. 959.18
proboscis N 510.13
probrum F 141.53.F.P 378 8
probrum Virginis Vestalis F. 149 10
probrium F 144.17
probres V.G 1158.42
procacius N 495.59.& 743.21
procacitas à procando N 496.12
procalare F.P 379.18
procapis F.P 379. 19
procare V 55.47
procari F.P 379. 21
procat N 496.19
procatalepsis if. 870.19
procas N 496.17
procedens if. 985.16
procedere F.P 379.26
proceleumaticus if. 850.35
procella if. 1149.37
procellum F.P 379.29
procera F.P 379.30
proceres if. 1051.16
processiria quid? F.P 379.32
proci N 496.13
procilli siue Præcilli F 150.31
procincta classis F.P 397.39. & 44 F 154.15
procitant-protocitant F.P 379.54 & 56
procium quid? F.P 379.58
proconsules vnde? Isid. 1046.6
procubitores F.156.28 F.P 380.3 & 6
procudere N 572 50
proculato F 154.16
proculeij 1425. 21
proculinant F.P 380.10.& 12
proculium F 156.15
proculus F. P 380. 33.1425. 12.1407 14
procurator V.G 1362.17
procuratores if. 1051.27
procus F.155.36.F.P 380.17. if.1065 24
prodegeris F 141. 48 F.P 380.26 & 30
prodere V. G 1362.57. deferre N 590 6
prodicere diem F 157.6
prodidisse F.P 380.31.& 32. F 150. 44
prodigia F. P 380.37. N 729.20.& 508.11.F 141.41.V.G 1340.43
prodigia, quid sunt if. 1105.53
prodigiatores F 141. 58.F.P 380.40 & 42
prodigiosa N 574.38
prodigium S. 611.N 716. 10.V.G 1138.16 & 1168.2
prodigiæ hostiæ F 155.34. F.P 380 43.& 45
prodinunt F 141.51.F.P 380.40
prodire & procedere V 55.51
prodit V.G 1254 81.F.P 380.51. & 53
prodita F 141.59.F.P 380.57
prodius N 509.41
prodixit diem V 40.4
producere,longius ducere N. 695 19
producit F.P 381.1
produit F 141.45
proeliant N 750.58
proelium N 710.7
profanatum V 38.45
profani V.G 1370.5
profanum V 38.43.& 38.51
profanum Ver.114.9. F 156 24 F.P 371.4 & 5
proferre, palam facere N 696. 20
professi V 38.58
professi dies F 142.36.F.P 381.28.& 32.V.G 1338.46
professum F 156. 22.F.P 381.34
professus dies N 728. 19
proficiscere et N 749.54
profiteri N 728.40.V.G 1340.4
profligare N 575.3
profundum F.P 381.41.N 743.18
profundum, proprie quid if. 1182 42
profundus F 142.27
profusus F 142.34.F.P 381.44.& 49
progener F 142.10 F.P.381.53
progenies if. 1055.47
progenij N 700.7
progenitores if. 1054.48
prognariter N 571.48.& 568.60
prognostica prouisio if. 921.59
progredi N 751.7
proheres quis est? if. 1053.48
prohibere comitia F 146.6.F.P 381 56
prohibet N 715.48
proiecta sacra F 152.13
proiectum, dimissum & derelictum N 695.44.longè iactum N 695 47
proiecre N 575.54
prolato aëre astitit F 150.52
prolatus aëri F.P 382.7.& 10
prolepsis if. 845.29
proletarij N 521.17.& 572.9
proletarium F.P 581.12
prolixitudo N 574.50
prologium F.P 382.15
proloqui V.G 1376.50
prologere F.P 381.17
prolunium, profusione N 695 42
Prolubium N 519.15
promellere F 157.2.F.P 382.18
promeres N 751.54
promeneruat S 230.34.4.F 385.21
promerion F.P 382.23
promernum N 744.36
prometheus if. 1308.46
promerion S 230 40
promi F 804.26
promicare N 519.48
prominere N 705.57
promiscam F 522.26
promissa N 731.12
promissio V pollicitatio V.G 1351 14
promissus capillus F.P 382.27
promittere N 689. 37. V. G 1369 29
promonstra F.P 382.29
promontoria quid sunt if. 1179.20
promptuarium if. 1198.1
promptum,pro eo.F 155.11
promulce agi F.P 382.30
promulgari F 382.32
promulare if. 1192.35
pronepos if. 1055.41.& 49
pronis N 762.46
pronomen if. 82.38
pronomina V 67.21
pronuba if. 1665.10
pronubæ F 150. 59.F.P 382. 34.& 37
pronurus F.P 382.40

Digitized by Google

pro pigere N 519.39
propages F.F 582.43
propages quid 519.37
propaginare Isid. 1241.8
propatulum F 241.33
propatulatum F.P 582 46
propediem V.G 1380.13
properam pro celeri F.P 582.49.& 53.F 156.31
properare F.P 582. 54.N 732. 29 & 37.V.G 1374.49. & 1332. 42. & 1378.33.& 1343.17. 21. & 24
properatim N 570.60
propericer N 571.50.& 776. 14
properus F.P 582.57.60. F 141.37
propes Isid. 1288. 10
properrare F.P 583.1
Propheta Isid. 983.46
prophetæ quidF 141.38.F.P 583.4 & 6
prophetæ quinam Isid. 997.44
prophetiæ genera septem Isid. 1000.11
propilia tribus F 145.7
propina,corruptè popina Isid. 1194 17
propinare N 501.35
propitiabilis N 572.20
propitiatio N 694.24
propitius N 744 31
propius sobrino F.P 583.11.& 15
proportio V 91.54
propositio Isid. 862 14
pro præmio N 691. 30
proprium Isid. 875.15. & 37. N 688 57
propria nomina Isid. 987.56
propriassit F 141. 35 F.P 583.27
propritim, pro propriè N 772 18
propitiatorium Isid. 1196.26
proprium V.G 1331.36
proprius sobrino F 143.47
proteruia auspicia F 151.56
propter,eius causia N 691 14
propter viam sacrificium F.P. 583 18
Propudi F 148.21
propudianus corpus F.P 583 23
propudium F.P 583.27
propugnacula Isid. 1192.34
prorsi limites appellantur F. 145. 4
prorsi limites appellantur F.P 583 32
pro rostra Isid. 1272.51
prorsus, porro vorsus F.P 583. 38
prosa es,prosum quid? Isidor. 1151 14
prosapia F.P 583.45
prosapies N 522.8
prosciscio Isid. 1236.33
proscriptio Isid. 936.16
proscriptus Isid. 936.17
prosecta N 608.16
prosedæ F.P 583.48
prosedium F.P 583.50
proselytus Isid. 1008.10
prosequi N 695. 23. V. G 1350.25
proserpina V 13.17.Isid.1028.13.& 2
prosectari N 573.45
prosperum N 573.45
prosperum N 704.25
Prosicium F.P 583.52
prosimurium F 154.42
Prosimurium pontificale F.P 583.53
prosita, proposita F.P 584. 22
prosuesium Is. 1188.22
prosodia Is. 822.14
prosopopœia Isidor. 851.26. & 872 11
prosperum N 683.60
prospicia N 572.14
prospicere N 733. 13.V.G. 1343.51.& 1359.53.& 1358.20
prostibulum V.G 1336.14
prostibula N 722.18
prosumia nauigij genus F.P 584.29 N.786.56
protelare 145.17.F.P 584.31
protendere N 690. 15.N 690.22
prothesis Isid. 844.45
protecuiter N 773.28
protinam V 59.3.protinus F.P. 584 35. protinis N. 697. 9
protinus N 697.1
protollere N 574.30
protoplastus Isid. 1193.35
Prouentum N 777.52
prouerbia Salomonis Isid. 952.16
prouerbium V.G 1312.2
prouiclio P 230.43
prouidere N 571 21
prouinciæ F.P 584.17
prouinciæ vocabulum vnde Isid. 1171.41
Prouocabula V 67.19
prouocare N 696.14
Prouorsum F 141. 30. F.P. 584.39
prox bona vox F 156.8.F.P 584.44 & 47
Proximi N 570.56
proximum N 711.53
Proximus quis dicitur Isid. 1036.11
Pube præsente F 156.44.F.P 584 52
puber E 195.46
puberes vnde dicti Isid. 1103.12
pubes F 140.15.& 155.31
pubes adulescens F. P 584. 58. & 60
pubes & qui puhem F.P 583.3.& 7
publica sacra F 181. 36.F.P.385. 27.& 31
publica pondera E 151.53
publica via Isid. 1165.25
publica pondera F.P 585.10
publicæ Salinæ V & 33
publicani Isid. 1051.15
publici augures F 152.24
publicij 1417.10
publicitus, pro publicè N 773.18
publicius cliuus F.P 585.34.F. 148 32
publicus ager F 157.4
publij 1398.1407.19
publilius vicus & Coscanus vicus V 26. 30
publilij 1415.22
pudet N 732.32.V.G 1336. 30.& 1337 51.& 1178.34 & 1369 36
pudicitia N 731.36.V.G.1342.25
pudicitiæ signum F 151.1.F. P 585.39 & 45
pudor V. G 1355. 31.& 37. & 1354 54
puellascere N 572.25
puelli à pueris F.151. 50. N 571.48 F.P 585.48.& 50
puer F.P 586.19.Isid.1103.12
puer tribus modis dicitur Is.1103.15
pro natiuitate Isid. 1103.16
præ ætate Isid.1103.17.pro obsequio Isid. 1103.19
puella Isid. 1103. 22
pueræ pro puellæ N 572.36
pueri impuberes F 147.45
pueri pro seruis N 570.48
puerilitas N 761.32
pueritia N 572. 30.Is.1101.45
puerperæ quid sunt is. 1103.40
pugiles & cursores V 62.55
pugio dictus F 145.6.F.P 586.6
pugio N 727. 43.Isid.1169.30
pugna V.G 1318.48
pugna quid vocata Isid. 1166.45
pugnare V.G 1317
pugnitus pro pugnis N 774.2
pugnus F 140.26
pugnus vndeF.P 586.32
puilia saxa. F 153.56.F.P 586.14
pulcritas N 572.7
pulcher bos F.P 586. 18.F.148.20
pulchralia F.P 586.20.& 22
pulchratibus F 150.38
pulchritudo N 702.54.Isid.1066 54
pulchritudo equorum Isid. 1114.28 V.G 1347.47
pulegium Isid. 1157.38
pulices Isid. 1157.39
pullatia F.P 588.25
pullarium F 152.5
pulli Isid. 1153.29
pullus, ætatis nouellæ N 692.52
pullus N 726.2
pullus Iouis F 151.51.F.P 586.24
pulmentarium V 59.30
pulmentum Is. 1312.V 59.29.Is.1312 58
pulmo Isid. 1109.8
pulpa Isd.1096. 42.& 1314.37.& 39
pulpitum Isid. 1197.26
pulullus isid. 1304.48
puls F 151.48
puls potissimum dabatur apullis F.P 586.54
pulsatus, percussus N 695.8
pulsus,quid vocatus Isid. 1095.48
puluinar V 27.57.1312.39
puluini Isid. 1287.39
puluis N 606.17.Is.1107.4
pulvis Porcolanus Isid. 1277.30
pumex Isid. 1120.20
pumilus PL. 803.45
punctariolæ F.P 586.50.& 52.F 150 39
punctus Isid. 894.58
punicæ fortunæ ædes 147.36
punicani lecti Isid. 1322.41
punici dicuntur F 149 38
punici non pœni F.P 586.54
punicum F.P 587.21.& 25
punicus F 142.2
punitur aliquem N 749.59
puniuntur N 754. 25
pupæ & pupi N 572.42
pupilla,quid Isid. 1052.44
pupillus Isid. 1103.24
pupinia tribus F 144.45. F.P.587.28

Digitized by Google

pappis If. 1186.47
pura veſtimenta F. 154.10. F.P. 387. 25
pure,lautum F. 154.18.F.P. 387.29
purgamenta xrii If. 1227.17
purgamenta ferri If. 1218 57
purgare, rarefacere N. 693.34.V.G. 1359.18
purgatio,If. 860 32
purri,prodi F.P. 387.33. V.G. 1375.2
purime terreno F. P. 387. 32. F. 1571
purimenſtrio F. 156 4.F.P.387.44
purrer N 775.13
purpura V 10.18.If.1105 10
purpúrauit N 576 21
purpurea membrana If. 960.35
purpureæ vuæ If. 1140.7
purpureos rubos If. 1108.18
purpuriſſimum N. 607. 21. If.1195. 12
purpurites If. 1213. 46
purum N 675.18
puſillum V.G 1331.56
puſillus V.G 1361.M
puſtula If. 912.19
putamina N. 573.21
putamus V.G 1355.12
putator V 40.11
putare,colligere N. 693.31.If. 1240. 59.V.G. 1329.4
putei N 606.16
putcoli V 8.25 F.P. 387.48
putcolos dictos F 140.10
puteum F 119.51
puteus V. 1.3.& 8.23.If.1156.11
puticulæ V 8.18
puticuli ſunt appellati F.P 387.19
putículos F 139.51
putidum N 570.33.& 575.33.& 743 23
putidus N 717.39
putidum 8 140.9
puritium pro ſtulto F.P 388.10
puto N 498.37
putrer N 574.16
putum V. 40.10.pro puto F. 139 59
putus N 498.10
putus antiqui pro puto F. P. 388. 16
pygmæi vnde voćati If. 1108.6
Plus If. 1147.37
pyra genus ſepulchrorum If. 1202. 7
pyramis If. 894.34
pyretron If. 1158.45
pyrites Iſid. 1211.26
pyritis Iſid. 1219.16
pyromantia Iſid. 1021.11
pyropum æs Iſid. 1117.35
pyrrichius Iſid. 819.57
Pyrrhus Iſid. 1027.55
pythones vnde dictæ Iſid. 1021.47
pyxides Iſid. 1320.3

Q

Qvæſtum Iſid. 1335.9
Quadrans X. 1841. If. 1211.25
Quadrata ſaxa F.160.13. F.P 389. 56
quadrantal F. 160.38.F.P 389.46
quadrifariam N 335.45. Iſid. 1204. 12
quadrigæ If. 1177.58
quadrilatera figura If. 894.20
quadripartitus ſyllogiſmus If. 863. 22
quadripartitus ordo filiorum Iſid. 1054.13
quadriuiæ If. 1106.23
quadrupedia vnde vocata Iſidor. 1110
quadruplatores F.P 390.3
quadruplices deiunctæ ſunt in eſſibus vocabulorum N 101.34
quadrubis F.P 390.10.F.160.28
quæ If. 859.43
quærere V 41.51. ſciſcitari N. 700. 51.&728.23.V.G 1319.18 & 1332.57 & 1353.52.& 1358.25
quæſo F 160.31
quæſo ſignific. idem quod rogo F.P.390.14
quæſti vel quæſtuis N 755.33
quæſtio,conquæſtio V. 42.54. Iſid. 959.21.
quæſtores V.15. 29.F.160.10. If.1273. 9
quæſtores parricidi F 160.12
quæſtus,queſtus V.G 1346.36
qualitas If. 876.10
qualitatis nomina If. 824.37
qualus If. 1321.27
quande pro F 160.59
quando pro quam F.P 390.28
quam mox F 161.6
quam mox, quam cito F.P. 390. 37
quando cum graui voće F. 160.13 F. P.390.40
quando rex comitiauit fas F. P.390 51.
quando ſtercus delatum F. 160.6 F. P 391.4
quantitatis nomina If. 824.39
quantitas If. 876.18
quare V.G 1317
quarta lingua varietas Ionica Iſid. 1033.35
quarta pars Orbis trans Oceanum If.1173.25
quartarij F. 160.46. F.P 391.12. & 17
quartò N 728.56.V.G.1340.21
quartum N 728.55
quartum ex confirmatione & negatione If.880. 14.V.G.1340.19
quartus modus If. 878.46
quartus modus If. 879 10
quartus modus If. 879.19
quaſſare, mouere N. 618.21
quaſillum If. 1306.8
quaſſum N 618.17
quatenus F 160.59
quatenus ſignifie. quo ſine F.P. 391. 19.& 22
quatere ſuſpenſum Ver. 114. 22.F. 161.8. F.P.391.19.& 35. percutere N.638.56
quatenus V.G 1319.58
quatit, infeſtat N. 638.58. excudit N. 638.60. mouet N. 639. 2
quatinus V.G 1319.58
quatrimes If. 1286.23
quatuor,vnde If. 887.42
quatuor bellorum genera If. 1265. 11
quatuor in bello agantur If. 1166. 19
quatuor modis appellantur filij If. 1054.41
quatuor modis dicuntur fratres If. 1056 18
quatuor libri Euangeliorum Iſid. 954.44
quatuor teſtudinum genera Iſid. 1131.53
quatuor mundi climata If. 1141
quaxare F 160.45
quaxare ranæ dicuntur F.P. 391. 40
quercus dicitur F.P.391 41.If. 1247. 26
querela V.G 1330.20
querelæ N 595.4
querimonia V.G 1330 20
queritur,quæritur V.G 1346.35
queris V 72.23
ques,antiqui F 161.18
ques antiqui dixerunt F.P. 391. 15
querqueduła V 11.8
querquera febris F. 119.30.F.P. 391. 57
querquetulæ F 161.12
querquetulare F.P 391.3.& 5
querquetularia porta F.P. 391.38
quinam F. 158.54
quianam pro quare F.P. 392.18.& 25
quid If. 859.45
quietalis F 159.3
quietalis F.P 392 31
quinarij V 28.43
quincentum F.P. 391.35.F.158.31
quinctij 1425.16
quinctiliani lupercí F 159.16
quinctilij 1425.42
quinquatrus V. 13.3.& 31.11.F. 158.25 F.P.391.39. & 53
quinque quid?If. 887.43
quinquennales cenſores F. 161.57
quinquertium F 858.37
quinquepartitus ſyllogiſmus Iſid. 863.31
quinquertium F.P 393.1.& 10
quinta lingua varietas Æolica Iſid. 1033.35
quinta ætas ſenioris, grauitas Iſid. 1102 51
quintana claſſis F 119.25
quintana porta F.P 393.14
quintanæ, pars plateæ Iſid. 1191 47
quintia prata F. 119.7. F. P. 393 24
quintilis V 38.1.If.942.11
quintinæ,malorum flores Iſid. 1243 49
quintipor F.158.46. ſeruile nomen F.P.393.37 & 42
quintus modus If. 879.55
quintus modus If. 878.56
quintus digitus auricularis Iſid.

Digitized by Google

1095.46
qui patres F 158.14
qui patres, qui conscripti F. P. 393 54
quipparum If. 1151.51
quippe F. 158.50.F.P.393.& 51 & 56
quirinarus F.P 393.58
quirinalia V. 31.49 F. 157. 56. F. P. 395.60
quirinalis collis F. 158. 1. F.P. 394.9. & 13
quirinalis flamen V 51. 43
quirinalis porta F. 157.31. F.P. 394. 21
quirinus F 157.29.V.14.7
quitis quid If. 1041.31
quititare V 41.4.N. 494.38
quirites F 157.41. If.1041.30
quiritium fossæ F. 158.8.F. P. 394.51 & 56
quis,quiuis,quisnam V.G 1580.15
quispiam significat aliquem F.P 394 59.F. 158.10
quisquiliæ F. 158.41.F.P. 395.6.& 13. If.1241.51
quoad V.G 1578.46
quod If. 8.9.49
quod significat etiam aliquid F.P. 395.16
quod neque corporeis sensibus, neque vlla If 1000.43
quod re empta datur N 691.24
quot serui,tot hostes F. 161.24.F.P. 395.18
quoniam significat F.161.51.F.P.395 2
quopiam V.G 1578.47
quotidie If. 839.51

R

R, Pro S: litera sæpe antiqui F. P. 395.53
Raab If. 994.11
Rabere N 505.33
rabidus F 169.14
Rabidus à rabie F.P 396,1
Rabula in multis F 169.30. F.P.396. 5
Rabula vnde dictus N 517.8
Rabulæ N 497.43
Racemus If. 1139.55
Rachel If. 993 29
Radere genas F. 169.29.N.696. 3.& 711.23
Radij If. 1105.56
Radiolæ oliuæ If. 1149.11
Radix If. 1140.57
Ragades If. 919.9
Ralla N 788.44
Ralla vestis If. 1300.19
Ramenta N 609.8
Ramentum Pl. 804.54
Rami If. 1141.7
Ramices quid N 578.38
Ramenses V 11.48
Rana V 15.3
Ranæ If. 1132.7
Rancidum If. 1314.21
Rapa V 19.38.If.1161.11
Rapi F 178.7
Rapi falcis fas E.178.10.F.P.396.18.
Rapi simulatur virgo F.P 396.1
Rapina V.G 1157
Raphael Isid. 989.26
Raphanus Isid, 1261.24
Rapones N 497.52
Raptio,rapina V.G 1357.33
Raptus N 609.15.V.G 1357.14
Rarefacere N 711.18
Rarenter N 577.28
Rarum infrequens N 698.58
Rasores, fidicines F 169.30 F.P 386. 25
Rastelli V 43.18
Rastra Isid. 1314.57
Rastri V 43.24 N 609.13
Rapinator N 579.3
Rates F 169 21 F. P 396. 30. If. 1185. 34
Ratio N 710.28
Ratio putari V 4012 V. G 1319.14
Ratiocinatio Isid. 862.32
Ratiocinationis modi Isid. 862 35
Ratiocinabilis hæresis vnde If. 9 4 18
Rationalis status Isid. 859.55
Rationalis philosophia Isid. 871.10
Rationes putari N 498.19.
Rationales coniunctiones Isid. 8 18 58
Ratis V 49.53
Ratissima F. P 396. 42 & 46 F 176. 54
Ratitum quadrantem dictum F. P 396 48
Ratitus quadrans F 169.53
Ratum If. 930.10
Ratumena porta F 170. 22. F. P 397 5 & 19
Ratus sum F.P 307.11
Raua vox F 174. 38 vox rauca F.P 397.29
Raucedo If. 918.1
Raucos appellatos F 178.56
Raudus V 27.14
Raulia 1440.11
Rauilia F 170.11
Rauillæ vnde F 397.42
Rauim,antiqui F 170.6
Rauim pro raucitate F.P 397.60
Rauis N 577.19
Rauum N 577.25
Rauus color F 169.16 F.P 397.45
Reapse F 172.44
Rebecca Isid. 993.25
Recellere F 170.44 F.P 398.10
Recentari N 579.5
Receptionum N 579.16
Receptitius seruus F 173. 26 F.P 398 12 & 17 N 513.31
Receptus mos F 178.16 F.P 398.19
Reciaium F 170. 45 F. P 398. 21 & 28
Reciperatio F 170. 34 F.P 398.30 & 31
Recipere, promittere, pollicerì N 701.11 V.G 1149.14
Recipi V G 1361.34 V.G.1363.24
Recipie pro recipiam F 177. 46 F.P 398.38
Reciproca V 55.44 N 577.48
Reciprocare F 170.38.F.P.388.41 & 44
Reclusum V 22.48
reconciliatio Isid. 971.44
reconductæ F 170.54 F.P 398.51
recordari V 37.47
recordauit N 752.45
recta & aduersa superne obeuntes If.835.53
recta vestis If. 1299.49
rectæ appellantur F 170. 59 F.P 398 54 & 58
recto fronte exteros sequi F.P 398 60
reda Isid. 1313.38
redandruare N 577.53
redanruare F 168.19 F.P 399.9
redarguisse F 198.26 F.P 399.19
reddere,componere N 693.45 & 700.15
reddi V.G 365.9
reddibo N 772.43
redemptitauere F 177. 47 F.P 399. 25 & 29
redemptor F 167.43
redemptores proprie F.P 399.10
redhostire F 367. 59 F. P 369. 58 & 60
redhostis N 577.58
redimitur F 167.53 F.P 399.42
redibo N 770.26
rediculi F 174.51
rediculi fanum F.P 399.56
redimicula If. 1107.29
redimiculum F 168 31 F. P 400.5 If.1303 55
redimunt F 178.1 redeunt F.P 400. 5
redire N 701.41
reditus N 609.19
rediuia F 167. 55. alij reduuium F.P 400.9.& 14
rediuiua, recidiua V. G 1361. 14 & 15
rediuiuum F 168.23 T. P 400. 19 & 20
redundare,redire N 701.34
redurare N 578.52
refellere V.G 1359.18
refello V.G 1580.8
referre,recensere N 699.40
referri diem prædictam F 178. 24 F.P 400.25
referri,reuocari N 701.43
refert F 175.5.V 1361.14.25
refrenare,cohibere N 691.8
refriua fabra F 171.8 F.P 410.55 & 45
refutare F 171.55
refutatio V.G 1360.15
regale V. G 1115.10 V.G 1375.28
regale facinus F 177.7
regalia exta F 178. 30 F. P 400. 56
regere N 691.7
regesvnde dicti Isid. 1045.44
reges,qui vocantur Isid. 1047.2
regia dicta F 171.17
regiæ f riæ F 172.6
regiæ virtutes præcipuæ duæ Isid. 1045.49
regiescit F.P 401.4
regifugium F 171.12.F.P 401.7
regilla F.P 401.32 N 788.38

regillenſis I 415. 10
regillis F 177.58
regillum Iſid. 1305.23
regimen F 172.45 F.P 401.37
regio collina V. 10. 3, Equilina V. 10. 2. Palatina V. 10. 3. Phuteſis Iſid. 1046. 13. Suburana V. 10 2
regiones, partes prouinciarum Iſ. 1171 59
regium F 177. 4. F. P 401. 54. V.G 1333. 10 & 1375. 29
regius morbus Iſ. 910. 8
regreſcit F. 172. 36
regnum vnde dictum Iſid. 1045 29
regredere N 578. 36
regula Iſid. 962. 34. Iſ. 1296. 18
regulare æs Iſ. 1227. 39
reguli Iſ. 1122. 25
regum ſecundus Iſ. 951. 8
relatio criminis Iſ. 860. 27
relatio Iſ. 876. 31
relatiua nomina Iſ. 814. 31
relatiua pronomina Iſ. 816. 11
relatiua nomina Iſ. 988
relatus N 669. 39
relegari F 171. 48. F. P 401. 55
relegatus Iſ. 936. 14
releuare N 675. 8
religio N 681. 14. & 726. 56
religio præcipua F. P 176. 11
religio, deorum cultura N 698 35
religioni eſt F 175. 42
religionis præcipuæ habetur cenſo F. P 402. 6
religioſi dicuntur F. 178. 18. F. P 402 51
religioſi V. G 1338. 56
religioſum ac ſacrum F 178. 55
religioſum F. P 402. 53. N 709. 1. V. G. 1375. 27
religioſus F 174. 32. & ib. F. P 402. 60 N 727. 5
religioſus dicit, infamis N 698 37
relinqui V. G 1365. 19
reliquiæ V. G 1567. 2
reluere F 173. 45. F. P 403. 1. & 34
remancipata F 171. 3 F. P 403. 55
remanet F. P 403. 17. & 39
remeare F 171. 16. F. P 403. 31. & 44
remedium V. G 1317
remeligens F 171. 20
remeligenes vnde F. P 403. 43. & 57
remex Iſid. 1285. 10
remi N 699. 56. Iſid. 1287. 2
remillum F 171. 48. F. P 404. 4
reminiſci V 57. 32
remiſſo exercitu F 179. 15
remiſſus N 700. 59
remora F 174. 30
remorbeſcit F 171. 53 F. P 404 27
remores F 173. 42. F. P 404. 30
remotio criminis Iſid. 860. 24
remotum N 701. 12
removere, exſcindere N 691. 11
remulcare N 688. 31
remulco eſt F. P 404. 44
remulcum Iſid. 1188. 18
remurinus ager F. 171. 35. F. P 404 38
renale Iſid. 1300. 33
renanciſcitur F. 171. 58. F. P 404. 50
renes quid ſunt Iſ. 1097. 49
renones Iſid. 1301. 8
renouatiuum ſulgur F 178. 11. F. P 404. 56
renunciari V. G 1349. 41
repagula Ver. 114. 28. F 173. 24. F. P 405. 3. & 10
repanda F 168. 43
repaſtinari V 114. 31
repaſtinari ager F. 173. 33. F. P 405. 16 Iſ. 1325. 8
repedare F 173. 32. F. P 405. 30. & 31 N. 577. 51
reperibitur N 770. 28
reperire V. G 1331. 34
repertum F 179. 35. F. P 405. 33
repetundarum accuſatus Iſid. 914 15
repigrare N 680. 26
repletio ſancti Spiritus Iſid. 1000 28
repotia F 173. 21. F. P 405. 38. & 43
repulia Iſid. 1117. 41
repudium V. 114. 35. F 173. 29. F. P 405. 45. & 47. Iſ. 1066. 36
repueraſcere N 578. 3
repulſor F 177. 51. F. P 405. 50. & 54
repulſus V. G 1331. 29
reque eapſe F 177. 28
requieſcere V. G 1356. 46
requirere N 718. 24. V. G 1338. 32
res Iſid. 931. 8. V. G 1356. 33. V. G 1379 15
reſeredita Iſid. 910. 44
reſes integratur Iſid. 933. 1
reſarrire N 59. 13
reſcire V. G 1359. 10. & 52
reſciſcere V. G 1360. 11
reſecrare F 174. 19. F. P 406. 12. & 21
reſerare N 907. 25
reſerari F 174. 55
reſerari à ſera F. P 406. 28
reſes & reſiduus F 174. 12
reſes F. P 406. 34
reſidiare F. P 406. 41
reſignare F 173. 48. & 175. 60. F. P 406. 47. & 60
reſignatum as F. P 407. 2. F 175 58
reſina Iſ. 1149. 51. terebintina 1149 59. lentiſciana 1149. 1. pinalis Iſid. 1150. 4
reſiſtere N 712. 51. & 698. 30
reſolutio Iſid. 851. 8
reſpicere F 178. 31. F. P 407. 13. N 733. 13. V. G. 1343. 51. V. G. 1349 56
reſpici aris F 175. 8
reſpicio V 41. 23
reſperſum F 862. 16
reſperſum vinum F. P 407. 7
reſpondendi V 99. 8
reſponſa Iſ. 917. 18
reſponſorius cantus Iſid. 970. 33
reſp. multarum ciuitatum F 177 33
reſpublica F. P 407. 23
reſtare N 698. 15
reſtat F 175. 35. pro diſtat F. P 407. 29
reſtes Iſid. 1288. 5
reſtiarius V. G. 1333. 42. reſtibilis V. 8. 2
reſtibilis ager F 174. 9. F. P 407 33
reſtio V. G 1333. 42
reſtitui, reddi V. G 1336. 22. & 25. & 1360. 10
reſtrictim N 771. 2
reſulto F 174. 8
reſupinæ N 577. 49
reſumptum proferre N 700. 54
retia, quibus capes implicantur N 693. 7
retia Iſid. 1288. 40
retiario pugnanti F 175. 48
retiarius pugnans F. P 407. 39
retiarius Iſid. 1281. 19
reticulum V. 22. 30. N 609. 3. & 790 20. Iſid. 1307. 38
retinere N 680. 26
retractare F 169. 13. F. P 407. 51
retrices F 175. 20. F. P 407. 53. & 60
retrogradæ Iſid. 909. 28
retrogradatio ſtellarum Iſid. 909 18
reubarbarum ſiue reuponticum Iſ. 1256. 10
reuelare N 718. 19
reuereor V. G 1380. 3
reuma Iſid. 917. 50
reuocare N 578. 60. & 700. 9. & 701 23. & 719. 56. & 744. 6
reuorui N 758. 21
reus nunc dicitur F 168. 31
reus F 178. 44. N 743. 44. F. P 408 1. & 3. & 6. Iſi. 1273. 34. ſtipulando F 168 36. V. G 1375. 20. promittendo F 168. 40. V. G 1375 22
rhamnus Iſid. 1249. 1
rheda N 579. 13. & 758. 11
rhegium V 114. 35. F 167. 38
rhegium appellatur F. P 408. 50
rhetia Iſid. 1270. 58
rhetius ager Iſid. 1267. 17
rhetorica Iſid. 819. & 857. 17
rhetoricaſti N 752. 24
rhetoriſſat N 578. 24
rhinoceros F 167. 46. F. P 408. 59
rhodanus Iſid. 1158. 56
rhodenſicadionque F 167. 42
rhodiæ leges Iſid. 927. 51
rhodiæ vuæ Iſid. 1240. 8
rhodij Iſid. 1037. 19
rhodos Iſid. 1276. 58
rhodus Iſid. 1276. 27
rhendæ F. P 408. 48
rica V. 22. 14. F 178. 60. N 788. 46. F. P. 408. 45. & 54
riez F. 170. 56 Rieulx F. P 408. 60. & 409. 2
rinnum V. 12. 31. N 790. 23. Iſ. 1303 36. N 788. 51
ricinus Iſid. 1117. 21
riſus F 175. 57. F. P 409. 11. N

Digitized by Google

740.43
Rideo F 175.12.F.P 409.15
Ridet V.G 1358.29
Ridiculus proprie F 175.8.F.P 409 23 & 25
Rienes F 171.4.F.P. 409.26.& 29
Rigido F 177.17
Rigidum F.P 409. 42. frigidum N 699.31
Rigula If. 1307.31
Rimari F.P 409.46. scrutari, quærere N 700.19
Rimati F 171.44
Ringitur N 577.41
Rinoceros If. 1117.23
Ripæ V.G 1369.48
Riphæi montes Isid. 1180.48
Riscus N 577.46
Rituales quid F 176.2. E.P 409.52
Rituis N 761.42
Ritus F 169. 2.& 178.15. F. P 409.59
Rituales N 501.21
Ritus F. 168.48.F. P.410.15. Isidor. 1156.8
Rixa V.G 1354.48
Rixat N 753.10
Rythmica musicæ pars Isidor. 896 19
Rythmus If. 851.5
Ro.if. 996.2
Robigalia V. 33.28
Robigalia dies festus F. P 410.10
Roboam If. 995.17
Robum F.P. 410.23
Robur If. 1247.46
Robustus V.G 1315.2
Rodandarum If. 1248.40
Roditis If. 1118.7
Rodomelum If. 1316.53
Rodus vel randus F 163.19.F.P 410 31.& 15
Roduscuiana porta F 160. 39. F. P 410.60
Rogaudei V 99.7
Rogare, postere N 700. 44. V. G 1362.23
Rogat F 175.30.F.P 411.11.& 18
Rogatio F 165. 16.F.P 411. 10. & 15 V.G 1375.10.& 14. & 1378. 6
Rogo V.G 1379.31
Roma appellata F 165.27
Roma F.P 411.35.If.1189.15
Roma antea Romula F 166 11
Romam Romulus de suo F.P 415 19
Romæ origo If. 1185.40
Romana porta F 162.49.& 166. 60 F.P.413. 23.& 31
Romana lingua latina If. 1034.11
Romani F 162.19
Romani vnde nominati Isid 1091 24
Romanos V 7.10
Romanus ager V 7.69
Romphæa If. 1189.12
Robalia V 11.37
Romulia tribus Vet.114. 38.F.167.5 F.P 413.42
Romulum quidem à sicu ruminali F.P 411.19
Romulus F 165.21
Romulus & Remus vnde F.P 414.3
rotæ ij V 53.55.N 797.8
rotarij milites F.P 414.6
rotarium vinum F.P 414.11
ros If. 1147.45
rosa Isid. 1254.22
rosaceum vnguentum Isid. 913.9 V.G.1317
rosacii F 178.47.F.P.414.44
rosea in campo Reatino F. P 414 26
roseum vinum Isid. 1316. 12. V.G 1317
rosmarinus Isid. 1159.7
rostra V 26.4
rostratæ Isid. 1205.46
rostrum N 746.19.V.G 1346.10
rota Isid. 1323.35.& 1325.35
rotabulum Isid. 1320.33
rotunda ædes vestæ F.P 414.31
rotundæ positum eleganter N 577.4
rotundum vnde dictum N 516.60
ruben Isid. 996.41
rubeæ ranæ Isid. 1132.11
rubia Isid. 1258.23
rubidus panis F 161. 42.F. P 414 40. Isid.1313.43.& 1218.57.& 1219 4
rubiliana vua Isid. 1240.19
ructare F.P 414.49
ructus N 577.34
rubrica Isid. 1194.12
rubrum mare quid vocatum Isid. 1153.21
rudentes restes nauticæ F 163. 43 N 511.55.Isid.1288.6
rudentisibilus V 4.33
rudi, lapides contusi Isid. 1210.24 & 1292.37
rudiarii vnde F 165.47
rudus N 492.45
ruere, decipi N 699.4
rufuli, tribuni F 162.1
rufuli à cognomine F 162.8
rufuli tribuni F.P 419.1.& 7
rufus 1440.5
rullus 1436.12
ruma N 579.20
rumen quid ? 167.30
rumen pars colli F.P 415.11.N 492 40 If.1094.49
rumentum F 167.21. F.P 415.15
rumex F 167. 18.genus teli F.P 415 10
rumiferare N 778.48
ruminalis ficus F 167. 23. F.P 415 24
ruminare N 492.42. & 578.39
ruminat N 710.4
ruminatio vnde dicta Isid. 1113.33
ruminatur N 714 51
ruminavit F 167.21F.P 415.16
rumor, opinio N 701.57.V. G 1330 19
rumpere N 760.30
runa.genus teli F 167.43.F.P 415 40
runatio Isid. 1218.19
rusones Isid. 1314.54
ruptiva F.P 411.49
ruptiæ F 167.28
ruptum testamentum Isid. 919.18
rura V 8.9.Isid. 1163.6.V.G 1363.4
rurant N 577.43
rure esse F.P 174.40
rure esse, non rure dictandum F.P 411.5
rurium videre N 677.9
rursus N 701.47
ruscum Ver. 114. 40. F.P 163.18.& 415.55
ruspari F.P 165.50.& 416.1. & 418 578.32
russata vestis Isid. 1199.31
russati quid dicuntur Isid. 1199. 37
rustica vinalia F 163.33. & 578.51
rusticatim N 578.45
rustica vinalia F.P 416.5.& 8
rustum F 163.2.E.P 416.16
ruta cæsa F.163.2.F.P 416. 18. N 577 10.Isid.1161.50
rutabri V 13.21
rutabulum F 162.56. F.P 416. 22.& 28
ruth Isid. 951.24.Isid. 984.38
rutilæ V 56.12
rutilæ canes F 176.8.F.P 416
rutilare V 56.11
rutilium F.P 416.31.& 35
rutili) 1425.47
rutilius rufus F. 163.8
rutilus 1440.43
rutrum V 24.5
rutrum messentis iuvenis F 163. 8 F.P 416.42. & 45.N 492.48
rutuba N 578.57
rutunda F 5 185.13
Sabæi vnde dicti Isid. 1038.43
Sabæi Isid. 1036.28.& 38
Sabbanum Isid. 1304.28
Sabaoth Isid. 977.53
Sabbateni Isid. 1018.41
Sabbatina F.P 416.50
Sabbatum Isid. 969.25 & 978.34
Sabellani Isid. 1013.52
Sabini dicti F 210.53. & 250 54.F.P 410.56.52.Isid.1041.56
Sabulum N 580.9.Isid.1107.23
Saccarum If. 1316.48
Saccomorum genus F 198.19
Sacco: F.P 417.37
Saccus If. 1320.55
Sacellum V.G 1310.45
Sacella F 196.55.F.P 417.2.& 23
Sacet F.P 417.14.N 47.V.G 1348 14
Sacerdos Isi.98.49.& 1004.50.1419 3.1041.44
Sacer mons F 197.20
Sacra loca Isid. 1196.2
Sacra spina Isid. 1097.48
Sacra via Ver. 114.42.F 180.24.F.P 417.52.
Sacræ Isid. 974.43
Sacramentum Ve 19.30.F 212.6.F.P 418.7.14. & 18. Isi. 970.57.& 972. 43. militiæ genus Isidorus 1040 17
Sacramento dicitur quid F 211. 14
Sacrani quid F 197.54. F.P 418.37
Sacrarium Isid. 1192.40
Sacrata leges F 197.9.F.P 418.38 & 43
Sacrem F.P 418.47
Sacrem porcam dixi F 196.49
Sacrificare N 723.4.V.G 1356.4

Sacrificantur N. 754.19
Sacrificium F.P. 413.4.If.971.51.& 971.53
Sacrificio & Sacrificor V. 91.48
Sacrificulus F. 196.51.F.P. 419.1 & 6
Sacrilegium If. 953.31
Sacrima F.P 419.8
Sacrotinctum F. 196.60.F.P.419 10.& 17
Sacrum V.G. 1375.5
Sacrum ædificium F. 171.4
Sacrum, faciatum N. 709.1
Saddai If. 979.12
Saducæi If. 1010.15
Saga F. 198.18
Sagaces F. 198.4. F. P. 419.49.& 420.1
Sagaces canes N 495.38
Sagæ N 495.36
Sagaxcanis F. 198.15
Sagda gemma If. 1216.17
Sagitta If. 1239.24. & 1270.54
Sagittarius If. 912.14
Sagma If. 1326.19
Sagmina F. 197.57.F.P. 420.7. & 11
Sagum N 610.16.& 788.15
Saguntus If. 1190.15
Sagum If 1301.48
Sal V.G. 1370.1.If.1208.12
Salacia V. 13.60. F.201. 32. F.P. 420 10
Salamandria If. 1124 47
Salaria via F. 201.16.F.P.420.32
Salebræ vnde N 584.24
Salentini F. 203.1.F.P.420.40.& 44
Saliæ virgines F. 202.47. F. P.420 45
Salij F. 201.24.F.P.421.4
Salinator 1436.4
Salinum Ver. 114. 49.F.211.57.F.P. 420. 53. If.1319.32.& 1318.32
Salinum in mensa F. 201.59
Salis N. 609.55
Salis vrbis fundator quis If. 1184 45
Salisatores quid vocantur If. 1022 14
Salix Ver. 114. 46. F. P. 420.50.If. 1248.7. virgulti genus F.202.56
Salmacis nomine Nympha F. 202 59
Salmax nomen F.P. 421.18
Salomon If. 953. 18.& 995.1. & 6
Salpinga If. 1124.38
Salsum If. 1314.19
Saltatores If. 1280.44
Salti N 717.47
Saltuatim N 579.31
Salus V.7.44.F.187.27. F.P.421.28 N.701.60.If.1181. 33.& 1241.28.& 1274.47
Salus res F. 202. 49.F.P.421.37
Salubre V.G. 1313.21
Saluij 1417.14
Salum N. 610.8
Salus V. 14.47
Salutare V.Gen 1339.31
Salutaris porta F. 202.39.F.P.421.4
Sam F.P. 421.11
Samaria If. 1164.1. & 1186.46
Samaritæ If. 1010.45
Samaritanorum gens If. 1038.45
Sambuca F. 201.10. F. P.421.17.If. 898.11
Sambucus If. 1248.61
Samia vasa If. 1318.8
Samius lapis If. 1211.58
Samium textum N 709 4
Samnites F. 401.19.F.P.421.38
Samos insula If. 1177.26. & 1188.43
Samothraces dij V. 11.51
Samothracius If. 1309.11
Samsi If. 1041.27
Samson If. 994.31
Samsecus If. 1154.1
Samuel If. 951.7.& 994.55
Sanates quasi sanati F. 198.1
Sancta If. 1196.11.& 12
Sancta sanctorum If. 196.15
Sanctitudo N 581.41
Sanctum quid F.196.10. F.P.423.14 V.G.1375. 16
Sanctus murus F. 173.5
Sandapila F. 801.1
Sandaracha If. 1194.47
Sandaraca, genus coloris F. 200.51
Sandastrus If. 1221.13
Sandaraca F.P 423.31.& 55
Sanguinarius N 706.48
Sanguinolentus N 746.17
Sanguis N.610.15.If.915.14. & 33.& 1099.53
Sanguisuga vermis aquatilis If. 1116.30
Sanies If. 910.33.V.G. 1370.40
Sanitas quid & vnde If. 915.4
Saniter.N 774.45
Sanniones diuntur N. 517.17
Sanqualis auis F.196. 16.F.P.423.37 & 38
Sanqualis porta F. P.423. 41. & 45
Sanus V.G. 1354.40
Sapa 796.13.If.1317.7
Saperda genus piscis F. 190.47.F. P.423.47
Saperdæ quid N. 584.5
Saphirus If. 1217.42
Saphon If. 1188.17
Sapientia If. 1066.44.& 983.2
Sapientiæ liber If. 951.32
Sapientis cognomen If. 1451.32
Sapiui, pro sapui N 770.38
Sarabra If. 1300.59
Saraceni If. 1036.11.& 1039.4
Sarai If. 995.1
Saraismos If. 850.50
Sarcinatrix N 514. 52.V.G.1328
Sarcinator If. 1196.40
Sarcina V.G 1331.38
Sarcinator N 583.49
Sarcito F. 199,40.F.P. 423.51.& 54
Sarcoma If. 918.42
Sarcophagum N 485.55
Sarcophagus If. 1101.58
Sarcophagus lapis If. 1112.5
Sarculum V. 33.2.If.1315.4
Sardanapalus F. 199.43.F.423.55
Sardare F. 199.15.F.P.423.58
Sardi venales F. 199.18.F.P.424.1
Sardius If. 1216.42
Sardonix If. 1216.52
Sargus, piscis genus F. 199.46.F.P. 424.13.& 16
Sarissa F.197.37. F.P. 424.27. & 28
Sarmatæ, Græcis Regini If. 1057.20 & 1042.7
Sarmentum If. 1139.17
Sarpiuntur vineæ F. 214.2
Sarpta.F.P. 424.19
Sarpiuntur vineæ F.P 424.37
Sarra F. 199.14.F.P.424.58
Sartago If. 1310. 27
Sarte in Auguralibus F. 199.6
Sarte ponebant pro integrè F. P. 424.41
Sartores N 487.18
Sartrix V.G. 1328.
Sas Ver. 114.52
Sas pro eas F. 200.20
Sas quid F.P. 424.54.& 425.3
Sat If. 819.56
satiũ 1419. 52
Sati F.P. 425.15
Satiatus V.G. 1328
Satiati N 723.11.V.G.1336.42
Satias pro satietas N 581. 44
Saticula F. 209.3
Satietas If. 1313. 1.& 1328
Satio N. 611. 12.If.1136.54
Satirion If. 1256.34
Satis Ver. 114.55
Satis N. 734. 50. verbum F. P.425 19.V.G.1345.7.
Satisfactio If. 675.42
Satu pro semine N 582.52
Satullem quid N 581.17
Satum genus mensuræ If. 1133.22
Satur F.P 425.24
Satura F. 194.55.F.P.425.& 55
Saturatus V.G 1328
Saturcia If. 1256.52
Saturitas If.1313. 1.Satietas V.G. 1361 45.& 46
Saturnalia V. 34.28
Saturni fanum V. 9.36
Saturnia quid dictum If. 1169.59
Saturnia Isalia F. 199.50. F.P. 425 59
Saturnia porta V. 9.37. terra V.9 33
Saturni à saturuo If. 1041.17
Saturno, dies festus F. 100.9.F.P. 425.52
Saturno sacrificium F. 210.27
Saturnus V. 11.42
Saturnus If. 1033.48.Ops V.11.46
Satyra, lex If. 917
Satyriasis If. 919.44
Satyri homunciones sunt If.1107.45
Satyri quid sunt If. 1119.50
Satyrici vnde dicti If. 1019.2
Saucij, vulnerati N. 709.18
Saulinus lapis If. 1213.7
Saulus If. 1001.38
Saul If. 994.57.
Saura If. 1124.59
Saxa If. 1109.49
Saxifraga If. 1256.16
Saxonum gens If. 1041.45
Saxum V. 9. 31.V.G.1335.19
Saxum Tarpeium F. 210.39
Scabelli If. 1323.1
Scabellum If. 1323.6
Scabies If. 919.46.& 50
Scabre N. 579.44
Scæna quid F. 197.26
Scæniculæ V. 54.16

Digitized by Google

ſcæptrum & ſceptrum V. 57.16
ſcæua F.P. 416.22. & 30.1440.51
ſcæuola 1440.51
ſcæuum quid P. 200.36
ſcafa iſid. 1186.1
ſcalæ iſid. 1196.29
ſcapellus iſid. 1197.50
ſcalpurire N. 581.37.
ſcalprum iſid. 1197.48
ſcammonia iſid. 1258.3
ſcandulaca F. 203.51
ſcandulaca genus herbæ F.P.416.42
ſcanna iſid. 1312.19
ſcanſilia iſid. 1323.6
ſcaphæ N 786.17
ſcapres pro ſcabies N 580.21
ſcaptenſula P 204.53
ſcaptenſulæ P.P 416 38
ſcaptia tribus F. 210. 47. P.P. 416. 47
ſcapula iſid. 1097.35. 1440.56
ſcapum N 579.38
ſcaturix N 581.4
ſcelerata porta P. 206.8
ſceleratus campus P.P 417.5.& 16 F.205.51
ſceleratus vicus P.P 417.19. & 15
ſceleroſi N 583.21
ſcelestum N 709.4
ſcelus V.G. 1379.17
ſcena genus cultri P. 204.14
ſcena P.P 417.31.if. 1179.41
ſcenatilis N 584.1
ſcenopegia iſid. 968.45
ſcenſæ quid P 208.9.P.P 417.40
ſcetra iſid. 1171.21
ſcheda iſid. 961.47
ſchedia quid P 206.16
ſchedia, nauigij genus P.P 417.46
ſchema N 610.54
ſchema quid iſid. 845.14
ſchеſis onomaton iſid. 846.15
ſchiſma iſid. 1009.55
ſchœniculæ P.203.57.P.P 417.55.& 418.1
ſcholia iſid. 958.13
ſcholæ dictæ F. P 418.4. & 7. P. 211.40
ſcientia iſid. 872.51
ſciens V.G 1333.25
ſcient, ſient V.G 1379.19
ſcilla iſid. 1154.1
ſcilla fœmina ferum fuiſſe iſid. 1108.35
ſcina ſiue ſcena P.P 417. 37. & 54
ſcindula iſid. 1317.42
ſcindulæ iſid. 1197.2
ſciopodum gens in Æthiopia iſid. 1107.55
Scipio 1436.1
Scipio non Capio 1418.40
Scipionarij V 86.16
Scipionij V 86.15
ſcirpus iſid. 1319.35
ſcire V.G 1351.31 & 1359 10. & 51
ſcirpus P.P 418. 14.P 204.14.iſid. 1260.7
ſciſcito P.P 418.14
Scitalis, ſerpens iſid. 1133.21
Scita plebei S. 180. 38. P.P 418.25 iſid. 916.59
ſcita facie P 204.9
ſcitum V.G 1359.50
ſcitum, elegans N 711.6
ſcitum populi P 203.60.P. P 418.28
ſcitus V.G 1331.25
ſcius N 725.55
ſciungat N 584.55
ſcobina V. 54.17
ſcolaces iſid. 1331.51
ſcotina iſid. 1197.55
ſcolopendryos iſid. 1259.25
ſcopæ N 584.52
σκοπιή iſid. 1004. 40
ſcopulus iſid. 1109.52
ſcoppus P 191.49
ſcoria iſid. 1219.2
ſcorpio N 797.33.Iſid.1128.57
ſcorpitis iſid. 1222 56
Scorpio, vermis terrenus iſid. 1116 37.& 1271.1
ſcorea P 203. 45. P.P 418.43.& 50
ſcortæ ampullæ P 161.45
ſcortari V 56.14.N.674 46
ſcortea V 56.17
ſcortes P 203.50
ſcorteum quid 205.47
ſcorteum pelliceum P. P 418.55
ſcortia iſid. 1319 57
ſcotia iſid. 1172.1174.14
ſcotomo iſid. 917.05
ſcotij iſid. 1042.57
ſcraptæ Ver. 115.1
ſcraptæ quid P 204.25
ſcraptæ dicebantur P.P 419.5.& 15
ſcrapeæ N 580.5
ſcreate N 583.20
ſcriba iſid. 961.24
ſcriba publicus iſid. 1011.56
ſcribæ P.P 419.15
ſcriba proprio nom. antiq. F.205.15
ſcribere V.G 1355.13
ſcribonianum F 205.54
ſcrinia iſid. 1320.52
ſcriptæ N 580.60
ſcriptio N 582 57.& 757.40
ſcriptum & voluntas iſid. 860.42
ſcripturarij N 504.32
ſcripturarius ager F.20.510.F.P 419 30
ſcriptus lapis F.P 419 27
ſcrobes N 611.3
ſcrofa 1413.1
ſcrupeda V 54.21
ſcrupi F.P 419.34.F 205.19
ſcrupulus iſid. 1210.59
ſcrutari V.G 1332.58
ſcrutillus F 205.51
ſcruto N 748 16
ſcudicia iſid. 1324.50
ſculponeæ P I. 804.6
ſcurræ Ver. 115.4. F.182.14.F.P.419 45
ſcurrile N 580.31. & 584.38
ſcutilum F 205.21
ſcutilum tenue F.P 419.57
ſcuculatus color iſid. 1114.58
ſcutum N.611.45.V.20.35.iſid.1272.8
ſcyphus N 792.27
ſcytium F 184.29
ſcythia iſid. 1164.61. & 1167.24
ſcythæ vnde iſid. 1037.10
ſcythici lapides iſid. 1215.13
ſebum N.724.56.V.G 1337.27. iſid. 1314.29
ſecare, excidere N 581.43
ſeceſpita quid F.211. 27.F.P.430.7 & 15
ſeceſſiones quid F.P 430.27
ſeceſſus iſid. 1195.10
ſecium F.P. 430.28
Secluſa ſacra F. 197.15.F. P 418.32
ſocordia F. 181.8.F.P.430.4
ſecta iſid. 1009.50
ſectarius veruex F.P. 430. 44
ſectio F.P.430.46.& 47.iſid.1297.9
ſecula iſid. 941.14
ſeculæ V 21.23
ſeculares ludi.F.P 419.10
ſeculum V 52.28
ſecunda cauſa adiutorij iſi.1066.48
ſecunda linguæ varietas Attica iſ. 1013.52
ſecunda Sibylla. Lybica iſi. 1019.37
ſecundæ res F.P 430.49
ſecundæ ſubſtantiæ iſid. 876.24
ſecundare N 580.26
ſecundi ordines ſenator. ſpect ibiles iſid. 1010 58
ſecundum corporis oculos iſi.1000 30
ſecundū genus relatiuorū iſ. 885.15
ſecundum ſpiritum quo imaginamur ea quæ per corpus ſentimus iſid. 1000.55
ſecundum tempus ſub lege iſ. 966 46
ſecundus digitus, index & ſalutaris iſid. 1095.49
ſecundus modus iſid. 879.41
ſecures iſid. 1269.47
ſecuris iſid. 1297.31
ſecurus N,675.55 ſine cura F.P. 434 42.
ſecus F 182.52 & 207.4
ſecutor Iſ. 1281.38
ſed Iſ. 839.57
Sedechias Iſ. 995.40
ſedes Iſ. 1323.7
ſedet N 713.11
ſediculum V 68.56.F.P430 56
ſeditanei V 69 13
ſeditio Iſ. 933.30
ſeditionis propietas N 496 53
ſedulio V.G 1380.14
ſedulo ſine dolo N 504.16
ſedum V.22.12.alij ſidum F. 410.8 F.P.430.57
ſeges V.7.51. P. 209.38.F. F.410. 60
ſementi fruſtus N. 707.44.iſid. 1216.39
ſegeſta.F.P 431.1
ſegeſtria V 27.50
ſegetes V 7.53
ſegmenta iſid. 1299.40
ſegmentatæ veſtes iſid. 1308.4
ſegne, tardum N 702.36
ſegnitas pro ſegnitia N 583.2
ſegnitia F. 208.29.F.P. 431.10. & 15
ſocordia V.G 1356.51
ſegregare N 710.1.V.G.1371.14
ſegregari, ſeiungi V.G 1360.7
ſeiuga iſid. 1238.6
Seir iſid. 995.20.& 34
Selenites iſid. 1211.36.& 1218.47
Seleucia iſid. 1185.34
Seleucia Iſauriæ iſid. 1187.31
Seleucus iſid. 1185.28
ſelibra & ſemedium V. 28.19

Digitized by Google

ſeliquaſtra ſedilia F. P 431. 17 F. 203.17
ſeliquaſtrum 12. 13
ſella If. 991.53 & 1126.15
ſellæ curules locus F 211. 1. F.P 433 21
ſellæ curules If. 1123.10
ſem If. 992. 17
ſembella V 28.48
ſemeia If. 996.53
ſemen V 7.51
ſementinæ feriæ V.34.54 F.P 431.15
ſemicuris If. 1197.32
ſemina N 741.53
ſeminaria V 7.52
ſemiobolum If. 1130.53
ſemiplenæ trophæum If. 1166.14
ſemis F.P 431.27
ſemiſonæ If. 821.28
ſemiſpatium If. 1167.30
ſemis ſemodius F 181.16
ſemiſtis V 28.12 If. 1132.24
ſemita V 7.56 If. 1106.11
ſemiuocales If. 1821.20
ſemo V 40.49
ſemones PL. 801.7
ſempiternè N 580.50
ſempiternum V.G 1316.6
ſempronia horrea F 180.5 F.P 431 43
ſemuncia V 28.28
ſemuncia If. 1231.2.
ſenates dicti qui F 214.9
ſenacula tria Romæ F 214.9
ſenacula tria Romæ F. 212. 31. F.P 431.43
ſenaculum V 26.6
ſenatores vnde dicti F 207.30 F.P 431.55
ſenatui N 716.28
ſenatui nomen æris deditis. 1050 46
ſenatuſconſultum If. 917
ſenatuſconſultus If. 1050.49
ſenatus decretum vnde? F 207.38 F.P 432.3
ſenecio If. 1257.19
ſenecta N 761.28
ſenectus If. 1102. 58 & 1104. 51 & 55
ſenes vnde dicti If. 1104.57
ſenica N 491.11
ſenior If. 1104.29 & 33
ſenis crines P 207.43
ſenis crinibus nubentes F.P 432.8
ſenium vnde F 207.48 à ſenili acerbitate F.P 432.11 pars vltima ſenectutis If. 1101.1
ſenoni Ver. 115.7 F 207.51 F.P 432 16
ſenſa N 727.48
ſenſus N 727.47
ſenſus corporis quinque Iſid. 1091 14
ſenſus vnde dicti If. 1091.17
ſenſus & præſentia nuncupati If. 1091.19
ſenſus ſenſa V.G 1158,29
ſententia N 582.43 If. 864.24
ſentes F 207.45 F.P 432.19
ſentix If. 1249.1
ſentinare, ſatagere F 207.47 F.P 433.53
ſeparare N 713.28
ſepelire If. 1105.56
ſepes If. 1101.21
ſæpta If. 1130.58
ſepiunt N 506.6
Sepſaſia, aut Sepſaſium F 195.50 F 208.59. F.P 432.32
ſepſaſium N 611.48
ſeps exigua ſerpens If. 1124.27 cabificus aſpis If. 1123.8
Septa oppidum If. 1190.53
ſeptem ſpacia If. 1178.17
September If. 941.15
Septentrio If. 1141.1 & 904.53 & 1148 26 & 57
Septentrionalis circulus Iſid. 903 46
ſeptentrionalis motus If. 903.11
ſeptentrionalis plaga If. 924.18
ſeptentriones F 207.57
ſeptifariam N 580 53
ſeptiformis If. 985.52
Septij 1417.17
ſeptimatrus V 33.2
Septimij 1417 18
ſeptimontio F 214.23
ſeptimontium dies F 208. F.P 432 49 F.P 435.7
ſeptimus modus If. 880.17
ſeptimus modus If. 878.60
ſeptunx V 28.53
ſeptuosè N 580.47
ſepulchrum F 608.14 If. 1201. 46. V. G 1367.3
ſepultus F 208.54. If. 1105.34
ſequeſter F 208 16
ſequeſtres V.G 1361.26
ſequi N 674.40
ſera, quæ oſtia obcluduntur N 691 44
ſeræ V 59.14
Seraphin If. 990.17
Serapis & Iſis V. 11. 44. If. 1030 30
ſerere Is. 1136.35
Serges gens ad Orientem If. 1017 32 oppidum Orientis Iſid. 1164 48
ſereſcit N 583.21
Sergij 1416.14
Ser. Cornelius 1417.38
ſerica veſtis If. 1299.48
ſericum If. 1194.21
ſericum quid dictum If. 1305.7
ſeries vnde dicta If. 855.45
ſerilla Ver. 115.3. F. 209.40. F.P. 433.30
ſeriola If. 1119.35
ſerium N 501.59
ſerius Vnde F.P 433.41
ſermo Iſid. 958.14 & 30 V.G 1319 8
ſerò ſapiunt Phryges F 209. 54 F.P 433.46
ſerpedo Is 919.33
ſerpens If. 984.14 & 1121.45
ſerpentes V.G 1374.51
ſerpentum If. 1307.60
ſcripſit antiqui F 213.44. F.P 433 50
ſerpula ſerpſerit F 214.49 F.P. 433 59
ſerta præliari dicitur F 211. 42 F.P 434.1 & 6 If. 1128.55
ſertæ nomen If. 1297.12 & 21
ſertanus 1433.35
ſertula If 1324.55
ſerta ſartum V 40.18
ſerti, ſertæ V G 1370 55
ſertor Ver. 115.12 F.P 434. 9. 1398. 1409.15
ſertorem dictum quid? F 209.2
ſectorij 1431.58
ſertum & ſerta V.G 1370.50
ſeruare, liberare N 603.16 & 694. 15
ſerui qui vocantur If. 1048. 10 & 1058.54
ſeruili 1435.24
ſeruilius lacus F 180. 14 F.P 434. 19
ſeruitium V.G 1353.48 ſeruicus 1360. 31 & 1353. 47
ſeruus 1399.1407.22.1411.51
ſeruorum dies F 209.50 F.P 434. 24
ſerum Is IDORVS 959.15 V.G 1334. 1
Seſopia P 179.43
ſeſtertius V 28. 41 F 207.15 F.P 434. 36
Setæ If. 991.49
Sethiani If. 1011.50
ſetores If. 1310.28
Seueriani If. 1012.10
ſeueriter, pro ſeuerè N 771.10 pro ſæuiter N 772.9
ſeueritudo N 582. 18
ſeuerum N 704.45 & 714 15
ſeuerus V G 1353.43
ſexagenarij F.P 435. 8
ſexagenarios olim de ponte F 206 22
ſexagenarius N 779.15
ſexatrus V 331.7
ſexcentum N 762.22
ſex ſuffragia F 207. 11 F. P 434. 55
Sexta Sibylla Samia If. 1019.47
ſextans V 28.30
ſextantarij aſſes F 212. 22 F.P 435. 43
ſextarius If. 1232.27
Sextij 1425.25
Sextilij 1425.42
ſextilis If. 941.14
Sextio Lateran 1410.58
ſextula V 28. 27 If. 22 34.35 & 39
ſextus modus Is. 878.55
ſextus modus If. 880.25
Sex Veſtæ ſacerdotes F 211.5 F.P 434.58
ſexus V 67.17
ſexus aliter ſignificat ſexu F.P 435. 55 N 609.30
Sfungia If. 1311.46
Sfungia lapis If. 1291.26
Sfingæ quid ſunt If. 1119.46
ſibilum N 610. 11.
ſibilus If. 1112.19
ſibina F.P 436.2
ſibus F.P 436.5
ſibyllæ quid dicuntur If. 1019.26
ſica If. 1269.38

Digitized by

Sicani qui & siculi vnde, Isid. 1041. 36
Siceum N 707.14
Sicel, Latino sermone sichus Isid. 1031. 28
Sicera Isid. 1317.8
Sichem Isid. 1186.10
Scilia Isid. 1177.31
sicilices F.P 436.18
Sicilicum dictum F.P. 436. 10
sicilienses qui Isid. 1041.36
sicion) Isid, 1040.22
sicomorus Isid. 1245.15
siculus sinus Isid. 1151.7
sicyonia genus calceamenti F. P 436.11
Sidera V 48. 49. V.G.1376. 50
sidera feruntur If. 901.14.& 939. 4 & 909.56
Sideritis Isid. 1122.29
sidon Isid. 1186.54.& 56
Sidones If. 1036.50 & 1039.1
sidrac Isid. 969.47
sienites Isid. 1114.11
sifilare N 783.44
sifinius lapis Isid. 1133.10
sifus quid F 108.41 F.P 436.13
Signæum promontorium Isid. 1179. 11
sigilla Isid. 1308.51.& 53
signa V 48.46.F.108.11.Isid.1308.41 V.G. 1376. 48 rerum F.P 436. 19 bellorum If.1167.43
Signa cur dicuntur Isid. 909.60
signare F. 108.33. F.P 436. 34. designare N 713.31
signata N 581.8
signatores Isid. 918.43
signacum quid Isid. 1116.6
significatio aduerf N 686.48
signum N 685.33.N 685.3
Signorum primus Arctos Isid. 910 8
Silanum antiqui F.213. 11. F. P. 436. 41
Silentio surgere quid F 213.51
Silentium V 31.43.N 716.49
Silere quid F. 210. 59. F. P. 436. 50. V.G.1331.7
Silex N 621.16
Sili 1439.60
Silicernium Ver. 115. 15. F. 181. 60. F P 437. 1. N. 509. 57. PL. 802. 24
silicon Isid. 1146.14
siligineus panis Isid. 1313.41
siligo genus tritici Isid. 1117.14
Siligo Isid. 1313.42
Silij 1415.55
siliqua Isid. 1130.50.& 54
Silones N 497.11.1440. 17
Σύλλη 1429.53
Siluj qui sunt F. 109. 23. F.P. 437. 26 Isid. 1046.43
Silus F 209.20
silus appellatur naso F.P 437.24
Simeon Isid. 966.44
simi 1439.60
simia Isid. 1119.33.& 45
similis Isid. 1313.49
Similaria Isid. 912.15.
simile ac dissimile V.93.53.& 94.57 57.N 610.47
similanicius Isid. 1112.55
similitas N 584.21
similiter N 696.55
similitudo declinationis V. 105. 52
simitu, simul N 583.23
simon Bariona Isid. 1001.24
Simon Cananeus If. 1001.56
simoniani Isid. 1010.56
simplex Deus Isid. 980.1
simplices numeri If. 889.20
simplicitus N 584.14
simplones PL. 806.1
simpludiaria funera 107. 6. F. P 437.27
simpulum V 11. 49. vas parvum F. F 437.34
simpuuium N 79.1
simul V.G 1329.38
simulacra vnde nũcupata If.1011.34
simulachrorum vsus If. 1013.19
simulans V.G 1366.4
simulare N 731.51.V.G 1333.1
simultas F.P 437.38
simulte N 580.57
sinapis Isid. 1261.23
sine sacris hæreditas F 179.50
sincinia F.P 437. 42
singularia N 760.38
singulum N 581.12
sinistræ aues F.P 437.50
Sinistrum significare F 214. 55 F. P 437.58
Singulatim N. 583.36
Sinopis Isid. 1194.9
Sinus Isid 1151.18
Sinum M 1.40.N 794.15
Sinus V,G 1351.4 & 1369.51
Sinus Ibericus & Balearicus Isid. 1152.1
Sion quid dicitur If. 1008.46
Sinus Ionius If. 1153.19
Sion If. 1184.51
Σιὼς quid If. 1019.27
Siparium F 208.47 F.P 438.5
Siparum genus veli If. 1287.54
Siphon If. 1219.48
Sipla ruperta If. 1304.17
Sirempse P 211.23.P 438,9
Sirenas quid fuisse If. 1108.24
Sirieum quid If. 1324.15
Sirpata dolia V 23.31
Sirpea V 23.46
Sirpiculæ falces V 23.50
Sirtes If. 1154.14
Sisamum If. 1257.50
Sispites quid P 209
Sispites Iuno P 438.16
Sistere fama F.214.40. F.P. 438.19
Sistrum If. 900.4
Sistreiæ If. 1121.1
Sistreines N 713.49
Situla If. 1319.28
Situs If. 876.38
Smaradi If. 1115.21
Smaragdus If. 1114.19
Soboles If. 1054.51
sobrini V 1559.47
sobrinus P 182. 57 F. P 438. 27
sobrium N 707.29
sobrius victus F 183. 43 F.P 438.38 & 40
socci, socelli If. 1311.6
sociennus quid? N 582.1
socrus N 610.5
socius V.G 1364.17
sodales Titij V 16. 8 N 582.31. F.P 438.44
sodalis F 181.41 V.G.1319. 11
sodes F 183.59 N 584.49 V. G 1378.48
sol V. 13.17
sol vnde appellatus Isid.909. 41.If. 981. 9 igneus If. 905. 55 oriens If. 906.10
sola terræ V 6.51
solari P.P 439.1
solari sine præpositione P.P 185 48
solarium If. 1195.49
solanum genus morbi P 185 P.P 438.4
solea ver. 115.16.PP 439.9
soleæ If. 1311.3
solem dici P 196.26
solemnia sacra 111.40
solem per seipsum moueri If.906 2
solemnia sacra P.P 449.31
solemnitas If. 968.18
solicitare P.P 439.19
solicitè & suspicitè obseruare N 703.21
solicitudo V.G 1360.41
solicitus N 670.51 & 702.43
solida fella vert. 115.19 P 219. 43. P 439.24
solidi numeri If. 891.7
solidi quid dicuntur If. 1125.60
solidum continuum N 713.41
solidus If. 1231.6 & 14
solidus numerus If. 891.28.
solifuga quid dicitur If. 1120.58
solicitare P 385.18
solitas, solitario N 182.55
solino idem sit esse confulo P.P 439.41
Solipunga, genus bestiolæ F.185.56 F.P.438.35
solis gemma If. 1118.44
solitaurilia P 180.40 P. P 439 42
solitus sum V 91.28
solla vet. 115.21.184.54
solla appellantur sedilia P.P 440 17
sollers P 184.51
sollicitudo, sollicitatio V.G 1114 51
sollicuria P 184.50
sollicitus N 717.13
sollisternium P 184.58
sollistimum P 185.6 P.P.440 55
solo, ofee dicitur P 184.46
solo dicitur P.P 440.43
solox, lata crassa P.P 440.53

Digitized by Google

ſolœciſmorum genera quot iſid. 841.26
ſolœciſmus vnde iſid. 843.5 & 841 59.ſchema iſid.843.12
ſolon iſid. 923
ſolex F 185.14
ſolſequia iſid. 1155 56
ſolſtitialis annus iſid. 941.54
ſolſtitium iſid. 941.36.V. 31.58
ſoluere N 704.59
ſoluerit,pro ſolitus ſit N 770.51
ſolui V 91.10
ſolum,terra F.P 442.2. inferior pars pedis iſid.1099. 12. vnde dictum iſid.1181. 30
ſolurius mons iſid. 1180.58
ſomnia V.G 1361.10
ſomnicu loſus N 582.7
ſomnium iſid. 1000 18
ſomnorinæ N 581.40
ſonæ iſid. 811.28
ſoni & ſonus N 760.60
ſonit pro ſonat N 768.30
ſoniuio F 179.48
ſoniuium tripudium F 181.47
ſono diminutiua nomina iſid. 814 10
ſonticæ cauſa F 211.5
ſonticus morbus F 180.18
ſophonias iſid. 998.59
ſonticus morbus F.P 441.16
ſophus 1431.19
ſoræum quid F 183.39.F.P 441.31
ſordet N 580.56
ſordidus N 682.36.& 713.2
ſorditudo N 582.21
ſorex iſid. 1110.56
ſoror quid iſid. 1056.56
ſororiæ mãmæ F 183.22.F.P 441.35
ſororiũ tigillũ F 183.2.F. G 441. 43
ſororis appellatio N 512.16
ſors V 30.27
ſors & patrimonium F. 183. 35.F.P 442.6
ſortes V 40. 39.N 609.5
ſortilegi quid ſunt iſid. 1030.9
ſortirent N 749.37
ſortiunt N 749.43
ſortutillus vemer F.P 442.12
ſos,pro eos F 185.29
ſoſpes F 185.59
ſoſpitare F.P 442.46
ſoſpitent N 583.52
ſpadix color iſid. 1114.47
ſpadones iſid. 1219 22
ſpanum iſid. 1149.40
ſpara F 205.57
ſpara minimi generis iacula F.P 442.52
ſparagos N 795.1
ſpargere,diſtillare N 713.28
ſpari N 197.54
ſparta iſid. 1188.14
ſparrani iſid. 1041.8
ſpartus iſid. 1321.19. & 1160.26
ſpartus N 798.40.iſid. 1129.56
ſpaſmus iſid. 916.28
ſpata iſid. 1269.15
ſpatiator F 211. 31. erratot F.P 441.3
ſpatij æſtimatio N 676.52
ſpatium amplißimum vel cœli N 693.22
ſpatomeleguma iſid. 922.15
ſpatula iſid. 1260.24
ſpecialia nomina iſid. 824.4
ſpecialitas V.G 1311.59
ſpecie ſimile V 97.19
ſpecies N 512. 44. & 582.29.effigies N 702 43
ſpecies cauſarum iſid. 861.44
ſpecies inconuenientis iſid. 864 52 & 875 8.& 29
ſpecies diffinitionis iſid. 880. 49
ſpecies propriorum nominum iſi. 823. V.G 1370. 48. & 1331. 50. & 1334.43
ſpecietas V.G 1332.1
ſpecies N 758.41
ſpectacula V.G 1335. 4. iſid.1275.14
ſpectamenta V.G 1335.4
ſpectare V 43.16. dirigere N. 711 45.V.G 1328
ſpectare V.G 1352.58
ſpectator V 43.17
ſpectatum N 710.4.V. G 1341. 16
ſpectio V 43.19.F 105.3.F.P 441.7
ſpecula iſid. 1308.33.V.G 1338.55 & 1370.21.& 26
ſpeculator V.G 1371.15
ſpeculum V.G 1338.60
ſpectu F 204.58
ſpecus femin. gen. F 210.11.F,P 441.19.N.609.39,iſid. 1182.32
ſpelea iſid. 1209.54
ſperare V.G 1356.31.& 1355.23
ſperata N 731.7.V.G 1341.59
ſperatum N 583.15
ſperem N 581. 31
ſperes pluraliter antiqui F.P 443 25
ſpernere,faſtidire N 709.55
ſpes V 41. 50. opinatio N 686.11 iſid.1009.16.V.G 1356.27
ſperile F 204. 41. vocatur vmbilicum ſuis F.P 443.29
ſphæra iſid. 894.27. & 902.54.& 1314.56
ſphæra cæli iſid. 1144.55
ſphæræ motus iſid. 903.10
ſphæricus numerus iſid. 892.11
ſpica iſid. 1237.53
ſpicæ V 7.54.N 611.22
ſpicit F 204.46.F.P 443.37
ſpiciunt F 211.26
ſpicula iſid. 1270.59
ſpicum F 204.56. maſculinè dicebant antiqui F.P 441.47
ſpinæ V.G 1369.60
ſpingæ iſid. 1322.40
ſpinther F 205. 16. armillæ genus F.P. 443. 55
ſpyntyrnix, auis genus F 204.51.F P.443.57
ſpina iſid. 1097.40
ſpinus V.G 1369.59
ſpira F 204.32.F.P 444.2
ſpiracula iſid. 1181.33
ſpiræ iſid. 1288.7
ſpirans iſid. 684 55
ſpirare V.G 1350.22
ſpirillum F.P 444.9.& 204.50
ſpiritus iſid. 1090.1.V.G 1363.49
Spiritus ſanctus iſid. 984.50'& 54
Spiritus ſanctus non dicitur geniꝰ iſid. 985.25
ſpiritus ſapientiæ & intellectus If. 985.55
ſpiritus,ignis iſid. 986.56
ſpiritus, nomine aquæ appellatur iſid.987 11
ſpiritus vnctio iſid. 987.24
ſpiritus ſanctus If. 987.53
ſpiritus conſilij & fortitudinis If. 835.56
ſpiritus ſcientiæ & pietatis iſid.985 57
ſpiritus timoris Domini iſid 985 58
ſpiritus principalis If. 985.59
ſpiritus,donum If. 986.7
ſpiritus, charitas If. 986.21
ſpiritus,gratia iſid. 986.27
ſpiritus,dignitas Dei If. 986 35
ſpiſſus N 705.55
ſplen vnde dictus If. 1190 32
ſplendere V.G 1130.9
ſplendidus rufus If. 1208 37
ſplendor If. 981.6
ſplenion iſid. 1259 24
ſpolia V G 1164.25
ſpoliare V.G 1358.59
ſpolior N 754.48
ſpolium N 742.2
ſponda iſid. 1322. 47
ſpõnde F 202.52
ſpondiales If. 830.5
ſpondere Ver.115.21.F. P 444. 12.F 210. 17.V.G 1358.21. & 1376. 34. & 1353.56.V.41.14
ſpondet V 41.23
ſpondæus If. 830.1
ſpongia If. 1132.18
ſpongiæ If. 1313.49
ſponi. N 731.8
ſponſor V 41.24.V.G 1376.34
ſponſus If.983.36. conſponſus V.41 11
ſponte dicere V 41.41
ſporta If. 1321.17
ſportæ N 584.43
ſportula If. 1321.17
ſpurcum If. 1316.27
ſpurcũ vinum F 214.18.I.P 444.19
ſpurcus N 706.48
ſpuri N 610.21
ſpurij 1399
ſpurilij 1415.23
ſpurius 1407.16
ſpurius qui dicitur If. 1055. 23. & 33
ſqualor N 611.33
ſtactè If. 922.49
ſtadialis ager If. 1204.55
ſtadium If. 1205.15
ſtagnum V 8.38.F 194.51.F.P 444.55 If. 1155.20
ſtaphyſagria If. 1259.24
ſtalagmium F.P 444. 58. F 195 16
ſtamen V 20.20.If.1306. 18
ſtanni etymologia if. 1229.41
ſtare N 705.28
ſtat If. 980.47
ſtata ſacrificia F 211.36.F P 445.3
ſtatæ Matris F 195. 10.F. P 445.11
ſtatera If. 1130.35
ſtatet If. 1131.21
ſtatim N 697.50
ſtatilij 1425.49
ſtatilinum & ſtatanum N 784 46

Statio V.G. 1370.18.Isid.975.3. & 15
Statius 1398.& 1409.24
Statua F. 180.8.F.P.445.18
Statuliber F. 194.17.F.P.445.15
Statura N. 611.59.V.G. 1356.58
Statusdies F. 194.42
Status V.G. 1356.58. & 1363.40
Status stellarum Isid. 909.15
Status dies vocatur F.P. 445.40
Stefadium Isid. 1311
Stega P F. 804.45
Stelio genus lacertæ F. 191.28
Stella Isid. 908.3
Stellæ dicuntur planetæ Isid. 909.9
Stellæ planetæ Isid. 1303.8
Stellæ vnde dictæ Isid. 909.47
Stellam significare F. 214.51
Stellatina tribus dicta P. 210.42
Stellio P.P. 445.47.Isid. 1115.2
Stephanitæ vuæ Isid. 1140.10
Stercoratio Isid. 1136.16
Stercus Isid. 1136.17
Stercus ex æde Vestæ F. 211.46
Steriton F. 191.48
Stigmatiæ N. 506.11
Stillare V.G. 1360.14
Stillicidium V. 8.44
Stilus V.G. 1353.16
Stipa Isid. 1148.47
Stipare V. 30.13
Stipatores V. 53. 15. Ver.115. 28. 191.55. F.P.446. 8.P.215.6
Stipem F. 121.32
Stipem,in masc.gener.F. 193.36
Stipendium V. 30.7.Isid.1215.48
Stipes F. P. 446.24. fustis F. 193 60. nummus signatus P. 182 52
Stipulæ V.G. 1365.10.Isid.1238.5
Stipulari & restipulari V. 30.17
Stipulatio Isid. 910.51
Stipulatores Isid. 910.52
Stiria Isid. 1155.44
Stiricidium F. 211.10.P.P.448 8
Stirps N. 612.3. Isid. 1054. 39.V.G. 1361.47.& 1370. 20
Stirps, est gentis propagatio F. 197. 49
Stiua V. 13.9
Stlata, genus nauigij,P. 193.20. P.P. 447.16
Stlembus F. 193.14. P.P. 447.15
Stœchas Isid. 1159.19
Stœchades insulæ Isid. 1178.10
Stoici Isid. 1016.31
στοχεῖα Isid. 1144.3
Stola N. 787.41.Isid.1303.52
Stolidi qui dicantur V.G. 1378 30
Stolidus P. 195.10.P.P.447.31
Stolo 1413.47
Stomachus Isid. 1100.40
Storax Isd. 1151.1
Storia Isid. 1312.34
Strabo 1440.8
Strabones N. 497.57
Stragulum Isd. 1303.59
Strata via Isid. 1205.18
Stratonis turris 1185.54
Stratus N. 704.10.Isid.15.22.31
Strebula F. 193.11.P.P. 447.39
Strena F.193.4.F.P.447.38.N.491.51
Strenui & nobiles V. 61.53
Strenuus V.G. 1334.60
Strepiti N. 760.9
Strictim N. 772.50
Strictura N. 494. 31.& 773.36.Isid. 1218.38
Striga P. 194.22
Striges appellabantur F.P. 447.52
Strigiles Isid. 1316.39
Strigilim N. 609.47
Strigores P. 194.19.P.P.448.10
Strigosus N. 579.47
Strilare V. 54.27
Stringere,percutere N. 711.11
Stritabillæ V. 54.27
Strinuum dicebant pro strenuo antiqui P.P. 448.11
Strix Isid. 1136.51
Strophium N. 788.2
Strophnum Isid. 1309.46
Stropus P.P. 448.15
Struere P.P. 448.18.P.191.54
Struei genera liborum P. P. 448. 40.P.191.24
Strufertarij P. 181.48.P.P.448.43
Strumcas, antiqui P. 191.29.P.P 448.59
Struis V. 87.31
Struppearia F. 192.57
Struppi F. 213.21.F.P.449 5.Isid.1188 29
Strutheum F. 192.60
Strutheus F.P. 449.12
Strutio Isid. 1114.52
Strutius,herba lanaria Isid. 1257. 51
Strychnos, Latinis herba salutaris Isid. 1258.56
Studium V.G. 1334.35
Stultorum feriæ F.195.57. F.P. 449 15
Stupidus,obstupefactus N. 710.18
Stupor N. 611.56
Sturpa F. 195.39.F.P. 449. 29. Isid. 1304.52
Stuprum F. 195.29.F.P. 448.31.N. 740.57.Isid.933.58
Stuta F. 195.41.F.P.449.43
Stymphalidæ aues Isid. 1135.40
Suad ted.F. 214.51
Suadere V.G. 1337.36.& 37
Suasiones N. 611.42
Suasum quid F. 187.17
Suasum colos appellatur F.P. 449 49
Suarim N. 505 5
Suaue N. 671.19
Suaues voces Isid. 897.20
Suauia V.G. 1356.51
Suauies N. 711.12
Suauitudo N. 582.12
Suaurum N. 712.50.V.G.1336.14
Sub cornua venire dicuntur F.189 32.F.P.449.56
Sub ditione habere N. 711.3
Subiugum missi dicuntur F. P. 40.5
Sub vinctum milites F. 191.19.F.P. 450.15
Sub vitem hastas F. 191. 18. F. 450. 8
Sub vitem prætiari F. 191. 15. F. P. 450.17
Sub vos placo F. 190.35. F.P. 450.34
Subacti F. 190.46
Subactus F.P. 450.35
Subcenturia F 189.56
Subcinericius panis Isid. 1313.34
Subdere N. 711.45.& 704.15
Subditus P. 110.24
Subditus dicitur iudex P.P. 450 44
Subdolum N. 718.35
Subducere, suppurare N. 710.5 V.G.1358.31.& 1378.31
Suberies F. 181.57.Isid.1146.3
Subcubonem N. 610.43
Subhirci quid vocantur Isi. 1095.27
Subices F. 188.3
Subices pro subiectis F.P. 450.51
Subici aries F. 211.43
Subigere arietem F, 314.44
Subigere N. 711.10
Subigere,exercere N. 710.57
Subigere arietem P.P. 451.1
Subiicere, subtus iacere N. 703
subiicere,mouere N. 710.56
subiices nouè positum N. 579.60
Subire,succedere N. 712.42
Subiunctiuæ coniunctiones Isi. 818 28
Subit, in memoriam reducitur N. 712.37
Subiti N. 782.38
Sublauare N. 580.42
Sublatum, susceptum N. 702.10
subleſta P. 181.14
sublecti,ad lecti & collecta V. 40 50
Subleſta P.P. 912.18
Subleſtum N. 584.38
Subleuit N. 508.42
Sublicium P.P. 451.15
Sublicius pons F. 181.23
Subligaculum N. 499.30
Sublime N. 759.14
Sublimauit P. 189.48.P.P.451.33
Sublime N. 791.49
Sublimen P. 189.43.P.P.451.38
Sublingium quid Isid. 1054.52
Sublucare arbores P. P. 451. 45.P. 214.15
Subministrat N. 702.18
Submouere V.G. 1318
Submultiplex numerus Isi. 890.54
Submultiplex superparticularis Isid.891.41
Submultiplex superpartiens Isi. 891.53
subnixus,subditus N. 713.44
suboles P. 190.34.P.P.451.49
Subsipere V. 11.33
Subripere V.G. 1331.25
Subrumati dicuntur hœdi P. P. 451.55
Subscisus quid sunt Isid. 1103.18
Subscudes F. 189.23
Subscudes appellabantur ædes P.P. 452.1
Subsellia Isid. 1313.58
Subsellium V. 11.14
Subsicium N. 581.57
Subsilies sunt F. 189.15
Subsilies dicebantur lamellæ P.P. 452
Subsidium dicebatur P. 188.57
Subsidium V.16.40.V.G. 1331.31.& 1374.46.

subso.

ſubſolanus Iſid. 1148. 19. & 22. 30
ſubſolaneæ F 189.8 F.P 452.31
ſubſtantia Iſid. 876.21 & 877.4 & 988.30
ſubſtantialis diffinitio Iſid. 875.23
ſuffibulum Iſid. 1309.54
ſubſtillum F 189. 18. E. P. 452 38
ſubſtruere V.G. 1347.1
ſubſuperpatiens numerus Iſid. 891 21
ſubſuperparticularis numerus Iſid. 891.26
ſubterra V 43.33
ſubtalares Iſid. 1310.53
ſubtemen V 20. 11
ſubter V.G 1351.1
ſubtiles voces Iſid. 897.24
ſubtiliter dicere Iſid. 866.30
ſubtractum N 695.55
ſubtus V.G 1351.1
ſubucula V 22.41 F 190.39 F.P 452 46 N 790.40
ſubura F 190.10
ſuburbuſtam F 190.20
ſuburbuſta F P 452.52
ſubuenire N 688.19
ſubulo V 51.18
ſubulo tuſſe F 190.7 F.P 452.56
ſubura V 10.16 Verr.115.29 F.P 452 61
ſuburana V 11.55
ſuburana Tribus F 186.44
ſuburbana quid Iſid. 1191.13
ſuburbanæ vuæ Iſid. 1139.57
ſuctus N 580.13
ſuccedere, in alterius locum venire N 712.28 & 712.50
ſuccentor Iſid. 1001.55
ſuccenturiare F 189.53.F.P 453.19
ſuccenturiati qui ſunt Iſid. 1049.7
ſuccenturiatus N 489.17 V.G 1380 38
ſuccerda F.P 453.28
ſuccerdæ F 186.37 N 584.27
ſuccet Iſid. 1317.35
ſuccidanea hoſtia F 186.52 F.P 453 39
ſuccidia V 19.50
ſuccidia N 581.4 Iſ.1314.22
ſuccinctorium Iſid. 1310.3
ſuccingulum F 186. 33 F.P 453 46
ſuccinatium vinum Iſid. 1316.15
ſuccinus Iſid. 1117.5
ſuccreſcere N 712.47
ſuccrotilla F 186.12 F.P 451.51
ſuccus opobalſamum Iſid. 1152 17
ſuccuſa V 10.32
ſuccuſani F 186.50
ſuccuſſare N 491.45
ſuccuſſator N 491.48
ſuccuſſor N 491.50
ſuculæ maculæ genus F 186.21
ſudiculum genus flagelli F.P 454. 9
ſudis V 14.54
ſudor V 8.22
ſudum F 183.9 F.P 454.11 N 500.37 PL.805.15
ſufes diſtus F 191.22
Sueui pars Germanorum Iſid. 1041 30. & 34
ſuſes E.G 454.17
ſuffarcinatus V.G 1380.31
Sufferre N 704
ſuffibulum F 185. 48.F.P 454
ſufficit, ſat eſt N 702.26
ſuffimenta quid? F 213. 41 F.P 454 55
ſuffiſcus F.P 454.42
ſuffiatum N 509.13
ſuffuerat F.P 454.55
ſuffragat F.P 454.49
ſuffragatores F 213.15
ſuffragines quid Iſid. 1098.40
ſuffragium V.G 1348.11
ſuffundatum N 510.5
ſuggrundaria PL. 801.27
ſugillare N 581.14
ſugillatum F 187. 56 E. P 454. 56
ſui V.G 1375.6
ſuillij 1416.53
ſuillum genus inuiſum F 191. 9
ſuillum genus inuiſum Veneri F.P. 455.1
ſuis & ſuis V 95.13
ſuium V 714
ſulci quid F 187.9
ſulci appellantur F.P 455.8
ſulcus V &5 N 517.45 & 735.49 Iſid. 1136.30
ſultis F 185 40
ſulcus pro ſi vultis F. P 455. 17
ſulphur Iſid. 1107.40
ſulzica Iſid. 1318.32
ſum pro eum F.P 455.34
ſummanalia F. 214.4 F.P.455 38
ſummates PL. 805.56
ſumen N 741.58
ſumere N 708. 6 V. G 1331. 19
ſummè bonus Deus Iſid. 980.11
ſummiſſior ædes F.P 455.40
ſumminiſſum N 704.35
ſummittere N 704.39
ſummum quid? N 711.29
ſummuſſi F 184.31.F.P 455.44
ſumptu N 757.7
ſunat N 580.30
ſuopte F 192.7
ſupa F 191.44
ſupar F.P 456.4
ſuppellectilis F.P 456.6
ſuperare N 603.54.N 711.3
ſuperbi N 581.11
ſuperbi cognomen 1431.60
ſuperbia V.G 1332.54
ſuperbiloquentia N 583.46
ſuperbiter N 774.33
ſuperbus N 705.12
ſupercilia F 188.17 F.P 456.26.31
ſupercilium F.P 456.24 F 187.56
ſupereſcit F 187. 35 F. F. 456. 16
ſupereſſe N 703. 60 & 698. 25
ſuperficialis numerus Iſidor. 891. 20
ſuperficies Iſid. 894.41
ſuperfcioſi numeri Iſid. 891.6
ſuperflui numeri Iſid. 889.40
ſuperioe Germaniæ Iſid. 1167.46
ſuperlatiuus gradus Iſid. 815.13
ſuperparticularis numerus Iſ. 890. 58
ſuperpatiens numerus Iſid. 891. 10
ſuperſedere N 505.37
ſuperſtitent N 580.44
ſuperſtites G. 188. 7. F.P 456.44. N 706.29
ſuperſtitio N 716. 55. Iſid. 1009. 60
ſuperſtitionis & religionis diſtantia V.G 1158.43
ſuperſtitioſa Aſtrologia Iſid. 901. 54
ſuperſtitioſi V.G 1338.53
ſuperſtitiotus N 727.5
ſuperuacaneum F 188 1.40 F.P 456. 58
ſuperuacuum N 780.15
ſupernaganea auis F 188.13.F.P 457 4
ſupparum N 789. 13
ſuppetus V 22.42 F 191.31.& 108.50 F.P 457. 27
ſupellectilis N 584.33
ſupernati dicuntur F 188. 32 F.P 457 31
ſuppetiæ PL 804.38
ſuppilare N 494.48
ſupplantare N 504.14
ſupplicare V.G 1335.1
ſupplicatio N 709.35
ſupplicationis nomen Iſid. 976.17
ſupplicia F 190.55 F.P 457.42. Iſid. 979.42
ſupplicium F 190.49 damnatio N 709.3. Iſid. 934.4 & 43 ſupplicatio V.G 1351.11
ſupploſio N 581.43
ſupponere N 708.42 & 763.5
ſuppremum F. P 458.8
ſuppreſſum teſtamentum Iſid. 929 29
ſupprimit N 715.50
ſuppum antiqui F 179.59. F.P 458 26
ſupra V.G 1350.60
ſuprema Iſid. 939.22
ſupremus, extremus N 703.14
ſura 1431.55
ſuram dare quid dicitur Iſid. 1184. 33
ſurculi Iſid. 1141.9
ſurditas N 584. 11
ſurenæ V 14.59
ſuremit P 184.15
ſurgere N 708.51
ſurium F 184. 16
ſurregit & ſortus antiqui F. 183.32 F.P 458.35
ſurremi F.P 458.44.
ſurripere N 673.3 & 710.14
ſurſum iacere N 703.12
ſurſum altum N 703.36
ſurſum ducere N 710.13
ſurum F 184.2 F.P 459.2
ſus vnde dicta Iſid. 36
ſus Mineruam F 192. 17 F.P. 459.14
ſuſſiſcus F 190.39

Digitized by Google

ſuſpicere N 708.15.V.G 1349.54
ſuſpici V.G 1362.34
ſuſcitabulum N 584.17
ſuſimbrium V 18.48
ſuſis Iſid. 1185.8
ſuſpectum habere N 710.47
ſuſpectus à ſuſpicor F.P. 459 19.F 191.49
ſuſpenſus N 670.53.& 701.37
ſuſpicari V.G 1329.3
ſuſpicax V.G 1331.41
ſuſpicere, ſurſum adſpicere N 710 42
ſuſpiciens V.G 1366.2
ſuſpicio V 43 24
ſuſpicioſus N 579.55. V.G 1335.42
ſuſpirium Iſid. 918.4
ſuſpicio N 686.3
ſuſque déque F. 179.46. F.P 459. 25
ſuſtinere N 708.38
ſuſtineri V.G 1353.40
ſuſtulit, ſurſum tulit N 715.15
ſutela PL 803.52
ſutelæ F 191.48.F.P 459.39
ſutores Iſid. 1310.21
ſutrinæ N 579.41
ſutrium F 191.53
ſycophanta F.P 459.43. V.G 1380 37
ſycophantæ F 186.59
Sylla 1432.36
ſyllaba If. 819.15
Συμμαχ 1429.50
ſyllepſis Iſid. 845.51
ſyllogiſmorum genera Iſid. 862.17
ſyllogiſmus Iſid. 862.2
ſylua Iſid. 1241.17
ſylueſtris muſtela Iſid. 1120.44
ſymbolum Iſid. 974.10
ſymphonia Iſid. 896.58
ſymphonia vulgò lignum cauum Iſid. 900.12
ſymphyton Iſid. 1257.47
ſymplaſma Iſid. 970.51
ſynagoga Iſid. 1008.44
ſynalœphe Iſid. 845.4
ſynanche Iſid. 916.7
ſynceraſtum V 54.7
ſyncerum N 679 18
ſyncope Iſid. 844.52
ſynæreſis Iſid. 872.19
ſynecdoche Iſid. 848.45
ſyngrapha N 615.10
ſyngraphæ V.G 1363.51 & 53.59
ſynochitide 1223.9
ſynodus vnde? Iſid. 963.34. Chalcedonenſis Iſid. 963.17 Epheſina If. 97,.11. quinquaginta patrum Iſid. 963.3
ſynonyma Iſid. 814 23
ſynonymia Iſid. 868 57.V.G 1331.52
ſyntheſis Iſid. 849.31
Syri Iſid. 1038,8 Iſid. 1055 56
Syrta Iſid. 1163.16
ſyrius lapis Iſid. 1251.50
Syrtices Iſid. 1211.49
ſyſtole Iſid. 844.56
Syrus à Græco magis N 508.59

T

Tanitum Iſid. 12 4 21
Taautes & Aſtarte V. 21.45
Tabellarij qui vocati Iſid. 959.194
Tabellio Iſid. 1051.54
tabellis pro chartis S. 234.1.F.P 459.59
Taberna N 784.40
Tabernæ Iſid. 1194.23
Tabernacula dicuntur F.P 460. 18
Tabernacula & hoſpitia ponere N 714.56.Iſid. 1201.10
Tabes S 233.51.F.P 460.4
Tablinum F 220.11 F.P 460.16
Tabificabile N 585.54
Tabernacula F 220 3
Tabula teſtamenti quid? Iſid. 929.6 Iſid. 1296.6
Tabularij qui vocantur Iſid. 959.10
Tabulata Iſid. 1195.45
Tabus V.G 1170.40
Tacere N 745.1.V.G 1331.8
Taciturnus F.P 460.26. Tacitus V. G. 1361.37
Tactus If 612.17.Iſid. 1091.40
Tædulum S 234.57 F.P 460.28
Tæniæ F.P 460.33
Tænias Ver. 115.34.S 214.50
Tæpoton F.P 460.42
Tagax furunculus S 234 5
Tagax F.P 460 41
Tages S 234 7 F.P 460.51
Tagit F 220.5 F.P 460.54
Tagus Iſid 1158.51
Talares calcei, ſocci Iſid. 1310.51
Talaris tunica Iſid. 1199 22
Talaſſio quid F 215.41.F.P 461.2
Taleæ, ſciſſiones lignorum N. 717. 10
Talentum Iſid. 1251.47
Talentorum non vnum genus S. 214.22.F.P 461.16
Tali M 612. 21
Talia F P 461.22
Talio Ver. 115.37. F.P. 461.25. Iſid. 911.40
Talionis mentio S 215.10
Talipedare S 234.22.F.P 461.28
Tallius 1409 7
Talpa Iſid. 1110 53
Talus S 234.21 F.P 461.33.Iſid. 1098. 18
Tampſus inſula Iſid. 1177.59
Tam petit quàm extrema ſuba S 235 21 F.P 461.57
Tama S 234.47
Tamen N 715 59
Tamia via ſylueſtris F.P 462.5
Taminia Ver. 115.40 S 234.9
Tamne, eouſque F.P 462.12
Tandem N 715.53
Tangere, contingere N 485.4 ferire, commouere N 484 4. contingere N 484.50. inſpicere N 484. 53 circumuenire N 484. 56
Tanis metropolis Ægypti Iſid. 1187. 22
Tamne S 214.17
Tantus Iſid. 840 1
Tanus rex Scytharum Iſid. 1157. D
Tapete N 790.31
Tapeta Iſid. 1404.16
Tapete N 613.24
tapinoſi. If. 844.15
Tappate F 215.19
Tappete ex Græco F. P 462. 24
Taprobana inſula If. 1175.23
Tapula lex conuiualis S. 235 24
Tapulla F.P 462.26
Tarairam If. 1197.54
Tarditas N 613.39
Tarditudo N 586.15
Tardus, piger N 714.49
Tarentum If. 1189.46
Tariſra If. 951.10
Tarmes genus vermiculi F.P. 462. 51
tarmus If. 1187.11
Tarpeiæ effigies S. 235.16. F.P. 462 32
Tarpeium V 903
Tarquinij 1426.33
Tarquitiæ ſcalæ Ver. 115.42.S.235.24 F.P. 462.43
Tarraconenſis prouincia If. 1171. 15
Tarſus Ciliciæ If. 1187.48
Tartara N 614. 44
Tartarino V. 51.38. Ver.235.44 F.P. 462.49
Tartarus If. 1181.53
Tatiani If. 1012.13
Tatienſes V 11.31
Tatium occiſus S. 234.59
Tatius occiſus F.P 462.50
Tauræ quid F. 216.5
Tauræ vaccæ ſterilæ F. P. 462. 56
Tauri F.P. 467.2 Iſid. 1140.51.1433. 60
tauriſ ludi F 215.19
Taurij P. P. 467.5
Taurium æs P.P 465.24
Taurorum ſpecie ſimulachra fluminum P.P 465.16
Taurus If. 911.47.& 1112.53
Tautologia If. 844.6
taxat verbum P 219 18
taxatio P 219.45
Taxat verbum P.P 465.28
Taxea If. 1314.35
Taxim N 585.13
Taxus If. 1347.43
Tecta, tacita V.G 1359.40
Tegere N. 688.30.& 719.29
Tegetes N 717.16
Tegillum P.P 465.39. & 585. 28
Tegit N 715.52
Tegmen If. 1258.55
Tegulæ If. 1200.44. & 1291.45 & 1297 8
Tela N. 716.44. S 236.26.P.P. 465. 41
Telaria If. 1305.54
Tellus V.G 1370.51
Telos inſula If. 1171.45
Telum If. 916.34 & 1170.42.& 1305 55
Temerare P.P 465.48
Temerarius metuendus N. 717.21 V.G. 1319.21

Temeri-

Digitized by Google

temeritas V.G 1379.14
temeriter N 774.58
temeritudo N 586.60
temeritus N 585.14
temnete N 586.3
temetum S 235. 54 F.P 463.50 & 52
temo V 55.6 & 55.10
temperantia If. 873.30 V.G 1349. 45
temperate dicere If. 866.31
temperatio, temperies V.G 1349. 46
temperatura N 585.36
tempestas V 55.10
tempesta F.P 464.1
tempestas N 484.20 & 484.22 If. 1149.16
tempestiua V 31.14
templa & tesca V 48. 57
templi partes quatuor V 47.40
templum V 47.26
templum vnde dictum V 47. 36 F.P 464.4 N 745.32 V.G 1330.47 & 1362.19
tempora V 99.11 If. 831.7 & 1092. 18
tempora anni If. 941.55
temporis prolixitas N 675.50
tempus V 31.14 If. 876.43
temulentus, temerarius V.G 1354. 36
temulenta dicta à temeto N 486. 11
tenax N 676.5
tenacia est perseuerantia N 484. 14
tenebræ If. 939.57 & 1147.53
tenebriones N 492.56
tenedos If. 1176.45
tendere N 714.56
tenere N 692.12 & 703. 52
teneritas N 762.49
teneritu gracile N 715.23
tenet N 715.41
tenia If. 1307.15
tenite fortium Dea F.P 464.7
tenta vehiculum argenteum F.P 464.9
tenue N 587.1
tentare est extereeri N 716.11
tentipellium Ver. 115.47 S 236.13 genus calciamenti F.P 464.17
tentorium If. 1201.15
tenue, vehemens N 715.16
tenus laqueus dictus est N 486.44
tenus significat finem F.P 464.27
terebintus If. 1148.34
terebra If. 1197.50
teredone, vermes ligniorum Ibid. 1127.3
teres nomen S 235.53
terentij 1417.2
terentum locus F.P 464.29
teres rotundum F.P 464.39
teres quid If. 819.27
terentinates F.P 464.42
tergiuersari N 506.31
tergoria, diuntor coria N 716.57
tergum N 611. 12 seutum 717.1 & 742.49 Ibid. 1097.31 Tergus V.G 1362.8 V 19.51
terriones V 55.19
terimenarium V 638
Termes ramus direptus F.P 464.48
Termetum pro detrimento F.P 464.4
Terminalia V 32.53
Termini V 6. 40 If. 1203.57
Termino sacrificabant F.P 464.50
Terminus F.P 464.54
Termites If. 1127.5
Termos S 235.27
Termonem terminum dixit. F.P 464.59
Tertius dies S 235.44 F.P 465.5
Terra If. 1269.31. V.G 1370.51
Terra Samia If. 1207.32
Terraconz 1190 4
Terræ V 6.5
Terræ motus If. 1460. 29
Terræ hiatus If. 1160.37
Terribilis V.G 1370.59
Terriculæ N 611.39
Territorium V 5.36. If. 1174.3
Tertius V 80.42
Terror V.G 1370.57
Terta pro tersa N 585.32
Tertia causa inobtinétiæ If. 1066.51
Tertia linguæ varietas Doxica If. 1033.34
Tertia Sibylla Delphica If. 1019.38
Tertij ordines Senatorum clarissimi If. 1050.59
Tertium tẽpus sub gratia If. 966.46
Tertium diluuium If. 1160.1
Tertium genus oppositorũ If 886.3
Tertius modus If. 878.41
Tertius modus If. 880.19
Tertius modus If. 879.24
Tertius modus If. 879.45
Tertius mixtus dicendi character Ibid. 1019.21
Tertius agiographorum If. 951.13
Tertius digitus impudicus If. 1095 51
Tertullianistæ If. 1014.40
Teruocius V 27.49
Tesca V 48.11. loca F 218.52
Tesca loca augurio designata F P 465 10
Tescua If. 1202 31
Tesselle If. 1100.15
Tessili If. 1195.25
Tesseræ If. 1325.20 & 1282.44
Testa N 615.30 If. 1291.36
Testamentum If. 918.52. & 18 iuri-ciuilis If. 929.11 iuris prætorij If. 929.13
Testamentum signare If. 920 16
Testatim N 585.17
Testes If. 918.38 & 1003.35. antiquitus superstites If. 1273.57
Testuarium V 19.19
Testudines quid sunt N 715.49
Testuda V 15.9 & 16 55. If. 1111.51. & 1200.9 & 1171.38 & 1172.24 & 26
Testiculari F.P 465. 16
Testiculi If. 1098.21
Testimonia 884.9. ex dicto factisq. maiorũ If. 884.13 ex natura auctoritate If. 884.11 ex persona Ibid. ibidem ex temporibus If. 884. 15 ex temporibus auctoritatem Ibid. 884.11 ex tormentis Ibid. 884.14
Testis Ibid. 1273.39 conditione Ibid. 1273.41 natura If. 1273.43. vita If. 1273.44
Tetanus Ibid. 916.13
Tetineris N 584.60
Tetini pro tenui F.P 465.29
Tetraidos Ibid. 921.46
Tetragrammaton Ibid. 919.4
Tetraptota Ibid. 825.45
Tetrarchæ qui fuerunt Ibid. 1047.35
Tetret N 584.57
Tetrica N 586.48
Tetritudo N 584 60
Tetrum, vitabile N 716.21
Tetulit N 585.6
Tetta V 22.31
Textus N 611.33
Thalamus Ibid. 1195.5
Thalex S 234 19 F.P 465.39
Thamar Ibid. 993.32
Thanatos insula Ibid. 1174.21
Thara Ibid. 992.47
Theatrum Ibid. 1193.26 & 1179.21
Thebæ Ægyptiæ Ibid. 1187.58
Thebæ Beotiæ Ibid. 1188.30
Thebaicus lapis If. 1214.8 & 1213.14
Thebas Ibid. 1186.60
Theca Ibid. 1171.65
Themelici Ibid. 1180.16
Themis dea F.P 465.32
Theasæ V.G 1364.10
Theodosiani Ibid. 1015.18
Theologi idẽ qui Physici If. 1017.30
Theologi vnde dicti If. 1017.31
Theriaca medicamenta If. 911.28
Theristrum Ibid. 1103.48
Thermæ Ibid. 1194.6
Thesaurus N 741.4 If. 1125.33
Thesis Ibid. 864.45 & 897.18
Thessali Ibid. 1040 18
Thessalia Ibid. 1168.15 & 1169.2
Thessalonica Ibid. 1188 44
Thetica vel positiua nomina If. 824.44
Thiasicas F.P 465.31
Thobias Ibid. 991.35
Thotum genus stellæ F.P 466. 50
Thola Ibid. 994.28
Thomas Ibid. 1001.28
Thomices vnde dicti F 218.21 F.P 466.46
Thorax Ibid. 1096.3
Thraces Ibid. 1021.10 & 1037.17
Thraciæ omen vnde Ibid. 1160.58
Thracius lapis Ibid. 1211.42
Thraces gladiatores F. P 465 48
Threnos quid Ibid. 825.46
Threnum Ibid. 971.7
Throni Ibid. 989.17 & 990.2
Thronus Ibid. 1321.14
Thurius 1419.33
Thus Ibid. 1150.31
Thyle insula Ibid. 1174.16
Thymbræus Apollo F 218.60 F.P 465.52
Thymiama Ibid. 921.41
Thymni Ibid. 1128.49
Thynnus V 14 50
Tiara Ibid. 1198.28
Tiberij 1392 & 1407 29
Tiberinus V 9 .2 & 14 54
Tiberis V 8. 56 & 9.3 If. 1158. 19. Amnis V 8. 51. fluuius F.P 467.47
Tiberium marmor Ibid. 1215.19
Tiberius 1411.35 & 25
Tibia N 613. 42
Tibiæ Ibid. 898.7 & 1098.56

Digitized by Google

Tibicen If. 838.f4
Tiblcines V.41.14.F. 216.51.F.P.465 60
Tibini à tibiis N 510.59
Tibris If. 1158.14
Tiburtinus lapis If. 1191.7
Ticinius N 718.16
Tifata liceta F.P 466.1
Tigillum S.236.33. F.P. 466.5.If 1191 48
Tigna If. 1196.55
Tignarius If. 1196. 42
Tignum S 236.21.F.P.466.6
Tigris V. 18.14.If.1116.48.& 1156.37
Τυλο If. 1325.46
Timallus If. 1119.43
Timere N.716.1.V.G.1353.59.& 1360 18
Timor N.613.1.& 714.11.V.G.1331.31. & 1344.38.& 1355.32.& 1360.16.& 1370.42
Timum If. 1119.44.& 1253.57
Tina N 791.11
Tinctura If. 1305.16
Tinea, vermis veſtimentorum If. 1117.8
tinia,vaſa vinaria F. P 466.10
tingis,ciuitas If. 1190.35
tingitania If. 1171.16
tinnus If. 1300.23
tintinnabula N 505.45
tintinnabulum If. 900.10
tintinnare S 136.2
tintinnire N 505.4
tiphus If. 1160 21
tippula animal N. 586.10 F.P. 466. 11
tiro pro ignaro N 586.17
tirones qui dicuntur If. 1048.9
titanæ, populi in Græcia If. 1045. 16
titanes vnde dicti If. 1045.19
tilia If. 1148.4
titienſis tribus F.P 466.15
titimallum If. 1158.51
titij 1425.27
titinnire F.P 466.18
titio N 587.31
Tityrus If. 1116.3
titiuillitium F.P. 466,24. PL. 804 1
titubare N 587.18
tituli milites appellantur F.P. 466. 28
Titus 1399.1407.30
Tmeſis If. 849.30
Todi quid P 216.8.F.P. 466.31
toga V.10.17. N. 483.30 & 789.57. V.G.1364.3
toga picta .ſ. 1302.14.If.1302.2.& 9
togatarum duplex genus F. 215.58
tolenno F. 219.2. genus machinæ F.P466.49
tangere F 218.17
tolerare F P 466.41
tolerates If. 1042.27
toles F 219.8
toles & tuſillæ quid If. 1094.41. & 42
toles tumor in faucibus F.P. 466.42
tollere N.708.6 & 721.39.V.G. 1336 1.differre N. 484.2. eleuare 483. 48.inferre N.483 46.mittere 483. 41..occidere N.483.59. occidi N. 483. 40. oſtendere, erigere N. 483.16. pati. ſuſtinere N. 484.4. tranſire N.483.44
tolutim quaſi volutim N 485.18
tolus If. 1196.56
tomentum If. 1504.45
tomi If. 958.18
toneſcit N 586.15
tongere noſſe eſt F.P 466.51
tonimus N 510.56
tonitrus N 912.14
tonitruum If. 1146.17
tonſa F.P 466.60.F.218.51
tonſilla Ver. 115.51.F. 218.46. palus delatus F.P.467 9.If.1187.29
tonſus pro tonſura N 585.43
tonus If. 897.11.& 1199.19
topazion If. 1215.46
tophus lapis If. 1191.9
topica If. 881.50
torporauit N 587.15
topper quid F 216.11
topper ſignificat citò F.P. 467.20
toral & toralium N 489.7
torale V 28.1
toralia If. 1304.27
torcular If. 1198.58
torculum N 509.49
torpedo If. 1110.11
torquatus 1435 43
torques N 611.43
tormentum If. 1288 14
tormmes N 501.7
torpor N 611 20
torquere,inflectere N.717.40.V.G. 1358.12
torques If. 1307.51 & 53
torres torrens V.G 1179.15
torrens participaliter F 216.54
torrens vnũ flumin.genus If. 1155. 18
torris N 491 11
tortor pro torqueor N 587.24
tortum pro tormentum N. 585 40
torrens participium F.P. 467.45
torrere F.P 467.56.N.718.12
torreri à torro F 217.16
torridare N 491. 11
torris Iſid. 1141.49
torridum F.P 468.10
torta panis If. 1113.58
tortum V.G 1370.55 & 1145.12
toruinus V 28.4
toruitas F.P. 468.4. à ferocia F.217 17
toruiter N 775.9
torum F 217.6
totus If. 1111
tota Græca nomina If. 824 13
tota Latina nomina If. 824.15
totum N 714.59
toxicum quid F. 217 60
toxicum dicitur cerua F.P. 468.17
trabariæ If. 1186.39
trabea If. 1302.25
trabes V 51.16.If.1296.51 & 55
trabica nauis F.P 468.23
trabs proprie dicitur F.P.468.25.N. 585.25
trachari appellantur F.P 468.26
tractatus If. 958.27.& 31
tractim N 585.20
tractus N 611 18
traducere If. 1241.2
tragloditę,gens Aethiopum Iſidor. 1044.50
tragœdi qui dicti Iſidor. 1018.36. & 1180.3
tragus,genus conchæ F.P 468.31
tragiſcum ſal If. 1108.31
tragula V 10.35
tragula genus teli F.P. 468.30.N. 707.38.V.G.1376.55
tragum If. 1188.48
trahere N.719.46.per terram ducere N 714.40
traiectus If. 1186.30
tramites If. 1106.16
trama V 20.22.If.1306.19
tramoſerica veſtis Iſid. 1199.50
tran ſalpina Iſid. 1170.56
tranſcribere V.P 1346.51
tranſemna N 586.18 Iſid.1166.31
transferre N 685.8
transfugia V,G 1319.23
tranſgreſſus N 718.60
tranſigere V G 1382.39
tranſmittere N 717.6
tranſlatio Iſid. 860.9
tranſtra F.P 468.31.Iſid.1186.60
tranſuerſus V 51.48
trapedum Iſid. 1285.21
trapetes V 23.46
très V.G 1333.56
tremere,commoueri N 715.60
tremiſſis Iſid. 1231.18
tremo V 87.42
trepidare,metuere N.484.34. teſſinare N. 484.39.& 684.37. V.G. 1329.17
trepidatio V.G 1359.& 25
trepit,vertit F.P 468 35
tres ob cauſas ducitur vxor Iſidor. 1066.45
tres ſocietates Iſid. 1194
tres hypoſtaſes Iſid. 988.17
treſſis V 28.28
tria Iſid. 987.46
tria militiæ genera Iſid. 1049.26
tria genera mortis Iſid. 1105.7
tria genera viſionum Iſid. 100.29
tribrachus Iſid. 830.14
tribula Iſid. 1125.15
tribulæ N 611.16
tribunal Iſid. 1197.29
tribuni F. 215.48. Iſidor. 1051.22. & 1047.44. & 1225 41.xtatij V. 30 militum V.15.31. plebei V.15.15
tribunitiæ leges Iſid. 927. 29
tribus Iſid. 1050.40. filiorum Iaphet.Iſid. 1037.7
tributum dictum F.P 468 45
tributa Iſid. 1225 40 & 46.V. 29.35 N.613.17
tributorum conlatio S. 236 6. F.P. 468.37
tricæ N 487.45
tricæſſis V 28.22
trichinum N 586.47
triclinium Iſid. 1195.10
tricones N 495.51
tricuur Iſid. 1219.28
triens V.28 32.quid F.P 468.43
triens tertius S. 2 5.51
trieris Iſid. 1285.39
trifax telum longitudinis F.P. 468 58

Digitized by Google

trifolium Isid. 1158.29
trifinum Isid. 1104.11
trigæ Isid. 1178.4
trigeni,triceni V.G. 1351.17
triginta vnde? Isid. 887.57
trigonalia pila Isid. 1284.16
trimense,triticum Isid. 1217.25
trilicis vestis Isid. 1300.18
trriones V 55.15.Isid. 910.12
trinepos Isid. 1055.53
trinitas Isid. 987.37
trio,quid vocatur Isid. 1111.59
tripartitus epichirematis Syllogismus Isid. 865.2
tripedes Isid. 1310.28
tripertita controuersia Isid. 861.3
tripodes Isid. 1313.27
tripolitana prouincia Isid. 1172.1
triprota Isid. 825.47
tripudium S. 235.46
triremes Isid. 1286.11
triste N. 485.& 714.10
triste est mœstum aut infestum N. 485.15
tristis,iratus N. 714.51
tristis,truculentus V.G. 1358.39
tristitiæ pro tristitia N 587.11
tristiles Isid. 1318.37
trisulcum fulgur F. 225.56
trisulcam F.P. 479.1
triteanus Isid. 1054.11
tritonia minerua F.P. 469.4
triarij V. 36.38
tritheitæ Isid. 1015.11
triticum vnde dictum Isid. 1217.12
tritura V. 6.38
triuia V. 43.58.quid? Isid.1018.10
triuiæ Isid. 1106.23
triumphales coronæ F.P. 469.6
triumphare V. 41.10
triumphus Isid. 1166.53
triuolum V. 6.39
trochæus Isid. 830.5
τροχός Isid. 1187.10
trociscos Isid. 921.57
trochæ Isid. 1187.17.& 19
troia V.G. 1370.46
troiani vnde nuncupati Isid. 1040.11
troianorum gens antea Dardana Isid. 1040.7
tromentina tribus F.P. 469.14
tropæi significatio N. 514.7
τρόπαιον N. 514.9
tropheum Isid. 1166.48
tropos Isid. 847.10
trossuli equites dicti F.P. 469.15
trossuli dicti N. 510.50
truæ V. 21.1
truculentus N. 703.11
trudes Isid. 1178.1
trudus N. 493.17
trullo N. 493.18.V.20.60
trulla Isid. 1196.17
trulleum V. 21.4
trullium N. 791.37
truncus quid? Isid. 1095.59.& 1242.1
truo suis onocrotalus F.P. 469.18
trunna N. 586.32.Isid. 1130.31
trux voluiloquentia N. 485.41.& 704.50
tryga antiqui vsum F.P. 469.12
tuatim N 583.58
tuba Isid. 897.58.& 11.68.21.& 57
tubæ V. 20.47
tubantes Isid. 1041.28
tubera Isid. 1162.4
tubicines V.16.58.N.513.49.F.P.469.24
tubilustria dies appellabant F.P. 469.16.F.116.18
tubilustrum V. 33.9
tubraci Isid. 1300.49
tuburci Isid. 1300.48
tuburcinati N. 585.48
tuccetæ P.L. 805.31
tuci,hispanis cumuli Isid. 1139.31
tudiculare N. 585.23
tuditani 1439.47
tuditantes F. 216.15.F.P.469.58
tudites mallei F. 816.20.mallei à tundendo F.P. 466.41
tueor te V. 48.25
tueri V. 48.24.seruare N. 716.49
tuguria à tecto F. 217
tugurium Isid. 1101.25
tullianum quod dicitur F.P. 469.60
tullianus P 219.10
tullij P 216.14.1425.50
tullus 1407.74.1411.45
tumulti N. 759.57
tumultuatio, quid dicitur Isidor. 1049.59
tumultu N 716.17
tumultuarij milites P. 218.15
tumultus Vet. 215.51.Isid. 1265.147
tumulus P. 218.10.Isid.1201.57
tunica V. 20.27.N.707.1.Isid.1196.18. palmata S. 231.54. vide Talaris, pectoralis, Manicleata.
tunicare N. 587.28
tungri Isid. 1042.27
tuor P. 27.48
tuos,video P.F. 469.49
turanni,qui? 217.20
turba V.G. 1329.1
turba & turbæ N. 779.58
turbelæ,quid? 217.31
turbellæ P.P. 489.11
turbidum vinum Isid. 1316.19
turbiscus Isid. 1248.46
turbo Isid. 1149.23.V.G. 1370.43
turdela Isid. 1159.41
turdi N. 613.33
turdi Isid. 1159.40
turdus V. 1441
turma V. 16.51.F.217.11.P.P.489.22
turmæ V.G. 1367.46
turnus 1409.12
turpari N. 586.38
turpatur V.G. 1359.15
turpe, indecorum N. 715.16.& 718.60 V.G. 1340.23
turpedo V. 14.56
turreni Etrusci Vet. 115.54
turrhenis Etrusci appellati F.P. 470.18
turtur Isid. 1138.33
turres V. 14.9.Isid.1192.26
tur unda N 296.28
tus Isid. 1150.43
tuscanicum V. 26.59
tusci vnde dicti P. 218.4
tusci à tusco P.P. 470.32
tusci,Italiæ gens Isid. 1042.57
tuscia pars Italiæ Isid. 1170.19.& 34
tusculanus lapis Isid. 1213.6
tusculum F 218.7
tuscus vicus P. P. 470.49
tussis Isid. 918.14
tustum F 217.53
tutanus deus N. 510.40
tutant N. 715.27
tute V.G. 1378.16
tutillina dea N. 510.45
tutulati V.G. 32.31
tutuli P L. 805.25
tutulum quid? P. 217. 34.P.P. 470.32
tutum frequenter F.P. 472.4
tyberim Isid. 1186.47
tympanum Isid. 899.33
typhi quid sunt? Isid. 917.46
tyranni,qui dicuntur Isid. 1047.7
tyria matia,prouerbium P. 217.23 F.P. 471.8
tyrij, à tyria vrbe nuncupati Isid. 1043.51
tyrrhenia vnde Is. 1170.32
tyrrhenus sinus Isid. 1351.5
tytsus Isid. 1160.34
tyrus Isid. 1160.54

V

VAcca Isid. 893.8
vaccei,qui fuerunt. Is.1043.14
vacerra Ver. 215.56.S. 257.59.F.P. 471.20
vacillare N. 502.25
vada Isid. 1154.19
vadatus P L. 806.42
vadem, sponsorem significat P.P. 471.31
vades ne darent V. 42.8
vadum N. 614.39
vafrum N. 493.36
vagas pro vagaris N. 747.27
vagina Isid. 1171.13
vager pro vagitu S. 238.4.F.P. 471.33
vagor dictum pro vagitus N.588.37
vagulato S. 238.9.
vagulatio F.P. 471.38
vatia V.G. 1378.16
valde N. 697.60.& 676.38
valentia N. 589.42
valentiniani Isid. 1011.53
valere N. 705.43
valerij 1416.37.1426.19
valerius 1410.18
valgi P.P. 471.41.& 52
valgia P L. 805.52
valgum N. 497.8
validus V.G. 1354.40
valles Isid. 1181.22
valli fustes Isid. 1101.4
valuæ Isid. 1159.13
valux V.G. 1366.58
vallum V. 13.39.50.& 50.& 1101.2
valli V.G. 1371.24
valuoli fabæ S. 238.7.P.P.471.
vanans N. 588.8.
vandali Isid. 1042.19
vani qui dicuntur V.G. 1378.6
vanitudo N. 588.22.
vannat N 493.32.
vannere N. 493.31
vannus,leue N. 618.19.V.G. 1356.22 & 24

vapor N 718.15
vanus V.G 1371.12
vapula papiria S. 137. 41.F.P. 472.2
vari N 497.31
variantia N 588 16
varij 415.48
vari quadi Iſid. 1042.17
varius N 682. 38
varius color Iſid. 1114.43
varus,varia 1440.58
vas V 42.3.N 757.4.Iſid. 1317.41. V. G.1176.38
vas fictile If. 1317. 46
vaſcones Iſid. 1043.17
vaſculum Iſid. 1317.42
vaſtefcant N 588.54
vaſtitas,vaſtatio N 718.48
vaſtities & vaſtitudo N 588.46
vaſtum pro magnum F.P 472.17.N 717.32
vates 51.36. Iſidor. 1004. 55. & 1018. 27
vaticanus collis F.P 472.25
vaticinati V 38.32
vatinij 1426.40
vatrax & varicoſus N 497.4
vberta vnde dicta If. 1096.17
vbi Analogia V 103.50
vdus V 8.21
vecors S. 137.41.F.P 472.40
vectes If. 917.21. & 1314.5
vecticularia vita F. P 472.41
vectigal S 137.1.F.P 472.45
vectigalia Iſid. 1125 47
vectis N 614.30
vegere portare F.P 472.58
veget N 587.45
vegetum N 718.25.vigens V.G. 1358 41.& 44
vegrande S 137.38.F. P 472. 48.N 588.15
vehemens N 707.5
vehementia V.G 1331.2
vehiculum V 23.48
veia.Plauſtrum dicebatur F.P 472 59
veientana If. 1119.14
vela Iſid. 1287.44
velabrum V 9.51.& 16.15
velare, operire M 718.19
velati appellabantur veſtiti F. P 473.11
velaturam facere V 9.52
velenenſis veſtis Iſid. 1300.8
veles N 797.1
veliæ V 11.24
velinia. & nymphæ Commotiæ V 13.55
velitatio F.P 433.19
velites genus militiæ Iſid. 1048.41
velitatio pugna Iſid. 1181.55
velle N 696.48
vellera V 11.27
vellicatim & ſaltuatim N 590.24
vellus Iſid. 1304.48
velocitas N 734.5.V.G 1379. 26. & 1381.V
vena Iſid. 1304.30
venæ V.G 1378.33. Iſid.1099.51
venabula Iſid. 1170.5
venabulum N 798.50
venalitij N 590.55
venatus N 615.15
venditatio N 591.13
venditio Iſid. 930.19
venditiones S 138.46.F.P 473.12
venenum N 679.55. Iſid.1125 23. & 1316.47
venenari verbum compoſitum F.P 473.45
venerata pro veneranda N 590 58
veneriæ quid? Iſid. 1138.44
veneris crinis Iſid. 1219.19
venerum quid Iſid. 1195.8
venibo, pro veniam N 770.41
venilia V 14. 1
venire,imminere N 720.16
vænire V.G. 1347.34
vennonij 1425.51
venor 1435.59
venor N 587.57
ventabant S 138.45.F.P 473.27
venter Iſid.1109.54. V.G 1351.10.& 1371.9
ventilabrum V 23.40
ventorum proprietas N 511.28
ventorum quatuor principales ſpiritus Iſid. 1148.18
ventum gaudeo 14.3
ventus,flatus N 717.42 Iſid.1148.12
venus V 12.24 a Græcis vocatur. Iſid.1029.46. & 1029. 44
venuſtas N 729.13.V.G 1340.35.Iſid. 1292.52.V.G 1354.9
ver V 52.9.nonum If.942.4
præceps If. 942.5
ſacrum F.P 473.31.N 778.40
verata pila dicuntur F.P 474.17
veractum quid dicitur Iſidor. 12.6 31
veratrum If. 1254.43
verba V 5.14
verba declinata V 36.51
verbalia nomina Iſid. 814.54
verbena If. 1137.27
verbera quid Iſid. 955.11
verberare N 508.10
verberitare F.P 473.38
verbetones N 499.1
ver ortum datur Iſid. 942.26
verbis efferre N 674.21
verborum genera Iſid. 829.49
verborum ſpecies Iſid. 826.56
verbum 66.30. & 105.45. Iſid. 878.5 & 958.32. & 981.47
verecundantur N 714.46
verecundari N 591.8
verecundia V.G 1351.37
verecunditer N 776.3
verecundum N 587.53
veredi quid dicuntur?Iſid. 1115.15
veredi. antiqui dixerunt F.P 473 40
vetennes Iſid. 1325.26
vereor V.G 138.30
veteri V.G 1355.29.
veretrum,quid & cuius?Iſid. 1098 18
vergere V.G 1367.5
vergiliæ quid?Iſid. 910.44.F.P 473 42
veritas V.G 1353.44. Iſid. 981.49
vermes carnium Iſid. 1117.15
vermiculatus N 590.49
vermina S 138.19.F.P 473.46
verminari N 591.45
vermis Iſid. 984. 15. & 1136.20. & 1127.28
vernæ S 137. 14.F.P. 473.49.N.707 29
vernaliter N 597.18
vernifera F.P. 474.4
verrere,trahere N 720.18
verres Iſid. 1111.38
verruca quid? N. 580.44
verrucæ Iſid. 919.44
verrucaria Iſid. 1137.60
verrucoſus 1440.45
verſa Iſid. 835.45
verſat,agitat N 719.38
verſipelles N 504.28
verſuram facere F.P. 474.5
verſuti dicuntur 474.10
verſutiloquæ N 591.4
verſus Iſid. 961.42.& 851.58
verſutus N 639.47
verſare, conuertere N 719.43
vertex Iſid. 904.35
verticulæ S 137.13.F.P. 474.11
vertibulæ Iſid. 1097.9
vertigo Iſid. 917.17
veruex N 592.11,Iſid.1111.23
verum V.G. 1314.15
veruncem N 589.11
verrant F.P. 474.14
vetus accuſator V.G. 1363.35
veruina P L. 804.5
verura S. 138.22
verutum N 798.19
veteraſcere N 730.28
veteratores callidi dicti F.P. 474 45
veteres comici Iſid. 1018.53
veterina animalia N 489.60
veterina beſtia F.P. 474.48
veternoſus dicitur F.P. 474.51
vetus V.G 1328
vetuſtas N 588.40
vetuſtiſcere N 730.28
veteraſcere V.G. 1341.37
veſci, edere N 717. 55. videre 718 16
veſculi, male curati F.P. 474.19
veſcum N 589.51
veſcus,faſtidioſus F.P. 474.23
veſica Iſid. 1101.10
veſpæ & veſpiliones dicuntur F.P. 474.23
veſper Iſid. 939.54
veſpæ Iſid. 1140.40
veſpera N 614.45
veſperus Iſid. 911.10
veſperna V. G. 1372.51. F.P. 474 34
veſpertilio N 509. 28.Iſid. 1136.11
veſpertinum officium Iſid. 969.55
veſperugo V.31.40.& 53.13.F.P.474 35
veſpices, frumenta denſa F.P.474.37
veſpillo 1436.28
veſpillones P L. 801.12
veſta V.1417.Iſid.1018.22.ignis 1018 56.virgo 1018. 59. & tellus & mater magna 1018.24
veſtibula N 512.51
veſtibulum Iſid. 1198.55
veſticeps puer F.P. 474.39
veſtigator V. 17.17.V.G.1377.5
veſtigi

Digitized by Google

vestigia If. 1106.19
vestigia Dei If. 980.59
vestigium N. 746. 36. pedum impressio N 710.33
vestimentum If. 1198.58
vestis generaliter dicitur F.P. 474 42
vestis, vide Dalmatica, Russata, Laculata: Iacinthina, Bombicina, Serica, Holoserica, Tramoserica, Holoporphyra, Byssina, Fibrina Masticina, Linostema, Recta, Leuidensis, Tauitensis, Cirrosa, Velenensis, Exotica, Polimita, Acupicta, Phrygia, Trilicis, Ralla, Intripola, Pannutia.
Vestispica V 48.35.N.489.47
vestispici N 489.49
vestitus If. 1199.1
ve victis prouerbium S.137.27.F.P. 472.28
ve vobis apud antiquos F.P. 472.39
vexati V.G 1361.17
vexillum F.P 474.56.If.1168.1
Vgni antea Hūni vocati If. 1019.58
via V. 4.37. & 6.45. If. 1205. 20. iter N.710.27
vix V 7.14.If.1191.41
viatores S 237.8.F.P.474.57
vibices quid N 590.19
vibices plagæ F.P 475.13
vibij 1418. 28
vibrisse F.P 475.17
vibrissæ pili in naribus F.P 475.15
vibulanus 1410 48
vibus 1407.41
vicatim N 590.41
vici appellari incipiunt F.P. 475.10
vicia quid dicta If. 1158.51
vicinia F.P 475.39.V.G.1331.51
vicinitas V.G 1331.33
viciſſatim N 587.59
viciſſitas N 589.6
vicinus V.G 1341.56.& 1358.46
victi N 756.14
vicinia vicinitas V.G 1361.11
victima F.P. 475.40.S.136.59.V.G. 1315.31
victimæ If. 972.10.V.G.1167.17
vicus V.4.17.F. 36.33. Africus V. 36 35.Cyprius V. 26.16. Sceleratus V. 26.39.Tuscus V.1010
vicus vnde dictus If. 1191.56
victor N 778.17.V.G.1148.12
victoria V. 12.25.& 12.30.If.1166.56
victrix venus V 12. 24
victus N 762.24
victurus N 590.59
victus N 616.1.If.1311. V.G.1351.40
videns V.G 1356.9
videtes If. 597.47
video N 42.8
videre N.711.51 & 716.55.V.G. 1363. 42.& 1318
videtur, ostenditur N 699.53
vidua If. 1066.5
viduertas F.P 475.44
viere V. 12. 12.S. 238.17. vincire N. 591. 22.alligare F.P.475.46
vietus, languidus F.P 475.47
vigens N 718.45
viget vnde dictum S 136.50
viget dictum à vi F.P. 475.49
vigiliæ N 614.56.V.G.1366.56
vigiliæ nocturnæ If. 1048.42
viginti quid dictum If. 887.56
vigintiquinque pœnæ S.136.58. F.P 474.56
vigor V.C 1330.60
vilitant N 589.18
villa If. 1101.45
villæ V 7.35
villicari N 589.21
villicus propriè quid If. 1052.19
vimen If. 1148.13
viminalis porta & collis F. P. 475 58 S.138.48
vinalia diem festum habebant F.P 476.5
Vinalia rustica V 33. 59
vinalia verba V 5.46
vinciam dicebant continentem F.P.476.7
vincire V. 12.3 2.superare N. 719. 13
vincula If. 914.52
vindemia V 7.50
vindemiator V. 17.16.V.G.1376.4
vindex S 138.50.F.P.476.8
vindiciæ F.P 476.10
vindicare maleficium defendere N.719.44
vindicat adsciscit N 719.59
vindiciæ S 138.55
vindicta vel vindicatio V.G. 1317
vinea Ver. 115. 59 S.138.52.F.P.476. 16
vinera L 7.48
vinnolata vox If. 897.38
vinnulus N 589.10
vintupum F 138.45
vinum If. 1315.44.V.7.49
vinulus dicitur F.P 29
viocurrus V 4.19
viola If. 1254.16
violaria N 795.10
violatus N 695.12
viblium V 43.1
vipera If. 1122.31
vir If. 1103.55 & 1065.2
vir optimus 1412.37
viranum N 590.7
virectum If. 1241.21
vireſcit N 590.12
virga If. 1242.15
virga If. 935.24
virgindemia N 589.59
virgines N 742.17
virginis signum If. 911.4
virgo If. 1104.9
virgula If. 1234.15
virgultum V 18.33.If.11.42.10
viriatum N 589.49
viride spanum If. 1149.43
viridis silex If. 1291.54
vitiliæ If 1308.24
viritanus ager F.P 476.52
vititim N 107.21.F.P.476.54
vito pro virtute N 590.55
virosæ N 494.52
virtus V. 14. 7.If. 982.59. fortitudo N.717.46
virtus vnde nomen accepit Isidor. 1103.55. & 1066.54
virtutes If.989.45.& 1175.3.V.G.1370 58
via If. 933. 14. aeter imperus N.720 44. publica If. 935. 18. privata If. 933.15
viscarago If. 1158.30
viscera quid sunt If. 1099.17
viscerarium N 588.1
viscum N 738. 19
viscus If. 1098.16
viscus pro viscere N 588. 29
viscenda vigilant Peruigilium V. 42.59
visere, videre V.G 1359.7
visitatum V.G 1331. 28
visio If. 1000.25
visum V.G 1331.28
visus If. 1091.22.V.G.1371.18
vita à viuendo N 710.10
vita vnde dicta If. 1089.9
vitabile N 704.53
vitabile N 686.24
vitabundus N 589.55.
vitam cernere V 43.14
vitare N 710.14.V.G.1341.25
vitis If. 982.50. V.42.39
vitis vmbræ N 720.12
vitia If. 1242.42
viticella If. 1259. 47
vitigenia If. 1249.49
vitiligo F.P 476.17
vitis V 708. If. 98. 44
vitis quid dicta If. 1259.3
vitis plantatio If. 1259. 3
vitium N 713.9
vitreum pertenue N 715.49
vitrum If. 1223.41
vitta If. 1310.10
vittæ If. 1307. 32
vittæ If. 1306.46.V.G.1371.22
vitulatus F.P 476.43
vitulinæ V 58.59.N.490 34
vituli 1414.1
vitulus V.17. 48.If. 982.12. vitula If. 1113.10
vituperare N 705.12
vituperatio V.G 1331.49
vivacitas equorum If. 1114.1
vivax N 740.16
vivatus & vividus S.138.54.F.P.476 46
vivit Deus If. 978.16
vivum alterum fluvium genus lini. 1155.57
vivum pro vehementi N 588.12
vivus V.G 716.8
vivens V.G 1359.43
vix cum labore N 720.55
vicus V.G 1340.9.If.910.29 N.720 44
vulnus V.G 1379.50
vulginosus V 812.1
vulgo If. 1209.21
vulginosus ager If. 1210.24
vulo pro vivus fuero N 590.8
vimes If. 1224.31
vine If. 1095.17
vipicum If. 1261.45
vi ora vitra F.P 476.50
vlector Hispania If. 1110.18
vltima politura If. 841.60
vltimum vsu nouissimum N. 718 58
vltio V.G. 1127
vltus V.G 1346.16
vlula V 14.17

Digitized by Google

vlula auis Iſid. 1156.32
vlyſſipona Iſid. 1190.13
vmbilicus V 49.8.Iſid.1097.60
vmbo Iſid. 1096. 2. & 1172.40
vmbones v. 20.57
vmbra v 14.55.Iſid.1147.60
vmbræ F.P. 476.51
vmbri Italiæ genus Iſid. 1041.59
vmbria Iſid. 1170.22
vnà V.G 1329.38
vna canes V 51.2
vncis V. 18.30. Iſid.1231.55
vncinia lex F.P 476.43
vnciatrix vox Iſid. 1140.21
vnciata lex S. 138 37
vncinatum N 591.9
vnda Iſid. 1155.53
vndolatus nosè positum N 591.5
vnguenta iſid. 911.47
vnguentum N 714. 38.Iſid.911.51
vngues V 14.59
vngula quid Iſid. 1095.17
vngulæ Iſid. 911.40
vngulari F.P 476.46
vngulus S. 138.29. F.P. 476.58.Iſid. 1109.49
vnguſtus F.P 477.8
vnigenitus Iſid. 981.47
vnigenitus filius Iſid.981.21.& 1064 55
vniuerſi V.G 1314.28
vninoca Iſid. 876.8
vnoce N 588.4
vnum Iſid. 937.45
vnum in aperta paſſione Iſid. 1003 54
vnus vnde Iſid. 857.19
vnus in quo tantum patria loquitur Iſid. 1019.47
vocabula V 67.10
vocabulum V. 971.V.G. 1319.15
vocare pro trahere N 190.57
vocales Iſid. 811.10.& 31
vocuiuus Iſid. 816.49
voiſera auis S. 856
voiſera auis F.P 477.9
vola V.G 1171.1
veſtigium F.P. 477.11.media pars manus N 718.22.Iſid.1151.26
volam pro velim N 718.41
volare N 684.19
volare animum 717.47
volcanus V. 16.47
volcanalia V 14.6
volcanalis flamen V. 15.56
volero 1497.16.1198
volemis Iſid. 1149.11
volema V.G 1371.1
volentia N 589.19
volo V 37.50.F.P. 477.33
volo V 81.36
volo V 18.19
volpes V 1416.58
volitij 52.44
volturnalis flamen V 478.2
volturnalia F.P
volturnus V
volubilis V.G 1151.40
voluens volubilis V.G 1471.6
voluenia V.G 816.50
volui quid ſunt Iſid. 1031.57
volvit N 718.49
volumen Iſid. 966.3
voluntatum genus Analogia V. 79.60
voluntarium declinationum genus V. 65.58
voluntarius verborum declinatus V 80.12
voluntas Iſid.987.39.& 918. 49. V. G.1319.59
volup.pro voluptate N 589.57
voluptas V.G 1319.39
volutabra Iſid. 1107.12
volutabundus N 760.51
volutari,volui N 710.38
volumus Iſid. 1159 28
volucres Iſid. 1155.14.& 58.V.14.14
voluſij 1415.19
voluſus 1408.6
vomer V 13.7. Iſid.1314.14
vomica v 589.46
vopiſcus N. 799.5. Iſid.1055. 15.1407 44
vopte pro vos ipſi F.P 478.4
vortumnalia V 14.14
vocitum N 508.16
vox de cœlo Iſid. 1000.31
vox Iſid. 819.7
vpupa V 1436.Iſid.1139.11
vranoſcopus Iſid. 1150.14
vrbana tribus F.P 478.5
vrbani qui vocantur Iſid. 1051.31
vrbanus V 63.17
vrbes V 14.43
vrbs N.715. 31.Iſid.1191.6.V. G 1317. 16.& 13.71.16
vrbs Alexandrina Iſid. 1187.31
vrceus Iſid. 1319.14
vrgere N.690.55.inſiſtere N. 719.8
vriel Iſid. 989.34
vrina Iſid. 1101.23
vrna Iſid. 1331.19
vrnæ V 11.1
vrinantur N 751.41
venarium V 22. N.791.45
vrnula N 791.48
vris quid Iſid. 1151.4
vrſa Iſid. 910.10
vrſus Iſid. 1118.57
vrtica Iſid. 1156.49
vruat F.P 478.8.5 158.24
vſia Iſid. 1117.24
vſquam, vſpiam V.G 1378.47
vſus ſpecies V 105.42
vſucapio Iſid. 911.47
vſora V 30.16.Iſid.651.48
vſus N. 614.11.V. 105.10. Iſid.911.51 ab vtendo N.710.4.
vſuſ fructus Iſid. 911.55
vſus literarum Iſid. 819
vterini fratres qui ſunt Iſ. 1016.16
vterus N 615 49
vter pro vtero N 590 40
vterus V.G 1351.9.& 1371.7
vti V.G 1360.10 & 1351.7
vtile V.G 1355.26.N 694.47
vtraque N 588.7
vtres N 614.51. Iſid.1319.41
vtut. vtubi, vbicunque V.G 1378 52
vua paſſa N 489.16
vux Iſid. 1339.51
vulcanus Iſid. 1016.13
vulcaniæ inſulæ Iſid. 1178.8
vulga quid N 590.10
vulgatis N 719.10
vulgaris æque gregarius equus Iſid. 1145.10
vulgauit N 587.55
vulgus N 614.7
vuidum V 19. 44.V.G 1376. 8.& 1367.14
vuidus V 8.11
vulnera N 695.6
vulteſcit,perierit F.P 471.44
vulnerare N 718.15
vulnus V.G 1340.14.N 718.49
vulpinari N 589.18
vulpes Iſid. 1119.27
vultuoſus N 590.46
vultur. Iſid. 1135.47
vulturnus Iſid. 1148.31
vultus N 615.60.& 714.27.Iſid.1091. 24.V.G.1319.44. & 1354.1.& 1387 35
vulua Iſid. 1101.19
vxores Iſid. 1065.45
vxorium pependiſſe dicitur F.P 478.14

X

Xenodochia Iſid. 1195.58
Xi Græcum Iſid. 1114.40
Xilobalſamum lignum Iſid. 1151.17 V.G.1365.6

Y

Υ ſ. ypſilon Iſid. 916.40
Υλη Iſid. 1141.45
Υλη ſylua Iſid. 1144.5
Υοιν Iſid. 855.29
ὑπογραφὴ definitio Iſid. 881.28
ὑποκρίσις Iſid. 1131.4

Z

Zabulon Iſid. 995.58
Zacharias Iſid. 999. 14. & 1000 1
Zacheus Iſid. 1001.5
Zambri Iſid. 994.10.& 995.45
Zara Iſid. 991.49
Zebedeus Iſid. 1001.14
Zelotes Iſid. 1001.49
Zelſa Iſid. 993.30
Zema Iſid. 1115.1
Zephirus Iſid. 1148.41
Zeta quid ſignificat Iſid. 1154.17
Zeugis, vbi Carthago magna Iſid. 1171.17
Zo Iſid. 938.1
Zodiacus circulus Iſi.905.31.& 1145 55
Zona Iſid. 1109.44
Zonatim N 591.14
Zonæ cœli Iſid. 904.17. & 1145. 51
Zorobabel Iſid. 995.60
Zoroaſtes Magorum primus Iſid. 1010 7
Zingiber Iſid. 1133.39
Zizania Iſid. 1160.48

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

LIBER GLOSSARVM,

EX VARIIS GLOSSARIIS, QVÆ SVB ISIDORI NOMINE CIRCVMFERVNTVR, COLLECTVS.

A

ABſe, ſpontaneus.
Abaja, infama domus.
Abadir, lapis.
Abartenum, inhoneſtum.
Abaſo, infirma domus, quaſi ſine baſe
Abgrego, ſegrego.
Ablutes ablutium, loca cœnoſa.
Aborris, ſcandaloſus.
Abrigeum, ſplendor auri.
Abrogans, humilis.
Abrogat, ablegat.
Abſternit, abiicit, repellit.
Accepta, genus nauis.
Acclibanum, obliquum.
Accuculia, acutus, ſolers.
Achateon, velum maximum in medium nauis.
Acia, ala.
Acieres genus ſecuris.
Acinari, tricari, in paruo morari.
Acroamata, auditio lyrarum vel tibiarũ.
Aculus, miniſterialis domus regiæ.
Acus, calamiſtratorium.
Acrozymus panis, leniter fermentatus.
Acucula, aculus, ſolers, agagula.
Adaſia, ouis maior nata.
Adfiliatio, penè Naturæ imitatio.
Adfrutabulum, vaſculum.
Adlicula, genus veſtis.
Adluuiis, locis cœnoſis.
Adoptarius puer, ex adoptato natus.
Adorea, libamenta.
Adpectoret, adplicet ad pectus.
Adpetulantia, procacitate.
Adplanat, hoſtit, æquat.
Adrummauit, rumores adtulit.
Adſecla, domeſticus familiæ, agaſo.
Adſeclæ, domeſtici pediſſequi, lenones.
Adſella, ſella quadriiugis.
Adſuetula, agaſo.
Adtaminat, vſurpat.
Ægret, acidiatur.
Æmidus, tumidus, inflatus.
Ænygma, figura ſiue typus, vel ſpecies.
Æquilatium, æquatio.
Affoſtrata, reditus.
Agabo, qui negotia præcedit.
Agagola, lenocinator, pantomimus.
Agagula, lenocinator.
Agaron, miniſter, officialis.
Agazo, miniſter officialis.
Agginantes, explicantes.
Agiæ, glandolæ.
Agonei, victimæ.
Agonia, hoſtia.
Agrarius.
Alacrimonia, lætitia.
Albanæ, plurali numero, nuces priſtinæ.
Albuna, mater matuta.
Alebra, bona quibus alimur.
Alegmina, partes extorũ, quæ proſegmina dicuntur.
Alia, tranata.
Alibre, alimentum.
Aliſtrare, humectare.
Allex, pollex in pede.
Alliger, Gallus.
Allobroga, gallus rufus.
Allutes & Allutia, loca cœnoſa.
Alluuium, ruina riparum ex aqua.
Alnum, lignum, i. vernum.
Alopecia, paſſio ſtricturæ.
Alopus, q propter mercedẽ alapas patitur.
Altar, altare.
Altar. *Prud.* Altar & impoſitum.
Altilis, paſta, ab alendo.
Amanſit, expectauit.
Amaſco, amare cupio.
Ambro, deuorator, cõſumtor patrimoniorum, decoctor, luxurioſus, profuſus.
Ambus, malcus.

Digitized by Google

Ambuſilla, venter.
Amfariam, per amborum partes.
Amfibulum, birrum, villoſum.
Amfiſcij, biumbres.
Amuſſis, regula, fabrica, qua tabulæ diriguntur.
Anclabeo, vel auricabeo, i. lex Longobardorum.
Anclena, inſtrumentum ferreum forte.
Anconiſcus, incaſtrare.
Ancuba, ſuccuba.
Ancyromagus, genus nauigij.
Angaria Auianus, qui agrum locat, vt angariam accipiat.
Anger ſpatharius, qui angit, i. ſtringit ſpatham.
Angia, ferrum buculæ ſcuti.
Angores, moleſtias.
Angræ, interualla arborum, vel conualles.
Anguilla, eſt qua coercentur in ſcholis pueri, quæ vulgò Scutica dicitur.
Anguipedes, Gigantes.
Anhelabundus, fatigatus.
Anilia, amentia, fatuitas.
Animæquus, patiens animo.
Annet, fulget.
Anſile, ſcuti bucula intus, quæ ab intus tenetur.
Antela, antilena: ſicut Poſtela, pōſtilena.
Antemalorum, præteritorum malorum.
Antepedes, obſequia amicorum.
Antia, ferrum in ſcuto.
Antibiblium, pignus Codicis, librorum.
Antiblium, pignus librorum, Codex pro codice.
Antigerio, valde.
Antigerium, quemadmodum, in primis.
Antigraphus, Cancellarius.
Antipelargoſin dicunt Græci talionem.
Antlia, rota exhauritoria.
Anxiferis, mœſtis.
Apertularius, effractor.
Apicioſus, caluus, caluaſter.
Apicire, ligare: Apicitus, ligatūs.
Apiſmergis, loca calentia aparum.
Apochryſarius, miniſter Romanæ Eccleſiæ.
Appia, æſtiua, cadens, temperata.
Applare, cochlear.
Apſum, vellus lanæ.
Aqualium, ſumma pars capitis.
Aquaticus, hydrus.
Arbiterium, collectio arbitrorum multorum, i. ipſa conſenſio.
Arcarius, diſpenſator, actor.
Architriclinius, maior domui.
Arcites, ſagittarij.
Arcubius, qui cubat in arce.
Arculis, circulis.
Ardalio, gluto, vorax, manduco.
Arenacia, ſicca.
Ariæ, mortuorum puluinaria.
Ariolator, cocio, μαγειρος.
Arnelaus, ſcapulare monachorum.
Armillum, crater, vas vinarium.
Arreptitius ariolus, furioſus.
Arteino, inſtrumentum arietis.
Artificina, in qua artes exercentur.
Artificem, duplicem, doloſum.
Artuatim, membratim.
Aruinulis, adipibus.
Arula, craticula.
Aſciculus, aſciola, dolabra.
Aſcios, exumbres.
Aſpita, ruina.
Aſſecla, buccellarius.
Aſſecula, buccellarius homo.
Aſſentaneum, conſentiens.
Aſtarium, vbi vendūtur bona proſcriptorum.
Aſtraba, tabella vbi pedes requieſcunt.
Aſtroſus, malo ſydere natus.
Aſtroſus, lunaticus.
Atanulum, genus vaſis.
Atta, qui primis plantis ambulat.
Attaminat, inquinat.
Attanabo, genus vaſis.
Attibernalis, vicinus.
Aucella, ortygometra.
Aucones, incantatores vel vicini.
Auctare, conſtringere.
Auctionarius, qui pluris emit.
Auctoramentum, ipſa res vocatur venditionis.
Auctoratio, venditio. Nam ſub auctoratione ſunt gladiatores, qui ſe vendunt.
Augumentum, profectus.
Auguſta, vxor Imperatoris.
Aularius, aulicus, Palatinus.
Aunicula. auctio minor ſupra fundum.
Aureax, equus ſolitarius.
Auricularius, auſcultator.
Aurorans, illuminans.
Auruginoſus, arcuatus.
Auteritas, antiquitas.
Auxinium, Romanum, Latinum.

B

Babiger, ſtultus.
Babigera, ſtulta.
Baburrus, ſtultus.
Baccal, in quo mortui deferuntur.
Baccapulus, in quo mortui deferuntur.
Baccarium, vas aquarium.
Baccatum, margaritarum.
Bacchanal, ſacrarium Liberi Patris.
Bacerus, barefactus.
Baen, eſt lamina auri ab aure, ad aurem, qua familiares regum vtebantur. Ornamen-

Digitized by Google

namentū colli ex auro & gemmis, quod alio nomine torques poteſt dici.
Bagario,orceoli genus.
Balaſtrum,balneum.
Baldioſus,effabilis.
Balio,manus,palma.
Balteat,cingit.
Bamber,arena.
Bambis,aranea.
Banadola,lectus,qui in itinere fertur. In alio Gloſſ.Baniola.
Barbarica,opera de auro.
Barbarica opera,ſubtiliter ornata.
Barbaſtereli,duribuccius.
Barbatus,operarius,intimidus.
Barbuſtinus homo, qui fert barbam plenam prorſinis.
Barcanda,conca ærea.
Barciæ,barbari.
Bargines,fortes in bello.
Barria,regula,norma,rubrica.
Barrigenæ,peregrinæ.
Barto,genus organi.
Baruo,barunculus.
Baſilides,palatinus homo, *ἀπὸ τῆς βασιλίδος*, i.de aula regia.
Baſſatum,terræ hiatus.
Baſſus,craſſus.
Baſſus,pinguis,obeſus.
Baſterna,tecta manualis.
Batiotica,patera.
Batinius,ruſticus,agricolanus.
Batis,nomen ſerpentis.
Batus,genus holeris.
Baucatem,gellonem.
Bellicerpa,quoddam genus ludorum cum armatis.
Belluus,moribus beſtiarum.
Belues,egeſtas, quia ſolet contingere per vaſtationem.
Benè linguatus,eloquens.
Beſtemiæ,Troiæ.
Beſtiarius,venator beſtiarum.
Beſtiones,tiraces.
Bibitor,potator.
Bibleis,duplicibus linteis.
Bibliothecarius,qui codices ſecat.
Bibuſcus,morſus beſtiarum.
Bidellium,aqua ex veſicis de vlmo confecta.&proficit ad vulnera in corpore medenda.
Bidens,anchora.
Bifax,duos habens obtutus.
Bigera,veſtis guſa,vel villata.
Billa,iumentum,aſinus.
Biluus,morbus beſtiarum.
Bimaritus,iterum maritus.
Biplex,duplex.
Biplicitas,duplicitas,alterplicitas.
Burrus,rufus.
Biſtimiæ,Trullæ.
Bitidum,informe.
Biuira,ſecundò coniux.
Blandioſus, affabilis.
Blato,cubicularius,hoſpitalarius.
Blenones,puditi hircorius.
Blini,tetri.
Blitea,ſtulta.
Bobinatores,inconſtantes.
Boeter,verum,veranum.
Boia,torques damnatorum.
Bolonę ipſi cetarij,qui diuerſa genera piſcium emunt.
Bombum,ſorbellum.
Bombycinare,purpuram facere.
Bombycinatores,purpuram facientes.
Bona caduca , quibus nemo ſuccedat hæres.
Bona caduca,res damnatorum.
Bortanea,tecta manualis.
Boſtar,locus vbi ſtant boues.
Boteonem,iuuenem.
Botriones,latices..
Brantia vel Branzia , tenuis auri lamina.
Brasbrat,lucubro.
Breuigerulus,qui breue gerit.
Brj . . . . . de teſſeris.
Britanium,marmoricum.
Britanniaca,flos qui in ſinua naſcitur.
Broia,vlua marina.
Bromoſa,immunda.
Brumalia,reſinoſa pluuia.
Brumoſus,annoſus,reſinoſus.
Brunda, ſolida.
Bruſtum,materiæ genus.
Brutus,gurdus.
Bubis,barba.
Bucco,garrulus,quòd cæteros oris loquacitate non ſenſu ſuperet, ruſticus,ſtultus.
Bucinaria,voces.
Buceta,paſcua.
Bucita,paſcua,vbi cientur boues.
Bucula,paſcua.
Buda,hiſtoria.
Buda , ornamenta regalia vel camelorum.
Bullæ ſtramenta regalium camelorum.
Bullum,baculum paſtoris.
Burbalia,inteſtina.
Burga,cloaca.
Burgones,caulas.
Burgos,caſtra.
Burſa,cloaca.
Buſtantes,ſepelientes.
Buſticeta,ſepulcra in agro.
Buſtuarius, qui corpora cóburit humana.
Butis , ſtella Cometes , quæ quaſi comas habet.

Digitized by Google

Butum,imbutum,imbuendum.
Buuinare, ſanguine iuquinare mulieris menſtruæ.

C

CAballarius,alaris.
Caballus,cabo equus.
Cabo, caballus,ſonipes equus.
Cadax,claudus,qui ſæpe cadit.
Caducarius, ad quem pertinent, quæ cadunt defuncto aliquo, cui non eſt qui ſuccedat.
Cæca veſtigia,ratione carentia.
Cadurda, labra pudendi muliebris, vel ſponda lecti.
Cæruleus,beſtia marina.
Cærulus, viriatus.
Calabri,verſus obſcœni.
Calabris,ventis ſiccis.
Calator,miniſter ſacrorum.
Calces,Gallicæ militum.
Calcitio, ruſticus, eò quòd durè calcet. *Plaut.*
Clamat,ſi quid videt ad ſe ire calcitionẽ.
Caldicum,foris deambulatorium. quod & Petibulum dicitur,& iterum.
Caleſtra,genus mitræ.
Caletra, vbi veſpæ nutriuntur.
Callas,fabrorum foramina.
Calles,viæ tritæ pecorum veſtigiis.
Callicularium, mẽdium æſtatis vel hyemis.
Callithrix,ſimul producta barba.
Callorus,malitioſus.
Calones,galearij militum.
Calonica.
Calpes,galeæ militum.
Caluitio,memor.
Calutor,miniſter ſacrorum.
Camaſus,amſimallus.
Campiones,gladiatores,pugnatores.
Campſat,flectit.
Canaua,camea,poſt cœnaculum.
Cancellat,concidit,batuit.
Cancer,forceps.
Candes,vaſa fictilia.
Candomina.
Canter,leuo.
Cantabulum,Stabulum.
Cantricula,fucus.
Caparcus,piſtor.
Capite cenſus,coronã qui in capite gerit.
Capite cenſus,taxatio poſſeſſionis.
Caplum,funis.
Caprioli,botriones,latices.
Capſis,Galea de corio.
Captentula,captio.
Captura, deceptio, vel locus piſcoſus: & vbi ſedet actuarius,qui balneare exigit.
Carabus, parua ſcapha ex vimine & corio.
Carduduum,membrum fœminæ.
Carinantes,inludentes.
Cariſſa,lena vetus & litigioſa: ancilla doloſa,fallax.
Carrio,diuido.
Cartilagini,lardo bradone.
Caſona,acus qua mulier ſcalpit caput.
Caſorum,vetuſtum.
Caſſatur, caſtratur.
Caſſiculum,rete,iaculum.
Caſſidilis,pera,marſupium.
Caſtiferum,qui flagellum portat.
Caſtipulum,menſa quadrata.
Caſtorinum,vebrinum.
Catadocta,multorum cantica.
Catamaiti,ergaſtulum.
Catamontem,cæli aſpectum.
Cataplus,aduentus nauis.
Cataſta,Eculeum,genus pœnæ.
Cataſta,lectus ferreus.
Catax,claudus,coxus.
Cateruarius,qui in cateruas populi eſt.
Catomain,ergaſtulum.
Catricula,fucus.
Cauillator,mandator,calumniator.
Caules,cancelli tribunalis, vbi ſunt aduocati.
Caupilus,nauicula breuis.
Caupulus,nauis.
Cauriones,feſta,officia.
Cauſarius,litis amator.
Cauſarius,reus.
Cauros,ſacerdos.
Cautumne,citanæ.
Cecua,noctua.
Cecuma,noctua.
Cenſitores,agrimenſores.
Ceptio,commercio.
Cerachi,nauium funes.
Cerealis,qui ad ſacra ſtat.
Cerniculi,caramites recrementorum.
Cernuare,præcipitare.
Cernulus,in capite ruens.
Ceruida, lignum ſuper quod ducitur serrantatura.
Ceſſioſus,qui ſæpe cedit.
Ceſſit,nupſit.
Cetes,oues,aues.
Charaxatis,ſcriptis.
Choraula, princeps chori ludorum, quo nomine poteſt dici totus chorus.
Choreis,ballationibus.
Ciccum,mali granati membrana.
Cidones,puerorum amatores.
Cilindrum,ſemicolumnium.
Cima,cocumula.
Cinnes,cinni.
Circat,circumuenit.
Circellio, monachus per cellas vagans.

Augu-

Digitized by Google

Auguſtinus.
Circiliones,falſi anachoretæ.
Circio,pars inter Aquilonem & Occidentem.
Circitorum,circantium.
Circulator,qui fumat.
Cirrus,cirritus,cirritudo.
Citaxus,ſimilis taxo.
Citenæ,cautumniæ.
Citix,pirata.
Ciuica,ciuem facit.
Ciuitare, ciuitatem colere, vel ciuem facere.
Clacindex,concha.
Clamnum,clariſſimum.
Clanculare, occultare, palliare, ſubacellare.
Clanculat,celat,abſcondit.
Claredines,claritudines.
Claudire,claudicare.
Clauia,borda.
Clauoſum,inæquale.
Clibanarij quaſi tunici ferrei.
Clingit,eludit.
Clipei,vbi imagines proponuntur.
Clitellæ,cretellæ.
Cliutor,nobilior.
Cloaca,burca.
Cloes,pluuia vel nauigium.
Cnios,tortiones,indecentes.
Coactores,argentarij.
Coarcuatio,concameratio,coniunctio arcuum.
Cocio,arilator.
Cociſtro,præguſtator cocinæ.
Cocula ligna,arida,vel vaſa ærea.
Cognitor,à cognoſcenda cauſſa dictus,vel executor,dilator curioſus.
Cohibentia,concluſio.
Cohibuli,concordes,coniuncti.
Colifanius,bos operarius.
Colimbus, locus vbi mundantur veſtimenta.
Colitor,dominus fundi.
Collegarius,vnus ex collegis.
Colliánorum,publicanorum vel impiorũ.
Collybum, κόλλυβος.
Colume,ſanum.
Columes,ſaluos.
Comat,frondet.
Comitare,loqui in conuentu, eundo, redeundo,ambulando.
Comites,ſocij.
Comitiæ dicuntur tempora bonorum, quando dãt honores,i.vbi milites ſunt.
Comixius,verboſus,loquax.
Comma,breuis dictio.
Commanipularis,conſcius,collega.
Commatibus,diſciplinis.
Commaticus,verſificator.
Comminando,intentando.
Commolunt,dentibus comprimunt.
Commulcare,complodere.
Commulcat,conculcat.
Communicarium,partiarium.
Comodia,hoſtiaria.
Complex, qui in vno peccato vel crimine alteri eſt applicatus ad malum, ad bonum verò nunquam dicitur.
Concibiones, quædam ſtellæ quæ per Aſtrologiam concipientibus aptantur.
Conciliabulum, vbi plures ſui iuris ſedent.
Conclaſſare,conclamare.
Conclaſſare,coniungere claſſes.
Concubium,pellicatus.
Condiarium,ærarium.
Conditura,impenſa.
Condones,gladiatores.
Confarreatio, conſacrorum communicatio.
Confarreatus,conſociatus.
Conferentia,collatio.
Conferiatus,ſociatus.
Conferui,cognoui,comperi.
Confida,dubitator.
Conflatim,copulatim,contextè.
Conforaneus,vnius fori.
Confragmentum, ſimul rugoſum,vt mõs.
Coniecit iaculum,augmentauit.
Coniuoli,concordes,iuncti.
Connixa,partu liberata.
Conſæpe,vt adſolet.
Conſipit,ſaporem habet.
Conſponſores,alterutri fidem dicentes.
contra fœdus,contra pactum.
contribules, conſanguinei, quaſi ex eadem tribu
contribuni,conſanguinei,parentes.
contumia,contumelia.
coraula,iocularius.
corimbata,nauis.
corugio,puer.eſt ludus,quando prouerbia dicunt *Alibi igitur*: coragium pars eſt in ludis quando prouerbia dicuntur.
coruſcatio,vibrat hyems.
cracat,cracerrat.
cracentes,graciles.
cracerat,cracat.
crea,ſtercus, ſpurcitia, vnde Excreare dicimus,ſpurcitias eiicere.
creagras, tridentes.
crebro, nis, porca, terra inter duos ſulcos eminens.
creditaria,cameraria.
creditarius.
crematum,collybum.
cremutium, holocauſtum.
creporem ferri,ſonum veteum.
crepundiis,initiis.

cretellæ,clitellæ.
eriſtatus,honeſtus,decens.
Cruminat,ruminat.
Cruſtaria taberna,à vaſis cruſtatis.
Cubio,maſculus.
Cucier,Ponticum ſacerdos.
Culina,latrina,ſeceſſum.
Culit,vehementer percuſſit.
Culleus,tunica ex ſpartho in modum crumenæ facta, quæ linebatur à populo picee & bitumine, in qua includebantur parricidæ cum ſimia, ſerpente, & gallo inſuta mittebatur in mare : & contendentibus inter ſe animantibus, homo maioribus pœnis afficiebatur.
Culpa piabunt,peccatum ſoluent.
Cuma,poma ſyluestria.
Cumerus,vrbanus.
Cuppes,faſtidioſus,cupidus.
Curagulus,i,curioſus,curaculus,curioſus.
Curcilla, oppilago.
Curio,ſanguis.
Curuſtus,magnus.
Cuſire,conſuere.

D

DAlmata, veſtis ſacerdotalis candida, cum clauis purpureis.
Dalum,minimum velum nauis.
Damnatitius,dedititius.
Damus,fœnerator.
Datitius, Latinũ non eſt, ſed Dedititius is eſt. ſi Barbarus dedat ſe Romanis,dedititius is eſt.
Datius,donatiua.
Decalco,dealbo.
Decentarius, promptus,paratus,ingeniosus.
Decluere,decorari.
Decardo,occupatio.
Delticus,literatus doctor.
Demundinat,omnibus notum facit.
Depalam,manifeſtata.
Depanare,dilacerare.
Deplicare,decedere,deuitare.
Depubis,porcus ſugens.q.... à fetis.
Derarat,torpet,frigidum eſt.
Deſiduus,ignauus,impiger.
Deſolanus,ſubſolano.
Deſtitudo,deſtructio.
Deſtricare,conſummare.
Derectus agitur modò,i. probatio fit tironum.
Deuibiæ,vigiliæ.vulgò paleæ mulieris.
Deuirginat,corrumpit.
Deuoratores,ambrones.
Deuoto,accuſo.
Dextralia,brachialla.
Dialapis,conſtitutum Imperatorum.
Diale,diurnum meridiale.
ex Diametro annus ſumptus, hoc eſt,non à principio ſigniferi,ſed à medio.
Diaria,cibus vnius diei.
Diaria,quotidiana ſalaria.
Diatim,de die in diem.
Dictatorius.Ex dictatore.
Didatim,diuiſim.
Diditum,percrebatum,diuulgatum.
Diennium,biennium.
Dieſcit,dies fit.
Diet,nunc dies fit.
Diffarreatio,diſſolutio inter virum & feminam.
Differentior,eminentior.
Diffitiſcit,diſſoluitur.
Dilargus,multum donans.
Dimus,bimus.
Dinidor,malus odor.
Diplomatarius,duplicator.
Diplomum gubernatum.
Diptycha,tabellæ quas ferimus.
Dique,denique.
Diribere,dinumerare.
Diribitorium,locus contubernij.
Diſcipulati,edocti.
Diſcuſſor,examinator.
Diſdonat,diuerſa donat.
Diſgrex,ſegregus.
Diſpeccatis,decoriatis.
Diſplacidus,moroſus.
Diſpunctores,qui dona militibus erogant.
Diſpungere,donare.
Diſſultores,ſingulares.
Diſtario,occupatio.
Diſtrigare,conſummare.
Diuale,diuinum.
Diuerſiclinia,heteroclita.
Diuomerat,aperuerat.
Diuus, Imperator qui poſt mortem Dei nomen accepit.
Doctitat,frequenter docet.
Dolumen,delubrum.
Dorſennus,perſona paraſitorum.
Doſius vel Doſinus,equus aſinini pilis.
Dramea poſtframearum.
Draquiti,manus inuidi.
Druſus,patiens,rigidus.
Dualis,diuiſa fœmina.
Duellio,rebellis.
Durica caſtra,Stationes nauium.
Duſius,dæmon.

E

ECitum,periculum.
Ecloga,pars carminis.
Econes,ſacerdotes ruſtici.
Eda,baſterna.
Edentat,dentes excludit.
Edilitius,qui exædile eſt ſcriba.

Editius,

Digitized by Google

Editius,custos ædis.
Eduli,voratores,degulantes.
Effatui,vaniloqui sine effectu.
Efficabilis,in omnibus expeditus.
Effœminatorium,domus meretricum.
Egeator,hortator nauis,à mari Egeo.
Egeria, noxia.
Egestio,nocens.
Egestuosus,mendicus.
Egones,sacerdotes rusticorum.
Egrex,eximius,eminens.
Egrotatitius,qui frequenter ægrotat.
Elegtis ,criminibus vel carminibus malis.
Elogium, narratio numerantis, vel ordo criminum.
Elogium , responsum aliquod , vbi ratio redditur , tanquam si dicat aliquis de quoque, Exhæredabo eum,quare? quia mihi insolens fuit.
Elogium,textum malorũ dictorum, quod Notoriam dicunt.
Emacitas,emendi auiditas.
Emanceps,famulus à seruitute liberatus.
Emedium,veliculum.
Ementum,excogitatio.
Eminiscitur,in memoriam reducit.
Emissarius,percussor.
Emissarius,sanguinarius.
Enica,adultera,mœcha.
Enigma,obscuriloquium.
Enormate,cui addi minus nihil potest.
Enulum,caldarium.
Ephebion , locus constuprationis puerorum imberbium.
Epibaræ laici.
Epigri, claui quibus lignum ligno adhæret.
Epimenia,xenia,quæ dantur per singulos menses.
Epulatirius,qui epulis dat operam.
Equotus,vita priuatus.
Ereptoria,adimenda,reddenda.
Ergastulum,carcer, vel locus vbi damnati marmora secant , vel aliquid operantur , quod Latinè Talentum dicitur, sub priuata custodia,vbi non sunt tenebræ.
Ergat,circat.
Erranei,errantes.
Error,vaticinatio.
Erugat,planum facit.
Eruli,domini.
Escit,lentus.
Esculentia,pinguedo.
Etica,proprietas.
Eticon,proprium.
Euadatur,reposcit,flagitæ.
Eubo,oleo.
Euiscerat,excomedit.
Euitaneus,qui in æuo durat.
Exadituat,excludit ab aditis.
Exapla,exempla.
Excastratus,excoliatus.
Excauet,præcauet.
Excellare,cum vxore esse.
Exceptoria,cisterna.
Excilare,cum vxore esse in libertate.
Excipulum,venabulum.
Exdorsuandum,iudicandum.
Exenim,valdè.
Exfretat,nauigat.
Exibus,pinguedo.
Exilta,erronum marinus.
Eximequi,proxenetæ.
Eximietas,sublimitas.
Exippitare,rarè oscitare.
Exminutuare,pauperem facere.
Exundat,repluit.
Exodium , cantio in theatris ludicra & scurrilis.
Exornis,immanis.
Expalmare,depellere.
Exparta,partu vacua.
Expartoa,patula aqua.
Experti,extranei,extra partem notitiæ.
Expilatores, alienæ hæreditatis surreptores.
Expotata,hausta.
Exprodita,exclusa.
Expudoratus,impudicus.
Expuncta,fibras pectorum.
Exsumptuauit,pauperauit.
Extensio,regio.
Externauit,extraneum fecit.
Extestinum,extraneum.
Extispices,aruspices.
Extracautis,foris versos.
Extraculas,foris versos.
Extromis,extremus.
Extruncis,arbor truncata.
Exuito,depello,euito.
Exundantibus,repluentibus.
Exundat,prorogat.

F

Fabarij,Cantores.
Fabarius,cantor.
Fabulo,fabulas componens.
Fabulones,fabularum inuentores.
Falangarius,vt gladius.
Falcarius,gladiator falcem gerens.
Falcitat,putat,secat,æstimat.
Falcones, qui pollices pedis intra curuos habent.
Falsatus sum,deceptus sum.
Falsosum , circumuentosum , deceptosum.
Famis,contusio faucis.
Famulosus,seruiens.
Fanculum,feniculum.

Faria,verba multa.
Farrago.
Fascemina, clausibilis vallatio circa castra.
Fascinat grauat.
Fasculum,discum.
Fauitor,piscator,fautor.
Fauonium, odium lene, & sine causa vel vt vento collectum.
Fecundispices,fertiles deæ.
Feliatum,curuatum.
Fellebrem,adhuc lætum viuentem.
Fellitat,fugit.
Femellarius,feminis deditus, quem antiqui Mulierarium vocant.
Fensus,iratus.
Feriferus,furens.
Feronia,dea agrorum.
Fertores,ferto libantes.
Ferula,palmatoria,volaria.
Festalis,dies solemnis.
Festilia,dies festi.
Ficarius,Faunus.
Ficatum,quod Graeci vocant.
Fictè habet,cauillat.
Fictura,sectura.
Filiaster,priuignus,qui antè natus est.
Finctus fuerit, apicem obtinuit dignitatis,dicitur fluminalis.
Fiscella forma, vbi casei exprimuntur.
Fiscellus,mollis casei appetitor.
Fiscos,siccos grossos.
Fistulor,sibilo.
Flabarius,custos porcorum.
Flabri,flabulosi,ventosi,perfecti.
Flabrum,perfectum.
Flamineum,Babylonicum.
Flaminor,incendor.
Flauus,genus vestis.
Flegua,Martis filia.
Folonitia,vanitas.
Forago,trames diuersi coloris.
Forceps,fabricæ corruptæ forfices dicuntur.
Foria,latrina,secessus.
Foris facio,offendo,nec eo.
Formastrum,opus pistorium.
Fractillum,ad frangendum piper.
Fractior,difficilior.
Fragus,recuruatio poplitis,quæ & Suffraginatio.
Fraternus,fratris filius.
Fratruelis,matertera filius.
Frea,æ,vel mundiana de parente suo relicta.
Fretat,regit,coercet.
Frigiones,genus vestimenti.
Frigium,mitra.Constantini Imp.Frigium candido splendore eius sacratissimo capiti imposuimus.
Fritellum, stillicidium stercoris in sterquilinium.
Fudibulum,traiectorium.
Fuginat, adulando impedit, laudando decipit.
Fulcralia,lecti ornamenta.
Fulguratores,rustici aruspices.
Fulina,culina.
Fulinare,coquinare.
Fullo,decorator.
Fungitur,soluit.
Funus imaginarium, dicitur tumulus sine cadauere,i.inane sepulchrum.
Furabula,tenebræ.
Furfuraculum,tenebræ.
Futis, quoddam vas in templo Vestæ, vbi reponebantur quædam sacrificia.
Futo,

G

GAbarus,insulsus, barbarus, vnde Gabares mortuorum.
Gaberina,arca.
Galbares,mortuorum condita corpora.
Galenum, vas vinarium. Romani antiqui dixerunt Calenum vinum.
Galera,stricta glutino.
Galeros,calamancos.
Galerum,pileum pastorale,quod de iunco fit.
Galgulus,baca,
Galiuit,peribit.
Gallarius,cerdo.
Ganzia,occulta loca & subterranea.
Gaunaca,gausapa.
Gaunatrices duorum fratrum vxores.
Gellonem,baucalem.
Gemina,peristromata.
Gemini,aquigeni.
Gemmades, i. mulieres lucæ dominicæ, lingua Gallica.
Gemmatum,baccatum.
Genialis lectus, quod nuptiarum die sternatur.
Geniatus,genialis,gratus.
Genubium,intrinsum, interiorem, domesticum.
Gessiæ,diuitiæ.
Gestiuncula,res minuta.
Gesum,asta, iaculum,
Geta,Gothus.
Gerage,garrit,Gothicè loquitur.
Geti,Gothi.
Geminarium,hauacrum.
Girgillus,rota hauritoria.
Gitma,angulus.
Gissium,labium,terminus,finitio.
Glaucia,viridis.
Glebo,rusticus,arator.
Glirium,torpentem,stupidum.

Gli-

Digitized by Google

Glirius,somnolentus.
Glis,glitis,humus tenax.
Gnabat,natus,generatus,filius,creatus vel enixus,lingua Gallica.
Gnauat,fortiter exequitur.
Gorriones,cum errore sonantes.
Grandias,offas carnis.
Grassus,ferosus,pilosus.
Gremia,siccamina lignorum.
Grippus,Superbus,Ceruicosus.
Grumulus,ager tractus.
Gulosus,tabernio,popinator.
Gumba,cuneus,cripa.
Gumma,tegorium.
Gurdus,lentus,inutilis.
Guttur,glutum.
Gutturnia,gutturis inflatio.
Guua,Ventuosa.

H

HAmatores,piscatores.
Hapsum,vellus lanæ.
Hareolus,iucundus.
Harpyiæ,virgines volaticæ.
Hause,sine circuitu.
Haustrum,rota,hauritorium, qui & Girgillus.
Hebira Lorica.
Hemosus,odium.
Herbitium,locus in quo herbæ nascũtur.
Herculaneus,Eunuchus.
Hercule,saluum.
Herenicas,antiquas.
Herma,proditus,castratus.
Hermia,castratio.
Hernia,ratio.
Herniæ,castratio.
Heti folia quatuor fuere de exemplari.
Hidrinis,serpentinis.
Hilo,Aquilo.
Hippitare,oscitare,badare.
Hirigis,funibus.
Hirnia,ramex.
Hiscire,definere.
Holitor,horticola.
Hormula,statua sine manibus.
Horripilatur,horret.
Hortilio,horti custos.
Hostit,æquas,adplanat.
Hostitor,ianitor,portitor.

I

IAcentia,subeiua,reliqua.
Iactuarius,qui frequenter iacturam patitur,i.damnum.
Ianitrices,duorum fratrum vxores.
Ibalia,maris habentia.
Icium,quasi exitus nullo remanente.
Igniarius,ignem continens.
Ignitior,ignitus.
Illis fas,ilicet.
Imbulus,ab ambulando,ambulatorium.
Immadescit,bibendo totus infunditur.
Immo hercule,imo saluo.
Immorsus,ieiunus.
Impartes,expertes,sine parte.
Impetibile,improbum,sæuum.
Implisceret,implicaret.
Inabstinentes,impatientes.
In ante diem,in ipso die.
Inasta,sancta,pulchra,clara,splendida.
Incæniare,stupere,cessare.
Incenis.*Plaut.Cassina.* Incenem ex ędibus.
Incentiua,aculei vitiorum.
Incippat,illudit.
Incitæ,vltima conditio fortunarum.
Inclinis,incumbens.
Incoma,mensura militum.
Inconcessum semen,illicitas nuptias.
Incuba,qui res alienas tenet.
Indoles,spes in puero.
Indubiæ,indumentum.
Indubias,belli interuallum,id est,pax bello manente.
Indubies,pax bellum manens.
Indutiarij,vestiarij.
Inducit,charaxat.
Industriare,decere.
Inesis,segnis,piger.
Infula,sacerdotalis vitta,& administratio iudicialis.
Infaria,non fatua,falsa aut fatuum efficit.
Infelicare,affligere.
Infiduciare,impignerare.
Inforare,in foro placitare.
Infulat,propitiat.
Ingraminat,in gramina rumpit.
Iniuum,iniuriam,vel contrarium.
Iniux,bos,nondum iugo iunctus.
Initiabunt,nomen dabunt.
In lethales,immortales.
In lugiem,in luctus.
In palàm,aperte.
Inpopularis,inusitata.
Insiciale,ius.
Institæ,grauatæ,reticulæ.
Intellonem.folles lucernarum.
Interrammnia chorda,qua frequentius est inter amnes.
Interlectus,interfedarus, varie per interualla fuscatus.
Internecies,mors,iactura.
Interpolis, vestis quæ ex vetusta fit quasi noua.
Interuallum,medium inter fossam & murum.
Inuentria facilis ad inueniendum res.
Iocista,qui verbum iocatur.
Ioguuium,seruitus,captiuitas.
Ipparius,aurigarius.
Iltre,secte.
Iugit mulus,cùm vocem emittit.

Digitized by Google

Iulca,fiſſilia.
Iunceum,lectile.
Iuraticus,ſcholaſticus,legiſperitus.
Iuris,iuramen.
Iuſſorianem,præceptio.
Iutia,lactare.
Iuueneſtres,fortes viri.

K

KÆre Cæſar,amicus.
Kai,cancellæ.
Kaij,cancelli.
Kalones,Gallicæ militum.
Kaniſer,ſenex.
Kapax,memorioſus.
Karibs,furca pœnalis,aliàs Kalibs.
Kartulum,quo mortui afferuntur,alibi:
Katulum,in quo mortui deferuntur, inueſtitum,detritum ſeu lintea.
Kuppedinarius,voluptarius.

L

LAberna,ferramentum latronum, vel graſſatorum,vel furum.
Laberna,gladiator.
Laberna,latro,aut qui filios alienos ſeducit.
Labina,labrum inferius.
Lacatiſmus,laqueus,decipula.
Laciniоſum,pannoſum,lacerarum.
Lactena,malleum.
Lamiro,blandus.
Lampium,pulpitum,analogium.
Lanceibus,miſſoriis.
Lanaſtra lanarius.
Largens,domeſticus.
Larna,raſorium.
Latororum,genus nauis,ſed latrociniorũ.
Latos,nauis.
Latrunciat,per nauis pugnat.
Lautitia,aqua farina conſperſa.
Laxamina,habenæ.
Lecator,guloſus.
Lecticalis,qui lectulos facit,
Lectiſtitium,ſtatio lecti.
Lectrum,analogium,ſuper quo legitur.
Ledo,maris æſtuatio.
Lenb,lecator,mediator.
Lenocinatur,turpi adulatione famulatur.
Lenociniis. *Donatus*: Pronunciabat autem cum ſuauitate cum lenociniis miris.
Lenocinium,lecacitas.
Lentandus,flectendus.
Lenulus,paruus lecator.
Leuiſata,tunica militaris.
Leuitonarium, Colobarium, lineum,ſine manicis.
Libatorium,coxale.
Libitina,vnde mortui tolluntur.
Licerceris,centurio.
Liciani,prophetæ.
Licini candelæ,lucernæ vel cieindilia.
Licitator,gladiator, apparitor, occiſor, cui multa licent.
Licius,negotiator.
Limbo,alibi pro inuenit.
Limbus,nauis piratica, vel clauus in veſte regia,ſiue ipſa veſtis.
Limfaticus,quòd aquam timeat,quem Græci ὑδροφόβον dicunt.
Linarius,retiarius.
Limina portarum,loca mortuorum.
Liminum, ſeruitium mortiferum, captiuitas.
Limula,larua.
Linarius,retiarius.
Linguiſciſinus,ferrum quo virgæ & frutices reciduntur.
Linguitri,ſulcis trifariàm diuiſis.
Liniuia,retia.
Lintres,nauiculæ modicæ in Nilo.
Litarius,gladiator.
Lix,cinis.
Lixabundus ambulat, qui voluptatis cauſa ambulat.
Lixe aquum quæ per milites ambulant, antiqui lixum dixerunt.
Lixiones,aquarum portitores.
Locar,locus apud vrbem Romam.
Lubrica,vallum,imò foſſa.
Lubricum,lutum cum labina.
Lucar, vectigal, erogatio, quæ fiebat in lucis.
Lucerna,genus cocullæ.
Ludarius, locus deceptorius, vbi quis citò labitur.
Ludices,meretrices.
Luecula,parua lues.
Lugues,Lugdinenſes.
Luitio,iuris verbum.
Luma,ſagum quadrum.
Lumbare,ſubligar.
Lumbones,cingula circa lumbos.
Lumentum,nitrum.
Luna ſemeſtris,Luna medij menſis.
Lunatica,quod ſit pleniluuio.
Lupal,lupanar.
Luſores,falſi teſtes.
Luſtramentum,fœtor, putor, oleum, fœtulentia.
Luſtro,vagatur.
Lurore,colore luteo.

M

MAcere fallio,locus circumueniendi.
Mænit,ſtruit,ædificat.
Mafortes, operimentum capitum mulierum.

Magi-

Digitized by Google

Magiſter ludi,calculo.
Maia,media obſtetrix.
Maialis,porcus,pinguis, quòd Deæ Maiæ ſacrificabatur,quaſi matri Mercurij.
Malarium pomarium.
Malce,popino,qui amat in popinas ire.
Manda,deceptio,fraus.
Mandones,ambrones,tardeliones.
Mandratur,cauillatur.
Mandus veſtis virginalis.
Maniæ formidinum imagines.
Manifex,manum dans.
Manipulum qui auxilium dat in bello.
Manius,burceus.
Mannulus,caballus buricus.
Manſionarius,oſtiarius.
Manticulare,fraudare vel decipere.
Manucalis,ſporta.
Manua,manipuli.
Manuale,liber ad gerendum aptus,qui enchiridion dicitur.
Manuale,orarium.
Manubla,iteratio doctrinæ.
Manubiare,vigilare pernoctare.
Manutius,magnas manus habens.
Mappa,gauſape,tegilla,expiarium.
Marſiculus,qui citò mouetur ad iram.*Plautus.* Quid ais homo marſicule?
Maſortia,marſupium.
Maſticina,crocea.
Matapontum,metabula matris.
Matricularius,pauper,inops.
Matum eſt,humectum eſt,emollitum, infectum.
Meatim,meo more.
Mediaſtinus,balneator.
Mediaſtinus,in media auctione poſitus.
Mempanis,torporibus.
Meraria,popina.
Mercedarius,qui dat mercedem pro labore ſibi impenſo.
Mercedonius,qui ſoluit mercedem.
Mercurius,lapidum congeries in cacumine collium.
Mergi,corui marini,fuſtes,ſerræ.
Mergoræ, ſiculæ quibus aqua de puteo trahitur.
Meritoria,loca tabernaculorum.
Meſillus,paruus mos.
Meſopicatum,medium picatum.
Metabulum,proſpera nauigatio.
Metaplum.
Metatores,manſionum præparatores.
Metreta,amfora dimidia.
Militaris,opinatus,i.vetus miles.
Millum,collare canis.
Minnarius,morio,ſtultus,malus.
Minctus,Ericius.
Miniculo,auxilio.
Minicus,eritius.
Miridicus,mira dicens.
Miriones fantaſiarum inanium numeratorum.
Miriones,miratores.
Miſſilius,qui miſſilia exhibet.
Momar,Siculus,ſtultus,qui citò mouetur ad iram.*Plaut.* Quid tu,ô Momar Sicule homo præſumis?
Momentanea, duabus lancibus & vno in medio ſtilo æqualiter conſtat.Eſt trutina modica pecuniæ.
Momentum, ſtilus quo Momentaria inclinatur.
Monacoſmum,quod ab vno iumento ducitur genus vehiculi.
Monopolium,ſtatio vbi vna res venditur.
Monopticus,mimus . . . .
Monotonus,rigidus.
Moratores,aduocati.
Morificando,moram faciendo.
Muginatur,cauſatur.
Muſcat,percutit.
Mullitiones ardianum ferretum,ſiue conſtitutionis.
Muloſus,cauiculus ruſticus.
Mulſitanter,leniter.
Muna,munera quæ militibus dantur.
Mundialis,homo mundi ſtatu.
Munia,officia ſaluationis vel munera.
Munifer,qui munera fert.
Munificentia,publicum opus.
Munitoria,prætinctoria.
Munitoria,ſuccinctoria.
Munuſcularius.*Auguſt.de Ciuit.Dei.c.7.*
Murcinarius,mutilus.
Murgiſo,callidus murmurator.
Murilegus,catus.
Murrat, murmurat.
Murrire,clamare,proprie murium.
Muſarum,diuinantium.
Muſcarde ſunt cuſmorinum.
Muſcipula, captentula.
Muſcipulator,deceptor,alterplex.
Muſculus,parua nauis.
Muſea,nidi ſoricum.
Muſiæ,nidi iſuricum.
Muſiarius,qui per muſia quærit.
Muſtricola, machina ad ſtringendos mures.
Mutelus,pòſt Ruſſus,antè Rubrum.

N.

NAbita,nanfa.
Nagare,vacillare, huc& illuc fluctuare.
Nardum piſticum,chriſma ſine impoſtura.
Narici,bruti.
Nario,ſubſannans.
Naſale,ornamentum equorum.

Natinari,negotiari.
Naucupes,ad eundem acutum habens pedem.
Nauficus,nauis factor.
Nauregus,nauaretius.
Nauricus,nauis princeps.
Nebris Dianæ,coriuin Dianæ quæ cum ceruo pingitur.
Nec nocte,nec simulatè.*Pers.*——Nec nocte pater plorabit.
Necolatum,stultum & elanguentem.
Nefandarius.
Nefrenditium, annuale tributum, quod certo tempore rustici dominis, vel discipuli doctoribus afferre solent, duntaxat sit carneum,vt porcellus.
Neruicus,neruicosus,fortis.
Netorsum,fusum,fusile.
Nibarus,splendidus.
Nibita,aqua ex nubibus facta.
Nicolaum,stultum.
Nicolaus,dactylus.
Nictit canis,quum acutè gannit.
Nihil censi,nihil iudicati.
Niniticus,nimius,eximius,Immanis.
Ninioſus,garrulus.
Ninnarius,cuius vxor mœchatur & tacet.
Nitellæ, neutrones, parunitores, deminuti.
Nitura,genitura.
Nixè,munitè.
Nomicolæ,tubercula,quæ sub mento capræ sunt.
Nominosus,famosus,celeber.
Nonnula,rete ad capiendas aues.
Non putatiuum,non est dubium.
Norax,peccator,criminosus.
Notarius,scriptor,characterius.
Noxilis,nocens.
Nugigerulus,turpis nuncius.
Nugiparus,qui parit nugas.
Nullatenus,nulla ratione.
Numida, qui vendit herbas, vel qui alit pecora ad vendendum.
Numeria,dea numeri.
Nuptant,nubunt.
Nuptorium,domus & locus nubentium.
Nutinare,corpus,ingenium,genitura.

O

OBfibulare,concludere,circundare.
Obicula,paruus obex.
Obilat,limpidat.
Oblogat,increpat.
Obsillas,marsus.
Obsolitatus,pollutus,inquinatus.
Obtundit,obcæcat.
Obtunsa,stulta vel stolida.
Obtunsus,obcæcatus.
Obuallum,vndique munitum.
Occa,rastrum.
Occamen,contisio.
Occentare,malè ominari.
Occistrio,Tabernarius.
Oes,insania.
Offendices,nodi quibus libri signantur.
Offex,impeditor.
Officialis,sacrorum minister.
Officiperdi, qui sui laboris non habeant remunerationem. Catoni quoque dicuntur Officiperdi.
Ogit,moritur.
Olacitas,fœtulentia,olor.
Olax,olidus.
Olerare,olera plantare.
Olographa,omnem rem propriam.
Olouitreum,totum vitreum.
Omentum,mappa ventris.
Operfolatio,cluſis à perfolis dictum.
Opinatores, existimatores, vel artę militares.
Opinax,manifestus.
Opinosa,ingentia certamina.
Oppilago,curcilla.
Oppito,sospito,valde saluto.
Orcinus,morte manumissus.
Ordinarius meles, qui in integro ordine est vel numero.
Orge,occide.
Oricus,loquax,qui magnum os habet.
Originarij,vernaculi.
Oripta,amens,turba hominum.
Oriſpex,orarum inspector.
Ouiſpex,ouium inspector.

P

PAbo,vehiculum vnius rotæ cum b.
Pabulator, pastor, qui bubus pabula præbet.
Pabulator,pater qui præbet pabula.
Pactario,plantario.
Paculum,sacculum,pasceolum.
Pagæ,memoriæ sine idolis.
Paganitius vt occultus.
Pagit aut palum agit,aut citharam tangit.
Pagula,frena.
Pagus,collegium,curiæ.
Παλαιὸς μαχὸς vi ὀνομάζεται ὁ ποιμήν.
Palax,dolosus,fallax.
Palla,latubres.
Palmosus,victoriosus.
Palpones,qui ducunt cæcos.
Palteum,murum vel fastigium.
Paludatis,mantuatis.
Pamæum,vestis pastoralis.
Panarium excipulum.
Panchra,rapina.
Pandex,qui semper pandit ora ad potandum.
Panegyricis,laudabilibus.
Panegyricus,laus in promptu dicta.

Panera,

Panera,rapina.
Pangitare,laudare.
Panora,rapina.
Panſa, qui ambibat pedibus in diuerſa tendentibus.
Pantapola,ſimplaſiarius.
Pappas, pædagogus, qui ſequitur ſtudentes.
Parapſides,ſuffuſoria.
Paraptis,granata vel carunis.
Particus, negotiator, qui partes vendit, qui inſtitor, & agomanus dicitur, eò quòd in diuerſa manus agat.
Partiliter,diuisè,per partes,diſtributè.
Paſtam,præclaram.
Paſtoforium, atrium templi, aut ſacrarium.
Paſtorium,aluiale tempti vel ſaſurium.
Patago,genus mortui.
Paterculariua,à paterculo.
Patibulum,res patens.
Patrauit,patrem fecit.
Patres patriæ.
Patreus,vitricus.
Paximatum,panis ſubcineritius.
Pecuoſus,qui multa pecora habet.
Pedana,æ,pedales nouus,qui caligæ aſſuitur.
Pegaſo,homo ſocularis.
Pelagus,præludium.
Pelops,qui habet vxorem & amicam.
Pencina,lacinia vel ſtola.
Penita,aula regia.
Pennum,bis acutum.
Percartapſere,valde diuidere.
Percataprat,valde tædet.
Peripſima,media planta pedis.
Pero,calciamenta pilosa.
Perſolenter,aſſiduè.
Perula,extrema pars naſi.
Peſſimus,verboſus.
Peſtincius,violentius.
Peſtinuncium,qui peſtem nunciat.
Peſtiliter,demiſsè,diuisè.
Petitius,qui frequenter petit.
Petulus,equus qui habet albos pedes.
Phaculla,perna,petaſo,petaſunculus.
Phago cibus:vnde φάγος ἐμπνεῖ, ἤτοι ἡ περὶ ἡ οἶνος. in vita monachorum.
Phylacteria,carmina.
Pictatium,epiſtola breuis & modica.
Pictatiuncula,membrana.
Pictiones, qui vendentes vincere in pictura.
Pigella,artopta,genus vaſis.
Pilaſca,vas vinarium ex corio.
Pilax,murilegus,catus.
Pileum,calamaucum.
Pilicrepus,qui pila ludit.
Pililudius,qui polotello ludit.
Pilliones,portitores mortuorum.
Pilumen,quicquid in pila funditur.
Pindæ, pinnæ dictæ ſunt à pendendo, ſed vſus obtinuit,vt pinnæ dicantur.
Pinnirapi ſectatores, gladiatores, quòd pinnas rapiunt.
Pipilare,reſonare.
Pipiunculus,accipiter,acceptor.
Pipuli,conuitio plorati.
Piſſago,pix liquida.
Piſſeima,ſpeculor.
Pitigmata,cauſiæ.
Placor,tranquillitas.
Plautos auribus gracili corpore.
Plaria,dilucida.
Plauſtri,quod plauſtro ſonat.
Plebeſcere,plebem alloqui.
Plebiſcitari,plebem imitari.
Plebiſcitat,plebem alloquitur.
Plemina,cùm in manibus & pedibus caluſi ſulci ſunt,
Plotei,proprij.
Plumbum in oculis,macula coloris plumbei.
Podiarius,inter mimos.
Polingon, vbi cadauera ponuntur. *Græcum.*
Polluctare,conſecrare.
Poloſè,altè.
Poloſus,altus.
Pomatium, mollis & liquidus cibus ex pomis.
Poneprope,iuxta & propter.
Popina,meraria,cruſtaria.
Porrum,baſum.
Portemia,nauicula.
Portitorium, porticulum, baculus lixarum.
Poſitiones,ædificia.
Poſtifices,iudices.
Poſtilio,poſtulatio.
Poſtmurium,inſertorium.
Poſtpridie,hodie.
Poſtulatitius,ille qui poſtulat.
Poſtumus,vltimus,nouiſſimus.
Præclues,valde clarus & inclytus.
Prædarius,præbens auxilium.
Prælubium,pelagus.
Prærogator,diſpenſator.
Prætenta,antepoſita.
Prætoriola,domuncula in naui.
Prandeum,genus zonarum.
Pranſorium,promulſarium.
Prima porta,, primum locum vel grecia expoſito.
Prima terra,litore.
Priniuirgius,caballarius,quòd primus eſt militiæ in virgines.
Priuignus,vulgò antè natus.
Procapibus,proximis.

Procapis,proximus.
Prociuimus,probauimus.
Procul procul,longè longiùs.
Proculum,abominatio.
Proculus, qui patre longè peregrinante naſcitur,vel longè à patre natus.
Prodactis,conſumptis.
Profecta ſunt,promouerunt.
Proficiens,antepoſitus,prouectus.
Prolicere,emanare, effluere. *Varro.* Demum vbi prolicuit dulcis vnda.
Polumum,locus ſacrorum.
Promptria,cubilia.
Promurale,murus ante murum.
Pronefas,antefas,contralicentia.
Pronefas, pluſquam nec dicendum, vel quàm inlicitum.
Pronefas,ſcelus,incontinentia.
Pronoſtra,antenoſtra.
Propagando,protelando.
Propala,vendenda proponens.
Propedat,impedit,cohibet.
Propij,legati matri muneribus.
Propolæ,tabernarij.
Propos,valde potens.
Propoſcit,petit.
Propudorio,contreſſio.
Proſatrix,genitrix.
Protelat,differt,prolongat.
Proxeneta, homo præcurrens quodcunque negotium.
Proxeneta, quaſi inter emptorem & venditorem,vel ante ambulo.
Prurientes auribus, qui libenter deſiderant de alio mali aliquid audire.
Pubeta,vel pubeda,adoleſcens.
Pugillones,pugillatores.
Pulpidinem,colophia.
Pulpitum,analogium,lectrum.
Puluicinare,pluitare,ſæpe pluere.
Puluinceria,area mortuorum.
Punicani,lecti parui.
Purpurilla, locus extra portam quo purpurea veſte vterentur.
Puteal,ſedes prætoris.
Puticuli,quo cadauera proiiciuntur.

Q

QVadras,duo minuta.
Quæſtuarius, qui quæſtu corporis viuit.
Quæſtuoſus,meretrix.
Quantocyùs,quantò velociùs.
Querelantem,querelas afferentem.
Quinquatria, ambitus quinque porticorum.

R

RAllum,raſorium.
Randum,arbitrandum.
Raricent,patricent.
Ratiſcunt,adæſtimauerunt.
Rator,iudex.
Rauit,rauie loquitur.
Reburrus,hiſpidus.
Receptor,actor concordiæ medius.
Recidua,ex ruinis renaſcentia.
Recitabulum,vbi recitatur.
Recognatus,filius patris.
Rectitas,iuſtitia,æquitas & veritas.
Redandruare,gratiam referre.
Redhibere,reddere.
Redimiæ,res à prædonibus redemptæ.
Redimicula,vittæ quibus mitra ligatur.
Redubias,reliquias.
Reducta,concaua,depreſſa.
Redulus,ſtrues lignorum ardentium.
Refrontat,repellit à fronte.
Regillus,regulus.
Regimonium,gubernationem.
Remaſculata,virili virtute reſumpta.
Remilicines,remoratrices.
Remillo,repando,pronullo.
Remillus,repandus.
Remorum.
Rendis,requies otioſa.
Repatriat,ad patriam redit.
Repelta,lapis excelſus.
Repignerat,pignus recipit.
Repluentibus,exabundantibus.
Replum,ſpecies mulieris.
Retanda,purganda.
Retica ligna,quibus ligna ſublimantur.
Reuidare,reuerti,redire,repedare.
Reuma, effuſio maris, quando acceſſione maris in foſſis colligitur & remanet aqua.
Rimidia,crepido.
Rinas,naues vel maſſa.
Roga,eleemoſyna.
Rogatarius,petitor.
Ructa vel frumen in homine,tumè in beſtia:pars gutturis gurgulioni proxima.
Rues,ruina.
Ruſſarus,ſanguine cruentus.
Rumare,rumores adferre.
Runa,pugna.
Runata,præliata.
Rupa,ex vtraque parte acuta.
Rupinas,abrupta montium.
Ruſpantur,perquirunt anxiè.

S

SAbarium,atrium templi.
Sabbatini aranearum.
Sacra,non idoneus artis ſuæ profeſſor.
Safarium,atrium templi.
Saga,nomen gemmæ.
Salattarius,portator armorum.
Salmentum,ſalſamentum.
Sambuciarius,ipſe qui dicit.

Sam-

Digitized by Google

Sambuciſtria,quæ citheriſta canit.
Sambuciſtrio,ſaltator.
Sambucus,ſaltator.
Samelubro,artificio.
Samica,puluis.
Sanceniſſat,lætatur,triumphat.
Sappappa,quaſi ſarculo.
Sarapia,rapinæ.
Sarcitator,qui tecta reſarcit.
Sardius,ſacella,loca ſacra.
Sarge, idoneus. quælibet ars ,aliàs Sarga non idoneus cuiuſlibet artis profeſſor.
Sario,ſarculo.
Sauium,oſculum vxorioſum.
Saures,ſorices.
Scabra,pumicia aſpra.
Scæuitas,iniquitas.
Scamellum.ſimfoniaci.
Scammata,arenæ,vbi athletæ luctant.
Scana,arborum denſitas nimia.
Scanſuæ,ferrum per quod equus ſcandit.
Scapolum,fuſtis longus.
Scapus, certus numerus tomorum cartæ ſcriptæ.
Scaturrio,lepra.
Scatus,impetigo,ſicca ſcabies.
Sceptoriæ,ciſternæ.
Scillæ,ſaxa latentia in mari.
Scinthiæ,næuus,macula.
Scipio,virga ante triumphantes delata.
Scipiones,virgæ conſulum.
Scifpadum,ſupàtum.
Scolaces, quod nos funalia dicimus, eò quòd ſint ſcoliæ, hoc eſt, intorti. Hos Romani funes & funalia nominabant.
Sconna,ſponſus.
Scordalus,ferox.
Scordiſcum,corium crudum.
Scordiſcum,ſcortum.
Scories,ſtulti,ſtolidi,fatui.
Scorio,ſtultus,fatuus.
Screa,pituita.
Scriba ædilitius,qui ex ædile eſt,ſic vocatur ex ædilitate.
Scribula,epiſtola.
Scripula,epiſtola.itẽ Scripula,ſollicitator.
Scrutinium,quod infantes ſcrutantur.
Scruttum,pellica.
Scrutulus,ventriculus fartus.
Scurra,paraſitus,buccellarius,
Scurra,qui incopriatur,
Sebra,vetuſta.
Sector,vſurpator,vel bonorum vindicta.
Securicularius,qui ſecures fert.
Secus,malum.
Semeſtria,liber in quo actiones ſex menſium continentur.
Semiermis,ſine armis.
Semiuſtus,dimidium iuſti.
Semiuccors,minimus à vecorde.
Sennumia,triſtitia.
Sententia,ſimpſum.
Sentes, ſententia firma, & indubitata reſponſio.Simpſus.
Sentio,ſententia.
Sentitare,in animo ſenſim diiudicare.
Separ,ſeorſum à parte.
Sepia,incauſtum *Perſius.*
Sequela,exemplum.
Seruitium, multitudo ſeruorum, & ingenuorum obſequium.
Sextertiarius,ipſe qui erogat.
Sica,cluniculus,machæra,ſplendona.
Sica, genus ramorum eſt, ſimile Vidubij. Hoc maximè vtuntur, qui apud Italos latrocinia exercent.
Silo,naſo inciſo,vel reducto.
Simfoniaci,cantatores muſici.
Simplagium,minus rete.
Simpulator,amicus ſpõſi aſſiduus cum eo in conuiuio.
Simpulator,conuiua.
Simultum,vermis in cornu arietis.
Singultim,qui loquitur per gluttuos.
Sinum,vas in quo butirum conficitur.
Siraſcula,vas aquarium.
Stringina,reſtrictio vrinæ.
Siſpes,ſoſpes,ſanus.
Solerare, id eſt, ſolidare,à ſolus,ſoleris, i. ſolidum.
Sonticus,verax.
Sortillator,degulator.
Sortinidus,qui iudet per ſortem.
Soſij, duo fratres, qui bonos libros emebant,& eos poſtea præparando multum lucrabantur in vendendo.
Spargana,initiarum,infantia.
Spoliaria,exteriores balnearum cellulæ.
Sputarium,ſputum.
Stagnare,ſecernere metalla miſta.
Stamio,partus.
Stater,duo didragma.
Stellionatus,crimen cum vna res duobus venditur.
Sternaces,pauidi.
Stica,tunica.
Stigia,tunica.
Stigina,ornamenta regia.
Stigium,genus veſtimenti.
Srilinquadrum,id eſt,quadrum.
Stlataris,veſtis piratica.
Stranaces,cupidi.
Strigio,mimarius ſcenicus.
Strofirius,ſtroſoſus, impoſtor, fraudator.
Stultomalus,ſtultus malus.
Subcenſia,fomenta.
Subcenturiatus dicitur, qui in numero priore quaſi per centuriæ ſuæ vicem ſuccedat.
Subciſiuus,malus interpres.

Subcus, ſubcutaneus, ſubcirratus, intercus, intercutaneus, intercutatus, ſubtercus, ſubtercutaneus.
Subleſtia, infirmitas, triſtitia.
Subleſtis, infirmus, triſtis.
Submeles, qui in lectulo mingit, meiet.
Subſes, qui ſubtus ſedet.
Sububeres, infantes qui adhuc ſunt ſub vbere.
Suffraginatus, fractis auribus, vel ſubſtitutus in locum ſuccidentis.
Sugrudia, fundamenta.
Sugrundaria, ſepulcra.
Sultor, cultor.
Sumptuarius, qui erogat ſumptus.
Supedium, refugium.
Supera nauis.
Superaria, veſtis quæ ſuperinduitur.
Supparant, ſupplent.
Suppararia, veſtis quæ ſuperinduitur.
Supes, ſupumpis, hoc eſt, ſupinis pedibus.
Suprema, quando ſol ſupprimitur.
Surcetur, iraſcitur.
Surus, muſculus brachiorum.
Surus, ſurculus.
Suſſes, qui habilis ad ſubſtendum.
Suſurrio, ſenilloſus, bilinguis.
Sutela, corrigia, quæ tenditur ſub cauda equi.
Sutrium, locus vbi ſuuntur ſpecies aliquæ.

T

TAbæ, mutiæ.
Tabernio.
Tagax, furunculus.
Talax, ſcaurus.
Talitius, colaſus in talo.
Tallus, calculus, tabula.
Tam nefas, tam deteſtabile factum.
Tames, cruor, ſanguis.
Tarmus, vermes in carne.
Tartarium, horribile.
Tautones, palpebræ.
in aliis Tegellaria venefica.
Tegora, tegus, coria, vel poſteriora iumentorum.
Telonem, quaſi omnium rerum fiſcalis conductio.
Tenilis, qui poteſt tenere.
Terimentum, nutrimentum.
Terrale genus veſtis.
Terrigiponæ, quæ terra capiunt, id eſt, piſcinæ, quas & lacus ruſtici vocant.
Teſtinium, opportunum.
Thoca, ſtauus vel veſtis.
Tiaries, portitores ſignorum.
Tinctorium, gladius.
Tironatum, rudinem.
Tironicare, militare.
Titienſis clangor, id eſt, ſonitus cum tumultu.
Tocuis, calculus dictus eſt compito ſolo pilis quod ſibi componunt. calx enim lapis eſt, calculus diminutiuum.
Togillatim, ſigillatim.
Togipurium, toga pura.
Tollerunt, genuerunt.
Tongillatim, ſingillatim.
Tongillatim loqui prauis verbis, à Tongilio Paraſito, qui in hoc inuenerat riſus aucupium, vt ſalutatus conuicio reſponderet, & maledicentem ſalutaret blandiſſimè.
Tragum, genus piſcatoriæ.
Tragum, inter legumina.
Tragum, verriculum.
Trictilia, vbi pendent vaciæ.
Trimitat, poſturna.
Tritile, quod teri poteſt.
Trochus, rota ludentum.
Trocinus, ſectæ genus arduum.
Tuber, ſiti ſubterranei.
Tucetum, bula condita apud Gallos Alpinos.
Tugellaria, maleficia, eò quòd ſupra tegulas ſacrificent.
Tuligatum, carpitum.
Tullia, media vel regia.
Tuore, viſu.
Turturilla, ita dictus locus in quo corruprelæ fiebant, quòd ibi turturi opera daretur, i. panem.
Tuſpollem, manna, vel genus pigmenti.

V

VAbra, callidus, artificioſus.
Vabrum, varium, multiforme.
Vadatur, promittit, pollicetur, fide dicit.
Vadimonia, iudicia, vnde apud iudicem per fideiuſſorem vadere liceat.
Vadimonium facit, fideiuſſorem dat.
Vaginatus exagitatus.
Vagitatur, violenter flet.
Vagurrit, per otium vagatur.
Valgis, foras verſi tumentibus.
Valitant, valent.
Vallemae pia, inhoneſtæ cantationes & carmina iocáque turpia.
Vaniparentes, inanes, mendaces, inutiles, pellaces.
Varam tibiam ianã, perticæ duæ ſunt inter ſe colligatæ, quæ aſſerem ſuſtinent. Vnde prou. Vibia varam ſequitur.
Ventriloqui, precantatores.
Varicat, diuertit, ambulat.
Varicauit, ambulauit.
Vaſcillum, paruum vas. *Macer.* Soluens remediis

Digitized by Google

diis,in aqua ſubiecta vaſcillo.
Varia,diuerſis plantis.
Vefaba,parua faba.
Vehigelorum, genus fluuialium nauium apud Gallos.
Veneripeta,luxurioſus.
Venitia, maris exæſtuatio, quæ ad littus venit,*Varro*. Venitia,vnda quæ ad littus venit.Salacia,quæ ad mare redit.
Vepra,callidus,teſtificator diuerſipellis.
Verax,ſonticus fidelis.
Verboſus,nugator peſſimus.
Verbotenus,verbigratia.
Vernacellus,qui ſuſcitat per dies feſtos.
Veſpeliones, foſſarij, qui mortuos ſepeliunt.
Veſpertilio,ſerotinus.
Veſpillo,ſepulchrorum violator.
Veſtiæ,balbæ.
Veſtiarium,erogatorium.
Veſtiplica,fœmina quæ veſtes plicat.
Veſtis ludiaria.hiſtrionicica,tonis.
Veteratricem, i. callidam, incircumſcribendam.
Vexillaio,impetus fortiscarrorum.
Victimo,immolo.
Vidubium,qui duos maritos amiſit.
Viduuium,viduitas.
Villaturia,territoria.
Viocurus,& ſtatim Ceſtifer.
Virginal,membra virginis in quo habitat.
Virgobretus,nomen magiſtratus.
Viria,viriola,brachiales.
Virioſus,auſterus.
Virops,quæ iam opus habeat viro.
Viſor,videntes.
Viticus, actor, exactor villæ penſionum, inſularius.
Vitricus,patricus.
Vnca manu,ſtricta manu *manû*.
Vnicuba,vnius viri vxor.
Vnorum,multorum.
Votificantibus,dona libantibus.
Vtenſilia,viatici ſumptus.
Vultuoſus,triſtis.

Z

ZAnga,pellis.*Acro*.Nigris medium impediit crus Pellibus.

EXCERPTA PYTHOEANA EX VETERIBVS GLOSSIS.

A

AVCTORATIO, venditio:nam ſub auctorationem ſunt gladiatores qui ſe vendunt.
Acieres genus ſecuris.
Adtibernalis, vicinus.
Adluuiis,locis cœnoſis.
Antigraphus,cancellarius.
Alopecia,paſſio ſtricturæ,*ὁ τρίχ.*
Æget,acidiatur.
Alibre,alimentum.
Allex,pollex in pede.
Arcites,ſagittarij.
Atanulum,genus vaſis,atannuium.
Abgrego,ſegrego.
Amſcij,biumbres.
Apſum vellus lanæ.
Aſcios,exumbres.
Atta qui primis plantis ambulat.
Attanabo,genus vaſis.
Auriginoſus,arcuatus.
Anguilla,qua coercentur in ſcholis pueri, quæ vulgò ſcutica dicitur.
Abrogans,humilis.
Abs ſe,ſpontaneus.
Acubus,miniſterialis domus regiæ,vel Aculus.lege.Anculus.
Acus,calamiſtratorium.
Albanæ,plurali numero nuces prenestinæ.
Altar, *Prudent*.
Antigerium, in primis.
Antrigerio,valde.
Arcubius,qui cubat in arce.

Antepodes,obſequia amicorum.
Antipelargoſin dicunt Græci talionem.
Arctare,conſtringere.
Artemo,inſtrumentum arietis.
Armillum,crater,vas vinarium.
Adfiliatio,penè naturæ imitatio.
Adplanat,hoſtibus æquat.
Agonia,hoſtia.
Albuna,Mater matuta.
Anxiferis,mœſtis.
Aquaticus,hydrus.
Acrozymus,panis leuiter fermentatus.
Anger ſpatharius qui angit,id eſt,ſtringit ſpatham.
Aſtroſus,lunaticus,malo fidere natus.
Aulenius,aulicus Palatinus.
Agagola,lenocinator,pantomimus & poſt Agagula.
Angaria, Auianus qui agrum locat, vt angariam accipiat.
Anteritas,antiquitas.
Antela,antilena,vt poſtela,poſtilena.
Apicire,ligare.
Apicitus,ligatus.
Alapus qui propter mercedem alapas patitur.
Alopus,nota in libris emendatis.
Aleſtrare,humectare.
Adoptarius puer ex adoptiuo natus.
Apicioſus,caluus,caluaſter.
Allutes & allutia loca cœnoſa.
Aſſectaneus,conſentiens.
Ablutes,loca cœnoſa.
Ancones,incantatores vel vicini.
Angæ,interualla arborum vel conualles.
Ancyromagus,genus nauigij.
Ancula,ſuccuba.
Anclena,inſtrumentum ferreum.
Ancltabeo vel Auricabeo, lex Longobardorum.
Aqualium,ſumma pars capitis.
Armilaus,ſcapulare monachicum,*Iſid.*
Amaſco,amare cupio.
Abadir lapis,Achis eſt lapis per quem Saturnus Iouem deuorauit.
Adſeda,ſella quadriiugis (quidam legunt Caſeda.)
Adoſtrata,reditus.*F.apiſtopha.*
Agonei, victimam *Feſt.*
Alliger.Gallus ad Ligerim.
Ambro,deuorator, conſumptor,patrimoniorum.decoctor.
Amfibulum,birrum,villoſum.
Angia,ferrum buccularæſcuti.
Animæquus,patiens animo.
Annet,fulget,annitet.
Anilia,amentia,fatuitas.
Anconiſcus,incaſtratus.
Anſile,ſcuti buccula, quæ ab hoſtibus tenetur,*Isacle.*

Ardalio,glutto,vorax,manducus.
Arcepta,genus nauis,Acatus.
Aſſecula,bucellarius homo.
Aſtarium, Clegellaſtarium, vbi venduntur bona proſcriptorum.
Aſpita ruina * ſeceſpita ruina.
Anxïmium,Romanum,Latinum.
Auincula, auctio minor, ſupra fundum, * auctiuncula.
Arcarius,diſpenſator,actor.
Antibiblium,pignus Codicis librorum.
Abrigeum,ſplendor auri.
Adlicula,genus veſtis,*l.3 ff.de aura.*
Ambuſilla,venter.
Allobroga,Gallus,rufus vel *inſlan.*
Aſciculus,aſciola,dolabra.
Agia,glandolæ.
Acinari,tricari, in paruo morari, aginari *Feſto*,ſ forte Muginari.
Anguipedes,gigantes.
Aurorans,illuminans.
Alluuium,ruina riparum ex aqua.
Augumentum,profectus.
Ænygma,figura,ſiue typus.*Pind.*
Abaſu, infima domus, ab Abaſe infirma domus quaſi ſine baſe.
Abrogat,ablegat.
Aria,ala. * axilla,alá.
Agaron,miniſter,Officialis.
Aruinulis,adipibus.
Artificina.in qua artes exercentur.
Arenaria,ſicca.*Pallad.*
Ariæ,mortuorum puluinaria.
Arilator,Cocio,ὀψοκόλαξ.
Arreptitius,rariolus,furioſus.
Arbiterium, collectio arbitrorum multorum ipſa conſenſio.
Arula,craticula.
Ancella, ortygometra.
Auctoramentum,ipſa res locationis, venditionis.
Auricularius,auſcultator.
Auctionarius,qui emit.
Acucula,ſolers,acutus.
Adaſia,omis maior natu.
Adpectoret,adplicet ad pectus.
Adpetulantia,procacitate.
Adſuetula,agaſo,adſecula.*infrà.*
Adorea,libamenta.
Æquilatium,æquatio,*l.unica.Fabr.*
Adfutabulum, vaſculum.
Alia,tranata.
Amanſit,exſpectauit.
Arculis,circulis.
Adſtraba,tabella,vbi pedes requieſcunt.
Aureax, equus ſolitarius, fortè voluarius.
Abarcenum,inhoneſtum, * *turpiter.*
Aclibanum,obliquum, * *oblique.*
Acuculia,acutus,ſolers.*ſupra.*

Adoc-

Adrumaüit,rumores attulit.
Adſecla,domeſticus familiæ,agaſo, pediſſequus,leno.
Adlancinat,vſurpat.
Agaſo , qui præcedit , miniſter ¡Officialis.
Apocryſarius,à ſecretis legatus.
Agginantes,explicantes,*Feſtus*.
Ambus,malleus,
Amfariam,per amborum partes.
* ambifariam.
Antia,ferrum in ſcuto,ſuprà.
Appia,æſtiua candens,temperata.
Apis,mergit loca calentia parum.
Aborris,ſcandaloſus.
Alacrimonia,lætitia.
Actiplicem,duplicem,doloſum,aliis alterplicem,ĩ biplicem.

B

BRitannaca, flos qui in Sinnia naſcitur ſilua. Fortè Hercynia.
Butum,imburum,imbuendum.
Butis,ſtella Cometes,*Bovis*.
Baſſacia,terræ hiatus,barathrum.
Bagario,vrceoli genus.
Buuinare, ſanguine inquinare mulieris menſtruatæ.
Blenones,putidi,hircorum hircoſi.
Beſtæ,Maiæ,Troiæ,ĩ.
Bucera,paſcua.
Batis,genus oleris.
Bara , eſt lamina auri ab aure ad aurem qua familiares Regum vrebantur , ornamentum colli ex auro & gemmis, quod alio nomine turmes poteſt dici.
Bolonæ, ipſi citarij (lege Cetarij) qui diuerſa genera piſcium emunt (fortè ἐκ τῶν βαλλόντων, à iactu retis.
Bellicrepa,quoddam genus ludorum cum armatis: bellicrepa ſaltatio.
Baccatum,margaritatum.
Bacarium,vas aquarium.
Batinius,ruſticus agricolanus.
Baburrus,ſtultus.
Belues , egeſtas quæ ſolet contingere per vaſtitatem.
Buſtar,locus vbi ſtant boues.
Baccaulum,in quo mortui deferuntur.
Bacerus,arefactus.
Bamber,arena.
Barbaſtereli,duribuccius, ita in omnibus gloſſ.
Barbo,Barunculus.
Barrigenæ,peregrinæ.
Babiger,ſtultus.
Blandioſus, affabilis.
Batioca,patera.
Baucalem,gellonem.
Birtus,rufus,πυῤῥός,
Botriones,latices.
Broia,vlua marina.
Brunda,ſolida.
Bucco,garrulus,ruſticus,ſtultus.
Bombum,ſorbellum.
Bucida, vel bucita paſcua.
Buccinaria,voces.
Buda hiſtoria,& alibi.
Bullæ , ornamenta regalia , vel camelorum.
Banadola , alibi Bariola, lectus , lecticáve quæ in itinere fertur.
Bargines,fortes in bello.
Biplicitas,duplicitas, alterplicatio , fortè altercatio.
Balio,manus palma.
Bullum,baculum paſtoris.
Burga,cloaca.
Buſtantes,ſepelientes.
Buſticata,ſepulchra in agro.
Baiis,nomen ſerpentis.
Barbatus,operarius,intimidus, *Gell.* 15. 5.
Barro,genus organi.
Barbaſtinus homo qui fert barbam plenã proriſſimis riuis.
Barciæ,barbari.
Billa,iumentum aſinus.
Bituſcus,morſus beſtiarum.
Bifax, duos habens obtutus.
Bitidum,informe.
Biluus,moribus beſtiarum. Belluanus.
Blimi,tetri.
Breuigerulus,qui breue gerit.
Barcanda,concha,ærea.*
Baſcanda,*Iuuenal.*
Biplex,duplex.
Barria,regula,norma,rubrica.
Brasbrat,tlucubro.
Bubis,barba.
Baccapulus, in quo mortui deferuntur, ſuprà bacaulus.
Baſſus,pinguis,obeſus.
Baſterna,tecta manua,lis lectica.
Balaſtrum,balneum.
Benelinguatus,eloquens.
Beſtemiæ Troiæ * ſuprà.
Beſtæ, maiæ Troiæ.
Bortanea,tecto manualis,ſuprà.
Blitea,ſtulta.
Bromoſa,immunda.
Bobinatores,inconſtantes,*Gell.*
Brumoſus annus,roſinoſus.
Brumalia,roſinoſa pluuia.
Beſtinaces,tiraces ζωοφόροι.
Bombicinatores , purpuram facientes.

Bombicinare,purpuram facere.
Bumbis,aranea.
Blato,cubicularius,hoſpitalarius.
Bibliothecarius,qui codices ſecat.
Blandioſus,affabilis.
Bruſtum,materiæ genus,bruſcū, *Plin. Iun.*
Bidens,anchora.
Brutus,gurdus.
Brantia,tenuis auri lamina.
Bullæ, ſtramenta regalia camelorum, ſuprà.
Boeter, vernum,veranum.
Botoonem, iuuenem.
Belluus,moribus beſtiarum,ſupr.

C

CLaudire,claudicare.
Clingit,cludit.
Coditura,impenſa.
Conflatim,copulatim,contentè.
Coraula,iocularius,iongleur can.
Coruſcat,vibrat hyems. *Plaut. Rud.*
Cracentes graciles.
Creagras tridentes.
Crematium,colibum. κρεμάστρα.
Curcilla,oppilago.
Coniecit, iaculum amentauit.
Creporem ferri,ſonum catenæ.
Catadocta,multorum cantica catalecta.
Calones,galearij militum.
Cartilagini,lardo bradone.
Cataplus,aduentus nauis.
Cilindrum,ſemicoluſſinium.
Clacinden,concha.
Coactores,argentarij.
Collianorum,publicanorum vel impiorū, collibariorum.
Cuppes faſtidioſus cupidas.
Cancellat,concidit,batuit.
Candes,vaſa fictilia.
Cernila, lignum ſuper quod ducitur taratantara.
Comminando, intentando.
Creditarius, πιστοφύλαξ quidā. *Ruf. in Ioſeph.*
Confarreatio,confaerorum cōmunicatio.
Cohibuli,concordes, coniuncti,cōtribuli.
Cohibentia,conluſio.
Commolunt dentibus,comprimunt.
Connixa,partu liberata, *Virg.*
Collegarius,vnus ex collegis.
Corugio, puerilis eſt ludus, quando prouerbia dicunt, alibi, Coragium pars eſt in ludis,quando prouerbia dicuntur.
Ciccum,mali granati membrana,
Callitbrix,ſimia producta barba.
Clamnum,clariſſimum.
Concibiones quædam ſtellæ quæ *aſtrologiam concipientibus aptantur.*

Cabo,caballus grandis.
Caramontem,cœli aſpectum.
Curagulus,curioſus.
Camixtus verboſus,loquax.
Charaxatis,ſcriptis,inductis,cancellatis.
Cærulus,viriatus,datus.
Circulator,qui fumat,vendit fumos.
Citaxus,ſimilis taxo.
Contra fœdus,contra pactum.
Corimbata,nauis.
Conſæpe,vt adſolet.
Coarcuatio,concameratio.
Contribules, conſanguinei qūaſi ex eadem tribu.
Confragmentum ſimul rugoſum vt mōs.
Comnulcare,complodere,conculcare.
Conclaſſare,Conclamare.
Cloes,pluuia,vel nauigium.
Colume,ſanum.
Coniuoli,concordes,iuncti.
Curio,ſanguis. *
Caparcus,piſtor.
Caballarius,alaris.
Cabo,caballus. ſuprà.
Calpes,galeæ,militum,imò armillæ.
Camaſus,amſimallus.
Candes,vaſa fictilia,ſuprà.
Canier,leno. *
Conferiatus,ſociatus,confarreatus.
Colimbus, locus vbi mundantur veſtimenta.
Cærulus,beſtia marina, *ſuem.*
Claredines,claritudines.
Cadax, claudus qui ſæpe cadit,catax, *Feſt. Non.*
Capite cenſus,taxatio poſſeſſionis.
Carinantes,inludentes. *Feſt.*
Caſſatur,caſtratur.
Caſſiculum,reteiaculum.
Campio,gladiator pugnans.
Cauſarius,litis amans.
Cadtumæ,citanæ,ciſternæ,lautumiæ.
Corniculi,catamites recrementorum.
Catamaiti,ergaſtulum. *Catomum.*
Circat,circumuenit.
Citenæ,cautumniæ.
Ciuicat,ciuem facit,aliàs ciuitat.
Cinnes,cinni.
Clitellas,cretellæ.
Colitor,dominus fundi.
Comanipularis,conſcius,collega.
Creditaria,cameraria,in *Ruſtus,Ioſeph.*
Caſcidilis,pera,marſupium.
Cataſta,lectus ferreus.
Comeriæ, dicuntur tempora bonorum * *quandó dant honores, Comitia, ſibi milites ſunt commeatus.
Callicularium, medium ætatis, vel hyemis capti.
Caſona,acus qua mulier caput ſcalpit.

Conen-

Digitized by Google

Concubium,pellicatus.
Conferui,cognoui,comperij.
Confida,dubitator.
Cracat,cracerat.
Cretellæ,clitellæ.
Criſtatus,honeſtus,decens.
Cruminat,ruminat.*Var.*
Culina,latrina,ſeceſſum,
Clanculare,occultare,palliare,ſubacillare cor.
Caruchi,nauium funes.
Curuſcus,magnus.*
Condones,gladiatores.
Caupulus,nauis.
Captentula,captio.
Contumia,contumelia.
Ceſſioſus,qui ſæpe cedit.
Cuſire,conſuere.
Cæſtiferum,qui flagellum portat.
Carabus, parua ſcapha ex vimine . . . . & corio.
Celes,oues,aues.
Cerealis,qui ad ſacra ſtat.
Ceſſit,nupſit.
Culit,vehementer percuſſit.
Caluitio,memor.
Cauſarius,reus, ſup.
Cociſtro,præguſtator cocinæ.
Commaticus,verſificator.
Calabris,ventis ſiccis.
Catomain,ergaſtulum,ſupra Catomium.
Cancer,forceps.
Caletra,vbi veſpæ putriuntur ,alibi celetra [illegible]
Cidones,puerorum amatores.
Carrio,diuido,lacero.
Caleſtra,genus mitræ.
Catax,claudus,coxus.ſuprà,xis.
Cautos,ſacerdos.*.
Calator,miniſter ſacrorum.
Caſtorium,vebrinum,bebrinum.
Caſtipulũ,mẽſa quadrata. *Varr.*cartibulũ.
Carſorum,veruſtum,cæſuar.
Cremutium,holocauſtum.
Cecuma noctua.
Cernuare præcipitare,πτυίζειν.
Clibanarij,quaſi tunici ferrei.
Cocula,ligna arida,vel vaſa ærea.
Circio, pars inter Aquilonẽ & Occidentẽ.
Cicous.
Cinos,torſiones indecentes.
Cima,cocumula,cuma.
Comitare, loqui in conuentu, eundo,redeundo,ambulando.
Conſoraneus,vnius fori.
Crea, ſtercora, ſpurcitiæ, vnde excreare, ſpurcitias eiicere.
Crucier ponticum,ſacerdos.*
Calcitrio, calcitro, ruſticus,eo quòd dure calcet.*Plaut.*clamat, ſi quid videt adſe ire calcitrionem.
Crebro,onis,porca inter duos ſulcos.
Caballarius,alaris.
Calabri,verſus obſcœni.
Calces,calligæ militum.
Capriolæ,botriones,latices.
Captura,deceptio, vel locus piſcoſus,& vbi ſedet actuarius, qui balneare exigit.
Catricula,fucus.*F.*craticula,focus.
Cauillator,mandator,calumniator.
Caules,cancelli tribunales vbi ſunt aduocati.
Cloaca,burca.
Clauia,borda.
Cliuior,nobilior.
Ceptio,commercio.*
Cariſia,lena verus, & litigioſa ancilla,doloſa,fallax.*Feſtus*,cariſſa.
Colifarius,bos operarius.
Communicarium,partiarium.
Comedia,hoſtiaria.*
Conclaſſare,coniungere claſſes.
Conieſſit iaculũ,argumentauit,amẽtauit.
Cernuleus,in capite ruens.
Conſipit,ſaporem habet.
Coraula,iocularis.
Cracat,acerbat.
Cruſtaria,taberna à vaſis cruſtatis.
Cripta,cuneus,turba hominum.
Cubio,maſculus.
Commatibus,diſciplinis.
Circellio, monachus per cellas vagans. *Auguſtinus*,circumcellio.
Caldium, foris deambulatorium, quod & peribulum dicitur:canadium.
Cardudum,pudendum muliebre.
Cadurda, labra pudendi muliebris, vel ſponda lecti,cadurcum.
Complex qui in vno peccato alteri eſt applicatus ad malũ, ad bonum verò nunquam dicitur.
Crepundiis,initiis.
Cecuma,noctua.

D

Decalco, dealbo.
Diet,nunc dies ſit.
Dieſcit,dies ſit.
Diſgrex,ſegregus.
Diplomatarius,duplicator.
Deſiduus,ignauus,piger.
Deſdanus,ſubſolanus.
Didatim,diuiſim.
Diplomum,gubernatum.
Dique,denique.
Diſſultores,ſingulares.
Diale,diurnum.
Delicus,literatus,doctus.
Deſtricare,conſumere.

Digitized by Google

Derarat,detorpet,frigidum eſt.
Decurio,occupatio,optio.
Differentior,eminentior.
Diſpeccatis,decoriatis,diſpeſc.
Datiua,donatiua.
Dictatorius,ex dictatore.
Doctitat,frequenter docet.
Diſdonat,diuerſa donat.
Deplicare,decedere,deuitare.
Diptycha,tabellæ quas ferimus.
Dinidor,malus odor.
Draquiti,manus inuidi. *
Denoto,accuſo.
Denundinat,omnibus notum facit.
Diſcipulari,edocti,
Dilargus,multum donans.
Diribitorium,locus contuberniorum.
Difturio,occupatio.
Deſtitudo,deſtructio.
Depubis,porcus fugens.
Doſius,vel doſinus,equus aſinini pili. *Iſid.*
Diuerſiclinia,hereroclita.
Decubiæ,vigiliæ,vulgò paleæ mulieris.
Dimus,bimus.
Diſplacidus,moroſus.
Dialapis,conſtitutum Imperatorum,puto dialepſis, *Scaliger*, Cular,
rectius.
Durica,caſtrationes natium.
Diatim,de die in diem.
Duſius dæmon, faunus, ficarius. * *Hieron. Auguſt.*
Diſpungere, donare, vnde Diſpunctores qui dona militibus erogant.
Depanare,dilacerare.
Diffarreatio,diſſolutio inter virum,& fœminam.
Danus fœnerator, Daniſta.
Deuoratores,ambrones,ſuprà.
Diennium,biennium.
Deſſiateſcit,diſſoluitur.
Ex diametro annus ſumptus hoc eſt non à principio ſigniferi,ſed à medio.
Dorſennus,perſona paraſitorum.
Duellio rebellis.
Didatim,diuiſim.
Diditum,,diuulgatum pererebatum.

E

EGones, ſacerdotes ruſticorum, *alias* ruſtici.
Enulum,caldarium.
Epigri, claui quibus lignum ligno adhæret.
Egrex,eximius,eminens.
Edilitius,qui ex ædile eſt ſcriba.
Egeria, noxia.
Epibatæ laici.
Enadatur,repoſcit,flagitat.
Excellare,cum vxore eſſe. *Ita omnes In alio*
Excilare,*f.*

Exorius,immanis.
Exibuæ,pinguedo.
Ephebion, *locus* conſtuprationis puerorum imberbium.
Expartam,partu vacuam.
Expotata,hauſta.
Exprodita,excluſa.
Expudoratus,impudicus.
Exteſtimum,extraneum.
Extraculas,foris verſos.
Expartoa,patula aqua.*
Ergat,circat.
Excauet,præcauet.
Eda,baſterna,excedra.
Exfretat,nauigat.
Eminiſcitur,in *memoriam reducit.
Ecitum,periculum.
Egrotatitius,qui frequenter ægrotat.
Extrenus,extremus.
Enica,adultera,mœcha,Ethnica.
Erugat.planum facit. *Plin.*
Euiſcerat,excomedit.
Eubo,oleo. *
Equotus,vita priuatus. *
Eruli,domini. domnuli.
Epulatitius,qui epulis dat operam.
Expuncta,fibras pectorum.
Excilare,cum vxore eſſe in libertate,ſupr.
Ementum,excogitatio.
Effatui,vaniloqui ſine effectu.
Elogium,textum malorũ dictorum, quod Notoriam dicunt.
Ereptoria,adimenda.
Expilatores, alienæ hæreditatis ſurreptores.
Exſumptuauit,pauperauit.
Emanceps,famulus à ſeruitute liberatus.
Exundantibus,repluentibus.
Egeſtio,nocens.
Emedium,vehiculum.
Eximequi,proxenetæ.
Exceptoria,ciſterna.
Exdorſuandam,iudicandam.
Exenim, valdè.
Egeſtuoſus,mendicus.
Elogiũ, ordo criminũ reſpõſum aliquod, vbi ratio redditur, tanquam ſi dicat aliquis de quoquã, Exhæredabo eum, quare? qui mihi inſolens fuit.
Emiſſarius, ſanguinarius,percuſſor.
Epimenia,xenia,quæ dantur per ſingulos menſes.
Exaſtratus,excoliatus,exaratus,exconatus, Excaſtratus, excolendus vel excoliandus.
Exapla,exempla.
Exadituat,excludit ab aditu.
Extenſio,regio.
Exeuciat,prorogat.
Exuito,depello,euito.

Experti,

by Google

Experti,extranei,extra partem notitiæ.
Extraneis,arbor truncata,cis.
Editius,custos ædis,Ædituus.
Eduli,voratores,degulantes.
Esculentia,pinguedo.
Euitaneus,qui in æuo durat.
Exminutuare,pauperem facere.
Egeator, hortator nauis à mari Ægeo.
Effœminatorium, domus meretricum.
Expalmare,depellere.
Excipulum,venabulum.
Eduleones ἄγροικοι.
Etcit,lentus.
Etica,proprietas. Ectica.
Exorius,immanis.
Extræculos,foris versos.
Exdorsuandam iudicandam.
Egestio nocens.
Enormatæ cui addi,minui potest.

F

FVlina,culina.
Fulinare,coquinare.
Futis, quoddam vas in templo Vestæ, vbi seponebantur quædam sacrificia.
Furabula,tenebræ.
Fritillum, stillicidium stercoris in sterquilinium.
Ficarius,Faunus. *Hier. Isid.* suprà.
Falangarius,vt gladius *
Falcarius,gladiator falcem gerens.
Falcitat,putat,secat,æstimat.
Fanculum,funiculum.
Fasculum,discum. *Fest.* phascola, φασκόλια.
Feronia,dea agrorum.
Flabri,flabuloti,ventosi,perfecti.
Flamineum,Babylonicum.
Foliatum,curuatum.
Frea, potestas, vel mundiana dicitur de parente suo relicta longè.
Frigiones,genus vestimenti.
Fudibulum,traiectorium.
Fabulo, fabulas componens.
Fauonium, odium leue, & sine causa velut vento collectum. Fribnianus.
Fiscellus,mollis casei appetitor. *Fest.*
Ferula,palmatoria,volaria.
Fractillum, molinellum ad frangendum piper.
Fabarius,cantor.
Fascennina, clausibilis vallatio circa castra. Fascina.
Faria,verba multa.
Fellebrem,adhuc lætum viuentem.
Femellarius, feminis deditus, quem antiqui Mulierarium vocarunt.
Ficatum,quod Græci συκωτὸν vocant.
Fistulor,sibilo.
Furfuraculum,tenebra.
Famulosus,seruiens.
Falsosum,circumuentosum, deceptosum.
Farrago,χόρτος
Falcones, qui pollices pedum intra curuos habent.
Fertores,ferto libantes.
Flaminor,incendor.
Finctus fuerit, apicem obtinet dignitatis,dicitur fluminalis.l.flamen dialis.
Fratruelis,materteræ filius.
Fretat,regit,coercet.
Furfuraculum,tenebræ.
Fulguratores,rustici aruspices.
Feriferus,furens.
Fragus,recuruatio poplitis,quæ & Suffraginatio.
Fractior,difficilior.
Fraternus fratris filius.
Fascinat grauat.
Fellitat,fugit.
Falsatus sum,deceptus sum.
Fauitor,piscator,fautor.
Famix,contusio,fauces. Ramix.
Fanculum,seniculum.
Festalis,dies solemnis.
Fictè habet,cauillat.
Futo,ἰνάζω.
Fictura,sectura.
Fecundispices,fœlices deæ.
Fensus,iratus.
Festilia,dies festi.
Fiscos,siccos grossos &c.
Flabrum,perfectum.
Filiaster,priuignus,qui antè natus est.
Flabarius,custos porcorum:
Frigium,mitra. Constantini Imp. Frigium candido splendore eius sacratissimo capiti imposuimus.
Foris facio,offendo,noceo.
P.A. Forago,trama diuersi coloris.
Ex. Fiscella forma, vbi casei exprimuntur.
Fungitur,soluit.

G

GEsum,asta,iaculum,βέλος.
Galeros,calamancos.
Galera,stricta glutino.
Galgulus,baca,ῥόφιον.
Gellonem,baucalem.
Cnabat,natus,generatus filius,creatus vel enixus,lingua Gallica. *F.* gnatatus.
Grussus,setosus,pilosus,
Gumba,cuneus,cripa, * catacumba.
Glebo,rusticus,arator.
Gabarus, insulsus, barbarus,vnde Gabares mortuorum.
Geta,Gothus.
Gessiæ,diuitiæ Gazæ.
Grumulus,ager,tractus agger.
Gaunaca,gausapa.

Gemina,periſtromata.
Gemini,æquigeni.
Gallarius,cerdo.
Geniatus,genialis,gratus.
Genubium,intimum, interiorem, domeſticum.*Varro*,adtriclinium.
Glaucia,viridis.
Gutur,glutum.
Geſtiuncula,res minuta.
Galbares, mortuorum condita corpora. Caluares ſuprà.
Gremia,ſiccamina lignorum.
Galenum, vas vinarium. Romani antiqui dixerunt,calenum vinum.
Galiuit,peribit.
Getage garrit,Gotthicè loquitur.
Geminarium,lauacrum.
Gemnades, mulieres lucæ dominicæ, lingua Gallica.
Gaunatrices,duorum fratrum vxores. Ianitrices.Gloſſ.
Grandias oſſas carnis,Gland.
Gumina,regorium.
Gurdus,lentus,inutilis.
Gaberina,area.
Girgillus,rota hauritoria.
Gutturnia,gutturis inflatio.
Glirius,ſomnolentus.
Glis,glitis,humus tenax.
Gafandus,hæres,in leg. Long.
Gaiſanda,coheres.
Gajo, vel Gagio,ſilua denſiſſima.
Gaid,vel gifele,ferrum haſtilia.

H

HApſum,vellus lanæ. *Celſus.* 4.c.6.& 7. c.26.
Herbitiũ,locus in quo herbæ naſcuntur.
Herculaneus,eunuchus ἀνὴρ.
Herina,caſtratio.
Hauſe,ſine circuitu.
Hareolus,iucundus.
Herenicas,antiquas,heroicas.
Hemoſus,odium.
Herma,caſtratio,hernia.
Herma,proditus,caſtratus.
Hippitare,oſcitare,badare.
Hiſcire,deſinere.
Hetifolia quatuor fuere de exemplari.*
Horripilatur,horret.
Hermula,ſtatua ſine manibus.
Hercule,ſaluum.
Harpyiæ,virgines volaticæ.
Hiregis,funibus.*
Hamatores,piſcatores.
Hoſcitor,ianitor,portitor.
Hortilio,horti cuſtos.
Hauſtrum, rota, hauritorium, qui & girgilus.

I

IVris iuramen.
Induxit,caraxat.
Indutiarij,veſtiarij.
Inforare,in foro placitare.
Incuba,qui res alienas tenet.
Infelicare,affligere.*Plaut.*
Iacentia,ſubſiciua,reliqua.
Illic fas,illicea.
Incippat,inludit.
Incoma,menſura militum.
Indubies,pax bello manente. Inducię.
Ingraminat,in gramina erumpit.
Imbulus ab ambulando,ambulatorium.
Inſtitæ,grauatæ *reſticuli* grabatæ.
Iociſta,qui verbum iocatur.
Ipparius,aurigarius.
Iunceum,lectile.
Iuraticus,ſcholaſticus,iuriſperitus.
Iuueneſtres,fortes viri.
Inabſtinentes,impatientes.
Induſtriare,docere. *Do.*
Indubiæ,indumentum.
Infaria, non fatua, falſa aut fatuum efficit. Infariatur.
Ingit miluus,cùm vocem emittit.
Iulca,fiſſilia.
Inletales,immortales.
Ianitrices,duorum fratrum vxores.
Iacturarius, qui frequenter iacturam patitur.i.damnum.
Infulat,propiciat.
Immadeſcit,bibendo totus infunditur.
Incitæ, vltima conditio fortunarum. *Terent.I.Phormion.*
Initiabunt, nomen dabunt.
Incaniare,ſtupere,ceſſare.
Incenis,incenatus,*Plaut.Coſina.*
Infiduciare,impignerare.
Impetibile,improbum ſæuum.
Impopularis,inuſitata.
Impliſceret,implicaret.
Interlectus,interſedatus, varięque maculatus.i.per interualla fuſcatus.*
Inficiale,ius.
Inuentria, facilis ad inueniendum res.
Iogunium,ſeruitus,captiuitas.
Iſtre,ſecte.*
Intellonem,folles lucernarum.
Itium, quaſi exitus, nullo remanente.
Inaſta ſita, pulchra, clara, ſplendida.
Inimum,iniurium,vel contrarium.
Inconceſſum, ſemen, inlicitas nuptias.
Infula,ſacerdotalis vitta, & adminiſtratio iudicialis.

Ita-

Inlugiem,in luctus.
Interamnia, chorda quæ frequentius eſt inter amnes itur vltra.
Ialia,lactucæ.
Incippat,inludit,χαιρεκακεῖ.
Immo hercule,immo ſaluo.
In ante diem,in ipſo die.
Iniux,bos nondum iugo iunctus.
Inpartes,expertes ſine parte.
Inpalam,apertè.
Immorſus,ieiunus.Flagitat immorſus refici.
Igniarius,ignem continens.
Inclinis,incumbens.

K

KAij,cancelli.
Kalones,Gallicæ militum.
Kartulum,quo mortui efferuntur.
Katulum,in quo mortui deferuntur,inueſtitum,debitum,ſeu lintea.
Kapax,memorioſus.
Kaniſer.ſenex,Kaſnar.
Karibs, furca pœnalis in aliis Gloſſ. Kalibs.

L

LEdo,maris æſtuatio ſicut malina maſina eius retentio.*Beda Glab.*
Lumbones,cingula circa lumbos.
Ludices,meretrices.
Lectiſtitium,ſtatio lecti.
Lecator,guloſus Gall.lutrin.
Lectrum,analogium ſuper quo legitur.
Laberna,qui filios alienos feducit.
Laberna,ferramenta latronum,vel graſſatorum,vel furum.
Linguis micat ore triſulcis, trifariam diuiſis.
Lamiro,blandus.
Latrunciat per naues pugnat.
Laeatiſmus,laqueus decipula.
Libatorium,coxale,conchale.
Lumentum,nitrum lomentum.
Lupat.lupanar.
Luma,ſagum quadrum.
Luſtro,vagator.
Lubina,lapſum inferens.
Lecticalis,qui lectulos facit.
Licini,lucernæ,ita ſemper non lychni.
Linfaticus,quod aquá timeat,quod Graeci ὑδροφόβους dicunt.
Liniacius,retiarius.
Limina portarum,loca mortuorum.
Liniria,retia linaria Perſ.
Luſores,falſi teſtes Colluſ.
Largens,domeſticus,Larigeria.
Larna,raſorium.
Latororum,genus nauis, ſed latrocinio-rum.
Licitator,gladiator,apparitor, occiſor, lictor.
Lumbare,ſubligar.
Lautitia,aqua farina conſperſa.
Licini,candelæ lucernæ vel cicindilia.
Liciani,prophetæ.
Lix,cinis.
Licius,negotiator.
Litarius,gladiator.
Liminium,ſeruitium mortiferum, captiuitas.
Lunabundus ambulat qui voluptatis cauſa ambulat.
Lixæ agnum quæ per milites ambulant, antiqui lixum dixerunt agmen quod.
Lugues,Lugdunenſes.
Lubrica,vallum ſine foſſa.
Lud.vide Veget.
Luna ſemeſtris,luna medij menſis.
Lactuna,malleum.
Latos,nauis.
Luitio,iuris verbum.
Lunatica,quod ſit plenilunis.
Lampium,pulpitum,analogium.
Luecula,parua lues.
Linquiſciſinus, fernum quo virgæ & fruticesrecidantur.
Leuiſata,tunica militaris.
Licerceris,centurio Luceres.
Locar , locus apud vrbem Rom. Lucar.
Lubricum,lutum cum labina.
Limulla,larua.
Liriones,aquarum portitores.
Luſtramentum,fœtor, putor, oletum,fœtulentia.
Lancibus,miſſoriis.
Leno,lecator.
Laniſtra,lanarius.
Lenulus,paruus lecator. Plaut. ita vt cœpi dicere Lenule de hac pugna.
Lenocinium,lecacitas.
Ludarius locus, deceptorius vbi quis cito labitur.
Lenociniis, *Donatus.* Pronuntiabat autem ſuauitate cum lenociniis miris.In vita Virg.
Lentandus,flectendus.
Lurore,colore luteo.
Laxamina,habenæ.

M

MOmar Siculus, ſtultus quí citò mouetur ad iram.Plaut. Quid tu ô Mome Sicule homo præſumis.
Monitoria,omnitoria, ſuccinctoria, perizomata.

Digitized by Google

Mufiarius,qui per munia quærit.
Matricularius,pauper,inops.
Maia,modia,obſtetrix.
Mandratur,cauillatur.
Moletum,fœtulentia.ol.
Meritoria,loca tabernaculorum.
Muſcardæ,ſtercus murium.
Manifex,manum dans.
Manua,manipuli,manualia.
Manuale,orarium.
Meſopicatum,medium picatum.
Munificentia,publicum opus.
Miniculo,auxilio.Adminiculo.
Minicus,crinius muricus.
Militius qui miſſilia exhibet.
Mœnit ſtruit,ædificat.
Monotonus,rigidus
Manubiare,vigilare,pernoctare.
Manſionarius,oſtiarius.
Manuenſis,ſporta.
Morificando,morum faciendo.
Muna, munera quæ militibus dabantur.
Munia, officia ſalutationis, vel munera.
Muriat,murmurat.
Murgeſo, callidus,murmurator.
Murcinarius, mutilus,
Muſiæ,nidi ſuoricum.
Manubia,iteratio doctrinæ.
Munitoria,prætorioria.
Muginatur,cauſatur.
Mannulus,caballus,burricus.
Maſortia marſupium.
Mafortes, operimentum capitum mulierum.
Malarium,pomarium.
Murrire,clamare propium murium,ſoricum næniæ Plauto.
Meatim,meo more.
Munifer,qui munera fert.
Muſitat,dubitat,ac murmurat.
Manda,deceptio,fraus.
Meraria,popina.
Muſca,cani murium ſ.
Manticulare,fraudare vel decipere.
Mercurius,lapidum congeries,in cacumine collium.
Multa, popino qui amat in popinas ire.
Matum eſt,humectum eſt,emollitum,infectum.
Metapontum, metabula maris,
Macere fallio,locus circumueniendi *
Mandus,veſtis virginalis,
Muſillus,paruus mus muſculus Feſt.
Mergoræ, ſitulæ quibus aqua de puteo trahitur.

Mercedonius,qui ſoluit mercedem.
Metabulum,proſpera nauigatio.
Mediaſtinus,balneator.
Minniarius, morio, ſtultus, malus,ſtultomalus.
Miriones, fantaſiarum inanium numeratorum imitatores.
Monocoſmus,vehiculum quod ab vno iumento dicitur,vnum tantum portans.
Mullitiones, ardianum Adriani ſecretum ſiue conſtitutionis * moles Adriani.
Mercedarius,qui dat mercedem pro labore ſibi impenſo.
Moratores,aduocati.
Manutus,magnas manus habens.
Manuale,liber,enchiridion.
Mappa,gauſape,tegilla,expiarium.
Miriones,miratores.
Miridicus,mira dicens.
Mandones,ambrones,ardeliones.
Murilegus,catus.
Muſcipulator,deceptor,alterplex.
Multrieola, machina ad ſtringendos mures.
Meraria,popina.
Meratores,manſionum præparatores.
Metreta,amphora dimidia.
Mergi,corui marini,fuſtes ferræ.
Millum,collare canis.
Manipulum qui auxilium dat in bello.
Monopolium, ſtatio vbi vna res venditur.
Muſtranter,leniter.
Magiſter ludi,calculo * caucido.
Mannus,barricus.
Maialis porcus pinguis,quod Deæ Maiæ ſacrificabatur quaſi nomini matri Mercurij.
Maniæ,formidinum imagines.
Membranis corporibus membranis tergoribus.
Mediaſtinus,in media auctione poſitus
Muloſus,moloſſus,canicolus ruſticus.
Muſaneam,diuinantium.
Marſiculus qui cito mouetur ad iram Plaut,Quid ais homo marſicule.
Mulcipula,captentula.

N

Nihil cenſi,nihil iudicati penſi.
Nefrenditium,annale tributum ex carne porcina,quod certo tempore ruſtici dominis, vel diſcipuli doctoribus afferre ſolent.
Narici,bruti.
Nario,ſubſannans.
Natinare,negotiare.
Feſtus.
Natinare corpus,ingenium genitoram.

Nico-

Nicolatum, ſtultum, erelanguentem, Nicolaum, Necoliatum *dupper.*
Ninioſus garrulus. Næn.
Norax, peccator, criminoſus.
Nitura, genitura. Gni.
Nicolaum, ſtultum.
Non putatiuum, non eſt dubium.
Notarius, charaxarius.
Nuptant, nubunt.
Nullatenus, nulla ratione.
Nixe, munitè.
Nullationem, mutationem.
Nutat, manſiat.
Nauticus, nauis princeps nauregus,
Nauficus, nauis factor.
Noxilis, nocens.
Nitellæ, neutores, paranitores, deminuti.
Nugigerulus, turpis nuntius.
Nominoſus, famoſus, celeber.
Nonicula, rete ad capiendas aues.*
Nuptorius, locus, & domus nubentium.
Nar[illegible]um, piſticum, chriſma, ſiue impoſitura.
Noxit, noceat Lucill.
Nugiparus, qui parit nugas.
Naſale, ornamentum equorum.
Nimiticus, nimius, eximius, immanis.
Ninnarius, cuius vxor mœchatur, & tacet.
Naucupes, ad eundum acutum habens pedem.
Numida, qui vendit herbas, vel qui alit pecora ad vendendum.
Nagare, vacillare, huc & illuc fluctuare.
Neruicus, neruicoſus, fortis.
Nctorium, fuſum.
Noncolæ, tubercula quæ ſub mento capræ ſunt.
Nebris Dianæ, corium Nianæ quæ cum ceruo pingitur.
Nibita, aqua ex nubibus facta, niuica, niuibus.
Nibarus, ſplendidus.
Niu.
Nicolaus, dactylus.
Nictit canis, cum acutè gannit.
Numeria, Dea numeri.
Nec nocte, nec ſimulatè, Perſius, nec nocte pater plorabit.

O

Orcinus, morte manumiſſus.
Occamen, conciſio.
Oriſpex, horarum inſpector *ὡροσκόπος.*
Obicula, paruus obex.
Opinax, manifeſtus.
Offex, impeditor.
Olacitas, fetulentia, olor.
Olax, olidus.
Obſibulare, concludere, circumdare.
Officialis, ſacrorum miniſter.
Opinoſa, ingentia certamina.
Ordinarius, miles qui in integro ordine eſt.
Originarij, vernaculi.
Oricus, loquax, qui magnum os habet.
Omentum, mappa ventris.
Orge, occide.
Ogit, moritur, occidit, obit.
Obtundit, obcæcat.
Obtunſus, obcæcatus.
Oppilago, curcilla.
Obtuſa, ſtulta, vel ſtolida.
Oes, inſania.*
Obuallum, vndique munitum.
Obilat, limpidat.
Oblogat, increpat.
Officiperdi, qui ſui laboris non habent remunerationem Catull.
Quiſpex, ouium inſpector.
Occa, raſtrum.
Offendices, nodi quibus libri ſignantur.
Olerare, olera plantare.
Obſoleratus, pollutus, inquinatus, imò obſoletia indutus.
Olographa, omnem rem propriam.
Occentare, malè ominari.
Oppito, ſoſpito. valde ſoluto.
Olouitreum, totum vitreum.
Operſolario, cluſis aperſolis dictum.
Operculatis, cluſis operculis dictum.

P

Pulpitum, annalogium, lectrum ϖ.
Pomatium, mollis & liquidus cibus ex pomis.
Poſtmurium, inſectorium.
Pabo, vehiculum vniusrotæ.
Prandeum, genus zonarum.
Pabulator, paſtor qui bubus pabula præbet.
Pilaſca, vas vinarium ex corio.
Pagæ, memoricæ ſine idolis.*
Paginæ, in ϛ. dolis.
Palteum, murò, ſiue faſtigium * pluteum.
Panarium, excipulum.
Panera, rapina, panerea.
Panera, rapina.
Præpos, valde potens.
Pictiones, qui vēdētes vincere in pictura.
Pappas, pædagogus, qui ſequitur ſtudentes.
Patago genus mortui morbi. Theoph. Pli.
Patreus, vitricus.
Pelagus, prælubium.
Paculum, ſacculum.
Paſcolum.
Peſtinuncium, qui peſtem nunciat.
Pipiunculus, accipiter, accepter tinuculus.

Pipuli,conuicio,ploratio.
Pisseina,specular.
Porrum baium.
Postilio,postulatio.
Postumus,vltimus,nouissimus.
Pransorium,promulsarium.
Primo pecu primum locum,vel gracile expeto,i. primas expeto p.l.u. gratiam.
Proculus, qui patre longè peregrinante nascitur,vel longè à patre natus.
Placor,tranquillitas. * At Catul.Plangor. In Iesu filij Sirac. Complectuntur lætitiæ placorem.Ecclesiastici 4.& 39.
Pigella,artopta,genus vasis.
Prodactis,consumptis.
Pronefas, plusquam nec dicendum, vel quam inlicitum.
propedat impedit,cohibet.
proposlit,petit.prolit.
proxeneta,quasi inter emptorem & venditorem anteambulo.
Pecluinceria,areæ mortuorum pollinctoria.
Puluinaria.
Pastorium, atrium templi, vel safarium, pastoforium.
Pansa, qui ambulat pedibus in diuersa tendentibus.
Pagus,collegium curiæ.
Paganitius,vt occultus.
Pagit, aut palum figit, aut citharam tangit.
Pilax,murilegus,catus.
Petitius,qui frequenter petit.
Pilliones,portitores mortuorum Vispell.
Particus, negotiator qui partes vēdit,qui institor ,& agomanus dicitur,eo quod in diuersa agat manus [illegible], lego, partitius.
Phaculla,perna,petasunculus.
Palteum, murum,vel fastigium,s.
Plauserit,plausero sonat.
Pagula,frena.
Pencila,lacinia,vel stola.
Primiuirgius,caballarius quod primæ est militiæ, ius in virgines virgis, vel qui primam virgam gestat ante regem.
Postulatitius,ille qui postulatur.
Procul procul,longè longius.
Prope prope iuxta & propter
Pronestra,antenostra.
Propudorio,confrestio.*
Proculum,abominatio.
Procapibus,proximis.Festus.
Prælubium,pelagus.
Pilumen,quidquid in pila tunditur.
Paxiamatum,panis subcinericius.
Palmosus,victoriosus.
Pammocum,vestis pastoralis.

Pantapole, simplasiarius, lego pantopola, seplasiarius.
Paludatis,matuatis.
Palla,latubres.
Patibulum,res patens.
Penita,aula regia.
Promptuaria,cubilia.
Palpones,qui ducunt cæcos.Persius.Quem ducit palpo.
Pestincius,pertinacius,violentius.
Pelops,qui habet vxorem,& amicam.
Parapsis,gauata,vel catinus.
Parapsides,suffusoria.
Partiliter,diuisè,per partes,distributè.
Pastam,præclaram.
Pegaso,homo iocularis.
Polumum,locus sacrorum,
Promurale,murus ante murum.
Pronefas,scelus,incontinentia s.
Pasturio,plantario.
Pariliter,diuisè,à patenter.
Polosus,altus.
Polosè,altè.
Pangitare,laudare.
Persolenter,assiduè.
Pililudius,qui polotello ludit.
Percātaprat,valde tædet.
Pennum,bisacutum.
Pinnæ pinnæ dictæ sunt à pendendo, sed sed vsus obtinuit vt pinnæ dicantur.
Plaria,dilucida,palaria.
Plebiscirat,plebem alloquitur.
Plemina,cùm in manibus & pedibus calusi sunt sulci,callosi.
Plumbum , in oculis , macula coloris plumbei.
Plotei proprij.
Positiones,ædificia.
Postridie,hodie
Polingen,vbi cadauera ponuntur.
Postinces,iudices.
Prosatrix,genitrix.
Proxeneta homo præcurrēs quodcunque negotium.
Pedaria , pedules nouus qui caligæ alloitur.
Prurientes auribus,qui libēter desiderant de alio mali aliquid audire.
Portitorium porticulū baculum lixarum sinistrum.
Procluesvaldè clarus inclytus.
Prociuimus,probauimus prouocauimus.
Prostenta antepositā.
Purpurilla locus extra portam qui purpurea veste vterentur.
Pollutare consecrare.
Pulpidinem colophia palpebrarum.
Proprij legari matri muneribus.
Pilicrepus,qui pila ludit. Seneca

Picta.

Digitized by Google

Pictatium,Epistola breuis.
Percartarpsere valdè diuidere.
Pictatiuncula membrana.
Pugillones pugillatores.
Pubeta vel pubeda adolescens.
Piligmata cauſſæ ἀθλήσεως.
Plumiliuare,pluitare sæpè pluere.
Pipilare resonare.
Pedarius præbens auxilium.
Pesogator,dissentator.
Prestoriola domuncula in naui.
Pluitus auribus,gracili corpore.
Popina yeraria,exustaria.
Pissago,pix liquida.
πυλαίαι μοῖραι,ἀπὸ τοῦ πυλᾶν.
Panegyricus laus in promptu dicta.
Panegyricis laudabilibus.
Phagos cibus vnde φάγος ὁμωνύμως ἄρτος ἢ τροφὴ ἢ ὄψον.in vita monachi ὁ μὴ φάγων μηδὲ πίνων ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέρας.
Perula extrema pars nasi interp.*Horat.*
Prima terra,littora.
Puteal,sedes iuratoris.
Pandax,qui semper pandit ora ad potandum.
Profecta sunt,promouerunt,prouecta.
Prurigo,scalpitio.
Prurientes,scalpentes.
Puticuli,quo cadauera proiiciuntur.
Pileum,calamaricum.
Pinnirapi, sectores gladiatores quod pinnas rapiant.
Physeiereue carmina.
Pilumnum,quidquid in pilo tunditur.
Pallcax,dolosus,fallax,pellax,
Pastotorium , atrium templi aut sacrarium.
Priuignus,vulgò antenatus.
Prolitere, emanare effluere,*Varro* demum vbi prolicuit dulcis vnda.
Parulus equus qui habet albos pedes petilis.

Q

Quadrans duo minuta.
Quæstuosus πορίσιμος.
Quæstuarius,qui à quæstu corporis viuit.

R

Rectitas,iustitia,æquitas,veritas.
Redimicula,vittæ quibus mitra rigatur.
Remitto,repando,permitto.
Remitteines,remoratrices.
Remotini.
Ructa vel frumen in homine.
Reburrus,hispidus.
Roga,eleemosyna.
Raricent,putricent.
Redandruare gratiam referre.
Repignorat pignus recipit.
Rator,iudex.
Redubias,reliquias.
Reducta,concaua depressa.
Regiminium,gubernationem.
Remascellata, virili virtute resumpta, lege remasculata.
Reucillus,repandus.
Reudis,requies otiosa.
Repatriat ad patriam redit.
Repluentibus,exabundantibus.
Remanda,purganda Gel.
Reuidare,reuerti, redire, repedare, restitere.
Riuidia,trepido.
Riuos,nauis carinas.
Rogatarius,petitor.
Rues,ruina.
Rurra,pugna.
Ruuata,præstiata.
Ruffatus sanguine cruentus.
Rupa,ex vtraque parte acuta.
Reuma , effusio maris quando accessione maris in fossis colligitur & remanet aqua.
Redulus,strues lignorum ardentium.
Ratum,rasorium.
Rumare,rumores adferre.
Recitabula,vbi recitatur.
Randum, arbitrandum forte secutum *Varro*.
Recognatus,filius patris.
Ratiscunt,adæstimauerunt rati sunt.
Refrontat,repellit à fronte.
Resiuat,abrupta montium.
Ruspantur,perquirunt anxiè.
Rauit,rauce loquitur.
Receptor actor concordiæ medius.
Rerica,quibus ligna sublimantur.

S

Spargana initiarium,infantia.
Sartirector,qui tecta resarcit.
Sabarium,& Safarium atrium templi.
Chaldæ. Paraphr.
Sanburistrio,saltator.
Sanciuissat lætatur triumphat erreniſſat.
Sardius,sacella coca sacra.
Saures,sorices.
Stammata , arena vbi athletæ Hieronymus ibi malè Erasmus.
Strea,pituita.
Scrutinium,quod infantes scrutantur.
Scriba ædilitius qui ex ædile est.
Simultum,verucis in cornu arietis.
Scripula epistola.
Scripula,sollicitator.

Digitized by Google

Sector, vel lego sectio bonorum vendicta.
Securicularius qui secures facit.
Semunia, tristitia σεμνεια.
Senex sententia firma indubitata responsio ἀναφίσβητος.
Sispes, sospes, sanus.
Sonticus, velax.
Sternaces, pauioli.
Stigia tunica strigia.
Stigina ornamenta regia sysgina.
Stygium genus vestimenti.
Strigio, mimarius sceuicus.
Subcensia fomenta.
Suffraginatus, fractis cruribus, vel substitutus in locum succidentis.
Sinum vas in quo butyrum conficitur.
Sambucus, saltator.
Samburistria quæ citharistria canit.
surcetur, irascitur.
Sentinare, in animo diiudicare,
Sortiuidus, qui videt per sortem.
Subses qui habilis ad subsistendum.
Sappapa, quasi farculi.
Sario, conridio.
Saurilubro, artificium.
Sorapia, rapinæ.
Scaua, arborum densitas.
Strauaces, cupidi.
Steptoriæ, cisternæ receptoriæ.
Singultim, qui loquuntur per gluttuos.
Sinthiæ, næuus, macula.
Stica, tunica.
Sconua, sponsus vel Sculna sponsor.
Scordisus corium, crudum.
Scordatus, ferox.
Spoliaria, exteriores balneorum cellulæ.
Sultor, cultor.
Simpulator, conuiua.
Sarga, non idoneus cuiuslibet artis professor.
Scorio stultus, fatuus.
Separ seorsun à parte.
Stringina, restrictio vrinæ.
Sumptuarius, qui erogat. Sumptus.
Superaria, vestis quæ super induitur, suppara.
Scurra, parasitus buccellarius σκώψ.
Semiiustus, dimidium iusti.
Sentio, sententia.
Simpulator, amicus sponsi qui est assiduus
Saxatum eo in conuiuio.
Scillæ, saxa latentia in mari.
Sabbatinę, aranearum.
Sexteretiarius ipse qui erogat.
Silo, naso inciso vel reducto.
Schefarius, strofosus impostor, fraudator.
Sauium, oculum vxoriosum.
Subcisiuus, malus interpres.

Scapus, certus numerus tomorum chartæ scriptæ.
Scurra qui incopiatur.
Scurrule, qui incopriat.
Secus, malum.
Semiuecors minimus à vecorde.
Scolaces quod nos fumalia dicimus eò quod sint scoliæ hoc est, intorti hos Romani funes & fumalia nominabant. In alio Glossario Scoliares.
Seruitium, multitudo seruorum & ingenuorum obsequium.
Scansa ferrum per quod equus scandit.
Subcus, Subcutaneus intercus.
Subsex, qui subtus sedet.
Sauilubris, artibus.
Sauilubre, artificio.
Sario, farculo.
Scauellum, symphoniaci scabillum.
Scipiones, virgæ Consulem.
Salettarius, portator armorum sclauarius.
Scopelum, fustis longus.
Scaturrio, lepra.
Scisspadum, in patrum Lycospodum lapatum.
Scabra punicia aspera.
Serenitas, iniquitas,
Sebra, vetusta.
Strenuares, cupidi λαγνίσσοι.
Sarapia, rapinæ.
Saga, nomen genij.
Stlatariata vestis piratica *iuuenalis*.
Stauio, partus.
Stellionatus crimen cum vna res duobus venditur.
Supparant, supplent.
Supera, nauis.
Solerare solidare à solus. Soleris, i. solium.
Scrutitum, pellicium.
Scrutulus, venticulus fartus.
Stagnare, serenere, metalla mixta.
Stica, tunica.
Susurrio, seuiltosus, bilinguis.
Sutrium, locus vbi suuntur species aliquæ.
Suppes, suppumpis hoc est supinis pedibus *Petronius*.
Sica, genus armorum est simile vidubii. Hoc maximè vtuntur qui apud Indos leptiniam exerceat.
Sputarium, sputum.
Suprema, quando sol.
Suppremitur.
Stultomalus, stultus malus.
Sepia incaustum *Persius*.
Sorbillator, degustator.
Surus, musculus brachiorum.
Sngrudaria, sepulchra.

Sugrun-

Digitized by Google

Sugrudia,fundamenta.
Scipio virga antè triumphantes delata.
Siraſcula vas aquarium.
Salmentum,ſalſamentum.
Surcla, corrigia quæ tenditur ſub cauda equi.
Sububeres, infantes qui adhuc ſuas ſubvbere.
Scatus,impetigo,ſicca ſcabies.
Subleſtus,infirmus triſtis.
Subleſtia,infirmitas triſtitia.
Submeies,qui in leſtulo mingit.

T

TEnilis,qui poteſt tenere.
Terimentum, nutrimentum, intertrimentum.
Tirquatum,rudimen.
Togillatim,ſingillatim.
Togipurium,toga pura.
Tritile,quod teri poteſt.
Trotinus,ſectæ genus arduum.
Turligarum,carpitum.
Tuſpellen,manna genus figmenti.
Taurones,palpebræ.
Teloneum, quaſi omnium littore fiſcalis conductio.
Tiaries,portitores ſignorum iriarij.
Tollerunt,genuerunt *Vlp.*
Tugellaria,malefica eò quod ſupra tegulas ſacrificent.
Tullia,media vel regia *Petronius.*
Tragium,veniculum.
Telax,ſtamus.
Telitres,dolphus in talo.
Tanes,cruor,ſanguis,tabes.
Tilienſis,clangori,id eſt ſonitus cum tumultu.
Tam nefas,tam deteſtabile factum.
Tellus,calculus tabula.
Termus,vermis in carne.
Tagax,furunculus.
Talax,genus veſtis.
Tenigipinæ, quæ terram capiunt, i.piſcinam quas & lacus ruſtici vocant terripiſcinæ.
Tinctorium,gladius cinctorium.
Taca,flauus vel veſtis Nonius.
Tocrus,calculus dictus eſt Compito*ſolo pilis quod ī ſibi componit Calx enim lapis eſt,calculus diminutiuum.
Trictilia,vbi pendent variæ.
Tuccum,bula condita apud Alpinos Gallos.
Tuore,viſu.
Tongilliatim loqui,prauis verbis à Tongilio parasitò qui in hoc inuenerat ſimus aucupium, ne ſalutatus conuicio reſponderet & maledicentem blandiſſime ſalutaret.
Turrufilla; locus in quo corrupteæ ſiebant quod ibi turtari opera daretur. *Senec.epiſt.97.*
Tuber,ſili ſubterranei.
Tironizare,militare.

V

VSia,vermis porci,
Vani parentes inanes,inutiles, mendaces pellaces.
Verax,ſonticus fidelis.
Verboſus,nugator peſſimus.
Veſpelliones,foſſarij qui mortuos ſepeliunt.
Veſtiarium,erogatarium.
Victimo;immolo.
Vidubium,quæ duos maritos emiſit.
Villicus,actor,exactor.
Villæ,penſionum,inſoleres.
Votificantibus,dona libantibus.
Vallemachia, inhoneſtæ cantationes & carmina iocáque turpia *Ballimena.*
Vultuoſus,triſtis.
Vabra,callidus,artificioſus.
Vabrum,varium,multiforme.
Vadimonium facit,fideiuſſorem dat.
Valſtant,valent.
Veritat,deuertit,ambulat.
Verborenus,verbi gratia.
Veſtiplica,quæ veſtes plicat.
Veſpertilio,ſerotinus.
Veſpillo,ſepulchrorum violator.
Virioſus,auſterus.
Vnorum,multorum.
Vtenſilia,viatici ſumptus.
Vnicuba,vnius viri vxor.
Vagurrit,perotium paſſim vagatur.
Varicauit,ambulauit.
Vadatur,promittit,pollicetur fidem dicit.
Veſtrà,balba.
Viſor,ardens.
Vitricus,patreus.
Vaginatus,exagitatus.
Vagitatur,violenter fiet.
Virginal, membra cadauera virginis in quo habitat.
Vexilla,impetus fortis carrorum.
Valgis,foras verſum tumentibus.
Vatia,diuerſis plantis.
Varam, tibiam, tibianam pedio duæ ſunt inter ſe calligatæ quæ alterem ſuſtinent vnde prouerbium Sequitur tibia varam *Auſon.*
Ventriloqui,præcantatores.
Veruarellus, qui ſuſcitat, vitat per dies feſtos.
Vepia,callidus,reſtificator,diuerſipellis.
Veligebum, genus fluuialium nauium apud Gellos.
Veteratricem callidam circũſcribendam.
Veſtis,ludicra,hiſtrionica leuis.

Vidubium, viduertas.
Villaturia, territoria.
Virops, quæ iam opus habeat viro.
Viripos id est viri potens.
Vuca mare, stricta manu ממש.
Verilia maris exæstuatiõ & solaria quę ad mare redit *Varro*.
Ledo maluia hedi.
Veneripeta luxuriosus.
Vascillum vas paruum *Macrobius* soluens radiis in aqua subiectum vascilli Glos. vascillium.
Vetulia, paruæ fabæ.
Viria, viriale, brachiale.

EXCERPTA DIFFERENTIARVM

AB AMPLISSIMO VIRO IACOBO BONGARSIO LEGATO REGIO COMMVNICATA.

Incipit de proprietate sermonum vel rerum.

INTER *pollicere & promittere* hoc interest, quod promittimus rogati, pollicemur vltrò.

Inter *nullum & neminem* hoc interest, quòd nullus potest referri, nemo, ad hominem & est nemo quasi nec homo.

Inter *intus & intrò* hoc interest, quod intrò eo, intus sum, intus venio, foras eo.

Inter *lustra prodiit & lustra verrepit*, hoc interest, quod lustra sunt certa tempora: Lustra latibula ferarum, vel turpium hominum receptacula.

Inter *seruitium & seruitutem* hoc interest, quòd seruitus necessitas seruiendi: seruitium dicimus numerum seruorum.

Inter *terminum & finem*, hoc interest, quòd terminus non sine manu ponitur, finis vel sermonis vel voluntatis vel cuiusque rei alterius intelligi potest.

Inter *asperum & ferocem* hoc interest, quòd asperum ad tempus, ferox, à natiuitate.

Inter *flumen & fluuium, amnem & torrentem* hoc interest quòd flumen à fluere dicitur. Flumen à temporali aqua est, Amnes ab amnito cognominatur. Torrens qui hyeme intumescit, & imbribus nimbúsque completur.

Inter *innocentem & innocuum* hoc interest, quòd innocens sanctitate morum intelligitur, innocuus qui non habet vim nocendi.

Inter *generosum & nobilem* hoc interest, quòd generosus nascitur, nobilis opibus fit.

Inter *Regium & Regẽ* hoc interest, quòd Regius puer Regalis est, Rex quia regit regnum.

Inter *dementem & amentem* hoc interest, quòd amens in totum caret mente, demens partem retinet dictus quasi diminuta parte mentis.

Inter *pecudes & pecora* hoc interest, quòd pecudes tantum oues accipimus, pecora autem mixtura omnium animalium est.

Inter *monstrare & demonstrare* hoc interest, quòd monstramus semel, demonstramus sæpius.

Inter *diuitem & honestum, pecuniosum & locupletem, opulentum* hoc interest, quòd diues auro argentoque, honestus moribus dicitur. Pecuniosus à pecoribus dicitur, beatus ab animo: locuples, ab eo quòd sit, locis plenus, opulentus omnibus his plenus, tanquam opibus suis eminens.

Inter *palam & coram* hoc interest, quòd palam

Digitized by Google

palàm hominum præsentiam notat, cotàm, personam accipere, desiderat.

Inter *album* & *candidum* hoc interest, quod album naturale est, candidum cura facit.

Inter *sensum* & *intellectum* hoc interest, quòd sensus naturale est, intellectus à re obscura.

Inter *exanimum* & *inanimum* hoc interest, quòd exanimus qui anima priuatus est, inanimamus qui nunquam habet animam.

Inter *imbrem*, *nimbum* & *pluuiam* hoc interest, quod imber à Græca significatione descendit quasi vmbrosum, qui summa vi cadit, sed citò descendit. Pluuia est, quam impulsu venti nubes exprimunt. Vnde etiam plorare est dictum, cùm coactæ dolore lacrymæ exprimuntur. Nimbus etiam erumpit, ita vt aliquam partem minorem occupet cœli, maiorem serenam relinquat.

Inter *sanguinem* & *cruorem* & *saniem* hoc interest, quòd sanguis dicitur, cùm intra corpus est, dictus quòd nos sanciat id est, contineat. Cruor cum fusus, ideò dictus quòd conruere cogat. Sanies corpus putre.

Inter *terga* & *tergora* hoc interest, quòd terga hominum sunt, tergora animalium: numero singulari, hominis tergum dicimus, animalis tergus.

Inter *mi* & *mihi* hoc interest, quòd mi pronomen est simplex, mihi compositum, vel mi vox affectus, & vocatiuum semper desiderat casum.

Inter *tum* & *tunc* hoc interest, quòd tum ordinis habet significationem. Tunc temporis.

Inter *iram* & *iracundiam* hoc interest quòd ira ad tempus, iracundia continetur in corde.

Inter *noctu* & *noctem* hoc interest, quòd noctu sic dicitur, quomodo interdiu, & significat aliquam partem diei, noctem autem totam noctem intelligimus.

Inter *fari* & *loqui*, *fermocinari*, *narrare* hoc interest, quod famur cum aliquid facundè dicimus, loquimur natura. Sermocinamur quando cum aliquo sermone contendimus, narramus doctè.

Inter *tenere*, *sumere* & *accipere* hoc interest, quòd tenemus quæ sunt in nostra potestate, sumimus posita, accipimus data.

Inter *aspicere*, *suspicere*, *inspicere*, *prospicere*, *despicere*, *animari*, *videre*, *spectare* & *visere*, hoc interest, quòd aspicimus casu, suspicimus in superiorem partem vel veneramur. Inspicimus iudicaturi, prospicimus quæ longè sunt. Despicimus inferiorem partem vel languidam, intuemur cùm causam videmus, natura visimus experta.

Inter *furorem* & *insaniam* hoc interest, quòd furor temporis vitium est, insania perpetua.

Inter *alium* & *alterum* hoc interest, quod alius ex multis, alter ex duobus.

Inter *scelus* & *facinus* hoc, interest, quòd scelus crimen est, facinus etiam in laude rectè dicitur, Salustius dixit bonum facinus.

Inter *dona* & *munera* hoc interest, quòd dona donò dantur, munera hominibus tribuuntur, & munera quibus milites officio funguntur, quæ quidem munia vocantur.

Inter *vestem* & *vestimentum* hoc interest, quòd vestis fœminarum dicitur, vestimentum virorum.

Inter *humidum* & *vmidum*, hoc interest, quòd humidum penitus permaduit, vmidum quod medium vsque peruenit.

Inter *vetus* & *vetustum* hoc interest, quod vetus nouo comparatur, id est contrario, vetustum ad antiquitatem refertur.

Inter *terrere* & *deterrere* hoc interest, quòd qui terret timere cogit, qui deterret prohibet perseuerare.

Inter *solum*, *vnum*, *solitarium* & *vnicum* hoc interest, quòd solus qui a cæteris relictus est, vnus initium multorum ait solitarius, qui semper sine cæteris quit vnicus habetur, solus propter inopiam aliorum.

Inter *aphæresin*, *syncopen*, & *apocopen* hoc interest, quòd aphæresis ex prima parte vocis fit, litteras, vel syllabas detrahens, Vt si genus humanum & mortalia temnitis arma pro contemnitis: syncopen mediam perdit, vt Apparent rarò nantes, pro natantes, apocopen ex vltima, vt ad domus luxu instruitur pro luxuria.

Inter *solœcismum* & *barbarismum* hoc interest, quòd solœcismus in sensu fit, barbarismus in voce.

Inter *relictum* & *desertum* hoc interest, quòd relinquimur voluntate, desertimur inuiti.

Inter *miserari* & *miserari* hoc interest, quod miseremur cum eodem tempore, & dolet nobis de alicuius casu & subuenimus laboranti, miserari consolari tantum & intra affectum doloris esse.

Inter *orare* & *precari* hoc interest, quod orare dicitur quum oris ratio ducit & qui orat & iam precatur, aut qui rogat deprecatur, non vtique qui orat, quia etiam imperiti ad preces descendunt.

Inter *nescire* & *ignorare* hoc interest,

quòd qui neſcit omnium notitiam caret qui ignorat aliquid neſcit.

Inter *legatum* & *oratorem* hoc intereſt, quòd Legatus electus eſt ad officium à ciuitate & eſt ſacroſanctus: orator ad orandum miſſus vt oris rationem exponat in quod petit.

Inter *tardum, pigrum, inertem & ſegnem* hoc intereſt, quod tardus dicitur qui trahit tempus, iners ſine arte, nullius officio capax, piger per omnia ægro ſimilis, ſegnis ſemotus eſt à calore.

Inter *natum* & *ignatum* hoc intereſt, quòd natus particulariter dicitur à verbo id eſt naſci, ignatus filius à generatione.

Inter *infamem* & *famoſum* hoc intereſt, quòd famoſus tàm in bona cogitatione quàm in mala, infamis tantum in mala.

Inter *iuuentutem* & *iuuentatem* hoc intereſt, quòd iuuentus dicitur multitudo iuuenum, iuuentas vnius ætas, iuuenta Dea iuuentatis.

Inter *decus* & *decòrem* hoc intereſt, quod decus ad virtutem refertur, decor ad corpus.

Inter *ſuper* & *ſupra* hoc intereſt quòd ſuper eſt quod eminet, ſuprà quod aliquid ſubſtratum habet.

Inter *metum*, *timorem*, & *pauorem* hoc intereſt, quòd metus fruſtrà proſpicit: Timor ſubita mentis conſternatio eſt: pauor animi motus, vnde & iam pauida iumenta dicimus.

Inter *que* & *ve* diſiunctio.

Inter *omnes, cunctos* & *vniuerſos*, hoc intereſt, quòd omnes quorum mentio eſt, cuncti qui vbique ſunt, vniuerſi qui in vno loco verſi.

Inter *vndam* & *aquam* hoc intereſt, quòd vnda copioſa aqua eſt, aqua etiam naturalis.

Inter *tacere* & *ſilere* hoc intereſt, quòd qui deſinit loqui, ſilet, & qui nondum cœpit tacet,

Inter *auxilium*, *præſidium* & *ſubſidium* hoc intereſt, quòd auxilium laborantibus mittitur, præſidium præparatur, ſubſidium ſeruatur, vt cum exegerit neceſſitas detur.

Inter *ſequi* & *conſequi* hoc intereſt, quòd conſequimur præcedentem, inſequimur inimicum.

Inter *principium* & *initium* hoc intereſt, quod principium totius corporis eſt, initium quaſi primum.

Inter *ſimulare* & *diſſimulare*, hoc intereſt, quod ſimulamus quæ neſcimus & negamus nos ſcire, diſſimulamus quæ ſcimus.

Inter *ſimul* & *ſimitù* hoc intereſt, quòd ſimul vna pariter quæ res clareat, vt ſimul legimus, ſimul ſcribimus, ſimitum lucri recipit ſignificationem, quaſi ſimulitum.

Inter *ſceleratum*, *ſceleſtum* & *ſceleroſum* hoc intereſt, quod ſcelaratus ſuo ſcelere vel alieno contaminatus, ſceleſtus ſcelerum cogitator, ſceleroſus quaſi *inſidioſus* periculos vel totus vel dies vel animus propter arduitatem.

Inter *reliquos* & *cæteros* hoc intereſt, quod reliquos dicimus relictos ex omnibus, cæteros quos neſcimus.

Inter *redibibum* per b. literam, & *rediuiuum* per u. hoc intereſt, quod redibibum eſt quod naſcitur, rediuiuum eſt quod reuiuiſcit.

Inter *patrium* & *paternum* hoc intereſt, quod patrium à patria venit, paternum à patre.

Inter *pometa* & *pomeria* hoc intereſt, quod pomeria virga dicimus, ſicut oleaſia & ſigaria, pometa qua maleta, ficeta & oliueta,

Inter *agrum* & *agrotum*, hoc intereſt, quod æger animo, ægrotus corpore.

Inter *prior venit* & *antè hoc venit*, hoc intereſt, quod prior ad dignitatem, antè ad tempus refertur.

Inter *inficere* & *officere* hoc intereſt, quod officit qui nocet, inficit quaſi qui lanam aut alia inficit.

Inter *contingere, accidere* & *euenire* hoc intereſt, quòd contingunt bona, accidunt mala, eueniunt vtriuſque.

Inter *gratis* & *gratias* hoc intereſt, quod congratis referimus, gratias agimus.

Inter *oleas* & *oliuas* hoc intereſt, quod oleas ipſum fructum dicimus vnde fit oleum, oliuas arbores vnde fiunt oliueta.

Inter *nixus* & *niſus* hoc intereſt, quod nixus ad corpus refertur, niſus ad animum, id eſt conatus.

Inter *nefandum & nefarium* hoc intereſt, quod nefarius à præteritis intelligitur, nefandus in opere.

Inter *nutrit* & *nutricat* hoc intereſt, quod nutrit mulier, nutricat nutricius.

Inter *maritimum* & *marinum* hoc intereſt, quòd maritimum proximo mari, marinum ex ipſo mari.

Inter *laniat*, *lacerat*, & *lancinat* hoc intereſt, quod laniat cũ membratim diſtẽdit, lacerat qui partibus ſuis mẽbra diſtruit, lancinat qui inutiliter membra diſcerpit.

Inter *patulum* & *patens* hoc intereſt, quod patulũ eſt, quod claudi vel tegi non poteſt, patens quod cum reſeratum fuerit, iterum claudi poteſt.

Inter *guttam* & *ſtillam* hoc intereſt, quod

quòd ſtilla cadit gutta ſtat.

Inter *delictum* & *peccatum* hoc intereſt, quod delinquimus cum iuſſa ſalubria non implemus, peccamus cum ea quæ iubentur, non agi præſumimus.

Inter *incolam* & *accolam* & *aduenam* hoc intereſt, quòd incola eſt qui propriam terram in qua natus eſt excolit, accola qui terram natiuitatis ſuæ, ſed alienam colit, aduena qui de ſua terra in alterius terram aduenit,

Inter *heſternum* & *externũ* hoc intereſt, quod heſternum ab heſterna die dicitur, externum verò extraneum. Nam multi imperitorum externa dies dicunt, quod non admittitur.

Inter *baltea* & *balteos* hoc intereſt, quod baltea ipſa loca ſignificamus, cæteros balteos dicimus.

Inter *bibere* & *ebibere* hoc intereſt, quod bibit qui aliquid relinquit in poculo, ebibit qui totum exhaurit.

Inter *geminatum, junctum* & *duplicatum*, quod ſit quamuis acutè intelligẽtibus breuiter expoſuerimus: tamen ſub exemplis latius doceamus, geminatum eſt quod ex duabus rebus ſimillimis conſtat, (vt Cicero gemina audacia.) Iunctũ eſt quod ex duabus rebus paribus conſtat (vt Virg. iungentur iam gryphes equis) duplicatum eſt, cùm vna res bis ponitur, ingens ad terram duplicato poplite.

Inter *decline* & *decliue* hoc intereſt, quod declinis ſol, declinis locus. Sic intelligendũ eſt, adclinè & adcliuè, vt adclinis homo, adcliuis locus, ex hoc adcliuum dicitur.

Inter *commentarios* & *commentaria* hoc intereſt, quod commentarij libri, commẽtaria volumina dicuntur.

Inter *primum* & *priorẽ* hoc intereſt, quod primus è multis, prior ex duobus, ſic inter poſtremum & poſteriorem obſeruabis.

Inter *diſertum* & *deſertum* hoc intereſt, quod diſertus orator dicitur, deſertus derelictus.

Inter *dilatorem* & *delatorem* hoc intereſt, quod delator eſt qui defert ad accuſandum, dilator qui defert ad proferendum.

Inter *aduerſum* & *aduerſus* hoc intereſt, quod aduerſum te aduerſarius, aduerſus te inimicatur.

Inter *pauperiem* & *paupertatem* hoc intereſt, quod pauperies damnum eſt, paupertas qui nihil habet.

Inter *exprobrare* & *obprobrare* hoc intereſt, quod exprobrat qui quod præſtitit cõmemorat: obprobrat qui proprium obiectat vitium.

Inter *accerſere*, & *arceſſere* hoc intereſt, quod accerſit qui euocat, arceſſit qui accuſat.

Inter *aceruum* & *acerbum* hoc intereſt, quod aceruus moles eſt, acerbus immaturus & aſper.

Inter *labrum* & *labiũ* hoc intereſt, quod labrum ſuperius labium inferius dicitur.

Inter *toga, tuga, tuba* & *tufa* hoc intereſt, quod toga veſtimentum eſt, tuga quibus aqua deducitur, tuba qua clangitur, tufa lapis, quibus ex aqua coagulata efficitur quod tufum dicimus.

Inter *comoſum* & *comatum* hoc intereſt, quod comoſus à comæ vſu dicitur, comatus natura, vt comata gallea.

Inter *certo* & *certim* hoc intereſt, quod certò eſt à certa certius à certè

Inter *cæcitudinem* & *cæcitatem* hoc intereſt, quod cæcitas vis ipſa tanquam feritas aut calamitas dicitur, cæcitudo autem affectio vt lippitudo.

Inter *caſtimoniam* & *caſtitatem* hoc intereſt, quod caſtimonia quaſi cærimonia dicitur, caſtitas autem tantum corporis.

Inter *copias* & *copiam* hoc intereſt, quod copias exercitus ſignificatione dicimus, copiam autem rerum.

Inter *circum, circa, circiter* hoc intereſt, quòd circum ad tempus, circa ad locum, circiter ad numerum refertur.

Inter *fidum* & *fidelem* hoc intereſt, quod fidus amicus, fidelis famulus dicitur.

Inter *illius ſimilis* & *illi ſimilis* hoc intereſt, quod illius ſimilis moribus, & illi ſimilis vultu.

Inter *ſtemina* & *plemina* hoc intereſt, quod ſteminas cùm crura abundant ſanguine. Plemina cum in manibus vel pedibus calluſis ſulci naſcuntur.

Inter *mammas* & *vbera* hoc intereſt, quod mammas hominum, vbera pecorum accipiuntur.

Inter *auena* ſine aſpiratione & *habenas* per aſpirationem hoc intereſt, quod auena germen eſt ſterile, habenæ autem retinacula iumentorum.

Inter *donum* & *munus* hoc intereſt, quod donum dantis eſt, munus accipientis, illud à dando hoc ad muniendum.

Inter *coarguere* & *arguere* hoc intereſt, quod coarguere, coercere vel compeſcere eſt, arguere oſtendere & patefacere, (vt *Virgil.* Degeneres animos timor arguit,) vnde & argumenta dicuntur quæ cauſam oſtendunt.

Inter *afficere* & *adficere* hoc intereſt, quòd afficimur honore, adficimur morte vel injuria.

Inter *aduocatum, inuocatum* & *euocatum* hoc intereſt, quod aduocatur daturus pa-

trocinium. Inuocatur præstaturus auxiliũ, euocatur præbiturus obsequium,

Inter *inluuiem & ingluuiem* hoc interest, quod inluuies sordium, ingluuies ventris, illud à non lauando, hoc ab inglutiendo dictum.

Inter *commonere, admonere & monere* hoc interest, quod commonemus præterita, admonemus præsentia, monemus futura.

Inter *temeritatem & audaciam* hoc interest, quod temeritas sine consilio dicitur, audacia post consilium

Inter *velocitatem & celeritatem* hoc interest, quod velocitas pedum & corporum dicitur, celeritas animorum atque factorum.

Inter *viuum & viuentem* hoc interest, quòd viuus de viituro dicitur, viuens de morituro.

Inter *nasci & enasci* hoc interest, quod nascitur, quod de vtero decedit, enascitur, quod de terra, aut aqua exsurgit.

Inter *abducere, perducere & deducere* hoc interest, quod abducimur ad rem inhonestam, perducimur ad studia, deducimur ad honorem.

Inter *eluxit & inluxit* hoc interest, quod eluxit, qui luctum disposuit, inluxit cùm lumen apparuit.

Inter *nuntiare, denuntiare, adnuntiare & renuntiare* hoc interest, quod nuntiatur de longinquo, denuntiatur in præsenti, adnũtiatur de futuro, renuntiatur de excusando & repudiando.

Inter *conscribere, exscribere, transcribere, inscribere, adscribere, discribere* hoc interest: quod conscribere vnà simul scribere est, exscribere, scriptura transferre. transcribere cùm ius nostrum ad alium transit.

Inscribere accusationis est, adscribere assignationis, discribere dictionis, vel ordinis, scribere verò verbum est imperfectum.

Inter *extruere, instruere, adstruere, construere, struere* hoc interest, quòd extruere est, in altum proficere, instruere aciem vel actionem, adstruere, adfirmare, construere struendo coniungere, struere: reliqua super posita subterstruere.

Inter *consuescere, insuescere, & adsuescere* hoc interest, quòd consuescimus bona, insuescimus mala, adsuescimus vtraque.

Inter *fungi & defungi* hoc interest, quod fungi agere est, defungi peragere est, vnde & mortui defuncti vocantur, eò quod peregerint vitæ istius cursum.

Inter *adulescere, molescere, & exolescere* hoc interest, quod adulescere augmenti est, inolescere coagmenti, exolescere euanescendi.

Inter *deportare, adportare, comportare & exportare* hoc interest, quod deportare & adportare aliquid adferre est, comportare in vnum locum conferre, exportare, tollere.

Inter *temperantiam, temperationem & temperiem* hoc interest, quod temperantia animorum est, temperatio rerum, temperies aurarum.

Inter *recipere & suscipere* hoc interest, quod recipimus rogati, suscipimus sponte.

Inter *harundinem & hirundinem*, hoc interest, quod harundo canna est, hirundo auis quæ tegnis adhærere solet.

Inter *spirare & exspirare* hoc interest, quòd spirare viuere est, exspirare mori.

Inter *pertinaciam & constantiam* hoc interest, quòd pertinacia malæ rei dicitur, Constantia bonæ.

Inter *consequi & adsequi* hoc interest, quod consequimur pedibus, adsequimur studio.

Inter *lætari & gratulari* hoc interest, quod lætamur de nostris, gratulamur de amicorum.

Inter *herbosum & herbedum* hoc interest, quod herbedum locum in quo herba est, etiamsi aridus esse consueuit, herbosum qui herbam facilè generat, etiamsi ad tempus aridus sit: sic & aqua tam potionem rectè dicimus, quanquam aliunde recipiat. Aquosum enim locum, qui ex se aquam effundit. sic & meracam potionem, & merosum vinum appellamus.

Inter *subter & subtus* hoc interest, quod supter re aliqua superiore premitur, & cõculcatur, subtus est quod dimissum altius contingitur.

Inter *Sinum & gremium* hoc interest, quod sinum dicimus sinuatæ vestis receptaculum. Gremium verò accinctæ vestis secretum.

Inter *largitatem & largitionem* hoc interest, quod largitas humanitatis est, largitio ambitionis.

Inter *muliebre & mulierarium* hoc interest, quod muliebre dicitur à mulieribus factum, mulierarium, à mulieribus ordinatum, vt per viros gestum.

Inter *diligere & deligere* hoc interest, quod diligi affectionis est, deligi iudicij, vnde & exercitus deligi iubetur.

Inter *commodare & mutuo dare* hoc interest, quod cõmodamus amico, pro tempore, equum, vestem, seruum & similia, mutuo autem damus pecuniam, triticum, vinum vel cætera.

Inter *ligare & legare* hoc interest, quod ligat

Digitized by Google

ligat quis vinculo, legat Teſtamentum.

Inter *loqui*, *obloqui*, *adloqui* & *eloqui* hoc intereſt, quòd loqui, hominis eſt, obloqui obtrectatoris, qui obecitauit opponit, adloqui hortantis aut iudicantis eloqui honoris eſt.

Inter *percuſſum* & *perculſum*, hoc intereſt, quòd percuſſum corpore dicimus, perculſum animo.

Inter *fremorem* & *fremitum* hoc intereſt, quòd tremor murmur hominum eſt, fremitus beſtiarum.

Inter *flauum*, *furuum* & *fuluum* hoc intereſt, quòd flauum robeum dicimus, vt flaua cæſaries, furuum nigrum, fuluum nigro robeum, vt fuluum leonem.

Inter *poſtulare* & *poſcere* hoc intereſt, quòd poſtulatur cautè, poſcitur improbè.

Inter *frixum* & *frictum* hoc intereſt, quòd frixum à frigore, frictum à frigendo dictum.

Inter *diutinum* & *diuturnum* hoc intereſt diutinum eſt quod diu fuit, diuturnum diu duraturum.

Inter *delitum* & *inlitum* hoc intereſt, quòd delitum quia ſubitum. Inlitum verò lituratum.

Inter *damnum*, *diſpendium*, & *detrimentum* hoc intereſt, quod damnum vnde diminutum ſit, diſpendium vbi pondus abſit, detrimentum quod terendo minuatur.

Inter *dominium* & *dominatum* hoc intereſt, quod dominium poteſtati intelligitur quod iuris eſt. dominatum autem Imperij.

Inter *nixus* & *niſus* hoc intereſt, quod nixus ingenua, niſus à nitendo, id eſt conando.

Inter *nubere*, *enubere*, & *denubere*, hoc intereſt, quod nubit ciuis ciui, enubit extraneo, denubit quæ in manu viri cõuenit.

Inter *noxa* & *noxia* hoc intereſt, quod noxa pœna eſt, noxia ipſa culpa.

Inter *neceſſitatem* & *neceſſitudinem* hoc tetereſt, quod neceſſitas vim ſignificat, neceſſitudo coniunctionis ſanguinis aut animi.

Inter *clauſum* & *obturatum*, hoc intereſt, quod clauſum à clauſtris & clauibus dicitur, obturatum autẽ proprium foraminũ ſic tanquam aures, obturatæ non clauſæ.

Inter *operire*, *adoperire*, *inoperire*, hoc intereſt, quod operimus operculo, adoperimus fores, inoperimus cum iacenti aliquid ſuper ponimus.

Inter *pometa* & *pomaria* hoc intereſt, quod pometa vbi ipſa naſcuntur poma, pomaria in quo ſeruantur.

Inter *palmum* & *palmum* hoc intereſt, quod palma in corpore, palmum in menſura, eſt autem hæc menſura à primo pollice vſque ad minimum digitum.

Inter *poplites* & *ſuffragines* hoc intereſt, quod poplites hominum, ſuffragines animalium.

Inter *præparare* & *apparare* hoc intereſt, quod præparat deſiderium repræſit parando apparat qui parando adeoit. id accuſa parat.

Inter *ſtipolationem*, *reſtipolationem*, *ad ſtipolationem* & *conſtipolationem* hoc intereſt, quod ſtipolatio certum intellectum, reſtipolatio, ſi aliquid ſit factum quod conuenit, adſtipulatio eiuſdem pecuniæ, vt vel aliter petere poſſit. Conſtipolatio confecta reſtipolatio, ſi qua dolo malo facta.

Inter *ſaturitatem* & *ſacietatem* hoc intereſt, quod ſaturitas de cibo tantum, ſatietas dereliquis dicitur rebus.

Inter *vicinam* & *vicinitatem* hoc intereſt, quod vicinia loci videtur eſſe, vicinitas perſonarum.

Inter *fluctuo* & *fluctuor* hoc intereſt, quod fluctuo animo quaſi fluctus ago, & huc illucque fluo, fluctuor, fluctuferor ideóque fluctuat mare fluctuatur nauium, ſic. inter luxurior & luxurio diſcernendum eſt.

Inter *potero* & *potuero* hoc intereſt, quod potero certum promittentis eſt, potuero dubitantis.

Inter *Hiſpanum* & *Hiſpanienſem* hoc intereſt, quod Hiſpanus natione dicitur, Hiſpanienſis. Maſſilienſis & ſimilia.

Inter *eſcendere*, *aſcendere*, *conſcendere* hoc intereſt, quod aſcendimus excelſa, vel locum honoris eſcendimus, cum in aliquid altius aſcendimus, conſcendimus cum eo inuehementi.

Inter *vterque* & *vtrique* hoc intereſt, quod vterque in ſingularibus, vtrique in pluralibus dicitur.

Inter *pignoro* & *pignoror* hoc intereſt, quod pignoror animum tuum, pignoro cum pignus tuum capio.

Inter *mereo* & *mereor* hoc intereſt, quod mereo pro merito ſeruiti, mereor, pro, operis mercedes, ſic rumino & ruminor & his ſimilia.

Inter *laurum* & *lauream* hoc intereſt, quod laurus eſt ipſa arbor, laurea, corona vel virga.

Inter *cæruleum* & *cærulum* hoc intereſt, quod cærulum dicimus ſicut aurum. Cærulaum ex cærulo quaſi argentum.

Inter *imum* & *infimum* hoc intereſt, quod imus loco, infimus ordine.

Inter *curam* & *diligentiam* hoc intereſt,

Digitized by Google

quod curam cruciatum habet qui commoueat, diligentia rerum administrando.

Inter *vires* & *virtutes* hoc interest, quod vires corporis sunt, virtutes animi.

Inter *animam*, *animum*, *spiritum*, & *mentem* hoc interest, quod anima & qua viuimus, animus quo regimus, spiritus quo spiramus, mens qualitas quæ bona aut mala potest referre ad cogitationem.

Inter *graue* & *ponderosum* hoc interest, quod grauis secundum ferentes qualitatem ponderosum natura.

Inter *vltorem* & *vindicem* hoc interest, quod vlciscimur nos accepta iniuria, vindicamus ne accipiamur.

Inter *fallacem* & *pellacem* hoc interest, quod fallax infidelis dicitur, pellax in verbis ab appellando, id est per se loquendo.

Inter *immolare* & *mactare* hoc interest, quod immolare dicitur hostia com-moles falsa incapit adiecta est, mactatum hoc factum quasi magis auctum.

Inter *hostiam* & *victimam* hoc interest, quod hostia perhibetur tunc cum dux in hoste proficiscitur, victima conuincunt sicut Ouidius in Fastis Victima quæ dextra cecidit Victrice vocatur, Hostibus à domitis hostia nomen habet.

Inter *eruere* & *deruere* hoc interest, quod eruuntur latebræ, diruuntur eminentia.

Inter *nequiquam* & *nequaquam* hoc interest, quod nequiquam frustra, nequaquam nemo significat.

Inter *iter* & *itiner* hoc interest, quod iter quo imus, itiner à via dicitur.

Inter *proprium* & *proprius* hoc interest, quod proprium Domini est, proprius autem loci est.

Inter *vereor* & *reuereor* hoc interest, quod vereor ad metum refertur, reuereor ad effectum.

Inter *liberos* & *filios* hoc interest, quod filij masculino genere ponuntur: Liberi in vtroque sexu, & quod filij in numerum singularem reuocari possint. Nemo enim dicit qui habet filium vnum, liberum habeo, Item quod filij promiscuè omnis conditionis intelliguntur. Tam ingenui quam serui liberi non dicuntur, nisi ingenui.

Inter *dulce* & *suaue* hoc interest, quod dulce idem potest esse quod suaue. non vtique suaue quod dulce, dulce enim mel dicimus, & suaue acetum quod dulce non est.

Inter *bellum* & *auellum* hoc interest, quod bellum inter exteras gentes, Auellum inter ciues, dictum quod auelluntur, populi in duas pares.

Inter *exemplum* & *similitudem* hoc interest, quod exemplum historia est, similitudo adprobatur.

Inter *diuinitatem* & *diuinationem* hoc interest, quod diuinitas ad potentiam nominis refertur, diuinatio futurorum præscius facit.

Inter *vim* & *virtutem* hoc interest, quod virtus hortare est, vis iniuria.

Inter *rogum* & *pyram* hoc interest, quod rogus defunctis paratur, pyra sacrificiis.

Inter *arma*, *armamenta*, & *tela* hoc interest, quod arma sunt quibus corpora nostra in bello tegũtur, armamenta nauium, tela missilia vt iacula.

Inter *virum* & *masculum* hoc interest, quod vir specie intelligitur, masculus genere, & quod vir tribus modis intelligitur, natura, nuptiis & virtute, masculus etiam ab homine segregatur vt in animalibus.

Inter *primum* & *priorẽ* hoc interest, quod prior alterum præcedit primus omnibus.

Inter *profugum*, *exulem*, *relegatum*, & *trãsfugam* hoc interest, quod profugus quasi voluntariè reliquerit, exul quidam natus expellitur. Relegatus ad tempus, transfuga qui ad hostes transit.

Inter *altum* & *excelsum* hoc interest quod altum tam in superiorem partem elatum intelligimus quã ad inferiora deponitur, excelsum, In superius tantum.

Inter *vim* & *vires* hoc interest, quod vis impetu & iniuria constat, vires ad bonum & fortitudinem corporis refertur. Ita vis facit violentiam, vires virosum.

Inter *sæuum* & *crudelem* hoc interest, quod sæuus circa verba est; Crudelis monstratur sanguinis.

Inter *bellum*, *aciem*, *prælium* & *pugnam* hoc interest, quod bellum dicitur, acies ordinatur, prælium committitur, pugna geritur, & quod acies tam ferri quàm oculorum est.

Inter *passum* & *expertum* hoc interest, quod patimur voluntate, experimur necessitate.

Inter *genus* & *gentem* hoc interest, quod genus tam hominum quàm ferarum est, gens ad cognationem plurimum pertinet, & ab vno capite descendit, dicimus enim gens Gallorum.

Inter *terram*, *tellurem* & *humum* hoc interest, quod tertia pars mundi terra est, tellus Dea, humus locus sepulturæ dicitur ab humando.

Inter *mœnia* & *ædificia* hoc interest, quod

Digitized by Google

quod mœnia publicorum ſunt operum, ædificia priuatorum.

Inter *amue* & *totum* hoc intereſt, quod omne numeroſitate cõſtat,totum ſoliditas.

Inter *vlcus*, *vulnus* & *plagam*, hoc intereſt,quod vlcus per ſe exit, vulnus ferro, plaga poteſt eſſe planus ictus, ſiue quod vlcus leuitatis eſt, vulnus grauitatis, plagæ etiam verbera vocantur.

Inter *ſic* & *ita* hoc intereſt, quod ſic qui dicit oſtendit exẽpla. Ita ad rationem refertur.

Inter *duos* & *ambos* hoc intereſt,quod duo numerantur,ambo congregantur.

Inter *paret* & *apparet* hoc intereſt, quòd paret imperio, apparet videntibus.

Inter *pullum* & *nigrum* hoc intereſt,quòd pullum albo contrarium eſt, nigrum colore accipimus.

Inter *putat*, *exiſtimat*, *opinatur*, *arbitratur* & *ſuſpicatur* hoc intereſt, quod putat qui dubitat, exiſtimat qui ex immaturo quæ acta ſunt dicit,opinatur qui opinioni aut ſuę aut alterius credit, arbitratur qui dubiæ rei finem imponit,ſuſpicatur, qui latentem rei proſpicit formam.

Inter *prohibere* & *inhibere* hoc intereſt, quod prohibere eſt porrò habere, inhibere videtur, quod probibemus iure, inhibemus imperio.

Inter *oſtentum*,*prodigium* & *monſtrum* hoc intereſt, quod oſtentum ſiue corpore ſolidum nouiſſe oſtentat & oculis & auribus, Prodigium verò quod ſolidis corporibus proſpicitur vt in cœlo comites ſtella, & in nocte lux, interdiu tenebræ. Monſtrũ verò contrà naturam cognitum egreditur,vt ſerpens cum pedibus,aut cum quatuor alis.

Inter *conticuere*, *obticuere* & *reticuere* hoc intereſt, quod qui conticuit vndique ſilentium præſtitit vt antiqui conticuit tandem factóque hic fine quieuit.Obticuit qui nullam ſpem loquendi reliquit,reticuit qui ſilentio reſponſa finiuit.

Inter *ſepulchrum*,*tumulum*, *monimentum* & *buſtum* hoc intereſt, quod ſepulchrum locus in quo corpora ſepeliuntur, à ſepeliendo dicitur,Tumulus qui cineres tegit. Monimentum quod ſepulchrum circumdatur, dictum à monitionibus. Buſtum in quo oſſa ſunt,quaſi bene vſtum.

Inter *aſtra* & *ſydera* hoc intereſt, quòd aſtra ſine ſydera eſſe poſſunt, quia aſtra fixa ſunt cœlo,ſydera mouentur.

Inter *diripere* & *deripere* hoc intereſt, quod diripimus cum ex ſuperiore parte in inferiorem rapimus, Deripimus autem cum laniamus & in diuerſas partes deducimus.

Inter *cauſam* & *rationem* hoc intereſt, quod cauſa multas habet ſpecies, Ratio pauciſſimas, & quod ratio efficitur cauſa deſideratur.

Inter *Italum* & *Italicum* hoc intereſt, q Italus homo,Italicus arcus dicitur, ita illud ad perſonam refertur hoc ad rem.

Inter *inuium*,*deuium*,*auium* & *peruium* hoc intereſt,quod inuium eſt ſine via ſecretum, deuius deſertus locus, auium extra viam, peruium per quod commeatur.

Inter *dexteram* & *dextram* hoc intereſt, quod quidam putauerũt literam ſine cauſa abundare, conſuetudinem antiquam, vt reprædo & repræhendo, vt vemens & vehemens. ita dexteram manum, dexteram proſperam partem dicimus.

Inter *leges* & *iura* hoc intereſt, quòd iura reperta ſunt ab honeſta conſuetudine, Leges quæ inter nos probanda facimus, iura ab vniuſcuiuſque iuſtitia dicuntur, leges quod eſta elegantur.

Inter *inuidum* & *inuidioſum* hoc intereſt, quod inuidus qui alteri inuidet, inuidioſum cui inuidetur.

Inter *protinus* & *protenus* hoc intereſt, quod protinus eſt ſtatim continuò, aduerbium tẽporis,protenus quaſi porrò tenus.

Inter *demitto* & *dimitto* hoc intereſt,quod demittit,hic qui de alto deorſum mittit,dimittit,qui in multas partes mittit.

Inter *altaria* & *aræ* hoc intereſt, quod altaria Deo ponuntur, aræ etiam defunctis.

Inter *dimidium* & *dimidiatum* hoc intereſt, quod dimidium poteſt ſignificare partem niſi ſubiiciat integrum nomen,ſiue dimidiatum eſt, vt plena hora dicitur, hora integrum nomen quaſi totum, ſiue hora non poteſt dimidia eſſe,ergo aut dimidiata hora aut dimidium horæ dimidium eſt, dimidiatum autem diminuta portio.

Inter *fiduciam* & *confidentiam* hoc intereſt,quod confidentia eſt cum vitio temeritatis, fiducia habet ſi quis honeſta conſcientia viuit.

Inter *legionem* & *delectum* hoc intereſt, quod legio dicitur ab eo quod legatur viri fortes & vtiles militiæ, dilectus quæ maximè diligimus, vt filij vel cognatio patres.

Inter *aſſiduè* & *quotidiè* hoc intereſt,quod aſſiduè ſedulitatis eſt, quotidie autem perſeuerantiæ.

Inter *mœret* & *meretur* hoc intereſt, quod qui mœret triſtis eſt, meretur autem qui ex alterius iudicio parem beneficio gratiam exſpectat.

Inter *plenitudinem* & *plenitatem* hoc intereſt, quod plenitudo corporis eſt, plenitas rei, ita plenitudinem obeſorum ho-

Digitized by Google

minum, plenitatem variæ rei dicimus cuiuslibet.

Inter *precor* & *deprecor* hoc intereſt, quod deprecamur Deum, precamur homines.

Inter *fortunam* & *felicitatem* hoc intereſt, quod fortuna nomen eſt, felicitas opus nominis.

Inter *tueor* & *tuor* hoc intereſt, quod tueor cuſtodio, tuor video.

Inter *ludibrium* & *ludicrum* hoc intereſt, quod ludibrium in alterius iniuria, Ludicrum autem quod ipſi delectamur ſine cuiuſquam iniuria.

Inter *ſtillam* & *guttam* hoc intereſt, quod gutta imbrium, ſtilla ſitulæ, vel aquei.

Inter *fidum* & *fidelem* hoc intereſt, quod fidus etiam amicus dicitur, fidelis ſeruus.

Inter *cognoſcimus* & *agnoſcimus* hoc intereſt, quod agnoſcimus cognitos, cognoſcimus quod nunquam vidimus.

Inter *clypeum* & *clupeum* hoc intereſt, quod clypeum ſcutum, clupeum verò in quo imagines ponuntur.

Inter *germanum* & *fratrem* hoc intereſt, quod germanus eſt verus frater patre & matre, frater verò ex diuerſo patre & matre.

Inter *merſare* & *mergere* hoc intereſt, quòd merſare ſæpius, mergere ſemel.

Inter *agere cauſam* & *dicere* hoc intereſt, quòd agit patronus, dicit reus.

Inter *eminùs* & *cominus* hoc intereſt, quod eminùs ex lõginquo, cominus pede.

Inter *capere* & *decipere* hoc intereſt, quod capimus merentes, decipimus innocentes, aut capimus arte, decipimus inſidioſè.

Inter *conſilium* & *ſententiam* hoc intereſt, quod conſilium cogitatio, ſententia conſilij pronuntiatio.

Inter *fors* & *fortunam* hoc intereſt, quod fors caſus eſt, fortuna data eſt, & quidam ſic volunt; fors tanquam mors.

Inter *voluntate* & *voluptate* hoc intereſt, quod voluntas animi, voluptas corporis.

Inter *interea* & *interdum* hoc intereſt, quod interdum aduerbium temporis eſt, Interea cauſa rei.

Inter *initium* & *principium* hoc intereſt, quod principium totius operis, cuiuſcunque vnum eſt, quaſi primum operis caput, initium eſt, quod frequentius intelligimus, & toties accipimus, quoties aut perſona mutatur quaſi intus in alteram rem, & principium ſemel initium ſæpius. Principium, & arma virumque cano, Initium, muſa mihi cauſas memora, Inueniuntur tamen principia quæ natura ſui carent, & ſpecie initia habent, vt. At Regina graui iamdudum ſaucia cura, & ſic fatur lachrymans, clauſique immittit habenas.

Inter *meditari* & *melitari* hoc intereſt, quod meditamur animo, melitamur corpore.

Inter *homines* & *beſtias* hoc intereſt, quod beſtiæ ventri ſæuunt, homines ratione.

Explicit Feliciter.

Digitized by Google

Digitized by Google